Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE ROMA
8
29 I
3

68. 11. F. 27. 1
68. 11. T. 27 2

Mancano i fogli 107-118.
6.X.931.

V E 78 8.29.I.3 bb 30

Menghi Fauentini

viri clariſſimi expõnes ac qõnes ſup ſūmulas Magiſtri Pauli Vene. or. fratrū Eremitarū ſti Auguſtini: vna cuꝫ annotationibus Jacobi Ritij aretini: ⁊ Manfredi de medicis ſeriatim inſertis. Itidēqꝫ eiuſdē Menghi q̄ꝫplures tractatus ⁊ opuſcula. vꝫ.

Tractatus magnus de primo ⁊ vltimo inſtanti.
Logica per viam reſolutionis facta.
Tractatus de primis ⁊ ſecundis intētionibus.
Tractatus de vero ⁊ falſo.
Tractatus de ſcire ⁊ dubitare.
Tractatus paruus de primo ⁊ vltimo inſtanti.
Tractatus de maximo ⁊ minimo.
Tractatus de tribus predicamentis.

¶ Que omnia cum infinitis queſtionibus annexis a Magiſtro Ambroſio de Padua ordinis Eremitarū ſancti Aug. ſacre Theologie doctore egregio fuere recognita: ac infinitis mendis ⁊ erroribus purgata: multiſqꝫ ornamētis decorata: ceu ex epiſtola cognoſces.

¶ Fratris Auguſtini Montifalconij Theologi ordinis Eremitarū ſancti Auguſtini verſus ad lectorem.

Quem modo terrebant mendoſa volumina Menghi:
Quę nuper quidam bibliopola dedit.
Nunc tuto legites: primum redimere nitorem.
Indeqꝫ de totis non niſi nectar habes.
Corrigit Ambroſius patauus: cui gloria ſumma
Debetur meritis: Ambroſieqꝫ comę.

14-1-I 26

¶ Frater Ambroſius patauus Theologoꝝ minimus ſtudioſe iuuentuti Auguſtiniane ſalutem plurimam dicit.

Superioribus annis quū in lyceo patauino bonas artes prelegerem/ſūmis precibus auditores mei interceſſerunt/q̄ Pauli Ueneti dialecticam emendarem/que ita conciſſa/ac lacerata circūferebatur/vt in ea ſtudioſi iuuenes defatigarent: ⁊ nihil pene frugis reportarent. Itaq̃ quū ſtatuerem nihil pulchrius/q̄ honeſtiſſimoꝝ hominū ſtudijs obſequi/illud q̄cquid eſt/qualecunqꝫ oneris ſubeundū eſſe duxi. Non q̄dem qui ſperarē me q̄ppiam glorie ex ea re conſecuturum: ſed vt mei nominis amantiſſimis cōſulerē/quo factum eſt/vt plus q̄ imponeret laboris ſponte ſuſceperim. Nō ſolum enim Paulū ipſum infinitis pene erroribus expurgaui: verūetiam interpretes qui corrupti itideꝫ multis in locis legebant. Addidi inſuper annotamēta quedā marginibus: ex q̄bus intelligant quot in locis eādeꝫ queſtionē Paulus attigerit/⁊ expoſitoꝝ furta dignoſcant. Nec me fallit bibliopolā neſcio quē opera Pauli in lucem emiſiſſe/que a magiſtro Nicolao Uen. correcta fuiſſe falſo dictitauit/nam correctiora profecto prodijſſent/ſi tanti viri ſtudio ponderata fuiſſent. Nunc ſi codicem codici contuleritis/perbelle cognoſcetis/longe aliuꝫ eſſe Paulum/q̄ vnq̄ fuerit. Et ſi forte tenuia/⁊ elemētaria quiſpiam ea/que a nobis p̄ferunt exiſtimauerit/meminerit ambitioſis vtilia eſſe preferēda/neq̃ ad vllius rei ſūmam/niſi precedētibus initijs poſſe peruenjri. Ualete.

¶ Petrus Paulus Uergerius Iuſtinopolitanus Iun. Ad lectorem.

En nobis lepidum nouum libellum
Quem docta modo pumice expoliuit
Errores quoqꝫ plurimos ademit
Uir doctiſſimus: vt patent aperta.
Ut clara omnia ſole clariora.
At pauloante recondita indigebant
Phoebo interprete/deſtituta manca.
Hanc ergo capiat viam iuuentus
Securam ad dialecticos receſſus.
Gratias quoqꝫ maximas/agatqꝫ
Laudes Ambroſio/vt perenne in euo
Nomen ob benefacta conſequatur.

Digitized by Google

¶ Tabula queſtionū eximij ac preclariſſimi doctoris magiſtri Mengbi Blancbelli Fauentini ſuper quatuoꝛ tractatus logicale Magiſtri Pauli Veneti.

¶ Queſtiones ſuper p^{m} tractatum.

qō pª Utrum Paulus iceperit a cōiori incipiendo a termino.
2ª Utrū diffō termini ſit bene data.
3ª Utrū pª diuiſio terminoꝝ cum diffinitionibus membroꝝ ſit bona.
4ª Utrum 2ª diuiſio terminoꝝ cum diffinitionibus membroꝝ ſit bene aſſignata.
5ª Utrum 3ª diuiſio terminoꝝ cum diffinitionibus membrorum ſit bene aſſignata.
6ª Utrum ois poſſit eſſe pars ſubiecti vel predicati.
7ª Utrum 4ª diuiſio terminoꝝ cum diffinitionibus mēbroꝝ ſit bene aſſignata.
8ª Utrum 5ª diuiſio terminoꝝ cum diffinitionibus membroꝝ ſit bene aſſignata.
9ª Utrum 6ª diuiſio terminoꝝ ſit bene data.
10ª Utrum diffinitio nominis ſit bona.
11ª Utrum diffinitio verbi ſit bona.
12ª Utrum diffinitio orationis ſit bona.
13ª Utrum diffinitio ꝓpōnis ſit bona.
14ª Utrum pª diuiſio ꝓpōnis ſit bene data cum diffinitionibus ſuis ⁊ membroꝝ.
15ª Utrum 2ª diuiſio ſit bene data cū diffōnibus mēbroꝝ.
16ª Utrum 3ª diuiſio ſit bene data cuꝫ diffōnibꝰ mēbroꝝ.
17ª Utrum 4ª diuiſio ſit bona cum diffōnibus mēbroꝝ.
18ª Utrum 5ª diuiſio ſit bona cū diffōnibus membroꝝ.
19ª Utrum 6ª diuiſio propoſitionis cū diffinitionibus mēbrorum ſit bona.
20ª Utrum alia diuiſio ꝓpōnis cū diffinitionibus membroꝝ ſit bene data.ſ.alia modalis:alia de ineſſe.
21ª Utrum tm̄ ſint ſex modi.ſ.poſſe/impoſſe/contingens/neceſſarium/verum/⁊ falſum.
22ª Utrū diuiſio ꝓpōnis modalis cuꝫ diffōnibus mēbroꝝ ſit bona.ſ.alia de ſenſu diuiſo:alia de ſenſu cōpoſito.
23ª Utrum quatuoꝛ regule declarantes oppōnē ꝓpōnuꝫ ſcitarum in figura ſint vere.
24ª Utrum regule declarantes nām ⁊ legem ꝓpōnū ſcitarum in figura ſint vere.
25ª Utrum regule equipollentiaꝝ ſint vere.
26ª Utrum diffinitio conuerſionis ſit bene data.
27ª Utrum ſint tm̄ tres ſpecies conuerſionis.
28ª Utrum diffinitiones cōuerſionis ſimplicis per accidēs ⁊ per cōtrapōnem ſint bene date.
29ª Utrum q̄libet ꝓpō poſſit cōuerti ſimplr̄ vel ꝑ accñs aut ſolū ille deſignate per illū verſuꝫ. Feci ſimplr̄ ⁊c̄.
30ª Utrum quelibet cōuerſio ſit bona cōſequētia.
31ª Utrū diffinitio ꝓpōnis hypothetice ſit bene data.
32ª Utrum diffinitio ꝯditionalis cū ſpeciebus ſit bn̄ data.
33ª Utrū diffinitio copulatiue cuꝫ ſpēbus ſit bene data.
34ª Utrum diffinitio diſiunctiue cū ſpēbus ſit bene data.
35ª Utrū predicabile proprie ſumptū diuidat̄ in q̄nq̄ tm̄.
36ª Utrum diffinitio generis ſit bene data.
37ª Utrum diffinitio ſpeciei ſit bene data.
38ª Utrum diffinitio differentie ſit bene data.
39ª Utrum diffinitio proprij ſit bene data.
40ª Utrum diffinitio accidentis ſit bene data.
41ª Utrū diffō predicationis directe ⁊ idirecte ſit bn̄ data.
42ª Utrum diffinitiones predicationis eſſentialis ⁊ accidētalis ſint bene date.
43ª Utrum tm̄ decem ſint predicamenta.
44ª Utrum diffinitio ſyllogiſmi ſit bene data.
45ª Utrum tm̄ tres ſint figure ſyllogiſmoꝝ.
46ª Utrum modi ſint tm̄ decem ⁊ nouem.

¶ Queſtiones ſuper 2^{m} tractatum.

qō pª Utrum diffinitio ſuppōnis ſit bona.
2ª Utrum diuiſio ſit ſufficiens ipſius ſuppoſitionis imaterialem ⁊ perſonalem.
3ª Utrum diffō ſuppōnis mālis ⁊ ꝑſonalis ſit bene data.
4ª Utrum quilibet terminus qui non eſt verificabilis de ſeipſo ſine additamento ſigni materialitatis hēat duo ſignificata.ſ.materiale ⁊ formale.
5ª Utrum quilibet terminus qui eſt de ſeipſo verificabilis ſine ſigno materialitatis habeat tm̄ vnum ſignificatum.ſ.formale.
6ª Utrum fundamentū regulaꝝ illius caplī:vt aūt cognoſcat̄ ⁊c̄.ſit verū.ſ.talia ſunt ſubiecta qualia ꝑdicata.
7ª Utrum 6ª regula illius capituli:vt aūt cognoſcatur ⁊c̄. ſit vera.
8ª Utrum 7ª regula ſit vera.
9ª Utrum ſuppoſitio materialis ſit danda.
10ª Utrū diffō ſuppōnis ꝑſonalis determinate ſit bn̄ data.
11ª Utrum diffinitio ſuppoſitionis perſonalis confuſe tm̄ mobilis ſit bene data.
12ª Utrum diffinitio ſuppoſitionis perſonalis confuſe tm̄ immobilis ſit bene data.
13ª Utrum diffinitio ſuppoſitionis perſonalis diſtributiue mobilis ſit bene data.
14ª Utrum illud principiū ſit verū quicq̄d mobilitat imobilitatum:imobilitat mobilitatum.
15ª Utrum quatuoꝛ regule declarantes illud principium. Quicquid mobilitat ⁊c̄.ſint vere.
16ª Utrū omne relm̄ ſupponat pro illo pro quo ſuum añs.
17ª Utrum omne relatiuum ſemper ſupponat eodem modo ſicut ſuum antecedens.
18ª Utrum ampliatio ſit danda.
19ª Utrum regule appellationis temporis ſint vere.
20ª Utrum regule appellationis ampliationis ſint vere.
21ª Utrum tm̄ terminus ſequens verbuꝫ concernens actū mentis appellet formam.

¶ Queſtiones ſuper 3^{m} tractatum.

qō pª Utrum diffinitio cōſequētie ſit bene data.
2ª Utrum diffinitio conſequentie bone ⁊ male ſit bene data.
3ª Utrum diffinitiones ꝯſequentie formalis ⁊ conſequētie materialis ſint bene date.
4ª Utrum diffinitiones ꝯñtie bone de forma ⁊ ꝯñtie bone de materia ſint bene date.
5ª Utrū pª regula ſit vera.ſ.ſi ex ꝯdictorio ꝯñtis ſequitur ꝯdictoriū antecedētis ꝯñtia eſt bona.
6ª Utrū 2ª regula ſit vera.ſ.ſi aliqua ꝯñtia eſt bona:⁊ antecedens eſt veꝝ:ergo ⁊ ꝯñs.
7ª Utrū 3ª regula ſit vera.ſ.ſi aliqua ꝯñtia eſt bona:⁊ añs eſt neceſſarium:ergo ⁊ ꝯñs.
8ª Utrum 4ª regula ſit vera.ſ.ſi aliqua ꝯñtia eſt bona:⁊ añs eſt impoſſe ꝯñs eſt impoſſibile.
9ª Utrum 5ª regula ſit vera.ſ.ſi ꝯñtia eſt bona:⁊ aliq̄d ſequitur ad ꝯñs illud:ſequit̄ ad antecedens.
10ª Utruꝫ 6ª regula ſit vera.ſ.ſi ꝯñtia eſt bona:⁊ aliq̄d ſtat cum antecedēte:ergo illud idem ſtat cum ꝯñte.
11ª Utrum 7ª regula ſit vera.ſ.ſi aliqua ꝯñtia eſt bona ſcita eſſe bona:⁊ añs eſt concedēdum ⁊ ꝯñs ⁊c̄.
12ª Utrum octaua regula ſit vera.ſ.ſi aliqua conſequentia eſt bona ſcita a te eſſe bona.ſi antecedens eſt ſcitum: ergo ⁊ conſequens.

¶ Queſtiones ſuper 4^m tractatum.

qō pª Utrum propō particularis indefinita ꝛ ſingularis de non ſubiecto pronoīe demōſtratiuo ſit probāda reſolubiliter per duo demōſtratiua ꝛc.
2ª Utrum ꝑpoſitio vlis affirmatiua ſit probanda exponibil'r. p p̄iacentē ꝛ vlem negatiuā ſibi correſpondentem.
3ª Utrum talis ꝓbatio ꝑpōnis officiabilis ſit ꝯueniens.
4ª Utrū ꝑpoſitio deſcriptibilis ſit ꝓbanda deſcriptibil'r.
5ª Utrum neſcio ꝛ cōtingēter ꝓbentur exponibiliter.
6ª Utrū poſitiuus gradus cōparabiliter ſumptus probeẽ exponibiliter ſicut Magiſter dicit.
7ª Utrum cōparatiuus gradus exponibil'r probetur.
8ª Utrum ſuperlatiuus gradus exponibil'r probetur.
9ª Utrū differt aliud ꝛ nō idē exponaẽ vt dicit Magiſter.
10ª Utrū nō excluſiōis: vt ly tm̄/ꝛ p̄ciſe/ꝓbenẽ exponibil'r.
11ª Utrū dictiones exceptiue preter/preterq̄/ꝛ niſi/ꝓbenẽ exponibiliter.
12ª Utrū nota reduplicationis inquantū ꝓbeẽ exponibil'r.
13ª Utrū imediate ꝓbeẽ exponibil'r ſicut dicit Magiſter.
14ª Utrū incipit ꝛ deſinit ꝓbenẽ exponibiliter.
15ª Utrū totus ſyncathe^ce ſumptus probeẽ exponibil'r.
16ª Utrum ſemper exponibiliter probetur.
17ª Utrum ab eterno probetur exponibiliter.
18ª Utrum infinitum probetur exponibiliter.

¶ Indicis tabularis finis.

¶ Tabula dubitatiūcularū expoſitorū circa textū.

¶ Dubitationes primi tractatus.

Utrum terminus debeat diffiniri p̄ orationem. Manfre. fo. 2. fa. 3.
Utrum illa ſyllaba/ſor/componens illā dictionem ſortes ſit terminus. Manfre. ibidem.
Utrum ſi ſcribatur illa littera/a/per ſe: ita q̄ nō vniatur cum alio ſit terminus. Manfre. fo. 2. fa. 4.
Utrum ſiquis deceptus per terminū nō per ſe ſignificatiuū apprehēderet aliquid: tūc talis terminus eſſet per ſe ſignificatiuus. Ritius. fo. 3. fa. 3.
Utrum prima diuiſio terminorum euacuat totum diuiſum. Manfre. fo. 3. fa. 4.
Utrum pronomen demonſtratiuū ſit terminus per ſe ſignificatiuus. Manfre. fo. 4. fa. pª.
Utrū oīs terminus mentalis ſit natural'r ſignificatiuus: ꝛ oīs vocalis aut ſcript^9 ſit ad placitū ſignatiu^9. Mānfr. fo. 4. fa. 4.
Utrum terminus mentalis ſit ad placitum ſignificatiuus. Manfre. fo. 5. fa. pª.
Quare Magiſter in diffinitione termini cathego^ci magis dixit habet proprium ſignificatum: q̄ȝ aliquid proprie ſignificat. Mengbus. fo. 5. fa. 3.
Utrum ſit differentia inter primam diuiſionem terminorū ꝛ tertiam. Mengbus. fo. 5. fa. 4.
Utrū iſte ter^9/canis/ſit cathe^cus. Manfre. fo. 5. fa. 2.
Utrū iſte terminus/hō/ſit cathe^cus. Manfre. fo. 5. fa. 2.
Utrum ſit aliqs terminus vocalis aut ſcriptus: qui nec ſit pª aut 2ª impoſitionis. Ritius. fo. 8. fa. pª.
Utrum iſte terminus ſignatiuus in mente ſit prime aut ſcđe intentionis. Manfre. fo. 8. fa. pª.
Quomodo omnes diuiſiones termini aſſignate a Paulo reducantur ad bimembrē diuiſionē. Mengbus. fo. 8. fa. 2.
Propter qđ Magiſter non fecit mentionē de alijs diuiſionibus terminorū. ſ. cōmuni/diſcreto/finito/infinito/poſitiuo/ꝑuatiuo/mediato/ꝛ imediato/magis cōmuni/ꝛ minus cōmuni/cōnotatiuo/ꝛ nō cōnotatiuo. Mengbus ibidem.
Utrū ly iſti/in numero plurali ſit terminus cōmunis vel ſingularis. Mengbus fo. 8. fa. 4.
Utruȝ iſti termini/homo/aſinus/ſint vnus complexus terminus. Manfre. fo. 9. fa. 3.
Utrū nomē ſignificet cum tp̄e. Mengbus. fo. 9. fa. 4.
Utrū pars nois ſeparata ſigt. Mengbus ibidem.
Utruȝ ſicut termino vocali: aut ſcripto dantur rectus ꝛ obliquus: ita etiam termino mētali dentur rectus ꝛ obliquus. Manfre. fo. 10. fa. 4.
Utrū ly amat/ſit verbū. Ritius. fo. 11. fa. 2.
Utrum ꝑpoſitio dubia generet perfectuȝ ſenſum. Manfre. fo. 12. fa. 3.
Utrum in propoſitione cathe^ca ſubiectum ſemper preponaẽ predicato. Manfre. fo. 14. fa. 4.
Utrum iſta propoſitio falſa falſe/hō eſt aſinus/ſit affirmatiua aut negatiua. Manfre. fo. 15. fa. 2.
Utrū iſta ꝑpō ſit negatiua/nō hō currit. Manfre. ibidem.
Utrū tales ꝑpōnes modales/neceẽ eſt te nō currere/cōtingēs eſt te nō eſſe ꝛc. ſint affirmatiue vel negatiue. Mānfre. ibidē.
Utrū iſta ꝑpō ſit vera/tu es nō hō. Mānfre. fo. 16. fa. 2.
Unde ſumaẽ quātitas ꝑpōnis: ꝛ q̄re alique ꝑpōnes dicunẽ alicuius quātitatis: ꝛ alique nullius. Mengbus. fo. 17. fa. 2.
Utruȝ illa propoſitio/aſinus ſortes currit/vel iſta/brunellus hominis quieſcit: ꝛ alie conſimiles: ſint indefinite vel ſingulares. Manfre. fo. 17. fa. 4.
Utrum oēs diuiſiones propōnum ſint date de ꝑpōne eodē modo ſumpte. Mengbus. fo. 18. fa. pma.
Quare Magiſter nō poſuit ꝑpōnes de vero ꝛ falſo in figura ſicut alias modales. Mengbus. fo. 18. fa. 3.
Utrum ꝑpoſitio de ſenſu cōpoſito ſit vere modalis: an illa de ſenſu diuiſo. Mengbus. fo. 18. fa. 4.
Utrum q̄litas modaliū attendaẽ pene modū affirmatū ꝛ negatiuum: an penes dictū. Mengbus. fo. 19. fa. pma.
Utrū ꝑpōnes modales ſint alicui^9 q̄titatis. Mēgbus ibidē.
Quare ſubcōtrarie nō equpollēt p negationē ꝑpoſitā aut poſtpoſitā: vel ſil' ꝑpoſitā ꝛ poſtpoſitā. Mēgbus. fo. 21. fa. 3.
Utrum due negationes equiualeant vni affirmationi. Mengbus. fo. 21. fa. 4.
Utrum ſint alie ſpecies conuerſionis ab his que aſſignantur a Paulo. Mengbus. fo. 22. fa. 4.
Utrum in conuerſione per contrapoſitionem remaneat eadem quantitas. i. ſuppoſitio in conuerſa ꝛ in conuertente. Mengbus. fo. 23. fa. 2.
Utruȝ temporalis/localis/ꝛ cauſalis ſint hypothe^ce. Mānfre. fo. 24. fa. 3.
Utrum aliqua hypo^ca ſit affirmatiua vel negatiua. Manfr. fo. 25. fa. 2.
Quare Paulus fecerit mentionem de veritate/falſitate/poſſibilitate: non autem de concedendo/dubitando/negando/ſcito: ꝛ alijs hō. Manfre. fo. 26. fa. pma.
Utrum per notam diſiunctionis coniungaẽ plures cathe^ce. Mengbus. fo. 26. fa. 2.
Quare a predicari in quid ſumuntur duo predicabilia. ſ. gen^9 ꝛ ſpecies: a predicari aūt in quale eſſentiale non ſumuntur duo predicabilia. Manfre. fo. 29. fa. 2.
Utrum diffinitio predicationis directe ſit bene data a Magiſtro. Mengbus. fo. 29. fa. 3.
Utruȝ prima declaratio p̄dicationis eſſentialis data a Magiſtro ſit bona. Mengbus. fo. 29. fa. 4.
Utrū ſpēs qualitatis ſint diſtincte ita q̄ illud qđ ponit̃ in vna ſpecie nō ponaẽ in alia. Mengbus. fo. 30. fa. 3.
Utrum ſex vltima predicamenta ſint diſtincta. Mengbus. fo. 32. fa. 3.
Utrum ſint plura predicamēta q̄ȝ decem. Mengbus ibidē.
Utrum detur quarta figura. Manfre. fo. 33. fa. 2.
Quare barocho ꝛ brocardo dicātur reduci per impoſſibile. Manfre. fo. 34. fa. 3.

Digitized by Google

Tabula

¶ Dubitationes ſecundi tractatus.

Utrum pro verificari affirma^{ue} ſine additamento &c. intelligat Paulus mediante illo verbo/eſt/nō aliunde diſtracto. Manfre.fo.38.fa.2.
Utrum ly qualitas/habeat ſolū ſignificatum formale in ſcripto. Manfre.fo.39.fa.p^a.
Quare ſigna vlia & pticularia eiuſdē generis cū termino limitant ad ſuppōnē pſonalē. Mengbus.fo.39.fa.3.
Quare iſta vox ly magis/trahit ad ſuppōnem mālem ꝙ perſonalem. Mengbus ibidem.
Quare ſubm nō pōt diſtrahere pdicatū: & facere ꝙ ſupponat māliter: ſicut predicatū ſubm. Manfre.fo.39.fa.4.
Quare in illa ppōne/hō eſt ens/ly hō/nō ſupponit nec ſupponere pōt ſic pciſe ſigndo māliter. Manfre.fo.39.fa.4.
Quare nomē māliter ſumptū ſit indeclinabile: pſonaliter vo declinabile. Mengbus.fo.40.fa.pma.
Quare dicēdo: aliqd hō eſt ſuba/ly hō/ſupponit materialiter. dicēdo aūt aliqd aial eſt ſuba/ly aial/ſupponit pſonalr: tñ vtrobiqz addit ſignū neutri generis. Manfre.fo.40.fa.2.
Quare prima ſignificatio termini vocatur materialis. ſecūda vo formalis. Ritius.fo.40.fa.3.
Utrum in illa ppōne/homo eſt termin^9 cōmunis: ſub ly hō/liceat deſcēdere diſiunctiue. Mengbus.fo.41.fa.pma.
Utrum ſubiectū añtis cōditionalis ſupponat confuſe imobiliter. Mengbus.fo.43.fa.pma.
Utrū pdicatū reduplicatiue/ſtet imobiliter. Mēgbus ibidē.
Utrū pdicatū in hac vli/ois hō eſt hec/vel hec/vel hec ſuba/ſit ter^9 cōis vl' diſcret^9: & qlr/ſupponat. Riti^9.fo.44.fa.p^a.
Quare aliqs terminus eſt diſtributiuus: & aliqs non: & quare aliquis terminus diſtribuit ſubiectū & non predicatum: aliquis vo ecōtra. Mengbus.fo.45.fa.pma.
Utrum in illa ppōne/tu nō differs ab hoīe/ly hoīe/ſtet determinate: vel cōfuſe tm̄. Mengbus.fo.45.fa.2.
Utrū dicēdo: ego ſum maior te longitudinē vnius brachij/ly logitudine/ſupponat determinate. Manfre.fo.47.fa.p^a.
Utrum dicēdo: ſortes inquātum homo eſt aial/predicatū ſtet mobiliter. Mengbus.fo.47.fa.3.
Utrū caſuale talis reduplicatiue/ſtet deter^{er}. Mēgbus ibidē.
Utrū caſuale hꝰ reduplicatiue/ſortes inquātū hō eſt aial/ſtet cōfuſe tm̄ mobilr: vt ingt Magr. Ritius.fo.47.fa.4.
Utrum ly aial quod eſt predicatum illius reduplicatiue/ſtet imobiliter. Ritius ibidem.
Utrum dicendo: tu incipis ſcire aliquā ppōnē: ſub ly aliquā propōnem/liceat deſcendi. Mengbus.fo.49.fa.2.
Utrum dicēdo: imediate ante hoc ſciuiſti aliquā ppōnē: ſub ly ppōnem/liceat deſcēdi. Mengbus.fo.49.fa.3.
Utrum dicēdo: differens ab ente nō eſt ens: ſub ly ente/licet deſcendere copulatim. Manfre.fo.51.fa.p^a.
Utrum ſub quocumqz termino licet deſcēdere copulatim liceat deſcēdere diſiunctim. Manfre.ibidem.
Quod medium debeat ſummi in deſcēdendo ſub aliquo termino. Manfre.fo.51.fa.2.
Utrum p^a regula relatiuoꝝ in qua dī ꝙ relatiuū diuerſitatis & relatiuū idētitatis poſſeſſiuū nō ſupponit pro illo: p quo ſuū añs ɔdicat grāmaticis. Mengbus.fo.51.fa.4.
Quid velit dicere i ordine ad alteꝝ extᵃmoꝝ. Mēgbus ibidē.
Utrū relatiuū idētitatis accidētis debeat ſupponere pro eo: pro quo ſuus añs. Mengbus.fo.52.fa.pma.
Utrum relatiuū diuerſitatis accidentis ſupponat pro eo pro quo ſuus añs. Mengbus ibidem.
Utrū ppōnes de relatiuo ſint hypo^{ce}. Ritius.fo.54.fa.2.
Utrum terminus ſupponens reſpectu verbi de preterito imperfecto amplietur ad ſtandum pro eo quod eſt vel erat. Mengbus.fo.55.fa.3.
Quare terminus precedens verbum de preterito vel futuro magis ampliatur ꝙ ſequens. Mengbus ibidem.
Quare terminus ſupponens reſpectu verbi de preterito vel de futuro magis ſupponit pro his/q ſunt/fuerunt/vel erūt/ꝙ terminus ſupponens reſpectu verbi de pñti ſupponat pro his/que ſunt/fuerunt/vel erunt. Mengbus ibidem.
Quare illa verba cōtingit/pōt/& verbalia in bilis/vel in bile: incipit/deſinit/habeant vim ampliādi terminū ſequētem ſicut precedētem: & non verba ſubſtātiua de preterito vel de futuro: & etiā quare iſta verba habeant magis vim ampliandi terminū ꝙ alia. Mengbus ibidem.
Quare ſolum terminus rectus a parte poſt verbi vel pticipij hñtis nām trāſeundi ī pōle & imaginabile ampliat̄ ſiue ꝑponat̄ ſiue poſtponat̄ & nō ali^9 ter^9. Mēgbus.fo.55.fa.4.
Utrum Magiſter fuerit inſufficiens in enumerando modos ampliationis. Mengbus ibidem.
Utrum dicēdo: antechꝛiſ eſt futurus: ly futurus/ſupponat pro antechꝛiſto q eſt/vel pro antechꝛiſto/qui erit. Mēgbus ibidē.
Utrū ois ampliatio ſit a vbo vl' pticipio. Māfr.fo.56.fa.p^a.
Utrū ampliatio poſſit fieri copulatiue ſicut copulatim: & diſiunctiue ſicut diſiunctim. Manfre.fo.56.fa.2.
Dicēdo: antechꝛiſ eſt erit pteritus: adam fuit futurus: quō ampliat̄ ly antechꝛiſ/& ly adam. Manfre.fo.56.fa.3.
Quare ampliatio ſemꝑ ſūmat ab vna parte diſiuncti verbuꝫ ſubſtantiui de pſenti. Manfre.fo.56.fa.4.
Utrum iſta & cōſimiles ſint vere: tu vidiſti papam: poſito ꝙ heri tu vidiſti vnum qui non erat papa: ſed bene ante erat papa. Ritius.fo.58.fa.3.

¶ Dubitationes tertij tractatus.

Utrum iſta ɔñtia ſit bona de forma: aial eſt: igitur oē aial eſt. Mengbus.fo.61.fa.2.
Quare Magiſter non ſeruauit ordines Strodi in cōſequentijs ſuis. Mengbus ibidem.
Utrū ab affir^{ua} de pdicato īfinito ad negatiuā de pdicato finito ſit bona ɔñtia. Ritius.fo.67.fa.2.

¶ Dubitationes quarti tractatus.

Utrum illa propoſitio ſit vera: omne quod fuit/eſt. Mengbus.fo.72.fa.4.
Utrum illa ppoſitio ſit vera: omne quod non fuit/eſt. Mengbus ibidem.
Utrum in illa ppōne: omnis hō vel aſinus eſt aſinus totum diſiunctū poſſit eſſe ſubm. Ritius.fo.73.fa.3.
Utruꝫ dicēdo: cuiuſlibet hominis aſinus currit: ly aſinus/diſtribuatur. Manfre.fo.74.fa.pma.
Utrum dicēdo: ego neſcio .a. ppoſitionū: habeat talis deſcribi. Manfre.fo.77.fa.2.
Utrum illa cōcluſio ſit vera: aia tua neſcio eſt: & tñ cōtingēter aia tua eſt. Mengbus.fo.78.fa.pma.
Utrū illa cōcluſio ſit vera: ego ſuꝫ ita ſapiens ſicut tu & deus. Mengbus.fo.80.fa.2.
Utrū illa cōcluſio ſit vera: ego ſum ſcientioꝛ te & deo. Mengbus.fo.80.fa.pma.
Qualiter illa propoſitio exponatur: tu es maioꝛ platone pro pedale. Manfre.fo.80.fa.2^a.
Utrum illa ɔcluſio ſit vera: aliquid illoꝝ eſt maximū illoꝝ qd non eſt maximū illoꝝ. Mengbus.fo.80.fa.4.
Qualiter exponatur illa propoſitio: a te differt omnis homo. Manfre.fo.82.fa.4.
Utrum illa concluſio ſit vera: tu non differs niſi ab aſino: & tñ tu differs a capra. Mengbus.fo.88.fa.2.
Utrum iſta implicet contradictionem: ab eterno deus pduxit mundum de non eſſe ad eſſe. Ritius.fo.91.fa.2.

FINIS.

Ad intellectuꝫ ſequētis tabule ſcito ꝙ per. fo. itelligit folium. per. fa. facies. per. ſoph. ſophiſma. per. ar. argm. p. lo. logica. per. ma. magna. per. trac. tractatus. per. cm. capitulū. per. Pau. Paulus. p. Meng. Mengbus. p. Rit. Riti⁹. per. Manf. Mãfredus. per. ſol. ſolutio. p. ꝯf. cōfirmatio. Cetera aūt habent in cōmuni vſu.

Tabula propoſitionum diſtinctionum atqꝫ ſententiarum expoſitorum.

A

Ab eterno adverbialr ſumptū eſt terminus incōplexus: ꝛ ſimplex dictio habens vim confundendi confuſe tm̄. Ritius. ca° 17°. 4i trac. fo. 91. A.
Accidens ſumit duplr. Mengbus. cap° 8°. ṗmi tracta. fo. 28. O. /. Ritius ibidem. fo. 28. R. /. Mengbus. q. 8. 2i tracta. 2m.
Accn̄s 2r ſumi pōt. Mengbus. q. 40. ṗi trac. 3m. /. confir.
Accntale di 2r. Mengbus. ca° 8°. ṗmi trac. fo. 29. L.
Actionis deſcriptio. Mengbus. ca° 9°. ṗmi trac. fo. 31. P.
Adiectiua ſignificant per dependentiam ad ſua ſubſtantiua. Manfre. in 3a diui. terminoꝝ. fo. 6. G.
Adiectiua in neutro genere: an ſint terni cathecl. Mãfr. ibidē.
Adiectiua an ſint term cathecl. Mengbus. q. 5. ṗmi. 3m. /. Riti⁹ in 3a diui. petitione ṗa.
Aduerbia multa ſupponunt ratione alicuius incluſi in eis. Manfr. ca° ṗ. 2i trac. fo. 37. A.
Aduerbia tpis ꝛ loci ſunt termini cathecl potētes recipe ꝯfuſionē a ſignis ꝯfuſiuis. Ritius. ca° 14°. 4i trac. fo. 89. P.
Affirmatio ꝛ negatio penes aliud attendit in propoſitionib⁹ cathecis: ꝛ penes aliud in hypotheticis. Mengbus in 2a di. propōnum. fo. 15. R.
Affirmatio nulla eſt vera: in qua vl'e / vlr ſumptū predicatur: qūo intelligit. Mengbus. q. 6a. ṗi trac. 2m. in oppom.
Affirmatiua ꝑpō di 2r. Mengbus. q. 2. 4i trac. ad cōfir. 2i.
Agens pōt ꝯſiderari 2r. Mengbus. q. 43a. ṗi trac. 4m. B.
Albedo nō habet diffm eēntialē: que ṗdicet in quale de ipſa. Ritius. ca° 8°. ṗmi trac. 5m.
Aliud eſt ṗdicari in quid: ꝛ eſſe quid: ſilr aliud eſt ṗdicari in quale: ꝛ eſſe quale. Manfre. ca°. 8. ṗmi tra. fo. 28. M.
Aliud dicit diffm eſſentialem: alius accidentalē. Mengbus. cap° 9°. 4i trac. fo. 5.
Alteratio qd ſit. Mengbus. ca° 9°. ṗmi trac. fo. 31. P.
Analogia 2r. Mengbus. q. 42. ṗmi trac. ṗm ṗncipale. A.
Analogū qd ſit. Mengbus. ca° 8°. ṗmi trac. fo. 27. H.
Analogum quare aliquid dicatur. Mengbus. q. 4. ṗmi trac. ad 3m confir. 2i ṗnci.
Aptitudo duplex propinqua ꝛ remota. Manfre. in diffi. termini cōiſſi. fo. 2. N.
Argumenti argumētationiſqꝫ deſcriptio. Mengbus. cap. 10. primi trac. fo. 32. L.
Argumētum a cōmutata proportione in qbus teneat. Mengbus. c. 5. ṗmi trac. fo. 22. D.
Augmentatio qd ſit. Mengbus. ca° 9°. ṗmi trac. fo. 31. P.

B

Barocho ꝛ brochardo ad barbara per impoſſe duci qd ſit. Ritius. c. 10. ṗmi trac. fo. 36. M.

C

Cauſa propter quam cū terminus habet duo ſignificata: ipſemet terminus dicitur ſignificatum materiale: res autem ad extra dicitur ſignificatum formale: declarat Mengbus. ca° ṗ. 2i trac. fo. 37. L.
Cathegorica propoſitio affirmatiua conuertr cum vna: in qua nota excluſionis addr predicato. Ritius. caplo 10°. quarti tracta. fo. 84. B.
Comparatio facta per eque 2r eſt. Mēgbus. q. 6. 4i trac. ṗm.
Comparatiuus gradus nō diſtribuit abſolute terminum rectum ex natura comparationis ſed limitate. Manf. c. 5°. 2i trac. fo. 47. V. ibidem de ſuperlatiuo.
Comparatiuus preſupponit ſuum poſitiuuꝫ in vtroqꝫ extremorum cum comparatio fit in abſoluto ꝛ non in reſpectiuo. Mengbus. q. 7. 4i. 2m.
Complexū duplex / grāmaticale ꝛ logicale. Idem de incomplexo. Ritius ꝯ diffi. propōnis cathe. fo. 14. P.
Complexus terminus nō eſt terminus ꝑprie dictus ſed cōiter dictus. Riti⁹. cap° 4°. 2i trac. diſt. ṗa. fo. 44.
Complexus terminus: vt talis: ſoꝛ. vel plato: eſt terminus cōis non proprie dictus / ſed cōiter dictus: ꝛ diſcretus terminus cōiter dictus. ibi Ritius. 2a ꝛ 3a diſt.
Cōmunis terminus nō dicitur: qꝛ ſignificat plura: ſed quia ſignificat plura pro qbus pōt ſupponere ſimul. Mengbus. q. 4. ṗi trac. Ad ṗm cōfir. 2i ṗnci.
Cōmunitas termini penes qd attendat. Mengbus in 6a di. terꝝ fo. 9. N. ꝛ Manfre. in diffi. term cōiſſi. fo. 2. L.
Conceptus ṗo rei duplex: ꝛ qūo a rebus cauſet vterqꝫ. Mengbus. q. 7. ṗmi trac. ad 2m cōfir. tertij.
Concluſio eſt approbata propoſitio. Mengbus. cap° 10°. primi trac. fo. 32. D.
Concretum eſt in eodem genere in quo abſtractum. Mengbus. q. 42. ṗmi trac. 5m.
Conditionalis non ponit in eſſe: nec ꝯſequētia: qūo intelligit. Mengbus. ca° 7°. ṗmi trac. fo. 25. Q.
Conditionalis propoſitio duplex eſt. Ritius. ca° 7°. ṗmi trac. fo. 25. ad 2m.
Conditiones. 7. requiſite ad oēm ſyllm. Manfre. c. 10. ṗi trac. fo. 34. D. Ritius ibi. fo. 35. K.
Cōditiones reqſite ad ſyllm reſolutoriū. Mēgb. ṗa. q. 4i. 3m.
Cōſequētia hec nō valet: iſte terminus ſtat pro oibus. g diſtribuit pro oib⁹. Ritius. ca° 5°. 2i trac. 2m. notādū ṗm.
Cōſequētia 4r diffr. Mēgbus. ca° ṗ. trac. tertij. fo. 69. I.
Conſequentia duplr ꝯſiderari poteſt. Mengbus. q. 44a. 3m.
Continere aliquid ꝛ contineri ab illo non eſt incōueniens modo diuerſo. Ritius in prima diui. termi. 3m. /. ꝛ Manfre. in ea. diui. fo. 3. Q.
Contineri aliquid ſub aliquo contingit duplr. Ritius in ṗma diui. terminoꝝ. in reſpon. ad 3m.
Contineri vnū ſub altero multiplr cōtingit. Mengbus. q. 19. ṗmi. ad vltimum.
Contingens accipit duplr. Mengbus in ṗa diui. propo. vltra ſex alias. fo. 18. P. /. q. 18. ṗmi. ṗm. /. accipit triplr. Mēgbus ibi. ad ꝯfir. ṗmi. /. q. 24a. ṗm. cōtra 4m regulam.
Contingens poſituꝫ in diffi. ꝑpōnis cōtingentis nō ampliat. Manfre. in 5a diui. propo. fo. 16. I.
Conuerſio poteſt tripliciter accipi. Mengbus. cap° 6°. primi tracta. fo. 22. K. Et ſm Ritium capitur conuerſio que diffinitur duplr. ibi. fo. 23. L.
Conuerſio duplex bona ꝛ mala. Mengbus. q. 26. primi trac. ṗm. ſm modum Pauli.
Copulatiua quādoqꝫ componit tm̄ ex duabus cathecis: quandoqꝫ ex pluribus: ꝛ qūo tunc ſumitur pars principalis ei⁹. Mengbus. cap° 7°. ṗmi trac. fo. 25. S.
Copulatiua duplr pōt eſſe falſa. ibi Mengbus.
Copulatum poteſt teneri duplr collectiue ꝛ diuiſiue. Mengbus. ca° 3°. 2i trac. fo. 41. L.
Corpus de predicamēto quantitatis quid ſit. Mengbus. ca° 9°. ṗmi trac. fo. 30. I.

Digitized by Google

Corruptibili ⁊ icorruptibili nihil eſt cõmune vniuocum:quo põt intelligi. Mengbus.q.36.pmi trac.p^m.
Corruptio quid ſit. Mengbus.cap° 9°.pmi trac.fo.30.J.

D

Denominatiue predicari aliquid de aliquo cõtingit dupliciter. Mengbus.q.36.primi tracta.2^m.
Deſcriptibilis ꝓpoſitio duplex eſt. Mengbus.c.4.4^l tract.fo.76.H./.Ritius ibi./.Manfre.ibi.D.
Determinatio alicuius termini põt eſſe tribus modis. Mengbus.cap° 5°.2^l trac.fo.45.M.
Dicentes ꝙ ſub aliquo termino cõmuni licet deſcendere ad oia ſua ſuppoſita,per ſuppoſita duo põt intelligere. Riti°.cap° 5°.2^l trac.fo.47.U.
Dictio omnis cathe^{ca} ſemper aut quaſi ſemper infinitata habet vnum tñ ſignificatum:ſi non infinitata hʒ duo. Riti°.c.2.2^l trac.fo.40.J.
Differentia inter ſynonymũ conuertibile ⁊ equipollens. Ritius.cap° 5°.pmi trac.fo.22.H.
Differentia inter predicabile proprie ſumptum ⁊ vniuerſale. Mengbus.8.c.pmi trac.fo.27.E.
Differentia tribus modis accipitur. Mengbus.cap.8.primi trac.fo.28.K.
Differentiaꝝ due diuiſiones.ibi Mengbus.
Differentia lʒ predicetur in quale:non tamen eſt quoddam quale:ſed quoddã quid eius:cuius eſt differentia. Manfr.c.8.pmi trac.fo.28.M.
Iſte terminus differentia capitur dupliciter. Ritius.cap° 8°.primi trac.fo.28.O.
Differentie eſſentiales in nullo predi^{to} ſunt niſi in predi^{to} ſubſtantie. Ritius ibi.fo.29.U.
Differentia inter reſpectus qui ſunt in predicamento relationis:⁊ qui ſunt in ſex vltimis predicamẽtis. Mengbus.c.9.primi trac.fo.32.B.
Differẽtia inter ſignificare/ſupponere/⁊ verificari. Mengb.cap° p.2^l trac.fo.36.P./.Ritius ibidem.fo.36.T./.Mãfr.ibi.fo.37.B.
Differentia inter ly non/⁊ ly nullus. Ritius.cap° 5°.2^l tracta.fo.46.Q.
Differentia inter ſignificare/conſignificare/⁊ vltra conſignificare. Manfre.c.8.2^l trac.fo.56.D.
Differentia inter repugnare alicui ⁊ non ſtare cũ illo. Mengbus.cap° p.trac.tertij.fo.60.K.
Differentia inter propõnẽ eſſe ſcitam/eſſe veram/⁊ propõnem eſſe ſcitam. Mengbus.c.2°.trac.tertij.fo.62.O.
Differentia inter ly ſemper/ab eterno ⁊ perpetuo. Ritius.c.17.4^l trac.fo.91.B.
Differentia inter poſitionem ⁊ depõnem que ſunt ſpẽs obligationum. Manfr.c.1.5^l trac.fo.94.D.
Differentia inter propõnem eſſe concedendã:⁊ cõcedere illã eſſe concedẽdam. Manfre.ibi.fo.95.E.
Differentia inter propõnem eſſe negandã:⁊ concedere ipſam eſſe negandã. Manfre.ca° 2°.5^l trac.fo.96.F.
Differentia eſt inter ſignificare actionẽ ⁊ per modũ actionis:⁊ inter ſignificare quietem:⁊ per moduʒ quietis. Mengb.q.11.pmi trac.ad ꝯfirma.primi.
Differẽtia inter reſpectũ de ꝑdicamẽto relationis:⁊ reſpectuʒ ſex ꝑncipioꝝ. Mengbus.q.42.pmi trac.4^m.
Differẽtia inter terminiſtas ⁊ realiſtas de ſignificato termini cõmuniſſimi. Mengbus.q.2°.2^l trac.p^m.
Differt poteſt dupliciter ſumi. Mengb.c.9.4^l tra.fo.82.R.
Diffinitio ſumitur dupliciter. Mengbus in diffinitione termini cõmuniſſimi.fo.primo.H./.Ritius in diffinitione nominis.ad primum.
Diffinitio bona quid debet habere. Mengbus ibidem:⁊ Ritius in diffinitione eadem.fo.primo.D.
Diminutio qd ſit. Mengbus.ca° 9°.primi trac.fo.31.P.
Diſiunctum poteſt teneri dupliciter. Mengbus.cap° 3°.ſcdi tracta.fo.41.L.
Diſiunctum iſtud ſoꝛ.vel pla.aut hoc/hec ſubſtantia/vel hec ſubſtantia non eſt proprie terminus. Ritius.cap° 4°.ſcdi trac.quere circa vltimũ.p^a cõclu.fo.44.
Diſiunctum hoc/hec ſalia/vel hec ſalia ſupp^t collectiue pluribus ſuppõnibus diſcretis proprie ſumptis.ibi con.4^a.
Diuiſio duplex realis ⁊ logicalis cũ declaratione membrorum. Ritius in p^a diui.terminoꝝ.in reſpon.ad p^m.
Hoc verbum diuiditur vt innuit diuiſionẽ logicalem eſt terminus ſcde intentionis limitans terminos precedentes ad ſtandum pro dictione.ibi Ritius.
Diuiſio quadruplex eſt/generis in ſpecies/totius in partes/vocis in ſignificationes/⁊ ſm accidens. Mengbus in pma diui.propo.fo.13.O.
Diſpoſitio poteſt capi dupliciter. Mengbus.caplo 9°.primi tracta.fo.30.K.
Diuiſum vniuerſaliter predicari de quolibet mẽbro diuidentium põt negari. Mengbus.q.20.pmi trac.3^m.

E

Ens ſumitur duobus modis. Manfre.in prima diui.propõnum.fo.15.Q.
Ens perfectuʒ ex ſuis partibus:quod ly totus/ſignificare poteſt/dupliciter poteſt intelligi. Ritius.capitulo 15°.quarti tracta.fo.89.Q.
Ens rationis eſt cõmuniſſimum conſideratum in logica cum ſit eius ſubi^m adequatum cum quo terminus conuertitur. Mengbus.q.p^a.primi trac.
Ens poteſt capi dupl'r/nominaliter/⁊ participialiter. Mengbus.q.14.pmi tracta.6^m.
Ens per ſe dupliciter dici poteſt/⁊ ens per accidens/quid ſit. Mengbus.q.43.pmi tracta.3^m.
Enthimematis deſcriptio. Mengbus.ca° 10°.p^l trac.fo.32.L.
Enuntiatio que eſt idem realiter quod propoſitio de ineſſe:⁊ enuntiatio modalis non differunt ſpecie ſimpl'r. Mengbus.q.20^a.primi.p^m.
Equiparantia quid ſit. Mengbus.c.9.pmi tra.fo.31.N.
Equipollentia qd ſit. Mengbus.c.5.pmi trac.fo.21.T.⁊ quõ eſt duplex. Ritius ibi.fo.22.E.
Equiuoca propoſitio/an ſit propoſitio. Mengbus.q.13.pmi tracta.ad confir.2^{am}.4^l.
Equiuoci termini/an ſint cathego^{ci}. Mengbus in 3^a diui.terminoꝝ.opi.2^a./.q.5.pmi trac.ad confir.2^l.
Equiuocum equiuocans:⁊ equiuocum equiuocatum qd ſint. Mengbus.c.8.pmi trac.fo.27.F.
Equiuocum atqʒ vniuocum capitur dupliciter. Mengbus.q.37.primi trac.p^m.
Eſſentiale 3^l capit. Mengbus.c.8.pmi trac.fo.29.B.
Eſſentiale dupl'r di. Mengbus.q.42.pmi trac.p^m.
Eſſentialis ꝓpoſitio dupl'r di. Mengbus ibi.2^m.
Exceptiua quedaʒ primi ordinis:quedam ſcdi. Manfre.c.11.quarti trac.fo.85.J.
Exceptiua vt excluſiue correſpondeat requiruntur due conditiones. Mengbus.c.5.tertij trac.fo.65.P.
Excluſiua omnis de ſecũdo adiacẽte pure affirmatiua:cuius ſubi^m eſt terminus diſcretus ſignificans rem diuiſibilem implicat cõtradictionẽ:etiã ſi ſit terminus cõis ſignificans ſolum res cõpoſitas ex partibus eſſentialibus implicat ꝯdictionẽ:non aũt ſi fuerit terminus cõis mere ſubſtãtialis non ſignificans rem cõpoſitam ex partibus eſſentialibus. Ritius.cap° 10°.4^l trac.fo.83.U.
Excluſiua pmi ordinis pure affir^{ua} infert illaʒ ſecũdi ordinis:non autem illam tertij.ibi Ritius.A.

Exempli deſcriptio. Mengbus. c° 10°. pi trac. fo. 32. L.
Expō qd ſit. Mēgbus. ca° 2°. 4i trac. fo. 72. L. /. q. 2°. 4i.

F

Falſum ampliat vſqȝ ad imaginabilia. Ritius in 3° diui. propo. ad pm.
Figura q̄tuor modis ſumit. Mēgbus. c° 4°. pi tra. fo. 20. R.
Forma ꝯñtie qd ſit. Ritius. c° p. tertij trac. fo. 61. N.
Fundari imediate ſuper dici de omni vel de nullo quid ſit. Manfre. c. 10. pi trac. fo. 33. E.

G

Generaliſſima quedā ſunt per ſe p̄: q̄dā p ſe non p̄. Mengbus. q. 42. pi trac. 5m.
Generare pfectū ſenſum in aīo alicuius qūo intellit. Mā fre. in diff. orōnis. fo. 12. K.
Generatio qd ſit. Mengbus. c. 9. p̄mi trac. fo. 31. P.
Genus dicit q̄tuor modis. Mengbus. c. 8. p̄mi trac. fo. 7. D.
Genus vt vniuocū nō diuidit: niſi in q̄ diuidit vt gen°. i. in ea q̄ differūt ſpecie ſimplr. Mengbus. q. 20. pi. pm.
Genus ſm phyſicum p̄dicat equoce de ſpeciebus ſm logicū vniuoce. Mengbus. q. 36. p̄mi trac. pm.
Genus ſi in vna ſola ſpecie ſaluaret: adhuc de pluribus differētibus ſpecie eēt p̄dicabile. Mengbus. q. 36. pi trac. 3m.
Gradus comparatiuus duplr ſumi poteſt. Mengbus. ca° 7°. quarti trac. fo. 79. N.
Gradus poſitiuus cōparabiliter ſumptus pōt ſumi 3r. Mengbus. ca° 6°. 4i trac. fo. 79. M.
Gradus ſuperlatiuus pōt ſumi duplr. Mengbus. c. 8. 4i tra. fo. 80. O. /. Manfre. ibi. Q.

H

Habitus deſcriptio. Mēgbus. ca° 9°. pi trac. fo. 32. V. Habitus capit 3r. ibidem Mengbus.
Hypothetica propō. d. duob° modis. Mengbus. q. 31. pm.
In hypotheticis nō eſt incōueniens negatiuā equipollere affirmatiue: q̄dq̄ ex negatiua ſequat affir. Ritius ſuper 3am partem capli 7i. p̄mi trac. ad pm.
Homo in tali propōne. oīs hō albus eſt aīal / ſupponit diſtributiue mobilr nō abſolute: ſed in reſpectu ad ſuā determinatione. Ritius. cap° p. 2i trac. ad 2m. reſpon. 2°.

I

Idem eſſe magis cōmune ꝛ minus cōe reſpectu eiuſdē nō eſt incōueniens. Mengbus. q. 3. pi tract. pm. /. Ritius in p° diui. terminorū. 3m. Manfre. in diff. termini notato 2°. /. in p° diui. terminoꝝ. fo. 3. Q.
Idem poni in diffi. ſuiipſius: qūo nō ſit inconueniens. Mengbus. q. 2. p̄mi trac. ad cōfir. 2i. P.
Idem ſignificatū eſt mā̄le ꝛ formale reſpectu diuerſoꝝ. Ritius. ca° 2°. 2i trac. 5m. cōtra 7am regulam.
Idem terminus eſt per ſe ſignificatiuus ꝛ nō per ſe ſignificatiuus. Mengbus. q. 3. p̄mi trac. ad cōfir. tertij.
Impoſitio duplex generalis ꝛ ſpecialis. Manfre. in p° diui. terminoꝝ. fo. 3. R.
Impoſitio p̄ma prime impōnis terminus ꝛ nomē differunt: ſimiliter impoſitio 2° 2e impōnis terminus ꝛ nomē differunt. Mengbus in 5° diui. terminoꝝ. fo. 7. I.
Impoſſe 2r eſt. Mēgbus in 4° diui. ppōnis. fo. 16. B.
Impoſſe atqȝ ppō ipoſſis 3r di. Mēgbus. c° p. tra. 3i. fo. 60. L.
Indigeo 2r accipit. Ritius. ca° 5°. 2i trac. fo. 46. T.
Inductionis deſcriptio. Mengbus. ca° 10. pi trac. fo. 32. L.
Infinitum ꝛ indiuiſibile non ſunt termini priuatiui. Mengbus. ca° 6°. tertij trac. fo. 66. S.
Immediate ſumit 2r. Mengbus. ca° 13°. 4i trac. fo. 87. N.

L

Leuiſſimum dupliciter dicitur. Mengbus. q. 39. p̄mi tracta. 3m.
Linea qd ſit. Mengbus. c. 9. p̄mi trac. fo. 30. I.
Littera ꝛ ſyllaba quādo habent vim dictionis. Mengbus in diffi. termini cōſiſimi. fo. 1. H. oppm dicit Ritius in reſpon. ad 3m p̄nci. ꝯ eandem diffi.
Littere ꝛ ſyllabe qūo ſint termini: aut non ſint. Mengbus in expōne diffi. termini circa illā partē: vt pars propinqua. /. q. 2. p̄mi trac. 4m. /. Ritius in diffi. termini 3m.
Locus qd ſit. Mengbus. c. 9. p̄mi trac. fo. 30. I.
Logica eſt eque cōis ſciētia ſicut metaca. Mēgbus. q. p°. p̄mi trac. ad pam inſtantiā ꝯ 2m p̄ncipale.
Logicam eſſe de ſecūdis intētionibus: qūo intelligunt auctores. Ritius in diffi. termini cōſiſi. in reſpon. ad pm.
Logice diuiſio ſm triplicē operationem intellectus. Mengbus in prohemio. fo. 1. b.
Logicus cōſiderat ſigm captū mā̄liter: nō aūt formalr. Mengbus. q. p°. pi trac. ad 2am inſtantiā ꝯ 2m p̄ncipale.
Logicus diffinit p ſignū cōius t° nō vt logicus: ſed vt induit habitū metaci. Mēgbus. q. 1. pi trac. 2m. /. q. 2°. 6m.
Logicus ꝛ metacus qūo verſant circa idē. Mēgbus ibi. pm.

M

Magnum ſumitur dupliciter. Ritius. c. 18. quarti tracta. notabili p̄mo.
Materiale ſignificatum nullum eſt in mente. Manfre. c. 1. 2i tracta. fo. 38. F.
Materia obligationū nō oīno diſtīguit a mā ꝯñtiaꝝ: lȝ obligatio nō ſit ꝯñtia. Manfre. c. 1. 5i trac. fo. 94. B.
Materia propōnis quid ꝛ qūo triplex eſt. Mengbus in 6° diui. propo. fo. 18. M.
In mā neceſſaria ſiue nāli propōnis / ſiqd cōpetit vni indiuiduo / de neceſſitate cōpetit cuilibet indiuiduo eiuſdē ſpēi. In mā aūt remota qd remouet ab vno / de neceſſitate remouetur a quolibet. Mengbus. c. 4. p̄mi tra. fo. 20. S.
Mediū in oī ſyllo ordinato in modo ſemp dȝ diſtribui i vna premiſſaꝝ. Manfre. c. 10. p̄mi trac. fo. 34. B.
Modi poſſunt dupliciter ſummi. Mengbus. q. 20. pi. 4m. /. q. 21. pm. /. 2m.
Modi in propōnibus tertie figure pro quo ſumunt. Māfr. ſuper figuras. fo. 20. Q.
Modus quid ꝛ quot ſunt modi. Mengbus in p̄ma diuiſio. propo. vltra alias ſex. fo. 18. N. /. Mengbus. q. 20. pi. 4m. /. q. 21. pm. /. 2m.
Modus in eo ꝙ modus nō eſt per ſe in pto illius cui° eſt modus. Mengbus. c. 9. p̄mi trac. fo. 30. M.
Motus ſm locum qd ſit. Mengbus ibi. fo. 31. P.

N

Neceſſario poteſt dupliciter ſummi. Mēgbus. c. 5. quarti trac. fo. 78. L.
Nečiuȝ ex q̄ includr ly veꝝ / ꝛ ly veꝝ / includit ly intelligi / ampliat vſqȝ ad imaginabilia. Ritius in 3° diui. ppo. ad 3m.
Neceſſariū 2r eſt. Mēgbus in 5° diui. propo. fo. 16. F.
Neceſſarium atqȝ propoſitio nečia tripliciter dicitur. Mengbus. ca° p. trac. tertij. fo. 61. M.
Negatio duplicē vim hȝ. Mengbus. ca° 5°. pi tra. fo. 22. A.
Negatio infinitās nunq̄ hȝ vim ſupra terminū poſitū ex parte alteri° extremi: diſtribuit tn̄ term qm̄ ifinitat ꝛ alios tentos ex parte eiuſdem extremi: ꝛ etiā eoſdeȝ infinitat. Manfre. cap° 5°. 2i trac. fo. 46. S.
Negatio nō eſt maioris virtutis q̄ aliqs alius terminus / niſi ſupra terminos ſequētes. Mēgbus. q. 22. p̄mi. 4m.
Negatio prepoſita facit equipollere ſuo ꝯdictorio: qūo intelligit. Mengbus. q. 25. p̄mi trac. 2m.
Negatio qcqd inuenit deſtruit ꝛ eius oppom ducit. Mēgbus. cap° 5°. p̄mi trac. fo. 21. V. /. Ritius ibi. fo. 22. F.
Negatiua modalis nullo pacto equiualet affirmatiue modali / niſi altera illaꝝ habeat terminum modaleȝ includētem negationē. Mengbus. q. 15. pi trac. ad confir. tertij.

Negatiue modales q̃uo ſint. Mengbus ibi. z^m. /. 3^m.
Niſi dupl'r accipi. Mengbus cap° 11°. quarti tra. fo. 95. F. /. Ritius ibi. J.
Nomen tripl'r capi pōt: cōiter proprie: et magis ꝓprie. Mengbus. q. 10. primi trac. z^m.
Nois cōpoſiti ptes ſepate nihil ſignant. Mēgbus i diff. nois. fo. 10. V. /. Ritius ibi. ad vltimū. /. Manfre. ibi. B.
Nomina terminata in bilis vel in bile ſm grāma. dicunt potētiā paſſiuā: et noia terminata in iuus dicūt potētiā actiuā. Mengbus in diff. termini cōiſſimi. fo. ꝑ. F. Hoc tñ nō eſt vniuerſaliter verū: vt dicit Ritius in reſpon. ad confirma. ſecūdi pnci. in diffi. eadem.
Nota cōditionis dupliciter ſumit. Mengbus cap° 7°. primi trac. fo. 24. N.
Nota ꝯditionis 3^r negari pōt. Mēgbus ibi. fo. 25. O.
Nota copulationis z^r teneri pōt. Mēgbus ibi. fo. 25. R.
Nota copulationis z^r negari pōt. Mengbus ibi. S.
Nota diſiunctionis z^r ſumi pōt. Mengbus ibi. fo. 26. A.
Nota diſiunctionis z^r negari pōt. Mengbus ibi. fo. 26. B.
Nota excluſiua determinans ſubiectū: et non aliunde impedita non ſemper facit excluſiuam primi ordinis. Manfre. cap. 10. quarti tracta. fo. 84. D.
Nulla ꝓpō eſt verior illa in qua idem pdicat de ſeipſo quō intelligit. Mengbus. q. 6. p^i tra. z^m. pro parte affir^{tia}.
Numerus qd ſit. Mengbus cap° 9°. ꝓmi tra. fo. 30. J.

O

Obligatio dupl'r capi pōt pro actu et pro propōne. Māfre. c. 1. 5^i tra. i reſpō. ad rōez ꝯ diffi.
Obligatio logicalis ad qd repta ſit. Manfr. ibi. fo. 94. A.
Obliqua et adiectiua nō ſunt noia de intētione Pauli. Ritius in diff. nominis ad z^m.
Obliqua et recta ſicut dant in voce vel in ſcripto: ita in mēte: lz nullus ter° mētalis declinat. Māfre. i diff. nois. fo. 10. C.
Officiū huius dictionis /ly/ nō eſt limitandi terminū: aut add^r ad ſtandū mālit'r: ſed ad ſtandū pro ſe aut ſibi ſili. Riti°. cap. z. z^i trac. p^m. cōtra p^{am} regulam.
Oppoſitū ꝯñtis repugnare añti: aut ſtare cum illo/ quō intelligit. Mengbus cap° 7°. ꝓmi trac. fo. 25. P.
Omnia ſex pdicamenta vltima ſunt q̃dam forme importantes reſpectum. Mengbus. c. 9°. ꝓmi trac. fo. 32. A. ſm vnaꝫ opinionem: ſm aliā ſunt reſpectus.
Oratio cōſimilem habitudinē hꝫ in logica ad terminū qual'r habet in grāmatica. Mengbus. q. z. ꝓmi. trac. z^m.
Oratio diffi^r ter^m et diffi^r p ter^m diuerſimode. Mēgbus ibi. /. Māfre. in expōne illius part^{is} oronis cōſtitutiuū in diff. t^i.
Orationū aliqua ſigñat cum tpe: aliqua ſine tpe. Manfre. in diff. oronis. fo. 12. J.
Oratio nulla eſt que nō ſit conſtitutiua alterius orationis lōgioris: cuius ipa ſit pars. Ritius in diff. termini cōiſſi. z^m. /. Mengbus. q. z. primi. 3^m.

P

Pars propinqua et remota que. Mengbus in diff. ter^i cōiſſi. fo. ꝑ. H. et Riti° in eadē diff. fo. ꝓmo. J.
Paſſionis deſcriptio. Mengbus. c. 9. ꝓmi trac. fo. 31. O.
Paſſio ois cōpetens ſuperiori vt ſuperi° eſt: cōpetit cuilibet inferiori ſuo. Mengbus. q. 3. ꝓmi trac. z^m.
Patiens pōt cōſiderari z^r. Mēgbus. q. 4z. ꝓmi. tra. 4^m.
Pauli Veneti logica parua nō idiget expōne. Mengbus in prohemio. fo. ꝓmo. A.
Paulus non incipit abſolute a cōiori: ſed ſolū a cōiori tñ a logico cōſiderato. Manfr. in ꝓhemio. fo. ꝓmo. D.
Pedale aliqd 3^r eſt: ſil'r bipedale. Ritius. c. 18. 4^i tra. not^{li} z°.
Per ſe dupl'r accipit. Mengbus. q. 4z. ꝓmi trac. 3^m.
Poſitionis deſcriptio. Mengbus. c. 9. ꝓmi trac. fo. 32. T.
Poſſibile eſt ter^m extra ꝓpōnē ſumptū ſupponere. Manfr. cap° p. z^i trac. fo. 37. V.
Poſſibile poſitum in diffōne ꝓpōnis poſſibilis nō ampliat. Manfre. in 4^a diui. propo. fo. 16. E.
Potētia dupl'r ſumit. Mengbus. c. 9. ꝓmi trac. fo. 30. L.
Primus tracta. cur ſūmulaꝝ a Paulo dicatur. Mengbus in probe. fo. primo. C.
Prius ſm intellectū et non ſm ſenſum ſtat eſſe ſine ſuo poſteriori. Mengbus. p^a. q. 4^i trac. p^m.
Predicamentū ſumit 4^r. Mengbus. c. 9. ꝓmi tra. fo. 29. D.
Predicamentoꝝ ſuffi^a. ibi Mengbus. E.
Predicati in qd eſt predicari per modū ſubſtracti et ſubiecti: et nō denominātis/ aut inherētis predicati/ aut in quale eſt pdicari p modū denominātis/ aut inherētis: nō aūt denoiati et ſubiecti. Manfre. c. 8. ꝓmi tra. fo. z8. M.
Predicatū cuiuſlibet propōnis ſupp^r perſonal'r: niſi addat ſignū mālitatis. Mengbus. c. z. tra. z^i. fo. 39. B.
Preter 4^r accipit. Mengbus. c. 11. 4^i trac. fo. 85. E. ſm Ritium tenetur duobus modis. ibi. J.
Probare ꝓpōneꝫ atqꝫ improbare qd ſit. Mengbus cap° p. tracta. 4^i fo. 7°. V. /. Ritius ibi. fo. 70. A.
Proceſſus in ſcia duplex diffinitiuus et declaratiuus. Et quid quō vterqꝫ hēat fieri. Mēgbus. q. p^a. ꝓmi tra. fo. 119. C.
Pronomen demōſtratiuū pluralis numeri: an ter° cōis vel ſingularis ſit. Manfre. in 6^a diui. propo. fo. 17. M.
Omnis ꝓpoſitio affir^{ua} deter^{ta} affir^{ue} ab aliquo iſtoꝝ aduerbioꝝ impoſſibil'r et falſe: et non aliunde eſt impoſſis ratione exponentiū. Manfre. in z^a diui. propo. fo. 15. S.
Propō aliqua eſt de ſenſu cōpoſito vel diuiſo: q̃ nō eſt modalis. Mengbus. q. z0. ꝓmi trac. 3^m.
Propoſitio cathe^{ca} ſic ſe habet qꝫ ipſa vel illa cui ſubordinat eſt cōuertibilis ſimpl'r vel p accñs. Riti°. c. 6. p^i tra. ad 3^m.
Propoſitio cathe^{ca} eſt prior hypo^{ca} quō itelligit. Ritius. c. z. quarti trac. fo. 73. D.
Propoſitio diſiunctiua dupl'r poteſt dici vera. Mengbus. c. 7. ꝓmi trac. fo. z6. C.
Propō diſiūctiua q̃dā ꝓpria q̃dā ipropria. ibi Mēgbus. D.
Propō. d. qꝫ nullus ter° diſcretus verificat de ter^{no} cōi nō eſt vera abſolute. Riti°. c. 4. z^i trac. q. circa vltimū. z^m.
Propoſitio. d. qꝫ terminus diſcretus nō ſupponit pro multis falſa eſt. ſ. qꝫ terminus diſcretus nō ſit ſuperior ad aliū falſa etiā. ibi Ritius. 3^m. /. 4^m.
Propō illa q̃ dicit oē qd ſigt/ ſigt cū ſuo ſignificato eſt falſa. Manfre. in diffōne nois. fo. 10. B.
Propō ipoſis 3^r eſt. Māfre. in 4^a diui. propo. fo. 16. D.
Propōnes de incipit et deſinit nō proprie exponunt: ſed probant per cauſas veritatis. Mengbus. c. 14. 4^i trac. fo. 88. O. /. Ritius ibi. p^m. /. z^m.
Propoſitio neceſſaria per reflexionem. Manfre. in 5ª diui. propo. fo. 16. D.
Propōnes non quante poſſunt conuerti ſimpl'r. Ritius. c. 6. primi trac. fo. z3. ad p^m.
Propō ois affir^{ua} de cōparatiuo hñs p^m ter^m cōparationis cōuertibilē: aut inferiorē ad z^m terminū diſtributū eſt ipoſis. Ritius. c. 8. 4^i trac. fo. 81. P.
Propō ois in qua ſubycit ter° infinitus: et pdicat ter° opp^{itus} eſt impoſſis. Ritius cap° 5°. trac. tertij. fo. 65. Q.
Propō ꝓprie ſumpta eſt oīo que poſita ad eaꝫ ſequitur aliqd. Mengbus. c. 10. ꝓmi trac. fo. 3z. D.
Propō pōt dici particularis vel indefinita dupl'r. ſ. formal'r vel equiualēter. Mengbus. q. 19. ꝓmi trac. 3^m.
Non poteſt ꝓpoſitio aliqua niſi ſcripta vere ꝯuerti. Māfre. cap. 6. ꝓmi trac. fo. z4. M.
Propoſitio quadrupliciter diuidi pōt. Mengbus in 6^a diui. propo. fo. 18. L.
Propō 3^r pōt cōſiderari. Mengbus ibi. fo. 18. K.

Nō oīs ꝑpō vera eſt poſſīs. Mā̄fr. in 4ᵒ diui. ppo. fo. 16. C.
Propriū alicuius nō eſt quod per ſupabundātiam dicit̄ q̄uo intelligitur. Mengbus. q. 39. ṗmi trac. 3ᵐ.
Propriū 4ʳ ſumit̄. Mengbus. c. 8. ṗmi trac. fo. 28. N.

Q

Qualitatis deſcriptio. Mēgbus. c. 9. ṗ¹ tra. fo. 30. R
Qualitas 2ᵉ eſt ꝑpōnis. ſ. ⁊ terminoꝝ. Mengbus. q. 28. ṗ¹ trac. ṗᵐ. cōtra conuerſionē ſimplicem.
Quale 2ʳ ſumit̄. Mengbus. q. 40. ṗ¹ trac. ad confir. 2ᵗ.
Quando deſcriptio. Mengbus. c. 9. ṗ¹ trac. fo. 32. S.
Quantitatis deſcriptio. Mengbus ibi. fo. 30. J.
Quantitatis cōtinue ⁊ diſcrete diff. ibi Mengbus.
Quilibet terminus cathe^cus habet duplicē ſignificationem. Ritius. c. 2. 2ᵗ trac. fo. 40. D.
Quot modis dicit̄ vnū oppoſitoꝝ tot modis dī ⁊ reliquum q̄uo intelligit̄. Mengbus. q. 22. ṗ¹. 5ᵐ. 35ᵒ. 2ᵐ.

R

Reducere ſyllm gd ſit. Riti⁹. c. 10. ṗ¹ tra. fo. 36. L.
Referre ſub^ctum in ordine ad alteꝝ extremoꝝ gd ſit. Mēgbus. c. 6. 2ᵗ trac. fo. 51. E.
Regula ad cognoſcendū ſignificatū formale ⁊ māle. Ritius capᵒ ṗ. 2ᵗ trac. fo. 38. D.
Relatiui deſcriptio. Mengbus. c. 9. ṗ¹ trac. fo. 31. N.
Relatiuoꝝ modi quot. Mengbus ibi. fo. 31. O.
Relatiuū qui an ſit termin⁹ cathe^cus vel ſyncathe^cus. Ritius in 3ᵒ diui. ter⁹. fo. 6. D. /. Mā̄fr. ibi. /. Mēgb. q. 5ᵒ. ṗ¹ tra. 4ᵐ.
Relm 2ʳ grāmaticale ⁊ logicale. Mēgb⁹. c. 6. 2ᵗ tra. fo. 51. L.
Relm grāmaticale pt ſumi 2ʳ mālr. ſ. ⁊ foālr. Mēgbus ibi.
Relatiua poſſeſſiua duo ſigñant. ibi Mengbus. fo. 51. D.
Relatiuū oē lz ſupp¹ pro illo qḋ rep̄ſentat: non tñ ſupp¹ pro quocunqꝫ qḋ rep̄ntat. Mengbus ibi. fo. 52. F.
Relatiuū poſſeſſiuū nō iportat ſimul poſſeſſorē ⁊ poſſeſſionem. Ritius ibi. 2ᵐ. corᵒ.
Relatiuū eſt terminus cōmunis aut diſcretus per dependētiam ad ſuū aīs. Ritius ibi. fo. 52. petitione ṗᵒ. /. Mēgbus cap̄. 7. 2ᵗ trac. fo. 54. H.
Relm aliqḋ q̄re dr ſube: ⁊ q̄re accītis. Manfre. ibi. fo. 52. H.
Reſolutio gd ſit. vide Mengb. c. ṗ. 4ᵗ tract. fo. 70. X. /. q. ṗᵒ. quarti trac. ṗᵐ. /. 2ᵐ.
Reſolutoꝝ ſylli cōditiones. Mengbus. q. ṗᵒ. 4ᵗ trac. 3ᵐ.
Res vnaqꝫ que ſufficientiſſime cognoſcit̄ noie diffōne ⁊ ꝓprietate cognoſcibili. Mengbus. c. 9. ṗ¹ trac. fo. 30. H.

S

Semper eſt terminus pregnans nō cathe^cus nec ſyncathe^cus. Ritius. c. 16. 4ᵗ trac. fo. 90. T. Et facit ꝑpōnē vlem a pte ſubti. ibi. ⁊ hꝫ vim cōfundēdi cōfuſe tm̄. Ritius. c. 17. fo. 91. A.
Sentire capit̄ duplr. Mengbus. q. 39. ṗmi trac. ṗᵐ.
Signa diſtributiua ſūt duplicia. Mā̄fre. c. 5. 2ᵗ tra. fo. 46. P.
Signa vlia negatiua duplicem vim diſtributiuam habet. Ritius ibi. fo. 46. R.
Significare gd ſit. Ritius. c. ṗ. 2ᵗ trac. fo. 36. S.
Significare aliq̄liter nō eſt ſignificare: ſed hēe officium circa terminū ſignificantē. Ritius ibi. fo. 37. 4ᵐ.
Significare aliquid ſumitur duplr. Mengbus in ṗma diui. terminoꝝ. fo. 3. P.
Significare idem apud omnes poteſt duplr intelligi. Mengbus in 2ᵃ diui. terminoꝝ. fo. 4. V.
Significare cū tpe q̄uo intelligit̄. Mēgbus in diff. nominis. fo. 9. T. Ibidē q̄uo differant ſignificare tēpus ⁊ cū tpe. /. Ritius in diff. nois ad 5ᵐ. /. Manfre. ibi. fo. 10. B.
Quid ſit terᵐ tᵒ ſubordinari. Riti⁹ in diffi. nois. fo. 10. A.
Significare cū alio eſt iuuari ab illo ad ſignificādū. Mā̄fre. in diffi. nominis. fo. 10. B.
Significare verum vel falſum cōtingit duplr. Mengbus in diffi. propōnis. fo. 12. L. ⁊. M.
Sigtū ꝑpōnis 3ʳ. Mēgbus in 3ᵃ diui. ꝑpōnis. fo. 15. T.
Significatū primariū ⁊ adequatū differunt. Manfre. in 3ᵃ diui. propo. fo. 16. A.
Significatio, ſubiectio, ⁊ ſuppō q̄uo per ordinem cōpetunt voci. Mengbus. q. ṗᵒ. 2ᵗ trac. 143. B.
Signū quot modis capit̄. Mengbus in diff. terᵐⁱ cōiſſimi. fo. ṗ. E. /. Ritius in eadē diff. in reſpon. ad ṗᵐ.
Signū q̄uo ſit cōis termino. Manfre. in diff. termini cōiſſi. fo. 2. L. /. Mengbus. q. 2. ṗmi trac. ṗᵐ.
Signū an ſit terᵘ pᵉ vel 2ᵉ itētionis. Riti⁹ in diffi. terᵐⁱ cōiſſi. in reſpō. ad ṗᵐ. /. Manfre. in 5ᵃ diui. ter⁹. fo. 8. K.
Signoꝝ vniuerſaliū affirmatiuoꝝ diſtributiuoꝝ diſtinctio. Manfre. c. 5. 2ᵗ trac. fo. 45. O.
Signū vle affirmatiuū nō ipedit diſtributionē note excluſionis: nec ecōuerſo. Ritius caᵒ 10. 4ᵗ trac. fo. 84. L.
Signū in ſui cōmunitate cōſideratū excedit limites logice. Mengbus. q. ṗᵒ. ṗ¹ trac. 2ᵐ.
Signū nō eſt terᵘ equiuocus cū ẜm idē nomē ⁊ rōnē eādē pdi. Mengbus. q. 2. ṗ¹ trac. ad cōfir. 2ᵃᵐ ṗmi.
Signū vle affirmatiuū in numero plurali limitat ad ſenſum collectiuū. Signū āt vle negatiuū ex nā ſua limitat ad ſenſum diuiſiuū. Mēgbus. q. 23. ṗ¹. 3ᵐ ꝯ ṗᵃᵐ regᵃᵐ. /. q. 25. 3ᵐ.
Signū pticulare nō pōt limitare aligd ad ſenſum collectiuū. Mengbus. q. 25. ṗmi. 3ᵐ.
Signum māle non ſemper limitat ad ſuppōnem materialē. Mengbus. q. 3ᵒ. 2ᵗ trac. ṗᵐ.
Syllogiſmus poteſt eſſe ex tribus propōnibus ⁊ ex duabus. Mengbus 4ᵐ. q. 45. ṗmi trac.
Sylls pōt capi 3ʳ. Ritius. c. 10. ṗmi tra. fo. 35. J.
Syllogiſmi gdā cathe^ci, gdā hypothetici: ⁊ g ſint. Mengbus c. 10. primi trac. fo. 34. F.
Sile adauget ſuū ſileniſi vnū ipediat aliud. Mēgbus. c. 5. ṗ¹ trac. fo. 22. B. pōt etiā aliter intelligi. ibi Mengbus.
Nullū ſile deſtruit ſuū ſile q̄uo intelligit̄. Mengbus ibi. C.
Syncathe^cⁱ aliq̄ pñt eſſe ſub^m ⁊ predicatū ꝑpōnis: aliq̄ uo non. Mengbus. q. 5. ṗmi trac. 2ᵐ.
Syncathegorema formalr ſumptū nec ſignificat aligd nec ꝯſignificat aligd: aliq̄liter tñ ſignat. Mengbus. c. 1. 2ᵗ trac. fo. 36. O. /. Ritius ibi. fo. 36. T.
Singularis affirmatiua ⁊ ſingularis negatiua non ſemp̄ ſunt cōtradictorie. Ritius. c. ṗ. 4ᵗ tracta. fo. 71. B. /. c. 13. quarti tracta. fo. 87. ṗᵐ.
Spēs trib⁹ modis accipitur. Mengbus. c. 8. ṗ¹ tra. fo. 27. J.
Spēs 2ʳ accipi pōt pro re ſigᵗᵃ ⁊ pro tᵒ. Mēgb. q. 2. 2ᵗ tra. ṗᵐ.
Sub^m 2ʳ ꝑpōnis ⁊ dicti ei⁹. Mēgbus. q. 22. ṗmi trac. 3ᵐ.
Suppō 4ʳ accipit̄. Mengbus. c. ṗ. 2ᵗ trac. fo. 36. N.
Suppō gd ſit. Mengbus. c. 9. ṗmi trac. fo. 31. N.
Suppō que eſt genus relationis gd ſit. ibi Mengbus.
Suppō 2ʳ ter⁹ ⁊ ꝑpōnis. Mengbus. c. 6. ṗmi tra. in reſpon. dubi. circa ꝯuerſionē p cōtrapōnē. /. q. 27. ṗmi trac. 4ᵐ.
Suplatiuus pōt ſumi duplr. Mengbus. c. 8. quarti tracta. fo. 80. O. /. quarti trac. q. 8. ṗᵐ.
Suppᵉ lꝫ modalr: ⁊ vocalr ſignificet actionē cū ſit actiuū: tñ nālr importat paſſionē. Mengbus. q. ṗᵒ. 2ᵗ tra. fo. 143. A.
Subᵃ 2ʳ pōt accipi ⁊ 2ʳ diffiniri. Mēgbus. c. 9. ṗ¹ tra. fo. 30. D.
Sumptū p ſe exponi pōt 2ʳ. Mēgbus in ṗᵃ diui. ter⁹. fo. 3. O.
Superficies gd ſit. Mengbus. c. 9. ṗmi trac. fo. 30. J.

T

Talia ſunt ſubiecta qualia permittūt eorū predicata. Mengbus. c. 2. trac. 2ᵗ. fo. 39. H.
Terminus non eſt diffi^lis a logico cum ſit cōmuniſſimū in logica. Mengbus. q. 1. primi tra. 2ᵐ.
Terminus nō eſt cōmunius quocunqꝫ per ſe a logico cōſiderato. Manfre. in probe. fo. ṗmo. E.

Terminus per ſe ſignificatiuus ꝓ ſignificat ſeipſum naturaliter: deinde ſignificat aliquid extra ſe ex impone. Mengbus.q.5.2ⁱ trac.fo.145.lra.L.
Terminus multiplr ſumitur: & quo in propoſito. Mengbus in diff.termini cõiſſimi.fo.ꝑ.D./. Manfre.fo.2.K.
Terminũ eſſe per ſe ſignificatiuum cõtingit duobus modis. Ritius in pᵃ diui.terminoꝝ ad 4ᵐ.
Terminus duplr dr ſignificatiuus. Mengbus.q.10.pmi tra. ad replica cõtra reſponſionem ad 2ᵐ.
Terminus complexus aut incõplexus tripliciter dici poteſt. Mengbus in 6ᵃ diui.terminoꝝ.fo.8.L.
Termini cõnotatiui & nõ ꝯnotatiui deſcriptiones. Mengbus in 6ᵃ diui.terminoꝝ.fo.9.O.
Termini finiti atqz īfiniti deſcriptiones: & quo duo importat terminus īfinitus. Mengbus in 6ᵃ diui.terminoꝝ.fo.9.O.
Inter terminũ ꝑ ſe ſignũ & cathegorematicũ: & nõ ꝑ ſe ſignificatiuũ & ſyncathegorematicũ dĩa. Mengbus fo.5.L. In 3ᵃ diui.terminoꝝ./. Ritius ibidẽ.E. Manfre.ibidẽ.F.
Terminꝰ mentalis qd ſit. Mengbus in 2ᵃ diui.terᵐ.fo.4.S.
De termino cathegorematico & ſyncathegorematico multipˣ opinio. Mengbus in 3ᵃ diui.terminoꝝ.fo.5.A.&.B.
Terminus cõpoſiti nõ ſunt inferiores per ſe vel ſupiores: ſed ſolũ ſimplices. Mengbus.q.6.pmi trac.3ᵐ in oppoſitũ.
Termini aliquẽ eſſe complexũ aut pdicabile ꝓprie ꝯtingit duplr. Ritius.c.8.pmi trac.fo.29.P.
Terminũ aliquem predicari in quid de alio cõtingit duplr. Ritius.c.8.pmi trac.fo.28.S.
Terminum aliquẽ eſſe genus: aut ſpeciẽ contingit dupliciter. Ritius ibi.fo.28.T.
Terminus nullus de pᵒ accidẽtium eſt proprie diffinibilis. Ritius ibi.fo.29.A.
Quid terminus ſubalis/& qd accidẽtalis/& ꝙ non ois ſubalis terminus eſt in pᵒ ſube: nec omnis accidentalis in pᵒ accidentis. Mengbus in 6ᵃ diui.terminoꝝ.fo.9.O.
Termini mediati & imediati deſcriptiones. Mengbus in 6ᵃ diui.terminoꝝ.fo.9.R./.capᵒ pmo.trac.quarti.fo.70.X./. Manfre.ibi.fo.71.L.
Termini vlis & ſingularis diña atqz deſcriptiones. Mẽgbus in 6ᵃ diui.terminoꝝ.fo.8.M.
Termini magis cõis & minus cõis deſcriptiones. Mengbus in 6ᵃ diui.terminoꝝ.fo.9.N.
Termini poſitiui & priuatiui deſcriptiones. Mengbus in 6ᵃ diui.terminoꝝ.fo.9.P.
Termini iſti per ſe: & per accidens faciunt ſenſum cõpoſitum & diuiſum. Mengbus capᵒ 3ᵒ.quarti trac.fo.75.E.
Terminoꝝ ꝯcernẽtiũ actũ mẽtis diuerſitas. Mẽgbus caᵒ 4ᵒ quarti trac.fo.76.B./. Ritius ibi.I./. Manfre.fo.77.D.
Termini oẽs modales poſſunt tripliciter accipi. Mengbus in 5ᵃ diui.propo.fo.16.H.
Terminoꝝ modaliũ quidã vere modales/quidã apparẽtes. Ritius.c.5.2ⁱ trac.fo.49.D.
Termini iſti verũ vel falſum poſſunt accipi triplr. Mẽgbus in 3ᵃ diui.propo.fo.15.V.
Terminum eſſe ſignificatiuũ duplr: quieſcẽter & nõ queſcẽter. Ritius in diff.nois ad 2ᵐ.
Terminus diſcretus põt ſupponere cõiter. Ritius caᵒ 4ᵒ 2ⁱ trac.q.circa vltimũ.5ᵐ.fo.44.ibi quo & ſub quolz termino ſtante confuſe tñ mobilr licet deſcẽdere diſiunctim.
Terminus idem põt ſtare diſtributiue & determinate reſpectu diuerſoꝝ. Ritius cap.5ᵒ.2ⁱ trac.fo.45.pᵐ.
Terminoꝝ duoꝝ: quoꝝ vnus eſt limitatio alterius: & ambo ſuſcipiũt diſtributionẽ ab vno tertio: neuter illoꝝ abſolute diſtribuitur. Ritius.c.5.2ⁱ trac.fo.45.2ᵐ ibi.notãdũ 2ᵐ.
Terminus caſualis reduplicatiue ſuſcipit deſcenſum diſiunctiuũ: lz nõ ſuppᵗ deterᵉ. Mãfre.c.5ᵒ 2ⁱ trac.fo.48.A.
Termini iſti poſſe & ipoſſe pñt 3ʳ capi. Mẽgbus.q.17.pⁱ.2ᵐ.
Terminus infinitabilis qd ſit. Mengbus.q.30.pⁱ ad 3ᵐ.
Termini ſignũtes ſubaz qui ſint. Mengbus.c.9.pⁱ tra.fo.30.F.
Termini ſignificãtes quantitatez qui ſint.ibi. Mengbus fo.30.I. Tempus quid ibi. Mengbus.
Termini ſignãtes qlitatem qui ſint. Mẽgbus ibi.fo.30.K.
Termini ſignãtes relationẽ qui ſint. Mengbus ibi.fo.31.N.
Termini ſignãtes actionẽ qui ſint. Mengbus ibi.fo.31.P.
Termini ſignãtes paſſionẽ qui ſint. Mengbus ibi.fo.31.Q.
Termini ſignãtes/vbi/qui ſint.ibi Mengbus.fo.31.R.
Termini ſignãtes/qñ/qui ſint.ibi Mengbus.fo.32.S.
Termini ſignãtes põnez q ſint.ibi Mengbus.fo.32.T.
Termini ſignãtes habitũ q ſint.ibi Mengbus.fo.32.V.
Terminus iſte/ens/habet dupˣ ſignificatũ formale & mãle. Manfre.caᵒ ꝓ 2ⁱ trac.fo.38.E.
Terminus dr ſupponere diſcrete: q habet modũ ſignãdi diſcretã & ſingularẽ & cõiter: qz hz modũ ſignãdi cõez. Mãfr. cap.3ᵒ.2ⁱ trac.fo.40.K.
Iſte terminus hõ/qñ ſuppᵗ ꝑſonalr eſt alterius ſpẽi ab illo tᵒ hõ/qñ ſuppᵗ mãlr. Mãfre.in 3ᵃ diui.terminoꝝ.fo.6.H.
Tẽpus põt ꝯſiderari 3ʳ. Mengbus in diffõne nois.fo.9.&.
Tantũ põt ſumi duplr. Mengbus.c.10.4ⁱ trac.fo.84.R.
Totũ 2ʳ. Idẽ de pte. Mãfr.i diffõne terⁱ cõiſſimi.fo.2.M.
Totus ſyncathe ſumptus nõ ꝯuertit ſemp cũ ly qlibet pꝫ ſed ſolũ cũ ei cõiungit ſubſtãtiuũ. Ritius.c.15.4ⁱ trac.pᵐ.
Totus tenet ſyncathe qñ precedit totã ꝓpõnem.i.ſubᵐ explicatũ eiuſdẽ. Ritius ibi.2ᵐ.
Totum ſubſtãtiue tenet & pcedens totam ꝓpõnez põt teneri cathe.ibi Manfre.90.R.
Totus poſitũ in ꝓpõne a parte ſubiecti vel a pte pdicati: lz faciat propõnem dubitabilẽ: nõ tñ eſt dubie ad talẽ ꝓpõnem reſpõdendũ.ibi Manfre.S.

V

Verbum per ſe eſt relatiuũ aut ſaltẽ relationẽ cõnotans. Manfre.in diff.ver.fo.11.D.
Verbi ꝓpriũ eſt ſignare ꝑ modũ agẽdi & patiẽdi: & ꝑ modũ fluxus & fieri. Mengbus.q.11.pmi trac.pᵐ ad cõfir.
Nullũ verbum adiectiuũ in logica eſt verbũ. Ritius in diff. verbi.fo.11.D./. Mãfredus huic opinioni adheret in diff. eadem.fo.11.E./.F.
Datur 2ᵐ verbũ ſubſtãtiuũ. Manfre.in diff.verbi.fo.11.H.
Verbũ ſuppᵗ ampliat vſqz ad imaginabilia. Ritius ibi.3ᵐ. capᵒ ꝓ ſcdi trac.fo.37.R.
Verbum aliquod poteſt cõcedi ſupponere rõne alterius incluſi in eo. Manfre.ibi.fo.37.A.
Verbũ concernens actũ mentis facit ꝓpõnem officiabilem ſi ſit affirmatiuũ: & importat actũ pductũ ab intellectu/aut a voluntate/& nõ alr. Manfre.c.3.4ⁱ trac.fo.75.F.
Verũ & falſũ quo ſumant.vide Mãfre.i diff.ppo.fo.13.N.
Verificari qd ſit. Ritius caᵒ ꝓ.2ⁱ trac.fo.36.R.
Vbi deſcriptio. Mengbus.c.9.pⁱ trac.fo.31.R.
Vniuerſalis propoſitio formalr: & de forma ex ſingᵉ ſeqtur. Ritius.c.6.pmi trac.fo.23.ad 2ᵐ.
Vniuerſalẽ affirmatiuã cõuerti ſimplr nõ eſt incõueniens. Ritius ibi.ad pᵐ.
Vniuerſalia ſigna duplicẽ habẽt vim eſſentialẽ.vz.& accidẽtalem. Ritius.c.5.2ⁱ trac.fo.45.O.
Vniuocum vniuocans & vniuocũ vniuocatũ quid ſit. Mengbus.c.8.pmi trac.fo.27.F.
Vnius rei quo ſit vna diffõ: & quo ſint plures. Mengbus.q. 2ᵃ.pmi trac.7ᵐ./.q.36.4ᵐ.
Vocem ſignificare conceptus põt intelli duplr. Mengbus in 2ᵃ diui.terminoꝝ.fo.4.T.

FINIS.

¶ Pauli Veneti ordinis diui Augu.ſũmule. Cũ Cõmẽtarijs ſup his ac qõnibus Mẽghi fauẽtini viri clariſſimi: ⁊ Jacobi Ricij ð Aretio:atq; Manfredi de medicis artiũ ⁊ medicine doctorum excellentiſſimoꝛuz annotationibus Feliciter incipiunt. Pꝛohemiũ.

In circuitu librorum quoꝛũdam cõſpiciẽs magnitudinẽ tediũ cõſtituẽtem in animo ſtudentium: necnõ ⁊ alioꝝ nimiã breuitatẽ q̃busnulla fere eſt annexa doctrine. Jdeo volẽs mediũ retinere vtriuſq; ſapiens naturã extremi: cõpendiũ vtile cõſtruxi iuuenibus: pluribus diuiſuz tractatibus. Quoꝝ primus ſũmulaꝝ tradit notitiã. Secũdus ſuppoſitionũ declarat mãm. Tertius ↄſequẽtiaꝝ oſtẽdit doctrinã. Quartus terminoꝝ vim iſtruit ꝓbatiuã. Quintus ligandi regulã docet obligatiuam. Sextus inſolubilia ſoluendi dat artez ⁊ viã. Septimus cõtra primũ obijcit ſolutionẽ addẽs rñſiuã. Octauus ſ̃o tertiũ fortificat per rõnez argumẽtatiuã. Cũ ergo doctrina que-
Jn cõ.4. cũq; a cõmunioꝛi: vt ait Phs in pꝛohemio phyſicoꝝ ſumit exoꝛdiuz: ideo tractatus primus terminũ ſic diffiniens incipit a pꝛioꝛi.

Mẽghus. a ¶ Menghus in pꝛohemium Pauli.

Cum viderem Pauli Veneti logicã nõ paruã indigere expõne. Tum ꝓpter ipſius difficultatẽ. Tum ꝓpter alioꝝ obſcuraz diligẽtiã modicãq; ſollicitudinẽ: cõſtitui nouos cõmẽtarios edere: bipartitumq; opus facere: expõnez.ſ.⁊ qõnẽ: vt cognitio ipſius nõ in obſcuꝝ: ſed in clarã lucẽ ꝑducta ſit. Sic eniz putaui hinc tyrũculis: illinc ꝑfectioꝛib⁹ ſatiſfacere. Nã qd vtilius opa nr̃a ferre poſſent q̃ȝ iuuenibus philoſophari cupiẽtibus patẽtes: vt aiũt: foꝛes ad ipſaz phiaz reddere: cũ potiſſimũ ſine logica nĩl's recte phari queat: nec reꝝ cãs cogſcere poſſit: neq; medicinã abſq; ipſius cognitione qs tentet. Nõ eniz in manib⁹ illi⁹ medici me cõfidã qui logicã ignoꝛat. Taceo theologiã que dei ẽẽntiã cõtemplaẽ. vbi tota noſtra beatitudo cõſiſtit: quã nedum amplecti dicã: ſed neq; a lõge videre poteris. Ceteras omitto diſciplinas: que neq; itelligi neq; recte degiſtari ſine logica pñt. Ad oiuz eniz methodoꝝ p̃ncipia
Coñ.2 viã hz. vt placet Pho p̃ topic. Eos tñ obſecramus rogamuſq; qui cõmẽtarios nr̃os legerint: ne illos p̃us dãnẽt q̃ȝ coꝝ ſuccũ deliberauerint: ⁊ ſi in tãto opere aliqd ambiguũ vł minus abſolute dcm̃ iuenerint boni potius interp̃tes ſermonis ⁊ ſcripti q̃ȝ moleſti interpellatoꝛes eẽ velint. Vel ſi ꝑtinaces eẽ voluerit ſuo genere delectati aliqd in lucẽ edant: qð videri legiq; poſſit: vt ſi quã voluptatẽ maledicẽdo acceperint: eã de ſe male audiendo amittant. Nos aũt noſtro moꝛe delectati hos cõmẽtarios edidimus: quos logice vacantib⁹ arbitramur foꝛe nõ inutiles. Placet inſup huius logice diuiſionẽ ſupaddere que tripartita eſt ſm triplicẽ itell's opationẽ. Prime eniz opationi intell's que ſimpliciũ appꝛehenſio dĩ. Coꝛrñdet p̃mus tractatus: qui eſt de terminis. Et ſcðs q eſt de ꝓpꝛietatibus terminoꝝ. Scðe opationi intellect⁹ que cõpoſitio vel diuiſio dĩ. Coꝛrñdet q̃rtus tractatus qui eſt de ꝓbationib⁹ terminoꝝ. Tertie ṽo opationi intellect⁹ que diſcurſus dĩ. Coꝛrñdet tertius tractatus qui eſt de ↄñtijs. Et q̃ntus qui eſt de obligationib⁹. Et ſext⁹ qui eſt de inſolubilib⁹. Jn his eniz trib⁹ fit diſcurſus ⁊ argumẽtatio ab vno in aliud. Ex quo pꝫ hũc oꝛdinẽ a magiſtro fuiſſe ꝑuerſuz: cũ tractatus de ꝓbationib⁹ terminoꝝ debeat p̃cedere tractatũ ↄñtiaꝝ: qð gr̃a doctrine a magr̃o factũ fuiſſe puto. ¶ Pꝛima pars ↄtinet duos tractat⁹. ¶ Jn p̃mo eniz determinat de terminis. ¶ Jn 2° ſ̃o de ꝓpꝛietatib⁹ terminoꝝ.ſ. de ſuppõne/ampliatione/ ⁊ appellatione. ¶ Pꝛimus tractatus ↄtinet decẽ capl'a. ¶ Jn p̃ determinat de terminis ponẽdo diuiſionem ⁊ diffõnẽ coꝝ. ¶ Jn 2° determinaẽ de nõie ⁊ ṽbo ⁊ oratione. ¶ Jn 3° de ꝓpõne ⁊ diuiſionib⁹ ei⁹. ¶ Jn 4° de figuris ꝓpõnũ.ſ. q̃liter ꝓpões collocenẽ in figura ⁊ de nã carũdẽ. ¶ Jn 5° de eq̃pollẽtijs. ¶ Jn 6° de ↄuerſionibus. ¶ Jn 7° de hypotheticis. ¶ Jn 8° de p̃dicabilibus. ¶ Jn 9° de p̃dicamẽtis. ¶ Jn 10° de ſyllogiſmis. Partes de ſe patent. ¶ Et lꝫ hunc p̃m̃ tractatũ denoiauerim de terminis tanq̃ȝ a p̃ſ parte: nõ tñ hic ſolũ terminos cõpꝛehẽdit: ſed ẽt ꝓpões ⁊ ſyll'os ⁊ fere totã logicã: iõ notãter dcm̃ ẽ a magr̃o tractat⁹ ſũmulaꝝ. Sũmula eniz breuis ſũma dĩ. Sũma aũt eſt ꝑlimaꝝ reꝝ in vnũ collectio. Neq; a me expectes diuiſionẽ capitulõꝝ vſq; ad minutiſſimas ꝑticulas. Hoc eñi lectoꝛis ꝓuidẽtie faciẽduz relinquo: ne ſim ꝓlixioꝛ in partiẽdo q̃ȝ exponẽdo. b c

¶ Manfredus in pꝛohemium Pauli. Manfre.

A Cõmunioꝛibus eſt inchoãdum. Circa qð aduerte q Paulus nõ abſolute ichoare vult a cõmunioꝛi. Sed ſolũ itelligit de his que tñ a logico ↄſideranẽ. vñ lꝫ ly ſignũ ſit cõmunius q̃ȝ ly terminus: nõ tamẽ incipit ab illi⁹ declaratione ⁊ diffinitione: eo q nõ ſolũ a logico: ſed ẽt a meta⁰ ⁊ pho nãli cõſideraẽ. Terminus aũt vt hic ſumiẽ ſolũ a dialectico cõſideraẽ. Et iõ nõ mirũ ſi ab eo icipit tradere artẽ potius q̃ȝ a ly ſignũ. ¶ Nota tñ q nõ eſt verũ: q ly terminus ſit magis cõe q̃ȝ aliqd aliud p ſe ſolũ cõſideratuz a logico. Nã ens rõnis qð cõiter poniẽ eẽ ſubm tot⁹ logice eſt magis cõe cũ nõ ois itẽtio 2ª ſit termin⁹: vt pꝫ recte ſpeculãti. Paulus tñ icipit a termi diffinitione: q2 p̃ncipal'r intẽdit declarationẽ ſyll'i ⁊ ↄñter ꝓpõnis: ⁊ per ↄñs termini in quẽ imediate reſoluiẽ ꝓpõ. ⁊ ideo ⁊c̃. D E Notandum. Cõtra Mẽghi opinio.

¶ Incipit primus tractatus Lo.par.

¶ Capitulum p̃m̃ tractatus pꝛimi de terminis.

Terminus eſt ſignum oꝛonis cõſtitutiuũ: vt ps ꝓpinqua eiuſdẽ: vt ly homo ly aial. Et notãter dicĩ ꝓpinqua: q2 oꝛo hꝫ ꝑtes ꝓpinquas ⁊ remotas: ꝓpinqua vocaẽ dictio: remota ṽo vocaẽ lr̃a vel ſylla: dictio igĩ ⁊ nõ lr̃a vł ſyllaba ẽ termin⁹. Diffinitio termini cõmuniſſima.

Cartusie Romane

¶ Incipit expoſitio Menghi in textum Pauli.

Mēghu*s*. d Termin⁹ q̈druplr̄. p̄mo. Jn.r.cō.12.

TErminus quadruplr̄ ſumitur. Uno⁹ pro oi re termināte aliqḋ. Et iſto mō accipit̄ terminus ſm̄ etymologiā vocabuli ꝓut terminus dr̄ a terminādo. ⁊ ſic accipit Phs 5° metaphy. dr̄. Termin⁹ eſt qḋ eſt rei vltimū: ⁊ extra qḋ nihil eſt accipe rei: ⁊ ſic ſubm̄ ⁊ ꝑdicatū ſunt termini: qꝛ terminant ꝓpōnē: ⁊ ſyllaba eſt terminus: qꝛ terminat dictionē: ⁊ littera eſt terminus: qꝛ terminat ſyllabā ⁊ dictionē: ⁊ diffinitio eſt termin⁹: qꝛ terminat eēntiā rei: ⁊ lapis in fine agri poſitus eſt termin⁹: qꝛ terminat agrum: ⁊ ſic excedit cōſiderationem logice.

Scḋo mō. ¶ Alio mō dicit̄ terminus qḋcunqꝫ pōt eē ſubm̄ vel ꝑdicatū ꝓpōnis. Et iſto mō dr̄ terminus: vt dicit̄ a ter-

Cap.i. minādo ꝓpōnē. ⁊ ſic accipit Phs terminū p̄mo prioꝝ diffiniens ipm̄ cū dixit. Terminus eſt in quē ꝓpō reſoluit̄: vt predicatū ⁊ de quo predicat̄ appoſito vel diuiſo eē vel nō eē. ⁊ etiā cū dixit. Syll's eſt ex tribus terminis. ſ. maiori extremitate: minori: medio termio. vbi nec copulā nec ſignū vl'e nec notā rationis terminos vocat.

Tertio mō. ¶ Alio mō ſumit̄ terminus pro eo qḋ pōt eē copula vel extremū ꝓpoſitionis: ⁊ iſto modo accipitur terminus: ⁊ vt dicit̄ a terminādo ꝓpoſitionem vel determinādo partes eius vnitiue. ſ. ſubm̄ ⁊ ꝑdicatū. Et ſic accipit

Cap.2. Boetius in p̄ libro ſuo de differētijs topicis dicēs. Terminos aūt voco noīa ⁊ verba: ex q̄bus ꝓpō vel oīo nectitur. ⁊ hoc mō nullū ſynca. formaliter ſumptū dicit̄ ter-

Quarto mō. minus. ¶ 4° ſumit̄ termin⁹ pro oī eo qḋ pōt eē extremū ꝓpōnis vel copula vel determinatio eius quocūqꝫ. ⁊ iſto mō dicit̄ a terminādo vel determinādo quocūqꝫ: ⁊ ſic terminus eſt idē qḋ dictio vel aggregatū ex dictionibus. Oīs eniꝫ terminus eſt dictio vel aggregatū ex dictionibus. ⁊ oīs dictio vel aggregatū ex dictionibus eſt terminus: ⁊ ſic terminus ſynca. dr̄ terminus: qꝛ determinat aliqḋ in ꝓpōne. Hūc aūt modū accipiēdi terminū Ariſtoteles innuit in ſcḋo tractatu p̄mi poꝝ vbi ponit differentiā inter diffinitionē ⁊ ſuppōnem: ⁊ ſic accipit terminū in ꝓpoſito magiſter diffiniens ipſum.

E Signū duplr̄ capitur. **Signum** dupliciter capit̄. Uno mō large: ⁊ ſic deſcribit̄ cōiter. Signū eſt illud qḋ apprehenſum ab intellectu ducit ipm̄ in cognitionē alicui⁹ rei. Et vt vl'r vera ſit deſcriptio dꝫ intelligi in aptitudine: ⁊ ſic ſignū eſt genus ad terminū cuꝫ ſit cōius eo. eſt enim cōe ad terminū cōſtitutiuū oīonis: ⁊ ad circulū ante tabernā. ¶ Alio mō capit̄ ſtricte: ⁊ ſic deſcribit̄. Signum eſt qḋ apprehēſum ab intellectu ducit ipm̄ in cognitionem alicuius rei ⁊ ſupponit pro illa: ⁊ ſic ſignū eſt minus cōmune ꝙ̄ terminus diffinitus hꝫ: qꝛ cōpetit ſolis terminis qui pn̄t ſupponere. p̄ mō capit̄ in diffinitione: qꝛ eſt loco gn̄is: ⁊ p̄ ꝯn̄s dꝫ eē cōius termino diffinito.

F Diſa prima. **Orationis** cōſtitutiui eſt vna differētia ꝑ quaꝫ differt a ſigno qḋ non eſt ꝯſtitutiuū: puta a circulo ante tabernā.

Notandum. ¶ Et nota ꝙ noīa terminata in bilis vel in bile ſm̄ grāmaticos dicūt poᵗᵐ paſſiuā: vt corruptibilis qḋ pōt corrūpi: ⁊ noīa terminata in iuus dicūt poᵗᵐ actiuā: vt corruptiu⁹ qḋ pōt corrūpere. Nō ſi terminus eēt ꝯſtitutiuus oīonis oīonē ꝯſtitueret actiue: qḋ eſt falſū: qꝛ itell's eſt q actiue oīonē ꝯſtituit. Terminus vō eſt ille: ex quo ꝯſtituit̄ oīo. Dicat̄ g̃ ꝙ iꝓprie dr̄ terminus oīonis ꝯſtitutiuus: ſic iꝓprie dr̄ ꝙ paries ⁊ tectū cōſtituunt domū: qꝛ ex illis cōſtituit̄ domus.

G Diſa ſecūda. **Ut pars** ꝓpinqua. ¶ Eſt alia differētia per quaꝫ terminus differt a littera ⁊ ſyllaba vt il-

Notādū p̄ᵐ. la nō habent viꝫ dictionis. ¶ Pro quo nota ꝙ littera ⁊ ſyllaba habēt aliqñ vim dictionis: ⁊ ſic ſunt termini: tūc nō habent vim dictionis qñ cōponunt aliquā dictionē: vt dicēdo ſor. illa lr̄a. ſ. vel illa. o. vel illa. r. tunc nō habēt vim dictionis: tunc aūt habent vim dictionis qñ componunt oīonē: vt dicēdo ſor. eſt ſyllaba. ¶ Nota etiā ꝙ ps ꝓpinqua dr̄ illa ex qua imediate cōſtituit̄ totū: ſicut pa- Notādū 2ᵐ.

ries ⁊ tectū dn̄r partes ꝓpinque domus. Pars remota dr̄ illa ex qua nō imediate cōſtituit̄ totū: ſicut lapides ⁊ ligna reſpectu domus ſunt ptes remote: ita dicimus terminū eē partē ꝓpinquā: qꝛ ex termino imediate cōſtituitur oratio. litteras vō ⁊ ſyllabas eē partes remotas. Inter partes tn̄ remotas alia eſt magis remota: alia minus: vt littera eſt magis remota: ⁊ ſyllaba minus remota reſpectu oīonis. Nota ꝙ ſi vis cognoſcere an diffini- Notādū 3ᵐ.

tio termini ſit bona an nō: opꝫ ſcire qḋ ſit diffinitio: ⁊ q̃s partes debeat hr̄e. ¶ Pro quo aduerte ꝙ diffinitio pōt ſumi duplr̄. Uno mō cōiter ꝓut nō diſtinguit̄ ꝯ deſcriptionē. ¶ Diffinitio cōiter ſumpta ſic diffinit̄ a Pho p̄ Diffō ſumit̄ dupliciter.

topico. Eſt oīo qḋ eſt eē rei ſignificans. Cum dicit oīo: Cap.4.

ſupple tu cōpoſita ex genere ⁊ differētia: vel ex aliquo qḋ ſe hꝫ per modū generis: ⁊ aliquo qḋ ſe hꝫ per moduꝫ dr̄e. Cū dicit: qḋ eſt eē rei ſignificās. i. eēntiā rei ſignificās. Debet ergo diffō hr̄e duas ptes. p̄ᵃ eſt genus: ⁊ alia que eſt dr̄ia. Si vō plures hꝫ partes. p̄ᵃ eēt gen⁹: oēs alie eēnt loco differētie. Genus dꝫ eē cōius diffinito. Differentia ſi eſt tm̄ vna: eſt cōuertibilis cuꝫ diffinito. Si vō ſunt plures oēs conuertunt̄ cū diffinito. ¶ Diffinitio ꝓprie dicta ſic deſcribit̄. Eſt oratio qḋ eſt eē rei ſignificans per ſubalia: id eſt oratio cōpoſita ex genere ⁊ differētia: vt aīal rōnale eſt diffinitio hoīs. Deſcriptio eſt oīo quid eſt eē rei ſignificans per accidētalia. i. oīo cōpoſita ex genere ⁊ ꝓprio vel ex aliquo qḋ ſe hꝫ per modum generis: ⁊ aliquo qḋ ſe hꝫ per modū ꝓprij: vt aīal riſibile eſt deſcriptio hoīs. ¶ Ad ꝓpoſitū ergo diffinitio termini eſt bona: qꝛ eſt oratio cōpoſita ex genere ⁊ differētia: nam ly ſignū eſt genus: qꝛ eſt cōius termino. Omnes alie particule ponunt̄ loco differentie.

¶ Incipit expoſitio Ricu ⁊c̄.

CIrca diffinitum eſt notandū ꝙ hic diffinit̄ illa dictio termin⁹ que eſt ſcḋe intētionis habēs ſolū ſignificatū formale: qꝛ ſe formalr̄ ſignificat: ⁊ diffinitur pro omni ſuo ſignificato: tam in voce ⁊ in ſcripto ꝙ̄ in mēte: qꝛ hec oīa ſunt ſigna oīonis cōſtitutiua: qꝛ ex terminis ſcriptis ab intellectu fit oīo ſcripta: ex vocalibus vocalis: ⁊ ex mētalibus mētalis: ⁊ cōuertit̄ hoc diffinitū cuꝫ diffinitione ſequēte ſic ꝙ oīs terminus eſt ſignū ⁊c̄. ⁊ oē ſigᵘᵐ oīonis ⁊c̄. eſt terminus. — Ri. Notādū p̄ᵐ.

¶ Circa diffōnem nota ꝙ bona diffinitio dꝫ cōuerti cū diffinito: ⁊ habere aliqḋ pro gn̄e ⁊ aliqḋ vel aliq̃ pro differētijs: ⁊ ſic eſt in iſta: qꝛ cōuertit̄ cum diffinito: vt pꝫ: ⁊ eſt ibi: ly ſignum: pro genere: qꝛ oīs termin⁹ eſt ſignū: ⁊ nō econuerſo. Scḋo eſt ibi: ly oīonis cōſtitutiuū: pro differētia p̄ᵃ per quā terminus differat a ſtatuis ⁊ ſignis nō ꝯſtitutiuis oīonis. ¶ Tertio eſt ibi: ly pars ꝓpinqua eiuſdē pro 2ᵃ differētia: vt per iſtā terminus differat a litteris ⁊ ſyllabis: que nō ſunt termini ſm̄ magr̄m: eo ꝙ ſunt partes remote ⁊ non ꝓpinque oīonis. ¶ Pro quo nota ꝙ duplex eſt pars. ſ. ꝓpinqua ⁊ remota: pars ꝓpinqua eſt illa ex qua imediate fit aliqḋ: vt paries ⁊ tectū reſpectu domus: ⁊ lr̄e reſpectu ſyllabe: pars remota eſt illa ex qua mediate fit aliqḋ: vt tegule ⁊ lapides reſpectu eiuſdē domus ⁊ lr̄e reſpectu orationis. ad ꝓpoſitū: qꝛ ex litteris imediate fiunt ſyllabe: ⁊ ex ſyllabis dictiones ſeu termini: ⁊ ex terminis oīones: — b Notādū 2ᵐ. — I Notādū 3ᵐ. Duplex ē pa.

litterere ſunt

litere ſunt partes ꝓpinque ſyllabaꝝ:ſyllabe terminoꝝ: ⁊ termini oꝛonū. ¶ Et ſi arguit̃ igit̃ ſyllabe eſſent ſimul partes ꝓpinque ⁊ remote:q̲ꝛ ꝓpinque reſpectu terminoꝝ ⁊ remote reſpectu oꝛonis. ¶ Reſpōdet̃ q̲ non eſt incōueniens:q̲ꝛ ly ꝓpinquū ⁊ remotū:ſunt termini relatiui qui pñt ſimul de eodē verificari reſpectu diuerſoꝝ: ſicut ly pr̃:⁊ ly filius. ¶ Cōtra diffinitionē arguit̃ .p̃ ſic. ly ſignū:nō cōuenienter ponit̃ pro genere.igit̃ diffinitio mala.tʒ ꝯñia.⁊ añs ꝓbat̃:q̲ꝛ ly ſignū:aut eſſet ſcđe:aut p̃me intētionis.nō ſcđe:q̲ꝛ tunc ꝯuerteret̃ cū ly terminꝰ: ⁊ ſic nō eēt genus:nec p̃me ꝓpter duo. p̃.q̲ꝛ Paulus in 2° capº. ſuppoſitionū dicit q̲ eſt ſcđe. 2°.q̲ꝛ tunc logicus diffiniret per p̃mas intētiones:cuius oppm̄ cōiter dicit̃.

Obiectio. Reſponſio. Cōtra diffinitionē inſtatur primo. Regula ḡnea.

¶ Scđo p̃ncipaliter arguit̃ ꝯ ly oꝛonis cōſtitutiuū ſic. nō ois terminus eſt oꝛonis cōſtitutiuus.igit̃ diffō mala. pʒ ꝯñia.⁊ añs ꝓbat̃:q̲ꝛ da oppm̄. Et arguit̃ ſic. Ois terminus eſt cōſtitutiuus oꝛonis:⁊ ois oratio eſt terminus. igit̃ ois oꝛo eſt cōſtitutiua oꝛonis.pʒ ꝯñia.⁊ ꝯñs eſt falſum:q̲ꝛ iret̃ in infinitū.igit̃ ⁊ aliq̄ p̃miſſaꝝ:⁊ nō minoꝛ. igit̃ maioꝛ. ¶ Et cōfirmat̃:q̲ꝛ ly cōſtitutiuus dicit actionem ſicut alia noīa terminata in iuus. Sed nullus terminus in ꝟitate facit oꝛonē:ſed ſolū intellectus vel ſenſus ex terminis.igit̃ ⁊c̃. ¶ Tertio arguit̃ ſic.littere ⁊ ſyllabe ſunt partes ꝓpinque oꝛonis.igit̃ fruſtra ponit̃ illa particula.pʒ ꝯñia.⁊ añs ꝓbat̃:q̲ꝛ ſunt ſubm̃:vt pʒ in iſtis.a. eſt littera.ba.eſt ſyllaba. ¶ Ad p̃m̄ r̃ndet̃.q̲ ly ſignū dupliciter deſcribit̃. Unoº ſic. Signū eſt quo appꝛehēſo.i. q̲ ſi appꝛehēdat̃ facit nos venire in cognitionē alicuius: ⁊ ſic q̇libet ens mūdi:ſiue ſit terminꝰ:ſiue nō:eſt ſignū: q̲ꝛ eo appꝛehēſo venimus in cognitionē alicuiꝰ:puta adminus ſuipſius:⁊ ſic ly ſignū:eſt prime intētionis. Alioº deſcribit̃ ſic. Signū eſt illud quo appꝛehēſo venimus in cognitionē alicuiꝰ pro quo pōt in ꝓpōne ſupponere:vel eſt vnū qđ pōt addi pro determinatiuo illi tanq̄ habēs officiū circa illud:vel eſt aggregatum ex ambobus. Exm̄ p̃mi.ly hō.⁊ oēs termini cathegoꝛematici. Exēplū ſecūdi.ly ois.⁊ termini ſyncathegoꝛematici. Exēplū tertij.ly ois hō.⁊ oēs oꝛones.

Scđo argt̃. Cōfirmatio. Tertio argt̃. Ad p̃mū dī. Signum dupliciter.

¶ Tunc ad argumētū. R̃ndet̃ q̲ in diffinitione termini capit̃ p̃ mō.⁊ in ſuppōnibus ſcđo mō.⁊ cū dicit̃.q̲ logica diffiniret per p̃mas intentiones cōcedit̃.⁊ dī q̲ auctores dicētes q̲ logica eſt de ſecūdis intētionibus intelligunt q̲ diffinit ſolū ſecūdas intētiones:vt pʒ.nō tñ negāt quin q̲ńq̲ʒ poſſit eas diffinire per p̃mas.⁊ hoc ſemel tñ.ſ.in diffinitione cōiſſimi termini ſcđe intentionis qui eſt ly terminus.⁊ ſic pʒ ſolō.

Ad p̃m̄ r̃ſr.

¶ Ad 2m̄ negat̃.q̲ illud ꝯñs ſit falſuʒ.ſ.ois oꝛo eſt oꝛonis cōſtitutiua.q̲ꝛ nulla eſt oꝛo quin illa ſit cōſtitutiua oꝛonis lōgioꝛis:cuius ipſa ſit pars. Et cum arguit̃.q̲ ibitur in infinitū. R̃ndeo q̲ nō itur:nec ibitur:nec iri pōt in infinitū: neq̲ʒ cathegoꝛematice:neq̲ʒ ſyncathe^ce:q̲ꝛ neq̲ʒ a te:neq̲ʒ a me:neq̲ʒ ab alijs iri pōt:bene tñ conceđit̃ q̲ nō repugnat ⁊ eſt imaginabile iri in infinitū in cōſtituendo:vt ſi ponat̃ q̲ hoꝛa futura diuidat̃ in partes pꝛopoꝛtionales minoꝛibus terminatis ꝟſus finē:⁊ in q̄libet parte ꝓpoꝛtionali huic.hō eſt.copulet̃ alia cathegoꝛica:tunc in fine illud aggregatū foꝛet vna copulatiua infinita:q̲ꝛ ex infinitis cathegoꝛicis cōpoſita.

Ad 2m̄ dicit̃.

¶ Sed ꝯ iſtā ſolōnē arguitur.p̃ ſic. Illud aggregatū ī fine hoꝛe nō eēt copulatiua. igit̃ r̃nſio nulla.tʒ ꝯñia.⁊ añs ꝓbat̃.q̲ꝛ illud nō eſſet ꝓpoſitio:q̲ꝛ nulli eſſet ſignificatiuū veri vel falſi:ex quo nullus intellectus poſſet illud intelligere cū ſit infinitū.

Cōtra r̃ſionē inſtat̃ p̃mo.

¶ Scđo arguit̃.ꝓbando q̲ in fine illud aggregatū nō eſſet copulatiua infinita:q̲ꝛ vel in fine illud aggregatum eſſet cōſtitutiuū oꝛonis:aut nō.ſi nō.⁊ illud per te in fine eſſet ꝓpoſitio ⁊ oratio ⁊ terminus.igit̃ aliquis terminus non eſſet cōſtitutiuus oꝛonis. Si ſic.igit̃ eſſet ꝯſtitutiuū vnius alterius:qđ hēt plures partes q̄ ipſum:⁊ ſic ipm nō fuit infinitū:qđ fuit ꝓbandū.

Arguit̃ ſcđo.

¶ Ad p̃mū negat̃.q̲ in fine illud nō eſſet ꝓpoſitio.⁊ dicit̃ q̲ eſſet ſignificatiuū veri vel falſi.⁊ tanq̄ ſequens cōcedit̃.qđ datur intellectus infinite virtutis in intelligēdo. Et ſi dicit̃ q̲ hoc eſt falſum ⁊ impoſle.⁊ dī q̲ non:q̲ꝛ iam de facto intellectus diuinus eſt hō.⁊ dato etiā q̲ hoc eēt falſuʒ:⁊ impoſle.habet cōcedi tanq̄ ſequens ex poſito:qđ eſt etiā ipoſſibile ſm eſſe ⁊ nō ſm imaginationē. vnde amuſo impoſſi ſm eſſe.ſicut eſſet hic.nō eſt icōueniens cōcedere vnū aliud impoſle ſm eſſe:ſed bene poſle ſm imaginationē.

Ad p̃m̄ r̃ſr.

¶ Ad 2m̄ reſpōdet̃.q̲ in fine hoꝛe illud eſſet ꝓpoſitio ⁊ cōſtitutiuū oꝛonis. Et cū arguit̃ q̲ eſſet cōſtitutiuū vnius habēs plures partes:negat̃:imo dico q̲ eſſet cōſtitutiuū vniꝰ qđ nō hēt tot partes:neq̲ʒ plures:neq̲ʒ pauciores: q̲ꝛ vtrūq̲ʒ eſſet infinitū.

Ad 2m̄ dicit̃.

¶ Et ſi arguit̃.ois pars que eēt in p̃mo eſſet in ſcđo.⁊ non ecōuerſo.q̲ꝛ eſſet addita vna. igit̃ plures eſſent partes in ſcđo q̄ in p̃mo. ¶ Reſpondet̃ q̲ nō valet cōſequētia:ſicut nō ſequit̃.ois pars que eſt in medietate digiti eſt in toto.⁊ nō ecōuerſo.igit̃ plures partes ſunt in toto:q̲ꝛ vtrobiq̲ʒ infinite ſunt partes.

Inſtantia. Reſponſio.

¶ Ad cōfirmationē ſcđi p̃ncipalis. Reſpōdet̃ q̲ bene ꝓbat.nā ſicut lapides nō ſunt ꝓprie ꝯſtitutiui domus:ſed domificatoꝛ:ſunt tñ lapides illa ex q̲bꝰ cōſtituit̃ domus. ita termini nō ſunt ꝓprie cōſtitutiui oꝛonis:ſed ſunt illa ex q̲bus ab intellectu vel ſenſu cōſtituit̃ oratio:⁊ ſic intellexit Paulus. dicit̃ tamē q̲ illud qđ aſſumit̃ in argumēto eſt falſum.ſ.q̲ oia terminata in iuus dicant actionē:q̲ꝛ ly viſiuus dicit paſſionē.2º de aīa.ſed h̄ eſt vtplurimū:ſicut etiā vtplurimū terminata in bilis dicunt paſſionē:ʒ nō ſemꝑ:vt pʒ de ly viſibilis.

Ad cōfirmationem.

¶ Ad 3m̄ p̃ncipale dicunt q̲dam q̲ ly.a.⁊.b.ſumpta m̄aliter ⁊ pro ſe ſunt termini ⁊ partes pꝛopinque:ſed ſumpta foꝛmalr̃ ⁊ pro quāto cōſtituunt dictiones nō ſunt termini:neq̲ʒ partes ꝓpinque oꝛonis:⁊ dicunt q̲ magiſter intellexit 2º mō.

Ad 3m̄ dicit̃.

¶ Sed cōtra dupl̃r.p̃mo.nō plus ſignificat ly.a.dum m̄aliter capit̃ q̄ dum foꝛmalr̃ capit̃:q̲ꝛ ſemper ſolū ſeipſuʒ ſignificat.igit̃ ſi vno modo eſt terminꝰ:etiā ⁊ alio. patet ꝯñia.⁊ añs patet.igit̃ ⁊ ꝯñs. ¶ Scđo ly.a.exiſtēs in cōpoſitione adhuc eſt terminus.igit̃ r̃nº falſa.pʒ cōſequētia.⁊ añs ꝓbat̃.q̲ꝛ ly.a.in cōpoſitione eſt ſignū:⁊ eſt cōſtitutiuū oꝛonis:vt pars ꝓpinq̄ ex quo ly cōſtitutiuū. dicit aptitudinē.igit̃ ⁊c̃.

Cōtra reſpōſionē arguit̃ primo. Scđo ad idē arguitur.

¶ Ideo aliter r̃nº.⁊ ſuppono q̲ in logica nulla ſit oꝛatio explicita niſi ſit grāmaticalis. iſto ſtante dicit̃ q̲ ly.a.nō eſt pars ꝓpinqua oꝛonis. Et ad ꝓbationē dicit̃ q̲ iſta.a.eſt.a.nō eſt oꝛo neq̲ʒ ꝓpoſitio:q̲ꝛ ly.a.nō eſt pars oꝛonis:ſed ſe habet in iſto cōplexo:ſicut ſe habent iſti duo triāguli in hac pictura interpoſito verbo eſt △ eſt ∧ vnde ſicut iſtis triāgulis non eſt datū q̲ ſignificent:⁊ ideo nō ſunt noīa ſʒ rexita per eandē rōnē ly.a.nō eſt nomē neq̲ʒ terminus. Siq̲s tamē poneret aliā ſpēm oꝛonis pꝛeter grāmaticalē habet dicere q̲ nulla eſt cifra:aut pictura in mūdo que nō ſit terminus:vt patet interpoſito verbo:quod ʒ foꝛte ſit verū:non tamen eſt ſm intētionem magiſtri hic.

R̃ſio ꝓpria ad terminum.

Circa diffinitionē termini. Aduerte q̲ ʒ terminꝰ poſſit ſumi multis modis:in ꝓpoſito tamē vniuoce ſumit̃ put extendit ſe ad ea in que reſoluit̃ ꝓpoſitio immediate. ¶ Ulterius cōſidera q̲ quattuoꝛ particule ponunt̃ in hac diffinitiōe. Pꝛimo ponit̃ ly ſignū loco ḡnis. ¶ Circa quā particulā nota q̲ nō eſt credēdū q̲ iſte terminus ſignū ſit cōmunius iſto termino terminus:q̲ꝛ plura cōnotat:q̲ꝛ tam ly ſignū q̄ ly terminus in-

Manfre. K

Nōm p̃m circa ly ſignum. L

finita poteſt cõtinere: vel melius infinita poſſint cõtine/
ri ſub quolibet illoꝝ. cum tam preſentia ꝙ̃ futura ꝑteri/
ta ⁊ imaginabilia quolibet illoꝝ compꝛehendat: infinita
autem talia imaginabilia poſſint eſſe. Sed ex hoc dñ ly
ſignũ cõius iſto termino terminus: qꝛ oĩa que cõpꝛehen/
dunt̃ ſub ly terminus cõtinent̃ ſub ly ſignũ: ⁊ cum hoc
aliqua alia ſub eodẽ cõtinent̃. Et per idẽ pꝛobo ꝙ iſte ter/
minus aĩal nõ eſt cõioꝛ iſto termino homo: qꝛ plura cõ/
tineat cũ infinita ſub quolibet cõtineant̃. vnũ autẽ infi/
nitum nõ eſt maius alio infinito nec infinita ſunt plura
alijs infinitis. Sed dicit̃ cõius ꝓpter ratiõe aſſignatã.

Notãdũ 2m. ⁋ Nota etiã ꝙ non quocũqꝫ modo ſumptũ ly ſignum
eſt cõmunius illo termino terminus dicẽdo termin⁹ eſt
ſignũ: ſed ſolũ ꝓut capit̃ in ſignificatione formali: ⁊ ꝓut
ſumit̃ vt ſignificat ⁊ nõ vt ſignificat̃. Unde cõſiderãdo
iſtum terminũ ſignũ vt eſt vnus particularis terminus
⁊ pꝛout ſignificat̃ per iſtũ terminũ terminus tanꝙ̃ pro/
priũ indiuiduũ ſic nõ eſt qd magis cõmune: imo potius
minus cõmune. Cõſiderãdo etiã iſtũ terminũ ſignũ vt
ſignificat ſolum ſe ⁊ ſibi ſiles: vt ſolet dici ab apollinare
quãdo ſupponit mãliter: ſic etiã eſt qd minus cõmune
ꝙ̃ ly terminus. Conſiderando vero iſtos terminos termi/
nus: ⁊ ſignũ. vt quilibet illoꝝ ſolũ ſignificat ſe. ⁊ ſibi ſimi/
les ſic neuter illoꝝ cõtinet̃ ſub alio nec vnus eſt magis

Circa ly oõ/nis dubiũ pᵐ. cõmunis ꝙ̃ alius. ⁋ Secũda particula eſt. ly orationis.
Circa quã eſt cõmunis difficultas: qꝛ nõ videt̃ ꝙ ly ter/
minus per orationẽ debeat diffiniri cum Paulo poſt ly
oratio per terminũ diffiniat̃. Modo incõueniens eſt ꝙ
idem diffiniat̃ per ſeipſum: aut per aliqd diffinitũ per

Reſponſio. illud. ⁋ Reſpõdetur cõmuniter nõ eſſe incõueniens ꝙ
idem diuerſis reſpectibus diffiniat ⁊ diffiniatur reſpectu
eiuſdẽ. Modo ly orationis in obliquo ponit̃ diffiniẽdo
terminũ: quando aũt ponit̃ ly terminus in diffinitione
orationis ſumit̃ ly oratio in recto: nõ autem in obliquo.

M ⁋ Uel formalius ⁊ rectius dicas. ꝙ duplex eſt totum.
quoddã eniꝫ eſt totũ vniuerſale: vt eſt gen⁹ reſpectu ſue
ſpeciei. quoddã aũt eſt totuꝫ integrale: vt domus reſpe/
ctu ſuaꝝ partiũ integraliũ. ſilr̃ duplex eſt pars. Quedaꝫ
ſubiectiua vt ſpecies reſpectu generis. Quedam autem
integralis vt paries reſpectu domus: aut manus reſpe/
ctu ſoꝛ. Ad ꝓpoſitum noſtrũ quãdo diffinitur ly termi/
nus per orationẽ ſumit̃ ly terminus vt pars integralis:
ly. oratio aũt vt totum integrale. quãdo vero ly oratio per
terminũ diffinit̃ ſumitur ly oratio vt pars ſubiectiua. ly
terminus aũt vt totuꝫ vniuerſale. ⁊ ſic patet quomõ di/
uerſimode illi termini ſumantur in illis diffinitionibus.

Circa ly cõſti/tutiuũ dubiũ 2m. ⁋ Tertia particula eſt. ly cõſtitutiuũ. Circa quã aduer/
te ꝙ cum ille terminus aptitudinẽ ſignificet ſic videtur
poſſe ꝓbari ꝙ illa ſyllaba ſoꝛ cõponens illã dictionem
ſoꝛtes eſt terminus: qꝛ vbi formaret̃ iſta ꝓpõ. ſoꝛ eſt ſyl/
laba capiẽdo illã parteꝫ ꝑdicte dictionis. patet. ꝙ ly ſoꝛ
eſt ſubm̃ in illa propõne: ⁊ per cõſequens eſt terminus.
ergo illa ſyllaba vt pars illius dictionis eſt apta nata cõ/
ſtituere orationẽ: vt pars ꝓpinqua. vt patuit in predicta

Reſponſio. ꝓpoſitione. ⁋ Reſpõdet̃ ꝙ duplex eſt aptitudo: qdaꝫ
N propinqua: qdam aũt remota: ꝓpinqua aũt ſpectat pro/
poſito noſtro. ⁊ eſt quãdo aliqua dictio remanens dictio
per ſe põt eſſe ſubiectuꝫ predicatũ vel copula vel quo/
cunqꝫ modo pars imediata ꝓpoſitionis. Aptitudo aũt
remota eſt quãdo littera aut ſyllaba aliqua dictionẽ cõ/
ſtituit. Et ad hoc vt orationem cõſtituat tanꝙ̃ ſubm̃ vel
predicatũ opus eſt vt deſinat eſſe pars talis dictionis: ⁊
fiat aut dictio per ſe: aut littera per ſe. de aptitudine autẽ

[illegible] propinqua intelligo in ꝓpoſito ⁊ nõ de remota. ⁋ Sed
iſtud non videt̃ primo aſpectu ſatiſfacere: qꝛ ſi capiatur
iſta ꝓpoſitio. ſoꝛtes eſt homo: deinde tranſuerſo formet̃
ꝑma ꝓpoſitio. ſoꝛ eſt ſyllaba: cuius ly ſoꝛ ſit pars illius
dictionis ſoꝛtes. patet. ꝙ talis ſyllaba exiſtens pars alte/
rius dictionis eſſe põt ſubiectũ propõnis. ⁋ Sed iſtud Solutio.
nil obſtat: qꝛ illa ſyllaba ſoꝛ habet rõnem duoꝝ. Primo
enim habet rõnẽ ſyllabe cõſtituẽtis dictioneꝫ. ⁋ Scdo
habet rõnẽ dictionis per ſe exiſtẽtis. vñ lꝫ videat̃ ſemꝑ
eadem eſſe ſyllaba mãliter. eſt tamen duo formaliter. ſ.
ſyllaba ⁊ dictio. ⁋ Sed eſt difficultas in hac materia. Dubiũ tertiũ.
vtrũ ſi ſcribat̃ in aliquo folio illa littera a per ſe ita ꝙ
non vniat̃ cum alio ſit terminus: an nõ. Et videt̃ ꝙ ſic.
qꝛ ſicut ly omnis per ſe ſumptus eſt terminus: lꝫ nihil ſi/
gnificet inquãtum terminus. Ita ly a ſcriptum vt prius
debet cõcedi eſſe terminus: lꝫ nihil ſignificet inquãtum
terminus. ⁋ Reſpõdeo ꝙ illa littera nõ ſit terminus. Reſponſio.
⁊ cõcedo ꝙ ly oĩs terminus eſt. Et dico ꝙ differẽtia eſt
inter vnũ ⁊ aliud. nã illa littera. a. nõ habet per ſe ſum/
ptum aliqd ſpeciale ab impoſitore ꝑmo per qꝺ dicatur
terminus. ⁋ Niſi forte dicat̃ ꝙ habet hoc ſpeciale vt ꝑ/
ponatur ablatiuo. eſt enim ꝑpoſitio. vt patet apud grã/
maticos. ⁋ Sed id nihil eſt. qꝛ capiat̃ illa littera. b. Et
fiat argumẽtũ de illa. ille aũt terminus omnis habet ab
impoſitore ꝑmo aliqd ſpeciale. habet enim vt per impoſi/
tionem dicat̃ ſignũ diſtributiuũ: ⁊ cum hoc exerceat ta/
le officiũ diſtribuẽdi cum vnit̃ termino capaci ſue vir/
tutis. Et ſimili mõ dicas de eiuſmodi ſcriptis ſoꝛ. buſ. ⁊
de alijs cõſimilibus ꝙ nõ ſunt termini ꝓpter rationem
aſſignatã: quãdo. ſ. per ſe ſumunt̃. ⁋ Quarta particula ⁊ Circa ly vt pa/rs propinqua.
vltima eſt. vt pars ꝓpinqua eiuſdẽ. cõtra quã eſt argu/
mentũ de termino mentali. nam ꝓpinquũ ⁊ remotũ re/
ſpectiue dicunt̃. ſi ergo terminus mentalis ſit pars pro/
pinqua: oꝫ ꝙ habeat partes remotas: modo falſum eſt
hoc. quilibet enim cõceptus eſt indiuiſibilis. ⁊ ideo non
habet partes: ſaltẽ eas que ſunt littere. ⁋ Et ideo intel/ Ca ꝑ. l.
ligas ꝙ illa particula intelligit̃. vt pars imediata. eo mo/
do quo ſumit Phs in ꝑmo prioꝝ dicens. eſt autẽ termi/
nus in quẽ imediate reſoluitur ꝓpoſitio. ⁊ non intelligo:
tunc ꝙ imediatum dicat reſpectũ ad partes mediatas.
⁊ ſic ſoluitur argumentum. ⁋ Poſſet etiam dici ꝙ illa Dubiũ 4m.
particula poſita a Paulo habet veritatem de his ſoluꝫ:
que ſunt in voce aut in ſcripto.

Circa totam diffinitionẽ vel melius circa ter/
minũ diffinitum. Nota ꝙ poſſet
ꝓbari. ꝙ diffinitũ illud nõ eſt vniuocũ: ſed equiuocum:
preſupponẽdo ꝙ enti reali ⁊ enti rõnis. nihil eſt cõmune
vniuocũ. quo preſuppoſito arguit̃ ſic. Reſpectus qui eſt
termini vocalis: aut ſcripti ad ſuũ ſignificatũ eſt rõnis.
cum intellectus talẽ modum ſignificãdi illis attribuat.
Termini aũt mentalis ad ſignificatũ ſuuꝫ eſt reſpectus
realis cũ naturalr̃ ſignificet. ⁊ nõ aliunde habeat modũ
ſignificãdi. ⁊ ſic illi duo termini. vocalis ⁊ mentalis. non
habebunt vnũ vniuocuꝫ cõmune. ⁋ Pro quo aduerte
ꝙ vtriqꝫ talis reſpectus eſt rõnis: eo ꝙ reſpectus realis
requirit extrema realia ſimul exiſtẽtia. mõ termino mẽ/
tali accidit ꝙ ſuũ ſignificatũ ſit in re. vt ſatis notum eſt.
Et ſic patet ꝙ ratio adducta ad oppoſitũ nihil ꝯcludit.

⁋ Prima diuiſio eſt iſta. Terminoꝛum qui/ Pria diuiſio.
dam eſt per ſe ſignificatiuus: quidam vero nõ.
Terminus per ſe ſignificatiuus: eſt ille qui ꝑ
ſe ſumptus aliquid repreſentat: vt ly homo.
ly animal. Terminus non ꝑ ſe ſignificatiuus
eſt ille qui per ſe ſumptus nihil repreſentat:
vt omnis nullus ⁊ conſimiles.

Menghus. Notādū p^m.

Aduerte primo circa ly per ſe ſumptuz qđ expo ni pōt dupl'r. Uno modo ſm aliquos vt ille terminus dicat per ſe ſumptus qui ſumit ſine additione alterius termini determinātis vel determinati. vt dicendo. homo eſt aial. tam ly hō ꝙ̄ ly aial eſt terminus per ſe ſumptus dato ꝙ ſumat in propōne. ⁊ per ꝯ̄riū nō per ſe ſumptus dicit quādo ſumit cuz additione alterius termini determinātis vel determinati: ſicut dicēdo. ois hō eſt aial. tam ly hō. ꝙ̄ ly omnis. non eſt per ſe ſumptus. ¶ Scđo mō pōt exponi vt ly per ſe ſumpt⁹. intelligat ſolitarie. i. nō cū alio ⁊ extra orationē ⁊ nō per ſe ſumptus nō ſolitarie: ſed cū alio. vt in oōne. ⁊ hec expoſitio iudicio meo magis eſt de mēte magiſtri. vt patebit infra. in diffinitione termini cathe. quia ibi exponens magiſter qđ vult dicere tam per ſe ꝙ̄ cū alio: dicit p ſe. i. extra oōnē: ⁊ cum alio. i. in oōne.

Notādū 2^m. Significare dupliciter.

¶ Aduerte ſcđo circa ly aliqđ ſignificat. ¶ Significare dupl'r ſumitur. Uno modo cōmuniter. ⁊ ſic ſignificare eſt aliqđ intellectui repreſentare: ⁊ illo modo qlibz terminus aliqđ ſignificat: qꝛ aliquid intellectui repreſentat: qꝛ ſaltē ſeipſum: quod pōt ꝓbari per hoc mediū: omne ens eſt aptū natū cauſare ſimilitudinē ſui intellectui: aliter nō eſſet imaginabile. Alio mō ſumit ꝓprie: ⁊ ſic ſignificare eſt aliqđ intellectui extra ſe repreſentare ſiue nāliter ſiue ex impōne: ⁊ ſic ſumit in ꝓpoſito.

Notādū 3^m.

¶ Aduerte tamē ꝙ illa diſtinctio data de ly ſignificare cōmuniter ⁊ ꝓprie cum ſuis diffinitionibus eſt diſtinctio cōis: quā etiā ponit magiſter in logica ſua magna: ⁊ ſic ſignificare ⁊ repſentare idē ſunt. Strodus aūt aliter accipiēs ponit differētiā inter ſignificare ⁊ repreſentare in cōſequentijs ſuis in 24^a regula dicens ꝙ repreſentare eſt nāliter: ſignificare vō ad placitum. ſ. ex impōne. ⁊ ſic omnis terminus ſeipſum repſentat. Mentalis aūt terminus cum hoc aliaz rem extra ſe repreſentat. Uocalis aūt ⁊ ſcript⁹ ſignificat aliqđ extra ſe. ſi fuerit impoſitus ad illud ſignificādū: nō aūt repreſentat. Hec volui dixiſſe: vt ſcias auctores in eadē materia diuerſimode loqui.

Notādū 4^m.

¶ Aduerte ꝙ tres ꝯditiones requirunt ad hoc ꝙ aliqđ ſit terminus p ſe ſignificatiuus. Prima ꝙ ſit terminus: ⁊ hec cōditio ſubintelligit in diffinitione. Scđa ꝙ aliqđ extra ſe ſignificet. Tertia ꝙ illud tale ſignificet per ſe ſumptus. Propter defectū p̄me cōditionis illa res que non eſt terminus nō eſt terminus per ſe ſignificatiuus: lz alie particule cōpetant ſibi. Propter defectū ſecūde cōditionis iſti termini buf: baf: ois: nullus nō ſunt per ſe ſignificatiui. Propter defectū tertie ly albus alba albū. ⁊ hoc relatiuū qui ⁊ ꝯſimilia adiectiua nō ſunt termini per ſe ſignificatiui: qꝛ p ſe ſumpti nō ſignificant aliqđ extra ſe: lz cō ſignificent. i. cū alio ſignificent. vt infra patebit. Aliqui tamē dicunt ꝙ omnes termini materialr ſumpti ſunt p ſe ſignificatiui. formaliter aūt nō: ⁊ ꝙ̄uis hoc ſit ꝓbabile: oppo^m tamē teneo: ⁊ arguo cōtra ipſos. vide in 3^a qōne cōtra ſūmulas.

4^m

Terminus vō nō per ſe ſignificatiuus eſt terminus cui alie due ꝯditiones nō cōpetunt: ⁊ eſt duoꝝ modoꝝ. Aliquis enim qui nullo modo ſignificat loquēdo ꝓprie: nec p ſe nec cum alio. vt buf baf. ois nullus. Aliqs vō nō ſignificat per ſe: lz cum alio. vt qui albus alba album.

Ritius. Nōa^m p^m.

Circa p̄mū diffinitū. Nota ꝙ eſt ly terminus per ſe ſignificatiuus. ⁊ eſt ſcđe intētionis habens ſolum ſignificatū formale: ⁊ diffinitur pro omni tali ⁊ ex conſequēte pro ſe: ⁊ cum illo cōuertitur diffinitio. Circa diffinitionē nota ꝙ intelligit ſic. terminus per ſe ſignificatiuus eſt ille. ſ. terminus. ⁊ ponitur loco generis q per ſe ſumptus. i. ſi ſolitarie ⁊ extra oōnē ſumat: eſt ſignificatiuus alicuius: vt ly hō. ⁊ hoc ſm ſignificationē perſonalem: aut ſm ſignificationē per quā terminus eſt terminus: qđ idem eſt. Dixi aūt hoc: qꝛ ly omnis. nō eſt per ſe ſignificatiuus: ⁊ tn̄ per ſe ſumptus aliqđ ſignificat: vt ſeipſuz: nō tamē ſm ſignificationē faciētē ipſum eē terminū. eſt enim ly ois. terminus ꝓpter officiū: ⁊ nō propter ſignificare ſe. vt pz. Si enim eſſet terminus ꝓpter ſignificare ſe. tunc ois res eſſet terminus. exquo ois res ſignificat ſe.

Notādū 2^m.

¶ Circa 2^m diffinitū nota ꝙ iteꝝ eſt ſecunde habens duo ſignificata ⁊ nō diffinit pro ſe: aut ſibi ſimili: ſed pro ſuo ſignificato formali: ⁊ intelligit ſua diffinitio ſicut precedens.

Contra diuiſiones arguit primo.

¶ Cōtra iſtā diuiſionē argi. Primo probādo ꝙ ly terminus. nō pōt diuidi per ſe ſignificatiuū: ⁊ nō per ſe ſignificatiuū: qꝛ ſi ſic diuideretur: opz ꝙ diuideret in duas partes: quaꝝ vna eſſet per ſe ſignificatiua: ⁊ alia nō. ꝯſequēs falſuz. qꝛ ly terminus eſt vna dictio: cuius partes nō ſignificant ſeparate.

Scđo argi.

¶ Scđo argui ſic. Aliqs eſt terminus qui neqz eſt per ſe ſignificatiuus: nec nō per ſe ſignificatiuus. igit diuiſio mala. tenet ꝯñtia. ⁊ antecedens ꝓbat. qꝛ terminus qui diuidit: nec eſt per ſe ſignificatiuus: nec nō per ſe ſignificatiuus: ⁊ terminus qui diuidit eſt aliqs terminus. igit ⁊c. tenet ꝯñtia cū maiori. qꝛ terminus qui diuidit eſt ly terminus. ⁊ maior ꝓbat. qꝛ da tu ꝙ ſit vnū illoꝝ. puta per ſe ſignificatiuus. Et argui ſic. Termin⁹ qui diuidit eſt per ſe ſignificatiuus: ⁊ diuidit per p ſe ſignificatiuū: ⁊ non per ſe ſignificatiuū. igit terminus per ſe ſignificatiuus diuidit per p ſe ſignificatiuū: ⁊ nō per ſe ſignificatiuū. ⁊ ſic idez diuideret ſeipſuz.

Tertio argi.

¶ Tertio argui ſic. Ex iſta diuiſione ſeqtur ꝙ diuiſum cōtinet ſub diuidēte. igit diuiſio mala. patet ꝯñtia. ⁊ añs probat ſic. omnis terminus per ſe ſignificatiuus cōtinet ſub ly terminus per ſe ſignificatiuus: ſed diuiſuz eſt terminus per ſe ſignificatiuus. igit cōtinet ſub illo qđ eſt diuidens. tenet ꝯñtia cum minori. ⁊ maior ꝓbat. qꝛ omne ſignificatū cōtinet ſub ſuo ſignificāte.

Quarto arguitur.

¶ Quarto ſic. Omnis terminus eſt per ſe ſignificatiuus. igit diuiſio mala. tenet ꝯñtia. ⁊ añs ꝓbat. omnis terminus eſt ſignū. ⁊ omne ſignū eſt illud quo apprehēſo deuenimus in cognitionē alicuius. igit omnis terminus eſt illud quo apprehēſo venimus in cognitionē alicuius. ⁊ per ꝯñs omnis terminus eſt per ſe ſignificatiu⁹.

Quinto arguitur.

¶ Quinto ſic. Omnis terminus eſt per ſe ſignificatiuus. igit diuiſio mala. patet ꝯñtia. ⁊ añs ꝓbat ſic. ly ois. ſm ſignificationē perſonalē quā iam hz eſt alicuius repreſentatiuus. igit a pari rōne qlibet alius. tenet ꝯſequētia. ⁊ añs ꝓbat. ⁊ pono ꝙ ly ois. ſit a longe ⁊ appareat ſorti ꝙ ſit ille terminus hō. ſic ꝙ deceptus per illū apprehēdat hoiez ⁊ ſeqtur intentū.

Ad p^m rñr. Duplex eſt diuiſio.

¶ Ad p^m rñ. ꝙ duplex eſt diuiſio. ſ. realis ⁊ logicalis. diuiſio realis eſt qñ totū: vt caro ſuper ſcāno diuidit in partes que vere cōponebant totū. Sed logicalis eſt cū ſub vno termino cōi ſumūtur duo: aut plures termini quoꝝ nullus eſt ita cōmunis: ſicut fuit ille p̄mus: ⁊ qlibet illoꝝ ſignificat aliqđ vel aliq̄ que ſignificant per illū ⁊ nō oia. ⁊ diſiunctū ex illis cōuertitur cum diuiſo. Exēplū. dicimus ꝙ ꝯñtia diuiditur per bonā ⁊ malā: qꝛ ſub hoc noie ꝯñtia ſumunt iſti duo termini: bona ⁊ mala. quoꝝ p̄mus ſignificat partē eoꝝ que ſignificant per ly cōſequētia. ⁊ nō oia. ⁊ ſimilr ſcđs. ſed hoc diſiunctū bona vel mala cōuertit cum ly ꝯñtia. vt patet. ⁊ ſic illud qđ diuidit: non diuidit in partes que cōponant ipſum: ſed diuidit in terminos qui appellant partes ſubiectiue: ⁊ ipſum diuiſum appellat totuz vniuerſale. Ad ꝓpoſitū dico. ꝙ cū diuidit terminus in per ſe ſignificatiuū: ⁊ nō per ſe ſignificatiuū. non diuidit vere ⁊ diuiſione reali in partes componētes ipſum: quarū vna ſit p ſe ſignificatiua: ⁊ alia nō. ſed diuidit diuiſione

logicali.ſic φ ſub hoc φ dico terminus ſumunt̃ duo ter/
mini minus cōcs.ſ.ly per ſe ſignificatiuus:ʒ ly nō per ſe
ſignificatiuus.quoꝝ quilibet ſignificat aliq̃.ʒ nō omnia
que ſignificant̃ per ly terminus. vnde hoc verbū diuidi/
tur ſcdo mō ſumptuʒ eſt terminus ſecūde limitans ter/
minos ad ſtandū pro dictione:vt ſi dicā ꝯtia diuiditur
in bonā ʒ malā.ſenſus eſt φ illa dictio ꝯtia.diuidit̃ per
iſtas duas dictiones:bona ʒ mala diuiſione logicali.ʒ h̃
Ad 2ᵐ eſt veꝝ.Et ſic patet ſolo primi.¶ Ad 2ᵐ negat̃ aũs. Et
ad ꝓbationē di.φ illud diuiſuʒ eſt illa dictio.terminus:
que eſt per ſe ſignificatiua.Et cum arguit̃.illud qȯ diui/
dit eſt terminus per ſe ſignificatiuus.ʒ diuidit̃ per ꝑ ſe
ſignificatiuū:ʒ nō per ſe ſignificatiuū.igit̃ terminus per
ſe ſignificatiuus diuidit̃ per per ſe ſignificatiuū:ʒ nō per
ſe ſignificatiuū.nº φ nō valet ꝯñtia.qꝛ vt dictuʒ fuit ly
diuidit̃.limitat terminū ad ſtanduʒ pro ſeipſo.ʒ ſic iſta
ꝓpoſitio terminus per ſe ſignificatiuus.diuidit̃ per ꝑ ſe
ſignificatiuū ʒ nō per ſe ſignificatiuū.ſignificat φ illa di
ctio terminus per ſe ſignificatiuus. diuidit̃ diuiſione lo/
gicali per illas duas.ſ.per ſe ſignificatiuus ʒ nō per ſe ſi/
gnificatiuus:qȯ eſt falſum.qꝛ nō dicimus.terminus aut
terminoꝝ per ſe ſignificatiuoꝝ.alius per ſe ſignificati/
uus.alius nō per ſe ſignificatiuus.Sed bene cōcedit̃ φ
ex illo antecedēte:ſeqtur φ aliqs terminus qui eſt per ſe
ſignificatiuus.diuidit̃ per per ſe ſignificatiuū.ʒ non per
ſe ſignificatiuū.ʒ ex hoc nō ſeqtur φ idē diuidat ſeipm̃.
ʒ multa eſt dr̃ia iter iſtas.terminus per ſe ſignificatiuus
diuidit̃ ʒc̃.ʒ aliqs terminꝰ ꝑ ſe ſignificatiuus diuidit̃ ʒc̃.
qꝛ pᵃ eſt falſa.ʒ 2ᵃ vera.vt pʒ.ꝓpter limitationē factā in pᵃ
Ad 3ᵐ a ly diuidit̃.ʒ nō in 2ᵃ.¶ Ad 3ᵐ di φ dupl'r aliqd cōti/
net̃ ſub alio.Uno mō quādo ipſuʒ eſt terminus cōmu/
nis habens ſupra ſe vnū terminū magis cōmuneꝫ:ſicut
dicimus φ ly hō.cōtinet̃ ſub ly aial.ʒ tunc cōtinere aut
cōtineri iſto mō limitat terminos ad ſtandū pro ſeipſis.
vt in exēplo ſuperiori.Alio mō dicit̃ aliqd cōtineri ſub
alio:qꝛ ſignificat̃ ab illo:ʒ ſic dicimus φ veri hoīes cōti/
nētur ſub ly homo:qꝛ per ipm̃ ſignificant̃.ʒ iſte modus
cōtinentie eſt valde impropꝛius.Tunc ad argumētum
dicit̃ diſtinguēdo iſtam.diuiſuʒ cōtinet̃ ſub diuidēte:qꝛ
vel loqtur pmo modo:aut ſcdo mō.Si pmo negat̃ iſta.
nec hoc ſeqtur:qꝛ diuiſuʒ nō eſt minus cōmune q̃ʒ diui/
dens:ſed ecōuerſo.Si ſcdo mō cōcedit̃ illa:qꝛ diuiſum
ſignificat̃ per mēbꝛū diuidens.nec hoc eſt incōueniēs.
Imo quādoqʒ idē cōtineatur ſub ſeipſo iſto modo:qꝛ idē
Ad 4ᵐ ſignificat ſeipſuʒ.vt patet.de ly nomē.¶ Ad 4ᵐ reſpō/
detur φ aliquē terminū eſſe per ſe ſignificatiuū eſt duo/
bus modis.Uno mō.qꝛ per ſe ſumptus aliqd ſignificat:
quomodocūqʒ ſignificet.Alio mō qꝛ per ſe ſumptꝰ ſm̃
ſignificationē facientē ipſum eſſe terminū aliqd ſignifi/
cat.Primo modo oīs terminus eſt per ſe ſignificatiuus:
quia ſaltē ſeipſuʒ repreſentat.ſed nō ſcdo modo.ʒ ſic ac/
cipit magiſter.vt patet ſupra.Sed dices qd ad argᵐ di
φ cōcludit φ oīs terminus eſt per ſe ſignificatiuus pmo
Ad 5ᵐ modo:qȯ nō eſt cōtra magiſtrū.¶ Ad 5ᵐ cōcedit̃ tanq̃
ſequēs ex caſu φ ly oīs eſt per ſe ſignificatiuus:qꝛ ſigni/
gnificat hoiem:vt ponit caſus.ʒ nego φ a pari quilibet
eſſet per ſe ſignificatiuus.qꝛ caſus nō ponit de quolibet.
Dubitatio. ¶ Et ſi arguit̃.ponat̃ φ nō ſit caſus.Et arguit̃ ſic.mul/
totiens aliqs decipit̃ in ſignificatione.ʒ per terminū qui
eſt nō per ſe ſignificatiuus repſentat̃ ſibi aliqd:qꝛ credit
Reſponſio. vnū terminū eſſe aliū:quid dicendū.¶ Reſpōdetur φ
vbi ſic eſſet φ aliqs deciperet̃ in terminis:terminus ille
Inſtantia ſibi eſſet per ſe ſignificatiuus:ʒ alius nō.¶ Sed dices ꝯ.
Reſponſio. nulla eſt facta noua impoſitio.¶ Reſpōdetur φ lʒ non
ſit facta impoſitio:qꝛ tamē ille credit φ in pncipio fue/
ris facta talis impoſitio illi termino:ſibi eſt:ac ſi fuiſſet
facta.ʒ ideo ſibi eſt per ſe ſignificatiuus.

Circa pmā diuiſioneꝫ terminoꝝ dubitat̃.vtrū cua/ Manfre.
cuet toti diuiſum.Et videt̃ φ non.nā capio Dubiū pᵐ.
termino illo:qui diuidit̃.tunc ille neqʒ eſt per ſe ſignifi/
catiuus:neqʒ nō per ſe ſignificatiuus.qꝛ qua rōne ꝯtinet̃
ſub vno.eadē rōne cōtinetur ſub alio.¶ Ad qȯ rñde φ Solutio.
cōceſſo φ vnus ſit terminus:qui diuidat̃ tali diuiſione:
tūc ille eſt per ſe ſignificatiuus:eo φ per ſe ſumptus ali/
quid ſignificat inquātū terminus.vt ſatis pʒ.¶ Sed ꝯ. Inſtantia.
dicamus gratia exēpli φ ille terminus vocat̃.a.tunc ſic.
terminus nō per ſe ſignificatiuus eſt.a.ʒ.a.eſt per ſe ſi/
gnificatiuus.ergo terminus nō per ſe ſignificatiuus eſt
terminus per ſe ſignificatiuus.¶ Ad qȯ rñde φ argᵐ Reſponſio.
friuolū eſt.φ ſimili mō ꝯtingeret ꝓbare.φ aliqs homo
eſt nomē:aut voꝝ.vt aliqs homo eſt aial.ʒ aial eſt nomē.
ergo aliqs hō eſt nomē.Uñ quādo cōcedo φ terminus
per ſe ſignificatiuus eſt.a.nolo dicere φ ſit ille terminꝰ
a.ſicut quādo dico.φ hō eſt aial.non aſſero φ homo ſit
illa dictio aial.ſed cōſidero ſignificatū.ʒ nō cōſidero p̃/
dicatū.Et ideo argᵐ peccat per hoc φ in maiori cōſide/
ro ſignificatū ipſiꝰ.a.in minoriqʒ ſūmo ly.a.pro tali ter/
mino ʒ ſigno.¶ Et ſi dicat̃ ꝯ pmā rñſionē.ſequeret̃ φ Inſtantia.
terminus diuiſus cōtineret̃ ſub vno mēbꝛo ſue diuiſio/
nis:ʒ per ꝯñs eſſet minus cōmunis ſue diuiſionis per te.
¶ Dicatur φ hoc nō eſt incōueniens diuerſis reſpecti/ Solutio.
bus.vt eniʒ ly terminus ſignificat̃.ʒ accipit̃ vt vnū indi
uiduū.ſic continet̃ ſub tali mēbꝛo:ʒ eſt minus cōmunis
illo ʒ nō aliter.Modo nō eſt incōueniēs.φ aliqd ſum/ Q
ptū diuerſis modis cōtineat aliud.Et cū hoc cōtineatur
ab illo eodem.vt ſuperius patuit de iſto termino ſigᵐ
reſpectu huius termini terminus.¶ Aduerte vlterius Notabile pᵐ.
φ ſolet cōmuniter argui cōtra diffinitionē termini per
ſe ſignificatiui ꝓbando φ iſte terminus oīs ſit per ſe ſi/
gnificatiuus:qꝛ ſumptus ꝑ ſe ſignificat ſeipſuʒ.ḡ aliqd.
¶ Rñdēt aliq φ ad hoc φ aliqs terminus per ſe ſigni/
ficet.reqrit̃ φ ſumptus ꝑ ſe ſignificet aliquid extra ſe.ʒ
aliud a ſeipſo:ʒ ſic nō eſt de ly oīs.ḡ ʒc̃.¶ Sʒ iſta rñſio
nō valet.qꝛ capiat̃ tale ꝓnomē demōſtratiuū hoc.tunc
cuʒ per illud poſſim demōſtrare qcquid voluero. ḡ de/
mōſtrando ipſūmet per illud idē pʒ φ tūc tale ꝓnomē
per ſe ſignificans eſt terminus:ʒ tñ nō ſignificat aliquid
extra ſe:ʒ aliud a ſeipſo.¶ Dicat̃ ḡ.vt tenet Apollinaris R.
in 2ᵃ qōne ſuaꝝ ſuppōnū φ duplex eſt impoſitio.Que/
daʒ gñalis:quedā aũt ſpecialis eſt:gñali impoſitione q̃/
libet terminus cū ſigno vlitatis:aut vliter ſupponēs
ſignificat:vel ſaltē pōt ſignificare ſe ʒ ſibi ſi̇les:vt tales
dictiones ſunt.Etiā dicēdo hō eſt terminus ſignificat ly
hō oēs tales dictiones hō hō.Et ſic dico de quolibʒ alio
termino ſupponēte vliter:aut cū ſigno vlitatis ſum/
pto:vt dicēdo.ly oīs.ly hō.ly aial. Et notāter dico ſum/
ptus cū ſigno vlitatis:vel ſupponens vliter.qꝛ impo/
ſitio gñalis reqrit aliqd cuʒ quo ſumat̃ terminus:per ſe
eniʒ nō ſignificat modo dicto terminus.Impoſitio ſpe/
cialis eſt qñ terminus nō cū ſigno vlitatis neqʒ ſuppo/
nens vliter aliqd ſpāle ſignificat.vel aliquo ſpāli mō:
qȯ vel q̃liter nō de ſe ſignificat:ſʒ per impoſitionē illuʒ
modū ſignificādi acqrit:puta iſta vox hō per ſe ſumpta
ſignificat hoiem ſpāliter.iſta vox aſinus ſpāliter aſinuʒ
ſignificat.Quelibet aũt iſtaꝝ impoſitionū vocē aut ſcri/
pturāque nō ſunt termini:terminū facit:puta iſta vox hō
ante pmā impoſitionē nō erat terminus. Sed per iſtas
impoſitiones eſt terminus.vnde pono ꝯñtem hāc φ nul
lus terminus vocalis aut ſcriptus eſt terminus niſi per
aliquā p̃dictaꝝ impoſitionū.Dico tñ φ quilibet talis
terminus

terminus ante ſignificabat ſeip ſaʒ inquātum res:ſed il
la ſignificatio nō facit terminū:q2 ſequeret tali rōne ꝙ
quelibet res mūdi eſſet terminus cū ꝗlibet talis ſeipſaʒ
Notādū 3ᵐ. ſignificet:vt eſt res.❡ Nota tñ ꝙ tiſber in illo ſophi[te].
omne veꝝ.ꝛ veū eſſe differūt.in 2° ꝑncipali tenet ꝙ nul
la res ſaltē ꝗ eſt:vt paries.aut hō.aut aliqd ſile. ſeipſam
ſignificat.ſed eſt ſiſitudo cauſata ab alia re:que eandem
repſentat.ſed ad hunc ſenſuꝫ:rem dicimus ſeipſaʒ ſigni
ficare:q2 eſt cā imeᵗᵉ ſiſitudinis repſentantis eandē reʒ.
❡ Ad ꝓpoᵐ nr̄m redeo.dico ꝙ ille terminus ois.quādo
ſumit̄ ꝑ ſe.nō ſignificat ſeipſum nec aliqd aliud niſi in
quātū res:ſed hoc nō facit terminū eſſe terminū.vt ꝑus
notatū.vnde ſi per ipoſitionē gñalē dz aliqd ſignificare.
opꝫ vt ꝑus eſt notatū.ꝙ addat̄ aliqd ſignū mēle:vel qđ
ſupp̄ mēliter.nō ꝗ ſumptus per ſe aliqd ſignificat iquā
tum terminus.❡ Dicat̄ ergo formalr̄ ad argᵐ ꝙ diffini
tio termini per ſe ſignificatiui ſic itelligit̄.terminus ꝑ ſe
ſignificatiuus eſt ille q ſumptus per ſe aliqd ſiḡt inquā
tum terminus.❡ Similis particula addat̄ etiā diffōni
termini nō per ſe ſignificatiui. Itaqꝫ addo ego illā parti
culā inquātuꝫ terminus.i.ſi fuerit in voce:aut in ſcripto
ſignificet aliqd ſumptū per ſe per ipoſitionē.De termi
no mētali nō loquor:q2 nō ſignificat niſi nāliter ꝛ nō ex
impōne.❡ Et ſi fiat argᵐ de illo termino ois in mēte:q2
tunc ſeipſuꝫ ſiḡt.ꝗ tunc per ſe ſignificatiuus eſt in mēte.
❡ Dicat̄.vt etiā docuit Apollinaris tꝫ loco allegato:ꝙ
nullus terminus mētalis ſeipm̄ ſignificat:ſed alius con
Notādū 3ᵐ. ceptus de illo format̄ qui eandē repſentat. ❡ Aduerte
vlterius ꝙ lꝫ ille terminus ſignificatiuus aptitudinē di
cat:nō tñ oēm aptitudinē denotat ſed ſolū ꝓpinquā.q2
alr̄ ſeq̄ret̄ ꝙ ille terminus ois eſſet per ſe ſignificatiuus:
cum poſſit iponi ad ſignificādū hoīeꝫ:aut aliqd ſile:etiā
ſumptus per ſe.ſed tūc variat̄ ipoſitio antiq̄ ꝛ aptitudo
Dubiū ſcdm. remota.❡ Cōtra ꝑdicta eſt dubiū:q2 tūc ſeq̄ret̄:ꝙ pro
nomen demrātiuū nō poſſet eſſe termin⁹ per ſe ſignifica
tiuus ſaltē in voce ꝛ in ſcripto:q2 nō hꝫ aliqd ſpāle ſigni
Solutio. ficatū ab impoſitore.vt pꝫ.❡ Dicat̄ ꝙ ꝓnomē tale hꝫ
ab impoſitore ſpāli.vt poſſit ꝗlibet qcqd voluerit ꝑ ipm̄
demrāre.ꝛ iō ſi aliqd demonſtro ꝑ id:demōſtratio mea
eſt autentica in ipſo cum hanc auctē habuero:ſicut etiā
ab ipoſitione ſpāli.ꝗ ꝓnomē demōſtratiuū.aliqd ſiḡt.ꝛ
iō eſt id ꝓnomē terminus ꝑ ſe ſignificatiuus.vt pꝫ ꝛc̄.

Scda diuiſio. Vide Pau. lo. ma ꝑ° ſo. 3° ſ2.4° ſ12. ꝑn.2.du.ſ36 ꝑn. eiuſdē.ſ. 5° ꝑn.ꝑ ſoph. vbi ſolonē rō nō ibi itelligē dus.ſ..° ꝑn. 3. ſoph. con. ſ.2.3.ſ.2ᵐ.ſ. ſo.ii.fi.cō.4° ſ.ſo.ꝑn.2.du. con 3°.ſ.40. ꝑn.3 du. cor. 2.cō.3° ſ.ſo ꝑn.eiuſdē cō.5°

❡ Secunda diuiſio eſt iſta.terminoꝝ quidaꝫ
ſignificant nāliter:ꝛ quidaꝫ ad placitū. Ter
minus nāliter ſignificās eſt ille qui apud oēs
eiuſdem eſt repſentatiuus:ſicut ly homo. ly
animal.in mēte. Terminus vo ad placitū ſi
gnificans eſt ille qui nō apud oēs eiuſdem eſt
repreſentatiuus ſicut ille terminus homo in
voce vel in ſcripto qui apud nos ſignificat ho
minem:ſed apud aliquas certas nationes ni
hil ſignificat:vt ſunt greci ꝛ hebrei.

Aduerte ꝑmo ꝙ magiſter dicit ꝙ terminus nāli
ter ſignificatiuus eſt qui apud oēs ideꝫ
Mēghus. ſignificat.vt terminus mentalis.❡ Sed dubiū eſt quid
Notādū ꝑᵐ. ſit terminus mētalis.ꝛ eſt duplex opinio.❡ Quidā enīꝫ
Dubᵐ ꝺ termino mentali dixerunt ꝙ terminus mētalis.eſt ſoluꝫ cōceptus vocis:
Opi.ꝑma. quoꝝ ratio eſt.q2 voces ſignificant cōceptus ſm̄ Phm̄
Cap.i. ꝑ periher.❡ Hec opinio eſt falſa.q2 cōceptus de re ha
Cōtra opi.arguitur. bitus:vtputa de leone eſt termin⁹ mētalis:ꝛ tñ talis non
eſt cōceptus vocis.ꝗ terminus mētalis nō ſolū eſt cōce
ptus vocis.patet ꝯña cū antecedēte ſimul. Ratio autē
huius opinionis ſoluet̄ infra.❡ Alij vo dixerunt ꝙ ter Opi.ſcda.
minus mētalis eſt ſiſitudo rei in intellectu ſiue cōcept⁹
rem repſentans ad extra.Cuius opionis eſt magr̄ in lo
gica magna:ꝛ oēs fere auctores.Cuius rō eſt:q2 ſiſitudo
vbiqꝫ repñtat idē:ſicut ſi eſſet imago Ceſaris:illa vbiqꝫ Vide Pau.
repñtaret Ceſarē ad cuius imitationē fit:ꝛ nō repñtaret lo.ma. ꝑ° ſo.
vno loco vnū:ꝛ in alio loco aliū.ſic aūt eſt de cōceptib⁹ 5.fa. ꝑ° ibi.
ꝛ ſiſitudinibus exiſtētibus in aīa.q̄re ꝛc̄.Et ex hoc pꝫ ꝙ ꝯtra id qđ 3°.
terminus mētalis ſignificat idē apud oēs:q2.ſ.ſignificat
ex ſiſitudine ꝛ cōueniētia ad rem.❡ Aliq tñ arguunt ꝯ Contra opi.
hāc opionē ſic.Terminus vocalis ſignificat mētalē ſm̄ arguitur.
Phm̄ ꝑ periher.dicētē.Ea que ſūt in voce ſunt eaꝝ que Cap.i.
ſunt in aīa paſſionū note.ꝛ per Boe.in dicto loco dicētē
hoc expreſſius.dicit enīꝫ. Vox nō ſignificat ꝑ reꝫ extra:
ſed aliqd in aīa.ꝛ ex ꝯñti ſignificat reꝫ extra. tunc vltra:
ſed terminus vocalis nō ſignificat ſiſitudinem rei:neqꝫ
cōceptus ſed reꝫ.ꝗ terminus mētalis nō eſt cōcept⁹ nec
ſiſitudo rei:ſed ipſa res.Et ꝓpter hoc faciūt tertiā opio
neꝫ di.ꝙ terminus mētalis eſt ipſa res ſm̄ eſſe ſpūale. Opi.tertia.
Res vo eſt ipſa res ſm̄ eſſe extra aīaꝫ.❡ Hec opio eſt Contra opi.
falſa ſi per rem ſm̄ eſſe ſpūale intelligit aliud ꝙ̄ ſiſitudi arguitur.
nem rei in itellectu:qđ ꝓbat̄:q2 Phs in 3° de anima.ait. ſu.t.cō.38.
Lapis nō eſt in aīa:ſed ſpēs eiꝰ:ſed ſpēs lapidis non eſt
niſi ſiſitudo.ꝗ lapis ſm̄ eſſe ſpūale in aīa nō eſt niſi ſiſi
tudo lapidis:qđ negant. Reſtat ꝗ defendere 2ᵃᵐ opionē
que vera eſt.❡ Ad argᵐ in oppoᵐ dōm eſt:ꝙ q2 voces Ad argᵐ cō
imponunt̄ ad ſignificādū illa eadē que per ꝯceptus ſi tra 2ᵃᵐ opi.
gnificant̄.ꝛ ꝑ ſignificant̄ per cōceptus ꝛ mediātib⁹ cō dicitur.
ceptibus ſcdario per ipſas voces dr̄ ſignificare.Unde
formalr̄ rńdendo dī ꝙ vocē ſignificare cōceptus poteſt
intelligi duplr̄.Uno° ꝙ vox ſignificet cōceptū tanꝙ̄ il
lud qđ ꝑmo imponit̄ ad ſignificandū.ꝛ hoc eſt falſum.
q2 ſic ſignificat rem ad extra.Alio° pōt intelligi voces
ſignificare cōceptū tanꝙ̄ illud quo mediante iponit̄ ad
ſignificādū.ꝛ h̄ eſt veꝝ.ꝛ hoc voluit Phs loco allegato.
Auctoritas aūt Boe.ſic hꝫ itelligi ꝙ vox nō ſignificat ꝑ
rem.i.immediate ſed aliqd in aīa.tñ ꝑmo ſignificat rem.i.
ꝑncipalr̄ ꝛ nō conceptū.❡ Aduerte 2° ꝙ de virtute ſer
monis illa diffinitio. Termin⁹ nāliter ſignificatiuus eſt Notādū 2ᵐ.
qui apud oēs idē ſignificat:eſt diminuta.nā ſi ponat̄ ꝙ
ille terminus homo in voce vel in ſcripto apud oēs na
tiones fuerit impoſitus ad ſignificandū rem que eſt hō.
puta ſor.ꝛ pla.tunc talis terminus apud oēs idē ſignifi
cat.ꝛ tñ nō eſt nāliter ſignificatiuus:q2 cū nō ſit termin⁹
mētalis nō ſignificat ex ſiſitudine quā hꝫ cum re:ꝛ per
ꝯñs nō ſignificat nāliter.De virtute ꝗ ſermonis imper
fecta eſt:cū cōpetat alteri a diffinito.Sꝫ de bonitate in
tellectus ꝑfecta eſt.vñ ſignificare idē apud oēs:pōt in
telligi dupl̄r.Uno° per accidens.ſic.ſ.ꝙ tñ pōt nō ſigni V
ficare idem apud oēs:ꝛ iſto mō tam termini vocales ꝙ̄
ſcripti poſſunt ſignificare idē apđ oēs.Alio° per ſe ſic.ſ.
ꝙ impoſſe ſit nō ſignificare idē apud oēs ſignificādo ali
quid.ꝛ illo 2° modo itelligit̄ ꝙ terminus nāliter ſignifi
catiuus eſt qui apud oēs idem ſignificat.i.per ſe:ſic.ſ.ꝙ
impoſſe eſt ſignificādo nō ſignificare illud:tūc ois inſtā
tia remouet̄.Unde due cōditiones reqrunt̄ ad terminū
nāliter ſignificatiuū.ꝑmo ꝙ ſit terminus.ꝛ hoc ſubintel
ligit̄ in diffinitione loco gñis.Scda ꝙ ſignificet idē apđ
oēs per ſe vt dcm̄ eſt.❡ Aduerte 3° circa terminum ad
placitū ſignificatiuū:q2 magiſter dicit ꝙ eſt ille q apud Notādū 3ᵐ.
oēs nō ſignificat idē.vt terminus vocalis vel ſcriptus.ꝛ
cauſa q̄re terminus vocalis vel ſcriptus non ſignificat
idē apud oēs eſt:q2 nō ſignificat rem ex aliq̄ cōueniētia
ꝛ ſiſitudine quā hꝫ cum re:ſed ſolū ex impōne ꝑmi im
poſitoris.ꝛ ideo dicit̄ ſignificare ad placitū:q2 ſignificat

ad voluntatē primi inſtituentis qui impoſuit ſignificare talē rē: qui ita bene potuiſſet imponere ad ſignificādum aliā rem quācunq; voluiſſet.

Notādū 4ᵐ.

¶ Notādū q̄ termini vocales ⁊ ſcripti aliud ſignificant naturaliter ⁊ aliud ad placitū. nam ſignificant ſeipſos nāliter. Rem aūt ad extra ſignificant ad placitū. Ideo cū dicit̄ terminus naturaliter ſignificatiuus eſt qui apud oēs idem ſignificat. capit̄ ly ſignificare ꝓprie vt eſt aliqd extra ſe itellectui repreſentare. modo lʒ q̄libet terminus ſiue mētalis ſiue vocalis ſiue ſcriptus nāliter aliqd ſignificet: nō tñ extra ſe materialiter ſignificat niſi mētalis. ⁊ ita habet intelligi.

Correlariū.

¶ Ex hoc patet q̄ due cōditiones requirunt̄ ad terminū ad placitum ſignificatiuū. p̊ q̄ ſit terminus. 2° q̄ non idem apud omnes ſignificet.

Riuius. Notādū pᵐ.

Circa pmū diffinitū. nota q̄ eſt terminus ſcd̄e habens duo ſignificata: q2 ſm ſignificationē facientem ipſuʒ eē terminū non ſignificat ſe: ⁊ q̄libet ſibi ſilē. ⁊ diffinit̄ pro omni ſignificato formalr̄ ⁊ cōſequente pro ſeipſo in mēte ſolum.

Notādū 2ᵐ.

¶ Circa 2ᵐ diffinitū ʒ dicas ſimiliter. q̄ eſt ſecūde habēs duo ſignificata: ⁊ diffiniatur pro ſeipſo ſolū in voce vel in ſcripto.

Contra diffinitiones argᵗ primo. Vide Pau. li. ma. ſc. 4°. ſa. 3°. cōtra pᵐ Argᵗ ſcdo.

¶ Sed arguitur cōtra diffinitiones. Et pmo cōtra pmā ſic. ly ois. in ſcripto nō eſt terminꝰ nāliter ſignificatiuꝰ: ex quo nō eſt mentalis: ⁊ tñ eſt apud oēs eiuſdem repreſentatiuus: q2 ad minus ſuppſitiuus. igit̄ diffinitio mala. ¶ Secundo arguit̄ ſic. ly homo. in mente mea eſt nāliter ſignificatiuus: ⁊ tamen nō eſt apud oēs eiuſdem repreſentatiuus. igit̄ diffinitio mala. tenet ꝯña cum maiori. ⁊ minor ꝓbatur. q2 ly homo. in mēte mea nulli repreſentat: aut repreſentare pōt. niſi mihi.

Argᵗ tertio.

¶ Tertio arguit̄ cōtra ſcd̄am diffinitionē: q2 pono q̄ oēs hoies imponant ly bos. ad ſignificanduʒ bouem. Et arguit̄ ſic. ly bos. in ſcripto eſt ad placitū ſignificatiuus: ⁊ tamē eſt apud oēs eiuſdē repreſentatiuus. igit̄ diffinitio mala.

Notandum.

¶ Pro ſolutione eſt ſciēduʒ q̄ diffinitiones date a magiſtro nō ſunt bone de virtute ſermonis: ſed habent ſic intelligi. terminus naturaliter ſignificatiuus eſt ille. ſ. terminus qui ſm ſignificationē faciētem ipſuʒ eē terminū quātum ex ſe. ⁊ nō ex alio eſt apud oēs eiuſdem repſentatiuus.

Pau. lo. ma. pᵒ 10. 5 ſa. pᵒ ſo. cōtra hec.

¶ Terminus autem ad placitū ſignificatiuus eſt ille qui ſm ſignificationem faciētem ipſum eē terminū non eſt quātuʒ eſt ex ſe apud omnes eiuſdē repreſentatiuus. Sed ex alio habet q̄ ſit ſignificatiuus. ⁊ ſic itellexit magiſter. vñ terminus qui eſt ſignificatiuus naturalr̄ ſignificat rem ex naturali cōuenientia quā habet ſecum: ſicut veſtigiuʒ in puluere ſignificat pedē: ⁊ terminus ad placitū ſignificatiuus ſignificat rem non ex ſimilitudine quā habeat ſecum: ſed propter noſtram: vel antiquoꝝ impoſitionem.

Ad pᵐ dr̄.

Iſto ſtante reſpōdeo ad argumēta. ¶ Ad pᵐ dicit̄ q̄ ly omnis. lʒ ſit apud omnes eiuſdē repreſentatiuus: nō tamen ſm ſignificationē faciētem ipſum eē terminū. vt patet.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ dico q̄ ly homo. in mente eſt terminus naturalr̄ ſignificatiuus: q2 quātum eſt ex ſe ſm ſignificationem facientē ipſum eē terminū eſt apud omnes ⁊c̄. Et cum dicit̄ non poteſt repreſentare niſi mihi: cōcedo. tamen dico q̄ eſt repreſentatiuus omnibus quātum eſt ex ſe. Unde ſi talis terminus poneret̄ in mente greci: ⁊ grecus de eo cōſideraret formaliter: ſequit̄ q̄ idē mihi ⁊ greco repreſentaret. nō ſic autē eſt de illo termino homo. in voce: aut in ſcripto.

Ad 3ᵐ

¶ Ad 3ᵐ dicitur q̄ lʒ ly bos in caſu illo ſit repreſentatiuus eiuſdem apud omnes: nō tamen quātum eſt ex ſe: ſed ex alio. ſcilicet ex impoſitione. ⁊ patet ſolutio.

Petitio pᵃ.

¶ Sed hic ſunt aliq̄ petitiones. Prima an ſit aliquis terminus: qui nec ſit ſignificatiuus ad placitum nec naturaliter.

Reſponſio.

¶ Reſpondeo q̄ ſic. quia termini ſyncathegorematici. vt patet ex diffinitione magiſtri. quia iſti nō ſunt ſignificatiui.

Petitio 2ᵃ. Reſponſio.

¶ Scd̄a an iſti termini naturaliter ſignificatiui ſint. ¶ Reſpondet̄ q̄ ſic. quia aliter tu non poſſēs aſſignare cauſam. quare antequā videres me ego non repreſentabar tibi diſtincte: ⁊ poſtea ſic: niſi quia ex mei preſentia habes terminuʒ mentalem ſignificantem me diſtincte quem non habebas.

Petitio 3ᵃ. Reſponſio.

¶ Tertia petitio quid ſunt iſti termini. ¶ Reſpondetur q̄ ſunt quedam ſimilitudines rerum in ſenſu vel intellectu repreſentatiue rerum quarum ſunt ſimilitudines.

Petitio 4ᵃ Reſponſio.

¶ Quarta a quo cauſantur iſti. ¶ Reſpondeo q̄ a rebus quarum ſunt ſimilitudines.

Manfre. Dubiū pᵐ.

Circa 2ᵃᵐ diuiſionē aduerte q̄ eſt difficultas. Utrū ois terminus mētalis ſit nāliter ſignificatiuꝰ. ⁊ omnis vocalis aut ſcriptꝰ ſit ad placitū ſignificatiuus. Et videt̄ q̄ non. nam ille terminus ois in mente: ex quo nihil ſignificat: ſed aliqualr̄ nō eſt eiuſdē rei repreſentatiuus apud oēs.

Solutio.

¶ Ad qd̄ dicat̄. vt verba ſonant. concedendū eſt nō oēm terminū mentalē ſignificare naturaliter. Poſſumus tñ addendo aliqd diffinitioni dicere: q̄ cōtinet oēm talē terminū: ſic itelligēdo. ſ. terminus naturaliter ſignificatiuus eſt q̄ apud oēs eiuſdē aut eodē mō eſt ſignificatiuus. ⁊ ſic ceſſat argᵐ: q2 lʒ ly ois in mēte nō apud oēs idē ſignificet: eodē tñ mō ſignificat.

Notādū pᵐ.

¶ Aduerte vlterius q̄ de virtute ſermonis rectius eſt dicere. ſigᵘᵘˢ nāliter: q̄ nāliter ſignificatiuus: ita q̄ reſoluēdo dicamꝰ. terminus eſt aptus natus ſignificare nāliter: ⁊ nō nāliter eſt aptus natus ſignificare. ita vt ly nāliter determinet infinitū ſignificare ⁊ nō illud verbū eſt: q2 aliter ſequeret̄: q̄ q̄libet terminus vocalis aut ſcriptus eſſet nāliter ſignificatiuus: q2 de nā ſua eſt aptus natus ſignificare: aliter eniʒ nunq̄ potuiſſet imponi ad ſignificādū vt terminus. Et iō dicat̄ q̄ lʒ de nā ſua ſit aptus natꝰ ſignificare: nō tñ eſt aptus natus ſignificare nāliter. i. nāli modo.

Notādū 2ᵐ.

¶ Aduerte vlteriꝰ q̄ in diffōne intellecta eſt illa particula ex ſe. Ita q̄ dicamus terminꝰ nāliter ſignificatiuus eſt q̄ apud oēs eiuſdē aut eodē mō eſt repſentatiuus q̄tū ex ſe. qd̄ dico: q2 vbi poneret̄ q̄ in rerū nā eēnt ſolū hoies latini apud quos iſta vox hō eandē rem ſignificaret: adhuc nō eēt nāliter ſigtiuus talis terminꝰ: q2 lʒ eandē rē talis terminus apud oēs hoies repñtaret: nō tñ hoc eēt ex ſe: ſed ſolū ex cōuētione hoiū inter ſe. ⁊ ſilr̄ mō reſpōdeat̄ vbi eēt vna vox: q̄ de facto apud oēs hoies eandeʒ rem ſigret.

Notādū 3ᵐ. Argumētū.

¶ Notādū etiaʒ q̄ ſolet cōiter argui q̄ iſta vox nāliter ſit terminus naturaliter ſignificatiuus: quod tamē falſum eſt: cum ſolū terminus mentalis ſit nāliter ſignificatiuus. ꝓbat̄ aūt hoc illo modo. q2 illa vox naturaliter ſigt̄ ſeipſaʒ. ḡ ſignificat nāliter cū iſta vox ſit ly nāliter. ⁊ ſilr̄ mō ⁊ melius ꝓbat̄ de illa voce ly nāliter. vt ſiat argᵐ de voce ſignificāte: vt terminꝰ: ⁊ vt res.

Reſponſio.

¶ Sʒ id nihil eſt q2 iſta vox ly nāliter cōceſſo q̄ ſignificet nāliter. ſigt̄ nāliter ſumēdo vt eſt nomē: nō aūt ſigt̄ nāliter id eſt nāli modo. vt ly nāliter tenet̄ aduerbialr̄. ¶ Melius tñ dicat̄. q̄ ly nāliter nō ſignificat nāliter. ſed ly naturaliter. q2 ſumēdo in tali ꝓpōne iſtuʒ terminū nāliter debet ſumi in ſpāli. ⁊ potiori ſuo ſignificato: aut mō ſignificādi. Datur ſilē exēpl'ū. ille terminꝰ ly hō. nō ſignificat homo. ſʒ ſigt̄ ly hō.

Difficultas.

¶ Conſimilis eſt difficultas de termino ad placitū ſignificatiuo: q2 teneo vt eſt tenēduʒ. q̄ ois terminus. ſ. ad placitū ſignificatiuus: ſit vocalis: aut ſcriptus. cōtra ꝓbat̄. q2 capio iſto termino mētali ad placitū: tūc ſignificat ad placitū: q2 ſeipſm ſignificat: qd̄ eſt ly ad placitū.

Solutio.

¶ Ad qd̄ reſpōde vt prius: q̄ ille terminus ad placitū in mente ſignificat ly ad placituʒ vt eſt nomen, non autem ſignificat ad placitū aduerbialiter ſumendo

vt ſumitur

vt ſumitur in diffõne. ¶ Melius tñ dicať. vt eſt tactuz
etiã circa pmã diuiſione q̄ nõ eſt ſimilitudo de termino
vocali ꝛ mẽtali. Uocalis eniz aut ſcriptus terminus ↄce/
dit ſeipm poſſe ſignare. terminus aũt mẽtalis nõ ſeipm
põt ſignare ſm ꝑbõnez verã. ꝛ iõ difficultas magis ꝑce
dit de illa voce ly nãliter. ↄtra pmũ mẽbzũ diuiſionis q̄
de illo termino ad placitũ in mẽte. cõtra ſcðm mẽbzũ di

Notãdũ 4^m Argumẽtũ Dubõ ſcða

uiſionis. ¶ Nota ẽt q̄ põt argui q̄ termin⁹ mẽtalis ſit
ad placitũ ſignatiuus ꝓſupponẽdo q̄ ille termin⁹ ad pla
citũ ſignificet qui põt diuerti ꝛ diſtrahi a ſuo ſignato: ita
q̄ aliqñ ſignificet vnũ ſignificatũ. ꝛ poſtea ille idẽ adhuc
ſignificãs nõ ſignificet illud idem ſignatũ: quo ꝓſuppoſi
to capiať illa dictio hõ ſcripta in pariete aliquo: ꝛ latin⁹
aliqs vidẽs talẽ dictionẽ formet in itellectu ſuo ſilitudi/
nẽ ꝛ ↄceptũ illius dictionis in ſe: tũc pȝ q̄ ex quo latinus
eſt habituatus ad apphẽdẽdũ hoiez: cũ talez dictionez
hõ videt. tũc illa ſimilitudo talis dictionis eidẽ latino re/
preſentabit duo. ſ. illã dictionẽ hõ: ꝛ hoiem. pmũ nãliter.
ſcðm aũt ad placitũ: qð ꝓbať. nã ſi ꝑ poſſibile talis cõce
ptus illius dictionis eẽt in mẽte alicui⁹ mere greci: tũc nõ
repñtaret hoiez. põt ẽ. vel nõ repugnat rõni ſue diuerti
a ſuo ſignificato. ẽ eſt ad placitũ ſignificatiuus ꝑ ꝓſuppo

Solutio.

ſitũ habitũ. ¶ Ad qð rñdeo q̄ cõceſſo q̄ talis ſimilitudo
dictionis in mẽte latini hoiez ſignificet: in mente aũt gre
ci nõ ſignificet hoiem: ſed ſolũ talem dictionẽ hõ. adhuc
nõ ſeqť q̄ ſit ad placitũ ſignificatiuus: qꝛ lȝ nõ apud oẽs
hoies hoiem ſignificaret: tñ apud oẽs talem dictionẽ hõ
ſignificaret: rõne cuius ſignificati eſt nãliter ſignificatiu⁹
talis termin⁹ ꝛ ſilitudo. Unñ nõ valet arg^m. ille terminus
nõ ſignat hoiez apud oẽs. ẽ nõ ſignat idẽ apud oẽs: ſicut
nõ ſequiť. ſoꝛ. nõ eſt plato. ẽ nõ eſt hõ. ꝛ iõ ad hoc vt ꝓ
betur q̄ talis terminus ſit ad placitũ ſignificatiuus. opȝ
arguere ſic. nullius ſignificati eſt repñtatiuus apud oẽs.
ẽ eſt ad placitũ ſignificatiuus. mõ falſuz eſt añs: qꝛ illius
dictionis eſt ſignificatiu⁹ ille cõcept⁹ apud oẽs. ¶ Alr ẽt
dici põt q̄ in caſu pncipali nõ eſt vna ꝛ eadẽ ſilitudo vel
cõcept⁹: q latino repñtat hoiez ꝛ talem dictionẽ homo: ſȝ
ſunt due lȝ in tpe impceptibili ambe ab intellectu latini
formenť. habita enim pma ſtatim per habitudinẽ itelle/
ctus format ſcðam. pma tñ viſio de directo ar^m ſoluit. cũ
ex verbis diffõnis ſoluat arg^m. ſcða aũt nõ cõſiderat ver
ba ſȝ phyſica eſt. Pro hac mã. vide ẽt Paulũ in ſcðo du/
bio ſue quadrature in 12° principali: lȝ tñ multa dicat de
termino nãliter ſignatiuo. ꝛ ẽt ad placitum ſignificatiuo
que nõ deſtruũt hoc ꝑpoſitũ. quãtũ eniz verba diffõnis
ſonant illa diuiſio itelligiť: ꝛ nõ plus conſidero.

¶ Tertia diuiſio eſt iſta q̄ terminoꝝ qdaz eſt
cathegoꝛematic⁹ ꝛ qdã eſt ſyncathegoꝛema/
ticus. Terminus cathegoꝛematicus eſt ille q
tam ꝑ ſe q̄ cuz alio hȝ ꝓpꝛiũ ſignificatũ: vt ly
homo: ſiue enim ponať in oratione ſiue extra
ſemꝑ ſignificat hoiem. Terminus ſyncathe/
goꝛematicus eſt terminus hñs officiuz qui ꝑ
ſe ſumpt⁹ nullius eſt ſignificatiuus: vt ſigna

Pau. lo. ma. p° to. 2° 13°. 16. 58. 63°. to. p° pu. ſ. ſeqh. con.

diſtributiua: vt ois nullus: ꝛ ſigna particula/
ria: vt aliqs alter: ꝛ ꝑpoſitiões ꝛ aduerbia ꝛ
cõiunctiões. Signa nãqȝ diſtributiua habẽt
officiũ: qꝛ determinãt diſtributiue: ꝛ pticula/
ria pticulariter: ꝑpoſitiones determinanť ſub
certo caſu: aduerbia verbũ: ꝛ cõiunctiões ha
bent cõiungere terminos vel orationes.

Aduerte primo q̄ de termĩo cathegoꝛema/
tico ſunt quatuoꝛ opiones.

Mendiu Nõnũ pmũ Pria opio õ termĩo cathe/ goꝛematico.

¶ Prima eſt Burlei qui vult q̄ ad hoc q̄ aliqs ſit ter/
minus cathegoꝛematicus reqriť ſola vna cõditio. ſ. q̄
poſſit eſſe extremũ ꝑpõnis vel pars extremi. ſ. q̄ poſ/
ſit eſſe ſubiectũ vel predicatũ vel pars ſubiecti vel pre/

A

dicati. ꝛ ex hoc correlarie dĩ q̄ hoc verbũ eſt. qñ eſt ſm
adiacẽs cũ ſit predicatũ: q̄ ipm eſt cathegoꝛema. qñ do
eſt tertiũ adiacẽs eſt ſyncathegoꝛema: qꝛ tunc nõ eſt pdi
catũ ipm. Silr ois qñ eſt ex parte ſubiecti. ſ. qñ precedit
ſubm eſt ſyncathegoꝛema. cũ nõ ſit ſubiectũ nec ps eius.
ſed cũ ponit ex pte pdicati eſt cathegoꝛema. cuȝ ſit pars
predicati. Et lȝ hec opio ꝓbabilis ſit: qꝛ tñ nõ eſt ad mẽ/
tem magiſtri: vt pȝ manifeſte. ideo nõ eſt accipiẽda ali/

Scða opinio

quo modo. ¶ Scða opio dicit q̄ due cõditiones requi/
runť ad terminũ cathegoꝛematicũ. pma q̄ habeat per ſe
ſignificatũ ꝓpꝛiũ. ſcða q̄ cũ alio etiã habeat ꝓpꝛiũ ſigni
ficatũ. ꝓpter pmã excluduntur termini ſyncathe. propter
ſcðam excluduntur aliqui termini per ſe ſignificatiui q nõ
poſſunt eẽ termini cathegoꝛematici. vt termini equiuoci.
nã tales termini lȝ per ſe habeãt ꝓpꝛiũ ſignificatũ: tñ cũ
alio ſumpti nõ habẽt illud idem ſignificatũ ꝓpꝛiũ: vt di
cendo canis ſtella currit: ly canis nõ idem ꝓpꝛiũ ſignifi/
catũ habet qð hȝ qñ eſt per ſe: vt dicẽdo canis: qꝛ quãdo
ſumiť per ſe eque pmo oĩa ſua ſignificata ſignificat: ſed

Cõtra opio/ nem illatur. Pau. 33. pu. q̃rti dub. cor. pme cõ. ſ. cõ. 3. 10. Cap. 2.

dicendo canis ſtella currit. ſoluz ſtellã ſignificat. ¶ Hec
opinio rudis eſt ꝛ nõ valet: qꝛ terminus equocus cũ alio
hȝ idem ſignificatũ: qð per ſe. probať: qꝛ cũ alio itelligiť
in oratione: ſed q̄ tunc habeat illud idem ſignificatũ qð
habet per ſe. pȝ per Phm ſcðo periher. qui dicit q̄ pmo
diſtinguẽda eſt ꝑpoſitio in qua poniť terminus equiuo/
cus ꝓpter ſuũ multiplex ſignificare. ergo illud idem ſi/

Tertia opio

gnificat in oratione qð extra. ¶ Tertia opio eſt Pauli
pgulen. qui vult q̄ due ↄditiones reqruntur ad hoc q̄ ali/
quis ſit terminus cathegoꝛematic⁹. Prima q̄ ſignificet
aliquid extra ſe. Scða q̄ illud diſtincte ꝛ determiate ſi/
gnificet. ꝓpter pmã cõditionẽ excluduntur termini ſynca.
ꝓpter ſcðam excludiť terminus quẽ vocat indiſtinctuz.
vt ly alb⁹ qui nõ ſignificat diſtincte ꝛ determinate. Fun/
datur hec opinio ſuꝑ diffõne magiſtri que eſt q̄ tam per
ſe q̄ cũ alio hȝ ꝓpꝛiuz ſignificatũ. per hoc enim q̄ dicit
tam per ſe q̄ cũ alio hȝ pmaz cõditionẽ: qꝛ ille terminus
ſignificat extra ſe qui tam per ſe q̄ cũ alio ſignificat: per
hoc q̄ dicit hȝ ꝓpꝛiũ ſignificatũ. hȝ ſcðam cõditionẽ. i. di

Cõtra opio/ nẽ inſtatur.

ſtinctũ ꝛ determinatũ ſignificatũ hȝ. ¶ Hec opio eſt du/
bia: qꝛ talis terminus indiſtinctus: vt alb⁹: ſi eẽt per ſe ſi/
gnificatiuus eẽt cathego^{co}. ↄñtia nota eſt: vt infra patebit:
qꝛ terminus per ſe ſignificatiuus ꝛ cathegoꝛematicus cõ

Quarta opio

uertunť ꝛ aĩs ab eis cõcediť. ẽ ꝛc. ¶ Quarta opinio eſt
magiſtri in logica ſua magna: qui diffuſius loquẽs q̄ in
hac pua vult q̄ quatuoꝛ cõditiões reqrunť ad terminuz
cathegoꝛematicũ. ¶ Prima q̄ ſit terminus ſimplex tã
ĩplicite q̄ explicite: vt ly hõ: ꝛ per hãc excludiť terminus
pregnãs qui explicite eſt ſimplex: ſed iplicite nõ: vt nihil
ſuboꝛdinať huic cõnexo nõ aliqd. ¶ Scða q̄ nõ ſit ex/
tremoꝝ vnitiuus: ꝛ ꝑ hãc excludit verbũ qð vnit extre/
ma. ¶ Tertia q̄ ſignificet aliqd extra ſe. ꝛ ꝑ hãc exclu/
dunť oĩa ſyncathegoꝛemata: vt ois nullus. ¶ Quarta q̄
de cõi lege. i. de impõne pma. qð dĩ ꝓp ſyncathegoꝛema/
ta ꝛ ꝓpter illos terminos ignotos. a. b. q poſſent fieri ſyn
cathegoꝛemata ꝑ nouã impõnez: ſȝ qꝛ hec vltima ↄditio
reqriť in oĩbus vel itelligiť in oĩbus his diffõnib⁹ meri/

Cõtra opio/ nẽ inſtatur.

to põt taceri ꝛ ſubintelligi in hac ſicut in aliis. ¶ Lȝ hec
opio ꝓbari poſſet: nõ tñ vĩ de mẽte magĩ in hac logica
pua. magis. n. illic reſtrigit terminũ cathegoꝛematicũ q̄

hic faciat:quare ſi hãc eandẽ opionem hic ⁊ ibi teneret: hec diffinitio data hic diminuta eẽt cũ ille q̈tuoꝛ cõditio-

Quinta opio

nes nõ exprimant̃ in iſta. ¶ Ideo addo q̈ntã opionem quã ſolã reputo de mẽte magiſtri hic. ⁊ dico ꝙ ad termi-nũ cathego[cum] due cõditiones requirunt̃. pma ꝙ ſit termi-nus. ſcda ꝙ tam p ſe q̄ꝫ cũ alio hẽat ꝓpriũ ſignatũ: ⁊ per hãc itelligo ꝙ ſignificet aliqd extra ſe taꝫ p ſe q̄ꝫ cũ alio. ⁊ ſic p ſe ſignatiuus ⁊ cathe[us] ꝯuertunt̃. ⁊ realr̃ idẽ ſunt differũt tñ rõne:qꝛ dĩ p ſe ſignificatiuus ex hoc ſolũ ꝙ p ſe ſumpt[us] aliqd ſignat. dicit̃ aũt cathego[us] nõ ex hoc:ſed ex eo ꝙ tam p ſe q̄ꝫ cũ alio hꝫ ꝓpriũ ſignificatũ. ¶ Et ſi

Obiectio.

diceres ſi ſignat p ſe aliqd extra ſermõne ſignat cũ alio: ⁊

Reſponſio.

ꝯñter q̄re addit̃ q̄ꝫ cũ alio. Dicit̃ ꝙ verũ eſt ſi ſignat per ſe ſignat ⁊ cũ alio:ſed nõ ecõtra. terminus.n. cõſignifica-tiuus. vt ly alb[us]. cũ alio ſignat: ⁊ tamẽ p ſe nõ aliqd dicit. ¶ Dicit̃ aũt q̄ꝫ cũ alio vt differat formalr̃ a p ſe ſignifi-catiuo:qꝛ nõ dĩ cathe[us] p hoc ſolũ ꝙ p ſe aliqd ſignificet: ſic dĩ p ſe ſignatiuus:ſꝫ dĩ cathe[us] p hec duo:qꝛ taꝫ p ſe q̄ꝫ cũ alio ſignat: ⁊ ẽt q̄a ne credat quis ꝙ cathe[us] ſoluꝫ p ſe ſignificet:ſicut cũ aliqs termin[us] ſolũ ſignat cũ alio. Et iõ dicit tam p ſe q̄ꝫ cũ alio. qualr̃ nõ facit cõſignificatiuus q ſolũ cũ alio ſignat. ¶ Et ſi diceres q̄re magis diẋit hꝫ ꝓ-

Dubitatio
Reſponſio

priũ ſignificatũ q̄ꝫ diceret aliqd ꝓprie ſignat dĩ ꝙ tãtũ eſt dicere hꝫ ꝓpriũ ſignatũ ⁊ aliqd ꝓprie ſignat:ſꝫ ſi di-xiſſet aliqd ſignat qs potuiſſet intelligere de ſignare cõi-ter: ⁊ nõ ꝓprie. ⁊ tũc veꝝ eẽt de ꝯſignificatiuo ꝙ taꝫ p ſe q̄ꝫ cũ alio ſignat. nã p ſe ſumptũ ſignat ſe: ⁊ cũ alio ſignat illud qd̃ illud aliud ſignat. Et iõ dixit hꝫ ꝓpriũ ſignatum ne quis icideret in illũ errorẽ. ⁊ ꝓprie ſignare itelligimꝰ: vt dictũ eſt ſupra. aliqd extra ſe repñtare. Si quis tñ vellet defendere quartã opionẽ eẽ de mente magiſtri in logica parua. ſicut alſ memini me ẽt feciſſe. Tũc dicẽdũ ꝙ dif-finitio data hic nõ eſt diminuta: qꝛ vltima conditio. ſ. de cõi lege p̄ſupponit̃ ſupius in oĩbus. Iõ tacuit illã hic ſi-cut in alijs. Penultimã ꝟo ꝯditionẽ. ſ. ꝙ aliqd ſignificat extra ſe. expreſſit magiſter cũ dixit. tam p ſe q̄ꝫ cũ alio hꝫ ꝓpriũ ſignificatũ:qꝛ hoc nihil aliud eſt dicere niſi ꝙ ſi-gnificet aliqd extra ſe. ſcdaꝫ ꝟo cõditionẽ nõ expliſſit nec pmã:qꝛ ille note ſunt. De pma nota ſit. pꝫ. qꝛ notũ eſt ꝙ termin[us] cõpoſitus ex cathe[us] ⁊ ſyncathe[us]. nõ eſt cathe[us]: qꝛ nõ eſt maioꝛ ratio ꝙ ſit cathe. q̄ꝫ ꝙ ſit ſynca. vt nõ ali-quid:ſꝫ termin[us] pregnãs eſt hõ. Scda cõditio eſt ex ety-mologia vocabuli:dĩ enĩ terminus cathe[us] q̄ſi p̄dicatiu[us] qd̃ põt p̄dicari. verbũ aũt nõ põt p̄ri formalr̃ ſumptũ. ¶ Aduerte ſcdo ꝙ de termino ſyncathe[us] ſunt due opio-

B

Nõ[m] 2[m] p[us] opio õ ter-mio ſyncathe gorematico.

nes. Una eſt Burlei in logica ſua in tractatu de dictioni-bus ſyncathegorematib[us] q vult ꝙ ad terminũ ſynca[cum] reqrat̃ hec ſola cõditio. ſ. ꝙ hẽat aliqd tale officiũ diſtri-buẽdi: pticularizãdi: determinãdi ⁊c. ẽt ly nullus: differt: totũ: iſinitũs: ⁊ ꝯſiles dñr ſyncathe[us]. Et dicit ipſe dicitur

Vide Pau. lo.m[a] p[us] fo. 2.fa.2[us] ibi.2[us] dubitatur.

ſyncathe. q̄ſi ꝯſignificatiuũ. i. cũ alijs ſignificatiuũ:nõ q̄a de ſe nihil ſignificet:ſed qꝛ nõ hꝫ de ſe ſignificationẽ fini-tam vel determinatã:ſꝫ finitã trahit ex adiunctis: vbi po-nit diuiſionẽ oĩum ſynca. ⁊ numerat oĩa que hñt aliqd ta-le officiũ. Lꝫ hec opio ꝓbabilis ſitnõ tñ eſt ad mẽtẽ ma-

Opio ſcda

giſtri vt̃ ĩ rẽpeñda. ¶ Alia eſt opio magri ⁊ aliorum expo-nẽtiũ ipm ꝙ ad terminũ ſynca. requirunt̃ due cõditiones. ¶ Prima ꝙ ſit terminus hñs officiũ. ſ. diſtribuẽdi: con-fundẽdi: particularizãdi: ꝯiungẽdi terminos vel ꝯonẽs: ⁊ determinãdi verbũ vel deſeruiendi ſub certo caſu: ad dñam aliquoꝝ terminoꝝ cathego[or] q nõ hñt aliqd tale

Vide Pau. vt ſupra ibi

officiũ: vt hõ ⁊ ẽt ad dñam aliquoꝝ terminoꝝ nõ per ſe ſignificatiuoꝝ q nullũ tale officiũ hñt: vt relatiuũ qui: ⁊ adiectiuũ: vt alb[us] alba albũ: ⁊ vt termini ignoti. a. b. c.

Dubitat p[us]

buf. baf. ¶ Scda ꝙ p ſe ſumpt[us] nihil ſignificet ex ſe. ad dñam aliquoꝝ terminoꝝ cathego[or] aliqd tale officium hẽtiũ: vt differt: nihil: que nõ ſunt ſyncathegoremata: ſꝫ diſtribuũt. ¶ Dubitat̃ an ſit dñia iter illã pmam diui-

C

Du[m] de pma ⁊ tertia diuõe

ſionẽ ⁊ iſtaꝫ tertiã: ⁊ inter mẽbra pme diuiſionis ⁊ iſtius tertie. ¶ Ad hoc tres modos rñdẽdi iuenio. ¶ Primus

Opio pma

dicit ꝙ terminus nõ p ſe ſignatiuus ⁊ ſyncathe[us] ꝯuertun-tur: ſꝫ terminus p ſe ſignatiuus ⁊ cathe[us] nõ ꝯuertunt̃: qꝛ p ſe ſignificatiuus eſt ſupioꝛ ad cathego[cum]. Oĩs enim cathegorematic[us] eſt p ſe ſignificatiuus: ⁊ nõ ecõuerſo: q̄a tam terminus vniuocus q̄ꝫ terminus equocus eſt termi-nus per ſe ſignificatiuus: ſꝫ ſolus vniuocus eſt cathego[us] ⁊ nõ equocus: vt ly canis eſt p ſe ſignificatiu[us] ⁊ nõ cathe-

Cõtra opio-nẽ inſtatur. Primo

goꝛematicus. ¶ Hic modus rñdendi rudis eſt: ⁊ dupl̃r peccat. ¶ Primo qꝛ ponit ꝙ nõ p ſe ſignatiu[us] ⁊ ſynca[us] ꝯuertunt̃: qd̃ eſt falſuꝫ: qꝛ nõ per ſe ſignificatiuus in plus ſe hꝫ: qd̃ ꝓbat̃: qꝛ oĩs ſyncathe[us] eſt nõ p ſe ſignificatiu[us]: ſed nõ oĩs nõ per ſe ſignificatiuus eſt ſyncathe[us]. q̄ ⁊c. cõ-ſequẽtia tenet ⁊ maioꝛ cõcedit̃ ab ipſis. minoꝛ ꝟo ꝓbat̃: qꝛ relatiuũ q. eſt nõ p ſe ſignificatiuus: cũ ſibi cõpetat dif-finitio termini nõ p ſe ſignificatiui: ⁊ nõ eſt ſyncathe[us] cũ ſibi non cõpetat diffinitio termini ſynca. Silr̃ arguit̃ de ly alb[us] alba albũ. ꝯſilr̃ iſti termini. buf baf. a. b. c. ſunt nõ

Scdo.

per ſe ſignificatiui: ⁊ tñ nõ ſunt ſyncathe[us]. ¶ Scdo pec-cat qꝛ ponẽs dñam iter p ſe ſignificatiuũ ⁊ cathego[us] nõ ſaluat diſtinctionẽ cõem iter ſignificare: ſupponere: ⁊ ve-rificari: que eſſentialr̃ ordinant̃: ſicut magis cõe ⁊ minus cõe. nã ſignificare in plus ſe hꝫ q̄ꝫ ſupponere: ⁊ ſuppone-re in plus ſe hꝫ q̄ꝫ verificari: ꝓbat̃ tñ ꝙ nõ ſaluet iſtaꝫ di-ſtinctionẽ: qꝛ talis terminus equocus nõ hꝫ idem ſignifi-catũ ꝓpriũ per ſe ſumptũ ⁊ cũ alio: qꝛ p ſe ſumptus ſigni-ficat nõ aliqd vnũ: ſed plura. in ꝓpõne aũt vnuꝫ ſignifi-cat ⁊ nõ plura. vt dicẽdo. canis currit. ſolũ canẽ ſignificat latrabilẽ. tũc enim ſequeretur ꝙ ſignificare nõ in plus eſſet q̄ꝫ verificari: qꝛ cũ preciſe verificet̃ pro aiali latra-bili. ⁊ tu vis preciſe ꝙ illud ſignificet: ⁊ ſic ſignificare nõ

Tertio.

eſſet in plus q̄ꝫ verificari. ¶ Itẽ ſequeret̃ cõtra Phm q dicit ꝙ pmo ꝓpoſitio eſt diſtinguenda in qua ponit̃ ter-minus equocus ꝓpter ſuũ multiplex ſignificare. ¶ Iteꝫ

Quarto.

qꝛ ſicut extra ꝓpõneꝫ hꝫ adequatũ ſignificatũ: ita in iſta ꝓpõne dicẽdo. canis eſt ens. ⁊ nõ magis verificatur pro

Opio ſcda.

vno q̄ꝫ pro alio. ¶ Scds modus eſt Pauli pergulenſis dicẽtis ꝙ terminus per ſe ſignificatiuus eſt ſupioꝛ ad ca-thegorematicũ ⁊ nõ p ſe ſignificatiuus eſt ſupioꝛ ad ter-minũ ſyncathegorematicũ. Omnis enim cathegoremati-cus eſt p ſe ſignificatiuus: vt patet: ⁊ nõ ecõuerſo: qꝛ ter-minus indiſtinctus. vt albus alba albũ: nõ eſt cathegore-maticus: tñ eſt per ſe ſignificatiuus. Similr̃ oĩs termi-nus ſyncathegorematicus eſt nõ per ſe ſignificatiuus: vt patet: ⁊ nõ ecõuerſo: qꝛ terminus depẽdens: vt relatiuũ qui. eſt nõ per ſe ſignificatiuus ⁊ nõ eſt ſyncathegorema-

3 opionẽ in ſtatur.

ticus. ¶ Lꝫ hec opinio ꝓbabilis ſit:tñ eſt mihi dubia in pmo dicto: qꝛ oĩs per ſe ſignificatiu[us] per ſe ſumptus ali-quid ꝓprie ſignificat. ergo oĩs talis tam per ſe q̄ꝫ cũ alio habet ꝓpriũ ſignificatũ. ergo oĩs talis eſt cathe. pꝫ ꝯñtia pma: qꝛ oppoſitũ ꝯſequẽtis nõ ſtat cũ antecedẽte. Scda ꝯſequẽtia tenet a cõuertibili ad cõuertibile: añs pme cõ-ſequẽtie ſufficiẽter ꝓbatũ eſt in tertia q̄one contra ſumu-las: qꝛ capit̃ ſignificare ꝓprie ⁊ nõ cõiter in diffõne ter-

Opio tertia

mini p ſe ſignificatiui ⁊c. ¶ Tertius modus rñdẽdi eſt magiſtri in logica magna q vult ꝙ p ſe ſignificatiuus ſit ſuperius ad cathego[us]: ⁊ nõ per ſe ſignificatiuus eſt etiã ſupioꝛ ad ſyncathe[us]: aliter tñ q̄ꝫ Paulus pgulenſis. Nã aliq ſunt p ſe ſignificatiui: vt pregnãtes termini ⁊ copula qui nõ ſunt cathegorematici. Silr̃ aliqui nõ per ſe ſigni-ficatiui: vt relatiuum qui. ⁊ termini ignoti. a. b. c. buf. baf.

qui nõ ſunt ſyncathegorematici. Hec opĩo etiã ꝓbabilis eſt:ꝛ lʒ videať ẽt poſſe reduci ad mẽteʒ magri in hac logica pua ad ſuꝑ ꝛa dicẽdu:modũ tñ velociter reducať ſeu trahiť.

Opĩo quarta. ¶ Quartus igiť modus ponẽdi quẽ ſolũ de mente magri h reputo eſt dõm ꝙ terminus ꝑ ſe ſignificatiuꝰ ꝛ cathegoꝰ cõuertunť:ꝛ ideo realr nõ differũt ſed rõne. Ois eniʒ ꝑ ſe ſignificatiuus eſt cathegoꝰ ꝛ ecõtra: vt ſupra dictũ eſt:ideo cõuertunt:ꝛ nõ realiter differũt:ꝙ aũt differãt rõne.patet.diciť enim per ſe ſignificatiuus ex h ꝙ ꝑ ſe ſumptus aliqd ſignificat.diciť aũt cathegorematicus nõ ex hoc ſed ex eo ꝙ tam per ſe q̃ʒ cũ alio hʒ ꝓpriũ ſignificatũ. ¶ Et diciť vlterius ꝙ nõ ꝑ ſe ſignificatiuus eſt ſuperior ad ſyncathegorematicũ. Omnis enim ſyncathegorematicus eſt nõ per ſe ſignificatiuus:vt patet:ſed non econtra:aliqui ſunt non per ſe ſignificatiui: vt relatiuum qui.ꝛ termini ignoti.a.b.c.buf.baf.ꝛ non ſunt ſyncathegorematici:vt ex dictis patet.

Rñſus. Rõnᵒ pma. **Circa primũ** diffinitũ nota ꝙ eſt terminꝰ ſcḋe hñs ſolum ſignificatũ formale:ꝛ diffiniť pro omni tali.ꝛ ex ꝯñte ꝑ ſe ꝛ ſibi ſimili. Scḋm ꝟo diffinitũ eſt terminus hñs duo ſignificata: ꝛ diffiniť ſolũ pro formali.ꝛ ex ꝯñte nõ pro ſeipſo. ¶ Circa pmaʒ diffõneʒ dico:ꝙ ſic itelligiť:terminus cathegorematicus eſt ille.ſ.terminus qui tam ꝑ ſe q̃ʒ cum alio.i.in orõne hʒ ꝓpriũ ſignificatũ.i.hʒ ſignificatũ ſʒ ſignificationẽ faciẽtem terminũ eẽ terminũ.vt ly hõ.ſcḋa aũt ſic itelligitur:terminus ſyncathegorematicus eſt terminus hñs officiũ:ꝛ ꝑ ſe ſumptus nullius eſt ſignificatiuus ſm ſignificationẽ facientẽ illuʒ eẽ terminũ:vt ly ois ꝛc̃.

Petitio pᵃ D ¶ Prima petitio.an ly q.ꝛ ly albus.ſint ſyncathegorematici.

Rñſio. ¶ Rñſio ꝙ ly albꝰ.ſcḋm dicta eſt terminus cathegorematicus:qꝛ vt pʒ itelligẽti ſibi cõpetit diffinitio illius:qꝛ ſemꝑ eſt ſignificatiuus albedinis vbicũqʒ ponať.ſʒ de ly qui.diciť ſm dicta ꝙ eſt ſyncathegorematicus:qꝛ ꝑ ſe ſumptꝰ nihil ſignificat:ꝛ hʒ officiũ referẽdi.

Alia rñſio. Aliq tñ ꝛ nõ male:ſʒ nõ ſʒ dicta ſuꝑiora dicũt.ꝙ ly q.nec eſt terminꝰ cathegorematicus:neqʒ ſyncathegorematicus:qꝛ ſibi nõ ꝯuenit diffinitio termini cathegorematici.vt pʒ.neqʒ ſyncathegorematici.qḋ ꝓbať:qꝛ diffinitio termini ſyncathegorematici:vt dicũt:debet ſic itelligi.terminus ſyncatheꝰ eſt terminus hñs officiũ.ꝗ terminus ꝑ ſe ſumptus nullius eſt ſignificatiuus:nec etiã cũ alio. Iſto ſtãte dicũt pmo.ꝙ ly q.nõ hʒ officiũ:qꝛ referre añs nõ eſt hre officiũ ſm eos.ſcḋo dato ꝙ referre eẽt officiuʒ:ſibi deficit alia cõditio:qꝛ ly qui cũ alio ſumptũ aliqd ſignat.ſ.dum ſumiť.cũ ante.ꝛ vtraqʒ via eſt bona.

Petitio ſcḋa ¶ Scḋa petitio.que dña eſt iter terminuʒ per ſe ſignificatiuũ ꝛ cathegorematicũ:ꝛ nõ per ſe ſignificatiuũ ꝛ ſyncathegorematicũ.

Rñſio. ¶ Rñdeo tenẽdo.ꝙ ly q.ſit ſyncathegorematicꝰ:vt dixit pma via ꝙ nulla eſt dña iter iſta:qꝛ ois terminus ꝑ ſe ſignificatiuus eſt cathegoꝰ.ꝛ ecõuerſo.ꝛ ois nõ per ſe ſignificatiuus eſt ſyncathegorematicus.ꝛ ecõuerſo.ꝛ ſic ſignificata per mẽbra iſtarũ diuiſionũ nullo modo differũt.

Alia rñſio. ¶ Sed tenẽdo ſcḋaʒ viã diciť ꝙ eſt aliqua dña:qꝛ lʒ nõ ſit dña iter ꝑ ſe ſignificatiuũ ꝛ cathegorematicũ:tñ eſt dña inter nõ per ſe ſignificatiuũ ꝛ ſyncathegorematicũ: qꝛ ois terminus ſyncathegorematicus eſt nõ ꝑ ſe ſignificatiuus:ꝛ nõ ecõuerſo.vt pʒ de ly qui.ꝛ ſic nõ ſignificatiuꝰ eſt cõmunius q̃ʒ ly ſyncathegoꝰ.

Contra pmaʒ rñſionẽ argt pmo. ¶ Sed ꝯtra pmã viam arguiť pmo:qꝛ ſi nulla eſſet dña inter per ſe ſignificatiuũ ꝛc̃.igiť vna illaꝝ diuiſionũ eſſet ſuperflua.

Scḋo ad idẽ. Scḋo aliqs eſt terminus nõ ꝑ ſe ſignificatiuus:qui nõ eſt ſyncatheꝰ.igiť ibi eſt dña.tenet ꝯñtia.ꝛ añs ꝓbať:qꝛ ly buf.eſt nõ per ſe ſignificatiuus:vt pʒ.ꝛ nõ eſt ſyncatheꝰ ex quo nullũ hʒ officium.

Ad pmũ dı ¶ Ad pmuʒ negať ꝯñtia.ꝛ diciť ꝙ ſtat ꝙ ex parte rei nulla ſit differẽtia iter illa:ꝛ tñ nulla illaꝝ diuiſionũ ſit ſuperflua:ꝛ do tibi exẽpluʒ.Si enim aial diuidať iſtis duabꝰ diuiſionibꝰ.ſ.aialiũ aliud rõnale:aliud irrõnale : ꝛ aialium:aliud riſibile:aliud nõ riſibile quãtũcũqʒ mẽbra iſtarũ diuiſionũ cõuertanť:vt pʒ.tñ nulla iſtarũ eſt ſuꝑflua:qꝛ mẽbra iſtaꝝ diuiſionũ:lʒ ſint cõuertibilia:nõ tñ ſunt ſynonyma ꝛ aliqd cõnotať per vnuʒ mẽbrũ:puta per ly rationale:qḋ nõ cõnotať per aliud:puta ꝑ ly riſibile.vt pʒ. Similr in ꝓpoſito lʒ ois terminus per ſe ſignificatiuus ſit cathegorematicus.ꝛ ecõuerſo:tñ aliquid cõnotať per iſtud mẽbrũ cathegoꝰ qḋ nõ cõnotať per ly ꝑ ſe ſignificatiuus:qꝛ ꝑ ly catheꝰ cõnotať ꝙ talis terminus põt poni pro predicato:aut parte predicati aliqd ſignificando:qḋ nõ cõnotať per ly per ſe ſignificatiuus.ꝛ ita dicať de nõ per ſe ſignificatiuo ꝛ ſyncathegorematico.ꝛ in hoc differt vna diuiſio ab alia.

Ad ſcḋm. ¶ Ad ſcḋm dicitur.ꝙ ly buf.nõ eſt terminus:ſicut nec ly a.vt patet ſupra.Et breuiter dicatur de vno ſicut de alio.

Manfre. F Notãd pᵒ **Circa tertiã** diuiſionẽ nota ꝙ dña eſt inter terminũ catheᵘᵐ:ꝛ ꝑ ſe ſignatiuũ.ois eniʒ terminus catheꝰ eſt ꝑ ſe ſignificatiuus.nõ aũt ois ꝑ ſe ſignificatiuus eſt catheꝰ.nã capto illo adiectiuo albus ba.bum.nũc talis terminus cũ ꝑ ſe ſumptꝰ albedinẽ ſignificat:terminus eſt ꝑ ſe ſignatiuus:nõ tñ eſt cathegoꝰ: qꝛ adiectiua ſignant ꝑ depẽdẽtiã ad ſua ſubſtãtiua. Et ideo ſm diuerſitatẽ ſubſtãtiuoꝝ.ita ẽt diuerſa ſignat adiectiuum.dicẽdo enim hõ albꝰ:ly albꝰ ſignat albedinẽ iherẽtem homini.dicẽdo aũt aſinus albꝰ ſignat albedinẽ iherentẽ aſino.nõ ꝗ tam ꝑ ſe q̃ʒ cũ alio hʒ ꝓpriũ ſignatum. ¶ De adiectiuis tñ in neutro gñe ſumptis que per ſe aliquid ſignant.eſt tenẽdũ ꝙ ſunt termini cathegoꝰ : ꝛ preſertim ſm opĩonẽ illoꝝ qui volũt ꝙ ſignificẽt ſubm cũ accñte:tenẽdo tñ ꝙ talia ſignant ſolũ accidẽs:cõnotãdo tñ ſubm eſt difficilius videre quõ ſint cathegoꝰ:ſed dicamus ꝙ ſi tale poſſit reddere ſuppoſitũ per ſe ꝟbo : ꝙ ẽt eſt catheꝰ.vide mãm hãc in antepredicamẽtis.cap.de noiatiuoꝝ.

Dubiũ pmũ ¶ Difficultas eſt de iſto termino canis.vtrũ ſit catheꝰ.Et vr ꝙ nõ.ſumptꝰ eniʒ ꝑ ſe nõ magis ſignat aial latrabile q̃ʒ piſcẽ marinũ aut ſidus celeſte:ſumptus tñ cũ alio põt ſupponere pro vno illoꝝ ꝛ vnũ illoꝝ ſolũ ſignificare.vt dicẽdo canis latrat.

Solutio. ¶ Ad qḋ dicas ꝙ talis terminus eſt catheꝰ:ꝛ nõ valet argᵐ : canis latrat ſignificat aial latrabile:ꝛ ꝑ ſe põt qḋlibet illoꝝ ſignificare:imo ſignat.ꝗ nõ tam ꝑ ſe q̃ʒ cũ alio hʒ ꝓpriũ ſignatũ: qꝛ qḋlibet illoꝝ eſt ſignatũ ſibi ꝓpriũ:cũ eque primo ſit impoſita illa vox ad ſignificãdum iſta tria:ſm tñ tres diuerſos cõceptus.Et ſilr mõ dicas de quolibet alio termino equiuoco aliquid vel aliq̃ ſignare.

Dubiũ ſcḋa ¶ Difficultas alia eſt.vtrũ ille terminus hõ ſit catheꝰ. Et vr ꝙ nõ:qꝛ taʒ ꝑ ſe q̃ʒ cũ alio nõ hʒ ꝓpriũ ſignificatũ.per ſe eniʒ ſumptus ſignat hoieʒ:ſumptꝰ aũt cũ alio ſignat tales termios hõ.puta dicẽdo hõ eſt nomẽ.

Solutio. G ¶ Ad qḋ rñde ꝙ ille terminꝰ eſt catheꝰ.vñ aduerte ꝙ ille terminꝰ hõ:qñ ſumiť ꝑ ſe:aut qñ ſumiť in ſuppõne ꝑſonali eſt alterius ſpẽi ab illo termino hõ.qñ ſupponit mãliter:aut qñ cum ſigno mãli accipiť.diuerſificãdo eniʒ ſignificatũ qḋ eſt formale termini:ẽt diuerſificať terminus formalr.lʒ mãliter puta vox aut ſcriptũ videať eẽ ideʒ.ꝛ iõ ille terminus hõ cuʒ qñ ſumiť ꝑ ſe ſignificet hoieʒ:ſumptꝰ aũt cũ ſigno mãlĩ aut i ſuppõne mãli ſignificet tales dictiões hõ. Iõ dr̃m eſt ꝙ iſte terminꝰ hõ remanẽs eiuſdẽ ſpẽi tam ꝑ ſe q̃ʒ cũ alio hʒ ſuũ ꝓpriũ ſignificatuʒ.ꝙ ꝗ dr ꝙ ꝑ ſe ſumptus ſignificet hoiem:ꝛ in ꝑdicta ꝓpoſitione poſitus ſignificet ſolum tales dictiones homo nihil concludit:qꝛ ſit poſtea alterius ſpeciei:lʒ ſit eadẽ vox mãliter. ¶ De ꝓnoie de.

monſtratiuo teneas ꝙ qñ aliqd per illud demõſtraẽ eſt cathegorematic⁹. qñ aũt nihil demõſtraẽ. tũc neqȝ eſt cathegorematicus neqȝ ſincathe⁹. vt paulo ante eſt declaratũ de iſtis terminis cõplexis. hõ alb⁹. aſin⁹ currẽs. nõ hõ. nõ ens: ſeu nihil: qḋ equalet iſti cõplexo nõ ens. ℂ Etiaȝ de ẜbis adiectiuis in 3ª pſona ſumptis teneas ꝙ lȝ multi termini pdictoꝝ ſint cõplexi. imo oẽs aut cõplexi ſint aut equalcãt cõplexis: tñ ſunt cathe⁹ ſm diffõnẽ datam iſto loco. ℂ Incidit pº du^m: qꝛ de eiſdeȝ in pª aut in ſcḋa pſona ſumptis nõ eſt ita apparẽs. ℂ Dõm qꝛ tenẽdo ꝙ ly curro ſigñat tñ currere: vt multi tenẽt: nõ tñ tam p ſe ꝙ̃ cũ alio hȝ ꝑpriũ ſignificatũ: vt põt deduci: lȝ tenendo aliã diffõnẽ (que a mltis teneẽ. imo poniẽ ẽt a Paulo in logica magna) nullus illoꝝ ſit cathegorematic⁹. ſic enim diffiniẽ terminus cathe⁹ eſt terminus ſimplex nõ extremoꝝ vniuius tam p ſe ꝙ̃ cũ alio hñs ꝑpriũ ſignificatũ.

Inſtantia. ℂ Et ſi argẽ ꝙ hoc cõplexũ nõ ens. nullo mõ ſit terminus cathego⁹: qꝛ cũ cõponaẽ ex iſto ſyncathe⁹ nõ z illo termino ens cathego⁹: qua rõne poniẽ illud cõplexum eẽ termin⁹ cathe⁹. eadẽ rõne ſincathe⁹ dici põt.

Reſpõſio. ℂ Ad qḋ rñde ꝙ cũ illa negatio nõ: ſit terminus pͥuatiuus. z cũ ille terminus ens ſit poſitiuus terminus totũ cõpoſitum ex ambob⁹ magis termin⁹ cathe⁹ dici põt ꝙ̃ ſyncathe⁹. dignius eniȝ eſt vt a poſitiuo ſumaẽ denoĩatio ꝙ̃ a pͥuatiuo.

Aduẽ. 2º ℂ Aduerte vlteri⁹ ꝙ ad terminũ ſyncathe^{cum} due requirunẽ cõditiões. pͥmo ꝙ nullius ſignificatiuus ſit. ſcḋo ꝙ habeat aliqḋ officiũ: que ſcḋa particula ſic eſt itelligẽda ꝙ hñs officiũ in exercẽdo illud officiũ nõ acqrat vnũ ſignificatũ nouũ per ſe ab illo iportatũ. qḋ dico pp terminum relatiuũ. puta. qui. que. qḋ. poſſet eniȝ ꝓbari: niſi ſic itelligereẽ ꝙ eẽt ſyncathegorematic⁹. qꝛ de ſe nullius eſt ſignificatiuus. etiã cũ hoc hȝ officiũ referẽdi: ſed ob hanc cãm nõ eſt ſyncathegorematic⁹. qꝛ in exercẽdo officium acqrit ſignificatũ per ſe iportatũ ab eo. Dicẽdo eniȝ ſoꝛ. currit q diſputat. ly qui. ſignat ſoꝛ. vt pȝ itelligenti. ſimili modo dicas de ꝓnoĩe demõſtratiuo qñ nihil demõſtratur. ℂ De ẜbo ſubſtãtiuo tenet. P. m. ꝙ nõ ſit cathegorematicus. nec etiã termin⁹ ſyncathe⁹. qꝛ vult ꝙ ad hoc ꝙ aliquis terminus ſit ſyncathegorematicus requiriẽ ꝙ poſſit eẽ determinatio alicuius extremi: tale aũt verbuȝ nõ ſic facit vt ẽt tenet Burl. in pͥmo pibernie. caº de verbo. alij voluñt ꝙ ſit terminus ſyncathe⁹: z ꝙ nõ reqriatur pdicta cõditio. de qua etiã nõ facit mentionẽ Paulus in textu. hoc qḋ dixi ponit Pet. man. in cap. de ſyllogiſmo expoſitorio. ℂ De aduerbijs dicit Paulus ꝙ ſunt ſyncathegorematici termini. ſed aduerte ꝙ hoc nõ eſt veꝝ de oibus: lȝ eniȝ iſta negatio nõ. ſit terminus ſyncathegorematic⁹: nõ tñ iſta aduerbia qñ: aliqñ: velociter: bene: male: cras: hodie: z ſic de ꝯſimilib⁹ alijs. nõ ſunt termini ſyncathegorematici: eo ꝙ ſunt alicui⁹ ſignificatiua p ſe ſumpta. z ideo deeſt ſibi pͥma cõditio requiſita ad terminuȝ ſyncathegorematicũ. ſimili modo dicas de multis cõiunctionib⁹: puta de ly quia: quoniã. z ly qñ. cũ cõiunctio eſt: per ſe eniȝ ſumpte cõiunctiones tales aliqd ſignificãt: qꝛ cãm. z per hãc cãm teneo ꝙ talia aduerbia z ꝯiunctiões ſint termini per ſe ſignificatiui: qꝛ per ſe ſumpta illa aliquid vel aliqua ſignificãt inquãtũ termini.

4ª diuiſio. Vide Paulo. ma. fo. 19. ſa. 4ª. ibi ita ergo.

ℂ Quarta diuiſio eſt illa. ꝙ terminoꝝ qdã eſt prime intẽtionis: z qdã ſcḋe intẽtionis. Terminus prime intẽtionis eſt terminus mẽtalis ſignificãs nõ terminũ. i. rem que nõ eſt terminus dato ꝙ eſſet: ſicut ly hõ in mẽte ſignificat ſoꝛtẽ z platonẽ: quoꝝ nullus põt eẽ termin⁹. Terminus aũt ſcḋe itẽtionis eſt termin⁹ mẽtalis ſignificãs ſolũmodo terminũ vel ꝓpoſitionẽ vt illi termini mẽtales nomẽ: verbum: participiũ: ꝓpoſitio: oꝛatio: z huiuſmodi.

Recti⁹ legeretur vel oꝛonẽ.

Mengbus Mõdeã Pauli.

Aduerte pͥmo ꝙ ad terminũ pͥme intẽtionis reqrunẽ due cõditiões. ℂ Prima ꝙ ſit terminus mẽtalis: z ꝓpter hoc excludunẽ oẽs termini vocales z ſcripti. ℂ Scḋa ꝙ ſignificet nõ terminũ. i. rem que nõ eſt terminus ſi ſic: ſiue cũ hoc ſignificet ẽt aliquẽ terminũ: vt iſte terminus mẽtalis ens ſiue nõ: vt iſte terminus mẽtalis hõ: z p hãc excludiẽ terminus ſcḋe intentionis q ſolũmõ ſignificat terminũ. ℂ Ad terminũ ẽt ſcḋe intẽtionis due cõditiones reqrunẽ. ℂ Prima ꝙ ſit mentalis: z ſic excludiẽ terminus vocalis z ſcriptus. Scḋa ꝙ ſignificet ſolũmõ terminũ ad dr̃iam termini pͥme intentionis q nõ ſolũ ſignificat terminũ: imo aut ſignat aliam rem ſolã que nõ eſt terminus: vt ly hõ in mẽte: aut ſignificat rem z cũ hoc aliquẽ terminũ: vt ly ens in mente zc̃.

Nota 1º Prima expõ de ly dato ꝙ eẽt. ꝯ opiõnẽ iſtatur pͥmo.

ℂ Aduerte ſcḋo qḋ hec pticula: dato ꝙ eẽt: tres expoſitiones hȝ. ℂ Prima eſt cõis dicẽs ꝙ magiſter dixit: dato ꝙ eẽt pp terminos ficticios ſolũ: vt ly chimera z hircoceruus q in mẽte ſunt pͥme intẽtionis: qꝛ ſignificãt rẽ que nõ eſt terminus. ℂ Hec opio nõ eſt cõueniẽs qḋ ꝓbo: qꝛ nõ minus termini ficticij ſignificãt reȝ que res nõ eſt terminus ſi res ſignata nõ ſit ꝙ̃ ſi res ſignificata eſſet: ergo nõ poniẽ ꝓpter terminos ficticios: ꝯ ñia nota z añs pȝ. ℂ Item multi ſunt termini pͥme intẽtionis nõ ficticij ſignificãtes rem que nõ eſt. ergo nõ ſolũ poniẽ pp terminos ficticios. ꝯña tenet. z añs pȝ. de iſtis terminis ifinitũ vacuũ.

Scḋa expõ.

ℂ Scḋa expoſitio eſt Pauli pergulenſis dicẽtis ꝙ magiſter dixit dato ꝙ eẽt pp terminos trãſcendentes de qbus poterat eẽ dubiũ an eẽnt prime intẽtionis: cũ ſignificẽt oia foꝛmalr̃ tam rem que nõ eſt terminus ꝙ̃ reȝ que eſt terminus. ℂ Ideo dixit. dato ꝙ eẽt. i. dato ꝙ ẽt ſignificet foꝛmalr̃ terminũ adhuc eſt terminus pͥme itentionis.

Cõtra opiõnẽ inſtatur.

ℂ Hec opio falſa eſt qa ſequereẽ ꝙ ly nomen in mente eẽt terminus pͥme intẽtionis qḋ eſt falſum. ꝓbaẽ ꝯña: qꝛ ille terminus nomẽ in mẽte eſt terminus mentalis ſignificãs reȝ que nõ eſt termin⁹ dato ꝙ eẽt. i. dato ꝙ etiã ſignificet terminũ. ḡ eſt terminus pͥme itẽtionis. ꝯña tenet a diffõne ad diffinitũ. z añs pro ſcḋa pte notũ eſt. ſ. ꝙ ſignificat terminũ. ℂ Prima ẜo pars ꝓbaẽ. ly nomẽ in mẽte ſignificat oẽ nomẽ. ſ. preſens pͥteritũ z futuꝝ: ſed nomẽ preteritũ eſt res que nõ eſt terminus cũ ſit corruptum. ḡ ſignificat rem que nõ eſt terminus. vel cũ ſignificat rem que de neceſſitate nõ eſt: ſignificat rẽ que nõ eſt terminus.

Tertia expõ.

ℂ Tertia opio eſt Seneſiuȝ di. ꝙ illa particula dato ꝙ eẽt poniẽ ꝓpter terminos ſcḋe intẽtionis qbus cõpeteret diffinitio ſi nõ ponereẽ vt ꝓbat arg^m factũ cõtra Paulũ pgu. Ideo di dato ꝙ eſſet. i. dato ꝙ illa res ſignificata nõ eẽt terminus. ℂ Unde imaginanẽ iſti ꝙ in hac diffõne ponunẽ tres pticule. ℂ Prima termin⁹ mẽtalis. ℂ Scḋa ſignãs nõ terminũ que exponiẽ. i. ſignificans rem que nõ eſt terminus. ℂ Tertia dato ꝙ eſſet z per hãc particulã dato ꝙ eẽt ſolũ differt a termino ſcḋe intẽtionis cui cõpetũt oẽs alie particule illius diffinitionis: z dicũt vlterius. ℂ Et notãter dixit ſignificãs nõ terminũ z nõ dixit nõ ſignificans terminũ: qꝛ ad h ꝙ ſignificet nõ terminũ ſufficit ꝙ res aliq̃ ſit ſignata p ipm que nõ ſit termin⁹ ſiue cũ h ſignificet rẽ q̃ eſt termin⁹ ſiue nõ. Si aũt dixiſſet nõ ſignat terminũ ad hoc ꝙ eẽt vera: requirereẽ ꝙ nullo mõ reȝ ſignificaret que eſt terminus z vt adhibeaẽ fides dictis eoꝝ: dicũt ꝙ hec fuit expoſitio magiſtri quam audiuit ex oꝛe eius magiſter Nicholaus

Cōtra opiniōe inſtatur.

de ſulmone dum eēt Bononie. ¶ Hec expoſitio eſt dubia qꝛ dicit ꝙ dixit dato ꝙ eēt ad dūiam terminoꝝ ſcḋe intētionis qbus cōpeteret iſta diffinitio ſi nō poneret illa pticula dato ꝙ eēt: ⁊ ſic cōcedit ꝙ termin⁹ ſcḋe intētionis ſigāt nō terminū eo ꝙ ſigāt rem que nō eſt terminus: ſed hoc eſt falſuʒ: qḋ ꝓbo ſic. Terminus ſcḋe intētionis ſigāt ſolūmō terminū. ergo nō ſignificat nō terminuʒ. tenet ꝯñtia. ab expoſita ad ſuā exponētē. ⁊ añs eſt verū vt pʒ de mente magiſtri diffiniēdo terminū ſcḋe intētionis. ergo ꝯñs eſt verū qḋ ꝯtradicit illi ꝯceſſio. terminus ſcḋe intētionis ſignificat nō terminū. ¶ Jō addo quartā expoſitionē quā ſolā de mēte magiſtri reputo. ¶ Pro qua aduerte ꝙ due pticule ponunt̄ i hac diffōne. Prima terminus mētalis ꝑ quā cōuenit cū termino ſcḋe intētionis. ¶ Scḋa ſignificās nō terminū ꝑ quā differt a termino ſcḋe intētionis: qꝛ falſuʒ eſt dicere de termino ſcḋe itētionis ꝙ ſignificet nō terminū: qꝛ ſeqtur. ſigāt nō terminū. ergo nō ſignificat ſolūmō terminū cōtra magiſtruʒ: ⁊ pʒ ꝯñtia a ꝯdictorio vnius exponētis ad ꝯdictoriū expoſite. ¶ Aduerte vlterius ꝙ hec pticula ſignificans nō terminū eſt modicū obſcura. iō magiſter exponit eā ꝑ duas particulas ſequētes pͥma reʒ que nō eſt terminus. Scḋa dato ꝙ eēt. i. ſi illa res ſignificata eēt. Prima particula. ſ. que nō eſt termin⁹ nō ſufficiēter exponit ly ſignificās nō terminū: qꝛ de aliquo eſt veruʒ dicere ꝙ ſigāt rem que nō eſt terminus: ⁊ tñ falſuʒ eſt dicere ſigāt nō terminū: qm̄ de termino ſcḋe intētionis eſt verū dicere ſigāt reʒ que nō eſt terminus: qꝛ iſte terminus nomē in mēte ſignificat nomē ꝑteritū qḋ eſt corruptū: ⁊ tale eſt res que non eſt terminus. terminus. n. corrupt⁹ nō eſt terminus: ⁊ tñ falſum eſt dicere ꝙ ſignificet nō terminū: vt ſupra ꝓbatum eſt: qꝛ eſt ꝯtra diffōnē termini ſcḋe intētionis. Jdeo ſignificare reʒ que nō eſt terminus in plus ſe hʒ ꝙ̄ ſignificare nō terminū: ſicut res que nō eſt termin⁹ in plus ſe hʒ ꝙ̄ nō terminus: qꝛ oīs nō terminus eſt res que nō eſt terminus: ⁊ nō ecōtra. aliqd. n. eſt res que nō eſt termin⁹: vt termin⁹ corrupt⁹: ⁊ tñ falſuʒ eſt ꝙ termin⁹ corruptus eſt nō terminus. ſicut oīs nō hō: eſt res que nō eſt hō: vt hō mortuus: ⁊ tñ falſum eſt dicere ꝙ eſt nūc hō: qꝛ ſequeret̄ ꝙ eēt. ¶ Jdeo addit magiſter aliā pticulam: dato ꝙ eſſet. i. ſi res ſignificata ſit. vt ſufficiēter exponat illaʒ particulam ſignificās nō terminū: qḋ nō ſufficiēter exponebat̄ ꝑ illā ſolā. ſ. rem q̄ nō eſt termin⁹. Hꝫ aūt due pticule ſiſ ſumpte ſufficiēter exponūt illā: qꝛ ꝯuertunt̄ ſecum. Oē eīn ſignificās nō terminū eſt ſignificās rē que nō eſt termin⁹: ſi res ſigāta ſit: ⁊ ecōtra. Oē ſignificās rem que nō eſt terminus ſi res ſigāta ſit eſt ſignificās nō terminū: mō falſuʒ eſt dicere de termino ſcḋe itētionis ꝙ ſignificet rem que nō eſt termin⁹: ſi res ſigāta ſit: ſicut falſuʒ eſt dicere de eo ꝙ ſignificet nō terminū: ⁊ ſic pʒ ꝙ magiſter poſuit: dato ꝙ eēt: vt ſufficiēter exponeret ly ſignificans nō terminuʒ: qꝛ nō ſufficiēter exponebat̄ ꝑ ſignificare reʒ que nō eſt termin⁹. ⁊ ꝯñter nō differt ꝑ hāc pticulaʒ ab aliquo a quo nō differat ꝑ illā. ſignificās nō terminū. qḋ eſt ꝯtra ſenēſes: nō tñ tollit̄ qn differat ꝑ illam pticulā a termino ſcḋe intētionis.

Notandū 3ᵐ

H

¶ Aduerte tertio circa diffinitū ꝙ nō eſt idē intētio pͥma: ⁊ termin⁹ pͥme intentionis: ⁊ nomē pͥe itētionis. Siľr nō eſt idē itētio ſcḋa: terminus ſcḋe intētionis: ⁊ nomē ſcḋe intētionis.

Quid ſit intētio pͥ ⁊ ſcḋa ſm̄ diuerſ.

¶ Jntētio pͥma a diuerſis diuerſimode declarat̄. Quidā. n. dicūt ꝙ intētio pͥ eſt ipſa res itellecta quā intēdit itellect⁹. Jntentio vō ſcḋa eſt res itellecta vt taľr ꝯſiderat̄. verbi grā vt ꝑdicabilis de plib⁹. vñ quo ad mãle ſcḋa intentio eſt ens reale. ſed quo ad formale eſt ens rōnis ⁊ nō reale: qꝛ ꝓpͤ loquēdo ens rōnis eſt qdā modus ꝯñs rem itellectaʒ vt itellecta eſt: ſicut ſunt itētiones ſcḋe ſm̄ Herueū i tractatu ſuo de ſcḋis itētionib⁹. ¶ Prima itētio formaľr ē habitudo rei itellecte ad itellectū. ¶ Jntētio ſcḋa eſt habitudo illi⁹ habitudinis ad itellectū. ⁊ ſic tam pͥ itentio ꝙ̄ ſcḋa eēnt reſpcūs qdā ſiue relōnes rōnis ſubiectiue i re itellecta exiſtes. Tñ ſʒ Burleū itētio pͥ eſt: eſt pͥmus cōcept⁹ imediate abſtract⁹ a re. ſcḋa itētio eſt ſcḋs cōcept⁹ imediate abſtract⁹ a ꝯceptu pͥ. Et rōnabiľr dͣ itētio pͥma ſm̄ Burleū: qꝛ eſt illud quo mediāte pͥmo res itelligit̄: ⁊ ſcḋa intētio: qꝛ eo mediāte ſcḋario res itelligit̄. Ecce quō auctores diuerſimode loquunt̄ de intētione pͥma ⁊ ſcḋa.

Quid ſm̄ Burleum

Quid ſit nomē pͥme itentiōis ⁊ ſcḋe ſʒ terminiſtas.

¶ Nomē vō pͥme itētionis eſt vox ſignificās rem que nō eſt termin⁹ nec nata eſt eē termin⁹. vt h̄ nomē vocale hō albū. Nomē vō ſcḋe itētionis eſt vox ſignificās ꝯceptū: vt h̄ nomē vocale / ſpēs / genus / diffa ſupͥᵒʳ ꝙ vlia ſint ſolū ꝯceptus aīe vt dicūt terminiſte.

Quid ſm̄ reales.

¶ Scḋm tñ reales nomē pͥme itētionis eſt vox ſigāns reʒ vt cadit ſub pͥmo cōceptu itellectus: ⁊ nō dͣ nomē pͥme intētionis vel ſcḋe: qꝛ ſit terminus mētalis vel intētio anime: ſʒ qꝛ itentionē ſignificat vel mediāte itentione: qḋ dico ꝑꝑ diuerſitatē opionū. Terminus vō pͥme intētionis eſt terminus mētalis ſignificās rem que nō eſt terminus. i. ſimilitudo rei in aīa vel cōceptus pͥmus rei repreſentās reʒ. Terminus vō ſcḋe intētionis eſt terminus mētalis ſignificans rem ſolūmō que eſt terminus. ſ. ſcḋs cōceptus rei. abſtractus a pͥmo. Ex his potes colligere differentiam.

Rñtius. Nōāᵐ pͥmū

Circa primū diffinituʒ. nota ꝙ eſt ly terminus prime intētionis. qui eſt ſcḋe intentionis hñs duo ſignificata. ⁊ diffinit̄ pro formali ſoluʒ. ⁊ ex ꝯſequēte nō diffinit̄ pro ſeipſo. De ſcḋo diffinito dic iterū ꝙ eſt ſcḋe intētionis ſi ſit in mēte hñs vnū ſignificatū ſolū. vʒ. formale: ⁊ diffinit̄ pro omni tali ⁊ ex ꝯñti ꝓ ſeipſo: ⁊ qḋlibet ſibi ſimili i mēte ⁊ nō in voce: aut in ſcripto.

Nōāᵐ ſcḋm

¶ Circa pͥmaʒ diffinitionē. nota ꝙ in ea debet poni pro parte ly dato ꝙ eēt: qḋ ponit̄ ad h̄ vt terminus pͥme differat a termino ſcḋe: qꝛ iſta dictio nomen que eſt ſcḋe bene ſigāt rem que nō eſt termin⁹: qꝛ noīa ꝑterita ⁊ futura: ſed nō ſigāt reʒ que nō eſt termin⁹ dato ꝙ eēt: ſed ſignificat ſolū rem que dato ꝙ eēt: eēt terminus: qꝛ ſignificat rem que dato ꝙ eēt: eēt nomē: vt pʒ. igit̄ terminus. ¶ Siľr in ſcḋa diffōne. dʒ poni: dato ꝙ eſſet ſic. vt dicamus. termin⁹ ſcḋe intētionis eſt termin⁹ mētalis ſignificās ſolūmō terminū: dato ꝙ eēt: ⁊ niſi apponeret̄ illa pticula eēt diffinitio mala. qꝛ nomē ſcḋe ſigāt reʒ que nō eſt termin⁹. ⁊ nō terminū. ⁊ ita nō ſigāt ſolūmō terminū ſed nō ſigāt nō terminū dato ꝙ eēt: ſed ſolūmō terminū dato ꝙ eēt. Et ꝯ iſtas diffōnes ſic itellectas. de itentione magiſtri nō ꝓcedit vnū argᵐ ꝙ qdā faciūt.

Petitio pͥma

¶ Hic ſunt due petitiōes. pͥma an ſit aliquis termin⁹ mētalis. q nec ſit pͥe: nec ſcḋe intētionis.

Rñſio.

¶ Rñſio ꝙ ſic. qꝛ termini nō ꝑ ſe ſigāatiui. exceptis relatiuis. nec ſūt pͥe: neqʒ ſcḋe. vt pʒ de ly oīs: qḋ nec ſigāt terminū nec rem.

Petitio ſcḋa

¶ Scḋa petitio in quo differt iſta diuiſio a ſcḋa.

Rñſio.

¶ Rñſio ꝙ iſta cōtinet̄ ſub pͥmo mēbro ſcḋe. vt pʒ: qꝛ terminoꝝ nāliter ſignificatiuoꝝ qdā eſt pͥme intētionis: ⁊ quidā ſecūde.

Manfre. Notādā pͥᵐ

Circa quartā diuiſionem aduerte ꝙ diffinitio termini pͥme intētionis eſt hec. Terminus pͥme intētionis eſt terminus mētalis ſignificans nō terminū: alia particula ly rem. que nō eſt terminus: dato ꝙ eēt ponit̄ gratia declarationis: nō aūt ꝓ pte diffinitionis que particula declaratiua a diuerſis diuerſimode intelligit̄.

Prima expō

¶ Alij volunt ꝙ intelligatur illa declaratio eſſe poſita ſoluʒ reſpectu terminoꝝ fictitioꝝ quibus nihil correſpōdet ex parte rei vt ſunt tales termini chimera mons aureus: hircoceru⁹. Jta ꝙ ſic exponūt ꝙ

lʒ iſti termini ſignificent rem que nõ ſit: dicunt tamen ꝙ vbi illa eſſet: eſſet non terminus: ⁊ ſic intelligunt illam particulã: dato ꝙ eēt. ¶ Sed illa expoſitio eſt diminuta: q꞉ ſi ſolũ ponit̃ ꝓꝑ terminos fictitios: tũc ꝓbaret̃ ꝙ iſte terminus nomē in mēte eēt ꝑme intētionis. ſignificat eniʒ ille terminus nomē ꝓteritũ ⁊ futurũ vt cõiter dicit̃. quoꝝ nullũ eſt terminus: cũ nullum illoꝝ ſit. ergo ſignificat rem que nõ eſt terminus: cũ tale nomē ſignificatũ nõ ſit. ⁊ ideo illa expõ ſic limitata nõ euitat argu*m* hoc de noie.

Improbatio ꝑme expoſitionis nihil ad rem.

¶ Alij volunt ꝙ illa ꝑticula dato ꝙ eēt ponat̃ ſolũ ꝓꝑ terminos trãſcēdentes: puta ꝓpter iſtos ⁊ ſimiles ens aliqd res: q꞉ dicunt cum iſte terminus ens ſignificet oia entia: ⁊ q̃libet terminus exiſtēs ſit ens: iõ ſignat rem que eſt terminus: ſignat etiã rem que nõ eſt terminus: vt ſic itelligatur illa particula ſignificãs nõ terminũ. i. rem que nõ eſt terminus dato ꝙ eēt. i. dato ꝙ eēt ēt ſignificãs terminũ.

Secunda expõ.

Sed iſta ſcda opio ēt nõ ſoluit ar*m* de noie ſupius factũ: eo ꝙ limitat ſe ſolũ ad terminos trãſcēdētes.

Improbatio ſcde expõnis.

¶ Alia eſt tertia expoſitio que cõiter tenet̃ volens ꝙ illa declaratio ponat̃ ꝓpter terminos fictitios ⁊ ꝓꝑ terminos trãſcendentes īdifferēter: ⁊ tũc ſic exponit. ſignificãs nõ terminũ. i. rem que nõ eſt termin*us*: dato ꝙ eēt. i. dato ꝙ illa res ſignificata eēt: nõ eēt terminus: ita ꝙ opʒ ꝙ ſi res ſignificata ꝑ terminũ ꝑme intētionis ſit. illa ſit nõ terminus. vbi aũt nõ ſit ēt ſi eēt nõ eēt terminus. Et ꝑ hoc tollit̃ argu*m* nõ ſolũ de termino trãſcēdente: vt dicit ſcda opio ſeu expoſitio: ⁊ arg*m* de termino fictitio: vt vult ꝑma opio: ſed etiã auferĩ arg*m* de noie formatũ: q꞉ lʒ ille terminus nomen in mēte ſignificet nomē ꝓteritũ ⁊ futurũ: quoꝝ nullũ ſit terminus aut res: vbi tñ q̃libet illoꝝ eēt termin*us* eēt.

Tertia expõ.

¶ Iſta tñ opio tertia vt verba ſonant nõ vĩ ſatiſfacere: q꞉ poſito caſu: ꝙ quis vocē bouis mugientis credat firmiter ⁊ abſqʒ heſitatiōe eē nomē: tũc iſti ſic credenti ille terminus mētalis nomē ſignificat vocē illã: eo ꝙ ſi peteretur dari oia indiuidua ⁊ ſignata illius termini nomē aſſignabit taleʒ vocē pro indiuiduo ſuo ⁊ ſignato eiuſdē termini: ſicut ſi qs roſaʒ ceream apphēdat ⁊ credat eē veraʒ roſam: tũc iſti tali ille terminus roſa ſignat rem illaʒ que eſt cera ⁊ nõ vera roſa. Ita in ꝓpoſito ī ꝑmo caſu ille terminus nomē ſignat illi homini vocē illã: ⁊ tñ illa vox nõ eſt terminus: neqʒ ēt põt eē: vt preſuppono. ergo in caſu iſto data tertia expõne ꝓbaret̃ ꝙ ille terminus mētalis nomē ſit ꝑme intētionis: q꞉ ſignat rem que de facto nõ eſt termin*us*: qđ tñ eſt falſuʒ: q꞉ eſt 2*e* itētionis: ⁊ nõ ꝑ*e*.

Improbatio tertie expõnis

¶ Dicat̃ ergo ſm verã declõnē ſignificãs nõ terminũ. i. ſignans rem ſub cõceptu rei: ⁊ non termini. vnde ille terminus ens in mēte ſignat oē ſuũ ſignatũ ſub rõne entis: ⁊ non termini. vnde lʒ ſignificet rem que de facto eſt terminus: nõ tñ ſignificat illã vt terminus: ſʒ vt res eſt. Ita dico ꝯſilr de illo termino nomē: ꝙ nõ eſt terminus ꝑme itētionis: q꞉ cõceſſo ꝙ ſignificet rem que nõ eſt terminus: ſignat tñ illa ſub rõne termini: ſicut in exēplo dato de roſa. Iſte terminus roſa ſignat reʒ que de facto nõ eſt roſa: illã tñ ſignat ſub rõne roſe: ⁊ ac ſi eēt roſa. ita ly nomē ſignat rē illã: ac ſi eēt terminus ⁊ nomē. Modo ꝑ hoc nõ eſt termin*us* ꝑme intētionis ſʒ ſcde. Unde vtraqʒ diffõ eſt ſic itelligēda terminus ꝑme itētionis eſt termin*us* mētalis ſignans nõ terminũ. i. rem que nõ eſt termin*us*: dato ꝙ eēt: quã partē declaratiuã ſic expono. i. ſignificãs reʒ ſolũmõ ſub ꝯceptu rei: ⁊ nõ termini. Terminus aũt ſcde intētionis eſt terminus mētalis ſignificãs ſolũmodo terminos. i. res que ſolũmodo eſt terminus: dato ꝙ eēt: quã partē declaratiuã ſic expono. i. ſignificãs ſolũmõ ſub ꝯceptu termini: ⁊ non rei: ſiue mõ ſignificet rem que eſt nõ termin*us* ſiue nõ. de hoc nõ eſt cura: hãc eãdē expõnē tenet Boe. ſup lib. predicamētoꝝ: ⁊ ꝑmo periher. ⁊ Burleus declarãdo eundē: lʒ tñ ſit aliqualis dĩa inter iſtos ⁊ Pau. q꞉ ſm Pau. quilibet terminus prime ⁊ ſcde intētionis eſt mētalis: ⁊ ſm iſtos aliquis talis eſt in voce ⁊ cum hoc quilibet talis eſt prime impoſitionis cõtra Pau. in illo loco.

Opio propria.

¶ Quinta diuiſio eſt iſta ꝙ terminorum quidam eſt prime ipoſitionis: quidã ſcde. Terminus prime ipoſitionis eſt terminus vocalis vel ſcript*us* ſignificãs nõ terminũ: vt ly hõ: ⁊ ly aial: in voce vel ī ſcripto. Terminus aũt ſecunde ipoſitionis eſt terminus vocalis vel ſcriptus ſignificãs ſolũmodo terminũ vel ꝓpoſitionem: vt illi termini vocales vel ſcripti nomen: verbum: participiũ: ⁊ huiuſmodi.

5*a* diuiſio.

Aduerte primo ꝙ ad terminuʒ prime ipoſitionis requirunt̃ due cõditiones. ¶ Prima eſt ꝙ ſit terminus vocalis vel ſcriptus: vt excludat̃ quicũqʒ terminus mētalis. Scdo ꝙ ſignificet nõ terminum: ſicut dicebat̃ de termino ꝑme intētionis: ⁊ per hãc particulaʒ differt a termino ſcde impõnis qui ſignificat ſolũmodo terminũ. Et ex hoc ſignũ eſt: cuʒ terminus ꝑme ipoſitionis ⁊ ꝑme intētionis nõ differũt ꝑncipaliter: niſi q꞉ vnus eſt in mēte: alius vo in voce vel in ſcripto: q꞉ ille due particule terminus mētalis ſignificãs nõ terminũ erãt ſufficientes in diffinitiõe termini ꝑme intētionis: ⁊ reſiduum addebat̃ ſolum ad declarãdũ iſtam ꝑticulaʒ ſignificans nõ terminũ. ¶ Ad terminũ etiã ſcde ipoſitionis due cõditiones requirunt̃. ꝑma ꝙ ſit terminus vocalis vel ſcriptus. ſcda ꝙ ſignificet ſolũmodo terminũ: ⁊ ex hoc patet duplex dĩa inter terminos ꝑme ⁊ ſcde intētionis ⁊ ipoſitionis. ꝑma q꞉ termini ꝑmi ſunt mētales. ſecũdi vo ſunt vocales vel ſcripti: ⁊ ex conſequēti ſequit̃ ſcda que eſt ꝙ primi ſignificãt nãliter: ſecũdi vo ad placitũ.

Menghus Nõndũ ſenſi.

¶ Aduerte ſcdo circa diffinitiã ꝙ nõ eſt ideʒ ipoſitio ꝑma: ⁊ nomē ꝑme impõnis ⁊ terminus ꝑme impõnis. ¶ Similr nõ eſt ideʒ ipoſitio ſcda: nomē ſcde impõnis ⁊ terminus ſecunde impõnis.

Nõndũ 2*o* 1

Unde Herueus ſic diffinit impõnē. Impoſitio eſt termini volũtaria iſtitutio ad aliqd ſignificandum ꝙ prius nõ ſignificabat. ꝑma ipoſitio eſt ad ſignificandũ rem. ſcda vo ipoſitio eſt ad ſignificandũ vocem.

Quid ſit ipoſitio ſm Herueum.

¶ Nomē prime impõnis eſt nomen vocale ſignificans rem: vt res diſtinguit̃ cõtra vocē. Et ideo dicit Boetius in ꝑmo ꝑihermenias ꝙ noia prime ipoſitionis ſunt noia rerũ diſtinguēdo rem cõtra vocē: vt. ſ. eſt cõmunis ad cõceptus anime ⁊ ad rem extra aiam que nõ eſt vox. Notabiliter dicit̃ ꝑme ipoſitionis: q꞉ prius imponit̃ nomen ad ſignificandũ cõceptũ ⁊ rem extra aiam q̃ꝫ vocē: ⁊ tale nomē ꝑme ipoſitionis diuidit̃ in nomē prime intētionis ⁊ in nomē ſecũde intentionis a Boetio ꝑmo perihermenias. ⁊ declaratũ eſt ſupra quid eſt nomē ꝑme intētionis ⁊ quid ſcde. ideo vide ibi.

Quid nomē ꝑme ipõnis.

¶ Nomē vo ſecũde ipoſitionis eſt nomē vocale ſignificãs ſolũ vocem. Et ideo dicit Boetius ꝙ nomia ſecũde ipoſitionis ſunt nomina nominum. i. ſunt cõmunia ſolis vocibus ſignificãtibus ad placitum: vt iſte voces: nomē: verbuʒ: ⁊ participium: que ſolum ſunt cõmunia vocibus ſignificãtibus ad placitũ: vt iſtis vocib*us*: homo: aial: albedo: quãtitas.

Quid ſcde.

Terminus autē ꝑme ipoſitionis dicit̃ terminus quicũqʒ vocalis vel ſcriptus q ſignificat reʒ que nõ eſt terminus. Terminus vo ſecũde ipoſitionis dicit̃ quicunqʒ terminus vocalis vel ſcriptus qui ſignificat ſolum terminũ. Ex his tribus potes colligere differentiam inter iſta.

Rñſio. Notandum **Circa iſta** diffinita. ⁊ diffõnes repete illa q̃ dicta ſunt in q̃rta: aliter iſte diffõnes nõ eẽnt bone: ⁊ iõ pone ibi in vtriſq; ly dato φ eẽt: q: iſta diuiſio in nullo differt a q̃rta: niſi q2 mẽbra illi⁹ ſignãt termios nãliter ſignatiuos ⁊ mẽbra iſti⁹ termios ad placitũ ſignificatiuos: ⁊ ſicut 4ª diuiſio ↄtinebaẽ ſub p̃ mẽbro ſcḋe. ſ. ſub hoc mẽbro nãliter ſignificatiuus: ita iſta qnta ↄtineẽ ſub ſcḋo mẽbro. ſ. ſub h̃ mẽbro ad placitũ ſignificatiuus.
Dubitatio. Et ſi dicaẽ. eſt ne aliqs terminus vocalis: aut ſcript⁹ qui
Rñdetur. nec ſit prime ĩpoſitionis: aut ſcḋe. Rñdetur φ ſic: q: termini nõ ſignificatiui: vt dictum eſt in quarta.

Manfre. **Conſimilis** expoſitio eſt attribuẽda termĩo prime impõnis: ⁊ ſcḋe ſuo mõ: q: nõ ẽ dña ĩter terminũ p̃me intẽtionis: ⁊ p̃me ĩpõnis: niſi in h̃ φ termin⁹ p̃me ĩtẽtionis eſt mẽtalis: ⁊ termin⁹ p̃me ipoſitionis eſt vocalis vel ſcript⁹. Et ſilr̃ nõ dico de termĩo ſcḋe ĩtẽtionis: ⁊ ſcḋe ĩpõnis. ℂ Et nõ̃ φ in illis oĩb⁹ termini diffõnib⁹ ĩtelligo illã particulã. dato φ eſſet: vt etiã tetigi in diffiniẽdo terminũ ſcḋe intẽtionis: hãc tñ nõ poK nit Pau. niſi in diffõne termini p̃me intentionis. ℂ Alia
Dubiũ p̃mũ difficultas eſt. vtrũ ille terminus ſignũ in mente ſit p̃me aut ſcḋe ĩtẽtionis. Et vĩ φ ſit p̃me: q: ſignãt res q̃ nõ ſũt termini: puta circulũ ante hoſpitiũ aut fumũ exeuntez a camino vt ſolet cõiter dici: nullũ aũt iſtoꝝ eſt terminus:
Solutio. vt p3. ℂ Ad qḋ ſolet cõiter rñderi: φ eſt terminus p̃me intẽtionis: vt p arg̃ᵐ ꝓbaẽ. Poſſumus tñ rectius dicere φ eſt termin⁹ ſcḋe intẽtionis: q: ſignãt oĩa ſua ſignificata ſub rõne ſignoꝝ. vnde ille terminus nõ ſignãt circulum ante hoſpitiũ vt circulus eſt: ſed vt ſignificatiuus alicui⁹ rei: ⁊ ideo dicamus φ terminus p̃me ĩtẽtionis ſignãt ſuũ ſignificatũ vt res eſt vel eẽt ⁊c̃. Terminus aũt ſcḋe intẽtionis ſignãt ſuũ ſignatũ vt termin⁹ vel vt ſignũ alicui⁹
Inſtantia. rei. ℂ Et ↄ̃ vtrãq; rñſionẽ arguiẽ: q: cũ ly ſignũ ſit communius q̃ ly terminus: ſequereẽ φ cõtinereẽ ſub minus cõi: q: ſub termino p̃me ĩtẽtionis: ſm̃ p̃mã opionez: ⁊ ſm̃
Solutio. ſcḋaz ſub termino ſcḋe. ℂ Dicas φ iſta obiectio eſt ſublata in declõne. diffõnis termini ſupius: q: ly ſignũ cõſideratũ: vt eſt vnus terminus ꝑticularis ſic ↄtinereẽ ſub aliquo illoꝝ mẽbroꝝ: cõſideratũ aũt vt eſt ſignificans ⁊ ↄtinẽs oĩa ſua ſignificata ſic eſt magis cõmune.

6ª diuiſio. Vide Pau. lo. ma. fo. 16. ... ubi ẽ ſgl. aliter. **ℂ Sexta diuiſio eſt iſta. Terminoꝝ qdã ſunt incõplexi: ⁊ qdaz cõplexi. Terminus incomplexus vocaẽ dictio: vt ly lapis: ly lignuz: ſed terminus cõplexus eſt oratio: vt homo alb⁹: ſortes ⁊ plato: deum eſſe ⁊ huiuſmodi ⁊c̃.**

Menghus L **Aduerte** circa diffinitũ qḋ terminus põt dici cõplexus tripl̃r. ℂ Primo quo ad termi-
Rña̅ᵐ p̃mã. nos tñ: vt Joãnes antonius. ℂ Scḋo quo ad ſignatuz tñ: vt ſi hic terminus hõ ĩponaẽ ad ſignificãdũ hoiez eẽ aĩal. ℂ Tertio quo ad terminos ⁊ quo ad ſignõnez: ⁊ ſic deſcribiẽ. Terminus cõplexus eſt q ſignãt aliqd cuius ꝑtes ſignificãt aliqd ſeparate: vt hõ alb⁹: deũ eẽ: ⁊ huiõ: ⁊ ſic accipiẽ in ꝓpoſito. Jta termin⁹ ĩcõplexus dĩ tripl̃r: q: quot modis dĩ vnũ oppoſitoꝝ: tot modis dĩ ⁊ reliquũ: p̃
Top. 2. topicoꝝ. Jn ꝓpoſito põt accipi termin⁹ ĩcõplexus quocũq; mõ: ſiue ſit ĩcõplexus quo ad ſignatũ ⁊ quo ad terminos ſimul: vt ly hõ: ſiue ſit ĩcõplexus quo ad ſignificatũ: vt ly Joãnes antonius ſiue incõplexus quo ad terminos tñ: vt ly hõ. ſi ponaẽ ad ſignificãdũ hoiez eſſe aĩal.
Rña̅ᵐ ſcḋm ℂ Aduerte ſcḋo circa diffõnez termini ĩcõplexi cuz dĩ. Terminus incõplexus vocaẽ dictio: q: iſta nõ eſt diffõ nec ꝓprie nec cõiter: q: diffinitio nõ eſt ex vno termino
Jn tex. cõ. 13. ſ3 Phm̃ 2ᵒ poſterioꝝ ⁊ 7ᵒ meta. ſed ad minus ex duob⁹ vt ex genere ⁊ dña: ſ3 illa eſt declaratio exẽplaris. Quid ſit dictio: p3 ex grãmatica. eſt enim pars minima orationis cõpoſite. Silr̃ dicaẽ de termino cõplexo: q: illa eſt declaratio exẽplaris ⁊ nõ diffinitio cũ dĩ: Terminus cõplexus eſt oĩo. Quid aũt ſit oĩo ĩfra habeẽ. ℂ Hic ſunt
Primũ du̅ᵐ duo dubia. Primuz cũ oĩs bona diuiſio debeat eẽ bimẽbris vel reducibilis ad bimẽbrẽ ꝑ Boetiũ in libro diuiſionũ dubitaẽ qũo oẽs diuiſiones termini reducanẽ ad bimẽbrẽ ex quo ſunt ſex diſiones: ꝑ quas terminus videtur eque p̃mo diuidi ⁊c̃. ℂ Scḋm dubiũ eſt ꝑꝑ qd ma-
Scḋm du̅ᵐ. giſter nõ fecit mẽtionẽ de alijs diuiſionib⁹ terminoꝝ. ſ. cõi diſcreto finito ĩfinito: poſitiuo ⁊ ꝑuatiuo: mediato ⁊ ĩmediato: magis cõi: min⁹ cõi: ↄnotatiuo ⁊ nõ ↄnotatiuo: cũ de his ẽt hẽat logicus ↄſiderare ↄſil̃r. ℂ Ad p̃ᵐ dubiũ
Ad p̃ᵐ du̅ᵐ. inuenio duos modos rñdendi. Primus eſt quorũdã dicẽtiũ: φ terminus imediate h3 tres diuiſiones: in per ſe ſignificatiuũ. ⁊ nõ per ſe ſignificatiuũ: ⁊ cathegorematicũ ⁊ ſyncathegorematicũ: cõplexũ ⁊ ĩcõplexuz. Deinde ꝑ ſe ſignificatiu⁹ diuidiẽ in nãliter ſignatiuũ ⁊ ad placituz ſignificatiuũ. Nãliter ſignatiuus diuidiẽ in terminũ p̃me intẽtionis ⁊ ſcḋe. Ad placitũ ſignificatiuus diuidiẽ in terminũ p̃me ĩpõnis ⁊ ſcḋe ĩpoſitionis. ⁊ ſic p3 rñſio ad dubiũ ſ3 iſtos. Hic modus peccat in hoc φ ponit terminũ
Cõtra reſponſionem. diuidi p̃ᵒ in cathegorematicũ ⁊ ſyncathegorematicuz: qḋ eſt falſuz: qḋ ꝓbaẽ: q: q̃ñcũq; dantur plẽs diuiſiones de aliquo: quaꝝ aliqua euacuat totũ diuiſum: ⁊ aliq̃ nõ: illa que nõ euacuat diuiſũ nõ põt eẽ p̃ᵃ: ſed diuiſio termini in cathegorematicũ ⁊ ſyncathegorematicũ nõ euacuat totũ diuiſum: q: aliqs eſt terminus q nõ eſt ſyncathegorematicus nec cathegorematicus: vt q.a.b.c. buf. baf. Diuiſio aũt termini incõplexũ ⁊ in ĩcõplexũ euacuat totuz diuiſum: ⁊ ẽt diuiſio in ꝑ ſe ſignificatiuũ ⁊ nõ per ſe ſignificatiuũ euacuat totũ diuiſum. g̃ illa nõ eſt p̃ma. ℂ Scḋs
Scḋa rñſio modus eſt Pauli ꝑgul. dicẽtis φ terminus p̃ diuidiẽ in terminũ cõplexũ ⁊ incõplexũ. Deinde termin⁹ incõplexus in ꝑ ſe ſignificatiuũ ⁊ nõ ꝑ ſe ſignatiuuz: deinde ꝑ ſe ſignatiuus in cathegorematicũ ⁊ ĩdiſtinctũ: ⁊ nõ per ſe ſignificatiuus diuidiẽ in ſyncathegorematicũ ⁊ depẽdẽtẽ: terminus cathegorematic⁹ in terminũ nãliter ſignatiuũ ⁊ ad placitũ ſignificatiuũ. Terti⁹ nãliter ſignificatiuus in terminũ p̃me ĩtẽtionis ⁊ ſcḋe. Terminus ꝟo ad placituz ſignificatiuus in terminũ p̃ᵉ ĩpõnis ⁊ ſcḋe: ⁊ ꝑ h̃ p3 rñſio ad dubiũ. ℂ Hic modus m̃ltis peccat. Prio q: ponit φ
Cõtra reſponſioné inſtẽ. Primo termin⁹ diuidiẽ p̃us incõplexũ ⁊ in ĩcõplexũ: deide in ꝑ ſe ſignificatiuũ ⁊ nõ ꝑ ſe ſignificatiuũ: ↄ̃ter ꝑ ſe ſignificatiuus ⁊ nõ ꝑ ſe ſignificatiu⁹: ita euacuat terminũ diuiſum in cõi ſicut cõplexũ ⁊ incõplexũ. g̃ ita p̃mo diuidunt terminũ. Scḋo peccat cũ diuidit terminũ ꝑ ſe ſignatiuũ in
Scḋo. cathegorematicũ ⁊ indiſtinctũ: q: oẽ diuiſuz ꝑdicatur de ſuis diuidẽtib⁹: ſed ĩdiſtinct⁹ nõ ꝑ ſe ſignatiu⁹: vt alb⁹ alba albũ: q: ꝑ ſe ſumpt⁹ nõ ſignãt. g̃ ⁊c̃. Tertio peccat cũ di-
Tertio. uidit nõ ꝑ ſe ſignatiuũ in ſyncathegorematicũ ⁊ depẽdẽtez: q: nõ ſufficiẽter diuidit terminũ nõ ꝑ ſe ſignatiuũ: cũ aliqs ſit termin⁹ nõ ꝑ ſe ſignãs q nõ ẽ ſyncathegorematicus nec depẽdẽs: vt buf. baf. ℂ Jõ addo 3ᵐ modũ quẽ
Rñſio tertia. ſolũ de mẽte magiſtri hic reputo: ⁊ dicẽdũ φ termin⁹ põt diuidi: ⁊ ſic eque p̃mo ⁊ ſufficiẽter in terminũ ꝑ ſe ſignificatiuũ ⁊ nõ ꝑ ſe ſignificatiuũ: ⁊ in terminũ cõplexũ ⁊ incõplexũ. Cuius rõ eſt: q: quelz haꝝ diuiſionũ ſufficiẽter euacuat diuiſuz: verũ eſt φ vna daẽ ꝑ reſpectũ ad ſigna. alia ꝑ reſpectũ ad ſignata. Deide terminus nõ ꝑ ſe ſignatiuus diuidiẽ in terminũ ↄſignificatiuũ ⁊ nõ ↄſignatiuũ. terminus ↄſignificatiuus diuidiẽ in terminũ ĩdiſtinctuz ⁊ depẽdẽtez ſiue relatiuũ. Terminus nõ ↄſignificatiuus diuidiẽ ĩ terminũ alicui⁹ officij. ⁊ terminũ nullius officij:

terminus ỽo ꝑ ſe ſignificatiuus diuidit in terminū nālr̄ ſignificatiuū ꝛ ad placitū. Nālr̄ ſigñatiuus diuidit in terminū ꝑme itētionis ꝛ ſcđe. termin⁹ ad placitū ſignificatiu⁹ diuidit in terminū ꝑme ipōnis ꝛ ſcđe. Et q̄uis termin⁹ in cōi duplr̄ diuidat̄ imediate nō ſeq̄t̄ aliqđ incōueniens: q2 mēbra illarū diuiſionū nō ſunt oppoſita realr̄: ſed ſm rōnē. Qꝛ eniʒ ſub vno mēbro diuiſionis ē nō eſt ſub mēbro alteri⁹ diuiſionis: vt ly hō eſt terminus incōplexus: ꝛ eſt ꝑ ſe ſigñatiuus: ꝛ ly hō albus. eſt terminus cōplexus: ꝛ eſt ꝑ ſe ſigñatiu⁹: ꝛ ſic de alijs: ſicut q̄ntitas diuidit̄ a pħo duplr̄ in ꝑntis. vno mō in ꝯtinuā ꝛ diſcretam. alio mō in q̄ntitatē hñtē pōnē ꝛ nō hñtē pōneʒ: ꝛ tn̄ qđ eſt ſub vno mēbro diuiſionis ꝯtinet̄ ſub mēbro alterius diuiſionis. Et vt clare itelligas: arborē deſignaui.

Notandum ❡ Aduerte tn̄ q̄ nullā mētionē feci de aliquo qđ ꝯuertit̄ cū ꝑ ſe ſignificatiuo. Sequēdo tn̄ opionē magrī in logica magna huic totali diuiſioni addēda eēt ſoluʒ diuiſio termini per ſe ſigñatiui in cathegorematicū ꝛ nō cathegorematicū ꝑ ſe ſignificatiuū: ſicut eſt terminus pregnans ꝛ copula.
Ad aliud dubium. ❡ Ad 2ᵐ dubᵐ dicūt ſenēſes q̄ magiſter debuiſſet eos terminos deſcribere in h̄ loco: vnde ita ad ꝓpoſitū ſuū eos notificauit. Sed tūc eſt dubiū vtrū oēs declaret vbi oēs tales deſcribet.
Rāſio ſcđa Ideo alij aliter dicūt q̄ magiſter poſuit diuiſiōes famoſiores ꝛ minus famoſas tacuit. Sʒ ſi aliqs quereret nunqd diuiſio termini in terminū ſingularē ꝛ vlēm ſit famoſa vel nō.
Rāſio tertia. Et ideo ego aliter dico q̄ magiſter nō poſuit oēs illas ne itricaret aliū iuuenē cū tot diuiſionib⁹.
Dubium. Rāſio. ❡ Sed tūc quereres q̄re poti⁹ tacuit illas q̄ iſtas. Dicit̄ q̄ ille magis faciūt ad ꝓpoſitū ſuum. Pro maiori tn̄ doctrina hic iſtas ſex diuiſiones terminorū volo declarare: cū etiā neceſſe ſint ipſi logico.

❡ Prima diuiſio termini in vlēm ꝛ ſingularem.

Quid ſit terminus vlis. Terminus vniuerſalis eſt qui eſt aptus nat⁹ predicari de pluribus: vt ly hō: ly aīal.
Quid ſingularis. Terminus ſingularis eſt q̄ eſt aptus natus predicari de vno ſolo ꝛ non de plurib⁹: vt ſoꝛ. ꝛ plato. ꝛ ſic diffinit eos pħs ꝑ ꝑihermenias.
M
Cōtra diffinitiones. ❡ Cōtra has diffōnes arguit̄: q2 ſol eſt terminus vlis: ꝛ tn̄ nō ꝑ̄dicat̄ de plibus: ſed de vno ſolo: igit̄ diffōnes male.
Arguit̄ ꝑmo. Argr̄ ſcđo. ❡ Itē ſoꝛ. eſt terminus ſingularis: ꝛ tn̄ ꝑ̄dicat̄ de plurib⁹: q2 plēs appellant̄ h̄ noīe ſoꝛ. ḡ diffinitiōes male.
Notandū ❡ Pro rñſione ad hec argūᵗᵃ aduerte q̄ cauſa: q̄re termin⁹ vlis ſit ꝑ̄dicabilis de plurib⁹ ꝛ ſingularis nō: aliter deſignatur a realibus aliter a terminiſtis.
Dīa inter reales ꝛ terminiſtas ď termino vli ꝛ ſinglari. ❡ Reales dicūt q̄ terminus vlis eſt ꝑ̄dicabilis de pluribus: q2 ſigñat vnā nām cōicabileʒ illis plurib⁹: vel plures nās nō eque ꝑ̄ quo ad terminos analogos: vel plures nās eque ꝑ̄ quo ad terminos equocos. Singularis ỽo q2 nō ſigñat vnā nāʒ cōicabileʒ plurib⁹ neqʒ plēs naturas cōes: ideo nō predicat̄ de plibus: ſʒ de vno ſolo. Terminiſte ỽo dicūt q̄ terminus cōis natus eſt ꝑ̄dicari de plurib⁹: nō q2 ſignificet aliquā nām cōem plurib⁹: ſʒ q2 impoſitus fuit ad ſignificādū plura ſʒ vnā ꝛ eandē ipoſitionē. Singularis ỽo eſt aptus nat⁹ ꝑ̄dicari de vno ſolo: q2 eſt ipoſitus ad ſignificādū vnū ſolū ſm vnā ipōneʒ.
Pau. lo. ma. ꝑᵃ fo. 8. / fo. 4. ſe. 3ᵉ ꝑᵐᵒ. ❡ Ad ꝑmum ḡ r̄ndet̄ q̄ q̄uis ly ſol nō predicet̄ de plurib⁹: tn̄ eſt aptus natus ꝑ̄dicari de plurib⁹ ſm ꝑmā opionē: q2 ſignificat nām cui nō repugnat eē in plurib⁹ q̄ntū eſt de ſe: lʒ per accidēs poſſit ipediri vt hic rōne mā̄e: q2 hec foꝛa ſolis iformat totā mām capacē forme ſolis.
Rñ⁹ terminiſtarum. Scđm aliaʒ opionē dicit̄ q̄ ſol eſt aptus natus ꝑ̄dicari de plibus: q2 eſt ipoſitus ad ſignificādū plura ſm eandē ipoſitioneʒ. ❡ Ad ſcđm ſm reales pʒ q̄ ly ſoꝛ. nō ꝑ̄dicat̄ de plibus: q2 nō ſigñat vnā nām cōem plurib⁹: ſed ſolū ſm nomē.
Rñ⁹ terminiſtarum. Et ſm terminiſtas nō ꝑ̄dicat̄ de plurib⁹: q2 nō eſt ipoſitum ad ſignificādū plura ſm eandē ipoſitionē.
Obiectio. ❡ Et ſi dicit̄ ꝯtra. chimera eſt termin⁹ cōis: ꝛ tn̄ nō eſt aptus natus ꝑ̄dicari de plurib⁹: q2 nihil eſt qđ ſit chimera.
Rñſio. ❡ Dicitur q̄ apud itellectū tales ꝑ̄tiones vere ſūt: illa chimera eſt chimera. illa eſt chimera: lʒ ſm nām ſint impoſſes.
Dubitatio de ly iſti. ❡ Dubiū eſt: an ly iſti in numero plurali ſit termin⁹ cōis vel ſingularis: vꝫ ꝑmo q̄ ſit terminus cōis: q2 ōis terminus ſupponibilis pro plibus de qb⁹ predicat̄ eſt cōis: ly iſti eſt h̄m: vt pʒ. ḡ ꝛc̄. ❡ Oppoſitū arguit̄ q̄ ſi ly iſti eēt terminus cōis: tūc illa eēt vlis: oēs iſti currunt: ſʒ hec nō eſt vlis. ergo ꝛc̄. ꝯña nota cū maiori. minoꝛ ꝓbat̄: q2 iſta nō eſt vlis. oēs Cicerones currunt. ḡ a ſimili nec iſta. oēs iſti currūt. tenet ꝯña: q2 ſicut ly Cicero eſt nomē ꝓpriū ꝛ terminus diſcret⁹: ita ly iſti in ſingulari. ꝓbat̄: q2 illa oēs cicerones currūt: nō eſt ꝓpoſitio. ḡ nō eſt vlis. tenet ꝯña: ꝛ añs ꝓbat̄: q2 illa eſt ꝓpoſitio equiuoca. ḡ nō eſt ꝓpoſitio vna: tūc ſi nō eſt vna ꝓpō. ḡ nō eſt ꝓpoſitio.
Opio ꝑma. ❡ Circa h̄ dubiū due ſunt opiones. Una vult q̄ ſit termin⁹ cōis: ꝛ hanc tenet magiſter in logica parua.
7. tra. c. 1. 5ᵒ 2ᵒ fol. 109. ſᵃ. 2ᵒ ſ. / ꝑᵒ fol ſa. ſe. 4ᵃ ſ. Alia vult q̄ nō ſit termin⁹ cōis: ꝛ hāc tenet in logica magna. ❡ Suſtinēdo ꝑmā opionē negāda eſt vltima ꝯñtia: nō eſt vna ꝓpō. ḡ nō eſt ꝓpō: q2 Pħs ꝑ ꝑihermeni as diuidit enunciationē in vnā ꝛ plures. ꝛ certuʒ eſt q̄ diuiſum ꝑ̄dicat̄ de quolibet diuidētium. ḡ illa eſt vera enūtiatio plures eſt vna enūciatio: ita i ꝓpoſito dicat̄. Ulteri⁹ pōt negari ſiſtēdo inter illas: oēs cicerones currūt: ꝛ oēs iſti currunt: ꝛ nō eſt

quia ly

qꝛ ly cicerones predicaᷓ de pluribꝰ ſm diuerſas rões: ſed ly iſti ſm eandẽ rõnẽ. ¶ Suſtinẽdo vᵒ zᵃᵐ opionẽ ad argᵐ dicendũ: vt ipſe dicit negãdo maiorẽ. ſed dꝫ ſic ſumi. ſi debet eſſe vera. Ois terminus ſupponibilis diui ſiue pro pluribꝰ eſt cõis: mõ ſi ly iſti ſupponit pro plibꝰ hoc eſt ꝑ modũ vnius ⁊ collectiue. Uel dicit ipſe lꝫ ſigni ficet plã nõ tñ ſupponit pro illis. qꝛ nõ ſm rõnẽ eandeꝫ ꝑdicaᷓ de pluribus. Prima opio mihi magis placet.

De cõitate ⁊ ſingularitate verbi. Uide Pau. 44. pn. 3. du. cor. pᵒ. con. pᵃ. /. 45. eiuſdẽ io.

¶ Secunda diuiſio termini in terminũ magis cõmuneꝫ ⁊ minus cõmunem.

N

Quid ſit terꝰ magis cõis. Uide Pau. lo. ma. pᵒ ſo. pᵒ. ſo. io. /. ſo. 8. cor. 4ᵒ. cõ. 4ᵉ. /. pᵒ. pn. 2 ſoph. cõ. pᵒ.

Terminus magis cõis eſt qui vl'r põt ꝑdicari de alio ⁊ nõ ecõtra: reſpectu cuꝰ eſt magis cõis: vl' ſaltẽ ſibi nõ repugnat: vt ly aĩal reſpectu hõis eſt terminus magis cõis. Et notãter dĩ vel ſibi non repugnat. qꝛ iſte ſol eſt iferiᵒ ad ly ſol: ⁊ minus cõis. ⁊ tñ vl'r ꝑdicaᷓ dicẽdo. ois ſol eſt iſte ſol: ẽt apparet ꝙ ly ſol nõ ſit cõioꝛ: ſufficit tñ ꝙ nõ repugnet iſti termino ſol ꝑdicari vl'r de ly ille ſol: ⁊ nõ ecõtra. ¶ Terminus minꝰ cõis eſt q nõ vl'r ꝑdicari põt de alio reſpectu cuiꝰ eſt minus cõe vel ſaltẽ non repugnat. vt ly hõ reſpectu aĩalis.

Quid terminus cõis.

Cõtra diffõnes inſtatur.

¶ Cõra h̃ arguiᷓ ⁊ ꝓbaᷓ ꝙ nullus terminus eſt cõioꝛ alio. qꝛ cõitas termini attẽdiᷓ penes multitudinẽ ſignificatoꝝ: ſꝫ eque multa ſigt̃ vnus terminꝰ cõis ſicut ⁊ aliꝰ. vt ꝓbo. ergo ⁊c̃. ꝯñtia nota cũ maioꝛi. minoꝛ ꝓbaᷓ. Nã glibet terminus cõis ſigt̃ infinita. g̃ vnus nõ plura ſignificat q̃ȝ alter. ꝯñtia nota. qꝛ vnũ ifinitũ nõ eſt maius alio: añs ꝓbaᷓ. qꝛ iſte terminus hõ ſigt̃ oẽs hoĩes ꝑſentes pteritos ⁊ futuros poſſes ⁊ imaginabiles q ſunt infiniti. Etiã de quocũqꝫ alio termino cõi dicẽdũ eſt: ⁊ hoc argumẽtũ fuit tãte efficacie apud aliquos: ꝙ fuit opio que dixit ꝙ nullus terminus cõis eſt alio cõioꝛ. qꝛ glibet ſigt̃ ifinita.

Cõtra rñſionẽ arguiᷓ pᵒ.

¶ Sed hec opio falſa eſt ⁊ triplr̃ iꝓbaᷓ. qꝛ ſeqtur nullus terminꝰ cõis eſt alio cõioꝛ: g̃ nullus terminꝰ cõis eſt ſupioꝛ alio. tꝫ ꝯña. qꝛ glibet terminꝰ ſupioꝛ eſt cõioꝛ: ꝯñs eſt mãifeſte falſuꝫ. ¶ Scdo pᵗ ſubẽ ſũt magis ſubẽ q̃ȝ zᵉ: ⁊ ſpẽs ſunt magis ſubẽ q̃ȝ gña. ergo aliq ſunt termini magis cões: qꝛ oppoſitũ ꝯñtis nõ ſtat cũ añte. ¶ 3ᵒ ſeqreᷓ ꝙ nulla eẽt ꝑdicatio indirecta in termis cõibus: qꝛ ſemꝑ eq̃le ꝑdicaᷓ de eq̃li: ꝯñs eſt manifeſte falſuꝫ. ¶ Ad argᵐ illoꝝ rñdeo negãdo ꝙ penes mlt̃itudinẽ ſigtoꝝ attẽdaᷓ cõitas termini: qꝛ hõ albus plã ſigt̃ q̃ȝ hõ: ⁊ tñ eſt minus cõis: qꝛ ſigt̃ oẽs quos ſigt̃ hõ ⁊ albũ vltra: ſꝫ cõitas termini attẽdiᷓ: vt dictũ eſt in diffiniẽdo penes vl'r ꝑdicari de alio ⁊ nõ ecõuerſo vel penes nõ repugnãtiam.

Arguiᷓ 2ᵒ.

Arguiᷓ 3ᵒ.

Ad argᵐ dĩ.

¶ Tertia diuiſio termini in terminũ ifiniᵐ ⁊ terminũ fiᵐ.

O

Quid ſit terꝰ infinitꝰ.

Terminus infinitus eſt terminus negatiuꝰ: quia nãm vnã interimit ⁊ infinitas derelingt: vt ly nõ hõ: ⁊ dĩ infinitus. i. indeterminatꝰ ſm ſuaꝫ ſignificationẽ. ¶ Terminus finitus eſt terminus nõ negatiuꝰ: qꝛ nullã nãm interimit: ⁊ dĩ finitus. i. determinatꝰ in ſignificãdo. ¶ Cõtra. terminus ifinitus dĩ tam de nõ ente q̃ȝ de ente: ergo nõ infinitas nãs derelinqt. tꝫ ꝯñtia: qꝛ ſi relinq̃ret ifinitas nãs diceret aliqd poſitiuũ: ⁊ ꝯñter nõ poſſet affirmari de nõ ente. añs aũt eſt de mẽte Phi ꝑmo perihermenias. cap. de verbo dicẽtis: ſed infinitũ ſit verbum: qꝛ ſimiliter eſt in quolibet qᵭ eſt vel non eſt. vbi ſanctus Thomas ⁊ Boetius ⁊ alij exponẽtes dicunt de mẽte Phi ꝙ terminus infinitus dĩ tam de ente q̃ȝ de nõ ente. ideo ꝯcederent iſtã. chimera eſt nõ homo. ⁊ tñ nõ ſeqtur. ergo chimera eſt: a tertio adiacẽte ad zᵐ adiacens: qꝛ terminus infinitus eſt ampliatiuus: cũ verificeᷓ tam de ente q̃ȝ de nõ ente. ¶ In oppoſitũ arguiᷓ. qꝛ cõiter logicãtes dicũt ꝙ a negatiua de ꝑdicato finito ad affirmatiuã de ꝑdicato ifinito ſine ꝯſtãtia ſubiecti nõ valet ꝯñtia. ſed cũ cõſtãtia ſic: per qᵭ habeᷓ ꝙ terminus

Quid finitꝰ.

Cõtra diffõnes inſtatur.

infinitus ſolũ dĩ de ente: qꝛ ſi poſſet vere ꝑdicari de non ente ſicut de ente valeret ꝯñtia ſine conſtantia ſubiecti. ¶ Itẽ Boetius in ꝑ perihĩer. dicit ꝙ terminus infinitus eſt qui negat vnã nãm ⁊ ifinitas derelingt: mõ per hoc ꝙ ifinitas derelingt denotat ꝙ iꝑoꝛtat aliqd poſitiuũ: ⁊ per ꝯñs nõ põt verificari de nõ ente. etiã vĩ Boetꝰ ſibi ꝯdicẽ. ¶ Pro cognitiõe vel cõcoꝛdatione hoꝝ aduerte ꝙ terminus infinitus dicit duo. vnũ ꝑncipalr̃. ſ. negationem vnius nãe. aliud ſcdario: indeterminate tñ. ſ. aliquid qᵭ nõ eſt natura illa negata. Quo ad pᵐ indifferenter diciᷓ tam de nõ ente q̃ȝ de ente: quo aũt ad ſcdm dĩ ſolum de ente. Qui ergo dicunt ꝙ dĩ tam de nõ ente q̃ȝ de ente cõſiderant ſolum ad ꝑncipale ſignificatum. Qui autem dicunt ꝙ diciᷓ ſoluꝫ de ente cõſiderant totale ſignificatum. quare vtriqꝫ bene dicunt.

Cap. 2.

Notandum.

Reſponſio.

¶ Quarta diuiſio in poſitiuum ⁊ priuatiuum.

P

Quid ſit terminꝰ priuatiuꝰ.

Terminus priuatiuus eſt qui nãm vnaꝫ negat ꝯnotans aptitudinẽ ad illã ex parte ſubiecti: vt cecus dĩ q nõ hꝫ viſuꝫ: ⁊ tñ eſt aptus natꝰ hĩe viſuꝫ. ¶ Terminꝰ poſitiuꝰ eſt q ponit nãm vnã cui põt aduenire ꝑuatio: vt viſus: auditꝰ. ¶ Aduerte tñ ꝙ aliqs eſt terminꝰ q nõ eſt poſitiuus nec priuatiuus: vt nõ hõ.

Quid poſitiuus.

Notãdum.

¶ Quinta diuiſio termini in terminum cõnotatiuũ ⁊ terminum non cõnotatiuum.

Q

Quid ſit terminus cõnotatiuus.

Terminus cõnotatiuus eſt qui adequate ſignificãdo ſuũ ſignificatũ: ſigt̃ aliqᵭ qᵭ ſe hꝫ per modũ forme reſpectu illꝰ ſignificati: vt ille terminus albũ eſt cõnotatiuus: qꝛ ſignificãdo albũ ſignificat albedinẽ que ſe hꝫ per modũ forme reſpectu albi: ⁊ ſic de alijs: ⁊ breuiter ois terminus in cõcreto eſt cõnotatiuus. ¶ Terminꝰ nõ cõnotatiuus eſt q ſignificãdo ſuũ ſignificatũ nõ ſigt̃ aliqd qᵭ ſe hꝫ per modũ forme reſpectu illius ſignificati: vt humanitas ⁊ albedo: ⁊ breuiter quicũqꝫ terminus in abſtracto. ¶ Et ſi aliqs terminꝰ in ſignificãdo ſuũ ſignificatũ ſignificat aliqd ꝑ moduꝫ forme ſubalis: eſt terminus ſubalis: vt hõ. ſi vᵒ ſigt̃ aliqd ꝑ modũ forme accidẽtalis eſt terminus accidẽtalis: vt albũ. ſi vᵒ nõ ſignificat ꝑ modũ ſubẽ nec ꝑ modũ accĩtis nõ eſt terminus ſubalis nec terminus accĩtalis: nec glibet terminꝰ ſubalis eſt in pĩito ſubẽ. vt deus: nec glibet terminꝰ accidẽtalis eſt in pĩito accidẽtis: vt iuſtũ ſapiẽs: vel hoꝝ abſtracta: qꝛ ſunt analogi vel equiuoci.

Quid terminꝰ nõ ꝯnotatiuꝰ.

¶ Sexta diuiſio termini in terminũ mediatum ⁊ in terminum imediatum.

R

Quid ſit terminꝰ imediatꝰ. Uide Pau. lo. ma. pᵒ. in ſo. 12. ſo. 3ᵒ. ſt.

Terminus imediatus eſt terminus ſimplex nõ reſolubilis in aliqd: vt ꝓnoia demõſtratiua in ſingulari numero: vt ego / tu / ille / iſte / hic / ⁊ aduerbia demõſtrãdi: vt nũc / tunc / hic / ⁊ illic. ⁊ hoc verbuꝫ eſt pñtis tẽpoꝛis ⁊ ſingularis numeri. Et cauſa eſt. qꝛ hec poſſent intrare ꝓbationẽ quoꝛũlibet alioꝝ terminoꝛum pro aliqbus ſupponẽtiũ: ⁊ nõ ecõuerſo ſicut notius: ⁊ nõ dico ſicut ſupius vel inferius: qꝛ ly hoc itrat ꝓbationeꝫ illius termini: ille hõ. ⁊ tñ nõ eſt iferius nec ſupius ad illum: ſed bene eſt notius. ſeqtur eniꝫ homo currit. ⁊ h̃ eſt ille homo. g̃ ille homo currit. Ideo illa talis ꝓpoſitio eſt imediata: hoc eſt qꝛ nõ põt ꝓbari per aliqᵭ notius per ſenſum: ⁊ tñ eſt differẽtia iter illos terminos imediatos: eo ꝙ ꝓnomina ⁊ aduerbia ſic ſunt imediata ꝙ nullum terminũ inferiorẽ ſe habent per queꝫ poſſint ꝓbari: ſed illud verbũ eſt ꝑſentis tẽpoꝛis numeri ſingularis ſic eſt imediatũ ꝙ nullũ hꝫ ſupra ſe terminũ: ſꝫ ſub eo oĩa verba cõtineᷓ: cõueniunt tñ oẽs in hac diffinitione: qꝛ ſunt ſimplices termini non reſolubiles in aliquid aliud ⁊c̃. ¶ Terminus mediatus eſt terminus reſolubilis in aliquid aliud. vt ly homo.

Quid terminus mediatꝰ.

Riciius. **Circa** iſtaȝ diuiſionē nota ꝙ ly terminus cōplexus eſt terminus ſcḋe habens ſolū formale ſignificatū: ꝛ diffinit̄ pro oī tali ꝛ ex ꝯñte pro ſeipſo. Sed ly terminus incōplexus: hȝ duo ſignificata: ꝛ diffinitur pro
Notādū 2ᵐ. formali ſolū: ꝛ nō ꝓ ſe: aut ſibi ſimili. ❡ Circa diffōnes nota ꝙ ipſe nō ſunt diffōnes: qꝛ nō danı̄ per gen⁹ ꝛ differētiā: nec per aliqd loco gñis: aut loco dīe: ſed dantur per vnū ſimplex cōuertibile cū diffinito. dī enīȝ termin⁹ incōplexus eſt dictio: ꝛ cōplexus eſt orō: ꝛ iō pot⁹ appel
Petitio. lant̄ notificationes. ❡ Sed eſt vna petitio. ſ. an ly Petruſpaulus in ſcripto ſit terminus icōplexus vel cōple
Reſponſio. xus: ꝛ ſilr ly nihil. ❡ Ad iſtud dī ꝙ difficile eſt ſoluere queſitū: ſed in diffōne ꝓpōnis tractabit̄ iſta mā: pro nūc tamē dī ꝓbabilr ꝙ ly Petruſpaulus eſt terminus ſimplex: qꝛ ſubordinat̄ vni conceptui ſimplici: ꝛ ly nihil. eſt
Notandum. cōplexū: qꝛ duobus cōceptibus ſubordinat̄. ❡ Sciēdū eſt tamē circa diffinitiōes ꝑcedētes iſtā ꝙ ipſe date ſunt de termino ſimplici: ꝛ nō complexo.

Manfre.
Notādū pᵐ. **Circa** vltimā diuiſionē aduerte ꝙ ad terminū vere incōplexū reqrit̄ ꝙ ſubordinet̄ vni actui ſolum vel cōceptui mentali: ꝛ ideo ſi capiat̄ ille terminus oīs hō. nō eſt incōplexus: qꝛ ſubordinat̄ vni actui ꝛ vni cōceptui. Ad terminū aūt vere cōplexū reqritur ꝙ ille ſubordinet̄ ad minus aut duobus actib⁹: aut duob⁹ conceptibus: aut vni actui ꝛ vni cōceptui. Et propter hoc pȝ ꝙ vbi aliqs vocet̄. Mar. Tul. Cicero. ꝙ h̄ totū non eſt vnus terminus cōplexus ſed incōplexus: ſaltē nō cōpoſitus ex pluribus noībus: vt noīa ſunt: vt in diffōne noīs declarabo: qꝛ ſubordinat̄ vni cōceptui ſolū. Et ſilr̄ mō
S dicas de iſtis terminis Petrus antonius. Joā. frācīſcus.
Notādū 2ᵐ. ꝛ de alijs cōſimilibus. ❡ De iſto aūt termino (nō oīs) eſt difficultas. nā ſm Tiſberū in illo ꝑ ſophiſ͛ in 3° ꝑncipali eiuſdē: totus ille termin⁹ eſt incōplexus: qꝛ ſm eum ſubordinat̄ vni actui ſolū. ❡ Et ſilr̄ mō dici dȝ ſm Tiſberū de iſto termino nōnullus. ꝛ ēt de illo verbo. nō eſt: qꝛ tenet ipſe ꝙ ſicut dat̄ verbū ſubſtātiuū affirmatiuū: ita tale verbū negatiuū: ꝛ ꝙ illud ſubordinet̄ vni actui negatiuo: ꝛ nō pluribus actib⁹. ❡ Tenēdo tñ opinionē Petri man. in cap̄. equipollentiaꝝ: habemus tenere ꝙ oēs ꝑſcripti termini ſunt cōplexi: qꝛ ſubordinant̄ pluri
Dubiū vnicū. bus actibus. ❡ Difficultas eſt. vtrū iſti termini hō aſin⁹ ſint vnus cōplexus terminus. Et vī ꝙ ſic. a ſilr̄ ſicut de iſto termino. hō albus. qui eſt vnus cōplexus: ꝛ tñ cōpo
Solutio. nit̄ ex plurib⁹. ❡ Ad qḋ rñde ꝙ illi termini. hō aſinus nō faciunt vnū terminū per ſe: qꝛ nihil eſt cōplectens ꝛ vniens vnū cū alio. Ad hoc aūt ꝙ plēs termini ſint vn⁹ cōplexus: opȝ ꝙ habeāt aliquā cōplexionē que eſt adiectiuū cū ſuo ſubſtātiuo: aut alia ſilr̄. ꝛ iō ſilitudo data nō cōuenit: qꝛ dicēdo hō albus. ibi eſt vnio adiectiui cū ſuo ſubſtātiuo q̄ facit illos duos terminos eē vnū cōplexione.

❡ Prima pars 2ᵉ capitis que eſt de nomine.

❡ Caput 2ᵐ primi tractatus tres cōtinens partes.

Ula de nomine ꝛ verbo ex quibus oratio cōponit̄ ꝛ ꝓpoſitio: logicus principalr̄ conſiderat. Jdeo de his
Diffō noīs. **reſtat diffōnes aſſignare. Nomē eſt terminus ſignificatiuus ſine tpe: cuius nulla pars aliqd ſignificat ſeparata: vt hō. Jn iſta diffōne ponit̄ termin⁹ loco generis: qꝛ oē nomē eſt termin⁹ ꝛ nō ecōuerſo: dī ſignificatiu⁹: qꝛ termini nō ſignificatiui nō ſunt noīa apud logicū: ſȝ bene apud grāmaticū: vt oīs nullus ꝛ ſilr̄. ❡ Tertio dī ſine tpe ad dīaȝ verbi ꝛ participij q̄ ſignificāt cuȝ tpe. ❡ Quarto ponit̄: cuius nulla ps aliqd ſignificat ſepata ad dīaȝ oronis: cuius ptes ſignificant ſeparate.**

Aduerte ꝙ Phs in ꝑ pihermenias. alr̄ determinat de noīe: ꝛ alr̄ magiſter hic. Phs enīȝ ſtrictius locutus eſt q̄ȝ magiſter. determinat enīȝ ſolum de noīe vocali. ad qḋ. 7. cōditiones reqrunt̄ vt diffō cōpleta manifeſtat. Eſt enī nomē vox ſignificatiua ad placitū ſine tpe: cui⁹ nulla ps ſepata ſigt̄. finita ꝛ recta. ❡ Dicit̄ ꝑ vox ad dīam ſonoꝝ: q nō ſunt voces: vt ſtrepitus pedū. fragor arboꝝ. ❡ 2° dī ſignificatiua. ad dīaȝ vocū nō ſignificatiuaꝝ: vt h̄ vox buba. ❡ 3°. ad placitū ſm inſtitutionē hoīs a bñ placito ꝑcedētē: ad dīaȝ vocū naturalr̄ ſignificatiuaꝝ: vt gemitus infirmoꝝ. ❡ 4°. ſine tpe. ad dīaȝ verbi ꝛ pticipij q̄ ſigñt cuȝ tpe. ❡ 5°. cuius nulla ps ſepata ſigt̄ ad dīaȝ oronis: cui⁹ ptes ſigñt ſeparate. ❡ 6°. finita ad dīaȝ noīs īfiniti: qꝛ nō eſt nomē ſm logicos. vt nō hō: cui⁹ rōnē aſſignat ſcūs Thomas ibi. qꝛ nomē determinataȝ rem ſigt̄: aut nām ſicut nomen: aut pſonā ſic̄ ꝓnomē: aut vtrūqȝ ſicut nomē ꝓpriū. Jnfinitū aūt nomē nō ſigt̄ determinatā rem: qꝛ verificat̄ tam de ente q̄ȝ nō ente. ❡ 7°. dī recta ad dīaȝ obliq caſus: q nō dicit̄ nomē. Cuius rō aſſignat̄ a Phō in ꝑ pihermenias: qꝛ nomē iunctū cum verbo ſubſtātiuo facit orōnē verā vel falſam. ſȝ talis obliquus nō facit orōnē verā vel falſam. iō nō eſt nomē. Scūs doctor dicit. ꝙ ſolus noīatiu⁹ eſt nomē: qꝛ per ipſuȝ facta eſt ipoſitio noīs ad ſigndū. obliqui vō vocant̄ caſus: qꝛ q̄ſi cadunt ꝑ quādā declinationis originē a noīatiuo: qui nō dī caſus: eo ꝙ nō cadit. Stoici tñ dixere noīatiuos caſus: quos grāmatici ſequūtur: eo ꝙ cadunt. i. ꝑcedunt ab interiori cōceptione mentis. ꝛ dī rectus: qꝛ nihil ꝓhibet vt aliqd cadens ſic cadat vt rectū. ſic̄ ſtilus q cadens in ligno cōfigit̄. Magiſter aūt largius determinat de noīe. ꝑ qꝛ cōprehēdit tam nomen in voce q̄ȝ ēt in ſcripto ꝛ in mēte. ꝛ non pōt poni in diffōne ei⁹: ꝙ ſit vox: nec ad placitū ſignificatiua: qꝛ aliqḋ nomē ad placitū ꝛ aliqḋ nālr̄ ſigt̄. qḋ enim eſt in ſcripto vel in voce ad placitū ſigt̄. qḋ vō in mēte nālr̄ ſigt̄. ❡ 2°. qꝛ magr̄ cōprehēdit tam nomē finitū q̄ȝ infinituȝ: tam obliquū q̄ȝ rectū. Uñ ad nomē ſic acceptū 4ᵒʳ conditiones reqrunt̄. Prima ꝙ ſit terminus ad dīaȝ ſignorū q̄ nō ſunt termini. Scḋa ſignificatiuus ad dīaȝ non ſignificatiuoꝝ: vt oīs nullus. que apud logicum nō ſunt nomina. Tertia ſine tpe. ad dīam verbi vel participij. Quarta cuius nulla pars ſeparata aliqd ſigt̄ ad dīam orōnis. ❡ Aduerte ſcḋo cōtra duas vltimas particulas huius diffōnis: que due ſunt. qūo ſunt itelligēde. ꝛ ꝑ ꝯtra illā ſine tpe. qꝛ vī ꝙ nomē ſignificet cū tpe. nā iſta noīa dies mēſis, annus ꝛ ꝯſimilia ſigñt tēpus. ❡ Pro huius itellectu nota ꝙ tp̄s pōt cōſiderari tripl̄r. Uno° ꝓut eſt res qdā in ſe. ꝛ ſic ſignificat̄ ꝑ nomē. vt annus ꝛ dies ꝛc̄. Alio° pōt cōſiderari vt eſt mēſura motus: qꝛ illud qḋ ꝑ ꝛ ꝑncipalr̄ menſurat̄ tpe eſt motus: in quo cōſiſtit actio ꝛ paſſio. ideo verbū qḋ ſignificat actionē ꝛ paſſionē ſigt̄ illo modo tp̄s. ꝛ hoc eſt ſignificare cū tpe: qꝛ ſignificare cū tpe nihil aliud eſt niſi ſignificare reȝ vt mēſurat̄ tpe. qḋ Phs vocat cōſignificare tp̄s: ꝛ a tali cōſignificatione tēporis excludit̄ nomē per illā particulā ſine tpe. Tertio pōt cōſiderari vt dicit habitudinē rei mēſurātis ad rem menſuratā: ꝛ ſignificat̄ per aduerbiū temporale. vt heri cras. Et per hoc pȝ reſpōſio ad inſtātiā factā. ❡ 2ᵐ dubiū eſt cōtra illā particulā: cuius nulla pars ſeparata ſignificat: qꝛ noīs cōpoſiti pars ſeparata a toto aliquid ſignificat.

Mēghus.
Notādū pᵐ.
Cap̄. 2.
Dīa iter phm ꝛ magrm in diffiniēdo nomen.
Cap̄. 3.
Notādū 2ᵐ.
Dubiū pᵐ.
T
Tēpus pōt 3ᵉ cōſiderari.
Dubium 2ᵐ.

V ſignificat.vt hoꝝ nominū reſpublica:hircocenus:equi‑
Reſponſio. ferus:partes ſeparate a toto aliqd ſignificant. ¶ Dicen‑
dum ꝙ nõis nulla pars ſeparata ſignificat aliqd ſi ad ſi‑
gnificationē nõis cõpareť totū vel pars ſm ꝙ eſt in to‑
to:vel ꝑ alia verba:pars ſeparata nihil ſignificat qđ ſit
de intellectu totius:cuiꝰ ratio eſt.qꝛ vnūquodqꝫ nomē ſiue
ſimplex ſiue cõpoſitū imponiť ad ſignificādū vnū con‑
ceptū ſimplicē.vnde aliqñ aliud eſt illud a quo nomen
iponiť ad ſignificādū ab eo qđ ſignificat.vñ hoc nomen
lapis imponiť a leſione pedis:ſignificat tñ quēdā cõce‑
ptū ſimplicē ſiue nām ſimplicē.ꝛ ita eſt de nõie cõpoſi‑
to:lꝫ enim iponať a duobus cõceptibus:nõ tñ ſignificat
duos cõceptus:ſed vnū.Oratio imponiť ad ſignificādū
a pluribꝰ cõceptibus:ꝛ ſignificat plures ꝯceptus.ꝛ ſic ly
ferus ſm ꝙ eſt pars nõis cõpoſiti nihil ſignificat.ſm
aūt ꝙ eſt pars orationis ſignificat partem conceptus cõ‑
poſiti. Nominis tamen cõpoſiti pars videť ſignificare:
ſimplicis vero non. Ratio primi eſt.qꝛ nomen cõpoſitum
imponiť ad ſignificādum a duobus ꝯceptibus.ſimplex
ab vno.Et per hoc patet reſpõſio ad inſtāciam.

Rñſio. Circa diffinitum nota pᵐ ꝙ ipſum eſt ſecūde ſicut
Notādū pᵐ. ꝛ alij termini logicales:ꝛ habet ſolū ſignifica‑
Notādū 2ᵐ. tū formale.ꝛ pro oī tali diffiniť.ꝛ ex ꝯñte pro ſe:ꝛ quo‑
Pau.lo.ma. libet ſibi ſili. ¶ Scđo nota ꝙ intentio Pauli eſt ꝙ hic
pᵒ.ſo.5.fa. diffiniať nomē pro eo qđ põt poni pro ſubiecto:aut pre‑
1ᵒ.3ᵐ. dicato ꝓpoſitionis:vt patet ab eo in textu cū dicit:qꝛ de
nomine ꝛ verbo ex qbus oratio cõponiť ꝛ ꝓpoſitio ꝛc̄.
ꝛ ſic intētio ſua eſt:ꝙ nullū adiectiuū ſit nomē in logica:
ꝛ ſimilr nullus obliquus:exquo nullū iſtoꝝ põt eſſe ſub‑
Cõtra diffi‑ iectū:aut predicatū:vt infra patebit. ¶ Sed vt iſta dif‑
nitionē arguiť pᵒ. finitio ſane itelligať.arguiť cõtra multipliciter.pmo ſic:
ly nomē:nõ põt diffiniri:igiť diffinitio nulla.patet ꝯñtia.
ꝛ antecedēs ꝓbatur:ſuppoſito ꝙ diffiniant termini pro
ſuis ſignificatis.tunc ſic.nullus terminus ſecūde poteſt
diffiniri:igiť ly nomen.non poteſt diffiniri:patet ꝯñtia.ꝛ
antecedens ꝓbať.omne diffinibile debet hře genus ſu‑
pra ſe:ꝛ ex ꝯſequēti coordinari in linea p̄dicamētali:ſed
termini ſecūde intētionis nõ coordinanť in p̄dicamēto.
igiť ꝛc̄.patet ꝯñtia cum maiori.ꝛ minor ꝓbať per Ariſt.
in antep̄dicamētis.vbi vult ꝙ termini coordinati in p̄‑
dicamēto ſint pme intētionis.dicit enim ſic.ſingulū incõ‑
plexoꝝ:aut ſignificat ſubſtātiā:aut q̄titatē ꝛc̄.ꝛ ſic vult
ꝙ termini qui ſunt in p̄dicamēto ſignificāt rem:que nõ
Arguiť 2ᵒ. eſt terminus. ¶ 2ᵒ arguiť.ꝙ obliqui ꝛ adiectiua ſint no‑
mina de intētione Pauli.qꝛ illa ſunt nõia:qbus cõpetit
diffinitio data a Paulo:ſed iſtis cõpetit diffinitio Pau‑
li.igiť ꝛc̄.patet ꝯñtia cum maiori.ꝛ minor ꝓbať:qꝛ obli‑
qui ꝛ adiectiua ſunt termini ſignificatiui ſine tēpore ꝛc̄.
Arguiť 3ᵒ. ¶ 3ᵒ arguiť ſic.Illud qđ eſt p̄dicatū eſt nomē:ſꝫ adiecti‑
ua ſunt p̄dicatū.igiť ꝛc̄.patet ꝯñtia cum maiori:ꝛ minor
ꝓbať:qꝛ dicēdo.ſoꝛ.eſt albus.ly albus.eſt p̄dicatum.vt
Arguiť 4ᵒ. patet. ¶ 4ᵒ.ly omnis.nõ eſt nomē:ꝛ tñ eſt terminus ſi‑
gnificatiuus ſine tēpore ꝛc̄.exquo ſeipſum ſignificat:igiť
diffinitio mala.ꝯñtia tenet cum maiori.ꝛ minor eſt etiā
Arguiť 5ᵒ. nota. ¶ 5ᵒ.ly dies.eſt nomen:ꝛ tñ ſignificat cum tēpore:
Arguiť 6ᵒ. igiť diffinitio mala. ¶ 6ᵒ.ly Petrus paulus.eſt nomē:ꝛ
tamē partes ſignant ſeparate.igiť diffinitio mala.patet
Notandum. ꝯñtia.ꝛ añs ſimiliter. ¶ Ad iſta rñdeo pᵐ dī ꝙ duplex
Duplex eſt eſt diffinitio:vna que eſt ꝓprie dicta:ꝛ eſt illa que datur
diffinitio. per veꝝ genus ꝛ verā differētiā cõnotantem partē eſſen‑
tialem eius:pro quo ſupponit diffinitū:ſicut ſi diffiniret
homo iſta diffinitione:animal rõnale. ꝛ tali diffinitione
nõ diffiniunť:niſi q̄dam ſpecies de predicamēto ſubſtā‑
Pᵃ.7.cõ.35. tie.ꝛ de iſta loquitur 7ᵒ metaphy. ¶ Alia eſt diffinitio que
nõ eſt ꝓprie dicta.ꝛ eſt omnis illa que nõ datur per ve‑
rum genus ꝛ verā differentiā:ſed per aliquid qđ tenet
locū generis aut differētie:ꝛ tali diffinitione diffiniuntur:
tam illa que ſunt ſubſtātie q̄ꝫ accidētia. ¶ Iſto ſtāte dī Ad pᵐ dī.
ꝙ argumētū cõcludit ꝙ illa nõ eſt diffinitio ꝓprie ſum‑
pta:ſed improprie:qꝛ datur per aliqđ loco generis:ꝛ per
aliqd loco differētie:ꝛ nõ ꝑ genus ꝛ differētiā. ¶ Ad 2ᵐ Ad 2ᵐ
negať ꝙ obliqui ꝛ adiectiua ſint nõia de itētione Pau‑
li.Et cum ꝓbatur:ꝛ diciť ꝙ eis cõpetit diffinitio data:
qꝛ ſunt termini ſignificatiui ꝛc̄. Rñdeo.ꝙ aliquē termi‑
num eſſe ſignificatiuū eſt duplr.ſ.quieſcenter ꝛ nõ quie‑
ſcenter.termini ſignificatiui quieſcēter ſunt illi qui pñt
reddere ſuppoſitū verbo ſicut ſubſtātiua in caſu recto.
Sed termini ſignificatiui nõ quieſcenter ſunt illi qui ſi‑
gnificant per modū depēdentis:ꝛ non poſſunt reddere
ſuppoſitū verbo:ſicut ſunt adiectiua ꝛ obliqui. Tūc ad
argumētum diciť.ꝙ in diffinitione nõis debet iungi ly
quieſcēter.de intētione Pauli:ꝛ ſic talis diffinitio nõ cõ‑
petet illis:vt patet. ¶ Ad 3ᵐ negať minor.ꝛ negať ꝙ in Ad 3ᵐ
iſta.ſoꝛ.eſt albus.ly albus.ſit p̄dicatū.imo dicit ꝙ ibi nõ Pau.lo.ma.
eſt predicatū niſi ſubintelligať vnū ſubſtātiuum ſic.ſoꝛ. pᵒ.ſo.2ᵒ.fa.
eſt albus ideſt ſoꝛ.eſt ſoꝛ.albus.vt patet ab eo in primo 2ᵒ.dub.nõndū
dubio.argumēto.5.ꝛ ſic p̄dicatū erit ly.ſoꝛ.albus.ꝛ non aliter ſentit.
ly albus. ¶ Ad 4ᵐ negať minor.ſ.ꝙ ly omnis.ſit ſigni‑ Ad 4ᵐ
ficatiuus ꝛc̄.loquēdo de ſignificatiuo ꝓprie:ꝛ eo modo
quo logici.ſ.de eo qđ eſt ſignificatiuū alicuius.ꝛ hoc ſm
ſignificationē facientem ipſum eſſe terminū. ¶ Ad 5ᵐ ne‑ Ad 5ᵐ
gať minor.Et ad ꝓbationē diciť:ꝙ eſt differentia inter
ſignificare tēpus ꝛ ſignificare cum tēpore. Significare
enim tēpus eſt repreſentare rem:que ſi eſſet:eſſet tēpus.
ſignificare aūt cum tēpore ſeu tēporaliter eſt repñtare
per modū fluxus:vt dicunt grāmatici:aut ſub alijs ver‑
bis per modū p̄ſentis:p̄teriti vel futuri.Et tunc ad argᵐ
diciť ꝙ ly dies ꝛ annus.bene ſignificāt tēpus:ſed nõ cum
tēpore.i.per modū fluxus:ꝛ patet ſolo. ¶ Ad vltimum Ad vltimū.
reſpõdeo duplr.pmo diciť ꝙ diffinitio nõis vt verba ſo‑
nant nõ eſt cõpleta:ſed dum ibi poniť ꝙ partes nõis nõ
ſignificant ſeparate.debet ſic intelligi ꝙ partes nõis nõ
ſignificant ſeparate aliqd qđ per totū ſignificeť:ꝛ ſic pꝫ
ſolutio:qꝛ lꝫ partes illius dictionis Petruſpaulus.ſigni‑
ficent ſeparate:nõ tamē aliqd quod ſignificareť per to‑
tum:qꝛ totū ſignificabat vnū hominē.ꝛ ly Petrus non
illū:ſed aliū:ꝛ ſimiliter ly Paulus.non aūt ſic eſt de par‑
tibus orõnis:vt patet. ¶ Secūdo põt reſpõderi petēdo Alia rñſio.
an opponens velit ꝙ ly Petruſpaulus ſubordineť plu‑
ribus conceptibus:ſicut ly ſoꝛ.pla.an vni tñ.Si pmum.
diciť ꝙ nõ eſt nomē:ſed duo nomina.Si 2ᵐ.dicať cõſe‑
quēter ꝙ ſue partes nõ ſignificant ſeparate.vt patet ex
caſu.Et ſi dicať ab opponente. volo ꝙ tibi ſubordineť
vni cõceptui ꝛ platoni duobus.dicas in iſto caſu ꝙ illud
vocale tibi eſt nomen.ꝛ platoni eſt oratio:qꝛ duo nõia ꝛ
iſta ſolutio apparet mihi melior.Colligēdo igitur deſcri‑
ptio nõis erit iſta.nomē eſt terminus.ꝛ hoc loco generis
ſignificatiuus:vt differat a nõ ſignificatiuis.quieſcēter:
vt differat ab adiectiuis ꝛ obliqs ſine tempore.i.nõ per
modum fluxus.ad differētiam verbi ꝛ participij:cuius
nulla pars ꝛc̄.ad differētiā orationis.Siquis autē velit
ꝙ illa deſcriptio cõpetat obliquis:demat de deſcriptio‑
ne ly quieſcēter. ¶ Sed hic eſt vna petitio qđ eſt ſub‑ Petitio.
ordinari. Reſpõdeo ꝙ quādo ſunt duo termini ſynony‑ Reſponſio.
mi:quoꝝ vnus eſt vocalis vel ſcriptus.ꝛ alter mentalis A
dicimus illū vocalē:aut ſcriptum ſubordinari mentali.i.
ordinari ſub mentali.prius enim ſunt termini mentales
q̄ꝫ vocales:aut ſcripti:ꝛ ita vocales ſubordinanť men‑
talibus:ꝛ non econuerſo.Et breuiter ſubordinari eſt ſi‑
gnificare ad placitum illud vel illa vel illo modo:quod

vel que: vel quomodo ſignificatur naturaliter per terminum mentalem ſibi ſynonymum.

Manfre. Notādū p^m. 2ª particula.

Circa diffinitionē nominis aduerte q̄ licz ponat̄ illa particula: terminus ſignificatiuus: itelligit̄ per ſe ſignificatiuus: ſicut intelligit̄ in pma diuiſione terminorum. Cōtra q̄a dicēdo. ois eſt nomen. iſta ꝓpoſitio eſt vera: cuius ly omnis eſt ſubiectū: ꝛ per pñs eſt nomē: ꝛ tū non eſt terminus per ſe ſignificatiuus: vt ſuperi^9 patuit: ſed illa particula ſic intelligit̄: q̄ ſit ſignificatiuus: ita q̄ poſſit aſſignari ſignificatū importatū per illū terminū per ſe. i. non ſignificatū cum alio ſine ipoſitione: ſiue hoc fiat per ſe ſumēdo: ſiue cū alio: de hoc nō eſt cura. vt dicēdo omnis eſt nomē: ille terminus ois eſt mere nomē in tali ꝓpoſitione: q2 poſſumus aſſignare ꝓprium ſignificatū nō conſignificatū cum alio illi termino: puta oēs tales dictiones ois: nō ſic eſt aūt de iſta ſyllaba ſor cōponēte iſtā dictionē ſortes: q2 per ſe non ſignificat ad intellectū ſuperius datum: ſed cōſignificat cum illa alia ſyllaba tes. Teneas ergo cōcluſionē hanc q̄ licz iſti termini. ois nullus. ꝛ alij cōſimiles (quādo ſumunt̄ per ſe: aut vniunt̄ cum ſuo ſubſtātiuo exercēdo circa illud officium ꝓpriū) nō ſint termini qui ſint noia: tū quādo ſumunt̄ in ꝓpōne ꝛ ſupponunt mālr aut ſumunt̄ cum ſigno materialitatis ſunt vere noia. Quilibet enim terminus mālr ſupponens eſt nomē vt cōiter ↄceditur. Pau. ergo capit iſtos terminos pmo mō. non aūt 2° mō

3^a particula. Notādū 2^m. B

quādo dicit illos nō eſſe noia. ¶ Alia particula eſt ſine tēpore. Circa quā aduerte q̄ dr̄ia eſt inter ſignificare tēpus ꝛ ſignificare cum tēpore. Significare enī tēpus eſt ſignificare quātitatē illā: que eſt tēpus. Significare aūt cum tēpore eſt ſignificare aliqd cōnotādo tēpus. i. ſignificare cum aliqua differētia pñtis tēporis aut preteriti aut futuri: vel vt dicunt greci ſignificare cū tēpore eſt ſignificare per modū fluxus ꝛ fieri. i. actū aliquē vel operationē fieri in tēpore preſenti aut pterito aut futuro. In ꝓpoſito dicit notāter Pau. ſignificatiuus ſine tēpore: ꝛ nō dicit ſignificatiuus nō tēpus: q2 aliqd eſt nomē qd̄ ſignificat tēpus: puta iſta noia. tēpus/ dies/ hora/ mēſis/ annus/ ꝛ ſic huiꝰ: qdlibet enim iſtoꝝ ſignificat quātitatem illā que eſt tēpus: ſed nullū nomē ſignificat cū tēpore. i. cum differētia alicuius tēporis.

Inſtantia.

¶ Videt̄ tamen poſſe ꝓbari q̄ iſte terminus tēpus ꝛ ſīlia noia ſignificent cum tempore. Sic arguēdo. omne qd̄ ſignificat, ſignificat cum ſuo ſignificato. Iſte terminus tēpus ſignificat: ergo ſignificat cum ſuo ſignificato. Tunc ſic. ly tempus ſignificat cum ſuo ſignificato: ꝛ ſuum ſignificatū eſt tempus. ergo ly tēpus ſignificat cū tēpore.

Reſponſio.

¶ Ad qd̄ dici dz q̄ illa ꝓpoſitio eſt falſa. oē qd̄ ſignificat ſignificat cū ſuo ſignificato. Significare enī cū alio eſt iuuari ab illo ad ſignificādū. puta illa ſyllaba ſor ſignificat cū illa alia ſyllaba tes ꝛ iuuat̄ ab illa ad ſignificandū ſortē. Non ſic aūt eſt de iſto noie hō aut de alio noie. nullū enī tale ſignificat cum alio. i. iuuat̄ ab illo ad ſignificandū ſuū ſignificatū. etiā cōceſſa illa ꝓpoſitione nō valet ſcḋa ↄña. ſ. ly tempus ſignificat cū ſuo ſignificato: ꝛ ſuū ſignificatū eſt tempus. ergo ſignificat cū tēpore. Eſt enim ibi equiuocatio. nā ly cū tēpore. aliud ſignificat ꝛ alio mō quādo vnitur cum illo verbo ſignificat: ꝛ aliud ſignificat. ꝛ alio mō ly cum ſignificato quādo vnit̄ cum pdicto verbo.

4ª particula. Notādū 3^m.

¶ Alia particula eſt. cuius nulla pars aliqd ſignificat ſeparata: quā ſic itelligo q̄ nulla pars nois ſeparata ab alia ſignificat aliqd eodē modo ſicut ſignificat totū nomen cuius eſt pars. Et per hoc tollit̄ argumētū de iſtis noibus. reſpublica: paterfamilias: mons aureus. Quodlibet enim iſtoꝝ eſt nomen: ꝛ tamē aliqua pars ſeparata ab alia ſignificat aliqd. puta illa pars pater ſeparata ab illa parte: familias: ſignificat aliqd: vt patet. ſed illud nō facit: q2 illa pars de per ſe ſignificat patrē. quādo aūt vnit̄ cum illa alia parte familias. cōſignificat hoīem precipiſtētē familie. Modo patet iſta eſſe diuerſa ſignificata. Et ſic dicas de alijs pſcriptis noibus. ¶ Tollit̄ etiā argu^m de iſto termino Catonis. preſuppono enī q̄ idē ſignificet rectus ꝛ obliquus: licz differant in modo ſignificādi. Quo preſuppoſito capiat̄ illius genitiui illa pars. Cato. tunc illa ſeparata ab illa alia. ſ. nis. ſignificat illud idem: qd̄ ſignificat obliquus. ¶ Sed iſtud nō obſtat. naz illa pars ſeparata: licz ſignificet idem cū toto: nō tamē eodē modo ſignificat. Nam quādo eſt pars totius: tunc cōſignificat cum illa parte nis. quādo aūt ſumit̄ per ſe: tunc ſignificat idem: ſed nō amplius cōſignificat: ſed per ſe ſignificat. Et per iſta patet quomō ſit itelligēda illa pars: q̄. ſ. nulla pars nois ſeparata ſignificat aliqd: aut eodē modo: ſicut ſignificat totū nomen. ¶ Preter particulas q̄s ponit Pau. in hac diffinitiōe: phs pmo perihermenias duas alias partes ponit. ſ. finita ꝛ recta. Vult enim phs q̄ nomen ſignificat aliqd determinatū ſed nomē infinitū: puta nō homo nil ſignificat determinatū. nullā enī naturā ponit determinatā: ſed quālibet aliā ab hoīe. vt ſolet cōiter dici ſuo modo de quolibet termino infinito: neqz dicēdū q̄ nomen infinitū remoueat̄ a diffinitione nois: per illā particulā: cuius nulla pars ꝛc̄. q2 poſſet dici q̄ illa pars hō ſeparata ſignificat aliqd. Sed iſtud non eſt: q2 ex quo eſt vnus terminus ly nō homo: ꝛ nō plures ſaltē per ſubordinationē. vt pz intuēti. ꝛ etiā vt videtur innuere phs. nec illa pars homo ab alia ſeparata ſignificat aliquid eodē modo ſicut totū. ¶ Addit etiā illam partē recta: q2 vult q̄ nullus obliquus caſus: ſed ſolum rectus ſit nomen. ¶ Unde nota q̄ licz iſti termini reſpublica mons aureus ꝛc̄. communiter ponant̄ eſſe nomina cōpoſita: non tamē eſt credēdū q̄ ſint cōpoſita ex multis: quoꝝ vnum vel plura ſint nomē vel nomina: vt nomen vel nomina ſunt: q2 tunc nō eſſent noia ꝓpter illā particulā: cuius nulla pars ꝛc̄. vt patet. Sed ideo ſic dicat̄: quia componunt̄ ex pluribus dictionibus ꝛc̄. ſic dicas de nomine infinito qd̄ eſt cōpoſitum: non modo pmo: ſed ſecūdo. ¶ Et ſiquis vellet q̄ tales termini etiā non cōponant̄ ex pluribus dictionibꝰ vt dictiones ſunt: quia in tali cōpoſitione amitterent vim dictionis ꝛ imaginādo q̄ ad hoc: q̄ aliquid ſit dictio requirit̄ q̄ ſubordinet̄ aut vni actui intellectus aut vni cōceptui. ¶ Eſt dicendū tunc q̄ tales termini nō ſunt magis cōpoſiti q̄ alia nomina niſi apparēter: ꝛ licz nō cōmuniter ſic teneamus: hic tamē eſt difficile impugnare hoc totum de termino vocali vel ſcripto: nō autē de mentali.

Dubiū vtile.

¶ Difficultas eſt. vtrū ſicut termino vocali aut ſcripto dantur rectus ꝛ obliquus: ita etiā termino mentali dentur rectus ꝛ obliquus. Videt̄ q̄ non. quia nullus terminus mentalis pōt declinari: vt patet intelligēti.

Solutio. C

¶ Ad quod dicas q̄ ſicut in voce aut in ſcripto dantur obliqui ꝛ recti caſus: ita etiā in mente fit: ꝛ nō valet argumentū. nullus cōceptus pōt declinari. ergo nō dantur obliqui ꝛ recti in mente: q2 illa res que eſt homo: pōt cōcipi modo recto ꝛ modo obliquo. cōceptus ergo ſignificans hominē modo recto: dicit̄ rectus. ſignificans aūt modo obliquo dicit̄ obliquus: ꝛ ſuo modo dicas de alijs noibus.

Notandum.

¶ Aduerte etiam q̄ iſta diffinitio nominis cōpetit pronomini quando aliquid ſignificat. vt patet conſideranti diffinitionem hanc: grāmatici tamē volunt q̄ pronomen nō ſit nomen: q2 pronomen ſignificat indeterminate: ꝛ nomen determinate debet ſignificare.

¶ Pars

¶ Pars ſecūda capl'i ſecūdi que eſt de verbo.

Diffō verbi. VErbum eſt terminus tēporaliter ſignificatiuus ⁊ extremoꝝ vnitiuus: cuius nulla pars aliqd ſignificat ſeparata: vt currit vel diſputat: ⁊ dicitᷣ primo tēporaliter ſignificatiuus ad differentiā nominis: qđ ſignificat ſine tēpore. Scđo dicitᷣ ⁊ extremoꝝ vnitiuus ad differētiā participij qđ ſignificat cum tēpore: ſed non vnit ſuppoſitū cū appoſito ſicut verbū: cetere aūt particule ponunᷣ ſicut in diffinitione nois.

Mēgbus. Notandum. Aduerte ꝙ Phs diffiniens verbū p̄mo perihermenias aliter diffinit ꝙ̄ magiſter cū aliter accipiat verbū. Dicit eniꝫ. Uerbū eſt vox ſignificatiua ad placitū cum tēpore: cuius nulla pars per ſe ſeparata ſignificat. Et eſt nota eoꝝ que de altero dicunᷣ finita ⁊ recta. per p̄mā particulā: vox ſignificatiua ad placitū. verbū cōuenit cum noie. per ſecūdā: cum tēpore. verbū differt a noie: ⁊ ꝯuenit cū participio. per tertiā: cuius nulla pars ſeparata ſignificat. differt ab oꝛone. per quartā: eſt nota eoꝝ que de altero dicuntur: differt a participio. Dr̄a iter phꝫ ⁊ magiſtrū in diffiniendo verbum.

Expō ſanc. doct. ¶ Hec particula a diuerſis diuerſimode exponitᷣ. Sanctus doctoꝛ di. Eſt nota eoꝝ que de altero predicantur: ideſt verbuꝫ eſt ſignificatiuū eoꝝ que predicanᷣ. i. verbum ſe tenet ex parte p̄dicati: ex quo ſignificat illud qđ predicatᷣ.

Expō Gratadei. ¶ Aliter Gratiadeus de itētione ſancti docto. verbū eſt eoꝝ que predicanᷣ. i. ſignificatiuū eoꝝ que p̄dicanᷣ: non ꝙ quicqd predicatᷣ ſit ſignificatuꝫ verbi: qꝛ tunc oīa predicata eſſent accidētalia: cuꝫ ſignificata verboꝝ ſint quedā accidētia: ſed pro tanto dicitᷣ ꝙ ſiue predicatur vnū nomē ſiue aliqd ipſum verbū eſt ſignū eorum que predicanᷣ: eo ꝙ rōne cōpoſitionis importate per verbū omnis p̄dicatio fit per verbū in actu ſiue ſit predicatio eſſentialis ſiue accidētalis.

Expō Bur. ¶ Burleus ꝟo dicit. Eſt nota eoꝝ. i. eſt pncipiū notificādi p̄dicatū de ſubiecto. Magiſter ꝟo dicit. eſt nota eoꝝ. i. eſt vnitiuū ſubiecti cuꝫ p̄dicato. ¶ Ultimo dicitᷣ finita ꝓpter verbuꝫ īfinitū. vt nō currit: ⁊ recta: ꝓpter obliquū verbū vt currebat: que nō ſunt verba ſm̄ Phm̄. Et ſic patet Philoſophum ſolū determinare de verbo vocali ⁊ non mentali nec ſcripto. ⁊ tm̄ de verbo finito ⁊ recto. Magiſter autē largius diffinit verbū dicens. Uerbū eſt terminus tēporaliter ſignificatiuus ⁊ extremoꝝ vnitiuus: cuius nulla pars ſeparata aliqd ſignificat. Et ſic patet ꝙ hec diffinitio eſt cōmunis ad omne verbū ſiue vocale ſiue mētale ſiue ſcriptū: ſiue finitū ſiue infinitū: ſiue rectū ſiue obliquū. per aliā particulā temporalr̄ ſignificatiuus: differt a nomine. Per illam particulā: cuius nulla pars ⁊c̄. differt ab oratione. Per illam extremoꝝ vnitiuus: differt a participio: qđ non vnit extrema: qꝛ nō regit aliqd a parte ante: ſed ſoluꝫ a parte poſt. ¶ Quid ſit ſignificare tēporaliter: ⁊ quomodo nulla pars ſeparata aliquid ſignificat dictum eſt in diffinitione nominis.

Ritus. Notādū p̄m. Notādū 2m. Circa diffinitū nota ꝙ eſt ſcđe habens duo ſignificata: ⁊ diffinitur ſolū pro formali ⁊ nō ꝓ ſeipſo: qꝛ ipſum eſt vnū nomen. ¶ Circa deſcriptionē eſt notādum ꝙ intelligitᷣ ſic: verbū eſt terminus: ⁊ hoc loco generis: ſignificatiuus tēporaliter: ideſt per modū fluxus: ⁊ in hoc differt a noie ⁊ multis alijs partibus oꝛonis: ⁊ extremoꝝ vnitiuus: ideſt vnitiuus ſubiecti ⁊ p̄dicati: ⁊ per hoc differt a participio: cui' nulla pars ⁊c̄. in hoc differt ab oratione.

Dubium. ¶ Sed iuxta iſtam deſcriptionē eſt bona dubitatio. ſ. an ly amat ſit verbuꝫ. Et arguitᷣ ꝙ ſic. qꝛ eſt pars orationis: ⁊ nō niſi verbum: vt patet. igitᷣ ⁊c̄. An ly amat ſit verbum. ¶ In oppoſitū arguitᷣ: qꝛ magiſter infra dicit: copula aūt ſemper eſt ſum es eſt.

Notandum. ¶ Pro ſolutione iſtius dubitationis: ⁊ vt inde appareant multe ꝯcluſiones. preſuppono duo. p̄m ꝙ omne verbū eſt extremoꝝ vnitiuuꝫ: ideſt ſubiecti ⁊ predicati. iſtud patet per oēs. 2° preſuppono ꝙ ſi eſt aliqua propoſitio cathegorica affirmatiua vera habens ſubiectū ⁊ predicatū: tunc ſubiectū ⁊ predicatuꝫ ſupponunt pro eodem: iſtud premiſſuꝫ patet per multos logicos. ⁊ ſi negaretᷣ. probatᷣ ratione. nam cum ꝓpoſitio cathegorica affirmatiua vt illa: homo eſt aial. ſit cōpoſitio: ⁊ ſignificet hoc eſſe hoc. aut igitᷣ ſignificat hoc eſſe hoc: quia ſubiectū ſit predicatū: aut hoc eſſe hoc: qꝛ illud pro quo ſupponit ſubiectū ſit illud pro quo ſupponit predicatum: ſed nō primū vt patet: qꝛ dictio que eſt ſubiectuꝫ nō eſt illa que eſt predicatū. igitur ſcđm.

D ¶ Iſtis ſtantibus rideo ad dubiū ponēdo. 7. cōcluſiones.

p° ꝯ. ¶ Prima. nullum verbū adiectiuū in logica eſt verbuꝫ. probatur. nullum verbū adiectiuū eſt vnitiuū extremoꝝ. igitᷣ concluſio vera. patet cōſequētia. ⁊ antecedens ꝓbatur: qꝛ ſi aliqd tale ſit vnitiuū extremoꝝ: ſit ꝙ ly creauit. in iſta: deus creauit celū. ⁊ arguitᷣ ſic: ly creauit: non vnit niſi ly deus: ⁊ ly celum. Sed iſta nō ſunt extrema. igitᷣ ⁊c̄. conſequētia patet cū maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbatᷣ ſic. Quādocūqꝫ in aliqua cathegorica affirmatiua vera ſunt duo termini: qui nō poſſunt ſupponere pro eodē: illi nō ſunt extrema: ſed in iſta. deus creauit celū: que eſt hō. ſunt duo termini: qui nō poſſunt ſupponere pro eodē: ſcilicꝫ ly deus: ⁊ ly celū. igitur illi nō ſunt extrema. cōſequētia patet cū maioꝛi per ſuppoſitū. ⁊ minoꝛ de ſe patet. ⁊ ſic patet p̄a cōcluſio.

p̄m corm. ¶ Ex iſta ſeqtur primo hoc correlariū. ſ. ꝙ ſolum verbū ſubſtātiuuꝫ eſt verbū in logica. ꝓbatᷣ. Aliqđ verbum eſt verbū in logica: ⁊ nullū adiectiuū eſt verbū in logica. igitᷣ ſolum ſubſtātiuū eſt huiꝰ.

2m corm. ¶ Scđo ſeqtur ꝙ omnis cathegorica de verbo adiectiuo debet reduci ⁊ ſubordinari vni de ſubſtātiuo. ꝓbatᷣ. omnis cathegorica debet habere verbū. per quod vniuntur extrema: aut ſubordinari vni habēti ipſum: ſed illa de adiectiuo non habet verbū. per quod vnianᷣ extrema: qꝛ per nullū fit iſta vnio niſi per ſubſtātiuū: vt patet in ꝯcluſione. igitur omnis talis debet ſubordinari vni habēti verbū ſubſtātiuum. per quod vnianᷣ extrema. tenet cōſequētia cum minoꝛi: ⁊ maioꝛ ꝓbatur: qꝛ omnis cathegorica debet habere ſubiectū predicatū ⁊ copulā principales partes ſui implicite vel explicite. per Paulū in littera.

3m corm. ¶ Tertio ſequitur ꝙ in mente nō eſt verbum adiectiuum: ⁊ ſic ly currit: ly incipit: ly ꝑmittitur: nō ſunt in mente: lꝫ appareat. patet hoc intelligēti.

2a ꝯ. ¶ Scđa cōcluſio. ly amat in voce ſubordinatᷣ huic cōplexo: eſt amans. ꝓbatᷣ ſic. iſta ꝓpoſitio. ſoꝛ. amat Joannē: ſubordinatᷣ huic. ſoꝛ. eſt amās Joannem. per tertiū correlariū: ſed ly ſoꝛ. ſubordinatur ſolum illi termino ſoꝛ. ⁊ ly Joānem illi termino Joānē: igitᷣ ly amat illi cōceptui eſt amans.

3a ꝯ. ¶ Tertia cōcluſio. verbū logicale nō regit obliquos. probatur. ſolū extrema reguntᷣ a verbo: ſed obliqui nō ſunt extrema. igitᷣ cōcluſio vera. patet cōſequētia cum maioꝛi: ⁊ minoꝛ ꝓbatur. quia ſi nō ſit vera: da oppoſitū: ⁊ ſit gratia exēpli ꝙ in iſta. deus eſt in celo: ly in celo ſit extremū. ⁊ arguitᷣ ꝙ non ſit. quādocūqꝫ in ꝓpoſitione affirmatiua vera ſunt duo termini: qui nō poſſunt ſupponere pro eodē: illi nō ſunt extrema: ſed ly deus: ⁊ ly in celo: nō poſſunt ſupponere pro eodē: vt patet. igitur nō ſunt extrema: qđ fuit ꝓbādū. Similiter arguitᷣ de iſta. ſoꝛ. eſt aſinus.

p̄m corm. ¶ Ex iſta cōcluſione. ſequitur p̄mo ꝙ ſi in ꝓpoſitione eſt aliquis

caſus obliquus ille regit̃ a nomine vel ab alia parte ora
tionis. probat̃: quia ab aliquo debet regi. ⁊ non a verbo
logicali. igit̃ ⁊c. ⁊ iſta eſt ſententia. B. Auguſtini ⁊ Alber/
2ᵐ cor.ᵐ tici ⁊ multoꝝ alioꝝ. ¶ Secũdo ſeqtur ꝙ omnis cathe
gorica que eſt de extremo obliquo dꝫ reduci ad rectum.
probat̃. omnis cathegorica debet hr̃e extrema: aut ſub/
ordinari vni habẽti. Sed illa de obliquo nõ habet extre
ma. vt patet in cõcluſione. igit̃ debet reduci: ⁊ ſubordi/
nari vni habẽti. conſequẽtia patet cum minori. ⁊ maior
4ᵃ ꝯ. patet per diffinitionẽ ꝓpoſitionis cathegorice. ¶ Quar
Pau. c. 27. ta ꝯcluſio. Quãdo obliquus in ꝓpoſitione vocali prece/
tra. lo. par. 4ᵐ dit rectũ: rectus ſe tenet ex parte predicati. vt gr̃a exem/
pli in iſta: ⁊ cõſimilibus: cuiuſlibet hoĩs aſinus currit: ly
aſinus ſe tenet ex parte predicati. ꝓbatur. quãdo vna ꝓ/
poſitio vocalis ſubordinat̃ mentali: eo modo quo termi
nus ſe tenet in mẽtali: eo modo ſe tenet in vocali: ſed iſta.
cuiuſlibet hominis aſinus currit: eſt vocalis: ⁊ per con/
cluſionẽ ſubordinat̃ huic mentali de recto. quilibet ho/
mo eſt homo: cuius aſinus currit. igit̃ ſicut ly aſinus: ſe te
net in vna ſe tenet in alia: ſꝫ in illa mẽtali ſe tenet ex par/
5ᵃ ꝯ. te predicati. igit̃ ⁊ in vocali: ⁊ patet cõcluſio. ¶ Quinta
ꝯcluſio. Nulla ꝓpoſitio eſt de ſcd̃o adiacẽte in mẽte. ꝓ/
batur. omnis ꝓpoſitio vocalis ſubordinatur mentali in
qua eſt verbũ vniens extrema: ſed vbi eſt verbũ vniens
extrema ibi nõ eſt ꝓpoſitio de ſecũdo adiacente: ſed de
6ᵃ ꝯ. tertio. igitur cõcluſio vera. ¶ Sexta cõcluſio. ly eſt: ⁊ ly
eſt in iſtis vocalibus: aſinus eſt ſortis: ⁊ aſinus eſt ſortes:
non ſunt ſynonyma. patet: q2 ly eſt. in pͥma ſubordinatur
verbo ⁊ nomini. ⁊ in ſcd̃a verbo tm̃. igitur ⁊c. patet con/
ſequẽtia. ⁊ antecedens ꝓbatur: quia iſta. aſinus eſt ſortis
ſubordinat̃ iſti: aſinus eſt aſinus ſortis: vt patet ſupra.
Ad dub.ᵐ di. Et ſic patet ſolutio dubij: q2 dicit̃ ꝙ ly amat: nõ eſt ver/
Ultima ꝯcl̃o. bum logicale: ſed grãmaticale. ¶ Ultima ꝯcluſio. Ali/
qua eſt cathegorica que nõ habet verbũ logicale. pꝫ de
Cõtra 5ᵃᵐ cõ iſta. ſor. amat petrũ. ¶ Sed arguit̃ cõtra cõcluſionem
cl̃onẽ inſtat̃. quintã. probãdo ꝙ in mẽte ſit ꝓpoſitio de ſecũdo adia/
cente: q2 in mente eſt ꝓpoſitio de tertio: ſed vbi eſt totũ
eſt quelibet eius pars. igit̃ in mente eſt quelibet pars ꝓ/
poſitionis de tertio adiacẽte: ſed vna pars eſt illa de ſe/
Cõtra vltimã cũdo. igitur cõcluſio falſa. ¶ Scd̃o arguit̃ cõtra vltimã
ꝯclonẽ argr̃. cõcluſionẽ. q2 illa cõtradicit diffinitioni ꝓpoſitionis ca/
thegorice vbi dicit̃ ꝙ eſt illa que habet ſubiectũ predi/
Ad pͥᵐ catum ⁊ copulam. ¶ Ad pͥᵐ ꝯcedit̃. ꝙ in mente eſt pars
ꝓpoſitionis de tertio adiacente: ſed dicit̃ ꝙ illa pars nõ
Ad 2ᵐ eſt propoſitio: q2 non eſt cõpoſitio aut diuiſio. ¶ Ad 2ᵐ
dicetur in diffinitione cathegorice.

Manfre. **Circa** diffinitionẽ verbi aduerte ꝙ illa pars ſigni/
Notãdũ pͥᵐ. ficatiuus nõ ſumitur eodẽ modo ſicut in dif/
E finitione nominis. nõ enim ꝓprie eſt verbũ niſi ſubſtan
tiuũ. verba enim adiectiua nõ verba ſunt niſi pro quãto
includunt in ſe verbũ ſubſtãtiuũ: ⁊ ideo cũ teſte Philo/
ſopho pͥmo perihermenias. copula que eſt verbũ ſub/
ſtantiuũ: ſignificet copulationẽ quandã: quã ſine extre/
mis nõ eſt intelligere. Dicendũ eſt ꝙ tale verbũ nõ ali/
qd ſignificat ſicut facit nomẽ: ſed debet itelligi illa pars
ſignificatiuus: cum illa alia tẽporaliter. Jta ꝙ totum hoc
(temporalr̃ ſignificatiuus) ponat̃ pro vna parte ⁊ non
Notãdũ 2ᵐ. pro duabus. ¶ Aduerte vlterius ꝙ lꝫ verbũ ſignificat
cum tẽpore. i. per moduꝫ fluxus ⁊ fieri ⁊ cum differẽtia
aliqua tẽporis: nõ tamen ſignificat tempus. vnde ſimile
eſt de verbo ſicut de iſtis terminis pater filius: ⁊ de his
alijs: album: nigrũ: ⁊ de alijs cõſimilibus. nam ſm̃ verã
opinionẽ iſte terminus albũ non ſignificat ſubiectũ cui
ineſt albedo: ſed ſolũ ſignificat albedinẽ cõnotãdo ſub/
iectum ſuũ. Jta ꝙ nõ valet argumẽtum: cõnotat ſubm̃.
ergo ſignificat ſubiectũ: ſimiliter iſte terminus pater cõ/
notat terminũ ſuum ad quẽ dependet: ⁊ tñ nõ ſignificat
eundem. Jta verbũ ſignificat cõnotando tẽpus: ⁊ tamẽ
nõ ſignificat tẽpus. ¶ De participio teneas: ꝙ etiã ipm̃
ſignificat cum tẽpore. participiũ enim p̃ſentis temporis
vniatur quocunqꝫ verbo volueris ſignificat cum diffe/
rentia p̃ſentis temporis. dicẽdo enim ſor. erit legens: ly
legens ſignificat cum tẽpore: ꝙ aliquando erit preſens.
Et ſimilr̃ ſuo modo dicas de participijs preteriti ⁊ futu
ri tẽporis: differt tamẽ per alias particulas participiũ a
verbo: quid aũt ſit participium cõſiderat̃ a grãmatico ⁊
nõ in ꝓpoſito noſtro. ¶ Alia eſt particula: ly extremo/ Notãdũ 3ᵐ.
rũ vnitiuus. Circa quã nota ꝙ per hoc põt patere illud F
qd̃ ſuperius notaui: ſcilicet ꝙ verbũ proprie dictum ſit
ſolum ſubſtãtiuũ verbũ ⁊ non aliud. nam verbũ adie/
ctiuũ nõ vnit ſubiectũ cũ predicato que in ꝓpoſito vo/
cantur extrema. Et illo modo dicimus verbũ adiectiuũ
vnire: eo ꝙ includat in ſe ſubſtãtiuum verbũ. ¶ Nota Notãdũ 4ᵐ.
tamen ſm̃ Tiſberum in pͥmo ſophiſmate. 3ᵒ principali G
ꝙ duplex datur verbũ ſubſtantiuũ: affirmatiuũ. ſ. ⁊ ne/
gatiuũ. vnde ly ſum es eſt affirmatiuũ eſt ⁊ ſubſtãtiuũ:
ly nõ ſum non es non eſt negatiuũ eſt ⁊ ſubſtãtiuũ eſt: ⁊
vult ꝙ equiualeat vni ſoli actui intell'ſ negatiuo. ¶ Ad/ Notãdũ 5ᵐ.
uerte vlterius ꝙ iſtud verbũ eſt aliquãdo mere ſubſtã/
tiuũ eſt: ⁊ eſt quãdo copulat extrema explicite: vt dicẽ/
do homo eſt aial: ⁊ ſimiliter dico de ly non eſt ſm̃ Tiſ/
berum. aliquãdo aũt quodlibet illoꝝ eſt adiectiuũ: ⁊ eſt
quãdo predicat̃ 2ᵐ adiacens ⁊ non ponit̃ explicite pre/
dicatũ: vt dicẽdo homo eſt: aut Adam nõ eſt: ⁊ tunc tale
verbũ includit in ſe ſubſtantiuũ: vt homo eſt reſoluit̃ in
hanc: homo eſt ens: in qua ly eſt: eſt mere ſubſtãtiuũ: ⁊ ſic
non amplius reſoluit̃ in aliud ſubſtantiuũ: quia tũc eſſet
proceſſus in infinitũ: vt patet intuẽti. ¶ Ex iſta etiã par/ H
ticula habet̃ ꝙ omne illud qd̃ proprie eſt verbũ eſt re/
latiuũ: aut ſaltẽ relationem cõnotans: quia dicit vnionẽ
que eſt relatio. ¶ Ex quo habet̃ veritas illius dicti qd̃
ponit̃ etiam a Tiſbero in 3ᵒ pͥncipali eiuſdẽ ſophiſma/
tis: ſcilicet ꝙ tot ſunt actus copulãdi vel diuidẽdi in mẽ/
te quot ſunt ꝓpoſitiones mentales affirmatiue vel ne/
gatiue. variatis eniꝫ extremis relationis aut diuerſimo/
de cõſideratis. variat̃ etiam relatio numero: vt patet in/
tuenti. Et ideo variatis terminis extremis: aut alio mo/
do apprehenſis ꝓpoſitionis affirmatiue aut negatiue:
variat̃ etiam vnio vel diuiſio numero copulans vel di/
uidens illa extrema: ⁊ ex cõſequẽti variatur actus: quod
eſt verbũ ſubſtantiuũ affirmatiuũ vel negatiuũ. ¶ Alia Notãdũ 6ᵐ.
particula: cuius nulla pars aliqd ſignificat ſeparata in/
telligat̃ vt in diffinitione nois. vnde tenẽdo ſm̃ Tiſbe/
rum ꝙ ille terminus nõ ſum: ſit vnuꝫ verbũ ſubſtãtiuũ.
dicamus ꝙ illa pars ſum ſeparata ab alia nõ ſignificat
aliquid eodẽ modo: ſicut ſignificat totum: ſicut dictũ eſt
in diffinitione nominis: de iſtis terminis reſpu. Catonis:
⁊ de alijs ſimilibus. Et ſic dicas ꝙ tale verbuꝫ etiam in
voce vel in ſcripto nõ componit̃ ex aliqbus quoꝝ aliqd
remaneat verbum in tali cõpoſitione. Sed forte poteſt
concedi ꝙ eſt cõpoſitum: quia cõponitur ex multis di/
ctionibus vt ſuo modo notaui de noie. ¶ Nota vlteriꝰ Notãdũ 7ᵐ.
ꝙ lꝫ cõcedamus illas amo eſt verbũ ⁊ eſt eſt verbũ: non
tamen pro iſtis terminis: amo ⁊ eſt, que ſunt ſubiecta il/
larũ ꝓpoſitionũ: ſed pͥmam cõcedimus ratione cõſimi/
lium terminoꝝ amo. ego amo deum. ego amo ſortem: ⁊
de alijs conſimilibus. ſecũdam autẽ concedamus ratio/
ne cõſimilium terminoꝝ eſt: vt ſortes eſt homo. homo
eſt animal. ⁊ ſimiliter dicas de alijs verbis: aut adiecti/
uis aut ſubſtãtiuis. vnde ſubiecta illaꝝ ſunt nomina: cuꝫ

materialiter

materialiter ſupponant:ꝛ nõ verba.neganda eſt hec ꝓpoſitio.omne amo eſt verbũ:ꝛ cõcedende ſunt iſte due: aliquod amo eſt verbum:aliquod amo nõ eſt verbum. ꝑma conceditᷣ pro illo termino amo:ego amo deũ.ſecũda autem per ly amo.in iſta:amo eſt verbum.

¶ Pars tertia capituli 2ⁱ que eſt de orõne.

Diffõ oratõis.

Oratio eſt terminus ſignificatiuus: cuius aliqua pars aliquid ſignificat ſeparata:vt homo albus:deum eſſe. Ultima particula ponitᷣ ad differẽtiam nominis ꝛ verbi:quoꝝ partes nõ ſignificant ſeparate. Orationum alia perfecta alia imperfecta. Oratio perfecta eſt illa que perfectum ſenſum generat in animo auditoris: vt homo currit. Oratio imperfecta eſt illa que imperfectũ ſenſuꝫ generat in animo auditoris:vt homo albus:deũ eſſe. ¶ Notãdum ꝙ tres ſunt ſpecies orõnis perfecte. Orationuꝫ perfectaꝝ alia indicatiua: vt homo currit:alia imperatiua: vt doce Joãnem:alia optatiua: vt vtinam eſſem bonus logicus.

Orõnũ diuiſo. Pau.lo ma. 2° fo.101.fa. ꝑ°.ibi.de 5°.

Notandum.

Mẽghus. Notandum. Cap.4.

Aduerte ꝙ Philoſophus diffiniẽs orõnẽ.ꝑ periherme.dixit.Oratio eſt vox ſignificatiua:cuius partiũ aliqua eſt ſignificatiua ſeparatim:vt dictio ſed nõ vt affirmatio.affirmatio hanc vltimã particulã poſuit non ꝙ nõ ſit aliqua oratio:cuius pars nõ ſignificet.vt affirmatio:qꝛ pars hypothetice ſignificat vt affirmatio:ſed qꝛ hoc non eſt cõmune orationi.ſ.habere partẽ que ſignificet vt affirmatio:ſed bene cõpetit cuilibet orationi habere partẽ que ſignificet vt dictio. Et diuidit Philoſophus orationẽ in has qnqꝫ ſpẽs.ſ.enuntiatiuã/vocatiuã interrogatiuã/imperatiuã/ꝛ deprecatiuã. Cauſa huiꝰ diuiſionis eſt:qꝛ hõ aut percipit veritatẽ rei:ꝛ ad hoc ordinatᷣ enuntiatio:que eſt orõ indicatiua ſignificans veꝝ vel falſuꝫ:aut dirigit ꝛ ordinat aliũ:aut ad attendẽdum mẽte:ꝛ ad hoc ordinatᷣ vocatiua orõ:aut ad exequẽdum opꝰ:ꝛ ad hoc ordinatᷣ orõ interrogatiua:aut ad reſpõdendũ voce:ꝛ ſic duplr:aut quãtũ ad iferiores:ꝛ ſic deſeruit orõ deprecatiua:aut quãtum ad ſuperiores:ꝛ ſic deſeruit orõ imperatiua. Alie aũt orationes ad aliqᷓ iſtaꝝ ſpecieꝝ reducunturᷣ.dubitatiua eniꝫ ſiue ſubiunctiua reducitᷣ ad interrogatiuã ſiue optatiuã vel ad deprecatiuã. Magiſter aũt largius diffiniens orõnẽ dixit. Oratio eſt terminus ~~tẽporalit ſignificatiuus~~:cuius partes aliqd ſeparate ſignificant.vltima particula ponitᷣ ad diaꝫ nominis ꝛ verbi.Et diuidit orõnẽ. ꝑ in perfectã ꝛ in iperfectam.Deinde ꝑfectã in quatuor ſpẽs.ſ.indicatiuã/optatiuam/imperatiuã/ꝛ ſubiunctiuã.Ex his pꝫ ꝙ magiſter largius accipit orationẽ:qꝛ pro ſcripta vocali ꝛ mentali. Phs aũt pro vocali tñ que ꝓprie oratio.i.oris ratio diᷣ. Patet ſcdo ꝙ vterqꝫ bene diuidit orõnẽ:ſed ſm aliã cõſiderationẽ diuidit Phs:ꝛ ſm aliã magiſter. Naꝫ Phs diuidit orõnẽ ſm ꝓceſſionẽ veritatis ꝛ ordinationẽ aliorum. Magiſter aũt ſm diuerſitatẽ modoꝝ verbi.Oratio perfecta ſic diffinitᷣ a magiſtro. ¶ Eſt que ꝑfectum ſenſum generat in aĩo auditoris:ꝛ hec eſt data per reſpectũ ad ſignificatũ. Alij aũt aliter diffiniunt orõnẽ ſic.eſt cõgrua dictionũ ordinatio:ꝛ eſt data per terminos ſiue dictiones.Ex his aũt duabus fit vna cõpleta ſic. Oratio perfecta eſt cõgrua dictionũ ordinatio perfectã ſententiã demõſtrans.Aliqui tñ faciunt dĩam inter orõnẽ perfectam ꝛ cõgruã. Perfecta diciᷣ per reſpectũ ad ſignificatum.Congrua vo per reſpectũ ad ordinationẽ rectaꝫ dictionũ:ꝛ omnis ꝑfecta eſt cõgrua:ꝛ nõ ecõuerſo:ꝛ de cõgrua grãmaticus cõſiderat:de ꝑfecta vo logicus. Oratio imperfecta ſic diffinitur:eſt que imperfectũ ſenſum generat in animo auditoris:ꝛ eſt triplex.qdam enim ſine verbo:vt homo albus:qdam cum ſolo verbo infinito:vt deum eſſe:quedã cum verbo indicatiuo famulari nõ ſignificans verũ nec falſum:vt ſor.incipit.

Non aſſignat Pau niſi tres ſpẽs.

Phs ſtet ma gĩm ꝛ Pꝰ hĩm de mõ accipiendi orõnem.

Ritius. Cõtra deſcriptionẽ arguitᷣ primo.

Contra iſtam deſcriptionẽ arguitᷣ duplr. Primo ſic.iſta diffinitio cõpetit alteri a diffinito. igitᷣ nõ eſt bona.patet ꝯña.ꝛ añs probatᷣ:qꝛ ly Petrus paulus nõ eſt oratio:ꝛ tamẽ partes ſeparate ſignificant. igitᷣ ꝛc. ¶ Scdo ſic.illa diffinitio nõ cõpetit oĩ orõni.igitur eſt mala.patet ꝯña.ꝛ añs ꝓbatᷣ:qꝛ ſubordinatᷣ ly a. huic.ſor.eſt homo.Et argᷣ ſic.ly a.eſt orõ:ꝛ tñ nulla pars ſeparata ſignificat.igitᷣ ꝛc.tenet ꝯña cum maiori:qꝛ eſt orõ ꝑfecta:ꝛ minor etiã pꝫ.qꝛ ly a.nõ hꝫ ꝑtes. ¶ Ad ꝑm iſtoꝝ rñ.ſicut eſt dictũ in diffõne nõis. ¶ Ad 2m dicetur infra in diffõne cathegorice. ¶ Orationũ alia ꝛc. ¶ Cõtra iſtas diffõnes arguitᷣ ſic. Jſtis datis ſequitur ꝙ nulla eſt orõ ꝑfecta:aut imꝑfecta niſi vocalis.ꝯñs falſuꝫ.ꝛ cõſequẽtia ꝓbatᷣ:qꝛ nulla generat perfectũ aut imperfectũ ſenſum in animo auditoris niſi illa que audit.igitᷣ tñ vocalis erit perfecta aut imꝑfecta. ¶ Reſpõdeo breuiter ꝙ vtraqꝫ diffinitio eſt falſa de virtute ſermonis:ſed debet ſic dici.oratio ꝑfecta eſt illa que eſt apta generare ꝑfectũ ſenſum in animo auditoris.i.intelligentis.

Arguitᷣ 2°.

Ad ꝑm dĩ. Ad 2m

Manfre. Notãdã ꝑm.

Circa diffinitionẽ orationis aduerte ꝙ ad hoc ꝙ aliqui termini ſint oratio:oportet ꝙ ſint vnꝰ terminus cõplexus eo modo quẽ declaraui circa vltimam diuiſionem terminoꝝ. Addendo tamẽ alias particulas poſitas in diffinitione nõis:ꝛ ideo iſti termini.homo aſinus:nõ ſunt vna oratio ꝓpter tactam rõnem. Et lꝫ hoc exẽplum.nõ omnis ſit vnus terminus:nõ tamẽ eſt oratio ꝓpter defectũ ſecũde particule illius.nulla eniꝫ pars aliqd ſignificat ſeparata:vt patet. ¶ Nota etiã ꝙ nõ fit mentio de ſignificare cum tẽpore:quoniã aliqua oratio ſignificat cuꝫ tẽpore:vt iſta.homo eſt animal:aliqua aũt ſine tẽpore:vt iſta.homo albus:que eſt oratio apud logicos:lꝫ apud grãmaticos non. ¶ Aduerte vlterius.ꝙ nõ ex hoc ꝯcludimus ꝙ aliqd ſit oratio:quia ſignificet multa.vbi enim ponatᷣ ꝙ ille terminus.a.ſignificet deũ eſſe: tunc ſignificat multa:ꝛ tamen nõ eſt oratio:ꝛ ſimili modo dicẽdo.homo eſt animal:ꝛ ecõuerſo.ly ecõuerſo nõ eſt oratio:ſaltẽ ratione iſtius ſignificati:animal eſſe hominẽ:importati per eundem terminũ:quia ad hoc ꝙ ſit oratio requiritᷣ ꝑter particulas poſitas a Paulo vel ſaltem ille ſunt ſic intelligẽde ꝙ ſignificet per modũ complexi:ſignificare autẽ per modum complexi:eſt totũ ſignificare totũ:ꝛ partes ſignificare partes ſignificati. Jta ꝙ parti ſignificati aſſignãdum ſit vnũ ſignificatũ particulare importatũ per illum:puta dicendo.omnis homo: ly omnis ſubordinatᷣ vni actui mentali:ꝛ ly homo:ſignificat hominẽ:totum aũt illud cõplexum ſignificat oẽm hoiem. Simili modo dicẽdo.homo albus ſignificat hominẽ album:ꝛ illi parti homo reperio ꝓprium ſignificatũ:ꝛ ſimiliter illi termino albus.nõ ſic autẽ eſt de iſto termino.a.vbi ponatᷣ ſignificare deũ eſſe:quia nulla eſt pars illius ſignificans deum aut eſſe:non tamen dico ꝙ oporteat orationẽ ſignificare per modũ complexi complexione verbali:vt dicaꝫ de ꝓpoſitione:quia aliqua ſignificat cum tẽpore:ꝛ aliqua non. ¶ Pro iſta materia de ſignificare per modũ complexi.vide Burleũ in poſtpredicamentis.capitulo de oppoſitione contradictoria.

Notãdũ 2°.

Notãdũ 3m.

vide eundem in pmo peribermenias. capitulo pmo. vbi Philoſophus dicit φ alique voces ſignificant vez vel falſum: ⁊ alique nõ. Uide etiã Sermonetã ſequẽtẽ doctrinã Burlei quo ad hoc in pncipio expoſitionis cõſequentiaz Strodi.

Notãdũ 4ᵐ. ¶ Aduerte vlteri⁹ φ lʒ oͦonis aliqua pars aliquid ſignificet ſeparata: nõ tamẽ oportet φ oĩs. dicẽdo enim ſoꝛ eſt homo. illa ſyllaba ſoꝛ non ſignificat aliqd ſeparata: vt patet. ⁊ tamen eſt pars totius: quia eſt partis.

Notãdũ 5ᵐ. ¶ Cõſidera etiã φ quãdo dicitur in diffinitione oͦonis perfecte φ illa generat perfectũ ſenſuʒ in animo auditoꝛis intelligẽda eſt iſta particula ad bonũ ſenſum: qꝛ intellectus pprie eſt quĩ generat perfectũ ſenſum: ſed quia intellectus vtitur oͦone tanq̃ inſtrumẽto. Ideo dicimus illã generare perfectũ ⁊c. ſicut ſolemus dicere φ ſecuris ſcindit ligna: qꝛ inſtrumẽtum. Etiã intellige tam legentem q̃ʒ etiã concipienteʒ ppoſitionẽ: ſed magis fit mentio de auditoꝛe: qꝛ datur iſta diffinitio per reſpectuʒ ad diſcipulũ audiẽtem.

Notãdũ 6ᵐ. Dubiũ vnicũ. ¶ Aduerte vlterius φ eſt difficultas cõmunis. Utruʒ ppoſitio dubia generet perfectũ ſenſum. puta iſta: rex ſedet. Et videt̃ φ non. Significat enim ſignificatũ dubiũ tibi ergo nõ perfectũ ſenſum generat: ⁊ ſimile argumẽtum eſt de ppoſitione falſa. verbi gratia. de iſta. homo eſt aſinus. Ex quo enim ſignificat tibi falſum: nõ videtur pfectum ſenſum gñare.

Solutio. ¶ Sed iſta friuola ſunt: per generare eniʒ perfectũ ſenſum intelligo quãdo oratio ſignificat vnũ ſignificatum qδ quietat intellectũ: ita φ nõ manet pendulus expectans aliquid aliud ſiue modo ſignificatũ illud ſit dubiũ ſiue falſuʒ de hoc non eſt cura. vnde iſta ppoſitio: rex ſedet: ſignificat quieſcẽter regem ſedere: ⁊ nõ depẽdenter: ⁊ ſic dicas de ppoſitione falſa.

K

Notãdũ 7ᵐ. ¶ Nota etiã φ lʒ Paulus dicat φ oͦo indicatiua ſit pfecta: non tamẽ de omni tali hoc eſt vez. nam iſta oratio ſoꝛtes incipit: nõ eſt pfecta: ⁊ tñ eſt indicatiua: ſimilr ſi dicam / quis currit / quis legit / tenẽdo indicatiue nulla illaꝝ eſt pfecta cum nõ generet aliqua illaꝝ perfectũ ſenſuʒ: imo ſignificat depẽdẽter: vt patet. ⁊ tñ quelibet illaꝝ eſt indicatiua.

Notãdũ 8ᵐ. ¶ Nota etiã φ ſi dicat̃ qs legit: ⁊ reſpõdeat̃ ſoꝛtes. ille terminus ſoꝛtes nõ eſt oratio: lʒ ſignificet ſoꝛtẽ legere: quia non ſignificat illud per modũ complexi: vt ſuperius etiaʒ notaui. ⁊ ſimiliter dicas de verbis pme aut ſecũde perſone: qꝛ illa per ſe ſumpta nõ ſunt orationes ppter cauſaʒ tactã: ⁊ non valet argumentũ. ly ſoꝛtes aut talia verba: vt ſuperius ſumunt̃ equiualent in ſignificando orationibus. ergo ſunt orationes: quia differunt in modo ſignificandi.

¶ Caput tertium primi tractatus.

¶ Capitulum de propoſitione.

Diffinitio ppoſitionis.

Propoſitio eſt oratio indicatiua verum vel falſuʒ ſignificans: vt homo currit. ponitur oratio loco generis: qꝛ omnis ppoſitio eſt oratio ⁊ non econuerſo.

Paulo. in 2ᵒ. fo. 101. fa. 1ᵃ

Scδo dicit̃ indicatiua: qꝛ ſola indicatiua eſt ppoſitio: nõ aũt iperatiua nec optatiua.

Pro toto cᵒ. vide P°. 34. ſm. 4. dubiũ.

Ultimo annectitur verũ vel falſuʒ ſignificans ppter tales orationes. ſoꝛtes põt: plato incipit: que nõ ſunt ppoſitiones: non obſtãte φ ſint indicatiue: qꝛ non ſignificant verũ nec falſum cum ſint orationes imperfecte.

Mẽghus. Notãdũ pᵐ. Cap. 5.

Aduerte φ Phs diffiniens enũtiationẽ p̃ pyher. q̃ eſt idẽ realr φ ppõ dicit. Enuntiatio eſt oratio ſignificans vez vel falſum: cuius q̃tuoꝛ diuiſiones aſſignant̃. ¶ Pmo eñi diuidit̃ enuntiatio in enũtiationẽ vnã ſimplr: ⁊ vnã per cõiunctionẽ. i. cathegoricaʒ ⁊ hypotheticã. ¶ Scδo enũtiatio vna ſimpliciter in affirmatiuã ⁊ negatiuã. ¶ Tertio diuidit̃ enũtiatio vna ſimplr in enũtiationẽ de ſubiecto vlı: ⁊ in enũtiationẽ de ſubiecto ſingulari. ¶ Quarto diuidit̃ enũtiatio in vnaʒ ⁊ plures: ſed hec eſt cõioꝛ diuiſio: ⁊ p⁹ inter oẽs: ſed ẽt impropria: qꝛ oĩs enuntiatio eſt pprie vna: ſed improprie diuidit̃: ſicut hõ improprie diuidit̃ in hominẽ verum ⁊ hoiem moꝛtuũ. Iſte diuiſiones ſic ordinant̃. Enuntiatio diuidit̃ in vnã ⁊ plures. Enuntiatio vna diuidit̃ in cathegoricã ⁊ hypotheticaʒ. Cathegorica diuidit̃ in affirmatiuam ⁊ negatiuã: ⁊ iteꝝ cathegorica diuidit̃ in ſingularẽ: ⁊ illã de ſubiecto vlı. Phs aũt ponit aliã diuiſionẽ enũtiationis in ſimplicẽ ⁊ cõpoſitã: ſʒ ſm aliquos coincidit in illã que eſt in vnã ⁊ plures. Boetius tñ vult φ diuiſio illa que eſt in vnã ⁊ ples referat̃ ad ſignificata: ſed ſimplicitas ⁊ cõpoſitio refert̃ ad voces. Magiſter aũt diffiniens ppõnẽ dixit. Propoſitio eſt oͦo indicatiua veruʒ vel falſuʒ ſignificans. In qua diffõne ponunt̃ tres particule. Prima oͦo: que eſt genus: ⁊ capitur vt ſe extẽdit ad ſcriptã vocalẽ ⁊ mentalẽ. Scδa indicatiua per quã differt ab oͦonib⁹ alioꝝ modoꝝ. Significans verũ vel falſum eſt alia dĩa: per quã differt ab oͦonibus idicatiuis nõ ſignificãtibus veꝝ vel falſuʒ: vt ſoꝛ. incipit: plato põt.

Notãdũ 2ᵐ. Paulo. in. fo. 5ᵒ. 12. 4ᵒ. ibi. ad illõ dẽ.

¶ Nota φ ly ſignificans vez vel falſuʒ: capit̃ pro eẽ ſignificatiuũ veri vel falſi. Nã ſigns pprie dicit actũ: ſed ſignificatiuũ dicit aptitudinẽ: nõ ppoſitio q̃ eſt in libro clauſo eſt ppoſitio: ⁊ tñ nõ ſignificat vez nec falſum: ſed ſignificatiua eſt veri vel falſi.

L

Notãdũ 3ᵐ. Significare vez vel falſuʒ dupliciter.

Et nota vlterius φ ſignificare verũ vel falſum: ſiue eẽ ſignificatiuũ veri vel falſi eſt 2ʳ. Uno⁹ quieſcenter. Alio⁹ nõ quieſcenter. Quieſcẽter eſt qñ intellect⁹ quieſcit audita illa oͦone ſignificãte: ⁊ ſic oͦo indicatiua ſigt verũ vel falſum: vt iſta. deus eſt: que generat pfectũ ſenſuʒ in aĩo auditoꝛis. Nõ qeſcẽter ꝯo eſt: qñ intellectus nõ qeſcit audita illa oͦone: vt deũ eſſe: qꝛ nõ generat pfectũ ſenſuʒ in aĩo auditoꝛis. p⁹ ſignificat veꝝ vel falſuʒ: ſʒ 2ᵒ nõ.

Dubium. ¶ Dubiũ eſt cur magiſter addit illã particulã indicatiua diffoni Phi: aut q̃ diffinitio Phi diminuta eſt: aut diffinitio magri eſt ſuperflua.

Reſponſio. ¶ Ad qδ eſt dicẽdũ: φ nec illa eſt diminuta nec iſta ſuperflua. Pro quo aduerte φ ppõnes alioꝝ modoꝝ (vt dicit Phs periher.) nõ ſignificãt veꝝ nec falſuʒ. Omnis ergo oͦo ſigns veꝝ vel falſuʒ eſt indicatiua. ⁊ ſic patʒ φ diffinitio Phi nõ eſt diminuta: nec iſta ſupflua: lʒ ponat̃ iſta particula indicatiua: qꝛ diffinitio tũc dr̃ eſſe ſupflua qñ nõ cõpetit oĩ ꝯtento ſub diffinito: vt ſi per diffinitionẽm aĩalis aſſignaret̃ hec. ſubſtãtia aĩata ſenſitiua rõnalis eſt ſupflua: qꝛ nõ cõpetit oĩ aĩali: ⁊ tunc eſt diminuta: qñ cõpetit alteri a diffinito: vt ſi pro diffinitione aĩalis aſſignet̃ iſta. ſuba aĩata: ⁊ nõ aliud: tunc eſt diminuta: qꝛ cõpetit alteri a diffinito: vt plante. Ex his pʒ φ diffinitio magiſtri nõ eſt ſuperflua nec diminuta cũ ꝯuertat̃ cuʒ diffinito.

Cap. 5. Notandum.

¶ Magiſter ergo addit illã particulã indicatiuã nõ tanq̃ neceſſariã: ſed ad exprimẽdaʒ magis nãm ppõnis ſicut cũ diffinit̃ aĩal ſic. ſuba aĩata ſenſitiua diffinitio eſt bona: ⁊ etiã eſt bona ſi ſilr addat̃ hec particula coꝛpoꝛea: ſic dicẽdo. aĩal eſt ſuba coꝛpoꝛea aĩata ſenſitiua. Et nõ valet ſi dicat̃ illa particula includit̃ in alus. ergo fruſtra ponit̃: qꝛ q̃uis includat̃: nõ tñ ꝯuertit̃ cũ aliqua illaꝝ.

Rñ⁹ ad tacitã obiectionem.

Alia rñſio. ¶ Uel aliter põt dici φ illa particula indicatiua eſt neceſſaria in diffõne ppõnis: qꝛ ſine illa diffinitio nõ ꝯuerteret̃ cũ diffinito: qꝛ nõ oĩs oͦo ſignificans veꝝ vel falſuʒ eſt ppõ.

Inſtãtia ꝯtra pͦpoſitionem. Cap. 5. ¶ Et ſi dicis. hoc eſt ꝯ Phm p̃ periher. quĩ dicit. oͦones alioꝝ modoꝝ: non ſignificare verũ vel falſum: ⁊ etiam qꝛ diffinitio Phi eſt diminuta

cum cõpetat

Responsio. M

cū cōpetat alteri a diffinito .s. orationi infinite. ¶ Dicit q significare verū vel falsū dupl'r pōt capi. s. ppriè vt significare verū vel falsū quiescēter. Alio° cōiter: siue quiescēter siue nō quiescēter significet verū vel falsū. Primo mō accipit Phs. ⁊ illo mō ois oratio significās verū vel falsū est ppō. Scdo° accipit magr̄. ⁊ sic nō ois oīo significans verū vel falsū est ppō. ⁊ sic pȝ solō ⁊c̄. ¶ Aduerte vlterius q ista verba icipit/pōt/⁊ similia: pñt dupl'r cōsiderari. Uno° vt famularia sunt. Alio° nō vt famularia. Si vt famularia ɔsiderent̄ scias ex grāmatica q hñt famulari infinitiuis: cū qb° iungunt̄: ⁊ sic erūt psonalia vel impsonalia ſm q sunt infinitiua qb° famulant̄. Si vo considerent̄ nō vt famularia: tūc erunt vba psonalia: vt ly incipit est verbū actiuū pur. ⁊ ly pōt absolutū. Si pmo mō ɔsiderent̄ iste oīones nō significāt verū vel falsū. sortes pōt: plato icipit: cū sint impfecte ⁊ nō significēt verū neqȝ falsum: seu pfectū sensū in aīo auditoris. Si vo ɔsiderentur scdo mō: erūt pfecte ⁊ signāt verū vel falsū. ꝑ igitur accipit magister. ¶ Aduerte vlteri° q eadē oīo est enunciatio: ppō: ɔclo: ⁊ iterrogatio realr: sed differūt rōne: qr dī enunciatio inquātū enūciat aliqd de aliquo. s. verū vel falsū. Dicit̄ ppō inquātū iponit̄ ad iferēdū aliqd aliud: ⁊ ppositio dicat̄ pro alio posito: vt premissa que ponit̄ pro ɔclone iferēda. Dicit̄ ɔclo inquātū ɔcludit̄. Dicit̄ aūt iterrogatio iquātū iterrogat̄ ⁊ pponit̄ sub modo dubij: ⁊ et pōt dici questio: ⁊ est idubitabilis ppositio. In presenti sumit magister ppōnē nō ſm pmā rōnē. s. pro oratione q̄ ponit̄ ad iferēdū: vt est pmissa: sȝ large pro omni oratione idicatiua significante verū vel falsum.

Notandū 4^m

Notandū 5^m

Ritius. Notandū. Cōtra diffō. ne arguit̄ ꝑ°.

Circa diffinitū nota q est scd'e ītētionis hñs duo significata: sicut ly oīo. ⁊ diffinit̄ solū p formaliter ⁊ nō pro seipso: qr ipm est vnū nomē. ¶ Cōtra istā diffinitionē arguit̄ multipl'r. ꝑ sic. ista. sor. currit: iterrogatiue tenta: est oratio idicatiua verū vel falsum significās: ⁊ nō est ppō. igit̄ diffinitio mala. ɔña pȝ cū minori: qr illa nō est oratio pfecta ⁊ nō est vera vel falsa. ⁊ maior pbatur: qr est oratio indicatiua: vt pȝ. ⁊ q significet verū vel falsum. pbat̄ sic. quicqd significat̄ p illā. sor. currit. nō interrogatiue tentā signat̄ per illā iterrogatiue tentā: sȝ verū vel falsū significat̄ per illā nō iterrogatiue tentā. igit̄ verū vel falsū significat̄ per illā iterrogatiue tentā. ɔña pȝ cū minori. ⁊ maior pbat̄: qr ille orationes sunt synonyme. vt pȝ.

Argu^t 2°

¶ Scdo arguit̄ sic. ly deū esse est ppō: ⁊ tñ nō est oīo idicatiua. igit̄ diffinitio mala. pȝ ɔña cū minori. ⁊ maior pbat̄ sic. Quecūqȝ sunt due oīones sic se hñtes q quicqd significat̄ p vnā, signat̄ per aliā. ⁊ econuerso. tūc si vna est ppō: ⁊ pari alia est ppositio: sȝ ly de° est. ⁊ ly deū esse sunt hō. qr vtraqȝ significat deū eē. vt pȝ. igit̄ si vna est ppositio: ⁊ alia similr: sȝ illa. deus est: est ppō. igitur ⁊ illa. deū eē. tenet ɔña cū minori. ⁊ maior arguit̄: qr si nō: deret cā diuersitatis.

Argu^t 3°

¶ Tertio sic. ista. canis currit. est oratio idicatiua ⁊c̄. ⁊ tñ nō est ppositio. igit̄ ⁊c̄. ɔñtia pȝ cū minori. ⁊ maior pbat̄: qr est equoca. ⁊ ita nō est ppositio.

Argu^t 4°

¶ Quarto sic. illa. ego vellē mille ducatos. est ppō: ⁊ tñ nō est idicatiua. igit̄ ⁊c̄. ɔña pȝ cū minori. ⁊ maior pbat̄: qr illa est vera. ⁊ ab oībus ɔcederet̄.

Ultimo argu^t.

¶ Ultimo sic. subordinet̄ ly a. huic. hō est aīal: ⁊ sequit̄ q est ppositio: ⁊ tñ nō est idicatiua. igit̄ ⁊c̄. ¶ Ad ista rñdeo. ⁊ ꝑ ad pmū dī q argu^m verbaliter ɔcludit: sȝ nō cōtra sensum diffōnis: qr diffinitio sic itelligit̄. ppositio est oīo idicatiua verū vel falsum significās quiescēter. ⁊ sic pȝ solutio: qr dī q ly sor. currit iterrogatiue nō significat verū vel falsū quiescēter. ¶ Ad scdm dī simr q illa oratio. deū eē. ly significet verū: nō tñ quiescēter. vt pȝ ex grāmatica: nec seqt̄. quicquid significat̄ p istā. deus est: significat̄ per istā. deū eē. ⁊ illa deus est: est ppō. igit̄ ⁊ illa. deū eē: sed opȝ in añte ponere q idem ⁊ eodē nō significent. qd si ponat̄ negat̄ añs.

Alia rñsio.

Uel dicat̄ aliter ad vtrūqȝ q magister loco de ly verū vel falsum itellexit vere vel false. ⁊ tunc pȝ solutio: qr lȝ ista. deū eē. significet verū. nō tñ vere: ⁊ modo vero cū non sit oratio ipfecta.

Ad tertiū. Pau. lo. ma. 2ª. fol. 121. fa. 2ª.

¶ Ad 3^m dī q illa. canis currit. est ppositio equoca q̄ nō est ppositio vna: sed ppō plures: qr subordinat̄ pluribus. vnde audita ista. canis currit in mente generant̄ iste. iij. sine mora. s. latrabile currit. marin° currit. sidus celeste currit: que sunt vnū aggregatū ⁊ nō propositio: sȝ ppōnes: ⁊ ita de vocali dicit̄. ⁊ cū dī q ipsa est oratio negat̄: ⁊ dī q est oīones.

Ad 4^m

¶ Ad 4^m rñ. dupl'r. ꝑ q illa. ego vellē mille ducatos. nō est ppositio: ⁊ nō est vera neqȝ falsa: sed oīo imperfecta: nisi aliud subītelligat̄. s. añs cōditionalis: puta B si possem.

Alia rñsio.

¶ Scdo dī q illa est ppositio: ⁊ negat̄ q nō sit idicatiua: qr cōiter in illo cōplexo ly vellem subordinat̄ vbo idicatiuo. s. illi vbo volo. mō illud qd subordinat̄ vbo idicatiuo est verbū idicatiuū. Sigs dicat q ei sic subordinat̄: qr de B nō possum° disputare teneat hoc. Si aūt teneat q non: est ppositio.

Ad 5^m

¶ Ad 5^m ⁊ vltimū dicetur infra.

Māfre. Notādū pmū

Circa diffinitionē ppositionis aduerte q multi tenent q illa particula idicatiua supflue ponatur: qr dicunt q ois oratio significans verū vel falsū est indicatiua. Cōtra quā opinionē teneo q orationes infinitiue significāt verū vel falsum. hec enim oratio deū esse significat verū aut falsum. imo significat illud idē q ista ppositio deus est: lȝ differāt in modo significādi.

Notā^m 2^m

¶ Nota etiā q tenēdo sicut multi videnť tenere q ista oratio iterrogatiua/ quis currit. significat verū aut falsum: tunc oportet addere diffinitioni ppositionis hāc particulam quiescēter: vt sic dicat̄. Propositio est oratio indicatiua verū vel falsum significās quiescēter. Sed qa Paulus tenet (vt etiā videt̄ tenēdū) q tales iterrogatiue oratiōes indicatiue nō significāt verū aut falsum. ideo tales particulā nō posuit.

Notādū 3^m N

¶ Nota vlterius q isti termini verū vel falsum in hac diffinitiōe nō sumunt̄ vt significāt passionem ppositionis: qr ppositio nō significat passionē suā: neqȝ etiā deū esse q est significatū verū istius ppositionis. deus est: est passio eiusdē: vt pȝ itelligēti. Sed isti termini sumunt̄ pro cōplexione significati. puta deū eē est significatū verū istius. deus est. ⁊ hoiem esse asinū: est significatū falsū istius. homo est asinus. Ita q quātū spectat ppposito nostro. isti termini verū ⁊ falsū sumuntur duob° modis. vno modo pro passione ppōnis. alio modo pro significato ppōnis: quō sumitur in ppposito. Alijs etiā modis sumunt̄ illi termini de quib° als. Pro ista materia vide Tysber. in pmo principali illius sophismatis. omne verū ⁊ deus eē differūt. vide etiā Pau. vene. in cōsimili sophismate.

Notā^m 4^m

¶ Aduertēdum est etiā q ex quo ista verba icipit, desinit, pōt, vult, debet ⁊ alia similia famularia sunt. ideo illa sumpta sine verbo infinitiuo aut sibi equiualēte nullā ppōnē cōstituunt. nō enim habēt significatū liberū ex se: sed illud accipiūt a sequēti verbo. vbi tamē aliqd istorū sumat̄ vt est verbū liberū ⁊ nō famulatur quō videt̄ posse sumi hoc verbum pōt sic absqȝ alio verbo. orationē pōt cōstituere: vt dicendo. sor. pōt. i. sor. est potēs vel fortis vel aliqd simile: ⁊ sic illa oratio est ppositio.

Notā^m 5^m

¶ Cōsidera vlterius q ppositio quelibet debet significare per modū cōpleti cōplexione vbali. ⁊ iō vbi ponat̄ q ista tota oratio. homo est asinus. significet deū esse currentē non facta noua ipositione illis particularibus terminis. homo est asinus: sed solū toti: tunc illa oratio vel tale complexum: ratione illius significati non est propositio: qr nō significat illud per modum complexi

complexione verbali. partes enim iſtius ſignificati non ſignificātur per partes illius complexi. vt patet ex caſu. ¶ Notāter addo cōplexione verbali: q2 lʒ hoc nō requiratur pro diffōne orationis: req̄rit̄ tñ pro diffōne ꝓpōnis: cū quelibet talis ſignificet cū tpe. Incidētaliter adduco argm̄ vnū: qḋ etiā adducit̄ a Tyſbero in ſcḋo ꝑncipali ſophiſmatis ꝑallegati. Iſta ꝓpoſitio. ſor. currit. cōcedat̄ ſignificare ſorte curre. ¶ Sed ꝯtra. ex hoc ſorté currere eſt ſortes currēs. ſicut hoīeʒ eē eſt hō ens teſte Pho in topicis. ⁊ etiā 7° metaphy. ergo valeret talis modus arguendi. Ego poſſum facere ſorte currere. ⁊ ſorte currere eſt ſortes currēs. ģ poſſuʒ facere ſorte currētē. vt arguat̄ reſolutorie. Ego poſſum facere h̄ demõſtrando ſorte currere. ⁊ h̄ ē ſortes currēs. ģ poſſuʒ facē ſorte currētez. ¶ Ad qḋ rñdeas q̄ argūm nō valet. equiuocat̄ eniʒ de ly facere. Nam quādo vnitur cū ly ſorteʒ currere ſignificat q̄ poſſum facere q̄ ſortes ſit currēs. quādo aūt vnitur cum ly ſortem currentē. ſignificat q̄ poſſum ꝓducere aut generare ſortem currentem. Et ideo illud nil ad rem.

¶ De propoſitione cathegorica.

Propōſal diuiſiones. pª diuiſio.

Diuiſiones ſub ꝓpōne cōtētas ſeq̄t̄ numerare. Prima eſt iſta. Propoſitionū alia cathegorica: alia hypothetica. ¶ Propō cathegorica eſt illa q̄ hʒ ſubm̄ ꝑdicatū ⁊ copulā tanq̄ꝫ principales partes ſui: vt hō eſt aial: ſubm̄ eſt ly hō: predicatū ꝟo ly aial: ⁊ copula eſt illud verbū eſt: q2 ꝯiūgit ſubm̄ cū ꝑdicato. ¶ Et ſi dicat̄ hō currit: eſt ꝓpō cathegorica: ⁊ nō hʒ ꝑdicatū: dr̄ q̄ hʒ iplicitū ꝑdicatū. vʒ. ly currēs: qḋ pʒ in reſoluēdo illud verbuʒ currit in ſum es eſt: ⁊ ſuū ꝑticipiū. Subm̄ eſt de quo aliquid dicit̄: vt hō. Predicatū ꝟo qḋ dicit̄ de altero vt aial: ſʒ copula ſemꝑ eſt verbū ſubſtātiuū. ſ. ſum es eſt. ¶ De ꝓpōne hypothetica poſterius dicet̄: ad differētiā cuius ponit̄ illa particula principales ptes ſui. Quia principales ptes hypothetice nō ſunt ſubm̄ ⁊ ꝑdicatuʒ: ſʒ plures cathegorice: vt infra dicetur.

Vide Pau. ſoph. ꝗ. cō. pª ⁊ nō. poſt 2ª m̄ cō. ⁊. cō. 3ª. ⁊. fo. ꝓn. 2. dub. fo. ⁊. logi. ma. 2ª fo. 101. fa. 4ª. ꝗ.

Pau. 57. ꝓn. 2. du. cō. pª.

Menghus Nōdā pm

Aduerte primo q̄ magiſter diffiniens ꝓpoſitionē cathegoricaʒ dicit ſic. Propoſitio cathegorica eſt que hʒ ſubiectū predicatū ⁊ copulaʒ tanq̄ꝫ principales ptes ſui. Duas particulas poſuit in iſta diffinitione. pma eſt ꝓpoſitio que eſt loco generis. ſcḋa eſt que hʒ ſubiectū predicatū ⁊ copulam ꝑncipales partes ſui: que eſt loco differētie. naʒ per hāc particulaʒ differt a ꝓpoſitione hypothetica: cuius partes ꝑncipales nō ſunt ſubm̄ ⁊ predicatū ⁊ copula: ſed due ꝓpōnes: ⁊ h̄ particula debet itelligi explicite vel implicite: q2 dicendo. oīs homo eſt riſibilis. ⁊ econtra: ly cōtra eſt ꝓpoſitio cathegorica ⁊ nō hʒ partes explicite: ſed bene iplicite: q2 ſubordinatur vni mētali habenti oēs has partes explicite. vt iſti. omne riſibile eſt homo. Simil'r dicēdo. ſi ſor. currit ē. ly eſt: eſt ꝓpoſitio cathegorica ⁊ iplicite hʒ duas ptes ⁊ nō explicite. ¶ Et ſi dicas q̄ ly eſt. nō ſignificat verū nec falſum. ꝑ Phm̄ ꝑ periher. cap. de verbo. ponētē ꝯuenientiaʒ inter nomē ⁊ verbū in hoc: q̄ ſicut nomē per ſe ſumptum ſine cōpoſitione nō ſignificat veꝝ nec falſum: ita verbuʒ ꝑ ſe ſumptū ſine aliqua cōpōne nō ſignificat veꝝ vel falſuʒ: tūc vltra nō ſignat verū vel falſuʒ. ģ nō eſt ꝓpō. ¶ Reſpōdet̄ q̄ Phs itelligit q̄ nomē ⁊ ꝟbū ſumptū ſine cōpoſitione tam explicite q̄ꝫ iplicite nō ſignat verum neq3 falſum: ſed ſi iplicite hʒ cōpoſitioneʒ ſignat veꝝ vel falſum: vt de illo verbo eſt. pʒ in argumēto. Patet ēt de nomine: vt ſiquis iterroget quis currit. ⁊ reſpōdeat̄ ſortes. ly ſor. ſignat veꝝ vel falſuʒ: q2 iplicite eſt cū cōpōne: cuʒ ſubordinet̄ iſti mētali. ſortes currit. ¶ Aduerte ſcḋo. circa diffinitū vnde ſumptū eſt hoc nomē cathegorica: dicit Boe. in topica ſua q̄ cathegorica idem eſt qḋ ꝑdicatiua. denolat̄ aūt ſic a maioris partis ꝑuilegio. i. a digniori pte eius: q2 predicatū eſt dignius ſubiecto. ¶ Sed vlterius queres: quare terminus ſeq̄ns ꝟbū dicit̄ ꝑdicatū: ⁊ precedens dicit̄ ſubm̄: ⁊ verbū dicit̄ copula. Dicit̄ q̄ rōnes coꝝ oſtēdunt. Nā ꝑdicatū eſt qḋ de altero dr̄. ſubiectum ꝟo de quo alteꝝ dicit̄. i. qḋ ſubycit̄ alteri: puta ꝑdicato: copula dr̄ verbū: q2 cōpulat ⁊ cōiungit ꝑdicatū cū ſubto: ⁊ omne verbū adiectiuū facit h̄ in virtute verbi ſubſtātiui. Naʒ omne aliud verbū a verbo ſubſtātiuo dicit̄ adiectiuū: q2 eſt reſolubile in ſuum participium ⁊ ſum es eſt. ¶ Aduerte tertio circa diuiſioneʒ: q2 cōiter dicit̄ q̄ illa eſt diuiſio analogi in analogata: pōt tñ tenere q̄ ſit diuiſio generis in ſpēs: de h̄ vide ample in q̄ōnibꝰ ꝯtra ſummulas. ¶ Sʒ pro oībꝰ diuiſionibꝰ dādis ⁊ datis. ¶ Aduerte ſm̄ Boe. q̄ quadruplex eſt diuiſio. Eſt eniʒ oīs diuiſio. aut generis in ſpēs: aut totius in partes: aut vocis in ſignificatiōes. Et ꝑter has eſt alia diuiſio que ſm̄ accidēs dr̄: ⁊ hec eſt triplex: aut cum ſubm̄ in accidēs diuidimus: aut cū accidēs in ſubiecta: aut accidēs i accidētia. Exemplū pmi. cū genus in ſpēs diuidat̄. aialium aliud rōnale. aliud irrōnale. Exēplū ſcḋi. cū totū in partes diuidit̄: aut cū totū cōtinuū diuidit̄ in ptes integrales: vt domus diuiditur in tectū: fundamētū: parietes. aut cū totū diuiditur in ptes eēntiales. vt hō diuidit̄ in corpus ⁊ aiā: aut totū diſcōtinuū diuidit̄: cū diuidimus gregē: aut populū: aut exercitū: aut cū diuidit̄ totū vlē. vt hō in ſor. ⁊ ciceronē. aut cū diuidit̄ totū ptātiuū in ſuas potētias ⁊ ꝟtutes: vt aīa diuidit̄ in potētiaʒ itellectiuā ſenſitiuā: ⁊ vegetatiuā. Exēplū tertij. cū fit diuiſio vocis in ſignificatiōes: q2 vel eſt vox equoca: vt eſt canis. ſignificat eniʒ aial latrabile: piſcem marinū: ⁊ ſydus celeſte: ⁊ talis diuiſio dr̄ equiuocationis: vel eſt oratio multa ſignificans: vt Aio te eacida romanos vincere poſſe. ⁊ hec diuiſio dr̄ ambiguitatis ſiue amphibologie: aut ſm̄ modū. hec. n. vox iſtͫ nō ſignat plura: ſʒ multis modis. nā ſignat rem vnā: cuiꝰ terminus īueniri nō pōt. ⁊ hec aut ſm̄ mēſurā. i. magnitudineʒ: aut ſm̄ multitudinē: aut ſm̄ ſpēm. Exēplū q̄rti. cū ſubm̄ diuidit̄ in accn̄tia vt cū dr̄ boiuʒ alij ſunt nigri: alij ſunt cādidi: alij medio colore colorati: accn̄s diuidit̄ in ſubta ſic. coꝝ que expetūt alia in aīa: alia in corporibꝰ ſita ſūt: accidens in accn̄tia didit̄ ſic. cādidoꝝ alia dura ſunt: vt margarita: alia liq̄da vt lac: ſʒ nota q̄ diuiſio analogi in analogata reducit̄ ad diuiſionē equoci in equiuocata.

Nōdā 2m

Nōdū 3m

Nōdā 4m 4ª eſt diuiſio.

Contra iſtam diffinitionē arguit̄ ſic. quelibet iſtarū i ſcripto. ſor. currit. ſor. amat Ioānē. ſor. eſt aſinus. ſor. eſt bonus. eſt cathegorica: ⁊ tñ pme deficit predicatū. ⁊ ſcḋe ſimilr: q2 obliquus nō pōt eē predicatuʒ. ⁊ tertie deficit ſubm̄: q2 eſt ibi obliquus. ⁊ q̄rte deficit predicatū: q2 adiectiua nō ſunt predicatū. igit̄ diffinitio mala. tenet ꝯña cū maiori. ⁊ minor ꝓbat̄: q2 ipſe ſunt orationes idicatiue ſignificātes verū vel falſuʒ: ꝯſeq̄nter. igitur ſunt ꝓpōnes ⁊ non hypothetice. igit̄ cathegorice. ¶ Ad iſtud argumentuʒ dicit magiſter in textu q̄ illa. ſor. currit. eſt cathegorica. ⁊ dicit q̄ habet predicatum implicite. ⁊ hoc ſufficit: q2 iſta. ſor. currit. reſoluitur ſic. ſor. eſt currens. ¶ Sed dubitaret aliquis equaliter in ly currit in

Ridiu. Cōtra diffō. ne cathe. argl'

Inſtantia.

Rñſio.

Rñſio.

Dubium.

Solutio. ſcripto eſt ly currēs iplicitū.nā hoc nō videt̄ verū:vt pʒ
ad ſenſū.¶ Et ideo dr de intētione magri in 2° argumēto
primi dubij.ꝙ pro tāto dicimus ꝙ in ly currit in ſcripto
eſt ly currēs:q2 ly currit.ſubordinat̄ huic.eſt currēs.⁊ ſic
dicimus ꝙ in ly currit.eſt verbū ⁊ predicatū iplicitū:tn̄
in veritate ly currēs.nō eſt in ly currit:nec ſequitur iſta.
ſor.currit.hʒ predicatū iplicite.igit̄ hʒ predicatū:ſed ſeq̄
tur oppoſitū.ſ.ꝙ nō hʒ predicatū:⁊ ſubordinat̄ vni ha
benti.eſt igit̄ diffinitio ꝓpōnis cathegorice ſm magiſtrū
talis.ꝓpoſitio cathegorica eſt illa que hʒ ſubm p̄dicatū
⁊ copulā tanq̄ ptes p̄ncipales ſui explicite vel iplicite.i.
eſt illa que hʒ iſta tria vel ſubordinat̄ vni habēti.⁊ ex h̄
patet ſolutio aliaꝝ.Dicit̄ enī ꝙ iſta.ſor.eſt.nō hʒ p̄dica
tum:ſed ſubordinat̄ vni hn̄ti.⁊ hoc ſufficit:⁊ ita dicat̄ de
Cōtra ſolōnē dubij initial. illa.ſor.eſt bonus ⁊ de ſilibus.¶ Sed ꝯtra ſolōnē magi
ſtri arguit̄:q2 ea data ſeqr ꝙ ly ecōuerſo in illa.ſor.eſt
hō.⁊ ecōuerſo.eēt ꝓpoſitio cathegorica.ꝯñs eſt falſum.⁊
ꝯñia ꝓbat̄:q2 omne hn̄s ſubm predicatū ⁊ copulā p̄nci
pales partes ſui explicite vel iplicite eſt ꝓpoſitio cathe
gorica:ſed ly ecōuerſo hʒ hec oia iplicite.igit̄ eſt cathego
rica.tenet ꝯñia cū maiori p magrm.⁊ minor ēt pʒ:q2 ly
Reſponſio. ecōuerſo ſubordinat̄ vni habēti.¶ Huic argumēto rn̄
det magiſter argumēto.46.p̄mi dubij.cōcedendo ꝙ ly
ecōuerſo eſt ꝓpoſitio:⁊ iſta eſt itētio ſua expreſſe ⁊ Pau
li pgulēſis ⁊ Petri.M.in cap.ꝯuerſionū.vbi dicit ꝙ ly
a.dato ꝙ ſubordinet̄ ꝓpōni eſt ꝓpoſitio:⁊ ita ſm iſtos
Dubium negat̄ ꝯñs eē falſum.¶ Sed circa dicta iſtoꝝ doctoꝝ
Pro opione mouet̄ talis queſtio.ſ.an ly ecōuerſo vocale.⁊ ly a.in ca
Hētiſberi ⁊ ſu ſupiori ſit cōplexū.⁊ arguit̄ ꝙ nō auctoritate ⁊ rōne:
aliorꝝ arguit̄. q2 Hētyſber ſophiſmate.21.⁊ aliqui alij ſunt hui⁹ opionis.
¶ Sed arguit̄ rōne.p̄ ſic.illud qḋ eſt pura dictio nō eſt
cōplexū.Sed ly ecōuerſo vocale eſt pura dictio:vt ad
ſenſum pʒ.igit̄ nō eſt cōplexū.tenet ꝯñia.⁊ antecedens
ꝓbat̄:q2 pura dictio ⁊ oratio ex oppoſito diſtinguuntur.
Cōfirmatio. ¶ Et cōfirmat̄:q2 ſi ly ecōuerſo ſit cōplexū da ex qb⁹:⁊
In cōtrarium nō poterit dici ex qbus.¶ In oppoſitū arguit̄ auctē il
arguit p°. loꝝ doctoꝝ ⁊ rōnib⁹.p̄ ſic.ly ecōuerſo eſt oratio ⁊ ꝓpoſi
tio.igit̄ terminus cōplexus.ꝯñia pʒ.⁊ antecedēs ꝓbat̄:
q2 ly ecōuerſo hʒ ſubm p̄dicatū ⁊ copulā p̄ncipales par
tes ſui explicite vel iplicite.igit̄ eſt ꝓpoſitio.tenet ꝯñia
de intētione iſtoꝝ doctoꝝ.⁊ antecedēs eſt verū.igit̄ ⁊ cō
Arguit̄ ſcdo. ſequēs.¶ Scdo arguit̄ ſic.nullū incōplexū eſt verū vel
falſum:ſed ly ecōuerſo:⁊ ly a.eſt verū vel falſum.igit̄ il
la nō ſunt incōplexa.ꝯñs pʒ cū minori.q2 ly a.in caſu cō
Cab.5. cederet̄:ſicut ly ecōuerſo.maior eſt Ariſto.in antepredi
Arguit 3° camētis.¶ Tertio ſic.omne cōcedendū:aut negādū eſt
affirmatiuū:aut negatiuū:cū itellectus ei aſſentiat:aut diſ
ſentiat:ſed ly a.eſt ꝯcedēdū:aut negādū.igit̄ eſt affirma
tiuū vel negatiuū:⁊ vltra omne affirmatiuū vel nega
tiuū eſt cōplexū.a.eſt hm̄.igit̄ eſt cōplexū.igit̄ nō incom
plexū.pʒ ꝯñia.p̄ma ⁊ ſcda ſimilr.arguit̄ eius maior per
Ca.5. Ariſto.in antepredicamētis vbi dicit ꝙ nullū incōple
Arguit 4° xoꝝ eſt falſū ſeu eſt affirmatio vel negatio.¶ Quarto
ſic.omne qḋ eſt nomē ⁊ verbū eſt cōplexū:ſed ly a.in ca
ſu vbi ſubordinaret̄ iſti.ſor.eſt:eſt nomē ⁊ verbū.igit̄ cō
plexū.ꝯñia pʒ.cū maiori.⁊ minor ꝓbat̄ ſic.Illud quod
ſubordinat̄ nomini ⁊ verbo collectiue eſt nomē ⁊ verbū:
ſed ly a.eſt hm̄.igit̄ ⁊c.tenet ꝯñia cū minori.⁊ maior ꝓba
tur:q2 nō pōt aſſignari cā quare aliqd ſit nomen:niſi qa
ſubordinat̄ nomini:⁊ ita a pari nō pōt aſſignari cauſa ꝙ
aliqd ſit nomē ⁊ verbū:niſi q2 ſubordinat̄ nomini ⁊ ver
Arguit 5° bo.¶ Quinto.ſi ly a.eēt incōplexū a pari.dato ꝙ ly vel:
ſubordinaret̄ huic hō eſt ſor.eſſet incōplexū.ꝯñs eſt fal
ſum.igit̄ ⁊ illud ex quo ſequit̄:ꝙ ꝯñs ſit falſum ꝓbat̄:q2
ly vel.nō eſſet pars orationis.igit̄ nō incōplexū.ꝯñia pʒ.

⁊ antecedēs ꝓbat̄:q2 ſi eſſet pars orationis eēt ꝯiunctio.
Sed arguit̄ ꝙ nō ſit cōiunctio:q2 ſi eēt cōiunctio iſta eēt
incōgrua.ſor.eſt homo.⁊ vel.que tn̄ nō eſt incōgrua.igi
tur ⁊c.¶ Sexto ſic.ſi ly a.eſſet incōplexū maxime eſſet Arguit 6°
nomē:ſed nō eſt nomē.igitur nō eſt incōplexū.ꝯñia pʒ
cū maiori.⁊ minor ꝓbat̄ ſic. Omne vocale ꝙ eſt nomē
ſubordinaret̄ ſolū nomini:ſed ly a.nō ſubordinat̄ ſolum
nomini.igit̄ nō eſt nomen.ꝯſequētia pʒ.cū minori.⁊ ma
ior etiā pʒ. ¶ Sed forte negat̄ illa maior.⁊ dicit̄ ꝙ ad Reſponſio.
hoc ꝙ aliqd ſit nomē ſufficit ꝙ ſubordinet̄ nomini.⁊ nō
requirit̄ ꝙ ſubordinet̄ nomini ſolū.¶ Sed ꝯtra iſtam Cōtra reſpōſionē argī p°.
reſponſionē arguit̄:q2 ea data ſequitur ꝙ ly currit vocale eſt
participiū.ꝓbat̄:q2 ſubordinat̄ participio.¶ Item illa Arguit 2°
data ſequit̄ ꝙ ly.a.a pari eſt verbū:q2 ſubordinat̄ verbo:
ſʒ nō ſoli verbo.ꝙ ſi cōcedit̄ arguit̄ hoc eē falſū ſic.nul
lum nomē eſt verbū:ſʒ ly a.eſt nomē.igit̄ ly a.nō eſt ver
bum.patet ꝯñia cū minori per te.⁊ maior ꝓbat̄ ſic.Ni
hil qḋ ſignificat ſine tēpore ſignificat cū tēpore:ſʒ omne
nomē ſignificat ſine tēpore:⁊ omne verbū cū tēpore.igi
tur nullū nomē eſt verbū.¶ Septimo arguit̄ ſic.ly ni Arguit 7°
hil eſt cōplexū.igit̄ a pari ly a.⁊ ly ecōuerſo in caſu ſupe
riori.ꝯſequētia patet.⁊ antecedēs ꝓbat̄:q2 ſi nō.da tu op
poſitū.ſ.ꝙ ly nihil ſit incōplexū:⁊ ſeqt̄ ꝙ ipm eēt nomē.
Sed arguit̄ hoc eē falſū:q2 capio iſtam nihil eſt chime
ra in ſcripto:⁊ arguit̄ ſic.ſi ly nihil hic eſſet nomē:aut eēt
nomē habēs hic officiū vniuerſaliʒādi:aut nō habēs hic
officiū vniuerſaliʒādi:ſed nec p̄mū nec ſcdm.igit̄ nō eſt
nomē.ꝙ nō p̄mū.ꝓbat̄:q2 ſi hic haberet tale officiū:aut
ſupra ſe:aut ſupra aliū terminū:ſed nō ſupra ſe.vt patet:
nec ſupra aliū terminū:q2 nullus eſt ibi alius terminus
a parte ſubiecti.igit̄ ⁊c.ꝙ nō ſcdm.ꝓbat̄:q2 ſi eēt nomē
nō habēs hic tale officiū.igit̄ iſta nō eſſet vniuerſalis.ni
hil eſt chimera:qḋ oēs negāt. ¶ Ultimo argr̄ ſic. Sicut Arguit vltimo
ſe habet ly Petrus Paulus:dato ꝙ ſubordinet̄ vni con
ceptui ad eē ſimplex:ita ly a.⁊ ly ecōuerſo ad eſſe cōple
xum:ſed ly Petrus Paulus in tali caſu eſt ſimplex.igit̄
⁊ ly a.⁊ ly ecōuerſo cōplexū.ꝯñia pʒ cū maiori ex con
uenienti ſimilitudine.⁊ minor eſt de intētione Marſilij
in antepredicamētis:⁊ apparebit bn̄ cōſideranti. ¶ Iſta Rn̄.ad dub.m
dubitatio ꝓpter rōnes ⁊ auctoritates eſt multū difficilis: Pau.5° p̄ma.2.
ideo difficile eſt ſine diſtinctione ſoluere.¶ Rn̄ tamen dub.con 4.⁊
dupl'r.p̄mo ſine diſtinctione.ſcdo cū diſtinctione.p̄mo ſi cor.ſ.lo.ma.
ne diſtinctione dicit̄ ꝙ ly ecōuerſo.eſt ꝓpoſitio ⁊ cōple ſo.102.ſa.1°.
xum.¶ Et ad argumētū in oppoſitū dicit̄ negādo ma ſi.2 partis.
iorē.ſ.ꝙ ly ecōuerſo.ſit pura dictio:imo dicit̄ ꝙ ly econ Ad p̄m in op
uerſo.eſt nomē aut noīa ⁊ verbum collectiue:⁊ tamē nec poſitū dī.
eſt nomē:nec eſt verbū:⁊ ratio eſt:q2 ſubordinat̄ illis col
lectiue ⁊ nō diuiſiue.⁊ ſic nō eſt pura dictio.¶ Et ad cō Ad cōfir.em
firmationē cū dicit̄:detur ex quib⁹ eſt cōplexū:dicit̄ ꝙ
ad hoc ꝙ aliquid ſit cōplexū nō requirit̄ ꝙ cōponat̄ ex
duab⁹:aut ex pluribus partib⁹ orationis:ſed requirit̄ ꝙ
componat̄ ex duab⁹ aut plurib⁹ partib⁹ orationis:aut ſit
due vel plures ptes orationis collectiue ſumēdo.⁊ ſic in
ꝓpoſito de ly ecōuerſo:⁊ ideo eſt cōplexū. ¶ Sed con Cōtra ſolōnē argī p°.
tra iſtā ſolutionē arguit̄.p̄mo ſic.ſi ly ecōuerſo eſt cōple
xum.igit̄ oratio.igit̄ terminus:cuius aliqua pars aliquid
ſeparata ſignificat.ꝯſequēs falſū.igit̄ illud ex quo ſeqt̄.
¶ Scdo arguit̄ ſic.ſi ly ecōuerſo ſubordinat̄ nomini ⁊ Arguit 2°
verbo ⁊ pluribus partib⁹ orationis.igit̄ ly ecōuerſo erit
equiuocū.igit̄ nō erit ꝓpoſitio:cuius oppoſitū dicebat̄.
¶ Ad p̄mū rn̄ ꝙ diffinitio orationis eſt incōpleta:ſed Ad p̄mū dī.
itelligit̄ ſic ſm Paulum.oratio eſt terminus:cui⁹ aliqua
pars aliqd ſeparate ſignificat:vel eſt illud qḋ ſubordina
tur vni tali.⁊ ſic eſt in ꝓpoſito:q2 lʒ partes de ly ecōuer
ſo nō ſignificent ſeparate:tamē ſubordinantur vni:cuius

aliqua pars ſeparate ſignificat. ⁊ ita ſibi competit diffinitio orationis: ⁊ eſt oratio.

Ad ſcdm.

¶ Ad ſcdm cum dicitur: ſi ly ecõuerſo ſubordinatᷓ duab⁹ partib⁹ orationis: ⁊ non vni tm̃: igitur eſt equiuocũ: nego ꝯñtiã: ⁊ adducitᷓ inſtantia: qꝛ iſta. homo eſt: ſubordinatur duab⁹ partib⁹: ⁊ tñ nõ eſt equiuoca. Unde iſta eſt differẽtia iter ly ecõuerſo. ⁊ terminũ equiuocũ: puta ly canis: qꝛ ly ecõuerſo. ſubordinatᷓ plurib⁹ ordine quodã. Sed ly canis. nõ cũ ordine: vt pꝫ.

Alia rñſio ad dubium. Qd eſt cõpl'exũ.

¶ Scdo ⁊ melius ad dubiũ tñ. diſtinguẽdo de cõplexo ⁊ incõplexo: qꝛ duplex eſt cõplexũ. ſ. grãmaticale ⁊ logicale. ¶ Cõplexũ logicale eſt illud qd̃ eſt aggregatũ ex plurib⁹ cõceptibus: vel ſubordinatᷓ plurib⁹ cõceptibus: ordine quodã. ⁊ ſic loquẽdo de cõplexo: ly homo eſt animal. in mente eſt cõplexũ: qꝛ eſt aggregatũ ex plurib⁹: ⁊ ly homo currit: ⁊ ly nihil: ⁊ ly ecõuerſo: i voce aut ſcripto ſunt cõplexa: qꝛ lꝫ nõ ſint cõpoſita ex plurib⁹ cõceptib⁹: eo ꝙ ſunt vocalia: tñ ſubordinantᷓ plurib⁹ ꝯceptib⁹ ordine quodã. Similr̃ per oppoſitũ incõplexũ logicale eſt illud qd̃ nõ eſt cõpoſitũ ex plurib⁹ cõceptib⁹: neqꝫ ſubordinatᷓ ordine quodaꝫ vni cõpoſito ex pluribus: ⁊ ſic ly homo: tam in voce ꝙ̃ in ſcripto eſt incõplexũ logicale. Sed cõplexũ grãmaticale eſt illud qd̃ eſt aggregatũ ex plurib⁹: quorꝫ aliqua tenentᷓ pro dictionibus in grãmatica: ſiue iſtud tale ſubordinetᷓ plurib⁹ cõceptib⁹ ſiue non. Exẽplũ. dicimus ꝙ ly hõ eſt aĩal: ſiue in voce: ſiue in ſcripto: ſiue in mente eſt cõplexum grãmaticale: ⁊ ſimilr̃ ly Petrus Paulus: ⁊ ly Leopardus: in voce eſt cõplexum grãmaticale: ⁊ hoc ſiue ly Petrus Paulus. ſubordinetur plurib⁹ cõceptib⁹ ſiue nõ: ⁊ hoc qa ly Petrus Paulus. cõponitᷓ ex plurib⁹: quorꝫ aliqua in grãmatica tenentur pro dictionib⁹. ſimilr̃ per oppoſitũ. incõplexũ grãmaticale eſt illud qd̃ nõ eſt factũ ex plurib⁹. quorꝫ aliqua cõmuniter teneantᷓ pro dictionib⁹ in grãmatica: ſeu quibus grãmatica cõiter vtatur tanꝙ̃ dictionib⁹: ⁊ iſto modo loquẽdo ly homo. eſt incõplexũ grãmaticale: ſed ly Leopardus: ⁊ ly Petrus Paulus eſt cõplexũ: ꝙ̃uis ſubordinentᷓ ſimplici ꝯceptui. ⁊ hoc: qꝛ grãmaticus cõiter vtitur illa parte leo: ⁊ illa parte pardus pro dictionib⁹: ⁊ eas declinat: ⁊ ſimilr̃ illa dictione Petrus: ⁊ illa dictione Paulus.

Scdo petitio Rñſio.

¶ Et ſi dicatᷓ. quõ cognoſcã ſi grãmaticus vtitᷓ partibus alicuius pro dictionib⁹: aut nõ. Dicitᷓ ꝙ qñ grãmaticus attribuit illis partibus accidẽtia que cõiter tribuit partib⁹ orationis. ſ. caſum: aut genus: aut pſonã: aut modum: aut alia. tũc dicas ꝙ vtitur illis pro partib⁹ orationis: vt in ꝓpoſito de ly Petrus Paulus. ¶ Ex qbus patet ſolutio ad dubiũ. dicitᷓ enim ꝙ ly ecõuerſo eſt incomplexũ grãmaticale: ⁊ cõplexũ logicale: ⁊ per oppoſitũ. ly petrus paulus eſt cõplexum grãmaticale: ⁊ incomplexum logicale. dato ꝙ vni cõceptui ſubordinetᷓ. Et ſic poteris ſoluere argumẽta facta ſuperius cũ iſta diſtinctione.

Petitio ſcda Reſponſio

¶ Et ſi dicitur. quomodo accipit magiſter cõplexũ quãdo dicit ꝙ oratio eſt terminus complexus. dicitur ꝙ capit logicaliter ⁊ non grãmaticaliter.

Mãſre. Rñdã pmã

Circa diuiſionẽ pmã ꝓpõnis aduerte preſupponẽdo pmo ꝙ illa ſit diuiſio analogi. i. per prius cõpetentis vni ꝙ̃ alteri. Nã ꝓpoſitio hypothetica nõ eſt ꝓpõ niſi reſpectu cathegorice: eo ꝙ eam icludit.

Rñdã 2ᵐ

¶ Nota ꝙ ꝓpoſitio cathe^ca debet habere predicatũ implicite aut explicite. vt etiaꝫ notat Paulus.

Inſtantia.

¶ Sed cõtra. ergo iſta ꝓpoſitio. Adam eſt. haberet predicatũ similr̃: ⁊ tale maxime eẽt ly ens. ergo iſta ſignificaret ꝙ adaꝫ eſt ens: qd̃ videtᷓ falſum. Naꝫ nulla opinio cõcedit hanc. Adam eſt. cũ illa ſignificet ꝙ adaꝫ exiſtit: multi tñ cõcedũt hãc. Adam eſt ens: ſicut etiã nulla roſa exiſtẽte ſolet ꝯcedi ꝙ roſa eſt ens vel flos.

Reſpõſio.

¶ Ad qd̃ reſpõde ꝙ ille terminus ens pro nũc ſumitur duobus modis. primo modo vt eſt tranſcẽdens ⁊ nõ participiũ. Alio modo vt eſt ꝑticipiũ correſpõdẽs illi verbo: ſum es eſt: predicatũ ſm adiacẽs: ⁊ tunc tãtũ ſignificat quãtũ ly exiſtens. Ad ꝓpoſitũ qñ capitur iſta ꝓpoſitio adam eſt: ⁊ dicitᷓ ꝙ equiualet iſti: adam eſt ens: cõcedatᷓ ſumẽdo ly ens participaliter: ſed quãdo dicitᷓ ꝙ iſta. Adam eſt ens: cõceditur tanꝙ̃ vera dicatᷓ ꝙ hoc eſt quãdo ly ens trãſcendẽter ſumitᷓ. ⁊ idõ ⁊c̃. Q

Nota 3ᵐ

¶ Aduerte vlterius ꝙ Petrus mãtuanus in caplo conuerſionũ dicit ꝙ ad ꝓpõnem cathegoricã nõ requiritur ꝙ habeat predicatũ implicitũ aut explicitũ: qꝛ vult ꝙ dicendo. homo currit. iſta nõ correſpõdeat ꝓpꝛie iſti mentali. homo eſt currẽs: qꝛ vult ꝙ ſicut dantur verba adiectiua in voce aut in ſcripto: ita etiã dantᷓ in mente: quod eſt cõtra Tyſberũ tertio principali primi ſophiſmatis: ⁊ apud ipſuꝫ nõ valet argumẽtũ. Iſte due ꝓpõnes equiualent ⁊ vna hꝫ predicatũ. ergo ⁊ alia. patet de iſtis. homo currit: homo eſt currens: ⁊ ideo aliter diffinit ꝓpoſitionẽ cathegoricã. ſ. ꝙ eſt oratio ſimplex: vna indicatiua: finite ſignificãs: ⁊ determinate: perfecti ſenſus oſtenſiua: quare aũt ille particule ponantᷓ patebit in loco allegato.

Dubiũ vltiã.

¶ Difficultas eſt. vtrũ in ꝓpoſitione cathegorica ſubiectum ſemꝑ preponatᷓ predicato vt dicẽdo. a te videtᷓ album: ly albũ eſt ſubiectũ: ⁊ ly a te pmus terminus tenetur a parte ꝑdicati.

Solutio.

¶ Ad qd̃ dicas ꝙ cõis opinio videtᷓ tenere ꝙ ſic: Petrus tñ mãtuanus in caplo oppoſitionũ ⁊ multis alijs in locis: ⁊ etiam multi alij tenent ꝙ qñqꝫ ſubiectũ poſtponitᷓ predicato: vt dicẽdo hominẽ eſſe eſt poſſibile: ly poſſibile eſt ſubiectũ ſm tales. Iſta ſcda opinio habet bonum fundamẽtũ: ſiquis eam recte intelligat: poteſt tamen etiam alia ⁊ prima ſuſtineri.

2ᵃ diuiſio. P m. ſophi. 15. pᵐ. l. 41. pn. 4. vo. cõ. pᵒ. ꝯs cor. l. lo. ma. 2ᵒ ſo. loc. ſa. 4ᵒ ſi.

¶ Secunda diuiſio eſt iſta. Propoſitionum cathegoricarum: alia affirmatiua: alia negatiua. Propoſitio cathegorica affirmatiua eſt illa in qua verbum principale affirmatur: vt homo currit. Propoſitio cathegorica negatiua eſt illa in qua verbuꝫ principale negatur: vt homo non currit.

Menghus Rñdã pᵐ

Aduerte pmo ꝙ magiſter diffinit ꝓpoſitionẽ affirmatiuã ſic. eſt illa in qua pncipale verbum affirmatᷓ. duas particulas poſuit. Prima eſt ly illa que ſic exponitᷓ. i. ꝓpoſitio ⁊ ſtat loco generis. Scda eſt principale verbũ affirmatᷓ: que eſt loco differẽtie: ꝓpter ſecũdariũ verbuꝫ penes qd̃ nõ attẽditur affirmatio vel negatio ꝓpoſitionis: qꝛ ſi negetur nõ ꝓpter hoc dicitur ꝓpoſitio negatiua: vt illa eſt affirmatiua. ſor. qui nõ currit mouetᷓ: ⁊ tamẽ ſecũdariũ verbuꝫ negatur. Similiter ſi affirmatᷓ nõ ꝓpter hoc dicitur ꝓpoſitio affirmatiua: vt illa eſt negatiua. ſor. qui mouetᷓ nõ currit: ⁊ tamẽ ſecũdarium verbũ affirmatᷓ: ⁊ hec ſcda particula pncipale verbum affirmatᷓ debet itelligi explicite: vel implicite: qꝛ dicendo. omnis homo eſt animal rõnale: ⁊ ecõuerſo. ly ecõuerſo eſt ꝓpoſitio affirmatiua: ⁊ tamẽ illic nõ eſt principale verbũ qd̃ affirmetur explicite: ſed iplicite tñ: quia ſubordinatur huic mentali. Omne animal rõnale eſt homo. ¶ Cõſimiliter ponit duas particulas in diffinitione ꝓpoſitionis negatiue. Prima eſt. ly illa. que exponitᷓ: vt ſupra: id eſt ꝓpoſitio loco generis. Secunda in qua pncipale verbũ negatur ponitᷓ loco differẽtie. dicitᷓ propter ſecundarium verbum penes qd̃ nõ attenditur affirmatio nec negatio propoſitionis: vt dictum eſt ſupra: ⁊ hec particula debet intelligi cõſimiliter explicite vel implicite propter ſecundam partẽ huius ꝓpoſitionis. nullum

Cap.1.7.m. i ertium.

animal eſt rõnale:ꝛ ecõuerſo.ly ecõuerſo eſt propoſitio negatiua implicite. Magiſter etiã in tractatu ↄtra ſũmulas addit aliaȝ gloſam huic particule in qua ṗncipale verbum negaẽ.ſ.per negationẽ exiſtentẽ aliqd illius:qḋ dicit̃ ꝓpter preiacentẽ vniuerſalis negatiue que eſt affirmatiua:ꝛ tñ negaẽ verbũ ṗncipale:ſed nõ per negationẽ exiſtentẽ aliqd illius.

Nõn^m 2^m

¶ Aduerte ſcḋo circa diuiſionem que eſt generis in ſpẽs.ꝓpoſitio eniȝ eſt genus ad affirmatiuã ꝛ negatiuam:vt voluit Porphyrius:ſicut recitat Boetius in ṗmo ꝑiher:lȝ Alexãder dixerit ꝙ ſit diuiſio analogi in analogata. Rõnes eoꝝ vide in queſtiõe ↄtra ſũmulas:ſi placet.

R

Nõndũ 3^m

¶ Aduerte tertio ꝙ penes aliud attendit̃ affirmatio vel negõ in cathegoricis ꝛ penes aliud in hypotheticis:qm̃ in hypotheticis attendit̃ penes notã cõiungentẽ que ſi negaẽ eſt negatiua.ſi autẽ nõ:eſt affirmatiua:q2 ita ſe hȝ nota in hypotheticis:ſicut verbũ ṗncipale in cathegoricis de ineſſe. In cathegoricis aũt eſt q̃dã diuerſitas. Nam quedã ſunt de ineſſe quedaȝ modales. In cathego^cis de ineſſe affirmatio ꝛ negatio attenditur penes verbũ ṗncipale:qḋ ſi negaẽ eſt negatiua ſi nõ: eſt affirmatiua.

Cap.2.

In modalib⁹ ꝟo dicit Phs.2.ꝑiher.ꝙ penes modũ attendit̃ affirmatio ꝛ negatio:q2 ita ſe hȝ modus in modalib⁹:ſicut ꝟbuȝ ṗncipale in cathegoricis de ineſſe.an aũt ſit vlr̃ veꝝ in modalib⁹ de ſenſu cõpoſito ꝛ de ſenſu diuiſo:ꝛ an modalis in qua modus affirmatur ꝛ dictũ negaẽ ſit negatiua.vel nõ:clare declarabimus cuȝ de modalib⁹ iḟra declarabit̃.

Dubium.

¶ Dubitaret quis.quare ſi ꝓpõ dȝ eſſe negatiua reqrit̃ aduerbiũ negãdi in ꝓpõne:ꝛ tñ ſi debet eẽ affirmatiua nõ reqrit̃ aduerbiũ affirmãdi in ꝓpõne:q2 illa eſt affirmatiua.tu es hõ:ꝛ non tñ ponit̃ aduerbiũ affirmãdi in ꝓpõne vt ꝑfecto:qppe ꝛc̃.

Rñ. Pauli pergulẽſis.i. prima regula ſũmarũ.

¶ Ad hoc rñdet Paulus pgu.in 7° dubio ſupra ↄ̃ñtias Strodi:di.ꝙ talia aduerbia teſte Priſcião in maiori volumine nõ ſunt aduerbia affirmãdi:ſȝ ↄfirmãdi.q2 nõ faciunt ꝓpõnẽ affirmatiuã:ſed ꝓpõnẽ quã inueniunt cõfirmãt. Unde ſi dixero.ꝑfecto nullus hõ eſt aſinus:ly ꝑfecto nõ affirmat:ſȝ ↄfirmat negationẽ quã inuenit. Sȝ aduerbia negãdi ex officio ſuo habẽt negare:ꝛ proprie ſunt aduerbia negãdi.

Cõtra rñſio ad argu.

¶ Cõtra.ſic̃ illud aduerbiũ di aduerbiuȝ negãdi per hoc ꝙ negaẽ aliqd:ita aduerbiũ di affirmãdi ꝑ h̃ qḋ affirmaẽ aliqd:ſȝ ꝑ talia affirmaẽ aliqd.g̃ minor ꝓbaẽ:q2 ſi queraẽ.putas ne ꝙ hõ ſit alb⁹:ꝛ reſpõdeat ita:certũ eſt ꝙ affirmaẽ illud. Deinde omne cõfirmare eſt affirmare.

Alia rñſio.

¶ Ideo dico aliter ꝙ talia ſunt aduerbia affirmãdi:nõ tñ hñt facere ꝓpõnẽ affirmatiuaȝ: ſicut aduerbiũ negandi facit ꝓpoſitionẽ negatiuã: q2 ex nã verbi ſubſtãtiui eſt ꝓpõnem affirmatiuã facere:cuȝ ex nã eius ſit vnire ꝛ cõponere extrema.nõ aũt de natura verbi eſt diuidere vnũ extremũ ab altero.ideo requiritur aliqd per qḋ fiat hoc ꝛ illud eſt negatio.

Rñns. Notandum Pau.ſoph.li. cã.4.l.5.ṗnc. 2.dub.cõ.5.l. 6°.ſu.cuidẽ

Circa iſtas diffinitiones ſcias ꝙ ſic debent limitari. ꝓpõ cathegorica affirmatiua eſt illa in qua verbũ ṗncipale affirmaẽ.i.nõ negaẽ per negationẽ exiſtentẽ in ea:vel eſt illa que ſubordinaẽ vni tali. Primuȝ dicit̃ ꝓpter preiacentẽ iſtius.nullus hõ eſt.que eſt affirmatiua:ꝛ tamẽ verbũ negaẽ a ly nullus:ſed non a ly nullus.exiſtente in preiacente.vt pȝ. Secunduȝ dicitur ꝓp ly a.poſito ꝙ ſubordineẽ illi.homo eſt aſinus. Similiter limitetur diffinitio negatiue.

Manfre. Notandũ ṗm

Circa diuiſionẽ ꝓpoſitionis in affirmatiuã ꝛ negatiuã. Nota ꝙ nõ eſt credendũ ad hoc ꝙ aliqua propoſitio cathegorica ſit affirmatiua ꝙ habeat aduerbium aliqḋ affirmãdi determinãs verbũ ṗncipale:vt ly ita eſt aut vere:ꝛ ſic de alijs ſimilib⁹: ſed ſufficit ad h̃ ꝙ tale verbũ ſit affirmatiuũ id eſt ꝙ nõ negetur.

Nõn^m ſcḋm

¶ Aduerte vlterius ꝙ lȝ de ꝓpoſitione negatiua ſm̃ multos: verum ſit ꝙ reqrat aut aduerbiũ negandi aut aliud ſignuȝ icludens taleȝ negationẽ determinãs verbũ principale: tamẽ hoc nõ eſt opus ſm̃ opinionẽ Tyſberi in tertio ṗncipali primi ſophiſmatis.tenẽtis ly nõ ſum nõ es nõ eſt: eſſe verbũ ſubſtantiuũ itelligẽdo de ſimplici:vt dixi circa caplm̃ de verbo.nõ enim cõponit̃ ex multis quoꝝ aliqd vt ſic ꝑ ſe ſubordieẽ alicui acui.

Pau.ſo.ma. 2°.ſo.103.ſa. 3°.dũ dicit°.

¶ Unde dicẽdo. adam nõ eſt:illud verbũ nõ eſt:nõ eſt negatũ aliunde:ſȝ eſt negatiuũ:ꝛ ideo ſic itellige ſm̃ hoc diffinitionẽ negatiue ꝓpõnis:ꝙ eſt illa in qua verbum ṗncipale eſt negatiuum vel aliunde negatuȝ:ita ꝙ nõ eſt opus ꝙ ſemꝑ ſit aliunde negatũ.

¶ Notãter dicit̃ in vtraqȝ diffinitione de verbo ṗncipali:q2 de alio nõ eſt cura:vt dicendo ſor. qui nõ currit mouet̃. Iſta eſt affirmatiua dato ꝙ verbũ ſecũdariũ ſit negatũ:ꝛ dicẽdo chimera que currit nõ mouetur. Iſta eſt negatiua dato ꝙ verbũ ſecũdariũ ſit affirmatiuum.

Dubiũ ṗmũ

¶ Difficultas eſt.vtrũ iſta ꝓpoſitio falſa:falſe. homo eſt aſinus ſit affirmatiua:aut negatiua: ꝛ vĩ ꝙ negatiua:q2 equiualet iſti negatiue: non eſt ita ꝙ homo eſt aſinus:ponit̃ etiã ꝙ ſit affirmatiua:q2 videẽ equiualere iſti:falſum eſt hoiem eẽ aſinũ:que eſt affirmatiua.

¶ Ad qḋ reſpõdeo ꝙ illa ꝓpoſitio eſt affirmatiua: ꝛ negaẽ ꝙ equiualeat illi negatiue:nõ eſt ita ꝙ homo eſt aſinus: nõ tamẽ dico ꝙ ſit affirmatiua:q2 equiualeat illi ꝓpoſitioni affirmatiue.falſum eſt ꝛc̃.vnde iſta vera eſt vt pȝ:illam officiando. Alia autẽ.ſ.falſe homo eſt aſinus eſt falſa: q2 aſſerit duo que iplicant cõtradictionẽ.ṗmo ꝙ homo eſt aſinus.ſcḋo ꝙ nõ eſt ita ꝙ homo eſt aſinus:que duo implicant:ſimile eſt de iſta:ipoſſibiliter homo eſt capra:affirmatiua eſt:ꝛ exponit̃ ſic.homo eſt capra:ꝛ non poteſt eſſe ꝙ homo ſit capra:que duo implicant:vnde ſicut iſta aduerbia:neceſſario ꝛ contingenter habent expoſita ſuo modo:ita poſſibiliter ipoſſibiliter vere falſe.

S

Et teneo cõcluſionẽ hanc:ꝙ omnis ꝓpoſitio affirmatiua determinata affirmatiue ab aliquo iſtoꝝ aduerbioꝝ:impoſſibiliter ꝛ falſe ꝛ nõ aliunde eſt ipoſſibilis rõne exponentiũ: que implicãt:hãc materiã determinabo diffuſius in ꝓbationibus terminoꝝ:in caplõ de ly neceſſario ꝛ cõtingenter: pro hac vide Pau.vene.4.6° ṗncipali ſecũdi dubij quadrature vbi ad vnguem determinationem hanc tenet.

Dubiũ ſcḋm.

¶ Alia difficultas eſt.vtrum iſta ꝓpoſitio ſit negatiua. nõ homo currit.

Solutio.

Et ſolet cõmuniter diſtingui talis ꝓpoſitio:eo ꝙ vbi cadat negatio ſuper totũ eſt negatiua.vbi autẽ cadat ſuper partẽ illam.homo.ꝛ eandẽ infinitet eſt affirmatiua ꝛ equiualet iſti: ens nõ homo currit:que eſt manifeſte affirmatiua.

Cõtra ſolutionẽ

¶ Sed cõtra hoc ſcḋm dictũ arguitur per fundamẽtũ grãmaticale.nã illa negatio non eſt aduerbiũ. De natura aũt aduerbij eſt adiacere verbo ꝛ exercere vim ſuaȝ circa verbũ:vt etiã omnes grãmatici fatentur:ſed tenẽdo ꝙ talis cadat ſolũ ſupra ſubiectũ: nõ aũt ſupra verbũ:ſequit̃ ꝙ illa nõ exercet vim aduerbij.

Reſpõſio.

¶ Ad qḋ dici poteſt ꝙ illa negatio nõ quando pure negatiue tenetur:tunc ſupra verbũ vim ſuã exercet:quãdo ꝟo infinite tenetur:tũc ſit pars vnius termini ſimplicis vel cõpoſiti:vt etiaȝ aſſerit Paulus venetus in ſexto ṗncipali ſecundi dubij quadrature: ꝛ tunc nõ videẽ habere ꝓprie naturã aduerbij.

¶ Uel aliter dici ꝛ melius põt ꝙ negatio īfinite tenta in rei veritate aliqḋ verbum negat vnde dicẽdo:nõ homo currit infinite tenẽdo:ſignificat ꝙ illud ens qḋ nõ eſt homo currit:vnde expreſſe negatio illa verbum negat.

Dubiũ tertiũ

¶ Difficultas eſt.vtrum tales propõnes modales:neceſſe eſt te non currere: cõtingẽs eſt te non eſſe ꝛc̃.ſint affirmatiue vel negatiue.

Solutio.

Pro qua vide ea que notaui in fine equipollẽtiaꝝ:pro 3ª figura.

3ª diuiſio ꝓp̄ primaria ad 2ª ſigni ter mi. vide P. 42. 2. du. /. lo. ma. p°. fo. 7° fa. 2ª /in. Ad ꝓpo^m vide ſo phi. 21 to. /. ſo phi. vlti° cor. 3°. p^e cō /. p° pnci. 2. dub. cō. p°. /. 2° pn ci. eiuſdē lo. /. lo. ma. p°. fo. 3° fa. 3°. 6^m. /. lo. ma. 2ª 2 fo. 163. vſq3 ad fo. 167^m diſ fuſius.

¶ Tertia diuiſio eſt iſta. Propoſitionum cathegoricarū: alia vera: alia falſa. Propoſitio cathegorica vera eſt illa: cuius primarium ⁊ adequatū ſignificatū eſt veꝝ: vt tu es homo. hec enim eſt vera: tu es homo: q2 te eſſe hoiē3 eſt verū. Voco ſignātū primariū ⁊ adequatum ꝓpōnis qd eſt ſimile orationi īfinitiue: vel cōiunctiue illius: vnde te eē hoiē3: vel qd tu es homo. dicit̄ ſignificatū primariū ⁊ adequatū illius: tu es homo. cetera autē ſignificata vt te eſſe animal: te eſſe ſubſtantiā: ⁊ huiuſmodi: ſunt ſignificata ſecundaria: ⁊ penes illa nō dicitur ꝓpoſitio vera nec falſa. Propō cathecorica falſa eſt illa: cuius primariū ⁊ adequatū ſignātū eſt falſu3: vt tu es aſinus.

Hengſbus T Mā^m pmā. Pau. ca. 3. 8. tra. lo. pa. 2^m

Aduerte pro itellectu diuiſionis q̄ triplex eſt ſignificatū ꝓpōnis. ſ. pncipale: aſſertiuū ⁊ repreſentatiuū. Principale eſt illud qd reſultat ex pmaria ſignificatione oīum ſuoꝝ terminoꝝ: vt hec ꝓpoſitio: homo eſt aīal pncipaliter: ſignificat hoiē3 eſſe aīal. Aſſertiuum eſt qdcunq3 ſignificatū pncipale alicuius ꝓpōnis ſequentis ad eam: ⁊ ſic illa ꝓpoſitio. hō eſt aīal ſignificat aſſertiue aliqd eē. nā formaliter ſequit̄ homo eſt animal, ergo aliqd eſt. Repreſentatiuū vō dicit̄ qdcunq3 ſignificatū qd ſignificādo apprehendit̄ per ipſam: ⁊ ſic ſignificatū repreſentatiuū illius ꝓpōnis. homo eſt aīal. eſt hominē eſſe aſinu3. ex quo ſequit̄ q̄ omne ſignificatū pncipale eſt aſſertiuū: ⁊ nō ecōuerſo. ⁊ omne aſſertiuu3 eſt repreſentatiuū: ⁊ nō ecōuerſo. Ad ꝓpoſitū ergo penes veritatē vel falſitate3 pncipalis ſignificati dicit̄ ꝓpoſitio vera vel falſa. nō aūt penes vitatē vel falſitatē alterius ſignificati.

Mā^m 2^m Pau. 2° pn. 2. du. in ſl. cō. ſ. ſolu.

¶ Aduerte q̄ iſta tria noīa: ſignificatū principale: ſignificatū primariū: ⁊ ſignificatū adequatū: ſunt nomina ſynonyma ſicut tunica: veſtis: ⁊ indumētum extra materiā inſolubiliū: qd notanter dico: q2 in mā inſolubilium adequatū ſignificatu3 ⁊ pncipale nō ſunt idem: ſm magiſtrū in vltimo notabili inſolubiliu3. adequatū enim ſignificatū. vt huius. ſor. di. falſum eſt ſor. dicere falſum. Adequatū eni3 ſignificatū in illis eſt ſignificatū cathegoricu3 qd eſt ſimile orationi īfinitiue vel cōiunctiue. pncipale vō ſignificatū eſt hypotheticū: vt ſor. dicere falſum ⁊ iſta3 eē verā: ⁊ in inſolubilib⁹ poſſibilitas attendit̄ penes adequatū ſignificatū. falſitas vō penes pncipale. Qꝫ aūt illa tria idē ſint extra mām iſolubiliū ꝓbat̄: q2 omne ſignificatū pmariu3 vel adequatū eſt illud qd eſt ſimile orationi īfinitiue vel cōiunctiue. vt p3 per magr̄m in textu: ſ3 omne pncipale eſt hō. vt p3 ex pmo notato. q̄re ⁊c̄.

V Notādū 3^m Pau. pgā. in p° reg° ꝯñs Strodi.

¶ Aduerte 3° q̄ iſti termini verū vel falſum pn̄t accipī tripliciter. Primo trāſcendēter: ⁊ ſic ſunt termini prime intētionis vel īpoſitionis: ⁊ ſic cōcedit̄ ſophiſtice. q̄ illa ꝓpoſitio. hō eſt aſinus eſt vā: q2 eſt entia: q2 eſt tres res ſiue tres termini. Scdo pro pōne vā vel falſa: ⁊ ſic ſunt termini ſecūde itētionis vel impōnis. Tertio aduerbialiter verū pro vere: vel ita eſt: falſum pro falſe vel nō ita eſt. In ꝓpoſito cōiter dicit̄ q̄ ſumunt̄ aduerbialiter qd ide3 eſt dicere ꝓpoſitio vera eſt: cuius pmariū ſignificatum eſt verū: ⁊ dicere ꝓpoſitio vera eſt illa que pmarie ſignāt: ſicut eſt: ⁊ ide3 eſt dicere ꝓpō falſa eſt illa: cuius primariū ſignificatū eſt falſum: ⁊ dicere ꝓpoſitio falſa eſt illa que ſignificat: ſicut nō eſt: vnde ſeqt̄ ita eſt: ſicut ſignificat. ḡ eſt vera: ⁊ ecōuerſo nō eſt ita ſicut ſignificat. ḡ eſt falſa: ⁊ ecōuerſo. Quātū aūt veritatis hoc cōtineat. vide in qōne ꝯ ſūmulas vbi declat̄ q̄ veꝝ noīaliter ſumptu3 denoiat itellectū verū: ꝓpōnē verā: ⁊ ſignificatū verum: ⁊ eade3 veritate itellectus denominat̄ verus: ⁊ propoſitio vera ⁊ ſignificatū veru3. Non igitur debet exponi q̄ ſignificatū dicat̄ verū aduerbialiter pro vere: ſed nominaliter ſumēdo verū recte dicat̄ q̄ ſignificatū ſit veru3. vide ibi ample. Ex his p3 itellectus diffinitionis ⁊c̄.

Riſius. Contra diffōnē arguit̄ p°.

Contra iſtas diffōnes arguit̄ dupl'r. Primo ſic. aliqua eſt ꝓpoſitio vera: cuius pmariū adequatū ſignificatū non eſt veru3. igitur diffinitio mala. p3 ꝯſequētia. antecedēs ꝓbat̄ de iſta. nulla chimera eſt: cuius ſignificatū nec eſt veꝝ nec falſum: q2 nō eſt.

Cōfirmatio

¶ Et cōfirmat̄: q2 iſta. chimera eſt: eſt falſa: ⁊ tn̄ ſuum ſignificatū nō eſt falſum ex quo nō eſt.

Rñſio tacita

¶ Forte dicet aliquis aliter q̄ ſuū ſignificatū eſt falſum: q2 ly falſum idem ſonat qd nō ens: ſicut ly verū.

Cōtra rñſionē arguitur

¶ Cōtra. iſta reſpōſio cōcedit q̄ illud ſignificatū. ſ. chimerā eſſe eſt nō ens: ſed iſta ꝓpoſitio implicat cōtradictionē in logica quōcūq3 capiatur ly ens. igit̄ reſpōſio nulla.

Argu^r 2°

¶ Scdo arguitur ſic. datis illis diffinitionib⁹: ſeqtur q̄ illa duo cōtradictoria ſunt ſimul vera. ſ. aliquis homo eſt: ⁊ non aliquis hō eſt. ꝯſequēs eſt falſum: ⁊ ꝯñtia ꝓbat̄ ſic. ſignificata iſtarū ſunt ſimul vera. igit̄ iſta ſunt ſimul vera. tenet ꝯñtia p diffōne3. ⁊ añs ꝓbat̄: q2 ſignificatū pme eſt veru3 vt diceret poſitio: ex quo ipſa eſt vera: ſed quicqd eſt ſignificatū pme eſt ſignificatū ſcde. ⁊ ecōuerſo. igit̄ ſignificatū ſcde ēt eſt veru3: ⁊ ꝯñtia cū maiori. ⁊ minor ꝓbat̄ ſic. Quācūq3 ſūt due ꝓpoſitiones ſic ſe habētes q̄ oēs termini ſignificatiui q ſunt in vna ſunt in alia. ⁊ ecōuerſo. tunc quicquid ſignificat̄ p vnā ſignificat̄ per aliā. Sed ſic eſt in ꝓpoſito de iſtis: q̄ oēs termini ſignificatiui q ſunt in vna ſunt in alia. ⁊ ecōuerſo. igit̄ quicqd ſignificat̄ per vnā ſignificat̄ per alia3. ꝯñtia p3 cū maiori. ⁊ minor ꝓbat̄: q2 nihil plus eſt i vna q̄ in alia niſi ly nō. modo ly nō: nō eſt terminus ſignificatiuus. igitur ⁊c̄. Et iſtis argumētis poteris arguere cōtra diffinitionē ꝓpōnis neceſſarie ⁊ poſſibilis.

Argu^r 3°

¶ Tertio ſpecialiter arguit̄ ꝯtra diffinitionē ꝓpōnis necīe: q2 iſta. chimera nō eſt: eſt necīa: ⁊ tn̄ ſuū ſignificatiuū nō eſt neceſſariū: q2 nō eſt. igit̄ ⁊c̄.

Notandū

¶ Pro ſolōne argumētoꝝ op3 declare diffinitiōes ꝓpōnis vere falſe ⁊ necīe. Dico igitur q̄ diffinitio ꝓpōnis vere ſic itelligit̄. ꝓpoſitio vera eſt illa: cuius pmariū ⁊ adequatū ſignificatū eſt veru3. i. eſt ſignificatū verū eo modo quo repreſentat̄ per ꝓpoſitionē talem. Et falſa eſt illa: cuius pmariū ⁊ adequatū ſignificatū eſt falſum. i. eſt ſignificatū falſu3 eo modo quo repreſentat̄ per illa3: ⁊ ita de neceſſaria dicatur.

Ad pmū vi. Pau. ſophi. 46. ibi. rñdet poſt quarū.

¶ Iſto ſtante ad pmu3 dicit̄ q̄ illa. nulla chimera eſt: eſt vera. ⁊ q̄ ſignificatū ſuu3 eſt veru: ⁊ q̄ nulla3 chimerā eē eſt verum. i. ſignificatū verū. Et vlterius negat̄ iſta ꝯñtia. nullā chimerā eē nihil eſt. igitur non eſt ſignificatū verū: q2 ly ſignificatū verum. ampliat vſq3 ad imaginabilia.

Ad ꝯfir^m

¶ Et ad cōfirmationē nego q̄ ſignificatu3 iſtius. chimera eſt. nō ſit falſu: ⁊ cū ꝓbatur arguēdo. non eſt. igit̄ nō eſt falſum. nego ꝯñtiam: q2 ly falſu3. ampliat etiā vſq3 ad imaginabilia.

Ad ſcdm

¶ Ad ſcdm ꝯcedit̄. q̄ ide3 eſt ſignificatū duorū3 ꝯdictorioꝝ: ⁊ nego q̄ duo ꝯdictoria ſint ſimul vera. Et ad ꝓbationē cōcedit̄ q̄ iſta eſt vera. aliqs homo eſt. S3 nego q̄ iſta ſit vera. nō aliqs homo eſt. Et cū arguit̄. eius pmariū ⁊ adequatū ſignificatū eſt veꝝ. igit̄ ipa eſt vera. dicit̄ q̄ non valet ꝯñtia. Sed op3 ſic arguere. eius pmariū ⁊ adequatū ſignificatū eo modo quo repreſentatur per illam eſt verū. igit̄ illa eſt vera. ⁊ tūc negat̄ antecedens.

Ad tertiū.

¶ Ad 3^m cōcedit̄. q̄ iſta eſt neceſſaria. chimera nō eſt: ⁊ ſignificatū eſt neceſſariū: ⁊ cum arguit̄. chimerā

non eſſe nihil eſt.igitur nõ eſt neceſſarium.negatur pñtia:
q2 ly neceſſarium.ampliat vſq3 ad imaginabilia.ex quo
includit ly verũ:⁊ ly verum icludit ly itelligi.amplians
vſq3 ad imaginabilia. Sed de hoc forte dicetur alibi.
pᵃ petitio. ¶ Sed hic tu queres.quõ cognoſcã ego ſi ſignificatũ eo
Rñſio. mõ quo ſigñat ꝑ ꝓpõnez ſit verũ vel falſuz.¶ Rñdeo
ꝙ qñ itellectus adequabit̃ ꝑ illã ꝓpõnẽ illi ſignificato.
tunc illud ſignificatũ eo modo repreſentatũ erit verum:
2ᵃ petitio. q2 veritas eſt adequatio itellectus ad rez.¶ Sed iterũ
Reſponſio queres.quõ adequat̃ itellect⁹ rei ꝑ ꝓpõnez.¶ Rñſio ꝙ
qñ itellect⁹ ꝑ aliquã ꝓpõnẽ itelligit rem eẽ aut futurã eẽ:
aut poſſe eẽ:aut itelligi que eſt aut erit:aut que eẽ põt:aut
itelligi:vel ẽt nõ eẽ que nõ eſt:aut nõ fuiſſe q̃ non fuit ⁊c̃.
tũc adequat̃ rei.⁊ ipſe itellectus eſt verus ⁊ itellectio ve/
ra:⁊ ꝓpoſitio vera:q2 per illam adequatur rei: ⁊ res eſt
vera:q2 adequatur itellectui ſm intellectionem.

Manfre. Rñdẽ pmũ **Circa** diuiſionẽ de ꝓpõne vera vel falſa aduerte ꝙ
merito cõcludimus aliquã ꝓpõnẽ eẽ veram
vel falſam rõne ſignificati.nã veritas aut falſitas ſunt in
ꝓpõne tanq̃ in ſigno:ſunt aũt ſubiectiue quãtũ ſpectat
ꝓpoſito in itellectu cõponẽte aut diuidẽte:⁊ ſiſe eſt ſicut
de ſanitate.ſanitas enim eſt in vrina tanq̃ in ſigno ſigni/
ficãte.eſt aũt in aiali tanq̃ in ſubiecto hñte ſanitatez.ſi g̃
ſit aliqua ſignificatiua veri aut falſi:merito illa vera aut
Nõdũ 3ᵐ A falſa dici debet eo ꝙ ſignificatiua ⁊c̃.¶ Aduerte vlteri⁹
ꝙ quãtũ ſpectat ꝓpoſito noſtro:pmariũ ſignificatũ ꝓpo/
põnis eſt illud qͦ reſultat ex pmaria ſignificatiõe illius:
ſimile eſt ſicut de iſto termino hõ pmo ⁊ pncipalr̃ ſigñat
hoiez.ſcdariũ aũt ſignificatũ eſt illud qͦ ex ꝯñti:⁊ ꝑ mo/
dum ſequele ſignificat̃ ꝑ terminos illius ꝓpõnis:ſicut ẽt
reſpectu illius termini hõ:ſcdariũ ſignificatũ eſt aial cor/
pus:ſubſtãtia ⁊c̃.eo ꝙ icludunt̃ in pncipali eius ſignifica
to.exẽplũ de vtriuſq3 ꝓpõnis ſignificato: vt iſta ꝓpoſi/
tio.tu es aial:primarie ſignificat te eſſe aial.ſcdario aũt te
eſſe aſinũ:aut te eẽ corpus:que ſignificant̃ ꝑ illũ terminũ
aial.¶ Adequatũ aũt ſignificatũ eſt illud qͦ reſultat ex
omni terminoꝝ ſuoꝝ ſignificatiõe ſiue pmaria ſiue ſcda/
ria.exẽpluz.vt talis ꝓpoſitio.hõ currit:ſigñat adequate
hoiem currere:⁊ aial moueri:pmum pmarie ⁊ adequate:
ſcdm aut ſecũdarie ⁊ adequate. In ꝓpoſito aliqͦ eſt pri/
mariũ qͦ nõ eſt adequatũ ſignificatũ:⁊ aliqͦ eſt ecõtra:
vt iſtius ꝓpõnis.tu es hõ albus:vnũ pmariũ ſignificatũ
eſt te eſſe hoiez.nõ eniz opz ꝙ tale reſultet ex oium ſuoꝝ
terminoꝝ ſignificatiõe:⁊ tñ hoc nõ eſt adequatũ:cũ nihil
exprimat̃ ꝙ ſit ſignificatum illius termini:albus.⁊ male
exẽplificãt de iſto termino cõplexo:tu es aſinus.dicẽdo
ꝙ illius ſignificatũ vnũ pmariũ ⁊ nõ adequatũ eſt te eẽ:
ſed ꝙ ex quo te eẽ iportat te eẽ ens:hoc ſignificatũ debet
magis dici adeq̃tũ q̃ pmariũ.adequatũ aũt iſtius ꝓpoſi
tionis ſignificatũ:hõ eſt aſinus:eſt ẽt vnũ tale: animal eẽ
corpus:ꝙ tñ nõ eſt pmariũ:⁊ ideo pz:ꝙ nõ hz attẽdi ve/
ritas aut falſitas ꝓpõnis penes ſignificatũ qͦcunq3 pri/
mariũ:q2 tũc talis ꝓpoſitio eẽt vera.tu es hõ albus: vbi
ſis niger:q2 te eẽ hoiez qͦ eſt vnũ ſignificatũ pmariũ il/
lius eſt verũ:nõ etiã attendit̃ penes qͦcũq3 adequatũ:
q2 tũc iſta eẽt vera.hõ eſt aſinus:q2 hoc illius ſignificatũ
adequatũ aial eẽ corpus:eſt verũ: ſed hz attendi veritas
aut falſitas talis penes illud ſignificatũ ꝙ ſimul ⁊ ſemel
eſt pmariũ ⁊ adequatũ.¶ Aliqui tñ volunt ꝙ pmariũ
ſignificatũ qͦlibet reſultat ex pmaria omniũ terminoꝝ
ſignificatiõe:⁊ volũt ꝙ aliqͦ ſit aſſertiuũ:⁊ aliqͦ repre/
ſentatiuũ:⁊ dicunt ꝙ aſſertiuũ eſt oẽ illud ſignificatũ ꝙ
Męgħi opio ſeq̃t ex tali ꝓpõne.repreſentatiuũ aũt eſt qͦlibet repre/
ſentatũ ſignificatũ itellectui ſiue verũ:ſiue falſum:vt iſta
ꝓpoſitio.tu es hõ:pter alia ſignificata repreſentat te eſſe
aſinũ. Hãc diſtinctionẽ inſequit̃ Pau.pergu.⁊ Gaieta.in
multis locis:nõ tñ ſequor hãc diſtinctionẽ tanq̃ pertinẽ/
tem ꝓpoſito.¶ Aduerte etiã ꝙ ꝓpoſitio iſolubilis po/ Nõdũ 3ᵐ
nitur eẽ falſa:⁊ nõ rõne ſui pmarij ⁊ adequati ſignificati
mõ declarato:vt patebit in tractatu iſolubiliũ:⁊ iõ poſ/
ſumus dicere pro nunc ꝙ iſta diffinitio ꝓpõnis falſe hz
veritatẽ in oibus pterq̃ in ꝓpõne iſolubili:verũ tamẽ
hoc ſit verũ patebit loco allegato. ¶ Incidentaliter ad/ Dub.ᵐ ratio
duco argumẽtuz ꝓbando ꝙ iſta ꝓpoſitio eſt vera.tu es
nõ hõ:⁊ tñ pmariũ ⁊ adequatũ ſignificatũ eius nõ eſt ve
rum:vt pz:ꝙ ſit vera ꝓbat̃ ſic arguẽdo:hoc predicat̃ de
te demõſtrãdo iſtum terminũ:hõ.vel ſaltẽ de iſto termi
no:vt pz in iſta.tu es hõ:⁊ hoc non eſt hõ : q2 talis termi/
nus hõ nõ hõ eſt vt pz:ergo nõ hõ predicat̃ de te:vel de
iſto termino tu.g̃ iſta eſt vera:tu es nõ hõ:qͦ erat ꝓban Solutio.
dum.¶ Ad qͦ rñdeo cõcedẽdo antecedẽs ⁊ negãdo cõ
ſequentiã:dicẽdo enim nõ hõ pdicat̃ de te.ille terminus
nõ hõ:ſupponit materialiter rõne illius termini:pdicat̃
a parte pdicati:q eſt ſecũde itẽtionis vel impõnis:⁊ ideo
ſignificat ꝙ hoc materiale nõ hõ predicat̃ de te in predi
cta ꝓpõne.in antecedẽte aũt verificat̃ talis terminus nõ
homo pro aliqua re que nõ eſt hõ:puta pro illo termino
hõ.nõ aũt pro tali materiali non hõ:pro iſto vide Pau.
vene.in quinto pncipali tertij dubij quadrature. *vi ſe ſueſſã el ꝑhic*

¶ **Quarta diuiſio.ꝓpoſitionũ cathegoricarũ** 4ᵃ diuiſio. *...ci la 3a*
alia poſſibilis:alia ipoſſibilis. Propoſitio ca
thegorica poſſibilis eſt illa:cuius primariũ ⁊
adequatũ ſignificatuz eſt poſſibile:vt tu cur/
ris. Propoſitio cathegorica ipoſſibilis eſt il/
la:cuius primariũ ⁊ adequatũ ſignificatũ eſt
impoſſibile.vt homo eſt aſinus.

Paul.pᵒ pᵉ. 2.dub.cor.2ᵒ cõ.2./.cõ.4ᵒ) /.22.pnci. 4. du. 10./.log. mag.2ᵒ e fo. 167.fa.4ᵒ vſq3 ad fo.172. fa.pᵒ p 4ᵒ ⁊ 5ᵒ diuiſione.

Mengħus Rñdẽ pᵐ **Aduerte** primo circa diffinitiones illas ꝙ ſignifi/
catũ poſſibile dicit̃ eſſe illud qͦ põt eẽ:
⁊ ideo idẽ eſt dicere:cuius primariũ ſignificatũ eſt poſſi/
bile ⁊ dicere ꝙ primarie ſignificat:ſicut põt eſſe vt dicũt
alij.Significatũ ṽo impoſſibile eſt illud qͦ nõ põt eſſe.
⁊ ideo idez eſt dicere:cuius primariũ ſignificatuz eſt im/
poſſibile.⁊ dicere ſignificat:ſicut nõ põt eẽ. ¶ Aduerte B
tamẽ ꝙ ipoſſibile eſt duplex.ſ.ſimplr̃ ⁊ ſm qd. Impoſ/ Impoſſ. ẽ 2ᵉ.
ſibile ſimplr̃ eſt illud qͦ nõ põt eſſe:nec potuit eẽ nec po
terit vt chimerã eſſe:⁊ deũ non eſſe. Impoſſibile ṽo ſm
quid eſt illud qͦ nõ põt eſſe:nec poterit eſſe:tñ potuit eẽ
vt ceſarẽ nõ fuiſſe:⁊ ita ꝓportionaliter ꝓpoſitio põt dici
impoſſis ſimpliciter vel ſm quid. ¶ Aduerte ſcdo ꝙ nõ Rñdẽ 2ᵐ
ois ꝓpoſitio poſſibilis põt eſſe vera ſic preciſe ſignificã/
do.multe enim ſunt ꝓpoſitiones poſſibiles que nõ poſ/
ſunt eẽ vere.vt ille. Nulla ꝓpoſitio eſt. Nulla ꝓpoſitio
eſt vera. Nulla ꝓpoſitio eſt vniuerſalis. Nulla ꝓpoſitio
eſt neceſſaria:ſor.nõ eſt in mente ſor. Declaro de pma ⁊
ſufficit:q2 ſic habes itelligere de alijs.vnde ſi ponat̃ incẽ
ꝙ poſſet eſſe vera ſequunt̃ ꝯdictoria ex ea:qͦ ꝓbat̃:q2 ſi
dicas ꝙ iſta.nulla ꝓpoſitio eſt:eſt vera.g̃ aliqua ꝓpoſi/
tio eſt vera.tunc vltra aliqua ꝓpoſitio eſt vera.g̃ aliqua
ꝓpoſitio eſt:⁊ ex altera parte ſequitur ꝙ nulla propoſi/
tio eſt:q2 ſequitur illa propoſitio eſt vera.nulla propoſi/
tio eſt.que preciſe ſignificat ꝙ nulla ꝓpoſitio eſt.g̃ nulla
propoſitio eſt:⁊ ſic patet ꝙ ſequunt̃ cõtradictoria ꝙ ali/
qua ꝓpoſitio eſt:⁊ nulla propoſitio eſt. Nec etiam om/
nis impoſſibilis poteſt eſſe falſa:imo aliqua eſt que non
põt eſſe vera nec falſa.vt illa aſſignata.

Pro 4ᵃ ⁊ 5ᵃ di. vide Pau. lo.ma.2ᵒ fol. ...ꝓ õcle ... regule fa.pᵒ./.ca.pᵒ 4.tra.lo.per. ſequẽti.

Mãfre. Rñdẽ pmũ **Circa** diuiſionẽ de ꝓpoſitione poſſibili ⁊ ipoſſibili
aduerte ꝙ lz valeat argumentum hoc.iſta ꝓ/
poſitio eſt poſſibilis.ergo ſuuz primarium ⁊ adequatum

ſignificatū eſt poſſibile:nō tñ valet.iſta eſt poſſibilis:ergo pōt eſſe vera:aliqua enim eſt poſſis:que nō poteſt eſſe vera ſic preciſe ſignificando:vt iſta.omnis propoſitio eſt negatiua.ois ꝓpoſitio eſt vera ſic preciſe ſignificādo:vt alibi hʒ declarari:ꝛ ideo recte dicit Pau.diffiniēdo rōne ſignificati ꝛ nō aliter.

Nōm̄ 2m̄ C — ❡ Notādū etiā ꝙ non ois ꝓpoſitio vera eſt poſſibilis.iſta enim eſt ꝓpoſitio vera:hec ꝓpoſitio eſt impoſſis ſeipſa demōſtrata ſic preciſe ſignificādo:ꝛ tñ nō ē poſſibilis.

Notandū 3m̄ D — Unde aduerte ꝙ triplex eſt ꝓpoſitio impoſſis:quedaʒ per ſe que neqꝫ eſt: nec pōt eſſe: nec poterit eſſe:nec potuit eē vera:ſic preciſe ſignificādo rōne ſignificati:qdā per accñs que lʒ nō poſſit eſſe vera. tñ potuit qñqꝫ eſſe vera:vt iſta.Ceſar nō fuit:quedā aūt eſt impoſſis per reflexionē.ꝛ eſt illa que aſſerit ſeipſaʒ eē impoſſem ꝛ reflectit īpoſſibilitatē ſupra ſe: vt iſta.hec eſt īpoſſibilis ſeipſa demōſtrata:ſic pciſe ſignificādo.Et notanter dico ſic pciſe ſignificādo:qꝛ aliter ponēdo:alia eēt poſſibilis:vt ſi ponat̄ ſignificare te currere gratia exempli:ꝛ dicas ꝙ tacta ꝓpoſitio hʒ ſignificatū poſſe: vt etiaʒ multi alij aſſerūt:ꝛ lʒ poſſe ſit illāmet eſſe impoſſem ſic preciſe ſignificādo:nō tñ ſequit̄ icōueniēs:ponēdo illud ineſſe.nā poſito ineſſe ꝙ illa ſit impoſſis:hoc ꝯcedit̄ pro vero:ꝛ iō dicas ꝙ diffinitio ꝓpōnis poſſis:ꝛ ēt diffinitio ꝓpōnis impoſſis hʒ itelligi ſolum de illa:que nō eſt talis per reflexionē. ❡ Multi addūt ꝙ illa diffinitio:non ēt hʒ itelligi reſpectu īſolubilis ꝓpōnis:ſed iſtud nō aſſero vt declarabo in mā īſolubiliū.

Notādū 4m̄ E — ❡ Notādū etiā ꝙ lꝫ poſſibile in diffinitione ꝓpōnis poſſis poſitū nō ampliat:qꝛ tunc iſta.hō eſt aſinus: ꝓbaret̄ eſſe poſſis:ſic arguēdo: B eſt poſſe demōſtrando hoc ſignificabile.ſ.te eſſe hoiem:ꝛ hoc eſt vel pōt eſſe ſignificatuʒ illius ꝓpōnis:hō eſt aſinus:ſaltē per nouā impōneʒ:ergo ꝛc.ſumat̄ ergo ſignificatum pro eo qđ ſignificat ꝛ non ampliatiue.

5ª diuiſio. Eadē Pau.2. ſm.ꝓ.1o ꝑxi. cō.3°ꝗ. ſoph. vlt° cor.3° 4° cō.28./10.ꝓn ci.ꝓ.du cor. 3° 4° co./.ꝓ° ꝓn.1.dub.cō. 2°./.cor.con. 4° cū nō./.3° ꝓn.cuſ.cō.ꝛ cor./.38.ꝓnc. 2.du./.28.ꝓn. 3.du.cō.ꝓma ꝛ cor. Nō.1m̄ ꝓmā. Jnſer.cō.6.

❡ **Quinta diuiſio.ꝓpoſitionū cathegoricarū alia neceſſaria:alia ꝯtingens. Propoſitio neceſſaria eſt illa:cuiꝰ primariū ꝛ adequatū ſignificatū eſt neceſſariū:vt deus eſt. Propoſitio ꝯtingēs eſt illa:cuius ſignificatū primarium ꝛ adequatū eſt ꝯtingēs:vt tu es homo. Et voco ſignificatum cōtingens illud qđ indifferenter pōt eſſe veruʒ vel falſum.**

Aduerte primo cōtra has diffinitiōes ꝙ ſignificatū neceīum dicit̄ qđ nō pōt nō eſſe:qꝛ neceīuʒ dicit̄ 5° metaphy.qđ eſt impoſſe aliter ſe hre.idē ḡ eſt dicere.ꝓpoſitio neceīa eſt illa:cuius ſignificatū eſt neceīum: ꝛ dicere ꝙ ſuū ſignificatū nō pōt nō eſſe.

F 2ᵐ eſt neceīum. — ❡ Aduerte tñ ꝙ neceſſariū eſt duplex.ſ.ſimplr ꝛ ſm quid. Neceſſariū ſimplr eſt qđ nō pōt nō eſſe:nec potuit nō eē:nec poterit nō eſſe:vt deū eē eſt neceīuꝫ. ❡ Neceīum ſm qđ eſt ꝙ nō pōt nō eſſe:nec poterit nō eſſe:potuit tñ nō eē:vt ceſareʒ fuiſſe:ꝛ ita ꝓportionalr propoſitio pōt dici neceīa duplr. vel ſimplr:vel ſʒ qđ. Significatū vo ꝯtingēs eſt qđ pōt eſſe ꝛ nō eē. Jdē ḡ eſt dicere ꝓpō cōtingēs eſt illa:cuius pmariū ſigniatū eſt ꝯtingēs ꝛ dicere ꝙ pmarie ſignificat: ſicut pōt eē ꝛ nō eſſe.

Nōm̄ .cōm — ❡ Aduerte ſcđo ꝙ nō ois ꝓpoſitio ꝯtingēs ad vtrūlibet pōt eē falſa:ſic preciſe ſignificādo. Nā iſta aliqua ꝓpō eſt falſa:nō pōt eſſe falſa ſic pciſe ſignificādo:qꝛ ſi pt eē falſa ponat̄ ineſſe:ꝛ tūc ſequunt̄ duo ꝯdictoria:qꝛ ſeqtur iſta eſt falſa.ḡ aliqua ꝓpō eſt falſa:ex alia parte ſequit iſta eſt falſa que preciſe ſigniat ꝙ aliqua ꝓpō eſt falſa.ḡ nulla ꝓpoſitio eſt falſa.quare ſequit ꝯdictio. Nec omnis cōtingēs pōt eſſe vera:imo aliqua ꝯtingens eſt que nō pōt eē vera neqꝫ falſa.vt pʒ de iſta.nulla ꝓpoſitio eſt.

Notādū 3m̄ Dēs termini modales pñt triplr ſumi. — ❡ Aduerte 3° ꝙ ſicut dixi ꝙ veruʒ ꝛ falſum pñt accipi triplr.ita dico de oibus terminis modalibus poſſe impoſſe/neceīuʒ ꝯtingēs/verū ꝛ falſuʒ. Et ſic dico de neceīo ꝙ ſumit̄ triplr. ❡ Primo traſcēdenter pro re neceīa:vt cū dico.neceſſariū eſt deū eſſe.tunc iſta ſignificat ꝙ aliq̄ res eſt que eſt neceīa:ꝛ iſta eſt deū eē. ❡ Secundo ſumit̄ aduerbialr ꝓ modo neceīo.ꝛ ſic neceſſario deus eſt ſignificat ꝙ aliqualiter eſt in re qualiter nō pōt nō eſſe ꝛ taliter eſt deū eſſe. ❡ Tertio ſumit̄ pro ꝓpoſitione neceſſaria.ꝛ tūc iſta neceſſariuꝫ eſt deū eſſe ſignificat ꝙ iſta propoſitio deus eſt:eſt neceſſaria.

Manfre. Notandū ꝑm̄ — **Circa** diuiſionē de ꝓpōne neceſſaria ꝛ ꝯtingēti aduerte ꝙ lʒ quacūqꝫ ꝓpōne data cōtingēs ſit illaʒ eē:tñ aliqua eſt que eſt neceīa:qꝛ ꝯſiderat̄ neceſſitas ſignificati:nō aūt exiſtētia ꝓpōnis:nā neceſſitas eſt in ꝓpoſitiōe:ꝛ ēt ꝯtingētia:ſicut in ſigno ſicut dictū eſt de veritate ꝛ falſitate.

Nōm̄ 2m̄ — ❡ Et nota ꝙ lʒ valeat argm̄:iſta ꝓpoſitio hʒ ſignificatū pmariū ꝛ adequatū ꝯtingēs:vel neceſſariuꝫ.Et nō eſt talis īpoſſibilis ꝑ reflexionē:qđ dico ꝓꝑ diuerſas opiones.ḡ eſt cōtingēs vel neceīa.nō tñ valet talis modus arguēdi.quotienſcūqꝫ illa ꝓpoſitio formabit̄ ſic preciſe ſigniando eſt vera.ḡ eſt vel erit neceſſaria:qꝛ illa ꝓpoſitio aliqua ꝓpoſitio eſt.eſt talis.ꝛ tñ eſt ꝯtingēs vt pʒ. ❡ Nec valet talis modus arguēdi.Quotienſcūqꝫ iſta ꝓpō formabit̄ ſic pciſe ſigniando erit falſa:ḡ non eſt vel erit cōtingēs:qꝛ iſta.ois ꝓpoſitio eſt negatiua ſic preciſe ſignificādo eſt hmōi:ꝛ tñ eſt ꝯtingens.ꝛ ideo recte diffinit Paulus rōne ſignificati ꝛ nō aliter.

Nōndū 3m̄ — ❡ Notāduꝫ vlterius ꝙ aliqui volunt ꝙ ſicut datur triplex impoſſe:ita ēt triplex neceīuꝫ debet dari:per ſe.ſ.ꝙ nūꝙ̄ potuit neqꝫ poteſt aut poterit eē falſum:vt iſta.deus eſt.ſic pciſe ſignificando:qđdam aūt eſt per accñs tale qđ(lʒ nō poſſit:aut poterit eē falſuꝫ)potuit tñ eē falſuꝫ:vt iſta.ceſar fuit:qđdaꝫ aūt eſt neceīuꝫ per reflexionē vt hoc:hec ꝓpoſitio eſt neceſſaria ſic pciſe ſignificando ſeipſa demrata.

H — ❡ Sed cōtra iſtos pōt teneri ſatis ꝓbabiliter ꝙ nulla detur ꝓpoſitio neceīa:per reflexionē.puta in qua ibideꝫ denotat̄ reflecti neceſſitas ſupra ſeipſam: ꝛ nulla talis neceſſitas eſt:vnde ponēdo ꝙ iſta ꝓpoſitio:hec ꝓpoſitio eſt neceſſaria ſic preciſe ſignificādo(ſeipſa demōſtrata)ſit poſſibilis:nulluꝫ ſequit̄ incōueniēs:qꝛ ſi cōcedat̄ poſſe eē illā eſſe neceīam nullū ſequit̄ incōueniēs:nō ſic tñ eſt de impoſſibili per reflexionē:qꝛ ponēdo illud nō eē īpoſſe:hec ꝓpoſitio eſt impoſſis ſeipſa demōſtrata ſic pciſe ſignificando habet̄ incōueniēs:puta ſic arguēdo:eſt poſſibilis: ergo ſuum ſignificatū eſt poſſibile:ꝛ ſuū ſigniatū eſt iſtāmet eē impoſſem:ponat̄ ḡ in eē:etenim eo modo ſignificabit ſicut ꝛ nūc ꝛ nō fiet variatio ex pte rei:ergo qua rōne erit tūc vel eſſet impoſſis eadē rōne nūc: nō tñ ꝓpter hoc dico illas ꝓpōnes eſſe īſolubiles:vt multi aſſerūt:ſicut declarabo in mā īſolubiliū.

Nōndū 4m̄ I — ❡ Cōſidera ēt ꝙ ille terminus ꝯtingēs:in diffinitiōe ꝓpōnis ꝯtingētis nō ſumit̄ ampliatiue:ſicut etiā ille terminus poſſibile nō ſumit̄ in diffinitione ꝓpōnis poſſibilis: qꝛ aliter ſequeret̄ ꝙ iſta ꝓpoſitio.homo eſt aſinus.eſſet cōtingens ſic arguēdo:te currere eſt cōtingēs:ꝛ te currere eſt:vel cōtingit eſſe primariū ꝛ adequatū ſignificatū iſtius ꝓpōnis:pōt eniꝫ imponi ad ſic ſignificāduꝫ:ergo iſta eſt ꝯtingēs:ſed lꝫ ſignificatum in tali ꝓpoſitione ſupponit pro eo qđ eſt:nō aūt pro eo quod eſt vel contingit eſſe ꝛc.

6ª diuiſio — ❡ **Sexta diuiſio ꝓpoſitionū cathegoricarum alia alicuius quātitatis alia nullius. Propoſitio cathegorica alicuiꝰ quātitatis eſt illa que eſt vlis particularis idefinita vel ſingularis.**

Propoſitio

Pau.p° pa.p.10.coz.4°./.7° trac.lo.par.c.p°.2.l.c.3.8.tra.p°

Propoſitio vlis eſt illa in qua ſubijcit termi nus cóis ſigno vli determinat⁹: vt ois homo currit. Terminú cóez voco in preſenti nomē appellatiuú ꝛ ꝓnomen pluralis numeri. Signa vlia ſút iſta. ois/nullus/qlibet/ vnuſqſqȝ/ vterqȝ/neuter/qualiſlibȝ/quátuſlibȝ/ꝛ huiuſmodi. Propoſitio particularis eſt illa in qua ſubijcit termin⁹ cóis ſigno particulari determinatus: vt aliqs homo diſputat. Signa particularia ſunt iſta: aliqs/qdaȝ/alter/reliquus/ ꝛ huiuſmodi. Propoſitio indefinita eſt illa in qua ſubijcit termin⁹ cóis ſine aliquo ſigno: vt homo eſt aial. Propó ſingularis eſt illa in qua ſubijcit terminus diſcretus vel termin⁹ cómunis cum ꝓnomine demſtratiuo ſingularis numeri. Exemplú primi. ſoz. currit. Exemplum ſecúdi. ille homo diſputat. Voco autē terminú diſcretum vel ſingularem nomē ꝓprium aut pronomen demóſtratiuum ſingularis numeri: vt iſte iſta iſtud.

Pau.lo.ma.2°.fo.107.fa.4° /.lo.p.tra.7°.c.p°.3.

Pau.lo.par.7.tra.c.p°.4./.c.3.8.trac.ſi.

Pau.lo.par.7.tra.c.p.5.

Mēghus. Rotidú p. Limitatiões ꝓpónis vlis. Pro hac di.vide Pau.lo.10.10./.45.pa.p.du.coz.p°.con.4°.ꝛ coz.3°./.49.pa.euiſdeȝ./.4° pa.3.du.no.p°có./.41.euiſdeȝ./.46.pa.4.du.có.1° /.c.3°.tra.8.lo.par.3.

Aduerte primo ꝙ pro limitatione ꝓpónis vlis quatuoz côditiones requirūt ſm magiſtrú in logica magna. ¶ Prima ꝙ ſubijciat terminus cóis vt excludat termin⁹ ſingularis: ꝛ per hoc qḋ di ſubijcit ꝛ nó pdicat denotauit ꝙ quátitas ꝓpónis ſumit a ſubo ꝛ nó a pdicato. ¶ 2° nó pregnans: qꝛ ſi ſit terminus pregnans mediáte ſigno vli nó eſt vlis: vt dicédo. nó ſemp fuit hó. nó nemo diſputauit: nulla iſtaꝝ eſt ꝓpoſitio vlis. ¶ 3° ſolo ſigno determinatus vel plurib⁹ eidē equiualētibus. Dicit ſolo ſigno vli determinatus: qꝛ ſi alijs determinaret nó eſſet vlis: vt illa. incipit ois hó eſſe. Dicit ēt vel plurib⁹ eidē equiualentib⁹ ꝓpter negationes equiualétes ſignis affirmatiuis: vt dicédo. nullus hó nó currit: qꝛ equiualet huic: qlibet hó currit. ¶ 4° exiſtente vel exiſtētibus aliqd illius ꝓpter preiacenté vlis: cuȝ idem ſit ſubm vtriuſqȝ. ¶ Pro limitatione ꝓpónis particularis quatuoz côditiones requirūt. p° ꝙ ſubijciat termin⁹ cóis nó ſingularis. 2° nó pregnans ꝓpter iſtas aliqs nemo eſt. 3° ſolo ſigno particulari determinatus vel pluribus eidē equiualētib⁹. ꝓpter p iſta nó eſt particularis. incipit eſſe aliqs hó. ꝓpter 2. iſta eſt particularis. nónullus hó eſt aſinus: cum equiualeat huic. aliqs hó eſt aſinus. 4° exiſtēte vel exiſtētib⁹ aliqd illius referendo relatiuú ad talē ꝓpónē particularē ꝓpter ei⁹ preiacentē. ¶ Pro limitatione ꝓpónis indefinite quatuoz ꝯditiones requirūt. p° ꝙ ſubijciat terminus cóis ꝓpter ſingulares. 2° non pregnans ꝓpter tales que non ſunt indefinite: ab eterno fuit hó. ſemp fuit hó. 3° nullo ſigno determinat⁹ vel pluribus eidē equiualētibus. p di ꝓpter illas in qbus eſt ſignú: ſiue alicuius quátitatis ſint ſiue nullius. 2 di: qꝛ dicēdo nónullus equus currit equiualet iſti: equ⁹ currit. 4° exiſtēte aliqd illi⁹ ꝓpter preiacētē vlis. ¶ Ex 3° côditione videt ſeq ꝙ eadē ꝓpó eſt particularis ꝛ idefinita: qꝛ illa. nónullus equus currit. cú equiualeat huic particulari. aliqs equus currit: ꝛ ēt equiualeat huic indefinite: equ⁹ currit. ḡ eſt pticularis ꝛ indefinita. ¶ Propó ſingularis ſic limitat. eſt illa q̄ ſubijcit terminus diſcretus ſine ſigno imobilitātē: aut termin⁹ cóis ꝓnoie demſtratiuo determinatus exiſtēte aliqd illi⁹. Dicit ſine ſigno imobilitāte ꝓpt tales: neſcio tu nó es aſinus: cui⁹ ſubm imobilitat: non ꝙ

Limitatiões ꝓpoſitionis particularis.

Limitatiões ꝓpoſitionis indefinite.

Limitatiões ꝓpoſitionis ſingularis.

ſtet determinate vel côfuſe ꝛ ipediat deſcenſum: qꝛ non pót de lege cói deſcēdi ſub termino diſcreto: ſȝ qꝛ ſuſpēdunt talia ſubía a ꝓpa denoiatione: qꝛ nulla illaꝝ di diſcreta ſȝ modalis. Dicit vlteri⁹: vel ſubijcit termin⁹ cóis ſolo ꝓnoie demóſtratiuo determinat⁹ exiſtente aliquid illius. Dicitur exiſtente aliquid illius: vt ſupra. ¶ Dubitatur vnde ſumit quantitas ꝓpoſitionis: ꝛ cóſequenter. q̄re aliq ꝓpónes dicūr alic⁹ quátitatis aliq nulli⁹. Alicuius quátitatis vt vlis: particularis idefinita ꝛ ſingularis. Nulli⁹ vt excluſiue: exceptiue redupli^{ue}. ¶ Ad hoc rńdent qdam dicētes: ꝙ ꝓpó pót ꝯſiderari 2^r. Uno° ſm ſubam ꝛ cópóné terminoꝝ. Alio° ſm ſignificatū. p° mó ois ꝓpó eſt alic⁹ quátitatis: qꝛ quátú eſt illud qḋ eſt diuiſibile in ptes. quaꝝ qlibet eſt nata eſſe hoc aliqd. 5° metaph. ſȝ ꝓpó p° mó accepta pót diuidi i ptes. i. ſubm pdicatú ꝛ copulā: quoꝝ qḋlibet eſt natú p ſe eē hoc aliqd. Sed 2° mó quo ad ſignificatú ꝓpó di alicui⁹ quátitatis: cuius ſubm ſignificat aliqḋ totú vel aliqḋ qḋ eſt ps in toto. Exēplú pmi. vt qlibet hó currit. Exēplú ſecúdi. vt aliqs hó currit. hó currit. ſoztes currit: tūc aūt ſubm ſigt partē i toto: qń pars ſigt ſic: ꝙ pót ꝯtineri in toto: ꝑ tūc eſt qń toto exiſtēte vero ps eſt vera. ¶ Ex iſto pȝ ꝙ ꝓpó exceptiua ꝛ excluſiua reduplicatiua nó ſunt alic⁹ quátitatis: vt dicédo. tm̄ hó currit: vel qlibet hó pter ſoztē currit: vel qlibet hó inquátú hó currit. nó eni ſignt iſta ſubía totú qḋ cóprehédi pót ſub eis: nec ptē q̄ côtineat in toto: qꝛ ſi iſta eſt vera: qlibȝ hó currit: nó tñ hec eſt vera tm̄ hó currit: nec iſta. ois hó pter ſoztē currit: nec iſta. qlibet hó inquátú hó currit. Addūt ēt iſti ꝙ iſta eſt nulli⁹ quátitatis. hó eſt ſpēs. ſi ly hó ſimpl^r ſupponat: qꝛ ſi eēt alicui⁹ quátitatis maxime eēt idefinita: qḋ nó eſt veꝝ: qꝛ nó pót eſſe vlis nec pticularis. Itē nó pót ordinari i figura. Itē ſignret ptē in toto: qḋ eſt falſuȝ: qꝛ cú ſupponat ſimplr nó eſt ps hois cētralis nec ſubalterna nec aliqlis ps. ¶ Hec opio peccat in duob⁹. p° diminuta eſt: qꝛ dicit ꝙ quátitas attēdit penes ſubm ꝛ nó aſſignat cām. q̄re magis penes ſubm q̄ȝ pdicatú. 2° dicit falſuȝ. dicit eniȝ. Ois ꝓpó cui⁹ ſubm ſigt totú aut partē in toto eſt alic⁹ quátitatis ſane itelligēdo: ſicut ipe itelligit. ¶ Cótra. qꝛ iſta ꝓpó. hoc hó inquátú hoc hó eſt aial. ſigt ptē in totú ad modú ſuú: ꝛ tñ nulli⁹ eſt quátitatis. ḡ ꝛc. ꝯña eſt nota cú minozi. maioz ꝓbat: qꝛ ſm ipm ꝓpó ſigt partē in toto qń ps ſic ſigt ꝙ côtineri pót in toto qḋ tunc eſt: qń toto exiſtēte vero ps eſt vera: ſȝ ita eſt hoc pbó: qꝛ illa vlis. ois hó eſt aial. nunq̄ȝ pót eſſe vera qn illa ſingularis ſit vera. hic hó inquátú hoc hó eſt aial. Silr arguit de illa. hoc hó inquátú hic hó eſt aial: qꝛ illa vlis. ois hó eſt aial: nó pót eē vera qn talis ſit vera. ḡ eſt alicui⁹ quátitatis. ꝯñe patent ſm illos. ¶ Aliter ḡ rńdēdú eſt: ꝛ qꝛ dubó hȝ duas ptes. p° eſt. vñ ſumit quátitas 2°. q̄re alique ꝓpónes ſunt alicui⁹ quátitatis ꝛ aliq nó: vt clare habeat rńſio ſigillatiȝ reſpódebo. ¶ Ad p di ꝙ quátitas ſumit a ſubis ꝛ non a pdicatis. Cui⁹ ró eſt: qꝛ ſubía pñt accipi vlr ꝛ particulariter. pdicata vo nó. naȝ Phs p° pihermenias dicit ꝙ vle vlr ſumptú núq̄ȝ pdicat. Quare aūt ſubiecta pñt accipi vlr ꝛ particulariter ꝛ nó pdicata 2^x eſt ró. p° qꝛ ſignuȝ pót remanere ſignú a parte ſubiecti: nó aūt a pte pdicati cuȝ ſit pars pdicati. 2° ró eſt: qꝛ ſubm ſe hȝ vt mā: predicatú vo vt forma. Cuȝ aūt forma de ſe ſit indiuiſibilis: mā vo diuiſibilis rōne: cui⁹ di forma: iō ſignificatú vle dicēs formā hȝ addi ſubo: nó aūt pdicato: ēt quot modis pót variari ſubm variat quátitas ꝓpónis: cuȝ aūt q̄druplr poſſit variari: qꝛ aut ſubm eſt terminus vlis aut ſingularis. Si ſingularis ſic facit ſingularē. Si vlis: aut cum ſigno: aut ſine ſigno. ſi ſine ſigno: ſic facit ꝓpónē indefinitam. ſi cum ſigno: aut vlr aut particulariter. ſi particula-

Dubium.

Reſponſio. Propó dupl^r pót ꝯſiderari.

In.1.có.8.

Cótra riſionem iſtarum.

Aliter riſio.

Cas.p

Subm variari quadrupl^r.

riter: facit particularē. ſi vniuerſalr̄ vlēz: ⁊ ſic q̄druplex eſt propoſitio alicuius quātitatis. ¶ Ad 2^m dicit magiſter in logica magna formalr̄ hec verba. Quādocunq; ſubm̄ alicuius ꝓpōnis imobilitaē nō quidē per moduz determinationis ſup determinabili: ſicut imobilitaē ꝑdicati vl'is affirmatiue: aut ſubm̄ excluſiue: ſed imobilitaē per modū ꝓbationis termini ꝑcedētis ipſuz: rōne cuius ſubm̄ a ſua ꝓpria denoīatione ſuſpendiē: nō eſt alicuius quātitatis. Ideo excluſiua. vt tm̄ hō currit: que hʒ ꝓbari rōne ſigni ⁊ nō ſubti nō eſt alicui⁹ quātitatis. Exceptiua ſilr̄: reduplicatiua ſilr̄: ablatiuus in ꝯñia qñ ꝑcedit: bene dico qñ precedit: q2 aliter nō. vnde iſta. nō hoīe currēte tu es aſinus: nullius eſt q̄ntitatis: ſed iſta. tu es aſinus: nullo hoīe currēte. eſt ſingularis: ſilr̄ iſta. ſine aure tu potes audire. nullius eſt q̄titatis: ⁊ breuiter dicaē de oīb⁹ illis in q̄bus ſubm̄ ſuſpēdiē a ꝓpria denoīatione rōne ꝓbationis termini ꝑcedētis ipſum. Et nota bene: q2 non oēs ſciunt hoc quos credis ſcire: ideo tu deciperis.

Rit'us. Notandum. Vide Pau. 28. pn. 4. du. con. p° ⁊ 2°.

Nota q̄ iſta diffinitio habet ſic limitari: ꝓpoſitio vl'is eſt illa in qua ſubijciē termin⁹ cōis determinat⁹ ſigno vl'i. i. ſtans diſtributiue mobiliter ratione ſigni exiſtētis in ea: vel eſt illa que ſubordinaē vni talī: ⁊ ſic ſolues oēs inſtātias. ¶ Hic ſunt due petitiones.

p^a petitio. Reſponſio.

Prima q̄d eſt ſubm̄ i iſta. vterq; hoīuz eſt aīal. ¶ Rñ° q̄ iſta vocalis: aut ſcripta nō hʒ ſubm̄: qḋ ꝓbaē. q2 ſi haberet maxime eēt ly hoīuz: ſed id nō eſt ſubm̄. igiē non habz. ꝯñtia pʒ cū maiori: ⁊ minor ꝓbaē ſic. Oē ſubm̄ regitur a verbo: ſed ly hoīuz nō regiē a verbo: q2 eſt obliquus: ⁊ expreſſe pʒ q̄ regiē a ly vterq;. igiē ⁊c̄. ſed bene dicaē q̄ iſta ſubordinaē vni habēti ſubm̄. puta iſti. vterq; homo eſt aīal. ¶ Secūda petitio: que differētia eſt inter

2ª petitio. Reſponſio. Pau. 40. pn. 4. dub.

iſtas. vterq; hoīuz currit: ⁊ q̄libet homo currit. ¶ Rñ° q̄ ex pⁱma ſequiē ſc̄da: ⁊ nō ecōuerſo. ꝓbatur: q2 ſequiē. vterq; hominū currit: ⁊ q̄libet homo eſt alter hominuz. igiē quilibet homo currit: ſed econuerſo nō ſeq̄tur: quia poſito q̄ nō ſit niſi vnus homo in mundo ⁊ currat. iſta eēt vera. quilibet hō currit. ⁊ iſta falſa. vterq; hominū currit: quia ponit plures eē homines.

Vide Pau. fo. 59. 40. 41. 24. pn. dub. 4. 5. 7. 8. pn. du. p. 2° pn. fo. fo. 3^m. 41 pn. 4. du. lo. ma. p°. fo. 3°. fa. 3°. vlt^m. 2° fo. 100. fa. 3°. fol. 4° du. c. 3. 7. trac. lo. par. p^m.

¶ Ex quibus ſequitur iam que eſt cathegorica nullius quantitatis. Et dicitur q̄ illa que non eſt vniuerſalis / nec particularis / nec indefinita / nec ſingularis / vt excluſiue / ⁊ exceptiue: videlicet tm̄ homo currit: omnis homo preter ſortem mouetur.

Mēgbus. Notandum.

Aduerte q̄ lʒ cōiter ponaē q̄ iſte q̄tuor non ſunt alicuius q̄titatis. ſ. excluſiua / exceptiua / reduplicatiua / ablatiuus in ꝯñtia: tn̄ nō tm̄ iſte quattuor nō ſunt alicuius q̄titatis: ſed multo plures: vt dicit magiſter in logica magna. Et breuiter oēs iſte ſunt nullius quātitatis in q̄bus ſubiectū ſuſpēdiē a ꝓpria denoīatione rōne ꝓbationis termini ꝑcedētis ipſuz: vt iſte. ab eterno deus fuit: ſemꝑ hō fuit: icipit ſortes eē: imediate ante tu fuiſti. neceſſario deus eſt. cōtingēter tu es. tu ſcis ſortē currere. poſſibile eſt ſor. currere: ⁊ de cōſimilibus.

Manfre. Notādū p^m.

Circa ꝓpoſitionē vl'em aduerte q̄ illa habz ſic diffiniri. Propoſitio vl'is eſt illa in qua ſubijciē terminus cōmunis ſine ꝓnomine demōſtratiuo: determinat⁹ ſolo ſigno vniuerſali: ⁊ nō ab alio ſigno: puta excluſiuo vel exceptiuo vel pluribus ſignis equalentibus vni ſoli vniuerſali: qḋ dico ꝑpter hanc ⁊ ſiles: nō aliquis homo currit: que equalet iſti. nullus homo currit: ratione duoꝝ ſignoꝝ ⁊c̄. Et cum hoc q̄ ſupueniens ſignū diſtribuat mobiliter: q̄ dico propter tales propoſitiones. neceſſario oīs homo currit: neceſſario oīs homo ē aīal: q̄ que nō ſunt vl'es ſm̄ opinionē oīum: etiaz dico ꝑpter tu es: incipit oīs homo: deſinit currere oīs aſinus: tenēdo cum multis q̄ ſubm̄ ſit ly homo vel ly aſinus lʒ ſequatur ⁊c̄.

¶ De ꝓpoſitione particulari etiā dicas q̄ eſt illa in qua ſubijciē terminus cōmunis determinatus nō a ꝓnomine demōſtratiuo: ſed a ſigno particulari ſolo vel pluribus equiualētibus vni ſoli: q̄ dico ꝑpter tales ꝓpoſitiones: non quilibet homo currit: nō nullus hō eſt animal: que particulares ſunt rōne plurium terminoꝝ equiualentiū vni particulari. ¶ Addo etiā q̄ oportet ſubiectū talis particularis ſupponere determinate: q̄ dico ꝑpter tales: neceſſario aliq̄s homo eſt animal: cōtingēter aliq̄s homo eſt currens: q2 nō ſunt particulares. propter hanc vltimā particulā: etiā dico ꝑpter hanc. aliq̄s homo ꝑter ſortem currit: que ſm̄ Petrū Mantuanū in caplo ꝓbationis excluſiue habet ſubiectum ſupponens cōfuſe ⁊c̄.

Cōtra vocē nomē ter. cōtra discreti. vide Pau. 45. pn. 3. du. lo. 4. 4. eiuſdē. co. p°. con. p°.

¶ De idefinita etiā intellige q̄ ſubiectū ſuū debet ſupponere determinate: nota tamē q̄ iſta particula de ſuppoſitione diſtributiua: vel determinata apud multos nō eſt neceſſaria: q2 illi termini neceſſario ⁊ cōtingenter cōputanē pro ſignis: ⁊ ideo illa particula ſolo ſigno vniuerſali vel particulari vel plurib⁹ equiualētibus ſoli vni ſigno particulari vel vniuerſali ſatiſfacit reſpectu talium ꝓpoſitionum predictaꝝ: in ꝓpoſitione tamē vniuerſali magis neceſſaria videē illa particula ꝑpter dictionē exceptiuā. ¶ Pau. tenet q̄ ꝓnomē demōſtratiuū in plurali numero nō facit ꝓpoſitionē ſingularē: q2 vult q̄ iſta: iſti currunt: ſit indefinita. cōtra quod tenet Apollinaris in tertia q̄ſtione ſuaꝝ ſuppoſitionū. vult enim tales ſingulares eē: quia lʒ tale ꝓnomen in plurali ſumptuz ſignificet multa: illa tn̄ ſignificat per modū diſcretū ⁊ ſingularez: puta hec. iſti currunt: ita ſignificat iſtos currere q̄ non alios ſignificat: ⁊ vbi per tale ꝓnomen demonſtrenē alij: tunc nō eſt amplius ille terminus: q2 variatur demōſtratio. Nō ſic autē eſt de iſtis terminis: hō albus: aſinus niger: q2 lʒ pⁱmus ita ſignificet hoīes albos: q̄ non nigros: illos tn̄ ſignificat modo cōmuni: ⁊ nō ſingulari ⁊ determinaē magis ad hos albos q̄ȝ ad illos: ⁊ ſic dicas de alijs ſuo modo.

Oppo^m tenet lo. ma. 2^a. fo. tog. fa. 2^a. fi.

¶ Difficultas eſt. vtrū illa: aſinus ſortis currit: vel iſta alia. brunelus hoīs quieſcit ⁊ alie cōſimiles ſint indefinite vel ſingulares. ¶ Petrus mantuanus videē innuere in tractatu ſuppoſitionuz q̄ tales ſint partiz ſingulares ⁊ partim idefinite: ex quo ſubiectū cōponiē ex termino diſcreto ⁊ cōmuni: nō ergo ſunt magis quante ratione vnius q̄ȝ alterius. ¶ Apolli. tn̄ ⁊ recte in tertia q̄ſtione ſuppoſitionū: vt prius tenet oppo^m. Vult enim q̄ iſta: aſinus ſor. currit: ſit indefinita: quia lʒ ſubm̄ cōponaē ex termino diſcreto ⁊ cōmuni: q2 tamē illud ſignificat modo cōmuni: ideo illa eſt indefinita. oppoſito aūt modo eſt dicēduz de iſta. brunelus hoīs quieſcit. q̄ eſt ſingularis: q2 ſubiectū ſignificat diſcreto modo. Iſta oīa patent diligēter cōſideranti. ¶ Petrus mantuanus in multis locis ⁊ ꝑſertim in caplo de ꝓbatione excluſiue ꝓpoſitionis circa finez tenet cōtra cōmunē modum loquendi: q̄ ꝓpoſitio excluſiua ⁊ exceptiua ſint quante: ⁊ multas rōnes adducit ad ꝓbandū hoc: videas loco allegato: quas tamē ſoluere eſt multum facile.

Dubiū vnica.

¶ Iuxta primā ſecundā ⁊ vltimā diuiſiones poniē iſte verſus. Que ca. vel ip. qualis ne vl' af. n. quāta par. in. ſin. Prima pars ſic intelligitur q̄ ad interrogationez de propoſitione factā per que reſpōdetur cathegorica vel hypothetica

pothetica. Secūda autē aſſerit ꝙ ad interrogationē factā per qualis reſpōdetur affirmatiua vel negatiua: ſed in tertia denotatur ꝙ ad interrogationē factā per quāta rñdeť vlis particularis indefinita vel ſingularis: ⁊ hoc ſm exigētiā ꝓpoſitionis ꝓpoſite. quare ⁊c̄.

Mēghus. Dubium.

Dubitatur ꝯtra omnes diuiſiones ꝓpoſitionū. vtrū ſint date de ꝓpōne eodē mō ſumpta.

Reſponſio.
K
Propō tripliciter poteſt ꝯſiderari.

℄ Ad qḋ rñdet quidā ꝙ non ſunt date de ꝓbatione eodē mō ſumpta ſ3 diuerſimode. Unde ꝓpoſitio pōt cōſiderari tripl'r. Uno° quo ad ſubam: ⁊ ſic diuidiť in cathegoricā ⁊ hypotheticā: q2 hīe ſubm ꝑdicatū ⁊ copulā tanq̄ partes ꝑncipales: vel habere plures ꝓpoſitiones tanq̄ partes eſt de ſuba propōnis. Alio° pōt cōſiderari quo ad quātitatē: ⁊ ſic diuidiť in vlem/particularem/indefinitā/⁊ ſingularē: q2 facta eſt diuiſio ſm cōditionē ſubiecti a quo ſumiť quātitas: cū3 ſubm ſe habeat vt materia: ⁊ quātitas eſt eterna materie ſm Cōmentatorem in de ſubſtātia orbis. Alio modo pōt conſiderari quo ad qualitatē: ⁊ hoc dupl'r: vel q2 cōſiderať q̄litas ſignificātis vel ſignificati. ſi ſignificātis: ſic diuidiť in affirmatiuā ⁊ negatiuā: q2 facta eſt diuiſio ſm id qḋ ſe habet vt forma in ꝓpōne. ⁊ cōſequēter vt q̄litas pura: ſed verbum eſt illud qḋ eſt vt forma reſpectu ſubiecti ⁊ ꝑdicati. Si aūt cōſiderať q̄litas ſignificati: ſic diuidiť in verā ⁊ falſam: neceſſariā ⁊ cōtingētem: poſſibilē ⁊ impoſſibilem.

Alia rñſio.
L
Propō quadrupl'r poteſt diuidi.

℄ Aliter pōt dicere ⁊ clarius ꝙ ꝓpoſitio pōt quadrupl'r diuidi. ſ. ſm ſubam: ſm q̄litatē: ſm quātitatē: ſm mām. Si ſm ſubam diuidiť in cathegoricā ⁊ hypotheticā3. Si ſm qualitatē in affirmatiuā ⁊ negatiuā. Si ſm quātitate3 diuidiť in vlem/particularē/indefinitā/⁊ ſingularē. Si ſm mām diuidiť in neceſſariā/cōtingentem/ verā/⁊ falſa3/poſſibilē/⁊ impoſſibilē.

Secundum.

℄ Aduerte tamē ꝙ non loquor de mā ex qua eſt ꝓpoſitio: q2 ſic eſſet accipere ꝓpoſitionē ſm ſubam ⁊ termini ſunt mā propōnis ⁊ de ſuba eius: ſed loquor de mā pro habitudine predicati ad ſubm. Jdeo mā propōnis vt hic ſumiť eſt habitudo predicati ad ſubm in qua fit cōpoſitio predicati cū ſubo: ⁊ in qua ſubm vel predicatū diſconueniunt ⁊ conueniunt: ⁊ ſm hoc mā ꝓpoſitionis eſt triplex. ſ. nālis/cōtingens/⁊ remota.

M

Materia nālis eſt illa in qua predicatu3 eſt de eſſentia ſubiecti: vel ꝓpriū eius: vt homo eſt aīal: ⁊ homo eſt riſibilis. Contingens xo eſt illa in qua predicatu3 pōt ineſſe aut abeſſe ſubo: vt homo eſt albus. Remota eſt illa in qua predicatū non pōt ꝯuenire ſubiecto: vt homo eſt aſinus. Et ſm hāc triplicē materiā ſumunť alie tres diuiſiones: q2 ſi materia eſt nālis: ꝓpoſitio eſt neceſſaria. ſi cōtingens: eſt ꝓpoſitio contingens. ſi remota: falſa eſt. Jtem ſi nālis vera eſt. ſi remota: falſa eſt. ⁊ ſi cōtingens poſſibilis eſt. ſi remota impoſſibilis: ⁊ loquor de affirmatiuis: q2 in negatiuis aliter variant. ℄ Adhuc ſubtilius pōt dici ꝙ ꝓpoſitio neceſſaria ſm vnitatē diuidiť in cathegoricā ⁊ hypotheticā: q2 ꝓpoſitio vna vel eſt ſimpliciter vna vt cathegorica: vel eſt vna cōiunctione: vt hypothetica: ſicut aliqḋ vnum diuidiť in vnū ſimplex ⁊ compoſitū. Deinde ꝓpoſitio cathegorica ſm q̄litatem diuidiť in affirmatiuā ⁊ negatiuam ratione copule: penes quā attendiť affirmatio ⁊ negatio. Deinde ſm quantitatē diuidiť in vniuerſalē: particularē: indefinitā: ⁊ ſingularē ratione ſubiecti qḋ nō ſuſpendiť a ꝓpria denoiatione. Deinde ſm mām diuidiť vlterius in veram ⁊ falſam: neceſſariā ⁊ cōtingentē: poſſibilē ⁊ impoſſibilē: ratione ſignificati propoſitionis quod eſt tale.

Due alie diuiſ. propoſitionū. Pria diuiſio.

Preter ſupradictas diuiſiones due alie declaranť. Pria eſt iſta. Propoſitionū cathegoricaꝝ: alia de ineſſe: alia modalis. Propoſitio cathegorica de ineſſe eſt illa in qua nō poniť aliquis modus: vt homo currit. Propoſitio cathegorica modalis eſt illa in qua poniť aliqs modus: vt poſſibile eſt ſortē currere. Modi aūt ſunt ſex. ſ. poſſibile ⁊ impoſſibile: neceſſarium ⁊ contingens: verum ⁊ falſum.

Mēghus. Notādū p̄m.

Aduerte ꝙ diffinitiones iſte de virtute ſermonis falſe ſunt: cū cathegorica ꝓpoſitio nō ſit modalis in qua poniť modus: vt iſta hoc eſt poſe. Sed in ſenſu in quo fiunt vere ſunt. Prima eni que dicit. modalis eſt illa in qua poniť modus. ſic intelligiť .i. in qua predicatū ineſt ſubo cum determinatione modi: vt poſe eſt ſorte3 currere. Uel magis ad lrām dic. Modalis eſt illa in qua poniť modus modaliter ſumpt9: q2 tūc ordinať cum dicto. ℄ Cōſil'r dicať de ꝓpōne de ineſſe: ꝙ eſt illa in qua ꝑdicatu3 ineſt ſubo ſimpl'r. i. ſine determinatione modi. Uel magis ad litterā dic de ineſſe eſt illa in qua nō poniť modus modal'r ſumptus. Modi aūt ſunt ſex.

Notādū 2m.
N

℄ Ad cognoſcendū qḋ ſit modus in ꝓpoſito ⁊ quot ſunt modi. ℄ Aduerte circa p̄m ꝙ modus eſt adiacens rei determinatio. i. determinatio facta per adiectiuū. vñ adiectiuū determinatio ⁊ modus eandē rem dicunt: ſed differunt ſm rōnē. Adiectiuū enim dicit rem adiacēte3. determinatio xo depēdentiā rei: modus aūt diť vtrūq3.

Notādū 3m. Adiectiuum eſt duplex.

℄ Circa 2m aduerte ꝙ adiectiuū eſt duplex. ſ. nois vt albus alba albū: ⁊ ſil'ia: ⁊ verbi vt aduerbiū: q2 ſm Priſcianū aduerbiū eſt vt verbi adiectiuū. ℄ Adiectiuū xo ta3 nois q̄3 verbi eſt duplex: q2 qḋdā pōt determinare verbū rōne cōpōnis: ⁊ qḋdā non. Jllud aūt qḋ pōt determinare verbū rōne cōpōnis: ſi addat aliqḋ ſupra cōpōnē: vtputa neċitatē vel aliqḋ hm̄: qḋ ſic additū ſit ex ꝑte rei pōt facere ꝓpōnem modalē. Unde dr̄ p̄ ꝙ determinet verbū rōne cōpoſitionis. i. ꝙ determinet oīone3 cōiunctiuā vel infinitā: vt dicēdo ſortē currere eſt poſe: qḋ nō faciunt illa aduerbia bene/male/⁊ velociter: q2 determinant rōne verbi: vt ſoꝛ. currit velociter: ⁊ nunc/nuꝗ: que determinant rōne tp̄is: vt ſoꝛ. nūc currit: ⁊ multa adiectiua noialia ⁊ verbalia. Diciť 2° ꝙ addat aliqḋ ſupra cōpōnē: qḋ ſit ex ꝑte rei qḋ nō faciūt iſta aduerbia dubie: ꝓbabiliter vel iſta noia dubiū: ꝓbabile ſcitū cū3 ſignificent q̄litatē aīe ⁊ nō rei: q2 nulla dubietas eſt ex ꝑte rei: ⁊ q2 iſta. ſ. neċiu3/cōtingens/poſe/ipoſe/veꝝ/⁊ falſu3: ⁊ nō plura hn̄t has duas ꝯditiones. Jdeo tm̄ ſūt ſex modi faciētes ꝓpōnē modalē.

Modi pn̄t ſumi dupl'r.
O

℄ Et hi modi pn̄t dupl'r ſumi. ſ. noialiter: vt exēplificatū: ⁊ aduerbial'r: vt neċio poſſibil'r impoſſibil'r: vere ⁊ falſe. hoꝝ aūt aliq pn̄t ſumi verbaliter: vt pōt pro poſe: nō pōt pro ipoſe: op3 pro neċio: ꝯtingit pro cōtingenter.

Sufficientia modorum.

℄ Circa ſufficiētiā modoꝝ nota ꝙ qdā ſic aſſignant. Nam cū modi determinent cōpōnem vel inherētiā ꝑdicati ad ſubm quot modis ꝯuenit determinare iſtā inherētiā tot erūt modi. terminari aūt cōtingit tm̄ ſex modis: q2 aut per veritatē aut falſitate3 abſolute: ⁊ ſic ſumunť duo modi. ſ. veꝝ ⁊ falſum: aut per aliqḋ qḋ iportat veritatē illius inherentie cōditionate: aut falſitatē ꝯditionātis. ſi veritatē ꝯditionatā: aut dicit veritatē infallibilē: ⁊ ſic accipiť neċiū: aut falſitatē infallibilē: ⁊ ſic accipiť ipoſe: aut dicit veritatē fallibilē: ⁊ ſic accipiť ꝯtingens: aut falſitatē fallibilē: ⁊ ſic accipiť poſe: ⁊ ſic

tñ erunt ibi ſex modi poſſe/ipoſſe/neceſſe/cõtingẽs/verũ/ ⁊ falſum. Et dicũt vlteri⁹ ꝙ poſſe ⁊ ꝯtingens nõ differũt niſi ꝙ vnũ importat de ſuo mõ ſignãdi veritatẽ fallibilẽ vt cõtingẽs: aliud falſitatẽ fallibilẽ vt poſſe: ⁊ iõ dicũt ꝙ poſſe eſt falſuz potẽs eẽ verũ: ſ; ꝯtingẽs ẽ verũ potẽs eẽ falſuz. Dant etiã aliã diuam. ſ. ꝙ ꝯtingẽs dič veritatẽ cuẽtus ex pte rei: ſ; poſſe dič veritatẽ cuẽt⁹ ex pte tpis. ¶ L; h ſint ſubtilr dcã: tñ ſequẽdo viã cõez magis diſtiguẽdũ eſt de ꝯtingẽti. Qđ vno⁹ accipit̃ pro poſſi. Alio⁹ pro ꝯtingẽti ad vtrũlibet. Primo mõ accipit̃ h: ⁊ ſic ordinat̃ in figura: ⁊ ſic poſſe ⁊ cõtingẽs nõ differũt: ⁊ ſi vnũ dicit veritatẽ fallibilẽ ⁊ aliud. Scdo vo mõ accipiẽdo ꝯtingens nõ ꝯdicit ſibi aliq̃ ꝓpõ de neceſſario: q2 ꝯtingens ad vtrũlibet exponit̃ per poſſe eſſe ⁊ poſſe nõ eſſe: hoc eſt per vnã copulatiuaz factã ex duab⁹ partib⁹ de poſſi. Vbi grã. oẽm hoiem ꝯtingens eſt. ad vtrũlibet currere exponit̃ ſic. ois hõ põt currere: ⁊ ois hõ põt nõ currere. ꝯdictoriũ eſt: nõ oẽm hoiez ꝯtingẽs eſt currere qđ valet iſta. aliqs hõ de neceſſitate currit vl idẽ hõ de neceſſitate nõ currit. Et ſufficiẽtia eſt talis: aliqs modus dicit veritatẽ vel falſitatẽ abſolutã vel cõditionatã. Si abſolutã: ſic eſt verũ vel falſuz. Si cõditionatã: aut dič veritatẽ ifallibilẽ: ⁊ ſic eſt neceſſariũ aut falſitatẽ infallibilẽ: ⁊ ſic eſt ipoſſe: aut veritatẽ vel falſitatez fallibilẽ: ⁊ ſic eſt ꝯtingẽs ⁊ poſſe. Du^m eſt ſi oẽs iſti faciũt ꝓpõnẽ modalẽ. q̃re magr̃ nõ poſuit ꝓpõnes de vero ⁊ falſo in figura: ſicut alias modales. ¶ Idẽ dubiũ eſt ꝯ figuras aſſignatas a Phõ 2° periher. in qb⁹ nõ ponunt̃ ꝓpõnes de vero ⁊ falſo: ⁊ alias ſic ⁊c̃. ¶ Ad qđ Burleus dicit in 2° periher. ꝙ verũ ⁊ falſuz nõ faciũt ꝓpõnẽ modalẽ: q2 nihil addũt ſup̃ cõpõnẽ. ſ. ſupra eẽ ⁊ nõ eẽ. Idẽ enĩ eſt dicere ſortes currit ⁊ verũ eſt ſortẽ currere: ⁊ idez eſt dicere ſortes nõ currit ⁊ falſum eſt ſortẽ currere: q2 nihil addũt ſupra eſſe ⁊ nõ eſſe: iõ nõ faciũt ꝓpõnẽ modalez. Silr nulla ꝓpõ modalis ꝯuertit̃ cũ ſua de ineſſe: ſ; iſte ꝯuertunt̃: ſortes currit: ⁊ ſortẽ currere eſt verũ. Ideo hec ꝓpõ. verũ eſt ſortẽ currere: nõ eſt ꝓpoſitio modalis. Cũ aũt Phs cõnumeret verũ ⁊ falſuz iter alios modos: hoc eſt: q2 determinat qđ ꝑdicatũ ineſt ſubto: ſed q2 nihil addunt ſupra cõpõnẽ: iõ nõ faciunt ꝓpõnẽ modalẽ. Et ꝓpter hoc Phs non determinat de oppõne: nec de ꝯñtia ꝓpoſitionũ: in qbus ponunt̃ verũ ⁊ falſuz: ſicut de alijs modis q faciũt ꝓpõnes modales. ¶ L; hoc ſit ꝓbabile: eſt tñ ꝯ cõez ſentẽtiã auctorũ ⁊ ex ſufficiẽtia modorũ põt argumẽtari ꝯ ipſuz: ſ; grã breuitatis relinquo. ¶ Ideo alr dõm ſm Boetiũ de mẽte Armonij in 2° periherme. ꝙ Phs determinat de ꝓpõnibus modalibus prout habẽt oppoſitionẽ ⁊ ꝯñtiã: aliter q̃z ille de ineſſe: ⁊ q2 ꝓpõnes modificate his duob⁹ modis. ſ. vero ⁊ falſo nõ differunt per oppoſitionẽ ⁊ ꝯñtiã ab illis de ineſſe: ſed bñ modificate per alios q̃tuor modos: ideo de iſtis duob⁹ nõ determinauit: ſed de alijs q̃tuor ſic. ¶ Quare aũt ꝓpõnes modificate ſm verũ ⁊ falſuz nõ variant oppoſitionem ⁊ ꝯñtiã ab illis de ineſſe cã eſt: q2 tales ꝓpõnes ſic modificate equalent ꝓpoſitionibus correſpõdẽtibus de ineſſe: ⁊ ideo talẽ oppoſitionẽ ⁊ ꝯñtiã habent adinuicẽ qualem habẽt ille de ineſſe qbus equalent. vnde iſte. quẽlibet hominẽ currere eſt verũ: nullũ hoiem currere eſt verũ: cũ equiualeant iſtis. quilibet hõ currit: nullus hõ currit: que ſunt cõtrarie: ⁊ ſic ſunt cõtrarie adinuicẽ: ⁊ iſte aliquem hoiem currere eſt falſuz: aliquẽ hoiem nõ currere eſt falſum: cũ equiualeant iſtis. aliqs hõ currit: aliqs hõ nõ currit. que ſunt ſubcõtrarie: ita ⁊ ille ſunt ſubcontrarie: ⁊ ita de alijs dicat̃. Sed cũ ꝓpõnes modificate ſm alios q̃tuor modos nõ equaleãt illis de ineſſe vt manifeſtũ eſt. Ideo habent oppoſitionẽ ⁊ ꝯſequẽtiã diuerſaz ab illis.

¶ Sed forte diceret aliqs ꝙ iſte cõtrarie ſunt. quẽlibet hoiez currere eſt neceſſe. nullũ hoiez currere eſt neceſſe: q2 q̃uis non equaleant illis de ineſſe correſpõdẽtib⁹. Sufficit tñ ꝙ iſte correſpõdentes ſint ꝯtrarie. vt qlibet homo currit: nullus hõ currit. ¶ Dicendũ ꝙ adhuc eſt vniuerſaliter verũ: ꝙ iſte. oẽm hoiem currere eſt neceſſe: ⁊ nullũ hoiez currere eſt neceſſe. nõ ſunt cõtrarie: ⁊ tñ ꝓpoſitiones de ineſſe correſpõdentes illis ſunt contrarie: vt quilibet homo currit: nullus homo currit.

¶ Secunda diuiſio ꝓpoſitionum modalium q̃dam eſt in ſenſu diuiſo ⁊ quedã in ſenſu cõpoſito. Propoſitio modalis in ſenſu diuiſo eſt illa in qua modus mediat iter accuſatiuuz caſum ⁊ verbũ infinitiui modi: vt ſortẽ poſſe eſt currere. Propoſitio modalis in ſenſu cõpoſito eſt illa in qua modus totaliter ꝑcedit vel finaliter ſubſequit̃: vt deũ eſſe eſt neceſſarium: impoſſe eſt hominẽ eſſe aſinum.

Aduerte ꝙ de ꝓpoſitionibus de ſenſu compoſito vel diuiſo mediãtib⁹ iſtis modis poſſibile impoſſe. quadruplex eſt opinio. Nam Petrus de Mantua vult ꝙ qñ iſti termini totaliter precedũt dcm ꝓpoſitionis: tunc eſt ꝓpoſitio de ſenſu cõpoſito: ſed qñ mediant inter partes dicti: aut finalr ſequunt̃: tũc eſt ſenſus diuiſus. Ratio eſt: q2 tunc nõ cadunt ſupra totã cõpoſitionẽ: cum terminus ſequẽs nõ habeat vim ſupra ꝑcedentẽ: q2 negatio que eſt maxime virtutis non h; vim ſupra terminũ precedentẽ. ergo nec aliqs alter termin⁹. ¶ Hentiſber aũt tz cum opinione cõi quã ſequit magiſter: ⁊ vult ꝙ tales termini faciant ſenſuz cõpoſituz ſiue totaliter ꝑcedant ſiue totaliter ſequant̃: q2 etiã duz finaliter ſequunt̃ virtus eorũ trãſit in totã cõpoſitionem: ſed tunc faciunt ſenſuz diuiſuz qñ inter partes dicti mediãt. ¶ Strodus vo dicit ꝙ l; duz totalr precedũt dictũ faciant ſenſuz cõpoſitũ: ⁊ duz mediãt faciãt ſenſuz diuiſuz: dum tñ finaliter ſequunt̃ pñt indifferenter capi aut ſm cõpõnẽ aut diuiſionẽ. Iõ vult ꝙ tales ꝓpõnes habeant diſtingui anteq̃ȝ ad eas rñdeat̃: ⁊ ſm ꝙ ſit limitatio ad ſenſum cõpoſitũ vel diuiſuz aliter ⁊ aliter eſt rñdendũ. ¶ Burleus vo ſequẽs antiquos ⁊ nõ modernos vult: ꝙ quãdo modus ordinat̃ cũ dicto: tunc diſtinguẽda eſt ꝓpoſitio: q2 põt eẽ in ſenſu cõpoſito ⁊ in ſenſu diuiſo. Erit aũt in ſenſu cõpoſito ſi modus ꝑdicat̃ ⁊ totũ dictũ ſe teneat ex parte eiuſdẽ extremi. ſ. ſubiecti. Si vo mediat facit ſenſuz diuiſuz. Si aũt ꝑcederet totũ dcm ⁊ nõ acciperet̃ vt ꝑdicat̃: nec vt mediat nõ faceret ſenſuz cõpoſituz neqȝ diuiſuz. ¶ Dubitat̃ ꝑ que ſit ꝓpõ vere modalis: an illa de ſenſu cõpoſito: an illa de ſenſu diuiſo. ¶ Circa hoc due ſunt opiones. Opinio cõis eſt ꝙ ꝓpõ modalis de ſenſu cõpoſito eſt vere modalis: nõ aũt de ſenſu diuiſo: ⁊ fundat ſe ſupra auctẽ Phi in 2° periherme. q dicit in modalibus eſſe ⁊ non eſſe ſunt ſubiecta: ⁊ appõnes ſunt ꝑdicata: per eſſe ⁊ nõ eſſe itelligens dictũ affirmatũ ⁊ negatũ: per appõnes vo ipſos modos. ¶ Alia eſt opinio que vult ꝙ modus faciens ꝓpoſitionẽ modalez nec ſit ſubiectũ nec ꝑdicatũ: nec ſe teneat ex parte ſubiecti nec ex pte ꝑdicati: ſed ex pte verbi vniẽtis ꝑdicatũ cũ ſubo. Unde ſicut q̃dã ſincathe^{ta} determinant ſubm. vt ois: nullus: ⁊ hõ. ⁊ q̃dã determinant ꝑdicatũ: vt bene ⁊ male: ita q̃dam determinent cõpoſitionẽ vniẽtẽ predicatũ cum ſubiecto: ⁊ hõ ſincathegoremata faciunt ꝓpõnez modalem. Si aũt modus predicat̃ ⁊ nõ ſit alter modus determinans cõpoſitionẽ: eſt ꝓpoſitio de ineſſe: cuius rõ eſt: q2 ꝓpoſitio

P
Pau. lo. ma. 2^m. / 10. pm. p. de. con. 4°. / ſolu / lo. ma, 3°. ſo. 40. ſa. 4°. p^m.
Aliter declat ſufficientia modorũ.
Dubiũ cõtra figuras aſſignatas.
Rñſio Bur.
Cõtra Bur.
Alia rñſio.
Obiectio.
Reſponſio.
2ª diuiſio.
Mẽtibus. Notandum.
Opi. Petri man. de ꝓpõnib⁹ de ſenſu cõpoſito vel diuiſo.
Opi. Hentiſberi.
Opi. Strodi. Pau. lo. ma. p^a. ſo. 76. cõcordat cum Stroda.
Opi. Burl.
Dubiũ p^m 4 ſit ꝓpõ vere modalis. p^a opinio.
Cap. 2.
2ª opinio.
vide ſingula / ꝑ prior & / 2 ꝑ ꝓpoſitionem

q2 ꝓpoſitio de ineſſe eſt illa in qua denotat̃ predicatum ineſſe ſubiecto ſimplr̃:ideſt ſine determinatione alicuius modi:ſed quādo aliqs modus ſubijcit̃ vel predicatur:ꝛ nullus alius modus determinat cōpoſitionē denotatur predicatū ineſſe ſimplr̃ ſubto.ergo eſt de ineſſe. Utraqȝ opinio pōt defendi. Require modum in tractatu cōtra ſummulas.

Dubit. 2ᵐ penes qd attendat̃ qualitas in illis ꝛc.

⸿ Dubitat̃ 2° de qualitate modaliū de ſenſu diuiſo ꝛ cōpoſito:ſcilicet penes quid attendat̃ qualitas in illis an penes modū affirmatū ꝛ negatū:an penes dictum affirmatū ꝛ negatum. ⸿ Circa hoc ſunt due opiniones.

1ª opinio.

Una opinio vult ꝙ penes modū affirmatum ꝛ negatū:ꝛ dicit:ꝙ ſi modus nō negatur eſt affirmatiua.ſi ꝟo negat̃ eſt negatiua:lȝ inter eos aliqualis ſit differentia. Nam magiſter vult ꝙ ſit negatiua dūmodo cadat ſupra modū:lȝ nō ſupra verbū:vt dicēdo.ſortē currere eſt nō poſſibile. Alij volunt ꝙ debet etiaȝ cadere ſupra verbū:vt dicēdo.ſortē currere non eſt poſſibile.

Cap. 2.

⸿ Hec opinio fundat̃ ſupra auctoritatē Philoſophi 2° periher. dicētis:ꝙ ſicut verbū ſe habet in ꝓpoſitionibꝰ de ineſſe:ita modus in ꝓpoſitionibus modalibus:ſed in illis de ineſſe verbū eſt vt forma:penes qd̄ attendit̃ affirmatio ꝛ negatio.ergo modus in modalibus eſt ſicut forma penes quod attēditur affirmatio ꝛ negatio.

2ª opinio. Propō modalis pōt dici negatiua 3ᵉ.

⸿ Alia opinio eſt que reſpōdet diſtinguendo. vnde ꝓpoſitio modalis pōt dici negatiua tripliciter:aut de dicto tm̄:aut de modo tm̄:aut de dicto ꝛ de modo ſimul. Exemplū primi.vt ſortēȝ nō currere eſt poſſe. Exemplū ſecūdi.vt ſortē currere nō eſt poſſe. Exemplū tertij.vt ſortē non currere nō eſt poſſibile:ꝛ ita pōt diſtigui de affirmatiua ſuo modo.

Dubit. 3ᵐ de quantitate modalium. 1ª opinio. Vide Paulum ꝑ° fo. 78. fa. 2ª. ibi. ſed hic omit.

⸿ Dubitat̃ tertio de quātitate modaliū an ſint alicuius quantitatis:ꝛ cuius quātitatis ſint. ⸿ Circa hoc ſunt due opiniones. Burleus enim ſequens antiquos vult in ſcd̄o periherme.ꝙ omnis ꝓpoſitio de ſenſu cōpoſito eſt propoſitio ſingularis:q2 in ea ſubijcit̃ terminus ſingularis:qd̄ patet:q2 ſubijcit̃ dictum ꝓpoſitionis:qd̄ eſt ſignificatum ſingularis illius propoſitionis:ꝛ accipit̃ pro vno termino ſingulari:ꝛ ſic de alijs:q̃uis in eis ſit ſignū vniuerſale adhuc eſt ſingularis:vt hic.oēm hominē currere eſt poſſibile. ꝓpoſitio ꝟo de ſenſu diuiſo accipit quātitatē a ſubiecto dicti:ꝙ ſi terminus ſingularis eſt.ꝓpoſitio ſingularis eſt:vt hic.ſor.poſſibile eſt currere. Si ꝟo eſt terminus cōmunis cum ſigno vniuerſali eſt vniuerſalis:ꝛ ita de alijs:vt oēm hominē poſſe eſt currere. Unde h̄ opinio dicit.ꝙ quedā ſunt ꝓpoſitiones modales de dicto:vt ſortē currere eſt neceſſe:in qbus ſcilicet dictum ſubijcit̃ ꝛ modus ꝑdicatur.quedaȝ ꝟo ſunt modales de re in qbus modus interponit̃ dicto:vt ſortēȝ neceſſe eſt currere. Nō enim eſt ſenſus ꝙ hoc dictū ſit neceſſariuȝ:ſcilicet ſortēȝ currere:ſed ſenſus huius eſt ꝙ in ſorte eſt neceſſitas ad currendū. Clarius hoc apparet de poſſibili.cum eniȝ dicit̃ ſortē currere eſt poſſe:ſenſus eſt ꝙ hoc dictū ſortem currere ſit poſſe:ſed cum dicit̃ ſortē poſſibile eſt currere:ſenſus eſt ꝙ in ſorte eſt potētia ad currendum. Enuntiationes ꝟo in qbus modus ſubijcit̃ ꝛ dictū predicat̃:vt poſſe eſt ſortē currere vident̃ modales:ſed nō ſunt modales de dicto:ſed ſingulares. Modales ꝟo de re vt que videntur modales ſumunt quātitatē a ſubiecto dicti ꝛc.

2ª opinio.

⸿ Alia eſt opinio modernoꝝ quā ſequit̃ magiſter:ꝛ h̄ opinio vult ꝙ modales de ſenſu cōpoſito nō ſint alicuius quātitatis.ꝯñter non debent dici ſingulares. Ratio ipſius eſt:q2 quātitas ꝓpoſitionis ſumit̃ a ſubiecto nō quocumqȝ:ſed a ſubiecto qd̄ nō ſuſpenditur a ꝓpria denominatione rōne probationis termini precedentis ipſum:ꝛ ideo ſi ſubiectuȝ ſit terminus ſingularis non ſequitur ꝙ ꝓpoſitio ſit ſingularis:quia iſta nullius eſt quantitatis:neceſſario tu curris:ꝛ tamē ſubiectuȝ eſt terminus ſingularis:ꝛ ita dicat̃ de modalibus de ſenſu cōpoſito:ꝙ lȝ ſubiectuȝ ſit terminus ſingularis:nō tn̄ ſunt alicuius quantitatis:quia ſubiectum ſuſpenditur a propria denominatione ratione probationis ipſum precedentis. vt dictum eſt ſupra.

Manfre. Notādū ꝑᵐ.

Circa diuiſiones vltimas:aduerte ꝙ ille non ſunt diſperate ab imediate precedenti diuiſione. propoſitio eniȝ de ineſſe:eſt aut quāta aut nullius quātitatis.ſimili modo dico de ꝓpoſitiōe modali:vnde iſta. poſſibile eſt ſor.currere eſt indefinita.ſubijcit̃ enim terminus cōmunis poſſibile:ꝛ ſupponit ꝓ ſignificabili cōplexe:vt paulopoſt dicemus. ⸿ Uidetur tamē Philoſophus ſcd̄o periherme nias tenere ꝙ modus ſit predicatum:oratio autem infinitiui modi aut ſubiunctiui ſit ſubiectū:cuius determinationis fundamētū eſt euidens. ⸿ Burleus ꝟo loco allegato tenet ꝙ modus modaliter tentus nō ſit predicatū:ſed determinatio totius propoſitionis modalis. vlteriꝰ tenet ꝙ quādo talis modus:qui eſt nomen:facit ſenſum cōpoſitum tunc nō proprie talis ꝓpoſitio eſt modalis:ſed de ineſſe:quia etiam ipſe cōcedit talem modū eſſe predicatuȝ:ꝛ ſic concedit:ꝛ etiā ipſe tales eſſe alicuius quātitatis:niſi aliunde veniat impedimētum:vide omnia illius dicta pertinētia ad ꝓpoſitū loco allegato:ꝙ multa etiā alia ponit.

Notādū 2ᵐ.

⸿ Nota etiaȝ de ꝓpoſitione modali ꝙ lȝ Paulus inſequens opinionē cōmunē teneat ꝙ quādo aliquis iſtoꝝ ſex modoꝝ totaliter ſequit̃ dictum ꝓpoſitionis faciat ſenſum compoſitum. Contra tamē hoc tenet Pe. Man.in pleriſqȝ locis ꝙ ſic ſituatꝰ talis modus faciat ſenſuȝ diuiſuȝ. ⸿ Strodus ꝟo in penultimo caplo obligationum mediat inter vtrāqȝ opinionem:ꝛ vult ꝙ ſi ſit poſtpoſitus talis modus poſſit indifferēter facere vtrūqȝ ſenſum:ꝛ ideo vult ꝙ ſit diſtinguēda talis propoſitio reſpectu illius modi.

Notādū 3ᵐ.

⸿ Aduerte etiam ꝙ ꝓpoſitio poteſt eſſe in ſenſu compoſito ratione alterius termini q̃ȝ alicuius illoꝝ ſex modorum vel ſuoꝝ aduerbioꝝ:puta a verbo concernente actum mētis:ꝛ etiaȝ a multis alijs terminis poteſt ſumi ſenſus cōpoſitus vel diuiſus:ſed huiuſmodi ꝓpoſitiones lȝ ſint in ſenſu cōpoſito vel diuiſo:non tamen modales proprie ſunt.

Notādū 4ᵐ.

⸿ Nota etiā ꝙ non omnis illa propoſitio eſt modalis in qua ponit̃ aliquis modus illoꝝ ſex modorum:vt dicēdo:hoc eſt verū:aut hoc eſt poſſibile:ſed iſti termini faciunt ꝓpoſitionem modalem quādo modaliter tenentur determinando compleᵹum cōplexione verbali.

Notādū 5ᵐ.

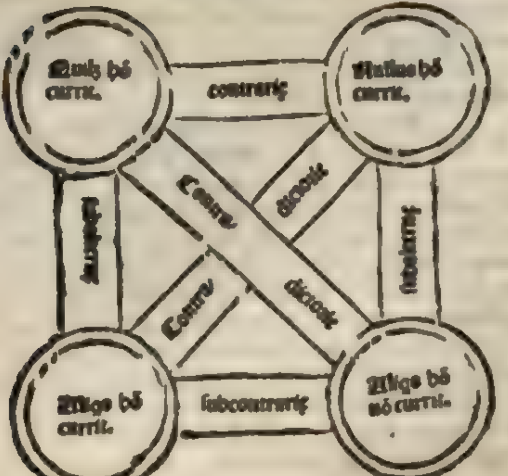
⸿ Nota etiā ꝙ lȝ aduerbia illoꝝ ſex modorum faciant modalem ꝓpoſitionem:non tamen de illis multum curo in propoſito ſicut nec de iſtis duobus modis. verum ꝛ falſum:expreſſis a Paulo:quia iſti nō deſeruiunt figure:vt paulo poſt declarabo:Paulus tamē vult reſpectu cuiuſlibet illoꝝ ſex modoꝝ vel ſuoꝝ aduerbiorum fieri modalem propoſitionem.

⸿ Ex his diuiſionibus originātur tres figure. quaꝝ prima dicit̃ de ineſſe. Scd̄a modalis ꝛ de ſenſu diuiſo ſe habens ad modum prime. Tertia ꝟo dicitur modalis de ſenſu cōpoſito:lȝ a ceteris diſperata. quaꝝ declarationes habes in exemplo hic inferius poſito.

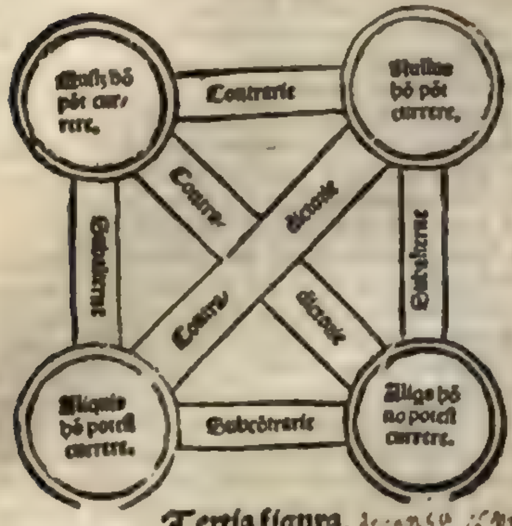
Mēghus. Notandum.

Aduerte ꝙ ſecunda eſt admoduȝ prime:quia in ea ſit variatio propoſitionum ratione ſigni:ſicut in prima. In tertia autem ſit variatio propoſitionum ratione modi ꝛ non ſigni. Has figuras hic ſubſequentes conſidera.

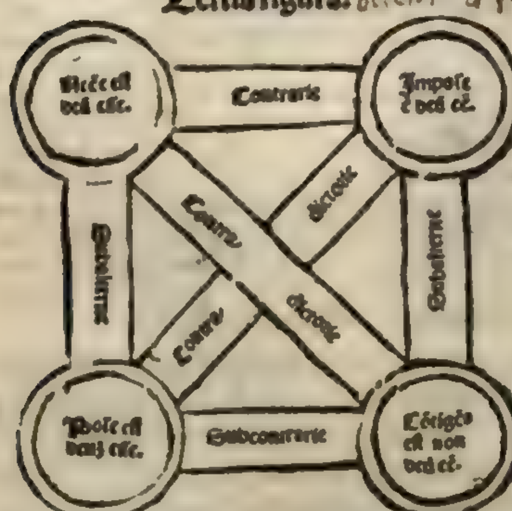
Prima figura.

Secũda figura.

Tertia figura.

Ritius. Cõtra tertiã figurã arguit. **Sed arguit** contra 3ᵃᵐ figurã de ſenſu cõpoſito ꝓbãdo ꝙ ſi ſtet vt iacet: duo cõtradictoria ſunt ſimul falſa: ⁊ arguit ſic. iſta ſunt ſimul falſa. neceſſe eſt te eſſe aſinũ: cõtingẽs eſt te nõ eſſe aſinũ: ⁊ iſta ſunt ꝯdictoria. igit̃ ⁊c̃. ꝯñtia p3 cum minori per magiſtrũ: ⁊ maior ꝓbat̃: q2 p̃ma eſt falſa. vt p3: ⁊ ſcḋa ſilr: q2 nõ eſt ꝯtingens ꝙ tu nõ ſis aſinus: ⁊ illa ſic adeq̃te ſignificat. igit̃ illa eſt falſa. ꝯñtia p3 cũ minori: ⁊ maior ꝓbat̃. q2 neceſſe eſt te nõ eſſe aſinũ. igit̃ nõ cõtingens eſt te nõ eẽ aſinũ. ⸿ Huic argᵒ dicit magr̃ in dubijs ꝙ loco de ly ꝯtingẽs: d3 poni ly poſſe: ⁊ ſic p3 riſſio ad argᵐ: q2 dĩ ꝙ illa eſt vera: ꝯtingẽs eſt te nõ eſſe aſinũ. i. poſſe eſt te nõ eẽ aſinũ: q2 ia3 nõ es aſinus. Reſponſio. ⸿ S3 adhuc argĩ ꝓbãdo duo ꝯdictoria eſſe ſimul vera: q2 iſta ſunt ſimul vera. neceſſe eſt aliqḋ ens fuiſſe: ⁊ poſſe eſt aliquod ens nõ fuiſſe: ⁊ iſta ſunt ꝯdictoria. igit̃ ⁊c̃. ꝯñtia p3 cu3 minori: ⁊ maior probatur. nam illa eſt vera. necẽ eſt aliqḋ ens fuiſſe. vt patet officiando: ⁊ ſcḋa ſilr. ſ. poſſe eſt aliqḋ ens nõ fuiſſe: quod ꝓbat̃: q2 iſta ꝓpoſitio eſt poſſis. aliqḋ ens non fuit: ⁊ iſta adequate ſic ſignificat. igit̃ poſſe eſt aliqḋ ens non fuiſſe. patet ꝯñtia cũ minori ab officiãtibus ad officiatã: ⁊ maior ꝓbat̃ ſic. hoc nõ fuit demõſtrãdo iſtans p̃ſens: ⁊ hoc eſt vel fuit aliqḋ ens. igit̃ aliqḋ ens nõ fuit. p3 ꝯñtia a reſoluẽtibus ad reſolutã: ⁊ añs eſt poſſe. igit̃ ⁊ ꝯñs: qḋ fuit ꝓbãdũ. Cõtra iſtã riſſionẽ inſtat. ⸿ Ad iſtud argᵐ dicit̃ ꝙ bene ꝓbat ꝙ ille ſunt ſimul vere: ſed negat̃ ꝙ ſint ꝯdictorie. Reſponſio. ⸿ Pro quo nota ꝙ ad formãdã tertiã figurã op3 ſumere iſtos q̃tuor terminos. ſ. necẽ / impoſſe / poſſe / ⁊ poſſe: ⁊ tres p̃mi debẽt ſemꝑ cadere ſuper vno ⁊ eodẽ dicto: ſed quartus ſuꝑ dicto ꝓpoſitionis ꝯdictorie. Notandum. Exemplu3 dicemus ſic. neceſſe eſt aliqḋ ens fuiſſe. impoſſe eſt aliqḋ ens fuiſſe. poſſe eſt aliqḋ ens fuiſſe. poſſe eſt nõ aliqḋ ens fuiſſe: ſeu nullũ ens fuiſſe. ⁊ ſic p3 ꝙ ille p̃ores adducte in argumẽto nõ ſunt cõtradictorie: ideo nõ mirũ ſi ſint ſimul vere. Sed iſte bene ſunt cõtradictorie. neceſſe eſt aliqḋ ens fuiſſe. ⁊ poſſibile eſt nõ aliqḋ ſeu nullu3 ens fuiſſe: que vt patet: neq3 poſſunt ſimul eſſe vere: neq3 falſe. Et patet ſolutio.

Nota vlterius ꝙ prima ⁊ ſecũda figura cõueniunt in hoc ꝙ q̃libet illarum cõſiderat ꝓpõnes cõſimilis quãtitatis. Manfre. Notãdũ p̃ᵐ. Differunt aũt in alio: q2 prima reſpicit ſolũ ꝓpoſitiones de ineſſe. ſecũda aũt cõſiderat ꝓpõnes modales de ſenſu diuiſo. ⸿ Circa ergo vtranq3 figurã cõſidera ꝙ ꝓpoſitio ſingularis nõ ꝓprie ordinat̃ in figura: q2 tunc haberẽ duo ꝯdictoria eẽ ſimul vera: puta iſta duo. quilibet hõ eſt aial. iſte homo nõ eſt aial: demõſtrãdo Adam aut antechriſtũ. Notãdũ 2ᵐ. Exẽplu3 ſecũde figure: vt quẽlibet hoie3 poſſe eſt currere. Iſtum hoie3 nõ poſſe eſt currere. demõſtrãdo Adam iam corruptũ: q2 ſm ph̃os non põt amplius eſſe in re3 natura: ſ3 ergo ꝓpoſitioni ſingulari aliqḋ cõtradicat: nõ tamen hoc eſt in figura. nõ enim quelibet ꝓpoſitio eſt ordinabilis in figura. ⸿ In ſecũda figura debes aduertere ꝙ negatio debet cadere ſupra modũ ⁊ nõ ſequi illũ: q2 tunc iſta duo eſſent ſimul vera ꝯdictoria. quẽlibet hoie3 poſſe eſt currere. aliquẽ hoiem poſſe eſt nõ currere. Notãdũ 3ᵐ. ⸿ Cõſidera vlterius ꝙ ſecũda ⁊ tertia figura differũt p̃ncipalr̃ in duobus. p̃mo q2 ſecũda ordinat ꝓpõnes quãtas modales in ſenſu diuiſo. tertia aũt in ſenſu cõpoſito. ſcḋo differunt: q2 in ſecũda figura vtor ſemꝑ vno ⁊ eodẽ modo in oĩbus ꝓpõnibus oppoſitis: puta ſi capio in vna iſtũ modum poſſibile: accipio eundẽ in oĩbus alijs: ſed in tertia figura ordinant̃ ꝓpõnes iuxta iſtos q̃tuor modos necẽ / impoſſe poſſe / ⁊ contingens: ita ꝙ ſm diuerſas ꝓpoſitiones vtor diuerſis modis. Notãdũ 4ᵐ. ⸿ Nota etiã ꝙ ille terminus cõtingens nõ ſumit̃ pro cõtingenti ad vtrũlibet: id eſt ꝙ poteſt eſſe: ⁊ nõ eſſe: ſed ſumit̃ pro poſſibili cõmuni neceſſario ⁊ cõtingẽti. Notãdũ 5ᵐ. Aliter duo cõtradictoria eẽnt ſimul falſa: qḋ eſt inconueniens: puta iſta. neceſſe eſt hoie3 eſſe aſinũ. cõtingens eſt nõ hominẽ eſſe aſinũ: vt patet cõſideranti: ſed Paulus inſequens Ph̃m ſecundo perihermenias vtitur iſto termino ꝯtingens: ne bis replicet iſtũ

terminum

Notādū 6m. terminū poſſibile. ¶ Nota etiā ꝙ negatio in tertia figu/ra debet cadere ſuper totā orōnem infinitiui modi: ⁊ nō ſolum ſuper verbū euiſdē modi: quia aliter dicēdo: duo cōtradictoria eſſent ſimul vera: qḋ eſt falſuꝫ ⁊ impoſſi/bile: puta iſta duo. vꝫ. neceſſe eſt aliqḋ eſſe hoīem: ⁊ con/tingens eſt .i. poſſibile eſt aliqḋ nō eſſe hoīem. hec enim eſt vera ⁊ poſſ: aliqḋ non eſt homo: qꝛ aſinus nō eſt hō.

Notādū 7m. ¶ Nota etiā ꝙ Paulus Venetus ⁊ Philoſophus loco allegato nō ordināt ꝓpoſitiones aliq̄s penes iſtos duos modos, verum, ⁊ falſum: eo ꝙ tales ꝓpoſitiones nō dif/ferunt a ꝓpoſitionibus de ineſſe. iſta cum ꝓpoſito. ve/rum eſt hoīeꝫ eſſe aſinū: nō differt in veritate aut falſita/te ab iſta. homo eſt aſinus. iſta aūt. falſum eſt hoīem eſſe aſinū: nō differt vt prius ab iſta. nullus hō eſt aſinus: ita ꝙ ꝓpoſitio de ly veꝝ non differt a ꝓpoſitione ſui dicti. ꝓpoſitio autē de ly falſum nō differt a ꝓpoſitione op/poſita ꝓpoſitioni ſui dicti. ¶ Non etiā ordinat Paulus ꝓpoſitiones ſm aduerbia iſtoꝝ modoꝝ: puta poſſibili/ter, impoſſibiliter, neceſſario, ⁊ ↄtingēter: quia duo ↄtra/dictoria eſſent ſimul vera aut ſimul falſa: puta iſta duo. neceſſario homo currit: cōtingēter non aliq̄s homo cur/rit: poſito ꝙ aliq̄s vel q̄libet homo currat. valet enim ar/gumentū. contingēter non aliq̄s homo currit: ergo non aliq̄s homo currit: qḋ eſt falſuꝫ in caſu. ¶ Cōſidera vl/

Notādū 8m. terius ꝙ illi modi: neceſſe, poſſibile, cōtingens, ⁊ impoſ/ſibile, nō ſumunꝰ pro re ſimplici: quia accipiunꝰ pro cō/plexis vt patet: nō etiā ſumunꝰ pro ꝓpoſitione neceſſa/ria vel impoſſi: quia ſiue ſit ꝓpoſitio in reꝝ natura ſiue non: adhuc neceſſe eſt hoīeꝫ eſſe animal: ⁊ impoſſe eſt ho/minē eſſe aſinū. Non etiā ſumunꝰ pro ſignificato ꝓpo/ſitionū: quia vbi nulla ꝓpoſitio eſſet nullū ſignificatum ꝓpoſitionis eſſet. ſignū enim ⁊ ſignificatū mutuo ſe infe/runt: cū ſint correlatiua: ſed ſumunꝰ illi modi pro ſigni/ficabili cōplexo: puta dicēdo. neceſſe eſt deū eſſe: ly neċe ſumiꝰ pro hoc ſignificabili cōplexe: deuꝫ eſſe: ſili modo dicēdo. impoſſe eſt hominē eſſe aſinū: ⁊ ſuo modo dicas

Notādū 9m. de alijs: ſiue modo ꝓpō ſit: ſiue non: nō eſt cura. ¶ No/tandū tamē ꝙ illi modi nō ſumunꝰ pro ſignificabili cō/plexe: vt ſignificabile eſt: q̄a impertinens eſt iſti cōplexe deū eſſe ꝙ ſit ſignificabilis per aliquā ꝓpoſitionem: pro quāto determinaꝰ a tali termino neceſſe. vnde ſi per poſſibile ad imaginationē nullū tale cōplexum eſſet ſi/gnificabile: tunc adhuc nō minus neceſſe eſſet deū eſſe. Sūmemus ergo illos terminos modales pro ſignifica/bili complexe nō ſub ratione ſignificabilis: ſed pro ipſa

Notādū 10m. re cōplexa hn̄t aptitudinem ad h̄ vt ſignificet. ¶ Nota etiā ꝙ talis modus arguēdi nō valet. Neceſſariū eſt ce/ſarem fuiſſe. ergo aliqḋ neceſſariū eſt ceſareꝫ fuiſſe: quia ceſareꝫ fuiſſe nihil eſt. Similr̄ nō valet. impoſſe eſt chi/meram eſſe: ergo aliqḋ impoſſibile eſt chimeram eſſe: qꝛ chimerā eſſe nihil eſt. Pro iſta mā vide Tiſberuꝫ in illo ſophiſmate: oē veꝝ ⁊ deū eſſe differūt. circa ſi. vide etiaꝫ Pau. Ve. in 2o dubio ſue q̄drature. 3o pncipali euiſdē.

¶ Caput 4m primi tractatus. p'a pars capitis quarti.

¶ Caplm de figuris ꝓpoſitionū.

Notandum. figura 4r ſumitur.

Sunt igitur tam prime q̄ȝ ſecunde figure he regule generales: prima eſt iſta.

Mē ghus. Pa. 10. cap. nō Pau. lo. ma. 3o. fo. 113. ſa. 1a /. 2a pa. 3. du. con. p'a. 10. / cor. 2o. ob. 4a. /. 2a pa.

Aduerte ꝙ figura quatuor modis ſumitur. Uno a mathematicis: ⁊ ſic diffiniꝰ. Figura eſt que termino vel terminis claudiꝰ vt circulus ⁊ triangu/lus. Alio mō capitur a grāmaticis: ⁊ ſic deſcribitur. Figu/ra eſt vitiū cum ratione factū in contextu partium ora/tionis. Alio mō ſumitur a Philoſopho pmo prioꝝ: ⁊ ſic deſcribitur. Figura eſt debita diſpoſitio terminoꝝ ſm ſubiicibilitatē ⁊ predicabilitateꝫ. Alio modo ſumiꝰ per comparationē ad figurā pmo modo ſumptā: ⁊ ſic deſcri/bitur. Figura eſt diſpoſitio debita q̄tuor propoſitionuꝫ in modū quadrāguli loco diſcretarum. vnde ſi debet eſſe debita diſpoſitio harum q̄tuor ꝓpoſitionum requiruntur due cōditiones. Prima ꝙ ꝓpoſitiones que in prima li/nea ponuntur ſint cōtrarie. Secūda ꝙ que ſe ex angulis oppoſitis reſpiciunt contradicant. p'a regula. 4. du. 10. /. 3o pa. eiuſdē. /. 7o pa. 4. du. 10. /. 8. 14o. 17. ⁊. 20 pa. euiſdē. ⁊. 1o cō. 20 triuma. /. 20. euiſdē. cō. 2o. /. 4o. cuiꝰ cor. /. ſolu. /. lo. m. p'o. fo. 3o. fo. p'o. 6m. /. 2o. fo. 112. ibi. ⁊ ſi ex oibꝰ iſtis.

¶ Uniuerſalis affirmatiua ⁊ vniuerſalis ne/gatiua de conſimilibus ſubiectis ⁊ predica/tis ſupponentibus preciſe pro eodeꝫ vel pro eiſdem ſunt cōtrarie in figura: vt quilibet ho/mo currit: ⁊ nullus homo currit.

Limitatio prime regule. Pa. m. p'a pa. 3. du. cor. 4o cō. /. 2o. pa. 3a du. cor. p'o. 3o con. viqꝫ ad 4m con.

Prima regula ſic limitatur. Uniuerſalis affirma/tiua ⁊ vniuerſalis negatiua ſunt ↄtrarie in figura. his quatuor cōditionibus ſeruatis. ſ. ꝙ ſint de cō/ſimilibus ſubiectis p̄dicatis ⁊ copulis explicite vel im/plicite. ſupponētibus preciſe pro eodē vel pro eiſdē ⁊ p̄/dicatū nō diſtribuitū in vna diſtribuaꝰ in altera: ⁊ econ/uerſo. ſi fuerit capax cōfuſionis. Diciꝰ p'o de cōſimilibus ſubiectis p̄dicatis ⁊ copulis: qꝛ ſi nō eſſent ſic nō eēnt ↄ̄/rie. Diciꝰ 2o explicite vel implicite: qꝛ iſte ꝓpōnes. qōli/bet eſt ens: nihil eſt ens: ſunt ↄ̄rie: ⁊ tn̄ ſubiecta explicite nō ſunt cōſimilia: ſed bene implicite. Diciꝰ 3o ſupponen/tibꝰ pciſe pro codē vel pro eiſdē: qꝛ iſte nō ſunt ↄ̄rie. ois hō eſt aſinus. nullus hō eſt aſinus: cū ly hō. In p'a ſuppo/nat pro maſculino ⁊ feminino. In 2a ꝟo pro maſculino tm̄. 4o di predicatū nō diſtributū in vna diſtribuaꝰ in alia: ⁊ eꝫ. ſi fuerit capax cōfuſionis: qꝛ ꝓpter defectū hu/ius: iſte nō ſunt ↄ̄rie. q̄libet hō eſt aial. nullus hō eſt qōli/bet aial: qꝛ ly aial. in nulla illaꝝ ſupponit diſtributiue: ꝙ nō ſint ↄ̄rie patet per nām eaꝝ: qꝛ ↄ̄rie nō pn̄t ſimul eſſe vere: ſed bene ſimul falſe: ſed iſte ſunt ſimul vere. vt pꝫ. ergo ⁊c. ſed p'a: ↄ̄ria eſt iſta. nullus hō eſt aial. 2a: ↄ̄ria eſt iſta. q̄libet hō eſt qōlibet aial. ¶ Aduerte tn̄ ꝙ ꝓpōnes tales dicūtur ↄ̄rie per ſilitudinē ad ↄ̄rietatē que eſt in re/bus que eſt repugnātia extremoꝝ nō potētiū ſimul eſſe in eodē ſubiecto: ſed ſucceſſiue: vt albū nigruꝫ: ita iſte ꝓ/poſitiones ſe habent: qꝛ nunq̄ pn̄t ſimul eſſe vere: ſꝫ aut vna eſt vera ⁊ altera falſa. aut ambe ſunt falſe: ſicut aut vnum cōtrariū ineſt ſubiecto aut nullum ineſt.

Pau. c. 2. 7. trac. lo. p. p'm.

Notandum.

¶ Secunda regula eſt iſta. particularis affir/matiua: ⁊ particularis negatiua de cōſimili/bus ſubiectis ⁊ p̄dicatis ſupponentibus pre/ciſe pro eodem vel pro eiſdem ſunt ſubcōtra/rie in figura: vt quidam homo currit: ⁊ qui/dam homo non currit.

2a regula.

Secunda regula ſic limitaꝰ. Particularis affir/matiua ⁊ pticularis negatiua ſunt ſub/cōtrarie his q̄tuor cōditionibus ſeruatis: ꝙ ſint de cōſi/milibus ſubiectis p̄dicatis: ⁊ copulis pciſe ſupponētibus explicite vel implicite pro eodē vel pro eiſdeꝫ: p̄dicatis tamen difformiter ſupponētibus quo ad mobilitatem ⁊ imobilitatē: idest ꝙ ſi p̄dicatū vnius ſtat mobiliter: idest diſtributiue: p̄dicatū alterius ſtat imobiliter: idest nō di/ſtributiue: ⁊ eōtra. ¶ Tres pme cōditiones patent per ſuperius dicta. ¶ 4a poniꝰ: qꝛ iſte nō ſunt ſubcōtrarie. aliq̄s hō aial eſt: aliq̄s hō aial nō eſt: qꝛ p̄dicatū nō diſtri/buiꝰ: ſed pme ſubcōtraria eſt iſta. aliq̄s hō nullū animal eſt. 2a iſta. aliq̄s hō omne aial eſt. ¶ Aduerte tamē ꝙ ta/les ꝓpōnes dicunꝰ ſubcōtrarie: qꝛ ponunꝰ ſubcōtrarijs

Limitatio ſecūde reg'e.

Pau. c. 2. 7. tra. lo par. 3m. otandum.

Notandum.

ꝓpoſitionibus: quo ad ſignificationē intelligendo. ꝙ aūt ponanť ſub illis cauſa eſt: quia quāto aliquid plura cōtinet dicitˀ eſſe ſuperior: ⁊ quāto pauciora inferior: ⁊ ideo cum iſte pauciora cōtineant: ⁊ contrarie plura: ideo iſte dicantur eſſe ſubcontrarie.

3ª regula. Pa. ſo. 9. 4ᵐ ſ. 15 pn. 3. du. cor. 2ᵉ. cō. 4ᵉ

¶ Tertia regula. vniuerſalis affirmatiua ⁊ ꝑticularis negatiua: vel vniuerſalis negatiua ⁊ particularis affirmatiua de cōſimilibꝰ ſubiectis ⁊ p̄dicatis ſupponētibꝰ p̄ciſe pro eodem vel pro eiſdeꝫ ſunt cōtradictorie in figura: vt quilibet homo currit: ⁊ qdā homo nō currit. Nullus hō currit: ⁊ qdam homo currit.

Mēghus. Limitatiōes 3ᵉ regule.

Tertia regula ſic limitať. Uniuerſalis affirmatiua ⁊ particularis negatiua: vlis negatiua ⁊ particularis affirmatiua ſunt ꝯdictorie: his q̄tuor cōditionibus ſeruatis. ſ. ꝙ ſint de cōſimilibus ſubiectis p̄dicatis ⁊ copulis explicite vel īplicite ſupponētibus p̄ciſe pro eodē vel pro eiſdē: ⁊ ꝙ terminus nō diſtributus in vna diſtribuať in altera ⁊ ecō. ſi ſit diſtribuibilis. Tres pᵉ particule ex p̄dictis note ſunt. Ultima ponitur: qꝛ illa nō ſunt ꝯdictoria. qlibet hō aial eſt. aliqs hō aial nō eſt: qꝛ ly aial in nulla diſtribuiť: ſed pᵉ ꝯdicit iſta. aliqs hō nullū aial eſt. ⁊ 2ᵉ iſta. qlibet hō oē aial eſt. ¶ Aduerte tñ ꝙ tales ꝓpōnes diũr ꝯdictorie per ſilitudinē ad verā ꝯdictionē q̄ eſt oppoſitio: cuiꝰ nō eſt dare mediū ſm ſe. ſicut enim inter hominē ⁊ nō hominē non eſt dare aliqd mediū qd non ſit aut hō: aut nō homo: ita nō eſt dare aliquā vnam ꝓpoſitionē in qua nō ſit: ſicut ſignificať per vnuꝫ cōtradictoriū: aut ſicut ſignificatur per aliud.

Pau. c. 2. 7. ma. lo. par. 2ᵐ

Notandum.

4ª regula. Nō ꝙ i nullo exēplari reppi in vlis q̄tuor regulis ꝯdit copul: vt Mēghus ⁊ Manfredus legūt qd ēt Pau. ſoph. 8. In 5ᵒ argu° ponit temeritate tñ meo iudicio ſupplee. ſ. n. copule nō fuerint cōſiles. i. eiuſdē tpis ꝑ culdubio termini p̄ciſe nō ſupponunt ꝓ eiſdem.

¶ Quarta regula vlis affirmatiua ⁊ particularis affirmatiua: ⁊ vlis negatiua ⁊ particularis negatiua de conſilibus ſubis ⁊ p̄dicatis ſupponētibꝰ p̄ciſe pro eodē vľ pro eiſdē ſunt ſubalterne in figura: vt qlibꝫ hō currit: ⁊ qdā hō currit. Nullus hō currit: ⁊ qdā hō nō currit. Ex p̄dictis ſequiť ꝙ ille nō ſunt ꝯtie. Ois hō currit: ⁊ nullus hō currit: nec iſte cōtradictorie. Ois hō currit: ⁊ qdā hō nō currit: nec iſte ſubalterne. Omnis hō currit: ⁊ quidā hō currit: qꝛ termini nō ſupponūt p̄ciſe pro eodē vel pro eiſdē. In vna eniꝫ ſubm ſupponit pro vtroqꝫ ſexu: in alia ſo pro maſculino tm̄.

Mēghus. Limitatiōes 4ᵉ regule.

Quarta regula ſic limitať. Uniuerſalis affirmatiua ⁊ particularis affirmatiua: vlis negatiua ⁊ particularis negatiua ſunt ſubalterne. his q̄tuor cōditionibꝰ ſeruatis: ꝙ ſint de cōſilibus ſubiectis p̄dicatis ⁊ copulis explicite vel īplicite ſupponētibꝰ p̄ciſe pro eodē vel pro eiſdē ⁊c. ſic dꝫ ſtare ſi p̄dicatū vniꝰ ſtat imobilr. i. ſine diſtributione ⁊ p̄dicatū alteriꝰ: ⁊ ſi in vna ſtat imobilr: ⁊ ſic in altera. Tres pᵉ note ſunt ex dictis: ꝓpter 4ᵃᵐ iſte nō ſunt ſubalterne. qlibet hō nō eſt aial: ⁊ aliqs hō nō eſt aial. ſed pᵉ ſubalterna eſt illa. aliqs hō aial non eſt. ⁊ 2ᵃ eſt ſubalterna huiꝰ. nullus hō eſt aial. ¶ Aduerte tñ ꝙ ꝓpōnes diũr ſubalterne: qꝛ vna eſt ſub altera: vt particularis ſub vli: cū vlis plura cōtineat: particularis ſo pauciora. ¶ Aduerte ꝙ ꝓpōnes ſingulares in figura nunq̄ ſe habent niſi ꝯdictorie. nunq̄ ſo ꝯtie ſubcontrarie aut ſubalterne. Et ſi ſubm ſit terminus cōpoſitus ꝯdictoriū datur ꝑ negationē ꝓpoſitā toti. vñ ꝯdictoriuꝫ iſtiꝰ. ille hō vel aſinus eſt hō. eſt hoc. nō ille hō vel aſinꝰ eſt hō. nō aūt illud. iſte hō vľ aſinꝰ nō ē hō: qꝛ ambe ſūt fe.

Notādū pᵐ.

Notādū 2ᵐ.

Manfre. Notādū pᵐ.

Circa illud qd dicit Pau. ꝙ ꝓpōnes ordinate in figura debent eſſe de cōſilibus ſubiectis ⁊ p̄dicatis ſupponētibꝰ precise pro eodē vel pro eiſdē. Notādum eſt ꝙ recte dicať preciſe: qꝛ iſte due ꝓpōnes. omnis hō currit. aliqs homo nō currit: habent ſubiecta ſupponētia pro eiſdē: ſed nō preciſe: qꝛ in p̄ma ly homo ſupponit pro vtroqꝫ ſexu rōne illius termini adiectiui ois cōmunis generis. in ſecūda autē ſupponit talis terminꝰ pro maſculis tm̄. Et vbi poneret ꝙ nulla femina eſſet in ſpē humana adhuc nō diceremus illas ꝓpōnes opponi: qꝛ adhuc illa ſubta formalr differrēt: ꝓpterea caſus nō facit oppoſitionē: ſed ſine caſu debent opponi. ¶ Notāter ēt dixit de cōſimilibꝰ copulis: qꝛ ille non opponunť. qlibet homo fuit currens. aliqs homo nō eſt currens.

Notādū 2ᵐ.

¶ Secunda pars capitis quarti.

Sicut quatuor regulis ſituanť propoſitiones in figura: ita q̄tuor alijs regulis ipſaꝝ cognoſciť lex ſeu natura. qꝝ prima eſt iſta. Nō eſt poſſibile duo cōtraria eſſe ſimul vera: ſed bene ſimul falſa. Prima pars patet iductiue in oibus. ⁊ ſecūda ꝓbatur. qm̄ iſta ſunt ſimul falſa. Quilibet hō eſt albꝰ: nullus hō eſt albꝰ: ⁊ iſte ſilr. Oē aial eſt homo: ⁊ nullū animal eſt homo.

pª regula. Pro ſo. hoc ca°. vō Pa. lo. m. 2°. a. 1c. uc. fa. 2°. ſi. ꝙ ad fa. 12° fa. 5°. ſ. c. 2. 7. ma lo. par. 2ᵐ. Mēghus.

Sicut q̄tuor regulis ſituantur ꝓpōnes in figura: ita q̄tuor alijs ipſaꝝ lex ⁊ nā cognoſciť. Prima eſt iſta. duo ꝯtia nō pñt ſil eſſe vera: ſꝫ bñ ſil falſa. Ratio pᵉ ptis. ſ. ꝙ nō pñt ſil eſſe vera eſt: qꝛ dato oppoſito ſeqť ꝙ duo ꝯdictoria ſil de eodē verificari pñt: qd eſt ꝯ p̄mū p̄nᵐ qd dicit. De q̄libet dr̄ alteꝝ ꝯdictoriū incōpletoꝝ: ⁊ de nullo coꝝ ambo ſil. Et ꝙ hoc ſequať ꝓbať. nā ſi quelibet iſtaꝝ eſt vera. qlibet hō currit: nullus hō currit. cuꝫ ſor. ſit hō. ſequtr ꝙ ſor. currit: ⁊ ꝙ ſor. nō currit: ⁊ ſic currens ⁊ nō currens de eodē verificabunť. ¶ Ratio ſcđe partis. ſ. ꝙ pñt ſil eſſe falſa eſt: qꝛ dať diſpō media inter hec ꝯtia per quā nō ſe hꝫ ſicut vnū ꝯtiū nec ſicut aliud: vt ſi aliqs hō currit: ⁊ aliqs hō nō. non ſe hꝫ ſic ꝙ qlibet hō currit: nec ſe hꝫ ſic ꝙ nullus hō currit. ¶ Aduerte ꝙ nō pñt ſemp ſil eſſe falſa: ſed ſolū in mā ꝯtingēti: vt exēplificatū eſt. In mā aūt nāli ⁊ remota ſemꝑ vnū eſt veꝝ ⁊ alteꝝ falſuꝫ. Cuius rō eſt. qꝛ in mā nec̄cia ſeu nāli ſi aliqd cōpetit vni indiuiduo de nec̄citate cōpetit cuilibet indiuiduo eiuſdē ſpēi: ⁊ iō affirmatiua de nec̄citate vera eſt ⁊ negatiua falſa. In mā aūt remota id quod remouet ab vno indiuiduo de nec̄citate remouet a quolibet: negatiua ergo vera eſt ⁊ affirmatiua falſa. vt ſor. nō eſt aſinus.

Notandum. Pa. ſoph. 5. pᵉ. ſ. 19. pn. 3. du. cor. pᵒ. co. pᵉ. ſ. cor. 2°. con. 2ᵉ. ſ. cor. 2°. 5ᵉ con.

¶ Scđa regula eſt iſta. Nō eſt poſſe duo ꝯtradictoria eſſe ſimul vera vel ſimul falſa. pꝫ iſta regula diſcurrēdo per ſingula cōtradictoria.

2ª regula.

Duo cōtradictoria nō pñt ſil eſſe vera nec ſil falſa. ¶ Ratio p̄mi. ſ. ꝙ non pñt eſſe ſil vera eſt: qꝛ dato oppoſito ſequiť ꝙ duo ꝯdictoria icōpleta poſſunt ſimul verificari de eodē: qd eſt ꝯ pᵐ p̄nᵐ: ꝙ ſequať probať. qꝛ ſi q̄libet iſtaꝝ eſt vera: quilibet homo currit. ⁊ aliquis hō currit. tunc ſic. quero pro quo verificať iſta. aliquis hō non currit. ſit exēpli gr̄a pro ſorte. eſt ergo veꝝ dicere. ſor. non currit: ⁊ ex altera parte ſequitur. quilibet homo currit. ſor. eſt homo. ergo ſor. currit. ⁊ ſic currens ⁊ nō currens verificabunť de eodē: qd eſt cōtra p̄mū p̄nᵐ. ¶ Ratio ſcđi ꝙ nō poſſunt ſimul eē falſa eſt: qꝛ dato oppoſito: tūc de quolibet nō verificabiť alterū cōtradictorium

pᵒ ꝯ. 4°. pᵉ pn. 3. du. 4ᵉ cuꝫ co. pᵉ pn. 4. co. 10. Mēghus.

rium incóplexoꝝ qꝺ eſt cótra ṗmũ prͥ. q̄ ſequaꝛ ꝓbatur: q꜒ dicas ꝙ illa ſint ſimul falſa. qͥlibet hõ currit. ꝛ aliquis hõ nõ currit. tũc ſic quero ꝙ iſtoꝝ ſit veꝝ dicere de ſorte. aut currẽs. aut nõ currẽs. Si nõ currẽs. ergo illa eſt vera. aliquis homo nõ currit. ꝛ ſic alterũ eſt verũ. Si dicis ꝙ curſus vere affirmeꝛ de ſorte. ergo illa eſt vera. aliquis hõ currit. que eſt ꝯdictoria illius: nullus hõ currit. Si aũt nullũ vere affirmetur habeo intentũ. Et ſic patet ꝙ hec regula tenet virtute primi ṗncipij.

3ª regula. ¶ Tertia regula eſt iſta. Nõ eſt poſſe duo ſubꝯtria eẽ ſil' falſa: ſꝫ bñ ſil' ṽa. Pꝫ pͦ pͣia in ſingulis diſcurrẽdo. ſcꝺa ꝓbaꝛ: qm̄ ſunt ſil' vera. Aliq̄s hõ eſt alb⁹. ꝛ aliq̄s hõ nõ eſt alb⁹. Aliqꝺ aial eſt hõ: ꝛ aliqꝺ animal nõ eſt homo.

Mẽghus **Duo** ſubꝯtria nõ pñt eẽ ſil' falſa: ſꝫ bñ ſil' vera. ¶ Ratio ṗmi eſt: q꜒ ſi eẽnt ſimul falſa ꝯdictoria eoꝝ eẽnt ſimul vera: ſed ꝯdictoria eoꝝ ſunt ſimul ꝯtraria. g̃ duo

Pau.18.ſa. 3.ca.co2.2ª. con. pnc. cõtraria eẽnt ſimul vera cõtra ṗmã regulã. ¶ Rõ ſcꝺe eſt: q꜒ duo cõtraria pñt eẽ ſimul falſa. g̃ duo ſubcõtraria pñt eſſe ſimul vera. pꝫ ꝯñtia: q꜒ ꝯdicunt illis. ꝛ exñte vno cõtradictorio falſo alterũ verũ eſt: nõ tamẽ in omni mã poſſunt eſſe ſimul vera: ſed in mã cõtingẽti: In neċia aũt ꝛ remota alterũ verũ eſt ſemper ꝛ alterum falſum. Ratio huius aſſignata ſunt in contrarijs.

4ª regula. Pau. ſoph. 5a.co2.5ª.cõ. quare. ¶ Quarta regula eſt iſta. Si vl'is ẽ ṽa ſua pticularis vel idefinita ſibi ſubalterna ẽ ṽa: ſꝫ nõ ecõuerſo. Vñ ſi hec eẽt ṽa: qͥlibet hõ eſt alb⁹. hec ſil'r eẽt ṽa. aliq̄s hõ ẽ alb⁹: ſꝫ nõ ecõuerſo: q꜒ iam de facto hec eſt ṽa. aliq̄s hõ eſt albus: ꝛ nõ iſta. quilibet homo eſt albus. Et eodẽ modo dico de negatiuis: quare ꝛc̃.

Menghus **Si vniuerſalis** eſt vera ſua idefinita ꝛ particularis ſibi ſubalterna eſt ṽa. Ratio huius eſt: q꜒ in ꝓpõne vniuerſali ſubm̄ ſupponit diſtributiue. g̃ pro oĩbus ſuppoſitis ſubiecti: ꝛ ſi eſt vera: ṗdicatũ verificaꝛ pro oĩbus ſuppoſitis ſubiecti: ꝛ ſic particularis ꝛ idefinita erit vera: in qua denotaꝛ ṗdicatũ ineſſe vni parti ſubiectiue ſubiti vl'is. eꝯ aũt nõ in mã cõtingenti. In mã enim neċia ꝛ remota eſt ẽt ecõtra. Nam ſi iſta eſt ṽa. aliq̄s hõ eſt aial. ꝛ iſta. oĩs hõ eſt aial. ꝛ ſi iſta eſt ṽa. aliq̄s hõ nõ eſt aſinus. ꝛ iſta. nullus hõ eſt aſinus. Qñ ẽt ſubm̄ nõ ꝯtinet plã idiuidua ſub ſe nec eꝯ. vt ſi illa eſt ṽa. hic ſol lucet: illa eſt ṽa. oĩs ſol lucet: ꝛ ſi illa ẽ

Rondan. vera. aliq̄ phenix eſt: ꝛ iſta. q̄lꝫ phenix eſt. ¶ Aduerte tñ ꝙ aliq̄ vl'is põt eſſe vera. imo de facto eſt vera. ꝛ nulla ſua ſingularis põt eſſe vera vt illa. nihil demõſtratur.

Mãfre. **Circa** legẽ ꝓpõnũ exiſtentiũ in figura debes aduertere ꝙ notãter ille regule poſite ſunt in ſenſu cõpoſito. in ſenſu eniꝫ diuiſo eẽnt falſe. ſi eniꝫ iſta iacerent ſic. duo ꝯtraria nõ pñt eſſe ſimul vera ſꝫ bene ſimul falſa: tũc regula eſt falſa: q꜒ iſta duo. tu curris ꝛ tu es hõ: pñt eſſe ſimul vera: ꝛ hec ſunt vel poſſunt eſſe cõtraria gratia noue ipoſitionis ꝛc̃. Et ſic ſuo modo dicas de alijs.

¶ Capitulum de equipollentijs.

¶ Cap. 5ᵐ. primi tractatus.

1ª regula. Pau.lo. ma. 1ª fo.15. fa. 3ª ꝑnum. **E**Quipollẽtiaꝝ tres ſunt regule. quaruꝫ prima eſt iſta. Negatio ṗpoſita facit equipollere ſuo cõtradictorio. vnde non quilibet hõ currit equiualet iſti. Aliquis hõ nõ currit. Et nõ nullus homo currit. equiualet iſti. aliquis hõ currit.

Mẽghus **Equipollẽtia** ſic deſcribiꝛ. Eſt equiualentia duarũ ꝓpõnũ in ſignificato ſitarũ in figura: quarũ quelibet eſt alteri⁹ illatiua. Dicitur ṗmo equalentia loco generis. Naꝫ oĩs eq̄pollẽtia eſt equalẽtia: ꝛ nõ eꝯ. Nã equalentia nõ ſolũ eſt in ꝓpõnib⁹: ſꝫ etiã in terminis ꝛ in reb⁹. In terminis dicimus ꝙ veſtis ꝛ idumẽtũ equalent in ſignificãdo: nõ tñ dicũr eq̄pollere. Iõ poniꝛ ſcꝺa pticula: duaꝝ ꝓpõnũ in ſignificato: ad differẽtiã equalẽtie terminoꝝ que nõ dĩ eq̄pollẽtia. Dĩ tertio ſitarũ in figura: q꜒ aliq̄ ꝓpões equalent in ſignificando. nõ tñ dĩ equipollere vt capiꝛ hic equipollẽtia vt ille. tñ hõ currit. oẽ currẽs eſt hõ. Dicíꝛ quarto. quarum quelibet alteri⁹ eſt illatiua: que pticula poniꝛ ad declarãduꝫ ad qꝺ eſt vtilis eq̄pollẽtia: ad h̃. ſ. vt ex vna poſſim⁹ iferre aliã. ¶ Prima regula ſic limitaꝛ. Negatio ṗpoſita. ſ. toti ſubto. facit eq̄pollere ſuo ꝯdictorio. Ratio huius regle eſt: q꜒ negõ q̄cq̄d iuenit deſtruit ꝛ ducit oppoſitũ. vt dicit hũis Angli. Si g̃ inuenit vl'itatẽ deſtruit ꝛ ducit oppoſitũ. ſ. pticularitatẽ. Si inuenit particularitatẽ deſtruit ꝛ ducit oppoſitũ. ſ. vl'itatẽ. Si iuenit negationẽ deſtruit ꝛ oppoᵐ ducit. ſ. affirmationẽ. Si inuenit affirmationem deſtruit ꝛ ducit oppoſitũ. ſ. negationem.

Quid ſit equipollentia. Limitatiões h̃ᵉ regule. Pro toto h̃ ca. vide Pa. log. ma. 2ª. 8 fol. 14. pñ. vſq̄ ad fo. 15 ſi. 19. pñci. ſ. dub. 10. /.c.3. 7. tra. logica par. 10.

V

In materia equipollentiarum preſuppoſito ꝙ equipollentia ſit equiualẽtia determinata reſpiciẽs ſolũ ꝓpões exiſtẽtes in figura. ¶ Aduerte ꝙ ṗma regula hꝫ ſic itelligi. Negatio prepoſita toti: ꝛ cõgrue ṗpoſita: negatiue tenta: ꝛ nõ faciẽs negationẽ preexiſtẽtẽ (ſi qua talis fuerit) ifinite teneri facit eq̄pollere ſuo ꝯdictorio. ¶ Notãter dico cõgrue ṗpoſita: q꜒ dicendo. nõ hõ currit. nõ cõgrue dĩ nõ: nõ hõ currit ꝑ ꝑ negationẽ. ¶ Et notãter dicíꝛ nõ ifinite tenta: q꜒ iſta nõ hõ currit: tenẽdo ly nõ ifinite nõ equipollet iſti: nihil qꝺ eſt homo currit. ¶ Dicíꝛ ꝛ vltimo dũmodo negatio adueniens nõ faciat preexiſtentẽ ifinite teneri: q꜒ dicẽdo. nihil non hõ currit: nõ equipollet iſti. homo currit: vt pꝫ de ſe. cã eſt: q꜒ illa negatio nõ de negãte fit ifinitãs. Cauſa autẽ iſtius equipollẽtie eſt: q꜒ negatio q̄cquid iuenit deſtruit: ideo volendo ꝙ vl'is affirmatiua eq̄polleat ſue cõtradictorie: oꝫ ꝙ deſinat eẽ affirmatiua: ꝛ ẽt vl'is: vt pꝫ ꝑ negationẽ prepoſitã: iſta oĩa vera ſunt: q꜒ q̄cquid iuenit deſtruit: ſil'i modo dico de alijs ꝯtradictorijs ſuo modo.

X Rõndã ꝑmũ

Y

¶ Scꝺa regula eſt iſta. Negõ poſtpoſita facit eq̄pollere ſuo ꝯtrio: ꝓbaꝛ. Nam iſta qͥlibet hõ nõ currit. eq̄pollet iſti. nullus hõ currit. ꝛ nullus hõ nõ currit. eq̄pollet iſti. qͥlibet hõ currit.

2ª regula. Pa. lo. ma. ꝑª. fol. 37. ſa. 2ª. 2ᵐ.

Mẽghus Limitatiões 2ᵉ regule. **Iſta regula** ſic limitatur. negõ poſtpoſita. ſ. toti ſubto ante copulã ꝛ ṗtũ facit eq̄pollere ſuo ꝯtrio. ¶ Rõ hui⁹ regule eſt: q꜒ ex quo poniꝛ poſt ſubm̄ nõ hꝫ vim ſupra ipm̄. ꝛ ſic nõ deſtruit vl'itatẽ ei⁹. cũ aũt ponaꝛ ante ṽbũ. ſi iueniet affirmatiuã deſtruet affirmationẽ ꝛ iducit negationẽ. ſi aũt inueniet negationẽ deſtruit negõnẽ ꝛ iducit affirmationẽ. iõ equiualent.

Manfre. Rõndã ꝑᵐ **Circa** 2ᵃᵐ regulã aduerte ꝙ illa hꝫ ſic itelligi: negõ poſtpoſita toti ſubo ꝛ ṗpoſita ṽbo ꝛ toti ṗto ꝛ cõgrue ordinata facit eq̄pollere ſuo ꝯtrio: notanter dico poſtpoſita toti ſubo: q꜒ ille due nõ eq̄pollẽt adinuicẽ. nullus hõ nõ alb⁹ currit: q̄lꝫ hõ alb⁹ currit. poſito. n. ꝙ nl'lus hõ curreret: iſta eſt ṽa. nullus hõ nõ alb⁹ currit. ꝯdictoria eniꝫ ſua eſt falſa: vt pꝫ: ꝛ iſta ẽ falſa. q̄lꝫ hõ alb⁹ currit: notãter ẽt dico ṗpoſita ṽbo ꝛ toti ṗto: q꜒ ille nõ eq̄pollent: qͥlibet hõ aial nõ eſt: nullus hõ aial eſt: etiã ille due non eq̄pollẽt. nullus hõ eſt nõ currẽs. qͥlibet hõ eſt currẽs: dĩ ẽt vlterius dũmõ ſic cõgrue ordineꝛ: q꜒ ille nõ equipol-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

lent: glibet hõ nó currit: ꝛ glibet hõ currit: ꝑ incõgruita tem: dꝫ etiã itelligi ꝙ iſta negatio negatiue ꝛ nõ iſinite te neaꝰ: vt pꝫ. cã aũt iſtius eqpollẽtie eſt: qꝛ vtraqꝫ dꝫ rema nere vlis ꝛ dꝫ mutare q̃titatẽ. hoc aũt fit ꝑ negõnẽ ꝑpo ſitã: que cũ deſtruat etiã qualitatẽ que dꝫ ſeruari: iõ poſt ponit alia negatio: que debet reſtituere qualitatẽ ablatã. Iſta oĩa patent diligẽter itueti: ꝓ illa mã vide Pau. vene. in pᵒ dubio q̃draturẽ nono ꝑncipali: hec q̃ dixi hñt maxime veritatẽ reſpectu ꝑme ꝛ ſcđe figure.

3ª regula. ¶ Tertia regula eſt iſta. Negatio prepoſita ꝛ poſtpoſita facit eqpollere ſuo ſubalterno. vñ hec. nõ glibet hõ nõ currit. eqpollet iſti. aliqs hõ currit. ꝛ iſta. nõ nullus hõ nõ currit. eqpollet iſti. aliqs hõ nõ currit. Unde ꝟſus. Pre. ꝯtradic. poſt cõtra. pre poſtqꝫ ſubalter. Hec regula nõ ſolũ deſeruit prime vel ſcđe figure: imo ꝛ tertie. Et voco ibi negationẽ ꝑpoſitã qñ ꝯiungiꝰ modo ſiue modus ꝑcedat ſiue ſequaꝰ: ꝛ poſtpoſitã qñ cõiungiꝰ ꝟbo ifinitiui modi. Exẽpluꝫ primi. Nõ poſſe eſt ſoꝛ. currere. vel ſoꝛ. currere nõ eſt poſſe. Exẽpluꝫ ſcđi. poſſe eſt ſoꝛ. nõ currere. vel ſoꝛ. nõ currere eſt poſſe. Hec ḡ. nõ neceſſe ẽ ſoꝛ. currere. equalet iſti. cõtingẽs eſt ſoꝛ. nõ currere. ꝑ primã regulam: ꝛ hec. neceſſe eſt ſoꝛ. nõ currere: equalet iſti. impoſſe eſt ſoꝛ. currere. per ſcđaꝫ regulã: ꝛ iſta. nõ neceͤ ẽ ſoꝛ. nõ currere. equalet huic. poſſe eſt ſoꝛ. currere. per tertiã regulã: ꝛ ita dicatur de ceteris quibuſcunqꝫ: quare ꝛc̃.

Limitatio 3ᵉ regule. Iſta regula ſic limitaꝰ. ¶ Negatio ꝑpoſita. ſ. toti ſubiecto. ꝛ poſtpoſita. ſ. toti ſubiecto. ꝛ ante copulaꝫ ꝛ ꝑdicatũ. facit eqpollere ſue ſubalterne. Nõ huiꝰ regule cũ ponanꝰ due negõnes ꝛ ambe añ verbum nõ põt negari verbũ: qꝛ vna deſtruit vim alterius ꝛ ecõtra. remanet ḡ ꝓpõ in eadẽ q̃litate in qua erat prius. Deinde cũ negatio ꝑponaꝰ ſubiecto toti. ſi inuenit diſtributionẽ deſtruit ꝛ iducit ꝑticularẽ. ſi iuenit ꝑticularem deſtruit ꝛ iducit vlẽm: iõ eqpollẽt. ¶ Dubitaꝰ: q̃re ſubcontrarie nõ eqpollẽt ꝑ negationẽ prepoſitã vel poſtpoſitã vel ſimul ꝑpoſitã ꝛ poſtpoſitã. nõ ꝑmo mõ: qꝛ eqpollent ꝯ̃dictorie. nec tertio mõ: qꝛ equipollẽt ſubalterne. nõ etiã ſcđo mõ: qꝛ oĩno ideꝫ ſunt. ꝓpõnes aũt equalẽtes aliqualiter differre debẽt puta ſigno: ſꝫ cõueniãt in ſignificato.

Du^m de ſubcontrariis.

Notandũ ¶ Nõ ꝙ equipollẽtie in modalibꝰ eodeꝫ mõ fiunt ſicut in illis de ineſſe. ꝑ illũ ꝟſuꝫ. ¶ Pre ꝯ̃dic. poſt ꝯ̃. ꝑ. poſtqꝫ ſubalter. Et per negationẽ prepoſitaꝫ dicit magr̃ itelligo qñ ꝯiungiꝰ modo ſiue modus precedat ſiue ſequaꝰ. ſup. tñ. taliter negatio cõiungiꝰ modo: ꝙ ꝑcedat moduꝫ. Et ꝑ negationẽ poſtpoſitaꝫ dicit magiſter itelligo qñ ꝯiungiꝰ verbo ifinitiui modi. ſupple tñ. taliter ꝙ ꝑcedat verbum infinitiuũ. Exẽpluꝫ primi. vt nõ poſſibile eſt ſoꝛ. currere. ꝛ ſoꝛ. currere eſt nõ poſſibile. Exẽplũ ſcđi. poſſe eſt ſoꝛ. non currere. vel ſoꝛtem nõ currere eſt poſſibile.

Manfre. Non^m pᵐ In tertia figura ſpãliter nota ꝙ oẽs ꝓpõnes ordinate in illa ſunt affirmatiue ꝛ nõ eſt icõueniẽs ꝙ duo ꝯtradictoria ſint ſimul affirmatiua: qꝛ ille mãliter ſolũ ꝯtradicũt ꝛ nõ formalr̃: qđ tñ nõ faciũt ꝯ̃dictoria aliaꝝ figuraꝝ: ꝛ de talibꝰ nõ eſt incõueniẽs ꝙ due tales eqpolleant: ꝛ vna ſit affirmatiua: alia ꝟo negatiua: vt ille due. nõ neceſſe eſt te eſſe. ꝛ ꝯtingẽs eſt te nõ eẽ. pri ma eniꝫ eſt negatiua: qꝛ negaꝰ verbũ ꝑncipale. ſ. ly eſt. ſecũda aũt eſt affirmatiua: qꝛ verbũ ꝑncipale eſt affirmatum: vt pꝫ. De alijs aũt verbis nõ curo. ¶ Quid aũt ſit mãliter repugnare declaraꝰ a Sermoneta diffuſe in tractatu ꝯtiaꝝ ſup vndecima ꝛ 12ᵃ regula: etiã preponẽdo aut poſtponẽdo negationeꝫ modo ꝑdicto in alijs figuris ſit eqpollentia mãlis ꝛ nõ formalis vt hꝫ videri loco allegato. ¶ Nota etiã ꝙ qñ dicꝰ a Paulo: ꝙ qñ negatio poſtponiꝰ debet itelligi cadere ſupra verbũ ifinitiui modi ꝛ illud habet intelligi dummodo cadat: etiã ſuper reſiduum totius oꝛationis ifinite. ſ. ſup accuſatiuũ vt declaratum eſt ſupra in oꝛdinãdo tertiam figuram ꝛc̃. Nota 2ᵒ

Menghus Blanchellus Faventinus in Capitulo 2ᵐ Aduerte tñ ꝙ antiqui magiſtri laboꝛabant ad cognoſcẽdũ eqpollẽtias. Poſuerũt. n. quatuoꝛ oꝛdines ꝓpõnũ modaliũ: vt declarat Phs in ſcđo ꝑiher. ꝛ in quolibet oꝛdine quatuoꝛ ꝓpõnes equiualẽtes collocarũt. quõ aũt debeãt ſumi ꝓpõnes in quolibet oꝛdine ꝑ duas regulas declarabãt. Per pᵐ regulã ſumuntur ꝓpõnes ꝑmi oꝛdinis ꝛ ſcđi. Per ſcđaꝫ regulã ſumuntur ꝓpõnes tertij ꝛ quarti oꝛdinis. Prima regla eſt iſta. Cuicũqꝫ dicto affirmato ꝛ negato attribuiꝰ poſſe. eidem cõtingẽs. ꝛ ab eodẽ remoueꝰ ipoſſibile ꝛ ab eius cõtradictoꝛio oppoſito remoueꝰ neceſſe. per h̄ ꝙ dicit affirmato. ſumunꝰ ꝓpõnes ꝑmi oꝛdinis: ꝛ ꝑ hoc qđ dicit negato ſumunꝰ ꝓpõnes ſcđi oꝛdinis. que regula de ſe pꝫ. iõ non declaro. Scđa regula. A quocũqꝫ dicto affirmato vl negato remoueꝰ poſſibile ab eodẽ remoueꝰ cõtingẽs ꝛ eideꝫ attribuiꝰ impoſſe. ꝛ eius ꝯ̃dictoꝛio oppoſito attribuitur neceſſe. Per hoc ꝙ dicit affirmato ſumunꝰ ꝓpõnes tertij oꝛdinis. per h̄ ꝙ dicꝰ negato ſumunꝰ ꝓpõnes q̃rti oꝛdinis: que doctis clare ſunt. Has ꝓpõnes diſtinctas ſm oꝛdines ſuos poſui. hic iſerꝰ vt ille clarius appeant.

Primi oꝛdinis
Poſſibile eſt eſſe
Contingẽs eſt eſſe
Non impoſſe eſt eẽ
Nõ neceͤ eſt nõ eẽ

Tertij oꝛdinis
Nõ poſſibile eſt eẽ
Nõ cõtingẽs eſt eſſe
Impoſſibile eſt eſſe
Neceſſe eſt non eſſe

Secundi oꝛdinis
Poſſibile eſt nõ eẽ
Cõtingẽs eſt nõ eẽ
Nõ ipoſſe eſt nõ eſſe
Non neceſſe eſt eſſe

Quarti oꝛdinis
Nõ poſſe eſt nõ eſſe
Nõ ꝯtingẽs eſt nõ eẽ
Impoſſe eſt nõ eſſe
Neceſſe eſt eſſe

Du^m de negationibꝰ. ¶ Dubitaꝰ. vtrũ due negõnes equaleãt vni affirmationi. ¶ Ar. ꝙ nõ. Primo ſic. Oẽ ſiĺe adauget ſuũ ſiĺe: ſꝫ q̃libet negatio eſt ſiĺis alteri. ḡ q̃libet negatio adauget alteraꝫ. ḡ due negõnes magis negãt q̃ꝫ vna. ¶ Cõfirmaꝰ. qꝛ oĩs res per quas cauſas oriꝰ ꝑ eaſdẽ augeꝰ. vt colligitur ſcđo ethi. ſꝫ negatio ꝟbi ſit ꝑ negationeꝫ. ḡ augebiꝰ ꝑ negationẽ. ¶ Scđo. negatio ita opponiꝰ affirmationi: ſicut ꝑuatio habitui. vtputa. tenebra lumini: ſꝫ tenebra nõ auferatur per aliã tenebrã: imo augeꝰ. ḡ negatio nõ auferatur per aliam negationẽ. imo magis augetur. ¶ Cõfirmaꝰ. qꝛ nullaꝫ ſiĺe deſtruit ſuũ ſiĺe: ſꝫ quelibet negatio eſt ſiĺis

Argᵗ pᵒ Cõfirmaᵒ Argᵗ 2ᵒ Confirᵒ.

Argu. 3° alteri.ğ nulla negatio deſtruit aliaʒ. ¶ Tertio ſic.ſic ne/
gatio eſt cá negõnis:ita affirmatio eſt cá affirmationis.ğ
a cõmutata ꝓportiõe:ſicut negõ eſt cá affirmationis:ita
affirmatio eſt cá negõnis.ħ ꝯñs eſt falſuʒ:ꝛ nõ ſequit̃ ex
alio niſi ex ħ ꝙ negatio eſt cá affirmationis.ğ falſum eſt
Confirmatio hoc. ¶ Cõfirmat̃.qꝛ ſicut ſe hʒ affirmatio ad affirmatio/
nem:ita negatio ad negõnẽ:ſʒ affirmatio addita affirma/
tioni magis affirmat vel ſaltẽ nõ iducit oppo^m^.ğ negatio
addita negationi magis negat vel ſaltẽ nõ iducit oppo^m^.
Argu. 4° ¶ Quarto ſic.ſi negatio eẽt cá affirmationis.hoc eſſet:qꝛ
due negões ſe ipedirẽt.vna.ſ.ipediret aliá.ꝛ ecõtra.hoc
aũt eſt falſum.qđ ꝓbatur:qꝛ aut vna illaꝝ hʒ tantá vim
Pon. lo. ma. 2ª. fo. 108. ſa. 3ª. pa°. quátá hʒ alia vel maiorẽ vel minorẽ.Si equalem vim ꝛ
ab equalib⁹ nõ ꝓuenit actio.ğ vna nõ deſtruit vim alte/
rius.ſi vna vim maiorẽ hʒ.ğ deſtruit ſociã:ꝛ nõ ecõtra:
Cõfirmatio. qꝛ a ꝓportiõe maioris inequalitatis nõ ꝓuenit actio. ¶ Cõ
firmat̃.vis negationis precedẽs ꝓpõneʒ nõ ipedit̃ ab
alia negatiõe.ğ retinet vim negádi:ꝯña tenet.ꝛ añs pro/
bat̃:qꝛ vis negádi nõ eſt niſi ſupra ſequẽtes terminos.ğ
nõ eſt ſupra ꝑcedẽtes.ꝛ ſic ſcđa nõ hʒ vim ſupra ꝑmam.
A tũc vltra.ꝑma retinet vim negádi.ğ negat.ꝛ ſi ſic.ğ non
Notandum. Negatio hʒ duplicẽ vim. affirmat. ¶ Pro riſione ad hec arg^ta^ nota ꝙ negatio in
ꝓpoſito hʒ duplicẽ vim.vná ꝑncipaleʒ ꝛ aliá ſcđariá ſi/
ue ex ꝯñti.Principalis vis eius eſt negare ſeu deſtruere
quicqđ iuenit.Scđaria vis eius eſt iducere oppo^m^ eius
qđ iuenit.ꝑus eniʒ itelligimus aliqđ deſtrui ꝑ ipſaʒ ꝙ̃ cõ
ſtitui:lʒ in eodẽ inſtáti fiant hec.Et iducere oppo^m^ ei⁹ qđ
iuenit põt eſſe duplr̃ ſm ꝙ põt iuenire affirmatiũ vel ne/
gatiũ.ſi eniʒ affirmatiũ:iducit opp^m^.ſ.negationẽ.ſi ꝟo ne/
gatiũ:inducit oppo^m^.ſ.affirmationẽ:ꝛ ſic pʒ ꝙ ex ꝯñti ne/
B gatio põt facere affirmationẽ:lʒ ꝑncipalr̃ ſemper neget.
Ad ꝑ^m^ ri. ¶ Ad ꝑmũ ğ dicũt qdaʒ ꝙ verũ eſt:ꝙ omne ſiĺe adau/
get ſuũ ſimile niſi vnũ impediat aliud.modo hic vnum
ipedit aliud rõne tertij circa qđ aguñt:qꝛ non pñt ſimul
eẽ in illo tertio:qꝛ illud tertiũ nõ eſt capax illoꝝ duoꝝ.
2ª riſio. ¶ Uel aliter dicat̃.ꝙ oẽ ſiĺe adauget ſuũ ſiĺe ſi eſt aptũ
natũ augeri aliter nõ.mõ negatio nõ eſt apta nata auge/
3ª riſio. ri:ex quo vna negatio ꝺſtruit aliá quá iuenit. ¶ Uel alr̃
dicat̃.ꝙ oẽ ſiĺe adauget ſuuʒ ſiĺe.veꝝ eſt de his que hñt
ꝑncipalr̃ vim cõſtructiuá alicuius.nõ aũt deſtructiuá:iõ
Ad confir. nõ valet. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dĩ ꝙ oĩs res auget̃ per illas
res ꝑ quas oꝛit̃ ſi apta nata eſt augeri:mõ negatio nõ eſt
Ad ſcđm. apta nata augeri ꝛc̃. ¶ Ad 2^m^ negat̃ maioꝛ.imo negatio
Alia riſio. opponit̃ ꝯdictorie affirmationi.vt hõ nõ hõ. ¶ Uel alr̃
dicat̃ negádo maiorẽ:ſiue ꝑ negõnẽ itelligimus notá ne/
gantẽ ſiue negatũ.ná ſi itelligit̃ nota negãs nullo mõ op
C ponit̃.ſi ꝟo intelligit̃ negatũ:tũc dĩ ꝙ affirmatũ ꝛ nega/
Ad confir. tũ alr̃ opponunt̃ ꝙ̃ ꝑuatiue. ¶ Ad ꝯfirmationeʒ dicat̃.
ꝙ nullũ ſiĺe deſtruit ſuũ ſiĺe vel actũ ſuũ ſiĺis per ſe:per
accñs tñ põt eẽ ħ:ſicut vna cádela accẽſa liquefacit aliá:
Alia riſio. ꝛ ex ꝯñti extinguit illá. ¶ Uel alr̃ dĩ.ꝙ veꝝ eſt in ſimi/
D lib⁹ que hñt vim ꝯſtructiuá.ſi aũt hñt ꝑncipalr̃ vim de/
Ad tertiũ. ſtructiuá nõ valet. ¶ Ad 3^m^ dĩ.ꝙ argu^m^ a cõmutata ꝓ/
portione ſolũ tenet in ꝙ̃titatib⁹ vel ꝯtinuis vel diſcretis.
Alia riſio. ideo nõ valet. ¶ Uel alr̃ dĩ negádo ꝙ arguit̃ a cõmuta
ta ꝓportione.ná ſic arguit̃ ꝙ ſic̃ ſe hʒ añs vnius ad añs
alteri⁹.ita ꝯñs vnius ad ꝯñs alteri⁹ vel eꝯ.ſʒ ħ nõ ſic ar/
guit̃ ꝛc̃.Sed dʒ ſic argui.ſic̃ negatio eſt cá negõnis:ita af
firmatio eſt cá affirmationis:ſʒ negõ eſt cá affirmatõis.
ğ affirmatio eſt cá negõnis:ſʒ minoꝛ eſt falſa.vel ſic.ſicut
negõ eſt cá negõnis:ita affirmatio eſt cá affirmationis:ſʒ
cá negõnis eſt cá affirmationis.ğ negatio eſt affirmatio.
¶ Sʒ dices ꝯcl̃o eſt falſa:ꝛ nõ maioꝛ.ğ minoꝛ ꝛc̃. ¶ Ad
hoc dĩ quo ad maiorẽ:ꝙ qñ Phs dic̃ ſicut affirmatio eſt
cá affirmationis:ita negatio eſt cá negõnis.per negõneʒ
nõ itelligit notá negõnis:nec ꝑ affirmationẽ itelligit notá
affirmationis:ſʒ itelligit dictũ vel ſignificatũ ꝓpõnis ne/
gatũ vel affirmatũ:vt nõ eẽ aial eſt negatio ſm ipm.ꝛ eẽ
aial eſt affirmatio.ꝛ tũc minoꝛ eſt falſa.ꝙ cá negõnis ſit
cá affirmationis. ¶ Si aũt vis itelligere notaʒ negõnis.
negat̃ maioꝛ:qꝛ nõ eſt aliq̃ nota affirmationis:que facit
ꝓpõnẽ affirmatiuá:ſic̃ eſt nota negõnis:que facit ꝓpõnẽ
negatiuaʒ.vñ ſine aliq̃ nota affirmationis ꝓpõ eſt affir/
matiua:ꝛ tñ nõ eſt negatiua ſine nota negõnis ꝑ notá af/
firmationis itelligo aduerbiũ affirmádi:ſicut ꝑ notaʒ ne/
gationis aduerbiũ negádi. ¶ Ad ꝯfirmationẽ negat̃ ma **Ad confir.**
ioꝛ ad itellectũ datũ:qꝛ negõ ſic ſe hʒ ad aliá negõneʒ ꝙ
deſtruit illá ſiue actũ eius:ſʒ affirmatio nõ deſtruit actuʒ
alterius affirmationis. ¶ Ad 4^m^ dico.ꝙ queiʒ negatio **Ad 4^m^**
hʒ equalẽ vim cũ altera intẽſiue:qꝛ ſic̃ vna eſt apta nata
negare qcqđ iuenit:ita ꝛ altera.Extẽſiue aũt vna hʒ ma/
iorẽ vim ꝙ̃ altera.vñ que plura deſtruit maiorẽ viʒ hʒ:
ꝛ iõ negatio cadẽs ſuꝑ alterá maiorẽ vim hʒ extẽſiue ꝙ̃
alia ſuꝑ quá cadit.Et nõ ſeqt̃ ꝑma negatio deſtruit vim
ſecũde:ꝛ ſcđa nõ deſtruit vim ꝑme.ğ ꝓpõ eſt negatiua:
qꝛ ꝑma negatio negat negatũ.ꝛ illđ eſt affirmare. ¶ Ad **Ad confir.**
cõfirmationẽ cõcedo ꝙ ꝑma negatio ſuaʒ vim retinet:ꝛ
cũ dicis.ğ negat:cõcedo ꝯñam:ꝛ etiá vltra.ergo nõ affir/
mat.nego ꝯñam:vnde ꝑncipaliter negat:ex ꝯſequẽti ta/
men affirmat:qꝛ ex cõſequẽti iducit oppoſitũ ei⁹ qđ iue/
nit.ꝛ cũ inuenerit negationẽ inducit oppoſituʒ eius.ſ.af/
firmationẽ.Et ſic pʒ ſolutio ad argumentum.

Circa hoc caplm̃.Nota ꝙ cá q̃re hoc caplm̃ eſt in/ **Ratio.**
uentũ:ꝛ ei⁹ vtilitas eſt:qꝛ multotiẽs in ꝓpõne
ponunt̃ multe negões:ꝑꝑ quas talis ꝓpõ fit obſcura:ꝛ
difficilis itellectu ꝙ̃tũ ad ſui veritatẽ vel falſitatẽ:vt igi
tur plr̃es negões reducant̃ ad nullá vel ad vná ſolũ:in/
uentũ eſt hoc caplm̃. ¶ Ex quo ſequit̃ ꝙ ꝓprie ꝛ cõue/ **Correlariũ.**
nienter dicimus ꝙ iſta.nõ qlibet hõ nõ currit.equiualet
iſti.aliqs hõ currit.ꝛ nõ ecõuerſo:qꝛ ꝓpõ difficilioꝛ redu
citur ad faciliorẽ:ꝛ nõ ecõuerſo.vñ ſi aliqs petat cui eq/
ualet iſta.aliqs hõ currit.dices nulli:ſed ſi petit.cui equa
let iſta.nõ qlibet hõ nõ currit.dices iſti.aliqs hõ cur/
rit. ¶ Sed vt tollamus ꝟba dicimus ꝙ eqpollẽtia ẽ du **Duplex eſt eqpollentia.**
plex.ſ.ꝓpria ꝛ iꝓpria. ¶ Eqpollẽtia ꝓpria deſcribit̃
ſic.equipollẽtia eſt ꝓpõnis ignotioris rõne negõnis:aut
negõnũ ad ꝓpõnẽ notiorẽ in figura equalentia. ¶ Im/
propria aũt ſic deſcribit̃.eqpollẽtia eſt equalẽtia ꝓpõ/
nis ignotioris ad notiorẽ in figura.vel ecõuerſo.vi nega/
tionis vel negõnuʒ. ¶ Et ſi dicat̃.qũo loqt̃ magiſter de
eqpollẽtia. ¶ Dicit̃ ꝙ ꝑ^o^.ꝛ hinc eſt ꝙ ipſe nõ poſuit re/
gulá de ſubcõtrarijs:qꝛ poſtponẽdo negõneʒ huic.aliqs
hõ eſt aial.nõ dicimus ꝓprie ꝙ equaleat illi.aliqs hõ nõ
eſt aial:qꝛ vna nõ eſt difficilioꝛ alia:ſʒ ſynonyma. Pau/
lus aũt ꝑgu.locutus eſt de ſcđa eqpollẽtia.ꝛ iõ poſuit re/
gulá in ſubcõtrarijs.vt pʒ ab eo. ¶ Sed hic ſunt 4^or^ pe
titiones. ¶ Prima ꝑꝑ qđ negatio prepoſita huic.nullus **1ª petitio**
hõ currit.facit eqpollere ſuo ꝯdictorio.ſ.huic.aliquis hõ
currit. ¶ Rñ.ꝙ vt dicit ſanct⁹ Augu.ꝛ auctoꝛ modoꝝ. **Reſpõſio.**
negatio deſtruit qcqđ iuenit.ꝛ opp^m^ ponit.cũ igit̃ nega/ **F**
tio ibi iueniat vl̃em negatiuá deſtruit:ꝛ ponit ꝑticulareʒ
affirmatiuaʒ. ¶ Scđa petitio.ꝑꝑ qđ negatio poſtpoſita **2ª petitio**
huic.qlibʒ hõ currit.fac̃ eqpollere ꝯrio.ſ.huic.nullus hõ
currit. ¶ Rñ.ꝙ negõ poſtpoſita nõ hʒ vim deſtruendi **Rñſio.**
vl̃em:ſʒ bene affirmationẽ ꝟbi.ꝛ iõ reſtabit vl̃is negati/
ua. ¶ Tertia petitio.ꝑꝑ qđ negatio ꝑpoſita ꝛ poſtpoſita **3ª petitio**
huic.aliqs homo currit.facit eqpollere ſuo ſubalterno.ſ.
huic.qlibet homo currit. ¶ Reſpõ.ꝙ eſt:qꝛ ꝑma nega/ **Reſponſio**
tio.ſ.prepoſita inueniebat affirmatiuam particularem:ꝛ
deſtruebat oia ponẽdo vniuerſalem negatiuá.Sed ſcđa

negatio.ſ.poſtpoſita īuenit vniuerſalē negatiuā:⁊ nō potuit deſtruere vniuerſalez:q2 erat poſtpoſita. Sed bene deſtruxit negationē verbi:ideo reſtat ibi vl'is affirmatiua.

4ª petitio

¶ Quarta petitio.que dr̄ia eſt iter dicere ſynonymū: ⁊ cōuertibile eq̄pollens.

Reſpōſio. G

¶ Reſpō.ꝙ loquēdo de terminis incōplexis illi ſunt ſynonymi qui ſic ſe habēt ꝙ non ſignificaē aliq̄d vel aliqua vel aliqual'r per vnū quin ſignificeē per aliū:⁊ ſic ly hō.in libro meo eſt ſynonymus: cū ly homo in libro tuo.⁊ ſil'r ly ōis.⁊ generaliter ōis terminus vocalis eſt ſynonymus cū mētali cui ſubordinaē. Illi xō termini dicunē cōuertibiles qui ſic ſe hñt ꝙ pro quocūq3 in ꝑpōne ſupponit vnus:ſupponit alter ſiue iportet aliq̄d plus ſiue nō.⁊ ſic dicim⁹ ꝙ ly hō.⁊ ly rōnale ſunt ꝯuertibiles:q2 pro quocūq3 ſtat vnus in ꝑpōne ſtat alter:nō tñ ſunt ſynonymi:q2 per vnū.puta ꝑ ly rōnale ꝯnotaē anima:que nō cōnotaē ꝑ ly hō.vt p3. ¶ Et ſic oēs termini ſynonymi ſunt cōuertibiles:⁊ nō ecōuerſo. ¶ Sed dices.q̄d de equipollentib⁹. ¶ Dicimus ꝙ in logica nō dicimus ꝓprie ꝙ termini ſimplices eq̄polleant. ¶ Si xō loquamur de ꝑpōnibus.dicaē ꝙ ille ꝑpōnes ſunt ꝯuertibiles que ſic ſe habēt ꝙ vna infert aliā de forma.⁊ ecōuerſo.vt homo currit.⁊ rōnabile currit. ¶ Ille xō ſunt ſynonyme que ſic ſe habēt ꝙ ab vna ad aliā valet ꝯñā de forma.⁊ vltra hoc q̄cq̄d iportaē per vnā:⁊ eo modo quo iportaē:iportaē per aliā:vt p3 de iſtis.hō currit in libro tuo.⁊ hō currit in meo. ¶ Propōnes aūt eq̄pollentes loquēdo cōiter de eq̄pollētia ſunt ille que ſunt in figura:⁊ vi negationis vel negationū ab vna ad aliā3. valet cōſequētia de forma:⁊ econuerſo.vt nōnullus homo currit.⁊ aliquis hō currit. ¶ Et ex hoc p3 ꝙ cōuertibile diuidiē per ſynonymū ⁊ eq̄pollens:ſicut aial per rationale ⁊ irrōnale:⁊ eſt ſuperius ad illa.

¶ Capitulum de conuerſione.

¶ Cap.6m primi tractatus.

Diffinitio cōuerſionis.

Conuerſio eſt trāſpoſitio ſubiecti in predicatum ⁊ econuerſo.vt homo eſt aial:aial eſt homo. Et hec diuiditur in cōuerſionem ſimplicez per accidens ⁊ per cōtrapoſitionem.

Diuiſio conuerſionis.

K

Mengbus

Cōuerſio 3r pōt accipi.

Pro toto hoc cap.vide Pa. logi.ma.1ª ⁊ fol.112.fa.3ª. vſq3 ad fol. 114m .c.a.4. 7.tra.lo.par. eo.

Conuerſio pōt [illegible] accipi. Uno modo ꝓ cōuertibilitate terminoꝝ.⁊ ſic termini cōuertibiles dicunē cōuerti qui ſe mutuo iferūt reſpectu cuiuſcumq3 verbi ⁊ tēporis. vt hō ⁊ riſibile. Alio modo pro cōuertētia:⁊ ſic dicimus terminos relatiuos conuerti ſiue dici ad cōuertentiā:qui ſe mutuo iferunt reſpectu huius verbi eſt.vt pater ⁊ filius. Tertio modo capiē ſm vim vocabuli.⁊ eſt ſimilis verſio ⁊ trāſpoſitio extremoꝝ ꝑpōnis:⁊ ſic dicimus ꝑpōnē cōuerti qñ vertimus extrema eius.ſ.ſubm in predicatū.⁊ ecōuerſo.⁊ ſic accipitur in ꝓpoſito. Uel pōt dici ⁊ melius ꝙ eſt dr̄ia inter cōuertibilitatē:cōuertentiā:⁊ cōuerſionē. Cōuertibilitas enim reſpicit terminos cōuertibiles. Cōuertentia xō reſpicit terminos correlatiuos. Sed ꝯuerſio reſpicit extrema ꝑpōnis.

Nōdūm ꝑmū. Limitatiōes diffōnis conuerſionis.

¶ Aduerte circa diffinitionē ꝯuerſionis ꝙ op3 ſic limitare. ¶ Cōuerſio eſt trāſpoſitio debita ſubiecti in predicatū ⁊ ecōuerſo:vl' ſimiliū explicite vel iplicite. Dicitur ꝑmo trāſpoſitio:loco generis:q2 in plus ſe h3 ꝙ̄ cōuerſio.ōis eni cōuerſio eſt trāſpoſitio:ſ3 nō ecōuerſo. Dicaē ſcd̄o debita.ꝓpter cōſimilē ſuppoſitionē generalem que debet remanere in extremis. ¶ Pro qua particula aduerte:ꝙ ſi debet fieri recte cōuerſio termini debēt habere cōſimilez ſuppoſitionē generalē ante trāſpoſitionē ⁊ poſt. Generalis ſuppoſitio eſt mālis ſuppoſitio ⁊ perſonalis:ſpeciales xō ſuppōnes ſunt diſcreta:determinata: cōfuſa tñ:cōfuſa diſtributiua. Ideo illa nō eſt recta cōuerſio dicēdo.homo eſt nomē:nomē eſt hō:quia nō eſt trāſpoſitio debita:cū termini nō ſeruēt eandē ſuppoſitionē generalez in vtraq3 ꝑpōne:q2 in ꝑma:ly homo ſupponit materialiter:in ſcd̄a xō perſonaliter: p3 ꝑ magiſtrum in ſexta ⁊ ſeptima regula illius capituli. Ut aūt cognoſcaē quō termini ſupponāt. ¶ Scd̄o ꝓpter conſimilem qualitatē ꝑpoſitionis:que etiā debet remanere in vtraq3 ꝑpōne:q2 aliter nō eſſet bona cōuerſio:qd̄ qualiter ſit:vide in q̄ōne ꝯtra ſūmulas. Dicaē tertio ſubiecti in predicatū ⁊ ecōtra:q2 ſi fieret tñ tranſpoſitio vnius extremi nō eſſet cōuerſio. Dicaē quarto vel ſimiliū3.ꝓpter ꝑpoſitionē vocalē cui⁹ ſubiectū nō pōt trāſponi in predicatū nec ecōuerſo:q2 cū ſubiectū eſt prolatum nō amplius pōt reſumi. Dicaē quinto explicite vel iplicite propter tales.⁊ ecōuerſo:vt ſi dixeris.omnis hō ē aial ⁊ ecōuerſo.ly ecōuerſo eſt iplicite cōuertens illius.omnis hō eſt aial:q2 equalet huic.omne aial eſt hō. Magiſter addit aliā3 particulā in logica magna.ſ.copula manēte:hec tamē meo iudicio videē ſuperflue poni:q2 ſi copula nō maneret in ſcd̄a ꝑpōne nō eſſet ꝑpoſitio.⁊ ꝯſequēter nō eſſet trāſpoſitio ſubiecti in predicatū.ecōuerſo. Si tñ velis ꝙ diffiniaē cōuerſio in cōmuni put eſt cōis ad bona3 ⁊ malam remoueaē ſcd̄a particula.ſ.debita toto reſiduo remanēte:hoc vide ample cōtra ſūmulas. Et hec diuiditur in ꝯuerſionē ſimplicē per accidēs:⁊ per ꝯtrapoſitionem.

Hoc idē3 vi ne Pau.vt vi dere poteſ in lo.magna.

¶ Aduerte ꝙ de ſpēbus cōuerſionis ſunt due opiniones.

Nōdūm 3m

Una eſt cōis ꝙ tres ſunt ſpēs cōuerſionis.ſ.ſimplex per accidēs:⁊ per ꝯtrapoſitionez.

Spēs ꝯuerſiōis ſūt tres.

¶ Has tres ſpēs Boetius aſſignat in libello de ſyllogiſmis cathegoricis ⁊ hāc opionez ſequiē in preſentia magiſter. ¶ Alia eſt opinio quā tenet magiſter in logica magna.ſ.ꝙ tres ſunt ſpecies cōuerſionis.ſ.ſimplex per accidēs ⁊ preter q̄titatē. cōuerſionē eni3 per ꝯpoſitionē negat. Cōuerſio pter q̄titatez implicite vel explicite eſt debita trāſpoſitio extremoꝝ copula manēte:cuius alterū extremu3 tam īplicite ꝙ̄ explicite caret quātitate logicali:⁊ illo mō cōuertunē excluſiue cū ſuis vl'ibus de terminis trāſpoſitis:⁊ ꝑpoſitiones modales adiunicē de ſenſu cōpoſito vnde illa.tñ homo currit.ſic cōuertiē per ꝯuerſionē que dicaē preter quātitatē.omne currēs eſt hō.ſortē currere eſt poſſibile. ꝯuertiē in iſtā:poſſibile eſt ſortē currere. ¶ Dubitaē.q2 videnē eſſe due alie ſpēs cōuerſionis vltra illas. Na3 facta trāſpoſitione extremoꝝ ſi muteē qualitas ⁊ nō quātitas:vt dicēdo.ōis homo eſt aial.omne animal nō eſt homo.eſt cōuerſio.vt p3 per diffinitionez cōuerſionis:⁊ tamen ſub nulla illarū ſpecierū eſt.ergo ⁊c̄.

Du(m) ꝺ ſpēb⁹ cōuerſionis.

¶ Itē ſi muteur q̄titas ⁊ qualitas:vt dicendo.ōis homo eſt aial.aliqd̄ aial nō eſt homo.eſt etiā cōuerſio.vt p3.⁊ ſub nulla illarum ſpecierū eſt.ergo alie ſpēs ſunt.tenet ꝯñia:q2 nihil eſt in genere quin ſit in ſpecie.quarto topicoꝝ.

Rñſio.

¶ Dicendum ꝙ argumētū cōcludit ꝙ ſunt alie ſpecies cōuerſionis:ſed nō bone cōuerſionis:q2 cōuerſio diuidiē in bonā ⁊ malam:ſed ſolu3 magiſter dat ſpecies cōuerſionis bone. Uide bene hoc ample cōtra ſummulas.

Diffō.cōuer. ſimpl.

Pau.ſcd̄o par.c1.3.dub. co:.2ª.c.1.pª. 1.Hoc i.l.lo. ma.pª.fo.3ª. fa.1ª.4m. Mēgbus Rōndā par.

¶ Conuerſio ſimplex eſt tranſpoſitio ſubiecti in predicatū ⁊ econuerſo manente eadē qualitate ⁊ quantitate. vt nullum animal currit. nullum currens eſt animal.

Aduerte ꝑmo ꝙ due particule ſunt i hac diffōne. Prima trāſpoſitio ſubiecti in ꝑdicatū ⁊ ecōuerſo poniē loco generis:q2 ōis cōuerſio ſimplex eſt trāſpoſitio ſubiecti in predicatū ⁊ ecōuerſo:⁊ nō ecōtra.

Scḋa particula.manēte eadē qualitate ꝛ q̄ntitate.eſt lo/
co dr̄e per quā differt a ꝯuerſione p accn̄s in qua nō ma
net eadē q̄ntitas:ſed bene q̄litas.differt ēt a ꝯuerſione p
ꝯtrapoſitionē:in qua nō manet eadē qualitas: ſed bene
quātitas.vnde p qualitatē itelligimus q̄litatē ꝓpōnis: ꝛ
etiā terminoꝝ:mō lȝ in cōuerſione per ꝯtrapoſitionem
maneat eadē quātitas ꝓpōnis:nō tñ manet eadē quali/
tas ꝓpōnis cū termini finiti in terminos īfinitos muten
tur.finiti aūt termini ſunt affirmatiui.īfiniti aūt negatiui.
Uel potes dicere ꝙ per qualitatē nō differt a ꝯuerſione
per ꝯpoſitionē:qꝛ p q̄litatē ſolū itelligiť q̄litas ꝓpōnis:
ſed ſicut dī de diffōne ſpeciei ſpecialiſſime ꝙ iſta eſt itel
ligēda cū pciſione:qꝛ aliter cōpeteret generi ſic.ſ. Spēs
eſt que predicať de plurib⁹ differētib⁹ numero ſoluȝ:ita
ꝙ ly ſoluȝ addiť ne cōpetat diffinitio generi. Ita diffini/
tio in ꝓpoſito cōuerſionis eſt itelligēda cū pciſione ſic.ſ.
Cōuerſio ſimplex eſt traſpoſitio ſubiecti in p̄dicatū ꝛ ecō/
uerſo.manēte eadē qualitate ꝛ q̄ntitate ſolū:ita ꝙ ly ſolū
mihi iportat ideȝ qḋ hec pticula nulla alia variatione fa/
cta:qḋ nō cōpetit cōuerſioni p ꝯpoſitionē.ꝛ ſic per iſtaȝ
pticulā:manēte eadē quātitate:differt a ꝯuerſione p acci
dens:ſed p ly ſolū vel nulla alia variatione facta differt
ab illa per ꝯpoſitionē. ¶ Aduerte ſcḋo ꝙ ſunt due opi/
niones diuerſe declarātes qd per quātitatē itelligere de/
bemus.vna eſt opio magiſtri:qui vult ꝙ p quātitatē itel
ligamus ſuppōnē ſpāleȝ terminoꝝ: vt ipſemet declarat
in tractatu ꝯ ſūmulas.ita ꝙ remanere eandeȝ q̄ntitatē in
cōuerſa ꝛ cōuertēte eſt ꝙ termini ſupponāt eodē modo
ſpāliter. Dico ſpāliter:qꝛ ſpāles ſuppōnes ſunt diſcreta:
determinata:confuſa tm̄:ꝛ diſtributiua: gn̄ales xo ſunt
mālis ꝛ pſonalis. ¶ Diciť ḡ ſpāliter:qꝛ ſupponūt termi/
ni eodē mō gn̄aliter in oib⁹ cōuerſionib⁹:ſȝ nō ſpāliter.
In ſimplici aūt cōuerſione debēt ſupponere eodē modo
ſpāliter. ¶ Alia eſt opio cōis quā Sanct⁹ doctor ſeqť in
logica ſua dicēs:ꝙ per quātitatē ꝓpōnis in ꝯuerſionib⁹
nos debemus itelligere illud ideȝ qḋ idicať per illū ver/
ſum.v.quāta par.in ſin.ſ.vlēm:pticularē:idefinitā: ꝛ ſin/
gularē:ꝛ ſic remanere eandē quātitatē eſt: ꝙ ſi p̄ma erat
vlis:ꝛ ēt ſcḋa debet eē vlis:ꝛ ſi alteri⁹ q̄ntitatis:ꝛ ſcḋa de/
bet eſſe eiuſdē. ¶ Ex his pȝ ꝙ illa ꝓpō ſortes eſt hō ſm
p̄mā opionē cōuertiť in iſtā:hō eſt ſor.cū tñ ſm ſcḋam
opionē nō poſſit ꝯuerti:aut ſaltē nō cōuertať. Silr iſta.
tm̄ currēs eſt hō ſm p̄mā cōuertiť in iſtaȝ.ois hō currit.
cū tñ nō ſit cōuertibilis ēt ſm ſcḋaȝ opionē. Et ſic pȝ ꝙ
multū differūt iſte opiones. ¶ Aduerte 3°.circa diffōnē
ꝙ hec cōuerſio dicta eſt cōuerſio ſimplex: qꝛ ſit ſola ex/
tremoꝝ traſpoſitio:nulla alia variatiōe facta in ꝯuerten
te ꝛ in cōuerſa. Lȝ h vex ſit ſm viā cōem:nō tñ videtur
ſm intētionē magri:qꝛ aliqn̄ eſt alia dr̄ia iter cōuerſaȝ ꝛ
cōuertentē:qꝛ ſtat ſm magiſtrū ꝙ cōuerſa ſit ſingularis
ꝛ cōuertēs idefinita ꝛ ecōtra:ꝛ ſtat ꝙ vna ſit alicui⁹ quā/
titatis ꝛ altera nulli⁹. Pōt tñ dici ꝙ in ꝯuerſiōe ſimplici
vt ſimplex:ſit tranſpoſitio extremoꝝ.vn̄ ſi alia variatio
ſit illa nō ſit in ꝯuerſiōe ſimplici vt ſimplex ē:qꝛ in qua/
libet ſimplici fieret:qḋ falſum eſt. ¶ Uel dicēduȝ aliter
ad p̄ncipale ꝙ cōuerſio dicta eſt ſimplex: qꝛ minor va/
riatio ſit inter cōuerſaȝ ꝛ cōuertentē cōuerſionis ſimpli/
cis q̄ aliaruȝ cōuerſionū. Unde triplex variatio p̄ncipa/
liter fieri pōt:qꝛ aut tranſpoſitio extremoꝝ:aut mutatio
qualitatis terminoꝝ:aut mutatio quātitatis. In conuer/
ſione ſimplici ſit p̄ma in alijs xo plures.

¶ Conuerſio p accidēs eſt traſpoſitio ſubiecti
in predicatū ꝛ ecōuerſo manente eadē quali/
tate:ſed mutata q̄ntitate: vt ois homo eſt ani/
mal:aliquod animal eſt homo.

Aduerte circa diffinitū ꝙ hec cōuerſio eſt p acci/
dens:qꝛ vltra traſpoſitionē extremoꝝ
ſit mutatio ꝛ variatio alicui⁹ accn̄tis ꝓpōnis:vtputa q̄n/
titatis:ſiue per q̄ntitatē tu itelligas ſuppōnē ſiue vlitateȝ
vel particularitatē. Diffinitio de ſe nota eſt per ea que di/
cta ſunt ſupra. Nam ly traſpoſitio ſubiecti in p̄dicatū eſt
ſicut genus:ſed manēte eadē q̄litate ꝛ mutata q̄ntitate eſt
differētia per quā differt ab alijs ſpēb⁹ cōuerſionis.

¶ Cōuerſio per cōtrapoſitionē eſt traſpoſitio
ſubiecti in predicatū ꝛ ecōuerſo manēte eadē
qualitate ꝛ quātitate:ſed mutatis terminis fi/
nitis in terminos īfinitos: vt quoddā aial non
currit:qḋdā nō currēs:nō eſt nō animal.

Aduerte circa diffinitū ꝙ hec cōuerſio dicta eſt p
cōtrapoſitionē:qꝛ termini ſumunť con/
trario mō quo ad ſignificationē. Nā homo ſignificat ho
minē.nō homo ſignificat cōtradictoriū hoīs:cū p̄mus ſit
terminus finitus:ꝛ ſcḋs termin⁹ īfinitus. Quid aūt ſit ter
minus finitus ꝛ īfinit⁹ dictū eſt ſupra. Diffinitio de ſe no/
ta eſt. Nā ly traſpoſitio ſubiecti in p̄dicatū eſt genus ma
nēte eadē qualitate ꝛ q̄ntitate.eſt vna dr̄ia p quā differt a
cōuerſione per accn̄s:mutatis terminis finitis in termi/
nos īfinitos eſt vna alia differētia per quā differt a ꝯuer/
ſione ſimplici. ¶ Dubiū pulchruȝ eſt q̄uo remaneat ea/
dem q̄ntitas.i.ſuppoſitio in ꝯuerſa ꝛ cōuertēte hui⁹ ꝯuer/
ſionis p ꝯtrapoſitionē:qꝛ de facto termini nō ſupponunt
eodē modo in vtraqȝ: vt dicēdo.ois hō eſt aial.ſi ꝯuerta
tur per ꝯpoſitionē ſic.oē nō aial eſt nō hō.ille terminus
q̄ ſupponit diſtributiue in p̄ª:ſupponit cōfuſe tm̄ in ſcḋa:
ꝛ ille terminus qui ſupponit ꝯfuſe tm̄ in p̄ma:ſtat in ſcḋa
diſtributiue. ¶ Ad hoc dōm ꝙ manet eadeȝ ſuppoſitio
ꝓpōnis:nō aūt terminoꝝ.verbi gratia.ꝙ ſi in vna ꝓpō/
ne vt in cōuerſa eſt ſuppō determinata:ꝛ diſtributiua: ꝛ
in cōuertēte ſilr:ſed tñ termini nō retinēt eandē ſuppoſi
tionē:qꝛ in cōuerſa ſupponūt vno modo ꝛ in cōuertente
alio mō. ¶ Uel dicať.ꝙ manet eadē ſuppō extremorū
ſm denoīationē:ſed nō terminoꝝ:dico nō terminoꝝ:qꝛ
termini nō eodē mō ſupponūt in vtraqȝ.extremoꝝ aūt
ſm denoīationē dico ſic:qꝛ ſubm cōuerſe ꝛ ꝯuertētis eo
modo ſupponunť. Et ſilr p̄tū vtriuſqȝ eodē modo.

¶ Ut aūt ſciať que ꝓpōnū his cōuerſionib⁹ cō/
uertanť ponunť iſti verſus. Feci ſimplr ꝯuer
tiť eua p acci. Aſto.per ꝯtra.ſic ſit ꝯuerſio to/
ta. In qb⁹ ponunť q̄tuor lr̄e vocales.ſ.a.e.i.o.
A ſignificat vniuerſaleȝ affirmatiuā.e.vlem
negatiuā.i.particularē vel idefinitā affirmati
uam.o.xo pticularē vel idefinitā negatiuaȝ.
Cū ergo dī feci ſimplr.i.vlis negatiua ꝛ par
ticularis affirmatiua cōuertunť ſimplr:ꝯuer
titur eua per acci.i.vlis negatiua ꝛ vlis affir/
matiua ꝯuertunť per accn̄s. Aſto.per ꝯtra.i.
vlis affirmatiua: ꝛ particularis vel idefinita
negatiua cōuertunť p cōtrapoſitionē. Harꝝ cō
uerſionū ſimplex eſt vtilior:qꝛ vliter ſi cōuer
ſa eſt vera:ꝯuertēs eſt vera ꝛ ecōuerſo:ſed nō
eſt ita in ꝯuerſiōe p accn̄s vel p ꝯpōnē.nā in
cōuerſione p accn̄s eſt ꝯuerſa falſa.vt oē aial
eſt hō.ꝛ ꝯuertēs vera.hō eſt aial. In ꝯuerſio/

Margin notes: Nota 2^m. — Correlariū. — Nota 3^m. — Diffō cōuer. p acci. — Menghus ſtuden. — Diffō cōuer. per cōtra. — Mēghus ſtuden. — Du^m q̄uo re maneat q̄ntitas eadē. — Solu. — Aliter. — Pe.h^o. p̄mi p.ſophi coe. 2°./.ſophi.la. quartum.

ne ſo p ↄtrapoſitioné eſt côuerſa vera ꝛ conuertés falſa. nā hec eſt vera. aliqua roſa nó eſt ſuba. nulla roſa exiſtéte: ꝛ tñ hec eſt falſa. Aliqua nó ſuba nó eſt nó roſa: qꝛ ſuuꝫ ↄdictoꝛiuꝫ eſt verū. vꝫ. ois nó ſuba eſt nó roſa. ¶ Côtra id qd dictū eſt de ↄuerſione ſimplr argr p̄rio ſic. Hec eſt vera. nullus hó eſt mulier. ꝛ hec eſt falſa. nulla mulier eſt hó. igr ꝛc. ¶ Scdo hec eſt vera. nullus cecus videt ens. ꝛ hec eſt falſa. nullū ens videt cecū. ergo ꝛc. ¶ Tertio hec eſt vera. nulla domus eſt i hoie. ꝛ hec eſt falſa. nullus hó in domo. ģ ꝛc. ¶ Ad p̄mū dr q illa nó eſt ſua côuertés: ſꝫ iſta. nulla mulier eſt aliquis hó: qꝛ debet eē ↄſilis limitatio in côuertéte ꝛ in côuerſa. ¶ Ad ſcdm dico q nó fit de ſubiecto p̄dicatū: qꝛ nó eſt p̄dicatuꝫ. ly ens: ſꝫ ly videt ens. ideo ſic ↄuertit. ģ nullū vidés ens eſt cecū. ¶ Ad tertiū dicit ſimilr. q illa nó ē ↄuertés ei9: ſꝫ iſta. nullū ens in hoie eſt dom9: vel iſta. in nullo hoie eſt domus: qꝛ nó debét termini mutare caſum. quare ꝛc.

Menghus Blanchel.

Aduerte circa hos verſus: qꝛ due opiniones ſunt. Una eſt magiſtri hic. qui vult q iſti verſus ponant ſolū gratia exépli. qꝛ nó ſolū ſcꝫ. i. vlis negatiua ꝛ p̄ticularis affirmatiua côuertunt ſimplr: ſꝫ qlibet ppó pôt ſimplr ↄuerti in quácūqꝫ aliā in qua ſit trāſpoſitio extremoꝝ ꝛ maneat eadē qlitas ꝛ eadeꝫ ſuppoſitio terminoꝝ. Silr nó tñ ēa. i. vlis negatiua ꝛ vlis affirmatiua ↄuertunt p accñs: ſꝫ qlibet ppó pôt côuerti p accñs in qꝫcunqꝫ aliā in qua ſit trāſpoſitio extremoꝝ manente eadē qlitate: ſꝫ mutata qntitate. i. ſuppóne. ¶ Alia vo eſt opio côis que vult q iſti verſus nó ponant tñ gra exépli: imo gratia veritatis: ita q ſola vlis negatiua ꝛ particularis affirmatiua conuertunt ſimplr: ꝛ ita de alijs ſuo modo dicat. Et hec opinio per quātitaté nó itelligit ſuppoſitioné: ſed vniuerſalitaté particularitaté. ¶ Ulteri9 hec opio vult q quelibet bona côuerſio ſit bona ↄñtia: ſiue ſit côuerſio ſimplex: ſiue p accidés: ſiue per ↄtrapoſitioné. ¶ Opinio aūt p̄ma vult q ſolū ↄuerſio ſimplex ſit vlr bona ↄñtia. nó aūt alie. De his aūt opinionib9 vide ample côtra ſūmulas vbi defendimus vtrāqꝫ.

L

Ricius. Nõn^m p̄mū. Côuerſio 2^a

Circa diffinitū. nota q côuerſio duplr accipit. ſ. formalr ꝛ mālr. Côuerſio formalr eſt duo actus vnitiui aliquaꝝ itétionū trāſpoſitarū: vel duo act9 vnitiui aliquaꝝ intétionū trāſpoſitaꝝ cū duob9 actib9 negatiuis vel vnū ſubordinatū illis. Et ſic ↄuerſio iſto mó non eſt aliqd ſed aliq̄: qꝛ vel eſt duo vba ſubſtātiua ſi ſimus in affirmatiuis. vel eſt duo verba ſubſtātiua cū duab9 negationib9 ſi ſimus in negatiuis. ꝛ ſic eſt q̄tuoꝛ act9. i. opationes itellect9. Exéplū p̄mi dicédo. hó eſt aial. aial ē hó. illa duo verba ſunt ↄuerſio formalr ſumpta. Exéplū ſcdi dicédo. nullus hó eſt aſinus. nullus aſinus eſt hó. hic ecōuerſio formalr loquédo nó eſt niſi duo vba ꝛ due negationes: q̄ oīa ſunt q̄tuoꝛ actus. Côuerſio aūt mālrter ē aggregatū ex illis actib9 ꝛ itétionib9 que p illos act9 trāſponebant. ꝛ ſic ↄuerſio adhuc nó eſt aliqd: nec eſt ppó: ſed eſt due ppónes: nec eſt ↄña cū ibi deficiat ly ģ. exéplū totū hoc. hó eſt aial. aial eſt hó. eſt ↄuerſio. ꝛ p̄ma dr conuerſa: ꝛ ſcda ↄuertés: ꝛ iſto mó capit in logica ꝛ nó p̄ mó ꝛ eſt termin9 ſcdē hñs duo ſignata. ¶ Circa diffōnē intellige eā ſic. Côuerſio eſt trāſpoſitio. i. due ppónes trāſpoſite. ſic q ille termin9 q eſt ſubm in p̄ma que dr côuerſa ponit a pte p̄ti in ſcda que dr ↄuertés. ꝛ ecôuerſo. ¶ Côuerſio ſimplex ꝛc. ¶ Côtra iſtaꝫ deſcriptioné argr p argumēto magri ſic. Iſta eſt ↄuerſio ſimplex. ſoꝛ. eſt hó. hó eſt ſoꝛ. ꝛ tñ mutat quātitas: qꝛ p̄ma eſt ſingularis. ꝛ ſcda idefinita. igr deſcriptio mala. Scdo ſic. data iſta deſcriptióe: ſequit q ois ↄuerſio ſimplex eſt p ↄpoſitioné. ↄñs eſt falſuꝫ. ꝛ pbat ↄña ſic. Ois trāſpoſitio ſubiecti i p̄tuꝫ. ꝛ ecôuerſo. manéte eadeꝫ qlitate ꝛ quātitate eſt côuerſio ſimplex: ſed ois côuerſio p côtrapoſitioné eſt hó. igr ꝛc. ¶ Ad p̄m dicit magiſter q illa eſt ↄuerſio ſimplex. ꝛ negat q nó remaneat eadē q̄ntitas dicés: q p quātitaté itelligit ſuppóné terminoꝝ: nó ſuppó manet ↄſilis in ↄuerſa ꝛ côuertéte. ¶ Ad 2^m dicer q diffinitio ↄuerſiōis ſimplicis hꝫ itelligi cū p̄ciſione ſic. Côuerſio ſimplex eſt trāſpoſitio ſubiecti in p̄tum. ꝛ ecôuerſo manéte eadē qlitate ꝛ quātitate. i. ſuppóne ꝛc. nó mutatis ꝛc. ꝛ ſic itellecta nó côpetit côuerſioni p ↄpoſitioné. ¶ Sed ↄ ſolōnes magiſtri arguit p̄mo. qꝛ ſeqr iſtā eē côuerſioné ſimplicé. ois hó eſt aial: tñ aial eſt hó. pbat: qꝛ eſt trāſpoſitio ꝛc. manente eadē qlitate ꝛ quātitate. i. ſuppóne ſi per quātitaté itelligit ſuppóné. ↄñs eſt falſuꝫ: qꝛ illa nó eſt vlis negatiua aut p̄ticularis affirmatiua: ꝛ ſic nó debet côuerti ſimpliciter. ¶ Scdo data iſta rñ. ſeqr q a ſingulari ad vniuerſalé valet ↄñtia de forma. pbat: qꝛ illa ↄña eſt de forma. ſoꝛ. eſt ois hó. igr ois hó eſt ſoꝛ. cū ſit côuerſio ſimplex p magiſtrū. ¶ Tertio ſeqtur q ois cathegorica eēt côuertibilis ſimplr vel per accñs. pbat. ois cathegorica ſic ſe hꝫ q pôt fieri in ea trāſpoſitio ſubiecti in pdicatū: ꝛ ecôuerſo vel manéte eadē qualitate ꝛ quātitate vel mutata quātitate: ſed ſi p̄muꝫ ipſa eſt côuertibilis ſimplr. ſi ſcdm per accidés. igr ꝛc. ¶ Ad p̄mū côcedo. q illa ſm itentioné magiſtri ꝛ Ocbā ꝛ alioꝝ eſt côuerſio ſimplex: neqꝫ illud eſt incôueniés: ꝛ côcedit q vlis affirmatiua côuertit ſimplr. ꝛ etiā ppó nó quāta vt excluſiua. ꝛ dicitur q ille verſus. Feci ſimplr: nó ponit p regula. ſꝫ pro exéplo adiſcentiū. ¶ Ad 2^m côcedit q vlis ſeqr de forma ex ſinguli. ſed nó de tali forma a ſingulari ad vniuerſalē: ſed de tali a côuerſa ad côuertétē: neqꝫ incôuenit q vna ↄña ſm vnā regulā ſit de forma: ꝛ ꝑꝫ aliā nó. ¶ Ad tertiū nego ↄñam. qꝛ multe ſunt cathegorice nó côuertibiles vt ille que nó hñt p̄dicatū vt ſtatim patebit: ↄcedit tñ q ois cathegorica ſic ſe hꝫ q ipſa vel illa cui ſubordinatur eſt ↄuertibilis ſimplr vel p accñs data diffinitióe magiſtri. ¶ Hic ſunt q̄tuoꝛ petitiones. Prima pp qd eſt iuentū hoc caplm. ¶ Rñ. q ideo eſt inuétū vt ſyllogiſmi nó euidétes: qui. ſ. non ſunt facti in q̄tuoꝛ modis p̄mis prime figure reducant ad quatuoꝛ p̄mos p̄me figure. vt patebit ifra. ¶ Scda petitio que ſunt ille ppónes q̄ nullo mó poſſunt côuerti. ¶ Rñ. p̄mo q nulle ppónes hypothetice poſſunt côuerti: ſꝫ bene cathegorice in illis exiſtentes. Scdo. nulla vocalis pôt ↄuerti: qꝛ trāſit. Tertio. nulla cathe. que eſt ppoſitio p ſubordinationé. vt ly ecôuerſo. Quarto. nulla de obliquo extremo. Quinto. nulla de verbo adiectiuo: qꝛ iſte nó hñt extrema: ſꝫ bene dr q ille qb9 ſubordinant ſunt ↄuertibiles. ¶ Tertia petitio. quas ppónes opꝫ vt ſciamus ↄuertere. ¶ Rñ. q pp reductioné ſyllogiſmoꝝ expedit vt oés ppónes ponibiles in ſyllogiſmo vel ille qbus ſubordinant côuertant a nobis: ꝛ iſtaꝝ ppónuꝫ alique côuertunt ſimplr: vt vniuerſalis negatiua: ꝛ particularis affirmatiua. ꝛ valet ↄſequētia ab vna ad aliam ꝛ ecôuerſo: ꝛ alique per accidens: vt vniuerſalis affirmatiua: ꝛ valet conſequentia ab illa ad

Nõn^m 2^m

Côtra deſcriptioné arguitur p̄mo.

Argr 2°

Ad p̄mū dr.

Ad ſcdm.

Côtra ſolōné arguit p°.

Argr 2°

Argr 3°

Ad p° dr.

Ad ſcdm.

Ad tertiū.

Petitio p° Reſpóſio.

Petitio 2°. Reſpóſio.

Petitio 3° Rñſio.

cõuertentē:ſʒ nõ ecõuerſo.ꝛ hoc ſufficit nobis quãtũ ad intẽtionē capituli. ¶ Quarta petitio.que ſunt cõſiderãda cũ offert̃ ꝓpoſitio a nobis cõuertenda. ¶ Rñdeo ꝙ multa.ꝑmo ſi eſt ibi verbũ adiectiuũ reducas ad ſubſtã/tiuũ:vt ſoꝛ.currit.dic ſoꝛ.eſt currẽs.ꝛ poſt ꝯuerte.Scdo. ſi eſt ibi caſus obliquꝰ reducas ad rectũ:qꝛ aliter illa nõ eſt ꝯuertibilis.exẽpluʒ.ſoꝛtis aſinus eſt aial.reducas ſic. ſoꝛ.eſt ſoꝛ.cuius aſinus eſt aial.deinde ꝯuerte.Tertio ſerua in ꝯuertẽte cõſimilē ſuppoſitionē gñalēʒ q̃ fuit in cõuerſa.exẽplũ.chimera eſt dictio.dicas.dictio ē ly chime/ra.ſilr nõ ſignũ.eſt terminꝰ.dicas.terminꝰ eſt ly nõ ſignũ ſic ꝙ ly chimera.ꝛ ly non ſignũ.ſtent in vtraqʒ mãliter. Itẽ ſerua ampliatiões ꝛ appellationes.exẽm.ſoꝛ.fuit aial cõuerte ſic.ꝙ fuit aial eſt.vel fuit ſoꝛ.ſilr albũ videbit ni/grũ dic.qđ erit vidẽs nigrũ eſt vel erit albũ. ¶ Sed di/cas.quõ cõuertã iſtã incũbit ſoꝛ.currere.dico ꝙ iſta non eſt locabilis in ſyllo.iđ nõ expedit ꝯuertere illã.ꝛ in veritate nõ video ꝙ poſſit ꝯuerti:qꝛ mihi ſuboꝛdinat̃ vni hypothetice.ꝛ credo ꝙ ēt tibi ſic ſuboꝛdinet̃ ꝙ nõ põt ꝓbari.Et ideʒ eſt dicendũ de multis alijs ꝓpõnibꝰ exponibilibus que apparẽt cathegoꝛice ꝛ non ſunt.

Petitio 4ª Reſponſio

Pau.ſoph.8. 2m./.ſophi. 40.co:.2ª cõ. 4ª./.ſoph. 4ª con.4ª.

Pau.ꝑᵒ pa. ꝑ.du.ſolu.

Mãfre. Notãdũ ꝑmũ Notm 2m

Circa caplm cõuerſionũ aduerte ꝙ põt poni in diffinitione cõuerſionis manẽte eadē qualitate: qꝛ in omni ꝯuerſione manet eadē qualitas. Nota etiã ꝙ poſſum imaginari ꝓpõnē cõuerti aut vere aut apparenter:vere cõuerti nõ põt aliqua ꝓpõ niſi ſcripta : ita ꝙ il/lud idē qđ eſt ſubm fiat ꝑdicatũ ꝛ ecõuerſo. ꝓpõ.n.vocalis ex quo nõ manet ꝑ tẽpus nõ põt illo mõ ꝯuerti : pro/poſitio ēt mẽtalis nõ põt vere ꝯuerti:qꝛ lʒ ſubm ꝛ ꝑdm poſſint per tps manere:variatis tñ illis ꝛ tranſpoſitis ad bonũ ſenſuʒ variat̃ copula ꝛ nõ manet eadē vt tangit̃ a Tyſbero in ſcđo ꝑncipali ꝑmi ſophiſmatis:ꝛ iđ illa non vere ꝯuertunt̃:niſi foꝛte velis ꝙ ad ꝯuerſionē verã non reqrit̃ idẽtitas copule:qđ eẽt voluntariũ . ¶ Apparẽter tñ põt quelibet ꝓpõ conuerti:qꝛ põt ſumere tñ ſimiles terminos ꝛ oꝛdinare mõ oppoſito. De tali ꝯuerſione vĩ Pau.facere mẽtionē. ¶ Notãdũ eſt vlteriꝰ ꝙ in diffõne ꝯuerſionis ſimplicis dʒ addi nõ mutatis terminis finitis in terminos ĩfinitos.Aliter.n.ꝯuerſio ſimplex eẽt ꝑ ꝯ̃poſitionē. ¶ Aduerte vlterius ꝙ lʒ dicamus in cõuerſione ſimplici.a ꝯuerſa ad cõuertẽtē eſſe bonũ argm:nolumus tñ iferre ex hoc ꝙ ꝯuerſio ſit ꝯñtia:vt pʒ:lʒ ex illa poſſit fieri ꝯñtia. ¶ Cõſidera ēt ꝙ lʒ dicat Pau.ꝙ vlis nega/tiua ꝛ ꝑticularis vel idefinita:aut ſingularis affirmatiua ꝯuertant̃ ſimplr:nõ tñ hoc eſt verũ de oĩbus. Iſta enim ꝓpõ: ꝑmittit̃ tibi aliqs denarius:nõ ꝓpꝛie põt cõuerti:ꝛ ſimili mõ dico de alijs ꝯſimilibꝰ hñtibꝰ ſubiecta ſuppo/nẽtia cõfuſe tñ.Diceret tñ Pau.has nõ ꝓpꝛie eẽ ꝑticulares vel idefinitas vt ex ꝑdictis põt patere:ſimile eſt de vlĩ negatiua de incõſueto mõ loquẽdi. Iſta eniʒ.quilibet hõ aial nõ eſt:nõ ꝯuertit̃ ſimplr:lʒ dicat Pau.in logica magna.caplo de ꝯuerſione hãc poſſe cõuerti:ſʒ de ſilĩ cõuerſione nõ eſt magna vis cũ illa nõ ſpectet ad ꝓpõnes ſyllogiʒãtes. ¶ Cõſidera vlterius ꝙ ſm Pe.Man. nulla ꝓpoſitio de verbo adiectiuo ꝑncipali eſt ꝯuertẽda aliquo mõ:qꝛ nulla talis ſm eũ hʒ ꝑdicatũ explicite vel ĩplicite:ſed hãc opiõnē nõ inſeqmur in ꝓpoſito . ¶ Nota ēt ꝙ in ꝯuerſione ſimplici nõ eſt incõueniẽs aliqđ addere.nõ eniʒ opʒ ſemꝑ ꝙ illud idē ꝑciſe vel cõſimile qđ eſt ꝑdm fiat totũ ſubm:ſed ſufficit ꝙ teneat ſe ex parte ſubiecti.dicẽdo enim.nullus hõ eſt ois hõ:recte cõuertit̃ in hãc.nullũ ens ois hõ eſt aliquis hõ. ¶ Cõſidera ēt ꝙ lʒ Pau.velit in obiectionibꝰ per q̃titatē ĩtelligere ſuppoſitionē terminoꝝ:illud tñ nõ vĩ verũ:qꝛ ex quo ꝯuerſio inuẽta eſt ꝓꝑ reductionē ſyllogiſmoꝝ:in reducẽdo autez

M

Notãdũ 3m

Notm 4m

Notm 5m

Vide Pau.1ª pa.ꝑ.du./.lo. ma. ª.fo.132 fa.3ª.

Notandũ 6m

Notãdũ 7m

Notandũ 8m

illos nõ ſolũ cõſideramus ſuppoſitionē terminoꝝ:ſʒ veram quãtitatē:ideo videt̃ tenẽdũ ꝙ pro quãtitate ſit intelligẽda vera ꝛ ꝓpꝛia quãtitas. Itẽ ſi per quãtitatē ſolum ſuppoſitionē ĩtelligis:ſequeret̃ ꝙ iſta eẽt bona cõuerſio ſimplex.ois homo eſt aial:ergo aial eſt homo : qꝛ ſeruatur eadē ſuppoſitio terminoꝝ ꝛc̃.diceret tñ Pau.ꝙ in ꝯuerſione ſimplici:ſi põt ſeruari vtrũqʒ.ſ.ſuppoſitio ꝛ ꝓpꝛia quãtitas debet ſeruari vtraqʒ.ſi aũt hoc nõ põt:ſeruetur ſaltē eadē ſuppoſitio.ꝙ aũt dicit̃ de reductione ſyllogiſmoꝝ reſpõderet Pau.ꝙ illud habet veritatē quo ad talem reductionē:ſed in ꝓpoſito largius ſumit cõuerſionē. ¶ Nota etiã ꝙ lex generalis cõuerſionis eſt hec : ꝙ debeat ſuari eadē ampliatio terminoꝝ ſi qua fuerit:ꝛ ideo dicẽdo albũ erit nigrũ ſic ꝯuertit̃. Id qđ erit nigrum eſt vel erit albũ.Etiã vna alia eſt cõditio cõuerſionis ꝙ determinatio cadens ſuꝑ totũ predicatũ vel ꝑtẽ:debet etiã poni a parte ſubiecti:ꝛ ideo dicẽdo aliqđ creans neceſſario eſt deus volẽdo ꝙ ly neceſſario cadat ſupra totũ ꝑdicatũ nõ ſic conuertit̃:deus neceſſario eſt creans:qꝛ vna eſt vera:ꝛ alia falſa:ſed ſic cõuertit̃.illud qđ neceſſario eſt deus eſt creãs. ¶ Preter hec nota circa cõuerſionē per accñs ꝙ lʒ dicat Pau.ꝙ vlis affirmatiua : ꝛ vlis negatiua cõuertant̃ per accidẽs:hoc tñ nõ ſolũ eſt verũ de his:ſed etiaʒ de particulari aut idefinita aut ſingulari affirmatiua.nã ſicut iſta.ois homo eſt aial.cõuertit̃ in hãc.aliqđ aial eſt homo:ita ecõuerſo.iſta ſcđa debet poſſe cõuerti in illam ꝑmã:hoc etiaʒ patet expꝛeſſe in reducẽdo baralipton ad barbara. ¶ Nota etiã lʒ cõuerſio per ꝯtrapoſitionē nõ ſit vtilis ad reductionē ſyllogiſmoꝝ:illa tñ ponit̃ pro cõplemẽto doctrine:etiã eſt vtilis ꝓpter aliud : qꝛ ſi termini ſupponũt pro aliquo exiſtẽte vel pro aliqbus.ſi ꝯuerſa eſt vera ꝛ cõuertẽs eſt vera ꝛ ecõuerſo:ꝛ nõ eſt veruʒ ꝙ talis ĩplicet ꝯ̃dictionē:qꝛ lʒ nõ fiat de predicato totuʒ ſubm:ſufficit tñ ꝙ fiat pars ſubti:vt prius notatũ. ¶ Videtur tñ poſſe ꝓbari ꝙ nõ detur cõuerſio per ꝯtrapoſitionē ſaltē eo modo quo diffinit̃ a Pau. Nam opʒ in illa ſeruare eandē ſuppoſitionē terminoꝝ:vt expoſuit Pau. in obiectionibꝰ:ſed hoc nõ fit in tali ꝯuerſione:vt pʒ in conuertẽdo hãc.aliqua roſa nõ eſt ſubſtãtia.nã conuertit̃ in hanc.aliqua nõ ſubſtãtia nõ eſt nõ roſa.vbi pʒ ꝙ nõ manet eadē ſuppoſitio predicati:qꝛ adueniẽte negatione ĩfinitante illud diſtribuitur. ¶ Ad quod dicas.ꝙ in rei veritate ſeruat̃ eadē ſuppoſitio terminoꝝ ſi quis recte ĩſpẽciat:vt patet in materia ſuppoſitionum ꝛc̃.

Notãdũ 9m

Notãdũ 10m

Notm 11m

¶ Capitulum de ꝓpõne hypothetica.

¶ Cap̃.7m primi tractatus tres ꝯtinẽs ꝑtes.

Propoſitio hypothetica eſt illa que hʒ plures cathegoꝛicas ꝯiunctas ꝑ notaʒ cõditionis:copulationis:diſiunctionis:vel alicuiꝰ iſtarũ equiualentem:vt tu es homo:ꝛ tu es aial. Tres igit̃ ſunt ſpẽs hypotheticaꝝ nõ equiualẽtes in ſignificãdo.vʒ.cõditionalis:copulatiua:ꝛ diſiunctiua. Alie ꝟo vt localis:cauſalis:ꝛ tẽporalis nõ ſunt hypothetice:ſed cathegoꝛice.

Pars ꝑᵃ.c.7ª Diffõ ꝓpõnis hypo. Pau. ſophi. 11.cõ.2ª./.ſophi.45.co./. 8.pa.2.dub. to./.log.ma. 2ª.fo.127.fa. 2ª.ibi dico ꝙ.

Aduerte circa diffinitũ ꝙ ꝓpõ hypothetica ideʒ eſt qđ ſuppoſitiua : hypothetica.n.dĩ ab hypos qđ eſt ſub ꝛ theſis poſitio.i.ſuppoſitiua. ¶ Dicit̃ ſuppoſitiua:qꝛ vna ꝑs alteri ſupponit̃. Utrũ tñ quelibet hypoᵗᶜᵃ ſit ſuppoſitiua dubiũ eſt:vide in tractatu ꝯ̃ ſimulas. ¶ Aduerte circa diffõnem ꝙ ly illa.ponit̃ loco gñis: ſed ly que hʒ plures cathegoꝛicas ꝯiunctas per notã po/

Menghus Notãdũ ꝑmũ

Notãdũ 2m

nitur loco dſie. per hāc enim pticulaʒ differt a cathegori
ca. Cuius ptes pncipales ſunt ſubm predicatū ⁊ copula ⁊
P. 2. 8. tra. lo. par. ca. p° p^m nō due ꝓpōnes cathegorice: ⁊ per cathegoricas hic itelli
gimus veras cathegoricas: ⁊ ēt illas que hñt modū ⁊ ſili
tudinē cathegoricaꝝ. Oratio aūt hꝫ ſimilitudineʒ cathe
goricaꝝ qñ hꝫ ſubm: pdicatū: ⁊ copulā: vt ptes pncipales
quis nō ſit vera ꝓpoſitio cathegorica: qꝛ iſta eſt ꝓpoſi
tio hypothe^{ca}. Si antechꝛis eēt alb⁹ antechꝛis eēt colora
tus: ⁊ tñ orōnes ex qbus cōponit̄ non ſunt ꝓprie cathe^{ce}:
ſed hñt ſimilitudinē cathegoricaꝝ in hñdo ſubm pdica
tū ⁊ copulā: tanq̄ ptes pncipales ſui. ❡ Tres ſunt ſpēs
P. m. ſoph. 13 co. 1. 32. pu. p. dub. 10. /. log. mag. 2^a. 2 fo. ti 4. ſa. 3^a. ibi ponit. vſqꝫ ad fol. 127^m. ſa. 4^a. pa^a. Nōn^m 5^m P. au. lo. ma. 2^a. fo. 114. ſa. 3^a. ſi. hypotheticaꝝ nō equiualentiū in ſignificādo. ſ. cōditio
nalis: copulatiua: ⁊ diſiunctiua. Alie ꝟo vt localis. cauſa
lis: tēporalis: non ſunt hypothetice: ſed cathe^{ce} ⁊c̄. ❡ Ad
uerte φ de ſpēbus ꝓpōnū hypotheticaꝝ ſex fuerūt opi
niones vt recitat magiſter in logica magna. Quidā eniꝫ
tres poſuerūt. ſ. copulatiuā: diſiunctiuā: ⁊ cōditionalem.
Localis ꝟo ſub cōditionali intelligit̄. ⁊ hec opio cōis eſt
quā ſequit̄ magiſter vbiqꝫ. Alij qnqꝫ poſuerūt. Alij ſex.
Alij ſeptē. Alij decē. Alij duodecim. Inter quas opiones
tres famoſiores ſunt. ſ. Prima q̄ dicit tres aſſignatas eē.
Scōa eſt. que dicit eē qnqꝫ illis trib⁹ addēdo duas. ſ. cau
ſalem ⁊ tēporalē: ⁊ hec fuit opinio Gulielmi ſerabrich.
Tertia eſt. que dicit eē ſeptē addēdo duas. ſ. localē ⁊ ex
pletiuā: cuius nota eſt ly: q̄uis: vel: lꝫ: ⁊ fuit opinio Stro
di in ꝯſequētijs ſuis. Qui ꝟo dixerūt eſſe ſex remouerūt
expletiuā ⁊ al's ſex aſſignabant. Superuenit Paulus pgu
lenſis qui poſuit octo ſpēs illis aſſignatis addēdo effecti
uam: vt qꝛ dies eſt: ſol eſt ſup terrā: ⁊ hoc dico in affirma
tiuis: in negatiuis ēt totidē poſuit. Qui ꝟo dixerūt deceꝫ
qnqꝫ affirmatiuas aſſignatas dicebāt ⁊ qnqꝫ negatiuas.
Qui ꝟo duodecim ſex affirmatiuas ponebāt ⁊ ſex nega
tiuas poſuerūt. In ſūma ergo ſeptē ſunt opiones de ſpe
cieb⁹ hypotheticaꝝ. Quaꝝ pma melior eſt meo iudicio:
Notādū 4^m ⁊ iō ſequamur iſtam. ❡ Aduerte 4° φ rōnes quare ille
tres. ſ. localis: cauſalis: ⁊ tēporalis nō ſūt hypothetice ſm
magiſtrū ſꝫ cathe^{ce}: tales aſſignant̄ ab ipſo in logica ma
gna: qꝛ nō maiori rōne ille eēnt hypo^{ce} q̄ꝫ alie ꝓpōnes cō
ſtitutue p alias notas aduerbiales vel cōiunctiuas: ⁊ ſic
ſimilitudinaria eſt hypo^{ca}: vt dicēdo: ſcripſi ſicut rogaſti
me. ⁊ ſortes ridet: ſicut eū docuit plato. Simılr cōpara
tiue eēnt hypothetice: vt dicēdo tam bonus eſt ſortes q̄ꝫ
bonus eſt plato. ⁊ ſic diſcurrendo per alias notas aduer
biales: qđ eſt falſum. φ aūt ſint cathegorice ꝓbat̄ ſic. qꝛ
equalēt cathegoricis factis ex eiſdē terminis ſola nota re
ſoluta in illud cui equalēt. vñ dicēdo qñ ſortes currit ipe
mouet̄. equiualet huic. qñcūqꝫ ſortes currit eſt cā φ ipſe
moueat̄. q̄uis g̃ pl'es cathe^{ce} ꝯtinere videant̄ tanq̄ pn
cipales ptes: tñ in eis ſubm ⁊ p̄tum ⁊ copula ſunt pncipa
pars 1^a ca. 7 Manfre. Nōdū p^m les ptes: qꝛ ille orōnes ſunt: ſic ſubm vel pdicatū ⁊c̄.

Circa ꝓpōnē hypotheticā aduerte φ lꝫ in illa con
iungant̄ multe ꝓpōnes cathegorice: ex illis
tñ fit vna ꝓpoſitio: que vnitas reſultat rōne note vniētis
vnā cū alia: modo lꝫ ille due ꝓpōnes: tu es hō: tu es aial:
nō ſint vna: vbi tñ adderet̄ aliqua illaꝝ trium notaꝝ fie
rent vna. ❡ Notāter dixit Pau. cōiungunt̄ pl'es per ali
quā notā cōditionis: diſiunctionis: ⁊ copulationis vel ali
cui illaꝝ equalentiū: qꝛ illa rōnalis: tu es hō: g̃ tu es aial:
eſt hypothetica: ⁊ nō cōiungunt̄ mediāte aliqua illarum
trium notaꝝ: ſed ſolū mediāte equalente vni illaꝝ. predi
cta eniꝫ ꝓpoſitio equalet vni cōditionali: iſti. ſ. ſi tu es ho
Dubiū vnica mo: tu es aial. ❡ Sed icidit dubiū. vtruꝫ tēporalis loca
lis ⁊ cauſalis ſint hypothetice: ⁊ videt̄ φ ſic. qꝛ ꝯiungunt̄
multe ꝓpōnes cathe^{ce} mediāte aliqua nota: que videt̄ eē
ſufficiēs ad faciendū illaꝫ ꝓpōnē eē hypotheticā: ſic etiā
nota cōditionis vel alia enumerata a Pau. eſt ſufficiens.
❡ Ad qđ reſpōde φ in rei veritate tales ſunt cathe^{ce} ꝓ Solutio.
pōnes: ⁊ nō hypothetice: vnde hypothetica debet eē vna
a nota aliq̄ qua ablata auferat̄ ſolū cōiunctio illaꝝ ꝓpō
num cathegoricaꝝ. nō aūt auferat̄ aliqua pars ſignifica
ti totius ꝓpōnis: nō ſic aūt eſt de locali: tēporali ⁊ cauſa
li. dicēdo eniꝫ ego curro qñ tu ſedes: auferendo illud ad
uerbiū qñ: aufert̄ pars ſignāti illius. ſ. in eo tpe quo: vt pꝫ
intuenti ſuo mō ſic dicas de locali: cāli. ❡ Et ſi ꝯtra h ar Inſtantia.
guas φ ille ſint hypothetice: qꝛ equalent hypotheticis: di
cendo enim ego curro qñ tu ſedes: equalet iſti: ego curro
in aliquo tpe: ⁊ in eodē tu ſedes: que eſt manifeſte hypo
thetica. ❡ Dicat̄ ad hoc φ nō valet argu^m hoc. Iſte due Rāo.
ꝓpōnes equalent: ⁊ vna eſt hypothetica: g̃ ēt alia: qꝛ ſilr
ꝓbarē φ iſta eēt hypothetica. ſor. qui currit loquit̄: quia
equalet iſti. ſor. currit ⁊ ille loquit̄: pro iſta mā vide Pet.
Mantua. in tractatu ꝯſequētiaꝝ. caplo de hypotheticis.
❡ Aduerte ēt φ ſola cōditionalis vel ſibi equalens eſt Nōdū 2^m
ꝓpriiſſime hypothetica. i. ſuppoſitiua: ſꝫ largius ſumim⁹
nunc hypotheticam ꝓpoſitionem.

❡ Propoſitio cōditionalis eſt illa in qua con Diffō ppo. condi.
iungunt̄ plures cathegorice per notam condi
tionis: vt ſi tu es homo: tu es animal.

Aduerte φ diffinitio ſic limitat̄. Propoſitio cōdi Menghus Nōn^m pmū. Limitatiō cōditionalis.
tionalis eſt illa. i. eſt ꝓpoſitio in qua con
iungūt̄ pl'es cathegorice: vel ſe hñtes per modū cathe
goricarū: per notā cōditionis. Prima pticula eſt loco ge
neris. Scōa loco dſie: per quā differt ab oibus cathego
ricis: ⁊ addit̄ vel ſequit̄ hñtes p modū cathegoricaꝝ: vt
diffinitio cōpetat cuilibet cōditionali: qm̄ illa eſt ꝯditio
nalis ſi antechꝛis eēt alb⁹: antechꝛis eēt coloratus: ⁊ tñ nō
iungunt̄ in ea plures cathegorice: ſed bene ſe hñtes per
modū cathegoricaꝝ. Si tñ velles ſupplere dicas φ p ſe
cathegoricas itelligit taꝫ veras cathegoricas q̄ꝫ nō veras.
Tertia ꝟo pticula eſt ēt loco dſie p quā differt ab alijs
hypotheticis. ❡ Aduerte 2° φ nota cōditionis 2^r ſumi Nōn^m 2^m N
tur. ſ. cōditionaliꝫ ⁊ cōditionalr. Primo° ſumit̄ qñ ꝯiun
git terminos. Scdo° ſumit̄ qñ cōiungit ꝓpōnes. Exēplū
pmi. vt dicēdo. omne falſuꝫ: ſi eſt impoſſe nō eſt verum.
Exēpluꝫ ſcdi. vt dicēdo. ſi tu es homo: tu es animal.

❡ Propoſitionū cōditionaliū: alia affirmati Diuiſio ꝯditio.
ua: alia negatiua. Propō ꝯditionalis affirma
tiua eſt illa in qua affirmatur nota cōditionis.
exēplū poſituꝫ eſt. Cōditionalis negatiua eſt
illa in qua nota cōditionalis negat̄: vt nō ſi tu
es hō: tu es aſinus. ⁊ hec ſemꝑ ꝓbat̄ per affir
matiuā. Ad veritatē ꝯditionalis affirmatiue: p^a regula. Pau. 19. pa. 2. dub. 10.
reqrit̄ ⁊ ſufficit φ oppoſitū cōſequētis repu
gnet añti: vt ſi tu es hō: tu es aial. Hec ꝟa eſt:
qꝛ iſta repugnāt: tu es hō: ⁊ tu nō es aial. Añs
vocat̄ illa ꝓpō que imediate ſeqt̄ notā ꝯditio
nis. ꝯñs ꝟo eſt alia. ita φ tu es homo. eſt añs:
⁊ tu es aial. eſt ꝯñs. Ad falſitatē cōditionalis 2ª regula.
affirmatiue reqrit̄ ⁊ ſufficit φ oppoſitū ꝯſe
quētis ſtet cū añte: vt ſi tu es homo: tu ſedes.
Hec aūt ſtant ſimul: tu es hō: ⁊ tu nō ſedes: iō
iſta conditionalis eſt falſa. De ipoſſibilitate:
poſſibilitate: neceſſitate: ⁊ ꝯtingētia eiuſdem
nō opꝫ dicere alr: qꝛ oīs cōditionalis vera eſt
neceſſaria:

Pa.ſoph.ß. co.1°.2ᵈᵒ.⁄. ſoph.47.3ᵐ. neceſſaria: ⁊ oīs falſa eſt impoſſibilis. Nulla aūt eſt que ſit cōtingēs. Iſte regule dicte ſunt de cōditionali denoīata a ly: ſi quare ⁊c̄.

Mēgh.us. Notād pᵐ. **Aduerte** ꝙ ſi nota ꝯditionis dꝫ negari opꝫ ꝙ negatio ſupra ipſaȝ cadat. Et h̄ pōt tripl'r
O fieri. Uno° qñ ꝑponit̄ ſibi imediate ⁊ nō toti ꝓpōni: vt dicēdo. tu es rōnalis. nō ſi tu es irrōnalis. 2° qñ ꝑponit̄ toti ꝓpōni ⁊ nō ſibi imediate: vt dicēdo. nō tu es rōnalis: ſi tu es irrōnalis. 3° quādo ꝑponit̄ ſibi imediate ⁊ toti ꝓpōni: vt dicēdo. nō ſi tu es hō: tu es aſinus: qñ aūt ponit̄ inter partes nō eſt negatiua: cū negatio nō cadat ſupra notā ꝯditionis: vt dicēdo. ſi tu nō es aīal: tu nō es hō.
Notād 2ᵐ. iſta eſt affirmatiua ⁊ nō negatiua. ℂ Aduerte ꝙ ꝯditionalis negatiua equiualet vni aduerſatiue facte ex añte ⁊ oppoſito ꝯñtis: vt illa. nō ſi tu es hō: tu es aſinus. equiualet huic: q̄uis tu ſis hō: tu nō es aſinus. ℂ Ad veritatem ꝯditionalis affirmatiue reqrit̄ ⁊ ſufficit ꝙ oppoſitū ꝯſequētis repugnet añti. vt ſi tu es hō: tu es aīal. ℂ Ad falſitatē reqrit̄ ⁊ ſufficit ꝙ oppoſitū ꝯñtis ſtet cū añte: vt ſi
Notād 3ᵐ. tu es hō: tu ſedes. ℂ Aduerte ꝙ ꝯdictoriū ꝯñtis dī tunc
P repugnare añti qñ ex illis non pōt fieri vna copulatiua poſſis: ⁊ ſic idē eſt oppoᵐ ꝯñtis repugnare añti ⁊ ip̄m nō poſſe ſtare ſimul cuȝ añte: lȝ tñ Strodus in 24ª regula velit ꝙ poſſe ſtare cū alio ſit ſupiᵘˢ ad repugnare. q̄liter tñ hoc ſit. vide ſupra ꝯñtias in ſecūdo notato pro decla-
Notāᵐ 4ᵐ. ratione ꝯñtie bone. ℂ Aduerte vlterius ꝙ magiſter nōiter dixit ꝯditionalis affirmatiue: qꝛ in ꝯditionali negatiua h̄ nō eſt verū: qñ ſtat ꝯditionalē negatiuā eſſe verā: ⁊ tñ oppoſitū ꝯñtis ſtabit cum añte: vt in illa. nō ſi tu es aīal: tu es hō: illa eſt vera: qꝛ eius ꝯdictoria affirmatiua eſt falſa: ⁊ tñ oppoſitū ꝯñtis ſtat cum añte. ſ. tu nō es hō: ſtat cū illa. tu es aīal: ⁊ itelligit̄ etiā de ꝯditionali denoīata a ly ſi: ⁊ nō a ly niſi. ℂ De poſſibilitate ⁊ ipoſſibilitate: neceſſitate ⁊ ꝯtingētia nō oꝫ dicere: qꝛ oīs ꝯditionalis poſſis erit vera ⁊ neceſſaria: ⁊ oīs falſa eſt ipoſſis: nulla aūt eſt que
Notād 5ᵐ. ſit cōtingens. ℂ Aduerte ꝙ rō huius. ſ. ꝙ oīs ꝯditionalis eſt neceſſaria: ⁊ poſſis eſt q̄a ad hoc ꝙ ſit vera reqrit̄ ꝙ nō poſſit eſſe: ita ſicut adeq̄te ſignificat̄ per añs qn ſit ita ſicut adeq̄te ſignificat̄ per ꝯñs. i. ꝙ ſit neceſſaria habitudo īter veritatē añtis ⁊ ꝯñtis: ⁊ ſi eſt neceſſaria habitudo: tūc eſt nečia ⁊ etiā poſſis: ergo ſi eſt vera eſt ſimil'r nečia ⁊ poſſis. ℂ Ratio aūt q̄re falſa eſt ipoſſis eſt: quia duoꝝ oppoſitoꝝ. ſi vnū eſt nečium aliud eſt ipoſſe: cū ergo cōditionalis vera ſit nečia: ſeq̄tur ꝙ falſa ſit ipoſſis. Uel aliter ⁊ formalius: ſi cōditionalis eſt vera: illatio eſt bona: ſi illatio eſt bona: eſt neceſſaria cōſecutio ꝯñtis ex añte: ⁊ ſi eſt neceſſaria cōſecutio ꝯñtis ex añte: ꝯñtia eſt bona ⁊ nečia: ergo a pͥmo ad vltimū: ſi ꝯditionalis eſt vera: ipſa eſt nečia ⁊ ꝯñter poſſis. Ratio ſecūdi dicti eſt: qꝛ
Notād 6ᵐ. ſi vnū oppoſitoꝝ eſt nečium: reliquū erit ipoſſe. ℂ Ad-
Q uerte vlteriᵘˢ: qd velit dicere illud dictū cōe. ſ. ꝯditiona-
Pa.lo.ma. 2ª fo.157. ſa. 2ᵉ. notabi. 4ᵉ. ⁊ 5ᵉ. lis nihil ponit ineſſe ⁊ ſil'r ꝯñtia. Dicit̄ ꝙ nihil aliud vult dicere niſi ꝙ cōcedēdo conditionalē aut ꝯñtiam nō opꝫ añs eius vel ꝯñs cōcedere: ⁊ ſil'r negādo ꝯditionalē vel ꝯñtiam nō opꝫ negare añs eius vel ꝯñs. Uel ꝑ alia verba ꝯditionalis nihil ponit ineſſe: qꝛ ex cōditionali nō ſequitur formal'r ſuū añs nec ſuū ꝯñs: ſed cōcedere cōditionalē aut ꝯñtiā eſt cōcedere ꝯñs debite iferri ex añte: ⁊ negare cōſequētiā eſt negare ꝯñs debite iferri ex añte. ℂ Iſte regule dicuntur de conditionali denoīata a ly ſi.
Notād 7ᵐ. ℂ Aduerte vltimo ꝙ due ſunt note cōditionis. vna eſt affirmatiua vt ſi: alia negatiua vt niſi. que equalet huic q̄ eſt ſi nō. Modo dicit magiſter ꝙ ille regule date tenēt de cōditionali denoīata a ly ſi. nō aūt oēs tenent de cōditionali denoīata a ly niſi. ℂ Unde regula que data eſt de veritate ꝯditionalis. ſ. ꝙ reqrit̄ ꝙ oppoſitū ꝯñtis repugnet añti nō tenet in cōditionali denoīata a ly niſi: qꝛ ſtat ꝙ illa ſit vera: ⁊ tñ oppoſitū ꝯñtis ſtabit cū añte: vt iſta. niſi tu es aīal: tu nō es hō: eſt vera: ⁊ tñ oppoſitū cōſequētis. ſ. tu es hō: ſtat cum añte. ſ. tu es aīal. ℂ Poſſes tamē dicere ꝙ oppoſitū cōſequētis repugnat antecedēti implicāti illā negationē que implicite ꝯtinet̄ in ly niſi: ⁊ tūc dicēdo. niſi tu es aīal: tu nō es hō. añs eſt: tu nō es aīal: qd̄ patet reſoluēdo ly niſi in ſi non: ⁊ tunc oppoſitū conſequētis repugnat ſibi. ſ. tu es homo.

Difficultas eſt in illa mā. vtrū aliq̄ hypothetica ſit affirmatiua vl' negatiua. ℂ In q̄ Manfre. Dubō vaic.
difficultate tenet Pe. M. ptē negatiuā: ⁊ ēt Sermoneta hoc ſeq̄t ſup tractatū ꝯñtiaꝝ: quā ēt opionē recitat Burleus ſup pͥmo ꝑiher. in pte illa de hypotheticis: que opio fundat̄ ſup hoc ꝙ cū negatio illa nō ſit aduerbiū debet adiacere verbo ⁊ exercere vim ſuā ſupra verbū: ſed vbi ponat̄ aliq̄ hypothetica negatiua: negatio nō cadit ſupra verbū: vt cōiter exponit̄: ſed ſupra notaȝ hypoᶜᵃᵐ: ḡ non ꝓprie vim negatiuam exercebit: ergo talis hypoᶜᵃ nō eſt ꝓprie negatiua: ⁊ ſic nulla talis eſt negatiua a ſimili: neqꝫ ēt affirmatiua ꝑ cōſile fundamētū. ℂ Suſtinēdo tñ opio- Solutio.
nez cōem: dicat̄ ꝙ nō ſemꝑ negatio debet cadere ſupra verbū. Uel al'r ⁊ forte melius: dicat̄ ꝙ negatio hypothetica cadit ſupra vnū verbū ſubintellectū: puta dicēdo. nō ſi tu es hō: tu es aſinus: ſignat ꝙ non eſt ita ꝙ ſi tu es homo tu es aſinus: in qua negatio expreſſe cadit ſupra verbum. ℂ Illa que dicunt̄ a Pau. hñt itelligi de cōditionali ſignificāte iuxta cōpoſitionē ſuoꝝ terminoꝝ hypothetice ⁊ nō cathecᶜᵉ ꝓbabili. Pro iſta mā vide Pau. 47. pͥncipali: pͥmi dubÿ 4ᶦᵉ. vide eundē in obiectionibᵘˢ ꝯtra cōſequētias: vide Petrū Man. in trac. ꝯñtiaꝝ. capᵒ de hypotheticis. vide etiā Sermonetā ſuper ꝯñtÿs in pͥnᵒ: qui tñ videt̄ aliquātulū diſcrepare a ꝑdictis. ℂ Et inſtātia Inſtantia.
ꝯ diffōnē cōditionalis vere: nā poſito ꝙ nō ſit aliq̄ alia ꝓpō in rerū nā: q̄ iſta aut eius ptes: ⁊ nō ſint pl'es ꝓpōnes. ſ. ſi tu es hō: tu es aīal: tunc ꝯdictoriū ꝯñtis nō repugnat antecedēti: qꝛ nō eſt: vt patꝫ in caſu: ⁊ tñ eſt vera vt eſt notū: ⁊ ſil'r arguit̄ cōtra diffinitionē cōditionalis falſe: qꝛ ceſſante illo pͥmo caſu: ⁊ poſito ꝙ nō ſint plures ꝓpōnes q̄ iſta aut eiᵘˢ ptes. ſ. ſi tu es hō: tu ſedes: tūc tal' eſt falſa: vt pꝫ. ⁊ tñ ꝯdictoriū ꝯñtis nō ſtat cum añte: qꝛ non eſt: vt ponit̄ in caſu. ℂ Pro iſtis dicas ꝙ diffinitiones Solutio.
dicūt aptitudinē: ⁊ nō actū. vt patet 7° metaᶜᵉ. ⁊ 2° poſterioꝝ: ⁊ ideo dicat̄ ꝙ pͥª eſt vā ꝯditionalis: qꝛ de facto lȝ ꝯdictoriū ꝯñtis nō repugnet: tñ eſt aptū natū repugnare: ⁊ ſil'r dicas de alÿs ſuo modo. Dico tñ 2° ꝙ diffinitio que ponit̄ a Strodo de ꝯñtia bona ⁊ mala meliᵘˢ declarat veritatē aut falſitatē cōditionalis ꝓpōnis. oīs eniȝ cōditionalis eſt ꝯñtia: ⁊ ideo videas illa dicta loco allegato. ℂ Quod dī a Paulo vltimo loco: ꝙ ille diffōnes itelligunt̄ ſolū de cōditionali denoīata ab illa nota ſi. non eſt nečiū: qꝛ pōt dici ꝙ ille diffōnes itelligunt̄ de oī conditionali affirmatiua. Intelligēdo mō notato ſuperiᵘˢ: neqꝫ obeſt argūᵐ de illa conditionali: niſi tu es aīal: tu non es hō: ná ſolet ꝓbari ꝙ lȝ illa cōditionalis vera ſit: ꝯdictorium tñ ꝯñtis ſtat cuȝ añte: illo. ſ. tu es aīal. pro quo pōt dici ꝙ in rei veritate in illa ꝯdictoriū ꝯñtis nō ſtat cum añte: qꝛ añs nō eſt illud: tu es aīal ſed hoc: tu non es aīal: qꝛ tñ in illa ꝯditione niſi includat̄ negatio cadens ſupra verbū añtis. equalet eniȝ iſti cōplexo: ſi nō: ⁊ nō huic nō ſi. poſſes tñ hoc nō obſtante: ſi velles dicere adhuc cum alÿs limitationibus etiā hāc aliā: ꝙ. ſ. ille diffōnes itelligunt̄ de cōditionali denoīata a ly ſi: ⁊ nō a ly niſi.

Ritius. Notādū pᵐ.

Circa diffinitū. Nota ꝙ eſt terminus ſecun/de habens duo ſignificata: ⁊ diffinit̄ nō pro ſe: ſed pro oībus ſignificatis formalibus.

Notādū 2ᵐ. Pro mā de ꝯditionalib⁹ vide Pa. lo. ma. 2ᵒ. a fo. 114. fa. 2ᵃ. ibi. 3ᵒ coniunctio vſq3 ad foliū 136. fa. pᵃ. ibi. reſtat nūc regulas: regſtū /. 4ᵒ. ⁊. 37. pn. p. du. 10. /. lo. ma. 2ᵒ. fo. 127. fa. 3ᵃ. ibi. cōtra vnum.

¶ Circa diffōnē intellige eaȝ ſic. ꝓpoſitio hypothetica eſt illa in qua ꝯiungunt̄ plures cathegorice per notā cōditionis, copulationis, vel diſiunctionis. vel eſt illa in q̄ coniungunt̄ plures ꝓpōnes quaꝝ alique vel aliq̄ includit cathegoricas: vl eſt illud qḋ ſuboꝛdinat̄ vni tali. dixi 2ᵐ ꝑpter iſtā. ſi tu volas: tu habes alas. ⁊ ſi tu es aſinus: tu nō es hō. que eſt copulatiua: ⁊ tñ in ea nō coniungunt̄ plures cathegorice per notā copulationis: ſed per aliam notā: vt pȝ. ſed in ea ꝯiungunt̄ plures oꝛōnes quaꝝ aliq̄ vel aliq̄ includunt cathegoricas. Dixi 3ᵐ. ꝑpter ly a. ⁊ ly ecōuerſo. que dato ꝙ ſuboꝛdinent̄ hypothetice ſunt hypothetice ſm magiſtrū argumēto. 46. pmi dubȳ. ⁊ tñ in eis nō coniungunt̄ cathegorice: ſȝ bene ſuboꝛdinant̄ vni tali: ⁊ ſufficit. Tres ſunt ſpēs hypotheticaꝝ ⁊c̄. intellige ſic. ꝙ ſub hoc cōi hypothetica imediate ponunt̄ tres termini minus cōes. ſ. ly cōditionalis, copulatiua, ⁊ diſiunctiua: quoꝝ nullus ſignificat aliqd qḋ ſignificet̄ per aliū ⁊ qlibet illoꝝ ſignificat aliq̄ que ſignificant̄: per ly hypothetica ⁊ nō oīa: ſed iſti tres diſiunctiue ſūpti cōuertunt̄ cum ly hypothetica: ⁊ iō qlibet illoꝝ de per ſe appellat̄ ſpēs. Ad veritatē ꝯditionalis affirmatiue ⁊c̄.

Cōtra veritatē ꝯditionalis arguit̄ pmo.

¶ Contra iſtud arguit̄. ⁊ pᵒ ſic. ſit ita de facto ꝙ illa: tu es aīal: nō habeat oppoᵐ. ⁊ arguit̄ ſic. iſta conditionalis eſt bona. ſi tu es hō: tu es aīal: vt pȝ. ⁊ tñ oppᵐ ꝯñtis nō repugnat añti ex quo ipm non eſt. igit̄ diffō mala.

Arguit̄ 2ᵒ.

¶ Scḋo arguit̄ ſic. iſta cōditionalis eſt falſa. ⁊ affirmatiua cōtingenter ſi tu es hō: tu es aīal. ⁊ tñ oppᵐ ꝯñtis repugnat añti. igit̄ diffinitio mala. ꝯña patet cū minoꝛi. ⁊ maioꝛ ꝓbat̄. q2 neceſſario. ſi tu es hō: tu es aīal: vt pȝ exponēdo.

Arguit̄ 3ᵒ.

¶ Tertio iſta eſt bona cōditionalis. ſi tu eſſes hō: tu eſſes animal. Et tñ oppoᵐ cōſequētis nō repugnat añti. igit̄ ⁊c̄. ꝯña patet cū maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbat̄. quia iſta non repugnant. tu eſſes homo: ⁊ nō eſſes animal: quia ſunt orationes imperfecte.

Arguit̄ 4ᵒ.

¶ Quarto ſuboꝛdinetur ly a. vni conditionali vere: tunc ly a. eſt vna cōditionalis. ⁊ tamen oppoᵐ conſequētis nō repugnat antecedenti.

Ad pᵐ

¶ Ad iſta dicitur ꝙ diffinitio iſta debet limitari ſic. Cōditionalis vera eſt illa in qua oppoᵐ ꝯñtis indicatiue ſumptū eſt aptū natū repugnare añti indicatiue ſumpto. i. facere cū illo copulatiuā ipoſſ'eȝ: vel eſt illa que ſuboꝛdinat̄ vni tali: ⁊ ſic itelligēdo patet ſolutio ad pᵐ. Quia di ꝙ oppoſitū ꝯſequētis eſt aptū natū repugnare añti: lȝ nō ſit.

Ad 3ᵐ

¶ Patet etiā reſponſio ad 3ᵐ. q2 dicitur ꝙ debent illa ſumi idicatiue.

Ad 4ᵐ

¶ Ad 4ᵐ dicit̄ ꝙ ly a. ſuboꝛdinat̄ vni tali: ⁊ hoc ſufficit. ⁊ per hoc poſſet etiā reſpōderi ad 3ᵐ.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ ſic dicit̄. ꝙ duplex eſt ꝯditionalis. ſ. cathegorice probabilis: vt eſt illa adducta que ꝓbatur rōne de ly ꝯtingēter exponibiliter. ⁊ de iſta nō tenet diffinitio data. Alia eſt hypothetice ꝓbabilis. ſ. que ꝓbari habȝ rōne ſue note. Sicut eſſet iſta. ſi tu es hō: tu es aīal. Cuius primus terminus ꝓbabilis eſt ly ſi. ⁊ de iſta tenet diffinitio magiſtri.

¶ De ꝓpōne hypothetica copulatiua.

2ᵒ pe ca. 7. Diffō ꝓpo. copulatiue.

Copulatiua eſt illa que hȝ plures cathegoricas ꝑ notā copulatiōis ſimul eē ꝯiunctas: vt tu es hō: ⁊ tu ſedes.

Diuiſio copulatiuaꝝ ꝓpo.

¶ Propoſitionū copulatiuaꝝ alia affirmatiua: alia negatiua. Affirmatiua eſt illa in qua nota copulationis affirmatur: exēplū poſitū eſt. Negatiua ꝟo eſt illa in q̄ nota copulationis negat̄: vt nō tu es hō ⁊ tu es aſinus. Et ſemꝑ negatiua ꝓbat̄ per affirmatiuā.

Mēghus. R

Aduerte primo ꝙ diffō iſta limitat̄: ſicut diffinitio de ꝓpōne ꝯditionali.

Pau. lo. ma. 2ᵒ. a fo. 127. fa. 4ᵃ. pnᵒ. vſq3 ad fo. 128ᵐ fa 4ᵃ. pnᵒ. Pro 10. ꝓo caᵒ. vide Pa. lo. m. 2ᵒ. a fo. 129. fa. 3ᵃ. pn. vſq3 ad foliū 130 fa. 3ᵃ. ibi. poſt has regulas. / fo. 102. fa. 2ᵃ. 2ᵐ. /. 14 pn. p. du. 10. /. R. pa. 5. dub. to /. 19. pn. 4. dub. 10.

¶ Aduerte 2ᵒ ꝙ nota copulationis duplr̄ pōt ſumi. ſ. copulatiue ⁊ copulatim. Copulatiue ſumit̄ qñ copulat ꝓpōnes. Copulatiȝ ꝟo qñ copulat terminos. Copulatiȝ adhuc duplr̄. ſ. collectiue ⁊ diuiſiue. Diuiſiue ſumit̄ qñ ex ꝓpōne cuius ipſa eſt pars ſequitur copulatiua ⁊ de cōſīlibus terminis: vt ſoꝛ. ⁊ plato currūt: ergo ſoꝛ. currit ⁊ plato currit. Collectiue ꝟo qñ nō ſequitur hō copulatiua de cōſīlibus terminis: vt ſoꝛ. ⁊ plato ſufficiunt trahere nauim. ḡ ſoꝛ. ſufficit trahere nauim: ⁊ plato ſufficit trahere nauim. nō valet ꝯña poſito ꝙ nullus eoꝝ ſufficiat: ſed ambo ſimul.

¶ Copulatiuoꝝ alia affirmatiua ⁊ eſt in qua nota copulationis affirmat̄. Alia negatiua ⁊ eſt in qua nota copulationis negat̄.

¶ Aduerte ꝙ nota copulationis negat̄ qñ negatio cadit ſupra ipſam. Cadit aūt ſupra ipſam dupliciter. Aut qñ negatio ꝑponit̄ toti ꝓpōni: vt dicēdo. nō tu es hō: ⁊ tu es aīal. Scḋo qñ pꝛeponit̄ note copulationis: ⁊ nō toti ꝓpōni: vt dicēdo. tu es hō non: ⁊ tu es animal. Primo mō eſt ſm conſuetū modum loquēdi. Secūdo ꝟo modo ſm inconſuetum modum loquendi.

¶ Ad veritateȝ copulatiue affirmatiue reqrit̄ q̄libet partē eē verā: vt tu es hō ⁊ tu es aīal. Et ad falſitatē copulatiue affirmatiue ſufficit vnā partē eē falſaȝ: vt tu es hō ⁊ tu curris. pᵃ regula.

Mēghus. Notādū pᵐ.

Aduerte ꝙ magiſter pᵒ notāter dicit affirmatiue: q2 copulatiua negatiua pōt eſſe vera: ⁊ tñ vna pars pncipalis eſt falſa: vt illa. nō tu es hō: ⁊ tu es aſinus. Dicit 2ᵒ q̄libet partē pncipalē: q2 aliq̄ eſt copulatiua affirmatiua vera cuius vna pars eſt falſa: ſicut dicēdo. tu es hō: vel tu es aſinus: ⁊ tu es aīal: illa pars tu es aſinus: eſt falſa: ſed non eſt pncipalis pars.

S

¶ Uñ aliqñ copulatiua eſt cōpoſita tñ ex duabus ꝓpoſitionibus: ⁊ etiā q̄libet illaꝝ eſt pars pncipalis ei⁹. Aliqñ ꝟo eſt cōpoſita ex pluribꝰ: ⁊ tunc vna pars pncipalis eſt tota illa oꝛo que pcedit notā copulationis: ⁊ altera pars eſt tota illa oꝛo que ſequit̄ notā copulationis. vñ illius. tu es hō: vel tu es aſinus: ⁊ tu es aīal. Prima pars pncipalis eſt. tu es hō: vel tu es aſinus: ⁊ ſcḋa tu es aīal.

¶ Pro falſitate ꝟo copulatiue affirmatiue ſufficit vnā partē pncipaleȝ eſſe falſam: cuius rō eſt: q2 ad deſtruēdum ſufficit vnuꝫ ad cōſtruendū ꝟo plura. Ideo dicit̄ topicoꝝ. 7. ꝙ facilius eſt deſtruere q̄ȝ cōſtruere. veꝝ aūt cōſiſtit in cōſtructione: ⁊ falſum in deſtructione. nam veꝝ eſt quod eſt: ⁊ quicquid ponit̄ in hac diffinitione eſt affirmatiuū. Cap. 8.

¶ Falſum ꝟo eſt quod nō eſt: ideo in hac diffinitione ponitur negatio que eſt affirmati deſtructio.

Copulatiua duplr̄ poteſt eſſe falſa.

Uñ copulatiua poteſt eſſe falſa duplr̄. Uno modo q2 tñ vna pars pncipalis eſt falſa. Alio modo q2 ambe partes ſunt falſe.

¶ Ad poſſibilitatē copulatiue reqrit̄ q̄libet partē eſſe poſſ'eȝ ⁊ nullā alteri incōpoſſ'eȝ. exēplū primi: vt tu es hō ⁊ tu curris. ſȝ ad ipoſſibilitatē eius ſufficit vnā partē eē ipoſſ'eȝ: aut vnā alteri incōpoſſ'eȝ. exēplū primi: vt tu curris ⁊ tu es aſinus. exēplū ſcḋi: vt tu es: ⁊ tu nō es. 2ᵃ regula.

Mēghus. Notandum.

Aduerte ꝙ due ꝯditiones reqrunt̄ ad poſſ'itatē copulatiue. pᵃ ꝙ q̄libet pars ſit poſſ'is. 2ᵃ dato ꝙ q̄libet pars ſit poſſ'is ꝙ vna nō ſit icōpoſſ'is alteri qḋ tñ intelligit̄ in copulatiua facta ex duabus ꝓpōnibꝰ. Si aūt eſſet facta ex pluribus ꝓpōnibus: vt illa. oīs hō

currit

currit: ⁊ tu es homo: ⁊ tu nõ curris: intelligiẽ ꝙ nõ ſit incompoſſis alteri vel alijs. Uñ in exẽplo dato iſta: tu non curris eſt incõpoſſis illis duabus: lz cuilibet illaꝝ ſit cõpoſſibilis. Uel dicas ꝙ itelligiẽ in omni copulatiua ꝙ ſi ille due cõditiones adſunt illa erit poſſis. ⁊ 2ª cõditio eſt ꝙ vna nõ ſit incõpoſſibilis alteri. In hac copulatiua aũt data facta ex tribus ꝓpõnibus: lz vna ſit cõpoſſibilis alteri: tamẽ vna pars ꝑncipalis nõ erit cõpoſſibilis alteri: vt patet. ideo nõ eſt poſſibilis. Ad impoſſibilitatem vero ſufficit vnam illarum deficere.

3ª regule. ¶ Ad neceſſitatẽ copulatiue reqritur quãlibet partẽ eſſe neceſſariã: vt hõ eſt aĩal: ⁊ deus eſt. Et ad cõtingentiã ipſius reqriẽ: ⁊ ſufficit vnã partẽ eſſe cõtingentẽ. alterã aũt nõ impoſſibilem: nec eidẽ incõpoſſibilem. vt tu curris: ⁊ tu es homo. vel deus eſt: ⁊ tu curris.

Notandum. Aduerte ꝙ ad cõtingentiã tres cõditiones requiruntẽ: ⁊ ſi vna illaꝝ defecerit nõ eſt contingens. Prima ꝙ vna pars ſit cõtingens ⁊ ꝓpter huius defectũ iſta nõ eſt cõtingens. deus eſt: ⁊ hõ eſt aĩal. Scḋa ꝙ altera nõ ſit ipoſſis: ⁊ ꝓpter defectũ huius iſta nõ eſt cõtingens. tu curris: ⁊ hõ eſt aſinus. Tertia ꝙ vna nõ ſit alteri incõpoſſibilis: ⁊ ꝓpter defectũ huius iſta nõ eſt cõtingens q̃uis adſint ꝑme due cõditiones. ſ. tu es: ⁊ tu non es. Ad neceſſitatem vero tñ vna conditio requiritur. ſ. ꝙ quelibet pars neceſſaria principalis.

Ritius. Cõtra diffõ. nẽ copulatiue negatiue arguitur p̃mo. Circa diffinitiones poſitas in hoc capl'o ſunt ponẽde q̃dam limitationes ſupius poſite in cõditionali: vt per teipſũ videbis. ¶ Sed arguiẽ ꝯ diffinitionẽ copulatiue negatiue. Et arguiẽ ſic. in iſta. nõ tu non es aſinus: ⁊ tu nõ es bos. negaẽ nota copulationis: vt pz. ⁊ tñ iſta nõ eſt negatiua. igiẽ diffinitio mala. ꝯña tz cũ maiori. ⁊ minor ꝓbaẽ: qꝛ iſta equalet vni in qua nulla eſt negatio. ſ. huic diſiunctiue facte de ptibus oppoſitis. tu es aſin⁹: vel tu es bos. igiẽ ipſa eſt affirmatiua. ¶ Scḋo

Arguiẽ 2º cõtra diffõnẽ copulatiue vere ⁊ falſe. arguiẽ ꝯ diffõnẽ copulatiue vere ⁊ falſe. Quia iſta eſt falſa. nec tũ es hõ: ⁊ tu es aĩal: ⁊ tñ q̃libet ps ꝑncipalis eſt vera. igiẽ diffõnes nulle. ꝯña pz cũ maiori exponẽdo illã. ⁊ minor pz de ſe. ¶ Ad iſta rñdeo. ¶ Ad p̃m

Ad p̃m dĩ. dĩ negãdo minorẽ: ſcz ꝙ illa nõ ſit negatiua. Et ad ꝓbationẽ cũ dĩ. iſta cõuertiẽ cũ vna affirmatiua. Igiẽ nõ eſt negatiua. negaẽ ꝯña. ⁊ dĩ ꝙ in hypotheticis non eſt incõueniens: ꝙ ex negatiua ſequaẽ affirmatiua: imo eſt ſatis cõueniens: vt in multis exẽplis videre poteris. ¶ Ad 2m

Ad 2m. ꝯcediẽ ꝙ illa eſt falſa. Nec tũ es hõ: ⁊ tu es aĩal. Et cũ dĩ ꝙ q̃libet pars eſt vera. cõcediẽ ⁊ dĩ ꝙ argm verbaliter ꝓbat: ſed nõ cõtra mentem regule: qꝛ regula nõ daẽ de omni copulatiua: ſed de copulatiua affirmatiua hypothetice ꝓbabili ⁊ nõ cathegorice: cuiuſmodi eſt illa.

Manfre. Notãdũ p̃m. Dubiũ vnicũ. Circa capm de copulatiuis vide ea que ponit Pau. in p̃ dubio q̃drature dubio 44º ⁊ 46º ꝑncipalib⁹. ¶ Notãdũ ẽt aliud ꝙ eſt dubiũ. vñ eſt ꝙ Pau. ſolũ fecerit mẽtionẽ de veritate / ⁊ falſitate / poſſitate / impoſſitate / neceſſitate / ⁊ ꝯtingẽtia. nõ aũt de ꝯcedẽdo / dubitãdo / negãdo / ſcito ⁊ de alijs huiuſmodi reſpectu copulatiue: qḋ etiaz põt queri de alijs hypotheticis. ¶ Ad quod

Solutio. dicas ꝙ veritas: aut falſitas: ⁊ alie qualitates numerate a Pau. ſunt intrinſece ꝓpoſitionis adhuc nõ cõcurrente intellectu ꝓpoſitio eſt vera vel falſa: ſed eſſe concedẽdũ / negãdũ ⁊c̃. ſunt extrinſece q̃litates ꝓpoſitionis: qꝛ ab intellectu fiunt ⁊c̃. Pau. ergo ſolũ mentionem fecit de intrinſecis: nõ aũt de extrinſecis qualitatibus.

¶ De ꝓpoſitione hypothetica diſiunctiua.

4º pº ca. 7. Diffõ ꝓpõnis diſiun.

Diſiunctiua eſt illa in qua cõiungũtur plures cathegorice per notam diſiunctionis. vt tu es homo: vel tu non es aſinus.

Menghus. Notãdũ p̃m. A Aduerte ꝙ diffõ illa limitaẽ ſicẽ aliaꝝ hypotheticaꝝ diffõnes limitanẽ. ¶ Aduerte 2º ꝙ

Limitatiões diffõnis. Notãdũ 2m. Nota diſiunctionis põt duplr̃ ſumi. nota diſiunctionis vel põt ſumi duplr̃. ſ. diſiunctiue ⁊ diſiunctim. Diſiunctiue ſumiẽ qñ coniungit ꝓpõnes. vt tu es hõ: vel tu es aĩal. Diſiunctim ſumiẽ qñ coniungit terminos. vt ſortes vel plato currit. Diſiunctim adhuc duplr̃ põt teneri. ſ. diuiſiue ⁊ collectiue. Diuiſiue ſumiẽ qñ ex ipſo diſiuncto ſeqtur diſiunctiua de ſĩlibus terminis.

Pa. 40. ſm. ꝓ. du. coꝛ. cõ. 4ª ſ. vt ſortes vel plato currit. ergo ſoꝛ. currit: vl' plato currit. ⁊ etiã a q̃libet pte diſiuncti ad ip̃m diſiunctũ valz ꝯña. vt tu es hõ: ergo tu es hõ vel aſinus. Collectiue vero teneẽ qñ ex hõ diſiuncto nõ ſeqtur diſiunctiua de ꝯſĩlibus terminis: vel ex q̃libet parte diſiunctum nõ ſeqtur ip̃m diſiunctũ. Verbi grã. nõ ſeqtur: ego differo a te. ergo ego differo a te vel a me: qꝛ ſequereẽ ꝙ nõ eſſem tu vel ego: quod eſt falſum. ¶ Silr̃ nõ ſeqtur: tu ſcis regẽ ſedere: ergo tu ſcis regẽ ſedere: vel tu ſcis nullũ regẽ ſedere: qꝛ añs eſt verũ: vt patet officiabiliter: ⁊ ꝯñs eſt falſum. ¶ Dubitaẽ

Dubium. quõ per notã diſiunctionis cõiunguntẽ plures cathegorice: qꝛ videẽ oppoſitũ in adiecto. ſ. ꝙ nota diſiunctionis iungat. Nam diſiungere eſt ſeparare vel diuidere ſignificata talis nota diſiunctionis ſeparat ⁊ diuidit quõ eſt verũ ꝙ coniungantẽ. ¶ Ad hoc rñdet Donatus ꝙ nota

Reſponſio. diſiunctionis coniungit voces: diſiungit tñ ſenſum. i. ſignificatũ: ⁊ ſic nõ incõuenit ꝙ vnũ ⁊ idẽ diſiungat ⁊ cõiungat reſpectu diuerſoꝝ. ¶ Sed diceres cõtra: qꝛ tunc

Inſtantia. nulla eſt diſiunctiua mẽtalis cũ nõ ſint voces in intellectu q̃s poſſit coniungere. ¶ Dicẽduz eſt ꝙ Donatus lo

Reſponſio. quiẽ ſolũ de diſiunctiua vocali cũ maxime grãmaticus verſeẽ circa ſermonẽ. Si aũt volumus vlr̃ loq de diſiunctiua ſiue in mẽte / ſiue voce / ſiue in ſcripto ſic dicẽdũ eſt: ꝙ nota diſiunctionis terminos vel ꝓpõnes coniungit: ⁊ diſiungit ſignificatũ. De hoc tñ vide ample cõtra ſũmulas: qꝛ auctor modoꝝ ſignificãdi mordet Donatũ ⁊c̃.

Diuiſio ꝓpo. diſiunctiuaꝝ. ¶ Propoſitionũ diſiunctiuaꝝ alia affirmatiua alia negatiua. Diſiunctiua affirmatiua eſt illa in qua affirmaẽ nota diſiunctionis vt patuit. Negatiua vero eſt illa in qua nota diſiunctionis negaẽ. vt nõ tu es hõ: vel tu es capra: ⁊ hec ſemꝑ ꝓbaẽ per affirmatiuã: nec eẽt negatiua niſi p̃poneret negatio. vt tu non es aſin⁹: vel tu nõ es capra: affirmatiua eſt: qꝛ nulla illaꝝ negationũ trãſit in notã diſiunctionis.

Menghus. Notandum. B Aduerte ꝙ nota diſiunctionis negaẽ qñ cadit ſupra ipſaz. Cadit aũt ſupra ipſam 2r: aut qñ p̃poniẽ toti ꝓpõni: vt dicẽdo. nõ tu es capra: vel tu es aſin⁹: aut qñ imediate p̃poniẽ ſibi: vt dicẽdo. tu es capra nõ vel tu es aſin⁹. p̃ mõ tñ hoc eſt ſm cõſuetũ modũ loquẽdi. 2º vero mõ ſm incõſuetũ modũ loquẽdi ⁊c̃.

¶ Ad veritatẽ diſiunctiue affirmatiue ſufficit vnã ptẽ eẽ verã. vt tu es hõ: vl' tu es aſin⁹. Et ad falſitatẽ ei⁹ reqriẽ quãlibet partẽ eẽ falſaz: vt tu curris vl' nullus baculus ſtat in angulo. 6ª regule.

Notandum Trac. pº ſumꝝ ſũmularum. Aduerte ꝙ circa B due opiões ſunt. ¶ Una opinio eſt quã ſeqtur magr̃ Petrus Hyſpanus dicẽs. Ex diſiũctiua eſt vera: ſi vna ps eſt vera: ⁊ adhuc

ſi ǭlibet ps eſt vera: diſiũctiua eſt vera: ⁊ iõ dĩc magiſter
ꝙ ſufficit vnã partẽ eẽ verã ⁊ nõ dixit reqrĩ: qꝛ ſi ambe
S. Tho. opu. ſcu. 4°. c. 14. ptes ſũt vere adhuc ipſa eſt vera. ¶ Alia eſt opio quã ſeqĩ
ſanct⁹ Doctor in logica ſua ⁊ Algaçel ⁊ plés alij dicẽtes
ꝙ ſi diſiũctiua dꝫ eẽ vera: tñ vna ps dꝫ eẽ vera. Si aũt
ambe ptes eẽnt vere diſiunctiua eẽt falſa: ⁊ vtraqꝫ opio
Pro io. hoc ca^o. vid Pau. lo. m. 1°. 2 ſo. ſig. fa. 2^a ſt. vſ qꝫ ad ſo. 132^m ibi. 13 ſequẽt. l. 45. ⁊. 46. ſo. p. dub. 16. pro ſe hꝫ rõnẽ. ¶ p^a opio maxime fundaĩ ſup duab⁹ rõ-
nib⁹. p^a eſt arguẽdo a pte diſiũctiue ad totã diſiunctiuã
ſine ipedimẽto. oña eſt bona. g̃ iſta oña ẽ bona. tu es hõ.
g̃ tu es hõ: vel tu es aĩal. oña tꝫ. tũc vltra. iſta oña eſt bo-
na: ⁊ aũs eſt verũ. g̃ ⁊ oñs: ſꝫ oñs eſt diſiũctiua q̃ hꝫ am-
bas ptes veras: g̃ diſiũctiua talis eſt vera. ¶ z^a rõ eſt: qꝛ
ꝯdictoriũ diſiunctiue affirmatiue aſſignaĩ p copulatiuã
factã ex ptib⁹ oppoſitis diſiũctiue: vt cõiter dĩ. g̃ oppo^m
illius: tu es hõ: vel tu aĩal: eſt illud. tu nõ es hõ: ⁊ tu nõ es
aĩal: ſed duoꝝ ꝯdictorioꝝ. ſi vnũ eſt falſũ: aliud erit ve-
rũ: ſed hoc z^m eſt falſũ: qꝛ eſt vna copulatiua: cuius ǭli-
bet ps eſt falſa. g̃ p^m eſt verũ. ⁊ iſta eſt diſiunctiua q̃ habꝫ
ambas ptes veras. g̃ ⁊c. ¶ z^a opio fundat rõnẽ ſup duo-
p^m pſuppo^m 2^e opionis. b⁹ pſuppoſitis. Primũ eſt. diſiũctiue ppriũ eſt diſiũgere
ſenſũ. i. ſignificatũ. Hoc enim Donatus affirmat: ⁊ rõne
pꝫ. qꝛ diſiũctiua p hoc differt a copulatiua: ⁊ nõ p aliud.
2^m pſuppo^m. g̃ hoc eſt ſibi ppriũ. ¶ z^m pſuppoſitũ eſt: ꝙ ex eo ꝙ res
eſt vel nõ eſt oĩo dĩ vera vl' falſa. i. oĩo dĩ vera que ſigni-
ficat ſicut eſt: ⁊ dĩ falſa q̃ ſigt̃ ſic nõ eſt. Oĩo dĩ vera vel
Cap. d ſubs. falſa ⁊c. hoc pꝫ p Phm in pñtis. Hoc ẽt ex rõne pꝫ: quia
veritas ppõnis attendiĩ penes ſigtũ. His pſuppoſitis
Ratio huius opinionis. arguũt ſic. Illa oĩo eſt falſa q̃ ſigt̃ ſic nõ eſt ex pte rei: ſꝫ
diſiũctiua hñs duas ptes veras ſigt̃ ſicut nõ eſt vt pba-
bo. g̃ illa eſt falſa. oñia tꝫ cũ maiori per z^m pſuppoſitũ.
minoꝛ pbaĩ. ⁊ capio illam diſiunctiuã: tu es hõ vel tu es
aĩal. tũc ſic illa ſigt̃ res illas ſiue ſignificata illaꝝ reꝝ eẽ
diſiũcta p p^m pſuppo^m: ⁊ nõ ſunt diſiũcta. g̃ ſigt̃ ſicut nõ
Cõfirmatio. eſt. ¶ Itẽ h̃ cõfirmãt auctẽ Boetij dicẽtis ꝙ cõiunctio
diſiunctiua ea inter q̃ cadit ſil' eẽ nõ pmittit. g̃ vnũ eſt vt
affirmatũ ⁊ reliquũ vt negatũ: ⁊ dũ ſoꝛ. vel plato currit
C ſenſus eſt ſoꝛ. currit: ⁊ plato nõ: vel cõ. ¶ Aliq volentes
ꝯcordare has opiones dicũt ꝙ ppõ diſiũctiua duplr' pt
dici vera. ſ. aut vitate cõpoſitoꝝ: aut vitate cõpõnis. Veri-
tate cõpoſitoꝝ illa eſt vera: cui⁹ ppões in ea cõpoſite ſũt
vere. Illa eſt vera vitate cõpõnis cui nõ repugnat: vt ſit ve-
rus modus ſignãdi ꝯiunctiõis. p^o mõ locut⁹ eſt magr̃. z^o
loquunĩ antiq. Hi nõ recte ꝯcordãt iudicio meo: cu⁹ rõ ẽ.
qꝛ q̃ro: an ppõ diſiũctiua debeat dici abſolute vera pp ve-
ritatẽ cõpoſitoꝝ tñ: aut pp veritatẽ cõpõnis tñ: aut pp
veritatẽ vtriuſqꝫ. Si pp veritatẽ vtriuſqꝫ: vtriqꝫ peccãt.
Si pp veritatẽ cõpoſitoꝝ tñ: z^a opio falſa eſt. Si pp ve-
ritatẽ cõpõnis tñ: p^a opio vera erat. ¶ Poſſumus tñ alr'
eos ꝯcordare: lꝫ forte nõ ſint ꝯcordãdi. Et dicem⁹ ꝙ q̃dã
D eſt diſiũctiua ppa: ⁊ q̃dã ipropa. Diſiũctiua ppa eſt illa q̃
de tali mã fit in q̃ vnũ oĩno poniĩ ⁊ alterũ remoueĩ: vt
aĩal aut eſt ſanũ aut eſt egrũ. Diſiũctiua vo ipropa eſt il-
la q̃ nõ fit de tali mã: in q̃ tñ oĩno vnũ ponaĩ: ⁊ alteꝝ re-
moueaĩ: imo põt fieri de tali mã: vt ambo remoueanĩ:
vt ſoꝛ. eſt aſin⁹ aut eſt capra. aut in tali mã: vt ambo po-
nanĩ: vt ſoꝛ. eſt hõ aut eſt aĩal. ¶ Ad ppoſitũ mõ dico ꝙ
z^a opio quã ſanctus Thomas ſeqtur ⁊ multi alij loqtur
de diſiũctiua ppria. Opio aũt p^ma quã ſeqtur magiſter
loqtur de omni diſiũctiua ſiue ppria ſiue impropria.
1ª regule. ¶ Ad poſſibilitatẽ diſiũctiue affirmatiue ſuf-
ficit vnã partẽ eẽ poſſibilẽ: vt hõ eſt aſinus
vel antechriſtus eſt. Sed ad impoſſitatẽ eius
reqrĩ qualibet partẽ eẽ impoſſibilẽ: vt hõ
eſt aſinus: vel nullus deus eſt.

Aduerte ꝙ magr̃ dicit ad poſſitatẽ ſufficit ⁊ nõ di- Mẽghus.
xit reqrĩ: qꝛ põt eẽ poſſis z^r. Uno^o qñ Notandum.
tñ vna ps eſt poſſis. Alio^o qñ quelibet pars eſt poſſis.
¶ Ad nec̃itatẽ diſiũctiue affirmatiue ſufficit 1^e regule.
vnã partẽ eẽ nec̃iam vl' inuicẽ ꝯdici. Exẽplũ Pau. ſophiſ. 47. 3^m. ⁊. 4^m.
primi. vt ds eſt vl' ſoꝛtes mouet̃. Exẽplũ ſcd̃i
vt tu es vl' tu nõ es. Et ad ꝯtigẽtiã eiuſdẽ re- Pa. c. 5. tra. gnti. lo. par. 2ª parte ad 3^m ſoph.
qrĩ qualibet ptẽ eẽ ꝯtingẽtẽ: ⁊ nullã alteri re-
pugnaĩ: nec ẽt ꝯdictoria illaꝝ: vt antechrĩs eſt
alb⁹ vl' ipſe currit. Poniĩ tertia pticula: qꝛ hec
diſiũctiua eſt nec̃ia. tu nõ es hõ vel tu es aĩal:
⁊ tñ nulla ps alteri repugnat ⁊ q̄lꝫ eſt ꝯtigẽs:
ſꝫ h̃ iõ qꝛ ꝯdictoria partiũ repugnat. vꝫ. tu es
hõ: ⁊ tu nõ es aĩal. vl' dicaĩ ⁊ meli⁹ ꝙ ad nec̃i-
tatẽ diſiũctiue reqrĩ ⁊ ſufficit copulatiuã fa-
ctã de ptib⁹ ꝯtradictorijs eẽ ipoſſẽ. Et ad cõ-
tigẽtiã ꝙ copulatiua facta de ptib⁹ oppoſitis
ſit ꝯtingẽs. Hec enĩ eſt nec̃ia. tu nõ curris vel
tu moueris: qꝛ hec copulatiua eſt impoſſis: tu
curris ⁊ tu nõ moueris. Et hec eſt ꝯtingens.
tu curris vel tu nõ moueris: qꝛ hec copulati-
ua eſt cõtingens. tu non curris ⁊ tu moueris.
ſm regulas datas de copulatiuis.

Aduerte ꝙ magiſter declat z^r cognoſcere diſiun- Mẽghus.
ctiuã nec̃iam. p^o qñ eſt altero triũ modo- Notandum.
rum dictoꝝ: aut ꝙ vna pars ſit nec̃io vera: aut ꝙ partes
ꝯdicant: aut ꝯdictoria partiũ ꝯdicãt. Exẽplũ tertij. vt tu
nõ es hõ: vl' tu es aĩal: quã tertiã cõditionẽ magiſter nõ
expreſſit: ſed illa accipiĩ ex declaratione cõtingẽtis. z^o mõ
declat breuius. ſ. qñ copulatiua facta de ptib⁹ oppoſitis
eſt impoſſis. diſiunctiua eſt nec̃ia: cui⁹ rõ eſt: qꝛ duoꝝ ꝯdi-
ctorioꝝ: ſi vnũ eſt ipoſſe: aliud eſt nec̃iũ: ⁊ cõ. Sed cũ illa
copulatiua facta de ptib⁹ oppoſitis ꝯdicat illi diſiũctiue.
g̃ ſi illa copulatiua ẽ ipoſſis. diſiũctiua erit nec̃ia. ¶ Cõ-
ſimilr' duplr' declat cognoſcere diſiũctiuã ꝯtingẽtẽ. ¶ Pri-
mo qñ adſunt tres ꝯditiones ſil'. q̃ꝝ p^a eſt ꝙ q̄libet ps ſit
ꝯtingẽs. ¶ z^a ꝙ nulla alteri repugnet. ¶ 3^a ꝙ ꝯdictoria
illaꝝ ptiũ nõ repugnẽt: ⁊ ſi aliq̃ iſtaꝝ deficiet nõ erit cõ-
tingẽs. ¶ z^o declat breui⁹ ⁊ ſubtili⁹ ſic. ſ. qñ copulatiua
facta de ptib⁹ oppoſitis eſt ꝯtingens. ¶ Cuius rõ eſt: qꝛ
duoꝝ ꝯdictorioꝝ ſi vnũ eſt ꝯtingẽs ⁊ aliud: ſꝫ cũ illa co-
pulatiua fcã de ptib⁹ oppoſitis ipſi⁹ diſiũctiue ſit ei⁹ ꝯdi-
ctoria. g̃ ſi illa copulatiua eſt ꝯtigẽs: ⁊ diſiũctiua erit ꝯtin-
gẽs. Nõ exẽplificaui gr̃a breuitatis: cũ exẽpla ſint i textu.

In hoc caplo etiã ſunt ponende q̃dã limitationes Ritius.
ſupius poſite in cõditionali. Sed arguiĩ ꝯ
diffões diſiũctiue falſe: qꝛ iſta eſt falſa. cõtingẽter tu es
vel tu nõ es: ⁊ tñ vna ps eſt vera. igiĩ diffões nulle. oña
tꝫ cũ minori. ⁊ maioꝛ pbaĩ: qꝛ nec̃io tu es vel tu non es.
igiĩ nõ ꝯtingẽter. Scdo arguiĩ ꝯ diffões diſiũctiue cõ-
tingẽtis in q̃ dĩ ꝙ eſt illa cui⁹ q̄libet ps eſt ꝯtingẽs: ⁊ vna
alteri nõ repugnat: nec ꝯdictorie partiũ repugnãt. Con-
tra. iſta eſt ꝯtingẽs: de⁹ nõ eſt vel ego ſcribo: ⁊ nõ tñ ſunt
ille ꝯditiones. igiĩ diffõ mala. oñia tꝫ cũ maiori: qꝛ illa
eſt vera: ⁊ qñqꝫ erit falſa. ſ. me nõ ſcribẽte. ⁊ minoꝛ pba-
tur: qꝛ ibi deficit p^a ⁊ z^a ꝯditio: vt pꝫ. ¶ Ad iſta rñdẽdo.
¶ Ad p^m ꝯcediĩ ꝙ illa eſt falſa: ꝯtingẽter tu es vel tu nõ Ad p^m dĩ.
es. ⁊ diciĩ ꝙ arg^m verbalr' ꝯcludit: qꝛ iſta diffõ ⁊ regula
datur de diſiunctiua hypothetice ⁊ nõ cathegorice pba-
bili. ¶ Ad z^m dĩ ꝙ illa ſi ſit diffõ nõ ẽ bona: vt pbat ar^m. Ad z^m

Et magiſter hoc cognouit:ideo poſuit aliā regulā in qua eſt ſtandū.ſ.ꝙ diſiunctiua ꝯtingens eſt illa:cuiꝰ copulatiua de partibꝰ oppoſitis eſt ēt ꝯtingens.vt patet in textu.

Petitio pᵃ. ¶ Sed hic ſunt due petitiones. pᵃ.q̄re ad veritatē copulatiue reqrit̃ quālibet partē eſſe verā:⁊ ad veritatem diſiunctiue vnā.

Reſponſio. ¶ Rñᵒ ꝙ eſt ex nā note:qꝛ copulatiua eſt que copulat tam ſenſus q̄ȝ verba:vt dicit grāmaticꝰ. ⁊ diſiunctiua eſt que q̄uis voces cōiungat:ſenſus tñ diſiungit.

Petitio 2ᵃ. ¶ 2ᵃ.q̄re eſt ꝙ ad negādā hypoᵗⁱᶜᵃᵐ oꝫ negare notā.

Reſponſio. ¶ Rñᵒ ꝙ ſicͭ i cathegorica ad h̄:vt eēt negatiua:eo ꝙ verbū erat p̄ncipalioꝛ ps:oportebat negare verbū:ita in hypothetica eo ꝙ nota eſt p̄ncipalioꝛ ps oꝫ negare notā.

Manfre. Notādū pᵐ. **Circa** capᵐ de diſiūctiuis.Aduerte ꝓ dictuȝ cōe:ꝙ cōiunctio diſiūctiua lȝ diſiūgat ſigta ꝓpōnū: tñ cōiungit ꝟba ⁊ ꝓpōnes ipſas:vt ⁊ aſſerūt grāmatici: ⁊ iō ab illa p̄t ſumi vna ꝓpō hypoᵗⁱᶜᵃ.Uide ēt illa q̄ ponit

Notādū 2ᵐ. Pau.45ᵒ pnˡⁱ ꝓ dubȳ 4ᵗⁱ. ¶ Nō ēt circa diffōnē nec̄ie ⁊ ꝯtigētis qñ dī:vl̄ dicat̃ ⁊ meliꝰ.ſ.merito ſic deſ̄n eſt:qꝛ illa diſiūctiua.nullus deꝰ eſt:vel tu curris:eſt cōtingens: qm̄ eſt poſ̄is.hꝫ eni vnā p̄tē poſ̄ez:⁊ cū h̄ eſt nec̄ia:qꝛ copulatiua formata de p̄tibꝰ oppoſitis eſt ꝯtingēs ⁊ poſ̄is: vt pꝫ.g̃ p̄dicta diſiūctiua eſt ꝯtingens:⁊ tñ nō hꝫ vtrāqꝫ partē ꝯtingētē:⁊ iō ponit̃ recte alia diffō taliū ꝓpōnuȝ.

¶ Capitulum 8ᵐ p̄mi tractatus.7.cōtinens partes.

¶ Incipit tractatus de predicabilibus.

1ᵃ pa capi.8. Predicabile multo pene. Predicabile duplr ſumit̃.vꝫ.cōiter ⁊ ꝓprie. Predicabile cōiter ſumptū eſt terminꝰ aptꝰ natus de aliquo p̄dicari:⁊ ſic taȝ terminꝰ cōis q̄ȝ ſingularis:tam cōplexus q̄ȝ incōplexus dī p̄dicabile. Sed

Pro toto.c. vide Pau.c.6. 7.tra.lo.p.2o. ꝓprie ſic ſumēdo diffinit̃. Predicabile ē terminus vniuocus aptus natus de plibus p̄dicari:⁊ ſic nullus terminus ſingularis nec trāſcendens aut cōpoſitus dī p̄dicabile:ſeu vl̄e qḋ idē eſt:qꝛ nullus talis eſt terminus vniuocus. Uñ terminꝰ vniuocꝰ eſt terminꝰ ſimplex plā ſignans ſm̄ vnicā rōnē:ſicͭ ly hō qḋ ſignat ſortē ⁊ platonē:⁊ oīa ſua ſignificata ſm̄ hanc rōnē aīal rōnale. Per hoc qḋ dī terminꝰ ſimplex:excludunt̃ termi ſingulares:ly vnicā rōnē:excludit terminū trāſcēdētē.vꝫ.ens:aliqd ⁊ hꝰ. ¶ Terminꝰ equocꝰ eſt terminꝰ ſimplex plura ſigns ſm̄ diuerſas rōnes:ſicut ly canis: qḋ ſignificat canē latrabilē:ſidus celeſte:⁊ piſcem marinū:⁊ hec diuerſis rationibus.

Mēghus. Notādū pᵐ. **Aduerte** ꝙ accipiendo p̄dicabile illo mō cōiter: oīs terminꝰ mūdi dī p̄dicabile:⁊ rō eſt: qꝛ p̄dicabile dī a p̄dicari:mō oīs terminꝰ pōt p̄dicari de aliquo:aut directe:aut indirecte:aut de alio termino:aut ſaltiȝ de ſeipſo.⁊ iſto mō accipit Porphyriꝰ p̄dicari i caᵒ de gn̄e cū diuidit p̄dicari in p̄dicari de vno ſolo vl̄ de pluribꝰ. Indiuiduū eni p̄dicat̃ de vno ſolo:vl̄e ꝟo de plibꝰ. Sꝫ ꝓp̄e ſumēdo ſic diffinit̃. ¶ Predicabile eſt terminꝰ vniuocꝰ aptꝰ natꝰ de plibꝰ p̄dicari:⁊ ſic nll̄s terᵐⁱⁿᵘˢ ſingularis nec trāſcēdēs aut cōpoſitꝰ dī p̄bile aut vl̄e:qḋ idem erit:qꝛ nll̄s tal̄ eſt terᵐⁱⁿᵘˢ vniuocꝰ. Uñ terminꝰ vniuocꝰ eſt terminꝰ ſimpˣ plā ſigns ſm̄ vnicā rōne:ſicͭ ly hō q ſigt ſortē ⁊ platonē:⁊ oīa ſua ſigta ſm̄ hāc rōnē aīal rōnale.

Terminꝰ equocus eſt terᵐⁱⁿᵘˢ ſimpˣ plā ſigns ſm̄ diuerſas rōnes:vt ly canis qḋ ſigt canē latrabilē celeſtē ⁊ marinū vno noīe:diuſis tñ rōnibꝰ:vt pꝫ ⁊c̄.

Notādū 2ᵐ. ¶ Aduerte ꝙ magr̄ hic ponit tres diffōnes 2ᵃᵐ ⁊ 3ᵃᵐ ponit ꝓ declaratione pᵉ q̄ eſt p̄bilis ꝓp̄e ſūpti.Et he diffōnes note ſūt:qꝛ magr̄ eas hn̄ declat.

E Nō tñ dīaȝ iter p̄bile ꝓp̄e ſūptū ⁊ vl̄e:nā idē ſunt realr̄ p̄bile ⁊ vl̄e.dīnt aūt ſm̄ rōnē:qꝛ vl̄e dī vt eſt in mlt̄is.p̄bile ꝟo:vt dī de mlt̄is.

Notādū 3ᵐ. ¶ Aduerte 3ᵒ ꝙ vniuocū eſt 2ˣ:⁊ ſil̄r equocū.ſ.vniuocū vniuocās:⁊ vniuocum

F vniuocatū. Uniuocū vniuocās eſt terᵐⁱⁿᵘˢ ſimpˣ ſigns plā: vt h̄ diffinit̃. Uniuocū ꝟo vniuocatū ē res ſigta ꝑ terᵐⁱⁿᵘᵐ vniuocū:⁊ ſic diffinit̃ a Ph̄o in an̄p̄ntꝭ. Uniuoca dīr q̄rū nomē eſt cōe:⁊ ſm̄ illud nomē rō ſubē eſt eadē.

Cap.1. Equocū equocās eſt terᵐⁱⁿᵘˢ ſimpˣ ſigns plā:vt h̄ diffinit̃. Equocū ꝟo equocatū eſt res ſigta ꝑ terᵐⁱⁿᵘᵐ equocū:⁊ ſic diffinit̃ a Ph̄o in antep̄ntis. Equiuoca dīr q̄ꝝ nomē ſolū eſt cōe:⁊ ſm̄ illud nomē rō ſubē eſt diuerſa.

Manfre. Notādū pᵐ. **Circa** capᵐ p̄dicabiliū aduerte:qñ diffinit̃ p̄dicabile ꝓp̄e deſ̄n ꝙ fruſtra ponit̃ illa p̄ticula:aptꝰ natus de plibus p̄dicari:qꝛ illa particula vī includi in p̄ma.ſ.in hoc ꝙ dī terminus vniuocus:vt pꝫ.in diffiniendo illū terminū vniuocū.

Notādū 2ᵐ. ¶ Cōſidera vlteriꝰ ꝙ lꝫ Pau. velit ꝙ termini tranſcendētes nō ſint vniuoci. Scotiſte tñ volunt ꝙ iſti termini ſaltē/ens/aliqd/res/ſint vniuoci:⁊ mlt̄i illoꝝ volūt (ex h̄ tñ nō ſeq illoꝝ) aliquē eē ꝓpriū p̄bile:qꝛ tal̄ terminꝰ nō eſt dicēs verā māᵐ finitā:⁊ creatā:cū ſit idm̄s ad deū ⁊ ad creaturā. Aliȷ tñ illoꝝ ⁊ recēꝰ dn̄t ꝙ talis terminꝰ eſt ꝓp̄e p̄bile:⁊ tñ ex hoc nō ſequit̃ ꝙ ly ſuba nō ſit genus gn̄aliſſimū:qꝛ talis terminꝰ tranſcēdens nō eſt p̄ntale:ly ſuba ponit̃ genus gn̄aliſſimum quo ad ea que in p̄dicamēto ordinantur.

1ᵃ diuiſio p̄dicabilis. ¶ Predicabile ꝓprie ſumptū diuidit̃ in qnqꝫ vl̄ia.ſ.genus/ſpēs/ꝓpriū/dn̄aȝ/⁊ accidens.

Mēghus Notandum. **Aduerte** ꝙ cōiter dī ꝙ diuiſio p̄bilis in illa qnqꝫ eſt diuiſio analogi i analogata. Analogū eni ē illḋ qḋ dī de plibꝰ ſm̄ idē nomē ⁊ eādē rōnē:ſꝫ ſm̄ pꝰ ⁊ poſteriꝰ:cū p̄bile ꝑ pꝰ dicat̃ de gn̄e q̄ȝ ḋ alijs. Scotꝰ

G tñ vult i qōnibꝰ ſuis ſup p̄bilia ꝙ ſit diuiſio gn̄is i ſpēs. Utraqꝫ opio ꝓbabilis eſt.elige q̄ tibi magis placet ⁊c̄.

¶ De genere.

2ᵃ pa capi.8. Diffō gn̄is. Genus ḡ eſt terminꝰ vniuocꝰ p̄dicabilis in qd de plibꝰ dn̄tibꝰ ſpē:vt aīal p̄dicat̃ de hoīe ⁊ de aſino q differūt ſpē in eo qḋ qd.qꝛ ad iterrogationeȝ factā ꝑ qd eſt hō vl̄ aſinꝰ r̄ndet̃ ꝙ eſt aīal. Genus diuidit̃.

Diuiſio gn̄is. Nā qḋdā eſt genꝰ gn̄aliſſimū:⁊ qḋdā genꝰ ſubalternū. Genus gn̄aliſſimū eſt terminꝰ q ſic ē genꝰ qḋ nō pōt eē ſpēs:vt ſuba. Genꝰ ſubalternū eſt terminꝰ q ſic eſt genꝰ qḋ pōt eē ſpēs:vt aīal. Eſt enim genus reſpectu hoīs:ſpēs ꝟo reſpectu corporis.

Mēghus. Notādū pᵐ. **Aduerte** circa diffinitū ꝙ genꝰ dī tribꝰ modis ſm̄ Porphyriū in capᵒ de gn̄e. ¶ Pꝛīo mō

H dī collectio multoꝝ quodāmō ſe hn̄tiū ad vnuȝ p̄nᵐ:vt

Genus multipl̄r ſumitur. collectio coꝝ q ſunt de eadē parētela deſcēdētiū ab vno. ¶ 2ᵒ dī genꝰ qḋ eſt p̄nᵐ vniuſcuiuſqꝫ gn̄ōnis:ſicͭ pr̄ ⁊ patria. ¶ 3ᵒ dī genꝰ cui ſupponit̃ ſpēs:⁊ ſic accipit̃ in ꝓpoſito cū de eo fit ſermo apud logicos ⁊ ph̄os. ¶ 4ᵒ ēt ſolet a grāmaticis accipi ꝑ dn̄a ſexus.vt cuȝ dī. Berta eſt

Notādū 2ᵐ. Limitatiōes diffōnis gn̄is. gn̄is femi.⁊ ſortes maſcu. ¶ Aduerte circa diffōnē q q̄tuoꝛ p̄ticule ponunt̃ in hac diffōne. ¶ pᵃ eſt ly terᵐⁱⁿᵘˢ:q eſt

loco gn̄is:in qua ꝯuenit cū oīb⁹ alijs terminis. ¶ 2ª vniuocus:per quā differt a terminis nō vniuocis:ſicut ſunt termini ſingulares:tranſcēdentes:termini cōplexi ⁊ termini equiuoci ⁊ ꝯuenit cū oīb⁹. ¶ 3ª p̄dicabilis in qd:per quā differt a drīa ꝓprio ⁊ accidēte que nō p̄dicant̄ in qd: ⁊ ꝯuenit cū ſpecie. ¶ 4ª de plrib⁹ drn̄tib⁹ ſpecie:per quā differt a ſpecie q̄ p̄dicat̄ de plribus drn̄tib⁹ numero ſolū. ¶ Poſſēs tn̄ dicere ⁊ melius ꝙ ſunt tria in diffōne:⁊ ꝙ ly terminus vniuocus eſt pª particula q̄ eſt loco generis.

Notādū 3ᵐ. alie ꝯ̄o ſunt loco drīe. ¶ Aduerte 3° ꝙ Porphyri⁹ in ca° de gn̄e inuit duas diffōnes gn̄is. pª eſt. gen⁹ eſt illud cui ſupponit̄ ſpēs. 2ª eſt:genus eſt qd̄ p̄dicat̄ de plrib⁹ differentibus ſpē in qd. ¶ Et duas ēt deſcriptiōes gn̄aliſſimi aſſignat. pª eſt. gn̄aliſſimū eſt illud qd̄ cū ſit gen⁹ nō pōt eſſe ſpēs. 2ª eſt gn̄aliſſimū eſt illud qd̄ non h̄z ſuprauenicns gen⁹. ¶ Et alias duas ēt deſcriptiones ſubalterni ponit. pª eſt. genus ſubalternū eſt qd̄ cū ſit genus pōt eē ſpēs. 2ª eſt. ſubalternū eſt qd̄ h̄z ſuperueniens genus.

¶ De ſpecie.

3ª par. 8. ca. Diffō ſpēi.

Species eſt termin⁹ vniuocus nō ſupremus p̄dicabil' in qd de plib⁹:vt ly hō p̄dicat̄ de ſorte ⁊ platone:i eo qd̄ qd:q2 ad iterrogationē factā qd

Diuiſio ſpēi. eſt ſortes vel plato:rn̄det̄ ꝙ eſt hō. Spēs diuidit̄:q2 q̄dā eſt ſpāliſſima: ⁊ q̄dā ſubalterna. Spēs ſubalterna eſt termin⁹ q cū ſit ſpēs pōt eē gen⁹:vt aial. Spēs ſpāliſſima eſt termin⁹ q cū ſit ſpēs nō pōt eſſe genus:vt hō:vel aliter.

Diffō ſpēi ſpāliſſime. Spēs ſpāliſſima eſt terminus vniuocus p̄dicabilis i qd de plib⁹ drn̄tib⁹ nuō ſolū: ⁊ notāter dr̄ ſolū:q2 ly aial:nō eſt ſpēs ſpāliſſima: ⁊ tn̄ eſt termin⁹ vniuoc⁹ p̄dicabil' in qd de plib⁹ drn̄tib⁹ numero:q2 de ſorte ⁊ platone:ſed nō ſolū de differētibus numero:q2 etiā de differentibus ſpecie:vt de homine ⁊ leone.

Mēghus. Notādū pᵐ. I Spēs multipliciter dicit̄.

Aduerte circa diffinitū ꝙ ſpēs dr̄ duobus modis ſm Porphy. in ca° de ſpē. ¶ Prio mō: ſpēs dr̄ forma ſeu pulchritudo rei. ⁊ iſto mō dr̄ ꝙ ſpēs Priami digna eſt imperio. ¶ 2° accipit̄ ſpēs pro eo qd̄ ponit̄ ſub aſſignato gn̄e:⁊ ſic accipit̄ in ꝓpoſito cū de ea fit ſermo apud logicos ⁊ ph̄os. ¶ 3° ēt mō ſolet accipi a grāmaticis pro drīa impōnis nois ad ſignificādū ſm qd̄ dr̄ vox p̄mitiua eſt iſta que fuit p̄ ipoſita ad ſignificādū: deriuatiua ꝯ̄o ſc̄dario ⁊ mediāte alia.

Notādū 2ᵐ. Tres particule diffōis ſpēi. ¶ Aduerte circa pᵐ diffōnē ſpēi ꝙ tres particule ponunt̄ in ea. ¶ pª ē. terminus vniuoc⁹:q̄ eſt loco gn̄is ꝑ quā ꝯuenit cū alijs vlib⁹. ¶ 2ª. nō ſupmus:ꝑ quā differt a gn̄aliſſimo qd̄ dr̄ ſupmus:ꝯuenit tn̄ cū alijs vlib⁹ q̄ nō ſunt gn̄a gn̄aliſſima. ¶ 3ª p̄dicabilis in qd de plib⁹ differētib⁹ nuō:ꝑ quā differt a drīa ꝓpo ⁊ accn̄te. Nec ly drn̄tibus nuō. eſt 4ª particula:q2 nō facit ipſuz diffinitū differre ab aliquo a quo nō differat ꝑ pticulas p̄cedētes:ſz ponit̄ ad declarādū 3ᵃᵐ particulā ⁊ ad exp̄mēdū magis nām diffiniti. Nā poſſet eſſe dubiū de qb⁹ p̄dicat̄ ſpēs:q̄uis ſcires ꝙ ſpēs eſt termin⁹ vniuocus nō ſupmus p̄dicabilis in qd de pluribus:vt g̃ 3ª pticula optime declaret̄ addit de plib⁹ differentib⁹ nuō: ⁊ h̄ eſt tn̄ vna pticula ⁊ nō due:⁊ ſic tn̄ tres

Notādū 3ᵐ. particule ſunt in hac diffōne ⁊ nō q̄tuor. ¶ Aduerte circa vltimā diffōnē ſpēi ſpāliſſime ꝙ ly ſolū declarat illā pticulā nuō:iſto mō itelligēdo. Spēs eſt q̄ p̄dicat̄ de pluribus drn̄tib⁹ ſolū nuō:⁊ tūc diffō nō cōpetit gn̄i ſbōꝺ:gen⁹ eſt qd̄ p̄dicat̄ de plib⁹ drn̄tib⁹ ſolū nuō:q2 2ª exponēs eſt falſa. ſ. ⁊ gen⁹ nō p̄dicat̄ de plib⁹ drn̄tib⁹ nō nuō:q2 genus p̄dicat̄ de plib⁹ drn̄tib⁹ ſpē:ſz drīa ſpē ſunt drīa nō nuō. g̃ p̄dicat̄ de plib⁹ drn̄tib⁹ nō nuō. ¶ Et ſi dicas iſta eſt falſa:drīa ſpē ſunt drīa nō nuō:q2 iſta eſt ꝟa:drīa ſpē ſunt drīa nuō. Dr̄ ꝙ iſta ſunt ſil' vera:drīa ſpē ſunt drīa nuō:⁊ drīa ſpē ſunt drīa non nuō:q̄uis iſta ſit falſa:drīa ſpē nō ſunt drīa nuō. gen⁹ g̃ p̄dicat̄ de plib⁹ drn̄tib⁹ nuō:⁊ ēt p̄dicat̄ de plib⁹ drn̄tib⁹ nō nuō:q̄uis iſta ſit falſa:gen⁹ nō p̄dicat̄ de pluribus drn̄tib⁹ nō nuō. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ Notā 4ᵐ.
Porphyrius in cap. de ſpē ponit tres diffōnes ſpeciei. ¶ pª fuit. Spēs eſt q̄ ponit̄ ſub aſſignato gn̄e. ¶ 2ª ſpēs eſt de q̄ genus p̄dicat̄ in qd. ¶ 3ª ſpēs eſt que p̄dicat̄ de plib⁹ drn̄tib⁹ nuō. pᵉ due diffōnes cōpetunt cuilz ſpēi:⁊ opꝫ ſupplere hāc particulā imediate in vtraqz. 3ª diffō cōpetit ſoli ſpēi ſpāliſſime:⁊ oꝫ addere hāc pticulā ſoluz in fine. ¶ De ſpē ſpāliſſima. Duas alias diffōnes poſuit Porphy. ¶ pª eſt. Spēs ſpāliſſima eſt illa vltra quā nō eſt alia inferior ſpēs. ¶ 2ª fuit. Species ſpāliſſima eſt illa que ſic eſt ſpēs ꝙ nō poteſt eſſe genus.

Circa illā diffōnē ſpēi. ſ. ſpēs ſpāliſſima eſt q̄ p̄dicat̄ in qd de plibus drn̄tibus nuō ſolū. Notandū ꝙ illa nō h̄z intelligi vt verba iacēt:q2 tūc cōpeteret generi:naz ly aial p̄dicat̄ de ſor. ⁊ platone que drn̄t nuō ſolū:ſed ſic intelligat̄:ſpēs ſpāliſſima eſt illa que p̄dicatur in qd de plibus ſolū drn̄tibus numero ſolū:que diffō cū ſit excluſiua tertij ordinis ſic exponit̄:ſpēs ſpāliſſima p̄dicat̄ de plibus drn̄tibus numero ſolū:⁊ illa nō p̄dicat̄ de plibus nō drn̄tibus nuō ſolū. Ita vt negatio 2ª cadat ſupra illō ſupra qd̄ cadit ly ſolū pᵐ. Iſta aūt 2ª exponēs nō cōpetit gn̄i. falſuz eniz eſt illud ꝙ ly aial gr̄a exēpli nō p̄dicet̄ de plibus nō drn̄tibus nuō ſolū:q2 ſua ꝯ̄dictoria eſt vera. ſ. ly aial p̄dicat̄ de plibus non drn̄tibus nuō ſolū:q2 de hoīe ⁊ aſino q nō drn̄t nuō ſolū:ſed etiā ſpecie p̄dicat̄ ly aial. ¶ Notāter addit̄ vltimo ly ſolū:q2 tunc cōpeteret generi abſqz illo:nā ly aial non p̄dicat̄ de pluribus nō drn̄tibus nuō:q2 oīa que drn̄t ſpecie:ēt differūt nuō:⁊ iō quū genus p̄dicet̄ de his:p̄dicat̄ etiā de his que drn̄t nuō. ¶ Et ſi arguas ꝓbādo ꝙ illa diffō ſic itellecta Inſtantia.
etiā cōpetat generi:ſic arguēdo:ly aial p̄dicat̄ de his demōſtrādo ſor. ⁊ platonē:⁊ hec ſunt plura ſolū drīa numero ſolū. g̃ ⁊c̄. ¶ Reſpōdeas negando ꝯ̄ńtiā:ſic ponēdo ꝙ. a. ſit illa ꝓpō:hō eſt aſinus:nō valet hoc argūᵐ. a. ſignificat ſic demōſtrādo hoīez eſſe:⁊ hoc ſic eſt p̄ciſe ſicut eſt:g̃. a. ꝓpō ſignificat p̄ciſe ſicut eſt. notuz enim eſt ꝙ añs eſt verum:⁊ ꝯ̄ńs falſuz. Siīli mō dicas de pª ꝯ̄ńtia:vnde illa diffō nō dꝫ ꝓbari cōpetere alicui mō p̄dicto:ſed dꝫ exponi mō excluſiue:cū ſit excluſiua tertij ordinis:⁊ ſm exponētes inferas. ¶ Alij diffiniunt alr̄ ⁊ dicunt ꝙ ſpēs ſpāliſſima Solutio.
eſt illa q̄ imediate p̄dicat̄ de plibus in qd drn̄tibus nuō ſolū. Prima diffō rōne illius pticule imediate:nō cōpetit generi:q2 lz genus p̄dicet̄ de plibus drn̄tib⁹ numero: nō tn̄ imediate:q2 inter genus ⁊ indiuiduū mediat ſpēs: vt patet intelligenti. Iſta 2ª diffinitio bona eſt in ſcīalia eſt logicalis ⁊ recte ſatiſfaciens ⁊c̄.

¶ De differentia.

4ª pa. 8. ca. Diffinitio differētie.

Differentia eſt terminus vniuocus predicabilis de pluribus in q̄le eēntiale: vt rationale quod predicatur de ſorte ⁊ platone in eo quod quale:q2 ad interrogationē factam per qualis eſt ſortes:reſpōdetur ꝙ eſt rationalis.

¶ Aduerte

Mēghus. Notādū p^m. K Dĩa multiplr accipit. **Aduerte** ꝙ dĩa tribus modis dĩ ſm Porphyriū in ca° de dĩa.ſ.cōiter: ꝓprie: ⁊ magis ꝓprie. Dĩa cōiter dicta eſt illa ꝑ quā aliqd differt ab alio alteritate q̄dā.i.diuerſitate q̄dā q̄cūqȝ ſit. Dĩa ꝓpe dcā eſt illa q̄ alteꝝ differt ab alio inſeparabili accidēte. Dĩa magꝭ ꝓpe dcā eſt q̄ alteꝝ differt ab altero ſpecifica dĩa: vt rōnale eſt hoīs dĩa: ⁊ de hac vltima eſt ſmo in ꝓpoſito. ¶ Porphyri⁹ ēt ponit duas alias diuiſiōes dĩaꝝ. Pⁱma eſt dĩaꝝ alia fac alteratū: alia facit aliud. Faciēs aliud vocaṫ dĩa ſpecifica. Faciēs alteratū diuidiṫ: q: vl' facit alteratū ꝑ accñs ſeꝑabile: vel ꝑ accñs iſeꝑabile. 2ª diuiſio.dĩaꝝ: alia ſeꝑabilis: alia iſeꝑabilis. Inſeꝑabiliū dĩaꝝ alie ꝑ ſe: vt dĩe ſpecifice: alie per accñs: vt accidētia iſeꝑabilia.

Notādū 2^m. L ¶ Aduerte 2° circa diffōnē ꝙ tres particule ponunṫ q̄ ex dictis patent: iō dimitto eas declarare.

Notādū 3^m. ¶ Aduerte 3° ꝙ Porphyrius in cap° de dĩa poſuit qnqȝ deſcriptiones. ¶ pª eſt: dĩa eſt q̄ ſpecies abūdat a gñe. ¶ 2ª dĩa eſt: q̄ ꝑdicaṫ de plribus differentibus ſpecie in eo qḋ q̄le eēntiale. ¶ 3ª dĩa eſt: qḋ eſt aptū natū diuidere ea q̄ ſunt ſub eodē gñe. ¶ 4ª eſt: dĩa eſt qua dĩnt a ſe ſingula. ¶ 5ª eſt. dĩa eſt q̄ diuidit ea q̄ ſunt ſolū ſub eodē genere ⁊ ꝯducit genus ad eē ſpecificū: ⁊ eſt pars rei: ⁊ q:

Cap. 4. vnius rei eſt tm̄ vna diffinitio: ꝑ elenchoꝝ. ideo nō ſunt tot diffōnes dĩe vno mō ꝯſiderate: ſed ſm diuerſas cōſiderationes: vt hȝ videri in libro ꝑdicabiliū. pª eni daṫ de dĩa: vt eſt cōſtitutiua. 2ª datur de differētia itermedia: vt eſt vl'e: ⁊ ſi remoueaṫ differētib⁹ ſpecie eſt ꝓpria diffō dĩe inquātū agiṫ de illa hic ⁊ ibi. 3ª daṫ de differētia: vt eſt diuiſiua generis in ſpecies. 4ª vt differre facit ſpēs. 5ª vt diuidit genus ⁊ cōſtituit ſpeciem.

Manfre. Notādū p^m. M **Circa** diffōnē dĩe aduerte ꝙ lȝ illa ꝑdiceṫ in quale: nō tn̄ eſt qḋdā quale: ſed qḋdā quid cuius eſt dĩa: cū pars ſit eſſentie illius. Aliud eniȝ eſt ꝑdicari in qd: ⁊ eſſe qd: ſimil'r aliud eſt ꝑdicari in quale: ⁊ eſſe q̄le. Predicari eniȝ in qd eſt ꝑdicari per moduȝ ſubſtrati ⁊ ſubiecti: ⁊ nō denoīantis: aut iherētis. Eſſe aūt quid eſt eſſe eēntiā: aut partē: aut ſubſtratū ⁊c̄. predicari aūt in q̄le eſt predicari per modū denoīantis: ⁊ inherētis: nō aūt denoīati ⁊ ſubiecti. eſſe aūt quale eſt eſſe ipſuȝ inherens: ad ꝓpoſitū n̄rm: cum differētia diffiniaṫ lȝ ſit qd: habet tamē modum denominātis ⁊ inherētis: ⁊ ideo ꝑdicatur in quale eſſentiale: ⁊ cū albedo lȝ ſit quale vel q̄litas: predicaṫ tn̄ in qd pro ſuis indiuiduis: vt patet. Iſta omnia habent videri in libro predicabiliū Porphyrii.

¶ De proprio.

5° po.8.capi. Diffō ꝓprij. Propriū eſt terminus vniuocus ꝑdicabilis de plib⁹: in eo qḋ q̄le accidētale ꝯuertibilr: vt riſibile qḋ ꝑdicaṫ de ſorte ⁊ platone: in eo qḋ q̄le: q: ad iterrogationē factaȝ ꝑ q̄lis eſt ſoꝛ. vl' plato: cōuenienter reſpōdeṫ ꝙ riſibilis: ⁊ tota rō quare ſic ꝑdicaṫ de illis: q: eſt ꝓpria paſſio illius termini hō: cum quo conuertitur.

Mēghus. Notādū p^m. N Propriū multipr ſumit. **Aduerte** circa diffinitum ꝙ ꝓpriuȝ 4r ſumiṫ ſm Porphyr. in cap° de ꝓprio. Uno° ꝙ ſoli ꝯuenit ⁊ nō oī: vt eē medicū eſt ꝓpriū hoī. ¶ 2° mō ꝯuenit oī: ſȝ nō ſoli: vt eē bipedē eſt ꝓpriū hoīs. ¶ 3° mō cōuenit oī ⁊ ſoli: ſȝ nō ſp: vt caneſcere eſt ꝓpriū hoīs. ¶ 4° mō qḋ ꝯuenit oī ſoli ⁊ ſp: vt riſibile eſt ꝓpriū hoīs: ⁊ de

Notādū 2^m. h eſt ſermo in ꝓpoſito. ¶ Aduerte 2° circa diffōnē ꝙ q̄tuor ꝑticule ponunṫ in ea q̄ de ſe note ſunt: iō ex te ꝯſidera eas.

Notādū 3^m. ¶ Aduerte 3° ꝙ Porphy. in ca° de ꝓpo ſic diffinit ꝓpriū. Propriū eſt illud qḋ accidit oī ⁊ ſoli ⁊ ſemꝑ: ⁊ ꝑ h ꝙ dic̄ accidit: daṫ itelligi ꝙ ſit ꝑdicatuȝ accñtale qḋ ꝑdicaṫ in q̄le: ⁊ per h qḋ dicit oī ſoli ⁊ ſp: daṫ intelligi qḋ ꝑdicaṫ cōuertibilr: ⁊ ſic idē ac ſi diceret ꝓpriū eſt ꝑdicatum accidētale qḋ predicaṫ in quale cōuertibiliter.

¶ De accidente.

6° po.8.capi. Diffō accñtis. Accidens eſt terminus vniuocus ꝑdicabilis de plib⁹ in eo qḋ q̄le accñtale nō ꝯuertibilr: ſic ly albū: qḋ ꝑdicaṫ de hoīe: in eo qḋ quale accñtale: q: ad interrogationem factā per qualis eſt hō vel aſinus: pōt cōueniēter reſponderi ꝙ eſt albus: ⁊ hoc non cōuertibiliter: q: nō conuertitur ly album cum aliquo illoꝛum.

Mēghus. Notādū p^m. Accñs multipr ſumitur. In tex. cō. 4. **Aduerte** circa diffi^m ꝙ ly accñs 2r ſumiṫ. Uno° vt eſt nomē pᵉ impōnis. Alio° vt eſt nomen 2ᵉ impōnis. Si accipiaṫ ꝑmo mō adhuc 2r: vt dicit 6° metaphy. q: vno° dĩ illud qḋ eſt ꝯtingēs in paucioꝛib⁹. Alio° illud qḋ eſt adueniēs enti in actu poſt eius eſſe cōpletū: ⁊ h mō loquitur metaphy. cū diuidit ens in ſubaȝ ⁊ accñs: ⁊ illud ſic ſumptū eſt equocū ad noue ꝑdicamēta accidētiū. Si ſ'o accipiaṫ 2^m adhuc 4r ſumiṫ. Uno mō vt ſignificat idē qḋ extraneuȝ ꝓut ſumiṫ in elenchis de fallacia accñtis. Alio° ſigt idem qḋ intētio 2ª.ſ. qḋdā qḋ cauſaṫ ex ſola ꝯſideratione itellectus. ⁊ illo mō oīa qnqȝ vlia ſunt accñtia. Alio° ſigt idē qḋ ꝑdicatū nō eſſentiale: ⁊ ſic diuidiṫ ꝯ predicatū eēntiale: ⁊ ſic eſt cōe duobus vl'timis vl'ibus: ⁊ poniṫ in diffōne ꝓprij a Porphy. 4° mō dĩ idē qḋ ꝑdicatū nō eſſentiale nec ꝑ ſe ſiue nō ꝯuertibiliter. Et ſic eſt 5^m vl'e: de quo eſt ſermo in ꝓpoſito.

Notādū 2^m. ¶ Aduerte circa diffōnē ꝙ q̄tuor particule ponunṫ in ea que clare ſunt: iō vide ex te.

Notādū 3^m. ¶ Aduerte vlterius ꝙ Porphy. in caplo de accñte ponit tres diffōnes accñtis. ¶ pª fuit. Accñs eſt qḋ adeſt ⁊ abeſt ꝑter ſubti corruptionē: poſtq̄ȝ diffōnē poſuit diuiſionē vnā accñtis: qḋ accidētiū qḋdaȝ eſt ſeꝑabile: vt moueri ⁊ geſcere: ⁊ qḋdā inſeparabile: vt nigredo coruo ⁊ ethiopi: ⁊ albedo niui. Et diffinitio data cōpetit cuilibet accñti: q: inſeꝑabile accñs adhuc poteſt abeſſe ſm intellm. ¶ 2ª diffinitio fuit. Accñs eſt qḋ cōtingit ineſſe ⁊ nō ineſſe. ¶ 3ª diffō fuit. Accñs eſt qḋ nec eſt genus/nec ſpēs/nec dĩa nec ꝓpriuȝ. ſemꝑ aūt eſt in ſubto ſubſiſtēs. In pª diffōne ꝑ hoc qḋ dicit abeſt datur itelligi ꝙ eſt ꝑdicatū accidētale: ⁊ ꝑ ly abeſt ꝑter ſubiecti corruptionē datur itelligi dĩa.ſ. ſub cuius oppoſito pōt ſubm itelligi ſine repugnātia itellectuū. Uel ſic. accñs ē ꝑdicatū nō eēntiale: ſub cuius oppoſito pōt ſubm itelligi ſine repugnātia itellectuū. Uel ſic. accñs eſt ꝑdicatuȝ ineſſentiale: ſub cuius oppoſito poteſt ſubm itelligi. Uel ſic. accñs eſt qḋ ꝑdicaṫ accidētalr nō cōuertibiliter.

Riſius. Cōtra diffōnē ꝑdicabilis ꝓpe ſumpti arguit pmo. **Contra** illa que dicunṫ in h ca. argr̄. Et ꝑ ꝯ diffōnē ꝑdicabilis ꝓpe ſūpti ſic. ly albū in voce eſt ꝑdicabile ꝓprie: ⁊ tn̄ nō eſt vniuocū. igiṫ diffō mala: ꝯñtia cū maiori. ⁊ minoꝛ ꝓbaṫ: q: ly albū: aut eſt cōplexū aut incōplexū. ſi pm̄ nō eſt terminus vniuocus: vt pȝ. ſi 2^m. Iteꝝ nō eſt vniuocū: q: tunc eſſet vnū ſimplex ſuboꝛ^m pluribus ꝯceptibus: puta huic oꝛoni hñs albedinē loquēdo de albedine ſufficiēte denoīare.

Cōtra diffōnē gñis ar. 2°. ¶ 2° arguiṫ ꝯ diffōnē generis ſic. ly coloratū eſt genus: ⁊ tn̄ nō predicatur in qd: ſed in q̄le. vt q̄le eſt corpus: eſt colora^m. igiṫ diffō mala.

Cōtra diffōnē ſpēi ar. 3°. ¶ 3° argr̄ ꝯ diffōnē ſpēi ſic. ly albū eſt ſpēs colorati: vt pȝ. ⁊ tn̄ nō ꝑdicaṫ in qd: ſed in q̄le: vt pȝ. igiṫ diffō mala.

Cōtra diffōnē ſpēi ſpāliſſime argr̄ 4°. ¶ 4° arguiṫ ꝯ diffōnē ſpāliſſime ſic. ly aial.

predicaẗ in qd de pluribus differẽtibus numero ſolũ:⁊
tñ nõ eſt ſpẽs ſpãliſſima.igiẗ diffõ mala.tʒ ↄñia cũ mi-
nori.⁊ maior ꝓbaẗ:qꝛ ly aĩal ꝑdicaẗ de ſoꝛ.⁊ pla.q diffe-
runt nuõ ſolũ:ſeu ſolũ nuõ:qꝛ dĩnt ſolũ dĩa nuãli.vt pʒ.
Cõtra diffõ-nẽ dĩe aẗ.5°. ❡ 5° arguiẗ ↄ diffõnẽ dĩe ſic.aliq̃ eſt dĩa q̃ non ꝑdicaẗ
in q̃le eſſentiale.igiẗ diffõ mala.tʒ ↄñia.⁊ añs ꝓbaẗ. Nã
dĩa albedinis nõ predicaẗ in quale ẽentiale:qð ꝓbo ſic.
nihil qð caret partibus ẽentialibus hʒ dĩaʒ ꝑdicabileʒ
in q̃le ẽentiale:ſʒ albedo caret illis.igiẗ nõ hʒ dĩas pre-
dicabilẽ in quale ẽentiale.tʒ ↄñia cũ minoꝛ:qꝛ albedo
nõ cõponiẗ ex mã ⁊ forma:q̃ ſunt partes ẽentiales.⁊ ma-
O ioꝛ ꝓbaẗ:qꝛ ꝑdicari in quale ẽentiale ẽẽ cõnotare par-
Cõtra diffõ-nẽ ꝓprij aẗ.6° tẽ eſſentialẽ.❡ 6° arguiẗ ↄ diffõneʒ ꝓprij ſic.riſibilitas
eſt ꝓpriũ.vt pʒ.⁊ tñ nõ ꝑdicaẗ in q̃le.vt pʒ.qꝛ nõ dicimꝰ
Cõtra diffõ-nẽ accidẽtis arguiẗ 7°. qualis eſt ſoꝛ.eſt riſibilitas.igiẗ diffõ mala. ❡ 7° arguiẗ
ↄ diffõnẽ accñtis ſic.albedo eſt accidẽs:qꝛ adeſt ⁊ abeſt
ꝑter ſubiecti corruptionẽ:⁊ tñ nõ ꝑdicaẗ in q̃le:vt patet.
ſed in qd de tua ⁊ de mea albedine.igiẗ diffinitio mala.
Ultimo argũ. ❡ Ultimo arguiẗ ↄ diffõnẽ dĩe ꝓprij ⁊ accidẽtis ſiml̃.
Et arguiẗ ſic.nullũ iſtoꝝ eſt ꝑdicabile.igiẗ diffõnes ma-
le.tʒ ↄñia.⁊ añs ꝓbaẗ.⁊ capio iſta tria.ſ.albũ/riſibile/⁊
rõnale.Et quero vel iſta ſunt adiectiua vel ſubſtãtiua.ſi
adiectiua.igiẗ nõ ſunt ꝑdicabilia:qꝛ adiectiua nõ pñt ẽẽ
ꝑdicata:vt pʒ ſupra.ſi dĩ ꝙ ſubſtãtiua. Jteꝝ nõ ſunt ꝑdi-
cabilia:qꝛ ſunt cõplexa:ex quo ſubordinanẗ complexis.
❡ Et cõfirmaẗ.ꝙ nõ poſſint eſſe ſubſtãtiua.nã ly rõna-
le dum eſt dĩa nõ eſt ſubſtãtiuũ.igitur ⁊c̃.tʒ ↄñia.⁊ añs
ꝓbaẗ.nã in iſta diffõne.homo eſt aĩal rõnale.ly rõnale
eſt dĩa ⁊ teneẗ adiectiue:vt pʒ.qꝛ ſi teneret ſubſtãtiue:
tunc teneret appoſitiue ⁊ eſſet ſenſus.hõ eſt aĩal rõnale:
ideſt hõ eſt aĩal ens hñs rationẽ:qð eſt falſuʒ.❡ Pro ſo-
lutione argumẽtoꝝ:quoꝝ aliq̃ mihi ſunt difficillima ſũt
Notãdũ pᵐ. ponẽda ſex notabilia.❡ Primũ.aliquẽ terminũ ẽẽ cõ-
P plexũ eſt dupl̃r.ſ.grãmatical̃r ⁊ logical̃r:vt pʒ ſupra.in
de ꝓpõne cathegorica.Exẽplũ ſecũdi.ly econuerſo. Exẽ-
Notãdũ 2ᵐ. plũ ꝑmi.ly homo albus.❡ Scðo notãduʒ ꝙ aliqñ ter-
minũ eſſe ꝑdicabilẽ ꝓprie eſt dupl̃r.ſ.vel qꝛ põt eſſe to-
tale predicatũ.vt ly hõ/⁊ ly aĩal/⁊ ly albedo.Uel qꝛ põt
eſſe pars ꝑdicati aliqd ſignificãdo:ſicut ly albus/⁊ ly riſi-
Notãdũ 3ᵐ. bilis adiectiue.❡ Tertio notãduʒ ꝙ iſti duo termini.ſ.
genus ⁊ ſpẽs ſemꝑ ſunt ſecũde intẽtionis limitãtes ſubm
ad ſtãdũ mãliter:vt ſi dicã/albedo eſt ſpẽs/aut color eſt
Notãdũ 4ᵐ. genus.❡ Quarto notãdũ ꝙ iſte terminus dĩa capiẗ 2ᶦ.
Q Uno° logicaliter.⁊ ſic eſt terminus ſcðe ⁊ deſcribiẗ ſicut
deſcribiẗ a magiſtro.ſ.dĩa eſt terminus vniuocus ⁊c̃.Et
ſic ly dĩa/limitat ad ſtãdũ mãliter:vt ſi dicã.rõnale eſt
dĩa:ſenſus eſt:ꝙ ly rõnale/eſt dĩa. Alio° capiẗ ly differẽ-
tia realiter.Et tunc eſt terminus ꝑme:⁊ nõ limitat ſubm
ad ſtandũ mãliter ⁊ deſcribiẗ ſic.dĩa eſt illud per quod
vna res differt ab alia:⁊ ſic dicimus ꝙ differẽtie per q̃s
tu differs a coruo ſunt multe:qꝛ tu differs per tuã aĩam
intellectiuã a coruo/per tuũ corpus/per tuã manũ ꝑ tua
accidẽtia:puta per tuaʒ albedinem/vel grãmaticã.⁊ ſic
cõcediẗ iſta.ꝙ albedo eſt dĩa/vbi ly albedo/⁊ ly anima
ſtant ꝑſonaliter.Simili mõ diſtinguiẗ.de ly accidens:ꝙ
R accipiẗ dupl̃r.Uno mõ logicaliter.⁊ ſic eſt terminus ſe-
cunde limitans ſubm ad ſtandũ mãliter.Et tunc deſcri-
bitur.vt dicit magiſter in textu. Alio mõ realiter:⁊ tunc
eſt terminus ꝑme.Et deſcribiẗ ſic.accidẽs eſt ois forma
que põt adeſſe alicui ſubiecto.Cum quo non facit per ſe
vnũ.Et nõ implicat ↄdictionẽ ipſam ſeparari ab illo.Et
eius oppoᵐ ineſſe:⁊ ſic loquẽdo dicimus ꝙ nigredo cor-
ui eſt accidens:qꝛ adeſt coruo:⁊ cũ illo nõ facit vnũ:quia
ex nigredine ⁊ coruo nõ fit vnũ. Nam ex ſubã ⁊ accidẽ-
Cap. de ſubã. te nõ fit vnũ.vt patet ab Ariſto.in ꝑdicamẽtis dicẽte ꝙ

partes ſubſtãtie ſunt ſubſtãtie.Et vltra hoc nõ implicat
ↄdictioneʒ nigredinẽ ſeparari a coruo ⁊ ineſſe ſibi albe-
dinẽ.vt pʒ:⁊ eodẽ modo diſtinguiẗ de ꝓprio.❡ Quinto Notãdũ 5ᵐ.
notãdũ ꝙ aliquẽ terminũ predicari in qd de alio eſt 2ᶦ. S
Uno° proprie. Alio° improprie. Jlle ꝓprie predicaẗ in
qd qui vere ⁊ affirmatiue ꝑdicaẗ de alio.⁊ vltra hoc nõ
cõnotat aliqd qð ſit pars eſſentialis:aut extraneũ illi pro
quo ſupponit ille terminus de quo ꝑdicaẗ:ſed importat
ꝑmo totũ:⁊ ſic dicimus ꝙ ly hõ:⁊ ly aĩal.predicaẗ in qd
de ſorte:⁊ ly color:de ly albedo:vt pʒ.ſed nõ dicimus ꝙ
rõnale ꝑdicaẗ de ſoꝛ.in qd:nec etiã ly albus:qꝛ pᵐ cõno-
tat partẽ ẽentialẽ ſoꝛ.⁊ 2ᵐ albedinẽ ſoꝛ. Jlle aũt terminꝰ
ꝑdicaẗ in qd improprie:q vere ꝑdicaẗ de alio ⁊ affirma-
tiue:⁊ cõnotat aliqd qð eſt pars ẽentialis:aut extrinſecũ
illi pro quo ſupponit ille terminus de quo ꝑdicaẗ:ſed cũ
illud ↄnotatũ nõ eſt extrinſecuʒ illi cõnotato per ſubm:
ſed idẽ cũ illo:⁊ ſic dicimus ꝙ ly coloratũ ꝑdicaẗ in quid.
de ly albũ:cõnotãdo colorẽ qui eſt extrinſecus rei:pro q̃
ſtat ly albũ:nõ tñ eſt extrinſecus albedini que cõnotaẗ
per ly albũ.❡ Ultimo notãduʒ ꝙ aliquẽ terminuʒ eſſe Notãdũ 6ᵐ.
genꝰ:aut ſpẽm eſt dupl̃r.ſ.ꝓprie vel improprie. Jlle ter- T
minus eſt ꝓprie genus:aut ſpẽs qui ꝓprie ꝑdicaẗ in qd:
ſicut ly hõ/⁊ ly aĩal/⁊ ly albedo/⁊ ly color. Jlle aũt termi-
nus eſt improprie genus aut ſpẽs qui improprie ꝑdicatur
in qd:vt ly albũ:⁊ ly coloratũ.❡ Jſtis ſtantibus rñꝰ ad
argᵃ.❡ Ad pᵐ dicit.P.M.ꝙ ly album in voce eſt in- Ad pᵐ dĩ.
cõplexũ ⁊ negaẗ ꝙ ſit equocũ:⁊ cũ dĩ ꝙ ſubordinaẗ plu-
ribus cõceptibus.hoc negat ⁊ dicit ꝙ ſubordinaẗ vni cõ-
ceptui:⁊ nõ oꝛoni:⁊ ſic eſt incõplexũ taʒ logical̃r q̃ʒ grã-
maticał̃r:⁊ pʒ ſolo.Sed qꝛ alij tenent:ꝙ ly albũ ſubordi-
naẗ cõplexo.❡ Rñꝰ aliter ad argᵐ.Cũ petiẗ.an ly albũ Alia rñſio.
in voce ſit incõplexũ dĩ ꝙ eſt incõplexũ grãmatical̃r:⁊
cũ dĩ ly albũ ſubordinaẗ pluribus ↄceptibus.igiẗ eſt eq-
uocũ.negaẗ ↄñia:qꝛ ſubordinaẗ illis ordine quodã:⁊ vni
in recto:alteri in obliquo:ſed ſi ſubordinareẗ eque ꝑmo
plꝛibus ↄceptibus in recto:aut pluribus in obliquo bene
eſſet equocũ.❡ Ad 2ᵐ cũ dĩ.ꝙ ly coloratũ eſt genus:di- Ad 2ᵐ.
ſtinguo:qꝛ vel loqueris de gñe ꝓprie dicto:aut improprie.
ſi pᵐ.nego añs.vt pʒ ex notabili 5°.ſi 2ᵐ:ↄcedo ꝙ ly colo-
ratũ eſt genus:⁊ cũ dĩ ꝙ ꝑdicaẗ in quale ↄcedit:ſed ma-
giſter nõ intellexit de iſto:ſed deſcripſit genꝰ ꝓprie ſũptũ:
qꝛ genus improprie ſumptũ ſimul ꝑdicaẗ in qd:⁊ in quale
reſpectu diuerſoꝝ ⁊ ꝓprie nõ dʒ dici genus:ſed potiꝰ ac-
cidẽs.❡ Ad 3ᵐ cũ dĩ ly albũ eſt ſpẽs ⁊c̃. Rñꝰ diſtinguẽ- Ad 3ᵐ
do de ſpẽ ꝑciſe ſicut de gñe i ſolone argᵗ.❡ Ad 4ᵐ dĩ ꝙ Ad 4ᵐ
illud argᵐ ↄcludit:lʒ qdã patet ꝙ nõ:⁊ dĩ ꝙ diffõ illa eſt
diminuta:⁊ in ea opʒ ponere bis ly ſolũ.vnũ ſuꝑ ly plu-
ribus dĩntibꝰ:aliud ſuꝑ ly nuõ:vt dicaẗ ſpẽs ſpãliſſima
eſt ille terminus qui ꝑdicaẗ in qd.ſolũ de plꝛibꝰ dĩntibus
ſolũ nuõ:⁊ ſic intellecta nõ cõuenit illi termino aĩal.naʒ
lʒ ille terminꝰ aĩal ꝑdiceẗ de dĩntibus:ſeu de his q̃ dĩnt
ſolũ numero:vt dicit argᵐ:nõ tñ ꝑdicaẗ ſolũ de dĩntibꝰ:
ſeu ſolũ de his que differũt ſolũ numero:ſed etiã de dif-
ferẽtibus ſpẽ.vt pʒ.❡ Ad 5ᵐ negaẗ.ꝙ aliq̃ ſit dĩa que Ad 5ᵐ
nõ ꝑdiceẗ in quale ẽentiale/loquẽdo de dĩa logical̃r:⁊
ꝓprijſſime dicta.Et ad ꝓbationẽ.negaẗ ↄñia:qꝛ arguiẗ
ab inferiori ad ſuũ ſuperius negatione poſtpoſita ſine de-
bito medio:ſed oporteret ſic arguere.dĩa albedinis nõ
ꝑdicaẗ in q̃le ⁊c̃.⁊ dĩa albedinis eſt dĩa.igiẗ ⁊c̃.⁊ tũc ne-
gaẗ minor:qꝛ albedo nõ hʒ dĩaʒ ẽentialẽ:⁊ q̃ ꝑdiceẗ in
q̃le ẽentiale.i.ↄnotet partẽ ẽentialẽ albedinis ex quo al-
bedo nõ hʒ illas.vt ꝓbat argᵐ.❡ Ad 6ᵐ rñꝰ diſtinguẽ- Ad 6ᵐ
do illã.riſibilitas eſt ꝓpriũ:qꝛ vel ly ꝓpriũ/accipiẗ rea-
liter pro termino pᵉ intẽtionis:ſic ꝙ ly riſibilitas a par-
te ſubiecti ſtet ꝑſonaliter:vel ly ꝓprium/accipiẗ logica-
liter pro

liter pro termino ſcdo:ſic φ ly riſibilitas.ſtet materialr. ſi primū:dī φ magiſter nō loqtur ō tali ,pprio ꝛ tale pro prīū eſt res que nō eſt termin⁹.ꝛ ſic nō eſt pdicabile:nec in qd:nec in qle.ſi aūt dī ſcdm: negaꝫ illa.riſibilitas eſt ,pprīū.qꝛ iſta ſignat.φ ly riſibilitas eſt ,ppriū:qđ eſt falſum:qꝛ ſm cōia dicta non pdicaꝫ in qle.ſ; bñ ly riſibile eſt ,pprium ꝛ pdicaꝫ in quale. ¶ Poſſet ēt dici aliter.ſ. φ ly riſibilitas eſt ,ppriū.ꝛ φ pdicaꝫ i qle.ſi bñ notabis notāda ſuperiora. ¶ Ad ſeptimū dicem⁹.φ iſta eſt diſtiguenda.albedo eſt accñs.qꝛ vł ly accñs:accipiꝫ realiter pro termino prime intentionis : aut logicaliter pro termino ſecūde.ſi primum:concedit̄ propoſito.qꝛ ly albedo ſtat pſonalr.ꝛ ē ſenſus φ res illa que eſt albedo eſt accidēs.i.vna forma que pōt ad eē alicui ſubiecto: cū quo nō facit p ſe vnū ꝛc̄.ꝛ hoc eſt verꝫ.ꝛ cū dī φ nō pdicatur in quale ꝯcedit̄.ꝛ dī φ nullo modo pdicatur: qꝛ res que nō ſunt termini nō predicanꝫ:nec hoc eſt cōtra magrm: qꝛ magiſter nō diffinit accñs realr:ſ; logicalr. Si aūt ly accñs : ſumaꝫ logicalr pro termīo ſcde negaꝫ iſta. albedo eſt accñs.qꝛ ly accñs:limitat ſubiectū ad ſtādū mālīter.Et eſt ſenſus φ ille termin⁹ albedo eſt accñs.i.terminus pdicabilis in qle accidētale nō ꝯuertibilr:qđ eſt falſum:qꝛ ,pprie pdicaꝫ in qd.ꝛ eſt ſpēs. ¶ Ad vltimū pōt duplr rñderi.Uno mō tenēdo illa tria pdicabilia eē ſubſtātiua.ꝛ tūc rn̄ ſicut rñſum eſt in primo argumēto.Alio mō tenēdo illa eē adiectiua:ſicut credo.ꝛ cū dī φ nō ſūt pdicabilia:qꝛ adiectiua nō pdicanꝫ dī φ nō ſunt pdicabilia capiēdo pdicabile pro eo qđ pōt eſſe totū pdicatū: tñ ſunt pdicabilia capiēdo pdicabile pro eo:qđ pōt eē pars pdicati aliqd ſignificādo: vt pꝫ in ſcdo notato. ꝛ hoc ſufficit ſm magiſtrum. ¶ Sed hic ſunt petitiones. pma. an poſito φ ly albū ſubordineꝫ complexo illud mētale cui ſubordinaꝫ ſit pdicabile cū ſit vere cōplexū. ¶ Rñ⁰.φ tenēdo φ ly albū ſit ſubſtātiuū.ꝛ ſubordineꝫ cōplexo in veritate:tñ duo predicabilia ſunt vere ꝛ logicalr incōplexa.ſ.genus ꝛ ſpēs.alia ſunt tñ vocalr ꝛ grāmaticalr incōplexa.ꝛ ſic dī.φ illud cui ſubordinaꝫ eſt pdicabile: ꝛ ly in veritate nō ſit incōplexū:ꝛ qꝛ tñ ſm inſtitutionem antiquam grāmaticoꝝ ei correſpōdet vnum incōplexū in voce.pōt dici predicabile ꝛ ſufficit:qꝛ etiam noſtri logici dū dixerūt φ omne predicabile eſt terminus ſimplex at tēdebāt magis ad vocē ꝙ̄ ad mētem . ¶ Secunda petitio.ſi gen⁹ ꝛ ſpēs ſunt termini.vt ly aial. ꝛ ly homo. quō ſunt vere iſte ,ppoſitiones.genus eſt de eſſentia ſpēi.ꝛ de qdditate ſpēi. ꝛ pars ſpēi. ꝛ gen⁹ ꝯſtituit ſpēm . ¶ Rñ⁰ φ pma ,ppoſitio ſic intelligit̄. genus pdicatur eſſentialr de ſpē.vt homo eſt aial. Et ſecūda intelligitur ſic. genus pdicaꝫ in qd de ſpē.Et tertia ſic. genus eſt pars nō ſpēi: ſ; diffōnis ſpēi.vt pꝫ dicēdo.homo eſt aial rōnale.Et ꝙ̄ta ſic intelligit̄.genus ꝛ dĩa ꝯſtituunt ſpēꝫ.i.diffōnē ſpeciei. ¶ Tertia qs iſtoꝝ terminoꝝ ſignificat plura.ſ.an ly hō.an ly aial. Rñ⁰ φ neuter:quia vterqꝫ infinita ſignificat. Naꝫ ly homo.oēs hoīes pſentes pteritos ꝛ futuros ꝛ imaginabiles ſignificat : ꝛ ita infinita ſignificat:ſilr ly aial.Unde generalr qñ ſunt duo termini cōmunes nullus ſignificat plura ꝙ̄ alter. ¶ Et ſi dī.igiꝫ vnus nō erit cōmunior ꝛ ſuperior ad aliū:qđ eſt falſum. ¶ Rñ⁰ negādo ꝯñtiā.qꝛ ad hoc φ terminus ſit ſuperior ad aliū non requiritur φ ſignificet plura: ſed φ pdicetur de eo in qd.ꝛ vltra hoc oīa que ſignificantur per aliū: ſignificenꝫ per iſtum:ꝛ nō ecōuerſo. Uerbi grā.iſte terminus animal ē cōmunior iſto termino homo:qꝛ omnia que ſignificanꝫ per ly homo:ſignificanꝫ per ly aial: ꝛ nō econuerſo. ¶ Quarta petitio.quomodo ly rōnale.logicalr loquēdo ſit differētia cū p illū terminū non differat hō ab aſino. ¶ Rñſio.φ res ad extra in veritate nō differunt p differentiam logicalē:ſed p dĩaꝫ realē: puta per ptes ſuas:aut accidētia:aut p ſeipſas.Et dato φ non eſſet ille terminus rationale adhuc differret homo ab aſino per animam intellectiuā:ſed ly rōnale.duplici de cauſa dicitur differentia.pmo:qꝛ ſignificat:ꝛ cōnotat illud per qđ res diſtinguuntur eſſentialr:puta.qꝛ cōnotat rōnē.i.animam intellectiuā p quam homo differt ſpecie ab aſino. Scđa cauſa eſt.qꝛ ly rōnale eſt mediū ꝯcludendi in ſyllogiſmo vnā negatiuā:in qua remoueꝫ vna ſpēs ab alia. Exēplū.Si formauero hūc ſyllogiſmū. Nullum rōnale eſt eiuſdem ſpeciei cū aſino.qlibet hō eſt rōnalis. igitur non eſt ꝛc̄.patet φ ly rōnale. eſt ibi medius terminus. ꝛ ideo dicitur differētia logicalis. ¶ Quinta petitio.an in omni pdicamento ſint differentie eſſentiales.i.pdicabiles in quale eēntiale: ſeu ꝯnotātes ptes eēntiales. ¶ Reſpōſio.φ in nullo predicamēto ſunt iſte tales:niſi in predicamēto ſubſtātie: qꝛ res alie a ſubſtātia nō habēt partes eſſentiales:ꝛ ita nō habēt differentias eſſentiales. Ex quo ſequiꝫ φ ſi omnis bona diffō dꝫ dari p genus ꝛ differētiā eſſentialē nullus terminus de pdicamēto accidētium eſt proprie diffinibilis: ſed ſolū ſpēs ſpāliſſime vel ſubalterne de gñe ſube ſignificātes dūmodo res compoſitas ex materia ꝛ forma ſunt diffinibiles. vt ly hō.ly animal. ꝛ ly bos ꝛc̄. ꝛ hoc eſt quod dixit.Phs 7⁰ metaphyſice:φ ſolius ſubſtātie eſt diffō ꝛ ſolius ſpeciei eſt diffinitio:non tamen dixit φ oēs ſpecies de predicamēto ſube eſſent diffinibiles:ꝛ multe ſunt que nō diffiniunꝫ : puta ille que ſignāt res carētes partib⁹ eēntialib⁹.i.mā ꝛ forā.

¶ **Sufficiētia predicabiliū habeꝫ iſto mō : qꝛ omne vle:aut eſt pdicabile eēntialiter:aut accidētaliter. Si eēntialiter:aut i qd : aut in qle. Si in quale:illud eſt differētia. Si in qd:aut de plurib⁹ differētib⁹ ſpecie: ꝛ illō eſt genus: aut de plurib⁹ differētib⁹ numero ſoluꝫ: ꝛ ſic illud eſt ſpēs. Si xo eſt pdicabile accidentaliter. Aut ergo in quale accidētale ꝯuertibiliter: ꝛ illud eſt ,ppriū: vel in quale accidentale nō cōuertibilr ꝛ illud eſt accidens.**

Aduerte φ ſufficiētia pdicabiliū nō eſt niſi ,pbatio,qđā p quā pdicabile ,pbaꝫ ſufficienter diuidi in illa qnqꝫ ꝛ nō in plā.Et hoc ,pbaꝫ reducēdo iſtā diuiſionē ad bimēbrē:qꝛ ois hōa diuiſio dꝫ eē bimēbris vł reducibilr ad bimēbrē : ꝛ φ oēs diuiſiōes bimēbres ꝙ̄s facit magiſter ſint bone.pꝫ:qꝛ ille diuiſiones ſunt bone cuius membra nō coincidūt.ꝛ nihil ſub diuiſo cōtinetur quin ſub membris diuiſiōis ꝯtineaꝫ. vt pꝫ de mēte Boetij in lib.diuiſionum:ſed hic eſt hō.ergo ꝛc̄.

Aduerte ēt circa ſufficiētiā pdicabiliū:φ eſt difficultas:vñ eſt φ a pdicari in qd ſumanꝫ duo pdicabilia:quoꝝ p᷑ᵐ eſt genus ex hoc φ pdicaꝫ de plibus differētib⁹ ſpē in qd.aliud aūt ꝛ 2ᵐ eſt ſpēs ex ħ φ pdicaꝫ de plib⁹ differētib⁹ numero ſolū mō itellecto. vñ eſt dico φ ſilr mō a pdicari in quale eſſentiale nō ſumanꝫ duo pdicabilia cū aliqua dĩa pdiceꝫ de dr̄ntibus ſpē:aliq aūt de differētib⁹ nūero ſolū:vt pꝫ. ¶ Ad qđ dicas.φ diuerſitas eſt iter vnū ꝛ aliū:pdicari.n.in qd dicit̄ eq̄uoce ō gñe ꝛ ſpē:cū gen⁹ dicat ſolū ptē eēntie: ſpēs aūt totam. Nō ſic aūt eſt de dĩa:qꝛ pdicari in qle competit vniuoce cuilibet differentie:quia quelibet differentia dicit ſolum partem eſſentie:vt patet.ꝛ ideo ꝛc̄.

¶ **Ex predictis pōt itelligi que ſit pdicatio di-**

Alia rñſio.
Ad 7ᵐ
Ad vltimū
Petitio pᵃ
Rñſio
Petitio 2ᵃ
Reſpōſio.
Petitio 3ᵃ
Obiectio
Rñſio.
Petitio 4ᵃ
Reſponſio
Petitio 5ᵃ
Reſponſio V
Corre.ᵐ A
In tex. cō. 35
Sufficiētia pdicabiliū.
7ᵐᵉ coh. 8.
Notādū
Māfre. Dubiū notā.
Solutio.

recta vel idirecta eẽtialis vel accñtalis. Predicatio directa eſt illa in qua ſupius p̃dicatur de ſuo iferiori: vt hõ eſt animal. ¶ Predicatio indirecta eſt illa in qua iferius predicat̃ de ſuo ſuperiori: vt animal eſt homo.

Mẽghus nõãdum.

Aduerte φ rõ huius eſt: qꝛ p̃dicatio directa eſt qñ ſeruat̃ vera ratio p̃dicatiõis: ⁊ vera ratio p̃dicationis eſt φ illud qḋ ſubycit̃ ſe hẽat ꝑ modũ mãe reſpectu illius qḋ p̃dicat̃: ⁊ φ illud qḋ p̃dicat̃ ſe habeat ꝑ modũ forme reſpectu illius qḋ ſubycit̃. Cũ aũt ſupius ſe hẽat ꝑ modũ forme reᵘ iferioris: ⁊ iferiꝰ ꝑ modũ mãe reſpectu ſupioris. iõ qñ ſupius p̃dicat̃ de ſuo iferiori eſt p̃dicatio directa: ecõuerſo ꝟo idirecta eſt predicatio.

¶ Predicatio eſſentialis eſt illa in qua ſupius p̃dicat̃ de iferiori vl̃ ecõuerſo: ſm φ deñ eſt: vel differẽtia de aliquo ſuo indiuiduo vel aliquo illoꝝ. Sed predicatio accidẽtalis eſt illa in qua ꝓpriũ vel accñs p̃dicat̃ de genere: ſpecie: ⁊ differẽtia: vel ſuo idiuiduo: aut ecõuerſo. Exẽplum primi: vt hõ eſt riſibilis: vel aial eſt albũ. Exẽplũ ſcõi: vt riſibile eſt hõ: album eſt aial. Et ꝯſimiliter de differẽtia ⁊ idiuiduo dicat̃: vel melius dicat̃: φ p̃dicatio eẽtialis eſt p̃dicatio terminoꝝ eiuſdem p̃dicamẽti: vt hõ eſt aial: p̃dicatio aũt accidẽtalis eſt p̃dicatio terminoꝝ diuerſoꝝ p̃dicamẽtoꝝ: vt hõ eſt albus. Terminus ſupior ad reliquũ dicit̃ eẽ ille q ꝯtinet illũ ⁊ nõ ecõuerſo: ſicut ly aial reſpectu iſtius termini hõ: qꝛ ſignificat qcqd ille ⁊ cũ hoc aliqd vltra. Terminus iferior ad reliquũ dicit̃ eẽ ille q ꝯtinet̃ ab eo: ⁊ nõ econuerſo: vt ly ſoꝛ. reſpectu iſtius termini hõ.

Vide P. 2. 4. pa. 3. ca. 4. lo. ma. pᵒ. fo. 3ᵒ. 4. pᵒ. termĩ.

Nõnᵐ pᵐ Eẽntiale mul tiplr capit.

B

Aduerte φ eẽtiale capit̃ triplr. ¶ Uno mõ illḋ di eẽtiale alicuiꝰ qḋ eſt de eẽtia eius: ⁊ ſic qḋlibet ſuperius ⁊ diffa eſt de eẽntia iferioris. ¶ Alio mõ eẽtiale dĩ qḋ eſt fluens ab eẽntia: ⁊ ſic ꝓpria paſſio dĩ eẽtialis ſubiecto. ¶ Tertio mõ dĩ aliqd eẽtiale alicui: qꝛ ponit̃ in diffõne eius: ⁊ tñ nõ eſt de eẽntia eiꝰ: ⁊ ſic ſubã poſita in diffõne accidẽtis dĩ eẽtialis accidẽti: ⁊ h̾ magis ꝓprie appellat̃ eẽ de itrinſeca rõne eius ꝙ̃ de eẽntia: ſicut ſubm reſpectu ꝓprie paſſionis. ¶ Ad ꝓpoſitũ p̃dicatio eẽtialis eſt qñ eẽtiale pᵒᵒ p̃dicat̃ de re vel ecõtra: ⁊ nõ alijs modis. ¶ Aduerte ſcḋo φ accñtale dicit̃ dupl'r. vno mõ vt diſtinguit̃ ꝯ p ſe. alio mõ vt diſtinguit̃ ꝯtra eẽtiale. Si accipiat̃ pᵒᵒ falſũ eſt dicere φ riſibile ſit p̃dim accidẽtale hoĩs: imo eſt ꝑ ſe in ſcḋo mõ dicendi ꝑ ſe. Si ꝟo accipit̃ ſcḋo mõ: veꝝ eſt dicere φ riſibile ſit p̃dicatũ accidẽtale hoĩs: qꝛ nõ eſt eẽtiale homini. ¶ Ad ꝓpoſitũ p̃dicatio eẽtialis diſtinguit̃ a p̃dicatiõe accidẽtali ſcḋo mõ. nõ aũt pᵒᵒ. ¶ Aduerte 3ᵒ diaꝫ iter terminũ ſupiorẽ ⁊ magis cõem. Ois terminꝰ ſupior eſt magis cõmunis ⁊ nõ ecõtra. ſi eniꝫ debet eẽ ſupior debet eẽ ſupra aliũ in recta linea p̃ntali: aliter nõ eſt ſupior. Jdeo ens nõ eſt terminus ſupior ad ſubãꝫ: ſꝫ bene terminus cõior. Sil'r ſe hꝫ iferior reſpectu minus cõis: qꝛ ois inferior eſt minus cõis ⁊ nõ eꝯ. qꝛ ſi dꝫ eẽ iferior dꝫ eẽ ifra aliũ in recta linea p̃ntali. ¶ Dubitat̃ circa dicta. Primo circa directã p̃dicationẽ: qꝛ aliqñ eſt p̃dicatio directa qñ ſuperiꝰ nõ p̃dicat̃ de iferiori: vt dicẽdo. hõ eſt riſibilis: equus eſt hinnibil'. ⁊ ita de alijs in qbꝰ p̃dicat̃ eq̃le de equali. ergo diffõ magrĩ mala. tenet ꝯñtia: qꝛ alicui cõpetit diffinitũ cui nõ cõpetit diffõ. añs aũt ẽ de mẽte Porphy. in caᵒ de ſpecie. vbi dicit. Opꝫ. n. equa de equis p̃dicare: aut maiora de minoribus. vbi oẽs expoſitores dñt φ logt̃ de p̃dicatiõe directa. ¶ Dubitat̃ ſcḋo circa p̃dicationẽ eẽtialẽ: qꝛ cũ magr̃ 2ᵒ declaret p̃dicationẽ eẽtialẽ: ⁊ aliq̈ ſit p̃dicatio eẽtialis ſm declõnẽ ſcḋam que nõ erit eẽtialis ſm p̃maꝫ declarationẽ. videt̃ φ p̃ma declãtio ſit diminuta. ꝯña nota. añs ꝓbat̃: qꝛ illa. hõ eſt aſinus eſt eẽtialis ſm declõnẽ ſcḋaꝫ: qꝛ eſt p̃dicatio terminoꝝ eiuſdẽ p̃ntĩ: ⁊ tñ nõ eſt eẽtialis ſm p̃mã declõnẽ: qꝛ nõ predicat̃ ſupius de ſuo iferiori: nec dña de aliquo illoꝝ nec eꝯ. ¶ Ad primũ dĩ φ magiſter nõ logt̃ de omni predicatiõe directa ſicut Porphy. ſed ſolũ loquit̃ de omni tali predicatiõe directa que fit ex terminis qui ſunt in recta linea predicamentali. ¶ Ad ſcḋm pꝫ ſolutio. Jdeo require tu.

1ᵐ duᵐ de p̃dicatiõe eẽntiali.

Ad pᵐ dñ.

Ad ſcḋm.

Circa diffõnem p̃dicationis eẽntialis notat Pau. in obiectionibꝰ φ ſm illaꝫ diffõnẽ: iſta ꝓpõ eſt eẽntialis. hõ nõ eſt aial: ⁊ ꝯcedit φ aliqua ꝓpõ eẽntialis eſt ipoſſi: qḋ dictũ nõ placet. videt̃. n. φ ois p̃dicatio eẽntialis faciat ꝓpõneꝫ verã: ⁊ iõ oporteбit ſm hoc addere diffinitioni vere: ita φ dicat̃: p̃dicatio eẽntialis eſt illa in qua vere p̃dicat̃ genus: aut ⁊c̃. ¶ Nota ẽt φ circa illud vltimũ. ſ. ly vel dicat̃ φ p̃dicatio eẽntialis ⁊c̃. φ illa dicta nõ vident̃ ſecura: ſequeret̃. n. φ iſta eẽt eẽntialis p̃dicatio. hõ eſt aſinꝰ: niſi forte dicat̃: φ ſic itelligant̃ illa dicta: dũmõ iter terminos eiuſdẽ p̃dicamẽti ſit aliqs ordo: aut ſm ſupius ⁊ iferiꝰ: aut dñe ⁊c̃. ſꝫ tũc h̾ dictũ coincideret cũ p̃ma diffõne ſi recte aduertatur ⁊c̃.

Manfre. Nõnᵐ p̃mũ.

Nõnᵐ 2ᵐ

¶ Caput 9ᵐ primi tractatꝰ decẽ ꝯtinẽs ptes.

pᵃ pa cap. 9.

¶ Jncipit tractatꝰ p̃dicamẽtoꝝ.

Predicamẽtũ eſt coordinatio pliuꝫ terminoꝝ ſm ſub ⁊ ſupra: ⁊ diuiditur in decem predicamenta.

D

Nõãdũ pᵐ Predicamẽtũ multiplr ſumitur. Vide Pau. 4ᵒ. pa. p ſe pbi. quarto.

Aduerte φ p̃ntũ ſm Simpliciũ i cõmẽto p̃ntoꝝ ſumit̃ 4ᵒ. ¶ Primo mõ cõiter ꝓ omni termino p̃bili: ſiue ſit cõis ſiue ſit ſinglaris. ¶ Scḋo mõ ꝓprie ꝓ terᵒ cõi de plibꝰ p̃bili. ¶ Tertio mõ magis ꝓprie pro gñaliſſimo in aliquo ordine p̃ntali. ¶ Quarto maxime ꝓprie pro ordinatiõe pliuꝫ terminoꝝ ſe hñtiũ ſm ſub ⁊ ſupra. ⁊ iſto mõ capit̃ in ꝓpoſito. ¶ Aduerte ſcḋo circa diuiſionẽ p̃dicamẽti in illa decẽ. φ huius diuiſionis ſufficiẽtia ſic põt hẽri. Quia ois ordinatio p̃ntalis aut eſt terminoꝝ ſignificãtiũ ſubam: aut terminoꝝ ſignificãtiũ accñs. Si pᵒ mõ eſt p̃ntũ ſubſtãtie. Si ſcḋo modo aut eſt terminoꝝ ſignificãtiũ reꝫ abſolute: aut reſpectiue. Si pᵒ mõ adhuc dupl'r: qꝛ vel talis res eſt rõne materie: ⁊ ſic eſt q̃ñtitas: vel ratione forme: ⁊ ſic eſt qualitas. Si ꝟo reſpectiue dupl'r. qꝛ vel itrinſece vel extrinſece. Si ꝑ itrinſecũ. ſic eſt relõ que iheret ſubẽ rõne fundamẽti qḋ eſt itrinſecũ. Si aũt iſit ꝑ extrinſecã: aut illud extrinſecũ cõparat̃ ad ſubaꝫ ſicut agẽs ad patiẽs: aut ſic mẽſura ad mẽſuratũ: aut ſic habitꝰ ad id qḋ hꝫ ipm. Si pᵒ mõ cãtur duo p̃nta. ſ. actio ⁊ paſſio. Nã motꝰ vt eſt ab agente dicit̃ actio: vt recipit in patiẽte dĩ paſſio. Si ꝟo vt mẽſura eſt dupl'r: qꝛ vel mẽſura illa ẽ tp̃s: ⁊ ſic reſultat qñ: qꝛ qñ cãtur a tp̃e in re tp̃ali. Uel eſt locus ⁊ h̾ dupl'r: qꝛ vel cõparat̃ ad ſubaꝫ abſolute: ⁊ ſic eſt vbi. nã vbi cãtur a loco in locato: aut cõparat̃ ad locatũ nõ abſolute: ſꝫ in habitudine ad ptes locati: ⁊ ſic eſt poſitio. Si ꝟo extrinſecũ ⁊ cõparat̃ ad ſubaꝫ ſicut habitꝰ ad illud qḋ hꝫ ipm ſic eſt habitus. ¶ Aduerte 3ᵒ φ p̃ntũ ſubẽ ſic deſcribit̃. Eſt ordi

Notandũ 2ᵐ Accñtale 2ᶠ

C

Nõnᵐ 3ᵐ

pᵐ duᵐ de p̃dicatiõe directa.

Nõnᵐ 2ᵐ

E

Nõãdũ 3ᵐ

Pa.le.me. p°.fol 10.fa. p°.ibi.ex predicas. natio pl'ium terminoꝝ ſigniantiū ſubaꝫ ſm ſub ⁊ ſupra. Illi terminum ſigniant ſubam p q̄s rndeť ad interrogationē factā p qd de rebus ſubſtātialibus: vt hō: animal ⁊c̄.

F

Manfre. Nota ndū p°m **Circa** diffōnem p̄nti aduerte: q̄ data illa diffōne: ſequereť q̄ ordinatio illoꝝ triū terminoꝝ: corpus aiatū: aial: hō: eēnt p̄nta cū ſit ordinatio pluriū terminoꝝ ⁊c̄. quo ꝯceſſo ſequereť q̄ plura q̄ꝫ decē eēt p̄nta: vt eſt facile deducere. ¶ Dicať ḡ q̄ ſic eſt ſupplēda diffō. in qua ponić gen⁹ gñaliſſimū ſpēs ſpāliſſima ⁊ oīa intermedia: ⁊ ſic ceſſat argu͞m: v̄tn̄ tn̄ ſint plura p̄nta q̄ꝫ decē hꝫ videri ſup p̄ntis. Scđm. n. diuerſas opiones ſunt plā

Notandū 2m aut pauciora ſaltē realia. ¶ Aduerte ēt q̄ in diffōne iſta Paulus ſequiť opionē terminiſtarū: q̄ volunt ſolū terminos: ⁊ nō res: vel itētiones eē in p̄nto. Scđm tn̄ alios: res pncipalr̄ ſunt in p̄ntis: ⁊ nō termini. Scđm alios aūt intentiones ſcđe applicabiles reb⁹ ⁊c̄. ſunt pncipales in predicamēto. Que aūt illoꝝ opionū ſit ſecurior videbiť loco allegato. vltima tn̄ apparet vtilior pro nunc.

¶ Quoꝝ primū eſt predicamētū ſubſtātie: cuius generaliſſimuꝫ eſt hic terminus: ſuba: ſub quo poniť hic terminus: corpus: ſub corpore corpus aiatū: ſub corpore aiato: aial: ſub aiali ſpēs ſpāliſſima hō vel aſinus: ⁊ ſub iſtis ſua idiuidua ſor. ⁊ pla. brunellus ⁊ fauellus.

Nota dum. **Aduerte** q̄ vnaqueqꝫ res ſufficientiſſime cognoſcitur noīe: diffinitione: ⁊ proprietate: cognoſcibili. ideo ſuba his trib⁹ declarabim⁹. ¶ Nomē autē

G declarabim⁹ ſi ethimologiā nois dabim⁹. Vn̄ ſuba analogice dcā dī a ſubſtādo vel a ſubſiſtēdo. nō. n. dī a ſubſtādo tm̄: q2 nō oīs ſuba ſubſtat. De⁹. n. eſt ſuba ⁊ nō ſubſtat accidētib⁹: nec dī a ſubſiſtēdo tm̄: q2 mā p̄ª eſt ſuba: ⁊ tn̄ nō ſubſiſtit: ſꝫ bn̄ dī a ſubſtādo vł ſubſiſtēdo: q2 oīs ſuba ſubſtat vel ſubſiſtit. Suba aūt p̄ntalis dī a ſubſtando ⁊ ſubſiſtēdo ſimul. Oīs. n. ſuba p̄ntalis ſubſtat ⁊ ſubſiſtit. ⁊ oīs ſuba ſubſtās ⁊ ſubſiſtēs eſt ſuba p̄ntalis: ⁊ ideo deus ⁊ mā p̄ª nō ſunt in p̄nto ſube. Diffōnē ſube p̄ntalis ponit Aui. 6° ſue meta. diſtinguēs de ſuba dicit: q̄ pōt 2° capi. ſ. analogice. vt eſt cōis ad oēs ſubas: ⁊ ſic tūc deſcri-

H biť. Suba eſt ens nō in ſubto exiſtens. Alio° accipiť pro p̄ntali ſuba ⁊ ſic diffiniť. Suba eſt ens hn̄s ſubalez q̄ddi tatē: cuius eē eſt in ſubto nō eē: ⁊ ſic deus ⁊ mā pma non recipiūt p̄dicationē ſube in recto. ¶ Proprietates ſube ponit. Phs in p̄nto ſube dicēs. q̄ maxime ꝓpriū ē ſube eſſe ſuſceptiuū ꝯtrioꝝ ſm ſui mutationē. Huius aūt predicamēti ⁊ alioꝝ arborē ſub ſingulis capitulis poſui vt facilius iuuenes menti cōmendare poſſent.

Genus generaliſſimum.

Subſtantia

corporea	incorporea
	ſpecies ſubalterna.

Corpus

genus ſubalternum	ſpecies ſubalterna.
animatum	inanimatum

Viuens

genus ſubalternum	ſpecies ſubalterna
ſenſibile	inſenſibile

Animal

genus ſubalternum	ſpecies ſubalterna
rationale	irrationale

Homo

ſpecies ſpecialiſſima	aſinus leo

iſte: iſta: ſortes: plato: aliquis homo: aliquis equus: ſingularia: ſuppoſita: indiuidua.

¶ Sequiť ſcđm p̄dicamētū. ſ. quātitatis.

SEcundū p̄ntū eſt p̄dicamētū q̄ꝫtitatis. Cui⁹ gñaliſſimū eſt q̄ꝫtitas ſub quo ſunt duo gña ſubalterna: quoꝝ nullū eſt ſupius ad reliquū. vꝫ. cōtinuū ⁊ diſcretū. Primi generis iſte ſunt ſpecies: linea: ſupficies: corpus: tēpus: ⁊ locus: quarū hec ſunt indiuidua: hec linea: hec ſupficies: hoc corpus: hoc tēpus: hic locus. Scđi generis infinite ſunt ſpecies. ſ. binarius: trinarius: quaternarius ⁊c̄. indiuidua vo ſunt: hic binarius: hic ternarius ⁊c̄. 2° p° cap. 9.

Aduerte p̄° q̄ illi termini ſigniant q̄ꝫtitates: p quos rndeť ad q̄ōnē factā de reb⁹ ſubalibus p quātū vel p quot. ¶ Aduerte 2° circa hoc p̄ntū: q̄ quātitas ſic deſcribiť a Phō in 5° meta^ce in cōcreto. Quātum eſt illud qđ eſt diuiſibile in ea q̄ inſunt: quoꝝ q̄dlibet eſt natū eē hoc aliqd. Quātitas ꝯtinua eſt illa cui⁹ ptes copulanť ad terminū cōem. Quātitas diſcreta ē illa cui⁹ ptes nō copulanť ad aliquē terminū cōem. Linea eſt q̄ꝫtitas longa ſine latitudine ⁊ ꝓfunditate: cui⁹ extrema ſūt duo pūcta. Supficies ē q̄ꝫtitas lōga ⁊ lata ſine ꝓfunditate: cui⁹ extrema ſunt due linee. Corp⁹ eſt q̄ꝫtitas lōga lata ⁊ ꝓfunda: cui⁹ extrema ſunt due ſupficies. Locus eſt vltima ſupficies corpis ꝯtinētis imobile p̄mū. Tp̄s eſt numer⁹ primi mobilis ſm p̄us ⁊ poſteri⁹. Numerus eſt multitudo ex vnitatib⁹ aggregata. Orōnē tacet magr̄: lꝫ ēt Phs poſuerit in p̄ntis: q2 ibi loquiť Phs ſm opionē Archite tarētini: ⁊ nō ſm ꝓpriā opionē. Ꝓprietas vo q̄ꝫtitatis eſt ſm eā eq̄le velineq̄le dici. ¶ Sufficiētia coꝝ q̄ ponunť in p̄nto q̄ꝫtitatis pōt hri p has diuiſiones ſꝫ magr̄m: quaꝝ p̄ª eſt. Oīs q̄ꝫtitas aut ē mēſura ꝯtinua: aut diſcreta. p꞉: q2 rō mēſure p ſe cōpetit cuilibꝫ q̄ꝫtitati. vt pbať 10° meta. ¶ Scđa diuiſio: oīs mēſura diſcreta: aut eſt pmanens: aut ſucceſſiua. Si pmanēs: illa eſt numerus. ſi ſucceſſiua: illa erit orō. ¶ Tertia diuiſio. mēſura ꝯtinua aut ē pmanēs: aut ſucceſſiua. ſi pmanēs eſt magnitudo. ſi ſucceſſiua eſt tēpus. ¶ Quarta diuiſio. Oīs mēſura ꝯtinua pmanēs: aut eſt intrinſeca: aut extrinſeca. ſi intrinſeca: ſic eſt linea: ſupficies: ⁊ corp⁹. ſi extrinſeca: illa eſt loc⁹. ¶ Quinta diuiſio. Oīs mēſura intrinſeca pmanēs: aut mēſurať ſm vnā dimēſionē tm̄: ⁊ ſic eſt linea: aut ſꝫ plr̄es dimēſiones: ⁊ ſic ē ſupficies: ⁊ corpus. ¶ Sexta diuiſio. Oīs mēſura cōtinua pmanens intrinſeca mēſurans ſm plr̄es dimēſiones: aut menſurat ſꝫ duas tm̄: ⁊ ſic eſt ſupficies: aut mēſurat ſm tres: ⁊ ſic eſt corp⁹: ⁊ nō danť plr̄es dimēſiōes q̄ꝫ tres: vt pbať p̄° celi: q2 nō pn̄t eē plr̄es dr̄ie pōnis q̄ꝫ ſex. Et ita p꞉: q̄ q̄ꝫtitatis ꝯtinue q̄nq̄ ſūt ſpēs. ſ. linea: ſupficies: corp⁹: loc⁹ ⁊ tp̄s. Quātitat vo diſcrete due ſūt ſpēs ſꝫ antiq̄s. ſ. nūs: ⁊ orō.

Notandū p°m I Notandū 2m In tex. cap. 6. In tex. ca. 2.

¶ Genus generaliſſimum.

Quantitas.

genus ſubalternum	genus ſubalternum
Continua	Diſcreta
linea	numerus oratio
ſuperficies	binarius
corpus	ternarius
locus	
tempus	

De predicamento qualitatis.

3ª pᵗ cap. 9. Ertiū eſt p̄ntū q̄litatis: cui⁹ gn̄aliſſimū eſt q̄litas: ſub quo ſunt q̄tuoꝛ genera ſubalterna nō ſe h̄ntia ſ̄m ſub ꝛ ſupra. Primū ē habit⁹ vel diſpoſitio. Scōm ē nāl̄is potētia vel ipotētia. Tertiū eſt paſſio vel paſſibilis q̄litas. Quartū eſt foꝛa vel circa aliqd ꝯſtās figura. primi generis ſpēs ſūt grāmatica: logica: ꝛ rhetoꝛica: q̄ꝝ idiuidua ſunt: hec grāmatica: hec logica: hec rhetoꝛica. Scōi generis ſpēs ſunt durꝝ ꝛ molle: quaꝝ idiuidua ſunt: h̄ durū h̄ molle. Tertij generis ſpēs ſunt: dulcedo: amaritudo: albū: nigrū: calīn ꝛ fridū: hūidū ꝛ ſiccū: quaꝝ idiuidua ſunt: hec dulcedo: hec amaritudo: h̄ albū: hoc nigrū: ꝛ hui⁹. Quarti generis ſpēs ſunt: circulus: triāgulus: quadrāgulus ꝛ huiuſmodi: quarū indiuidua ſunt: hic circulus: hic triangulus: hic quadrangulus.

K Aduerte p̄. ꝙ illi termini ſignificāt q̄litatē: p quos rndeť ad q̄ōnē q̄rentē q̄lis eſt ſub̄a accidētal'r. Aduerte ſcōo. circa h̄ p̄ntū: ꝙ q̄litas ſic deſcribiť a Phō in p̄ntis. Qualitas eſt ſ̄m quā q̄les eſſe dicimur. Primū gen⁹ ſubalternū eſt hitus vel diſpō. Unde diſpō pōt capi 2ᵉ. Uno° vt eſt cōioꝛ habitu: ꝛ tūc ſic deſcribiť. Diſpō eſt q̄litas de facili aut de difficili mobilis. Alio° capiť: vt eſt q̄litas diſtincta ꝯ habitū: ꝛ tunc ſic deſcribiť. Diſpō eſt q̄litas de facili mobilis: ꝛ non differt ab habitu: niſi ſic minus p̄fectū differt a magis p̄fecto: vt dicit Boeti⁹ in p̄ntis. 2ᵐ genus eſt poᵃ nāl̄is vel ipotētia. Capiť hic ipotētia: nō vt dicit p̄uationē in ſubiecto aptonato: q2 ſic in nullo p̄nto eēt: ſed capiť pro poᵃ diminuta: q̄ reddit ſubm̄ idiſpoſitū ad opatiōes nāles. Poᵃ dupl'r. ſumiť. Uno° vt eſt de trāſcēdētib⁹. Poᵃ enī ꝛ act⁹ diuidūt ens 3° phy⁹. Alio° vt eſt p̄n̄ᵐ trāſmutādi aliud: i quātū aliud: aut ab alio: inq̄tū aliud: vt ex nālitate data. ꝛ ſic diffiniť. Poᵃ eſt q̄litas ꝛ nā data: qua aliqd potēs vel impotēs eſt ad agēdū ſic ſumiť in p̄poſito. 3ᵐ genus eſt paſſio vel paſſibilis q̄litas q̄ differūt in h̄: ꝙ paſſio ꝯſurgit ex leui paſſione. paſſibilis ꝟo qualitas ex forti alteratiōe p̄cedit. Hec ſpēs differt a p̄ᵃ: q2 q̄litates: viſus: tact⁹: guſtus: ꝛ olfat⁹: ſunt in hac 3ᵃ ſpe: vt immutāt ſenſus. Sunt aūt in p̄ma vt ſunt diſpōnes fixe in ſubiecto. 4ᵐ gen⁹ eſt foꝛᵃ: vel circa aliqd ꝯſtans figura. Boeti⁹ dicit. ꝙ accipiť foꝛᵃ pro diſpōne mēbroꝝ ꝯuenienti vel diſcōueniēti: q̄ reperiť ſolū in reb⁹ aiatis. Figura ꝟo pro decloīe rei q̄lificate: que repiť in reb⁹ tam aiatis q̄ inaiatis. Albert⁹ ꝟo vult ꝙ ſint idē real'r. differāt aūt rōne: q2 foꝛᵃ dī vt ſubm̄ informat: figura ꝟo vt reſpicit terminatū. Burleus ꝟo in p̄ntis dicit: ꝙ ēt poniť expoſitiue. In 7° tn̄ phyſi. dicit: ꝙ foꝛᵃ accipiť pro foꝛᵃ artificiū: figura ꝟo pro foꝛᵃ artificialiū ꝛ nāliū. Gratiadeus dicit: ꝙ foꝛᵃ ſit circa q̄titatē q̄ eſt coꝛp⁹: figura circa ſup̄ficiē: rectitudo ꝛ circularis circa lineā. Dubitaret qs an iſte ſpēs q̄litatis ſint diſtincte: ita ꝙ illud qō poniť i vna ſpe nō ponať in altera. Circa h̄ ſunt tres opiones. Albert⁹ vult ꝙ ſint ſpēs diſtincte. Unū dicit ꝙ in p̄ᵃ ſpe q̄litatis ſunt tn̄ q̄litates iſenſibiles: ſiue ſint ſpūales vt virtutes itellectuales ꝛ morales: ſiue coꝛpales: vt ſanitas ꝛ egritudo. q̄litates aūt ſenſibiles: vt p̄me: ꝛ p̄ueniētes ab eis nō ſunt in hac ſpe collocāde: q2 diuerſoꝝ generū ꝛ nō ſubalternatiū poſitoꝝ diuerſe ſunt ſpēs ꝛ dīe. Cū aūt Phs exēplificādo de his q̄ ſunt in p̄ᵃ ſpecie q̄litatis dicat vt calor ꝛ frigus. dicit Albert⁹: ꝙ Phs nō vult ꝙ illa ſint in p̄ᵃ ſpe q̄litatis: ſ3 ſolū exēplificauit q̄uō ꝯtingit aliqd fixe īherere: vel non fixe: vel facil'r: vel difficiliter. Alij tn̄ dicūt ꝙ Phs p calorē itelligit irā: p frigus ꝟo triſtitiā: q̄ ſunt in p̄ᵃ ſpe cū ſint q̄litates iſenſibiles. Burleus aūt vult ꝙ nō ſint ſpēs p̄p̄rie: q2 idē real'r repiť in plib⁹ ſpēb⁹. Nā calor ſ̄m Phm ꝛ frigus ſunt in p̄ᵃ ſpe q̄litatis ꝛ in 2ᵃ ꝛ ēt in 3ᵃ: ſ3 ſunt modi: q2 rōne differūt. p aliā. n. rōnē ſunt in p̄ᵃ ꝛ in 2ᵃ ꝛ in 3ᵃ ſpe. ſunt enī in 3ᵃ vt ſunt p̄n̄ᵐ opationis itellectualis. ſunt aūt in 2ᵃ vt ſunt p̄n̄ᵐ opationis realis. ſunt aūt in p̄ᵃ vt ſūt fixe diſpōnes vel nō fixe i ſubiecto. Magiſter aūt in ſuis p̄ntis vult ꝙ nō ſunt ſpēs nec ſunt modi: ſ3 ſunt ſpēs modales p̄tinētes ad h̄ p̄ntū ſ̄m eē: ꝛ ad p̄ntū relōnis ſ̄3 dici. Nō ſunt ăt ſpēs p̄p̄e: q2 aliqd qō eſt in vna ſpe eſt ēt i alia ſpe. vt caliditas friditas: q̄ ſūt in p̄ᵃ ſpe ſunt ēt in 3ᵃ: ꝛ vt durū ꝛ molle: q̄ ſunt in 2ᵃ ſpe ſunt ēt in 3ᵃ: q2 ſunt q̄litates ſenſibiles ſ̄m Phm 7° phyſi. Nec ſunt modi p̄p̄e: q2 modus in eo ꝙ modus nō eſt p ſe in p̄nto illi⁹ cui⁹ eſt modus: ſ3 ſunt ſpēs modales cōicātes illi⁹ nō ſimpl'r ſ̄m oia ꝯtēta ſub eis: ſ3 ſ̄m qd inq̄tū vnū ꝛ idē iueniť i plib⁹ illaꝝ ſpecieꝝ: vn̄ q̄litates ſenſibiles: q̄ ſūt in p̄ᵃ ſpe ſunt qualitates acq̄ſite: q̄ ꝟo ſunt in ſcōa ſpe ſūt inate: q̄litates aūt ſenſibiles: ſunt in 3ᵃ ſpe ſiue ſint acq̄ſite ſiue ſint inate. Nihil ḡ qō eſt in p̄ᵃ ſpe eſt in ſcōa. ꝛ nihil qō eſt in 2ᵃ eſt in p̄ᵃ. aliqd tn̄ qō eſt in p̄ᵃ eſt in 3ᵃ. ꝛ aliqd qō eſt in 2ᵃ eſt in 3ᵃ. Cū aūt Phs dicit diuerſoꝝ generꝝ nō ſubalternatiū poſitoꝝ diuerſe ſunt ſpēs. itelligit de gn̄ib⁹ ſimpl'r dictis. nō autē ſ̄m qd: vt illa ꝛc̄. Tu potes addere q̄rtā opionē ꝛ dicere. ꝙ nō ſunt modi diuerſi nec ſpēs modales: ſed modi ſpāles ꝛ ꝯſidera paruper ſup hoc. Sufficiētia aūt huius p̄nti a diuerſis diuerſimode aſſignať. Magiſter talē poſuit rōnē in p̄ntis ſuis. Ois q̄litas aut ineſt ſub̄e rōne forme: aut rōne m̄ae. ſi rōne forme: aut rōne forme acq̄ſite: aut inate. ſi rōne forme acq̄ſite: iſta eſt habitus vel diſpoſitio. ſi rōne forme inate: iſta eſt nāl̄is poᵃ vel ipoᵃ. Si aūt ineſt rōne m̄ae: aut rōne m̄ae patiētis: aut rōne m̄ae terminate. ſi rōne m̄ae patiētis: iſta eſt paſſio vel paſſibilis q̄litas. ſi rōne m̄ae termiate iſta eſt forma vel figura. Mā enī nō ſolū a q̄titate: ſed ēt a forma ſubāli terminatur. Gratiadeus dicit. ꝙ q̄litas cū ſit q̄dā modus: ꝛ modus ſit determinatio q̄dā: ꝛ q̄litas ſit determinatio qua determinať poᵃ ſub̄ti ad eē accidētale: ꝛ h̄ pōt tripl'r eē: q2 vel in ordine ad nām: ꝛ ſic eſt habitus vel diſpō: q2 vt dī 7° phyſi. habit⁹ ſunt diſpōnes q̄dā p̄fecti ad optimū. Perfectū aūt vt ibi ſubdiť eſt q̄dā diſpoſitū ſ̄m nām. Uel determinat potētiā ſub̄ti ad actionē ꝛ paſſionē: ꝛ h̄ dupl'r: q2 vel in ordine ad actionē ꝛ paſſionē ſolū ſimpl'r: ꝛ ſic eſt poᵃ nāl̄is vel ipotētia: aut in ordine ad actionē ꝛ paſſionē in ſenſu: ꝛ ſic eſt paſſio vel paſſibilis qualitas. Aut determinat poᵃᵐ ſub̄ti in ordine ad q̄titatē: ꝛ ſic eſt foꝛᵃ vel circa aliqd cōſtans figura. Burleus aūt diceret: ꝙ cū q̄litas ſit q̄dā diſpō ſub̄e pōt cōſiderari dupl'r: aut in ordine ad ſubm̄: aut in ordine ad actionē ꝛ paſſionē. ſi p̄mo mō eſt dupl'r. aut ſ̄m modū īherēdi fixe vel nō fixe: ꝛ ſic eſt habit⁹ ꝛ diſpō. aut ſ̄m modū terminādi: ꝛ ſic eſt forma vel circa aliqd conſtans figura. Si ſcōo mō. l. in ordine ad actionē vel paſſionē. ꝛ hoc dupliciter: q2 vel vt eſt p̄ncipiū actionis ꝛ paſſionis realis. ꝛ ſic eſt potētia naturalis vel ipotentia: vel vt eſt p̄ncipium operationis intentionalis. ꝛ ſic eſt paſſio vel paſſibilis q̄litas. Ex his collige arboꝛem vt tibi placet.

Marginalia (left): Nōndū 2ᵐ · Diſpō dupl'r ſumitur. · L · Poᵃ dupl'r. In tex. cō. 3. · Du.ᵐ ð ſpēb⁹ qualitatis.

Marginalia (right): Opio ſcōa. · Opinio 3ᵃ · M In tex. cō. 8. · Opio quarta · In tex. cō. 17

Genus generaliſſimum

Qualitas

Habitus vel diſpoſitio	Naturalis potentia	Uel impotentia.	Paſſio	Uel īpaſſibilis qualitas
	Intellectus		amor	lumen
grammatica		duritics	odium	lux
	voluntas	mollitics	timor	color
logica		debilitas	triſtitia	ſapor
	memoria			
phyloſophia				

Forma vel circa aliud.
conſtans figura
circulus
monangulus
binangulus
triangulus
quadrangulus

De predicamento relationis.

4ᵘˢ pᵒ cap. 9. Quartū p̄dicamētū eſt p̄ntū relōnis. Cuius gn̄aliſſimū eſt relatio vel ad aliqd ſub quo ſunt tria genera ſubalterna: nō ſe habētia ſm ſub ⁊ ſupra. Primū eſt eqparatio. Scōm eſt ſuppoſitio. Tertiū eſt ſuppō. Primi generis ſpēs ſūt: vicinus: eq̄le: ⁊ ſi̇le: quaꝝ idiuidua ſūt: hic vicinus: h eq̄le: ⁊ h ſi̇le. Scōi gn̄is ſpēs ſūt: pater: dn̄s: ⁊ magiſter: quoꝝ idiuidua ſunt: hic pater: hic dn̄s: ⁊ hic magr̄. Tertij gn̄is ſpēs ſunt: filius: ſeruus ⁊ diſcipulus: quaꝝ indiuidua ſūt: hic filius: hic ſeruus: hic diſcipulus.

N — Aduerte p̄mo q̄ illi termini ſignificāt relōnē per quos cōueniēter rn̄det ad qōnē querētes de aliquo ad qd eſt. Queſitū eniȝ hui⁹ p̄nti eſt q̄ſtio ad qd ſȝ magrm in p̄ntis ſuis. Aduerte circa h p̄ntū: q̄ relatiuū ſic diffinit a Phō in p̄ntis. Ad aliqd dicunt queciq̄ȝ hoc ipm qd ſunt alioꝝ dr̄: vel q̄uolibet alr ad aliud. Primū genus ſubalternū eſt eqparātia: que ſic deſcribit. Eqparātia eſt relō q̄ vtriuſq̄ȝ extremi denotat eq̄litateȝ vt vicinitas ſilitudo ⁊ eq̄litas. Scōm genus eſt ſuppoſitio. q̄ ſic deſcribit. Suppoſitio eſt relō que denotat in relatiuo in quo eſt maioritatē: vt p̄nitas: dominatio: ⁊ magiſtratus. Tertiū gen⁹ eſt: ſuppō que ſic deſcribit. Suppō eſt relō que denotat in relatiuo: in quo eſt minoritatē: vt filiatio: ſeruit⁹. Propriū relatiuoꝝ eſt dici ad ꝯuertētiā. Sufficiētia relatiuoꝝ a diuerſis diuerſimode aſſignat: cū tn̄ ex itētione Phi qnto meta^ce. cōſtet tres eſſe modos relatiuoꝝ: quoꝝ p̄mus eſt ſm vnitatē vel numeꝝ. Scōs ſm potētiā actiuā vel paſſiuā. Tertius ſm mēſurā vel mēſurabile. Cōiter ſolet ſic

O — In ter. cō. 20. ⁊. 10. cō. 2. 13ᵒ phꝛi. cō. 3. aſſignari. Relatiuoꝝ q̄dā referunt mō numeri vel vnit⁹: q̄dā alr. Si p̄ᵒᵒ dupl̄r: q̄ȝ vel ſm vnitatē vel ſm numeꝝ. Si ſm vnitatē: q̄dā iportāt ſubāȝ vt idē: q̄dā q̄ntitatē: vt equale: q̄dā q̄litatē: vt ſi̇le. Si ſm numerū: q̄dā reſpiciūt determinatū numerū. vt dupluȝ ⁊ dimidiū: q̄dā indeterminatū: vt multiplex ⁊ ſubmultiplex. Si ꝫo alr referuntur q̄ȝ numerus vel nō numerus: adhuc dupl̄r: q̄ȝ vel ſm potētiā actiuā vel paſſiuā: vel ſm mēſurā ⁊ mēſurātuȝ. Si p̄ᵒᵒ ſm poᵐ actiuā ⁊ paſſiuā: aut dicūt actū: vt calefaciens ⁊ calefactū: aut dicūt aptitudinē: vt calefactiuū ⁊ calefactibile. Si ꝫo ſm mēſurā ⁊ mēſurabile: ſic ſciētia ad ſcibile: ⁊ ſenſus ad ſenſibile referunt relōne reali: ſȝ ſcibile ad ſciam ⁊ ſenſibile ad ſenſum referunt relōne rōnis. Magiſter aūt aliter inuit diſtōnez iter ſpēs relatiuoꝝ. ⁊ oſtēdit alr ſufficiētā penes. ſ. fundamēta ſic. Relatiuorū q̄dā ſunt eqparātie: q̄dā nō. Relatiua eqparātie ſunt vt ſi̇le: eq̄le: vicinus. Si ꝫo nō ſunt eqparātie: aut ſunt ſuppoſitionis: vt magr̄: pr̄: dn̄s. aut ſuppōnis: vt fili⁹: diſcipulus: ſeruus. In his. n. multū difficile eſt diuidere vſq̄ȝ ad ſpēs ſpāliſſimas pp̄ dn̄ias ignotas: cuȝ relatiua ſint minime entitatis ſm Cōmenta. qnto metaphyſice.

Relatio

Equiparentia	Suppoſitio	Suppoſitio
amicitia	ſeruitus	paternitas
fraternitas	filiatio	dominium
ſimilitudo	minoritas	maioritas

De predicamento actionis.

Quintū p̄ntū eſt p̄ntuȝ actionis: cui⁹ genera ſubalterna ſūt ſex: quoꝝ nulluȝ eſt ſupius ad reliquū. vȝ. gn̄are: corrūpere: augere: diminuere: alterare: ⁊ ſm locū mouere. Primi ⁊ ſcōi generis ſpēs ſunt: gn̄are hoieȝ: ⁊ corrūpere equū: quaꝝ idiuidua ſunt: ſic gn̄are hoieȝ: ſic corrūpere equū. Tertij ⁊ q̄rti generis ſpēs ſunt: augere in lōgū: diminuere i latū: quaꝝ idiuidua ſunt: ſic augere in lōgū: ſic diminuere in latū. Quinti generis ſpēs ſunt: calefacere ⁊ frigefacere: quaꝝ idiuidua ſūt: ſic calefacere: ſic frigefacere. Sexti generis ſpecies ſunt: mouere ſurſum: mouere deorſum: quarū indiuidua: ſic mouere ſurſum: ſic mouere deorſum. 5ᵘˢ pᵒ cap. 9.

Aduerte p̄mo q̄ illi termini ſignificāt actioneȝ p quos ꝯueniēter rn̄det ad qōnē querēteȝ de aliquo i qd agit. Queſitū eniȝ hui⁹ p̄dicamēti ſm magiſtrū eſt qd in qd. Aduerte circa h p̄ntuȝ: q̄ actio ſic deſcribit a Gilberto in ſex p̄ncipijs. Actio eſt ſm quā in id qd ſubijcit agere dicimur. Gn̄atio eſt mutatio de non eē ad eē. Corruptio eſt mutatio de eē ad nō eē. Augmentatio eſt mutatio de minori q̄ntitate i maiorē. Diminutio eſt mutatio de maiori q̄ntitate in minorē. Alteratio ē mutatio de q̄litate in q̄litatē. Mot⁹ ſm locū eſt pgreſſus de loco ad locū. Propriū actionis eſt ex ſe iferre paſſioneȝ. Sufficiētia hui⁹ p̄nti ſic aſſignat a Burleo ex itētiōe Gilberti. Actionū: alia eſt actio aīe: alia ē actio corpis. Actionū aīe: alia eſt cū cognitiōe: alia ē ſine cognitiōe. Actio aīe ſine cognitiōe: ē actio aīe vegetatiue q̄ diuidit: q̄ȝ ē alia ſaluās ſpēȝ: vt gn̄o: alia eſt ſaluās idiuiduū: vt nutritio ⁊ au- P

gnẽtatio:ꝛ ſub iſtis ponunt̃ idiuidua. ¶ Actio aïe cum cognitione diuidit̃:q2 alia eſt actio anime ſenſitiue: alia itellectiue:ꝛ ſic vlteri⁹. ¶ Actio corporis diuidit̃ i actionẽ corporis ſimplicis:ꝛ in actionẽ corporis mixti:ꝛ ſic vlterius. Magiſter aũt aliter hic inuit ſufficiẽtiã. Nam cuȝ actio ſit motus ſpecificat̃ a termino ad queȝ ſicut mot⁹. Motus aũt large accept⁹ vel eſt ad ſubſtãtiã vel eſt ad accidẽs. Si ad ſubſtãtiã. vel ꝑncipal'r terminat̃ ad eſſe:ꝛ ſic eſt gñatio vel ad nõ eſſe:ꝛ ſic eſt corruptio. Poſſunt vlterius diſtingui ſm illa que dicunt̃ gñari ꝛ corrũpi:vt generare hoiem:equũ corrũpere:gñare equũ:corrũpere hoiem.ꝛ ſic de alijs. Si vero mot⁹ eſt ad accidẽs vel eſt ad abſolutũ vel ad acciñs reſpectiuũ. Si ad accidẽs abſolutum:vel ad quãtitatẽ vel ad qualitatẽ. Si ad quãtitateȝ: vel terminat̃ ad eſſe maioris quãtitatis:ꝛ ſic eſt augmentatio vel ad eſſe minoris q̃ntitatis:ꝛ ſic eſt diminutio. Deinde augmẽtatio vel diminutio p̃nt vlteri⁹ diſtingui ſm diuerſitatẽ dimẽſionũ. Si vero illa eſt ad qualitatẽ:illa dicitur alteratio:q̃ alteratio diſtinguit̃ ſm ꝙ eſt ad diuerſas ſpẽs qualitatis. Si enim ad caliditatẽ:ſic motus dicitur calefactio. Si vero ad frigiditatẽ:dicit̃ frigefactio:ꝛ ita de alijs. Si vero ad accidens reſpectiuum:eſt ad vbi:ꝛ ſic eſt motus ſm locũ q diſtinguit̃ ſꝫ differẽtias poſitionis: vt motus ſurſum:motus deorſum. Et ſic de alijs.

Agere

Generare.	Corrumpere.	Augere	Diminuere.	Scdm locũ mouere	Alterare.
hominem	leonem	in longum	in longum	ſurſum	calefacere
hunc	hunc	latum	latum	deorſum	frigefacere
		profundum	profundum	introrſum	humectare
		ſic ſic	ſic ſic	ſiniſtrorſum	ſiccare
				dextrorſum	

¶ De predicamento paſſionis.

6ᵘˢ ps cap. 9. Extuȝ predicamẽtũ eſt predicamentum paſſionis:cuius generaliſſimũ eſt paſſio. Et hȝ ſimiliter ſex genera ſubalterna nõ ſe habentia ſm ſub ꝛ ſupra. vȝ. gñari:corrũpi:augeri diminui:alterari:ꝛ ſm locũ moueri. Primi ꝛ ſcdi generis ſpẽs ſunt:hoieȝ gñari:equũ corrũpi:quarũ idiuidua ſunt:iſtum hoieȝ generari:iſtum equũ corrũpi. Tertij ꝛ quarti gñis ſpẽs ſunt: augeri in lõgum:diminui in latũ:quaꝝ idiuidua ſunt:ſic augeri in lõguȝ:ſic diminui in latum. Quinti generis ſpẽs ſunt:calefieri ꝛ frigefieri:quarũ indiuidua ſunt:ſic calefieri:ſic frigefieri. Sexti gñis ſpẽs ſunt: moueri ſurſum:moueri deorſuȝ:quarũ indiuidua ſunt: ſic moueri ſurſuȝ:ſic moueri deorſum.

Aduerte ꝑmo ꝙ illi termini ſigñant paſſionẽ per quos cõueniẽter reſpõdet̃ ad queſtionẽ querẽtẽ a quo eſt ſimpl'r ſiue qd formal'r patit̃:vt excludamus baculũ:ꝛ ſimilia. Queſitũ huius ꝑdicamẽti ſꝫ magiſtrũ eſt queſtio a quo eſt. ¶ Aduerte circa h̃ predicamẽtuȝ:ꝙ paſſio ſic diffinit̃ a Gilberto. Paſſio eſt effectus illatioq3 actionis. Et Albertus vult ꝙ ly q3 teneat̃ expoſitiue:ꝛ paſſio dicit̃ effectus actionis in facto eſſe. dr̃ aũt illatio in fieri. Burleus vero vult ꝙ ly q3 teneat̃ copulatiue:ꝛ q2 ſpẽs paſſionis eodẽ mõ ſumunt̃ ſicut ſpecies actionis ſola mutatione facta actiui in paſſiuũ. Ideo diffinitiones eaꝝ ſufficientiãq3 predicamẽti relinquo. Nõᵐ pmũ. Q Nõdũ 2ᵐ

Pati

Generari.	Corrumpi.	Augeri.	Diminui.	Scdm locũ moueri.	Alterari.
hominem	leonem	in longum	in longum	ſurſum	calefieri
hunc	hunc	latum	latum	deorſum	frigefieri
		profundum	profundum	introrſum	humectari
		ſic ſic	ſic ſic	ſiniſtrorſum	ſiccari
				dextrorſum	

¶ De predicamento vbi.

7ᵘˢ ps cap. 9. Eptimũ predicamẽtuȝ eſt predicamentũ vbi:cuius generaliſſimũ eſt vbi:ſub quo ſunt hec gña ſubalterna in loco in ſpatio:quoꝝ ſpẽs ſunt in domo:in platea:ſub qbus ſunt indiuidua: in hac domo:in hac platea:hic vel ibi.

R Nõdũ pmũ Aduerte ꝑmo ꝙ illi termini ſignificãt vbi p quos ꝯueniẽter rñdet̃ ad queſtionẽ factã per vbi:vt ſunt iſti termini:hic:illic:in platea:in eccleſia. Huius ꝑdicamẽti queſitũ eſt qõ vbi. ¶ Aduerte circa hoc ꝑdicamẽtũ:ꝙ vbi ſic diffinit̃ a Gilberto. vbi eſt circumſcriptio corporis a loci circũſcriptione ꝓueniẽs. i. vbi eſt quedã forma ſimplex cauſata a circũſcriptione loci:per quã aliqd dicit̃ eſſe in loco formal'r:ſicut albedo eſt forma per quã aliqd dr̃ eẽ albus. Habes eniȝ imaginari ꝙ quẽadmodũ ſigillus iprimit ſuũ characterẽ in cera:ita locus ex eo ꝙ ambit locatũ iprimit vnã formã in ipm que dicit̃ vbi. ¶ Primũ genus ſubalternũ nõ erit eẽ in loco: ſed erit veꝝ vbi ꝑ qõ aliqd dr̃ eẽ in loco. Sil'r ſm genus ſubalternũ nõ erit eẽ in ſpatio:ſꝫ erit vnũ vbi ꝑ qõ aliqd dr̃ eẽ in ſpatio. Cũ eniȝ iſta nõ ſunt noiata noib⁹ ſimplicibus. circulogmur ꝑ iſta:illa que ſunt ſimpl'r ſpẽs. Sufficientia hui⁹ ꝑdicamẽti a diuerſis diuerſimode aſſignat̃. Burleus in libro ſex pn̄ͤ dicit.ꝙ cuȝ vbi cauſet̃ ex circũſcriptiõe loci ſm diuerſas ſpẽs loci debẽt accipi diuerſe ſpẽs vbi:ꝛ qa 3ᵒ phyſi. ſm Cõmen. ſpẽs locoꝝ debent ſumi ſm ſpẽs corpoꝝ ſimpliciũ:quoꝝ quinq3 ſunt ſpẽs vt vult Phs in libro de celo ꝛ mundo:q2 quedã mouentur circulariter vt celum:quedã ſurſum ſimpl'r vt ignis: quedã ſurſum ſm quid. vt aer:quedã deorſum ſimpliciter:vt terra:quedam deorſum ſm quid:vt aqua. Ideo diuiditur ſic. ſ. in vbi mobile motu circulari:ꝛ in vbi mobile motu recto. ꝛ diuiditur vbi mobile motu recto: quia quoddam eſt extremum ꝛ quoddã medium. Et vbi extremum diuiditur:quoddam eſt ſurſum ꝛ quoddã deorſum. Sil'r vbi mediũ diuiditur:ꝛ ſic iſte ſunt ſpẽs ſpecialiſſime. magr̃ aũt al'r inuit diuiſionẽ dicẽs:ꝙ vbi diuidit̃

in vbi ꝑ qđ aliqd dr̄ eē in loco:ꝛ in vbi ꝑ qđ aliqd dr̄ eſſe in ſpatio. vbi ꝑ qđ aliqd dr̄ eē in loco diuidiť i ples ſpēs ſpālıſſimas. vt in vbi ꝑ qđ aliqd dr̄ eſſe in domo:ꝛ vbi ꝑ qđ aliqd dr̄ eē in eccleſia. vel in vbi ꝑ qđ aliqd dr̄ eē i ſtu pro:ꝛ ita de alijs. Ubi ꝑ qđ aliqd dr̄ eē in ſpatio:diuidiť in vbi ꝑ qđ aliqd dr̄ eē in cāpo:ꝛ in vbi per qđ aliqd dr̄ eſſe in platea ꝛ in via:ꝛ ita de alijs:ꝛ ſunt ſpēs ſpecialiſſime. Gilbertus tñ videtur diuidere vbi in vbi ſimplex:ꝛ in vbi cōpoſitum:ꝛ non aliter. vide ſi placet.

Ubi

Mobilis mo. cir.		Mobilis mo. recto.
	extremum	medium
	ſurſum	deorſum

Ubi

in loco	in ſpatio
in oratorio	in platea
in capella	in campo
in eccleſia	in via
	in anno
	in menſe
	in die
	in hora

¶ De predicamento quando.

8ᵘˢ ꝑᵒ caſ. 9. Octauum predicamētū eſt p̄dicamētum: qñ:cuius generaliſſimum eſt qñ ſub quo ſunt genera ſubalterna. vȝ. in tp̄e:in euo:in eternitate:quoꝝ ſpecies ſunt:heri:hodie:cras: ꝛ idiuidua: vt tūc vel in illo die:vel in illo inſtanti.

Nōndū p̄mū S Nō. 2ᵐ Aduerte p̄ ꝙ illi termini ſignāt qñ:ꝑ quos rńdetur ad q̄ōnē factā ꝑ qñ:vt hodie:cras:pridie. Queſitiuū hui⁹ p̄nti eſt qñ. ¶ Aduerte circa h̄ p̄ntū ꝙ qñ ſic deſcribiť a Gilberto. Qñ:eſt qđ ex adiacētia tēporis derelinqť in re tp̄ali ex vniōe tp̄is ad illā rē tp̄alē: a qua for⁹ ſingulari denoiať aliqd eē in tp̄e:ſic ab albedine denoiať aliqd albū. Primū gen⁹ ſubalternū eſt i tp̄e.i. qñ ꝑ qđ aliqd dr̄ eē i tp̄e. Tp̄s eſt duratio ſucceſſiua reꝝ gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū. Deſcribiť ãt ſic a Pho. 4. phy. Tp̄s eſt numerus mot⁹ p̄mi mobilis ſm p̄us ꝛ poſteri⁹. Scđm gen⁹ eſt i euo. Euū aūt eſt duratio īmutabilis angeloꝝ tota ſil. ¶ 3ᵐ gen⁹ eſt in eternitate.i. qñ ꝑ qđ aliqđ dr̄ eē in eternitate. Eternitas aūt eſt duratio īmutabilis dei tota ſil. ¶ Nota tñ ꝙ magr̄ capit largi⁹ qñ:q̄ȝ fac Gilbert⁹. Accipit.n. Gilbert⁹ ſolū vt eſt for⁹ q̄dā derelicta a tp̄e in re tp̄ali:ꝛ ſub tali qñ:nō ꝯtineť euū:nec eternitas: ſȝ magr̄ accipit qñ: put eſt vna for⁹ derelicta i re a duratiōe mēſurāte ipā:ſiue talis duratio ſit tp̄s:ſiue euū:ſiue eternitas:ꝛ tūc deſcribiť ſic. Qñ:eſt qđ ex adiacētia durationis derelinqť in re mēſurata ꝑ ipm. Sufficientia hui⁹ p̄nti ſic aſſignať a Burleo i ſex p̄ncipijs. Qñ:aliud ē ſimplex.ſ. qđ cauſať ab vbi. Aliđ cōpo^m.ſ. qđ cāťur a tp̄e. Qñ cōpo^m: diuidiť:qꝛ aliud eſt derelictū a tp̄e p̄nti:aliđ a tp̄e nō p̄nti. Qñ derelictū a tp̄e nō p̄nti diuidiť: qꝛ aliud derelinquit a tp̄e p̄terito:aliud a futuro. Qñ aūt de p̄terito: diuidiť ꝑ diuerſis gbus tñ nō ſunt noīa īpoſita:ſed vtimur iſtis noībus loco illaꝝ:derelictis a tp̄e heſterno: ꝛ derelictis ab alio tp̄e qđ eſt tēpus eternū. Magiſter v̄o inuēit aliā ſufficiētiā ſic. Qñ aliđ eſt derelictū a tp̄e:aliud a nō tp̄e. Qñ derelictū a tp̄e:diuidiť in qñ hodiernū:in quando heſternū:ꝛ qñ craſtinū:ꝛ hec ſunt ſpēs ſpecialiſſime. Qñ v̄o derelictum a non tp̄e diuidiť:qꝛ aliud quādo eſt derelictum ab euo:aliud ab eternitate.

Quando

In eternitate	In euo	In tempore

¶ De predicamento ſitus.

9ᵘˢ ꝑᵒ caſ. 9. Nonum p̄dicamētū eſt p̄dicamētum ſitus:cuius generaliſſimum eſt ſitus vel poſitio. ſub quo ſūt ſpēs. vȝ. ſtare:iacere:ſedere: quarum indiuidua ſunt:ſic ſtare:ſic ſedere:ſic iacere.

Nōndū p̄ᵐ T Nō. 2ᵐ Aduerte p̄ ꝙ illi termini ſignāt pōnē ꝑ quos rńdeť ad q̄ōnē factā de aliq̄ ꝑ q̄uo vł qualiter. Queſitiuū.n. hui⁹ p̄nti eſt q̄uo vel qualr̄. ¶ Aduerte circa h̄ p̄ntū:ꝙ pō ſic deſcribiť a Gilberto:pō eſt q̄dā ſitus ꝑtiū gn̄ōniſq; ordinatio. L y q; ſm aliq̄s teneť expoſitiue.i. rei gn̄ate ordinatio:qꝛ pō nō eſt niſi ordinatio ꝑtiū in toto in cōparatiōe ad locū. Aliq volūt ꝙ ly q; teneať copulatiue:ꝛ dicūt ꝙ ꝑ h̄ qđ dicit q̄dā ſitus partium tāgit pōnē q̄ eſt a cōſucto mō nāe:vt ſedere:iacere:ſtare. Per h̄ v̄o qđ dicit gn̄ōnis ordiatio tāgit pōnē q̄ eſt a nāe: vt aſperū ꝛ lene. ¶ Tres ſpēs ponit magr̄.ſ. ſedere:ſtare:iacere. ſedere ſic deſcribiť:eſt talis ſitus ꝑtiū in toto in cōparatiōe ad locū:ꝛ ita dicať de alijs ſuo mō. Propriū aūt pōni eſt p̄ aſſiſtere ipſi ſube. ¶ Sufficiētia hui⁹ p̄nti ſic aſſignať a Burleo ex itētiōe Gilberti. Pōnis alia eſt a p̄n⁹ inata. alia ē a ꝯſueto mō nāe. Poſitio inata diuidiť: qꝛ alia eſt ꝑtiū ieq̄litatis:vt aſperitas. alia ē ꝑtiū eq̄litatis: vt lenitas:ꝛ ſūt ſpēs ſpālıſſime. Pō v̄o a ꝯſueto mō nāe diuidiť in ſtare ꝛ nō ſtare. Nō ſtare v̄o diuidiť in ſedere ꝛ iacere:que ēt ſunt ſpēs ſpālıſſime. Magiſter v̄o loquiť de poſitiōe que eſt a cōſueto mō nāe vt eſt ſedere:ſtare: iacere. Aut qꝛ Gilbertus negat aſperū ꝛ lene eſſe poſitiones:ſed dixit qualitates eſſe:aut qꝛ poſitiones ex ꝯſueto modo nature ſunt alijs notiores. ¶ Ideo potius eas explicauit:que qualr̄ ordinanť notum eſt ex dictis.

Situs vel poſitio

Stare	Iacere	Sedere
ſic	ſic	ſic

¶ De predicamento habitus.

10ᵘˢ ꝑᵒ caſ. 9. Decimū p̄dicamētū eſt p̄dicamētum habit⁹:cui⁹ generaliſſimū eſt habitus:ſub quo ſūt ſpēs:annulus ꝛ corona:armatū eē:calciatū eē: quarū idiuidua ſunt:hic annulus. hec corona:ſic armatū eē:ſic calciatum eē. Iuxta p̄dicta ē notandum:ꝙ in quocūq; p̄dicamēto poniť ꝯcretū in eodē poniť ſuum abſtractū: ꝛ ecōuerſo:ita ꝙ in eodē p̄dicamēto poniť hō in quo hūanitas:i eodē albedo i quo albū: ꝛ ecōuerſo ꝛc. Nōndum.

Notandū p̄ᵐ V Notādū 2ᵐ Aduerte p̄ ꝙ illi termini ſignāt habitum:ꝑ quos ꝯueniēter rńdeť ad q̄ōnē querētē de aliquo circa qđ ſiue qualr̄ eſt habitu⁹. Queſitiuū.n. hui⁹ p̄nti eſt qđ circa qđ ſm magrm. ¶ Aduerte circa h̄ p̄ntū:ꝙ habit⁹ ſic deſcribiť a Gilberto. Habit⁹ eſt adiacētia corporū:ꝛ eoꝝ que circa corp⁹ ſunt.i. habit⁹ eſt q̄dā forma ſimplex derelicta a corpib⁹:ꝛ ex eoꝝ adiacētia q̄ ſūt circa corpus:vt ſunt veſtimēta:arma. ¶ Habit⁹ capiť triplr̄. Uno mō pro qualitate de difficili mobili. Scđo mō pro veſtimētis. Tertio mō pro adiacētia.i. ꝑ forma cauſata

Habit⁹ 3ᵉ ſumitur.

ex adiacẽtia corpoꝝ. Species ſunt: coronatū eẽ: annulatum eſſe: calciatū eſſe: veſtitū eſſe: ⁊ ita de alijs. Iſt enim ſunt ꝓprie ſpẽs: ſed illa circũloquiſ ex carentia vocabuloꝝ: per coronatū eſſe itelligit formā per quā aliqd dicit coronatū: ⁊ ita dī de alijs ſuo modo. Propriū aũt eſt habitui in pluribꝰ exiſtere. Sufficiẽtia huius predicamẽti difficilis valde eſt: attamen ſic poteſt aſſignari. Habitus quidam eſt totius: vt veſtitum eſſe: armatum eſſe: qdam eſſe partis: vt coronatū eſſe: annulatum eſſe.

Habitus

Coronatum eſſe	calciatum eſſe
ſic ſic	ſic ſic
armatum eſſe	veſtitum eſſe
ſic ſic	ſic ſic.

Manfre. Mõdū qnt **Circa** vltimū dictū capituli predicamẽtoꝝ cõſidera φ lʒ abſtracta ⁊ cõcreta ſint in eodẽ p̄nto: tñ cõcreta ſubſtãtie pncipalius ſunt in pdicamẽto φ̄ abſtracta. imo talia abſtracta nõ ordinanſ ſm ſupius ⁊ inferius: puta: humanitas: animalitas: corporeitas: nõ ordinãtur ⁊c̃. vt pʒ itelligẽti. Cõtra aũt eſt dicendū de alijs predicamẽtis: qꝛ in illis principalius ordinanſ abſtracta φ̄ cõcreta: concreta tamẽ in illis poſſunt ordinari ſm ſuperius ⁊ inferius: puta album coloratum quale.

Mengbus Du^m p^o de diſtinctõe aliqꝝ pdicamẽtoꝝ. **Dubitatur** p̄mo qũo ſex pdicamẽta vltima ſint diſtincta. ſ. actio: paſſio: vbi: qñ: ſitus: ⁊ habitus: qꝛ oĩa iſta vel ſunt reſpectus qdā vel qdā forme ipoꝛtãtes reſpectū. Si p̄mo mõ: cũ oĩs reſpectꝰ ſit in pdicamẽto relõnis oĩa iſta p̄nta erunt in pdicamẽtis relationis. Si ſcḋo mõ: tũc qólibet hoꝝ dicet aggregatū ex forma ⁊ reſpectu. vt gr̃a exẽpli. Actio dicit aggregatū ex motu ⁊ reſpectu ad agẽs: ſʒ nullū aggregatū p accñs eſt in p̄nto. qnto meta^{ce}. qꝛ ens p ſe diuidiſ in decẽ pdicamẽta. ğ nullū tale eſt in p̄nto. ❡ Circa hoc ſũt due opiones.

In tec. c.ſ.4. Opinio p^a Una cõioꝛ que dicit: φ oĩa iſta pdicamẽta ſunt q̄daʒ forme ipoꝛtãtes reſpectū: vt dicebaſ de actiõe. ❡ Actio eſt

A motꝰ cũ reſpectu ad agẽs: ⁊ cũ dicis φ ſic qólibet eſt aggregatū p accñs nego. vñ nõ dico φ actio ſit aggregatuʒ ex motu ⁊ reſpectu: ſʒ dico φ eſt motus cũ tali reſpectu: vt eſt ab agẽte. Motus eniʒ eſt ſicut mãle: vt eſt ab agẽte eſt formale. Actio. n. mãliter eſt ipſe motꝰ: formalr̃ xo eſt reſpectꝰ ad agẽs. Adequate aũt eſt motꝰ vt eſt ab agẽte. nego tñ φ ſit aggregatū ex motu ⁊ reſpectũ ad agẽs ⁊c̃.

Opio ſcḋa. ❡ Alia opio eſt ſubtilioꝛ: que dicit: φ qólibet hoꝝ eſt reſpectus qdā. Unde actio nõ eſt niſi reſpectꝰ qdā fundatꝰ in motu ad agẽs: ⁊ paſſio eſt reſpectꝰ qdā fundatꝰ in motu ad patiẽs: ⁊ cũ dicis φ qlibet reſpectꝰ eſt in p̄nto relationis negaſ hoc. Et ſi diceres que eſt dĩa que eſt iter re

B ſpectus q ſunt in pdicamẽto relõnis: ⁊ alioꝝ generū. Dicunt qdā φ hoc itereſt: qꝛ reſpectus q eſt in pdicamento relõnis coexigit in termino ad quẽ aliū reſpectū ſibi correſpõdentẽ: ſed reſpectꝰ q eſt in ſex pncipijs nõ reqrit in termino ad quẽ aliuʒ reſpectū ſibi corñdentẽ. Actio. n. vt eſt vnū de ſex pncipijs dicit reſpectū motꝰ ad agens. Unde reſpectꝰ ipſius motꝰ ad agẽs dī actio. ⁊ reſpectus ipſius motꝰ ad patiẽs dī paſſio: tñ nec in agẽte nec in patiente eſt reſpectꝰ ad motū: ſed ſit reſpectꝰ agẽtis ad patiens: ⁊ ecõuerſo: qꝛ. ſ. reſpectꝰ non ſunt actio ⁊ paſſio: ſed due relationes. ſ. actiui ⁊ paſſiui: ⁊ ita dicatur de alijs ⁊c̃.

Du^m 2^m quo arguit φ ſint pſa φ̄ decem pdicamẽta. ❡ Dubitaſ ſcḋo. φ videnſ eẽ plura p̄nta φ̄ decem: rõne diuerſaꝝ qõnum ad quas rñdeſ p aliqḋ hoꝝ p̄ntoꝝ. vt ſunt iſte: cur. quare: vtrū: ⁊ ille quas Phs' exprimit 2° poſterioꝝ: ſi eſt: qd eſt: qꝛ eſt: ⁊ ꝓpter qd eſt. Silr̃ alia noĩa a grãmaticis: vt quis vel q: que qḋ vel qd. ſilr̃ quo: vnde: qua: vt arguatur ſic. Quot ſunt qõnes diuerſe: tot ſunt diuerſi modi pdicãdi. quot ſunt diuerſi modi pdicandi: tot ſunt p̄nta. ğ a p̄mo ad vltimū: quot ſunt qõnes diuerſe: tot ſunt p̄nta: ſed qõnes ſunt plures decẽ: vt dictū eſt: quare ⁊c̃. Confirmaſ. qꝛ nõ videſ maioꝛ ratio: φ vbi faciat vnū p̄ntuʒ: φ̄ quo: vnde: qua ⁊c̃. Cõfirma^o ❡ Ad hoc rñdet magiſter in pdicamẽtis ſuis dicẽs: φ decem ſunt qõnes pncipales p̄ntoꝝ habẽdo reſpectuʒ ad diuerſos modos pdicãdi. Unde qd: eſt qõ pdicamẽti ſube: quale q̄litatis: q̄tuʒ q̄ntitatis: qõ ad qd eſt relõnis. in qd: et a quo eſt actionis ⁊ paſſionis. Dum. n. queriſ in qd agit ignis: rñdeſ in lignū: ⁊ a quo patiſ aqua: rñdeſ ab igne: queſtio vbi ptinet ad p̄ntū vbi: ⁊ qñ quãtitatis. q̄ſtio qualr̃ vel qũo ptinet ad ſitū: ⁊ queſtio circa qd ad habitū. Reſpõſio. ❡ Ad argu^m dic: φ ſicut ſunt aliqua trãſcẽdẽtia que nõ ſunt in aliquo predicamẽto per ſe nec p accñs nec p reductionẽ: ſʒ deſcendunt in oĩa p̄nta: vt ens vnū. qnto meta. Ita ſunt aliqua queſitiua que nõ appropriant alicui p̄nto: ſed ſunt applicãda oĩbus pdicamẽtis: vt ſi eſt: qd eſt: ꝓpter quid eſt: ⁊ cur: quare: vt pʒ. Nã cur ⁊ quare: ipoꝛtãt qõneʒ ꝓpter qd eſt: ⁊ verū importãt qõnẽ: ſi eſt: aut qꝛ eſt. Ita ẽt q̄s: que: qd: ſunt iterrogatiua trãſcẽdentia applicabilia oĩbꝰ predicamẽtis. Et queſtio qd large ſumpta: eſt trãſcendẽs applicabile oĩbus p̄ntis: ſtricte xo ſoli p̄nto ſube. Qõ quot: large ſumpta eſt trãſcendẽs: ſtricte xo: ad p̄ntū q̄ntitatis ptinet. Iſta xo quo: qua reducunſ ad vbi: vt quo vadis: eſt dicere vbi itẽdis eẽ: ⁊ vñ venis: eſt dicẽ vbi fuiſti ante motū. Et p hoc pʒ rñſio ad argu^m ⁊ cõfirmationem.

❡ Incipit tractatus ſyllogiſmorum.

❡ Cap. 10^m primi tractatus.

Syllogiſmus eſt oratio in qua qbuſdam poſitis ⁊ conceſſis: neceſſe eſt aliquid aliud euenire per ea que poſita ſunt ⁊ cõceſſa: vt oĩs homo currit. ſoꝛ. eſt homo: ergo ſoꝛ. currit.

Mẽgbus Sõn^m p^o **Aduerte** p̄mo circa diffinitū φ quatuoꝛ ſunt particule ſpeciei argumẽtationis. ſ. ſyll's iductio: enthimema: ⁊ exẽplū. ❡ Argumẽtatio ſic deſcribiſ

C a Boetio p topicoꝝ ſuoꝝ. Argumentatio eſt argumẽti p orõnẽ explicatio. i. oratio explicãs arg^m cõpoſita ex premiſſis ⁊ ꝯclõne. Argu^m xo eſt ratio rei dubie fidem faciens. i. mediū ꝓbans ꝯclõnẽ. Quid ſit ſyll's pʒ a magro hic diffiniẽte ſyllm φ̄ diffõnẽ capit a Boetio libro topi. ſuoꝝ. Inductio xo eſt ꝓgreſſio a pticularibꝰ ad vniuerſale. Enthimema eſt ſyll's impfectus. i. orõ in qua nõ oĩbꝰ poſitis inferiſ feſtinata ꝯclõ. vt omne aĩal currit. ğ omnis hõ currit. Exẽplū eſt: φ particulr̃ ꝓpoſitū pticulare qḋdam ꝯcẽdit oſtẽdere p ſimile reptū in illis: vt dicaſ opʒ a Tullio cõſule necari Chatilinã: cũ a Scipione graccus fuerit iteremptus. ❡ Aduerte ſcḋo circa diffinitioneʒ: φ ly oratio eſt loco generis. eſt eniʒ oratio genus ad ſyllm: qꝛ ſyll's eſt oratio hypothetica rõnalis in qua cõiunguntur tres cathegorice p notã rõnis. Oĩs eniʒ ſyll's eſt ꝯña. Oĩs ꝯña eſt oratio hypothetica: ideo oĩs ſyll's eſt oratio hypothetica: oratio tenet loco generis. Nec turberis qꝛuis oratio ſit genus remotū: argumẽtatio xo genus ꝓpinquū: ⁊ diffiniaſ per genus remotū ⁊ nõ ꝓpinq: tñ: qꝛ lʒ qñqʒ generi remoto addi ꝯña vltima vt hic: hoc tñ ample vide cõtra ſumulas. Per hoc qḋ dicit qbuſdā poſitis. i. diſpoſitis in modo ⁊ in figura. [illegible] que ordinant in mõ ⁊ in figura: ⁊ p hãc pticulã differt ab alijs argumentationibꝰ: p hoc xo φ dicit neceſſe eſt aliqd aliud euenire: tãgit ꝯclõnẽ que ſeqſ ex p̄miſſis. Unde opʒ ſcire: φ ꝓpõ proprie ſumpta eſt oratio: qua poſita ad cam

Po toto B ca. vide Po. logi. ma. 1^a ſ ſo. 17 2. fa. p^a. ſt. vſqʒ ad ſo. 17 7 fa. p^a. B

Mõdū 2^m

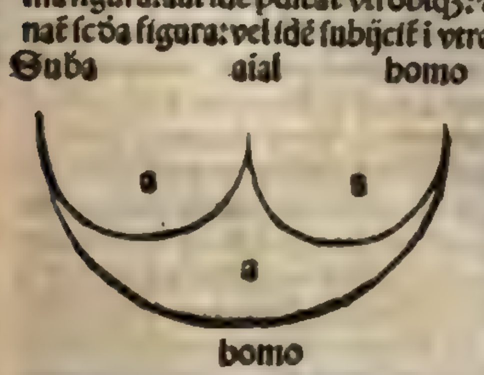
D

ſequiť aliqd.Eſt aūt ɔcluſio approbata ppō. Addit aūt
Cap.i. magr̄ hāc particulā: ɔceſſis.ſic ⁊ Boeti⁹:quā non poſuit
Phs in p̄ prioꝝ diffiniens ſyllm:nec etiā in p̄ topicoꝝ.
quare aūt hoc ſit vide contra ſūmulas.

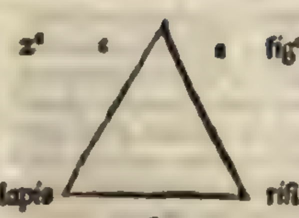
Manfre. Notādū p̄ᵐ. **Circa** mām ſylloꝫ aduerte p̄ ꝙ ex illa diffōne vi̅ ɔcludi ꝙ ſolū pmiſſe ſint ſyll's:ga ſunt oīo in qua ⁊c̄. ⁋ Aduerte ꝙ pōt dici p̄ᵐ ꝙ ɔſiderādo ſyllm vt eſt inferes aliqd ⁊c̄.ſic ſolū pmiſſe ſunt ſyll's:vt ēt teſtať Phs p̄ poꝝ.Cōſiderādo aūt ſyllm integre ⁊ perfecte ſic vltra pmiſſas hʒ ɔnē pro parte:neqʒ obſtat rō adducta: qꝛ diffō ſylli ſic itelligiť ꝙ eſt oīo in q̄ ⁊c̄. Ita vt oīa que
Notādū 2ᵐ. daň itelligi p totā diffōnē includunť in ſyllo. ⁋ Nota vlteri⁹ ꝙ p illā pticulā:poſitis ⁊ ɔceſſis itellr̄.i.ordinatis in mō ⁊ in fig̃:⁊ p h̄ differt ſyll's ab alijs modis arguēdi
Contra p̄ᵒ. ⁊ a ſyllo reſolutorio. ⁋ Cōtra illā pticulā: ɔceſſis.eſt arᵐ ꝙ nō eſt neccīuʒ ſylli pmiſſas ɔcedi.ſiue eniʒ ɔcedanť ſi
Contra 2ᵒ. ue nō adhuc tota illa oīo eſt ſyll's. ⁋ Cōtra etiā illā particulā necc.eſt argᵐ ꝙ nō eſt necc poſitis ppōnib⁹ que erūt pmiſſe:⁊ eiſdē ordinatis:ꝙ etiā ɔ̄ ſequaťːqꝛ ſtat ꝙ aliqs pferat pmiſſas:aut ſcribat nō pferēdo aut ſcribē
Solutio. do ɔñes. ⁋ Pro iſtis duob⁹ argumētis nota ꝙ illa diffinitio eſt data p reſpectū opponētis vel arguētis:⁊ rñdētis.Et iō ſic itellr̄ ɔceſſis.i.vbi ɔcedanť a rñdente eſt necc ɔñter rñdēdo ad aliud deduci:⁊ ad aliqd euenire p illa ɔceſſa. Aliā tñ rñſionē notat Marſilius circa talem diffōneʒ p̄ prioꝝ:necc eſt aliud euenire.i.ꝙ eſt oīo:q̄ eſt ɔñria necīa. Neqʒ Phs loco allegato ponit illā particu
Notādū 3ᵐ. lā:ɔceſſis:⁊ iō argᵐ ɔtra illā nō eſt ɔ̄ dicta Phi. ⁋ Nota etiā ꝙ notāter di:necc eſt aliud euenire p ea ⁊c̄. Intellīn do aliud:nō aliud realr̄ a pmiſſis aut ppōnē ſignīe aliō realr̄ a pmiſſis vel ſigto pmiſſaꝝ:ſʒ p aliud itelligimus
Notādū 4ᵐ. formalr̄ ſolū. ⁋ Notat ēt Marſilius loco allegato ꝙ p iſtā particulā aliud differt ſyll's ab alijs modis arguēdi: de ſᵒ tñ nō mltū curo i ppoᵗᵒ:qꝛ p iſtā pticulā poſitis:ſa miť ſufficiēter dīia iter ſyllm:⁊ alios modos arguēdi ⁊c̄.

Notādū p̄ᵐ. Pe.lo.me. 2ᵒ.fo.102. fa. 3ᵒ.5ᵐ. ⁋ Et ſciendū eſt primo ꝙ ois ſyll's ɔſtat ex trib⁹ terminis.ſ.maiori extremitate: minori extremitate: ⁊ medio termino. Unde medius terminus eſt ille qui bis ſumiť ante ɔcluſionē ⁊ nō ingrediť ɔcluſionē: vt hō. Maior extremitas eſt ille termin⁹ q̄ ſumiť in maiori ppoſitione cū medio termino: vt currēs. Minor extremitas eſt ille termin⁹ q̄ ſumiť in minori
Notādū 2ᵐ. ppōne cū medio termino: vt ſor. ⁋ Scdo ē notādū ꝙ figura eſt debita diſpō terminoꝝ: q̄ diſpō triplr̄ fit. Naʒ aut illud qd ſubijciť in prima ppōne pdicať in ſcda:⁊ ſic reſultat prima figura: aut idē pdicať vtrobiqʒ:⁊ ſic ordinať ſcda figura: vel idē ſubijciť i vtraqʒ:⁊ ſic hʒ tertia figura.

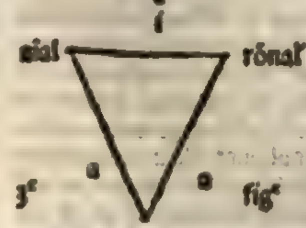
p̄ᵃ figure.

Exēplū prime figure: vt oē aial ē ſuba.oīs homo ē animal. ergo omnis homo eſt ſubſtantia.

Exemplum ſecunde figure: vt nullus lapis eſt homo: oē riſibile eſt homo. ergo nullum riſibile eſt lapis.

Exemplū tertie figure: omnis homo eſt aial: omnis homo eſt rationalis: ergo quoddam rationale eſt animal. Unde verſus.

Sub pre prima: bis pre ſcda: tertia bis ſub.

Mēghus. Notādū p̄ᵐ. **Aduerte** p̄mo ꝙ cauſa q̄re iſte terminus di maior extremitas q̄ ſumiť in maiori ppōne cū medio termino:eſt qꝛ cū itell's format ſyllm pcedit diſcurrēdo a magis noto ad minus notū. In predicto aūt diſcurſu triū terminoꝝ. Primus q̄ vlīor eſt ſiue magis notus p̄ occurrit intellectui.⁊ maior di: qꝛ vlīor vel magis notus. Scds aūt terminus qui itellectui occurrit eſt qui nō eſt ita vl'is vel ita notus:tñ 2ᵐ locū tenet primatū pmū. Huic aūt 2ᵒ termino ſcimus ineſſe p̄ᵐ terminū vel eɔ̄.⁊ hec di maior ppō:qꝛ pȯr in cognitione. Ultimus terminus minus notus di minor extmitas:cui ſcimus ineſſe cōem terminū:vel eɔ̄.⁊ hec di minor ppō:qꝛ minus nota vel ſcdo nota: vt dicēdo.ois hō eſt aial.ſor. eſt hō.q̄ ſor.eſt aial. ⁋ Scdo notādū:ꝙ figura eſt debi
Notādū 2ᵐ. ta diſpō terminoꝝ. ⁋ Aduerte cāmːquare p̄ᵃ figura eſt qñ mediū ſubijciť in p̄ᵃ ppōne ⁊ predicať in 2ᵃ:cā eſt qꝛ tunc mediū vere eſt mediū:qꝛ ſapit nām vtriuſqʒ extremi.ſ.ſubiecti ⁊ pdicati.pdicať enim ⁊ ſubijciť: vt dictum eſt. Si vo mediū pdicať in vtraqʒ di ſcda figura. Cuius ratio eſt:qꝛ lʒ mediū nō ſit vere mediū ſapiens naturaʒ ſubiecti ⁊ pdicati:tñ qꝛ digni⁹ eſt pdicari q̄ ſubijci:ideo hec figura 2ᵐ locū tʒ. Si vo mediū in vtraqʒ ſubijcitur di 3ᵃ figura ⁊ vltima:qꝛ mediū in ea nō ſtat in medio ſicut in p̄ᵃ:qd eſt digniꝰ:nec pdicať ſicut in 2ᵃ ſed ſubijcitur. Plures aūt figure nō pñt eſſe:qꝛ tres termini in duab⁹
Queſtio. ppōnibus nō pñt alr̄ variari. ⁋ Sed q̄reret q̄s:q̄re talis diſpō terminoꝝ ſm ſubiectionē ⁊ pdicationē vocā eſt
Reſponſio. figura. ⁋ Diciť p ſimilitudineʒ ad figuras mathematicas, ſicut eniʒ termi lineaꝝ in mathematicis alr̄:⁊ alr̄ ſituati variāt ſpēs figuraꝝ. Nā tria pūcta que faciūt triāgulū ſi iter ſe eq̄liter diſtabūt erit ſpēs triāgulı:q̄ di eqlaterus ſiue iſopleurus. Si vo duo aliq̄liter diſtabūt a 3ᵒ:quoꝝ duoꝝ inter ſe diſtātia eſt maior vel minor:diſtātia eoꝝ ad tertiū eſt ſpēs trianguli que di iſocheles. Si vo oēs diſtātie pūctoꝝ ſint ineq̄les eſt ſpēs triāguli q̄ di gradatus ſiue ſcalenon. Sic ſm diuerſitatē illoꝝ triū terminorū ſubijciēdo ⁊ pdicando ſiunt tres figure ſylloꝝ:lʒ alio modo q̄ in figuris ſupficialibus iam dictis.

Manfre. Dubiū vnū. **Aduerte** vlterius ꝙ eſt difficultas:vtrū detur 4ᵃ figura. ⁋ Ad quā rñdet Pe. Man.ꝙ ſic:motus tali rōne. Nā figura nō eſt aliud niſi diſpō ⁊ ordinatio terminoꝝ in mō ⁊c̄.ſed ɔtingit q̄tuor modis ordinari ⁊ diſponi terminos:tribus.ſ.pmis declaratis a
Solutio. Pau.in textu:⁊ a Pho p̄ prioꝝ:q̄rto mō qñ illud qd eſt pdicatū in p̄ᵃ ſubijciť in 2ᵃ. ⁋ Sed ſuſtinēdo opinionē cōem poſſumus rñdere ad hoc ꝙ ille quartus modus ⁊ q̄rta diſpō reduciť ad p̄ᵐᵃ:⁊ virtualr̄ eſt eadē cum illa. Nam per Phm p̄ prioꝝ. Ois ſyll's tenet p iᵃ duo pñᵃ.ſ.

dici de oi vel dici de nullo:ꝛ ois ſylls q imediate fundaẽ ſup aliquo illoꝝ eſt ṗme figure. ❡ Alij aũt qui mediate fundanẽ ſup aliquo illoꝝ ſunt in 2ª aut in 3ª figura:aut in aliquo ṗme figure alio a ṗmis q̃tuoꝛ. Sed ita eſt ꝙ oꝛdinãdo terminos aut ꝑ mõ poſito a Pau. aut 4º mõ addito a Pe. Man. tunc tales ſylli imediate tenẽt per aliqḋ illoꝝ ṗncipioꝝ. ergo ſolũ vnã ꝯſtituent figurã. ❡ Unde imeᵗᵉ fundari ſup dici de oi:eſt qñ per hoc ꝙ.a.ṗdicatur de oi.b.ꝛ.c.de oi.a.cõcludimus ꝙ oẽ.b.eſt.c. Dici enim de oi eſt qñ nihil eſt ſumere ſub ſubto de quo nõ dicatur ṗdicatũ. ❡ Fundari aũt imeᵗᵉ ſup dici de nullo eſt qñ nihil eſt ſumere ſub ſubto a quo nõ remoueaẽ ṗdicatũ:vt ſic arguẽdo. Nullũ.b.eſt.a.oẽ.c.eſt.b.ergo nullũ.c.eſt.a. ſylli ergo q tenent imeᵗᵉ per aliquez illoꝝ modoꝝ ſunt ṗᵉ figure:ꝛ iõ formãdo ſyllm hũc.ois hõ eſt aial.oẽ aial eſt ſuba:cõcludẽdo ꝙ ois hõ eſt ſuba:qui mõ vt pꝫ per prius habita.tenet imeᵗᵉ per dici de oi:ꝛ iõ eſt in pᵃ figura:ſicut ẽt ille.oẽ aial eſt ſuba.ois homo eſt aial.ḡ omnis homo eſt ſuba:ꝛ ſic nõ opus eſt dari quartã figurã:tamẽ argumẽtum ꝓbans hoc nõ concludit.

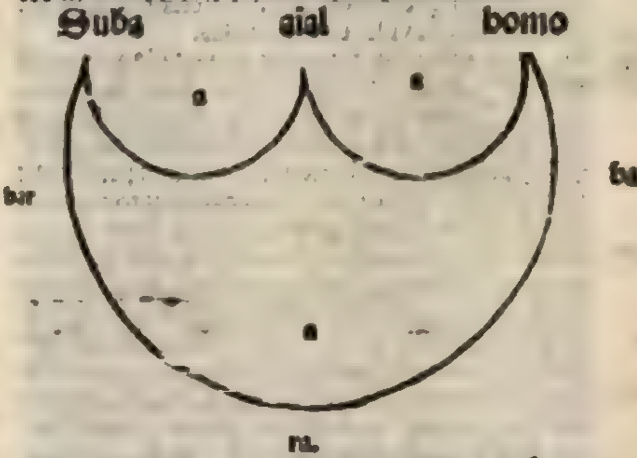
Notãdũ 3ᵐ. ❡ Tertio eſt notandũ.ꝙ quedã eſt ꝯcluſio directa ꝛ quedã indirecta. cõcluſio directa eſt illa in qua maioꝛ extremitas predicaẽ de minori in cõcluſione. Exẽpla data ſunt. Concluſio indirecta eſt illa in qua minoꝛ extremitas ṗdicaẽ de maiori in cõcluſione. vt ois hõ eſt aial. ſoꝛtes eſt homo. ergo aliqḋ animal eſt ſoꝛ.

Mẽghus. Notandum. **Aduerte** cauſam huius:quare ꝯ directa di quãdo maioꝛ extremitas ṗdicaẽ de minori.cã eſt:q2 maioꝛ extremitas hꝫ verã rõnẽ ṗdicãdi reſpectu minoris extremitatis:ꝛ minoꝛ hꝫ verã rõnẽ ſubijcibilitatis:reſpectu maioris extremitatis:q2 maioꝛ extremitas ẽ ſicut forma reſpectu minoris:ꝛ minoꝛ eſt ſicut mã reſpectu maioris:iõ ꝯ eſt directa:ꝛ ṗdicatio directa. ꝯ ꝟo indirecta di::q: qḋ ṗdicaẽ nõ habet verã rõnez ṗdicãdi:ꝛ qḋ ſubijciẽ nõ hꝫ verã rõnẽ ſubijcibilitatis.quare ꝛc̃.

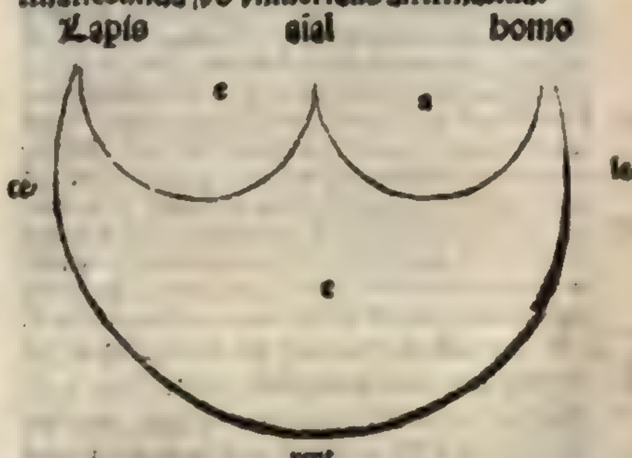
Notãdũ 4ᵐ. ❡ Quarto eſt notandũ:ꝙ oium iſtaꝝ figuraꝝ ſunt decẽ ꝛ nouẽ modi qbꝰ ſyllogizaẽ in illis: quoꝝ nouẽ ꝑtinent ad primã figurã:q̃tuoꝛ ad ſcḋaꝫ:ꝛ ſex ad tertiã:ꝛ ꝯtineẽ in iſtis verſibꝰ.

Notandum. **Aduerte** ꝙ modus in ꝓpoſito ſic diffiniẽ. Eſt oꝛdinatio duaꝝ ꝓpõnũ circa qualitatez ꝛ quãtitatẽ:ꝛ dciẽ modus eſt q̃dã accidẽtalis determinatio ipſaꝝ ꝓpõnum ſylli. Utrum aũt figure ſint tres:ꝛ ſimiliter vtrum modi ſint.19.vide cõtra ſũmulas.

❡ Barbara/Celarent/Darij/Ferio/Barallpton. Celantes/Dabitis/Fapeſmo/Friſeſaomoꝝ. ¦ Ceſare/Cameſtres/Feſtino/Barocho/Darapti. Felapton/Diſamis/Datiſi/Brocardo/Feriſon. Et hi oẽs cõcludunt directe:preter quinqꝫ vltimos prime figure. In his noibus ponunẽ quatuoꝛ littere vocales.i.a.e.i.o.prima ſignificat vniuerſalẽ affirmatiuã. ſcḋa vniuerſalẽ negatiuã. tertia particularez indefinitã:aut ſingularẽ affirmatiuã. quarta particularẽ indefinitã:vel ſingularem negatiuam:ſcḋm ergo ſitum iſtaꝝ litterarum in modo debet conſtitui ſyllogiſmus:q: ergo in barbara ter ponitur.a. ideo quelibet propoſitio in modo erit vniuerſalis affirmatiua.

Et quia in celarent primo ponitur.e.ꝛ ſecundo.a.ꝛ iterum tertio.e.ideo illius modi prima propoſitio:ꝛ tertia erit vniuerſalis negatiua:ſecunda ꝟo vniuerſalis affirmatiua.

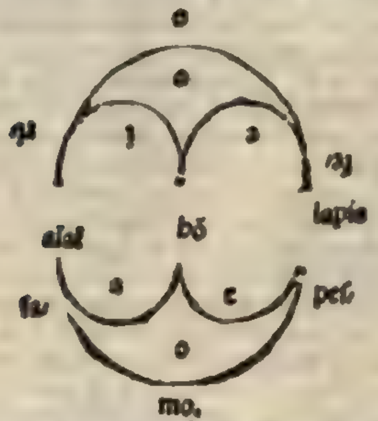

Si ergo queratur barbara ex quibus cõſtat: dicatur ꝙ ex duabus vlibus affirmatiuis vniuerſalẽ affirmatiuã directe cõcludẽtibus:celarent ꝟo ex vniuerſali negatiua ꝛ vniuerſali affirmatiua:vniuerſalẽ negatiuã directe cõcludẽtibus:ꝛ ita de ſingulis dicaẽ. ❡ Quinto eſt notãdũ:ꝙ prime quatuoꝛ dictiões primi verſus incipiunt ab his cõſonãtibus.b.c.d.f. ꝛ ſimiliter oẽs dictiones ſequẽtes:ꝛ per hoc intelligiẽ ꝙ omnes modi incohoantes.a.b.debent reduci ad primũ prime:ꝛ omnes modi incohoantes.a.c.ad ſcḋm.e.per.d.ad tertiũ: ꝛ per.f.ad quartũ. Item vbicunqꝫ poniẽ.s. in his dictionibus denotatur ꝙ ꝓpoſitio intellecta per vocalem imediate precedentẽ debet conuerti ſimpliciter:ꝛ per.p.debet cõuerti per accidens:ꝛ per.m.ꝙ fiat trãſpoſitio in premiſſis:ita ꝙ maioꝛ fiat minoꝛ:ꝛ ecõuerſo. ꝛ per.c.quod reducatur per impoſſibile. Exẽplum trium primorum habetur reducendo

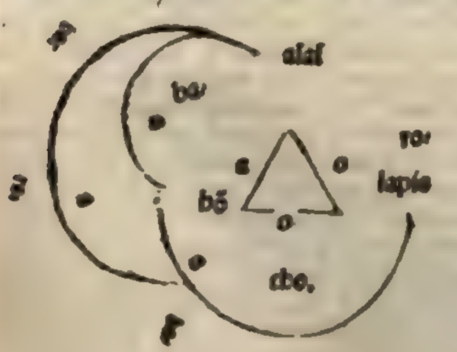
Notãdũ 5ᵐ. Uide Pau. ſoph.8. i col. /.ſoph.9.2ᵐ/. ſoph.41.2.1º. /.3º ſtn.ꝑ.vo. /.20.ſtn.3.vo. cõ.4º./.col. ꝑº./.39.ſtn. eiuſdem to./. 43.ſtn.eiuſð.

fapeſmo

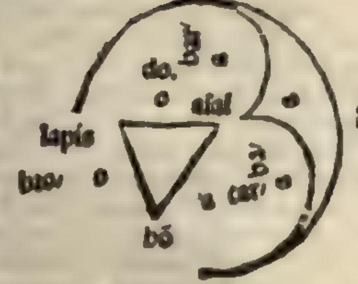
ſapeſmo ad ferio: vt omnis homo ē animal: nullus lapis eſt homo. ergo qȯdam aial non eſt lapis. Dicaṫ ergo ſic. nullus homo eſt lapis: qȯdam aial eſt homo: ergo qȯdam aial non eſt lapis. Iſta reductio habeṫ conuertendo maiorē primi ſylli per accñs: ⁊ minorem ſimplr: qbus cȯuerſionib⁹ factis tranſponantur premiſſe: ⁊ ita de alijs dicetur.

Qualiter aūt modus in quo poniṫ.c. reducatur: per impoſſe oſtēditur. Nam in iſtis modis ſolūmodo infertur.c. vz. in barocho ⁊ in brocardo. Ideo ſoluz iſti modi reducunṫ ad barbara per ipoſſe. Exēplū primi. ois hō eſt aial: aliquis lapis nō eſt aial. ergo aliquis lapis nō eſt homo. Reducitur nāqz ad barbara per impoſſibile ſumendo contradictoriū cōcluſionis cum maiori: ⁊ inferendo oppoſitū minoris: vt omnis homo eſt animal: omnis lapis eſt homo. ergo ois lapis eſt animal.

Exemplum ſecundi modi: vt quidam homo non eſt lapis: omnis homo eſt animal: ergo quoddam animal non eſt lapis. Reducitur nāqz ad barbara ſumendo contradictorium concluſionis cum minori: ⁊ inferendo oppoſitum alterius premiſſe. ſ. maioris: vt omne animal eſt lapis: omnis homo eſt animal: ergo omnis homo eſt lapis.

Notat duo magr̄ pro declaratione hoꝝ verſuū. p̊ ꝙ cū iſtis dictionib⁹ importātibus oēs modos figuraꝝ: ponanṫ q̄tuor līe vocales: ſcz. a. e. i. o. Per. a. itelligiṫ ꝓpō vlis affirmatiua. Per. e. vlis negatiua. Per. i. particularis affirmatiua. Per. o. particularis negatiua. Barbara ḡ cū hēat ter a. cōſtat ex tribus ꝓpōnib⁹ vlib⁹ affirmatiuis: ⁊ ita de alijs ꝟ pz. ℂ Nota 2° ꝙ oēs ſylli reducunṫ ad q̄tuor p̊mos modos q incipiunt ab his cōſonātib⁹. b. c. d. f. vt Barbara/ Celarēt/ Darij/ Ferio: q icipiunt a b. reducunṫ ad barbara: q incipiunt a c. ad celarent: ⁊ qui incipiūt a d. ad darij: qui ab. f. ad ferio. Modus aūt reductionis declaraṫ per duos verſus. *Notādū p^m.* *Notādū 2^m.*

ℂ Unde verſus. Simpliciter verti vult. ſ. p. vo per acci. M. vult tranſponi. c. vo per impoſſe duci. Ex p̄dictis ſequiṫ ꝙ nullus ſylls cōſtat ex oib⁹ particularibus: nec ex oib⁹ negatiuis: ⁊ ſi altera p̄miſſaꝝ fuerit pticularis vel negatiua. ⁊ ꝯcluſio ſilr erit pticularis vel negatiua. Et hec de ſyllis dicta ſufficiant.

Aduerte p̊mo ꝙ iſti verſus declaranṫ ſic. ꝙ vbicunqz poniṫ. s. in his dictionibus datur intelligi ꝙ ꝓpō itellecta p vocalē imediate p̄cedētē: dz cōuerti ſimplr: ⁊ per. p. dz cōuerti per accñs: ⁊ per. m. ꝙ fiat trāſpō in p̄miſſis: ita ꝙ maior fiat minor: ⁊ ecōuerſo per. c. ꝙ reducaṫ per ipoſſe. Eſt eniz reductio per ipoſſe qn̄ ex oppoſito ꝯnis cum altera p̄miſſaꝝ inferṫ oppoſitū alterius p̄miſſe: ⁊ eſt gnālis modus per quē phs probat in p̊ poꝝ quēcūqz ſyllm eſſe bonū: hoc clare patet in textu. ℂ Aduerte tn̄ vnū circa modos figuraꝝ. vt dicit Boeti⁹ in cathegoricis ſuis: q̄tuor p̊mos modos in p̊ma fig° in analethicis ſuis poſuit Ariſt. ℂ Ceteros vo qnqz Theophraſtus ⁊ Eudemus addiderunt: qbus Porphyrius vir grauiſſime auc̄tis viſus eſt ꝯſenſiſſe oēs modos ſcde figure ⁊ tertie. Poſuit ēt Ariſt. in analethicis ſuis. i. in libro p̊oꝝ. Salua tamē reuerētia Boetij: phs poſuit Fapeſmo friſeſomoꝝ in p̊ p̊oꝝ. Dicit eniz cū aūt p̄dicatiuus ⁊ priuatiuus ⁊ vlr ſumptus p̄uatiuus ſemp ſit ſylls minoris extremitatis ad maiorē: imo addit. Silr autē ⁊ in alijs figuris ꝙ pz manifeſte: ꝙ phs poſuit duos modos cōcludētes indirecte in p̊° figura: etiā vnū modū cōcludentē indirecte in 2° figura vt feſtino: ⁊ vnuz in 3° vt feriſon cōtra Boetiuz. ℂ Aduerte vlterius pro maiori doctrina ſylloꝝ: ꝙ qdā ſunt cathegorici: qdā hypothetici. Cathegorici ſunt illi qui cōſtant ex ꝓpōnibus cathegoricis. Hypothetici vo qui ꝯſtituunṫ ex hypotheticis. Syllogiſmoꝝ cathegoricoꝝ qdam ſunt de ineſſe: qdam modales. Syllogiſmi de ineſſe ſunt illi qui ꝯſtituunṫ ex ꝓpōnibus de ineſſe. Modales vo qui cōſtituunṫ ex ꝓ *Cap. 6.* *Notādū 2^m.* *Notādū 3^m.* *F*

poſitionib⁹ modalibus. Syllogiſmoꝝ de ineſſe qdā ſunt
oſtenſiui: qdā ſunt ad ipoſſe. Syll'ſ oſtēſiuus eſt q ꝯtinet
totū vnū diſcurſuz: ex ꝓmiſſis. ſ. duab⁹ ꝯcludens vnam
ꝯnē: vt ois hō currit. tu es hō: ğ tu curris. Syll'ſ ad ipoſſe
eſt ille q cōtinet duos diſcurſus pncipal'r. ſ. vnū a ꝓmiſ-
ſis ad ꝯnē. aliū a ꝯdictorio ꝯnis ad ꝯdictoriū alterius ꝓ-
miſſe: vt dicēdo. ois hō eſt aial. ois hō eſt lapis. ğ ois la-
pis eſt aial: ſed aliqs lapis nō eſt aial. ğ aliqs lapis nō eſt
hō. In ſūma ğ ſunt q̄tuor diuerſitates ſylloꝝ. ſ. oſtenſiui
ad ipoſſe: modales ⁊ hypothetici apd modernos: lʒ Ariſ.
multa plura genera ſylloꝝ ponat in libro ꝓoꝝ: vt in re-
gulares ꝯuerſiuos ex oppoſitis: ⁊ alia multa q̄ patent le-
gēti librū illū. Magiſter aūt ſolū de oſtenſiuis determi-
nat breuiter. Si aūt deo placebit faciā tractatū breuiſſi-
mū. in quo illa gn̄a ſylloꝝ narrabo. Et ſic eſt finis tracta-
tus ſūmulaꝝ ad laudē dei ⁊ beate Virginis.

Manfre. Notādū 6m. **Nota vlterius** ꝙ diffinitio data ſylli nō cō-
prehēdit ꝓprie ſyllm reſolu-
toriū ꝓpter illā particulā poſitis: qꝛ itelligo vt ꝓus. i. or-
dinatis in modo ⁊ in figura. Syll'ſ aūt reſolutori⁹ lʒ or-
dinet in figura: nō tn̄ ordinat in mō. vn̄ diſcurrēdo per
oēs illos modos pʒ ꝙ nō fit ſyll'ſ reſolutorius in aliquo
illoꝝ. Syllm aūt reſolutoriū appello illū qui accipit pu-
ras ſingulares vel pticulares: ⁊ fundatur ſup hoc medio
exiſtēte hoc aliqd necē eſt extrema coniungi. vt hʒ ꝓmo
ꝓoꝝ. Talis aūt ſyll'ſ pōt fieri in q̄libet figura. vt ſic ar-
guēdo in pᵃ. hō currit. ſoꝛ. eſt hō. ergo ſoꝛ. currit. illud eni
qd ſubijcit in pᵃ ꝓdicat in 2ᵃ. in 2ᵃ figura fit illo modo.
ſoꝛ. eſt hō. ⁊ homo eſt hō. ğ hō eſt ſoꝛ. Idem eniʒ ꝓdicat
in vtraqʒ. Et in tertia figura ordinant vt plurimū in tali
reſolōne arguēdo. vt ſic. hoc currit: ⁊ hoc eſt hō. ğ homo
currit. idez enim ſubijcit in vtraqʒ. De ſyllo ğ tali nō fit
Notādū 2m. G mentio a Pau. in textu. ¶ Nota etiā ꝙ in oi ſyllo ordi-
nato in mō debet mediū ſemꝑ diſtribui in vna ꝓmiſſaꝝ:
⁊ ideo nō valet talis modus arguēdi. ois hō eſt aial. aſi-
nus eſt aial. ergo aſinus eſt hō: ⁊ nō valet ille. aial eſt hō.
ois aſinus eſt aial. ergo aſinus eſt hō: ⁊ patēt de ſe ſm ea
que ponunt a Pau. de illis tn̄ modis nō facit mētionez
Pau. Sed illa addo ꝓpter Petrū Man. qui ꝓter mo-
dos terminatos a Pau. alios ponit: ⁊ qbus forte potuiſ-
ſet eſſe error ꝓpter defectū huius cōditionis. Si velles
arguere multiplicādo alios modos ab his etiā quos ipſe
Notādū 3m. poſuit. ¶ Cōſidera vlterius ꝙ alij ſylli ab his q fiunt in
q̄tuor ꝓmis modis pᵉ figure reducunt ad aliquē illoꝝ:
ꝓpter hoc: qꝛ ex quo illi q̄tuor pᵉ figure imeᵗᵉ tenent per
dici de oi aut dici de nullo: vt ſuperi⁹ notaui: ⁊ alij ſolum
fundant ſup aliquo illoꝝ. Ideo iſti in q̄tuor ꝓmis modis
ſunt pfecti. Alij aūt ſunt impfecti: ⁊ ideo cū impfectū ha-
beat reduci ad pfectū vt ad ſuū pnm̄: iō fit talis reductio
Inſtantia. ad ꝓmos q̄tuor. ¶ Et ſi arguat ꝙ talis reductio nō de-
bet fieri: qꝛ cōtingit quādoqʒ in ſyllo reducēdo ꝓmiſſas
eſſe veras: eodē aūt reducto eaſdē fieri falſas. ğ illa redu-
ctio quū fit veri in falſum: erit etiā pfecti ad iperfectū:
Reſponſio. qd eſt ꝯ fundamētū ꝓhabitū. ¶ Reſpōdeas ꝙ in ſyllo
nō cōſiderat veritas vel falſitas: ſed ſolū modus inferē-
di ⁊ arguēdi: ⁊ ideo cū in ꝓmis q̄tuor modis ſit pfectior
argumētatio q̄ʒ in alijs: ideo talis reductio eſt facienda:
ꝙ mō ꝓpōnes vere reducant ad falſas hoc nō eſt de ꝓn-
Dubiū mita. cipali intento. ¶ Dubiū eſt: quare barocho ⁊ brocardo
dicant reduci per ipoſſe. ſi eniʒ per ipoſſe eſt illa reductio
Solutio. nō debet fieri. ¶ Ad qd dicas ꝙ iſti modi debent redu-
ci rōne pfectioris modi arguēdi. dicit aūt talis reductio
fieri per ipoſſe: qꝛ fit per ꝯdictoria. vt pʒ: ⁊ iō quū nō poſ-
Notādū 4m. ſibile ſit duo ꝯdictoria eē ſimul vera. ideo ⁊c̄. ¶ Aduer-
H tendū etiā ꝙ reductiones poſſunt fieri alio mō q̄ʒ expſſo

a Pau. puta Ceſarē pōt reduci ad ferio per ipoſſe. Feſti-
no ad celarēt: ſʒ de illis nō eſt magna vis. iō ⁊c̄. ¶ Con- Notādū 5m.
ſidera etiā ꝙ ſunt q̄dā cōditiones reqſite ad oēm ſyllm. 1ᵃ conditio.
Primo ꝓmiſſo ꝙ qlibet talis teneat per aliqd pncipioꝝ
ꝓſcriptoꝝ mediate vl' imediate. requirit etiā ꝙ oēs pre-
miſſe ſint alicuius q̄titatis loquēdo de q̄titate ſm cōez
opinionē. Et ꝓpter hoc nō ſequit neccio. ois hō eſt aial.
ſoꝛ. eſt hō. ergo neccio ſoꝛ. eſt aial. vel ois homo eſt aial.
tn̄ ſoꝛ. eſt hō. ergo tn̄ ſoꝛ. eſt aial. Notat tn̄ Pe. Man.
ꝙ ex illis poſſunt inferri ꝯnes abſqʒ termino modali vl'
excluſiuo: ⁊ iō ſi in vtraqʒ ꝯne demat tale ſignuʒ pōt ꝯ
inferri: vt patet ibidē: ⁊ hoc potiſſime ſm euʒ hʒ verita-
tem de nota excluſionis. Cum nota enim exceptiua non
valet argm̄: vt ſic arguēdo. oē aial ꝓter hoiem eſt irrōna-
le. omne riſibile eſt aial. ğ omne riſibile eſt irrationale.
¶ Scdo reqrit ꝙ termini in premiſſis ⁊ ꝯne capiantur 2ᵃ conditio.
ſub vno ſenſu: ⁊ ideo nō ſeqtur. omnis canis currit. ſydus
celeſte eſt canis. ergo ſydus celeſte currit: qꝛ ille termin⁹
canis fungit officio duoꝝ terminoꝝ cuʒ equoce ſumat.
Et ꝓpter hanc cōditionē etiā nō ſeqtur. ois homo eſt no-
men. aliqs hō eſt hō. ergo aliqs hō eſt nomen: cū ille ter-
minus hō in ꝓmiſſis ſumat pro duobus terminis diuer-
ſaꝝ ſpecieꝝ: ⁊ ideo ſolet cōiter poni ꝙ in ſyllo ſeruetur
eadem ſuppō gn̄alis terminoꝝ: ⁊ nō debet poni ꝓ vna
diſtincta ꝯditione ab hac regula. ¶ Tertio reqrit ꝙ ter- 3ᵃ conditio.
mini ſupponant pro eodē aut pro eiſdē. vnde nō ſeqtur.
Nullus hō eſt mulier. berta eſt hō. ergo berta nō ē mu-
lier. ¶ Quarto reqritur ꝙ nō magis ample ſupponant 4ᵃ conditio.
termini in ꝓmiſſis q̄ʒ in ꝯne: ⁊ ideo nō ſeqtur. oē futurū
eſt antechriſtus eſt futurus. ergo antechriſtus eſt. ¶ Notanter
dixi de ꝓmiſſis ⁊ ꝯne: ⁊ nō de ꝓmiſſis ſolū: qꝛ ille ſyll'ſ eſt
bonus. ois hō currit. ſoꝛ. eſt homo. ergo ſoꝛ. currit: ⁊ tamē
medius terminus largius ſupponit in vna ꝓmiſſa q̄ʒ in
alia. ¶ Notanter dico ꝙ nō magis ample ſupponat in
ꝓmiſſis q̄ʒ in ꝯne: ⁊ nō dico ecōtra: qꝛ ſtat ꝙ largius ſup-
ponat in ꝯne q̄ʒ in ꝓmiſſis: vt ſic arguēdo. ois hō curret.
ſoꝛ. eſt hō. ergo ſoꝛ. curret. ¶ Quinto reqrit ꝙ nō mute- 5ᵃ conditio.
tur qd in quale nec ecōtra: qꝛ nō ſequit. quicqd ꝓdicatur
in. a. ꝓpōne ꝓdicat in. b. ꝓpōne. ponēdo ꝙ. a. ſit illa. hō
eſt homo. b. aūt illa aſinus eſt hō. Sed idem de ſeipſo ꝓ-
dicat in. a. ğ idem de ſeipſo ꝓdicat in. b. in caſu enim po-
ſito. antecedens eſt veꝝ: ⁊ ꝯn̄s falſuʒ. ſil'r nō ſequit. qcqd
emiſti comediſti. carnes crudas emiſti. ergo carnes cru-
das comediſti. pōt etiā hoc 2m̄ tolli per 4m̄ cōditionez
de ampliatione. ¶ Sexto reqrit ꝙ ſi ſumant ꝓmiſſe in 6ᵃ conditio.
obliquo caſu: ꝙ inferat ꝯ ꝓportionata illis. Et ideo non
ſequit. cuiuſlibet hois eſt aſinus: capra eſt hois. ergo ca-
pra eſt aſinus. Sed ſolū ſequit. capra eſt illius cuius eſt
aſinus: ⁊ ſimili mō dicas de ſyll'is in 3ᵃ figura. nō eniʒ lʒ
inferre abſolute: ſed ſolū vt notaui ꝓportionaliter ⁊ de
ꝓportionabili. pro illo vide Pau. Vene. in. 13. pncipali
quarti dubij eiuſdē. ¶ Aliqui tn̄ volunt ꝙ vbi ſumatur
pro ſubiecto obliquus caſus in maiori debet poſtea po-
ni in recto a parte ꝓdicati in minori: ⁊ hoc eſt in pᵃ figura.
vt ſic arguēdo. In q̄libet ciuitate eſt aſinus: tu es aliqua
ciuitas. ergo tu es aſinus: ⁊ nō volunt ꝙ ſumat talis mi-
nor: tu es in aliq̄ ciuitate. Cauſa autē iſtius pōt aſſignari
talis: qꝛ dicēdo in q̄libet ciuitate eſt aſinus: ſubm nō eſt
ly in q̄lʒ ciuitate: ſʒ virtual'r eſt h: q̄lʒ ciuitas eſt aliqd in
quo ⁊c̄. Melius tn̄ eſt ꝯcludere mō prenoiato. hanc ēt
2ᵐ opinionē inſequit Pau. in obiectionibus ꝯ ſūmulas.
¶ Septimo reqrit. ꝙ ꝓmiſſis cathe⁽ᶜ⁾ ſignificātibus. ꝯ 7ᵃ conditio.
etiā cathe⁽ᶜ⁾ ſignificet ⁊ nō hypothe⁽ᶜ⁾. vn̄ nō valet. Nulla
ꝯ eſt vera. ois ꝯ facta in celarent eſt aliq̄ ꝯ. ergo nulla ꝯ
facta in celarent eſt vera: qꝛ añs in aliquo caſu cathe⁽ᶜ⁾ ſi-
gnificat.

Notãdū 6m. gnificat.ɔ̃ñs aūt hypothe^e.¶ Nota vlteri⁹ ꝙ q̄dā ſunt
p^a conditio. cōditiones ſpāliter reqſite ad p^{am} figurā. ¶ Prima eſt.
ꝙ p^m ſubm diſtributionis ſolūmō ꝛ ſm ſe totū p̄diceť
in minori.p^m dico ꝓpter ſubiecta copulata diſiūcta ꝛ cō/
ditionata:q2 volēdo ꝙ nō ſm ſe tota diſtribuanť. Sed
ſolū ſm p^{am} partem:tūc nō ſequiť.oīs hō vel aſinus eſt
aſinus:ſed tu es hō vel aſinus.ġ tu es aſinus: ſed minor
dʒ eſſe iſta.Et nō plus:tu es hō.ꝛ ꝓpterea debemus cō/
cludere.ergo tu vel aſinus eſt aſinus.ſi tñ p^m diſiunctuʒ
ponereť diſtribui:tunc argueretur mō p̄dicto. 2^m dico:q2
iſte ſyllꝰ nō valet.qlibet aſinus hoīs currit.brunellus eſt
aſinus.ergo brunellus currit:ponēdo ꝙ brunellus non
poſſideať ab hoīe eſt in caſu.aīs verū.ꝛ ɔ̃ñs falſum.naʒ
ly aſinus nō diſtribuiť pro omni aſino:ſʒ ſolū pro aſino
hoīs.Minor ġ debet eē talis.brunellus eſt aſinus hoīs.
2ª conditio. ¶ Scda cōditio eſt.ꝙ habeať aduertētia ad obliquuʒ:
3ª conditio. vt etiā p̄notaui.¶ Tertio reqriť.ꝙ determinatio tenta
ſolū a parte ſubiecti ponať pro determinatione p̄dicati
in minori.¶ Si aūt determinat ſolū p̄dicatū nō dʒ po/
ni iſta determinatio in minori:ſed ſoluʒ in ɔ̃ne ex parte
eiuſdem termini determinati in tali dictione in maiori:ꝛ
iō capta iſta ꝓpōne.oīs p^a cā neccio eſt deus:aliqḋ creās
eſt p^a cā.ġ aliqḋ creans neccio eſt deus:eſt ibi aīs verū:ꝛ
ɔ̃ñs verū:q2 ɔ̃ñs ſigť:tūc ꝙ aliqḋ creans eſt illud ens ꝙ
neccio eſt de⁹.Si aūt velimus ꝙ ly neccio determinet ſo/
lum ſubm maioris:tūc nō dʒ poni in ɔ̃ne:ꝛ ſimili modo
dicas reſpectu iſtius.omne creans cōtingenter eſt deus.
p^a cauſa contingenter eſt creans. ergo p^a cauſa eſt deus:
ꝛ illa ɔ̄ditio etiā deſeruit aliis figuris:ſed ſpāliter ſit de/
clarata reſpectu ſylloꝝ p^e fig^e. ¶ Quarto ſequitur ꝙ vbi
arguas reſpectu terminoꝝ importantiū diuinā eēntiā aut
diuinas pſonas ꝙ inferas ɔ̃nē identicaʒ.vt ſic arguēdo.
oīs eſſentia diuina eſt pater.oīs filius in diuinis eſt eſſen/
tia diuina:debet ſic cōcludi.ġ oīs fili⁹ in diuinis eſt id qḋ
pater:nō aūt dʒ ſic cōcludi.ġ oīs filius eſt pr:q2 aīs eēt
verū:ꝛ ɔ̃ñs falſuʒ:q2 vna pſona nō eſt alia.Iſta tñ etiam
cōditio dʒ itelligi reſpectu aliaꝝ figuraꝝ.¶ Addunt ēt
alij ꝙ opʒ ſubm maioris ſi fuerit illa vlis teneri ꝛ diſtri/
bui diuiſiue.Et ꝓpter hoc dicūt ꝙ nō ſequiť. oēs Apo/
ſtoli dei ſunt duodecim:tenēdo ly oēs collectiue.Petrus
ꝛ Paulus ſunt apoſtoli dei.ġ Petrus ꝛ Paulus ſūt duo/
decim.iſta ɔ̃ nō eſt nccīa:q2 ly oēs teneť collectiue:nō eſt
tunc iſta ꝓpoſitio vlis:ſed indefinita.equalet enim iſti.
entia oēs Apoſtoli dei ſunt duodecim:ꝛ iō nō recte ordi/
Notãdū 7m. nať ſyllꝰ cuiꝰ maior nō ſit vlis.¶ Pro 2ª figura nota ꝙ
p^a cōditio reqſita pro tali figura eſt ꝙ oēs ꝓpōnes ſint
de cōſueto modo loquēdi:ꝛ ideo nō ſequitur.oīs p^a cauſa
ſubā nō eſt.oīs deus ſubā eſt.ġ oīs deus p^a cā nō eſt.hoc
aūt ꝓuenit rōne vnius qḋ ſupius annotaui.nam mediuʒ
ſylli debet in aliq̄ premiſſaꝝ diſtribui.Sed in iſto ſyllo
nullibi diſtribuiť medius terminus quod patet.

Textus. Circa hoc caplm notanduʒ eſt p^o:ꝙ ſyllꝰ capiť tri/
Notãdū p^m. pliciter.Uno^o capiť ſyllꝰ:vt dicūt iſti forma/
liter:ſicut etiā ly ꝓpō:ꝛ ly ɔ̃ñtia:ꝛ ſic ſyllꝰ non eſt niſi q̄/
dam actus.i.opatio itellectus diſcurſiua:per quā intelle/
ctus ex copulatiua duaꝝ p̄miſſaꝝ in mō ꝛ in figura īfert
ɔ̃nem:ꝛ ſic ſyllꝰ eſt qḋdā ſincathegorematicū ꝛ incōple/
xum:q2 eſt nota rōnis tñ. 2° capiť ſyllꝰ pro aggregato
ex copulatiua duaꝝ partiū ꝛ ɔ̃ne cum nota rōnis in mō
ꝛ in figura:ꝛ iſto mō ſumiť ſyllꝰ materialr. 3° ſumitur
ſyllꝰ pro copulatiua ex duab⁹ p̄miſſis tñ que antecedit
notā rōnis.ꝛ iſto mō oīs ſyllꝰ eſt ꝓpō copulatiua:ꝛ non
ecōuerſo. Et de iſto locutus eſt Ariſt.in libro poꝝ dicēs.
ꝙ ptās ſylli eſt plura cōcludere.i.due p̄miſſe p̄nt plures
ɔ̃nes cōcludere.Exēplū.iſte due oīs hō currit.oē rōnale
eſt homo:poſſunt cōcludere iſtam.omne rōnale currit.
Et iſtā etiā.aliqḋ rōnale currit:vt pʒ.¶ Scdm notāduʒ Notãdū 2m.
ꝙ hic diffiniť:ly ſyllꝰ 2° mō ſumptū:ꝛ eſt terminus ſcđe
habens duo ſignificata:ꝛ nō diffiniť pro ſe:ſed pro ſuis
ſignificatis pſonalibus q̄ ſignificata ſunt q̄dam ꝓpōnes
rōnales que in logica ſunt hypothetice:ꝛ nō diſtiguunť
a ɔ̄ditionalibus.¶ Tertio notādū.ꝙ ſua deſcriptio in/ Notãdū 3m.
telligiť ſic.Syllꝰ eſt oīo in qua poſitis in mō ꝛ in figura
ꝛ cōceſſis qbuſdā:vt duabus ꝓpōnibus.i.ſi ponantur ꝛ
ɔ̄cedanť due ꝓpōnes p̄miſſe:neceſſe eſt aliqd aliud eue/
nire per ea q̄ poſita ſunt ꝛ cōceſſa.i.neceſſe eſt per viam
ɔ̃ñtie tertiā ꝓpōnem que eſt ɔ̃ ſequi ꝛ bene aduertenteʒ
illam ſaltē mente cōcedere:vt ſi ɔ̄cedanť iſte. oīs hō eſt
aſinus:ꝛ tu es hō:ſuppoſita debita aduertētia ꝛ intelle/
ctione cōcedeť etiā iſta.tu es aſinus.¶ Quarto notādū. Notã^m 4m.
ꝙ oīs ſyllꝰ cōſtat ex tribus ꝓpōnibus:ſcʒ maiore ꝛ mi/
nore ꝛ ɔ̃ne.Et ex tribus terminis:capiēdo terminū non
generalr:ſed pro termino cathego^{co}:qui eſt ſubm vel p̄/
dicatū:quoꝝ terminoꝝ qlibet bis repetiť:ꝛ ille qui repe
titur ante ɔ̃nem eſt medius terminus. Ille aūt qui eſt cū
medio termino in maiori ꝓpōne eſt maior extremitas:
ꝛ ille qui eſt cū eodē in 2ª ꝓpōne eſt minor extremitas:
vt pʒ in textu.¶ Cōtra diffōnē ſylli.Arguitur p^o ſic.hec Cōtra diffōnē ſylli arg^r p^o
cōpetit alteri a diffinito. igiť non eſt bona.ɔ̃ñtia tenet.ꝛ
aīs ꝓbať.Et capio iſtā ɔ̃ñtiā.i.oē aīal eſt corp⁹.ꝛ ſortes
eſt hō.igiť ſor.eſt corpus.Et arguiť ſic.iſta ɔ̃ñtia nō eſt
ſyllꝰ:q2 nō eſt ex tribus terminis tm̄:ſed quattuor:ꝛ tñ ei
cōpetit diffinitio ſylli:q2 eſt oīo in qua poſitis ꝛ ɔ̄ceſſis
neċe eſt ꝛc̄.¶ Scdo arguiť ſic.ſubordineť ly a/vni ſyl/ Arguiť 2°.
logiſmo:ꝛ ſequitur ꝙ ly a/eſt ſyllꝰ:ꝛ tñ nō eſt oīo in qua q̄/
buſdā ꝛc̄.igiť diffinitio mala.¶ Tertio arguiť cōtra fi/ Arguiť 3°.
guras:ꝓbando ꝙ ſunt q̄tuor argumēto magiſtri:q2 iſte
ſyllꝰ.Oīs hō eſt aīal.ꝛ oē aīal eſt ſubā.igiť oīs homo eſt
ſubā.eſt bonus.ꝛ nō eſt in aliq̄ figura.vt pʒ diſcurrēdo.
igitur ꝛc̄.¶ Quarto cōtra modos:q2 iſte ſyllꝰ eſt in p^a Arguiť 4°.
figura.oē aīal eſt ſubā.oīs homo eſt aīal.igiť aliqs hō eſt
ſubā:ꝛ tñ nō eſt in aliquo mō:vt pʒ.igiť ꝛc̄.Sed forte dī
ꝙ eſt in baralipton.Contra.q2 baralipton cōcludit indi/
recte ꝛ iſte directe:vt pʒ.¶ Ad p^m reſpōdeo negādo ꝙ Ad p^m.
hec diffinitio cōpetat alteri a diffinito.Et ad ꝓbationeʒ
cōcediť ꝙ illa ɔ̃ñtia aſſumpta nō eſt ſyllꝰ:ꝛ negať ꝙ ei
cōpetat diffinitio ſylli:q2 diffinitio ſylli nō eſt oīo in qua
qbuſdā poſitis ꝛ cōceſſis neċe eſt ad aliqd euenire:ſʒ iſta
oīo in qua qbuſdā poſitis ꝛ cōceſſis in modo ꝛ in figura
neceſſe eſt ꝛc̄.qualr nō eſt in ɔ̃ñtia data:q2 ipſa nō ordi/
nať in figura:ꝛ ſic pʒ ſolo.¶ Ad 2^m pʒ ſolo ex dictis ſu/ Ad 2^m.
pra.¶ Ad 3^m dicit magr̄:ꝙ ille ſyllꝰ eſt in p̄ma figura:ꝛ Ad 3^m.
ſic nō datur quarta figura.vñ ſyllꝰ p^e figure ſm magrm
eſt qñ illud qḋ eſt ſubm in p^a eſt p̄dicatū in 2^a:vel econ/
uerſo.ꝛ ſic eſt in iſto:iō eſt p^e figure ꝛ in barbara.¶ Sʒ Cōtra rñſionē arg^r p^o.
ɔ magrm argr̄ duplr. p^o ſic.ſequiť ꝙ ſyllꝰ factus in bar/
bara cōcluderet indirecte.ɔ̃ñs cōtra ipſuʒ.ꝛ ɔ̃ñtia pʒ de
ſyllo dato:queʒ dicit eſſe in barbara. ¶ Scdo ꝛ fortius Arguiť 2°.
arguiť ſic.q2 data ſua reſpō.ſequitur ꝙ iſte ſyllꝰ eſt bon⁹.
ſcʒ oē aīal eſt ſubā:ꝛ aliq̄ ſubā eſt lapis. igiť aliqs lapis
eſt aīal.ɔ̃ñs falſuʒ:q2 p̄miſſe ſunt vere.ꝛ ɔ̃ falſa:ꝛ ɔ̃ñtia
ꝓbať:q2 eſſet in darij cum ſeruetur ſm ipſuʒ ordo prime
figure:ꝛ ſint ibi cetera reqſita.¶ Ad 4^m ēt dicit magr̄: Ad 4^m
ꝙ ille ſyllꝰ eſt in barbara mediate:q2 ille due p̄miſſe.oē
aīal eſt ſubā.ꝛ oīs hō eſt aīal immediate ɔ̄cludunt iſtam.
oīs hō eſt ſubā:ex qua ſequiť ꝙ aliqs hō eſt ſubā:iō ille
ſyllꝰ eſt in barbara mediate.¶ Sed ɔ magrm arguiť: Cōtra rñſionē arguitur.
q2 iſtud nō ſoluit:q2 q̄rať an eſſe in barbara mediate fa/
cit vnū modū diſtinctū a barbara:vel nō. ſi p^m igiť da/
buntur plures modi in p^a figura q̄ nouē. ſi 2^m.igiť bara/

lipton non erit modus diſtinctus a barbara: q2 premiſſe in barbara cõcludunt mediate ꝯñem baralipton: vt videbiť ſtatim infra: ⁊ gñaliter nullus modus reducibilis ad q̃tuoꝛ pᵉ figure: pter barocho ⁊ brocardo faceret modũ diſtinctũ ab illis: q2 pmiſſe in barbara ꝯcludunt mediate ꝯñes illoꝝ modoꝝ. vt patebit infra: ⁊ ſic nõ eſſent niſi q̃tuoꝛ aut ad plus ſex modi in his tribus figuris: qḋ eſt cõtra illuꝫ. Et ideo credo ꝙ melius eſſet ponere plꝛes figuras ⁊ plures modos q̃ꝫ poſuerit magr̃: ſic poſuit. P. M.

Uarias ad 3m ⁊ 4m.

Petitio pᵃ.

Reſponſio.

¶ Sꝫ hic ſunt qnqꝫ petitiones. pᵃ. que ſunt ſeruãda ad videndũ bonitatẽ aut falſitatẽ ſylli. ¶ Rñdeo. ꝙ oblato ſyllõ ⁊ viſis pmiſſis veris ⁊ ꝯñe falſa. ſtatiꝫ dicẽdũ eſt ipm nõ eſſe bonũ: ⁊ ꝙ nõ eſt in mõ ⁊ figura q̃tũcunqꝫ tibi appareat: ⁊ pro cognoſcẽda eius fallacia habes notare multa que pñt eſſe cã erroꝛis.

Notandũ pm. K

Pau. n. pa. 4. dub.

¶ Primo aduerte ſi in ſyllõ tuo ſit caſus obliquus: ⁊ reducas ad rectũ: quo facto patebit erroꝛ iſtius ſyllĩ: q apparet in darapti: cuiuſlibet hoĩs aſinus currit: ⁊ cuiuſlibet hoĩs aſinus qeſcit. igiť quieſcens eſt currens. diciť enim ꝙ nõ eſt bonus: ⁊ ꝙ pmiſſe in caſu iſto ꝙ qlibet hõ habeat duos aſinos, vnũ currentẽ: ⁊ aliũ quieſcentẽ ſunt vere. ⁊ ꝯ falſa: ⁊ cã erroꝛis eſt: q2 maioꝛ extremitas nõ pdicať de minori in ꝯñe: vt pꝫ reducẽdo ſic. qlibꝫ hõ eſt hõ cuius aſinus currit: ⁊ qlibet hõ eſt hõ cuius aſinus qeſcit: ergo gͣ cõcludi debet. igitur homo cuius aſinus quieſcit eſt homo cuius aſinus currit. patet etiam falſitas iſtius. in qualibꝫ ciuitate eſt lapis: tu es in ciuitate. igiť tu es lapis. dicitur enim ꝙ plus predicať in minoꝛi q̃ꝫ ſubÿciatur in maioꝛi: vt patet reſoluendo ſic. Quelibet ciuitas eſt ciuitas in qua eſt lapis: ⁊ tu es ciuitas. igiť tu es lapis: ⁊ ſic eſt plus pro pdicato minoꝛis: ſed minoꝛ deberet eſſe iſta: ⁊ tu es ciuitas. Tertio patet erroꝛ iſtius: cuiuſlibet ꝯdictionis altera pars eſt vera. hõ eſt aſinus: eſt ꝯdictionis altera ps. igiť hõ eſt aſinus eſt vera. diciť eñi ꝙ plus pdicať in minoꝛi q̃ꝫ ſubÿciať in maioꝛi: vt patet reducẽdo ad rectum. Quarto pꝫ erroꝛ iſtius: cuiuſlibet hoĩs aſinus currit: brunellus eſt aſinus hoĩs. igiť brunellus currit: q2 dĩ ꝙ plus pdicať in minoꝛi q̃ꝫ ſubÿciať in maioꝛi: ⁊ ſic etiã de multis dicere poteris.

Notandũ 2m.

¶ Scđo aduerte ſi in ſyllõ ſit verbuꝫ adiectiuũ: ⁊ q2 tale poſſet eſſe cauſa erroꝛis reducas ad ſubſtãtiuũ: ⁊ ſic patet ꝙ iſte ſyll's nõ eſt bonus: qui apparet in celarent. Nullum rudibile differt ab aſino. oĩs hõ differt a rudibili. igiť nullus hõ differt ab aſino. Similr̃ ⁊ iſte alius. nullus denarius valet argentũ. oĩs florenus valet denariũ. igiť nullus florenus valet argẽtũ. ſunt eñiꝫ pmiſſe vere: ⁊ ꝯñes falſe. Et hoc ĩõ q2 plus pdicať in minoꝛi q̃ꝫ ſubÿciať in maioꝛi: q2 in pᵃ maioꝛi ſubm eſt ly rudibile: ⁊ pdicatũ minoꝛis ly differens a rudibili: vt patet reſoluẽdo: ſed deberet ſic argui. Nullũ rudibile eſt differens ab aſino. ⁊ oĩs hõ eſt rudibilis. igitur nullus hõ eſt differens ab aſino: ⁊ minoꝛ erit falſa: ⁊ ſilr̃ de 2º ſyllõ dicať ⁊ cõſilibus.

Notandũ 3m.

¶ Tertio reſpice ſi in pmiſſis aliqs terminꝰ ſtet mãliter ⁊ in ꝯñe pſonaliter: aut ecõuerſo: ⁊ per hoc pꝫ ꝙ ſylli infraſcripti nõ erunt boni: ⁊ pmiſſe erunt vere. ꝯñes falſe: eo ꝙ minoꝛ extremitas in minoꝛi ſtabit materialr̃: ⁊ in ꝯñe perſonalr̃: ſylli ſunt iſti. Omne nomẽ eſt ens: chimera eſt nomẽ. igiť chimera eſt ens. Sed deberet cõcludi: igiť ly chimera eſt ens. Similr̃ nullũ nomen eſt aĩal. homo eſt nomen. igiť homo nõ eſt animal. Omne nomẽ eſt nõ homo. homo eſt nomen. igiť homo eſt nõ homo. Omne ſignũs eſt: chimera eſt ſignũ: igiť chimera eſt. Similr̃ ⁊ iſti infraſcripti nõ erunt boni: q2 ecõuerſo minoꝛ extremitas ſtabit ĩ minoꝛi pſonalr̃: ⁊ in ꝯñe materialr̃. Exemplũ. Nullũ aĩal eſt ſpẽs. homo eſt aĩal. igitur hõ non eſt ſpẽs. Similr̃ nullũ ſenſitiuũ eſt genus: animal eſt ſenſitiuũ. igiť animal nõ eſt genus: ⁊ ſic de infinitis dicere poteris. ¶ Sed ſi voles recte concludere iunge ſubiectis ꝯñum ſignuꝫ perſonalitatis ſic: vt dicas. igiť aliqs homo nõ eſt ſpecies: vel aliqḋ animal non eſt genus.

Notandũ 4m.

¶ Quarto. caue ne termini ſtent ampliatiue in pmiſſis ⁊ ꝯñe nõ: aut ecõuerſo. ⁊ ſic videbis ꝙ iſte ſyll's nõ eſt bonꝰ. Quicqd heri vidiſti: nunc tu vides: ſed laicũ heri vidiſti. igiť laicũ nunc vides: ⁊ hoc q2 laicũ in minoꝛi ſtat ampliatiue: ⁊ nõ in ꝯñe: ⁊ pmiſſe ſunt vere: poſito ꝙ heri videris ſolũ ſoꝛtẽ qui tunc erat laicus: ⁊ nunc videas ſolũ eundẽ qui ſit papa. ⁊ ꝯ eſt falſa: ſed debet concludi. igiť illũ qui eſt vel fuit laicus tu vides. ſimilr̃ nec iſte eſt bonus. omne pteritũ eſt. Adam eſt pteritus. igitur Adam eſt. ſimilr̃ nec iſte. oẽ ſignificatũ eſt: chimerã eſſe eſt ſignificatũ. igiť chimerã eſſe eſt: ⁊ h̃ q2 termini in minoꝛi ſtant ampliatiue: ⁊ nõ in ꝯñe. qñ etiã terminus in ꝯñe ſtaret ampliatiue ⁊ nõ in pmiſſis nõ valet ſyll's: ⁊ propter h̃ non valet iſte. Nihil qḋ eſt aĩal fuit in arca Noe. oĩs hõ eſt aĩal. igiť nullus hõ fuit in arca Noe. ⁊ pmiſſe ſunt vere: ⁊ cõcluſio falſa: ſed debet cõcludi. igiť nullus homo qui eſt fuit in arca Noe. ſimilr̃ nec iſte valet. Oẽ quod currit curret. omnis hõ currit. igiť omnis hõ curret: q2 pmiſſe in iſto caſu: ſcꝫ ꝙ oĩs homo qui eſt curraṫ: ⁊ curret per hoꝛã: deinde cras naſcať ſoꝛ. qui nunq̃ꝫ curret ſunt vere. vt patet: ⁊ cõcluſio falſa: q2 ſignificat ꝙ oĩs homo qui eſt vel erit currit: qḋ eſt falſum pro ſoꝛte. Similiter nec iſte valet. oẽ diſputãs eſt diſputaturũ. omnis homo eſt diſputans. igiť omnis hõ eſt diſputaturus. ⁊ h̃ pꝫ in caſu ſilĩ: ⁊ eſt, q2 ly homo, in ꝯñe ſtat ampliatiue ⁊ nõ in pmiſſis: ⁊ ſic de multis dicere poſſumus.

Notandũ 5m.

¶ Quinto: caue ne eſſet ibi aliqua pmiſſaꝝ non quãta: ⁊ ſic patet falſitas huius. oĩs homo eſt aĩal: tñ riſibile eſt hõ: igitur tñ riſibile eſt aĩal. Similr̃ patet defectus huius. omne qḋ eſt ſoꝛ. differt a capra ſolus ſeu tñ. ſoꝛ. eſt ſoꝛ. igiť ſolus. ſoꝛ. differt a capra: ſunt enim pmiſſe vere. ⁊ cõcluſio falſa: ⁊ minoꝛes nõ ſunt alicuius quãtitatis. iſta etiã non valebit. Nullo hoĩe currẽte nullũ riſibile currit: ſed ſoꝛ. eſt homo currens. igiť ſoꝛ. currente nullũ riſibile currit: ⁊ hoc ideo: quia maioꝛ non eſt quãta nec vlĩs: q2 ſubm non ſtat diſtributiue mobilr̃. qḋ requiriť ad vniuerſalẽ. Sunt etiã ⁊ alie regule particulares: ſed poteris ex te cognoſcere. quaꝝ vna eſt ꝙ minoꝛ in pᵃ figura nõ debet eẽ negatiua: ⁊ ſic nõ valet iſta. oĩs hõ eſt animal. brunellus nõ eſt homo. igiť brunellus nõ eſt animal: ⁊ nõ mirũ: q2 nõ eſt in modo. Similr̃ eſt alia regula: ſcꝫ ꝙ in ſyllõ oꝫ eſſe aliq̃ vlĩs. ⁊ hoc voluit Ariſt. dicens: ꝙ ſylli regulanť per dici de omni vel de nullo. i. in eis debet eẽ vlĩs affirmatiua aut negatiua: ⁊ ſic nõ valebit iſta. tu q̃rebas aliquẽ hoĩeꝫ: ⁊ ſoꝛ. erat homo. igiť tu querebas ſoꝛtẽ ⁊c̃. ſed bene valebunt oẽs iſti. Quicqd emiſti comediſti: carnes crudas emiſti: igitur carnes crudas comediſti. Similr̃ qcqd predicať in. a. predicať in. b. dato ꝙ. a. ſit iſta. aſinꝰ eſt aſinus. Et. b. iſta. homo eſt aſinus: ſed idem de ſeipſo pdicatur in. a. igitur ideꝫ de ſeipſo predicať in. b. ſimilr̃. quicunqꝫ dicit te eſſe aĩal. dicit veꝝ: ⁊ quicũqꝫ dicit te eẽ aſinum: dicit te eſſe aĩal. igitur qcunqꝫ dicit te eſſe aſinũ dicit veꝝ. Et in pmo premiſſe ⁊ cõcluſio ſunt vere: q2 ly carnes crudas ſtat ampliatiue: ⁊ in ſecũdo maioꝛ eſt falſa: ⁊ minoꝛ eſt falſa duplici de cauſa: vt cõſiderãti patebit. ⁊ in tertio minoꝛ eſt falſa. Nam ſenſus illius minoꝛis eſt: ꝙ quicunqꝫ dicit illã: tu es aſinus. dicit etiã iſtam: tu es animal: q2 ly dicit, limitat ad ſuppoſitionẽ materialẽ: quod etiã cõtingebat de ly predicať in minoꝛi ſecũdi ſyllogiſmi: nec hoc eſt fugere argumẽtuꝫ ſed ſoluere: donec ſile detegat erroꝛem ſuuꝫ: ſed de hoc foꝛte dicetur infra.

¶ Secũda

Petitio 2ª. Duplex eſt ſyllˢ: pfectus ⁊ impfectus. ¶ Secūda petitio: quid eſt dicere ꝙ oēs modi incipien
tes a b. reducunť ad barbara. ¶ Reſpondeo ꝙ duplex
eſt ſyllˢ: perfectus ⁊ impfectus. Perfectus eſt ille cuius
bonitas ſtatim intellectis terminis eſt nota nobis bene
aduertētibus ſic ꝙ intellect⁹ noſter naturalr̃ inclinatur
aſſentire illi: ⁊ iſte erit ois ſyllˢ factus in vno ex quatuoꝛ
p̄mis modis prime figure. Imperfectus aūt eſt ille qui
bonus eſt: ſed eius bonitas nō eſt nobis multū euidens:
⁊ huiꝰ ſunt oēs ſyllogiſmi facti in alijs modis ab illis q̄
L tuoꝛ. Reducere igiť ſyllm̄: nil aliud eſt q̄ꝫ per ſyllm̄ per
fectū: qui fiet in vno q̄tuoꝛ modoꝝ oſtendere bonitateꝫ
ſyllogiſmi impfecti. Exemplū in p̄ma figura. Iſte ſyllo
giſmus eſt bonus. Omne albū eſt coloratū. nullū nigrū
eſt albū. igiť coloratū nō eſt nigrū: ⁊ ſi debet oſtēdi eius
1ª ſuppoſitio. bonitas oſ̄diť reducēdo ad ſyllm̄ in ferio. ¶ Pro cuius
⁊ alioꝝ reductione ſuppono iſtas regulas. Quicq̄d ſeq̄ť
ex ꝯſequēte ꝯſequētie bone: ſeq̄tur etiā ex antecedēte. pꝫ
2ª ſuppoſitio. a ſtrodo. ¶ Secūda. a cōuerſa ad ꝯuertentē ſimplicē
valet cōſequētia. pꝫ: q2 ſeq̄tur. homo eſt aial: igiť aial eſt
3ª ſuppoſitio. homo. ¶ Tertia. a cōuerſa per accñs que eſt vlis ad cō
uertente valet ꝯñtia. pꝫ: q2 ſeq̄tur ois homo eſt aial. igiť
4ª ſuppoſitio. aliq̄d aial eſt hō. ¶ Quarta. quando ex ꝯdictorio ꝯñtis
cum aliqua p̄miſſaꝝ ſequiť cōtradictoriū añtis: illa ꝯſe
quētia eſt bona. Quibus ſtantibus oſtendo bonitatē pre
dicti ſyllˢi: ⁊ ſūmo iſtas duas p̄miſſas. Omne albū eſt co
loratū: ⁊ nullū nigrū eſt albū. Et arguiť ꝙ ex his ſequiť:
ꝙ coloratū nō eſt nigrū: q2 ſequiť. omne albū eſt colora
tum: ⁊ nullū nigrū eſt albū. igitur nullū albū eſt nigrum:
⁊ aliq̄d coloratū eſt albū: igitur aliq̄d coloratū nō eſt ni
grū. Tunc ſic. ex premiſſis p̄mis ſequunť alie due tanq̄
a cōuerſis ad cōuertentes: ⁊ ex illis ſequiť illa ꝯ in ferio:
qui eſt ſyllˢ tibi notus: ⁊ quē tu nō negares: ⁊ q̄cquid ſe
quitur ex cōſequēte ſeq̄tur ex antecedēte. igiť illa eadeꝫ
cōcluſio ſeq̄tur ex p̄miſſis duabus p̄mis: ⁊ ille fuit ſyllˢ
in ſapeſmo. igiť ſyllˢ factus in ſapeſmo eſt bonus: ⁊ ſic p
ſyllm̄ in ferio oſtendo bonitateꝫ ſyllogiſmi in ſapeſmo.
Simili modo reduces ſyllm̄ ſecūde figure. Exemplum.
iſte ſyllˢ eſt in cameſtres. omnis hō eſt aial. nullus lapis
eſt aial. igiť nullus lapis eſt homo. ⁊ eſt bonus: ⁊ eius bo
nitas oſtendiť per ſyllm̄ factū in ceſare ſic: q2 capio illas
duas p̄miſſas: ſcꝫ omnis hō eſt aial: nullus lapis eſt aial.
Et pbo ꝙ ſequiť ex illis. iſta ꝯcluſio. nullus lapis eſt hō:
quia ſeq̄tur. omnis hō eſt aial: ⁊ nullus lapis eſt aial: igiť
nullū aial eſt lapis. ⁊ ois homo eſt aial: igiť nullus homo
eſt lapis. Tūc ſic. ex duabus p̄mis p̄miſſis ſequūtur alie
due. vt patet: q2 nihil ibi mutať niſi ꝙ vna cōuertiť ſim
pliciter: ⁊ ex illis alijs ſeq̄tur illa ꝯ in celarent: ⁊ q̄cquid
ſequiť ex ꝯſequēte ſeq̄tur ex antecedēte. igiť illa vltima
ꝯcluſio ſeq̄tur ex p̄miſſis primis: ⁊ ille fuit ſyllˢ in came
ſtres. igiť per ſyllm̄ in celarent q eſt tibi notus ⁊ euidēs:
⁊ quē tu nō negares oſtendiť bonitas ſyllˢi facti in came
M ſtres. Simili etiā modo reduces ſyllogiſmū tertie figu
Petitio 3ª. re. ¶ Tertia petitio: q̄d eſt barocho ⁊ brocardo reduci
Reſponſio. ad barbara per impoſˢe. ¶ Reſpōdeo. ꝙ eſt oſtendere
bonitatē iſtoꝝ ſylloꝝ: ex eo ꝙ argumētando a ꝯdictorio
cōſequentis cum vna p̄miſſaꝝ: ſequiť oppoſitū alterius
p̄miſſe in barbara: ⁊ ſic ſeq̄tur ꝯdictio. Exēplum. omnis
hō eſt aial: lapis nō eſt aial: igiť lapis nō eſt hō. iſte ſyllˢ
eſt in barocho: ⁊ eſt bonus. q̄d probo: q2 ſi nō. igiť ſtat ꝙ
añs ſit veꝝ. ⁊ ꝯñs falſuꝫ. ponať igiť in eſſe: ⁊ deduco cō
tradictionē per ſyllm̄ factū in barbara: q2 ſeq̄tur. añs p̄
dicti ſyllˢi eſt veꝝ. ⁊ ꝯñs falſum. igiť illa minoꝛ eſt vera:
ſcꝫ lapis nō eſt aial. Sed arguiť ꝙ etiā ſua ꝯdictoria ſit
vera: q2 ſi añs predicti ſyllogiſmi eſt veꝝ. ⁊ ꝯñs falſum.
igiť illa maioꝛ. ſ. omnis homo eſt aial: eſt vera: ⁊ etiā op
poſitū cōſequētis verū. ſ. quilibet lapis eſt homo. Sed
ex his duabus. ſ. ois homo eſt aial: ⁊ quilibet lapis eſt ho
mo: ſequiť ꝙ quilibet lapis eſt aial in barbara. igiť iſta.
quilibet lapis eſt aial: eēt etiā vera. tenet ꝯñtia: q2 ex ve
ro nō ſequiť niſi verū. Et ita ſequiť negato ſyllˢo in baro
cho: ꝙ duo cōtradictoria ſunt ſimul vera: q̄d eſt impoſˢe.
Et ita per barbara oſtendiť eius bonitas. Simili modo
dicať de brocardo. ¶ Quarta petitio. An oēs modi inci Petitio 4ª.
pientes a b. reducantur ad barbara: ⁊ a c. ad celarent.
¶ Reſpōdeo. ꝙ nō: q2 iſte. ois aſinus eſt rudibilis. ⁊ ſoꝛ Reſponſio.
tes non eſt rudibilis. igiť ſoꝛtes non eſt aſinus. qui eſt in
barocho: nō pōt reduci ad barbara. vt pꝫ: quia erunt ibi
due ſingulares. Sed ſufficit ꝙ reducatur per impoſˢe ad
aliquē modū p̄me figure. Et ſic eſt: quia reducitur ad da
rij. ſic. ois aſinus eſt rudibilis: q̄ fuit maioꝛ. ſoꝛtes eſt aſi
nus: que eſt oppoſitū ꝯñis. igitur ſoꝛ. eſt rudibilis: q̄d eſt
oppoſitū minoris. ¶ Quinta petitio. An oēs modi im Petitio 5ª.
perfecti poſſint reduci per impoſſibile ad aliquē illoꝛuꝫ N
quatuoꝛ. ¶ Reſpōdeo. ꝙ omnes poterunt ſic reduci: vt Reſponſio.
patebit volenti ingredi: quia ſemper ex oppoſito conſe
quentis: ſequitur oppoſitum antecedentis.

¶ Caput pᵐ ſecundi tractatus.

¶ Incipit tractatus ſuppoſitionum.

Suppoſitio eſt acceptio termini Suppōnis diffinitio. Vide Paul. Io. ma. pº. ſo.
in ꝓpoſitione pro aliquo vel pro 16. ſa. pº. /. 2º
aliq̄bus. Exemplū primi. tu es. pn. 2. ſopp 3.
Exemplū ſecūdi. ego ⁊ tu ſum⁹. pº. /. 4º. pn.
In pria ſupponit ſoluꝫ ꝓ aliquo. eiuſdē ſo. /. 17
In ſecūda pro aliq̄bus. Et notā pn. 2. du. con.
ter diciť in ꝓpoſitione: q2 extra ꝓpōnē nō ſup pº. /. 44. pn.
ponit termin⁹: lꝫ tñ ſignificet. vñ ly hō ita ſi 8. du. coꝛ. pº.
gnificat extra propōneꝫ ſicut intra. Nunq̄ꝫ tñ con. 3ª.
ſupponit niſi exiſtat pars ꝓpoſitionis.

Suppoſitio q̄drupl͛r accipiť. Vnoᵒ Mēgħus. Notādū pᵐ.
prout eſt idem q̄d ꝓpō Suppō ō qua-
indemōſtrabilis nō demōſtrata in ſcīa in q̄ [illegible] ſumiť
eſt: de qua p̄ poſt. tex. cō. 6. dicit Ari. Suppō
dicit eſſe vl̄ nō eſſe ad differētiā diffinitionis
q̄ non dicit eſſe nec non eſſe: vt omne totū eſt maius ſua
parte. Si ab equalibus equalia demas remanētia ſunt
equalia. Alioᵒ ſuppoſitio accipiť: prout eſt in p̄dicamēto De duplici ſi
relationis. ⁊ ſic diciť ꝙ ſunt tria genera ſubalterna rela gnatione ter
tionis: ſcꝫ ſuperpoſitio ſuppoſitio. ⁊ equiperantia. Alioᵒ minoꝝ nālt ⁊
accipiť ſuppoſitio prout ideꝫ eſt q̄d poſitio termini ſub ad placitū ⁊ ꝙ
alio termino. Et ſic in quolibet p̄dicamēto eſt aliq̄s ter q̄ ter⁹ trahat
minus ſuppoſitionis: q2 in quolibet p̄dicamēto eſt aliq̄s ſuppōnē vide
terminus poſitus ſub alio: vt homo ſupponiť aiali: ⁊ aial Paul. 36. pn.
ſupponit hoieꝫ actiue. Quarto mō accipiť ſuppō prout 2. dub. /. q̄do
eſt ꝓprietas termini exiſtētis extremū ꝓpōnis: ⁊ ſic acci termin⁹ extra
piť in ꝓpoſito: ⁊ ſuppō ſic accepta nō eſt niſi poſitio ter ꝓpōnē hēat
mini ſub alio. i. pro alio in ꝓpoſitione: ſcꝫ pro ſuo ſignifi ſuā diſtribu
cato. Terminus enim poniť pro ſig̃to in ꝓpōne: ⁊ capiť tionē: lꝫ non
ly ſub pro ly pro. hoc vide ample cōtra ſuppoſitiones. ſupponat ſed
¶ Aduerte circa diffinitioneꝫ ꝙ tres particule ponunť ſola.
in diffōne. Prima eſt ly acceptio termini que eſt loco ge Notādū 2ᵐ. Declarō diffinitiōis ſuppoſitionis.
neris: nam ois ſuppoſitio eſt acceptio termini: ⁊ nō ecō
tra. Secūda in ꝓpoſitione ad differētiā acceptionis ter
mini extra ꝓpoſitionē que nō eſt ſuppoſitio. Tertia pro
aliquo vel pro aliq̄bus. i. pro ſuo ſignificato vel pro ſuis
ſignificatis ad dñaꝫ ſincathegorematis formalr̃ ſumpti.
q̄d nihil ſignificat: vt dicēdo. ois homo currit ly ois. non
ſupponit: q2 ſi accipiať in ꝓpōne pro aliquo. ſ. pro diſtri

bitione:nõ tñ pro formali ſignificato nec mãli:non pro
mãli:qꝛ qñ capit̃ formalr̃ nõ ſtat pro mãli:nec etiã pro
O formali ſignificato:qꝛ illud nõ hꝫ. vnde ſincathegorema
formalr̃ ſumptũ:nec ſiḡt aliqd nec cõſignificat aliqd:ali
Cap. 5. qualr̃ tñ ſiḡt aliqd. vt Phs vult in p̃ perher. dicẽs. Ois
Inſtantia cõtra diſſõnez. Pau. 15. ſm. q̃. vn. cor. 2°. con. 2ᵉ. nãqꝫ nõ vl̃r ſiḡt:ſed qm̃ vl̃r cõſignificat. Sed aliqs ar
guet ꝯ diffõnẽ:qꝛ alicui cõpetit diffõ cui nõ cõpetit diffi
nitũ. Nã verbũ ſiue copula accipit̃ in ꝓpõne pro aliquo
ſuo ſiḡto:ſcꝫ pro formali cũ ſit terminus p ſe ſiḡns:ꝛ tñ
nõ ſupponit:qꝛ ſolũ ſubm ꝛ p̃dicatũ ſupponũt. Alr̃ regle
de ſuppõne eẽnt falſe ꝛ inſufficiẽtes cũ nõ declarẽt q̃ũo
Reſponſio. copula ſupponat. Dicendum ꝙ diffõ debet ſic ſuppleri.
Suppõ eſt acceptio termini in ꝓpõne extremalr̃ ſe ha
bentis nõ extremoꝝ vnitiuũ pro aliquo vel pro aliqbus:
ꝛ ſic excludit̃ inſtãtia:ꝛ hoc eſt de mẽte Magiſtri in lo
Notãdũ 3ᵐ. gica magna. ¶ Aduerte vlterius dr̃iaꝫ inter ſignificare
P ſupponere ꝛ verificari:qꝛ ſe habent per ordinẽ. pro quo
Dr̃ia inter ſiḡre ſupponere ꝛ verificari. cumqꝫ enim terminus verificat̃ pro eodẽ ſupponit:ꝛ nõ
ecõtra:ꝛ pro quocumqꝫ ſupponit illud ſiḡt:ꝛ non ecõtra.
Ideo ſignificare in plus ſe hꝫ q̃ȝ ſupponere:ꝛ ſupponere
in plus ſe hꝫ q̃ȝ verificari. verbi.g. in hac ꝓpõne. hõ cur
rit/ly hõ ſiḡt oẽs hoĩes p̃ntes p̃teritos ꝛ futuros. ſuppo
nit aũt ſolũ pro p̃ntibus rõne verbi de p̃nti. verificatur
aũt pro vno cuꝫ ſtet determinate:ſub quo lꝫ diſiunctiue
deſcẽdere ad ſua ſuppoſita. Si enim ſolus ſortes currat
propõ eſt vera. Amplius terminus ſiḡt:ſiue ſit in ꝓpõ
ne ſiue extra ꝓpõnem:ſupponit aũt ſolũ in ꝓpoſitione.
Notãdũ 4ᵐ. ¶ Aduerte vlterius circa diffõnez ſuppõnis:ꝙ diuerſi
diuerſimode diffiniũt ipſaꝫ. Magiſter in logica magna
dicit. Suppõ eſt ſignificatio termini in ꝓpõne. Petrus
Hiſpanus ꝯcordans cũ Magiſtro hic dicit. Suppõ eſt
acceptio termini in ꝓpõne. Pet. Mãtuan⁹ dic̃:ꝙ ſuppõ
eſt ſtatio terᵐ in ꝓpõne. Quidã Modern⁹ dic̃. ꝙ ſuppõ
eſt ꝓp̃etas ſubiti ad p̃dicatũ in ꝓpõne cõparati. Cõiter
aũt gloſat̃ ſic diffõ magri hic. ſuppõ eſt acceptio termi
ni. i. ex acceptione termini. de hoc tñ vide ꝯ ſuppõnes.

Textus. Notãdũ p̃ᵐ. Circa diffinitionẽ nota ꝙ intelligit̃ ſic.
Suppõ eſt acceptio termini. i. ter
minus acceptus in ꝓpõne ab ipſo intellu vl̃
virtute cognoſcitiua pro aliq̃ vel pro aliqb⁹.
¶ Ubi p̃mo ponit̃ genus. ſ. ly termin⁹ acce
ptus. ¶ Scdo ponitur iſta dr̃ia. ſ. in ꝓpõne vt differat a
terminis acceptis extra ꝓpõnẽ q nõ ſupponũt. ¶ Ter
tio ponit̃ ly pro aliquo:vel pro aliqbus:vt per iſtã diffe
rat a terminis ſincathegoᶜⁱˢ:qui nõ ſupponũt ſi formalr̃
ſumant̃. vt eſt ly ois. in iſta. ois hõ currit. ¶ Sed dices.
Petitio. q̃ũo accipit̃ terminus in ꝓpõne vocali aut ſcripta ab in
Reſponſio. tellectu:nunqd ponit̃ in intellectu. ¶ Reſpõdeo ꝙ nõ:
ſed terminũ accipi in ꝓpõne ab intellectu eſt terminuꝫ
exiſtẽtẽ in ꝓpõne ſiue vocali ſiue ſcripta rep̃ſentare itel
lectui. Et ſic termin⁹ ſupponit taꝫ in voce ꝛ in ſcripto q̃ȝ
p̃ᵐ correᵐ in mẽte:lꝫ prius in mẽte. ¶ Ex qua diffõne ſequr p̃:ꝙ
ois terminus cathegoricus exiſtens in ꝓpõne ſupponit.
2ᵐ correᵐ patet de ſe. ¶ Scdo ſequr. ꝙ ly ſuppõ eſt ſuppõ. patet
3ᵐ correᵐ in illa ꝓpõne ſuppõ eſt acceptio. ¶ Tertio ſequr. ꝙ ly
ſuppõ eſt terminus ſcḋe:habens ſolũ ſignificatũ forma
le. Et diffinit̃ pro oi tali:ꝛ ex ꝯſequẽti pro ſe ꝛ q̊libet ſibi
Notãdũ 2ᵐ. ſimili. ¶ Scdo notãdũ. ꝙ iſti tres termini ſe habẽt ƒm
Q ſub ꝛ ſupra. ſ. ſiḡt/ſupponit/ꝛ verificat̃ ſic ꝙ ſequr. iſte
terminus verificat̃:igit̃ ſupponit ꝛ ſignificat:ꝛ ſeq̃. iſte
terminus ſupponit:igit̃ ſignificat:ꝛ nõ ecõuerſo. nõ eniꝫ
ſequr. iſte terminus ſignificat:igit̃ ſupponit. vt patet de
termino extra ꝓpõnẽ:nec etiã ſequr. iſte terminus ſup
ponit:igit̃ verificat̃. patet. naꝫ in ꝓpõne falſa:vt in iſta.
R. homo eſt aſinus/ly aſinus/ſupponit vt patet:ꝛ nõ veri
ficat̃:qḋ ꝓbatur. qꝛ verificari de aliquo eſt vere ꝛ affir
matiue de illo p̃dicari:ſequit̃ etiã. iſte termin⁹ verificat̃
pro hoc. igit̃ ſupponit p hoc. ꝛ ſiḡt hoc. Exẽplũ. dḋo hõ
eſt ſor. ly ſor. verificat̃ de illo termino/hõ/pro ſor. ꝛ etiã
p ſor. ſupponit ꝛ ſortẽ ſiḡt:vt pꝫ. Sꝫ eꝯ nõ ſequr/ly hõ
ſiḡt hoc. demõſtrato ſor. igit̃ ſupponit pro hoc. pꝫ:dato
ꝙ ly homo ſumat̃ per ſe. ¶ Sed tu dices:qd eſt ſignifi Petitio.
care. ¶ Reſpõdeo. ꝙ eſt aliqd vel aliq̃:vel aliq̃liter po Reſponſio.
tentie cognitiue rep̃ſentare. vbi p̃mo di aliqd ꝓpter ter S
minos ſingulares:ſicut eſt ly ſor. ſecũdo di aliq̃ propter
terminos cõẽs:ſicut ꝛ ly hõ. ¶ Tertio. dicit̃ aliq̃liter ꝓ T.
pter terminos ſincathegorematicos qui nihil nec aliqua
ꝓprie ſiḡnt:ſed aliq̃liter ſiḡnt. i. hñt officiũ circa termi
nũ ſignificantẽ:vt eſſet ly ois:ꝛ ſimilia. ¶ Cõtra deſcri Cõtra diffõ. ne arguit p̃°.
ptionẽ ſuppõnis argujt̃. ¶ Primo. quia iſta data ſequr
ꝙ aliqs terminus poſſet ſupponere materialr̃:qui tamẽ
nõ poſſet ſupponere ꝑſonalr̃. ꝯñs videt̃ eſſe falſuꝫ:ꝛ nõ
de intẽtione magiſtri. ꝛ ꝯñtia ꝓbat̃:qa termini ſincatheᶜⁱ
materialr̃ bñ poſſunt ſupponere:qa poſſunt accipi pro
aliquo. vt pro ſeipſis ꝛ ꝑſonaliter nõ poſſunt ſupponere:
qa nõ poſſunt accipi pro aliquo vel pro aliqbus:ex quo
ꝑſonaliter nihil ſignificat. igit̃ ⁊c̃. ¶ Scdo arguit̃ ſic. ali Argu̾ 2°.
qs terminus accipit̃ in ꝓpõne pro aliquo vel pro aliq
bus:ꝛ tñ nõ ſupponit. igit̃ diffõ mala. ꝯñtia tꝫ. ꝛ añs pro
bat̃:qꝛ in iſta. q̃libet hõ albus eſt aial. ly homo/accipitur
in ꝓpõne. vt patet:ꝛ tñ nõ ſupponit:qḋ ꝓbat̃. ꝙ ſi ſup
poneret:maxime ſupponeret diſtributiue mobiliter:ſed
nõ ſupponit ſic. igit̃ nõ ſupponit. ꝯñtia tꝫ cum maiori:ꝛ
minor ꝓbat̃. qꝛ ſub ly hõ nõ licet deſcẽdere copulatiue.
igit̃ non ſtat diſtributiue mobilr̃. patet ꝯñtia:itez ꝛ añs
ꝓbatur:qꝛ non ſequr. omnis hõ albus eſt animal. ꝛ iſti
ſunt omnes hoĩes. igit̃ iſte homo albus eſt aial. ꝛ iſte hõ
albus eſt animal:quia veniẽdo ad ethiopem eſt antece
dens veꝝ. ꝛ ꝯñs falſum. ¶ Tertio arguit̃ ſic. aliqs ter Argu̾ 3°.
minus cathegorematicus accipit̃ in ꝓpõne:ꝛ tñ nõ ſup
ponit. igit̃ diffinitio mala. ꝯñtia patet. ꝛ antecedens pro
bat̃. qꝛ ly chimera. in iſta. chimera currit. accipit̃ pro ali
quo:ꝛ tñ non ſupponit. Forte dicit̃ ꝙ ſupponit:ꝛ ſuppo
nit pro chimera. Sed cõtra duplr̃. p̃mo. chimera nihil
eſt. igit̃ ly chimera nõ ſupponit pro chimera. ſecũdo qꝛ
ſi ſupponeret pro chimera:ꝛ nõ ſupponit niſi pro eo qḋ
eſt ƒm regulas appellationũ. igit̃ iam chimera eſt:qḋ eſt
impoſſe. ¶ Quarto arguit̃ cõtra deſcriptionẽ datã de ſi Argu̾ 4°.
gnificare ſic. termini ſincathegoᶜⁱ nõ ſiḡnt aliq̃liter for
malr̃ ſumpti. igit̃ fruſtra ponit̃ illa particula. ꝯñtia tꝫ. ꝛ
añs ꝓbat̃:qa da tu oppoᵐ:ſcꝫ ꝙ ſignificent aliq̃liter. Et
arguit̃ ſic. ſiḡnt aliq̃liter. igit̃ ſiḡnt aliqd aliq̃liter. pꝫ ꝯña:
ſicut ſequr. iſti hoĩes vident aut audiunt aut intelligunt
aliqualr̃. igit̃ vident aut itelligũt aliqd aliq̃liter:ꝛ ſic po
ſito ꝙ termini ſincathegoᶜⁱ ſignificent aliq̃liter:ſequr ꝙ
iſti termini ſignificent aliqd:cuius oppoᵐ dicebat̃. ¶ Et
cõfirmat̃. qꝛ ly ſignificat ƒm ſui nãm regit poſt ſe accu Cõfirmatio.
ſatiuũ. igit̃ ſi iſti termini ſignificant:vt tu dicis aliq̃liter
ipſi ſignificabunt aliqd aliqualr̃. ¶ Ad iſta reſpon. Ad Ad p̃ᵐ dr̃.
p̃mũ dicit̃. ꝙ argumẽtum veꝝ cõcludit ex dictis:ꝛ ideo
cõcedit illud ad qḋ deducit:neqꝫ eſt incõueniens:neqꝫ
apparet cõtra magiſtrũ. Siquis tñ haberet hoc pro in
cõuenienti demat de diffinitione illa ly pro aliquo vel
aliqbus:ꝛ dicat ſic. ſuppoſitio eſt acceptio termini. i. ter
minus acceptus in ꝓpõne. ¶ Ad 2ᵐ duplex eſt reſpon Ad 2ᵐ.
ſio. dicũt qdã ꝙ in illa. ois homo albus eſt aial ly homo
nõ ſupponit. vt ꝓbat argumẽtũ:ꝛ tenet ꝙ pars extremi
non ſupponat quãdoqꝫ:ſed bene totũ extremuꝫ. vtputa
ly homo albus. ꝛ reſpondendo ad argᵐ dicerent ꝙ diffõ
magri eſt diminuta. Sed opꝫ eã ſic itelligere ſuppoſitio
eſt acceptio

eſt acceptio termini q eſt totale extremū pro aliquo vel pro aliqb⁹. Jſta rñſio nō eſt de intētiōe magrī i caplo re latiuoꝝ:nec de itētiōe Pe.mā.nec ēt mihi ꝓ ſ3. qz ſi recte cōſiderabiť difficile erit tenere q termin⁹ tal' accipiať in ꝑpōne ⁊ nō ſupponat.¶ Jō alr̄ rñdeť: ⁊ dicit q ly hō/ ſtat diſtributiue mobilr̄ nō abſolute:ſ3 in reſpcū ad ſuā determinationē.ſ.in reſpcū ad adiectiuū. Et dī q ſub ly hō/nō dz deſcēdi abſolute:ſ3 i re ⁊ dz ſumi debitū3 me dium ſic:⁊ iſti ſūt oēs hoies albi. Sed tu dices ſtat ne ly hō:i iſta.ois hō ē aial ꝑ plib⁹ q̃3 i iſta.ois hō alb⁹ eſt aial. Rñ⁹ q nō:imo dī q ꝑ tot ſ̄ci ſc:qz ꝑ oib⁹ pñtib⁹ i vtraq3: ſ3 bñ pro plurib⁹ diſtribuiť in p̄ᵃ q̃3 in 2ᵃ. Vñ aliud eſt dicere:iſte termin⁹ ſupponit:aut ſtat pro plurib⁹:⁊ diſtri buiť ꝑ plib⁹:ſtat ꝑ oib⁹ ⁊ diſtribuiť ꝑ oib⁹. Jn iſta eni. hō eſt aial:ſtat ly hō ꝑ oib⁹ hoib⁹ pñtibus: vt p3.qz ſtat pro oib⁹ his ad q̃s licet deſcēdē diſiūctiue: ſ3 ad oēs licet deſcēdere.igiť ſtat pro oib⁹:⁊ tñ ly hō nō diſtribuiť: ⁊ ſi militer in iſta.ois hō alb⁹ eſt aial:ſ3 in iſta.ois hō eſt aial. ſtat ly hō pro oib⁹:⁊ diſtribuiť pro oib⁹. valet igitur iſta ꝯñña.iſte termin⁹ diſtribuiť ꝑ oib⁹.igr̄ ſupponit ꝑ oib⁹: ſ3 nō ecꝯ.ſ3 de hoc forte dicet infra.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ negať q in iſta.chimera currit/ly chimera/nō ſupponat:⁊ dī q ſup ponit pro chimera.Et cū argr̄.chimera nihil eſt: igiť iſte termin⁹/chimera/nō ſupponit pro chimera.negať ꝯñña: qz ly ſupponit ampliat vſq3 ad imaginabilia: ex quo eſt verbū ꝯcernēs actū mētis:ſicut ly ſignificat.¶ Vñ ſicut

Pau.lo.ma. fol.13.ſa.4ᵒ. in 4ᵒ modo nō ſequir.Adā nō eſt:igiť ille termin⁹/Adā/nō ſigt̄ Adā. Jta nō ſequiť chimera nō eſt:igiť ille terminus chimera nō ſupponit ꝑ chimera.Et ad ſecūdā iprobationē cū dī ſupponit pro chimera.igr̄ ſupponit pro chimera que eſt. igr̄ iā eſt chimera. Poteſt duplr̄ rñderi. Vno mō negan do ſcdā3 ꝯñña3.ſ.ly chimera ſupponit pro chimera que eſt.igiť iā chimera eſt:qz in iſta ꝑpōne:chimera que eſt nō fuit/ly chimera que eſt.ſupponit ꝑ chimera que eſt: vt p3.⁊ tñ nulla chimera eſt.¶ Alr̄ pōt dici.negādo p̄ᵐᵃᵐ ꝯñña3.ſ.ſi ly chiᵃ ſupponeret: ſupponeret pro chiᵃ q̃ eſt. Sed dī q ſupponit ꝑ chimera que eſt vel pōt eē vł pōt intelligi denotādo chimerā eē:⁊ hoc eſt qd vult regula il la appellationū.

Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ dī q in vitate termini ſinca thegoᵃ non ſigt̄:⁊ cū dcm̄ fuit q ſigt̄ aliq̃lr̄ ex ꝯ no lo dīc q ſignificēt:ſ3 ꝑ hoc nō itelligo niſi q hñt officiū circa terminū ſignificātē.Vñ ly ſignificare aliq̃lr̄:eſt ter minus diſtrahēs:⁊ nō ſequir:iſte termin⁹ ois ſigt̄ aliq̃lr̄. igiť ſigt̄:ſ3 ſeqť.igr̄ h3 offīm circa terminū ſignanē. Rñ. igiť formalr̄ ad argᵐ.negať iſta ꝯñña.iſte terminus ſigt̄ aliq̃lr̄.igiť ſigt̄ aliqd aliq̃lr̄:⁊ ad ſiliťudinē: negať ſilitu do:⁊ cā eſt:qz ſignificare aliq̃lr̄ nō eſt ſignare.Sed vide re aliq̃lr̄ bñ eſt videre. Et ad ꝯfirmōnē cū dī ly ſignifi cat/regit accuſatiuum concedo:ſed dicitur q termini ſin cathegorematici non ſignificant.

Mēfre. Suppōnis ne ceſſitas.

Circa mām ſuppōnū ꝑmiſſo q ſuppō ſit necia ꝑ mā ſyllogiſmoꝝ: qz aliter nō eēt rō q̄re nō valeret talis ſylls. qlibz hō eſt vnus ſolus hō.berta eſt hō.ergo berta eſt vnus ſolus hō.vel quare nō recte ꝯcluderet

Nōndū p̄ᵐ ille alius,ois hō currit. Adā fuit hō.g̃ Adā currit. ¶ Ad uerte p̄ circa diffōnē ſuppōnis. Nā illa intellecta (vt ver ba ſonāt) nō eſt bona:qz ſequereť dicēdo.chimera eſt. q ille terminus chimera ſupponeret:qd eſt falſum.vt pau lopoſt declarabo.nā accipiť vł eſt aptus nat⁹ accipi pro aliquo vel pro aliqbus in iſta ꝑpōne:qz ꝑ chimera ima ginabili:⁊ ſic ēt dicēdo:hō eſt. ille terminus hō:ſuppone ret ꝑ p̄teritis ⁊ futuris:qz accipi pōt ꝑ illis.¶ Neq3 va let qd multi dicūt cōcedēdo q ille termin⁹ chimera ſup ponat.qz intell's pōt imaginari chimerā eē:⁊ ex tali ima ginatiōe pōt reddere ſuppōnē illi termio chiᵉ reᵒ illi⁹ vbi eſt:hoc dcm̄ multū deficit.

¶ Pro q̃ hēs notaľ q ſuppō nō eſt aliud q̃3 vſus termi pro illo ſigto ⁊ nō ꝑ illo. ita q eſt vſus termini ꝑ ſigto ſm̄ exigētiā vbi. Jta q op3 ad hoc q terminus ſupponat q aliqd ſigtū3 hēat reᵒ vbi a quo accipiť ſuppō.hoc declarať in exēplo:vt dicēdo.hō eſt.ille terminus hō ſignat hoies p̄teritos futuros pñtes ⁊ imaginabiles.ſupponit aūt ſolū pro pñtibus:qz intell's vtiť illo termino hō in tali ꝑpōne nō ꝑ p̄teritis futuris ⁊ imaginabilibus:ſ3 ſolū ꝑ pñtibus:vt p3 itelligēti. Ad hoc.n.q intell's vtať tali termio ꝑ his ſuppoſitis:o3 q il la ſuppoſita ſint ſm̄ exigētiā vbi.nō aūt ſufficit imagina ri illa eē ⁊c̄.¶ Hoc notato dico q diffō Pau.pōt ſuſtine ri ſi ſic itelligať.Suppō eſt acceptio paſſiua termini in ꝑpōne pro aliquo vel pro aliqbus.i.pro ſuppoſito vel ſuppoſitis ſm̄ exigentiā verbi a quo accipiť talis ſuppō vel alicuius equalētis vni verbo vel vni participio: qd addo:qz dicendo.chimera eſt imaginabilis: ſupponit ly chimera:nō ſm̄ exigentia3 illius verbi eſt: vt p3.ſed ſm̄ exigentiā illius totius eſt imaginabilis:quod equalet vni verbo virtualr̄:vt dicā in mā ampliationum.¶ Dico p̄ acceptio paſſiua.Acceptio.n.eſt duplex:q̃dā actiua:⁊ eſt illa qua intell's terminū3 accipit ꝑ illo ſigto vł ꝑ illo ⁊c̄. quedā aūt eſt paſſiua:⁊ eſt illa qua terminus accipitur ab intellectu ꝑ illo vel ꝑ illo ſuppoſito ⁊c̄.⁊ hec eſt q̃ dī de ſuppōne:qz ſuppō eſt termini vt accipiť ab intellectu:nō aūt eſt cōditio intell's accipiētis ⁊c̄.¶ Dico ſcdo in ꝑpō ne.q2 ſm̄ opionē cōem extra ꝑpōnē termin⁹ nō ſuppo nit.Scd3 tñ opionē Pe.mā. termin⁹ extra ꝑpōnē poſi tus determinatus a participio pōt ſupponere: qz ſm̄ eū3 ſuppō ⁊ a vbo ⁊ a participio pōt eē:⁊ ſm̄ hoc op3 pone re in diffōne q ſuppō eſt acceptio termini in orōne: non aūt op3 limitare ſe ad ly i ꝑpōne.¶ Dico 3ᵒ pro aliquo vel ꝑ aliqb⁹.i.pro ſuppoſito vel pro ſuppoſitis: qz ſi ſic abſolute intelligereť illa pticula pro aliquo: vel pro ali quibus:ſequeretur q etia3 vbū ſupponeret: vt dicendo. homo eſt currens:qz illud verbum/eſt/accipitur pro ali quo vel pro aliqb⁹:qz pro tpe pñti:vt p3.ſ3 nō ſupponit: qz tūc a ſeipſo hēet ſuppōnē:⁊ l3 accipiať ꝑ aliq̃ vt ꝑus nō tñ ꝑ aliquo ſuppoſito:nihil.n.eſt ſuppoſitū alicui⁹ ter mini niſi ſit ſignificatū ei⁹:ſed vbū nō ſigt̄ tps: ſ3 illud cō notat.imo nil ſignat ſi ſit ſubſtātiuū:qd ſolū ꝓprie eſt ver bū:vt ēt declaraui circa diffōnē vbi.mō nō valet arᵐ. il le termin⁹ ꝯnotat hoc.g̃ ſignat hoc. Nōndū 3ᵐ A

¶ Nota tñ q aliqd vbū pōt cōcedi aliquo mō ſupponere rōne alicui⁹ icluſi in ſe:vt dicendo.homo currit:ly currit/ſupponit pro cur rente quod eſt:hoc aūt prouenit:qz habet reſolui in parti cipium:⁊ in ſum es eſt:⁊ ſiliter multa ſunt aduerbia que conceduntur ſupponere largo modo rōne alicuius inclu ſi.vt dicēdo.aliqñ tu curris.ly aliquādo/ſupponit pro tē pore preſenti incluſo ⁊c̄.¶ Dico 4ᵒ ſm̄ exigentiā verbi vel participij ⁊c̄.propter argumenta in principio adduc ta de his terminis/chimera/hō/in his ꝑpōnibus. chi mera eſt.hō eſt.primus nō ſupponit:qz nullū eſt ſuppo ſitum reſpectu illius verbi/eſt.ſequēs aūt ſupponit ſ3 ſo lum ꝑ pñtibus hoibus.¶ Pe.man.aliā diffōnē ponit.ſ. ſuppō eſt ſtatio termini in orōne connexi pro ſuppoſito vel pro ſuppoſitis pro quo vel pro quibus tranſit in ipſ vis termini a quo h3 vt ſupponat talis terminus: ⁊ licet Apollinaris in p̄ᵃ qōne ſuaꝝ ſuppōnū nitať multis argu mētis hāc diffōnē deſtruere:illi tñ diffōni adhereo. Et ar gumēta Apollinaris ſoluo eo mō quo notaui circa locū3 p̄allegatū.¶ Circa exᵐ poſita a Pau.d̄ ſuppōne nota q Nōndū 4ᵐ exemplum poſitum pro aliquibus ⁊c̄.non eſt bonum. qz dicēdo.ego ⁊ tu ſum⁹ illi⁹ ſubiecti vnicū eſt ſuppoſitū ſo

male. ergo. ſ. ⁊ tu ſimul ſumpti: ſicut et dicẽdo: albũ currit: volẽdo ꝙ ſubm illius ꝓpõnis ſigñet ſubm ⁊ albedinẽ: qḋ tñ nõ aſſero: ſuppoſitũ illiꝰ ſubti nõ eſt albedo de per ſe: neqꝫ ſubm albedinis ꝑ ſe: ſꝫ ſubm ſiſ cũ albedine. ❡ Et ſi dicas in exẽplo Pau. ꝙ ſubꝫ ĩportat plura: qꝛ te ⁊ me. ergo hꝫ plura ſuppoſita. ❡ Dicat̃ negãdo ꝯñam: qꝛ ſigñt iſta ꝑ modũ vniꝰ ſuppoſiti: ſicut dõ: ppl's currit: nõ ſupponit ꝓ plibꝰ ille terminꝰ ppl's: qꝛ ſigñt multa ꝑ aggregationẽ. Sed ſolũ qꝛ multi ſunt ppl'i. Dicẽdo. n. ille ppl's currit: ſupponit ly ppl's ꝓ vno ſuppoſito tñ: ⁊ tñ ſigñat multa per aggregationẽ: vt pꝫ ĩõ ⁊c. ❡ Circa illḋ dictũ. q. ſ. terminꝰ extra poſitꝰ ſignificet. Notãt qdã ꝙ illa tria: ſignificare: ſupponere: v'ificari: ſe hñt ſm ſuperiꝰ ⁊ iferiꝰ. Jta ꝙ oẽ v'ificari ſit ſupponere: ⁊ nõ eꝫ. ⁊ oẽ ſuppõere ſit ſignificare: ⁊ nõ ecõuerſo. qḋ dictũ ſic abſolute intellꝫ nõ eſt veꝝ: qꝛ dicẽdo. ſoꝛ. nõ eſt chimera: ille terminus chimera nõ ſupponit: vt pꝫ ꝑ pdicta: ⁊ tñ v'ificat̃. pdicat̃. n. in ꝓpoſitione vera ⁊c. Si tamen pro verificari intelligamus affirmatiue predicari nulla penitus negatione concurrente illud dictum poterit ſuſtineri.

Notãdũ 5m B

❡ Suppoſitio diuidit̃: qm̃ aliq̃ ẽ ſuppõ mãlis ⁊ aliq̃ ẽ ſuppõ pſonalis. Suppõ mãlis ẽ acceptio termini in ꝓpõne ꝓ ſuo mãli ſigto. vt hõ eſt nomẽ: pꝫ ꝙ ly hõ nõ ſupponit niſi ꝓ ſe vel ꝓ ſibi ꝯſili q̃ ſunt ſigñata mãlia iſtiꝰ termi hõ. Suppõ pſonalis eſt acceptio termini i ꝓpõne ꝓ ſuo foꝛali ſigñato: vt hõ eſt aial: pꝫ ꝙ ly hõ ſupponit ꝓ ſoꝛ. vel pro platone q̃ ſũt ſigñata formalia iſtiꝰ termi hõ. Ad euidẽtiã aũt iſtaꝝ diffõnũ eſt notãdũ ꝙ dĩa eſt iter ſigñatũ formale ⁊ mãle alicuiꝰ termini. Nã ſigñatũ formale alicuiꝰ termini eſt illud qḋ ille terminus ſigñat: ⁊ de eodẽ ac pro eodẽ eſt verificabilis affirmatiue ſine additamẽto ſigni mãlitatis: ſicut ſoꝛ. vel pla. eſt ſigñatũ formale iſtiꝰ termini hõ: qꝛ de ſoꝛ. ⁊ de pla. verificat̃ affirmatiue ly hõ ſine additamẽto ſigni mãlitatis: qꝛ quelꝫ iſtaꝝ eſt vera: ſoꝛ. eſt hõ: ⁊ pla. eſt hõ: ſꝫ ſigñatũ mãle alicuius termini eſt illud qḋ iſte terminꝰ ſigñat pro quo nõ eſt v'ificabilis affirmatiue ſine additamẽto ſigni mãlitatis: ſicut ille terminꝰ hõ: ⁊ qlꝫ ſibi ꝯſilis eſt ſigñatũ eiuſdẽ termini hõ mãle: qꝛ ſeipꝫ ſigñat ⁊ quẽlibꝫ ſibi ꝯſilẽ: ⁊ tñ pro nullo tali eſt verificabilis ſine additamẽto ſigni mãlitatis: qꝛ hᷓ ẽ falſa: iſte terminꝰ hõ eſt hõ: ſed hec eſt vera: iſte eſt terminꝰ: hõ eſt ly hõ: vel dicat̃ ⁊ breuiꝰ ꝙ ſignificatũ foꝛale alicꝰ termi ẽ illḋ de cꝰ ꝓnoĩe demñante verificabil' ẽ talis terminꝰ affirmatiue ſine additamẽto ſigni materialitatis: vt ſoꝛ. eſt ſignificatũ foꝛale illius termini hõ: qꝛ hec eſt vera hoc eſt hõ demñãdo ſoꝛ. ſꝫ ſigñatũ materiale alicuiꝰ termini eſt illud de cuius ꝓnoĩe demñante non eſt talis terminus verificabilis affirmatiue: niſi mediante ſigno materialitatis: ſicut iſte terminus hõ eſt ſignificatũ materiale eiuſdem: qꝛ hec nõ eſt vera: hoc eſt hõ demonſtrãdo illũ terminũ homo: ſꝫ bene eſt vera: hoc eſt ly homo demñãdo eundem.

Diuiſio ſuppõnis cũ diffinitionibus membrorum. Pau. Jo. m. [illegible]

Differentia inter ſignificatum mãle ⁊ formale termini.

Circa diuiſionẽ aduerte ꝙ q̃tuoꝛ fuerũt opiones de ſuppõne in quot diuidat̃. Una. n. opinio que ſolũ ponit ſuppõnẽ pſonalẽ: ⁊ oẽs alias negat: ⁊ hec opio eſt Pe. mã. ſicut pꝫ in logica ſua: quã vide ſi placet. ❡ Alia eſt opio que ponit tñ duplicẽ ſuppõnẽ. ſ. mãlem ⁊ pſonalẽ: cuius opiniõis eſt magr̃ in logica parua. ❡ Tertia opio ponit tres ſpẽs ſuppõnis. ſ. mãlẽ: pſonalẽ: ⁊ ſimplicẽ: cuius opinionis eſt magiſter in logica magna: ⁊ hec cõmunis opinio eſt: ſꝫ ſic iter opinãtes diuerſitas ſit maxĩe inter reales ⁊ terminiſtas: vt declarabo nũc. Nã Pet. hiſpanus realiſtaꝝ optimus dicit ꝙ ſuppõ pſonalis eſt acceptio termini cõis pro ſuis iferioꝛibꝰ. Simplex aũt eſt acceptio termini cõis pro re v'l ſigñata ꝑ ipm: vt cũ dĩ hõ ẽ ſpẽs. Mãlis vero eſt acceptio termi ꝓ ſe: vt cũ dĩ hõ eſt biſyllabũ. Occhã aũt terminiſtaꝝ pnceps dicit: ꝙ ſuppõ pſonalis eſt qñ terminꝰ ꝓ ſuo ſigto ſupponit: ſiue illḋ ſigtũ ſit ens ex̃ aĩaꝫ ſiue vox: ſiue intẽtio aĩe: ſiue ſcriptũ. Exm pmi. oĩs hõ eſt aial: ly hõ ſuppõit ꝓ ſuo ſigto: qꝛ hõ iponit̃ ad ſigñdũ illos hoĩes. Exm ſcdi. vt oẽ nomẽ vocale eſt ps oꝛonis: nõ ſuppõit niſi ꝓ vocibꝰ: qꝛ iponit̃ ad ſignificãdũ illas voces. Exm tertij. oĩs ſpẽs eſt vle: vel oĩs intẽtio aĩe eſt i aĩa: vtriuſqꝫ ſubꝫ ſuppõit pſonalr̃: qꝛ ſupponit ꝓ illis ꝑ qbus iponit̃ ad ſigñdũ. Exm 4i. oĩs dictio ſcripta ẽ dictio: ſubꝫ nõ ſuppõit niſi ꝓ ſigñat̃ ſuis. Suppõ ſimplex eſt qñ terminꝰ ſuppõit ꝓ itẽtõe aĩe: ſꝫ nõ tenet̃ ſignificatiue: vt hõ eſt ſpẽs: ly hõ ſupponit ꝓ intẽtiõe aĩe: qꝛ iſta intẽtio ꝓprie eſt ſpẽs: ⁊ tñ nõ ſigñt iſtã ꝓpe loqndo. Suppõ mãlis eſt qñ terminꝰ nõ ſupponit ꝓ ſigto: ſꝫ pro voce vel ſcripto: vt hõ eſt nomẽ: ly hõ ſupponit pro ſeipſo: nõ tñ ſigñt ſeipm. ❡ Quarta opio pncipalis ponit quatuoꝛ ſpẽs ſuppõnis. ſ. mãlẽ pſonalẽ ſimplicẽ ⁊ nãlẽ: ⁊ hãc opionẽ ponit ſan. Uincẽ. oꝛdis pdicatoꝝ: quã dicit eẽ de mẽte Cõmẽtatoꝛis ⁊ Albti ⁊ pcipue ſci Thome. ⁊ cũ hec multũ ſciẽtifica ſit ꝯſtrigã ipſaꝫ i fine hꝰ tractatꝰ quo meliꝰ potero. ❡ Aduerte circa diffõnes ⁊ pͦ circa pmã: ꝙ ly acceptio termini: in ꝓpõne: eſt loco gñis: ly ꝓ ſignificato mãli: eſt loco differẽtie ꝑ quã ſuppõ mãlis diſtinguit̃ a pſonali. Conſil'r in ſcda diffõne: ly acceptio termini: in ꝓpõne eſt ſicut genus: ly ꝓ ſigto foꝛali: eſt dĩa ꝑ quã differt ab alijs. ❡ Pro intellu haꝝ diffõnũ magiſter notat qd eſt ſigtũ mãle ⁊ qd formale: ⁊ dĩaꝫ hoꝝ: ⁊ ponit duas notificatiões vide ipm in ſũma: tñ vult ipſemet ꝙ terminus vel ſibi ſil'is eſt ſigtũ mãle ſuppſiꝰ termini: res aũt ad extra ſignificata ꝑ ipm terminũ eſt ſigtũ formale ipſius: hoc dico vbi terminꝰ habꝫ duo ſigta: qꝛ ſi nõ hret niſi vnũ ſignificatũ: tũc formal'r ſignificaret ſe ⁊ aliqd extra ſe: ⁊ ly ens. ❡ Sed aduerte cãm huius quare. ſ. ſi terminus hẽat duo ſignificata ipſemet terminꝰ dicat̃ ſignificatum mãle ſuppſius: res vero ad extra formale. Rõ eſt iſta: qꝛ qñcũqꝫ aliqua duo cõpetũt vni tertio: qḋ pus cõpetit dĩ mãle reſpectu illius qḋ poſteriꝰ cõpetit: ⁊ qḋ poſterius cõpetit dĩ formale: qꝛ qḋ pſupponitur alteri eſt ſicut mã eius vt genus reſpectu dĩe: mõ qꝛ terminus ſignificat ſeipſum nãl'r: ſignificat aũt extra ſe aliqd ex impõne: pus aũt cõpetit termino qḋ nãl'r ineſt q̃ qḋ ex impõne eſt ſibi datũ. Jdeo ſignificatũ nãle eſt dictũ mãle: ſignificatũ vero ex impõne eſt dictũ formale. Et locutus ſum de termis in voce ⁊ in ſcripto. Jn mẽte. n. lꝫ terminꝰ nãl'r ſignificet ſe ⁊ et ex̃ ſe: pus aũt ſigñt ſe: ⁊ ꝑ poſterius extra ſe. Jõ ſic ipſemet terminus erit ſignificatũ mãle ſuppſius: ⁊ res extra ſignificatum formale.

Mẽghus. Nõ[m] pͦ. Quatuoꝛ fuerunt opiones de ſuppõne.

4a opinio.

Nõãm 2m

Notãdũ 5m. C

Ritius. Nondum.

Circa hoc capl'm nota φ magr̄ ponit duas regulas ad cognoſcēdū ſigtū formale. ℂ Quarū prīa pōt iacere duob⁹ modis. vno mō ſic. ſigtū formale eſt illud qd terminus ſigt: ⁊ de eodē eſt vificabilis affirmatiue ⁊c. ⁊ tūc nō eēt bona: qꝛ tūc fere ois terminus ſigret ſe formalr: qꝛ vificat̄ de ſeipſo: lꝫ nō ꝑ ſeipſo: vt dōo. hō eſt hō. ſortes eſt ſortes ⁊c. Scdo mō pōt ſic itelligi. ſigtū formale eſt illud qd termin⁹ ſigt: ⁊ de eodē ac ꝓ eodē eſt vificabilis affirmatiue ⁊c. ⁊ ſic itelligēdo regula eſt bona. ℂ Secūda regla eſt illa. ſigtū formale eſt illd de cuius ꝓnoie demrante ⁊c. i. eſt illud quod ſigtatur a ter⁰: ⁊ de ꝓnoie demōſtrāte tale ſigtū ē vificabilis talis termin⁹ affirmatiue ⁊c. ℂ Pōt ēt addi 3ª regla. ſ. ſigtū formale alicuius termini eſt illud qd ſiglat̄ a termino ſm ſigtionē faciētē ipm eē terminū: ⁊ ſigtū mäle eſt illud qd ſignificat̄ a termino: ⁊ nō ſignificat̄ ꝑ ſignificationē faciētē ipſuꝫ eē terminū. Exēplū. iſte terminus, hō, ſignificat ſe. ⁊ qōlibꝫ ſibi ſile: ⁊ nō ꝑꝑ id qd ſe ⁊ qōlibet ſibi ſile ſigt dī eē terminus: qꝛ hoc facit ois res mūdi: ⁊ tñ nō qlibꝫ res mūdi eſt terminus. iō ipemet: ⁊ qōlibꝫ ſibi ſile eſt ſignificatum mäle ſui: ſed iſte idē terminus, hō, ꝓpter id qd veros homines ſigt. vt ſor. ⁊ pla. bene eſt terminus. ⁊ ideo veri homines ſunt ſignificata formalia eiuſdem. ℂ Sed arḡ ꝯ ſcdaꝫ regulā ſic. aliqd eſt ſignificatū formale: ⁊ tñ terminus nō eſt verificabilis de ꝓnoie demrante illud. igit̄ regula falſa. ꝯñtia pꝫ. ⁊ añs ꝓbat̄. qꝛ vā chimera eſt ſignificatum formale iſtius termini chimera: ⁊ tñ ly chimera nō vificat̄ de ꝓnoie demrante illā ad intellectū dōo. hoc eſt chimera. vt pꝫ. igit̄ ⁊c. ℂ Ad hoc reſpon. φ diffō eſt diminuta: ⁊ dꝫ ſuppleri ſic. Significatū formale ē illd de cuius ꝓnoie demrante eſt talis termin⁹ vificabilis affirmatiue: ſuppoſito φ tale ſigtuꝫ ſit. ⁊ talis ꝓpō de ꝓnoie demrante ſic ſigns ſit vel eſſe poſſit: ⁊ tūc dico φ vā chimera eſt ſigtū formale iſtius termini chimera: qꝛ ſi tale ſigtū eēt: ⁊ eſſet tal' ꝓpō ſic ſigns hoc eſt chimera foialr: ⁊ nō ſolū ex impoſſibili ſequit̄ illā eē verā: ſili modo poteſt argui ꝯ ſignificatū mäle: ſed ex te ſolues.

Contra 2am regulā argr.

Riſio

Manfre. Illa^m pmā.

Conſidera ēt φ diuiſio data de ſuppōne nō eſt ſm oēm opinionē ēt terminiſtarum cuiuſcūſ totū diuiſum: qꝛ dat̄ ꝑter ꝑdictas ſuppōnes ſuppoſitio ſimplex. ⁊ eſt qñ intētio vlis ꝑdicat̄ de aliq nā in cōi ſm realiſtas. vel de aliquo apphēſo mō cōi ſm terminiſtas. vt hō eſt ſpēs vel ſili alio⁰. quidā ēt als ponunt ſpēs ſuppōnis quas nō accipio. puta ponūt qdaꝫ ſuppōnē nälē. vt dicēdo. ois hō eſt aial: ſed de illa nō curo: ſed illā penit⁹ remitto. ſi mō ponat̄ diſtincta a ꝑdictis. Nec teneas cū Pe. mā. φ nō det̄ ſuppō mälis: lꝫ ipſe nitatur multis argumentis hoc ꝓbare. pro quoꝝ ſolutione vide Apollinarē i 2ª qōne ſuaꝝ ſuppōnū. ⁊ Sermoneta i fine ſuaꝝ ꝯñtiaꝝ in quodā dubio ⁊c. ℂ Cōſidera circa diffōnē primā ſigtati formalis φ in illa ponunt̄ duo: quoꝝ vnū deſeruit ad aliud: ly de eodē. ſ. ⁊ ly ꝓ eodē. Nā ꝑ verificari de eodē vī intelligēdum terminum verificari de termino. per verificari aūt pro eodē eſt aliqd verificari de termino: non aūt pro termino: ſed pro ſignificato termini. puta dōo. hō eſt aial. ly aial verificatur de illo termino homo. nō aūt pro illo. vt pꝫ. qꝛ talis termin⁹ nō eſt aial: ſed pro ſigtato illius. ℂ Iſtis ſic declatis dico modo φ ſi aliqs termin⁹ verificaret̄ de eodē ac pro eodē ⁊c. oporteret φ terminus ⁊ ſignificatum termini eſſet ſignificatum formale. oporteret etiam φ idē eſſet terminus ⁊ ſignificatū termini. vt pꝫ. vt dōo. homo eſt animal. oporteret φ ly homo eſſet ſignificatū formale iſtius termini animal. qꝛ de illo verificatur ⁊c. ℂ Circa aliam ⁊ ſcdam diffinitionē ſignificati formalis aduerte φ Pau. notāter dicit verificabil' affirmatiue. qꝛ negatiue ille termin⁹, homo, verificatur de ſeipſo ſine additamentis ſignificati. vt pꝫ ⁊c. hꝫ. n. eſt vera. ly hō non eſt homo. ℂ Sed eſt difficultas. vtrum pro verificari affirmatiue ſine additamentis ⁊c. intelligat Pau. verificari me^{te} illo verbo, eſt, non aliunde diſtracto. Et videtur φ nō. nā tūc ille terminus chimera non hēet ſignificatum formale. ⁊ ſic de alijs terminis ficticijs. quocūqꝫ. n. demonſtrato hꝫ eſt falſa. hꝫ eſt chimera. ḡ me^{te} tali verbo nō eſt vificabilis talis terminus de ꝓnoie ⁊c. ſine additamētis ⁊c. Iſtius eni ꝯñtias cōtradictoriū eſt falſum. vt pꝫ. ℂ Pro illa qōne potes dicere φ ꝑ eē vificabile ⁊c. itelligat Pau. me^{te} illo vbo, eſt, vt ꝑius ad iſtū intelꝫ φ ſi tale ſigtatū eſſet in reꝝ nā de illo vificaret̄ terminus ſine additamētis: nō ſic aūt facit de ſeipſo termio. qꝛ dato φ ſit illa dictio chimera. hꝫ tñ eſt falſa. hꝫ eſt chimera. demrān⁰ ꝑ ly hꝫ illā. vbi tñ chimera que intellr̄ eē: eſſet de facto demrando illā. tunc eſſet vera illa. hꝫ eſt chimera. ⁊ ſic dicas de alijs ſuo mō. ℂ Uel pōt dici φ ꝑ eē vificabile intellr̄ me^{te} quocūqꝫ vbo. ⁊ iō lꝫ dōo. hoc eſt chimera demrando chimerā ima^{lis} i⁰ eēt falſa. i⁰ tñ eēt vā. hꝫ itellr̄. vl' ima^{le} eſt eē chimerā. ꝯ alijs etiā ꝑt dici. ſꝫ tñ ſm talē opionē oporteret dicere φ i⁰ dictio chimera eēt ſigtatū for^{le} iſti⁰ termini chi^a. demrān⁰ eni illaꝫ dictionē. hꝫ eſt vā. hꝫ eſt imagi^{le} eē chi^{ram}. ⁊ ſilr̄ hō: aſin⁹: ⁊ hō. eēnt ſig^{ta} for^{lia} ꝑꝑ aſſignatā rōneꝫ: ⁊ lꝫ Pau. hꝫ negaret: pōt tñ hꝫ ꝯcedi: ſicut ēt vbi ſor. apphēdat rē que eſt cera ſub ꝯceptu roſe: tūc cera eſt ſigtū for^{le} iſti⁹ termini roſa: cū tal' ter⁹ in i^a ꝓpōe. ſor. itelligit roſam: ſuppōat ly roſa ꝓ cera apphēſa ⁊c. ⁊ iō re^{ta} vboꝝ ꝯcernētiū actuꝫ mētis: vt adductū eſt ſupi⁹: nō vī eē incōueniēs. ꝑ^a rñſio facilior eſt. 2ª ſubtilior eſt. elige quā volueris. ℂ Nota tñ φ i^a diffō nō eſt ēt ſecura: qꝛ ſm verā opionē i^e ter⁹, ens, pōt ſupponere mälr: vt dōo ly ens, eſt ly ens: ſupponit. n. pro ſe ⁊ ꝓ ſibi ſilib⁹ vt tales dcōnes, ens, ſūt, q̄ accep⁰ eſt mäl: tñ ſm Pau. ꝓbarē φ qōlꝫ tale ſigtū eēt for^{le}: qꝛ de ꝓnoie demrante aliquā talē dcōnē ens, eſt vificabilis i^e ter⁹, ens, ſine additamētis ⁊c. ⁊ hꝫ idē ar^m ꝓcedit ꝯ diffōnē 2^{am} ſig^{ti} foial. vt pꝫ. Pau. tñ qꝛ nō vult tales termios ens, aliqd, nomē, ⁊c. hēe ſig^{ta} mälia. iō tales diffōnes acceptat. ℂ Scdꝫ tñ viorē opionē dicam⁹ φ ſig^{tum} for^{le} alic⁹ termi eſt illd ꝓ q̄ vl' rōne cuius pōt tal' ter⁹ ſtare ſig^{ue} in ꝓpōne: ⁊ qd ipoſitū ē ſig^{re} ꝑ talē ter^m ꝑ ipōnē ſpālem ſi fuerit in voce aut in ſcripto: ſigtū aūt mäle eſt id rōne c⁹ ter⁹ ſtat i ꝓpōne. vl' ēt cū cū additamētis ſigni mälitatis ⁊ accipit̄ ꝓ tali ter⁰ vl' ſibi ſili vt tales dictiōes ſūt φ ſignificatū hꝫ ab ipōne gnāli: de articula⁰ hꝫ decl'at̄. ſigtum mäle iſti⁹ termi hō: eſt ly hō: vt tal' dictio hō. Iſti⁹ aūt termini aſin⁹, eſt ly aſin⁹, vt tal' dictio aſin⁹ eſt: in mēte nullū eſt ſigtū mäle cū nullus ſit ꝯceptus q ſigñet ſeipꝫ: ſꝫ qlꝫ ꝯcept⁹ ſigñat aliqd diſtictū a ſe qd eſt ſuū ſigtatuꝫ for^{le}. ⁊ ſm hāc opionē ꝯſilr̄ dicas de ſuppōne mäli ⁊ ꝑſonalē alr̄ ſumēdo ſignificatuꝫ formale ⁊ mäle q̄ ſumat Pau. ℂ Pro i^a mā vide ea que dicit Apolli. in 2ª qōne ſuarū ſuppōnū: lꝫ tñ diſcrepē q̄ ad aliqd ab illo. vide ēt ea que notaui circa ꝑ^{mam} diuiſionē ter^{oꝝ}: qꝛ i^a ſunt ad hꝫ ꝓpo^m.

Notabil 2m

Nota 3m

Dubiū mih.

Solutio.

Notabil 4m E

F

ℂ Ex quibus ſequit̄ primo: φ qlibet terminus q nō eſt de ſeipſo verificabilis niſi mediāte ſigno mälitatis hꝫ duplex ſignificatū. vꝫ. materiale ⁊ formale: ſicut iſti termi homo: aial: lapis: lignū huiuſmodi. ſignificat eni ly hō ſor. formalr̄: ⁊ ſeipſum aut ſibi ſilem mäliter.

Corr^m pm^m.

ℂ Scdo ſequit̄: φ qlibet terminus qui eſt de ſeipſo verificabilis ſine tali ſigno habet vnuꝫ

Cor^m 2^m

ſoluȝ ſignificatum: ⁊ illud eſt formale ⁊ for-
maliter ſe ſignificat: ſicut iſti termini ens: ali-
qd: nomē: ⁊ termin⁹ ⁊ huiuſmodi. Nā ſicut
illa eſt vera. ens eſt ens: ita illa. ly ens eſt ens:
⁊ ſicut illa eſt vera: nomē ē nomē: ita illa. ly no-
Cor. 3m men eſt nomē. Tertio ſeqr: ꝙ ſicut aliqs ter-
minus p̄rie intētionis vel impōnis hēt ſignifi-
catuȝ formale ſolūmō ⁊ aliqs mālē ⁊ forma-
le: ita aliqs terminus ſcđe intentionis vel im-
pōnis hȝ ſignificatū formale ſolūmō: ⁊ aliqs
vtrūqȝ: prima pars eſt oñſa: qm̄ tā ly hō/ q̄ȝ ly
ens/eſt terminus p̄rie intētiōis vel impōnis: ⁊
tm̄ ly hō/ hēt vtrūqȝ ſignatū: ⁊ ly ens formale
ſolūmodo. ſcđa pars probat. Nam ly nomē
⁊ ly ppō ſunt termini ſcđe intētionis vel ipō-
nis: ⁊ ly nomen/hȝ ſigtū formale ſolūmō: qꝛ
hec eſt vera ly nomē eſt nomē. Et ly ppō hȝ
vtrūqȝ: qꝛ hec nō eſt vera. ly ppō/eſt ppō: ſed
bene quelibet iſtaꝝ: ppoſitio affirmatiua/eſt
ppō: ppō negatiua/eſt ppoſitio. Silr ille ter-
minus ſyllꝰs hȝ vtrūqȝ ſignificatū: qꝛ hec nō
eſt vera. ly ſyllꝰs/eſt ſyllꝰs: ſed bene quelibȝ
iſtarū a. eſt ſyllꝰs. ⁊ b. eſt ſyllꝰs: dato ꝙ a. ſit
Cor. 4m ſyllꝰs p̄rie figure: ⁊ b. ſecūde. ¶ Quarto ſe-
quit ꝙ ſicut aliqs terminus prime intētiōis vl'
impōnis pōt ſupponere mālr ⁊ aliqs pſo-
naliter: ita aliqs terminus ſcđe intentionis vel
impoſitionis pōt ſupponere pſonalr: ⁊ aliqs
mālr. prima pars eſt oſtēſa ⁊ ſcđa pbatur.
Naȝ dicēdo: nomē eſt termin⁹. ly nomē ſup-
ponit pſonalr: qꝛ pro ſuo formali ſignificato:
⁊ ita dicēdo: ppō vel ſyllꝰs eſt oratio: ſed di-
cēdo: propoſitio eſt terminus ſimplex: ſyllꝰs
eſt nomen: tam ppoſitio q̄ȝ ly ſyllogiſm⁹ ſup-
ponit mālr pro ſuo materiali ſignato ⁊c̄.

Mēgbus. Nōnm pm **Adverte** circa pm correlariū: ꝙ nō abſolute verū eſt ꝙ qlȝ terminus q nō eſt de ſeipſo ve-
ricabilis ſine additamēto ſigni mālitatis hȝ vtrūqȝ ſigni
ficatū: qꝛ ly omnis/ nō hȝ vtrūqȝ ſignificatum: qꝛ nō hȝ
formale: cū nihil ſignificet formalr: ȝ aliqlr ſignificet: ⁊
tamen nō verificat de ſeipſo ſine additamēto ſigni māli-
tatis. illa. n. nō eſt vera. oīs eſt oīs: imo non eſt intelligibi-
lis ſm magiſtrū: qꝛ ſi velles ꝙ eſſet vera p 2m correlariū.
tūc hēt ſolū ſignificatū formale: qđ eſt falſum: qꝛ ſignat
ſeipm mālr: ⁊ ſilr eſt de alijs terminis nō p ſe ſignificati
uis. g̃ dȝ itelligi correlariū đ terminis p ſe ſignificatiuis.
Notandū 2m ¶ Adverte 2o circa 2m correlariū ꝙ nō qcūqȝ terminus
habēs tm̄ vnū ſigtū hȝ formale ſigtū: imo terminoꝝ ha-
bētiū vnū ſignificatū qdā hȝ tm̄ formale vt ille q eſt ve-
rificabilis de ſeipſo ſine additamento ſigni mālis: vt ly
ens ⁊c̄. qdā hȝ tm̄ mālē vt qcūqȝ nō p ſe ſignificatiuus q
eſt cōſignificatiuus: vt oīs. nullus. buf. baf. a. b. c. Signifi-
catū. n. formale eſt datū ex impōne: ⁊ mālē nālr ineſt: lo-
quor de terminis in voce: qꝛ in mēte oēs termini nālr ſi-
gnificāt: ſȝ tm̄ ſm prius ⁊ poſterius. Ex correlario g̃ ma-
giſter non hȝ ꝙ qcūqȝ terminus hȝ tm̄ vnū ſignatum ꝙ
illud ſit formale. De hoc tn̄ vide ample contra ſummu-
las. ¶ Alia duo correlaria ſequuntur ex primis ⁊ de ſe
ſunt. ideo nihil de ipſis.

Adverte vlteri⁹ circa pm corm Pau. ꝙ illđ eſt fal-
ſum vt vba ſonāt. nā ſeqr ꝙ iſte vox oīs/ Mēſtre. Nōnda pm
aut tale ſcriptū hēc vtrūqȝ ſigtū. qꝛ nō eſt vificabil' de ſe-
ipſo ſine additamēto ſigni ⁊c̄. ſȝ hȝ ſic itelligi. Qualȝ ter-
minus vocal' vel ſcriptus impoſit⁹ p ipōnē ſpālē aliqd ſi-
gnificare: ⁊ ſub alijs vbis. termin⁹ cathe⁹ q nō eſt de ſe-
ipſo ⁊c̄. hȝ vtrūqȝ ſigtū ⁊c̄. de terᵒ mētali nō itelligit corm
qꝛ illi⁹ eſt ſolū ſigtū forle ⁊ nō mālē vt pnotaui. ¶ Circa Nōnm 2m
2m corm aduerte p ꝙ patiſ inſtātiā tactā pus de illo ter⁹
ens. nā in illa ppōne. ly ens/eſt ly ens. teneo ego ꝙ ſuppo
nat mālr: qꝛ ſupponit p ſe ⁊ pro ſibi ſilib⁹. nō vt entia
ſunt. ſȝ ſolū vt tales dictiones ens ſunt: vt pus dixi. ⁊ hoc
ſuppōnē mālē facit cū ſit ſigtū mālē ⁊c̄. ⁊ tn̄ eſt vificabi
lis ille ter⁹ ens de ſeipſo ſine additamētis ⁊c̄. ſilī mō di-
co de iſtis termis. nomē. aliqd. res. ſigm ⁊c̄. ¶ Patitur 2a
inſtātiā corm. qꝛ capta ia ppōne in voce/ ly vox/eſt vox. il
le termin⁹ vox a pte pdicati vificat de ſeipſa voce aut ſi-
bi ſilī a pte ſubī ſine additamētis ⁊c̄. vi. n. va ia ppō: cuȝ
ſubm in tali platiōe ſit vox ⁊c̄. ⁊ tn̄ hȝ tal' termin⁹ vtrūqȝ
ſigtū: ⁊ nō ſolū formale. Sed illa 2a inſtātia nō pcedit.
qꝛ corm ſic itellr ꝙ qlȝ ter⁹ q eſt de ſeipſo ⁊ de qlȝ ſibi ſilī
vificabil' abſqȝ additamētis ⁊c̄. hȝ ſolū ſigtū forle. nō ſic
aūt eſt de illo ter⁹/vox/in illa ppōne: qꝛ ille ter⁹ nō vifi-
cat de aliq̄ ſibi ſilī in ſcripto vox ſine additamētis ⁊c̄. vt
pȝ. ¶ Opio aūt alia quā teneo ſupi⁹ diceret ꝙ in hac p-
pōne/ly vox/eſt vox. Exiſtēc in platiōe ſupponit mālr ly
vox. qꝛ pro illo termino/vox/nō vt vox eſt: ſed vt tal' di-
ctio/vox/eſt. ⁊ iō ⁊c̄. pºet iſtātia 3 Pau. nō pcedit. qꝛ aliā
opionē tȝ: vt ſupius eſt notatum. ¶ Circa 3m corm nota ꝙ Nōdū 3m
qn̄ dr ſicut aliqs pe intētiōis vel ipōnis hȝ vtrūqȝ ſigtū
mālē. ſ. ⁊ formale: ⁊ aliqs ſolū formale. Ita aliqs 2e intētio-
nis vel impōnis. Iſtud diſſiūctū pe intētiōis vel ipōnis.
ſilr h aliud 2e itētiōis vel ipōnis: nō vificat niſi pro 2a
pte. ſ. p ter⁹ pe itētiōis vel 2e. qꝛ exquo qlȝ ter⁹ pe itētiōis
vl' 2e ſm Pau. eſt mētal: ⁊ nullus ter⁹ mētalis hȝ ſignatū
mālē: vt ſupi⁹ notaui. Seqr ꝙ nō aliqs tal' hȝ vtrūqȝ ſi-
gnificatū. h idē ē dōȝ in corre⁹ 4o. qꝛ illđ nō pt vificari đ
termio pe itētiōis vel 2e: cū nullus tal' poſſit mālr ſuppo
nere ⁊c̄. Cōſidera ēt ꝙ illa duo vlta corre⁹. ſ. 2 ⁊ 3m nō ha
bēt vitatē ſm cōeȝ opionē. h pȝ p ſuperius notata.

¶ Capitulū de cognitione terminoꝝ: qn̄ ſupponunt materialiter: ⁊ quādo pſonaliter. Caput 2m 3. tractatus.

Ut aūt cognoſcat qn̄ termini mate-
rialiter ſupponunt ⁊ qn̄ pſonalr ſpā-
les regle declarāt. quaꝝ pria eſt iſta. Prima regula p fo. 10. iſto co vl de pa. 5. pa. 3. du. 10. 31. pa. cauīdē. 33. pa. 4. du. cō. pº. .i. lo. ma. pº. a fo. 16. fa. 2a pnº vſqȝ ad fo. 18. fa. pº. pnº. a fol. 18. fa. 3º li. vſqȝ ad fo. 0m. fa. 3º. pnº. i. fol. 8. fa. 4. dōr rt dco q. marg. i. 12. pa. 2. du. ſolu. i. 43. pa. du. cor. 3. cō. 4º.
Omnis terminus ſolum habens ſi-
gnificatū formale eſt ſolūmō pſonaliter ſup-
ponibilis: pȝ qꝛ talis nunq̄ȝ ſupponit niſi pro
ſuo formali ſignificato. verbi gratia. đ termi-
nis prime intentionis vel impōnis: vt ens/ali-
quid/ ⁊ huiuſmodi. Exēplū de terminis ſcđe
intētōis vel impōnis. vt termin⁹ nomē ⁊ h⁹.

Ratio huiꝰ regule pȝ: qꝛ ex quo talis terminus habȝ ſolū ſignificatū formale: ſolum pōt accipi in
ppōne pro tali ſignificato formali: ſed qn̄ terminus acci-
pitur pro ſignificato formali ſupponit pſonalr. vt patet
per diffinitionē ſuppoſitionis perſonalis. ergo a primo
ad vltimum quando terminus habet ſolum ſignificatuȝ
formale tm̄ ſupponit perſonaliter.

Manfre. **Circa** 2m capitulū aduerte circa exempla prime regule:q2 aliqui textus habent pro exemplo termini prime intentionis vel ꝑimpoſitionis iſtū terminum qualitas:ꝛ ly accn̄s. ¶ Sed eſt difficultas quomodo ly qualitas habeat ſolum ſignificatum formale in ſcripto: quia non vr̄ verificari de ſeipſo ſine additamentis ꝛc̄.cū quodlibet ſcriptum ſit ſuba. ¶ Pro quo potes dicere φ conſiderando illum terminum qualitas ſcriptum vt importat figuram talium litterarum ꝛc̄. tūc eſt qualitas ſicut ſm opinionem volentem φ ille terminus album ſignificet ſubm̄ ꝛ albedinem inherentem ꝛc̄.poteſt tamen reponi in predicamento qualitatis ſm aliquos ſequētes predictam opinionem. ¶ Circa exempla de termino ſecunde intētionis vel impoſitionis nota etiaꝫ φ aliqui textus hn̄t illum terminum ſignum pro exemplo pro quo loco inferaṫ id quod etiā notaui circa q̄rtā diuiſionē terminoꝝ.φ.ſ.ille terminus ſignū eſt ſcd̄e intētiōis vel ipōnis.ſigt.n.ſua ſig̃ta nō vt res ſunt:ſ3 vt ſunt ſigna alioꝝ.

2a regula

¶ Secunda regula eſt iſta. Omnis terminus vtrūq3 habens ſignificatū ſi ſibi additṫ ſignuꝫ materialitatis in ꝓpōne ſolūmō mālr̄ ſupponit:p3 q2 non ſupponit niſi pro ſuo māli ſignificato rōne ſigni mālitatis.Exēplū de terminis prime intētōis vel impōnis. vt ly hō/eſt ly hō:ly aial/eſt ly aial:tā ly hō/q̄3 ly aial/ſtat mālr̄. Exēplū de termis ſcd̄e itētōis vel ipōnis:vt ly ꝓpō/eſt ly ꝓpō. ly ſyll's/eſt ly ſyll's: tā ly ꝓpō/q̄3 ly ſyll's ſupponit materialr̄: q2 ꝓ ſuo materiali ſig̃ato. Signa mālitatis ſunt iſta:ly:iſte terminus:iſta ꝓpō:iſta oīo: ꝛ huiuſmodi:ſed potiſſimum eſt iſta vox ly.

Mēghus **Ratio** huius regule patet etiam de ſeq2 ſignū materialitatis ꝫhit terminū ad ſig̃atum māle. ſuit.n.ad hoc impoſitum a pmo impoſitore ad contrahēdum.ſ.terminum ad ſignificatum materiale.

¶ Tertia regula eſt iſta. Cuiuſcūq3 propōnis extrema ſunt termini prime intētionis vl impoſitionis quibus nō additṫ ſignuꝫ materialitatis tam ſubiectum q̄3 predicatum ſupponit perſonaliter:vt hō eſt aial.ſoꝛ.currit. Et notāter dicitur ſi non additur ſignum materialitatis:q2 addito illo ſupponeret ibi termin9 materialiter:per ſecundam regulam.

Mēghus **Fundamentum** huius regule ꝛ aliarū ſequētium eſt: q2 talia ſunt ſubiecta qualia permittunt eorum predicata. Modo pro regula habeas φ predicatum cuiuſlibet ꝓpōnis ſupponit perſonaliter niſi addaṫ ſignum mālitatis:cuius rō eſt: q2 illud predicatuꝫ vel habet tm̄ formale:ꝛ ſic ſupponit perſonaliter.per primam regulā.vel habet vtrūq3 ſignificatum:ꝛ tunc ſemper pro nobiliori accipitur: ꝛ illud eſt formale:ꝛ ideo ſi nō addaṫ ſignum mālitatis ſemꝑ ſupponit ꝑſonalr̄:q2 ex quo eſt indifferēs accipiṫ pro nobiliori. Deinde per fundamentum predictū cum talia ſint ſubiecta qualia permittūt coꝝ predicata ꝑdicatum nō permittit ſubm̄ ſupponere materialr̄:ſed perſonalr̄: q2 verificatur de eo pro ſignificato formali ꝛ nō māli:vt p3 dicēdo. hō eſt animal.tā ly hō q̄3 ly aial ſupponūt perſonalr̄.

Manfre. Nōm pmū. **Circa** 3am regulam conſidera φ illa habet intelligi de terminis habentibus vtrūq3 ſignificatum: vbi nō addaṫ ſignum mālitatis termino habenti ſolum ſignificatū formale adhuc nō ſupponet mālr̄:ꝛ hoc dico ſm doctrinā Pau. vt ſupi9. ¶ Cōtra tn̄ iſtā regulaꝫ adduco facilliműū arm ꝛ arguo ſic. chi9 eſt nomen. g̃ chi9 eſt cuxilla: ꝯña eſt bona:q2 arguiṫ ab iferiori ad ſuū ſupius a parte predicati nō mutatis alyſ:ꝛ ſine impedimēto aliquo.ꝛ añs eſt veꝝ.g̃ ꝛ ꝯñs.tūc ſic.ꝯñs eſt veꝝ ꝛ nō verificaṫ niſi pro tali māli chimera. g̃ alicuius ꝓpōnis extrema ſunt prime intētionis vel impōnis:ꝛ tn̄ abſq3 additamentis ꝛc̄.ſubm̄ ſupponit mālr̄:qḋ eſt ꝯ regulā. ¶ Ad qḋ dicaṫ facillime φ ꝯña ꝑdicta non valet:q2 mutatur ſuppō illius termini a māli in perſonalem.ideo ꝛc̄. — Cōtra regulā — Reſpōſio.

4a regula

¶ Quarta regula eſt iſta. Cuiuſcūq3 propoſitionis extrema ſunt termini ſecunde intentionis vel impōnis.quoꝝ ſubiectū h3 ſolū ſignificatum formale. ꝛ predicatū vtrūq3 tā ſubm̄ q̄3 predicatum ſupponit ꝑſonalr̄: ſi predicato non additur ſignum materialitatis. Vbi grā. ſignum eſt ꝓpō.terminus eſt ſyll'us.

Ratio huius regule tacta eſt in tertia.nam ꝑdicatum ſupponit perſonaliter:q2 pro nobiliori ſignificato:ꝛ ſubm̄ cum non habeat niſi vnum ſignificatum.ſ. formale perſonalr̄ ſupponit per primā regulā.iō vtrūq3 ſupponit perſonaliter.ideo hec regula vera. — Menghus

5a regula

¶ Quinta regula eſt iſta. Si extrema ſunt termini ſecunde intētionis vel impōnis ꝛ ſubm̄ habeat vtrūq3 ſignificatum. predicatum vō ſimiliter vtrūq3 vel ſolum formale non datur regula generalis:quoniam interdum ſupponit q̄libet illoꝝ perſonalr̄:interdū alteꝝ mālr̄. verbi gratia. dicēdo: ꝓpō eſt oratio:ambo extrema hn̄t vtrūq3 ſignificatum ꝛ ambo perſonalr̄ ſupponunt. Item ſi dicitur ꝓpō eſt ſignū ſubiectuꝫ habet vtrūq3 ſignificatum ꝛ predicatum ſolum vnuꝫ.ſ.formale ꝛ vtrūq3 perſonalr̄ ſupponit. Sed ſi diciṫ propoſitio eſt nomen:ſubiectum h3 vtrūq3 ſignificatuꝫ: ꝛ predicatum ſolum formale: ꝛ tamen ſubm̄ ſupponit materialiter:q2 aliter non foret propoſitio vera. Item ſi dicitur ꝓpoſitio eſt terminus incomplexus vtrūq3 extremuꝫ habet vtrūq3 ſignificatuꝫ: ꝛ tamen ſubm̄ ſupponit materialiter:q2 aliter propoſitio falſa eſſet.

Si tamen vis habere etiā regulā nota φ ꝑdicatuꝫ ſemꝑ ſupponit perſonalr̄:ſi nō addaṫ ſignū mālitatis:vt dcm̄ eſt. Sed ad cognoſcendum qualr̄ ſubm̄ ſupponat:ſcias φ cū talia ſint ſubiecta q̄lia pmittunṫ a ꝑdicatis talr̄ ſupponit ſubm̄ q̄lr̄ ꝑdicatū pmittit. Si.n.ꝑdicatū ſupponēs ꝑſonalr̄ verificeṫ de ſig̃to foꝛali ſubiecti:ſubm̄ ſupponit ꝑſonalr̄. Si vificeṫ de ſig̃to māli ſubm̄ ſupponit māliter. Si aūt ꝑdicatū poſſet vificari de vtroq3.ſ.de māli ꝛ formali/ſubm̄ ſupponit ꝑſonalr̄:q2 ſupponit ꝓ nobiliori.hoc p3 diſcurrendo ꝑ exēpla. Primū eſt: ꝓpō eſt oratio:tā ſubm̄ q̄3 ꝑdicatū ſupponit ꝑſonalr̄:q2 verificatur de ſig̃to foꝛali ſubti. Scd̄m exm: ꝓpō eſt ſignū:tā ſubm̄ q̄3 ꝑdicatū ſupponit ꝑſonalr̄: q2 ꝑdicatū pōt vificari de ſubo tā ꝓ ſig̃to māli q̄3 ꝑſonali: ꝛ ſupponit ꝓ digniori ꝛ illud eſt formale ſig̃atuꝫ: ſupponit g̃ — Menghus

pſonaliter. Tertium exemplū: ꝓpō eſt nomē: qꝛ ꝑdicatū non pōt verificari de ſubto niſi pro ſigto mālī ⁊ nō pro formali. vt pꝫ. ideo ſubm ſupponit māliter. ꝑdicatū ꝟo perſonaliter. Quartū exēplū: ꝓpō eſt terminus incōplexus: qꝛ ꝑdicatum nō pōt vificari de ſubto niſi pro ſignato mālī. iō ſubm ſupponit māliter. ꝑdicatū ꝟo perſonaliter. Ex his modo apparet ratio huius regule: qꝛ non poteſt dari vna regula generalis: ſed due vt diximus.

6ª regula ¶ Sexta regla eſt iſta. Cuiuſcūqꝫ ꝓpōnis predicatū eſt terminus prime intētionis vel impoſitionis: ⁊ ſubiectum ſecunde deducto impedimento ſigni materialitatis: tam ſubiectū qꝫ predicatum ſupponit perſonaliter: vt ſpecies eſt homo. aliquod genus eſt animal.

Mēghus. **Ratio** hui⁹ regule eſt: qꝛ iā ꝑdicatū ſupponit pſonalr cū ſupponat ꝓ digniori: ſꝫ cū illud ꝑdicatū nō poſſit vificari de ſubto ꝓ ſigto formali: qꝛ ambobus ſupponētib⁹ pſonaliter iſta eſt falſa. ſpēs eſt hō: qꝛ cū homo ſupponat determinate: liceret deſcēdi ſub eo diſiunctiue ad omnia ſua ſuppoſita: qꝺ eſt falſum. vt pꝫ deſcēdēdo: ⁊ iſti ſunt oēs hoies. ḡ ſpēs eſt ille hō: ⁊ ſic de alijs: modo oēs tales ſunt falſe cū ꝑdicatū nō poſſit vificari de ſubo: nec pro ſigto mālī: nec pro ſignificato formali: ꝑdicatum trahit ſubm ad potius ſignificatū: ⁊ illꝺ eſt formale. ideo pſonalr ſupponit: de hoc vide ample contra ſummulas.

7ª regula ¶ Septima regla eſt iſta. Cuiuſcūqꝫ ꝓpōnis ſubm eſt terminus prime intētionis vl' impōnis nō ſignificans formalr ſe: ⁊ ꝑdicatū ſcđe deducto impedimento ſigni limitātis: ſubm ſupponit mālr ⁊ ꝑdicatuꝫ pſonalr: vt homo eſt nomē. Petrus eſt noiatiui caſus. Et notāter dī nō ſignificās formalr ſe: qꝛ ſi terminus aliquis ſignificaret ſe formalr pſonaliter ſupponeret per primā regulā: vt ens eſt termin⁹ trāſcendēs. Itē dī ſine impedimento ſigni limitantis: qꝛ ſignū vl'e vel particulare eiuſdeꝫ gn̄is: limitat ad ſuppōnē perſonalē: vt aliquis hō eſt ſpēs: vl' nullū aial eſt genus: tā ly hō qꝫ ly aial ſtat pſonalr ꝓpter limitationē ſigni.

Ratio hui⁹ regule eſt: qꝛ cū ꝑdicatū ſtet pſonalr ⁊ nō poſſit de ſubto vificari niſi pro ſignificato materiali: ꝑdicatū trahit ſubm ad ſuppōnem mālē: qꝛ talia ſunt ſubta qualia pmittunē a ꝑdicato: ⁊ nō ꝯ̄. ¶ Pro veritate tn̄ regule magiſter ponit duas ꝯditiones. ꝑma ꝙ ſubm non ſignificet ſe formalr: qꝛ tūc de neceſſitate ſupponeret pſonalr ꝑ primā regulā. Scđa. deducto impedimento ſigni limitātis ad ſuppōnē pſonalē. ſignū. n. vl'e ⁊ particulare eiuſdē gn̄is cū ter⁹ limitāt ad ſuppōnē pſo-

Dubiū primū nalē: ſicut iſta vox ly / limitat ad ſuppōnē mālē. ¶ Dubitaē ꝯ̄ ſcđam cōditionē de cauſa. ſ. quare ſigna vl'ia ⁊ par-

Dubiū 2ᵐ ticularia eiuſdē cū ter⁹ limitāt ad ſuppōnē pſonalē. ¶ Similiter dubitaē. quare iſta vox ly / cū ſit ſignum demonſtratiuū: ⁊ ꝯ̄ter ita poſſet demōſtrare ſignificatū formale ſicut mālē. magis trahit ad ſuppōnē mālem qꝫ pſona-

Ad pᵐ rn̄ˢ lē. ¶ Ad ꝑmū dicūt qdā ꝙ cauſa eſt: qꝛ maſculinuꝫ gen⁹ ſumptū eſt ex ꝓprietate rei que eſt potētia actiua: ⁊ femininū genus ſumptū eſt ex ꝓprietate rei que eſt potentia paſſiua ⁊ metaphorice ꝑ ſilitudinē res dicunē maſcu. ⁊ femi. gn̄is ad aialia in qbus videmus maſculos hīe potētiā actiuā: ⁊ femi. hīe potētiā paſſiuā: ⁊ qꝛ hec dn̄tia magis reperiē inter ſignificata formalia qꝫ mālia vel ſaltim expreſſio. ideo terminus pſonalr ſumiē ſi ſigno maſcu. vl'

Cōtra rn̄ſionem māl. femi. gn̄is ſit determinatus. ¶ Hec rn̄ſio nō valet: qꝛ ēt ſignū vl'e ⁊ particulare i neutro gn̄e limitāt ad ſuppōnē pſonalē: qꝺ pꝫ: qꝛ dicēdo: nullū aial eſt gen⁹: vel aliquod aial eſt genus: ſupponit ly aial pſonalr in vtraqꝫ: vbi ſine ſigno ſupponeret mālr. Signū etiā in cōi gn̄e limitat ad ſuppōnē pſonalē: vt dicēdo. ois hō eſt ſpēs: ly hō ſtat pſo-

Alia rn̄ſio. nalr. ¶ Ideo dōm eſt aliter ⁊ dico duo. Primū ꝙ ſigna vl'ia ⁊ pticularia maſculini vel feminini vel cōis gn̄is limitāt ſemꝑ ad ſuppōnem pſonalem. Dico ſcđo ꝙ ſigna neutri gn̄is ſi addanē terminis neutri generis ſm̄ ꝑmaꝫ impoſitionē: ſilr ad pſonalē limitāt. Si ꝟo addanē terminis qui non ſunt neutri gn̄is ad mālē limitāt. Rō primi eſt: qꝛ ois terminus debēs mālr ſupponere dꝫ eē neutri gn̄is ⁊ indeclinabile nomē. Sed cū ſignū vel maſcu. fe. vel cōis generis nō cōtrahat terminū ad neutrū gen⁹. ideo nō limitat ad mālē: ſed qn̄cūqꝫ ſignū ꝯcordat i gn̄e cū termino dato a ꝑma impōne trahit ad ſigtū formale: qꝛ trahit terminū ad illud genus ſm̄ qꝺ hꝫ ſigtū formale: qꝛ ſignificatū formale cōpetit ſibi ex impōne: ⁊ hoc dico de vocalib⁹ ⁊ ſcriptis. De mētalib⁹ aūt dico ꝙ trahit terminū mētalē ad illud gen⁹ ſm̄ qꝺ hꝫ ſignificatū formale cōpetēs ſibi nālr. Et ſic apparet rō ſcđi: qꝛ qn̄ termin⁹ diſcordat in genere cū termino cui addiē aut latinitas incōgrua eſt ⁊ illā nō cōſiderat logicus: aut trahit terminū ad neutrū genus ⁊ facit mālr ſtare: qꝛ terminus ſtās mā-

Ad 2ᵐ liter eſt neutri generis ⁊ indeclinabile nomen. ¶ Ad 2ᵐ dicūt illi noſtri amici ꝙ iſta vox ly / ſolū demōſtrat ſignificatū mālē: ideo limitat ad ſuppoſitionē mālem. Sed ſi queris. quare demōſtrat ſolū ſignificatū mālē. Dicūt ꝙ cauſa huius eſt: qꝛ illud ſignū addiē termino: mō licꝫ terminus hēat vtrūqꝫ ſignificatū. ſ. mālē ⁊ formale: qꝛ tn̄ ſignificatū formale eſt extra terminū. mālē ꝟo nō eſt extra: ſed ipſemet termin⁹. iō ꝑ illud ſignū ly / magis demōſtraē mālē qꝫ formale cū demonſtraē terminus: ⁊ ꝯ̄ter

Cōtra rn̄ſionem ꝙ eſt intrinſecū ⁊ nō eſt extrinſecū. ¶ Hec rn̄ſio nō valet: qꝛ ſi iſta eēt cauſa ꝙ iſta vox ly / magis demōſtrat ſignificatū mālē qꝫ formale ꝓpter hoc: qꝛ cū addiē termino demōſtrat ſignificatū ꝓpinquius ⁊ ſignificatum propinquius eſt mālē cū ſit intrinſecū ⁊ ipſemet terminus: ſignificatū ꝟo formale ſit remoti⁹: qꝛ extrinſecū eſt. A ſilī ſeqꝛ ꝙ oia ꝓnoia demōſtratiua addita terminis demōſtrāt ſolū ſignificatū mālē: ⁊ ſic trahūt ad mālē: vt dicendo. iſte hō currit: qꝺ falſuꝫ eſt: ꝯ̄ña pꝫ manifeſte. ¶ Ideo

Alia rn̄ſio. dicaē aliter. ſ. ꝙ illud ſignū ly / in voce ab impoſitore primo habuit ꝙ demōſtret ſignificatū mālē ⁊ non formale: cuius ſignū eſt: qꝛ nullaꝫ variationem caſus: aut generis hꝫ: ſicut alia ſigna demōſtratiua hn̄t: ſed eſt neutri gn̄is ⁊ ideclinabile nomē: ſicut termin⁹ materialiter ſupponēs.

Circa 6ᵃᵐ ⁊ 7ᵃᵐ regulas eſt dubiū. vnū eſt ꝙ non ita ſubm poſſit diſtrahere ꝑdicatū ⁊ facere ꝙ ſupponat mālr: ſicut ꝑdicatū ſubm. ¶ Ad qꝺ dicas ꝙ hꝫ eſt cā: qꝛ ꝑdicatū hꝫ rōnē forme ⁊ attributi. ſubm aūt hꝫ rōnē māe ⁊ ſubſtrati: ⁊ ideo ſicut mā diuertiē ⁊ dearticulatur a forma ⁊ nō e ꝯ̄. ita ſubm pōt diuerti a ꝑdicato: ⁊ non ꝯ̄. ⁊ iō ⁊c̄. ¶ Eſt aūt difficultas. vnū eſt ꝙ dicēdo. homo eſt ens. non ſupponit in illa nec ſupponere pōt ly hō / ſic pciſe ſignando mālr: ⁊ tn̄ in illa ſupponit mālr ſic dicendo. hō eſt nomen. cū tn̄ ly ens ſignet oēs tales terminos hō / ⁊ ēt de illis verificeē. ¶ Pro quo dicas ꝙ cū ly ens ſit terminus ꝑme intētionis: ſignat. n. ſua ſignata ſub conceptu reꝝ ⁊ nō terminoꝝ. ⁊ iō tale ꝑdicatū nō trahit ſubꝫ ad hoc vt ſupponat ꝓ termino: ſed relinquit ipm̄ liberū. ⁊ ſi nō aliūde ſit ipeditū dꝫ capi pro ſuo potiori ſignato.

Mālre.
Dubitatio pᵃ
Rōnᵐ pᵐ
Solutio.
Dubiū 2ᵐ
Solutio.

¶ Nota vlterius ꝙ in illo ca° poterat poni vnica regula de predicato: q.ſ. id ſemper ſupponit pſonalr̄ niſi fuerit habens vtrūq; ſignificatū: ⁊ cū hoc addat̄ illi ſignū materialitatis. Iſtud patet ex oībus regulis iſti⁹ capl'i.

¶ Ex quo ſequit̄ ꝙ ſubalterna illi⁹. hō eſt ſpēs non eſt. oīs hō eſt ſpēs: ſed oē hō eſt ſpēs: nec particularis eſt illa. aliqs hō eſt ſpēs: ſ; illa. aliqđ hō eſt ſpēs: nec ſingl'aris ei⁹ eſt aliq̄ iſtaꝝ: iſte hō eſt ſpēs: iſta hō eſt ſpēs: ſ; iſta hoc hō eſt ſpecies. Itē ꝯtradictoꝛiū hui⁹. hō eſt ſpēs: nō eſt illđ. nihil qđ eſt hō eſt ſpēs: aut nullus hō eſt ſpēs: q: tūc duo ꝯtradictoꝛia forēt ſil' vera: ſ; illud. nullū hō eſt ſpēs: nec ſubcōtrariū; eius eſt: aliqs hō nō eſt ſpēs: ſeu aliqđ qđ eſt hō nō eſt ſpēs: ſ; iſtud. aliqđ hō non eſt ſpēs.

Po.c°.3°.8. tra.logi.par. 5ᵐ.

Nō aūt quare alique iſtaꝝ ſituant̄ in figura ⁊ aliq̄ nō: eſt: q: in aliqbus ſeruat̄ eadē ſuppō ⁊ in aliqb⁹ nō. vñ oēs ꝑpōnes exñtes in figura debēt hr̄e ꝯſimilē generalē ſuppōnē.

Petitio. ¶ Et ſi dī. quare ſuppō mālis ſemper requirit ſigna neutri gn̄is.

Reſpōſio. ¶ Dicit̄ ꝙ ideo: q: omnis terminus materialiter ſupponēs eſt neutri generis ⁊ indeclinabile nomen ſm grāmaticos.

Mēghus. **Ratio** hui⁹ eſt ꝙ aliq̄ illaꝝ ſituātur in figura ⁊ aliq̄ nō: q: in aliqb⁹ ſeruat̄ eadē ſuppō: ⁊ in aliqb⁹ nō. vñ ꝑpōnes exñtes in figura debēt hr̄e ꝯſile; ſuppōnē gn̄alē. Et ſi dī. quare ſuppō mālis reqrit ſignū neutri gn̄is. Dī ꝙ iō q: oīs terminus mālr̄ ſupponēs eſt neutri gn̄is ⁊ indeclinabile nomē ſm grāmaticos.

Dubium. ¶ Dubitat̄. quare nomē mālr̄ ſūptū ſit īdeclinabile: pſonalr̄ vo declinabile.

Rñſio. ¶ Dicūt qdā ꝙ ſit dr̄ntia inter terminū qñ ſumit̄ mālr̄ ⁊ qñ ſumit̄ pſonalr̄. Sed ſi q̄ris. q̄re pſonalr̄ ſumēdo poti⁹ nō eſt indeclinabile: ſ; declinabile. Dicunt duplici de cauſa. Prima eſt: q: frequētius ſumit̄ pſonalr̄ q̄ mālr̄: ⁊ fieret faſtidiū ex frequēti vſu eiuſdē vocis. Secūda cā eſt: q: dr̄ntia caſuū eſt ſumpta ex ꝓprietatib⁹ rerū. noīatiuus. n. īportat actionē;: accuſatiuus paſſionē: iō poti⁹ agēs ſumit̄ in noīatiuo ⁊ patiēs in accuſatiuo: ⁊ iſta dīia magis apparet īter ſigñata foꝛalia q̄ mālia.

Alia rñſio. ¶ Iſte nuge ſunt: iō nō eſt opus īſtare ꝯ eas. ¶ Iō alr̄ dicamus ꝙ tūc termin⁹ ſtat pſonalr̄ qñ ſtat pro ſignificato foꝛali: ⁊ cū ſtat ꝓ formali ſtat ꝓ ſigñato dato ex impōne: ⁊ hoc dico de vocib⁹ ⁊ ſcriptis. De mētalib⁹ aūt dico ꝙ hñt ex nā rei. qñ vo ſtat mālr̄ ſtat ꝓ ſigt̄o māli qđ ſibi cōpetit nālr̄. ħ aūt eſt ſine variatiōe ⁊ declinatiōe ex nā rei.

Correlaria. ¶ Ex vltima ⁊ penultima regulis ſequitur ꝙ iſta non eſt bona ꝯuerſio: hō eſt ſpēs: ſpēs eſt hō: q: ly hō. in pr̄ia ſupponit mālr̄: ⁊ in ſcđa pſonalr̄: ſ; ſi cōuertitur ſimplr̄. ſpēs eſt ly hō: nec iſta ē bona cōuerſio ꝑ accñs. nullū nomē eſt hō: ergo homo non eſt nomen: ſed ſeqtur. igitur aliquid quod eſt homo non eſt nomē.

Mēghus. **Et ratio** hoꝝ eſt: q: in conuerſione debet remanere eadem ſuppoſitio generalis.

Manfre. Notandū p̄ᵐ. **Nota** ē circa vltima dicta ꝙ ex illis īfert̄ vnū dictū ꝙ ſupi⁹ ſepe eſt poſitū. ſ. ꝙ ille termin⁹ hō pſonalr̄ ſūptus eſt diuerſe ſpēi ab alio ſibi ſil'i ſumpto mālr̄: ſupponit. n. ꝓ diuerſis ⁊ diuerſa ſigt̄.

Dubiū vnicū. ¶ Dubiū eſt. vñ ſit ꝙ dicēdo: aliqđ hō eſt ſuba. ly hō ſupponat mālr̄: dicēdo aūt aliqđ aīal eſt ſuba ſupponat ly aīal pſonalr̄: cum vtrobiq; addatur adiectiuū neutri gn̄is.

Solutio. ¶ Ad qđ dicas ꝙ diuerſitas eſt ex hoc ꝙ ly aīal qñ ſupponit pro ſuo ſignificato formali eſt neutri gn̄is. ⁊ iō ſibi addēdo adiectiuū eiuſdē gn̄is non trahit̄ ad ſuppōnē mālē. ille aūt termin⁹ hō cape⁹ ꝓ ſigt̄o foꝛali eſt cōis gn̄is: ⁊ iō addēdo ſibi aliqđ tale ſignū neutri gn̄is trahit̄ ad ſuppōnē mālē: alr̄ nō ſeruaret̄ ꝯgruitas. Et iō ponat̄ talis regl'a: talia ſigna: oē: aliqđ: qđ đāt ⁊ ꝯſilia ī neutro gn̄e ſūpta addita terminis poſitis in oꝛone (Qui vbi ſumerent̄ aut ſibi ſil'es pro ſuo ſigt̄o foꝛali eēnt alteri⁹ gn̄is q̄ neutri) trahūt talē terminū ad ſuppōnē mālē dūmō alia reqſita ꝓ ſuppōne ſint: ſed ſi talis termin⁹ ſupponeret ꝓ ſuo ſigt̄o foꝛali aut ſil'is ſit neutri gn̄is: tūc non h; talē vim hoc tale ſigᵐ: imo facit illū ſumi ꝓ ſuo potioꝛi ſigt̄o niſi aliunde adſit īpedimētū: ſed reqrit̄ aliq̄ nota mālitatis vt materialiter ſumatur: vt hic. aliquid ly animal eſt nomen.

Ritius. **In hoc** caplo magiſter ponit ſeptē regulas ꝯ q̄s arguit̄.

Cōtra p̄mā regulā argr̄. ¶ Et p̄. ꝯ p̄mā vbi dī. termin⁹ habēs vnū ſignificatū ſemꝑ ſtat perſonalr̄. Cōtra. q: dicēdo ly: ens eſt ly ens: ſupponit ly ens mālr̄: ⁊ tñ h; vnū ſigt̄um. igit̄ regula falſa. ꝯñtia t; cū minoꝛi: ⁊ maioꝛ ꝓbat̄: q: vel ly ens pōt ſupponere mālr̄: aut nō. ſi ſic. ⁊ ei addit̄ dictio mālitatis: igr̄ ſtat mālr̄. Si nō. igitur iſta eēt īpropria ly ens: eſt ly ens: ꝓbat̄ ꝯñtia. oīs ꝑpō in qua terminus hñs offiñ addit̄ termīo circa quē nō pōt exercere ſuū officiū eſt īpropria: ſicut p; in illa. oīs ego curro: ſed iſta eſt hmōi: cū in ea ponat̄ ly ly. iuxta terminū nō potētē recipe officiū ſuū. vt tu dicis. igit̄ iſta eſt impropria.

Cōfirma°. ¶ Et ꝯfirmatur: q: niſi ly ens ſtaret mālr̄: tūc iſte ꝑpōnes cōuerterētur ly ens eſt ens: ⁊ ens eſt ens. p;: q: ſubiecta ⁊ predicata cōuertunt̄: ⁊ termini ſeruāt eādē ſuppōnē: ⁊ eſt ꝯſil'is denoīatio ꝑpōnū. vt p;.

Ad p̄mū. ¶ Ad p̄ᵐ dī ꝙ ly ens ſtat pſonalr̄: ⁊ ꝙ ꝑpō illa nō eſt īpropria. Et cū argr̄. oīs ꝑpō in q̄ ⁊c̄. ꝯcedit̄. ſed negat̄ minoꝛ: ⁊ dicit̄ ꝙ offiñ illius dictōis ly nō eſt limitādi terminū cui addit̄ ad ſtādum mālr̄: ſ; ad ſtandū pro ſecūt ſibi ſil'r: ⁊ ħ offiñ ibi exercet: vt p;. ⁊ ſi dī ꝙ qñq; facit ſtare mālr̄ ꝯcedit̄: ſ; ħ ē ꝑ accñs. ſ. cū additur termino hñti duo ſigt̄a.

Ad cōfir. ¶ Et ad ꝯfirmationē neg° ꝙ ille ꝯuertātur: ⁊ dī ꝙ l; ſubiecta ⁊ p̄dicata cōuertant̄ ⁊c̄. ex hoc tñ nō ſeqtur ꝙ ille cōuertātur: q: ſtricti⁹ ſtat ⁊ dearticulatius ly ens in p̄ᵃ q̄ in 2ᵃ: q: in p̄ᵃ ſtat ꝓ ſe vel ſibi ſil'i. ⁊ ī ſcđa ꝓ oīb⁹ entib⁹. Et eſt exēplū ſil'e in iſtis. q̄libet hō currit: ⁊ q̄lib; hō currit: vbi ly hō dearticulat̄ in vna pro maſculis: ⁊ nō in alia q̄ntūcūq; ly hō: ⁊ ly hō ꝯuertātur.

Cōtra tertiā regulā argr̄. ¶ Cōtra tertiā regulā argr̄ ſic. extrema iſti⁹. Adā eſt ens. ſunt p̄ᵉ: ⁊ tñ ſubm ſtat mālr̄. igr̄ regula falſa. p; ꝯñtia cū maioꝛi: ⁊ minoꝛ ꝓbat̄: q: p̄dicatū v̄ificat̄ de ſubto: ⁊ ħ pro ſigt̄o māli tm̄. igr̄ ſubm ſupponit mālr̄. p; ꝯñtia: q: v̄ificari eſt inferi⁹ ad ſupponere: ⁊ iō ſeqtur. v̄ificat̄ mālr̄. igr̄ ſupponit mālr̄ ab īferioꝛi ⁊c̄.

Cōtra 5ᵃᵐ regulā argr̄. ¶ Scđo argr̄ ꝯ qntam ꝯſil'i fundamēto: q: dđo. ꝑpō eſt termin⁹ dicit regula ꝙ ambo ſtāt pſonalr̄. Cōtra: p̄dicatū v̄ificat̄ de ſubiecto tā ꝓ ſignificato māli q̄ ꝓ pſonali. vt p;. igr̄ ſub; ſupponet vtroq; mō. ſ. foꝛalr̄ ⁊ mālr̄.

Contra 6ᵃᵐ regulam. ¶ Tertio argr̄ ꝯ ſextam ſil'i mō: q: dicēdo. ens eſt oꝛo ꝑ regulam ly oꝛo ſtat pſonalr̄: ſed argr̄ ꝙ mālr̄: q: ly oꝛo v̄ificat̄ de ſubto: ⁊ hoc ꝓ ſigt̄o māli ipſi⁹ p̄dicati.

Cōtra 7ᵃᵐ regulam. ¶ Quarto argr̄ ꝯ ſeptimā: q: dđo. hō ꝙ legit eſt nomē. ſtat ly hō pſonalr̄: ⁊ tñ ꝑ regulā deberet ſtare mālr̄. igr̄ regula falſa. p; ꝯñtia cū minoꝛi: ⁊ maioꝛ ꝓbat̄: q: niſi ſtaret perſonaliter non adderetur ei conueniēter relatiuū in maſculino.

Cōtra eandē arguitur. ¶ Quinto argr̄ ꝯ eandem: q: eo dato ſequit̄ ꝙ idē ſignificatū eſt perſonale ⁊ materiale. ꝯñs videt̄ falſum: ⁊ ꝯñtia ꝓbat̄: q: capio iſtam. ho-

mo eſt nomē: ⁊ arguit̄ ſic. p̄ regulā ſubiectū ſtat mālit̄er ⁊ p̄dicatū formaliter: ⁊ ꝓpoſitio eſt vera ⁊ affirmatiua. igr̄ ſubm ⁊ p̄dicatū ſtant pro eodem: ⁊ vltra: ſubiectum ⁊ predicatum ſtant pro eodem: ⁊ quodlibet pro quo ſtat ſubm eſt ſignificatū mālē: ⁊ qōlibet pro quo ſtat p̄dicatū eſt formale. igr̄ idē ē ſignificatū formale ⁊ materiale.
Ad 1ᵐ ¶ Ad iſta rn̄. ad p̄mū͂ dī negādo q̄ in iſta. Adā eſt ens. p̄dicatū verificetur de ſubto pro ſignificato māli ipſius ſubiecti. Immo dī q̄ p̄dicatū nullo mō v̄ificat̄ de ſubto ⁊ ꝓpō eſt ſimpl̄r falſa: ⁊ logici acceptāt eā pro falſa: ⁊ ſic nō ſequitur q̄ ſupponat ly Adam māliter: ⁊ breuiter. ly Adā. ſtat p̄ſonaliter: q: logici ex cōi ꝯſuetudine: ⁊ ex mō intelligēdi ⁊ non abſq͂ rōne non acceptāt q̄ p̄dicata p̄me intētionis limitēt ſubm ad ſtandū māliter.
Ad ſcdm. ¶ Ad 2ᵐ dī ſil̄r negādo q̄ in illa. ꝓpō eſt terminus. p̄dicatū verificet̄ de ſubto pro vtroq͂ ſignificato. Sed tm̄ pro ſignificato formali: ⁊ hoc q: logici ex ꝯſuetudine concipiūt p̄ illā q̄ vera ꝓpoſitio eſt terminus.
Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ reſpō. eodē modo p̄aiſe.
Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ dī q̄ in iſta. homo q̄ legit eſt nomen. ly homo, ſtat p̄ſonaliter ⁊ ꝓpoſitio eſt falſa: ⁊ cū dī q̄ eſt contra regulā: dī negādo: q: regula dicit q̄ quādo ſubm eſt p̄me: ⁊ p̄dicatū ſecūde: ⁊ ſubm nō ſignificat formaliter ſe. i. hꝫ duo ſignificata nec ei addatur limitatio limitās ad ſuppōnē p̄ſonalē. tūc ſubm ſtat māliter. modo hic addit̄ limitatio. ſ. illō relatiuū q̄ in maſculino qō limitat ad ſuppoſitionē p̄ſonalē. vt pꝫ.
Ad 5ᵐ ¶ Ad 5ᵐ cōcedit̄ totū: nec eſt inconueniēs q̄ idē ſit ſignificatū formale ⁊ materiale reſpcū diuerſoꝝ. nā ly hō, eſt ſignificatū māle ſui ipſius ⁊ formale illius termini nomē. vt pꝫ.
1ᵃ petitio ¶ Sed circa dicta ſunt petitiones. p̄ma. vn̄ eſt q̄ veri hoīes ſunt ſignificata p̄ſonalia iſti⁹ termini homo: ⁊ ille dictiones hō. ſunt ſignificata mālia.
Reſponſio ¶ Rn̄ᵒ q̄ hoc ideo eſt: q: veri homines ſigniant̄ ab illo termino hō. ſm ſignificationē p̄ſonalē ſeu faciētē terminū eſſe terminū ſeu formalem: que oīa pro eodē habeo. Sed ille dictiones hō ſignificantur ab illo termino hō. nō ſm ſignificationē faciētē illū eſſe terminū: aut ſm ſignificationeꝫ p̄ſonalē.
Nōdum. H ¶ Pro quo eſt notandū q̄ ille termin⁹ hō: ⁊ quilibet alius terminus cathegorematicus hꝫ duplicē ſigniationē. vnā p̄ quā ſignificat tm̄ ſe: ⁊ qōlibet ſibi ſimile: ⁊ p̄ iſtā nō hꝫ ille termin⁹ hō q̄ ſit terminus: ſicut nec res illa que eſt ſoz. hꝫ ꝓpter id qō ſignificat ſe ⁊ qōlibet ſibi ſil̄e q̄ ſit terminus: ⁊ iſta ſignificatio dī ſignificatio mālis illi⁹ termini. Alia ſignificatio eſt p̄ quā iſte terminus hō, ſignificat aliud p̄ter ſe: ⁊ iſta appellat̄ formalis ⁊ perſonalis: vtputa ſignificatio qua ſigiat vos hoīes: ⁊ hinc eſt q̄ ſignificata p̄ p̄mā appellātur mālia: ⁊ p̄ ſecūdā formalia.
Dubitatio ¶ Sed dices. q̄re ſecūda ſig̃tio appellatur formalis ⁊ p̄ma mālis.
Reſponſio ¶ Rn̄ᵒ q̄ ſicut in nālibus omne illud appellat̄ forma: qō eſt cōplementuꝫ rei: ſicut aīa intellectiua eſt forma hoīs: q: eſt illud p̄ cuius aduētū in mā̄ p̄ſuppoſita fit hō: ⁊ illō p̄ſuppoſitū aīe appellat̄ mā̄tia in ꝓpoſito: q: p̄ ſecundā ſignificationē ſuperueniētē p̄me terminus fit terminus: ſicut homo fit hō p̄ animā. ſecūda ſigiatio dī formalis ⁊ p̄ma mālis.
2ᵃ petitio ¶ Secūda petitio. an ſicut ly homo. hꝫ duo ſignificata: ita ſuus termin⁹ infinitus. ſ. ly nō hō. habeat duo.
I
Reſponſio ¶ Rn̄ᵒ q̄ nō: immo dī pro regula q̄ ſemꝑ aut quaſi ſemꝑ oīs dictio cathego͞ca habēs duo ſignificata: infinitata habebit vnū tm̄. pꝫ de ly hō: ⁊ ly nō hō: ⁊ econuerſo. oīs dictio cathego͞ca habēs vnū ſignificatuꝫ: infinitata habebit duo: ſicut pꝫ de ly terminus: ⁊ ly nō terminus.
3ᵃ petitio ¶ Tertia petitio. an ly ens, ſit ſignificatū māle ſuipſius.
Reſponſio ¶ Rn̄ᵒ q̄ nō: ſed p̄ſonale: q: ſignificatū formale dcm̄ eſt q̄ eſt illō qō ſignificatur a termino ſm ſignificationem faciētē terminū eſſe terminuꝫ. modo ſic eſt in ꝓpoſito: q: ly ens ſignificat ſe ſm ſignificationē faciētē ipſum eſſe terminū. Nam ſm illaꝫ ſignificationē ſigiat oīa entia: ſicut ly homo. oēs hoīes: ⁊ ipſummet eſt vnū ens. Jō ſm talē ſignificationē ſignificat ſeipm. Et ſi dī q̄ a pari eſt māle: etiam q: ſignificat̄ a ſeipſo ſm ſignificationē nō faciētē ipſum eſſe terminū. dicitur q̄ nō eſt ſignificatū māle: neq͂ valet ꝯñtia iſta. ly ens, ſignificatur a ſe ſm ſignificationem nō facientē ipſum eſſe terminū. igit̄ eſt ſignificatum materiale ſui: ſꝫ opꝫ ſic argui ſi bene aduertis dicta ſuperiora. ly ens, ſignificatur a ſe: ⁊ nō ſignificat̄ ſm ſignificationē facientem ipſum eſſe terminum. igitur eſt ſignificatū materiale ſui: ſed antecedens eſt falſum. vt patet.

¶ Capl'm de ſuppoſitione materiali.

Cap. 3ᵐ. 2. tractatus. 1ᵃ diui. ſupp. materialis.

Materialis ſuppō plures cōtinet diuiſiōes. quarū p̄ma eſt iſta. Suppōnū materialiū alia diſcreta: alia cōis. Suppoſitio materialis diſcreta eſt acceptio termini materialiter ſupponētis cuꝫ ꝓnomine demōſtratiuo. vt hoc homo eſt ſpecies: iſte terminus animal eſt genus. Suppō mālis cōis eſt acceptio termini māliter ſupponētis ſine ꝓnomine demonſtratiuo: vt homo eſt nominatiui caſus. Petrus eſt nomen ꝓpriū.
Nōdum. ¶ Vn̄ ly Petrus p̄ſonal̄r ſumptū eſt terminus diſcretus ⁊ nomē ꝓpriū: ſed materialr̄ eſt terminus cōis p̄dicabilis de plurib⁹. vꝫ. de iſto termīo Petrus in mēte: ⁊ de iſto in ſcripto ⁊ de iſto in voce. Sil̄r dicendo: tu eſt ꝓnomē demonſtratiuū ſubm hui⁹ nō eſt pronomē: ſꝫ nomē indeclinabiliter ſumptum habens ſimiliter plura ſuppoſita.

Aduerte circa diffinitionē q̄ ly acceptio termini māliter ſupponētis in vtraq͂ eſt loco generis: ly cū ꝓnoīe demōſtratiuo ponit̄ loco dr̄ie: ad dr̄iaꝫ ſuppōnis cōis que eſt acceptio termini cōis ſine ꝓnoīe demōſtratiuo: ſed qn̄ ſumit̄ cū ꝓnoīe demr̄atiuo eſt terminus diſcretus: q: ſigiat tm̄ rem vnā diſcretā ⁊ diſtinctam ab alijs. Mēgbus. Nōdā ¶ Suppoſitio vō cōis dī ratione termini cōis ſic ſtātis. Terminus aūt cōis eſt q̄ ſignificat plures res ſm vnam ipoſitionē. De verificatione vō exemplorum eſt dubium: ſed illud declarabitur in ſuppoſitione determinata. ideo nunc relinquo.

Circa 3ᵐ capᵐ dicim⁹ terminū ſupponere diſcrete: q: hꝫ modū ſigiandi diſcretū: ⁊ ſingularē: nō aūt q̄ tm̄ ſupponat pro vno ſuppoſito. dicēdo enim iſti currūt. demr̄atis tribus aut plurib⁹ hoībus. ſupponit ly iſti diſcrete ſm verā opionē: ⁊ tm̄ multa ſuppoſita hꝫ. vt pꝫ. nō ēt dicimus terminū cōiter ſuppōere aut māl̄r aut formal̄r: q: pro plurib⁹ ſuppoſitis ſupponat, ſed ſolū rōne modi ſigiandi cōis. vn̄ dōo: ꝓhenit̄ eſt. aut inſtās eſt. ſupponit ſubꝫ vtriuſq͂ ꝓpōnis cōiter. vt pꝫ. ⁊ tū tm̄ pro vno ſuppoſito ſupponit: vt colligit̄ ex p̄dictis. Manfre. Nōn͞ 1ᵐ K ¶ Nota etiā q̄ iſta diſio ſuppōnis mālis: vel ēt formalis in cōeꝫ ⁊ diſcretā eſt ſufficiēs: neq͂ dicas cū Pe. man. dādo exᵐ de ſuppōne p̄ſonali: q̄ dicēdo aſinus ſoz. currit. aut brunellus hoīs ḡeſcit: q̄ ſubm ſupponit cōiter ⁊ diſcrete ſil̄: q: teneo q̄ qōliber ſubm aut cōiter ſolū: aut diſcrete ſolū ſupponat rōne vnius modi diſcreti: aut cōis ſignificādi. vide oīa iſta ī 3ᵃ qōne ſuppōnū Apollinaris. Nōdm̄ 1ᵐ ¶ Nōm etiā q̄ qn̄ p̄cedit̄ talis ꝓpō. Petrus eſt nomē ꝓpriū: aut Nōdū 3ᵐ

ſortes eſt noīatiui caſus:ꝙ ex illo loco habemus inferre ſicut oī nō eſt tenēdū:ꝙ termin⁹ mālr ſupponēs ſupponat pro vno termino ꝑſonali ſupponēte:vt in illa.ſortes eſt nomē ꝓpriū.ſupponit enī ꝓ ly ſor.ꝑſonalr ſupponēte in illa.ſor.currit:neqꝫ h̄ eſt icōueniens:qꝛ lꝫ illi termini ſint diuerſaꝝ ſpēꝝ.dicunꝰ tn̄ eē ſilēs:qꝛ ad ſilitudinem terminoꝝ nō requiriꝰ omnino ſilitudo ſpecifica.

2ª diuiſio ſup. materia.

⁋ Secūda diuiſio eſt iſta. Suppōnū mālium cōiū alia determinata:alia confuſa. Suppō mālis determinata eſt acceptio termini mālr ſupponētis ſub quo ꝯtingit deſcēdere ad oīa eius ſuppoſita diſiūctiue:vt hō eſt terminus cōis:⁊ iſti ſūt oēs termini hō:ergo hoc hō eſt terminus cōis:vel hoc hō eſt terminus cōis:⁊ ſic de ſingulis.

Correlaria.

⁋ Ex quo ſeqtur ꝙ iſta ꝓpoſitio eſt vera.hō nō eſt noīatiui caſus:ſicut iſta hō eſt noīatiui caſus:qꝛ ſunt due indefinite ſubcōtrarie:in quaꝝ pria verificaꝰ ſubm pro iſto termino hō q eſt datiui vel accuſatiui caſus mālr ſūpto:⁊ ī alia ꝓ ſilī q eſt noīatiui caſus. Et ita ꝯcediꝰ ꝙ amo eſt ꝟbū:⁊ ꝙ amo nō eſt ꝟbū:legēs eſt ꝑticipiū:⁊ legens nō eſt participiū:tu eſt ꝓnomē demōſtratiuū:⁊ tu nō eſt ꝓnomē demōſtratiuū:nec ſunt iſte ꝯdictorie:ſed ſubcōtrarie:ideo nō ꝯcedo ꝙ amo eſt verbū:⁊ nullū amo eſt verbū:tu eſt ꝓnomē:⁊ nullū tu eſt ꝓnomē:qꝛ ſunt ꝯdictorie.

Mēghus. Dubium de exēplo ⁊c̄. Quid ſit mo‑ bālr ſuppōnꝰ: ⁊ qd imotālr vide Pōl.15. ſu.ꝑ.va.

Dubitaꝰ circa hoc exēplū hō eſt terminus cōis:qꝛ cū iſta ꝓpō ſit vera:lꝫ deſcēdere diſiunctiue ſm magr̄m ſub ly hō:⁊ tn̄ deſcenſus nō apparet verus:qꝛ deſcēdereꝰ ſic.⁊ iſti ſunt oēs termini hō.ğ hoc hō eſt termin⁹ cōis vel hoc hō eſt termin⁹ cōis:⁊ ſic de alijs arguiꝰ:ꝙ ꝯn̄s ſit falſum.⁊ an̄s ſit veꝝ ꝓbaꝰ:qꝛ hoc hō eſt termin⁹ diſcretus.ğ nō eſt termin⁹ cōis:tenet ꝯn̄tia ab affirmatiua vni⁹ diſperati ad negatiuā alteri⁹. an̄s ꝓbaꝰ 2ᵒ. ⁋ Primo.qꝛ h̄ hō eſt indiuiduū de ly hō:ſed ly hō eſt ſpēs ſpālīſſima.ğ hoc hō eſt termin⁹ diſcretus.

Arguiꝰ 2ᵒ.

⁋ Scd̄o ſorti⁹.Quicūqꝫ termin⁹ ſolū ꝑ ſe ſumptus eſt diſcret⁹ in ꝓpōne ſupponit diſcrete.ſed iſte termin⁹ hoc hō ſolū ꝑ ſe ſumpt⁹ eſt termin⁹ diſcretus. ğ iſte terminus hoc hō ſupponit diſcrete.maior pꝫ:qꝛ oppoſitum implicat:minor etiā pꝫ per magr̄m in exēplificando de ſuppōne diſcreta.Conſilr argu^m pōt fieri de illa.hō eſt ſpēs:cū ꝓpō ſit vera:⁊ ly hō ſupponit determinate:⁊ tn̄ deſcēſus eſt falſus.⁊ iſti ſunt oēs termini hō.ğ h̄ hō eſt ſpēs:⁊ ſic de alijs.ꝯn̄s tn̄ eſt falſuꝫ pro q̄libet pte:qꝛ hoc hō eſt terminus diſcretus:vt ꝓbatū eſt.ğ nō eſt termin⁹ cōis.

Reſpōſio pᵃ.

⁋ Ad hoc ſunt duo modi reſpondēdi famoſiores. ⁋ Primus eſt aliquoꝝ dicētiū ꝙ hoc hō eſt terminus cōis:⁊ ſilr ꝙ hoc hō eſt ſpēs:⁊ ꝯn̄r concedunt ꝙ ly hō eſt ſpēs ſubalterna cū ſit ſupior ad hoc hō qd̄ eſt ſpecies ſpālīſſima. Et rō hoꝝ eſt:qꝛ oīs terminus ſtans māliter eſt terminus cōis:cui videꝰ magr̄ aſſentire:⁊ cum iſta ſit vera deſcenſus eſt verus:iō dicūt ꝙ ſub iſta cōtingit deſcēdere:hō eſt terminus cōis:⁊ iſti ſunt oēs termini hō. ğ hoc hō eſt termin⁹ cōis:vel hoc hō eſt terminus cōis. ⁋ Ad argumēta in oppoſitū pꝫ ſm illos ſolutio. ⁋ Ad pᵐ eniꝫ cū dī:hoc hō eſt terminus diſcretus.ğ nō eſt terminus cōis:cōcedunt ꝯn̄tiā:ſed negant an̄s. Ad pᵃᵐ ꝓbationē cū dī hoc hō cōtineꝰ ſub ly hō:ſed ly hō eſt ſpēs ſpālīſſima.negeꝰ minor:imo ly hō eſt ſpēs ſubalterna:⁊ ly hō eſt ſpēs ſpālīſſima.

Ad 2ᵐ

⁋ Ad 2ᵃᵐ ꝓbationē negāt maiorē.ſ.ꝙ qcūqꝫ termin⁹ ꝑ ſe ſumpt⁹ ſupponit diſcrete ſi ſit termin⁹ diſcretus:ſed veꝝ eſt dicunt in ſuppōne ꝑſonali. In māli ꝟo nō:ſed termin⁹ cōis cū ꝓnoīe demonſtratiuo ſtat diſcrete.Cōſimilr rn̄det ad illā:hō eſt ſpēs. He rn̄ſiones iudicio meo nō valēt:iō cōtra ipſas arguā.

Cōtra pᵐᵃᵐ reſpōſionem arguiꝰ pᵐᵒ.

⁋ Primo ꝯ pᵃᵐ argr̄:per te illa eſt vera.homo eſt ſpēs ſubalterna/⁊ ly hō ſupponit determinate:⁊ tn̄ deſcēſus eſt falſus:⁊ iſti ſunt oēs termini hō.ğ hoc hō eſt ſpecies ſubalterna:vel h̄ hō eſt ſpēs ſubalterna:⁊ ſic de alijs.ğ q̄libet illaꝝ eſt falſa:hoc hō eſt ſpēs ſubalterna:⁊ hoc hō eſt ſpēs ſubalterna:qꝛ idē nō eſt ſpēs ſpālīſſima ⁊ ſpēs ſubalterna.

Arguiꝰ 2ᵒ.

⁋ Scd̄o ſic.hec opīo ꝯcedit ꝙ hec eſt vera: h̄ hō eſt ſpēs ſpālīſſima:tūc arguiꝰ.Oīs ſpēs ſpālīſſima eſt ꝑdicabilis de plībus:ſed hoc hō ꝑ te eſt ſpēs ſpālīſſima.ğ erit ꝑdicabile de plib⁹.Quero de qbus predicaꝰ:⁊ ponaꝰ caſus ꝙ ſint tn̄ tres termini hō in ſcripto:pimus ſit.a.ſcd̄s.b.tertius.c.⁊ pꝫ ꝙ hoc demſtrando.a.nō ꝑdicaꝰ de plib⁹ māliter loquendo:qꝛ nec ꝑdicaꝰ de.b.nec de.c. qꝛ.b.nō eſt.a.nec.c.eſt.a.⁊ ſic de alijs argr̄.

Arguitur 3ᵒ.

⁋ Ideo fortius ſic arguiꝰ ꝓbando ꝙ hoc hō nō ſit termin⁹ cōis:qꝛ q̄libet ſpēs ſpālīſſima hꝫ aliquē terminū ſub ſe.ſpēs enī hꝫ indiuiduū:ſed hoc hō nullū indiuiduū hꝫ ſub ſe ꝑ poſitionē:qꝛ oīs termin⁹ ſtans māliter eſt cōis:⁊ mō nullus terminus cōis māliter ſtans eſt minus cōis q̄ꝫ ſpēs ſpālīſſima.ğ ⁊c̄.

Cōtra ſcd̄aꝫ reſpōſionem arguiꝰ pᵐᵒ.

⁋ Cōtra 2ᵃᵐ rn̄ſionē argr̄:tu negas ꝙ quicunqꝫ ſupponit diſcrete ſit termin⁹ diſcretus.Quero ğ a te ꝓpter qd dī ſuppō diſcreta:⁊ nō potes dicere niſi rōne termini diſcreti.quare ⁊c̄.

Arguitur 2ᵒ.

⁋ Scd̄o ſic.oīs ſpēs hꝫ aliqd̄ idiuiduū ſub ſe:ſed ly hō māliter ſtans eſt ſpēs.ğ hꝫ indiuiduū ſub ſe:ſed cū nō habeat idē indiuiduū qñ ſtat māliter:⁊ qñ ſtat ꝑſonaliter:nō habebit ğ iſtū hoīeꝫ nec illū:ſed aliquē terminū de quo māliter verificaꝰ:ſed qdlibet indiuiduū eſt terminus diſcretus.ğ ⁊c̄.Qui volunt hāc opinionē ſuſtinere iuſtū eſt ꝙ ad h̄ argu^ta rn̄deant.

2ª reſpōſio.

⁋ Scd̄s modus rn̄dēdi ꝑmittit ꝙ termin⁹ ſtans mālr ſupponit ꝓ ſe vel ꝓ ſibi ſilī.h̄ pꝫ ꝑ magr̄m in declaratōe diffōnis ſuppōnis mālis:vbi dic̄:ꝙ dūo hō eſt nomē/ly hō ſupponit mālr:cū nō ſupponat niſi ꝓ ſe vel pro ſibi ſilī q̄ ſunt ſigna mālia iſti⁹ termini hō. ⁋ Tūc ad rōnes in oppoᵐ rn̄r. ⁋ Ad pᵃᵐ dī ꝙ iſta.hō eſt termin⁹ cōis:eſt vera:⁊ ſilr iſta.hō eſt ſpēs:⁊ ꝙ deſcēſus eſt verus.ğ hoc hō eſt terᵐⁱⁿ⁹ cōis/vl h̄ hō eſt termin⁹ cōis:⁊ ſic ð alijs ēt. ğ h̄ hō eſt ſpēs vl h̄ eſt ſpēs.Et cū tu arguis h̄ hō eſt termin⁹ diſcretus.Dico ꝙ veꝝ eſt:ſꝫ illa ꝓpō.hō eſt terᵐⁱⁿ⁹ cōis.eſt vera:nō qꝛ ly h̄ hō ſupponat ꝑ ſe:ſꝫ qꝛ ſupponit ꝓ ſuo ſilī qd̄ eſt terᵐⁱⁿ⁹ cōis:puta ꝓ ſubo hui⁹ ꝓpōnis hō eſt aīal:vel hui⁹ hō eſt ſpēs:⁊ tal eſt terᵐⁱⁿ⁹ cōis:⁊ eſt ſpēs:vel ſic̄ iſte termin⁹ hō ꝑſonalr ſumpt⁹ eſt termin⁹ cōis:⁊ ſpēs ad iſtū hoīeꝫ ⁊ iſtū.ſ.ſor.⁊ plōnē:ita mālr ſumptus eſt ſpēs ad iſtos terminos h̄ hō:vel h̄ hō.ſic̄ enī veꝝ eſt ꝙ iſte hō eſt hō:⁊ iſte hō eſt hō:ita veꝝ eſt ꝙ h̄ hō eſt ly hō:⁊ lꝫ hō mālr ſumpt⁹ ſit ſpēs:ſic̄ ly hō ꝑſonalr ſupponit pro alijs tn̄ indiuiduis:vt dic̄ Magr̄ in logica magna in tractatu de ſuppōnib⁹.

Ad 2ᵐ

⁋ Ad 2ᵃᵐ rōnē pꝫ rn̄ˢ:qꝛ h̄ ē ꝟa. h̄ hō eſt terᵐⁱⁿ⁹ diſcret⁹:ꝓut ly h̄ hō ſupponit ꝓ ſe:⁊ h̄ eſt vera.h̄ hō eſt termin⁹ cōis:ꝓut ſupponit ꝓ ſibi ſilī.Silr ille due ſunt ſilr vere.h̄ hō eſt ſpēs,h̄ hō nō eſt ſpēs. pᵃ ꝓut ſupponit ꝓ ſibi ſilī. 2ᵃ ꝓut ſupponit ꝓ ſe. Hāc ſniaꝫ cū magr̄ affirmaret in logica magna credo eſſe verā ⁊ a nullo habui niſi a magro fundamētalr.Ex quo ſequtur ꝙ magr̄ ſic corre^e infert veritatē.ſ.ꝓpōnuꝫ pᵉ ⁊ 2ᵉ.ſ.hō eſt noīatiui caſus:⁊ hō nō eſt noīatiui caſus:ly hō in vtraqꝫ ſtat mālr ⁊ eſt īdeclinabile ſic.noīatiuo h̄ hō:gtō h⁹ hō.

pᵃ verificat̃ pro hoc termino hõ: vt eſt noïatiui caſus. 2ᵃ verificat̃ p̱ h termio hõ vt eſt gti caſus vel dti: qa tñ nõ ẽ noïatiui caſus: lʒ ſibi ſilë ſit noïatiui caſus. ¶ Alie due ꝓpões amo eſt verbũ: amo nõ eſt verbũ. 2ᵃ verificat̃ put ſubm illꝰ ꝓpõis ſtat mãlr. ğ eſt nomẽ ideclinabile ſic noïatiuo h amo: gtõ huiꝰ amo: ſi eſt nomẽ ideclinabile nõ eſt verbũ. pᵃ verificat̃ put ſubm ſupponit pro ſibi ſilï: puta pro illo termino amo poſito in illa oõne. ego amo ⁊c. vt pꝫ p̱ reſolutoriũ ſyllm ſic: h eſt vbũ demõſtrãdo ly amo in illa ꝓpõne. ego amo ⁊c. ⁊ h ẽ ly amo. ğ amo eſt verbũ. ¶ Alie due ꝓpões: legẽs eſt pticipiũ: legẽs nõ eſt pticipiũ. 2ᵃ eſt vera put ly legẽs ſupponit pro ſeipſo termino: qꝛ illud qđ eſt ſubm in pᵃ ꝓpõne eſt nomẽ ideclinabile. igit̃ nõ erit pticipiũ. ſed pᵃ reddit̃ vͣa pro ſibi ſilï: puta pro iſto termino legẽs qui ponit̃ in iſta ꝓpõne: ego ſuʒ legens donati. ¶ Alie due ꝓpoſitiones: tu eſt ꝓnomen demõſtratiuũ: tu nõ eſt ꝓnomen demõſtratiuũ. 2ᵃ eſt vera ꝓut ſupponit pro ſe: qꝛ ſubm eſt nomen indeclinabile. pᵃ eſt vera prout ſupponit pro ſibi ſilï: puta pro ſubiecto huius ꝓpoſitionis: tu legis.

Manfre. Notãdũ pᵐ. **Pro diſſõne** ſuppõnis determinate intelligere ꝙ illa eſt ſic ſupplẽda. ꝙ rõne illius pᵉ ⁊ pncipalr liceat deſcendere de forma ⁊c. qđ dico pp talẽ terminũ. hõ in illa ꝓpõne. oẽ hõ eſt nomẽ. ſub illo eni licet deſcẽdẽ diſiũctiue de forma: qꝛ copulatiue ⁊c.
Notãdũ 2ᵐ. ğ ẽt diſiũctiue formalr: ſʒ nõ pᵉ ⁊ pncipalr. ¶ Conſidera etiã circa tales ꝓpões ꝯceſſas. amo eſt verbũ: amo non eſt verbũ. hõ eſt noïatiui caſus: hõ nõ eſt noïatiui caſus: ꝙ lʒ illa ꝯcedant̃: nõ tñ a ſilï ꝯcedẽda ſũt iſta duo. hõ eſt ſpẽs: hõ nõ eſt ſpẽs. Iſta eniʒ eſt vera. oẽ hõ eſt ſpẽs: cũ q̄libet talis terminus hõ cõprehendat̃ ſub diſſõne ſpẽi: neqʒ ex h iferas ꝙ plꝭes ſint ſpẽs humane: cũ lʒ ſint plꝭes tales termini: rõne tñ nãc vnius ſpecifice: vel ſaltem rei appᵉhẽſe cũ mõ ſpecifico vna tñ dicit̃ ſpecies.

¶ Suppõ mãlis ꝯfuſa eſt acceptio termi materialr cõiter ſupponẽtis ſub quo nõ cõtingit deſcẽdere ad oïa ſua ſuppoſita diſiũctiue: vt tñ hõ eſt nomẽ: ⁊ iſti ſunt oẽs termi hõ. ğ tñ hoc hõ ẽ nomẽ: vl tñ h hõ eſt nomẽ: ⁊ ſic de ſingul. in caſu eni añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs ẽ falſuʒ.

Mẽghus. Notandum. **Aduerte** circa exẽplũ q̃ nõ licet deſcẽdere: qꝛ caſu poſito añs eſt veꝝ ꝯñs falſuʒ. vt ponat̃ ꝙ ſint tñ duo termini hõ in mũdo ğ ſint noïa: vnus ſcriptꝰ in libꝰ meo: alter i libꝰ tuo: tũc illa eſt vͣa: tñ hõ eſt nomẽ. vt pꝫ p̱ exponẽtes: ⁊ tñ deſcẽſus ẽ falſus. ⁊ iſti ſũt oẽs termini hõ demõſtratis illis noïbus. ğ tñ h hõ eſt nomẽ. ꝯñs p vtraqʒ pte eſt falſuʒ: imo nõ tñ h hõ ẽ nomẽ.

Manfre. Notãdũ pᵐ. **Circa** diſſõnẽ ſuppõnis mãlis ꝯfuſe. nota ꝙ p̱ exẽpᵐ illꝰ ponit̃ a Paulo h: tñ hõ eſt nomẽ. Et dicit ꝙ nõ valet argᵐ h. tñ hõ eſt nomẽ: ⁊ hec ſunt oïa ly hõ. ğ tñ h hõ eſt nomẽ: vel tñ h hõ eſt nomẽ ⁊c. qꝛ in caſu dicit ipſe: añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſuʒ. ſed iſta rõ nõ eſt vͣa: qꝛ nõ eſt poſſe: añs eſſe veꝝ. ſi eniʒ illud añs eſt. ğ pdicatũ eſt: qđ pdicatũ eſt ly nomẽ ⁊ nõ ly hõ: vt pꝫ. ¶ Sed dicas aliã rõnẽ ꝙ illa ꝯñtia nõ valet ex h ꝙ ſtat ꝙ aliqñ erit ita ſicut ſignificat̃ mõ per añs: ⁊ pro tunc nõ erit ita ſicut ſignificat̃ mõ per ꝯñs: puta ponẽdo ꝙ craſtina die erunt ſolũ illa tria noïa ly hõ ly hõ ly hõ. tũc ſignificatũ antecedẽtis erit veꝝ: ⁊ nõ ſignificatuʒ ꝯñtis. vt pꝫ in caſu. ğ ꝯñtia nõ valet per 3ᵃᵐ regulã ꝯſequẽtiaꝝ Strodi.

3ᵃ diuiſio ſup. materia. **¶ Tertia diſio ẽ iſta. Suppõnũ mãliũ ꝯfuſarũ: qđã ẽ ꝯfuſa tñ: ⁊ qđã ꝯfuſa diſtributiua.**
4ᵃ diuiſio ſup. mãl. **¶ Quarta diſio ẽ iſta. Suppõnũ mãliũ ꝯfuſaꝝ tñ: qđã ẽ mobilis: qđã imobilis. Suppõ mãlis ꝯfuſa tñ mobilis eſt acceptio termini mãlis ſupponẽtis: ſub quo ꝯtingit deſcẽdere ad oïa ſua ſuppoſita diſiunctim: vt tñ hõ eſt nomẽ: ⁊ hec ſunt oïa ly hõ: ergo tñ hoc hõ vl hoc homo: ⁊ ſic de ſingulis eſt nomen.**

Mẽghus. Notãdũ pᵐ. **Aduerte** pro declaratiõe exẽpli magri: q̃ licʒ deſcẽdere diſiunctim: qꝛ eſt dĩa inter diſiunctim ⁊ diſiũctiuũ copulatim ⁊ copulatiuũ. Diſiũctiua eni reqrit aliquã pte determinate verã. Diſiũctiʒ vͦo nõ. vñ poſito ꝙ ſoꝛ. de ſe nõ ſufficeret trahere nauiʒ: nec plõ de ſe: ſiſ tñ traherẽt nauiʒ: tũc diſiũctiua eẽt falſa. ſoꝛ. trahit nauim: vel plato trahit nauiʒ: qꝛ nulla ps eſt vͣa: diſiunctim tñ eſt veꝝ. ſoꝛ. vel plõ trahũt nauiʒ. ¶ Sʒ aduerte vlteriꝰ ꝙ diſiũctũ põt teneri 2ʳ. ſ. diuiſiue ⁊ collectiue: tẽtum collectiue reqrit vͥficationẽ totiꝰ diſiũcti ſiſ ⁊ nullꝰ partis ſeoꝛſuʒ vt in caſu poſito iſta eſt vͣa. ſoꝛ. vl plõ trahunt nauiʒ: collectiue tenẽdo diſiũctũ: ⁊ ab illo diſiuncto ad diſiũctiuã de ꝯſilibꝰ terminis nõ valet ꝯñtia: vt in caſu poſito iſta eſt vͣa: nec ex q̄libet pte diſiũcti ſeq̃t ipm. vbi gr̃a. nõ ſeq̃t: ego differo a te. ğ differo a te vel a me. añs eniʒ eſt veꝝ ⁊ ꝯñs eſt falſuʒ. diuiſiue vͦo tentũ reqrit verificationẽ vniꝰ ptis ſeoꝛſuʒ: vt in caſu ſupra iſta eẽt ſſa. ſoꝛ. vl pla. trahũt nauiʒ: ⁊ a tali diſiũcto diuiſiue tento ad diſiũctiuã de ꝯſilibꝰ terminis. valet ꝯñtia. Copulatũ ẽt põt teneri 2ʳ collectiue ⁊ diuiſiue. Copulatũ collectiue tentũ reqrit vͥficationẽ totiꝰ copulati ſiſ ⁊ nõ cuiuſlibet ptis ſeoꝛſuʒ nec alicꝰ: ⁊ a tali copulato ad copulatiuã factã de ꝯſilibꝰ terminis nõ valet ꝯñtia. vt in caſu ſupra ſcõ: h eſt vͣa ſoꝛ. ⁊ pla. trahũt nauiʒ. diuiſiue vͦo tentũ reqrit verificationẽ cuiuſlʒ ptis ſeoꝛſuʒ ⁊ diuiſiʒ: ⁊ ex copulato ſequi copulatiua de ꝯſilibꝰ terminis. ſeq̃t enim ſoꝛ. ⁊ pla. currit. ğ ſoꝛ. currit ⁊ pla. currit. ¶ Ad ꝓpoſituʒ: qñ licet deſcẽdere diſiunctim ſufficit collectiue vel diuiſiue. In exẽplo magiſtri licet deſcẽdere diſiunctim collectiue. Notãdũ 2ᵐ. L

¶ Suppõ mãl ꝯfuſa tñ imobilis eſt acceptio termi mãlr cõiter ſupponẽtis ſub quo nõ ꝯtĩgit deſcẽdẽ: ſʒ ſi ꝯtigeret deſcẽdere: deſcẽderet̃ diſiũcti: vt necio hõ ẽ ſpẽs / ly hõ / ſtat ꝯfuſe tñ imobilr: qꝛ nõ licet deſcẽdẽ. vñ nõ ſeq̃t. necio hõ eſt ſpẽs: ⁊ iſti ſunt oẽs termini hõ. ğ neceſſario. hoc hõ vel hoc hõ: ⁊ ſic de ſingulis eſt ſpẽs. añs eni eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſuʒ: ſed ſi cõtingeret deſcẽdere deſcẽderet̃ mõ dicto.

Mẽghus. Notandum. **Aduerte** circa exᵐ magri: q̃ nõ licet deſcẽdere diſiũctim: qꝛ deſcẽdendo añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs ſſm. vt ſic ⁊ iſti ſunt oẽs termini hõ. ğ necio h hõ / vl h hõ eſt ſpẽs. añs ẽ veꝝ. vt pꝫ. ⁊ ꝯñs ſſm. Qđ aũt ꝯñs ſit ſſm. pbꝛ p̱ exponẽtes ſuas: qꝛ ſic exponit̃: h hõ vl h hõ ẽ ſpẽs: ⁊ nõ ẽ oẽ gn h hõ / vl h hõ ſit ſpẽs. ğ illa 2ᵉ ẽ ſſa: qꝛ põt eſſe ꝙ hoc hõ / vel hoc hõ non ſit ſpẽs: qꝛ põt eſſe ꝙ nõ ſit: ⁊ ꝯiter ꝙ nõ ſit ſpẽs. Poſſet etiã aliter ꝓbari ꝯñs eſſe falſuʒ ſic. Cõtigẽter hoc hõ / vl hoc hõ eſt ſpẽs. ergo nõ necio hoc hõ vel hoc hõ eſt ſpẽs. ꝯñtia pꝫ ab equalẽte ad equiualẽtem. ⁊ añs ꝓbat̃: qꝛ hoc hõ / vel hoc hõ eſt ſpẽs: ⁊ põt eſſe ꝙ hoc hõ / vel hoc hõ nõ ſit ſpẽs. ergo cõtingenter hoc hõ / vel hoc homo eſt ſpecies.

Manfre. Notãdũ pᵐ. **Conſidera** vlteriꝰ circa diſſõnẽ ſuppõnis mãlis cõfuſe tñ imobilis: ꝙ iõ dixi ſi liceret deſcendere liceret deſcendere diſiunctim ad denotandum ꝙ deſcẽſus diſiũctiuus eſt accõmodatus ⁊ ꝯueniens

⁊ ꝓprius

⁊ ꝓprius ſuppōni cōfuſe tm̄ ⁊ nō aliqn:neqꝫ credas ꝙ ſic ſit intelligēda.ꝙ vbi auferret̃ ſignū ipediēs deſcēſuꝫ:ꝙ tūc liceret deſcēdere diſiūctim ꝓ ⁊ pn̄ ⁊ de for:qꝛ capta illa ꝓpōne:nec̃io hō eſt ſpēs:auferēdo illud ſignū nec̃io ipediēs ⁊c̃.nūc liceret ꝓ ⁊ pn̄ deſcēdere diſiūctiue ⁊ non diſiunctī:ſꝫ itellige mō ꝑdicto. ℭ Circa ex̄ᵐ ꝓ tali ſuppōne cōfuſe tm̄ ⁊c̃. Notādū ꝙ illud nō eſt bonū. ponit̃ eniꝫ h̄ nec̃io hō eſt ſpēs:qḋ eſt falſuꝫ.⁊ in illo licet deſcēdere mālr ⁊c̃.nā ſm doctrinā Pau.in iſto ope ſolū terminus eſt ſpēs.ḡ cū poſſe ſit vel ſaltē nō repugnet imaginationi:ꝙ nullus talis termin⁹ ſit in rer nā. ponit̃ hoc. quo caſu poſito:falſitas tūc pꝫ illi⁹ ꝓpōnis.Sed ponat̃ hoc aliud ex̄ᵐ.poſſe eſt aliqḋ ly hō eſſe ſcriptū in illo lib° ponēdo ꝙ qḋlibet hō ſit deſignatū in pariete:tūc nō licet arguere:⁊ hec ſunt oīa ly hō.ḡ poſſe eſt hoc vel h̄ eē ſcriptū ⁊c̃.in caſu eni añs eſt ver:⁊ ꝯñs falſuꝫ.vt pꝫ. ℭ Cōſidera etiā ꝙ lꝫ Pau.teneat in illo loco:⁊ etiā in toto illo ope:ꝙ ſolū deſcēſus diſiūctius cōpetat ſuppōni confuſe tm̄ ⁊c̃.vel ſaltē rōne illius cōpetat termino.Pe. Mantu.tenet ꝙ etiā deſcēſus copulatius cōpetat tali ſuppōni: vel ter° ⁊c̃. Jta ꝙ vult ꝙ aliqñ copulatius:nō aūt ſimul ⁊ ſemel vterqꝫ.vñ apud ipm differēs ab ente nō ē ens. ille termin⁹ ens ſupponit cōfuſe tm̄:⁊ licet deſcēdere copulatim etiā dicēdo.nullus hō eſt oīs hō:ſupponit ꝑdicatum modo ꝑdicto:⁊ cōpetit illi deſcēſus predictus.

5ª diuiſio ſup. materiali. ℭ Quinta diuiſio ē iſta. Suppōnū mālīū diſtributiuaꝝ qḋā eſt mobilis ⁊ qḋā imobilis. Suppō mālis diſtributiua mobilis eſt acceptio termini mālr ſupponētis ſub quo ꝯtigit diſcēdere ad oīa ſua ſuppoſita copulatiue: vt oē hō ē termin⁹: ⁊ iſti ſūt oēs termi hō. ḡ h̄ hō eſt termin⁹; ⁊ h̄ hō eſt termin⁹: ⁊ ſic de ſingulis. Suppō mālis diſtributiua imobilis ē acceptio termi mālr cōiter ſupponētis ſub quo nō ꝯtigit deſcēdere:ſꝫ ſi ꝯtigeret:deſcēderet̃ copulatiue: vt nec̃io oē hō eſt ſpēs: ly hō/ſtat mālr diſtributiue imobilr:qꝛ nō licꝫ diſcēdere: cū nō ſequat̃:nec̃io oē hō ē ſpēs: ⁊ iſti ſūt oēs termi hō. ḡ nec̃io h̄ hō ē ſpēs: ⁊ nec̃io h̄ hō eſt ſpēs: ⁊ ſic de ſingulis. Añs eni eſt ver: ⁊ ꝯñs falſuꝫ. Verūtñ ſi ꝯtigeret deſcēdē diſcēderet̃ illo mō. Propter ꝑdicta ē notādū.ꝙ iſta cōiunctio/et/aliqñ tenet̃ copulatiꝫ: ⁊ aliqñ copulatiue:copulatim tenet̃:qñ copulat terminos vt ſor. ⁊ pla.currunt.tenet̃ copulatiue quādo coniungit ꝓpoſitiones: vt ſor. currit: ⁊ plato mouet̃. Conſimiliter nota diſiunctionis:aliquādo tenet̃ diſiūctim:aliquādo diſiūctiue: tenet̃ diſiūctiꝫ:qñ diſiūgit termios: vt ſor. vl̄ plato currit: ⁊ tenet̃ diſiūctiue qñ diſiūgit ꝓpōnes: vt deus eſt: vel homo eſt aſinus.

Mēghus. Notandum. **Aduerte** circa ex̄ᵐ ꝙ deſcēſus eſt falſus:⁊ iſti ſūt oēs termini hō.ḡ nec̃io h̄ hō ē ſpēs:⁊ ſic de alijs.ꝯñs eſt falſuꝫ pro q̄libꝫ pte:vt ſupra in ſuppōne ꝯfuſa mobili ꝓbatū eſt:⁊ tñ añs eſt ver de ſe:vt pꝫ.ḡ ⁊c̃.

Manfre. Notādū pᵐ. **Circa** diuiſiōnē ſuppōnis diſtributiue aduerte ꝙ illa dꝫ itelligi ꝙ rōne illi⁹ ꝓ ⁊ pncipalr:⁊ de for° licet deſcēdere copulatiue. Dico ꝓ ⁊ pn̄:qꝛ ēt ſecūdario diſiūctiue:⁊ de forma licet deſcēdere rōne illi⁹:vt patet. ℭ Cōſidera ēt in diuiſiōne ſuppōnis diſtributiue imobilis:qñ dī ꝙ ſi liceret deſcēdere deſcēderet copu^{ue} ⁊c̃.ꝙ illa pticula ponit̃ ad deno^{m} ꝙ deſcenſus copulatiuus eſt ꝓprius ⁊ ꝯueniens ſolū ſuppōni diſtributiue:vt etiā ſuo mō notaui. ℭ Circa diuiſiōnē ſuppōnis ꝯfuſe tm̄ imobil. *Notādū 2ᵐ.*

ℭ Notādū ēt ꝙ ex̄ᵐ datū ꝓ tali ſuppōne nō eſt ver:⁊ iō poſſemus dicere ꝙ re^{u} illi⁹ licet deſcēdere de mā.Exᵐ eſt h̄.nec̃io oē hō eſt ſpēs:qḋ eſt falſuꝫ.vt ſupius dictū de iſta.nec̃io hō eſt ſpēs:⁊ iō ponat̃ aliud exᵐ.poſſe ē oē hō eſſe ſcriptū in illo lib°:ponēdo caſum ſupiorē.⁊ arguēdo mō ꝯuenienti iſti ꝓpoſito ⁊c̃. ℭ Pro vltimo dicto totius iſtius capl̄i.notādū ꝙ qñ dī ꝙ illa nota ꝯet copulatim tenet̃ qñ illa copulat terminos:ꝙ illud dī ad bonū ſenſum.poſſeꝫ eni arguere ꝙ qñ talis copula copulatiue tenet̃:ꝙ ēt tenet̃ copulatim:qꝛ copulādo ꝓpōnes copulat ēt terminos:cū oīs ꝓpō ſit termin⁹:ſꝫ ſic itelligat̃:ꝙ copulatiꝫ tenet̃ qñ copulat terminos qui non ſunt ꝓpōnes ⁊c̃.Et ſic ſuo modo dicas de nota diſiunctionis. *Notādū 1ᵐ.*

ℭ Caput 4ᵐ ſecundi tractatus.

ℭ Capl̄m de ſuppōne ꝑſonali.

Pᵃ diuiſ. ſup. perſo. Onſeqnēter ſeqt̃ diuiſiōes ponere ſuppōnis ꝑſonalis mām ꝯcernētis. Quaꝝ pria eſt iſta. ſuppōnū ꝑſonaliūꝫ:alia diſcreta:alia cōis. Suppoſitio ꝑſonalis diſcreta eſt acceptio termi ſingularis vel cōis cū ꝓnoīe demr̄atiuo ſingulis numeri ꝑſonalr ſupponētis: vt ſor. currit: ille hō diſputat. ℭ Ex iſta diuiſiōne ſeqt̃ iſta regula ꝙ oīs t̃min⁹ diſcret⁹ vl̄ cōis cū ꝓnoīe demr̄atiuo ſingulis numeri ex̄ñs pꝫ ꝓpōnis diſcrete ſuppōit ſiue ꝑceſſerit ſignū diſtributiuū ſiue nō. Vñ ita ſtat diſcrete ly tu in iſta:nullus aſin⁹ es tu:ſic ī iſta:tu es hō. Suppō ꝑſonal̄ cōis eſt acceptio termi cōis ꝑſonalr ſupponētis ſine ꝓnoīe demr̄atio ſinglis nūeri: vt hō currit. *Regula.*

Mēghus. Notādū pᵐ. **Aduerte** vt ſupra ꝙ ſuppō diſcreta eſt rōne termini diſcreti ſupponētis ſic. Nā terminus ſingularis ⁊ terminus cōis cū ꝓnoīe demr̄atiuo eſt terminus diſcretus:qꝛ ſigt̃ rem diſcretā.i.diſtinctā a q̄libet alia.Significat eniꝫ rem vnā numero. ℭ Suppō ꝯo dī cōis rōne termini cōis q ſigt̃ plura eadē rōne.

Manfre. Notādū pᵐ. **Circa** 4ᵐ capᵐ nota ea que cōſiderata ſunt in pn̄° capl̄i ime^{te} ꝑcedētis:⁊ circa diuiſiōnes poſitas ibidē:reddēdo ſingula ſingulis. Aduerte tñ ſpāliter circa exᵐ ſuppōnis diſcrete.qñ dī ſor.currit.ꝙ ly ſor.diſcrete ſupponit. ℭ Hoc dictū hꝫ veritatē ſm opīonē cōe:⁊ eam quā ponit Tiſber in 4° pn̄^{li} ꝑmi ſophiſmatis:ſꝫ nō ſm opīonē quā viſus eſt tenere Strodus in multis locis:⁊ ꝑſertiꝫ in.13.regula ꝯñtiaꝝ:⁊ in cap° de regulis pticularib⁹:in ſolōne argumēti cuiuſdā ꝯ regulā:ab iferiori ad ſuū ſupius negatione poſtpoſita valet argᵐ ⁊c̃.ſm eni talē opīonē dico iſti termini. ſor.plato.cicero.⁊ alij conſiles ſunt termini cōes:ſed forte iſta opinio vult id qḋ ēt tenet opīo cōis:ꝙ ꝑdicti termini poſſunt eſſe equiuoci:⁊ quōcūqꝫ ſit teneo cum Paulo Veneto ⁊ opīone cōi.

2ª diuiſio ſup. perſo. ℭ Scḋa diuiſio eſt iſta. Suppōnū ꝑſonaliūꝫ cōiuꝫ:qḋaꝫ eſt determinata: ⁊ qḋam cōfuſa. Suppō ꝑſonalis determinata ē acceptio termini ꝑſonalr ſupponētis ſub quo ꝯtingit de-

ſcēdere ad oia ei⁹ ſingularia diſiūctiue: vt hō currit: ⁊ iſti ſunt oēs hoīes. ḡ iſte hō currit: vel iſta. hō currit: ⁊ ſic de ſingulis. ¶ Iuxta quā ſuppōnē ſit h̄ pria regula. Cuiuſlibʒ pticularis vel idefinite ſubm̄ ſupponit determinate: tam affirmatiue q̄ȝ negatiue: taȝ in ſuppōne mālī q̄ȝ pſonali.

p[a] regula. Pa. ſeph. 15. co. p[a]. 10. / 17 pn. 2. du. 2. 2[a]

2[a] regula. ¶ Scđa regula ē iſta. Ois termin⁹ cōis quē nullū ſignū p̄cedit: niſi ſignū pticulāre: ſupponit determinate. vn̄ hui⁹ ppōnis. hō eſt aial: tam ſubm̄ q̄ȝ p̄tuȝ ſupponit determiate: ⁊ ſi alicui iſtoꝝ adderet̄ ſignū pticulare nō propter hoc ipediret̄ ſuppō iſta. Suppō cōfuſa eſt acceptio termini cōis pſonaliter ſupponētis ſub q̄ nō ꝯtingit deſcēdere diſiunctiue: vt tm̄ hō eſt riſibilis: ly hō ſtat cōfuſe: ⁊ nō dȝ diſiūctiue deſcēdi vt patebit.

Mēghus. Notadū p[m]. **Aduerte** q̄ ſuppō dī determinata rōne verificationis termini cōis: q2 ad hoc q̄ terminus ſtet determinate reqrit̄ q̄ verificet̄ pro aliquo ſuppoſito determinate. vn̄ ſi iſta eſt vera. aliqs hō currit: vl̄ iſta. hō currit: reqrit̄ q̄ p̄tm̄ verificet̄ determinate pro aliq̄ ſuppo[to] ſubti: puta. aut qđ iſte hō currit: vel iſte hō currit: ⁊ ſic de ſingulis: ita q̄ nūatis oib⁹ ſuppoſitis p̄tm̄

Notādū 2[m]. v̄ificet̄ determi[te] pro aliq̄ illoꝝ. ¶ Aduerte 2[o] q̄ ſuppō dī ꝯfuſa: q2 nō reqrit̄ q̄ verificet̄ p̄o aliq̄ ſupp[o] deter[te]; vn̄ illa eſt vera. tm̄ hō eſt riſibilis. vbi ly hō ſtat cōfuſe tm̄: ⁊ nō opȝ q̄ p̄tm̄ verificet̄ pro aliq̄ ſuppoſito determinate dđo: ⁊ iſti ſunt oēs hoīes. ḡ tm̄ iſte hō ē riſibilis: vel tm̄ iſte hō eſt riſibilis: q2 oēs iſte ſunt falſe: ſed verificat̄ pro ſuis ſuppoſitis in ꝯfuſo vt paulo infra dicet̄.

Manfre. Notādū p[m]. **Circa** regulas datas de ſuppōne determiata aduerte q̄ p[a] itelligit̄ de pticulari vel idefinita ſm̄ opionē cōem: q2 ſm̄ opionē Petri Man. tales ſunt particulares vel idefinite: tm̄ hō eſt riſibilis: nec̄io hō ē aial: ⁊ alie cōſiles re[e] quaꝝ nō hn̄t veritatē regule. ¶ Intelligit̄ etiā regula illa de ppōne hn̄te ſubm̄ p̄poſitū verbo. q̄ dico ppter tales ⁊ cōſiles: pmittit̄ denarius: in q̄ ſubm̄ eſt ly denarius: ⁊ tñ ſupponit cōfuſe tm̄ vt p3. niſi forte dicat̄ q̄ ly denarius nō eſt ſubm̄: ſed ly pmiſſum incluſuȝ in verbo: q̄ tñ nō aſſero. diceret tñ Pau. q̄ ille ppōnes nō ſunt indefinite vel particulares: q2 ſubiecta cōfundunt̄. ¶ Circa 2[m] regulā. nota q̄ illa itelligit̄ dūmodo nō p̄cedat ſignū aut ſtualr̄ aut virtualr̄: q2 dđo. hoīeȝ eſſe aial eſt nec̄e / ly hoīeȝ / ſupponit cōfuſe tm̄ ⁊c. ⁊ tñ illū terminū nō p̄cedit aliqđ ſignū ſitualr̄: ſȝ ſolū virtualr̄: q2 lȝ ly nec̄e poſtponat̄ quo ad ſitum: virtualr̄ tñ

Notādū 2[m]. p̄cedit: ⁊ ſic dicas de alijs. ¶ Notādū ēt q̄ Pe. Man. in pbationibus terminoꝝ. cap. de exceptiuis: tȝ q̄ dđo. hō p̄ter ſortē currit. ly hō / ſupponit ꝯfuſe tm̄: hoc aūt puenit rōne dictionis exceptiue ſequētis ſm̄ eū. ḡ dȝ etiā addi regule: dūmō aliunde nō pueniat confuſio.

3[a] diuiſio ſup. perſo. ¶ Tertia diuiſio eſt iſta. Suppōnū pſonaliū ꝯfuſaꝝ: q̄dā eſt ꝯfuſa tm̄: ⁊ quedā ꝯfuſa diſtributiua.

4[a] diuiſio ſup. pſo. ¶ Quarta diuiſio ē iſta. Suppōnū pſonaliū ꝯfuſaꝝ tm̄: q̄dā eſt mobilis: ⁊ q̄dā imobilis. Suppō pſonalis ꝯfuſa tm̄ mobilis eſt acceptio termini pſonalr̄ ſupponēt̄ ſub quo ꝯtigit deſcēdere ad oia ſua ſuppoſita diſiūctiȝ; vt ois hō ē aial: ⁊ h̄ ſūt oia aialia. ḡ ois hō eſt hoc aial: vl̄ hoc aial: ⁊ ſic de ſingulis. ¶ Iuxta quā ſuppōnē ſit h̄ pria regula. p[a] regula. Cuiuſlibet vl̄is affirmatiue p̄tū ſi fuerit termin⁹ cōis deducto oi ipedim̄to ſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr̄: vt ois hō ē aial: ly aial ꝯſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr̄: dico ſi fuerit termin⁹ cōis: q2 ſi foret termin⁹ diſcret⁹ ſtaret diſcrete: etiaȝ dico ſine ipedimēto ad excludēdū alia ſigna. vn̄ dicendo: ois hō eſt oē aial: ly aial / eſt p̄tū vl̄is affirmatiue ⁊ termin⁹ cōis: ⁊ tñ nō ſtat cōfuſe tm̄: ſed diſtributiue vt patebit.

Pro iſtis duabus regulis vide Pa. 17. pn. 2. du. cor. cō. 2[o].

2[a] regula. ¶ Scđa regula. Cuiuſlibet excluſiue primi ordinis: cui⁹ nota excluſionis nō negat̄ ſubm̄. ſi fuerit terminus cōis deducto oi alio ipedimēto ſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr̄: vt tm̄ hō currit: tm̄ hō nō currit: vtrobiqȝ ſuppōit ly hō ꝯfuſe tm̄ mobilr̄. ¶ Suppō pſonalis confuſa tm̄ imobilis eſt acceptio termini cōis: pſonaliter cōiter ſupponētis ſub quo nō ꝯtingit deſcēdere: ſed ſi ꝯtingeret deſcēderet̄ diſiunctiȝ: vt nec̄io hō eſt aial: ſupponit ly hō iſto mō: q2 cuȝ nullo debito medio. ſequit̄ ḡ nec̄io ille hō vel ille hō: ⁊ ſic de ſingulis eſt aial: q2 añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſuȝ: tñ ſi cōtingeret deſcēdere deſcēderet̄ illo modo.

Mēghus. Pro io iſto ca[o]. vn̄ Pa. lo. m. p[o]. 2 fo. 20 fa. 2[o]. ū. vſ q3 ad fo. 21[m]. fa. p[a]. ſi. / ſep. 15. cō. p[a] / 2[a] 10. / 45. pn. 3. du. 2. 4[a]. cū cor[a]. / 2[o] pn. 4. du. cor. 2[o]. 2. p[e]. / 10. pn. 4. du. 10. / q̄ mō dđo: lȝ nō ſupponāt pſt tñ ſtare cōiter aliqs differētie 44. pn. 3. du. cor. 2[o]. con. p[a]. / lo. m. p[a] fo. 66. fa. 2[a]. p[m]. cui⁹ dicit lmitatio hʒ in iſto lo. m. p[a]. fo. 25 fa. 2[a]. ibi circa iſta. / fo. 42. fa. 43[o].

Aduerte primo q̄ ſuppō dicit̄ cōfuſa: q2 nō reqrit verificationē p aliquo ſuppoſito determinato: ⁊ dicit̄ mobilis: q2 licet moueri ſiue deſcendi ſub illo ad ſua ſuppoſita diſiunctim: ⁊ ideo in confuſo ⁊ diſiunctū collectiue ⁊ nō diuiſiue teneat̄. Ex his patet p[a] regula q̄ p̄tūm vl̄is affirmatiue ſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr̄: q2 licet deſcēdere ad oia ſua ſuppoſita diſiunctiȝ: vt ois hō eſt aial: ⁊ h̄ ſunt oia aialia. ḡ omnis hō eſt hoc aial vl̄ hoc aial: ⁊ ſic de ſingulis. Illud diſiunctum tenet̄ collectiue ⁊ nō diuiſiue. quādo eniȝ tenet̄ diuiſiue: licet iferre diſiūctiuā de eiſdē termis. quādo ꝟo tenet̄ collectiue nō licet vt h̄. 2[a] regula etiā patet. ſ. q̄ ſubm̄ excluſiue p̄mi ordinis: cuius nota excluſionis nō negat̄ ſtat cōfuſe tm̄ mobiliter: vt tm̄ hō currit: q2 licet deſcēdere ſub eo. nō eniȝ ſtat iſtā eſſe verā qn̄ iſta vera ſit ad quā deſcēdimus: vt patet. ¶ Aduerte 2[o] q̄ ſuppō dicit̄ imobilis: q2 nō licet deſcēdere. Immobile eniȝ. i. nō mobile: q2 nō poſſumus moueri ſub termino quo ad deſcenſum: vt nec̄io homo eſt aial: ⁊ nō pōt eſſe quin hō ſit aial. ḡ nec̄io hō eſt aial: ⁊ tñ nō licet deſcendere: ⁊ iſti ſunt oēs hoīes. ergo nec̄io iſte homo vel iſte hō: ⁊ ſic de ſingulis eſt aial. añs enim eſt veꝝ: vt patet. ⁊ ꝯñs falſuȝ: q2 cōtingēter ille hō / vel ille hō eſt aial. ḡ nō nec̄io ille hō / vel ille hō eſt aial. tenet ꝯñtia: ⁊ añs pbat̄ per ſuas exponētes ſic: ille hō vel ille hō eſt aial: ⁊ pōt eſſe q̄ ille hō / vel ille hō nō ſit aial. Iſta eſt etiam vera: q2 pōt eſſe q̄ ille homo non ſit. ergo pōt eſſe q̄ ille homo non ſit animal.

Man fre. **Circa** regulas ſuppoſitionis ꝯfuſe tm̄ mobilis. Aduerte ea que notaui circa caplm̄ ſequēs. ſ. pro maiori euidētia dictoꝝ ⁊c. ⁊ ſic etiā dicas de alijs regulis poſitis pro alijs ſuppoſitionibus.

p[a] regula. ¶ Huic ſuppōni annectunt̄ regule. prima eſt iſta. Cuiuſlibet cōditionalis affirmatiue de terminis cōibus deducto impedimēto alteri⁹ ſigni

ſigni quſlibet illoꝝ ſupponit cõfuſe tm̄ imobi
liter: vt ſi homo eſt/animal eſt: taȝ ly hõ/q̄ȝ ly
animal/ſtat confuſe tm̄ imobiliter.

Mẽghus. Dubium. **Dubium** difficillimũ eſt: qũo ſubm añtis condi/
tionalis ſupponat cõfuſe imobilr: quia
licet deſcẽdere ſub eo: vt in exẽplo magiſtri. ſi homo eſt
aial eſt. ḡ ſi ille vl' ille hõ eſt aial eſt: ꝯña iſta eſt optima:
q̄a nõ põt añs eſſe veꝝ quin ꝯñs ſit veꝝ. ḡ ſupponit cõ/
Reſponſio. fuſe mobiliter. ¶ Ad hoc dubiũ plures rñſiones īuenio.
verũtñ ne intellm̄ inuenũ cõfundã in p̄ſentia ſolũ rõneȝ
magri tangaȝ: alias aũt rõnes vide ꝯ ſuppõnes. Magr̄
eniȝ vult in 18° argu'° ſecũdi dubij p̄ncipalis ſue q̄dra/
ture. vbi ample hãc mãm determinat ꝙ ſtet imobiliter
Prima rõ. ⁊ inuit rõnes. ¶ Quaꝝ p° eſt: q2 da oppoſitũ ꝙ confun/
dat̃ mobilr ſubm añtis. tunc arguit̃ ſic. non eſt maior rõ
q̄re plus cõfundat̃ mobilr ſubm añtis q̄ȝ ꝯñtis in ordi/
ne dico ſemp ad ꝯditionalẽ: ⁊ declarabo q̄d velit dicere
in ordine ad cõditionalẽ. q. 12. 2' tra. ⁊ infra ex intẽtione
magri: ſed nõ cõfundit̃ mobilr ſubm ꝯñtis vt ꝓbabo. ḡ
nec añtis: ꝓbo maiorẽ: q2 dicẽdo. aial eſt/ſi hõ eſt: nõ va/
let. ⁊ h̃ ſunt oĩa aialia. ḡ hoc aial vel hoc aial eſt/ſi hõ eſt:
q2 añs eſt neccĩuȝ ⁊ ꝯñs ꝯtingens: ⁊ etiã hinc ad mille an/
Scda rõ. nos. añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum. ¶ Scda rõ: q̄a ſi cõfun/
dat̃ mobilr ſubm añtis. ḡ per aduẽtuȝ ſigni diſtributiui
ſtaret cõfuſe diſtributiue mobilr: vt dicẽdo. oĩs hõ mo/
uetur. ſi oĩs hõ currit. ly hõ ex parte añtis ſtaret confuſe
diſtributiue mobilr: ⁊ ſic liceret deſcendere copulatiue:
Pau. ſopb. 12. p°. q̃d eſt falſuȝ: vt iſti ſunt oẽs hoies. ḡ oĩs hõ mouet̃/ſi ille
hõ currit: ⁊ oĩs hõ mouet̃/ſi ille hõ currit: ⁊ ſic de ſingu/
Ad formam argumẽti. lis. patet ꝙ ꝯñs eſt falſuȝ. ¶ Ad formã argumẽti cũ dr̃:
ꝙ licet deſcẽdere ſub ſubo añtis: dicit̃ ꝙ deſcẽſus eſt bo
nus: ſed hoc gr̃a mãe eſt/⁊ nõ gr̃a forme/eſt gr̃a mãe. q2
ꝯñs eſt neccĩuȝ: nõ eſt aũt gr̃a forme: q2 nõ valet in oĩbus.
Cõtra reſpõ ſionem. hoc p̄cipue dicit magr̄ in loco p̄allegato. ¶ Cõtra hanc
rñſionẽ arguit̃: q̄a deſcẽſus valet in oĩbus. ḡ eſt gr̃a for/
me: ꝯñtia tȝ: ⁊ añs ꝓbat̃: q2 ſi nõ: da inſtãtiã in aliquo: q̄a
Tex. cõ. 15. dr̃ Phs 8° phyſicoꝝ. ꝙ ille nõ ſoluit q ꝓpõnẽ interimit:
⁊ ꝓpter q̄d ſit falſa nõ oſtẽdit. non ḡ ſufficit negare añs
niſi des inſtãtiã. ¶ Dicũt q̄dã aſſignãdo inſtãtiã ꝙ non
licet deſcẽdere ſub ſubo añtis hui⁹. ſi hõ nõ currit riſi/
bile nõ currit. ⁊ iſti ſunt oẽs hoies. ḡ ſi iſte hõ vel iſte hõ
nõ currit/riſibile nõ currit. ¶ Sed cõtra. deſcẽſus fact⁹
ſub iſta cõditionali aſſignata nõ eſt ſil'is in forma alteri
deſcenſui p̄me cõditionalis. ḡ inſtãtia nõ eſt ad ꝓpoſitũ.
ꝯñtia tȝ: ⁊ añs ꝓbat̃. qm̃ añtia nõ ſunt ſil'ia rõne p̄e par/
tis: qm̃ ꝯditionales ille nõ ſunt ſil'es in forma: cũ cathe'
ſue nõ ſint ſil'es in forma. Ego aũt aliter ſum ſolitus rñ/
dere ⁊ aſſignare inſtantiã: q̄a ſub ſubo cõſequẽtis nõ li/
cet deſcẽdere: ⁊ ſi dicis ꝙ nõ eſt ſimilis modus arguẽdi
deſcẽdere ſub añte ⁊ deſcẽdere ſub ꝯñte. dico ꝙ lȝ non
ſit ſil'is modus arguẽdi abſolute: eſt tñ ſimilis rõne note
cõditionalis: qũo hoc ſit veꝝ vide cõtra ſuppõnes.

2° regula. **¶ Scda regula. Cuiuſlibȝ reduplicatiue affir
matiue p̄dicatũ ſi fuerit capax ꝯfuſionis ⁊ nõ
habuerit aliũde ipedimẽtũ/ſtat ꝯfuſe tm̄ imo/
bilr: vt ſoꝛ. iq̄ȝtũ hõ ẽ aial: ly aial/ſtat illo mõ.**

Mẽghus. Dubium. **Dubium** eſt qũo p̄dicatũ reduplicatiue ſtet im/
mobilr: q̄a licet deſcẽdere diſiunctim
ſub eo vt in exẽplo magri: ⁊ iſta ſunt oĩa aialia. ḡ ſoꝛ. in/
quantũ hõ eſt hoc aial: vel hoc aial ꝙ deſcẽſus ſit bonus
pȝ: q2 nõ põt añs eſſe veꝝ ſine ꝯñte. ꝙ añs ſit veꝝ. pȝ. ꝙ
ꝯñs etiã ſit veꝝ: ꝓbat̃ ꝑ exponẽtes: q̄ ſũt. ſoꝛ. ẽ hõ. ⁊ ſoꝛ.
eſt hoc aial vel hoc aial: ⁊ ſi aliq̄d eſt hõ: illud eſt h̃ aial
vel hoc aial: ⁊ pȝ ꝙ oẽs iſte exponẽtes vere ſunt. ḡ ipſa
expoſita eſt vera. ſic ḡ p̄dicatũ ſtat cõfuſe mobiliter.
¶ Ad hoc dubiũ plures rñſiones īuenio quas dicã ꝯtra Reſponſio.
ſuppõnes. pro nũc dabo rñſionẽ magri quã puto veriſſi
mã q̄cq̄d dicant alij. dicat̃ ḡ ꝙ nõ licet deſcẽdi ſub p̄di/
cato reduplicatiue diſiunctim: q̄a añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs fal/
ſum. ꝙ añs ſit veꝝ. pȝ: ꝙ ꝯñs nõ ſit verũ. ꝓbat̃: q2 3ᵃ ex/
ponens eſt falſa: que eſt illa: ⁊ ſi aliq̄d eſt hõ illud eſt hoc
aial vel hoc aial: q2 illa eſt vna cõditionalis: cui⁹ ꝯñs nõ
ſeq̄tur ex añte: imo oppoᵐ ꝯñtis ſtat cũ añte. ḡ nõ eſt ve/
ra. ꝓbo añs. nã oppoᵐ ꝯñtis: tũc ſtat cũ añte: qñ ex eo ſit
vna copulatiua poſſi'. mõ illa copulatiua eſt poſſi's. aliq̄d
eſt hõ: ⁊ illud eſt nõ hoc aial/vel hoc aial demr̃ando oĩa
aialia p̄ſentia: nõ dico tñ ꝙ ſit vera nunc: ſed eſt poſſi's: q2
põt eſſe vera: ⁊ hinc ad centũ annos erit vera.

¶ Tertia regula. Cuiuſlibet modalis in ſenſu 3° regula.
**cõpoſito habẽtis terminũ cõem nõ diſtribu/
tũ: ſupponit ille terminus ꝯfuſe tm̄ imobilr:
vt neceſſario hõ eſt aial. Impoſſe eſt hoieȝ nõ
eſſe aial: q2 non licet deſcẽdere vt patet.**

Aduerte circa exempla: ⁊ p̄ circa p̄ᵐ deſcẽſus eſt Mẽghus.
falſus ſub iſto termino/homo/⁊ ſub iſto Notandum.
termino aial. ¶ Primũ declaro. ſ. ſub iſto termino hõ: ⁊
iſti ſunt oẽs hoies. ḡ neccĩo hic hõ vel hic hõ eſt aial. hoc
ꝯñs eſt falſum: q̄a ꝯtingẽter hic hõ/vl' hic hõ eſt aial: ſub
iſto termino aial etiã deſcẽſus eſt falſus: ⁊ h̃ ſunt oĩa aia/
lia. ḡ neccĩo hõ eſt hoc aial vel hoc aial. hec eſt falſa: q2 cõ
tingẽter hõ eſt hoc aial/vel hoc aial. ¶ Scdm exᵐ claꝝ
eſt: vt dicẽdo. impoſſe eſt hoieȝ nõ eſſe aial: q̄a ly hoiem/
ſtat ꝯfuſe imobilr: q2 nõ licet deſcẽdi: ⁊ illi ſũt oẽs hoies.
ḡ ipoſſe eſt hũc hoieȝ/vel hũc hoieȝ nõ eẽ aial: ꝯñs eſt fal
ſum: q2 poſſe eſt hũc hoieȝ/vel hunc hoiem nõ eſſe aial.

¶ Quinta diuiſio eſt iſta. Suppõnuȝ p̄ſona/ 5° diuiſio ſuppoſitio.
**liũ diſtributiuaꝝ: quedã eſt mobilis: ⁊ q̄daȝ
imobilis. Suppõ p̄ſonalis diſtributiua mo/
bilis eſt acceptio termini p̄ſonalr ſupponẽtis
ſub quo cõtingit deſcẽdere ad oĩa ſua ſuppo/
ſita copulatiue: vt oĩs hõ currit: ⁊ iſti ſũt oẽs
hoies. ergo iſte homo currit ⁊ iſte homo cur
rit: ⁊ ſic de ſingulis: quare concludit̃ ꝙ ly hõ
ſtat confuſe diſtributiue mobiliter.**

Aduerte ꝙ hec ſuppõ dicat̃ diſtributiua ratione Mẽghus.
termini diſtributi. ¶ Diſtribuit̃ aũt ter Notandum.
minus: tunc quãdo ſtat pro oĩbus ſuis ſuppoſitis: dicitur
aũt mobilis: q̄a licet moueri ⁊ deſcẽdi ad ſua ſuppoſita
pro q̄bus ſupponit. Exemplũ aũt claꝝ eſt de ſe.

¶ Iſti ſuppõni ſunt annexe iſte regule. Pria p° regula.
eſt iſta. Cuiuſlibet ꝓpõnis vl'is affirmatiue Pa. ſopb. 10.
ſubm ſtat cõfuſe diſtributiue mobilr. vt oĩs co. 2° pri. 4.
hõ currit: q̄libet hõ diſputat: q̃libet aial mo/ pri. cor° p°
uet̃: taȝ ly hõ/q̄ȝ ly aial/ſtat diſtributiue mobi ꝯ p°. 18. pri.
liter. ¶ Scda regula. Cuiuſlibet vl'is negati/ eiuſdeȝ. p° (d
ue de ꝯſueto mõ loquẽdi: tam ſubm q̄ȝ p̄dm̄. cor. 10. me.
ſi fuerit termin⁹ cõis nõ ipeditus ſupponit cõ/ p°. ſo. 15. ſa.
fuſe diſtributiue mobilr: vt nullus hõ eſt aſi/ 3°. ſi.
nus: taȝ ly hõ/q̄ȝ ly aſin⁹/ſtat ꝯfuſe diſtributi/ 2° regula.
ue mobilr. Dico de ꝯſueto mõ loquẽdi: q̄a h⁹ Pa. ſopb. 8. cor. p°. con. 4°. ſopb. 15. con. p°. 10.
vl'is negatiue. Oĩs hõ aial non eſt: non ſtat ly Pa. ſopb. 9. cor. 2°. cl. 5°.

aial qḋ eſt ꝑdicatū diſtributiue: ſʒ ꝯfuſe tm̄.

Mēgbus. Notandum.

Aduerte ꝙ tres ꝯditiões reqruntᷣ ad hãc regulã. ℂ p°ꝙ ſubm ⁊ ꝑdicatū ſit termin⁹ cōis. alr enī nō eēt capax ꝯfuſiōis ⁊ diſtributiōis. ℂ 2°. ꝙ nō ſit ipedit⁹. ſ. ꝑ aliud ſigm̄: qꝛ ſi duo ſigᵃ caderēt ſupra eundē terminū nō ſtaret diſtriᵘᵉ mobilr: vt dōc. nullus hō ē ois aſin⁹: ly aſin⁹ nō ſtat diſtribuᵘᵉ ſʒ ꝯfuſe tm̄. ℂ 3ᵃ ꝯditio. ꝙ iſta vlis ſit de ꝯſueto mō loquēdi: qꝛ hᵉ negᵃᵉ: ois hō aial nō eſt: ly aial qḋ eſt ꝑdicatū nō ſtat ꝯfuſe diſtributiue ſʒ ꝯfuſe tm̄. ad hoc ḡ ꝙ vlis negatiue ſubm ⁊ ꝑdicatū ſtent ꝯfuſe ⁊ diſtributiue. De tres ꝯditiones debent ſeruari.

Pau. 5° pn. 4. du. correlarijs. con. 3°.

3ᵃ regula. Pa. ſoph. q. 2. 4°. /. 5. pn. 4. du. correlarijs. cō. 2°.

ℂ Tertia regula. Cuiuſlibet ꝑticularis vel indefinite aut ſingularis negatiue de cōſueto mō loquēdi ꝑdicatū ſi fuerit termin⁹ cōis ōducto ipedimēto alteri⁹ ſigni ſtat ꝯfuſe diſtributiue mobilr: vt aliqs hō nō ē aſin⁹: aial nō ē lapis. ſoꝛ. nō ē capra. In his oib⁹ ꝑdicata ſtāt ꝯfuſe diſtributiue mobilr. Aduenīēte tm̄ ipedimēto alteri⁹ ſigni nō ſic ſtarēt. Vn̄ dicēdo ſoꝛ. nō ē ois hō: nō ſupponit ly hō ꝯfuſe diſtributiue: ſʒ determinate vt oſtēdeᷣ. ℂ Quarta regula. Cuiuſʒ excluſiue affirmatiue pn̄i oꝛdis ꝑdicatū ſi fuerit termin⁹ cōis deducto ipedimēto alteri⁹ ſigni ſupponit ꝯfuſe diſtributiue mobilr. vt tm̄ aial eſt hō: ly hō ſupponit illo mō.

4ᵃ regula. Pau. 17. ſoph. cō. 2°. /. 17. pn. 2. dub. cor. p°. cō. 2°.

Mēgbus.

Et he regule patent per ꝑcedentes: qꝛ tres cōſiles limitationes reqruntᷣ pro veritate eaꝝ.

ℂ Suppō ꝑſonalis diſtributiua imobilis eſt acceptio termini cōiter ꝑſonalr ſupponētis: ſub quo nō ꝯtingit deſcēdē: ſʒ ſi ꝯtingeret deſcēdereᷣ copulatiue. vt neſcio ois hō ē aial: ly hō ſic ſuppōit: qm̄ nō ſeqᷣ cū ōbito medio: ḡ neſcio ille hō ē aial: ⁊ ſic de ſingulis: qꝛ aſ̄s eſt veꝝ ⁊ ꝯn̄s eſt falſuʒ. ℂ Iuxta ſuppōnē iſtaʒ ſit prima hec regula. Cuiuſʒ cōditionalis de termino diſtributo ſupponit termin⁹ confuſe diſtributiue imobilr i oꝛdine ad totā cōditionalē: vt ſi oē aial currit/ois hō currit: taʒ ly hō q̄ʒ ly aial/ſtat diſtributiue imobilr: qꝛ nō licet deſcēdere: ⁊ h̄ in oꝛdine ad totā ꝯditionalē.

6ᵃ regula. Pau. ſoph. 12. 32ᵒᵐ cō.

Mēgbus. Notandum.

Aduerte qḋ velit dicere in oꝛdine ad totā ꝯditionalē: ⁊ nō vult dicere vt qdā rudes dicūt ꝙ magr̄ velit ꝙ nō licet deſcēdere in oꝛdine ad totā ꝯditionalē. i. ſil̄r ⁊ ſemel ſub aſ̄te ⁊ ꝯn̄te: qꝛ vel ſil̄r vel ꝑ ſe deſcēdatᷣ nō licet: vt dcm̄ eſt. Vn̄ in ꝯditionali de terminis cōib⁹ nō diſtributis: vt dōo. ſi hō ē aial eſt: lʒ ſubm ꝯn̄tis hēat pl̄a ſuppoᵗᵃ q̄ʒ ſubm aſ̄tis: tn̄ licet deſcēdere ſil̄r deſcēdēdo ſub vtroqʒ: vt pʒ. qḋ tn̄ eēt ꝯ Magr̄ʒ i 18° argᵗᵒ 2ⁱ dubij pn̄ⁱˢ ſue 4ᵗᵉ dicēt: ꝙ idē termin⁹ pōt hēre diuerſam ſuppōnē ſi ꝯſidereᷣ vt eſt ps cathecᵉ: ⁊ ſi ꝯſideretur vt eſt ps hypoᵗᵉ. Nā dicēdo. ſi hō eſt aial eſt: taʒ ly hō q̄ʒ ly aial/ſtat determinate vt eſt ps cathecᵉ. ſtat aūt cōfuſe imobilr: vt eſt ps hypoᵗᵉ. ℂ Silr dicēdo. ſi oē aial currit ois hō currit: tam ly hō q̄ʒ ly aial/ſtat ꝯfuſe diſtributiue mobilr: vt eſt ps cathecᵉ: ſtat aūt imobilr: vt ſūt pars hypothetice: vide ipſum nō credas mihi.

2ᵃ regula. ℂ Secūda regula. Cuiuſlibet exceptiue ꝓprie taʒ affirmatiue q̄ʒ negatiue illud a quo ſit exceptio ſtat cōfuſe diſtributiue imobiliter. vt ois hō ꝑter ſoꝛ. currit. Nullū aial ꝑter hoiem eſt rōnale: tam ly hō q̄ʒ ly aial/ſtat diſtributiue imobiliter: qꝛ non licet deſcendere.

Aduerte ꝙ notāter dicᷣ magr̄ exceptiue ꝓpe: qꝛ aliqua eſt ꝓpa ⁊ aliq̄ ipꝛopa. Ad exceptiuā ꝓpriā reqruntᷣ due ꝯditiões. p°. ꝙ illud a q̄ ſit exceptio ſtet ꝯfuſe ⁊ diſtriᵘᵉ: ex q̄ ſeqᷣ ꝙ illa eſt ipꝛopria. aliqs hō ꝑter ſoꝛtē currit. 2° reqrıᷣ. ꝙ ps extra capta ſit termin⁹ inferioꝛ ad illud ex q̄ ſit exceptio: ⁊ ex hoc ſeqtur ꝙ illa eſt ipꝛopria. ois hō ꝑter hoiem currit. hec aūt eſt ꝓpria. ois hō ꝑter ſoꝛ. currit: qꝛ hʒ illas duas cōditiones.

Mēgbus. Notandum. Aliqua ē exceptiua ꝓpria ⁊ aliqua ipꝛopria.

ℂ Tertia regula. Cuiuſlibet modalis in ſenſu cōpoſito hātis terminū diſtributū ſupponit terminus ille confuſe diſtributiue imobiliter: vt neſcio ois hō eſt aial: oēʒ hoieʒ eē aial eſt ſcituʒ a me: qꝛ nō licet deſcēdere: verūtn̄ ſi aliqñ poſſit deſcēdi: hoc erit gr̄a mãe: qꝛ foꝛte oppoſitū cōſequētis repugnabit antecedēti.

3ᵃ regula.

Mēgbus.

Hec vltima regula cum ſuo notando eſt de ſe nota.

Contra illa q̄ dicᵗ in h̄ capᵒ argr̄. Et p ꝯ diffōnes ſuppōnis diſcrete. Et argr̄ ſic. ſubm iſtius ꝓpōnis: tal' hō currit. demr̄ato ſoꝛ. albo. nō ſupponit diſcrete: ⁊ tn̄ accipiᷣ ibi cū ꝓnoie dm̄r̄atiuo ſingularis numeri. igiᷣ diffō mala. ꝯn̄a tʒ cū minoꝛi: qꝛ ly tal' eſt ꝓnomē demr̄atiuū: ⁊ maioꝛ ꝓbaᷣ. qꝛ ly hō: ſupponit cōiter: qꝛ ꝑ oib⁹ talib⁹ ⁊ ſilib⁹ ſoꝛ. vt pʒ. ℂ 2° argr̄ ꝯ diffōnē determinate ſic. ſubm i iſta. ois hō eſt aial: nō ſtat determiᵗᵉ: ⁊ tn̄ ſub eo licʒ deſcēdere de ſoꝛ° ad oia ſuppoſita diſiūctiue. igiᷣ diffō mala. ꝯn̄tia tʒ cū maioꝛi: qꝛ ly hō/ſtat diſtriᵘᵉ. ⁊ minoꝛ ꝓbaᷣ: qꝛ ſub illo ſubō licet deſcēdere copuᵗᵉ. igiᷣ a foꝛtioꝛi diſiūctiue. ℂ 3° argr̄ ꝯ diffōnē ꝯfuſe tm̄ mobilis ſic. ſubm in iſta. hō eſt aial: nō ſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr: ex q̄ ſtat determiᵗᵉ: ⁊ tn̄ ſibi cōpetit diffō ſuppōnis ꝯfuſe tm̄ mobil'. igiᷣ diffō mala. ꝯn̄tia tʒ cū maioꝛi: ⁊ minoꝛ ꝓbaᷣ: qꝛ ſub eo licet deſcēdere de ſoꝛ° ad oia ſua ſuppoſita diſiūctiᵗ: vt pʒ. ℂ 4° argr̄ ꝯ cōfuſaʒ tm̄ imobilē ſic. in iſta. neſcio hō eſt aial: ſtat ly hō: ꝯfuſe tm̄ imobilr: ⁊ tn̄ ſibi nō cōpetit diffō magr̄i. igiᷣ illa diffō eſt mala. ꝯn̄a tʒ cū maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbᵗ: qꝛ diffō magr̄i eſt iſta. ſuppō ꝯfuſa tm̄ imobilis eſt acceptio ⁊c̄. ſub q̄ nō licet deſcēdere diſiūctiᵗ: tn̄ ſi liceret. i. ſi eēt dēptū ipedimētū deſcēdē diſiūctiᵗ: mō ſub illo ſubto. ſ. ſub ly hō: nō licet deſcēdē diſiūctiᵗ: vt pʒ. neqʒ ſi eēt dēptū ipedimētū deſcēdereᷣ diſiūctiᵗ: ſʒ diſiūctiue: vt pʒ. qꝛ reſtaret ꝓpō idefinita. igiᷣ ⁊c̄. ℂ 5° argr̄ ꝯ diffōneʒ diſtributiue ſic. ſubm in iſta. hō eſt aial: nō ſtat diſtributiue: vt pʒ. ⁊ tn̄ licʒ deſcēdē copulatiue: vt pʒ. igiᷣ diffō mala. ℂ 6° ⁊ vltimo argr̄ ꝯ illā regulā. in q̄ dᵗ ꝙ cuiuſlibet ꝓpōnis vlis affirmatiue ꝑdicatū ſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr. ℂ Cōtra ꝑdicatū in iſta. ois hō eſt hec ſuba/vel hec ſuba ⁊c̄. nō ſtat cōfuſe tm̄: ⁊ tn̄ eſt ꝑdicatum ꝓpōnis vlis affirmatiue: ⁊ eſt capax ꝯfuſionis. igiᷣ diffō mala: ꝯn̄tia tʒ cū maioꝛi: qꝛ dato oppoſito. ſ. ꝙ ſtaret ꝯfuſe ⁊c̄. ſequiᷣ ꝙ ſub eo liceret deſcēdere in ifinitū. ⁊ minoꝛ ꝓbaᷣ: qꝛ ſi illud ꝑdicatū nō eēt capax cōfuſionis. h̄ iō eēt: qꝛ ipſuʒ eēt termin⁹ diſcretus: ſed h̄ nō obſtat: qꝛ illud ꝑdicatū eſt terminus cōis ſupponēs pro tot pro quot ſupponebat ille terᵐⁱⁿᵘˢ ſuba in iſta: ſub cui⁹ ꝑto deſcendebaᷣ. ſ. ois hō eſt ſuba. ḡ ⁊c̄. ℂ Pro riſſione ad iſta ē ſciēᵈᵘᵐ ꝙ diffōnes date a magro in h̄ caᵒ ſic intellecte vt vba ſo-

Riſſus. Cōtra diffōnē ſuppōnis diſcrete arᵍ p°. Pa. ſoph. 45. 4ᵐ. /. 6. pn. 5. du. cō. p°. /. 3° cō. cū cor°. Cōtra diffōnē ſuppōnis determinate arguitur 2°.

Arguiᷣ 3° cōtra diffōnem tm̄ cōfuſe mobilis.

Arguiᷣ 4° cōtra diffōnem ꝯfuſe tm̄ imobilis.

Arguiᷣ 5° cōtra diffōnē diſtributiue. Arguitur 6° ⁊ vltimo.

Notandum. Pau. 10 pn. 3. du. coꝛ. 2°. 3° con.

nant non

ſunt nō ſunt bone:ꝛ iō opus eſt limitare illas.qb⁹ limitat⁹ patebit ſolo argᵗᵒ.Ponēdo igit̃ diffōnes limitatas per ordinē dī ꝙ ſuppō diſcreta eſt acceptio termi diſcreti in ꝓpōne:aut cōis cū ꝓnoie demōſtratiue ſube ſingulris nui. Et ſuppō cōis eſt acceptio termi cōis in ꝓpōne ſine tali ꝓnoie.Suppō aūt cōis diuidit:qꝛ q̄dā eſt determinata:q̄dā ꝯfuſa.Suppō determiᵃ eſt acceptio termi ꝛc̃.ſub q̄ licet deſcēdē ad oia ſua ſuppᵗᵃ.i.ſingulia diſiūctiue.ꝛ eꝫ aſcēdere.Exᵐ.dicim⁹ ꝙ in illa.hō eſt alb⁹.ly hō ſtat determiᵗᵉ:qꝛ ſub eo licet de forᵃ deſcēdere cū debito meᵒ ad oia ſua ſuppoᵃ diſiūctiue:ꝛ eꝫ.aſcēdere.i.ex ꝓpōne in q̄ eſt ly hō:licet cū debito meᵒ de forᵃ iferre vnā diſiūctiuā:ꝛ eꝫ.ex illa diſiūctiua iferre illā ꝓpōnē.Exᵐ.licet ſic arguere.hō ē alb⁹.ꝛ iſti ſūt oēs hoies.igit̃ iſte hō ē alb⁹ vl̃ iſte hō eſt alb⁹:ꝛ ſic de alijs:ꝛ eꝫ.iſte hō eſt alb⁹,vel iſte hō eſt alb⁹ ꝛc̃.ꝛ iſti ſūt oēs hoies:igit̃ hō eſt alb⁹.❡ Sed ſuppō ꝯfuſa eſt acceptio termi ꝛc̃.ſub q̄ nō licet deſcēdē de forᵃ ad oia ſua ſuppoᵃ diſiūctiue:vl̃ ſi licet deſcēdere:nō lꝫ eꝫ aſcēdē.Exᵐ.dicim⁹ ꝙ i illa.ois hō ē alb⁹,ly hō ſtat ꝯfuſe ꝛ nō deterᵗᵉ:qꝛ licet ſub eo liceat deſcēdē diſiūctiue ſic.ois hō ē alb⁹:ꝛ iſti ſūt oēs hoies. igit̃ iſte hō eſt alb⁹,vl̃ iſte hō ē alb⁹ ꝛc̃.nō tn̄ licet aſcēdere ſic.iſte hō ē alb⁹,vl̃ iſte hō ē alb⁹,vl̃ iſte hō ē alb⁹.ꝛ iſti ſt̄ oēs hoies. igit̃ ois hō eſt alb⁹:qꝛ aīs eſt verū:ꝛ ꝯñs falſuꝫ:vt patet. ❡ Suppō ꝯfuſa diuidit̃:qꝛ q̄dā eſt ꝯfuſa diſtriᵘᵃ:ꝛ q̄dā ꝯfuſa tn̄.❡ Suppō ꝯfuſa diſtriᵃ eſt acceptio termi ꝛc̃. ſub q̄ iaꝫ licꝫ deſcēdē copuᵉ:ꝛ eꝫ aſcēdere:vl̃ ſi iaꝫ nō licet licebit dēpto ipediᵗᵒ ſigni nō diſtribuētis illū terᵐⁱⁿᵘᵐ. Exᵐ.in vtraqꝫ illaꝝ ois hō eſt aial:ꝛ nec̄io ois hō ē aial,ſtat ly hō ꝯfuſe:qꝛ ſub vno licet deſcēdē ꝛ aſcēdere.ſ.ſub pᵒ.ꝛ ſub zᵒ.iaꝫ nō licet:ſꝫ licebit dēpto ſigno nō diſtribuē te.ſ.dēpto ly nec̄io.❡ Et nōn̄ dixi dēpto ſigno nō diſtribuēte:qꝛ i iſta.nōnullus hō currit:ly hō nō ſtat cōfuſe:ꝛ tn̄ dēpto ly nō:licebit deſcēdē copuᵉ.❡ Suppō āt ꝯfuſa tn̄ eſt illa q̄ eſt ꝯfuſa ſolū ſic.ꝙ nō eſt diſtriᵃ.Suppō ꝯfuſa diſtribuᵃ diuidit̃:qꝛ q̄dā eſt mobil:ꝛ q̄dā imobil: mobilis eſt illa ſub q̄ iaꝫ licet deſcēdē copuᵉ ꝛ aſcēdere de forᵃ:vt ois hō eſt aial.❡ Immobilis aūt eſt illa q̄ eſt ꝯfuſa diſtribuᵃ:ſꝫ iaꝫ ſub ea nō licet deſcēdē ſic ꝛ aſcēdere:vt nec̄io ois hō eſt aial.❡ Suppō ꝯfuſa tn̄ diuidit̃. q̄dā eniꝫ eſt mobil:ꝛ q̄dā imobil.❡ Mobilis eſt illa q̄ eſt ꝯfuſa:ꝛ nō diſtribuᵃ:ꝛ ſub ea licet deſcēdē diſiūctim:ꝛ eꝫ aſcēdere.Exᵐ.de p̄dicato iſtius.ois hō eſt aial. Immobilis aūt ē illa q̄ eſt ꝯfuſa ꝛ nō diſtribuᵃ:ꝛ ſub ea nō licet deſcēdē diſiūctī ꝛ aſcēdere:ſꝫ dēpto ipedimēto licꝫ deſcēdē ꝛ aſcēdere diſiūctiꝫ vl̃ diſiūctiue.Et ſic itellexit Paulus iſtā.Uel alr̃.ſuppō ꝯfuſa tn̄ imobil eſt illa q̄ ē ꝯfuſa:ꝛ nō diſtriᵃ:ꝛ ſub ea nō licet deſcēdere diſiūctim de forᵃ.❡ Stantib⁹ iſtis diffōnib⁹ q̄rū licꝫ aliq̄ nō ſint olo

Ad pᵐ. ſatiſfaciētes:ſūt tn̄ ſat̄ bōe.❡ Reᵒ ad arᵃ.Ad pᵐ pꝫ ſolo:qꝛ dī ꝙ illud ꝓnomē demōſtratiuū nō eſt ꝓnomē ſube.ꝛ ſic

Ad zᵐ. argᵐ nō ꝓcedit.❡ Ad zᵐ dī.ꝙ ly hō ſtat diſtribuᵉ:ꝛ nō determiᵗᵉ:ꝛ dī ꝙ q̄uis liceat deſcēdere diſiūctiue:nō tn̄ licet eꝫ aſcēdere qḋ regrebat̃:qꝛ nō ſeqt̃.iſte hō ē alb⁹,

Ad ȝᵐ. vl̃ iſte hō ē alb⁹.igit̃ ois hō eſt alb⁹.❡ Ad ȝᵐ dī ꝙ i illa. hō eſt aial,ly hō ſtat determiᵗᵉ:ꝛ cū dī ꝙ ſtat cōfuſe tn̄ mobilr̃:qꝛ licet deſcēdere diſiūctiꝫ:dī ꝙ vltra regrit̃ ꝙ

Ad 4ᵐ ſtet ꝯfuſe:vt pꝫ in diffōne.❡ Ad 4ᵐ dī ꝙ in iſta.nec̄io hō eſt aial,ly hō ſtat ꝯfuſe tn̄ imobilr̃:ꝛ cū pbʳ ꝙ nō:qꝛ dēpto ipedimēto nō licebit deſcēdere diſiūctiꝫ:ſꝫ diſiūctiue:dī ꝙ magr̃ ꝑ diſiūctiꝫ itellexit diſiūctiꝫ vl̃ diſiūcti

Ad ȝᵐ ue.❡ Ad ȝᵐ dī ꝙ ſubm iſti⁹.hō eſt aial ſtat determiᵗᵉ:ꝛ cū dī ꝙ licet deſcēdere copuᵉ.Rñᵒ.ꝙ h̄ nō eſt de forᵃ

Ad vltimū qḋ regrebat̃ de itētione magr̄i.❡ Ad vltᵐ dī ꝙ illḋ p̄tū

Queſtio. ſupponit diſcrete:ꝛ ſupponit cōiter.❡ Sꝫ circa ſolonez

bui⁹ vltimi argᵗⁱ mouet̃ talis qō.an.ſ.p̄tū i iſta vl̃.ois hō eſt h̄,vl̃ h̄,vl̃ h̄ ſuba:ſit terᵐⁱⁿᵘˢ cōis vl̃ diſcret⁹:ꝛ q̄lr in iſta ꝓpōne ſupponat.Et ar̃ ad ptes.ꝛ pᵒ ꝓbādo ꝙ ille nō ſit terᵐⁱⁿᵘˢ diſcret⁹:ꝛ appellet illḋ p̄tū.a.Et argr̃ ſic.ꝑ illud qḋ nō eſt terᵐⁱⁿᵘˢ nō eſt terᵐⁱⁿᵘˢ diſcret⁹:ſꝫ.a.nō eſt terᵐⁱⁿᵘˢ.igit̃ nō eſt terᵐⁱⁿᵘˢ diſcret⁹.ꝯña tꝫ cū maiori:ꝛ minor ꝓbʳ.Naꝫ aggregatū ex lapidib⁹ nō ē lapis.igit̃ a ſili aggregatū ex terminis nō ē terᵐⁱⁿᵘˢ. ❡ zᵒ ſic.nullus terᵐⁱⁿᵘˢ diſcret⁹ verificat̃ de terᵐᵒ cōi diſtributo hñte plā ſuppᵗᵃ:ſꝫ ly.a.verificat̃ de terᵐᵒ cōi diſtributo:ꝛ hñte plā ſuppoᵗᵃ.igit̃ nō eſt terᵐⁱⁿᵘˢ diſcret⁹. ꝯña tꝫ cū maiori:qꝛ alr̃ vnū eēt multa:ꝛ minor pꝫ in illa.ois hō eſt h̄ vel h̄,vel hec ſuba.❡ ȝᵒ ar̃ ſic.illḋ qḋ ſupponit ꝓ mltis nō eſt terᵐⁱⁿᵘˢ diſcret⁹:ſed.a.ſupponit ꝓ mltis.igit̃ ꝛc̃.ꝯña pꝫ cū maiori.ꝛ mi.pbʳ:qꝛ.a.v̄ificat̃ de ſubto ſuo ꝓ mltis:ꝛ poſſet ꝯfirmari argᵗᵒ facto ſupra. ❡ 4ᵒ.ille terᵐⁱⁿᵘˢ q eſt.ē̃.aliū nō ē terᵐⁱⁿᵘˢ diſcret⁹:ſꝫ.a.eſt.ē̃. aliū.igit̃ nō eſt termin⁹ diſcret⁹.ꝯña pꝫ cū maiori.ꝛ mi. ꝓbʳ ꝑ logicos dicētes diſiūctū eē ſupi⁹ ad q̄libꝫ ſui ptez. ❡ ȝᵒ.nullus terᵐⁱⁿᵘˢ ſtans ꝯfuſe eſt terᵐⁱⁿᵘˢ diſcret⁹:ſꝫ.a.ſtat ꝯfuſe.igit̃ ꝛc̃.ꝯña tꝫ cū maiori.ꝛ mi.ꝓbʳ:qꝛ.a.nō eſt reſolubile in diſiūctiuā:cui⁹ nulla pōt aſſignari cā:niſi ꝙ ſtat ꝯfuſe:vt pꝫ.❡ 6ᵒ.a.eſt vnus purus terᵐⁱⁿᵘˢ:ꝛ nō eſt purus termin⁹ diſcret⁹.igit̃ erit cōis.ꝯña tꝫ cū minori.ꝛ ma.ꝓbʳ. ois terᵐⁱⁿᵘˢ cōplexus ē vn⁹ purus termin⁹.a.eſt terᵐⁱⁿᵘˢ cōplexus.igit̃ ꝛc̃.ꝯña tꝫ cū minori.ꝛ ma.ꝓbʳ.ꝛ ſuppono ꝙ termini ſe hēant in orōne:ſicͭ lapides i cumulo:q̄ ſtāte argr̃ ſic.qlꝫ lapis aggregat⁹ in cumulo eſt lapis.igit̃ qlꝫ terᵐⁱⁿᵘˢ cōplexus eſt terᵐⁱⁿᵘˢ:tꝫ ꝯña ex ſilitudine:ꝛ aīs ꝓbʳ:qꝛ ſit ille cumulus fact⁹ ex lapidib⁹ albis.Et ar̃ ſic.qlibet lapis aggregat⁹ eſt alb⁹.igit̃ qlibꝫ tal eſt lapis alb⁹.ꝛ vltra.igit̃ qlꝫ talis eſt lapis ꝛ vnus lapis:qꝛ lapis ꝛ vn⁹ lapis ꝯuertunt̃.Oēs ꝯñe ſunt note p̄ter pᵃᵐ q̄ eſt de itētiōe Magr̄i argᵗᵒ ȝᵒ p̄mi dubij.vbi vult ꝙ iſta.ſor.ē alb⁹.ſubordinet̃ iſti.ſor.eſt ſor.alb⁹.❡ In oppᵐ argr̃.ſi.a.nō eēt termin⁹

diſcret⁹ cū ſit termin⁹.igit̃ eēt terᵐⁱⁿᵘˢ cōis.ꝯñs falſuꝫ.igit̃ ꝛ aīs.ꝙ ꝯñs ſit falſuꝫ ꝓbat̃.qꝛ ſi.a.eēt terᵐⁱⁿᵘˢ cōis:tūc cōfunderet̃ ꝯfuſe tn̄ ꝛ iret̃ in infinitū:vt arguitū eſt ſupra. ❡ zᵒ ar̃ ſic.a.nō eſt terᵐⁱⁿᵘˢ cōis:ꝛ eſt terᵐⁱⁿᵘˢ.igit̃ ē diſcret⁹. ꝯña tꝫ cū minori.ꝛ ma.ꝓbʳ ſic.cuilꝫ terᵐᵒ cōi ſubſtātiuo in ꝓpōne pōt ꝯgrue addi ſignū diſtributiuū:nullo alio ſubintellecto:ſꝫ.a.nō ꝯgrue pōt addi ſignū tale.igit̃ non eſt cōis.ꝯñtia tꝫ cū maiori.ꝛ mi.ꝓbʳ:qꝛ nō ꝯgrue dī.ois hec ſuba vel hec ſuba vel h̄ ſuba eſt hō:niſi ſubitelligat̃ ens:ſicͭ nō ꝯgrue dī ois ſor.vel pla.vel cicero eſt animal. ❡ Rñᵒ.ad iſtud duᵐ p̄mitto 4ᵒʳ diſtōnes.pᵃ zᵃ eſt terᵐⁱⁿᵘˢ. ꝓp̄e dict⁹ ꝛ cōiter ſeu iꝓp̄e dict⁹.Termin⁹ ꝓp̄e dictus eſt ille q eſt ſimpˣ logicalr̃ loquēdo de ſimplici:vt ly hō. Termin⁹ cōiter dict⁹ eſt ois terᵐⁱⁿᵘˢ:ſiue ſit cōplexus:ſiue icōplexus.❡ zᵃ diſtō zᵃ eſt termin⁹ cōis.ſ.ꝓp̄e ſūptus ꝛ cōiter ſūptus.termin⁹ cōis ꝓp̄e ſūpt⁹ eſt ille q eſt ſimpˣ ſeu incōplexus logicalr̃ ꝛ ſigt̄ multa:ſꝫ terᵐⁱⁿᵘˢ cōis cōiter ſūptus eſt ille q ſigt̄ multa:ꝛ h̄ ſiue ipſe ſit cōplexus logicalr̃ ſiue nō:ſicͭ eēt iſtud diſiūctū ſor.vl̃ pla.ſiue i voce: ſiue in mēte:qḋ rōne p̄tiū ſigt̄ mlta:ꝛ ꝓ mltis in ꝓpōne ſupponit.❡ ȝᵃ diſtō eſt.ꝙ a ſili zᵃ eſt termin⁹ diſcret⁹.ſ. ꝓp̄e ſumpt⁹:ꝛ eſt ille q eſt incōplexus logicalr̃:ꝛ ſigt̄ tn̄ vnū.vt ly ſor.ꝛ cōiter ſumpt⁹ eſt ille q cōponit̃ ex mltis termis diſcretis ꝓp̄e ſūptis.vt ly ſor.ſiue pla.❡ 4ᵃ diſtō eſt iſta.aliquē terminū ſupponere cōiter aut diſcrete eſt duob⁹ modis.ſ.ꝓprie ꝛ iꝓp̄e:ꝛ h̄ iuxta ꝯſonātiā termi cōis aut diſcreti ꝓp̄e vel iꝓprie ſūpti.❡ Iſtis viſis ponant̃ 4ᵒʳ ꝯnes. pᵃ.illud diſiūctū nō eſt ꝓp̄e terᵘˢ pꝫ ex pᵃ diſtōne:ꝛ ꝓbʳ rōne.Nā ſicͭ aggregatū ex lapidib⁹ nō eſt lapis ſꝫ lapides:ita aggregatū ex terminis q̄le eſt illud diſiūctū nō eſt termin⁹:ſꝫ termi.❡ Corᵐ.a.nō eſt terᵐⁱⁿᵘˢ

Proꝑte negatiua arᵗ pᵒ.

Argᵗ zᵒ.

Argᵗ ȝᵒ.

Argᵗ 4ᵒ.

Argᵗ ȝᵒ.

Argᵗ 6ᵒ.

In oppᵐ ꝛ ꝓ pte affirmatiua argᵗ pᵒ.

Arguitur zᵒ.

pᵃ diſtō zᵃ eſt terminus.

zᵃ diſtō zᵃ eſt termin⁹ cōis.

ȝᵃ diſtō zᵃ eſt terminus diſcretus.

4ᵃ diſtinctio.

Prima ꝯcluſio.

Corollarius.

cõis neqꝫ diſcretus ꝓprie. pbaṫ: qꝛ ꝓprie nõ eſt termi-
2ª ↄcluſio. nus. igiṫ ⁊c̃. ¶ 2ª ↄ̃ rñ. a. eſt terminus cõis iproṗe. pbaṫ.
ois termiñ⁹ cõplexus ſtans in ꝓpõne pro mltis eſt cõis
improprie. a. eſt hⁱ. igiṫ ⁊c̃. ↄñia tꝫ cũ minori: ⁊ maior pꝫ
3ª cõcluſio. ex diſtõne 2ª. ¶ 3ª ↄ̃. a. eſt terminus diſcret⁹ improprie.
probaṫ. oẽ cõplexũ ex terminis diſcretis ꝓprie ſumptis
eſt terminus diſcretus improprie. a. eſt hⁱ. igiṫ ⁊c̃. ↄñia tꝫ
Corre^m. cũ minori. maior pꝫ ex 3ª diſtõne. ¶ Corre^m. illud diſiũ-
ctũ. ſ. a. in ꝓpõne ſupponit cõiter ⁊ diſcrete: loquẽdo de
4ª ↄcluſio. ſuppõnibus improprijs. pꝫ ex 2ª ⁊ 3ª ↄ̃ne. ¶ 4ª ↄ̃. a. ſup-
ponit collectiue plibus ſuppõnibus diſcretis ꝓpe ſum-
ptis: ⁊ nõ vna. pbaṫ. Oẽ cõpoſitũ ex plibus terminis ca-
thegorematicis: quoꝝ qlibet eſt diſcretus ſupponit mul-
tis ſuppõnib⁹ diſcretis: ⁊ nõ tm̃ vna: ſed. a. eſt hⁱ. igiṫ ⁊c̃.
ↄñia tꝫ cũ minori. ⁊ maior pꝫ ex diffõne ſuppõnis. Naꝫ
cũ ſuppõ ſit acceptio termini. i. termiñ⁹ acceptus in ꝓ-
põne: ſeqtur ꝙ qñcunqꝫ in ꝓpõne poneṫ vnũ diſiũctũ
ex multis terminis diſcretis ibi erũt multe ſuppões di-
ſcrete: ⁊ illud diſiunctũ ſupponet multis ſuppõnibus di-
Ad pᵐ dĩ. ſcretis. ¶ Ex his ſeqtur rñ° ad argᵗᵃ. ¶ Ad pᵐ dĩ ꝙ ꝓ-
bat ꝙ. a. in veritate ⁊ ꝓprie nõ eſt terminus: nec cõis nec
diſcretus: ⁊ ꝙ ꝓprie nõ eſt terminus: qd ↄcediṫ. vt dixit
Ad 2ᵐ pª ↄ̃. ¶ Ad 2ᵐ dĩ ꝙ maior illa. ſ. nullus terminus diſcre-
tus verificaṫ de terᵐᵒ cõi ⁊c̃. nõ eſt vera abſolute: ſed tm̃
de termino diſcreto ꝓpe ſũpto q̃le nõ eſt illud diſiũctũ.
Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dicit ſilr ꝙ illa maior nõ eſt abſoˡᵗᵉ vera. Sed
Ad 4ᵐ hꝫ veritatẽ de termino diſcreto ꝓpe ſumpto. ¶ Ad 4ᵐ
rñr. ſilr oĩno. dici tñ poſſet ꝙ diſiũctũ nõ eſt ꝓpe ſupius
Ad 5ᵐ cũ nõ ſit i ꝑdiᵗᵒ: ſꝫ iſta ſolõ nõ iret ad vim argᵗⁱ. ¶ Ad 5ᵐ
dĩ ꝙ illa maior hꝫ ꝟitatẽ de termino diſcreto ꝓpe ſũpto
q̃le nõ eſt illud diſiũctũ de q̃ dici põt ꝙ ſupponit cõiter
⁊ cõfuſe tm̃ mobilr. Et ſi argr. igiṫ licet deſcẽdere diſiũ-
ctim. negaṫ ↄñia: qꝛ nõ ſub q̃libet terᵐᵒ ſtãte ↄfuſe tm̃ mo-
bilr licet deſcẽdere diſiunctĩ: ſꝫ bñ ſub q̃libet termino
Ad 6ᵐ cõi ꝓpe ſumpto: q̃liter nõ eſt in ꝓpoſito. ¶ Ad 6ᵐ negaṫ
ꝙ. a. ſit vnus purus termin⁹. ¶ Et ad ꝓbõnẽ negaṫ mi-
nor de virtute ſermonis. ſ. a. eſt terᵐᵘˢ cõplexus: ſed bene
ↄcediṫ ꝙ. a. eſt cõplexũ ex terminis: ⁊ illud volũt logici cũ
Ad pᵐ in op- dicũt ꝙ. a. eſt termin⁹ cõplexus. ¶ Ad argᵗᵃ ẽt poſt opᵐ
poſitũ dicit. rñr. tenẽdo ꝙ. a. ſit termin⁹ cõis. ¶ Ad pᵐ pꝫ ſolõ ex ſo-
Ad 2ᵐ lutione 6ⁱ argᵗⁱ añ opꝑᵐ. ¶ Ad 2ᵐ dĩ ꝙ illa maior hꝫ ve-
Dubiũ cõtra ritatẽ de terᵐᵒ cõi ꝓpe ſũpto: ⁊ nõ abſolute. ¶ Sed dubi-
pᵃᵐ ↄcloñẽ. taṫ ↄ̃ pᵃᵐ ↄ̃nẽ. ꝓbãdo ꝙ illud diſiũctũ. ſ. iſta ſuba: vl' iſta
Arguiṫ pº. ſuba. vel iſta ſuba eſt ꝓpe terᵐᵘˢ. ¶ pᵒ ſic. illd diſiũctũ eſt
ꝟe ⁊ ꝓpe oĩo. igiṫ eſt vere ⁊ ꝓpe terᵐᵘˢ. tꝫ ↄñia ab iferiori
Arguiṫ 2º. ad ſuũ ſupi⁹ affirᵉ. ¶ 2º. illud diſiũctũ eſt ꝟe ſignũ oĩo-
nis cõſtitutiuũ. vt pꝫ ⁊c̃. igiṫ eſt vere termin⁹: tꝫ ↄñia. ⁊
añs ꝓbaṫ: qꝛ eſt vere illud quo apphẽſo venimus ⁊c̃.
¶ 3º. illud diſiũctũ eſt ꝑdiᵐ. igiṫ eſt vere ⁊ ꝓprie termi-
Arguitur 3º. nus: tꝫ ↄñia iteꝝ ab iferiori ad ſuũ ſupius: qꝛ nõ tenemus
Arguiṫ 4º. ꝑdiᵗᵃ niſi terminos. ¶ 4º. illud diſiũctũ ſubordinaṫ ꝟe
vni termino ſimplici: ⁊ vni intẽtioni. igiṫ eſt vere termi-
nus: tꝫ ↄñia. ⁊ añs ꝓbaṫ ſic. Qñcũqꝫ ſubm alic⁹ ꝓpõnis
eſt intẽtio: aut ſubordinaṫ intẽtioni ſimplici: ẽt ꝑdiᵗᵘᵐ eſt
hⁱ: ſed ſubm iſtius vocalis. ſ. ois hõ eſt iſta ſuba: vel iſta
ſuba ⁊c̃. ſubordinaṫ vni intẽtioni ſimplici. igiṫ ꝑdicatuꝫ.
Ad pᵐ ¶ Ad iſta rñr. Ad pᵐ negaṫ iſta ↄñia: eſt vere oĩo ⁊ ꝓ-
prie. igiṫ eſt termin⁹ ꝓprie: ⁊ cũ dĩ ꝙ argr ⁊c̃. negaṫ. Im-
mo dĩ ꝙ termin⁹ ꝓpe ſumpt⁹ nõ eſt ſupi⁹ ad oĩonẽ: ⁊ ſi dĩ
oĩo diffiniṫ ꝑ terᵐᵘᵐ. dĩ ꝙ nõ: ſed ꝑ terminũ: cui⁹ aliq̃ pᵃ
aliqd ſepate ſigẽ: ſic ꝙ tota illa deſcriptio ſonat h̃. oratio
Ad 2ᵐ eſt cõplexũ ex terminis ſi bñ cõſiderabis. ¶ Ad 2ᵐ ne-
gaṫ ꝙ illud diſiũctũ ſit vere ſignũ: ſed eſt ſigna: nec eſt il-
lud quo apphẽſo deuenimus in cognitione alicui⁹. Sꝫ
Ad 3ᵐ bene eſt illa. qbus apphẽſis ⁊c̃. ¶ Ad 3ᵐ diciṫ pro nũc
negando illã ↄñiã. illud diſiũctũ eſt ꝑdicatũ. igiṫ eſt ter-
min⁹ ꝓpe ſũpt⁹: ⁊ dĩ ꝙ termin⁹ ꝓpe ſumpt⁹ nõ eſt ſupius
ad ly ꝑdicatũ. ¶ Ad 4ᵐ ſilr negaṫ illa ↄñia. ſubm ſub- Ad 4ᵐ
ordinaṫ vni ſimplici itẽtioni. igiṫ ⁊ ꝑtũ. ⁊ ſic pꝫ ſolõ.

¶ Caput 5ᵐ ſecundi tractatus.

¶ Caplm̃ de ſignis cõfundentibus.

Pro maiori euidẽtia dictoꝝ ponẽde
ſunt aliq̃ regule terminoꝝ vim ↄfun-
dẽdi habẽtiũ. Quaꝝ prima eſt iſta.
¶ Omne ſignũ vl'e affirmatiuũ ter- pª regula.
minũ ſequẽtẽ ſe imediate ↄfundit ↄfuſe diſtri-
butiue mobilr: ⁊ mediate ſequẽtẽ ſi fuerit ter-
minus capax ſue ↄfuſionis cõfundit ↄfuſe tm̃
mobilr deducto ipedimẽto alterius ſigni. vt
ois hõ eſt aial: aut ois hõ aial nõ eſt / vtrobiqꝫ
ſupponit: ly hõ diſtributiue: ⁊ ly aial cõfuſe
tm̃. Et notãter dĩ. ſi fuerit capax cõfuſionis. Pa. pª pa. 5.
Primo ꝓpter terminos ſingulares q nõ pñt du. ꝓ. 3ª. /. ſo-
cõiṫ ſupponẽ. Scdo ꝑ ꝑ tales ꝓpõnes: vidẽs lu. /. 3ª pa. 4.
oẽm hoieꝫ eſt aial. Aſinus cuiuſlꝫ hois cur- du. cor. 2ª. cõ.
rit: vbi nec ly aial: nec ly currens cõfundiṫ: qꝛ 2ª. /. 6ª parti.
nõ grediṫ virt⁹ ſigni vſqꝫ ad ꝑtũ ex quo eſt pᵒ eiuſdẽ to 19.
ſubi. Dĩ ſcdo ddducto ipedimẽto alteri⁹ ſigni: pa. eiuſdẽ. /.
qꝛ i iſta ꝓpõne. nõ ois hõ eſt aial: nõ ſupponit 28. pa. eiuſdẽ
ly hõ diſtributiue: ſꝫ determinate ꝑ vnã regu- to. / 40. pa.
lã ptinẽtẽ ad hãc mãm. vꝫ. ¶ Quicqd mobi- eiuſd. / lo. m.
litat imobilitatũ: imobilitat mobilitatũ. i. qd- 2ª. fo. 118. fa.
libet ſignũ hñs vim diſtribuẽdi aliquẽ termi- 4ª. vbi dico
nũ ſi ipſuꝫ repit nõ diſtributũ facit ipm̃ ſtare igitur aliter.
diſtributiue: ⁊ ſi ipm̃ repit diſtributũ faċ euꝫ
ſtare nõ diſtributiue. i. determinate vl' cõfuſe Regula.
tm̃. Exẽplũ pmi. ſubm h⁹ hõ currit: ſtat nõ di-
ſtributiue: iõ aduenĩẽte ſigno vli ſtabit diſtri- Pa. 23. pa.
butiue ddo. ois hõ currit. Et qꝛ iaꝫ ſtat diſtri- p. du. cor. 2ª.
butiue: iõ aduenĩẽte alio ſigno cõgrue: ſtabit cõ. 5ª. /. 15. pa.
nõ diſtributiue. vꝫ. nõ ois hõ currit. ¶ Item 2. du. 10. / 16.
notãdũ ꝙ ſi duo ſigna diſtributiua: affirmati- pa. eiuſdẽ to.
ua cadũt ſup eũdem terminũ faciũt illũ ſtare
determiate: vt tu differs ab oi hoie. Et ſi vnũ
fuerit affirmatiuũ ⁊ reliquũ negatiuũ iteꝝ fa-
ciũt ipꝫ ſtare determinate: vt tu nõ differs ab
hoie: nõ qlibet hõ currit: ẽt ſi ambo ſunt nega-
tiua ⁊ imediate cadãt ſup eũdẽ faciũt illũ ſta-
re determinate: vt nõ nullus hõ currit. Si aũt
mediate cadãt ita ꝙ mediet termin⁹ diſtribu-
tus: faciũt illũ ſtare ↄfuſe tm̃: vt nullus hõ nõ
currit. pꝫ ꝙ ly currẽs / ſtat ↄfuſe tm̃: qꝛ illa ꝓpõ
equalet iſti: qlibet hõ currit: vbi currens ſtat
cõfuſe tm̃. Similr dicẽdo. non aliqs hõ non
eſt aial: ſupponit ly aial confuſe tm̃: vt patet ꝑ
ſuã equiualẽtẽ. vꝫ. quilibet homo eſt animal:
vbi ly animal ſtat confuſe tm̃.

¶ Nota

Magiſter pro toto iſto capitulo vide Pau. 49. l. 50. pu. 3. dub. 20. Alia M

Nota p̊ pro limitatione huius regule tres regulas. ¶ Prima qñ ſig^m vle affirmatiuũ addit̃ recto ex pte ſubti: ⁊ ſeqĩ obliqu⁹ toti aggregatu ex recto ⁊ obliquo ſtat ꝯfuſe diſtributiue mobilr: vt in h̄ exẽplo: qlibet aſinus hois currit. toti hoc. aſinus hois ſtat diſtributiue mobil'r. ¶ 2ᵃ regula. qñ obliquus p̄cedit rectum ⁊ obliquus diſtribuit̃: tũc rectus ſequẽs obliquũ ſtat confuſe tm̃: ſicut ⁊ p̄dicatũ. nã tunc rectus ſe tenet ex pte p̄dicati: vt in exẽplo. cuiuſlibet hois aſinus currit. ly aſinus. ⁊ ly currit: ſtãt ꝯfuſe tm̃. ¶ 3ᵃ regula: qñ ſignũ vle affirmatiuũ eſt pars ſubti: vis eius nõ trãſit in terminũ mediatũ: ſed ſolũ imediatũ diſtribuit: vt dõo: vidẽs oẽs hoiem eſt hõ: ly hõ: ſtat determinate: ⁊ rõ eſt: qꝛ p̄dit vim cũ ſit cathegorema. Omne ḡ ſignũ vle affirmatiuũ terminũ imediate ſequẽtẽ ſe cũ ei⁹ determinatiõe ſe tenẽtẽ ex pte eiuſdẽ extremi ꝯfundit ꝯfuſe diſtributiue mobilr: ⁊ mediate ſequẽtẽ ſe nõ ſe tenẽtẽ ex eadẽ pte extremi: ⁊ eius determinationẽ ꝯfundit ꝯfuſe tm̃ mobilr. Et hoc. ſi terminus fuerit capax confuſiõis: ⁊ deducto ipedimẽto alterius ſigni. Iſte due ꝯditiões vltie gñales ſũt oib⁹ reglis hui⁹ capli.

Pau. 3o. mã. pᵒ fo. 2. fa. 4ᵉ pᵐ. l. fol. 15. fa. 3. fol. non obſtanter. Terminus non eſt capax confuſionis duplr.

¶ Prima gñalis eſt: ſi termin⁹ fuerit capax ꝯfuſiõis: vñ ꝯtingit terminũ nõ eẽ capacẽ ꝯfuſionis 2ᵉ. ¶ Pmo ratõ eſt ex pte ipſi⁹ termini nõ potẽtis recipe ꝯfuſionẽ: ⁊ hoc eſt qꝛ nõ eſt termin⁹ cõis: ſ3 ſingularis. Scdo ratõ eſt ex pte ſigni datis ꝯfuſionẽ: l3 tñ ratõ eſt ex pte ipſi⁹ termini ſit capax ꝯfuſiõis: vt dõo: vidẽs oẽs hoies eẽ aial: ly aial nõ eſt capax ꝯfuſiõis: qꝛ illã nõ p̃t dare ex q̃ eſt ps ſubti: l3 terminus de ſe ſit capax ꝯfuſiõis cũ ſit terminus cõis. Scda ꝯditio gñalis eſt deducto ipedimẽto alteri⁹ ſigni: p q̃ ꝯditõe declarãda ponit vnũ pn^m declaratũ 4ᵉ regulis. Quicquid mobilitat imobilitatũ ⁊c. qꝫ paulo poſt declarabit̃: ⁊ regla ſic limitata ptinet duas ptes. pᵃ ps duas cõditiões hꝫ. pᵃ eſt terminũ ſequẽtẽ ſe imediate: que ponit̃ ad diĩaz nõ imediate ſequẽtis. 2ᵃ eſt cũ eius determinatõe ſe tenẽte ex eadẽ pte extremi: vt dõo. q̃l3 ſingularis alicuius vlis eſt va. ly alicui⁹ vlis ſtat ꝯfuſe diſtributiue mobilr: qꝛ qñ rectus p̄cedit obliquũ vtriq3 ſe t3 ex pte vnius extremi ſ3 qñ obliquus precedit rectũ obliquus ſe t3 ex pte ſubti: ⁊ rect⁹ ex pte p̄dicati: vt dõo. cuiuſl3 hois aſinus currit. ly aſinus nõ ſtat diſtributiue: ſ3 confuſe tm̃.

N Determinatio alicui⁹ termini põt eſſe triplex. Pau. ſophi. 7. cõ. pᵃ 10. l. cõ. 4ᵉ fo. l. ſophi. 8. 4ᵐ. l. ſophi. 17. cõ. pᵒ. pᵉ conclu.

¶ Determinatio. n. alicuius termini in ꝓpoſito põt eſſe tribus modis. Uno° ſicut adiectiuum ſequẽs: vt dõo. ois hõ albus currit. Scdo° ſi eſt relatiuũ l eadẽ cathegorica vt ois hõ q eſt alb⁹ currit. Tertio° ſi ſit obliquus imediate ſequẽs ipm terminũ: vt q̃l3 ſingularis alicuius vlis eſt vera: ⁊ q̃lib3 illoꝝ determinatiuum ſtat ſicut terminus determinatus. Scda ps regule h3 etiã duas cõditiones. Prima eſt terminũ mediate ſequẽtẽ ſe tenentem non ex eadẽ parte extremi. Scda ⁊ eius determinationẽ ſi h3 illã. Iſte patẽt ex dictis. ¶ Aduerte vnũ pulchrũ dubium quare aliqs terminus eſt diſtributiuus: ⁊ aliqs nõ: ⁊ q̃re aliqs terminus diſtribuit ſubm ⁊ nõ predicatũ. aliqs vo econtra. Querit̃ ḡ que eſt cã diuerſitatis. ¶ Ad h̄ r̃ndet magr̃ in 49° argᵒ tertij dubij p̄ncipalis q̃draturẽ. ⁊ dicit nõ eſt aliq̃ alia cã hui⁹ diuerſitatis niſi impõ ſeu nã rei. ¶ Nemo. n. ſciret dare cãm quare ly ois diſtribuat. ⁊ nõ ly aliqs niſi ipõnẽ: quo ad vocẽ vel ſcripturã. ⁊ nãm rei: quo ad terminos mẽtales. ⁊ ſic p3 cã huius regule: ⁊ oim3 aliarum huius capli. ¶ Aduerte 2° pro declaratione huius principij. Quicquid mobilitat immobilitatum: immobilitat mobilitatum qꝫ magiſter ponit quatuor regulas. que indigent limitatione: ⁊ l3 vario modo apud diuerſos limitent̃: vt cõtra ſuppõnes adducaz: tñ breuiter hic tangã noſtrã opinionẽ. vñ dico qꝫ 4ᵃ regula nulla limitatione indiget. tres aũt prime vnica limitatione indigent. ſ. qꝫ illa duo ſigna immediate cadãt ſupra eundem terminum: qꝫ intelligo ſic. qꝫ vis illoꝝ ſignoꝝ primo cadat in illum terminum: ita qꝫ iſte terminus primo recipiat vim illorum ſignoꝝ: vt dicendo: tu es differens ab omni homine: ⁊ dicẽdo. nõ quilibet hõ currit. ⁊ dicẽdo. nõ nullus hõ currit: ly hõ in omnibus iſtis. primo recipit vim illoꝝ ſignoꝝ. ⁊ ſic ſoluunt̃ inſtantie que ſolẽt fieri contra ipſas: qꝛ dicẽdo. omne differẽs ab ente non eſt ens: ſupra ly ente cadunt duo ſigna affirmatiua: ⁊ tamen ly ente non ſtat determinate: quia non licet deſcendi disiunctiue cũ ꝓpoſito ſub qua deſcendimus ſit vera ⁊ deſcẽſus ſit falſus: vt p3 de ſe. Dicit̃ qꝫ nõ imediate cadunt qualr intelligit regula: qꝛ vis illius ſigni omne: primo cadit in ly differens q̃ in ly ente. ideo nõ ſtat determinate: ſed confuſe tm̃. ¶ Silr ſoluit̃ hec inſtantia. Nullũ differens ab ente eſt ens: qꝛ ly ente: nõ ſtat determinate: cum nõ liceat diſiunctiue deſcendere. Dicit̃ qꝫ ly nullũ nõ imediate cadit ſupra ly ente: ſ3 ſupra ly differẽs. Silr ſoluit̃ hec: nullus hõ eſt ois hõ: qꝛ ly hõ a parte p̄dicati non ſtat determinate: q̃uis duo ſigna cadant ſupra ipſum cũ equaleat illi. quilibet hõ nõ eſt ois hõ: qꝛ ly hõ a parte p̄dicati non ſtat cõfuſe tm̃. Dicit̃ qꝫ ly nullũ: nõ imediate cadit ſupra predicatũ. Silr ſoluit̃ hec. aliquis hõ non eſt omnis hõ: qꝛ ly homo a pte p̄dicati nõ ſtat determinate: q̃uis duo ſigna cadant ſupra ipſum: cũ equaleat illi. non quilibet homo eſt ois hõ: vbi ly hõ a parte p̄dicati ſtat cõfuſe tm̃. Dicit̃ qꝫ ly nõ: nõ imediate cadit ſup ly hõ: ſ3 ſupra ly eſt. ¶ Silr ſoluit̃ inſtantia hec. aliqs hõ non eſt nullum animal: qꝛ ly animal non ſtat determinate cũ equaleat huic. nõ quilibet homo eſt nullũ animal: vbi ly animal ſtat cõfuſe tm̃. Dicit̃ qꝫ ly non. nõ imediate cadit ſupra ly aial: ſed ſupra ly eſt. ¶ Sed contra quartam regulam quis poſſet arguere probãdo qꝫ magiſter implicat: quia in ſecunda regula ipſe dat hoc exemplum: tu non differs ab homine: vbi vult qꝫ ly homine ſtet determinate: cum tñ illa duo ſigna non cadant imediate ſupra ly homine ſm intellectum datum: qꝛ ly non: immediate cadit ſupra ly differens: ⁊ differens ſupra ly hoie. quare ⁊c. Dubiũ cõtra magiſtrum ¶ Ad hoc dici poſſet qꝫ exemploꝝ requirit̃ manifeſtatio ⁊ non verificatio. Reſponſio ¶ Uel dicatur qꝫ in propoſitionibus ſingularibus nõ refert an mediate an immediate cadant. Alia reſponſio In aliis aũt ſigna debent continere veritatem: debent enim iſta duo ſigna cadere immediate: argumẽtũ aũt factũ ꝓcedit de ꝓpõne ſingulari: quare non cõcludit ꝯ opinionẽ.

Dubium

Reſponſio 25. pu. p. de. ſolu.

Notãdũ 2ᵐ

In hoc capitulo magiſter ponit. xv. regulas. quarum prima eſt iſta. omne ſignum vniuerſale affirmatiuũ ⁊c. Rñſio ¶ Pro cuius notitia eſt ſciendum qꝫ iſta ſigna vlia affirmatiua. vbi gr̃a. ly omnis. ⁊ ly q̃l3: h̄nt duplex officiũ ⁊ duplicẽ vim. Notãda O vna eſt cõfundẽdi diſtributiue mobilr terminũ: ſup quẽ imediate cadũt. Et iſta vis eſt eſſentialis iſtis ſignis ſic: qꝫ cum in ꝓpõne ponuntur iuxta terminũ circa quẽ nõ poſſunt exercere talẽ vi3: tũc cadũt a mõ ſignificandi ⁊ a vi coꝝ: ⁊ reddũt oiõnẽ ipropriã. vt ſi dicã. ois ego curro. Alia vis iſtorum ſignorum eſt confundendi tm̃ mobilr terminum: ſuper quo cadunt mediate: ⁊ iſta non eſt eis eſſentialis. Et poſſunt poni cõgrue in ꝓpõne. dato qꝫ iſtã vim non exerceant. perdunt aũt iſtã in triplici caſu. pᵒ qñ terminus ille eẽt diſcretus. vt ois hõ eſt ſor. Scdo qñ terminus ille eẽt relatiuus. vt aliqs hõ currit. ⁊ qlibet hõ eſt ille. vbi ly ille non ſtat cõfuſe ſ3 determinate. Tertio p̄dunt illam quando p̄mam vim. ſ. diſtributiuã nõ exercẽt circa terminũ rectũ a verbo: ſed a nomine. Exᵐ. aſinus cuiuſlibet hois eſt aial. ly aial ſtat determinate: ⁊ qꝫ ly cuiuſlibet nõ exercet primã vim ſup ly aſinus recto a verbo: ſ3 ſup ly hois recto a no-

mine. hinc eſt ꝙ ly cuiuſlibet nõ põt dare ſuppõnẽ cõfu ſam illi termino aial quãtũcũqz ly aial ſit capax cõfuſio nis: ꝛ defectus hic ſolũ eſt ex parte ſigni: ꝛ nõ ex pte ter mini. vt dicit Magiſter: qꝛ terminus ille eſt capax cõfu ſionis. vt pꝫ. qꝛ \ nõ eẽt aliqs iſtoꝝ triũ caſuũ: tũc non pdit illã. vt ſi dicã. ois hõ eſt aial. ¶ Et ſi queraẽ que eſt cã ꝙ in iſta. Aſinus cuiuſlꝫ hoīs eſt aial. ly cuiuſlꝫ perdit

Queſtio

zam vim. ꝛ in iſta. qlꝫ hõ eſt aial non pdit. Rñ° ꝙ hoc eſt

Rñ°

lõ: qꝛ vis iſta z° q̃ eſt accñtalis eſt data illi ſigno nõ abſo lute: ſꝫ ſuppoſito ꝙ p° exerceat ſup termino recto a ver bo. ꝛ hinc eſt ꝙ in p° ꝓpõne pdit ꝛ in z° non pdit illam. ¶ Et ſi iterꝫ petit vñ eſt ꝙ illis ſignis data eſt z° vis nõ abſolute: ſꝫ ſic ſuppoſita p°. Rñ°. ꝙ hoc eſt ex eo ꝙ nos

Petitio Rñſio

cõiter ꝓcedim° q̃ſdã ꝓpõnes: in qb° ſubm eſt terminus diſtribut° affirmatiue ꝓ multis. vt iſtã. qlibꝫ hõ eſt aial. Mõ qꝛ ly aial nõ pt vẽificari õ ly hõ ꝑ̃nte multa ſuppoſi ta: ꝛ pro his diſtributo niſi ly aial ſtet ꝯfuſe trñ: vt pꝫ. hic eſt ꝙ ex nr̃o mõ ĩtelligẽdi hꝫ ille termin° ois: ſeu qlꝫ: ꝙ ſuppoſita p° vi in termio recto a v̇bo: exerceat z° in ter minũ cõem mediate ſeq̃nte. ¶ Suppoſito igr̃ ꝙ iſta ſi gna exerceãt duplicẽ vim erit regla tal'. ¶ Sig° vle affir matiuũ ꝯfundit terminũ imediate ſequenẽ. ſ. omnẽ ter minũ tẽtũ a parte ſubti ꝯfuſe diſtributiue mobilr: ꝛ me diate ſequẽtẽ. ſ. tẽtũ a pte pdicati ꝯfuſe trñ mobilr. Ex° qlꝫ aſin° hoīs eſt aial hoīs. ly aſin°: ꝛ ly hoīs ſtãt diſtri°. ꝛ ly aial: ꝛ ly hoīs ꝯfuſe trñ mobilr. ¶ Sꝫ ꝯ pdcã ar: ꝛ p̃

Cõtra pdicta argr̃ primo Cõfirmatio

ſic. ly ois in iſta. nõ ois hõ eſt aial: nõ exercet p° vim. ꝛ trñ oio eſt ꝓpria. igr̃ dictũ i regula fuit falſũ. ¶ Et ꝯfirmaẽ ſorti°: qꝛ i iſta. nõ ois ſoꝛ. currit. ly ois nõ exercet: nec exer cere põt pmã vim circa ly. ſoꝛ. ꝛ trñ illa non eſt ĩpropria: igr̃ vis illa nõ fuit illi eẽntialis. ¶ z° argr̃ ꝯ regulã ſic.

Argr̃ z°

in iſta. qlꝫ aſin° hoīs currit. ly hoīs ſe tenet ex pte ſubti: ꝛ trñ nõ diſtribuiẽ: igr̃ regla falſa. ꝯñia tꝫ cũ maiori: qꝛ p lo gicos: ꝛ p regulã poſitã ſup ĩ cas° õ v̇bo. qñ rect° pcedit obli quũ: qlꝫ ſe tꝫ ex eodẽ extremo: ꝛ minor ꝓbaẽ: qꝛ nõ licꝫ õ ſcẽdere copu°: qõ pbo: ꝛ ſuppono ꝙ qlꝫ aſin° q eſt hoīs currat. Et cũ h̃ ſit ſoꝛ. q nõ hẽat aſinũ: tũc eſt añs ver. vt pꝫ p exponẽtes. ſ. qlꝫ aſin° hoīs currit: ꝯñs falſũ. ſ. q̃ lꝫ aſin° iſti° hoīs currit: ꝛ qlꝫ aſin° iſti° hoīs currit ꝛc. qꝛ veniẽdo ad ſoꝛ. erit illa falſa. ſ. qlꝫ aſin° iſtius hoīs currit. ex quo ipſe nõ hꝫ aſinũ. ¶ 3° argr̃ ꝯ regulas de ĩpedimẽ

Argr̃ 3°

to ſignoꝝ: ꝛ p̃ ꝯ illã q̃ dic ꝙ duo ſigna diſtribu° ꝛ affir° faciũt ſtaẽ deter°. Cõtra. in iſta. ois hõ differt ab oi hoīe. ly hoīe nõ ſtat deter°. vt pꝫ: qꝛ nõ licet deſcẽdere ꝛ trñ ſu p illo cadũt duo ſigna. igr̃ regula falſa. ¶ Et ꝯfirmaẽ: qꝛ

Cõfirmatio

in iſta. qlꝫ aſin° cuiuſlꝫ hoīs currit. ly hoīs ſtat diſtribu°: ꝛ trñ cadunt duo ſigna. igr̃ ꝛc. ꝯñia tꝫ cũ minori: ꝛ maior eſt de intẽtõe magri. arg°. 15. z° dubij. ꝛ Pe. mã. i ſuppõ nib°. ¶ 4° argr̃ ꝯ illõ qõ dr̃ i ſcõa regla ſic. in iſta. nullus

Argr̃ 4°

hõ differt ab hoīe. ly hoīe nõ ſtat deter°: ꝛ trñ cadũt duo ſigna. vnũ affirmatiuũ ꝛ aliud negatiuũ. igr̃ regula falſa. ꝯñia tꝫ cũ minori: ꝛ maioꝛ ꝓbaẽ: qꝛ nõ licet deſcẽdẽ: qꝛ

Argr̃ 5°

deſcẽſus eẽt falſus: ꝛ illa v̇a. vt pꝫ. ¶ 5° argr̃ ꝯ 3am regulã: qꝛ i iſta. ois hõ eſt nõ nullus hõ: ly hõ nõ ſtat deter°: ꝛ trñ cadũt duo ſigna negatiua imediate. igr̃ regla falſa. ꝯñia

Argr̃ 6°

tꝫ cũ minori. maioꝛ ꝓbaẽ: qꝛ nõ licꝫ deſcẽdẽ. vt pꝫ. ¶ 6° argr̃ ꝯ 4am regulã. Nã dõo. nõ ois hõ non eſt aial. ſup ly aial cadũt duo ſigna nega° mediate: ꝛ trñ ly aial nõ ſtat ꝯfuſe trñ. igr̃ regla falſa. ꝯñia pꝫ cũ maiori: ꝛ minoꝛ pba

Ad p° dicẽ

tur. qꝛ ly aial ſtat deter°. vt pꝫ i equalẽte. ¶ Ad iſta rñ. ad pm dr̃ ꝙ in iſta. nõ ois hõ eſt aial. ly ois. exercet ſuam vim. ꝛ dr̃ ꝙ ly hõ ſtat diſtribu°. Et ſi argr̃ ꝙ ſtat deter°. ꝯcediẽ. neqꝫ eſt incõueniẽs ꝙ idẽ ter° ſtet deter° ꝛ di ſtribu° re° diuerſoꝝ. vt dic̃ Magr̃ in obiectioib°. ꝛ etiã

Ad ꝯfir°

Pe. mã. in ſuppõnib° ſuis. ¶ Et ad ꝯfirmõnẽ dr̃ ꝙ iſta. nõ ois ſoꝛ. currit. nõ eſt ꝓpõ. ſicut nec ẽt iſta q̃ appet ſua ꝯdictoria. ſ. ois ſoꝛ. currit. ¶ Alr poſſet videri ad arg°: ſꝫ

Aliter dicẽ

nõ eẽt ſm dicta cõis logicoꝝ. ¶ Ad z° ſũt duo modi di cẽdi. Prim° eſt magri in. 15. arg° z° dubij. ꝛ Pe. mã. i ſup põnib°: ꝛ multoꝝ alioꝝ q dicũt ꝙ ly hoīs ſtat diſtribu° mobilr. ¶ Scõs mod° eſt alioꝝ dicẽtiũ ꝙ ly hoīs ſtat

Ad z°

ꝯfuſe trñ mobilr. ¶ Rõ p° põnis eſt multiplex. Pria. qꝛ ly hoīs ſe tꝫ ex pte ſubti. ¶ z°. qꝛ i ꝯdictoria. ſ. in iſta. ali qs aſin° hoīs nõ currit. ly hoīs nõ diſtribuiẽ. igr̃ oꝫ ꝙ di ſtribuaẽ in iſta. ¶ 3°. qꝛ i z° exponẽte diſtribuiẽ. Rõ aũt p° z° opionis eſt arg° fcm̃ ſup. Et z° eſt: qꝛ ſub ly hõ. licet deſcẽdere ſolũ diſiũcti ſequẽdo viã magri. Rñ. ad arg° p c° ſolõne ſũt duo nõnda. ¶ Pri° eſt. ꝙ iſta ꝯñia nõ va

Nõn° pm̃

let. iſte ter° ſupponit ꝓ oib°. igr̃ ſtat diſtri° ſeu diſtri° ꝓ oib°: qõ declaẽ. qꝛ dõo. hõ eſt aial. ly hõ nõ diſtribuiẽ: nec ſtat diſtri°: ꝛ trñ ſupponit ꝓ oib°. igr̃ notatũ eſt verꝫ. tꝫ ꝯñia cũ maiori. ꝛ minoꝛ ꝓbaẽ. qꝛ ly hõ ſupponit ꝓ his ad q̃ pt diſiũctiue deſcẽdi. Sꝫ ad oẽs pt diſiũctiue deſcẽ di. vt pꝫ. igr̃ ꝓ oib° ſupponit: ꝛ qõ dcm̃ eſt õ illa. dicaẽ ẽt õ ſubo iſti°. Ois hõ alb° currit. ſ. ꝙ ly hõ ſtat ꝓ oib° pñti b°: ꝛ nõ diſtribuiẽ ꝓ oib° pñtib°. Silr ẽt dicaẽ de iſta. qlꝫ aſin° hoīs currit. ¶ z° nõn° eſt ꝙ qñ i ꝓpõne ſunt duo

Notãd° z°

ter° cõeſ: q̃ꝝ vn° eſt limitatio alteri°: ꝛ ambo ſuſcipiũt di ſtributiõnẽ ab vno 3°. neuter illoꝝ abſolute diſtribuiẽ: ſꝫ vn° in re° ad aliũ: ꝛ ita ſub neutro illoꝝ dꝫ abſolute deſcẽ di: ſꝫ in re° ad aliũ. Ex° in caſu nr̃o. Quilꝫ aſin° hoīs cur rit. tũ ly aſin°: q̃ ly hoīs ſtat ꝓ oib° pñtib°. vt pꝫ ex p̃ no tato: ꝛ nullus illoꝝ abſolute diſtribuiẽ: ſꝫ in re° ad aliũ: qꝛ. ſ. ly aſin° diſtribuiẽ ꝓ aſino hoīs: ꝛ ly hoīs ꝓ hoīe hñte aſinũ. ¶ Iſtis ſtãtib° dr̃ ad arg° ꝙ ſub ly hoīs dꝫ deſcẽ di copulatiue ad oia illa pro qb° diſtribuiẽ ſic. qlꝫ aſinus hoīs currit. ꝛ iſti ſũt oẽs hoīes hñtes aſinũ. igr̃ qlibet aſi nus iſtius hominis currit. ꝛ quilibet aſinus ꝛc. ¶ Ad ter

Ad 3°

tium reſpondetur ꝙ ly homine ſtat trñ confuſe mobilr. nec hoc eſt ꝯ regulã: qꝛ regla ĩtelligiẽ nullo alio ſigno exi ſtẽte in ꝓpõne: qõ nõ eſt hic. vñ in iſta ſũt tria ſigna. duo vlia ſe ĩpediũt ꝛ 3m. ſ. ly ois a pte ſubti ꝯfundit ꝯfuſe trñ mobilr: qꝛ eſt termin° mediate ſequẽs: ꝛ ſi q̃riẽ de deſcẽ ſu dr̃ ꝙ nõ dꝫ deſcendi in ꝓpã ſoꝛ: ſꝫ ꝑ vnũ de incõſueto mõ loq̃ndi ſic. ois hõ differt ab oi hoīe: ꝛ iſti ſt oẽs hoīes. igr̃ ois hõ ab iſto. vl iſto vel iſto hoīe differt. ¶ Ad 4m

Ad 4m

dr̃ ꝙ in iſta. nullus hõ differt ab hoīe. ly hoīe. ſtat cõfuſe trñ mobilr: ꝛ cũ dr̃. eſt ꝯ regulã. dr̃ ꝙ nõ: qꝛ regla ĩtelligit ꝙ qñ ſunt duo ſigna: q̃ꝝ vnũ eſt negatiuũ ꝛ aliõ affirma tiuũ. ꝛ cadũt imediate. tũc faciũt ſtare determinate. Mõ nõ eſt ſic in ꝓpoſito: qꝛ mediat termin° diſtributus iter ly nullus. ꝛ ly differt. idẽ dicaẽ de iſta. nullus hõ eſt qlibꝫ hõ. ꝙ ly hõ ſtat ꝯfuſe trñ. ꝛ equalet huic. qlꝫ hõ aliqs hõ nõ eſt: ꝛ debet deſcẽdi de incõſueto mõ loquẽdi. ¶ Ad

Ad 5m

5m dr̃ ꝙ ly hõ. in pdicato iſtius. ois hõ eſt: non nullus hõ ſtat ꝯfuſe trñ. ꝛ ad regulaꝫ dr̃ ꝙ ĩtelligiẽ nullo alio ſigno exiñte in ꝓpõne. Mõ hic ſũt tria ſigna. duo negatiua vl tima q̃ ſe ĩpediũt. ꝛ 3m poſtea qõ dat ꝯfuſionẽ trñ. ¶ Ad

Ad 6m

vltimũ ꝯcediẽ ꝙ in iſta. nõ ois hõ nõ eſt aial: ly aial: ſtat determinate: nec hoc eſt ꝯ regulã. qꝛ regula intelligiẽ ſic. Qz qñ cadũt duo ſigna negatiua imediate ſic. ꝙ iter illa eſt ter° diſtribut° faciũt ſtaẽ ꝯfuſe trñ. Mõ i ꝓpoſito ly hõ qõ mediat nõ ẽ termin° diſtribut°: ſꝫ ſtãs dterminate.

Circa 5m cap°. nota ꝓ p° regula ꝙ ſignoꝝ vliũ affir matiuoꝝ. q̃dã ſũt de ſe abſolute vlia ꝛ diſtribu tiua. q̃dã aũt ſũt ſꝫ qd ꝛ limitate vlia ꝛ diſtributiua. Ex° pmi. vt ois vterqꝫ ſꝫ q̃ſdã qlꝫ ꝛc. dõo. n. ois hõ eſt aial. ly ois diſtribuit. ly hõ abſolute ꝛ vlr pro quolibet homie pñti. Ex° ſcdi. vt quãtuſlibet qualiſlibet ꝛc. dicendo enĩ quãtalibet ſubſtãtia eſt corpus. ly ſuba diſtribuitur. non

abſolute ſʒ ſolū ꝓ ſuba q̄tata:ēt dō ꝙlibʒ ſuba eſt viſibilis: diſtribuit̄ ly ſuba nō pro oi ſuba abſolute:ſʒ ſolū pro quali. Preter iſta ſigna alia ēt ponunt̄ cē vlia a Pe. mā. ſcʒ totus infinit⁹ ⁊ alia ſilia:q̄ gdē hnt diſtribuere vl̄ alio mō cōfundere: vt pʒ videri in ſuppōnib⁹ Pe.mā. ⁊ etiaʒ declarabit̄ aliq̄ mō in cap° expōnis illoꝝ terminoꝝ: dō totus ſoꝛ.eſt aliqd:nō diſtribuit̄ ly ſoꝛ. ſʒ ly ps incluſum in ly totū. Ad ꝓpo^m Pau.facit mētionē in iſta regl̄a ꝺ ſignis ꝓ tactis:de qb⁹ data ſunt exēpla pus:ſic tñ itelligēdo ꝙ ſi ſint abſolute diſtributiua:diſtribuāt ſm exigētiā ⁊c̄. ſi ꝟo limitate ⁊ ſpāl'r ſint diſtributiua:ēt limitate diſtribuent:vt dictum eſt de iſtis qualiſlibet quantuſlibet.

❡ Regula aūt hʒ duas ptes.pma ps eſt de termīo imediate ſequēte:q. illū diſtribuit tale ſignū ⁊c̄.alia aūt ⁊ ſcūda eſt de termīo mediate ſequēte:q.ſ.iſte cōfundit̄ a tali ſigno:dūmō tales termini ſint capaces ꝯfuſiōis ⁊c̄.

Notādū 2^m ❡ Circa quā ptē ſcōam nota ꝙ illa hʒ limitari: dūmō ille termin⁹ mediate ſeq̄ns nō regat̄ a termino ꝑ ſe.dō.n. qlibʒ aſin⁹ hoīs currit.ly hoīs ꝑ accñs diſtribuit̄: quāuis mediate ſequat̄ illud ſignū qlʒ:⁊ hoc eſt:q2 regit̄ a ly aſinus ꝑ ſe diſtributo. ❡ Scdo fallit regl̄a qñ termin⁹ mediate ſequēs eſt determinatio termini ꝑ ſe diſtributi: vt dicēdo:oē aīal albū currit.ly aīal diſtribuit̄ ꝑꝑ aſſignatā rōnē:oē aīal qd eſt hō/eſt rōnale.ly hō diſtribuit̄ ꝑꝑ eandē cām. ❡ Tertio addit̄ regule:dūmō talis terminus ſequēs mediate nō depēdeat a termīo ꝑ ſe diſtributo in ſignificādo: vt dō:qlʒ hō currit:⁊ ille eſt alb⁹.ly ille diſtribuit̄ ꝑꝑ defectū hui⁹ tertie ꝯditiōis:ſʒ vbi nulla iſtaꝝ cōditionū: vel equalēs adſit:regula hʒ veritatē.

Nōndū 3^m ❡ Circa illā antiquā regulā:qcqd mobilitat imobilitatum ⁊c̄. vide ea que dicit Pau. vene. in.15° ꝑncipali ſcdi dubij q̄drature:vide ēt ea q̄ ponit Apollinaris in fine ſuaꝝ ſuppōnū: q2 tñ illa cōfuſa ſunt:⁊ nullus illoꝝ vī ponere regulā generalē ſm oēʒ opionē:nota ꝙ lʒ mobilitare ⁊ imobilitare ſumant̄ multis modis:pro nunc tñ ſumat̄ ly mobilitare pro diſtribuere mobil'r:⁊ ly imobilitare pro facē ſupponere nō diſtributiue mobil'r.

Nō^m 4^m ꝑ ❡ Ulteri⁹ aduerte ꝙ ſignorū diſtributiuoꝝ:q̄dā ſūt imediate diſtributiua ⁊ ſūt illa que imediate cadētia ſup̄ ter^m ⁊c̄.illū diſtribuūt vel ſaltē diſtribuerēt pñt:q̄dā aūt ſūt diſtāter diſtributiua: ⁊ ſūt illa que nō pñt ter^{nos} ſibi imediatos diſtribuē:ſʒ ſolū diſtātes vt ſūt excluſiua:⁊ alia hō ſigna. ❡ Et tūc pono regulam hāc.ſi aliq̄ duo ſigna fuerit imediate diſtributiua ſup̄ aliquē ter^m imediate cadētia:ita ꝙ qlʒ illoꝝ ꝑ ſe ſecluſo alio illū ter^m diſtribueret mobil'r:q̄ duo ſic imediate cadāt ꝙ iter illa nō mediet iplicite aut explicite aliqs termin⁹ ſupponibil̄:⁊ quoꝝ nullū eſt nota rōnis ⁊ ꝯditiōis:⁊ nō aliūde q̄ʒ ab illis duob⁹ ſignis aduenit ipedimētū: faciūt illū ter^m ſupponere determinate:⁊ illa regula nūq̄ʒ patit̄ iſtātiā:illa tñ pticula imediate diſtributiua pōt ſatis itelligi in alijs ſeq̄ntib⁹ ꝑticulis q̄ poſite ſunt i regl̄a. ❡ Et ſic ceſſat arg^m de iſto termīo aīal i illa ꝓpōne:tñ hō eſt oē aīal. q2 lʒ ſupponat diſtributiue:hoc tñ non eſt ꝯ regulā.ꝓ q2 nō ambo illa ſigna ſūt imediate diſtributiua.2°:q2 nō ſūt imediate cadētia. ❡ Ceſſat ēt arg^m ꝺ iſtius ꝓpōnis ter^{mo} hoīs.qlʒ aſin⁹ cuiuſlibʒ hoīs currit:q2 lʒ h̄ ſit diſtributū. hoc eſt:q2 illa duo ſigna nō imediate cadūt. ❡ Ceſſat ēt arg^m ꝺ illo ter^{mo} ente i illa ꝓpōne : oē differēs ab ente eſt ens:q2 lʒ ly ente ſupponat diſtributiue.hoc eſt: q2 nō qdlibet illoꝝ ſignoꝝ ꝑ ſe illū ter^m diſtribueret : qd pʒ de ly oē ꝑꝑ incongruitatē.2°:q2 iplicite iter illa duo cadit mediū: vt pʒ.reſoluit̄.n.in hāc.oē ens differēs ab ente,ē ens: ſili mō dico in iſta.nullū differēs ab ente/eſt ens:q2 reſoluit̄ in hāc.nullū ens differēs ⁊c̄. ❡ Notāter dixi vlteri⁹: dūmō nō ſit aliqd illoꝝ ſignoꝝ nota rōnis vel ꝯditionis ꝑꝑ Pe.man. q vult ꝙ tales note poſſint diſtribuere:⁊ tñ aduenięte alio ſigno imediate diſtributiuo ⁊c̄. non tollit̄ diſtributio: vt pʒ ꝑ euʒ dō:ſi oīs hō currit:omne riſibile currit.ſupponit ly hō diſtributiue:lʒ aduentat illud ſignū oīs imediate. ❡ Et addo notāter dūmō nō aliunde aduentat ipedimētū q̄ʒ ab illis duob⁹ ſignis: vel ab aliq̄ illoꝝ ⁊c̄.q2 dō:oīs hō differt ab oi hoīe,ſupponit ly homine ꝯfuſe tñ:aut ſaltē alio mō q̄ʒ determinate: qd dico ꝑꝑ diuerſas opiones:ſʒ h̄ ꝓuenit rōne illius alteri⁹ ſigni oīs.

❡ Nota tñ circa regulā ꝙ lʒ nō ſꝑ tollat̄ diſtributio a duob⁹ ſignis cadētib⁹ ſupra terminū aliquē:aut ꝙ nō imediate cadāt:aut q2 nō ſūt imediate diſtributiua : aut alio ſili mō ⁊c̄. Dico tñ ꝙ ſꝑ tollūt deſcenſuʒ copulatum vbi qdlibʒ illoꝝ ꝑ ſe talē terminū diſtribueret.hec regla pʒ diſcurrēdo ꝑ oīa exēpla:⁊ lʒ dicēdo:tñ hō eſt oē aīal/ videat̄ ꝙ ſup̄ ꝑdicta liceat deſcēdere copl'atiue : h̄ tñ nihil eſt.ꝓ q2 exēplū eſt falſuʒ.2°.q2 ſiqs recte iſpiciat quātū eſt ex pte ſuppōnis ſolū copulati ⁊ nō copulatiue licʒ ſoꝛal'r deſcēdere. ❡ Alia oīa q̄ ſequunt̄ vſq3 ad ſecūdaʒ ꝑncipalē regulā:intelligunt̄ mō ia expꝛſſo ꝑteruñ qd ibi ponit̄.hʒ.n.aliū ſenſuʒ:q2 de ſignis mediatis loq̄t̄ : ⁊ non de imediatis:⁊ de iſtis imediatis.ſ.alie regule intelligūt̄: vt notaui:aut ſaltē pñt itelligi ⁊ melius de iſtis q̄ʒ de alijs que ſūt mediata. ❡ Circa vltimū nō ꝙ itelligit̄ ꝺ ſignis negatiuis negatiue tētis:qd q̄re dicat̄ i declaratiōe imediate ſeq̄ntis regle patebit. ❡ Notādū ēt ꝙ itelligit̄ dūmō termin⁹ mediate ſequēs nō depēdeat a ꝑcedēte in regimine aut alio ſili mō.dicēdo enim:nullus aſinus nullius hominis currit:ille terminus hoīs diſtribuit̄ :⁊ hoc propter cauſam dictā:⁊ hoc non eſt contra regulam.

Notādū 5^m.

Notādū 6^m

❡ Scda regl̄a ē iſta. Oīa ſigna negatiua ñ ipedita ꝯfundūt ꝯfuſe diſtributiue mobil'r tā terminū ſequētē mediate q̄ʒ imediate dūmō fuerit capax ſue ꝯfuſiōis. ꝟ.g̃.nō hō currit:nullꝰ hō diſputat:tā ſubm q̄ʒ ꝑdicatū ſtat cōfuſe diſtributiue mobil'r. Sʒ i iſta:aſin⁹ nulli⁹ hoīs ē aīal:ly aīal ñ ſtat diſtributiue:q2 ñ capit ꝯfuſiōeʒ a ſigno.ꝑꝑ limitatōeʒ fcāʒ a ſubo.c⁹ ē ps.

2ª regula Pau. 5. pte. 4. du. 10./ 11. pte. 4. du. correc. ꝑ°. 3ª cō./. 49 pte. ꝑ. du. cor. 2. cō. 2ª.

Limitatio hui⁹ regle pʒ duob⁹ ſeruatis ꝯditionibus gnālib⁹ oīb⁹.ꝑ° ꝙ ſi fuerit capax ꝯfuſiōis ꝑꝑ terminos ſingulares:⁊ ēt ꝑꝑ ſignū negatiuū qñ eſt ps ſubti qd nō hʒ vim ſupra mediatū. 2° deducto impedimēto alteri⁹:q2 ꝑ illud pn^m.quicqd mobilitat ⁊c̄. ſtaret al'r. ❡ Rō regule pʒ ex rōne ꝑ^e regule. Nā ſignuʒ negatiuū in voce ⁊ in ſcripto ex impōne hʒ ꝙ diſtribuat oēs terminos ſequētes. In mente aūt ex natura rei vt dictū eſt ſupra ex intentione magiſtri in quadratura ſua.

Mēgbus

Circa iſtā regulā eſt ſciēdū ꝙ eſt dīa inter ſignū qd eſt tñ negatiuū:⁊ ſignū qd eſt negatiuū ⁊ vl'e. vbi gr̃a.inter ly nō:⁊ ly nullus. Nā ly nō/per ſe ⁊ eētialiter hʒ ſolū vnū offm̄.ſ.deſtruēdi ſeu negādi : a quo non pōt in ꝓpōne abſolui.ly aūt nullus:hʒ pl'a officia eſſentialia.ſ.negādi ſeu deſtruēdi ⁊ diſtribuēdi:⁊ a nullo iſtoꝝ pōt in ꝓpōne abſolui:⁊ hinc eſt ꝙ nō ꝯuenięter dicim⁹: nullus ego curro:aut curro:ſed bene dicim⁹:nō ego curro:⁊ de oībus iſtis loquit̄ magr̄ in regl'a. ❡ Sed eſt ſciēdū ꝙ ſignis negatiuis vlib⁹ineſt 2ª vis diſtributiua. vna ineſt eis ſup ter° imediate ſeq̄nte:⁊ iſtā nūq̄ʒ ꝑdūt niſi reddat̄ ꝓpō icōgrua: vt dō:nullus ego curro. Alia ineſt eis ſup termino mediate ſequēte: ⁊ iſtā in trib⁹ caſibus perdūt.ꝑ qñ terminus mediate ſequēs eēt diſcretus. vt dicēdo:nullus hō eſt brunellus 2° qñ eēt relatiuū vt in 2ª pte iſtius copulatiue.Aliqs hō eſt:⁊ nullus hō eſt ille : vbi ly

Ritius. Nōndū ꝑ^m Q Pau. 6. pte. du. 2. 10./. 44 pte. 3. du. cor. ꝑ°. 3ª con./. 21. pte. 3. dub. ſolu. /. . pte. 4. du. cor. 2°. ꝑ^e concluſ. Nōn^m 2^m R

ille ſtat determinate. 2° qr̄ terminus mediate ſequēs non eſſet rect⁹ ab illo termīo: a quo regit̄ termin⁹ diſtributiu⁹ ſeu imediate ſequēs. Exēplū. aſin⁹ nullius hoīs eſt aīal. ly aīal / ſtat determinate: ⁊ hoc qꝛ nō regit̄ ab illo: a quo regitur ly hoīs. vbi aūt nō ſint iſta ipedimēta nō ꝑdūt iſtam 2ᵃᵐ vim. Exēplū. nullus hō eſt aſin⁹: ⁊ breuiter de iſtis dicat̄. ſicut ſupra de ſigno vlī affirmatiuo.

Cōtra dicta. Argr̄ pmo. ¶ Sed ꝯ dicta arguit̄ q̄drupl'r. p̄ ꝓbādo ꝙ ly nullus / nō hꝫ offīn negādi ſic. nihil hꝫ offīn negādi niſi aduerbiū: aut negatio. Sꝫ ly

Argr̄ 2° nullus nō eſt hō cū ſit nomē grāmaticale. igr̄ ⁊c̄. ¶ 2° argr̄ ꝙ offīn diſtribuēdi nō eſt eſſentiale ſigno vlī negatiuo ⁊ arguit̄ ſic. illud a quo terminus pōt abſolui in ꝓpōne nō eſt ſibi eſſentiale: ſed ab iſto officio diſtribuēdi abſoluit̄ ly nullus: cōgrue in ꝓpōne vt in iſta. nō nullus hō currit. igit̄ ⁊c̄.

Argr̄ 3° ¶ 3°. qꝛ vī ꝙ offīn diſtribuēdi ꝯueniat negationi

Argr̄ 4° eſſentialr̄. ¶ 4° argr̄ ꝯ regulā magiſtri ſic. in iſta. nullū animal ꝓter hoīeꝫ currit. ly hoīem nō ſtat diſtributiue: ⁊ tn̄ eſt terminus mediate ſequēs ſignū negatiuū. igit̄ ⁊c̄. ¶ Forte dicit̄. ꝙ ly nullū / impedit̄ ab illa nota ꝓter. Cōtra. nullū ſignū confundēs ꝯfuſe tn̄ impedit diſtributionē: ſed ly ꝓter / eſt hō. igit̄ nō impedit ſignū diſtributiuū.

Ad p̄ᵐ dicit̄ ¶ Ad p̄ᵐ rn̄deo ꝙ ly nullus / in veritate in voce eſt terminus ꝯgnās ſubordinatus duab⁹ partib⁹ oꝛōnis ſincathegorematicis. qđ pꝫ ex eo ꝙ hꝫ duo officia eſſentialia non potētia cōpetere vni parti oꝛōnis: ⁊ ſubordinat̄ huic cōpleto: nō aliqs ſcꝫ nō vn⁹. Et ad argᵐ dī negādo illā maiorē. Et dī ꝙ nihil negat niſi ſit aduerbium: aut includēs

Ad 2ᵐ illud ſicut eſt de ly nullus. ¶ Ad 2ᵐ pꝫ ſolutio ex dictis in alia regula. qꝛ dī ꝙ ly hō / ſtat cōfuſe diſtributiue ⁊ de

Ad 3ᵐ terminate. ¶ Ad 3ᵐ dicit̄ ꝙ nō eſt verū. imo negatio abſoluit̄ a vi diſtributiua: vt pꝫ in iſta. nō ſoꝛ. currit. ſi tamē

Ad 4ᵐ qñqꝫ diſtribuit hoc nō eſt ei eēntiale. ¶ Ad 4ᵐ dī. ꝙ ly hoīeꝫ / ſtat nō diſtributiue: ⁊ dī ꝙ nō eſt cōtra regulaꝫ: qꝛ terminus ille mediate ſequēs nō regit̄ ab eodem: a quo regitur terminus diſtributiuus: vt pꝫ. qꝛ ly animal / regit̄ a verbo: ⁊ ly hominem a ly ꝓter.

Manfre. Nōnᵐ pᵐ S **Secunda** regula. qđlibꝫ ſignū negatiuum ⁊c̄. Circa quā nota ꝙ illa itelligit̄ de ſigno negatiuo negatiue tēto: ⁊ nō infinite. dicēdo em̄ non hō eſt currēs. tenēdo ly nō infinite ſupponit ly currēs determinate. vt pꝫ. Unde aduerte ꝙ negatio infinitans nunq̄ꝫ habꝫ vim ſupra terminū poſitū ex parte alterius extremi: diſtribuit tn̄ terminū quē infinitat ⁊ alios tētos ex ꝑte eiuſdē extremi. ſi modo capaces cōfuſionis fuerint. Et etiam eoſdē infinitat. ⁊ hoc ſm̄ opionē cōeꝫ: lꝫ Pe. mā. alr̄ ſentiat. vn̄ dicēdo. nō aſinus hoīs eſt currens. tenēdo ly non infinite. tā ly aſinus q̄ꝫ ly hoīs diſtribuit̄ ⁊ infinitat̄. dico tn̄ ꝙ propoſitionis predicte ſubm̄ ſupponit determinate. lꝫ due partes eius diſtribuantur. equiualet enim huic. eīs non aſinus hominis currit: in qua patet manifeſte ſubiectum determinate ſupponere.

3° regula. De cōparatiu⁹ vide Po. lo. ma p° fo. 43 fa. 4ᵃ circa medium vſqꝫ ad fo. 44ᵐ. fa. p° ibi. hic ergo. de ſuperlatiuo adi fo. 47. fa. 3° ibi de gradu ſuperlatiuo. de ita vero: ⁊ ſicut. fo. 42. fa. p°. ibi eſſētoꝛeſqꝫ ad pᵃᵐ cōclu.

¶ **Tertia regula eſt iſta. Omnis cōparatiu⁹ gradus ⁊ ſuperlatiuus: ita: ſicut: taꝫ: ⁊ q̄ꝫ: differt: aliud: ⁊ nō idē: ⁊ illa verba: careo ⁊ indigeo: cōfundunt diſtributiue mobiliter terminum ſequētē imediate capacē confuſionis: ⁊ omni alio impedimēto deducto: vt tu es fortioꝛ homine: tu es fortiſſimus hoīuꝫ: tu es ita fortis ſicut aliquis hō: tu differs ab hoīe: tu es aliud ab hoīe: vel nō idē homini: ego careo vl̄ indigeo pecunia: in omnib⁹ iſtis ſtat diſtributiue mobiliter terminus ſequēs ſigna noīata.**

¶ Sed notādū eſt ꝙ cōparatiuus gradus cōfundit confuſe diſtributiue mobilr̄ terminū a ſe rectū ex natura cōparationis. Ablatiuum aūt rectum ex natura exceſſus confundit confuſe tm̄: vt ego ſum maioꝛ te longitudine vni⁹ brachij: ſupponit ly longitudine confuſe tm̄. Itē nullus hoꝝ terminoꝝ cōfundit diſtributiue niſi terminum a ſe rectū a parte poſt. vnde dicēdo: hoīe eſt foꝛtioꝛ equus: vel ab hoīe differt aſin⁹: nō ſupponit ly equus: nec ly aſinus diſtributiue: ſed ſolum determinate. Differt ab hō Et nō idē fo. 31. fa. 3ᵃ de ly. indigeo vide. 25. pa. p. du. cō. 2ᵃ. de differt vera lo. ma. p° fo. 42° fa. 2ᵃ ibi. ſed ſore ꝯtra.

Aduerte ꝙ iſta regula cōtinet quatuoꝛ ſpāles regulas. ¶ Prima. terminus cōparatiuus ⁊ ſuperlatiuus. ¶ Scđa iſte dictiones: ita: ſicut: tam: ⁊ q̄ꝫ. ¶ Tertia: aliud differt ⁊ nō idē. ¶ Quarta: careo: indigeo: ⁊ cōfundūt cōfuſe diſtributiue terminū ſequentē ſe. ¶ Pro limitatiōe due ſpāles ꝯditiōes regrunt̄. ¶ Prima ꝙ talis terminus q dꝫ diſtribui imediate ſequat̄ aliquā illaꝝ dictionū. Si aūt nō: nō diſtribuet̄. ¶ Scđa: ꝙ tal' terminus ſit rectus a parte poſt: aliter non. Ultra has duas ſpāles cōditiones regrunt̄ due gn̄ales que in oib⁹ his regulis regrunt̄. ¶ Prima ꝙ ſit terminus capax cōfuſionis. ¶ Scđa ꝙ ſit deductū impedimētū alterius ſigni. ¶ Ulterius magiſter duo notāda ponit. Primuꝫ ꝙ ablatiuus rectus ex nā cōparationis eſt iſte qui diſtribuitur a comparatiuo. rectus aūt ex nā quantitatis exceſſus ſtat cōfuſe tn̄ mobilr̄. ¶ Scđm notādū declarat ſcđam cōditionē ſpālē dictā. ſ. ꝙ talis terminus qui dꝫ diſtribui dꝫ eē rectus a parte poſt. ¶ Et ego addo tertiū nōnᵐ de intētiōe magiſtri in 2° caplo relatiuoꝝ. ſ. ꝙ illa verba indigeo: careo: cū ſumunt̄ ſine gerūdio: tūc ꝯfundunt cōfuſe tn̄. vt dcm̄ eſt. qn̄ vo ſumunt̄ cū gerūdio confundunt cōfuſe tn̄. vt dicēdo: indigeo oculo ad videndum: ly oculo / ſtat confuſe tn̄. ¶ Ratio regule patet ex ratione prime regule ⁊ ſecunde. Mēghus Nōnᵐ pᵐ. Nōnᵐ 2ᵐ Notādū 3ᵐ.

Circa iſtā regulā nota ꝙ ipſa indiget bona limitatione de qua dicet̄ in caplo ꝓprio de ꝓbationib⁹ terminoꝝ. Nūc aūt ſolū dicat̄ de ly indigeo / de quo dico ꝙ dupl'r accipit̄. ſ. ꝓpie ⁊ impropꝛie. Si impropꝛie: tūc cōuertit̄ cū ly careo: ⁊ nō regit gerūdiū ⁊ cōfundit diſtributiue mobil'r. vt indigeo pecunia: idest careo pecunia. ¶ Quid aūt velit dicere iſta. ego careo pecunia. dicūt quidā ꝙ ipſa cōuertit̄ cū hac. ego nō habeo pecuniā: ſꝫ hoc eſt falſuꝫ: qđ ꝓbat̄: qꝛ eo dato ſequit̄ ꝙ iſta ꝯñia eēt bona. Adā nō hꝫ pecuniā. igit̄ Adā caret pecunia: que tn̄ nō valet. vt pꝫ. p̄ qꝛ ex negatiua nō ſequit̄ affirmatiua. Secūdo. qꝛ añs eſt verū. vt pꝫ. ⁊ ꝯñs falſum: qđ ꝓbat̄: qꝛ ſequitur. Adā caret pecunia. igit̄ Adā eſt carēs pecunia. ⁊ vltra. Adā eſt carēs pecunia. igr̄ Adā eſt nō habēs pecuniā. ⁊ vltra. igit̄ Adā eſt. ꝯñie oēs ſunt bone: ⁊ ꝯñs vltimum eſt falſuꝫ. igit̄ ⁊ añs. Ideo dicas ꝙ iſta. ego careo pecūia. cōuertit̄ cū iſta affirmatiua. ego ſum nō habēs pecuniaꝫ. Si vo ly indigeo ſumat̄ ꝓpie. tūc confundit ꝯfuſe tn̄ imobil'r ⁊ ſemꝑ hꝫ gerūdiū explicite vl' iplicite. Rō aūt quare ſic confundit eſt. qꝛ ly indigeo: in ſuis exponentibus includit notam conditionis. vnde iſta ꝓpoſitio. ego indigeo oculo ad videndum exponitur per tres ſic. ego ſum: ⁊ ſum aptus natus ad videndum: ⁊ ſi debeo videre opꝫ me habere oculū. vbi ly opꝫ / determinat totā conditionalē: ⁊ nō ꝯñs. Uel ſic. Ego ſum ⁊ ſum aptus natus ad vidēdū: ⁊ ſi video habeo oculū. igit̄ ego indigeo oculo ad vidēdū. Ex quo ſequit̄ ꝙ iſta de virtute ſermōis eſt fal Rītius. Nōndum. Indigeo dupl'r accipit̄ T

ſu.Ego idigeo pecunia ad edificandū: qꝛ tertia exponēs eſt falſa.ſ.ſi ego edifico opꝫ me hr̄e pecuniā: ſꝫ bn̄ eſt vera ad modū loquēdi vulgariū:q cōcedūt hō ꝯditionales impoſſibiles. Silr̄ iſta eſt falſa.ego indigeo pecunia ad emendū veſtē:qꝛ poſſum emere veſtē dādo frumentū. Silr̄ iſta eſt falſa:lapis indiget aure ad audiendū:qꝛ ſecūda exponēs eſt falſa.ſ.lapis eſt aptus natus audire: ſꝫ bene iſta eſt vera.Ego indigeo oculo ad vidēdū.poſito ꝙ ego habeā duos bonos oculos:vt pꝫ exponēdo illam: nec ex ipſa ſequiꝰ ꝙ ego nō habeā oculū: qꝛ indigemus tam his que habemus ꝙ̄ his que non habemus: vt patet ex cōmuni modo loquendi.

Māſre.

Tertia regula.cōparatiuus ꝛc̄.circa quā aduerte ꝙ cōparatiuus gradus diſtribuit terminū rectū ab eo ex nā cōparationis ꝛ poſtpoſitū. Dico p̄mo rectū ex nā cōparatōis pp illud qd̄ exponit Pau.in textu: qꝛ dādo:ſuꝫ albior de lōgitudine vniꝰ brachij ſupponit ly lōgitudine cōfuſe tm̄:qꝛ ex nā exceſſus ꝛ nō cōparatōis regiꝰ:ſilr̄ mō dico de ly brachij. ¶ Sed dubitaꝰ de iſto exēplo:qꝛ vr̄ ꝙ ly lōgitudine ſupponat determinate:licꝫ eni ſub tali termīo deſcēdere diſiūctiue:vt pꝫ. ¶ Ad qd̄ rñdeo ꝙ de mā licꝫ ſolū ſub illo termino deſcēdere diſiūctiue:nā ponēdo ꝙ tu ſis quolꝫ equo maior:ita ꝙ q̄cūqꝫ equo dato ſis maior:tunc dicendo:tu es maior equo aliquo exceſſu adequato.ſub illo termino exceſſu non licet deſcendere diſiunctiue: quia tunc propoſitio eſſet falſa: nullo eni determinato exceſſu quēlibꝫ equū excedis:preſupponēdo ꝙ nō oēs eq ſint eq̄les inter ſe. ¶ Dico vlteriꝰ dūmō poſtponaꝰ:qꝛ dādo:tu equo es maior. ly equo ſupponit determinate:qꝛ ꝑponiꝰ:lꝫ ab eo regaꝰ ex nā cōparatōis. ¶ Aduerte vlteriꝰ circa cōparatiuū ꝙ tale nō diſtribuit abſolute terminū rectū ꝛc̄.ſed illū diſtribuit:limitate ſm ꝙ regrit poſitiuus gradus incluſus in illo:vñ dicēdo.ſoꝛ.eſt albior equo:nō diſtribuiꝰ ly equo pro omni equo preſenti:ſed ſolum pro equo albo:hoc clarius habebitur in expoſitione comparatiui gradus. ¶ Pro iſta materia vide Pau. vene.in ſecundo dubio quadrature.26.principali. ¶ Circa ſuperlatiuum nota ꝙ intelligēda eſt illa pars:vt prius de cōparatiuo ſuo modo tm̄. Ita ꝙ ſicut cōparatiuus ablatiuū diſtribuit vel rectū caſum qñ vniꝰ cū illo termīo ꝙ̄. Ita ſuplatiuus gradus diſtribuit genitiuū intelligēdo cū alijs ꝯditionibus:que habite ſunt pus. ¶ Adde tn̄ ſm Petrū mā.ꝙ ſuplatiuꝰ nō diſtribuit abſolute genitiuū:ſꝫ ſolū pro oibꝰ alijs ab eo: ꝙ eſt aliud extremū cōparationis:dicendo eni ſortes eſt fortiſſimꝰ hoiꝫ.ly hoiꝫ nō diſtribuiꝰ pro oi hoie:ſed ſolum pro hoie q nō eſt ſortes. Iſta meliꝰ itelligenꝰ in probationibꝰ terminoꝝ. ¶ Circa illā partem de iſtis aduerbijs:ita:ſicut:tā:ꝛ ꝙ̄:ꝛ hōꝛ de iſtis noibꝰ:tantus:quātꝰ ꝛc̄. Notādū ꝙ itelligiꝰ dūmō illa cōparatiue teneaꝰ:ꝛ nō ſimilitudinarie:aut demōſtratiue:vñ ad hoc ꝙ cōparatiue teneaꝰ regriꝰ ꝙ nō ſumaꝰ ſolitarie:ſꝫ cū alio vel alijs ſignis reqſitis ꝛc̄.vbi gr̄a.dicēdo:tu es tātus: quantus eſt aliqs hō:aut tu es maior ꝙ̄ aliqs hō:aut tu es ita albꝰ ſicut aliquis cignus.aut tu es tam ſapiēs ꝙ̄ ſapiens eſt aliquis homo:in iſtis oibꝰ ſigna iſta teneꝰ cōparatiue:ꝛ ſic verꝫ eſt ꝙ diſtribuūt:itelligēdo tn̄ cuꝫ limitationibꝰ pus tactis:ſꝫ qñ ſolitarie ſumunꝰ:tūc nō hn̄t vim aliquā diſtribuēdi:aut cōfundēdi:vt dicēdo.ſoꝛ.eſt albꝰ ſicut cignus: tūc qꝛ tale aduerbiū teneꝰ ſolitarie:nō diſtribuitur ly cignus ab illo:ſꝫ ſolū determinate ſupponit:ꝛ ſuo mō dico de alijs. ¶ Pet.tn̄ mā.tenet talia ſigna:ita:ſicut: tātꝰ: quātus ꝛc̄.nullo mō diſtribuere cū ſilitudinarie ſemper teneanꝰ ſm eū. ¶ Circa illa verba:careo: indigeo: notādū ꝙ illa regula intelligiꝰ dūmō terminꝰ poſtponaꝰ: ꝛ a parte poſt regaꝰ ex nā ꝛc̄.ꝛ cū hoc tale verbū nō vniaꝰ cū gerūdio:nā dicēdo.ſoꝛ.indiget equo ad egtādū:aut ad hoc ꝙ egtet:qd̄ equalet gerūdio:ſupponit ly equo ꝯfuſe tm̄:vt patebit:ꝛ ſm Pau.i ſequētibꝰ d̄ ſuppōne relatiuoꝝ. ¶ Circa illā ptē de iſtis terminis/aliud/differt/ꝛ nō idē/ itellige/regulā:vt pus de termio recto a pte poſt ꝛ poſtpoſito recto ex nā diūe ſignificāte aliqd̄ extremū diūe. Dico p̄ de termio recto a pte poſt ꝛ poſtpoſito pp cām aſſignatā a Pau.in textu. Dico ſcd̄o recto ex nā diūe ꝛ ſignte aliqd̄ extremū diūe:qꝛ dicēdo.tu differs ab aſino albedine:nō diſtribuiꝰ ly albedine: qꝛ nō ſigt aliqd̄ extremum diūe:ſꝫ ſupponit ꝯfuſe tm̄ ꝛc̄. ¶ Intellige vlteriꝰ diūaꝫ inter illa ſigna in mō diſtribuēdi:nā ly aliud diſtribuit ſolū pro eo qd̄ eſt aliqd:ſꝫ ly differt abſolute: vide pro illa materia Pau.vene.39. p̄cipali p̄mi dubij quadrature. ¶ Noꝰ etiā circa oīa precedētia ꝛ ſequētia:ꝙ iſta ſigna nō ideo diſtribuūt:qꝛ negationē includāt: qꝛ a ſimili illa verba incipit ꝛ deſinit diſtribuerēt:cū negationē icludāt: vt pꝫ in ſuis exponētibꝰ:ſꝫ ideo diſtribuūt:qꝛ in voce aut in ſcripto ſic habuerūt ab ipoſitore:in mēte aūt ex nā ſua ſic faciūt:pro illa mā vide Pau.pgu.in penultima qōne totius expoſitionis tractatus conſequentiarum Strodi. licet tamen nō in totum teneat qd̄ prius dixi.

Pau. ſophi. 36.con. p̄ª./. 4ª / 38. pn. p̄. du.cō. p̄ª./ 15.pn. 2. dub. con.p̄ª.

Notādū 5ᵐ.

Pau.49.pn. 3.du.19.

¶ Quarta regula. Dictio excluſiua confundit confuſe tm̄ mobiliter terminum cōmunē immediate ſequentem ſe: ꝛ mediate ſequentem confuſe diſtributiue mobiliter: vt tm̄ homo eſt animal.ly hō: ſupponit confuſe tm̄ mobiliter: ꝛ ly aial. diſtributiue mobiliter.

4ª regula. Pau. ſophi. 39.con.p̄ª.

Limitata eſt regula hec ſufficiēter additis duabꝰ cōditionibꝰ generalibus ſupra declaratis.ſ.ſi terminꝰ fuerit capax ꝯfuſiōis ꝛ deducto ipedimēto alteriꝰ ſigni. ¶ Rō regule pꝫ ex dictis ſup̄. ¶ Contra hāc regulā ſolet ſic argui.ly tm̄/diſtribuit a parte p̄dicati.igiꝰ a fortiori diſtribuit a pte ſubiecti:pꝫ ꝯña:qꝛ oē agēs fortiꝰ ꝛ velociꝰ agit in ptē ꝑpinquā ꝙ̄ remotā. ¶ Ad hoc rñdet magiſter in 49º argumento tertij dubij principalis ſue q̄drature.ꝛ negat ꝙ oē agēs fortiꝰ agat in ptē ꝑpinquā ꝙ̄ remotā.ſol.n.fortius agit diſtāter a ſe ꝙ̄ ꝑpe ſe. Et adhuc ea cōceſſa:nō ſeqꝰ ꝙ ly tm̄ potiꝰ diſtribuat ꝑpe ſe ꝙ̄ diſtāter a ſe:qꝛ nullū ſignū eſt agēs: vt declarauit in rñſione ad illud argᵐ p̄ncipale. ¶ Uel dicaꝰ:ꝛ tutius ꝛ formalr̄ rñdēdo:negaꝰ ꝯña. Ad pbōnem cū dr̄.oē agēs fortius agit in ꝑpinquus ꝙ̄ in remotius. dāo ꝙ verꝫ eſt de agēte nāli:qd̄ agit ꝑ actionē realē: nō aūt de agēte ꝑ volūtatē aut ꝑ inſtitutionē nālē: ſic̄ ly tm̄ in voce vel in ſcripto:ꝛ lꝫ in mēte faciat ex natura rei:non tamen facit hoc per actionem realem:quare ꝛc̄.

Mēghus.

Cōtra regulā inſtatur.

Reſponſio Lege Pau. ibi.

Con.3ª. alia rñſio

Circa quartā regulā aduerte ꝙ illa debet itelligi de dictiōe excluſiua faciēte excluſiuā primi ordinis:ꝛ cadente ſup̄ totā ꝑpoſitionē.vñ dicendo.tm̄ hō eſt aial.volēdo ꝙ ly tm̄ ſolū ſup ſubꝫ cadat:ꝛ ſignificet ꝙ illud qd̄ eſt tm̄ hō ē aial:tūc ly aial nō diſtribuiꝰ:qꝛ excluſio nō cadit ſup̄ totū faciēs excluſiuā primi ordinis.

Māſre. Notādū p̄mū

¶ Quinta regula. Dictio exceptiua confundit ſuum caſuale ſi eſt terminus cōis confuſe tm̄ mobiliter: vt nullum aial preter homines currit. Omne animal preter hoiem currit.ly hominem/ſtat confuſe tm̄ mobiliter.

5ª regula Pau.lo. ma. p̄ª.fo. 39.ſ2. p̄ª. ſi./.ſoph. 41. p̄ᵐ./. 16. pn.2.du.cor. con.3ª.

Limitatur hec regula ſufficiēter duabus conditionibus generalibus ſeruatis. Primaꝙ caſuale ſit capax confuſionis ſue ſit terminus cō-

Mēghus

munis: quod idem eſt. Secunda: deducto quocūqꝫ impedimēto alteri⁹ ſigni. ℂ Rō hui⁹ regle pꝫ ex alijs ſup.

Ritius.

Dicit magiſter in iſta regula ꝙ caſuale .i. caſus rect⁹ a dictione exceptiua ſtat confuſe tm̄ mobiliter: ⁊ de alijs nihil dicit. ℂ Tu autem dicere debes ꝙ ſubiectum ſtat confuſe diſtributiue immobiliter: ⁊ predicatum confuſe tm̄ mobiliter. cuius ratio eſt: quia predicatum regitur ab eodem verbo a quo regit̄ terminus diſtributus qui eſt ſubiectum. ⁊ ideo debet ſtare cōfuſe tm̄ mobilit̄r. per regulā p̄mā. ℂ Sed dices a quo habꝫ ſubiectū exceptiue ꝙ ſtet imobiliter. ⁊ videt̄ ꝙ a nullo: qꝛ nō ab illo ſigno omnis: qꝛ non habet iſtā vim. Nec a ly preter: quia ly preter non habet vim ſup termino p̄cedēte. ℂ Rn̄° ꝙ a nullo illoꝝ de per ſe: ⁊ tanq̄ a cauſa totali: ſꝫ ab ambobus ſimul. ⁊ cū dicit̄ ꝙ ly preter nō hꝫ vim ſup termino p̄cedente. dicit̄ ꝙ verꝝ eſt ſe ſolo. Sed cum alio habent: vt in ꝓpoſito cum ly omnis.

Pontio
Rāſo

Manfre. Rōn p̄ͫ Dubō valet. Solutio.

Circa quintā regulā nota ꝙ cōiter fit inſtātia: qꝛ non valet hoc argͫ. oē aial p̄ter hoiem currit. ergo oē aial p̄ter aial currit. arguit̄ eni ab inferiori ad ſuū ſuperius ſupponēte vtroqꝫ cōfuſe tm̄ mobilit̄r. ℂ Reſpōdeo ꝙ argͫ nō p̄cedit. qꝛ nō arguit̄ rōne totius extremi .i. a toto ſubiecto ad totū ſubm: aut a toto p̄dicato ad totuꝫ predicatū: ſed ſoluꝫ a parte ad partem: neqꝫ ꝑꝑ hoc opꝫ dicere ꝙ aliqua ſigna ſunt que impediunt quo ad aſcenſum: ⁊ non quo ad deſcenſum: vt quidā dicunt de dictione exceptiua ⁊ reduplicatiua: poteſt tamen argumentuꝫ euitari aliter: vt patuit: ideo ⁊c̄.

6ª regula. Pa. ſoph. 4ª p̄ .i. 2ª .i. lo. ma. 6ª fo. 4 ... fo. 41. ſa. 4°. 3ª

ℂ Sexta regula. Dictio reduplicatiua ſuū caſuale confundit confuſe tm̄ mobiliter ⁊ predicatuꝫ confuſe tm̄ imobiliter. vt ſortes inq̄ntum hō eſt aial. ly hō ſtat ꝯfuſe tm̄ mobiliter: ⁊ ly aial imobiliter: qꝛ ſub p̄o cōtingit diſiūctim deſcendere ⁊ non ſub ſecundo.

Menghus. Dubiū p̄mū.

Limitatur hec regula cū duabus conditionibus generalibus additis: vt ſupra. Ratio etiā patet ex alijs ſupra. ℂ Dubitatur hic primo de predicato: qꝛ vi ſtare mobilit̄r: vt in exēplo magiſtri: ſortes inquātū hō eſt aial: qꝛ ſub p̄dicato licet deſcendi diſiunctiꝫ ſicut ſub caſuali: qꝛ valet iſte deſcēſus: ⁊ hec ſunt oia aialia: ḡ ſor. inquātū hō eſt hoc aial vel hoc aial: ⁊ qꝛ nō pōt aņs eē verꝝ ſine ꝯñte: ita .n. oꝫ ꝯñs eē verum ſicut ⁊ aņs.

Dubiū ſcḋm. Ad p̄mum.

ℂ Dubitat̄ 2° de caſuali: qꝛ vi ſtare determinate: qm̄ licet deſcēdere diſiūctiue ad oia ſua ſuppoſita: vt pꝫ deſcēdēdo in exēplo magiſtri: ⁊ iſti ſunt oēs hoies: ḡ ſor. inquātum hic homo eſt aial: vel ſor. inq̄ntū eſt hic hō eſt aial: ⁊ ſic de ſingulis: modo ꝯñs eſt verꝝ p vna pte vt pꝫ: ⁊ hoc ſufficit cū ſit vna diſiūctiua. ℂ Ad p̄ͫ rñſuꝫ eſt in cap° ſuperiori de ſuppōne pſonali negādo ꝙ liceat deſcēdere: ⁊ cū dicis ꝙ ꝯñs eſt verꝝ: nego: imo ē falſuꝫ: qꝛ tertia exponēs eſt falſa. ſ. ſi aliqd eſt hō illud eſt hoc aial vel hoc aial: qꝛ oppoſitū ꝯñtis ſtat cū aņte: cū ex illis fiat vna copulatiua poſſibilis vt illa: aliqd eſt hō: ⁊ illud nō eſt hoc aial vl' hoc aial. Silr ex aņte ⁊ oppoſito ꝯñtis fit vna aduerſatiua vera: vt illa: q̄uis aliqd ſit hō illud nō eſt hoc aial vel h̄ aial: ꝙ ēt oppoſitū ꝯñtis ſtet cū aņte: declaro p ſile: vt ſi ſolus ſortes eſſet: ⁊ nullū aliud aial: illa ꝯditionalis nō eſſet vera: ſi aial eſt ſor. eſt: qꝛ oppoſitū ꝯñtis: ſtat cū aņte: animal eſt ⁊ nō eſt ſor. qꝛ illa copulatiua eſt poſſibilis licet nō ſit vera in caſu. Silr ſi oēs hoies eſſent hodie albi: cras vō nigri: illa cōditionalis nō eſt vera: ſi aliqd eſt homo illud eſt albū: qꝛ oppoſitū ꝯñtis pōt ſtare cū aņte: aliqd eſt hō ⁊ illud nō eſt albū: illa .n. copulatiua eſt poſſibilis: dato .n. ꝙ illud oppoſitū ꝯñtis: mō de facto nō ſtet in veritate cū illo aņte .i. ꝙ nūc nō ſit ſimul verꝝ cū aņte: pōt tn̄ eē verꝝ cū aņte: ⁊ ita in ꝓpoſito noſtro dicat̄. Hoc multis modis declaraui ꝑꝑ aliquos ridētes q hoc negabāt.

Ad ſcḋm.

ℂ Ad 2ͫ dicit̄ ꝙ nō ſemp licꝫ deſcēdere diſiūctiue ſub caſuali: ſed bn̄ ſemp diſiunctim: ideo nō ſtat determinate: ſꝫ confuſe tm̄: nā dicēdo, oīs homo inquantum riſibilis eſt animal, ly riſibile ſtat confuſe tm̄: ⁊ non licet deſcendi diſiunctiue ſub eo: qꝛ deſcenſus falſus eſſet: vt pꝫ: ſed bene diſiunctim: ⁊ tunc deſcenſus verus eſt.

Ritius. Dubiū p̄ͫ. Argͫ p̄mo p per negatiua. Argͫ 2°.

Circa dicta magiſtri in hac regula dubitat̄: ⁊ p̄ an caſuale in iſta. ſor. inquantum homo eſt animal. ſtet confuſe tm̄ mobiliter: vt dicit magiſter: ⁊ arguitur ꝙ non. ℂ Primo qꝛ illud caſuale vt ly homo ſtat determinate. igit̄ regula falſa: ꝯñtia tenet: ⁊ aņs ꝓbat̄: qꝛ ſub illo licet deſcēdere diſiūctiue: vt patet. ℂ Scḋo ſic. ſi ly hō ſtaret confuſe tm̄ mobiliter. iſta ꝯñtia deberet eē bona. ſor. inquātū hō eſt aial. igit̄ ſor. inquātū ſubſtātia eſt animal: ſed hec ꝯñtia nō valet. igit̄ ly homo nō ſtat confuſe tm̄ mobiliter: pꝫ ꝯñtia cū minori: qꝛ aņs illius eſt verꝝ ⁊ ꝯñs falſuꝫ. vt pꝫ exponēdo. ⁊ maior ꝓbat̄: qꝛ argueretur ibi ab inferiori ad ſuū ſuperius confuſe tm̄ mobilit̄r ⁊ affirmatiue: quē modū arguēdi approbat magiſter in conſequentijs in cap° 3°.

2ª regula. Dubiū 2ͫ.

ℂ Scḋo dubitat̄ an ly animal. quod eſt ibi predicatum ſtet ꝯfuſe tm̄ imobiliter: ⁊ vi ꝙ nō: qꝛ ſi ſtaret ſic: hec ꝯñtia nō deberet eſſe bona. ſor. inquantū homo eſt aial. igit̄ ſor. inquātū homo eſt ſubā: ſed hec eſt bona. igit̄ ly animal nō ſtat illo modo. ꝯñtia tenet cū maiori: ⁊ minor ꝓbat̄: qꝛ ibi argueret̄ ab inferiori ad ſuum ſupius cōfuſe tm̄ imobilit̄r: quē modū arguēdi magr̄ non approbat.

Opio ꝓpria. Ratio p̄ª.

ℂ Ad iſta rñdeo cū ſupportatiōe ꝙ tā ly hō: q̄ꝫ ly aial: ſtat cōfuſe tm̄ imobilit̄r: ad qḋ ꝓbādū adducuntur tres rōnes. ℂ Quaꝝ p̄ª eſt iſta. talr̄ ꝯfundunt̄ termini a nota reduplicationis qualr̄ a nota ꝯditionis: quā includit in ſuis exponētib⁹: ſed nota ꝯditionis (vt patebit infra in regula ꝓpria) cōfundit ꝯfuſe tm̄ imobilit̄r. igit̄ ⁊ nota reduplicatiōis ꝯfundit ꝯfuſe tm̄ imobilit̄r.

Ratio 2ª. V.

ℂ Scḋa ratio adducit̄ a qbuſdā ſic. Quādocūqꝫ ſub aliquo termino communi non diſtributo non licet deſcēdere: ille terminus ſtat cōfuſe tm̄ imobiliter: ſed ſub termino cōi nō diſtributo in reduplicatiua nō licet deſcēdere. igit̄ ⁊c̄. ꝯñtia tenet cū maiori. ⁊ minor ꝓbat̄ ſupponēdo vnuꝫ. ſ. ꝙ qn̄ dicimus ꝙ ſub aliquo termino licet deſcēdere ad oia ſua ſuppoſita: per ſuppoſita intelligimus duo. ſ. ſuppoſita cū termino cōi ⁊ ꝓnoīe demonſtratiuo ſingularis numeri: ⁊ ſuppoſita per ſolū ꝓnomē demōſtratiuū. verbi grā. cū dicim⁹ ꝙ ſub ly hō. in iſta. homo currit: licet deſcēdere ad ſua ſuppoſita diſiūctiue: volum⁹ dicer̄ ꝙ licꝫ ſic arguere: hō currit: ⁊ iſti ſunt oēs hoies. igit̄ iſte hō currit: vel iſte hō currit: vel iſte homo currit ⁊c̄. ⁊ etiā ſic: hō currit: ⁊ iſti ſūt oēs hoies. igit̄ hoc currit. vel h̄ currit ⁊c̄. demōſtrādo ſemp hoiēs: vbi in p̄ deſcēſu deſcēdim⁹ ad ſuppoſita de termino cōmuni cū ꝓnoīe. ⁊ in 2° ad ſuppoſita de ſolo ꝓnoīe. Et ita p oppoſitū cū dicimus ꝙ ſub aliquo termino nō licet deſcēdere: volumus dicere ꝙ altero illoꝝ duoꝝ modoꝝ non licet deſcēdere: ⁊ hoc ſufficit. ℂ Iſto ſtante ꝓbat̄ illa minor: ⁊ capio iſtā: hō inquātū albū eſt albū. Et arguit̄ ſic. ſub ly albū qḋ eſt caſuale nō licet deſcēdere diſiunctim: ⁊ eſt terminus cōmunis non diſtributus. igitur ⁊c̄. conſequentia tenet cum minori: ⁊ maior probatur: quia nō ſequitur. homo inquantū albū eſt album: ⁊ iſta ſunt oia alba. igitur inquantum hoc vel hoc: vel hoc eſt album demonſtrando rem albam. vbi deſcenditur per ſola ꝓnomina demonſtratiua: ⁊ ꝙ non ſequat̄ probat̄. Antecedens eſt verum. ⁊ conſequens fal-

ſum.qꝛ tertia eius exponens eſt falſa. vt pꝫ. ⁊ iſta ratiõe poterunt ꝓbari multe regule infra:quã tamen pro nunc nõ approbo. ¶ Tertia ratio eſt iſta.in iſta.ſoꝛ. inq̃tum omnis homo eſt.omne riſibile.ly homo ſtat imobiliter. ⁊ non a ly omnis.igitur a ly inquantum. cõſequentia te net cũ minoꝛi.⁊ maioꝛ ꝓbaẽ.qꝛ nõ ſequiẽ.ſoꝛ. inquãtuꝫ. oĩs hõ eſt oẽ riſibile.⁊ iſti ſunt oẽs hoĩes. igiẽ ſoꝛ. inquã tũ iſte hõ.eſt oẽ riſibile:qꝛ añs in caſu iſto ꝙ ſolus ſoꝛ.ſit hõ.eſt veꝝ:vt pꝫ.⁊ ꝯña falſuꝫ.vt pꝫ exponẽdo.¶ Quar ta rõ poſſet eẽ argᵐ fcm̃ ſupra:qḋ eſt ſatis difficile. ¶ Et tũc ad rões oppoſitas. Ad pᵐᵃᵐ cũ dĩ.ꝙ ly hõ ſtat deter minate negaẽ.⁊ cũ dĩ ꝙ licꝫ deſcẽdẽ ⁊c̃. dĩ ꝙ nõ de foꝛa. ¶ Ad aliã q̃ ꝓbaẽ ꝙ ꝑdicatũ nõ ſtat cõfuſe tm̃ imobliͬ dĩ negãdo illḋ:⁊ dĩ ꝙ illa ꝯña eſt bona: ſꝫ non de foꝛma: qꝛ nõ oĩs in q̃ argẽ ab inferioꝛi ad ſuũ ſupius cõfuſe tm̃ immobiliter valet.Et hoc voluit regula.

Maĩre. Nõndũ ꝑmã **Circa** ſextã regulaꝫ aduerte ꝙ dictio reduplicatiua põt duobꝰ modis accipi:aut redupliͬᵉ:aut ſpe ciᵃᵉ.quõ aũt differãt iſte acceptiões bꝫ videri in caꝰ expõ nis talis termini. In ppoᵒ regla itelliͬ õ tali qñ redupli catiue teneẽ.Pro itellicꝰ eſt noᵐ ꝙ ĩ ꝑpõne reduplicati ua icludiẽ vna ꝯditiõalis:vt pꝫ in exponẽdo taleꝫ ꝑpõ nẽ.nã dicẽdo.ſoꝛ.inq̃tũ hõ eſt aĩal:in illa icludiẽ illa ꝯdi tiõalis.ſi aliqḋ eſt hõ illḋ eſt aĩal. ¶ Ex h forte arguunt aliq ꝫ regulã caplẽdo hãc. ſoꝛ.inq̃tũ aſinꝰ nõ eſt.aſinꝰ nõ eſt:tũc ſub iſto termĩo aſinꝰ nõ licet deſcẽdẽ diſiũctiꝫ:vt pꝫ.qꝛ dicẽdo:⁊ iſti ſunt oẽs aſini demõſtrãdo oẽs aſinos ğ ſũt ĩ iſtãti qḋ ẽ ꝯña.ğ ſoꝛ.inq̃tũ ille vꝉ ille vꝉ ille:⁊ ſic õ ſingulis aſinꝰ nõ eſt. aſinꝰ nõ eſt.ꝯña illa nõ vꝫ:qꝛ h ꝯña includit hãc ꝯditionalẽ: ſi aliqḋ eſt ille vꝉ ille. ⁊ ſic õ ſin gulis aſinus nõ eſt.aſinꝰ nõ eſt.q̃ eſt falſa.qꝛ iſtiꝰ ꝯditiõa lis oppᵐ ꝯñtis ſtat cũ añte. vt ponẽdo ꝙ in fine illoꝝ cen tũ ãnoꝝ erit ita ꝙ aliqḋ erit oĩs aſinꝰ:tũc ſi foꝛmareẽ il la ꝯña:oppᵐ ꝯñtis ſtaret cum añte. ¶ Potes tñ ſaluare Pau.h mõ:ꝙ regla itelligiẽ õ reduplicatiua affirᵃ ⁊ nõ negaᵃ.Uel dico ⁊ meliꝰ⁊ magis ad ppoᵐ regule. ꝙ illa intelliͬ dũmõ aliũde nõ adueniat ipedimẽtũ: ſꝫ in ꝑpoſi to negatio ſequẽs ĩpedit deſcẽſuꝫ:qꝛ lꝫ ſequaẽ:bꝫ tñ vim variãdi deſcẽſuꝫ termini ꝑcedẽtis:vt clariꝰ dicã ĩ fine to tius iſtiꝰ capli. ¶ Nõ vlteriꝰ ꝙ aliq arguũt ꝫ Pau.ꝑſup ponẽdo fm̃ Pe.mã.ꝙ nota cõditiõis diſtribuat mobiliͬ terminos añtes nõ aliũde ĩpeditos ⁊c̃.quo ꝑſuppoſito ar guũt ſic. ꝑpõ reduplicatiua icludit ꝯditiõalẽ: vt ꝑus no taui in q̃ ꝑ ꝑſuppoᵐ diſtribuiẽ cãle redupliᵉ. ğ ẽt ĩ redu pliᵘᵃ dꝫ ſic diſtribui mobiliͬ illḋ cãle. ¶ Ex fundamẽtis oĩo fatuũ eſt.dato.n.h ſeq̃reẽ ꝙ illa ꝑpõ eẽt falſa.ſoꝛ.in q̃tũ hõ eſt aĩal.deſcẽdẽdo fm̃ opiõnẽ cõeꝫ copulatiue: ⁊ ad rõnẽ eoꝝ dĩc ꝙ nõ valet illa ꝯña. Iſta ꝑpõ icludit ꝯditionalẽ in q̃ ſub tali termĩo licet deſcẽdere copulati ue.ğ ẽt in illa ꝑpõne ſub eodẽ termĩo licꝫ ſic facere:nã a ſilĩ ꝓbarẽ ꝙ ly incipit ⁊ deſinit ⁊ alia multa hõ diſtribue rẽt:qꝛ in eoꝝ expõne icludiẽ negatio diſtribuẽs:vt patꝫ. ¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ ſaluo melioꝛi iudicio. ego teneo ꝙ ſub termĩo caſuali dictiõ is redupliᵉ capaci ꝯfuſiõis ⁊c̃. ⁊ nõ aliũde ĩpedito ꝙ licꝫ ad oĩa ſua ſuppoſita deſcẽde re diſiũctiue:neqꝫ obſtat argᵐ de illo termino hõ in illa ꝑpõne.oẽ riſibile inq̃tũ hõ eſt aĩal:qꝛ lꝫ ſupponat ꝯfuſe tm̃ hoc eſt rõne ĩpedimẽti ꝓuenĩetis ab illo ſigno ꝑcedẽ te oẽ. Neqꝫ obſtat argᵐ dicẽdo.ſoꝛ.inq̃tũ aſinꝰ nõ ẽ. aſi nꝰ nõ eſt.qꝛ hoc argᵐ paulo ante eſt ſublatũ.ipediẽ ly aſi nus a negatõe ſequẽte:h tñ nõ obſtãte teneo ꝙ tale caſua le nõ ſupponat determinate. Prĩo. qꝛ terminꝰ ſupponẽs determinate ꝑ ſignũ vnũ ſolũ mobiliͬ diſtribuẽs ꝑcedẽs nõ dꝫ imobilitari ab illo ſigno.illud vñ eẽ notũ de mẽte oĩuꝫ logicoꝝ:ſꝫ dicẽdo.ſoꝛ.inq̃tuꝫ oĩs hõ eſt oẽ riſibile. ponẽdo ꝙ ſoꝛ.ſit oĩs hõ. volẽdo deſcẽdere ſub illo termi no hõ diſiũctiue.añs eẽt veꝝ:⁊ ꝯñs falſuꝫ.ꝑꝑ ꝯditionalẽ incluſaꝫ.vt pꝫ ⁊c̃.ğ in tali ꝑpõne remouẽdo illḋ ſignum oĩs nõ remanet talis terminꝰ hõ ſupponẽs determinate ꝑ ꝑmiſſuꝫ:illud tñ paꝝ ꝯcludit.qꝛ dicẽdo. videõ omneꝫ hoĩeꝫ nõ eſt aĩal.supponit ly hoĩem diſtributiue imobiliͬ fm̃ opiõnẽ cõeꝫ:⁊ tñ auferẽdo illḋ ſignuꝫ oẽm ſuppone ret determiate. ¶ Et iõ dico ſcḋo ⁊ euidẽtiꝰ: qꝛ ſicut ſub termĩo ſupponẽte õterminate ad oĩa ſua ſuppoſita cũ de bito medio licꝫ deſcẽdere diſiũctiue.ita ab oĩbꝰ ſuppoſi tis illius termini ſit ſũptis diſiũctiue ad talẽ terminũ cũ debito medio vꝉ rõne eiꝰ ad ſuã ꝑpõnem argumentum debet eſſe bonum. ſꝫ nõ ſic eſt de caſuali talis ꝯõnis. qꝛ nõ valet argᵐ ſoꝛ.inq̃tũ hoc aĩal eſt hõ:vel inquãtuꝫ hoc animal eſt homo : ⁊ ſic de ſingulis. ⁊ h ſunt oĩa aĩalia. ğ ſoꝛ.inq̃tũ aĩal eſt hõ.añs eni eſt veꝝ:⁊ ꝯña falſuꝫ.ꝑꝑ ꝯdi tionalẽ quã icludit:⁊ he rões nõ ꝓbãt ſolũ ꝙ tale caſua le nõ ſupponat determiate:imo ẽt ꝙ nõ ꝯfuſe tm̃ mobi liter:ſꝫ potꝰ imobiliͬ.fundamẽtũ tñ h vñ in multis locis deficere.qꝛ lꝫ reᵒ totiꝰ extremi ſupponat determinate ⁊ poſſit illud admitti:poſſet tñ dici ꝙ qñ talis terminꝰ eſt ps extremi:ꝙ tũc hoc fundamẽtũ nõ eſt ſecuꝝ. vñ dõo. ſoꝛ.ğ eſt aĩal:nõ eſt hõ.ğ ſoꝛ.ğ eſt hoc aĩal nõ eſt hõ. ⁊ ſic de ſinglis.⁊ hec ſũt oĩa aĩalia.ğ ſoꝛ.ğ eſt aĩal nõ eſt hõ.nã añs eſt veꝝ pro illa ſingulari in qua demõſtraẽ aſinus. qꝛ eiꝰ ꝯdictoꝛiũ eſt falſuꝫ.vt pꝫ.⁊ ꝙ ꝯña ſit ẽt falſuꝫ.pꝫ. arguẽdo igiẽ a ſuppoſitis illius termini aĩal diſiũctiue ſũ ptis cũ debito medio ad eũdẽ terminũ ſupponẽtẽ deter minate argᵐ nõ valet. Ille enim terminus aĩal ſupponit determinate.vt pꝫ. ſꝫ lꝫ hoc argᵐ concludat reᵒ negatiue ꝑpõnis qñ arguiẽ nõ rõne totius extremi.vñ tñ difficile euadere fundamẽtũ ſupius poſitũ reᵒ affirmatiue ꝑpõ nis ſiue de toto extremo ſiue de pte cõſideres. ⁊ iõ cũ de reduplicatiua affirmatiua itelligẽda ſit regla. vñ admit mittẽd ũ fundamẽtũ poſitũ.Pro illa mã de negatiuis ꝙ nõ valꝫ ĩ illis.vide Pau.in 4ᵒ dubio q̃draturẽ in.10. ꝑnˡˢ. Con.4ᵒ.

¶ **Septima regula. Termini ꝯcernẽtes actuꝫ mẽtis:vt ſcire:credere:dubitare:⁊ huiuſmo di cõfundunt cõfuſe tm̃ mobiliͬ. Exemplum. ego ſcio aliquã propoſitioneꝫ. ly propoſitio nem ſtat confuſe tm̃ mobiliter: quia bene ſe quitur.ego ſcio aliquaꝫ propoſitionem : ⁊ il le ſunt omnes propoſitiones. ergo ſcio illam vel illam: ⁊ ſic de ſingulis.**

Limitatur hec regla duobꝰ ſpãlibꝰ ꝯditõibꝰ ad ditis vltra duas ꝯditiones gñales re q̃ſitas in oĩbus. Prima ſpãlis eſt ꝙ talis terminus ime diate ſequaẽ.iõ dõo aliquã ꝑpõnẽ ſcio. ly ꝑpõnem nõ ſtat ꝯfuſe mobiliͬ ſꝫ determinate:qꝛ licꝫ deſcẽdi diſiũcti ue. Scḋa ꝯditio ſpãlis eſt ꝙ ſit rectus a parte poſt. ideo dicẽdo aliquã ꝑpõnẽ ſcit hõ.ly hõ nõ ſtat ꝯfuſe tm̃ mo biliͬ:lꝫ imediate ſequaẽ:ſed determinate:qꝛ nõ eſt rectus a parte poſt:ſed dõo:ego ſcio aliquã ꝑpõnem ly ꝑpõnẽ ſtat cõfuſe tm̃ mobiliͬ cũ ille ambe ꝯditiones adſint:ad ſunt ẽt due alie ꝯditiões gñales.i.ꝙ terminus ſit capax cõfuſionis ⁊ deductũ ſit ĩpedimẽtũ alterius ſigni ⁊c̃. Mẽghus

De iſta regula dicetur in capitulo de officialibus ⁊ deſcriptibilibus. Rẽiua.

Circa ſeptimam regulam ſunt multa notanda. prĩ mo ꝙ verboꝛum ⁊c̃.quedam ſunt affirmati ua.q̃dã aũt negationẽ icludẽtia vt nolo ignoꝛo neſcio ⁊c̃. Scḋo ꝙ illa vba q̃nq̃ cadunt ſupra incomplexũ cõple xione verbali.q̃nqꝫ aũt ſupra cõplexum tali complexio Maĩre. Nõndũ pᵐ

ne. Exẽplū pmi. ego ſcio aliquā ppōnē. Exẽplū ſcḋi. ego ſcio aliquā ppōnē eſſe verā. his notatis dico q talia verba negationem includentia diſtribuūt terminos ꝛc. mobilr. Alia xo que ſunt affirmatiua ſi cadūt ſupra incomplexū ꝛc. faciūt ſupponere determinate: qḋ eſt ꝯ Pau. vt pꝫ in exẽplo ſuo. dicẽdo. ego ſcio aliq̄ ppōnē. dico q ly ppōnez determinate ſupponit. qñ aūt talia affirmatiua verba cadūt ſupra cōplexū ꝛc. faciūt illos terminos ſupponere cōfuſe tm̄ mobilr: ꝛ iſto modo vltima regula hꝫ veritatē. dūmō nō pueniat aliūde impedimentū. ¶ Arguit tamē ꝯ pmū dictū pbādo q in illa. ego ſcio aliquā ppōnē. ly ppōnē ſupponat confuſe tm̄ ꝛ nō determinate. qḋ pbatur ſic. ponat q ſint tres tales ppōnes. hoc eſt homo. quaꝝ prima eſt a. ꝛ ſcḋa b. que ambe ſint vere. tertia aūt ſit falſa que ſit c. ꝛ ego ſciam. iſtis poſitis in caſu. ſcio aliquā propōnē. ſcio enim adequatū ſignatū alicui⁹ ppōnis: qꝛ ſcio vnā illaꝝ: imo ſcio duas eē veras quod ſcio adequate ſignificare p aliquā ppōnē. pꝫ ꝯña a deſcriptione ad deſcriptū: ꝛ tñ i illo caſu: nō licet deſcẽdere ſub ly ppōnē diſiunctiue: qꝛ quacūq; illaꝝ data nō ſcio illā: vt pꝫ. ¶ Rñdet q illa eſt falſa. ego ſcio aliquā propōnē: ꝛ ēt illa. ego ſcio adequatū ſignificatū alicui⁹ propōnis: qꝛ tā ly adequatū ſignificatū q̄ ly ppōnis ſupponit determiate. ¶ Aduerte tñ q Strodus in ſuis obligationibus tenet q talia verba ēt cadentia ſupra incomplexū ꝛc. cōfundūt: vt etiā aſſerit Pau. in iſto loco. lꝫ tñ videat Strodus innuere q imobilr cōfundāt. hoc ēt aſſerit Pau. pergu. ſup ꝯñas Strodi in declaratione terminoꝝ ptinētiū ꝛ ipertinētiū: ꝛ in rei veritate videt tenēdū de iſtis vbis ſignifico, ſuppono ꝛc. que magis ſe tenēt ex parte termini q̄ ex parte intellꝰ. Jſte enī terminus hō ſignificat hoies nullū hominē ſignificādo: ſicut ēt ſolet dicere Pe. mā. ¶ Aduerte ēt circa aliud dictuꝫ. ſ. q qñ talia verba cadūt ſupra cōplexuꝫ ꝛc. ꝯfundūt: ꝛ hoc videt cōtra Phꝫ p poꝝ. q vult q ſtet me ſcire in vli dato q nō ſciā in particulari: ꝛ dat cōiter exẽplū: vt tu ſcis oēs mulaſ eē ſterilē. ſub illo termino mulā nō licet deſcẽdere ēt ablato illo ſigno oēm. imobilr ſupponit: qꝛ vnicū ſignuꝫ diſtributiuū mobilr cadēs ꝛ pcedēs terminū mobilitatū cōfuſe tm̄ non illū imobilitat. ¶ Ad qḋ dici pōt q vult Phs q ſtat me ſcire in vli: dato q nō ſciā in particulari: nō tñ negaret qn vbi ego ſciā in vli etiā ſciam in particulari notitia cōfuſa. ꝛ ideo dicẽdo ſcio oēm mulā eſſe ſterilē: ſub illo termino mulā licꝫ deſcẽdere copulatiue ſtādo ſemp in ſciētia ꝛ notitia cōfuſa. Jſta oia ſatis patēt recte inſpicienti. Fundamētū qḋ ſumit in antecedēte patit inſtantiaꝫ a ſili ſicut dixi de ſuppōne determinata circa ſextam regulā: ꝛ etiam taugam inſequētibus.

¶ Octaua regula oia aduerbia numeralia: vt bis: ter ꝛ qter: ꝛ h⁹ confundūt cōfuſe tm̄ mobiliter terminū ſequentē ſe: vt bis comedi panem: ter potaſti vinum: ſupponit ly panez. ꝛ ly vinum confuſe tm̄ mobilr. Nam ſicut illa vice ꝛ illa vice cum interruptione tēporis comedi panem: ita illum vel illum panem.

Limitatur hec regula vnica limitatione ſpeciali expreſſa a magiſtro. ſ. terminū ſequētem ſe imediate. ¶ Aduerte tñ ad ly imediate q nō eſt abſolute veꝝ q terminus imediate ſequēs cōfundat ab illis aduerbijs: qꝛ dicẽdo bis comedi panē: terminus immediate ſequēs eſt ly comedi: q nō cōfundit: ſed ly panē cōfundit: ſed cū aduerbiū determinet vbū ſiue actū vbi intelligit imediate ſequētē ad ipſuꝫ ſimul cū vbo determinato. Due alie cōditiones requirūt etiā gñales: vt ſup. ¶ Aduerte tñ ad modū deſcenſus: qꝛ debes deſcēdē ad ſua ſuppoſita cū vbo correſpōdēti verbo ppōnis: vt in exẽplo dato cū verbo de pterito ſic. ꝛ iſti fuerūt oēs panes. ergo bis comedi illū vel iſtū panē ꝛ deſcēſus factus diſiūcti eſt verus: ſed diſiūctiue factus eſt falſus. Rō regule ex alijs pꝫ. ¶ Aduerte etiā vnū q copulatū diuiſim ſūptum: cōfundit ſilr cōfuſe tm̄ mobilr terminū cōez ſūptez ſe: vt dicẽdo. hic ꝛ rome vēdit piper: ſupponit ly piper: ꝯfuſe tm̄ mobilr. Jdē facit hoc aduerbiū imediate: vt dicẽdo imediate poſt hoc erit hō. ly hō. ſtat confuſe tm̄ mobiliter. vt in decima regula magiſter declarabit.

Circa iſtā regulā nota q de intētiōe Pe. mā. nō ſolū aduerbia numeralia: ſed etiā ly ꝛ. tentū diuiſiue. i. cū ſumit in cathegorica de extremo copulato que equalet vni copulatiue: confundit confuſe tm̄ mobilr: vt hic ꝛ rome eſt aliqs homo. ſtat ly hō cōfuſe tm̄ mobilr: ꝛ etiā caſus plalis numeri h idē faciūt. vt hoies fūt aial. ſtat ly aial. cōfuſe tm̄ mobilr: ꝛ idē ſentit Pau. pgulē ſis de ly ꝛ. magr aūt in ſecūdo dubio argumēto. 14. tenet q ly ꝛ. nūq̄ cōfundit: qḋ bona rōne pbat. ideo vult q dicēdo ſoꝛ. ꝛ plato ſunt hō, ly hō, ſtet determinate. ꝛ ppō ſit falſa: ꝛ q ꝯuertat ſic. hō eſt ſoꝛ. ꝛ plato. q̄ tñ ſꝫ alios erat vera: nec ſic hꝫ ꝯuerti. Sed qꝛ rō magiſtri iudicio meo peteret aliam difficultatem. de qua forte infra dicetur. ideo eam non pono ad preſens.

Circa octauā regulā aduerte q fundamētum illius eſt illud qḋ adducit a Petro mātuano. q. ſ. talia aduerbia includūt in ſe copulā que diuiſiue ꝛ collectiue teneri pōt. qñ aūt talis copula diuiſiue tenet cōfundit cōfuſe tm̄ mobilr niſi aliūde ꝛc. vt hic ꝛ rome eſt aliqs hō. hic ꝛ rome vēdit piper: ꝛ ꝑm hoc fundamētū cōceditur a Pe. mā. q duo hoies ſunt vnus hō rome copule incluſe in ſubiecto diuiſiue tēte cōfundēns pdicatū. q fundamētū teneo ego eſſe verū: ꝛ ad hāc regulā dico ēt ptinere copulā primo tactā diuiſiue tētā. ¶ Neqꝫ ꝯ hoc obſtat argm̄ Apollinaris in 3ª qōne ſuaꝝ ſuppōnū. pbat. n. q hec eſt falſa: duo hoies ſunt vn⁹ hō: p pſupponēdo q terminus in ambabus reſoluētib⁹ dꝫ vniformiter ꝛ codē mō accipi. Jta q ſi in vna diuiſiue tenet: ita ēt in alia teneat: ſi xo collectiue ēt in alia collectiue. Jſto pſuppoſito capit reſoluētes illi⁹ duo hoies ſunt vn⁹ hō. ſ. has. hec ſunt vn⁹ hō: ꝛ hec ſunt duo hoies. ꝛ petit q̄ꝺo ly hec tenetur in vtraq; ſi diuiſiue ſcḋa eſt falſa: ſi collectiue prima eſt falſa: vt ſatis pꝫ inuēti. ¶ Ad qḋ rñderi pōt q argm̄ fundat ſupra falſa. pſupponit enī q talis ſit reſoluenda: duo hoies ſunt vnus hō: q dico eſſe falſum: ꝛ teneo ꝯñez hāc q termin⁹ pluralis numeri diuiſiue tētus nunq̄ eſt reſoluēdus: ſꝫ pbādus p ſuas ſingulares: ꝛ ideo iſta propoſitio tenēdo ſubm diuiſiue p ſuas ſingulares pbabit ꝛ nō reſoluet: que ſingulares ſunt vere: vt pꝫ: ꝛ ēt illa cōcedit eē va. Alia argumēta que tāgit Apollinaris loco allegato nō ꝯcludūt ꝛ eoꝝ ſolo clara eſt ibidē. ¶ Circa ēt regulā aduerte q illa nō itelligit de iſto aduerbio ſemel. illud enim nō cōfundit: ꝛ cā eſt: qꝛ lꝫ ponat a grāmaticis eſſe aduerbium numeri in rei veritate: tñ nō eſt: cuꝫ vel ſumat ab vnitate que nō eſt numerus: ſꝫ pm̄ nūeri. iō ꝛc.

¶ Nona regula. Termini modales nominaliter ꝛ aduerbialiter ſumpti in ſenſu compoſito confundunt confuſe tm̄ imobiliter oēs terminos cōes nō diſtributos vel ſequantur vel precedant: vt neceſſario homo eſt animal: ꝛ hominem eſſe animal eſt neceſſarium.

Limitatur

Mēgbus. p.1.25.ꝑ.tu. co.5ª./.3ª p̄n. 4.vn. coɼ.ꝑº. 2.ꝑº./.19.pn. ꝑ.vu. coɼ.2º. ꝑº cō./.1opp. 41.ꝑm.

Limitatur ſatis ſufficiēter regula cū duab⁹ ɔdi-tionib⁹ gn̄alib⁹ dictis. Ratio regule ex alijs ſupra patet. A poſteriori tn̄ declarat̄ :q2 nō licet diſiunctim deſcēdere:adeo ſtat imobilr. ãñs probat̄ :ga iſta ꝓpoſitio eſt vera. neccio hō eſt aial:vt pz per expone-tes:ɀ tn̄ deſcenſus eſt falſus. ɀ iſti ſunt oēs hoies. ergo ne-ceſſario iſte hō:vel iſte homo eſt aial. ɔñs eſt falſum: ga contingenter iſte hō /vel iſte hō eſt aial. ergo nō neceſſa-rio iſte homo/vel iſte homo eſt animal.

Ricius. Cōtra iſtā re-gulā argr̄ ꝑº.

Contra iſtaz regulā arguit̄.ɀ ꝑ ſic. ly veꝝ/ɀ ly fal-ſum:nō ɔfundunt cōfuſe tm̄ imobilr. igit̄ regula falſa. pz ɔñtia. ɀ ãñs pbat̄ :q2 quacūqz ꝓpōne da-ta: de ly verū:aut ly falſuz. patebit ꝙ ſub termio cōi exi-ſtente in ea licebit deſcēdere:ſi nō ſupueniat aliud impe-dimentū. vnde bñ ſequit̄. verū eſt:hoiem eſſe aial. ɀ iſti ſunt oēs hoies. igit̄ verū eſt iſtū hoiez eſſe aial:vel verū

Arguitur 2º. eſt iſtū hoiez eſſe aial ɀc. ɀ ſic di de ly falſum. ❡ Scdo arguit̄ ſic. ly impoſe:nunq̄ cōfundit cōfuſe tm̄ imobilr. igit̄ regula falſa. patet ɔñtia. ɀ ãñs pbat̄ :ga ſemp licebit

Secundum. B

deſcēdere:vt patet adducēdo exēpla. ❡ Pro ſolone ar-gumētoꝝ eſt ſciendū ꝙ iſtoꝝ ſex terminoꝝ qui appel-lant̄ modales:gdā ſunt q ſunt vere modales:ɀ gdā ſunt qui ſunt tm̄ apparēter modales. illi qui ſunt vere moda-les ſm Burleum ɀ pleroſqz alios ſunt tm̄ q̄tnoꝝ. ſ. poſe/ impoſe/neccīuz/ɀ cōtingens:ſed ſm Petrū Mant. ſolaz ly neccio. illi ꝟo termini qui ſunt modales ſolū apparen-

Ad ꝑm. ter ſunt iſti duo. verū ɀ falſuz. ❡ Iſto ſtante poſſet dici ad argū ꝑm reſpō. dicēdo ꝙ regula nō dixit oēs termi-ni modales:ſed dixit termini modales:vt per hoc itelli-geres ꝙ illi qui nō ſunt vere modales:ſicut ly verū:ɀ ly falſuz. nō cōfundunt:ſed bñ illi qui ſunt vere modales.

Ad 2m. Prima rō.

Et ſic pz ſolo p̄mi. ❡ Ad 2m di ꝙ ly ipoſe:cōfundit cō-fuſe tm̄ imobilr:ɀ ſilr ly poſe:qd duplr pbatur. ❡ Et ꝑ ſic. iſta. impoſe eſt albū eſſe nigrū:ſub ly album:nō licet deſcēdere diſiunctim. igit̄ regula vera. patet. ɀ ãñs pro-bat̄ :ga nō licz deſcēdē ꝓ ſola ꝓnoīa demōſtratiua:vt di-cebat̄ ſupra in ſexta regula ſic arguēdo. impoſe eſt albū eſſe nigrū. ɀ iſta ſunt oīa alba. igit̄ ipoſe eſt hoc/vel hoc/ vel hoc eſſe nigrū demōſtrādo albū:quia ãñs eſt veꝝ. ɀ

Scda rō. ɔñs falſuz. ❡ Scdo pbat̄ idem ſic. in iſta. impoſe eſt oē ɔ̄dictoriū eē veꝝ/ly ɔ̄dictoriū/ſtat imobiliter ex quo nō licet deſcēdere:ɀ nō a ly oē. igit̄ a ly ipoſe:qd fuit pban-dū. patet ɔñtia cum minori:ɀ maioꝛ pbat̄. ſ. ꝙ nō liceat deſcēdere:ga nō ſequit̄ :impoſe eſt. oē ɔ̄dictoriū eſſe ve-rum. ɀ iſta ſunt oīa ɔ̄dictoria. igit̄ impoſe eſt hoc ɔ̄dicto-riū eſſe veꝝ:ɀ impoſe eſt hoc ɔ̄dictoriū eſſe verum:quia antecedens eſt verū:ɀ cōſequens falſuz:quia eſt vna co-pulatiua cuius multe partes ſunt falſe. puta ille in gbus demōſtrat̄ vnum ɔ̄dictorium cōtingens aut verum.

Manfre. Rō ĩdā ꝑm.

Circa nonam regulā aduerte ꝙ illa intelligit ſolum de iſtis modis poſe/impoſe necē/ɀ ɔtingens. nō aūt de iſtis veꝝ ɀ falſuz. ɀ cā eſt:q2 ꝓpō de iſto termi-no veꝝ nō differt a ꝓpōne de ineſſe:nam iſte due: verū eſt hoiez eē aial:veꝝ ē hoiez currere:nō differūt ab iſtis hō currit:hō eſt aial: quo ad veritatē ɀ ad falſitatē. Si-mili mō dico de illo termino falſum:q2 ꝓpō reſpectu il-lius termini nō differt:vt prius a ꝓpōnis ɔ̄dictorio ſui dicti:nā illa. falſum eſt hoiez eſſe aſinū:nō differt ab illa. nullus hō eſt aſinus. ❡ Unde pono ɔ̄nem hanc ꝙ ille terminus veꝝ facit ſupponere determinate dūmō non aliunde accidat ipedimētū. Iſte aūt terminus falſuz di-ſtribuit mobilr. vñ ad hoc ꝙ iſta ſit vera:falſuz eſt hoiez currere:reqrit̄ ꝙ pro quolibet hoie verificet̄ :q2 vbi ali-quis hō curreret illa eſſet falſa[illegible] p̄ma officians falſa eēt:hec. ſ. hec eſt falſa:hō currit. ❡ De illo termino poſe datur exemplū ꝙ cōfundit imobilr dicēdo:poſe eſt aial exiſtens in iſta domo eſſe aſinū:ponēdo ꝙ ſolum hoies ſint in illa domo:ꝓpō adhuc eſt vera:vt pz. per ſuas of-ficiantes:ɀ tn̄ ſub illo termino aial nō licet deſcēdere ali-quo mō:vt pz. ❡ De iſtis aūt aduerbijs poſſibilr ɀ im-poſſibilr videt̄ difficile reperire exēplū in quo nō liceat deſcēdere aliquo mō deducto ipedimēto alio. ❡ De il-lo termino impoſe ɀ cōtingēter eſt dicēdū ſilī mō ꝙ cō-fundunt imobilr:nā ſi mobilitarent oporteret ꝙ ſicut a termino ſic ſupponēte ad ſua ſuppoſita cū dbito medio argm eſſet bonū:ita etiā ecōuerſo a ſuppoſitis ſil' ſūptis cū debito medio ad eundē terminū ſic ſupponētē debe-ret argm valere:ſed nō valet hoc argm. cōtingēter ille hō eſt aial ɀ ille ɀ ille capiēdo talia ſuppoſita quocūqz vo-lueris ſiue copulatim ſiue copulatiue:ſiue diſiunctiz ſiue diſiunctiue:ɀ iſti ſunt oēs hoies. g cōtingēter hō eſt aial. Etiā nō valet argum. impoſe eſt hoc aial exñs in illa do-mo eſſe aſinū ɀ ipoſe ɀc. capiēdo ſuppoſita:vt licet:ɀ hec ſunt oīa aialia exiſtētia ɀc. ergo impoſe eſt aial exiſtens in illa domo eſſe aſinū. in caſu eniz ſuperiori eſt ãñs ve-rum:ɀ ɔñs falſuz:ɀ per hoc pz illos modos imobilitare: vt etiaz aſſerit regula. Si tn̄ velles tenere ꝙ fundamen-tum hoc eſt falſuz:ſicut ſuo mō dixi circa ſextā regulam de termino ſupponēte determinate:tūc eſſet difficile re-perire exēplū in quo reſpectu iſtoꝝ termioꝝ ɔtingēter poſſit ipoſſibilr ɀ ipoſe nō liceret deſcēdere aliquo mō: ſed reſpectu iſtius termini ipoſe poſſet dari exēplū hoc: impoſe eſt hoiez mori:que vera eſt:ɀ in illa videt̄ deſcē-ſus impediri rōne illius ſigni ipoſe:qd pbat̄ :quia ſi vel-les deſcēdere aut diſiunctim aut diſiunctiue vel copula-tiue eſſet ɔñs falſum ãñte exiſtēte vero:ſed de alijs mo-dis enumeratis nō ſunt manifeſta exempla. diſcurre tu per oīa:fundamētū tn̄ ſuperius adductū nō pōt euitari in affirmatiuis ſeu rōne totius extremi ſeu rōne partis loquaris:ſicut ɀ notaui ſuo modo circa 6am regulā. Iſti aūt modi affirmatiue ɔſiderant̄ :ideo ɀc. vide ſupi⁹ notata.

❡ Decima regula. Iſta verba/incipit/ɀ deſi-nit/confundunt terminū ſequentem cōem nō diſtributuz confuſe tm̄ imobiliter:ɀ ly ime-diate in eis incluſuz mobiliter:vt tu icipis vel deſinis ſcire aliquā ꝓpoſitionē:ly ꝓpōnē/ſtat confuſe tm̄ imobiliter:q2 nō licet deſcēdere: ɀ ly propoſitionem in iſta imediate ante hoc ſciuiſti aliquā propoſitionez ſtat confuſe tm̄ mobiliter:ſed hec clare intelligentur viſo tra-ctatu de ꝓbationibus terminoꝝ. — 10ª regula. Pa.lo.tra. ꝑª.ſo.63.fa. 2ª.tdi.tem de iſtis verbis/. fo.61.fa.ꝑª. tdi. Ex quo ſequitur.

Mēgbus. Secundum,

Aduerte ꝙ iſta regula duas particulas ſpeciales cōtinet. Prima eſt. de incipit ɀ deſinit ꝙ cōfundunt terminū ſequētē ſe imobiliter. Et reqrit̄ vna ſpecialis cōditio. ſ. ꝙ talis termin⁹ debet ſequi. Due ge-nerales etiā explicant̄. ſ. ꝙ ſit capax confuſionis:ɀ ꝙ ſit deductū impedimētū alteri⁹ ſigni. ❡ Scda regula eſt. de ly imediate qd dicit̄ incluſuz in eis:ga itrat vna ſuaꝝ exponētiū ɀ ɔfundit cōfuſe tm̄ mobilr terminuz ſequen-tem ſe cum illiſmet cōditionibus. ❡ Ratio huius p̄me regule pz ex alijs ſupra. A poſteriori tamē ratio p̄me re-gule eſt:q2 nō licet deſcēdi ſub eo diſiunctim. ❡ Ratio ſcde regule eſt:q2 licet deſcēdi ſub termino cōfuſo cōfu-ſe a ly imediate diſiunctim. q̄re ɀc. ❡ Dubitat̄ ꝑ modo. nam licet deſcēdi ſub ly aliquā ꝓpōnem. dicēdo tu inci-pis ſcire aliquā ꝓpōnem:ga quocūqz caſu poſi poſito videt̄ bene valere deſcenſus cū debito medio ſic. ɀ ille — Dubiū p̄mū.

ſunt vel incipiūt eſſe oēs ꝓpōnes.ğ tu icipis ſcire iſtā vel
Dubium 2m. iſtā. ¶ Dubitaṫ 2° quia nō vi ꝙ liceat deſcēdi ſub ly ꝓ
poſitionē dicēdo:imediate añ hoc tu ſciuiſti aliquā ꝓpō
nē:qꝛ ponaṫ ꝙ nūc ſint tm̄ decē ꝓpōnes:quaꝝ nullā ſci
uiſti nec ſcis.ſed añ ꝑ horā erāt vndeci:q̄ꝝ vnā imeᵉ añ
hoc ſciuiſti:ꝛ nūc neſcis:quia ponitṫ ꝙ nūc p̄ ſit iſta corru
pta.nunc iſta eſt vera:imediate ante ħ tu ſciuiſti aliq̄ȝ ꝓ
poſitionē ꝛ deſcēſus ē falſus.ꝛ iſte ſunt oēs ꝓpōnes de
mōſtratis oib⁹ decē exiſtētib⁹.ğ imediate ante ħ tu ſciui
Rñº ad pm. ſti iſtā vel iſtā.ꝯſequēs eſt falſuȝ.ꝛ ꝯ caſuȝ. ¶ Ad pm̄ dīt
qdā caſu poſi poſito non licet deſcēdi ad oīa ſua ſuppo
ſita ꝑ qbus ſupponit:ſed dīt ꝙ ſi vis deſcēdere ſub ali
quo termino debes deſcēdē ſb illo ſm exigentiā tpis ꝟ
bi ꝓpōnis ꝛ nō alterius ampliationis:vt ſi verbū eſt de
pñti:accipere ſuppoſita cū verbo de preſenti.ſi verbū
eſt de preterito accipere ſuppoſita cum verbo de prete
rito:ſi eſt de futuro:accipe ſuppoſita cum verbo de futu
ro:nō aūt debet fieri deſcēſus ſm exigētiā ampliationis:
quia alr̄ iſta regula falſa eſſet. ¶ Tūc verificant regulaȝ
ſic.vñ ponaṫ ꝙ nūc ſint decē ꝓpōnes ꝛ neſcias aliq̄ȝ il
larū nec incipias ſcire aliq̄ȝ illaꝝ:ſed icipiat eſſe altera ꝓ
poſitio vndecima q̄ ſit a.ꝑ remotionē de pñti ꝛ poſitio
nē de futuro.ita ꝙ nūc nō eſt ꝛ imediate poſt ħ erit:ꝛ ici
pias tu ſcire iſtā ſic.ꝙ nūc neſcis ꝛ imediate poſt ħ ſcies
tūc iſta eſt vera.tu icipis ſcire aliq̄ȝ ꝓpōnē:vt pȝ ꝑ caſuȝ:
ꝛ tñ nō valet deſcēſus : ꝛ iſte ſunt oēs ꝓpōnes demon
ſtratis oībus illis decē exiſtētib⁹.ğ tu icipis ſcire iſtā vel
Cōtra rñſio nem. iſtaȝ : quia añs eſt veꝝ.ꝛ ꝯñs falſuȝ. ¶ Hec reſpōſio eſt
modicū volūtaria dicēs.ꝙ non debet fieri deſcenſus ad
oīa ſua ſuppoſita ꝑ quib⁹ ſupponit:ſō nō eſt acceptāda.
Alia rñſio. ¶ Alr̄ reſpōdēt alij dicētes ꝙ caſu poſſibili poſito non
licet deſcēdi ſub termino cōi ſequēte ħ verbū icipit vel
deſinit.caſus ſit talis quē accipiūt ab Hētiſbero i de in
cipit ꝛ deſinit.ponaṫ ꝙ ſit paries diuiſus in ꝑtibus ꝓpoꝛ
tionalibus minorib⁹ terminatis ad a.extremū:ꝛ ſit coop
tus cultrina q̄ icipiat remoueri:nunc incipiendo ab a.ex
tremo:tūc illa eſt vera:tu incipis videre aliq̄ȝ partē ꝓpo
portionalē:deſcēſus tñ eſt falſus:ꝛ ille ſunt oēs partes ꝓ
portionales q̄ ſunt vel incipiūt eē.ergo tu incipis videre
iſtā vel iſtam.ꝯñs eſt falſuȝ:qꝛ nullā icipis videre. ¶ Et
ꝑ exēplo magri ponūt ꝙ i q̄libet pte ꝓportionali ſit iſta
ꝓpoſitio ſcripta.hec ē viſa a me.ꝛ icipias ſcire talē ꝓpo
ſitionē ꝑ remotionē de pñti:ꝛ poſitionē de futuro:ꝛ ſcias
nūc aliq̄ȝ ꝓpōnē:tunc iſta eſt vera:tu incipis ſcire aliquā
ꝓpōnē:quia tu nūc neſcis aliquā propōnem:ꝛ imediate
poſt hoc ſcies aliq̄ȝ ꝓpōneȝ:ꝛ tñ deſcēſus eſt falſus:ꝛ iſte
ſunt oēs ꝓpōnes q̄ ſunt vel incipiūt eſſe. ğ tu incipis ſci
re iſtā vel iſtā.ꝯñs erit falſuȝ:qꝛ nullā iſtaꝝ incipis ſcire.
Cōtra rñſio nem. ¶ Cum ſupportatione iſta reſponſio non valet:quia in
caſu iſto.iſta ꝓpoſitio erit vera:tu incipis ſcire illam vel
iſtā ꝓpoſitionem:quod probaṫ.tu nunc neſcis iſtam vel
iſtam propoſitionem:ꝛ imediate poſt hoc tu ſcies iſtam
vel iſtam.ergo tu incipis ſcire iſtā vel iſtam ꝓpoſitionē:
tenet ꝯſequētia ab exponentibus ad expoſitam ſiue ab
vna cauſa veritatis ad ꝓpoſitionē habentē illā cām.an
tecedēs ē veꝝ vt ꝓbo.ğ ꝛ ꝯñs:qō tu negas:ꝙ añs eſt ve
rū pro pª pte patet.pro 2ª parte ꝓbaṫ.qꝛ in caſu illo.il
la ē vera . imediate poſt hoc tu ſcies aliq̄ȝ ꝓpōnē:vt pa
tet:ꝛ ēt pōt probari ꝑ exponētes ſic . qꝛ tu nūc neſcis ali
quā ꝓpōneȝ.ğ imediate poſt hoc ſcies aliquā ꝓpōnē.Et
ſequiṫ.imediate poſt hoc tu ſcies aliq̄ȝ ꝓpōnē.ꝛ ille erūt
oēs propōnes.ğ imediate poſt hoc tu ſcies iſtā vel iſtaȝ.
tenet ꝯſequētia.qꝛ licet deſcendi diſiunctim ſub termino
ſup̄ quē cadit ly imediate ſm magiſtrū.Cōſimilr̄ ꝓba
tur.ꝙ illa eſt vera in caſu illo.tu icipis videre illā vel il
lā partē ꝓportionalē:cū q̄b⁹ ſtat ꝙ nullā ꝓpōnē icipis
ſcire:ꝛ ſilr̄ nullā partē ꝓportionalē incipis videre:vt pȝ
intelligēti. ¶ Ideo ego alr̄ dico ꝙ icipit ꝛ deſinit cōfun Alia rñſio.
dunt cōfuſe tm̄ imobiliter terminū ſequētem capacem
cōfuſionis:cuius rō eſt:qꝛ in illa propoſitione:tu incipis
ſcire oēm ꝓpoſitionē:ly ꝓpoſitionem ſtat imobiliter:ꝛ
nō rōne de ly oēm.ğ rōne de ly icipit:qō ſtat imobilr̄.ꝓ
baṫ:qꝛ nō licet deſcēdi ſub eo:vt ponaṫ ꝙ tñ decē ꝓpō
nes fuerūt ꝛ tm̄ nouē ſciuiſti ꝛ ſcis:ſed decima nunc p̄mo
corrupta ſit:tunc iſta eſt vera:tu incipis ſcire oēm ꝓpō
nē:qꝛ exponitṫ ſic:tu ſcis oēm ꝓpōnē ꝛ nō imediate ante
hoc tu ſciuiſti oēm ꝓpōnē.ğ ꝛc̄.Et tñ nō valet deſcēſus:
ꝛ ille ſunt oēs ꝓpōnes q̄ ſunt vel icipiunt.ğ tu incipis ſci
re illā.ğ ꝛc̄. ¶ Ad ꝓpoᵐ mō dico ꝙ i illa:tu incipis ſcire
aliquā ꝓpōnē:licet grā mãe deſcendi:qꝛ oppoᵐ cōſequē
tis repugnat añcedēti:ſed nō grā forme : qꝛ non tenet in
oībus ſilibus i forma:qꝛ nō in illa:tu icipis ſcire oēm ꝓ
poſitionē.Et ſi dicis talis deſcēſus non eſt ſimilis in for
ma:qꝛ i p̄ma ly ꝓpōnē ſtat cōfuſe tm̄:in 2ª ſtat diſtribu
tiue. ¶ Diciṫ ꝙ lȝ nō ſit ſimilis rōne diſtributionis:ē tñ
ſimilis i forma quo ad mobilr̄ ꝛ imobiliter rōne note in
ceptiōis.ꝛ hoc ſufficit:q̄re ſi in pº licet deſcēdi:ꝛ in 2º:ꝛ ſi
in ſcda nō:nec i pº. ¶ Et ſilr̄ aliq̄ȝ partē ꝓportionalē in
cipis videre:vt pȝ itelligēti. ¶ Ad ſcdȝ dubiū di.ꝙ non Ad 2m dubm.
deſcendiṫ cuȝ debito medio qō debet eſſe tale:ꝛ ille ſunt
vel fuerūt oēs ꝓpōnes demōſtrādo illas decē.ğ ꝛc̄.ꝛ tūc
deſcenſus eſt bonus:ꝛ minor eſt falſa ſm caſuȝ. Sed ſo
let fieri replica ꝯ:qꝛ dicēdo.imediate poſt hoc erit inſtās
ſub ly inſtans nō licet deſcēdi:ꝛ iſta erunt oīa inſtantia.ğ
imediate poſt hoc erit hoc vel hoc inſtās: qꝛ añs eſt ve
rū:vt pȝ:ꝛ ꝯñs falſuȝ:qꝛ ſequiṫ ad ipſum ꝙ aliqō inſtans
erit imediatū inſtāti pñti. ¶ Di negando ꝙ cōſequens
ſit falſuȝ:nec ad ipſum ſequitur ꝙ aliqō inſtans erit ime
diatum inſtanti pñti.Unde lȝ imediate poſt hoc erit ħ
vel hoc inſtans:nullum tñ inſtās imediate poſt hoc erit.

In iſta regula dicit magr̄ ꝙ incipit ꝛ deſinit cōfun Rñſio, pª rō ꝓbans regulam.
dunt cōfuſe tm̄ imobilr̄:ſed quō hoc ſit verū
nō declarat.Jō poſſumus ꝑſuadere regulaȝ tribus vijs.
¶ Quaꝝ forte aliq̄ erit ſufficiēs.Prima igiṫ via ē iſta.
capio iſtā:tu icipis eſſe albū.Et arguiṫ ſic ſub ly albū:nō
licet deſcēdere diſiūctim.igiṫ regula vera.pȝ ꝯñа.ꝛ añs
probaṫ:qꝛ ſub ly albū:nō licet deſcēdere ꝑ ꝓnomina de
mōſtratiua ſic:tu incipis eſſe albuȝ.ꝛ iſta ſunt oīa q̄ ſunt
vel incipiūt eſſe alba.igiṫ tu incipis eē hoc vel hoc vel ħ
demōſtratis albis.qꝛ añs eſt veꝝ poſito ꝙ tu nō icipias
eſſe:ſed bene incipias eſſe albus.ꝛ ꝯñs eſt falſum:vt pȝ.
Scda rō. ¶ Scdo probaṫ regula ſic.iſta ꝯñia non valet:tu inci
pis videre aliquem hoiem:ꝛ iſti ſunt oēs hoies qui ſunt
vel incipiunt eſſe.igiṫ tu incipis videre iſtum/vel iſtum/
vel iſtū hoieȝ.igiṫ regula vera.patet ꝯñia.ꝛ añs ꝓbat.
qꝛ antecedens eſt veꝝ in caſu.ꝛ ꝯñs falſum:qō probo:ꝛ
pono ꝙ i mūdo nō ſint niſi duo hoies.ſ.tu ꝛ ſoꝛ.ꝛ pono
ꝙ tu nec videas te nec ſoꝛ.nec videbis:ꝛ cū hoc pono ꝙ
hora futura diuidaṫ i partes ꝓportionales minorib⁹ ter
minatis v̄ſus inſtās pñs.ꝛ pono ꝙ in q̄libet parte ꝓpoꝛ
tionali de⁹ creet vnū hoieȝ : ꝛ ꝙ q̄libet hō q creabiṫ du
ret ſolū ꝑ partē i q̄ creabiṫ:ꝛ videaṫ a te ꝑ illā partē:ꝛ ſi
mus nūc in inſtanti pñti.ꝛ pȝ ꝙ pª pars añcedētis eſt ve
ra.ſ.tu icipis videre aliquē hoiem:qꝛ in inſtāti qō eſt pre
ſens nō vides aliquem hoiem:ꝛ imediate poſt inſtās qō
eſt pñs videbis aliquē hoieȝ:vt ponit caſus.Scda pars
ſilr̄ pȝ.ſ.iſti ſunt oēs hoies q ſunt vel incipiūt eſſe demō
ſtrato te ꝛ ſoꝛ.qō probaṫ.qꝛ oēs hoies q ſunt vel icipiūt
eſſe ſunt iſti.igiṫ iſti ſunt oēs hoies q ſunt vel incipiūt eē
patet ꝯñа.ꝛ añs ꝓbaṫ.exponēdo ſic.hoies q ſunt vel in
cipiunt

cipiūt eſſe ſunt iſti:⁊ nulli ſunt homines qui ſunt vel in/cipiūt eſſe qn iſti ſint illi.igiť ⁊c̃.pʒ ꝯña. ⁊ añs eſt verū:vt

Tertia ratio. pʒ.igiť ⁊ cōſequēs.¶ Tertio ꝓbať regula ſic.in iſta:tu incipis videre quēlibet hoīeʒ/ly hoīem/ſtat imobiliť:ſed nō.a ly oēm.igiť a ly incipis.igiť regula vera.ꝯña pʒ cū minori:q2 ly oēm:nō habet vim imobilitādi:⁊ maioꝛ ꝓ/bať.q2 ſub ly hoīem:nō licet deſcēdere in caſu:vt poſito ꝙ cōtinue añ fuerint decē hoīes in mundo:quoꝝ noueʒ videas videris ⁊ videbis.decimus aūt quē nunq̄ vidiſti nunc p̄mo nō ſit:tunc iſta eſt vera:tu incipis videre quē/libet hoīeʒ:vt pʒ.⁊ ꝯñs falſum.ſ.tu incipis videre iſtum hominem:⁊ incipis videre iſtum hominem ⁊c̃.

Manfre. Notādū p̄ᵐ. **Circa** decimā regulaʒ aduerte ꝙ illa verba incipit deſinit imobiliť confundunt neqʒ eſt aliquod mediū in deſcēdendo reſpectu alicuius illoꝝ verboꝝ. nam dicēdo gratia exēpli:tu incipis ſcire aliquā ꝓpoſi/tionem nō poſſumus recte imaginari volēdo deſcēdere ſub illo termino ꝓpoſitionē:aliud debitū mediū q̄ʒ vnū iſtoꝝ q̄tuoꝛ. Iſte ſunt oēs ꝓpōnes/vel ille ſunt/vel inci/piunt/vel ille incipiunt/vel ille ſunt ⁊ incipiunt eſſe oēs ꝓpōnes:ſed nullū iſtoꝝ eſt debitū mediū.ponēdo eniʒ ꝙ ſolū ſint decem ꝓpōnes:⁊ ille ſint falſe:⁊ incipiat eſſe vndecima vera quā tu incipias ſcire:eſt hoc añs veruʒ: tu incipis ſcire aliquā ꝓpōnem:vt pʒ.exponēdo ⁊ de/monſtrādo ꝓpōnes que ſunt:veruʒ eſt ꝙ ille ſunt oēs ꝓpōnes:⁊ verū eſt ꝙ ille ſunt vel incipiunt eſſe oēs:q2 ſunt oēs.ergo ⁊c̃.⁊ ideo nō valet.ergo incipis ſcire iſtaʒ vel iſtam ⁊c̃.demōſtratis iſtis que ſunt:nō etiā pōt capi pro debito medio. Iſte incipiunt eſſe oēs:aut ille ſunt ⁊ incipiunt eſſe oēs:q2 ponēdo:vt prius ꝙ ſolū ſint deceʒ ꝓpōnes:⁊ ille ſint falſe:⁊ ꝯtinue vſqʒ ad hoc inſtans fue/rint vndecim:⁊ incipiat eſſe vndecima per remotionem de p̄ſenti quā tu incipias ſcire:vt prius:tūc demōſtratis illis decē verū eſt ꝙ ille incipiunt eſſe oēs ꝓpōnes:⁊ ꝙ ille ſint:⁊ incipiunt eſſe oēs:vt patet exponēdo:tamē nō licet deſcēdere demōſtratis illis deceʒ:vt patet in caſu.

Notādū 2ᵐ. ¶ Aduerte vlterius ꝙ Pau.non eſt ſuſtinendus in hoc aſſerēdo ꝙ illud aduerbiū imediate cōfundat mobiliť: imo imobiliť ſm̄ verā opinioneʒ.dicēdo enim imediate poſt hoc erit aliq̄ pars pertranſita a ſorte:aut erit aliquod inſtans:aut erit aliq̄ pars hore:ſub nullo tali termino ſe/quēte licet deſcēdere:vt ſatis pʒ intelligēti mām hanc.

11ᵃ regula. Pau.17.ꝑn. 2.du.coꝛ° p°. ꝯ.3ᵉ./.ſolu./. 31 ꝑn.p̄.du. ſolu. ¶ Undecima regula. Iſta verba/ꝓmitto/de/beo/obligoꝛ/cōfundunt ꝯfuſe tm̄ imobiliter: vt ꝓmitto tibi denariū/ly denarium/ſtat im/mobiliter:quia non licet deſcendere.

Mēghus. **Limitatur** hec regula cum hac conditione ſpe/ciali ſequēte:⁊ duabus generalibus additis.ſ.ſi terminus fuerit capax cōfuſionis:⁊ deducto impedimēto alterius ſigni.¶ Ratio regule a priori ex dictis ſupra patet.A poſteriori ꝟo ratio eſt:q2 non licet deſcēdi diſiunctim:vt dicēdo.ꝓmitto tibi denariū:non valet.⁊ iſti ſunt oēs denarij.ḡ ꝓmitto tibi iſtum vel illū: q2 añs eſt verum:⁊ ꝯñs falſum:q2 dicēdo.promitto tibi denariū:ly denariū/nō ſtat ſolū pro denarijs qui ſunt:ſʒ pro omnibus denarijs potētibus eſſe:qm̄ vis illius ver/bi nō ſolum ad p̄ſentia ſe extendit:ſed etiam ad futura. Et ſimiliter dicatur de debeo ⁊ obligoꝛ.

Manfre. Notādū p̄ᵐ. **Circa** vndecimā regulā aduerte etiā ꝙ reſpectu ta/liū verboꝝ/promitto/obligoꝛ ⁊c̃.volēdo de/ſcendere nullū eſt debitū mediū:dicēdo ego ꝓmitto tibi denariū:debitū mediū nō eſt illud. Iſti ſūt oēs denarij: aut iſti ꝓmittunť:aut iſti ſunt vel ꝓmittunť:aut iſti ſunt ⁊ ꝓmittunť eſſe oēs denarij:in caſu cōmuni ponēdo ꝙ promittam tibi denariū nullum denariū determinatum tibi ꝓmittendo:neqʒ aliq̄d aliud tibi ꝓmittēdo:ꝓpō ve/ra eſt.ſ.ꝓmitto tibi denariū:⁊ tn̄ ſumēdo hoc medium. Iſti ſunt aut iſti ſunt vel ꝓmittunť eſſe oēs denarij:non licet deſcēdere:vt pʒ in caſu:modo etiā ſumēdo aliquod tale mediū:iſti ꝓmittunť aut iſti ſunt ⁊ ꝓmittuntur eſſe omnes denarij:eſt incōueniens aſſignatio medij:quia in caſu nulli ꝓmittunť aut ſunt ⁊ ꝓmittunť eſſe oēs dena/rij.Siľr dicas de aliqs verbis debeo obligoꝛ ⁊c̃.

¶ Duodecima regula eſt iſta. Nota ꝯditionis ⁊ rōnis oēs ſuos terminos cōes nō diſtribu/tos cōfundunt ꝯfuſe tm̄ imobiliter:⁊ hoc in ordine ad hypotheticā. vt ſi hō eſt:aial eſt.hō currit:ergo aial currit. ¶ Notandū primo ꝙ lʒ nullus terminus diſtributiuus habeat vim ſupra terminū precedentē:tn̄ bene hʒ vim ſu/pra illū terminus cōfuſiuus cōfuſe tm̄:nō tn̄ quilibet:ſed ſolū ille qui indifferenter ante ſe ⁊ poſt ſe determinat cōpoſitionē verbalem. vnde illi termini oīs:nullus ⁊ huiuſmodi nō ꝯfundunt aliquē terminū p̄cedētē:q2 in qua/libʒ iſtaꝝ.aliqs hō omne aial eſt.aliqs homo nullum aial eſt:ſupponit ly hō determinate. Similiť nec iſta verba incipit/vel deſinit/vel ꝓmitto:q2 dicēdo:hō īcipit eſſe:aut denariū ꝓmitto:tam ly hō/q̄ʒ ly denariū/ſtat determi/nate. Sed dicēdo:hoīeʒ eſſe aial eſt ſcitum a me:aut hoīem nō eſſe eſt ipoīe:vel homo eſt animal neceſſario:ſupponūt oēs illi termini cōes cōfuſe tm̄ lʒ precedant:⁊ hoc ideo:quia illi termini faciētes ſenſuʒ cōpoſitū vel diui/ſum:ita determināt cōpoſitionē ante ſe ſicut poſt ſe:⁊ ita ꝯſequēter dicať de nota rōnis ⁊ cōditionis ꝙ cōfundunt ante ſe. ¶ Secundo notādū ꝙ terminus hñs ſolū vim cōfundēdi cōfuſe tm̄ nō ipedit diſtributioneʒ termini:lʒ interdū ipediat eius deſcenſuʒ. verbi gr̃a. di/cēdo.oīs hō eſt aial/ly homo/ſtat diſtributi/ue:⁊ ita ſtat dicēdo.neceſſario oīs hō eſt aial: ſed eſt differētia:q2 in prima ſtat mobiliť:⁊ in ſecūda imobiliť ꝓpter aduētū termini moda/lis. Dico igiť ꝙ oēs termini habētes ſolā vim cōfundēdi terminū imobiliť ipediunt deſcen/ſum:⁊ ita imobilitant. Sed alij habētes ſolā vim cōfundendi cōfuſe tm̄ mobiliť nō ipediūt deſcenſuʒ:⁊ ita nō imobilitant. Unde ſeqtur. Scio oēm ꝓpōnem:⁊ iſte ſunt oēs ꝓpōnes. ergo ſcio iſtam ⁊ ſcio illaʒ:⁊ ſic de ſingulis. ¶ Tertio eſt notādū ꝙ ſi duo ſigna diſtribu/tiua cadunt ſupra aliquē terminuʒ quoꝝ non quodlibʒ per ſe ſumptū caderet diſtributiue ſuper eundē terminū:nullū iſtoꝝ impedit re/liquū. ꝟbi gr̃a. Omnis hō oē aial eſt/ly aial/

12ᵃ regula. Uide Pau.2° ꝑn.10.ſophiſ. 3ᵐ.coꝛ°2°./.ſoph.12.10./.ſophiſ.15.coꝛ. p°.cō.p°.23ᵐ ꝑn.p̄.du.con. 3°./.7.ꝑn.5.du.10./.8 ꝑn. eiuſdē.coꝛ.2° ꝯ.3ᵉ./.lo.ma. 2°.fo.136.fa. p°.vbi reſtat năc reglam?. Uide Pau.6° ꝑn.2.du.con. 4°./.notᵐ./. 16.ꝑn.eiuſdē 10./.15.ꝑncı. eiuſdē 10.

Notādū 2ᵐ. Uide Pa.lo. ma.p°.fo.20. fa.4°.ibi.Sʒ hic dubitať./. fo.21.fa.3.ibi. Sed hic pro tamen.

Notādū 3ᵐ.

ſtat diſtributiue: nō obſtāte ꝙ precedāt duo ſigna diſtributiua: q2 primū per ſe ſumptum non diſtribueret ly animal: ſed faceret ipſum ſtare cōfuſe tm̄. Simil'r ois hō nō eſt animal: ⁊ ita dicendo a ſorte differt ois hō: ſupponit ly hō diſtributiue: nō obſtāte ꝙ p̄cedant duo ſigna: quia primū ſumptū ſine ſecūdo nō diſtribueret: ly hō dicēdo a ſorte differt homo: q2 ly differt: non diſtribuit niſi terminū rectū a parte poſt: vt dictū eſt. Modo cōſimili dico in iſta: tu es fortior ꝙ̄ homo: ꝙ ly hō ſtat diſtributiue: nec primū ſignū ipedit: q2 per ſe ſumptū nō diſtribuit aliquē rectū: vt declaratum eſt ſupra. Sed dicēdo. nullus hō nō eſt aial: tu differs ab omni hoie: vel tu es albior omni albo: impedit̄ diſtributio termini vltimi: q2 p̄cedūt duo ſigna. Quoꝝ qōlibet ſine altero diſtribueret terminū illum: quare ⁊c̄.

Mēgus. **Limitatur** hec regula ſolū cum duabus gñalibus: q̄s magiſter exprimit in textu. ¶ Ratio regule a p̄ori ſupra pȝ. A poſteriori ro eſt: q2 nō licet deſcēdi diſiunctim de quo reuoca ad mentē duo declarata in capº ſupiori. Primū q̄uo licet deſcēdere gr̄a mãe ⁊ nō gr̄a forme. Scōm q̄uo in ordine ad totā hypotheticā. i. cōſiderādo terminos vt ſunt ptes hypothetice ⁊ nō cathegorice. vide diffuſe hoc ſupra. ¶ Ultimo tria

Notādū pᵐ. notāda ponit Magiſter que clara ſunt. Primū eſt. lȝ terminus diſtributus nō habeat vim ſupra terminos precedētes: tn̄ terminus cōfuſiuus qui indifferēter ante ſe ⁊ poſt ſe determinat cōpoſitionē verbalē. i. qui idifferēter facit ꝓpōnē de ſenſu cōpoſito: vel total'r p̄ponat̄ vel totaliter poſtponat̄ hȝ vim ſupra p̄cedētes. ¶ Scōm eſt.

Notādū 2ᵐ. nullus terminꝰ habēs vim cōfundēdi confuſe tm̄ ipedit diſtributionē termini: lȝ aliqñ impediat deſcēſum. puta. ſi ſit cōfundens ꝯfuſe tm̄ imobil'r: ſi aūt ꝯfundat mobil'r

Notādū 3ᵐ. nō ipedit deſcēſuȝ. ¶ Terciū eſt. ſi duo ſigna diſtributiua cadunt ſupra aliquē terminū quoꝝ qōlibet ꝑ ſe ſumptū nō ꝯfunderet diſtributiue eūdē terminū nullū hoꝝ ipedit reliquū: ſȝ ſi cadāt duo ſigna ſuꝑ eundē terminū q̄rū qōlibet per ſe diſtribueret impedit̄ diſtributio termini.

Ritius. **Circa** iſtā nota ꝙ Pe. Man. dicit. ꝙ ly ſi ⁊ ly igit̄ diſtribuunt mobil'r ſubm antecedētis. ¶ De ſubiecto aūt ꝯñtis dicit ꝙ ſtat ꝯfuſe tm̄ imobil'r. Magr̄ aūt vult. ꝙ ly ſi vel igit̄ cōfundant ꝯfuſe tm̄ imobiliter oēs terminos cōes ſiue fuerint ante notā: ſiue poſt: ⁊ dic̄. ꝙ ſi qñqȝ licet deſcēdere: erit gr̄a mãe. ¶ Probat̄ igit̄

pª rō ꝓbans regulam. regula ſm ipſuȝ. Et p̄ ſic. in iſta. ſi albū eſt albū eſt ly album ſtat imobil'r. igit̄ regula vera. ꝯñtia pȝ. ⁊ añs ꝓbat̄: q2 ſub ly albū non licet deſcēdere per ꝓnola demrātiua ſic arguēdo. ſi albū eſt albū eſt. ⁊ iſta ſunt oia alba. igit̄ ſi hoc vel hoc vel hoc eſt albū eſt: q2 añs eſt veꝝ. ⁊ ꝯñs eſt vna ꝯditionalis ipoſſis: ⁊ per talē deſcēſuȝ in ꝓnoibꝰ verificabis multas regulas: ⁊ hoc vbi terminus quo dȝ deſcēdi ſit cōnotatiuus: ſicut eſt ly albuȝ in ꝓpoſito: ſed

Scōa rō. hoc nō approbo niſi in vocalibus ⁊ apparēter tm̄. ¶ 2º ꝓbat̄ regula ſic. in iſta. ſi ois hō currit. oē rōnale currit ſtat ly hō imobil'r: vt pȝ. ⁊ nō a ly ois. igit̄ a ly ſi. igit̄ regula vera. ¶ Tertio ꝓbat̄ regula exēplo Pauli pergulenſis ſic. in iſta. ſi hō nō eſt rōnale nō eſt ſtat ly hō imobiliter: ⁊ nō pōt dici a quo niſi a ly ſi, q2 ly nō: nō habȝ vim

Tertia rō.

Vide Po2.16 ſm.2.du.10.

ſuper termino precedēte. igit̄ regula vera. ꝯñtia pȝ cum minori: ⁊ maior ꝓbat̄: q2 nō licet deſcēdere ſic. ſi hō non eſt rōnale nō eſt: ⁊ iſti ſunt oēs hoies. igit̄ ſi iſte vel iſte vel iſte hō nō eſt rōnale nō eſt: q2 añs eſt veꝝ. ⁊ ꝯñs eſt vna ꝯditionalis ipoſſis ex quo oppoᵐ ꝯñtis ſtat cū añte.

Circa duodecimā regulā aduerte ꝙ Pau. inſequit̄ opinionē volentē ꝙ nota rōnis ⁊ cōditionis cōfundant imobil'r: ⁊ opio iſta fundat̄ ſuper tribus rōnibus. pª dicēdo: ſi aſinus nō eſt: aſinus non eſt: ſub illo termino aſinus nō licet aliquo mō deſcendere: vt pȝ. 2ª q2 duo ſigna imeᵗᵉ cadetia ſuꝑ aliquē terminū cōeȝ ⁊c̄. quoꝝ qōlibȝ hȝ vim diſtribuēdi terminū illū ſupra quē cadunt faciūt illū ſupponere aliter ꝙ̄ diſtributiue: vt pȝ ſm cōem opionē logicoꝝ: ſed nō ſic eſt de tali nota: quia dicendo. ſi ois hō currit: oē riſibile currit: adhuc ille terminus hō diſtribuit̄ vt oēs cōcedūt. 3ª rō eſt: q2 dicēdo. ſi hō albus currit: hō albus nō ſedet: ſub illo termino hō albus. in añte nō licet deſcēdere: q2 ſi liceret deſcendere valeret hoc argᵐ. ſi hō albꝰ currit hō albus nō ſedet: ſed ſoꝛ. eſt hō albꝰ. g̃ ſi ſoꝛ. currit. hō albꝰ nō ſedet: ſed manifeſtū eſt ꝙ talis modus arguēdi nō valet: q2 in caſu ſtat añs eſſe veꝝ: ⁊ tn̄ ꝯñs eſt falſuȝ oino: cū ſit cōditionalis ipoſſis: vt pȝ. Pro iſtis vide Pau. Ve. i 7º p̄ncipali tertij dubij 4ᵗᵉ. vide tn̄ Pe. Man. in illa mã: q2 tȝ ꝯ̄ opioneȝ cōeȝ ꝙ nota rōnis diſtribuat mobil'r: dūmō ſubm añtis ſit capax ꝯfuſionis: ⁊ nō habeat aliunde ipedimentū ⁊c̄. Et ſuſtinēdo hanc opinionē ſoluuntur oē rōnes adducte pro opinione cōi. p̄ enīȝ nō obſtat argᵐ. ſi aſinus nō eſt: aſinus nō eſt: q2 lȝ ſub illo termino aſinꝰ nō liceat deſcēdere hoc eſt rōne impedimēti ꝓueniētis a negatione ſequēte. ablata eni negatione liceret deſcēdere: vt ſatis pȝ. 2º nō obſtat illa rō: illꝰ regule de duobꝰ ſignis imediate diſtributiuis ⁊ imediate cadētibꝰ: q2 illa nō intelligit̄ de nota rōnis ⁊ de nota ꝯditionis: vt p̄us notaui circa illam regulā: gcq̄d mobilitat imobilitatū ⁊c̄. 3º nō obſtat tertiū ⁊ vltimū fundamētū: q2 volēdo arguere ⁊ deſcēdere ſub illo termino. hō albus: opȝ capere illos hoies cū determinatione ad albedinē. verbi gr̄a. dicēdo. ſi hō albus currit hō albꝰ nō ſedet: opȝ deſcēdere ⁊ iſti ſūt oēs hoies albi. g̃ ſi ille hō albꝰ currit hō albus nō ſedet. ſuppoſita enim formalia iſtius termini hō albus ſunt hoies: vt albi ſunt: ⁊ per hoc pȝ. ꝙ non valet argᵐ ſupius 3º loco adductū. ſi hō albus currit hō albus nō ſedet: ſoꝛ. eſt hō albus. g̃ ſi ſoꝛ. currit hō albus nō currit. ſoꝛ. enim de per ſe nō eſt ſuppᵐ iſtius termini. hō albus: vt prius patuit: ſed eiuſdē eſt ſuppᵐ ſoꝛ. vt albus eſt: ideo ⁊c̄. in ſequēdo opinionē cōem dı̄ recte ꝙ nō licet deſcendere in ordine ad totā ꝓpōnē: q2 ſumēdo añs per ſe: aut ꝯñs rōne illiꝰ non eſſet incōueniens deſcēdere ſub illo termino: vt patȝ ⁊c̄. dicēdo enīȝ: ſi hō currit: aial currit: rōne illiꝰ partis ſoluȝ hō currit: licȝ deſcēdere ſub illo termino homo: vt pȝ ⁊c̄.

¶ Circa pᵐ notandū aduerte ꝙ illud hȝ itelligi illo mō: nullus terminꝰ diſtributiuus hȝ vim diſtributiuā ſupra terminū p̄cedētē. Notāter dico vim diſtributiuā: q2 tale ſignū hȝ vim variādi deſcēſuȝ termini p̄cedētis. ¶ Unde pono ꝯ̄nē hanc. nullū ſignū diſtributiuū qd̄ nō eſt aptū natū facere ſenſum cōpoſitū aut diuiſum determinādo cōpōnē verbalē pōt mutare ſuppōnē termini p̄cedētis: aliqd̄ tn̄ tale hȝ vim variādi deſcenſuȝ: vñ ſm opinionē cōem dicēdo: videns oēm hoiem eſt aial: ly hoiem ſupponit diſtributiue mobil'r: ⁊ adueniēte negatione adhuc remanet ille terminꝰ diſtributus imobil'r tm̄. Ita ꝙ per ſignū negatiuū ſequēs impedit̄ deſcēſus copulatiuꝰ termini p̄cedētis: nō aūt variat̄ ſuppō: ſil'r eſt de illa. differens ab ente nō eſt ens: in qua auferēdo negationem iſte

Manfre. Notādū pᵐ.

Circa p̄mū notandum.

terminus ente diſtribuitur mobilr: adueniéte negatione tollit mobilitatio: nó aút tollit ſuppó. Pro illa mã vide Pau. in 2° dubio 4ti 1 16° pncipali. ¶ Etiã nociter addo in 2ne q nó eſt aptũ nati facere ſenſum cópoſitũ: qz ly falſum etiã poſtpoſitũ pót diſtribuere terminos precedétes: vt elicit ex his que notaui circa nonam regulam. ¶ Pe. tñ M. in illa mã tenet expſſe q ſignũ diſtributiuũ ſequés qñcũqz hz vim ſupra terminũ pcedétez: nó ſolũ variãdi deſcéſuz: ſed et ſuppóné. vnde ſm eũz dõo: videns oém hoiez nó eſt aial: ille termi⁹ hoiem ſupponit ɔfuſe tñ mobilr: ꝛ ſub illo licet deſcédere copulatiz. remota aút negatione ſequéte ſupponeret ille terminus diſtributiue mobilr. ſilr eſt de illo termino ente: in illa ppóne. differés ab ente nó eſt ens. ſupponit enim ſm eũ ɔfuſe tñ mobilr: ꝛ licet deſcédere copulatiz. ablata eniz negatione mobilr diſtribuit.

Dubiũ p°.

¶ Sed eſt difficultas quia ſm talé opioné ſub illo termino ente licet deſcédere copulatim: nã illo dato ſequeret q illa ppó eſſet falſa. differés ab ente nó eſt ens: que tñ eſt vera cũ ſuũ ɔdictoriũ ſit falſuz. q aút hoc ſequat ſic pbat ſic deſcédédo: ꝛ hec ſunt oia entia. g differés ab illo ꝛ ab illo ente: ꝛ ſic de ſingulis nó eſt ens: qd ɔñs eſt falſuz: cũ hoc ſuũ ɔdictoriuz (oé differés ab illo ꝛ ab illo ente: ꝛ ſic de ſingul' eſt ens) ſit verũ: vt pz intuẽti.

Solutio.

¶ Pro quo nota q ſaluãdo Pe. Man. debemus ſic deſcédere: ꝛ hec ſunt oia entia. ergo differés ab illo ente: ꝛ dñs ab illo ente: ꝛ ſic de ſingulis nó eſt ens. Ita q talis deſcéſus vocat copulatus: qa vltimo loco accipit verbũ: ꝛ nó replicat re° cuiuſlibz ſuppoſiti vt notaui.

Dubiũ 2°.

¶ Vlterius alia difficultas eſt ſm Pe. Man. vtrũ ſub quocũqz termino ſub quo licet deſcédere copulatim ſub eodé etiã liceat deſcédere diſiunctim: ꝛ écõuerſo.

Solutio.

¶ Pro qua dicas breuiter q nó. dicédo enĩ nullus hõ eſt ois hõ. Ibi ſub pdicato apud talé opionez licet deſcédere copulatim: nõ aút diſiunctiz: qz túc eſſet falſa ppoſitio.

Notãdũ p°.

¶ Nota vlterius circa hoc p̃m notãdũ q qñ dicit Pau. q ſolũ ille terminus ɔfuſiuus qui indifferenter ante ſe ꝛ poſt ſe determinat cópóné verbalé: hz vim ſupra termini pcedétẽ: q illud dictũ nó eſt ſolum intelligẽdũ de ſigno cófuſiuo faciéte ſenſuz cópoſitũ aut diuiſum: ſed etiã dz intelligi de nota rónis ꝛ códitionis: qa illa hz etiã vim cófundédi terminos pcedétes: vt patuit in duodecima regula ꝛc.

Circa 2m notandum.

¶ Circa 2m notãdũ nota q nó ſemp qñ aliqs terminus ſupponit determinate adueniéte ſigno diſtributiuo mobilr cadéte ſupra illũ remanet talis terminus ſupponens mobilr: vñ dicédo. vidés hoiez nó eſt aial: iſte termi⁹ hoiem ſupponit determiate: ꝛ tñ adueniéte illo ſigno oém ꝓ ſe mobilr diſtriõ nó remanet mobilr: qz ſm opioné cóez dõo. vidés oéz hoiez nó eſt aial: ille termĩus hoiez imobilr ſup': vt et ſ̃pius notaui: ꝛ iõ Pau. nó facit métionez in 2° notato de ſuppóne deter'te: ſed ſolũ de ɔfuſa tñ. Nota vlteri⁹ qñ dic Pau. q ſigna hñtia ſolũ vim cófundédi cófuſe tñ mobiliter nó ipediũt deſcéſuz adueniéte alio ſigno diſtribuõ. Ex illo loco potes dicere ɔ Pau. q dictio reduplicatiua nó cófundit ɔfuſe tñ mobilr: vt ꝫ in ſexta regula h⁹ caplĩ: qz adueniéte ſigno diſtriõ mobilr tollit deſcéſus: vnde dicédo: ſoz. iquãtũ ois hõ eſt oẽ riſibile: ſub iſto termino hõ nó licet deſcédere: qz vt ſupi⁹ notaui: ponédo q ſoz. ſit ois hõ: eſt añs ver: ꝛ ɔñs falſum. ergo auferédo illud ſignũ ois nó eſt dicédũ q ſupponat mobilr ſm ea que dicunt in illo 2° notato niſi velis dicere Pau. q argm hz veritaté re° totius extremi: ꝛ non partis ſiue affirmatiue argũs ſiue negatiue: que difficultas tacta eſt ſupius diffuſe circa 6m ꝛ 7m regulas.

Circa 3m notandum.

¶ Circa 3m notãdũ: nota oia illa que declarata ſunt circa illã antiquã regulam: qcqd mobilitat imobilitatũ ꝛc.

Inſtantia.

Sz icidéter adduco argm ɔtra hoc notãdũ qd etiã pcedit ɔtra regulã illatã: ꝛ p̃tertim qñ in illa di q oia duo ſigna cadétia ſup aliqué terminũ ſi diſtributiua fuerint ſi nó impediãt ſuppóné diſtributiuã impediũt deſcéſum copulatiuũ: ɔtra qd arguo dõo. nó ois hõ eſt aial: ſub illo termino aial deſcédit copulatiue ſic arguẽdo. ꝛ hec ſunt oia aialia. g nó ois hõ eſt hoc aial: ꝛ nó ois hõ eſt hoc aial: ꝛ ſic de ſingulis. pz enim q ſic deſcédédo recte deſcédimus.

Reſponſio.

¶ Ad qd dicas q non debemus ſic deſcédere: qz ex quo ille termi⁹ hõ ſupponit determinate: opz determinationé ferri ad vnũz ſuppoſitũ: ꝛ iõ determinãdo ad. a. ſuppm oporteret ſic arguẽ. g nó ois hõ eſt h aial: ꝛ nó ois hõ eſt h aial ſp ſtando in determinatione ad. a. ſuppm: modo pz q demóſtrãdo illud aial qd eſt. a. túc illa ppó eet falſa: vt pz ꝛc.

Dubiũ 3°.

¶ Circa oia pdicta eſt difficultas qd mediũ debeat ſumi in deſcédédo ſub aliquo termĩo. Reqrit enim q deſcéſus hẽat ſemp aliqd mediũ: qz alr nó liceret de forma deſcédere: vñ nó valet argm. ois hõ eſt aial. g ille hõ eſt aial ꝛ ille ꝛc. quia corruptis illis hoib⁹ demóſtratis: eet añs ver: ꝛ ɔñs falſum. Quero ergo q mediũ debeat eẽ tale.

Solutio.

¶ Pro quo ſolet cõiter dici q id mediũ eſt h: ꝛ hec ſunt vel fuerunt vel erũt oia talia vel talia ꝛc. ſm exigẽtiã termini ſub quo volumus deſcédere. verbi grã. dearticulãdo ad hanc ppóné. ois hõ eſt aial, mediũ eſt hoc. ꝛ hec ſunt oia aialia: ꝛ ſic ſuo mõ dicas de alijs: ſi vis deſcédere dicas: ꝛ iſti vel ille ſunt hoies ꝛc. ꝛ hãc opinionem viſus eſt tenere Pe. Man. in trac. hypotheticaꝝ ppónũ in vltimo capitulo.

p° diffi. ɔtra opinionem.

¶ Sed cótra talé opinioné due ſunt difficultates. p° qz in aliquo caſu pro tali medio petitur pñm vt capta illa ppóne. ois hõ eſt: volédo deſcédere ſub illo termino hõ ꝛ ſumédo h mediũ: ꝛ iſti ſunt: ꝛ iſte ſunt oẽs hoies: videt petitio pncipij: qz vi h mediũ eẽ idé cũ illa ppóne. ois hõ eſt.

Solutio.

¶ Sed poſſumus dicere quãtũ ad hoc q id mediũ eſt formalr diuiſum a ppóne ſub cuius ſubiecto volumus deſcédere. Aliud eniz eſt dicere q ois hõ eſt: ꝛ q hec vel iſta entia ſint oẽs hoies: iſta patent diligẽter intuenti.

2° diffi. cõtra opinionem.

¶ Alia ꝛ 2ª difficultas talis medij eſt: qz illo mõ nó videt ſufficiens in oi caſu: vñ capta illa ppóne: tu es maior aliq̃ pte q̃titatiua tui: volédo deſcédere ſub illo termino pte mediũ nódũ dz eẽ hoc: ꝛ hec ſunt oẽs partes: qñ nulle ſint oẽs. infinite enim ſunt ptes q̃titatiue in te.

Solutio.

¶ Ad hãc difficultaté breuiter videt Tiſber negãdo q nulle ſint oẽs: qz vult q aliq̃ erũt oia entia hore future: ſilr q aliq̃ ſunt oia pũcta in. a. linea: hoc aſſerit expreſſe in illo ſophĩa: infinita ſunt finita in 2° pncipali: hãc etiã opioné inſequit Pe. Man. in pbóne iſtius termini infiniti. ¶ Tenédo tñ aliã opioné debemus dicere q id mediũ nó eſt ſufficiens niſi reſpectu termini hñtis infinita ſuppoſita: debemus alr dicere: vñ exéplo dato: tu es maior aliq̃ pte q̃titatiua tui: ſic dz argui. q̃cũqz pte data illa tu es maior: ꝛ nulla eſt ps quãtitatiua in te quã tu nó ſis maior: ꝛ cũ h in te eſt aliq̃ q̃titatiua: qd pono: qa aliter ex negatiua ſeq̃ret affirmatiua: ergo tu es maior aliq̃ parte quãtitatiua tui. p° tñ opinio eſt facilior ꝛ breuius ſe expediens: ꝛ ideo elige quã volueris.

¶ Caput 6m ſecundi tractactus.

¶ Caplm pro q̃bus relatiua ſupponunt.

De ſuppóne relatiuoꝝ ſequit pertractare: vbi q̃dã diuiſiones ſunt premittende.

p° diuiſio.

Prima eſt illa. Relatiuoꝝ q̃dã ſunt relatiua ſubſtantie: vt qui que qd: ꝛ q̃dã accñtis: vt talis qualis: tantus.

2ª diuiſio.

quãtus ⁊ ſilis. ℂ Scđa diuiſio eſt iſta. Relatiuoꝝ ſubē q̄dã ſunt idẽtitatis: vt qui/iſte/ille/hic/⁊ is: ⁊ quedã diuerſitatis: vt alius/alter/

3ª diuiſio.

reliquus/⁊ huiuſmodi. ℂ Tertia diuiſio eſt iſta. Relatiuoꝝ idẽtitatis: q̄dã ſũt reciproca: vt ſui/meus/tuus/ſuus: q̄dã nõ reciproca: vt

4ª diuiſio.

ille/ipſe. ℂ Quarta diuiſio eſt iſta. Relatiuorum reciprocoꝝ q̄dã ſunt poſſeſſiua: vt tuus/

5ª diuiſio.

ſuus: ⁊ q̄dã nõ poſſeſſiua: vt ſe. ℂ Quinta diuiſio eſt iſta. Relatiuoꝝ accñtis quoddã eſt identitatis: vt talis: ⁊ tantus: ⁊ qđdã diuerſi-

1ª regula.

tatis: vt aliuſmodi. ℂ His diuiſionib⁹ p̄miſſis ſit hec prima regula. Relatiuũ diuerſitatis ſube ⁊ relatiuũ poſſeſſiõis: nõ ſupponũt pro illo pro quo ſuũ añs. Exẽplũ primi duoꝝ cõtradictorioꝝ vnũ eſt veꝝ: ⁊ reliquũ eſt falſũ. p3 q pro alio ſupponit ly vnũ: ⁊ pro alio ly reliquũ. Exẽplũ ſecũdi. aliqs hõ currit: ⁊ ſu⁹ aſin⁹ tacet: ſupponit añs pro hoĩe ⁊ relatiuũ

2ª regula.

pro aſino. ℂ Scđa regula eſt iſta. Relatiuũ idẽtitatis nõ poſſeſſiuũ ſemꝑ ſupponit ꝓ eo pro quo ſuũ añs: in cõparatione tñ ad alterum extremoꝝ. Exẽplũ de relatiuo idẽtitatis non reciproco: vt aliqs hõ currit. ⁊ ille diſputat. ſupponit ly ille nõ abſolute pro aliquo hoĩe: ſed pro aliquo hoĩe currẽte: ideo nõ ſignificat ſcđa pars abſolute q aliqs hõ diſputat: ſ3 q aliqs hõ currens diſputat. Silr huius copulatiue. aliqs hõ eſt latro: ⁊ tu es ille: nõ ſignificat ſcđa pars p̄ciſe q tu es aliqs hõ: q2 tũc illa copulatiua eſſet vera: ſed q tu es aliqs hõ qui eſt latro. Ex quo ſeq̄t q hec eſt falſa. aliqs hõ eſt aĩal: ⁊ aſinus eſt illud: q2 ſcđa pars ſignificat aſſertiue q aſin⁹ eſt aĩal qđ eſt aliqs hõ: ⁊ per idẽ hec ẽ falſa. aliqs hõ eſt ſoꝛ. ⁊ plato eſt ille: ſed hec eſt vera. aliqs hõ eſt ſoꝛ. ⁊ pla. nõ eſt ille: q2 pla. aliqs hõ eſt q ſoꝛ. nõ eſt: ⁊ illa ẽ vera. aliqs hõ nõ eſt ſoꝛ. ⁊ pla. nõ eſt ille: quia pla. cicero nõ eſt: ⁊ cicero eſt. aliqs hõ qui nõ eſt ſoꝛ. Itẽ ↄcedit q aliqs hõ nõ eſt ſoꝛ. ⁊ pla. eſt ille: q2 pla. eſt aliqs hõ q nõ eſt ſoꝛ. q̄m plato eſt ipſemet q nõ eſt ſoꝛ. Exẽplũ de relatiuo idẽtitatis reciproco: vt oĩs hõ videt ſe: ſupponit ly ſe ꝓ hoĩe nõ abſolute: ſic intelligẽdo oĩs hõ videt oẽm hoĩem: ſed referẽdo ſingula ſingulis: vt ille hõ videt ſe: ⁊ ille hõ videt ſe: ⁊ ſic de ſingulis. Silr dicat de illa. oĩs hõ habens

Quid ter^m refert relatiuum vide Pa2. 41. ſn. ꝓ. du. 2. ꝓª Poꝛo mã de relatiuis vide Pa. lo. ma. ꝓª lo. 26. fa. 4ª. ibi. expedit ꝑiter vſq3 ad fo. 31^m. fa. 2ª lo. Vide Pau. ſoph. 17. lo.

3ª regula.

filiũ diligit illũ. ℂ Tertia regula eſt iſta. Relatiuũ idẽtitatis accñtis ſemꝑ ſupponit ꝓ ſilĩ vel equali illi pro quo ſupponit ſuũ añs. Vbi grã. ſoꝛ. eſt albus. ⁊ talis eſt pla. vel ſoꝛ. eſt albus q̄lis eſt pla. ſupponit relatiuũ nõ pro ſoꝛ. ſed pro ſimili ſoꝛ. Silr illa ſoꝛ. eſt bicubitus: ⁊ tãtus eſt pla. ſupponit relatiuũ pro eq̄li ſoꝛ.

4ª regula.

ℂ Quarta regula eſt iſta. Relatiuũ diuerſitatis accidẽtis ſemper ſupponit pro diſſimili illi pro quo ſupponit ſuũ añcedẽs: vt cignus eſt albus: ⁊ aliuſmodi eſt coꝛuus. ℂ Ex q̄b⁹

5ª regula.

duabus regulis ſequitur quinta. vꝫ. q relatiua accidẽtiũ: tam identitatis q̄ȝ diuerſitatis ſupponunt pro alio ſuppoſito ſui antecedentis: patet regula ex exemplis.

Mẽbrum. Notãdũ ꝓ^m.

C

Premittit magiſter q̄nq3 diuiſiones grãmaticales ipſoꝝ relatiuoꝝ que de ſe note ſunt. Et ponit q̄tuoꝛ regulas ad declarãdũ quõ relatiua ſupponũt. ℂ Sed aduerte ꝑmo circa hoc caplm q relatiuũ eſt duplex: qđdã eſt grãmaticũ: qđdã logicum.

Relatiuũ eſt duplex.

Relatiuũ logicũ dĩ illud cuius eẽ eſt ad aliud ſe hr̃e: vt pater/filius/dñs/ſeruus. de quo pħs determinat in p̄dicamẽtis: ⁊ hoc relatiuũ nõ facit ſuppoſitionẽ relatiuã: ſ3 abſolutã ſicut termini abſoluti. Cũ enim dĩ p̄r currit: ita ſubiectum ſupponit pſonalr̃ determinate: ac ſi diceret hõ currit.

Cap. de ad aliquid.

Relatiuũ grãmaticũ dĩ qđ eſt añ late rei rep̄ſẽtatiuũ: vt q: ipſe: ⁊ l3 hoc relatiuũ ſit de ↄſideratione grãmatici: tñ ꝑtinet ad logicũ tractare de ipſo inq̄ñtũ per ipm variat ſuppõ vel appellatio vel aliq̃ alia ꝓp̄etas ꝓpõnis eiuſdẽ: ⁊ ab hoc relatiuo dĩ ſuppõ relatiua de qua hic loquit̃ magr̃.

Ad qđ ordinatã eſt relatiuũ q. Pau. ſoph. 5. 3^m.

ℂ Aduerte 2º q relatiuũ de quo hic intẽdimus põt duplr̃ ſumi. ſ. mãliter ⁊ formalr̃. Si mãliter ſumat̃: cõpetit ei ſuppõ ſicut eẽt terminus abſolutus: q2 l3 ſit relatiuũ: tñ ſumit̃ in vi noĩs abſoluti: vt ſi dicat̃ ille eſt diſſyllabũ: illius eſt genitiui caſus. Si vero relatiuũ ſumat̃ formalr̃: ſic differẽter cõpetit ei ſuppõ. Intendit ꝗ̃ loq de relatiuo grãmatico formalr̃ ſumpto.

Notãdũ 2^m. Relatiuũ põt duplr̃ ſumi.

ℂ Dubitat̃ circa ꝑmã regulã: q2 vĩ ↄdicere grãmaticis. Nã dicit q relatiuũ diuerſitatis: ⁊ relatiuũ identitatis poſſeſſiuũ nõ ſupponit pro illo pro quo ſuũ añs. ℂ Cõtra. relatiuum idẽtitatis ſic diffinit̃ a grãmaticis: eſt illud qđ refert pro vno ⁊ ſupponit pro eodẽ. ꝗ̃ relatiuũ idẽtitatis ſupponit pro eodẽ ↄ Magrm. Vñ vĩ implicare q ſit idẽtitatis: ⁊ tñ nõ ſupponat pro eodẽ.

Dubiũ circa ꝑmã regulã.

ℂ Ad hoc r̃ndet̃ q talia relatiua duo ſignificant vnũ in recto: aliud in obliquo. verbi grã. ſuus in recto: ſignificat rem poſſeſſã: in obliquo vero poſſeſſoꝛẽ. Referũt ergo oĩa relatiua idẽtitatis ſua añtia: ⁊ ſupponũt ꝓ illis in recto vel obliquo ſm̃ grãmaticos: ⁊ q2 logicus ꝓp̄ie accipit ſupponere qñ ſupponit in recto: ⁊ talia relatiua poſſeſſiua nõ ſupponunt pro añte in recto: ideo nõ dñr ſupponere pro eodẽ: vt dicẽdo. iſte liber eſt ſuus: eſt dicere. iſte liber eſt poſſeſſus a ſe: ſiue eſt ſui poſſeſſio. vbi p3 q relatiuũ ſupponit ꝓ añte in obliquo: pro re poſſeſſa in recto.

Reſponſio.

D

ℂ Dubitat̃ circa 2^m regulã: qđ velit dicere in ordine ad alterꝝ extremoꝝ: q2 hoc non vĩ veꝝ q relatiuũ idẽtitatis nõ poſſeſſiuũ ſupponat ſemꝑ pro añte in ordine ad alterꝝ extremoꝝ: q2 dicẽdo. aliqs hõ q currit mouet̃: ly q ſupponit pro aliquo hoĩe ſine aliqua cõparatione ad aliud.

Dubiũ circa 2^m regulã.

ℂ Ad hoc r̃ndet̃ q relatiuũ idẽtitatis nõ poſſeſſiuũ q̄nq3 refert ſuũ añs in eadẽ cathegorica: aliq̃ñ in diuerſa: ⁊ cũ in eadẽ cathegorica refert: ſupponit ꝓ illo abſolute: ⁊ nõ in ordine ad aliqđ aliud: vt arg^m probat. Cum aũt refert añs in diuerſa cathegorica: ſupponit pro illo in ordine ad alterꝝ extremoꝝ: vel ad totã cõpoſitionẽ: vt dicit Magr̃ in capº ſequẽti. Vñ referre ſubiectum in ordine ad alterꝝ extremoꝝ: eſt referre ag-

Reſponſio.

E

gregatum

gregatū ex ſubto ⁊ ꝑto:⁊ ſupponere pro illo aggregato:
vt dicēdo.aliqs hō eſt fur:⁊ tu es ille:ly ille/ſupponit pro
hoie fure:⁊ ſilr ſi refert ꝑdicatū in ordine ad alterꝫ extre
moꝝ ſupponit pro aggregato ex ꝑdicto ⁊ ſubto:vt dicē/
do.aliqs hō eſt aial:⁊ aſinus eſt illud:ly illud/ſupponit
Dubiū circa 3ᵃᵐ regulam. pro aiali hoie ſiue qḋ eſt hō. ❡ Dubitaī circa 3ᵃᵐ regu/
lā:qꝛ vī ꝙ relatiuū identitatis dꝫ ſupponere pro illo pro
quo ſuū añs:ex quo dī idētitatis:aut ſi nō ſupponit pro
illo nō dī idētitatis:qꝛ tūc diffinitio relatiui idētitatis nō
Reſponſio. cōpeit ſibi. ❡ Ad hoc dī ꝙ ſilitudo eſt duoꝝ ꝯuenien/
tiū in eadē q̄litate.Et eq̄litas eſt duoꝝ ꝯueniētiū in eadē
quātitate. ❡ Supponēdo ergo pro ſilī vel eq̄lı:⁊ aliquo
mō ſupponit pro eodē:qꝛ pro idētitate q̄litatis vel quā/
titatis:⁊ illud cōſiderat grāmaticus.Logicus ꝟo qꝛ vi/
dit ꝙ nō ſupponit pro eodē ſubaliter:dicit ꝙ nō ſuppo/
Dubiū cōtra 4ᵃᵐ regulā. nit pro eodē:ſed pro ſilī. ❡ Cōtra 4ᵃᵐ regulā arguiī ꝓ/
bādo.ꝙ relatiuū diuerſitatis ſupponat pro illo pro quo
ſuū añs.Et arguiī ſic.oē relatiuū ſupponit pro illo qḋ
repñtat:ſꝫ oē relatiuū repñtat ſuū añs.g̃ oē relatiuū ſup/
ponit pro ſuo añte.ꝯñia nota cū minori.maior ꝓbatur.
q̄a ſupponere eſt qḋdā ſignificare. Significare aūt eſt
idē qḋ repñtare.g̃ ſi repñtat añs:ſuppōit ꝓ illo.De h̄ tū
vide ample ꝯ ſuppōnes.vbi q̄riī vtrū oē relatiuū ſup/
ponat pro illo pro quo ſupponit ſuū añs.vbi adducunī
Reſponſio. arg̃ᵘᵐ Petri Man.negātis relatiua diuerſitatis. ❡ Ad h̄
B nīr negādo ꝯñiā.lꝫ enī oē relatiuū ſupponat ꝓ illo qḋ
repñtat:nō tū ſupponit pro quocunqꝫ qḋ repñtat.Sꝫ ſi
accipiaī maior ſic.oē relatiuū ſupponit pro q̄cūqꝫ quod
repñtat:ꝯcedo ꝯñiā:ſꝫ negaī maior tūc.Relatiuū enim
diuerſitatis repñtat añs i obliq̄:⁊ tū nō ſupponit ꝓ illo.
Repñtat autē diſſile ab añte in recto:iō ſupponit pro
diſſimili añti.De hoc tū vide ꝯ ſuppoſitiones.

Rñſus. Cōtra pᵃᵐ regulā arguiī pᵒ **In hoc** capᵒ Magr̄ ponit qnqꝫ regulas ꝯ q̄s arguī.
⁊ p̄ ꝯ pᵃᵐ.qꝛ ly hō:⁊ ly alter in iſta.vnus hō
currit:⁊ alter diſputat ſupponūt pro eodē.igiī regula fal
ſa.ꝯñia pꝫ.⁊ añs ꝓbaī.qꝛ ly hō/ſupponit pro oībꝰ hoībꝰ
pñtibꝰ:⁊ ly alter/ꝓ aliquo hoie pñte. igiī ſupponūt pro
eodē.ꝯñia pꝫ cū minori:⁊ maior ꝓbaī dupl'r. Et p̄ ſic.
ly hō.in iſta.vnus hō currit.ſupponit reᵘ verbi de pñti
⁊ ꝑſonal'r ⁊ nō eſt reſtrictus ab aliquo.igiī ſupponit pro
oībus hoībus pñtibus.Scdo ſic.pro oībus his ſupponit
ly hō.q̄ ſignaī per ſuppoſita ad q̄ licet deſcēdere diſiun/
ctiue:ſed ad ſuppoſita ſignificāta oēs hoies pñtes licet
deſcēdere.igiī pro oībus hoībꝰ pñtibus ſupponit ly hō.
Contra 2ᵃᵐ partē regule arguitur 2ᵒ. ꝯñia pꝫ cū minori:⁊ maior eſt euidēs.g̃ ⁊c̄. ❡ 2ᵒ ꝑncipa
liter arguī ꝯ 2ᵃᵐ partē regule ſic.ly ſor. ⁊ ly ſuus.in iſta.
ſor.diſputat ⁊ ſuus aſinus currit.ſupponūt ꝓ eodē. igiī
regula falſa.ꝯñia pꝫ.⁊ añs ꝓbaī:qꝛ ly ſor. ſupponit pro
ſorte:⁊ ly ſuus pro ſorte.igiī ſupponūt pro eodē.ꝯñia pꝫ
cū maiori.⁊ minor ꝓbaī:qꝛ illa:ſuus aſinꝰ currit.ſubor/
dinaī iſti.aſinus ſortis currit:vt patet volēti cōſiderare.
Cōfirmatio. ❡ Et cōfirmaī.ꝙ ly ſuus/ſtet pro ſorte:⁊ nō pro aſino:
qꝛ in iſta.ego ſedeo:⁊ meus aſinus currit:ly meus/ſtat ꝓ
eo ꝓ quo ly ego.igiī a ſilī ꝓ eodē ſtabit ly ſor.⁊ ly ſuus.
ꝯñia pꝫ.⁊ añs ꝓbaī ſic.Q̄ñcunqꝫ ſunt due dictiones.q̄ꝝ
vna eſt adiectiua:⁊ alia ſua ſubſtātiua:ſic ꝙ vna deſcēdit
ab alia:tūc ille ſtant pro eodē:ſicut pꝫ de ly albꝰ/⁊ ly al/
bedo:ſed ſic eſt de ly ego/⁊ ly meus.igiī ille ſtant ꝓ eo/
dem.ꝯñia pꝫ cum minori:⁊ maior eſt de intētione grā/
maticoꝝ:⁊ maxime auctoris modoꝝ ſignificādi. ❡ Et
Alia ꝯfirmaᵒ cōfirmaī illud idē fortius:qꝛ aut ly ſuus in illa ſupponit
pro ſor.aut pro aſino ſor.ſi pro ſor.habeī intentū.ſi pro
aſino.igiī nō ſtabit diſcrete:qḋ eſt ꝯ regulā magrī.ꝙ re/
Cōtra 2ᵃᵐ regulā arguī 3ᵒ. latiuū referens añs diſcretū ſtat diſcrete. ❡ 3ᵒ ꝑncipalr
arguiī ꝯ 2ᵃᵐ regulā:qꝛ ly qui.in iſta.hō q̄ currit mouet.
non ſupponit.igiī nō ſupponit pro eo pro quo ſuū añs.
⁊ ſic regula falſa.ꝯñia pꝫ.⁊ añs ꝓbaī:qꝛ ſi ſupponeret
ſtaret determinate:ſed non ſtat ſic.igiī ⁊c̄.ꝯñia pꝫ cum
maiori.⁊ minor ꝓbaī:qꝛ ſub eo nō licet deſcēdere:vel ſi
licet dicaī quō. ❡ 4ᵒ arguī ꝯ regulā 3ᵃᵐ:qꝛ tale relatiuū Cōtra 3ᵃᵐ regulā arguī 4ᵒ
ſupponit ꝑ ſe pro illo pro quo ſuū añs.igiī nō ſupponit
pro ſilī.pꝫ ꝯñia:qꝛ idē nō eſt ſile ſibi.⁊ añs ꝓbaī:quia
dicēdo.ſor.eſt albꝰ:⁊ talis eſt cignus/ly albus/⁊ ly talis/
ſtant pro eodē.igiī ⁊c̄.ꝯñia pꝫ.⁊ añs ꝓbaī:qꝛ ly albus/
ſtat pro oī albedine ꝑñte:⁊ ly talis/ſilr. igiī ſtant ꝓ eo/
dem.ꝯñia pꝫ.⁊ añs pꝫ ſupra in argumēto 2ᵒ. ❡ 5ᵒ arguī Contra 4ᵃᵐ regulā eſt 5ᵒ.
ꝯ 4ᵃᵐ regulā ſic.Relatiuū diuerſitatis accidētis ſuppo/
nit pro eo pro quo ſuū añs.igiī nō pro diſſilī.igiī regu/
la falſa.ꝯñia pꝫ.⁊ añs ꝓbaī ſic.Omne relm ſigt illud
qḋ ſuū añs ⁊ ex ꝯñti in ꝓpōne ſupponit pro eo pro quo
ſuū añs:ſed relm diuerſitatis accidētis eſt relm. igiī ſi/
gnificat ⁊ in ꝓpōne ſupponet pro eo pro quo ſuū añs.
❡ Et cōfirmaī regulā eſſe falſā.nam relatiuū diuerſi/ Cōfirmatio.
tatis accidentis ſupponit pro ſilī.igiī regula falſa. ꝯñia
pꝫ.⁊ añs ꝓbaī:qꝛ ſm̄ Magrm̄ ſtat pro diſſimili:ſed oē
diſſimile alicui eſt illi ſile:vt pꝫ a magr̄o in illa ꝯne.oia
inquātū cōueniūt differunt.igiī ſtabit tale relatiuū pro
ſilī. ❡ Ad pᵐ dī ꝙ argᵐ cōcludit:qꝛ in veritate ibi rela/ Ad pᵐ
tiuū ſtat ꝓ illo ꝓ quo ſuū añs.⁊ ad regulā dī ꝙ itellexit
ꝙ relatiuū diuerſitatis ſubē quādoqꝫ:nō dico ſemꝑ. ſic
ſe habet ꝙ ꝑdicatū verificaī de illo pro aliquo pro quo
nō verificaī ꝑdicatū añtis de añte.Exēplū.dicēdo.vnū
aliud eſt rōnale:⁊ aliud irrōnale:ly irrōnale/verificatur
de ly aial pro aſino ⁊ boue:⁊ ly rōnale quod eſt ꝑdicatū
añtis verificaī de ly aial pro homine:⁊ ita ꝓ alio lꝫ ſup/
ponant pro eodē:⁊ hoc voluit regula:⁊ ſic etiā patꝫ ſolō
ad cōfirmationē. ❡ Ad 2ᵐ ꝑncipale dī ſilr ꝙ relatiuū Ad 2ᵐ
poſſeſſiuū ſtat ſemꝑ pro eo pro quo ſuū añs:tū qꝛ rela/
tiuū poſſeſſiuū ſemꝑ equalet vni obliquo qui addiī vni
recto ſupponēti q̄nqꝫ pro alio q̄ ſuū añs.hinc eſt ꝙ ma/
giſter attēdēs ad rectū caſuꝫ dixit ꝙ relatiuū ſupponit
pro alio.Exēplū.dicēdo.ſor.eſt aial:⁊ ſuus aſinus currit.
iſta ſubordinaī huic.ſor.eſt aial:⁊ aſinus ſor.currit.vbi
ſubm in iſta 2ᵃ eſt totū h̄:aſinus ſor.cuius ꝑncipalior po
eſt ly aſinꝰ ſtans pro diuerſo:⁊ ꝓ alio a ſuppoſito añtis.
❡ Ex q̄ ſolone ſeqī ꝙ falſuꝫ eſt ꝙ relm poſſeſſiuū ipor Correᵐ.
tet poſſeſſorē ⁊ poſſeſſionē:ſic cōiter dī:ſed iportat ſoluꝫ
poſſeſſorē:vt dicit auctor modoꝝ ſignādi:ſed hū eſt veꝝ
ꝙ relm poſſeſſiuū ſilī cū vno alio termino a quo nō ab/
ſoluiī in ꝓpōne iportat poſſeſſorē ⁊ poſſeſſionē:⁊ h̄ vo/
luerunt illi q̄ dicunt iſtud. ❡ Ad 3ᵐ multi dicūt ꝙ rela/ Ad 3ᵐ
tiuū nō ſupponit:nec etiā añs.ſed totū aggregatū ex re/
latiuo ⁊ añte:⁊ ſic dꝫ deſcēdi ſub toto aggregato. quorū
rō eſt argᵐ factū.Magr̄ aūt hic dicit oppᵐ:⁊ credo ꝙ hū
dicat:⁊ ſequēdo eū opꝫ dicere ꝙ nō ſub quolibet termi/
no ſtante determinate licet deſcēdere diſiunctiue:ſꝫ hū
ſub q̄libet termino abſoluto ⁊ nō relatiuo.Siqs tū hꝫ h̄
pro incōueniēti:⁊ velit oino deſcēdere oꝫ ꝙ iſtas voca/
les de relatiuo reducat ad hypotheᶜᵃˢ:⁊ dicat ꝙ iſte ſub/
ordinanī hypotheticis ⁊ ſunt hypothetice:⁊ deīde deſcē
dat in ptibꝰ hypotheticaꝝ:ſed hoc lꝫ forte ſit veꝝ:non tū
eſt ſm̄ cōes regulas. ❡ Ad 4ᵐ dī ꝙ in veritate relatiuū Ad 4ᵐ
idētitatis accidētis ſupponit ꝓ eodē cū ſuo añte.vt argᵐ
probat.ſed Magr̄ itellexit ꝙ nō verificaī pro eodē ſed
pro ſimili.Exēplū.ſor.eſt albꝰ:⁊ cignus eſt talis:ly albꝰ/
verificaī tanq̄ pars partim de ſor.pro albedine ſor.⁊ ly
talis/de cigno pro albedine cigni q̄ ſunt ſiles:vel dicaī
ꝙ Magiſter itellexit ꝙ illud cui addiī ly albus tanq̄
adiectiuū ſtat pro ſilī illi pro quo ſupponit illud cui ad/
ditur ly talis:qꝛ vnū pro cigno ⁊ aliud ꝓ ſorte.vt patet.

Ad 5ᵐ ¶ Ad 5ᵐ pbabilr dī negādo illā ꝯñtiā.ſ.relatiuū diuer-
ſitatis accidēns ſigt illud qḋ ſuū aña.igiẗ in ꝓpōne ſup-
ponit pro eo pro quo ſuū aña.q2 arguiẗ a ſupiori ad ſuū
inferius ſine diſtributione:⁊ adduciẗ inſtātia:q2 nō ſeq-
tur.ly hō.in iſta.hō eſt aial:ſigt oia ly hō:⁊ ſigt ēt hoies
futuros.igiẗ ſupponit pro illis dictionib⁹ hō:aut ꝓ hoi-
bus futuris:nō etiā ſequitur:ly albū. in iſta.albū currit:ſi-
gnificat albedinē.igiẗ ſupponit ꝓ albedine:⁊ h̄ ſm cōia
dicta.Ego tn̄ credo ꝙ ly albū ſupponat pro albedine ⁊
pro re alba:⁊ ꝙ iſta albū currit:ſubordinaẗ illi.Res hñs
albedinē currit.Loquēdo de albedine ſufficiēter denoia-
Ad cōfirma. re.¶ Et ad ꝯfirmationē dī ꝙ ꝯcludit ꝙ ſi relatiuū ſup-
ponit pro diſſimili etiā ſupponit pro ſimili.Sed q2 per
tales ꝓpōnes mediāte relatiuo appehendimus potius
diſſimilitudinē q̄ ſilitudinē.hinc eſt ꝙ magr̄ pot⁹ dixit
Petitio p°. ꝙ ſupponit pro diſſili q̄ pro ſili.¶ Sed hic ſunt peti-
Reſponſio. tiones.An illud relatiuū q ſit termin⁹ cōis.¶ Rñ.ꝙ q2
relatiuū eſt termin⁹ depēdens ipm erit termin⁹ cōis:aut
diſcret⁹ ſm ꝙ ſuū aña erit termin⁹ cōis:aut diſcret⁹.Sz
tu dices.ſint due ꝓpōnes ſic ſcripte.Sortes q currit mo
uetur:hō q currit mouet.Et q̄ro de ly q.rn̄° ꝙ ly q in caſu
Petitio 2°. iſto eſt equocū:vt pz.¶ 2ª petitio.q̄ro eſt ꝙ relatiuū cū
ſit ꝓnomē certā ſignificet pſonā.ſ.rem:vt dicūt grāmati
Reſponſio. ci.¶ Rñ°.ꝙ ꝓnomē diuidiẗ in demr̄atiuū ⁊ relatiuū:
ſicut nomē in adiectiuū ⁊ ſubſtātiuū:⁊ qōlibet iſtoꝝ ſigt
certā rem.Nā ſi ſit demr̄atiuū ſigt rem ꝑ modū pſentis:
⁊ iō certā.Si relatiuū ſilr:q2 illā de qua facta eſt p° noti-
tia ꝑ ſuū aña.⁊ iō dicūt grāmatici ꝙ demōſtratiuū facit
pᵐᵃᵐ notitiā de re.⁊ relatiuū 2ᵃᵐ:⁊ iō eſt ante late rei repͥ-
ſentatiuū.Uel dicaẗ alr.ſ.ꝙ iō relatiuū ſigt certā rem:
q2 ſm grāmaticos eſt iuentū ad tollēdā vl'itatē ſui añtis:
⁊ ad reſtringēdū añs:ſed hoc nō eſt ſm logicos:q2 logi-
ci addunt relatiuū termino diſcreto:vt dūo.ſoꝛ.q currit
mouet:qḋ fruſtra facerēt.ſi relatiuū eēt inuentū ad tol-
lendā vl'itatē añtis:q2 nulla eſt vl'itas in añte ex quo eſt
Petitio 3°. termin⁹ diſcret⁹.¶ 3ª petitio.an iſta ſit vera.chimera q̄
Cōcluſio 3°. currit nō mouet.¶ Rñ° ſm magr̄m.arg° 22° 2ⁱ dubij.
⁊ ſm Petrū Man.⁊ multos alios logicos ꝙ illa eſt ve-
ra:q2 ſua ꝯdictoria ē falſa.ſ.ois chimera q̄ currit mouet.
Nota. ¶ Pro quo eſt aduertēdū ſm Magiſtrū.ꝙ qñ eſt vna
ꝓpō cathegorica de relatiuo:cuius añs non eſt cōfuſum
⁊ eſt affirmatiua:illa ſp equalet vni copulatiue:de eiſdē
partib⁹.Exēplū.iſta.Adam q nō eſt,erit:ꝯuertiẗ cū iſta.
Adā nō eſt,⁊ ipſe erit:ſilr iſta.chimera q̄ currit mouet:
cōuertiẗ cū iſta.chimera currit:⁊ ipſa mouet:ſz qñ talis
ꝓpō eēt negatiua:tūc illa equalet vni diſiūctiue de ptib⁹
oppoſitis ꝯdictorie:aut ſubcōtrarie ſue affirmaᵉ.Exēᵐ
pmi.ſoꝛ.q eſt nō erit.iſta equalet huic.ſoꝛ.nō eſt vel ipſe
nō erit:q̄ eſt vna diſiūctiua facta de ptib⁹ q̄ ſunt ꝯdicētes
ptibus ſue affirmatiue:vt pz.Exēᵐ ſcdi.chimera q̄ currit
nō mouet.iſta equalet huic.chimera nō currit:vel ipſa
nō mouet:que eſt vna diſiūctiua de ptib⁹ oppoſitis ſub-
cōtrarie ptib⁹ illi⁹ affirmatiue:aut ptib⁹ ei⁹ in quā reſolue-
baẗ iſta affirmatiua.ſ.chimera q̄ currit mouet.Rō āt h⁹
regule eſt:q2 ſicut iſte ſunt ſubcōtrarie:chimera q̄ currit
mouet:⁊ chimera q̄ currit nō mouet.Ita debent reſolui
in ꝓpōnes ſubcōtrarias vna ꝑ diſiūctiuā.ſ.illa negatiua:
Petitio 4°. ⁊ alia per copulatiuam.ſ.illa affirmatiua.¶ 4ª petitio.
An iſta ſit vera.oē aial eſt ſuba qḋ eſt rōnale:⁊ vr̄ ꝙ nō
per Paulū pergulenſe ⁊ Henricū herū ⁊ alios mltos lo-
gicos:q2 apud eos iſta ſigt:ꝙ oē aial eſt ſuba:⁊ ꝙ oē aial
eſt rōnale:q2 vt dicit in 3° mō ſenſus cōpoſiti ⁊ diuiſi qñ
relatiuū nō vniẗ termino diſtributiuo:ſed remouet ab
eo:⁊ poniẗ poſt verbū pncipale illa ꝓpō equalet copula-
Cōcluſio 2°. tiue.¶ In oppᵐ eſt magr̄ arg° 41.pⁱ dubij.⁊ Pe.M.
vbi voluit ꝙ relatiuū in eadē cathegorica cū ſuo añte ſp
ſe tenet ex pte ⁊ ex eodē extremo cū ſuo añte:⁊ ita apud
eos idē erit dicere.Omne aial eſt ſuba qḋ ē rōnale:⁊ oē
aial qḋ eſt rōnale eſt ſuba.Sz 2ᵃ ꝑ oēs eſt manifeſte pz.
igiẗ ⁊ pª.ꝙ aūt tale relatiuū ſe teneat ſic ꝓbat Paulus:
q2 alr illa ꝓpō aſſumpta nullo mō poſſet cōuerti:vt pz.
q2 nunq̄ poſſet fieri de ſubo pdicatū.opoꝛteret enim ſic
dicere.ſuba qḋ eſt rōnale eſt aial.vbi nō erit ſmo latin⁹.
Reſponſio. Et breuiter de iſto eſt tenēdū illud qḋ dicis magr̄ vel ſol-
uas rōnē ſuam vel dicas illā fuiſſe hypotheticam.

Circa materiā relatiuoꝝ aduertēdū eſt ꝙ relatiua Manfre.
ſube:nō iō dr̄ ſube:q2 ſemꝑ referāt ſubam: Notādū p°.
q2 dicēdo:albedo que vr̄ eſt color:tale relatiuū nō refert
añs ſupponēs ꝑ ſuba:ſz ꝓ accñte qḋ eſt q̄litas:vt pz.ſed
iō dicimus qḋ eſt relatiuū ſube:q2 referat ſubm vel añs
ꝑ modū ſubſtrati ⁊ ſubiecti:⁊ nō in cōparatiōe ad aliqḋ
accñs extraneū.Relatiuū aūt accñtis dī referre ſuū añs
ſemꝑ in ordine ad aliud accidētale ⁊ quale extraneum:
vt dicēdo.ſoꝛ.eſt albus:q̄lis eſt plato:ly q̄lis ſi recte cō-
Notādū 2ᵐ. ſidereẗ hz reſpectū ad albedinē inherētē ⁊c̄.¶ Notan-
dū vlteri⁹ ꝙ Pe.Man.nitiẗ mltis argumētis ꝓbare ꝙ
nullū daẗ relatiuū diuerſitatis ſiue ſube ſiue accidētis:⁊
fundaẗ pmo ſup hoc ꝙ relatiui ſm grāmaticos eſt rem
ante latam rei repͥſentare.Sed tale relatiuū diuerſitatis
poniẗ ſupponere pro alio ab eo pro quo ſupponit ſuum
añs:nō ergo vr̄ rei ante late ⁊c̄. 2° q2 ſi iſti termini alter,
alius,reliquus ⁊c̄.⁊ diuerſi ⁊c̄.eēnt relatiua diuerſitatis:
a ſili etiā ille termin⁹ differens eēt relatiuū diuerſitatis:
⁊ etiā ille diuerſus:ꝙ tn̄ nō poniẗ.Iſta argᵃ in rei veri-
tate ſunt euidētia ⁊ difficilia ⁊c̄.¶ Saluādo tn̄ opionē
cōem pro nūc poſſumus dicere ad pᵐ ſicut ēt dic̄ Apol-
linaris in fine 3ᵉ qōnis ſuppoᵐ ſuaꝝ.in ſolōne q̄rti pnci-
palis eiuſdē.ſ.ꝙ relatiuū diuerſitatis:nō iō dī relatiuū
per pᵐᵃᵐ nām ⁊ rōnē ſui:ſed magis q2 includit relatiuum
idētitatis:qḋ eſt tale per pᵐᵃᵐ rōnē ⁊ nām:vt pz.dicendo.
aliqs hō currit:⁊ alter diſputat.i.alter ab illo qui currit.
diſputat.in qua reſolōne habeẗ relatiuū identitatis ⁊c̄.
¶ Ad 2ᵐ videẗ difficile multū in totū ſatiſfacere:neq3
cōſonū videẗ id qḋ a q̄buſdā ſatis friuole dī:ꝙ nō ideo
tales termini differēs ⁊ diuiſus poſiti ſunt eē relatiua:eo
ꝙ important diuerſitatē eſſentialē ⁊ ſpecificā:q2 h̄ idē
pōt etiā dici de iſtis terminis ali⁹ ⁊ alter ⁊c̄.Imo ly aliud
in caplo de diīa poniẗ a Porphyrio denotare diuerſita-
tem ſpecificā:vt pz intuēti.¶ In ſūma id idē qḋ dicitur
reſpectu alicui⁹ iſtoꝝ quo ad diuerſitatē eēntialē vel ac-
cidētalē pōt ēt dici de alijs ſi recte inſpicias.¶ Dicas ḡ
pro nūc ad tale argᵐ ꝙ ille terminus diuerſus ⁊ differēs
nō iō ponuẗ relatiua:q2 nō ēt cōi mō loquēdi habent
referre ſic̄ alia relatiua:ſi tn̄ q̄raẗ rō diuerſitatis.dicatur
ꝙ illa nō facile aſſignari pōt.Immo ꝙ argᵐ videẗ eui-
dētius cōcludere.¶ Aduerte ēt circa pᵐᵃᵐ regulā qñ dī
Circa pᵐᵃᵐ regulā notādum 3ᵐ. ꝙ relatiuū ſube diuerſitatis ⁊ relatiuū poſſeſſionis:non
ſupponūt ꝓ eo ꝓ quo ſuū añs:nā illud vr̄ falſū.dicēdo
eniz duoꝝ ꝯdictorioꝝ vnū eſt veꝝ ⁊ reliquū fſm.ly vnū
ſupponūt ꝓ vtroq3 duoꝝ ꝯdictorioꝝ.ly aliud aūt ſuppo
nit ad min⁹ pro vno iſtoꝝ.ḡ falſū eſt dicere abſolute ꝙ
nō ſupponat tale relatiuū pro eo pro quo ſuū añcedēs.
¶ Pro illo ſolet cōiter dici ꝙ relatiuū ſube diuerſita-
tis ⁊c̄.nō ſupponit pro eo pro quo ſuū añs.i.nō verificaẗ
pro eo ꝓ quo ſuū añs ⁊c̄.ſz aduerte ꝓ illo ꝙ in rei veri-
tate relatiuū diuerſitatis nō ſupponit pciſe pro eodē vel
pro eiſdē oino.vt dicēdo:hō currit:⁊ alter diſputat:ly hō
ſupponit ꝓ hoie pñti:nō aūt pro eiſdē hoibus ſupponit
ly alter:ſed ly alter ꝓ q̄libet hoie pñti altero ab aliq̄ hoie
determinato q currit:vel ſz ly alter ſupᵗ ꝓ altero ab eo
determinato

determinato hoīe q currit:nō tñ ſupponit ꝓ illo determinato homine qui currit:aliud enim eſt ſupponere pro altero ab eo q currit:ꝛ aliud eſt ſupponere ꝓ eo q currit:vt pꝫ itelligēti:vñ ꝯcedit̃ ꝙ relm̃ diuerſitatis tñ ſua ſuppōnētū ēt ſua ꝯnotatiōe iꝑortat:que ēt iꝑortat ſuū añs:ſꝫm tñ exigētiā vbi:vt pꝫ diligēter ꝯſideräti : vñ lꝫ in exēplo aſſignato lȝ alter nō ſupponat abſolute ꝓ hoīe q currit: ꝯnotat tñ cū:ſꝫ aliō ē ꝯnotare aliqd:ꝛ aliō ſupponē ꝓ illo vt ſepiꝰ ē declaratū. Iſta oīa q̄ dicta ſūt optimū hñt fundamētū:ꝛ iō ſūt diligēter aduertēda ꝛc̄. Dicas ḡ ꝓ reglã ꝙ relm̃ diuerſitatis ſubē ſupponit ꝓ alio ꝛc̄.i.v̄ificat ꝓ alio vel ſaltē denotat̃ verificari ꝓ alio ꝛc̄.nō tñ ſic dico ꝛ declaro:qꝛ credā ꝙ tale relꝫ ſꝑ ſupponat p̄ciſe pro eodē vl ꝓ eiſdē ꝓ q̄ vl̃ qbus ſuū añs:qꝛ aſſero h̄ cē fl̃m vt paiꝰ:ſꝫ iō qꝛ ſupponit ꝓ aliq̄ ꝓ q̄ nō ſuppᵗ ſuum añs:vel ſaltem hoc vtplm̃ accidit: vt pꝫ diſcurrendo. ¶ Neqꝫ obſtat Pe.mā.dōo.oīs hō currit ꝛ qlꝫ aliꝰ diſputat:nam ꝓbat ipſe ꝙ poſito ꝙ oīs hō currat : ꝛ ēt v̄ificet̃ ꝓ qbus ſuū añs ꝛc̄.Dico ego ꝙ in p̄dicta ꝓpōne ꝛ in caſu ly aliꝰ denotat̃ v̄ificari ꝓ alio hoīe ab eo q currit:ꝛ iō ꝛc̄. ¶ Circa 2ᵐ regulā nōnᵐ ꝙ iſta idiget limitatiōe:nā nō eſt veꝝ ſꝫm verā opionē ꝙ relm̃ idētitatis nō poſſeſſiuū ſꝑ ſupponat ꝓ eo ꝓ quo ſuū añs:nā dōo:chiᵃ itellr̃ ꝛ illa currit: tale relm̃ ꝓ nullo ſupponit:qꝛ nullū ē ſuppᵐ illiꝰ relatiui reᵒ iſtiꝰ vbi eſt ꝛc̄.ꝛ dōo.hō ē aſinꝰ ꝛ ille diſputat.tale relꝫ ꝓ nullo ſupponit:qm̃ reᵒ iſtiꝰ vbi diſputat tale relm̃ nullū ſuppᵐ hꝫ:nullus.n.eſt hō q ſit aſinꝰ:qō qdē reqrit̃ ad hoc ꝙ aliqd ſit ſuppoᵐ tal̃ relatiui:quū referat añs in ordine ad aliō extremū:ꝛ iō Pe.mā.ponit talē ꝯnē ꝙ añte v̄ificato ꝛ ꝓ aliq̄ ſupponēte relꝫ ſupponēs ſuppᵗ ꝓ eo ꝓ quo ſuū añs ꝛc̄.ꝛ h̄ p̄cꝛti hꝫ v̄itatē reᵒ affirᵐᵉ ꝓpōnis:qꝛ in negatiuis nō eſt icōueniēs ꝙ añs ꝓ nullo ſupponat: ꝛ tñ relm̃ ſic:vt dōo:antechꝛis nō eſt:ꝛ ille currit:nō extēdo vlteriꝰ hāc mām:ſꝫ ꝓ iſtis oībꝰ videas q̄ dicit Pe. mā.in tractatu ſuppᵐ in p̄ caᵒ ꝺ relatiuis:qꝛ illa ſubtil̃r dicta ſūt ꝛc̄. ¶ Pau.ni ve. viſus eſt tenē ꝙ dōo:chiᵃ itellr̃ ꝛ illa eſt:ꝙ tale relatiuū ſupponat:qꝛ vult ꝙ ēt dōo.chiᵃ eſt.ꝙ ly chiᵃ ſupponat vt vī exēplīſe tenere i illo ſophiᵗ.oīs phenix eſt: hāc tñ opionē nō teneo:ſꝫ magis adhereo aliȷ opioni recitate. ¶ Nōᵐ vlteriꝰ ꝙ dī i 2ᵒ ꝙ tale relatiuū ſupᵗᵘʳ hñdo reᵐ ad aliō extremū:nā h̄ nō eſt veꝝ abſolute qñ eſt in eadē cathᶜᵃ.2ᵒ ēt alioᵒ de quo faciā mētionē in ſeqnti caᵒ. ¶ Nō ēt in fine totiꝰ reglē qñ dat̃ exᵐ de relĩuo recipꝛoco ꝙ ſubiūgit̃ h̄ ſil̃r dicat̃ de iſta.hō habēs filiū diligit illū. Id exᵐ nō vī ad ꝓpoᵐ:qꝛ ly illū nō ē relm̃ recipꝛocū. ¶ Sꝫ dicas ad h̄ exᵐ ſolū ponit̃ pp ſilitudinē ꝺ referre ſingula ſingul̃:ꝛ iō cū iā h̄ dixiſſet ꝺ relĩuo recipꝛoco ſubiūxit h̄ aliud exᵐ de ly illū rōne ſilitudinis aſſignate ꝛc̄. ¶ Aduerte circa 3ᵃᵐ regulā qñ dī ꝙ relꝫ idētitatis accn̄tis ſupponit ſꝑ ꝓ ſili vl̃ eq̄li illi ꝓ q̄ ſuū añs:nā illa regla patit̃ mltiplicē īſtātiā. Pꝛia qꝛ dōo:ſoꝛ.ē albꝰ q̄lis ē antechꝛis:vel ꝛ talis eſt antechꝛis:tale relm̃ nō ſupponit ꝓ ſili vel ꝓ eq̄li ꝛc̄.quū ſoꝛ.ꝛ antechꝛis nō ſūt ſil̃ nec erūt vt pono:ſilitudo aūt ꝛ eq̄litas nō cadūt niſi inter extrema ſil̃ exñtia. ¶ Neqꝫ dicas ſic qdā dicūt ꝙ pp hāc rōnē aſſignatā ꝓpō cēt falſa:dato ēt ꝙ ſoꝛ.ſit albꝰ ꝛ antechꝛis ē albꝰ:nā nō ē veꝝ ꝙ talia relĩua reqrāt ſilitudinē extremorū:h̄ idē ēt aſſerit P.m.i caᵒ ꝓbōnis iſtiꝰ terᵐ differt ꝛc̄. 2ᵒ patit̃ iſtātiā regla dōo:tu es albꝰ:ꝛ talis intellr̃ chiᵃ:nō ſupponit tale relm̃ ꝓ ſili vl̃ ꝓ eq̄li ꝛc̄.vt pꝫ.3ᵒ ēt ꝯ regulā argr̃:qꝛ dōo:ſoꝛ.ē albꝰ q̄lis ē ipſemet:nō ſupponit relm̃ ꝓ ſili vl̃ ꝓ eq̄li ꝛc̄.ſꝫ ꝓ eodē ꝓ q̄ ſuū añs. ¶ Silia ēt argᵃ ꝓcedūt ſuo mō.ꝯ 4ᵃᵐ regulā:nā dōo:ſoꝛ.eſt albꝰ.ꝛ aliuſmodi itellr̃ chiᵃ.vl̃ itellr̃ ipſemet : nō ſupponit tale relm̃ ꝓ diſſili vl̃ ieq̄li ꝛc̄. ¶ Pro iſtis ḡ relĩuis nō ꝙ hñt v̄itatē ſolū reᵒ vbi ꝺ p̄ſīti nō ampliati ꝛ ñ aliūde diſtracti. Intelligēdo pᵐ ꝙ ſupᵗᵘʳ ꝓ ſili vl̃ eq̄li ꝛc̄.ꝛ ſic ceſſant duo pᵃ argᵃ.Cōtra aūt 3ᵃᵐ regulā arᵐ 3ᵐ nō ꝓcedit:qꝛ p̄t ꝯcedi ꝙ ſoꝛ.ē ꝯſilis ſibyꝑſi ꝛ ſil̃r q̄cūqꝫ res exñs:ꝛ nō valꝫ argᵐ. ſuppōit ꝓ eodē ꝓ q̄ ſuū añs:ḡ nō ꝓ ſili:vt pꝫ. 2ᵃ āt regla q̄ ē 4ᵃ i oꝛdie ē itellīnda vt pꝫ:ꝛ addēdo tñ vl ꝓ eo ꝙ denotat̃ eē vl̃ itellr̃ eē diſſile vl̃ ieq̄le:ꝛ ſi plꝫ : potes ēt hāc ꝑticulā addē p̄ꝰ reglē lꝫ nō aſſerā ꝙ illa ſit nečia quū ſine illa poſſit euitari arᵐ ꝯ illā:vt pꝫ ꝛc̄.quā ꝑticulā addo pp talē ꝓpōnē.ſoꝛ.eſt albꝰ.ꝛ aliuſmodi eſt ipſemet:tale relm̃ nō ſuppōit ꝓ diſſili:vt pꝫ:ſꝫ ſuppōit ꝓ eo qō denotat̃ eē diſſile.ſoꝛ.n.hꝫ rōnē duoꝝ extremoꝝ talis cōparatiōis. ¶ Neqꝫ dicas limitādo reglas ꝙ ille itelligit̃ ꝓ ſili vl̃ diſſili eq̄li vl̃ ineq̄li vl̃ ꝓ eo qō denotat̃ eē vl̃ itellr̃ eſſe aut ꝛc̄.ſile vel diſſile eq̄le vl̃ ieq̄le:qꝛ ille itellꝰ nō ſatiſfacit ꝓ tali iſtātia:ſoꝛ.eſt albꝰ:ꝛ tal̃ ē antechꝛis:cū tale relm̃; neqꝫ ꝓ ſili aut eq̄li ꝛc̄.neqꝫ ꝓ eo qō itellr̃ vl̃ denotat̃ eē vl̃ ꝛc̄.eē ſile vl eq̄le ꝛc̄. Iſta oīa patēt diligēter ꝯſideranti ꝛc̄. ¶ Circa ēt reglas iſtas notādū ꝙ ēt ille itellectꝰ vt prius nō hñt veritatē abſolute ſꝫm opionem Pe.mā.niſi aliud addatur:dōo.n.ſoꝛ.eſt albꝰ.qualis eſt chiᵃ. Tale relatiuum non ſupponit pro aliquo cū nulla chiᵃ ſit.ḡ non pro ſili ꝛc̄.ꝛ ideo ſꝫm talē opionē opꝫ addē ſupradictis: dūmodo tale relatiuum ſupponat:Pau. tñ ve.(vt notaui prius)non tenet talem opinionem:ꝛ ideo ꝛc̄.

Circa ſcdam regulam. Notā 4ᵐ

Notā 3ᵐ

2ᵒ pa. ch. pᵒ.

Notā 5ᵐ

Notā 6ᵐ

Circa regulā tertiam, Notā 7ᵐ

¶ Caput ſeptimum ſcdi tractatus. de modo ſupponendi relatiuorum.

Ex quo patuit pro quibꝰ relatiua ſupponunt.reſtat oſtēdere eoꝛūdeꝫ modos ſupponendi. Sit ergo hec prima regula. Relatiuum diuerſitatis ſubſtātie nō ſemꝑ ſupponit eodē modo ſicut ſuū añs:ſed ſꝫm exigentiaꝫ ſui ſigni vel ſitus. Unde aliqñ ſupponit eodē modo:vt vnꝰ hō currit:ꝛ alius diſputat. Ois propoſitio vera eſt neceſſaria:ꝛ omnis alia eſt impoſſibilis. In prima añs ꝛ relatiuū ſupponunt determinate ꝛ in ſcda cōfuſe diſtributiue. Aliqñ añs ſupponit magis cōfuſe q̄ʒ ſuū relatiuū:vt oīs cōditionalis vera eſt neceſſaria ꝛ alia ē impoſſibilis.ſupponit añs diſtributiue ꝛ relatiuum determinate. Aliqñ ecōuerſo relm̃ diuerſitatis ſubē ſupponit confuſius q̄ʒ ſuū añs:vt aliquis hō eſt niger. ꝛ nullus alius eſt albꝰ.añs ſuppōit determiate: relm̃ diſtributiue. Silr̃ aliqs hō legit ꝛ tm̄ aliꝰ diſputat.relm̃ ſupponit ꝯfuſe tm̄ ꝛ añs determinate. ¶ Scda regula ē iſta. Oē relm̃ idētitatis ſubē in eadem cathegoꝛica ſui añtis ſꝑ ſupponit eodem mō ſicut ſuum añs ꝓbat̃ inductiue:vt oīs hō qui currit mouet̃:relm̃ ſupponit cōfuſe diſtributiue. ꝛ in iſta. oīs hō eſt aīal qō eſt rōnale ſuppōit cōfuſe tm̄: ꝛ i iſta hō q diſputat legit. ſupponit determinate. ꝛ in iſta.ſoꝛt. qui currit nō ſedet.ſupponit relatiuū diſcrete. Idem eſt iudiciū ꝺ recipꝛocis tā poſſeſſiuis q̄ʒ nō poſſeſ-

Notā 8ᵐ.

Prima regula Pau.14.pa. 3.ca.10.

Pau. 43. p. ca. con. pᵒ./. & pa.5.ca.cō clu.pᵒ.

2ᵃ regula Eade Pau. ſoph.17.10./. 21.pa. 2. dub. cor. pᵒ. cor. 4ᵒ./. 45 pa. eandē 10./.14 pa.4. ca.cō. pᵒ. cum cor. 10.

ſitiis: vt oīs hō videt ſe. ly ſe/ſtat cōfuſe diſtri
butiue. Et in iſta. aliqs hō diligit filiū ſuū. ly
ſuū/ſtat determinate. in iſta. p̄r ſortis vocauit
Prima ꝯclo illū. ly illū/ſtat diſcrete. ¶ Ex iſta regula ſeq̄-
tur prima ꝯcluſio ꝙ aliq̄ eſt ꝓpō vlis affirma
tiua hn̄s p̄ciſe vnū ſignū cuius p̄dicatum ſtat
confuſe diſtributiue. vt qlibet hō eſt ipſemet.
2ª concluſio. ¶ Scd'a ꝯcluſio eſt iſta. Signū vl'e affirma-
tiuū ita hʒ vim diſtribuēdi a parte p̄dicati ſi-
3ª concluſio. cut a parte ſubiecti. ¶ Tertia ꝯcluſio. Aliq
duo ſunt termini cōes ſequentes ſignum vl'e
affirmatiuū nō ipeditū per aliud ſignū quorū
remotiorē diſtribuit: ⁊ nō ꝓpinqorem: pʒ. vt
oīs hō eſt vidēs ſe. vbi ly ſe/ſtat cōfuſe diſtri-
butiue. ⁊ ly vidēs/ꝯfuſe tm̄. Et ſi ꝯ̄ iſtas ꝯclo-
nes adducant̄ reg'le p̄cedētis capl'i. Dicat̄ ꝙ
ille regule intelligunt̄ extra mām relatiuorū.
Inſtantia. ¶ Cōtra iſtā regulā argr̄: qm̄ dato ꝙ ly ſe/di-
ſtribuatur in dicta ꝓpōne: ſequit̄ iſtā ꝯ̄nā fo
re bonam. Oīs hō videt ſe. ergo oīs hō videt
Solutio. oēm hoiem. ¶ Dicit̄ ꝙ ſtat diſtributiue non
abſolute: ſed referēdo ſingula ſingulis. videlʒ
iſte homo videt ſe: ⁊ ille homo videt ſe: ⁊ ſic
Correlarium de ſingulis. ¶ Ex quo infero iſtam ꝯ̄nam nō
valere. tm̄ ſoꝛ. videt ſe. ergo omne vidēs ſe eſt
ſoꝛ. qꝛ ly ſe/in prima ſupponit diſcrete: ⁊ in ſe-
cūda diſtributiue: ſʒ bene ſequit̄. ergo omne
3ª regula. vidēs ſoꝛ. eſt. ſoꝛ. ¶ Tertia regl'a ē iſta. Om
Vide Petr. ſoph. li. 10. ne relatiuū idētitatis ſubſtātie hypothetice re
latū ad ſuū aīs ſupponēs cōfuſe tm̄: nō ſup-
ponit eodē modo: ſed determinate habēdo rē
ſpectū ad totā cōpoſitionem ſui aītis. vt oīs
homo eſt animal: ⁊ iſtud eſt rōnale: relatiuū
ſtat determinate: ⁊ ideo ſecūda pars eſt falſa.
⁊ ſignificat aſſertiue ꝙ animal qd' eſt oīs hō
eſt rōnale; qd' eſt fl'm: qꝛ nullū ē aial: qd' ē oīs
hō. ¶ Sil'r iſta eſt falſa. Ego indigeo oculo
ad videndū ⁊ illo indigeo: qꝛ nullo ocl'o indi
Notandum. geo ad videndū. ¶ Ubi eſt aduertendū ꝙ ly
indigeo cū ſuo gerūdio cōfundit cōfuſe tm̄: ⁊
4ª regula. ſine illo cōfundit ꝯfuſe diſtributiue. ¶ Quar
ta regula eſt iſta. Omne relatiuum idētitatis
ſubſtātie hypothetice relatū ad ſuū aīs ſup-
ponēs diſcrete determinate: vel diſtributiue
ſupponit eodē modo: ſicut ſuū aīs habendo
reſpectū ad totā cōpōnē ſui aītis: vel ad alte-
rū extremoꝝ. Ideo cōcedit̄ quelibʒ iſtaꝝ. ali-
quis homo eſt: ⁊ tu es ille. aliqs hō eſt. ⁊ tu
nō es ille. Secūda nō ſignificat ꝙ tu nō es ali
qs hō qui eſt: ſed ꝙ tu aliqs hō qui eſt nō es:
⁊ hoc eſt verū. Unde nō ſemp eſt licitū loco

relatiui ponere ſuū aīs: niſi ſeruet̄ eadē ſup-
poſitio. Itē ſeq̄t̄ ꝙ iſta eſt falſa. aliqs hō eſt:
⁊ qlibʒ hō ē ille: qꝛ ex quo ly ille ſtat determi-
nate: ſcd'a pars ſignificat ꝙ aliqs hō eſt qlibet
homo: ſed conceditur ꝙ quilibet homo eſt
animal: ⁊ idem eſt riſibilis: qꝛ relatiuum di-
ſtributū nō refert in cōparatione ad totā com
pōnē: ſed ſolū ad alteꝝ extremoꝝ. nō diſtribu
tū ſo bene refert aīs habēdo reſpectū ad to-
tā cōpōnē. ¶ Ex iſta regula ſequit̄ primo iſta 1ª concluſio.
ꝯclo ꝙ aliqua eſt vl'is affirmatiua hn̄s ſolū
vnū ſignū cuius p̄dicatū eſt terminus cōis: ⁊
nō ſtat cōfuſe tm̄: ſed determinate: pʒ de p̄di-
cato ſecūde partis huius copulatiue: aliquis
hō eſt: ⁊ quilibet homo eſt ille. ¶ Scd'a ꝯclo 2ª concluſio.
ſignū vl'e affirmatiuū nō ipeditū p aliud ſignū
nō ꝯfundit ꝯfuſe tm̄ terminū cōem mediate
ſequētē in eadē cathegorica nec hoc eſt incon
ueniens: qꝛ hoc non eſt ratione ſigni: ſed relati
ui nō potētis recipe ꝯfuſionē illā propter de-
pēdentiam quā hʒ ad ſuū antecedens. Et ita
nulla iſtaꝝ ꝯclonum aut p̄cedentium eſt con
tra regulas alterius capituli: qꝛ aut ipeditur ſi
gnum aut terminus non eſt capax ꝯfuſionis.
¶ Quinta regula eſt iſta. Relatiuum accidē 5ª regula.
tis ſiue identitatis ſiue diuerſitatis non ſemp
ſupponit eodē modo ſicut ſuū antecedens: ſʒ
ſm̄ exigentiam ſui ſigni vel ſitus. Unde ali-
quando ſupponit eodē modo: vt aliquis ho-
mo eſt albus: ⁊ talis eſt equus: oīs homo al-
bus legit: ⁊ nullus talis diſputat. Aliquando
ſupponit antecedens magis cōfuſe: vt omne
albū currit ⁊ tale diſputat: aliquando ecōuer
ſo relatiuum ſupponit confuſius: vt aliquis
homo eſt albꝰ: ⁊ nullus coruus eſt talis. Ali-
quis hō eſt niger: ⁊ qlibet ethiops eſt talis: in
qualibet iſtarum ſupponit antecedens deter-
minate: ⁊ relatiuū in vna diſtributiue ⁊ i alia
confuſe tm̄. Idē eſt iudicium de relatiuo di-
uerſitatis accidentis. Supponit enim inter-
dum confuſius q̄ ſuū antecedens. vt aliquis
homo eſt niger: ⁊ nō hꝰ eſt coruus. ¶ Sexta 6ª regula.
⁊ vltima regl'a. Omne relatiuū mūdi ſuppo
nit eodē modo ſicut ſuū aīs: intelligendo de
modo ſupponendi vl'i. ita ꝙ ſi aīs ſupponit
mal'r ⁊ relatiuū ſil'r. ſi pſonal'r ⁊ relatiuū ſil'r.
verbi gr̄a: homo eſt ſpēs ⁊ iſtud eſt nomē: tā
relatiuū q̄ antecedēs ſupponit materialiter:
ſed dicēdo: homo eſt aial ⁊ ille eſt riſibilis: tā
relatiuū q̄ antecedēs ſupponit perſonaliter.
¶ Regule ergo ſuperiores de modo ſuppo-

niendi relatiuorū debent intelligi quo ad modos ſupponendi ſpâles pertinêtes ad ſuppoſitionem diſcretam determinatam: confuſā tm̄: aut diſtributiua. Et hec pro materia relatiuorum dicta ſufficiant. quare ꝛc.

Mēgbus. Notandum. **Magiſter** in hoc capl'o ponit ſex regulas. ¶ Aduerte circa modū ſupponêdi relatiuoꝝ
qꝛ vt tāgit Hentiſber in tractatu de relatiuis: tres fuerūt
p^a opinio de ſuppône relatiuorum. opiones. ¶ Prima opinio dicit ꝙ relatiuū ꝯuertiꝰ cum
aīte tā quo ad ſignificatū ꝙ̄ quo ad modū ſupponêdi. ꝛ
ſic illō qō ſigṅat p aīs ſigṅaꝰ p relatiuū: ꝛ ſi aīs ſupponit diſcrete vel determinate vel alr̄. ſilr̄ relatiuū ſiue in
eadē cathegorica ſiue in diuerſa: ita ꝙ refert ſuū aīs ſimpl̄r: cuius fundamentū fuit ꝙ relatiuū aſſimilaꝰ mãe p^e:
2ª opinio que oēm ſuā actualitatē hꝫ a forma. ¶ Scd̄a opio dic̄ ꝙ
relatiuū ꝯuertiꝰ cū ſuo aīte nō ſimplr̄: ſꝫ in reſpectu ad
alteꝝ extremoꝝ ſiue in ordine ad cōpoſitionē ſui aītis.
¶ Unde vult ꝙ ſi relatiuū ponatur in eadē cathegorica
cū ſuo aīte ſemꝑ ſupponit eodem modo. In diuerſa vero
G cathegorica ſupponit ſm exigētiā ſui ſigni vel ſitus. Si
enim nō p̄ceſſit terminus cōfuſiuus ſupponit diſcrete vl̄
determinate ſm ꝙ relatiuū eſt terminus diſcretus vel
cōis. Eſt aūt terminus diſcretus vel cōis ſm ꝙ ſuū aīs
erit. Si aūt p̄cedit ſignū ſupponit ſm exigētiā ſigni ꝛ refertur in ordine ad cōpoſitionē ſui aītis cū ſignis poſitis
ex parte alterius extremi ſi ibi fuerint ſigna ꝛ nunꝗ̄ refert cū ſigno poſito ex parte aītis. Huius opinionis fundamentum eſt ꝙ relatiuū aſſimilaꝰ adiectiuo. Adiectiuū
aūt pōt ſupponere magis ꝯfuſe ꝙ̄ ſuum ſubſtantiuum: ꝛ
3^a opinio ſic relatiuū. ¶ Tertia opinio eſt Hētiſberi dicētis ꝙ relatiuū ſigṅt quodāmō idē qō ſuū aīs: ſꝫ minus ꝯfuſe ꝑut
eſt relatiuū ad illud. Pro qua opione ſunt quatuor ꝯ̄nes.
¶ Prima ꝯclo: aīte ſupponête diſcrete vel determinate ſiue in eadē cathegorica ſiue in diuerſa relatiuū ſupponit eodē modo. pꝫ: qꝛ relatiuū nūꝗ̄ ſupponit cōfuſius ꝙ̄
ſuū aīs. ¶ Scd̄a. aīte ſupponête confuſe tm̄ relatiuum
ſupponit determinate ſiue in eadē cathegorica ſiue in diuerſa. ideo negat iſtā. ꝑmitto tibi denariū quē tibi ꝑmiſi in caſu cōmuni. ¶ Tertia. aīte ſupponête ꝯfuſe diſtributiue in eadē cathegorica relatiuū ꝯſilr̄ ſupponit: vt ois
hō q eſt albꝰ currit. In diuerſa vero cathegorica ſupponit
determinate: niſi p̄cedat ſignū: qꝛ tūc ſupponeret ſm exigētiā ſigni. ¶ Quarta. relatiuū exñs in eadē cathegorica
cū ſuo aīte nō refert ipm in cōparatione ad alteꝝ extremū: ſꝫ bene dū poniꝰ in diuerſa referêdo cū ſyncathegorematibꝰ poſitis ex pte aītis ſi fuerit pl'alis numeri: ꝑter
relatiuū reciprocū qō in diuerſa cathegorica poſitū non
refert cū tali re^o in ordine ad alteꝝ extremoꝝ. Hāc opionē vide ample in relatiuis eius in tractatu de relatiuis.
4^a opinio ¶ Quarta opio ſupaddita illis eſt opio magrī ꝑ eo recitata ꝛ ſex regulis declarata paꝝ differēs ab opione Hētiſberi. Maior. n. dr̄ia īter ipſos eſt ꝙ magr̄ vult ꝙ relatiuū ſemꝑ ſupponat eodē modo ſicut ſuū aīs in eadē cathegorica. Hētiſber vero nō vult. Fundamētū autem opinionis magiſtri ꝛ rōnes oium regulaꝝ vide ſi placet in
qōne cōtra ſuppōnes. vbi pulchre declaramus ipſaꝫ cū
nobis rō nobilior appareat inter omnes.

Rñſio. Cōtra ſcd̄am regulā arguitur primo. Pro ro. ca^o. vide Pau. S. pa. 3. ca. 10. **In iſto** capl'o magiſter ponit ſex regulas. ꝯtra ꝗ̄s aliquas arguiꝰ. ꝛ p̄ ꝯ ſcd̄aꝫ ſic. in iſta. ois hō
q eſt albus currit. ly q nō ſupponit ſicut ſuū aīs: ꝛ tñ eſt
in eadē cathegorica. igiꝰ regula falſa. ꝯ̄ñtia tꝫ cū minori:
ꝛ maior ꝓbaꝰ. qꝛ nec relatiuū: nec aīs ſupponit. cū ſub
nullo coꝝ liceat aliquo modo deſcēdere de per ſe. vt pꝫ.

¶ Scd̄o argr̄ ꝯ eādē ſic. In iſta. ſor. nō equat equū ſuū. 15. pa. 4. dub. 10. / ibi. Eundem 10.
ſꝫ ſor. ſtat diſcrete. ꝛ ly ſuū diſtributiue. igiꝰ regula falſa.
ꝯ̄ñtia pꝫ cū maiori: ꝛ minor ꝓbaꝰ ſic. Qñcūqꝫ ſunt due Cōtra eandē
dictōes quaꝝ vna eſt ſubſtātiuū: ꝛ alia adiectiuū eiuſdē: arguitur 2°.
tūc ſi vna ſtat diſtributiue: alia ſilr̄ ſtat diſtributiue. Sed
ly ſuū eſt adiectiuū ꝺ ly equū: ꝛ ly equū ſtat diſtributiue.
vt pꝫ. igiꝰ ꝛ ly ſuū: qō fuit ꝓbādū. ¶ Tertio argr̄ ꝯ q̄rtā Contra 4^am
regulā ſic. in iſta. antechis eſt. vl ipſe erit. ly ipſe nō replicat cōpōnē ſui aītis: ꝛ tñ eſt in diuerſa cathegorica: ſeu regulā arḡ 3°.
hypothetice relatiū: qō idē eſt. igr̄ regula falſa. ꝯ̄ñtia tꝫ cū
minori: ꝛ maior ꝓbaꝰ: qꝛ da tu opp^m. ſ. ꝙ replicet illā: ꝛ ſequiꝰ ꝙ iſta eſt falſa que cōiter ꝯceditur: ꝛ ꝙ ſequaꝰ. ꝓbo:
qꝛ iſta ſignificaret quātū hec diſiūctiua. ſ. antechis eſt: vl
ipſe antechis q eſt erit. Cuius ꝗlibet ps eſt manifeſte falſa. igiꝰ ipſa eſſet falſa. ¶ Quarto arguiꝰ ꝯ q̄ntā regulam Cōtra 5^am regulā argr̄ 4°.
ſic. relatiua accntiū nō ſupponūt. igr̄ regula falſa. ꝯ̄ña pꝫ.
ꝛ aīs ꝓbaꝰ ſic. Nullū adiectiuū ſupponit: ſꝫ talia relatiua ſunt adiectiua. igiꝰ nō ſupponūt. ꝯ̄ña pꝫ. cum minori
ꝛ maior ꝓbaꝰ. qꝛ nō videꝰ quō ſub eis liceat deſcēdere.
¶ Quinto argr̄ ꝯ ſextā regulā ſic. relatiuum referēs aīs Cōtra 6^am regulā argr̄ 5°.
ſtans mālr̄ nō ſupponit pro ſeipſo relatiuo aut ſibi ſimili.
igitur nō ſupponit mālr̄. ꝯ̄ñtia pꝫ. ꝛ aīs ꝓbaꝰ. Naꝫ dicēdo. hō eſt nomē. ꝛ illud eſt ſpēs. ſupponit ly illud: pro eo
pro quo ſuū aīs: ꝛ ita ſupponit ꝓ illo termino hō. ¶ Ad Ad primum.
iſta rñ^o. Ad p^m di ꝙ difficile eſt rñdere niſi teneamꝰ illas
eſſe hypotheticas: qō ſi volumus rñ. vt ſupra in alio cap.
¶ Ad 2^m negaꝰ ꝙ ly ſuū ſtat diſtributiue. Et ad ꝓbationē negaꝰ illa maior. ſ. qñcūqꝫ ſunt due dictiones ꝛc. ꝛ rō Ad 2^m
eſt: qꝛ quādoqꝫ ſubſtātiuū eſt terminus cōis: ꝛ adiectiuū
eſt terminus diſcretus. ſic eſt in ꝓpoſito de ly equū: qō
eſt cōe: ꝛ de ly ſuū: qō eſt diſcretū. ¶ Ad 3^m di ꝙ non ſp Ad 3^m
relatiuū hypothetice relatū ad aīs ſtās diſcrete replicat
totā cōpōnē aītis: vt ꝓbat arg^m. Unī iſta cōiꝰ ꝯcediꝰ. Antechriſtus ē ens. vl ipſe erit. ſilr̄ iſta. antechis eſt ens. vel
ipſe nō eſt ens: que tñ ſm regulā eſſent falſe. Ideo dicaꝰ
ꝙ illa regula intelligiꝰ ꝺ relatiuo exñte in hypothetica copulatiua ꝛ nō diſiunctiua: qꝛ in diſiunctiua: vt arg^m ꝓbat:
relatiuū ſolū replicat aīs. ¶ Ad quartū negaꝰ ꝙ adiectiua nō ſupponāt. vñ in iſta. ois hō eſt albus. ly albꝰ ſtat Ad 4^m
ꝯfuſe tm̄ mobilr̄: ꝛ rō eſt: qꝛ iſta. ois hō eſt albꝰ. ſubordinaꝰ iſti. ois hō eſt h̄ñs albedinē. vbi ſb ly albedinē lꝫ deſcēdi diſiūctiue. vt pꝫ. ꝛ loquor de albedine ſic habita ꝙ
ſufficiat denoiare rē albā. ¶ Ad vltimū di ꝙ magr̄ non Ad 5^m
voluit ꝙ relatiuū ſtaret mālr̄ dū refert aīs ſtans mālr̄: ſed intellexit ꝙ ſtabat ꝓ ſignificato māli ſui aītis.
¶ Sed hic occurrit bonū dubiū. ſ. An ꝓpōnes de relatiuo ſint hypothetice: ꝛ arguiꝰ ꝙ nō ſic. Ois hypothetica Dubium. In oppoſitū argr̄ primo.
hꝫ plures cathegoricas ꝯiūctas ꝑ notā ꝯiunctiōis vel vni
tali ſubordinaꝰ: ſꝫ iſte de relatiuo nō ſunt hō. igiꝰ nō ſūt
hypothetice. ¶ Huic argūto pōt dupl'r rñderi. p̄ negando Reſpōſio p^a. ad hoc arg^m
maiorē ſm intētionē Ockā: ꝛ multoꝝ: qꝛ ſm eos locales
ꝛ tēporales ſunt hypothetice: ꝛ tñ in eis nō ꝯiungūꝰ plures cathegorice ꝑ notā ꝯiunctionis: ſꝫ per aduerbiū: vt ſi
dicā. Tu moueris qñ curris. ꝛ tu es vbi plato nō eſt. Secundo poſſet negari minor. ideo ꝓbaꝰ vtraqꝫ. ꝛ p̄ maior Reſponſio 2^a
ſic. qꝛ dato oppoſito ſequiꝰ ꝙ aduerbiū eſt vere ꝯiūctio: ꝓbō ꝑñte reſponſionis.
qō eſt falſum ꝛ ꝯ logicos ꝛ grāmaticos. ꝛ ꝯ̄ña ꝓbaꝰ ſic.
Omne illud qō ꝯiungit duas ſubes: ſeu duo ſubſtātiua reſpectu duoꝝ actuū ſeu verboꝝ eſt vere ꝯiūctio: ſꝫ aduerbiū eſt hꝰ: igiꝰ eſſet vera coniunctio: conſequentia pꝫ cū
minori per illos: ꝛ maior eſt grammaticorum: ꝛ apparebit vera conſideranti: nam non eſt rationabile ꝙ aliud
a coniunctione coniungat illo modo. ¶ Secundo probatur illa minor: nam da tu oppoſitum. ſ. ꝙ iſte ſubordinentur vni habenti plures ꝛc. ꝛ capio iſtam vocalem. Probō 2^m reſponſionis.

ſoꝛ. q currit mouet͂. ⁊ arguit͂ ſic. nihil qḋ eſt in iſta vocali:
nec etiam tota hec vocalis ſubordinat͂ ꝯiūctioni. igit͂ hec
vocalis nō ſubordinat͂ vni in qua ꝯiūgant͂ plꝛes cathe͂ᶜ.
ꝯñia pꝫ. ⁊ añs ꝓbat͂: qꝛ ſi in iſta vocali eēt aliqḋ qḋ ſub/
ordinaretur coniunctioni: maxime eſſet ly qui. eo ꝙ eſſet
reſolubile i et: ⁊ ille illa illḋ. ſꝫ h̄ nō eſt. igit͂ nihil ē hic qḋ
ſubordinet͂ ꝯiūctiōi. ꝯñia pꝫ cū maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbat͂: qꝛ
dato oppᵗᵒ ſeq͂t͂ ꝙ ly q. nō eēt ꝓnomē: qꝛ p te ſubordinat͂
ꝓnomini ⁊ cōiūctioni ſimul: qḋ tñ reputat͂ falſum: quia
oēs dicūt oppoſitū. ❡ Scḋo arguit͂ ſic. nulla ꝓpō loca/
bilis in ſyllogiſmo eſt hypothetica: ſed iſta. ois hō q cur/
rit mouet͂. eſt locabilis in ſyllō. igit͂ non eſt hypothetica:
ſꝫ hec ratio nō erit multū efficax. ❡ In oppoſitū arguit͂
ſic. iſta. ſoꝛ. eſt aīal: qḋ eſt rōnale: ſubordinatur vni in qua
cōiungant͂ plures cathegorice per notā ꝯiunctionis. igit͂
ipſa. ⁊ a pari q̄libꝫ alia eſt hypothetica. ꝯñia pꝫ p deſcri
ptionē hypothetice. ⁊ añs ꝓbat͂: qꝛ illa ſubordinat͂ vni in
qua ſunt duo noīa ⁊ duo actus compoſitiui: ⁊ ita erūt ibi
due cōpoſitiones: ⁊ ita due ꝓpōnes. ❡ Et ꝯfirmat͂. qꝛ ſi
in illa cui ſubordinat͂ ſint duo verba. cū omne verbū in
ꝓpōne vniat extrema: ibi erūt duo ſubiecta ⁊ duo p̄dicata:
⁊ ſic due cathegorice. ❡ Huic argᵒ pōt dupl'r rñderi. p̄
mō. ꝙ vnū illoꝝ v̄boꝝ nō eſt principale: ⁊ ſolū v̄ba p̄nci/
palia ſunt que vniūt extrema. ⁊ ita nō ſeq͂t͂ ꝙ ibi ſint due
cathegorice: ſꝫ iſta eſt fuga qꝛ vel qḋlibet v̄bū eſt vnitiuū
extremoꝝ: vel nullū: ⁊ breuiter: ſiqs ꝯſiderabit recte vi/
debit iſtā rñſionē eē falſaꝫ. ❡ Scḋo poſſet rñderi cōce/
dēdo ꝙ illa vocalis ſubordinat͂ vni in qua ſunt due ca/
thegorice: ſꝫ negat͂ ꝙ ſubordinet͂ hypothetice: qꝛ illa nō
ſubordinat͂ vni hñti notā ꝯiūctōis. ❡ Cōtra. qñcūqꝫ ali/
qḋ vocale ſubordinat͂ pluribꝰ ꝓpōnibus mētalibꝰ ſine
nota. illud tale ꝓpoſitū nō eſt ꝯcedēdū: aut negādū: aut
dubitādū: ſic ſi ꝓponeret͂ tibi h̄. ſoꝛ. currit: plato currit: ſi/
ne nō: ſꝫ ſic eſt ꝙ iſta. ſoꝛ. eſt aīal qḋ ē rōnale. eſt vnū vo
cale ꝯcedēdū: ⁊ ſubordinat͂ pluribꝰ cathegoricis. igit͂ plu
ribus cathegoricis cū nota. ❡ Ad hoc forte rñ. negando
iſtā maioꝛē. ⁊ dī ꝙ iſta nō tenet in relatiuis. vñ forte dī
ꝙ nō incōueniēs ꝙ aliqḋ cōplexum vocale de relatiuo
ſubordinet͂ pluribꝰ cathegoricis ſine nota: ⁊ tñ ſit ꝯcedē/
dum. ⁊ hoc eſt ideo: qꝛ relatiua hñt depēdentiā ad añs: ⁊
ſic ſtabūt ꝯgrue ſine nota. ❡ Cōtra. p̄ dupl'r: qꝛ a pari ſe/
quit͂ ꝙ iſta eēt cōcedēda. ſoꝛ. currit. ille mouet͂. ⁊ eēt vna
oīo pfecta. tenet ꝯñia ex dictis: qꝛ illud relatiuū hꝫ reſpe
ctū ad añs ⁊ ita poterit ſtare ſine nō. ❡ Scḋo data iſta
rñſione ſequit͂ ꝙ aliqḋ vocale eſſet oīo pfecta: ⁊ illud cui
ſubordinat͂ eſt oīo impfecta: qḋ eſt impoſſe. ꝓbat͂ ꝯñia.
qꝛ iſtud vocale. ſoꝛ. eſt aīal qḋ eſt rōnale eſt oīo perfecta.
vt pꝫ: ⁊ illud cui ſubordinat͂ nō eſt oīo pfecta. qḋ probo.
quia illud cui ſubordinat͂ eſt due cathegorice: ſine nota ⁊
abſqꝫ relatiuo: ex quo in mēte nō ſunt relatiua. igit͂ erunt
vnū impfectū: vt pꝫ ex dictis. ❡ Ad iſtud dubiū diffici/
lis eſt rñᵒ: credo tñ ꝙ illi q tenēt locales ⁊ tpales eſſe hy/
potheticas habeāt etiā tenere de iſtis: lꝫ non teneant. Et
ꝙ omne argᵐ ꝙ eſt ꝯ̄ vnū eſt ꝯ̄ aliud: ⁊ credo ꝙ tenēdo
iſtā eſſe neceſſariā ſm ordinem nature. hō qui eſt aīal eſt
ſubā. iſte ꝓpōnes de relatiuo ſunt hypothetice: ⁊ ēt loca/
les ⁊ tpales: ſiqs tñ teneat iſtā eſſe ꝯtingentē ſm ordineꝫ
nature ſicut credo ꝙ ſequat͂ ex grāmatica ⁊ nō male: ipe
habebit tenere illas cathegoricas: ⁊ hoc apparebit bñ cō
ſiderāti diffōnē ꝓpōnis ⁊ ad quid inuentū ſit ꝓnomen:
dimittat͂ tñ dubiū inſolutū qḋ pro vtraqꝫ parte hꝫ vnaꝫ
rōnem que ꝯſideranti cōtinue videbitur efficacioꝛ.

In ſecundo

capl'o circa p̄mā regulā aduerte ꝙ
etiā illa hꝫ intelli ſm opionē Pau.
ve. qꝛ ſm Pe. mā. oporteret addere: dūmō relatiuū ſup/
ponat. ❡ Circa ſcḋaꝫ regulaꝫ p̄ter p̄dicta aduerte qñ dī
ꝙ oē relatiuū idētitatis ſubē in eadē cathᶜᵃ ⁊c̄. ſupponit
eodē mō ⁊c̄. nā id vī eē falſuꝫ: dḋo. n. aliqs hō diligit oēꝫ
ſuū filiū: ly ſuū vī ſupponere diſtributiue añte ſupponē/
te determinate: ⁊ ſic vī de multis alijs dōm: ⁊ in rei veri/
tate vī ꝓcedere ꝯ̄ regulā. ❡ Diceret tñ Pau. ꝙ tale rela
tiuum in exēplo ſupponit determinate: qꝛ ſignat reſoluē
do ꝙ aliqs hō diligit alicuius hoīs oēm filiū: reciprocan/
do tñ ⁊c̄. ſic ēt dḋo. ſoꝛ. diligit oēm ſuū filiūꝫ: ſupponit ly
ſuū ſm regulā diſcrete. ⁊ ſm eū: reſoluit͂. n. in hāc. ſortes
diligit ſoꝛ. oēm filium. ❡ Sed tñ id fundamētū eſt mul
tū difficile: nā nō valet argᵐ. hoc includit añs vel id con
notat ſic ſupponēs vel ſic. q ⁊ relatiuū ſic ſupponit: iō ⁊c̄.
❡ Circa tertiā regulā aduerte ꝙ illa nō vī vā: qꝛ al'r ſe/
queret͂ ꝙ talis ꝯſilis eſſet vera. aliqs hō eſt viuus ſi ille
eſt mortuus: qꝛ eſt relatiuū in diuerſa cathᶜᵃ ⁊ refert añs
ſupponēs ꝯfuſe tm̄ ⁊c̄. ſignat ḡ ꝙ aliqs hō eſt viuus ſi iſ
hō q eſt viuus eſt mortuus: iō ⁊c̄. ſili mō dicas ō iſtis. ali/
qua ꝓpō eſt vā ſi ipſa eſt falſa: iō ⁊c̄. ❡ Pro iſtis. tenent
aliq ꝙ tales ſint ve ⁊ volūt ꝙ talis ſcḋa ēt hēat veritateꝫ
reᵉ ꝯlᵇᵉ: ⁊ hāc opionē tꝫ Pe. mā. in tractatu ſuppoᵐ in 2ᵒ
capl'o de relatiuis: hāc ēt eādē tꝫ Pau. i 3ᵒ dubio 4ᵗᵉ octa
uo p̄ncipali. Tiſber tñ in tractatu relatiuoꝝ tenet ꝙ reᵉ
note ꝯdiōnis regula nō hēat veritatē. ❡ Aduerte etiaꝫ
circa regulā ꝙ ſm Pe. mā. dḋo. ois hō eſt aīal ⁊ illud eſt
rōnale: ly illud nō refert in ordine ad hoc totū ois hō: ſꝫ
ſolū ad ly hō. Ita ꝙ ſignat ois hō eſt aīal: ⁊ illud aīal qḋ
eſt hō eſt rōnale. Ita ꝙ abſqꝫ ſigno vult fieri relationeꝫ
nō aūt cum ſigno: ⁊ ſili mō dicas de alijs hēt: ⁊ hāc opio/
nē tenet in vltimo capl'o ſuppōnū relatiuoꝝ. Tiſber tñ
in tractatu relatiuoꝝ viſus eſt tenere cū Pau. i illo loco.
❡ Circa quartā regulā nota ꝙ ēt iſta nō hꝫ veritatē ſm
vnā opionē reᵉ note ꝯditiōis. vñ dḋo. ſoꝛ. eſt albus ſi ipe
eſt niger. vbi relatiuū referat añs ꝙ ſupponit diſcrete in
ordine ad aliud extremū: talis ꝓpō eſſet ꝯcedēda: ⁊ non
ſolū ipſa: ſed ēt infinite alie quaſi ſiles. ❡ Pau. tñ ve. ⁊
Pe. mā. tenēt vt. ā. notaui tales ꝓpōnes eſſe veras: qꝛ 2ᵒ
vult ꝙ relatiuū qñqꝫ referat hñdo reſpectū ad totā cō/
pōnē añtis: aliqñ aūt hñdo reſpectū ad alteꝝ extremuꝫ
⁊ nō ad totā cōpōnem: ſili mō diceret reᵉ note diſiūctio/
nis. puta dḋo. antechꝛs eſt vl' ille erit: ly ille nō refert añs
in ordine ad aliud extremū: qꝛ tūc illa ꝓpō eſſet falſa: vt
pꝫ: que tñ vī debere cōcedi: ſꝫ Pau. ve. ſm cōeꝫ expōnē
nō vī intelligēdus illoᵐ. nā ſolet cōiter exponi regula ꝙ
qñ relatiuū refert añs ſupponēs determinate vel diſcre
te: tūc habet͂ reſpectus ad totā cōpōnem añtis: qñ aūt re
fert añs ſupponēs diſtributiue: tūc hī reſpectus ſoluꝫ ad
alteꝝ extremū: ⁊ nō ſolet limitari regl'a magis reᵉ vnius
note q̄ aliꝰ: ſed de iſtis nō eſt magna vis: ſm. n. vnā opio
nē potes dicere ꝙ regula reſpectu note ꝯdiōis ⁊ diſiun
ctionis nō hꝫ vl'r v̄itatē: ſꝫ ſolū reᵉ note copᵘᵉ: ſm aūt opi
nionē aliā potes dicere ꝙ regula ēt reſpectu taliū notaꝝ
intelli'r. Et tūc rñdeo ad argᵒ ꝯ̄ hoc ſm ſuā exigētiā cōce
dēdo vel negādo ⁊c̄. ❡ Circa ſextā regulā ⁊ vltimaꝫ ad/
uerte ꝙ in rei veritate hꝫ debile fundamētū: nā quotienſ/
cūqꝫ relatiuū ponit͂ in ꝓpōne ⁊ refert aliud añs ſiue ſup
ponēs māl'r ſiue pſonal'r exercet illud qḋ hꝫ ab impōne
ſpāli. ⁊ iō ſemp ſic ſupponēs ſupponit pſonal'r ⁊ nō mā/
liter. neqꝫ valet ſi dicas ꝙ relatiuum referēs añs ſuppo
nēs māl'r ēt māl'r ſupponit: qꝛ aut ſupponit p añtis mā/
li ſignato: aut ſaltē illud ꝯnotat qꝛ aliud eſt hoc ſignatuꝫ
eē māle añtis: aliud aūt eſt eſſe tale reſpectu relatiui. vñ
ꝯcedit͂ ꝙ in aliquo caſu id qḋ eſt ſignificatū māle añtis
eſt ſignatū formale relatiui: ⁊ ideo de tali regula nō mul
tū curo: cū illā aſſerā carere euidenti fundamento ⁊c̄.

2ᵃ ratio p̄nci palis.

Pro altera parte arguit͂.

Cōfirmatio

Rñᵒ prima ad hoc argᵐ.

Rñſio 2ᵃ

Cōtra reſpon ſionem.

Reſponſio

Cōtra rñſio nē argꝫ p̄io.

Argꝫ 2ᵒ

Reſpōſio ad dubium.

Manfre. Notādū pᵐ Circa p̄mam regulam

Circa ſcḋam regulam Notādū 2ᵐ

Circa tertiaꝫ regulam Nōndū 3ᵐ

Circa quartā Nōndū 4ᵐ

Circa ſextam Notandū 5ᵐ

vide paſſ. ampliat: c. 27. et ſpricipium [illegible] 17

¶ Caput 8^m ſcđi tractatus. de ampliationib⁹.

Diffō ampliationis.

Iam de ſuppoſitiōe que ſit reſpectu diuerſorum tempoꝝ penes ampliationem ꝛ appellationē expedit pertractare: vñ ampliatio eſt acceptio termini tēporalr ſumpti vltra ꝯſignificationē verbi principalis vel participij eiuſdē. Pro cuius diffinitionis declaratione prima regula ſit hec.

Prima regla. vide Po. 2. 2ª. pa. 2. ſo. ppiis. 10. l. 3ª. pa. eiuſdem 10. l. 4ª. 10.

Omnis terminus ſupponēs reſpectu verbi de p̄terito vel participij ſui a parte ante ampliatur ad ſupponendum pro eo qđ eſt vel fuit. verbi grā: album fuit nigrum: non ſupponit ly albū pro eo qđ fuit album p̄ciſe: aut ſolum pro eo qđ eſt albū: ſed diſiunctim pro eo qđ eſt vel fuit albū.

Correlarium

¶ Ex quo ſequit̄ ꝟitas iſtaꝝ ꝓpōnū. p̄ma.

Prīa ppō.

Virgo fuit p̄gnans: pꝫ: qꝛ q̄ eſt vl' virgo: aut fuit virgo: fuit p̄gnans.

2ª ppoſitio.

Scđa ꝓpō: puer fuit ſenex: qꝛ ille q eſt vl' fuit puer: fuit ſenex: nō qdē qñ fuit puer: ſꝫ poſtq̄ fuit puer.

3ª propoſitio. Pro duabus p̄mis regulis vide pᵒ. 37. pa. 2. du. 10. l. 50. pa. eiuſdē 10. l. 42. pa. 4. du. 10. l. 45 eiuſdē 10.

Tertia ꝓpoſitio: album fuit quādo nullam habuit albedinem: pꝫ: quia id qđ eſt vel fuit album: fuit quādo nullam habuit albedinem: dato ꝙ nunc aliquid ſit album qđ cōtinue ante hoc fuit nigrum. Conſilr eſt dicēdum ſi fuerit participium p̄dicatū reſpectu verbi eſt: vt aliquis homo eſt mortuus: pꝫ: qꝛ ly homo ſupponit pro homine qui eſt vl' fuit: ꝛ ſignificat iſta ꝓpoſitio: ꝙ aliqs homo q eſt vel fuit eſt mortuus: ꝛ concedit̄: vt prius: ꝙ virgo eſt corrupta: quia iſta que eſt vl' fuit virgo: eſt corrupta.

2ª regula.

¶ Secunda regula eſt iſta. Omnis terminus ſupponens a parte ante reſpectu verbi de futuro vel ſui participij ſupponit ꝓ eo quod eſt vel erit. verbi gratia: homo generabitur: ſupponit ſubiectum pro homine qui eſt vel qui erit: ideo ſignificat iſta ꝓpoſitio ꝙ qui eſt vel erit homo generabitur.

Correlarium

¶ Ex illa regula ſequitur veritas iſtarū propoſitionum.

1ª propoſitio

Prima: ſenex erit puer. pꝫ: quia qui eſt vel qui erit ſenex erit puer.

2ª ppoſitio.

Secunda. corrupta erit virgo: quia que eſt vel que erit corrupta erit virgo.

3ª ppoſitio.

Tertia propoſitio: decapitatus cantabit: quia qui eſt vel qui erit decapitatus cantabit. Idē eſt iudicium de ſuppoſitione reſpectu ſui participij: vt homo eſt generandus: ſignificat enim iſta ꝓpoſitio ꝙ qui eſt vel qui erit homo eſt generandus.

3ª regula.

¶ Tertia regula eſt iſta. Omnis terminus ſupponens a parte ante vel a parte poſt reſpectu huius verbi cōtingit vel ſui participij: ſupponit pro eo qđ eſt vel ꝯtingit eē: vt albū ꝯtingit eē nigrum: denotat̄ ꝙ id qđ eſt vel ꝯtingit eē album: contingit eē nigrū: ꝛ ita dicat̄ de iſta ſedētē ꝯtingens eſt currere.

4ª regula.

¶ Quarta regula eſt iſta. Oīs terminus ſupponēs a parte ante vel a parte poſt reſpectu huius verbi pōt: vel ſui participij: aut termini verbalis deſinētis in bilis vel in bile: ſupponit pro eo qđ eſt vel pōt eē: vt albū pōt eſſe nigrū: denotat̄ ꝙ illud qđ eſt vel pōt eſſe albū pōt eē nigrū.

Correlarium

¶ Ex iſta regula ſequunt̄ ꝓpōnes.

1ª ppoſitio.

Prima creans pōt eē deus: dato ꝙ deus nō crearet: qꝛ qđ eſt vel pōt eē creans pōt eē de⁹.

2ª ppoſitio.

Scđa ꝓpō. Calidiſſimū pōt eē calidius: qꝛ qđ eſt calidiſſimū vl' pōt eē calidiſſimū pōt eē calidius.

3ª ppoſitio.

Tertia ꝓpō infimū pōt eē inferius: qꝛ qđ eſt infimū vl' pōt eē infimū pōt eē inferius: idē eſt iudiciū de participijs ꝛ termino verbali: ideo cōcedit̄ ꝙ genitū eſt generabile. ꝛ corruptū eſt corruptibile. Prima ſignat illud qđ eſt vel pōt eſſe genitū eſt gnābile. Scđa ſignificat ꝙ illud qđ eſt vel pōt eē corruptū eſt corruptibile.

5ª regula.

Quinta regula eſt iſta. Oīs terminus ſupponēs a pte ante vel a pte poſt reſpcū hoꝝ ꝟboꝝ īcipit vl' deſinit: at ſuoꝝ pticipioꝝ ſuppōit ꝓ eo qđ eſt aut īcipit vl' deſinit eē: vt albū incipit vel deſinit eē: ꝛ ita de pticipio dicat̄.

6ª regula.

¶ Sexta regła eſt iſta. Oīs termin⁹ ſupponēs a pte añ vel a pte poſt reſpcū ꝟbi vel pticipij hntis nāꝫ trāſcēdi īdifferēter ad poſe ꝛ imaginabile ſupponit īdifferēter ꝓ eo qđ eſt vel pōt eē vel eſt imaginabile: ſicut ſūt iſta ꝟba: cognoſco: ītelligo ꝛ hꝰ. Cū ḡ dī roſaꝫ intelligo aut cognoſco: denotat̄ ꝙ roſaꝫ q̄ eſt vel q̄ pōt eſſe vel eſt imaginabilis: ego ītelligo vl' cognoſco: vñ ita ītelligit̄ illud vl' cognoſcit̄ qđ nō pōt eē ſicut illud qđ p̄t eē. Intelligo nāqꝫ chimerā vl' mōtē aureū quoꝝ nullū pōt eē. Et ītelligit̄ regła de termino recto a pte poſt a ꝟbo actiuo: vel de recto a pte añ a ꝟbo paſſiuo ſiue p̄ponat̄ vel poſtponat̄.

Corre^m p^m.

¶ Ex p̄dictis reglis ſeq̄t̄ p̄rio ꝙ a tertio adiacēte ad ſcđm adiacēs cū predicato pticipio ampliatiuo nō valet argumētū: vnde non ſequit̄ adam eſt mortuus: ergo adā eſt antechriſtus eſt futur⁹: ergo antechīs eſt.

Cor^m 2^m

¶ Scđo ſequit̄ ꝙ iſta nō eſt bona conuerſio: antechriſtus eſt futurus. ergo aliqđ futurum eſt antechriſtus: qꝛ in antecedēte ſupponit ly antechīs ampliatiue ꝛ in ꝯñti non: iō deberet ſic ꝯuerti. aliqđ futurum eſt vel erit antechīs.

Cor^m 3^m

¶ Tertio ſequit̄ ꝙ ille ſyllogiſmus non valet. Omne futurum eſt: antechīs eſt futurus:

Vide Pa. 2° pa. 3. ſoph. 2.4° ./.4m./. ſoso. rónem.

ergo antechriſtus eſt: quia in concluſione nõ ſupponit ly antechriſtus ampliatiue: vt in minori: ppterea minor debebat eſſe talis: antechriſtus eſt aliquod futurum. vbi ly futurũ tenetur nominaliter ſicut in maiori ꝛ nõ participialiter. quare ꝛc.

Mẽgtius. Dubiũ pmũ. Pro iſtis duobꝰ caplis viri mis vide pau. log. ma. p°. a fo. 22. fa. p°. ſt. vſqꝫ ad fo. 26m. fa. 4a. ibi. expedit cõſequenter.

Magiſter in hoc caplo diffinit ampliationem dicẽs. Ampliatio ꝛc. ¶ Deinde ſex regulas ponit declarantes totã mãm ampliationum. ¶ Dubitatur primo vtrum terminus ſupponens reſpectu verbi de p̃terito imperfecto ampliã ad ſtandũ pro eo quod eſt vel erat: vel non. ſi ſic: ergo magiſter eſt diminutus: qꝛ nihil dixit de illo. ſi aũt non: ergo nec ſupponens reſpectu vbi de p̃terito vel futuro ampliã: pbã ꝯña: qꝛ ita verbũ de p̃terito imperfecto includit p̃ſens ſicut ꝛ verbũ de p̃terito ꝛ etiã de futuro.

Rñſio.

¶ Ad hoc dĩ ꝙ verbũ de preterito imperfecto ampliat terminũ. ſ. de intẽtione magiſtri in pri° tractatu de pbationib° terminoꝝ: vbi dixit ꝙ propõnes de vbo ampliatiuo eodẽ modo pbant: excepto ꝙ 2° demõſtratiua dꝫ eſſe de verbo diſtinctiuo ꝛ dat exẽplũ de iſta. hõ currebat: vbi hõ ſtat pro eo qđ eſt vł erat. ꝛ tu dicis: g̃ mag̃r eſt diminutus. negat̃ ꝯña: qꝛ per hoc qđ dixit de p̃terito dedit itelligere qđcũqꝫ p̃teritũ ꝛ pfectum ꝛ impfectũ ꝛ pluſq̃pfectũ. De participio aũt p̃teriti impfecti nõ eſt ita: qꝛ pñs ꝛ p̃teritũ imperfectũ hñt participiũ cõmune qđ vtriſqꝫ deſeruit ꝛ ſm verbũ cũ quo ꝯiungit̃ ſignificat illud tp̃s: ſi cũ pñti ſignat pñs: ſi cũ preterito imperfecto ſigt illud. ¶ Sed dubiũ eſt dđo: tu eris amatus: pro quo ampliã ly tu: qꝛ hic ſunt duo ampliatiua diuerſa. ſ. verbũ ꝛ participiũ. Dĩ ꝙ verbũ eſt potiſſimũ: ideo rõ eius ampliã.

Dubiũ ſcđm

¶ Dubitã 2° quare terminus p̃cedẽs verbũ de p̃terito vel de futuro magis ampliatur q̃ ſequẽs: cũ tñ verbũ maiorẽ vim habeat ſupra terminum ſequentẽ q̃ p̃cedẽtem.

Rñſio

¶ Ad hoc rñdet mag̃r in logica magna dicẽs: ꝙ difficile eſſet aſſignare cauſã: qꝛ tñ ſic nobis tradũt auctores: vt Ariſtotiles in libro prioꝝ reſpectu huius verbi ꝯtingit. ꝛ in p̃ elẽchoꝝ re° huius verbi ſanabit̃. ꝛ in 2° perihermenias re° huius verbi põt. ꝛ in multis alijs locis talẽ modũ loquẽdi ponit ꝛc.

Alia rñſio

¶ Uel aliter põt dici. dicit magiſter ꝙ terminus p̃cedẽs verbũ de per ſe ſupponit reſpectu huius verbi eſt incluſi in verbo ampliatiuo ꝛ re° vbi ampliatiui vł equalẽtis ꝛ re° participij eiuſdẽ vbi ampliatiui nõ determinet̃: ſꝫ terminus ſequẽs vbũ nõ ſupponit re° huius vbi eſt ſaltẽ de p ſe: ſꝫ ſolũ re° participij a quo determinã: ſicut ſubſtãtiuum a ſuo adiectiuo: rõne cuius determinationis impedit̃ eius ampliatio: ſicut i iſta ppõne. ois hõ eſt alb°. ſubm ſupponit pro oi hoie. qꝛ non impedit̃ p aliud: tñ dđo: ois homo alb° eſt. ly hõ: ſolũ ſupponit pro hoib° albis rõne determinationis ei° adiectiui alb°.

Dubiũ 3m

¶ Dubitã 3°. q̃re termin° ſupponẽs re° verbi de p̃terito vel de futuro magis ſupponit pro his que ſunt fuerũt vel erũt q̃ termin° ſupponens reſpectu verbi de preſenti ſupponat pro his que ſunt fuerunt vel erunt.

Reſponſio.

¶ Ad hoc dicitur ꝙ cauſa eſt: quia verbum de p̃terito ꝛ de futuro includit in ſe verbũ ſubſtãtiuũ de preſenti cũ reſoluã in illud ꝛ ſuũ participiũ: vt dicẽdo. ſortes erit. reſoluit̃ i iſtã. ſortes eſt futurus. ꝛ dicẽdo. ſoꝛ. fuit: reſoluit̃ in iſtã. ſortes eſt p̃teritus. Uerbũ aũt de pñti nõ includit verbũ de p̃terito nec de futuro. quare ꝛc.

Dubium 4m

¶ Dubitã 4° quare illa verba ꝯtingit: põt: ꝛ verbalia in bilis vel in bile. ꝛ icipit: deſinit: habeãt vim ampliãdi terminũ ſequẽtẽ ſicut p̃cedẽtẽ ꝛ non vba ſubſtãtiua de p̃terito vł de futuro: ꝛ etiã quare iſta verba habeãt magis vim ampliãdi terminũ q̃ alia.

Reſponſio Pau. p° lo. pa. 3. ſolu.

¶ Ad hoc reſpõdet magiſter ꝙ vbũ aliqđ amplict ante ſe ꝛ non poſt ſe. hoc nõ eſt niſi rõne nature ſic dictãtis aut voluntatis ſic imperãtis: ſicut ꝯtingit de dictione exceptiua que ante ſe ꝛ nõ poſt ſe imobilitat: vt ois hõ p̃ter ſortẽ currit: immobilitã ly hõ ꝛ nõ ly currẽs. Hꝫ aũt verba que ſic ampliant ante ꝛ nõ poſt ſe: ſunt iſta que nõ cadunt vere niſi ſup illa que ſũt: fuerũt: vel erũt: vt eſt: fuit: diſputabit: mouebit̃: ꝛ hꝫ. ¶ Alia aũt que cadunt vere ſiue quoꝝ actus pñt attingere que nõ ſunt: erũt: fuerũt: ampliãt talia tam ante q̃ poſt. vt albũ põt eſſe nigrũ. tã ly albũ q̃ ly nigrũ ſtat ampliatiue. Silr in illa. chimerã itelligo: vel intelligo chimerã: ly chimerã ſupponit ampliatiue pro eo qđ eſt vel erit vel eſt imaginabile.

Dubiũ 5m

¶ Dubitã 5° quare ſolũ terminus rectus a parte poſt verbi vel participij hñtis nãm tranſeundi in poſſe ꝛ imaginabile ampliã ſiue preponã ſiue poſtponã ꝛ nõ alius termin°. In ſumma eſt querere que eſt cauſa regle.

Reſponſio

¶ Ad hoc dicit̃ ꝙ cauſa eſt: qꝛ tales termini trãſcẽdẽtes importãt actũ ſuũ: g tranſit in terminũ ad quẽ ſiue p̃cedat ſiue ſequã: nihilominus intell's dirigit actũ ſuũ ſupra illũ. vt dicẽdo. itelligo chimeram: ſꝫ. n. ille actus ſit a termino a quo: nõ tñ trãſit in poſſe rõne termini a quo ſed rõne termini ad quẽ.

Dubium 6m

¶ Dubitã 6° quare dicẽdo antechrĩs eſt ens: ly ens ſtat ampliatiue ꝛ nõ ſm aliquẽ modũ dictũ. ergo diminutus eſt magiſter. ꝯña nota cũ minori. maior aũt pꝫ p magr̃m in p̃ poſterioꝝ. in illa parte. qđ nõ eſt nõ eſt ſcire.

Reſponſio

¶ Ad hoc dicit qdam ꝙ prioriſtice loquẽdo nõ ſtat ampliatiue ly antechrĩs: ſꝫ bene poſterioriſtice: vt vĩ dicere magr̃ p̃ poſterioꝝ in loco allegato: ꝛ cũ hic p̃ouſtice ꝛ nõ poſterioriſtice loquã: ideo nõ eſt diminutus.

Alia rñſio

¶ Alr põt dici ꝙ ly ens põt eẽ participiũ de ly eſt: ꝛ tũc nõ ampliã ly antechrĩs: qꝛ idẽ eſt dicere antechrĩs eſt ens: ꝛ antechrĩs eſt exiſtens. ¶ Põt ẽt ly ens eẽ nomẽ: ꝛ ſic eſt terminus tranſcendens ꝛ verificã tã de ente in actu q̃ in potẽtia cum diuidã i illa. ꝛ tũc facit ſtare terminũ p̃cedẽtẽ ampliatiue. ꝛ equiualet huic. antechrĩs põt eẽ. ꝛ ſic deducit̃ ad illã regulã de põt: que ſic itelligit̃ ꝙ ois terminus ſupponẽs reſpectu hui° verbi põt vel participij vel ſibi equalẽtis ſupponit ampliatiue.

Rñſio 3a

¶ Uel põt dici ꝙ reducit̃ ad iſtã de terminis tranſcẽdentibus impoſſibile: vel imaginabile: ſꝫ indirecte: dico indirecte: qꝛ nõ ampliatur terminus iſte ſicut rectus ab eo: cũ nullũ terminũ regat.

Dubium 7m

¶ Dubitatur 7° dicẽdo: antechrĩs ꝛ eſt futurus: quõ ſupponat ly futurus: cum ſupponat pro antechriſto: quia vel ſupponit pro antechriſto qui eſt: ꝛ ſic propoſitio eſt falſa aut pro antechriſto qui erit: ꝛ hoc non: quia cum omnis terminus habeat ſuppõnẽ a verbo: a verbo aũt de pñti nõ hꝫ terminus ꝙ ſupponat pro eo qđ erit. q̃re ꝛc.

Reſponſio

¶ Ad hoc dĩ ꝙ futurus ſupponit pro ente qđ eſt: ꝛ nõ hꝫ a vbo abſolute hoc nec a ſe: ſed a verbo in ordine ad participiũ.

Ritius. Notãdũ Pa. 50. pa. p. ca. 10.

Suppoſitis hic que clare dicunt̃ a magiſtro eſt conſiderandum ꝙ eſt dĩa inter terminum diſtractiuũ ꝛ ampliatiuũ. Naꝫ terminus diſtractiuus eſt ille qui poſitus in ppoſitione non pmittit terminũ a parte ſubiecti ſtare ſm ſignificationẽ verbi: ſed tollit ſibi hoc ꝛ dat aliud. Exẽplũ. dicim° ꝙ ly mortuus eſt diſtractiuũ. Nã dicẽdo ꝙ hõ eſt mortuus nõ eſt ſenſus ꝙ ille q eſt vel fuit hõ eſt mortuus: nec etiam eſt ſenſus ꝙ hõ q eſt: eſt mortuus. ſꝫ ꝙ homo qui fuit ꝛ nõ eſt eſt mortuus. Et breuiter quãdo vna ppõ de 3° adiacẽte de ſubto pnoie demõſtratiuo vera ꝛ affirmatiua de preſenti: nõ cõpatit̃ ſecũ illã de ſcđo adiacẽte de pnoie etiã demõſtratiuo per qđ demõſtrã idem: ſed formal'r cum illa implicat contradictionem: tunc ille terminus eſt di

ſtractiuus. vnde qꝛ iſta. hoc eſt mortuum: demonſtrādo
Adam non cōpatitur ſecum iſtam hoc eſt demonſtrato
eodem. dicimus ꝙ ly mortuum eſt diſtractiuum: termi-
nus aūt ampliatiuus eſt ille qui poſitus a parte predica-
ti permittit ſubꝫ ſtare ſm ſignificationē verbi: dādo etiā
ſibi plus: ſicut dicendo. antechꝛis eſt futurus. vbi ly ante-
chꝛis ſtat pro eo quod eſt vel erit: ꝛ huic ꝓpōni nō repu-
gnat formalr illa de ſcdo adiacente: ſicut erat in termi-
no diſtractiuo. vnde ille nō repugnant. hoc eſt futurum
ꝛ hoc eſt. vt patet de mente magiſtri.

Manifre. Notādū pᵐ. H
Circa māꝫ ampliationū cōſidera ꝙ neceſſitas po-
nēdi ampliationem fuit ꝓpter ſaluare multas
ꝓpōnes eē veras que ſm modū cōeꝫ loquēdi cōceduntˀ
vnde: poſito ꝙ nūc aliquid ſit album qḋ nunꝙ amplius
erit albū: ſꝫ nigrū. talis ꝓpō. albū erit nigrū: ī tali caſu cō
ceditˀ a cōmuni modo loquēdi: qḋ tñ nō fieret non data
ampliatiōe: ꝛ vbi aliq̄ res nūc nō eſſet alba: ſꝫ aliqñ erit
Notādū 2ᵐ alba ꝛ ꝑpea eſt nigra: tūc ēt talˀ ꝓpō ꝯcederetˀ ꝛc̄. ¶ Ul-
terius nota pro declaratione diffōnis ampliationis ꝙ ſo
let cōmuniter poni talis diſtinctio ꝙ aliō eſt ſignificare:
aliō ꝯſignificare: ꝛ aliud vltra ꝯſignāre. Iſta oīa declarā
tur reſpectu iſtius verbi: curro: ſignat. n. curſum: ꝯſignat
aūt tpˀs pn̄s ꝯnotādo illud: qꝛ ꝯſignat curſum in tpe pre-
ſenti. ¶ Ultra ꝯſignāre aūt reſpcū illius vbi eſt cape il-
lud non pro ſignato aut reſpcū tpis qḋ ꝯſignat: ſꝫ capitˀ
vltra tale tpˀs. vt dicēdo. ſoꝛ. curret. ab illo vbo curret am
pliatˀ ille terminus ſoꝛ. pro illo qḋ eſt vel erit ſoꝛ. ita ꝙ il-
lud vbū curret ampliatˀ vltra ſuā ꝯſignificationē: qꝛ cō-
ſignificat tēpus futurū: ꝛ tu etiā capis illud pro tpe pn̄ti
ſub diſiūctione tñ ꝛc̄. ¶ Dicamus illo ꝓſuppoſito ꝙ oīs
ampliatio ē acceptio termini vltra ꝯſignationē vbi ꝛc̄. i.
Notādū 3ᵐ vltra dūaꝫ tpis quā importat tale vbū ꝛc̄. ¶ Nota vlte-
rius ꝙ recte dꝛ tpalr ſumpti: qꝛ in ꝓpoſito nō eſt cura de
acceptione termini pro ſignato formali aut mālī. ſilr de
ſuppōne diſtributiua aut determinata ꝛc̄. qꝛ de iſtis de-
terminatū eſt ſuperius: ſed in propoſito eſt cura de acce-
Notādū 4ᵐ ptiōe termini ꝙ recipit verbū ꝛ tēpus verbi. ¶ Aduerte
Pau. primo pᵉ. p. au. to. etiā ꝙ notāter dꝛ in diffōne verbi principalis vel parti-
cipij eiuſdē: qꝛ a verbo ſecūdario non ſumitˀ ampliatio:
vnde dicēdo. ſoꝛ. qui fuit albus eſt currens. ly ſoꝛ. nō am-
pliatˀ lꝫ in tali ꝓpōne ponatˀ illud verbū fuit: hoc aūt ꝓ-
uenit: qꝛ idest ſecundariū ꝛ notanter dꝛ vel participij: qꝛ
a participio ſumpto cū verbo ſupplēte vicē verbi ſumitˀ
ampliatio: vñ dicēdo: adā eſt mortuus ly adam ampliatˀ
ab hoc toto eſt mortuus: qꝛ hoc totū equalet vni vbo am
pliatiuo: quo qꝛ caremus ſaltē quo ad nomē eius: ideo ſup-
plemus ꝑ hoc verbū ſum cū participio: ſolēt. n. dicē gramᵗⁱᶜⁱ
ꝙ verba paſſiua ſepe ſupplemus per participiū ꝛ vbuꝫ
ſubſtātiuū. Ita ꝙ ego teneo hoc pro diffōnis declaratio-
ne ꝙ qñ dicitˀ vel participij eiuſdē intellr de participio
coꝛreſpondente vbo ampliatiuo vel de ꝓterito vel de futuro
Dubiū primū cuius loco vtimur ꝑticipio tali ꝛc̄. ¶ Sed ꝯ illa eſt dif-
ficultas: nā dādo. chimera eſt imaginabilis. ly chimera am
pliatˀ: vt pꝫ ꝛ nō a verbo nec a participio cū ly imagina-
Solutio bilis nō ſit participium. ¶ Pro qua diligēter habes ad-
uertere ꝙ in rei veritate argᵐ vꝫ ꝓcedere de virtute ſer-
monis: ſed tñ ſenſus diffōnis eſt bonus: vnde in illa mā
tene hāc concluſionē. ꝙ omnis ampliatio ſimplr eſt a ver-
bo: etſi non a verbo quādoqꝫ ſit: eſt tamē ab aliquo ſum-
pto equalēte verbo quo vtimur rōne verbi: tales. n. ter-
mini imaginabile poſſibile intelligibile generabile ꝛ alij
cōmuniter ꝯſiles ponuntur eſſe termini verbales: vt pꝫ.
Iſtud declaraui ſatis ſuperius de participio: nunc aūt di
co vlterius ꝙ hoc totum: eſt imaginabile: aut poſſibile: ꝛ
ſic de alijs hꝫ quando ponitˀ ampliare ponitˀ illa de cau-
ſa qꝛ equalet vni ampliatiuo verbo: qḋ qꝛ nobis ignotuꝫ
eſt: ideo vtimur tali cōplexo: ꝛ ideo diffinitio ſic eſt intel
ligēda vltra ꝯſignationē verbi vel participij eiuſdē: ad-
de vel alicuius ſumpti pro equalēte vbo vel participio.
¶ Neqꝫ credas ꝙ in illa chimera eſt imaginabilis. ꝛ in
illa chimera erit imaginabilis. vtrobiqꝫ a toto illo com-
plexo eſt imaginabilis ſumatˀ ampliatio: hoc idē etiā pꝫ
in illa. antechꝛis eſt mortuus ꝛ antechꝛis erit mortuus: qꝛ
alia eſt ampliatio in vna ꝛ in alia: ꝛ per illa pꝫ ꝙ rōnes
ꝯ̄c. mā. nō multum procedunt: qꝛ tenēdo ꝙ nulla detur
ampliatio dic ꝙ in illa ꝓpōne. adam eſt mortuus. nulla
eſt ampliatio: qꝛ illud verbū eſt nō ampliatˀ ꝛc̄. dico ego
ꝙ ampliatio nō eſt a tali verbo eſt: ſed ab hoc complexo
eſt mortuus: vide capᵐ ꝓpꝛiū illius: ꝛ conſidera oēs eius
rōnes ad oppoſitū ampliationis quas per te ipſum pote
ris ſoluere habito priori fundamēto. ¶ Cōſidera etiam Notādū 5ᵐ
in illa mā ꝙ Apollinaris tꝫ ꝙ oīs ampliatio ſit reſpectu
diſiūcti cuius vna pars eſt hoc vbum ſubſtātiuū ſum: vel
eſt. alia aūt ps eſt verbū id vel equiualens verbo vt prius
notatū a quo ſumitˀ ampliatio. vnde dicēdo. chimera eſt
imaginabilis. ampliatur: ly chimera pro eo qḋ eſt vel eſt
imaginabile eſſe chimera: ꝛ ſic ſuo modo dicas de alijs:
ꝛ per hoc tenebo ego in ſequentibus cōtra multas regu-
las poſitas a Pau. ¶ Difficultas eſt in 1ᵃ mā vtruꝫ am- Dubitatio 2ᵃ
pliatio poſſit fieri copulatiue copulatim: aut diſiunctiue
ſicut ſit diſiunctim. ¶ Pro qua dicas ꝙ nō: nam ſi copu- Solutio.
latiue ampliaretur ſtaret in caſu ꝙ duo ꝯdictoria eēnt ſi-
mul falſa aut vera: vt ponēdo ꝙ ſoꝛ. fuerit cōtinue albus:
nunc aūt nō ſit in rerū nā: tunc 1ᵃ duo eſſent ſilˀ falſa. ſoꝛ.
fuit albus. ſoꝛ. nō fuit albus. ¶ P. in amplⁱᵒⁿᵉ debet veri-
ficari qñqꝫ talis ꝓpō pro vna parte: qñqꝫ aūt pro alia: nō
aūt ſemꝑ pro vtraqꝫ: ſꝫ vbi ampliaretˀ copulatiue requi
reretˀ verificatio vtriuſqꝫ partis: vt pꝫ: ꝛ ꝓpter eandem
cauſam ampliatio nō eſt per copulatiuā: etiā ꝓpter aliud:
qꝛ ponendo ꝙ ſoꝛ. ſit albus ꝛ nūꝙ amplius erit albus ꝛ
currit: tūc in caſu talis eſſet falſa. ſoꝛ. albus curret: ſi copu
latim ꝛc̄. vt pꝫ: etiā nō diſiūctiue ampliatˀ: qꝛ in caſu ꝓ de
ſoꝛ. ꝙ nūc nō ſit ꝛ cōtinue vſqꝫ nunc fuerit albus illa duo
ꝯdictoria eēnt ſilˀ vꝫ. ſoꝛ. fuit albˀ: ſoꝛ. nō fuit albus: pᵃ eſt
manifeſta: ſecunda aūt ſic vificatˀ. id qḋ eſt ſoꝛ. nō fuit al-
bum. vel id qḋ fuit ſoꝛ. nō fuit albū: cuius diſiunctiue pri
ma pars eſt vera. nam ſuum ꝯtradictoriū eſt falſum. ſ. id
qḋ eſt ſoꝛ. fuit albū: qꝛ illo dato ſeqꝫ ſoꝛtē eē: vt pꝫ: iō ꝛc̄.
¶ Quādo aūt terminus eſt infinitus vel negatus ꝙ am-
pliatˀ: tūc nō incōuenit ꝙ amplietˀ copulatim: qꝛ ex quo
ampliatˀ diſiunctim ꝑ negationē ꝓpoſitā ꝛ diſiunctiuꝫ ta-
liter negatuꝫ equalet copulato de partibus oppoſitis vt
cōuer ponitˀ: ideo reſpectu talis termini negatiui amplia
tio eſt per aliquid equalens copulato ꝛc̄. nota bene oīa:
qꝛ multū deſeruiūt ꝛc̄. ¶ Circa pᵃᵐ regulā nota ꝙ illa de Circa primam
virtute ſermonis eſt falſa: qꝛ tūc ſequeretˀ ꝙ dicendo: chi ꝛ ſecundam
mera fuit intellā ꝙ nūc ly chimera ampliaretˀ pro eo qḋ regulam Notādū 6ᵐ
eſt vel fuit chimera qḋ falſum eſt. vt pꝫ. ꝛ dādo. antechꝛis Inſtantia.
fuit futurus ly antechꝛis ampliaretˀ pro eo qḋ eſt vel fuit
antechꝛis: qḋ ſilr eſt falſum. ¶ Dōꝫ ꝙ regula habꝫ intel- Rāſio
ligi ſic. omnis terminus ſupponens a parte ante reſpe-
ctu verbi de preterito vel participij eiuſdem ꝛc̄. nō aliū-
de diſtracti ꝛ non ampliati ad iſtum ſenſum ꝙ ſi eēt de
preſenti non ampliaretur ampliatur ad ſupponendum pro eo
qḋ eſt vel fuit ꝛc̄. ꝛ ſic ceſſat argᵐ ꝺ 1ᵃ ꝓpōne chiᵃ fuit itel-
lecta: qꝛ tale vbū diſtrahitˀ: vt pꝫ. ꝛ ſic ſuo° dicas de alijs
ſilib' ꝛc̄. ¶ Sili mō limitāda eſt 2ᵃ regula: oīs terminꝰ
ſupponēs a pte añ reᵘ vbi de futuro vel participij eiuſdē
tpis pn̄tis nō aliūde diſtracti nec āpliati ad iſtū ſenſū ꝙ
ſi eſſet nō ampliaretˀ: ampliatˀ ad ſupponēdū pro eo qḋ

eſt vel erit: ⁊ ſic ceſſat argumentum de iſtis: Adã erit preteritus: chimera erit itelle[c]ta. antechriſtus poterit eẽ.

Dubitatio 3ª

❡ Difficultas eſt circa iſtas duas regulas dicẽdo ãtechriſtus erit preteritus: Adã fuit futurus quõ ampliat ly ãtechriſtus ⁊ ly Adã.

Solutio

❡ Pro quibus dicas ꝙ ly antechriſtus ampliat: pro eo quod eſt vel erit preteritus: antechriſtus ly adã pro eo ꝙ ẽ vel fuit futurus Adã. Ita ꝙ i pª habet reſpectus aliquo modo ad tempus preteritum: quia ly antechriſtus ampliat pro eo quod eſt vel de quo aliquando eſt verũ dicere ꝙ fuit: ⁊ ſic ſuo modo tpis futuri in 2º dicendũ ⁊c.

Circa tertiã regulam Notandum 7m

❡ Circa tertiam regulã nota ꝙ iª nõ eſt vera quo ad partẽ illã quã dẽ ꝙ a parte poſt ẽt terminus ampliat: ⁊ per hoc etiã falſe ſunt oẽs alie regule ſequẽtes quo ad ↄſimilẽ partẽ. Unde aduertẽdũ eſt ꝙ nunꝙ terminus ſequẽs verbum ampliat ab iº vbo pcedẽte. Primo quia terminus ſequens verbũ ſemp ſequit naturam ipſius vbi. 2º quia ſi aliquis talis terminus ampliaret diſiũctum hoc eſſet: quia quãqꝫ diſiunctum illud vificat pro vna parte quãqꝫ pro alia: ſed terminus ſequẽs vbũ ſi mõ verum ⁊c. ſemp verum ſm exigentiaꝫ illius vbi pcedẽtis a quo regit ⁊c. nunꝙ aũt ſm aliã ptem diſiũcti ⁊c. id pꝫ diſcurrẽdo p oĩa ⁊c. ſi g⁰ ita eſt nullo mõ dõm eſt terminum poſtpoſitũ ampliari ⁊c. ⁊ hoc idẽ aſſero de oĩbus alijs regulis ſequẽtibus. ❡ Circa q̃rtã regulã notato hoc de termino a parte poſt ⁊c. ꝙ nõ ampliat: nota etiã ꝙ illud vbũ põt a parte ante ampliat terminum: quia quãdoqꝫ talis terminus verificat pro eo qd eſt ⁊ nõ pro eo ꝙ poteſt: quãdoqꝫ pro eo ꝙ poteſt ⁊ nõ pro eo ꝙ eſt: de 2º clarũ eſt exemplũ: quia dicẽdo antechriſtus poteſt eſſe album verificatur ly antechriſtus pro eo ꝙ poteſt: nõ aũt pro eo qd eſt. De primo aũt vĩ difficilius ponere exemplũ. ponendo ꝙ tamẽ ſit de facto omnis homo: tunc capta iª ppõne. eius omnis hõ põt currere vel eſſe ſor. verificat ly oĩs hõ pro eo qd eſt oĩs hõ: nõ aũt pro eo ꝙ poteſt eẽ oĩs hõ: cũ nihil poſſit eſſe oĩs hõ: vt pꝫ d mẽte Tiſberi in quarto principali ſophiſmatis: ⁊ ẽt in alio exẽplo. dicamus gratia argumẽti ꝙ a. lignũ ſit nũc albũ: ita ꝙ nunꝙ amplius poſſit eẽ albũ ꝙ tñ poterit eẽ nigrũ: vt habet admitti ad imaginationẽ ⁊c. dicẽdo hoc albũ poterit foꝛe nigrũ ⁊c. ly albũ ſimiliter ſtat pro eo qd eſt albũ: nõ aũt pro eo qd põt eſſe albũ: vt pꝫ in caſu.

Circa quartã regulam Notandũ 8m

❡ Circa aliaꝫ ptẽ regule de terminis deſinẽtibus in bilis ⁊ in bile ⁊c. nota ꝙ nõ eſt verũ ꝙ oẽs illi amplient pro eo qd eſt vel põt eẽ: quia dicẽdo chimera eſt imaginabilis vel mons aureus eſt intelligibilis nõ ampliantur illi termini p eo qd eſt vel poteſt eẽ. vt pꝫ: ⁊ ideo melius eſt dicere ꝙ illi termini amplient pro eo qd eſt tale vel poteſt eſſe ⁊c. ſm exigẽtiã talis termini ⁊c. vnde dicẽdo chimera eſt imaginabilis ly chimera ampliatur pro eo qd eſt vel imaginabile eſt eẽ chimera: ſimiliter mõ dicas mons aureus eſt intelligibilis ampliat ly mons aureus ad ſupponẽdũ pro eo qd eſt vel eſt intellẽ eẽ mons aureus ⁊c. Pau. intellexit regulã de talibus terminis nõ excedẽtibus poſſibilitatẽ: ⁊ tũc excludit iſtos terminos imaginabile intellẽ: pª tñ opio generalior eſt ⁊ ſatiſfaciẽs pro oĩbus talibus terminis ⁊c.

Circa quintã regulam Notandum 9m

❡ Circa 5am regulã notandum ꝙ etiã illa eſt falſa quo ad partem de termino poſtpoſito vt notaui prius in alijs: ⁊ eſt facile videre ꝙ talis terminus a parte ante ampliat ad ſupponendũ p eo qd eſt vel incipit vel deſinit ⁊c. quia quãqꝫ diſiũctũ vificat p vna pte quãqꝫ p alia: hoc aũt pbare nõ eſt difficile.

Circa ſextam regulam Notandũ 10m

❡ Circa 6am regulã aduerte ꝙ illa peccat in multis: primo vt alie de termino poſtpoſito: quia non eſt verũ ꝙ illa ampliat vt prius ⁊c. ❡ 2º quia non verũ eſt ꝙ talia verba ita large ampliẽt a parte ante: primo quia i iſtis verbis nõ eſt neceſſarium ꝙ ↄtineat illud verbum põt: vt pꝫ de iſtis intelligo cognoſco ⁊c. ⁊ nõ eſt verũ ꝙ ampliẽt pro eo quod eſt imaginabile ⁊c. quia talia verba: de quibus fit mentio in regula: dicũt actũ nõ aptitudinẽ. ❡ P. ſequeret ꝙ dum aſinũ intelligo hominẽ intelligerem: vbi ẽt nullũ ↄceptũ formarem de hoĩe: neqꝫ etiã de re que eſt hõ: iſtud etiam ꝙ ſequat deduco: nã aſinũ intelligẽdo illud qd eſt vel põt vel eſt imaginabile eẽ hõ intelligo: g⁰ hoĩeꝫ intelligo: teneo g⁰ hãc concluſionẽ reſpectu 6e regule ꝙ talia vba amplient ⁊c. ſm exigentiã vbi: vt dicẽdo roſa cognoſcit: ly roſa ampliat pro eo qd eſt vel cognoſcit ⁊c. dicẽdo aũt a. ppoſitio ſcitur eſſe vera ly a. ppõ ampliat pro eo qd eſt vel ſcitum eſt eſſe. a. ⁊ ſic dicas de alijs ſuo modo. Ita ꝙ diſiũctum debet eſſe reſpectu verbi ſubſtãtiui ⁊ verbi principalis a quo ſumit ampliatio. nõ aũt debet aliud ſumere in tali diſiuncto: vt etiã notaui ſuperius: vñ poſito caſu ꝙ aliquaꝫ cerã intelligã ſub ↄceptu roſe: tũc iª eſt vera roſaꝫ intelligo: quia id quod eſt vel intellr eẽ roſa intelligo: verificat aũt diſiunctũ pro eo ꝙ intellr eſſe ⁊c. non pro eo qd eſt: vt pꝫ: ⁊ tunc in caſu etiam illa eſt vera. ceram intelligo: quia illud qd eſt vel intellr eſſe cera intelligo: vificat aũt pro eo qd eſt cera: nõ aũt pro eo ꝙ intellr. vt pꝫ.

Dubiũ quartum

❡ Difficultas eſt vnde ſit ꝙ amplius ſemp ſumat a parte vna diſiuncti verbum ſubſtantiuũ de preſenti.

Solutio ſm aliquos.

❡ Ad hãc rñdent aliq ꝙ hoc ideo eſt: quia omnis ppõ vera de preterito reliquit vnã verã de preſenti: omnis aũt de futuro etiã habebit vnã veraꝫ de preſenti.

Ꝫ ſolu. primo

❡ Sed illa opio in multis peccat: primo quia ſuũ dictũ eſt falſum: nã in talibus ſor. fuit tantus quãtus plato: ſor. fuit ita albus ſicut Cicero: ſimilr ſor. incipit eẽ tantus quãtus eſt Cicero: ⁊ multis alijs ↄſilibus: nulla corrñdet de preſenti ppõ: vel ſaltim hoc non eſt neceſſariũ: vt pꝫ intelligẽti.

2º.

❡ 2º quia nõ ſatiſfacit quo ad tales ppões: chimera intellr: vel mons aureus fuit cognitus: quia talia verba non includũt verbum ſubſtãtiuũ reſpectu cuius debeat verificari terminus ſemp ⁊c. hoc tamen dictuꝫ ſuũ plurimũ hꝫ vitatẽ. Et forte ipſi dicerẽt ꝙ rõne illoꝝ pro quibus verum eſt dictũ ampliata eſt regula: poſtea etiaꝫ ad alia ⁊c.

Solutio 2am oponẽ ꝓpriã Notandũ 11m.

❡ Melius tñ eſt dicere vt dixi in primo ꝙ amplius in diſiuncto includit verbũ ſubſtantiuũ ad ſaluãdum cõem modũ loquẽdi ⁊c. Notandum etiã ꝙ preter regulas poſitas a Pau. ſolet etiã ab alijs poni alia regula. ſ. ꝙ iſte terminus neceſſario vel de neceſſitate: ⁊ alij ẽt cõſiſes ampliant pro eo qd eſt vel erit vel fuit ſi verbuꝫ ſic requirat eſſe: vt dicendo. aliquid creans de neceſſitate eſt deus: ly creans ſupponit ampliatiue pro eo quod eſt vel erit creans: ⁊ ſic dicas de alijs cõſimilibus ſuo modo: hoc notaui ne credas ꝙ exẽplũ poſituꝫ a Pe. mã. caplo pprio ſit inane quãdo. ſ. exẽplificat de iſtis: aliqd creans de neceſſitate non eſt deus. omne creãs de neceſſitate eſt deus ⁊c.

Notandũ 12m

❡ Conſidera vlterius ꝙ nõ eſt ſumẽda libera amplius a verbo: ſꝫ opꝫ aduertere vtrũ aliq̃ ſit determinatio reſpectu cuius ſit ſumenda amplius. vnde dicẽdo. cras cãcelarius pdicabit. ly cãcelarius nõ ampliat ad ſupponẽdũ pro eo qd eſt vel erit abſolute: ſed ſolum pro eo qd eſt vel erit cras ⁊c.

Nõtandũ 13m

❡ Aduertendum vlterius eſt ꝙ quã ſumenda eſt ampliatio a participio vel alio termino ſimili modo debemus cauere ꝙ inter verbũ ⁊ tale participiuꝫ nõ cadat aliqs terminus non ampliatus. vnde lꝫ in illa. adam eſt mortuus. ly adam ſupponat ampliatiue: nõ tñ in illa. adam eſt homo mortuus propter interpoſitionẽ illius termini homo. ſimiliter dicendo. chimera eſt aliqd imaginabile. mons aureus eſt aliquod cognoſcibile. aut Adã eſt homo futurus. in nulla iſtarum ſubiectum ampliatur.

Nõtandũ 14m

❡ Notandum preterea ꝙ dicendo. omne futurum eſt. omne imaginabile eſt. omne poſſibile eſt ⁊c. in nulla iſtarum ſubiectum ampliatur. aut ab illo ampliatio ſumitur. tenendo ꝙ ly futurũ ⁊c. ſit ſubiectum. opꝫ eniꝫ ad hoc ꝙ tales termini amplient ꝙ vniantur cum verbo cadente ſupra illa ⁊c. ⁊ cõſequenter ꝯ multos teneo pdictas ppões eẽ vas. id ⁊c.

❡ Caput 9m

¶ Caput 9m ſecundi tractactus.

¶ Capl'm de appellationibus.

Diffō appellationis. Appellatio eſt acceptio termini in ꝑpōne hñtis reſpectū ad nām verbi vel participij eiuſdē: vt aliqs hō eſt: ly hō/ſupponit ꝓ hoīe ⁊ nō pro quolibet hoīe indifferēter: ſed ſolū pro hoīe qui eſt: vt ergo clarius itelligat̄ hec diffō notandū ꝙ appellatio ſic diuidit̄: qm̄ aliqua vocat̄ appellatio tp̄is: aliqua ampliationis ⁊ tertia forme. Diuiſio appellationis. Diffō appel. temporis. Appellatio tp̄is eſt acceptio termini in ꝑpōne pro aliquo vel pro aliqb9 ſm ſolā cōſignificationē verbi vel ꝑticipij eiuſdez: vt albū fuit nigrū: lȝ ly albū/ſupponat pro eo qḋ eſt vel fuit albū: tñ ly nigrū/non ſupponit niſi pro eo qḋ fuit nigrū: ⁊ verbū eiuſdē cōſignificat ſolūmō ꝑteritū: iō ly nigrū/appellat ſolū tp̄s ꝑteritū. 1a regula. ¶ Prima regula. Ois terminus ſupponens reſpectu verbi de p̄ſenti non ampliatiui nec diſtracti ꝑ participiū ampliatiuū appellat tp̄s p̄ſens: vt hō eſt aial: vel ſor. currit: qlibet illoꝝ tam a parte ſubiecti q̄ȝ p̄dicati ſupponit ſolūmō pro eo qḋ eſt. 2a regula. ¶ Scd̄a regula eſt iſta: Ois termin9 ſequens verbuȝ ampliatiuū ꝑteriti tp̄is ſolūmō vel futuri appellat tp̄s ꝑteritū aut futuꝝ: vt hoc fuit albū: vl' hoc erit nigrū. Supponit ly albū/in prima ꝑpōne p̄ciſe ꝓ eo qḋ fuit albū: ⁊ in ſcd̄a p̄ciſe ꝓ eo qḋ erit nigrū. Diffō appel. ampliat. ¶ Appellatio ampliationis eſt acceptio termini ampliatiue ſumpti limitati ꝑ terminū ampliatiuū p̄cedētē: vt hoc pōt eſſe albū. Supponit ly albū/ampliatiue a parte poſt ſicut a parte ante: ſȝ a parte ante nō appellat: a parte ꝟo poſt appellat ſupple ampliationē. 1a regula. ¶ Prima regula eſt iſta. Ois terminus ſequēs aliqḋ iſtoꝝ verboꝝ incipit vel deſinit: vel aliqḋ ſuoꝝ participioruȝ appellat ampliationē. verbi grã. ſor. incipit eſſe albus: ſupponit ly albū/pro eo qḋ eſt vel icipit eſſe albū: ſed poſitū a parte ante nō appellat: a pte ꝟo poſt appellat ꝓpter limitationeȝ termini appellatiui p̄cedentis. 2a regula. ¶ Scd̄a regula. Ois terminus ſequēs aliqḋ iſtoꝝ verboꝝ pōt contigit: aut aliqḋ ſuoꝝ participioꝝ appellat ampliationē ipſoꝝ vt hoc pōt vel cōtingit eſſe albū: ampliat̄ ly albū/ita a parte poſt ſicut a pte ante: ⁊ a pte poſt appellat ampliationē ipſoꝝ quā nō appellat a parte ante ex quo nō limitatur. Diffō appel. forme. ¶ Appellatio forme eſt acceptio termini in ꝑpōne limitati per terminū p̄cedētē cōcernentē actū mētis: vt intelligo hoiem appellat ſuam formā: qȝ ſignificat ſuū ſignificatū ſub rōne eiuſdē ꝓpter limitationeȝ factā a termino ꝯcernēte actū mētis: ideo per illā denotat̄ ꝙ ego intelligo aliqd ſub rōne qua hō. ¶ Ex p̄dicta diffōne ſeqt̄ur veritas triū ꝯcluſionū.

1a concluſio. Prima ꝯcluſio eſt iſta. patrē meū cognoſco: ⁊ tñ nō cognoſco patrē meū. probat̄: ⁊ pono ꝙ ſor. ſit pater meus quē bene cognoſcaȝ: neſciā tñ an ſit pr̄ meus vel nō: imo pono ꝙ nō cōſiderē de patre meo vtrū talē habeā vel nō. Iſto poſito patrē meū cognoſco: non tñ cognoſco patrē meū: qȝ nō cognoſco aliqd ſub rōne qua pater meus. 2a concluſio. ¶ Scd̄a cōcluſio. ſor. volo videre: ⁊ tñ nolo videre ſor. ꝓbat̄: pono ꝙ ſor. ſit inimicus meus: ita ꝙ nolleȝ videre ipſum: ⁊ plato ſit amicus meus ſilis ſor. exiſtēti corā me quē credā eſſe plato. Iſto poſito ſor. volo videre: qȝ hūc qui eſt ſor. volo videre: ex eo qḋ puto ipſuȝ eſſe pla. ⁊ tñ nolo videre ſor. qa nolo videre aliqd ſub rōne qua eſt ſor. 3a concluſio. ¶ Tertia cōcluſio. Propoſitionē hypotheticā ſcio: ⁊ tñ neſcio aliquā ꝑpōnē hypotheticā. ꝓbat̄: ⁊ pono ꝙ credas firmiter nullā eē hypotheticā: ſi tñ aliq̄ hypothetica quā credas eſſe cathegoricā ſciēdo ſignificatū ei9. Iſto poſito aliquā ꝑpōnē hypotheticā ſcio: qa illud ꝙ eſt ꝑpō hypothetica ſcio: ⁊ tñ non ſcio aliquā ꝑpōnē hypotheticā: qȝ nō ſcio aliqd ſub rōne qua eſt ꝑpō hypothetica. ⁊ ꝯſimiliter ꝯcedit̄ ꝙ ꝑpōnē affirmatiuā credo: ⁊ tñ non credo propōnē affirmatiuā. Et ita de ifinitis quaꝝ quelibet ex prioribus poteſt verificari.

Mēghus. Notād̄ 1m. **Aduerte** circa has ſpēs. ⁊ p̄ circa appellationē tēporis: ꝙ appellare tēpus eſt ſignificare ſuū ſignificatū ſm ſolā differentiam tp̄is verbi p̄ncipalis: ſi de p̄nti de p̄nti: ſi de ꝑterito de ꝑterito: ſi de futuro de futuro. Notād̄ 2m. ¶ Circa appellationē ampliationis aduerte 2° ꝙ appellare ampliationē eſt ſignificare ſigtū ſuū ampliatiue ſm ꝙ reſtringit̄ ad nām verbi ampliatiui vel participij eiuſdē. vt dicēdo: albū pōt eē nigrū: tam ly nigrū/q̄ȝ ly albū/ſtat ampliatiue pro eo qḋ eſt vel pōt eē: tñ ly nigrū/a pte poſt reſtrigit̄ ad ſtādū ꝓ eo ꝙ pōt eē albū aūt ſtat abſolute ampliatiue ⁊ nō reſtrigit̄. Notād̄ 3m. Hem. c. 6. ſ. tra. lo. g. 7m. ¶ Circa appellationē forme aduerte ꝙ appellare formā eſt ſigre ſuū ſigtū ſub rōne formali eiuſdē. Rō aūt in ꝑpoſito non eſt ipſa diffō: ſed ipſa denoiatio: ſiue illud vñ eſt denoiatio: ⁊ ſic rō hoīs eſt humanitas ꝑ quā denoiatur hō: ⁊ ita de alijs. ¶ Circa aūt has ſpēs ſunt dubōnes pulchre ſubtiles: q̄s vide ꝯ ſuppōnes. Notād̄ 4m. Opio ſancti Uincentij de ſuppōne. ¶ Aduerte ꝙ i pn° hui9 tractat9 nām ſuppōnū ſm opionē ſancti Uincentij ꝑmiſi declarare. Ideo opionē illius ſic perſtringā diffiniēdo/diuidēdo: ⁊ regulas de mēte eius ponēdo. ¶ Suppō ſic ab eo diffinit̄ ꝙ eſt ꝓprietas ſubīi ad p̄dicatū in ꝑpōne cōparati. 2m aūt ꝙ diuerſimode accipit̄ ſubm in cōparatione ad ꝑtē diuiſio ſuppōnis hȝ attēdi. Sicut ḡ in ſctō doctore in de ente ⁊ eēntia nā importata per terminū cōem pōt

duplr capi. Uno mõ ſm rõnẽ ppriã. Alio modo ſm eſſe
qḋ hʒ in alio: ⁊ hoc duplr: q2 vel ſm eſſe qḋ hʒ in ſuppo-
ſitis vel ſm eẽ qḋ hʒ in aĩa. Sic ſuppõ dʒ diuidi ꝑ in nãl-
Quid ſit ſuppõ nãlis. lẽ ⁊ accñtalẽ. ¶ Suppõ nãlis dĩ qñ terminus cõis acci-
piť reſpectu ꝑdicati ſibi eſſentialr cõuenientis: quẽadmo-
dũ eſt hic: hõ eſt aĩal: hõ eſt riſibilis. Suppoſitio ꝟo ac-
cidẽtalis eſt qñ terminꝰ cõmunis accipiť reſpcũ ꝑdicati
ſibi cõuenientis accñtalr: vt hic: hõ ſtudet: homo eſt ſpẽs.
¶ Suppõ accidẽtalis diuidiť in ꝑſonalē ⁊ ſimplicem.
¶ Perſonalis dĩ: qñ terminus cõis ſumiť reſpcũ ꝑdica-
ti ſibi accñtalr ꝯuenientis ꝑ eẽ qḋ hʒ in ſuppoſitis: vt hõ
ſtudet. ¶ Simplex dĩ: qñ terminus cõis accipiť reſpe-
ctu ꝑdicati ſibi accñtalr ꝯuenientis pro eẽ qḋ hʒ in aĩa. vt
hõ eſt ſpẽs. ¶ Suppõ ergo nãlis eſt proprietas termini
cõis accepti reſpcũ ꝑdicati eſſentialr conuenientis. Tunc
aũt ꝑdicatũ dĩ eſſentialr ꝯuenire qñ ꝑtinet ad eſſentiam
ſubti: vt hõ eſt rõnalis: vel ſeqť ꝑncipia eſſentialia ſubti:
vt hõ eſt riſibilis. Et hec ſuppõ nãlis diuidiť: q2 quedã
eſt determinata: quedã indefinita. Determinata eſt quã-
do aliquis terminus cõis eſt aliquo ſigno determinatus.
Indefinita qñ ſumiť ſine ſigno. Determinata diuidiť in
vlem ⁊ particularẽ. ¶ Vlis eſt qñ cũ ſigno vli ſumitur.
¶ Particularis qñ cũ ſigno ꝑticulari ſumiť. ¶ Sup-
1ª regula. põnis nãlis quattuor ſunt regule. ¶ Prima eſt qñcunqʒ
ꝑdicatũ in aliq̃ ꝓpõne dĩ ď ſubto in aliq̃ mõ dicẽdi ꝑ ſe:
ſubm ſp ſupponit nãlr. Exẽplum de ꝑ mõ dõi ꝑ ſe. vt hõ
eſt aĩal: hõ eſt rõnalis. Exm de 2°. vt hõ eſt riſibilis. Ter-
tius modus ꝑ ſe nõ eſt ad ꝓpoſitũ: q2 nõ eſt modus dicẽ-
di: ſed modus eſſendi. Exẽm de 4°. vt interfectus interit.
In oĩbus. n. iſtis ſubiecta ſupponunt nãlr. ¶ Rõ regule
eſt: q2 ſuppõ nãlis eſt qñ ꝑdicatũ eſſentialr ꝯuenit ſubto:
ſed qñ ꝑdicatũ dĩ de aliquo in aliq̃ mõ dicẽdi ꝑ ſe eſt hõ.
Nã in ꝑ ꝑdicať diffõ vel pars diffõnis. In ſcdo ⁊ in q̃rto
ꝑdicatũ ꝯſeqť eſſentiã ſubti. vt pʒ ꝑ poſterioꝝ. quare ⁊c̃.
2ª regula. ¶ Scda regula. Oĩs ꝓpõ cuius ſubm hʒ ſuppõnẽ nãlẽ
eſt vlr vera. ſ. pro omni tpe: cũ ſupponit pro oĩbꝰ ſuis ſup-
poſitis. Ratio regule eſt. quia in oĩbus his ꝓpõnibꝰ ꝑdi-
catum eſt de eſſentia ſubti: vel ſaltẽ ꝯſequiť eſſentiã eius:
ideo põt attribui oĩbus cõuenientibꝰ in eſſentia ſubiecti.
3ª regula. ¶ Tertia regula eſt a ꝓpõne de tertio adiacente: cuius
ſubm ſupponit nãlr ad ꝓpõnẽ de ſecũdo adiacente non
valet ꝯña: q2 nõ valet: hõ eſt riſibilis: ḡ hõ eſt. Ratio eſt:
q2 in his de tertio adiacẽte ꝑdicatũ ꝑtinet ad eſſentiã: in
ꝓpõne ꝟo de ſcdo adiacẽte ꝑdicatũ ꝑtinet totalr ad eẽ
ſiue exiſtere: q2 tũc principale ꝑdicatũ eſt hoc verbũ eſt
qḋ ponit rẽ eſſe in reꝝ nã. ¶ Quarta regula. Nulla ꝓpõ
4ª regula. cuius ſubm ſupponit nãlr ad ſui veritatẽ reqriť exñtiã
terminoꝝ. Ratio regule eſt qm̃ ad veritatẽ ꝓpõnis affir-
matiue ſufficit vera vnio extremoꝝ: ſʒ in omni affirma-
tiua cuꝰ ſubm ſupponit nãlr de rebus nõ exñtibus ſal-
uari põt talis vnio. ḡ ⁊c̃. q2 abſolute res iportata ꝑ ꝑdica-
tũ reſpicit rẽ iportatã ꝑ ſubm qbꝰ extraneũ eſt exiſtere.
Quid ſit ſuppõ ꝑſonalis. ¶ Suppõ ꝑſonalis eſt proprietas termini cõis accepta
reſpcũ ꝑdicati ſibi cõuenientis pro eẽ qḋ hʒ in ſuppoſitis:
⁊ diuidiť: q2 quedã eſt cõfuſa: ⁊ quedã determinata. Dici-
tur determinata: qñ terminus ſupponẽs ꝑſonalr accipi-
tur particulariter vel indefinite: vt hõ legit: aliqs gallus
cãtat. ¶ Suppõ cõfuſa eſt qñ terminus ſupponẽs ꝑſo-
nalr accipiť vlr: vt oĩs hõ currit. ¶ Confuſa diuidiť: q2
quedã eſt diſtributiua: quedã collectiua. ¶ Diſtributiua
dĩ: qñ terminus ſupponẽs cõfuſe põt diuidi ſeu diſtribui
in omnia ſua ſuppoſita reſpcũ ꝑdicati: vt qlibʒ hõ ſedet.
¶ Collectiue dĩ: qñ terminus ſupponẽs ꝯfuſe nõ põt di-
uidi i ſua ſuppoſita: ſʒ magis ſua ſuppoſita ſunt collecta
reſpectu ꝑdicati: vt oẽs apli ſunt. xij. ¶ Suppõnis ꝑſo-
nalis quattuor ſunt regule. ¶ Prima regula. Cuiuſlibet 1ª regula.
particularis vel indefinite ſubm ſupponens ꝑſonaliter
ſupponit determinate: vt hic: homo currit: homo ſedet.
¶ Scda regula. Sub oĩ ſuppoſito ſupponẽte determi- 2ª regula.
nate põt deſcẽdi per ꝓpõnẽ diſiunctiuã ad ſua ſuppoſi-
ta reſpectu ꝑdicati: vt hõ currit. ergo ſor. currit vel plato
currit. ¶ Tertia regula. Cuiuſlibet ꝓpõnis vlis ſubm 3ª regula.
ſupponit cõfuſe ⁊ diſtributiue: vt hic. oĩs hõ currit: intel-
ligiť tñ ſubm ſuppõnis ꝑſonalis ꝑ ſuppõnem naturalẽ.
¶ Quarta regula. Sub oĩ ſubiecto ſuppõnẽte cõfuſe ⁊ 4ª regula.
diſtributiue põt deſcẽdi per ꝓpõnẽ copulatiuã ad eius
ſuppoſita reſpectu ꝑdicati: vt oĩs hõ currit. ḡ iſte homo
currit: ⁊ iſte hõ currit. ¶ Suppõ ſimplex eſt ꝓprietas
termini cõis accepta reſpectu ꝑdicati ꝯuenientis ſibi pro Quid ſit ſuppõ ſimplex.
eſſe abſtracto in aĩa ſeu extra ſuppoſita qḋ idẽ eſt: vt hõ
eſt ſpẽs. ¶ Diuerſificať aũt ſuppõ ſimplex nõ ratione
ſubiecti: q2 ſubm nõ eſt determinabile aliquo ſigno: qm̃
tam ſigna vlia q̃ ꝑticularia determinant ſubm: vt reſpi-
ciat ſuppoſita: diuerſificať aũt ſuppõ rõne ꝑdicati: q2 vel
ꝑdicatũ ꝑtinet ad ꝑꝛam intẽtionẽ ſiue ꝑm actum aĩe: vt hic
hõ intelligiť hõ cõſiderať. ¶ Vel ꝑtinet ad 2am intẽtionẽ
ſiue 2m actũ aĩe: vt hic hõ ẽ ſpẽs: hõ eſt ꝑbile. ¶ Suppõ
ergo ſimplex diuidiť in ꝑꝛam ⁊ 2am. ¶ Suppõ ꝑa eſt qñ
ſubm ſupponens ſimplr ſumiť reſpectu ꝑdicati ꝑtinen-
tis ad ꝑm actũ animẽ: vt exẽplificatũ eſt ſupra. ¶ Scda
ſuppõ eſt qñ terminus ſupponens ſimplr ſumiť reſpe-
ctu ꝑdicati ꝑtinẽtis ad 2m actũ aĩe: vt ſupra exẽplificatũ
eſt. ¶ Et vtraqʒ diuidiť: q2 q̃dã eſt intẽtionalis: q̃dã in-
tẽtionata. ¶ Intẽtionalis eſt qñ ſolũ ꝑdicať intẽtio vel
actus aĩe: vt hic: hõ eſt intẽtionatus. ¶ Intentionata qñ
eius ꝑdicať cũ intẽtione: vt hõ eſt aĩal intellectũ: vel hõ eſt
aĩal ꝑdicabile. Suppõnis ſimplicis q̃tuor regule ſunt.
¶ Prima. Nullus terminꝰ determinatus ſigno vli vel 1ª regula.
particulari ſupponit ſimplr. Ratio regule eſt: q2 termi-
nus ſupponẽs ſimplr ſumiť ſm abſtractionẽ ſuppoſiti.
Terminus aũt determinatus aliquo ſigno reſpicit ſup-
poſita. ¶ Scda regula. Oĩs terminus ſupponens reſpe- 2ª regula.
ctu ꝑdicati intẽtionalis ꝑtinẽtis ad potẽtiã apprehẽden-
tem obm in abſentia ſupponit ſimplr: vt panis appetiť:
cibus deſiderať. Ratio regule eſt diffõ ſuppõnis ſimpli-
cis data. ¶ Tertia regula. Oĩs ꝓpõ cuius ſubm ſuppo- 3ª regula.
nit ſimplr eſt ſingularis. Ratio eſt: q2 omnis ꝓpõ in qua
ſubiciť terminus non aptus natus de pluribus ꝑdicari
dʒ dici ſingularis: ſed in oĩ ſuppõne cuius ſubm ſuppo-
nit ſimplr ipſe terminus ſubſtãtiuus nõ eſt aptus natus
de pluribus ꝑdicari. ergo minor declarať: qm̃ terminus
ſupponens ſimplr ſumiť per intellectũ: vt vnũ ꝑter mul-
ta: ⁊ iõ vt ſic excludit ⁊ preſtringit oĩa ſuppoſita ⁊ iferio-
ra: ⁊ iõ vt ſic nõ eſt aptus natꝰ de plibus ꝑdicari. Unde
ex intẽtione ſancti Doctoris ꝑ periher. lectione decima
duplr põt cõtingere ꝙ illud qḋ ſignificať per nomẽ nõ
ſit aptũ natũ ꝑdicari. Unoº ꝙ nomẽ ſignificet formã ſm
ꝙ determinata eſt ad hanc mãm: ſicut hoc nomẽ ſortes
vel plato: qḋ ſignificat nãm humanã ꝓut eſt in hac mã.
Alioº ſm ꝙ ſignificat formã que nõ eſt apta nata recipi
in mã: ſicut albedo ſi eſſet forma nõ exiſtens in mã eſſet
vna forma ſingularis. Et ꝓpter hoc dicit Phs 7° meta.
ꝙ ſi eſſent ſpẽs reꝝ ſeparate: ſicut ponit Plato eẽnt idi-
uidua q̃dã. hec ſunt verba ſancti Thome: ſed faciamus
minorẽ: ſed res importata per terminũ ſupponẽtẽ ſim-
plr nõ eſt nata in mã recipi: imo vt ſic eſt per aĩaʒ a mã
ſeparata. quare ⁊c̃. ¶ Quarta regula. Sub nullo termi- 4ª regula.
no ſupponẽte ſimplr põt deſcẽdi copulatiue vel diſiun-
ctiue: vt patet. Uñ nõ valet. hõ eſt ſpẽs. ergo iſte hõ eſt
ſpẽs. ¶ Diſcretam ſuppõnẽ qdaʒ poſuerũt ſub ꝑſonali
diuidẽtes

diuidētes perſonalē primo in diſcretā ⁊ cōem. ¶ Quidam ↄ̷o extra diuidētes pmo ſuppoſitionem in cōem ⁊ diſcretā: deinde cōem in ſimplicē pſonalē ⁊ materialē. ¶ Nos autē ſm̄ intētionem ſancti Doctoris media via ambulātes dicimus ipſā nō eſſe extra ſuppōnes termini cōis: nec oīno ↄtineri ſub pſonali ſuppōne: ſed quodāmodo ſic.

Notādū 5m. ¶ Propter qđ notari debet ꝙ terminus ſupponit ſignificatū ſuū. ¶ Terminus aūt ſingularis aliū modū ſignificādi hꝫ q̄̄ terminus cōis. ¶ Nā illā eſſentiā quā termin⁹ cōis ſignificat abſolute ⁊ nō ſignate: ſingularis ſig̃t determinate: iō diſcreta non ↄtinet̃ ſub aliq̄ ſpecie ſuppōnis attributo termino cōi. Et h̄ eſt de itellectu expſſo ſancti Doctoris. ¶ Attamē q̄ oſtenſum eſt ꝙ terminus capit ſuppōnē a p̄dicato. Predicata aūt illa que cōueniunt termino cōi: ↄuenire etiā pñt termino ſingulari: nam termin⁹ ſingularis hꝫ aliq̄ p̄dicata que ↄueniunt ſibi eſſentialr̃: ⁊ aliqua accidentalr̃: ⁊ hoc vel realr̃ vel itētionalr̃: ſicut termin⁹ cōis: ideo ſuppō diſcreta nō debet oīno ſeparari nec poni extra ſuppōnes cōuenientes termino cōi: cū etiā ſuppō nālis pſonalis: ⁊ ſimplex cōueniant etiā termino ſingulari: vt declarabit̃. Suppō diſcreta eſt qñ termin⁹ ſingularis ex ſe ſupponit vel aliquid ei equalens. Dico aūt ex ſe: qñ lꝫ in iſta ꝓpōne: hō eſt ſpēs: ſubm ſit terminus ſingularis: p accidēs. ſ. vt hic ſupponit: tñ hō ex ſe vlis eſt. Dico aūt vel aliqđ ei equalens: q̄ vt videbit̃ nō ſemꝑ ſit in termino ſingulari: ⁊ diuidit̃ in nālē pſonalē ⁊ ſimplicē. Naturalis eſt qñ p̄dicatum eēntialr̃ attribuit̃ ſubiecto: vt hic. ſortes eſt hō. ſor. eſt riſibilis. perſonalis eſt qñ p̄dicatū reale accñtalr̃ cōuenit ſubiecto: vt ſor. currit: ſortes mouet̃. Simplex ↄ̷o qñ p̄dicatū intētionale accidētalr̃ cōuenit ſubto: vt hic. ſortes eſt ſingularis. ſor. eſt indiuiduū.

Notādū 6m. ¶ Sciendū tñ ꝙ lꝫ terminus ſingularis ſupponat nāliter / ſimplr̃ / ⁊ perſonalr̃: tñ p p̄us ↄuenit ſibi pſonalis ſuppō: qm̄ in ſuppōne ſimplici ſignificatū per ſubm abſtrahit̃ cum preciſione cōditionū indiuiduātiū: ⁊ in nāli abſtrahit̃ nō tamē cū p̄ciſione: ſed cum q̄daꝫ determinatione: ⁊ talis determinatio ſolet cōiter appellari abnegatio: ⁊ ſic pꝫ ꝙ tam in nāli q̄̄ in ſimplici ſit aliq̄lis abſtractio. Singulare autē nō pōt abſtrahi a cōditionib⁹ indiuiduātibus: imo ſunt de rōne ſingularis: q̄ vt dicit Phs in p̊ poſterioꝝ iuxta mediū: ꝙ lꝫ mathematicus abſtrahat lineā: nō tñ poteſt abſtrahere hanc lineā: ⁊ hec ſuppō diſcreta tam nālis q̄̄ pſonalis ⁊ ſimplex pōt tribus modis fieri. aut qñ terminus ſingularis ſupponit. vt ſortes currit. aut qñ ponitur pronomen demōſtratiuū demōſtrans illud qđ ꝓpriū nomē ſignificat: vt ille currit. aut qñ terminus cōis cum ꝓnoie demōſtratiuo: vt ille hō currit.

Quid ſit ſuppō mālis. ¶ Suppō mālis eſt qñ termin⁹ ſupponit pro illo qđ māliter ſignificat: vt ſor. eſt nomē ꝓpriū. ſor. eſt biſyllabū. Dicit̃ aūt ſignificatum mālē: q̄ ipſa vox ſeipſā ſignificat: ⁊ ēt aliqđ extra ſe ↄſiter. per p̄us aūt ſig̃t ſe: q̄ de rōne eius eſt ſignificare ſe: ⁊ per poſteri⁹ ſignificare extra ſe: q̄ per impōnē ⁊ per artē qđ iponit̃ alteri eſt ſicut mālē: iō ipſamet vox ſiue ipſemet termin⁹ eſt ſignificatū mālē ſuiipſi⁹ ⁊ diuidit̃: q̄ q̄dā eſt cōis: q̄dā diſcreta.

Quid diſcreta. ¶ Diſcreta eſt qñ terminus ſtat pro aliquo ſuppoſito ſui ſignificati mālis determinate: ⁊ fit trib⁹ modis. Uno nomē per ꝓnomē trā: vt buſ. baſ. dī a me. Scđo mō per ꝓnomē demr̃atiuū demōſtrans aliq̄ vocē vel terminū ſingularē: vt hoc eſt nomē: demr̃ata iſta voce hō. Tertio mō fit per terminū determinatū ꝓnoie demr̃atiuo: vt hoc homo eſt nomen.

Quid ſit ſuppō māl̄ cōis. ¶ Suppō mālis cōis eſt qñ termin⁹ ſupponit indeterminate ſuū ſig̃tū mālē: vt cū dicit̃ aliq̄ dictio deſcribit̃: ſubiectum huius ſtat indeterminate p illo vel pro iſto.

Regula de relatiuis. ¶ Regula de relatiuis eſt optima ⁊ gñalis ꝙ relatiuū hꝫ talē ſuppōnē reſpectu p̄dicati qualem hret illud pro quo ſupponit ſi poneret̃ loco illi⁹: ⁊ hoc indifferēter pro oībus relatiuis: vt cū dī: ſortes currit. q diſputat: ſi in 2a parte loco relatiui ponat̃ pro ſubo añs dđo: ſortes diſputat: h̄ añs ſupponeret diſcrete: iō relatiuū ſīlr ſupponit. Nec ꝓpter h̄ volo ꝙ ſemꝑ loco relatiui liceat ponere añs: q̄ hoc nō eſt veꝝ: ſed dico ꝙ ad cognoſcēdū ſuppōnē relatiui licitū eſt reſpicere qualē ſuppōnē haberet añs: ſi loco relatiui poneret̃: q̄ talē habet relatiuū: vt eſt exēplariter declaratū.

p.a regula de ſuppoſitione relatiuoꝝ. ¶ Suppōnis relatiuoꝝ ſunt tres regule. ¶ Prima. Impoīe eſt ꝙ añs ſupponat pſonalr̃ ⁊ relatiuū idētitatis ſimplr̃ vel ecōuerſo. Iſta eñ ꝓpō nō eſt itelligibilis. homo currit q eſt ſpēs. Rō eſt: q̄ relatiuū idētitatis ſemꝑ ſupponit pro eodē p quo ſuū añs: ſed vt eſt oſtēſū ſignificatū acceptū p eē qđ hꝫ in ſuppoſitis nō eſt idē cū ſeipſo: vt eſt abſtractū a ſuppoſitis.

2a regula. ¶ Scđa regła. Añs hñ pōt ſupponē nālr̃ relatiuo ſupponēte ſimplr̃ vel pſonalr̃: ⁊ eɔ̄. Exēplū pmi. hō eſt aīal q currit: vel q eſt ſpēs. Exēplū ſcđi. hō currit vel hō eſt ſpēs q eſt aīal. Rō regule eſt: q̄ nālis eſt quodāmō media iter pſonalē ⁊ ſimplicē.

3a regula. ¶ Tertia qñ relatiuū diuerſitatis ſupponit reſpectu eiuſdē p̄dicati iſert ꝓpōnē de ſubiecto plurali: cū hoc dicto duo vel ambo reū eiuſdē p̄dicati de poſt: vt ſi dicat̃: ſortes currit ⁊ alter currit: bene ſequitur. g̃ duo currūt.

Quid ſit ſuppō impropria. ¶ Suppō impropria eſt qñ terminus ſupponit ↄ̄ rōnē ſiue nām ſubti: vt cū dī. Apl's dicit hoc: ly Apl's / ſupponit ſolū p Paulo: q̄ ↄ̄ nām ſubiecti eſt ꝙ termin⁹ nō ſupponat pro ſuo ſig̃to idifferēter: ſicut ipm̄ idifferēter ſig̃t. Et ꝓpria eſt qñ terminus ſupponit ſm̄ debitā nām ſubti. Suppōnis iproꝑe ſex ſunt ſpēs. ſ. anthonomaſica / ſynecdomatica / methonoſica / trāſmutata / ipedita / ⁊ poetica. Anthonomaſica eſt qñ termin⁹ ad plura ſe hñs accipit̃ p̄ciſe pro aliq̄ cui ↄuenit ſm̄ excellentiā: vt Apl's accipit̃ p Paulo. Phs aūt p Ariſtotile. Sapiēs p Salomone. Propha p Dauid. Synecdomatica eſt qñ termin⁹ ſig̃ns totū accipit̃ p pte: vt oīs hō eſt deſtruct⁹ poſito ꝙ ſolū ſit p̄uatus manib⁹: vel eɔ̄. qñ terminus ſig̃ns partē accipit̃ pro toto: vt dđo. hoc caput hñ regit: partē accipimus p toto hoīe: ⁊ puppis eſt in mari p tota naui. Methonoſica eſt qñ termin⁹ ↄtinēs ſumit̃ pro ↄtēto: vel eɔ̄. Exēplū pmi. cū dī: ſcyphus eſt potat⁹: accipit̃ pro vino. Exēplū ſcđi. flandria pugnat. i. hoīes de flandria. Tranſmutata eſt qñ debitus ordo ꝓpōnū eſt trāſmutat⁹: vt qñ termin⁹ magis cōis ſupponit reſpectu minus cōis: vt aīal eſt hō. Sīlr qñ termin⁹ cōcret⁹ accidētalr̃ ſupponit: vt albū eſt hō: albū eſt muſicus. Impedita eſt qñ ſubm reſpectu p̄dicati hꝫ vnā ſuppōnē: tamē rōne determinationis aduenientis ptinet ad aliā: vt ſi dicat̃: oīs hō eſt ſingularis: nullus hō eſt ſpēs. In iſtis eñ rōne p̄dicati ſubiecta deberent ſupponere ſimplr̃: ſed ſignū additū ipedit ⁊ facit ſtare pro iſerioib⁹: ⁊ hoc eſt ↄ̄ nām ſubiecti. ſ. ꝙ determinet̃ mō oppoſito q̄̄ p̄dicatū ꝓpōnis requirat. Ideo vocat̃ ipedita. Poetica dī qñ terminus nāliter ſig̃ns ſupponit p ſuo ſigno nāli: vt cū dī: heu eſt mihi. i. dolor: heu nālr̃ ſig̃t oēm dolorē ſignificatiue q nō eſt per impōnē nr̃ā: iō nō ſupponit ꝓprie pro dolore: ſed iproprie. hoc eñ eſt ↄ̄ nām ſubti ſupponere pro aliquo extra ſe ad qđ nō eſt ipoſitū ad ſignificādū: ⁊ hec dī poetica: qm̄ poete maxime vtunt̃ ſīlib⁹ locutionibus. Ex oīb⁹ iſtis hr̃ totalis diuiſio ſuppōnis: qm̄ quedā ſuppō eſt ꝓpria: ⁊ alia ipropria. Suppō impropria hꝫ ſex ſpēs: vt dictū eſt. Suppō aūt ꝓpria diuidit̃: q̄ q̄dā eſt relatiua ⁊ alia abſoluta: ⁊ q̄libet illaꝝ diuidit̃ i mālē: ſoīalē: iteꝝ indiſcretā ⁊ cōēm: iteꝝ in nālē / pſonalē / ⁊ ſim

pliceꝫ: ⁊ q̄libet in ſuos modos diuidit̄ ꝓut dictū eſt.

Ritius. Notādū pᵐ. **Circa** iſtud diffinitū eſt ꝑ notādū ꝙ nō eſt credendum ꝙ appellatio ſit vna q̄litas exīs in termino per quā termin⁹ talis dicat̄ appellans: ſed appellatio nō eſt niſi termin⁹ appellans: ſicut ſuppō non eſt niſi termin⁹ ſupponēs: ⁊ ita ēt de ampliatiōe dicat̄. ❡ 2ᵒ notandū ꝙ appellare eſt idē qḋ vocare: ⁊ q2 cū aliqs appellat aliquē pro iudice ſuo in iſta appellatione ſe reſtringit ad faciēdū illud qḋ volet iſte iudex. Ita a ſili qñ termin⁹ reſtringit̄: ⁊ ſupponit ſm ꝙ vult verbuꝫ dicimus ꝙ appellat: qñ xo non: dicimus ꝙ ampliat̄. Exēᵐ. dicēdo hō fuit aīal: dicimus ꝙ ly hō ampliat̄: q2 nō ſtat ſm ꝙ vult verbū: ſꝫ vltra nām verbi: ſed ly aīal appellat: ⁊ reſtringit̄ ad ſtādū: ſicē vult verbū: exquo ſtat ſolū ꝓ eo qḋ fuit: eſt ſenſus ꝓpōnis ꝙ hō qui eſt vel fuit: fuit aīal qḋ fuit: ſeu ꝙ illud qḋ eſt vel fuit homo: fuit id qḋ fuit animal.

Notādū 2ᵐ. De reſtrictione terminoꝝ vide Pa. 2i. ḃn. 1. du 10. ⁊ 44. ḃn. 10. 12. ḃa. 4. du 10. ⁊ 2i. ḃn. 4. du. 10.

Notādū 3ᵐ. [illegible] ❡ Aduerte 3ᵒ ꝙ circa iſtā appellationē tꝑis dubitat̄: an iſta ⁊ ſiles ſint vere. tu vidiſti Papaꝫ: poſito ꝙ heri tu vidiſti vnū q nō erat Papa: ſꝫ bene ante erat Papa. Et videt̄ ꝙ ſic: q2 iſta per regulā vi2 ſignificare ꝙ tu vidiſti illū q fuit Papa: qḋ eſt veꝝ: vt ponit caſus.

Reſponſio. ❡ Rñ ſm Petrū M. ⁊ Ventiſberū ⁊ Magiſtrum ⁊ alios logicos ꝙ illa ꝓpō eſt falſa. ⁊ di2 ꝙ talis ꝓpō: tu vidiſti Papaꝫ: nō ſolū ſigt̄ ꝙ tu vidiſti illū q fuit Papa (vt dicebat̄ ſup̄) ſed ꝙ tu vidiſti illū q fuit Papa pro tꝑe: pro quo eū vidiſti: qḋ eſt falſuꝫ. vt pꝫ ex caſu: ſilr ⁊ iſta. tu videbis albū: nō ſignificat ſolū ꝙ tu videbis illud qḋ erit albū: ſed ꝙ tu videbis illud qḋ erit albū pro tꝑe pro quo videbis ipm: ſic ꝙ ly albū appellat plus q̄ tꝑs futurū. vt dic̄. P. Man.

Notandum. ❡ Pro quo eſt notāda vna regula q̄ ſi non ſit ex toto ſufficiens: erit tñ multū vtilis: ⁊ eſt iſta. ꝙ terminus exīs a pte p̄dicati in ꝓpōne vocali: aut eſt in ꝓpōne de verbo adiectiuo: aut ſubſtātiuo. ſi pᵐ: ſemꝑ appellat tali mō ſupradicto. Exēplū. tu iterfeciſti ſacerdotē: ſenſus eſt ꝙ tu iterfeciſti illū q fuit ſacerdos dum interfeciſti ipm. Si xo ſit de verbo ſubſtātiuo: aut eſt in obliquo: aut in recto. ſi in obliquo: talis terminus appellat mō ſupradicto. Exᵐ. tu fuiſti in domo platonis: ſenſus eſt: ꝙ tu fuiſti in ea domo q̄ fuit domus platonis pro tꝑe pro quo fuiſti ibi. ſilr tu fuiſti in carcere: ſenſus eſt: ꝙ tu fuiſti in loco q fuit carcer pro tēpore pro quo fuiſti ibi. Si xo ſit in recto: ħ dupl̄r: q2 aut eſt aliqḋ aduerbiū tꝑis circa verbuꝫ aut nō. ſi ſit: tūc talis termin⁹ appellat mō dicto. Exēplū. ſoz. cras erit hō: ly hō ſic appellat: ⁊ eſt ſenſus ꝙ ſoz. erit id qḋ cras erit hō. Et nō eſt ſolū ſenſus: ꝙ ſoz. cras erit id qḋ erit hō. Silr dicēdo. hoc heri fuit hō: eſt ſenſus ꝙ ħ heri fuit id qḋ fuit heri hō: nō ꝙ ħ heri fuit id qḋ fuit hō abſolute. Si xo ibi nō ſit aliqd tale aduerbiū: ibi nō erit talis appellatio. Exēplū. dicēdo. ſoz. erit hō: ſenſus eſt ꝙ ſoz. erit id qḋ erit hō: ⁊ ſic de alijs.

Notādū 4ᵐ. ❡ Notādū 4ᵒ ꝙ appellatio forme ſeu rōnis nō eſt niſi in ꝓpōne vbi eſt terminus cōcernens actū mētis. Pro quo eſt notādū ꝙ termini cōcernētes actū mētis poſiti in ꝓpōne nō habent vim niſi ſup ꝑſona patiēte recta ab eis. iſta aūt perſona patiēs aut p̄cedit aut ſeq̄t̄. ſi p̄cedit: ampliat̄ vſq2 ad imaginabilia nullo mō appellādo. Exēplū. ſi dicā: roſam intelligo: ſenſus eſt ꝙ roſaꝫ q̄ eſt: vel pōt eē: vel intelligi: ego intelligo: ſiue intelligā ipſaꝫ per iſtū cōceptū roſa: ſiue ꝑ iſtū cōceptū ſuba. ſi xo ſequit̄: tūc talis termin⁹ ampliat̄ mō dicto: ⁊ vltra hoc appellat rōnē ſeu formā. Exēpluꝫ. dicēdo. itelligit̄ roſa: ſenſus eſt ꝙ itelligit̄ roſa que eſt: vl̄ pōt eſſe: vel pōt itelligi: ⁊ ꝙ itelligit̄ per illū cōceptū ſeu terminū roſa: ⁊ ſic ly roſa appellat rōnē. ❡ Et ſi di2. quid eſt iſtud appellare rōnē ſeu formā. ❡ Rñᵒ ꝙ appellare formā nil aliud eſt q̄ꝫ ꝑ terminū cōcernētem actū mētis precedentē denotari ſignificatū termini ſeq̄ntis cōcipi per talē terminū: vel ꝑ ſecū ſynonymū. Exēplū. dicēdo. intelligo chimerā. dicimus ꝙ ly chimeraꝫ appellat formā: q2 per talē ꝓpōnē denotat̄: ꝙ tu itelligis ſignificatū illius termini chimera: ꝑ illū cōceptū chimera. ſilr hō: ly hō ſigt̄ hoīeꝫ: ſenſus eſt ꝙ ly hō ſigt̄ hoīeꝫ ꝑ illū cōceptū hō: ⁊ ſic de alijs dicat̄.

❡ Sed iuxta ampliationes ⁊ appellationes pñt cōcedi multe ꝯnes. ❡ pᵃ. tu differs a nigro: ⁊ tñ tu nō potes differre a nigro. pᵃ pars eſt nota. ⁊ 2ᵃ ꝓbat̄. nā da tu oppoᵐ. ſ. tu potes differre a nigro. Et cū ly nigro ſtet diſtributiue pro eo qḋ pōt eē nigrū. argr̄ ſic. Tu potes differre a nigro: ⁊ tu potes eſſe nigrū. igit̄ tu potes differre a teipſo. ꝯñs eſt falſum. igit̄ ⁊ añs: non minor. igit̄ maior: qḋ fuit ꝓbanduꝫ. pᵃ ꝯ.

❡ 2ᵃ ꝯ. tu es oīs hō exīs in iſta domo: ⁊ tñ tu nō potes eē oīs hō exīs in iſta domo. pᵃ pars ponit̄ in caſu. ⁊ 2ᵃ ꝓbat̄: q2 da tu oppoᵐ. tu potes eſſe oīs hō exīs in iſta domo. ⁊ arguit̄ hoc eſſe falſuꝫ: q2 ſequit̄ tu potes eē oīs hō exiſtēs in iſta domo: ſed ſoz. pōt eſſe hō exīs in iſta domo. igit̄ tu potes eſſe ſoz. ꝯñs falſuꝫ. igit̄ ⁊ añs: ⁊ nō ꝓ minori. igit̄ pro maiori. 2ᵃ ꝯ.

❡ 3ᵃ ꝯ eſt iſta. hec ꝯña nō valet. albū erit nō albū. igit̄ nō albū erit albū: q2 añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum. ꝓbatur. ⁊ pono ꝙ vna res alba erit nigra ꝯtinue poſt hoc. iſto poſito iſta eſt vera: albū erit nō albū: q2 albū ꝯtinue erit nigrū: vt ponit caſus: ⁊ ꝙ ꝯñs ſit falſuꝫ. ꝓbat̄: q2 illud ꝯñs ſigt̄ ꝙ id qḋ nō eſt vel erit albū erit albū: vbi illa negatio cadat ſup toto diſiūcto: qḋ implicat ꝯdictionē: q2 ſenſus eēt ꝙ id qḋ nec eſt nec erit albū erit albū. Et ſi di2 ꝙ illa ꝯña valet: q2 eſt cōuerſio ſimplex: di2 ꝙ nō eſt conuerſio ſimplex: q2 nō ſeruat̄ eadē appellatio: ſed ſua cōuertēs erit hec: qḋ erit nō albū eſt vel erit albū. 3ᵃ ꝯ.

❡ 4ᵃ ꝯ. iſta ꝯña nō valet: nō rex eſt filius tuus. igit̄ nō rex pōt eſſe filius tuus: pꝫ vt p̄cedens. 4ᵃ ꝯ. [illegible]

❡ 5ᵃ ꝯ. ꝓpōnē ipoſſibilem tu cōceſſiſti bñ reſpō. ⁊ tñ tu nō cōceſſiſti impoſſibileꝫ ꝓpōnē bñ reſpō. ꝓbat̄. poſito ꝙ heri ꝯceſſeris iſtā. hō eſt aſin⁹: q̄ ſignificabat deū eſſe: nūc tñ ſigt̄ hoīem eſſe aſinū: tunc pꝫ pᵃ pars: q2 iſtā cōceſſiſti bñ reſpō. ⁊ hec eſt vel fuit ꝓpoſitio ipoſſis. igit̄ ⁊c. 2ᵃ ps etiā pꝫ: q2 tu nō cōceſſiſti bñ rñdēdo ꝓpōneꝫ ipoſſibileꝫ pro tꝑe: pro quo cōceſſiſti eam. 5ᵃ ꝯ. Pau. 4ᵃ ḃn. 4. du.

Item cōcedit̄ ꝙ carnes crudas comediſti: ⁊ tñ tu nō comediſti carnes crudas. Itē cōcedit̄ ꝙ hec ꝓpō q̄ eſt falſa. ter me negabis: dicta fuit a deo: ⁊ tñ deus nō dixit iſtā ꝓpōnē falſaꝫ. pꝫ pᵃ pars: q2 hec fuit dicta a deo: ⁊ hec eſt vel fuit hec ꝓpō falſa: q2 eſt falſa. igit̄ ⁊c. 2ᵃ pars ēt pꝫ: q2 nō dixit deus illā pro tꝑe: pro quo erat falſa.

❡ 6ᵃ ꝯ. p̄ſciſum a deo pōt eē falſuꝫ. Et tñ p̄uiſuꝫ a deo nō erit falſuꝫ. pꝫ 2ᵃ ps. ⁊ pᵃ ꝓbᵗ ſic. qōlꝫ iſtoꝝ pōt eē falſum demōſtratis iſtis. Ego diligā Ioānē. ego nō diligā Ioānē: ſꝫ alteꝝ iſtoꝝ eſt p̄uiſuꝫ a deo. igit̄ p̄uiſuꝫ a deo pōt eē falſuꝫ: ꝯña tꝫ cū maiori. exponēdo illā: ex q̄ ego ſuꝫ libere volūtatis: ⁊ mi. ꝓbat̄. Oē verū eſt p̄uiſuꝫ a deo: alteꝝ iſtoꝝ eſt veꝝ. igit̄ alteꝝ iſtoꝝ eſt p̄ſciſum a deo. ꝯña tꝫ cū maiore: ⁊ minor pꝫ: q2 iſta ſunt ꝯdictoria. 6ᵃ ꝯ.

❡ 7ᵃ ꝯ. id qḋ eſt nō p̄uiſuꝫ a deo pōt eſſe p̄uiſum a deo. ꝓbat̄. qōlibet iſtoꝝ pōt eſſe p̄uiſuꝫ a deo demōſtratis illis ꝯdictorijs. Sed aliqḋ iſtoꝝ eſt aliqd qḋ eſt nō p̄uiſuꝫ a deo. igitur aliqd qḋ eſt nō p̄uiſuꝫ a deo: pōt eſſe p̄uiſuꝫ a deo. ꝯña tenet cū minori: q2 vnū illoꝝ eſt falſuꝫ: ⁊ maior ꝓbatur. Omne qḋ pōt eſſe veꝝ: pōt eſſe p̄uiſuꝫ a deo: ſed qōlibꝫ iſtoꝝ pōt eſſe veꝝ: exquo ſum liberi arbitrij. igit̄ qōlibꝫ illoꝝ pōt eſſe p̄uiſuꝫ a deo: nō tñ ꝯcedit̄ ꝙ nō p̄ſciſum a deo: pōt eſſe p̄uiſum a deo: ſicut nō cōcedit̄ ꝙ nō albū erit albū. 7ᵃ ꝯ.

❡ Ulteri⁹ ſunt ponēde q̄dā petitiones. ❡ pᵃ. An iſta ſit vera: deus dixit falſum. Petitio pᵃ.

❡ Rñᵒ ꝙ ſic. q2 iſta nō plus ſigt̄ q̄ꝫ ꝙ deus dixit illud qḋ fuit falſum pro tꝑe Reſponſio.

pro quo dixit illud qḋ eſt verũ. Nam deus dixit duo ꝯdi
ctoria ſimul.igiť dixit falſuꝫ.ꝯńa tꝫ:ꝛ ańs ꝓbať:qꝛ Ge
neſis 6° cap° dixit iſtá negatiuá. Non ꝑmanebit ſpiritus
meus in hoíe in eternũ.quá nó potuit ꝓferre niſi ꝓferret
ſuá ꝯdictoriá affirmatiuá que eſt pars illius negatiue:ſcꝫ
Iuſtantia. iſtá ꝑmanebit ſpiritus meus ꝛc̃. ¶ Sed tu dices:ego bń
video ꝙ dixit falſuꝫ:ſed volebat ꝙ nos crederemus op
poſitũ illius falſi. Ideo peto vlteri⁹ an deus dixerit fal
ſuꝫ:ꝛ id nobis manifeſtauerit pro vero volédo ꝙ aſſen
Reſponſio. tiremus illi falſo:ꝗuis illi ipſe nó aſſentiret. ¶ Rńdeť
ſalua veritate ꝙ videť ꝙ ſic:qꝛ Jone cap° 3°. Deus dixit
iſtá cathegoricá niniuitis.ſ.hic ad q̃dragita dies Niniue
ſubuerteť que fuit falſa pro tp̄e ꝓlationis:ꝛ illi tenuerũt
eam pro vera:ꝛ eaꝫ Jonas de inténtione dei ꝑdicauit pro
vera. Forte dí ꝙ deus bń dixit illá cathegoricá:ſed ipſe
itellexit illá ꝯditionalr̃:ꝛ ſic nó voluit eos aſſentiri falſo.
Iſtud tñ nó ſoluit:qꝛ bene ſcimus ꝙ deus itellexit códi
tionalr̃ ꝛ nó fuit decept⁹. Sed tñ cũ illis dixit cathegori
Probatio reſponſionis. ce:ꝛ voluit illos itelligere cathegorice ꝛ non ꝯditionalr̃:
ex quo nullũ dedit ſignũ ꝙ itellexerit ꝯditionalr̃. Unde
arguiť ſic. Ipſe dixit illá falſaꝫ cathe.ꝛ per nullũ ſignuꝫ
aut reuelationé notificauit ninniuitis qḋ ipſe itellexerit
hypothetice. Igiť dixit illud falſum:ꝛ voluit ninniuitas
Cõfirmatio. illi aſſentiri pro vero:lꝫ ipſe illi nó aſſentireť. ¶ Et ꝯfir
mať:qꝛ ſi tu dicis:ꝙ illaꝫ quá deus dixit tñ cathegorice
itellexit ꝯditionalr̃:ꝛ voluit nos intelligere códitionalr̃.
Tũc a ſimili hńeꝫ dubitare de oí ꝓpóne dicta a deo ca
thegorice an intellexit illá ꝯditionalr̃:ꝛ voluerit nos illá
Illá rónẽ pro rńone dedi. intelligere códitionalr̃:qḋ nó eſt dicẽduꝫ. ¶ Sed ad pᵐ
illoꝝ forte diceret aliqs ꝙ deus per ſignũ oñdit niniui
tis ꝙ ipſe itellexerit ꝯditionalr̃:qꝛ niniue nó eſt ſubuer
Ad cõfirma. ſa. ¶ Et ad cõfirmationé dí ꝙ nó:ſequit ꝙ ego haberé
dubitare de oí ꝓpóne cathegorice dicta a deo:qꝛ nó ap
Cõtra rńſio ne argui pᵐ. paret oppoᵐ dicti:ſicut apparuit niniuitis. Sꝫ iſtud ad
huc nó ſoluit:qꝛ ſigno tp̄s in quo dixit de⁹ illá niniuitis:
ꝛ ſigno illá in quo dedit ſignũ in oppoſitũ:ꝛ ſeqtur ꝙ ad
minus voluit niniuitas ꝑ tépus mediũ credere illud fal
Arguiť 2°. ſum. ¶ Ité ſtat ꝯfirmatio ſupior.ſ.ꝙ habeo a ſimili du
bitare de oí ꝓpóne dicta cathegorice. An deus voluerit
ꝙ intellexerim illá ꝯditionalr̃:qa lꝫ nó dederit nobis ſi
gnũ in oppoſitũ:tñ habeo dubitare an in futuꝝ ſit datu
rus nobis ſignũ in oppoſitũ. Ideo mihi videť ꝙ iſta ſit
ꝯcedéda.deus dixit falſuꝫ:volens nos credere illud pro
Cõtra rńſio ne ad inſtãtiá ꝑmá arguiť. vero. ¶ Sed ꝯ hoc arguiť forti arg°ſic.ſi deus dixit fal
ſum volens ꝛc̃. Aut ꝗ dixit hoc ex ignorãtia:qꝛ crederet
illud eſſe veꝝ:aut ex ſciẽtia. Si pᵐ:igiť eſt ignorãs veri
taté. Si 2ᵐ:igiť eſt mentitus.ꝓbo ꝯńiá:qꝛ oé dicés fal
ſuꝫ alicui pro vero:ꝛ credens eius oppoſitũ mentiť illi:
ſed deus dixit falſuꝫ pro vero:ꝛ oppoſitũ credidit.igitur
Reſponſio. eſt mentitus. ¶ Ad iſtud rń°.ꝙ aliqué mentiri eſt duo
bus modis:proprie ꝛ improprie:ille métitur ꝓprie quí
vnũ dicit:ꝛ aliud ſentit volens ꝙ illud qḋ dicit teneatur
pro vero.ꝛ h̄ facit cũ intétione nocẽdi:aut decipiẽdi illũ
cui métiť abſqꝫ cã ꝛ iniuſte:ꝛ hoc dicimus de ꝓditorib⁹.
ille ꝯo métiť improprie q vnũ dicit ꝛ aliud ſentit:lꝫ hoc
quacũqꝫ intétione faciat nó facit iniuſte:ſicut cõiter fa
ciunt pies dicétes fabulas filijs:vt ꝑ illas filij reducanť
ad vitá rectá. Iſto ſtáte diciť ꝙ oꝫ vnũ iſtoꝝ ꝯcedere.ſ.
vł ꝙ deus nó ſcit oia ꝛ decipiť:aut ꝙ pót facere ꝑteritũ
nó eſſe ꝑteritũ:vel ꝙ métitus eſt niniuitis. Quoꝝ pmũ
nó ví dóm. 2ᵐ etiá lꝫ nó implicet ꝯdictioné:qꝛ eſt pure
negatiuũ mihi nó ví veꝝ:qa tunc poſſet facere Chriſtũ
nó fuiſſe crucifixũ. 3ᵐ forte ví ponẽdũ capiẽdo mentiri
2° mó ꝛ nó pmo.de quo tñ nihil dico aſſertiue:lꝫ argᵐ
Petitio 2°. me ad hoc cogat. ¶ 2ª petitio. An poſito ꝙ volés ſor.eé
ſacerdoté:ꝛ volens eum ꝑcutere:ſequať ꝙ tu voles per
cutere ſacerdoté. Et videbiť ꝙ ſic:qꝛ illa nó videť aliud
ſignificare. ¶ Reſpon.ꝙ ſm̃ dicta ꝛ ſm̃ mag̃m.argu Reſponſio.
méto.28.pmi dubij id nó ſequit:qꝛ poſito ꝙ voles ꝑcu
tere cras ſor.ꝛ velis poſt cras ipſuꝫ eſſe ſacerdoté:ꝛ non
ꝑcutere ipſuꝫ eſt ańs veꝝ:ꝛ ꝯńs falſuꝫ:qꝛ ꝯńs ſignificat
ꝙ nó ſolũ tu voles percutere ſor.volédo ꝙ ſit ſacerdos:
ſed tu voles percutere ſor.volendo ꝙ ſit ſacerdos pro
eo tp̄e adequate pro quo voles cũ ꝑcutere:qḋ eſt falſuꝫ.
¶ 3ª petitio.an iſta ſit vera ly aial/ſignificat hominem. Petitio 3°.
¶ Rńdeť ꝙ non:qꝛ iſta ꝓpó ꝓpter appellationé rónis Reſponſio.
factá a ly ſignificat/ſup illo termino hoieꝫ:denotat ꝙ ly
aial/ſignificat hoieꝫ ꝑ illũ terminũ homo:qḋ eſt falſum.
Ideo haberes ꝯcedere ꝙ ly aial/nó ſiğt hoieꝫ:nec ſubãꝫ:
nec aſinũ:nec ſorté:ſed bene hoieꝫ/ſubam/aſinũ:ꝛ ſorteꝫ
ſignificat:nec ſupponit pro ſor.aut aſino:aut hoie:ſꝫ pro
ſor.aſino ꝛ hoie ſupponit. Unde ſoluꝫ ly hó/ſiğt hoieꝫ: ꝛ
ly aial/ſignificat animal:ꝛ ly ſor.ſignificat ſor.ꝛ ly omnis
homo/oém hominé.ſi tamé quádoqꝫ dicimus oppoſitũ
facimus vbi materia non petit difficultatem.

Circa caplm̃ appellationũ.nota p̊ ꝙ appellatio ꝛ Manfre.
amplia° conueniunt in hoc ꝙ vtraqꝫ eſt ac
ceptio termini tépoalr̃ ſumpti ꝛc̃. Differunt aũt qa am
pliatio eſt acceptio termini vltra cõſignificationeꝫ ver
bi ꝛc̃.appellatio aũt habet reſpectũ ad verbũ:nó tñ dico
ꝙ ſumať terminus appellans ſemꝑ ſm̃ conſignificatio
nem verbi ꝛc̃.qa dicẽdo intelligiť chimera:nó appellat
ly chimera tépus ꝛc̃.ſed ſolũ illud itelligiť. Aliud eſt ap
pellare verbũ:ꝛ aliud appellare tépus ꝛ cõſignificatio
nem verbi. ¶ Pro appellatione téporis nota ꝙ nó oís Notádũ pᵐ.
appellatio includit appellationé temporis:qa dicẽdo vt
prius:intelligiť chimera ꝛc̃. vel cognoſciť roſa ꝛc̃. tales
termini appellant:ꝛ tñ nó tépus appellant.vnde per ap
pellare tépus in ꝓpoſito itellecto terminũ ſumi ſm̃ cõ
ſignificationé verbi vel ꝛc̃.puta dicẽdo:hó currit:ly hó/
appellat tépus:ꝛ ſupponit ſolũ pro eo qḋ eſt ꝛc̃.ſed dicé
do cognoſciť roſa:ly roſa/nó appellat tépus:qꝛ ſupponit
pro eo ꝙ cognoſciť roſa:non aũt pro eo qḋ eſt:ꝛ ideo lꝫ
in omni appellatione includať differẽtia téporis ꝛ eius
cõſignificatio:ꝛ ibidé nó ſit amplia°:vt dicendo.intelli
giť chimera.ibi tñ eſt reſpectus ad cõſignificationé ver
bi nó abſolute:ſed cũ determinatione ad participiũ:quia
ſupponit pro eo qḋ eſt itellectũ chimera:id tñ nó eſt ap
pellare tépus:vt ſuperius notaui. ¶ Circa regulas pro Notádũ 2ᵐ.
appellatione téporis.nota ꝙ ille itelliguntť de verbo nó
amplia° ad iſtũ ſenſum ꝙ ſi ſit de p̄ſenti non ampliat:ꝛ
nó aliũde diſtracto/aut a pricipio/aut ab alio termio ꝛc̃.
q̃re aũt iſte particule ponunť patet intuẽti. ¶ Pro ap Notádũ 3ᵐ.
pellatione amplia° aduerte ꝙ illa nó eſt ponenda pro
pter hoc.nam appellare eſt reſtrigi ꝛ determinari a ver
bo.ampliari aũt eſt excedere ꝯſignificationé ꝯbi vel ꝛc̃.
ꝛ nó reſtringi ab illo. Reſtringi aũt ꝛ non reſtringi ſunt
cõtradictoria. Et ideo ꝓpter rónem hanc teneo nó dari
talé appellationé:qa vnũ eſt deſtructio alterius.illa oía
patent diligẽter intuenti. ¶ Ex illo loco habes id qḋ ſu
perius notaui in caplo ampliationũ.ſ.ꝙ termin⁹ ſequẽs
verbũ nunꝗ̃ ampliať a verbo illo p̄cedẽte cũ appellet
nãm illius.teneo enim vt prius ꝙ terminus ſequẽs ver
bũ ſequať nãm verbi:qḋ ſub alijs verbis eſt appellare
illud. ¶ Pro appellatione ſor⁹.notádũ p̊ ꝙ nó teneo cũ Notádũ 4ᵐ.
Pau.in hoc quádo inuit ꝙ terminus poſtponiť verbo
cõcernẽti actũ métis ampliať:ꝛ tamen cũ hoc appellet
illud ſicut paulo ante dixi de ampliationis appellatióe.
¶ Et notandũ vlterius ꝙ ſm̃ Pau.opꝫ dicere ꝙ reſpe Notádũ 5ᵐ.
ctu termini ſequẽtis verbũ ꝯcernẽtis ꝛc̃. Duplex eſt ap

pellatio.p⁹ eſt appellatio ampli^{ue}.alia aūt appella⁹ for^{e}.
Iſta oia patēt ɔſiderāti totū illius pceſſuz. Neqꝫ obſtat
ſi dicas φ Pau.reſpectu taliū vboꝝ nō facit mētionem
de appellatione ampli^{uis}:ex alijs enim dictis ſequiꝛ ve/
Notādū 6ᵐ. tas dicti mei. ❡ Nota z°.pro i° mā φ in rei vitate recti⁹
eſt dicere cū Pe.mā.φ i° appel° que poniꝛ a Pau. eſſe
forme ē rōnis. Uñ aduertēdū φ pter appellationē tpis
daꝛ z^{x} appellatio vna forme.alia aūt rōnis. Appellatio
forme aſr diffiniēdo ꝙ diffiniat Pau.eſt accep° termini
p ſignato ſuo formali reſpectu alicui⁹ vbi vel participij
precedētis φ denotat illū terminū viſicari p māli ſig°
for^{li} ɔñcto. Declaro diffōnē exēplo.vdo. tu videbis pa/
pā.nō ſolū ſupponit ly papā/pro eo φ eſt papa appellā
do tale tpe:ſed ſupponit pro eo φ erit papa. pro tpe pro
quo videbiꝛ a te.ſilr mō vdo.tu dices ppōnem verā. ly
ppōnē verā/appellat formā:qꝛ ſupponit pro illo qđ erit
ppō va.ſꝫ nō ab^{ſr} ſꝫ p tpe p quo diceꝛ a te. ⁊ ſili° dicas
de iſtis tu ptrāſibis.a.ſpaciū.tu leges.b.lectionē.re^{o} oluꝫ
taliū verboꝝ eſt appellatio forme. Uñ pōt poni i° ɔ̃ φ
ois terminus poſtpoſitus vbo nō ampli° ad bonū ſenſuꝫ
rect⁹ ab i° ⁊c̃.dūmō nō ſit vbū ſubſtātiuū ſum/es/eſt/fa
cit appellare formā.illa patēt ex exēplis datis. ēt diſcur
rēdo p oia alia. ❡ Notāter dico nō ampli^{uo}.qꝛ vdo: an/
tichꝫs poterit eē alb⁹.ly antechꝫs/nō ſupponit p eo qđ erit
albū p tpe p quo poterit eē antechꝫs. vt pꝫ itellinti. Vdo
etiā tu itelligis chimerā:ly chimerā/nō ſupponit pro eo
quod eſt chimera pro tpe pro quo itelliꝛ a te. vt ſatis pꝫ.
⁊ ſilr dicas de alijs talib⁹. ❡ Dico vlteri⁹ notāter dūmō
nō ſit vbū ſubſtātiuū.qꝛ vdo:albū eſt nigrū.nō ſupponit
ly nigrū/pro eo φ eſt nigruꝫ pro tpe pro quo eſt album.
❡ Alia aūt eſt appellatio rōnis ⁊ eſt illa quaꝫ appellat
Pau.appellationē forme.⁊ eſt qñ terminus accipiꝛ pro
ſuo ſigto ſm ppriū cōceptū illi⁹ ⁊ hoc denotaꝛ debē fie/
ri a vbo pcedēte cōcernēte actū intellꝰs vel volūtatis ⁊c̃.
vt vdo:tu itelligis chimerā:ly chimerā/appellat rōnē.qꝛ
denotaꝛ per tale verbū intelligis φ intelligis aliquid p
propriū conceptū chimere.ſimili modo dicendo. tu co/
gnoſcis roſam.tu vis aurum.tu deſideras bouez vel bo/
num. ⁊ ſic de alijs huiuſmodi ⁊c̃.

❡ Caput Primum tertij tractatus.

❡ Incipit tractatus conſequentiarum.

Conſequētie diffō.
Pro iſto prio capitulo vide Pau.lo.ma. 2ᵉ.fo.139 ſa. 2ᵃ. ibi. quia ɔditionalium vſqꝫ ad fol. 142^{m}.fa. pᵃ. ibi pdictorū.
Mēghus.
Notādū pᵐ.

Conſequentia eſt illatio ɔñtis ex
añte: vt hō currit. ꝫ aial currit. an
tecedēs voco ppōnē pcedētē no/
tā rōnis: vt hō currit. ɔñs vo illā
que ſeqtur. vt aial currit. ⁊ notaꝫ
rōnis nomino ly ꝫ. ⁊ ly igiꝛ. pro
hui⁹ diffōnis declaratiōe ſit hec pria diuiſio.

Circa diffōnez ɔñtie. ❡ Aduerte φ ɔña
pōt quadruplr diffiniri. Prio mā/
liter.⁊ ſic ɔña eſt aggregatū ex añte ⁊ ɔñte ⁊
nota illationis. Scdo formalr.⁊ ſic ɔñtia eſt
illatio ɔñtis ex añte. Tertio efficienter.⁊ ſic
ɔñtia eſt oratio pducta p diſcurſuꝫ vel ratiocinium itellꝰs.
Quarto finalr ⁊ ſic ɔñtia eſt inſtrm intellꝰs ordinatuꝫ ad
Notādū 2ᵐ. diſcernēdū verū a falſo per ratiocinium. ❡ Adhuc circa
Opinio pᵃ. expoſitionez formalis diffōnis ſunt quatuor opiniones.
❡ Prima eſt Ferabrich dicētis ɔñam eē relōnē ɔñtis
ad añs:ita φ eſt illatio ɔñtis ex añte.i.reſpect⁹ de pdica/
mēto relōnis ɔñtis ad añs. Ex hac opione ſeqꝛ φ nulla
eſt ɔñtia mala cū i mala nulla ſit cōſecutio ɔñtis ad añs
⁊ p iſtā relōnē ɔñs denotaꝛ ɔñs in concreto.relo. autem
añtis ad ɔñs diciꝛ añtia p quaꝫ añs dī añs.⁊ ſic ly ꝫ eſt
Opinio 2ᵃ. ſignū duaꝝ relationū ſm hāc opionē. ❡ Scda opio eſt
Strodi.⁊ pmo Hentiſberi dicētis ɔñaz eſſe actū intellꝰs:
ita φ ɔñtia eſt illatio ɔñtis ex añte.i.actus itellectus in/
ferētis ɔñs ex añte.⁊ ſic ɔñtia eſt illatio de predicamēto
actionis:⁊ ɔñter cū illa illatio poſſit eſſe bona ⁊ mala da
tur ɔñtia mala.⁊ ex hoc opione ſequiꝛ φ nulla eſt ɔñtia
niſi in mēte.pꝫ.qꝛ actus intellꝰs quē dicit eē ɔñtiam non
Opinio 3ᵃ. eſt niſi in mente. ❡ Tertia opinio eſt Pauli pergulēſis
dicētis.ɔñtiaꝫ eſſe reſpectū de pdicamēto paſſionis. Uñ
dicit φ ſicut ad calefactionē requirunꝛ tria. Primo act⁹
quo aqua actualr alteraꝛ. Scdo reſpectus actionis quo
ignis dī calefacere. Tertio reſpect⁹ paſſionis quo aqua
dī calefieri. Ita in motu intētionali quo intellꝰs aliqđ in/
fert ex alio tria requirunꝛ. Primo actus intellꝰs inferen/
tis. Scdo reſpectus actionis quo añs dicitur inferre ɔñs
ſaltez inſtālr. Tertio reſpectus paſſionis quo ɔñs diciꝛ
inferri ex añte.⁊ hoc modo dicit ɔñtiaꝫ eē reſpectum de
pnto paſſionis. Unde dicit ɔñtiam eſſe nomen verba/
le pncipalr ſignificās cōſecutionē paſſiuā ɔñtis ex añte
ſicut paſſio diciꝛ effectus illatioqꝫ actionis ſm Gilbertū
poretanū in libro ſex pncipioꝝ. vult igiꝛ breuiter φ cō/
Opinio 4ᵃ. ſequētia eſt illatio:ideſt paſſio ɔñtis ex añte. ❡ Quarta
opio eſt cōis quā ſolū reputo verā de mēte magri diffi/
niētis cōſequētiā:⁊ ɔñtia formalr ſumpta eſt ppō illati/
ua ɔñtis ex antecedēte:⁊ eſt ſile ac ſi diceret. Conſequen
tia eſt ppō in qua ɔiungunꝛ plures cathegorice per no/
tā illationis. Uoco aūt notā illationis notā cōditionis ⁊
notā rōnis:vt ſi/niſi ergo/igiꝛ ⁊c̃. Qꝛ aūt ɔña formaliter
ſumpta ſit.hoc pbaꝛ:qꝛ ois diffinitio data per genus ⁊
differentiā indicat formalr quid eſt diffinitū: ſed iſta eſt
hꝰ.ergo ⁊c̃. Conſequentia nota cum maiori.minor pbaꝛ:
qꝛ ly ppō/eſt genus ad cōditionalē ⁊ rōnalē ſm magrm
in caplo de hypotheticis. Differētia vo eſt reſiduū.ſ.per
notā illationis. ❡ Forma eni in quacūqꝫ ppōne hypo/
thetica eſt nota vniens cathegoricas. Uñ cauſa effectiua
ɔñe eſt intellꝰs agēs q ceteros diſcurſus pducit. ❡ Cau/
ſa mālis ſunt termini ex quibus cōſtruiꝛ. Cauſa forma/
lis eſt talis cōpoſitio denotata per notā illationis. Cauſa
finalis eſt ſcire ſiue diſcernere verum a falſo.

Ritius.
Notādū pᵐ.

Circa diffinitū eſt ſciendū φ ly ɔña/pōt
duplr accipi. Uno mō formalr.
⁊ ſic nō eſt niſi quedā operatio intellꝰs p quā
intellꝰs infert vnā ppōnē ex alia ſiue hñ ife/
rat ſiue male. Ul' vnū ſynonymū cū illa.⁊ ſic
ɔñtia in voce nihil aliud eſt ꝙ ly. ergo vel igiꝛ in mēte.
aut eſt talis opatio.⁊ ſic ſemp eſt vnū incomplexū ⁊ ter/
minus ſincathegorematicus. Alio° accipiꝛ ɔñtia mālr.⁊
ſic ɔñtia eſt quedā ppō hypothetica rōnalis que habeꝛ
pro cōditionali.⁊ iſto modo nō eſt vnū ſimplex ſed cō/
plexū.⁊ ſilr dicaꝛ de ly illatio.qđ eiſdez modis accipiꝛ.
Tūc ad ppo^{m} reducēdo dī φ cū magr deſcribit ɔñaz de/
ſcribit ɔñaz z° modo.⁊ ſic ly ɔñtia eſt terminus z^{e} ſigni
ficans veras ɔñas:⁊ hꝫ duo ſignificata:⁊ nō diffiniꝛ pro
ſecūt ſibi ſimili:ſꝫ pro ſuis ſignificatis pſonalibus. Et ſi
petitur in quo differt cōſequētia prio modo:a cōſequen
tia z° modo dicta:rn° φ differt ſicut pars a toto:qꝛ ɔña
primo modo eſt ſola nota illationis.ſed z° mō eſt aggre
gatū ex nota ⁊ añte ⁊ conſequente. ❡ Circa diffinitionē Notādū 2ᵐ.
nota φ intelligitur ſic.conſequentia eſt illatio.i.propoſi/
tio quedam illatiua conſequentis ex antecedente.ſ.hñs
notam illationis per quam:aut per ſecūꝫ ſynonymā ifer/
tur ab intellectu vel ſenſu conſequens ex antecedente: ſꝫ
z° modo intelligitur diffinitio ſic. conſequentia eſt illa/
tio.i.nota illationis per quam:aut ſecūꝫ ſynonymam in/
fertur

ſertur conſequens ex antecedēte: que nota eſt coniūctio habens officiū vniendi ꝛ cōfundēdi cōfuſe tm̄ imobil'r.

Cōtra diffōnē arguitur. ¶ Sed ɔtra iſtā diffinitionē arguit̄: qꝛ ſubordinet̄ ly a/ huic. tu es: igit̄ tu es. Tunc ly a/ eſt ɔñia: ꝛ tm̄ ſibi non inferi ɔñs ꝛc̄.

Reſponſio. ¶ Rn̄º. vt ſupra pluries eſt reſponſum.

pª diuiſio. Pa.18. pu.3. du.cor.2º.cō. pº./.19.cuiſō. cor.2º con. 4º./.cº pº.8. cra.lo.g. pᵐ.

¶ Conſequētiaꝝ alia bona alia mala. ɔñtia bona eſt illa cuiꝰ oppoſitū ɔñtis repugnat añti: vt tu es hō: ḡ tu es aīal: nā hec duo repugnāt: tu es homo: ꝛ tu nō es aīal: ideo iſta ɔſequē/ tia fuit bona: ɔñtia mala eſt illa: cuius cōtradictoriū ɔñtis ſtat cuꝫ añte: vt tu es hō: ḡ tu ſedes: nā hec bene ſtāt ſimul: tu es homo: ꝛ tu non ſedes: ideo iſta cōſequētia non valuit.

Mēghus. Notādū pᵐ. **Aduerte** pͦ circa diffōnes iſtas ꝙ alij al'r diffiniūt ɔñtiā bonā ꝛ malam. Naꝫ Strodus dicit. Cōſequētia bona eſt illa q̄ñ nō pōt ita eſſe ſicut adequate ſignificat̄ per añs: quin ſit ita ſicut adeq̄te ſignificat̄ per ɔñs. Mala ꝟo eſt q̄ñ ſtat ita eſſe ſicut adeq̄te ſignificat̄ per antecedens: lꝫ nō ſit ita ſicut adeq̄te ſignificatur per ɔñs. Et cōiter auctores volunt ꝙ iſte diffōnes intelligant̄ in ſenſu cōpoſito: q̄uo aūt hoc diximus ſupra ɔñtias Strodi vide ibi. ¶ Alij diffiniunt ſic cōiter. Cōſequētia bona eſt illa cuius nō pōt añs eſſe veꝝ ſine cōſequēte. Mala ꝟo eſt illa cuius añs pōt eſſe veruꝫ ſine cōſequēte. Et iſte diffōnes eedem ſunt in ſentētia cū primis: ſunt tn̄ clariores. Magiſter ꝟo aliter ꝛ optime diffinit vt patet. Oēs tn̄ veniunt ad idē: nā ſi nō poteſt añs eſſe veꝝ ſine cōſequēte: oppoſitū ɔñtis repugnat añti: ꝛ ſi oppoſitū ɔñtis repugnat añti: nō pōt añs eſſe veꝝ ſine cōſequēte.

Notādū 2ᵐ. K ¶ Aduerte 2º qd ſit aliqd alteri repugnare. vnde Strodus in 24ª regula in cōſequētijs ponit differentiā inter aliqd alteri repugnare ꝛ nō poſſe ſtare cum alio: ꝛ dicit ꝙ quecūqꝫ inuicē repugnant nō ſtant ſimul: ſed nō ecōtra. Nam ad hoc ꝙ aliqd nō ſtet cū alio ſufficit ꝙ copulatiua cōpoſita ex illis ſit ipoſ'is ſiue includat ɔ̄dictionē ſiue nō: ſed ad hoc ꝙ repugnet alteri: requirit̄ vt vna illaꝝ formal'r inferat ɔ̄dictoriū alterius. Vn̄ illa nō ſtarent ſimul: tu nō es albus: ꝛ nihil eſt: qꝛ 2ª pars nō eſt poſſi: tn̄ nō repugnāt: cū neutra illaꝝ inferat formal'r ɔ̄dictoriū alteriꝰ: ex quo q̄libet eſt cathegorica pure negatiua: ꝛ tūc ſm ipſuꝫ ad h ꝙ ɔñtia bona ſit: ſufficit ꝙ oppoſitū ɔñtis nō ſtet cum añte: q̄uis illi non repugnet: vt illa ɔñtia eſt bona: tu nō es albus: ergo aliqd eſt qa oppᵐ cōſequētis nō ſtat cum añte: ſed nō repugnat cum añte. Magiſter ꝟo nō facit differētiā inter repugnare alteri ꝛ nō ſtare cū alio. Quicqd eniꝫ ſm Magiſtrū repugnat alteri nō ſtat cum alio: quicqd nō ſtat cuꝫ alio repugnat illi.

Pau. ſoph. 34. cō. 4ª. ſi. ¶ Repugnare ergo alteri eſt nō ſtare ſimul cū illo. Illa ꝟo nō ſtant ſimul ex quibus nō fit vna copulatiua poſ'is. Nō repugnare ꝟo alteri eſt ſtare cuꝫ alio. Stare aūt cū alio eſt ꝙ poſſit fieri vna copulatiua poſ'is.

Ritius. Notandum. **Circa** diuiſionē nota ꝙ ɔñtia diuidit̄ in bonā ꝛ malaꝫ diuiſione logicali vt ſupra. ɔñtia bona dicit ꝙ eſt illa: cuius oppoᵐ ɔñtis eſt aptū repugnare añti: vel eſt illa q̄ ſubordinat̄ vni tali. mala aūt eſt illa: in qua oppoᵐ ɔñtis ſtante ſua ſignificatione ſtat cū añte. i. nō eſt aptū repugnare antecedēti: neqꝫ ſubordinari vni tali.

2ª diuiſio. ¶ Scđa diuiſio eſt iſta. Conſequētiaꝝ bonarū alia formalis alia mālis: ɔñtia bona ꝛ formalis eſt illa. cuius cōtradictoriuꝫ ɔñtis formaliter repugnat antecedēti: vt tu curris: ḡ tu moueris voco illa formaliter repugnare que nō ſunt imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ ɔtradictione: vt tu curris: ꝛ tu nō moueris: ɔña bona ꝛ mālis eſt illa cuius cōtradictoriū ɔñtis materialr repugnat añti: vt deus nō eſt: ergo nullus hō eſt. Illa dicunt̄ material'r repugnare que nō poſſunt ſtare ſimul: ſunt tn̄ imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ cōtradictione: vt deus nō eſt: ꝛ aliqs hō eſt: lꝫ iſta non poſſunt ſimul ſtare ꝑpter impoſſitatē illius: deus non eſt: tn̄ ſunt imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ aliq̄ ɔtradictione: qꝛ ꝙ deus non ſit: ꝛ aliqs homo ſit: non videtur implicatio contradictionis.

Aduerte pͦ ꝙ alij aliter diffiniūt cōſequētiā bonā formalē ꝛ mālē. Strodus eniꝫ in ɔñtijs ſuis dicit. Cōſequētia formalis eſt cuius ſi ſicut adeq̄te ſignificat̄ per añs intelligit̄ eſſe: etiā ſicut adeq̄te ſignificat̄ per ɔñs intelligit̄ eſſe. Mālis ꝟo per oppoſitū. Vel ɔñtia bona ꝛ formalis eſt illa: cuius ɔñs eſt de formali intellectu añtis. mālis ꝟo eſt illa: cuius ɔñs nō eſt de intellectu formali añtis: ſeruatis tn̄ ɔditionibꝰ reqſitis ad ɔñtiā bonā. Et circa has litigant auctores an ſint itelligēde in ſenſu cōpoſito vl' diuiſo: ꝛ ſunt opiones ad vtrāqꝫ partē. Mēghus. Notādū pᵐ.

Notādū 2ᵐ. ¶ Aduerte tn̄ ꝙ diffōnes ille ſunt diffōnes ɔñtie formalis ſimpl'r q̄ eſt bona de forma. Et ideo ſtrictiꝰ capit Strodus q̄ꝫ Magr̄ hic: qꝛ ille diffōnes nō cōpetunt cuilibet formali: ſed tn̄ formali ſimpl'r: que dr̄ bona de forma. Magr̄ aūt ſemꝑ in diſtricto loquēs ponit diuiam inter formalē ꝛ bonā de forma. Et ideo al'r dicit. ſ. ɔñtia bona ꝛ formalis eſt illa: cuius ɔ̄dictoriuꝫ ɔñtis formal'r repugnat añti. Mālis ꝟo cuius ɔ̄dictoriū ɔñtis māliter repugnat añti. Et optime declarat qd eſt formal'r repugnare ꝛ qd material'r dicens: illa formal'r repugnare que nō ſunt imaginabilia ſtare abſqꝫ ɔ̄dictione. Illa ꝟo māliter repugnare que nō pñt ſtare ſil': ſunt tn̄ imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ ɔ̄dictione. Exempla habent̄ in textu.

Ritius. Notandum. **Circa** diffinitiones iſtius diuiſionis dicas ſic. ɔñtia bona ꝛ formalis eſt illa in qua oppoſitū ɔñtis formal'r repugnat antecedēti. i. eſt aptū cum añte facere copulatiuā implicanteꝫ ɔ̄dictionē. Que ɔ̄dictio reſultat merito antecedētis: ꝛ oppoſiti ɔſequētis collectiue. Exēplū. dicimus ꝙ iſta eſt formalis. Tu es hō: igit̄ tu es animal: qꝛ iſta copulatiua facta ex antecedente ꝛ oppoſito ɔñtis. ſ. tu es hō: ꝛ tu nō es aīal: implicat ɔ̄dictionem: que ɔ̄dictio reſultat merito vtriuſqꝫ partis: ꝛ nō merito vniꝰ tm̄: vt patet: qꝛ nulla illaꝝ de per ſe implicat. Conſequētia aūt bona ꝛ mālis eſt illa que eſt bona: ſed oppoſitum ɔñtis cuꝫ antecedēte nō infert ɔ̄dictionē reſultantē merito vtriuſqꝫ. Exemplū. tu es: ꝛ tu nō es. igit̄ tu ſedes: illa ɔñtia eſt bona ꝛ mālis ꝛ nō formalis: qꝛ lꝫ ex oppoſito ɔñtis cū antecedēte ſequat̄ ɔtradictio: qꝛ ſeqtur te eſſe: ꝛ te nō eſſe. hoc tamē nō eſt merito antecedētis ꝛ oppoſiti conſequētis: ſed merito antecedentis tm̄.

¶ Iuxta iſtā diffinitionē ponunt̄ due regule. Prima ex ipoſſi ſequit̄ q̄dlibet. Scđa neceſ'iuꝫ ſequit̄ ad q̄dlibet: ꝛ intelligant̄ iſte due regule ꝙ illa ɔñtia eſt bona ꝛ mālis in qua añs eſt impoſ'e vl' ɔñs neceſſariū ſubductis alijs modis q̄bus ɔñtia foret bona ꝛ formalis. Vide Pau. ſoph. 34. in cō./. 3º pu.3. du.cō. pº cuꝫ cor. ductꝰ./. cº pº.8. trac. lo.par. 2ᵐ./. ſoph. 34. cō. pº./. 2º./. 3º.

Mēghus. Notandum. **Pro intellectu** haꝝ regulaꝝ eſt ſciendū ꝙ impoſ'e dicit̄ tripl'r. ſ. per ſe.

Ad 5ᵐ ¶ Ad 5ᵐ ꝓbabiliť dī negādo illā ꝯñtiā.ſ.relatiuū diuer-
ſitatis accidēns ſigt illud qḋ ſuū aňs.igiť in ꝑpōne ſup-
ponit pro eo pro quo ſuū aňs.qꝛ arguiť a ſupiori ad ſuū
inferius ſine diſtributione:ꝛ adduciť inſtāna:qꝛ nō ſeq-
tur.ly hō.in iſta.hō eſt aīal:ſigt oīa ly hō:ꝛ ſigt ēt hoīes
futuros.igiť ſupponit pro illis dictionib⁹ hō:aut ꝓ hoi-
bus futuris:nō etiā ſequit:ly albū. in iſta.albū currit:ſi-
gnificat albedinē.igiť ſupponit ꝓ albedine:ꝛ ħ ſm cōia
dicta.Ego tñ credo ꝙ ly albū ſupponat pro albedine ꝛ
pro re alba:ꝛ ꝙ iſta albū currit:ſubordinať ıſtı.Res hñs
albedinē currit.Loquēdo de albedine ſufficiēter denoia-
Ad cōfirma. re.¶ Et ad ꝯfirmationē dī ꝙ ꝯcludit ꝙ ſi relatiuū ſup-
ponit pro diſſimili etiā ſupponit pro ſimili.Sed qa per
tales ꝑpōnes mediāte relatiuo apprehendimus potius
diſſimilitudinē ꝗꝫ ſiltudinē.hinc eſt ꝙ magr potı⁹ dixit
Petitio p⁰. ꝙ ſupponit pro diſſili ꝗꝫ pro ſili.¶ Sed hic ſunt peti-
Reſponſio. tiones.An illud relatiuū/q ſit termin⁹ cōis.¶ Rñ.ꝙ qa
relatiuū eſt termin⁹ depēdens ipm erit termin⁹ cōis:aut
diſcret⁹ ſm ꝙ ſuū aňs erit termin⁹ cōis:aut diſcret⁹.Sꝫ
tu dices.ſint due ꝑpōnes ſic ſcripte.Sortes q currit mo-
uet:hō q currit mouet.Et q̄ro de ly q.rñ⁰ ꝙ ly q/in caſu
Petitio 2⁰. iſto eſt equocū:vt pꝫ.¶ 2ᵃ petitio.quo eſt ꝙ relatiuū cū
ſit ꝓnomē certā ſignificet pſonā.ſ.rem:vt dicit grāmati
Reſponſio. ci.¶ Rñ⁰.ꝙ ꝓnomē diuidiť in demřatiuū ꝛ relatiuū:
ſicut nomē in adiectiuū ꝛ ſubſtātiuū:ꝛ qḋlibet iſtoꝝ ſigt
certā rem.Nā ſi ſit demřatiuū ſigt rem ꝑ modū pſentis:
ꝛ iō certā.Si relatiuū ſılr:qꝛ illā de qua facta eſt p⁰ noti-
tia ꝑ ſuū aňs.ꝛ iō dicit grāmatici ꝙ demōſtratiuū facit
pᵐᵃᵐ notitiā de re.ꝛ relatiuū 2ᵃᵐ:ꝛ iō eſt ante late rei re-
ſentatiuū.Uel dicať alr.ſ.ꝙ iō relatiuū ſigt certaꝫ rem:
qꝛ ſm grāmaticos eſt iuentū ad tollēdā vḃitatē ſui aňtis:
ꝛ ad reſtringēdū aňs:ſed hoc nō eſt ſm logicos:qꝛ logi-
ci addunt relatiuū termino diſcreto:vt dḋo.ſoꝛ.q currit
mouet:qḋ fruſtra facerēt.ſi relatiuū eēt inuentū ad tol-
lendā vḃitatē aňtis:qꝛ nulla eſt vḃitas in aňte exquo eſt
Petitio 3⁰. termin⁹ diſcret⁹.¶ 3ᵃ petitio.an iſta ſit vera.chimera q̄
Cōcluſio 3⁰. currit nō mouet.¶ Rñ⁰ ſm magrm.argᵐ 22⁰ 2ⁱ dubij.
ꝛ ſm Petrū Man.ꝛ multos alios logicos ꝙ illa eſt ve-
ra:qꝛ ſua ꝯdictoria ē falſa.ſ.oīs chimera q̄ currit mouet.
Notandum. ¶ Pro quo eſt aduertēdū ſm Magiſtrū.ꝙ qñ eſt vna
ꝑpō cathegorica de relatiuo:cuius aňs non eſt cōfuſum
ꝛ eſt affirmatiua:illa ſp equalet vni copulatiue:de eiſdē
partib⁹.Exēplū.iſta.Adam q nō eſt/erit:ꝯuertiť cū iſta.
Adaꝫ nō eſt/ꝛ ipſe erit:ſılr iſta.chimera q̄ currit mouet:
ꝯuertiť cū iſta.chimera currit:ꝛ ipſa mouet:ſꝫ qñ talis
ꝑpō eēt negatiua:tūc illa equalet vni diſiūctiue de ptib⁹
oppoſitis ꝯdictorie:aut ſubcōtrarie ſue affirmaᵉ.Exēᵐ
pmi.ſoꝛ.q eſt nō erit.iſta equalet huic.ſoꝛ.nō eſt vel ipſe
nō erit:q̄ eſt vna diſiūctiua facta de ptib⁹ q̄ ſunt ꝯdicētes
ptibus ſue affirmatiue:vt pꝫ.Exēᵐ ſcḋi.chimera q̄ currit
nō mouet.iſta equalet huic.chimera nō currit:vel ipſa
nō mouet:que eſt vna diſiūctiua de ptib⁹ oppoſitis ſub-
cōtrarie ptib⁹ illi⁹ affirmatiue:aut ptib⁹ ei⁹ in quā reſolue
bať iſta affirmatiua.ſ.chimera q̄ currit mouet. Rō āt h⁹
regule eſt:qꝛ ſicut iſte ſunt ſubcōtrarie:chimera q̄ currit
mouet:ꝛ chimera q̄ currit nō mouet.Ita debent reſolui
in ꝑpōnes ſubcōtrarias vna ꝑ diſiūctiuā.ſ.illa negatiua:
Petitio 4⁰. ꝛ alia per copulatiuam.ſ.illa affirmatiua.¶ 4ᵃ petitio.
An iſta ſit vera.oē aīal eſt ſuba qḋ eſt rōnale:ꝛ vī ꝙ nō
per Paulū pergulenſē ꝛ Henriſberū ꝛ alios mltos lo-
gicos:qꝛ apud eos iſta ſigt:ꝙ oē aīal eſt ſuba:ꝛ ꝙ oē aīal
eſt rōnale:qꝛ vt diciť in 3ᵒ mō ſenſus cōpoſiti ꝛ diuiſi qñ
relatiuū nō vniť termino diſtributiuo:ſed remouet ab
eo:ꝛ poniť poſt verbū pncipale illa ꝑpō equalet copula-
Cōcluſio 2⁰. tiue.¶ In oppᵐ eſt magr.argᵒ.41.pⁱ dubij.ꝛ Pe.M.

vbi voluit ꝙ relatiuū in eadē cathegorica cū ſuo aňte ſp
ſe tenet ex pte ꝛ ex eodē extremo cū ſuo aňte:ꝛ ita apud
eos idē erit dicere.Omne aīal eſt ſuba qḋ ē rōnale:ꝛ oē
aīal qḋ eſt rōnale eſt ſuba.Sꝫ 2ᵃ ꝑ oēs eſt manifeſte vḃa.
igiť ꝛ pᵃ.ꝙ aūt tale relatiuū ſe teneat ſic ꝓbat Paulus:
qꝛ alr illa ꝑpō aſſumpta nullo mō poſſet cōuerti:vt pꝫ.
qꝛ nunꝗꝫ poſſet fieri de ſubō ꝑdicatū.oporteret enim ſic
dicere.ſuba qḋ eſt rōnale eſt aīal.vbi nō erit ſmo latin⁹.
Et breuiter de iſto eſt tenēdū illud qḋ dicit magr vel ſol- Reſponſio.
uas rōnē ſuam vel dicas illā fuiſſe hypotheticam.

Circa materiā relatiuoꝝ aduertēdū eſt ꝙ relatiua Manfre.
ſube:nō iō dr ſube:qꝛ ſemꝑ referāt ſubam: Notād p⁰.
qꝛ dicēdo:albedo que vī eſt color:tale relatiuū nō refert
aňs ſupponēs ꝓ ſuba:ſꝫ ꝓ accñte qḋ eſt q̄litas:vt pꝫ.ſed
iō dicimus qḋ eſt relatiuū ſube:qꝛ referat ſubm vel aňs
ꝑ modū ſubſtrati ꝛ ſubiecti:ꝛ nō in cōparatiōe ad aliqḋ
accñs extraneū.Relatiuū aūt accñtis dī referre ſuū aňs
ſemꝑ in ordine ad aliud accidētale ꝛ quale extraneum:
vt dicēdo.ſoꝛ.eſt albus:q̄lis eſt plato:ly q̄lis/ſi recte cō-
ſideret hꝫ reſpectū ad albedinē inherētē ꝛc̄.¶ Notan- Notād 2⁰.
dū vlteri⁹ ꝙ Pe.Man.niť mltis argumētis ꝓbare ꝙ
nullū dať relatiuū diuerſitatis ſiue ſube ſiue accidēns:ꝛ
fundať pmo ſuꝑ hoc ꝙ relatiui ſm grāmaticos eſt rem
ante latam rei repſentare.Sed tale relatiuū diuerſitatis
poniť ſupponere pro alio ab eo pro quo ſupponit ſuum
aňs:nō ergo vī rei ante late ꝛc̄. 2⁰ qꝛ ſi iſti termini/alter/
alius/reliquus ꝛc̄.ꝛ diuerſi ꝛc̄.eēnt relatiua diuerſitatis:
a ſılı etiā ille termin⁹ differens eēt relatiuū diuerſitatis:
ꝛ etiā ille diuerſus:ꝙ tñ nō poniť.Iſta argᵗᵃ in rei veri-
tate ſunt euidētia ꝛ difficilia ꝛc̄.¶ Saluādo tñ opionē
cōem pro nūc poſſumus dicere ad pᵐ ſicut ēt dic̄ Apol-
linaris in fine 3ᵉ q̄ōnis ſuppoᵐ ſuaꝝ.in ſolōne q̄ſti pnci-
palis eiuſdē.ſ.ꝙ relatiuū diuerſitatis:nō iō dī relatiuū
per pᵐᵃᵐ nām ꝛ rōnē ſui:ſed magis qꝛ includit relatiuum
idētitatis:qḋ eſt tale per pᵐᵃᵐ rōnē ꝛ nām:vt pꝫ.dicendo.
aliqs hō currit:ꝛ alter diſputat.i.alter ab illo qui currit.
diſputat.in qua reſolōne habeť relatiuū identitatis ꝛc̄.
¶ Ad 2ᵐ videť difficile multū in totū ſatiſfacere:neqꝫ
cōſonū videť id qḋ a q̄buſdā ſatis friuole dī:ꝙ nō ideo
tales termini differēs ꝛ diuiſus poſiti ſunt eē relatiua:eo
ꝙ important diuerſitatē eſſentialē ꝛ ſpecificā:qꝛ ħ idē
pōt etiā dici de iſtis terminis ali⁹ ꝛ alter ꝛc̄.Imo ly aliud
in caplo de diīa poniť a Porphyrio denotare diuerſita-
tem ſpecificā:vt pꝫ intuēti.¶ In ſūma id idē qḋ dicitur
reſpectu alicui⁹ iſtoꝝ quo ad diuerſitatē eēntialē vel ac-
cidētalē:pōt ēt dici de aliys ſi recte inſpicias.¶ Dicas ḡ
pro nūc ad tale argᵐ ꝙ ille terminus diuerſus ꝛ differēs:
nō iō ponunť relatiua:qꝛ nō ēt cōi mō loquēdi habent
referre ſic̄ alia relatiua:ſi tñ q̄rať rō diuerſitatis.dicatur
ꝙ illa nō facile aſſignari pōt. Immo ꝙ argᵐ videť euı-
dētius cōcludere.¶ Aduerte ēt circa pᵐ regulaꝫ qñ dī Circa pᵐ re-
ꝙ relatiuū ſube diuerſitatis ꝛ relatiuū poſſeſſionis:non gulaꝫ notan-
ſupponūt ꝓ eo ꝓ quo ſuū aňs:nā illud vī falſuꝫ.dicēdo dum 3ᵐ.
eniꝫ duoꝝ ꝯdictorioꝝ vnū eſt veꝝ ꝛ reliquū fſm.ly vnū/
ſupponūt ꝓ vtroqꝫ duoꝝ ꝯdictorioꝝ.ly aliud aūt ſuppo
nit ad min⁹ pro vno iſtoꝝ.ḡ falſuꝫ eſt dicere abſolute ꝙ
nō ſupponat tale relatiuū pro eo pro quo ſuū aňcedēs.
¶ Pro illo ſolet cōiter dici ꝙ relatiuū ſube diuerſita-
tis ꝛc̄.nō ſupponit pro eo pro quo ſuū aňs.i.nō verificať
pro eo ꝓ quo ſuū aňs ꝛc̄.ſꝫ aduerte ꝓ illo ꝙ in rei veri-
tate relatiuū diuerſitatis nō ſupponit ꝑ ſe pro eodē vel
pro eiſdē oīno.vt dicēdo:hō currit:ꝛ alter diſputat:ly hō
ſupponit ꝓ hoīe pñti:nō aūt pro eiſdē hoībus ſupponit
ly alter:ſed ly alter ꝓ q̄libet hoīe pñti altero ab aliq̄ hoīe
determinato q currit: vel ſꝫ ly alter ſupᵗᵘʳ ꝓ altero ab eo
determinato

determinato hoīe q currit:nō tñ ſupponit ꝓ illo determinato homine qui currit:aliud enim eſt ſupponere ꝓ alt/ tero ab eo q currit:ꝛ aliud eſt ſupponere ꝓ eo q currit:vt pꝫ itelligēti:vñ ꝯcedit̄ ꝙ relm̄ diuerſitatis tñ ſua ſuppō neñ ēt ſua ꝯnotatiōe iportat:que ēt iportat ſuū añs:ſm tñ exigētiā vbi:vt pꝫ diligēter ꝯſiderāti : vñ lꝫ in exēplo aſſignato ly alter nō ſupponat abſolute ꝓ hoīe q currit: ꝯnotat tñ eū:ſꝫ aliō ē ꝯnotare aliqd:ꝛ aliō ſupponē ꝓ illo vt ſeps̄ ē declaratū. Iſta oīa q̄ dicta ſūt optimū hn̄t fundamētū:ꝛ iō ſūt diligēter aduertēda ꝛc̄. Dicas ḡ ꝓ regl̄a ꝙ relm̄ diuerſitatis ſubē ſupponit ꝓ alio ꝛc̄.i.v̄ificat̄ ꝓ alio vel ſaltē denotat̄ verificari ꝓ alio ꝛc̄.nō tñ ſic dico ꝛ declaro:qꝛ credā ꝙ tale relꝫ ſp̱ ſupponat ꝑciſe pro eodē vl̄ ꝓ eiſdē ꝓ q̄ vl̄ q̄bus ſuū añs:qꝛ aſſero h̄ eē ſl̄m vt pri⁹:ſꝫ iō qꝛ ſupponit ꝓ aliq̄ ꝓ q̄ nō ſupp̄ ſuum añs:vel ſaltem hoc vt ꝑlm̄ accidit: vt pꝫ diſcurrendo. ¶ Neqꝫ obſtat Pe.mā.dō.oīs hō currit ꝛ qlꝫ ali⁹ diſputat:nam ꝓbat ipſe ꝙ poſito ꝙ oīs hō currat : ꝛ ēt v̄ificet̄ ꝓ q̄bus ſuū añs ꝛc̄. Dico ego ꝙ in ꝑdicta ꝓpōne ꝛ in caſu ly ali⁹ denotat̄ v̄ificari ꝓ alio hoīe ab eo q currit:ꝛ iō ꝛc̄. ¶ Circa 2ᵃᵐ regulā nōn̄ ꝙ iſta idiget limitatiōe:nā nō eſt verꝫ ſm verā opionē ꝙ relm̄ idētitatis nō poſſeſſiuū ſp̱ ſupponat ꝓ eo ꝓ quo ſuū añs:nā dō:chī⁹ itellr̄ ꝛ illa currit: tale relm̄ ꝓ nullo ſupponit:qꝛ nullū ē ſupp̄ᵐ illi⁹ relatiui re⁹ iſti⁹ vbi eſt ꝛc̄.ꝛ dō.hō ē aſin⁹ ꝛ ille diſputat.tale relꝫ ꝓ nullo ſupponit:q̄ñ re⁹ iſti⁹ vbi diſputat tale relm̄ nullū ſuppᵐ hꝫ:nullus.n.eſt hō q ſit aſin⁹:qḋ q̄dē reqrit̄ ad hoc ꝙ aliqd ſit ſuppoᵐ tal̄ relatiui:quū referat añs in ordine ad aliō extremū:ꝛ iō Pe.mā.ponit talē ꝯnē ꝙ añte v̄ificato ꝛ ꝓ aliq̄ ſupponēte relꝫ ſupponēs ſupp̄ᵗ ꝓ eo ꝓ quo ſuū añs ꝛc̄.ꝛ h̄ ꝑtenti hꝫ v̄itatē re⁹ affirᵉ ꝓpōnis:qꝛ in negatiuis nō eſt icōueniēs ꝙ añs ꝓ nullo ſupponat: ꝛ tñ relm̄ ſic:vt dō:antechꝛis nō eſt:ꝛ ille currit:nō exīdo vlteri⁹ hāc mām:ſꝫ ꝓ iſtis oīb⁹ videas q̄ dicit Pe. mā.in tractatu ſuppᵐ in ꝑ caᵒ ð relatiuis:qꝛ illa ſubtilr̄ dicta ſūt ꝛc̄. ¶ Pau.ni ve. viſus eſt tenē ꝙ dō:chī⁹ itellr̄ ꝛ illa eſt:ꝙ tale relatiuū ſupponat:qꝛ vult ꝙ ēt dō.chī⁹ eſt.ꝙ ly chī⁹ ſupponat vt vī expſſe tenere i illo ſophīᵉ.oīs phenix eſt: hāc tñ opionē nō teneo:ſꝫ magis adhereo alıj opioni recitate. ¶ Nōᵐ vlteri⁹ ꝙ di i 2ᵃ ꝙ tale relatiuū ſup̄ hn̄do reᵐ ad aliō extremū:nā h̄ nō eſt verꝫ abſolute q̄ñ eſt in eadē cathᶜᵃ.2ᵒ ēt alio⁹ de quo faciā mētionē in ſeq̄nti caᵒ. ¶ Nō ēt in fine toti⁹ regle q̄ñ dat̄ exᵐ de relīuo reciproco ꝙ ſubiūgit̄ h̄ ſilr̄ dicat̄ de iſta.hō habēs filiū diligit illū. Id exᵐ nō vī ad ꝓpoᵐ:qꝛ ly illū nō ē relm̄ reciprocū. ¶ Sꝫ dicas ad h̄ exᵐ ſolū ponit̄ ꝑꝑ ſil̄itudinē ð referre ſingula ſingulꝭ:ꝛ iō cū iā h̄ dixiſſet ð relīuo reciproco ſubiūxit h̄ aliud exᵐ de ly illū rōne ſil̄itudinis aſſignate ꝛc̄. ¶ Aduerte circa 3ᵃᵐ regulā q̄ñ dī ꝙ relꝫ idētitatis accītis ſupponit ſp̱ ꝓ ſil̄i vl̄ eq̄li illi ꝓ q̄ ſuū añs:nā illa regl̄a patit̄ m̄ltiplicē īſtātiā. Pria qꝛ dō:ſoꝛ.ē alb⁹ q̄lis ē antechꝛis:vel ꝛ talis eſt antechꝛis:tale relm̄ nō ſupponit ꝓ ſil̄i vel ꝓ eq̄li ꝛc̄.quū ſoꝛ.ꝛ antechꝛis nō ſūt ſil̄ nec erūt vt pono:ſil̄itudo aūt ꝛ eq̄litas nō cadūt niſi inter extrema ſil̄ exñtia. ¶ Neqꝫ dicas ſic̄ q̄dā dicūt ꝙ ꝑꝑ hāc rōnē aſſignatā ꝓpō eēt falſa:dato ēt ꝙ ſoꝛ.ſit alb⁹ ꝛ antechꝛis ē alb⁹:nā nō ē verꝫ ꝙ talia relīua reqrāt ſil̄itudinē extremorū:h̄ idē ēt aſſerit P.m.i caᵒ ꝓbōnis iſti⁹ terᵐ differt ꝛc̄. 2ᵒ patit̄ iſtātiā regl̄a dō:tu es alb⁹:ꝛ talis intellr̄ chī⁹:nō ſupponit tale relm̄ ꝓ ſil̄i vl̄ ꝓ eq̄li ꝛc̄.vt pꝫ.3ᵒ ēt ꝯ regulā argr̄:qꝛ dō:ſoꝛ.ē alb⁹ q̄lis ē ipſemet:nō ſupponit relm̄ ꝓ ſil̄i vl̄ ꝓ eq̄li ꝛc̄.ſꝫ ꝓ eodē ꝓ q̄ ſuū añs. ¶ Sil̄ia ēt argᵗᵃ ꝓcedūt ſuo mō.ꝯ 4ᵃᵐ regulā:nā dō:ſoꝛ.eſt alb⁹.ꝛ aliuſmodi itellr̄ chī⁹.vl̄ itellr̄ ipſemet : nō ſupponit tale relm̄ ꝓ diſſil̄i vl̄ ieq̄li ꝛc̄. ¶ Pro iſtis ḡ relīuis nō ꝙ hn̄t v̄itatē ſolū re⁹ vbi ð ꝑitī nō ampliati ꝛ ſi aliūde diſtracti. Intelligēdo pᵐ ꝙ ſupᵗ ꝓ ſil̄i vl̄ eq̄li ꝛc̄.ꝛ ſic ceſſant duo pᵃ argᵗᵃ. Cōtra aūt 3ᵃᵐ regulā arᵐ 3ᵐ nō ꝓcedit:qꝛ ꝑt ꝯcedi ꝙ ſoꝛ.ē ꝯſil̄is ſibiypſi ꝛ ſilr̄ q̄cūqꝫ res exñs:ꝛ nō valꝫ argᵐ. ſuppōit ꝓ eodē ꝓ q̄ ſuū añs:ḡ nō ꝓ ſil̄i:vt pꝫ. 2ᵃ āt regl̄a q̄ ē 4ᵃ i ordie ē itellīnda vt pri⁹:addēdo tñ vl̄ ꝓ eo ꝙ denotat̄ eē vl̄ itellr̄ eē diſſil̄e vl̄ ieq̄le:ꝛ ſi plꝫ : potes ēt hāc ꝑticulā addē pˢ regl̄e lꝫ nō aſſerā ꝙ illa ſit nec̄ria quū ſine illa poſſit euitari arᵐ ꝯ illā:vt pꝫ ꝛc̄.quā ꝑticulā addo ꝑꝑ talē ꝓpōnē.ſoꝛ.eſt alb⁹.ꝛ aliuſmodi eſt ipſemet:tale relm̄ nō ſuppōit ꝓ diſſil̄i:vt pꝫ:ſꝫ ſuppōit ꝓ eo qḋ denotat̄ eē diſſil̄e.ſoꝛ.n.hꝫ rōnē duoꝝ extremoꝝ talis cōparatiōis. ¶ Neqꝫ dicas limitādo regl̄as ꝙ ille itelligūt̄ ꝓ ſil̄i vl̄ diſſil̄i eq̄li vl̄ ineq̄li vl̄ ꝓ eo qḋ denotat̄ eē vl̄ itellr̄ eſſe aut ꝛc̄.ſil̄e vel diſſil̄e eq̄le vl̄ ieq̄le:qꝛ ille itellr̄ nō ſatiſfacit ꝓ tali iſtātia:ſoꝛ.eſt alb⁹:ꝛ tal̄ ē antechꝛis:cū tale relm̄ neqꝫ ꝓ ſil̄i aut eq̄li ꝛc̄.neqꝫ ꝓ eo qḋ itellr̄ vl̄ denotat̄ eē vl̄ ꝛc̄.eē ſil̄e vl̄ eq̄le ꝛc̄. Iſta oīa patēt diligēter ꝯſideranti ꝛc̄. ¶ Circa ēt regl̄as iſtas notādū ꝙ ēt ille itellecte vt prius nō hn̄t veritatē abſolute ſm opionem Pe.mā.niſi aliud addatur:dō.n.ſoꝛ.eſt alb⁹.qualis eſt chī⁹. Tale relatiuum non ſupponit pro aliquo cū nulla chī⁹ ſit.ḡ non pro ſil̄i ꝛc̄.ꝛ ideo ſm talē opionē opꝫ addē ſupradictis: dūmodo tale relatiuum ſupponat:Pau. tñ ve.(vt notaui prius)non tenet talem opinionem:ꝛ ideo ꝛc̄.

Circa ſcḋam regulam. Nōādū 4ᵐ

2ᵒ ſm. ch.pᵒ.

Nōādū 5ᵐ.

Nōñᵐ 6ᵐ

Circa regulā tertiam, Nōñᵐ 7ᵐ

Nōādū 8ᵐ.

¶ Caput ſeptimum ſcḋi tractatus. de modo ſupponendi relatiuorum.

Ex quo patuit pro quib⁹ relatiua ſupponunt.reſtat oſtēdere eorūdeꝫ modos ſupponendi. Sit ergo hec prima regula. Relatiuum diuerſitatis ſubſtātie nō ſemꝑ ſupponit eodē modo ſicut ſuū añs:ſed ſm exigentiaꝫ ſui ſigni vel ſitus. Unde aliq̄ñ ſupponit eodē modo:vt vn⁹ hō currit:ꝛ alius diſputat. Ois propoſitio vera eſt neceſſaria:ꝛ omnis alia eſt ipoſſibilis. In prima añs ꝛ relatiuū ſupponunt determinate ꝛ in ſcḋa cōfuſe diſtributiue. Aliq̄ñ añs ſupponit magis cōfuſe q̄ꝫ ſuū relatiuū: vt oīs cōditionalis vera eſt neceſſaria ꝛ alia ē impoſſibilis.ſupponit añs diſtributiue ꝛ relatiuum determinate. Aliq̄ñ ecōuerſo relm̄ diuerſitatis ſubē ſupponit confuſius q̄ꝫ ſuū añs: vt aliquis hō eſt niger. ꝛ nullus alius eſt alb⁹.añs ſuppōit determiate: relm̄ diſtributiue. Silr̄ aliqs hō legit ꝛ tm̄ ali⁹ diſputat.relm̄ ſupponit ꝯfuſe tm̄ ꝛ añs determinate. ¶ Scḋa regula ē iſta. Oē relm̄ idētitatis ſubē in eadem cathegorica ſui añtis ſp̱ ſupponit eodem mō ſicut ſuum añs ꝓbat̄ inductiue: vt oīs hō qui currit mouet̄:relm̄ ſupponit cōfuſe diſtributiue. ꝛ in iſta. oīs hō eſt aīal qḋ eſt rōnale ſuppōit cōfuſe tm̄: ꝛ i iſta hō q diſputat legit. ſupponit determinate. ꝛ in iſta.ſoꝛ. qui currit nō ſedet.ſupponit relatiuū diſcrete. Idem eſt iudiciū ð reciprocis tā poſſeſſiuis q̄ꝫ nō poſſeſ-

Prima regula Pau.24.ſm. 1.du.10.

Pau. 42. ꝑ. du.con. pᵒ.l. 8.ſm.5.du.cō clu.pᵒ.

2ᵃ regula Vide Pau. ſopo.17.to.l. 21.ſm. 2. dub. con. pᵒ. con. 4ᵒ.l. 45 ſm. euſdē to.l.14 ſm.4. du.cō. pᵒ. cum cor. tis.

ſitiuis:vt ois hō videt ſe.ly ſe/ſtat cōfuſe diſtri
butiue. Et in iſta. aliqs hō diligit filiū ſuū.ly
ſuū/ſtat determinate.in iſta.pr ſortis vocauit
Prima ɔcl'o illū.ly illū/ſtat diſcrete. ¶ Ex iſta regula ſeq-
tur prima ɔcluſio ꝙ aliq̄ eſt ꝓpō vlis affirma
tiua hñs ꝑcīſe vnū ſignū cuius ꝑdicatum ſtat
confuſe diſtributiue. vt qlibet hō eſt ipſemet.
2ª concluſio. ¶ Scḋa ɔcluſio eſt iſta. Signū vl'e affirma-
tiuū ita hȝ vim diſtribuēdi a parte ꝑdicati ſi-
3ª concluſio. cut a parte ſubiecti. ¶ Tertia cōcluſio. Aliq
duo ſunt termini cōes ſequentes ſignum vl'e
affirmatiuū nō īpeditū per aliud ſignū quorū
remotiorē diſtribuit: ⁊ nō ꝓpinquiorem:pȝ. vt
ois hō eſt vidēs ſe. vbi ly ſe/ſtat cōfuſe diſtri-
butiue. ⁊ ly vidēs/ɔfuſe tm̄. Et ſi ɔ̄ iſtas ɔcl'o-
nes adducant̄ regl'e ꝑcedētis capl'i. Dicat̄ ꝙ
ille regule intelligunt̄ extra mām relatiuorȝ.
Inſtantia. ¶ Cōtra iſtā regulā argr̄:qm̄ dato ꝙ ly ſe/di-
ſtribuatur in dicta ꝓpōne:ſequit̄ iſta ɔ̄ñaȝ fo
re bonam. Ois hō videt ſe.ergo ois hō videt
Solutio. oēm hoiem. ¶ Dicit̄ ꝙ ſtat diſtributiue non
abſolute:ſed referēdo ſingula ſingulis. videlȝ
iſte homo videt ſe: ⁊ ille homo videt ſe: ⁊ ſic
Correlarium de ſingulis. ¶ Ex quo infero iſtam ɔ̄ñam nō
valere.tm̄ ſor. videt ſe.ergo omne vidēs ſe eſt
ſor.qr ly ſe/in prima ſupponit diſcrete: ⁊ in ſe-
cūda diſtributiue:ſȝ bene ſequit̄. ergo omne
vidēs ſor.eſt.ſor. ¶ Tertia regl'a ē iſta. Om
3ª regula. Vide Pau. ſoppoſ.c.10. ne relatiuū idētitatis ſubſtātie hypothetice re
latū ad ſuū añs ſupponēs cōfuſe tm̄: nō ſup-
ponit eodē modo:ſed determinate habēdo re
ſpectū ad totā cōpoſitionem ſui añtis. vt ois
homo eſt animal: ⁊ iſtud eſt rōnale:relatiuȝ
ſtat determinate: ⁊ ideo ſecūda pars eſt falſa.
⁊ ſignificat aſſertiue ꝙ animal qḋ eſt ois hō
eſt rōnale;qḋ eſt fl'm:qr nullū ē aial:qḋ ē ois
hō. ¶ Silr̄ iſta eſt falſa. Ego indigeo oculo
ad videndū ⁊ illo indigeo:qr nullo ocl'o indi
Notandum. geo ad videndū. ¶ Vbi eſt aduertendū ꝙ ly
indigeo cū ſuo gerūdio cōfundit cōfuſe tm̄: ⁊
4ª regula. ſine illo cōfundit ɔfuſe diſtributiue. ¶ Quar
ta regula eſt iſta. Omne relatiuum idētitatis
ſubſtātie hypothetice relatū ad ſuū añs ſup-
ponēs diſcrete determinate: vel diſtributiue
ſupponit eodē modo:ſicut ſuū añs habendo
reſpectū ad totā cōpōnē ſui añtis: vel ad alte-
rū extremoꝝ. Ideo cōcedit̄ quelibȝ iſtaꝝ. ali-
quis homo eſt : ⁊ tu es ille. aliqs hō eſt. ⁊ tu
nō es ille. Secūda nō ſignificat ꝙ tu nō es ali
qs hō qui eſt:ſed ꝙ tu aliqs hō qui eſt nō es:
⁊ hoc eſt verū. Vnde nō ſemꝑ eſt licitū loco
relatiui ponere ſuū añs:niſi ſeruet̄ eadē ſup-
poſitio. Itē ſeqr̄ ꝙ iſta eſt falſa. aliqs hō eſt:
⁊ qlibȝ hō ē ille:qr ex quo ly ille ſtat determi-
nate:ſcḋa pars ſignificat ꝙ aliqs hō eſt qlibet
homo : ſed conceditur ꝙ quilibet homo eſt
animal : ⁊ idem eſt riſibilis : qr relatiuum di-
ſtributū nō refert in cōparatione ad totā com
pōnē:ſed ſolū ad alterꝝ extremoꝝ. nō diſtribu
tū vero bene refert añs habēdo reſpectū ad to-
tā cōpōnē. ¶ Ex iſta regula ſequit̄ primo iſta 1ª concluſio.
ɔcl'o ꝙ aliqua eſt vlis affirmatiua hñs ſolū
vnū ſignū cuius ꝑdicatū eſt terminus cōis: ⁊
nō ſtat cōfuſe tm̄:ſed determinate:pȝ de ꝑdi-
cato ſecūde partis huius copulatiue : aliquis
hō eſt: ⁊ quilibet homo eſt ille. ¶ Scḋa ɔcl'o 2ª concluſio.
ſignū vl'e affirmatiuū nō īpeditū ꝑ aliō ſignū
nō ɔfundit ɔfuſe tm̄ terminū cōem mediate
ſequētē in eadē cathegorica nec hoc eſt incon
ueniens:qr hoc non eſt ratione ſigni:ſed relati
ui nō potētis recipe ɔfuſionē illā propter de-
pēdentiam quā hȝ ad ſuū antecedens. Et ita
nulla iſtaꝝ ɔcl'onum aut ꝑcedentium eſt con-
tra regulas alterius capituli:qr aut īpeditur ſi
gnum aut terminus non eſt capax ɔfuſionis.
¶ Quinta regula eſt iſta. Relatiuum accidē 5ª regula.
tis ſiue identitatis ſiue diuerſitatis non ſemꝑ
ſupponit eodē modo ſicut ſuū antecedens: ſȝ
ſm̄ exigentiam ſui ſigni vel ſitus. Vnde ali-
quando ſupponit eodē modo: vt aliquis ho-
mo eſt albus: ⁊ talis eſt equus:ois homo al-
bus legit: ⁊ nullus talis diſputat. Aliquando
ſupponit antecedens magis cōfuſe : vt omne
albū currit ⁊ tale diſputat:aliquando ecōuer
ſo relatiuum ſupponit confuſius: vt aliquis
homo eſt albꝰ: ⁊ nullus coruus eſt talis. Ali-
quis hō eſt niger: ⁊ qlibet ethiops eſt talis:in
qualibet iſtarum ſupponit antecedens deter-
minate: ⁊ relatiuū in vna diſtributiue ⁊ i alia
confuſe tm̄. Idē eſt iudicium de relatiuo di-
uerſitatis accidentis. Supponit enim inter-
dum confuſius q̄ȝ ſuū antecedens. vt aliquis
homo eſt niger: ⁊ nō hꝰ eſt coruus. ¶ Sexta 6ª regula.
⁊ vltima regl'a. Omne relatiuū mūdi ſuppo
nit eodē modo ſicut ſuū añs:intelligendo de
modo ſupponendi vl'i. ita ꝙ ſi añs ſupponit
mālr ⁊ relatiuū ſilr. ſi ꝑſonalr ⁊ relatiuū ſilr.
verbi grā:homo eſt ſpēs ⁊ iſtud eſt nomē:tā
relatiuū q̄ȝ antecedēs ſupponit materialiter:
ſed dicēdo:homo eſt aial ⁊ ille eſt riſibilis:tā
relatiuū q̄ȝ antecedēs ſupponit perſonaliter.
¶ Regule ergo ſuperiores de modo ſuppo-

nendi relatiuorū debent intelligi quo ad modos ſupponendi ſpāles pertinētes ad ſuppoſitionem diſcretam determinatam: confuſaȝ tm̄: aut diſtributiua. Et hec pro materia relatiuorum dicta ſufficiant. quare ꝛc.

Mēghus. Notandum. **Magiſter** in hoc caplō ponit ſex regulas. ¶ Aduerte circa modū ſupponēdi relatiuoꝝ. qꝛ vt tāgit Hentiſber in tractatu de relatiuis: tres fuerūt opiones. ¶ Prima opinio dicit ꝙ relatiuū ↄuertit̄ cum añte tā quo ad ſignificatū ꝙ̄ quo ad modū ſupponēdi. ꝛ ſic illō qō ſignat̄ p añs ſignat̄ p relatiuū: ꝛ ſi añs ſupponit diſcrete vel determinate vel alr̄. ſilr̄ relatiuuȝ ſiue in eadē cathegorica ſiue in diuerſa: ita ꝙ refert ſuū añs ſimplr̄: cuius fundamentū fuit ꝙ relatiuū aſſimilat̄ mãe pˣ: que oēm ſuā actualitatē hȝ a forma. ¶ Scda opio dic̄ ꝙ relatiuū ↄuertit̄ cū ſuo añte nō ſimplr̄: ſȝ in reſpectu ad alteꝝ extremoꝝ ſiue in ordine ad cōpoſitionē ſui añtis. ¶ Unde vult ꝙ ſi relatiuū ponatur in eadē cathegorica cū ſuo añte ſemp̄ ſupponit eodem modo. In diuerſa ꝟo cathegorica ſupponit ſm exigētiā ſui ſigni vel ſitus. Si enim nō p̄ceſſit terminus cōfuſiuus ſupponit diſcrete vl̄ determinate ſm ꝙ relatiuuȝ eſt terminus diſcretus vel cōis. Eſt aūt terminus diſcretus vel cōis ſm ꝙ ſuū añs erit. Si aūt p̄cedit ſignū ſupponit ſm exigētiā ſigni ꝛ refert̄ in ordine ad cōpoſitionē ſui añtis cuȝ ſignis poſitis ex parte alterius extremi ſi ibi fuerint ſigna ꝛ nunꝙ̄ refert cū ſigno poſito ex parte añtis. Huius opinionis fundamentum eſt ꝙ relatiuū aſſimulat̄ adiectiuo. Adiectiuū aūt pōt ſupponere magis ↄfuſe ꝙ̄ ſuum ſubſtantiuum ꝛ ita relatiuū. ¶ Tertia opinio eſt Hētiſberi dicētis ꝙ relatiuū ſig̃t quodāmō idē qō ſuū añs: ſȝ minus ↄfuſe ꝙ̄ eſt relatiuū ad illud. Pro qua opione ſunt quatuor ↄ̃nes. ¶ Prima ↄclo: añte ſupponēte diſcrete vel determinate ſiue in eadē cathegorica ſiue in diuerſa relatiuū ſupponit eodē modo. pȝ: qꝛ relatiuū nunꝙ̄ ſupponit cōfuſius ꝙ̄ ſuū añs. ¶ Scda. añte ſupponēte confuſe tm̄ relatiuum ſupponit determinate ſiue in eadē cathegorica ſiue in diuerſa. ideo negat iſtā. p̄mitto tibi denariū quē tibi p̄miſi in caſu cōmuni. ¶ Tertia. añte ſupponēte ↄfuſe diſtributiue in eadē cathegorica relatiuū ↄſilr̄ ſupponit: vt oīs hō q eſt albꝰ currit. In diuerſa ꝟo cathegorica ſupponit determinate: niſi p̄cedat ſignū: qꝛ tūc ſupponeret ſm exigētiā ſigni. ¶ Quarta. relatiuū exñs in eadē cathegorica cū ſuo añte nō refert ipm̄ in cōparatione ad alteꝝ extremū: ſȝ bene dū ponit̄ in diuerſa referēdo cū ſyncathegorematibꝰ poſitis ex p̄te añtis ſi fuerit p̄lalis numeri: p̄ter relatiuū reciprocū qō in diuerſa cathegorica poſitū non refert cū tali reᵒ in ordine ad alteꝝ extremoꝝ. Hāc opionē vide ample in relatiuis eius in tractatu de relatiuis.

4ᵒ opinio ¶ Quarta opio ſupaddita illis eſt opio magrī p̄ſēs recitata ꝛ ſex regulis declarata paꝝ differēs ab opione Hētiſberi. Maior. n. dñia iter ipſos eſt ꝙ magr̄ vult ꝙ relatiuū ſemp̄ ſupponat eodē modo ſicut ſuū añs in eadē cathegorica. Hētiſber ꝟo nō vult. Fundamētū autem opinionis magiſtri ꝛ rōnes oīum regulaꝝ vide ſi placet in q̄one cōtra ſuppōnes. vbi pulchre declaramus ipſaȝ cū nobis rō nobilior appareat inter omnes.

Ritius. Cōtra ſcdā regulā arguitur primo. Pꝛo 10. caᵒ. vide Pau. ꝟ. p̄. 3. de. 10. **In iſto** caplō magiſter ponit ſex regulas. ↄtra q̃ꝛȝ aliquas arguit̄. ꝛ p̄ ↄ ſcdaȝ ſic. in iſta. oīs hō q eſt albus currit. ly q nō ſupponit ſicut ſuū añs: ꝛ tñ eſt in eadē cathegorica. igit̄ regula falſa. ↄñia tȝ cū minori: ꝛ maior p̄bat̄. qꝛ nec relatiuū: nec añs ſupponit. cuȝ ſub nullo coꝝ liceat aliquo modo deſcēdere de per ſe: vt pȝ.

ſȝ p̄m. 4. dub. 10. /. ibi. Eui dem 10. Cōtra eandē arguitur 2ᵒ. ¶ Scdō argr̄ ↄ eādē ſic. In iſta. ſor. nō eq̃tat equū ſuū. ly ſor. ſtat diſcrete. ꝛ ly ſuū diſtributiue. igit̄ regula falſa. ↄñia pȝ cū maiori: ꝛ minor p̄bat̄ ſic. Qñcūqȝ ſunt due dictōes quaꝝ vna eſt ſubſtātiuū: ꝛ alia adiectiuū euiſdē: tūc ſi vna ſtat diſtributiue: alia ſilr̄ ſtat diſtributiue. Sed ly ſuū eſt adiectiuū d̄ ly equū: ꝛ ly equū ſtat diſtributiue. vt pȝ. igit̄ ꝛ ly ſuū: qō fuit p̄bādū. ¶ Tertio argr̄ ↄ q̃rtā regulā ſic. in iſta. antechꝛs eſt. vl̄ ipſe erit. ly ipſe nō replicat cōpōneȝ ſui añtis: ꝛ tñ eſt in diuerſa cathegorica: ſtā hypothetice relatū: qō idē eſt. igit̄ regula falſa. ↄñia tȝ cū minori: ꝛ maior p̄bat̄: qꝛ da tu oppᵐ. ſ. ꝙ replicet illā: ꝛ ſequit̄ ꝙ iſta eſt falſa que cōiter ↄceditur: ꝛ ꝙ ſequat̄. p̄bo: qꝛ iſta ſignificaret quātū hec diſiūctiua. ſ. antechꝛs eſt: vl̄ ipſe antechꝛs q eſt erit. Cuius q̃libet ps eſt manifeſte falſa. igit̄ ipſa eēt falſa. Cōtra 4ᵃᵐ regulā arḡ 3ᵒ. ¶ Quarto arguit̄ ↄ q̃ntā regulam ſic. relatiua accñdū nō ſupponūt. igit̄ regula falſa. ↄñia pȝ. ꝛ añs p̄bat̄ ſic. Nullū adiectiuū ſupponit: ſȝ talia relatiua ſunt adiectiua. igit̄ nō ſupponūt. ↄñia pȝ. cum minori ꝛ maior p̄bat̄. qꝛ nō videt̄ quō ſub eis liceat deſcēdere. Cōtra 5ᵃᵐ regulā argr̄ 4ᵒ. ¶ Quinto argr̄ ↄ ſextā regulā ſic. relatiuum referēs añs ſtans mālr̄ nō ſupponit pro ſeipſo relatiuo aut ſibi ſilī. igitur nō ſupponit mālr̄. ↄñia pȝ. ꝛ añs p̄bat̄. Naȝ dicēdo. hō eſt nomē. ꝛ illud eſt ſpēs. ſupponit ly illud: pro eo pro quo ſuū añs: ꝛ ita ſupponit p illo termino hō. Cōtra 6ᵃᵐ regulā argr̄ 5ᵒ. ¶ Ad iſta rñ°. Ad p̄ᵐ dr̄ ꝙ difficile eſt videre niſi teneamꝰ illas eē hypotheticas: qō ſi volumus rñ. vt ſupra in alio cap. Ad primum. ¶ Ad 2ᵐ negat̄ ꝙ ly ſuū ſtat diſtributiue. Et ad p̄bationē negat̄ illa maior. ſ. qñcūqȝ ſunt due dictiones ꝛc. ꝛ rō eſt: qꝛ quādoqȝ ſubſtātiuū eſt terminus cōis: ꝛ adiectiuū eſt terminus diſcretus. ſic eſt in p̄poſito de ly equū: qō eſt cōe: ꝛ de ly ſuū: qō eſt diſcretū. Ad 2ᵐ. ¶ Ad 3ᵐ dr̄ ꝙ non ſp relatiuū hypothetice relatū ad añs ſtās diſcrete replicat totā cōpōnē añtis: vt p̄bat argᵐ. Uñ iſta cōit̄ ↄcedit̄. Antechꝛiſtus ē ens. vl̄ ipſe erit. ſilr̄ iſta. antechꝛs eſt ens. vel ipſe nō eſt ens: que tñ ſm regulā eēnt falſe. Ideo dicat̄ ꝙ illa regula itelligit̄ d̄ relatiuo exñte in hypothetica copulatiua ꝛ nō diſiunctiua: qꝛ in diſiunctiua: vt argᵐ p̄bat: relatiuū ſolū replicat añs. Ad 3ᵐ. ¶ Ad quartuȝ negat̄ ꝙ adiectiua nō ſupponāt. vñ in iſta. oīs hō eſt albus. ly albꝰ ſtat ↄfuſe tm̄ mobilr̄: ꝛ rō eſt: qꝛ iſta. oīs hō eſt albꝰ. ſubordinat̄ iſti. oīs hō eſt h̃ñs albedinē. vbi ſb ly albedinē lȝ deſcēdi diſiūctim. vt pȝ. ꝛ loquor de albedine ſic habita ꝙ ſufficiat denoiare rē albā. Ad 4ᵐ. ¶ Ad vltimū dr̄ ꝙ magr̄ non voluit ꝙ relatiuū ſtaret mālr̄ dū refert añs ſtans mālr̄: ſed intellexit ꝙ ſtabat p ſignificato mālī ſui añtis. Ad 5ᵐ.

Dubium. In oppoſitū argr̄ primo. ¶ Sed hic occurrit bonū dubiū. ſ. An p̄pōnes de relatiuo ſint hypothetice: ꝛ arguit̄ ꝙ nō ſic. Oīs hypothetica hȝ plures cathegoricas ↄiūctas p notā ↄiunctiōis vel vni tali ſubordinat̄: ſȝ iſte de relatiuo nō ſunt hō. igit̄ nō ſūt hypothetice. Reſpōſio pᵃ. ad hoc argᵐ ¶ Huic argᵒ pōt dupl̄r rñderi. p negando maiorē ſm intētionē Ocbā: ꝛ multoꝝ: qꝛ ſm eos locales ꝛ tēporales ſunt hypothetice: ꝛ tñ in eis nō ↄiungit̄ plures cathegorice p notā ↄiunctionis: ſȝ per aduerbiū: vt ſi dicā. Tu moueris q̃ currīs. ꝛ tu es vbi plato nō eſt. Secundo poſſet negari minor. ideo p̄bat̄ vtraqȝ. ꝛ p̄ maior ſic. qꝛ dato oppoſito ſequit̄ ꝙ aduerbiū eſt vere ↄiūctio: qō eſt falſum ꝛ ↄ logicos ꝛ grāmaticos. ꝛ ↄñia p̄bat̄ ſic. Reſponſio 2ᵃ. p̄bō p̄me reſponſionis. Omne illud qō ↄiungit duas ſubas: ſeu duo ſubſtātiua reſpectu duoꝝ actuū ſeu verboꝝ eſt vere ↄiūctio: ſȝ aduerbiū eſt hō: igit̄ eēt vera coniunctio: conſequentia pȝ cuȝ minori per illos: ꝛ maior eſt grammaticorum: ꝛ apparebit vera conſideranti: nam non eſt rationabile ꝙ aliud a coniunctione coniungat illo modo. ¶ Secundo p̄batur illa minor: nam da tu oppoſitum. ſ. ꝙ iſte ſubordinentur vni habenti plures ꝛc. ꝛ capio iſtam vocalem. Probō 2ᵉ reſponſionis.

for. q currit mouet. ⁊ arguit ſic. nihil qđ eſt in iſta vocali: nec etiam tota hec vocalis ſubordinat̃ cõiunctioni. igit̃ hec vocalis nõ ſubordinat̃ vni in qua cõiungant̃ plures cathe^ce. cõſña pz. ⁊ añs pbat̃: qz ſi in iſta vocali eẽt aliqđ qđ ſubordinaretur coniunctioni: maxime eſſet ly qui. eo q eſſet reſolubile i et: ⁊ ille illa illđ. ſʒ hoc nõ eſt. igit̃ nihil ẽ hic qđ ſubordinet̃ cõiũctiõi. cõſña pz cũ maiori. ⁊ minor pbat̃: qz dato opp^to ſeqr̃ q ly q. nõ eẽt pnomẽ: qz p te ſubordinat̃ pnomini ⁊ cõiũctioni ſimul: qđ tñ reputat̃ falſum: quia oẽs dicũt oppoſitũ. ¶ Scđo arguit̃ ſic. nulla ppõ locabilis in ſyllogiſmo eſt hypothetica: ſed iſta. ois hõ q currit mouet̃. eſt locabilis in ſyllo. igit̃ non eſt hypothetica: ſʒ hec ratio nõ erit multũ efficax. ¶ In oppoſitũ arguit̃ ſic. iſta. ſor. eſt aial: qđ eſt rõnale: ſubordinatur vni in qua cõiungunt̃ plures cathegorice per notã cõiunctionis. igit̃ ipſa. ⁊ a pari q̃libʒ alia eſt hypothetica. cõſña pz p deſcriptionẽ hypothetice. ⁊ añs pbat̃: qz illa ſubordinat̃ vni in qua ſunt duo noĩa ⁊ duo actus compoſitiui: ⁊ ita erũt ibi due cõpoſitiones: ⁊ ita due ppões. ¶ Et cõfirmat̃. qz ſi in illa cui ſubordinat̃ ſint duo verba. cũ omne verbũ in ppõne vniat extrema: ibi erũt duo ſubiecta ⁊ duo pdicata: ⁊ ſic due cathegorice. ¶ Huic argũ^to põt dupl^r riñderi. p̃ dđo. q vnũ illoꝝ vboꝝ nõ eſt principale: ⁊ ſolũ vba pncipalia ſunt que vniũt extrema. ⁊ ita nõ ſeq̃t̃ q ibi ſint due cathegorice: ſʒ iſta eſt fuga qz vel qđlibet vbũ eſt vnitiuũ extremoꝝ: vel nullũ: ⁊ breuiter: ſiqs cõſiderabit recte videbit iſtã riñſionẽ eẽ falſaʒ. ¶ Scđo poſſet riñderi cõcedẽdo q illa vocalis ſubordinat̃ vni in qua ſunt due cathegorice: ſʒ negat̃ q ſubordinet̃ hypothetice: qz illa nõ ſubordinat̃ vni hñti notã cõiũctõis. ¶ Cõtra. qñcũqʒ aliqđ vocale ſubordinat̃ plurib^9 ppõnibus mẽtalib^9, ſine nota. illud tale ppoſitũ nõ eſt cõcedẽdũ: aut negãduʒ: aut dubitãdũ: ſicẽ ſi ppõneret̃ ibi hoc. ſor. currit: plato currit. ſi vẽ nõ: ſʒ ſic eſt q iſta. ſor. eſt aial qđ ẽ rõnale. eſt vnũ vocale cõcedẽdũ: ⁊ ſubordinat̃ plurib^9 cathegoricis. igit̃ pluribus cathegoricis cũ nota. ¶ Ad hoc forte riñ. negando iſtã maiorẽ. ⁊ di q iſta nõ tenet in relatiuis. vñ forte dĩ q nõ incõueniẽs q aliqđ cõplexum vocale de relatiuo ſubordinet̃ plurib^9 cathegoricis ſine nota: ⁊ tñ ſit cõcedẽdum. ⁊ hoc eſt ideo: qz relatiua hñt depẽdentiã ad añs: ⁊ ſic ſtabũt cõgrue ſine nota. ¶ Cõtra. p̃ dupl^r: qz a pari ſequit̃ q iſta eẽt cõcedẽda. ſor. currit. ille mouet̃. ⁊ eẽt vna oĩo pfecta. tenet cõſña ex dictis: qz illud relatiuũ hʒ reſpectũ ad añs ⁊ ita poterit ſtare ſine nõ. ¶ Scđo. data iſta riñſione ſequit̃ q aliqđ vocale eſſet oĩo pfecta: ⁊ illud cui ſubordinat̃ eſt oĩo impfecta: qđ eſt impoĩe. pbat̃ cõſña. qz iſtud vocale. ſor. eſt aial qđ eſt rõnale eſt oĩo perfecta. vt pz: ⁊ illud cui ſubordinat̃ nõ eſt oĩo pfecta. qđ probo. quia illud cui ſubordinat̃ eſt due cathegorice: ſine nota ⁊ abſqʒ relatiuo ex quo in mẽte nõ ſunt relatiua. igit̃ erunt vnũ impfectũ: vt pz ex dictis. ¶ Ad iſtud dubiũ difficilis eſt riñ^o: credo tñ q illi q tenẽt locales ⁊ tpales eẽ hypotheticas habeãt etiã tenere de iſtis: iʒ non teneant. Et q omne arg^m q eſt ꝫ vnũ eſt ꝫ aliud: ⁊ credo q tenẽdo iſtã eſſe neceſſariã ẽm ordinem nature. hõ qui eſt aial eſt ſubã. iſte ppões de relatiuo ſint hypothetice: ⁊ ẽt locales ⁊ tpales: ſiqs tñ teneat iſtã eẽ cõtingentẽ ẽm ordinẽ nature ſicut credo q ſequat̃ ex grãmatica ⁊ nõ male: ipe habebit tenere illas cathegoricas: ⁊ hoc apparebit bñ cõſideranti diffõnẽ ppõnis ⁊ ad quid inuentũ ſit pnomen: dimittat̃ tñ dubiũ inſolutũ qđ pro vtraqʒ parte hʒ vnaʒ rõnem que cõſideranti cõtinue videbitur efficacior.

In ſecundo capl'o circa pmã regulã aduerte q etiã illa hʒ intellĩ ẽm opionẽ Pau. ve. qz ẽm Pe. mã. oporteret addere: dũmõ relatiuũ ſupponat. ¶ Circa ſcđaʒ regulaʒ pter pdicta aduerte qđ vĩ q oẽ relatiuũ idẽtitatis ſube in eadẽ cath^ca ⁊c̃. ſupponit eodẽ mõ ⁊c̃. nã id vĩ eẽ falſuʒ: dđo. n. aliqs hõ diligit oẽʒ ſuũ filiũ: ly ſuũ, vĩ ſupponere diſtributiue añte ſupponẽte determinate: ⁊ ſic vĩ de multis alijs dõm: ⁊ in rei veritate vĩ pcedere ꝫ regulã. ¶ Diceret tñ Pau. q tale relatiuum in exẽplo ſupponit determinate: qz ſignat reſoluẽdo q aliqs hõ diligit alicuius hoĩs oẽm ſiliũ: reciprocando tñ ⁊c̃. ſic ẽt dđo. ſor. diligit oẽm ſuũ filiuʒ: ſupponit ly ſuũ ẽm regulã diſcrete. ⁊ ẽm eũ: reſoluit̃. n. in hãc. ſortes diligit ſor. oẽm filium. ¶ Sed tñ id fundamẽtũ eſt multũ difficile: nã nõ valet arg^m. hoc includit añs vel id connotat ſic ſupponẽs vel ſic. g ⁊ relatiuũ ſic ſupponit: iõ ⁊c̃. ¶ Circa tertiã regulã aduerte q illa nõ vĩ vã: qz alr̃ ſequeret̃ q talis cõſlis eſſet vera. aliqs hõ eſt viuus ſi ille eſt mortuus: qz eſt relatiuũ in diuerſa cath^ca ⁊ refert añs ſupponẽs cõfuſe tñ ⁊c̃. ſignat ĝ q aliqs hõ eſt viuus ſi ille hõ q eſt viuus eſt mortuus: iõ ⁊c̃. ſili mõ dicas d̃ iſtis. aliqua ppõ eſt vã ſi ipſa eſt falſa: iõ ⁊c̃. ¶ Pro iſtis. tenent aliq̃ q tales ſint ve ⁊ volũt q talis ſcđa ẽt hẽat veritateʒ re^m cõ^lis: ⁊ hãc opionẽ tʒ Pe. mã. in tractatu ſuppo^m in 2° caplo de relatiuis: hãc ẽt eãdẽ tʒ Pau. i 3° dubio 4^e octauo pncipali. Tiſber tñ in tractatu relatiuoꝝ tenet q re^m note cõditionis regula nõ hẽat veritatẽ. ¶ Aduerte etiaʒ circa regulã q ẽm Pe. mã. dđo. ois hõ eſt aial ⁊ illud eſt rõnale: ly illud, nõ refert in ordine ad hoc totũ ois hõ: ſʒ ſolũ ad ly hõ. Ita q ſignat ois hõ eſt aial: ⁊ illud aial qđ eſt hõ, eſt rõnale. Ita q abſqʒ ſigno vult fieri relationeʒ: nõ aũt cum ſigno: ⁊ ſili mõ dicas de alijs hñt. hãc opionẽ tenet in vltimo caplo ſuppõnũ relatiuoꝝ. Tiſber tñ in tractatu relatiuoꝝ viſus eſt tenere cũ Pau. i illo loco. ¶ Circa quartã regulã nota q ẽt iſta nõ hʒ veritatẽ ẽm vnã opionẽ re^m note cõditiõis. vñ dđo. ſor. eſt albus ſi ipẽ eſt niger. vbi relatiuũ referat añs q ſupponit diſcrete in ordine ad aliud extremũ: talis ppõ eſſet cõcedẽda: ⁊ non ſolũ ipſa: ſed ẽt infinite alie quaſi ſiles. ¶ Pau. tñ ve. ⁊ Pe. mã. tenẽt vt. ꝫ. notatu tales ppões eſſe veras: qz 2° vult q relatiuũ qñqʒ referat hñdo reſpectũ ad totã cõpõnẽ añtis: aliqñ aũt hñdo reſpectũ ad alteꝝ extremuʒ ⁊ nõ ad totã cõpõnem: ſili mõ diceret re^m note diſiũctionis. puta dđo. antechis eſt vl' ille erit: ly ille, nõ refert añs in ordine ad aliud extremũ: qz tũc illa ppõ eſſet falſa: vt pz: que tñ vĩ debere cõcedi: ſʒ Pau. ve. ẽm cõeʒ expõnẽ nõ vĩ intelligẽdus illo^o. nã ſolet cõiter exponi regula q qñ relatiuũ refert añs ſupponẽs determinate vel diſcrete: tũc habet̃ reſpectus ad totã cõpõnem añtis: qñ aũt refert añs ſupponẽs diſtributiue: tũc hĩ reſpectus ſoluʒ ad alteꝝ extremũ: ⁊ nõ ſolet limitari regl'a magis re^m vnius note q̃ ali^o: ſed de iſtis nõ eſt magna vis: ẽm. n. vnã opionẽ potes dicere q regula reſpectu note cõditiõis ⁊ diſiunctionis nõ hʒ vl'r v̓itatẽ: ſʒ ſolũ re^m note cop^le: ẽm aũt opĩonẽ aliã potes dicere q regula ẽt reſpectu taliũ notaꝝ intell'r. Et tũc riñdeo ad arg^ta ꝫ hoc ẽm ſuã exigẽtiã cõcedẽdo vel negãdo ⁊c̃. ¶ Circa ſextã regulã ⁊ vltimaʒ aduerte q in rei veritate hʒ debile fundamẽtũ: nã quotienſcũqʒ relatiuũ ponit̃ in ppõne ⁊ refert aliud añs ſiue ſupponẽs mãl'r ſiue pſonal'r exercet illud qđ hʒ ab impõne ſpãli. ⁊ iõ ſemp ſic ſupponẽs ſupponit pſonal'r ⁊ nõ mãliter. neqʒ valet ſi dicas q relatiuum referẽs añs ſupponẽs mãl'r, ẽt mãl'r ſupponit: qz aut ſupponit p añtis mãli ſignato: aut ſaltẽ illud cõnotat qz aliud eſt hoc ſignatũʒ eẽ mãle añtis: aliud aũt eſt eẽ tale reſpectu relatiui. vñ pcedit̃ q in aliquo caſu id qđ eſt ſignificatũ mãle añtis eſt ſignatũ formale relatiui: ⁊ ideo de tali regula nõ multũ curo: cũ illã aſſerã carere euidenti fundamento ⁊c̃.

2ª ratio pncipalis.

Pro altera parte argũt.

Cõfirmatio

Riñ^o prima ad hoc arg^m.

Riñſio 2^a

Cõtra reſponſionem.

Reſponſio

Cõtra riñſio. ad argũ pũo.

Argũ 2°

Reſpõſio ad dubium.

Manfre. Notãdũ p^m Circa pmam regulam

Circa ſcđam regulam Notãdũ 2^m

Circa tertiã regulam Notãdũ 3^m

Circa quartã Notãdũ 4^m

Circa ſextam Notandũ 5^m

¶ Caput 8m ſcđi tractatus. de ampliationib9.

Diffõ ampliationis.

IAm de ſuppoſitiõe que fit reſpectu diuerſorum tempoꝝ penes ampliationem ꝛ appellationẽ expedit pertractare: vñ ampliatio eſt acceptio termini tẽporalr ſumpti vltra ꝯſignificationẽ verbi principalis vel participij eiuſdẽ. Pro cuius diffinitionis declaratione prima regula ſit hec.

Prima regula eiuſde Pau. 2a. pte. 2. ſo. ppoſ. 10./. 3a. pte. eiuſdem 10./.4a.10.

Omnis terminus ſupponẽs reſpectu verbi de pterito vel participij ſui a parte ante ampliatur ad ſupponendum pro eo qđ eſt vel fuit. verbi grã: album fuit nigrum: non ſupponit ly albũ pro eo qđ fuit album pciſe: aut ſolum pro eo qđ eſt albũ: ſed diſiunctim pro eo qđ eſt vel fuit albũ.

Correlarium

¶ Ex quo ſequit veritas iſtaꝝ ppõnũ.

Prĩa ppõ.

pma. Uirgo fuit pgnans: pꝫ: q2 q̃ eſt virgo: aut fuit virgo: fuit pgnans.

2a ppoſitio.

Scđa ppõ: puer fuit ſenex: q2 ille q eſt vl' fuit puer: fuit ſenex: nõ qđẽ qñ fuit puer: ſꝫ poſt q̃ fuit puer.

3a ppoſitio. Pro duabus pmis regulis vide pa. 37. pte. 2. du. 10./. 50. pte. eiuſdẽ 10./. 42. pte. 4. du. 10./. 45 eiuſdẽ 10.

Tertia ppoſitio: album fuit quãdo nullam habuit albedinem: pꝫ: quia id qđ eſt vel fuit album: fuit quãdo nullam habuit albedinem: dato q nunc aliquid fit album qđ cõtinue ante hoc fuit nigrum. Conſilr eſt dicẽdum ſi fuerit participium pdicatũ reſpectu verbi eſt: vt aliquis homo eſt mortuus: pꝫ: q2 ly homo ſupponit pro homine qui eſt vl' fuit: ꝛ ſignificat iſta ppoſitio: q aliqs homo q eſt vel fuit eſt mortuus: ꝛ conceditur: vt prius: q virgo eſt corrupta: quia iſta que eſt vl' fuit virgo: eſt corrupta.

2a regula.

¶ Secunda regula eſt iſta. Omnis terminus ſupponens a parte ante reſpectu verbi de futuro vel ſui participij ſupponit pro eo quod eſt vel erit. verbi gratia: homo generabitur: ſupponit ſubiectum pro homine qui eſt vel qui erit: ideo ſignificat iſta ppoſitio q qui eſt vel erit homo generabitur.

Correlarium

¶ Ex illa regula ſequitur veritas iſtarũ propoſitionum.

1a propoſitio

Prima: ſenex erit puer. pꝫ: quia qui eſt vel qui erit ſenex erit puer.

2a ppoſitio.

Secunda. corrupta erit virgo: quia que eſt vel que erit corrupta erit virgo.

3a ppoſitio.

Tertia propoſitio: decapitatus cantabit: quia qui eſt vel qui erit decapitatus cantabit. Idẽ eſt iudicium de ſuppoſitione reſpectu ſui participij: vt homo eſt generandus: ſignificat enim iſta ppoſitio q qui eſt vel qui erit homo eſt generandus.

3a regula.

¶ Tertia regula eſt iſta. Omnis terminus ſupponens a parte ante vel a parte poſt reſpectu huius verbi cõtingit vel ſui participij: ſupponit pro eo qđ eſt vel ꝯtingit eẽ: vt albũ ꝯtingit eẽ nigrum: denotat q id qđ eſt vel ꝯtingit eẽ albũ: contingit eẽ nigrũ: ꝛ ita dicat de iſta ſedẽtẽ ꝯtingens eſt currere.

4a regula.

¶ Quarta regula eſt iſta. Omis terminus ſupponẽs a parte ante vel a parte poſt reſpectu huius verbi põt: vel ſui participij: aut termini verbalis deſinẽtis in bilis vel in bile: ſupponit pro eo qđ eſt vel põt eẽ: vt albũ põt eſſe nigrũ: denotat q illud qđ eſt vel põt eſſe albũ põt eẽ nigrũ.

Correlarium

¶ Ex iſta regula ſequunt ppões.

1a ppoſitio.

Prima creans põt eẽ deus: dato q deus nõ crearet: q2 qđ eſt vel põt eẽ creans põt eẽ de9.

2a ppoſitio.

Scđa ppõ. Calidiſſimũ põt eẽ calidius: q2 qđ eſt calidiſſimũ vl' põt eẽ calidiſſimũ põt eẽ calidius.

3a ppoſitio.

Tertia ppõ infimũ põt eẽ inferius: q2 qđ eſt infimũ vl' põt eẽ infimũ põt eẽ inferius: idẽ eſt iudiciũ de participijs ꝛ termino verbali: ideo cõcedit q genitũ eſt generabile. ꝛ corruptũ eſt corruptibile. Prima ſignat illud qđ eſt vel põt eſſe genitũ eſt gnãbile. Scđa ſignificat q illud qđ eſt vel põt eẽ corruptũ eſt corruptibile.

5a regula.

Quinta regula eſt iſta. Omis terminus ſupponẽs a pte ante vel a pte poſt reſpcũ hoꝝ vboꝝ icipit vl' deſinit: at ſuoꝝ pticipioꝝ ſuppõit p eo qđ eſt aut icipit vl' deſinit eẽ: vt albũ incipit vel deſinit eẽ: ꝛ ita de pticipio dicat.

6a regula.

¶ Sexta regla eſt iſta. Omis termin9 ſupponẽs a pte añ vel a pte poſt reſpcũ vbi vel pticipij hñtis nãꝫ trãſcẽdẽdi idifferẽter ad poſe ꝛ imaginabile ſupponit idifferẽter p eo qđ eſt vel põt eẽ vel eſt imaginabile: ſicut ſũt iſta vba: cognoſco: itelligo ꝛ h9. Cũ g dr roſaꝫ intelligo aut cognoſco: denotat q roſaꝫ q̃ eſt vel q̃ põt eſſe vel eſt imaginabilis: ergo itelligo vl' cognoſco: vñ ita itelligit illud vl' cognoſcit qđ nõ põt eẽ ſicut illud qđ pt eẽ. Intelligo nãqꝫ chimerã vl' mõtẽ aureũ quoꝝ nullũ põt eẽ. Et itelligit regla de termino recto a pte poſt a vbo actiuo: vel de recto a pte añ a vbo paſſiuo ſiue pponat vel poſtponat.

Corre.m pmũ.

¶ Ex pdictis reglis ſeqt prio q a tertio adiacẽte ad ſcđm adiacẽs cũ predicato pticipio ampliatiuo nõ valet argumẽtũ: vnde non ſequit adam eſt mortuus: ergo adã eſt antechriſtus eſt futur9: ergo antechis eſt.

Cor.m 2m

¶ Scđo ſequit q iſta nõ eſt bona conuerſio: antechriſtus eſt futurus. ergo aliqđ futurum eſt antechriſtus: q2 in antecedẽte ſupponit ly antechis ampliatiue ꝛ in ꝯñti non: iõ deberet ſic ꝯuerti. aliqđ futurum eſt vel erit antechis.

Cor.m 3m

¶ Tertio ſequit q ille ſyllogiſmus non valet. Omne futurum eſt: antechis eſt futurus:

Vide Pa. 2ª pa. 3. ſoptu. 2.4ª./.4ª./. ſolo. rōnem.

ergo antechriſtus eſt: quia in concluſione nō
ſupponit ly antechriſtus ampliatiue: vt in mi
nori: ꝓpterea minor debebat eſſe talis: ante
chriſtus eſt aliquod futurum. vbi ly futurū
tenetur nominaliter ſicut in maiori ⁊ nō par
ticipialiter. quare ⁊c̄.

Mḡr'hic. Dubiū pmū. Pro iſtis duo bꝰ capl'is vide pau. log. ma. pͣ. 8 fo. 22. fa. pͣ. ſt. vſq; ad fo. 26ᵐ. fa. 4ª. ibi. expedit cō ſequenter.

Magiſter in hoc caplo diffinit ampliationem di
cēs. Ampliatio ⁊c̄. ¶ Deinde ſex regu
las ponit declarantes totā mām ampliationum. ¶ Du
bitatur primo vtrum terminus ſupponens reſpectu ver
bi de p̄terito imꝑfecto ampliat̄ ad ſtanduz pro eo quod
eſt vel erat: vel non. ſi ſic: ergo magiſter eſt diminutus: q̄z
nihil dixit de illo. ſi aūt non: ergo nec ſupponens reſpe
ctu vbi de p̄terito vel futuro ampliat̄: ꝓbat̄ ꝯñtia: q̄z ita
verbū de p̄terito imꝑfecto includit p̄ſens ſicut ⁊ verbuz
Rñſio. de p̄terito ⁊ etiā de futuro. ¶ Ad hoc di. ꝙ verbū de pre
terito imꝑfecto ampliat terminū. ſ. de intētione magiſtri
in pͥᵒ tractatꝰ de ꝓbationibꝰ terminoꝝ: vbi dixit ꝙ pro
pōnes de vbo ampliatiuo eodē modo ꝓbanī: excepto ꝙ
2ª demōſtratiua dz eſſe de verbo diſiunctiuo ⁊ dat̄ exē
plū de iſta. hō currebat: vbi hō ſtat pro eo qð eſt vl' erat.
⁊ tu dicis: ḡ magr̄ eſt diminutus. negat̄ ꝯñtia: q̄z per hoc
qð dixit de p̄terito dedit itelligere qðcūq; p̄teritū ⁊ ꝑfe
ctum ⁊ imꝑfectū ⁊ pluſq̄ꝑfectū. De participio aūt p̄teri
ti imꝑfecti nō eſt ita: q̄z p̄ns ⁊ p̄teritū imꝑfectū hn̄t par
ticipiū cōmune qð vtriſq; deſeruit ⁊ ſm̄ verbuz cū quo
ꝯiungit̄ ſignificat illud tp̄s: ſi cū p̄nti ſignat p̄ns: ſi cū pre
terito imꝑfecto ſigt̄ illud. ¶ Sed dubiū eſt dō: tu eris
amatus: pro quo ampliat̄ ly tu: q̄z hic ſunt duo ampliati
ua diuerſa. ſ. verbū ⁊ participiū. Di. ꝙ verbū eſt potiſſi
Dubiū ſcd'm mū: ideo rō eius ampliat̄. ¶ Dubitat̄ 2ᵒ quare terminus
p̄cedēs verbū de p̄terito vel de futuro magis ampliatur
q̄ ſequēs: cū tn̄ verbuz maiorē vim habeat ſupra termi
num ſequentē q̄ p̄cedētem. ¶ Ad hoc rñdet magr̄ in lo
Rñſio gica magna dicēs: ꝙ difficile eſſet aſſignare cauſaz: q̄z tn̄
ſic nobis tradūt auctores: vt Ariſtotiles in libro prioꝝ
reſpectu huius verbi ꝯtingit. ⁊ in pͦ elēchoꝝ reᵘ huius ver
bi ſanabil̄. ⁊ in 2ᵒ perihermenias reᵘ huius verbi pōt. ⁊
Alia rñſio in multis alijs locis talē modū loquēdi ponit ⁊c̄. ¶ Uel
aliter pōt dici. dicit magiſter ꝙ terminus p̄cedēs verbū
de per ſe ſupponit reſpectu huius verbi eſt incluſi in ver
bo ampliatiuo ⁊ reᵘ vbi ampliatiui vl' equalētis ⁊ reᵘ par
ticipij eiuſdē vbi ampliatiui nō determinet̄: ſʒ terminus
ſequēs vbū nō ſupponit reᵘ huius vbi eſt ſaltē de p ſe: ſʒ
ſolū reᵘ participij a quo determinat̄: ſicut ſubſtātiuum a
ſuo adiectiuo: rōne cuius determinationis impedit̄ eius
ampliatio: ſicut i iſta ꝓpōne. ois hō eſt albꝰ. ſubm ſuppo
nit pro oi hole. q̄z non impedit̄ p aliud: tn̄ dō: ois homo
albꝰ eſt. ly hō: ſolū ſupponit pro hoibꝰ albis rōne deter
Dubiū 3ᵐ minationis eiꝰ adiectiui albꝰ. ¶ Dubitat̄ 3ᵒ. q̄re terminꝰ
ſupponēs reᵘ verbi de p̄terito vel de futuro magis ſup
ponit pro his que ſunt fuerūt vel erūt q̄ terminꝰ ſuppo
nens reſpectu verbi de preſenti ſupponat pro his que
Reſponſio. ſunt fuerunt vel erunt. ¶ Ad hoc dicitur ꝙ cauſa eſt:
quia verbum de p̄terito ⁊ de futuro includit in ſe verbuz
ſubſtātiuū de preſenti cū reſoluat̄ in illud ⁊ ſuuz partici
piū: vt dicēdo. ſortes erit. reſoluit̄ i iſtā. ſortes eſt futurus.
⁊ dicēdo. ſor. fuit: reſoluit̄ in iſtā. ſortes eſt p̄teritus. Uer
bū aūt de p̄nti nō includit verbū de p̄terito nec de futu
Dubium 4ᵐ ro. quare ⁊c̄. ¶ Dubitat̄ 4ᵒ quare illa verba ꝯtingit: pōt:
⁊ verbalia in bilis vel in bile. ⁊ icipit: deſinit: habeāt vim
ampliādi terminū ſequētez ſicut p̄cedētē ⁊ non vba ſub
ſtātiua de p̄terito vl' de futuro: ⁊ etiā quare iſta verba ha

beāt magis vim ampliādi terminū q̄ alia. ¶ Ad hoc re Reſponſio Pa. ma. pͦ pa. ca. p. ſolu.
ſpōdet magiſter ꝙ vbū aliqð ampliet ante ſe ⁊ non poſt
ſe. hoc nō eſt niſi rōne nature ſic dictātis aut voluntatis
ſic imperātis: ſicut ꝯtingit de dictione exceptiua que an
te ſe ⁊ nō poſt ſe imobilitat: vt ois hō p̄ter ſortē currit: im
mobilitat̄ ly hō ⁊ nō ly currēs. Dō aūt verba que ſic am
pliant ante ⁊ nō poſt ſe: ſunt iſta que nō cadunt vere niſi
ſup illa que ſūt: fuerūt: vel erūt: vt eſt: fuit: diſputabit: mo
uebit̄: ⁊ hõ. ¶ Alia aūt que cadunt vere ſiue quoꝝ actus
p̄nt attingere que nō ſunt: erūt: fuerūt: ampliāt talia tam
ante q̄ poſt. vt albū pōt eſſe nigrū. tā ly albū q̄ ly nigrū
ſtat ampliatiue. Silr̄ in illa. chimerā itelligo: vel intelli
go chimerā: ly chimerā ſupponit ampliatiue pro eo qð
eſt vel erit vel eſt imaginabile. ¶ Dubitat̄ 5ᵒ quare ſolū Dubiū 5ᵐ
terminus rectus a parte poſt verbi vel participij hn̄tis
nām tranſcundi in pōle ⁊ imaginabile ampliat̄ ſiue pre
ponat̄ ſiue poſtponat̄ ⁊ nō alius terminꝰ. In ſumma eſt
querere que eſt cauſa regle. ¶ Ad hoc dicit̄ ꝙ cauſa eſt: Reſponſio
q̄z tales termini trāſcēdētes importāt actū ſuū: q̄ tranſit
in terminū ad quē ſiue p̄cedat ſiue ſequat̄: nihilominus
intellc̄s dirigit actū ſuū ſupra illū. vt dicēdo. itelligo chi
meram: lʒ. n. ille actus ſit a termino a quo: nō tn̄ trāſit in
pōle rōne termini a quo ſed rōne termini ad quē. ¶ Du Dubium 6ᵐ
bitat̄ 6ᵒ quare dicēdo antechriſ eſt ens: ly ens ſtat amplia
tiue ⁊ nō ſm̄ aliquē modū dictū. ergo diminutus eſt ma
giſter. ꝯñtia nota cū minori. maior aūt pʒ p magr̄m in p
poſterioꝝ. in illa parte. qð nō eſt nō eſt ſcire. ¶ Ad hoc Reſponſio
dicūt q̄dam ꝙ prioriſtice loquēdo nō ſtat ampliatiue ly
antechriſ: ſʒ bene poſterioriſtice: vt vi dicere magr̄ p po
ſterioꝝ in loco allegato: ⁊ cū hic ꝓuiſtice ⁊ nō poſteriori
ſtice loquat̄: ideo nō eſt diminutus. ¶ Alr̄ pōt dici ꝙ ly Alia rñſio
ens pōt eē participiū de ly eſt: ⁊ tūc nō ampliat̄ ly ante
chriſ: q̄z idē eſt dicere antechriſ eſt ens: ⁊ antechriſ eſt exi
ſtens. ¶ Pōt ēt ly ens eē nomē: ⁊ ſic eſt terminus tran
ſcendens ⁊ verificat̄ tā de ente in actu q̄ in potētia cum
diuidat̄ i illa. ⁊ tūc facit ſtare terminū p̄cedētē ampliati
ue. ⁊ equiualet huic. antechriſ pōt eē. ⁊ ſic deducit̄ ad illā
regulā de pōt: que ſic itelligit̄ ꝙ ois terminus ſupponēs
reſpectu huiꝰ verbi pōt vel participij vel ſibi equalētis
ſupponit ampliatiue. ¶ Uel pōt dici ꝙ reducit̄ ad iſtā Rñſio 3ª
de terminis tranſcēdentibus impoſſibile: vel imaginabi
le: lʒ indirecte: dico indirecte: q̄z nō ampliatur terminus
iſte ſicut rectus ab eo: cū nullū terminū regat. ¶ Dubita Dubium 7ᵐ
tur 7ᵒ dicēdo: antechriſ ⁊ eſt futurus: q̄uo ſupponat ly fu
turus: cum ſupponat pro antechriſto: quia vel ſupponit
pro antechriſto qui eſt: ⁊ ſic propoſitio eſt falſa aut pro
antechriſto qui erit: ⁊ hoc non: quia cum omnis termi
nus habeat ſuppōnē a verbo: a verbo aūt de p̄nti nō hʒ
terminus ꝙ ſupponat pro eo qð erit. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad hoc Reſponſio
di. ꝙ futurus ſupponit pro ente qð eſt: ⁊ nō hʒ a vbo ab
ſolute hoc nec a ſe: ſed a verbo in ordine ad participiuz.

Suppoſitis hic que clare dicunt̄ a magiſtro eſt Riſus. Notādū
conſiderandum ꝙ eſt diſ̄a inter ter Pa. 50. pa. p. ca. co.
minum diſtractiuū ⁊ ampliatiuū. Naz terminus diſtra
ctiuus eſt ille qui poſitus in ꝓpoſitione non pmittit ter
minū a parte ſubiecti ſtare ſm̄ ſignificationez verbi: ſed
tollit ſibi hoc ⁊ dat aliud. Exēplū. dicimꝰ ꝙ ly mortuus
eſt diſtractiuū. Nā dicēdo ꝙ hō eſt mortuus nō eſt ſen
ſus ꝙ ille q eſt vel fuit hō eſt mortuus: nec etiam eſt ſen
ſus ꝙ hō q eſt/eſt mortuus. ſʒ ꝙ homo qui fuit ⁊ nō eſt/
eſt mortuus. Et breuiter quādo vna ꝓpō de 3ᵒ adiacēte
de ſubto ꝓnoie demōſtratiuo vera ⁊ affirmatiua de pre
ſenti: nō cōpatit̄ ſecū illā de ſcðo adiacēte de ꝓnoie etiā
demōſtratiuo per qð demōſtrat̄ idem: ſed formalr̄ cum
illa implicat contradictionem: tunc ille terminus eſt di

ſtractiuus. vnde q2 iſta. hoc eſt mortuum: demonſtrãdo Adam non cõpatitur ſecum iſtam hoc eſt demonſtrato eodem. dicimus q̄ ly mortuum eſt diſtractiuum: termi/ nus aũt ampliatiuus eſt ille qui poſitus a parte pdica/ ti permittit ſubꝫ ſtare ſm ſignificationē verbi: dãdo etiã ſibi plus: ſicut dicendo. antechriſtus eſt futurus. vbi ly ante/ chriſtus ſtat pro eo quod eſt vel erit: ꝛ huic ꝓpõni nõ repu/ gnat formalr̄ illa de ſcḋo adiacente: ſicut erat in termi/ no diſtractiuo. vnde ille nõ repugnant. hoc eſt futurum ꝛ hoc eſt. vt patet de mente magiſtri.

Menfre. Notãdū pm. H — Circa mãm ampliationū cõſidera q̄ neceſſitas po/ nẽdi ampliationem fuit ꝓpter ſaluare multas ꝓpõnes eẽ veras que ſm modū cõez loquẽdi cõceduntur̄ vnde: poſito q̄ nũc aliquid ſit album qḋ nunq̄ amplius erit albū: ſꝫ nigrū. talis ꝓpõ. albū erit nigrū: i tali caſu cõ cedit̄ a cõmuni modo loquẽdi: qḋ tñ nõ fieret non data ampliatiõe: ꝛ vbi aliq̄ res nũc nõ eſſet alba: ſꝫ aliqñ erit alba ꝛ ꝓpterea eſt nigra: tũc ẽt tal' ꝓpõ ꝯcederet̄ ꝛc̃. ¶ Vl/ terius nota pro declaratione diffõnis ampliationis q̄ ſo let cõmuniter poni talis diſtinctio q̄ aliḋ eſt ſignificare: aliḋ ꝯſignificare: ꝛ aliud vltra ꝯſignare. Iſta oĩa declarã tur reſpectu iſtius verbi: curro: ſignat. n. curſum: ꝯſignat aũt tpˢ pñs ꝯnotãdo illud: q2 ꝯſignat curſum in tpe pre/ ſenti. ¶ Vltra ꝯſignare aũt reſpcũ illius vbi eſt cape il/ lud non pro ſignato aut reſpcũ tpis qḋ ꝯſignat: ſꝫ capit̄ vltra tale tpˢ. vt dicẽdo. ſor. curret. ab illo vbo curret am pliat̄ ille terminus ſor. pro illo qḋ eſt vel erit ſor. ita q̄ il/ lud vbū curret ampliat̄ vltra ſuã ꝯſignificationẽ: q2 cõ/ ſignificat tẽpus futurū: ꝛ tu etiã capis illud pro tpe pñti: ſub diſiũctione tñ ꝛc̃. ¶ Dicamus illo p̄ſuppoſito q̄ oĩs ampliatio ẽ acceptio termini vltra ꝯſignationẽ vbi ꝛc̃. i. vltra dũaꝫ tpis quã importat tale vbū ꝛc̃. ¶ Nota vlte/ rius q̄ recte dĩ tpal'r ſumpti: q2 in ꝓpoſito nõ eſt cura de acceptione termini pro ſignato formali aut mãli. ſilr̄ de ſuppõne diſtributiua aut determinata ꝛc̃. q2 de iſtis de/ terminatũ eſt ſuperius: ſed in propoſito eſt cura de acce/ ptiõe termini q recipit verbũ ꝛ tẽpus verbi. ¶ Aduerte etiã q̄ notãter dĩ in diffõne verbi principalis vel parti/ cipij eiuſdẽ: q2 a verbo ſecũdario non ſumit̄ ampliatio: vnde dicẽdo. ſor. qui fuit albus eſt currens. ly ſor. nõ am/ pliat̄ lꝫ in tali ꝓpõne ponat̄ illud verbũ fuit: hoc aũt ꝑ/ tenet: q2 ideſt ſecundariũ ꝛ notanter dĩ vel participij: q2 a participio ſumpto cũ verbo ſupplẽte vicẽ verbi ſumit̄ ampliatio: vñ dicẽdo: adã eſt mortuus ly adam ampliat̄ ab hoc toto eſt mortuus: q2 hoc totũ equalet vni vbo am pliatiuo: quo q2 caremus ſaltẽ quo ad nomẽ eius: ideo ſup/ plemus ꝑ hoc verbũ ſum cũ participio: ſolẽt. n. dicẽ grãci q̄ verba paſſiua ſepe ſupplemus per participiũ ꝛ vbuꝫ ſubſtãtiuũ. Ita q̄ ego teneo hoc pro diffõnis declaratio/ ne q̄ qñ dicit̄ vel participij eiuſdẽ intell'r de participio correſpondente vbo ampliatiuo vel de pterito vel de futuro cuius loco vtimur pticipio tali ꝛc̃. ¶ Sed ꝯ illa eſt dif/ ficultas: nã dñdo. chimera eſt imaginabilis. ly chimera am pliat̄: vt pꝫ ꝛ nõ a verbo nec a participio cũ ly imagina/ bilis nõ ſit participium. ¶ Pro qua diligẽter habes ad/ uertere q̄ in rei veritate argᵐ vĩ ꝓcedere de virtute ſer/ monis: ſed tñ ſenſus diffõnis eſt bonus: vnde in illa mã tene hãc concl'onẽ. q̄ omnis ampliatio ſimpl'r eſt a ver/ bo: etſi non a verbo quãdoqꝫ ſit: eſt tamẽ ab aliquo ſum/ pto equalẽte verbo quo vtimur rõne verbi: tales. n. ter/ mini imaginabile poſſibile intelligibile generabile ꝛ alij cõmuniter ꝯſiles ponuntur eſſe termini verbales: vt pꝫ. Iſtud declaraui ſatis ſuperius de participio: nunc aũt di co vlterius q̄ hoc totum: eſt imaginabile: aut poſſibile: ꝛ ſic de alijs hꝫ quando ponit̄ ampliare ponit̄ illa de cau/ ſa q2 equalet vni ampliatiuo verbo: qḋ q2 nobis ignotuꝫ eſt: ideo vtimur tali cõplexo: ꝛ ideo diffinitio ſic eſt intel ligẽda vltra ꝯſignationẽ verbi vel participij eiuſdẽ: ad/ de vel alicuius ſumpti pro equalẽte vbo vel participio. ¶ Neqꝫ credas q̄ in illa chimera eſt imaginabilis. ꝛ in illa chimera erit imaginabilis. vtrobiqꝫ a toto illo com/ plexo eſt imaginabilis ſumat̄ ampliatio: hoc idẽ etiã pꝫ in illa. antechriſtus eſt mortuus ꝛ antechriſtus erit mortuus: q2 alia eſt ampliatio in vna ꝛ in alia: ꝛ per illa pꝫ q̄ rõnes ꝑe. mã. nõ multum procedunt: q2 tenẽdo q̄ nulla detur ampliatio dic q̄ in illa ꝓpõne. adam eſt mortuus. nulla eſt ampliatio: q2 illud verbũ eſt nõ ampliat̄ ꝛc̃. dico ego q̄ ampliatio nõ eſt a tali verbo eſt: ſed ab hoc complexo eſt mortuus: vide capᵐ ꝓpriũ illius: ꝛ conſidera oẽs eius rõnes ad oppoſitũ ampliationis quas per te ipſum pote ris ſoluere habito priori fundamẽto. ¶ Cõſidera etiam in illa mã q̄ Apollinaris tꝫ q̄ oĩs ampliatio ſit reſpectu diſiũcti cuius vna pars eſt hoc vbum ſubſtãtiuũ ſum: et eſt. alia aũt pˢ eſt verbũ id vel equiualens verbo vt plus notatũ a quo ſumit̄ ampliatio. vnde dicẽdo. chimera eſt imaginabilis. ampliatur: ly chimera pro eo qḋ eſt vel eſt imaginabile eſſe chimera: ꝛ ſic ſuo modo dicas de alijs: ꝛ per hoc tenebo ego in ſequentibus cõtra multas regu las poſitas a Pau. ¶ Difficultas eſt in iª mã vtrũꝫ am/ pliatio poſſit fieri copulatiue copulatim: aut diſiunctiue ſicut ſit diſiunctim. ¶ Pro qua dicas q̄ nõ: nam ſi copu latiue ampliaretur ſtaret in caſu q̄ duo ꝯdictoria eẽnt ſi/ mul falſa aut vera: vt ponẽdo q̄ ſor. fuerit cõtinue albus: nunc aũt nõ ſit in rerũ nã: tunc iª duo eſſent ſil' falſa. ſor. fuit albus. ſor. nõ fuit albus. ¶ P. in amplᵉˢ debet veri/ ficari qñqꝫ talis ꝓpõ pro vna parte: qñqꝫ aũt pro alia: nõ aũt ſemꝑ pro vtraqꝫ: ſꝫ vbi ampliaret̄ copulatiue requi reret̄ verificatio vtriuſqꝫ partis: vt pꝫ ꝛ ꝓpter eandem cauſam ampliatio nõ eſt per copulatiũ: etiã ꝓpter aliud: q2 ponendo q̄ ſor. ſit albus ꝛ nũq̄ amplius erit albus ꝛ curret: tũc in caſu talis eſſet falſa. ſor. albus curret: ſi copu latim ꝛc̃. vt pꝫ: etiã nõ diſiũctiue ampliat̄: q2 in caſu p̄ de ſor. q nũc nõ ſit ꝛ cõtinue vſqꝫ nunc fuerit albus illa duo ꝯdictoria eẽnt ſil' vã. ſor. fuit albˢ: ſor. nõ fuit albus: pª eſt manifeſta: ſecunda aũt ſic vificat̄. id qḋ eſt ſor. nõ fuit al/ bum. vel id qḋ fuit ſor. nõ fuit albũ: cuius diſiunctiue pri ma pars eſt vera. nam ſuum ꝯtradictoriũ eſt falſum. ſ. id qḋ eſt ſor. fuit albũ: q2 illo dato ſeq̄t ſortẽ eẽ: vt pꝫ: iõ ꝛc̃. ¶ Quãdo aũt terminus eſt infinitus vel negatus q am/ pliat̄: tũc nõ incõuenit q̄ amplie̅t copulatim: q2 ex quo ampliat̄ diſiunctim ꝑ negationẽ ꝑpoſitã ꝛ diſiunctũ ta/ liter negatũ equalet copulato de partibus oppoſitis vt cõiter ponit̄: ideo reſpectu talis termini negatiui amplia tio eſt per aliquid equalens copulato ꝛc̃. nota bene oĩa: q2 multũ deſeruiũt ꝛc̃. ¶ Circa pᵃᵐ regulã nota q̄ illa de virtute ſermonis eſt falſa: q2 tũc ſequeret̄ q̄ dicendo: chi mera fuit intellã q̄ tũc ly chimera ampliaret̄ pro eo qḋ eſt vel fuit chimera qḋ falſum eſt. vt pꝫ. ꝛ dñdo. antechriſtus fuit futurus ly antechriſtus ampliaret̄ pro eo qḋ eſt vel fuit antechriſtus: qḋ ſil'r eſt falſum. ¶ Dõꝫ q̄ regula habꝫ intel/ ligi ſic. omnis terminus ſupponens a parte ante reſpe/ ctu verbi de preterito vel participij eiuſdem ꝛc̃. nõ aliũ/ de diſtracti ꝛ non ampliati ad iſtum ſenſum q̄ ſi eẽt de preſenti non ampliaretur ampliatur ad ſupᵈᵘᵐ pro eo qḋ eſt vel fuit ꝛc̃. ꝛ ſic ceſſat argᵐ de iª ꝓpõne chiª fuit intel/ lecta: q2 tale vbũ diſtrahit̄: vt pꝫ. ꝛ ſic ſuo° dicas de alijs ſilibꝰ ꝛc̃. ¶ Sili mõ limitãda eſt 2ª regula: oĩs terminˢ ſupponẽs a pte añ reᵘ vbi de futuro vel participij eiuſdẽ tpis pñtis nõ aliũde diſtracti nec ãpliati ad iſtũ ſenſũ q̄ ſi eſſet nõ ampliaret̄: ampliat̄ ad ſupponẽdũ pro eo qḋ

Marginalia: Notãdũ 2m — Notãdũ 3m — Notãdũ 4m Pau. primo pª. p. de. to. — Dubiũ primũ — Solutio — Notãdũ 5m — Dubitatio 2ª — Solutio. — Circa primam ꝛ ſecundam regulam Notãdũ 6m — Inſtantia. — Rñſio

eſt vel erit: ⁊ ſic ceſſat argu͞m de iſtis: Adã erit preterit⁹: chi⁹
Dub. tertio 3° erit itellecta. antechriſtus poterit eē. ¶ Difficultas eſt circa
iſtas duas reglas dicendo ãtechriſtus erit preterit⁹: Adã fuit futur⁹
Solutio quõ ampliat ly ãtechriſtus ⁊ ly Adã. ¶ Pro q̃b⁹ dicas q̄ ly
antechriſtus ampliat: pro eo quod eſt vel erit preteritus: ante-
christus ly adã p eo q̄ ē vl fuit futur⁹ Adã. Ita q̄ i p⁹ habet
reſpectus aliquo modo ad tempus preteritum: q2 ly an-
techriſtus ampliat pro eo quod eſt vel de quo aliqñ eſt ve-
rũ dicere q̄ fuit: ⁊ ſic ſuo ꝯ͞u tp̄is futuri in 2° dicendũ ⁊c̃.
Circa tertiam regulam Notandum 7m ¶ Circa tertiam regulã nota q̄ i° nõ eſt va quo ad parte
illã q̃ñ dĩ q̄ a parte poſt ẽ terminus ampliat: ⁊ p h̄ etiã
falſe ſunt oẽs alie regule ſequẽtes quo ad ꝯſimilẽ partẽ.
Unde aduertẽdũ eſt q̄ nunq̃ terminus ſequẽs verbum
ampliat ab i° v̄bo p̄cedẽte. Primo q2 terminus ſequens
verbũ ſemꝑ ſequit naturã ipſius v̄bi. 2° q2 ſi aliquis talis
terminus ampliaret diſiũctum hoc eſſet: q2 q̃nq3 diſiun-
ctum illud v̄ificat pro vna parte q̃nq3 pro alia: ſed termi
nus ſequẽs v̄bũ ſi mõ veri͞f ⁊c̃. ſemꝑ veri͞f ſm̄ exigentiã
illius v̄bi p̄cedẽtis a quo regit ⁊c̃. nunq̃ aũt ſm̄ aliã partem
diſiũcti ⁊c̃. id p3 diſcurrẽdo ꝑ oĩa ⁊c̃. ſi g̊ ita eſt nullo mõ
dõm eſt ter͞m poſtpoſitũ ampliari ⁊c̃. ⁊ hoc idẽ aſſero de
oĩbus alijs regulis ſequẽtibus. ¶ Circa q̄rtã regulã no-
tato hoc de termino a parte poſt ⁊c̃. q̄ nõ ampliat: nota
etiã q̄ illud v̄bũ / põt / a parte ante ampliat terminum: q2
quãdoq3 talis terminus verificat pro eo q̄ eſt ⁊ nõ pro
eo q̄ poteſt: quãdoq3 pro eo q̄ poteſt ⁊ nõ pro eo q̄ eſt;
de 2° clarũ eſt exemplũ: q2 dicẽdo antechriſtus poteſt eſſe al-
bum verificatur ly antechriſtus pro eo q̄ poteſt: nõ aũt pro
eo q̄ eſt. De primo aũt vĩ difficilius ponere exemplum.
ponendo q̄ tamẽ ſit de facto omnis homo: tunc capta iſta
ꝓpõne. ens omnis hõ põt currere vel eſſe ſor. verificat
ly oĩs hõ pro eo q̄ eſt oĩs hõ: nõ aũt pro eo q̄ poteſt eē
oĩs hõ: cũ nihil poſſit eſſe oĩs hõ: vt p3 ꝺ mẽte Ziſberi in
quarto principali ſophiſmatis: ẽt in alio exẽplo. dicamus
grã argumẽti q̄ a. lignũ ſit nũc albũ: ita q̄ nunq̃ ampli⁹
poſſit eē albũ q̄ tñ poterit eē nigrũ: vt habet admitti ad
imaginationẽ ⁊c̃ dĩcẽdo h̄ albũ poterit fore nigrũ ⁊c̃. ly albũ
ſimiliter ſtat pro eo q̄ eſt albũ: nõ aũt pro eo q̄ põt eſſe
Circa quartã regulam Notandũ 8m albũ: vt p3 in caſu. ¶ Circa aliã ptẽ regule de terminis
deſinẽtibus in bilis ⁊ in bile ⁊c̃. nota q̄ nõ eſt verũ q̄ oẽs
illi amplient pro eo q̄ eſt vel põt eē q2 dĩcẽdo chimera eſt
imaginabilis vel mons aureus eſt intellĩs nõ ampliantur
illi termini ꝓ eo q̄ eſt vel poteſt eē. vt p3: ⁊ ideo melius
eſt dicere q̄ illi termini amplient pro eo q̄ eſt tale vel
poteſt eſſe ⁊c̃. ſm̄ exigẽtiã talis termini ⁊c̃. vnde dĩcẽdo chi
mera eſt imaginabil̄ ly chimera ampliatur pro eo q̄ eſt
vel imaginabile eſt eē chimera: ſilr mõ dicas mons au-
reus eſt intelligibilis ampliat ly mons aureus ad ſuppo
nẽdũ pro eo q̄ eſt vl eſt intellĩe eē mons aure⁹ ⁊c̃. Pau.
intellĩt regulã de talib⁹ termĩs nõ excẽdẽtib⁹ poſſitatẽ: ⁊
tũc excludit iſtos terminos ima͞le intellĩe: p⁹ tñ opio gnã-
Circa quintã regulam Notandum 9m lior eſt ⁊ ſatiſfaciẽs pro oĩbus talib⁹ terminis ⁊c̃. ¶ Cir-
ca 5am regulã nõtan͞m q̄ etiã illa eſt falſa quo ad partem de
termino poſtpoſito vt notaui prius in alijs: ⁊ eſt facile vi
dere q̄ talis terminus a parte añ ampliat ad ſupponen
dũ p eo q̄ eſt vel incipit vel deſinit ⁊c̃. q2 q̃nq3 diſiũctũ
v̄ificat ꝓ vna pte q̃nq3 ꝓ alia: hoc aũt ꝓbare nõ eſt dif-
ficile. ¶ Circa 6am regulã aduerte q̄ illa peccat in mul-
Circa ſextam regulam Notandũ 10m tis: primo vt alie de termino poſtpoſito: q2 non eſt verũ
q̄ illa ampliat vt prius ⁊c̃. ¶ 2° q2 non verũ eſt q̄ talia
verba ita large ampliẽt a parte ante: primo q2 i iſtis ver
bis nõ eſt neceſſarium q̄ ꝯtineat illud verbum põt: vt p3 de
iſtis intellĩo cognoſco ⁊c̃. ⁊ nõ eſt verũ q̄ amplient pro eo
quod eſt ima͞le ⁊c̃. q2 talia verba: de quibus fit mentio in
regula: dicũt actũ nõ aptitudinẽ. ¶ P. ſequeret q̄ dum

aſinũ intellĩo hominem intelligeres: vbi ẽt nullũ cõceptũ
formares de hoĩe: neq3 etiã de re que eſt hõ: iſtud etiam
q̄ ſequat deduco: nã aſinũ intelligẽdo illud q̄ eſt vl põt
vel eſt ima͞le eē hõ intelligo: g̊ hoĩem intelligo: teneo g̊ hãc
concluſionẽ reſpectu 6e regule q̄ talia v̄ba amplient ⁊c̃.
ſm̄ exigentiã v̄bi: vt dĩcẽdo roſa cognoſcit: ly roſa / ampliat
pro eo q̄ eſt vel cognoſcit ⁊c̃. dicẽdo aũt a. ꝓpoſitio ſci-
tur eſſe vera ly a. ꝓpõ ampliat pro eo q̄ eſt vel ſcitum
eſt eſſe. a. ⁊ ſic dicas de alijs ſuo modo. Ita q̄ diſiũctum
debet eſſe reſpectu verbi ſubſtãtiui ⁊ verbi principalis
a quo ſumit ampli°. nõ aũt debet aliud ſumere in tali di
ſiuncto: vt etiã notaui ſuperius: vñ poſito caſu q̄ aliquam
cerã intelligã ſub ꝯceptu roſe: tũc i° eſt vera roſam intellĩo:
q2 id quod eſt vel intellĩr eē roſa intellĩo: verificat aũt di-
ſiunctũ pro eo q̄ intellĩr eſſe ⁊c̃. non pro eo q̄ eſt: vt p3: ⁊
tunc in caſu etiam illa eſt vera. ceram intellĩo: q2 illud q̄
eſt vel intellĩr eſſe cera intellĩo: v̄ificat aũt pro eo q̄ eſt ce
ra: nõ aũt pro eo q̄ intellĩr. vt p3. ¶ Difficultas eſt vnde
Dubiũ quartũ ſit q̄ ampli° ſemꝑ ſumat a parte vna diſiuncti verbum
ſubſtantiuũ de preſenti. ¶ Ad hãc rñdent aliq̄ q̄ h̄ ideo
Solutio ſm aliquos. eſt: q2 omnis ꝓpõ vera de preterito reliquit vnã verã de
preſenti: omnis aũt de futuro etiã habebit vnã verã de
preſenti. ¶ Sed illa opio in multis peccat: primo q2 ſuũ
Contra ſolu. primo dictũ eſt falſum: nã in talibus ſor. fuit tantus quãtus pla-
to: ſor. fuit ita albus ſicut Cicero: ſilr ſor. incipit eē tantus
quãtus eſt Cicero: ⁊ multis alijs ꝯſilibus nulla correſpondet
de preſenti ꝓpõ: vel ſaltim hoc non eſt neceſſariũ: vt p3
2°. intelligẽti. ¶ 2° q2 nõ ſatiſfacit quo ad tales ꝓpões: chi
mera intellĩr: vel mons aureus fuit cognitus: q2 talia ver
ba non includũt verbum ſubſtãtiuum reſpectu cuius de-
beat verificari terminus ſemꝑ ⁊c̃. hoc tamen dictum ſuũ
plurimũ h3 v̄itatẽ. Et forte ipſi dicerẽt q̄ rõne illorũ pro
quibus verum eſt dictũ ampliata eſt regula: poſtea etiam
ad alia ⁊c̃. ¶ Melius tñ eſt dicere vt dixi in ꝑimo q̄
Solutio 2a opionẽ ꝯpri. Notandũ 11m. ampli° in diſiuncto includit verbũ ſubſtantiuũ ad ſaluã-
dum cõem modũ loquẽdi ⁊c̃. Notandum etiã q̄ preter
regulas poſitas a Pau. ſolet etiã ab alijs poni alia regu-
la. ſ. q̄ ille terminus neceſſario vel de neceſſitate: ⁊ alij ẽt
cõſilẽs ampliant pro eo q̄ eſt vel erit vel fuit ſi verbum
ſic requirat eſſe: vt dicendo. aliquid creans de neceſſitate
eſt deus: ly creans / ſupponit ampliatiue pro eo quod eſt
vel erit creans: ⁊ ſic dicas de alijs cõſimilib⁹ ſuo modo:
hoc notaui ne credas q̄ exẽplũ poſitum a Pe. mã. caplo
ꝓprio ſit inane quãdo. ſ. exẽplificat de iſtis: aliqd creans
de neceſſitate non eſt deus. omne creãs de neceſſitate eſt
Notandũ 12m deus ⁊c̃. ¶ Conſidera vlterius q̄ nõ eſt ſumẽda libera
ampli°a verbo: ſ3 op3 aduertere vtrũ aliq̄ ſit determina-
tio reſpectu cuius ſit ſumenda ampli°. vnde dicẽdo. cras
cãcellarius p̄dicabit. ly cãcellarius / nõ ampliat ad ſuppo-
nẽdũ pro eo q̄ eſt vel erit abſolute: ſed ſolum pro eo q̄
Notandũ 13m eſt vel erit cras ⁊c̃. ¶ Aduertendum vlterius eſt q̄ q̃ñ
ſumenda eſt ampliatio a participio vel alio termino ſili
modo debemus cauere q̄ inter verbũ ⁊ tale participium
nõ cadat aliq̄s terminus non ampliatus. vnde l3 in illa.
adam eſt mortuus. ly adam ſupponat ampliatiue: nõ tñ
in illa. adam eſt homo mortuus propter interpoſitionẽ
illius termini homo. ſimiliter dicendo. chimera eſt aliqđ
imaginabile. mons aureus eſt aliquod cogno͞le. aut Adã
Notandũ 14m eſt homo futurus. in nulla iſtarum ſubm̄ ampli͞r. ¶ No
tandum preterea q̄ dicendo. omne futurum eſt. omne ima
ginabile eſt. omne poſſibile eſt ⁊c̃. in nulla iſtarum ſubm̄
ampliatur. aut ab illo ampliatio ſumitur. tenendo q̄ ly
futurũ ⁊c̃. ſit ſubm̄. op3 enim ad hoc q̄ tales termini am-
plient q̄ vniantur cum verbo cadente ſupra illa ⁊c̃. ⁊ cõ
ſequenter ꝯ multos teneo p̄dictas ꝓpões eē v̄as. iõ ⁊c̃.

¶ Caput 9m

¶ Caput 9m secundi tractatus.

¶ Caplm de appellationibus.

Diffō appellationis.

Appellatio est acceptio termini in ppone hñtis respectū ad nām verbi vel participij eiusdē: vt aliqs hō est: ly hō supponit p hoie et nō pro quolibet hoie indifferēter: sed solū pro hoie qui est: vt ergo clarius itelligat hec diffō notandū q appellatio sic diuidit: qm aliqua vocat appellatio tpis: aliqua ampliationis et tertia forme. *Diuisio appellationis.* Appellatio tpis est acceptio termini in ppone pro aliquo vel pro aliqb9 fm solā cōsignificationē verbi vel pticipij eiusdem: vt albū fuit nigrū: lz ly albū supponat pro eo qd est vel fuit albū: tñ ly nigrū non supponit nisi pro eo qd fuit nigrū: et verbū eiusdē cōsignificat solūmō pteritiue: iō ly nigrū appellat solū tps pteritū. *Diffō appel. temporis.*

1a regula. ¶ Prima regula. Ois terminus supponens respectu verbi de psenti non ampliatiui nec distracti p participiū ampliatiuū appellat tps psens: vt hō est aial: vel sor. currit: qlibet illoz tam a parte subiecti q̄ pdicati supponit solūmō pro eo qd est.

2a regula. ¶ Scda regula est ista: Ois termin9 sequens verbū ampliatiuū pteriti tpis solūmō vel futuri appellat tps pteritū aut futurū: vt hoc fuit albū: vl hoc erit nigrū. Supponit ly albū in prima ppone pcise p eo qd fuit albū: et in scda pcise p eo qd erit nigrū.

Diffō appel. amplia. ¶ Appellatio ampliationis est acceptio termini ampliatiue sumpti limitati p terminū ampliatiuū pcedētē: vt hoc pōt esse albū. Supponit ly albū ampliatiue a parte post sicut a parte ante: sz a parte ante nō appellat: a parte vo post appellat supple ampliationē.

1a regula. ¶ Prima regula est ista. Ois terminus sequēs aliqd istoz verboz incipit vel desinit: vel aliqd suoz participioz appellat ampliationē. verbi gra. sor. incipit esse albus: supponit ly albū pro eo qd est vel icipit esse albū: sed positū a parte ante nō appellat: a pte vo post appellat pter limitationez termini appellatiui pcedentis.

2a regula. ¶ Scda regula. Ois terminus sequēs aliqd istoz verboz pōt contigit: aut aliqd suoz participioz appellat ampliationē ipsoz vt hoc pōt vel cōtingit esse albū: ampliat ly albū ita a parte post sicut a pte ante: et a pte post appellat ampliationē ipsoz quā nō appellat a parte ante ex quo nō limitatur.

Diffō appel. forme. ¶ Appellatio forme est acceptio termini in ppone limitati per terminū pcedētē cōcernentē actū mētis: vt intelligo hoiem appellat suam formā: q significat suū significatū sub rōne eiusdē pter limitationez factā a termino cōcernēte actū mētis: ideo per illā denotat q ego intelligo aliqd sub rōne qua hō. ¶ Ex pdicta diffōne seqtur veritas triū cōclusionū.

Prima cōclusio est ista. patrē meū cognosco: et tñ nō cognosco patrē meū. *1a conclusio.* probat: et pono q sor. sit pater meus quē bene cognoscaz: nesciā tñ an sit pr meus vel nō: imo pono q nō cōsiderē de patre meo vtrū talē habeā vel nō. Isto posito patrē meū cognosco: non tñ cognosco patrē meū: q nō cognosco aliqd sub rōne qua pater meus.

¶ Scda cōclusio. *2a conclusio.* sor. volo videre: et tñ nolo videre sor. pbat: pono q sor. sit inimicus meus: ita q nollez videre ipsum: et plato sit amicus meus silis sor. existēti corā me quē credā esse plato. Isto posito sor. volo videre: q hūc qui est sor. volo videre: ex eo qd puto ipsuz esse pla. et tñ nolo videre sor. qa nolo videre aliqd sub rōne qua est sor.

¶ Tertia cōclusio. *3a conclusio.* Propositionē hypotheticā scio: et tñ nescio aliquā ppōnē hypotheticā. pbat: et pono q credas firmiter nullā eē hypotheticā: si tñ aliq hypothetica quā credas esse cathegoricā sciēdo significatū ei9. Isto posito aliquā ppōnē hypotheticā scio: qa illud q est ppō hypothetica scio: et tñ non scio aliquā ppōnē hypotheticā: q nō scio aliqd sub rōne qua est ppō hypothetica. et pñter cōcedit q ppōnē affirmatiuā credo: et tñ non credo propōnē affirmatiuā. Et ita de ifinitis quaz quelibet ex prioribus potest verificari.

Aduerte circa has spēs. et p̄ circa appellationē tēporis: q appellare tēpus est significare suū significatū fm solā exigētiam tpis verbi pncipalis: si de pñti de pñti: si de pterito de pterito: si de futuro de futuro. *Menghus. Notāda 1m.* ¶ Circa appellationē ampliationis aduerte 2o q appellare ampliationē est significare sigtū suū ampliatiue fm q restringit ad nām verbi ampliatiui vel participij eiusdē. vt dicēdo: albū pōt eē nigrū: tam ly nigrū q̄ ly albū stat ampliatiue pro eo qd est vel pōt eē: tñ ly nigrū a pte post restrigit ad stādū p eo q pōt eē: albū aūt stat absolute ampliatiue et nō restrigit. *Notād 2m.* ¶ Circa appellationē forme aduerte q appellare formā est sigre suū sigtū sub rōne formali eiusdē. Rō aūt in pposito non est ipsa diffō: sed ipsa denoiatio: siue illud vñ est denoiatio: et sic rō hois est humanitas p quā denoiatur hō: et ita de alijs. *Notāda 3m. Pau. c. 6. s. tra. lo. p. 7m.* ¶ Circa aūt has spēs sunt dubōnes pulchre subtiles: qs vide 3 suppōnes. ¶ Aduerte q i pn° hui9 tractat9 nām suppōnū fm opiōnē sancti Uincentij pmisi declarare. Ideo opiōnē illius sic perstringā diffiniēdo diuidēdo: et regulas de mēte eius ponēdo. *Notād 4m. Opio sancti Uincentij de suppōne.* ¶ Suppō sic ab eo diffinit q est pprietas subti ad pdicatū in ppōne cōparati. 2m aūt q diuersimode accipit subm in cōparatione ad pdz diuisio suppōnis hz attēdi. Sicut g in scto doctore in de ente et eētia nā importata per terminū cōem pōt

duplr capi. Uno mō ſm rōnē ppriā. Alio modo ſm eſſe
qḋ hʒ in alio: ⁊ hoc duplr: qꝛ vel ſm eſſe qḋ hʒ in ſuppo-
ſitis vel ſm eē qḋ hʒ in aīa. Sic ſuppō dʒ diuidi ꝑ in nāl-
Quid ſit ſuppō nālis. lē ⁊ accñtalē. ❡ Suppō nālis dī qñ terminus cōis acci-
pit̄ reſpectu ꝑdicati ſibi eſſentialr cōuenientis: queadmo-
dū eſt hic: hō eſt aīal: hō eſt riſibilis. Suppoſitio vo ac-
cidētalis eſt qñ terminꝰ cōmunis accipit̄ reſpcu ꝑdicati
ſibi cōuenientis accñtalr: vt hic: hō ſtudet: homo eſt ſpēs.
❡ Suppō accidētalis diuidit̄ in pſonalē ⁊ ſimplicem.
❡ Perſonalis dī: qñ terminus cōis ſumit̄ reſpcū ꝑdica-
ti ſibi accñtalr ꝯuenientis p eē qḋ hʒ in ſuppoſitis: vt hō
ſtudet. ❡ Simplex dī: qñ terminus cōis accipit̄ reſpe-
ctu ꝑdicati ſibi accñtalr ꝯuenientis pro eē qḋ hʒ in aīa. vt
hō eſt ſpēs. ❡ Suppō ergo nālis eſt proprietas termini
cōis accepti reſpcū ꝑdicati eſſentialr conuenientis. Tunc
aūt ꝑdicatū dī eſſentialr ꝯuenire qñ ptinet ad eſſentiam
ſubti: vt hō eſt rōnalis: vel ſeq̄t̄ pncipia eſſentialia ſubti:
vt hō eſt riſibilis. Et hec ſuppō nālis diuidit̄: qꝛ quedaʒ
eſt determinata: quedā indefinita. Determinata eſt quā-
do aliquis terminus cōis eſt aliquo ſigno determinatus.
Indefinita qñ ſumit̄ ſine ſigno. Determinata diuidit̄ in
vlem ⁊ particularē. ❡ Ulis eſt qñ cū ſigno vli ſumitur.
❡ Particularis qñ cuʒ ſigno ꝑticulari ſumit̄. ❡ Sup-
1ª regula. pōnis nālis quattuor ſunt regule. ❡ Prima eſt quecunqʒ
ꝑdicatū in aliq̄ ꝓpōne dī ꝺ ſubto in aliq̄ mō dicēdi p ſe:
ſubm ſp ſupponit nālr. Exēplum de ꝑ mō dōi p ſe. vt hō
eſt aīal: hō eſt rōnalis. Exm̄ de 2º. vt hō eſt riſibilis. Ter-
tius modus p ſe nō eſt ad ꝓpoſitū: qꝛ nō eſt modus dicē-
di: ſed modus eſſendi. Exēm̄ de 4º. vt interfectus interiit.
In oibus .n. iſtis ſubiecta ſupponunt nālr. ❡ Rō regule
eſt: qꝛ ſuppō nālis eſt qñ ꝑdicatū eſſentialr ꝯuenit ſubto:
ſed qñ ꝑdicatū dī de aliquo in aliq̄ mō dicēdi p ſe eſt hō.
Nā in ꝑ ꝑdicat̄ diffō vel pars diffōnis. In ſcdo ⁊ in q̄rto
ꝑdicatū ꝯſeq̄t̄ eſſentiā ſubti. vt pʒ ꝑ poſterioꝝ. quare ⁊c̄.
2ª regula. ❡ Scda regula. Ois ꝓpō cuius ſubm hʒ ſuppōnē nālē
eſt vlr vera. ſ. pro omni tpe: cū ſupponit pro oibꝰ ſuis ſup-
poſitis. Ratio regule eſt. quia in oibus his ꝓpōnibꝰ ꝑdi-
catum eſt de eſſentia ſubti: vel ſaltē ꝯſequit̄ eſſentiā eius:
ideo pōt attribui oibus cōuenientibꝰ in eſſentia ſubiecti.
3ª regula. ❡ Tertia regula eſt a ꝓpōne de tertio adiacente: cuius
ſubm ſupponit nālr ad ꝓpōnē de ſecūdo adiacente non
valet ꝯña: qꝛ nō valet: hō eſt riſibilis: g̃ hō eſt. Ratio eſt:
qꝛ in his de tertio adiacēte ꝑdicatū ptinet ad eſſentiā: in
ꝓpōne vo de ſcdo adiacēte ꝑdicatū ptinet totalr ad eē
ſiue exiſtere: qꝛ tūc principale ꝑdicatū eſt hoc verbū eſt
qḋ ponit rē eſſe in reꝝ nā. ❡ Quarta regula. Nulla ꝓpō
4ª regula. cuius ſubm ſupponit nālr ad ſui veritatē reqrit exiſtiaʒ
terminoꝝ. Ratio regule eſt qm̄ ad veritatē ꝓpōnis affir-
matiue ſufficit vera vnio extremoꝝ: ſʒ in omni affirma-
tiua cuꝰ ſubm ſupponit nālr de rebus nō exiſtibus ſal-
uari pōt talis vnio. g̃ ⁊c̄. qꝛ abſolute res iportata p ꝑdica-
tū reſpicit rē iportatā p ſubm qbꝰ extraneū eſt exiſtere.
Quid ſit ſuppō pſonalis. ❡ Suppō pſonalis eſt proprietas termini cōis accepta
reſpcū ꝑdicati ſibi cōuenientis pro eē qḋ hʒ in ſuppoſitis:
⁊ diuidit̄: qꝛ quedā eſt cōfuſa: ⁊ quedā determinata. Dici-
tur determinata: qm̄ terminus ſupponēs pſonalr accipi-
tur particulariter vel indefinite: vt hō legit: aliqs gallus
cātat. ❡ Suppō cōfuſa eſt qñ terminus ſupponēs pſo-
nalr accipit̄ vlr: vt ois hō currit. ❡ Confuſa diuidit̄: qꝛ
quedā eſt diſtributiua: quedā collectiua. ❡ Diſtributiua
dī: qñ terminus ſupponēs cōfuſe pōt diuidi ſeu diſtribui
in omnia ſua ſuppoſita reſpcū ꝑdicati: vt qlibʒ hō ſedet.
❡ Collectiue dī: qñ terminus ſupponēs ꝯfuſe nō pōt di-
uidi i ſua ſuppoſita: ſʒ magis ſua ſuppoſita ſunt collecta
reſpectu ꝑdicati: vt oēs apli ſunt. xij. ❡ Suppōnis pſo-
nalis quattuor ſunt regule. ❡ Prima regula. Cuiuſlibet 1ª regula.
particularis vel indefinite ſubm ſupponens pſonaliter
ſupponit determinate: vt hic: homo currit: homo ſedet.
❡ Scda regula. Sub oi ſuppoſito ſupponēte determi- 2ª regula.
nate pōt deſcēdi per ꝓpōnē diſiunctiuā ad ſua ſuppoſi-
ta reſpectu ꝑdicati: vt hō currit. ergo ſoꝛ. currit vel plato
currit. ❡ Tertia regula. Cuiuſlibet ꝓpōnis vlis ſubm 3ª regula.
ſupponit cōfuſe ⁊ diſtributiue: vt hic. ois hō currit: intel-
ligit̄ tñ ſubm ſuppōnis pſonalis p ſuppōnem naturalē.
❡ Quarta regula. Sub oi ſubiecto ſupponēte cōfuſe ⁊ 4ª regula.
diſtributiue pōt deſcēdi per ꝓpōnē copulatiuā ad eius
ſuppoſita reſpectu ꝑdicati: vt ois hō currit. g̃ iſte homo
currit: ⁊ iſte hō currit. ❡ Suppō ſimplex eſt ꝓprietas Quid ſit ſuppō ſimplex.
termini cōis accepta reſpectu ꝑdicati ꝯuenientis ſibi pro
eſſe abſtracto in aīa ſeu extra ſuppoſita qḋ idē eſt: vt hō
eſt ſpēs. ❡ Diuerſificat̄ aūt ſuppō ſimplex nō ratione
ſubiecti: qꝛ ſubm nō eſt determinabile aliquo ſigno: qm̄
tam ſigna vlia q̄ꝫ ꝑticularia determinant ſubm: vt reſpi-
cit ſuppoſita: diuerſificat̄ aūt ſuppō rōne ꝑdicati: qꝛ vel
ꝑdicatū ptinet ad ꝑam̄ intētionē ſiue ꝑm̄ actum aīe: vt hic
hō intelligit̄ hō cōſiderat̄. ❡ Uel ptinet ad 2am̄ itētionē
ſiue 2m̄ actū aīe: vt hic hō ē ſpēs: hō eſt ꝑbile. ❡ Suppō
ergo ſimplex diuidit̄ in ꝑam̄ ⁊ 2am̄. ❡ Suppō ꝑa eſt qñ
ſubm ſupponens ſimplr ſumit̄ reſpectu ꝑdicati ptinen-
tis ad ꝑm̄ actū anime: vt exēplificatū eſt ſupra. ❡ Scda
ſuppō eſt qñ terminus ſupponens ſimplr ſumit̄ reſpe-
ctu ꝑdicati ptinētis ad 2m̄ actū aīe: vt ſupra exēplificatū
eſt. ❡ Et vtraqʒ diuidit̄: qꝛ q̄dā eſt intētionalis: q̄daʒ in-
tētionata. ❡ Intētionalis eſt qñ ſolū ꝑdicat̄ intētio vel
actus aīe: vt hic: hō eſt intētionatus. ❡ Intentionata qñ
eus ꝑdicat̄ cū intētione: vt hō eſt aīal itellectū: vel hō eſt
aīal ꝑdicabile. Suppōnis ſimplicis q̄tuoꝛ regule ſunt.
❡ Prima. Nullus terminꝰ determinatus ſigno vli vel 1ª regula.
particulari ſupponit ſimplr. Ratio regule eſt: qꝛ termi-
nus ſupponēs ſimplr ſumit̄ ſm abſtractionē ſuppoſiti.
Terminus aūt determinatus aliquo ſigno reſpicit ſup-
poſita. ❡ Scda regula. Ois terminus ſupponens reſpe- 2ª regula.
ctu ꝑdicati intētionalis ptinētis ad potētiā apprehēden-
tem obm in abſentia ſupponit ſimplr: vt panis appetit̄:
cibus deſiderat̄. Ratio regule eſt diffō ſuppōnis ſimpli-
cis data. ❡ Tertia regula. Ois ꝓpō cuius ſubm ſuppo- 3ª regula.
nit ſimplr eſt ſingularis. Ratio eſt: qꝛ omnis ꝓpō in qua
ſubijcit̄ terminus non aptus natus de pluribus ꝑdicari
dʒ dici ſingularis: ſed in oi ſuppōne cuius ſubm ſuppo-
nit ſimplr ipſe terminus ſubſtātiuus nō eſt aptus natus
de pluribus ꝑdicari. ergo minoꝛ declarat̄: qm̄ terminus
ſupponens ſimplr ſumit̄ per intellectū: vt vnū ꝑter mul-
ta: ⁊ iō vt ſic excludit ⁊ preſtringit oia ſuppoſita ⁊ iferio-
ra: ⁊ iō vt ſic nō eſt aptus natꝰ de plibus ꝑdicari. Unde
ex intētione ſancti Doctoris ꝑ periher. lectione decima
duplr pōt cōtingere ꝙ illud qḋ ſignificat̄ per nomē nō
ſit aptū natū ꝑdicari. Unoº ꝙ nomē ſignificet formā ſm
ꝙ determinata eſt ad hanc mām: ſicut hoc nomē ſortes
vel plato: qḋ ſignificat nām humanā ꝓut eſt in hac mā.
Alioº ſm ꝙ ſignificat formā que nō eſt apta nata recipi
in mā: ſicut albedo ſi eſſet forma nō exiſtens in mā eſſet
vna forma ſingularis. Et ꝓpter hoc dicit Phs 7º meta.
ꝙ ſi eſſent ſpēs reꝝ ſeparate: ſicut ponit Plato eēnt idi-
uidua q̄dā. hec ſunt verba ſancti Thome: ſed faciamus
minorē: ſed res importata per terminū ſupponēteʒ ſim-
plr nō eſt nata in mā recipi: imo vt ſic eſt per aiaʒ a mā
ſeparata. quare ⁊c̄. ❡ Quarta regula. Sub nullo termi- 4ª regula.
no ſupponēte ſimplr pōt deſcēdi copulatiue vel diſiun-
ctiue: vt patet. Uñ nō valet. hō eſt ſpēs. ergo iſte hō eſt
ſpēs. ❡ Diſcretam ſuppōnē qdaʒ poſuerūt ſub pſonali
diuidētes

diuidẽtes perſonalẽ primo in diſcretaȝ ⁊ cõem. ¶ Qui-
dam ꝟo extra diuidẽtes p̄mo ſuppoſitionem in cõem ⁊
diſcretã: deinde cõem in ſimplicẽ pſonalẽ ⁊ materialeȝ.
¶ Nos autẽ ſm intẽtionem ſancti Doctoris media via
ambulãtes dicimus ipſaȝ nõ eſſe extra ſuppões termi-
ni cõis: nec oĩno ↄtineri ſub pſonali ſuppõne: ſed quodã-
Notãdũ 5m. modo ſic. ¶ Propter qḋ notari debet ꝙ terminus ſup-
ponit ſignificatũ ſuũ. ¶ Terminus aũt ſingularis aliuȝ
modũ ſignificãdi hȝ q̃ terminus cõis. ¶ Nã illã eſſen-
tiã quã termin⁹ cõis ſignificat abſolute ⁊ nõ ſignate: ſin-
gularis ſig̃t determinate: iõ diſcreta non ↄtinet̃ ſub aliq̃
ſpecieꝝ ſuppõnis attributo termino cõi. Et h̄ eſt de itel-
lectu expꝛeſſo ſancti Doctoris. ¶ Attamẽ qꝛ oſtenſum eſt
ꝙ terminus capit ſuppõnẽ a p̄dicato. Predicata aũt illa
que cõueniunt termino cõi: ↄueniũt etiã p̄ris termino ſin-
gulari: nam termin⁹ ſingularis hȝ aliq̃ p̄dicata que ↄue-
niunt ſibi eſſentialr̃: ⁊ aliqua accidentalr̃: ⁊ hoc vel realr̃
vel itẽtionalr̃: ſicut termin⁹ cõis: ideo ſuppõ diſcreta nõ
debet oĩno ſeparari nec poni extra ſuppões cõuenien-
tes termino cõi: cuȝ etiã ſuppõ nãlis pſonalis: ⁊ ſimplex
cõueniant etiã termino ſingulari: vt declarabit̃. Suppõ
diſcreta eſt qñ termin⁹ ſingularis ex ſe ſupponit vel ali-
quid ei equalens. Dico aũt ex ſe: qm̃ lȝ in iſta ꝓpõne: hõ
eſt ſpẽs: ſubm̃ ſit terminus ſingularis: p accidẽs. ſ. vt hic
ſupponit: tñ hõ ex ſe vl̃is eſt. Dico aũt vel aliqḋ ei equa-
lens: qꝛ vt videbit̃ nõ ſemp ſit in termino ſingulari: ⁊ di-
uidit̃ in nãlẽ pſonalẽ ⁊ ſimplicẽ. Naturalis eſt qñ p̄dica-
tum eẽntialr̃ attribuit̃ ſubiecto: vt hic. ſortes eſt hõ. ſoꝛ.
eſt riſibilis. perſonalis eſt qñ p̄dicatũ reale accñtalr̃ cõ-
uenit ſubiecto: vt ſoꝛ. currit: ſortes mouet̃. Simplex ꝟo
qñ p̄dicatũ intẽtionale accidẽtalr̃ cõuenit ſubõ: vt hic.
Notãdũ 6m. ſortes eſt ſingularis. ſoꝛ. eſt indiuiduũ. ¶ Sciendũ tñ ꝙ
lȝ terminus ſingularis ſupponat nãliter / ſimplr̃ / ⁊ perſo-
nalr̃: tñ p p̄us ↄuenit ſibi pſonalis ſuppõ: qm̃ in ſuppõne
ſimplici ſignificatũ per ſubm̃ abſtrahit̃ cum preciſione
cõditionũ indiuiduãtiũ: ⁊ in nãli abſtrahit̃: nõ tamẽ cuȝ
p̄ciſione: ſed cum q̃daȝ determinatione: ⁊ talis determi-
natio ſolet cõiter appellari abnegatio: ⁊ ſic pȝ ꝙ tam in
nãli q̃ȝ in ſimplici ſit aliq̃lis abſtractio. Singulare autẽ
nõ põt abſtrahi a cõditionib⁹ indiuiduãtibus: imo ſunt
de rõne ſingularis: qꝛ vt dicit Phs in p̄ poſterioꝝ iuxta
mediũ: ꝙ lȝ mathematicus abſtrahat lineã: nõ tñ poteſt
abſtrahere hanc lineã: ⁊ hec ſuppõ diſcreta tam nãlis q̃ȝ
pſonalis ⁊ ſimplex põt tribus modis fieri. aut qñ termi-
nus ſingularis ſupponit. vt ſortes currit. aut qñ ponitur
pronomen demõſtratiuũ demõſtrans illud qḋ ꝓpriuȝ
Quid ſit ſup-põ mãlis. nomẽ ſignificat: vt ille currit. aut qñ terminus cõis cum
ꝓnoie demõſtratiuo: vt ille hõ currit. ¶ Suppõ mãlis
eſt qñ termin⁹ ſupponit pro illo qḋ mãliter ſignificat: vt
ſoꝛ. eſt nomẽ ꝓpriũ. ſoꝛ. eſt biſyllabũ. Dicit̃ aũt ſignifica-
tum mãle: qꝛ ipſa vox ſeipſaȝ ſignificat: ⁊ ẽt aliqḋ extra
ſe ↄñter. per p̄us aũt ſig̃t ſe: qꝛ de rõne eius eſt ſignifica-
re ſe: ⁊ per poſteri⁹ ſignificare extra ſe: qꝛ per impõnẽ ⁊
per arteȝ qḋ iponit̃ alteri eſt ſicut mãle: iõ ipſamet vox
Quid diſcre-ta. ſiue ipſemet termin⁹ eſt ſignificatũ mãle ſuipſi⁹ ⁊ diui-
dit̃: qꝛ q̃dã eſt cõis: q̃dã diſcreta. ¶ Diſcreta eſt qñ ter-
minus ſtat pro aliquo ſuppoſito ſui ſignificati mãlis de-
terminate: ⁊ fit trib⁹ modis. Uno nomẽ per ꝓnomẽ ꝑſo:
vt buſ. baſ. dĩ a me. Scḋo mõ per ꝓnomẽ demõſtratiuȝ
demõſtrans aliq̃ȝ vocẽ vel terminũ ſingularẽ: vt hoc eſt
nomẽ: demõſtrata iſta voce hõ. Tertio mõ fit per terminũ
determinatũ ꝓnoie demõſtratiuo: vt hoc homo eſt nomen.
Quid ſit ſup-põ mãl cõis. ¶ Suppõ mãlis cõis eſt qñ termin⁹ ſupponit indeter-
minate ſui ſig̃tuȝ mãle: vt cũ dicit̃ aliq̃ dictio deſcribit̃:
ſubiectum huius ſtat indeterminate p illo vel pro iſto.

¶ Regula de relatiuis eſt optima ⁊ g̃nalis ꝙ relatiuuȝ Regula de re-latiuis.
hȝ talẽ ſuppõnẽ reſpectu p̄dicati qualem hꝛet illud pro
quo ſupponit ſi poneret̃ loco illi⁹: ⁊ hoc indifferẽter pro
oĩbus relatiuis: vt cũ dĩ: ſortes currit. q diſputat: ſi in 2a
parte loco relatiui ponat̃ pro ſubo añs dõo: ſortes diſpu-
tat: h̄ añs ſupponeret diſcrete: iõ relatiuuȝ cõſilr̃ ſuppo-
nit. Nec ꝓpter h̄ volo ꝙ ſemp loco relatiui liceat pone-
re añs: qꝛ hoc nõ eſt veꝝ: ſed dico ꝙ ad cognoſcẽdũ ſup-
põnẽ relatiui licitũ eſt reſpicere qualẽ ſuppõnẽ haberet
añs: ſi loco relatiui poneret̃: qꝛ talẽ habet relatiuũ: vt eſt
exẽplariter declaratũ. ¶ Suppõnis relatiuoꝝ ſunt tres p̄a regula de ſuppoſitione relatiuoꝝ.
regule. ¶ Prima. Impoſſe eſt ꝙ añs ſupponat pſonalr̃
⁊ relatiuũ idẽtitatis ſimplr̃ vel ecõuerſo. Iſta eniȝ ꝓpõ
nõ eſt itelligibilis. Homo currit q eſt ſpẽs. Rõ eſt: qꝛ re-
latiuũ idẽtitatis ſemp ſupponit pro eodẽ p quo ſuũ añs:
ſed vt eſt oſtẽſuȝ ſignificatũ acceptũ p eẽ qḋ hȝ in ſup-
poſitis nõ eſt idẽ cũ ſeipſo: vt eſt abſtractũ a ſuppoſitis.
¶ Scḋa regl̃a. Añs hñ põt ſupponẽ nãlr̃ relatiuo ſup- 2a regula.
ponẽte ſimplr̃ vel pſonalr̃: ⁊ eȝ. Exẽplũ p̄mi. hõ eſt aial
q currit: vel q eſt ſpẽs. Exẽplũ ſcḋi. hõ currit vel hõ eſt
ſpẽs q eſt aial. Rõ regule eſt: qꝛ nãlis eſt quodãmõ me-
dia iñr pſonalẽ ⁊ ſimplicẽ. ¶ Tertia qñ relatiuũ diuer- 3a regula.
ſitatis ſupponit reſpectu eiuſdẽ p̄dicati iſert ꝓpõneȝ de
ſubiecto plurali: cũ hoc dicto duo vel ambo reº eiuſdẽ p̄-
dicati de poſt: vt ſi dicat̃: ſortes currit ⁊ alter currit: bene
ſeqtur. g̃ duo currũt. ¶ Suppõ impropria eſt qñ termi- Quid ſit ſup-põ impropꝛia.
nus ſupponit ↄ̄ rõnẽ ſiue nãm ſubti: vt cũ dĩ. Apl̃s dicit
hoc: ly Apl̃s / ſupponit ſolũ p Paulo: qꝛ ↄ̄ nãm ſubiecti
eſt ꝙ termin⁹ nõ ſupponat pro ſuo ſig̃to idifferẽter: ſicut
ip̄m idifferẽter ſig̃t. Et ꝓpria eſt qñ terminus ſupponit
ſm debitã nãm ſubti. Suppõnis iꝓpꝛie ſex ſunt ſpẽs. ſ.
anthonomaſica / ſynecdomatica / methonoſica / trãſmuta-
ta / ipedita / ⁊ poetica. Anthonomaſica eſt qñ termin⁹ ad
plura ſe hñs accipit̃ p̄ ſe pro aliq̃ cui ↄuenit ſm excel-
lentiã: vt Apl̃s accipit̃ p Paulo. Phs aũt p Ariſtotile.
Sapiẽs p Salomone. Propha p Dauid. Synecdoma-
tica eſt qñ termin⁹ ſig̃ns totũ accipit̃ p pte: vt oĩs hõ eſt
deſtruct⁹ poſito ꝙ ſolũ ſit p̄uatus manib⁹: vel eȝ. qñ ter-
minus ſig̃ns partẽ accipit̃ pro toto: vt dõo. hoc caput hñ
regit: partẽ accipimus p toto hoĩe: ⁊ puppis eſt in mari
p tota naui. Methonoſica eſt qñ termin⁹ ↄtinẽs ſumit̃
pro ↄtẽto: vel eȝ. Exẽplũ p̄mi. cũ dĩ: ſcyphus eſt potat⁹:
accipit̃ pro vino. Exẽplũ ſcḋi. flandria pugnat. i. hoĩes de
flandria. Tranſmutata eſt qñ debitus ordo ꝓpõnuȝ eſt
trãſmutat⁹: vt qñ termin⁹ magis cõis ſupponit reſpectu
minus cõis: vt aial eſt hõ. Silr̃ qñ termin⁹ cõcret⁹ acci-
dẽtalr̃ ſupponit: vt albũ eſt hõ: albũ eſt muſicus. Impe-
dita eſt qñ ſubm̃ reſpectu p̄dicati hȝ vnã ſuppõnẽ: tamẽ
rõne determinationis aduenientis ptinet ad aliã: vt ſi di-
cat̃: oĩs hõ eſt ſingularis: nullus hõ eſt ſpẽs. In iſtis eniȝ
rõne p̄dicati ſubiecta deberent ſupponere ſimplr̃: ſed ſi-
gnũ additũ ipedit ⁊ facit ſtare pro iſerioꝛib⁹: ⁊ hoc eſt ↄ̄
nãm ſubiecti. ſ. ꝙ determinet̃ mõ oppoſito q̃ȝ p̄dicatuȝ
ꝓpõnis regrat. Ideo vocat̃ ipedita. Poetica dĩ qñ ter-
minus nãliter ſig̃ns ſupponit p ſuo ſigno nãli: vt cũ dĩ:
heu eſt mihi. i. dolor: heu nãlr̃ ſig̃t oẽm dolorẽ ſignifica-
tiue q nõ eſt per impõnẽ nr̃aȝ: iõ nõ ſupponit ꝓprie pro
dolore: ſed iꝓprie. hoc eniȝ eſt ↄ̄ nãm ſubti ſupponere
pro aliquo extra ſe ad qḋ nõ eſt ipoſitũ ad ſignificãdũ: ⁊
hec dĩ poetica: qm̃ poete maxime vtunt̃ ſilib⁹ locutioni-
bus. Ex oĩb⁹ iſtis hr̃ totalis diuiſio ſuppõnis: qm̃ quedaȝ
ſuppõ eſt ꝓpria: ⁊ alia iꝓpꝛia. Suppõ impropꝛia hȝ
ſex ſpẽs: vt dictũ eſt. Suppõ aũt ꝓpria diuidit̃: qꝛ q̃daȝ
eſt relatiua ⁊ alia abſoluta: ⁊ q̃libet illaꝝ diuidit̃ i mãlẽ
foꝛalẽ: iteꝝ indiſcretã ⁊ cõeȝ: iteꝝ in nãlẽ / pſonalẽ / ⁊ ſim-

plicem: ꝛ q̄libet in ſuos modos diuidit̄ ꝑut dictū eſt.

Textus. Notādū pᵐ. **Circa** iſtud diffinitū eſt ꝑ notādū ꝙ nō eſt credendum ꝙ appellatio ſit vna q̄litas exn̄s in termino per quā terminꝰ talis dicat̄ appellans: ſed appellādo nō eſt niſi terminꝰ appellans: ſicut ſuppō non eſt niſi

Notādū 2ᵐ. De reſtrictione terminoꝝ vide Pa. 2ª. ꝑ. 1. du. 10./. 4. ꝑ. 10. 12. ꝑ. 4. du. 10./. 2ª. ꝑ. 4. du. 10. terminꝰ ſupponēs: ꝛ ita ēt de ampliatiōe dicat̄. ❡ 2ᵒ notandū ꝙ appellare eſt idē qḋ vocare: ꝛ qꝛ cū aliqs appellat aliquē pro iudice ſuo in iſta appellatione ſe reſtringit ad faciēdū illud qḋ volet iſte iudex. Ita a ſilī qn̄ terminꝰ reſtringit̄: ꝛ ſupponit ſm ꝙ vult verbuꝫ dicimus ꝙ appellat: qn̄ vo non: dicimus ꝙ ampliat̄. Exēᵐ. dicēdo hō fuit aial: dicimus ꝙ ly hō ampliat̄: qꝛ nō ſtat ſm ꝙ vult verbū: ſꝫ vltra nām verbi: ſed ly aial appellat: ꝛ reſtringit̄ ad ſtādū: ſicꝰ vult verbū: ex quo ſtat ſolū ꝓ eo qḋ fuit: eſt ſenſus ꝑpōnis ꝙ hō qui eſt vel fuit: fuit aial qḋ fuit: ſcꝫ ꝙ illud qḋ eſt vel fuit homo: fuit id qḋ fuit animal.

Notādū 3ᵐ. Dubium. ❡ Aduerte 3ᵒ ꝙ circa iſtā appellationē tpis dubitat̄: an iſta ꝛ ꝯſiles ſint vere. tu vidiſti Papā: poſito ꝙ heri tu vidiſti vnū q nō erat Papa: ſꝫ bene ante erat Papa. Et videt̄ ꝙ ſic: qꝛ iſta per regulā vi ſignificare ꝙ tu vidiſti

Reſponſio. illū q fuit Papa: qḋ eſt verꝫ: vt ponit caſus. ❡ Rn̄ᵒ ſm Petrū. M. ꝛ Hentiſberū ꝛ Magrm ꝛ alios logicos: ꝙ iſta ꝑpō eſt falſa. ꝛ dī ꝙ talis ꝑpō: tu vidiſti Papā: nō ſolū ſigt̄ ꝙ tu vidiſti illū q fuit Papa (vt dicebat̄ ſup̄) ſed ꝙ tu vidiſti illū q fuit Papa pro tpe: pro quo eū vidiſti: qḋ eſt falſuꝫ. vt pꝫ ex caſu: ſilr ꝛ iſta. tu videbis albū: nō ſignificat ſolū ꝙ tu videbis illud qḋ erit albū: ſed ꝙ tu videbis illud qḋ erit albū pro tpe pro quo videbis ipm: ſic ꝙ ly albū appellat plus q̄ꝫ tps futurū. vt dic. P.

Notandum. Man. ❡ Pro quo eſt notāda vna regula q̄ ſi non ſit ex toto ſufficiens: erit tn̄ multū vtilis: ꝛ eſt iſta. ꝙ terminus exn̄s a pte pdicati in ꝑpōne vocali: aut eſt in ꝑpōne de verbo adiectiuo: aut ſubſtātiuo. ſi pᵐ: ſemꝑ appellat tali mō ſupradicto. Exēplū. tu interfeciſti ſacerdotē: ſenſus eſt ꝙ tu interfeciſti illū q fuit ſacerdos dum interfeciſti ipm. Si vo ſit de verbo ſubſtātiuo: aut eſt in obliquo: aut in recto. ſi in obliquo: talis terminus appellat mō ſupradicto. Exēᵐ. tu fuiſti in domo platonis: ſenſus eſt: ꝙ tu fuiſti in ea domo q̄ fuit domus platonis pro tpe pro quo fuiſti ibi. ſilr tu fuiſti in carcere: ſenſus eſt: ꝙ tu fuiſti in loco q fuit carcer pro tēpore pro quo fuiſti ibi. Si vo ſit in recto: ħ dupl'r: qꝛ aut eſt aliqḋ aduerbiū tpis circa verbuꝫ aut nō. ſi ſit: tūc talis terminꝰ appellat mō dicto. Exēplū. ſoꝛ. cras erit hō: ly hō ſic appellat: ꝛ eſt ſenſus ꝙ ſoꝛ. erit id qḋ cras erit hō. Et nō eſt ſolū ſenſus: ꝙ ſoꝛ. cras erit id qḋ erit hō. Silr dicēdo. hoc heri fuit hō: eſt ſenſus ꝙ ħ heri fuit id qḋ fuit heri hō: nō ꝙ ħ heri fuit id qḋ fuit hō abſolute. Si vo ibi nō ſit aliqḋ tale aduerbiū: ibi nō erit talis appellatio. Exēplū. dicēdo. ſoꝛ. erit hō: ſenſus eſt ꝙ ſoꝛ. erit id qḋ erit hō: ꝛ ſic de alijs.

Notādū 4ᵐ. ❡ Notādū 4ᵒ ꝙ appellatio forme ſeu rōnis nō eſt niſi in ꝑpōne vbi eſt terminus cōcernens actū mētis. Pro quo eſt notādū ꝙ termini cōcernētes actū mētis poſiti in ꝑpōne nō habent vim niſi ſup ꝑſona patiēte recta ab eis. iſta aūt perſona patiēs aut ꝑcedit aut ſeqt̄. ſi ꝑcedit: ampliat̄ vſqꝫ ad imaginabilia nullo mō appellādo. Exēplū. ſi dicā: roſam intelligo: ſenſus eſt ꝙ roſaꝫ q̄ eſt: vel pōt eē: vel intelligi: ego intelligo: ſiue intelligā ipſaꝫ per iſtū cōceptū roſa: ſiue ꝑ iſtū cōceptū ſubā. ſi vo ſequit̄: tūc talis terminꝰ ampliat̄ mō dicto: ꝛ vltra hoc appellat rōnē ſeu formā. Exēpluꝫ. dicēdo. itelligit̄ roſa: ſenſus eſt ꝙ itelligit̄ roſa que eſt: vl' pōt eſſe: vel pōt intelligi: ꝛ ꝙ itelligit̄ per illū cōceptū ſeu terminū roſa: ꝛ ſic ly roſa appellat rōnē. ❡ Et ſi dī. quid eſt illud appellare rōnē ſeu formā. ❡ Rn̄ᵒ ꝙ appellare formā nil aliud eſt q̄ꝫ ꝑ terminū cōcernētem actū mētis precedentē denotari ſignificatū termini ſequētis cōcipi per talē terminū: vel ꝑ ſecū ſynonymū. Exēplū. dicēdo. intelligo chimerā. dicimus ꝙ ly chimeraꝫ appellat formā: qꝛ per talē ꝑpōnē denotat̄: ꝙ tu itelligis ſignificatū illius termini chimera: ꝑ illū cōceptū chimera. ſilr dō: ly hō ſigt̄ hoīeꝫ: ſenſus eſt ꝙ ly hō ſigt̄ hoīeꝫ ꝑ illū ꝯceptū hō: ꝛ ſic de alijs dicat̄. ❡ Sed iuxta ampliationes ꝛ

1ª ꝯ. appellationes pn̄s cōcedi multe ꝯnes. ❡ pᵃ. tu differs a nigro: ꝛ tn̄ tu nō potes differre a nigro. pᵃ pars eſt nota. ꝛ 2ª ꝓbat̄. nā da tu oppoᵐ. s. tu potes differre a nigro. Et cū ly nigro ſtet diſtributiue pro eo qḋ pōt eē nigrū. argr̄ ſic. Tu potes differre a nigro: ꝛ tu potes eē nigrū. igit̄

2ª ꝯ. tu potes differre a teipſo. ꝯñs eſt falſum. igit̄ ꝛ añs: non minor. igit̄ maior: qḋ fuit ꝓbanduꝫ. ❡ 2ª ꝯ. tu es ois hō exn̄s in iſta domo: ꝛ tn̄ tu nō potes eē ois hō exn̄s in iſta domo. pᵃ pars ponit̄ in caſu. ꝛ 2ª ꝓbat̄: qꝛ da tu oppoᵐ. tu potes eē ois hō exn̄s in iſta domo. ꝛ arguit̄ hoc eē falſuꝫ: qꝛ ſequit tu potes eē ois hō exn̄s in iſta domo: ſed ſoꝛ. pōt eē hō exn̄s in iſta domo. igit̄ tu potes eē ſoꝛ. ꝯñs falſuꝫ. igit̄ ꝛ añs: ꝛ nō ꝓ minori. igit̄ pro maiori.

3ª ꝯ. ❡ 3ª ꝯ eſt iſta. hec ꝯñtia nō valet. albū erit nō albū. igit̄ nō albū erit albū: qꝛ añs eſt verꝫ: ꝛ ꝯñs falſum. ꝓbatur. ꝛ pono ꝙ vna res alba erit nigra ꝯtinue poſt hoc. illo poſito iſta eſt vera: albū erit nō albū: qꝛ albū ꝯtinue erit nigrū: vt ponit caſus: ꝛ ꝙ ꝯñs ſit falſuꝫ. ꝓbat̄: qꝛ illud ꝯñs ſigt̄ ꝙ id qḋ nō eſt vel erit albū erit albū: vbi illa negatio cadat ſup toto diſiūcto: qḋ implicat ꝯdictionē: qꝛ ſenſus eēt ꝙ id qḋ nec eſt nec erit albū erit albū. Et ſi dī ꝙ illa ꝯñtia valet: qꝛ eſt ꝯuerſio ſimplex: dī ꝙ nō eſt ꝯuerſio ſimplex: qꝛ nō ſeruat̄ eadē appellatio: ſed ſua ꝯuertēs erit hec: qḋ erit nō albū eſt vel erit albū. ❡ 4ª ꝯ.

4ª ꝯ. iſta ꝯñtia nō valet: nō rex eſt filius tuus. igit̄ nō rex pōt eē filius tuus: pꝫ vt ꝑcedens. ❡ 5ª ꝯ. ꝑpōnē ipoſſibilem tu

5ª ꝯ. ꝯceſſiſti bn̄ reſpō. ꝛ tn̄ tu nō ꝯceſſiſti impoſſibilē ꝑpōnē bn̄ reſpō. ꝓbat̄. poſito ꝙ heri ꝯceſſeris iſtā. hō eſt aſinꝰ. q̄ ſignificabat deū eē: nūc tn̄ ſigt̄ hoīem eē aſinū: tunc

Pau. 4ª ꝑ. 4. du. pꝫ pᵃ pars: qꝛ iſtā ꝯceſſiſti bn̄ reſpō. ꝛ hec eſt vel fuit ꝑpoſitio ipoſſ. igit̄ ꝛc. 2ª ps etiā pꝫ: qꝛ tu nō ꝯceſſiſti bn̄ rn̄dēdo ꝑpōneꝫ ipoſſ. pro tpe: pro quo ꝯceſſiſti eam. Item ꝯcedit̄ ꝙ carnes crudas comediſti: ꝛ tn̄ tu nō comediſti carnes crudas. Itē ꝯcedit̄ ꝙ hec ꝑpō q̄ eſt falſa. ter me negabis: dicta fuit a deo: ꝛ tn̄ deus nō dixit iſtā ꝑpōnē falſaꝫ. pꝫ pᵃ pars: qꝛ hec fuit dicta a deo: ꝛ hec eſt vel fuit hec ꝑpō falſa: qꝛ eſt falſa. igit̄ ꝛc. 2ª pars ēt pꝫ:

6ª ꝯ. qꝛ nō dixit deus illā pro tpe: pro quo erat falſa. ❡ 6ª ꝯ. preuiſum a deo pōt eē falſuꝫ. Et tn̄ ꝑuiſuꝫ a deo nō erit falſuꝫ. pꝫ 2ª ps. ꝛ pᵃ ꝓbᵗ ſic. qōlꝫ iſtoꝝ pōt eē falſum demrātis iſtis. Ego diligā Joānē. ego nō diligā Joānē: ſꝫ alterꝫ iſtoꝝ eſt ꝑuiſuꝫ a deo. igit̄ ꝑuiſuꝫ a deo pōt eē falſuꝫ: ꝯñtia tꝫ cū maiori. exponēdo illā: ꝛ q̄ ego ſuꝫ libere voluntatis: ꝛ mi. ꝓbat̄. Oē verū eſt ꝑuiſuꝫ a deo: alterꝫ iſtoꝝ eſt verꝫ. igit̄ alterꝫ iſtoꝝ eſt preuiſum a deo. ꝯñtia tꝫ cūꝫ

7ª ꝯ. maiori: ꝛ minor pꝫ: qꝛ iſta ſunt ꝯdictoria. ❡ 7ª ꝯ. id qḋ eſt nō ꝑuiſuꝫ a deo pōt eē ꝑuiſum a deo. ꝓbat̄. qōlibet iſtoꝝ pōt eē ꝑuiſuꝫ a deo demōſtratis illis ꝯdictoriis. Sed aliqḋ iſtoꝝ eſt aliqḋ qḋ eſt nō ꝑuiſuꝫ a deo. igitur aliqḋ qḋ eſt nō ꝑuiſuꝫ a deo: pōt eē ꝑuiſuꝫ a deo. ꝯñtia tenet cū minori: qꝛ vnū illoꝝ eſt falſuꝫ: ꝛ maior ꝓbatur. Omne qḋ pōt eē verꝫ: pōt eē ꝑuiſuꝫ a deo: ſed qōlibꝫ iſtoꝝ pōt eē verꝫ: ex quo ſum liberi arbitrij. igit̄ qōlibꝫ illoꝝ pōt eē ꝑuiſuꝫ a deo: nō tn̄ ꝯcedit̄ ꝙ nō preuiſum a deo: pōt eē ꝑuiſum a deo: ſicut nō ꝯcedit̄ ꝙ nō albū erit albū. ❡ Ulteriꝰ ſunt ponēde qdā petitiones. ❡ pᵃ.

Petitio pᵃ. An iſta ſit vera: deus dixit falſum. ❡ Rn̄ᵒ ꝙ ſic. qꝛ iſta

Reſponſio. nō plus ſigt̄ q̄ꝫ ꝙ deus dixit illud qḋ fuit falſum pro tpe

pro quo

pro quo dixit illud qͦd eſt verꝫ. Nam deus dixit duo ꝯdi
ctoria ſimul.igiẗ dixit falſuꝫ.ꝯñtia tꝫ:ꝛ añs ꝓbaẗ:qꝛ Ge
neſis 6° cap° dixit iſtã negatiuã. Non ꝑmanebit ſpiritus
meus in hoie in eternũ.quã nõ potuit ꝓferre niſi ꝓferret
ſuã ꝯdictoriã affirmatiuã que eſt pars illius negatiue:ſcꝫ
Iſtantia. iſtã ꝑmanebit ſpiritus meus ꝛc̃. ¶ Sed tu dices:ego biñ
video ꝙ dixit falſuꝫ:ſed volebat ꝙ nos crederemus op
poſitũ illius falſi. Ideo peto vlteri⁹ an deus dixerit fal
ſuꝫ:ꝛ id nobis manifeſtauerit pro vero volẽdo ꝙ aſſen
Reſponſio. tiremus illi falſo:ꝗuis illi ipſe nõ aſſentiret. ¶ Rñdeẗ
ſalua veritate ꝙ videẗ ꝙ ſic:qꝛ Ione cap° 3°. Deus dixit
iſtã cathegoricã niniuitis.ſ.hic ad q̈dragita dies Niniue
ſubuertetẗ que fuit falſa pro tpe ꝓlationis:ꝛ illi tenuerũt
eam pro vera:ꝛ eaꝫ Ionas de intẽtione dei ꝑdicauit pro
vera. Forte di ꝙ deus biñ dixit illã cathegoricã:ſed ipſe
itellexit illã ꝯditionalr̃:ꝛ ſic nõ voluit eos aſſentiri falſo.
Iſtud tñ nõ ſoluit:qꝛ bene ſcimus ꝙ deus itellexit cõdi
tionalr̃ ꝛ nõ fuit decept⁹. Sed tñ cũ illis dixit cathegori
ce:ꝛ voluit illos itelligere cathegorice ꝛ non ꝯditionalr̃:
Improbatio reſponſionis. ex quo nullũ dedit ſignũ ꝙ itellexerit ꝯditionalr̃. Unde
arguiẗ ſic. Ipſe dixit illã falſaꝫ cathe.ꝛ per nullũ ſignuꝫ
aut reuelationẽ notificauit niniuitis qͦd ipſe itellexerit
hypothetice. Igiẗ dixit illud falſum:ꝛ voluit niniuitas
Confirmatio. illi aſſentiri pro vero:lꝫ ipſe illi nõ aſſentiret. ¶ Et ꝯfir
maẗ:qꝛ ſi tu dicis:ꝙ illaꝫ quã deus dixit tñ cathegorice
itellexit ꝯditionalr̃:ꝛ voluit nos intelligere cõditionalr̃.
Tũc a ſimili hñeꝫ dubitare de oĩ ꝓpõne dicta a deo ca
thegorice an intellexit illã ꝯditionalr̃:ꝛ voluerit nos illã
Ad rõneẽ pro niſione dicẽ. intelligere cõditionalr̃:qͦd nõ eſt dicẽduꝫ. ¶ Sed ad p̄ᵐ
illoꝝ forte diceret aliqs ꝙ deus per ſignũ oñdit niniui
tis ꝙ ipſe itellexerit ꝯditionalr̃:qꝛ niniue nõ eſt ſubuer
Ad cõfirma. ſa. ¶ Et ad cõfirmationẽ di ꝙ nõ:ſeqtur ꝙ ego haberẽ
dubitare de oĩ ꝓpõne cathegorice dicta a deo:qꝛ nõ ap
Cõtra rñſio nẽ arguiẗ p°. paret oppoᵐ dicti:ſicut apparuit niniuitis. Sꝫ iſtud ad
huc nõ ſoluit:qꝛ ſigno tpe in quo dixit de⁹ illã niniuitis:
ꝛ ſigno illã in quo dedit ſignũ in oppoſitũ:ꝛ ſeqtur ꝙ ad
minus voluit niniuitas ꝑ tẽpus mediũ credere illud fal
Arguiẗ 2°. ſum. ¶ Itẽ ſtat ꝯfirmatio ſupior.ſ.ꝙ habeo a ſimili du
bitare de oĩ ꝓpõne dicta cathegorice. An deus voluerit
ꝙ intellexerim illã ꝯditionalr̃:qꝛ lꝫ nõ dederit nobis ſi
gnũ in oppoſitũ:tñ habeo dubitare an in futuꝝ ſit datu
rus nobis ſignũ in oppoſitũ. Ideo mihi videẗ ꝙ iſta ſit
ꝯcedẽda.deus dixit falſuꝫ:volens nos credere illud pro
Cõtra rñſio nẽ ad inſtãtiã ꝑmã arguiẗ. vero. ¶ Sed ꝯ hoc arguiẗ forti arg°ᵒ ſic. ſi deus dixit fal
ſum volens ꝛc̃. Aut ꝗ dixit hoc ex ignorãtia:qꝛ crederet
illud eſſe verꝫ:aut ex ſciẽtia. Si p̄ᵐ:igiẗ eſt ignorãs veri
tatẽ. Si 2ᵐ:igiẗ eſt mentitus.ꝓbo ꝯñtiã:qꝛ oẽ dicẽs fal
ſuꝫ alicui pro vero:ꝛ credens eius oppoſitũ mentiẗ illi:
ſed deus dixit falſuꝫ pro vero:ꝛ oppoſitũ credidit.igitur
Reſponſio. eſt mentitus. ¶ Ad iſtud rñ°.ꝙ aliquẽ mentiri eſt duo
bus modis:proprie ꝛ impꝓprie:ille mẽtitur ꝓprie qui
vnũ dicit:ꝛ aliud ſentit volens ꝙ illud qͦd dicit teneatur
pro vero.ꝛ h̃ facit cũ intẽtione nocẽdi:aut decipiẽdi illũ
cui mẽtiẗ abſqꝫ cã ꝛ iniuſte:ꝛ hoc dicimus de ꝓditorib⁹.
Ille ꝯo mẽtiẗ improprie q vnũ dicit ꝛ aliud ſentit:ſꝫ hoc
quacũqꝫ intẽtione faciat nõ facit iniuſte:ſicut cõiter fa
ciunt pr̃es dicẽtes fabulas filijs:vt ꝑ illas filij reducanẗ
ad vitã rectã. Iſto ſtãte diciẗ ꝙ oꝫ vnũ iſtoꝝ ꝯcedere.ſ.
vl̃ ꝙ deus nõ ſcit oĩa ꝛ decipiẗ:aut ꝙ põt facere ꝑteritũ
nõ eſſe ꝑteritũ:vel ꝙ mẽtitus eſt niniuitis. Quoꝝ ꝑmũ
nõ vĩ dõm. 2ᵐ etiã lꝫ nõ implicet ꝯdictionẽ:qꝛ eſt pure
negatiuũ mihi nõ vĩ verũ:qꝛ tunc poſſet facere Chriſtũ
nõ fuiſſe crucifixũ. 3ᵐ forte vĩ ponẽdũ capiẽdo mentiri
2° mõ ꝛ nõ ꝑmo.de quo tñ nihil dico aſſertiue:lꝫ argᵐ
Petitio 2°. me ad hoc cogat. ¶ 2ᵃ petitio. An poſito ꝙ volẽs ſor.eẽ
ſacerdotẽ:ꝛ volens eum ꝑcutere:ſequaẗ ꝙ tu voles per
cutere ſacerdotẽ. Et videbiẗ ꝙ ſic:qꝛ illa nõ videẗ aliud
ſignificare. ¶ Reſpon.ꝙ ſm̃ dicta ꝛ ſm̃ magiſtrũ.argu
Reſponſio. mẽto.28.ꝑmi dubij id nõ ſequitur:qꝛ poſito ꝙ voles ꝑcu
tere cras ſor.ꝛ velis poſt cras ipſuꝫ eſſe ſacerdotẽ:ꝛ non
ꝑcutere ipſuꝫ eſt añs verꝫ:ꝛ ꝯñs falſuꝫ:qꝛ ꝯñs ſignificat
ꝙ nõ ſolũ tu voles ꝑcutere ſor.volẽdo ꝙ ſit ſacerdos:
ſed tu voles ꝑcutere ſor.volendo ꝙ ſit ſacerdos pro
eo tpe adequate pro quo voles cũ ꝑcutere:qͦd eſt falſuꝫ.
¶ 3° petitio.an iſta ſit vera ly aĩal ſignificat hominem. Petitio 3°.
¶ Rñdeẗ ꝙ non:qꝛ iſta ꝓpõ ꝓpter appellationẽ rõnis Reſponſio.
factã a ly ſignificat ſup illo termino hoĩeꝫ:denotat ꝙ ly
aĩal ſignificat hoĩeꝫ ꝑ illũ terminũ homo:qͦd eſt falſum.
Ideo haberes ꝯcedere ꝙ ly aĩal nõ ſigt̃ hoĩeꝫ:nec ſubaꝫ:
nec aſinũ:nec ſortẽ:ſed bene hoĩeꝫ ſubam aſinũ:ꝛ ſorteꝫ
ſignificat:nec ſupponit pro ſor.aut aſino:aut hoĩe:ſꝫ pro
ſor.aſino ꝛ hoĩe ſupponit. Unde ſoluꝫ ly hõ ſigt̃ hoĩeꝫ: ꝛ
ly aĩal ſignificat animal:ꝛ ly ſor.ſignificat ſor.ꝛ ly omnis
homo oẽm hominẽ.ſi tamẽ quãdoqꝫ dicimus oppoſitũ
facimus vbi materia non petit difficultatem.

Circa caplm̃ appellationuꝫ.nota p̄ ꝙ appellatio ꝛ Manfre.
amplia° conueniunt in hoc ꝙ vtraqꝫ eſt ac
ceptio termini tẽporalr̃ ſumpti ꝛc̃. Differunt aũt qꝛ am
pliatio eſt acceptio termini vltra cõſignificationeꝫ ver
bi ꝛc̃.appellatio aũt habet reſpectũ ad verbũ:nõ tñ dico
ꝙ ſumaẗ terminus appellans ſemꝑ ſm̃ conſignificatio
nem verbi ꝛc̃.qꝛ dicẽdo intelligiẗ chimera:nõ appellat
ly chimera tẽpus ꝛc̃.ſed ſolũ illud itelligiẗ. Aliud eſt ap
pellare verbũ:ꝛ aliud appellare tẽpus ꝛ cõſignificatio
nem verbi. ¶ Pro appellatione tẽporis nota ꝙ nõ oĩs Notãdũ p̄ᵐ.
appellatio includit appellationẽ temporis:qꝛ dicẽdo vt
prius:intelligiẗ chimera ꝛc̃. vel cognoſciẗ roſa ꝛc̃. tales
termini appellant:ꝛ tñ nõ tẽpus appellant.vnde per ap
pellare tẽpus in ꝓpoſito itellecto terminũ ſumi ſm̃ cõ
ſignificationẽ verbi vel ꝛc̃.puta dicẽdo:hõ currit:ly hõ
appellat tẽpus:ꝛ ſupponit ſolũ pro eo qͦd eſt ꝛc̃.ſed dicẽ
do cognoſciẗ roſa:ly roſa nõ appellat tẽpus:qꝛ ſupponit
pro eo ꝙ cognoſciẗ roſa:non aũt pro eo qͦd eſt:ꝛ ideo lꝫ
in omni appellatione includaẗ differẽtia tẽporis ꝛ eius
cõſignificatio:ꝛ ibidẽ nõ ſit amplia°:vt dicendo.intelli
giẗ chimera.ibi tñ eſt reſpectus ad cõſignificationẽ ver
bi nõ abſolute:ſed cũ determinatione ad participiũ:quia
ſupponit pro eo qͦd eſt itellectũ chimera:id tñ nõ eſt ap
pellare tẽpus:vt ſuperius notaui. ¶ Circa regulas pro Notãdũ 2ᵐ.
appellatione tẽporis.nota ꝙ ille itelliguntẗ de verbo nõ
amplia° ad iſtũ ſenſum ꝙ ſi ſit de p̄ſenti non ampliat:ꝛ
nõ aliũde diſtracto aut a pricipio aut ab alio termio ꝛc̃.
q̃re aũt iſte particule ponunẗ patet intuẽti. ¶ Pro ap Notãdũ 3ᵐ.
pellatione amplia° aduerte ꝙ illa nõ eſt ponenda pro
pter hoc.nam appellare eſt reſtrigi ꝛ determinari a ver
bo.ampliari aũt eſt excedere ꝯſignificationẽ ꝟbi vel ꝛc̃.
ꝛ nõ reſtringi ab illo. Reſtringi aũt ꝛ non reſtringi ſunt
cõtradictoria. Et ideo ꝓpter rõnem hanc teneo nõ dari
talẽ appellationẽ:qꝛ vnũ eſt deſtructio alterius.illa oĩa
patent diligẽter intuenti. ¶ Ex illo loco habes id qͦd ſu
perius notaui in caplo ampliationũ.ſ.ꝙ termin⁹ ſequẽs
verbũ nunq̃ ampliaẗ a verbo illo ꝑcedẽte cũ appellet
nãm illius.teneo enim vt prius ꝙ terminus ſequẽs ver
bũ ſequaẗ nãm verbi:qͦd ſub alijs verbis eſt appellare
illud. ¶ Pro appellatione for̃.notãdũ p̄ ꝙ nõ teneo cũ Notãdũ 4ᵐ.
Pau.in hoc quãdo inuit ꝙ terminus poſtponiẗ verbo
cõcernẽti actũ mẽtis ampliaẗ:ꝛ tamen cuꝫ hoc appellet
illud ſicut paulo ante dixi de ampliationis appellatiõe.
¶ Et notandũ vlterius ꝙ ſm̃ Pau.oꝫ dicere ꝙ reſpe Notãdũ 5ᵐ.
ctu termini ſequẽtis verbũ ꝯcernẽtis ꝛc̃. Duplex eſt ap

pellatio. p° eſt appellatio ampli^is. alia aũt appella° for^e. Iſta oĩa patẽt ↄſideranti totũ illius ꝓceſſuz. Neqꝫ obſtat ſi dicas ꝙ Pau. reſpectu talium v̈boꝝ nõ facit mẽtionem de appellatione ampli^uis: ex alijs enim dictis ſequit̃ v̈itas dicti mei. ℭ Nota 2°. pro 1ª mã ꝙ in rei v̈itate recti° eſt dicere cũ Pe. mã. ꝙ iª appel° que ponit̃ a Pau. eſſe forme ẽ rõnis. Uñ aduertẽdũ ꝙ p̃ter appellationẽ tp̃is dat̃ 2ª appellatio vna forme. alia aũt rõnis. Appellatio forme alr̃ diffiniẽdo ꝙ̃ diffiniat Pau. eſt accep° termini ꝑ ſignato ſuo formali reſpectu alicui° v̈bi vel participij precedẽtis ꝙ denotat illũ terminũ v̈ificari ꝑ mãli ſig° for^li ↄiũcto. Declaro diffõnẽ exẽplo. dãdo. tu videbis papã. nõ ſolũ ſupponit ly papã pro eo ꝙ eſt papa appellãdo tale tp̃s: ſed ſupponit pro eo ꝙ erit papa. pro tp̃e pro quo videbit̃ a te. ſilr̃ mõ dãdo. tu dices ꝓpõnem verã. ly ꝓpõnẽ verã appellat formã: qꝛ ſupponit pro illo qd̃ erit ꝓpõ v̈a. ſꝫ nõ ab^ie ſꝫ ꝑ tp̃e ꝑ quo dicet̃ a te. ꝛ ſilr̃° dicas de iſtis tu ꝑtrãſibis. a. ſpaciũ. tu leges. b. lectionẽ. re^aoĩuꝫ taliũ verboꝝ eſt appellatio forme. Uñ põt poni iª ↄ̃ ꝙ oĩs terminus poſtpoſitus v̈bo nõ ampli°ad bonũ ſenſuꝫ rect° ab i° ꝛc̃. dũmõ nõ ſit v̈bũ ſubſtãtiuũ ſum/es/eſt/ſacit appellare formã. illa patẽt ex exẽplis datis. ẽt diſcurrẽdo ꝑ oĩa alia. ℭ Notãter dico nõ ampli^uo. qꝛ dãdo: antechĩs poterit eẽ alb°. ly antechĩs nõ ſupponit ꝑ eo qd̃ erit albũ ꝑ tp̃e ꝑ quo poterit eẽ antechĩs. vt pꝫ itellinti. Dãdo etiã tu itelligis chimerã: ly chimerã nõ ſupponit pro eo quod eſt chimera pro tp̃e pro quo itellr̃ a te. vt ſatis pꝫ. ꝛ ſilr̃ dicas de alijs talib°. ℭ Dico vlteri°notãter dũmõ nõ ſit v̈bũ ſubſtãtiuũ. qꝛ dãdo: albũ eſt nigrũ. nõ ſupponit ly nigrũ pro eo ꝙ eſt nigruꝫ pro tp̃e pro quo eſt album. ℭ Alia aũt eſt appellatio rõnis ꝛ eſt illa quaꝫ appellat Pau. appellationẽ forme. ꝛ eſt qñ terminus accipit̃ pro ſuo ſigto ſm ꝓpriũ cõceptũ illi° ꝛ hoc denotat̃ debẽ fieri a v̈bo p̃cedẽte cõcernẽte actũ intellꝰ vel volũtatis ꝛc̃. vt dãdo: tu itelligis chimerã: ly chimerã appellat rõnẽ. qꝛ denotat̃ per tale verbũ intelligis ꝙ intelligis aliquid ꝑ propriũ conceptũ chimere. ſimili modo dicendo. tu cognoſcis roſam. tu vis aurum. tu deſideras boueꝫ vel bonum. ꝛ ſic de alijs huiuſmodi ꝛc̃.

ℭ Caput Primum tertij tractatus.

ℭ Incipit tractatus conſequentiarum.

Conſequẽtie diffõ. Pro iſto prĩo capitulo vide Pau. lo. ma. 3ª. fo. 139 fa. 2ª. ibi. quis ↄditionalis vſqꝫ ad fol. 142^m. fa. pª. ibi ꝑdictoꝝ. Mẽghus. Notãdũ pᵐ.

Conſequentia eſt illatio ↄñtis ex añte: vt hõ currit. ꝫ aĩal currit. antecedẽs voco ꝓpõnẽ p̃cedẽtẽ notã rõnis: vt hõ currit. ↄñs v̈o illã que ſeq̃tur. vt aĩal currit. ꝛ notaꝫ rõnis nomino ly ꝫ. ꝛ ly igit̃. pro hui° diffõnis declaratiõe ſit hec pria diuiſio.

Circa diffõneꝫ ↄñtie. ℭ Aduerte ꝙ ↄña põt quadruplr̃ diffiniri. Prĩo mãliter. ꝛ ſic ↄña eſt aggregatũ ex añte ꝛ ↄñte ꝛ nota illationis. Scd̃o formalr̃. ꝛ ſic ↄñtia eſt illatio ↄñtis ex añte. Tertio efficienter. ꝛ ſic ↄñtia eſt oratio ꝑducta ꝑ diſcurſuꝫ vel ratiocinatiuũ itellꝰ. Quarto finalr̃ ꝛ ſic ↄñtia eſt inſtrm̃ intellꝰ ordinatũꝫ ad

Notãdũ 2ᵐ. Opinio pª. diſcernẽdũ v̈ũ a falſo per ratiocinatiuꝫ. ℭ Adhuc circa expoſitioneꝫ formalis diffõnis ſunt quatuor opiniones. ℭ Prima eſt Ferabrich dicẽtis ↄñam eẽ relõnẽ ↄñtis ad añtẽita ꝙ eſt illatio ↄñtis ex añte. i. reſpect° de ꝑdicamẽto relõnis ↄñtis ad añs. Ex hac opione ſeq̃ ꝙ nulla eſt ↄñtia mala cũ ī mala nulla ſit cõſecutio ↄñtis ad añs ꝛ ꝑ iſtã relõnẽ ↄñs denotat̃ ↄñs in concreto. relõ autem añtis ad ↄñs dicit̃ añtia ꝑ quaꝫ añs dĩ añs. ꝛ ſic ly ꝫ eſt ſignũ duaꝝ relationũ ſm hãc opionẽ. ℭ Scd̃a opio eſt Strodi. ꝛ p̃mo Hentiſberi dicẽtis ↄñaꝫ eſſe actũ intellꝰ: ita ꝙ ↄñtia eſt illatio ↄñtis ex añte. i. actus intellectus inferẽtis ↄñs ex añte. ꝛ ſic ↄñtia eſt illatio de predicamẽto actionis: ꝛ ↄñter cũ illa illatio poſſit eſſe bona ꝛ mala datur ↄñtia mala. ꝛ ex hoc opione ſequit̃ ꝙ nulla eſt ↄñtia niſi in mẽte. pꝫ. qꝛ actus intellꝰ que dicit eẽ ↄñtiam non eſt niſi in mente. ℭ Tertia opinio eſt Pauli pergulẽſis dicẽtis. ↄñtiaꝫ eſſe reſpectũ de ꝑdicamẽto paſſionis. Uñ dicit ꝙ ſicut ad caleſactionẽ requirunt̃ tria. Primo act° quo aqua actualr̃ alterat̃. Scd̃o reſpectus actionis quo ignis dĩ caleſacere. Tertio reſpect° paſſionis quo aqua dĩ caleſieri. Ita in motu intẽtionali quo intellꝰ aliqd infert ex alio tria requirunt̃. Primo actus intellꝰ inferentis. Scd̃o reſpectus actionis quo añs dicitur inferre ↄñs ſaltez inſtrãlr̃. Tertio reſpectus paſſionis quo ↄñs dicit̃ inferri ex añte. ꝛ hoc modo dicit ↄñtiaꝫ eẽ reſpectum de p̃nto paſſionis. Unde dicit ↄñtiam eſſe nomen verbale p̃ncipalr̃ ſignificãs cõſecutionẽ paſſiuã ↄñtis ex añte: ſicut paſſio dicit̃ effectus illatioqꝫ actionis ſm Gilbertũ poretanũ in libro ſex p̃ncipioꝝ. vult igit̃ breuiter ꝙ cõſequẽtia eſt illatio: ideſt paſſio ↄñtis ex añte. ℭ Quarta opio eſt cõis quã ſolũ reputo verã de mẽte magri diffinicãs cõſequẽtiã: ꝛ ↄñtia formalr̃ ſumpta eſt ꝓpõ illatiua ↄñtis ex antecedẽte: ꝛ eſt ſilr̃ ac ſi diceret. Conſequentia eſt ꝓpõ in qua ↄiungunt̃ plures cathegorice per notã illationis. Uoco aũt notã illationis notã cõditionis ꝛ notã rõnis: vt ſi/niſi ergo/igit̃ ꝛc̃. Ꝙ aũt ↄña formaliter ſumpta ſit. hoc ꝓbat̃: qꝛ oĩs diffinitio data per genus ꝛ differentiã indicat formalr̃ quid eſt diffinitũ: ſed iſta eſt hõ, ergo ꝛc̃. Conſequentia nota cum maiori. minor ꝓbat̃: qꝛ ly ꝓpõ eſt genus ad cõditionalẽ ꝛ rõnalẽ ſm magrm in capl̃o de hypotheticis. Differẽtia v̈o eſt reſiduũ. ſ. per notã illationis. ℭ Forma enĩ in quacũqꝫ ꝓpõne hypothetica eſt nota vniens cathegoricas. Uñ cauſa effectiua ↄñe eſt intellꝰ agẽs q ceteros diſcurſus ꝑducit. ℭ Cauſa mãlis ſunt termini ex quibus cõſtruit̃. Cauſa formalis eſt talis cõpoſitio denotata per notã illationis. Cauſa finalis eſt ſcire ſiue diſcernere verum a falſo.

Circa diffinitũ eſt ſciendũ ꝙ ly ↄña põt duplr̃ accipi. Uno mõ formalr̃. ꝛ ſic nõ eſt niſi quedã operatio intellꝰ ꝑ quã intellꝰ infert vnã ꝓpõnẽ ex alia ſiue bñ iferat ſiue male. Ul' vnũ ſynonymũ cũ illa. ꝛ ſic ↄñtia in voce nihil aliud eſt ꝙ̃ ly. ergo vel igit̃ in mẽte. aut eſt talis oꝑatio. ꝛ ſic ſemꝑ eſt vnũ incomplexũ ꝛ terminus ſincathegorematicus. Alio° accipit̃ ↄñtia mãlr̃. ꝛ ſic ↄñtia eſt quedã ꝓpõ hypothetica rõnalis que habet̃ pro cõditionali. ꝛ iſto modo nõ eſt vnũ ſimplex ſed cõplexũ. ꝛ ſilr̃ dicat̃ de ly illatio. qd̃ eiſdeꝫ modis accipit̃. Tũc ad ꝓpo^m reducẽdo dĩ ꝙcũ magr̃ deſcribit ↄñaꝫ deſcribit ↄñaꝫ 2° modo. ꝛ ſic ly ↄñtia eſt terminus 2ª ſignificans veras ↄñas: ꝛ hꝫ duo ſignificata: ꝛ nõ diffinit̃ pro ſe: aut ſibi ſimili: ſꝫ pro ſuis ſignificatis ꝑſonalibus. Et ſi petitur in quo differt cõſequẽtia prĩo modo: a cõſequentia 2° modo dicta: rñ° ꝙ differt ſicut pars a toto: qꝛ ↄña primo modo eſt ſola nota illationis. ſed 2° mõ eſt aggregatũ ex nota ꝛ añte ꝛ conſequente. ℭ Circa diffinitionẽ nota ꝙ intelligitur ſic. conſequentia eſt illatio. i. propoſitio quedam illatiua conſequentis ex antecedente. ſ. hñs notam illationis per quam: aut per ſecuꝫ ſynonymã infertur ab intellectu vel ſenſu conſequens ex antecedente: ſꝫ 2° modo intelligitur diffinitio ſic. conſequentia eſt illatio. i. nota illationis per quam: aut ſecuꝫ ſynonymam infertur

Notãdũ 6ᵐ. Opinio 1ª. Opinio 3ª. Opinio 4ª. Ritius. Notãdũ pᵐ. Notãdũ 2ᵐ.

ſertur conſequens ex antecedēte:que nota eſt coniūctio habens officiū vniendi ⁊ cōfundēdi cōfuſe tm̄ imobilr̄. ❡ Sed ꝯtra iſtā diffinitionē arguit̄:qꝛ ſubordinet̄ ly a/ huic.tu exigit̄ tu es. Tunc ly a/eſt ꝯñtia:⁊ tn̄ ſibi non in/ ferit̄ ꝯñs ⁊c̄. ❡ Rñ°. vt ſupra pluries eſt reſponſum.

Cōtra diffō/ nē arguitur. Reſponſio.

pᵒ diuiſio. Pau.ſ.ſhm.3. du.cor.1ᵒ.cō. pᵒ./.19.cuiſ. cor.2ᵒ con. 4ᵒ./.cᵒ pᵒ.8. tra.lo.g.pᵐ.

❡ Conſequētiaꝝ alia bona alia mala. ꝯñtia bona eſt illa cui⁹ oppoſitū ꝯñtis repugnat añti: vt tu es hō:ꝙ tu es aial:nā hec duo repugnāt: tu es homo:⁊ tu nō es aial:ideo iſta ꝯſequē/ tia fuit bona:ꝯñtia mala eſt illa:cuius cōtradi ctoriū ꝯñtis ſtat cuꝫ añte: vt tu es hō:ꝙ tu ſe/ des:nā hec bene ſtāt ſimul:tu es homo:⁊ tu non ſedes:ideo iſta cōſequētia non valuit.

Mēghus. Notādū pᵐ. **Aduerte** pᵒ circa diffōnes iſtas ꝙ alij alr̄ diffiniūt ꝯñtiā bonā ⁊ malam. Naꝫ Strodus di/ cit. Cōſequētia bona eſt illa qñ nō pōt ita eſſe ſicut ade/ quate ſignificat̄ per añs:quin ſit ita ſicut adeq̄te ſignifi/ cat̄ per ꝯñs. Mala v̄o eſt qñ ſtat ita eſſe ſicut adeq̄te ſi/ gnificat̄ per antecedens:lꝫ nō ſit ita ſicut adeq̄te ſignifi/ catur per ꝯñs. Et cōiter auctores volunt ꝙ iſte diffōnes intelligant̄ in ſenſu cōpoſito:quō aūt hoc diximus ſupra ꝯñtias Strodi vide ibi. ❡ Alij diffiniunt ſic cōiter. Cō/ ſequētia bona eſt illa cuius nō pōt añs eſſe veꝝ ſine cō/ ſequēte. Mala v̄o eſt illa cuius añs pōt eſſe veruꝫ ſine cōſequēte. Et iſte diffōnes eedem ſunt in ſentētia cū pri/ mis:ſunt tn̄ clariores. Magiſter v̄o aliter ⁊ optime dif/ finit vt patet. Oēs tn̄ veniunt ad idē:nā ſi nō poteſt añs eſſe veꝝ ſine cōſequēte:oppoſitū ꝯñtis repugnat añti:⁊ ſi oppoſitū ꝯñtis repugnat añti:nō pōt añs eſſe veꝝ ſine cōſequēte. ❡ Aduerte 2ᵒ qd ſit aliqd alteri repugnare: vnde Strodus in 24ᵃ regula in cōſequētijs ponit diffe/ rentiā inter aliqd alteri repugnare ⁊ nō poſſe ſtare cum alio:⁊ dicit ꝙ queciīqꝫ inuicē repugnant nō ſtant ſimul: ſed nō ecōtra. Nam ad hoc ꝙ aliqd nō ſtet cū alio ſuffi/ cit ꝙ copulatiua cōpoſita ex illis ſit ipoſ̄is ſiue includat ꝯdictionē ſiue nō:ſed ad hoc ꝙ repugnet alteri:requirit̄ vt vna illaꝝ formalr̄ inferat ꝯdictoriū alterius. Vñ illa nō ſtarent ſimul:tu nō es albus:⁊ nihil eſt:qꝛ 2ᵃ pars nō eſt poſſ̄is:tn̄ nō repugnāt:cū neutra illaꝝ inferat formalr̄ ꝯdictoriū alteri⁹:ex quo q̄libet eſt cathegorica pure nega tiua:⁊ tūc ſm ipſuꝫ ad h̄ ꝙ ꝯñtia bona ſit:ſufficit ꝙ op/ poſitū ꝯñtis nō ſtet cum añte:q̄uis illi non repugnet:vt illa ꝯñtia eſt bona:tu nō es albus:ergo aliqd eſt:qꝛ oppᵐ cōſequētis nō ſtat cum añte:ſed nō repugnat cum añte. Magiſter v̄o nō facit differētiā inter repugnare alteri: ⁊ nō ſtare cū alio. Quicqd eniꝫ ſm Magiſtrū repugnat alteri nō ſtat cum alio:quicqd nō ſtat cuꝫ alio repugnat illi. ❡ Repugnare ergo alteri eſt nō ſtare ſimul cū illo. Illa v̄o nō ſtant ſimul ex quibus nō fit vna copulatiua poſſ̄is. Nō repugnare v̄o alteri eſt ſtare cuꝫ alio. Stare aūt cū alio eſt ꝙ poſſit fieri vna copulatiua poſſ̄is.

Notādū 2ᵐ. K

Paul. ſoph. 34. cō. 4ᵒ. ſ.

Ritius. Notandum. **Circa** diuiſionē nota ꝙ ꝯñtia diuidit̄ in bonā ⁊ ma/ laꝫ diuiſione logicali vt ſupra. ꝯñtia bona di/ cit ꝙ eſt illa:cuius oppoᵐ ꝯñtis eſt aptū repugnare añti: vel eſt illa q̄ ſubordinat̄ vni tali. mala aūt eſt illa:in qua oppoᵐ ꝯñtis ſtante ſua ſignificatione ſtat cū añte.i.nō eſt aptū repugnare antecedēti:neqꝫ ſubordinari vni tali.

2ᵒ diuiſio. ❡ Scđa diuiſio eſt iſta. Conſequētiaꝝ bona/ rū alia formalis alia mālis:ꝯñtia bona ⁊ for/ malis eſt illa. cuius cōtradictoriuꝫ ꝯñtis for/ maliter repugnat antecedēti: vt tu curris:ꝙ tu moueris voco illa formaliter repugnare que nō ſunt imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ ꝯtradi ctione: vt tu curris:⁊ tu nō moueris:ꝯña bo/ na ⁊ mālis eſt illa cuius cōtradictoriū ꝯñtis materialr̄ repugnat añti: vt deus nō eſt:ergo nullus hō eſt. Illa dicunt̄ materialr̄ repugna re que nō poſſunt ſtare ſimul:ſunt tn̄ imagina bilia ſtare ſimul abſqꝫ cōtradictione: vt deus nō eſt:⁊ aliqs hō eſt:lꝫ iſta non poſſint ſimul ſtare ꝓpter impoſſ̄itatē illius:deus non eſt:tn̄ ſunt imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ aliq̄ ꝯtra/ dictione:qꝛ ꝙ deus non ſit:⁊ aliqs homo ſit: non videtur implicatio contradictionis.

Aduerte pᵒ ꝙ alij aliter diffiniūt cōſequētiā bonā formalē ⁊ mālē. Strodus eniꝫ in ꝯñtijs ſuis dicit. Cōſequētia formalis eſt cuius ſi ſicut adeq̄te ſignificat̄ per añs intelligit̄ eſſe:etiā ſicut adeq̄te ſignifi/ cat̄ per ꝯñs intelligit̄ eſſe. Mālis v̄o per oppoſitū. Vel ꝯñtia bona ⁊ formalis eſt illa:cuius ꝯñs eſt de formali intellectu añtis. mālis v̄o eſt illa:cuius ꝯñs nō eſt de in/ tellectu formali añtis:ſeruatis tn̄ ꝯditionib⁹ req̄ſitis ad ꝯñtiā bonā. Et circa has litigant auctores an ſint intelligē/ de in ſenſu cōpoſito vl̄ diuiſo:⁊ ſunt opiones ad vtrāqꝫ partē. ❡ Aduerte tn̄ ꝙ diffōnes ille ſunt diffōnes ꝯñtie formalis ſimplr̄ q̄ eſt bona de forma. Et ideo ſtricti⁹ ca/ pit Strodus q̄ꝫ Magr̄ hic:qꝛ ille diffōnes nō cōpetunt cuilibet formali:ſed tn̄ formali ſimplr̄:que dr̄ bona de forma. Magr̄ aūt ſemꝑ in diſtricto loquēs ponit differētiā inter formalē ⁊ bonā de forma. Et ideo alr̄ dicit. ſ. ꝯñtia bona ⁊ formalis eſt illa:cuius ꝯdictoriuꝫ ꝯñtis formalr̄ repugnat añti. Mālis v̄o cuius ꝯdictoriū ꝯñtis māliter repugnat añti. Et optime declarat qd eſt formalr̄ repu/ gnare ⁊ qd materialr̄ dicens:illa formalr̄ repugnare que nō ſunt imaginabilia ſtare abſqꝫ ꝯdictione. Illa v̄o mā/ liter repugnare que nō pñt ſtare ſil̄:ſunt tn̄ imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ ꝯdictione. Exempla habent̄ in textu.

Mēghus. Notādū pᵐ.

Notādū 2ᵐ.

Circa diffinitiones iſtius diuiſionis dicas ſic. ꝯñtia bona ⁊ formalis eſt illa in qua oppoſitū ꝯñtis formalr̄ repugnat antecedēti.i.eſt aptū cum añte facere copulatiuā implicanteꝫ ꝯdictionē. Que ꝯdictio reſultat merito antecedētis:⁊ oppoſiti ꝯſequētis collectiue. Exē/ plū. dicimus ꝙ iſta eſt formalis. Tu es hō:igit̄ tu es ani/ mal:qꝛ iſta copulatiua facta ex antecedente ⁊ oppoſito ꝯñtis. ſ. tu es hō:⁊ tu nō es aial:implicat ꝯdictionem:que ꝯdictio reſultat merito vtriuſqꝫ partis:⁊ nō merito vni⁹ tm̄: vt patet:qꝛ nulla illaꝝ de per ſe implicat. Conſequē/ tia aūt bona ⁊ mālis eſt illa que eſt bona:ſed oppoſitum ꝯñtis cuꝫ antecedēte nō infert ꝯdictionē reſultantē me/ rito vtriuſqꝫ. Exemplū. tu es:⁊ tu nō es. igit̄ tu ſedes:illa ꝯñtia eſt bona ⁊ mālis ⁊ nō formalis:qꝛ lꝫ ex oppoſito ꝯñtis cū antecedēte ſequat̄ ꝯtradictio:qꝛ ſeqtur te eſſe:⁊ te nō eſſe. hoc tamē nō eſt merito antecedētis ⁊ oppoſiti conſequētis:ſed merito antecedentis tm̄.

Ritius. Notandum.

❡ Iuxta iſtā diffinitionē ponunt̄ due regule. Prima ex impoſſ̄i ſequit̄ q̄dlibet. Scđa neceſſariuꝫ ſequit̄ ad q̄dlibet:⁊ intelligant̄ iſte due regu le ꝙ illa ꝯñtia eſt bona ⁊ mālis in qua añs eſt impoſſ̄e vl̄ ꝯñs neceſſariū ſubductis alijs mo dis q̄bus ꝯñtia foret bona ⁊ formalis.

Vide Paul. ſophiſ. 34. in cō./.3ᵒ du.3. du.cō. pᵒ cuꝫ cor. dueb⁹./. cᵒ pᵒ.8. trac. lo.par.2ᵐ./. ſoph.34.cō. pᵒ./.2ᵒ./.3ᵒ.

Pro intellectu haꝝ regulaꝝ eſt ſciendū ꝙ impoſſ̄e dicit̄ tripl̄r. ſ. per ſe: Mēghus. Notandum.

ſtiuis: vt ois hō videt ſe. ly ſe/ſtat cōfuſe diſtri
butiue. Et in iſta. aliqs hō diligit filiū ſuū. ly
ſuū/ſtat determinate. in iſta. pr̄ ſortis vocauit
Prima ɔcl'o illū. ly illū/ſtat diſcrete. ¶ Ex iſta regula ſeq-
tur prima ɔcluſio ꝙ aliq̄ eſt ꝓpō vlis affirma
tiua hñs ꝓciſe vnū ſignū cuius p̄dicatum ſtat
confuſe diſtributiue. vt qlibet hō eſt ipſemet.
2ª concluſio. ¶ Scđa ɔcluſio eſt iſta. Signū vl'e affirma-
tiuū ita hꝫ vim diſtribuēdi a parte p̄dicati ſi-
3ª concluſio. cut a parte ſubiecti. ¶ Tertia cōcluſio. Aliq
duo ſunt termini cōes ſequentes ſignum vl'e
affirmatiuū nō īpeditū per aliud ſignū quorū
remotiorē diſtribuit: ⁊ nō ꝓpinquiorem: pꝫ. vt
ois hō eſt vidēs ſe. vbi ly ſe/ſtat cōfuſe diſtri-
butiue. ⁊ ly vidēs/ɔfuſe tm̄. Et ſi ꝫ iſtas ɔcl'o-
nes adducant̄ regl'e p̄cedētis capl'i. Dicat̄ ꝙ
ille regule intelligunt̄ extra mām relatiuorꝫ.
Inſtantia. ¶ Cōtra iſtā regulā argr̄: qm̄ dato ꝙ ly ſe/di-
ſtribuatur in dicta ꝓpōne: ſequit̄ iſtā ɔñaꝫ fo
re bonam. Ois hō videt ſe. ergo ois hō videt
oēm hoiem. ¶ Dicit̄ ꝙ ſtat diſtributiue non
abſolute: ſed referēdo ſingula ſingulis. videlꝫ
iſte homo videt ſe: ⁊ ille homo videt ſe: ⁊ ſic
Correlarium de ſingulis. ¶ Ex quo infero iſtam ɔñam nō
valere. tm̄ ſor. videt ſe. ergo omne vidēs ſe eſt
ſor. qꝛ ly ſe/in prima ſupponit diſcrete: ⁊ in ſe-
cūda diſtributiue: ſꝫ bene ſequit̄. ergo omne
3ª regula. Vide Pau. ſophiſ. 18. 10. vidēs ſor. eſt. ſor. ¶ Tertia regl'a ē iſta. Om
ne relatiuū idētitatis ſubſtātie hypothetice re
latū ad ſuū añs ſupponēs cōfuſe tm̄: nō ſup-
ponit eodē modo: ſed determinate habēdo re
ſpectū ad totaꝫ cōpoſitionem ſui añtis. vt ois
homo eſt animal: ⁊ iſtud eſt rōnale: relatiuū
ſtat determinate: ⁊ ideo ſecūda pars eſt falſa.
⁊ ſignificat aſſertiue ꝙ animal qđ eſt ois hō
eſt rōnale; qđ eſt fſm̄: qꝛ nullū ē aial: qđ ē ois
hō. ¶ Silr̄ iſta eſt falſa. Ego indigeo oculo
ad videndū ⁊ illo indigeo: qꝛ nullo oc'lo indi
Notandum. geo ad videndū. ¶ Vbi eſt aduertendū ꝙ ly
indigeo cū ſuo gerūdio cōfundit cōfuſe tm̄: ⁊
4ª regula. ſine illo cōfundit ɔfuſe diſtributiue. ¶ Quar
ta regula eſt iſta. Omne relatiuum idētitatis
ſubſtātie hypothetice relatū ad ſuū añs ſup-
ponēs diſcrete determinate: vel diſtributiue
ſupponit eodē modo: ſicut ſuū añs habendo
reſpectū ad totā cōpōnē ſui añtis: vel ad alte-
rū extremoꝝ. Ideo cōcedit̄ quelibꝫ iſtaꝝ. ali-
quis homo eſt: ⁊ tu es ille. aliqs hō eſt. ⁊ tu
nō es ille. Secūda nō ſignificat ꝙ tu nō es ali
qs hō qui eſt: ſed ꝙ tu aliqs hō qui eſt nō es:
⁊ hoc eſt verū. Vnde nō ſemꝑ eſt licitū loco

relatiui ponere ſuū añs: niſi ſeruet̄ eadē ſup-
poſitio. Itē ſeqt̄ ꝙ iſta eſt falſa. aliqs hō eſt:
⁊ qlibꝫ hō ē ille: qꝛ ex quo ly ille ſtat determi-
nate: ſcđa pars ſignificat ꝙ aliqs hō eſt qlibet
homo: ſed conceditur ꝙ quilibet homo eſt
animal: ⁊ idem eſt riſibilis: qꝛ relatiuum di-
ſtributū nō refert in cōparatione ad totā com
pōnē: ſed ſolū ad alteꝝ extremoꝝ. nō diſtribu
tū ꝟo bene refert añs habēdo reſpectū ad to-
tā cōpōnē. ¶ Ex iſta regula ſequit̄ primo iſta 1ª concluſio.
ɔcl'o ꝙ aliqua eſt vl'is affirmatiua hñs ſolūꝫ
vnū ſignū cuius p̄dicatū eſt terminus cōis: ⁊
nō ſtat cōfuſe tm̄: ſed determinate: pꝫ de p̄di-
cato ſecūde partis huius copulatiue: aliquis
hō eſt: ⁊ quilibet homo eſt ille. ¶ Scđa ɔcl'o 2ª concluſio.
ſignū vl'e affirmatiuū nō īpeditū ꝑ aliō ſignū
nō ɔfundit ɔfuſe tm̄ terminuꝫ cōem mediate
ſequētē in eadē cathegorica nec hoc eſt incon
ueniens: qꝛ hoc non eſt ratione ſigni: ſed relati
ui nō potētis recipe ɔfuſionē illā propter de-
pēdentiam quā hꝫ ad ſuū antecedens. Et ita
nulla iſtaꝝ ɔcl'onum aut p̄cedentium eſt con-
tra regulas alterius capituli: qꝛ aut īpeditur ſi
gnum aut terminus non eſt capax ɔfuſionis.
¶ Quinta regula eſt iſta. Relatiuum accidē 5ª regula.
tis ſiue identitatis ſiue diuerſitatis non ſemꝑ
ſupponit eodē modo ſicut ſuū antecedens: ſꝫ
ſcḋm exigentiam ſui ſigni vel ſitus. Vnde ali-
quando ſupponit eodē modo: vt aliquis ho-
mo eſt albus: ⁊ talis eſt equus: ois homo al-
bus legit: ⁊ nullus talis diſputat. Aliquando
ſupponit antecedens magis cōfuſe: vt omne
albū currit ⁊ tale diſputat: aliquando ecōuer
ſo relatiuum ſupponit confuſius: vt aliquis
homo eſt alb⁹: ⁊ nullus coruus eſt talis. Ali-
quis hō eſt niger: ⁊ qlibet ethiops eſt talis: in
qualibet iſtarum ſupponit antecedens deter-
minate: ⁊ relatiuū in vna diſtributiue ⁊ ī alia
confuſe tm̄. Idē eſt iudicium de relatiuo di-
uerſitatis accidentis. Supponit enim inter-
dum confuſius q̄ꝫ ſuū antecedens. vt aliquis
homo eſt niger: ⁊ nō h⁹ eſt coruus. ¶ Sexta 6ª regula.
⁊ vltima regl'a. Omne relatiuū mūdi ſuppo
nit eodē modo ſicut ſuū añs: intelligendo de
modo ſupponendi vl'i. ita ꝙ ſi añs ſupponit
mālr̄ ⁊ relatiuū ſilr̄. ſi ꝑſonalr̄ ⁊ relatiuū ſilr̄.
verbi grā: homo eſt ſpēs ⁊ iſtud eſt nomē: tā
relatiuū q̄ꝫ antecedēs ſupponit materialiter:
ſed dicēdo: homo eſt aial ⁊ ille eſt riſibilis: tā
relatiuū q̄ꝫ antecedēs ſupponit perſonaliter.
¶ Regule ergo ſuperiores de modo ſuppo-

nendi relatiuoꝝ debent intelligi quo ad modos ſupponendi ſpâles pertinêtes ad ſuppoſitionem diſcretam determinatam: confuſaʒ tm̄: aut diſtributiua. Et hec pro materia relatiuorum dicta ſufficiant quare ꝛc.

Mḡ ibus. Notandum.

Magiſter in hoc caplo ponit ſex regulas. ¶ Aduerte circa modū ſupponēdi relatiuoꝝ ꝙ vt tagit Hentiſber in tractatu de relatiuis: tres fuerūt opiones.

pª opinio de ſuppōne relatiuorum.

¶ Prima opinio dicit ꝙ relatiuū ↄuertit̄ cum añte tā quo ad ſignificatū ꝙ̄ quo ad modū ſupponēdi. ꝛ ſic illō qḋ ſigiat̄ p añs ſigiat̄ p relatiuū: ꝛ ſi añs ſupponit diſcrete vel determinate vel alr̄. ſilr̄ relatiuuʒ ſiue in eadē cathegorica ſiue in diuerſa: ita ꝙ refert ſuū añs ſimplr̄: cuius fundamentū fuit ꝙ relatiuū aſſimilat̄ mãe pᵉ: que oēm ſuā actualitatē hʒ a forma.

2ª opinio

¶ Scḋa opio dic̄ ꝙ relatiuū ↄuertit̄ cū ſuo añte nō ſimplr̄: ſʒ in reſpectu ad alteꝝ extremoꝝ ſiue in ordine ad cōpoſitionē ſui añtis. ¶ Unde vult ꝙ ſi relatiuū ponatur in eadē cathegorica cū ſuo añte ſemp ſupponit eodem modo. In diuerſa vō cathegorica ſupponit ſm exigētiā ſui ſigni vel ſitus.

G

Si enim nō p̄ceſſit terminus cōfuſiuus ſupponit diſcrete vl̄ determinate ſm ꝙ relatiuuʒ eſt terminus diſcretus vel cōis. Eſt aūt terminus diſcretus vel cōis ſm ꝙ ſuū añs erit. Si aūt p̄cedit ſignū ſupponit ſm exigētiā ſigni ꝛ refert̄ in ordine ad cōpoſitionē ſui añtis cuʒ ſignis poſitis ex parte alterius extremi ſi ibi fuerint ſigna ꝛ nunꝙ̄ refert cū ſigno poſito ex parte añtis. Huius opinionis fundamentum eſt ꝙ relatiuū aſſimilat̄ adiectiuo. Adiectiuū aūt pōt ſupponere magis ↄfuſe ꝙ̄ ſuum ſubſtantiuum ꝛ ita relatiuū.

3ª opinio

¶ Tertia opinio eſt Hētiſberi dicētis ꝙ relatiuū ſigt̄ quodāmō idē qḋ ſuū añs: ſʒ minus ↄfuſe put eſt relatiuū ad illud. Pro qua opione ſunt quattuor ↄ̄nes. ¶ Prima ↄclo: añte ſupponēte diſcrete vel determinate ſiue in eadē cathegorica ſiue in diuerſa relatiuū ſupponit eodē modo. pʒ: qꝛ relatiuū nūꝙ̄ ſupponit cōfuſius ꝙ̄ ſuū añs. ¶ Scḋa. añte ſupponēte confuſe tm̄ relatiuum ſupponit determinate ſiue in eadē cathegorica ſiue in diuerſa. ideo negat iſtā. p̄mitto tibi denariū quē tibi p̄miſi in caſu cōmuni. ¶ Tertia. añte ſupponēte ↄfuſe diſtributiue in eadē cathegorica relatiuū ↄſilr̄ ſupponit: vt ois hō q eſt albꝰ currit. In diuerſa vō cathegorica ſupponit determinate: niſi p̄cedat ſignū: qꝛ tūc ſupponeret ſm exigētiā ſigni. ¶ Quarta. relatiuū exñs in eadē cathegorica cū ſuo añte nō refert ipm in cōparatione ad alteꝝ extremū: ſʒ bene dū ponit̄ in diuerſa referēdo cū ſyncathegorematibꝰ poſitis ex pte añtis ſi fuerit plalis numeri: pter relatiuū reciprocū qḋ in diuerſa cathegorica poſitū non refert cū tali reᵒ in ordine ad alteꝝ extremoꝝ. Hāc opionē vide ample in relatiuis eius in tractatu de relatiuis.

4ª opinio

¶ Quarta opio ſupaddita illis eſt opio magri p̄ſ̄o recitata ꝛ ſex regulis declarata parꝝ differēs ab opione Hētiſberi. Maior .n. dña iter ipſos eſt ꝙ magr̄ vult ꝙ relatiuū ſemp ſupponat eodē modo ſicut ſuū añs in eadē cathegorica. Hētiſber vō nō vult. Fundamētū autem opinionis magiſtri ꝛ rōnes oium regulaꝝ vide ſi placet in qōne cōtra ſuppōnes. vbi pulchre declaramus ipſaʒ cū nobis rō nobilior appareat inter omnes.

Ritius. Cōtra ſcḋm regulā arguitur primo. Pro to. caᵒ. vide Pau. S. pa. 3. du. 10. ſ.

In iſto caplo magiſter ponit ſex regulas. ↄtra ꝙ̄ruʒ aliquas arguit̄. ꝛ pͦ ↄ ſcḋaʒ ſic. in iſta. ois hō q eſt albus currit. ly q nō ſupponit ſicut ſuū añs: ꝛ tñ eſt in eadē cathegorica. igit̄ regula falſa. ↄñia tʒ cū minori: ꝛ maior p̄bat̄. qꝛ nec relatiuū: nec añs ſupponit. cūʒ ſub nullo coꝝ liceat aliquo modo deſcēdere de per ſe: vt pʒ.

ſs. pa. 4. dub. 10. ſ. ibi. Euidem to. Cōtra eandē arguitur 2ᵒ.

¶ Scḋo argr̄ ↄ eādē ſic. In iſta. ſoꝛ. nō eqtat equū ſuū. lʒ ſoꝛ. ſtat diſcrete. ꝛ ly ſuū diſtributiue. igit̄ regula falſa. ↄñia pʒ cū maiori: ꝛ minor p̄bat̄ ſic. Qñcūqʒ ſunt due dictiōes quaꝝ vna eſt ſubſtātiuū: ꝛ alia adiectiuū eiuſdē: tūc ſi vna ſtat diſtributiue: alia ſilr̄ ſtat diſtributiue. Sed ly ſuū eſt adiectiuū ḋ ly equū: ꝛ ly equū ſtat diſtributiue. vt pʒ. igit̄ ꝛ ly ſuū: qḋ fuit p̄bādū.

Contra 4ᵃᵐ regulā argr̄ 3ᵒ.

¶ Tertio argr̄ ↄ ꝙ̄rtā regulā ſic. in iſta. antechꝛs eſt. vl ipſe erit. ly ipſe nō replicat cōpōneʒ ſui añtis: ꝛ tñ eſt in diuerſa cathegorica: ſeu hypothetice relatū: qḋ idē eſt. igr̄ regula falſa. ↄñia tʒ cū minori: ꝛ maior p̄bat̄: qꝛ da tu oppᵐ. ſ. ꝙ replicet illā: ꝛ ſequit̄ ꝙ iſta eſt falſa que cōiter ↄceditur: ꝛ ꝙ ſequat̄. p̄bo: qꝛ iſta ſignificaret quātū hec diſiūctiua. ſ. antechꝛs eſt: vl̄ ipſe antechꝛs q eſt erit. Cuius ꝗ̄libet ps eſt manifeſte falſa. igit̄ ipſa eſſet falſa.

Cōtra 5ᵃᵐ regulā argr̄ 4ᵒ.

¶ Quarto arguit̄ ↄ qntā regulam ſic. relatiua accidētū nō ſupponūt. igr̄ regula falſa. ↄñia pʒ. ꝛ añs p̄bat̄ ſic. Nullū adiectiuū ſupponit: ſʒ talia relatiua ſunt adiectiua. igit̄ nō ſupponūt. ↄña pʒ. cum minori ꝛ maior p̄bat̄. qꝛ nō videt̄ quō ſub eis liceat deſcēdere.

Cōtra 6ᵃᵐ regulā argr̄ 5ᵒ.

¶ Quinto argr̄ ↄ ſextā regulā ſic. relatiuum referēs añs ſtans mālr̄ nō ſupponit pro ſeipſo relatiuo aut ſibi ſili. igitur nō ſupponit mālr̄. ↄñia pʒ. ꝛ añs p̄bat̄. Naʒ dicēdo. hō eſt nomē. ꝛ illud eſt ſpēs. ſupponit ly illud: pro eo pro quo ſuū añs: ꝛ ita ſupponit p illo termino hō.

Ad primum.

¶ Ad iſta rñᵒ. Ad pᵐ dī ꝙ difficile eſt videre niſi teneamꝰ illas eſſe hypotheticas: qḋ ſi volumus rñ. vt ſupra in alio cap.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ negat̄ ꝙ ly ſuū ſtat diſtributiue. Et ad p̄bationē negat̄ illa maior. ſ. qñcūqʒ ſunt due dictiones ꝛc. ꝛ rō eſt: qꝛ quādoqʒ ſubſtātiuū eſt terminus cōis: ꝛ adiectiuū eſt terminus diſcretus. ſic eſt in p̄poſito de ly equuʒ: qḋ eſt cōe: ꝛ de ly ſuū: qḋ eſt diſcretū.

Ad 3ᵐ

¶ Ad 3ᵐ dī ꝙ non ſp relatiuū hypothetice relatū ad añs ſtās diſcrete replicat totā cōpōnē añtis: vt p̄bat argᵐ. Unñ iſta cōit̄ ↄcedit̄. Antechꝛiſtus ē ens. vl̄ ipſe erit. ſilr̄ iſta. antechꝛs eſt ens. vel ipſe nō eſt ens: que tñ ſm regulā eſſent falſe. Ideo dicat̄ ꝙ illa regula itelligit̄ ḋ relatiuo exñte in hypothetica copulatiua ꝛ nō diſiunctiua: qꝛ in diſiunctiua: vt argᵐ p̄bat: relatiuū ſolū replicat añs.

Ad 4ᵐ

¶ Ad quartuʒ negat̄ ꝙ adiectiua nō ſupponāt. vñ in iſta. ois hō eſt albus. ly albꝰ ſtat ↄfuſe tm̄ mobilr̄: ꝛ rō eſt: qꝛ iſta. ois hō eſt albꝰ. ſubordinat̄ iſti. ois hō eſt hñs albedinē. vbi ſb ly albedinē lʒ deſcēdi diſiūctim. vt pʒ. ꝛ loquor de albedine ſic habita ꝙ ſufficiat denoiare rē albā.

Ad 5ᵐ

¶ Ad vltimū dī ꝙ magr̄ non voluit ꝙ relatiuū ſtaret mālr̄ dūʒ refert añs ſtans mālr̄: ſed intellexit ꝙ ſtabat p ſignificato māli ſui añtis.

Dubium In oppoſitūʒ argr̄ primo.

¶ Sed hic occurrit bonū dubiū. ſ. An p̄pōnes de relatiuo ſint hypothetice: ꝛ arguit̄ ꝙ nō ſic. Ois hypothetica hʒ plures cathegoricas ↄiūctas p notā ↄiunctiōis vel vni tali ſubordinat̄: ſʒ iſte de relatiuo nō ſunt hō. igit̄ nō ſūt hypothetice.

Reſpōſio pᵃ. ad hoc argᵐ

¶ Huic argᵒ pōt duplr̄ rñderi. p̄ negando maiorē ſm intētionē Ockā: ꝛ multoꝝ: qꝛ ſm eos locales ꝛ tēporales ſunt hypothetice: ꝛ tñ in eis nō ↄiungūt̄ plures cathegorice p notā ↄiunctionis: ſʒ per aduerbiū: vt ſi dicā. Tu moueris qñ curris. ꝛ tu es vbi plato nō eſt.

Reſponſio 2ᵃ p̄bō ſme reſponſionis.

Secundo poſſet negari minor. ideo p̄bat̄ vtraqʒ. ꝛ pͦ maior ſic. qꝛ dato oppoſito ſeqtur ꝙ aduerbiū eſt vere ↄiūctio: qḋ eſt falſum ꝛ ↄ logicos ꝛ grāmaticos. ꝛ ↄña p̄bat̄ ſic. Omne illud qḋ ↄiungit duas ſubas: ſeu duo ſubſtātiua reſpectu duoꝝ actuū ſeu verboꝝ eſt vere ↄiūctio: ſʒ aduerbiū eſt hō: igit̄ eſſet vera coniunctio: conſequentia pʒ cūʒ minori per illos: ꝛ maior eſt grammaticorum: ꝛ apparebit vera conſideranti: nam non eſt rationabile ꝙ aliud a coniunctione coniungat illo modo.

Probō 2ᵉ reſponſionis.

¶ Secundo p̄babatur illa minor: nam da tu oppoſitum. ſ. ꝙ iſte ſubordinentur vni habenti plures ꝛc. ꝛ capio iſtam vocalem.

ſoꝛ.q currit mouet̃.⁊ arguit̃ ſic.nihil qꝺ eſt in iſta vocali: nec etiam tota hec vocalis ſubordinat̃ ꝯiūctioni.igit̃ hec vocalis nõ ſubordinat̃ vni in qua ꝯiūgant̃ pl̃es cathe^{ce}. ꝯñia pȝ.⁊ añs ꝓbat̃:qꝛ ſi in iſta vocali eēt aliqꝺ qꝺ ſubordinaretur coniunctioni:maxime eſſet ly qui.eo ꝙ eſſet reſolubile i et:⁊ ille illa illõ.ſȝ h̃ nõ eſt. igit̃ nihil ē hic qꝺ ſubordinet̃ ꝯiūctiõi.ꝯñia pȝ cū maioꝛi.⁊ minoꝛ ꝓbat̃:qꝛ dato opp^{to} ſeqt̃ ꝙ ly q.nõ eēt ꝓnomē:qꝛ p te ſubordinat̃ ꝓnomini ⁊ coniūctioni ſimul:qꝺ tñ reputat̃ falſum: quia oẽs dicūt oppoſitū.

2ª ratio ꝓncipalis.

¶ Sc͛ꝺo arguit̃ ſic. nulla ꝓpõ locabilis in ſyllogiſmo eſt hypothetica:ſed iſta. ois hõ q currit mouet̃.eſt locabilis in ſyllõ.igit̃ non eſt hypothetica: ſȝ hec ratio nõ erit multū efficax.

Pro altera parte arguit̃.

¶ In oppoſitū arguit̃ ſic.iſta.ſoꝛ.eſt aĩal:qꝺ eſt rõnale:ſubordinatur vni in qua coniungunt̃ plures cathegorice per notā ꝯiunctionis. igit̃ ipſa. ⁊ a pari q̄libȝ alia eſt hypothetica.ꝯñia pȝ p deſcriptionē hypothetice.⁊ añs ꝓbat̃:qꝛ illa ſubordinat̃ vni in qua ſunt duo noia ⁊ duo actus compoſitiui: ⁊ ita erūt ibi due cõpoſitiones:⁊ ita due ꝓpões.

Cõfirmatio

¶ Et ꝯfirmat̃. qꝛ ſi in illa cui ſubordinat̃ ſunt duo verba.cū omne verbū in ꝓpõne vniat extrema:ibi erūt duo ſubiecta ⁊ duo p̄dicata: ⁊ ſic due cathegorice.

R^{n}ſio prima ad hoc arg^{m}.

¶ Huic arg^{o} põt dupl'r r̃ideri. p̄ dñ.ꝙ vnū illoꝝ v̓boꝝ nõ eſt principale:⁊ ſolū v̓ba p̄ncipalia ſunt que vniūt extrema.⁊ ita nõ ſeqt̃ ꝙ ibi ſint due cathegorice:ſȝ iſta eſt fuga qꝛ vel qꝺlibet v̓bū eſt vnitiuū extremoꝝ:vel nullū:⁊ breuiter: ſiqs ꝯſiderabit recte videbit iſtā r̃ſionē eē falſaȝ.

R^{n}ſio 2^{a}

¶ Sc͛ꝺo poſſet r̃ideri cõcedēdo ꝙ illa vocalis ſubordinat̃ vni in qua ſunt due cathegorice:ſȝ negat̃ ꝙ ſubordinet̃ hypothetice: qꝛ illa nõ ſubordinat̃ vni hñti notā ꝯiūctõis.

Cõtra reſponſionem.

¶ Cõtra.qñcūqȝ aliqꝺ vocale ſubordinat̃ plurib^{9} ꝓpõnibus mētalib^{9} ſine nota.illud tale ꝓpoſitū nõ eſt ꝯcedēdū:aut negādū:aut dubitādū:ſic ſi ꝓponeret̃ tibi h̃.ſoꝛ.currit:plato currit:ſi ne nõ:ſȝ ſic eſt ꝙ iſta.ſoꝛ.eſt aĩal qꝺ ē rõnale.eſt vnū vocale ꝯcedēdū:⁊ ſubordinat̃ plurib^{9} cathegoricis.igit̃ pluribus cathegoricis cū nota.

Reſponſio

¶ Ad hoc forte r̃n.negando iſtā maioꝛē.⁊ dr̃ ꝙ iſta nõ tenet in relatiuis. vñ forte dr̃ ꝙ nõ incõueniēs ꝙ aliqꝺ cõplexum vocale de relatiuo ſubordinet̃ plurib^{9} cathegoricis ſine nota: ⁊ tñ ſit ꝯcedēdum.⁊ hoc eſt ideo:qꝛ relatiua hñt dependentiā ad añs: ⁊ ſic ſtabūt ꝯgrue ſine nota.

Cõtra r̃ſionē arg^{m} p^{m}.

¶ Cõtra.p̄ dupl'r:qꝛ a pari ſequit̃ ꝙ iſta eēt cõcedēda.ſoꝛ.currit.ille mouet̃.⁊ eēt vna oĩo ꝑfecta.tenet ꝯñia ex dictis:qꝛ illud relatiuū hȝ reſpectū ad añs ⁊ ita poterit ſtare ſine nõ.

Arg^{m} 2^{m}

¶ Sc͛ꝺo data illa r̃ſione ſequit̃ ꝙ aliqꝺ vocale eſſet oĩo ꝑfecta: ⁊ illud cui ſubordinat̃ eſt oĩo impfecta:qꝺ eſt impoſſe. ꝓbat̃ ꝯñia. qꝛ iſtud vocale.ſoꝛ.eſt aĩal qꝺ eſt rõnale eſt oĩo perfecta. vt pȝ:⁊ illud cui ſubordinat̃ nõ eſt oĩo ꝑfecta. qꝺ probo. quia illud cui ſubordinat̃ eſt due cathegorice:ſine nota ⁊ abſqȝ relatiuo ex quo in mēte nõ ſunt relatiua. igit̃ erunt vnū impfectū:vt pȝ ex dictis.

Reſpõſio ad dubium.

¶ Ad illud dubiū difficilis eſt r̃n^{o}:credo tñ ꝙ illi q tenēt locales ⁊ tꝑales eſſe hypotheticas habeāt etiā tenere de iſtis: ſȝ non teneant. Et ꝙ omne arg^{m} ꝙ eſt ꝯ vnū eſt ꝯ aliud: ⁊ credo ꝙ tenēdo iſtā eſſe neceſſariā ſm ordinem nature.hõ qui eſt aĩal eſt ſubia.iſte ꝓpões de relatiuo ſint hypothetice: ⁊ ēt locales ⁊ tꝑales:ſiqs tñ teneat iſtā eſſe ꝯtingentē ſm ordinē nature ſicut credo ꝙ ſequat̃ ex grāmatica ⁊ nõ male:ipſe habebit tenere illas cathegoricas:⁊ hoc apparebit bñ cõſiderāti diffõnē ꝓpõnis ⁊ ad quid inuentū ſit ꝓnomen: dimittat̃ tñ dubiū inſolutū qꝺ pro vtraqȝ parte hȝ vnaȝ rõnem que ꝯſideranti cõtinue videbitur efficacioꝛ.

Manfre. Notādū p^{m} Circa p̄mam regulam

In ſecundo cap'lo circa p̄mā regulā aduerte ꝙ etiā illa hȝ intell'ũ ſm opionē Pau. ve.qꝛ ſm Pe.mā.opoꝛteret addere:dūmõ relatiuū ſupponat.

Circa ſc͛ꝺam regulam Notādū 2^{m}

¶ Circa ſc͛ꝺaȝ regulaȝ ꝓter p̄dicta aduerte qꝛ dr̃ ꝙ oē relatiuū idēntitatis ſubē in eadē cath^{ca} ⁊c̃. ſupponit eodē mõ ⁊c̃.nā id vr̃ eē falſuȝ:dñ.n.aliqs hõ diligit oēȝ ſuū filiū:ly ſuū/vr̃ ſupponere diſtributiue añte ſupponēte determinate:⁊ ſic vr̃ de multis alijs dñm:⁊ in rei veritate vr̃ ꝓcedere ꝯ regulā.

¶ Diceret tñ Pau.ꝙ tale relatiuum in exēplo ſupponit determinate:qꝛ ſignat reſoluēdo ꝙ aliqs hõ diligit alicuius hoĩs oēm filiū:reciprocando tñ ⁊c̃.ſic ēt dñ.ſoꝛ.diligit oēm ſuū filiuȝ: ſupponit ly ſuū ſm regulā diſcrete.⁊ ſm eū: reſoluit̃.n.in hãc. ſoꝛtes diligit ſoꝛ.oēm filium.

¶ Sed tñ id fundamētū eſt multū difficile:nā nõ valet arg^{m}.hoc includit añs vel id connotat ſic ſupponēs vel ſic.g ⁊ relatiuū ſic ſupponit: iõ ⁊c̃.

Circa tertiã regulam Notādū 3^{m}

¶ Circa tertiā regulā aduerte ꝙ illa nõ vr̃ v̓a: qꝛ al'r ſequeret̃ ꝙ talis ꝯſilis eſſet vera.aliqs hõ eſt viuus ſi ille eſt moꝛtuus:qꝛ eſt relatiuū in diuerſa cath^{ca} ⁊ refert añs ſupponēs ꝯfuſe tñ ⁊c̃.ſignat g ꝙ aliqs hõ eſt viuus ſi ille hõ q eſt viuus eſt moꝛtuus:iõ ⁊c̃.ſili mõ dicas ð iſtis.aliqua.ꝓpõ eſt v̓a ſi ipſa eſt falſa:iõ ⁊c̃.

¶ Pro iſtis. tenent aliq ꝙ tales ſint v̓e ⁊ volūt ꝙ talis ſc͛ꝺa ēt hēat veritatē r̃e^{n} ꝯ^{lis}:⁊ hãc opionē tȝ Pe.mā.in tractatu ſuppo^{m} in 2° cap'lo de relatiuis:hãc ēt eãdē tȝ Pau.i 3° dubio 4^{ti} octauo p̄ncipali. Tiſber tñ in tractatu relatiuoꝝ tenet ꝙ r̃e^{n} note ꝯditionis regula nõ hēat veritatē.

¶ Aduerte etiaȝ circa regulā ꝙ ſm Pe.mā.dñ. ois hõ eſt aĩal ⁊ illud eſt rõnale:ly illud/nõ refert in ordine ad hoc totū ois hõ: ſȝ ſolū ad ly hõ. Ita ꝙ ſignat ois hõ eſt aĩal:⁊ illud aĩal qꝺ eſt hõ/eſt rõnale. Ita ꝙ abſqȝ ſigno vult fieri relationē: nõ aūt cum ſigno:⁊ ſili mõ dicas de alijs hñt hãc opionē tenet in vltimo cap'lo ſuppõnū relatiuoꝝ. Tiſber tñ in tractatu relatiuoꝝ viſus eſt tenere cū Pau.i illo loco.

Circa quartā Notādū 4^{m}

¶ Circa quartā regulā nota ꝙ ēt illa nõ hȝ veritatē ſm vnā opionē r̃e^{n} note ꝯditiõis.vñ dñ.ſoꝛ.eſt albus ſi ipſe eſt niger.vbi relatiuū referat añs ꝙ ſupponit diſcrete in ordine ad aliud extremū:talis ꝓpõ eſſet ꝯcedēda: ⁊ non ſolū ipſa:ſed ēt infinite alie quaſi ſiles.

¶ Pau. tñ ve. ⁊ Pe.mā.tenēt vt.ā.notatū tales ꝓpões eſſe veras: qꝛ 2° vult ꝙ relatiuū qñqȝ referat hñdo reſpectū ad totā cõpõnē añtis:aliqñ aūt hñdo reſpectū ad alteꝝ extremuȝ ⁊ nõ ad totā cõpõnem:ſili mõ diceret r̃e^{n} note diſiūctionis.puta dñ.antechis eſt vl' ille eri:ly ille/nõ refert añs in ordine ad aliud extremū:qꝛ tūc illa ꝓpõ eſſet falſa: vt pȝ:que tñ vr̃ debere cõcedi:ſȝ Pau.ve.ſm cõeȝ expõnē nõ vr̃ intelligēdus illo^{o}.nā ſolet cõiter exponi regula ꝙ qñ relatiuū refert añs ſupponēs determinate vel diſcrete:tūc habet̃ reſpectus ad totā cõpõnem añtis:qñ aūt refert añs ſupponēs diſtributiue: tūc hr̃ reſpectus ſoluȝ ad alteꝝ extremū:⁊ nõ ſolet limitari reg'la magis r̃e^{n} vnius note q̄ alt^{9}:ſed de iſtis nõ eſt magna vis:ſm.n.vnā opionē potes dicere ꝙ regula reſpectu note ꝯditiõis ⁊ diſiunctionis nõ hȝ vl'r v̓itatē:ſȝ ſolū r̃e^{n} note cop^{le}:ſm aūt opinionē aliā potes dicere ꝙ regula ēt reſpectu taliū notaꝝ intell'r.Et tūc r̃ideo ad arg^{ta} ꝯ hoc ſm ſuā exigētiā cõcedēdo vel negādo ⁊c̃.

Circa ſextam Notandū 5^{m}

¶ Circa ſextā regulā ⁊ vltimaȝ aduerte ꝙ in rei veritate hȝ debile fundamētū:nā quotienſcūqȝ relatiuū ponit̃ in ꝓpõne ⁊ refert aliud añs ſiue ſupponēs mãl'r ſiue ꝑſonal'r exercet illud qꝺ hȝ ab impõne ſpãli.⁊ iõ ſemꝑ ſic ſupponēs ſupponit ꝑſonal'r ⁊ nõ mãliter.neqȝ valet ſi dicas ꝙ relatiuum referēs añs ſupponēs mãl'r/ēt mãl'r ſupponit:qꝛ aut ſupponit ꝓ añtis mãli ſignato:aut ſaltē illud ꝯnotat qꝛ aliud eſt hoc ſignatuȝ eē mãle añtis:aliud aūt eſt eſſe tale reſpectu relatiui.vñ ꝯcedit̃ ꝙ in aliquo caſu id qꝺ eſt ſignificatū mãle añtis eſt ſignatū foꝛmale relatiui:⁊ ideo de tali regula nõ multū curãdū illã aſſerã carere euidenti fundamento ⁊c̃.

℄ Caput 8m ſcd'i tractatus. de ampliationibꝰ.

IAm de ſuppoſitiõe que fit reſpectu diuerſorum temporꝝ penes ampliationem ꝛ appellationez expedit pertractare: vñ̄ ampliatio eſt acceptio termini tẽporalr ſumpti vltra ꝯſignificationẽ verbi principalis vel participiȷ̈ eiuſdez. Pro cuius diffinitionis declaratione prima regula ſit hec.

Diffõ ampliationis.

Prima regula. vide Pau. 2°. pri. 2. capi. 10./. 3°. pri. eiuſdem ca./. 4°. 10.

Omnis terminus ſupponẽs reſpectu verbi de p̃terito vel participiȷ̈ ſui a parte ante ampliatur ad ſupponendum pro eo qȯ eſt vel fuit. verbi grã: album fuit nigrum: non ſupponit ly albũ pro eo qȯ fuit album p̃ciſe: aut ſolum pro eo qȯ eſt albuz: ſed diſiunctim pro eo qȯ eſt vel fuit albuz.

Correlarium. ℄ Ex quo ſequit̃ ꝟitas iſtaꝝ ꝓpõnũ. p̃ma.

Prĩa ꝓpõ. Uirgo fuit p̃gnans: pꝫ: qꝛ q̃ eſt virgo: aut fuit virgo: fuit p̃gnans.

2° ꝓpoſitio. Scd'a ꝓpõ: puer fuit ſenex: qꝛ ille q eſt vl' fuit puer: fuit ſenex: nõ qdẽ qñ fuit puer: ſꝫ poſt q̃ꝫ fuit puer.

3° propoſitio. Tertia ꝓpoſitio: album fuit quãdo nullam habuit albedinem: pꝫ: quia id qȯ eſt vel fuit album: fuit quãdo nullam habuit albedinem: dato ꝙ nunc aliquid fit album qȯ cõtinue ante hoc fuit nigrum.

Pro duabus primis regulis vide p°. 37. pri. 2. du. 10./. 50. pri. eiuſdẽ du./. 42. pri. 4. du. 10./. 45 eiuſdẽ 10.

Conſilr eſt dicẽdum ſi fuerit participium p̃dicatũ reſpectu verbi eſt: vt aliquis homo eſt mortuus: pꝫ: qꝛ ly homo ſupponit pro homine qui eſt vl' fuit: ꝛ ſignificat iſta ꝓpoſitio: ꝙ aliqs homo q eſt vel fuit eſt mortuus: ꝛ concedit̃: vt prius: ꝙ virgo eſt corrupta: quia iſta que eſt vl' fuit virgo: eſt corrupta.

2° regula. ℄ Secunda regula eſt iſta. Omnis terminus ſupponens a parte ante reſpectu verbi de futuro vel ſui participiȷ̈ ſupponit ꝓ eo quod eſt vel erit. verbi gratia: homo generabitur: ſupponit ſubiectum pro homine qui eſt vel qui erit: ideo ſignificat iſta ꝓpoſitio ꝙ qui eſt vel erit homo generabitur.

Correlarium. ℄ Ex illa regula ſequitur veritas iſtaruꝫ propoſitionum.

1° propoſitio. Prima: ſenex erit puer. pꝫ: quia qui eſt vel qui erit ſenex erit puer.

2° ꝓpoſitio. Secunda. corrupta erit virgo: quia que eſt vel que erit corrupta erit virgo.

3° ꝓpoſitio. Tertia propoſitio: decapitatus cantabit: quia qui eſt vel qui erit decapitatus cantabit. Idẽ eſt iudicium de ſuppoſitione reſpectu ſui participiȷ̈: vt homo eſt generandus: ſignificat enim iſta ꝓpoſitio ꝙ qui eſt vel qui erit homo eſt generandus.

3° regula. ℄ Tertia regula eſt iſta. Omnis terminus ſupponens a parte ante vel a parte poſt reſpectu huius verbi cõtingit vel ſui participiȷ̈: ſupponit pro eo qȯ eſt vel ꝯtingit eẽ: vt albũ ꝯtingit eẽ nigrum: denotat̃ ꝙ id qȯ eſt vel ꝯtingit eẽ albũ: contingit eẽ nigrũ: ꝛ ita dicat̃ de iſta ſedẽtẽ ꝯtingens eſt currere.

4° regula. ℄ Quarta regula eſt iſta. Oĩs terminus ſupponẽs a parte ante vel a parte poſt reſpectu huius verbi põt: vel ſui participiȷ̈: aut termini verbalis deſinẽtis in bilis vel in bile: ſupponit pro eo qȯ eſt vel põt eẽ: vt albũ põt eſſe nigrũ: denotat̃ ꝙ illud qȯ eſt vel põt eſſe albũ põt eẽ nigrũ.

Correlarium. ℄ Ex iſta regula ſequunt̃ ꝓpõnes.

1° ꝓpoſitio. Prima creans põt eẽ deus: dato ꝙ deus nõ crearet: qꝛ qȯ eſt vel põt eẽ creans põt eẽ deꝰ.

2° ꝓpoſitio. Scd'a ꝓpõ. Calidiſſimũ põt eẽ calidius: qꝛ qȯ eſt calidiſſimũ vl' põt eẽ calidiſſimũ põt eẽ calidius.

3° ꝓpoſitio. Tertia ꝓpõ infimũ põt eẽ inferius: qꝛ qȯ eſt infimũ vl' põt eẽ infimũ põt eẽ inferius: idẽ eſt iudiciũ de participiȷ̈s ꝛ termino verbali: ideo cõcedit̃ ꝙ genitũ eſt generabile. ꝛ corruptũ eſt corruptibile. Prima ſignat illud qȯ eſt vel põt eſſe genitũ eſt gnãbile. Scd'a ſignificat ꝙ illud qȯ eſt vel põt eẽ corruptuꝫ eſt corruptibile.

5° regula. Quinta regula eſt iſta. Oĩs terminus ſupponẽs a pte ante vel a pte poſt reſpcũ hoꝝ ꝟboꝝ icipit vl' deſinit: at ſuoꝝ pticiploꝝ ſuppõit ꝓ eo qȯ eſt aut icipit vl' deſinit eẽ: vt albũ incipit vel deſinit eẽ: ꝛ ita de pticipio dicat̃.

6° regula. ℄ Sexta regl'a eſt iſta. Oĩs terminꝰ ſupponẽs a pte añ vel a pte poſt reſpcũ ꝟbi vel pticipiȷ̈ hñtis nãꝫ trãſcẽdi idifferẽter ad poẽ ꝛ imaginabile ſupponit idifferẽter ꝓ eo qȯ eſt vel põt eẽ vel eſt imaginabile: ſicut ſũt iſta ꝟba: cognoſco: itelligo ꝛ hꝫ. Cũ ḡ dĩ roſaꝫ intelligo aut cognoſco: denotat̃ ꝙ roſaꝫ q̃ eſt vel q̃ põt eſſe vel eſt imaginabilis: ego itelligo vl' cognoſco: vñ̄ ita itelligit̃ illud vl' cognoſcit̃ qȯ nõ põt eẽ ſicut illud qȯ p̃t eẽ. Intelligo nãqꝫ chimerã vl' mõtẽ aureũ quoꝝ nullũ põt eẽ. Et itelligit̃ regl'a de termino recto a pte poſt a ꝟbo actiuo: vel de recto a pte añ a ꝟbo paſſiuo ſiue p̃ponat̃ vel poſtponat̃.

Corre^m^ p̃mũ. ℄ Ex p̃dictis regl'is ſeq̃t̃ p̃rio ꝙ a tertio adiacẽte ad ſcd'm adiacẽs cũ predicato pticipio ampliatiuo nõ valet argumẽtũ: vnde non ſequit̃ adam eſt mortuus: ergo adã eſt antechriſtus eſt futurꝰ: ergo antechr̃s eſt.

Cor^m^ 2^m^ ℄ Scd'o ſequit̃ ꝙ iſta nõ eſt bona conuerſio: antechriſtus eſt futurus. ergo aliqȯ futurum eſt antechriſtus: qꝛ in antecedẽte ſupponit ly antechr̃s ampliatiue ꝛ in ꝯñti non: iõ deberet ſic ꝯuerti. aliqȯ futurum eſt vel erit antechr̃s.

Cor^m^ 3^m^ ℄ Tertio ſequit̃ ꝙ ille ſyllogiſmus non valet. Omne futurum eſt: antechr̃s eſt futurus:

Vide Po. 2° ſm. 5. ſoppoſ. ꝯ. 4°. /. 4ᵐ. /. ſeſo. rónem.

ergo antechriſtus eſt: quia in concluſione nó ſupponit ly antechriſtus ampliatiue: vt in minori: ꝓpterea minor debebat eſſe talis: antechriſtus eſt aliquod futurum. vbi ly futurū tenetur nominaliter ſicut in maiori ꝛ nó participialiter. quare ꝛc̄.

Mĝbus. Dubiú pmū. Pro iſtis duo h° capſo vlti ſuis vide pau. log. ma. p°. a fo. 22. ſa. p°. ſi. vſqꝫ ad fo. 26ᵐ. ſa. 4°. ibi. expedit cō ſequenter.

Magiſter in hoc capĺo diffinit ampliationem dicés. Ampliatio ꝛc̄. ❡ Deinde ſex regulas ponit declarantes totá mām ampliationum. ❡ Dubitatur primo vtrum terminus ſupponens reſpectu verbi de p̄terito imp̄fecto ampliaẗ ad ſtanduꝫ pro eo quod eſt vel erat: vel non. ſi ſic: ergo magiſter eſt diminutus: qꝛ nihil dixit de illo. ſi aūt non: ergo nec ſupponens reſpectu vbi de p̄terito vel futuro ampliaẗ: ꝓbaẗ ꝯñia: qꝛ ita verbū de p̄terito imp̄fecto includit p̄ſens ſicut ꝛ verbuꝫ de p̄terito ꝛ etiá de futuro.

Rñſio.

❡ Ad hoc di ꝙ verbū de preterito imp̄fecto ampliat terminū. ſ. de intētione magiſtri in p̄n° tractat° de ꝓbationib° terminoꝝ: vbi dixit ꝙ propónes de vbo ampliatiuo eodē modo ꝓbanẗ: excepto ꝙ 2ª demóſtratiua dꝫ eſſe de verbo diſiunctiuo ꝛ daẗ exēplū de iſta. hō currebat: vbi hō ſtat pro eo qd̄ eſt vel erat. ꝛ tu dicis: ḡ magr̄ eſt diminutus. negaẗ ꝯñia: qꝛ per hoc qd̄ dixit de p̄terito dedit itelligere qd̄cūqꝫ p̄teritū ꝛ p̄fectum ꝛ imp̄fectū ꝛ pluſq̄p̄fectū. De participio aūt p̄teriti imp̄fecti nó eſt ita: qꝛ p̄ñs ꝛ p̄teritū imp̄fectū hn̄t participiū cómune qd̄ vtriſqꝫ deſeruit ꝛ ſm verbuꝫ cū quo ꝯiungiẗ ſignificat illud tp̄s: ſi cū p̄ñti ſignat p̄ñs: ſi cū preterito imp̄fecto ſigt̄ illud. ❡ Sed dubiū eſt dnō: tu eris amatus: pro quo ampliaẗ ly tu: qꝛ hic ſunt duo ampliatiua diuerſa. ſ. verbū ꝛ participiū. Di ꝙ verbū eſt potiſſimū: ideo rō eius ampliaẗ.

Dubiū ſcdm.

❡ Dubitaẗ 2° quare terminus p̄cedēs verbū de p̄terito vel de futuro magis ampliatur q̄ ſequēs: cū tn̄ verbuꝫ maiorē vim habeat ſupra terminum ſequentē q̄ p̄cedētem.

Rñſio.

❡ Ad hoc rn̄det magr̄ in logica magna dicēs: ꝙ difficile eſſet aſſignare cauſaꝫ: qꝛ tn̄ ſic nobis tradūt auctores: vt Ariſtotiles in libro prioꝝ reſpectu huius verbi ꝯtingit. ꝛ in p̄ elēchoꝝ reᵘ huius verbi ſanabiẗ. ꝛ in 2° perihermenias reᵘ huius verbi pōt. ꝛ in multis alys locis talē modū loquēdi ponit ꝛc̄.

Alia rñſio.

❡ Uel aliter pōt dici. dicit magiſter ꝙ terminus p̄cedēs verbū de per ſe ſupponit reſpectu huius verbi eſt incluſi in verbo ampliatiuo ꝛ reᵘ vbi ampliatiui vel equalētis ꝛ reᵘ participy eiuſdē vbi ampliatiui nó determineẗ: ſꝫ terminus ſequēs vbū nó ſupponit reᵘ huius vbi eſt ſaltē de ꝑ ſe: ſꝫ ſolū reᵘ participy a quo determinaẗ: ſicut ſubſtātiuum a ſuo adiectiuo: rōne cuius determinationis impediẗ eius ampliatio: ſicut i iſta ꝓpóne. ois hō eſt alb°. ſubm ſupponit pro oi hoīe. qꝛ non impediẗ ꝑ aliud: tn̄ dnō: ois homo alb° eſt. ly hō: ſolū ſupponit pro hoib° albis rōne determinationis ei° adiectiui alb°.

Dubiū 3ᵐ

❡ Dubitaẗ 3°. q̄re termin° ſupponēs reᵘ verbi de p̄terito vel de futuro magis ſupponit pro his que ſunt fuerūt vel erūt q̄ termin° ſupponens reſpectu verbi de preſenti ſupponat pro his que ſunt fuerunt vel erunt.

Reſponſio.

❡ Ad hoc dicitur ꝙ cauſa eſt: quia verbum de p̄terito ꝛ de futuro includit in ſe verbuꝫ ſubſtātiuū de preſenti cū reſoluaẗ in illud ꝛ ſuuꝫ participiū: vt dicēdo. ſortes erit. reſoluiẗ i iſtā. ſortes eſt futurus. ꝛ dicēdo. ſor. fuit: reſoluiẗ in iſtā. ſortes eſt p̄teritus. Uerbū aūt de p̄ñti nó includit verbū de p̄terito nec de futuro. quare ꝛc̄.

Dubium 4ᵐ

❡ Dubitaẗ 4° quare illa verba ꝯtingit: pōt: ꝛ verbalia in bilis vel in bile. ꝛ icipit: deſinit: habeāt vim ampliādi terminū ſequētē ſicut p̄cedētē ꝛ non vba ſubſtātiua de p̄terito vel de futuro: ꝛ etiā quare iſta verba habeāt magis vim ampliādi terminū q̄ alia.

Reſponſio Po. 20. p° ſm. du. p. ſolu.

❡ Ad hoc reſpódet magiſter ꝙ vbū aliqd̄ amplicet ante ſe ꝛ non poſt ſe. hoc nó eſt niſi róne nature ſic dictātis aut voluntatis ſic imperātis: ſicut ꝯtingit de dictione exceptiua que ante ſe ꝛ nó poſt ſe imobilitat: vt ois hō p̄ter ſortē currit: immobilitaẗ ly hō ꝛ nó ly currēs. Hꝫ aūt verba que ſic ampliant ante ꝛ nó poſt ſe: ſunt iſta que nó cadunt vere niſi ſup illa que ſūt: fuerūt: vel erūt: vt eſt: fuit: diſputabit: mouebiẗ: ꝛ hꝫ. ❡ Alia aūt que cadunt vere ſiue quoꝝ actus p̄ñt attingere que nó ſunt: erūt: fuerūt: ampliāt talia tam ante q̄ poſt. vt albū pōt eſſe nigrū. tā ly albū q̄ ly nigrū ſtat ampliatiue. Silr̄ in illa. chimerā itelligo: vel intelligo chimerā: ly chimerā ſupponit ampliatiue pro eo qd̄ eſt vel erit vel eſt imaginabile.

Dubiū 5ᵐ

❡ Dubitaẗ 5° quare ſolū terminus rectus a parte poſt verbi vel participy hn̄s nām tranſcundi in poſe ꝛ imaginabile ampliaẗ ſiue preponaẗ ſiue poſtponaẗ ꝛ nó alius termin°. In ſumma eſt querere que eſt cauſa regle.

Reſponſio

❡ Ad hoc diciẗ ꝙ cauſa eſt: qꝛ tales termini trāſcēdētes importāt actū ſuūqꝫ tranſit in terminū ad quē ſiue p̄cedat ſiue ſequaẗ: nihilominus intell̄s dirigit actū ſuū ſupra illū. vt dicēdo. itelligo chimeram: lꝫ. n. ille actus ſit a termino a quo: nó tn̄ trāſit in poſe róne termini a quo ſed róne termini ad quē.

Dubium 6ᵐ

❡ Dubitaẗ 6° quare dicēdo antechrīs eſt ens: ly ens ſtat ampliatiue ꝛ nó ſm aliquē modū dictū. ergo diminutus eſt magiſter. ꝯñia nota cū minori. maior aūt pꝫ ꝑ magr̄m in p̄ poſterioꝝ. in illa parte. qd̄ nó eſt nó eſt ſcire.

Reſponſio

❡ Ad hoc dicūt qdam ꝙ prioriſtice loquēdo nó ſtat ampliatiue ly antechrīs: ſꝫ bene poſterioriſtice: vt vl̄ dicere magr̄ p̄ poſterioꝝ in loco allegato: ꝛ cū hic poriſtice ꝛ nó poſterioriſtice loquaẗ: ideo nó eſt diminutus.

Alia rñſio

❡ Alr̄ pōt dici ꝙ ly ens pōt eē participiū de ly eſt: ꝛ tūc nó ampliaẗ ly antechrīs: qꝛ idē eſt dicere antechrīs eſt ens: ꝛ antechrīs eſt exiſtens. ❡ Pōt ēt ly ens eē nomē: ꝛ ſic eſt terminus tranſcendens ꝛ verificaẗ tā de ente in actu q̄ in potētia cum diuidaẗ i illa. ꝛ tūc facit ſtare terminū p̄cedētē ampliatiue. ꝛ equiualet huic. antechrīs pōt eē. ꝛ ſic deduciẗ ad illā regulā de pōt: que ſic itelligiẗ ꝙ ois terminus ſupponēs reſpectu hui° verbi pōt vel participy vel ſibi equalētis ſupponit ampliatiue.

Rñſio 3ª

❡ Uel pōt dici ꝙ reduciẗ ad iſtā de terminis tranſcēdentibus impoſſibile: vel imaginabile: ſꝫ indirecte: dico indirecte: qꝛ nó ampliatur terminus iſte ſicut rectus ab eo: cū nullū terminū regat.

Dubium 7ᵐ

❡ Dubitatur 7° dicēdo: antechrīs ꝛ eſt futurus: quō ſupponat ly futurus: cum ſupponat pro antechriſto: quia vel ſupponit pro antechriſto qui eſt: ꝛ ſic propoſitio eſt falſa aut pro antechriſto qui erit: ꝛ hoc non: quia cum omnis terminus habeat ſuppóne a verbo: a verbo aūt de p̄ñti nó hꝫ terminus ꝙ ſupponat pro eo qd̄ erit. q̄re ꝛc̄.

Reſponſio

❡ Ad hoc di ꝙ futurus ſupponit pro ente qd̄ eſt: ꝛ nó hꝫ a vbo abſolute hoc nec a ſe: ſed a verbo in ordine ad participiuꝫ.

Ricius. Notādū Po. 50. ſa. p. du. 10.

Suppoſitis hic que clare dicunẗ a magiſtro eſt conſiderandum ꝙ eſt dr̄ia inter terminum diſtractiuū ꝛ ampliatiuū. Naꝫ terminus diſtractiuus eſt ille qui poſitus in ꝓpoſitione non ꝑmittit terminū a parte ſubiecti ſtare ſm ſignificationeꝫ verbi: ſed tollit ſibi hoc ꝛ dat aliud. Exēplū. dicim° ꝙ ly mortuus eſt diſtractiuū. Nā dicēdo ꝙ hō eſt mortuus nó eſt ſenſus ꝙ ille q eſt vel fuit hō eſt mortuus: nec etiam eſt ſenſus ꝙ hō q eſt eſt mortuus. ſꝫ ꝙ homo qui fuit ꝛ nó eſt eſt mortuus. Et breuiter quādo vna ꝓpō de 3° adiacēte de ſubto ꝓnoie demóſtratiuo vera ꝛ affirmatiua de preſenti: nó cōpatiẗ ſecū illā de ſcd̄o adiacēte de ꝓnoie etiā demóſtratiuo per qd̄ demóſtraẗ idem: ſed formalr̄ cum illa implicat contradictionem: tunc ille terminus eſt di-

ſtractiuus.vnde q: iſta.hoc eſt mortuum: demonſtrādo Adam non cōpatitur ſecum iſtam hoc eſt demonſtrato eodem.dicimus q ly mortuum eſt diſtractiuum: terminus aūt ampliatiuus eſt ille qui poſitus a parte predicati permittit ſubz ſtare ſm ſignificationē verbi:dādo etiā ſibi plus:ſicut dicendo.antechriſt eſt futurus. vbi ly antechriſt ſtat pro eo quod eſt vel erit:ꝛ huic ꝓpōni nō repugnat formalr illa de ſcōo adiacente: ſicut erat in termino diſtractiuo. vnde ille nō repugnant. hoc eſt futurum ꝛ hoc eſt. vt patet de mente magiſtri.

Manfre. Notādū pᵐ. H

Circa māam ampliationū cōſidera q neceſſitas ponēdi ampliationem ſuit ꝓpter ſaluare multas ꝓpōnes eē veras que ſm modū cōez loquēdi cōcedunē vnde: poſito q nūc aliquid ſit album qd nunq̄ amplius erit albū:ſz nigrū.talis ꝓpō.albū erit nigrū:i tali caſu cōcedit a cōmuni modo loquēdi:qd tñ nō fieret non data ampliatiōe:ꝛ vbi aliq̄ res nūc nō eſſet alba: ſz aliqñ erit alba ꝛ ꝓpea eſt nigra:tūc ēt tal ꝓpō ↄcederet ꝛc.

Notādū 2ᵐ

¶ Ulterius nota pro declaratione diffōnis ampliationis q ſolet cōmuniter poni talis diſtinctio q aliō eſt ſignificare: aliō ↄſignificare:ꝛ aliud vltra ↄſigniare. Iſta oia declarātur reſpectu iſtius verbi:curro:ſigniat.n.curſum: ↄſigniat aūt tps pñs ↄnotādo illud:q: ↄſigniat curſum in tpe preſenti. ¶ Ultra ↄſigniare aūt reſpcū illius vbi eſt cape illud non pro ſigiato aut reſpcū tpis qd ↄſigiat: ſz capit vltra tale tps. vt dicēdo. ſoz.curret.ab illo vbo curret ampliat ille terminus ſoz.pro illo qd eſt vel erit ſoz.ita q illud vbū curret ampliat vltra ſuā ↄſignificationē: q: cōſignificat tēpus futurū:ꝛ tu etiā capis illud pro tpe pñti: ſub diſiūctione tñ ꝛc. ¶ Dicamus illo pſuppoſito q ois ampliatio ē acceptio termini vltra ↄſigiationē vbi ꝛc.i. vltra diſaz tpis quā importat tale vbū ꝛc.

Notādū 3ᵐ

¶ Nota vlterius q recte dr̄ tpalr ſumpti:q: in ꝓpoſito nō eſt cura de acceptione termini pro ſigiato formali aut māli. ſilr de ſuppōne diſtributiua aut determinata ꝛc. q: de iſtis determinatū eſt ſuperius:ſed in propoſito eſt cura de acceptiōe termini q recipit verbū ꝛ tēpus verbi.

Notādū 4ᵐ Pau. primo ſe. ꝑ.au.to.

¶ Aduerte etiā q notāter dr̄ in diffōne verbi principalis vel participij eiuſdē:q: a verbo ſecūdario non ſumit ampliatio: vnde dicēdo. ſoz.qui fuit albus eſt currens.ly ſoz.nō ampliat lz in tali ꝓpōne ponat illud verbū fuit:hoc aūt ꝓuenit:q: ideſt ſecundariū ꝛ notanter dr̄ vel participij: q: a participio ſumpto cū verbo ſupplēte vicē verbi ſumit ampliatio:vñ dicēdo:adā eſt mortuus ly adam ampliat ab hoc toto eſt mortuus:q: hoc totū equalet vni vbo ampliāti:quo q: caremus ſaltē quo ad nomē eius: ideo ſupplemus ꝑ hoc verbū ſum cū participio:ſolēt.n.dicē grāci q verba paſſiua ſepe ſupplemus per participiū ꝛ vbuz ſubſtātiuū. Ita q ego teneo hoc pro diffōnis declaratione q qñ dicit vel participij eiuſdē intellr̄ de participio corrñdente vbo ampliatiuo vel de ꝑterito vel de futuro cuius loco vtimur ꝑticipio tali ꝛc.

Dubiū primo

¶ Sed ↄ illa eſt difficultas:nā dādo.chimera eſt imaginabilis.ly chimera ampliat:vt pz ꝛ nō a verbo nec a participio cū ly imaginabilis nō ſit participium.

Solutio

¶ Pro qua diligēter habes aduertere q in rei veritate argᵐ vi ꝓcedere de virtute ſermonis: ſed tñ ſenſus diffōnis eſt bonus:vnde in illa mā tene hāc cōclōnē.q omnis ampliatio ſimplr̄ eſt a verbo:etſi non a verbo quādoqz fit:eſt tamē ab aliquo ſumpto equalēte verbo quo vtimur rōne verbi: tales.n.termini imaginabile poſſibile intelligibile generabile ꝛ alij cōmuniter ↄſiles ponuntur eſſe termini verbales: vt pz. Iſtud declaraui ſatis ſuperius de participio:nunc aūt dico vlterius q hoc totum:eſt imaginabile: aut poſſibile:ꝛ ſic de alijs hō quando ponit ampliare ponit illa de cauſa q: equalet vni ampliatiuo verbo:qd q: nobis ignotum eſt:ideo vtimur tali cōplexo:ꝛ ideo diffinitio ſic eſt intelligēda vltra ↄſigiationē verbi vel participij eiuſdē: adde vel alicuius ſumpti pro equalēte vbo vel participio. ¶ Neqz credas q in illa chimera eſt imaginabilis. ꝛ in illa chimera erit imaginabilis. vtrobiqz a toto illo complexo eſt imaginabilis ſumat ampliatio: hoc idē etiā pz in illa.antechriſt eſt mortuus ꝛ antechriſt erit mortuus: q: alia eſt ampliatio in vna ꝛ in alia: ꝛ per illa pz q rōnes Pe.mā.nō multum procedunt:q: tenēdo q nulla detur ampliatio dic q in illa ꝓpōne.adam eſt mortuus. nulla eſt ampliatio:q: illud verbū eſt nō ampliat ꝛc. dico ego q ampliatio nō eſt a tali verbo eſt:ſed ab hoc complexo eſt mortuus:vide capᵐ ꝓpriū illius:ꝛ conſidera oēs eius rōnes ad oppoſitū ampliationis quas per te ipſum poteris ſoluere habito priori fundamēto.

Notādū 5ᵐ

¶ Cōſidera etiam in illa mā q Apollinaris tz q ois ampliatio ſit reſpectu diſiūcti cuius vna pars eſt hoc vbum ſubſtātiuū ſum:es: eſt.alia aūt ps eſt verbū id vel equiualens verbo vt prius notaui a quo ſumit ampliatio. vnde dicēdo.chimera eſt imaginabilis.ampliatur:ly chimera pro eo qd eſt vel eſt imaginabile eſſe chimeram:ꝛ ſic ſuo modo dicas de alijs: ꝛ per hoc tenebo ego in ſequentibus cōtra multas regulas poſitas a Pau.

Dubitatio 2ᵃ

¶ Difficultas eſt in iᵃ mā vtrum ampliatio poſſit fieri copulatiue copulatim: aut diſiunctiue ſicut fit diſiunctim.

Solutio.

¶ Pro qua dicas q nō:nam ſi copulatiue ampliaretur ſtaret in caſu q duo ↄdictoria eēnt ſimul falſa aut vera:vt ponēdo q ſoz.fuerit cōtinue albus nunc aūt nō ſit in rerū nā: tunc iᵃ duo eſſent ſil falſa.ſoz. fuit albus.ſoz.nō fuit albus. ¶ P.in amplitᵉ debet verificari qñqz talis ꝓpō pro vna parte:qñqz aūt pro alia: nō aūt ſemꝑ pro vtraqz:ſz vbi ampliaret copulatiue requireret verificatio vtriuſqz partis:vt pz: ꝛ ꝓpter eandem cauſam ampliatio nō eſt per copulatū:etiā ꝓpter aliud: q: ponendo q ſoz.ſit albus ꝛ nūq̄ amplius erit albus ꝛ currit:tūc in caſu talis eſſet falſa.ſoz.albus curret:ſi copulatim ꝛc. vt pz:etiā nō diſiūctiue ampliat:q: in caſu pᵒ de ſoz.q nūc nō ſit ꝛ cōtinue vſqz nunc fuerit albus illa duo ↄdictoria eēnt ſil vā.ſoz.fuit albᵘ:ſoz.nō fuit albus: pᵃ eſt manifeſta:ſecunda aūt ſic vificat. id qd eſt ſoz.nō fuit album.vel id qd fuit ſoz.nō fuit albū:cuius diſiunctiue prima pars eſt vera.nam ſuum ↄtradictoriū eſt falſum.ſ.id qd eſt ſoz.fuit albū:q: illo dato ſeqt ſozē eē: vt pz:iō ꝛc. ¶ Quādo aūt terminus eſt infinitus vel negatus q ampliat:tūc nō incōuenit q amplict copulatim: q: exquo ampliat diſiunctim ꝑ negationē ꝑpoſitā ꝛ diſiunctuz taliter negatuz equalet copulato de partibus oppoſitis vt cōiter ponit:ideo reſpectu talis termini negatiui ampliatio eſt per aliquid equalens copulato ꝛc. nota bene ola: q: multū deſeruiūt ꝛc.

Circa primam ꝛ ſecundam regulam Notādū 6ᵐ

¶ Circa pᵃᵐ regulā nota q illa de virtute ſermonis eſt falſa:q: tūc ſequeret q dicendo:chimera fuit intellā q tūc ly chimera ampliaret pro eo qd eſt vel fuit chimera qd falſum eſt. vt pz. ꝛ dādo. antechriſt fuit futurus ly antechriſt ampliaret pro eo qd eſt vel fuit antechriſt:qd ſilr eſt falſum.

Inſtantia. Rñſio

¶ Dōs q regula habz intelligi ſic. omnis terminus ſupponens a parte ante reſpectu verbi de preterito vel participij eiuſdem ꝛc.nō aliūde diſtracti ꝛ non ampliati ad iſtum ſenſum q ſi eēt de preſenti non ampliaretur ampliatur ad ſupꝑitum pro eo qd eſt vel fuit ꝛc.ꝛ ſic ceſſat argᵐ dr̄ iᵃ ꝓpōne chiᵃ fuit intellecta:q: tale vbū diſtrahit:vt pz.ꝛ ſic ſuo dicas de alijs ſilibꝰ ꝛc. ¶ Sili mō limitāda eſt zᵃ regula: ois terminꝰ ſuppones a pte añ reᵘ vbi de futuro vel participij eiuſdē tpis pñtis nō aliūde diſtracti nec āpliati ad iſtū ſenſū q ſi eſſet nō ampliaret:ampliat ad ſupponēdū pro eo qd

eſt vel erit: ⁊ ſic ceſſat arg^m de iſtis: Adā erit p̄terit⁹: chi⁹
(Dub⁹ mlo 3ᵒ) erit itellectū. antechis poterit eē. ¶ Difficultas eſt circa
iſtas duas reglās dēo ātechis erit p̄terit⁹: Adā fuit futur⁹
(Solutio) q̄uo ampliat ly ātechis ⁊ ly Adā. ¶ Pro q̄b⁹ dicas ꝙ ly
antechis ampliat: pro eo quod eſt vel erit p̄teritus: ante-
chis ly adā ꝓ eo ꝙ ē vl' fuit futur⁹ Adā. Ita ꝙ i p⁹ habet
reſpectus aliquo modo ad tempus preteritum: q2 ly an-
techis ampliat pro eo quod eſt vel de quo aliqñ eſt ve-
rū dicere ꝙ fuit: ⁊ ſic ſuo m^o tpis futuri in 2° dicendū ⁊c̄.
(Circa tertiā regulam Nōā^m 7^m) ¶ Circa tertiam regulā nota ꝙ i^a nō eſt va quo ad ptē
illā q̄ dī ꝙ a parte poſt ēt terminus ampliat: ⁊ ꝑ h̄ etiā
falſe ſunt oēs alie regule ſequētes quo ad ꝯſimilē partē.
Unde aduertēdū eſt ꝙ nunq̄ terminus ſequēs verbum
ampliat ab i^o vbo p̄cedēte. Primo q2 terminus ſequens
verbū ſemꝑ ſequit naturam ipſius vbi. 2° q2 ſi aliquis talis
terminus ampliaret diſiūctum hoc eſſet: q2 q̄nq3 diſiun-
ctum illud vificat pro vna parte q̄nq3 pro alia: ſed termi
nus ſequēs vbū ſi mō veri^r ⁊c̄. ſemꝑ veri^r ſm exigentiā
illius vbi p̄cedētis a quo regit ⁊c̄. nūq̄ aūt ſm aliā ptem
diſiūcti ⁊c̄. id p3 diſcurrēdo ꝑ oia ⁊c̄. ſi ḡ ita eſt nullo mō
dōm eſt ter^m poſtpoſitū ampliari ⁊c̄. ⁊ hoc idē aſſero de
oibus alijs regulis ſequētibus. ¶ Circa q̄rtā regulā no-
tato hoc de termino a parte poſt ⁊c̄. ꝙ nō ampliat: nota
etiā ꝙ illud vbū/pōt/a parte ante ampliat terminum: q2
quādoq3 talis terminus verificat pro eo qd̄ eſt ⁊ nō pro
eo ꝙ poteſt: quādoq3 pro eo ꝙ poteſt ⁊ nō pro eo ꝙ eſt:
de 2° clarū eſt exemplū: q2 dicēdo antechis poteſt eſſe al-
bum verificatur ly antechis pro eo ꝙ poteſt: nō aūt pro
eo qd̄ eſt. De primo aūt vī difficilius ponere exemplū3,
ponendo ꝙ tamē ſit de facto omnis homo: tunc capta i^a
ꝓpōne. cū omnis hō pōt currere vel eſſe ſoz. verificat
ly oīs hō pro eo qd̄ eſt oīs hō: nō aūt pro eo ꝙ poteſt eē
oīs hō: cū nihil poſſit eſſe oīs hō: vt p3 ꝑ mēte Tiſberi in
quarto principali ſophiſmatis: ⁊ ēt in alio exēplo. dicamus
grā argumēti ꝙ a. lignū ſit nūc albū: ita ꝙ nunq̄ ampli⁹
poſſit eē albū ꝙ tū poterit eē nigrū: vt habet admitti ad
imaginationē ⁊c̄ dēo h̄ albū poterit fore nigrū ⁊c̄. ly albū
ſimiliter ſtat pro eo qd̄ eſt albū: nō aūt pro eo qd̄ pōt eſſe
albū: vt p3 in caſu. ¶ Circa aliā ptē regule de terminis
(Circa quartā regulam Notādū 8^m) deſinētibus in bilis ⁊ in bile ⁊c̄. nota ꝙ nō eſt verū ꝙ oēs
illi amplient pro eo qd̄ eſt vel pōt eē q2 dēo chimera eſt
imaginabilis vel mons aureus eſt intellīs nō ampliātur
illi termini ꝓ eo qd̄ eſt vel poteſt eē. vt p3: ⁊ ideo melius
eſt dicere ꝙ illi termini amplient pro eo qd̄ eſt tale vel
poteſt eſſe ⁊c̄. ſm exigētiā talis termini ⁊c̄. vnde dēo chi
mera eſt imaginabil' ly chimera ampliatur pro eo qd̄ eſt
vel imaginabile eſt eē chimera: ſilr mō dicas mons au-
reus eſt intelligibilis ampliat ly mons aureus ad ſuppo
nēdū pro eo qd̄ eſt vl' eſt intellē eē mons aure⁹ ⁊c̄. Pau.
intellīt regulā de talib⁹ terminis nō excedētib⁹ poſitatē: ⁊
tūc excludit iſtos terminos ima^le intelle: p⁹ tū opio gnā-
lior eſt ⁊ ſatiſfaciēs pro oibus talib⁹ terminis ⁊c̄. ¶ Cir-
(Circa quintā regulam Nōā^m 9^m) ca 5^am regulā nōā^m ꝙ etiā illa eſt falſa quo ad partem de
termino poſtpoſito vt notatū prius in alijs: ⁊ eſt facile vi
dere ꝙ talis terminus a parte antē ampliat ad ſupponen
dū ꝓ eo qd̄ eſt vel incipit vel deſinit ⁊c̄. q2 q̄nq3 diſiūctū
vificat ꝓ vna pte q̄nq3 ꝓ alia: hoc aūt ꝓbare nō eſt dif-
ficile. ¶ Circa 6^am regulā aduerte ꝙ illa peccat in mul-
(Circa ſextam regulam Notādū 10^m) tis: primo vt alie de termino poſtpoſito: q2 non eſt verū
ꝙ illa ampliat vt prius ⁊c̄. ¶ 2° q2 non verū eſt ꝙ talia
verba ita large ampliāt a parte ante: primo q2 i iſtis ver
bis nō eſt neceſſariū ꝙ ꝯtineat illud verbum pōt: vt p3 de
iſtis intellīgo cognoſco ⁊c̄. ⁊ nō eſt verū ꝙ amplient pro eo
quod eſt ima^le ⁊c̄. q2 talia verba: de quibus fit mentio in
regula: dicūt actū nō aptitudinē. ¶ P. ſequeret ꝙ dum

aſinū intellīgo hominē3 intelligeres: vbi ēt nullū ꝯceptū
formares de hoie: neq3 etiā de re que eſt hō: iſtud etiam
ꝙ ſequitur deduco: nā aſinū intelligēdo illud qd̄ eſt vl' pōt
vel eſt ima^le eē hō intelligo: ḡ hoiē3 intelligo: teneo ḡ hāc
concluſionē reſpectu 6^e regule ꝙ talia vba amplient ⁊c̄.
ſm exigentiā vbi: vt dēo roſa cognoſcit: ly roſa/ampliat
pro eo qd̄ eſt vel cognoſcit ⁊c̄. dicēdo aūt a. ꝓpoſitio ſci-
tur eſſe vera ly a. ꝓpō ampliat pro eo qd̄ eſt vel ſcitum
eſt eſſe. a. ⁊ ſic dicas de alijs ſuo modo. Ita ꝙ diſiūctum
debet eſſe reſpectu verbi ſubſtātiui ⁊ verbi principalis
a quo ſumit ampli^o. nō aūt debet aliud ſumere in tali di
ſiuncto: vt etiā notaui ſuperius: vñ poſito caſu ꝙ aliquā
cerā intelligā ſub ꝯceptu roſe: tūc i^a eſt vera roſā intellīgo:
q2 id quod eſt vel intellīr eē roſa intellīgo: verificat aūt di-
ſiunctū pro eo ꝙ intellīr eſſe ⁊c̄. non pro eo qd̄ eſt: vt p3: ⁊
tunc in caſu etiam illa eſt vera. ceram intellīgo: q2 illud qd̄
eſt vel intellīr eſſe cera intellīgo: vificat aūt pro eo qd̄ eſt ce
ra: nō aūt pro eo ꝙ intellīr. vt p3. ¶ Difficultas eſt vnde (Dubiū quartū)
ſit ꝙ ampli^o ſemꝑ ſumat a parte vna diſiuncti verbum
ſubſtantiuū de preſenti. ¶ Ad hāc rñdent aliq̄ ꝙ h̄ ideo (Solutio ſm aliquos.)
eſt: q2 omnis ꝓpō vera de preterito reliquit vnā verā de
preſenti: omnis aūt de futuro etiā habebit vnā verā3 de
preſenti. ¶ Sed illa opio in multis peccat: primo q2 ſuū (ꝯ ſolu. primo)
dictū eſt falſum: nā in talibus ſoz. fuit tantus quātus pla-
to: ſoz. fuit ita albus ſicut Cicero: ſilr ſoz. incipit eē tantus
quātus eſt Cicero: ⁊ multis alijs ꝯſimilibus: nulla corrñdet
de preſenti ꝓpō: vel ſaltim hoc non eſt neceſſariū: vt p3
intelligēti. ¶ 2° q2 nō ſatiſfacit quo ad tales ꝓpōnes: chi (2°.)
mera intellīr: vel mons aureus fuit cognitus: q2 talia ver
ba non includūt verbum ſubſtātiuū3 reſpectu cuius de-
beat verificari terminus ſemꝑ ⁊c̄. hoc tamen dictū3 ſuū
plurimū h3 vītatē. Et forte ipſi dicerēt ꝙ rōne illoꝝ pro
quibus verum eſt dictū ampliata eſt regula: poſtea etiā3
ad alia ⁊c̄. ¶ Melius tū eſt dicere vt dixi in ꝑimo ꝙ (Solutio 2^a opionē ꝯtrā)
ampli^o in diſiuncto includit verbū ſubſtantiuū ad ſaluā- (Notādū 11^m.)
dum cōem modū loquēdi ⁊c̄. Notandum etiā ꝙ preter
regulas poſitas a Pau. ſolet etiā ab alijs poni alia regu-
la. ſ. ꝙ iſte terminus neceſſario vel de neceſſitate: ⁊ alij ēt
ꝯſiſes ampliant pro eo qd̄ eſt vel erit vel fuit ſi verbū3
ſic requirat eſſe: vt dicendo. aliquid creans de neceſſitate
eſt deus: ly creans, ſupponit ampliatiue pro eo quod eſt
vel erit creans: ⁊ ſic dicas de alijs ꝯſimilib⁹ ſuo modo:
hoc notaui ne credas ꝙ exēplū poſitū3 a Pe. mā. caplo
ꝓprio ſit inane quādo. ſ. exēplificat de iſtis: aliq̄d creans
de neceſſitate non eſt deus. omne creās de neceſſitate eſt
deus ⁊c̄. ¶ Conſidera vlterius ꝙ nō eſt ſumēda libera (Notādū 12^m)
ampli^o a verbo: ſ3 opꝫ aduertere vtrū aliq̄ ſit determina-
tio reſpectu cuius ſit ſumenda ampli^o. vnde dicēdo. cras
cācelarius p̄dicabit. ly cācelarius/nō ampliat ad ſuppo-
nēdū pro eo qd̄ eſt vel erit abſolute: ſed ſolum pro eo qd̄
eſt vel erit cras ⁊c̄. ¶ Aduertendum vlterius eſt ꝙ qñ (Notādū 13^m)
ſumenda eſt ampliatio a participio vel alio termino ſilī
modo debemus cauere ꝙ inter verbū ⁊ tale participiū3
nō cadat aliq̄s terminus non ampliatiuus. vnde l3 in illa.
adam eſt mortuus. ly adam ſupponat ampliatiue: nō tū
in illa. adam eſt homo mortuus propter interpoſitionē
illius termini homo. ſimiliter dicendo. chimera eſt aliqd̄
imaginabile. mons aureus eſt aliquod cogno^le. aut Adā
eſt homo futurus. in nulla iſtarum ſubīm ampli^r. ¶ No (Notādū 14^m)
tandum p̄terea ꝙ dicendo. omne futurum eſt. omne ima
ginabile eſt. omne poſſibile eſt ⁊c̄. in nulla iſtarum ſubīm
ampliatur. aut ab illo ampliatio ſumitur. tenendo ꝙ ly
futurū ⁊c̄. ſit ſubīm. opꝫ enī3 ad hoc ꝙ tales termini am-
plient ꝙ vniantur cum verbo cadente ſupra illa ⁊c̄. ⁊ cō
ſequenter ꝯ multos teneo p̄dictas ꝓpōnes eē vās. iō ⁊c̄.

¶ Caput 9^m

ℭ Caput 9m ſecundi tractactus.

ℭ Capl'm de appellationibus.

Diffõ appellationis. APpellatio eſt acceptio termini in
ꝑpõne hñtis reſpectũ ad nãm ver-
bi vel participij eiuſdẽ: vt aliqs hõ
eſt: ly hõ/ſupponit ꝑ hoie ⁊ nõ pro
quolibet hoie indifferẽter: ſed ſolũ pro hoie
qui eſt: vt ergo clarius itelligaꝛ hec diffõ no-
Diuiſio appellationis. tandũ ꝙ appellatio ſic diuidiꝛ: qm̃ aliqua vo
caꝛ appellatio tp̃is: aliqua ampliationis ⁊ ter
Diffõ appel. temporis. tia forme. Appellatio tp̃is eſt acceptio termi
ni in ꝑpõne pro aliquo vel pro aliqb⁹ ſm ſolã
cõſignificationẽ verbi vel pticipij eiuſdez: vt
albũ fuit nigrũ: lʒ ly albũ/ſupponat pro eo qđ
eſt vel fuit albũ: tñ ly nigrũ/non ſupponit niſi
pro eo qđ fuit nigrũ: ⁊ verbũ eiuſdẽ cõſigni-
ficat ſolũmõ p̃terituꝫ: iõ ly nigrũ/appellat ſo-
1a regula. lũ tp̃s p̃teritũ. ℭ Prima regula. Oĩs termi-
nus ſupponens reſpectu verbi de p̃ſenti non
ampliatiui nec diſtracti ꝑ participiũ amplia-
tiuũ appellat tp̃s p̃ſens: vt hõ eſt aial: vel ſoꝛ.
currit: qlibet illoꝝ tam a parte ſubiecti q̃ꝫ p̃di
2a regula. cati ſupponit ſolũmõ pro eo qđ eſt. ℭ Scđa
regula eſt iſta: Oĩs termin⁹ ſequens verbuꝫ
ampliatiuũ p̃teriti tp̃is ſolũmõ vel futuri ap-
pellat tp̃s p̃teritũ aut futuꝝ: vt hoc fuit albũ:
vl' hoc erit nigrũ. Supponit ly albũ/in prima
ꝑpõne p̃ciſe ꝑ eo qđ fuit albũ: ⁊ in ſcđa p̃ciſe
Diffõ appel. ampliã. ꝑ eo qđ erit nigrũ. ℭ Appellatio ampliatio-
nis eſt acceptio termini ampliatiue ſumpti li-
mitati ꝑ terminũ ampliatiuũ p̃cedẽtẽ: vt hoc
põt eſſe albũ. Supponit ly albũ/ampliatiue a
parte poſt ſicut a parte ante: ſʒ a parte ante nõ
appellat: a parte ꝟo poſt appellat ſupple am-
1a regula. pliationẽ. ℭ Prima regula eſt iſta. Oĩs ter-
minus ſequẽs aliqđ iſtoꝝ verboꝝ incipit vel
deſinit: vel aliqđ ſuoꝝ participiorũ appellat
ampliationẽ. verbi grã. ſoꝛ. incipit eſſe albus:
ſupponit ly albũ/pro eo qđ eſt vel icipit eſſe
albũ: ſed poſitũ a parte ante nõ appellat: a pte
ꝟo poſt appellat ꝓpter limitationeꝫ termini
2a regula. appellatiui p̃cedentis. ℭ Scđa regula. Oĩs
terminus ſequẽs aliqđ iſtoꝝ verboꝝ põt con-
tigit: aut aliqđ ſuoꝝ participioꝝ appellat am-
pliationẽ ipſoꝝ vt hoc põt vel cõtingit eſſe al-
bũ: ampliaꝛ ly albũ/ita a parte poſt ſicut a pte
ante: ⁊ a pte poſt appellat ampliationẽ ipſoꝝ
quã nõ appellat a parte ante ex quo nõ limita-
Diffõ appel. forme. tur. ℭ Appellatio forme eſt acceptio termini
in ꝑpõne limitati per terminũ p̃cedẽtẽ cõcer-
nentẽ actũ mẽtis: vt intelligo hoiem appellat
ſuam formã: qꝛ ſignificat ſuũ ſignificatũ ſub
rõne eiuſdẽ ꝓpter limitationeꝫ factã a termi-
no ꝯcernẽte actũ mẽtis: ideo per illã denotaꝛ
ꝙ ego intelligo aliqd ſub rõne qua hõ. ℭ Ex
p̃dicta diffõne ſeqtur veritas triũ ꝯcluſionũ.
Prima ꝯcluſio eſt iſta. patrẽ meũ cognoſco: 1a concluſio.
⁊ tñ nõ cognoſco patrẽ meũ. probaꝛ: ⁊ pono
ꝙ ſoꝛ. ſit pater meus quẽ bene cognoſcaꝫ: ne-
ſciã tñ an ſit pr̃ meus vel nõ: imo pono ꝙ nõ
cõſiderẽ de patre meo vtrũ talẽ habeã vel nõ.
Iſto poſito patrẽ meũ cognoſco: non tñ co-
gnoſco patrẽ meũ: qꝛ nõ cognoſco aliqd ſub
rõne qua pater meus. ℭ Scđa cõcluſio. ſoꝛ. 2a concluſio.
volo videre: ⁊ tñ nolo videre ſoꝛ. ꝓbaꝛ: pono
ꝙ ſoꝛ. ſit inimicus meus: ita ꝙ nolleꝫ videre
ipſum: ⁊ plato ſit amicus meus filis ſoꝛ. exi-
ſtẽti coꝛã me quẽ credã eſſe plato. Iſto poſi-
to ſoꝛ. volo videre: qꝛ hũc qui eſt ſoꝛ. volo vi-
dere: ex eo qđ puto ipſuꝫ eſſe pla. ⁊ tñ nolo vi
dere ſoꝛ. qa nolo videre aliqd ſub rõne qua eſt
ſoꝛ. ℭ Tertia cõcluſio. Propoſitionẽ hypo- 3a concluſio.
theticã ſcis: ⁊ tñ neſcis aliquã ꝑpõnẽ hypo-
theticã. ꝓbaꝛ: ⁊ pono ꝙ credas firmiter nul-
lã eẽ hypotheticã: ſi tñ aliq̃ hypothetica quã
credas eſſe cathegoꝛicã ſciẽdo ſignificatũ ei⁹.
Iſto poſito aliquã ꝑpõnẽ hypotheticã ſcis:
qa illud ꝙ eſt ꝑpõ hypothetica ſcis: ⁊ tñ non
ſcis aliquã ꝑpõnẽ hypotheticã: qꝛ nõ ſcis ali-
qd ſub rõne qua eſt ꝑpõ hypothetica. ⁊ ꝯ̃r
ꝯcediꝛ ꝙ ꝑpõnẽ affirmatiuã credo: ⁊ tñ non
credo propõnẽ affirmatiuã. Et ita de infinitis
quaꝝ quelibet ex p̄oꝛibus poteſt verificari.

Aduerte circa has ſpẽs. ⁊ p̄ circa appellationẽ tẽ- Mẽghus.
poris: ꝙ appellare tẽpus eſt ſignificare Notãdũ pm.
ſuũ ſignificatũ ſm ſolã d̃riam tp̃is verbi p̃ncipalis: ſi de
p̃ñti de p̃ñti: ſi de p̃terito de p̃terito: ſi de futuro de futu-
ro. ℭ Circa appellationẽ ampliationis aduerte 2o ꝙ ap- Notãdũ 2m.
pellare ampliationẽ eſt ſignificare ſignũ ſuũ ampliatiue
ſm ꝙ reſtringiꝛ ad nãm verbi ampliatiui vel participij
eiuſdẽ. vt dicẽdo: albũ põt eẽ nigrũ: tam ly nigrũ/q̃ꝫ ly al
bũ ſtat ampliatiue pro eo qđ eſt vel põt eẽ: tñ ly nigrũ/
a pte poſt reſtrigiꝛ ad ſtãdũ ꝑ eo ꝙ põt eẽ: albũ aũt ſtat
abſolute ampliatiue ⁊ nõ reſtrigiꝛ. ℭ Circa appellatio- Notãdũ 3m.
nẽ forme aduerte ꝙ appellare formã eſt ſigre ſuũ ſignũ Pau. c. 6. S.
ſub rõne formali eiuſdẽ. Rõ aũt in ꝓpoſito non eſt ipſa tra. lo. p. 7m.
diffõ: ſed ipſa denoiatio: ſiue illud vñ eſt denoiatio: ⁊ ſic
rõ hois eſt humanitas ꝑ quã denoiatur hõ: ⁊ ita de alijs.
ℭ Circa aũt has ſpẽs ſunt dubõnes pulchre ſubtiles: q̃s
vide ꝯ ſuppõnes. ℭ Aduerte ꝙ i pn° hui⁹ tractat⁹ nãm Notãdũ 4m.
ſuppõnũ ſm opionẽ ſancti Uincentij ꝓmiſi declarare. Opio ſancti
Ideo opionẽ illius ſic perſtringã diffiniẽdo/diuidẽdo: ⁊ Uincentij de
regulas de mẽte eius ponẽdo. ℭ Suppõ ſic ab eo diffi- ſuppõne.
niꝛ ꝙ eſt ꝓprietas ſubi ad p̃dicatũ in ꝑpõne cõparati.
2o aũt ꝙ diuerſimode accipiꝛ ſubm in cõparatione ad
p̃tẽ diuiſio ſuppõnis hꝫ attẽdi. Sicut ḡ in ſcđo doctore
in de ente ⁊ eẽntia nã importata per terminũ cõem põt

dupl'r capi. Uno mō ſm rōnē ppriā. Alio modo ſm eſſe qd hȝ in alio: ⁊ hoc dupl'r: qꝛ vel ſm eſſe qd hȝ in ſuppoſitis vel ſm eē qd hȝ in aīa. Sic ſuppō dȝ diuidi ꝑ in nālē ⁊ accītalē.

Quid ſit ſupp° nālis. ❡ Suppō nālis dr̄ qñ terminus cōis accipit reſpectu pdicati ſibi eſſentialr̄ cōuenientis: queadmodū eſt hic: hō eſt aial: hō eſt riſibilis. Suppoſitio ꝟo accidētalis eſt qñ termin⁹ cōmunis accipit reſpcū pdicati ſibi cōuenientis accītalr̄: vt hic: hō ſtudet: homo eſt ſpēs. ❡ Suppō accidētalis diuidit in pſonalez ⁊ ſimplicem. ❡ Perſonalis dr̄: qñ terminus cōis ſumit reſpcū pdicati ſibi accītalr̄ ꝯuenientis p eē qd hȝ in ſuppoſitis: vt hō ſtudet. ❡ Simplex dr̄: qñ terminus cōis accipit reſpectu pdicati ſibi accītalr̄ ꝯuenientis pro eē qd hȝ in aīa. vt hō eſt ſpēs. ❡ Suppō ergo nālis eſt proprietas termini cōis accepti reſpcū pdicati eſſentialr̄ conuenientis. Tunc aūt pdicatū dr̄ eſſentialr̄ ꝯuenire qñ ptinet ad eſſentiam ſubti: vt hō eſt rōnalis: vel ſeqt̄ pncipia eſſentialia ſubti: vt hō eſt riſibilis. Et hec ſuppō nālis diuidit: qꝛ quedā eſt determinata: quedā indefinita. Determinata eſt quādo aliquis terminus cōis eſt aliquo ſigno determinatus. Indefinita qñ ſumit ſine ſigno. Determinata diuidit in vlem ⁊ particularē. ❡ Ulis eſt qñ cū ſigno vl'i ſumitur. ❡ Particularis qñ cū ſigno pticulari ſumit. ❡ Suppōnis nālis quatuor ſunt regule.

1ᵃ regula. ❡ Prima eſt qñcūqȝ pdicatū in aliq̄ ppōne dr̄ de ſubto in aliq̄ mō dicēdi p ſe: ſubm ſp ſupponit nālr̄. Exēplum de p̄ mō dōi p ſe. vt hō eſt aial: hō eſt rōnalis. Exēm de 2°. vt hō eſt riſibilis. Tertius modus p ſe nō eſt ad ppoſitū: qꝛ nō eſt modus dicēdi: ſed modus eſſendi. Exēm de 4°. vt interfectus interiit. In oibus. n. iſtis ſubiecta ſupponunt nālr̄. ❡ Rō regule eſt: qꝛ ſuppō nālis eſt qñ pdicatū eſſentialr̄ ꝯuenit ſubto: ſed qñ pdicatū dr̄ de aliquo in aliq̄ mō dicēdi p ſe eſt hō. Nā in p̄ pdicat̄ diffō vel pars diffōnis. In ſcdo ⁊ in q̄rto pdicatū ꝯſeqt̄ eſſentiā ſubti. vt pȝ p̄ poſterioꝝ. quare ⁊c̄.

2ᵃ regula. ❡ Scda regula. Ois ppō cuius ſubm hȝ ſuppōnē nālē eſt vl'r vera. ſ. pro omni tpe: cū ſupponit pro oib⁹ ſuis ſuppoſitis. Ratio regule eſt. quia in oibus his ppōnib⁹ pdicatum eſt de eſſentia ſubti: vel ſaltē ꝯſequit̄ eſſentiā eius: ideo pōt attribui oībus cōuenientib⁹ in eſſentia ſubiecti.

3ᵃ regula. ❡ Tertia regula eſt a ppōne de tertio adiacente: cuius ſubm ſupponit nālr̄ ad ppōnē de ſecūdo adiacente non valet ꝯña: qꝛ nō valet: hō eſt riſibilis: g̊ hō eſt. Ratio eſt: qꝛ in his de tertio adiacēte pdicatū ptinet ad eſſentiā: in ppōne ꝟo de ſcdo adiacēte pdicatū ptinet totalr̄ ad eē ſiue exiſtere: qꝛ tūc principale pdicatū eſt hoc verbū eſt qd ponit rē eē in reꝝ nā.

4ᵃ regula. ❡ Quarta regula. Nulla ppō cuius ſubm ſupponit nālr̄ ad ſui veritatē reqrit exiſtētiā terminoꝝ. Ratio regule eſt qꝛ ad veritatē ppōnis affirmatiue ſufficit vera vnio extremoꝝ: ſȝ in omni affirmatiua cui⁹ ſubm ſupponit nālr̄ de rebus nō exiſtibus ſaluari pōt talis vnio. g̊ ⁊c̄. qꝛ abſolute res iportata p pdicatū reſpicit rē iportatā p ſubm qb⁹ extraneū eſt exiſtere.

Quid ſit ſupp° pſonalis. ❡ Suppō pſonalis eſt proprietas termini cōis accepta reſpcū pdicati ſibi cōuenientis pro eē qd hȝ in ſuppoſitis: ⁊ diuidit: qꝛ quedā eſt cōfuſa: ⁊ quedā determinata. Dicitur determinata: qñ terminus ſupponēs pſonalr̄ accipitur particulariter vel indefinite: vt hō legit: aliqs gallus cātat. ❡ Suppō cōfuſa eſt qñ terminus ſupponēs pſonalr̄ accipit vl'r: vt ois hō currit. ❡ Confuſa diuidit: qꝛ quedā eſt diſtributiua: quedā collectiua. ❡ Diſtributiua dr̄: qñ terminus ſupponēs cōfuſe pōt diuidi ſeu diſtribui in omnia ſua ſuppoſita reſpcū pdicati: vt qlibȝ hō ſedet. ❡ Collectiue dr̄: qñ terminus ſupponēs ꝯfuſe nō pōt diuidi i ſua ſuppoſita: ſȝ magis ſua ſuppoſita ſunt collecta reſpectu pdicati: vt oēs apli ſunt. xij. ❡ Suppōnis pſonalis quatuor ſunt regule.

1ᵃ regula. ❡ Prima regula. Cuiuſlibet particularis vel indefinite ſubm ſupponens pſonaliter ſupponit determinate: vt hic: homo currit: homo ſedet.

2ᵃ regula. ❡ Scda regula. Sub oi ſuppoſito ſupponēte determinate pōt deſcēdi per ppōnē diſiunctiuā ad ſua ſuppoſita reſpectu pdicati: vt hō currit. ergo ſoꝛ. currit vel plato currit.

3ᵃ regula. ❡ Tertia regula. Cuiuſlibet ppōnis vl'is ſubm ſupponit cōfuſe ⁊ diſtributiue: vt hic. ois hō currit: intelligit tñ ſubm ſuppōnis pſonalis p ſuppōnem naturalē.

4ᵃ regula. ❡ Quarta regula. Sub oi ſubiecto ſupponēte cōfuſe ⁊ diſtributiue pōt deſcēdi per ppōnē copulatiuā ad eius ſuppoſita reſpectu pdicati: vt ois hō currit. g̊ iſte homo currit: ⁊ iſte hō currit.

Quid ſit ſupp° ſimplex. ❡ Suppō ſimplex eſt pprietas termini cōis accepta reſpectu pdicati ꝯuenientis ſibi pro eē abſtracto in aīa ſeu extra ſuppoſita qd idē eſt: vt hō eſt ſpēs. ❡ Diuerſificat̄ aūt ſuppō ſimplex nō ratione ſubiecti: qꝛ ſubm nō eſt determinabile aliquo ſigno: qꝛ tam ſigna vl'ia q̄ pticularia determinant ſubm: vt reſpicit ſuppoſita: diuerſificat̄ aūt ſuppō rōne pdicati: qꝛ vel pdicatū ptinet ad p̄am intētionē ſiue p̄m actum aie: vt hic hō intelligit hō cōſiderat̄. ❡ Uel ptinet ad 2am intētionē ſiue 2m actū aie: vt hic hō ē ſpēs: hō eſt pdicabile. ❡ Suppō ergo ſimplex diuidit in p̄am ⁊ 2am. ❡ Suppō p̄a eſt qñ ſubm ſupponens ſimpl'r ſumit reſpectu pdicati ptinentis ad p̄m actū anime: vt exēplificatū eſt ſupra. ❡ Scda ſuppō eſt qñ terminus ſupponens ſimpl'r ſumit reſpectu pdicati ptinētis ad 2m actū aie: vt ſupra exēplificatū eſt. ❡ Et vtraqȝ diuidit: qꝛ q̄dā eſt intētionalis: q̄daȝ intētionata. ❡ Intētionalis eſt qñ ſolū pdicat̄ intētio vel actus aie: vt hic: hō eſt intētionatus. ❡ Intentionata qñ ens pdicat̄ cū intētione: vt hō eſt aial itellectū: vel hō eſt aial pdicabile. Suppōnis ſimplicis q̄tuoꝛ regule ſunt.

1ᵃ regula. ❡ Prima. Nullus termin⁹ determinatus ſigno vl'i vel particulari ſupponit ſimpl'r. Ratio regule eſt: qꝛ terminus ſuppōnes ſimpl'r ſumit ſm abſtractionē ſuppoſiti. Terminus aūt determinatus aliquo ſigno reſpicit ſuppoſita.

2ᵃ regula. ❡ Scda regula. Ois terminus ſupponens reſpectu pdicati intētionalis ptinētis ad potētiā apprehēdentem obm in abſentia ſupponit ſimpl'r: vt panis appetit̄: cibus deſiderat̄. Ratio regule eſt diffō ſuppōnis ſimplicis data.

3ᵃ regula. ❡ Tertia regula. Ois ppō cuius ſubm ſupponit ſimpl'r eſt ſingularis. Ratio eſt: qꝛ omnis ppō in qua ſubycit̄ terminus non aptus natus de pluribus pdicari dȝ dici ſingularis: ſed in oi ſuppōne cuius ſubm ſupponit ſimpl'r ipſe terminus ſubſtātiuus nō eſt aptus natus de pluribus pdicari. ergo minoꝛ declarat̄: qꝛ terminus ſupponens ſimpl'r ſumit per intellectū: vt vnū pter multa: ⁊ iō vt ſic excludit ⁊ preſtringit oia ſuppoſita ⁊ iferioraꝛ: ⁊ iō vt ſic nō eſt aptus nat⁹ de pl'ibus pdicari. Unde ex intētione ſancti Doctoris ꝑ periher. lectione decima dupl'r pōt cōtingere q̄ illud qd ſignificat̄ per nomē nō ſit aptū natū pdicari. Uno° q̄ nomē ſignificet formā ſm q̄ determinata eſt ad hanc māṁ: ſicut hoc nomē ſortes vel plato: qd ſignificat nām humanā put eſt in hac mā. Alio° ſm q̄ ſignificat formā que nō eſt apta nata recipi in mā: ſicut albedo ſi eſſet forma nō exiſtens in mā eſſet vna forma ſingularis. Et pꝑter hoc dicit Phs 7° meta. q̄ ſi eſſent ſpēs reꝝ ſeparate: ſicut ponit Plato eēnt indiuidua q̄dā. hec ſunt verba ſancti Thome: ſed faciamus minorē: ſed res importata per terminū ſupponētez ſimpl'r nō eſt nata in mā recipi: imo vt ſic eſt per aiaȝ a mā ſeparata. quare ⁊c̄.

4ᵃ regula. ❡ Quarta regula. Sub nullo termino ſupponēte ſimpl'r pōt deſcēdi copulatiue vel diſiunctiue: vt patet. Unī nō valet. hō eſt ſpēs. ergo iſte hō eſt ſpēs. ❡ Diſcretam ſuppōnē qdaȝ poſuerūt ſub pſonali

diuidētes

diuidētes perſonalē primo in diſcretā ⁊ cōem. ¶ Quidam vero extra diuidētes pmo ſuppoſitionem in cōem ⁊ diſcretā: deinde cōem in ſimplicē pſonalē ⁊ materialē. ¶ Nos autē ſm intētionem ſancti Doctoris media via ambulātes dicimus ipſā nō eſſe extra ſuppōnes termini cōis: nec oīno ɔtineri ſub pſonali ſuppōne: ſed quodāmodo ſic. ¶ Propter qḋ notari debet ꝙ terminus ſupponit ſignificatū ſuū. ¶ Terminus aūt ſingularis aliū modū ſignificādi hꝫ q̄ terminus cōis. ¶ Nā illā eſſentiā quā termin⁹ cōis ſignificat abſolute ⁊ nō ſignate: ſingularis ſigt determinate: iō diſcreta non ɔtinet ſub aliq̄ ſpecieꝝ ſuppōnis attributo termino cōi. Et h̄ eſt de intellectu exēplo ſancti Doctoris. ¶ Attamē qꝛ oſtenſum eſt ꝙ terminus capit ſuppōnē a pdicato. Predicata aūt illa que cōueniunt termino cōi: ɔuenire etiā pnt termino ſingulari: nam termin⁹ ſingularis hꝫ aliq̄ pdicata que ɔueniunt ſibi eſſentialr: ⁊ aliqua accidentalr: ⁊ hoc vel realr vel itētionalr: ſicut termin⁹ cōis: ideo ſuppō diſcreta nō debet oīno ſeparari nec poni extra ſuppōnes cōuenientes termino cōi: cū etiā ſuppō nālis pſonalis ⁊ ſimplex cōueniant etiā termino ſingulari: vt declarabit. Suppō diſcreta eſt qñ termin⁹ ſingularis ex ſe ſupponit vel aliquid ei equalens. Dico aūt ex ſe: qm̄ lꝫ in iſta ꝓpōne: hō eſt ſpēs: ſubm ſit terminus ſingularis: p accidēs. ſ. vt hic ſupponit: tñ hō ex ſe vlis eſt. Dico aūt vel aliqḋ ei equalens: qꝛ vt videbit nō ſemp ſit in termino ſingulari: ⁊ diuidit in nālē pſonalē ⁊ ſimplicē. Naturalis eſt qñ pdicatum eēntialr attribuit ſubiecto: vt hic. ſortes eſt hō. ſor. eſt riſibilis. Perſonalis eſt qñ pdicatū reale accñtalr cōuenit ſubiecto: vt ſor. currit: ſortes mouet. Simplex vero qñ pdicatū intētionale accidētalr cōuenit ſubto: vt hic. ſortes eſt ſingularis. ſor. eſt indiuiduū. ¶ Sciendū tñ ꝙ lꝫ terminus ſingularis ſupponat nāliter / ſimplr / ⁊ perſonalr: tñ p pus ɔuenit ſibi pſonalis ſuppō: qm̄ in ſuppōne ſimplici ſignificatū per ſubm abſtrahit cum preciſione cōditionū indiuiduātiū: ⁊ in nāli abſtrahit: nō tamē cū pciſione: ſed cum q̄daꝫ determinatione: ⁊ talis determinatio ſolet cōiter appellari abnegatio: ⁊ ſic pꝫ ꝙ tam in nāli q̄ȝ in ſimplici ſit aliq̄lis abſtractio. Singulare autē nō pōt abſtrahi a cōditionib⁹ indiuiduātibus: imo ſunt de rōne ſingularis: qꝛ vt dicit Phs in p̊ poſterioꝝ iuxta mediū: ꝙ lꝫ mathematicus abſtrahat lineā: nō tñ poteſt abſtrahere hanc lineā: ⁊ hec ſuppō diſcreta tam nālis q̄ȝ pſonalis ⁊ ſimplex pōt tribus modis fieri. aut qñ terminus ſingularis ſupponit. vt ſortes currit. aut qñ ponitur pronomen demōſtratiuū demōſtrans illud qḋ ꝓprium nomē ſignificat: vt ille currit. aut qñ terminus cōis cum ꝓnoie demōſtratiuo: vt ille hō currit. ¶ Suppō mālis eſt qñ termin⁹ ſupponit pro illo qḋ māliter ſignificat: vt ſor. eſt nomē ꝓpriū. ſor. eſt biſyllabū. Dicit aūt ſignificatum māle: qꝛ ipſa vox ſeipſā ſignificat: ⁊ ēt aliqḋ extra ſe ɔſiter. per pus aūt ſigt ſe: qꝛ de rōne eius eſt ſignificare ſe: ⁊ per poſteri⁹ ſignificare extra ſe: qꝛ per impōnē ⁊ per artē qḋ iponit alteri eſt ſicut māle: iō ipſamet vox ſiue ipſemet termin⁹ eſt ſignificatū māle ſuūpſi⁹ ⁊ diuidit: qꝛ q̄dā eſt cōis: q̄dā diſcreta. ¶ Diſcreta eſt qñ terminus ſtat pro aliquo ſuppoſito ſui ſignificati mālis determinate: ⁊ ſit trib⁹ modis. Uno nomē per ꝓnomē tm̄: vt huſ. haſ. di a me. Scdo mō per ꝓnomē demſatiuū demōſtrans aliq̄ȝ vocē vel terminū ſingularē: vt hoc eſt nomē: demſata iſta voce hō. Tertio mō ſit per terminū determinatū ꝓnoie demſatiuo: vt hoc homo eſt nomen. ¶ Suppō mālis cōis eſt qñ termin⁹ ſupponit indeterminate ſuū ſigtū māle: vt cū dicit aliq̄ dictio deſcribit: ſubiectum huius ſtat indeterminate p illo vel pro iſto.

Notādū 5m.

Notādū 6m.

Quid ſit ſuppō mālis.

Quid diſcreta.

Quid ſit ſuppō māl cōis.

¶ Regula de relatiuis eſt optima ⁊ gn̄alis ꝙ relatiuū hꝫ talē ſuppōnē reſpectu pdicati qualem hēet illud pro quo ſupponit ſi poneret loco illi⁹: ⁊ hoc indifferēter pro oibus relatiuis: vt cū dr: ſortes currit. q diſputat: ſi in 2a parte loco relatiui ponat pro ſubo añs ddo: ſortes diſputat: h̄ añs ſupponeret diſcrete: iō relatiuū cōſilr ſupponit. Nec ꝓpter h̄ volo ꝙ ſemp loco relatiui liceat ponere añs: qꝛ hoc nō eſt veꝝ: ſed dico ꝙ ad cognoſcēdū ſuppōnē relatiui licitū eſt reſpicere qualē ſuppōnē haberet añs: ſi loco relatiui poneret: qꝛ talē habet relatiuū: vt eſt exēplariter declaratū. ¶ Suppōnis relatiuoꝝ ſunt tres regule. ¶ Prima. Impoīe eſt ꝙ añs ſupponat pſonalr ⁊ relatiuū idētitatis ſimplr vel ecōuerſo. Iſta eniꝫ ꝓpō nō eſt itelligibilis. Homo currit q eſt ſpēs. Rō eſt: qꝛ relatiuū idētitatis ſemp ſupponit pro eodē p quo ſuū añs: ſed vt eſt oſtēſuꝫ ſignificatū acceptū p eē qḋ hꝫ in ſuppoſitis nō eſt idē cū ſeipſo: vt eſt abſtractū a ſuppoſitis. ¶ Scda regła. Añs hn̄ pōt ſupponē nālr relatiuo ſupponēte ſimplr vel pſonalr: ⁊ eͦ. Exēplū pmi. hō eſt aial q currit: vel q eſt ſpēs. Exēplū ſcdi. hō currit vel hō eſt ſpēs q eſt aial. Rō regule eſt: qꝛ nālis eſt quodāmō media iter pſonalē ⁊ ſimplicē. ¶ Tertia qñ relatiuū diuerſitatis ſupponit reſpectu eiuſdē pdicati ifert ꝓpōnē de ſubiecto plurali: cū hoc dicto duo vel ambo reꝰ eiuſdē pdicati de poſt: vt ſi dicat: ſortes currit ⁊ alter currit: bene ſeqtur. ḡ duo currūt. ¶ Suppō impropria eſt qñ terminus ſupponit ɔ rōnē ſiue nām ſubti: vt cū dr. Apl's dicit hoc: ly Apl's / ſupponit ſolū p Paulo: qꝛ ɔ nām ſubiecti eſt ꝙ termin⁹ nō ſupponat pro ſuo ſigto idifferēter: ſicut ipm idifferēter ſigt. Et ꝓpria eſt qñ terminus ſupponit ſm debitā nām ſubti. Suppōnis iprope ſex ſunt ſpēs. ſ. anthonomaſica / ſynecdomatica / methonoſica / trāſmutata / ipedita / ⁊ poetica. Anthonomaſica eſt qñ termin⁹ ad plura ſe hn̄s accipit pciſe pro aliq̄ cui ɔuenit ſm excellentiā: vt Apl's accipit p Paulo. Phs aūt p Ariſtotile. Sapiēs p Salomone. Propha p Dauid. Synecdomatica eſt qñ termin⁹ ſigñs totū accipit p pte: vt ois hō eſt deſtruct⁹ poſito ꝙ ſolū ſit puatus manib⁹: vel eͦ. qñ terminus ſigñs partē accipit pro toto: vt ddo hoc caput hn̄ regi: partē accipimus p toto hoie: ⁊ puppis eſt in mari p tota naui. Methonoſica eſt qñ termin⁹ ɔtinēs ſumit pro ɔtēto: vel eͦ. Exēplū pmi. cū dr: ſcyphus eſt potat⁹: accipit pro vino. Exēplū ſcdi. flandria pugnat. i. hoies de flandria. Tranſmutata eſt qñ debitus ordo ꝓpōnis eſt trāſmutat⁹: vt qñ termin⁹ magis cōis ſupponit reſpectu minus cōis: vt aial eſt hō. Silr qñ termin⁹ cōcret⁹ accidētalr ſupponit: vt albū eſt hō: albū eſt muſicus. Impedita eſt qñ ſubm reſpectu pdicati hꝫ vnā ſuppōnē: tamē rōne determinationis aduenientis ptinet ad aliā: vt ſi dicat: ois hō eſt ſingularis: nullus hō eſt ſpēs. In iſtis eniꝫ rōne pdicati ſubiecta deberent ſupponere ſimplr: ſed ſignū additū ipedit ⁊ facit ſtare pro iferiorib⁹: ⁊ hoc eſt ɔ nām ſubiecti. ſ. ꝙ determinet mō oppoſito q̄ȝ pdicatum ꝓpōnis reqrat. Ideo vocat ipedita. Poetica dr qñ terminus nāliter ſigñs ſupponit p ſuo ſigno nāli: vt cū dr: heu eſt mihi. i. dolor: heu nālr ſigt oēm dolorē ſignificatiue q nō eſt per impōnē nr̄aꝫ: iō nō ſupponit ꝓprie pro dolore: ſed iproprie. hoc eniꝫ eſt ɔ nām ſubti ſupponere pro aliquo extra ſe ad qḋ nō eſt ipoſitū ad ſignificādū: ⁊ hec dr poetica: qm̄ poete maxime vtunt ſilib⁹ locutionibus. Ex oib⁹ iſtis hr̄ totalis diuiſio ſuppōnis: qm̄ quedaꝫ ſuppō eſt ꝓpria: ⁊ alia ipropria. Suppō impropria hꝫ ſex ſpēs: vt dictū eſt. Suppō aūt ꝓpria diuidit: qꝛ q̄daꝫ eſt relatiua ⁊ alia abſoluta: ⁊ q̄libet illaꝝ diuidit i mālē: formalē: iteꝝ indiſcretā ⁊ cōeꝫ: iteꝝ in nālē / pſonalē / ⁊ ſim-

Regula de relatiuis.

1a regula de ſuppoſitione relatiuoꝝ.

2a regula.

3a regula.

Quid ſit ſuppō impropria.

plicem: ⁊ q̄libet in ſuos modos diuidit᷑ ꝑut dictū eſt.
Ritius. Notādū pᵐ. Circa iſtud diffinitū eſt ꝑ notādū ꝙ nō eſt creden-
dum ꝙ appellatio ſit vna q̄litas exn̄s in ter-
mino per quā terminꝰ talis dicat᷑ appellans: ſed appella
tio nō eſt niſi terminꝰ appellans: ſicut ſuppō non eſt niſi
Notādū 2ᵐ. terminꝰ ſupponēs: ⁊ ita ēt de ampliatiōe dicat᷑. ¶ 2º no-
De reſtrictio- tandū ꝙ appellare eſt idē qḋ vocare: ⁊ q: cū aliqˢ appel
ne terminoꝝ lat aliquē pro iudice ſuo in iſta appellatione ſe reſtringit
vide Pa. 2ᵐ. ad faciēdū illud qḋ volet iſte iudex. Ita a ſili qn̄ terminꝰ
pᵐ. 2. du. 10./. reſtringit᷑: ⁊ ſupponit ſm ꝙ vult verbū dicimus ꝙ ap-
44. pᵐ. 10. 12. pellat: qn̄ vo non: dicimus ꝙ ampliat᷑. Exēᵐ. dicēdo hō
pᵐ. 4. du 10./. fuit aial: dicimus ꝙ ly hō ampliat᷑: q: nō ſtat ſm ꝙ vult
31. pᵐ. 4. du. verbū: ſ; vltra nām verbi: ſed ly aial appellat: ⁊ reſtrin-
10. git᷑ ad ſtādū: ſic vult verbū ex quo ſtat ſolū ꝓ eo qḋ fuit:
eſt ſenſus ꝓpōnis ꝙ hō qui eſt vel fuit: fuit aial qḋ fuit:
ſeu ꝙ illud qḋ eſt vel fuit homo: fuit id qḋ fuit animal.
Notādū 3ᵐ. ¶ Aduerte 3º ꝙ circa iſtā appellationē tp̄is dubitat᷑: an
Dubium. iſta ⁊ ꝯſiles ſint vere. tu vidiſti Papā: poſito ꝙ heri: tu
vidiſti vnū q nō erat Papa: ſ; bene ante erat Papa. Et
videt᷑ ꝙ ſic: q: iſta per regulā vi ſignificare ꝙ tu vidiſti
Reſponſio. illū q fuit Papa: qḋ eſt verū: vt ponit caſus. ¶ Rn̄ᵒ ſm
Petrū. M. ⁊ Hentiſberū ⁊ Magiſtrum ⁊ alios logicos: ꝙ
illa ꝓpō eſt falſa. ⁊ dī ꝙ talis ꝓpō: tu vidiſti Papā: nō
ſolū ſigt̄ ꝙ tu vidiſti illū q fuit Papa (vt dicebat᷑ ſup̄)
ſed ꝙ tu vidiſti illū q fuit Papa pro tp̄e: pro quo eū vi-
diſti: qḋ eſt falſū. vt p; ex caſu: ſilr̄ ⁊ iſta. tu videbis al-
bū: nō ſignificat ſolū ꝙ tu videbis illud qḋ erit albū: ſed
ꝙ tu videbis illud qḋ erit albū pro tp̄e pro quo videbis
ipm̄: ſic ꝙ ly albū appellat plus q̄ tp̄s futurū. vt dic. P.
Notandum. Man. ¶ Pro quo eſt notāda vna regula q̄ ſi non ſit ex
toto ſufficiens: erit tn̄ multū vtilis: ⁊ eſt iſta. ꝙ terminus
exn̄s a pte p̄dicati in ꝓpōne vocali: aut eſt in ꝓpōne de
verbo adiectiuo: aut ſubſtātiuo. ſi pᵐ: ſemꝑ appellat tali
mō ſupradicto. Exēplū. tu iterfeciſti ſacerdotē: ſenſus eſt
ꝙ tu iterfeciſti illū q fuit ſacerdos dum interfeciſti ipm̄.
Si vo ſit de verbo ſubſtātiuo: aut eſt in obliquo: aut in
recto. ſi in obliquo: talis terminus appellat mō ſupradi-
cto. Exᵐ. tu fuiſti in domo platonis: ſenſus eſt: ꝙ tu fuiſti
in ea domo q̄ fuit domus platonis pro tp̄e pro quo fuiſti
ibi. ſilr̄ tu fuiſti in carcere: ſenſus eſt: ꝙ tu fuiſti in loco q
fuit carcer pro tēpore pro quo fuiſti ibi. Si vo ſit in re-
cto: h̄ dupl̄r: q: aut eſt aliqḋ aduerbiū tp̄is circa verbū
aut nō. ſi ſic: tūc talis terminꝰ appellat mō dicto. Exēplū.
ſor. cras erit hō: ly hō ſic appellat: ⁊ eſt ſenſus ꝙ ſor. erit
id qḋ cras erit hō. Et nō eſt ſolū ſenſus: ꝙ ſor. cras erit id
qḋ erit hō. Silr̄ dicēdo. hoc heri fuit hō: eſt ſenſus ꝙ h̄
heri fuit id qḋ fuit heri hō: nō ꝙ h̄ heri fuit id qḋ fuit hō
abſolute. Si vo ibi nō ſit aliqd tale aduerbiū: ibi nō erit
talis appellatio. Exēplū. dicēdo. ſor. erit hō: ſenſus eſt ꝙ
Notādū 4ᵐ. ſor. erit id qḋ erit hō: ⁊ ſic de alijs. ¶ Notādū 4º ꝙ ap-
pellatio forme ſeu rōnis nō eſt niſi in ꝓpōne vbi eſt ter-
minus cōcernens actū mētis. Pro quo eſt notādū ꝙ ter
mini cōcernētes actū mētis poſiti in ꝓpōne nō habent
vim niſi ſuꝑ ꝑſona patiēte recta ab eis. iſta aūt perſona
patiēs aut p̄cedit aut ſeq̄t᷑. ſi p̄cedit: ampliat᷑ vſq; ad ima
ginabilia nullo mō appellādo. Exēplū. ſi dicā: roſam in-
telligo: ſenſus eſt ꝙ roſā q̄ eſt: vel pōt eē: vel itelligi: ego
intelligo: ſiue intelligā ipſā per iſtū cōceptū roſa: ſiue ꝑ
iſtū cōceptū ſulia. ſi vo ſequit᷑: tūc talis terminꝰ ampliat᷑
mō dicto: ⁊ vltra hoc appellat rōnē ſeu formā. Exēplū.
dicēdo. itelligit᷑ roſa: ſenſus eſt ꝙ itelligit᷑ roſa que eſt: vel
pōt eſſe: vel pōt itelligi: ⁊ ꝙ itelligit᷑ per illū cōceptū ſeu
terminū roſa: ⁊ ſic ly roſa appellat rōnē. ¶ Et ſi dī. quid
eſt iſtud appellare rōnē ſeu formā. ¶ Rnᵒ ꝙ appellare
formā nil aliud eſt q̄ ꝑ terminū cōcernētem actū mētis

p̄cedentē denotari ſignificatū termini ſequētis cōcipi
per talē terminū: vel ꝑ ſecū ſynonymū. Exēplū. dicēdo.
intelligo chimerā. dicimus ꝙ ly chimerā appellat for-
mā: q: per talē ꝓpōnē denotat᷑: ꝙ tu itelligis ſignificatū
illius termini chimera: ꝑ illū cōceptū chimera. ſilr̄ dō:
ly hō ſigt̄ hoiē: ſenſus eſt ꝙ ly hō ſigt̄ hoiē ꝑ illū ꝯce-
ptū hō: ⁊ ſic de alijs dicat᷑. ¶ Sed iuxta ampliationes ⁊
appellationes p̄ns cōcedi multe ꝯnes. ¶ pᵃ. tu differs a pᵃ ꝯ.
nigro: ⁊ tn̄ tu nō potes differre a nigro. pᵃ pars eſt nota.
⁊ 2ᵃ ꝓbat᷑. nā da tu oppoᵐ. ſ. tu potes differre a nigro. Et
cū ly nigro ſtet diſtributiue pro eo qḋ pōt eē nigrū. argr̄
ſic. Tu potes differre a nigro: ⁊ tu potes eſſe nigrū. igit᷑
tu potes differre a teipſo. ꝯns eſt falſum. igit᷑ ⁊ an̄s: non
minor. igit᷑ maior: qḋ fuit ꝓbandū. ¶ 2ᵃ ꝯ. tu es ois hō 2ᵃ ꝯ.
exn̄s in iſta domo: ⁊ tn̄ tu nō potes eē ois hō exn̄s in iſta
domo. pᵃ pars ponit᷑ in caſu. ⁊ 2ᵃ ꝓbat᷑: q: da tu oppoᵐ.
tu potes eſſe ois hō exn̄s in iſta domo. ⁊ arguit᷑ hoc eſſe
falſū: q: ſequit᷑ tu potes eē ois hō exiſtēs in iſta domo:
ſed ſor. pōt eſſe hō exn̄s in iſta domo. igit᷑ tu potes eſſe
ſor. ꝯns falſū. igit᷑ ⁊ an̄s: ⁊ nō ꝓ minori. igit᷑ pro maiori.
¶ 3ᵃ ꝯ eſt iſta. hec ꝯn̄tia nō valet. albū erit nō albū. igit᷑ 3ᵃ ꝯ.
nō albū erit albū: q: an̄s eſt verū: ⁊ ꝯns falſum. ꝓbatur. ⁊
pono ꝙ vna res alba erit nigra ꝯtinue poſt hoc. iſto po-
ſito iſta eſt vera: albū erit nō albū: q: albū ꝯtinue erit ni-
grū: vt ponit caſus: ⁊ ꝙ ꝯns ſit falſū. ꝓbat᷑: q: illud ꝯns
ſigt̄ ꝙ id qḋ nō eſt vel erit albū erit albū: vbi illa nega-
tio cadat ſuꝑ toto diſiūcto: qḋ implicat ꝯdictionē: q: ſen-
ſus eēt ꝙ id qḋ nec eſt nec erit albū erit albū. Et ſi dī: ꝙ
illa ꝯn̄tia valet: q: eſt cōuerſio ſimplex: dī ꝙ nō eſt con-
uerſio ſimplex: q: nō ſeruat᷑ eadē appellatio: ſed ſua cō-
uertēs erit hec: qḋ erit nō albū eſt vel erit albū. ¶ 4ᵃ ꝯ. 4ᵃ ꝯ.
iſta ꝯn̄tia nō valet: nō rex eſt filius tuus. igit᷑ nō rex pōt
eſſe filius tuus: p; vt p̄cedens. ¶ 5ᵃ ꝯ. ꝓpōnē ipoſſibilem tu 5ᵃ ꝯ.
cōceſſiſti hn̄ reſpō. ⁊ tn̄ tu nō cōceſſiſti impoſſibilem ꝓpōnē
hn̄ reſpō. ꝓbat᷑. poſito ꝙ heri ꝯceſſeris iſtā. hō eſt aſinꝰ: Pau. 4ᵃ
q̄ ſignificabat deū eſſe: nūc tn̄ ſigt̄ hoiem eſſe aſinū: tunc pᵐ. 4. du.
p; pᵃ pars: q: iſtā cōceſſiſti hn̄ reſpō. ⁊ hec eſt vel fuit ꝓ-
poſitio ipoſſibilis. igit᷑ ⁊c̄. 2ᵃ ps etiā p;: q: tu nō cōceſſiſti hn̄
rn̄dēdo ꝓpōnē ipoſſibilem pro tp̄e: pro quo cōceſſiſti eam.
Item cōcedit᷑ ꝙ carnes crudas comediſti: ⁊ tn̄ tu nō co-
mediſti carnes crudas. Itē cōcedit᷑ ꝙ hec ꝓpō q̄ eſt fal-
ſa. ter me negabis: dicta fuit a deo: ⁊ tn̄ deus nō dixit iſtā
ꝓpōnē falſā. p; pᵃ pars: q: hec fuit dicta a deo: ⁊ hec eſt
vel fuit hec ꝓpō falſa: q: eſt falſa. igit᷑ ⁊c̄. 2ᵃ pars ēt p;:
q: nō dixit deus illā pro tp̄e: pro quo erat falſa. ¶ 6ᵃ ꝯ. 6ᵃ ꝯ.
p̄ſcitum a deo pōt eē falſū. Et tn̄ p̄uiſum a deo nō erit
falſū. p; 2ᵃ ps. ⁊ pᵃ pbʳ ſic. qḋlʒ iſtoꝝ pōt eē falſum de-
mōſtratis iſtis. Ego diligā Joānē. ego nō diligā Joānē: ſ; al
terū iſtoꝝ eſt p̄uiſum a deo. igit᷑ p̄uiſum a deo pōt eē falſum:
ꝯn̄tia tʒ cū maiori. exponēdo illā: ex q̄ ego ſum libere vo-
lūtatis: ⁊ mi. ꝓbat᷑. Oē verū eſt p̄uiſum a deo: alterū iſtoꝝ
eſt verū. igit᷑ alterū iſtoꝝ eſt p̄ſcitum a deo. ꝯn̄tia tʒ cū
maiori: ⁊ minor p;: q: iſta ſunt ꝯdictoria. ¶ 7ᵃ ꝯ. id qḋ 7ᵃ ꝯ.
eſt nō p̄uiſum a deo pōt eſſe p̄uiſum a deo. ꝓbat᷑. qḋlibet
iſtoꝝ pōt eſſe p̄uiſum a deo demōſtratis illis ꝯdictorijs.
Sed aliqḋ iſtoꝝ eſt aliqd qḋ eſt nō p̄uiſum a deo. igitur
aliqd qḋ eſt nō p̄uiſum a deo: pōt eſſe p̄uiſum a deo. ꝯn̄tia
tenet cū minori: q: vnū illoꝝ eſt falſum: ⁊ maior ꝓbatur.
Omne qḋ pōt eſſe verū: pōt eſſe p̄uiſum a deo: ſed qḋlibʒ
iſtoꝝ pōt eſſe verū: ex quo ſum liberi arbitrij. igit᷑ qḋlibʒ
illoꝝ pōt eſſe p̄uiſum a deo: nō tn̄ ꝯcedit᷑ ꝙ nō p̄ſcitum
a deo: pōt eſſe p̄uiſum a deo: ſicut nō cōcedit᷑ ꝙ nō albū
erit albū. ¶ Ulteriꝰ ſunt ponēde q̄dā petitiones. ¶ pᵃ. Petitio pᵃ.
An iſta ſit vera: deus dixit falſum. ¶ Rnᵒ ꝙ ſic. q: iſta Reſponſio.
nō plus ſigt̄ q̄ ꝙ deus dixit illud qḋ fuit falſum pro tp̄e

pro quo dixit illud qḋ eſt veꝛ. Nam deus dixit duo ꝯdi
ctoria ſimul.igiᷓ dixit falſuꝫ.ꝯña tꝫ:⁊ añs ꝓbaᷓ:qꝛ Ge
neſis 6° cap° dixit iſtā negatiuā. Non ꝑmanebit ſpiritus
meus in hoīe in eternū.quā nō potuit ꝓferre niſi ꝓferret
ſuā ꝯdictoriā affirmatiuā que eſt pars illius negatiue:ſcꝫ
Inſtantia. iſtā ꝑmanebit ſpiritus meus ⁊c̄.❡ Sed tu dices:ego bñ
video ꝙ dixit falſuꝫ:ſed volebat ꝙ nos crederemus op
poſitū illius falſi. Ideo peto vlteri⁹ an deus dixerit fal
ſuꝫ:⁊ id nobis manifeſtauerit pro vero volēdo ꝙ aſſen
Reſponſio. tiremus illi falſo:q̄uis illi ipſe nō aſſentiret. ❡ Rñdeᷓ
ſalua veritate ꝙ videᷓ ꝙ ſic:qꝛ Jone cap° 3°. Deus dixit
iſtā cathegoricā niniuitis.ſ.hic ad q̄dragīta dies Niniue
ſubuerteᷓ que fuit falſa pro tp̄e ꝓlationis:⁊ illi tenuerūt
eam pro vera:⁊ eaꝫ Jonas de intētione dei ꝑdicauit pro
vera. Forte dī ꝙ deus bñ dixit illā cathegoricā:ſed ipſe
itellexit illā ꝯditionalr̄:⁊ ſic nō voluit eos aſſentiri falſo.
Iſtud tñ nō ſoluit:qꝛ bene ſcimus ꝙ deus itellexit cōdi
tionalr̄ ⁊ nō fuit decept⁹. Sed tñ eā illis dixit cathegori
ce:⁊ voluit illos itelligere cathegorice ⁊ non ꝯditionalr̄:
Probatio reſpōſionis. ex quo nullū dedit ſignū ꝙ itellexerit ꝯditionalr̄. Unde
arguiᷓ ſic. Ipſe dixit illā falſaꝫ cathe.⁊ per nullū ſignuꝫ
aut reuelationē notificauit niniuitis qḋ ipſe itellexerit
hypothetice. Igiᷓ dixit illud falſum:⁊ voluit niniuitas
Cōfirmatio. illi aſſentiri pro vero:lꝫ ipſe illi nō aſſentireᷓ. ❡ Et ꝯfir
maᷓ:qꝛ ſi tu dicis:ꝙ illaꝫ quā deus dixit tñ cathegorice
itellexit ꝯditionalr̄:⁊ voluit nos intelligere cōditionalr̄.
Tūc a ſimili hīeꝫ dubitare de oī ꝓpōne dicta a deo ca
thegorice an intellexit illā ꝯditionalr̄:⁊ voluerit nos illā
Ad rōnē pro reſpōſione dicit. intelligere cōditionalr̄:qḋ nō eſt dicēduꝫ. ❡ Sed ad p̄ᵐ
illoꝝ forte diceret aliqs ꝙ deus per ſignū oſīdit niniui
tis ꝙ ipſe itellexerit ꝯditionalr̄:qꝛ niniue nō eſt ſubuer
Ad cōfirma. ſa. ❡ Et ad cōfirmationē dī ꝙ nō:ſequit ꝙ ego haberē
Cōtra reſpō ſionē arguiᷓ p°. dubitare de oī ꝓpōne cathegorice dicta a deo:qꝛ nō ap
paret oppoᵐ dicti:ſicut apparuit niniuitis. Sꝫ iſtud ad
huc nō ſoluit:qꝛ ſigno tp̄s in quo dixit de⁹ illā niniuitis:
⁊ ſigno illā in quo dedit ſignū in oppoſitū:⁊ ſeqtr ꝙ ad
minus voluit niniuitas ꝑ tēpus mediū credere illud fal
Arguiᷓ 2°. ſum. ❡ Itē ſtat ꝯfirmatio ſupior.ſ.ꝙ habeo a ſimili du
bitare de oī ꝓpōne dicta cathegorice. An deus voluerit
ꝙ intellexerim illā ꝯditionalr̄:qa lꝫ nō dederit nobis ſi
gnū in oppoſitū:tñ habeo dubitare an in futuꝝ ſit datu
rus nobis ſignū in oppoſitū. Ideo mihi videᷓ ꝙ iſta ſit
ꝯcedēda.deus dixit falſuꝫ:volens nos credere illud pro
Cōtra reſpō ſionē ad inſtātiā ſcḋa arguit. vero. ❡ Sed ꝯ hoc arguiᷓ forti arg⁹ ſic.ſi deus dixit fal
ſum volens ⁊c̄. Aut ḡ dixit hoc ex ignorātia:qꝛ crederet
illud eſſe veꝝ:aut ex ſciētia. Si p̄ᵐ:igiᷓ eſt ignorās veri
tatē. Si 2ᵐ:igiᷓ eſt mentitus.ꝓbo ꝯñtiā:qꝛ oē dicēs fal
ſuꝫ alicui pro vero:⁊ credens eius oppoſitū mentiᷓ illi:
ſed deus dixit falſuꝫ pro vero:⁊ oppoſitū credidit.igitur
Reſponſio. eſt mentitus. ❡ Ad iſtud rñ°.ꝙ aliquē mentiri eſt duo
bus modis:proprie ⁊ improprie:ille mētitur ꝓprie qui
vnū dicit:⁊ aliud ſentit volens ꝙ illud qḋ dicit teneatur
pro vero.⁊ h̄ facit cū intētione nocēdi:aut decipiēdi illū
cui mētiᷓ abſq3 cā ⁊ iniuſte:⁊ hoc dicimus de ꝓditorib⁹.
ille ꝟo mētiᷓ improprie q̄ vnū dicit ⁊ aliud ſentit:ſꝫ hoc
quacūq3 intētione faciat nō facit iniuſte:ſicut cōiter fa
ciunt pr̄es dicētes fabulas filijs:vt ꝑ illas filij reducanᷓ
ad vitā rectā. Iſto ſtāte diciᷓ ꝙ oꝫ vnū iſtoꝝ ꝯcedere.ſ.
vl ꝙ deus nō ſcit oīa ⁊ decipiᷓ:aut ꝙ pōt facere p̄teritū
nō eſſe p̄teritū:vel ꝙ mētitus eſt niniuitis. Quoꝝ p̄mū
nō vī dōm. 2ᵐ etiā lꝫ nō implicet ꝯdictionē:qꝛ eſt pure
negatiuū mihi nō vī veꝝ:qa tunc poſſet facere Chriſtū
nō fuiſſe crucifixū. 3ᵐ forte vī ponēdū capiēdo mentiri
2° mō ⁊ nō p̄mo.de quo tñ nihil dico aſſertiue:lꝫ argtᵐ
Petitio 2°. me ad hoc cogat. ❡ 2ᵃ petitio. An poſito ꝙ volēs ſoꝛ.eē

ſacerdotē:⁊ volens eum ꝑcutere:ſequaᷓ ꝙ tu voles per
cutere ſacerdotē. Et videbiᷓ ꝙ ſic:qꝛ illa nō videᷓ aliud
ſignificare. ❡ Reſpon.ꝙ ſm dicta ⁊ ſm magiſtrū argu Reſponſio.
mēto.28.p̄mi dubij id nō ſequit:qꝛ poſito ꝙ voles ꝑcu
tere cras ſoꝛ.⁊ velis poſt cras ipſuꝫ eſſe ſacerdotē:⁊ non
ꝑcutere ipſuꝫ eſt añs veꝝ:⁊ ꝯñs falſuꝫ:qꝛ ꝯñs ſignificat
ꝙ nō ſolū tu voles percutere ſoꝛ.volēdo ꝙ ſit ſacerdos:
ſed tu voles percutere ſoꝛ.volendo ꝙ ſit ſacerdos pro
eo tp̄e adequate pro quo voles eū ꝑcutere:qḋ eſt falſuꝫ.
❡ 3ᵃ petitio.an iſta ſit vera ly aīal/ſignificat hominem. Petitio 3ᵃ.
❡ Rñdeᷓ ꝙ non:qꝛ iſta ꝓpō ꝓpter appellationē rōnis Reſponſio.
factā a ly ſignificat/ſup illo termino hoīeꝫ:denotat ꝙ ly
aīal/ſignificat hoīeꝫ ꝑ illū terminū homo:qḋ eſt falſum.
Ideo haberes ꝯcedere ꝙ ly aīal/nō ſigt̄ hoīeꝫ:nec ſubaꝫ:
nec aſinū:nec ſoꝛtē:ſed bene hoīeꝫ/ſubam/aſinū:⁊ ſoꝛteꝫ
ſignificat:nec ſupponit pro ſoꝛ.aut aſino:aut hoīe:ſꝫ pro
ſoꝛ.aſino ⁊ hoīe ſupponit. Unde ſoluꝫ ly hō/ſigt̄ hoīeꝫ:⁊
ly aīal/ſignificat animal:⁊ ly ſoꝛ.ſignificat ſoꝛ.⁊ ly omnis
homo/oēm hominē.ſi tamē quādoq3 dicimus oppoſitū
facimus vbi materia non petit difficultatem.

Circa caplm̄ appellationuꝫ.nota p̄ ꝙ appellatio ⁊ Menſre.
amplia° conueniunt in hoc ꝙ vtraq3 eſt ac
ceptio termini tēpoꝛalr̄ ſumpti ⁊c̄. Differunt aūt qa am
pliatio eſt acceptio termini vltra cōſignificationeꝫ ver
bi ⁊c̄.appellatio aūt habet reſpectū ad verbū:nō tñ dico
ꝙ ſumaᷓ terminus appellans ſemꝑ ſm conſignificatio
nem verbi ⁊c̄.qa dicēdo intelligiᷓ chimera:nō appellat
ly chimera tēpus ⁊c̄.ſed ſolū illud itelligiᷓ. Aliud eſt ap
pellare verbū:⁊ aliud appellare tēpus ⁊ cōſignificatio
nem verbi. ❡ Pro appellatione tēpoꝛis nota ꝙ nō oīs Notād̄ p̄ᵐ.
appellatio includit appellationē tempoꝛis:qa dicēdo vt
prius:intelligiᷓ chimera ⁊c̄. vel cognoſciᷓ roſa ⁊c̄. tales
termini appellant:⁊ tñ nō tēpus appellant.vnde per ap
pellare tēpus in ꝓpoſito itellecto terminū ſumi ſm cō
ſignificationē verbi vel ⁊c̄.puta dicēdo:hō currit:ly hō/
appellat tēpus:⁊ ſupponit ſolū pro eo qḋ eſt ⁊c̄.ſed dicē
do cognoſciᷓ roſa:ly roſa/nō appellat tēpus:qꝛ ſupponit
pro eo ꝙ cognoſciᷓ roſa:non aūt pro eo qḋ eſt:⁊ ideo lꝫ
in omni appellatione includaᷓ differētia tēpoꝛis ⁊ eius
cōſignificatio:⁊ ibidē nō ſit amplia°:vt dicendo.intelli
giᷓ chimera.ibi tñ eſt reſpectus ad cōſignificationē ver
bi nō abſolute:ſed cū determinatione ad participiū:quia
ſupponit pro eo qḋ eſt itellectū chimera:id tñ nō eſt ap
pellare tēpus:vt ſuperius notaui. ❡ Circa regulas pro Notād̄ 2ᵐ.
appellatione tēpoꝛis.nota ꝙ ille itelliguᷓ de verbo nō
amplia° ad iſtū ſenſum ꝙ ſi ſit de p̄ſenti non ampliat:⁊
nō aliūde diſtracto/aut a ꝑticipio/aut ab alio termīo ⁊c̄.
q̄re aūt iſte particule ponunᷓ patet intuēti. ❡ Pro ap Notād̄ 3ᵐ.
pellatione ampliatᵒ aduerte ꝙ illa nō eſt ponenda pro
pter hoc.nam appellare eſt reſtrīgi ⁊ determinari a ver
bo.ampliari aūt eſt excedere ꝯſignificationē ꝟbi vel ⁊c̄.
⁊ nō reſtringi ab illo. Reſtringi aūt ⁊ non reſtringi ſunt
cōtradictoꝛia. Et ideo ꝓpter rōnem hanc teneo nō dari
talē appellationē:qa vnū eſt deſtructio alterius.illa oīa
patent diligēter intuenti. ❡ Ex illo loco habes id qḋ ſu
perius notaui in caplo ampliationū.ſ.ꝙ termin⁹ ſequēs
verbū nunq̄ ampliaᷓ a verbo illo p̄cedēte cū appellet
nām illius.teneo enim vt prius ꝙ terminus ſequēs ver
bū ſequaᷓ nām verbi:qḋ ſub alijs verbis eſt appellare
illud. ❡ Pro appellatione ſoꝛᵉ.notādū p̄ ꝙ nō teneo cū Notād̄ 4ᵐ.
Pau.in hoc quādo inuit ꝙ terminus poſtponiᷓ verbo
cōcernēti actū mētis ampliaᷓ:⁊ tamen cuꝫ hoc appellet
illud ſicut paulo ante dixi de ampliationis appellatiōe.
❡ Et notandū vlterius ꝙ ſm Pau.oꝑꝫ dicere ꝙ reſpe Notād̄ 5ᵐ.
ctu termini ſequētis verbū ꝯcernētis ⁊c̄. Duplex eſt ap

pellatio. p^a eſt appellatio ampli^{ua}. alia aũt appella^o for^e. Iſta oīa patēt ꝯſiderāti totū illius ꝓceſſuꝫ. Neqꝫ obſtat ſi dicas ꝙ Pau. reſpectu taliū vboꝝ nō facit mētionem de appellatione ampli^{ua}: ex alijs enim dictis ſequit̃ vi-
Notādū 6^m. tas dicti mei. ¶ Nota 2°. pro 1^a mā ꝙ in rei vitate recti^o eſt dicere cū Pe. mā. ꝙ 1ª appel^o que ponit̃ a Pau. eſſe forme ē rōnis. Uñ aduertēdū ꝙ p̄ter appellationē tpis daſ̃ 2^e appellatio vna forme. alia aũt rōnis. Appellatio forme aīr diffiniēdo q̄ꝫ diffiniat Pau. eſt accep^o termini ꝓ ſigṅato ſuo formali reſpectu alicui^o vbi vel participij precedētis ꝙ denotat illū terminū vificari ꝓ māli ſig^o for^{li} ꝯiūcto. Declaro diffōnē exēplo. dādo. tu videbis papā. nō ſolū ſupponit ly papā / pro eo ꝙ eſt papa appellādo tale tpˢ: ſed ſupponit pro eo ꝙ erit papa. pro tpe pro quo videbit̃ a te. ſili mō dādo. tu dices ꝓpōnem verā. ly ꝓpōnē verā / appellat formā: qꝛ ſupponit pro illo qđ erit ꝓpō va. ſꝫ nō ab^{te} ſꝫ ꝓ tpe ꝓ quo dicet̃ a te. ꝛ ſili^o dicas de iſtis tu ptrāſibis. a. ſpaciū. tu leges. b. lectionē. re^o oluꝫ taliū verboꝝ eſt appellatio forme. Uñ pōt poni 1^a ꝫ ꝙ oīs terminus poſtpoſitus vbo nō ampli^o ad bonū ſenſuꝫ rect^o ab 1° ꝛc. dūmō nō ſit vbū ſubſtātiuū ſum / es, eſt / facit appellare formā. illa patēt ex exēplis datis. ēt diſcurrēdo ꝑ oīa alia. ¶ Notāter dico nō ampli^{uo}. qꝛ dādo: antechrīs poterit eē alb^o. ly antechrīs nō ſupponit ꝓ eo qđ erit albū ꝓ tpe ꝓ quo poterit eē antechrīs. vt pꝫ itellīti. Dādo etiā tu itelligis chimerā: ly chimerā / nō ſupponit pro eo quod eſt chimera pro tpe pro quo itellīr a te. vt ſatis pꝫ. ꝛ ſilr dicas de alijs talib^o. ¶ Dico vlteri^o notāter dūmō nō ſit vbū ſubſtātiuū. qꝛ dādo: albū eſt nigrū. nō ſupponit ly nigrū / pro eo ꝙ eſt nigruꝫ pro tpe pro quo eſt album. ¶ Alia aũt eſt appellatio rōnis ꝛ eſt illa quaꝫ appellat Pau. appellationē forme. ꝛ eſt qñ terminus accipit̃ pro ſuo ſigṅto ſm ꝓpriū cōceptū illi^o ꝛ hoc denotat̃ debē fieri a vbo p̄cedēte cōcernēte actū intellīs vel volūtatis ꝛc. vt dādo: tu itelligis chimerā: ly chimerā / appellat rōnē. qꝛ denotat̃ per tale verbū intelligis ꝙ intelligis aliquid ꝑ propriū conceptū chimere. ſimili modo dicendo. tu cognoſcis roſam. tu vis aurum. tu deſideras boueꝫ vel bouum. ꝛ ſic de alijs huiuſmodi ꝛc.

¶ Caput Primum tertij tractatus.

¶ Incipit tractatus conſequentiarum.

Conſequētie diffō. Pro iſto pri^o capitulo vide Pau. lo. ma. 2^a. fo. 139 fa. 2^a. ibi. quo ꝯditionalis: vſqꝫ ad fol. 142^m. fa. p^a. ibi p̄dictoꝝ. Mēghus. Notādū p^m.

Conſequentia eſt illatio ꝯñtis ex añte: vt hō currit. ḡ aīal currit. antecedēs voco ꝓpōnē p̄cedētē notā rōnis: vt hō currit. ꝯñs ṽo illā que ſeqtur. vt aīal currit. ꝛ notaꝫ rōnis nomino ly ḡ. ꝛ ly igit̃. pro hui^o diffōnis declaratiōe ſit hec pria diuiſio.

Circa diffōneꝫ ꝯñtie. ¶ Aduerte ꝙ ꝯña pōt quadruplr̃ diffiniri. Prio māliter. ꝛ ſic ꝯña eſt aggregatū ex añte ꝛ ꝯñte ꝛ nota illationis. Scđo formalr̃. ꝛ ſic ꝯñtia eſt illatio ꝯñtis ex añte. Tertio efficienter. ꝛ ſic ꝯñtia eſt oratio ꝓducta ꝑ diſcurſuꝫ vel ratiocinū itellīs. Quarto finalr̃ ꝛ ſic ꝯñtia eſt inſtrm̄ intellīs ordinatuꝫ ad
Notādū 2^m. Opinio p^a. diſcernēdū verū a falſo per ratiociniū. ¶ Adhuc circa expoſitioneꝫ formalis diffōnis ſunt quatuor opiniones. ¶ Prima eſt Ferabrich dicētis ꝯñam eē relōnē ꝯñtis ad añs: ita ꝙ eſt illatio ꝯñtis ex añte. i. reſpect^o de p̄dicamēto relōnis ꝯñtis ad añs. Ex hac opione ſeqt̃ ꝙ nulla eſt ꝯñtia mala cū ī mala nulla ſit cōſecutio ꝯñtis ad añs ꝛ ꝑ iſtā relōnē ꝯñs denotat̃ ꝯñs in concreto. relō autem

añtis ad ꝯñs dicit̃ añtia ꝑ quaꝫ añs dī añs. ꝛ ſic ly ḡ eſt ſignū duaꝝ relationū ſm hāc opionē. ¶ Scđa opio eſt Opinio 2^a.
Strodi. ꝛ p̄mo Hentiſberi dicētis ꝯñaꝫ eſſe actū intellīs: ita ꝙ ꝯñtia eſt illatio ꝯñtis ex añte. i. actus itellectus inferētis ꝯñs ex añte. ꝛ ſic ꝯñtia eſt illatio de predicamēto actionis: ꝛ ꝯñter cū illa illatio poſſit eſſe bona ꝛ mala datur ꝯñtia mala. ꝛ ex hac opione ſequit̃ ꝙ nulla eſt ꝯñtia niſi in mēte. pꝫ. qꝛ actus intellīs quē dicit eē ꝯñtiam non eſt niſi in mente. ¶ Tertia opinio eſt Pauli pergulēſis Opinio 3^a.
dicētis. ꝯñtiaꝫ eſſe reſpectū de p̄dicamēto paſſionis. Uñ dicit ꝙ ſicut ad calefactionē requirunt̃ tria. Primo act^o quo aqua actualr̃ alterat̃. Scđo reſpectus actionis quo ignis dī calefacere. Tertio reſpect^o paſſionis quo aqua dī calefieri. Ita in motu intētionali quo intellīs aliqđ infert ex alio tria requirunt̃. Primo actus intellīs inferentis. Scđo reſpectus actionis quo añs dicitur inferre ꝯñs ſaltē inſtralr̃. Tertio reſpectus paſſionis quo ꝯñs dicit̃ inferri ex añte. ꝛ hoc modo dicit ꝯñtiaꝫ eē reſpectum de p̄nto paſſionis. Unde dicit ꝯñtiam eſſe nomen verbale p̄ncipalr̃ ſignificās cōſecutionē paſſiuā ꝯñtis ex añte: ſicut paſſio dicit̃ effectus illatioqꝫ actionis ſm Gilbertū poretanū in libro ſex p̄ncipioꝝ. vult igit̃ breuiter ꝙ cōſequētia eſt illatio: idest paſſio ꝯñtis ex añte. ¶ Quarta Opinio 4^a.
opio eſt cōis quā ſolū reputo verā de mēte magrī diffinientis cōſequētiā: ꝛ ꝯñtia formalr̃ ſumpta eſt ꝓpō illatiua ꝯñtis ex antecedēte: ꝛ eſt ſilē ac ſi diceret. Conſequentia eſt ꝓpō in qua ꝯiungunt̃ plures cathegorice per notā illationis. Uoco aũt notā illationis notā cōditionis ꝛ notā rōnis: vt ſi / niſi. ergo / igit̃ ꝛc. Qz aũt ꝯña formaliter ſumpta ſit. hoc ꝓbat̃: qꝛ oīs diffinitio data per genus ꝛ differentiā indicat formalr̃ quid eſt diffinitū: ſed iſta eſt hmōi. ergo ꝛc. Conſequentia nota cum maiori. minor ꝓbat̃: qꝛ ly ꝓpō / eſt genus ad cōditionalē ꝛ rōnalē ſm magrm in caplo de hypotheticis. Differētia ṽo eſt reſiduū. ſ. per notā illationis. ¶ Forma enī in quacūqꝫ ꝓpōne hypothetica eſt nota vniens cathegoricas. Uñ cauſa effectiua ꝯñe eſt intellīs agēs ꝑ ceteros diſcurſus ꝓducit. ¶ Cauſa mālis ſunt termini ex quibus cōſtruit̃. Cauſa formalis eſt talis cōpoſitio denotata per notā illationis. Cauſa finalis eſt ſcire ſiue diſcernere verum a falſo.

Circa diffinitū eſt ſciendū ꝙ ly ꝯña / pōt duplr̃ accipi. Uno mō formalr̃, Ratione. Notādū p^m.
ꝛ ſic nō eſt niſi quedā operatio intellīs ꝑ quā intellīs infert vnā ꝓpōnē ex alia ſiue hñ iferat ſiue male. Ul̃ vnū ſynonymū cū illa. ꝛ ſic ꝯñtia in voce nihil aliud eſt q̄ꝫ ly. ergo vel igit̃ in mēte. aut eſt talis opatio. ꝛ ſic ſemꝑ eſt vnū incomplexū ꝛ terminus ſincathegorematicus. Alio^o accipit̃ ꝯñtia mālr̃. ꝛ ſic ꝯñtia eſt quedā ꝓpō hypothetica rōnalis que habet̃ pro cōditionali. ꝛ iſto modo nō eſt vnū ſimplex ſed cōplexū. ꝛ ſilr̃ dicat̃ de ly illatio. qđ eiſdeꝫ modis accipit̃. Tūc ad ꝓpo^m reducēdo dī ꝙcū magr̄ deſcribit ꝯñaꝫ deſcribit ꝯñaꝫ 2° modo. ꝛ ſic ly ꝯñtia eſt terminus 2^e ſignificans veras ꝯñas: ꝛ hꝫ duo ſignificata: ꝛ nō diffinit̃ pro ſecūt ſibi ſimili: ſꝫ pro ſuis ſignificatis pſonalibus. Et ſi petitur in quo differt cōſequētia prio modo: a cōſequentia 2° modo dicta: rñ^o ꝙ differt ſicut pars a toto: qꝛ ꝯña primo modo eſt ſola nota illationis. ſed 2° mō eſt aggregatū ex nota ꝛ añte ꝛ conſequente. ¶ Circa diffinitionē Notādū 2^m.
nota ꝙ intelligitur ſic. conſequentia eſt illatio. i. propoſitio quedam illatiua conſequentis ex antecedente. ſ. hñs notam illationis per quam: aut per ſecūꝫ ſynonymā iferatur ab intellectu vel ſenſu conſequens ex antecedente: ſꝫ 2° modo intelligitur diffinitio ſic. conſequentia eſt illatio. i. nota illationis per quam: aut ſecūꝫ ſynonymam infertur

ſertur conſequens ex antecedẽte:que nota eſt coniũctio habens officiũ vniendi ⁊ cõfundẽdi cõfuſe tñ imobilr.

Cõtra diffõnẽ arguitur.

¶ Sed ꝯtra iſtã diffinitionẽ arguit̃:qꝛ ſubordinet̃ ly a/ buc.tu es:igit̃ tu es. Tunc ly a/eſt ꝯñia:⁊ tñ ſibi non in/ fert̃ ꝯñs ⁊c̃. ¶ Rñº. vt ſupra pluries eſt reſponſum.

Reſponſio. pª diuiſio. Po.a.18.ſu.3. du.cor.2º.cõ. pº./.19.eiuſd. cor.2º con. 4º./.cº pº.8. tra.lo.p. pª.

¶ Conſequẽtiaꝝ alia bona alia mala. ꝯñia bo na eſt illa cui⁹ oppoſitũ ꝯñtis repugnat añti: vt tu es hõ:ḡ tu es aial:nã hec duo repugnãt: tu es homo:⁊ tu nõ es aial:ideo iſta ꝯſequẽ/ tia fuit bona: ꝯñia mala eſt illa:cuius cõtradi ctoriũ ꝯñtis ſtat cũ añte:vt tu es hõ:ḡ tu ſe/ des:nã hec bene ſtãt ſimul:tu es homo:⁊ tu non ſedes:ideo iſta cõſequẽtia non valuit.

Mẽghus. Notãdũ pª.

Aduerte pº circa diffõnes iſtas q̧ alij alr̃ diffiniũt ꝯñiã bonã ⁊ malam. Naꝫ Strodus di cit. Cõſequẽtia bona eſt illa q̃ nõ põt ita eſſe ſicut ade/ quate ſignificat̃ per añs:quin ſit ita ſicut adeq̃te ſignifi/ cat̃ per ꝯñs. Mala ꝟo eſt q̃ ſtat ita eſſe ſicut adeq̃te ſi/ gnificat̃ per antecedens:lꝫ nõ ſit ita ſicut adeq̃te ſignifi/ catur per ꝯñs. Et cõiter auctores volunt q̧ iſte diffõnes intelligant̃ in ſenſu cõpoſito:quõ aũt hoc diximus ſupra ꝯñtias Strodi vide ibi. ¶ Alij diffiniunt ſic cõiter. Cõ/ ſequẽtia bona eſt illa cuius nõ põt añs eſſe veꝝ ſine cõ/ ſequẽte. Mala ꝟo eſt illa cuius añs põt eſſe veruꝫ ſine cõſequẽte. Et iſte diffõnes eedem ſunt in ſentẽtia cũ pri/ mis:ſunt tñ clariores. Magiſter ꝟo aliter ⁊ optime dif/ finit vt patet. Oẽs tñ veniunt ad idẽ:nã ſi nõ poteſt añs eſſe veꝝ ſine cõſequẽte:oppoſitũ ꝯñtis repugnat añti:⁊ ſi oppoſitũ ꝯñtis repugnat añti:nõ põt añs eſſe veꝝ ſine cõſequẽte.

Notãdũ 2m. K

¶ Aduerte 2º qd ſit aliqd alteri repugnare. vnde Strodus in 24º regula in cõſequẽtijs ponit diffe/ rentiã inter aliqd alteri repugnare ⁊ nõ poſſe ſtare cum alio:⁊ dicit q̧ quecũqꝫ inuicẽ repugnant nõ ſtant ſimul: ſed nõ ecõtra. Nam ad hoc q̧ aliqd nõ ſtet cũ alio ſuffi/ cit q̧ copulatiua cõpoſita ex illis ſit ipoſſis ſiue includat ꝯdictionẽ ſiue nõ:ſed ad hoc q̧ repugnet alteri:requirit̃ vt vna illaꝝ formalr̃ inferat ꝯdictoriũ alterius. Vñ illa nõ ſtarent ſimul:tu nõ es albus:⁊ nihil eſt:qꝛ 2ª pars nõ eſt poſſis:tñ nõ repugnãt:cũ neutra illaꝝ inferat formalr̃ ꝯdictoriũ alteri⁹:ex quo q̃libet eſt cathegorica pure nega tiua:⁊ tũc ſm ipſuꝫ ad hoc q̧ ꝯñia bona ſit:ſufficit q̧ op/ poſitũ ꝯñtis nõ ſtet cum añte:q̃uis illi non repugnet:vt illa ꝯñia eſt bona:tu nõ es albus:ergo aliqd eſt qa oppm̃ cõſequẽtis nõ ſtat cum añte:ſed nõ repugnat cum añte. Magiſter ꝟo nõ facit differẽtiã inter repugnare alteri: ⁊ nõ ſtare cũ alio. Quicqd eniꝫ ſm Magiſtrũ repugnat alteri nõ ſtat cum alio:quicqd nõ ſtat cuꝫ alio repugnat illi.

Pau.ſoph. 34.cõ.4º./l.

¶ Repugnare ergo alteri eſt nõ ſtare ſimul cũ illo. Illa ꝟo nõ ſtant ſimul ex quibus nõ fit vna copulatiua poſſis. Nõ repugnare ꝟo alteri eſt ſtare cuꝫ alio. Stare aũt cũ alio eſt q̧ poſſit fieri vna copulatiua poſſis.

Ritius. Notandum.

Circa diuiſionẽ nota q̧ ꝯñia diuidit̃ in bonã ⁊ ma/ laꝫ diuiſione logicali vt ſupra. ꝯñia bona di/ cit q̧ eſt illa:cuius oppoᵐ ꝯñtis eſt aptũ repugnare añti: vel eſt illa q̃ ſubordinat̃ vni tali. mala aũt eſt illa:in qua oppoᵐ ꝯñtis ſtante ſua ſignificatione ſtat cũ añte.i.nõ eſt aptũ repugnare antecedẽti:neqꝫ ſubordinari vni tali.

2ª diuiſio.

¶ Scđa diuiſio eſt iſta. Conſequẽtiaꝝ bona/ rũ alia formalis alia mãlis: ꝯñia bona ⁊ for/ malis eſt illa. cuius cõtradictoriuꝫ ꝯñtis for/ maliter repugnat antecedẽti: vt tu curris:ḡ tu moueris voco illa formaliter repugnare que nõ ſunt imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ ꝯtradi ctione: vt tu curris:⁊ tu nõ moueris: ꝯñia bo/ na ⁊ mãlis eſt illa cuius cõtradictoriũ ꝯñtis materialr̃ repugnat añti: vt deus nõ eſt:ergo nullus hõ eſt. Illa dicunt̃ materialr̃ repugna re que nõ poſſunt ſtare ſimul:ſunt tñ imagina bilia ſtare ſimul abſqꝫ cõtradictione: vt deus nõ eſt:⁊ aliqs hõ eſt:lꝫ iſta non poſſint ſimul ſtare ꝑpter impoſſitatẽ illius:deus non eſt:tñ ſunt imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ aliq̃ ꝯtra/ dictione:qꝛ q̧ deus non ſit:⁊ aliqs homo ſit: non videtur implicatio contradictionis.

Aduerte pº q̧ alij aliter diffiniũt cõſequẽtiã bonã formalẽ ⁊ mãlẽ. Strodus eniꝫ in ꝯñtijs ſuis dicit. Cõſequẽtia formalis eſt cuius ſi ſicut adeq̃te ſignificat̃ per añs intelligit̃ eſſe:etiã ſicut adeq̃te ſignifi/ cat̃ per ꝯñs intelligit̃ eſſe. Mãlis ꝟo per oppoſitũ. Vel ꝯñia bona ⁊ formalis eſt illa:cuius ꝯñs eſt de formali intellectu añtis. mãlis ꝟo eſt illa:cuius ꝯñs nõ eſt de in/ tellectu formali añtis:ſeruatis tñ ꝯditionib⁹ reqſitis ad ꝯñiã bonã. Et circa has litigant auctores an ſint itelligẽ/ de in ſenſu cõpoſito vl' diuiſo:⁊ ſunt opiones ad vtrãqꝫ partẽ.

Mẽghus. Notãdã pª.

Notãdã 2m.

¶ Aduerte tñ q̧ diffõnes ille ſunt diffõnes ꝯñie formalis ſimplr̃ q̃ eſt bona de forma. Et ideo ſtricti⁹ ca/ pit Strodus q̃ꝫ Magr̃ hic:qꝛ ille diffõnes nõ cõpetunt cuilibet formali:ſed tñ formali ſimplr̃:que dĩ bona de forma. Magr̃ aũt ſemꝑ in diſtricto loquẽs ponit dr̃iam inter formalẽ ⁊ bonã de forma. Et ideo alr̃ dicit.ſ.ꝯñia bona ⁊ formalis eſt illa:cuius ꝯdictoriuꝫ ꝯñtis formalr̃ repugnat añti. Mãlis ꝟo cuius ꝯdictoriũ ꝯñtis mãliter repugnat añti. Et optime declarat qd eſt formalr̃ repu/ gnare ⁊ qd materialr̃ dicens:illa formalr̃ repugnare que nõ ſunt imaginabilia ſtare abſqꝫ ꝯdictione. Illa ꝟo mã/ liter repugnare que nõ pñt ſtare ſil':ſunt tñ imaginabilia ſtare ſimul abſqꝫ ꝯdictione. Exempla habent̃ in textu.

Ritius. Notandum.

Circa diffinitiones iſtius diuiſionis dicas ſic. ꝯñia bona ⁊ formalis eſt illa in qua oppoſitũ ꝯñtis formalr̃ repugnat antecedẽti.i.eſt aptũ cum añte facere copulatiuã implicanteꝫ ꝯdictionẽ. Que ꝯdictio reſultat merito antecedẽtis:⁊ oppoſiti ꝯſequẽtis collectiue. Exẽ/ plũ. dicamus q̧ iſta eſt formalis. Tu es hõ:igit̃ tu es ani/ mal:qꝛ iſta copulatiua facta ex antecedente ⁊ oppoſito ꝯñtis.ſ.tu es hõ:⁊ tu nõ es aial:implicat ꝯdictionem:que ꝯdictio reſultat merito vtriuſqꝫ partis:⁊ nõ merito vni⁹ tñ: vt patet:qꝛ nulla illaꝝ de per ſe implicat. Conſequẽ/ tia aũt bona ⁊ mãlis eſt illa que eſt bona:ſed oppoſitum ꝯñtis cuꝫ antecedẽte nõ infert ꝯdictionẽ reſultantẽ me/ rito vtriuſqꝫ. Exemplũ. tu es:⁊ tu nõ es. igit̃ tu ſedes:illa ꝯñia eſt bona ⁊ mãlis ⁊ nõ formalis:qꝛ lꝫ ex oppoſito ꝯñtis cũ antecedẽte ſequat̃ ꝯtradictio:qꝛ ſeqtur te eſſe:⁊ te nõ eſſe. hoc tamẽ nõ eſt merito antecedẽtis ⁊ oppoſiti conſequẽtis:ſed merito antecedentis tñ.

Vide Pau. ſophiſ. 34. in cõ./.3º ſu.3. du.cõ. pº cuꝫ cor. duob⁹./. cº pº.8.trac. lo.par.2m./. ſoph.34.cõ. pº./.2º./.3º.

¶ Iuxta iſtã diffinitionẽ ponunt̃ due regule. Prima ex ipoſſi ſequit̃ q̃libet. Scđa neċiuꝫ ſequit̃ ad q̃libet:⁊ intelligant̃ iſte due regu le q̧ illa ꝯñia eſt bona ⁊ mãlis in qua añs eſt impoſſe vl' ꝯñs neceſſariũ ſubductis alijs mo dis q̃bus ꝯñia foret bona ⁊ formalis.

Mẽghus. Notandum.

Pro intellectu haꝝ regulaꝝ eſt ſciendũ q̧ impoſſe dicit̃ triplr̃.ſ.per ſe:

Impoſſibile tripliciter. L

per accidẽs: ⁊ per reflexionẽ. ¶ Impoſſe per ſe eſt illud qḋ adeq̃te ſignificat ſicut nõ põt eſſe: nec potuit eſſe: nec poterit eſſe: vt hõ eſt aſinus. Per accidẽs eſt illud qḋ ſignificat ſicut nõ põt eſſe: nec poterit eẽ: ſed aliq̃n potuit eſſe. vt Adaʒ nõ fuit. Impoſſe per reflexionẽ eſt illud qḋ aſſerit ſe eſſe impoſſe: vt hoc eſt impoſſe: ſeipſo demõſtrato. Impoſſe per ſe eſt duplex: qḋdã nõ implicãs ꝯdictionẽ: ⁊ qḋdã implicans ꝯdictionẽ. Exẽplũ primi. vt deus non eſt. Implicans ꝯdictionẽ eſt duplex: q2 qḋdã formalr̃ ⁊ explicite implicat ꝯdictionẽ. vt tu es: ⁊ tu nõ es. Qḋdam ṽo virtualr̃ ſiue implicite. verbi gr̃a. tu differs a te. ſilr̃ hõ eſt aſinus: ⁊ ſimilr̃ tu ſcis te eſſe lapideʒ. ſilr̃ tu credis preciſe ꝙ aliquis homo decipiatur. ſimiliter tuũ pater eſt.

Neceſſarium tripliciter. M

¶ Neceſſariũ ſimilr̃ dicitur triplr̃. ſ. per ſe: per accidẽs: ⁊ per reflexionẽ. Per ſe eſt quod adequate ſignificat ſicut nõ poteſt: nec potuit: nec poterit non eſſe: vt deus eſt. Per accidens ṽo eſt illud qḋ ſignificat ſicut nõ põt: nec poterit nõ eſſe. potuit tamen nõ eſſe vt Adam fuit. Per reflexionẽ eſt illud qḋ aſſerit ſe eẽ neceſſariũ. ¶ Ad ꝓpoſitũ cũ dicit̃ ex impoſſibili ſequit̃ quodlibꝫ intelligit̃ de impoſſibili p̃mo mõ. Similiter cũ dicit̃ neceſſarium ſequit̃ ad qḋlibet intelligit̃ de neceſſario p̃mo modo. ſ. ꝑ ſe ⁊ nõ alijs modis. Et ſubdit. magiſter ꝙ ille due regule quãdo ꝯſequẽtia eſt bona ⁊ mãlis. ſ. in qua antecedẽs eſt ĩpoſſibile vel ꝯñs eſt neceſſariũ. itelligunt̃ ſubductis alijs modis quãdo ꝯſequẽtia foret formalis. ſ. quãdo nõ arguit̃ ſm̃ aliquẽ modũ formalẽ: de q̃bus dicet infra ⁊c̃.

3° diuiſio.

¶ Tertia diuiſio eſt iſta. Cõſequẽtiaꝝ bonaꝝ q̃dam eſt bona de forma: ⁊ q̃daʒ eſt bona de mã. cõſequẽtia bona de forma eſt illa cui q̃libet cõſimilis in forma eſt bona: vt albedo vr̃. ergo color videt̃: ille ꝯñtie ſunt ſilis forme q̃ hñt ꝯſimilẽ modũ arguẽdi ꝯñtie formalis de q̃b9 modis dr̃ poſtea: ⁊ cũ hoc añtia: ⁊ ꝯñtia ſint ſilia in forma.

Notandum.

¶ Notãdũ ꝙ ille cathegorice ſunt ſilis forme q̃ ſic ſe habẽt. ꝙ ſi vna eſt affirmatiua de ſcḋo adiacẽte vel de tertio: ⁊ alia ſilr̃. ⁊ ſi vna eſt particularis indefinita vl ſingularis: ⁊ alia ſilr̃. Itẽ ſi vna eſt excluſiua/ exceptiua/ reduplicatiua/ vl̃ modalis in ſenſu cõpoſito vel diuiſo: ⁊ alia ſilr̃. Iteʒ ſi vna eſt de termino ſimplici/ vel cõpoſito/ copulato/ diſiuncto/ vel cõditionato: ⁊ alia ſilr̃. ideo iſte nõ ſunt ſiles ĩ forma. hõ vel aſin9 currit: ⁊ hõ currit: q2 vna eſt de termino ſimplici: ⁊ alia d̃ cõpoſito. Silr̃ iſte nõ ſunt ſiles in forma. q̃libet hõ currit: ⁊ aliq̃s aſin9 mouet̃: q2 vna eſt vl̃is: ⁊ alia ꝑticularis: ſed ille ſunt ſiles in forma. hõ eſt aſin9: ⁊ hõ ẽ aial: nõ obſtãte ꝙ vna ſit neceſſaria: ⁊ alia ĩpoſſis: q2 habẽt oẽs cõditiones aſſignatas: ex quo ſequit̃. ille cõſequẽtie ſunt ſiles in forma. hõ currit: ergo aial currit. albedo videt̃: ergo color videt̃: q2 habent cõſimilẽ modũ arguẽdi ꝯñtie formalis: vtrobiq3 enim arguit̃ ab inferiori ad ſuuʒ ſuperi9 affirmatiue: ⁊ antecedẽtia ⁊ cõſequẽtia ſunt ſimilia: vt patet ex conditionibus aſſignatis.

Magiſter. Notandum.

Aduerte ſm̃ Magr̃m ꝙ ad hoc ꝙ q̃libet ſibi cõſimilis in forma ſit bona due requirunt̃ ꝯditiones. ¶ Prima ꝙ habeant cõſimilẽ modũ arguẽdi ꝯñtie formalis: de quibus modis dicet̃ poſt. puta ſi in vna arguit̃ ab inferiori ad ſuũ ſupius: ⁊ in altera: ⁊ ſic de alijs. ¶ Scḋa eſt ꝙ añtia ⁊ ꝯñtia ſint ſimilia in forma. ¶ Ad qḋ cognoſcẽdum eſt opus ſcire q̃ñ ꝓpõnes ſint ſiles in forma cum añtia ⁊ ꝯñtia ſint ꝓpõnes. Uñ ꝓpõnes hypothetice ſunt ſiles forme: quaꝝ cathegorice ⁊ note illaꝝ ſunt ſiles forme: vt aial currit: ⁊ ſuba mouet̃ eſt ſimilis in forma huic: aſinus currit: ⁊ lignũ cõburitur: ſed ꝓpõnes vere cathegorice ſũt ſiles in forma que has tres cõditiones habent. ſ. ꝙ ſint eiuſdẽ q̃litatis ponẽtes in numerũ: vel nõ eiuſdẽ quãtitatis: vel ꝑter quãtitatẽ eiuſdẽ ſimplicitatis vel cõpoſitionis. Dico p̃ eiuſdeʒ q̃litatis: vt ſi vna affirmatiua ⁊ alia: ⁊ ſi vna eſt negatiua ⁊ alia: ⁊ nõ tanter addit̃ ponẽtes in numeꝝ vel nõ. i. ſi vna ſit de 3° adiacente ⁊ alia: ⁊ ſi vna eſt de 2° adiacente ⁊ alia. Propoſitiones enim de 3° adiacente dicunt̃ ponere in numerum. de 2° ṽo nõ ponere in numerũ: vt dicit Phs in 2° poſterioꝝ. Dico 2° eiuſdẽ quãtitatis vel ꝑter quantitatẽ: vt ſi vna eſt vl̃is/ vel particularis/ vel indefinita/ vel ſingularis: ⁊ alia ſilr̃. Et ſi vna eſt exceptiua/ excluſiua/ vel reduplicatiua/ vel modalis in ſenſu cõpoſito/ vel diuiſo/ ⁊ alia. Dico 3° eiuſdẽ ſimplicitatis vel cõpoſitionis: vt ſi vna eſt de extremo ſimplici vel cõpoſito: diſiuncto vel cõditionato: ⁊ alia ſimilr̃. ¶ Ex quo ſequit̃ dicit Magiſter ꝙ iſte ꝯñtie ſunt ſimiles in forma. homo currit: ergo aial currit. albedo videt̃: ergo color videt̃: q2 ſaluãte ſunt due dicte cõditiones. ¶ Prima q2 hñt cõſimilẽ moduꝫ arguẽdi ꝯñtie formalis: q2 vtrobiq3 arguit̃ ab inferiori ad ſuũ ſupius affirmatiue. ¶ Scḋa. ꝙ añtia ⁊ ꝯñtia ſint ſimilia in forma: vt patet ex cõditionibus aſſignatis.

¶ Conſequentia bona de materia eſt illa que eſt bona ⁊ non q̃libet ſibi conſimilis in forma eſt bona: vt tu nõ es hõ: ergo tu nõ es aial: iſta cõſequẽtia eſt bona: q2 cõtradictoriũ cõſequẽtis repugnat antecedenti: ⁊ non quelibet ſibi conſimilis in forma eſt bona: vt hoc non eſt homo: ergo hoc non eſt animal.

Magiſter.

Hec diffinitio de ſe patet. Declaremus g̃ exẽplũ magr̃i q̃ñ hec ꝯñia eſt bona de mã. tu nõ es hõ: ergo tu nõ es aial: cuꝫ oĩs bona de mã ſit bona ⁊ formalis ſm̃ magr̃m: lꝫ nõ ſit bona de forma. Q2 illa nõ ſit bona de forma pꝫ: q2 nõ q̃libꝫ ſibi ſilis in forma eſt bona: vt iſta nõ valet: hoc nõ eſt hõ demonſtrato aſino. g̃ hoc nõ eſt aial: ꝙ ṽo ſit bona ⁊ formalis ꝓbat̃: q2 ex ꝯdictorio ꝯñtis ſeq̃t̃ formalr̃ ꝯdictoriuꝫ añtis. ꝓbat̃: q2 ſequitur. tu es aial: g̃ tu es a 3° adiacẽte ad 2m adiacens: ⁊ vltra. ergo tu es: tu tenet ꝯñtia: q2 oppoſitũ cõſequẽtis nõ eſt imaginabile ſtare cuꝫ añte: tunc vltra. g̃ tu es iſte hõ: ab eodẽ ad idẽ: ⁊ vltra. ergo tu es homo: ab inferiori ad ſuũ ſuperius. g̃ a p̃ ad vltimũ valet. tu es aial: ergo tu es homo ⁊c̃ demõſtrato dico: nõ autem aſino.

Corrolarium.

¶ Ex predictis ſeqtur ꝙ aliqua eſt cõſequẽtia bona ⁊ formalis que nõ eſt bona de forma: ſicut predicta ⁊ quelibet iſtarum: tuũ pater eſt: ergo non tuũ pater eſt. Tu ſcis te eſſe lapideʒ: ergo tu non ſcis te eſſe lapidem: ⁊ ſic de alijs. Tu credis p̃ciſe ꝙ aliquis homo decipitur. ergo aliquis homo decipitur.

Pau. v. pa. p. de. ſolu.

¶ Prima

Mēgbus.

Prima deduciť ſic.tm̃ pater eſt.ergo pater eſt.ab excluſiua ad ſuá pіacenté:ꝛ vltra.ergo filius eſt:ab vno correlatiuo ad reliquum:ꝛ vltra.ĝ aliud a patre eſt:qꝛ oppoſitũ ꝯñtis non eſt imaginabile ſtare cũ añte:tũc vltra.ergo non tm̃ pater eſt:qꝛ ex ꝯtradictorio vnius exponẽtis ſequiť ꝯtradictoriũ expoſiti:ergo a primo ad vltimũ valet:tm̃ pater eſt:ergo non tm̃ pater eſt. ⁋ 2ª deduciť ſic:tu ſcis te eſſe lapidem:ergo tu es lapis:tenet ꝯña:qꝛ nihil ſcitur niſi verũ:tunc vltra.ergo tu nõ es homo:tenet ꝯña ab affirmatiua vnius diſperati ad negatiuam alterius:ergo tu non es tu:te demonſtrato:tenet ꝯña a ſupiori ad ſuũ inferius negatiõe ꝑpoſita inferiori ꝛ ſupiori:tunc vltra.ergo tu nõ es:tenet ꝯña:qꝛ oppoſitum ꝯñtis nõ eſt imaginabile ſtare cũ añte:ꝛ vltra.ergo tu nõ ſcis te eē lapidem:tenet ꝯña a ſuperiori diſtributo negatiue ad ſuũ inferius:ergo a primo ad vltimũ valet.tu ſcis te eē lapidem:ergo tu nõ ſcis te eē lapidẽ. ⁋ 3ª deduciť ſic:tu credis precise ꝙ aliqs homo decipiť:ergo tu credis precise verũ:vel tu credis precise falſum.ſi credis precise verum:ꝛ tu credis ꝙ aliqs homo decipitur:ergo aliquis homo decipiť.ſi tu credis precise falſum.ergo tu deciperis:ſed tu es aliquis homo:ergo aliquis homo decipitur.

Notandum. ⁋ Aduerte differentiam inter mãlem tñ:ꝛ formalẽ tñ:ꝛ formalẽ de forma. Mãlis tñ eſt qñ oppoſitum ꝯñtis nõ ꝑt ſtare cũ añte:eſt tñ imaginabile ſtare ſimul abſqꝫ ꝯdictione. ⁋ Formalis tñ eſt quãdo oppoſitum ꝯñtis non põt ſtare cum añte:nec põt imaginari ſtare ſimul. Formalis de forma eſt qñ oppoſitum ꝯñtis non poteſt ſtare cum añte:nec põt imaginari ſtare ſimul:ꝛ modus arguendi valet in omni mã.ꝛ ſic eſt triplex bonitas.ſ.bonitas mãlis q̃ bonitas illationis diciť:ꝛ bonitas formalis que bonitas modus arguendi ſpãlis dť:ꝛ bonitas de forma que bonitas modus arguẽdi generalis dicitur. Materialis tñ eſt:aut qñ antecedens eſt impoſſibile non implicans contradictionem:aut qñ conſequens eſt neceſſarium deductis modis formalibus arguendi. *Pau. c.2. 8. tra.lo.par.5ᵐ* ⁋ Poterit etiam eſſe mãlis tñ aliter q̃ȝ iſtis duobus modis:vt dicendo.omne animal currit.ergo oĩs homo currit.iſta conſequentia eſt bona:quia oppoſitum conſequentis repugnat antecedenti:qñ hec repugnãt.omne animal currit:ꝛ homo nõ currit:quia ex his ſequiť impoſſibile.ſ.homo non eſt animal in 4º modo 2ᵉ figure.ꝛ tñ nõ eſt formalis nec de forma:qꝛ oppoſitum conſequentis eſt imaginabile ſtare cũ antecedente. Formalis tñ eſt:qñ antecedens eſt implicans contradictionem ſiue formaliter.vt tu es,ꝛ tu nõ es:ſiue virtualiter.vt tu differs a te. ⁋ Adhuc aliter:vt dicendo.tu non es homo.ergo tu non es animal.ꝛ ſimiliter tu es animal:ergo tu es homo. ⁋ Attendendo ꝙ modus conſimilis arguendi nõ valet in omnibus.erit autem de forma quando conſimilis modus arguendi valebit in omnibus ꝛc̃.

Ritius. Notandum.

Circa iſtam diuiſionẽ intellige diffinitiones ſic.cõſequentia bona de forma eſt illa:cuius quilibet ꝛc̃.i.eſt illa que eſt bona ꝛ formalis:ꝛ quelibet ſibi ſimilis in forma:etiã eſt bona ꝛ formalis. ⁋ Sed dices.quid eſt forma conſequentis:diciť ꝙ eſt modus arguendi generalis iam inuentus a logicis:ſm quẽ fit conſequẽtia bona ꝛ formalis.Exemplũ.dicimus ꝙ iſta eſt bona.ꝛ de forma.homo eſt:igitur animal eſt:qꝛ bona eſt ꝛ formalis ꝛ quelibet ſimilis illi ſm illum modum arguendi eſt bona ꝛ formalis.Conſequentia aũt bona de materia eſt illa que eſt bona ꝛ formalis:non tñ quelibet ſibi ſimilis in forma eſt bona ꝛ formalis.Exemplũ.iſta.tm̃ pater eſt:igitur nõ tm̃ pater eſt:eſt bona ꝛ formalis ꝛ nõ de forma.Quia illa que eſt ſibi ſimilis.ſ.tm̃ deus eſt.igitur non tm̃ deus eſt.non eſt bona ꝛ formalis:lꝫ ſit bona ꝛ mãlis ex quo antecedens eſt impoſſibile. ⁋ Sed hic eſt dubitatio an iſta ſit de forma.animal eſt.igiť omne animal eſt.ꝛ videť ꝙ ſic.qꝛ iſta eſt bona.ꝛ quelibꝫ ſibi ſimilis in forma eſt bona:qꝛ quelibet in qua arguiť a particulari ad vniuerſalem in 2º adiacẽte valebit. *Dubium.* ⁋ Rñᵒ ꝙ iſta iã nõ eſt de forma:qꝛ iam non tenet ratiõe alicuius forme ſeu modi arguendi inuenti ꝛ nominati in logica:quia nondũ compoſita eſt.talis regula in logica:ab indefinita ad ſuã vniuerſalem de ſecundo adiacente valet conſequentia:ſed iſta generalis:a particulari vel indefinita ad ſuã vniuerſalem nõ valet conſequentia.ſi tamen illa regula prior eſſet inuenta:credo ꝙ iſta ꝛ multe alie que nõ ſunt bone de forma eſſent bone ꝛ de forma. *Reſponſio.*

⁋ Caput 2ᵐ tertij tractatus.

⁋ Caplm̃ ſcõm de regulis generalibus.

Formalis cõſequẽtie quedã ſunt regule vl'es ponẽde ipſiꝰ iſinuãtes notitiã.quaꝝ prima eſt iſta. Si alicuiꝰ ꝯñe ex ꝯdictorio ꝯñtis:ſeqtur cõtradictoriũ añtis iſta ꝯña eſt bona:vt iſta:hõ currit.ergo aial currit:qꝛ bene ſeqtur:nullꝫ aial currit.ergo nullus hõ currit:vel nihil qđ ẽ hõ currit. ⁋ Ex iſta regla ſeqtur alia.vꝫ.ſi alicuius ꝯñe ꝯtradictoriũ ꝯñtis nõ eſt illatiuũ cõtradictorij añtis illa ꝯñtia non valet. vnde nõ ſequitur:tu loqueris:ergo tu diſputas:qꝛ nõ ſequitur:tu nõ diſputas.ergo tu nõ loqueris.

pª regula. Paulo regulis huius capli vt de Pau. 20. ſm. p.du./.lo. ma. 2ª. a fol. 142.ſa. pº. ibi ꝓ dictoꝝ maiori auctoritate. que ad fol. 147ᵐ. ſa. 2ª. ibi. ponẽde ſt mõ./ caᵒ. pᵒ. 8 tra.lo. parte ibi.ſi alicuius ꝯñe.

Hec regula tribus limitationibus generalibus indiget. ⁋ Prima ſi alicuius ꝯñe affirmatiue:qđ ꝓ tãto dť:qꝛ illa ꝯña negatiua nõ eſt bona:non ſi tu non es aial,tu non es hõ:ꝛ tñ ex ꝯdictorio ꝯñtis:ſeqtur ꝯdictorium añtis:qꝛ ſequiť:tu es hõ.ergo tu es aial. ⁋ 2ª denotãte a ly ſi.ergo.vel igiť:ꝙ ꝓ tãto dť:qꝛ illa ꝯña nõ eſt bõa:niſi tu nõ es aial:tu non es hõ:ꝛ tñ ex ꝯdictorio ꝯñtis ſeqtur ꝯdictoriũ añtis. ⁋ 3ª ſignificãs ꝑciſe ex cõpoſitione ſuaꝝ partiũ ꝑciſe ſigntiũ ꝑmarie:qđ ꝑꝑ ſubordinationeꝫ dť:qꝛ iſta ꝯña nõ ẽ bõa:tu es hõ.ergo tu es aial.vbi ſubordineť vni mẽtali male:ꝛ ꝑꝑ variatiõem ſignificatiõis partiũ:qꝛ vbi ptes nõ ſignificarẽt ſic ꝑciſe:ſꝫ illa:tu es aial ſignificaret ꝙ tu es aial:ꝛ ꝙ tu es aſinus:adhuc nõ valeret ꝛ tamẽ ex ꝯdictorio ꝯñtis ſequereť ꝯdictoriũ añtis.

Mēgbus. Notandum. pª regula.

Pau. 8. tra. 5. du. not. conclu. 4ª.

⁋ Aduertendũ ꝑꝑ curioſos iuuenes:qꝛ qs poſſet dubitare de ordine harũ regularũ poſitaꝝ in h̃ capitulo.ſ.q̃re magiſter non ſeruauit ordinẽ Strodi in ꝯñtijs ſuis in viginti q̃tuor modis quos poſuit Strodus:immo ꝑmiſit iſtã tanq̃ȝ pᵐᵃ regulã in ordine illius. ⁋ Rñdẽdũ ꝙ magiſter magna ex cã facit hoc mirũ tenendo ordinẽ.Cã.n.eſt:qꝛ iſta pª regula cũ anexa eſt tante vtilitatis ꝛ neceſſitatis in logica:ꝙ ſunt q̃ſi fundamẽtũ totius diſcurſus intellectus nr̃i:ꝛ per has regulas inuente fuerunt oẽs hõe forme arguendi:ſicut pꝫ inſpicienti ꝓceſſũ Phi i lib.priorum.vbi ꝑ has ꝓbat formas ſyllogiſticas quaſdã eẽ vtiles:ꝛ q̃ſdaꝫ inutiles.Et Strodus ſilr ꝓbãdo alias regulas gnãles ſumit ſepe illas.Jđ magiſter ꝑmiſit iſtã cum annexa addẽdo poſtea ſm ordinem alias regulas.

Dubium

Reſponſio

⁋ Secunda regula eſt iſta. Si alicuius conſequentie antecedens eſt verum:ꝛ ꝯñs ſimiliter:qꝛ ex falſis verum:ex veris nil niſi verũ:vt dicit Ariſto. primo priorum. ⁋ Ex iſta

2ª regula. Pau. ſoph. vltimo cã. 9. cum co.

N

ſequunť regule. prima. Si alicuius cõſequẽtie bone conſequens eſt falſum ⁊ antecedens ſimiliter. Secunda. ſi alicuius conſequentie antecedens eſt verum ⁊ conſequens falſum: illa conſequentia non valet. Ideo non ſequiť. chimera que currit nõ moueť. ergo chimera currit. qꝛ antecedẽs eſt verum: ⁊ ꝯñs falſum.

Mẽgbus. Notãdũ pᵐ. Hec regula req̃rit q̃tuor limitationes generales. ¶ Prima eſt alicuiꝰ ꝯñie bone: qm̃ male nõ incõuenit añs eẽ veꝝ. ⁊ ꝯñs falſuꝫ: ſicut i mã inſolubiliũ: vt ſic arguẽdo. hoc eſt falſuꝫ. ğ hoc eſt falſuꝫ: cõtinue demñrando ꝯñs qđ nõ pciſe ſignificet: qꝛ alr̃ nõ admitteretꝛ caſus. nũc notũ eſt φ talis ꝯñe añs ẽ veꝝ: ⁊ ꝯñs falſuꝫ: qđ nõ icõuenit: qꝛ ꝯñia nõ eſt bona: qm̃ non argr̃ a cõuertibili ad cõuertibile: niſi apparẽter: qꝛ añs ſigt̃ pciſe catheᶜᵉ. ꝯñs ꝟo hypothetice. 2ᵃ affirmatiue: qm̃ bone negatiue non incõuenit añs eſſe veꝝ. ⁊ conſequẽs falſuꝫ. vt iſtius. nõ ſi tu es hõ / tu es aſinus: que eſt bona: cũ ſuũ ꝯdictoriũ ſit falſuꝫ. ⁊ tñ añs eſt veꝝ: ⁊ cõſequẽs falſum. ¶ 3ᵃ denotata a ly ſi. ğ. vel igiť: qꝛ iſta eſt bona: niſi tu es animal: tu non es hõ. ⁊ tñ añs eſt veꝝ. ⁊ cõſequẽs falſuꝫ. ¶ 4ᵃ ſignificãtis pciſe ex cõpõne ſuaꝝ ptium primarie ſignificantiũ: pp ſubordinationẽ ⁊ variationem ſignificationis ptiũ: qꝛ iſta ꝯñia eſt bona: deus eſt. ğ hõ eſt aſinꝰ. vbi ſubordineť vni bone: ⁊ tñ añs eſt veꝝ: ⁊ cõſequẽs falſum. ⁊ ſilr̃ iſta eſt bona: tu es hõ. ğ tu es aĩal. cuius tñ añs eſt veꝝ. ⁊ ꝯñs falſuꝫ. poſito φ ſignificet te eẽ aĩal ⁊ te eẽ aſinũ. Et p hãc limitationẽ ſoluiť argᵐ magr̃i cũ probat iſtã ꝯñaꝫ eẽ bonã: tu es hõ. ğ tu nõ es hõ. vbi ſubordineť vni bone mẽtali: cuius tñ añs eſt veꝝ: ⁊ cõſequẽs falſuꝫ. Pꝫ φ nõ eſt ꝯ reglaꝫ ex quo nõ ſigt̃ pciſe ex cõpõne ſuarũ partiũ: qꝛ ſi pciſe ſignificaret ex cõpõne ſuaꝝ partiuꝫ nõ poſſet ſubordinari vni bone. Et hec 4ᵃ cõditio eſt tãte neceſſitatis φ ſine illa quelibꝫ cõſequẽtia mũdi poſſet falſificari: iõ in oĩbꝰ regulis eſt neceſſaria. ¶ Aduerte tñ vnũ: φ lꝫ iſte modus arguẽdi valeat de preſenti: iſta conſequẽtia eſt bona: ⁊ añs eſt veꝝ. ğ ⁊ cõſequẽs veꝝ. nõ tñ valꝫ de pterito nec de futuro. Vñ nõ valꝫ: iſta cõſequentia eſt bona: ⁊ añs fuit veꝝ. ğ ꝯñs fuit veꝝ. Silr̃ de futuro nõ valet: iſta conſequẽtia eſt bona: ⁊ añs erit veꝝ: ğ ⁊ ꝯñs erit veꝝ. Dato eni φ illius ꝯñe: tu es hõ. ğ tu es aĩal. pria ppõ que eſt añs diu fuerit: ⁊ poſt hoc erit. Et 2ᵃ ppõ que eſt ꝯñs: nunc p̊ ſit. ⁊ nunq̃ꝫ poſt hoc erit: nec ante fuit. añs vtriuſqꝫ ꝯñie eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum. lꝫ bene ſequiť cũ reſtrictiõe tali: illa ꝯñia eſt bona: ⁊ aliqñ fuit ita ſicut adequate ſignificať p añs. ğ pro tũc fuit ita ſicut adeq̃te ſignificať p ꝯñs. ¶ Et ſilr̃ ſequitur. illa ꝯña eſt bona: ⁊ aliquãdo erit ita ſicut adequate ſignificať p añs. ğ pro tũc erit ita ſicut adeq̃te ſignificať p ꝯñs. Silr̃ valꝫ dĩo. iſta ꝯñia eſt bona. ⁊ aliqñ fuit ita vel erit: ita φ añs eſt veꝝ. ğ pro tũc fuit ita vel erit ita φ ꝯñs eſt veꝝ: ſed añs in caſu pdicto eſt falſum: lꝫ enim diu fuerit illa ppõ: nũq̃ꝫ tñ fuit añs nec vnq̃ꝫ fuit: ita φ añs illiꝰ eſt veꝝ: lꝫ añs fuerit veꝝ. Silr̃ valꝫ facta tota reſtrictiõe ad pteritũ vel futuꝝ: ſic iſta ꝯñia fuit bona. ⁊ añs fuit veꝝ. ğ ꝯñs fuit veꝝ. illa ꝯñia erit bona ⁊ añs erit veꝝ. ğ ꝯñs erit veꝝ. ¶ Aduerte vlteriꝰ φ nõ valet iſte modus arguẽdi cũ tpali ſic: iſta ꝯña eſt bona. ğ qñcũqꝫ añs erit veꝝ: conſequẽs erit veꝝ. qđ pꝫ ſignata iſta ꝯña: ſi tu es aſinus / tu es aſinus: que eſt optima: ⁊ tñ nõ qñcũqꝫ añs erit veꝝ / ꝯñs erit veꝝ: qꝛ ſequiť formalr̃: nũq̃ꝫ añs erit veꝝ: ğ nõ qñcũqꝫ añs erit verum ꝯñs erit verum: tenet ꝯñia a ſupiori diſtributo negatiue ad ſuum inferius: φ ẽt valeat illa ꝯñia. nũq̃ꝫ añs erit veꝝ. ğ nõ qñcũqꝫ añs erit verum: ꝯñs erit veꝝ: probať alr̃ ſic: qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſequiť oppoſitum añtis formalr̃. ſequiť eni qñcũqꝫ antecedens erit veꝝ: ꝯñs erit veꝝ: ğ aliqñ añs erit verum quando ꝯñs erit verum: tenet ꝯñia a ſubalternãte ad ſubalternatã. nũc vltra: aliqñ añs erit veꝝ qñ ꝯñs erit veꝝ: ğ aliqñ añs erit veꝝ: ⁊ pro tũc ꝯñs erit veꝝ: tenet ꝯña reſolone relatiui iplicãtis in et. ⁊ ſcꝫ ppoꝛtionabile oĩbꝰ ꝯditionibꝰ req̃ſitis: ⁊ vltra ſequiť: ğ aliqñ añs erit veꝝ: tꝫ ꝯña a copulatiua affirmatiua ad alterã eiꝰ partẽ pncipalẽ: ⁊ hoc eſt oppoſitũ añtis: ergo ex oppoſito ꝯñtis ſequiť oppoſitum antecedẽtis.

¶ Tertia regula eſt iſta. Si alicuius cõſequẽtie bone antecedens eſt neceſſariũ: ⁊ ꝯſequẽs ſilr̃ eſt neceſſarium. Ex qua ſequitur φ ſi añs eſt neceſſarium: ⁊ conſequens contingẽs: illa conſequentia non valet: vt omnis homo eſt animal. ergo tu es animal. 3ᵃ regula.

Mẽgbus. Notandum. Hec regula eaſdẽ quatuor limitationes gñales req̃rit. ſ. ſi alicuiꝰ ꝯñe bone affirmatiue: denoĩate a ly ſi. ğ. vel igiť: ſignificãtis ex cõpoſitione ſuaꝝ partiũ pciſe pmarie ſignificãtium: ⁊ pp hoc pꝫ ſolo ad argumẽtũ magiſtri cũ arguit φ iſtius ꝯñie: deus eſt. ğ hec eſt vã: deus eſt: antecedẽs eſt neceñ ⁊ ꝯſeq̃ns ꝯtingẽs: ⁊ tamẽ ꝯſequẽtia ẽ bona: qꝛ ſi nõ ſtet oppoſitũ cõſequẽtis cum añte: ⁊ arguiť: ſi hec nõ ẽ vã: deus ẽ: ⁊ ipſa ſignificat adeq̃te deũ eẽ: ergo deũ eẽ nõ eſt veꝝ: ⁊ p ꝯñs deus nõ eſt qđ eſt oppoſitũ cõſequẽtis. Diciť .n. φ cõſequẽtia nõ ẽ bõa. ⁊ cõcediť oppoſitũ cõſeq̃ntis ſtare cũ antecedẽte: ⁊ ad pbationẽ nego minorẽ. ſ. φ adeq̃te ſignificat deũ eſſe: qꝛ repugnat duobꝰ ꝯceſſis. Et ſi replicas. iſta nõ poſſunt eẽ ſimul vã: deus ẽ: ⁊ hec nõ eſt vã: deus eſt. ergo nõ ſunt cõpoſſibilia. Dr̃ negãdo cõſequentiã. Multe .n. ſunt ppões cõpoſſibiles q̃ nõ poſſunt eſſe ſimul vere vt illa: nulla ppoſitio eſt: ⁊ aliq̃ ppoſitio eſt: ſilr̃ oĩs propoſitio eſt affirmatiua: ⁊ nulla eſt negatiua: ⁊ cõſequẽter nõ valꝫ: iſta copulatiua eſt poſſibilis: ergo põt eẽ vã. Similiter nõ vꝫ: nõ põt eſſe vã: ergo eſt impoſſibilis. Patet etiã reſpõſio ad aliud argumentũ: q̃libet homo eſt: ergo iſte homo eſt: ⁊ iſte homo eſt. ⁊ ſic de ſingulis: cuius antecedẽs eſt neceñ ⁊ cõſequẽs contingens: qꝛ nõ eſt bona. Et ſi arguis ex oppoſito cõſequẽtis ſequiť oppoſitũ antecedentis: ergo eſt bona tꝫ cõſequẽtia ⁊ antecedẽs pbať: qꝛ ſequitur nec iſte hõ eſt: nec iſte homo eſt: ⁊ ſic de ſingulis: ergo nullus homo eſt. Diciť negãdo antecedẽs: ad pbationẽ negať cõſequentia. qꝛ requiriť debitum medium.

¶ Quarta regula eſt iſta. Si alicuius ꝯſequẽtie bone antecedens eſt poſſibile: conſequens ſimiliter eſt poſſibile: ex qua ſequitur: φ ſi antecedens eſt poſſibile. ⁊ ꝯñs impoſſibile φ illa ꝯñia non valet. vnde nõ ſequiť. oẽ currẽs eſt hõ: ğ ħ currẽs eſt hõ demõſtrando aſinum: qꝛ añs eſt poſſibile ⁊ conſequens impoſſibile. 4ᵃ regula. Pau. ğ. pa. 3. du. cõ. 4ᵒ.

Mẽgbus. Notandum. Hec regula etiam quatuor limitationes dictas habet. ſ. ſi alicuius conſequentie bone affirmatiue denominate a ly ſi. ergo: vel igiť: ſignificãtis precise ex compoſitione ſuarum partium precise primarie ſignificantium: ⁊ ſic pꝫ ſolutio ad iſtud argumentuꝫ: hoc eſt impoſſẽ: ergo ħ eſt impoſſẽ. ꝯtinue demñrando ꝯñs: cuius añs eſt poſſẽ. cũ ſignificet ſic eſt: ⁊ ꝯñs impoſſẽ: qꝛ aſſerit ſe eẽ impoſſẽ. ⁊ ꝯña eſt bona: qꝛ arguiť a cõuertibili ad conuertibile. Diciť eni negãdo ꝯñam eẽ bonã:

qꝛ añs eſt verꝫ ⁊ ꝯñs falſum:nec arguiť a cõuertibili ad cõuertibile:cũ ꝯñs hypothetice ſignificet:⁊ añs cathegorice.ſi aũt poneres ꝙ ꝯñs ſignificaret preciſe cathegorice.nõ admitterer̃ caſus. ¶ Per hãc ğ particulã bone:excludiť argumẽtũ hoc.⁊ quodcũqꝫ factũ in mã inſolubiliũ. qꝛ iſte regule tenẽt nõ in mã inſolubiliũ:ſꝫ extra materiã inſolubiliũ:qꝛ in mã inſolubiliũ ſtat ꝯñam eẽ bonã ⁊ antecedẽs eſſe verum ⁊ ꝯñs falſum:ſilr añs eſſe neceſſariũ ⁊ ꝯñs contingens.⁊ ſilr añs eſt poſſibile ⁊ ꝯñs impoſſibile. Alij tñ addũt vnã ꝯditionẽ ad hãc regulã.ſ.ꝙ ꝯñs nõ aſſerat ſe eſſe impoſſibile qualr eſt in ꝓpoſito. ¶ Rñdetur ẽt ad illud.Oẽ currẽs eſt aſin⁹.ğ oẽ currens põt eſſe aſinus.cuius añs eſt poſſibile ⁊ ꝯñs impoſſibile:qꝛ ſequitur omne currẽs poteſt eẽ aſinus.omnis hõ põt eſſe currens:ğ omnis hõ põt eſſe aſinus. Di enĩ ꝙ ꝯña nõ eſt bona.⁊ ſi ꝓbas ꝯñaꝫ eẽ bonã.qꝛ exponẽtes añtis inferunt exponẽtes ꝯñtis:negať hoc.⁊ ſi tu ꝓbas.qꝛ ſequiť.currẽs eſt aſin⁹.ğ currẽs põt eẽ aſinus.tenet ꝯña ab eẽ ad poſſe affirmatiue ſine diſtributiõe.ꝯcedo illã.⁊ ſequiť.nihil eſt currẽs qn illud ſit aſin⁹.ğ nihil eſt currẽs qn illud poſſit eſſe aſin⁹.qꝛ quicqd eſt tale põt eẽ tale:⁊ ſic pꝫ ꝙ totũ ꝯñs ſequiť ex toto añte.nego illã. Vñ dico ꝙ ex hac 2ª exponẽte añtis nõ ſequiť exponẽs ꝯñtis.qꝛ 2ª exponẽs ꝯñtis eſt:nihil eſt vel põt eẽ currens qn illud poſſit eſſe aſinus que eſt falſa. Patet etiã ad illud:aliqd currens poteſt eẽ homo:omne currens eſt aſinus.ergo aſinus poteſt eẽ hõ: ſyll's eſt i diſamis.⁊ tñ añs eſt poſſibile pro vtraqꝫ pte: ⁊ ꝯñs impoſſibile. Diciť ꝙ ꝯña nõ eſt bona:nec eſt in diſamis:qꝛ medium ſupponit in maiori latius ꝙ̃ in menori: cum ſupponat ampliatiue in maiori ⁊ non in minori:ſed minor debet eſſe:omne currens poteſt eſſe aſin⁹: ſi debꝫ cõcludere talẽ ꝯñe:⁊ tũc minor eſt ĩpoſſibilis ſicut ꝯclo.

5ª regula. ¶ Quinta regula eſt iſta. Si aliq̃ eſt ꝯña bona: ⁊ aliqd ſeqtur ad ꝯñs illud ideꝫ ſeqtur ad añs. vnde bene ſeqtur. homo currit. ergo aĩal currit:ad qđ ſeqtur ergo corp⁹ currit. ideo bene ſeqtur ad añs. hõ currit.ergo corp⁹ currit. Ex iſta regula ſequuntur due regule. prima.

1ª regula. Quicqd antecedit ad añs añcedit ad ꝯñs: vñ qꝛ hec ꝯñtia eſt bona. hõ currit:ergo aĩal currit: ⁊ hec.tu curris.antecedit ad iſtam. hõ currit.iõ antecedit ad iſtã.aĩal currit.

2ª regula. ¶ Scđa regula.a pˀo antecedẽte ad vltimũ cõſequẽs qñ oẽs cõſequẽtie itermedie ſunt bone ⁊ formales ⁊ nõ variate:tũc cõſequẽtia eſt bona ⁊ formalis. Vbi grã. hõ eſt:ergo aĩal eſt. aĩal eſt:ergo corpus eſt. corpus eſt:ergo ſubã eſt: ⁊ ſic a pˀo ad vltimũ ſeqtur formalr. hõ eſt: ergo

Notandum. ſubã eſt. Cõſequẽtie itermedie nõ ſunt variate quãdo cõſequẽs pˀe cõſequẽtie eſt añs poſterioris cõſequẽtie ſicut in exẽplo. Nullum tẽpus eſt:ergo dies nõ eſt:dies non eſt: ⁊ aliq̃ hora eſt:ergo nox eſt.nox eſt.ergo aliqđ tẽp⁹ eſt: ⁊ tamẽ nõ ſeqtur a pˀmo ad vltimũ.nullũ tp̃s eſt:ergo aliqđ tẽpus eſt. pp variationẽ factã:qꝛ pˀme conſequentie fuit cõſequẽs dies non eſt: ⁊ non fuit antecedens ſecunde. ſꝫ illa copulatiua. dies non eſt: ⁊ aliqua hora eſt.

Mẽghus. Hec regula quattuor limitatiões dictas requirit.q̃s grã breuitatis taceo. Sed pˀª regula duas alias limitationes reqrit.quas magiſter intelligit in textu.

Notandum. Prima ꝙ ꝯñe intermedie ſint bone ⁊ formales:qꝛ alr a pˀ ad vltimũ ꝯña nõ eẽt bona ⁊ formalis:que enĩ ſeminas in premiſſis colligis in ꝯñe:ideo iſta ꝯña nõ eſt bona ⁊ formalis a pˀ ad vltimũ.ſi nullũ tp̃s eſt aliqđ tẽpus eſt ſic arguẽdo.ſi nullũ tẽpus eſt:nulla dies eſt.ſi nulla dies eſt, ⁊ aliq̃ hora eſt.ğ nox eſt:⁊ vltra.ſi nox eſt aliqđ tẽpus. ğ a pˀ ad vltimũ.ſi nullũ tp̃s eſt:aliqđ tp̃s eſt:illa ꝯñia eſt bona ⁊ mãlis.nõ aũt formalis.qꝛ 2ª ꝯña fuit mãlis tñ. ¶ Silr ſi deduciť de pˀ ad vltimũ.ſi tu curris, de⁹ eſt:ſic arguendo.ſi tu curris,tu es.ſi tu es,cauſatũ ẽ.ſi cauſatũ eſt,cã eſt. ſi cã eſt,cã ſm ordinẽ eſt.ſi cã ſm ordinẽ eſt,cã pˀª vel 2ª eſt.⁊ vltra.ğ pˀª cã eſt.ſi pˀª cã eſt:ğ de⁹ eſt:ğ a primo ad vltimũ. ſi tu curris,deus eſt. ¶ Diciť ꝙ illa ꝯña a pˀo ad vltimũ eſt mãlis tñ.qꝛ 2ª ꝯña fuit mãlis tñ. ¶ 2ª limitatio eſt ꝙ tales ꝯñe intermedie non ſint variate. Ad quã 2ᵐᵃᵐ cõditionẽ duo reqriť. Primũ ꝙ ꝯñs ꝑcedẽtis ꝯñtie ꝑciſe ſit añs ꝯñtie imediate ſequẽtis. Scđm ꝙ ſit codeꝫ modo acceptũ:pp ꝓmũ nõ ſequiť:q̃to magis ſitis:tanto magis bibis:q̃to magis bibis:tãto minus ſitis:ergo a pˀmo ad vltimũ:q̃to magis ſitis:tãto minus ſitis: qꝛ illud qđ eſt ꝯñs pˀᵉ ꝯñe nõ eſt añs ſequẽtis. Propter 2ᵐ nõ ſequiť.tu curris:ğ tu curris:vel hõ eſt aſinus:⁊ tu non curris:a pte diſiũctiue ad totã diſiũctiuã:⁊ vltra.tu curris vl hõ eſt aſinus.⁊ tu nõ curris:ğ hõ eſt aſinus:a diſiunctiua affirmatiua cũ deſtructiõe vni⁹ partis ſupra alterã:ğ a pˀ ad vltimũ:tu curris.ğ hõ eſt aſin⁹:qꝛ ꝯñs pˀme ꝯñe qđ fuit añs 2ᵉ:nõ eodẽ mõ ſumiť in vtraqꝫ. Naꝫ dũ eſt ꝯñs ſumiť diſiũctiue:dũ ꝯo eſt añs ſumitur copulatiue. qñ enĩ arguiť a diſiũctiua cũ deſtructione vnius partis ad aliã illud teneť copulatiue:qꝛ lꝫ hẽat duas notas.ſ.diſiũctionis ⁊ copulationis:tñ nota pncipalis nõ eſt diſiũctionis:ſꝫ copulationis:cũ non intẽdim⁹ diſiũgere:ſꝫ deſtruere. ¶ Deſtructio ꝯo denotať ꝑ hãc notã,et,q̃ eſt nota copulationis. Et pp hoc ſolviť argm̃ magr̃i cũ argr̃.quaternarius eſt.ergo binarius eſt.binarius eſt.ergo ei⁹ medietas eſt preciſe vnitas.ergo a primo ad vltimũ. quaternarius eſt.ergo ei⁹ medietas eſt ꝑciſe vnitas:quia nõ eſt eodẽ mõ accepta iſta ꝓpõ.eius medietas eſt ꝑciſe vnitas. dum eſt ꝯñs 2ᵉ ꝯñtie:⁊ dũ eſt ꝯñs ꝯñtie facte a pˀ ad vltiᵐ rõne relatiui:qđ variat ſignificationẽ ad variationẽ añtis.ideo poteſt dici ꝙ regula intelligiť extra mãm relatiuorũ.

¶ Sexta regula eſt iſta. Si aliq̃ eſt cõſequẽtia bona ⁊ aliqd ſtat cũ añte illud idẽ ſtat cũ conſequẽte. Vbi grã. ſeqtur. omnis hõ currit. ğ hõ currit: ⁊ cũ añte ſtat ꝙ aliqđ corpus currat: ⁊ qđ nullus aſinus moueať: ⁊ ſic de alijs:iõ q̃lꝫ iſtaꝝ ſtat cũ ꝯñte. ¶ Ex iſta regła ſeqť alia.vꝫ. quicqd repugnat ꝯñti repugnat antecedenti. pꝫ iſta regula diſcurrendo per omnia. 6ª regula.

Mẽghus. Notandum. Hec regula eaſdem limitationes requirit: ⁊ propter hoc illud argumentum ſoluitur: quod ſolet fieri.iſta conſequentia eſt bona.ergo tu es aſinus.per ly iſta,demonſtrando conſequentiam nũc factã: ꝙ illa conſequentia ſit bona.probatur.qꝛ ſi nõ, oppoſitũ conſequentis ſtat cum antecedente.ſ.ꝙ eſt bona:⁊ tu nõ es aſinus:tunc arguiť.iſta ꝯña eſt bona:⁊ tu nõ es aſinus: ergo illa conſequentia eſt bona.patet conſequentia a copulatiua ad alterã partẽ:opꝫ ergo cõcedi iſtã conſequentiã eẽ bonã:⁊ tñ cũ añte ſtat aliqd qđ nõ ſtat cum conſequẽte. Nã iſta,tu nõ es aſin⁹:ſtat cũ añte:qꝛ antecedens,

eſt poſſibile: ꝛ illa eſt neĉia: ꝛ tamē non ſtat cū conſequen te cum contradicant. ¶ Dicit̄ enim diſtinguendo antecedens prime ꝯſequentie: aut preciſe ſignificet: aut non. ſi vis ꝙ preciſe ſignificet nō admittit̄ caſus: q2 ſequit̄ ꝯdictio. ſ. ꝙ ſi illa ꝯña nō eſt bona ꝙ ſit bona: vt probatū eſt. ꝛ ꝙ ſi eſt bona non eſt bona. Nam ſi eſt bona ꝛ antecedens ſic ꝑciſe ſignificat. ergo antecedens eſt verū. tūc vltra. añs eſt verum: ꝛ conſequens falſum. ergo cōſequētia non eſt bona. ſi ĩo non ponatur illud añs ſignificare preciſe admittatur: ꝛ conceditur conſequentia ſed antecedens eſt impoſſibile: ꝛ ſignificat hypothetice ꝙ iſta conſequentia eſt bona: ꝛ ꝙ iſta conſequentia non eſt bona: ꝛ ideo non ſtat ſecum aliqua propoſitio.

7ª regula. ¶ Septima regula. Si aliqua eſt ꝯña bona ſcita a te eſſe bona: ꝛ añs eſt ꝯcedēdū a te ꝯñs eiuſdē eſt ꝯcedēdū a te. Ex qua ſequunt̄ due alie. Pria ſi ꝯñs eſt a te negādum: ꝛ añs ſilr. Scōa ſi añs eſt ꝯcedēdū a te: ꝛ ꝯñs negādū. illa ꝯña nō valz. ꝟ.g. oīs hō eſt. ḡ antechīs eſt.

Mēgbus. notād. **Hec regula** vltra quatuor generales cōditiones requirit alias quatuor. vt dī cōiter. ¶ Prima ſcita a te eſſe bona ꝛ ꝯcedēda. ꝛ pp hoc nō incōuenit huius ꝯſequentie. tu es homo. ergo tu es aīal. antecedēs eſſe concedēdū: ꝛ tñ ꝯñs negandum: q2 cōſequētia non eſt ſcita eſſe bona ab eo. Silr ſi ponat̄ ꝙ deꝰ eſt: conuertat̄ cū iſta ꝑpōne. hō eſt aſinus. p3 ꝙ illa ꝯſequētia eſt bona. deus eſt. ergo hō eſt aſinus: ꝛ tñ añs cōcedēdum: ꝛ ꝯñs negandum. q2 illa conſequētia non eſt concedenda: qm̄ extra tēpus bene reſpondēdo nō ꝯcederetur. Et hoc ſm̄ Hentiſber. Scōm tñ Strodū ꝯñs eſt concedendū: ꝛ tñ ſi ꝑponat̄ ridetur ipſum negando: ꝛ ſm̄ hoc non opꝫ addere iſtam particulā: ꝯcedēda. ¶ Scōa merito tue cognitionis: ꝛ pp hoc nō incōuenit ꝙ vbi ſiat cōſequentia: cuius añs fuerit latinum: ꝛ conſequens grecū quod ſit a conuertibili ad ꝯuertibile: vt dicendo hō currit. ḡ antropos trechi: ꝛ fide dignus dicat tibi iſtam conſequentiā eſſe bonam: tūc lꝫ iſta ꝯña ſit ſcita a te eē bona: tñ añs eſt a te ꝯcedendum: ꝛ ꝯñs nō: q2 ꝯñs nō eſt intellectū. ¶ Tertia ſciēdo ꝙ ex cōcedēdo nō ſequit̄ non cōcedēdū: q2 vbi aliquis credat ex vero ſeq̄ falſū in cōſequentia bona: ꝛ ex cōcedendo non concedendum ignorando ꝑcepta logice: vt pōt ruſticus credere: tunc illius ꝯñie. tu es homo. ḡ tu es aīal. añs eſt cōcedēdum: ꝛ ꝯñs negandum a ruſtico. ¶ 4ª nec repugnat ꝯñs eſſe ꝯcedēdum. pp hāc ꝯñiaꝫ hoc nō eſt concedendū. ḡ hoc nō eſt concedēdum: cōtinue demr̄ando ꝯñs cuius añs eſt cōcedendum ꝛ ꝯñs nō. cū aſſerat ſe nō eſſe concedendum: ꝛ tñ oēs conditiones hꝫ excepta vltima. ¶ Mihi tñ apparet ſaluo meliori iudicio ꝙ ſola vna cōditio ſufficiat vltra illas oēs ḡnāles: quā tāgit magr̄. ſ. ꝙ ꝯña ſit ſcita eē bona: nec eſt opus ponere ſcdāꝫ merito ſue cognitionis: q2 ſi ſcis iſtā ꝯñiaꝫ eē bonā vel merito tue cognitionis vel alterius: ꝛ añs ſit intellectū. ḡ ꝯñs eſt intellectū: ꝛ p3 per tertiam regulā Strodi. ¶ Tertia ēt cōditio ſupfluit vbi dicit ſciendo ꝙ ex cōcedēdo nō ſequit̄ nō cōcedēdū: q2 vbi aliqs credat. ex vero ſequi falſū: ꝯña nō eſt ſcita eē bona: ꝛ nō ſequit̄. tu credis iſtā ꝯñiaꝫ eſſe bonā: ꝛ ita eſt ꝙ ꝯña eſt bona. ḡ tu ſcis ꝯñiaꝫ eē bonam: ſed aliter arguit̄: tu credis iſtā ꝯñiaꝫ eſſe bonā: ꝛ ita eſt ꝙ iſta ꝯña eſt bona ſm̄ iſtū modū quē credis. ḡ tu ſcis ꝯñiaꝫ eē bonā: ſed minor eſt falſa. ſ. ꝙ ꝯña ſit bona ſm̄ illū modū arguēdi quē credis: q2 tu credis ex vero ſeq falſum. ideo nō eſt bona ſm̄ iſtū modū arguēdi quē credis. ¶ Quarta cōditio ēt eſt ſupflua vbi dī ꝙ nō repugnat ꝯñs eē cōcedēdum: q2 vbi ponat̄ ꝯñs ſic ꝑciſe ſignificare nō admittit̄ caſus. vbi aūt nō ponat̄ ꝑciſe nō valet ꝯña: q2 nō arguit̄ ab eodē ad idē: q2 añs ſig̃t cathegorice. ꝯñs ĩo hypothetice: ex quo eſt inſolubile: ꝛ ſic p3 ꝑ iſtā ſolā ꝯditionē. ſ. ꝙ ꝯña ſit ſcita eē bona ceſſant oēs inſtātie: ꝛ ꝑpter hoc ſoluit̄ inſtātia magr̄i cum arguit. hō currit. ḡ riſibile currit: ꝯña eſt bona. Ponat̄ tñ ꝙ añs ſit poſitum tibi ꝛ ꝯñs depoſitū. tūc añs eſt cōcedēdū ꝛ ꝯñs negandū. Dicitur ꝙ ꝯña nō eſt ſcita eē bona: qm̄ ex duobus admiſſis ſequit̄ oppoſitū eius. Sequit̄ eni antecedēs eſt concedēdū ꝛ ꝯñs negādum. ḡ ꝯña non eſt ſcita eſſe bona.

8ª regula. ¶ Octaua regula. Si aliqua eſt ꝯña bona ſcita a te eſſe bona: ꝛ añs eſt ſcitū a te: ꝯñs eiuſdeꝫ eſt ſcitum a te. vt tu es hō: ḡ tu es animal. Et notanter dī ſcita a te eſſe bona: q2 iſta ꝯſequentia eſt bona: brunellus eſt aſinus. ḡ brunellus eſt rudibilis: ꝛ añs eſt ſcitū ab aliquo: a quo tamen non eſt ſcitū ꝯñs: q2 forte neſcit conſequentiam illam eſſe bonam. quare ꝛc.

Mēgbus. Notan dum. **Hec regula** vltra quatuor generales limitatiōes reqrit alias q̄tuor aſſignatas ſecūde regule: vt cōiter dī. ¶ Pria ſcita eē bona: qm̄ iſta ꝯña eſt bona. tu es hō. ḡ tu es aīal: ꝛ tñ añs eſt ſcitū a ruſtico. ꝯñs nō: q2 nō ꝯcederet ſe eē aīal. ¶ Scōo merito tue cognitionis: q2 illius ꝯñie. hō currit. ḡ antropos trechi: credit̄ a te eē bona: q2 fidē adhibes fide digno: añs eſt ſcitum ꝛ ꝯñs neſcitū: q2 nō eſt intellectū a te. ¶ Tertio ſciēdo ꝙ ex vero nō ſequit̄ falſū i ꝯña bona: qm̄ vbi crederes ex vero ſeq falſū: ꝛ crederes firmiter te eē hoīeꝫ ꝛ nō aīal. tūc illa ꝯña eſt bona. tu es hō. ḡ tu es aīal: ſcita eē bona: q2 firmiter credis: ꝛ ita eſt merito tue cōſiderationis cū tota ꝯña ſit latina: ꝛ añs eſt ſcitū: ꝛ ꝯñs nō: qm̄ tu nō ſcis ex vero nō ſeq falſū: imo credis ex vero ſeq falſū in cōſequētia bona. ¶ Quarta. ꝛ non repugnat ꝯñs ſciri: ꝛ pp hoc ſoluit̄ argumentū magr̄i cū arguit̄: hoc eſt neſcitū. ḡ hoc eſt neſcitum: per vtrūq3 hoc demr̄ando ꝯñs. ſimiliter ſoluitur illa. Omnis ꝑpoſitio ſcita eſt affirmatiua. ḡ nulla ꝑpō ſcita eſt negatiua. Potes tñ dicere vt in 7ª regula dicit̄ ꝙ vna conditio ſufficit. ſ. ꝙ conſequētia ſit ſcita eſſe bona non faciendo diām inter conſequentā ſcitā a te eſſe bonā: ꝛ ꝯſequētiam ſcitā a te. Quia tamen Hentiſber in tractatu de ſcire ꝛ dubitare ponit differētiaꝫ inter ꝑpōnē eſſe ſcitam eſſe verā: ꝛ ꝑpōnē eſſe ſcitaꝫ. Unde vult ꝙ aliqua ꝑpoſitio ſit ſcita a te eſſe vera: que tñ non eſt ſcita a te: q2 ad hoc ꝙ aliqua ꝑpō ſit ſcita eē vera ſufficit: ꝙ ſcias ita eſſe ſicut illa ſignificat: ſed ad ſciēdum illam reqrit̄: ꝙ ſcias ita eſſe ſicut illa ſignificat: ꝛ ſcias illā ſic ſignificare: ꝛ ideo vbi ſcias hoīeꝫ currere. tu ſcis illā eſſe verā. antropos trechi: ꝛ tamen tu neſcis illaꝫ: poſito ꝙ tu nō intelligas illā. Forte quis ſilr ponet differentiaꝫ inter ſcire conſequentiam ꝛ ſcire ipſam eſſe bonā: ꝛ diceret ꝙ ſi firmiter credo conſequentiam eſſe bonā: ꝛ ita ſit in re: ſcio conſequentiam eſſe bonam: ꝛ tamen ſtat ꝙ nō ſit ſcita: vt ſi non eſt intellecta habitudo conſequentis ad añs. vt qn̄ non eſt intellectū añs aut ꝯñs in conſequentia bona: cuius añs ſit latinū ꝛ ꝯñs grecū: ꝛ q2 illa probabilia ſunt ꝛ non ſunt demr̄atiua pōt teneri oppoſitum. ſ. ꝙ non ſit diā īter illas: ꝛ ſi tu vis ponere differētiam dic ꝙ requiritur illa conditio ꝙ ꝯña ſit ſcita ꝛc.

Pritus. pª petitio **Hic ſunt** due petitiones. Prima an regule generales hic poſite a magiſtro cōueniāt tm̄ cōſequentie bone ꝛ formali: an omni conſequentie bone.

Reſponſio ¶ R̃n° ꝙ iſte regule hic poſite cõueniũt omni ↄ̃ñie bone: ſed .24. regule poſite a Strodo nõ ↄ̃ueniũt oẽs omni ↄ̃ñie. vt pꝫ de iſta regula. ſi ↄ̃ñia eſt bona: ⁊ aña eſt pure negatiuũ. ↄ̃ñs nõ eſt pure affirmatiuũ: q2 iſta tñ competit ↄ̃ñe formali: q2 huius mãlis. de° nõ eſt. igr̃ tu es: aña eſt pure negatiuum: ⁊ ↄ̃ñs pure affirmatiuũ. ¶ Se-

2ª petitio Reſponſio cunda petitio. an poſſit eſſe ꝙ ſoꝛ. imaginet̃ ſe eẽ ⁊ ſe nõ eſſe. ¶ R̃n° ꝙ ſic: q2 itelligẽdo iſtã copulatiuã ſoꝛ. eſt. ⁊ ſoꝛ. nõ eſt. quã ipe negat imaginaꝛ̃ ſe eẽ ⁊ ſe nõ eẽ: ſꝫ bene verꝫ eſt ꝙ nõ põt eſſe ꝙ aſſentiat̃ ſe eſſe ⁊ ſe non eſſe.

¶ Capitulum 3m tertij tractatus.

¶ De regulis penes ſuperius atqꝫ inferius.

Nunc ſequuntur particulares regule cõſequẽtie formalis penes ſuperius ⁊ inferi⁹ materiã cõcernẽtes. Quarũ pria eſt iſta. Ab inferioꝛi ad ſuũ

Prima regula vide ꝯ ali. fo. 58. ſuperius affirmatiue ⁊ ſine diſtributione ⁊ ſine ſigno confuſionis impedicte eſt bona cõſequentia: vt bõ currit: ergo animal currit.

Mẽgbus Notandum. Vide Pau. p° pu. 3. ſo. ppi. p°. Hec prima regula indiget octo limitationibus. ¶ Prima ab inferioꝛi per ſe: ⁊ non per accñs: q2 nõ ſequit̃ hoc currit. ergo album currit demõſtrando albũ: q2 poſſet hoc currere: lꝫ albuꝫ nõ curreret. Et cauſa eſt: q2 ly hoc non eſt inferius per ſe: ſed ꝑ accñs ad ly album. Silr̃ nõ ſequitur. hoc põt currere. ergo aliud a currente põt currere: demõſtrato ſedentẽ per ly hoc: q2 aña

Pro re. cap° vide ꝓba. 31. 32. 2. du. Jo. mag. 2°. fol. 149. fa. 3°. ibi. regulas alias vſqꝫ ad fol. 158. fa. 2°. ibi incipit tracta. 9. c. 2. Sua. lo. par. eſt verꝫ ⁊ ↄ̃ñs falſuꝫ: imo impoſſe. Silr̃ nõ ſequit̃. hoc eſt verũ demõſtrando illã ꝓpõnẽ falſaꝫ. ſoꝛtes ſedet. ergo aliud a vero eſt verꝫ. ¶ Scd̃a affirmatiue: q2 negatiue nõ valet: vt dñdo. nullus bõ currit. ergo nullũ animal currit. ¶ Tertia ſine ſigno diſtributiuo: q2 nõ ſequit̃: tu differs ab aſino. ergo tu differs ab aĩali. ¶ Quarta ſine ſigno immobilitãte. q2 nõ ſequit̃ inſtãtia magr̃i: ſi tu es aſinus: tu es rudibilis. ergo ſi tu es aĩal: tu es rudibilis. ¶ Quinta rõne totius extremi: q2 nõ ſequit̃: tu es apparẽs aſinus: ergo tu es aliq̃lis aſinus. Silr̃ nõ valet: tu es bonus citharedus. ergo tu es bon⁹ homo. ¶ Sexta altero extremo nõ variato: q2 nõ ſequitur: homo currit. ergo animal diſputat. ¶ Septima in ſuppoſitione ꝑſonali: q2 nõ ſequit̃: hõ eſt ſpẽs ſpecialiſſima. ergo animal eſt ſpẽs ſpecialiſſima: lꝫ i rei veritate homo ⁊ animal mãlr̃ ſumpta nõ ſe habeãt ſm̃ inferius ⁊ ſuperius. ¶ Octaua ⁊ vltima ↄ̃ñia ſignificãte ꝓciſe ex cõpõne ſuarum partium ſic preciſe primarie ſignificantium propter ſuboꝛdinationẽ ⁊ variationẽ ſignificationis. vt dictum eſt ſepe. tũc ↄ̃ñia eſt bona formaliter ⁊ de forma vt dicendo: homo currit. ergo animal currit.

2ª regula ¶ Scd̃a regula eſt iſta. Ab inferioꝛi ad ſuũ ſuꝑius diſtributiue vel ↄfuſe tm̃ imobilr̃ nõ valet ↄ̃ñia: q2 nõ ſeq̃t̃. ois bõ currit. ergo omne aĩal currit: nec ſequit̃. nullus bõ currit. ergo nullũ animal currit. Et notãter dr̃ vel ↄfuſe tm̃ imobiliter: q2 nõ ſequit̃. ſi homo eſt aſinus: hõ eſt rudibilis. ergo ſi homo eſt animal: homo eſt rudibilis. Sed arguẽdo confuſe tm̃ mobilr̃ eſt bonũ argumentũ. verbi gr̃a. omnis homo eſt animal. ergo omnis homo eſt ſubſtantia.

Mẽgbus. Notandum. Hec regula nõ indiget limitationibus: ſed intelligit̃. q2 non valet de forma: ⁊ vtplm̃ non valet formalr̃: vt dicit magr̃. lꝫ aliq̃n valeat formaliter. vt ꝓbat magr̃: q2 valet. nullus binarius eſt. ergo nullus numerus eſt: ⁊ tamen arguitur ſm̃ regulã. Similiter valet dicendo. nulla propoſitio vera ſcitur. ergo nulla propoſitio ſcitur. Et tamen arguitur ſm̃ regulam.

¶ Tertia regula eſt iſta. Ab inferioꝛi ad ſuũ 3ª regula. ſuperius negatione poſtpoſita ⁊ cum debito medio eſt bonum argumentuꝫ. Vbi gr̃a. tu nõ curris ⁊ tu es homo. ergo homo nõ currit: ⁊ notanter dicitur cum debito medio: quia ſine iſto non valet argumentum. vnde non ſequit̃ tu non es animal. ergo homo non eſt animal: q2 aña eſt poſſibile ⁊ ↄſequens impoſſibile.

Hec regula requirit nouẽ limitationes. ¶ Prima ab inferioꝛi negatiue ſiue nega- Mẽgbus. Notandum. tione poſtpoſita inferioꝛi ⁊ ſuperioꝛi: q2 negatione prepoſita non valet. vt nullus homo currit. ergo nullũ animal currit. ¶ 2° cũ debito medio. ſ. ſuperioꝛis de inferioꝛi: q2 nõ ſequit̃. ille hõ non currit. hõ eſt animal. ergo aĩal non currit: demõſtrando Adã per ly ille: poſito ꝙ omne animal curreret: q2 aña eſt verꝫ ⁊ ↄ̃ñs falſum: ex quo nõ fit debita cõſtantia ſuꝑioꝛis de inferioꝛi. Nã mediũ dꝫ eſſe ille: hõ eſt animal. Silr̃ nõ valet inſtãtia magr̃i. ſciẽs illã ꝓpõnem nõ eſt aliq̃d demõſtrando iſtã. hõ eſt aſinus: ⁊ illa eſt aliqua propõ. ergo ſciẽs aliq̃ꝫ ꝓpõnẽ nõ eſt aliq̃d: nõ debite ſumit̃ mediũ: ſꝫ dꝫ eſſe hoc: ⁊ ſciens illã ꝓpõnẽ eſt ſciens aliquã ꝓpõnẽ: ⁊ in caſu illo eſſet falſa. ¶ 3° nullo ſigno diſtributiuo ꝓcedẽte: q2 nõ ſequit̃. ois bõ nõ currit. ois bõ eſt animal. ergo omne aĩal nõ currit. ¶ 4° nec ↄfundente confuſe tm̃ mobilr̃: q2 nõ ſeq̃t̃: tm̃ ſuba nõ eſt accñs: ⁊ ois ſuba eſt aliq̃d. ergo tm̃ aliq̃d nõ eſt accñs: q2 vt pꝫ ꝑ exponẽtes. aña eſt verꝫ ⁊ ↄ̃ñs falſum: q2 ly tm̃ ↄfundit ↄfuſe tm̃ terminũ imediate ſequentẽ nõ impeditũ ⁊ capacẽ ↄfuſionis. ¶ 5° nec imobilr̃: q2 nõ ſequit̃: cõtingẽter tu nõ moueris: ⁊ tu es aliq̃d. ergo aliq̃d ↄtingẽter nõ mouet̃: q2 quelibet illaruꝫ eſt neceſſaria nãliter loquẽdo. neceſſario eni aliq̃d mouetur: ⁊ neceſſario aliq̃d quieſcit: ⁊ ↄ̃riter neceſſario aliquid nõ mouet̃. Nã quelibꝫ iſtaꝝ nãliter eſt impoſſibilis. oĩa mouet̃: nihil mouet̃. ergo ↄ̃dictoꝛia illaꝝ ſunt neceſſaria: ⁊ ↄ̃riter nõ ↄtingẽtia. Silr̃ nõ valet. iſtũ hoiẽꝫ currere nõ eſt ſcitũ a te: ⁊ iſtũ hominẽꝫ currere eſt aliquẽ hominem currere. ergo aliquẽ hoiẽꝫ currere nõ eſt ſcituꝫ a te: dato ꝙ ſcias aliũ currere. aña eſt verꝫ ⁊ ↄ̃ñs falſuꝫ: ⁊ cauſa eſt: q2 ly ſcitũ facit ſenſum cõpoſitũ. Et ꝓpter hoc ẽt nõ ſequit̃. iſtũ hoiẽꝫ currere nõ adequate ſignificat̃ per a. ⁊ iſtũ hominẽ currere eſt aliquẽ hoiẽꝫ currere. ergo aliquẽ hoiẽꝫ currere non adequate ſignificat̃ per a. dato ꝙ a. ſit iſta ꝓpõ particularis: aliq̃s hõ currit: ⁊ ꝑ ly ille demõſtret̃ ſoꝛtes. ¶ 6° rõne totius extremi: q2 rõne partis nõ ſequitur: vt deũ eſſe aſinũ nõ eſt aliq̃d: ſed aſinus eſt ens. ergo deuꝫ eſſe ens nõ ẽ aliq̃d. ¶ 7°. altero extremo nõ variato: q2 nõ ſequit̃. ſoꝛ. nõ currit. ſoꝛ. eſt hõ. ergo hõ nõ diſputat. ¶ 8° i ſuppõne ꝑſonali: q2 nõ ſeq̃t̃. hõ nõ eſt gen⁹: ⁊ hõ ẽ aĩal. ergo aĩal nõ eſt genus. Silr̃ non ſequit̃: hoiẽꝫ currere nõ principaliter ſignificat̃ per a. ⁊ hoiem currere eſt animal currere. ergo aĩal currere nõ ꝓ̃ncipalr̃ ſignificat̃ ꝑ a. dato ꝙ a. ſit iſta ꝓpoſitio. aĩal currit. Et cauſa eſt: q2 ly ſignificat trahit orationem ad ſuppõnem mãlem: ⁊ ſic faciunt cetera verba ſecũde intentõis vel impõnis: ſicut iſta verba: ſupponit: diffinit̃: diuiditur: ſubijcitur: predicat̃: vt cũ dicit̃. homo ſubijcitur. hõ predicatur. ly hõ ſtat mãliter rõne verbi: poſſet tñ impediri a ſigno perſonali. ¶ 9° ↄ̃ñia ſignificãte ꝓciſe ex compõne ſuaruꝫ partium ſic ꝓciſe primarie ſignificantium propter ſuboꝛdinationem ⁊ variationem ſignificationis: vt dictum eſt ſepe.

4ª regula. ¶ Quarta regula eſt iſta. A ſuperiori ad ſuū inferi⁹ affirmatiue ⁊ ſine diſtributiōe nō valet argumētū: q2 nō ſeq̄r. aīal currit. ḡ hō currit.

Mēgnus. Notandum. **Iſta regula** nō indiget limitationibus: ſed intelligitur q̄ nō valet de forma: ꝫ aliquādo valeat formalr. vt dicit magr̄ ꝯ cōſequētias: q2 dicendo: aliqs numerus eſt. ḡ binarius eſt. ꝯña eſt bona ⁊ formalis: q2 oppoſitum ꝯñtis nō eſt imaginabile ſtare cum añte: tñ nō eſt bona de forma. Similiter valet: tu es animal. ergo tu es. tūc vltra: ḡ tu es tu: ḡ tu es iſte hō. ḡ tu es hō: ab inferiori ad ſuū ſuperius. ergo a p̊ ad vltimū ſequitur tu es animal. ḡ tu es hō. ꝫ tñ nō valet de forma: ſicut intelligit regula: q2 conſimiles in forma non tenent.

5ª regula. ¶ Quinta regula eſt iſta. A ſuperiori ad ſuū inferius affirmatiue diſtributiue non valet argumentū niſi cū debito medio: q2 nō ſequit̄: omne aīal currit. ḡ oīs hō currit. Tu differs ab aſino. ḡ differs a brunello: ſꝫ cū debito medio eſt bonū argumētū: vt tu differs ab aſino. brunellus eſt aſinus. ergo tu differs a brunello.

Mēgnus. Notandum. **Hec regula** regrit ſex limitationes. ¶ Prima a ſuperiori diſtributo: q2 ſine diſtributione nō ſequitur: vt animal currit. ḡ hō currit. ¶ Scḋa mobilr: q2 imobilr nō ſequit̄: vt tu incipis ſcire oēꝫ propoſitionē. ⁊ a. eſt ꝓpō. ḡ tu incipis ſcire. a. ¶ Tertia ſine termino hñte cauſas vītatis: q2 nō ſequit̄: omni aīali currēte. omne animal currit. brunellus eſt animal. ergo brunello currēte omne animal currit. ¶ Quarta rōne toti⁹ extremi: q2 nō ſequit̄. omne vidēs oēm hoīeꝫ eſt ſortes. plato eſt hō. ḡ omne vidēs platonē eſt ſortes. dato q̄ ſortes ſolū videat omnē hoīem. Silr̄ nō ſequit̄: differēs ab ente nō eſt ens: tu es ens. ergo differens a te non eſt ens: añs eſt verū pro maiori: minor pꝫ: q2 nullū differens ab ente eſt ens: ⁊ tñ ꝯñs eſt falſuꝫ: ⁊ hoc eſt: q2 differens a te nō eſt inferius ad differens ab ente: q̄uis ly te, ſit inferi⁹ ſiue minus cōe q̄ ly ab ente. ¶ Quinta cum debito medio. i. q̄ ſumat̄ inferius ꝓportionatū ſuo ſuperiori quo ad tōem reſpectū vel amplū vel reſtrictiū: ⁊ ſic de alijs circūſtātijs: vt ſunt tp̄s locus. iō nō ſequit̄. tu es oīs hō hic plato eſt hō. ḡ tu es plō: q2 hoc mediū nō eſt ꝓportionatū quo ad reſtrictionem. ideo dꝫ eē tale. plato eſt hō hic. Silr̄ nō ſequit̄. tu differebas ab inſtāti. c. fuit inſtās. ḡ tu differebas a c. inſtāti: ſed mediū dꝫ eē ꝓportionatuꝫ tali medio. c. inſtās fuit inſtās tecū ſiue quādo tu fuiſti. ḡ ⁊c̄. ¶ Sexta ꝯñtia ſignificāte p̄ciſe ex cōpōne ſuarū partiū p̄ciſe p̄marie ſignificāciū pp̄ ſubordinationē ⁊ variationē ſignationis. vt. ſ. ¶ Aduerte tñ q̄ aliqñ valet ꝯña ſine medio de mā tñ vt arguit magiſter ſicut valet: omne

Notandū

animal currit. ḡ oīs hō currit: q2 oppoſitum ꝯñtis repugnat añti: qm̄ hec repugnāt. omne aīal currit ⁊ homo nō currit: q2 ex his ſequitur impoſſibile. videlicet homo nō eſt animal. in baroco. Eſt igitur bona de materia: quia impoſſibile eſt hominem non eſſe. tenet propter mediuꝫ neceſſarium. omnis homo eſt animal ⁊c̄.

6ª regula. ¶ Sexta regula eſt iſta. A ſuperiori ad ſuū inferius negatione p̄poſita eſt bonū argumentū. vnde bene ſequit̄. nullū animal currit: ergo nullus hō currit: ⁊ intelligit̄ iſta regula de negatione diſtribuēte ſuperius: q2 ſi nō diſtribueret nō valeret argumētū. vnde nō ſequit̄. non nullum animal currit. ergo nō nullus homo currit: nec ſequit̄. nō omne animal currit. ergo non omnis hō currit. patet. n. q̄ cuiuſlibet iſtarum contradictoriū conſequentis ſtat cum antecedente. quare ⁊c̄.

Mēgnus. Notādū **Hec regula** requirit ſeptē limitatiōes. ¶ Prima a ſuperiori diſtributo: q2 ſine diſtrictione nō valet. Vñ nō ſequitur: nō omne aīal currit. ḡ nō oīs hō currit. vt pꝫ p̄ equalentē. ¶ 2ª mobilr: q2 imobiliter nō ſeq̄r vt in inſtātia ibi: tu nō icipis eſſe coloratus. ḡ tu nō incipis eſſe alb⁹. Silr̄ nō ſeq̄r: nō ꝯtingēter hō eſt animal. ḡ nō contingēter iſte hō eſt aīal. ¶ 3ª ſine tīo hñte cauſa vītatis: q2 nō ſequitur nullo aīali currēte nullū aīal currit. ḡ nullo hoīe currēte: nullum animal currit. ¶ 4ª rōne totius extremi: q2 nō ſequit̄ rōne partis: vt tu nō es aliqualis aſinus. igitur tu nō es apparēs aſinus. Silr̄ nō ſequitur: tu nō es aliqḋ ens vbi eſt ſol. ḡ tu nō es hoc ens te demōſtrato. ¶ 5ª quolibet extremo nō variato: q2 nō ſequit̄. nullū aīal currit. ḡ nullus hō videt. ¶ 6ª ſine medio niſi reſpcū terminorū modaliū: q2 nō ſequitur. nullū hoīeꝫ ſcis nō eē. ḡ antechrīm nō ſcis nō eſſe: q2 añs eſt verū cuꝫ ſuū ꝯdictoriū ſit falſuꝫ: aliquē hoīeꝫ ſcis nō eſſe: q2 ly hō, ſolū ſupponit pro homie q̄ eſt: cū verbū p̄ncipale ſit hoc verbū ſcis: ⁊ ꝯñs eſt falſuꝫ. vt pꝫ: ꝫ bñ ſequit̄: cū hoc medio: antechriſtus eſt aliquis hō. ¶ 7ª ꝯñtia ſignificante preciſe ex compōne ſuarū partiū preciſe ſignificantiū: qḋ dicitur propter illud quod in alijs.

Rńſio. Notādū **In iſto** caplo magiſter ponit ſex regulas. quarū ſcḋa hꝫ tres partes: vt videre potes in textu. Iſte aūt regule ſic ſe hñt q̄ ſexta ſequit̄ ex p̄ma. q̄rta ex ſcḋa. q̄nta ex tertia. ꝓbant̄ hec oīa ſuppoſito hoc fundamēto q̄ terminus cōis nō diſtribut⁹ in vno ꝯdictoriorū diſtribuit̄ in alio: ⁊ ꝯ. iſto ſtāte ꝓbat̄. Primo q̄ 6ª ſeq̄r ex p̄ª. nā ſi ab iſeriori ad ſuū ſuperius affirmatiue ⁊ ſine ꝯfuſione ſemꝑ valꝫ ꝯñtia. vt dicit p̄ª regula. igit̄ arguēdo a ꝯdictorio ꝯñtis ad ꝯdictoriū añtis ſemꝑ valebit ꝯñtia. ſed arguēdo a ꝯdictorio ꝯñtis illius ꝯñtie ad ꝯdictoriuꝫ añtis arguit̄ a ſuperiori diſtributiue affirmatiue ⁊ mobilr ad ſuū inferius p̄ ſuppoſitū factū: ⁊ ſic arguit̄ ſm ſextā regulaꝫ. igit̄ ſexta regula eſt vera: ⁊ ſequitur ex p̄ª. Sed accipe exēplū. ſi iſta ꝯñtia. hō currit. igr̄ aīal currit: que eſt ſm p̄mā regulā valet. igit̄ ēt iſta que eſt a contradictorio ꝯñtis ad ꝯdictoriū añtis valebit. ſ. nullū aīal currit. igit̄ nullus hō currit: ⁊ hec eſt ſm ſextaꝫ regulā. igit̄ ſexta regula ſequitur ex p̄ma. ¶ Scḋo ꝓbat̄ q̄ 4ª ſequat̄ ex ſcḋa. nā ſi ab inferiori ad ſuū ſuperius diſtributiue ſiue affirmatiue ſiue negatiue. nō valet ꝯñtia. vt dicit ſcḋa regula. igit̄ ēt arguēdo a ꝯdictorio ꝯñtis ad ꝯdictoriū añtis nō valet ꝯñtia: ꝫ talr̄ arguēdo arguit̄ a ſuperiori nō diſtributo ad ſuū inferius: qḋ dicit q̄rta regula nō valere. igit̄ quarta regula vera: ⁊ ſequit̄ ex ſecūda. Exēplū. ſi nō valet iſta. nullus hō currit. igit̄ nullū aīal currit. vt dicit ſecūda regula. nō valet ēt hec. aīal currit. igit̄ hō currit. vt dicit q̄rta regula: ⁊ ſic q̄rta ſequitur ex ſcḋa. ¶ Tertio ꝓbat̄ q̄ q̄nta regula ſequit̄ ex tertia. nā ſi ab inferiori ad ſuū ſuperius negatione poſtpoſita: ſic q̄ termini nō confundātur. nō valet ꝯñtia ſine medio vt dicit tertia regula. igit̄ ēt arguēdo a ꝯdictorio ꝯñtis ad ꝯdictoriū añtis. nō valet ꝯñtia: ꝫ ſic arguēdo arguit̄ a ſuperiori ad ſuū inferius diſtributiue ⁊ affirmatiue ſine medio: vt dicit q̄nta regula: igr̄ 5ª regula ſeq̄r ex tertia. ¶ Sꝫ ꝯ aliq̄s iſtarū regularū argr̄. Et primo contra primam ſic. iſta conſequētia non valet. ſ. iſta. mobilia eque cito deſcendent. igitur eque cito mouebuntur: ⁊ tamen arguitur per primam regulā. igitur regula falſa. pꝫ cōſequentia cum minori, ⁊ maior probatur: quia deſcen-

Inſtantia ꝯ primā regulā.

dant duo mobilia de tecto. vnum per lineam rectam: puta ꝑ chordā arc⁹: ⁊ aliud ꝑ lineā curuā. puta ꝑ lignū arc⁹: ⁊ pono ꝙ ſic deſcēdāt ꝙ eque cito erūt in terra. Tūc pȝ ꝙ iſta eque cito deſcēdēt: ⁊ tn̄ nō eq̄ velociter mouebuntur: q2 illud qđ mouebit̄ ꝑ arcū veloci⁹ mouebit̄. ex quo maius ſpaciū deſcribet. ¶ Scđo argr̄ ꝯ eādē ſic. Nūq̄ pōt argui ab inferiori ad ſuum ſuperius ſine cōfuſione. igit̄ regula ſupflua. pȝ ꝯñtia: ⁊ añs ꝓbat̄: ⁊ da tu oppoſitum: ⁊ ſit ꝙ in iſta. homo currit. igit̄ animal currit: ⁊ probatur ꝙ arguit̄ confuſe tm̄ imobilr̄: q2 nota rōnis cōfundit cōfuſe tm̄ imobiliter terminos ꝑcedētes. vt pȝ ſupra. igit̄ ly homo ⁊ ly animal ſtant immobiliter: ⁊ igit̄ nō valet ꝯñtia: nec arguit̄ ꝑ regulam: qđ fuit ꝓbandū. ¶ Tertio arguit̄ ꝯ ſcđam ⁊ tertiam regulā ſimul: q2 nō valet cōſequētia iſta. tm̄ ſubā nō eſt accn̄s. igit̄ tm̄ aliquid nō eſt accidens: ⁊ omnis ſubā eſt aliqđ: ⁊ tn̄ arguit̄ ꝑ regulas. igit̄ ambe regule falſe. pȝ ꝯñtia cū maiori: q2 añs illi⁹ cōſequētie eſt verū: ⁊ ꝯñs falſum. ex quo ſcđa eius exponens eſt falſa. vt pȝ. ſ. qđlibet non aliqđ eſt accn̄s. minor autē ꝓbat̄: q2 hic arguit̄ ab inferiori ad ſuū ſuperius confuſe tm̄ mobilr̄: ⁊ ita arguit̄ per ſecundā regulam. arguit̄ etiā ab inferiori ad ſuū ſuperius negatione poſtpoſita cū debito medio. vt pȝ: ⁊ ſic argr̄ per tertiam. ¶ Ad iſta rn̄detur. Ad p^m dr̄ ꝙ nō arguit̄ per regulā: q2 ly eque velociter includit negationē: ⁊ ſic arguit̄ negatiue. vnde eſt ac ſi ego argueré ſic. iſta mobilia deſcēdēt ⁊ nō deſcēdet vnū velocius alio. igit̄ iſta mouebūtur ⁊ nō mouebūtur vnum velocius alio. vbi pȝ ꝙ nō arguit̄ ꝑ regulā. ¶ Ad 2^m dr̄ ꝙ in veritate nūq̄ arguit̄ ab inferiori ⁊c̄. qn̄ arguat̄ cōfuſe tm̄ imobilr̄: ⁊ ſic regula de virtute ſermonis eſt vana: tn̄ ipſa itelligit̄ ſic. ꝙ arguēdo ab inferiori affirmatiue ſine cōfuſione: ⁊ hoc in ordine ad cathegoricā ad ſuū ſuperi⁹ valet ꝯñtia: ⁊ ſic negat̄ ꝙ nō poſſit argui per regulam: ⁊ dr̄ ꝙ in exēplo dato arguit̄ ꝑ regulā: q2 ly hō ⁊ ly aial: in ordine ad cathegoricā ſtant determinate. Et ſi dr̄: igit̄ idē termin⁹ ſtaret ꝯfuſe tm̄ imobilr̄ ⁊ determinate: dr̄ ꝙ nō eſt incōueniens in ordine ad diuerſas ꝓpōnes. Et ſi dr̄: igit̄ ſub illo licet deſcēdere ⁊ nō licet deſcēdere: quod eſt ꝯdictio. Rn̄deo ꝙ abſolute ſub ly hō licet deſcendere: ⁊ negat̄ iſta ꝯñtia: ly hō ſtat cōfuſe tm̄ imobilr̄. igit̄ ſub eo nō licet deſcēdere. Sed ſolū ſeqtur ꝙ in ordine ad talē ꝓpōnē nō licet deſcēdere: cū quo tn̄ ſtat ꝙ in ordine ad aliā liceat deſcēdere: ⁊ ſic itelligi debēt diffōnes ſuppōnis in qbus dr̄ nō licet deſcēdere. ¶ Ad 3^m rn̄detur ſm Paulū in obiectionibus: ⁊ ſm Pe. Man. in cap^e excluſiuarū: ꝙ argu^m cōcludit. ſed 2ª regula dȝ itelligi ſic. ab inferiori ad ſuū ſupius ꝯfuſe tm̄ mobilr̄ ⁊ mere affirmatiue valet ꝯñtia. 3^a vō ſic. ab inferiori ad ſuū ſupius negatione poſtpoſita ſtāte iferiori ⁊ ſupiori determinate: aut diſcrete valet ꝯñtia: ⁊ ſic arg^m nō ibit ꝯ regulas: quia nō arguit̄ ſm regulas ſic itellectas. vt pȝ. ¶ Sȝ hʼ ſunt due petitiones. ¶ Prima qđ eſt dicere. valet ꝯñtia: ⁊ nō valet ꝯñtia. Rn̄r ꝙ qn̄ ponit̄ regula affirmatiua ſenſus eſt ꝙ valet de forma. i. ꝙ q̄libet valet: quādo aūt ponit̄ regula negatiua ſenſus eſt: ꝙ nō valet de forma. i. nō quelibet valet. ¶ Scđa petitio eſt iſta. ſiquis negaret mihi iſtā regulā magr̄i. ſ. ab iferiori ad ſuū ſuperius cōfuſe tm̄ mobilr̄ ⁊ affirma^ue valet ꝯñtia. quō ꝓbarē ſibi. ¶ Rn̄. ꝙ iſta regula eſt necīa: ⁊ ꝑ iſtā ſum mot⁹ ſupra ad dōm ꝙ caſuale dictionis reduplicatiue ſtat ꝯfuſe tm̄ imobilr̄. Siqs tn̄ negaret illā. ꝓbat̄ ſic. ois ꝯñtia que ſic ſe hȝ ꝙ ex ꝯdictorio ꝯñtis ſeqt̄ de forma ꝯdictoriū añtis eſt bona de forma: ſȝ illa in qua arguit̄ ab iferiori ad ſuū ſupi⁹ affirmatiue: ⁊ ꝯfuſe tm̄ mobilr̄ eſt hʼ. igit̄ ipſa eſt bona de forma. pȝ ꝯñtia cū maiori: ⁊ minor ꝓbat̄ ſic. cuiuſlibȝ ꝯñtie in qua arguit̄ a ſupiori diſtributo mobilr̄: ⁊ negatiue ad ſuū iferi⁹ ꝯñs ſeqtur formalr̄ ex añte. vt dic̄ ſexta regula: ſed ois ꝯñtia in qua arguit̄ ex oppoſito ꝯñtis ad oppoſitū añtis alicui⁹ ꝯñtie in qua arguebat̄ ab iferiori ad ſuū ſupius ꝯfuſe tm̄ mobilr̄: ⁊ affirmatiue ſic ſe hȝ ꝙ in ea argr̄ a ſupiori diſtributo mobilr̄: ⁊ negatiue ad ſuū inferius. igit̄ quelibet talis ſic ſe habet ꝙ in ea ꝯñs ſeqtur formalr̄ ex antecedēte: qđ fuit probandū: ⁊ breuiter qui negat iſtam regulā habet negare ſextā ex qua iſta ſequitur: ⁊ ſecundā ex qua ſequitur ſexta.

Margin notes, left column:
- 1° ad idem.
- Inſtantia 3^a 2^{am} ⁊ 3^{am} regulam.
- Ad primum.
- Ad 2^m
- Ad 3^m
- 1ª petitio
- 2ª petitio
- Reſponſio

¶ Caput 4^m tertij tractatus.

¶ De regulis penes propōnes quātas.

Regulas aliquas tangētes quātitatē propōnum ſeriatim ꝓpono. quarū prima eſt iſta. Ab vniuerſali ad ſuā particularē vel indefinitā que vocatur ſibi ſubalterna eſt bonū argumentū. Vbi gr̄a. omne animal currit. ergo aliqđ aial currit. nullum animal currit. ergo aial nō currit. ¶ Scđa regula eſt iſta. A particulari vel idefinita ad ſuā vl'em nō valȝ argumētū niſi forte gr̄a materie. vnde nō ſequit̄ aliqs hō currit. ergo quilibȝ hō currit: nec ſequit̄: aial nō currit. ergo nullū aial currit: ſed aliqn̄ tȝ gr̄a materie: aut q2 ꝯñs eſt neceſſariū vl' añs impoſſe: aut q2 ꝯtradictoriū ꝯñtis repugnat añti. vn̄ bene ſequit̄. aliquis hō eſt. ergo ois hō eſt aliqs. homo nō eſt. ergo nullus hō eſt. ¶ Tertia regla ē iſta. Ab vl'i affirmatiua ad oēs ſuas ſingulares tā colliue q̄ȝ diuiſiue ſumptas cū debito medio eſt bonū argumētum: ⁊ ecōuerſo collectiue. Vbi gr̄a. collectiue oē aial currit: ⁊ hec ſunt oia aialia. ģ hoc aial currit: ⁊ hoc aial currit: ⁊ ſic de ſinglis. Exēplū diuiſiue. vt oē aial currit ⁊ hoc eſt aial. ergo hoc aial currit. Silr̄ ſeqtur ecōuerſo hoc aial currit ⁊ hʼ aial currit: ⁊ ſic de ſingulis: ⁊ hec ſunt oia aialia. ergo oē aial currit. ⁊ notāter dr̄ cū debito medio: q2 ſine illo nō valet argumētū niſi gr̄a materie. vn̄ nō ſequit̄. ois hō eſt aial: ergo iſte hō eſt aial: ⁊ iſte hō eſt aial: ⁊ ſic de ſingulis: q2 añs eſt neceſſariū ⁊ ꝯñs cōtingens: q2 eſt vna copulatiua: cui⁹ quelibet pars eſt ꝯtingens ⁊ nulla alteri repugnat: tn̄ ſequit̄ aliqn̄ gr̄a mãe. vt ois hō eſt aſinus: ergo iſte hō eſt aſinus: ⁊ omnis ſol lucet. ergo iſte ſol lucet: q2 in prima antecedēs eſt ipoſſibile: ⁊ in ſcđa ꝯñs neceſſariū. Quarta regula eſt iſta: ab vl'i negatiua ad quālibet ſuam ſingularē eſt bona ꝯñtia: ſiue arguat̄ cū debito medio ſiue nō: ſed ecōuerſo nō tenet niſi cum debito medio. verbi gratia. nullus homo currit. ergo iſte hō nō currit: ⁊ iſte homo nō currit: nec iſte: ⁊ ſic de ſingulis:

Margin notes, right column:
- Prima regula
- Pro hoc ca^o. vide Pau. lo. par. 4. du./. ca^o. 3°. 8. ite. lo. par. ta.
- 2^a regula Pau. 5°. par. 3. du. ta.
- 3^a regula. Pau. p^o par. 3. du. co. 2^a. 2ª conclu./ 3° par. 3. du./ lo. ma. 1°. fo. xi. fa. p^a./. fo. xii. fa. p^a.
- Pau. 6. ſo. pbi. ibi. ſtelis eſt p^a pte ca^o.
- 4ª regula. Pau. lo. ma. 2°. fol. xii. fa. 2^a.

ſʒ ecõuerſo nõ ſeqꝛ: nec iſte hõ currit/nec iſte hõ currit: ꝛ ſic de ſinglis. ḡ nullus hõ currit: qꝛ poſt mille annos erit añs verꝝ ꝛ ꝯñs falſuʒ: ſed bñ ſequeret̃ dicẽdo. ꝛ iſti ſunt oẽs hoies

5ª regula. maſculi. ¶ Quinta regula eſt iſta. A particulari ad ſuã indefinitã: ꝛ ecõuerſo tã affirmatiue q̃ʒ negatiue eſt bona ꝯña. Ubi grã. aial non

Pau. lo. ma. 3ª. ſol. 14. ſe. 4ª. currit. ergo aliqḋ aial nõ currit: ꝛ econuerſo. Siſr aliqs aſinus mouet̃. ergo aſinus mouet̃

6ª regula. ꝛ ecõuerſo. ¶ Sexta regula eſt iſta: a particulari vl' indefinita ad oẽs ſuas ſingulares diuiſiue ſumptas cũ debito medio eſt bonũ argumẽtum: vt hõ currit: ꝛ iſti ſunt oẽs hoies. ergo iſte homo currit: vl' iſta: hõ currit. ꝛ ſic de ſingulis. Et notãter dr̃ cũ debito medio: qꝛ ſine illo nõ valʒ argumẽtũ: vt hõ eſt animal. ergo iſte hõ eſt aial. vel illa: homo eſt animal: ꝛ ſic de ſingulis: qꝛ añs eſt neceſſariũ ꝛ ꝯñs cõtingens: qꝛ eſt vna diſiunctiua: cuiꝰ quelibet ps eſt cõtingens nec vna alteri repugnat: nec ſuũ contradictoriũ eſt impoſſe. quare ꝛc̃.

Mẽghus. mã'ᵐ pmã. **Aduerte** ꝙ oẽs iſte regule ſolũ indigẽt vna limitatione. ſ. ꝯña ſignante pciſe ex cõpoſitione ſuaꝝ ptiũ pciſe pmarie ſignificãtiũ pp ſubordinationẽ ꝛ variationẽ ſig̃tionis: qꝛ tũc falſificari poſſent oẽs re-

Mẽn. 1ª gule ſine dicta limitatione. ¶ Ulterius aduerte. q̃re ſex ſunt regule huius capl'i ꝛ nõ plẽs. Cauſa huius eſt: qꝛ aut vl'es cõparant̃ ad ſingulares: aut ad particulares ꝛ indefinitas: ſi vl'is cõparet̃ ad particulares ꝛ indefinitas ſiue affirmatiue ſiue negatiue: ꝛ ſic eſt pma: aut econtra: ꝛ ſic eſt 2ª. ſi vl'is cõparet̃ ad ſingulares hoc eſt dupl'r: qꝛ aut vl'is affirmatiua cõparat̃ ad ſingulares: ꝛ ecõtra: ꝛ ſic eſt tertia. aut vl'is negatiua cõparat̃ ad ſingulares: ꝛ eꝯ: ꝛ ſic eſt 4ª. aut indefinita cõparat̃ ad ſingulareʒ: ꝛ eꝯ: ꝛ ſic eſt 5ª. aut indefinita ꝛ particularis cõparatur ad ſingularẽ: ꝛ ſic eſt 6ª. Poſſet dari 7ª cõparãdo ſingulares ad idefinitas ꝛ particulares. Naʒ affirmatiue a ſingulari ad indefinitam vel particularem ſine medio valet conſequẽtia. negatiue autem cum medio. Hãc tamen ſeptimaʒ cõparationẽ tacuit magiſter: qꝛ illã poſuit in ſupiori capl'o cũ dixit: ab inferiori ad ſuũ ſupius negatione poſtpoſita eſt bona ꝯña: ꝛ ab iferiori ad ſuũ ſupius ꝛc̃. ¶ Et pꝑter hoc pʒ riſio ad inſtãtiã magr̃i ꝯ pmã regulã cũ argr̃ ꝙ illa ꝯñtia nõ valʒ: incipit oẽ ens eſſe. ḡ incipit aliqḋ ens eſſe: qꝛ añs eſt verꝝ ꝛ ꝯñs falſum. vt pʒ exponẽdo: ꝛ tñ arguit̃ p regulã. ḡ ꝛc̃. ¶ Dicit̃ ꝙ nõ argr̃ p regulã: qꝛ nulla illarũ eſt alicuius q̃titatis. ¶ Et ſi pbas: qꝛ in pª ſubycit̃ terminus cõis ſigno vl'i determinatus. ḡ eſt vl'is: ꝛ in ſecunda ſubycit̃ terminꝰ cõis ſigno particulari determinatus. ergo eſt particularis. tʒ ꝯña p diffõnes datas i ſũmulis. ¶ Dicit̃ negãdo ambas ꝯñas: ꝛ ad diffõnes dico ꝙ itelligunt̃ ſic. In qua ſubycitur terminus cõis ſolo ſigno vl'i determinatus: aut ſolo ſigno particulari determinatus: exiſte aliqd illiꝰ qḋ dr̃ pp pꝑiacẽtẽ. hic aũt nõ eſt ita. quare ꝛc̃. ¶ Et ad inſtantiã ꝯ 2ᵃᵐ regulã cũ argr̃ ꝙ illa ꝯñtia valet: aial eſt hõ. ḡ oẽ aial eſt hõ: qꝛ p ꝯñs quelʒ alia valet a ſua indefinita ad vl'em. ꝙ valeat pbat̃: qꝛ iſta ꝑpõ: aial eſt hõ. ſig̃at oẽ aial eſſe hoiem: ſed ois ꝑpõ ſig̃t qcqd ſequit̃ ad eã. ḡ ꝯñtia eſt bona. ¶ Dicit̃ negãdo pmaʒ ꝯñaʒ: ꝛ ad pbõnem concedo ꝙ iſta: aial eſt hõ. ſig̃at oẽ aial eſſe hoiem: ꝛ ꝙ ois ꝑpõ ſig̃at qcqd ſequit̃ ad eã. ḡ ꝯña eſt bona: negat̃ illa ꝯñtia: qꝛ lʒ ois ꝑpõ ſignificet qcqd ſequit̃ ad eã: nõ tñ qcqd ſig̃at ꝑpõ ſequitur ad eã. Si tñ arguas iſta ꝑpõ aial eſt hõ ſig̃at adequate. oẽ aial eẽ hoiem. ḡ illa ꝯñtia eſt bona. ꝯcedit̃ ꝯñtia ſed negat̃ añs: qꝛ nulla ꝑpõ ſig̃t adeq̃te. oẽ aial eſſe hoieʒ niſi aliq̃ talis. oẽ aial eſt hõ. ¶ Et ad inſtãtiã ꝯ 3ᵃᵐ regulã cũ arguit̃ ꝙ illa ꝯña non valet: neceſſario ois hõ eſt animal: ꝛ iſti ſunt oẽs hoies. ḡ neceſſario iſte. hõ eſt aial: ꝛ ille hõ eſt aial: ꝛ ſic de ſingulis: qꝛ añs eſt verꝝ ꝛ ꝯñs falſum. vt pʒ p exponẽtes: ꝛ tñ arguit̃ ſm regulam. ḡ ꝛc̃. ¶ Siſr nõ valet ecõtra ſic: ꝯtingẽter ille hõ eſt aial: ꝛ ſic de ſingulis: ꝛ iſti ſunt oẽs hoies. ḡ ꝯtingẽter ois hõ eſt aial: qꝛ añs eſt verꝝ ꝛ ꝯñs falſum. ¶ Dicit̃ ꝙ nõ arguit̃ ſm regulaʒ: qꝛ nulla illaꝝ eſt alicuius quãtitatis pp illud qḋ dicebat̃ in riſione ad pᵐ argᵐ ꝛ ad inſtãtiã. Cõtra 4ᵃᵐ cũ arguit̃ ꝙ iſta ꝯñtia nõ valʒ. nulla chimera que currit mouet̃. ḡ iſta chimera que currit nõ mouet̃: qꝛ añs eſt veruʒ. vt pʒ ꝛ ꝯñs falſum: qꝛ ſequit̃: iſta chimera que currit nõ mouet̃. ergo iſta chimera currit: ꝛ illa nõ mouet̃. tʒ ꝯñtia a reſolõne de qui in ex: ꝛ ille illa illud. Dicit̃ ꝙ ꝯñtia eſt optima: ꝛ negatur ꝙ ꝯñs ſit falſum. Ad ꝑpõnẽ dr̃ ꝙ nõ licet reſoluere relatiuũ niſi in affirmatiua ꝛ non in negatiua. ¶ Simil'r ſi arguas ſic. nullus hõ currit. ergo iſta: homo non currit. ¶ Dicit̃ ꝙ nõ argr̃ ad ſuã ſingularẽ: qꝛ terminus dʒ pro eodẽ ſupponere. ¶ Et ad inſtãtiã ꝯ 5ᵃᵐ regulã cũ arguit̃ ꝙ iſta ꝯñtia nõ valʒ: aial eſt genus. ergo aliqḋ aial eſt genus: qꝛ añs eſt verꝝ. vt pʒ ꝛ ꝯñs falſum: qꝛ ꝯdictoriuʒ eſt verum. nullũ aial eſt genus: ꝛ tamẽ arguit̃ p regulã: qꝛ ſi hoc nõ eſſet: ly aial in ſcđa ſupponeret pſonal'r ꝑpter illud ſignũ aliqḋ ꝛ i pma mãl'r. ¶ Cõtra. qꝛ dđo: aliqḋ hõ eſt ſpẽs: ly hõ mãliter ſupponit ꝛ nõ limitat̃ ad ſuppõnẽ pſonalẽ pp illud ſignũ aliqḋ. ergo ꝛ in illa. aliqḋ aial eſt genus. ſupponit ly animal ſiſr mãl'r ꝛ nõ pſonal'r. ¶ Dicit̃ cõcedẽdo ꝙ pma ꝯña nõ valet: qꝛ nõ arguit̃ p regulã cũ ly aial ſupponat pſonal'r. ¶ Et ad pbationẽ cũ dr̃ dicẽdo: ꝙ aliqḋ hõ eſt ſpẽs: ly hõ ſupponit mãl'r. ergo dicẽdo: aliqḋ animal eſt genus: ly aial ſupponit mãl'r: negatur ꝯña: qꝛ ly hõ nõ eſt neutri generis. ideo illud ſignum aliqḋ trahit ad neutrũ genus: ſʒ cũ ly aial ſit neutri gñis: additũ ſignũ neutri generis limitat ad pſonalẽ: ꝛ indefinita iſtius particularis: aliqḋ aial eſt genus. eſt illa: aial viuẽs eſt genus. ¶ Ad vltimã inſtantiã ꝯ 6ᵃᵐ regulã cũ arguit̃ ꝙ illa ꝯña nõ valet: neceſſario hõ eſt aial: ꝛ iſti ſunt oẽs hoies. ergo nec̃io iſte hõ eſt aial: ꝛ neceſſario iſte homo eſt aial: ꝛ ſic de ſingulis. añs eſt veruʒ ꝛ ꝯñs falſum. ¶ Dr̃ ꝙ nõ argr̃ p regulã: qꝛ illa nõ eſt indefinita: nec̃io hõ eſt aial: qꝛ nõ eſt q̃ñta: ꝛ ſi aliqs ad hoc allegaret̃ dicẽs ꝙ ſic auctor dicit: dic ꝙ ego dico ꝙ non. quare ꝛc̃.

In iſto caplo ponunt̃ ſex regule. ¶ Quaꝝ pria eſt iſta. ab vl'i ꝛc̃. que pbat̃ ſic. qꝛ ſi non da oppoſitũ. ſ. ꝙ ab vl'i ad particularẽ nõ valet ꝯñtia. ꝛ ſequit̃ ꝙ ſtabit oppoſitũ ꝯñtis cũ añte: ꝛ ita poterit eſſe ꝙ duo ꝯria ſint ſimul vera: qḋ eſt falſum. ¶ Scđa regula eſt iſta. A particulari ꝛc̃. que pbat̃ ſic. qꝛ da tu oppoſitũ. ſ. ꝙ a particulari ad vl'em ſit bona ꝯña: ꝛ ſeqꝛ ꝙ in nulla tali ſtabit oppoſitũ ꝯñtis cũ añte. ꝛ ſic nõ poſſet eẽ ꝙ eſſent duo ſubcõtraria ſimul vera: qḋ eſt falſum. ¶ Tertia regula eſt iſta. ab vl'i affirmatiua ad ſingulares cũ medio valet ꝯña. pbat̃ ſic. Ois ꝯña que tenet per 3ᵐ modũ prime figure eſt bona: ſed iſta que eſt ſm iſtã regulã eſt hõ. igit̃ ꝛc̃. pʒ ꝯñtia cũ maiori: ꝛ minor pʒ in exẽplo. naʒ iſta eſt in dariꝫ. omnis hõ eſt aial: ꝛ iſte eſt homo. igit̃ iſte eſt animal: ꝛ ita de alijs dicat̃. ¶ Quarta regula eſt iſta: ab vl'i negatiua Ritius.

vniuerſali negatiua ad ſingulares valet ɔñtia. pbaẜ: q̄z ex oppoſito ɔñtis ſequiẜ oppoᵐ añtis ẜm pmā regulam primi capituli. Exēplū. q̄z valʒ iſta ɔña de forma. iſte hō currit. g̃ ɔē hō currit. valet etiaʒ eō. nullus hō currit. ergo iſte homo nō currit: quod fuit probandum. ¶ Quinta ⁊ ſexta regula ſatis patent intelligenti.

¶ Caput 5ᵐ tertij tractatus.

¶ De regulis penes ꝓpoſitiones nō quantas.

De ꝓpōnibus nō quantis: ſicut ſunt excluſiue ⁊ exceptiue ſit hec prima regula. ¶ Ab excluſiua ad ſuā vl'eʒ de terminis trāſpoſitis eſt bona cōſequētia: ⁊ ecōuerſo: vt tm̄ hō currit. g̃ oē currens eſt hō. Similr ecōuerſo. oē aial moueẜ. ergo tm̄ quod mouetur eſt animal.

p° regula. Eadē Pa. lo. ma. p°. fo. 35. ſa. 4°. ibi. p° regſe. /. fo. 36. fa. 3°. ibi. 2ª re gula. /. ſoph. 99. con. p°. /. 2° /. ſ. pa. p. ma. /. 41. con. de. 4. 2. /. 20 pa. 3. du. con° 2°. con. 4°. Mēghus. Notandum.

Hec regula requirit ſex limitatiōes. ¶ Prima ab excluſiua pmi ordinis: q̄z ſi ſcdi vel tertij ordinis nō ſequiẜ: q̄z nō valet. hō tm̄ eſt aial. g̃ oē aial eſt hō. añs eni verū eſt: vt pʒ p exponētes ⁊ ɔñs falſum. ¶ Silr nō valet iſta ɔña. a ꝓpō ſignat pciſe ſicut eſt. g̃ oē ſignans ſicut eſt, eſt a ꝓpō: q̄z añs eſt verū ⁊ ɔñs falſuʒ. ¶ Scda affirmatiua: q̄z a negatiua nō ſequiẜ ſiue negaẜ nota excluſiōis: vt dicēdo: nō tm̄ hō eſt aial. g̃ oē aial eſt hō: q̄z añs eſt verū ⁊ ɔñs eſt falſuʒ: ſiue nō negaẜ nota excluſiōis: dūmō ꝓpō ſit negatiua: q̄z nō valet dicēdo. tm̄ ſuba nō eſt accñs. g̃ oē accidens eſt ſuba: añs eſt verū. vt pʒ per exponētes: ⁊ ɔñs falſuʒ. ¶ Tertia ad ſuā vl'em affirmatiuā factā de terminis tranſpoſitis: q̄z ad negatiuā nō valet: q̄z nō ſequiẜ tm̄ hō currit. g̃ nullū currēs eſt hō. ¶ Quarta ipis in recto extitib' ⁊ nō in obliq̄: ⁊ pp hoc ſoluunẜ inſtātie magri: q̄z nō valet. tm̄ aſinus eſt hois. g̃ cuiuſlʒ hois eſt aſin'. añs eni ē verū: ⁊ ɔñs falſuʒ: poſito ꝙ nulla ſit poſſeſſio hois niſi aſin': nō tm̄ q̄libʒ hō hʒ aſinū. Silr nō valet: cuiuſlʒ hois eſt aſin'. g̃ tm̄ aſinus eſt hois. eſt eni añs verū ⁊ ɔñs falſuʒ: poſito ꝙ q̄libet hō hēat aſinū ⁊ equū. Magiſter tm̄ vitupat iſtā cōditionē ⁊ vocat rudes eos q ponūt eā: q̄z ſine illa poteſt ſaluare regulā ⁊ dicere vt ipſe dicit ad pᵐ ꝙ illa nō eſt ſua vl'is corñdēs: ſʒ illa. oē ens hois eſt aſin'. Cōſilr ad 2ᵐ excluſiua aſſignata nō bñ aſſignaẜ: ſʒ eſt illa. tm̄ hñs aſinuʒ eſt hō. cū illa ꝓpō. cuiuſlʒ hois eſt aſin' equaleat huic. q̄libet hō eſt hñs aſinū: cuius excluſiua eſt tm̄. oē hñs aſinū eſt hō. ¶ 5ª ɔditio. ꝓpōnib' ſigñantib' ex ɔpōne ſuarū ptiū pciſe pmarie ſigñantiū pp ſubordinationē ⁊ variationē ſigñatiōis. ¶ 6ª vniformiter ſupponētiū: q̄z nō ſequiẜ. tm̄ ſoꝛ. eſt aliqs hō currēs. g̃ ois hō currens eſt ſoꝛ. q̄z poſito ꝙ ſolus ſortes currat de maſculis: multe tm̄ femie currāt: añs eſt verū ⁊ ɔñs falſuʒ. Et pp hoc ſoluunẜ alie inſtātie magri: q̄z nō ſequiẜ. tm̄ ens nec̄io eſt ſuba. g̃ ois ſuba neceſſārio eſt ens: q̄z añs eſt verū: ⁊ ɔñs falſuʒ. vt pʒ p expo nētes. Diciẜ eni ꝙ illa nō eſt vl'is illi' excluſiue: ſʒ illa. oē ens nec̄io ſuba eſt ens: q̄z ſicut in excluſiua nō determinabat illū terminū ens ly nec̄io: ſʒ ſolū ly ſuba: ita in vl'i deʒ eē. Silr cū argr̄ ꝙ nō ſequiẜ. oēs apl'i ſunt duodecim. g̃ tm̄ duodeci ſunt apl'i. tenēdo ly oēs, collectiue: q̄z añs eſt verū ⁊ ɔñs falſum: q̄z ſcda exponēs eſt falſa: ⁊ nulla non duodecim ſunt apl'i: q̄z Petrus ⁊ Paulus ſunt apl'i: ⁊ tm̄ ſunt aliq̄ nō duodecim. Dr̄ ꝙ qñ ly oēs, teneẜ collectiue ſua excluſiua nō exponiẜ p negationē infinitātē: ſʒ p notā pluralitatis iſto mō. duodecim ſunt apl'i dei ⁊ nō plēs q̄ȝ duodeci ſunt apl'i dei. illa eſt vā ⁊ excluſiua ſilr. Qñ āt teneẜ diuiſiue. tūc eni corñdet dicta excluſiua exponibilis p negationē infinitātē: q̄z tā vl'is q̄ȝ excluſiua ſunt impoſſibiles ꝓpter implicationē ſuarū exponentium.

Pro ſtis q̄ iſtius regule ɔmis vide ca. 4ᵐ 8. tracta. lo. par. 10.

¶ Scda regula eſt iſta. Ab exceptiua negatiua ad excluſiuā ſibi corñdētē eſt bona ɔñtia: vt nihil preter ſoꝛ. currit. ergo tm̄ ſoꝛ. currit: ⁊ econuerſo: vt tm̄ homo eſt riſibilis. ergo nihil preter hominem eſt riſibile.

2ª regula. Nota q̄ Pa. iſtā regulā ne ponit vt pʒ in obiectionib': ſʒ Menghus aliter legit.

Hec regula reqrit ſex limitationes. pª ab excluſiua affirmatiua: q̄z a negatiua non valet: q̄z nō ſequiẜ. nō tm̄ ſoꝛ. currit. g̃ nullus hō pter ſortē currit. 2ª pmi ordis: q̄z nō ſequiẜ. ſoꝛ. tm̄ eſt hō. g̃ nihil pter ſortē eſt hō: q̄m añs eſt verū ⁊ ɔñs falſuʒ. 3ª ad exceptiuā negatiuā: q̄z nō ſequiẜ. tm̄ ſortes currit. g̃ ois hō pter ſorteʒ currit. 4ª ꝓpriū ad quā duo reqrunẜ. Primo ꝙ illud a quo fit exceptio ſtet ɔfuſe diſtributiue mobilr. 2ª ꝙ illud qd̄ excipiẜ ſit iferi' ad illud a quo excipiẜ: ⁊ ſi exceptiua nō erit ꝓpria nō valet. 5ª ſibi correſpondētē. ¶ Pro q̄ aduerte ꝙ ad h̄ ꝙ exceptiua ſi corñdens excluſiue reqrunẜ due ɔditiones. pª ꝙ ſubm excluſiue ſit ps ex capta ⁊ pˀtū ſit terᵐᵘˢ cōpoſit' ex ſubo ⁊ pˀto exceptiue. 2ª ſic. pciſe ſūpta. ſ. ꝙ termi ſupponāt pciſe p eiſdē. pp primā nō valet iſta ɔñtia. tm̄ hō eſt aial intelligēs. g̃ nihil pter hoieʒ itelligit. pp ſecūdā nō valet ab illa exceptiua ad excluſiuā. nulls hō pter ſortē currit. g̃ tm̄ ſoꝛ. ē hō currēs: nec ɔtra valet dicēdo: tm̄ ſoꝛ. eſt aliqs hō currēs. g̃ nihil qd̄ eſt hō pter ſortē currit. Et ſic ſoluiẜ inſtātia magri: cū arguit ꝙ nō ſequiẜ. nullus hō preter ſortē currit. g̃ tm̄ ſoꝛ. eſt hō currens: q̄z añs eſt verū ⁊ ɔñs falſuʒ: poſito ꝙ ſoꝛ. currat: ⁊ nullus ali' maſculus: ſʒ mulieres ſic. Pʒ reſ ſio: q̄z deficit illa conditio: q̄z excluſiua nō eſt ſibi corñdens: ſʒ dʒ eē illa. tm̄ ſoꝛ. eſt aliqs hō currēs. 6ª cōditio ꝓpōnib' ſigñantib' precise ex cōpōne ſuarū ptiū pmarie ſignificātiū: qd̄ dr̄ ꝓpter ſubordinationē ⁊ variationē ſigñationis. Conſiles limitatiōes reqruntur econtra.

Mēghus. Notandum. Pa. 9. pn. 3. du. coꝛ. p° 3° con. /. lo. ma. p°. fo. 40. fa. p°. ibi. 3° fa. /. fa. 2°. ibi. 4° regula.

¶ Tertia regula eſt iſta. Ab inferiori ad ſuuʒ ſupius a parte ſubiecti dictione excluſiua addita eideʒ eſt bona ɔñtia. Unde bene ſeqtur: tm̄ hō currit: ergo tm̄ aial currit: q̄z argr̄ ab iferiori ad ſuū ſupius confuſe tm̄ mobiliter.

3ª regula. Pa. lo. ma. p. fo. 40. fa. 4°. 2ᵐ.

Hec regula ſeptē reqrit limitatiōes. ¶ pª ab iferiori ad ſuū ſupi' p ſe: q̄z p accñs nō ſeqẜ. vñ nō valʒ: tm̄ h̄ currit. g̃ tm̄ albū currit: ⁊ ſi h̄ ſit albū: q̄z ſtat añs eē verū ſine ɔñte. ¶ 2ª ſine diſtributione: q̄z non ſequiẜ: tm̄ ois hō currit. g̃ tm̄ oē aial currit: q̄z poſito ꝙ ois hō currat: ⁊ nihil aliud. añs ē verū ⁊ ɔñs falſuʒ. ¶ 3ª affirmatiue: q̄z negatiue nō ſequiẜ. vñ nō valet. nō tm̄ hō ē ſenſibilis. g̃ nō tm̄ aial ē ſenſibile: q̄z añs ē verū ⁊ ɔñs falſum. Et pp hoc ſoluiẜ inſtātia magri cū arguit ꝙ nō ſequiẜ: tm̄ ſuba nō eſt accñs. g̃ tm̄ aliqd nō eſt accidēs: q̄z añs eſt verū ⁊ ɔñs falſuʒ. vt pʒ per exponētes: q̄z nō argr̄ ɔ̄ regulā: q̄z nō argr̄ affirmatiue. Silr cū arguit ꝙ nō ſequiẜ: tm̄ corp' nō eſt idiuiſibile. g̃ tm̄ ſuba nō eſt indiuiſibilis: q̄z añs eſt verū ⁊ ɔñs falſuʒ. vt pʒ p exponētes: de añte pʒ: de ɔñte pbaẜ: q̄z 2ª exponēs eſt falſa. ſ. qd̄ lʒ nō ſuba eſt idiuiſibile. nā albedo i pariete eſt nō ſuba: ⁊ tm̄ nō eſt idiuiſibilis: q̄z eſt extēſa ad extēſionē parietis. Diciẜ ꝙ nō arguiẜ ɔtra regulā: q̄z nō arguiẜ affirmatiue. Hoc dictū eſt de intētiōe magri ɔ̄ ɔſequētias: cū ſuppoſitiōe tm̄ dr̄ ꝙ illa eſt optima ɔñtia. tm̄ corpus nō eſt indiuiſibile. g̃ tm̄ ſuba nō eſt indiuiſibilis: q̄z exponētes cōſequētis ſunt vere. vt pʒ itelligēti. ¶ 4ª rōne totius extremi: q̄z rōne partis nō valet ɔña. vñ nō ſequiẜ: tm̄ ap

Mēghus. Notandum.

parēs aſinus currit. ḡ tm̄ aliqualis aſinꝰ currit. poſito cū ꝙ ſoꝛ. appareat aſinꝰ ꝙ currat eſt añs verū ⁊ ꝯñs falſuꝫ. ¶ 5ª altero extremo nō variato: qꝛ nō ſequit̄ tm̄ hō currit. ḡ tm̄ aial mouet̄. ¶ 6ª in ſuppōne ꝑſonali: qꝛ nō ſequitur. tm̄ hō eſt ſpēs ſpāliſſima ad ſoꝛtē ⁊ platonē. ḡ tm̄ animal eſt ſpēs ſpāliſſima ad ſoꝛtē ⁊ platonē: qꝛ añs ē verū ⁊ ꝯñs falſum. ¶ 7ª ꝯñtia eſt bona ipſa ſignante pciſe ex cōpōne ſuarū partiū pciſe pmarie ſignantiū pp̄ ſubordinationē ⁊ variationē ſignificationis. vt dictū eſt ſepe.

4ª regula. ¶ Quarta regula eſt iſta. Ab inferioꝛi ad ſuuꝫ ſuperius a parte predicati dictione excluſiua addita ſubiectis nō valet argumētū: vñ nō ſequitur tm̄ hō eſt hō: ergo tm̄ hō eſt animal: qꝛ arguit̄ diſtributiue: ſed ecōuerſo bene ſeqtur cum debito medio: vt tm̄ homo eſt riſibilis: ſoꝛ. eſt riſibilis. ergo tm̄ homo eſt ſoꝛ.

Mēgḣus. **Hec regula** nō īdiget limitatiōibꝰ exq̄ ꝯñtia nō valet foꝛmalr̄ neq; de foꝛꝰ: qꝛ arguitur a ſupioꝛi ad ſuū īferiꝰ affirmatiue ⁊ diſtributiue: qḋ nō valꝫ. vt dcm̄ ē in 3º ca. Et eꝫ ſic cū medio debito bn̄ valꝫ.

5ª regula. ¶ Quinta regula ſequēs coꝛrelarie ex p̄dictis eſt iſta: ꝙ a termino ſtante ꝯfuſe tm̄ vel determiate ad eūdē ſtātē ꝯfuſe diſtributiue nō valꝫ argm. vt hō ē aial. ḡ tm̄ hō ē aial: tu differs ab oī hoīe. ḡ tu differs ab hoīe. ¶ Sexta regl'a ē iſta.
6ª regula. A termīo ſtāte ꝯfuſe diſtributiue ad eūdē ſtātē determinate ē bonū argm: vt tm̄ hō ē aial: ergo hō eſt aial: tu es aliud ab aiali: ergo tu es
7ª regula. aliud ab omni aiali. ¶ Septima regula ē iſta. A termino ſtante cōfuſe tm̄ ad eundē ſtantem determinate reſpcū eiuſdeꝫ ſincathegoꝛematis vel diſtributionis nō valet argumētuꝫ: vt tm̄ hō ē aial. ergo hō eſt omne aial. oīs homo eſt aial. ergo aial eſt omnis hō. quare ⁊c̄.

Mēgḣus. **Iſte regule** ex dictis patent interius perſcrutanti.

Ritius. **In hoc** caplo ponunt̄ ſeptē regule. pma ab excluſiua affirmatiua ad vlēm ⁊c̄. valꝫ ꝯñā: ⁊ econuerſo. vt tm̄ aial eſt hō. igit̄ oīs hō eſt aial. ⁊ ecōuerſo. iſta regula pbat̄ duplr̄. Pimo. qꝛ ibi arguit̄ per ꝯuerſionē ſimplicē. vt pꝫ ſupra. Scḋo. qꝛ expōnētes vl'is inferūt p cōuerſionē ſimplicē illas excluſiue. ⁊ eꝫ. pbat̄: qꝛ expōnētes iſtiꝰ. qlibet hō eſt rōnalis: ſunt iſte. hō eſt rōnalis: ⁊ nullus hō eſt nō rōnalis q̄ ſi ꝯuertant̄ ſimplr̄ erūt expōnētes iſtiꝰ. tm̄ rōnale eſt hō: ⁊ ſi dr̄ ꝙ expōnētes iſtiꝰ vl'is nō ſunt bn̄ ſumpte dr̄ ꝙ ſic: qꝛ ille ꝯuertunt̄ cū expōnētibus Pauli: vel ſunt illis melioꝛes. vt patebit in caplo de vlibꝰ. ¶ Secūda regula. ab exceptiua ⁊c̄. iſta regl'a pbatur p hoc mediū. ppō vl'is. vt iſta. oīs hō eſt rōnalis: īfert per regulā pbatā iſtā excluſiuā. tm̄ rōnale eſt hō: cuiꝰ excluſiue affirmatiue expōnētes ꝯuertunt̄ cū expōnētibus huius exceptiue negatiue. ſ. nihil p̄ter rōnale eſt hō. igit̄ iſte tres ppōnes ſe īferūt de foꝛma. ¶ Tertia ⁊ 4ª regula pbant̄ ex pbōnibꝰ regularū pmi capl'i. vt pꝫ. ¶ Quinta 5ª ⁊ 6ª ſatis patēt. ¶ Septima regula. A termīo ſtāte ⁊c̄. rō iſtiꝰ regule eſt: qꝛ dato oppoſito: ſequit̄ ꝙ ſub eodē termio licet deſcēdere: ⁊ nō licꝫ deſcēdere. vt pꝫ intuēti. ¶ Cōtra iſtas regulas arguit magr̄ in obiectiōibꝰ bonis argumētis: q̄ tu vide. ¶ Argr̄ tn̄ ꝯ pmā ſic. iſta ꝯñā

Contra pma regulā arg pº.

nō valet. oē albū erit albū. igit̄ tm̄ albū erit albū: ⁊ tn̄ arguit̄ p regulā. igit̄ regula falſa. pꝫ ꝯñā cū minoꝛi: ⁊ maioꝛ pbat̄: qꝛ añs eſt verū. vt pꝫ. ⁊ ꝯñs falſuꝫ: qḋ pbat̄: nigrū erit albū: igit̄ nō albū erit albū: ⁊ ita non tm̄ albū erit albuꝫ. pꝫ ꝯñtia ab inferioꝛi ad ſuū ſupeꝰ affirmatiue ⁊c̄. ⁊ añs eſt verū. igitur ⁊ ꝯñs. ¶ Scḋo ſic. iſta ꝯñtia nō valet. cuiuſlibꝫ hoīs eſt aſinꝰ. igit̄ tm̄ aſinꝰ eſt hoīs: ⁊ tn̄ argr̄ per regulā. igit̄ regula falſa. pꝫ ꝯñtia cū minoꝛi. ⁊ maioꝛ pbat̄: qꝛ poſito ꝙ qlibet hō hēat aſinū ⁊ caprā añs ē verū: ⁊ ꝯñs falſuꝫ. vt pꝫ. ¶ Tertio ſic. iſta ꝯñtia non valet. oīs pp̄l's currit. igit̄ tm̄ currens eſt pp̄l's: ⁊ tn̄ arguit̄ p regulā. igit̄ regula falſa. pꝫ ꝯñtia cū minoꝛi: ⁊ maioꝛ pbat̄: qꝛ vbi oīs pp̄lus currat eſt añs verū. vt pꝫ. ⁊ ꝯñs falſuꝫ: cū pª eiꝰ expōnēs ſit falſa. ſ. currēs eſt pp̄l's: qꝛ nihil ē populus: ſꝫ aliq̄ ſunt pp̄l's. ¶ Quarto nō ſequit̄. oīa tria entia currūt. igit̄ oē currēs: aut oīa currētia ſunt tria entia: ⁊ tn̄ argr̄ p regulā. igit̄ ⁊c̄. pꝫ ꝯñtia cū minoꝛi. ⁊ maioꝛ pbatur: qꝛ vbi tria ⁊ nō plura entia currerēt eēt añs verū. vt pꝫ: ⁊ ꝯñs falſuꝫ: qḋ pbat̄: qꝛ ſuū opm eſt verū. ſ. aliqua currētia nō ſunt tria entia: qꝛ iſta nō ſunt tria entia dmōſtratis duobꝰ illoꝝ: ⁊ iſta ſunt aliq̄ currētia. igit̄ ⁊c̄. ¶ Ad primū dr̄ duplr̄. pmo ꝙ nō argr̄ p regulā. ſcḋo dr̄ ꝙ dato ꝙ argueret̄ p regulā ꝯñs eſt verū. ꝙ nō arguat̄ p regulā. pꝫ: qꝛ ly albū qḋ eſt a pte p̄dicati in vl'i ſtat appellatiue p eo qḋ erit: ⁊ nō ſtat ampliatiue p eo qḋ eſt vel erit: ⁊ in excluſiua ſic. iō opꝫ ſic arguere. oē albū erit albū. igit̄ tm̄ qḋ erit albū eſt vel erit albuꝫ. ¶ Scḋo dr̄ ꝙ dato ꝙ arguat̄ p regulā ꝯñs eſt verū. ſ. tm̄ albū erit albū: ⁊ negatur ꝙ nō albū erit albū: qꝛ iſta ppō eſt īpoſſibilis. vt pꝫ in ampliatiōibꝰ ⁊ patebit īfra: qꝛ ſignat ꝙ illud qḋ nec ē nec erit albū erit albū: ⁊ generalr̄ oīs ppō affirmatiua in qua ſubijcit̄ terminꝰ īfinitus: ⁊ p̄dicat̄ terminꝰ oppoſitꝰ eſt īpoſſibilis. vt nō papa pōt eē papa: nō tn̄ ſi eēt ecōuerſo: qꝛ iſta nō eſt īpoſſibilis. papa erit nō papa. Pꝫ opinionē cōem ponentē ampliationē. Si qs tn̄ negaret ampliationē: ſicut fecit. P. M. hꝫ dicere illā eē īpoſſibilē: ⁊ cū pbat̄ ꝙ illa ſit va. nō albū erit albū: qꝛ nigrū erit albū. igit̄ nō albū erit albū: ab inferioꝛi ⁊c̄. ¶ Ad hoc pōt tripl'r dici. pmo ꝙ nō argr̄ per regulā: qꝛ argr̄ cū termino includēte negationē. ſ. cū ly nō albū. ¶ Sꝫ iſta rñſio eēt nulla apud illū q tꝫ ꝙ ly nō albū ſit vnꝰ terminꝰ. ¶ Secūdo poſſet dici ꝙ ly nō albū nō eſt pprie ſupiꝰ ad ly nigrū: qꝛ nō eſt in p̄dicamento: nec eſt terminus ſimplex. ¶ Tertio poſſꝫ dici ſm̄ dicta cōia ꝙ nō argr̄ p regulā: qꝛ mutat̄ ſuppō ⁊ ampliatio. iō oꝫ ſic arguere. nigrū erit albū. igit̄ qḋ eſt vel erit nō albū erit albū. ⁊ tūc erit ꝯñs verū. ex quo tn̄ nō ſequit̄ ꝙ nō albū erit albū. vt pꝫ intelligēti dicta in ampliationibꝰ. ¶ Ad 2m vt dicit magiſter quidā dicūt ꝙ regula nō tenet in obliqs: ſed iſta ſolō eſt groſſa ſi aduertas probationē regule. ideo dicas aliter. ſ. ꝙ nō argr̄ p regulā: qꝛ nō fit de ſubito p̄dicatū: ſꝫ opꝫ ſic arguere reducēdo ad rectū. qlibet hō eſt ens: cuiꝰ eſt aſinus. igit̄ tm̄ ens: cuiꝰ eſt aſinꝰ eſt hō: ⁊ eſt añs ⁊ ꝯñs verū in caſu. ¶ Ad 3m negat̄ ꝙ arguat̄ p regulā: qꝛ ly currēs a pte p̄dicati cū ſit adiectiuū debꝫ dīe ſecū ly pp̄l's p ſubſtātiuo: ⁊ oꝫ ſic arguere. oīs pp̄l's eſt currēs. igit̄ tm̄ pp̄l's currēs eſt pp̄l's: ⁊ erit añs ⁊ ꝯñs verū. ¶ Ad vltimū dicetur in tractatu de pbatiōibꝰ terminoꝝ. caplo pprio.

Arguit̄ 2º. Arguit̄ 3º. Arguit̄ 4º. Rñr ad pm. Ad 2m. Q. Ad 2m. Ad 3m. Ad 4m.

¶ De regulis penes terminos ptī. atq; impti.

¶ Caput 6m tertij tractatus.

Ponende ſunt regule pertinētiū atq; impertinentiuꝫ terminoꝝ. Quaruꝫ prima eſt iſta. Ab affirmatiua vnius

Qm̄ pa. dio in hoc cº. In hic pº. ... gl'a atq; i 6º. ... ex negatiua nō ſeq affirmatiuam.

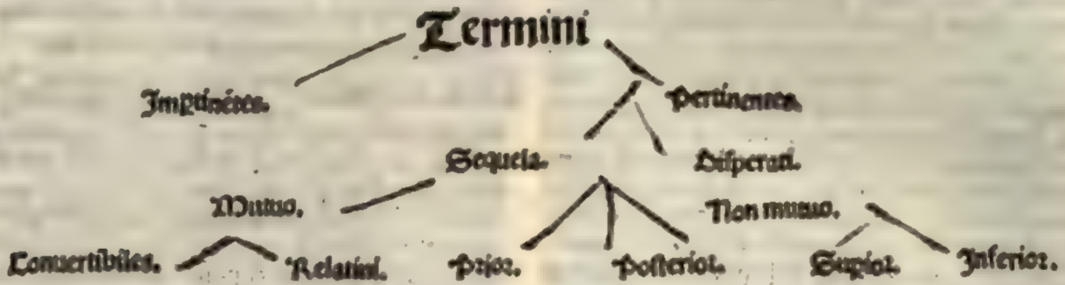
diſperati

Pñ uñ ſp.ſ. ſn.p.du.10./. 22.pñ.3.du. 10./.lo.ma.2° fo.103. ſa.3°. ſi.1.c.7.B.tra. lo.par.6ᵐ./. ſupbs 4.2.4°

diſperati ad negatiuam alterius eſt bonū argumētum. vt tu es homo.ergo tu non es aſinus.tu curris.ergo tu nō ſedes:tu es albus.ḡ tu nō es niger. Sed econuerſo nō ſequitur:qꝛ ex negatiua non ſequitur affirmatiua.

Mēgbus. Nōnda pᵐ. R. Terminoꝝ q̄dā ſunt ptinē tes q̄dā im ptinētes.

Pro intellectu harꝝ regularū faciā duo.pri mo dclarabo terminos pertinētes ꝛ īpertinētes.Scdo limitabo regulā. ⁋ Primo. igiẗ aduerte ꝙ terminoꝝ q̄dā ſunt ptinētes ꝛ q̄dā īpertinētes. Impertinētes ſunt illi.quoꝝ vn⁹ pōt indifferēter affirmari ꝛ negari de altero ſuppoſito non corrupto:vt albū ꝛ hōꝛ ſilēs. Pertinētes vo ſunt duplices:qꝛ vel ſunt pertinētes diſpati:vel ptinētes ſeq̄la. Pertinētes diſpati ſunt illi.quoꝝ nullus pōt vere affirmari de altero:vt hō ꝛ aſinus. Pertinentes ſeq̄la ſunt illi ex quoꝝ vno ſequiẗ alter:vel ꝓpō in qua poniẗ vn⁹ illoꝝ eſt illatiua ꝓpōnis in qua poniẗ ali⁹. Et hi ſunt duplices:qꝛ vel ex vno ſequitur aliud:ꝛ ecōuerſo:vel ex vno ſequiẗ aliō.ꝛ nō ecōuerſo. Si pmo mō:eſt duplr:qꝛ ſi ex vno ſequiẗ aliud:ꝛ ecōtra:vel eſt reſpectu cuiuſcūqꝫ v̄bi:ꝛ ſic dicunẗ cōuertibiles ſimplr:vel reſpectu hui⁹ v̄bi eſt tm̄ de ſcdo adiacēte:ꝛ ſic dicunẗ termini correlatiui. Si vo ſcdo mō.ſ.ꝙ ex vno ſequiẗ aliud:ꝛ nō ecōuerſo.adhuc eſt dupliciter:aut eſt reſpectu hui⁹ v̄bi eſt de ſcdo adiacēte:ꝛ ſic termin⁹ a quo nō ꝯuertiẗ ſubſiſtēdi ꝯñia dr̄ pꝛioꝛ ꝛ alter poſterioꝛ:vel eſt reſpectu cuiuſcūqꝫ v̄bi:ꝛ ſic terminus īferēs dr̄ inferioꝛ.illatus vo ſuperioꝛ. ⁋ Et vt has diuiſiones recte diſcernere poſſis ibi feci arboꝛem que tibi declarat.

Notādū 1ᵐ. Pro toto iſto ca° vſqꝫ ad regulā 5ᵃᵐ excluſiue vide Pau.lo.ma. 2°.a fo.147. ſa.2°. vbi ponēdc ſunt mō vſqꝫ ad foliū 149.ſa.2°. vbi regulas alias ./.c.5.B.trac. lo.par.10.

⁋ Aduerte 2° ꝙ hec pma regula ſepẽ limitationes reqrit. ⁋ Prima ab affirmatiua vni⁹ diſpati.ſimp' ſumptis ſine determinatiōe:qꝛ nō ſequiẗ:tu ꝯtingēter es hō.ḡ cōtingēter nō es aſin⁹:qm̄ añs eſt verū ꝛ ꝯñs falſum:qꝛ ex illo ſequiẗ ꝙ tu poſſes eē aſin⁹. Pro quo ſcias ꝙ ꝓpō ex ponēda rōne hui⁹ termini ꝯtingēter:eſt exponēda ꝑ oppoſitas q̄litates:vt ꝯtingēter tu curris:ſic exponiẗ:tu curris:ꝛ pōt eſſe ꝙ tu nō curris: ſed illa ꝯtingēter tu nō curris exponiẗ ſic:tu nō curris:ꝛ pōt eē ꝙ tu curras:ꝛ ſic de ſingulis.iō ſi ꝯtingēter tu nō es aſinus:ſequiẗ formalr ꝙ potes eē aſin⁹. ⁋ Scda ad negatiuā alteri⁹ ſimplr ſumpti pp idē. ⁋ Tertia ꝓpōnib⁹ ſignificātibus ex cōpōne ſuoꝝ terminoꝝ ꝑciſe pmarie ſignificātiū ꝓpter ſubordinationē ꝛ variationē ſignificatiōis. ⁋ Quarta a pte p̄dicati:qꝛ a pte ſubiecti nō valet:vt hō eſt aial.ḡ aſin⁹ nō eſt aial. ⁋ Quinta ſubiectis vniformiter ſupponētib⁹:qꝛ nō ſequiẗ.aial currit.ḡ nullū aial qeſcit. ⁋ Sexta i terminis diſcretis:qꝛ in terminis cōib⁹ nō ſequiẗ ſimplr vt ſic arguēdo.de⁹ eſt pr̄.ḡ de⁹ nō eſt filius.certū eſt ꝙ nō ſequiẗ qꝛ ille terminus de⁹ eſt tm̄ cōis trib⁹ ſuppoſitis diuinis. Silr nō ſequiẗ.hō eſt cōis ſoꝛ.ḡ nō eſt platoni:ſꝫ in talibus terminis nō diſcretis ſequiẗ modificādo negatiuā alterius diſperati.ſequiẗ eni deus eſt pr̄.ḡ deus aliquo mō nō eſt filius. Silr ſequiẗ.hō cōis eſt ſoꝛ.ḡ hō aliquo mō nō eſt cōmunis platoni:ꝛ hoc eſt verū:qꝛ hō cōis:licꝫ ſit ſoꝛ.ꝛ plato:nō tm̄ eo mō quo eſt ſoꝛ.eſt plato.qꝛ ſicut eſt ſoꝛ.nō eſt plato. ⁋ Septima ꝛ ſimplr de p̄ſenti ꝛ nō de p̄terito nec de futuro:qꝛ nō ſequiẗ abſolute:tu fuiſti alb⁹. ergo tu nō fuiſti niger:tu eris alb⁹.ḡ tu nō eris niger:ſed bn̄ ſeqẗ limitate.tu fuiſti alb⁹.ḡ aliqn̄ tu nō fuiſti niger. Silr tu eris alb⁹.ḡ aliqn̄ tu nō eris niger:ꝛ nō ecōuerſo: qꝛ ex pura negatiua nō ſequiẗ affirmatiua. ⁋ Et pp hoc pꝫ ad iſtātiā magri cū arguit ꝙ nō ſequiẗ.brunellus eſt aſin⁹.ḡ brunellus nō eſt riſibilis:tenēdo ly riſibilis i genitiuo:qꝛ añs eſt verū ꝛ ꝯñs falſuꝫ. Dr̄ eni ꝙ riſibilis in genitiuo ꝛ aſin⁹ nō ſunt termini diſperati:ſꝫ bn̄ in nominatiuo.

2ᵃ regula. ⁋ Secūda regula eſt iſta. Quādocunqꝫ ſunt alique due ꝓpōnes.quarū ſubiecta cōuertuntur atqꝫ predicata manēte cōſimili denominatione ab vna ad reliquā eſt bona ꝯñā. vt tu es homo.ergo tu es aial rōnale:ꝛ ecōuerſo. Et notanter diciẗ manente cōſimili denominatiōe.qꝛ ſi vna eēt affirmatiua ꝛ alia negatiua nō cōuerterentur. vt tu es homo:ꝛ tu non es homo. Item ſi vna eſſet quāta vna quantitate:alia alia quātitate:vel nulla:non oporteret iſtas ꝯuerti:vt oē aial eſt hō:aliqđ animal eſt homo:ꝛ tm̄ animal eſt homo.

Mēgbus. Notandum.

Hec regula qnqꝫ reqrit limitatiōes. ⁋ Prima qn̄ ſubiecta ꝛ p̄dicata ꝛ copule conuertunẗ.quo ad primaria ſignata. Propterea nō ſequiẗ. hō eſt aial.ḡ hō eſt hō:q̄uis hō cōuertaẗ cū aiali in ſignificato ſcdario:cū ad hoiem ſequaẗ formalr ꝛ v̄tualr aial: nō tm̄ in ſignificato pncipali cōuertunẗ. ⁋ Scda eſt quo ad modos ſignificādi.ꝓpterea nō ſequitur:tu es hō.ḡ tu es hoies.qꝛ lꝫ hō/hoies/hois/habeant idē ſignificatū:tn̄ nō ſignificāt eodē mō:qꝛ hō ſignificat ꝑ moduꝫ vni⁹ ꝛ ꝑ modū pncipij.hoies vo per modū pluriū vel ꝑ modum principij:ſed hois ſignificat ꝑ modū vni⁹ ꝛ ꝑ modū termini vt cui⁹.ꝓpterea nō ſequiẗ:tu es aliquo mō.ḡ tu es oī mō:ꝛ qualitercūqꝫ:qꝛ ly aliquo mō/lꝫ oēm moduꝫ ſignificet:nō tn̄ oēm modū oī mō ſignificat: ſꝫ ꝑ modū vt a quo:qꝛ ly aliquo mō/oēꝫ modū ſignificat partitiue ꝛ diuiſiue:ſꝫ ly oī mō/ſignificat diſtributiue affirmatiue.hec ex grāmatica ſpeculatiua intelligunẗ. ⁋ Tertia manēte ſimili denoīatiōe ꝓpōnū:ita ꝙ ſint eiuſdē q̄litatis ꝛ quātitatis.ꝓpterea nō ſequitur.hō currit.ḡ nō currit hō.hō currit.ḡ tm̄ hō currit. ⁋ Quarta vtraqꝫ ꝓpōne ſignificāte p̄ciſe ex cōpōne ſuoꝝ terminoꝝ p̄ciſe pmarie ſignificātium pp ſubordinationē ꝛ variationē ſignificatiōis. ⁋ Quinta vniformiter ſupponētiū.ꝓpterea ſoluiẗ inſta-

tia magiſtri.q2 nō ſequiť.qlibȝ hō eſt vn⁹ hō.ğ ois hō eſt vnus hō:q2 ly hō a pte ſubiecti latius ſupponit in ſcđa ꝙ̃ in pma.Dicit magiſter ꝙ iſta nō ꝯuertuntur ,ppter lȝ tñ ſunt ſilia.Dis aũt ſeruatis ab vna ad reliquã valȝ ꝯña tã

Obiectio Strodi.

affirmatiue ꝙ̃ negatiue.℄ Lõtra hãc regulã facit argumentũ Strodus:q2 nō ſequiť.tu q nō es aſinus,es hō.ğ tu q es aſinus nō es hō.añs eſt verũ:⁊ ꝯñs falſum.pȝ.q2 ſuũ ꝯtradictoriũ eſt falſum.pȝ.q2 ex illa ſequiť.tu es aſinus.℄ Ad hoc dat duas rñſiões.

p^a reſpõſio. Aliõ Strodi ⁊ Pau. pgu. lentes ⁊ videtis ꝙ rez diſcrepũt.

℄ Pria dicit ꝙ ambe ſunt vere.Prima eni eſt affirmatiua q̃ ſignificat copulatiue te nō eſſe aſinũ ⁊ te eſſe hoiez.℄ Scđa vo cũ ſit negatiua ſignificat oppoſito mō copulatiue affirmatiue correſpondẽti ⁊ ſignificat diſiũctiue ꝙ tu es aſin⁹: vel ꝙ tu nō es hō.iõ ambe vere ſunt:vñ ille ꝯdicũt tu q es aſinus es hō,tu q es aſin⁹ nō es hō.pma ſignificat copulatiue.ſecũda diſiũctiue oppoſito mō.Silr ille ꝯdicũt tu q nō es aſinus es hō.⁊ tu q es aſin⁹ nō es hō.pma ſignificat copulatiue.ſcđa vo diſiunctiue oppoſito mō. Et ſic pȝ rñſio ſm hãc opinionẽ q̃ pulchra eſt:q2 ꝯña eſt bona.

2ª reſpõſio.

℄ Alia rñſio quã ſequiť Strodus eſt diſtinguẽdo an negatio in pma ,ppōne cadat ſupra totã cõpōnẽ vel ſupra ptẽ. Si ſupra totã:negať ꝯſequẽtia:q2 nō ſeruať vtrobiqȝ eadẽ q̃litas.Si vo cadit ſup̃ ſcđaȝ cõpōnẽ:ꝯcediť ꝯſequẽtia: ſȝ negať añs:ſicut ⁊ ꝯñs.nec tñc dať ꝯdictoriũ p ablationẽ negatiõis ppoſite:ſȝ per additionẽ alterius de nouo.

3ª regula. Pa.37.pa.3.du.10./.2^a.pn.euſdẽ./.18 pn.4.du.con p^a.

℄ Tertia regula eſt iſta. Ab vno conuertibili ad reliquũ eſt bona cõſequentia:vt tu es hō: ergo tu es riſibilis:⁊ ecõuerſo. brunellus eſt rudibilis.ergo brunellus eſt aſinus.

Mẽghus. Notandum.

Hec regula tres requirit limitatiões. ℄ Prima ab vno ꝯuertibili ad reliquũ rõne totius extremi:q2 rõne partis nō ſequiť:vt ꝯdictoriũ a.eſt verũ.ğ ꝯdictoriũ ꝯdictorij a.eſt vez.dato ꝙ a.ſit illa.hō eſt aſinus.añs eſt verũ ⁊ ꝯſequẽs falſuȝ.q2 nihil eſt ꝯtradictoriũ ꝯdictorij a.niſi a.lȝ ꝯdictoriũ ꝯuertať cũ ly ꝯdictoriũ ꝯdictorij:nō tñ addendo ly a.Et ſic ſoluiť inſtãtia magiſtri.q2 nō ſequiť.ſortẽ ſcis eẽ hoiez.ğ ſortẽ ſcis eſſe riſibile:q2 poſito ꝙ neſcias q̃ ſit paſſio ſortis,imo credas ꝙ riſibile ſit paſſio brunelli.añcedẽs eſt verũ:⁊ ꝯſequẽs falſuȝ.Dicẽdũ ꝙ lȝ ly hoiez/⁊ ly riſibilẽ/ꝯuertanť:nō tñ ſciẽs eſſe hoiez ⁊ ſciẽs eſſe riſibilẽ ꝯuertunť q̃ ſunt pdicata.℄ Scđa ꝯſequẽtia ſignificãte pciſe ex cõpōne ſuorũ terminoz pciſe pmarie ſignificãtiũ.,ppter ſubordinationẽ ⁊ variationẽ ſignificatiõis:vt ſupͣ dcm̃ eſt.℄ 3ª vniformiter ſupponẽtiũ:q2 nō valet.qlibȝ hō currit.ğ oẽ riſibile currit:q2 lati⁹ ſupponit riſibile ꝙ̃ hō.Iſtis aũt ſeruatis eſt bona cõſequẽtia tã formaliter ꝙ̃ de forma.

4ª regula. Pa.26.pn.4.du 10./.18.eiuſdem to.

℄ Quarta regľa eſt iſta. Ab vno correlatiuorum ad reliquũ ,ppoſitionibus exiſtẽtibus de ſcđo adiacẽte eſt bonũ argumẽtũ:vt duplum eſt.ergo dimidiũ eſt:⁊ econuerſo. ⁊ notãter diciť de ſecundo adiacẽte:q2 non ſequitur.a. eſt duplum. ergo.a. eſt dimidium. pater eſt barbatus.ergo filius eſt barbatus.

Mẽghus. Notandum.

Hec regula quatuor reqrit limitatiões.℄ Prima ab vno correlatiuo ad reliquuȝ correlatiuũ totale.⁊ ſic ſoluiť inſtãtia magiſtri:q2 nō valet.pater eſt.ğ filius eſt.q2 ſtat ꝙ ſit pr̃ ⁊ nō habeat filiuȝ ſed filiã.Silr nō valȝ.filius eſt.ğ pr̃ eſt.q2 ſtat ꝙ ſit fili⁹ ⁊ non habeat patrẽ ſed matrẽ.Et cã eſt.q2 pr̃ vel mr̃ eſt vnũ correlatiuũ totale.filius vel filia aliud correlatiuȝ totale:nō aũt pr̃ correlatiuũ totale nec fili⁹. Et ſi nō placet tibi hec pma limitatio dicas ꝙ pr̃ ⁊ filius nō ſunt correlatiua:ſȝ bñ pr̃ vel mr̃ filius vel filia.℄ Scđa cũ vbo ſubſtãtiuo de ſcđo adiacẽte:q2 nō ſequiť.pr̃ eſt barbat⁹. ergo fili⁹ eſt barbat⁹.pr̃ currit.ğ fili⁹ currit.℄ Tertia de pſenti:q2 nō ſequiť pr̃ fuit.ğ fili⁹ fuit.pr̃ erit.ğ filius erit. ℄ Quarta ,ppōnib⁹ ſignificãtib⁹ ex cõpōne ſuoz terminoz pciſe primarie ſignificãtiũ cõſequẽtia eſt bona.propter ſubordinationẽ ⁊ variationẽ ſignificationis.

℄ Quinta regula eſt iſta. A termino priuatiuo ad terminũ infinitum eſt bona conſequẽtia:ſed nō ecõuerſo:vt tu es iniuſtus. ergo tu es nō iuſtus:ſed nō ſequiť ecõuerſo:lapis eſt non iuſtus.ergo lapis eſt iniuſtus.añs eni eſt vez:⁊ ꝯſequens eſt falſuȝ:vt pȝ:q2 quicquid eſt iniuſtuȝ pōt eſſe iuſtum:ſed lapis non pōt eſſe iuſtus.ergo non pōt eſſe iniuſtus.

5ª regula. Pau.lo.ma.2^a.a fo.105.fa.3^a.ibi.2^a.regula.

Hec regula q̃tuor reqrit limitatiões.℄ Prima a termino puatiuo ad terminũ infinitũ ,ppōnib⁹ exñtib⁹ affirmatiuis:q2 in negatiuis nō ſequiť.vñ nō valet.lapis nō eſt iniuſtus.ğ lapis nō eſt non iuſtus.añs eſt verũ:⁊ ꝯñs falſum.℄ Scđa.nō facta alia variatiõe terminoz:q2 nō ſequitur.ſortes eſt iniuſtus.ğ plato eſt nō iuſtus:q2 variatũ eſt ſubȝ.℄ Tertia ꝯña eſt bona ipſa ſignificãte ex cõpōne ſuorũ terminoz precise primarie ſignificãtiũ pp ſubordinationẽ ⁊ variationẽ ſignificatiõis.℄ Quarta vniformiter ſupponẽtiũ.q2 non valet.qlibet hō eſt iniuſtus.ğ ois hō eſt nō iuſtus.Et pp hoc ſoluiť inſtãtia magiſtri cũ arguit.a.tẽpus fuit infinitũ.ğ.a.tp̃s fuit nō finitũ.ponendo ꝙ.a.tp̃s fuerit pteritũ infinitũ terminatũ ad inſtãs pñs.añs eſt verũ.⁊ ꝯñs falſum.Silr cuȝ arguit.linea eſt indiuiſibilis.ergo linea eſt nō diuiſibilis.añs eſt verũ cũ nō habeat latitudinẽ ⁊ pfunditatem:⁊ tñ conſequẽs eſt falſum.q2 eſt diuiſibilis ſm longitudinẽ.Diciť enim ꝙ infinitũ ⁊ indiuiſibile nō ſunt termini puatiui.q2 nō dicunt defectũ cum conueniant deo.quare nō mirum eſt ſi aliqua talis ꝯña valet.

Mẽghus. Notandum.

S

6ª regula. Pa lo.ma.2^a.fo 106 fa.p^a ibi.3ª regula./.9 pn.p.du.ſolu.

℄ Sexta regula. Ab affirmatiua de predicato priuatiuo vel infinito ad negatiuã de predicato finito eſt bona ꝯñtia. vt tu es cecus.ergo tu non es videns.tu es non hō.ergo tu nō es hō: ſed econuerſo nō valet argumentum;quia ex negatiua non ſequitur affirmatiua.

Mẽghus. Notandum.

Hec regula quatuor limitatiões reqrit. ℄ Prima ab affirmatiua de pdicato infinito vel puatiuo totali.⁊ ,ppter hoc nō valet.aial ſignificat nō hoiem.ğ aial nō ſignificat hoiez.℄ Scđa cũ verbo de pſenti:⁊ ſic ſoluiť inſtãtia magiſtri:q2 nō ſequiť.tu fuiſti nō alb⁹.ğ tu nō fuiſti alb⁹.poſito eni ꝙ heri fueris alb⁹ ⁊ pridie niger.añs eſt verũ:⁊ ꝯñs falſuȝ.ſȝ oȝ arguere cũ determinatiõe in illis de pterito ⁊ de futuro:vt ſi tu fuiſti alb⁹.ſic tu fuiſti nō alb⁹.ğ aliqñ tu nō fuiſti albus. ℄ Tertia in terminis rectis:q2 in obliqs nō tenet regula.vnde nō ſequiť.aſinus eſt nō ſortis.ergo aſinus nō eſt ſortis.añs eſt verũ.⁊ ꝯñs falſuȝ.poſito ꝙ ois aſin⁹ ſit taȝ ſortis ꝙ̃ platonis.Silr nō ſequiť.ſortis eſt nō aſin⁹.ğ ſortis nō ẽ aſin⁹.poſito eniȝ ꝙ ſortes hẽat aſinũ ⁊ equũ.añs eſt verũ:⁊ ꝯñs falſuȝ.℄ Quarta ad negatiuã de pdicato finito ,ppōnib⁹ ſignificãtib⁹ pciſe ex cõpōne ſuoz terminoz pciſe pmarie ſignificãtiũ pp ſubordinationẽ ⁊ variationẽ ſignificatiõis.℄ 5ª vniformiter ſupponẽtiũ:q2 non ſequiť.qlibet hō eſt nō aſin⁹.ğ ois homo non eſt aſinus.

℄ Septima

7ª regula pa.lo.me. 2ª fo.107.ſa. pª.ibi.4ª regula./.29.pa. p.du.ſolu.

¶ Septima regula eſt illa. A negatiua de predicato finito cū debito medio ad affirmatiuā de pdicato infinito eſt bona ꝯñia. vt tu nō es aſinus: ꝛ tu es. ergo tu es non aſinus ꝛc.

Mēgbus. Notandum.

Hec regula tres reqrit limitationes. ¶ Prima a negatiua de pdicato finito ad affirmatiuā de pdicato īfinito cū debito medio: ꝑpter hoc ſoluit̄ iſtātia magri: qꝛ nō ſequit̄ ſoꝛ. nō eſt aſin⁹. ꝛ ſortes eſt. ḡ ſortis eſt nō aſinus. cum añs ſit veꝝ: ꝛ ꝯñs falſum. poſito ꝙ ſortes nihil habeat: qꝛ nō arguit cū debito medio qd̄ ꝺꝫ eſſe. ſoꝛ. eſt aliqd. Silr nō valet. aſinus non eſt ſoꝛ. ꝛ aſin⁹ eſt. ḡ aſinus eſt nō ſoꝛ. cum añs ſit veꝝ: ꝛ ꝯñs falſum. dato ꝙ nullus aſin⁹ ſit alicu⁹: qꝛ illud nō eſt debitū mediū: ſed ꝺꝫ eſſe tale. aſinus eſt alicuius: qd̄ repugnat caſui. ¶ Scḋa ꝯñia eſt bona ipa ſignificāte ex cōpōne ſuoꝝ terminoꝝ ꝑciſe pmarie ſignificātiuꝫ: propter ſubordinationē ꝛ variationē ſignificationis: vt ſepe dcīn eſt. ¶ 3ª vniformiter ſupponētiū. Ideo nō ſequit̄: berta non eſt aliqs hō: ꝛ berta eſt. ergo berta eſt nō homo: ſed bene ſequit̄. ergo berta eſt nō aliquis homo.

Ritius. Notandum. T

Circa hoc caplm. nota ꝙ terminoꝝ qdā ſunt pertinentes: ꝛ qdaꝫ ſunt impertinentes. Impertinētes ſunt illi quoꝝ qlibet pōt de alio affirmatiue verificari ꝛ negatiue. vt ly albū: ꝛ ly dulce. pertinētes aūt ſunt illi qui ſic ſe habēt ꝙ nō qlibet pōt de alio affirmatiue ꝛ negatiue verificari. ꝛ iſti ſunt duplices: qꝛ vel ſunt ptinētes diſperati: ꝛ tanq̄ inimici. Aut pertinētes ſequela: ꝛ tanq̄ amici. Si pm: ſunt illi quoꝝ nullus pōt de alio affirmatiue verificari: ſed tn̄ negatiue: ſicut ly hō: ꝛ ly aſinus. Si 2o ſint ptinentes ſequela. hoc duplr: qꝛ vel ꝑpō in qua eſt vnus infert de forma ꝑpoſitionē in qua eſt alter: ꝛ nō ecōuerſo. vel infert aliam. ꝛ econuerſo. Si pm. tunc illi ſe habent ſicut ſuperius ꝛ iferius. vt ly hō: ꝛ ly aial. Si 2m. hoc duplr: qꝛ vel ꝑpō vnius infert ꝑpōnē alteri⁹: ꝛ ecōuerſo mediāte oī verbo: vel ſolū mediāte verbo ſubſtātiuo de pſenti. Si pm. illi dicunt̄ pertinētes cōuertibiles: vt ly homo: ꝛ ly riſibile. Si 2m. illi dicunt̄ ptinētes relatiui. Et ex hoc pꝫ titulus capituli. ¶ Sed ꝫ regulas hui⁹ capituli. ꝛ cōtra dicta arguit̄. Primo ꝓbando ꝙ ly hō: ꝛ ly aial: ſunt imptinētes: cuius oppoitum eſt dictū: qa illi duo termini ſic ſe habent ꝙ iam verificant̄ inuicē affirmatiue: ꝛ poſſunt verificari negatiue. igit̄ ſunt imptinētes. tꝫ ꝯñia cū maioꝛi: ꝛ minoꝛ ꝓbat̄. qꝛ vbi nullus hō ēēt: q̄lilibet iſtaꝝ eſſet vera. nullus hō eſt aial: nullū aial eſt hō. vt pꝫ.

Contra regulas arguit̄ pº.

¶ Scḋo arguit̄ ꝫ primā regulā. qꝛ non ſequit̄. hō eſt aial. igit̄ aſinus nō eſt aial: ꝛ tn̄ arguit̄ ab affirmatiua de ly hō: ad negatiuā de ly aſinus: qn̄ termini ſunt diſperati. igit̄ regula falſa. Item arguit̄ cōtra candē: qꝛ nō ſequit̄. tu fuiſti alb⁹. igit̄ tu nō fuiſti niger: cum ſtet oppoitum ꝯñtis cū antecedēte. Nec ſequit̄. ꝯtingēter tu es hō. igit̄ cōtingēter tu non es aſinus: qꝛ añs eſt veꝝ: ꝛ ꝯñs falſuꝫ. vt pꝫ exponēdo: ꝛ tn̄ vtrobiq̄ arḡr per regulā. igit̄ regula falſa.

Argui̇t 2º.

¶ Tertio arḡr ꝫ quartā regulā: qꝛ nō ſequit̄. pr̄ fuit. igit̄ filius fuit. ꝛ tn̄ arguit̄ per regulā. igit̄ regula falſa. tenet ꝯñia cū minoꝛi: ꝛ maioꝛ ꝓbat̄: qꝛ poſito ꝙ ſorti nunc pmo ſit natus filius. eſt añs veꝝ: vt pꝫ reſoluēdo: ꝛ ꝯñs falſuꝫ. Nec ſeqtur. pater albus eſt. igit̄ filius alb⁹ eſt. ꝛ tn̄ arguit̄ in ſcḋo adiacēte. igit̄ ꝛc.

Argui̇t 3º.

¶ Quarto arḡr ꝯtra 7am regulā: qꝛ nō ſequit̄. hoc nō eſt ens. demōſtrato populo: ꝛ hoc eſt. igit̄ hoc eſt nō ens: qꝛ añs eſt veꝝ: vt pꝫ. ꝛ ꝯñs implicat ꝯdictionē: qꝛ ſignificat ꝙ hoc eſt aliqd qd̄ non eſt ens: qd̄ implicat cum ſequat̄. igit̄ hoc eſt aliquid: ꝛ hoc non eſt ens per regulā de relatiuo. Idem dicat̄ de iſta. hoc non eſt aſinus: ꝛ hoc eſt. igit̄ hoc eſt non aſinus:

Argui̇t 4º.

qꝛ antecedens eſt veꝝ demōſtrato populo: vt pꝫ. ꝛ ꝯñs falſuꝫ: qꝛ ſignificat ꝙ hoc eſt aliqd qd̄ non eſt aſinus: qd̄ eſt falſum: qꝛ tunc populus eſſet aliqd. ¶ Ad iſta rn̄det̄.

¶ Ad pm dī ꝙ verbaliter cōcludit̄: qꝛ illud qd̄ dixīmus ꝙ termini imptinentes ſunt illi qui poſſunt verificari inuicem affirmatiue ꝛ negatiue. intelligit̄ ipſis pro aliquo ſupponētibus. ſic ꝙ eis aliqd correſpōdeat in re. Et ſic patet ſolutio. Ad pm

¶ Ad 2m dicit̄ ꝙ regula illa nō eſt abſolute vera: ſed debet intelligi cum his limitationibus. ſ. ab affirmatiua vnius diſperati ad negatiuā alterius a parte predicati de pſenti: ꝛ ſine limitatione valet ꝯñia. Et ſic patet ſolo argumētoꝝ cōtra iſtā. qꝛ in pmo arguit̄ a pte ſubiecti. In 2º arguit̄ de preterito. In 3º arguit̄ cū limitationes. ſ. cum ly cōtingēter. Ad 2m

¶ Ad 3m pncipale dicit̄ ꝙ regula nō eſt abſolute vera: ſed itelligit̄ ſic. Ab vno correlatiuoꝝ ſimpliciter ꝛ ſolitarie ſumpto: ad reliquū ſimpliciter ſumpꝫ de pſenti. valet ꝯñia. Et ſic pꝫ ſolo ad illas duas inſtātias. Ad 3m

¶ Ad vltimū dī ꝙ nō arguitur per regulā: qꝛ nō arguit̄ cum debito medio: nec illud eſt debitū mediū: ſꝫ iſtud. ſ. ꝛ hoc eſt aliqd ſeu hoc eſt ens: que in caſu eēt falſa demōſtrato populo. Poſſet etiā alr dici ꝙ illa minoꝛ eſt falſa. ſ. hoc eſt demōſtrato populo: qꝛ ꝑ ly hoc in ſingulari nō pōt demōſtrari populus: qꝛ populus nō eſt hoc. ſed hec. Et hanc reſpōſionē credo eſſe bonā. Ad 4m

¶ Sed eſt ſpecialis dubitatio ꝫ 6am regulam: an ſit vera. ſ. ab affirmatiua de pdicato infinito ad negatiuam de pdicato finito eſt bona ꝯñia. Et arguit̄ ꝙ nō. qꝛ iſta ꝯñia nō valet. tu fuiſti nō ſedens. igit̄ tu nō fuiſti ſedēs: ꝛ tn̄ arguit̄ per regulā. igit̄ regula falſa. tenet ꝯñia cum minoꝛi. ꝛ maioꝛ ꝓbat̄. qꝛ poſito ꝙ heri fueris currens: ꝛ ante heri ſedens eſſet añs verū. ſ. tu fuiſti non ſedens: qa fuiſti currens: ꝛ ꝯñs falſum: vt patet. Dubium.

¶ Ad hoc ſunt tres reſpōſiones. Prima eſt Buridani 3º phyſicoꝝ qōne 6a. ꝛ Miſini in qōnibus periherme. dicentiū: ꝙ talis regula nō eſt vera nō ſolū arguendo de pterito. vt ꝓbat argm: imo nec de futuro aut de pſenti. vnde dicit Buridanus ꝙ nō ſequit̄. tu es nō ſedens. igit̄ tu nō es ſedens: ꝛ ita ſtat oppoſitū ꝯñtis. ſ. cum antecedēte. tu es nō ſedens: ꝛ tu es ſedens ſm eum. Rñ. Burid.

¶ Alij aūt cōiter dicunt ꝙ talis regula nō eſt abſolute vera. vt ꝓbat argumētū. ꝛ dicūt ꝙ de pterito ꝛ de futuro regula nō eſt bona: ſed bene de pſenti: qd̄ eſt cōtra Buridanū. Unde bene ſequit̄. tu es nō ſedēs. igit̄ tu nō es ſedens. Non tn̄ ſeqt̄. tu fuiſti nō ſedens. igit̄ tu nō fuiſti ſedens: ꝛ ita cōcedunt. ꝙ tu fuiſti ſedens: ꝛ tu fuiſti nō ſedens. Dicunt tn̄ ꝙ de pterito ꝛ futuro regula tenebit iungēdo cōſequēti ly pro tūc. Exēplū. lꝫ nō valeat. tu fuiſti nō ſedens. igit̄ tu non fuiſti ſedens. valet tn̄ tu fuiſti nō ſedens. igit̄ pro tunc tu non fuiſti ſedens. Rñ. Cōis.

¶ Tertius modus reſpōdēdi dicit ꝓbabiliter regulaꝫ tenere in omni tēpoꝛe abſq̄ ly pro tūc. ꝛ dicit iſtā ꝯñiaꝫ eſſe bonā. tu fuiſti nō ſedens. igit̄ tu nō fuiſti ſedens. ꝛ ꝓbat eam: qua ꝓbata patebit improbatio aliaꝝ reſpōſionum. arguo igit̄ ſic. iſta ꝯñia tenet arguēdo de pº ad vltimū. igit̄ eſt bona. tenet ꝯñia. ꝛ añs ꝓbat̄. ſupponendo ꝙ negatio infinitans terminū finitū qui eſt predicatum neget: ꝛ remoueat ipſuꝫ a ſubiecto: eo modo quo inuenit̄. iſtud ſuppoſitū. pꝫ a Paulo pro parte in. 36. argumento primi dubij. ꝛ pro parte in. 6. argumēto ſcḋi dubij. Tūc arguat̄ ſic. tu fuiſti non ſedens igit̄ tu fuiſti res que non fuit ſedens. ꝛ vltra. tu fuiſti res que nō fuit ſedens. igitur tu fuiſti res: ꝛ illa nō fuit ſedens. tenet ꝯñia: qꝛ relatiuꝫ eſt reſolubile. ꝛ vltra. igit̄ tu fuiſti res: ꝛ illa res que fuit tu: nō fuit ſedens. tenet iteꝝ ꝯñia: qꝛ relatiuū illud replicat totaꝫ cōpoſitionē. ꝛ vltra. igit̄ res illa que tu fuiſti nō fuit ſedens. ¶ Sed aliqs forte negaret primā ꝯñiā. ſ. tu Rñ. Doct.

fuiſti non ſedens.igiẗ tu fuiſti res que nõ fuit ſedens. Et dices ꝙ ex illo antecedēte ſolū ſequiẗ ꝙ tu fuiſti res que fuit non ſedens:adeo ꝓbaẗ ꝯñia ſic.tu iſta.tu fuiſti non ſedens:ly non/remouet ly ſedens/a ſubiecto:eo mõ quo inuenit in iſta.tu fuiſti ſedens per ſuppoſitū. Sed inuenit ly ſedens/ſupponere pro oībus p̄teritis.igiẗ remouet ipſum a ſubiecto pro oibus ſedētibus p̄teritis:ꝛ ſic pꝫ ꝙ iſta.tu fuiſti nõ ſedens:ſignificat ꝙ tu fuiſti res que non fuit ſedens:ſicut iſta.nõ albū erit albū:ſignificat ꝙ illud qḋ nõ eſt nec erit albū/erit albū.vt patet ſupͣ in ampliationibus. Scḋo reprobaẗ iſta rñſio:qꝛ ea data iretur in īfinitū:qꝛ iſta reſpõſio dicit ꝙ iſta.tu fuiſti nõ ſedens:ſignificat ꝙ tu fuiſti res que fuit nõ ſedens. Queraẗ ab ea vlteriꝰ qd ſignificet iſta ſecūda cum ſit de cõſimili termino infinito:ꝛ ſic ibiẗ in infinitum. ¶ Et ſiquis velit tenere 2ᵃᵐ reſpõſionē quā credo eſſe bonā habet vlterius dicere ꝙ quinta regula nõ tenet de p̄terito nec de futuro:qꝛ nõ ſequiẗ.tu fuiſti iniuſtus.igiẗ tu non fuiſti iuſtus. Sed opꝫ addere cõſequēti ly pro tunc:ꝛ valebit cõſequentia.

¶ Caput ſeptimū tertij tractatus.

Correſpondenter ad p̄dicta alie regule īſerunẗ. Quaꝝ prima eſt iſta.

1ª regula. Ab oibus exponētibꝰ ſimul ſumptis ad ſuū expoſitū eſt bona ꝯñia:ꝛ ecõuerſo. Et eſt regula iſta vlis qbuſcūqꝫ

Pro toto iſto caº. vide Cap. 6ᵐ. 8. tractatulo.par.

ꝓpõnibus exponibilibus:vt vlibus excluſiuis/exceptiuis/ꝛ hꝫ. vnde bene ſequiẗ hõ currit:ꝛ nihil eſt hõ qn illud currat.ergo ois homo currit:ꝛ ecõuerſo. Silr hõ currit:ꝛ nihil non hõ currit.ergo tm̄ hõ currit ꝛc.

2ª regula. Pau.ſoph. vltº.cõ. 4º./. & ſm. de. p. 2. 4º./.cor.pº.

¶ Scḋa regl'a eſt iſta. Ab oī exponibili ad q̄ꝫlibꝫ ſuaꝝ exponētiū eſt bona ꝯñia:ſed nõ ecõuerſo niſi grā mãe. ver. grā. ois hõ currit:ergo nihil eſt hõ quin id currat:ſed nõ ecõuerſo:qꝛ ex negatiua nõ ſequiẗ affirmatiua:aliqñ tm̄ tenet grā mãe. vt hõ eſt aſinus.ergo tm̄ hõ eſt aſinus:

3ª regula. qꝛ añs eſt ipoſe. ¶ Tertia regula eſt iſta. Ex cuiuſlibet exponētis ꝯdictorio ſeqtur ꝯdictoriū expoſiti:ſed nõ econuerſo. vñ bene ſeqtur. aliqd nõ hõ currit:vel nullus hõ/aut nihil qḋ eſt hõ currit.ergo nõ tm̄ hõ currit:ſed nõ ecõuerſo:qa ex negatiua non ſeqtur affirmatiua.

4ª regula. ¶ Quarta regula eſt illa. A reſoluētibus ad reſolutū eſt ꝯñia bona:ſed nõ ecõuerſo. vt h̄ eſt hõ ꝛ h̄ currit.ergo hõ currit:non tm̄ ſeqtur hõ currit.ergo hoc currit:ꝛ h̄ eſt hõ:qꝛ poſt mille annos erit añs veꝝ:ꝛ ꝯſequēs falſum.

5ª regula. ¶ Quinta regula eſt iſta. Ab officiantibꝰ ad officiatū eſt ꝯñia bona:ſꝫ nõ ecõuerſo. vt iſta ꝓpõ eſt vera. hõ eſt aial que adeq̄te ſignificat hoiēꝫ eſſe aial.ergo verū eſt hoiem eſſe aial:ſed nõ ecõuerſo:qꝛ añs foret neceſſariū:ꝛ cõſequens cõtingens.

6ª regula. ¶ Sexta regula eſt iſta. A deſcriptione ad deſcriptū eſt ꝯñia bona:ꝛ ecõuerſo. vt itelligo aliqd ſub rõne qua hõ. ꝑ intelligo hominē:ꝛ ecõuerſo itelligo hoieꝫ. ergo intelligo aliquid ſub rõne qua homo.

Nota ꝙ in iſtis ſex primis regulis vna conditio ſufficit.ſ.ꝯñia ſignificante p̄ciſe ex cõpoſitione ſuoꝝ terminoꝝ p̄ciſe primarie ſignificātium ꝓpter ſubordinationē ꝛ variationeꝫ ſignificationis:ꝛ ꝓpter hoc patet ad inſtantiā magiſtri ꝯ illas. Magiſtri. Hentiſberi. ¶ Unde ad inſtantiā magiſtri cõtra primā quādo arguit ꝙ nõ ſeqẗ. aliqualis hõ currit.ꝛ non eſt aliqualis hõ quin talis currat.ergo qualiſlibet hõ currit:qꝛ poſito ꝙ nõ ſint in mūdo niſi hoies albi:quoꝝ aliqui currant:aliqui ſedeant. antecedēs eſt veꝝ:ꝛ ꝯſequens falſum. Diciẗ ꝙ ꝯſequentia nõ valet:qꝛ ſcḋa exponens nõ eſt illa aſſignata:ſed illa:ꝛ nihil eſt aliq̄lis homo quin illud currat. Similr cū arguit ꝙ non ſequiẗ.aliquātus homo currit:ꝛ nõ eſt aliquātus homo quin tātus currat.ergo quātuſlibet homo currit:qꝛ poſito ꝙ quilibet hõ ſit pedalis q̄ntitatis:ꝛ aliquis currat:ꝛ aliqs ſedeat.añs eſt veꝝ:ꝛ ꝯñs falſum. Diciẗ ſimilr ꝙ ꝯñia nõ valet:qꝛ ſcḋa exponens nõ eſt illa aſſignata:ſed illa:ꝛ nihil eſt aliquātus hõ quin illud currat. ¶ Et ad inſtantiā cõtra ſecūdā regulaꝫ:cum arguit ꝙ nõ ſequiẗ.tu incipis eſſe albus.igiẗ tu es albus:ꝛ non mediate ante inſtās preſens fuiſti albus:qꝛ poſito ꝙ nõ ſis albus:ſed imediate poſt inſtans p̄ſens tu eris albus. eſt antecedēs veꝝ:ꝛ ꝯñs falſum:vt pꝫ. Diciẗ ꝙ ꝯñia nõ valet:qꝛ illa verba incipit ꝛ deſinit nõ ꝓprie exponunẗ:ſed habent duas cauſas veritatis a quaꝝ qualibet ad ꝓpoſitionē habentē illas eſt bona ꝯſequentia:ꝛ nõ ecõtra. Similiter ſi arguaẗ illa ꝯñia non valet.tm̄ non omnis homo eſt aial.ergo nõ omnis homo eſt animal.ꝛ arguiẗ per regulā.tenet ꝯñia:ꝛ aſſumptū ꝓbaẗ:qꝛ antecedens eſt veꝝ:ꝛ ꝯſequens falſū:ꝙ antecedens ſit veꝝ ꝓbaẗ. oē aial eſt nõ omnis hõ.ergo tm̄ non omnis hõ eſt aial. tenet ꝯñia ab vli ad ſuā excluſiuā de terminis tranſpoſitis:ꝛ añs eſt veꝝ:vt pꝫ.ergo ꝛ cõſequens.ꝙ cõſequens p̄me cõſequētie nõ ſit veꝝ ꝓbatur.qꝛ ꝯdictoriū eius eſt veꝝ.ſ.ois hõ eſt aial. Diciẗ cõcedēdo cõſequētiā:ſed negando antecedēs:ad ꝓbationē negaẗ cõſequētia:qꝛ illa nõ eſt excluſiua illius vlis:ſed illa.tm̄ ens nõ omnis hõ eſt aial:que eſt vera.ꝛ ſi diciẗ que eſt vlis illius excluſiue.tm̄ nõ ois homo eſt aial. Diciẗ ꝙ nõ habet vlem:qꝛ eſt negatiua. ¶ Ad inſtantiā cõtra regulā tertiā:cum arguit ꝙ nõ ſequiẗ.tu es aial.ergo tu nõ differs ab aiali:qꝛ antecedens eſt veꝝ:vt pꝫ:ꝛ cõſequēs falſum:qꝛ ꝯdictoriū eſt veꝝ.ſ.tu differs ab animali:qḋ probaẗ.tu differs ab animali:qḋ eſt aſinus.ergo tu differs ab aiali:ꝛ illud eſt aſinus:tunc vltra.ergo tu differs ab animali.tenet cõſequētia a copulatiua ad alterā partē.antecedens eſt verum.ergo ꝛ ꝯñs. Diciẗ ꝙ cõſequētia eſt bona:ꝛ negaẗ ꝙ cõſequens ſit falſum:imo cõtradictoriū eſt falſum:ꝛ negatur illa cõſequētia.tu differs ab aiali:qḋ eſt aſinus.ergo tu differs ab aiali:ꝛ illud eſt aſinus:qa relatiuū determinatū per ſignum cõfuſiuū non ſemꝑ eſt ſic reſolubile:quia nõ ſequitur.tu es omnis hõ qui eſt in.a.domo.ergo tu es ois homo:ꝛ ille eſt in.a.domo.ois homo qui currit mouet.ergo ois homo currit ꝛ ille mouet. ¶ Ad inſtātiam cõtra quartā regulā:cum arguit ꝙ non ſequiẗ.hoc nõ eſt homo:demõſtrato aſino:ꝛ homo eſt aial ſi eſt riſibile.ergo aial ſi eſt riſibile nõ eſt homo:qꝛ antecedens eſt veꝝ:ꝛ cõſequens falſum.ꝓbatur:qꝛ ſuū cõtradictorium non eſt veꝝ.ſ.omne aial ſi eſt riſibile eſt homo.vt patet per exponētes:aliqḋ aial ſi eſt riſibile eſt hõ:ꝛ nullum eſt aial quin illud ſi eſt riſibile nõ ſit hõ. Dicitur ꝙ ꝯñia ſit bona:ꝛ ꝯñs eſt veꝝ:ſicut ꝛ añs:ꝛ negaẗ ꝙ ꝯdi-

ctorium

ctoriū cōſequētis ſit veꝝ. Ad probationē dicitur ꝙ non bene ſit aſſignata ſcđa exponens: ſed debet eſſe illa: ⁊ nihil eſt aīal ſi eſt riſibile qn illud ſit hō: ⁊ hoc eſt falſuꝫ: qa ꝯdictoriū eſt veꝝ. ſ. aliqđ eſt aīal ſi eſt riſibile qđ non eſt homo: puta aſinus. ¶ Et ad inſtantiā cōtra quintā regulam cū arguit. hec cōſequētia nō valet. hec ꝓpoſitio eſt neceſſaria aīal eſt hō: que adeq̄te ſignificat aīal eſſe hominē. igiẜ aīal eſſe hoīeꝫ eſt neceſſariū: qꝛ aňs eſt veꝝ: vt pꝫ. ⁊ ꝯňs falſum: qꝛ aīal eſſe hoīem eſt impoſſe. igiẜ falſum eſt ꝙ aīal eſſe hoīeꝫ ſit neceſſariuꝫ. ꝯña eſt bona: ⁊ aňs ꝓbatur. hoc eſſe hoīem eſt impoſſe: demōſtrādo aſinum: ⁊ hoc eſt aīal. ergo aīal eſſe hoīem eſt impoſſe. tenet ꝯña ab inferiori ad ſuū ſuperius affirmatiue ſine impedimēto. Diciẜ. cōcedo p̄mā ꝯñam: ⁊ aňs ⁊ cōſequens. ⁊ nego ꝙ aīal eſſe hoīeꝫ ſit impoſſe. Et ad ꝓbationeꝫ nego ꝯñaꝫ: ⁊ ad replicam dī ꝙ nō arguiẜ rōne totius extremi. Scđo ꝙ argr̄ cum impedimēto: qꝛ ly impoſſe imobilitat illū terminū aīal. vnde vt dictū eſt in vna regula cōſequētiaꝝ ab inferiori ad ſuū ſuperius imobiliṙ nō valet ꝯña. Et ſi inſtares ꝙ argr̄ a reſoluētibus ad reſolutam negaẜ hoc: qꝛ hec ꝓpoſitio hoīem eſſe aīal eſt impoſſe: nō eſt reſolubiliter ſed officiabiliṙ probāda. ¶ Et ad inſtantiam ꝯ 6ᵃᵐ regulā cum arguiẜ ꝙ illa ꝯña non valet. tu intelligis hoīem. ergo tu intelligis aliqđ ſub rōne qua eſt homo: qꝛ poſito ꝙ nō habeas intellectioneꝫ de hoīe niſi ſimplicē: tunc antecedens eſt veꝝ: vt patet: ⁊ ꝯňs falſuꝫ. ꝓbatur: qa omnis ratio hoīs eſt diffinitio: ſed nō intelligis aliqđ ſub rōne diffinitionis: qa nullam habes diffinitionem in mente: vt ſuppono in caſu. ergo ⁊c̄. Dicitur ꝙ ꝯña fuit bona: ⁊ cōceditur cōſequens ſicut aňs: ⁊ cum dicitur oīs ratio hoīs eſt diffinitio ipſius. nego: qm̄ ratio ipſius eſt denoīatio ſeu illud per qđ fit denoīatio. homo nāqꝫ ab humanitate denoīaẜ: ideo humanitas rō ipſius dicitur. Et hec eſt illa rō ſub qua intelligis hominem.

7ª regula. Pau. ſoph. 48.2ª. ꝑnci. ro.:28.ꝑu.ꝑ. ou.10. ¶ Septima regula eſt iſta. A ſenſu cōpoſito ad ſenſum diuiſuꝫ: ⁊ ecōuerſo nō valet argᵐ: vt neceſſario hō eſt aīal. ğ hō neceſſario ē aīal. antecedens enīꝫ eſt veꝝ: ⁊ ꝯňs falſum. Etiaꝫ nō ſeq̄tur. albū poſſibile eſt eſſe nigrum. ergo

8ª regula. poſſibile eſt albū eſſe nigrum. ¶ Octaua regula eſt iſta. Ab vna cauſa veritatis ad ꝓpoſitionē habentē illam cām eſt bona cōſequētia: ſed nō ecōuerſo. vt dum hō currit: riſibile currit. ergo hoīe currente: riſibile currit. iſta cōſequētia eſt bona: ſed nō ecōuerſo. homine currente riſibile currit. ergo dum homo currit: riſibile currit: qꝛ poſito ꝙ nihil currat eſt tūc ꝯňs falſum: cū aſſerat hoīeꝫ currere: ⁊ tñ aňs eſt veꝝ: qꝛ cōcludiẜ eius veritas per aliā cām veritatis: vt ſi hō currit: riſibile currit. ¶ Dicatur ergo ꝙ ꝓpoſitio denominata ab ablatiuo ꝯſequētie habet tres cauſas veritatis: ſcꝫ cōditionalē temporalē ⁊ cauſalem: ⁊ a quaruꝫ qualibet valet ꝯña ad ꝓpoſitionē habenteꝫ illas cauſas: ſed non econuerſo.

Mēghus. Notandum. **Iſta regula** tres requirit limitationes. ¶ Prima a ſenſu cōpoſito ad ſenſum diuiſuꝫ: vel ecōtra. non in terminis diſcretis: qꝛ in terminis diſcretis bene valꝫ. vt poſſe eſt te currere. ğ tu potes currere. poſſibile eſt antechriſtū eſſe. ergo antechriſtū poſſibile eſt eſſe. Non in terminis ſimplicibus ſine īpedimēto alterius ſigni: qꝛ in terminis ſimplicibus ſine impedimēto alicuius ſigni. ꝯña valet: qa bene ſeq̄tur. poſſibile eſt hoīem eſſe aīal. ergo hoīem poſſibile eſt eſſe aīal. Si aūt arguaẜ cum limitatione ſigni: aut in terminis cōpoſitis nō valet. vnde nō ſequiẜ omne aīal eſſe eſt neceſſariū. ergo omne aīal neceſſariū eſt eſſe: aīa tua neceſſario eſt. ğ neceſſario aīa tua eſt. albū pōt eſſe nigrū: ergo poſſe eſt albū eſſe nigrū. Tertia ꝯña eſt bona ipſa ſignificāte ex cōpōne ſuoꝝ terminoꝝ preciſe p̄marie ſignificantiū ꝓpter ſubordinationē ⁊ variationem ſignationis. ¶ Et ꝓpter hoc pꝫ ad inſtantiā Magiſtri cū arguit. tu potes currere. ğ poſſibile eſt te currere: ⁊ ecōuerſo. poſſibile eſt antechriſtū eſſe. ergo antechriſtū poſſe eſt eſſe. Diciẜ eniꝫ ꝙ in terminis diſcretis ⁊ ſimplicibus ſine impedimēto alicuius ſigni eſt bona ꝯña. in alijs ꝟo nō: ⁊ illud nō eſt cōtra regulā: ⁊ ad replicā cū Magiſter ꝓbat illaꝫ ꝯñā eſſe bonā: albū pōt eſſe nigrū. ergo poſſe eſt albū eſſe nigrū: qa ſeq̄tur. albuꝫ pōt eſſe nigrū. ergo albū eſt potens eſſe nigruꝫ. tunc vltra. ergo eſt ens nigrū. tenet ꝯña: qa potens eſſe ⁊ ens cōuertuntẜ. tunc vltra. ergo albū eſt nigrum. ⁊ vltra. ergo poſſe eſt albū eſſe nigruꝫ. tenet ꝯña: qa omnis ꝓpoſitio de p̄ſenti infert vnā aliā de poſſibili de ſenſu cōpoſito. ergo a p̄mo ad vltimū valet ꝯña. album pōt eſſe nigrū. ergo poſſe eſt albuꝫ eſſe nigrū. Diciẜ ꝙ illa ꝯña nō valet. albū eſt potens eſſe nigrū. ergo album eſt ens nigrum. ¶ Ad ꝓbationem diciẜ ꝙ ly ens ⁊ potens eſſe noīaliter cōuertuntẜ: non tñ hoc totuꝫ ens nigrum: ⁊ potens eſſe nigrū conuertuntẜ: ideo a cōuertibili ad cōuertibile nō rōne totius extremi non valet ꝯña. Et dico vlterius ꝙ potens eſſe participialiter ſumptuꝫ nō cōuertitur cū ly ens: qa antechriſtus eſt potens eſſe: ⁊ tñ nō eſt ens: ⁊ in ꝓpoſito ſumitẜ potens eē participialiter: ideo nō valet. ¶ Et ad inſtātiam ꝯ octauā regulaꝫ cum arguit ꝙ nō valet illa ꝯña. a. ꝓpō eſt vera: ⁊ imediate ante inſtans p̄ſens nō fuit vera. ergo. a. ꝓpō incipit eſſe vera: qa poſito ꝙ. a. ꝓpō in omni parte ꝓportionabili in pari hore p̄terite fuerit vera: ⁊ in omni pari fuerit falſa: ⁊ ſit nūc vera: ⁊ ſimus in inſtāti termināti illā horā. tunc aňs eſt veꝝ: ⁊ ꝯňs falſuꝫ. ꝙ antecedens ſit veꝝ pro p̄ª parte pꝫ. pro 2ª ꝓbatur: quia. a. imediate ante hoc fuit falſum. ergo imediate ante hoc nō fuit veꝝ. ꝯña tenet. aňs ꝓbaẜ. ante hoc fuit aliqua pars par: ſed qñcūqꝫ fuit aliq̄ pars par. a. fuit falſum. ğ imediate ante hoc fuit falſum. ꝙ ꝯňs p̄ncipale ſit falſuꝫ. ꝓbaẜ: qa. a. nunc eſt veꝝ: ⁊ imediate ante hoc inſtans fuit veꝝ: qa imediate ante hoc fuit aliq̄ pars impar. ğ. a. nō incipit eſſe veꝝ. Diciẜ ꝙ. a. incipit eſſe veꝝ. ⁊ ad argumētū nego p̄mā ꝯñā factam: qm̄ nō recte accipiūtur cauſe veritatis: ſed ſunt ille a. nunc eſt veꝝ: ⁊ nō imediate añ inſtans p̄ſens fuit veꝝ: ⁊ hoc eſt falſum ꝓpter veritatē ſui ꝯdictoꝝ. ſ. imediate ante inſtans p̄ſens. a. fuit veꝝ ⁊ conceduntur iſta ſimul: imediate ante inſtans p̄ſens. a. fuit veꝝ: ⁊ imediate ante inſtans p̄ſens. a. nō fuit veꝝ: nō tamē cōcediẜ cum p̄ma: ⁊ nō imediate ante inſtans preſens. a. fuit veꝝ.

¶ Nona regula eſt iſta. Ab actiua ad ſuā paſſiuā eſt ꝯña bona: ⁊ econuerſo. vt ſoꝛ. amat platonē. ğ plato amatur a ſoꝛte: ⁊ econuerſo. 9ª regula.

Iſta regula duas req̄rit limitationes. ¶ Prima ab actiua ad paſſiuā: ⁊ ecōuerſo eſt bona ꝯña: ipſa ſignificāte p̄ciſe ex cōpōne ſuoꝝ terminoꝝ preciſe p̄marie ſignificātiū ꝓpter ſubordinationē ⁊ variationē ſignificationis. ¶ Scđa. ⁊ vniformi- Mēghus.

ter ſupponétiū:⁊ ꝓpter hoc ſoluit̃ inſtātia Magiſtri:q̄a nō valet. ꝓmitto tibi denariū. ergo denarius ꝓmittitur a me tibi:q2 vbi ꝓmittā tibi denariū in cōfuſo:⁊ nullum denariū tibi ꝓmittā.eſt aῑs verū:⁊ ꝯn̄s falſum.Sil'r non ſeq̄tur.quilibet hō videt aliquē hoiez. ergo aliq̄s homo videt a quolibet hoie:q2 poſito ꝙ quilibet hō videat ꝑ ciſe ſeipſuz.aῑs eſt verū:⁊ ꝯn̄s falſum.Dicit̃ enim ꝙ non valet:q̄a termini nō ſupponūt eodē modo:ſed in actiua ly denariū ſupponit cōfuſe tm̄.in paſſiua ꝟo determinate:ſed ſic debet dicere:a me tibi ꝓmittit̃ denarius. Sil'r in alia ly hoiez in actiua ſtat cōfuſe tm̄.in paſſiua ꝟo determinate:ſed dꝫ dici ſic:a q̄libet hoie videt̃ aliq̄s hō.

10ª regula. Pa. 42. ꝑn. 3. du. 10. /. ſi. ꝑn. ꝓ. du. co2. 2ª. ꝯ. 4ª. /. lo. m2. 2ª. fo. 102. fa. 3ª. ſi. /. ꝓª. fo. 58. fa. 3ª. ſi.

¶ Decima regula eſt iſta. A tertio adiacente ad ſcd̄m adiacens affirmatiue ſine termino diſtrahente eſt cōſequētia bona. vt tu es hō:ğ tu es. Notāter dicit̃ affirmatiue:q2 nō ſequitur.tu nō es aſinus.ergo tu nō es. dicit̃ ēt ſine termino diſtrahēte:q2 nō ſeq̄tur.antechriſtus eſt futurus.ergo antechriſtus eſt.quare ⁊c̄.

Mēghus.

Iſta regula q̄nq3 limitatiōes req̄rit.¶ Prima a 3º adiacēte ad 2m adiacens affirmatiue:q2 negatiue nō ſeq̄tur.nullus hō eſt currēs.ğ nullus hō eſt.¶ Scd̄a ſine termino diſtrahēte.vn̄ termin⁹ diſtrahens ſiue diſtractus dr̄ termin⁹ ampliatiuus ⁊ terminus tranſcēdens:⁊ q̄nq3 pōt indifferēter affirmari tam de eo qd̄ eſt q̄3 de eo qd̄ nō eſt.Exēplū pmi.ideo nō ſequit̃.iſte hō eſt mortuus.ğ iſte hō eſt. ¶ Sil'r nō ſeq̄tur.Ceſar eſt opinabilis.ğ ceſar eſt.Exēplū ſcd̄i.ideo nō ſeq̄tur.roſa eſt ens.ğ roſa eſt.Sil'r ens in potētia eſt ens.ğ ens ī potētia eſt.Exēplū tertij.ꝑuatio eſt ꝑn̄m.ğ ꝑuatio eſt.Sil'r nomē p̄teriti eſt terminus.ğ nomē p̄teritū eſt. ¶ Tertia cōditio eſt bona ipſa ſigāante ex cōpoſitione ſuo2 termino2 ꝑcıſe pmarie ſignificātiū ꝓpter ſubordinationē ⁊ variationē ſig̃ationis. ¶ Quarta. vniformiter ſupponētiū:ideo ſoluit̃ inſtātia magiſtri.chimera eſt termin⁹.ğ chimera eſt.¶ Quinta.extra excluſiuas:⁊ pp̄ hoc ſoluit̃ inſtātia mag̃ri cuꝫ arguit:q2 nō ſeq̄tur.tm̄ hō eſt riſibilis.ğ tm̄ hō eſt:q2 aῑs eſt verū:⁊ ꝯn̄s falſum.Dicit̃ eniꝫ ꝙ nō valet in excluſiuis:q2 arguit̃ implicite ab inferiori ad ſuū ſuperius cōfuſe diſtributiue:nam cū dr̄ tm̄ hō eſt:in ly eſt includit̃ ens qd̄ eſt ſuū participiū qd̄ ſtat diſtributiue ratione dictionis excluſiue.

¶ Caput octauum tertij tractatus.

Pau. lo. ma. 2ª. fo. 130. fa. 2. ibi. poſt duas regulas. /. fo. tu. fa. ꝓª. ſi. /. 24. ꝑn. ꝓ. du. co2. 2ª. ꝯ. ꝓª. /. co2. 2ª con. Pro tota iſto caª. vide cap. viiᵐ. 3. tract. lo. par. to.

VLtimo de ꝓpōnibus hypotheticis eſt dicendum modo priori regulas aſſignādo. Qua2 prima eſt iſta. A copulatiua affirmatiua ad alteram eius partē principalē eſt bona ꝯſ̄ntia:nō econuerſo niſi gratia mãe:vt tu curris:⁊ tu diſputas.ğ tu diſputas:ſed nō ſequit̃.tu diſputas. ergo tu curris:⁊ tu diſputas:aliq̄n tamen tenet gratia mãe ſiue termino2.ſ.q̄ando copulatiua fit ex duab⁹ partibus:qua2 vna antecedit ad aliā:tunc ab illa parte que antecedit ad totā copulatiuā eſt bona ꝯſ̄ntia. vt tu es hō.ğ tu es hō:⁊ tu es aīal.tu curris:ergo tu curris:⁊ tu moueris:⁊ notāter dixi affirmatiua:q2 a copulatiua negatiua ad alterā partē non valet ꝯſ̄ntia. verbi gratia.nō ſeq̄tur.tu es hō:⁊ tu es aſinus.ergo tu es aſinus:q2 aῑs eſt veruz:⁊ ꝯn̄s falſum. ¶ Ex iſta regula ſeq̄tur ꝙ a toto copulato ad alterā partē eſt cōſequētia bona. vt ſo2. ⁊ plato currunt.ergo ſo2.currit.

Corre.

Mēghus. Notandum.

Prima regula q̄tuo2 limitationes req̄rit.¶ Prima a copulatiua affirmatiua:q̄a a negatiua nō valet.vnde nō ſeq̄tur.nō tu es hō:⁊ tu es aſinus.ğ tu es aſinus.dato ꝙ ly nō cadat ſupra totū.¶ Scd̄a hypothetice ꝓbabili:q2 nō ſeq̄tur.ipoſſibil'r tu es:⁊ tu non es.ğ tu nō es.dato ꝙ aduerbiū determinet totū.¶ Tertia.ad q̄libet partē p̄n̄lem vel ſibi ꝓportionabilē:q2 non ſeq̄tur.tu es hō:⁊ tu es aſin⁹:vel tu es aīal:ğ tu es aſinus. Dicit̃ ꝓportionabilē:q2 in terminis relatiuis pp̄ dependentiā nō pōt fieri ꝯſ̄ntia ad partē relatiui:q2 nō eēt ꝯn̄s cum ꝓpō non eēt itelligibilis.vn̄ nō ſequit̃.aliq̄s homo currit:⁊ plato eſt ille:ğ plato eſt ille:ſed bene ſeq̄tur ſibi ꝓportionabile.ğ plato eſt aliq̄s hō currens. ¶ Quarta ꝯſ̄ntia eſt bona ipa ſigāante ex cōpōne ſua2 partiū ꝑciſe pmarie ſignificātiū ꝓpter ſubordinationē ⁊ variationeꝫ ſig̃ationis:⁊ ꝯ̄ nō valet niſi de mã:⁊ hoc eſt cū fiat copulatiua ex partib⁹ p̄ncipalibus:qua2 vna antecedit ad aliā:tūc a parte aῑtis ad totā copulatiuā eſt bona ꝯſ̄ntia ⁊ formalis:ſed nō eſt de forma. vt tu curris:ğ tu curris:⁊ tu moueris.tu es albus:ergo tu es albus:⁊ tu es colorat⁹. Et ꝓpter hoc pꝫ ad inſtātiā mag̃ri cū arguit.ꝙ nō ſeq̄t̃. aliquātū videt ſo2.⁊ tm̄ videt plato.ğ tm̄ videt plato:q2 aῑs eſt verū:poſito ꝙ q̄libet co2 videat pedalem:⁊ ꝯn̄s falſum:tenēdo ly tm̄ excluſiue:q2 2ª exponens eſt falſa. Dico ꝙ ſi ly tm̄ tenet̃ relatiue:in parte ſicut in toto valet ꝯſ̄ntia.ſi aūt aliter nō eſt pars ei⁹:ideo nihil eſt ꝯ̄ regulā.

Pau. lo. ma. 2ª. fo. 117. fa. 4ª. ponit regulas qb⁹ cognoſci pt̄ q̄n copulatū tenet̃ diuiſiue ⁊ q̄n collectiue.

¶ Regula anexa de copulato req̄rit q̄tuo2 limitationes.¶ Prima a copulato affirmatiuo:q2 a negatiuo nō ſeq̄tur.vn̄ nō valet.nō ſo2.⁊ plato trahunt nauim.ğ ſo2. trahit nauim.¶ Scd̄a.diuiſiue tento:q2 ſi collectiue tenet̃ nō valet.vn̄ nō ſeq̄tur.ſo2.⁊ plato trahunt nauim.ğ ſortes trahit nauim.Et pp̄ hoc ſoluit̃ inſtātia mag̃ri cum arguit ꝙ nō valet.ſo2.⁊ plato ſunt numerus binarius.ğ ſo2.eſt numerus binarius.Sil'r ſo2.⁊ pla.ferunt lapidē.ğ ſo2.fert.a.lapidē:q2 in iſtis copulatiꝫ tenet̃ collectiue. tenet̃ aūt collectiue q̄n alte2 extremo2 ineſt ambobus copulatis ſimul ⁊ nō diuiſim.aut q̄n per ſignū cōfuſiuū determinat̃.diuiſiue ꝟo oppoſito modo. ¶ Tertia.ad alterā eius partē p̄ncipalē:q̄a ad nō p̄ncipalē non valet. ¶ Quarta.q2 cōſequētia eſt bona ipſa ſignificāte ex cōpoſitione ſua2 partiū preciſe pmarie ſignificātiū ꝓpter ſubordinationē ⁊ variationē ſignificationis.

2ª regula. Pau lo. ma. 2ª. fo. 132. fa. 2ª. ibi. tam ſequit̃. /. fo. 132. fa. 4ª. ibi. 3ª regula. /. 45. ꝑn. ꝓ. du. 10.

¶ Secunda regula eſt iſta. A parte principali diſiunctiue affirmatiue ad totā diſiunctiuam eſt bonū argumētum:ſed nō ecōuerſo. vt tu curris.ergo tu curris:vel tu es aſinus:ſꝫ ecōuerſo nō ſequit̃:q2 nō ſequit̃.tu curris:vel tu es aſinus.ergo tu es aſinus. aliquādo tamen tenet gratia materie.ſ.q̄ando diſiūctiua fit ex duabus partib⁹:qua2 vna ſequit̃ ad reliquā: tunc a diſiunctiua ad illā partē que ſequit̃ eſt bonum argᵐ. vt tu es hō:vel tu es aīal:ğ tu es aīal. ⁊ tu es albus:vel tu es coloratus:ğ tu es coloratus. ¶ Ex iſta regula.ſequit̃ ꝙ a parte diſiuncti ad totū diſiunctū eſt bona ꝯſ̄ntia. vt hō currit.ergo homo vel aſinus currit.

Corre. Pa. 40. ꝑn. ꝓ. du. 10.

¶ Iſta

Mēgbus. **Iſta regula** quinq3 limitationes requirit. ¶ Prima a parte principali diſiunctiue: q2 non ſequitur. aſini ſunt aſini. ergo oēs homines ſunt aſini: vel hoies τ aſini ſunt aſini: q2 nō arguit a parte pncipali: ſed a parte ptis pncipalis. τ h tenēdo φ ly vel ſit nota pncipalis. ¶ Scđa affirmatiue. q2 nō ſequit. deus eſt. ergo non deus eſt: vel deus eſt: dato φ ly nō cadat in totū. ¶ Tertia ad totā diſiūctiuā. q2 nō ſequit. ſi hō eſt aſinus hō eſt rudibilis. ergo hō eſt rudibilis vel celū qeſcit: dato φ iſta ſit diſiūctiua tota. ſi hō eſt aſinus: hō eſt rudibilis: vel celū qeſcit. ¶ Quarta a hypothetice pbabilē. q2 nō ſequit. ptīgēter tu es. ergo ptīgēter tu es: vel tu nō es: τ dato φ hoc aduerbium determinet totum: τ ſic ceſſat inſtantia Magiſtri. ¶ Quinta eſt bona pñtia formalis ipſa ſignificāte pciſe ex cōpoſitione ſuaꝝ partiū pciſe pmarie ſignificātiū pp ſubordinationē τ variationē ſignificationis: vt ſepe dictū eſt: τ ecōuerſo nō valet niſi de mā. τ hoc eſt cū ſit vna diſiūctiua: cuius vna pars pncipalis antecedit ad reliquā: tūc a diſiūctiua ad partē que eſt pñs eſt bona pña formalr: ſed nō de forma: vt tu curris: vel tu moueris. ergo tu moueris. tu es albus: vel tu es coloratus. ergo tu es coloratus. ¶ Regula annexa de diſiūcto quinq3 reqrit limitatiōes. Prima a parte pncipali diſiūctiue: q2 a pte nō pncipali nō valet. ideo nō ſequitur. aſini ſunt aſini. ergo aſini τ hoies vel equi ſunt aſini. ¶ Scđa ad totū diſiūctū diuiſiue ſumptū: q2 collectiue nō valet. ideo ſoluit inſtātia magri cū arguit φ nō ſequitur. tu differs ab aſino. ergo tu differs ab hoie vel ab aſino. q2 añs eſt verū: τ pñs falſū: vt p3 p expōnētes. Silr nō ſequit. aſinus eſt aſinus. ergo ille hō vel aſinus eſt aſinus demonſtrādo hoiem: q2 tenet collectiue in oibus his. ¶ Ad qđ cognoſcēdū nota φ collectiue ſumit qñ determinat per ſignū cōfuſiuū vel diſcretū vel relatiuū. Exēplum pmi. tu differs a te vel a me. Exēplū ſcđi. ille hō vel aſinus eſt aſinus. volēdo φ ly ille cadat ſupra totū ſubm. Exēplū tertij. vt ſoz. qui eſt hō vel aſinus eſt riſibilis. diuiſiue aūt tenet qñ nullo illoꝝ modoꝝ tenet. vt hō vel aſinus currit. tu es hō vel aſinus. ¶ Tertia affirmatiue. q2 negatiue nō valet. ideo nō ſequit. aſinus eſt aſinus. ergo nō aſinus vel hō eſt aſinus. ¶ Quarta ſine termino officiabili: q2 non valet. ad te currere ſeqtur hoiem currere. ergo ad te currere vel nō currere ſequit hoiem currere. ¶ Quinta pña eſt bona ipſa ſignificante ex cōpoſitione ſuaꝝ partium preciſe primarie ſignificantium. propter ſubordinationem τ variationem ſignificationis: econtra ꝟo non valet niſi gratia materie ſicut in diſiunctiua.

Notandum. Pau. lo. ma. 2ª. fol. 131. fa. 3ª. ibi. vt aūt ſciatur. dat regulam ad cognoſcēdū qñ diſiunctum tenetur diuiſiue τ qñ collectiue: vide et 40. pn. p. du. con. 4ª. ſi.

3ª regula. Pau. 1ª. pn. p. ſopt. 1ª./. 46. pn. p. du. cor. 1ª. con. pª./cō. 4ª /. lo. ma. 1ª. fo. 133. fa. 2ª. ibi. 3ª regula.

¶ Tertia regula eſt iſta. A diſiūctiua affirmatiua cum deſtructione vnius partis ad alterā partē eſt bona pñtia. vt tu curris: vel tu ſedes. ſed tu non curris. ergo tu ſedes.

Mēgbus. **Iſta regula** ſex requirit limitationes. ¶ Prima a diſiunctiua affirmatiua: quia a negatiua nō ſeqtur. vnde nō valet. nō tu es aſinus: vel tu es aſinus: ſed tu non es aſinus. ergo tu es aſinus. ¶ Scđa hypothetice pbabili: q2 nō ſequit. necio tu es vel tu non es. ſed nō necio tu es. ergo tu nō es. dato φ ly neceſſariū cadat in totū. ¶ Tertia cū deſtructione vnius ptis: q2 alr nō valet. ideo nō ſequit inſtātia magri dicēdo: tu es aſinus vel tu nō es aſinus: ſed tu nō es aſinus. ergo tu es aſinus: q2 nō deſtruit aliq pars. ¶ Quarta pncipalis: q2 nō ſequit. tu es hō vel hō eſt aſinus: τ tu nō es hō: ſ3 nullus hō eſt aſinus. ergo tu nō es hō. tenēdo φ ly vel ſit nota pncipalis. ¶ Quinta ad alterā ptē pncipalē: q2 ſi ad partē nō pncipalē non valet: q2 nō ſeqtur. tu es aſinus vel tu es hō. vel tu nō es hō. ſ3 tu nō es aſinus. ergo tu nō es hō. ¶ Sexta pñtia eſt bona ipſa ſignificāte pciſe ex cōpoſitione ſuaꝝ partiū pciſe pmarie ſignificantiū. pp̄ter ſubordinationē τ variationem ſignificationis. Ut ſepe dictum eſt.

¶ Quarta regula eſt iſta. A copulatiua negatiua ad diſiunctiuā affirmatiuā factā de partibus contradictorijs copulatiue affirmatiue eſt bona pñtia: vt non tu es hō. τ tu es aſinus. ergo tu nō es hō. vel tu non es aſinus: τ econuerſo. τ nota φ copulatiua affirmatiua hab3 duo pradictoria: quoꝝ vnum eſt copulatiua negatiua in qua preponit negatio. τ reliquū eſt vna diſiunctiua facta de partibus oppoſitis ipſius copulatiue. quare oportet φ copulatiua negatiua τ diſiunctiua affirmatiua inuicem conuertant. verbi grā. tu es homo. τ tu es aſinus. h3 duo pradictoria: quoꝝ vnum eſt hoc. nō tu es hō. τ tu es aſinus. ſcđm ꝟo eſt illud. tu non es homo. vel tu non es aſinus.

4ª regula. Pau. lo. ma. 2ª. fo. 134. fa. pª. ibi. 4ª regula. fo./ ſo. pbl. 9. 4ª. nota 2ª./. ſopt. 144ª.

¶ Quinta regula eſt iſta. Diſiūctiua negatiua ad copulatiuā affirmatiuā factam de partibus oppoſitis diſiūctiue affirmatiue eſt bonū argm̄: τ ecōuerſo. vt nō tu curris. vel tu ſedes. ergo tu nō curris. τ tu nō ſedes: τ ecōuerſo. Et rō. q2 ois diſiūctiua affirmatiua h3 pdcōriū p negōnē ppoſitā toti. τ p copulatiuā fcā3 de ptibus oppoſitis: vt tu curris: vel tu ſedes: huic pradicit ql3 iſtaꝝ nō tu curris: vel tu ſedes. tu non curris: vel tu non ſedes.

Iſta regula tres requirit limitationes. ¶ Prima a copulatiua negatiua hypothetice probabili: quia ſi eſſet cathegorice probabilis nō valeret. ideo non ſequitur. non necio tu es hō. τ tu ſedes. ergo necio tu nō es hō vel tu nō ſedes: q2 añs eſt verū cū pdictoriū ſit fl3. τ tñ pñs eſt falſū: q2 quelibet pars pncipalis eſt falſa. ¶ Scđa ad diſiūctiuā affirmatiuā factā de partibus oppoſitis: q2 nō valet aliter. ¶ Tertia pña eſt bona ipſa ſignificāte pciſe ex cōpone ſuaꝝ partiū pciſe primarie ſignificātiū pp ſubordinationē τ variationē ſignificatiōis. ¶ Silr quīta regla reqrit tres limitationes. pª a diſiunctiua negatiua hypothetice pbabili: q2 cathegorice pbabili nō valet: τ ſic ſoluit inſtātia magri: q2 nō ſequit. nō neceſſario tu es vel tu ſedes. ergo necio: tu nō es: τ tu nō ſedes: q2 añs eſt verū cū pdictoriū ſit falſū: τ pñs eſt fl3. vñ nota φ ſemp dat pdictoriū ipſius copulatiue affirmatiue: τ diſiūctiue affirmatiue p negationē ppoſitā: ſ3 non ſemp dat p copulatiuā affirmatiuā factā d partibus oppoſitis: niſi ſit hypothetice pbabilis τ nō cathegorice qliter ſunt iſte. ¶ 2ª ad copulatiuā factā de ptibus oppoſitis: q2 nō valet alr. ¶ 3ª pña eſt bona ipſa ſignificāte pciſe ex cōpone ſuaꝝ partiū pciſe pmarie ſignificantiū: pp ſubordinationem τ variationem ſignificationis: qđ dictū eſt ſepe. Mēgbus.

¶ Sexta regula eſt iſta. A pditionali affirmatiua cū ſuo añte ad pñs eiuſdē eſt bōa pña. vt ſi tu es hō: tu es aial. ſ3 tu es hō. ergo tu es aial.

6ª regula. Pa 47. pn. p. du. lo./. log. ma. 2ª. fo. 137 fa. 4ª. ſi.

Iſta regula ſex limitationes reqrit. ¶ Prima a conditionali affirmatiua: quia nō ſeqt a negatiua. nō ſi tu es hō: tu es aſinus: ſed tu es homo. ergo tu es aſinus. ¶ 2ª hypothetice pbabili: q2 cathegorice Mēgbus.

ꝓbabili nó ſeqtur.ĩpoſſibile eſt:ꝙ tu ſis aſinus: ſi tu ſis hó.ſed tu es hó.ğ tu es aſin⁹.dato ꝙ ly impoſſibile cadat ſupra totū.Et ſic pꝫ reſpóſio ad inſtātiā magrī:qꝛ nó ſequit̃.nccio tu es aial:ſi tu es hó:ſꝫ tu es hó.ğ nccio tu es aial.vbi ly nccio in p° determinet totū.ſi aūt determinaret ſolū illā partē:tu es aial.maioꝛ eſt falſa.℄ 3ª cū poſitione ſui aññtis:qꝛ ſine poſitione nó ſequit̃.ſi tu curris.tu moueris.ğ tu moueris.ſilr cū póne nó ſui aññtis:ſꝫ alicnī nó valꝫ.vñ nó ſequit̃.ſi tu es papa:tu es ſacerdos:ſed tu es hó.ğ tu es ſacerdos.℄ 4ª pncipalis explicitī vel iplicitī:qꝛ nó ſequit̃.ſi tu rides dū tu es letus tu rides: ſed tu es letus.ergo tu rides.illud enī nó eſt pncipale añs explicitū.Silr nó ſequit̃.dicédo:niſi tu es aial:tu nó es hó: ſꝫ tu es aial.ğ tu nó es hó:qꝛ añs pncipale implicitū eſt: tu nó es aial ꝑꝑ negationē iplicitā in ly niſi ꝓ ſi nó.℄ 5ª vł ſibi ꝓpoꝛtionabilis:qꝛ nó ſequit̃.ſi antechr̃s eſſet alb⁹ antechr̃s eēt coloꝛatus:ſꝫ antechr̃s eſſet alb⁹.ğ antechr̃s eēt coloꝛatus:qꝛ minoꝛ:⁊ ꝯ nó ſunt intelligibiles cū non ſint orationes ꝑfecte:ſꝫ ſibi ꝓpoꝛtionabiles.ſ.antechr̃s eſt albus:⁊ antechr̃s eſt coloꝛatus.℄ 6ª ad poſitionē ſui añtis pncipalis:qꝛ nó ſeqtur.ſi tu rides dū tu es letus tu rides dū tu es letus:ſꝫ tu rides dū tu es letus.ğ tu rides.℄ 7ª ꝯñtia eſt bona ipſa ſignificāte ꝑciſe ex cópoſitione ſuarū partium preciſe pumarie ſignificātium ꝓpter ſubordinationē ⁊ variationē ſignificationis:vt ſepe dictū eſt.

7ª regula. Pau. lo. ma. 3°. fol. 158. fa. 2ª. col. 4ª regula.

℄ Septima regula eſt iſta. A códitionali affirmatiua cum ꝯdictoꝛio ꝯñtis ad contradictoriuꝫ aññtis eſt bona ꝯña. vt ſi antechr̃s eſt alb⁹: antechriſtus eſt coloꝛatus. ſꝫ antechriſtus nó eſt coloꝛatus:ergo antechr̃s nó eſt albus. Et notāter dixi in ambabus regulis affirmatiua: qꝛ de negatiua non tenent huius regule.

Mēgĥus.

Iſta regula totidē requirit limitationes.ſ.a códitionali affirmatiua hypothetice ꝓbabili cū deſtructione ſui ꝯñtis pncipalis explicitī vel implicitī ad deſtructionē añtis pncipalis ꝯña ſignificāte preciſe ex cópoſitione ſuaꝝ partiū ꝑciſe ꝑmarie ſignificantiū ꝯña eſt bona:tā formalr q̄ꝫ de forma.℄ Et ad inſtantiā magrī cū arguit ꝙ nó ſequit̃.nccio ſi antechriſtus eſt alb⁹ antechr̃s eſt coloꝛatus:ſed antechr̃s nó eſt coloꝛatus.ğ nccio antechriſtus nó eſt alb⁹.qꝛ añs eſt veruꝫ:⁊ ꝯñs falſum.Dicit̃ negādo ꝯñaꝫ:qꝛ ſolū dꝫ ꝯcludi illa.antechriſtus nó eſt alb⁹.ex quo ly nccio non eſt pars añtis nec ꝯñtis.℄ Et ad inſtātiā ſpālē magiſtri cū arguit. ꝙ illa ꝯña nó valet.ſi tu es hó.nccio tu es aial.ſed nó neceſſario.tu es aial.ğ tu nó es hó.qꝛ ꝯñs eſt falſum.vt pꝫ:⁊ añs veꝝ.pro ſecūda parte pꝫ.qꝛ ꝯdictoriū eſt falſuꝫ.pro prima pte ꝓbat̃.tu es aial:ſi tu es hó nccio.ğ ſi tu es hó.nccio tu es aial.tenet ꝯña a couertibili ad ꝯuertibile.℄ Reſpondet magiſter dubitādo:an ꝯña valeat:an nó:qꝛ diſtiguit.an ly neceſſario ſit pars añtis vel ꝯñtis.ſi añtis:negat cóſequētiā:qꝛ nó ſumitur oppoſitū cóſequētis:ſꝫ dꝫ ſic ſumi:ſed tu nó es aial.ergo tu non es hó neceſſario.⁊ tūc cóceditur ꝯña:ſed negat̃ minoꝛ.Si ꝯo ſit pars ꝯñtis.concedit ꝯñaꝫ.ſed negat̃ ꝯditionalis:qꝛ equalet huic ꝯditionali falſe.ſi tu es hó:tu es aial neceſſario.℄ Et tūc ad argm̄ negat̃ ꝯñtia:qꝛ nó ꝯuertunt̃ ille ꝓpóneſ:cū in pma ly neceſſario ſit pars añtis.in ſcđa ꝯo ſit pars ꝯñtis. Et ſic pꝫ ſolutio ad argm̄.℄ Aduerte tñ ꝙ ſi qđ diminute locuti ſumus in his conſequentiis:diffuſe dicemus contra cóſequentias.⁊ adhuc diffuſius in tractatu noſtro quē fecim⁹ ſupra conſequentias Strodi:ad quem recurre ſi placet. ℄ Et ſic eſt finis huius tractatus.

℄ Caput primū q̄rti tractat⁹ de reſolubilib⁹.

℄ De ꝓbónib⁹ terminoꝝ tractatus incipit.

Qualiter ꝓpónes illatiue ꝓbentur preſenti doctrina dignoſcitur ſatis plene. Et prio nāqꝫ a reſolutione eſt incohoādū qua indefinite particulares ⁊ ſingulares ŏ ſubiecto non ꝓnoie demóſtratiuo rónabilr inferūtur. Quelibet ğ talis eſt talr inferēda:vt pro añte ſumant̃ duo demóſtratiua:in quoꝝ in primo predicet̃ predicatū reſoluende: ⁊ in ſecundo ſubm.verbi gr̃a.hó currit.ſic reſoluit̃.hoc currit. ⁊ hoc eſt homo.ergo hó currit. Exemplū in obliquo.vt hoīs eſt aſinus:huius eſt aſin⁹. ⁊ hoc eſt hó.ergo ⁊c̃.Et ita in aliis caſib⁹ ſingularis numeri dicat̃.Exemplum in numero plurali:vt homines currūt.hi currūt. ⁊ hi ſūt hoies.ergo ⁊c̃.Exemplum in obliquo:vt aliquoꝝ ꝯtradictorioꝝ alterum eſt verum.Hoꝝ alterum eſt verum. ⁊ hec ſunt cótradictoria. ergo ⁊c̃.⁊ ita dicat̃ in aliis caſibus:ita ꝙ ſemꝑ prima demonſtratiua ſit eiuſdē caſus cū reſoluenda. Secūda ꝯo cótinue in recto ſumatur. ℄ Sed propoſitiones de verbo ampliatiuo eodeꝫ modo probant̃ excepto hoc ꝙ ſecunda demonſtratiua dꝫ eſſe de verbo diſiūcto verbi ſubſtantiui de preſenti ⁊ eiuſdeꝫ de preterito vel futuro aut alterius. verbi gratia. homo currebat:ſic reſoluitur.hoc currebat:⁊ hoc eſt vel erat hó.ergo ⁊c̃. Itē homo diſputabit.hoc diſputabit. ⁊ hoc eſt vel erit homo. ergo ⁊c̃.ita ꝙ verbū ſubſtantiuū ſumptū ſecundo loco ſit ſemper cóſimilis tēpoꝛis cum verbo reſoluende ꝓpónis. Sed quādo ꝓpónis reſoluēde verbū principale eſt ly pót/contingit incipit vel deſinit. Scđa ꝓpó erit de ſecundo verbo conſimili: vt hó poteſt eſſe alb⁹. hoc pót eſſe albū. ⁊ hoc eſt vel poteſt eſſe hó. ergo. Item album incipit eſſe nigruꝫ: hoc incipit eſſe nigrum: ⁊ hoc eſt vel incipit eē albū. ergo. ⁊ ita dicat̃ in plurali: vt prius. ℄ Modus ꝯſilis eſt tenēdus in propónib⁹ de extremo copulato vel diſiuncto: vt hó vel aſin⁹ currit.ſi totum diſiūctum eſt ſubm reſoluat̃ ſic. hoc currit. ⁊ hoc eſt hó vel aſinus. ergo. Si autem prima pars fuerit ſubiectum ſic reſoluit̃.hoc vel aſinus currit. ⁊ hoc eſt hó. ğ. Et ita dicendum in illis de copulato ⁊ ꝯditionato ſubiecto. vt hó ⁊ aſinus currit. Propoſitio ſi eſt impoſſibilis eſt falſa. Item eſt dicendū de particulari ⁊ ſingulari reſolubili affirma-

Pau. le. ma. p°. fol. 13. fa. 2ª. ſi /. fo. 42. fa. 4ª. 2ᵐ. /. ſophiſ. 8. con p°. con. 4ª. /. 8. pu. 2. dub. con. 2ª. /. 28. pu. 4. du. cō. 3ª. /. cap. 5 7. trac. lo. p. 2ᵐ. p° ps capli.

2ª pars capli.

3ª pars capli.

tiua ſicut indefinita. vt aliqs homo diſputat.
4° pars capli ꝑau.lo. ma. p°.fol. 13. fa. 3°.ibi. indefi/nita vel par. negatiua.1.4°. pa.2. ſopp.ii. ſoꝛ.currit. ℂ Sed particularis vł idefinita ne
gatiua hȝ duplicē modū ꝓbādi. Primꝰ dictꝰ
eſt: vt hoc nō currit. ⁊ hoc eſt hō.ğ hō nō cur/
rit. vbi aūt videaꝛ ꝙ iſte modus nō deſeruiat
ſumaꝛ ꝯtradictoꝛiū illiꝰ: vt chimera nō currit.
Hec idefinita ꝓbari nō pōt ꝑ duo demōſtrati/
ua: qꝛ ſemꝑ ſc̄da eſſet f̄ła. ſ. hoc eſt chimera. iō
ad ꝟitatē vidēdā iſtiꝰ ſumaꝛ ꝯdcōꝛiū. ſ. oīs chi
mera currit: ⁊ qꝛ hec ē falſa. ideo illa eſt vera.
5° pars capli ℂ Cōſilr eſt dōȝ in aduerbījs. vbi ſubm fue/
rit aduerbiuȝ hn̄s terminum infra ſe. vt aliqn̄
tu es: nūc tu es: ⁊ nūc eſt aliquādo. ğ. Jtē he
ri tu fuiſti: tūc tu fuiſti. ⁊ tūc eſt vel fuit heri.
ergo. Jtē ante. a. tu diſputabis: tūc tu diſputa
bis: ⁊ tunc eſt vel erit ante. a. ergo. Jtē alicubi
tu es. ibi tu es: ⁊ ibi eſt alicubi. ergo. Et ita de
p̄terito ⁊ futuro dicaꝛ: vt dcm̄ eſt in tēpoꝛali.
6° pars capli ℂ Ex p̄dictis infero ꝙ ēt ꝓbāde ſunt ꝓpōnes
indefinite ⁊ particulares de ꝟbo ſubſtātiuo
p̄n̄tis tꝑis: ⁊ de p̄dicato participio: ſicut ꝓpō/
nes d̄ ꝟbo pꝛincipali illiꝰ participij. Uolo di/
cere ꝙ ita ꝓbāda eſt hec reſolubilr. Adaȝ eſt
preteritus ſicut illa. Adā fuit: ⁊ illa. antechꝛ̄s
eſt futurus: ſicut illa. antechꝛ̄s erit. vt hoc erit:
⁊ hoc eſt vel erit antechꝛ̄s. ğ antechꝛ̄s eſt futu
rus. Aliqs hō eſt interfectꝰ. hoc eſt interfectū:
⁊ hoc eſt vł fuit aliqs hō. ğ ⁊c̄. Jtē ſoꝛ. eſt po
tēs eſſe hoc eſt potēs eſſe: hoc eſt vel pōt eſſe
7° pars capli ſoꝛ. ⁊c̄. ℂ Juxta p̄dicta ſequiꝛ veritas multa/
p° ꝓpō. rum ꝓpōnū. Pꝛima eſt illa. Senex erit puer.
ꝓbaꝛ. hoc erit puer: ⁊ hoc eſt vel erit ſenex. er
go ⁊c̄. Demōſtrando vnū qui eſt puer ⁊ erit
2° ꝓpō. ſenex. ℂ Secūda ꝓpoſitio. Puer fuit ſenex:
pꝛobaꝛ. hoc fuit ſenex: ⁊ hoc eſt vel fuit puer.
3° ꝓpō. ergo demonſtrando vnum ſenem. ℂ Tertia
pꝛopoſitio. Albū fuit quando non fuit albuȝ.
ꝓbatur. ⁊ pono ꝙ tu ſis albus: ⁊ cōtinue an/
te hoc fueris niger. Jllo poſito hoc fuit quādo
non fuit album: ⁊ hoc eſt vel fuit album. er/
4° ꝓpō. go ⁊c̄. ℂ Quarta pꝛopoſitio. Pater erit quā
do non habebit filium neqȝ filiam. pꝛobatur.
hoc erit quando nō habebit filium neqȝ filiā.
⁊ hoc eſt vel erit pater. ergo. demonſtrando
vnū patrem qui remanebit poſt moꝛteȝ filio/
5° ꝓpō. rum ⁊ filiaꝝ. ℂ Quinta ꝓpō. Aliquo maioꝛi
Pau. ſoppl. 43. coꝛ. dub. poſt 4um cō. te ⁊ quolibet minoꝛi tu es minoꝛ. ꝓbatur. iſto
tu es minoꝛ demōſtrando vnū maioꝛem te. ⁊
iſte eſt maioꝛ te ⁊ quolibet minoꝛi te. ergo ⁊c̄.
6° ꝓpō. ℂ Sexta ꝓpoſitio. Aliquo minoꝛi te. ⁊ quoli
bet maioꝛi te tu es maioꝛ. ꝓbaꝛ. iſto tu es ma/
ioꝛ demōſtrando vnū minoꝛē te. ⁊ hoc eſt mi
nus te ⁊ quolibet maioꝛi te. ergo ⁊c̄. ℂ Se/ 7° ꝓpō.
ptima pꝛopoſitio. Albū pōt eſſe nigruȝ. ꝓbaꝛ
hoc pōt eſſe nigrum demonſtrando te ⁊ hoc
eſt vel pōt eſſe album. ergo ⁊c̄. Et ita pꝛobaꝛ.
iſta. Sedentē poſſibile eſt currere. ℂ Octa/ 8° ꝓpō.
ua ꝓpoſitio. Uerum eſt ꝙ mundus non fuit.
pꝛobatur. hoc eſt ꝙ mundus non fuit demō/
ſtrando illam. tu es. ⁊ hoc eſt veruȝ. ergo ⁊c̄.
ℂ Nona ꝓpoſitio. Neceſſarium eſt ꝙ deus 9° ꝓpō.
nunq̄ȝ erit. pꝛobatur. hoc eſt ꝙ deus nunq̄ȝ
erit demonſtrando celū. ⁊ hoc eſt neceſſariū.
ergo ⁊c̄. ℂ Decima ꝓpoſitio. Poſſibile eſt 10° ꝓpō.
ꝙ nihil fuit ⁊ quod nihil erit. pꝛobatur. hoc
eſt ꝙ nihil fuit ⁊ quod nihil erit demonſtran
do inſtans pꝛeſens: ⁊ hoc eſt poſſibile. ğ ⁊c̄.
ℂ Undecima ꝓpoſitio. Cādela lucēs eſt ex/ 11° ꝓpō.
tincta. ꝓbatur. hoc eſt extinctū demonſtrādo
candelam iam extinctā que pꝛius fuit lucens:
⁊ hoc eſt vel fuit candela lucens. ergo ⁊c̄.
ℂ Duodecima pꝛopoſitio. Uiuum eſt moꝛ/ 12° ꝓpō.
tuum. pꝛobaꝛ. hoc eſt moꝛtuuȝ demonſtran/
do Adā. ⁊ hoc eſt vel fuit viuum. ergo ⁊c̄.

Aduerte pꝛimo circa titulum huius tractatus qui dicitur de ꝓbationibus terminoꝝ. Et p° cir Mēghꝰ notādū p°. V
ca ly ꝓbationibꝰ: qꝛ ꝓbare ꝓpōnē eſt veritatē eius oſtē/
dere. Jmpꝛobare ꝟo eſt falſitatē oſtendere vel demon/
ſtrare. Jn gn̄ali aūt vnus eſt modus ꝓbādi ꝓpōnē eē ve
rā vel falſaȝ. ſ. ex pꝛimario eiꝰ ſignificato. ſi pꝛimariū eiꝰ
ſignificatū eſt veꝝ. ergo ipſa eſt vera ⁊ ecōtra. vel p̄ma/
rie ſignificat ſicut eſt. ergo eſt vera. falſitas ꝟo per oppo
ſituȝ. Jn ſpāli ꝟo quadruplr ꝯtingit ꝓbare ꝓpōnē: aut
a pꝛioꝛi ſi cām hȝ ex qua ſeqtur eiꝰ pꝛimariū ſigtū. vt hō
currit ꝓbaꝛ a pꝛioꝛi ſic: qꝛ hȝ volūtatē currēdi ⁊ nō ipe/
diꝛ. A poſterioꝛi aūt ꝑ ſuū iferius: vel ꝑ aliquā veritatē:
aut ꝑ aliquā cām ſue veritatis: vt hō currit ꝓbaꝛ a poſte
rioꝛi ꝑ illā: qꝛ ille hō currit. ğ hō currit: aut ex oppoſito. ſ.
ex ꝯdictoꝛio: capiēdo oppoſitū ꝯdictoꝛiū ꝓbādo ipm̄ eē
falſum: quo facto ſeqtur ꝓpōnē quā volueris eē veram
iuxta pꝰm pnm. aut ab equo ꝓbādo ꝑ ſuas exponentes vel
deſcriptionē vel aliqđ ꝯuertibile magis notū. vt ꝓbādo
ꝙ oīs hō eſt riſibilis ꝑ hoc ꝙ hō ē riſibilis ⁊ nihil eſt hō
qn illud ſit riſibile. ğ ⁊c̄. Aliqn̄ aūt vnꝰ modus ꝓbādi ef/
ficacioꝛ vel facilioꝛ altero di. ℂ Aduerte ſc̄do circa ly ter Notādū 2m. X
minoꝝ: ꝙ variatio ꝓpōnis oꝛtū ſumit ex terminis: quo/ Pau. lo. ma. p°. fol. 12. fa. 3°. ſt. vſqȝ ad fa. 1um. fo. 13. ibi. redeundo igitur.
tuplices eni ſunt termini: totuplices ſūt ꝓpōnes. Termi
noꝝ aūt alij mediati: alij imediati. Termini imediati ſūt
termini ſimplices nō reſolubiles in aliqđ aliud: vt ꝓnoīa
demōſtratiua ſinglaris numeri: vt ego/ ipſe/ iſte hic/ ⁊ is.
⁊ aduerbia demōſtrādi: vt nūc/ tūc/ hic/ ibi. ⁊ h̄ ꝟbū eſt p̄/
ſentis tꝑis. dicūr aūt imediati: qꝛ carēt medio ꝑ qđ poſſint
ꝓbari tāq̄ȝ ꝑ notiꝰ: qꝛ nłłs terminus eſt notioꝛ iſtis. Me/
diati ꝟo ſūt termini reſolubiles in aliqđ aliđ: vt termini
cōes. ⁊ breuiter oēs p̄ter ſup̄dictos de qbꝰ abūde dcm̄ eſt
in ſūmulis. Termini mediati diuidūꝛ: qꝛ alij ſūt reſolu/
biles: vt termi cōes. puta vt noīa/ ꝟba/ ꝑticipia/ aduerbia/
hn̄tia ſigtata inferioꝛa. Alij ſūt exponibiles: vt ſigna vłia
dictiones excluſiue exceptiue: ⁊ ſic de alijs. rōne quoꝛum
ꝓpōnes exponibiliter pꝛobantur. Alij ſunt officiabiles:

vt termini limitātes ad ſenſuʒ cōpoᵐ rōne dicti: vt termi
modales ꝛ ꝯcernētes actū mētis determinātes dictū vel
orōnē intuitiuā. ¶ Aliꝗ ſūt deſcriptibiles: vt termi ꝯcer-
nētes actū mētis determinātes icōplexū v̄bale. Aliꝗ hñt
cās v̄itatis: vt incipit ꝛ deſinit ꝛ ablatiuꝰ in ꝯña. ſilr̄ ꝑpō
diuidit̄: q2 alia eſt imediata que nō hʒ mediū ꝑ qᷓ poſſit
ꝓbari. alia mediata. ſ. que hʒ medium ꝑ qᷓ poſſit ꝓbari:
ꝛ mediata qͣdruplex eſt. ſ. reſolubilis exponibil' officiabil'
deſcriptibilis ꝛ hñs cās v̄itatis. d̄ qbꝰ ꝑ ordinē vidēdū ē.

Propoſitio reſoluꝰˡⁱˢ ē triplex. ſ. idefinitiua ꝑticu-
laris ꝛ ſingularis ō ſubiō nō ꝓnoīe
demr̄atiuo ꝯdemr̄atiuo. Di aūt hec ꝓbō reſolō q̄ſi retro
ſolō: q2 eſt reſolō in p̄nꝰ que ſūt retro. Hec aūt reſolō fit ꝑ
duo demōſtratiua i quoꝝ p̄ p̄dicat̄ p̄dicatū ꝑpōnis re-
ſoluēde. in ſcđo v̄o p̄dicat̄ ſubm eiuſdem vt hō currit ſic
reſoluit̄: hoc currit ꝛ hoc eſt hō. ergo homo currit.

Ritius. Circa iſtū tractatū ſunt aliq̄ notāda. ¶ Pmᵐ ē q
Nōdᵐ pmū. ꝓbare ꝑpōnē. vt iſtā hō currit. eſt oſtē-
A dere eiꝰ v̄itatē. iꝓbare aūt eſt oñdē eiꝰ falſitatē. h aūt
p̄t zʳ fieri q̄ſtū ſpectat ad ꝑpoᵐ. ſ. vel gñalr̄ vł ſpālr̄. Si
gñalr̄ vnꝰ erit modus oiuʒ. ſ. vt dicat̄ eiꝰ p̄mariū ꝛ adeq̄-
tū ſignatū eſt vez. igit̄ ipa eſt v̄a. vł eſt flʒ. igit̄ ipa ē fla.
Si aūt ſpālr̄ h fiet vno modoꝝ īfra ddoꝝ. ¶ Scđo no-
Nōdū 2ᵐ. tādū q titulus tractatꝰ p̄t zʳ intelli. Uno mō ſic. icipit tra-
ctatus de ꝓbōnibꝰ terminoꝝ. i. ꝑpōnū q̄ termi ſūt ꝛ v̄e
ꝓbant̄: vel iꝓbant̄: ex quo ſunt v̄e vł flē. Alio mō itellr̄
ſic. de ꝓbōnibꝰ terminoꝝ. ſ. incōplexoꝝ: nō q2 termi in-
cōplexi ꝑpe ꝓbent̄ vł iꝓbent̄. cū q̄ nō ſūt veri vł falſi:
ſʒ q2 ſm aliū ꝛ aliū terᵐ mediatū. i. ꝓbabilē denoiantem
ꝑpōnē ſumit̄ alia ꝛ alia ꝑpōnis ꝓbatio. vt īfra pʒ. ¶ 3ᵒ
Nōdū 3ᵐ. notādum q ois ꝑpō: aut eſt mediata. i. ꝓbabilis vt eſſet
iſta hō eſt aſinus. ꝛ hō eſt aīal. vł mediata. i. iꝓbabilis.
ꝛ eſt ois illa. ꝛ ſolum illa q̄ eſt de v̄bo ſubſtantiuo: aut de
v̄bo pōt ꝑſonalr̄ ſumpto cū ꝓnoīe demōſtratiuo. vt hoc
eſt: vel hoc pōt eē. Si mediata aut eſt negatiua aut affir-
matiua. ſi pᵐ. ꝓbat̄ ꝑ affirmatiuā. Si ſcđꝫ. h zʳ: q2 aut eſt
hypothetica aut cathᶜᵃ. Si hypothetica iteꝝ duplr̄: quia
aut eſt ꝓbabilis cathecᶜᵉ aut hypothetice. Si pᵐ. ꝓbatur
ſm exigētiā p̄mi termini mediati denoiantis ipſaʒ. Exᵐ.
neſcio tu es. vel tu nō es. iſta eſt hypothetica ꝓbabilis ca-
thegorice rōne de ly neſcio exponibilr̄. vt īfra pʒ. Si v̄o
ſit hypothetice ꝓbabilis: aut eſt ꝯditionalis aut copulati-
ua aut diſiūctiua. Si ꝯditionalis ꝓbat̄ ſic. oppᵐ ꝯñtis in-
dicatiue ſumptū eſt aptū natū repugnare añti. igit̄ ipa eſt
v̄a. Si copuᵃ. ꝓbat̄ ſic. qlʒ ps p̄nˡⁱˢ eſt v̄a. igit̄ ipſa eſt v̄a.
ſi diſiūctiua ꝓbat̄ ſic vna ps p̄ncipalis eſt v̄a. igit̄ ipa eſt
v̄a. ſi aūt ꝑpō ſit cathecᵃ ꝓbat̄ vno iſtoꝝ modoꝝ īfra po-
ſitoꝝ. ſ. aut reſolubilr̄: aut exponibilr̄: aut officiabilr̄: aut
Nōdū 4ᵐ diſcriptibilr̄: aut ꝑ cās v̄itatis. ¶ Ultimo ſūt notāda q̄dā
facientia ad ꝓpoᵐ īfra ꝑ totū. pᵐ. ꝓbō ꝑpōnis ſemꝑ dʒ in-
cipere a p̄ termio mediato. nō a p̄ ſm ſitū: ſʒ a p̄ termino
denoiante ꝑpōnē. Exᵐ. ꝓbō iſtius. hoiez currere eſt poſ-
ſibile. nō dʒ icipere a ly hoiez: ſʒ a ly poſſibile: ex quo iſta
denoiatur modalis de ſenſu cōpoſito. ¶ Scđo notādū
q ois cathegorica affirmatiua de relatiuo referente añs
nō ꝯfuſuʒ equalet copulatiue. Exᵐ. iſta. aliqd eſt qᷓ non
eſt aīal. equalet huic. aliqd eſt hō. ꝛ id nō eſt aīal. ¶ 3ᵒ no-
tādū q qñ vnū nomē regit̄ ab alio. ꝛ poſtponit̄ ei. ꝛ ſunt
termini cōes ſi eis dat̄ ſuppoſitio ab aliq̄ 3ᵒ ſemꝑ dabit̄
ꝯſilis ſuppoſitio vtriſqʒ. Exᵐ. dō: qlʒ aſinꝰ hoīs eſt aīal
hoīs. tā ly hoīs q̄ ly aſinꝰ ſtat diſtributiue. ꝛ tā ly hoīs q̄
ly aīal ſtat ꝯfuſe tm̄. dixi p̄ ſi ſint termini cōes ꝑꝑ iſtaʒ ꝛ
ꝯſiles. qlʒ aſinꝰ ſoꝛ. currit. vbi ly aſinꝰ diſtribuit̄. ꝛ ly ſoꝛ.
non. dixi ſcđo. ſi dictio recta poſtponat̄. q2 ſi nō: nō opʒ.
vt ſi dicā. cuiuſlʒ hoīs aſinꝰ currit: ſtat ly hoīs diſtribuᵉ.
ꝛ ly aſinꝰ ꝯfuſe tm̄. ¶ 3ᵒ dixi. ſi eis dat̄ ſuppō a 3ᵒ q2 i iſta:
tu es differēs ab hoīe: ly differēs ſtat deterᶜ. ꝛ ly hoīe di-
ſtributiue. ¶ 4ᵒ nōnᵐ q ois ꝓbatio ꝑpōnis bona dʒ re-
duci vltimate ad reſolubiles ꝛ ad imediata. ¶ Sed argᵉ ꝯ magiſtrū
ꝯ magrm. ꝛ p̄ ſic. quelibet iſtaꝝ. ſ. iſti currūt. hō eſt hō. eſt Arguit p.
indefinita affirmatiua: ꝛ tm̄ nō ſunt reſolubiles. igit̄ ꝯtra
cuʒ. pʒ ꝯña cum maiori: q2 in illis ſubijcit̄ terminus cōis
ſine ſigno. ex quo ly. iſti. eſt terminus cōis per ipm. ꝛ mi-
nor ꝓbat̄: q2 nō videt̄ quō p̄ma habeat reſolui: q2 ibi eſ-
ſet nugatio. i. inutilis repetitio. vt ſi dicat̄. iſte ē hō. ꝛ iſte
eſt hō. igit̄ hō eſt hō. ¶ Scđo arguit̄ ſic. iſte ꝛ cōſimiles Arguit̄ 2ᵒ.
ſcʒ iſte hō albꝰ incipit currere. in hac domo tu es. ſunt re-
ſolubiles: ꝛ tm̄ ſunt de ꝓnomine demōſtratiuo ſingularis
numeri. igit̄ cōtra cum dicētem tales eſſe imediatas. pʒ
conſequētia. cuʒ minori: ꝛ maior ꝓbat̄: q2 dato q iſte nō
reſoluant̄: ſequit̄ q duo ꝯdictoria ſunt ſimul falſa: ꝛ pro-
batur ꝯñtia. ꝛ capio iſtā. iſte homo albus incipit currere.
ꝛ iſte homo albus non incipit currere. que ſunt contradi-
ctorie. ꝛ dicas q prima non ꝓbatur rōne de ly iſte hō al-
bus: ſed rōne de ly incipit. ꝛ arguit̄ q iſte ſunt ſil' vere. ꝛ
pono q ſoꝛ. currat curret ꝛ cucurrerit. ꝛ nō ſit albꝰ: ſʒ im-
mediate poſt erit albꝰ. tūc iſta eſt vera. iſte hō albus non
incipit currere. vt pʒ ex caſu: ꝛ iſta ſilr̄ eſſet v̄a. iſte hō al-
bus incipit currere. ꝓbando rōne de ly incipit: q2 iſte hō
albus nūc nō currit. ꝛ iſte hō albꝰ imediate poſt hoc cur-
ret. vt pʒ. igit̄ ꝛc̄. ¶ Tertio arguit̄ ꝯ modū reſoluēdi: q2 Arguit̄ 3ᵒ.
nō ſequit̄. hoc eſt hō. demōſtrando aīal cōe. ꝛ hoc eſt aſi-
nus. igit̄ hō eſt aſinꝰ. Itē non ſequitur. hoc eſt pater. demō-
ſtrata diuina eſſentia. ꝛ hoc eſt filius. igit̄ pr̄ eſt filius: q2
añs in illis eſt vez: ꝛ ꝯñs falſum: ꝛ tamē argr̄ ꝑ reſolutio-
nē. igit̄ ꝛc̄. ¶ Quarto arguit̄ ſic. iſte ꝯñtie non valēt. hoc Arguit̄ 4ᵒ.
erit album demōſtrato vno nigro qᷓ erit albū: ꝛ hoc eſt
vel erit nō albū. igit̄ nō albū erit albū. Silr̄ hoc erit vez:
demr̄ata illa. tu dormis. ꝛ h ē vel erit aliū a vero: igit̄ aliū
a vero erit vez: ꝛ tm̄ arguit̄ ſm modum Pauli. igit̄ ille
modus eſt malus. pʒ ꝯña cū minori. ꝛ maior ꝓbat̄. quia
añs in illis eſt vez. vt pʒ. ꝛ ꝯñs falſum: qᷓ ꝓbat̄. ꝛ capio
oppoſitū iſtius. nō albū erit albū qᷓ eſt hoc. nihil non al-
bum erit albū. ꝛ arguit̄ ſic. iſta negatiua eſt vera. igit̄ illa
affirmatiua falſa. pʒ ꝯñtia. ꝛ añs ꝓbat̄ ſic. tm̄ albū erit al-
bum. igit̄ nihil non album erit albū. pʒ ꝯñtia iteꝝ ab ex-
poſita ad exponētē. ꝛ añs eſt vez. igit̄ ꝛ ꝯñs. q añs ſit ve-
rū ꝓbat̄ ſic. omne qᷓ erit albū eſt vel erit albuʒ. igit̄ tm̄
albū erit albū. pʒ ꝯñtia. ab vli ad ſuā excluſiuā. ꝛ añs eſt
vez. igit̄ ꝛ ꝯñs. ſimili modo arguit̄ de ſcđa ꝯñtia. Idem
etiā dicat̄ de iſtis. hoc curret. ꝛ hoc eſt vel erit nō currēs.
igit̄ non currens curret. iſte pōt eſſe rex. ꝛ iſte eſt vel pōt
eſſe non rex. igit̄ nō rex poteſt eſſe rex. ¶ Quinto argᵉ Arguit̄ 5ᵒ.
ſic. iſta ꝯñtia nō valet. per iſtuʒ habitum tu decipieris. ꝛ
iſte habitus eſt vel erit ſcientia. igit̄ per ſcientiā tu deci-
pieris: ꝛ tm̄ arguit̄ ſm magrm. igit̄ ꝛc̄. pʒ ꝯña. cum mino-
ri: ꝛ maior ꝓbat̄. q2 añs eſt vez ꝛ ꝯñs falſum. q añs ſit
vez ꝓbat̄. ꝛ pono q tu habeas in mēte habitū iſtiꝰ pro-
pōnis. ſoꝛ. eſt. per quē credas firmiter q ſoꝛ. ſit. ꝛ pono q
te ſic credēte deus annihilabit ſoꝛ. ꝛ ſequit̄ q añs eſt ve-
rum. ſ. per iſtū habitum. tu decipieris: q2 per iſtum habi-
tū qñ ſoꝛ. nō erit credes ipſum eſſe. ꝛ iſte habitus eſt vel
erit ſcientia: q2 eſt. ꝛ q ꝯñs ſit falſuʒ etiā patet. q2 nemo
per ſciam decipit̄: vt pʒ. ¶ Ad primū rn̄. q non eſt de Ad pᵐ dr̄.
intētione magiſtri q ois indefinita ſit reſolubilis. vt pro-
bat argᵐ de illis duabus indefinitis aſſumptis. dicit̄ tm̄ q
quelibet iſtaꝝ eſt mediata ꝛ ꝓbabilis. p̄ma. n. infertur ex
multis ſingularibus ſic. iſte currit. ꝛ iſte currit ꝛc̄. igit̄ iſti
currūt: ꝛ ſcđa infert̄ ex vna ſinglari ſic. iſte eſt hō. igit̄ hō
eſt hō. per illā regulā ꝯñtiaꝝ. ab inferiori affirmatiue ꝛc̄.

Ad 2m ¶ Ad ſcōm ſilr dī ꝙ nō intēdit magr̄ ꝙ oīs ꝓpō in qua
eſt demōſtratiuū nō ſit reſolubilis:ſ; ꝙ oīs iſta i q̄ eſt de-
mōſtratiuū ſimplr ſeu ſolitarie ſumptū:vt eēt iſta.hoc
eſt.vñ quelibȝ iſtaꝝ eſt reſolubilis.talis hō currit.iſte hō
albꝰ icipit currere.ꝛ in iſta domo tu es.pº eni ſic reſoluit̄:
iſte currit.ꝛ iſte eſt talis hō.igr̄ ꝛc̄.ꝛ ſcđa reſoluit̄ ſic.iſte
incipit currere.ꝛ iſte eſt vel incipit eē iſte hō albꝰ.igr̄ ꝛc̄.
ꝛ tertia ſic.ibi tu es.ꝛ ibi eſt in hac domo.igitur in hac do
Ad 3m mo tu es.¶ Ad 3m dī ꝙ illa argumēta petūt aliā difficul
tatē:tñ pro nūc dī ꝙ iſte modus reſoluēdi nō eſt gn̄alis:
ſed fallit in vno caſu.ſ.qñ per demōſtratiuū demōſtrat̄
aliqđ cōe:ſicut eſt in pº argº vbi demonſtrat̄ aīal cōe:qđ
eſt multa:qꝛ aſinus ꝛ bos ꝛc̄.quoꝝ vnū nō eſt aliud.ꝛ ſilr.
in ſcđo argº vbi demōſtrat̄ eſſentia diuina.Sed ſi qs ve
lit modū gn̄alē reſoluēdi inferat ex illis reſoluētibꝰ vnā.
de ly qđ eſt.Sicut ſi dicamus.hoc eſt pr̄.ꝛ hoc eſt filius.
Ad 4m igr̄ illud qđ eſt pr̄ eſt filius.¶ Ad 4m dī de intētiōe ma
giſtri in.36.argumēto pmi dubij.ꝛ Strodi in ſuis ꝯñtijs
ꝙ ibi nō arguit̄ a reſoluētibus ad reſolutā.ideo nō mirū.
ſi aīs ſit veꝝ:ꝛ ꝯñs falſuȝ.vñ reſoluētes iſtius nō albuȝ
erit albū.ſunt iſte hoc erit albū.ꝛ hoc eſt vel erit aliqđ qđ
nō eſt vl' erit albū.vbi ly nō/neget totū diſiūctū.ſeu ꝛ hoc
eſt vel erit aliqđ qđ nec eſt.nec erit album.vbi ſcđa reſol
uēs ſemp eſt falſa.Pro declaratiōe aūt huiꝰ ſuppono ꝙ
nota negationis infinitās terminū negat cū eo modo quo
inuenit.Exēplū.dicēdo:hō eſt aīal:ly hō/ſtat pro eo qđ eſt
ſolū.ideo ſi dicit:nō hō eſt aīal:ſenſus erit.aliqđ qđ nō eſt
hō eſt aīal.Silr dicēdo:hō erit albꝰ:ſtat ly hō/pro eo qđ
eſt vel erit.ideo dđo:nō hō erit albꝰ:ly nō/negabit ly hō:
eo mō quo inuenit amplitatū ꝛ ſubordinat̄ huic.aliqđ qđ
nō eſt vel erit hō/erit albū:vbi ly nō/neget diſiunctuȝ ſic
ꝙ ꝯuertat̄ cum illo copulato de partibus oppoſitis.ſ.ali-
qđ qđ nec eſt nec erit hō erit albū.Iſto ſtāte pȝ ꝙ iſta ꝓ-
poſitio.nō albū erit albū:exquo ly albū/ſtabat diſiūctiȝ
pro eo qđ eſt vel erit:ꝛ negat̄ a tali negatione eſt falſa:ꝛ
ſenſus ſuus eſt ꝙ aliqđ qđ nō eſt vel erit albū ſeu qđ nec
eſt:nec erit albū erit albū:ꝛ ſue reſoluētes erūt iſte. vt pȝ
ſupra.hoc erit albū.ꝛ hoc eſt vel erit aliqđ qđ nec eſt nec
erit albū.quaꝝ ſcđa eſt falſa. Silr dī de iſta.aliud a ve-
ro erit veꝝ.ꝙ ipſa eſt falſa:qꝛ exquo ly aliud/diſtribuit
ly vero.eo mō quo inuenit:ꝛ inuenit ipſuȝ amplitatū diſtri
buit ipſum amplitatū:ꝛ ſenſus eſt ꝙ id qđ eſt vel erit aliđ
ab eo qđ eſt vel erit veꝝ erit veꝝ:qđ eſt falſum:ꝛ tūc pȝ
ſolutio argumēti:qꝛ dī ꝙ illa nō bene reſoluebat̄ ſupra:
ſed ſic debet reſolui.hoc erit veꝝ:ꝛ hoc eſt vel erit aliud
ab eo qđ eſt vel erit veꝝ.vbi ſcđa exponēs eſt falſa:qꝛ ex
illa ſequit̄ falſuȝ.ſequitur eni hoc eſt vel erit aliud ab eo qđ
eſt vel erit veꝝ.demōſtrata iſta.tu dormis.ꝛ hoc idē eſt
vel erit veꝝ.igr̄ hoc erit aliđ a ſeipſo.Silr dī de iſta.nō
currēs curret.ꝛ nō rex pōt eē rex.ꝙ iſte ſunt falſe ꝛ reſol-
uit̄ ſic.hoc curret ꝛ hoc eſt vel erit aliqđ qđ nō eſt vl' erit
currēs.igr̄ ꝛc̄.Silr hoc pōt eſſe rex ꝛ hoc eſt vel pōt eē
aliqđ:qđ nō eſt vel poteſt eſſe rex ſeu qđ nec eſt:nec pōt
Ad 5m eſſe rex.igr̄ ꝛc̄.vbi ſcđa exponens ſemp eſt falſa.¶ Ad
vltimū dī:ꝙ iſta eſt vera per habitū ſciētie vel per ſcientiā:
aut ꝑ veritatē tu decipieris:qꝛ ly ſciēnā/ſtat ampliatiue:
vñ qꝛ idē habitus eſt pº ſciētia in iſto caſu:ꝛ deinde error
illud nō eſt incōueniens:nō tñ cōcedit̄.ꝙ tu decipieris ꝑ
ſcientiā:vt pȝ ſupra in appellationibꝰ:qꝛ iſta ſignificat ꝙ
tu decipieris per habitum qui erit ſciētia quādo decipie-
Ↄ rñſionem ad 2m argm inſtantie. ris per illud: qđ eſt falſuȝ.vt pȝ.¶ Sed ꝯ ſolutionē ſcđi
argumēti:ꝛ ꝯ modū ꝓbādi ibi poſitū arguit̄ forti argumē-
to:qꝛ eo dato ſequitur duo ꝯdictoria eſſe ſil' vera.qđ ꝓbat̄:ꝛ
capio iſtas.in hac domo tu es:ꝛ in hac domo tu nō es:ꝛ
arguit̄ ſic.iſta ſunt ſimul vera dato iſto mō.ꝛ iſta ſunt ꝯ-
dictoria.igr̄ ꝛc̄.pȝ ꝯñā cū minori:qꝛ prima eſt ſingularis
affirmatiua:ꝛ ſcđa ſua negatiua:ꝛ maior ꝓbat̄:ſuppoſito
ꝙ tu ꝛ plato ſitis in hac domo:ꝛ ꝙ qlȝ locus ꝓprius:ꝛ cō-
qlibet locus cōis ſit locus.iſto ſtāte pȝ veritas pº.ſ.in hac
domo tu es:ꝛ ſcđa ꝓbat̄ ſic.vbi plato eſt tu nō es:ſ; i hac
domo plato eſt.igr̄ in hac domo tu nō es.pȝ ꝯñā.ab infe-
riori ad ſuū ſuperius negatione poſtpoſita ꝛ cū debito me-
dio:vel ſic:ꝛ melius.ibi tu nō es.demōſtrato loco ꝓprio
platonis:ꝛ ibi eſt in hac domo.igr̄ in hac domo tu nō es.
Sed forte negabit̄ iſta.vbi plato eſt/tu nō es:qꝛ dī ꝙ vbi
plato eſt tu es:qꝛ in hac domo vbi plato eſt tu es.iō pro-
bat̄ iſta ſic.in loco in quo plato eſt tu nō es.igr̄ vbi pla-
to eſt tu nō es.pȝ ꝯñā:qꝛ ly vbi/nō ſigt̄ niſi in loco i quo:
ꝛ aīs ꝓbat̄ ſic.in loco ꝓprio in quo plato eſt/tu nō es:ſ;
oīs locus ꝓprius in quo plato eſt/eſt locus.igr̄ in loco in
quo plato eſt/tu nō es:pȝ ꝯñtia.ab inferiori ad ſuū ſupe-
rius negatione poſtpoſita cum debito medio.¶ Ad hoc Rñſio
reſpōdeo ꝙ iſte ſunt ſil' vere.vt ꝓbat argumētū.Sed dī
ꝙ nō ſunt ꝯdictorie niſi apparēter:ꝛ cū dī ꝙ vna eſt ſin-
gularis affirmatiua:ꝛ alia eſt ſua negatiua ꝛc̄.poſſet dici
ꝛ bene ꝙ non ſunt ſingulares niſi in voce aut in ſcripto:
tñ teneat̄ oppoᵐ:ꝛ dicat̄ ꝙ nō ſemp ſingularis affirmati-
ua ꝛ ſingularis negatiua ſunt ꝯdictorie ſicut in propoſito.
Sed tu dices.vbi erit hoc:ꝛ vnde ꝓuenit. Rñº ꝙ qñ per B
ſubiectū ſingularis demonſtrat̄ vna res hñs partes pro
quarū qualibet vel multis pōt predicatum talis ſingu-
laris verificari de ſuo ſubiecto:tunc ſingularis affirmati-
ua ꝛ negatiua nō ꝯdicent niſi negatio ꝓponat̄ toti. vñ qꝛ
ad hoc ꝙ in hac domo tu ſis ſufficit ꝙ in vna q̄uis parte
huius domus tu ſis.ꝛ ſilr ad hoc.ꝙ in hac domo non ſis
ſufficit ꝙ in vna parte huiꝰ domus non ſis.hinc eſt ꝙ iſte
non ſunt contradictorie:ſ; bene iſte erūt ꝯdictorie.in hac
domo tu es.ꝛ non in hac domo tu es.Silr iſte nō ꝯdicūt.
ibi tu es:ꝛ ibi tu nō es:nec iſte. ſuꝑ.a.plano tu moueris.ꝛ
ſuꝑ.a.plano tu nō moueris.nec iſte.heri tu fuiſti.ꝛ heri tu
nō fuiſti.nec iſte.tūc tu fuiſti.ꝛ tūc tu non fuiſti. demr̄ato
vno tpe.ſilr i.a.hora tu fuiſti.ꝛ in.a.hora tu nō fuiſti:ſ; in
oibꝰ opȝ preponere negationē.¶ Sed aduerte ꝙ nō dȝ Notandum.
concedi ꝙ per.a.horā tu fuiſti:ꝛ ꝑ.a.horā tu nō fuiſti:qꝛ
iſte multū differūt.ſ.ꝑ.a.horā tu fuiſti.ꝛ in.a.hora tu fui-
ſti:qꝛ ad hoc ꝙ prima ſit vera reqrit̄ ꝙ tu fueris ꝑ quali-
bet partem.a.hore:ſed ad hoc ꝙ ſecunda ſit vera. ſufficit
ꝙ in vna parte vel inſtanti intrinſeco illius tu fueris. vñ
concedimus cōmuniter ꝙ inſtās fuit in ſua hora:ꝛ tamē
non fuit per ſuam horaȝ.Ex his poteris multa pulchra
inferre:que tu cōſidera.¶ Sed hic ſunt due petitiones. Petitio pª
prima.quāta eſt iſta.iſti currūt.¶ Ad hoc ſunt quatuor Rñſio pª.
modi rñdēdi.primus eſt Ocħā q dicit ꝙ hec eſt ſingula-
ris:cōtra qđ poteſt argui multipliciter.ꝛ primo ſic.ſubm
illius ꝓpōnis ſupponit pro multis ꝛ cōmuniter.igr̄ iſta
non eſt ſingularis pȝ ꝯñā.ꝛ antecedens eſt notum.Secū-
do ſic.nulli ſingulari poteſt cōgrue addi ſignuȝ diſtribu-
tiuum:ſed iſti congrue additur ſignum diſtributiuū.igr̄
iſta non eſt ſingularis.patet conſequentia:ꝛ antecedens
probatur:qꝛ nō congrue dicimus.omnis ſor.currit.ꝛ con-
grue dicimus.oēs iſti currūt.Tertio ꝛ fortius ſic. ſi iſta
eſt ſingularis detr̄ ſua indefinita.ꝛ nō poterit dari.¶ Se- Rñſio 2ª
cūdus modus eſt quorūdaȝ dicentium ꝙ iſta eſt vlis. ꝯ
quos arguit̄ duplr.pmo ſic.hic nō ſubijcit̄ terminꝰ cōis
ſigno vniuerſali determinatus:igr̄ iſta nō eſt vniuerſa-
lis.pȝ ꝯñā.ꝛ aīs eſt notum.Scđo ſic.ſi iſta ſit vlis.que-
ro que ſit ſua ſingularis:ꝛ ſua indefinita vel particularis:
ꝛ non poterit dari.¶ Tertius modus rñdēdi eſt magi- Rñſio 3ª
ſtri in obiectionibus dicentis ꝙ iſta eſt indefinita:qꝛ om- Oppm dicit lo-
nis propoſitio in qua ſubijciatur terminus cōmunis ſine gi.ma.1ª.fo.109.fa.2ª.R.

ſigno eſt indefinita. iſta eſt huiuſmodi. igitur eſt indefinita. tenet conſequentia cum maiori. ⁊ minor etiam patet: q2 pronomē pluralis numeri eſt terminus cōmunis.

Contra reſpōſiones Arguit̄ p̄. ¶ Cōtra hoc argr̄ dupl̄r. p̄mo ſic. ſi iſta eſſet indefinita: ipſa poſſet hic particularē ſecū ꝯuertibilē: ſʒ nō hʒ neqʒ hic pōt. igr̄ nō eſt indefinita. tʒ ꝯñia cū maiori. ⁊ minor pbat̄: q2 da tu oppoſitū. ſ. ꝙ habeat. ⁊ aſſigna mihi illas. ¶ Scḋo argr̄ ſic. ſi iſta eſſet indefinita ſubʒ ſtaret determinate: ⁊ ſub eo liceret deſcēdē diſiūctiue: ſʒ nō licʒ. igr̄ nō eſt idefinita. pʒ ꝯña. ⁊ añs eſt verū. igr̄ ⁊ ꝯñs. ¶ Forte dr̄: ꝙ licet deſcēdere ſic. iſti currunt. ⁊ iſti ſunt oēs iſti.

Arguit̄ 2°. igr̄ iſte currit vel iſte currit ⁊c̄. ¶ Sed ꝯ. q2 ex hoc non ſeqtur ꝙ liceat deſcēdere diſiūctiue: ⁊ ꝙ ſubm illud ſtet determinate: q2 tūc dicim⁹ ꝙ aliqs terminus ſtat determinate qñ ſub eo licet deſcēdere diſiūctiue: ⁊ a conuerſo aſcēdere: vt pʒ ſupra: ſed hic lʒ liceat deſcendere: non tñ aſcēdere. igr̄ non ſtabit determinate. tʒ ꝯña cū maiori. ⁊ minor pbat̄: q2 nō ſequit̄ iſte currit. vel iſte currit ⁊c̄. igi

R° 4°. tur iſti currūt. vt pʒ. ¶ Ideo videtur al̄r ponēdo iſtam ꝯclōnē. ſ. ꝙ data ꝓpō vel eſt ſimul ſingularis ⁊ indefinita. vel eſt nullius quātitatis: ⁊ c̄tius credo ſm eſſe melius.

Notandum. ¶ Pro cuius declaratione nota ꝙ cum in mēte nō ſint ꝓnoia: eo ꝙ ꝓnomē ponit̄ loco ꝓprij nois ſm grāmaticos iſta vocalis. iſti currūt. nō ſubordinat̄ huic. iſti currūt. aut huic. q̄libet iſtoꝝ currit: ſed ſi per ly iſti / demonſtret̄ ſoꝛ. ⁊ plato. iſta ſubordinat̄ vni cathegorice d̄ ſubiecto copulato facto ex duob⁹ terminis diſcretis. puta iſti. ſoꝛ. ⁊ plato currūt. tūc pbat̄ ꝯclō ſic. iſta. iſti currūt. ſubordinat̄ huic. ſoꝛ. ⁊ plato currūt: aut currūt. ſʒ iſta vel eſt nullius quātitatis aut ſil' indefinita ⁊ ſinglaris. igr̄ a pari rōne ⁊ iſta. pʒ ꝯñia p ſupradicta. ⁊ añs pbat̄. q2 iſta. ſoꝛ. ⁊ plato currunt. aut eſt hypothetica aut cathegorica. ſi p̄m. pʒ ꝙ nō eſt alic⁹ quātitatis. ſi ſcḋʒ. pbat̄. ꝙ eſt ſil' ſingularis. ⁊ indefinita: q2 ſubm iſtius. i. illa copulata ſunt ſil' terminus cōis ⁊ diſcretus capiēdo terminū cōez ⁊ diſcretū improprie: ſicut ſupra locutus ſum. igr̄ iſta ſil' eſt ſingularis ⁊ indefinita improprie. ⁊ ſic pʒ ꝯclō. ¶ Et ſi dicat̄. igr̄ ſubm ſil' ſtabit cōiter ⁊ diſcrete. cōcedit̄: naʒ ſtabit cōiter: q2 pro multis ⁊ diſcrete: q2 multis ſuppoſitionibus diſcretis. Et ad argumēta faciētia cōtra hoc poteris videre ex diſtinctionib⁹ habitis ſupra.

2ª petitio Reſponſio ¶ Scḋa petitio. an iſta ſit vera. qñ tu volas tu nō potes volare. ¶ Reſpōdet̄ ꝙ ſic: q2 ſua ꝯdictoria eſt falſa. ſ. in oī tpe in quo tu volas tu potes volare: q2 ex ea ſeqtur ꝙ in aliquo tēpore in quo tu volas tu potes volare: tanꝗ̄ a ſubalternāte ad ſubalternatā que eſt falſa. vt pʒ. cū ex ea ſequat̄ ꝙ in aliquo tpe tu volas: ⁊ in illo tu potes volare. vt pʒ ſup in relatiuis: ⁊ in principio huius tractatus. ⁊ ſic ſequit̄: ꝙ tu volas. ideo ꝯcedatur ꝙ iſta fuit vera. ⁊ ſil̄r iſte ſunt vere. chimera que currit nō mouet̄. aſinus qui eſt hō / nō eſt rōnalis. ſoꝛ. q infinite velociter currit nō mouet̄. ⁊ ſic de multis. quaꝝ quelibet eſt parte negatiua equiualens vni diſiunctiue. vt pʒ in cap. relatiuoꝝ. ⁊ nulla earum eſt reſolubilis: ſed pbatur per ſuum contradictorium.

Manfre. Notādū p̄m. CIrca materiā pbōnū terminoꝝ. aduerte p̄ ꝙ quātū ſpectat ꝓpoſito nr̄o. duplex eſt termin⁹ mediatus. ſ. ⁊ imediatus.

C imediatus adhuc eſt duplex. q2 qdā eſt imediatus a priori ⁊ eſt ille q nō icludit aliud ſuperius vel cōius nec reſolubilis eſt in aliū p̄orem. ⁊ tales

Vide Pa. 45. ſm. 5. du. coꝛ° 2°. con. p̄ ſo. ma. 2°. ſo. ſi. ſa. p̄°. ſol. 2°. ſunt termini trāſcēdētes: vt ly ens / ly aliqd ⁊c̄. nō enīʒ reſolui poſſunt in ꝯceptus p̄ores ⁊c̄. vt pʒ. Et p̄t dici ꝙ verbū ſubſtātiuū. ſiʒ / eē / eſt: eſt imediatus a p̄ori qñ eſt pura copula. nō enī reſolui p̄t in aliū actū p̄orē. vt pʒ intuēti. Quidā aūt eſt termin⁹ imediat⁹ a poſteriori ⁊ ē ſingularis termin⁹ extrīs ꝓnomē vel aduerbiū ſolū qñ demōſtratiue ſimpl̄r ſumit̄ quo nō ꝯtingit terminū notiorē hic. Ille aūt a poſteriori dr̄ imediatus q pōt in ſe alios conceptus priores ꝯtinere ⁊ in illos reſolui. vt demōſtrat° ſoꝛ. p ly h / tale ꝓnomē p̄t reſolui in ꝯceptū hois / aial' / ſbe / corpis / entis ⁊c̄. ¶ Ter⁹ aūt mediat⁹ eſt ille q cū nō ſit a poſteriori notiſſim⁹ in ꝓpo°e eſt pbabil' p aliū ter̄m. tales aūt ſunt mlt̄plices: q2 qdā ſūt expo°e qdā aūt offici°e. ⁊ qdā deſcri°e. qdā p cām pbabiles. qdā vo reſo°e. ¶ Faciēdo. ḡ mētiōez i p̄ cap° de reſolubilib⁹ termis: ⁊ nō adhuc de oib⁹: q2 nō de vbo q̄tū ſpectat ꝓpoſito nr̄o. dico ꝙ ter⁹ reſo°e ē ter⁹ cōis q nō eſt vbū aut diſcret⁹ nō demōſtratiuū ꝓnomē extrīs vl' aduerbiū demōſtratiuū ſumptū cū aliquo alio ter°o reſo°e quo ꝯtingit ter̄m notiorē a p̄ori reperire eandē rē ſig°e p quē pōt ꝯcludi. Do ex̄m. oliʒ iſtoꝝ: vt ly hō / ly ſoꝛ. ly h albū. vñ lʒ ꝓnomē demōſtrām p ſe ſūptū non ſit reſo°e: ipʒ tñ ſūptū cū alio termio pōt qñcūqʒ reſolui. vt dādo: h albū currit. hʒ ſic reſolui. h currit. ⁊ h eſt h albū. ḡ h albū currit. Iſta tñ reſolō nō fit p̄ re° ꝓpōnis. ſʒ re° termini additi ¶ Dico notāter ſupius q nō eſt vbū. q2 d̄ reſolutiōe vbi nō curo in ꝓpo°. ¶ Et notāter dico q nō eſt demōſtratiuū ꝓnomē vl' aduerbiū: q2 aliqs eſt ter°o demōſtratiu⁹ abſqʒ aliq̄ ter°o ſūpt⁹ q eſt reſo°e. vt tal' / q̄tus / tāt° ⁊c̄. ¶ Scḋʒ q̄ſdā tñ nō oʒ addē. ly vl' aduerbiū: q2 talia aduerbia / tūc / nūc ⁊c̄. ſūt adhuc reſo°e. De h dicā aliqd i ſequētib⁹.

¶ Ulteri⁹ aduerte ꝙ eſt vna maria in illa mā ꝙ a termio p̄ aut ſitualr̄ aut v̄tualr̄ tali pbabili eſt ichoāda ꝓpōnis pbatio. ⁊ iō lʒ ſyll'e reſolutori⁹ poſſit fieri in qualʒ fig°. vt notaui circa mām ſylloꝝ: tñ i ꝓpo°e ſolū eſt cura de tali in 3ª fig°. q2 in 2ª aut in p̄ª figª formal̄r talis ſyll'e hʒ vtrāqʒ p̄miſſaꝝ: aut ſaltē vnā cui⁹ p̄m⁹ terminus adhuc reſolubil' eſt. ⁊ iō ne vlti⁹ fiat reſolō recti⁹ ē arguē in 3ª figura vt reſoluēdo hāc. hō currit. ſic arguā. hoc currit: ⁊ hoc eſt homo. ergo homo currit. nō autē ſic arguam in p̄ª figura. hoc eſt currēs: ⁊ hō eſt hoc. ergo ⁊c̄. vel ſic in ſcḋa figura. currens eſt hoc: ⁊ hō eſt hoc. ḡ ⁊c̄. ⁊ hoc ꝓpter aſſignatā rōnem: hoc dico ꝓpter faciliorē doctrinam: lʒ forte in oppoſitū poſſet teneri. ¶ Ex p̄dictis poſſet dici ꝯtra quoſdā ꝙ particularis ꝓpō indefinita ⁊ ſingularis ſine ꝓnoie demōſtratiuo: ideo dicunt̄ eſſe reſolubiles: q2 pbant̄ p terminos notiſſimos a poſteriori: ⁊ nō ſolū: q2 ita placeat: de alijs ꝓpōnibus alio modo pbabilib⁹ non eſt neceſſe ꝙ pbentur p tales terminos notiſſimos. vt pʒ diſcurrēdo: ⁊ iō merito tales ꝓpōnes vocāt̄ reſolubiles.

¶ Nota tñ ꝙ de indefinita pticulari: ſingulari: loqmur in ꝓpoſito ſm cōmunē opionē: q2 ſm Pe. mā. aliqua eſt ꝓpō indefinita que non eſt reſolubilis vt illa. tñ hō eſt aial: ſimil̄r aliq̄ particularis ⁊ ſingularis: apud eū dat̄ nō reſolubilis: vt illa. aliqs hō p̄ter ſoꝛ. currit: vel incipit aliqs aſinus eſſe. ſil̄r dicendo: incipit ſoꝛ. eſſe: nulla illaꝝ: vt pʒ eſt reſolubilis: cū apud eum prime due ſint particulares: ⁊ tertia ſingularis. Et nō credas ꝙ ois indefinita ⁊c̄. ſm cōmunem opionem ſit reſolubilis. Iſta enim ꝓpō. poſſibile eſt ſoꝛ. currere: eſt indefinita: ⁊ tñ nō eſt reſolubilis. ſil̄r dicas de alijs hō. Pau. ḡ itelligit de his ꝓpōnibus que hñt terminū primū nō modalē: ſʒ nomē reſolubile ⁊c̄. ⁊ q2 ſubm p̄ponit̄ verbo ⁊ eſt prim⁹ termin⁹ ⁊c̄. Notādū 3ᵐ.

¶ Nota etiā circa partēʒ de ꝓnoie pl'alis numeri ꝙ pōt pbabil̄r ſuſtineri talis ꝯclō. ꝙ ois ꝓpō indefinita: particularis: vel ſinglaris pluralis numeri hñs ſubm diuiſiue tentū eſt pbabilis per ſuas ſingulares ⁊ non reſolubilis primo loco: vnde capta illa ꝓpōne: duo hoies currūt: hʒ pbari p ſuas ſingulares vt prius. ¶ Sed reſpectu iſti⁹ ꝓpōnis eſt ſpālis difficultas: q2 tūc aſſignando medium peteret̄ p̄m aut ſaltem predicatū eſſet oino idē formal̄r

Notādū 2ᵐ.

Notādū 4ᵐ.

Dubiū vnū.

cum ſubto:vt p3 arguēdo: ille currit ⁊ ille currit ⁊c̄. ⁊ iſti ſūt oēs iſti.ġ ⁊c̄.in quo medio p3 intentū. ¶ Pro quo di cas q̄ tales ꝓpōnes pñt inferri abſq3 tali medio:vñ va let optime argᵐ hoc.ille currit ⁊ ille currit ⁊c̄.ergo iſti cur
Solutio. rūt:ſemꝑ demōſtrādo eoſdē. ¶ Poſui tactā ꝯdictionez ꝓpter Pe.mā.ꝯcedentē in tractatu ſuppoſitionuz tales ꝓpōnes:duo hoīes ſunt vnus hō:tres aſini ſunt vnᵘ aſinᵘ: ⁊ ſic de alijs quas nō poſſet recte cōcedere ſi reſolueren tur:nā in reſoluētibꝰ ꝓnomē demōſtratiuū d3 vniformi ter ⁊ eodē mō accipi.ſ.aut collectiue aut diuiſiue in am babus:ſed tūc vna reſoluētium eſſet falſa:vt p3:tenendo aūt diuiſiue ſcōa eſſet falſa. ¶ De ꝓnoīe aūt pluralis nu meri vt prius dñt ſubm collectiue tēnum:teneo q̄ reſo lubile ſit.⁊ tūc oīa illa pro qbus ſupponit tale ſubm hñt rōnē vnius ſuppoſiti ſi recte aduertat:vñ duo hoīes per ſe trahūt nauim:collectiue tenendo ly duo ſic reſoluitur: hec trahūt nauim ⁊ hec ſunt duo hoīes.ergo ⁊c̄. In qbus reſoluētibus p3 q̄ ꝓnomē tale ſupponit pro illis tanq̄ pro vno ſuppoſito:⁊ nō ſolū hec hñt ꝟitatē reſpectu ſigni particularis aut alterᵘ ꝯſilis:ſ3 etiā reſpectu vl̄is colle ctiue ſumpti.vñ illa ꝓpō:oēs apl̄i dei ſunt duodecim:te nēdo ly oēs collectiue reſoluit ⁊ nō exponit:ſ3 eni ſubm ſupponat pro pluribꝰ:tñ pro illis ſupponit tanq̄ ꝓ vno ſuppoᵒ:⁊ ſic d3 reſolui:hec ſunt duodeci3:⁊ hec ſunt oēs apl̄i dei.ġ ⁊c̄.⁊ illa ꝓpō tūc nō eſt vl̄is:vt etiā declarabi tur in ſequēti capl̄o:ſ3 eſt indefinita reſolubilis. Equalet eni iſti.centū oēs apl̄i dei ſunt duodeci3.ġ ⁊c̄. ¶ De pro poſitionibus hñtibꝰ ſubm ꝯditionata copulatū vel diſiū cta eſt ſpālis difficultas in ſequēti capl̄o. ¶ De ꝓpōne aūt indefinita negatiua etiā teneas ꝯnē hāc q̄ qñ ſubm ſupponit pro aliquo tūc d3 reſolui:ſ3 ſi ſubm talis ꝓpō nis nō ſupponit:tūc d3 ꝓbari ꝑ ſuū ꝯdictoriū vt chimera nō eſt. ¶ De aduerbijs 13 etiā Pau.q̄ aliqua illoꝝ poſ ſint reſolui per ſua demōſtratiua aduerbia: vt ꝑ ly nūc aut ꝑ ly tūc ⁊c̄.aliq tñ dicūt q̄ ēt illa talia tūc ⁊ nunc ⁊c̄. ſunt reſolubilia per ꝓnomē demōſtratiuū:vt ſic dicēdo. tūc tu eris:ſic reſoluit:in hoc tu eris/⁊ hoc eſt vel erit tūc. ergo ⁊c̄. ¶ Sed poſſumus tenere cū Pau. ſicut ēt tenet Pe.man.in capl̄o de ſyll̄o expoſitorio q̄ talia ſunt ime diata aduerbia:neq3 ꝑdicta reſolutio vī cōueniēs:eo q̄ in ſcōa reſoluēte:ſi recte ꝯſideremꝰ:op3 ly tūc/teneri no minalr̄:qḋ nō expedit rōne diuerſi modi ſignificādi no minis ⁊ aduerbij:⁊ q̄ iſtḋ oporteat p3:qm̄ dōo.⁊ hoc eſt vel erit tūc:vbi vere ly tūc/reſolueret ibidē vere noīalr̄ tenebit:vt p3 diligēter ꝯſiderāti:iō ⁊c̄. ¶ Fundamētū tñ hoc paꝝ ꝯcludit:q2 ēt ſm̄ ꝑdictā opionem reſoluēdo hanc.aliquando tu curris per ly tunc/op3 ſumere in ſcōa reſolutione ly aliquando nominaliter:vt ſic.tūc tu eris:⁊ tunc eſt vel erit aliquando.ergo ⁊c̄.vbi p3 q̄ in ſecunda reſoluente ly aliquando noīaliter tenet:ideo ⁊c̄. ¶ Cir
Notādū 5ᵐ. ca ꝓpōnē illā:aliquo maiori te ⁊ quolib3 minori te tu es minor:ita q̄ hoc totū te ⁊ quolibet minori te regat ab il lo ablatiuo maiori:in quo ſenſu manifeſta eſt ꝯclo.ſi aūt ly quolibet minori te regeret ab illo noīatiuo minor tūc
Inſtantia. eſſet falſa:vt p3. ¶ Sed ſi arguas ꝯtra pᵐ ſenſum:q2 tūc ſequeret q̄ quolibet minori te tu es minor:arguēdo a to
Reſponſio. to copulato ad alterā partē ⁊c̄. ¶ Dicat ad hoc q̄ argᵐ in multis peccat:⁊ pmo q2 variat regimentū in ꝓpōne que eſt añs ly quolibet ⁊c̄.regit ab illo ablatiuo maiori: in ꝯñte aūt ad qḋ tu arguis regit ab illo noīatiuo minor. ¶ Scōo peccat argᵐ:q2 dato q̄ diuerſitas regiminis non faceret ꝯñtiā malā adhuc argᵐ nō valeret:q2 argueret a copulato ad partē ꝓcedēte termino diſtributiuo cōpara tiuo:reſpcū aūt talis termini argᵐ nō valet:q2 nō ſeqtur. tu differs ab hoīe ⁊ ab aſino.ġ tu differs ab homie ꝑꝑ ſi gnū diſtributiuū. ¶ Alia aūt ratio aſſignat a quibuſdā: q2.ſ.nō arguit a copulato qḋ ſit totū vnū extremū:qḋ vī regri:ſed illud eſt friuolū:q2 tūc non eſſet rō quare vale ret argᵐ hoc:tu vides ſor.⁊ platonez.ergo vides ſortem. ¶ Preterea qñ dicimus q̄ nō valet argᵐ: tu differs ab hoīe ⁊ ab aſino:nō aſſignamus hāc rōnē:ſ3 aliā ſupiorez.
¶ Circa octauā nonā ⁊ decimā ꝯnes nota q̄ in illis oībꝰ ſubiecta reſolubilr̄ tenentur ⁊ nō modalr̄:⁊ ly qḋ/in illis poſitum tenetur relatiue ⁊ non coniunctiue ⁊c̄. Notādū 6ᵐ.

¶ Caput 2ᵐ quarti tractatus. de vl̄ibus.

V Niuerſalis ꝓpō affirmatiua exponi bilr̄ ꝓbat ꝑ ſuā ꝑiacētē ⁊ vl̄e3 nega tiuā ſibi corrñdētē:vt oīs hō currit: exponit ſic:hō currit: ⁊ nihil eſt hō: quin illud currat:ġ ⁊c̄. Exēplum in numero plurali:vt oēs hoīes currūt:hoīes currunt: ⁊ nulla ſūt hoīes:qn illa currāt.ergo ⁊c̄. Cōſilr̄ in obliqs caſibꝰ ꝑter hoc q̄ in negatiua expo nēte ponat ſub3 vl̄is ſꝑ in recto ⁊ relm̄ i obli quo ꝯſilī cū obliquo ꝓpōnis exponēde:vt cu iuſli3 hoīs aſinᵘ currit:hoīs aſinᵘ currit: ⁊ nihil eſt hō:qn illiᵘ aſinᵘ currat:ġ ⁊c̄. Itē oiu3 ꝯtra dictorioꝝ altera pars eſt ꝟa ꝯtradictorioꝝ al tera ps eſt ꝟa: ⁊ nulla ſunt ꝯdictoria qn illoꝝ altera ps ſit ꝟa:ġ ⁊c̄. Ita q̄ ſemꝑ relatiuū ſe quat ly qn. Poſtremo ꝟo oīs terminᵘ q ſe t3 ꝯ parte ꝑdicati: ⁊ ita in alijs caſibꝰ eſt dicēdū. ¶ Mō ꝯſili ꝓbant ꝓpōnes vl̄es de ꝟbo am pliatiuo ꝑter hoc q̄ i ſcōa exponēte ponit ver bum diſiunctū:vt in reſoluētibꝰ. ꝟbi grā.oīs hō fuit:ſic exponit:hō fuit: ⁊ nihil eſt vel fuit hō qn illḋ fuit:ergo ⁊c̄. Itē omne albū diſpu tabit.albū diſputabit: ⁊ nihil eſt vel erit albu3 qn illud diſputabit:ergo ⁊c̄. Omne albū pōt eſſe nigrū:albū pōt eē nigrū: ⁊ nihil eſt vl̄ pōt eē albū qn illud poſſit eē nigrū:ergo ⁊c̄. Ite3 oīs hō icipit diſputare.hō incipit diſputare: ⁊ nihil eſt vel incipit eē hō:qn illud incipiat di ſputare:ergo ⁊c̄. In obliqs caſibꝰ ēt ꝯſilr̄ ex ponat tenendo modum priorem de relatiuo. ¶ Conſilr̄ exponunt ꝓpōnes de preſenti ha bētes ꝑdicatū participiū alicuiꝰ ꝟbi ampliati ui:vt oīs hō eſt ꝑteritus.exponitur ſic. homo eſt ꝑteritus ⁊ nihil eſt vl̄ fuit hō qn illḋ ſit pre teritū:ergo ⁊c̄. Itē oē albū eſt gñandū.albu3 eſt gñandi ⁊ nihil eſt vel erit albū qn illud ſit gñandi:ergo ⁊c̄. ¶ Sed ꝓpōnes de ſubiecto compoſito poſſunt duplr̄ exponi ſm̄ q̄ ſubm pōt eſſe totū cōpoſitu3 vel pars:vt oīs hō vel aſinus eſt aſinus:ſi ſubm eſt totum diſiunctū ſic exponit:hō vel aſinᵘ eſt aſinᵘ: ⁊ nihil eſt hō vel aſinᵘ qn illud ſit aſinᵘ:ġ ⁊c̄. Si ꝟo preci ſe prima pars eſt ſubm:ſcōa exponēs erit illa

1ᵃ pars capit. Pro tot. illo caᵒ. vide Pa. log. ma. 3ᵒ. a fol. 14. fa. pᵒ. ſi. vſqȝ ad f. f. 16ᵐ. fa. pᵒ. ſ. 8. pn. 3. dub. corᵒ pᵒ. con. 2ᵒ. ſ. 28. pn. 4. du. con. 3.

2ᵃ pars capit.

3ᵃ pars capit. Pa. ſu. 20. pn. 3. du. 10. ſ. 10 poſi 9. 10.

nihil eſt hō: qn illud vel aſinꝰ ſit aſinꝰ. Et ſic il la vl'is erit fl'a p̄io mō ꝛ ſc'dō mō v̄a. Et ita de alijs dicat̄ cuiuſcūqꜩ cōpōnis exiſtāt vl'ca ſus.
4ª pars capl'i ¶ Vl'is aūt negatiua nō expōit̄: ꜩ dupl'r ꝓbat̄: aut ꝑ ſua ſingl'aria aut ꝑ ſuū ꝯdictoriū.
P. m. lo. ma. pª ſo. 14. fa. pª. tot. vſ. ne gatiua. V'bi grā. nullus hō eſt chimera ꝓbat̄ ſic p̄io: nec ille hō ē chimera: nec ille hō eſt chimera: ꝛ ſic de ſingulis. ǧ ꝛc̄. ſc'dō mō ꝓbatur ſic. illa ꝓpō eſt falſa. aliq̄s hō eſt chimera: ꝛ illa ꝯdicit iſti. nullus hō eſt chimera: ergo hec eſt v̄a: ꝛ cōiter in oībus alijs talis modus ſeruetur.
5ª pars capl'i ¶ Ex p̄dicto mō ꝓbandi ꝓpōnes vl'es affirmatiuas iſero aliq̄s propōnes: prima eſt iſta.
pª ꝯ. ¶ Omne qd̄ fuit eſt: ꝓbat̄: aliqd qd̄ fuit eſt: ꝛ nihil eſt qd̄ fuit qn illud ſit: ergo maior eſt manifeſta ꝛ ſil'r minor: qꜫ ſuū ꝯdictorium eſt fl'ꜩ. vꜩ. aliqd eſt qd̄ fuit qd̄ nō eſt: hꝰ nāqꜩ eſt iplicatio ꝯtradictionis. Et ita ꝯcedit̄ ꝙ oē qd̄ erit eſt: oē qd̄ p̄t eē eſt. ꝛ oē qd̄ eſt itelligibile aut imaginabile eſt. pꜩ q̄libꜩ iſtar̄ ex ſuis expo nentibꝰ: in quar̄ negatiua nō dꜩ poni v̄bum diſiūctū: qꜫ v̄bū principale ipſiꝰ vl'is eſt ſolūmodo verbum de p̄nti abſqꜩ ꝑticipio ſubſequēte alicuiꝰ v̄bi ampliatiui.
2ª ꝯ. ¶ Sc'da ꝓpō. Oē qd̄ nō fuit eſt. probat̄. aliqd qd̄ nō fuit eſt: ſicut inſtās p̄ns. ꝛ nihil eſt ꝙ nō fuit qn illud ſit. ergo ꝛc̄. ſc'da expōnēs iter̄ eſt v̄a: qꜫ ſuū ꝯtradictoriū iplicat ꝯtradictionē. vꜩ. aliqd eſt qd̄ nō fuit qd̄ nō eſt. Et ꝯ̄ñter ꝯcedit̄ ꝙ oē qd̄ nō erit eſt. ꝛ oē qd̄ nō poterit nec potuit eē eſt.
3ª ꝯ. ¶ Tertia ꝓpō. quolꜩ maiori te ꝛ quolꜩ minori te tu es minor. probatur. aliquo maiori te ꝛ quolibet minori te tu es minor. vt ꝓbatum eſt in alio capl'o. ꝛ nihil eſt maiꝰ te ꝛ quolꜩ minori te qn illo tu ſis minor. ergo ꝛc̄. minor pꜩ: qꜫ ſuū ꝯtradictoriū eſt falſum.
4ª ꝯ. ¶ Quarta ꝓpō. quolꜩ miori te ꝛ quolꜩ maiori te tu es maior. ꝓbat̄. aliq̄ miori te ꝛ quolꜩ maiori te tu es maior: ꝛ nihil eſt minus te ꝛ quolꜩ te maiori qn illo tu ſis maior. ergo ꝛc̄. pꜩ ꝯ̄ñtia cuꜩ maiori ex alio capl'o: minor ꝓbat̄ ꝑ ſuū ꝯtradictoriū qd̄ eſt falſum. vꜩ. aliqd eſt minꝰ te ꝛ quolibet maiori te quo tu non es maior. quare ꝛc̄.

Magiſtri. Notādū pᵐ. **Propoſitio** exponibilis eſt multiplex. ſ. vl'is affirmatiua ꝛ oīs gradus cōparationis. dr̄ aūt hec expoſitio. i. ex̄ poſitio: qꜫ qd̄ intus latet extra ponit̄: īō expoſitio dr̄ declaratio termini minus noti ꝑ magis notum: ꝛ nō eſt ꝓbatio a priori nec a poſteriori nec a ꝯdictorio: ſꜩ ab equo. Hec aūt ꝓbatio fit ꝑ ꝑiacentē ꝛ vl'em negatiuā ſibi corriđētēꜩ. vt iſta. oīs hō currit: ſic exponit̄: hō currit: ꝛ nihil eſt hō qn illud currat. ergo oīs hō currit.
Notādū 2ᵐ. ¶ Aduerte vlterius ꝙ ꝓpō vl'is affirmatiua quadrupl'r pōt ꝓbari. ſ. a p̄ori: a poſteriori: ab oppoſito: ꝛ ab equo. a p̄ori ſic. oē aīal rōnale eſt diſciplinabile. oīs hō eſt aīal rōnale. ǧ oīs hō eſt diſciplinabilis. A poſteriori iductiue ꝓbari p̄t ꝑ ſua ſingularia: ꝛ in fine dꜩ addi. ꝛ ſic de ſingulis: ſꜩ adhoc: vt aliq̄ ſint ſingularia alicuius vl'is: opꜩ ꝙ habeāt p̄dicata ſynonyma: cū p̄dicato dꜩ eē vl'e ꝛ ſubm ꝑticulare eiuſdē. demptis ſignis: ꝛ voco ſigna noīa diſtributiua: ꝛ ꝓnoīa demōſtratiua. V'bi grā. ſingulares iſtius. oīs hō eſt aīal: ſunt ille. iſte hō eſt aīal: ꝛ ille hō ē aīal ꝛ nō talia: illud riſibile eſt aīal: aut ille hō ē ſubā aīata ſenſitiua: q̄uis equiualeant. Ex oppoſito pōt ſic ꝓbari. oīs hō eſt q̄ntus: eſt vera: qꜫ ꝯdictorium eſt falſum. ſ. homo non eſt q̄ntus: qꜫ tūc hō non ſufficeret ridere nec exercere alias opatiōes hoīs: ǧ iſta eſt v̄a. oīs hō eſt q̄ntus. Quarto ꝯtingit exponibil'r ꝓbari ꝑ ꝑiacētē ꝛ vl'eꜩ negatiuā ſibi corriđētē. ꝛ hic eſt modus magis vſitatus: freq̄nter. n. ǧue eſt iuenire mediū ꝓbādi hōi vl'es ꝓpōnes a priori: cū lateat in pluribus cā. Difficile eſt ēt ꝓbare a poſteriori ꝑ ſingularia: qꜫ ſtat vl'eꜩ eē notā q̄libet ſingulari exñte ignota: loquēdo de notitia deſticā: vt illa. oīs mula eſt ſterilis. ſtat ēt eꝯ q̄libet ſingularē eē tibi notam vl'ī exñte ignota: vt ſi ſolum ſint tres eq. ſ. a. b. c. quos videas currere: neſcis tn̄ ipſos eē oēs equos: tūc tu ſcis q̄lꜩ ſingularē iſtius vl'is. oīs equus currit. ꝛ tn̄ tu neſcis illā vl'em: qꜫ neſcis iſtos eſſe oēs equos. Stat ēt vl'em eē neceſſ̄am q̄libet ſingulari exiſtēte ꝯtingenti: vt illa. oīs hō eſt aīal ꝛ ꝯ. vt iſta. nullū aīal exiſtēs in. a. domo eſt aſinus: poſito ꝙ hodie ſint hoīes: ꝛ cras duo aſini. Stat ēt vl'em eē poſ'em q̄libet ſingulari exiſtēte impoſi. vt oē aīal exiſtēs in. a. domo eſt aſinus poſito ꝙ ſint hoīes ſolū i. a. domo. ꝛ ꝯ ſtat vl'em eē ipoſ'eꜩ q̄libꜩ ſingulari exñte poſi: vt pꜩ de iſtis. oē aīal deſinit eē. oīs hō corrūpit̄: vtrūqꜩ iſtor̄ ꝯdictoriorū eſt ver̄. hoc clare determinat̄ a magiſtro i logica magna in capl'o de ſuppōne ꝑſonali. Sūt aūt introducta hic ad declarādū ꝙ vl'is nō ꝯuertit̄ cū ſuis ſingularibꝰ: ꝛ etiā vt declaret̄ vnū correlariū magiſtri in lib. ꝑ poſt' i pro hemio ſup illo termi. Eſt aūt alia ꝑcognoſcere ꝙ multos latet. Paul. ſol. 42. ſo. 5. co. 10. i. pª. pa. eiuſdem.
¶ Probare ēt ex ꝯdictorio obſcur̄ eſt freq̄nter cū ꝯtingat illud eē minꝰ notū: cū aūt ꝓbatio ab equo ꝑ exponētes ſit ꝑ notiora ſemꝑ. ǧ hec ꝓbatio magis vſitata eſt. Pau. ſol. 11. fa. pª. tot. ex his omnibꝰ.
¶ Dubiū eſt circa p̄mā ꝯnē q̄ eſt. oē qd̄ fuit eſt. qꜫ vr̄ falſa: cū ſequat̄. oē qd̄ fuit eſt. ǧ tn̄ qd̄ eſt fuit. pꜩ ꝯña ab vl'i ad excluſiuā de terminis trāſpoſitis: ꝛ tamē ꝯ̄ns eſt falſum: vt patet per exponentes. ergo antecedens eſt falſum. Dubium pᵐ.
¶ Dubitat̄ ꝯſil'r circa ſc'dā ꝯnē que eſt illa. Oē qd̄ non fuit eſt cū ſequat̄: oē qd̄ nō fuit eſt: ǧ tn̄ qd̄ ē nō fuit: ꝯ̄ns eſt falſum. vt pꜩ. ǧ ꝛ añs. Dubium 2ᵐ.
¶ Ad hec ſūt due opiones. Una dicit ꝙ ſubiectū illiꝰ vl'is ſolū ſupponit pro eo qd̄ eſt ꝑ verbū p̄ncipale p̄ntis tp̄is ſine aliq̄ ampliatiōe. ꝛ tūc excluſiua ſibi corriđēs ē iſta. tn̄ ens eſt qd̄ fuit: ꝛ ſic vtraqꜩ eſt vera. Rꝰ pᵐ.
¶ Alia opio vult ꝙ ſub illo termino incluſo in ly oē liceat deſcēdi in ordine ad illō verbū fuit: ꝛ ſic iſta eſt falſa: qꜫ ſequit̄ ſm cā. oē qd̄ fuit eſt. ceſar fuit. ǧ ceſar eſt. ꝛ ſic excluſiua ſibi corriđēs eſt falſa. ſ. tn̄ qd̄ eſt fuit. Rꝰ 2ᵐ.
Paulus aūt ꝑgul'. in dubijs ſuis in ſc'da ꝑte p̄ncipali vbi agit de limitatiōibꝰ terminor̄ ꝑtinētiū ꝛ impꝑtinētiū in limitatione illiꝰ. ab vno ꝯuertibili ad reliquū eſt bona ꝯña dicit ꝙ ly ens incluſum in ly oē ſupponit copulatim pro eo qd̄ fuit: ꝛ eſt ideo nō ſupponit ampliatiue: qꜫ nō diſiūctim ſupponit. Hoc idē vult magr̄: qꜫ hec opinio eſt melior. Ex his pꜩ ꝙ illa eſt ꝯcedēda ſm magiſtrū. ceſar fuit. ꝛ illa eſt negāda. ceſar eſt qd̄ fuit. qꜫ in pª ſtat ampliatiue: in ſc'da v̄o nō: ꝛ ideo iplicat ſil' ꝙ ceſar eſt. ꝛ ꝙ ceſar fuit. Sil'r illa eſt ꝯcedēda. ceſar eſt p̄teritus: ꝛ hec eſt negāda. ceſar eſt qd̄ eſt p̄teritus. ꝛ ꝑ hoc pꜩ ſolutio ad illud argᵐ qd̄ ſolet fieri. Oē qd̄ fuit eſt: ceſar fuit: ǧ ceſar eſt. negatur ꝯña: qꜫ minor dꜩ eē: ceſar eſt qd̄ fuit. ꝛ tūc negat̄ minor.

Rñſio.
Diuiſio p^m.
In hoc capl'o faciā q̄tuoꝛ. p̄ videbiť de modo p̄bādi. 2° de ſuppóne terminoꝝ. 3° dubitať ꝯ Magr̄m. 4° erunt petitiones. ¶ Quātum ad p̄^m nota ꝙ veritas vel falſitas ꝓpónis v'lis affirmatiue cognoſcať per duas ꝓpōnes que vocanť exponētes: ⁊ ipſa v'lis expoſita: ⁊ modus ꝓbādi expoſitoꝛius. Iſte aūt exponētes debent eē hō. Pꝛima ſit pꝛeiacēs. i. totū reſiduū dempto ſigno: vt huius. qlibet hō eſt aial. pꝛima ſit iſta. hō eſt aial. Scōa autē ſit vna v'lis negatiua: in qua ſit ly quin: ⁊ ante ly qn/ ſit totū ſubm̄ exponēde cū vno termino tranſcēdēte: ⁊ poſt ly qn/ ſit relatiuū termini trāſcendētis ⁊ p̄dicatū exponēde: ⁊ breuiter ly qn/ dꝫ eē imediate poſt ſubm̄ ⁊ imediate ante relatiuū: vt dicať. nihil eſt

Diuiſiõ 2^m.
hō quin illud ſit aial. ¶ Quātū ad 2^m dico ꝙ in expoſita ſubm̄ ſtat diſtributiue mobilr̄: vt pꝫ. ⁊ p̄dicatū cōfuſe tm̄ mobilr̄: q2 ſub eo licet deſcēdere ſic. ois hō eſt aial. ⁊ iſta ſunt oia aialia. igiť ois hō eſt hoc vel hoc aial. ꝯñs. n. eſt veꝝ. ⁊ eſt vna v'lis affirmatiua hñs ſic exponi. hō eſt hoc vel hoc aial: que poſtea reſoluiť ⁊ reducitur ad imediatā: ⁊ nihil eſt hō qn illud ſit hoc vel hoc aial. oib⁹ demōſtratis: cuius veritas oñdiť per ꝯdictoꝛiū: qd̄ eſt falſum. ſ. aliqd eſt hō qd̄ nō eſt hoc vel hoc aial. eſt eni vna ꝓpoſitio: cuius p̄ma reſoluens eſt falſa. ſ. hoc eſt hō qd̄ nō eſt hoc vel h̄ aial: q2 iſta eſt vna ꝓpō de relatiuo equiualens huic hypothetice. ſ. hoc eſt hō/ ⁊ hoc nō eſt hoc/ vl' hoc aial: que eſt falſa. vt pꝫ. In p̄ma exponēte. vt in iſta. hō eſt aial: ſtant termini determinate. Et in 2ª. vt in iſta. nihil eſt hō quin illud ſit aial/ ſtat ly ens/ incluſum in. ly nihil. ⁊ oēs termini p̄cedētes ly quin/ cōfuſe diſtributiue ꝓpter vnā negationē illi. ꝟo qui ſequunť ly qn/ excepto relatiuo ſtant cōfuſe tm̄ mobil'r ꝓpter duas negationes mediate cadētes: quaꝝ ſcōa eſt in ly qn. relatiuū ꝟo ſtat diſtributiue: ſicut ly ens: cuius eſt añs ex quo eſt in eadeꝫ cathegoꝛica cū illo. ¶ De v'li negatiua duo dicit Paulus. Pꝛimū ꝙ ipſa ꝓbať per ꝯdictoꝛiū: ⁊ hoc eſt generaliter veꝝ. Scōm ꝙ ꝓbať per ſingulares: ⁊ hoc nō eſt generalr̄ verum: q2 iſta. nulla chimera eſt homo nō pōt ſic pꝛobari: q2 opꝫ ſic arguere: nec iſta. chimera eſt hō. nec iſta ⁊c̄. ⁊ iſte ſunt oēs chimere. igitur ⁊c̄. vbi minoꝛ eſſet falſa. Et ſic diciť ꝙ iſta minoꝛ pōt aliter ſumi. ſ. vt dicať: ⁊ ſic de ſingulis. aut ⁊ nō ſunt plures chimere: ſcias ꝙ h̄ nō eſt veꝝ: ⁊ nullū eſt debitū mediū niſi illud. ¶ Quantum ad 3^m occurrunt ꝯ Magr̄m tria dubia. p̄^m eſt cōtra modū pꝛobādi v'les: q2 nō vī bonus. ⁊ arguiť p̄ ſic. nulla cathegoꝛica dꝫ ꝓbari per hypotheticā: ſed talis v'lis eſt cathegoꝛica: ⁊ ꝓbať per hypotheticā ſm̄ Magr̄m: q2 ꝑ vnā copulatiuā. igiť modus ꝓbandi eſt malus. pꝫ ꝯñtia cū minoꝛi. ⁊ maioꝛ ꝓbať: q2 cathegoꝛica eſt p̄oꝛ ⁊ notioꝛ hypothetica.

Diuiſiõ 3^m.
Cōtra modū ꝓbandi v'les arguitur p̄°.

Arguitur 2°.
¶ Scōo arguiť ſic. arguēdo ab exponētibus Pauli ad expoſitā nō valet ꝯñtia. igiť ſuus modus eſt malus. pꝫ ꝯñtia: q2 ab exponētibus ad expoſitam dꝫ valere ꝯñtia. ⁊ añs ꝓbať: q2 nō ſequitur. ſoꝛ. currit. ⁊ nihil eſt. ſoꝛ. quin illud currat. igiť ois ſoꝛ. currit. ſil'r non ſeqť. tu curris: ⁊ nihil eſt. tu qn illud currat. igiť ois tu curris. ꝓbať: q2 ſi valeret añs eſſet veꝝ: ⁊ ꝯñs nec veꝝ nec falſum: q2 eſſet oꝛo impꝛopꝛia.

Arguiť 3°.
¶ Tertio arguiť ſic. Ab exponētibus Pauli ad expoſitā nō valet ꝯñtia. igitur ille modus eſt malus. pꝫ ꝯñtia. ⁊ añs ꝓbať: q2 nō ſequitur. populus eſt rome: ⁊ nihil eſt ppl's quin id ſit rome. igiť ois ppl's eſt rome: q2 ꝯñs eſt falſum: vt pꝫ. ⁊ añs eſt veꝝ: qd̄ pꝛobať: q2 p̄ma pars eſt vera. ⁊ ſcōa ſil'r: q2 ſuū opp^m eſt falſum. ſ. aliqd eſt ppl's ꝙ nō eſt rome: q2 in veritate nihil eſt ppl's: q2 nulla ſubā eſt ppl's: ⁊ nullaꝫ accidens eſt populus: ſꝫ multe ſube ſint ppl's.

Ad p̄^m dī.
¶ Ad p̄^m rñdeo ꝙ iſta: ꝓpoſitio eſt diſtinguēda ꝓpoſitio cathegoꝛica eſt pꝛioꝛ hypothetica: q2 vel termini in iſta ſtant ꝑſonalr̄ vel materialr̄. ſi ꝑſonalr̄. iſta ꝓpoſitio eſt falſa: q2 eius p̄ª reſoluens eſt falſa. ſ. iſta eſt pꝛioꝛ hypothetica: q2 ly hypothetica/ ſtat diſtributiue a ly pꝛioꝛ. modo nulla eſt cathegoꝛica que omni hypothetica ſit pꝛioꝛ. vt pꝫ. bene tñ eſt veꝝ ꝙ ois cathegoꝛica eſt pꝛioꝛ hypothetica: cui⁹ ipſa eſt ps: q2 pars eſt pꝛioꝛ ſuo toto: ⁊ nunq̄ꝫ talis cathegoꝛica pꝛobatur per ſuā hypotheticā: ⁊ hoc ꝓbat arg^m. ⁊ h̄ volunt doctoꝛes cū dicunt ꝙ cathegoꝛica eſt pꝛioꝛ hypothetica. Si ꝟo termini ſtent mālr̄ adhuc eſt iſta diſtinguēda: q2 vel iſta loquť de pꝛioꝛitate terminoꝝ quātū ad eſſe: ſic ꝙ ſit ſenſus ꝙ ille terminus cathegoꝛica quātū ad eē ſuū eſt pꝛioꝛ iſto termino hypothetica: ⁊ ſic ꝓpō eſt falſa: vt pꝛius: vel loquť de pꝛioꝛitate iſtoꝝ terminoꝝ perſonalr̄ ſumptoꝝ quātū ad illationē: ⁊ ſic iſta ꝓpoſitio eſt vera. cathegoꝛica eſt pꝛioꝛ hypothetica: q2 ſequitur. hypothetica eſt. igiť cathegoꝛica eſt: ⁊ nō ecōuerſo. ⁊ talis ꝓpoſitio ſic ſumpta nō eſt ad ꝓpoſitū. ¶ Ad 2^m dī ꝙ id argumētū cōcludit: ⁊ mihi videť ꝙ iſte exponētes non ſint oino ſufficiētes. ideo Pe. M. melius expoſuit dicēs ꝙ iſta. qlibꝫ hō currit. ſic exponiť. homo currit. ⁊ nullus hō eſt nō currens. igiť ⁊c̄. vbi in ſcōa exponēte nō ponit terminū tranſcendentē: ſicut ponit Paulus: ideo diceret ꝙ due exponētes ſupioꝛes nō inferunt iſtā. omnis ſoꝛtes currit. Sed iſtā. oē qd̄ eſt ſoꝛ. currit: ⁊ ꝙ iſta. ois ſoꝛ. currit. habet inferri ex hīs. ſoꝛ. currit: ⁊ nullus ſoꝛ. eſt nō currens. igitur ois ſoꝛ. currit. vbi pꝫ. ꝙ ita eſt impꝛopꝛiuꝫ añs ſicut ꝯſequens. ¶ Ad 3^m dī ꝙ ꝯcludit de virtute ſermonis: ideo nota ꝙ qñ ſubm̄ v'lis eſt dictio nō potens ſupponere pro re vna: ſicut ſunt ly populus/ ly domus/ ly numerus ⁊c̄. tunc debemus in 2ª exponēte ponere ꝓ ſubto terminū tranſcēdentē in pl'ali ſm̄ Paulū. quo ſtante dī ꝙ iſta. ois populus eſt rome: ſic hꝫ exponi. ppl's ē rome: ⁊ nulla ſunt populus qn illa ſint rome. igiť ⁊c̄. ⁊ tūc ſicut ꝯñs eſt falſuꝫ: ita ⁊ añs ꝓ minoꝛi.

Ad 2^m
Ad 3^m

¶ Scōo p̄ncipalr̄ dubitatur circa ꝓpōnes cōceſſas a Paulo. ⁊ p̄ circa iſtam. ois hō vel aſinus eſt aſinus: quā ꝯcedit dato ꝙ ps diſiūcta ſit ſubm̄. Cōtra. iſto dato ſequitur. ꝙ aliq̄ eſt ꝓpō cathegoꝛica vera habens p̄dicatū: cuius tñ ſubm̄ ⁊ p̄dicatū nō ſupponunt pro eodē. ꝯñs falſum. igiť ⁊ illud ex quo ſequitur. ⁊ ꝙ hoc ſequať ꝓbatur: q2 in illa. ois hō vel aſinus eſt aſinus. ex parte ſubiecti nō eſt niſi ly hō: ⁊ ex pte p̄dicati ly aſinus: vt pꝫ. que ſic ſignādo nō poſſunt ſupponere pro eodē. Et ſi dī ꝙ hoc nō eſt incōueniens. Cōtra. in ꝓpōne affirmatiua vera ⁊c̄. p̄dicatuꝫ verificať de ſubto: ⁊ nō pro illo. Sed pro ſignato. vt pꝫ. igitur opꝫ ſubm̄ ⁊ p̄dicatū ſupponere pro eodē.

Cōtra Paulū arg^r p̄°.

Arguiť 2°.
¶ Scōo argr̄ ꝙ iſte cōceſſe a Paulo ſunt falſe. ſ. oē qd̄ fuit eſt: ⁊ oē qd̄ erit eſt: q2 ſequitur. oē qd̄ fuit eſt: adam fuit. igitur adam eſt. Sil'r. oē qd̄ erit eſt: antechꝛiſtus erit. igiť antechꝛiſtus eſt. ꝯñs falſum. igitur ⁊ añs: ⁊ nō minoꝛ. igiť maioꝛ.

Arguiť 3°.
¶ Tertio argr̄ ꝯ iſtam cōceſſaꝫ. oē qd̄ nō poterit nec potuit eſſe eſt: q2 eſt impoſſis ex quo oē qd̄ eſt potuit eſſe.

Ad p̄^m dī.
¶ Ad p̄^m qdā: vt Hentiſberi concedunt ꝯnem. ſ. ꝙ aliq̄ eſt affirmatiua vera ⁊c̄. vt pꝫ ab eo in 7° ſophiſmate.

Rñſio 2ª.
¶ Aliȷ tñ (vt Strodus ⁊ Gaetanus ſup illo ſophiſmate: ⁊ etiā Petrus Mantuan⁹ cap°. de ly totus) videntur dicere oppoſitū: ⁊ habent ꝯñter dicere ꝙ iſta vocalis in veritate nō habet p̄dicatū: ſꝫ bene ſubordinať vni habēti huic. ſ. ois hō eſt aliqd qd̄ vel aſinus eſt aſinus: in qua ſubm̄ ⁊ p̄dicatum ſupponunt pro eodem: ⁊ ſic haberent dicere ꝙ qñ ꝓpoſitio eſt cathegoꝛica affirmatiua vera habens p̄dicatū ⁊c̄. opꝫ ſubiectuꝫ ⁊ p̄dicatum ſupponere pro eodē: quādo ꝟo nō habet p̄dicatū qd̄ ſubordinetur vni in qua ſubiectū ⁊ pꝛedicatū ſupponant pro eodē. ¶ Iſta reſpōſio quātū ad vltimū

dictū mihi placet:ſed quātum ad hoc ꝙ dicit iſtam.ois
hō vel aſinus eſt aſinus:ſubordinari illi nō placet:quia
nemini cōfiteri volenti.ſic ſubordinaƭ.vnde credo ꝙ ſi/
cut mihi iſta ſubordinaƭ huic.ois hō eſt aſinus:vel aſin⁹
eſt aſinus:ita ⁊ cuilibet ſic ſubordinetƭ:ideo potius dice/
rem.ꝙ iſta ſuit vna hypothetica:lȝ appareret cathegori
ca:⁊ ſic nō opȝ ſubm ⁊ predicatū ſupponere pro eodem.
Et ſi arguiƭ ꝙ iſta ſit vna vl'is:qꝛ ordinaƭ pro maiori in
dary.ſic arguēdo.ois hō vel aſinus eſt aſinus.ſoꝛ.eſt hō.
igiƭ ſoꝛ.vel aſin⁹ eſt aſinus. Rñdeo negādo iſtā ꝯñtiā.ſ.
ordinaƭ pro maiori in dary.igiƭ eſt vl'is.Sȝ ſolū ſequit
ꝙ eſt vl'is vel locaƭ ibi rōne vnius vl'is:⁊ adducitƭ inſtā/
tia de iſta.ois hō eſt aſinus:vel tu curris:ſed tu es homo.
Ad 2ᵐ 3ᵐ ⁊ 4ᵐ pn. igiƭ tu es aſin⁹:vel tu curris.❡ Ad 2ᵐ dī ꝙ ille ſunt ve/
re:lȝ Magr̄ in illo ſophiſmate.ois phenix eſt:neget eas.
pro quo nota ꝙ in illis ꝑpōnibus ſunt duo verba.ſ.pn/
cipale:⁊ eſt ly eſt/⁊ nō pncipale:vt ly fuit/⁊ ly ens/inclu/
ſum in ly oē/ſupponit reſpectu verbi pncipalis:cum ab
illo regaƭ:⁊ ſic ſenſus ꝑpōnis erit talis.oē qđ eſt ens qđ
fuit ipȝ eſt ſeu ſub notioꝛib⁹ verbis:⁊ eadē ſnia.oē qđ eſt
ens:⁊ etiā fuit ipſuȝ eſt.⁊ ſic pȝ illas eſſe veras.pȝ etiā ꝙ
nō ſequit.oē qđ fuit eſt:adam fuit.igiƭ adam eſt:qꝛ ver/
bū pncipale minoris dȝ eſſe de pñti ſicut in maiori ſub
qua minoꝛ ſumitƭ:⁊ etiā nō fit de ſubto maioris pdicatuȝ
minoris:ſed dȝ minoꝛ ſic ſumi.adam eſt ens:qđ fuit:que
minoꝛ eſſet falſa:ſicut ⁊ ꝯcluſio:qꝛ ſequit.adam eſt ens:
qđ fuit.igiƭ adā eſt ens:⁊ id fuit.pȝ ꝯñtia per regulas de
relatiuo.⁊ ꝯñs eſt falſum pro pᵃ parte:⁊ ſic pȝ ſolo argu/
mēti.Idem etiā dicaƭ de iſta.oē qđ erit eſt.⁊ ſilr̄ de iſta.
Inſtantia. oē qđ nō erit eſt.❡ Sed ꝯ iſtā vltimā arguitƭ:qꝛ ſua ꝯdi
ctoꝛia.ſ.iſta.aliqd qđ nō erit nō eſt/eſt vera.igiƭ iſta fal/
ſa.ꝯñtia pȝ.⁊ añs ꝓbaƭ ſic.hoc qđ nō erit nō eſt.demō/
Rñſio. ſtrato adam igiƭ aliqd qđ nō erit nō eſt.❡ Rñ.ꝙ non
valet ꝯñtia.qꝛ arguiƭ ab inferiori ad ſuū ſupius negatio/
Ad 3ᵐ ne poſtpoſita ſine medio:vt patȝ.❡ Pro rñſione ad 3ᵐ
nota ꝙ Magr̄ vult ꝙ in ſua ꝑpōne verbuȝ futuri pce/
dat verbuȝ pteriti.aliter ꝑpoſitio nō eſſet vera:⁊ qdam
habent eam econuerſo ⁊ male.ſcđo intēdit Magr̄ ꝙ totū
copulatū ſit ex pte ſubiecti:⁊ ꝙ ly non/neget totū copu/
latū ⁊ nō partē.Iſtis ſtātibus dī ꝙ ꝑpoſitio eſt vera:qꝛ
qđ nō poterit nec potuit eſſe/eſt:⁊ nihil eſt qđ nō poterit
nec potuit eſſe/quin id ſit.igiƭ ⁊c̄.prima exponens ſic ꝓ/
baƭ.reſoluēdo hoc eſt demōſtrato inſtāti pñti:⁊ hͦ eſt
ens:qđ nō poterit nec potuit eſſe.igiƭ ⁊c̄.pȝ ꝯñtia cū ma/
iori.⁊ minoꝛ ꝓbaƭ:qꝛ per regulaȝ de relatiuo iſta minoꝛ
equalet huic.hoc eſt ens:⁊ id non poterit nec potuit eſſe
que eſt vera.vt ꝓbaƭ:qꝛ pᵃ pars eſt vera:vt pȝ.⁊ 2ᵃ ſilr̄.
dato ꝙ ly nō/neget copulatū:qꝛ eius oppoſitū dempta
negatione eſt falſuȝ.ſ.id poterit nec potuit eſſe:cum ꝑ ly
id importetƭ ens qđ eſt inſtans pñs. 2ᵃ etiā exponens
pncipalis ꝓbaƭ.ſ.nihil eſt qđ nō poterit nec potuit eſſe
qn id ſit:qꝛ ſuū oppoſitū eſt falſuȝ.ſ.aliqd eſt qđ non po/
terit nec potuit eſſe qđ nō eſt.igiƭ ipſa eſt vera.⁊ȝ ꝯñtia.
⁊ añs ꝓbaƭ:qꝛ id oppoſitū cōuertitƭ cuȝ iſta copulatiua
falſa.aliqd eſt ens:⁊ id nō poterit nec potuit eſſe:⁊ id nō
eſt:ꝙ aūt cōuertaƭ cum iſta pȝ.qꝛ ly qđ/bis ibi poſitum
eſt reſolubile in et:⁊ ille illa/illud.vt pȝ per regulā rela/
Dubium. tiuoꝝ:⁊ ſic pȝ ſolo.Silr̄ dī ad alias conſilēs.❡ Tertio
pncipalr̄ dubitaƭ an in illa.ois hō vel aſinus eſt aſinus:
Rñſio pᵃ. totū diſiūctū poſſit eſſe ſubm.Et dixit Magr̄ ⁊ Petrus
Man.ꝙ ſic.⁊ tunc ꝑpoſitio eſt falſa.cū 2ᵃ eius exponēs
ſit falſa.ſ.nihil eſt hō vel aſinus/quin id ſit aſinus.patet
etiā falſitas ex alio:qꝛ ipſa eſt vna vl'is affirmatiua:cui⁹
ſubm.ſ.ly hō/vel ly aſinus/dī de aliquo de quo nō dicitƭ
Rñſio 2ᵃ. predicatū.vt pȝ.❡ Quidā aūt alij:de quoꝝ numero eſt

Heniſber:dicunt ꝙ nō eſt poſſe ꝙ totū ſit ſubiectū:⁊ ſic
dicerent ꝙ iſta eſt vera.⁊ ꝙ 2ᵃ exponens debet ſumi ſic.
⁊ nihil eſt hō qn illud vel aſinus ſit aſinus:ſic ꝙ ly quin/
imediate poſtponatur ſubiecto. Ratio autē iſtoꝝ eſt:qꝛ
dato ꝙ totū ſit ſubm.ſequit duo ꝯdictoꝛia eſſe ſimul ve/
ra:qđ ꝓbāt:qꝛ iſte ſunt ſimul vere.iſte hō vel aſinus eſt
aſinus.⁊ iſte hō vel aſinus non eſt aſinus.⁊ iſte ſunt ꝯdi/
ctorie.igiƭ ⁊c̄.pȝ ꝯñtia cuȝ minoꝛi:qꝛ ſingularis affirma/
tiua ⁊ ſingularis negatiua de cōſil'ibus ſubiectis ⁊c̄.ſunt
ꝯdictorie.maioꝛ aūt ꝓbaƭ.qꝛ pᵃ eſt vera.iſte hō vel aſi/
nus eſt aſinus demōſtrato brunello.⁊ 2ᵃ ſimilr̄.ſ.iſte hō
vel aſinus nō eſt aſinus demōſtrato eodeȝ brunello:qđ
probo.qꝛ iſte hō nō eſt aſinus demōſtrato brunello.igi/
tur iſte hō vel aſinus nō eſt aſinus.pȝ ꝯñtia a pte diſiun/
cti ad totū ſine impedimēto.⁊ añs eſt veꝝ:cum eius op/
poſitū ſit falſum:vt pȝ.igiƭ ⁊ ꝯñs.❡ Pro ſolōne huius
argumēti tenēdo Magrm nota ꝙ iſta.ois hō vel aſinus
eſt aſinus.ſi totū ſit ſubm hȝ tot ſingulares quot ſūt
oppoſita iſtius termini hō:⁊ illius termini aſinus. ſcđo
nota ꝙ in ſuis ſingularib⁹.vt in iſta.iſte hō vel aſin⁹ eſt
aſinus:ly iſte/dȝ demōſtrare ⁊ determinare totū diſiun/
ctū:⁊ nō ſolū ly hō ſic ꝙ ſit ſenſus.ꝙ oē quod eſt hō vel
aſinus.i.oē ens qđ eſt hō vel aſinus eſt aſinus. Iſtis ſtan
tibus teneƭ ꝙ totum eſt ſubm:⁊ negaƭ ꝙ duo ꝯdictoꝛia
ſint ſil' vera.⁊ cū ꝓbaƭ.qꝛ iſta eſt vera.iſte hō vel aſin⁹
eſt aſinus.cōceditƭ ſi demōſtraƭ brunellus:qꝛ ſenſus eſt.
ꝙ iſte qui eſt hō vel aſinus eſt aſinus:qđ eſt veꝝ:ſed ne/
gaƭ ꝙ 2ᵃ ſit vera.ſ.iſte hō vel aſinus non eſt aſinus de/
mōſtrato eodē:qꝛ ſenſus eſt.ꝙ iſte q eſt hō vel aſin⁹ non
eſt aſinus:qđ eſt falſuȝ:vt pȝ.⁊ cum ꝓbaƭ.qꝛ iſte homo
nō eſt aſinus demōſtrato brunello.igiƭ iſte hō vel aſin⁹
non eſt aſinus.negaƭ ꝯñtia.qꝛ arguit ab inferiori ad ſuū
ſuperius negatione poſtpoſita ſine medio:ſicut nō ſeqƭ.
Adam nō eſt ſuba.igiƭ adā vel deus nō eſt ſuba:qꝛ añs
eſt veꝝ:vt pȝ.⁊ ꝯñs falſuȝ:qꝛ eius oppoſitū eſt veꝝ.ſ.oē
qđ eſt adā vel deus eſt ſuba:vt patȝ per exponētes:⁊ ad
regulā a parte diſiuncti ⁊c̄.rñdeƭ ꝙ negatiue non tenet.
iſtud tñ argᵐ lȝ ſic ſoluaƭ ⁊ bñ poſſet fortificari:⁊ tu illud
cōſidera.❡ Ultimo reſtant tres petitiones. pᵃ.que eſt Petitio pᵃ.
melioꝛ ꝓbatio an illa Petri Mantuani an illa Magi/
ſtri.❡ Rñdeƭ ꝙ per argᵐ factum ſupra mihi vī ꝙ iſta Rñſio.
Petri Mantuani ſit melioꝛ:ſicut eſt dictū in ꝯſequētibus.
❡ Scđa petitio.an iſte ꝑpōnes exponibiles de quibus Petitio 2ᵃ.
infra diceƭ:ſicut ſunt excluſiue ⁊ exceptiue ⁊c̄.ſint cathe/
gorice vel hypothetice.❡ Rñdeƭ ꝙ ſm cōmunia dicta Rñſio.
logicoꝝ.iſte ſunt cathegorice:probabilr̄ tñ teneri poſſet
ꝙ oēs ſunt hypothetice:⁊ ſi qs hoc teneret hȝ dicere ꝙ
iſta ⁊ cōſiles.ois hō eſt aial:eſt hypothetica:⁊ nō eſt ne/
ceſſaria:⁊ ꝙ in mēte nō eſt terminus cōis ꝑprie dictus:
qđ etſi ꝓbabile ſit:eſt tñ multū alienū a cōibus dictis:iō
nō teneaƭ ⁊ dicaƭ ꝙ ſint cathegorice.❡ Tertia petitio. Petitio 3ᵃ.
an terminus debeat ſtare magis cōfuſe in exponente ꝙ̄
in expoſita.❡ Rñ.ꝙ ratio ſi bene ꝯſideretur dictat ꝙ Rñſio.
non:tamen ſm exponētes que cōmuniter dantur habe
mus tenere oppoſitum ſicut infra patebit.

Circa capl'm ꝓbationis de ꝑpōne vl'i.nota pͦ ꝙ de Manſre.
ꝑpōne vl'i affirmatiua eſt itelligēdū ſm cō/ Notādū pᵐ.
munē opionē.nam ſm Pe.Man. tales ꝑpōnes:totus
homo eſt aliqd:infinitus numerus eſt:incipit ois homo
currere:ois homo pter ſoꝛ.currit:⁊ alie cōſiles ſunt vl'es:
que tunc nō habent exponi modo tacto in illo caplo:ſed
alio mō ꝓbanƭ vt patebit in ſequētibus.❡ Nota 2ᵒ ꝙ Notādū 2ᵐ.
nō ſemper ſcđa exponens debet ſumi cum illo termino
nihil:qꝛ nō valet argumētum.populus currit:⁊ nihil eſt
populus quin illud currat.ergo ois populus currit:nam
poſito

poſito ꝙ vnus populus currat ⁊ nõ plures.eſt aĩs veꝝ:
⁊ ↄ̃is falſum.illa enim eſt vera:⁊ nihil eſt populus quin
illud currat:qꝛ ſua ↄ̃dictoria eſt falſa:aliqd eſt populus
qḋ non currit:qꝛ ex ipſa ſequit̃ populũ eſſe aliqd:qḋ eſt
falſum cũ ſit aliq̃ ⁊ nõ aliqd:⁊ ideo illa vlĩs negatiua dꝫ
ſumi cũ hoc diſiuncto nihil vel nulla:vt ſic dicat̃ forma/
liter:populus currit:⁊ nihil vel nulla ſunt populus quin
illa ⁊c̃. Ita ꝙ qñ tale ſubm̃ vlĩs affirmatiue ſupponit ꝓ
aliquo vere vno:tũc ꝓbat̃ per ly nihil:qñ aũt ſupponit
pro aliquo aggregato qḋ nõ eſt vere vnũ.tunc ꝓbat̃ per
Notãdũ 3m. ly nulla ⁊c̃. ¶ Aduerte vlterius ꝙ iſti termini,qualiſli/
Pau. ſophiſ. bet,quãtuſlibet,exponunt̃ expõne ptinẽte ad hoc capm:
45.3m./.47. lꝫ Pau.de illis nõ faciat mẽtionez. Iſta enim ꝓpõ.qua/
pũ.3.m.q.10. liſlibet ſuba eſt corpus:cuius ſubm̃ diſtribuit̃ ſoluꝫ pro
ſuba quali.ſic exponit̃. Aliq̃lis ſuba eſt corpus:⁊ non eſt
aliq̃lis ſuba quin illa ſit corpus.ḡ ⁊c̃.ſilr illa ꝓpõ.quan/
talibet ſuba eſt viſibilis:cuius ſubm̃ diſtribuit̃ ſoluꝫ pro
ſuba quãta.ſic exponit̃.aliquãta ſuba eſt viſibilis:⁊ non
eſt aliquãta ſuba quin illa ſit viſibilis.ḡ ⁊c̃.⁊ ſic dicas de
alijs hõ propõnibus determinatis ab aliquo tali ſigno.
Notãdũ 4m. ¶ Cõſidera etiã ꝙ nõ in iſto mõ habeat exponi omnis
ꝓpõ habens ſubm̃ ſimplex determinatũ a tali ſigno oĩs
vel oẽs ⁊ nõ ab alio:qꝛ nõ oĩs talis eſt vlĩs.vñ illa ꝓpõ.
oẽs apoſtoli dei ſunt duodecim:tenẽdo ly oẽs collectiue/
nõ hꝫ exponi ſed reſolui:vt etiã dixi in capo ꝑcedẽte. vñ
nõ eſt vlĩs:ſed indefinita ſaltẽ virtualr:vt etiaꝫ probaui
ibidẽ:⁊ ideo de illa:⁊ de alijs ſilibus dicas vt ꝑus:ꝙ non
Dubitatio. ſunt exponibiles. ¶ De ꝓpõnibus habẽtibꝰ ſubm̃ obli/
Solutio ſcdm̃ qui caſus eſt ſubtilis difficultas.vult enim Pe. Man.ꝙ
Petrum. dicẽdo.cuiuſlibet hoĩs aſinus currit:diſtribuat̃ ly aſinꝰ:
⁊ equolleat illa ꝓpõ illi.quilibet aſinus hoĩs currit.vult
etiaꝫ ꝙ ly aſinus,teneat̃ a parte ſubti:eo ꝙ ly hoĩs,obliq
Contra Pe/ caſus nõ põt reddere ſuppom illi verbo currit. ¶ Sed
trum. cõtra hãc opinionez arguit Apollinaris in vltima qõne
ſuaꝝ ſuppõnũ circa ſinẽ ꝓbando ꝙ ly aſinus,nõ poſſit
diſtribui ab illo ſigno cuiuſlibet:eo ꝙ cũ ſit ly aſinus,re/
cti caſus nõ põt determinari ab aliquo adiectiuo:cũ ẽt
ſit recti caſus:⁊ iõ nõ põt cõcordari tale ſignũ in obliquo
cũ illo recto ⁊ eẽ determinatio pñlis eiuſdez. ¶ Et ſi di/
cas ꝙ per idez argm.dicẽdo:qlibet aſinus hoĩs currit:ly
hoĩs,nõ diſtribuit̃. ¶ Dicat̃ ꝙ nõ eſt ſilitudo:qꝛ cũ obli/
quus regat̃ a recto:nõ aũt ecõuerſo põt obliquus deter/
minari a recto:nõ aũt rectus ab obliquo. Alia etiaꝫ argta
adducit ibidẽ:ſed per te ea videas ibidẽ ⁊c̃. ¶ Tenet ḡ
determinationẽ hanc:qꝛ ſic dicẽdo.cuiuſlibet hoĩs aſinꝰ
currit:ly hoĩs aſinus,ſit ſubm̃:⁊ diſtribuat̃ ſolũ illa pars
hoĩs. Dicit pm.ſ.ꝙ totum illud ſit ſubm̃ ꝓpter argm Pe.
Man.ſ.ꝙ tunc nõ poſſet reddere ſuppoſitũ illi verbo
currit. Dicit 2m.ſ.ꝙ nõ diſtribuat̃ ly aſinus,ꝓpter argm
Solutio ſcdm̃ adductũ ↄ̃ Pe. Man. ¶ Alij volunt inſequẽdo opionẽ
Paulum. Pau. Uene.in illo loco ꝙ ly aſinus,teneat̃ a parte ꝑdica
ti ⁊ mouent̃ illa rõne:qꝛ ſi totũ illud eſſet ſubm̃:ſequeret̃
ꝙ illud ſignũ nõ poſſet determinare totũ illud ſubm̃ ꝓ/
pter diuerſitatẽ caſus.totum enim ſubm̃ hꝫ rõnez caſus
recti:vbi totũ ſit ſubm̃:ſequeret̃ etiã ꝙ ly aſinꝰ,⁊ ly cur/
rit,ſupponerent determinate:ſicut dicẽdo. videns oẽm
hoiez eſt aial:ly aial nõ diſtribuit̃ ꝓpter illud ſignũ oẽm
qḋ intrat ſubm̃ ⁊ nõ determinat totũ illud:ſed tñ contra
Cõtra Pau. iſtos eſt rõ Pe. Man.de ſuppio reſpectu verbi. ¶ Ra/
tiones etiã iſtoꝝ nõ ↄcludunt ↄ̃ Apollinarẽ:qꝛ ſicut con/
cedunt ꝙ tenẽdo ly aſinus,a parte ꝑdicati cõfundit̃:ita
etiã tenẽdo a parte ſubiecti hoc dicã poſſe fieri:⁊ nõ va/
let ratio quãdo dicit̃ ꝙ ly cuiuſlibet non põt eſſe deter/
minatio ſubiecti:quia oporteret ꝙ eſſet in recto cũ totũ
ſubiectũ recti habeat rõnẽ:qꝛ dico ꝙ argm ſolũ cõcludit

ꝙ nõ ſit determinatio diſtributiua totꝰ ſubti:⁊ adiectiuũ
huiꝰ totꝰ ſubti. Dico eniꝫ ꝙ aliqḋ adiectiuũ põt eẽ adie/
ctiuũ partis ſubti ⁊ nõ aliꝰ ſequẽtis:⁊ tũc ex hoc nõ ſe/
quitur.ꝙ nõ ſit aliquo mõ determinatio totius illius cõ/
plexi:lꝫ nõ diſtribuat vel adiectiuet. Ħ dico ꝓpter Apol
linarẽ euidentẽ opinionẽ tenentẽ. ¶ De ꝓpõnibus ha/ Notandũ 5m.
bentibus ſubiecta cõditionata copulata vel diſiuncta te/
nent plurimi ꝙ poſſint tota illa eſſe ſubiecta:qñqꝫ autez
vna pars poſſet teneri a parte ſubiecti:alia autez a parte
ꝑdicati. ¶ Sed cõtra hoc 2m teneo ego ↄ̃nem hanc:quã
etiaꝫ innuit Tiſber in illo ſophiſmate.oĩs ꝓpõ vel eius
ↄ̃dictoria eſt vera.ſ.ꝙ ſemꝑ tale copulatũ teneat̃ ex pte
eiuſdẽ extremi:⁊ nunq̃ vna pars teneat̃ ex parte vnius
extremi:⁊ alia ex parte alterius extremi. ¶ Et ſi dicas ↄ̃
hoc ꝙ tunc talis ꝓpoſitio eſt ſemper falſa.oĩs hõ vel aſi/
nus eſt aſinus. ¶ Dicat̃ ꝙ non.nam dico ꝙ ſi talis ꝓpõ
dicat̃ eſſe vera dꝫ exponi per exponẽtez negatiuã in qua
non ꝑponat̃ illi termino (quin) totũ diſiunctũ:vt ſic.ni/
hil eſt hõ quin illud vel aſinus ⁊c̃.modo pꝫ ꝙ talis nota
(vel) diſiungit relatiuũ ⁊ illũ terminũ aſinus.dicit̃ eniꝫ
quin illud vel aſinus ⁊c̃.vbi habet̃ expreſſe diſiũctio de
ly illud,⁊ de ly aſinus.nõ aũt de ly hõ,vel de ly aſinus:
lꝫ veꝝ ſit de relatiuo referente ly hõ:⁊ ſic dicas ſuo mõ
de alijs:⁊ ideo qñ dicit̃ ꝙ põt teneri collectiue aut diuiſi/
ue.intelligo ego ſic ꝙ illud qḋ iſti dicũt collectiue ſit qñ
tale totũ copulatũ ⁊c̃.ponit̃ in negatiua exponẽte ex pte
ſubiecti.qñ aũt dicunt diuiſiue teneri intelligo ego quã/
do in negatiua exponẽte tale totũ:ſequit̃ ly quin. Exẽplũ
ꝑmi.nihil eſt hõ vel aſinus quin illud currat. manifeſte
diſiunctũ tenet̃ a parte ſubiecti. Exẽplũ ſcdi.nihil eſt hõ
quin illud vel aſinus currat.in qua diſiunctũ cõpoſitum
ex illo relatiuo, illud:⁊ ly aſinus,tenet̃ a parte predicati.
Tales ergo ꝓpões ſunt diſtiguẽde:vt ꝑus notaui. Pro
illo vide Tiſ heꝝ in ſophiſmate allegato:⁊ in illo.omnis
hõ ⁊ duo hoies ſunt tres hoies.⁊ in illo.eſſe veꝝ ⁊ deum
eſſe differunt:lꝫ tñ non in totũ teneaꝫ cũ eo. Sed quo ad
hoc cõuenio cum eius dictis:ꝙ talis ꝓpoſitio.oĩs homo
vel aſinus eſt aſinus.ſit ↄcedẽda in ſenſu cõpoſito intel/
ligẽdo ſenſum cõpoſitũ fieri ponẽdo totũ diſiunctuꝫ in
negatiua exponẽte a parte ꝑdicati. Iſta oĩno patent dili/
gẽter intuẽti. ¶ De ꝓpõnibus negatiuis vlĩbus teneas Notãdũ 6m.
ↄcluſionẽ hanc ꝙ quãdo ſubm̃ ſupponit pro aliquo exi/
ſtente.tunc ꝓbat̃ talis negatiua per ſuas ſingulares ſu/
mẽdo debitũ mediũ ꝓportionatũ:qñ aũt pro nullo ſup/
ponit hꝫ tunc ꝓbari per ſuũ ↄ̃dictorium. Ex quo inferas
fundamentũ multaꝝ ꝓpõnũ que cõcedunt̃ a Pau.in pa.19.14.c.
logica magna.ſ.nihil ⁊ chimera ſunt fratres:nihil ⁊ aſinꝰ pa.
ſunt hoies:nihil ⁊ mons aureus differunt:⁊ infinite alie
cõſimiles.ꝓbant̃ enim per ſuũ ↄ̃dictoriũ. ¶ Circa pam Notãdũ 7m.
ↄ̃nem. Omne ꝙ fuit eſt. Aduerte ꝙ oĩno illa eſt cõcedẽ/
da per fundamẽtũ habitũ in tractatu ſuppoſitionũ.nam
ab illo verbo eſt ſumit̃ ſuppõ totius illiꝰ ſubiecti.omne
qḋ fuit:ita ꝙ ſupponit ꝓ omni tali qḋ eſt ens qḋ fuit. Et
ſic ceſſat argm ſi arguas ſic.omne qḋ fuit eſt:adam fuit:ḡ
adam eſt.ↄ̃ña nõ valet:qꝛ minor dꝫ eſſe talis.adam eſt
aliqd qḋ fuit:ergo adaꝫ eſt.⁊ ſic opꝫ dicere ꝙ ſingulares
iſtiꝰ ſunt ille in qbus ſolũ demõſtrant̃ res exiſtẽtes que
fuerũt. ¶ Si aũt queras que vlĩs eſt correſpõdens ſin/ Petitio.
gularibꝰ in qbus demõſtrant̃ res que fuerũt ⁊ nõ ſunt.
¶ Dicat̃ ꝙ ſunt tales.oẽ qḋ eſt ꝑteritũ eſt diſtinguẽdo Reſponſio.
preteritũ cõtra preſens. In quo ſenſu ꝓpõ eſt manifeſte
falſa per fundamentũ prehabitũ. ¶ Teneo ego ꝙ etiã
ille ꝓpões ſunt cõcedẽde.oẽ qḋ eſt imaginabile eſt.oẽ
qḋ eſt poſſe eſt.oẽ qḋ eſt intelligibile eſt:⁊ etiã nõ ſolum
iſte:ſed etiã ille alie.oẽ imaginabile eſt.oẽ itelligibile eſt.

omne poſſe eſt: tenendo illos terminos imaginabile intelligibile/poſſibile/ſubſtãtiue a parte ſubiecti.

Inſtantia. ¶ Et ſi dicas ꝙ valet argumẽtum hoc. omne imaginabile eſt: chimera eſt imaginabilis: ergo chimera eſt.

Solutio. ¶ Reſpõde vt prius ꝙ minor debet eſſe talis: chimera eſt aliquõ exiſtens imaginabile: que ſi ſic ſumat̃ facit antecedens falſum. ergo ⁊c̃.

¶ Caput 3ᵐ quarti tractatus de officialibus.

Diffinitio ꝓpoſitionis officiabilis. 1ª pars capi.

Propoſitio officiabilis eſt iſta. cuiꝰ dictũ vel oratio infinitiua determinat̃ aliquo termino modali vel concernente actũ mentis. Termini modales ſunt iſti: verũ/falſum/neceſſariũ/contingens/poſſe/⁊ impoſſe. Termini vero cõcernentes actũ mentis dñr iſti. Scio/dubito/credo/volo/nolo/intelligo/cognoſco: ⁊ ſimiles ac etiã ipſorũ participia. hĩ aũt termini aliqñ faciunt ſenſum cõpoſitũ aliqñ diuiſuz: faciũt ſenſum cõpoſitũ quãdo precedunt totaliter dictũ vel orationẽ infinitiuã aut finalr̃ ſubſequunt̃: vt poſſe eſt ſoz. currere. ſoz. currere eſt ꝯtingens. tu ſcis deũ eſſe: deũ eſſe eſt ſcitũ a te. Sed qñ aliqs iſtorũ terminorũ mediat iter accuſatiuũ caſum ⁊ verbũ infinitiui modi tũc cõſtituere dicit̃ ſenſum diuiſuz: vt deũ neceſſe eſt eſſe: hoiez ſcis eſſe aial: ⁊ ita de aliis.

Pau. lo. pa. 6. du. /27. pa. cauſ. /19. pa. 4. cõ. 2ᵉ. /. lo. ma. pᵒ. fo. 2ᵒ. fa. 2ᵒ. ſi. /. fo. 76. fa. 2ᵒ. ſi. /. 47. ſeqb. to. /. d. pa. 3. du. 10. Pro toto iſto caᵒ vide Pau. lo. mag. a fo. 73. fa. pᵒ. pa. vſqz ad foliũ 76ᵐ. fa. 2ᵒ. ſi.

2ᵃ pars capi. ¶ Et hĩ ꝓpoſitio de ſenſu diuiſo ꝓbanda eſt ſm exigẽtiã termini ꝑcedẽtis ſimplr̃ ⁊ nõ rõne termini modalis: aut rõne alicuius alteriꝰ termini cõcernẽtis actũ mentis. verbi grã. oẽm hoiez poſſe eſt currere: hec nõ eſt officiãda: ſed exponenda iuxta doctrinã traditã in ꝓbõne vlium ꝓpõnum iſto modo. hoiez poſſe eſt currere: ⁊ nihil eſt vel poſſe eſt eſſe hoiem quin illud poſſe ſit currere. ergo ⁊c̃. Item hec eſt reſoluenda. A. ſcio eſſe verũ iſto modo: hoc ſcio eẽ verũ: ſed hoc eſt. a. ergo ⁊c̃. Propoſitio vero de ſenſu cõpoſito officiabilr̃ probat̃: vt poſſe eſt ſoz. currere. hec ꝓpõ eſt poſſis. ſoz. currit que adequate ſignificat ſoz. currere. ergo ⁊c̃. Item neceſſe eſt deuz eſſe: hec ꝓpõ eſt nec̃ia. deus eſt: que adequate ſignãt deuz eſſe. ergo ⁊c̃. Conſilr̃ ꝓbanẽ iſte. tu ſcis ſoz. currere: tu dubitas regẽ ſedere. Prima nãqz ſic officiatur. hec ꝓpõ eſt ſcita a te. ſoz. currit. que adequate ſignificat ſoz. currere. ergo ⁊c̃. Et ita ꝯſilr̃ dicat̃ ad infinitas cõſiles iuxta cõſonãtiã termini facientes ſenſuz cõpoſitũ.

3ᵃ pars capi. 1ᵃ ꝯ. ¶ Ex ꝑdictis infero aliquas ꝯcluſiones. Prima eſt iſta. Album poſſe eſt eſſe nigrũ: ⁊ tñ impoſſe eſt albũ eſſe nigrũ. prima pars pʒ: qm̃ hoc poſſe eſt eẽ nigrũ te demõſtrato: ⁊ hoc eſt vel poſſe eſt eẽ albũ. ergo ⁊c̃. pʒ ꝯña a reſoluentibus ad reſolutuz. Et ſcḋa pars probat̃. Nam hec ꝓpõ eſt impoſſis. albũ eſt nigruz: que adequate ſignificat albũ eſſe nigrũ. ergo ⁊c̃. pʒ ꝯña ab officiãtibus ad officiatũ. Et ita ꝓbatur iſta ꝯcluſio. ſedentẽ poſſe eſt currere: ⁊ tñ impoſſe eſt ſedẽtẽ currere.

2ᵃ ꝯ. ¶ Scḋa ꝯclo. Oẽm hoiez cõtingens eſt eſſe: ⁊ tñ neceſſe eſt oẽm hoiem eſſe. Prima pars ꝓbat̃: qm̃ hoiem ꝯtingens eſt eſſe: ⁊ nihil eſt vel ꝯtingens eſt eſſe hoiez: qn illud ꝯtingens ſit eſſe. ergo ⁊c̃. pʒ ꝯña ab exponẽtibus ad expoſituz. Scḋa pars ꝓbat̃. Nam hec eſt neceſſaria. ois hõ eſt: que adeq̃te ſignificat oẽm hoiez eſſe. ergo ⁊c̃. pʒ ꝯña vt priꝰ.

3ᵃ ꝯ. Pau. ſopb. 48. pᵒ. pũc. con. 3ᵒ. ¶ Tertia ꝯcluſio. Tu ſcis alterũ iſtorũ eẽ verũ demõſtratis iſtis ꝯdictoriis rex ſedet: nullus rex ſedet: ⁊ tñ nullũ iſtorũ ſcis eſſe verũ. Prima ps pʒ: qꝛ hec eſt ſcita a te: alterũ iſtorũ eſt verũ: que adequate ſignificat alterũ iſtorũ eẽ verũ. ergo. Scḋa pars probat̃. Nec hoc iſtorum ſcis verũ demõſtrando affirmatiuã: nec hoc iſtorũ ſcis eſſe verũ demonſtrando negatiuam: ⁊ nõ ſunt plura iſtorũ. ergo ⁊c̃. pʒ ꝯña a ſingularibus ſufficiẽter enumeratis ad ſuã vlem.

4ᵃ ꝯ. Pau. ſopb. 48. con. 4ᵒ. ¶ Quarta ꝯcluſio. Tu dubitas. a. eſſe verũ: ⁊ tñ nullũ. a. dubitas eſſe verũ. Probatur. ⁊ pono ꝙ omne. a. ſit illa: deus eſt: quã ſcias eẽ verã: ſed dubites an iſta ſit. a. iſto poſito prima pars patʒ: qm̃ hec eſt tibi dubia. a. eſt verũ: que adequate ſignificat. a. eſſe verũ. ergo ⁊c̃. Scḋa ps ꝓbatur ſic arguẽdo. nullã talẽ deus eſt dubitas eẽ verã. ſed oẽ. a. eſt aliqua talis. ergo nullũ. a. dubitas eſſe verũ. patʒ cõſequẽtia. qꝛ eſt ſyllogiſmus in ſecũdo prime figure: ⁊ antecedens eſt manifeſtũ ex caſu.

5ᵃ ꝯ. ¶ Quinta cõcluſio. Volo tibi dare equũ meũ: ⁊ tñ nullũ equũ meũ volo tibi dare. ꝓbatur. ⁊ pono ꝙ tibi ꝓmittã equũ meũ: quez credã eſſe in ſtabulo: ſit tamẽ corã me: quem putem eſſe platonis: ita ꝙ nõ meum: ob quaʒ cãm iſtũ equum quẽ video nõ velim tibi dare: iſto poſito prima ps patet: officiando per caſum: ⁊ officiat̃ ſic. hec propoſitio eſt volita a me. do tibi equũ meũ: que adeq̃te ſignificat me dare tibi equũ meũ. ergo ⁊c̃. pʒ ꝯña ab officiantibus ad officiatũ. ſcḋam partẽ ꝓbo ſic. nullũ equũ quẽ credã eſſe platonis volo tibi dare: ſed oẽm meũ equũ credo eſſe platonis. ergo nullũ equum meũ volo tibi dare. patet ꝯſequẽtia. vt prius: qꝛ eſt in ſcḋo prime figure ⁊c̃.

6ᵃ ꝯ. ¶ Sexta ꝯcluſio. percipio ſortem loqui: ⁊ tamẽ nullũ ſortẽ percipio loqui. pro-

bať. ⁊ pono φ ſint a lõge ſortes ⁊ plato:ita φ neſciam diſtinguere quis ſit ſortes vel plato. loquať tamẽ ſortes:cuius vocẽ bene cognoſcã φ eſt ſortes: ⁊ nõ loquať plato. iſto poſito patet prima pars per caſum:qꝛ ſequiť. percipio vocem ſoꝛ. ergo percipio ſortez loqui: ⁊ ſcõa pars ꝓbať:qm̄ ſequiť. nullum iſtoꝝ percipio loqui:ſed omnis ſortes eſt aliqs iſtoꝝ. ergo nullũ ſortem percipio loqui. patet cõſequentia.qꝛ eſt iſte ſyllogiſmus in ſcõo prime

Notandum. figure. ❡ Hic eſt notãdũ.φ iſte ꝓpoſitiones cõceſſe in capitulo reſolubilium:ſcʒ verũ eſt φ mundus nõ fuit: ⁊ neceſſarium eſt φ deus nunφ͂ erit:poſſibile eſt φ nihil fuit ⁊ φ nihil erit:non ſunt vere officiabiliter ꝓbando. nec ſunt ſimiles in ſignificando:dum ſunt reſoluende ⁊ officiande reſolubiliter ⁊ officiabiliter:qm̄ officiabiliter teneť ly φ/cõiunctiue: ⁊ reſolubiliter tenetur relatiue. quare ⁊c̃.

Mẽgbus. Notãdũ p^{m}. Propoſitio officiabilis eſt duplex.quedã eniʒ eſt cuius dictũ vel oratio infinitiui modi determinatur termino modali:cuiuſmodi ſunt poſſibile/impoſſe/neceſſariũ/cõtingens/veꝝ/⁊ falſum in ſenſu cõpoſito. Alia eſt cuius dictũ determinať termino cõcernente actum mẽtis:cuiuſmodi ſunt iſta. ſcio/credo/dubito/cognoſco: ⁊ ꝓbatio eius đi officiatio:quia eſt explicatio ꝓpõnis habẽtis officiũ determinãdi totã compoſitionẽ:ſicut ſunt termini modales ⁊ termini concernentes actũ mentis. Officiantes aũt propõnes dicuntur exprimentes officiũ propõnis officiabilis. Hec aũt probatio fit ſic:vt illa.neceſſe eſt deũ eſſe.probať ſic.hec eſt neceſſaria.deus eſt:que adequate ſignificat deũ eẽ.ergo

Notãdũ 2^{m}. E neceſſe eſt deũ eſſe. ⁊ hec ꝓbatio eſt a poſteriori. ❡ Aduerte vlterius.φ alique ad has reducunť: ⁊ dicunť propoſitiones de ſenſu cõpoſito:rõne iſtoꝝ terminoꝝ per ſe ⁊ per accidẽs. vnde illa ꝓpoſitio/per ſe homo eſt aial/eſt officiabiliter ꝓbanda ſic.hec eſt per ſe:homo eſt aial: que adequate ſignificat hoiez eſſe aial.ergo per ſe homo eſt aial. Similr̃ illa per accidens:homo eſt albus:eſt officiabiliter ꝓbanda ſic.hec eſt per accidens:homo eſt albus:que adequate ſignificant hoiem eſſe albũ. ergo per accidens:hõ eſt albus. Conſimilr̃ dicať de iſtis terminis per ſe ꝑmo:per ſe nõ primo. vñ illa per ſe ꝑmo.hõ eſt riſibilis. ꝓbatur ſic.hec eſt per ſe ꝑmo.homo eſt riſibilis: que adequate ſignificat hoiem eſſe riſibilẽ. ġ per ſe primo homo eſt riſibilis. Similr̃ illa.per ſe nõ ꝑmo.ſoꝛ.eſt riſibilis. ꝓbatur ſic.illa propoſitio eſt per ſe non primo. ſortes eſt riſibilis:que adequate ſignificat ſortẽ eſſe riſibilem.ergo per ſe nõ primo ſortes eſt riſibilis. Aliqui tñ probant aliter iſtaʒ:per ſe ꝑmo homo eſt riſibilis:ſic dicens.riſibile competit homini nõ per alteꝝ: ⁊ cuilibet alteri per ipſum.ergo per ſe primo hõ eſt riſibilis.

Rĩtius. Notandum. Circa iſtud cap^{m} nota.φ qñ terminus modalis: aut verbũ cõcernens actũ mẽtis. vt dicit Paulus determinant.i.habent ante ſe aut poſt ſe dictũ alicuius ꝓpõnis.i.orationez infinitiuã aut coniunctiuã: ⁊ nõ dicas ſignificatũ nullo termino mediato precedente:tunc illa ꝓpõ eſt officiabilis. Exẽplũ.hoiez eſſe aial eſt ſcitum. ⁊ ſoꝛ.eſſe eſt poſſe:aut poſſe eſt ſoꝛ.eſſe:aut põt eſſe φ ſoꝛ.ſic:qꝛ ly põt/impersonalr̃ ſumptũ ẜm cõia dicta quãtũ ad hoc cõuertiť:cũ ly poſſe. ⁊ ꝓbať hꝫ ꝓpõ per vnam ſingularem: ⁊ ſic eius ꝓbatio reduciť ad reſolubiles. Exemplũ.iſta.poſſe eſt ſoꝛ.eſſe ſic ꝓbať. iſta propoſitio.ſoꝛ.eſt:eſt poſſis:que adequate ſignificat ſoꝛ.eſſe. igiť ⁊c̃. vbi iſta officians eſt vna ſingularis valens quãtum vna copulatiua:cũ in ea ſit ly que/reſolubile in et: ⁊ ille/illa/illud:vt patet ſupra. Et appellať ſi ſit vna cathegorica officians: ⁊ ſi ſit copulatiua officiãtes.i.probãtes propõnem officiabilẽ.i. ꝓpoſitionẽ in qua eſt dictio habens officiũ determinãdi: ⁊ determinans totã ꝓpoſitionem. ❡ Supponunt termini cões nõ diſtributi in officiatis cõfuſe tñ imobiliter. vt neceſſe eſt hoiem eẽ aial: aut ſcio mulã eſſe ſterilẽ. nõ eniʒ ſequiť ſcio mulam eſſe ſterilẽ. ⁊ iſte ſunt oẽs mule. igiť ſcio iſtã vel iſtaʒ ⁊c̃. eſſe ſterilem:qꝛ añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum in hoc caſu.ſ.φ ego ſim vnus qui nunφ͂ viderim mulas:tñ ex relatu credo illas eſſe ſteriles:ſicut ſunt:deinde preſentenť mihi mule:quas credã eſſe equas ⁊ nõ ſteriles:tunc ſcio mulã eẽ ſterilẽ:qꝛ ita credo firmiter: ⁊ ita eſt. ⁊ iſte ſunt oẽs mule: vt pono in caſu: ⁊ tñ non ſcio iſtã vel iſtã ⁊c̃.eſſe ſterilez: ex quo nõ credo:vt ponit caſus. In officiãte aũt. vt i iſta. hec ꝓpoſitio.hõ eſt aial:eſt nec̃ia que adequate ⁊c̃.ſtat ly ꝓpoſitio/diſcrete: ⁊ ꝑſonaliter a ly hec/ ⁊ totũ hoc.hõ eſt aial:ſtat mãliter a ly hec ꝓpõ/qð eſt ſignum mãlitatis: ⁊ teneť appoſitiue: ⁊ ſtat determinate ẜm Magrm: ⁊ ſupponit ꝓ ſe:aut ſibi ſimili perſonalr̃ ſumpto:qꝛ ly hõ/eſt aial mãliter ſumptũ nõ eſt ꝓpõ ẜm Magrm:ſed nomẽ neutri generis: ⁊ ly nec̃ia/ſtat determinate ⁊ ꝑſonalr̃: ⁊ ly que/diſcrete ⁊ ꝑſonaliter:ſicut ſuũ antecedens.ſ.ly ꝓpõ/ ⁊ ly hoiem/ ⁊ ly aial/cõfuſe tñ:imobiliter ⁊ ꝑſonalr̃ a ly ſignificat/qð eſt verbũ cõcernens actũ mẽtis: ⁊ nõ licet deſcẽdere:vt patet. ❡ Contra iſtũ modũ officiandi argr̃

Cõtra ſupra dicta argr̃ p^{o}. ꝑmo:qꝛ nõ ſequitur.iſta ꝓpõ.homo eſt aſinus/eſt poſſis: ⁊ hec ſignificat adeq̃te hoiez eſſe aſinũ: ⁊ ꝑmarie.igiť poſſe eſt hoiez eſſe aſinũ:qꝛ ꝯñs eſt falſuʒ. vt pʒ. ⁊ antecedens veꝝ.qð probať.nam 2ª pars añtis eſt nota. ⁊ p^{a} ꝓbatur: qꝛ iſta.hõ eſt aſinus:põt eſſe vera.igiť eſt poſſis.tʒ ꝯñtia. ⁊ añs iteꝝ ꝓbať:qꝛ ipſa põt ſignificare ꝑmarie ⁊ adeq̃te deũ eſſe. ❡ 2° argr̃ ſic.dato iſto mõ officiãdi:ſequitur iſtas

Arguit 2°. eſſe veras.ſ.ipoſſe eſt antechꝛĩm eſſe.ſi poſſe eſt antechꝛĩm eſſe:ipoſſe eſt te eſſe.ſi tu potes loqui.ꝯñs falſum. ⁊ ꝯñtia ꝓbatur:q2 officiantes ſunt vere. vt pʒ. ❡ 3° argr̃ ꝓbãdo

Arguit 3°. φ in illa.hec ꝓpõ.hõ eſt aial:eſt nec̃ia:ly hõ eſt aial/non ſtat mãliter:cuius opp^{m} dicebať. ⁊ ꝓbať ſic:qꝛ dato oppoſito ſequitur.φ aliqs terminus cathegoricus ſupponit materialr̃:qui tñ nõ põt ſtare perſonalr̃:qð vĩ falſum: ⁊ φ hoc ſequať.probať:qꝛ tota iſta propõ ſtat mãliter vt diciť. ⁊ iſta nõ põt ſtare ꝑſonalr̃:qꝛ ꝓpoſitio ꝑſonaliter ſumpta nõ põt poni in ꝓpõne. vt pʒ.igitur ⁊c̃. ❡ Ad p^{m}

Ad p^{m} đi.φ ꝯñtia iſta eſt bona. Et ad argumẽtuʒ negať φ añs ſit veꝝ. ⁊ negať φ iſta.hõ eſt aſinus ſit poſſis. ⁊ cũ arguiť iſta põt eſſe vera.igiť eſt poſſis.negať ꝯñtia:qꝛ ꝓpoſitio poſſis eſt illa que põt aut potuit aut poterit eſſe vera ẜm ſignificationẽ quã iam hꝫ:qð non cõtingit de illa.hõ eſt

Ad 2^{m} aſinus. vt patet. ❡ Ad 2^{m} ꝯcediť.φ ille ſunt vere:vt ꝓbat arg^{m}.dato φ ly impoſſe/cadat ſup tota ꝓpõne:quia hec ꝓpoſitio eſt ipoſſis.antechꝛis eſt ſi poſſe eſt antechꝛiſtum eſſe. vt patet:qꝛ eſt cõditionalis:cuius opp^{m} ꝯñtis ſtat cum añte:ideo falſa ⁊ impoſſis.cũ omnis cõditionalis falſa ſit impoſſis. ❡ Ad 3^{m} poſſet cõcedi totũ.ſ.φ ali

Ad 3^{m} quis terminus cathegoricus ſtat mãliter qui nõ põt perſonaliter:ſi tamẽ hoc ſit incõueniens. Rñdeatur alr̃ ⁊ dicatur φ id nõ ſequiť. Et ad ꝓbationez cum đi. ꝓpõ non põt poni in ꝓpõne:ipſa ſtante ꝑſonaliter negať:qꝛ dicẽdo.homo eſt aial eſt veꝝ aut neceſſariũ:ly homo/eſt aial

qḋ eſt vna ꝓpõ: ſtat ꝑſonalr̃ pro ſignificato ex parte rei iſtius. homo eſt aĩal: qḋ ſignatuũ eſt veꝝ ⁊ neceſſarium: ⁊ ſic pꝫ ſolutio. ¶ Sed hic ſunt tres petitiones.

Petitio pª. Prima. in quo differunt modales de ſenſu compoſito ab illis de terminis cõcernentibꝰ actũ mẽtis.

Rñſio. ¶ Reſpon. ꝙ in nullo: niſi qꝛ prime ſm Doctores cõiter nõ ſunt quãte: ⁊ alie ſic. Exẽplũ. iſta. poſſe eſt hoiem legere: nõ eſt quanta: ſed bene iſta. ſcio hoiem legere: qꝛ eſt ſingularis: tñ ſicut in pͣma ly hõ, ſtat cõfuſe tñ imobilr̃: ita ⁊ in ſcḋa.

Petitio 2ª. ¶ Scḋa petitio. Quid eſt hoieꝫ eſſe aĩal ex parte rei: qḋ eſt ſignificatũ veꝝ ⁊ neceſſariũ iſtius. hõ eſt aĩal.

Rñſio. ¶ Reſpon. ꝙ in veritate nõ eſt niſi hõ: quo aũt hõ aut tale ſignificatũ ſit neceſſariũ forte dicet̃ infra.

Petitio 3ª. ¶ Tertia petitio. An oĩs ꝓpõ de ſenſu cõpoſito ſit officiabilr̃ ꝓbãda.

Rñſio. ¶ Reſpõ. ꝙ non: ſed ſolũ illa in qua non ꝓcedit terminus mediatus: qꝛ iſta. hõ ſcit ſor. legere: eſt de cõpoſito: ⁊ tñ non eſt officiabiliter ꝓbanda: ſed reſolubiliter a pͥmo termino. ꝙ aũt illa ſit de cõpoſito pꝫ: qꝛ terminus talis cõcernẽs actum mentis cadit ſuper dicto ꝓpoſitionis: ⁊ ita eſt de compoſito. Sin autẽ Magiſter nõ poſſet probare iſtã eſſe de compoſito. ſ. tu ſcis ſortem legere.

Manfre. Notãdũ pᵐ. Circa capᵐ officiabiliũ. Aduerte pͥ ꝙ illa eſt ſupplẽda nullo termino mediato ꝓcedente: qḋ dico: qꝛ illa. ſor. ſcit hominẽ currere: eſt reſoluẽda: cum a pͥmo termino ſit inchoãda propõnis ꝓbatio. verũtamẽ facta reſolu͛ pͥma hꝫ officiari: ⁊ ideo q̃libet talis in qua terminus modalis vel ꝯcernens actũ mẽtis determinat ⁊c̃. eſt officiabilis mediate vel imediate: aut ſaltẽ includit aliq̃ ꝓpõneꝫ ſic ꝓbabilẽ. qḋ dico: qꝛ illa ꝓpoſitio. tñ ſor. ſcit hoieꝫ currere: neqꝫ mediate neqꝫ imediate hꝫ officiari: includit tñ vnã que hꝫ ſic ꝓbari ⁊c̃.

Notãdũ 2ᵐ. ¶ Nota 2° ꝙ in minori volẽdo hic formalẽ modũ officiãdi: ⁊ ex tali modo inferẽdi ꝓpõnem opꝫ ſumere in ſcḋa officiãte cum illo verbo/ſignificat/terminũ ſignificantẽ ſuppᵐ illud reſpectu cuius ſumit̃ ꝓpõ. ſi aliqḋ tale fuerit tale dearticulãdo. pꝫ. dicẽdo. ſor. ſcit hoiem currere: ſic officiat̃. hec ꝓpõ eſt ſcita a ſor. hõ currit: que adeq̃te ſorti ſigñat hoieꝫ currere. ergo ⁊c̃. ¶ Silr̃ tu credis regẽ ſedere ſic officiatur. hec ꝓpõ eſt credita a te rex ſedet que tibi adeq̃te ſigñat regẽ ſedere. g̃ ⁊c̃. Cauſa aũt iſtius eſt: qꝛ aliter in caſu officiantes eſſent vere ⁊ officiata falſa. pono autẽ ꝙ credas firmiter hanc ꝓpõnẽ: rex ſedet: ſigñare hoieꝫ eſſe: ſignificet tñ illa vt ſolet. ⁊ cũ hoc tu dubites regẽ ſedere: tunc in caſu ille due officiãtes eſſent vere: hec eſt credita a te rex ſedet que adeq̃te ſigñat regẽ ſedere: ⁊ tñ illa officiata eſt falſa: tu credis regẽ ſedere. Silr̃ ponit̃ in caſu ꝙ tu ſcias hoieꝫ currere. credas tñ illã ꝓpõnẽ hõ currit ſignificare papã ſedere adeq̃te: ꝙ ſigñatũ dubites: tunc in caſu hec eſt tibi dubia. hõ currit: que adeq̃te ſigñat hoiem currere: ⁊ tñ illa eſt falſa: dubitas hoieꝫ currere. Sed in oĩbus illis ſic ſumenda eſt officians ꝓpõ que tibi ſigñat ſic vel ſic ⁊c̃.

Notãdũ 3ᵐ. ¶ Nota vlteriꝰ ꝙ ſolet cõiter dici ꝙ ab officiantibus ad officiatã argᵐ eſt bonũ: ⁊ ecõuerſo nõ valet: niſi cũ tali medio. ⁊ hec ꝓpõ eſt ⁊c̃. puta vꝫ argᵐ poſſe eſt hoieꝫ currere. ⁊ hec ꝓpõ hõ currit eſt que ſigñat primarie ⁊ adeq̃te hoiem currere. g̃ illa eſt poſſis que adeq̃te ſigñat hoiem currere ⁊c̃. ¶ Sed ꝯ ego arguo. ꝑſuppo nendo ꝙ valeat argᵐ hoc. hec ꝓpõ eſt ſcita. g̃ eſt intellecta: quo ꝑſuppoſito pono: ſicut ſatis eſt poſſe ꝙ ſor. ſciat hoieꝫ currere: nõ cõſiderando tñ de ꝓpõne per quã ſcit hoiem currere: tunc nõ valet argᵐ. ſor. ſcit hoieꝫ currere. ⁊ hec ꝓpõ hõ currit eſt ⁊c̃. g̃ hec eſt ſcita a ſor. qꝛ in caſu poſito eſt añs veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum: qꝛ valet argᵐ hoc. hec eſt ſcita a ſor. g̃ ab eo eſt itellecta: qḋ quidẽ eſt falſuꝫ: per caſum. cum ſor. nõ intelligat hanc ꝓpõnem: qꝛ de nulla tali cõſiderat: licꝫ illã habeat in mente. aliter enim nõ ſciret hoiem currere. ¶ Diceret tñ Tiſber in illo ſophiſᵗᵉ: tu ſcis qcquid ſcis: ꝙ ad hoc ꝙ ꝓpõ ſit ſcita nõ eſt opus ꝙ illa intelligat̃ ⁊ de illa ſit cõſideratio: ⁊ per hoc fundamentũ cõcedit ipſe quaſdã ꝯñias in tractatu de ſcire ⁊ dubitare: ⁊ etiã alibi que ſm aliã opinionẽ nõ cõcederentur: qꝛ vult ꝙ ad hoc ꝙ ꝓpõ ſciat̃ nõ requirat̃ ꝙ intelligat̃ ⁊ de ea cõſideret̃: ⁊ hãc aliã opiõnẽ inſequunt̃ Moderni. ¶ Tenẽdo ergo fundamẽtũ huiꝰ ſcḋe opinionis. Dico ꝙ reſpectu verboꝝ ꝯcernentiũ actũ mẽtis ab officiata cũ tali medio. hec ꝓpõ eſt q̃ ſcita eſt vel credita a te vel ab alio ſm exigentiã ſignificati ꝓpõnis ⁊c̃. ad officiãtes argᵐ optimũ eſt: ⁊ que ſuperius notaui habent veritatẽ reſpectu verboꝝ taliũ affirmatiuoꝝ ⁊ nõ includentium negationẽ. De negatiuis aũt nõ ita oĩno eſt dicẽdũ: qꝛ ad hoc ꝙ tu neſcias hoiem currere nõ eſt opus: ꝙ tu habeas in mẽte hanc. hõ currit: qꝛ vbi nullã talẽ habeas in mẽte illa eſt vera: tu neſcis ⁊c̃. qꝛ ſua ꝯdictoria eſt falſa: tu ſcis ⁊c̃. vt patet in caſu: ⁊ iõ reſpectu taliũ verboꝝ negatiuoꝝ nõ eſt neceſſariũ ponere cũ illo verbo ſigñat terminũ ſignificantẽ ſuppoſitũ ⁊c̃. vt dixi in ꝓcedẽte notabili: qꝛ ad inferendũ ꝙ tu neſcias ſortẽ eſſe: nõ eſt opus ſic ſumere officiãtes hec eſt neſcita a te. ſor. eſt: que ſignificat ⁊c̃. qꝛ ſiue ſit ꝓpõ ſiue non: põt verificari ꝓpõ illa. Si aũt volueris ponere ꝙ neſcire dicat actũ aliqueꝫ cadentẽ ſupra ꝓpõnẽ: tunc etiã ꝑdicte particule requirunt̃ reſpectu taliũ verboꝝ negatiuoꝝ: hoc tñ non videt̃ neceſſariũ ⁊c̃.

Notãdũ 4ᵐ. F ¶ Aduerte etiã ꝙ nõ oẽ verbum cõcernens actũ mẽtis facit ꝓpõnẽ officiᵇˡᵉᵐ. dicẽdo eniꝫ ꝓpõ ſignificat vel repreſentat hoiem currere: nõ eſt offiᵇˡⁱˢ: ⁊ tñ illa verba (ſignificat ⁊ repñſentat) cõiter ponunt̃ cõcernẽtia actũ mẽtis. ¶ Sed pro illo põt dici ꝙ officiãtes que attribuunt̃ verbo cõcernẽti actũ mentis nõ attribuunt̃ oĩ tali. Sed ſolũ illi pͥncipalr̃ qḋ eſt affirmatiuũ: ⁊ qḋ importat actũ ꝓductũ ab intellectu vel a volũtate: ⁊ ꝙ de illo põt predicari in recto: vt ſunt iſta. ſcio/credo/volo/dubito ⁊c̃. poſſumus enim cõcedere aliquo mõ ꝙ intellectus ſic credat dubitat. Silr̃ volũtas vult ⁊c̃. ſed reſpectu verboꝝ que nõ pͥncipalr̃ important actũ tale ⁊c̃. quoꝝ nullum ꝑdicat̃ ꝓpͥe in recto de intellectu vel volũtate nõ habet cõſiderari modus talis officiandi: vt ſunt illa. ſigñt/repñſentat ⁊c̃. Dicimus eniꝫ terminũ ſignificare: nõ auteꝫ intellectũ aut volũtatẽ. Et ſic tenẽdo dicamus ꝙ modus officiãdi cõpetit omni verbo cõcernẽti actũ mẽtis intelligendo de his mõ predicto.

Notãdũ 5ᵐ. ¶ Preter illa nota ꝙ multe ꝓpões cõcedunt̃ ſm talẽ modũ officiãdi a Pe. Man. in ꝓpͥo ca° officiabiliuꝫ. ſ. tu ſcis te eſſe. ſi tu dubitas te eſſe. ſic enim officiatur. hec eſt ſcita a te tu es. ſi tu dubitas te eſſe: que ſigñat te eſſe. ergo ⁊c̃. Illa enim cõditionalis eſt vera. dato ꝙ ſic credas: qꝛ ſi tu dubitas te eſſe tu exercũ dubitare ꝑſupponat eſſe ⁊c̃. Silr̃ illa. tu credis hoieꝫ eẽ aſinũ: qñ nõ deciperis. ſic officiat̃. hec eſt credita a te. hõ eſt aſinus: qñ nõ deciperis: que adeq̃te ſigñt ⁊c̃. Ita ꝙ ly credita/cadat ſupra totũ ſequens: ⁊ ponẽdo ꝙ ſic credas: illa eſt vera. Silr̃ tu ſcis antechꝛm eſſe: ⁊ deuꝫ nõ eſſe. ſic officiando eſt vera. hec eſt ſcita a te. antechꝛm eſſe ⁊ deus non ſunt que tibi ſigñat ⁊c̃. vbi patet ꝙ te ſic credẽte pͥma officians eſt vera: nam detur ꝯdictorium. Antechꝛm eſſe ⁊ deus ſunt. g̃ antechꝛm eſſe eſt: qḋ eſt fſꝫ: ideo ⁊c̃. ¶ Siliꝰ habes officiare ꝓpões q̃s ponit Pau. in. 10. pͥncipali pͥmi dubij q̃draturę. neceſſe eſt chimeraꝫ eſſe: ⁊ deũ nõ eẽ. ⁊ illa ſilr̃ cõtingẽs eſt deũ eẽ: ⁊ te nõ eẽ ⁊ alie cõſiles. pͥma eniꝫ ꝓbat̃ ſic. h̃ eſt nec̃ia chimerã eẽ ⁊ deus nõ ſunt que ſigñat ⁊c̃. ſcḋa aũt ſic ꝓbat̃ h̃ eſt cõtingẽs deũ eſſe: ⁊ tu nõ eſtis q̃ adeq̃te ſigñat ⁊c̃. g̃ ⁊c̃. que

ꝑpõnes ſic officiales ſunt vere:qḋ pꝫ ſumẽdo ꝯdictorius officiantiũ ꝑpõnũ:vt etiã de alia ꝑpõne pauloante notaui. ¶ Pro iſtis oĩbus vide Pau. Uene.loco allegato.
Notãdũ 6m. ¶ Aduerte etiam ſm Pe.Man.ꝙ talis ꝑpõ.poſſe eſt chimerã nõ eſſe nõ eſt offi^m:ꝛ vult ipſe ꝙ talis terminus poſſe ſit reſolubilis.Sed ꝯ hanc opionẽ teneo ego:vt ẽt cõiter tenet ꝙ talis ꝑpõ ꝛ alie ꝯſimiles ſint offi^m:neqꝫ valet eius dictũ ꝙ ille terminus poſſe ſupponat reſpectu illius verbi eſt:ꝛ equipolleat huic cõplexo aliqḋ poſſe: qꝛ nõ valet argm.poſſibile eſt ſic eſſe vel ſic.ğ aliqḋ poſſe eſt ꝛc̃.ſicut etiaꝫ notaui in tractatu ſũmulaꝝ circa ꝑpões ordinatas in tertia figura:ꝛ dico ꝙ dõ poſſe eſt ꝛc̃. hoc totũ equiualet vni verbo.ꝛ rõ Pe.Man.ad oppoᵐ nõ cõuincit ſi recte aduertes.vide oĩa adducta ab eodẽ loco allegato:ꝛ facile ſolues per teipſuꝫ oẽs illius rationes ꝛc̃.Et dic ꝙ ſi hec.poſſibile eſt:equiualet iſti põt eẽ: ꝙ tunc eſſet falſa:ꝗa hec põt eſſe ꝙ chimera nõ ſit valet tantũ quãtum illa ꝙ nulla chimera ſit eſt poſſe:ꝛ quia ly chimera eſt ſubim:ꝛ ei nihil correſpõdet in re eſt falſa.ergo ꝛ illa. ¶ Ad qḋ poſſet dici ꝙ nõ valet ꝯñtia.nihil ei correſpõdet in re.ğ nõ eſt vera:ꝗa illa eſt vera.vt patet.

¶ Caput 4m q̃rti tractatus de deſcriptibilibꝰ.

Diffõ propoſitiõis deſcriptibilis. Pꝰ pars cap. Pro toto iſto caᵒ vide Paulum.1ᵒ.a fo.70.fa.5ᵃ.ibi.ꝑpõ deſcriptibilis vſqꝫ ad fo.71m.fa.pᵃ. ibi.ꝑpõ de modo.

Propõ deſcriptibilis eſt illa in qua terminus cõcernens actũ mentis incõplexuꝫ determinat nullo termino ꝓcedente mediato.vt ego cognoſco ſoꝛ.hec nãqꝫ deſcribitur.ego cognoſco aliquid ſub rõne qua ſoꝛ.tu intelligis hoiem:tu intelligis aliquid ſub rõne qua hõ. Sed termini cõcernẽtes actũ mẽtis:qui cadunt ſuper incomplexũ:ꝛ illud neceſſario eſt ſignificatiuũ cõplexi.aliter ſunt deſcribẽdi ſicut ſcire/credere/dubitare:ꝛ hꝰ.vt tu ſcis.a.propõnem ſic deſcribitur.tu ſcis adeq̃tũ ſignificatuꝫ.a.ꝑpõnis: ꝙ ſcis adequate ſignificari per.a.propõnem. ğ ꝛc̃.tu credis.a.propõneꝫ:tu credis adeq̃tũ ſignificatũ.a.propõnis ꝙ credis adequate ſignificari per.a.propõnem.ergo ꝛc̃. Item tu dubitas.a.ꝛ.b.ꝑpões.tu dubitas adequata ſignificata.a.ꝛ.b.ꝑpõnũ:que ſcis vel credis adequate ſignificari p.a.ꝛ.b. ꝑpões. ğ ꝛc̃.
Notandum. Pau.ſophiſ. 45.coᵃ.2ᵃ ꝯ. Notanter dicebatur:nullo termino mediato ꝓcedẽte:qꝛ ſi ꝓcederet aliqs terminus mediatus rõne illius deberet iſta ꝑpõ probari:quia a primo termino mediato ſemꝑ eſt incboãda ꝑpõnis ꝓbatio.vt oĩs homo intelligit ſe.hec eſt exponẽda iſto modo.hõ intelligit ſe:ꝛ nihil eſt hõ quin illud intelligat ſe.ergo ꝛc̃. Itẽ hoies cognoſcunt futura.hec eſt ſic reſoluenda:hec cognoſcunt futura:ꝛ hec ſunt hoies.
2ᵃ pars cap. Pau.lo.mᵒ. 1ᵒ.fo.13.fa.2ᵃ ibi. Ex iſtis dicitur. ergo ꝛc̃. ¶ Circa predicta in hoc capitulo:ꝛ prioribus eſt notãda diuerſitas ꝓbationũ ꝓcedentiũ quarũcunqꝫ ꝑpõnũ:quoniã propõ deſcriptibilis cõuertitur cum ſua deſcriptione: ꝛ propõ vlis affirmatiua:ſeu quecunqꝫ alia exponibilis:ſimilr cõuertitur cum ſuis exponentibus ſimul ſumptis.vnde bene ſequitur.cognoſco hoiem.ergo cognoſco aliqd ſub rõne qua homo:ꝛ ecõuerſo. Item oĩs homo currit:ergo hõ currit:ꝛ nihil eſt hõ qn illud currat:ꝛ ecõuerſo.ſed ꝑpõ reſolubilis nõ cõuertitur cũ ſuis reſoluẽtibus:nec officiabilis cum ſuis officiãtibus:vnde lꝫ ſequatur.hoc eſt aial ꝛ hoc eſt hõ:ergo homo eſt aial:nõ tamẽ ſequitur ecõuerſo.hõ eſt aial:ergo hoc eſt aial:ꝛ hoc eſt hõ:qꝛ añs eſt neceſſariũ:ꝛ cõſequens cõtingens:ꝛ etiã poſt mille annos erit ita:ſicut ſignificatur per antecedens:ꝛ tamẽ nõ erit ita ſicut ſignificatur per cõſequens. Itẽ ſeqtur. hec ꝑpõ eſt neceſſaria:deus eſt:que adequate ſignificat deum eſſe.ergo neceſſe eſt deũ eſſe: ꝛ tamẽ non ſequitur ecõuerſo.neceſſe eſt deuꝫ eſſe:ergo hec ꝑpõ eſt neceſſaria:deus eſt:que adequate ſignificat deũ eſſe:quia antecedens eſt neceſſariũ:ꝛ cõſequens cõtingens. ſimilr ſi nulla propõ foret:ita eſſet ſicut ſignificatur per antecedens:ꝛ tñ non ita eſſet ſicut ſignificatur per ꝯñs. ¶ Ex predictis infero aliquas 3ᵃ pars cap.
cõcluſiones. Prima eſt iſta. venientẽ cognoſco:ꝛ tamẽ non cognoſco venienteꝫ.ꝓbatur.ꝛ pᵃ ꝯ.
pono ꝙ ſoꝛ.ſit a longe qui veniat verſus me: quẽ ſciam eſſe ſoꝛ.ſed credã ipm nõ mouere: ꝛ nihil aliud ꝯcipiã iſto poſito. Prima pars pꝫ:qm̃ hoc cognoſco ꝛ hoc eſt veniens.ğ ꝛc̃. Scḋa pars ẽt patꝫ:ꝗa nõ cognoſco aliqd ſub rõne qua veniens. ¶ Scḋa cõcluſio eſt iſta. 2ᵃ ꝯ.
Deum trinũ ꝛ vnuꝫ cognouit Ariſtoteles:ꝛ tñ Ariſt.nõ cognouit deũ trinũ ꝛ vnũ.prima pars pꝫ:qm̃ hoc cognouit Ariſt. demrãdo deũ:ꝛ hoc eſt trinus ꝛ vnus.ergo ꝛc̃.ſecũda ps etiã pꝫ:qm̃ Ariſto.nõ cognouit aliqd ſub rõne qua deus trinus ꝛ vnus. ergo ꝛc̃. patet ꝯñtia a deſcriptione ad deſcriptuꝫ. ¶ Tertia 3ᵃ ꝯ.
cõcluſio.a.propõnem ſcio:tamẽ neſcio.a.ꝑpoſitioneꝫ.probatur.ꝛ pono ꝙ.a.ſit iſta.deus eſt:quã ſciam:ꝛ tamẽ credã ꝙ nõ ſit aliqḋ.a. in mundo.iſto poſito.a.ſcio:qꝛ hoc ſcio demõſtrãdo iſtã deus eſt:ꝛ hoc eſt.a.ergo ꝛc̃. ꝛ tamẽ non ſcio.a.quia non ſcio aliquid ſub ratione qua.a.ex quo nõ ſcio eſſe.a. ¶ Quarta concluſio.ſoꝛ.percipis:ꝛ tamen non percipis ſoꝛ.ꝓbatur.ꝛ pono ꝙ ſoꝛ.loquatur coram te cuius vocem audias:credas tu tamen ꝙ non ſit aliquis ſoꝛ.in mũdo.illo poſito ſoꝛ. percipis quia hoc percipis:ꝛ hoc eſt ſoꝛ.ergo ꝛc̃.ꝛ tamẽ non percipis ſoꝛ.quia nõ percipis aliqd ſub rõne qua ſortes:quare ꝛc̃. 4ᵃ ꝯ.

Mēgbus. Notādū p^m. G — **Deſcriptibilis** propō eſt duplex. Quedā eni eſt in qua terminus cōcernēs actū mētis determinat incōplexū verbale: qd̄ non eſt ſignū cōplexi: vt cognoſco ſortē. Alia vero eſt in qua terminus cōcernens actū mētis determinat incōplexū verbale: qd̄ eſt ſignū cōplexi. vt ſcio. a. ppōnē. Hec pbatio dicta eſt deſcriptio: nō quidē intelligēdo deſcriptionē oronē cōpoſitā ex genere et ppuo: ſed denoiationē rei. ipſa enī denoiatio dr̄ deſcriptio. vt dicit Magr̄. Hec pbatio ſic fit. vt h̄. cognoſco ſortē. probaī ſic. cognoſco aliqd ſub rōne qua ſortes. hec aūt ſcio ppōnē. pbaī ſic. ſcio adeq̄tum ſignificatū. a. ppōnis: ꝙ ſcio adequate ſignificare. a. ppōnem. ḡ ſcio. a. ppōnē.

Notādū 2^m. — ¶ Aduerte vlteri⁹. ꝙ illa verba / ſcio / credo / dubito / nō poſſunt niſi determinare complexū explicite vel iplicite. vñ nō bñ dr̄ ſcio ſortē. ſʒ alia verba ꝯcernētia actū mētis. vt itelligo / cognoſco / pñt indifferēter determinare cōplexū ꝛ incōplexū: nā indifferenter poſſum dicere itelligo ſoꝛ. ꝛ intelligo. a. ppōnem.

Ritius. Heyteſbur. — **Circa hoc** cap^m nota ꝙ terminus ꝯcernens actū mentis. aut eſt terminus qui nō cadit cōgrue: aut vere ſuper incōplexo: niſi id ſit ſignū cōplexi: ſicut ſunt ly ſcio / credo / ꝛ dubito. aut eſt terminus qui pōt cadere ſuper icōplexo: qd̄ nō eſt ſignū cōplexi: ſicut ly itelligo / ꝛ imaginoꝛ ꝛc̄. Si p^m: aut talis terminus eſt in ppōne cum incōplexo verbali: aut cū cōplexo verbali. Si cū cōplexo: tunc ſm oēs facit terminū appellare rōnem ꝛ ꝯfundi. Si ſit terminus cōis ꝛ cadat ſuper illo: vt ſcio hoiem eſſe aīal. ſi cum incōplexo. tunc ſm quoſdam nō cōfundit nec facit terminū appellare ſic ꝙ idē erit dicere: ſcio aliquā ppōnē ꝛ aliquā ppōnem ſcio. Sed ſm Magr̄m in hoc cap° eſt dicendū: ꝙ facit terminū appellare. vt dicēdo: ſcio propōnē affirmatiuā: ly ppōnē affirmatiuā / appellat formā: ꝛ nō eſt idē dicere: ſcio ppōneʒ affirmatiuā: ꝛ ppōnē affirmatiuā ſcio: ppter appellationē. Si vero terminus cōcernens actū mētis eſt talis nature: ꝙ poſſit cadere ſuper incōplexo nō ſignificāte cōplexū. hoc dupl'r: qꝛ vel talis termin⁹ iam actu eſt ſup incōplexo: aut ſup cōplexo. Si p^m: cōfundit ſm Magr̄m cōfuſe tm̄ mobil'r ſi ſit termin⁹ cōis ꝛ facit appellationem rōnis: vt itelligo hoieʒ. Si 2^m: tunc cōfundit confuſe tm̄ imobil'r: ꝛ itex facit appellationē. vt intelligo hoieʒ eſſe aīal.

Cōtra Magr̄m argi p°. — ¶ Cōtra modū deſcribēdi Magri arguiī ſic. dato tali mō ſeqr̄ pceſſus in infinitū in deſcribēdo: igiī talis modus eſt malus. pʒ ꝯn̄tia. ꝛ añs pbaī. ꝛ capio iſtā. ego intelligo ſoꝛ. que ſic deſcribiī. ego itelligo aliqd ſub rōne ſortis. ꝛ pʒ ꝙ iſta deſcribens eſt vlterius deſcribenda in infinitū: qd̄ pbo: qꝛ ois propō in qua termin⁹ cōcernens actū mētis determināt incōplexū: nullo termino mediato pcedēte eſt deſcribēda: vt pʒ in textu. Sed iſta eſt hmōi vt pʒ. igiī eſt deſcribēda: ꝛ ſic de alijs arguiī. ¶ Et confirmaī. qꝛ iſta. ego intelligo aliqd ſub rōne ſortis: cum ly aliqd / per dicta appellet rōnē. ſignificabit ꝙ ego intelligo aliqd ſub rōne aliqd ſub rōne ſortis. ꝛ ſic itur in infinitū.

Argui 2°. — ¶ Scdo arguiī ſic. deſcripta nō ꝯuertiī cū deſcribēda data a Magro. igiī talis modus malus. pʒ ꝯn̄tia. ꝛ añs pbaī. qꝛ nō ſeqr̄. ego itelligo populū. igitur ego intelligo aliqd ſub rōne populi. qꝛ añs eſt vex. vt patet. ꝛ ꝯn̄s falſum: cuʒ populus nō ſit aliqd nec eſſe poſſit: aut intelligi.

Argui 3°. — ¶ Tertio arguiī ſic. iſta ꝯn̄tia non valet. ſ. ego ſcio adequatū ſignificatum. a. ppōnis: qd̄ ſcio ſignificari per. a. ppoſitionē. igitur ego ſcio. a. ppōnem. igitur talis modus malus. pʒ ꝯn̄tia. ꝛ añs pbatur: qꝛ pono ꝙ in pariete ſit iſta ppō. hō eſt aīal: ebraice ſcripta ordine retrogrado ſm eos: que ſit. a. ꝛ dicaī mihi a pceptore cui credā firmiter. ꝙ iſta ſignificat hoieʒ eſſe aīal: ꝛ ꝙ appellatur. a. tunc in iſto caſu. ego ſcio adequatū ſignificatū illi⁹ ppōnis. vt pʒ. qd̄ ſcio adeq̄te ſignari per. a. ppōnem: qꝛ credo firmiter ꝙ ſignificet per. a. ꝛ ita eſt ꝙ ſignificatur per. a. ꝛ tñ ego nō ſcio. a. ppōnē: qd̄ pbo: qꝛ ego nō intelligo terminos illi⁹ ppōnis: imo ille termin⁹ de quo credo ꝙ ſignificet hoiem ſignat aīal: ꝛ econuerſo. vt pʒ ex caſu.

¶ Quarto arguiī ſic. dato iſto mō ſequiī ꝙ ideʒ eſt ſcitū ꝛ dubiū. ꝯn̄s falſuʒ. ꝛ ꝯn̄tia pbaī. ꝛ ſuppono ꝙ idē ſit ex parte rei: hoc eſſe hoiem: ꝛ hoc eſſe ſoꝛ. demōſtrato ſoꝛ. ſimil'r ꝙ idē ſit ex parte rei hoc eē ſoꝛ. ꝛ ſoꝛ. iſto ſtāte ſit ſoꝛ. a longe: ꝛ credas illū eſſe hoieʒ: nō tñ credas illuʒ eſſe ſoꝛ. ſic ꝙ ſcias iſtā. hoc eſt hō: ꝛ dubites iſtaʒ. hoc eſt ſoꝛ. ꝛ capio iſtas duas. hoc eſt hō. hoc eſt ſoꝛ. quax pma ſit. a. ꝛ ſcda. b. ꝛ ſignificatū prime. c. ꝛ ſcde. d. tunc arguiī ſic. tu ſcis. a. ppōnē. igiī tu ſcis adequatuʒ ſignificatū. a. ppōnis: ſed adequatū ſignificatū. a. eſt ipſuʒ. c. igiī. c. eſt ſcitū a te: nūc pbo ꝙ idē. c. eſt tibi dubiū: qꝛ oē. d. eſt tibi dubiū. ſed oē. c. eſt. d. igiī omne. c. eſt tibi dubiū. pʒ ꝯn̄tia cū maioꝛi: qꝛ. d. eſt ſignificatū ppōnis tibi dubie: ꝛ minoꝛ probaī ſic. omne. d. eſt ſoꝛ. ꝛ omne. c. eſt ſoꝛ. igiī omne. c. eſt. d. pʒ ꝯn̄tia cū minori per ſuppoſitū: qꝛ idē eſt ex pte rei hoc eſſe hoieʒ: ꝛ hoc eſſe ſoꝛ. ꝛ maioꝛ etiā pʒ ex ſuppoſito: qꝛ idē eſt hoc eſſe hoieʒ demōſtrato ſorte. ꝛ ſoꝛ. Et p idem pōt pbari ꝙ ly ſcio / ꝛ dubito / determināt incōplexa: qꝛ iſte ſunt vere. ſoꝛ. ſcitur. ꝛ ſoꝛ. dubitaī: qd̄ pbaī: qꝛ hoc ſcitur demōſtrato ſignificato pme ppōnis. ꝛ hoc eſt ſoꝛ. per ſuppoſituʒ. igiī ſoꝛ. ſcitur. Simil'r h̄ dubitaī demōſtrato. d. ꝛ hoc eſt ſoꝛ. igiī ſoꝛ. dubitaī. — Argui 4°.

¶ Ultimo arguiī pbādo: ꝙ ly itelligo / cadens ſup incōplexo ꝯfundit ꝯfuſe tm̄ imobil'r: qd̄ eſt ꝯ̄ Magr̄m in 7ª regula ſuppōnū. pbaī: qꝛ in illa ppōne: intelligo aīal: ly aīal / ſtat imobil'r. igiī ꝯ̄ Magr̄m. pʒ ꝯn̄tia. ꝛ añs pbatur: qꝛ non licet deſcēdere. qd̄ pbaī: ꝛ pono ꝙ in mente mea nullus remāſerit cōceptus ſingularis: ſed ſit ſoluʒ iſte cōceptus aīal de quo cōſiderē. ꝛ ſeqr̄ ꝙ iſta copulatiua eſt vera. intelligo aīal: ꝛ iſta ſunt oia aīalia: ꝛ tñ iſte deſcenſus erit falſus. ſ. ego intelligo hoc vel hoc vel hoc aīal: qꝛ iſta ſm Magr̄m hʒ deſcribi ſic. ego itelligo aliqd ſub rōne qua hoc vel hoc vel hoc aīal: ꝛ ſub cōceptu tali ꝯn̄s falſum: ꝛ cōtra caſuʒ ponentē: ꝙ nullus ſit cōceptus ſingularis in mēte mea. — Argui 5°.

¶ Ad p^m reſpō. negādo añs. ꝛ cuʒ probaī. dr̄ ꝙ in iſta. ego itelligo aliqd ſub rōne ſoꝛ. ly aliqd / non appellat: ꝛ ſic nō itur in infinitū in deſcribēdo: ꝛ ad regulaʒ que dicit: ꝙ ois termin⁹ ſequens verbū cōcernens actuʒ mētis appellat rōnē: ꝛ ꝙ talis ppō eſt deſcribēda. dr̄ ꝙ iſta regula nō eſt abſolute vera: ſʒ itelligiī ſuppoſito ꝙ tali termino ſequēti nō ſuperueniat aliq̄ limitatio. Exēpluʒ. dicēdo: itelligo hoieʒ: ly hoieʒ / appellat: ſed dicēdo: intelligo hoieʒ ſub rōne ſeu ſub ꝯceptu pprio ſoꝛ. ly hoieʒ / nō appellat pp limitationē illā: ꝛ ppō nō eſt deſcribēda. Sil'r eſt in ppoſito de iſta. ego itelligo aliqd ſub rōne ſoꝛ. ꝛ pʒ etiā ſolō ad cōfirmationeʒ. — Ad p^m

¶ Ad 2^m dr̄. ꝙ arg^m verbal'r ꝯcludit. ꝛ dr̄ ꝙ iſta. ego itelligo populū. deſcribiī ſic. ego itelligo aliqd vel aliqua per iſtū cōceptū ppl's. ꝛ pʒ ſolō. — Ad 2^m

¶ Ad 3^m dr̄. ꝙ talis modus deſcribēdi eſt bonus. ſi ſane itelligaī: ꝛ dr̄ ꝙ ibi nō arguiī a deſcriptiōe ad deſcriptū: qꝛ deſcribens iſtius. ego ſcio. a. ppōneʒ. eſt iſta. ego ſcio adequatū. a. ppōnis. qd̄ ſcio mihi ſignificari per. a. ppōnē: ſeu qd̄ mihi ſignificaī p. a. ppōnem: ꝛ tunc pʒ ꝙ ſi ſumaī iſto mō ipſa erit falſa ſicut deſcripta. ¶ Poſſet alr̄ etiā dici. ꝯcedo ꝙ ego ſcio. a. ppōnē: ꝛ tu ꝯſidera. — Ad 3^m

¶ Ad 4^m admiſſo ꝯ̄ſuppoſito: qd̄ nō oibus apparet vex eſt dicēdū ꝙ cōcludit: nec eſt icōueniēs ꝙ eadē res ſciaī ꝛ dubitaī p diuerſas ppōnes. vt dic. P. M. ꝛ ſic eſt in ppoᵗᵒ. — Ad 4^m

¶ Et ad ꝯfir^{cem} cū pbaī. ꝙ ly ſcio / determ^{at} icōplexū ꝛc̄.

qꝛ iſta

qꝛ iſta eſt vera ſoꝛ.ſcit.¶ Reſpon.ꝙ hoc nõ eſt contra di/
cta:qꝛ intelligebatur ſupra ꝙ ly ſcio / nõ determinat poſt
ſe incõplexum ⁊c.vnde lꝫ congrue ⁊ vere dicat.ſoꝛ.ſcit:
aut ſoꝛ.dubitat:nõ tñ congrue ⁊ vere dicit:ſcitur ſoꝛ.aut
dubitat ſoꝛ.⁊ ratio eſt:qꝛ ſenſus prime cum ibi nulla ſit
appellatio eſt iſte.ſ.ꝙ res iſta que eſt ſoꝛ.aut poteſt eſſe
ſoꝛ.aut ſi eſſet:eſſet ſoꝛ.ſcitur:⁊ hoc eſt verũ:qꝛ ſcit per il/
lam.ſoꝛ.eſt.ſenſus aũt ſecũde eſt ꝙ talis res ſcitur ꝑ illũ
conceptũ incõplexum.ſoꝛ.ꝓpter appellationẽ:⁊ hoc eſt
Ad 5m falſum.¶ Ad vltimũ dicit ꝙ ꝯcludit:⁊ qḋ iſta verba cõ
fundũt confuſe tñ imobilr:licꝫ Magiſter hic dixerit op
poſitum.¶ Poſſet etiã dici alr ad hoc argumentũ:non
tñ ſm cõmunia dicta:⁊ poſſumus dicere ꝙ ly intelligo/
nullã hꝫ vim cõfundẽdi:⁊ ꝙ ly animal/ſtat determinate:
⁊ ꝙ ſi nõ licꝫ deſcendere hoc nõ eſt rõne ꝯfuſionis: ſꝫ ra/
tione appellationis.Et iſta reſpõſio eſt bona ſi bene con/
Petitio pa ſiderabit ſuper ea:⁊ teneo illã.¶ Sed hic ſunt due pe/
titiones.Prima.an iſta ſit vera . ſaraceni adoꝛant deum
viuum ⁊ verũ.Et vr ꝙ ſic:qꝛ ipſi adoꝛãt aliquid ſub rõ/
ne dei viui ⁊ veri.Et videt ꝙ non : qꝛ ipſi adoꝛant mau/
R°. methẽ. ¶ Reſpõ.ꝙ iſta eſt falſa:qꝛ ad hoc ꝙ illa ſit vera.
ſaraceni adoꝛãt deũ ⁊c.nõ ſufficit ꝙ adoꝛẽt aliqd ſub rõ/
ne dei viui ⁊ veri:ſꝫ reqrit ꝙ adoꝛẽt rẽ que ſi eẽt:eẽt de
viuus ⁊ verus:⁊ adoꝛẽt illã ſub rõne dei ⁊c.⁊ ita intelligat
modus deſcribẽdi ſupius poſit9.mõ nõ ſic eſt de illis:qꝛ
adoꝛãt maumethẽ:qui ſi eſſet nõ eſſet deus:ſed vnus hõ:
Petitio 2a ſicut tu.¶ Scda petitio.an iſta ſit vera.deus itelligit an/
techriſtũ.Et videt ꝙ non:qꝛ nõ intelligit aliquid ſub rõ/
ne ⁊ ſub cõceptu antechriſti.ex quo nullũ habet in ſe con/
R°. ceptũ:⁊ ex alia parte apparet vera.¶ Reſpõ.ꝙ ipa eſt
vera:⁊ lꝫ deus nullum habeat in ſe conceptũ : ipſe tñ eſt
ſibiipſi ꝯceptus.i.imago oĩum rez:⁊ ꝑ ſeipm oĩa itelligit.

Manfre. Circa caplm deſcriptibiliũ.Aduerte pͦ ꝙ duo ſũt mo
Notadũ pm. di deſcribẽdi q cõpetũt diuerſis ꝓpõnib9. pro
H quo hẽs notare ꝙ vba ꝯcernẽtia actũ mẽtis qñq3 cadunt
ſupra incõplexũ qḋ eſt ſignũ incõplexi.intelligẽdo de in/
cõplexo nõ includẽte vbũ qñq3 aũt cadũt ſupra incõple
xum qḋ eſt ſignũ cõplexi.⁊ hoc duob9 modis . aut.n.eſt
ſignũ cõplexi qḋ eſt ſignũ alicui9cõplexi:aut ẽ ſignũ vni9
qḋ ꝓprie nõ ſigt aliud cõplexũ.Do exẽplũ oĩuꝫ illoꝝ.di
cẽdo.ego itelligo hoiẽ.ly intelligo cadit ſupra hoc incõ/
plexũ hoiẽ.qḋ eſt ſignũ rei incomplexe.dicẽdo aũt ego
ſcio.a.ꝓpõnẽ.ly ſcio/cadit ſupra incõplexũ:qḋ eſt ſignifi
cãs aliud cõplexũ:puta ſignificãs hãc. de9 eſt.aut aliã ſi/
bi ſilẽ que poſtea eſt ſignũ alicuius cõplexi.¶ Sed di/
cẽdo.ego ſcio adequatũ ſigñatũ.a. ꝓpõnis.ly ſcio/cadit ſu
pra incõplexũ:qḋ lꝫ ſit ſignũ cõplexi:nõ tñ id cõplexum
eſt ſignũ alicui9 cõplexi. vt pꝫ.¶ Iſta diſtinctiõe habita
dico ꝙ pͥmus modus deſcribẽdi cõpetit ꝓpõni in q̃ ver/
bũ cõcernẽs ⁊c.cadit ſupra incõplexũ qḋ eſt ſignũ vnius
incõplexi.aut ſi fuerit ſignũ cõplexi id cõplexũ non ſigt
aliud. vñ illa.ego ſcio adequatũ ſignificatũ.a. ꝓpõnis.ita
hꝫ pͦ mõ deſcribi:ſicut ẽt illa.ego intelligo hoiẽ.qñ autẽ
tale vbũ cadit ſupra incõplexũ:qḋ eſt ſignũ cõplexi exi/
ſtẽtis ſignũ alicui9 cõplexi.tũc ꝓpõ icludẽs vbũ illud eſt
deſcribẽda ſcdo mõ. vt dõ.ego ſcio.a. ꝓpõnẽ:aut dubi/
Nota 2m to hãc ꝓpõnẽ.rex ſedet ⁊c. ¶ Nota 2° ꝙ illa ꝓpõ.ego
intelligo aliqd ſub rõne nõ hꝫ vlteri9 deſcribi:qꝛ ille ter/
minus aliqd eſt termin9 trãſcẽdẽs nõ reſo[lu]bilis in vlterioꝛẽ
terminũ poꝛẽ ⁊c.⁊ iõ dico ꝙ qñ dr ꝙ verbũ cadẽs ſupra
incõplexũ qḋ eſt ſignũ incõplexi ⁊c.facit ꝓpõnẽ deſcri/
bendã pͦ mõ.illud eſt itelligẽdũ dũmõ talis termin9 poſ/
ſit deſcribi ꝑ vlterioꝛẽ terminũ poꝛẽ ⁊c . ¶ Ex quo loco
ſilr cũ poꝛi notãdo hẽs inferre ꝙ ſecũdus modus hꝫ tãdẽ
reduci ad pͥmũ.vnde dicendo.ego ſcio.a.propoſitionem

deſcribitur 2° modo ſic.ego ſcio adeq̃tũ ſigtũ.a. ꝓpõnis.
ꝙ ſcio adeq̃te ſignificari ⁊c.ergo ego ſcio ⁊c. Iſta aũt de/
ſcribẽs pͦ. ſ.ego ſcio adeq̃tũ ſigñatũ.a. ꝓpõnis hꝫ deſcri
bi pͥmo mõ.ſ.ego ſcio aliqd ſub rõne qua adequatum
ſignificatũ ⁊c. vbi ponẽda eſt ges quo ad deſcriptionẽ.
¶ Nota ẽt circa 2m modũ deſcribẽdi:qꝛ 2e deſcribẽs nõ Notãdũ 3m.
videt necia.dicẽdo.n.ego ſcio adeq̃tũ ſigñatũ.a. ꝓpõnis:
ſiue addas illã ꝙ ſcio adeq̃te ſignificari ⁊c. ſiue nõ. valet
argm.g̃ ſcio.a. ꝓpõnẽ.nã ly adeq̃tũ/⁊ ly.a. ꝓpõnis/appel/
lãt rõnẽ.ſupponit.n. ꝑ adeq̃to ſigñato.a. ꝓpõnis put eſt
adequatũ ſigñatũ:⁊ ẽt vt.a. ꝓpõ.⁊ iõ lꝫ ponat illa 2a de/
ſcribẽs hoc ſolũ ſit ad maioꝛẽ expõnẽ:nõ aũt rõne neceſ/
ſitatis:nã dicẽdo.ego dubito adeq̃tũ ſigñatũ.a. ꝓpõnis:
nõ ita habet expͥlic appellatio ſicut addẽdo illã 2am ⁊c.
¶ Nota vlterius ꝙ talis modus deſcribendi nõ cõpetit Notãdũ 4m
cuilꝫ vbo ꝯcernẽti actũ mẽtis quocũq3 ſũpto ẽt cadente
ſupra incõplexũ ⁊c.nã tenẽdo cũ Tiſbero poſſum dubi/
tare ꝓpõnem hãc (hoc eſt hõ) dato ꝙ neſciã qd demon
ſtret ꝑ ly hoc.⁊ talis nõ eſt deſcribẽda. dubito.a. ꝓpõnẽ:
nã illa eſt vera. vt pono in caſu:⁊ tñ deſcribẽs eſt falſa.ſ.
dubito adeq̃tũ ſigñatũ.a. ꝓpõnis.nihil enim dubito ſub
rõne qua adeq̃tũ ſigñatũ.a. ꝓpõnis.cũ nihil ſciã vel cre/
dã adeq̃te ſigñari ꝑ illam. vt patet:⁊ ideo deſcribitur ſo/
lum hoc verbũ ſcio : qñ ſcit vel credit aliqd determina/
tũ eẽ ſigñatũ illius cõplexi ſupra qḋ cadit illud verbum.
¶ Difficultas eſt. vtrũ dõ.ego neſcio. a. ꝓpõnẽ habeat Dubiũ vnicũ.
talis deſcribi.Similr illa.ego ignoꝛo.a. ꝓpoſitionem ⁊c.
¶ Ad quã dicas.ꝙ ſi talia vba ſint mere negatiua.ꝙ nõ Solutio.
ꝓprie deſcribunt:nã ponẽdo ꝙ nihil ſcias vel credas ſi/
gnificari per.a. ꝓpõnẽ:tũc deſcribẽdo ſic hãc ꝓpõnẽ. tu
neſcis.a. ꝓpõnẽ.ſ.tu neſcis adequatũ ſigñatũ.a. ꝓpõnis
ꝙ ſcis vel credas ſigñari ⁊c.deſcribẽtes ſũt falſe. ſi recte
cõſiderent:⁊ deſcripta eſt vera:qꝛ ſua ꝯdictoꝛia eſt falſa.ſ.
tu ſcis.a. ꝓpõnem. vt pꝫ:ſumẽdo tñ talia vba vt cadũt ſu
pra ꝓpõnẽ cuius ſigñatũ intelligr:tũc poſſunt facere ꝓpõ/
nes deſcriptibiles.¶ Securi9 tñ dicas.ꝙ deſcriptio cõ/
petit vbis ⁊c.affirmatiuis ⁊ nõ negatiuis.¶ Aduerte vl/ Notãdũ 5m
terius ꝙ ille modus nõ cõpetit ꝓpõni ſeipſam deſtruen
ti. vñ nõ valet argm.ego ſcio adequatũ ſigñatũ hui9 ꝓpõ/
nis demõſtrãdo hãc B eſt neſcitũ ſeipſa demõſtrata ⁊c.
ꝙ ſcio adequate ſigñari ꝑ hãc ꝓpõnẽ.g̃ ego ſcio hãc pro/
põnẽ.cũ in caſu añs ſit verũ.⁊ ꝯñs falſum:nã opꝫ addere
in añte ⁊ non repugnat illã ſciri:⁊ ſic ſuo modo dicas de
alijs ⁊c.¶ Nota ẽt cãm q̃re dr ꝙ ſcio vel credo ⁊c. ⁊ nõ Notãdũ 6m
ſolũ ꝙ ſcio.nã ponẽdo ꝙ credã hanc ꝓpõnẽ.hõ currit.ſi/
gnificare regẽ ſedere.ꝙ ſigñatũ dubitẽ : ſignificet tñ illa
ſicut ſolet ſignificare:⁊ ſit.a.talis ꝓpõ.tũc nõ valꝫ argm.
ego dubito.a. ꝓpõnẽ.g̃ ego dubito adeq̃tũ ſigñatũ. a. ꝓ
põnis.qḋ ſcio adeq̃te ſigñari ⁊c.nã añs eſt verum. ⁊ ꝯñs
falſũ rõne illius qḋ ſcio ⁊c.cũ illud ſignificatũ nõ ſciam
ſignificari:ſed ſolũ credã.nõ eñi eſt verũ ꝙ illa ſic ſignifi/
cet. vt pꝫ in caſu.⁊ ideo recte dr ꝙ ſcio vel credo. ¶ No/ Notãdũ 7m
ta etiã recte ponit in ſcda deſcribẽte ly qḋ dubito/adeq̃/
te ſignificari ⁊c.etiã reſpectu iſtius vbi dubito. vñ deſcri
bẽdo hãc.ego dubito.a. ꝓpõnẽ nõ eſt ſumẽda illa parti/
cula ꝙ ſcio adequate ſignificari ⁊c. cuꝫ vt ſupius notaui
deſcriptio talis cõpetat ſolũ qñ ſcit vel credit aliquid ſi/
gnificari ꝑ talẽ ꝓpõnẽ:non aũt alio mõ : ⁊ ideo nõ valet
argm dubito hanc.rex ſedet.g̃ dubito adequatũ ſignifica/
tum hui9 ꝓpõnis:qḋ dubito ſigñari ⁊c.nõ eñi dubito il/
lud ſignificari vt pono.¶ Aduerte ẽt ꝙ (vt notaui circa Notãdũ 8m
7am regulã illius capli pro maioꝛi euidẽtia ⁊c.)quãdo ta/
lia verba affirmatiua cadũt ſupra incõplexũ capax ꝯfu/
ſionis nõ aliũde ipediti ⁊c.faciũt illud ſupponere deter/
minate:⁊ ideo dõ.ego ſcio adeq̃tũ ſigñatũ alicuius pro/

poſitionis:tñ ly ſignatū/ꝙ ly ꝓpónis/ſupponit determi/
nate. Et per hoc pȝ qȏ ponendo ꝙ quelibet ꝓpó ſit tibi
dubia. ſcias tñ in confuſo aliquā eſſe verā:ſicut illa eſt fal
ſa. tu ſcis aliquam ꝓpóne. iſta deſcribens eſt falſa. tu ſcis
adequatum ſignatum alicuius ꝓpónis propter cauſam
Nõn^m p^m aſſignatam de ſuppóne determinata. ¶ Conſidera etiã
ꝙ cum talia verba faciūt terminos ſequentes rectos ab
illis ꝛc̃. appellare rónem: vt prius notaui. Jdeo volendo
deſcẽdere ſub termino ſequẽti opȝ capere medium pro/
portionatum tali appóni. ponẽdo ergo ꝙ tu credas hãc. hó
currit ſignare regem ſedere: nó tñ ſic ſignificet: ſed vt ſo/
let. nó eni valet arg^m. dubito adequatū ſignatū hui^9 ꝓpó/
nis: ꝛ hec ſunt oīa ſignata: demóſtrãdo illa que adequate
ſignificant̃. ergo dubito hoc ſignatum vel dubito hoc ꝛc̃.
ponẽdo eni ꝙ tu ſcias hoiem currere ꝙ de facto ſignifi/
cetur per illam. eſt añs verū: ꝛ ꝯñs falſum. vt pȝ. ergo mediū
debuit eſſe illud: ꝛ hec ſciuntur vel creduntur eſſe oīa ſi/
gnificata. Et ſic per hoc ſolues omnia cóſimilia: que pec/
cant ratione medij non recte ſumpti ꝛc̃.

¶ Caput 5^m q̄rti tracta. de ly neċio ꝛ ꝯtingẽter.

Ex p̄dictis pȝ: ꝙ neceſſariū ꝛ ꝯtingẽs
dupli̾r ſumūt̃. ſ. reſolubili̾r ꝛ officia/
1^a ps capli. bili̾r: ſȝ ꝓhoꝝ aduerbia. ſ. neceſſario ꝛ
ꝯtingẽter exponibili̾r ꝓbantur: vt ne/
ceſſario de^9 eſt: ſic exponit̃: ds eſt ꝛ nó pót eẽ
q̄n deus ſit. ergo ꝛc̃. Jtẽ neceſſario mūdus fuit:
mūdus fuit ꝛ nó potuit eẽ q̄n mūdus fuerit.
Jtẽ neceſſario aliq̄d erit: aliq̄d erit: ꝛ nó pote
rit eẽ q̄n aliq̄d erit. ergo ꝛc̃. Jta ꝙ ꝟbuȝ p̄ricipale
ſcḋe exponẽtis ſit eiuſdẽ tp̄is cū ꝟbo p̄ricipa/
li exponẽde. Oppoſito mó exponit̃ ꝯtingẽter
vt ꝯtingenter tu es. exponit̃ eni ſic. tu es ꝛ pót
eẽ ꝙ tu nó ſis. ergo ꝛc̃. Jtẽ ꝯtigẽter tu eris. tu eris
ꝛ poterit eẽ ꝙ tu nó eris. ergo ꝛc̃. Et ita de p̄teri/
2^a ps capli. to dicat̃. ¶ Hic ſūt duo notabilia. Prima eſt:
Nõn^m p^m ꝙ neceſſario ꝛ ꝯtigẽter ſumunt̃ aliq̄n in ſenſu
diuiſo: ꝛ aliq̄n i ſenſu cópoſito: ſic̃ neceſſariū
ꝛ ꝯtingẽs. Jn ſenſu cópoſito q̄n totali̾r prece/
dūt: aut finali̾r ſubſequuntur: vt neceſſario hó
eſt aial: tu curris ꝯtingẽter: ſȝ i ſenſu diuiſo q̄n
mediãt iter ſubm ꝛ ꝟbū: aut iter ꝟbū ꝛ p̄di/
catū. Exẽplū p̄mi: hó neceſſario ẽ aial. Ex^m
Notãdũ 2^m. ſcḋi: ſoꝛ. eſt ꝯtingẽter currẽs. ¶ Scḋȝ notabi
le eſt iſtud. Quali̾rcūq; in ſenſu cópoſito ſu/
mant̃ ſp eodẽ mó exponunt̃: vt dcm̄ eſt. Sed
q̄n in ſenſu diuiſo ſumunt̃ p̄cedẽte alio termi
no mediato nó exponunt̃: ſȝ ꝓpó ꝓbãda ẽ ſm
exigẽtiã termini p̄cedẽtis: vt hó eſt neċio aial:
hec nó eſt exponẽda neq; ꝓbãda róne illi^9 ter/
mini neċio: ſȝ reſoluẽda róne iſti^9 termini hó:
vt h neceſſario eſt aial: ꝛ hoc eſt hó. ergo ꝛc̃. quo
facto p̄ria reſoluẽs eſt exponẽda ſic: h eſt aial:
ꝛ hoc nó pót nó eẽ aial. ergo ꝛc̃. ita ꝙ ly pót/ſeq̄t
Corre^m. ſubȝ: ſic̃ ly neceſſario/vel ꝯtigẽter. ¶ Ex quo
ſequit̃ et ꝙ iſtó ꝟbū/pót/ſumit̃ aliq̄n in ſenſu
cópoſito: aliq̄n in ſenſu diuiſo. Jn ſenſu com
poſito q̄n p̄cedit totali̾r vel q̄n ip̄ſonali̾r tenet̃:
vt pót eẽ ꝙ tu curras. Jn ſenſu diuiſo q̄n p̄ſo
nali̾r ſumit̃. vt antechr̄s pót eẽ. ¶ Ex p̄dictis 3^a ps capli
iſero aliq̄s ꝯclões. Pria eſt iſta. Neceſſario p^a ꝯclo.
aliq̄d eſt qȏ ꝯtingenter eſt. ꝓbat̃: aliq̄d eſt qȏ
ꝯtingẽter eſt: ꝛ nó pót eẽ q̄n aliq̄d ſit ꝙ ꝯtingẽ
ter eſt. ergo ꝛc̃. ¶ Scḋa ꝯclo. Anima tua neceſ/ 2ª ꝯclo.
ſario eſt: ꝛ tñ ꝯtingẽter aīa tua eſt. Pria pars
probat̃ reſolutorie: hoc neceſſario eſt: ꝛ hoc
eſt anima tua. ergo ꝛc̃. Scḋa ps ꝓbat̃ exponibi/
liter ſic. aīa tua eſt ꝛ pót eſſe ꝙ non aīa tua ſit.
ergo ꝛc̃. Nã ſequit̃. tu non es: ergo nó aīa tua
eſt: q2 ex oppoſito ſequit̃ oppoſitū: ꝛ pót eſſe
ita ſicut ſignat̃ p añs: ergo pót eẽ ita ſic̃ ſignificat̃
p ꝯñs. ¶ Tertia ꝯclo. Neceſſe eſt te fuiſſe: ꝛ 3ª ꝯclo.
tñ ꝯtingẽter tu fuiſti. Pria ps ꝓbat̃: q̄m hec
eſt neceſſaria: tu fuiſti: que adequate ſignifi/
cat te fuiſſe. ergo ꝛc̃. Scḋa ps ꝓbat̃. nã tu fuiſti ꝛ
potuit eſſe ꝙ tu nó fuiſti. ergo contingenter tu
fuiſti. ¶ Quarta conclo. Poteſt eſſe ꝙ ante/ 4ª ꝯclo.
chriſtus ſit hó qui eſt: ꝛ tñ antechr̄s non pót
eſſe hó qui eſt. Pria ps ꝓbat̃: q̄m hec eſt poſ
ſibilis. antechr̄s hó eſt q eſt: que adequate ſi/
gnificat: ꝙ antechr̄s eſt hó q eſt. ergo ꝛc̃. ¶ Un/ Notandum.
de ly pót/ip̄ſonali̾r ſumptū eſt terminus offi
ciabilis ſicut ly poſſe. ſcḋa pars pȝ. q̄m det̃ op
poſitū. vȝ. antechr̄s pót eſſe homo qui eſt: ꝛ
ex illo ſeq̄tur ꝙ antechr̄s pót eſſe hó: ꝛ ille eſt
conſequens falſum. ergo ꝛ antecedens: ꝛ pȝ
ꝯſequentia: q2 ly poteſt/ſumptum p̄ſonali̾r eſt
terminus imediatus: ꝛ relatiuū qui/que/qȏ/
eſt reſolubile gñali̾r in et: ꝛ ille/illa/illȏ: ex quo
non ipedit̃ p aliqȏ ſignum precedens. ¶ Hic 4^a ps capli
eſt notandum ꝙ ly neceſſario/tripli̾r ſumitur. Pau. 12. fa.
vno modo noiali̾r in datiuo vel ablatiuo caſu. 2. du. 10 /. ſo
alio mó aduerbiali̾r: vt dictū eſt. primo modo pbt. 6. p^o. fa.
nó exponit̃ ſed reſoluitur: vt neceſſario tu es: 4^m. /. ca^o 3°.
iſto tu es: ꝛ hoc ẽ neceſſariū. Ergo ex quo ſe/ 8. ma. lo. per.
quitur ꝙ neceſſario tu es hó: ꝛ tñ contingẽter 4^m. /. c. 6. 4°.
tu es hó. tenẽdo ly neceſſario/noiali̾r i ablatiuo Corre^m.
caſu: qui ab illo tu es demonſtrando deum. ꝛ
hoc eſt neceſſarium. ergo ꝛc̃. Sumẽdo tñ ly
neceſſario/aduerbiali̾r foret iſta ꝓpó ipoſſibi/
lis. propter impoſſibilitatem exponentium.
itẽ conceditũ ꝙ ſoꝛ. neceſſario obedit: ꝛ idem
ſoꝛ. ꝯtingẽter obedit: ſumendo ly neceſſario/
in datiuo caſu: q2 ſoꝛ. huic obedit demóſtran/
do deū: ꝛ hoc eſt neceſſariuȝ. ergo ꝛc̃. Scḋa
ps ẽt pȝ exponẽdo ſic. ſoꝛ. obedit: ꝛ poteſt nó
obedire: ergo ꝯtingẽter ſoꝛ. obedit. quare ꝛc̃.

Mēgbus. Notādū p^m. **Neceſſario** pōt ſumi dupl'r.ſ.aduerbial'r ꝛ noialiter. Noial'r ſumptū eſt caſus datiui ꝛ ablatiui:ꝛ hʒ ꝓbari reſolubil'r. Aduerbial'r ꝟo ſumptū nullius caſus eſt:ꝛ hʒ ꝓbari exponibil'r ꝑ duas exponētes.vt in ꝓp^to.ſ.ꝑ p^am piacētē ꝛ ꝑ 2^am ꝑ oppoſitas q̄litates:vt illa.neĉio deus eſt:exponit̄ ſic.de^o eſt:ꝛ nō pōt eē qn de^o ſit.ḡ neĉio ds eſt. Sil'r ꝯtingēter ꝓbat̄ exponibil'r ꝑ piacētē:ꝛ ſcdā ꝑ oppoſitas q̄litates ſm exigētiā vbi:vt ꝯtingēter tu es.ꝓbat̄ ſic.tu es ꝛ pōt eē ꝙ tu nō ſis.ḡ contingēter tu es. ❡ Huius aūt ꝓbatiōis rō eſt:q2 ſm Phm 5° metaphy.neĉio di eē aliqd vel nō eē:q2 non pōt al'r ſe hīc.iō in p^a inducit̄ eſſe vel nō eſſe.in ſcdā ꝟo non poſſe al'r ſe hīc. Oppoſito mō dicat̄ de ꝯtingēter. ❡ Aduerte vlterius.ꝙ ſi negatio nō ꝑcedit ly neĉio/vl' ꝯtingēter/adhuc ꝓbat̄ exponibil'r.vt neĉio chimera nō eſt. ꝓbat̄ ſic. chimera nō eſt:ꝛ nō pōt eſſe qn chimera nō eſt.ḡ ꝛc̄. ꝛ 2^a exponēs equalet huic:ꝛ nō pt eē ꝙ chimera ſit. Sil'r dicatur de ꝯtingēter:vt ꝯtingēter antechis nō eſt: exponit̄ ſic. antechis nō eſt:ꝛ pōt eē ꝙ antechis ſit.ḡ ꝛc̄. Si ꝟo negatio ꝑcedit ly neĉio/vl' ꝯtingēter/nō exponit̄.ſʒ ꝓbat̄ ꝑ cōtradictoriū. Vbi gr̄a.volo ꝓbare iſtā.non neĉio chimera eſt.dicā ſic.illa eſt falſa.neĉio chimera eſt:que ꝯ̄dicit illi: nō neĉio chimera eſt.ḡ illa eſt v̄a. Sil'r de ꝯtingēter.vt ſi volo ꝓbare illā.nō ꝯtingēter ſortes ſaluabit̄:dicā illa eſt vera:ꝯtingēter ſortes ſaluabit̄:que ꝯ̄dicit illi.ḡ illa eſt falſa.

Dubium. ❡ Dubitat̄ circa ſcdaʒ ꝯ̄neʒ:que eſt illa.aīa tua neĉio eſt:ꝛ tū ꝯtingēter aīa tua eſt:q2 exponēs p̄ıē ptis vi ꝯ̄dicere vni exponēti ſcd̄e partis.naʒ p̄ıa ps ꝓbat̄ reſolutorie ſic.hoc neĉio eſt:ꝛ hoc eſt aīa tua. ḡ neĉio aīa tua eſt: adhuc p^a reſoluēs ꝓbat̄ exponibil'r ſic.hoc eſt demōſtrata aīa tua:ꝛ nō pōt eē qn hoc ſit demōſtrata aīa tua.ḡ ꝛc̄. modo hec ſcdā exponēs ꝯ̄dicit huic.pōt eē ꝙ nō aīa tua ſit:que eſt exponēs ſcd̄e ptis ꝯ̄nis.vt pʒ.quare ꝛc̄.

R^o. ❡ Ad hoc r̄ndet̄ dimittēdo alios vana loquētes:ꝙ eſt diūa dicere:aīa tua neĉio eſt:ꝛ dicere:neĉio aīa tua eſt.prima enim eſt v̄a:ꝛ ſcdā falſa.prima hʒ ꝓbari p̄ıo reſolubil'r ſic.hoc neceſſario eſt:ꝛ hoc eſt aīa tua.ḡ aīa tua neĉio eſt. adhuc prima reſoluēs hʒ ꝓbari exponibil'r:hoc eſt:ꝛ hoc nō pt nō eſſe: demōſtrando aīaʒ tuā.ḡ hoc neĉio eſt.ꝙ ſcdā exponēs ſit v̄a.pʒ:q2 ꝯ̄dictoriū eſt f'lm:hoc pōt nō eē:q2 aīa tua eſt incorruptibilis.ideo falſuʒ eſt ꝙ poſſit nō eē.ſcdā ꝟo ꝓpō:neĉio aīa tua eſt.eſt falſa:qḋ ꝓbat̄ ſic.aīa tua eſt:ꝛ nō pōt eē ꝙ nō aīa tua ſit.ḡ ꝛc̄.mō ſcdā exponēs eſt falſa:q2 ꝯ̄dictoriū eſt veꝝ.ſ.pōt eē ꝙ nō aīa tua ſit:qḋ pʒ:q2 hʒ ꝓbari officiabil'r ſic:hoc eſt poſſibilis non aīa tua eſt: que adequate ſig̃t nō aīaʒ tuā eſſe.ḡ pōt eē ꝙ nō aīa tua ſit.mō officiātes vere ſunt.ḡ officiata. Hoc ꝑmiſſo ſo:al'r r̄ndetur negādo:ꝙ vna exponēs p^e ptis ꝯ̄dicat vni exponēti ſecūde ptis:ꝛ cū di p̄ıa ꝓbat̄ reſolubil'r ꝯcedo.ꝛ ꝙ p^a reſoluēs exponit̄ ꝯcedo:ſʒ ſcdā exponēs nō eſt illa aſſignata.ſ.ꝛ nō pōt eſſe qn hoc ſit:demōſtrata aīa tua:ſʒ eſt illa:ꝛ hoc nō pōt non eſſe:mō iſta eſt vera.lʒ illa aſſignata ſit falſa neqʒ huic.hoc nō pōt nō eē:ꝯ̄dicit illa exponēs alteri^o partis.ſ.pōt eē ꝙ nō aīa tua ſit.imo ſtāt ſil'.q̄re ꝛc̄. ❡ Et nota bn̄ hec.q2 aliq ignorātes logicā hic magnā intricationem faciunt neſcientes quid dicāt. quare melius fore putaui coꝝ dicta in preſentiarum non recitare.

R'ſius. **In hoc** caplo faciam tria. Primo videbo aliq̄ circa textū. Scd̄o arguā ꝯ̄ Magr̄m. Tertio ponā petitiones.

Notādū p^m. ❡ Quantum ad p^m pro habenda recta expōne ꝯ̄ ly neceſſario/quādo ſumit̄ aduerbial'r ꝛ in ſenſu cōpoſito:eſt ſciēdū ꝙ ly neceſſario/ſemꝑ ponitur cum ꝓpōne ꝛ nō cū oſone infinitiua:ſicut ly neĉium:vt neĉio hō eſt animal.talis aūt ꝓpō hʒ exponi ꝑ p̄iacentem ꝛ vnā negatiuā de ly pt/impſonal'r ſumpto:in qua ly pōt/cadat ſuꝑ dicto ꝓpōnis que ꝯ̄dicit illi ſuꝑ qua cadebat ly neceſſario. Exēplū.iſta.neceſſario aīal eſt ſub̄a.ſic ꝓbat̄.animal eſt ſub̄a:ꝛ non pōt eſſe quin aīal.ſ.ꝙ non aīal ſeu nullū animal ſit ſub̄a.igit̄ neceſſario animal eſt ſub̄a. Vbi pʒ ꝙ ly pōt/cadit ſuꝑ hoc dicto.ſ.ꝙ non aīal ſit ſub̄a: qḋ eſt dictū huius.nullū aīal eſt ſub̄a:que eſt ꝯ̄dictoria illius.aīal eſt ſub̄a:ſuꝑ qua cadebat ly neceſſario. ❡ Sed ad inueniendum bene iſtā ſecūdam exponētē ꝯſidera ſi ly neceſſario/cadit ſuꝑ ꝓpōne de preſenti:aut de p̄terito: aut de futuro. ſi primum:ſume ſecundam exponentem de verbo poteſt de preſenti:ꝛ fac ꝙ cadat ſuꝑ dicto propoſitionis de preſenti.ſi ſcd̄ʒ:ſume illā de preterito:ꝛ fac ꝙ cadat ſuper dicto de p̄terito.ſi tertium:ſume de futuro ꝛ cadat ſuꝑ dicto de futuro. Exemplū primi. neceſſario celū eſt.expone ſic.celum eſt.ꝛ non poteſt eſſe qn celum ſit.i.ꝙ nō celum ſeu nullū celuʒ ſit.igitur ꝛc̄.vel ſic:ꝛ nō poteſt eſſe nulluʒ celū eſſe. Exemplū ſcd̄i.neceſſario ens fuit deus.expone ſic.ens fuit deus:ꝛ nō potuit eſſe ꝙ nullum ens fuerit deus.vel ꝛ non potuit eſſe nulluʒ ens fuiſſe deum.igit̄ ꝛc̄. Exemplum tertij.neceſſario animal erit ſub̄a.expone ſic.animal erit ſubſtantia:ꝛ non poterit eſſe ꝙ nullum animal erit ſubſtantia:vel nō poterit eſſe nullum animal fore ſub̄am.igit̄ ꝛc̄. Simili modo exponat̄ iſta.neceſſario animal eſt futurum ſub̄a.

Nōn^o 2^m ❡ Secundo nota:ꝙ termini cōmunes non diſtributi in propoſitione de ly neceſſario/ſtāt confuſe tm̄ imobil'r:ꝛ diſtributi cōfuſe diſtributiue imobil'r. Exemplū primi.neceſſario homo eſt animal. Exemplū ſcd̄i.neceſſario omnis hō eſt omne riſibile.in ſcdā aūt exponente iſtius.neceſſario homo eſt animal:que erit iſta.ſ.nō pōt eſſe quin hō ſit animal:ſtāt illi termini.iteruʒ ꝯfuſe tm̄ imobiliter. Cuius ratio eſt:q2 ibi ſunt tria ſigna:quoꝝ vnum.ſ.ly pōt/tollit deſcenſum ꝛ alia duo negatiua:quoꝝ vnuʒ eſt in ly quin/impediunt diſtributionem:ꝛ ita ſtabūt termini ꝯfuſe tm̄ immobil'r.

❡ Sed tu dices quid de expōne ꝓpōnis de ly ꝯtingenter. Petitio
❡ Reſpon.ꝙ eſt dicendum oīno ſicut de ly neceſſario/duob^o exceptis. Primū eſt:q2 propoſitio talis exponitur per ſecundam affirmatiuam. Exemplū.ꝯtingēter aīal diſputauit.ſic exponitur.aīal diſputauit:ꝛ potuit eſſe ꝙ nullum animal diſputauerit:ſeu nullum animal diſputaſſe.igit̄ ꝛc̄. Scd̄m eſt:q2 in ſecunda exponente de ly cōtingenter:ſicut in iſta.poteſt eſſe ꝙ nullum aīal diſputauerit:ſtat terminus ꝯfuſe diſtributiue imobil'r ꝑꝑ duo ſigna:quoꝝ vnū dat diſtributionem.ſ.ly nullum:ꝛ aliud tollit deſcenſum.ſ.ly poteſt. R'ſio

Contra ſuꝑiꝰ dcā ar^o p^o. ❡ Quantum ad ſcd̄m arguitur ꝯtra iſtos modos exponendi.ꝛ p̄ ſic.iſta ꝓpō eſt vera.neceſſario ens eſt de^o.ꝛ exponētes ſunt falſe.igit̄ non ſunt bone.pʒ ꝯ̄ſ̄ntia cū maiori.ꝛ minor ꝓbat̄:q2 ſcdā exponens eſt falſa.ſ.non poteſt eſſe ꝙ ens non ſit deus: qḋ probo:q2 eius oppoſitum eſt veꝝ.ſ.poteſt eſſe ꝙ ens nō ſit deus.eſt enim vna modalis de ſenſu cōpoſito:habens ſic officiari.hec ꝓpō eſt poſſibilis:ens nō eſt de^o.que ſig̃t adequate ꝙ ꝛc̄.igit̄ ꝛc̄.mō pʒ ꝙ officiās eſt vera:q2 iſta ꝓpō.ens non eſt deus:nō ſolū eſt poſſibilis:ſʒ vera:quia hoc nō eſt deus te demr̄ato:ꝛ hoc eſt ens.igit̄ ens non eſt deus.

Arguit̄ 2°. ❡ Scd̄o arguit̄ ſic.iſta eſt falſa.ꝯtingēter tu es vel tu nō es:dato ꝙ ly ꝯtingēter/cadat ſuꝑ tota diſiunctiua: ꝛ tamen exponentes eius ſunt vere.igitur talis expoſitio mala.pʒ ꝯſequētia cum maiori:quia neceſſario tu es vel tu non es.ꝛ minor ꝓbat̄:q2 iſta eſt vera.tu es vel tu non es.ꝛ ſimil'r iſta.pōt eſſe ꝙ tu ſis vel tu non ſis: vt patet.

Arguit̄ 3°. ❡ Tertio arguitur.ꝙ exponentes de ly ꝯtingenter/non ſunt bone ſic.ab omni expoſita ad exponentes debet valere ꝯ̄ſ̄ntia de forma:ſed ab iſta.contingenter homo eſt albus:ad exponentes datas non valet conſequentia de for/

ma.igiť ille non ſunt bone.patet ɔ̃ñia cum maiori.⁊ mi
noꝛ ꝓbatur:quia ly albus/in expoſita ſtat cõfuſe tm̃ im/
mobiliter.⁊ in ſecunda exponente diſtributiue. modo a
termino ſtante confuſe tm̃ ad ſtantem diſtributiue non
Ad p^m valet conſequentia de forma.vt pꝫ. ¶ Ad pͥmuꝫ conce/
diť q̄ iſta eſt ṽa.neĉio ens eſt de⁹.⁊ negať q̄ ſcđa expo/
nēs ſit falſa.⁊ cū ꝓbať q̄ iſta eſt falſa.nõ pͭ eē q̄ ens nõ
ſit de⁹.ɔcediť.ſꝫ dĩ iſta nõ eſt ſua exponēs:ſꝫ iſta.nõ põt
eē q̄ nõ ens ſit de⁹.ſeu q̄ nulluꝫ ens ſit de⁹.vbi iſta nega/
tio p̄cedat ly ens/⁊ cadat ſup̱ dicto ꝓpõnis ɔ̃dictorie. vt
Ad 2^m diximꝰ ſup̱:⁊ ſic pꝫ q̄ ſcđa exponēs nõ erit falſa. ¶ Ad
ſcđm ɔcediť q̄ iſta eſt falſa.ɔtingēter tu es vel tu nõ es.
⁊ negať q̄ exponētes ſint vere:imo dĩ q̄ ſcđa eſt falſa. ⁊
dĩ q̄ iſta nõ eſt ſua exponēs:ſꝫ iſta.põt eē q̄ tu non ſis:⁊
tu ſis:que eſt falſa:vt pꝫ.rõ aūt huiꝰ eſt:q2 cū ly neĉio/ca
deret ſup̱ diſiūctiua:cuiꝰ p^a ps erat affirmatiua:⁊ 2ª nega
tiua.⁊ ly põt/in ſcđa exponente debeat cadere ſup̱ dicto
ꝓpõnis ɔ̃dictorie:opꝫ q̄ cadat ſup̱ dicto vniꝰ copulatiue:
cuiꝰ p^a pars ſit negatiua ⁊ ſcđa affirmatiua:⁊ hoc q2 diſiū
ctiua ⁊ copulatiua d̾ ptib⁹ oppoſitis ſunt ɔ̃dictorie. vt pꝫ
Ad 3^m in logica. ¶ Ad 3^m dĩ pro nūc:q̄ iſta ɔ̃ña eſt bona d̾ foꝛ/
ma.⁊ cū dĩ q̄ a termino ſtāte ɔfuſe tm̃ ad eūdeꝫ ſtātē di/
ſtributiue nõ valet ɔ̃ñia de forma:dĩ q̄ nõ valet de tali
forma:cū quo tñ ſtat q̄ ſm aliā formā valeat:⁊ ſic eſt in
propoſito: q2 talis ɔ̃ñia.ɔtingēter hõ eſt alb⁹.igitur põt
eſſe q̄ nõ hõ ſit alb⁹.eſt bona de tali forma.ſ.ab expoſita
ad exponētē:q2 quelibꝫ talis valet.⁊ nõ eſt bona de tali
forma a termino ſtāte confuſe.tm̃ ad ſtātē diſtributiue.⁊
Petitio p^a hoc ꝓbat arg^m. ¶ Quãtū ad 3^m ſunt tres petitiões. Pͥa.
R^o. an iſta ſit poſſibilis ɔtingēter ſi tu es hõ tu ſedes. Rñ^o. q̄
ois ꝓpõ i qua ly ɔtingēter/cadit ſup̱ ɔditionali eſt ipoſſis.
⁊ ſic data ꝓpõ fuit ipoſſis. Rõ aūt huiꝰ ē:q2 ois ɔditiona/
lis eſt neĉia:aut ipoſſis:⁊ nulla eſt ɔtingēs: vt poteris ɔſi/
Petitio 2ª derare. ¶ Scđa petitio eſt iſta.an ꝓpões de ly contin/
R^o. gēter:⁊ de ly neĉio/in ſenſu cõpoſito ſi̱ repugnēt. Rñ. q̄
ſic.vnde iſte ɔ ſiles repugnāt ɔtingēter antecħis erit:⁊
neĉio antecħis erit:cuiꝰ rõ eſt:q2 exponunť ſi̱ p̱ ꝓpões
ɔ̃dictorias.vt pꝫ in ſcđa exponēte. ¶ Ex quo ſeqť q̄ iſta
ꝓpõ iplicat ɔ̃dictionē.neĉio ɔtigēter antecħis erit.vt pꝫ.
Petitio 3^a ¶ Tertia petitio.qd eſt dĩm de iſtis aduerbijs ṽe/falſe/
R^o. poſſibilr̃/⁊ ipoſſibilr̃. Rñ.q̄ ly ṽe/⁊ ly falſe/poſſunt offi/
ciari ſm q̄ dicit via cõis de ly veruꝫ:⁊ de ly falſum.ꝓpõ
aūt de ly poſſibilr̃.vt iſta.poſſibilr̃ tu es.põt ſic probari.
tu es:⁊ põt eē q̄ tu ſis.igiť ⁊c̃.⁊ forte ſufficit tibi ſola pͥ/
ma:q2 ſi iā es põt eē q̄ ſis.Sed ꝓpõ de ly ipoſſibilr̃/nõ
opꝫ q̄ ꝓbeť:q2 quelibet talis iplicat ɔ̃dictionē.vt impoſ
ſibilr̃ chimera eſt:⁊ hoc ſuppoſito q̄ illa ſit affirmatiua.
Petitio 4^a ¶ Quarta petitio.quare Magr̃ p̄poſuit capl̃m de offi/
R^o. cialibus huic capl̃o. Rñ.q̄ hoc eſt ex eo q̄ iſte propoſi/
tiones de ly neceſſario/aut ɔtingēter/exponuntur p̱ vnaꝫ
de ſenſu compoſito de ly poteſt que habet officiari.⁊ ſic
preſupponit capitulum de officialibus.

Manfre. Nõa^m p^m Circa capl̃m de ly neĉio ⁊ contingēter. Aduerte p̄ q̄
illa duo aduerbia hñt exponi ſm diuerſos mo
dos ⁊ diuerſas ꝓpões. Nā ly neĉio/exponiť p̱ ly põt/ne
gatū.ɔtingēter aūt exponiť p̱ ly põt affirmatū:ɔueniunt
tñ in hoc q̄ qdlꝫ illoꝝ exponiť p̱ ṽbū ſeq̄ns ly põt/ſum/
ptū oppoſito mõ illi quo ſumiť in ꝓpõne quā determi/
nat tale aduerbiū in ex^o ois patēt.dõo.n.neĉio de⁹ eſt: ſic
exponiť:de⁹ eſt ⁊ nõ põt eſſe qn de⁹ ſit. vbi pꝫ q̄ exponiť
p̱ ly nõ põt.ſcđo q2 determinabat in ꝓpõne illud verbū
eſt affirmatiuū.ideo illud idē negať in exponēte 2^a p̱ ne/
gationē incluſaꝫ in ly qn.dicēdo eni.neĉio hõ non eſt aſi/
nus.ſic exponiť.hõ nõ eſt aſinꝰ ⁊ nõ pͭ eē q̄ hõ ſit aſinꝰ.
vbi pꝫ q̄ ly nõ põt/adhuc ſumiť ſicut in alia affirmatiua

exponēte:⁊ q2 in illa ꝓpõne ly eſt/erat negatū:ideo in ta/
li exponēte ſumiť ſm affirmatuꝫ.Do ex^m de ɔtingenter.
Dicēdo eni.ɔtingēter tu ſedes.ſic exponiť.tu ſedes:⁊ põt
eſſe q̄ tu nõ ſedeas.ſilr̃ ɔtingenter tu curris ſic exponiť.
tu curris ⁊ põt eē.q̄ tu nõ curras.ex quib⁹ oibus pꝫ q̄ ſi/
ue ly neĉio/determinet ꝓpõnē affirmatiuā ſiue negatiuā
ſemp̱ exponiť p̱ ly nõ põt:⁊ p̱ ṽbū qd determiat ſumptū
oppoſito mõ.ſicut ēt dixi quo ad hoc ſm d̾ ly neceſſario.
ɔueniūt eni illa duo:illud eſt qd qdā ſub alijs ṽbis dixe/
rūt.ſ.q̄ talia aduerbia exponunť per oppoſitas q̄litates.
hec hñt ṽitatē dūmõ nõ ſint illa aduerbia negata:q2 pro/
barenť ꝓpões alio mõ q̄ rõne illoꝝ:ſi tñ negatio ſeq̄/
tur illa:nõ p̱p̱ hoc tolliť expoſitio vt p̄us notaui. Talem
modū exponēdi poſui diffuſe:q2 Pau.in textu non facit
mētionē de expõne taliū niſi qn̄ determināt ꝓpõnē affir
matiuā.⁊ ego regulā tā de affirmatiuis q̄ d̾ negatiuis de/
claraui. ¶ Nota 2° q̄ recte dixit Pau. q̄ ly neĉio/faciēs Notādū 2^m.
ſenſuꝫ cõpoſitū exponiť p̱ ly põt.faciēs ſenſuꝫ cõpoſitū.
qn̄ aūt ly neĉio/facit ſenſuꝫ diuiſuꝫ exponiť p̱ ly põt/fa/
ciēs ſenſuꝫ diuiſuꝫ.⁊ ſic ēt dĩ de ly ɔtingēter. dicēdo eniꝫ
ſoꝛ.ɔtingēter nõ pertrāſit.a.pōtē:q2 eſt in ſenſu diuiſo ſic
exponiť.ſoꝛ.nõ ptrāſit.a.pōtē ⁊ ſoꝛ.põt ptrāſire.a.pōtē.
Si aūt ſumať in ſenſu cõpoſito:vt dicēdo:põt eē q̄ ſoꝛ.
pertrāſeat.a.pontē tūc expoſita eēt ṽa:vt pono ⁊ ipſa ex/
ponēs eēt falſa:cū ſit in ſenſu cõpoſito regrēs ṽificationē
inſtātaneā.ſumēdo aūt in ſenſu diuiſo talis eſt ṽa non re/
grens ſilr̃ ṽificationē.⁊ iõ illa diligēter aduerte:q2 ſub/
tiliter dicta ſunt. ¶ Nota 3° q̄ exponēdo affirmatiuam Notādū 3^m
ꝓpõnē de ly neĉio/recte ſumiť ly qn:⁊ nõ ly q̄ non:q2 lꝫ
in ſignato equaleāt:tñ vtēdo ly qd/nõ põt mediare ali/
qd iter illos terminos.q̄ ⁊ nõ q̄ falſificaret ꝓpõnē.pu/
ta dicēdo.neĉio aliqd eſt de⁹:que ſic exponiť aliquid eſt
de⁹ ⁊ nõ põt eſſe q̄ aliqd nõ ſit de⁹. male exponiť:q2 p^a
exponēs eſt ṽa ⁊ 2ª falſa.nā ɔ̃dictoria 2^e eſt ṽa.ſ.q̄ pͭ eē
q̄ aliqd nõ ſit de⁹.puta hõ vel aſinꝰ ⁊c̃. ¶ Aduerte vlte Notādū 4^m
riꝰ q̄ ex dictis Pau.habes quō ꝓpõ de ly põt/in ſenſu
cõpoſito ſit officiabilis. Sed in ſenſu diuiſo eſt imedia/
ta ⁊ nõ ꝓbabilis.ſaltē de ꝓbatione de qua Pau. loquiť
in iſto tractatu.qd dico q2 ly põt/in ſenſu diuiſo:ſicut etiā
alia adiectiua hꝫ reſolui in ſum/es/eſt:⁊ ſuū participiuꝫ.
Sed de tali reſolutione non curo in ꝓpoſito. ¶ Conſide Notādū 5^m
ra vlterius q̄ ſicut iſtis duobus terminis/neceſſe/⁊ cõtin
gēs/coꝛrñdēt p̄dicta aduerbia mõ p̄habito exponēda.ita
iſtis alijs q̄tuoꝛ veꝝ/falſuꝫ/poſſe/ipoſſe/coꝛrñdēt ꝓpͥa
aduerbia ſuo mõ exponenda.ſ.vere/falſe/poſſr̃/ipoſſr̃.
vñ illa ꝓpõ.vere hõ eſt aial.ſic exponiť.hõ eſt aial.⁊ eſt
ita q̄ hõ eſt aial.ꝓpõ de ly falſe/exponiť per ſuā p̄iacen/
tem:⁊ p̱ ly nõ/eſt ita.ꝓpõ ṽo de ly poſſr̃/exponiť p̱ ſuam
p̄iacētē:⁊ per ly põt eē.Sed ꝓpõ de ly ipoſſr̃/exponiť
per ſuā p̄iacētē.⁊ p̱ ly nõ põt.Ex^m pͥmi.vt falſe hõ ē aſi/
nus.ſic ꝓbať.hõ eſt aſinꝰ ⁊ nõ eſt ita q̄ hõ eſt aſinus.vbi
pꝫ exponētes ɔ̃dictionē iplicare.Ex^m ſcđi.poſſr̃ tu cur/
ris ſic ꝓbať.tu curris.⁊ põt eſſe q̄ tu curris. Exēm tertij.
vt ipoſſr̃ hõ eſt lapis.ſic ꝓbať.hõ eſt lapis ⁊ nõ põt eē q̄
hõ ſit lapis.vbi ēt tales exponētes ɔ̃dictionē implicant.
¶ Ex oib⁹ iſtis inferas q̄ ois ꝓpõ nõ aliūde terminata
q̄ ab aliquo illoꝝ duoꝝ ſignoꝝ.ſ.falſe/ipoſſr̃/non p̄ce/
dente negatione.ita q̄ ſit probabilis rõne illius.eſt falſa
⁊ impoſſibilis implicās ɔ̃dictionē.vt pꝫ in ſuis exponen
tibus. Pro illa mā vide Pau. ve.in. 4 6.pͥncipali ſcđi du/
bij quadrature.vide etiā que notaui circa cathegoricam
affirmatiuā ꝓpõnē. ¶ Aduerte vlteriꝰ q̄ dĩa ē iter iſtas Notādū 6^m
ꝓpões.aliquo mõ ɔtingēti tu non es. ⁊ contingenter tu
nõ es. Pͥma.n.vera eſt:q2 ſua ɔ̃dictoria eſt falſa.ſ.omni/
modo contingēti tu non es.modo eni cõtingenti quo ſoꝛ.

eſt:tu non es ꝛc. 2ª aũt propoſitio eſt falſa.ſ.contingenter tu nõ es rõne huius pme exponẽtis.tu nõ es.ꝛ ſili modo dicas de iſtis.aliquo mõ neceſſario deꝰ nõ eſt.ꝛ neceſſario deꝰ non eſt.nã ſcda eſt falſa.vt pꝫ.pª tñ eſt vã.nã ſuũ ꝯdictoriũ eſt fłm.ſ.oi mõ neceſſario deꝰ eſt.qꝛ mõ neceſſario quo celũ eſt.nõ eſt deus.vel ſi placet exẽplifica de illa.aliquo mõ neceſſario hõ nõ eſt aĩal.Ex oĩbꝰ pdictis habes differentiam inter iſtos ſex modos neceſſarium:contingens.ꝛ ſua aduerbia ꝛc.

¶ Capłm 6ᵐ quarti tractatus. de gradu poſitiuo comparabiliter ſumpto.

1ª pars capłi. Iam gradus cõparationis reſtat exponere. Et prio poſitiuũ cõpabiliter ſumptum:vt tu es ita fortis ſicut aliqs hõ mũdi.exponiť ſic.tu es fortis:ꝛ aliqs hõ mũdi eſt fortis:ꝛ non aliqs hõ mundi eſt fortior te.ğ ꝛc. Itez tu fuiſti ita fortis ſicut aliquis homo:tu fuiſti fortis:ꝛ aliqs hõ fuit fortis:ꝛ non aliqs hõ fuit fortior te.ergo ꝛ ita de futuro ſuo dicať. Sed notandum (Notandum.) ꝙ ſi fiat cõparatio reſpectu termini cõis a parte poſt nõ diſtributi:nõ dꝫ ſumi iſte terminus ſub diſtributione in aliqua exponẽtium. vt tu es ita albus ſicut oĩs hõ:nõ dꝫ dici in ſcda exponẽte.oĩs hõ eſt albꝰ:qꝛ hͦ eſt falſa:ꝛ expoſita vã. Seqtur eni tu es ita albꝰ ſicut iſte hõ.ğ tu es ita albꝰ ſicut oĩs hõ.pꝫ ꝯña ab iferiori ad ſuũ ſupius affirmatiue ſine diſtributiõe ꝛ ſine ſigno ipediẽte. Ideo dꝫ ſic exponi.tu es albus ꝛ oĩs hõ eſt albꝰ:ꝛ nõ oĩs hõ eſt albior te.ğ ꝛc.

2ª pars capłi 1ª ꝯ. ¶ Ex pdicto modo exponẽdi ifero aliqs concluſiones.pria eſt iſta. Tu es ita fortis ſicut oĩs hõ mundi:ꝛ tñ non es ita fortis ſicut aliqs hõ mũdi.pria pars pꝫ:qꝛ tu es fortis:ꝛ hõ mũdi eſt fortis:ꝛ non oĩs hõ mũdi eſt fortior te. ergo ꝛc.ſcda ps ſilr pꝫ:qm̃ ſuũ ꝯtradictoriũ eſt falſuꝫ. vꝫ.tu es ita fortis ſicut aliqs hõ mũdi: qꝛ ex ipſa ſeqtur tertia exponens. vꝫ.non aliqs

2ª ꝯ. hõ mũdi eſt fortior te:qͦ eſt fłm. ¶ Scda cõcluſio. Aĩal qͦ non eſt ita forte ſicut leo eſt ita forte ſicut oẽ aĩal mũdi. pbať:equꝰ eſt ita fortis ſicut oẽ aĩal mũdi. ꝛ idẽ equus eſt aĩal:qͦ nõ eſt ita forte ſicut leo.ğ ꝛc.pꝫ ꝯña a reſoluẽtibus ad reſolutũ.añs aũt pꝫ exponendo ꝛ reſoluendo. ¶ Tertia cõcluſio. Ego ſum ita ſa-

3ª ꝯ. Poꝝ. logi. 41.3ᵐ. piens ſicut tu ꝛ deus. ꝛ tñ ego non ſum ita ſapiẽs ſicut dꝫ.ſcda ps eſt de ſe manifeſta. ꝛ pbať pria.nã ego ſuꝫ ſapiẽs:ꝛ tu ꝛ dꝫ eſtis ſapientes:ꝛ nõ tu ꝛ dꝫ eſtis ſapiẽtiores me. ğ ꝛc.pꝫ ꝯñtia ab exponẽtibus ad expoſitã:ꝛ prima ac ſcda ps ſunt manifeſte. Tertia vͦo pbať: qꝛ ſi nõ:deť oppoſitũ.tu ꝛ dꝫ eſtis ſapiẽtiores me. ergo tu es ſapiẽtior me.ꝯñs falſuꝫ.vt ego ſup

4ª ꝯ. pono. ¶ Quarta ꝯcło. Tu eris ita ſenex ſicut tu eris:ꝛ tñ in nullo inſtãti tu eris ita ſenex ſicut tu eris.pria ps pꝫ p exponentes.tu eris ſenex: ꝛ nunq̃ꝫ eris ſenior q̃ꝫ tu eris. ğ ꝛc. Scda ps pbať:qm̃ quocũqꝫ inſtãti dato in quo tu eris ſenex:in illo inſtanti non eris ita ſenex ſicut tu eris:qꝛ poſt iſtud eris ſenior. ğ in nullo inſtãti tu eris ita ſenex ſicut tu eris.pꝫ ꝯña:qꝛ ꝯdcõriuꝫ conſequẽtis repugnat añti pp diſtributionẽꝫ huius termini:ſicut ſupra vͦbũ ſubſtãtiuuꝫ.

Mẽghus. Notandum. Pro toto capło vide Pa. log. ma. pª.a fol. 42.fa.1ª. ibi. poſitiuus gradus vſqꝫ ad fol. 45ᵐ. fa.4./.23. fa.2. vł. 10./.16. eiuſdem te.

Poſitiuus gradus cõparabilr ſumptus põt ſumi tripłr.aut cũ magis:aut cũ minꝰ:aut cũ eque.ſi ſumať cũ magis exponiť ſicut gradus cõparatiuus aut equalet.vt dıcẽdo.tu es magis fortis q̃ꝫ plato exponiť ſic.tu es fortis.plato ẽ fortis:ꝛ pla.nõ eſt ita fortis ſicut tu.ğ tu es magis fortis q̃ꝫ pla.ſi ſumať cũ minus exponiť ẽt ſicut cõparatiuꝰ.excepto ꝙ terminꝰ a quo cõparationis in tertia expoſita poniť a pte ante in recto.ꝛ terminus ad quẽ a pte poſt in obliquo.vt dıcẽdo.tu es minus fortis q̃ꝫ pla.exponiť.tu es fortis.plato eſt fortis.ꝛ tu non es ita fortis ſicut pla.ğ ꝛc.Si ſumať cũ eque:adhuc dupłr: aut cũ paſſiõe:aut nõ.Si cũ paſſiõe.tũc illa.tu es ita fortis ſicut pla.exponiť ſic.tu es fortis.pla.eſt fortis: ꝛ neuter illoꝝ eſt fortior alio.ğ tu es ita fortis ſicut pla. Si vͦo nõ exponiť ſicut dicit Magř ſic.tu es fortis:pla. eſt fortis:ꝛ pla.non eſt fortior te.ğ tu es ita fortis ſicut pla. ſolũ ğ iſte modus vltimꝰ eſt ad ꝓpoſitũ Magři.ſiue ğ eq̃lẽ fortitudinẽ hẽas cũ platone:ſiue maiorẽꝫ illo mõ diceres.tu es ita fortis ſicut pla. Rõ aũt q̃re p tres exponẽtes pbeť cõparatiuus gradus eſt iſta:qꝛ in oĩ cõpatiõe regriť. Prio. ꝙ res in qua fit cõpatio pticipeť ab vtroqꝫ termino:ꝛ pp hoc poniť pª ꝛ 2ª exponẽs.Scdo.ꝙ pticipeť ab vno termino magis vel minꝰ vł eque:ꝛ pp hͦ poniť 3ª exponẽs.

Dubiũ circa 3ᵐ ꝯcłoꝫ. ¶ Dubiũ grãde eſt circa 3ᵐ ꝯnẽ:qꝛ vł fła.ſ.ego ſum ita ſapiẽs ſicut tu ꝛ deꝰ:qꝛ q̃ro quõ ſupponit illd copulatiuꝫ:tu ꝛ deꝰ.diuiſiue aut collectiue:ſi prio mõ equalet iſti copulatiue falſe.ego ſuꝫ ita ſapiẽs ſicut tu:ꝛ ſum ita ſapiẽs ſicut deꝰ.Si vͦo collectiue:tertia exponẽs eſt falſa.ſ.nõ tu ꝛ dꝫ eſtis ſapiẽtiores me:qꝛ ꝯdictoriũ eſt veꝝ.ſ.tu ꝛ deus eſtis ſapiẽtiores me:ꝛ cũ dicit Magř ꝙ ſeqť:ğ tu es ſapiẽtior me.nõ arguiť ad ꝓpoᵐ:qꝛ tũc tenereť diuiſiue:ꝛ ita non vniformiter tenereť in expoſita ꝛ i exponẽte. ¶ Ad hoc

Rᵉ pª. argᵐ dicunt qdã ꝙ teneť collectiue.ꝛ ad argᵐ qñ dı̃ quõ teneť in negatiua exponẽte:dı̃ ꝙ diuiſiue.cũ in ꝯdictoria affirmatiua teneať diuiſiue ſm Magřm.ꝛ cũ dicis:non arguiť ad ꝓpoᵐ.negãt.nõ eni eſt opꝰ ꝙ ſi in expoſita teneať collectiue ꝙ ſilr in exponẽtibꝰ. ¶ Alij dicũt ꝙ i ne-

Rᵉ 2ª. gatiua exponẽte:nec collectiue nec diſiue teneť.Et rõ eſt: qꝛ tũc nota copulatiõis nõ remanet in vı ſuꝰ.iõ nõ diſiue nec collectiue teneť. In ꝯdictorio vͦo affirmatiua hñ teneť diſiue:hec ſubtilior eſt. ¶ Cõtra has duas rñſiones

Contra rñ. arguitur. arguiť:qꝛ q̃ro vtꝝ dıcẽdo.tu ꝛ deꝰ eſtis ſapiẽtiores me.tenẽdo collectiue ſit vã vel falſa.ſi vã.ğ illa eſt fła.ego ſuꝫ ita ſapiẽs ſicut tu ꝛ deꝰ. pbať ꝯña:qꝛ ex illa.tu ꝛ deꝰ eſtis ſapiẽtiores me.ſeqť ꝯdcõriũ iſtiꝰ.ego ſuꝫ ita ſapiẽs ſicut tu ꝛ dꝫ. vt pꝫ exponẽdo ipam:qꝛ exponiť ſic. tu ꝛ deꝰ eſtis ſapiẽtes:ꝛ ego ſuꝫ ſapiẽs:ꝛ ego nõ ſuꝫ ita ſapiẽs ſicut tu ꝛ deꝰ. quare ꝛc.Si vͦo dicit ꝙ eſt fła.ꝯ arguo ſic.Deꝰ eſt ſapiẽtior me.ğ tu ꝛ deꝰ eſtis ſapiẽtiores me.tenẽdo collectiue. pbať ꝯña.qꝛ qͦ p ſe ſumptũ aliquo meliꝰ eſt illd idẽ cũ altero meliꝰ eſt:ſiue illa ambo meliora ſint.vt patet per Phm̃ in 3ª topicoꝝ.q dicit:ꝙ nõ bona bonis nihil ꝓhibꝫ magis eligẽda eẽ:vt btitudinẽ:ꝛ ad aliqd aliud quod nõ eſt bonum iuſtitia fortitudine.vbi vult Phs:ꝙ cum bea-

titudo ſit melior: magis eligēda ꝙ̄ iuſtitia ⁊ fortitudo. ⁊ adhuc btitudo cū aliquo nō bono: iſta duo ſil' magis eligēda ſunt: qꝛ adhuc meliora ſunt. ergo ſi deus eſt ſapientior me. deus ⁊ tu ſimul eſtis ſapientiores me. Jdeo credo in rei veritate ꝙ concluſio ſit fſa. Sed dōꝫ ꝙ Magr̄ nō loquatur ſm opionē ꝓpriā. Nā ipſe dicit in vltimo notato iſolubiliū: ꝙ ꝑtiꝫ locutus eſt ſm opionē ꝓpriā: ⁊ ꝑtiꝫ locutus eſt ſm opionē alioꝝ. Nā ꝯdictoriū iſtiꝰ: tu ⁊ deꝰ eſtis ſapiētiores me. tenēdo collectiue: ꝙ daṫ ꝑ negōneꝫ ꝓpoſitā ſignat diuiſiue: ꝙ tu nō es ſapiētior me: vel deꝰ non eſt ſapiētior me: ⁊ hoc eſt ꝯdictoriū illius tenēdo diuiſiue: ſed ſignificat ꝙ non iſta duo ſimul ſunt ſapiētiora me: qđ eſt falſuꝫ. imo illa duo ſil' ſapiētiora ſunt me. ꝓbabiliter tñ multotiens tenui oppoſitum.

Manfre. Notādū pᵐ. **Pro materia** poſitiui gradus cōparabiliter ſumpti. Aduerte ꝙ Pe. mā. nō vult talia aduerbia ita/ſicut ⁊c. Similr ly tantus: q̄tus (que nomina ſunt) habere vim diſtributiuā cū ſm eum non poſſint teneri cōparatiue: ſed ſolū ſilitudinarie: ⁊ iō

[illegible] 2ᵐ. quo ad hoc non eſt difficultas. ¶ Nota etiaꝫ ꝙ tenendo talia diſtribuere habemus tenere ꝙ non abſolute diſtribuant: ſed ſoluꝫ reſpectu gradus poſitiui: vt dōo. tu es ita albus ſicut aliquis equus. diſtribuiṫ ly equus/pro equo albo ſolum ⁊ non pro alio. Et cauſa eſt: qꝛ ponēdo ꝙ inter equos tñ vnus ſit albus: ⁊ ille ſit albior te. tunc illa eſt falſa. tu es preciſe ita albus ſicut omnis equus: ⁊ tñ exponēdo ſic abſolute exponentes ſunt vere. ſ. tu es albꝰ: ⁊ equꝰ eſt albus. nō enim ſm Pau. opꝫ dici. ⁊ omnis equus ⁊c. propter diſtributionem que non eſt in expoſita: ⁊ etiam iſta alia eſt vera. nō omnis equus eſt albior te: qꝛ ſua ꝯdictoria eſt falſa. ſ. ois equus eſt albior te: que eſt falſa in caſu: qꝛ ex ea ſequiṫ oēm equū eē albū. ⁊ ideo opꝫ ſumere tertiam exponētem hanc: ⁊ non omnis equus albus eſt albior te que eſt falſa in caſu. Sicut ēt in expoſita. iō ⁊c. Pro illo vide Pau. ven. in 2º dubio q̄drature. 26. ꝑncipali.

[illegible] 3ᵐ ¶ Circa 3ᵃᵐ ꝯnem multa ſunt notāda que oia declarabuntur in ſequēti caplo. ¶ Circa 4ᵃᵐ ꝯnem habes etiaꝫ aduertere illa que notabo circa quartā ꝯnē i ſequēti cap. vt ex illa inferaṫ ꝙ lꝫ valeat argᵐ. tu eris. ꝗ in aliquo inſtāti tu eris ⁊c. nō tñ valꝫ. tu eris ita ſenex: ſicut tu eris. ꝗ in aliq̄ iſtāti tu eris ita ⁊c. ſicut ēt nō valꝫ. ſoꝛ. eſt tātus q̄tus erit plato. ꝗ i aliq̄ inſtāti erit ⁊c. Et cā eſt: qꝛ cū ſm cōem opionē tales termini ita/ſicut: tātꝰ/quātus ⁊c. diſtribuāt. ideo dicēdo. tu eris ita ſenex ſicut tu eris. fit ibi cōparatio ad inſtātia infinita. vel reſpectu illoꝝ. ſi recte conſideretur ⁊c. ſed ſine tali cōparatione vel diſtributione non expedit habere reſpectū ad talia ifinita ⁊c. ſaltē nō oportet habere terminū ad illa infinita per copulatiuā. q̄re ⁊c.

¶ Caput 7ᵐ q̄rti tractatꝰ. de gradu cōpatiuo.

pᵃ ꝑs capli. Pro to. illo caꝰ vide Pe. ho. ma. pº. fo. 44. fa. pª. ſ. vſq; ad p̄mas ꝯclonē. ſ. fol. 44. fa. 4ª. 2ᵐ. ſ. fol 47. fa. 2ª. ſ. vide illas ſec qđ nec. ſ. 26. pu. 2. du.

Comparatiuus gradus exponiṫ ſilr per tres exponentes. vt ſoꝛ. eſt fortior pla. ſoꝛt. eſt fortis ⁊ pla. eſt fortis: ⁊ non pla. eſt ita fortis ſicut ſoꝛ. ergo ⁊c. Jteꝫ tu es fortior aliquo homine: tu es fortis: ⁊ aliquis homo eſt fortis: ⁊ non aliqs homo eſt ita fortis ſicut tu. ꝗ ⁊c. ¶ Sed huius: tu es albior omni homine: ſecunda exponēs nō debet eē iſta. ois homo eſt albus: quoniā tūc expoſita eſſet vera ⁊ vna exponēs falſa: qđ nō eſt cōcedendū in logica: ſed debet ſic exponi iſta: tu es albus: ⁊ hō eſt albꝰ: ⁊ nō omnis homo eſt ita albus ſicut tu. ergo ⁊c.

¶ Ex predicto modo exponēdi infero aliquas concluſiones. prima. tu es albior omni homine: ⁊ tñ tu nō es albior aliquo hoie. prima ꝑs ꝓꝫ ꝑ exponētes ⁊ ſcđa ſilr: quia ſuum contradictoriū eſt falſum: ſcilicet tu es albior aliquo homine: qꝛ tertia eius exponens eſt falſa. vꝫ. non aliquis homo eſt ita albus ſicut tu: qꝛ tu ipſe es ita albus ſicut tu: vel quilibet qui eſt albior te eſt ita albus ſicut tu: lꝫ non preciſe. 2ª ꝑs capli. pª ꝯclo.

¶ Scđa ꝯclo. Soꝛt. qui non eſt melior deo eſt melior omni ente mundi. ꝓꝫ: quoniam ſoꝛ. non eſt melior deo. vt ſatis liquet: ⁊ tamen eſt melior oī ente mundi: qꝛ ipſe eſt bonus: ⁊ aliquod ens mūdi eſt bonū: ⁊ nō omne ens mūdi eſt ita bonū ſicut ſoꝛ. ergo ⁊c. 2ª ꝯclo.

¶ Tertia cōcluſio. Ego ſuꝫ ſciētior te ⁊ deo: ⁊ tñ non ſuꝫ ſciētior deo. ſcđa ꝑs ꝓꝫ de ſe. ⁊ prima ꝓbaṫ ꝑ exponētes. nā ego ſum ſciens: ⁊ tu ⁊ deꝰ eſtis ſciētes: ⁊ non tu ⁊ deus eſtis ita ſcientes ſicut ego. Jſta ꝓꝫ q̄ṁ detur oppoſitū. ſ. tu ⁊ deus eſtis ita ſcientes ſicut ego. ergo tu es ita ſciēs ſicut ego. conſequēs falſum vt ego ſuppono. 3ª ꝯclo. Pau. ſoplic. 44. fol. dubitat circa expōnē cōparatiui gradus. ſ. fo. pn. 2. rub. coꝛª 2ª. cō. 2ª.

¶ Quarta ꝯclo. Tu eris ſenior ꝙ̄ tu eris in aliquo inſtanti: ⁊ tamē in nullo inſtāti tu eris ſenior ꝙ̄ tu eris in aliquo inſtanti. prima pars probatur: q̄ṁ tu eris ſenex: ⁊ in aliquo inſtanti eris ſenex: ⁊ non in aliquo inſtāti eris ita ſenex ſicut tu eris. ꝗ tu eris ſenior ꝙ̄ tu eris i aliquo inſtāti. ꝯña tꝫ ab exponētibꝰ ad expoſitū. ⁊ tertia ꝑs añtis ꝓbata eſt in alio caplo i q̄rta ꝯclone. ſꝫ ſcđa pars ꝯclonis ꝓbaṫ: qꝛ ſi nō: detur oppoſitū. ſ. ꝙ in aliquo inſtanti tu eris ſenior ꝙ̄ tu eris in aliquo inſtanti: ⁊ ſit illud inſtās. a. ⁊ ꝓꝫ ꝙ iſta eſt falſa: in. a. inſtāti tu eris ſenior ꝙ̄ tu eris in aliquo inſtāti: qꝛ vna exponens eſt falſa. ſ. nō in aliquo inſtanti tu eris ita ſenex ſicut tu eris in. a. inſtāti: qꝛ in. a. inſtanti tu eris ita ſenex ſicut eris in. a. inſtāti: ⁊ in infinitis inſtātibꝰ vltra. quare ⁊c. 4ª ꝯclo.

¶ Notādū ꝙ queadmoduꝫ exponiṫ cōpatiuus gradus. ita magis ⁊ ꝙ̄: vt ego ſum magis valens ꝙ̄ tu. ſic exponiṫ. ego ſuꝫ valēs: ⁊ tu es valēs: ⁊ nō tu es ita valēs ſicut ego. ergo ⁊c. ¶ Conſiles ꝯclones poſſunt inferri de magis. vnde cōceditur ꝙ aīal quod eſt magis debile ꝙ̄ muſca: eſt magis forte ꝙ̄ ſit omne animal mundi. Et homo qui eſt magis ſapiēs ꝙ̄ omnis homo: eſt minus ſapiens ꝙ̄ omnis homo: ⁊ ita de infinitis aliis. ergo ⁊c. 3ª ꝑs capli.

Mēghus. Notādū pᵐ. **Comparatiuus** gradus pōt dupl'r ſumi. ſ. ꝓprie ⁊ iꝓprie. Jmproprie ſu

miſ qñ ſumiſ cū abuſione:q̄ abuſio ſit quadruplr. vt ſcis
ex grāmatica.ſ.formatiōe/ſignificatiōe/pticipatiōe/⁊ cō/
ſtructiōe:potiſſimū tñ ſit abuſio in ſigñatione ⁊ pticipa/
tiōe. Participatiōe qñ q̄litas cōparatiui nō pticipatur ab
vtroqꝫ termino. vt deus eſt melior diabolo:⁊ iſtud mare
eſt dulci⁹ illo. Significatiōe aūt qñ nō ſigt̄ plus ſuo poſi
tiuo:vt ſenior ꝓ ſenex.aut qñ min⁹ ſigt̄:vt ſubtriſtior.i.pa
rū triſtis.aut qñ ſigt̄ ↄ̄riū:vt iſtō fel eſt dulci⁹ illo. Prop̄e
ꝯo ſumiſ ſine aliq̄ abuſione.ſ.qñ ſigt̄ plus ſuo poſitiuo:
⁊ pticipaſ ab vtroqꝫ extremo. In ꝓpoſito magr̄ loquitur
de cōparatiuo ſumpto.⁊ cōparatiuus gradus ꝓp̄e ſūptus
exponiſ ꝑ tres exponētes:quaꝝ tertia eſt ꝑ poſitiuū cō/
parabilr̄ ſumptū.ego ſum fortior te.ego ſuꝫ fortis.⁊ tu es
fortis.⁊ tu nō es ita fortis ſicut ego.ḡ ⁊c̄. Dui⁹ aūt ꝓbōnis
rō aſſignata eſt ſup̄ de poſitiuo cōparabilr̄ ſūpto. [Dubium.] ¶ Du
biū eſt circa tertiā ↄ̄nē:que eſt.ego ſuꝫ ſciētior te ⁊ deo:q2
illō copulatū te ⁊ deo:aut teneſ diuiſiue aut collectiue. ſi
diuiſiue:equalet iſti coplatiue falſe.ego ſum ſciētior te.⁊
ego ſuꝫ ſciētior dō.ſi ꝯo teneſ collectiue 3ᵃ exponēs ē fſa.
ſcꝫ nō tu ⁊ de⁹ eſtis ita ſciētes ſic̄ ego.Et cū dic̄ magr̄.ḡ tu
es ita ſciēs ſicut ego:nō arguit ad ꝓpōm:q2 tūc teneretur
diuiſiue:⁊ ita nō vniformiter tenereſ in exponēte ⁊ expo
ſita. Ad hoc dicaſ ꝑciſe ſicut ad dubiū motum cōtra ter/
tiam ↄ̄nem poſitiui cōparabilr̄ tenti.vide ſupra.

[Manfre. Notādū 6m.] Circa mām cōparatiuoꝝ aduerte cāꝫ q̄re ponantur tres exponētes. nā cōparatiuus gradus affir/
matus ꝓſupponit poſitiuū gradū reᵐ vtriuſqꝫ extremi cō
paratiōis:⁊ iō reſpcū cuiuſlꝫ talis opꝫ cape duas exponē
tes in qb⁹ denoteſ poſitiuū gradū attribui vtriqꝫ extre/
mo cōparatiōis:deinde dꝫ ſumi 3ᵃ exponēs in q̄ cōparāſ
illa duo extrema adinuicē ſuo mō.⁊ idē dꝫ dici de ſupla/
tiuo ⁊ poſitiuo gradu cōparabilr̄ ſūpto niſi extrema co/
[Notādū 2m.] incidāt. ¶ Nota vlteri⁹ ꝙ apud Pe.mā.nō eſt bonus ta
lis exponēdi modus a Pau.poſitus:q2 nō valet argᵐ.a.
eſt magnū.⁊.b.eſt magnū.⁊.b.nō eſt tā magnum q̄ꝫ ma
gnū eſt.a.ergo.a.eſt maius.b.poſito eñ ꝙ.a.ſit vnū infi/
nitū.⁊.b.finitū.eſt añs veꝝ.⁊ ↄ̄ñs ſſm.nā de añte nō eſt
dubiū ꝙ ſit veꝝ.ab eodē aūt ꝓbaſ ↄ̄ñs eē falſuꝫ.nā valꝫ
argᵐ.a.eſt maius.b.ergo.b.eſt minus.a.q2 ex ipſa ſequitur
ꝙ.a.eſt paruū.cū ille cōparatiuus gradus minus ꝓſup/
ponat poſitiuū reſpectu vtriuſqꝫ extremi.vt notaui pau
loante.Et iō apō ipm opꝫ addere in 3ᵃ exponēte.⁊.b.non
eſt ita magnū q̄ꝫ magnū eſt.a.ſꝫ eſt min⁹. ¶ Siſi mō ex/
ponēdo iſtā.de⁹ eſt ſapiētior ſor.opꝫ ſumere 3ᵃᵐ exponē
tē hāc.⁊ ſor.nō eſt tā ſapiēs q̄ꝫ ſapiēs eſt de⁹:ſꝫ minus ſa/
piēs:q2 illa exponēs eſt falſa.cū ex ea ſequaſ ꝙ deus eſt
paꝝ ſapiēs.⁊ iō ēt expoſita ꝓpō eſt falſa.hoc idē aſſerit
ipſe reſpectu cuiuſlibꝫ alteri⁹ cōparatiui:ſemꝑ addendo
ly ſꝫ min⁹:aut ly ſꝫ maius/ſm exigentiā cōparatiui.⁊ ad/
dit ipſe illud qō in rei vitate vna illaꝝ exponētiū eſt ſuf/
ficiēs ad inferēdā ꝓpōnē cōparatiui gradus.ſ.illa quam
ipſe addit.puta in exēplo dato.a.eſt maius.b.ſufficit ſic
arguere.b.eſt minus.a.ergo.a.eſt mai⁹.b.Sed alie expo/
nētes addunſ pro maiori declaratiōe talis gradus. Et ſi
dicas ꝙ ſm hoc ly maius/exponit ly minus:⁊ econuerſo.
dicit ipſe ꝙ cū mai⁹ ⁊ min⁹ ſint correlatiua ⁊ vnū correla/
tiuuꝫ declareſ per aliud.ideo nō eſt incōueniēs ꝑ ly ma
ius/exponi ly minus:⁊ ecōuerſo. ¶ Suſtinēdo tñ Pau.
nō video aliū modū ſoluēdi argᵐ Pe.mā.q̄ꝫ negādo illā
ↄ̄ñaꝫ.a.eſt maius.b.ergo.b.eſt minus.a.ſꝫ ſolū ſeqꝛ ꝙ.b.
nō eſt tā magnū q̄ꝫ magnū eſt.a.ſilr̄ nō ſequiſ.de⁹ eſt ſa/
piētior.ſor.ḡ ſor.eſt min⁹ ſapiēs q̄ꝫ deus:ſꝫ ſolū ſequiſ ꝙ
ſor.nō eſt tā ſapiēs q̄ꝫ ſapiēs eſt de⁹.⁊ ſic ſuo mō dicas de
alijs cōparatiuis.⁊ ꝑ hoc potes euitare ꝑncipalē neceſſi/
tatē quā addit Pe.mā.lꝫ te via ei⁹ dictū euidens ⁊ ſubtile

ſit. Pro illo vide Pau.vene.28.ꝑncipali ſcōi dubij q̄dra
ture.vbi determinationē hāc tꝫ. ¶ Aduerte ēt ꝙ i expo/ [Notādū 3m.]
nēdo cōparatiuū nō vtiſ Pe.mā.aduerbijs. ita/ſicut/tā/
tus/q̄ntus ⁊c̄.ſꝫ ſolū vtiſ aduerbijs cōparandi.ſ.tā/⁊ q̄ꝫ:⁊
alijs cōſimilib⁹.nō eñ vult alia ꝑdicta diſtribuere ⁊ poſ
ſe eē dictiōes cōparādi.ſꝫ teneo cū Pau.ꝙ diſtribuant ⁊
ꝙ cōparatiue poſſint teneri:⁊ tūc poſſumus vti illis i ex/
ponēdo ⁊c̄. ¶ Difficultas eſt.de mō exponēdi hāc ꝓpō/ [Dubiū notā.]
nē.que ēt poniſ a Pe.mā.ſ.tu es maior platone ꝑ peda/
le.niſi eñ aliud dicaſ nō videſ exponēda.aut mō Pau.
ve.aut mō Pe.mā. ¶ Pro quo notādū ꝙ volēdo expo/ [Solutio.]
nere illā ꝑ debes exponere illā partē.tu es maior plato/ [Notādū 4m.]
ne.nō ſumendo illā partē ꝑ pedale.deinde illa expoſita
ꝑterea argue ſic.tu excedis platonē ꝑ pedale.ḡ tu es ma/
ior platone ꝑ pedale. ¶ Uide vlterius pro tali mā alia
multa que tāgit Pe.mā.in cap° ꝓprio. ¶ Circa 3ᵃᵐ ↄ̄nē.ſ. [Notandū 5m.]
ego ſum ſapiētior te ⁊ deo.nota ꝙ tenēdo ſicut eſt tenen/
dū ꝙ cōparatio ſit reſpectu alicui⁹ vniuoci nō eſt illa cō/
paratio admittēda:q2 ſcia equoce dī de te ⁊ deo. ¶ Ad/
miſſa tñ cōparatiōe adhuc nō videſ cōcedēda:q2 arguē
do a toto copulato ad partē argᵐ valꝫ.valebit ḡ.ego ſum
ſapiētior te ⁊ deo.ergo ſum ſapiētior deo. ¶ Sed ꝓ illo [Notādū 6m.]
nota qō ēt aduertit Pau. pergu.in 2° notato.18.du.circa
tractatū ↄ̄ñaꝝ.ꝙ copulatū eſt iferi⁹ ad ſuā partē:q2 a to/
to ad ptē valꝫ argᵐ.nō aūt a parte ad totū ſemꝑ itelligē
do de copulato diuiſiue tēto.diſiūctū aūt diuiſiue tentuꝫ
ſupius eſt ad ſuā partē:q2 a parte ad totū ſine ipedimēto
valꝫ ↄ̄ña.nō aūt a toto ad partē:vt pꝫ ⁊c̄. Quo ꝑmiſſo dī
co ꝙ ſicut ab inferiori ad ſuū ſupius ꝑcedēte termio di/
ſtributiuus.nō valꝫ ↄ̄ña.ita a toto qō eſt inferi⁹ ad ſuam
ptē.ad eādē ptē nō valꝫ argᵐ ꝑcedēte terᵐᵒ diſtributiuo.
⁊ ideo cū cōparatiuus gradus ſit diſtributiuus nō vale hīc
formata ↄ̄ñtia.Ego ſum ſapiētior te ⁊ deo:ḡ ſuꝫ ſapiētior
deo:q2 tñ a ſuperiori diſtributo ad ſuū inferi⁹ valꝫ argᵐ
cū debito medio.ideo arguēdo a diſiūcto qō eſt ſuperi⁹
ꝑcedēte ſigno diſtributiuo ad partē que eſt inferior cum
debito medio aut iplicite aut explicite eſt bona ↄ̄ñtia.Et
iō ſequitur.ego ſuꝫ ſapiētior te vel deo.ḡ ſuꝫ ſapiētior deo:
ſicut ēt valꝫ.tu differs ab hoīe vl̄ ab aſino.ḡ tu differs ab
hoīe.Ex quo fundamēto habes notare ꝙ ꝑcedēte ſigno
diſtribuēte diſiūctū equalet vni copulato:puta illa equa
let virtualr̄.tu differs ab hoīe vel ab aſino.⁊ tu ab om/
ni homine ⁊ ab omni aſino differs.Sed de copulato qō
precedit ſignuꝫ diſtribuēs teneas illō equalere vni diſiū
cto:vt in ex° dāo.Ego ſum ſapiētior te ⁊ deo. equalet iſti.
te vel deo ſuꝫ ſapiētior.vñ plus reqriſ ad verificationeꝫ
diſiuncti ꝑcedēte ſigno diſtribuēte q̄ꝫ ad verificationem
copulati.naꝫ ꝑ diſiūcto ſumpto illo modo vificatio req/
riſ vtriuſqꝫ partis.ꝓ copulato aūt ſufficit vificatio vni⁹
partis.oppᵐ aūt diceretſ.nō ꝑcedēte ſigno diſtributiuo.
¶ Circa q̄rtā ↄ̄nē nota ꝙ Tiſber in 8° ſophiſmate in illo [Notādū 7m.]
ſcꝫ iſti ferūt lapidē.in ſcōo ꝑncipali.videſ ſm ꝓbabilio/
rē opiōnē negare hāc ↄ̄nē q̄rtā ⁊ ſiles.negat eñ hāc.a.de/
ſcēdet tardius q̄ꝫ deſcēdet.b.in aliquo inſtāti.⁊ a ſili nega
ret hāc.tu eris ſenior q̄ꝫ tu eris in aliquo inſtāti.⁊ forte il/
la opīo fūdaſ ſup hoc ꝙ dꝫ valere argᵐ.tu eris ſenior ⁊c̄.
ergo in aliquo inſtanti tu eris ſenex ⁊c̄. Et a ſimili.a.
deſcendet tardius ⁊c̄. ergo in aliquo inſtanti.a.deſcen/
det. Sed vt notaui in fine precedentis capituli tales cō/
ſequētie nō valēt.⁊ iō loco allegato dicit Tiſber:q2 ſm
aliū modū poſſunt cōcedi tales ↄ̄nes. ¶ Pro mō expo/
nēdi ly minus q̄ꝫ nota ꝙ hꝫ exponi ꝑ ly parū:ſiue ꝑ poſi/ [Notādū 8m.]
tiuum.gratia exēpli.ſor.eſt minus ſapiēs q̄ꝫ plato. ſic ex/
poniſ.ſor.eſt paruꝫ ſapiens.⁊ plato non eſt tam paruꝫ
ſapiens q̄ꝫ paruꝫ ſapiens eſt ſor.ergo ⁊c̄.

¶ Caput 8^m q̄rti tractat⁹. de gradu ſuplatiuo.

Superlatiuus gradus exponitur per
tres exponentes niſi vna iſtarum cū
p^a ps capli. altera coincidat: vt tu es fortiſſim⁹
iſtorum: poteſt dupl'r exponi. aut
per comparatiuū aut p poſitiuū cōpabil'r
ſumptū. Exēplū pⁱmi. tu es fortis ⁊ iſti ſūt
fortes: ⁊ non aliquis iſtorum eſt fortior te. er
go ⁊c̄. Exemplum ſecundi. tu es fortis ⁊ iſti
ſunt fortes: ⁊ nō aliquis iſtoꝝ eſt ita fortis ſi-
cut tu. ergo ⁊c̄. Item tu es fortiſſimus oīum
hoīum: ſic exponit̄. tu es fortis: ⁊ hoīes ſunt
fortes: ⁊ non oēs homines ſunt fortiores te.
ergo ⁊c̄. vel non omnis homo eſt fortior te.
Scđo mō ſic exponit̄. tu es fortis ⁊ homines
ſunt fortes: ⁊ non oēs hoīes ſunt ita fortes ſi-
cut tu: vel non oīs homo eſt ita fortis ſicut tu.
ergo ⁊c̄. Et ita de alijs de preterito ⁊ futuro
2^a ps capli. ſuo modo dicatur. ¶ Ex predictis infero ali-
p^a ꝯclo. quas ꝯclones. prima eſt iſta. tu es fortiſſimus
iſtorū: ⁊ debiliſſimus iſtoꝝ. ꝓbat̄. ⁊ pono ꝙ
tu ſor. ⁊ plato ſitis eque fortes. ⁊ per ly iſto-
rū demōſtro vos tres: iſto poſito patet prima
pars: qm̄ tu es fortis: ⁊ iſti ſunt fortes: ⁊ non
aliquis iſtoꝝ eſt fortior te. g̊ ⁊c̄. Etiā ſcđa ps
eſt v̾a: q2 tu es debilis: ⁊ iſti ſūt debiles: ⁊ nō
aliquis iſtoꝝ eſt debilior te. g̊ ⁊c̄. Hec tn̄ ꝯclo
nō eſſet v̾a exponendo ſcđo mō. vt puta per ly
2^a ꝯclo. ita/ſicut. quare ⁊c̄. ¶ Scđa cōcluſio. tu es ſa-
pientiſſimus omnium hoīum: ⁊ tamen tu nō
es ſapiētiſſimus aliquoꝝ hominū. prima ps
patet per exponentes: vt tu es ſapiens: ⁊ ho-
mines ſunt ſapientes: ⁊ non oēs homines ſūt
ſapiētiores te. ergo ⁊c̄. Scđa pars probatur.
qm̄ ſuum ꝯtradictorium eſt falſum. vz. tu es
ſapientiſſimus aliquoꝝ hoīum: ꝓꝑ tertiā ex-
ponentē falſam. ſ. non aliquis homo eſt ſapiē
tior te: ⁊ hec ſimil'r. nō aliquis homo eſt ita ſa
piens ſicut tu: q2 tu met es ita ſapiens ſicut tu.
3^a ꝯclo. ⁊ ergo ⁊c̄. ¶ Tertia cōcluſio. Tu fuiſti cali-
diſſimus oīum hoīum: ⁊ frigidiſſimus oīū
hoīum. prima pars pz: q2 tu fuiſti calidus: ⁊
hoīes fuerunt calidi: ⁊ nō oīs hō fuit calidior
te. etiam ⁊ non oīs hō fuit ita calidus ſicut tu.
Scđa pars etiā eodē modo probat̄: quoniā
tu fuiſti frigidus: ⁊ homines fuerunt frigidi:
⁊ non oīs hō fuit frigidior te: etiam nō oīs hō
4^a ꝯclo. fuit ita frigidus ſicut tu. ergo ⁊c̄. ¶ Quarta
cōcluſio. Aliqđ eſt maximum iſtorum qđ nō
eſt maximum iſtoꝝ: exponendo comparabil'r
probat̄. ⁊ pono ꝙ a. ſit magnū: ⁊ b. maius c.
v̾o maius q̄z. a. ⁊ maius q̄z. b. iſto poſito. b.
eſt maximū iſtoꝝ. ꝙ non eſt maximum iſto-
rum ꝓbat̄: qm̄. b. eſt magnū: ⁊ aliquod iſtoꝝ
qđ nō eſt maximū iſtoꝝ eſt magnum: q2. a. ⁊
nll's iſtoꝝ qđ nō eſt maximū iſtoꝝ eſt mai⁹. b.
ergo. b. ē maximū iſtoꝝ qđ nō ē maximū iſto-
rū. pz ꝯña ab exponētib⁹ ad expoſitū. q̄re ⁊c̄.

Superlatiuus gradus dupl'r ſumit̄. ſ. abſolu- Mēgbus.
te ⁊ reſpectiue. Exemplū pri- Notandum.
mi. vt ſor. eſt fortiſſimus. Exēplum ſcđi. vt ſor. eſt fortiſſi-
mus illorum. Primo mō ſumptus exponit̄ p duas expo
nētes. vt ſic. ſor. eſt fortis. ⁊ forte nihil pōt eē forti⁹ in ſua
latitudine. g̊ ſor. eſt fortiſſimus. Si v̾o ſumat̄ reſpectiue
adhuc dupl'r. ſ. poſitiue ⁊ negatiue. poſitiue ſumptus ex-
ponit̄ per tres exponētes. duas in q̄bus extrema cōpara
tionis cōueniūt: ⁊ tertiā negatiuam de poſitiuo cōpabil'r
ſumpto. vt ſic. tu es fortis. ⁊ iſti ſūt fortes: ⁊ nō aliqs iſto-
rum eſt ita fortis ſicut tu. g̊ tu es fortiſſim⁹ illoꝝ. ⁊ dr̄ ꝓpo-
ſitiue accipi: tūc q2 p exceſſū aliorum accipit̄. Negatiue
v̾o ſumptus exponit̄ p negatiuā ſui cōparatiui. vt ſic. tu
es fortis. ⁊ iſti ſunt fortes: ⁊ nō aliqs iſtoꝝ eſt fortior te. g̊
tu es fortiſſimus iſtoꝝ. ⁊ dr̄ negatiue accipi tūc q2 p non
excedi ab alijs accipitur. ⁊ iſto modo plib⁹ pōt cōuenire
ſuplatiuus gradus. In ꝓpoſito loquit̄ magr̄ de ſuplati-
uo reſpectiue tēto: ſiue poſitiue ſiue negatiue teneat̄. ⁊ hꝰ
ꝓbōnis rō aſſignata eſt in cap° de poſitiuo cōparabil'r tē
to. ¶ Dubiū eſt circa q̄rtā ꝯnē magrī: que eſt. aliqđ illo- Dubium.
rum eſt maximū illoꝝ: qđ nō eſt maximū illoꝝ: q2 ſequi-
tur ꝙ duo ꝯdictoria ſunt ſil' v̾a: q2 hec eſt v̾a. nihil eſt ma
ximū illoꝝ qđ non eſt maximū illoꝝ. ⁊ hec eſt ꝯdictoria
illius. aliqđ eſt maximū illoꝝ qđ nō eſt maximū illoꝝ. g̊
ſi illa eſt v̾a opꝫ ꝙ duo ꝯdictoria ſint ſil' v̾a. ꝯña nota: ⁊
minor ē pz. ſ. ꝙ illa ſint ꝯdictoria: q2 v'lis negatiua ⁊ pti-
cularis affirmatiua de ꝯſilib⁹ terminis ꝯdicūt. maior ꝓ-
bat̄. ſ. ꝙ illa negatiua ſit v̾a. nihil eſt maximum illoꝝ qđ
nō eſt maximū illoꝝ. ⁊ arguit̄. Oē maximū illoꝝ eſt ma
ximū illoꝝ. g̊ nihil eſt maximū illoꝝ qđ nō eſt maximū
illoꝝ. ꝯña pz: q2 arguit̄ ab expoſita ad vnā ſuaꝝ expone
tiū: ⁊ aūs eſt veꝝ. eo ꝙ eſt vna v'lis affirmatiua i qua idē
ꝑdicat̄ de ſeipſo. g̊ aūs eſt veꝝ. q̄re ⁊c̄. Ad hoc argⁿ diuer
ſi diuerſimode r̄ndēt. Et qdā volūt ꝙ ꝯcludat. Magr̄ tn̄
in ſophiſmatib⁹ ſuis ad hoc argⁿ reſpōdet in ſophiſma-
te. 4. 4. cō. 4. ⁊ dicit: dōm eſt ꝙ illa ſtant ſimul: aliqđ eſt
maximū illoꝝ qđ nō eſt maximū illoꝝ: ⁊ nihil eſt maxi-
mū illoꝝ qđ nō eſt maximū illoꝝ: dato ꝙ i p° relatiuū re-
ferat illū terminū maximū: ⁊ nō illū terminū aliqđ. ⁊ in
2° illum terminū nihil: ſeu ly ens incluſū in ly nihil: ⁊ ita
quelibet illaꝝ ꝓpōnū pōt idifferēter concedi vel negari:
ſm ꝙ relatiua poſſunt referre diuerſa aūtia: ⁊ ſic pz ꝙ il
la non contradicūt niſi referant idem.

In hoc caplo ſunt quatuor videnda. Primū quo- Ricius.
modo cōfundūt gradus cōparationis. Se
cūdum quō exponātur. Tertio eſt argüedū ꝯtra modū
exponendi. Quarto ponent̄ petitiones. ¶ Quantum ad Notādū p^m.
primum dicitur ꝙ ly ita/ſicut/⁊ gradus comparatiuus ⁊
ſuperlatiuus ſm Magiſtrum: ⁊ ſm Pe. mā. cōfundunt
confuſe diſtributiue non abſolute: ſed pro his in quibus
cadit comparatio. Exemplum. ſi dicam. nix eſt ita alba
aut albior homine. ly homine non ſtat abſolute pro oīb⁹
hoīb⁹: ſed pro his in quibus cadit comparatio. ſ. pro al-
bis: ſic ꝙ eſt ſenſus. nix eſt albior hoīe albo. ⁊ debet ſub
ly homine deſcendi cū iſto debito medio. ſ. ⁊ iſti ſūt oēs
homines albi. aliter iſta ꝓpoſitio eſſet falſa. vt pz deſcē-
dendo

Ridiſ 1°. dendo ad ethiopē:que tñ apud oēs conceditur. ¶ Quā-
tum ad 2ᵐ ponit̃ iſta diſtinctio:ꝙ propō de gradu poſi-
tiuo:aut cōparatiuo:⁊ ſuplatiuo:aut eſt affirmatiua:aut
negatiua.ſi negatiua.ꝓbat̃ per ſuā affirmatiuā:ſicut pꝫ
de iſta.non tu es ita albus ſicut nix.ſi vero ſit affirmatiua
hoc tripl'r:quia vel ipſa eſt de p̄ſenti:aut p̄terito:aut futu
ro.Si p̄ᵐ:expone illā per tres.ſicut dic̃ Magr̃.Exēplū.
nix eſt albioꝛ hoie.dicas ſic.nix eſt alba ⁊ hō albus eſt al
bus:⁊ nō hō albus eſt ita alb⁹ ſicut nix.igit̃ ⁊c̃.Si vero ſit
de p̄terito.hoc dupl'r:qꝛ vel talis ꝓpō eſt de ſimplici cō-
paratione:ſicut iſta.tu fuiſti albioꝛ ſoꝛ.aut de duplici:ſic̃
iſta.tu fuiſti albioꝛ q̄ꝫ fuerit ſoꝛ.Si p̄ᵐ.nō debes eā ime-
diate exponere:ſed debes eam reducere ad certū tēpus
vel iſtans:⁊ deinde ꝓbare ꝑ regulas Magr̃i.Exᵐ.iſta.tu
fuiſti albioꝛ ſoꝛ.ſic ꝓbat̃ in.a.iſtāti:vel in.b.iſtāti:vel tpe
tu fuiſti albioꝛ ſoꝛ.igit̃ tu fuiſti albioꝛ ſoꝛ.iſta ꝯña eſt bo-
na.⁊ añs eſt verū.igit̃ ⁊ ꝯñs.⁊ deīde id añs ꝓbat̃ ſic.in.a.
iſtāti tu fuiſti alb⁹:⁊ in eodē.a.inſtāti ſoꝛ.fuit alb⁹:⁊ nō in
eodē.a.ſoꝛ.fuit:ita albus ſicut tu.igit̃ ⁊c̃.Si aūt ꝓpoſitio
Pau.oppoᵐ ſo.ma.p̄°.fo.44.fa.4.2ᵐ.et 25ᵐ.ꝑn.du.2.ſolu. talis ſit de duplici cōparatione imediate exponit̃:⁊ non
opꝫ iſtā iferre ex alia reducēdo ad inſtās.vt pꝫ a Paulo
in 4ᵃ ꝯne huius cap̄li:⁊ cap̄li ſequētis.Exēplum.iſta.tu
fuiſti albioꝛ q̄ꝫ fuit plato:⁊ ꝯſiles:ſiue de gradu poſitiuo
ſiue cōparatiuo imediate exponitur ſic.tu fuiſti albus:⁊
plato fuit albus:⁊ nō plato fuit ita albus ſicut tu.igit̃ ⁊c̃.
Si aūt ꝓpō ſit de futuro.diſtigue ſil'r:qꝛ vel eſt de ſim-
plici cōparatione:aut de duplici:⁊ dicas ſicut de illa de
Cor° p̄° con. p̄terito.⁊ iſta ſunt de intētione Magr̃i hic ⁊ in 2° dubio.
argumēto.24.⁊ eſt iſta diſtinctio vtilis iſtis trib⁹ cap̄lis
Cōtra ſuprme dicta arguit̃ p̄° de gradibus cōparationis. ¶ Quātū ad 3ᵐ arguit̃ ꝯtra
modos exponendi:⁊ p̄ ꝯ modū poſitiui:qꝛ iſta ꝯñtia nō
valet.tu es albus:⁊ hō albus eſt albus:⁊ nō homo albus
eſt albioꝛ te.igit̃ tu es ita albus ſicut hō.igit̃ exponētes
iſte nō ſunt bone.pꝫ ꝯñtia.⁊ añs probat̃:qꝛ vbi tu ſolus
eſſes albus eſſet añs verū.vt pꝫ.⁊ ꝯñs falſum.qd̕ ꝓbat̃:
qꝛ ex iſto ꝯñte rōne cōparationis videt̃ ſequi.ꝙ aliqs
Argu° 2°. hō alius a te ſit albus:qd̕ eſt falſum in caſu. ¶ Secūdo
arguit̃ ꝯ expōnē cōparatiui ſic.iſta ꝯñtia nō valet.a.eſt
magnū.demīrato vno infinito.⁊ ſoꝛ.eſt magnus:⁊ nō ſoꝛ.
eſt ita:aut tam magnus:ſicut.a.vel tam magnū ſicut.a.
igit̃.a.eſt maius ſoꝛ.igit̃ exponētes Pauli nō ſunt bone.
pꝫ ꝯñtia.⁊ añs probat̃:qꝛ añs eſt verū:dato ꝙ.a.ſit vnū
infinitū.vt pꝫ.⁊ ꝯñs falſuꝫ:qd̕ probat̃ dupl'r.p̄°:qꝛ inter
īfinitū ⁊ finitū nulla eſt cōparatio.2°:qꝛ ex iſto ꝯñte ſe-
quit̃ falſuꝫ.ſequit enī.a.eſt maius ſoꝛ.igit̃ ſoꝛ.eſt minoꝛ
a.⁊ vltra.ſoꝛ.eſt minoꝛ.a.igit̃ taꝫ ſoꝛ.q̄ꝫ.a.eſt paruū:⁊ ſic
ſequit̃ ꝙ infinitū eſt paruū:qd̕ eſt falſum. ¶ Sed forte
di ad hoc ꝙ nō valet iſta p̄.na ꝯñtia:ſcꝫ.a.eſt maius ſoꝛ.
igit̃ ſoꝛ.eſt minoꝛ.a.Cōtra.ſi.a.eſt maius ſoꝛ.igitur ab.a.
ad ſoꝛ.eſt ꝓpoꝛtio maioꝛis ineq̄litatis:ſed ꝓpoꝛtio ma-
ioꝛis ineq̄litatis eſt maioꝛis ad minus.igit̃ ſoꝛ.eſt minoꝛ
a. ¶ Alij forte negarēt 2ᵃᵐ ꝯñtiā.ſ.ſoꝛ.eſt minoꝛ.a.igitur
tam ſoꝛ.q̄ꝫ.a.eſt paruū:ſed iſta.vt pꝫ.tenet a cōparatiuo
Argu° 3°. ad poſitiuū. ¶ Tertio ꝯ idē arguit̃ ſic.Ille modus ex-
ponēdi nō eſt bonus ꝑ vltimate nō reducit̃ ad imedia-
ta:⁊ ad reſoluētes:ſed iſte eſt hō.igit̃ nō eſt bonus.patet
ꝯñtia cū maioꝛi.⁊ minoꝛ ꝓbat̃:qꝛ hic fit circulus in ꝓba-
tionibus:qꝛ cōparatiuus probat̃ ꝑ poſitiuū:⁊ poſitiuus
Argu° 4°. per cōparatiuū:⁊ ſic ibit̃ in infinituꝫ. ¶ Quarto arguit̃
ꝯtra exponētes ſuplatiui:qꝛ nō ſequitur.ſoꝛ.eſt fortis.⁊ iſti
ſunt ſoꝛ.⁊ nō aliqs iſtoꝝ eſt foꝛtioꝛ ſoꝛ.igit̃ ſoꝛ.eſt forti-
ſimus iſtoꝝ.igit̃ exponētes Magr̃i ſunt male.pꝫ ꝯñtia.
⁊ añs ꝓbat̃:qꝛ poſito ꝙ per ly iſti demōſtrent̃ Plato ⁊
Cicero:quoꝝ qlibet ſit minus fortis q̄ꝫ ſoꝛ.eſt añs verū.
vt pꝫ.⁊ ꝯñs falſuꝫ:qd̕ probo:qꝛ ex iſta.ſoꝛ.eſt fortiſſimus

iſtoꝝ.rōne ſuplationis ſequit ꝙ ſoꝛ.ſit vn⁹ de illis duo-
Argumētū 5°. bus:qd̕ eſt falſuꝫ:vt pꝫ.igit̃ ipſa eſt falſa. ¶ Quīto argr̃:
qꝛ vi ꝙ 4ᵃ ꝯ Magr̃i ſit falſa.ſ.aliqd̕ eſt maximū iſtoꝝ:
qd̕ nō eſt maximū iſtoꝝ:vel ly qd̕ refert ly ens inclusuꝫ
in ly aliqd̕:aut ly maximuꝫ:aut ly iſtoꝝ.Si 3ᵐ:ſequit ꝙ
ibi eſt mala latinitas.Si p̄ᵐ:ſequit ꝙ ly qd̕ eſt reſolubi-
le in et:⁊ ille illa illud.per regulaꝫ de relatiuo:⁊ ſic ꝓpō
eſt falſa:qꝛ equalet huic.ſ.aliqd̕ ens eſt maximū iſtoꝝ:⁊
illud ens qd̕ eſt maximū iſtoꝝ:nō eſt maximū iſtoꝝ:qd̕
eſt ipoſe.Si di 2ᵐ:ſequit idē:qꝛ etiā illud relatiuū qd̕
Ad p̄ᵐ dꝫ reſolui:ex quo nullū eſt impedimētū. ¶ Ad p̄ᵐ negat̃:
ꝙ ille exponētes nō ſint bone:⁊ cū di ꝙ illa ꝯñtia nō va-
let.qꝛ añs eſt verū.⁊ ꝯñs falſuꝫ.negat̃.⁊ di ꝙ dato ꝙ tu
ſolus ſis alb⁹.iſta eſt vera.tu es ita albus ſicut hō:qd̕ pōt
ꝓbari ꝑ dicta Magr̃i:qꝛ tu es ita alb⁹ ſicut tu.⁊ tu es ois
homo albus.igit̃ tu es alb⁹ ſicut hō.nec ex iſto ſequitur:ꝙ
Ad 2ᵐ hō alius a te ſit albus:ſic̃ dicebat̃ in arg°. ¶ Ad 2ᵐ di:ꝙ
cōcludit:⁊ ꝙ vltra exponētes Pauli opꝫ ponere quartā
exponētē:ita ꝙ iſta.⁊ cōſiles.a.eſt maius ſoꝛ.ſic ꝓbat̃.a.
eſt magnū.⁊ ſoꝛ.eſt magn⁹:⁊ tam.a.q̄ꝫ ſoꝛ.ſunt finite ma-
gni.⁊ nō ſoꝛ.eſt ita magnus ſicut.a.igit̃.a.eſt maius ſoꝛ.⁊
ſic pꝫ ꝙ ſicut ꝯñs erit falſuꝫ.ita ⁊ añs pro pte 2ᵃ.⁊ ꝯñtia
Ad 3ᵐ pꝫ. ¶ Ad 3ᵐ tu reſpōde. ¶ Ad 4ᵐ di ꝙ ꝯcludit:⁊ dicat̃
Ad 4ᵐ ꝙ iſta.ſoꝛ.eſt foꝛtiſſimus iſtoꝝ.ſic hꝫ exponi.ſoꝛ.eſt ali-
qs iſtoꝝ:⁊ eſt finite foꝛtis.⁊ iſti ſunt finite foꝛtes:⁊ nullus
iſtoꝝ non ſoꝛ.eſt ita foꝛtis ſicut ſoꝛ.vel nullus iſtoꝝ non
Ad 5ᵐ ſoꝛ.eſt foꝛtioꝛ ſoꝛ.igit̃ ⁊c̃. ¶ Ad vltimū di:ꝙ iſta ꝯ mihi
vi falſa.ſicut etiā dic̃ Petrus Man.⁊ argᵐ ꝓbat:ſcias tñ
ꝙ itellectus Magr̃i fuit bonus:⁊ iudicio meo eſt iſte.vt
pꝫ per ſuas exponentes.ſ.ꝙ aliqd vt ipſum.a.ſicut ipſe
dicit eſt maximū inter ea.quoꝝ nullū eſt maximū illoꝝ
Petitio p̄°. trium:⁊ iſte ſenſus eſt verus. ¶ Quātū ad 4ᵐ reſtant pe-
titiones.Prima.an iſte ſtent ſiml'.tu fuiſti maioꝛ ſoꝛ.⁊ tu
Riſio. fuiſti minoꝛ ſoꝛ. ¶ Reſpō.ꝙ ſic.qꝛ poſito ꝙ heri fueris
maioꝛ ſoꝛ.⁊ pridie heri minoꝛ.iſte eēnt vere.vt pꝫ:qꝛ nō
habēt imediate exponi:ſed reduci ad inſtās ſic.heri in.a.
inſtāti:vel tēpoꝛe tu fuiſti maioꝛ ſoꝛ.igit̃ tu fuiſti maioꝛ
ſoꝛ.deinde ꝓbat̃ añs exponibil'r ſic.heri in.a.inſtāti vel
tpe tu fuiſti finite magnus:⁊ in eodē.a.ſoꝛ.fuit finite ma-
gnus:⁊ nō in eodē iſtāti ſoꝛ.fuit ita magnus ſic̃ tu.igit̃ ⁊c̃.
Petitio 2°. Et ita dicat̃ de iſta.tu fuiſti minoꝛ ſoꝛ. ¶ Scđa petitio.
Riſio. an iſta ſit poſſis.ſoꝛ.eſt albioꝛ hoie. ¶ Rñ.de intentione
Magr̃i ⁊.Pe.Man.⁊ Clientonis ⁊ alioꝝ ꝙ nō:qꝛ gra-
dus cōparatiuus diſtribuit ly hō pro oibus hoib⁹ albis:
⁊ ex cōſequēti pro ſoꝛ. ¶ Unde gn̄aliter ois ꝓpō affir-
matiua de cōparatiuo habens p̄ᵐ terminū cōparationis
cōuertibilē:aut inferioꝛē ad ſcđm terminū cōparationis
diſtributuꝫ eſt ipoſſis.ſic̃ patet de iſtis.hō aut riſibile eſt
albioꝛ hoie:⁊ ſoꝛ.eſt albioꝛ hoie. ¶ Et ſi tu diceres.dicē-
do:ſoꝛ.eſt albioꝛ hoie:ly hoie diſtribuit̃ pro oibus hoib⁹
albis alijs a ſoꝛ.⁊ a p̄ termino cōparationis:⁊ ſic ꝓpoſi-
tio iſta eſt poſſis. ¶ Reſpōdetur ꝙ ſm dicta ⁊ ſm iſtos
doctores hoc nō eſt verū:imo gradus cōparatiuus diſtri
buit terminū a ſe rectū etiā pro p̄ extremo:aut pro ſigni-
Petitio 3°. ficato p̄mi extremi cōparationis. ¶ Tertia petitio.An
ſicut iſta eſt impoſſis ſoꝛ.eſt albioꝛ hoie:ita ⁊ iſta ſoꝛ.eſt
Riſio. albiſſimus hoiuꝫ. ¶ Reſpō.ꝙ nō:qꝛ gradus ſuplatiuus
nō diſtribuit pro p̄ termino cōparationis:ſicut cōpara-
Petitio 4° tiuus:vt pꝫ in exponētib⁹. ¶ Quarta petitio.An valeat
iſta ꝯñtia.ego ſum ita albus ſicut tu.igit̃ tu es ita albus
Riſio. ſicut ego. ¶ Reſpō.ꝙ nō.vnde general'r res magis ta-
lis puta alba vel nigra cōparata rei que eſt minus talis
eſt ita aut tāte talis:ſicut illa:⁊ non ecōuerſo.volo dicere
ꝙ res que eſt alba.vt octo.gratia exēpli.eſt ita aut tante
alba ſicut iſta que eſt vt duo:⁊ nō ecōuerſo.qꝛ ly ita:aut

Petitio 5ª. tante/nō dicant preciſionē. ¶ Quinta petitio eſt iſta.an
ſequat̄.tu eris maior ſoꝛ.igitur tu eris maior q̄ȝ eris ſoꝛ.
Rñſio. ¶ Rñdet̄ ꝙ nō:q2 añs eſt ſimplicis cōparationis:ꝛ re/
ducit̄ ad iſtā.anteq̄ȝ exponat̄:ꝛ ꝯñs eſt de duplici:ꝛ nō
ſic reducit̄:ꝛ ita ſtat oppᵐ ꝯñtis cū añte in caſu facto in
pª petitione:vt pȝ.nec etiā valet ecōuerſo:vt pȝ:q2 poſi/
to ꝙ nunq̄ȝ eris ſil' cū ſoꝛ.ꝛ eris pedalis ꝛ ſoꝛ.cōtinue ſe/
mipedalis.eſt añs veꝝ:vt pȝ p exponētes.ꝛ ꝯñs falſuȝ:
qa ex illo.ſeqtur ꝙ tu eris ſimul cū ſoꝛ.vt pȝ reducendo
ad inſtans:qd̄ eſſet falſuȝ in caſu:ſm tñ Petruȝ.M.ba/
bemus dicere iſtā ꝯñtiam valere:q2 ipſe nō ponit diffam
inter ꝓpoſitionem de duplici ꝛ de ſimplici cōparatione:
ſed hoc lȝ ſit verum non eſt ſm dicta cōmunia.

Manfre. Notādū pᵐ. Pro materia ſuplatiui gradus. Aduerte ꝙ
ſm opinioneȝ cōem. Uno mō
pōt ſumi ſuperlatiuus vt denotat exceſſum. Alio mō vt
denotat nō excedi ꝛ equari.quo 2º mō ſolemus cōcede/
re:ꝙ decē ſunt gña gñaliſſima:q2 vnū nō excedit̄ ab alio
in gñalitate:ꝛ vbi ſumat̄ vt denotat exceſſuȝ:tunc debēt
ſumi tres exponētes reſpectu poſitiui gradus cōparabi/
liter ſumpti.ſumēdo aūt vt denotat nō excedi:tūc debēt
ſumi exponētes reſpectu cōparatiui g̃dus ꝛc̄. ¶ Notat
Notādū 2ᵐ. tñ Pe.Man.ꝯ opionē cōem ꝙ exquo per ſuplatiuū de/
notat̄ ſuplatio.ꝛ ſi illa nō fuerit:ſed ſolū equalitas:tunc
ſuplatiuus gradus facit ꝓpōneȝ falſaȝ. Ita ꝙ apud ipm
ſuplatiuus gradus nunq̄ȝ exponit̄ per cōparatiuum:ſed
ſemꝑ p poſitiuū:q2 ſemꝑ denotat ſuplationeȝ. ¶ Addit
vlterius ꝙ terminꝰ rectus a ſuplatiuo ex nā ſuperlatio/
nis ꝛc̄.nō diſtribuit̄ abſolute:ſed ſolū pro alijs ab eo qd̄
eſt aliud extremū:ita ꝙ apud ipm ſuplatiuū ſignat per
modū vt quoꝝ eſt aliqd:ita ꝙ ſuplatiuū nō attribuitur
alicui niſi cōtineat̄ ſub numero illoꝝ ad que fit cōpara/
tio:ex quo manifeſtat̄ hoc dicēdo.ſoꝛ.eſt fortiſſimus ho/
minū:nō diſtribuit̄ ly hoium/pro quolibet hoie abſ:ſed
ſolū pro hoie qui nō eſt ſoꝛ.ꝛ illa nō eſſet cōgrua niſi ſoꝛ.
cōtineat̄ ſub ſpecie humana:ꝛ ideo per tale fundamētū
illa nō eſſet cōgrua.ſoꝛ.eſt fortiſſimus iſtoꝝ:demōſtrā/
do per ly iſtoꝝ/Platonē ꝛ Ciceronē:q2 ly iſtoꝝ/reſpectu
talis ſuplatiui:deberet etiā accipi pro ſoꝛ.ideo dicūt grā/
matici ꝙ ſuplatiuū eſt illud qd̄ ad plures ſui generis ꝛc̄.
ꝓpter hanc 2ᵃᵐ ꝯditionē illa nō eſt cōcedēda:leo eſt foꝛ/
tiſſimus aſinoꝝ:qa per hanc denotat̄ leonē cōtineri ſub
ſpecie aſinina:ꝛ iō per talia fundamenta videt̄ ꝙ ſupla/
tiuū ſic exponat̄ gratia exēpli.ſoꝛ.eſt fortiſſimus illoꝝ.
ſic exponit̄.ſoꝛ.qui eſt alijs illoꝝ eſt foꝛtis. Et iſti ſunt
foꝛtes:ꝛ qlibet illoꝝ nō ſoꝛ.eſt minus foꝛtis.q̄ȝ ſoꝛ.ergo
ſoꝛ.eſt fortiſſimus illoꝝ:ꝛ ſic ſuo mō dicas de alijs:ꝛ in
rei veritate fundamēta ſunt euidentia. ¶ Suſtinēdo tñ
opionē cōem dȝ negari qdlibet tale fundamētū:lȝ tamē
hoc videat̄ difficile.vide oia iſta.ꝛ alia etiā multa poſita
Notādū 3ᵐ. ab eo in capº ꝓprio. ¶ Aduerte vlterius ꝙ iſti termini.
pmū/vltimū/maximū/minimū:ꝛ alij cōſimiles ſumunt̄
multis modis.pmo enim mō poſſunt ſumi ꝓut ſpectat
ad mām de maximo ꝛ minimo:de quoꝝ expōne eſt cu/
ra in tractatu ꝓprio. Alioº vt ſpectat ad mām de incipit
ꝛ deſinit ꝛ ꝯueniunt̄ ſuo modo cū illis.hoc 3ᵐ dico reſpe/
ctu illoꝝ terminoꝝ/pmū/vltimū. Alij aūt termini nume
rati non ſpectant ad mām de incipit ꝛ deſinit:ꝛ per hoc
multa ponunt̄ a Pe.Man.que nō ſunt multū ad ꝓpo/
ſitū:cū ꝯfundant diuerſas acceptiones illoꝝ terminoꝝ.
Et pro illa ꝓpōne. Aliqd eſt pᵐ inſtans eē ſoꝛ.qd̄ eſt pᵐ
inſtans eſſe platonis:tenēdo cū opinione cōi ꝙ ſuplatiuū
nō ſemꝑ ſignificet p modū vt quoꝝ eſt aliqd:pōt illa cō
cedi.ꝛ etiā illā cōcedit Pau.in p dubio q̃drature in.26.
pncipali.Sed tenēdo cū Pe.Man.ꝙ ſignificet modo
tacto:eſt illa negāda. ¶ Nota etiā ſm opinioneȝ cōem Notādū 4ᵐ.
ꝙ qñ fit cōparatio aliquoꝝ ad ſeipſa:tunc pñt exponē/
tes coincidere:vt ſi dicas:iſti ſunt fortiſſimi illoꝝ demō/
ſtratis eiſdem:tunc vna talis exponens ſufficit.ꝛ iſti ſunt
foꝛtes:q2 geminādo illā replicat̄ idem:ꝛ ideo recte dicit
Pau.ꝙ ſuplatiuū habet exponi per tres exponētes:niſi
vna cum alia coincidat:quia tunc ſtat ꝙ due ſufficiant.
¶ Circa pᵃᵐ ꝛ 3ᵃᵐ ꝯnes. Aduerte ꝙ ſm Pe.Man.non
cōcederent̄ in tali caſu:qa nulla eſt ſuperlatio:que tñ re/
quirit̄ ad ſuperlatiuū ſm eum. ¶ Circa 4ᵃᵐ ꝯnem nota
ꝙ illa impugnat̄ a Pe.Man.q2 aut ly qd̄/refert ly a/aut
ly maximū/ꝛ quocūqȝ modo referat ꝓbat ipſe taleȝ eſſe
falſaȝ:vt pōt videri ibidē.poſſumus tñ dicere ꝙ hoc to/
tū pdicatū maximū illoꝝ ꝙ nō eſt maximū illoꝝ.attri/
buit̄ iſti ſubito.a.ꝛ tenet̄ aliquo mō cōparatiue:ita ꝙ lȝ
ly qd̄/referat ly ens/incluſuȝ in ly maximū/nō tñ habet
reſolui in ens ille/illa/illud.ꝓpter cōparationē que fit a
ſuplatiuo.denotat̄ ergo per ꝓpōnē hanc.ꝙ.a.eſt totum
hoc qd̄ ſequit̄.maximū ens illoꝝ qd̄ non eſt maximū il/
loꝝ in ſenſu cōpoſito ſumendo:ꝛ non diuiſo ꝛc̄.

¶ Caput 9ᵐ quarti tractatus. de ly differt.

Differt aliud ꝛ nō ideȝ:eodē mō ex/ pª pars cap.
ponunt̄ p tres exponētes:vt tu dif/ Pro toto iſto
fers ab hoie:tu es ꝛ hō eſt:ꝛ tu nō caº vide Pau-
es hō.g̃ ꝛc̄. Iteȝ differs ab oi hoie: lo.me.fo.8.
tu es ꝛ hō eſt:ꝛ tu nō es ois hō.g̃ ꝛc̄. Eſt tñ fa.3º.vſqȝ ad
aliq̃lis diuerſitas in pterito ꝛ futuro. Hec eni fo.34.fa.pª.ꝛ
tu differes ab antechro.nō ſic exponit̄.tu eris ſoph.38.10.ꝛ
ꝛ antechrs erit:ꝛ tu nō eris antechrs:qm̄ ex/ 22.in p.du.ꝛ
ponētes ſunt vere:ꝛ expoſita falſa. Seqt̄ eni 38.pa.ꝯcluſio.ꝛ
tu differes ab antechro.g̃ ſil' eris cū antechro. fo.pa.5.du.
ꝯñs falſum vt ſuppono:ſȝ ſic exponit̄.tu eris col.20.cōg.
ꝛ antechrs erit:qñ tu eris:ꝛ tu non eris ante/
chriſtus.g̃ ꝛc̄.ꝛ ita de pterito dicat̄. q̃re ꝛc̄.
¶ Ex pdictis infero aliq̃s ꝯclōnes. Quaruȝ 2ª pars cap.
pma eſt iſta. Tu differs ab oi hoie:ꝛ tamē
tu non differs ab aliquo homine. Pria pars pª ꝯ.
pȝ p exponētes:qm̄ tu es ꝛ hō eſt:ꝛ tu nō es
ois hō.ergo ꝛc̄. Scđa ps ēt ꝓbatur:q2 ſi nō:
detur oppoſituȝ.ſ.tu differs ab aliquo hoie:
ſed hec eſt falſa:qa tertia eius exponēs eſt fal
ſa.ſ.tu nō es aliqs hō.ergo ꝛc̄. ¶ Scđa con/ 2ª ꝯ.
cluſio. Tu differs ab oi ente qd̄ ē ꝛ qd̄ fuit ꝛ
qd̄ erit:ꝛ tamē non differs ab aliquo ente qd̄
eſt ꝛ qd̄ fuit ꝛ qd̄ erit. Prima pars patȝ:qm̄
etiā tu es ꝛ omne ens qd̄ eſt qd̄ fuit ꝛ quod
erit eſt:ꝛ tu nō es oē ens qd̄ eſt qd̄ fuit ꝛ qd̄
erit.ergo ꝛc̄. Secūda ps etiā pȝ:q2 ſuū ꝯtra/
dictoriū eſt falſuȝ:cū vna eius exponēs ſit fal
ſa.ſ.tu non es aliqd qd̄ eſt qd̄ fuit ꝛ qd̄ erit.
¶ Tertia cōcluſio. Ego differo a te ꝛ a me: 3ª ꝯ.
tñ nō differo a me. Pria ps pȝ p exponētes.
Nā ego ſum:ꝛ tu ꝛ ego ſumus:ꝛ ego nō ſuȝ
tu ꝛ ego.g̃. Scđa vo ps pȝ de ſe:ꝛ ita poſ/
ſet ꝓbari ꝙ tu differs ab hoie ꝛ ab aſino:ꝛ tñ

4a 3. tu nō diſſers ab hoīe. ¶ Quarta ꝯcluſio. Tu diſſers ab aſino: ⁊ tñ tu nō diſſers ab hoīe vl ab aſino. Prima pars pꝫ p exponētes: ⁊ ſcd̄a ſilr. Quia detur oppoſitū: tu diſſers ab hoīe vel ab aſino. hec eſt falſa: qꝛ tertia eius exponens eſt falſa. ſ. tu nō es hō vel aſinus: qa eius cōtradictoriū eſt veꝝ. vꝫ. tu es hō vel aſinus. Quecūqꝫ dicta ſūt de hoc verbo differt quo ad exponētes: ⁊ cōcluſiones poſſunt applicari illis terminis aliud ⁊ nō idem. quare ⁊c̄.

Mēghus. ſecūdū p^m. Differt dupl'r poteſt ſumi: ſcꝫ poſitiue ⁊ negatiue. Poſitiue ſumiť quādo extrema prīs ſimul eſſe inter q̄ ſignificaꝫ dīiaꝫ: ⁊ tūc exponiť ſicut diť Magr̄ per tres exponētes duas affirmatiuas: ⁊ tertiā negatiuā. vt ſoꝛ. differt a pla. Et rō hui⁹ ꝓbationis eſt: qꝛ ex quo ponit extrema ſil' eē. In p^a ſignāt vnū extremuꝫ eſſe. In 2ª ſignat aliud. In 3^a vō negat vnū extremū ab alio: inter que ſignāt dīiaꝫ. Negatiue vō ſumiť qñ negat tm̄ vnuꝫ extremū ab alio: dato q nō ſint ſil' extrema: ⁊ ſic cōcedit q ſoꝛ. ſenex dīt a ſeipſo puero. qa ſoꝛ. ſenex nō eſt puer: ⁊ tñ nō eſt ſil' ſoꝛ. ſenex ⁊ ſoꝛ. puer. Et illo modo nō loquitur

Aliud 2^m. Magr̄ in ꝓpoſito ſed p̄ mō. ¶ Aduerte vlteri⁹ q aliud ⁊ nō idē in neutro gñe dicunt diuerſitatē eēntialē: ſꝫ ali⁹ ⁊ nō idē in maſculino gñe dicunt diuerſitatē accidētalē. Ideo iuxta hoc ꝯcediť in diuinis. pī eſt alius a filio: ⁊ nō eſt aliud a filio. Nā p^a pars ꝓbať ſic. pī eſt ⁊ fili⁹ eſt: ⁊ pī nō eſt fili⁹: ⁊ hoc eſt veꝝ. 2^a vō ꝓbať: qꝛ opp^m eſt falſuꝫ. ſ. pī eſt aliud a filio: q̄ ꝓbať ſic. pī eſt: ⁊ fili⁹ eſt: ⁊ pī nō eſt eadē res q̄ eſt filius: ⁊ hoc eſt falſuꝫ: iō ꝯcediť in diuinis: q pī eſt idē filio: ⁊ pī nō eſt idē filio: tenēdo ly idē in p^a in neutro gñe: ⁊ in 2^a in maſculino: ideo nō ꝯdicunt.

Textus. In hoc caplo videbunť tria. Primo modus exponendi. Scd̄o arguet cōtra. Tertio erūt pe-

Notandum. titiones. ¶ Quātū ad p^m dī: q ꝓpoſitio de ly differt aut eſt affirmatiua aut negatiua. ſi negatiua: ꝓbať per affirmatiuā: vt pꝫ. ſi affirmatiua: aut de p̄ſenti: aut de futuro: aut de preterito: ſi de p̄ſenti: expone illā per tres. vt dicit Paulus. Exēplum. tu diſſers ab aſino. expone ſic. tu es ⁊ aſinus eſt: ⁊ tu nō es aſinus. igiť ⁊c̄. ſi ſit de futuro nō debes eaꝫ imediate exponere: ſed reducere ad certū inſtās, vel tēpus ſm Magr̄m argumēto. 22. primi dubij. Ex^m. ſi vis ꝓbare iſtā. tu diſſeres ab aſino: dicas ſic. in. a. inſtāti vel tēpoꝛe tu diſſeres ab aſino. igiť tu diſſeres ab aſino. Et facta tali illatione proba antecedens ſic. in. a. inſtāti vel tempoꝛe tu eris: ⁊ in. a. inſtāti vel tempoꝛe erit aſinus: ⁊ nō in. a. inſtanti vel tēpoꝛe tu eris aſinus. igitur ⁊c̄. Et ſimil'r de p̄terito dicatur: ⁊ niſi fiat talis reductio nō eēt bona ꝓbatio: ſicut ēt dictū eſt de gradu cōparatiuo: ⁊ eēt falſa iſta ꝓpō. tu diſſeres ab aſino: que tñ ſm cōem viā cōcediť. q aūt eſſet falſa pꝫ: qa tu nō diſſeres ab aſi-

Cōtra ſupius dicta argᵉ p^o no: q erit poſt mille annos: ex quo nō eris ſecū. ¶ Quantum ad 2^m arguiť ꝯ modū exponēdi poſituꝫ hic a Magiſtro: qa ſi talis modus eēt bonus: ſequiť q valeret iſta ꝯña de forma. tu eris ⁊ ſoꝛ. erit qñ tu eris: ⁊ tu nō eris ſoꝛ. igiť tu diſſeres a ſoꝛ. ſꝫ iſta nō valet. igiť talis modus eſt malus. ꝯña pꝫ cum maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbať multipl'r. Et p̄ ſic. a termino ſtāte ampliatiue ad eūdē ſtantē appellatiue: ⁊ ecōuerſo nō valet ꝯñia de forma: ſed hic arguiť a termino ſtāte ampliatiue ⁊c̄. igiť pꝫ ꝯñtia cum maioꝛi: ⁊ minoꝛ ꝓbať: qꝛ ly ſoꝛ. in exponēte ſtat ampliatiue: vt pꝫ. ⁊ in expoſita appellat tēpus futuꝝ. Secundo ꝓbať illa minoꝛ ſic. iſtius ꝯñtie. aīs eſt veꝝ. ⁊ ꝯñs falſuꝫ. igiť ipſa nō valet. pꝫ ꝯñtia. ⁊ aīs ꝓbať. ⁊ pono ſm intētionē Petri Man. vel ſaltē ad imaginationē q. a. aīa ſit ſepata a coꝛpoꝛe. b. ⁊ ſtabit ſic p annū: ⁊ in fine vniet hec aīa coꝛpoꝛi ex qb⁹ reſultabit ſoꝛ. ⁊ pono q tu eris ſolū p medietatē iſti⁹ anni: tūc pꝫ aīs eſſe veꝝ pro p^a ⁊ 3ª parte. ⁊ 2ª ꝓbať: qꝛ iſte binarius ex. a. aīa ⁊. b. coꝛpe erit qñ tu eris: qa in medietate hui⁹ anni: ⁊ iſte binarius eſt vel erit ſoꝛ. qa erit ſoꝛ. in fine anni. igiť ſoꝛ. erit qñ tu eris. Qꝛ aūt ꝯñs p̄ncipale ſit falſuꝫ. ꝓbať qꝛ per regulā dictā in appellatione tpis. iſta. tu diſſeres a ſoꝛ. ſigt q tu diſſeres ab eo: qđ erit ſoꝛ. p tpe q̄ diſſeres ab eo: qđ eſt falſuꝫ. ¶ Et cō-

firmať q ille modus exponēdi nō ſit bon⁹: ⁊ pono q tu nō eris adeq̄te cū antechꝛiſto: ſed eritis in eodē centenario annoꝝ: tūc pꝫ iſtā eſſe falſaꝫ. tu diſſeres ab antechꝛiſto: ⁊ tñ iſte ſunt vere. tu eris ⁊ antechꝛis erit qñ tu eris: qꝛ in tpe in quo tu eris puta i cētenario iſto: ⁊ tu nō eris antechꝛis: vt pꝫ. ¶ Scd̄o p̄n' ꝯ illū modū exponēdi arguiť ſic. ex illis exponētib⁹ ſeqtur q tp̄s erit: ſed tp̄s foꝛe eſt ipoſſe. igiť ille exponētes ſunt male. pꝫ ꝯña cū maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbať: qa da tu oppo^m. ſ. q tēpus erit. puta hoꝛa futura q̄ vocet. a. ⁊ arguit q nō erit: qa medietas p̄ma. a. hoꝛe nō erit. igiť. a. hoꝛa nō erit. pꝫ ꝯñtia. ⁊ aīs ꝓbať: qꝛ da tu oppoſitū. ſ. q p^a medietas. a. hoꝛe erit: ⁊ appelleť. b. ⁊ 2^a. c. ⁊ arguiť q iſta ſit falſa. b. medietas erit: qa iſta hꝫ ſic ꝓbari. hoc erit: ⁊ hoc eſt vel erit. b. medietas. igiť. b. medietas erit. vbi pꝫ q ſcd̄a reſoluens eſt falſa: qđ ꝓbo: qꝛ nondū eſt medietas: vt pꝫ cum nondū ſit: nec erit medietas. qđ ꝓbo: qa vel. b. erit medietas quādo. c. erit: aut quando. c. nō erit. nō primū: qa qñ. b. erit. c. nō erit: ex quo ſucceſſiuo repugnat hic partes ſimul: nec etiā qñ. c. nō erit: qa. b. tūc nō erit medietas: qa nihil erit medietas niſi dum erit cū alia medietate ſui totius. Sed qñ. c. nō erit. b. nō erit cuꝫ alia medietate ſui totius. igiť. b. tunc nō erit medietas: ⁊ ſic pꝫ q partes ſucceſſiui nō erūt: ⁊ ex ꝯñti q ſucceſſiuū vt tēpus ⁊ motus nō erūt: qđ fuit ꝓbandū. ¶ Ad p^m dī

Cōfirmatio. Arguit 2°. Ad p^m dī. q arg^m bene ꝓbat: ⁊ dī de intētione Magri loco ſupra allegato: q talis ꝓpō dꝫ p̄us reduci ad inſtās vel tēpus: ⁊ deinde ꝓbari. Si aūt nō velis illā ſic reducere ⁊ velis tenere modū poſitū hic in logica parua dic q iſta ⁊ cōſimiles. tu diſſeres a ſoꝛ. ſic dꝫ exponi. tu eris ⁊ erit ſoꝛ. adequate qñ tu eris: ⁊ tu nō eris ſoꝛ. ſic q ly ſoꝛ. in 2ª exponente appellet ſicut in expoſita: ⁊ tūc ceſſat arg^m p^m cum ſuis cōfirmationib⁹: qa dī q minores in illis ꝯfirmationib⁹ erūt falſe ſi ſic ſumanť: vt pꝫ ex caſu. ¶ Ad 2^m p̄n^le

Ad 2^m cōcediť q ſucceſſiuū erit: ⁊ q. a. hoꝛa futura erit: ⁊ cū arguiť. b. medietas nō erit. igiť. a. hoꝛa futura nō erit: bene rñdendo negareť ꝯñtia. vt negat. P. M. tñ pro nūc negatur aīs. ⁊ dī q. b. medietas erit. ⁊ dī q iſta eſt vera. b. erit medietas: ⁊ cū dīr aut qñ. c. erit: aut qñ. c. nō erit: dī q qñ. c. erit: qa. b. erit medietas in. a. hoꝛa in qua etiā. c. erit: iō erit medietas qñ. c. erit: ⁊ cū dī: q ſucceſſiuo repugnat hic ptes ſimul: dī q veꝝ eſt ſi ly ſil' dicat adequationeꝫ. Similiter aūt nō repugnat: ſicut eſt in ꝓpoſito. vnde lꝫ. b. erit qñ. c. erit: nō tñ. b. erit adeq̄te cū. c. ¶ Quātū ad 3^m ſit p^a

Petitio p^a. petitio: quomō ſtat ly aſino in iſta. tu diſſeres ab aſino.

Rñſio. ¶ Reſpō. ſm Pe. M. cap^o ꝓprio. q ly aſino ſtat diſtributiue abſolute pro oīb⁹ aſinis futuris: ⁊ ſic ꝓpoſitio eſt falſa ſm ipſuꝫ: qa tu nō diſſeres ab aſino qui erit poſt te. Sꝫ ſm Magr̄m dī q ly aſino ſtat diſtributiue nō pro oībus aſinis futuris: ſꝫ pro his qui in certo tpe erūt tecū: qa iſta hꝫ reduci ad iſtās vel tp̄s. ⁊ ſic ꝓpō eſt vera: ⁊ ita p̄ciſe dōm eſt ſupius de cōparatiuo. ¶ Sꝫ tu dices Pe. Man. ꝯcedit iſtā in ca^o appellationū: vt pꝫ. ¶ Rñdeo: q ipſe ibi nō loq̄bať de intētione ꝓpria vel ſi ſic ꝯdixit.

Petitio 2^a. ¶ Scd̄a petitio. An iſte ſtent ſimul. tu diſſeres ab albo:

Rñſio. ⁊ tu eris albus. ⁋ Rñ°. ꝙ ſm modũ exponẽdi poſitũ in pn° ille ſtant ſil: qa ſtat ꝙ in certo tpe: puta cras tu differes ab albo: ⁊ tñ poſt cras eris albus: ſicut cũ iſte ſtabant ſimul. tu eris maior ſor. ⁊ tu eris minor ſor. Sed exponẽdo ly differes/ſm modũ poſitũ a Magiſtro hic in logica parua: aut ſm opionẽ Petri Man. ille repugnãt: vt pʒ.

Petitio 3ª. ⁋ Tertia petitio. An iſta ſit vera: populus eſt differens ab aſino.

Rñſio. ⁋ Reſpõ. ꝙ ly differẽs/põt teneri participalr ⁊ noialr. Si pmo: ppõ eſt vera: ſicut iſta. cui equalet: ſcʒ populus differt ab aſino. Si 2m: dr ꝙ illa eſt falſa: qa ſignificaret ꝙ populus eſſet aliq̃ res que differret ab aſino: qð eſt falſuʒ: qa populus nõ eſt vna res: vt pʒ.

Manfre. Notãdũ pm. Circa capl'm de differt aliud ⁊ nõ idẽ habes notare multa. ⁋ Primo ꝙ dĩa alietas ⁊ nõ idẽtitas ex quo relões ſunt requirunt exiſtẽtiam extremoꝝ: ⁊ ideo exponendo illos terminos de pterito aut de futuro: opʒ ſumere exponẽtẽ in q̃ denotatur talis exiſtẽtia extremoꝝ. ⁊ hoc exponit a Pau. in textu. dicẽdo. tu differs ab antechriſto. nã ſumit vna talis exponens. antechrĩs erit qñ tu eris. de pñti tñ ſumptus talis termin⁹ nõ exponit per ppõnẽ in qua exprimatur talis exiſtẽtia: qr illa ſupflueret. oĩa eniʒ que ſunt ſil' ſunt.

Notãdũ 2m. ⁋ Nota 2°. ꝙ cũ ly qñ/impoꝛtet tẽpus vt cõiter ponit rectius ⁊ formalr exponit Pe. Man. tales terminos nõ per ly qñ/ſed per ly cũ ⁊c. ſuo mõ: puta dĩdo. ſor. differt a platone. ſic exponit. ſor. eſt ⁊ plato eſt cũ ſor. i. ſimul exñs. ⁊ ſor. nõ eſt plato. ergo ⁊c. Exponẽdo per ly qñ/nõ valet argm de forma. ſor. differt a platone. ergo ſor. eſt qñ plato eſt: qr imaginando tẽpus nullũ fore eſt añs veꝝ: vt pono. ⁊ ꝯñs falſuʒ: quia ex illo ſequit tps fore: verũtñ eſt ꝙ illõ de mã. vʒ. cũ neceſſe ſit tẽpus fore. cum ḡ ab expoſita ad quãlibet ſuã exponẽtem argm debeat eẽ bonũ de forma magis vĩ adherẽdũ Pe. Man. q̃ Pau. Ve. in illo loco.

Notãdũ 3m. ⁋ Nota vlteri⁹ dĩaʒ in exponẽdo illos terminos: nã ly aliud/exponit per ly aliqd. ly differt aũt nõ requirit in ſua expõne illũ terminũ. Unde aduertas ꝙ nõ valet argm. a. differt a b. ergo. a. eſt aliud a b. ponatur eniʒ ꝙ tam. a. q̃. b. ſit numerus binari⁹: manens tñ diuerſa: tũc. a. differt a b. qa. a. eſt. et. b. eſt. ⁊ a. non eſt. b. ḡ. a. differt a b. Iſta tñ falſa eſt. a. eſt aliud a b. qa ex ea ſequit. a. eſſe aliqd: qð tñ eſt falſuʒ: cũ. a. nõ ſit aliqd ſed aliq̃: tenẽdo ꝙ numerus realr nõ diſtinguatur a reb⁹ numeratis. Et nõ valet argm. a. eſt nõ idẽ. b. ergo. a. eſt aliud a b. nã in caſu illo illa eſt vera. a. nõ eſt idẽ. b. qa a. eſt aliqd vel aliq̃: ⁊. b. eſt aliqd vel aliq̃: ⁊. a. nõ eſt aliqd vel aliq̃ que ſunt. b. ḡ ⁊c. Illa tñ eſt falſa. a. eſt aliud a b. vt pius notaui. vñ ly nõ idẽ/exponit per hoc diſiũctũ. aliqd vel aliq̃. ly aliud aũt ſolũ per ly aliqd. ly differt autẽ nõ exponit p ly aliqd ſolũ/nec p tale diſiũctũ aliqd vel aliq̃: ⁊ ſm h nõ valet argm. pr in diuinis differt a filio. ḡ eſt aliũ a filio: neqʒ ẽt valet. ḡ nõ eſt idẽ filio. Primũ nõ valet: qa etſi pr in diuinis nõ ſit fili⁹: nõ tñ ẽ aliqd qð nõ ſit fili⁹. Scðm nõ valʒ: qa pr in diuinis nõ eſt aliqd aliũ neqʒ aliq̃ alia ab eo vel ab eis q̃ ſunt fili⁹: cuius tñ oppm opoꝛteret. ſi illa eẽt vera: pr in diuinis eſt nõ idẽ filio. Dicas ḡ ꝙ oẽ qð eſt aliud ab aliq̃ tale eſt nõ idẽ illi: nõ autẽ ecõ. ⁊ oẽ qð eſt nõ idẽ tali eſt differẽs ab illo: nõ tñ ecõuerſo. Iſta oĩa patent ex pdictis. Pro illa mã vide Pe. M. in ca° ppꝛio: aut Pau. Ve. in p dubio q̃draturꝫ in. 39. principali.

Notãdũ 4m. ⁋ Nota ꝙ ille ppões ſunt falſe. hõ eſt alius ab aſino. pr eſt alius a filio. ſor. eſt alius a platone ⁊c. qa pº ſigt ꝙ hõ eſt alius hõ ab aſino: vel ꝙ eſt alius aſinus ⁊c.

Notãdũ 5m. Ex iſtis pterea ſequit ꝙ hõ ſit aſinus. ⁋ Aduerte etiã ꝙ ille termin⁹ differt/vel differũt/exponit vt pius: dũmodo fiat cõparatio inter extrema quoꝝ vnũ negatur a parte poſt: ꝙ dico: qa illa ppõ. a. ⁊. b. differũt nõ exponitur vt ſtatim dixi. Sed reſoluit. vñ nõ valet argm. a. ⁊. b. differunt. ergo. a. differt a b. etiã addẽdo in añte. differũt inter ſe. ponatur enim ꝙ. a. ⁊. b. ſint idẽ numerus numerãs. ſor. ⁊ platonẽ: ⁊ ſupponatur vt pius ꝙ numerus ſit idẽ cũ rebus numeratis: tunc. a. ⁊. b. differũt: qa h differũt demonſtrãdo per ly h ſor. ⁊ platonẽ: ⁊ h ſunt. a. ⁊. b. ergo. a. ⁊. b. differũt: ⁊ addẽdo in añte ꝙ differãt inter ſe: nõ tñ. a. differt a b. qa ſor. ⁊ plato nõ differũt a ſor. ⁊ a platone: qð tñ opoꝛteret ſi. a. differret a b. in caſu ⁊c.

⁋ Nota etiã ꝙ ly nõ idẽ/nõ dʒ exponi qñ vnit cũ alio termino: ⁊ negatio etiã infinitat terminũ illũ. vñ dicẽdo. tu es nõ idẽ chimere. tenẽdo ſm opionẽ cõem ꝙ hoc totũ idẽ chimere poſſit ifinitari ⁊ infinitetur: nõ exponit illa: qa tunc ſeq̃ret chimerã eſſe: ⁊ ſic tenẽdo ly nõ idẽ/talis ppõ eſſet vera: qa valet argm. tu nõ es idẽ chimere: ⁊ tu es. ḡ tu es nõ idem chimere per regulã illã. a negatiua de pdicato finito cum debito medio ad affirmatiuã de pdicato infinito argm eſt bonũ: que regula itelligit qñ totũ pdicatũ infinitatur: ⁊ tũc ſic non hʒ exponi. ⁋ Pe. tñ Man. vult ⁊ in illa mã ⁊ in cap° de excluſiua ꝙ negatio nõ ifinitat niſi terminũ immediatũ ⁊ nõ mediatũ: ⁊ iõ diceret ꝙ pdicta ppõ q̃uocũqʒ eſt falſa: ⁊ hʒ exponi ⁊c. nõ tñ pro nũc hãc opionẽ teneo. Notãdũ 6m.

⁋ Cõſidera vlteri⁹ ꝙ exponẽdo tales terminos de pterito vel de futuro debemus ſumere 2am exponẽtẽ cũ termino ſequẽte tale verbũ vel terminũ exponibile: q etiaʒ ſeqt in expoſita. puta dĩdo. ſor. differet a. ſor. ante. a. nõ ſic exponit. ſor. erit. ⁊ ſor. erit ante. a. ⁊ ſor. nõ erit ſor. ante. a. qñ ſor. erit. ḡ ſor. differt. a. ſor. ante. a. quia in caſu añs eſt veꝝ. ⁊ ꝯñs falſum. ponatur enim ꝙ ſor. nõ erit niſi poſt. a. inſtans futuꝝ ⁊c. ⁊ tñ aĩa que eſt ſor. ⁊ ſilr mã erunt ante a. ⁊ nõ erunt ſor. ante tale inſtãs: quia nõ erit mã tota quã reqrit ſor. informata aĩa. Et ſupponatur vlteri⁹ ꝙ ſor. non erit aliud q̃ ſua mã ⁊ ſua aĩa: tunc eſt veruʒ hoc añs. ſor. erit ante. a. reſoluẽdo ſic. hoc erit ante. a. demõſtrãdo binariũ qui eſt mã ſor. ⁊ aĩa eiuſdẽ: qa ille binari⁹ erit vt poſui in caſu: ⁊ alia ẽ vera. ſ. ſor. erit añ. a. qñ ſor. erit: vt pius pbando: hoc tñ ꝯñs eſt falſuʒ: vt ſatis pʒ. ſ. ſor. differet a ſor. ante. a. Notãdũ 7m.

⁋ Sed talis ppõ debet ſic exponi. ſor. erit: ⁊ aliqd erit ſor. ante. a. qñ ſor. erit. Ita ꝙ pponatur ly ſor. in 2a illi verbo erit: ſicut etiã in expoſita pponit illi verbo differet: ⁊ tunc ſic eſt illa 2a falſa: ſicut etiã expoſita. nam in illo caſu nihil erit ſor. ante. a. ſilĩ mõ dicas de alijs ſuo mõ: vt tu differes ab albo ante. b. aut tu differebas a nigro ante. c. vñ poſito ꝙ nihil albũ ante. a. inſtãs erit poſt tñ tu eris alb⁹: eſt falſa illa ppõ. tu differs ab albo ante. a. qa ex illa ſeqtur ꝙ aliqd erit albũ ante. a. qð tñ eſt falſuʒ in caſu: ⁊ tñ ſi ſumeres exponẽtes illo mõ tu eris: ⁊ aliqd erit albũ ante. a. qñ tu eris exponẽtes eẽnt vere. de pma claꝝ eſt. 2a aũt ſic reſoluẽdo eſt vera. hoc erit ante. a. qñ tu eris te demõſtrato: ⁊ hoc eſt vel erit albũ. ergo ⁊c. Nã ly ante. a. cũ ſequatur verbũ nõ debet poni in 2a reſolr. 2a aũt exponens dʒ eſſe hec: ⁊ aliqd erit albũ ante. a. qñ tu eris: que eſt falſa in caſu: ſicut etiã expoſita.

⁋ Nota etiã ꝙ dicẽdo. tu differes ab aſino: ex quo ly aſino/diſtribuit pro quolibet aſino futuro dʒ ſumi talis exponens: ⁊ qlibet aſinus futurus eſt qñ tu eris: vel eſt tecũ: ⁊ ſic ſuo mõ dicas de alijs cõſimilib⁹ de pterito ⁊ futuro. Pau. tñ Ve. in p dubio quadrature in. 22. pncipali. vult ꝙ tales ſint determinande ad aliqð certum tempus. puta dicendo. tu differes ab aſino. ſic determinatur: tunc tu differes ab aſino: ⁊ reſpectu talis determinationis opʒ ſumere exponẽtes. pº tñ opio magis placet. Notãdũ 8m.

Dubiũ vltĩ. ⁋ Eſt aũt difficultas q̃uo exponatur illa. a te differt oĩs hõ. illa enim falſa eſt ex quo ille terminus/hõ/ſupponit diſtributiue mobilr: ⁊ ideo ex illa ſequit ꝙ a te differs tu.

Solutio. ⁋ Pro qua breuiter dicas

ꝙ non

ꝙ nõ bꝫ exponi ſic.tu es ⁊ oĩs hõ eſt:⁊ tu nõ es oĩs hõ:qꝛ
tunc exponẽtes eſſent vere ⁊ expoſita falſa:vt ꝑus.Sed
ſic exponit̃.tu es.⁊ oĩs hõ eſt:⁊ tu oĩs hõ nõ es.Jta ꝙ ex
quo ly differs/nõ cadit ſupra ly hõ/diſtribuẽdo ⁊c̃.neqꝫ
regit illũ a parte poſt.Jdeo negatio nõ debet ꝑcedere in
3° exponẽte.negatio enĩ nõ dꝫ cadere niſi ſupra termi/
Notãdũ 9m. nos rectos a parte poſt ⁊ poſtpoſitos.ideo ⁊c̃.¶ Nota
etiã ꝙ exponẽtes debẽt ſumi cũ eadẽ determinatiõe cũ
qua etiã ſumit̃ ly differt/in expoſita.vnde dicẽdo.tu dif/
feres ab aſino in.a.iſtãti.ſic exponit̃.tu eris ⁊ aſinus erit
in.a.inſtãti.qñ tu eris:⁊ tu nõ eris aſin⁹ in.a.inſtanti:⁊ ſic
Notãdũ 10m. ſuo mõ dicas de alijs.¶ Aduerte etiã illã ꝯñẽ.ego dif/
fero a te ⁊ a me.ꝙ nõ valet argm.ergo differo a me pro/
Notãdũ 11m. pter ſigni diſtributiui ꝑcedẽs:ſicut etiã declaraui circa
mãm cõparatiuoꝝ.¶ Nota etiam ꝙ Pe.Man.in illo
cap° de differt/tenet ꝙ determinatio aduerbialis vł alia
cõſilis adherẽs verbo nullã facit dĩaꝫ ſiue ꝑponat̃ ver/
bo ſiue poſtponat̃.vñ apud eum dĩo.in.a.inſtãti.tu eris
oĩs hõ.dato ꝙ in tali inſtãti eris ita ꝙ tu es oĩs hõ.Jlla
ꝯcederet̃ a Pe.Man.ſm tñ opinionẽ cõem in tali caſu
Notãdũ 12m. illa negaret̃:qꝛ ſigt ꝙ in.a.iſtãti erit ita ꝙ tu eris oĩs hõ:
qđ nunꝗ̃ erit in aliquo inſtãti.¶ Nota etiã ꝙ multe ꝓ/
põnes ponunt̃ a Pe.Man.que ſunt cõcedẽde tenendo
ꝑdicatũ in ſenſu cõpoſito:⁊ ꝙ verbũ ꝑncipale cadat ſuꝑ
totũ ſequẽs:q̃ ꝑmo aſpectu vident̃ falſe ⁊ impoſſ̃es:puta
illa ſoꝛ.eſt aliud ꝗ̃ plato:⁊ nihil aliud ꝗ̃ plato:⁊ alie cõ/
ſimiles q̃s per te ipſuꝫ videas loco allegato:⁊ cõſimiles
plures cõcedunt̃ ſm cõem moduꝫ logicoꝝ:ſed pro illo
vide Tiſber in ꝑmo ſophiſmate.in 4° ꝑncipali ⁊c̃.

¶ Caput 10m quarti tracta.de excluſiuis.

1° pars cap. Pro toto iſto ca° vide Pa. lo.m.p°.a fo. 34.fa.p°.ibi ꝯñter.vſqꝫ ad fo.35m.fa.4°.ſolutio de quibuſdaꝫ regulis./.ſoph.39. 10./.6.dub.p. du.ſolu./.42. eiuſde co.2° cõ.3°./.co.2° con.4°./.28.dub.4.du.co. 3°cõ./.lo.ma.p°.fo.10.fa.2°.7m./.18.dub.p.du.10./.5.ꝑnci.p.du.ſolu./.c°.4.8.tra.lo.par.4m./c.6.3m.

Excluſiuaꝝ quedaꝫ ſunt primi ordi/
nis:quedã ſecũdi:⁊ quedam tertij.
Excluſiua primi ordinis eſt illa cu/
ius dictio excluſiua/tñ/ſoluꝫ/vel ſo
lummodo:aut preciſe precedit ſubiectũ:vt tñ
hõ currit:ſic exponit̃ homo currit:⁊ nihil nõ
homo currit.ergo ⁊c̃.Jta ꝙ ſemꝑ prima ex/
ponens eſt preiacens excluſiue.ſcđa ṽo vlis
negatiua de ſubto excluſiue infinitato.Et cõ/
ſimilis expõ eſt de ꝑterito ⁊ futuro:vt tñ ſoꝛ.
fuit.ſoꝛ.fuit:⁊ nihil nõ ſoꝛ.fuit.Jtem tñ an/
techriſtus diſputabit.ſic exponit̃.antechriſt⁹
diſputabit:⁊ nihil non antechriſtus diſputa/
Notãdũ p°. bit.¶ Notãdũ ꝙ excluſiua primi ordinis cõ/
uertit̃ cum vna vli de terminis tranſpoſitis.
ita ꝙ ſi vna eſt vera ⁊ reliq̃ ſilr:⁊ econuerſo.
Unde ſi hec eſſet vera.tñ hõ eſt aĩal:hec eẽt
vera.oẽ aĩal eſt homo:ſed qꝛ excluſiua eſt fal
ſa:iõ ⁊ illa falſa.¶ Excluſiua ſcđi ordinis eſt
illa in qua dictio excluſiua mediat iter ſubm
⁊ ꝑdicatũ:ſiue ꝑponat̃ ſiue poſtponat̃ copu
le.vt ſortes tñ eſt hõ.aut ſoꝛ.eſt tñ hõ:⁊ ex/
ponit̃ q̃libet iſtaꝝ ſic.ſoꝛ.eſt hõ:⁊ ſoꝛ.nõ ẽ nõ
hõ:⁊ ita de ꝑterito ⁊ de futuro dicat̃.¶ Ex/
cluſiua tertij ordinis eſt illa.cui⁹ dictio exclu/
ſiua ponit̃ iter ꝑtes ꝑdicati:vt.a.ꝓpõ ſignifi/
cat ꝑciſe ſicut eſt:que ſic exponit̃.a.ꝓpõ ſigt
ſicut eſt:⁊.a.ꝓpõ nõ ſigñat nõ ſicut eſt.ita ꝙ
ſꝑ negatio iſinitãs cadat ſuꝑ eundẽ terminũ:
ſuꝑ queꝫ in expoſita cadit dictio excluſiua:vt
pꝫ in cuiuſcũqꝫ ordinis excluſiuis.¶ Notã/ Notãdũ 2m.
dũ ꝙ ſi dictionẽ excluſiuã alicui⁹ ordinis ꝑce/
dat alter termin⁹ ꝓbabilis:nõ dꝫ iſta ꝓpõ ꝓba
ri rõne dictionis excluſiue:ſed ſm exigẽtiã ter
mini ꝑcedẽtis.Exm oĩuꝫ ordinũ.vt nec̃io tñ
hõ eſt hõ.oĩs hõ tñ eſt aĩal.Aliq̃ ꝓpõ ſigñat
ꝑciſe ſicut eſt.Pria eſt exponibilis rõne iſti⁹
termini/nec̃io.Scđa rõne iſti⁹ ſigni/oĩs.Ter
tia ṽo eſt reſolubilis:qꝛ particularis affirma
tiua.¶ Oppoſita haꝝ excluſiuaꝝ aſſignant̃
per negõnẽ ꝑpoſitã toti excluſiue:vt hui⁹:tñ
hõ currit:ꝯdictoꝛiũ eẽt hoc.non tñ hõ currit.
⁊ hꝫ duas cauſas veritatis oppoſitas exponẽ
tibus excluſiue affirmatiue:vt nihil qđ eſt hõ
currit:vel aliqđ nõ hõ currit:⁊ ſi vna haꝝ cãꝝ
eſt vera:excluſiua negatiua eſt vera:⁊ ſi ambe
ſunt falſe ipſa eſt falſa:ſic̃ excluſiua affirma/
tiua eſt ṽa.ſi ambe exponẽtes ſunt vere:⁊ fal
ſa ſi vna eſt falſa.¶ Excluſiua negatiua i qua 2° pars cap.
negatio ſeqtur notã excluſiõis ẽt exponibilis
eſt:vt tñ hõ nõ currit:ſic exponit̃.hõ nõ cur/
rit:⁊ qđlibet nõ hõ currit:⁊ ita exponit̃.q̃libꝫ
talis primi ordinis.Jtẽ ſcđi ordinis:vt tu tñ
nõ es aſin⁹.ſic exponit̃.tu nõ es aſin⁹:⁊ tu es
qđlꝫ nõ aſin⁹.¶ Excluſiua ṽo negatiua tertij
ordinis exponibilis nõ datur:qꝛ a talis nega/
tio ſemꝑ ſeqtur verbũ principale:ſic̃ ⁊ dictio
excluſiua:vt.a.ꝑpõ ſigñat ꝑciſe ſicut non eſt.
¶ Oppoſita haꝝ excluſiuaꝝ negatiuaꝝ dant̃
ſilr ꝑ negationẽ ꝑcedẽtẽ totã ꝑpõnẽ:vt hui⁹:
tñ hõ nõ currit:ꝯtradictoꝛiũ eſt illud:non tñ
hõ nõ currit:qđ hꝫ duas cãs veritatis oppoſi
tas exponẽtib⁹ excluſiue negatiue aſſignãdas
per diſiũctiuã.vꝫ.oĩs hõ currit:vel aliqđ nõ
hõ currit:quaꝝ ſi vna eſt ṽa excluſiua iſta eſt
vera ſicut pri⁹ dictũ eſt de oppoſito excluſiue
affirmatiue.¶ Ex ꝑdictis infero aliq̃s cõclu/ 3° pars cap.
ſiones.Quaꝝ pria eſt iſta:tñ hõ eſt hõ:⁊ tñ p° ꝯ.
nõ tñ hõ eſt aĩal.Pria ps pꝫ ꝑ exponentes ⁊
vlẽꝫ de termĩs trãſpoſitis.Scđa ps pꝫ ſilr:
qm̃ vna ſuaꝝ cãꝝ eſt ṽa.ſ.aliqđ nõ hõ eſt aĩal.
Nã hoc eſt aĩal demõſtrando aſinũ.Et hoc eſt
aliquid nõ hõ.ꝗ ⁊c̃.¶ Scđa ꝯclõ.Tu tñ es 2° ꝯ.
aĩal:⁊ nõ tñ tu es aĩal.Prima ps pꝫ.nã tu es
aĩal:⁊ tu nõ es nõ aĩal.ꝗ ⁊c̃.Scđa ps ꝯclõnis
pꝫ ẽt ſilr:qꝛ vna cauſaꝝ eſt ṽa.ſ.aliqđ non tu
es aĩal.¶ Tertia ꝯclõ.A.ꝓpõ eſt ꝑciſe ſigni/ 3° ꝯ.
ficans ſicut eſt:⁊ tñ.a.ꝓpõ nõ eſt ſignificans

preciſe ſicut eſt. pbaẗ: ꝛ pono ꝙ. a. ſit illa. hõ
eſt aſinꝰ: iſto poſito pꝫ pꝛia ps: qm̄. a. eſt ſigni
ficans ſicē eſt: ꝛ. a. nõ eſt nõ ſignãs ſicē eſt. p
baẗ: qa deẗ oppoᵐ: eſt nõ ſignans ſicē eſt: g̊. a.
nõ eſt ſignãs ſicē eſt. ꝯñs falſuꝫ: imo eſt ſigni
ficãs ſicē eſt: qꝛ eſt ſignãs hoieꝫ eē. Scđa ps
etiã pꝫ: qꝛ ſut ꝯtradictoꝛij vna exponẽs eſt fal
ſa. vꝫ. a. ꝓpõ nõ eſt ſignãs nõ ſicut eſt: exquo
4ª ꝯ. ſignãt hoieꝫ eē aſinũ. ¶ Quarta ꝯcl'o. A. ꝓpõ
ꝓciſe ſignãt falſum ꝛ ipoſ'e: ꝛ tñ. a. ꝓpõ ꝓciſe
ſignãt veꝝ ꝛ necẽꝫ. Pꝛia ps pꝫ ꝑ exponẽtes.
Nã. a. ſigt̃ falſuꝫ ꝛ ipoſ'e: ꝛ. a. nõ eſt nõ ſignã
falſuꝫ ꝛ ipoſ'e. pbaẗ: qꝛ deẗ oppoſitũ. a. eſt nõ
ſignãs falſuꝫ ipoſ'e. g̊. a. nõ eſt ſignãs falſuꝫ
ꝛ impoſ'e: qđ nõ eſt veꝝ: imo ſignãt falſum ꝛ
ipoſ'e: qꝛ ſignãt hoieꝫ eē aſinũ. q̃re ꝛc̃. Scđa
ps ẽt eodẽ mõ pbaẗ. nam. a. eſt ſignãs veꝝ ꝛ
neceſſariũ: qꝛ ſignãt hoieꝫ eſſe: ꝛ. a. nõ eſt nõ
ſignãs veꝝ ꝛ neceſſariũ. pbaẗ: qa deẗ oppo
ſitũ. a. eſt nõ ſignãs veꝝ ꝛ neceſſariũ. g̊. a. nõ
eſt ſignãs veꝝ ꝛ neceſſariũ. ꝯñs falſuꝫ: imo
a. ſignãt veꝝ ꝛ neceſſariũ: qꝛ ſignãt hoieꝫ eē:
qđ eſt veꝝ ꝛ neceſſariũ: ꝛ pꝫ ꝯñia cũ pꝛiori
bus ſimilibus per iſtã regulã. ab affirmatiua
de predicato infinito ad negatiuam de predi
cato finito eſt bona ꝯñia. quare ꝛc̃.

Mẽgbus. **Tantum** duplr̃ ſumiẗ. ſ. relatiue ꝛ excluſiue. Exᵐ
Notãdũ pᵐ. primi. vt quãtũ videt ſoꝛ. tãtũ videt pla
Pa. 24. pu. toꝛ: ly tãtũ referẗ ad ly quãtũ. Exẽplũ ſcđi. vt tñ ſoꝛ. cur
p du. ſola. /. c. rit. Scđo mõ accipiẗ in ꝓpoſito ꝛ nõ pᵐ mõ. Et affirma
7. S. tract. lo. tiua exponiẗ ꝑ duas exponẽtes: per pꝛiacentẽ ꝛ vlem ne
par. pᵐ. gatiuã ſibi correſpõdentẽ. Cuius rõ eſt: qa in tali ꝓpõne
excluſiua rõne note excluſionis affirmaẗ ſubm de ꝑdica
Pa. 7. pa. to: ꝛ remoueẗ ab oppoſito ſubti: aut oppoſitũ ꝑdicati re
p. de. 10. moueẗ a ſubto: per pꝛiacentẽ fit pᵐ: per negatiuã fit zᵐ.
Negatiua ꝟo exponiẗ per pꝛiacentẽ ꝛ affirmatiuã cor
reſpõdẽtẽ. Cuius rõ eſt: qꝛ in illa negaẗ ꝑdicatũ a ſubto:
ꝛ oſtendiẗ affirmari de oppoſito ſubiecti: aut oppoᵐ ꝑdi
Notãdũ zᵐ. cati affirmaẗ de ſubto. per pᵐᵐ fit pᵐ. per zᵐᵐ zᵐ. ¶ Ad
uerte vlteriꝰ: ꝙ nota excluſionis facit tres oꝛdines ꝓpõ
num ſm Magrm̃. Qñ enĩꝫ precedit totã ꝓpoſitionẽ fa
cit excluſiuã pꝛimi oꝛdinis. qñ ꝟo cadit inter ſubm ꝛ ꝑ
dicatũ facit excluſiuam ſecũdi oꝛdinis. qñ ꝟo cadit inter
partes ꝑdicati facit excluſiuã tertij oꝛdinis. Exẽplũ pmĩ.
tñ ſoꝛ. eſt hõ. Exẽplũ ſcđi. ſoꝛ. eſt tñ hõ. Exẽplum tertij.
ſoꝛ. eſt aĩal tñ riſibile. ꝛ exponiẗ ois exceptiua cuiuſcũqꝫ
oꝛdinis ſit ꝑ pꝛiacentẽ ꝛ negatiuã ſibi coꝛrñdentẽ. Pau
lus aũt pergulenſis poſuit qnqꝫ modos excluſiuaꝝ. Ex
cluſiuã enĩꝫ pmĩ oꝛdinis variat zᵉ: qꝛ vel nota excluſio
nis cadit ſupꝛa totã ꝓpõnẽ. vt dicẽdo. tñ ſoꝛ. currit: ꝛ. tũc
exponiẗ moꝛe Magri ꝑ copulatiuã ſic. ſoꝛ. currit. ꝛ nihil
non ſoꝛ. currit. g̊ tñ ſoꝛ. currit: vel nota excluſionis cadit
tñ ſupꝛa ſubm ꝛ nõ ſupꝛa totũ: ꝛ tũc exponiẗ ſic ꝑ copu
latiũ. ſoꝛ. ꝛ nihil nõ ſoꝛ. currit. g̊ tñ ſoꝛ. currit. Et differunt
iſti modi abinuicẽ: qꝛ ſm illũ ꝯcediẗ illa ꝯ. tñ ſoꝛ. currit.
ꝛ nõ tñ ſoꝛ. currit. dato ꝙ ly tñ cadat ſupꝛa ſubm in pᵒ.
in zᵒ ꝟo ſupꝛa totum. Addit etiã aliũ modum excluſiue:
de quo Magr̃ nõ fecit mẽtionẽ: cuꝫ nõ ſit vſitatus: qñ. ſ.
nota excluſionis cadit iter ptes ſubti. vt ſoꝛ. tñ diſputãs
placet: ꝛ exponitur ſic. ſoꝛ. diſputans ꝛ nõ non diſputans
placet. ꝛ ſic qnqꝫ modis variat excluſiuas affirmatiuas.
ꝛ ſunt alij q̃tuoꝛ modi in negatiuis ꝓpõnis: negatione ſe
quẽte notã excluſionis. ¶ Aduerte vlterius. ꝙ qñ dictio Notãdũ 3ᵐ.
excluſiua cadit ſupꝛa terminũ numeri plalis põt expo
ni zᵉ. ſ. ꝑ notã īfinitantẽ: ꝛ ꝑ notã plalitatis: vt tñ duode
cim ſunt apoſtoli: exponi põt ſic. duodeciꝫ ſunt apoſtoli:
ꝛ nulla nõ duodeciꝫ ſunt apoſtoli. g̊ ꝛc̃. ꝛ ſic eſt falſa. alr̃
ſic. duodecim ſunt apoſtoli: ꝛ nõ plures q̃ꝫ duodeciꝫ ſunt
apoſtoli: ergo tñ duodecim ſunt apoſtoli. ꝛ ſic eſt vera.

In iſto caplo tria faciã. Pꝛimo ponã vnũꝫ notabi Rñſio.
le. Scđo arguã cõtra Magrm̃. Tertio po Notãdũ pᵐ.
nã petitiones. ¶ Quantũ ad pᵐ eſt ſciẽduꝫ: ꝙ iſte ſunt
dictiones excluſiue. ſ. tñ / ſolus / tñmõ / ſolũ / ſolũmõ / ꝛ ꝑ
ciſe. Sed ly tñ / ꝛ ly ſolus / teneñẗ duplr̃. Unoᵒ adiectiue:
ꝛ tũc ſunt noĩa cathegoᶜᵃ: nõ faciẽtia ꝓpõnẽ excluſiuã: ꝛ
nõ habẽtia vim ꝯfundẽdi. Exẽᵐ vniꝰ. tu vides tãtũꝫ ſpa
tiũ quãtũ ſoꝛ. Exẽplũ alteriꝰ. ſolus ſoꝛ. cur. ꝛ eſt ſenſus ꝙ
ſoꝛ. q eſt ſolus currit. Alioᵒ teneñẗ ille dictiones excluſi
ue: ꝛ ſic ſunt termini ſyncathe ᵘ habẽtes vim cõfundẽdi
preciſe per ꝯ̃triũ q̃ꝫ ſignũ vle. ſ. ſubm cõfuſe tñ mobilr̃: ꝛ
ꝑdicatũ ꝯfuſe diſtributiue mobilr̃: ꝛ faciũt ꝓpõnẽ expo
nibileꝫ. vt tñ hõ currit. ꝛ ſolus ſoꝛ. currit: ꝛ exponunẗ. vt
dicit Magr̃ ſic. hõ currit: ꝛ nihil nõ homo cur. igitur ꝛc̃.
¶ Quãtũ ad zᵐ argr̃ ꝯ̃ modũ exponẽdi datũ a Magi Cõtra Ma
ſtro. ꝛ pᵒ ſic. iſta ꝯñia nõ valet. populus eſt aggregatuꝫ: ꝛ giſtrũ argũẽ.
nihil nõ populus eſt aggregatũ. igiẗ tñ populus eſt ag
gregatũ. Et tñ hic argr̃ ſm modũ Magri. igiẗ talis mo
dus eſt malus. pꝫ ꝯñia cũ minoꝛi. ꝛ maioꝛ ꝓbaẗ. qa ꝯñs
eſt falſum. vt pꝫ. exquo cumulus granoꝝ eſt aggregatũ:
ꝛ nõ eſt populus. ꝛ añs eſt veꝝ pro pᵃ pte. ſ. populus eſt
aggregatũ. ꝛ zᵃ ꝓbaẗ. ſ. nihil nõ populus eſt aggregatuꝫ:
qa da tu oppᵐ. ſ. aliqđ nõ ppl's eſt aggregatũ. ꝛ pꝫ ꝙ hoc
eſt falſuꝫ: qꝛ tũc vnũ eſſet multa entia diſiunctiua: qđ eſt
falſum. ¶ Pro ſolone huius argⁱ. nota ꝙ in exponendo Notãdũ zᵐ.
ꝓpõnem excluſiuã affirmatiuã pmĩ oꝛdinis vbi non eſt
negatio põt eſſe erroꝛ: ideo diſtingue ſic. aut nota exclu
ſionis cadit ſuꝑ termino ipoꝛtãte numeꝝ aut nõ. Si pᵐ:
ꝓbaẗ per notã pluralitatis. Exᵐ. tñ tres hoies currunt.
expone ſic. tres hoies currunt: ꝛ non plura q̃ꝫ tres homi
nes currunt. igitur ꝛc̃. Si ſm hoc duplr̃: qa vel nota ca
dit ſuꝑ termino qui põt ſtare pro re vna: aut nõ. Si zᵐ:
expone per negatiuã in numero plurali. Exempluꝫ. tñ
populus eſt aggregatum. expone ſic. populus eſt aggre
gatũ: ꝛ nulla nõ ppl's ſunt aggregatuꝫ. igiẗ ꝛc̃. ¶ Simi
liter dicaẗ de iſta. tñ domus aut exercitꝰ eſt aggregatuꝫ.
ſi aũt ſit pᵐ. tũc expone vt dicit Magr̃ in textu. ¶ Iſto Rñſio ad ar
ſtante pꝫ ſol'o ad argᵐ. dĩ enĩꝫ ꝙ nõ valet ꝯñia illa: qa zᵃ gumentum.
exponens nõ bñ ſumiẗ: ſed dꝫ ſic ſumi. nulla nõ populus
ſunt aggregatũ: q̃ eſt falſa. vt pꝫ: qa duo hoies de popu
lo q nõ ſunt ppl's ſunt aggregatũ. ¶ Quãtũ ad 3ᵐ ſit pᵃ Petitio pᵃ.
petitio. An iſta ſit poſ'is. tñ hõ eſt: ꝛ foꝛte appareret ꝙ ſic.
Sed argr̃ ꝙ nõ: qa ex illa ſequiẗ ꝯ̃dictio: quia ſequiẗ. tñ
hõ eſt. igiẗ nihil nõ hõ eſt: ꝛ ſequiẗ: tñ hõ eſt. igiẗ hõ eſt:
ꝛ vltra. igiẗ aĩa eſt: ꝛ ſic aliqđ nõ hõ eſt: ꝛ ſic ſequiẗ ꝙ ni
hil nõ hõ eſt: ꝛ aliqđ nõ hõ eſt. ¶ Reſpon. ponẽdo tres Rñſio.
regulas. pᵃ. ois excluſiua de zᵒ adiacẽte pmĩ oꝛdinis: in
qua nulla eſt negatio: cuiꝰ ſubm eſt terminꝰ diſcretus ſi
gnificãs rem diuiſibilẽ iplicat ꝯ̃dictioneꝫ. pꝫ de iſtis. tñ
ſoꝛ. eſt. tñ brunellus eſt. tñ. a. mã eſt aut fuit. ꝛ tñ. b. albe
do erit: qꝛ ex iſtis ſequiẗ ꝙ ptes coꝝ ſunt vel erunt q̃ nõ
ſunt illud totũ. ¶ Scđa regula ois talis excluſiua: cuius
ſubm eſt terminꝰ cõis ſigñs ſolũ res cõpoſitas ex ptibꝰ
eſſentialibꝰ: ſeu ex mã ꝛ foꝛma implicat ꝯ̃dictionẽ. pꝫ de
iſtis.

ſtis.tm̄ hō eſt.tm̄ aſinus eſt ⁊c̄. ¶ Tertia regula. Ois ta
lis excluſiua: cuius ſubm̄ eſt terminus cōis mere ſubalis:
⁊ ſigt rem non cōpoſitā ex mā ⁊ forma eſt polis. pꝫ de
iſtis.tm̄ albedo eſt.tm̄ color eſt: quarū nulla iplicat ꝯdi
Petitio 2ª. ctionē. ¶ Scda petitio. An iſta ſit polis.tm̄ ſor.eſt albꝰ.
Rñſio. ¶ Reſpon. ꝙ ſi ſor. ſit albus iſta nō ſolum eſt polis ſed
vera. qa iſta tm̄ ſor. eſt albꝰ: ſigt qḋ tm̄ ſor. eſt ſor. albus.
Cuius rō eſt: qꝛ cū illo adiectiuo albus: dꝫ intelligi aliqḋ
ſubſtantiuū: vt pꝫ ſupra: ⁊ nullū cōuenientius ponit̄ ꝙ̄ il
lud qḋ eſt a pte ſubiecti. vñ iſte ſūt ſimul vere. tm̄ hō eſt
coloratus. ⁊ tm̄ aſinus eſt coloratus: qa pma ſubordinat̄
huic. tm̄ hō eſt hō coloratus. ⁊ 2ª huic. tm̄ aſinus eſt aſinꝰ
coloratus: nō tñ debemus cōcedere iſtas. tm̄ hō eſt colo
ratū. ⁊ tm̄ aſinus eſt coloratū: qꝛ ly coloratū eſt nō adie
ctiuū ſed ſubſtātiuū: ⁊ ſigt ꝙ tm̄ hō eſt res colorata: qḋ
eſt falſuꝫ. ¶ Et ſi di quō exponit̄ iſta ⁊ cōſiles. tm̄ ſor.
eſt albus. di ſic exponit̄. ſor. eſt albꝰ: ⁊ nihil nō ſor. eſt ſor.
albus. igit̄ ⁊c̄. cuius exponētes ſunt vere. ⁊ hoc eſt de in
Petitio 3ª. tētione. P. M. ⁊ Magri in 5º argᵒ pmi dubij. ¶ Tertia
petitio. An poſito ꝙ de hoibus currant tres: ⁊ de aſinis
tres iſta ſit vera. tm̄ tres hoies currūt: ⁊ apparet ꝙ ſic: qꝛ
nō plures ꝙ̄ tres currūt. ¶ Sed arguit̄ ꝙ ſit falſa: quia
ſequit̄. tm̄ tres hoies currūt. igit̄ tm̄ tria aialia currūt. pꝫ
ꝯñtia ab inferiori ad ſuū ſupius a parte ſubti addita di
ctione excluſiua ſubiectis. ⁊ ꝯñs falſum. igit̄ ⁊ antecedēs.
Rñſio. ¶ Reſpō. ꝙ 2ª exponens iſtius. tm̄ tres hoies currunt
pōt duplr̄ ſumi. ſ. improprie ⁊ ꝓprie. Si pᵐ: tunc in illa
dꝫ poni ly plēs qḋ ſit adiectiuum de ly hoies ⁊ ſic ꝓpō
eſt vera: qa tres hoies currūt: ⁊ nō plēs hoies ꝙ̄ tres cur
runt. Si 2ᵐ: tunc in illa dꝫ ſumi ly plura in neutro gñe ꝙ
ſit adiectiuū de ly entia ⁊ ſic ꝓpō eſt falſa: qꝛ dꝫ ſic expo
ni tres hoies currūt: ⁊ nō plura ꝙ̄ tres hoies currūt. ſ. nō
plura entia ꝙ̄ tres hoies currūt. igit̄ ⁊c̄. vbi ſcda exponēs
eſt falſa. rñdēdo igit̄ dicit̄: ꝙ ſi illa exponat̄ ꝓprie eſt fal
ſa. ſi improprie eſt vera. ⁊ ad argᵐ. tm̄ tres hoies currūt. igi
tur tm̄ tria aialia currūt. dicit̄ ꝙ qñ excluſiua ſic iprope
exponitur ꝙ nō valet ꝯñtia. tene illud quod tibi placet.
Petitio 4ª ¶ Quarta petitio. An iſta ⁊ conſiles ſint affirmatiue. tm̄
Reſpōſio hō nō currit. Et vr̄ ꝙ nō: qꝛ verbū pñˡᵉ negat̄. Ad hoc q
aliquoꝝ. dā dicūt: ꝙ iſta eſt negatiua. vt ꝓbat argᵐ. ſed nō eſt pu
re negatiua: cū ex illa ſequat̄ ſua ſcda exponēs: q̄ eſt affir
Rñſio matiua. ¶ Probabilr̄ tñ poſſet teneri: ꝙ data ꝓpō eſt
Doct. affirmatiua. Cuiꝰ rō eſt: qꝛ in iſtis excluſiuis ⁊ in multis
alijs ꝓpōibꝰ exponibilibus: ſicut in reduplicatiuis opꝫ
negari notā ⁊ nō verbū. Rō aūt huiꝰ eſt: qꝛ credo tales ꝓ
pōnes rōne illaꝝ notaꝝ ſubordinari hypotheᵗⁱˢ: ⁊ iō ſic̄
ad hoc ꝙ hypothetica ſit negatiua oꝫ negare notā: ita hic
opꝫ negare notā. ⁊ hoc credo eē veꝝ. ſuppoſito ꝙ hypo
thetice ſint affirmatiue vel negatiue: cuius oppᵐ aliq te
Petitio 5ª. nent. ¶ Quīta petitio. An iſta ſit bona ꝯñtia. tm̄ aial eſt
Rñſio. hō. igit̄ aial tm̄ eſt hō. ¶ Reſpon. ꝙ ſic. vt pꝫ. ⁊ ponunt̄
tres regule. Pria ab excluſiua pmi ordinis vbi nulla eſt
negatio ad illā ſcdi valet ꝯñtia. ⁊ nō ecōuerſo. Exēplum
ſequitur. tm̄ hō eſt aial. igit̄ hō tm̄ eſt aial: ſꝫ nō ſequitur. hō
tm̄ eſt aial. igit̄ tm̄ hō eſt aial: qꝛ añs eſt veꝝ. vt pꝫ reſol
uendo ⁊ exponēdo. ⁊ ꝯñs falſum. ¶ Scda regula. A tali
excluſiua pmi ordinis ad illā tertij nō valet ꝯñtia. vnde
nō ſequitur. tm̄ aial videt hoieꝫ. igit̄ aial videt tm̄ hoieꝫ: qꝛ
poſito ꝙ qcunqꝫ videt hoiem: etiā videat aſinū. eſt añs
veꝝ: vt pꝫ. ⁊ ꝯñs falſuꝫ: qꝛ qōlibet aial videt nō hoieꝫ. ſ.
rem q̄ nō eſt hō: qꝛ aſinū: ⁊ videt ſimul hoieꝫ ⁊ nō hoieꝫ.
¶ Tertia regula. Ois cathegorica affirmatiua cōuertit̄
cū vna in qua ponit̄ nota excluſionis pdicato. Exēplum
ſequitur. hō eſt aial. igit̄ hō eſt tm̄ aial: ⁊ econuerſo. ¶ Ex
duabꝰ pmis regulis ſequitur ꝙ ab excluſiua ſcdi ad illam

tertij nō valet ꝯñtia. pꝫ hoc exēplo. qa nō ſequitur. aial tm̄
videt aſinū. igit̄ aial videt tm̄ aſinū. pꝫ etiā rōne: qꝛ ſi ab
illa pmi ad illā ſcdi valet ꝯñtia. vt dic̄ pª regula: ⁊ ab illa
ſcdi ad illā tertij valet. oporteret poſtea ꝙ ab illa pmi ad
illā tertij valeret. Cuiꝰ oppᵐ dixit 2ª regula. ⁊ ſic ſeqt̄ affir
matiua pⁱ aut 2ⁱ ordinis ſtat cū negatiua tertij. ¶ Sexta
petitio. An ly hō in pdicato iſtiꝰ. tm̄ aial eſt ois hō ſtet di
ſtributiue. Et vr̄ ꝙ nō: qa ſunt duo ſigna. ¶ Rñº. ꝙ ſic:
⁊ di ꝙ ſignū vle affirmatiuū nō ipedit diſtributionē no
te excluſionis: nec ecōuerſo. Scdo di ꝙ ſignū negatiuꝫ
ſequēs notā excluſionis nō impedit eius diſtributioneꝫ.
Exᵐ. tm̄ aial nō eſt aſinus: ſtat ly aſinus diſtributiue.

Manfre. Circa mām excluſiuaꝝ nota ꝙ excluſiua determi
Notādū pᵐ. nans ſubm ⁊ nō aliunde ipedita nō ſemꝑ fa
cit excluſiuā pmi ordinis. vñ dicēdo: tm̄ hō eſt aial. volē
do ꝙ ly tm̄ cadat nō ſupra totā ꝓpōnē: ſed ſolum ſupra
ſubm ⁊ ſignificet ꝙ res que eſt tm̄ hō eſt aial: tūc talis nō
eſt pmi ordinis neqꝫ exponēda eſt modo tacto a Pau. in
illo loco: ſed ſic reſoluit̄ hoc eſt aial: ⁊ hoc eſt tm̄ hō. g̃ ⁊c̄.
equalet eniꝫ iſti. ens tm̄ hō eſt aial: que eſt manifeſte re
ſolubilis: ⁊ ex hoc pōt cōcedi ꝙ eſt alicuiꝰ q̄ntitatis falteꝫ
virtualr̄. dicat̄ ergo ꝙ excluſio cadens ſupra ſubm ⁊ to
tam ꝓpōnē nō aliunde ipedita facit excluſiuā pmi ordi
nis ꝓbabilē mō declarādo. vbi aūt aliunde ipediret̄ cō
tingeret illā ꝓbari rōne illius ipedimēti: vt ſic dicēdo. nc̄cio
Notādū 2ᵐ. tm̄ hō eſt aial. ꝓbat̄ rōne pmi termini. ¶ Nota vlteriꝰ
ꝙ excluſiua pmi ordinis vt pꝰs non exponit̄ per notam
alietatis. vñ nō valet argᵐ. a. inſtās eſt iſtās: ⁊ nihil aliud
ab. a. inſtāti eſt inſtās. g̃ tm̄ a. inſtās eſt inſtans: qm̄ vt pꝫ
expoſita eſt falſa: ⁊ tñ exponētes ſunt vere. de pª non eſt
dubiū. 2ª aūt ꝓbat̄ ꝑ ſuū ꝯdictoriū ſic. aliqd aliud ab. a.
inſtāti eſt iſtans. g̃ aliqd qḋ erit ſimul cū. a. inſtāti erit in
ſtans. g̃ duo iſtātia erūt ſimul: qḋ falſuꝫ eſt ⁊ ipoſle. expo
nit̄ ergo ꝑ ſubm infinitū vt ſic. tm̄ hō eſt riſibilis. hō eſt
riſibilis ⁊ nihil nō hō eſt riſibilis: nō tñ credas ꝙ ſemper
exponat̄ per ly nihil ſꝫ dꝫ exponi per ly nihil vel nulla.
vnde dicas ꝙ qñ ſubm ſupponit pro aliquo qḋ eſt vere
vnū ens ſic pōt exponi per ly nihil: quādo aūt ſubm ſup
ponit pro aliquo qḋ nō eſt vere vnū: ſed tale ꝑ aggrega
tionē: tūc dꝫ exponi ꝑ ly nulla vt ſi dicēdo. tm̄ ppl̄s currit: ⁊
nulla nō populus currit. nā ſi exponeret̄ ꝑ ly nihil dato
ꝙ vnus populus ⁊ plures alij currerent: eēt hec falſa. tm̄
populus currit. vt dato ꝙ ſor. ⁊ ppl̄s currerent. ⁊ tñ ex
ponētes ſunt vere. pª pꝫ. 2ª aūt ſic ſumpta: nihil nō po
pulus currit eſt vera: qꝛ illa ſua ꝯdictoria eſt falſa. aliqd
nō ppl̄s currit: qꝛ ex illa ſequitur pplm̄ eſſe aliquid: qḋ eſt
falſum: cum ſit aliq̄ ⁊ nō aliqd: ⁊ ideo ⁊c̄. Pro iſtis vide
Pe. Man. in cap. ꝓprio. vide etiaꝫ Pau. Vene. in pmo
dubio 4ᵗⁱ. in 5º pñˡⁱ. ⁊ illa oia q̄ dicta ſunt itelligēda aſſe
Notādū 3ᵐ. ro reſpectu ꝓpōnis ſingularis numeri. ¶ De ꝓpōne aūt
pluralis numeri alr̄ eſt dōm. Pro cuius ꝓbatione nota.
vt etiā aſſerit Pe. Man. ꝙ illa ꝓbat̄ per duas cās veri
tatis. ſ. per ly nulla vno mō. aut per ly plura alio modo.
illa patent in exēplo. dicēdo. tm̄ duodecim ſunt apl̄i dei.
Vnoº ſic ꝓbat̄. duodeciꝫ ſunt apl̄i dei: ⁊ nulla nō duode
cim ſunt apl̄i dei. Alioº ſic. duodecim ſunt apl̄i dei: ⁊ nō
plura ꝙ̄ duodeciꝫ ſunt apl̄i dei: ⁊ illa cā veritatis ſumpta
cū ly plura maxime deſeruit excluſiue habēti ſubm ter
minū numeralē. nō eniꝫ illa ꝓpō. tm̄ hoies currūt. ita cō
uenientér ꝓbat̄ ſicut pdicta ꝓpō ꝑ ly plura. ¶ Ex tali eniꝫ
mō ꝓbādi iſert Pe. M. tales ꝓpōnes eē veras. tm̄ duo
apl̄i ſunt apl̄i dei. tm̄ tres apl̄i ſunt apl̄i dei. ⁊ ēt tm̄ duo
apl̄i dei ſunt in reꝝ nā: q̄uis duodeciꝫ ſint apl̄i dei. Has
tñ ꝯnes nō aliter ꝓbat. Sed tu ex pdicto mō potes illas
ſic ꝓbare ſuppōnēdo ꝙ ſic in quolibet hoie ſunt iſinita

entia:ga ifinite partes ꝗ̄titatiue:ita in ꝗ̄libet aplo ⁊c̃.quo ſuppoſito ꝓbaꝛ p° ſic.duo apl'i ſunt apl'i dei:⁊ nõ plura entia ꝗ̄ȝ duo apl'i ſunt apl'i dei.adhuc illa eſt vera:ga illa ſua ꝯdictoria eſt falſa.ſ.plura entia ꝗ̄ȝ duo apl'i ⁊c̃.ga ex quo ꝑ ꝓmiſſuȝ infinita entia ſunt duo apl'i dei tenẽdo ꝙ totũ ſit ſue partes collectiue ⁊c̃.⁊ oporteret ꝙ pl'a entia ꝗ̄ȝ ifinita eẽnt apl'i dei:qḋ eſt falſuȝ:cũ ifinita nõ ſint pl'a infinitis:ſilr ꝓbantur oẽs alie.Sed ſi velles tenere cum opione que vult ꝙ tales ꝓpõnes non ꝓbenꝛ per ly pl'a entia/ſed per ly pl'es/vt ſic ſumaꝛ 2ᵃ ꝓpõ.⁊ nõ plures ꝗ̄ȝ duo apl'i ſunt ⁊c̃.tunc aſſignate ꝓpõnes eẽnt falſe:vt pȝ.⁊ tunc ſic dõo oporteret tenere ꝯ̄ Pe.Man.ꝙ arguẽdo ab iferiori ad ſuũ ſupius a parte ſubiecti dictione excluſiua addita ſubiectis nõ valet argᵐ in numero pl'ali:lȝ valeat in ſingulari.¶ Concediꝛ etiã a Pe.M.ꝙ ꝓciſe eſt vnus apl's dei:qꝛ ex quo illa eſt in ſingulari nuõ exponiꝛ ꝑ hanc exponẽtẽ.nihil nõ vnus apl's eſt apl's dei:ꝗ̄ vera eſt:vt pȝ.¶ Si tñ velles tenere ꝙ qñ talis ꝓpõ in ſingulari nuõ hȝ ſubm terminũ numeralẽ aut importãtẽ ꝓncipiũ numeri eſſet ꝓbãda per cauſas veritatis:ſicut etiam ꝓpõ pl'alis numeri:tũc illa eẽt ꝯcedẽda ſm Pe.Man.⁊ etiã ſm aliã opionẽ:qꝛ etiã illa eſſet vera.nõ pl'es apl'i ꝗ̄ȝ vnus ſunt apl's dei.ſua eniȝ ꝯdictoria eſt falſa rõne ꝑdicati exiſtẽtis in ſingulari numero:ga ſi hec eẽt vera.2ᵃ exponens illã.ſ.⁊ nõ pl'es apoſtoli ꝗ̄ȝ vnus apl's eſt apl's dei eſſet falſa:vt pȝ.tenendo ꝙ hec ſit falſa.plures hoies ſunt vnus:lȝ Pe.Man.illã cõcedat.Aliter tenendo hoc vltimũ dictũ habes limitare ꝓus dcã de excluſiua in ſingulari numero:ga illa itelligiꝛ dũmodo ſubm nõ iportet numeꝝ aut ꝓnᵐ numeri.¶ De illa ꝓpõne tñ:tñ excluſiuũ eſt excluſiuũ.vide Pau.Vene.in ꝑ dubio 4ᶦᵉ in 7° ꝓnˡⁱ.vide etiã Pe.M.in capº ꝓprio.verũ etiã valet argᵐ ab excluſiua ad ſuã vlem.vide Pe.M.in loco allegato.vide et Pau.Ve.in ꝑ dubio 4ᶦᵉ.in.18.42.41.ꝓnciᵇᵘˢ.

Lo.m.p°.fo. 57.fa.1°. ibi. circa ſiu.

¶ Nota etiã cãm quare qñ negatio nõ ꝑponiꝛ dictioni excluſiue hẽat tũc ꝓpõ exponi mõ tacto a Pau.in textu cã inquã eſt illa.nã ex quo remanet dictio excluſiua non negata exigit ꝓpõ ꝓbõnẽ reᵉ illiº.iõ ⁊c̃.¶ Cauſa aũt ꝗ̄re qñ negatio ꝑponiꝛ excluſioni in ꝑ ordine ⁊ 2° non exponiꝛ ꝓpõ.Sed ꝓbaꝛ per cãs veritatis ꝯdictorias exponẽtiũ affirmatiuaꝝ vel eaꝝ in ꝗ̄bus negatio ꝑponiꝛ.

Notãdũ 4ᵐ.

Cauſa inquã eſt illa.nã cũ copuᵉ affirᵉ ꝯdicat diſiũctiua formata de partibꝰ oppoſitis:⁊ excluſiua affirmatiua vl' in qua negõ poſtponiꝛ exponaꝛ ꝑ copulatiuã formataȝ ex exponẽtibꝰ.Iõ ſua ꝯdictoria ꝓbaꝛ ꝑ diſiunctiuã formatã ex ꝯdictorijs exponẽtiũ illaꝝ:cum aũt ad veritatẽ diſiunctiue affirᵉ ſufficiat vnã partẽ eẽ verã.iõ ille ꝓbãtes ꝓpõnes vocanꝛ cauſe veritatis:⁊ ſic nõ eſt opus ambas illas ꝯdictorias eſſe veras:ſed ſufficit vnã illaꝝ eſſe verã.merito ꝗ̄ nõ dicunꝛ exponẽtes:ſed cãe veritatis:⁊ ex hoc fundamẽto habes cãm:ꝗ̄re nõ valet argᵐ.hoc curret ⁊ hoc eſt nõ currens.ꝗ̄ nõ currẽs curret.nã ly nõ currens/in illa ampliaꝛ ad ſupponẽdũ pro eo qḋ nec eſt nec erit currens.nã dicimus ſm opionẽ cõem ꝙ ſubm iſtius nõ currens curret ampliaꝛ pro eo qḋ nõ eſt vel nõ erit currẽs.ꝙ diſiũctũ ſic negatũ equalet copulato affirᵗᵒ de ꝑtibꝰoppᵗⁱˢ.Sicͭ eniȝ copuᵗᵃ negaᵗᵃ ꝯdicit diſiunᵉ affirᵉ de ꝑtibꝰoppᵗⁱˢ:⁊ eꝯ̄.negaᵉ diſiũctiue ꝯdicit affirᵗᵃ copuᵗᵉ de ꝑtibꝰoppᵗⁱˢ:ita de copulato ⁊ diſiũcto ſuo mõ dõm ẽ.¶ Et ꝑ hoc pȝ ſolõ oiuȝ rõnũ qbꝰſolẽt ꝓbari ille negaᵉ.nõ currẽs curret.nõ hõ erit hõ.nõ ſoꝛ.erit ſortes.nõ albũ erit albũ.vñ minoꝛ ꝓcĩ argᵗⁱ ſupiꝰformati debuit eẽ hec.⁊ hoc nec eſt nec erit currẽs:vel hꝫ nõ eſt vel erit currẽs.Ita tñ ꝙ negõ cadat ſup totũ diſiũctũ:⁊ tũc illa ſic ſumpta.ſ.minoꝛ iplicat cũ pᵃ.Et ſic dicas de alijs ſuo mõ ⁊c̃.

¶ Caput xiᵐ quarti tracta.de exceptiuis.

p° pars cap. Pro toto iſto caº vide Pau. lo.ma.p°.fo. 58.fa.p° ibi.ꝺ dictiõibꝰ exceptiuis vſqȝ ad fo.59ᵐ.fa. p°.fi./.ſoph. 40.co./.8.pa. ꝑ.co.10./.9. pa.3.co.10./. 24.pa.4.co. Et ꝑ iſtis de ꝑterito vel de futuro vide lo. ma.p°.fo.40 fa.p°.5ᵐ. 2ᵃ pars cap.

Dictiones exceptiue ſunt iſte/preter/ preterꝗ̄ȝ/⁊ niſi/⁊ differunt eo:quia preter ⁊ preterꝗ̄ȝ indifferenter excipiunt tam in vniuerſali affirmatiua ꝗ̄ȝ negatiua:ſed niſi non excipit niſi in vniuerſali negatiua.vnde ita cõgrue dicitur:nullus homo preter ſorteȝ currit.ſicut omnis homo preter ſoꝛ.currit.non tamen congrue dicitur.omnis homo niſi ſoꝛ.currit.vbi cõgrue diceret.nullus homo niſi ſoꝛ.currit.¶ Exceptiua affirmatiua exponiꝛ per duas exponẽtes.In quaꝝ prima negaꝛ predicatuȝ a parte extra capta.In ſcda ꝟo affirmaꝛ predicatũ vniuerſaliter de ſubiecto ſumpto cuȝ parte extra capta ifinitata.vt omnis hõ preter ſoꝛ.currit:ſic exponiꝛ.ſoꝛ.nõ currit:⁊ omnis hõ nõ ſoꝛ.currit.ꝗ̄ ⁊c̃.¶ Exceptiua ꝟo negatiua ſimiliter exponiꝛ per duas exponẽtes.In quaruȝ prima affirmaꝛ ꝑdicatũ de parte extra capta.In ſecũda ꝟo negaꝛ vniuerſaliter a ſubiecto ſumpto cũ parte extra capta infinitata:vt nullus homo preter ſoꝛ.currit:ſic exponitur.ſoꝛ.currit:⁊ nullus homo nõ ſoꝛ.currit.ergo ⁊c̃.¶ Notandũ ꝙ aliqua eſt exceptiua propria:aliqua impropria.Ad exceptiuã propriã duo requiruntꝛ principaliter.Primuȝ ꝙ id a quo fit exceptio ſtet cõfuſe diſtributiue.ex quo ſequitur ꝙ iſta eſt impropria.aliꝗ̄s homo preter ſoꝛ.currit.Secundo reqriꝛ:ꝙ pars extra capta ſi terminus iferioꝛ ad illud a quo fit exceptio:ex quo ſequiꝛ ꝙ hec eſt impropria.oĩs homo preter hoiem currit:ſed hec eſt ꝓpria.omnis hõ preter ſoꝛ.currit:quia bene hȝ iſtas duas ꝯditiões.vt pȝ.¶ Preterea eſt notãdũ ꝙ quelibet exceptiua negatiua cõuertiꝛ cum excluſiua affirmatiua:cuiꝰ ſubiectuȝ eſt pars extra capta:⁊ predicatũ eſt terminus cõpoſitus ex predicato ⁊ ſubiecto exceptiue ſic preciſe ſupponẽte.vnde bene ſequitur:nihil preter ſoꝛ.currit.ergo tñ ſoꝛ.currit:⁊ econuerſo.Et notãter dicitur:predicatum eſt terminus compoſitus ex predicato ⁊ ſubiecto exceptiue:quoniã non ſeqtur:nullum animal preter hoiem intelligit.ergo tñ homo intelligit.Antecedens eniȝ eſt verum:⁊ ꝯ̄ñs falſuȝ:ſed bñ ſeqtur.ergo tñ hõ eſt aial intelligens.Dicebaꝛ etiã ſic preciſe ſupponẽte:ga non ſequiꝛ.nullus hõ preter ſoꝛ.currit.ergo tñ ſoꝛ.eſt hõ currens:ſed ſolũ ſeqtur.ergo tñ ſoꝛ.eſt aliꝗ̄s hõ currens.Dato enim ꝙ de ſpecie humana

3ᵃ pars cap. Notãdũ pᵐ Pau.ſoph. 40.cõ.4.ibi intelligẽdũ.

Notãdũ 2ᵐ.

non curreret aliquis maſculus niſi ſolus ſoz.
ſed cū hac multe mulieres currerent: tūc hec
eſſet vera. nullus hō p̄ter ſoz. currit: ⁊ hec ſimi
liter tm̄ ſoz. eſt aliqs homo currens: ſed hec
4ᵉ ρº capli eſſet falſa. tm̄ ſoz. eſt hō currēs. ¶ Ex his iſe
ro aliq̄s ↄcl'ones: quaꝝ prima eſt iſta. hec ↄñа
pᵃ ↄclo. non valet. Omnis hō preter ſoz. currit. ergo
ois hō preter hominem currit: qꝛ añs eſt vna
2ᵃ ↄclo. exceptiua propria: ⁊ ↄſequēs non. ¶ Secūda
cōcluſio. Omne aial preter antechriſtum eſt
aial: ⁊ tm̄ non oē aial preter hoiez eſt aial. pria
pars pꝫ p exponētes: qm̄ antechrs nō eſt aial:
⁊ oē animal nō antechrs eſt aial. ergo ⁊c̄. Se
cunda ps etiā ꝓbaᷓ: qꝛ ſi non: detur oppoſitū.
oē aial p̄ter hoiem eſt aial: ⁊ pꝫ ꝙ prima expo
nens eſt falſa. videlꝫ. hō non eſt animal: ⁊ per
Paulus ſophiſ. 40. 4ᵐ. /. log. ma. 2ᵉ. fo. 39. ſe. 3ᵉ. ſi. libᵉ. 2ᵉ regula. ↄñs exceptiua cuiꝰ eſt exponens eſt falſa. Ex
qua ↄcluſione ſeqtur ꝙ nō ois exceptiua pro
pria repugnat ſue p̄iacēti: cuius oppoſitū cōt
ter diciᷓ: ⁊ hoc pꝫ: qm̄ quelibꝫ iſtaꝝ eſt vᵃ. oē
aial eſt aial. ⁊ oē aial p̄ter antechriſtū eſt aial.
3ᵃ ↄclo. Paulus ſophiſ. 40. pᵐ. in rñ. ad obie. /. log. ma. pᵉ. fo. 39. ſe. 4ᵉ. ſi. 2ᵐ. ¶ Tertia ↄclo. Tu non differs niſi ab aſino:
⁊ tm̄ tu differs a capra. Scd̄a ps eſt manife
ſta: ⁊ prima probaᷓ. tu differs ab aſino: ⁊ nō
differs ab alio ab aſino: qd̄ ſic probaᷓ: qm̄ deᷓ
oppoſitum. tu differs ab alio ab aſino. g̊ tu nō
es aliud ab aſino. pꝫ ↄñтia ab expoſita ad vnā
4ᵃ ↄclo. ſuaꝝ exponentium. ¶ Quarta concluſio. Tu
vides omnes homines qui ſunt in iſta domo
preter ſoꝛtem. ⁊ tm̄ nō vides aliquē hominez.
nec aliquos hoies. ꝓbaᷓ: ⁊ pono ſecundā par
tem ↄcl'onis: cuꝫ hoc in domo iſta ſint decem
hoies nouē mulieres ⁊ vnus maſculus: quez
nō videas: ſed bene oēs mulieres. iſto poſito
Paulus lo. ma. pᵉ. ſoꝛ. 31. ſe. 4ᵉ. ſoꝛ. pᵉ ria. pꝫ ſcd̄a ps ↄcl'onis: ⁊ prima ſilr aſſignādo re
gulā exceptiuarum: ꝙ ois ꝓpō affirmatiua in
parte vera ⁊ in parte falſa pōt verificari p ex
Paulus ſophiſ. 5. con. pᵐ. ceptionez partis falſe iſto p̄ſuppoſito. hec eſt
falſa. tu vides omnes hoies qui ſunt in iſta do
mo p̄ciſe pro ſoꝛte. ergo pōt verificari per ex
ceptionem ſoz. ſic dicendo. Tu vides omnes
hoies q ſunt in iſta domo. p̄ter ſoz. q̄re ⁊c̄.

Mēghus. Nōm pᵐ **Preter** quadruplr̄ ſumiᷓ. vno modo negatiue p
ſine. vt ſoz. poteſt ſeruare. a. lapidez: preter
auxilium platonis. i. ſine pla. aliqñ teneᷓ additiue: vt cū
diciᷓ. opꝫ ſoluere decē libꝛas p̄ter expēſas. i. vltra expen
ſas. aliqñ ſubſtractiue. vt dicendo: quatuoꝛ preter vnum
ſunt tria: ſenſus eſt ꝙ ſi a quatuoꝛ remoueatur vnū ſunt
tria. Quarto exceptiue. tunc excipiᷓ pars ſubiectiua ab ali
quo toto vniuerſali. ¶ Niſi duplr̄ ſumiᷓ. Uno modo cō
ditionalr̄: vt dicēdo. niſi tu es aial tu nō es hō: ſenſus eſt.
ſi tu nō es animal tu nō es hō. Alio mō exceptiue. vt ois
Notandū 2ᵐ hō niſi ſoz. currit. ¶ Aduerte vlterius ꝙ ad exceptiuam
quatuoꝛ requiriᷓ. ſ. illud a quo fit exceptio: qd̄ non eſt niſi
ſubiꝫ p̄iacētis dictio excipiēs: ⁊ pars extra capta: ⁊ illud re
ſpectu cuius fit exceptio quod eſt predicatū p̄iacētis: ⁊ eſt
ꝓpa ⁊ iꝓpꝛia. ¶ Ad ꝓpꝛiā duo requiriᷓ. Pꝛio: ꝙ illd̄ a
quo fit exceptio ſtet ↄfuſe diſtributiue mobilr̄. Scd̄o: ꝙ
ps extra capta ſit terminus īferioꝛ ad illud a quo fit exce
ptio: vt dicēdo. ois hō p̄ter ſoz. currit. Impꝛopꝛia vᵒ eſt
qñ deficit aliq̄ haꝝ ↄditionū vel oēs. Et iō ↄtingit ꝙ ipꝛo
pꝛie exceptiue exponuntur qnqꝫ p notā p̄l'alitatis vl' alie
tatis. vt dicendo: ſoz. nō eſt niſi ſophiſta. exponiᷓ ſic. ſoz.
eſt ſophiſta ⁊ non aliud q̄ꝫ ſophiſta. g̊ ⁊c̄. ⁊ dicēdo. nō de
di ſoz. niſi quatuoꝛ denarios: exponiᷓ ſic: ſoz. dedi quatuoꝛ
denarios ⁊ non plures q̄ꝫ quatuoꝛ. ergo ⁊c̄. ¶ Dubiū cir
ca quartā ↄcl'onem que eſt. tu tamē differs niſi ab aſino: Dubium.
⁊ tm̄ differs a capra: qꝛ ex p̄ma parte ſeqtur opᵐ ſcd̄e. ſeq
tur enī tu nō differs niſi ab aſino. g̊ tu nō differs a capra.
ſꝫ ↄñа a ſilī. tu nō vides niſi ſoz. g̊ tu nō vides pla. ¶ 2ᵒ.
qꝛ ↄdictoꝛium p̄me ptis vi vēx. ſ. tu differs niſi ab aſino.
exponitur ſic. tu differs ab aſino: ⁊ non differs ab alio q̄ꝫ
ab aſino. ergo tu differs niſi ab aſino. exponētes vere ſūt.
ergo ⁊ expoſita. ¶ 3ᵒ queriᷓ quare iſta p̄ma pars. tu non
differs niſi ab aſino. exponaᷓ ſicut dicit Magiſter: cum
nō exponaᷓ rōne d ly differt, nec rōne illiꝰ, note exceptio
nis niſi. ¶ Rñdeᷓ ad pᵐ negaᷓ: ꝙ ex pᵃ parte ſeqᷓ opᵐ Rñſio.
ſcd̄e. ¶ Ad ꝓbationem negaᷓ ſimilitudo: qꝛ ly vides, eſt
verbū mere affirmatiuū nullam negationem includens.
differt aūt includit negationē: ideo non eſt ſile. ¶ Ad 2ᵐ
diciᷓ: ꝙ iſta. tu differs niſi ab aſino exponiᷓ ſic. tu differs
ab aſino: ⁊ a nullo alio q̄ꝫ ab aſino differs. ergo tu differs
niſi ab aſino. modo ſcd̄a exponēs eſt falſa: quia oppoſita
eſt vᵃ. ſ. ab alio q̄ꝫ aſino differs: qꝛ a leone differs. ¶ Ad
3ᵐ di. ꝙ illa pᵃ ps. tu nō differs niſi ab aſino. exponiᷓ ſi
cut dicit magr̄. tu differs ab aſino. ⁊ non differs ab alio q̄ꝫ
ab aſino. g̊ ⁊c̄. ⁊ hoc nō rōne de ly differt ſolum, nec rōne
note exceptionis ſolum: ſed rōne vtriuſqꝫ ſimul.

In hoc caplo tria faciam. p̄ annotabo aliqua circa Ritius.
textū. 2ᵒ dubitabimꝰ ↄ. 3ᵒ erunt petitiones. I
¶ Quātū ad pᵐ nota. ꝙ note exceptionis ſunt iſte. pre Notandū pᵐ
ter. p̄terq̄ꝫ: ⁊ niſi: ⁊ ſunt termini ſyncathe. nihil ſignifican
tes ⁊ h̄ntes officium: ſed ly p̄ter, pro nūc teneᷓ duobꝰ mo
dis. ſ. diminutiue ⁊ exceptiue. Exᵐ p̄mi. decē p̄ter quinqꝫ
ſunt qnqꝫ: ⁊ ꝓbaᷓ talis ꝓpō ſic. dēptis qnqꝫ a decez reſi
duū eſt qnqꝫ. Exᵐ ſcd̄i. ois hō p̄ter ſoz. currit. ſilr̄ ly niſi, te
neᷓ duplr̄. vno mō ↄditionaliter. vt niſi tu es aial: tu non
es hō. alio mō exceptiue. vt nullus hō niſi ſoz. currit. qñ
teneᷓ ↄditionalr̄ pōt poni tā in ꝓpōne affirmatiua q̄ꝫ ne
gatiua. ¶ Sed qñ teneᷓ exceptiue nō poniᷓ niſi in nega
tiua. Silr̄ qñ teneᷓ ↄditionalr̄ pōt ↄgrue poni cū termio
non diſtributo. vt ſi dicā. ſoz. nō cur. niſi moueaᷓ: ⁊ habet
ꝓbari ſicut ↄditionalis: ſed qñ teneᷓ exceptiue ꝓprie ex
cipit a termino diſtributo. vt nullus hō niſi ſoz. currit.
¶ 2ᵒ nota. ꝙ ſicut dicit Magiſter exceptiua affirmati Notandū 2ᵐ
ua. vt iſta. omnis homo preter ſoz. currit. exponitur per
duas: in quarum prima remouetur predicatum a parte
extra capta: ⁊ in ſcd̄a p̄dicaᷓ idē p̄dicatū affirmatiue de
ſubiecto exceptiuo: ⁊ parte extra capta infinita. Exᵐ. iſta. q
libꝫ hō p̄ter ſoz. currit. ſic exponeᷓ. ſoz. nō currit. ⁊ qlibet
hō non ſoz. currit. ¶ 3ᵒ nota: ꝙ in exceptiua affirmatiua. Notandū 3ᵐ
vt in iſta. oē aial p̄ter hoiem eſt brutū. ſtat ly animal, di Paulus lo. ma. pᵉ. fol. 39. ſe. pᵉ. ſi.
ſtributiue imobilr̄: ⁊ ly hoiem, qd̄ eſt pars extra capta cō
fuſe tm̄ mobilr̄: ⁊ ſilr̄ p̄dicatū ſm̄ Magr̄m: ⁊ idē dicatur
de exceptiua negatiua ꝓpꝛia: niſi ꝙ p̄dicatū ſtat ↄfuſe di
ſtributiue ⁊ nō ↄfuſe tm̄. ¶ Quātū ad 2ᵐ dubitaᷓ ↄ mo Cōtra ſuprius dicta argᷓ pᵒ.
dū exponēdi: qꝛ illo dato ſeqᷓ ꝙ poſito ꝙ omne animal
currat. iſta ꝓpō eſt vera. oē aial p̄ter lapidē cur. que tñ a
nullo ↄcedereᷓ. igᷓ talis modus malus. pꝫ ↄñа. ⁊ añs pro

batur: q2 ſue exponētes eſſent vere: vt patet exponendo.
Arguit̄ 2°. ¶ 2° arguit̄ ſic. dato iſto mō. ſeq̄t̄ q̄ poſito q̄ tu videas
oēs hoīes q̄ ſunt in iſta domo. ⁊ ſor. ſit foris: quem tu non
videas: iſta eſſet vera. tu vides oēs hoīes exiſtētes in iſta
domo p̄ter ſor. ⁊ tn̄ iſta a nullo concederet̄. igit̄ talis mo-
dus malus. p3 ↄ̄ña cū minori. ⁊ maior ꝓbatur: q2 exponē
tes ſunt v̄e. ſ. tu nō vides ſor. ſeu tu nō vides ſor. exiſtētes
in iſta domo. ⁊ tu vides oēs hoīes exiſtētes in iſta domo.
Arguit̄ 3° nō ſor. vt p3. ¶ 3° arguit̄. q̄ ps extra capta non cōſtat cō
fuſe tm̄ mobilr̄: q2 ſi ſtaret illo mō: tūc valeret iſta ↄ̄ña.
omne animal p̄ter hoīez eſt brutū. igit̄ oē aīal p̄ter ſubaz
eſt brutum: ſed hec nō valet. igit̄ nō ſtat ps extra capta il
lo mō. p3 ↄ̄ña cū maiori: q2 ibi argueret̄ ab inferiori ad
ſuū ſupius ↄfuſe tm̄ mobilr̄. ⁊ minor ꝓbat̄: q2 illius ↄ̄ñtie
añs eſt ver̄. ⁊ ↄ̄ñs falſu3. cū ſcḋa exponēs ſit falſa. vt p3.
Ad pᵐ ¶ Ad pᵐ diceret Pe. Mā. q̄ illa eſt falſa. oē aīal preter
lapidē currit: ⁊ diceret q̄ vna exponētiū eſt falſa: ⁊ q̄ illa
nō exponit̄ ſicut dicit Paulus: ſed exponit̄ p̄ tres. Exᵐ.
oē aīal p̄ter lapidē currit. exponit̄ ſic. oē aīal nō lapis cur
Pau. lo. m9. p°. ſol. 4°. ſu. d°. 4ᵐ. rit: ⁊ lapis nō currit: ⁊ lapis eſt aīal. vbi 3ª exponēs eſt fal
ſa: ⁊ iſta ſolo apparet mihi bona: ⁊ ēt ſua expō: tn̄ ſm̄ mo
dū Magr̄i hic nō pōt euitari q̄n illa ↄcedat̄: quā tn̄ cōce
dere mihi nō placet. ¶ Sed tu dices. ſm̄ Magiſtrū illa
nō eſt propria. hoc nō ſoluit argᵐ: q2 exponētes ſunt vere.
¶ Sed forte dices alr̄. ſ. q̄ Magr̄ vult q̄ ſubintelligat̄
3ª exponēs: ſicut dicit Pe. mā. Iſtud nō eſt ver̄: q2 ſi vel
let hoc. tūc de intētiōe ſua iſte repugnarēt. oē aīal p̄ter an
techr̄m eſt aīal: ⁊ antechr̄s nō eſt aīal: que tn̄ ſm̄ eū nō re
Ad 2ᵐ pugnāt. vt p3 infra in 2ª petitiōe. ¶ Ad 2ᵐ rn̄° oino ſilr̄.
Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dī q̄ ps extra capta ſtat ↄfuſe tm̄ mobilr̄: ⁊ cu3
dī q̄ illa ↄ̄ña deberet valere. negat̄ hoc. ⁊ ad regulā cum
dī q̄ ibi arguit̄ ab iferiori ad ſuū ſupius ↄfuſe ⁊c̄. dī q̄ nō
arguit̄ oino affirmatiue cū arguat̄ cū ly p̄ter includente
Petitio p° negationē. vt p3: ⁊ ita nō eſt ↄ regulā. ¶ Quātū ad 3ᵐ ſūt
ſex petitiones. pª an iſta ſit ꝓp̄a. oē aīal p̄ter lapidem eſt
Rn̄ſio. ſuba. ¶ Rn̄° ſm̄ Pe. mā. q̄ ſic: q2 iſta h3 oīa reqſita ad
exceptiuā: ⁊ eſt ꝑfecta oīo ⁊ ꝓpō: ſ3 eſt falſa ⁊ impoſſis. vt
p3 exponēdo ſm̄ ipm̄ ⁊ hoc credo eē verū: tn̄ ſm̄ Paulū
Petitio 2°. dī q̄ illa eſt ipropria: vt p3 ex dictis ſuis. ¶ 2ª petitio. an
Rn̄ſio. exceptiua repugnet ſue p̄iacenti. ¶ Rn̄° ſm̄ Pe. man. q̄
ſic. vbi in exceptiuis nō ponat̄ aliud ſyncathegorema: vt
p3 ex ſuis exponētib9: vnde iſte repugnāt. oē aīal p̄ter an
techr̄m eſt aīal: ⁊ oē aīal eſt aīal. ⁊ pª iplicat ↄdictionē: vt
p3 p̄ ſuas exponētes. Sed ſm̄ Magr̄m dī q̄ exceptiua
nō repugnat p̄iacenti. vt p3 ab eo in textu: ⁊ ideo nō eſt de
intētione ſua q̄ in exponēdo ſubintelligat̄ 3ª exponēs: ſic
Petitio 3ª. dixit Pe. mā. ¶ 3ª petitio. an exponēdo iſtā. oē aīal p̄ter
boūe currit. Cui9 ps extra capta eſt termin9 cōis in pª ex
ponēte. ego debeā remouere p̄dicatum a p̄te extra capta
vl̄r vel p̄ticulariter. Xbi grā. vtrū debeā exponere ſic. nul
lus bos currit: ⁊ oē aīal nō bos currit: vel dicere: bos non
Rn̄ſio. currit: ⁊ oē aīal nō bos currit. ¶ Rn̄° ſm̄ Pau. argˡᵒ 8°
4° ↄ. p̄mi dubij. q̄ p̄dicatū d3 remoueri vl̄r a p̄te extra capta:
ſ3 hoc nō credo: ſm̄ tn̄ Occhā caº 18° 2ª p̄tis dī oppoſitū:
ſc3 q̄ d3 remoueri p̄ticulariter. tene illud qḋ pl3. hoc tn̄
ſcias q̄ ſi tenes Paulū habes dicere q̄ ps ex̄ capta ſup
ponit magis ↄfuſe in exponēte q̄3 in expoſita: q2 in expo
Petitio 4° nēte diſtributiue: ⁊ in expoſita ↄfuſe tm̄ mobilr̄. ¶ 4ª pe
titio. an iſta ↄ ſit poſſis. tu incipis ſcire oēm ꝓpōnē p̄ter. a.
⁊ tn̄ tu icipis ſcire. a. ⁊ apparet q̄ nō: q2 ſequit̄. tu incipis
ſcire oēm ꝓpōnem p̄ter. a. igr̄ tu nō incipis ſcire. a. ab ex
Rn̄ſio. poſita ad exponētem. ¶ Rn̄° ſm̄ Pe. Mā. q̄ illa ↄ eſt
poſſis ⁊ vā. poſito iſto caſu q̄ ſint ſolū tres ꝓpōnes i mū
do. due v̄e quas incipias ſcire p̄ pōne3 de p̄nti: ſed 3ª que
vocet̄. a. ſit falſa: ⁊ imediate poſt hoc erit vera ⁊ ſcita a te.

nūc p3 2ª ps ↄ̄ñis. ſ. tu icipis ſcire. a. ⁊ pª ꝓbat̄. ſ. tu incipis
ſcire oē3 ꝓpōnē p̄ter. a. q2 nūc ſcis oēm ꝓpōnē p̄ter. a. vt
p3. ⁊ nō imediate an̄ hoc ſciuiſti oēm ꝓpōnē p̄ter. a. vt p3.
igit̄ ⁊c̄. ¶ Et ad argumētū in oppoſitū dī q̄ ibi nō arḡ
ab expoſita ad exponētē: q2 illa nō h3 exponi rōne exce
ptiue: ſ3 rōne de ly incipit. ¶ Et ſi dicit̄. igit̄ ſtabunt iſta
ſimul. tu icipis ſcire oēm ꝓpōnem p̄ter. a. ⁊ tu incipis ſci
re oēm ꝓpōnem: ⁊ ſic nō repugnabit exceptiua p̄iacēti:
cuius oppoſitū dixit Pe. Mā. Rn̄° q̄ in iſtis ꝓpōnibus
que nō ſunt pure exceptiue: nō eſt incōueniens. vt p3 i 2ª
petitione. ¶ 5ª petitio. quō ꝓbat̄ iſta. nō oē aīal p̄ter ſor. Petitio 5ª
currit. ¶ Rn̄° q̄ ſi ly non, neget totam ꝓpōne3: ſicut ap Rn̄ſio.
paret illa h3 ꝓbari p̄ ↄdictoriū. vt p3. ¶ 6ª petitio an va Petitio 6ª
leat iſta ↄ̄ña. oē aīal preter antechr̄m eſt animal. igit̄ om
ne aīal p̄ter hoīem eſt aīal: ⁊ apparet q̄ ſic. q2 arguitur ab
inferiori ad ſupius ↄfuſe tm̄ mobilr̄ ⁊ affirmatiue. ¶ Ex
alia parte apparet q̄ nō: q2 ſm̄ Paulū antecedēs eſt ve
rum: ⁊ ↄ̄ñs falſum: cū pª ſua exponēs ſit falſa. ¶ Rn̄° q̄ Rāo Pa. m.
nō valet ↄ̄ña. ⁊ ad regulam patet ſolutio ſupra: quia regu ſopra 4ᵉ. pᵐ.
la intelligitur q̄ arguatur ſine negatione tam implicite
q̄3 explicite: qualiter non eſt hic.

Circa capl̄m exceptiue ꝓpōnis aduertendū eſt pͦ: q̄ Manfre.
l3 nō ita cōiter dicat̄ ⁊ diſtinguat̄: poſſum9 tn̄ Notādū pᵐ.
in ꝓpoſito diſtōnē hāc ponere q̄ aliq̄ eſt exceptiua p̄mi
ordinis ⁊ aliq̄ ſcḋi. Exceptiua primi ordinis eſt illa cuius
ꝓbatio icipit a dictione exceptiua: vel cuius ↄdictoriū ſic
ꝓbat̄. Exᵐ vt dicēdo. oīs hō p̄ter ſortē currit: nullu3 aīal
p̄ter hoīem itelligit: nō omne aīal p̄ter aſinū eſt irrōnale.
Exceptiua aūt ſcḋi ordinis eſt illa cuius ꝓbatio icipit ab
alio ſigno q̄3 ab exceptiua dictione: vt dicēdo. oīs hō vi
det oēm aſinū p̄ter brunellū. tu incipis ſcire oēm ꝓpōnē
preter. a. ⁊c̄. ¶ Premiſſa diſtinctione dico q̄ Pau. p̄nci
palr̄ intēdit de exceptiua p̄mi ordinis. Exceptiuā aūt ſe
cūdi ordinis ↄſiderat iſto modo q̄ facta ꝓbōne ꝓpōnis
talis p̄ primos terminos ꝓbabiles includit illa tādē ali
quā exceptiuā p̄mi ordis ꝓbādā modo declarato: vt dicē
do. oīs hō videt oēm aſinū p̄ter brunellū. ꝓbat̄ ſicut vl̄is
affirᵐᵃ p̄ hāc ſuā p̄iacentē: hō videt oē3 aſinū p̄ter brunel
lu3 que in hāc reſoluit̄: hoc videt oēm aſinū p̄ter brunel
lū: ⁊ vltimo loco illa tādē ꝓbat̄ rōne dictionis exceptiue
vt ſic: hoc nō videt brunellū: ⁊ hoc videt oē3 aſinū nō bru
nellū. ḡ ⁊c̄. Sed illa nō eſt p̄ncipalis ꝓbatio p̄me ꝓpōnis.
Sed a p̄ ad vltimū deuenimus in eādē ꝓbōnē. Pau. er
go dicēs exceptiuā eē ꝓbandā modo dicto ⁊c̄. Intellexit
mediate vel imediate: ⁊ illa diſtinctio poſita h3 xitatē nō
ſolū de exceptiua ꝓpria: ſ3 ēt de ipropria. Quid ſit exce
ptiua ꝓpria declarat̄ a Pau. in textu: ⁊ de hac paulopoſt
dicet̄: ꝑ hac diſtinctione vide Pau. ve. in 4° dubio 4ᵗᵉ
in 24° p̄ncipali. ¶ Nota vlterius q̄ in ꝓpōne exceptiua Nōaᵐ 2ᵐ.
p̄mi ordinis ꝓbabili p̄m9 termin9 ꝓbabilis eſt dictio ex
ceptiua: ⁊ ex illo loco habes nō eſſe vl̄r ver̄ q̄ a p̄ termino
ꝓpōnis ſit inchoāda ꝓpōnis ꝓbatio: dicendo eni oīs hō
p̄ter ſor. currit. talis nō p̄ ꝓbat̄ rōne illi9 termini oīs aut
rōne illius termini hō: ſ3 rōne dictiōis exceptiue ſequē
tis: iō dicit̄ q̄ ad ꝓbationē talis ꝓpōnis dictio exceptiua
eſt vl̄r prim9 termin9: ideo dī q̄ a p̄ termino vl̄r talis eſt
inchoāda ꝓpōnis ꝓbatio. ¶ Nota vlteri9 q̄ exceptiua Notādū 3ᵐ
ꝓpō merito ꝓbat̄ p̄ negōnē infinitātē: nō aūt p̄ modum
alietatis aut diuīōis: q2 in caſu ſtaret exponētes eē veras ex
poſita exiſte falſa: ꝓbat̄. ponat̄ eni q̄ in. a. tpe nihil eſt hō
p̄ter ſor. in quo tpe curret ſor. ⁊ poſtea currēt hoīes q̄ ge
nerabunt̄ poſt mortē ſortis: ⁊ ponat̄ ipſu3 mori in fine. a.
temporis: quo poſito illa exponenda propoſitio manife
ſte eſt falſa. ſ. nullus hō p̄ter ſor. curret: ⁊ tamē illa prima
exponēs eſt vera: ſor. curret. etiam ſecunda exponēs eſſet

vera ſi ſumeretꝰ cum nota alietatis.ſ.nullus homo alius a ſoz.currit:ſua enim cõtradictoria eſt falſa:⁊ per hoc habes ꝙ illa ꝓpoſitio.a nullo niſi a capra ⁊ aſino differs:nõ eſt ſic exponẽda:a capra ⁊ aſino differs:⁊ a nullo alio ab aſino ⁊ capra differs:ḡ a nullo niſi ab aſino ⁊ a capra differs:que eſt falſa:⁊ exponẽtes ſunt ve.⁊ prĩa p3.ſcḋa autẽ ſic ꝓbatꝰ:detꝰ eius ↄ̃dictoriũ:ab aliquo alio a capra ⁊ aſino differs.ḡ capra ⁊ aſinus ſunt aliqd.nã ly alio/q eſt pꝛimus terminus ꝓbabilis in illa ꝓpõne exponitꝰ p ly aliqd:vt notaui in caplo ꝓprio:expoſita tñ ꝓpõ eſt manife

Notãdũ 4m ſte falſa.ideo ⁊c̃.¶ Aduerte vlterius ꝙ Pe.Man.tenet pro fundamẽto ꝙ exceptiua affirmatiua eſt extra captio partis ſubiectiue a ſuo toto in modo:vł ſub alijs vbis.eſt extra captio inferioris ad bonũ ſenſu3 a ſuo ſuꝑiori:vñ vĩ innuere ꝙ ad exceptiuã ꝓpriã:ꝑter ↄditiones poſitas a Pau.reqritꝰ partẽ extra captã contineri ſub parte a qua fit exceptio.Ideo ille nõ ſũt ꝓprie exceptiue.ois hõ ꝑter antechꝛm eſt aial.ois aſinus ꝑter aial eſt irrationale.ois hõ ꝑter lapidẽ currit:nã antechꝛs nõ ↄtinetꝰ ſub hoĩe cu3 nõ ſit:nec aial ſub aſino. Ideo p dictionẽ exceptiuam in iſtis ꝓpõnibus denotatꝰ fieri exceptio que nõ eſt:iõ tales nõ ſunt exceptiue ꝓprie.¶ Propter hoc fundamẽtu3 e3 Pe.Mã.in exponẽdo dictionẽ exceptiuã vltra exponẽtes quas ponit Pau.addendã eẽ vnã aliã in qua denotetꝰ ptẽ extra captã ↄtineri ſub pte a qua fit exceptio.vt dõ: nullus hõ ꝑter antechꝛ3 eſt:ſic eſt exponẽda:antechꝛs eſt ⁊ nullus homo nõ antechꝛiſtus eſt:⁊ antechꝛiſtus eſt hõ. ergo ⁊c̃.⁊ p hoc potuiſſet euitari argm de illa.nlls hõ ꝑter aial currit:nõ ſumẽdo hãc:aial eſt hõ:ita nude ⁊ abſolute: ſed ſub hoc ſenſu:aial eſt hõ:tanq̃ aliqd ↄtentũ ſub hoĩe. ¶ Uult ẽt Pau.ve.in 8o primi dubij 4ti in 4a ↄ̃ne ꝙ in exponẽda exceptiua negatiua ꝓpria ſit ſumẽda pꝰ exponẽs in qua ꝑdicatũ vlr̃ remouetꝰ a pte extra capta:vt dicẽdo.nullũ aial ꝑter hoiẽ3 currit.pꝰ exponẽs d3 eẽ hec.nihil qḋ eſt hõ currit:ſ3 oppoſitũ iſtius poſſet ꝓbabilr̃ ſuſtineri.

Notãdũ 5m ¶ Aduerte vlterius:dato ꝙ ego ⁊ tu curramꝰ:⁊ oẽs alij hoĩes currant:illa exceptiua eſt falſa.ois hõ ꝑter nos currit p p illa3 exponẽtẽ.ois hõ nõ nos currit:nã tu es hõ nõ nos:⁊ tñ nõ curris:ſ3 volẽdo ſumere exceptiuã verã per exceptione3 illoꝝ ſuppoſitoꝝ pro qbus falſa eſt illa vlis.ois hõ currit:op3 ſumere ſub diſiunctione illa ſuppoſita ⁊c̃.vt in illa op3 dicere ſic.ois homo ꝑter te vł me currit:⁊ ita dicatꝰ de oibꝰ alijs ↄſilibus:⁊ teneatꝰ hoc pro vna ↄ̃ne:ſ3 cã iſtius eſt illa quã aſſignaui circa tertiã concluſionẽ in caplo cõparatiui gradus.ſ.qꝛ ſignũ diſtributiuũ nõ aliunde impeditũ cadit ſupra diſiũctũ:tũc ſeqtur verificatio pro vtroq3 parte diſiuncti ſi ꝓpõ d3 eſſe vera.nõ ſic aũt facit qñ cadit ſupra copulatũ:qꝛ tũc ſufficit vificatio pro vna parte:cũ ḡ in exponẽdo exceptiuam vtamur negatione infinitãte:que eſt ſignũ diſtributiuum vbi acceperimꝰ plura ⁊c̃.op3 ſumere diſiũctũ ſeqũẽs negationẽ infinitãtem:qꝛ reqritꝰ verificatio pro quolib3 tali excepto:ꝙ nõ fieret p copulatũ:⁊ p hoc fundamẽtũ p3 ꝙ vbi ponatꝰ ꝙ nõ ſint in reꝝ nã niſi tria aialia.ſ.tu/aſinꝰ/ ⁊ capra:p3 ꝙ illa ꝓpõ eſt falſa:a nullo aiali niſi ab aſino ⁊ a capra tu differs.hec.n.exponẽs:a nullo aiali nõ capra ⁊ aſino differs:eſt falſa:tñ ab aſino differs:⁊ nõ eſt aſinꝰ ⁊ capra. Iſta tñ eſſet vera:a nullo aiali niſi a capra vel aſino differs ꝓpter negationẽ infinitãtẽ que in exponẽte cadit ſupra diſiũctũ.

Notãdũ 7m ¶ Circa ꝑmã ↄ̃nẽ nota ꝙ nõ valet argm. ois hõ ꝑter ſoz.currit.ḡ ois hõ ꝑter hoiẽ3 currit:qꝛ l3 arguatꝰ ab inferiori ad ſuũ ſuꝑius:tñ nõ arguitꝰ rõne totius

Notãdũ 8m extremi:ꝙ reqritꝰ vt argm valeat.¶ Circa ſcḋa3 ↄ̃nẽ nota ꝙ ipſa eſt falſa ſm Pe.Mã.qꝛ ex ipa ſeqtur antechꝛ3 eſſe aial.Pau.tñ nõ inſeqtur tale fundamẽtũ:qḋ tñ bonũ eſt:ideo ⁊c̃.Illud tñ qḋ ſubiungit Pau.in ↄ̃ne ꝙ aliq̃ eſt exceptiua que nõ repugnat ſue ꝑiacẽti põt ꝓbari:etiã in his in qbꝰ ps extra capta ſupponit pro aliquo exñte:vt dicẽdo:tu nõ differs niſi ab aſino:qꝛ ꝑono ꝙ ſcias.a.ꝓpõnẽ ⁊.b.ſed.b.p remotionẽ de ꝑterito:⁊.a.ſcias p remotionem de pñti:tũc p3 ꝙ incipis ſcire oẽm ꝓpõnẽ:qꝛ icipis ſcire.b.ꝓpõnẽ:vt p3:non tñ incipis ſcire oẽm ꝓpõnẽ:qꝛ nunc nõ ſcis oẽm ꝓpõnẽ:qꝛ neſcis.a.⁊ imediate poſt inſtãs qḋ eſt pñs ſcies oẽm ꝓpõnẽ:qꝛ ẽt ſcies.a.ḡ ⁊c̃.vł alr̃ qꝛ nũc ſcis oẽm ꝓpõnẽ:⁊ imediate ante inſtãs qḋ eſt pñs nõ ſciebas oẽm ꝓpõnẽ:qꝛ neſciebas.b.ꝓpõnẽ.ḡ ⁊c̃.tu incipis ſcire oẽm ꝓpõnẽ ꝑter.a.nã ꝑiacẽs pñe ẽt eſt vera.ſ. tu differs ab aſino:⁊ exceptiue ſcḋe vere in caſu:⁊ eſt etia3 ꝑiacẽs vã in caſu.ſ.tu icipis ſcire oẽm ꝓpõne3.¶ De exceptiua ꝑmi ordis eẽt difficilius reꝑire exẽplu3 reſpectu partis extra capte ſupponẽtis pro aliquo.

¶ Circa tertiã ↄ̃nem nota ꝙ Pau.in exponẽdo illã vtitꝰ exponẽte non ꝓpria.ſ.tu nõ differs ab alio ab aſino:ſ3 magis ꝓprie dicendũ eſt.tu nõ differs a nõ aſino:ita ꝙ negatio infinitãs cadat in exponẽte ſupra id ſupra qḋ cadit dictio exceptiua in expoſita:nõ.n.d3 ſumi nota alietatis:ſicut etiã fuit notũ prius. Notãdũ 5m

¶ Aduerte vlteriꝰ circa eãdẽ ꝙ ſubintelligẽdus eſt in illa ablatiuꝰ caſus ſeqũẽs ly differt/a quo ſumatur exceptio:vt ſic explicãdo.tu nõ differs ab ente niſi ab aſino:in qua ly ente:vt p3:ſupponit determinate rõne illoꝝ ſignoꝝ ⁊c̃. Notãdũ 10m

¶ Ex quo habes ꝙ illa exceptiue ipropria eſt:cũ fiat exceptio ab aliquo ſupponẽte determinate:vt iã notaui.Ad exceptiuã ꝓpriã reqritꝰ diſtributio partis a qua fit exceptio.¶ Et ex his habes ꝙ nulla illaꝝ ↄ̃ñarũ valet.tu nõ differs a nõ aſino.capra eſt nõ aſinꝰ.ḡ tu non differs a capra:arguitꝰ enĩ implicite a ſuꝑiori nõ diſtributo ad iferius:qḋ p3 ſic explicãdo.tu nõ differs ab ente nõ aſino:capra eſt nõ aſinus.ḡ tu non differs a capra:vbi p3 ꝙ tã ly ente/in añte q̃3 ly capra/in ↄ̃ñte determinate ſupponũt:rõne duoꝝ ſignoꝝ:⁊ p ſile fundamẽtũ non valet illa ↄ̃ña.tu differs ab aſino:aſinꝰ eſt nõ capra.ḡ differs a non capra:qꝛ reſoluitꝰ ↄ̃ñs illius ↄ̃ñe in hãc.tu differs ab ente nõ capra:vbi ly ente/diſtribuitꝰ rõne vniꝰ ſigni ⁊c̃. Iõ arguitꝰ ab iferiori ad ſuũ ſuꝑius diſtributiue. ¶ Ex habitis ſeqtur ꝙ nõ valet ille modus arguẽdi.tu non differs niſi ab aſino.ḡ a nullo alio ab aſino differs.arguitꝰ eni3 a termino ſupponẽte determinate:illo.ſ.termino ente virtualiter icluſo in añte ad eũdẽ diſtributiue ſumptũ:dicendo eñi a nullo ente alio ab aſino differs:ly ente/diſtribuitꝰ:vt p3 ⁊c̃.¶ Inferitꝰ etiã aliud ꝙ nõ ſemp in ꝓprijs terminis valet argm ab exceptiua negatiua ad excluſiuã affirmatiuã:nõ eñi ſeqtur.tu nõ differs niſi ab aſino.ḡ ꝑciſe ab aſino differs:qꝛ añs eſt veꝝ:⁊ ↄ̃ñs falſu3:⁊ dicas ꝙ ſi iſti excluſiue:tñ ab aſino differs:correſpõdet aliq̃ exceptiua: maxime eſt illa:a nullo niſi ab aſino differs.

¶ Ulterius circa ↄ̃nẽ tertiã aduerte ꝙ illa eſt negatiua. Ideo nõ exponitur rõne de ly differt/negatiue:ſed ſolũ rõne dictionis exceptiue:⁊ p hoc habes ꝙ l3 Pe.Mã.neget hanc. tu differs ab oĩ hoĩe ꝑter q̃3 a te:⁊ alias ↄſiles cõiter ↄceſſas:qꝛ etiã vt ipſe dicit:d3 exponi rõne de ly differs:cuiꝰ rõne exponẽtes vel ſaltẽ aliq̃ illaꝝ eſt falſa.ſilr̃ illa:⁊ ois hõ ꝑter te eſt:qꝛ aſſerit te eẽ:tñ recte ↄcedit hãc:nõ differs niſi ab aſino:cũ illa ſit negatiua nõ ꝓbãda rõne de ly differt:que tñ vbi ſic ꝓbaretꝰ:nõ ↄcederetꝰ. Notãdũ 11m

¶ Circa q̃rtã ⁊ vltimã ↄ̃nẽ nota ꝙ ipſa nõ vĩ ſecure poſita:qꝛ l3 ↄcedamus maſculinũ genus in pl̃ali numero ↄcipere femininũ:hoc tñ nõ põt facere niſi ſupponat pro vtroq3. Ideo dicendo. tu vides oẽs hoĩes q ſunt in illa domo ꝑter ſoz.ly hoĩes:nõ ſupponit in tali pro vtroq3 ſexu:cũ excipiatꝰ ille maſculus pro quo deberet ſupponere.ſ.ſoz. Ideo Pe.Mã.iſta3 ꝓpõ Notãdũ 12m

nē ꝛ ꝯſiſes alias abſolute negat: vide eum in caplo ꝓpo: vide Til. in 4° ſophiſmate illo. ſ. ois hō eſt vn⁹ ſolus hō: de illa ꝓpōne. ois hō ꝑter ſoz. excipit: vtrū ſit va vel poſſibilis: vide qd dicat Pe. Mā. caplo ꝓpo: ꝛ Pau. Ve. in octauo pncipali pmi dubij 4ᵗᵉ. ¶ Nota vltimo omnia Nota vltimū que ꝑdicta ſunt intelligunt de dictione exceptiua exceptiue tenta. Iſta eni pōt alijs modis teneri. Aliqñ etiam tenetur addᵘᵉ: vt dicēdo: tres hoies pꝛeter ſoz. (. ſ. vltra ſoz. nō cōputādo eū) currūt. Aliquando negatiue tenet ꝛ in tali ſenſu pōt concedi ꝙ ois hō ꝑter lapidē aut chimeraꝫ eſt aial: ſed ille exceptiones nō ꝑtinent propoſito noſtro: diſtinctionē hāc ponit Pe. Man. in caplo ꝓpꝛio ꝛc̄.

¶ Cap̄ duodecimū q̄rti tra. ꝺ reduplicatiuis.

Eduplicatiua exponit̄ ꝑ tres exponentes: in quarū pꝛima ꝑdicat̄ affirmatiue terminus reduplicatus de ſubto. in ſcd̄a ꝑdicatur ꝑdicatum de eodē ſubto. in tertio ƀo ꝑdicatur idē ꝑdicatū cōditionalr̄ de termino reduplicato ꝑ terminū trāſcēdētē. vt ſoz. inq̄ztū hō eſt aial: ſic exponitur. ſoz. eſt hō. ꝛ ſoz. eſt aial: ꝛ ſi aliqd eſt hō illud eſt aial. g̊ ꝛc̄. Et ita cū termio vlr̄ aut indefinite tēto: vt ois hō inq̄ztū aial eſt ſuba. ſic exponitur. ois hō eſt aial: ꝛ ois hō eſt ſuba: ꝛ ſi aliqd eſt aial: iſtud eſt ſuba. g̊ ꝛc̄. ¶ Reduplicatiua negatiua: cui⁹ negatio ſeq̄t̄ notā reduplicatiōis eſt ſimplr̄ exponſibilis: vt ſoz. inq̄ztū hō nō eſt aſinus: exponit̄ ſic. ſoz. eſt hō: ꝛ ſoz. nō eſt aſin⁹: ꝛ ſi aliqd eſt hō: illō nō eſt aſinus. g̊ ꝛc̄. ꝛ ita dicat̄ de qbuſcūqꝫ alijs. Negatiua ƀo reduplicatiua: cu⁹ negō ꝑcedit notaꝫ reduplicatiōis: nō ē exponēda: ſꝫ ꝓbāda ꝑ ſuū ꝯdictoꝛiū: vt ſepe dcm̄ eſt. ¶ Ex ꝑdictis infero aliq̄s ꝯclones: quaꝝ pꝛia eſt iſta. Aliq̄ inq̄ztū ꝯueniūt: differūt. ꝓbat̄: aliqua ꝯueniunt ꝛ aliqua differūt: ꝛ ſi aliqua ꝯueniūt illa differūt. g̊ ꝛc̄. pꝫ ꝯñtia ab exponētib⁹ ad expoſitā: ꝛ tertia ps añtis ꝓbatur: qm̄ ſi aliqua ꝯueniūt illa ſunt: ꝛ ſi illa ſunt: ſūt diſtincta: ꝛ ſi ſunt diſtincta: differūt: g̊ a pꝛio ad vltimuꝫ: ſi aliqua ꝯueniūt illa differūt. ¶ Scd̄a ꝯclo. Quilibꝫ hō inq̄ztū hō eſt riſibilis: ꝛ tm̄ non quilꝫ hō inquātū aial eſt riſibil'. Pꝛima ps pꝫ ꝑ exponētes: qm̄ quilꝫ hō eſt hō: ꝛ quilibꝫ hō eſt riſibilis: ꝛ ſi aliquid eſt homo: illō eſt riſibile g̊ ꝛc̄. Scd̄a pars ēt pꝫ: q2 ſi nō: detur oppoſituꝫ. ſ. ꝙ quilibet hō inq̄ztū aial eſt riſibilis: ꝛ certuꝫ eſt ꝙ hec eſt falſa: q2 tertia ſua exponēs eſt falſa. ſ. ſi aliquid eſt aial illud eſt riſibile. ¶ Tertia ꝯclo. Soz. inq̄ztum hō eſt animal: ꝛ tm̄ ſoz. nō inq̄ztū hō eſt ſoz. Pꝛima ps pꝫ ꝑ exponentes ꝛ ſcd̄a ſilr̄: q2 ſi nō: detur oppoſituꝫ. ſ. ſoz. inq̄ztum hō eſt ſoz. ꝛ pꝫ ꝙ iſta eſt falſa: q2 ei⁹ tertia exponēs eſt falſa. ſ. ſi aliquid eſt homo illud eſt ſoz. ¶ Quarta ꝯclo. Tu inq̄ztum hō nō es aſinus: ꝛ tm̄ tu nō inquātū aial nō es aſinus. pꝛima ps pꝫ: q2 tu es hō ꝛ tu nō es aſin⁹: ꝛ ſi aliqd eſt hō illud non eſt aſin⁹. g̊ ꝛc̄. ſcd̄a ps ēt ꝓbatur: q2 ſi non: det̄ oppoſitum: tu inquātū aial nō es aſinus: ꝛ pꝫ ꝙ tertia ei⁹ exponens eſt falſa. ſ. ſi aliquid eſt animal illud non eſt aſinus: ꝛ ita dicat̄ ſi ly de quāto / ꝛ ꝓ quanto / facerēt propoſitionem reduplicatiuaꝫ. 4° ꝯ.

Ma° ps capli Pꝛo toto h° ca° vide Pau. log. ma. p°. a fol. 41. fa. p°. ibi. poſtꝗ dictum eſt. vſqꝫ ad fol. 42ᵘᵐ. fa. p°. ibi. oſtē ſo. / ſoph. 41. 10.

2° ps capli p° ꝯ.

2° ꝯ.

3° ꝯ.

Inquātum poteſt ſumi 2ᵗ. ſ. ſpecificatiue ꝛ reduplicatiue. ¶ Pꝛio mō nō exponitur: ſꝫ deſcribit̄ ſic. vt ens inquātū ēs eſt ſubm̄ in metaphyſica. ens ſub rōne qua ens eſt ſubꝫ in metaᶜᵃ. ¶ 2° exponit̄ ꝑ tres exponētes. ſ. duas abſolutas ꝛ 3ᵃᵐ ꝯditionatā: vt ſoz. inq̄ztū homo eſt riſibilis exponitur ſic. ſoz. eſt hō. ꝛ ſoz. eſt riſibilis: ꝛ ſi aliqd eſt hō illō eſt riſibile. ergo ſoz. inq̄ztū homo eſt riſibilis. ¶ Tres aūt cōiter aſſignātur reduplicatiue. ſ. inq̄ztum ſm̄ ꝙ ꝛ prout. Mēgbus. Nōn° p° Verba Pau. li. perge. K

In iſto caplo ponā vnū notabile. deinde vnā petitionē. ¶ Quātū ad p᷑ nota ꝙ ꝓpō in qua ponit̄ ly inq̄ztū / reduplicatiue tētū ſemꝑ eſt diſtinguēda: q2 vel ly inq̄ztū / reduplicat ꝛ denotat ꝯñaꝫ ſeu cōcomitātiā: ſeu ꝯñaꝫ formalē ꝑdicati ad terminū reduplicatū: vel ly inq̄ztū / reduplicat ꝛ iportat cāꝫ. Exᵐ. in iſta. ſoz. inq̄ztuꝫ hō: eſt aial. vel ly inq̄ztū / reduplicat ꝯcomitātiā ſeu ꝯñaꝫ formalē aialis ad hoieꝫ ſic. ꝙ ex ꝓpōne de ly hō / ſequit̄ illa de ly aial / ceteris nō mutatis. vel cām ſic. ꝙ terminꝰ reduplicatus: aut ſignū ei⁹ ſit cā ꝙ tale ꝑdicatū inſit ſubio: ꝛ alijs qb⁹ ineſt. Si p᷑: illa ꝓpō eſt va: ꝛ exponit̄ ꝑ tres ſicut exponit Mag̃ ſic. ſoz. eſt hō. ꝛ ſoz. eſt aial: ꝛ ſi aliqd eſt hō. illō eſt aial. vbi in 3ᵃ exponēte ſit ꝯña formalis hominis ad aial. Si ƀo ly inq̄ztū / reduplicet cāꝫ: dico ꝙ iſta eſt falſa: q2 cū in iſta. ſoz. inq̄ztū hō eſt aial: ly inq̄ztū / cadat ſupꝛa ly hō / denotat ꝙ hō eſt cā q̄re aliqd ſit aial. ſic. ſ. ꝙ nō pōt tale ꝑdim̄ aial: verificari de aliq̄ niſi pꝛius de eo ꝑdicet̄ termin⁹ reduplicatus. ſ. ly hō / qō eſt falſum: q2 de aliquo: puta de aſino verificat̄ ly aial: de quo tm̄ nō v'ificatur ly hō / qō eſt termin⁹ reduplicat⁹: vt pꝫ. Sed bn̄ cōcedit̄ ꝙ ſoz. inq̄ztū hō eſt riſibilis: ꝛ ꝙ ſoz. inq̄ztū rōnalis eſt diſciplinabilis. pꝫ: q2 cā q̄re aliqd ē diſciplinabile eſt: q2 rōnalis. Et ſilr̄ cā q̄re aliqd eſt riſibile eſt: q2 eſt hō loq̄ndo de cā ſm̄ logicos: q2 ſi de aliq̄ debeat dici ꝙ ſit riſibilis. opꝫ ꝙ pꝛius de eo dicat̄ ꝙ ſit hō loq̄ndo de pori ad modū logicoꝝ. ¶ Quātū ad 2ᵐ ſit iſta petitio. an iſta ſit va replicādo ꝯñaꝫ. hō inquātū hō eſt coloratus. ¶ Ad hoc dicit Pe. Mā. ꝙ ſic: q2 exponētes ſūt ve. Ochaꝫ aūt dicit ꝙ iſta eſt falſa: q2 ei⁹ 3ᵃ exponēs. ſ. iſta. ſi aliqd eſt hō. illud eſt hō coloratus: nō eſt ꝯña bona ꝛ formalis: cuꝫ ſit vna ꝯditionalis i qua eſt imaginabile opᵐ ꝯñtis ſtare cū añte ſine ꝯdictōe. mō (ſic dcm̄ eſt ſup̄) ad h̄ ꝙ talis reduplicatiua ſit va. opꝫ ꝙ poſſit fieri ꝯña nō ſolum bona: ſꝫ bona ꝛ formalis inter terminū reduplīᵗᵘᵐ ꝛ ꝑdim̄. Ratiōe. Notandum. L Petitio Rñſio

Circa caplm̄ reduplicatiue aduerte ꝙ lꝫ cōiter dicatur ꝙ ille dictiones / inq̄ztū / pꝛt / ſm̄ ꝙ / ipm̄ / ꝛ alie ꝯſiſes poſſunt teneri reduplicatiue ꝛ ſpecificatiue: vt ſi dicerēt ens inq̄ztū ens eſt ſubm̄ metaphyſice. ſic dicerēt. ens ſub rōne entis ꝛc̄. In ꝓpoſito tm̄ ꝯſideram⁹ de his qñ tenent̄ redupᵘᵉ: q̄ aūt ſit dr̄ia iter vnā acceptionē ꝛ aliā hꝫ videri alibi. ¶ Aduerte ꝙ i rei veritate vna exponētium que ponit̄ a Pau. eſt ſupflua: illa. ſ. in qua ꝑdicat̄ ꝑdicatū redupᵘᵐ de ſubto eiuſdē: vnde bn̄ valet argᵐ: ſoz. eſt hō: ꝛ ſi aliqd eſt hō illud eſt animal. g̊ ſoz. inquātū Manfre. Notādū p°. M Nōn° 2°

homo eſt animal:in illis duab9 includit̃ alia:illa.ſ.ſoz. eſt animal:ac ſi argueres a cõditionali cũ poſitione añtis ad poſitionẽ ↄ̃ñtis. Jſta tñ põt poni nõ tanq̃ neceſſaria:ſed tanq̃ iſtius maxime declaratiua ꝛc̃. ¶ Circa ↄ̃nes eiuſdẽ capituli nota. ꝙ nõ valet argũ:ſoz.inq̃tũ hõ eſt aial.ẽ ſoz. inquãtũ ſuba eſt aial:eo ꝙ nõ arguit̃ ab inferiori ad ſuũ ſuperius rõne totius extremi:qð reqrit̃ ad hoc vt tale argũ valeat:q2 neq3 ly hõ,neq3 ly ſuba,eſt ſubʒ:neq3 p̃dicatũ: vt de ſe p3.igit̃ ꝛc̃. ¶ Circa ẽt caplm hoc aduerte ꝙ in illo loco largius ſumitur reduplicatio q̃ deberet ſumi. Ad ꝓpriã eni reduplicatiuaʒ reqrit̃ ꝙ reduplicatũ ſit cauſa preciſa ꝛ imediata inherẽtie p̃dicati ad ſubm vbi illa affirmatiua ſit. Jdeo illa nõ eſt ꝓprie reduplicatiua: ſoz.inquantum riſibilis eſt hõ:eo ꝙ riſibilitas nõ eſt cã p̃ciſa ꝛ immediata qua ſoz.ſit homo:ſʒ magis ecõuerſo:ſoz. eſt riſibilis:q2 eſt hõ. Jſta tñ ꝓpõ ꝓbãdo eam ſm exponentes Pau.eſt vera:ideo magis ampla ſumit̃ ꝓpoſitio reduplicatiua q̃ deberet ſumi:ſed hoc in vigore conditionuʒ requiſitarum ad veram ꝛ propriam reduplicatiuaʒ eſt ita ampliatum. Jn illis enim conditionibus includitur conditionalis ſi recte cõſideres:vide etiaʒ ea que notat Pe. Man.pro illa materia:lʒ ibidem multa dicat que ſi determinatiue ponat nõ ſunt ſecure dicta. Cõſidera oĩa illa ꝛ p te ipſʒ ſolues multa q̃ ab eodẽ ponũt̃ loco allegato ꝛc̃.

Nota 3m.

Nota 4m.

¶ Caput decimũtertiũ q̃rti tra. d̃ ly imediate.

Jmmediate duas in ſe cõtinet exponẽtes. quaꝝ prima eſt p̃iacẽs. ꝛ ſcd̃a negatiua ſibi correſpõdẽs ſm exigẽtiaʒ ſui verbi: vt imediate ante.a.tu fuiſti:exponit̃ ſic:ante.a.tu fuiſti: ꝛ nullum fuit inſtãs ante.a.qn inter illud ꝛ.a.tu fuiſti.ẽ ꝛc̃. Jtẽ imediate poſt.b.tu eris.ſic exponit̃. poſt b.tu eris: ꝛ nullũ erit inſtãs:poſt.b.qn inter illud: ꝛ.b.tu eris.ẽ ꝛc̃. Mõ ↄ̃ſili expõit̃ negatiua:cuius negatio ſubſeqtur ly immediate: vt imediate ante hoc tu nõ fuiſti alb9:ſic exponitur:ante hoc tu nõ fuiſti alb9: ꝛ nulluʒ fuit inſtans ante hoc qn inter illud: ꝛ hoc tu nõ fuiſti alb9.ẽ ꝛc̃. Jtẽ imediate poſt inſtãs p̃ñs tu non curres:ſic exponitur. poſt inſtans p̃ñs tu nõ curres: ꝛ nulluʒ erit inſtãs poſt inſtãs preſens qn inter illud ꝛ inſtãs p̃ñs tu nõ curres. ergo ꝛc̃. Oppoſita haꝝ ꝓpõnũ dant̃ p negatione p̃cedẽte ly imediate: ꝛ nõ ꝓbat̃ talis ꝓpoſitio niſi p aſſignationẽ contradictoriorũ.

1a ps capli. Poſt ea. iſto ca. vide pa. ſo. ma. e ſol. 61. in 1a. co. q2 mã. vſq3 ad fo.63m.ſa. 2a.ibi tem de iſto dicto./.ſo. pbl.33 co.17. pa.p.bu.e.2./. 39.pa.2. [illegible]

¶ Ex predictis infero aliquas concluſiones: quarum prima eſt iſta. Jmmediate ante hoc tu fuiſti albus ꝛ immediate ante hoc tu fuiſti niger. probatur: ꝛ pono ꝙ in qualibet parte pari hore p̃terite fueris albus: ꝛ in q̃libʒ impari fueris niger. iſto poſito argr̃ ſic. imediate añ hoc fuit aliq̃ ps par.ẽ imediate ante hoc tu fuiſti albus.ↄ̃ñtia tenet. ꝛ añs ꝓbat̃.nã ante hoc fuit aliq̃ ps par: ꝛ nullũ fuit inſtãs ante hoc quin inter illud ꝛ hoc fuerit aliqua ps par.ergo ꝛc̃.ſilr ꝓbat̃ alia ps ↄ̃cl'onis:nã imediate ante hoc fuit aliq̃ ps ipar.ẽ imediate ante hoc tu fuiſti niger.ↄ̃ñtia p3: ꝛ añs vt prius ꝓbat̃.nã ante hoc fuit aliqua pars ipar ꝛ nullum fuit inſtans ante hoc qn inter illud ꝛ hoc fuerit aliqua pars impar.ẽ ꝛc̃. eadẽ ↄ̃cl'o põt verificari de futuro.

2a ps capli. 1a ↄ̃cl'o.

¶ Scd̃a ↄ̃cl'o. Duo cõtradictoria inter ſe cõtradicẽtia imediate ante hoc fuerũt vera: ꝛ imediate ante hoc fuerũt falſa: ꝛ tamẽ nõ fuerũt ſimul vera:neq3 ſil' falſa.ꝓbat̃. ꝛ pono ꝙ.a.ſit iſta.tu es albus. ꝛ.b. iſta.tu nõ es albus. iſto poſito p3 ꝙ.a.imediate ante hoc fuit veꝝ.nã q̃ñcũq3 fuit aliqua ps par.a.fuit veꝝ.ſed imediate ante hoc fuit aliq̃ pars par.ẽ imediate añ hoc .a.fuit veꝝ. ꝛ imediate ante hoc.a.fuit falſum : q2 quandocũq3 fuit aliqua pars impar.a.fuit falſum:ſed imediate ante hoc fuit aliqua pars impar. ẽ imediate ante hoc.a.fuit falſum. Eodẽ modo poteſt ꝓbari ꝙ.b.imediate ante hoc fuit veꝝ ꝛ fl'm. ꝛ ꝙ.a. ꝛ.b.nõ fuerũt ſil' vera:nec ſil' falſa. hoc p3:q2 in quocũq3 iſtãti.a. fuit veꝝ.b.fuit fl'm: ꝛ ecõuerſo.

2a ↄ̃cl'o.

¶ Ex qb9 ſequit̃ ꝙ imediate ante hoc fuiſti alb9: ꝛ imediate ante hoc tu nõ fuiſti albus.pria ps p3. ꝛ ſcd̃a probat̃.naʒ q̃ñcũq3 tu fuiſti niger:tu nõ fuiſti alb9: ſʒ immediate ante hoc tu fuiſti niger.ẽ immediate ante hoc tu nõ fuiſti albus: ꝛ ita cõcedit̃ ꝙ.a. ꝓpõ imediate ante hoc fuit vera. ꝛ imediate ante hoc nõ fuit vera. ꝓbata eſt pria ps. ꝛ ſecũda ꝓbat̃.nã q̃ñcũq3.a.ꝓpõ fuit falſa:ipſa non fuit vera:ſʒ imediate ante hoc.a.ꝓpoſitio fuit falſa.ergo imediate añ hoc.a.ꝓpõ nõ fuit vera.

Corre^m.

¶ Tertia ↄ̃cl'o. Jmmediate poſt hoc erit inſtãs qð nõ imediate poſt hoc erit. ꝓbat̃. nam poſt hoc erit inſtãs qð nõ imediate poſt hoc erit: ꝛ nullũ erit inſtans poſt hoc qn inter illð ꝛ h̃ erit inſtãs qð non imediate poſt hoc erit: q2 quocũq3 inſtãti:dato ꝙ erit poſt hoc. inter illud ꝛ hoc erũt infinita inſtantia:quoꝝ nullũ imediate poſt hoc erit.

3a ↄ̃cl'o.

¶ Ex q̃ ↄ̃cl'one ſeqtur ꝙ imediate poſt hoc erit aliqd qð nõ imediate poſt hoc erit.

Corre^m.

¶ Quarta ↄ̃cl'o. Poſt.a.inſtãs tu curres ꝛ nullũ erit inſtãs poſt.a.qn ante illud tu curres: ꝛ tñ nõ imediate poſt.a. tu curres:ꝓbat̃. ꝛ pono ꝙ tu curres hodie:ſʒ non cras: ꝛ pono ꝙ.a.erit inſtans mediũ craſtine diei:poſt quẽ diẽ tu iteruʒ curres aliq̃ñ. iſto poſito p3 ꝙ nõ immediate poſt.a.tu curres: ꝛ tñ poſt.a.curres vt ponit caſus: ꝛ q2 añ a.curres:qa iſto die:ideo nullum erit inſtans poſt.a.qn ante illð tu curres:qcqd eni curret

4a ↄ̃cl'o

ante.a.curret etiã añ q̄ðlʒ iſtãs qð erit poſt.a.

Notandum. ¶ Notãdũ φ ly imediate / duplr̃ ſumit̃.ſ.aduerbialr̃ ꝛ noialr̃. Primo mõ ſum̃ h̃ locutus.ſ. aduerbialr̃: ſed ſcðo mõ ſumit̃: vt h̃ immediate ſunt partes in continuo.ſ.ſine medio: ꝛ ſic non ſumitur in propoſito.quare ꝛc̃.

Mẽgbus. Ṽlõ^m p^m Immediate ſumitur z^r.ſ.noialr̃ ꝛ aduerbialiter. Primo mõ idem eſt φ ſine medio: vt imediate ſũt ptes in ꝯtinuo.ſ.ſine medio: ꝛ ita nõ ſumit̃ in ꝓpoſito. Scðo ꝟo mõ ꝓbat̃ exponibilr̃ more Magr̃i.ſ.

N ꝑ ꝓiacẽtẽ ꝛ negatiuã ſibi correſpõdẽtẽ. vt imediate añ.a.inſtãs tu fuiſti: exponit̃ ſic.añ.a.tu fuiſti: ꝛ nullũ fuit inſtans añ.a.gn iter illð ꝛ.a.tu fuiſti.ḡ imediate añ.a.tu fuiſti. Dictus ꝓbõnis rõ eſt: qꝛ ꝓpõ de imediate aſſerit duo.aſſerit eni ꝓpõnẽ ꝓiacẽtẽ: ꝛ aliã negatiuaʒ rõne de ly imediate.

Notãdũ z^m. ¶ Aduerte φ ois ꝓpõ de imediate affirmatiua ꝯuertit̃ cũ vna affirmatiua de infinito: vt ſi imediate ante.b.fuiſti.infinitum propinque ad.b.tu fuiſti ꝛc̃.

Rñſius. Cõtra magiſtrũ ar̃ p. In iſto caplo. Primo argr̃ ꝯ Magr̃z. z^o ponent̃ due petitões. ¶ Quãtũ ad p^m ar̃.p ſic.datis exponẽtib^9 Magr̃i: ſeqt̃ φ duo ꝯdcõria ſũt ſil' ṽa.igr̃ ille exponẽtes male.pʒ ꝯña.ꝛ añs ꝓbat̃.ꝛ pono caſuʒ Magr̃i.ſ. φ hora ꝑterita fuerit diuiſa in ptes ꝓportionales ꝓportione dupla minorib^9 terminatis ad hoc iſtãs pñs: ꝛ φ in qualʒ pte pari tu fueris alb^9.ꝛ in q̄lʒ pte ipari niger: ꝛ capio iſtas duas.tu imediate añ hoc fuiſti alb^9: ꝛ tu imediate añ hoc nõ fuiſti alb^9.ꝛ ar̃ ſic.iſte ſũt ſil' ṽe: ꝛ iſte ſũt ꝯdictorie.igr̃ due ꝯdictorie ſũt ſil' ṽe.pʒ ꝯña cũ minori: qꝛ ſingulis affir^ue ꝛ ſingulis nega^ue de ꝯſilib^9 ꝛc̃.ſũt ꝯdictorie. ꝛ minor ꝓbat̃: qꝛ tu qñ fuit aliq̄ pars par fuiſti albus: ſed imediate añ hoc fuit aliqua pars par.igitur tu immediate ante hoc fuiſti albus. Silr̃.tu qñcũqʒ fuit aliq̄ ps ipar. nõ fuiſti alb^9: ſʒ imediate añ h̃ nõ fuiſti alb^9: qð fuit pb^m.

Arguit̃ z^o. ¶ z^o ar̃ ſic.iſta ꝯña nõ valʒ.poſt h̃ inſtãs tu eris.demõſtrato inſtãti qð eſt pñs: ꝛ nullũ erit inſtãs poſt hoc: gn inter illð ꝛ hoc tu eris.igr̃ imediate poſt hoc tu eris: ꝛ tñ hic ar̃ ab exponẽtib^9 Pauli ad expoſitã.igr̃ ſue exponẽtes ſũt male.pʒ ꝯña cũ minori.ꝛ maior ꝓbat̃.ꝛ pono φ celũ nũc primo quieſcat: ꝛ quieſcet ſic ꝑ horã.vt ita loq̄r. Sic φ ꝑ ſpatiũ vni^9 hore: vt ita loq̄r: nullũ erit tp̃s: nec inſtãs: ſʒ deĩ poſt. deide iteꝝ moueat̃.ꝛ pono φ in medio illi^9 hore: vt ita loquar tu naſcaris.tũc i iſto caſu illa expoſita q̄ ẽ ꝯña.ſ.imediate poſt h̃ tu eris.eſt f̃la. vt pʒ: ꝛ exponẽtes ṽe: qð ꝓbat̃: qꝛ poſt h̃ tu eris. vt pʒ: ꝛ nullũ erit inſtãs poſt hoc: gn iter illud ꝛ hoc tu eris. vt pʒ: qꝛ nullũ erit inſtans: niſi hinc ad horã.mõ pʒ φ iter illð: ꝛ hoc tu eris: qꝛ eris in medio illi^9 genis: vt ponit caſus.

Ad p^m ¶ Ad p^m rñ^o.ꝯcedẽdo φ iſte ſũt ſil' ṽe.tu imediate añ hoc fuiſti albus: ꝛ imediate añ hoc non fuiſti alb^9: ſʒ negat̃ φ ſint ꝯdictorie: ꝛ ad ꝓbõnẽ cũ di ſingulis affir^ue ꝛc̃.ꝛ põt z^r rñderi.p̃ φ ille nõ ſũt ſingulẽs niſi vocalr̃ ꝛ apparẽter tñ: ſʒ ſũt hypothetice ex quo ſubordinãt̃ hypothe.iſtud tñ nõ eſt ſm cõia dicta. ¶ z^o põt dici φ nõ ſp ſingulis affir^ue ꝛ ſingulis nega^ue ſũt ꝯdictorie: vt pʒ ſupra: ſʒ oʒ φ ſingulis nega^ua ſit pura negatiua.q̄lr̃ nõ eſt de iſta.tu imediate añ hoc nõ fuiſti alb^9. vt ſtatĩ patebit in p^a petitiõe.

Ad z^m ¶ Ad z^m dic̃ Pe.mã.φ arg^m ꝯcludit.ut tñ ſm Magr̃m dic̃ oppoſitum.ꝛ cũ di φ ille exponẽtes ſũt ṽe ꝛ expoſita falſa negat̃: imo di φ ſi exponẽtes itelligant̃ vt debẽt itelligi: ꝛ nõ vt ṽba ſonãt: vna eaꝝ erit f̃la. ſicut ſua expoſita. vñ z^a exponẽs iſti^9.ſ.imediate poſt h̃ tu eris.oʒ ſic ſumi: nullũ erit inſtãs vel mẽſura poſt hoc gn iter illð: ꝛ hoc tu eris.que ẽ falſa ſic̃ ſua expoſita: vt pʒ: qꝛ lʒ nullũ erit tp̃s vel inſtãs poſt hoc gn iter illud: ꝛ hoc tu eris: erit tñ aliq̄ mẽſura poſt hoc: ꝛ nõ iter illã: ꝛ hoc tu eris: puta erit euũ vel eternitas vel aliquod ꝓportionale iſtis.

¶ Quãtũ ad z^m ſit p̃ma petitio.an iſta ſit negatiua imediate poſt hoc tu nõ eris: ꝛ apparet φ ſic: qꝛ in ea verbum p̃ncipale negat̃: ꝛ ex alia pte apparet φ nõ: qꝛ ex ea ſequit̃ ſua ꝓiacẽs que eſt affirmatiua mõ ex negatiua nõ ſequit̃ affir^ua. Petitio p^a

¶ Ad hoc dicit̃ φ ſiqs teneat illã ẽẽ hypotheticã hʒ tenere φ nõ eſt neg^ua. Cui^9 rõ eſt: qꝛ cũ illa rõne de ly imediate / in quo icludit̃ nota copulatiõis ſubordinet̃ vni copulatiue opʒ ad hoc vt fiat negatiua φ negetur ly imediate / in quo eſt talis nota: ꝛ nõ ṽbũ q̄lr̃ non eſt in ꝓpoſito. ſiqs tñ tenet illã ẽẽ cathe^cam ſicut cõiter tenet̃ dicat φ illa eſt neg^ua: ſʒ nõ pura ex qua nõ eſt incõueniẽs φ ſequat̃ affir^ua. Rñ^o.

¶ z^a petitio.an iſte ꝯuertant̃ . imediate poſt hoc tu eris: ꝛ añ q̄ðlʒ inſtãs futuꝝ poſt hoc tu eris. Petitio z^a

¶ Ad hoc varij varia dñt.p̃ Pe.mã.ca^o ꝓpo dic̃ φ non: qꝛ p^a eſt ṽa.ꝛ z^a eſt ipoſſi: qꝛ hʒ ſic reſolui.nũc tu eris: ꝛ tñc erit añ q̄ðlʒ inſtãs futuꝝ poſt hoc.igr̃ ꝛc̃. vbi z^a reſoluẽs eſt ipoſſis. Alij de quoꝝ nũõ eſt Magr̃ in z^o dubio.arg^o. 39.dñt φ ſic: ꝛ φ vtraqʒ eſt ṽa: ꝛ dñt φ nõ hʒ reſolui: ſed exponi rõne de ly q̄ðlʒ / ſic añ aliqð iſtãs futuꝝ poſt h̃ tu eris: ꝛ nllm erit tp̃s: aut inſtãs futuꝝ poſt h̃ gn añ illð tu eris.igr̃ ꝛc̃.vbi pʒ φ exponẽtes ſunt ṽe. Alr̃ poſſet dici ꝛ forte meli^9 φ ille nõ ꝯuertũt̃ ſic̃ dic̃ Pe.mã. Sed hñ iſte ꝯuertũt̃ imẽ^te poſt h̃ tu eris.ꝛ q̄ðlʒ iſtãs futuꝝ poſt h̃ erit aliqd iter qð ꝛ h̃ tu eris.ſic φ p̃m^9 terius ꝓbabilis ſit ly q̄ðlʒ / ꝛ ly añ mõ p̃cedat: ꝛ erit tutior via: ꝛ itelligo ibi ꝑ inſtans oẽm mẽſurã ſicut dixi in ſolõne ſcði argumenti. Rñ^o Pe.m. ꝯ 4°. Rñ^o magr̃i. Rñ^o Docto.

Manfre. Notãdũ p^m. Circa capitulũ de ly imediate / aduerte primo φ propoſitio de ly imediate p̃cedẽte.exponit̃ modo expoſito a Pau.vbi aũt poſtponeret̃ nõ ita haberet exponi: vnde dicẽdo.tu fuiſti imediate ante inſtãs quod eſt preſens. Iſta ſiḡt φ tu fuiſti poſt q̄ðlʒ inſtãs p̃teritũ ante hoc: ꝛ tũc iſto modo nõ eſt probãda: ſʒ magis erit iferẽda per ſuas ſingulares q̄ alio mõ: ꝛ talis ꝓpõ eſt falſa: qꝛ ſignificat φ tu fuiſti aliq̄ñ imediate ante inſtãs pñs.i.poſt q̄ðlibʒ inſtãs p̃teritũ: in qua ly aliq̄ñ / includit ſuppoſitionem determinatã pro aliquo inſtãti.ſigñat ḡ φ tu in aliquo determinato inſtanti fuiſti poſt q̄ðlibʒ ꝛc̃.ergo in illo fuiſti poſt illud inſtans ꝛ illud eſt p̃teritũ: ſʒ p̃ponẽdo ly imediate: tũc talis cõcedit̃.imediate ante hoc tu fuiſti: demonſtrãdo inſtãs qð eſt pñs: qð pʒ: tũ ʒ exponẽdo modo Pau.tũ ʒ ꝓpter hoc qꝛ virtualr̃ equalet ly imediate / iſti cõplexo.poſt q̄ðlibʒ inſtãs preteritũ: ſi vniat̃ verbo de preterito: vel iſti cõplexo.ante q̄ðlibʒ inſtãs futurum. Si vniat̃ verbo de futuro: ꝛ hoc ſiue preponat̃ ſiue poſtponat̃ ṽbo: hoc declaratũ eſt qñ poſtponit̃ in principio notandi. In illa aũt ꝓpõne: imediate ante hoc tu fuiſti: ſignificat φ poſt q̄ðlibʒ inſtans p̃teritum aliquãdo tu fuiſti: vbi ly aliquãdo / ſupponit confuſe tñ: ꝛ exponendo illam modo vniuerſali patet etiã eius veritas: vide illa a Tiſb.in 5° principali primi ſophiſmatis.

¶ Nota etiam φ cũ ly imediate / ſit dictio exponibilis: ideo lʒ illi poſtponatur negatio tamẽ adhuc debet exponi: ſʒ vbi preponat̃ negatio non exponit̃: immo ꝓbat̃ ꝑ ꝯtradictorium. Tiſb^o z^o

¶ Ulterius per hoc fundamentum poteſt notari φ ille due nõ ꝯtradicũt.imediate ante hoc tu non fuiſti albus: imediate ante hoc tu fuiſti albus: ſed cuilibʒ illorum aſſignat̃ ꝯtradictorium per negationem prepoſitaʒ: ꝛ ſi queras qð ſignificet illa propoſitio.non imediate ante hoc tu nõ fuiſti alb^9: dicas p̃mittendo: φ ſi aliqua ꝓpoſitio ſignificat primo ꝛ p̃ncipaliter duos ſenſus copulatiue φ ſua ꝯdictoria ſigñat oppoſitos ſenſus diſiunctiue: cuʒ copulatiue affirmatiue ꝯdicat diſiũctiua de partib^9 oppoſitis: quo p̃miſſo argr̃ ſic. Iſta imediate añ hoc tu nõ fuiſti Notãdũ z^m.

albus:ſigñat copulatiue iſtos duos ſenſus:ꝙ ante hoc tu nō fuiſti alb⁹:⁊ ꝙ nullū fuit inſtās ante hoc:qn inter illud ⁊ hoc tu nō fueris alb⁹.ḡ per ꝑmiſſum illa ſua ꝯdictoria: nō imediate ante hoc tu nō fuiſti alb⁹.ſigt ꝙ nō ante hoc tu nō fuiſti alb⁹:que cōuertit cū hac.ꝙ ante hoc cōtinue tu fuiſti albus:ſigñat ſcōo ſub diſiūctione ꝙ aliqō fuit inſtās nō inter qō ⁊ hoc ꝯtinue tu nō fuiſti alb⁹. Iſta notati:q2 plurimū ⁊ multū deſeruiūt pro expoſitione de ly incipit/⁊ deſinit. Tiſ.vt hz videri:⁊ ꝑſertim deſeruit pro illa difficultate vtrū in exponēdo illa ṽba debeat negatio ꝓponi aut poſtponi ⁊ ad ly imediate:⁊ ē vt ibidē patebit ꝑt teneri ꝯ Gaietanū ꝙ negatio ſit poſtponēda ⁊ nō ꝓponēda fundādo rōnē ſupra ꝓbabitis. ¶ Aduerte ēt cauſaʒ quare ly imediate/exponit̃ ꝑ ly inter:⁊ nō per ly ante/ſequēs ly qn. Cauſa eſt illa que ponit̃ in q̃rta ꝯne iſti⁹ capl'i. q2 in caſu illius ꝯnis exponendo ꝑ ly ante/eſſet illa ꝯclo vera.imediate poſt.a.tu curres:⁊ tñ exponēdo ꝑ ly inter/ vt dʒ exponi eſt illa falſa:⁊ ideo ibidē ſua ꝯdictoria cōcederet̃. ¶ Nota vlterius vt notat Pe.Mā.in caplo proprio ꝙ illa ꝯña nō valet de forma:antechɨs poſt hoc erit: ⁊ nullū erit inſtās poſt hoc qn iter illō ⁊ hoc antechriſtus erit.ḡ imediate poſt hoc antechɨs erit. Nā imaginādo ꝙ hinc ad annū nō erit aliqō tp̄s:⁊ poſtea incipiat eē tēpus: ⁊ in medio iſtius interuallis antechɨs incipiat eē:⁊ tūc in tali caſu añs eſt vez.⁊ ꝯñs falſuʒ.ſʒ opʒ addere ⁊ ꝯtinue poſt hoc tp̄s erit. Si tñ in illis exponētib⁹ adderes ly aliqñ:vt ſi ſic formal'r diceres.poſt hoc antechɨs aliqñ erit: ⁊ nullū erit inſtās poſt hoc qn inter illud:⁊ hoc antechɨs aliqñ erit:valeret ꝯña.ḡ imediate poſt hoc antechɨs erit: q2 ex ſcōa exponēte infert̃ ꝙ q̃cūqʒ inſtanti:dato poſt h̄ iter illud ⁊ hoc ꝯtinue erit tp̄s. Sed tūc in tali caſu opʒ dicere ꝙ ille nō ſunt vere exponētes:qa ab expoſita ad tales exponētes nō valet arg^m de forma:qa ex illa.imediate poſt hoc tu eris:nō ſequit̃ formal'r tēpus fore.ꝙ tñ includit̃ virtual'r in exponētib⁹ addēdo ly aliqñ:⁊ non addēdo ly aliqñ: adhuc nō ſunt exponētes ꝓprie:qa in caſu ſuperiori ab illis ad expoſitā nō valet arg^m. vt ponendo ꝙ inſtās p̄ñs ſit vltimū totius tēporis ⁊ ꝙ ſoꝛ.erit albus. tūc in illo caſu hec eſt vã.imediate poſt inſtās qō eſt p̄ñs ſoꝛ.erit alb⁹.vt pʒ in caſu. Tenet ipſe ḡ ly imediate/non ꝓprie exponi:ſed habere cauſas veritatis:a qbus ad expoſitam valet argumentū. vt ipſe addit in expo^{b⁹} ly aliquādo:ſeu ly in aliquo tp̄e.vel aliquo inſtāti:qō idē eſt: ⁊ in rei veritate illa argumēta ꝯcludunt illas non eſſe formaliter exponētes:qa ille ꝓbantes ⁊ ipſa ꝓbata ꝓpō nō mutuo ſe inferunt formal'r:vt pʒ ex ꝑdictis:qa tñ nāliter loquēdo neceſſe eſt tēpus fore ⁊ ꝯtinue.ideo Pau. appellat illas exponētes eſſe māl'r ſolū:⁊ nō formal'r. ¶ Preter particulas poſitas in ꝓbādo ly imediate:addit etiam aliam pticulā Pe.Man.in exponēdo hanc ⁊ ꝯſiles.imediate poſt hoc ſoꝛ.erit.addit enim hāc:⁊ hoc inſtās eſt vł erit:q2 demonſtrādo inſtans iam elapſum centū annis in quo ſoꝛ.nō fuit:qa pono nunc illū primo eſſe.eſt hoc añs verū.poſt hoc ſoꝛ.erit:⁊ nullū erit inſtās poſt hoc qn iter illud ⁊ hoc ſoꝛ.erit in aliquo tēpoꝛe vel inſtāti ⁊c̄. non aūt poteſt verificari illa.nullū erit inſtās poſt hoc qn inter illud ⁊ hoc ⁊c̄.niſi pro inſtanti futuro:⁊ quocūqʒ tali dato eſt vez ꝙ inter illud ⁊ hoc ꝑteritū ſoꝛ.erit:⁊ tñ eſt falſuʒ hoc ꝯñs.ergo imediate poſt hoc ſoꝛ.erit.vt pʒ per caſuʒ ⁊ ideo addit ipſe aliā particulaʒ:⁊ hoc inſtās eſt vel erit. ¶ Sed poſſum⁹ tenere ꝙ illa pticula non ſit neceſſaria. Et ad arg^m in oppoſitū. Di as ꝙ illa prima exponēs eſt falſa.ſ.poſt hoc tu eris:q2 ex ipſa ſequit̃ ꝙ hoc inſtās eſt vel erit: cum ly hoc/ſupponat vel denotetur ſupponere

Inſtātia p^a respectu illius verbi de futuro eris ⁊c̄. ¶ Contra ſcōam ꝯclōnez arguit̃ ꝓbādo ꝙ in illo caſu.imediate ante hoc duo ꝯdictoria fuerūt ſimul vera.ſic arguēdo.hoc eſt vez: demōſtrādo hāc.tu nō es alb⁹:⁊ hoc eſt vez:demōſtrando hāc.tu es alb⁹:⁊ nō ſunt plura illoꝝ.ḡ vtrūqʒ illoꝝ eſt verū.tūc ſic.illa ꝯña eſt bona:⁊ imediate añ hoc añs fuit vez:q2 illi⁹ vtraqʒ ꝑs imediate ante hoc fuit vã.ḡ ⁊ imediate ante hoc ꝯñs fuit vez:ſʒ nō potuit illud ꝯñs eē verū qn illa duo ꝯdictoria ſiſ fuerint vera:vt pʒ.ḡ ꝯclo eſt falſa. ¶ Sed pro illo dicas negando ꝙ illius ꝯñtic.imediate/ante hoc añs fuerit vez:⁊ non valet argumentum. Solutio. illius añtis vtraqʒ ꝑs imediate ante hoc fuit vã. ḡ totum añs fuit vez.nā illa copulatiua que eſt añs nō imediate ante hoc fuit vera:neqʒ ēt ita fuit ſicut illa coplatiua ſigt. neqʒ ēt ita fuit ſicut ſue partes ſignificabāt:ſʒ tñ vtraqʒ pars illi⁹ copulatiue fuerit vã. Pro illo vide Tiſ. in 7° ſophiſmate illo.oīs ꝓpō vel eius ꝯdictoria eſt vera. iuxta finē:vide etiā Pau.ve. in 21° ⁊ 23° ꝑncipalib⁹ q̃rti dubij 4^{ti}. ¶ Circa p^m correlariū eiuſdē ꝯnis nota.ꝙ lʒ illa ꝓpoſitio.imediate ante hoc tu fuiſti alb⁹. ſit concedēda in Rōdū 6^m caſu poſito:nō tñ iſta alia.imediate ante hoc tu nō fuiſti albus.ſic abſolute vĩ ꝯcedēda:eſt eñi ſic exponēda. ante Inſtātia 2ª hoc tu nō fuiſti alb⁹:⁊ nullū fuit inſtās ⁊c̄. Sed prima vĩ falſa:q2 negatio cadit ſupra verbū:negās illud pro quolʒ tp̄e ꝑterito.ſic aūt negata reddit̃ ꝓpō falſa:q2 pro aliquo tp̄e ꝑterito tu fuiſti alb⁹:vt pʒ in caſu:⁊ ꝑ idē vĩ ſcōa exponēs falſa:q2 aſſerit ꝙ quocūqʒ inſtāti:dato ꝑterito iter illud:⁊ hoc tu nō fuiſti alb⁹.in qua etiā ṽbū negat̃ ⁊ denotat̃ ꝙ iter inſtās datū ⁊ hoc nunq̃ʒ fuiſti albus:qō eſt falſum in caſu.ꝑ idē etiā oīno videt̃ expoſita negāda.ſ.imediate ante hoc tu nō fuiſti alb⁹:q2 etiā in illa negatur verbum. ¶ Pro hoc breuiter dicas ꝙ illa expoſita in caſu Solutio. eſt vera:eo ꝙ lʒ in ea neget̃ verbum:nō tñ abſolute pro quolibʒ tp̄e ꝑterito negat̃:ſʒ ſolū habēdo reſpectū ad determinationē ⁊ limitationē incluſam in ly imediate: ⁊ lʒ cōiter dicat̃ ꝙ aduerbiū ꝑcedēs vel illi equalēs nō limitat verbū ſequēs:qa ſolet dici ꝙ ille due differūt:in.a.inſtāti tu eris albus:⁊ tu eris alb⁹ in.a.inſtanti. In ꝓpoſito tamē habet̃ limitatio vbi ab illo ꝑcedēti aduerbio/imediate:q2 al'r ꝓpō eſſet falſa: ſicut probatum eſt:⁊ lʒ preponatur:intelligit̃ tñ aliquo modo virtus illius cadere ſupra verbuʒ:⁊ ꝑ hoc dico ꝙ ſua prima exponēs: illa.ſ.ante hoc tu nō fuiſti alb⁹:etiā hʒ verbū limitatū ⁊ non abſolute negatū:vt ſic reſoluat̃.tūc nō fuiſti albus demōſtrādo parteʒ in qua non fuiſti albus: ⁊ tunc eſt vel fuit ante hoc.ergo ⁊c̄.⁊ in ſecunda exponente ſemper eſt intelligēda aliqua limitatio reſpectu tempoꝛis: poteſt ergo ſuſtineri tacta concluſio per fundamentū habitum ⁊c̄.

Rōdū 4^m (left margin, beside "nēda fundādo rōnē ſupra ꝓbabitis")

Rōdū 5^m (left margin, beside "derēt. ¶ Nota vlterius")

¶ Caput decimūq̃rtū q̃rti tracta. de ly icipit.

Incipit dupl'r exponit̃. Uno modo per pōnē de p̄ñti ⁊ remotionē ꝺ p̄terito. Alio mō ꝑ remotionē de p̄ñti ⁊ pōnē de futuro. Vbi gr̃a. Soꝛtes icipit eē alb⁹. Pꝛio mō exponit̃ ſic.ſoꝛ. nunc eſt alb⁹:⁊ imediate añ inſtās p̄ñs nō fuit albus. Scōo mō exponit̃ ſic.ſoꝛ.nunc nō eſt albus: ⁊ imediate poſt iſtās p̄ñs erit alb⁹.ḡ ⁊c̄. Deſinit ſꝺo exponit̃ mō oppoſito etiā dupl'r. Pꝛimo modo ꝑ remotionē de p̄ñti ⁊ pōnē ꝺ preterito: vt ſoꝛ.nūc nō eſt alb⁹: ⁊ imediate ante inſtās p̄ñs ſoꝛ.fuit alb⁹.ḡ ſoꝛ.deſinit eē albus. Scōo modo ꝑ pōneʒ de p̄ñti: ⁊ remotioneʒ

1^a ꝑs capl'i. Pro to. iſto ca°.vide Pa. log. m2. p°.2 fo.64.fa. p°. ſi.vſqʒ ad fo. 66^m. fa. p°. ꝑñ./. ſophiſ. 34./.37./.36./. 35. ꝑn.ꝓ.du. 2^a ꝑs capl'i.

de futuro. vt ſoz. nunc eſt albus: τ nō imedia-
te poſt inſtās pn̄s erit alb⁹. ğ ſoz. deſinit eſſe al
3ᵒ ps capli bus. ❡ Ex p̄dictis infero aliq̄s ꝯclones: qua-
rū p̄ma eſt iſta. Tu icipis eē alb⁹: τ tñ tu nō
incipis eē coloratus. ꝓbaẗ. τ pono ꝙ nunc ſis
albus τ ꝯtinue añ hoc fueris niger: iſto poſi-
to tu nūc es alb⁹: τ nō imediate inſtās añ pn̄s
tu fuiſti alb⁹. ergo tu icipis eē alb⁹: τ tñ tu nō
incipis eē coloratus: q2 nūc es colorat⁹: τ ime
diate añ inſtās pn̄s fuiſti colorat⁹. τ imediate
poſt inſtās pn̄s eris colorat⁹. ğ nō icipis eē co-
loratus. ❡ Scḋa ꝯclo. De⁹ icipit eē in h̄ iſtā-
ti: τ tñ nō icipit eē in aliquo iſtāti. P̄ria ps ꝓba
tur. nā de⁹ eſt in hoc inſtāti: τ nō imediate añ
inſtās pn̄s fuit i hoc inſtāti. ğ de⁹ incipit eē in
hoc iſtāti. ❡ Scḋa ps ēt pʒ. nā ds eſt i aliquo
inſtāti: τ imediate añ inſtās pn̄s fuit i aliq̄ iſtā
ti: τ imediate poſt inſtās pn̄s erit i aliquo iſtā
ti. ğ τc̄. ❡ Tertia ꝯclo. Incipit eē oē qḋ eſt:
τ tñ nō icipit eē aliqd qḋ eſt. P̄ria ps ꝓbatur:
qm̄ nūc eſt oē qḋ eſt: τ nō imediate añ inſtās
pn̄s fuit oē qḋ eſt: q2 inſtās pn̄s. ğ τc̄. Scḋa
ps ꝓbaẗ. nā nūc ē aliqd qḋ eſt: τ imediate añ
inſtans pn̄s fuit aliqd qḋ eſt τ imediate poſt
inſtās pn̄s erit aliqd qḋ eſt. ğ τc̄. ❡ Quarta
ꝯclo. Tu icipis videre quēlʒ hoīeʒ: τ tñ nō ici-
pis videre aliquē hoīeʒ: imo nullū hoīeʒ ici-
pis videre. ꝓbaẗ. τ pono ꝙ ꝯtinue añ hoc nō
fuerit niſi decē hoīes. quoꝝ noueʒ videris vi-
deas τ videbis: ſʒ decimū nō videris q tā nūc
deſinat eē p remotionē de p̄nti. iſto poſito. tu
incipis videre quēlʒ hoīeʒ τ nō imediate an-
te iſtās pn̄s vidiſti quēlʒ hoīeʒ: q2 nō iſtū de-
cimū. ğ τc̄. Et tñ tu nō icipis videē aliquē ho-
minē: q2 tu nūc vides aliquē hoīeʒ: τ imedia-
te añ iſtās pn̄s vidiſti aliquē hoīeʒ. ğ τc̄. etiā
nullū hoīeʒ icipis videē: q2 quocūqʒ dato quē
iā vides iſtuʒ imediate añ hoc vidiſti: τ ime-
diate poſt h̄ videbis vt ponit caſus. ğ τc̄. ex il
la ꝓpōne ſequiẗ ꝙ tu icipis ſcire decem ꝓpō-
nes: τ tñ nō incipis ſcire aliq̄ꝫ ꝓpōnē: dato ꝙ
nūc ſcias decē ꝓpōnes τ imediate añ hoc nō
4ᵃ ps capli ſciebas niſi nouē. ❡ Cōſilēs ꝯclones ꝯcedūẗ
1ᵃ ꝯclo. in mā ḋ hoc ṽbo deſinit: vt qḋ tu deſinis cur
rere: τ tñ nō deſinis moueri: dato ꝙ nūc mo-
ueris τ nō curras: ſʒ imediate ante inſtās pn̄s
2ᵃ ꝯclo. currebas. ❡ Scḋa ꝯclo. De⁹ deſinit eē inſtā-
ti preſenti: τ tñ nō deſinit eē in aliquo inſtāti.
3ᵃ ꝯclo. ❡ Tertia ꝯclo. Deſinit eſſe oē qḋ eſt: τ tñ nō
4ᵃ ꝯclo. deſinit eſſe aliqd quod eſt. ❡ Quarta ꝯclo.
Tu deſinis videre quēlʒ hoīeʒ: τ tñ nō ḋſinis
videre aliquē hoīeʒ: imo nullū hoīeʒ ḋſinis vi
dere: dato ꝙ cōtinue añ h̄ videbas oēs hoīes
quos iā vides. τ generet̄ nūc p̄io vn⁹ ḋ nouo
quē nō videas: τ ita ꝯcediẗ ꝙ tu deſinis ſcire
decē ꝓpōnes: τ tñ nō deſinis ſcire aliquā pro-
pōnem. Dato ꝙ nūc ſcias decē τ cōtinue poſt
hoc ſolummodo nouem. quare τc̄.

Aduerte p̄io ꝙ ꝓpōnes de incipit τ deſinit nō ꝓ-
p̄ie exponunẗ. Cu⁹ rō eſt: q2 ab exponē Mēgbus. illa ᵐ p̄ᵐ
tib⁹ ad expoſitā eſt bōa ꝯña: ſʒ a. ꝓpōne ḋ icipit τ deſinit
ad exponētes nō valʒ ꝯña. Nō n. valʒ. ſoz. icipit eē. ergo
nūc nō eſt τ imediate poſt h̄ erit: q2 añs ver. τ ꝯñs fīm.
poſito ꝙ nūc p̄ ſit ſoz. τ ſi Magr̄ dicit iſta debere exponi
corrigit ſe in tractatu. ꝫ ꝯñas in ca° 8°. In riſione ad 2ᵐ Hec ſūt ver.
inſtātiā ꝫ ſcḋaʒ regulā que eſt. Ab exponibili ad quālibʒ ba Pau. Ve.
ſuaꝝ exponētiū eſt bona ꝯña. ❡ Dicit eni τ ſi aliqn̄ dixit
illa ṽba debere exponi: nō ſuʒ locut⁹ ꝓp̄e de expone: ſed
ſm̄ cōeʒ modū loquēdi ſumēdo expōnē pro q̄lʒ ꝓbōne
terminoꝝ: ſʒ ꝓp̄e ſumēdo ꝓbaẗ p cās vitans. Incipit eni
ꝓbaẗ p vnā diſiūctiuā cōpoſitā ex duab⁹ copulatiuis. q̄rū
copulatiuaꝝ p̄ᵃ ſit ex affirmatiua de p̄nti τ negatiua de
p̄terito: τ ſcḋa ſit ex negaᵃ ḋ p̄nti τ affirmatiua ḋ futuro.
deſinit ṽo ꝓbaẗ p vnā diſiūctiuā cōpoſitā ex duab⁹ co-
pulatiuis. q̄rū p̄ᵃ ſit ex negᵃ de p̄nti τ affirᵃ de p̄terito:
altera ṽo ex affirᵃ ḋ p̄nti τ negatiua de futuro. Exᵐ p̄mi.
vt icipit eē. a. ꝓbaẗ ſic. nūc eſt. a. τ nō imediate añ h̄ fuit
.a. vel nūc nō eſt. a. τ imediate poſt h̄ erit. a. ğ icipit eē. a.
p̄ᵃ. n. copulatiua deſeruit reb⁹ p̄manētib⁹ in qb⁹ eſt dare
p̄ᵐ inſtās eē. 2ᵃ aūt reb⁹ ſucceſſiuis in qb⁹ nō eſt dare p̄ᵐ
inſtās eē. Exēᵐ ſcḋi vt deſinit eē. a. ꝓbaẗ ſic. nunc nō eſt. a.
τ imediate ante hoc fuit. a. vel nūc eſt. a. τ nō immediate
poſt h̄ erit. a. ğ deſinit eē. a. P̄ria eni vīr deſeruit reb⁹ ſuc
ceſſiuis in qb⁹ nō eſt dare vltimū inſtās eē ſʒ p̄ᵐ nō eſſe.
2ᵃ ṽo rebus p̄manētib⁹ in qbus nō eſt dare vltimuʒ in-
ſtās ſuū eē. ❡ Aduerte 2° ꝙ illa. p̄ᵐ eē τ p̄mū nō eē. vlti- Notādū 2ᵐ.
mū eē τ vltimū nō eē. exponunẗ ſicut incipit τ deſinit. p̄ᵐ
eē exponiẗ ſicut icipit p poſitionē de p̄nti τ remotionem
de p̄terito. vt h̄ eſt p̄ᵐ inſtās eē ſoz. ꝓbaẗ ſic. In hoc inſtā
ti eſt eē ſoz. τ nō imediate añ hoc inſtās qḋ eſt pn̄s fuit eē
ſoz. ğ nūc eſt p̄ᵐ eē ſoz. vltimū nō eē exponiẗ ſic incipit p
remotionē de p̄nti τ poſitionē de futuro. vt nūc eſt vltiᵐ
nō eē motus. ꝓbaẗ ſic. nūc nō eſt motus τ imediate poſt
hoc erit motus. ğ τ nūc eſt vltimū nō eē motus. P̄imuʒ
nō eē exponiẗ ſicut deſinit per remotionē de p̄nti: τ poſi
tionē de p̄terito: vt hoc eſt p̄ᵐ nō eſſe ſoz. nūc nō eſt ſoz. τ
imediate ante hoc fuit ſoz. ğ nūc eſt p̄mū nō eſſe ſoz. vlti-
mū eē exponiẗ ſicut deſinit p poſitioneʒ de p̄nti τ remo-
tionē de futuro: vt hoc eſt vltimū eē gradus ſūmi. ꝓbaẗ
ſic. nūc eſt gradus ſūmus τ nō imediate poſt hoc erit gra
dus ſūmus. ergo nunc eſt vltimum eſſe gradus ſummi.
❡ Aduerte vlterius ꝙ minimū exponiẗ ſicut maximū. Notᵐ 3ᵐ
p̄mū ṽo ſicut vltimū. vñ daẗ minimū ꝙ ſic: τ minimū ꝙ
nō: maximū ꝙ ſic: τ maximū ꝙ nō. Exēplū p̄mi: vt hoc
eſt minimū qḋ ſoz. pōt: exponiẗ ſic. hoc ſoz. pōt τ nullum
minus: ſed qḋlʒ maius: ergo hoc eſt minimū qḋ ſoz. pōt.
Exemplū ſcḋi. hoc eſt minimū qḋ ſoz. nō pōt. exponitur
ſic. hoc nō pōt ſoz. nec aliqḋ maius: ergo hoc eſt minimū
qḋ ſoz. nō pōt. Exemplū tertij. hoc eſt maximum qḋ ſoz.
pōt exponiẗ ſic. hoc pōt ſoz. τ nullum maius: ergo hoc eſt
maximū qḋ ſoz. poteſt. Exemplum quarti hoc eſt maxi-
mum ꝙ ſoz. nō poteſt. hoc non pōt ſoz. nec aliquod ma-
ius: ergo hoc eſt maximū qḋ nō poteſt ſoz. lʒ habeat pro-
bationes terminoꝝ maximum τ minimum non ſunt
omnino

omnino eodē illis de p^m ⁊ vltimū: ſunt tn̄ multū ſimiles. vt pʒ in tractatu de maximo ⁊ minimo: ideo ſimul de illis volui dicere.

Notādū 4^m. Hec oīa Pa. ꝑgulenſis dicit quaſi in ſua tertia.

¶ Aduerte vlterius ꝙ ablatiuus poſitus in ↄñia. ꝓbaṫ etiā per cās veritatis: ꝑ vnā diſiunctiuam ex ↄditionali cauſali ⁊ temporali cōpoſitaʒ. vt ſole oriēte fit dies. ꝓbaṫ ſic. ſi ſol oriṫ fit dies: vel quia ſol oritur fit dies: vel quādo ſol oritur fit dies. ergo ſole oriente fit dies: ⁊ ideo inferṫ illa cōcluſio. nō aliquo hoīe currēte tu es aſinus: nec nullo homine currēte tu es aſinus: ⁊ non ſeqtur. nō aliquo hoīe currēte tu es aſinus. ꝰ nō hoīe currente tu es aſinus: qa nō equalet. De hoc aūt dixi hic: qa talis ablatiuus ꝓbaṫ per cās veritatis ſicut iſta de incipit.

Notādū 5^m. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ ſiue reſolubiliṫ: ſiue exponibiliter: ſiue officiabiliṫ: ſiue deſcriptibiliṫ probeṫ ꝓpō ei⁹ cōtradictoriū eſt ꝓbabile per cauſas veritatis.

Ritius. Cōtra Magiſtrū argṫ p^o.

In iſto caplo arguiṫ p^o cōtra modū exponēdi Magiſtri ſic. ab expoſita ad exponentes Paulē non valet ↄñia. igitur ille exponētes nō ſunt bone. pʒ ↄñia ⁊ antecedēs ꝓbatur: qꝛ nō ſeqṫ. ſoꝛ. incipit eſſe. igitur in inſtāti qd̄ eſt p̄ſens ſoꝛ. nō eſt: ⁊ imediate poſt inſtās qd̄ eſt preſens ſoꝛ. erit. pʒ: qꝛ añs eſt veꝝ poſito ꝙ ſoꝛ. nūc p^o ſit. ⁊ ↄñs falſum pro p^a parte. vt patet.

Arguiṫ 2°. ¶ Scdo argṫ ſic. iſta ↄñia nō valet. in iſtāti qd̄ eſt p̄ſens aīal nō eſt hō: ⁊ imediate poſt inſtās qd̄ eſt p̄ſens aīal erit hō. igiṫ icipit aīal eē hō: ⁊ tn̄ hic argṫ ab exponentib⁹ ad expoſitaʒ ſm̄ Paulū. igiṫ ille exponētes ſunt male. pʒ ↄñia cū minori. ⁊ maioꝛ ꝓbaṫ: qa illi⁹ ↄñie. añs eſt veꝝ ⁊ ↄñs falſum. ꝙ ↄñs ſit falſum patet: qa cōtinue ante aīal fuit hō. igiṫ nō incipit aīal eſſe hō: qd̄ tamen añs ſit veꝝ pʒ pro 2ª parte: ⁊ pro p^a ꝓbaṫ: qa in inſtāti qd̄ eſt p̄ñs aſinus nō eſt hō: ⁊ qlibet aſinus eſt aīal. igiṫ in inſtāti qd̄ eſt p̄ñs aīal nō eſt hō.

Arguiṫ 3°. ¶ Tertio arguiṫ ſic. datis iſtis exponētibus Pauli ſeqtur iſta ↄ̄ falſa. ſ. ꝙ a. aīa incipit eſſe poſtq̄ʒ incepit eē. igiṫ iſte exponētes ſunt male. pʒ ↄñia. ⁊ añs ꝓbaṫ. ⁊ pono ꝙ aīa ſoꝛ. incipiat eſſe ꝑ remotionē de p̄ſenti: ſic vult Pe. M. vel ſaltē ad imaginationē. ⁊ pʒ ↄcluſio: qa in inſtanti qd̄ eſt p̄ñs hec aīa nō eſt poſtq̄ʒ incepit eſſe: ⁊ imediate poſt erit poſtq̄ʒ icepit eſſe. igiṫ hec aīa incipit eſſe poſtq̄ʒ incepit eſſe. pʒ ↄñia ab exponētibus ad expoſitaʒ. ⁊ añs eſt veꝝ. igiṫ ⁊ ↄñs. ꝙ añs ſit veꝝ pʒ pro p^a pte: qa eius opp^m eſt falſuʒ. ⁊ 2ª pars eſt etiaʒ vera. vt pʒ exponendo rōne de ly imediate.

Solō ad p^m. Vide Pau. Ve. ma. p^a. ſo. 65. ſa. 4^a. ſoꝛ. Et qd̄ potest dare videri.

¶ Ad p^m rñdeo ſm̄ Pe. M. cap^o ꝓprio. ⁊ ſm̄ Magiſtrū p^o dubio. arg^o. 16. ꝙ in rei veritate ꝓpō de ly incipit nō dʒ exponi: ſʒ hʒ ꝓbari per cauſas veritatis: ideo nō mirū ſi ab illa que apparet expoſita ad illas q̄ apparent exponētes nō valet ↄñia: qa bene ſcitur. ꝙ a ꝓpōne hñte cauſas veritatis ad ſuaʒ cām nō valet ↄñia: ſed hñ ecōuerſo. ⁊ hoc concludebat arg^m ⁊ hñ.

Ad 2^m ¶ Ad 2^m ↄcediṫ ꝙ illa ↄñia non valet. ⁊ negaṫ minoꝛ. ſ. ꝙ arguaṫ ab exponētib⁹ ⁊c̄. qꝛ vt dictuʒ eſt ly incipit nō hʒ exponi. Et ſi dī ꝙ adhuc ſtat arg^m: quia arguiṫ ab vna cā veritatis ad ꝓpōneʒ hñtē illā negaṫ: ⁊ dī ꝙ illa cā nō hñ ſumiṫ.

Notandum. ¶ Pro q̄ nota ꝙ ad aſſignādū hñ cām veritatis iſtius. incipit aīal eē hō: aut cōſimiliū: in qbus a pte ſubiti eſt terminus cōis opʒ ꝙ in negatiua ꝓpōne ſemp ille termin⁹ ſtet diſtributiue. Exēplū ſi vis hñ ꝓbare iſtā. incipit aīal eē hō. debes ſic arguere. in inſtāti qd̄ eſt p̄ñs nullū aīal ē hō: ⁊ imediate poſt aīal erit hō. igiṫ ⁊c̄. ⁊ nō debes dicere. in iſtāti qd̄ eſt p̄ñs aīal nō eſt hō. ⁊ ſic pʒ ſolō: qꝛ dī ꝙ ſi cā veritatis debite ſumaṫ ipſa erit falſa ſicut ⁊ ſua ꝓpō.

Ad 3^m ¶ Ad 3^m ↄcediṫ ꝙ ꝓpō eſt vera vt ꝓbat arg^m. Et ſi argṫ ↄ̄ ſic. hec aīa icipit eē poſtq̄ʒ incipit eē. igiṫ poſtq̄ʒ hec aīa icepit eē ipſa icipit eſſe. ↄñia eſt bona. ⁊ ↄñs eſt falſuʒ. igiṫ añs. ꝙ ↄñs ſit falſuʒ ꝓbaṫ: qa hʒ ſic reſolui: nūc hec aīa icipit eē: ⁊ nūc eſt vl̄ icipit eē poſtq̄ʒ hec aīa icipit eē. igiṫ ⁊c̄. vbi 2ª reſoluens eſt incōpoſſibilis p^e.

¶ Ad hoc rñ^o negādo illā ↄñiā. ſ. hec aīa icipit eſſe: poſtq̄ʒ icepit eſſe. igiṫ poſtq̄ʒ hec aīa icepit eſſe ipſa incipit eſſe: qꝛ argṫ a termino ſtante ↄfuſe tm̄ ad eūdem ſtantē determinate.

Notandum. p ¶ Pro quo nota ꝙ hoc aduerbiuʒ poſtq̄ʒ ⁊ alia aduerbia tp̄is: ⁊ ſilr̄ aduerbia loci non ſunt termini ſyncathego^ci: ſed cathego^ci potētes ſuſcipe cōfuſionē a ly incipit, ⁊ ſunt dictiones que q̄uis appareāt in voce ſimplices: ſubordinanṫ tn̄ noī ⁊ relatiuo: aut nomini tn̄. Exēplū. idē eſt dicere: qñ ⁊ dicere in tp̄e vel in inſtāti in quo: ⁊ idē eſt dicere poſtq̄ʒ: ⁊ poſt tp̄s in quo. ſilr̄ idē eſt dicere. vbi ⁊ in loco in quo: ⁊ ſic de multis alijs: ⁊ ſic a ꝓpōne de ly poſtq̄ʒ. vel de aliq̄ alio. de verbo ↄfuſo tm̄ ad illā de eodē de verbo non ↄfuſo nō valet ↄñia. ⁊ pʒ ſolō arg^ti: ⁊ qualr̄ ibi arguiṫ a termino ſtāte ↄfuſe tm̄ imobilr̄ ad eūdē ſtantē determinate.

Corre^m p^m ¶ Ex ſolōne iſti⁹ arg^ti ſequunṫ tria. p^m. ꝙ oēs iſte ↄ̄nes ſunt vere. ſ. ſoꝛ. icipit eē: qñ ipſe nō icipit eē. ſoꝛ. icipit cur. qñ nō icipit cur. ſoꝛ. incipit cur. poſtq̄ʒ incipit cur. patēt omnes iſte in hoc caſu imaginabili. ſ. ꝙ ſoꝛ. ſimul icipiat eſſe: ⁊ etiā cur. per remotionē de p̄ñti: vt pʒ ꝓbādo.

Corre^m 2^m ¶ Scdo. ſequiṫ ꝙ a ꝓpōne de aduerbijs loci vel tp̄oꝛis cōfuſis cōfuſe tm̄ ad illā de cōſilibus aduerbijs nō cōfuſis nō valet ↄñia. pʒ: qa nō ſeqtur. ſoꝛ. icipit eſſe qñ nō incipit eſſe. igiṫ qñ ſoꝛ. nō icipit eē icipit eē: qa añs eſt veꝝ: vt pʒ ꝓbādo per remotionē de p̄ñti in caſu ſupioꝛi. ⁊ ↄñs eſt falſuʒ. qd̄ ꝓbatur: qa ſeqtur: qñ ſoꝛ. nō incipit eſſe icipit eſſe. igiṫ in tp̄e vel in inſtāti in quo ſoꝛ. non icipit eſſe incipit eſſe: ⁊ vltra ſeqtur. in tp̄e vel in inſtāti in quo ſoꝛ. nō incipit eſſe incipit eſſe. igiṫ in aliquo tp̄e vel inſtāti ſoꝛ. nō icipit eſſe ⁊ in illo ſoꝛ. incipit eſſe. vt pʒ per regulā de reſolōne relatiui: ſed vltimū ↄñs eſt falſuʒ: ⁊ ipoſſe: vt pʒ. igiṫ ⁊ p^m añs. qd̄ fuit ꝓbādū: ⁊ ita de cōſimilib⁹ dicaṫ.

Corre^m 3^m ¶ Tertio. ſequiṫ ꝙ a ꝓpōne de talib⁹ aduerbijs cōfuſis cōfuſe tm̄ ad ꝓpōnes abſolutas ⁊ ſine aduerbijs nō valet ↄñia. pʒ: qa nō ſeqtur. tu incipis eſſe qñ tu incipis cur. igiṫ tu incipis eſſe. pʒ. poſito ꝙ tu nō incipias eſſe: ſed bene icipias cur. nec ſequitur. tu incipis eſſe vbi plato eſt. igitur tu incipis eſſe: nec ſequiṫ. deus incipit eſſe quando hoc inſtans eſt. igiṫ deus incipit eſſe. patet hoc aduertenti ſuperioꝛa: ⁊ ſimiles poſſent fieri ↄ̄nes de ly deſinit.

Manfre. Circa caplm̄ de incipit: ⁊ deſinit multa ⁊ plura notanda ſunt q̄ oīa declarabo in tractatu de incipit: ⁊ deſinit Tiſ. ibidē adducā multas difficultates: ⁊ iō q̄ dicēda erūt circa cap^m hoc videanṫ loco allegato ⁊c̄.

¶ Caput 15^m quarti tracta. de ly totus.

p^a pars cap. Pro toto iſto ca^o vide Pau. Ve. m. p^a. a fo. 56. ſa. p^a. pri^o vſq ad ſoliū 57^m. ſa. 4^a. pri^o. ſ. 7. pri. 2. du. 10. ſ. 33. ſoph. 10.

Totus cōuertibilr̄ idē eſt qd̄ quelibʒ pars qñ ſyncathegoꝛematice teneṫ. vt totus ſoꝛ. eſt minoꝛ ſoꝛ. ⁊ tunc ſic exponiṫ. aliq̄ ps ſoꝛ. eſt minoꝛ ſoꝛ. ⁊ nulla eſt pars ſoꝛ. quin illa ſit minoꝛ ſoꝛ. ꝰ ⁊c̄. ſed qñ cathegoꝛematice teneṫ: tūc totū idē eſt qd̄ ens pfectū ex oībus ſuis ptibus. vt ſoꝛ. eſt totus hō. ſ. ſoꝛ. eſt pfect⁹ hō ex oīb⁹ ſuis ptib⁹: ⁊ cōiter qñ p̄cedit totā ꝓpōnē ſyncathegoꝛematice teneṫ. quando vō mediat inter partes ſubiecti aut poniṫ a parte p̄dicati. cathegoꝛematice teneṫ. vt totus ſoꝛ. eſt aliqd hoīs: ly totus teneṫ ſyncathegoꝛematice. Sed dicēdo: ens totū aīal moueṫ: aut tu es totus homo: ly totū teneṫ cathegoꝛematice. ¶ Ex qb⁹ infero

2^a pars cap.

pª ꝯ. aliquas ꝯcluſiones. Quarū prima eſt iſta. ¶ Totus ſor. eſt aliqd ſor. ⁊ tamen nō totus ſor. eſt minor ſor. Prima pars ꝓbaṫ: qa q̄libꝫ pars ſor. eſt aliqd ſor. Scđa etiā ꝓbaṫ: qa nō q̄libet pars ſor. eſt minor ſor. ſicut corpus totale ſor. aut aīa eius q̄ nō eſt quātā nō ſunt mi
2ª ꝯ. nora ſorte. ¶ Scđa ꝯclo. Totus ſor. eſt pars ſor. ⁊ tñ nō totus hō eſt pars ſor. Prima ps pꝫ: qa q̄lꝫ ps ſor. eſt pars ſor. Scđa ps ēt pꝫ: qm̄ nō q̄libet ps hoīs eſt ps ſor. nā eſt aliq̄ ps
3ª ꝯ. pla. que nō eſt ps ſor. ¶ Tertia ꝯclo. In oculo tuo eſt totū qđ eſt i mūdo: ⁊ tñ nō totū qđ eſt in mūdo eſt in oculo tuo. Prima ps probaṫ: nā in oculo tuo eſt ens ꝑfectū ex ſuis ptibus: qa pupilla oculi tui. Scđa ps etiā pꝫ: qa
4ª ꝯ. nō q̄libet ps mūdi eſt i oculo tuo. ¶ Quarta ꝯclo. Correlaria ex priori in burſa tua eſt tota pecunia mūdi: ⁊ in aīa tua eſt tota ſcīa poſſis. Prima ps ꝓbaṫ: qm̄ in burſa tua eſt ens ꝑfectū ex ſuis ptibꝰ qđ eſt pecunia mūdi: dato ꝙ habeas vnū denariū in burſa tua. Scđa pars etiā pꝫ ex priori: eo ꝙ in aīa tua eſt ens ꝑfectū ex ſuis ptibꝰ qđ eſt ſcīa poſſis: ex qbus ſequiṫ ꝙ hec ꝓpoſitio eſt falſa: q̄ tñ cōiter ꝯcediṫ. ſ. aīa intellectiua eſt tota in toto ⁊ tota in qualibet parte: nam ſi eſt tota. ergo eſt ens habens partes: conſequens falſum. quare ⁊c̄.

Magiſtri. Notandum. **Totus** tota/totū/2º ſumiṫ. ſ. cathegorematice ⁊ ſyncathegorematice: ſyncathegoreᶜᵉ ſumiṫ qñ p̄cedit totā ꝓpōnē: ⁊ tunc idē eſt qđ q̄libet ps. Catheᶜᵉ 2º ſumiṫ qñ poniṫ inter ptes ſubi vel p̄dicati: dūmodo p̄cedit aliqđ determinabile ipm: ⁊ tūc idē eſt qđ ens ꝑfectū cōpoſitū ex ptibus quātitatiuis. pº mō exponibiliter ꝓbaṫ. vt dicēdo. totus ſor. eſt minor ſor. aliqua pars ſor. eſt minor ſor. ⁊ nulla eſt ps ſor. qn illa ſit minor ſor. ergo totus ſor. eſt minor ſor. 2º 2º modo nō exponitur.

Ritius. Cōtra Magrm argr pº. **In hoc** caplo p̄ argr ꝯ dicta Magri. 2º erūt petitiones. ¶ Quātū ad pᵐ arguiṫ ꝙ ly totus ſyncathegorematice/nō ꝯuertaṫ cū ly q̄libet ps. ꝓbaṫ: qr dato oppoſito: ſeqtur ꝙ iſta eēt ꝯcedēda. totus eſt pars. ꝯñs falſuꝫ: qa illa nō videṫ ꝑfecta oro. ⁊ ꝯñtia ꝓbaṫ: qa ſm Magiſtrū eēt ſenſus: q̄libet ps eſt ps. ¶ 2º arguiṫ
Argūt 2º. ꝯ idē ſic. Dato illo ſeqtur ꝙ iſta eēt vera totꝰ ſor. eſt ps: ſed hoc eſt falſuꝫ. igiṫ ⁊ illud ex quo ſeqtur. pꝫ ꝯñtia cum maiori. ⁊ ꝓbaṫ minor: qa illa totus ſor. eſt pars. eſt vna affirmatiua: cuius ſubm ⁊ p̄dicatuꝫ ⁊ nō ſupponunt pro
Argūt 3º. eodē: vt pꝫ de ly ſor. ⁊ de ly ps. igiṫ illa nō eſt vera. ¶ 3º arguiṫ ꝯtra Magiſtrū dicētē. ꝙ ſolū tūc ly totus/teneṫ ſyncatheᶜᵉ cū p̄cedit totā ꝓpōnē. Cōtra. in iſta. nō totus ſor. currit. ly totus/teneṫ ſyncatheᶜᵉ: ⁊ tñ nō p̄cedit totam ꝓpōnē. igiṫ ⁊c̄. pꝫ ꝯña cū minori. ⁊ maior ꝓbaṫ ſic. ita teneṫ ly totus/in iſta. nō totus ſor. currit: ſicut in iſta q̄ eſt ſua ꝯdictoria. totus ſor. currit: ſed in iſta teneṫ ſyncatheᶜᵉ.
Argūt 4º. igiṫ ⁊ in illa. ¶ 4º argr ꝯ 3ᵃᵐ ꝯnēꝫ Magiſtri ſic. Iſta eſt vera. totū qđ eſt in mūdo eſt in oculo tuo: ⁊ ipſe dicit ꝙ eſt falſa. igiṫ male. pꝫ ꝯñtia cū minori. ⁊ maior ꝓbaṫ: qa ſi illa nō eēt vera. hoc ideo eēt: qa ly totū teneret ſyncatheᶜᵉ: ſed ly totū/nō teneṫ ſic: ſed catheᶜᵉ. igiṫ illa eſt vera. pꝫ ꝯña. iteꝝ cū maiori. ⁊ minor ꝓbaṫ: qa ly totū/ibi eſt vnū catheᵐᵃ: qa eſt vnū nomē ſubſtātiuū neutri generis: cum habeat poſt ſe ly qđ/qđ eſt relatiuū ſube ⁊ neutri generis. ¶ Ad pᵐ negaṫ ꝯñtia: ⁊ dī ꝙ iſta eſt incongrua. totus eſt ps: ⁊ dī ꝙ nō eſt de itētione Magri ꝙ ſemper cū ly totus. teneṫ ſyncatheᶜᵉ ꝯuertaṫ cū ly q̄libet pars/ ſed hoc ſolū hꝫ cum ei ꝯiungiṫ ſubſtātiuū: aliter nō eſt in illa: vt pꝫ. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcediṫ ꝙ illa eſt vera: ⁊ cū dī ꝙ iſta eſt vna affirᵃ: cuius ſubm ⁊ p̄dicatū nō ſupponit pro eodē: diciṫ ꝙ eſt veꝝ: quia iſta in voce nō hꝫ ſubm: qa tñ ipſa ſubordinaṫ vni in qua ſubm ⁊ p̄dicatuꝫ ſupponunt pro eodē. puta huic: q̄libet pars ſor. eſt pars ipſa eſt vera: ⁊ hoc ſufficit: vt pꝫ ſupra. ¶ Ad 3ᵐ dī ꝙ nō eſt de intentione Magiſtri: ꝙ ly totus/debeat p̄cedere totā ꝓpoſitionē ad hoc vt teneaṫ ſyncatheᶜᵉ. vt argᵐ probat. hoc enim eſt impoīe: qa tunc oporteret ꝙ ly totus/p̄cederet ſeipſum: ſed de intētione ſua eſt ꝙ ly totus/p̄cedat totū ſubiectū: ⁊ ſic eſt in illa: ⁊ ideo teneṫ ſyncathegorematice. ¶ Ad 4ᵐ dicit Pe. Man. ꝙ illa eſt vera. vt argᵐ ꝓbat. ſi tñ vis tenere Paulū nega ꝙ ly totū/teneaṫ cathegorematice: ⁊ nega ꝙ ly qđ/ſit relatiuū de ly totum/ſed dic ꝙ eſt relatiuū vnius ſubſtātiui incluſi in ly totum/⁊ ꝙ nos debemus iudicare de vocalibus per mētalia ⁊ nō aliter. Et pꝫ ſolo. ¶ Quātū ad 2ᵐ ſunt ſex petitiones. Prima. q̄re eſt ꝙ cū ly totus/ꝯuertiṫ cum ly q̄libet pars/dicimus ꝙ teneṫ ſyncatheᶜᵉ: ⁊ cum ꝯuertiṫ cū ly ens/perfectū ex ſuis partibus teneṫ catheᶜᵉ. ¶ Reſpon. ꝙ hoc idō eſt: qa ly totus/pmo mō ſumptus includit ly quelibet/qđ eſt vnū ſyncathegorema habens vim ꝯfundēdi: vt pꝫ: ſed ſcđo mō ſumptū nō includit ſyncathegorema: vt pꝫ. ¶ Secunda petitio. An iſta ſit vlīs. totus ſor. eſt homo. ¶ Reſpon. ꝙ ſm dicta ſupiora iſta eſt vlīs: qa ſubordinaṫ vlī: cauſa tamē quare Magiſter fecit caplm diuerſum de iſtis eſt duplex. pª: qa erat ponēda diſtinctio de ly totus. 2ª eſt: qa iſta vocalr nō apparet vlīs. ¶ Tertia petitio. An poſito ꝙ ſor. deficiat manus iſta ſit vera. ſor. eſt totus hō: ⁊ apparet ꝙ ſic: qa ſor. eſt hō ꝑfectꝰ ex ſuis ptibꝰ. igiṫ ſor. eſt totus hō. pꝫ ꝯña. ⁊ añs ꝓbaṫ ſic. oīs ps ſor. eſt in ſor. igiṫ ſor. eſt ens ꝑfectuꝫ ex ſuis ptibꝰ. pꝫ ꝯña iteꝝ. ⁊ añs ꝓbaṫ exponendo ſic. ps ſor. eſt in ſor. ⁊ nulla eſt ps ſor. qn illa ſit in ſor. igiṫ oīs ps ſor. eſt in ſor. pꝫ ꝯña cū maiori. ⁊ minor eſt nota: qa eius oppoſitū iplicat ꝯdictionē. Ex alia pte apparet ꝙ illa ſit falſa: qa ſor. deficit manꝰ. ¶ Rñ. ꝙ illa eſt falſa. Et cū dī. ſor. eſt ens ꝑfectuꝫ ex ſuis ptibꝰ. Rñº. ꝙ aliqd eē ꝑfectū ex ſuis ptibꝰ eſt 2ʳ. Vnoº qa eſt ꝑfectū ex ptibus q̄s hꝫ: ⁊ ſic oē hñs ptes eſt ꝑfectū. Alioº qa eſt ꝑfectū ex ptibꝰ q̄s nālr deberet hr̄e: ⁊ ſic nō oē hñs ptes eſt ꝑfectū ex ſuis ptibꝰ: qr ille cui deficit manus: aut pes quē ſm cōem curſuꝫ deberet hr̄e nō eſt ꝑfectū iſto mō: ⁊ ita capiṫ ꝑfectū in ꝓpoſito: ⁊ pꝫ falſitas propōnis. ¶ Quarta petitio. An iſta ſit vera. totus ſor. eſt minor ſor. ¶ Rñº. ꝙ iſta eſt diſtinguēda: qa vel ly totus/ꝯuertiṫ cū ly q̄libet ps/abſolute. vt dic̄ Magr̄ vel ꝯuertiṫ cuꝫ ly q̄libet ps/integralis. Si pᵐ: ꝓpoſitio eſt falſa: qa nulla duaꝝ ptiū ēentialiū eſt minor ſor. quia nec aīa intellectiua eſt minor ſor. cū nō ſit quātā: nec corpus ſor. eſt minus ſor. vt pꝫ. Si 2º 2ᵐ: dī ꝙ illa eſt vera: qa q̄lꝫ ps integralis ſor. eſt minor ſor. qa caput ⁊ pes ⁊c̄. ¶ 5ª petitio. An aliqđ idiuiſibile: vtputa deus dicaṫ totuꝫ. ¶ Rñº ꝙ nō: qa ly totū/quōcūqꝫ ſumaṫ hꝫ reſpectū ad partes: indiuiſibile aūt nō hꝫ ptes. ¶ Sexta petitio. An valeat iſta ꝯñtia. totus hō eſt hoīs. igiṫ totū aīal eſt hoīs. Et vr̄ forte ꝙ ſic. ¶ Rñº ꝙ nō: qa añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſum: vt pꝫ exponēdo: ⁊ hoc ideo eſt: quia arguiṫ ab inferiori ad ſuū ſuperius ꝯfuſe diſtributiue: vt patet.

Right margin: Ad pᵐ. Ad 2ᵐ. Ad 3ᵐ. Ad 4ᵐ. Petitio pª. Rñſio. Petitio 2ª. Rñſio. Petitio 3ª. Rñſio. Q. Petitio 4ª. Reſpōſio. Petitio 5ª. Rñſio. Petitio 6ª. Rñſio.

Circa

Manfre. Notādū p^m. R.

Circa mā^m de ly totus/aduerte p̄ ꝙ ly totus/cōiter ponit̄ teneri cathe^ce: qñ ponit̄ ad itra partes ſubiecti aut p̄dicati: qñ aūt p̄cedit totā ꝓpōnē dī ſynca^ce teneri. Sed poſſumus dicere ꝙ etiā vbi ſit p̄mus termi nus ꝓpōnis ⁊ ſubſtātiue teneat̄ ꝙ cathe^ce: ⁊ non ſynca^ce tenet̄: vt dicēdo. totū qḋ eſt in mūdo eſt in oculo tuo: qñ aūt p̄cedit totā ꝓpōnē: ⁊ eſt adiectiuū alicui⁹ determina

Petitio.

bilis: tūc cōcedit̄ ꝙ ille termin⁹ ſynca^ce tenet̄. ¶ Et ſi q̄rat̄ cā q̄re diuerſimode ſituatus talis terminus: diuerſis

Reſponſio.

modis accipiat̄. ¶ Dicat̄ ꝙ hoc eſt ex cōi mō loquēdi: nā de virtute ſermonis: ita pōt cathe^ce teneri a parte p̄di cati ſicut a parte ſubti: ⁊ lʒ forte ſit dubitādū qñ ꝓponit̄ aliq̄ ꝓpō in qua ponit̄ ly totus/a parte ſubi vtrū teneat̄ cathe^ce aut ſyncathe^ce: tñ nō debemus rñdere dubie ad talē ꝓpōnē: ꝓpter hoc: qꝛ ex cōi mō loquēdi cōcedēdū eſt ꝙ cathe^ce tenet̄. Pro illa mā vide Tiſ. in 3° ſoph^ce in illo. ſ. ōis hō eſt totū q̄titate. In rñſione ad 3^m arg^m p̄mi

Notādū 2^m.

p̄ncipalis. ¶ Cōſidera etiā ꝙ lʒ Pau. in illo loco teneat ꝙ ly totus/qñ cathe^ce tenet̄: tūc equaleat huic cōplexo: ens p̄fectū ex oīb⁹ ſuis p̄tibus: ita ꝙ ly totus/dicat reſpe ctū ad p̄tes. Tiſ. tñ in ſophiſ^ce allegato in ſolōne 2^i p^i p̄n cipalis. tenet ꝙ nō dicat reſpectū ad p̄tes: ſed ſolū equi polleat huic cōplexo: ens p̄fectū cui nihil deeſt ſiue mō tale ens ſit hñs p̄tes: ſiue nō: nō eſt cura apud ipm: vnde cōcedit ipſe ꝙ aīa itellectiua eſt qḋdā totū: lʒ nō habeat p̄tes: opīo tñ Pau. videt̄ ſecurior: nā ly totū/dī cōiter re

Notādū 3^m.

ferri ad partē. ¶ Nota vlterius ꝙ tenēdo expōnē de ly totus/qñ ſynca^ce tenet̄: qꝛ exponat̄ illo modo. ſ. mō vlī: vt pʒ. cā enim eſt: qꝛ cum illo mō ſumpt⁹ talis terminus equaleat iſti cōplexo: q̄libet pars ⁊c̄. Ideo exponit̄ mō dicto: vt dōo: totus ſoꝛ. eſt minoꝛ ſoꝛ. iſta ſic hʒ exponi: q̄

Notādū 4^m. Petrus con tra modū ex ponendi. Arguit p^o. Arguit 2°.

libet ps ſoꝛ. eſt minoꝛ ſoꝛ. cū illi equaleat. ¶ Nota etiaʒ ꝙ Pe. Man. ꝫ talē modū exponēdi adducit mlta arg^ta p̄ loco que poſtea ſoluit. Et deinde vlteri⁹ arguit ꝓbādo ꝙ ly tot⁹/nō equalet iſti cōplexo: q̄libet pars. ¶ Primo qꝛ illa eēt vlīs. totus ſoꝛ. eſt aliqḋ. ¶ Scḋo. qꝛ ſicut illa eſt cōgrua: q̄libet pars eſt in mūdo. Ita etiā deberet eſſe cōgrua illa. totus eſt in mūdo ꝓpter equalētiā. ¶ Et ſol

Ad p^m

uēdo illa dicit ipſe p^m ꝯcedēdo: qꝛ illa ꝓpō que determi nat̄ a ly totus/eſt vlīs: ſed qꝛ hoc eſt ꝫ opīonē cōem. Iō dicat̄ alr ꝙ nō valet arg^m. equalet in ſignificādo vlī. g̊ eſt vlīs: ſicut etiā nō valet illa ꝓpō. qñ tu loqueris: tu nō ta ces. equalet vni copl'atiue hypothetice: ergo eſt hypothe

Ad 2^m

tica. ¶ Ad 2^m arg^m rñdet ⁊ recte ꝙ ly tot⁹/nō ab^te equa let iſti cōplexo q̄libet pars ab^te ſumpta: ſʒ ſolū qñ ſumit̄ cū ſubſtātiuo ⁊ pro illo debemus imaginari ꝙ ly totus/ ſm̄ ꝙ adiectiuū eſt ſignans per depēdentiā ad ſubſtan tiuū. Ita etiā equalet iſti cōplexo: q̄libet ps nō ab^te ſum pta: ſed ꝑ depēdentiā ad genitiuū. Sicut ergo illa eſt in cōgrua: totus eſt in mūdo. Ita ēt illa: quelibet pars eſt in mundo: ſumēdo non ab^te ly pars: ſed vt exigit genitiuū.

Petrus con tra rñſionem tiſſ.

¶ Arguit eniʒ vlterius alio fundamēto ꝓbando ꝙ hoc cōplexū grā exēpli. totus hō non poſſit equalere iſti cō plexo. q̄libet pars hoīs: qꝛ illi⁹ cōplexi. totus hō/illa ps hō nō ſigt̄ ꝑ modū oblīq: illius aūt cōplexi. q̄libet pars hoīs: ly hoīs/ſignat ꝑ modū oblīq. Ex quo g̊ rect⁹ non dʒ equalere obliquo rōne diuerſi modi ſignādi. Iō cōtin

Opi. Petri.

git̄ ⁊ cogit̄ ponere aliū modū exponēdi: ⁊ dicit ꝙ ly tot⁹/ qñ ſumit̄ cathe^ce equalet iſti cōplexo: ſm̄ oēs p̄tes colle ctiue ſumptas. vt dōo ſoꝛ. eſt tot⁹ alb⁹: equalet iſti cōple xo. ſoꝛ. eſt alb⁹ ſm̄ oēs ſuas p̄tes collectiue ſumptas: ⁊ ad hoc ꝙ talis ꝓpō ſit vera. ſ. ſoꝛ. eſt tot⁹ alb⁹ nō eſt opus ꝙ q̄libet ps ſoꝛ. ſeorſuʒ capta ab alia ſit alba: vt pʒ itellige ti. Qñ aūt tenet̄ ſynca^ce. tūc equalet iſti cōplexo: ſm̄ oēs ſuas p̄tes diuiſiue ſumptas eſt albus: ⁊ tunc ad hoc ꝙ ſit vera illa reqrit̄: ꝙ q̄libet ſeorſum capta ab alia ſit alba.

Opīo cōis.

Sed lʒ ille modus ſubtilis ſit: poſſumus tñ ſuſtinere mo dū exponēdi cōeʒ. Et ad arg^m in oppo^m. ¶ Dicamus ꝙ lʒ dicēdo totus hō ⁊c̄. ly hō/videat̄ ſolū ſignare ꝑ modū recti: ſignat tñ etiā aliquo mō ꝑ modū oblīq: ⁊ lʒ ponat̄ in recto: hoc nō fit ꝑꝑ modū ſignādi ꝑ modū recti. Sed ſolū vt ſeruet̄ cōgruitas illi⁹ cū tali adiectiuo totus. Iſta

Reflexio ar gumētū cōtra Petrum.

enī eēt incōgrua: totus hoīs eſt aliqḋ: vt ſatis pʒ. ¶ Pre terea poſſes tu obijcere ſile arg^m ꝫ modū exponendi ab eodē poſitū: nā ex quo ly tot⁹/eſt recti caſus videt̄ debe re ſignificare ꝑ modū recti: ⁊ ſm̄ cū nō ſic facit: qꝛ equa let iſti cōplexo: ſm̄ oēs ſuas p̄tes ⁊c̄. q⁹ qdē cōplexū ſigt̄ oblīq: ⁊ iō illi⁹ fundamētū nō demōſtrat ꝫ cōem modū

Modus al⁹ exponēdi ſm̄ Paulum.

exponendi. ¶ Pau. Ue. in 2° dubio 4te in 7° p̄n^li. ponit etiā aliū modū exponēdi ꝓpōnē de ly tot⁹/qñ ſynca^ce te net̄. vult eniʒ ꝙ p̄ exponat̄ ꝑ ſuā placentē: vt ſic dōo. tot⁹ ſoꝛ. eſt aliqḋ. ſic exponit̄. ſoꝛ. eſt aliquid: ⁊ nihil eſt ſoꝛ. qn illud ſit aliqḋ. Sed ille modus exponēdi non cōiter po nitur: ⁊ iō de illo nō multū curo: qꝛ tñ multa alia dicit ꝑ tinētia ad ꝓpoſitū hoc. Ideo vide oīa illi⁹ dicta loco alle

Notādū 5^m.

gato. ¶ Circa ꝯnē 2^am nota q̄re nō valeat ille modus ar guendi. totus ſoꝛ. eſt pars ſoꝛ. ergo totus hō eſt ps ſoꝛ. Cā eniʒ eſt: qꝛ lʒ ly tot⁹/nō cōiter ponat̄ eſſe ſignū diſtribu tiuū: ⁊ ēt ly ſoꝛ. nō poſſit diſtribui: cū ſit termin⁹ diſcret⁹: qꝛ tñ virtualr illud cōplexū totus/equpollet iſti cōplexo q̄libet pars. Ideo dicēdo: tot⁹ hō eſt pars ſoꝛ. equalet iſti: q̄libet pars hoīs eſt pars ſoꝛ. vbi ly hoīs/per accidēs di ſtribuit̄: qꝛ regit̄ ab illo termino pars per ſe diſtributo. non g̊ valet arg^m formatū: qꝛ arguit̄ implicite ab īferiori ad ſuū ſupius diſtributiue a ly ſoꝛ. ſ. ad ly hoīs. ¶ Circa

Notādū 6^m.

3^am ꝯnē aduerte ꝙ etiā illa pōt cōcedi. totū qḋ eſt in mū do eſt in oculo: qꝛ vt p̄us notaui quū ly totū/teneat̄ ſub ſtantiue: ⁊ per ꝯñs iuxta fundamētū cathe^ce teneat̄. Ideo illa pōt cōcedi: ſicut ꝯcedit̄ illa alia: in oculo tuo eſt totū qḋ eſt in mūdo: hoc idē aſſerit Pe. Man. caplo proprio.

Notādū 7^m.

¶ Circa 4^am ꝯnem aduerte ꝙ illa ꝓpō. in aīa tua eſt to ta ſciētia poſſis: differens eſt ab illa alia: aīa itellectiua eſt tota in toto ⁊ tota in q̄libet parte: nā tenēdo cuʒ Pau. ꝙ ly totū cathe^ce tentū/dicat reſpectū ad p̄tes illa pōt ꝯce di. in aīa tua eſt tota ſcīa poſſis: qꝛ ſcīa eſt q̄litas gradua lis itegrata ex gradib⁹ tanq̄ ex ſuis partib⁹. aīa aūt itel lectiua nō hʒ partes aliq̄s ex qb⁹ cōponat̄: ⁊ tūc ſic ſuſti nēdo: opʒ dicere ꝙ ly totus/lʒ dicat reſpectū ad p̄tes: nō tñ magis ad p̄tes quātitatiuas q̄ʒ integrales: qꝛ illa ꝓpō. in aīa tua eſt tota ſcīa poſſis nō cōcederet̄ vbi ly totū di ceret reſpectū ad p̄tes q̄tita^tiuas: qꝛ ſcīa nō hʒ tales p̄tes: ſicut nec aīa itellectiua que eſt ei⁹ ſubʒ: tenēdo tñ cū Tiſ. ꝙ ly totū/nō dicat re^ctū ad partes: pōt illa ꝓpō ꝯcedi. aīa itellectiua eſt tota in toto: ⁊ tota in q̄libet parte: eo ꝙ aīa eſt ens perfectū cui nihil deeſt in ſua ſpecie ⁊c̄.

¶ Caput 16^m quarti tracta. de ly ſemper.

1ª pars cap.

SEmper ꝯuertit̄ cū ly oī tp̄e/ſm̄ exi gētiā verbi cui addit̄: ita ꝙ idē eſt di cere ſemꝑ fuit hō. oī tp̄e p̄terito fuit hō. Et exponit̄ ſic. Aliqñ fuit hō: ⁊ nō fuit aliqñ: qn tūc fuerit hō. g̊ itē de futuro ſemꝑ erit aliqḋ aliqñ erit aliqḋ ⁊ nō erit aliqñ qn tūc erit aliqḋ. g̊. ¶ Ex p̄dictis īfero aliq̄s conclusiones. Quaꝝ p̄ria eſt iſta. Semꝑ fuit

2ª pars cap. p^a ꝯ.

aliqḋ qḋ nō ſꝑ fuit. ꝓbat̄. aliqñ fuit aliqḋ qḋ nō ſꝑ fuit ⁊ nō fuit aliqñ: qn tūc fuerit aliquid qḋ nō ſꝑ fuit. g̊ ⁊c̄. ¶ Scḋa ꝯclo. Semꝑ erit

2^a ꝯ.

aliqs hō qui nō ſemp erit. ꝓbaṫ: qa aliqñ erit: aliqs hō q nō ſemp erit: ⁊ nō erit aliqñ qn tūc erit aliqs hō qui nō ſemp erit. ergo ⁊c̃. ¶ Tertia ↄclo. Semp eſt hoc iſtās pñs. ꝓbaṫ: aliqñ eſt hoc inſtās pñs: ⁊ nō eſt aliqñ quin tūc ſit hoc inſtās pñs. ergo pȝ ẽt ex ſua ↄuertibili. ſ. oi tpe p̄ſenti eſt hoc iſtās pñs. ¶ Ex eadē ↄclōne ſequiṫ correlarie: ꝙ qcqd viuit ſemp eſt: ⁊ qcqd currit vel moueṫ ſp ſe hȝ eodē mō: lȝ nō ſemp ſe habuerit aut ſp ſe hēbit eodē mō. ¶ Notādū ꝙ nō abſqȝ cā dī ſp cōuerti cū ly oi tpe/ ſm exigētiā ſui verbi: qꝛ ſi abſolute ↄuerteret̃ cuȝ ly oi tpe/ hec eēt falſa. ſemp de⁹ fuit: aut mūdus ſemp erit: qꝛ nō oi tpe de⁹ fuit. ꝓbaṫ: naȝ oi tpe de⁹ fuit: pñs tp̄s eſt vel fuit tp̄s. ergo in tpe pñti de⁹ fuit. ⁊ pȝ ↄña: qꝛ in tertio prīe: ex quo ly tpe/ ampliaṫ ad ſupponēdū pro eo ꝙ eſt vl̓ fuit: ⁊ ↄñs eſt falſum: qꝛ tp̄s pñs nunꝙ̄ fuit. Eodē mō oſtēdiṫ falſitas h⁹. mūdus ſp erit: qa nō erit in tpe pñti: verūtñ eligat rñdēs rñſionē ſibi magis cōformē: qꝛ haꝝ ālibȝ ſuſtentabilis eſt. Ex iſto ſcōo mō loquēdi: ſeqtur ꝙ aliqñ de⁹ nō fuit: ⁊ aliqñ celū nō erit: qꝛ tunc de⁹ nō fuit demōſtrādo inſtās preſens: ⁊ tūc eſt vel fuit aliqñ. ergo ⁊c̃. Cōſimilr̄ aliqñ celū erit: qꝛ tūc nō erit demonſtrādo inſtans p̄ſens: ⁊ tunc eſt vel erit aliqñ. ergo ⁊c̃.

3ᵃ ↄ. — Corre^m — 3ᵃ pars cap. Notandum. — Pro toto iſto ca° vide Pau. lo. ma. p°. a fo. 57. fa. 4ᵃ pñ° vſqȝ ad fo. 58 fa. 2ᵃ. ibi. que cūqȝ dcā ſt. ſ. ſoph. 34. p^m. h2^m. /. 4^m.

Mēghus. Notandum.

Semper 2ʳ ſumiṫ. Uno° ſimp̄ʳ ſiue abſolute. Alio° reſpectiue. nō pro oi tpe ſed ſm̄ʳ exigētiā verbi: vt dōo: ſemp fuit hō. Scōo mō ſiḡt ꝙ oi tpe p̄terito fuit hō: ⁊ eſt vera: vt pȝ per exponētes. ſ. aliquo tpe p̄terito fuit hō: ⁊ nō fuit aliqđ tp̄s p̄teritū qn fuerit homo. ergo ⁊c̃. Si p̄ mō hec eſt falſa: qa ſiḡt ꝙ oi tpe fuit hō: ⁊ ſeqtur. oi tpe fuit hō. pñs tp̄s eſt tp̄s. ergo ī tpe pñti fuit hō. ↄñs eſt falſuȝ: qꝛ pñti tpe nō fuit hō: ſed hñ eſt hō. iſta ergo ꝓpō. oi tpe fuit hō: eſt falſa: qꝛ exponiṫ ſic. aliquo tpe fuit hō: ⁊ nō eſt vel fuit aliqđ tp̄s qn tūc fuerit hō. ergo ⁊c̃. illa ſcōa exponēs eſt falſa: qa tp̄s pñs eſt vel fuit aliqđ tp̄s: ⁊ tñ in illo nō fuit hō: ſȝ bene eſt hō. Magr̄ tāgit hos duos modos ſuſtentabiles in textu elige quē tibi placet.

Ritius. T — Pro dictis ſpñ⁹ vide Pau. lo. ma. p°. fo. 58. fa. 3ᵃ. pñ°. ſ. 2ᵃ. fo. 110. fa. 4ᵃ. ibi. adhuc dub⁹. /. fo. 113. fa. 3ᵃ ibi. Jtē ſic ꝓpōnes.

In iſto caplo ſunt ātuor petitiones. ¶ p^a. An ly ſp/ ſit termin⁹ cathegorematic⁹ vel ſyncathe^{ma}. ¶ Rñ°. ꝙ ly ſp/ eſt termin⁹ ꝓgnās q ſubordinaṫ cathe^{co} ⁊ ſyncathe^{co}: ⁊ nō eſt pura dictio: ſȝ eſt cōplexū: vt pȝ ſup̄ cū dicebamus: ꝙ ly ecōuerſo/ erat cōplexū: ⁊ ita ly ſp/ nec eſt termin⁹ cathe^{cus} ⁊ ſyncathe^{cus}. Et ſi arguiṫ ꝙ ois termin⁹ aut cathe^{cus} aut ſyncathe. ¶ Rñ°. ꝙ veꝝ eſt de incōplexo: nō aūt de cōplexo: ⁊ ita de ly tot⁹/ dicaṫ. ¶ 2ᵃ petitio. An iſta ſit quāta: ſemp fuit hō. ¶ Rñ° ꝙ ſic. qꝛ eſt vl̓is: eo ꝙ ſubordinaṫ vl̓i. ¶ 3ᵃ petitio. Quid ſiḡat iſta. aliqñ fuit hō. ¶ Rñ°. ꝙ ſicut iſta ā eſt ſua ↄdictoria: ſp fuit hō: eſt diſtinguēda: qa pōt ſiḡare: vel ꝙ oi tpe: aut inſtāti abſolute fuit hō ſic: ꝙ ly tpe/ ſtet ampliatiue ꝓ eo qđ eſt vel fuit vel pōt ſiḡre ꝙ oi tpe fuit hō nō abſolute: ſed ſm exigētiā verbi. ſic ꝙ oi tpe p̄terito fuit hō: ita illa: aliqñ fuit hō: aut aliqñ nō fuit hō: hȝ cōſimilr̄ diſtingui. ¶ 4ᵃ petitio. An iſte repugnēt: hoc ſemp fuit: ⁊ hoc incepit eſſe. ¶ Rñ° ꝙ nō, qa celū ſp fuit: exquo in oi tpe ⁊ in omni inſtāti p̄terito fuit: ⁊ tñ incepit eſſe ſm veritatem.

Manfre. Notādū p^m.

Circa caplm de ly ſp/ aduerte ꝙ opio ā vult ꝙ ly ſp/ cōuertaṫ cū ly oi tpe/ ab^{it} pōt dīc hoc fundamētū: qa dōo. ſemp fuit de⁹: lȝ ly ſp/ ſit aduerbiū: virtualr̄ tñ ſupponit re^{us} illi⁹ ↄbi fuit: ⁊ ampliaṫ ab illo: ⁊ iō vꝫ ſiḡare talis ꝓpō ꝙ in oi tpe qđ eſt vel fuit: in illo de⁹ fuit. ¶ Alia tñ opio quā in pñ° capli ponit Pau. nō vult tale aduerbiū ampliare: ſed ſolū ſupponere ſm cōſignificationē verbi: ⁊ illa opio nō eſt: ita apparens ſicꝫ p^a niſi ex hoc: qa vꝫ incōueniēs ſm cōeȝ moduȝ loquēdi ꝙ illa ꝓpō nō ſit ↄcedēda. ſp de⁹ fuit: ā negaret̃ ab illa opione nō tenēte ampliationeȝ ⁊c̃. ¶ Nota ẽt cām q̄re illo mō exponaṫ ly ſemp/ qa exquo equalet illi cōplexo: oi tpe. Jō aliquo mō vꝫ exponenda ꝓpō de ly ſp/ ꝓpoſito mō vl̓i: qꝛ ſicut ly oi/ corrñdet ſignuȝ p̄ticulare ly aliquo/ ita ly ſp/ corrñdet ly aliqñ/ qđ pōt cōputari pro ſigno p̄ticulari: cū virtualr̄ icludat ſignū p̄ticulare. ¶ Nota vlteri⁹ ꝙ non ois ꝓpō de ly ſp/ hȝ ꝓbari mō poſito a Pau. ſed ſolū illa in qua ly ſp/ determinat ꝓpōnē ⁊ p̄cedit eandē. vñ dōo: deus fuit ſemp: illa eſt falſa: qꝛ illa ſiḡat ꝙ de⁹ fuit aliqñ oi tpe. Nā ly ſemp/ equalet iſti cōplexo: oi tpe ſiue p̄ponaṫ ſiue poſtponaṫ. Modo pȝ ꝙ ꝓpō ſic ſignificādo eſt negāda. aſſerit eniȝ ꝙ aliquo determinato tpe deus fuit oi tpe: qđ eſt falſuȝ: qꝛ quocūqȝ tpe dato: in illo de⁹ fuit: ⁊ in illo ſolū: nō aūt in illo fuit in alio tpe: vt ſatis pȝ: ⁊ ꝙ illa ꝓpō data ſignificet ſic. pȝ: qꝛ exquo ly aliqñ/ ſubintelligiṫ determinare verbū: nō impediṫ ab aliquo p̄cedēti ſigno: iō ſupponit determinate: aut includiṫ ſuppōneȝ determinatā reſpectu tp̄is determinati exquo hꝫ ꝙ nō valet arg^m. ſemp deus fuit. ergo de⁹ fuit ſemp ⁊c̃.

Notādū 2^m. — Notādū 3^m.

¶ Caput 17^m quarti tracta. de ly ab eterno.

p^a pars cap. Pro toto iſto c°. vide Pau. lo. ma. p°. fo. 58. fa. 2ᵃ. ibi. āc̃ūqȝ dcā ſt.

Ab eterno duplr̄ ſumitur. Uno mō noialr̄ cū determinatiōe p̄pōnis. a. vel ab: ⁊ tunc reſolviṫ vt ab eterno fuit. a. ab hoc fuit. a. ⁊ h̄ eſt vel fuit eternū. ergo ab eterno fuit. a. ita ꝙ ab eterno nominalr̄ ſumēdo cōuertiṫ cū ly ab aliquo eterno: aliter ſumiṫ ab eterno. ſ. aduerbialr̄ ⁊ conuertiṫ cū ly eternalr̄/ ⁊ ſiḡat idē qđ añ oē tp̄s finitū: aut añ oē inſtās vel poſt oē tp̄s finituȝ vel poſt oē inſtās: ⁊ exponiṫ ſic: vt ab eterno fuit deus: ante aliqđ tp̄s finitū fuit de⁹ ⁊ nullū eſt vel fuit tp̄s finitū: qn añ illud fuerit de⁹. ergo ⁊c̃. Silr̄ de futuro: vt ab eterno vl̓ eternalr̄ erit aliqd ſic exponiṫ: poſt aliqđ tp̄s finitū erit aliqd: ⁊ nullū eſt vel erit tp̄s finitū: qn poſt illud erit aliquid: ergo. vel ſic. poſt aliqđ inſtās erit aliqd: ⁊ nō eſt vel erit aliqđ inſtās: qn poſt illud erit aliqd: ergo ⁊c̃. Et notanter dico finituȝ: qꝛ aliqđ tp̄s fuit añ qđ deus non fuit. ſ. tp̄s qđ fuit infinitū a parte añ. Silr̄ aliqđ erit tp̄s poſt qđ nihil erit. vȝ. tp̄s īfinitū a p̄te poſt. ¶ Ex p̄dictis infero aliq̄s cōclōnes. Quaruȝ prima eſt iſta. Ab eterno tu fuiſti: ⁊ tñ nō eternalr̄ tu fuiſti. Scōa ps eſt de ſe manifeſta: qm̄ añ tp̄s mille ānoꝝ tu fuiſti: ſȝ prima ps ꝓbaṫ: nā ab iſto tu fuiſti demr̄ando deū: ⁊ hoc eſt vl̓ fuit eternū: ergo. pȝ ↄña tenēdo ly ab

2ᵃ pars cap. p^a ↄ.

2ª ꝯ. eterno noialr. ¶ Scđa ꝯcluſio. Ab eterno tu
eris: ⁊ tñ nõ ab eterno tu eris: pꝫ iſta ꝯclo ſu-
mẽdo ly ab eterno / in pria ꝑte noialr: ⁊ in ſcđa
aduerbialr: nec ſũt ꝯdictoria: ex quo illi termi
3ª ꝯ. ni nõ vniformiter ſumunt. ¶ Tertia ꝯcluſio.
Ab eterno ſiue eternalr fuit aliquid: quod nõ
ab eterno ſiue eternalr fuit. ꝓbat. Nã añ ali-
qđ tps finitũ fuit aliqd: qđ nõ ab eterno ſiue
eternalr fuit: ⁊ nõ eſt vl' fuit tps finitũ: qñ añ
illud fuerit aliqd: qđ nõ ab eterno ſiue eterna-
4ª ꝯ. liter fuit. ğ. ¶ Quarta ꝯclo. Eternalr ſiue ab
eterno erit aliquis hõ: qui nõ erit eternalr ſiue
ab eterno. ꝓbat. Nã poſt aliqđ tps finitũ erit
aliquis hõ qui nõ erit eternalr ſiue ab eterno:
⁊ non eſt vel erit tps finitũ: qñ poſt illud erit
aliquis hõ: qui nõ eternalr ſiue ab eterno erit.
ergo q̃cunqꝫ dicta ſunt de ly ab eterno / ⁊ eter
nalr pñt dici de iſtis terminis ꝑpetuo: ⁊ in eter
nũ: q pñt duplr ſumi. ſ. noialr ⁊ aduerbialr
ſicut in prioribus exẽplificatũ eſt: quare ⁊c̃.

Mẽghus. Notandum. **Ab eterno** ſumit 2ͬ. Uno° noialr: ⁊ ſic ſunt due
partes. Alio° aduerbialr: put eſt idẽ
qđ eternalr: ⁊ ſigt idẽ qđ ante oẽ tps finitũ: aut poſt oẽs
tps finitũ. Primo mõ ꝓbat reſolubilr: vt ab eterno tu
fuiſti. ꝓbat reſolubilr: ab hoc tu fuiſti: ⁊ hoc eſt vel fuit
eternũ. ğ ab eterno tu fuiſti. Scđo ꝓbat exponibilr ſic.
vt añ aliqđ tps finitũ tu fuiſti: ⁊ nõ eſt vel fuit aliqđ tps
finitũ qñ añ illđ tu fuiſti. ğ ab eterno tu fuiſti. Scđm ꝟo
alios ab eterno ſumit 2ͬ. ſ. cathegorematice ſyncathego-
rematice. Cathego^ce idẽ eſt q vnũ ens carens pn°. Syn-
cathe^ce ꝟo eſt diſtributiuũ tpale: ⁊ redit ad idem.

Ritius. A **In hoc** cap° faciã 4^or. p̊ notabo duo circa litterã.
2° arguã ꝯ Magrm. 3° ponã petiones. 4°
Notãdũ p̊^m. mouebo vnũ dubiũ. ¶ Quãtũ ad p̊^m nota: q ly ab eter-
no / aduerbialr ſumptũ in voce eſt vnũ ſimplex: ⁊ vna di-
ctio hñs vim ꝯfundẽdi cõfuſe tñ: ſicut ly ſemp / ſic q di-
cẽdo. ab eterno deus ꝓduxit mũdũ aut hoiẽ: ly mũdũ /
Notãdũ 2^m. ⁊ ly hoiẽ / ſtat cõfuſe tñ mobilr. ¶ Scđo nota q ꝑpõ
cuiꝰ pmus terminꝰ eſt ly ab eterno / aduerbialr ſumptũ. ſ.
put ꝯuertit cũ ly eternalr / põt 2ͬ exponi. Uno° ſm Pe.
Man. ſic. eternalr ſeu ab eterno. a. fuit: dicat. a. fuit: ⁊ nõ
incepit nec deſinit. a. eſſe. igit ⁊c̃. Scđo mõ exponitur ly
ab eterno / ſm Paulũ ſic. ante aliqđ tps ꝑteritũ finitũ. a.
fuit: ⁊ nõ eſt vel fuit aliqđ tps ꝑteritũ finitũ: aut inſtãs qñ
Contra Magri arg^r p̊°. ante illud. a. fuerit. igit ab eterno. a. fuit. ¶ Quãtũ ad 2^m
arguit ꝯ Magrm ſic. ponat q deus ꝑ annũ anteq̃ pro-
duxit mũdũ (vt ita dixerim) ꝓduxerit ſoꝛ. ⁊ ſeqt q iſta
ſm ipſum ſit vera. ab eterno deus ꝓduxit ſoꝛ. de nõ eſſe
ad eſſe: ſed hoc eſt falſũ. igit modus Magri eſt malus.
pꝫ ꝯña cũ minoꝛi: qꝛ in veritate ſoꝛ. non fuit ꝓductꝰ ab
eterno ſeu eternalr. vt pꝫ: qꝛ ſolus deꝰ fuit eternalr. ⁊ mi-
noꝛ ꝓbat exponẽdo: qꝛ ante aliqđ tps ꝑteritũ finitũ deꝰ
ꝓduxit ſoꝛ. de nõ eſſe ad eſſe: ⁊ nullũ eſt vel fuit inſtans:
aut tps ꝑteritũ finitum qñ ante illud deus ꝓduxerit ſoꝛ.
Arguit 2°. de nõ eẽ ad eẽ: vt pꝫ. igit ab eterno ⁊c̃. ¶ 2° ⁊ fortiꝰ argr
ſic. Sit ita ad imaginationẽ q nihil ſit: ⁊ ꝑ remotionẽ de
pñti icipiat eſſe ſoꝛ. ⁊ deide celũ ⁊ motus eiꝰ ⁊ tps. ⁊ ſe-
quit q poſt motũ celi iſta ſit ꝟa. ab eterno ſeu eternalr
ſoꝛ. fuit: ſed hoc eſt falſũ. igit modus Magri eſt falſus.
pꝫ ꝯña cũ minoꝛi: qꝛ in veritate ſoꝛ. icepit eẽ. ⁊ minoꝛ ꝓ-
bat: qꝛ ante aliqđ tps ⁊c̃. ⁊ nullũ eſt vel fuit tps vel iſtãs
Ad p̊^m ꝑteritũ ⁊c̃. igit ⁊c̃. ¶ Ad iſta argumẽta poſſet aliquis
dicere q verbalr ꝓcedũt: ⁊ nõ ꝯ modũ exponẽdi Ma-
giſtri bñ intellectũ: ⁊ poſſet dicere q duꝫ in 2° exponẽte
di: ⁊ nullũ eſt vel fuit iſtãs: aut tps ꝑteritũ ⁊c̃. ꝑ iſtãs: aut
tps itelligit ois mẽſura ſic q ſit ſenſus: ⁊ nulla eſt vel fuit
mẽſura ꝑterita finita qñ añ illã ſoꝛ. fuerit ꝓductus de nõ
eſſe ad eẽ: ⁊ ſic iſta erit falſa: ſicut expoſita. ⁊ pꝫ ſolo p̊mi
arg^ti. ¶ Sed iſta ſolo: lꝫ ſoluat p̊^m arg^m: nõ tñ ſoluit 2^m.
qꝛ ſi ſoꝛ. incepiſſet eẽ illo mõ añ ipſuꝫ nulla fuiſſet men-
ſura: qꝛ nec tps, nec euum, nec eternitas: vt pꝫ. Jõ Magr
Ad 2^m nõ põt bñ defendi. ¶ Uolẽdo tñ aliqd dicere: oꝫ dicere
q Magiſter in ſuis exponẽtibꝰ ꝑſupponebat eternitatẽ
Petitio p̊°. mũdi ⁊ tpis: ⁊ iuxta illud dabat exponẽtes. ¶ Quãtũ ad
3^m ſit p̊ª petitio. Que dñia eſt inter ly ſemꝑ / ab eterno ⁊ ꝑ-
Rñſio. B petuo. ¶ Rñ° q ſemꝑ ꝓꝑe reſpicit tps: ⁊ põt poni ꝓꝑe
tam cũ verbo de ꝑterito q̃ꝫ de futuro. vñ ita ꝓꝑe dicimus
ſemꝑ fuit deus: ſicut ſemꝑ erit deus: ly aũt ab eterno / ꝓ-
prie reſpicit ꝑteritũ: ⁊ ponit cũ verbo de ꝑterito. vñ pro-
prie dicimus deus ab eterno fuit: ⁊ nõ dicimus: deus ab
eterno erit: lꝫ dicamus: in eternũ erit: ⁊ ly ꝑpetuo / ꝓprie
reſpicit futuꝝ. vñ magis ⁊ ꝓꝑe dicimus: hoc ꝑpetuo erit:
q̃ꝫ hoc ꝑpetuo fuit. iſte tñ dñie: p̊ª excepta nõ ſunt multũ
Petitio 2°. vtiles. ¶ 2ª petitio. An iſta ꝯña ſit bona. hoc eternalr
Rñſio. fuit. igit hoc ſemꝑ fuit. Dĩ q nõ: qꝛ añ mũdi creationem
eternalr deꝰ fuerat: ⁊ tñ nõ ſemꝑ fuerat: ex quo nullũ fue-
rat tps: nec ſeqtur ẽt ecõuerſo. hoc ſemꝑ fuit. igit hoc eter-
nalr fuit: quia añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſum: vt pꝫ de celo qđ
ſemꝑ fuit: ex quo oĩ tpe vel inſtãti ꝑterito fuit: ⁊ tñ nõ eter
Petitio 3°. nalr fuit. ¶ 3ª petitio. An iſta ſit vera. eternaliter hõ fuit.
Rñſio. ¶ Rñ° q ſm modũ exponẽdi ipſius Magri quẽ mo-
dũ ſequar in dubio futuro iſta eſt vera: vt pꝫ exponẽdo.
Du^m affir^r arguit p̊. ¶ Quantũ ad 4.^m ſit hoc dubiũ. An iſta iplicet ꝯdictio-
nẽ. ab eterno deus ꝓduxit mũdũ de nõ eẽ ad eẽ. Et argr
2ͬ q ſic. p̊ ſic. ex illa ſeqt ꝯdictio. igit illa iplicat ꝯdictio-
nẽ. pꝫ ꝯña. ⁊ añs ꝓbat: qꝛ ſeqtur. ab eterno deꝰ ꝓduxit
mundũ de nõ eſſe ad eſſe. igit ab eterno mundus habuit
eſſe. Sed argr q nõ ab eterno habuit eẽ: qꝛ ſeqtur. deus
ꝓduxit mũdũ de nõ eẽ ad eſſe. igit q̃nqꝫ fuit ⁊ q̃nqꝫ nõ
Confir^r fuit: ⁊ ſic nõ ab eterno habuit eẽ. ¶ Et ꝯfirmat ſic. Im-
plicat ꝯdictionẽ mũdũ ꝑpetuo foꝛe: ⁊ ipſuꝫ in futuꝝ coꝛ-
rũpi: vt pꝫ. igit a ſili iplicat ꝯdictionẽ ipꝫ ab eterno fuiſſe
⁊ fuiſſe ꝓductũ: ſꝫ ex illa. ab eterno deꝰ ꝓduxit mũdũ de
nõ eſſe ad eſſe: ſeqtur ipm ab eterno fuiſſe ⁊ eẽ ꝓductũ.
2° ad idem arguitur. igit illa ẽt iplicat. ¶ 2° ſic. Si illa nõ iplicaret a pari iſta
nõ iplicaret. ab eterno deꝰ ꝓduxit de nõ eẽ ad eẽ. a. lapi-
dẽ in cõcauo lune ⁊ derelictũ ſue nãe: ſed iſta iplicat. igit
⁊ illa. pꝫ ꝯña cũ maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbat: qꝛ ex illa ſeqtur
ꝯdictio. ſeqtur enĩ ab eterno deꝰ ꝓduxit. a. lapidẽ de nõ
eſſe ad eſſe in cõcauo lune derelictũ ſue nãe. igit. a. lapis
ab eterno fuit: ſed ꝓbo q nõ ab eterno fuit: qꝛ ſeqtur. ab
eterno deꝰ ꝓduxit. a. lapidẽ ⁊c̃. derelictuꝫ ſue nãe. igit. a.
lapis deſcẽdit: nũc q̃ro: aut. a. lapis deſcẽdit ꝑ tps ifinitũ:
aut finitũ. nõ p̊^m: qꝛ lapis relictus ſue nãe in ꝯcauo lune
nõ deſcẽdet ad centrũ per tps ifinitũ. ſi dĩ 2^m. tunc ſigno
illud tps ꝑ qđ deſcẽdit: ⁊ q̃ro aut. a. lapis ante fuit: aut nõ
fuit. nõ eſt dđm p̊^m: qꝛ tũc. a. lapis geuiſſet in cõcauo lu-
ne ꝑ tps infi^m: qđ eſt ꝯ caſuꝫ ponẽtẽ q. a. lapis fuerit reli-
ctꝰ ſue nãe. ſi dĩ 2^m: igr. a. lapis nõ ab eterno fuit: ⁊ ſic ſeqt
In oppo^m arguitur. ꝯdictio. ¶ In opp^m argr ſic. Iſta non iplicat. ab eterno
hõ ꝓduxit hoiẽ de nõ eſſe ad eẽ. igit nec illa. ab eterno
deꝰ ⁊c̃. pꝫ ꝯña: qꝛ ſicut vna eſt de terminis cõibꝰ ꝯfuſis
cõfuſe tñ: ita ⁊ alia. ⁊ añs ꝓbat: qꝛ illa nõ ſolũ eſt poſſis:
ſed vera. vt pꝫ exponẽdo: qꝛ ante aliqđ tps ꝑteritũ finitũ
homo ꝓduxit hoiem de nõ eſſe ad eſſe: ⁊ nullum eſt vel

fuit tēpus p̄teritū finitū q̄n ante illud homo produxerit hoīem de nō eſſe ad eſſe.igit̃ ꝛc̄.pꝫ ɔ̄ñtia.ab exponētib⁹ ad expoſitā.ꝛ añs eſt verū.igit̃ ꝛ ɔ̄ñs. ¶ Rñ° ad dubiū. p̄ pono vnū notabile:deinde q̄nqꝫ ɔ̄nes.Et reſpō.argn̄s.

Rñſo.

Notādum ¶ Quātū ad p̄m nota q̄ refert dicere.aīal hō pduxit ab eterno de nō cē ad cē.ꝛ ab eterno hō pduxit aīal ꝺ nō cē ad cē.pꝫ:q̄a in p̄ termini ſtant deter̄e:ꝛ nō pōt cē v̄a:niſi vn⁹ hō deter̄e:ꝛ vnū aīal eternalr̃ fuerint. In 2° aūt ſtāt termini ɔfuſe tm̄.ꝛ pōt eſſe vera:imo vt pꝫ p ſuas expo nētes iam eſt vera:q̄uis nullus hō ꝛ etiā nullū aīal eter nalr̃ fuerit.Et ita cōſilr̃ dicat̃ de iſtis.mūdū de⁹ ab eter no pduxit de nō cē ad eſſe.ꝛ ab eterno deus pduxit mū dū de nō eſſe ad cē.p̄ma eniꝫ nō pōt imaginari:niſi tam de⁹ q̄ȝ etiā determinat⁹ mūdus ab eterno fuerit:ſꝫ 2° pōt imaginari poſito q̄ nullus de⁹:ꝛ etiā nullus mūdus eter nalr̃ fuerit.

p̄ ɔ̄. ¶ Iſto ſtante ponit̃ iſta ɔ̄. Iſta ppō nō ipli cat.ab eterno de⁹ pduxit mūdū de nō eſſe ad eſſe:que ɔ̄ verificat̃ in duob⁹ caſib⁹. p̄ ponēdo q̄ de⁹ fecerit de mū do ſic de hoīe.ſic q̄ pduxerit eos gn̄abiles ꝛ corruptibi les:ſicut fecit de hoībus:ꝛ tūc pꝫ q̄ ſicut iſta eſt vera.ab eterno de⁹ pduxit hoīeꝫ de nō cē ad cē.vbi ly hoīeꝫ ſtat ɔfuſe tm̄:ita iſta eēt i illo caſu vera.ab eterno de⁹ pduxit mūdū de nō cē ad cē:ex q̄ tn̄ nō ſequit̃.q̄ aliq̄s mūdus fuerit eternalr̃:ſicut ex p̄a nō ſeq̄tur:q̄ aliq̄s hō fuerit ab eterno ſeu eternalr̃.

Inſtantia. ¶ Et ſi dicit̃.ſi ab eterno de⁹ pduxit mūdū.igit̃ aliq̄n deus pduxit mūdū.

Solutio. ¶ Rñ°.cōcedēdo ɔ̄ñtiā.ꝛ ɔ̄ñs ɔcedit̃ tanq̄ȝ verū ꝛ imptinēs q̄ iam ſunt cir citer ſeptē milia annoꝝ q̄ pduxit mūdū:ꝛ tanq̄ȝ ſequēs habes ɔcedere q̄ in īfinitū ante pduxerat alios mūdos: ꝛ ſi dı̄ q̄n ante dı̄ q̄ non debes certificare. ¶ 2° pōt illa ppō verificari in hoc caſu.ſ.q̄ vnū determinatū mūduꝫ deus ab eterno pduxerit de nō eſſe ad cē quē infinities annihilauerit ꝛ creauerit. ver.gra.imaginādo tp̄s p̄teritū fuiſſe infinitū ꝛ fuiſſe diuiſum in ſecula icipiēdo ab iſtāti in quo ſumus ꝛ pcedēdo in infinitū:ꝛ q̄ deus in p̄ ſeculo ſeu cētenario annoꝝ pduxerit.a.mūdū:ꝛ p 2m.a.mūdus ſit annihilatus:ꝛ in 3° iterū creat⁹:ꝛ ſic in īfinitū.iſto ſtāte pbat̃ ɔ̄.ab eterno de⁹ pduxit.a.mūdū de nō cē ad eſſe. igit̃ ab eterno de⁹ pduxit mūdū de nō cē ad cē.pꝫ ɔ̄ñtia ab iferiori ad ſuū ſupius ɔfuſe tm̄ mobilr̃:ꝛ añs eſt verū.

2° ɔ̄. vt pꝫ exponēdo.igit̃ ꝛ ɔ̄ñs. ¶ 2° ɔ̄ eſt iſta.ſicut iſta non implicat.ab eterno de⁹ pduxit mūdū de nō cē ad cē:ita nec iſta.mūdū de⁹ ab eterno pduxit de nō eſſe ad cē.vbi ly mūdū ſtet determinate.ꝛ iſta ɔ̄ verificat̃ ſolū in ſcḋo caſu:ponēdo.ſ.q̄ eūdē mūdū de⁹ īfinities creauerit ꝛ an nihilauerit.

3° ɔ̄. ¶ 3° ɔ̄ ab eterno fuit:ita q̄.a.mūdus eſt ꝛ ab eterno fuit:ita q̄.a.mūdus nō eſt.pꝫ iſta ɔ̄ exponēdo q̄ȝ libet ſui partē in caſu precedēte. ¶ Ex iſta ɔ̄ne.ſeq̄tur q̄ nō p̄us fuit:ita q̄.a.mūdus eſt q̄ȝ q̄.a.mūdus nō eſt:ꝛ tn̄ in q̄libet ſui pductione p̄us fuit:ita q̄ nō eſt q̄ȝ q̄ eſt.pꝫ correlariū itelligēti.

4° ɔ̄. ¶ 4°.ſi ab eterno de⁹ pduxit mun dū ne[s]cio pduxit mūdū. pbat̃:quia ſi ab eterno pduxit mūdū ab eterno ſiue eternalr̃ fuit:ita q̄ pduxit mūduꝫ: ꝛ ex ɔſequēti nō potuit eſſe ipm nō pduxiſſe mūdū:ꝛ ſic ne[s]cio pduxit mūdū. ¶ Et ɔfirmat̃.q̄a ſi ab eterno pdu xit mūdū:tūc ſeq̄tur.q̄ pduxit mūdū ꝛ nō potuit cē ipm nō pduxiſſe mundū:ꝛ ſic ne[s]cio pduxit mūdū:in q̄libet tn̄ pductione mūdi ɔtingēter pro tūc pduxit munduꝫ: vt pꝫ.

5° ɔ̄. ¶ 5° ɔ̄. Iſta ppō implicat ɔ̄dictionē.ab eterno de⁹ pduxit.a.mūdū de nō cē ad cē:ꝛ tm̄ ſemel pduxit ipm. pbat̃:q̄a ex illa ſeq̄tur ɔ̄dictio.ſeq̄tur eniꝫ ab eterno de⁹ pduxit.a.mūdū de nō cē ad eſſe.igit̃ .a.mūdus eternalr̃ fuit:ꝛ ſeq̄tur.ab eterno de⁹ pduxit.a.mundū de nō cē ad eſſe:ꝛ ſemel pduxit.igit̃ .a.mūdus accepit cē poſt nō cē: tunc ſigno mēſurā in q̄ nō erat:ꝛ cū ante nō fuiſſet:ex quo ſolū ſemel pducebat̃.igit̃ nō ab eterno ſeu eternalr̃ fuit: qḋ eſt ɔ̄dictio. ¶ Iſtis ſtantibus patet ſolō argumētoꝝ.

Ad p̄m incō trariū dı̄. ¶ Ad p̄m ɔcedit̃ q̄ ab eterno mūdus fuit:ꝛ negat̃ q̄ ſe quat̃ nō ab eterno mūdus fuit.Et ad pbationē cū dicit̃. mūdus q̄nqꝫ fuit ꝛ q̄nqꝫ nō fuit.igit̃ non ab eterno fuit. negat̃ ɔ̄ñtia:q̄a ſtat oppoſitū ɔ̄ñtis cū añte in caſu illo:q̄ idē mūdus pluries fuerit gn̄atus ꝛ corrupt⁹.

Ad ɔfirm. ¶ Et ad cō firmationē negat̃ q̄ iplicet ɔ̄dictionē mūdū ppetuo fore ꝛ ipſuꝫ corrūpi.nā poſito q̄ vnus mūdus p vnū ſeculuꝫ futuꝝ erit:ꝛ p aliud nō.ꝛ p 3m erit.ꝛ p 4m nō.ꝛ ſic vltra pꝫ q̄ ille mūdus ppetuo erit:ꝛ tn̄ corrūpet̃.

Ad 2m ¶ Ad 2m cō cedit̃ ɔ̄ñtia:lꝫ nō valeat de forma:ꝛ cōcedit̃ q̄ iſta non implicat.ab eterno de⁹ pduxit.a.lapidē de nō eſſe ad cē in cōcauo lune relictū ſue nāe:ꝛ negat̃ q̄ ex illa ſequatur ɔ̄dictio:ꝛ concedit̃ q̄ ex illa ſeq̄tur q̄.a.lapis ab eterno fuit:ꝛ negat̃ q̄ ſequat̃ q̄ nō ab eterno fuit.vñ aduerte q̄ tu hēs dicere q̄.a.lapis infinities fuit gn̄atus:aut pduct⁹ a deo in cōcauo lune:ꝛ q̄ infinities deſcēdit deorſum:ꝛ corrūpebat̃ poſt:ꝛ deinde deus eum reparabat ſurſum: nunq̄ȝ tn̄ iſte lapis mouebat̃ ſurſuꝫ:ex quo erat derelict⁹ ſue nāe.Et tūc ad argm̄ cū dı̄ ſigno tēpus in quo deſcēdit ſignet̃:ꝛ dico q̄ illud nō fuit p̄m tp̄s in quo deſcēdit:q̄a h̄ nō eſt dabile:q̄a in infinitis tp̄ib⁹ añ deſcēdit.Et ita argm̄ nō pcedit. ¶ Et ſi petit̃. An iſte lapis p̄us fuerit ſurſum q̄ȝ deorſuꝫ. ¶ Rñ° q̄ nō:q̄a ab eterno fuit ſurſum:ꝛ ab eterno fuit deorſum:tn̄ in oī ſuo motu p̄us fuit ſurſum q̄ȝ deorſum:ꝛ p infinita inſtātia ſtetit ſurſum:lꝫ per nullum tēpus ſteterit ſurſum:ꝛ tandē habes obligatorie rñdere ſicut ille qui admittit vnum impoſſibile ſm̄ eſſe poſſibi le tamen ſm̄ imaginationem.

Manfre. Notādū p̄m. Primus mo dus exponēdi ſm̄ Paulū.

Circa capm̄ de ly ab eterno/ſiue eternalr̃. aduerte p̄ q̄ duo ſunt modi exponēdi talē term̄ vel pro poſitionē rōne illi⁹.p̄mus eſt quē ponit Pau.in textu.ꝛ ima ginat̃ ille modus:q̄ ly eternalr̃/equaleat iſti cōplexo.añ omne tp̄s finitū:vbi vniat̃ verbo de p̄terito:vel iſti poſt oē tp̄s finitū:vbi vniat̃ verbo de futuro.

Cōtra modū Pauli. p̄° Et circa talē mo dū aduerte ēt q̄ lꝫ tenēdo eternitatē mūdi:vt innuit Pau. in textu poſſet ille admitti:tenēdo tn̄ ſm̄ veritatē q̄ mū dus iceperit cē:tūc nō vı̄ ſecurus talis modus:q̄a ex tali mō exponēdi ſeq̄ret̃:dato q̄ de⁹ añ creationē celi creaſ ſet.a.angelū:q̄ tunc eēt ɔcedēda illa.a.angelus eternalr̃ fuit:q̄a nullū fuit tp̄s finitū:q̄n ante illud.a.angelus fue rit:q̄a fuit ante creationē mūdi cū qua icepit cē tp̄s:ppō tn̄ illa nō vı̄ ɔcedēda in caſu:q̄a.a.angelus icepit cē:qḋ aūt icepit cē nō eſt dōꝫ eternalr̃ fuiſſe.

2° ¶ Preterea caſus iſte pbat̃ q̄ dato q̄ mūdus ēt eternalr̃ fuerit q̄ tales nō ſunt vere exponētes:q̄a admiſſo caſu illo ad imaginatio nē eēnt exponētes vere:ꝛ expoſita falſa.

3° ¶ Scḋm veri tatē etiā ſeq̄tur ex tali mō q̄ tu eternalr̃ eris:qḋ tn̄ nūq̄ȝ vı̄ cōcedēdū:q̄a ſm̄ fidē eſt tenēduꝫ q̄ aliq̄n reſurges:ꝛ poſtea ɔtinue eris:ꝛ iō poſt oē tp̄s finituꝫ tu eris:vt pꝫ:ꝛ vbi nunq̄ȝ reſurges:admiſſo caſu illo ad imaginationeꝫ. ſeq̄tur q̄.ſ.tu aliq̄n reſurges:q̄a caſus nullā ɔ̄dictionem iplicat.tunc pbat̃ q̄ tales exponētes nō ſunt vere expo nētes:q̄a ſtat imaginari illas cē veras:expoſita exiſte fal ſa. ¶ Et p oīa illa pbat̃ q̄ talis modus exponēdi nō ſit formalis:q̄a de facto vel ſaltē ad imaginationē ſtat tales exponētes cē veras:expoſita exiſtēte falſa:ꝛ ppter h̄ nō vı̄ ſecurus talis modus.

Scḋs modus expon ēdi ſm̄ Petrum. ¶ Et iō Pe. M. aliū modū 2m ponit.ſ.q̄ ly eternalr̃/exponat̃ p hoc nūq̄ȝ icipiet:aut de ſinet eſſe ꝛ eris ꝛc̄.ꝛ hoc de futuro:vel ſic:nūq̄ȝ icepit nec deſiuit eſſe ꝛ fuit ꝛc̄.ꝛ hoc de p̄terito.Et ſm̄ talē modum nō ſtat imaginari exponētes cē veras:expoſita exiſte fal ſa.Et ēt argm̄ de.a.angelo non pcedit:q̄a ille incepit eſſe. Argumētū etiā de te q̄ reſurges etiā nō pcedit:q̄a aliq̄n tu deſines

ĩn deſines eſſe ⁊ poſtea icipies eſſe: vel saltē aliqd icipiet
Cōtra mali Paul. 1° ⁊ deſinet eſſe.tu. ¶ Sȝ etiā ille modus nō vȝ ſecurus: qȝ
nō valet argᵐ.a.mot⁹ erit ptrāſitio.b.ſpatij: ⁊ nō incipiet
nec deſinet eſſe pertranſitio.b.ſpatij.ǧ eternalr̃.a.motus
erit talis ptranſitio.nā in caſu eſt añs ver̄: vt ponēdo ꝙ
mediāte.a.motu ptrāſibit.b.pontē in hora: q motus non
icipiet eſſe ptrāſitio: cū neqȝ in inſtāti neqȝ imeᵗᵉ poſt in
ſtans erit: vt ꝓbabilr̃ tenet: ⁊ a ſili nō deſinit eē: ⁊ tñ ꝯñs
eſt manifeſte falſuȝ: cū talis mot⁹ nō eternalr̃ erit: ⁊ ſi tñ
2° nolueris ꝙ talis ptranſitio erit in inſtāti. ¶ Arguať de
hac ꝓpōne.tu eris ptranſiens.b.ſpatiū.nā tu eris ptran
ſiens.b.ſpatiū vt pono: ⁊ nunꝗ̄ icipies aut deſines eē p
trāſiens.b.ſpatiū: vt pȝ: qȝ neqȝ in inſtāti: neqȝ imeᵗᵉ poſt
inſtās: neqȝ imeᵗᵉ ante inſtās eris ptrāſiens tale ſpatiuȝ:
cū ad ptranſeundū illud reqrať tps determinatū: vt pȝ
intelligēti: ⁊ tñ non eternalr̃ eris ptrāſiens tale ſpatium.
3° ¶ Silr̃ ponať vt alibi admittit Pe.Man.ꝙ.a.ignis ſic
gñabiť ꝙ qñ ꝓducet 2ᵃ pars ꝓportionalis illi⁹ corrūpeť
pᵃ: ⁊ qñ gñabiť 3ᵃ.corrūpeť 2ᵃ.⁊ ſic in īfinitū: tūc.a.ignis
erit: vt ipſe cōcedit: ⁊ nō incipiet nec deſinet eſſe: vt patet
ꝑ exponētes taliū verboꝝ: ⁊ tñ.a.ignis nō eternalr̃ erit.
¶ Pro iſtis oīb⁹ dicas ꝙ de virtute ſermonis argᵗᵃ illa
Modus Pe tri pōt ſuſtineri limitate. ꝯcludūt. Sed pōt ſuſtineri talis modus nō ſumēdo illa
verba: incipit ⁊ deſinit.in expōne iſtius termini eternalr̃
ſm ſuas exponētes vel cās veritatis: de qbus fiet mētio
in ꝓpria mā de icipit ⁊ deſinit. Sed ad iſtū ſenſuȝ ſumē
do hora illa nō icipiet eē neqȝ deſinet eſſe.i.nō acqret eē
poſt nō eſſe: neqȝ acqret nō eſſe poſt eſſe: ⁊ erit.ǧ eterna
liter erit. Et ſuo mō ſic dicať de pterito: ⁊ ꝯ iſtuȝ ſenſum
nō ꝓcedunt argᵗᵃ formata: naȝ lȝ in caſu de ptranſitione
ꝓprie ſumēdo illa verba.incipit ⁊ deſinit.tu nō incipies
eſſe aut deſines eſſe ptranſiens: eris tñ ptranſiens poſtꝗ̄
non fuiſti talis: ⁊ poſtea eris nō pertrāſiens poſtꝗ̄ fuiſti
talis. Et ſic dicať ſuo mō ad aliud iuxta talē modū ſcdm.
Notādū 2ᵐ. ¶ Et ſm veritatē eſt cōcedēdū ꝙ celū nō eternalr̃ fuit:
lȝ ſemꝑ fuerit.vnde habes notare ꝙ ly ſemꝑ denotat tē
pus: nō aūt ly eternalr̃.vñ ſi ad imaginationē nūꝗ̄ fuiſ
ſet aliqđ tps iſta eſſet falſa: deus ſemꝑ fuit: ⁊ illa vera: de⁹
eternaliter fuit. Etiam dato vt prius ꝙ.a.angelus fuerit
creat⁹ ante celū: tūc eſt ꝯcedēda illa.ſemꝑ.a.angelus fuit:
⁊ illa negāda: eternalr̃.a.angelus fuit: qȝ incepit eē: ⁊ ſm
hoc tps fuit ſemꝑ extis cū celo: qȝ eſt paſſio mot⁹ ei⁹: iō
eſt cōcedēdū: ꝙ celū ſemꝑ fuit: ⁊ tñ eſt negādū ꝙ celum
Scd̃ȝ Pau. Notādū 3ᵐ. eternalr̃ fuit: qȝ ſm veritatē icepit eē. ¶ In ſequēdo aūt
modū exponēdi a Pau.poſitū nota ꝙ hoc argᵐ nō va
let.eternalr̃ deus fuit: ǧ de⁹ fuit eternalr̃: qȝ ex quo ſm ta
lē modū ly eternalr̃ equalet iſti cōplexo.añ vel poſt oē
tps finitū: iō talis eſt negāda.de⁹ fuit eternalr̃: qȝ ſignat
ꝙ deus fuit aliqñ ante oē tps finitū. Subintelligiť enim
ly aliqñ determinare verbū: que ꝓpō vltima ſigt̃ ꝙ in
aliquo determinato tpe fuit añ oē tps finitū: ex quo ſeqť
ꝙ in illo ſignato tpe fuit ante ipſūmet. Illa tñ eſt ꝯcedē
da.eternalr̃ de⁹ fuit: vt pȝ exponēdo: ⁊ iō ab illa nō valet
Notādū 4ᵐ. argᵐ ad aliā. ¶ Nota ēt ꝙ ſicut nō valet argᵐ.a.ſemper
fuit.ergo.a.eternalr̃ fuit: ⁊ hoc pſertiȝ ſm Pe.Man.⁊ ēt
ſm veritatē: vt prius dcm̃ eſt de celo. Ita ēt nō valet argᵐ
de forma.a.eternalr̃ fuit.ǧ.a.ſemꝑ fuit: qȝ imaginādo ꝙ
a.ſemꝑ fuerit vna itelligētia: q̄ nunꝗ̄ habuerit pnᵐ: deſi
uerit tñ illa ad imaginationē eſſe iaȝ cētū annis elapſis:
tūc ſm modū exponēdi Pau.eſt illa ꝯcedēda.a.eterna
liter fuit: qȝ añ oē tps finitū.a.fuit: vt pȝ i caſu: ⁊ tñ illa eſt
falſa.a.ſemꝑ fuit: qȝ ſigt̃ ꝙ oī tpe pterito.a.fuit: qđ eſt fal
ſum in caſu: cū nō in tpe medio illoꝝ cētū annoꝝ: aut in
aliquo illoꝝ centū annoꝝ.a.fuerit: vt pȝ ꝑ caſum. Iſta ǧ
ꝯña.a.eternalr̃ fuit.ergo.a.ſemꝑ fuit: nō eſt bona de for
ma ſm modū exponēdi Pau. vt pȝ in caſu: nō eſt ēt illa
bona de forma ſm modū Pe.Man.qȝ lȝ in illo caſu ne
garet ipſe vtraqȝ ꝓpōnē: eo ꝙ.a.deſinit eſſe aliqñ in illo
caſu: tñ diceret ꝙ ly imaginando nunꝗ̄ fuiſſe tps aliqđ:
tūc deus eternalr̃ fuiſſet: ⁊ tñ nō ſꝑ fuiſſet: ⁊ iō illa ꝯña
nō eſt bona de forma: qȝ oppoſitū ꝯñtis eſt imaginabile
ſtare cū añte ſine ꝯdictione: diceret tñ ꝙ illa eſt ꝯcedēda
de mā. ¶ Nota vlteri⁹ ꝙ recti⁹ eſt vti illo termino eter Notādū 5ᵐ.
naliter.ꝗ̄ illo termino ab eterno: qȝ non cōiter ſolemus
dicere talē terminū ab eterno eſſe aduerbiū.⁊ ideo ⁊c̃.

¶ Caput 18ᵐ quarti tracta. de ly infinitum.

Infinitū duplr̃ ſumiť.ſ.cathegore- 1ᵃ pars cap.
matice ⁊ ſyncathegorematice. cathe Pro toto iſto caᵒ vide Pau. lo. ma.pᵃ. fo.
gorematice eniȝ idē eſt ꝙ fine fine ⁊ 68.ſa.4ᵃ. ibi. Ja ō illo terᵒ
ſine pricipio: vt.a.eſt īfinitū.i.a.eſt vſqȝ ad fo. 61.
ſine pricipio ⁊ ſine fine: ⁊ ſic cōiter ſumiť qñ fa.pᵃ.pnᵒ./.
poniť a pte pᵈdicati vt exēplificatū eſt: aut qñ ſopho.32.10.
limitať in ſubto. vt dđo: aliqđ infinitū eſt. hȝ
aūt limitatio fit qñ adiectiue vel ſubſtātiue te
neť. Sic aūt ſumēdo īfinitū: ſolet dici ꝙ nihil
eſt infinitū: nec aliq̄ ſunt īfinita: qȝ nihil eſt ſi
ne fine: nec aliq̄ ſunt ſine fine: ſumēdo aūt īfi
nitū ſyncathegorematice exponiť ꝑ duas ex
ponētes ſm exigētiā termini cui addiť: aut ſȝ
ꝓpriā nām ſingularis vel pl'alis numeri. vt ī
finitū corp⁹ eſt. ſic exponiť. Aliquātū corpus
eſt: ⁊ nō eſt corpus finituȝ qn iſto maius ſit.
ǧ ⁊c̃. Itē infinitū corp⁹ fuit: ſic exponiť. Ali
quātū corpus fuit ⁊ nō eſt vel fuit corpus fi
nitū qn iſto maius fuit. ǧ ⁊c̃. In pl'ali aūt nu
mero nō exponiť ꝑ ly maius ſed ꝑ ly plura vt
īfinita corpora ſunt: ſic exponiť. Aliquot cor
pora ſunt: ⁊ nō ſunt tot corpa finita: qn plura
illis ſint. ǧ ⁊c̃. Item de pterito. infiniti hoīes
fuerūt: ſic exponiť: aliquot hoīes fuerūt ⁊ nō
ſunt vel fuerūt hoīes finiti qn plures illi fue
runt. ǧ ⁊c̃. Et ſilr̃ de futuro vt īfinita inſtātia
erūt: ſic exponiť. Aliquot iſtātia erūt ⁊ nō ſūt
vel erūt inſtātia finita: qn illis pl'a erunt. ǧ ⁊c̃.
Eſt tñ alter modus exponēdi q cōiter teneť:
ſapiēs quodāmō nām ſingulariū vt īfinitum
corpus eſt: ſic exponiť. Aliquātū corp⁹ ⁊ du
plū ad illud ⁊ triplū ad illud: ⁊ ſic in infinitū.
ǧ ⁊c̃. Itez in pl'ali numero: vt īfinita ſunt: ſic
exponiť. duo ſunt ⁊ tria ſunt: ⁊ ſic in infinitū.
ǧ ⁊c̃. Quilibet iſtoꝝ modoꝝ bonus eſt ad ꝑ
ſens: verūtñ prim⁹ eſt formalior: lȝ forte ſcđs
ſit itelligibilior. ¶ Ex pᵈdictis īfero aliq̄s cō 2ᵃ pars cap.
cl'ones. Quaꝝ pria eſt iſta. Infinitū corp⁹ dēs 1ᵃ ꝯ.
pōt ꝓducere: nō tñ pōt ꝓducere corp⁹ īfinitū.
Prima ps ꝓbať. Nā aliquātū corp⁹ de⁹ pōt
ꝓducere ⁊ nō eſt vel pōt eē corp⁹ finitū: quin
maius iſto dēs poſſit ꝓducere. ǧ ⁊c̃. Vel alr̃.

Aliquãtũ corpus de⁹ põt ꝓducere ⁊ dupluz
ad illud: ⁊ triplũ ad illud: ⁊ ſic i ĩfinitũ. g̃ ⁊c̃.
Scda vͦo ps pꝫ de ſe: q̃m de⁹ nõ põt ꝓducere
corp⁹ ſine ſine. eo eniꝫ ꝙ aliqd eſt corp⁹ ip̃m
eſt figuratũ. g̃ termino vel termin⁹ clauſuꝫ: ⁊
ꝑ ꝯñs finitũ.

2ª ꝯ. ¶ Scda ꝯcl'o. Infinituꝫ tp̃s eſt
elapſum: ⁊ tñ nullũ tp̃s elapſuꝫ fuit infinitũ.
Prima ps ꝓbaẽ: q̃m aliqd tp̃s eſt elapſuꝫ ⁊
duplũ ad illud ⁊ triplũ ad illud: ⁊ ſic in ĩfini-
tũ. g̃ ⁊c̃. Scda ps ẽt ꝓbaẽ ex h̃: q2 nullũ tẽpus
elapſuꝫ fuit ſine fine: qdlibꝫ nãqꝫ terminabaẽ
Dubĩ. ad aliqd inſtãs. ¶ Sed hic dubitaẽ. Nam in
altero cap'lo dcm̃ eſt ꝙ aliqd fuit tp̃s ĩfinitũ a
pte ante. g̃ aliqd tempus elapſum fuit ĩfinitũ.
Rñſio. ¶ Dicitẽ ꝙ ibi locut⁹ ſum de ĩfinito ſm quid
qd nõ hꝫ principiũ h̃ finẽ: ſicut tp̃s ĩfinitũ p̃-
teritũ: nũc aũt loquor de ĩfinito ſimpl'r qd nõ
hꝫ principiũ neqꝫ finẽ.

3ª ꝯ. ¶ Tertia cõcl'o. Infi-
nitus numerus eſt finitus: ⁊ tñ nullus nume-
rus finitus eſt ĩfinit⁹. Pria ps pꝫ: q2 aliquan-
tus numerus eſt numerus finit⁹ ⁊ nõ eſt nũs
finitus: quin maior illo ſit nũs finitus. g̃ ⁊c̃.
Scda pars pꝫ: q̃m nullus nũs finitus eſt ſine
fine. g̃ ⁊c̃.

4ª ꝯ. ¶ Quarta cõcl'o. Infinita ſunt fi-
nita: tñ nulla finita ſunt finita. Pria ps ꝓbaẽ:
q2 duo ſunt finita ⁊ tria ſunt finita: ⁊ ſic in ĩfi
nitũ. g̃ ⁊c̃. Scda ps pꝫ de ſe: quia nulla finita
ſunt entia ſine fine.

5ª ꝯ. ¶ Quita ꝯcl'o. Infinitis
finita ſunt plura: ⁊ tñ nulla finita ſunt pl'a ĩfi-
nitis. Pria ps pꝫ: q̃m duob⁹ finita ſunt pl'a: ⁊
trib⁹ finita ſunt pl'a: ⁊ ſic in ĩfinitũ. Scda ps
pꝫ de ſe: q2 opp^m ĩcludit de ſe mãifeſte ꝯdictio
nẽ.

6ª ꝯ. ¶ Septa ꝯcl'o. Infiniti erũt dies: ⁊ ĩfiniti
erũt ãni dato ſm Ari. ꝙ mũdus ſit ꝑpetu⁹ ⁊
etern⁹. ¶ Iſta ꝯcl'o. pꝫ q̃litercũqꝫ exponanẽ
Corre^m ptes. Ex qua ꝯcl'one ſequiẽ ꝙ nõ pl'es fuerũt
dies q̃ꝫ anni nec erunt: q2 infiniti vtrobiqꝫ.

Mẽgtus. Notãdũ p^m. **Infinituꝫ** dupl'r ſumiẽ. ſ. cathe^cc ⁊ ſyncathe^cc. Ca-
the^cc ſumiẽ qñ nõ p̃cedit totã ꝓpõneꝫ:
⁊ ſignat idẽ qd ens ſine fine. Syncathe^cc vͦo ſumiẽ qñ p̃-
cedit totã ꝓpõnẽ: ⁊ ſigt ꝙ quocũqꝫ dato põt dari maius
in ſingulari. In pl'ali vͦo q̃buſcũqꝫ datis ꝯuenit dari pl'a:
⁊ ſumẽdo illo mõ. ꝓbaẽ ſic exponibil'r. Exẽplũ in ſingu-
lari. vt infinitũ corp⁹ eſt. ꝓbaẽ ſic. aliquãtũ corp⁹ eſt: ⁊ nõ
tñ q̃n maius illo. g̃ ĩfinitũ corp⁹ eſt. Vel al'r ſic. aliquãtũ
corp⁹ eſt: ⁊ duplũ ad illud: ⁊ triplũ ⁊ q̃druplũ: ⁊ ſic in ĩfi-
nitũ. g̃ infi^m corp⁹ eſt. Exẽplũ in pl'ali. vt ĩfinita corpa ſũt.
ſic ꝓbaẽ. aliq̃ corpa ſunt: ⁊ non tot q̃n pl'a. g̃ infinita ſunt
corpa. Vel al'r ſic. duo corpa ſunt: ⁊ tria q̃tuor: ⁊ ſic in ĩfi
Notãdũ 2^m. Hec ſunt verba formalia Pauli pgu- lenſis in fine ſui tractat⁹ de ꝓbationibus terminorum. nitũ. g̃ infinita corpa ſunt. ¶ Aduerte pro maiori exami
natione hui⁹ tractat⁹ ꝙ cũ ꝓponiẽ tibi aliq̃ ꝓpõ ſtatim
debes videre an ſit me^ta an ime^ta. ſi imediata: nõ põt ꝓ-
bari: q2 ad ſenſuꝫ vel intellectũ eſt per ſe nota: ⁊ ꝯ negan
tes ꝑ ſe nota nõ eſt amplius diſputãdũ. Si vͦo mediata
debes videre an ſit affir^ua an negatiua. ſi negatiua: debes
probare per cãs veritatis aut per ꝯdictoriũ aut per ſin-
gulares: vt ſepius dcm̃ eſt. Si vͦo affirmatiua: debes vi-
dere an ſit cathe^ca vel hypothe^ca. ſi cathe^ca: vide p^m termi
nũ mediatũ: ⁊ ab eo debes inchoare ꝓpõnis ꝓbõnẽ: q2
a p^o termino mediato ſemꝑ inchoãda eſt ꝓpõnis ꝓbatio:
⁊ nõ per ſaltũ debes ꝓpõnẽ ꝓbare: q2 fiunt multe dece-
ptiones in exponẽdo ꝓpõnẽ nõ exponibilẽ ſed reſolubi-
leꝫ: vel ecõ. ver. g̃. iſta ꝓpõ. aliqd albũ icipit eẽ ſor. eſt re-
ſoluẽda rõne de ly aliqd albũ: ⁊ nõ ꝓbãda rõne de ly ici-
pit, per cãs veritatis. Appello aũt p^m terminũ nõ ſm ſitũ:
ſed ſm denoiationem: vt in modalibus ſepe modus ſm
ſituꝫ eſt vltimus: ⁊ tñ ſm denoiationẽ eſt primus. Sil'r
in hypo^cis nota hypo^ca ſm ſituꝫ q̃ſi ſemꝑ eſt me^a: ſm tñ
denoiationẽ eſt p^a. facta aũt ꝓbõnẽ p̃mi termini poſtea
debes ꝓcedere gradatim ad aliũ ſiqs eſt: ⁊ ſic donec oẽs
termini mediati ꝓpõnis cathe^cc fuerint ſm exigẽtiã de-
clarati. Si vͦo ꝓpõ fuerit hypo^ca: tũc vide an ſit cathe^cc
vel hypo^cc ꝓbãda. Si cathe^cc ꝓbanda eſt. ꝓbo caꝫ: ſicut
dixi de cathe^ca. ver. gra. nec̃io tu curris vl' tu nõ curris.
ſi ly nec̃io, cadit in totũ: l3 iſta ſit hypo^ca diſiũctiua: tñ nõ
eſt hypo^cc diſiũctiue ꝓbãda: ſed cathe^cc exponibil'r hoc
mõ. tu curris vel tu nõ curris: ⁊ nõ põt eẽ q̃n tu curras
vel tu non curras. ergo ⁊c̃. Simil'r nec̃io eſt te moueri ſi
tu curris. ſi ly neceſſario, cadit in totũ: l3 ſit hypothe^ca cõ-
ditionalis: nõ tamẽ eſt hypothe^cc cõditionaliter ꝓbãda:
ſed more cathe^cc eſt officiabiliter probanda hoc modo.
hec ꝓpõ eſt nec̃ia. tu moueris ſi tu curris: que adequate
ſignat te moueri ſi tu curris. g̃ neceſſe eſt te moueri ſi tu
curris. vbi vͦo ſit hypo^ca hypo^cc ꝓbãda: tunc aut copula-
tiue aut diſiunctiue aut cõditionalr: ⁊ ſm qd dcm̃ eſt in
cap'lo de hypo^cis debes inferre hypotheticã eẽ verã vel
falſam, poſſem vel impoſſeꝫ, neceſſariã vel cõtingentem.
verbi gr̃a. altera pars p̃ncipalis huius diſiunctiue affir^ue
eſt vera. g̃ h̃ eſt vera: ⁊ ſic de aliis. elige: q2 nulla erit ꝓpõ
ꝓbabilis q̃ tibi occurrat quã ſtatim inferre non poſſis.
¶ Et ſic eſt finis huius tractatus. ſi qd aũt hic diminute
diximus: ample dicemus cõtra ꝓbationes terminoꝝ.

In iſto cap^o faciã tria. p^o annotabo aliq̃ circa expo Rñſio. Notãdũ p^o
ſitionẽ. 2° arguã ꝯ Magr̃m. 3° penã peti-
tiones. ¶ Quãtũ ad p^m nota ꝙ iſta dictio magnũ ſumiẽ
2^r. Vno^o improprie: ⁊ ſic ꝯuertiẽ cũ ly ꝯtinuũ: ⁊ ſic linea
⁊ ſupficies dicunẽ magna. Alio^o ꝓprie: ⁊ ſic cõuertiẽ cũ
ly longũ, latum ⁊ ꝓfundũ: ⁊ ſic linea ⁊ ſupficies nõ ſunt
magna: ſed ſolũ corpus. ¶ 2° nota ꝙ aliqd eẽ pedale Notãdũ 2°.
aut bipedale eſt tripl'r. ſ. vel ſolũ ſm lõgitudineꝫ: ⁊ ſic li-
nee ſunt pedales: aut ſm longitudinẽ ⁊ latitudineꝫ: ⁊ ſic
ſupficies ſunt pedales: aut ſm oẽm dimẽſionẽ: ⁊ ſic ſolũ
corpora ſunt pedalia: vt poſito ꝙ vnũ corpus ſm oẽm
dimenſionẽ ſit pedale. ¶ 3° nota ꝙ aliqd eẽ duplũ: aut Notãdũ 3°.
triplũ ad aliud põt eẽ quatuor modis: aut ſm longitu-
dinẽ tñ: aut ſm longitudinẽ ⁊ latitudinem: aut ſm oẽm
dimẽſionẽ: aut ſm numeꝝ. ¶ Quantũ ad 2^m argr̃ cõtra Cõtra Magr̃m argr̃ p^o.
Magr̃m dicẽtẽ ꝙ ly infinitũ, teneẽ cathego^cc: qñ limita-
tur in ſubiecto ⁊ ſubiungit ꝙ iſta limitatio ſit qñ adiecti-
ue vel ſubiectiue teneẽ. Arguiẽ igiẽ ſic. ſemꝑ ly infinitũ,
teneẽ adiectiue vel ſubiectiue. igiẽ ſemꝑ teneẽ cathego^cc
qd eſt cõtra ipſuꝫ. patet ꝯñtia. ⁊ añcedens probaẽ: q2 nõ
vꝫ quõ poſſit al'r teneri. ¶ 2° argr̃ ꝯ ſex ꝯnes Magiſtri Arguiẽ 2°.
ſic. in oibus illis p^a ps eſt falſa. igiẽ ꝯnes falſe. pꝫ ꝯñtia. ⁊
añs ꝓbaẽ: q2 ſi nõ eẽnt falſe: hoc iõ eẽt: q2 ly infinitũ, in
illis teneret ſyncathe^cc: ſed in rei veritate ly ĩfinitũ, tene-
tur cathego^cc cum in eis teneatur adiectiue: vt pꝫ. igitur
ille nõ ſunt vere ſed falſe. ¶ 3° arguiẽ ſic. Iſta ꝯñtia nõ Arguiẽ 3°.
valet. ĩfinita eſt linea gyratiua. igiẽ aliquãta eſt linea gy-
ratiua: ⁊ in duplo maior eſt linea gyratiua. igitur modus
exponẽdi

eɼponẽdi poſitus a Magro nõ eſt bon⁹.pꝫ ꝯña.ꝛ añs ꝓ-
baẽ:qꝛ añs illius eſt veꝝ demõſtrata linea gyrãte ꝑtes ꝓpoꝛ
tionales vnius colũne.ꝛ ꝯñs eſt falſum:qḋ ꝓbaẽ ſic.linea
nõ eſt magna.igĩ nõ in duplo maioꝛ eſt linea gyratiua.pꝫ
ꝯña.ꝛ añs ꝓbatur:qꝛ ſi linea eſſet magna:ſequiẽ ꝙ linea
pedalis eſſet pedaliter magna:ſꝫ hoc eſt falſuꝫ.igĩ linea
nõ eſt magna.pꝫ ꝯña iteꝝ cuꝫ maioꝛi.ꝛ minoꝛ ꝓbaẽ: qꝛ
da tu oppoſitũ.ſ.ꝙ linea pedalis ſit pedalr̃ magna:ꝛ ar-
guiẽ ſic.oẽ pedalr̃ magnũ eſt cuilibet pedalr̃ magno eq̃-
le:ſed linea pedalis eſt pedalr̃ magna:ꝛ corp⁹ pedale eſt
etiã pedalr̃ magnũ.igĩ talis linea eſſet equalis corpoꝛi:
ſꝫ ꝯñs eſt impoſſibile.igĩ ꝛ añs:ꝛ non pro maioꝛi.igitur
Ad p̃m pro minoꝛi:qḋ fuit ꝓbãdũ. ¶ Ad iſta rñ°. Ad p̃m di negã-
do ꝙ ly infinitũ ſꝑ teneaẽ adiectiue vł ſubſtãtiue:imo dĩ
ꝙ qñqꝫ teneẽ aduerbialr̃:ꝛ tũc ꝯuertiẽ cũ ly i ifinitũ ſeu
cũ ly infinitũ.ſic ꝙ dũ dico. infinitũ corp⁹ deus põt pro-
ducere:eſt ſenſus infĩte ſeu in infinitum deus poteſt ꝓdu-
Ad 2m cere corpus:ꝛ ſic pꝫ ſolutio. ¶ Ad 2m diciẽ.ꝙ oẽs ille cõ
cluſiones ſunt vere:ꝛ ꝙ ly infinitũ teneẽ ſincathe.ce:ꝛ cuꝫ
diciẽ ꝙ teneẽ cathe.ce:qꝛ tenetur adiectiue diciẽ ꝙ veruꝫ
eſt de virtute ſermonis:tñ intẽtio Magrĩ eſt ꝙ ly infini
tum nõ teneaẽ adiectiue:ſꝫ teneaẽ pro ly in infinituꝫ:nec
eſt opus in veritate ꝙ concoꝛdet cũ ſubſtãtiuo:lꝫ Magi
ſter ſic dixerit.vnde ꝓprie debemus dicere in infinitum
numerum tu potes numerare:ꝛ nõ infinitum numerũ tu
Ad 3m potes numerare. ¶ Ad vltimum dĩ.ꝙ ꝓpõ de ly infini-
tũ nõ dꝫ exponi ꝑ ly in 2lo maius.capiẽdo ly maius ꝓ-
prie:ſed debet exponi per ly duplũ ſm exigẽtiã termini
ſequẽtis.Exẽplum.infinitũ corpus deus põt ꝓducere.di-
caẽ.aliquãtũ corpus deus poteſt ꝓducere.ꝛ in 2lo maius:
ꝛ ſic vltra.Sed dicẽdo.infinita linea de⁹ põt ꝓducere.ſic
dicaẽ.aliquantã lineã deus põt ꝓducere:ꝛ in 2lo longio-
rem:ꝛ in 3lo ꝛc̃.Silr̃ de ſupficie ꝛ numero dicaẽ. ¶ Quã
Petitio p̃a tum ad 3m ſit p̃a petitio.an omne pedalr̃ magnũ ſit oĩ pe-
Rñſio. daliter magno equale. ¶ Rñ°.ꝙ accipiẽdo magnũ im-
proprie hoc nõ opꝫ:qꝛ linea pedalis non eſt equalis coꝛ-
poꝛi pedali:q̃uis qḋlibet illoꝝ ſit pedalr̃ magnũ.accipiẽ
do ly magnũ improprie.ſ.pro cõtinuo:ſed accipiẽdo ma
Petitio 2a gnum ꝓprie dĩ ꝙ petitio eſt vera. ¶ 2a petitio.an vnuꝫ
reſe pedalr̃ longũ ſit tãte magnũ:quãte magnuꝫ eſt lapis
Rñſio. pedalr̃ longus ꝛ pedalr̃ latus. ¶ Rñ°.ꝙ non:imo dĩ ꝙ
eſt minus:alr̃ ſequereẽ ꝙ medietas vnius lapidis capta
ſm lõgitudinẽ eſſet tãte magna q̃te magnũ eſſet ſuuꝫ to-
tum:ꝛ ſic nõ oẽ totũ q̃titatiuũ eſſet maius ſua parte inte-
grali:qḋ eſt falſuꝫ.Unde ad hoc ꝙ aliqua duo inanima-
ta ſint equalr̃ magna opꝫ ꝙ ipſis reductis ad cõſimiles
figuras nullum ſm aliquam mẽſurã excedat aliud qua-
liter non eſſet de illo reſe ꝛ lapide.vt patet.

Manfre. Mãda p̃m **Circa** caplm̃ de ly infinitum.aduerte ꝙ ly infinitum
quando cathegoꝛice ſumitur tũc diciẽ a Pau.
equalere iſti cõplexo enti ſine principio ꝛ ſine fine:ita ꝙ
ſumitur:vt denotaẽ infinitũ ſimplr̃.Sed poſſumus dice-
re ꝙ etiã põt competere enti infinito ſm gd:puta haben
ti p̃n ꝛ non finem:aut habenti finem ꝛ non principium:
quibus modis dicemus ſm Phos.tempus preteritum
fuiſſe infinitum:de hoc tñ non eſt magna vis. ¶ Quan-
do autem talis terminus tenetur ſyncathego.ce.tunc alr̃ ha
Cõtra p̃m mo dum Pauli. p̃ bet exponi. Pro cuius expõne duos ponit modos Pau.
in textu:quoꝝ nullus eſt ſufficiens.Primus eniꝫ patiẽ in-
ſtantiã reſpectu ſingularis numeri:qꝛ ex illo ſeqtur ꝙ in-
finite magna eſt aliqua pars quãtitatiua tui:qꝛ aliquãtuꝫ
magna eſt aliqua pars tui:ꝛ nõ eſt aliqua pars finita tui
quin maioꝛ illa ſit aliqua alia:ex quo nõ poteſt dari pars
2a ita magna in te qn aliq̃ alia ſit maioꝛ illa:vt ſatis pꝫ.Seq
tur etiam ꝙ infinita intẽſe eſt aliqua albedo circa gradũ
vt octo:qꝛ aliquãtum intenſa eſt aliqua albedo circa gra-
dum illum:ꝛ non eſt aliqua albedo finite intẽſa circa i.hũ
gradũ vt octo.quin aliqua alia circa eundem gradum ſit
intenſioꝛ illa.Imaginãdo etiã ꝙ infinita eſſent coꝛpoꝛa:
ꝛ ſolũ talia eſſent in rerum natura quoꝝ nulluꝫ eſſet octi-
pedale.Sed aliqḋ eſſet ſeptẽpedale:aliqḋ ſeptem cuꝫ di- 3a
midio:aliqḋ ſeptẽ cũ tribus quartis:ꝛ ſic in infinitũ.tunc
admiſſo caſu ad imaginationẽ:ex tali ſequiẽ ꝙ infinitum
eſt aliqḋ coꝛpus de numero illoꝛum:qꝛ aliquãtum eſt aliͦ
qḋ illoꝛum:ꝛ nõ eſt aliquod coꝛpus finitum: quin illo ſit
maius aliquod illoꝛum:ꝛ tamen eſt falſum ꝙ infinitũ ſit
aliqḋ illoꝝ:qꝛ nullum tale excedit quãtitatem octipeda-
lem. ¶ Scḋs etiam modus exponẽdi non eſt bonus:qꝛ Cõtra 2m mo dum Pauli. p̃
imaginando ꝙ ſint duo coꝛpoꝛa:quoꝛum vnũ finituꝫ ſit.
aliud autem ſit infinitum ſm gd.tũc in caſu illa eſt vera.
infinitum coꝛpus per ſe exiſtens eſt:ꝛ tamen ille nõ ſunt
proprie exponentes.aliquantum coꝛpus per ſe exñs eſt:
ſignato illo finito coꝛpoꝛe:ꝛ duplum ad illud per ſe exi-
ſtens:ꝛ triplum ꝛc̃.eo ꝙ in caſu nullum eſt coꝛpus per ſe
exiſtens qḋ ſit duplũ aut triplum ꝛc̃.ad tale finitum coꝛ-
pus:qꝛ ꝑter illud non eſt in caſu aliud coꝛpus preter infi-
nitum:qḋ non proprie dicitur eſſe duplum aut triplũ ꝛc̃.
ad coꝛpus finitum. ¶ Et notãter pono in propoſitione ꝑ
ſe exiſtens:qꝛ aliter verum eſſet ꝙ duplum coꝛpus ꝛ tri-
pluꝫ ꝛc̃.ad illud finitum eſt:qꝛ aliqua pars illius infiniti
in caſu eſſet coꝛpus duplum:ꝛ aliqua alia eſſet coꝛpus tri
plum ad illud:ꝛ ſic in infinitum:ꝛ ideo ꝛc̃. Imaginando 2a
etiã ꝙ in reꝝ natura non ſint niſi duo coꝛpoꝛa per ſe exi-
ſtẽtia quoꝝ qḋlibet ſit infinituꝫ.ſaltim ſm gd. videẽ illa
prima exponẽs eſſe falſa.aliquãtum coꝛpus per ſe exñs
eſt:qꝛ videẽ valere argumentũ.aliquãtũ.ergo finituꝫ:qḋ
eſt falſum in caſu:ꝛ talis modus reſpectu pluralis nume
ri nõ eſt bonus:qꝛ imaginãdo ꝙ infiniti hoĩes trahũt na-
uim.ſic ꝙ nõ paucioꝛes viginti trahant per ſe nauim ali-
quã.tunc in caſu iſta eſt vera.infiniti hoĩes per ſe trahunt
nauim:ꝛ tñ ille ſunt falſe.duo homines per ſe trahũt na-
uim:tres hoĩes per ſe trahũt nauim ꝛc̃. ¶ Propter illa Modus al⁹ exponendi.
ponẽ alius modus qui ſolet cõmuniter ſuſtineri.ſ.ꝙ re-
ſpectu ſingularis numeri ly infinitum ſincathe.ce tentum
exponaẽ per ly aliquãtuꝫ:ꝛ ly aliquantulum maius in oĩ
ꝓpoꝛtione maius.In plali aũt numero exponatur per ly
aliquot:ꝛ in omni ꝓpoꝛtione plura. ¶ Et contra iſtũ mo
dum nõ ꝓcedũt argumẽta foꝛmata ſuperius ſi recte ad-
uertas. ¶ Sed ꝯ iſtum modũ videẽ poſſe argui etiã ima Contra dictũ modum. p̃
ginando vt ſuperius poſitum eſt ꝙ in rerum natura non
ſint niſi duo coꝛpoꝛa per ſe exiſtentia:ꝛ illa ſint infinita.
tunc illa ꝓpõ.Infinitũ coꝛpus per ſe exñs eſt eſt vera:ꝛ
tñ illa prima exponens eſt falſa:aliquantũ coꝛpus per ſe
exiſtens eſt:qꝛ ex illa ſeqtur ꝙ infinitũ coꝛp⁹ per ſe exñs
eſt:qḋ eſt ꝯ caſum. ¶ Sed pro illo potes dicere ꝙ in tali Defenſio.
caſu adhuc ꝯcedendũ eſt ꝙ aliquantum ꝛ infinitũ coꝛp⁹
per ſe exñs eſt:qꝛ ex iſta ſequiẽ ꝙ infinitũ coꝛpus per ſe
exñs eſt:qꝛ vt habeẽ p̃ celi ꝛ mundi:ꝛ etiã 3° phyſicoꝝ a
Pho ſm opionẽ:vnã nos poſſumus ſine ꝯdictione ima-
ginari aliqḋ coꝛp⁹ eẽ ſimplr̃ vndiqꝫ ifinitũ:ꝛ ideo imagi-
nãdo ꝙ in caſu ſint talia ifinita coꝛpa opꝫ dicere ſm talẽ
opionẽ ꝙ illa ſint in caſu ifinita ſm gd.Infinitũ aũt ſm
gd eſt ẽt aliquo mõ finitũ:ꝛ ideo in caſu põt ꝯcedi illa:ali
quãtũ coꝛp⁹ eſt finitũ:vł põt dici ꝙ p̃a exponẽs eſt ſic ſu-
mẽda:aliq̃tũ coꝛp⁹ dabile eſt puta pe.le:ꝛ ſcḋa ſit illa:ꝛ in
oĩ ꝓpoꝛtiõe aliqḋ coꝛp⁹ exñs illud dabile coꝛp⁹ excede-
ret:ꝛ illo eẽt oĩ ꝓpoꝛtione maius. Si tale eſſet in reꝝ nã
dabile coꝛpus:ꝫ infinitũ coꝛpus eſt:ꝛ hoc dico vt habeaẽ
foꝛmalis modus exponendi. Et ſm omnem opinionem
poſſet euitari omnis difficultas de ly infinitum.

¶ Caput primū qnti tracta. de obligationib⁹.

Diffō obligationis Pau.lo.ma. 2°.fo.117°.fa. p°.ibi. quātū ad p^m.

Obligatio eſt oīo cōpoſita ex ſignis obligationis ⁊ obligato: vt pono tibi iſtam. Tu es rome: tota hec oratio vocatur obligatio. ſigna autē obligationis ſunt iſte dictiones: pono tibi iſtā. Obligatū vo eſt iſta oīo. tu es rome. ¶ Due igit̄ ſunt ſpēs obligatiōis. vʒ. poſitio ⁊ depoſitio: in quaꝝ prima eſt primitus inſtādū quaſdam gnāles regulas ꝑponēdo. Quaꝝ pria eſt iſta.

Spēs obligōnū quot ſint. Pau.lo.ma. 2°.fol.178.fa. 3°. ibi. vltima ſuppoſitio.

p^a regula. Pau.lo.ma. 2°.fo.17°.fa. p°.ibi.p^a rla.

Omne poſſibile tibi poſitū eſt a te admittēdū. vbi grā. ſi pono tibi iſtā. tu es. admittēda eſt ēt ſi ponat̄ ſuū ꝯdcōriū. tu nō es. ¶ Scđa regla. Oē tibi poſitū ⁊ a te admiſſū ifra tp̄s obligationis ꝓpoſitū eſt a te ꝯcedēdū. v. grā. Pono tibi iſtam. tu es rome: qua admiſſa: qꝛ poſſibilis quotienſcūqʒ ꝓponit̄ durante tempore obligationis eſt ꝯcedenda. Et notanter dicit̄ durante tempore obligationis: quia ipo ceſſante nō amplius obligatur reſpōdens ipſū cōcedere. ¶ Et durat tempus obligationis ab inſtanti admiſſionis: quouſqʒ dicat̄ cedat tp̄s obligationis: vel quouſqʒ opponens transferat ſe ad aliā mām. ¶ Tertia regula.

2^a regula. Pau.ve.ſ.fa. 2°.ibi.2^a regula./.23° ꝑn. 3. du. con. p°./. 4°. cū cor°./. ſolutio.

Mēgbus. Concedendū nominaliter, l. dig^m ꝯcedi.

Quātum durat tp̄s obligationis.

3^a regula. Pau.lo.ma. ve.ſ.ibi.3°. regula./.6° ꝑn. 3.du. con.3°.

Omne ſequēs ex poſito ⁊ admiſſo per ſe aut ex poſito cū ꝯceſſo vel cū cōceſſis infra tēpus obligationis ꝓpoſitū eſt ꝯcedendū. Exēplū primi. pono tibi iſtā. tu es rome: qua admiſſa ꝓpono. tu nō es pariſius ꝯcedenda eſt: qꝛ ſequēs ex poſito ꝑ ſe: nā bn̄ ſeqtur: tu es rome: ergo tu nō es pariſius. Exēplū ſcđi. pono tibi iſtā. oīs hō eſt rome: qua admiſſa ꝓpono. tu es hō ꝯcedēda eſt: qꝛ vera ⁊ impertinēs: deinde tu es rome itē eſt ꝯcedēda: qꝛ ſequēs ex poſito cū ꝯceſſo. ſeqtur. n. oīs hō eſt rome: tu es homo. ergo tu es rome. Exemplum tertij. pono tibi iſtā. oīs hō diſputās eſt pariſius: qua poſita ⁊ admiſſa: ꝓpono tibi. tu es hō ⁊ tu es diſputās: ꝯcedēda eſt: qꝛ q̄libʒ illarum eſt vera ⁊ impertinēs. Deīde tu es pariſi⁹ opʒ ꝯcedere: qꝛ ſeqtur ex oppoſito cū duobus ꝯceſſis. Seqt̄ eni. oīs hō diſputās eſt pariſius. tu es hō ⁊ tu es diſputās. ergo tu es pariſius. ¶ Quarta regula eſt iſta. Omne repugnans poſito cū conceſſo: vel cū cōceſſis collectiue vel diuiſiue eſt negandū. pʒ: qꝛ duo ꝯtradictoria nō ſunt cōcedenda ab eodē in eodē tp̄e: ſed cuiuſlibet talis repugnantis eſt oppoſitū ꝯcedendum: qꝛ ſequens. vt dicit tertia regula. ergo qdlʒ tale repugnās eſt negandū. vbi grā. Poſita ⁊ admiſſa iſta. omnis hō currit: ⁊ ꝯceſſa iſta: tu es hō: dʒ illa negari: tu nō curris: ex quo ſuū ꝯtradictorium ſeqtur ⁊ eſt concedendum. ſ. tu curris.

¶ Aduertere lector q̄ cum Mēgbus remittēs te ad obligationes Strodi ſi vis obligōnū materias ample videre ſūmarī tm̄ ⁊ ꝑ modū memorie obligationes velit declarare regulas ſolum Pauli mētī comēdandas colligit partē qd ſui ſupadderes: ideo ne ſollicitat regulas replicationes illas amiſſis tm̄ que ipſi⁹ ſunt iſtis in locis: aut in libri margine poſui: ideʒ ta ſequētē tractatum fecit.

4^a regula. Pau.lo.ma. ve. ſ. ibi. 4° regula ./.11° ꝑn. con. p°. cum cor./. 2°./.3°.

¶ Quinta regla eſt iſta. Omne ſequens ex poſito cū oppoſito bene negati vel cum oppoſitis bn̄ negatoꝝ ifra tp̄s obligationis ꝓpoſitū eſt ꝯcedēdū. Exemplum primi. pono tibi iſtā. oīs hō currit: qua admiſſa ꝓpono. tu curris: negāda eſt: qꝛ falſa ⁊ nō ſequens. Deinde: tu nō es hō: ꝯcedēda eſt: qꝛ ſequēs ex poſito cum oppoſito bene negati. vt oīs hō currit: tu nō curris. ergo tu nō es hō. Exemplū ſcđi. pono tibi iſtā. antecriſtus eſt coloratus: qua admiſſa ꝓpono tibi iſtam. Antechriſtus eſt albus: vel antechriſtus eſt niger. negāda eſt q̄lʒ illaꝝ: qꝛ falſa nō ſequens: deinde ꝓpono. Antecriſtus eſt medio colore coloratus concedēda eſt: qꝛ ſeqtur ex poſito ⁊ oppoſitis bene negatoꝝ. vt antecriſtus eſt colorat⁹: ⁊ nō eſt alb⁹ nec niger. Ergo ē medio colore colorat⁹.

5^a regula. Pa.ue.ſ. ibi. 5^a regla./.fa. 5°.7^a regla.

¶ Sexta rla ē iſta. Oē repugnās poſito ⁊ oppo° bn̄ negati vl' oppoſitis bn̄ negatoꝝ ifra tp̄s obligōnis ꝓpoſitū eſt negādū vt ſi i p̄rio exēplo ꝓponat̄ tertio loco. tu es hō. negāda eſt: qꝛ ſuū ꝯdictoriū ſeqt̄. Silr ſi i ſcđo exēplo ꝓponat̄ tertio loco. Antecriſtus nō eſt medio colore colorat⁹: negāda eſt ꝑꝑ eādē cāʒ. ſ. qꝛ ſuū ꝯdcōriū ſeqt̄.

6^a regula. Pau.ve.ſ.fa. 3° ibi. 6^a regula./. 8° regula. Mēgbus. Negādū particulariter.

¶ Septia rla ē iſta. Ad oē ipertinēs r̄ndēdū eſt ſm ſui q̄litatē. i. ſi eſt veꝝ ꝯcedēdū ē. ſi flʒ negādū. ſi dubiū dubitādū. Impertinēs voco qđ nō ſeqt̄ nec repugnat. vn̄ q̄lʒ iſtaꝝ. tu es hō. tu curris. ē ipertinēs iſti. oīs hō currit: qꝛ nō ſeqt̄ nec repugnat: iō ſi imediate poſt iſtā. oīs hō currit. ꝓponit̄. tu es hō: ꝯcedēda eſt: qꝛ vera ⁊ ipertinēs: ⁊ ſi ꝓponit̄. tu curris. negāda eſt. Pertinēs eſt duplex. ſ. ſeq̄ns ⁊ repugnās. vn̄ ꝯceſſis iſtis. Ois hō currit. tu es hō. tu curris eſt ptinēs ſeq̄ns: ⁊ tu nō curris ē ptinēs repugnās.

7^a regula. Pau.lo.ma. ve ſ.9°. regula./.6° ꝑn.3. du, con. 1°./. 18° eiuſdem con.2°./.3°.

¶ Ex iſta rla ſeqt̄ correlarie. q̄ oē flʒ nō ſeq̄ns ē negādū. ⁊ oē veꝝ nō repugnās eſt ꝯcedēdū. Pria ps ꝓbat̄. ſi illđ ē flʒ nō ſeq̄ns. ergo ē ipertinēs vl' repugnās: ⁊ ꝑ ꝯn̄s negādū. Scđa ps ſilr ꝓbat̄. nā ſi iſtđ ē veꝝ nō repugnās. ergo ſequēs vl' ipertinēs. ⁊ ꝑ ꝯn̄s iuxta rlas dictas eſt ꝯcedēdū.

Corre^m.

¶ Octaua rla ē iſta. Propē poſe poſitū nō eſt ipoſe ꝯcedēdū nec neceſſariū negādū: qꝛ nullū repugnās eſt ꝯcedēdū: nec aliqđ ſeq̄ns negādū: ſʒ oē impoſe ſaltē ꝑ ſe eſt repugnans cuilibʒ ⁊ oē neceſſariū eſt ſequens. ergo impoſe non eſt ꝯcedēdū: nec neceſſariū negādū quocūqʒ poſſibili poſito. Concludo ergo q̄ ifra

8^a regula. Pau.lo.ſ.fa. 4°.11^a regula./ 6° ꝑn.3.du. con. p°. Mēgbus. Concedēdus particulariter ⁊ negandū. i. r̄ndēdus ꝯcedo ⁊ nego.

tpe obligónis quotieſcūq; ⁊ q̄ſcūq; ꝓponiř aliqua iſtarum: deus eſt: homo eſt aſin⁹: pri
Notandum. ma eſt concedenda: ⁊ ſcđa neganda. ℂ No
tádū q̄ duplex eſt neceſſariū. ſ. ꝑ ſe: ⁊ ꝑ accñs.
Neceſſariū ꝑ ſe eſt illđ: cuius adequatū ſigni
ficatū nō pōt nec potuit nec poterit eē̄ falſum: vt de⁹ eſt. Neceſſariū ꝑ accñs eſt illđ: cuius ſi
gnificatū adequatū nō pōt eē̄ falſum: ſed potuit eſſe falſum: vt tu fuiſti. vnde ſolet reglari
ter dici q̄ oīs ꝓpō de p̄terito in terminis ſimplicibus non depēdēs a futuro eſt neceſſaria.
ℂ Silr eſt duplex impoſſe. videlȝ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accidēs. Impoſſibile ꝑ ſe eſt illđ: cuius adeq̄tū
ſignatū nec pōt nec potuit eſſe verū nec poterit: vt nullus de⁹ eſt. Impoſſe ſcđo ꝑ accñs eſt illud: cuius adequatū ſignificatū non pōt eſſe verū: ſed bene potuit eē̄ vex vt tu non fuiſti.
Vñ ſemꝑ ſi vnū ɔtradictoꝛiū eſt neceſſarium aliud eſt impoſſe: ⁊ eȝ. Intelligiř igiť regula
iſta. de impoſſi ⁊ neceſſario ꝑ ſe: q2 aliq̄n ꝑꝑ
poſſe poſitū eſt ɔcedendū impoſſe: ⁊ negādū
neceſſariū ꝑ accñs: vt pono tibi iſtā. hoc iſtās nō fuit: demr̄ando inſtās p̄ñs: admittēda eſt:
q2 vera q̄ admiſſa certū eſt q̄ illđ inſtās p̄terit: ⁊ tñ ſi ꝓpono eādē ɔcedēda eſt ⁊ ſuū oppoſi
tū negādū: nō obſtāte q̄ ſit ſcōm ipoſſe ꝑ accñs. ⁊ ſuū oppoſitū neccīū ſilr ꝑ accñs. ℂ Altia re
9ª regula. Pau. vt .3. ꝯnis regle. ſ. 24ª p̄n.ſ.ꝯn. cor.3ᵉ. gula eſt iſta. q̄libȝ parte copulatiua ɔceſſa ɔcedēda eſt copulatiua: cuius ille vel ɔſiles ſunt
partes p̄icipales: ⁊ vna pte diſiūctiue ɔceſſa ɔcedenda eſt diſiūctiua: cui⁹ illa eſt ps p̄inci
palis. ꝓbař hoc: nā ſicut ad veritatē copulatiue reqriř ⁊ ſufficit q̄lȝ ei⁹ ptē eē̄ verā: ⁊ ad vitatē diſiūctiue q̄ vna ſit vera: ita ad hoc q̄ copu
latiua ſit ɔcedēda reqriř ⁊ ſufficit q̄lȝ ptē eē̄ ɔcedendā. Et ad hoc q̄ diſiūctiua ſit ɔcedenda reqriř ⁊ ſufficit vnā partē p̄icipalē eē̄ ɔcedēdā. Vbi grā. pono tibi iſtā. tu es rome: qua admiſſa ſic ꝓponiř eadē ɔcedēda eſt: deinde tu es hō: ɔcedenda eſt: q2 vera ⁊ impertinēs. vltimo ſi ꝓponiř iſta copulatiua tu es rome ⁊ tu es hō ɔcedenda eſt: q2 ptes ſunt ɔceſſe. ⁊ ita de diſiūctiua ſuo modo dicař. quare ⁊c̄.

Manfre. Notādū p̄ᵐ Circa mām obligationum. aduerte p̄ q̄ obligatio logicalis ſolū repta eſt ad ſciēdū r̄ndere ɔ̄ritis: ⁊ vt plurimū poni
A tur caſus falſi: q̄ admiſſi tāq̄ꝫ veri ɔceduntur: ⁊ illis ɔceſſis: ɔcedēda ſunt oīa q̄ ſequunř: ⁊ que ſunt impertinētia illis ad talē caſuȝ ɔcedunř ⁊ negantř ſm exigentiā caſus. Et cauendū eſt r̄ndenti ne ꝑꝑ caſum poſſem admiſſuȝ deducař ad aliqđ incōueniens: ut. ſ. ad ɔcedendum impoſſe: aut falſam ꝓpōnē ⁊ impertinētē caſui: aut ad negandū neceſſariū vel vex impertinēs. ℂ Ex qb⁹
B

oībus pȝ q̄ mā obligationum nō eſt oīno diſtincta a mā ɔ̄ritiax: cū ſup regulis ɔ̄ritiax: vt plurimū fundenř regule obligationum: lȝ obligatio nō ſit ɔ̄ritia. Iſta oīa patēt ſpe
culāti diligēter: ⁊ ēt ex his que in ſequētib⁹ dicenř. ℂ Cir Notādū 2ᵐ
ca mām eandeȝ aduerte ēt q̄ obligatio a diuerſis varijs modis diffiniř. Nā Strodus ī tractatu ꝓꝓrio obligatio Diffō obligatiōis ſȝ Strodum.
num ſic diffinit obligationē. Obligatio eſt enunciatio cui ɔſentit r̄ndēs ſe eē̄ obligatuȝ vel ſe debere r̄ndere qualitcūq; penes vſum cōiter diſputantiū vel ſm q̄ exigiř per notā p̄cedētem. ℂ Sed illa diffinitio ſaltē vt vba ſonant nō pōt ſuſtineri: q2 tūc ſequereř q̄ dicēdo. pono tibi iſtā: tu curris: ⁊ r̄ndeař admitto. q̄ tūc illa ꝓpō. tu curris: eēt obligatio: q2 in caſu eſt enūtiatio cui ɔſentit r̄ndens ſe eē̄ obligatū ⁊c̄. In caſu. n. obligatio eſt reſpectu illius ꝓpoſitionis ⁊ illi ɔſentit r̄ndēs ſe eē̄ obligatū: vt pȝ recte intuēti: hoc tñ incōueniens eſt: q2 talis ꝓpō in caſu eſt obligatū ſpm: nō aūt obligatio: vt pȝ itelligēti mām hāc. ℂ Ali
ter aūt diffiniř obligatio a Pe. mā. ſic. Obligatio eſt actꝰ obligātis ſm quē ipſe eſt obligās. Ita q̄ vult q̄ obliga Diffō obligatiōis ſm Pe. Man.
tio ſit ſolū ille actus mediāte quo opponēs obligat r̄ndētē: ⁊ nō vult q̄ obligatio ſit ꝓpō. Et eſt ſilr ſicut aliq volūt de ɔ̄ritia q̄ ſit actus intellectus inferētis vnū ex alio. Ita vult Pe. Mā. de obligōne ſuo mō q̄ ſit actus obligātis ⁊ nō ꝓpō. ℂ Scđm cum etiā eſt tenēdū q̄ niſi qs admittat poſitā aut depoſitā ſibi ꝓpōnē q̄ tūc nulla ſit obligatio: vñ lȝ dicat opponēs. pono tibi hāc. tu curris: ⁊ nō r̄ndeař admitto: tūc talis actus nō eſt obligatio. Et nō valet argᵐ. ego ꝓfero iſtā ꝓpōnē. pono tibi hanc. tu curris. ergo pono aut obligo te ad hāc. tu curris. Ita q̄ vult q̄ actus obligātis nō abſolute ſit obligatio: ſed ſolū ꝑ reſpectū ad admiſſionē r̄ndētis. ℂ Et adhuc non ſemꝑ talis actus eſt obligatio cū r̄ndens vtiř illo vbo/admitto: ⁊ admittit ꝓpōnē reſpectu cui⁹ ſit obligatio: ſȝ ſolū qñ recte admittit. vñ ſi dicař pono tibi hāc. hō eſt aſinus: ⁊ r̄ndeas admitto: talis actus nō eſt ꝓprie obligatio: q2 ad impoſſibile nllꝰ act⁹ obligādi pōt ſe extēdere: ⁊ iō recte addit illā ꝑticulā: ſm quē ipſe eſt obligās. hec diffō ſubtilr poſita eſt: ⁊ ɔſiderās obligōnē formalr ⁊ pōt optīe ſuſtineri ⁊ ꝑ illius declarationē multa alia ponunř a Pe. mā. in caplo ꝓꝓrio que oīa videas ibidē. ℂ Sed q2 illa non Alia eſt diffinitio.
eſt diffinitio cōiter poſita ⁊ acceptata: iō alia poniř pro
qua p̄ p̄mittiř q̄ ſilr eſt de obligōne logicali ⁊ de obliga p̄ᵐ p̄miſſuȝ
tione reali extēdēte ſe ad res ipſas ⁊ ad ɔ̄ctus hoīuȝ inter ſe: vñ ſicut in reali obligōne reqrunř illa. ſ. ꝑſona obligās/obligata ⁊ res ipſa re⁹ cui⁹ ſit obligatio. Sicut ēt nunq̄ eſt talis obligatio realis niſi ꝑſona obligās fateař ſe debē tale vel tale vel facere tale vel tale ⁊c̄. Ita q̄ reqriř conſenſus vtriuſq;. ſ. ꝑſone obligantis ⁊ obligate: ⁊ vbi deſit ɔſenſus obligate ꝑſone: tūc nō eſt in tali caſu facta aliqua obligatio. Ita oīno dōm eſt ſuo modo de obligatione logicali q̄ apđ ipaȝ reqriř p̄ ſignū obligātis. ⁊ reqriř ſignū obligate ꝑſone mediāte quo ɔſentiař tali obligōni. reqritur 3ª ꝓpō re⁹ cui⁹ ſit talis obligatio: ⁊ vbi vna iſtax deſit. tūc nō eſt obligatio aliqua. vñ lȝ ego dicam pono tibi hāc ⁊c̄. ⁊ nō admittas. tūc nō eſt obligō aliq̄: q2 nō cōcurrit ɔſenſus obligate ꝑſone mediāte q̄ ɔſentiař tali obligōni. ℂ Premitto 2ª q̄ q̄dā ſūt ſigna q̄ ſe tenēt ex pte obli 2ᵐ p̄miſſuȝ
gantis: vt illa. pono/depono/ipono/certifico/ſuppono ⁊c̄. quedā aūt q̄ ſe tenēt ex pte ꝑſone oblīte vt admitto/accepto ⁊c̄. ℂ Premitto 3ª q̄ ille terᵐⁿ obligō ſūptus vt deno 3ᵐ p̄miſſuȝ
tat actū obligātis pt iportare duplicē obligōnē. ſ. actiuā ⁊ paſſiuā. vt eni deſcēdit ab hoc vbo actiuo/obligo/iportat obligōnē actiuā. vt aūt deſcēdit ab hoc vbo paſſiuo/obligor: iportat paſſiuā obligōnē. ℂ His p̄ſuppoſitis ſic diffi Diffō obligationis ſm ꝓpꝛiā opiōnē.
nitur obligatio. Obligatio eſt ōo cōpoſita ex ſignis obli

gationis tā actiue q̄ʒ paſſiue:ꝛ obligata ꝓpōne tāʒ impli
cite q̄ʒ explicite. ⁋ Notanter dico ex ſignis obligationis
tā actiue q̄ʒ paſſiue:qꝛ teneo ꝙ vbi in oꝛone tali ſolū ſit ſi
gnū obligantis:ꝛ nō obligati.ꝙ tūc nō eſt obligatio:vt no
taui in ṗ ṗſuppoſito. ⁋ Notāter ēt dico iplicite aut expli
cite:qꝛ dū moueaṫ ſoꝛ.a.gradu.vel altereṫ.b.paſſum al
teratiōe vt duo ꝛc̄.ꝛ videaṫ admittēdo:tūc tales ſūt obli
gationes:ꝛ tū nō eſt ibidē explicite aliqḋ ſignū tētum ex
parte obligantis:neqꝫ ēt ibidē exprimiṫ ꝓpō aliq̄ reſpe
ctu cuius expſſe fiat obligatio.Sed ſolū iplicite ꝛ virtua
liter illa itelligunṫ:vt ptrāſeat ſoꝛ.a.ſpaciū.i.pono ꝙ ſoꝛ.
ptrāſeat ꝛc̄.vbi expſſe bꝫ ſignum obligātis:ꝛ ēt obligata
ꝓpō.ꝛ hoc bꝫ ṗſertiꝫ v̄itatē tenēdo ꝙ certificatio ſit q̄dā
poſitio.Certificatio.n.eſt illa q̄ fit ꝑ oꝛonē ſubiūctiui mo
di:vt ṗdicte ꝛ alie ꝯſiles:vt ſic ſtet oppᵐ ꝯn̄tis cū an̄te:vl
ponaṫ tale vel tale ꝛc̄:tenēdo ꝙ talis certificatio ſit ſpēs
diuo diſtincta a poſitiōe:tūc nō hēmus dicere ꝙ dicēdo
ptrāſeat ſoꝛ.a.ſpatiū.ꝙ equolleat iſti.pono hāc ſoꝛ.ptrā
ſit.a.ſpatiū:qꝛ zᵃ eſt pō.alia aūt certificatio:ꝛ tūc dicēmꝰ
ꝙ v̄ba ſubiūctiui modi in talibꝰ caſibꝰ ſunt ſigna hꝰ cer
tificationis. ⁋ Cōiter tū ſolemꝰ dicere ꝙ certificatio eſt
poſitio:qꝛ ſolū due ſpēs obligationis cōiter ſolēt poni.ſ.
Coꝛ. contra Paulum. poſitio ꝛ depoſitio. ⁋ Ex ṗdictis pꝫ ꝙ Pau.in iſto loco
diminute declarat diffinitionē quā ponit:qꝛ in tali decla
ratione nullam facit mētionem de ſigno ꝑſone obligāte.
Cōtra diffō nem arguit. ⁋ Contra tū diffōnē prius poſitā eſt argᵐ:quia ꝙ idem
diffiniaṫ ꝑ idē:qꝛ dr̄.obligatio eſt oꝛatio cōpoſita ex ſi
gnis obligatiōis ꝛc̄.qꝛ diffiniṫ ly obligatio/ꝑ ly obligatio
Rñſio. nis. ⁋ Pro quo hēs notare ꝙ ly obligationis/vt in tali
diffōne poniṫ.ſumiṫ ꝓut iportat actū obligādi actiuū ꝛ
paſſiuū:vt prius eſt declaratū.Sed ly obligatio/qñ diffi
niṫ ſumiṫ pro oꝛone ipſa:nō aūt ꝑ tali actu:ꝛ ideo eſt ibi
dē equocatio de obligatione:ꝛ ſic ceſſat argᵐ:qꝛ idē non
diffiniṫ ꝑ idē:cuꝫ diuerſis modis capiaṫ ly obligatio ꝛc̄.
Nōndū 3ᵐ Circa primā regulam. ⁋ Circa primā regulā ṗme ſpēi obligationis aduerte ꝙ
lꝫ oē poſſibile cū ꝯditionibꝰ declarādis ſit admittēdū cū
poniṫ:nō tū qȯlibꝫ tale recte ponēdo dꝫ poni:vn̄ eſſet vi
tiū ꝛ erroꝛ ex parte obligātis:lꝫ nō ex parte obligati:vt ſi
qs ponat poſſibile qḋ eſt neceſſariū: aut poſſibile qḋ eſt
vex ſc̄itū eē tale:qꝛ abſqꝫ obligatione tale eſſet ꝯcedēdū.
Notādū 4ᵐ ⁋ Un̄ in illa mā hēs notare ꝙ dr̄ia eſt inter ponere ꝛ de
ponere:in hoc ꝙ ponere eſt ſignū qḋ reqrit vt ꝓpō poſi
ta in tpe obligationis ꝯcedaṫ ꝛ nō ſolum illa:ſed qȯlibet
D ſequēs ex ea.Deponere aūt eſt ſignū ꝙ depoſita ꝓpō in
tpe obligationis ꝓpoſita negeṫ.Cuꝫ ḡ neceſſaria ꝓpō ꝛ
ꝯa ꝓpō ſcita eſt talis de ſe ꝯcedēda ſunt. Jō nō eſt opus
ad hn̄dā illaꝝ ꝯceſſionē aliquem obligari:qꝛ ſine obliga
tione illius habeṫ.Obligatio ḡ dꝫ fieri circa ꝓpōnes poſ
ſibiles:nō tū veras:vbi tū obligatio fieret ēt reᵘ ꝓpōnis
vere tūc deberet illa admitti:ꝛ ſic admittēs non erraret:
ſed erraret obligans. ⁋ Circa eandē regulā aduerte ꝙ
Nōndū 5ᵐ Circa eandē regulam. illa bꝫ ſic ſuppleri.oē poſſe ſc̄itū eē tale nō repugnās ali
cui poſito:cū poniṫ eſt admittēdū. ⁋ Dico ṗ poſſe:qꝛ nul
lū impoſſe poſitū eſt admittēdū:cū ex illo poſtea ſeque
reṫ illud eē ꝯcedendū. ⁋ Dico ſc̄do ſc̄itū eſſe tale:qꝛ vbi
crederes ſoꝛ.eſſe moꝛtuū ꝛ eē impoſſe illū currere: nō tū
adhuc ipſe eſſet genitus.Sed aliqñ erit ꝛ curret ꝛc̄. tūc ſi
ponerē tibi ſic credēti hāc.ſoꝛ.currit:nō eſt illa admitten
da a te:qꝛ lꝫ ſit poſſibilis:nō tū eſt ſcita a te eſſe talis:vbi
tū regula intelligereṫ abſolute ꝛ nō reſpectu tui magis q̄ʒ
alterius. Jta ꝙ dicaṫ.oē poſſe nō repugnās eſt admitten
dū. Jta ꝙ nō dicaṫ.eſt a te admittēdū.tūc ſine illa ꝑticu
la:ſcitum eſſe tale: pōt ſuſtineri regula:qꝛ illud poſſibile
eſt dignū admitti:ꝛ ſi nō a te ſaltē ab alio. Sed tutius eſt
illā particulā addere:quā ēt ponit Stro. i ſuis obligatio

bus: ⁋ Notāter etiā addiṫ:nō repugnās:qꝛ vbi ego po
nerē tibi hāc.tu curris:ꝛ ſtāte obligatione tali ponerē de
inde hāc aliā.tu nō curris.tūc illa.tu nō curris:lꝫ ſit poſſi
bilis:nō tū eſt admittēda:qꝛ repugnat illi poſite ꝓponi.ſ.
tu curris:ꝛ ꝑ hoc pꝫ ꝙ qñ Pau.exēplariter dicit ꝙ ſi po
naṫ illa.tu es.ꝙ illa eſt admittēda:ꝛ ſi ponaṫ ſuū ꝯtradi
ctoꝛiū.ſ.tu nō es:illud eſt admittēdū:vt pꝫ.dico ꝙ illud
eſt intelligēdum:nō in eodem tpe obligationis:ſed in di
uerſis ꝛc̄. ⁋ Circa ſc̄daꝫ regulā:nota ꝙ illa eſt ſic ſupplē Notādū 6ᵐ Circa ſecūdā regulam.
da.oē tibi poſitū ꝛ recte a te admiſſuꝫ itra tp̄s obligatio
nis:ſub debita forma ꝓpoſitū:eſt a te ꝯcedēdū. ⁋ Notā
ter dr̄ recte admiſſuꝫ:qꝛ ſi ponerē tibi hāc.hō eſt aſinus.
ꝛ tu illā admitteres:nō ex hoc illa eſſet ꝯcedēda:qꝛ illa eſ
ſet male admiſſa. ⁋ Addiṫ ēt notāter ſub debita forma
ꝓpoſitū:qꝛ ſi ponerē tibi hāc copulatiuā.aliqs hō currit
ꝛ tu es ille.tunc illius vtraqꝫ pars eſſet poſita: ſi tamē il
lam partē tibi poſitā.tu es ille.ꝓponerē ſine alia:nō eſſet
illa ꝯcedēda:qꝛ nō eſt intelligibilis ſine an̄te. hoc autē eſt:
qꝛ nō ſub debita forma ꝓponiṫ:nā cū poniṫ:ly ille/refert
an̄s aliqḋ:ꝛ intelligiṫ eius ſignificatū:qñ aūt ꝓponiṫ.tunc
nō eſt relatiuū illud intelligibile:qꝛ ſine an̄te ꝓponiṫ: ēt
in alio caſu vbi ponaṫ illa:reliquū iſtoꝝ eſt hō:demōſtrā
do ſoꝛ.ꝛ aſinū:qua admiſſa ſi ꝓponatur:hoc iſtoꝝ eſt ho
mo demōſtrādo ſoꝛ.eſt ꝯcedēda.Si deinde ꝓponaṫ:re
liquū iſtoꝝ eſt hō:illa eſt negāda:cū non poſſit verificari
niſi pro aſino:ꝛ tū illa eſt poſita ꝛ bene admiſſa.hoc autē
ꝓuenit:qꝛ nō ſub debita forma ꝓponiṫ:qñ enī poniṫ illa
ꝓpō:ly reliquū/teneṫ partitiue:qñ autem ꝓponiṫ ly reli
quū/teneṫ relatiue ꝛc̄. Jſta oīa patēt recte intelligēti ꝛc̄.
⁋ Quātū aūt duret tp̄s obligationis a Pau. declaraṫ in
textu ꝛc̄.ꝛ etiā a Strodo in ſuis obligationibꝰ caplo pri
mo ꝛc̄. ⁋ Circa tertiā regulā.nota ꝙ illa fundaṫ ſuꝑ re Notādū 7ᵐ Circa tertiā regulam.
gula ḡnāli habita in ꝯſequētijs Strodi.ſ.ſi aliq̄ ꝯn̄tia eſt
bona ꝛ cōcedenda:ꝛ an̄s eſt ꝯcedendū.ꝯn̄s eſt ꝯcedēdū.
Si ḡ aliqḋ ſequaṫ ex poſito ꝛ bene admiſſo cum tale ſit
cōcedendum: ꝛ illud ſequens eſt cōcedendū: non tamen
dicīṫ ꝙ ſi aliqḋ antecedit ad poſitū ꝙ illud ſit cōceden
dum:qꝛ nulla eſt regula que velit ꝙ ſi ꝯn̄s eſt cōcedēdū:
ꝙ an̄s ſit concedēdū.huius enim pꝫ oppoſitum in tali cō
ſequētia.hō eſt aſinus.ergo homo eſt aīal:in qua ꝯn̄s eſt
ꝯcedendū:ꝛ an̄s nō. ⁋ Pro qua regula nota ꝙ Pau.illā Notādū 8ᵐ Circa quartā regulam.
diminute ꝓbat.Sꝫ illa pōt ſic ꝓbari.oīa que repugnāt:
aut ꝯrie repugnāt:aut ꝯdictoꝛie:nō enim que ſunt ſimul
vera:aut poſſunt eſſe ſimul vera repugnāt:qꝛ vex nō re
pugnat vero:neqꝫ poſſibile repugnat cōpoſſibili:que aūt
poſſunt eſſe ſimul vera ſunt cōpoſſibilia:ideo ꝛc̄. Si er
go aliqua repugnāt illa ſic ſe hn̄t ꝙ non poſſunt eē ſimul
vera.Sed qñqꝫ ſimul falſa:ꝛ illa diciṫ contrarie repu
gnare:aut ſic repugnāt ꝙ nō poſſunt eē ſimul vera:neqꝫ
ſimul falſa:ꝛ ſic ꝯtradictoꝛie repugnāt:cum ergo duo cō
trarie nunq̄ʒ aut ꝯdictoꝛie repugnantia nō ſint ſimul con
cedenda:ideo ſi vnum illoꝝum eſt ꝯcedendum:aliud eſt
negandum.Et ideo omne repugnās poſito vel ꝯceſſo ꝛc̄.
cum talia ſint concedenda:eſt negandum:ꝛ ſic patet veri
tas regule. Tūc regule que ſequunṫ ſatis euidentes ſunt
vſqꝫ ad vltimam:ꝛ ſi qua ſunt declaranda circa eas pa
tebunt in capitulo ſeqnēti in quo adducuntur argumenta
ꝯtra tales regulas. ⁋ Nota tamen ſpecialr̄ circa octauā Notādū 9ᵐ
regulam quādo poniṫ diſtinctio de neceſſario:ꝛ ponitur
regula.ꝙ omnis ꝓpoſitio vera de preterito in terminis
ſimplicibus non dependens a futuro eſt neceſſaria.ꝙ il
la bꝫ ſic intelligi.oīs ꝓpoſitio vera affirmatiua de ṗteri
to in terminis ſimplicibꝰ.i.non diſtributiuis/comparati
uis/implicatiuis/non dependens a futuro eſt neceſſaria.
⁋ Dicīṫ ṗ vera.qꝛ ꝓpō de ṗterito falſa:nō eſt neceſſaria.

ſicut neqꝫ alia falſa. ¶ Dicit̃ ſcḋo affirmatiua:qꝛ illa.antechriſ nõ fuit:lꝫ ſit vera de p̃terito ⁊c̃.non tñ eſt neceſſaria:cũ aliqñ erit falſa:dato ꝙ ipſa erit:⁊ ẽt antechriſ erit. ¶ Dicit̃ tertio in termis ſimplicib⁹.i.nõ diſtributiuis ⁊c̃. qꝛ illa ꝓpõ.ſoꝛ.fuit oĩs hõ in iſtis ſcholis.in caſu eſt vera:⁊ tñ nõ eſt neceſſaria:ponat̃ enim ꝙ ſoꝛ.fuerit in iſtis ſcholis:⁊ nihil de ſpecie humana fuerit in iſtis ſcholis preter ſoꝛ.aut eius partes. Tũc p̃dicta ꝓpõ eſt vera:ꝙ aũt non ſit neceſſaria patet.põt enĩ illa eẽ falſa:vt poſito ꝙ cla pſo illo inſtãti.erũt multi hoĩes in iſtis ſcholis p̃ter ſoꝛ.dĩ etiã in terminis nõ cõparatiuis:⁊ p̃ſertim reſpectu duplicis cõparationis:qꝛ illa ꝓpõ.ſoꝛ.fuit tãtus q̃ntus fuit plato.in caſu eſt vera:⁊ tñ nõ eſt neceſſaria.ponatur ꝙ ſoꝛ.⁊ pla.cõtinue vſqꝫ ad hoc inſtãs fuerint equales:⁊ cũ hoc pla.augeat̃ in hoꝛa futura remanẽte ſoꝛ.nõ aucto. Ita ꝙ pla.hẽbit maioꝛẽ q̃ntitatẽ:q̃ꝫ habebit ſoꝛ. In caſu illo ẽ illa vera.ſoꝛ.fuit ⁊c̃.nõ tñ eſt neceſſaria:qꝛ ſuũ ſigtũ aliqñ erit falſũ.cũ elapſo illo inſtãti.⁊ aucto platone ad maiorẽ quãtitatẽ.erit illa falſa:vt pꝫ.dĩ etiã in terminis nõ implicatiuis:qꝛ hõ:tu fuiſti hõ q nõ fuit alb⁹.illa in caſu eſt vera.ponendo ꝙ ꝯtinue fueris niger:nõ tñ eſt neceſſaria.cũ poſſit eẽ falſa.vt ponẽdo ꝙ in hoꝛa ſequẽti eris albus. ¶ Dicit̃ vltimo nõ depẽdens a futuro.i.cuius veritas nõ depẽdet a futuro:qꝛ illa ꝓpõ.deus ſciuit antechꝛim fore.in caſu cõi de antechꝛiſto ponẽdo.ſ.ꝙ ꝯtingẽter erit.eſt illa vera:⁊ tñ nõ eſt neceſſaria:cũ antechꝛiſ poterit non eẽ. ex quo ꝯtingẽter erit.vt ponit̃.hoc aũt ꝓuenit:qꝛ veritas illius ꝓpõnis dependet a tp̃e futuro.vbi tñ ille ꝯditiones omnes adſint regula hꝫ veritatẽ.oĩa illa declarant̃ diffuſe a Tiſbero in 3° ſophiſmate ⁊ in plꝛibus alijs locis:⁊ hoc eſt fere idẽ ſm oẽs logicos ⁊c̃. ¶ Circa vltimã regulam aduerte ꝙ multi tenẽt oppoſitũ regule.ſ.ꝙ nõ:ſi cõceſſa

Not̃ adũ[illegible]
Circa vltimã regulam.

eſt quelibꝫ pars copulatiue:ꝙ ꝓpter hoc cõcedẽda ſit tota copulatiua:qꝛ dicũt ꝙ lꝫ cõceſſa ſit quelibet pꝛs:tñ ille vnite mediãte copula faciũt totã copulatiuã negãdã. Et ſi petat̃ ab eis pro qua parte copulatiua ſit negãda.dicũt ꝙ pro nulla pte. Sed tota cathe^{ca} dꝫ negari:⁊ apud iſtos non eſt incõueniẽs copulatiuã eẽ negãdã:⁊ pro nulla parte. Silr̃ diſiũctiuã eẽ ꝯcedẽdã:puta ꝯdictoꝛiã coplatiue precedẽtis ⁊ pro nulla parte. Et pro iſtis põt adduci ſimitudo de copulatiua hñte vtrãqꝫ partẽ dubiã:que tñ i caſu aliquo dĩ negãda ⁊ pro nulla ſui parte:vt aſſerit Strodus i vltimo caplõ ſuaꝝ ⁊ multi alij logici. ¶ Hec opio nõ põt demonſtratiue ipugnari vt alſ declaraui.ſi nõ intelligat̃ vt verba opionis p̃tendũt:⁊ nõ plus adiũgatur. Sed qꝛ nõ eſt cõĩs opinio ⁊ debile hꝫ fundamẽtũ:lꝫ vt dixi nõ demõſtratiue poſſit ipugnari. Ideo illã nõ teneo:ſicut ⁊ illã cõiter nõ acceptãt logici:p̃ſertim Strodus in 3° cap.ſuaꝝ obligationũ.vbi ponit opionẽ alioꝝ:⁊ in codẽ tractatu.in cap° illo in quo arguit̃ ꝯtra p̃mã ꝯnẽ. Teneat̃ ergo cũ Pau. Ve.ꝙ recte cõceſſa qualibꝫ pte copulatiue ꝯcedẽda eſt tota. ¶ Cõtra tñ ſic intellectã arguit̃.ponat̃

Cõtra vltimã regulã argĩ.

ꝙ ille due ꝓpõnes.de⁹ eſt:⁊ hõ eſt aĩal:cõuertant̃ cũ illo ĩpoſſibili:hõ eſt aſinus. Tũc ſi ille due ꝓponant̃:cõcedãtur ⁊ recte:qꝛ ĩpoſitio talis nõ facit illas eẽ impoſſibiles. Sed adhuc remanẽt neccĩe vt declarabit̃ in ſequentib⁹:⁊ etiã ponit̃ a Stro.in illo cap° vbi facit mẽtionẽ de impoſitione:cõceſſis ĝ illis duab⁹ ſtãte caſu formet̃ copulatiua ex ambabus illis. Tũc nõ eſt dicẽdũ ꝙ illa ſit ꝯcedenda:qꝛ ex caſu ſequit̃ ꝙ illa ſit ĩpoſſibilis:⁊ tñ quelibet ei⁹ pꝛs eſt recte cõceſſa.vt pꝫ.per hoc habes ĝ contra regulam. ¶ Sed illud argumẽtũ nullo modo ꝓcedit cõtra regulam.pro cuius ſolutione hꝫ notari vnũ qḋ multũ deſeruit in mã illa.ꝙ.ſ.eſt diã inter ꝓpõnẽ eſſe ꝯcedẽdã:⁊ concedere illã eẽ ꝯcedẽdã. Aliqua enim eſt ꝓpõ que eſt ꝯcedẽda:⁊ tñ nõ dꝫ ꝯcedi eſſe ꝯcedenda:vt ſi ponat̃ tibi illa.tu nõ es. Tũc vbi illa ꝓponat̃ tibi illa eſt ꝯcedẽda:qꝛ poſita ⁊ bene admiſſa:nõ tñ habes ꝯcedere ꝙ ſit ꝯcedenda a te:qꝛ ſi ꝯcederes illã eẽ ꝯcedẽdã a te.ſequeret̃ te eẽ:qḋ repugnat caſui. Silr̃ aliq̃ ꝯcedit̃ eẽ ꝯcedẽda:que tñ nõ eſt cõcedẽda in rei veritate. Et ideo ꝯcedit̃ eẽ cõcedẽda ꝓpter caſũ grã exẽpli. Silr̃ ſi ponat̃ ꝙ illa ꝓpõ.homo eſt aſinus:cõuertat̃ cũ illa neccĩa.deus eſt. Tũc ſi ꝓponat̃ illa in tali caſu ꝯcedit̃ eẽ ꝯcedẽda:qꝛ ex caſu ſequit̃ illã eẽ neceſſariã:⁊ nõ de facto eſt ꝯcedenda:qꝛ de facto eſt impoſſibilis:qꝛ lꝫ ĩpoſueris illã eẽ neceſſariã:nõ tamen ex hoc ſequit̃ illã eẽ talẽ:vt patebit illo p̃ſuppoſito.riudeo formaliter ad arg^m.dicẽdo ꝙ i caſu illo ille due ꝓpõnes.de⁹ eſt:⁊ hõ eſt aĩal:ſunt ꝯcedẽde:⁊ ꝯcedunt̃ recte vbi ꝓponãtur. Et dĩ vlterius ꝙ copulatiua ex illis duab⁹ foꝛmata eſt ꝯcedẽda. Et ad argumentũ quãdo dĩ in caſu illo:non eſt concedenda:quia ſequitur illam eẽ impoſſibilem.ergo non eſt concedenda.dicatur negãdo conſequentiã:qꝛ lꝫ ſit ꝯcedenda:nõ tñ concedendum eſt ꝙ ſit cõcedenda:⁊ hoc non eſt inconueniens:vt eſt premiſſum. Sicut etiã dicit̃ de illis duabus ꝓpoſitionib⁹ ꝙ ille ſint cõcedende:⁊ non eſt concedendum ꝙ ſint concedende:illa omnia etiam rectius intelligentur ex dicendis.

Caput 2^m quinti tractatus.

Varum regularum veritas intenſius innoteſcat contra q̃libꝫ illarũ vnã foꝛmabo obligationẽ. ¶ Cõtra igit̃ p̃mã regulaꝫ arguit̃ pono tibi oẽ poſſibile:ſi non admittis:arguo ſic. Ego pono tibi omne poſſibile ⁊ nõ admittis omne poſſibile:bene r̃ndẽdo.ergo nõ oẽ poſſibile:eſt a te admittẽdũ:qḋ eſt contra regulã. Si

Contra p̃^{mã} regulã argĩ.

autẽ admittis ꝓpono tibi iſta duo:tu es:⁊ tu nõ es.ſi cõcedis:tu ꝯcedis duo ꝯtradictoꝛia.ergo male r̃ndes.ſi negas aliq̃ꝫ iſtaꝝ:⁊ quelibet iſtaꝝ eſt tibi poſita ⁊ a te admiſſa:qꝛ poſſibilis ex quo poſui tibi omne poſſibile.ergo tu negas tibi poſitũ ⁊ a te admiſſum:⁊ p ꝯñs male reſpondes:pꝫ ꝯñtia p ſcḋam regulam.

Pau. lo. ma. 2°. fol.16[illegible]. fa. b°. [illegible]. p̃^a regula ſ.

¶ Reſpõdet̃ nõ admittẽdo poſitum:⁊ tunc ad argumentũ pono tibi omne poſe:⁊ nõ admittis omne poſe.ergo nõ oẽ poſe eſt a te admittendũ.nego argũ.ſicut nõ ſequit̃:pono tibi vtrũqꝫ iſtoꝝ ꝯdictoꝛioꝝ:tu es:⁊ tu nõ es:⁊ nõ admittis vtrũqꝫ iſtoꝝ ꝯdictoꝛioꝝ.ĝ non vtrũqꝫ iſtoꝝ ꝯtradictoꝛioꝝ eſt a te admittendũ:ſꝫ ſolũ ſequit̃ ꝙ nõ eſt admittendũ vtrũqꝫ iſtoꝝ:ita i p̃oꝛi ꝯñia ſequit̃:ꝙ nõ eſt admittẽdũ oẽ poſe:⁊ hoc eſt veꝝ cũ quo ſtat ꝙ omne poſe eſt admittendũ. ¶ Cõtra ſcḋaꝫ regulã arguit̃ ſic. Et pono tibi iſtã:tu es rome:eſt tibi poſitã:⁊ a te admiſſũ:qua admiſſa ꝓpono tibi.tu es rome negãda eſt:qꝛ falſa ⁊ impertinens.tũc argĩ ſic.illa ꝓpõ eſt a te negãda:⁊ eadẽ eſt tibi poſita:⁊ a te bene admiſſa.ĝ tibi poſitum ⁊ a te admiſſum eſt negãdũ.tꝫ ꝯñia:

R̃nſio.

Cõtra 2^{am} regulã arguit̃. Pau. lo. ma. 2°.fol.162.fa. b°.p̃n°.

qꝛ eſt ſyll'o reſolutoꝛi⁹. ⁊ maioꝛ eſt ꝯceſſa. mi/
Rñſio. noꝛ vo eſt poſitum. ¶ Rñr admittendo po/
ſitũ: ⁊ cũ ꝓponiť. tu es rome negať. ⁊ tũc ad
argm̃ nego maioꝛe ex eo ꝙ repugnat poſito.
ná ſeqť. tu es rome eſt tibi poſitũ ⁊ a te admiſ/
ſum. ğ tu es rome: eſt a te ꝯcedendũ qꝺ repu/
gnat huic: tu es rome eſt a te negandũ. Quo/
tienſcũqꝫ ğ ꝓponiť iſta negať: ⁊ cũ dı̄. iſta eſt
a te negáda. iteꝝ negať ⁊ ꝯcediť ꝙ eſt ꝯceden
da: ⁊ ſi argr̃ ſic: illa eſt a te ꝯcedenda. ⁊ tu ne/
gas eá. ğ male rñdes negať ꝯña: ſicut non ſeq/
tur. tu ꝯcedis. a. ꝓpõnẽ. ⁊ a. ꝓpõ eſt falſa. ğ tu
male rñdes: dato ꝙ. a. ſit vnũ falſuꝫ ſequẽs: ſꝫ
in qualibet illaꝝ ꝯſequentiaꝝ addenduꝫ eſt in
añte: tu nõ es obligatus qꝺ negať tanqꝫ falſuꝫ
Contra tertiá regulá argť. Pau. lo. ma. 2°. fol. 183. fa. b°. ibi. 3° regula. ⁊ ipertinens. ¶ Cõtra tertiã rlam argr̃ ſic. po
no tibi iſtá. tu curris ⁊ tu nõ curris: eſt a te cõ/
cedendũ: caſus eſt poſſibilis: qꝛ poſe eſt ꝙ tu
curras. ⁊ ꝙ illa tu nõ curris ſit tibi poſita: ⁊ a
te admiſſa ⁊ ꝯñter concedéda. Admiſſo ğ ca/
ſu arguo ſic. Tu curris non eſt a te ꝯcedẽdũ.
⁊ tu curris ſeqtur ex poſito ⁊ admiſſo tãqꝫ co
pulatiua ad alterá parté. ğ nõ qꝺlibꝫ ſequens
ex poſito ⁊ admiſſo eſt ꝯcedendũ. ꝯñtia tꝫ. ⁊
pria ps añtis ꝓbať. Nam tu nõ curris eſt a te/
cõcedendũ p poſitũ: ſed tu nõ curris ꝯtradicit
iſti. tu curris. ğ tu curris nõ eſt a te cõcedẽdũ.
ꝯñtia tꝫ: qꝛ ſi vnũ ꝯtradictoꝛiũ eſt cõcedenduꝫ
Rñſio. reliquũ eſt negádũ. ¶ Reſpõdeť admittẽdo
poſitum: ⁊ tunc ad argm̃ nego iſtaꝫ. tu curris
nõ eſt a te concedenduꝫ. Et ad ꝓbõnem nego
minoꝛem. vꝫ. tu curris ꝯtradicit iſti. tu nõ cur
ris: nõ tanqꝫ falſam: ſꝫ tanqꝫ repugnãtẽ duo/
bus cõceſſis. ſeqtur. n. tu curris eſt a te conce
dendũ: ⁊ tu nõ curris a te eſt cõcedendũ. ğ tu
curris ⁊ tu nõ curris nõ ſunt ꝯtradictoꝛia. Si
tñ fieret caſus iſto modo pono tibi iſtá. tu cur
ris ⁊ tu nõ curris eius ꝯtradictoꝛiũ eſt a te cõ/
cedẽdũ. admitto caſuꝫ: ⁊ ꝯcedo illá. tu curris
quotiẽſcũqꝫ ꝓponiť. ⁊ nego ꝙ ſit a me conce
denda tanqꝫ repugnãs ſcḋe parti copulatiue
poſite. Ná ſeqtur. tu nõ curris ꝯdictoꝛiũ eius
eſt a te cõcedendũ. ğ tu curris nõ eſt a te cõce/
dendũ. ⁊ ſi argr̃ ſic. tu curris non eſt a te cõce/
denda. ⁊ ꝯcedis eá. ğ male reſpõdes. nego cõ/
ſequẽtiá: ſicut non ſeqtur. tu negas. a. ꝓpõnẽ.
⁊. a. eſt vera. ergo male rñdes: ſꝫ opꝫ addere
Cõtra quartá regulam. Pau. lo. ma. 2°. fo. 184. fa. b°. ba°. ibi. 4° regula. in añte: ⁊ tu non es obligatus. ⁊ hoc negatur
tanqꝫ falſum. ¶ Cõtra quartá regulá argr̃ ꝓ
bádo ꝙ repugnãs poſito eſt a te cõcedẽdum.
Et pono tibi iſtá nihil eſt tibi poſitũ: qua ad/
miſſa: qꝛ poſito ꝓpono tibi iſtá aliquid eſt tibi
poſitũ. ſi concedis ⁊ bene reſpõdes. ergo ha/
beo intẽtũ: qꝛ illa repugnat poſito. Si negas
ꝯtra. ego poſui tibi iſtá. nihil eſt tibi poſitũ ⁊
ipſa eſt aliqd. ğ aliqd eſt tibi poſitum. ¶ Rñr Rñſio.
negãdo iſtá. aliqd eſt tibi poſitũ: ⁊ tũc ad ar/
gumentũ nego maioꝛẽ. vꝫ. ego poſui tibi iſtá:
nihil eſt tibi poſitũ tãqꝫ repugnãtẽ. h. n. repu/
gnãt: nihil eſt tibi poſitũ: ⁊ poſui tibi iſtá. Et
ſi argr̃ poſitũ repugnat tibi poſito. ergo aliqd
eſt tibi poſitũ. negeť añs: qꝛ repugnãs ⁊ que/
libet alia ꝓpõ ad quá ſequtur aliqd eſſe tibi po
ſitũ. Cõſiľr rñr. ſi ponať te nõ eſſe admittẽdo
⁊ ꝯcedẽdo idẽ ⁊ ſi dı̄. tu ꝯcedis iſtá vel tu bñ
rñdes: nego qꝫlꝫ talẽ: qꝛ ad ipſam ſeqtur te eẽ:
qꝺ eſt oppoſitũ poſiti. ¶ Cõtra qntam regu/ Cõtra quintá regulá argť. Pau. lo. ma. 2°. fol. 185. fa. b°. bn°. /. fol. 186. fa. 2°. ibi. 5° regula.
lá argť. ná data vitate iſtius ſequiť ꝙ admiſ/
ſo quocũqꝫ ꝯtingenti falſo ſit qꝺlibꝫ aliud cõ
tingẽs falſuꝫ. ꝯcedẽdũ ꝓbať. ⁊ pono tibi iſtá.
tu es rome. qua poſita ⁊ admiſſa: ꝓpono tibi
iſtá. tu es rome ⁊ baculus ſtat i angulo. pꝫ: qꝛ
illa eſt negáda: qꝛ falſa nõ ſequẽs: deinde ꝓpo
niť. nullus baculus ſtat in angulo: ſi negas. ğ
intentũ ꝯtra regulá: qꝛ ſequiť ex poſito cũ op/
poſito bñ negati. ſeqtur. n. tu nõ es rome: vel
nullus baculus ſtat in angulo: ſed tu es rome
p poſituꝫ. ğ nullus baculus ſtat in angulo. Si
ergo ꝯcediť illa: nll's baculus ſtat i anglo: hẽo
ꝯcl'onẽ pricipalr̃ ꝓbatá: qꝛ ſic deducitur illa:
ita ⁊ qꝫlꝫ alia: dũmõ ſuũ oppoſitũ ꝯiũgať co/
pulatiue cũ poſito q̃ copl'atiua imediate poſt
poſitũ ꝓponatur. ¶ Rñr ꝯcedẽdo ꝯcl'onem Rñſio.
adductá: imo põt idẽ falſuꝫ ⁊ qꝺcũqꝫ deduci
dũmõ ponať diſiũctiue cum oppoſito poſiti.
vbi grã. pono tibi iſtá. tu curris: qua admiſſa
ꝓpono tibi. tu non curris vel baculus ſtat in
anglo: aut aliqꝫ talẽ. tu es papa vel eps̃: ꝯcedẽ
da eſt: qꝛ va ⁊ iptinẽs: deide ꝓponiť baculus
ſtat in anglo: opꝫ ꝯcedere: qꝛ ſeqť ex poſito cũ
vno ꝯceſſo. ſequiť. n. tu nõ curris vľ baculus
ſtat in anglo: ſꝫ tu curris p oppoſituꝫ. ğ bacu/
lus ſtat in anglo. ¶ Cõtra ſextá regulá arguiť Contra ſextá regulá argť. Pau. lo. ma. 2°. fo. 185. fa. 4°. ſt. ibi. 6° regula. /. fol. 186. fa. 4°. ſt. ibi. 8° regula.
ſic: ⁊ pono tibi iſtam diſiũctiuá. tu curris vel
rex ſedet: qua poſita ⁊ admiſſa ꝓpono iſtam:
nll's rex ſedet: ⁊ pꝫ ꝙ eſt dubitáda: qꝛ dubia ⁊
impertinẽs: deinde ꝓpono: tu curris negáda
eſt: qꝛ falſa ⁊ imptinẽs: deide ꝓpono iteꝝ illá
nullus rex ſedet. ſi negas vel ꝯcedis eá: ⁊ pri⁹:
dubitaſti. ğ male rñdes. tꝫ ꝯña per vnaꝫ regu/
lam obligationũ: qꝛ oẽs rñſiones ifra tps obli
gatiõis ſũt retoꝛquẽde ad idẽ iſtás. ſi ğ dubi/

taſ iſtā ꝛ bene rńdes illa nō eſt a te negāda: ꝛ
tń repugnat poſito ꝛ oppoſito bń negati. naꝫ
bń ſequiť. tu curris vel rex ſedet: ſed tu nō cur
Rńſio. ris. ğ rex ſedet. ¶ Rńdeť admittēdo poſitum
ꝛ cū ꝑponiť illa. nullus rex ſedet. dubitať ꝛ il
la negať tu curris: ꝛ cū iteꝝ proponiť. nullus
rex ſedet. negať: qꝛ repugnat poſito ꝛ oppoſi
to bene negati. Et cū dť prius dubitaſti eaꝫ ꝛ
modo negas. ğ male rńdes: nō valet argm̄. ꝛ
ad regulā dico ꝙ intelligit de rńſionibꝰ repu-
gnātibꝰ: ſicut eſt ꝯcedere ꝛ negare. Itē ꝯcedi
tur in ſili caſu ꝙ aliq̄ ꝑpō in vno loco eſt dubi
tāda: ꝛ in alio loco eſt ꝯcedēda: vt pono tibi
iſtā: tu curris vl' rex ſedet: qua admiſſa ꝑpono
rex ſedet. dubitāda eſt: qꝛ dubia ꝛ iptinēs: de-
inde tu curris negāda eſt: qꝛ falſa ꝛ ipertinēs.
Iteꝝ ꝑpono rex ſedet: ꝛ pꝫ ꝙ eſt ꝯcedēda: qꝛ
ſequēs ex poſito ꝛ oppoſito bń negati tu cur-
ris vel rex ſedet: ſed tu non curris. ğ rex ſedet.
Contra 7am regulā argť. Pau. lo. ma. 2a. fo. 187. fa. 2a. n. ubi 9a regula. ¶ Cōtra ſeptimā regulā argť. ꝓbādo ꝙ non
ad oē ipertinēs eſt rńdēdū ſm ſui q̄litateꝫ. Et
pono tibi iſtā. tu es rome: qua admiſſa ꝛ ꝯceſ
ſa ꝑpono tu es rome in hoc iſtāti demōſtrando
iſtās pńs. Si ꝯcedis: hēo itentū: qꝛ iſta eſt fal
ſa ꝛ imptinēs cū nō ſequať nec repugnet. Si
ꝟo negať. ꝯtra. oē qð eſt rome eſt rome i hoc
inſtāti: ſed tu es rome. ğ tu es rome in hoc in-
ſtāti. maior ꝓbať: nā qð eſt rome eſt rome in
inſtāti pńti: ſꝫ nullū eſt inſtās pńs niſi h̄. ğ oē
Rńſio. qð eſt rome eſt rome in h̄ inſtāti. ¶ Rńr ad-
mittēdo poſitū: ꝛ cū ꝑponiť tu es rome i hoc
inſtāti negeť: ꝛ ad eiꝰ ꝓbōnē nego maiorē: qꝛ
repugnat poſito ꝛ oppoſito bń negati. nā ſeqť
tu es rome ꝛ tu nō es rome in hoc iſtāti. ğ nō
oē qð eſt rome eſt rome in hoc inſtāti. Et ad
ꝓbōnē illiꝰ maioris. ꝯcedo ꝙ oē qð eſt rome
eſt rome in inſtāti pńti: ꝛ nego minorem. ſ. ꝙ
nullū ſit inſtās pńs niſi h̄: qm̄ ex vno ꝯceſſo ꝛ
oppoſito bń negati ſeqť oppoſitū illiꝰ excepti-
ue. ſeqť. n. oē qð eſt rome eſt rome in inſtanti
pńti: ꝛ nō oē qð eſt rome eſt rome in hoc iſtā
ti. ğ aliqð eſt iſtās qð nō eſt h̄ qð repugnat illi
exceptiue. Et ſi dť ꝙ eſt illud inſtās. d. ꝙ ſtat
ꝙ ſit. a. vel. b. nec eſt determināda niſi diſiun-
Contra 8am regulā argť. Pau. lo. ma. 2a. fo. 189. fa. 6a. bn9 ubi 8a regula. ctiue talis qð. ¶ Cōtra octauā regulā arguiť.
Et pono tibi iſtā: hō eſt aſinꝰ eſt tibi poſitū ꝛ
a te admiſſuꝫ: qua admiſſa ꝛ ꝯceſſa: qꝛ poſtꝫ
ꝑpono hō eſt aſinꝰ: vel ꝯcedis vel negas. Si
ꝯcedis ꝛ bń rńdes: hēo itētū. ſ. ꝙ ꝑꝑ poſe po-
ſitū ꝯcedendū eſt impoſe ꝑ ſe. Si aūt negas.
ꝯtra. oē tibi poſitū ꝛ a te admiſſum eſt a te cō-
cedēdū: ſꝫ hō eſt aſinꝰ eſt tibi poſitū ꝛ a te ad-
miſſuꝫ. ğ hō eſt aſinꝰ: eſt a te ꝯcedēdū ꝯńa cū
maiori: qꝛ eſt regla. ꝛ minor pꝫ: qꝛ eſt poſituꝫ.
tūc arguiť ſic: hō eſt aſinꝰ: eſt a te ꝯcedenduꝫ:
ꝛ hō eſt aſinꝰ: eſt ipoſe per ſe. ergo impoſſibi-
le ꝑ ſe eſt a te ꝯcedēdū ꝛ ꝯńter necīū per ſe eſt
a te negādū: qꝛ ſuū ꝯtradictoriū eſt necīū per
ſe nō hō eſt aſinꝰ. ¶ Rńdeť admittendo poſi Rńſio.
tuꝫ: ꝛ cum ꝑponiť hō eſt aſinus negať: ꝛ tūc
ad argm̄ ꝯcedo ꝙ hō eſt aſinꝰ eſt a te concedē
dum: ꝛ nego ꝙ hō eſt aſinꝰ ſit ipoſe ꝑ ſe tanq̄
repugnās vni ꝯceſſo. ſeqtur eni hō eſt aſinus:
eſt a te ꝯcedendū. ğ hō eſt aſinꝰ nō eſt impoſe
per ſe. Et ſi argť ſic. hō eſt aſinus eſt a te cōce-
dendū. ꝛ tu negas ipſam. ğ tu male rńdes: ne-
go argumentum: ſed opꝫ addere: ꝛ tu non es
obligatus. ¶ Cōtra vltimā regulā argť. ꝛ po Cōtra 9am regulā arguiť. Pau. lo. ma. 2a. a fol. 189. fa. 3a. bn9 vſq ad fo. 190m fa. 3a. illā mãꝫ uerificatam.
no tibi iſtam. tu es rome: qua admiſſa ꝛ ꝯceſ-
ſa. ꝑpono tibi iſtā copulatiuaꝫ. tu es rome: ꝛ
tu es homo: hec copulatiua eſt falſa: ꝛ imptī-
nēs. ğ negāda: ꝛ tń quelibet eius ꝑs eſt ꝯcedē
da. ğ nō qualibet parte copulatiue conceſſa eſt
ꝯcedēda copulatiua: qð eſt ꝯtra regulā. Sed
ꝓbať ꝙ quelibꝫ ꝑs copulatiue ſit ꝯcedēda: qꝛ
prima ꝑs eſt ꝯcedenda: qua poſita ꝛ admiſſa:
ꝛ ſecunda ſimiliř: qꝛ vera ꝛ imptinens. ğ ꝛc.
¶ Rńdeť admittendo poſitū: ꝛ cū ꝑponitur Rńſio.
copulatiua: nego eaꝫ: ꝛ nego ꝙ quelibet eius
pars ſit ꝯcedenda: eo ꝙ ſcđa eſt negāda. ꝛ cū
diciť ꝙ eſt vera ꝛ imptinens cōcedo ꝙ eſt ve
ra: ſed nō eſt imptinēs: imo eſt repugnans: qꝛ
ſuū ꝯtradictoriū ſeqtur ex poſito ꝛ oppoſito
bene negati. Nā ſequitur tu non es rome vel
tu nō es hō: ſed tu es rome ꝑ poſitum. ğ tu nō
es hō. Si aūt imediate poſt poſitum ꝑpone-
reť. tu es hō. ꝯcederē eā: qꝛ vera ꝛ impertinēs
ꝛ ꝯńter concederē iſtam copulatiuā. tu es hō
ꝛ tu es rome tanq̄ ſequentem ex ſuis parti-
bus ꝯceſſis. ¶ Itē arguo ꝯtra eandē regulaꝫ.
Et pono tibi iſtā. oīs hō eſt rome qua admiſ-
ſa ꝑpono. tu es hō ꝛ tu es rome. hec copulati-
ua eſt negāda: qꝛ falſa ꝛ impertinens: deinde
propono. tu es hō. iſta eſt concedenda: qꝛ ꝟa
ꝛ impertinēs. Ulterius ꝑpono alteram par-
tē tu es rome: ꝛ pꝫ ꝙ hec ſilř eſt ꝯcedenda: qꝛ
ſequēs ex poſito ꝛ vno cōceſſo. ꝟbi grā. Oīs
hō eſt rome ꝛ tu es hō. ğ tu es rome: ꝛ ita ha-
beo intentū ꝙ copulatiua eſt negāda: ꝛ tń q̄li
bet eius ꝑs eſt concedēda. ¶ Rńdeť admittē
do poſitū ꝛ negando copulatiuā: ꝛ cū ꝑponi
tur tu es homo nego: qꝛ repugnat poſito cum

oppoſito bene negari: qꝛ ſunt ↄtradictoria ſe-quuntur. Nā ſeqtur. ois hō eſt rome: ⁊ tu nō es hō vel tu non es rome. ḡ tu non es homo. pꝫ ↄñtia: qꝛ ↄñs ſequit̄ ex poſito: ⁊ qualibet parte diſiunctiue. ergo ſequitur ex poſito ⁊ tota diſiunctiua. patet conſequētia: ⁊ antecedens. ſimiliter patet intuenti. quare ⁊c̄.

Mēghus. Notādū p̄m. **Aduerte** vnū q̄ quādoqꝫ caſus poſſibilis ſiat nunq̄ debes rn̄dere ad ↄ̄pōnē impoſſꝫ ex autētica impōne ↄcedēdo: nec ad nec̄iū negādo lꝫ īpoſſibilis ſit ↄcedēda: ſꝫ negare debes poſtea q̄ ſit impoſſibilis: ⁊ ſilr̄ ex oppoſito de nec̄ia dꝫ ↄcedi q̄ eſt negāda: ⁊ negare poſtea q̄ ſit nec̄ia. Exēplū p̄mi. vt ſi ponat̄ q̄ oē vigilans ſit aſin⁹: admittit̄ caſus: qꝛ poſſi: ⁊ ſi ꝓponit̄ ↄcedit̄. Deīde iſta ꝓpō. tu es vigilās dꝫ ↄcedi: qꝛ impꝫtinēs vex. Deinde iſta ꝓpō. tu es aſin⁹ dꝫ negari. Et ſi dī ↄ̄ eſt ſyllō in darij. oē vigilās eſt aſin⁹. tu es vigilās: ḡ tu es aſinus: ⁊ an̄s eſt ↄcedēdū. ḡ ⁊ ↄñs eſt ↄcedēdū. tu negas. ḡ male rn̄des. Rn̄r q̄ ↄñs eſt ↄcedēdū: ſi tu ꝓpones cūꝫ tibi rn̄debo: nego: ⁊ nō valꝫ ↄſeq̄ntia iſta. eſt ↄcedendū: ⁊ tu negas: ergo male rn̄des: ſꝫ dꝫ dici i an̄te ⁊ nō es obligat⁹.

Nōa̅ 3m ¶ Aduerte vlteri⁹ ad inſtātiā ↄ̄ 2am regulāꝫ: qꝛ illa dat tibi modū ad ꝓbādū: qꝛ admiſſo quocūqꝫ ↄtingēti falſo qðlibet aliud ↄtingēs ſl̄m eſt ↄcedēdū ⁊ dat duplicē modū ad ꝓbādū hoc. Prim⁹ eſt: poſito ↄtingēti falſo ⁊ admiſſo ſtatī ꝓponat̄ vna copu^{ua} cōpoſita ex poſito ⁊ oppo^{to} illi⁹ qð vis tibi ↄcedi. vt ſi volo ꝓbare q̄ tu hēbis mihi ↄcedere illā. nullus baculus ſtat in angulo: faciā ſic: pono tibi iſtā. tu es rome: qua admiſſa propono. tu es rome: ⁊ baculus ſtat in angulo: ⁊ pꝫ q̄ h̄ eſt negāda: qꝛ falſa ⁊ nō ſequens. ergo opp^m eſt ↄcedēdū. ſ. tu nō es rome vel nullus baculus ſtat in angulo. tūc vltra: tu nō es rome vel nullus baculus ſtat in angulo: ſꝫ tu es rome per poſitū. ḡ nullus baculus ſtat in angulo. tꝫ ↄñtia a diſiūctiua affir^{ua} cū deſtructione vnius partis ad alterā eius partē: ⁊ ſic hēbo intentū. ¶ Ali⁹ modus breuior eſt vt ſtatiꝫ poſt poſitū ꝓponatur vna diſiūctiua cōpoſita ex oppoſito poſiti: ⁊ ex illa q̄ vis tibi cōcedi. vt in caſu ſuperiori pono tibi iſtam. tu es rome vel nullus baculus ſtat in angulo: illa eſt concedenda: qꝛ vera ⁊ impertinens. tūc ſic. tu non es rome vel nullus baculus ſtat in angulo: ſed tu es rome. per poſitum: ergo nullus baculus ſtat in angulo.

Manfre. Notādū p̄m **In ſecundo** caplo nota in arg^{to} facto ↄ̄ p̄^{am} regulā qn̄ dī in ſolōne eiuſdē q̄ non valet arg^m hoc. pono tibi oē poſſe: ⁊ tu nō admittis oē poſſibile. ḡ nō oē poſſe eſt a te admittendū. q̄ cā iſtius eſt: qꝛ arguit̄ aliq̄ mō a ſenſu cōpoſito ad ſenſuꝫ diuiſuꝫ. Nā ly oē/ poſitū a parte ꝑdicati facit ſenſuꝫ cōpoſitū. poſitū aūt a parte ſubiecti in ꝓpoſito facit ſenſuꝫ diuiſuꝫ. Silis modus cōpōnis ⁊ diuiſionis ēt habet̄ a Tiſbero. in ſolōne ſcdi argumēti p̄n^{tis} p̄mi ſoph^{tis}. Et alia eſt cā: qꝛ qn̄ dī pono tibi oē poſſe: includit̄ in ly pono/ quedaꝫ ſuppō determinata re^a determinate ꝓpōnis: ſigt̄ ḡ q̄ vnica determinata poſitione pono tibi oē poſſibile: qð eſt impoſſe vt ꝓbat̄ ibidē. iō ⁊c̄. Qn̄ aūt dī. oē poſſe eſt a te admittēdū: ſupponit ly admittēdū/ ↄfuſe tm̄: ⁊ nō ſigt̄ illa ꝓpō. q̄ oē poſſibile eſt admittēdū a te vnica determinata admiſſione. Sed illa vel illa ⁊c̄. diſiunctim deſcēdēdo. vt patet intelligenti.

Notādū 2m ¶ Nota vlteri⁹ q̄ poterat breuior ⁊ facilior dari ſolō. ſ. q̄ qn̄ dī pono tibi oē poſſibile. nō admittēdo caſum. ꝓp hoc in illa mā eſt notandū q̄ ad hoc q̄ aliq̄ debeat fieri obligatio. opꝫ q̄ illud qð ſequit̄ ly pono/ vel depono/ dē pro tali ſigno remaneat ꝓpō integra: aut equalens ꝓpōni. in ꝓpoſito aūt nō ſic eſt: qꝛ dēpto illo ſigno/ pono/ dicēdo. pono tibi oē poſſibile: illud qð remanet non eſt ꝓpō. neqꝫ equalēs ꝓpōni vere. vt pꝫ.

Nōādū 3m ¶ Notāter dico remaneat ꝓpō. vel equalēs ꝓpōni: qꝛ ponēdo q̄ .a. ſit illa propoſitio. tu curris. Tūc ſi dicā pono tibi .a. ꝓpōnem. caſus eſt admittēdus a te: qꝛ ly .a. ꝓpōnē: qð ſequit̄ equalet iſti. tu curris. hoc notatū eſt de mēte Stro. in 4° ca^o ſuarum obligationū arguēdo ↄ̄ ſuppōnē p̄mā illi⁹ tractat⁹: ⁊ hāc etiā opiōnē inſequitur Pau. pg. in ſua logica.

Nōādū 4m ¶ Pro ſolōne argumēti ↄ̄ ſcdaꝫ regulā nota q̄ ponēdo hāc. tu es rome eſt tibi poſitū. q̄ ly tu es rome/ in rei veritate nō eſt illud qð ponit̄. Sed eſt hoc totum. tu es rome eſt tibi poſitū. cuius totius ly tu es rome/ eſt ſubm̄: ⁊ iō cūꝫ illa. tu es rome. nō ſit poſita. nō ꝓpter hoc debes illā cōcedere cūꝫ ſit falſa ⁊ īpertinēs: ⁊ ideo illa de facto eſt negāda: lꝫ ꝑ caſuꝫ oporteat dicere illā eē ↄcedēdā. Aliud enī eſt ꝓpōnē eſſe negādā: ⁊ aliud ↄcedere illā eē negādā. vt ſuo mō dixi circa vltimā regulā p̄cedētis capl̄i de eē ↄcedēdū: ⁊ cōcedere eē ↄcedēdū. Dicat̄ ḡ ſicut dicit ēt Pau. in illo loco oīno p̄terq̄ in hoc qn̄ negat ↄñam hāc. illa ꝓpō. tu es rome: eſt a te ↄcedēda. ⁊ tu negas eā. ḡ male rn̄des. dicit enī ipſe q̄ nō valꝫ ↄñā. Sed q̄ opꝫ addere in an̄te. ⁊ tu non es obligatus. ⁊ aſſignat ipſe fundamētū q̄ nō valet ſicut nō valet iſta. tu ↄcedis .a. ꝓpōnē: ⁊ illa eſt falſa. ḡ male rn̄des: que ꝓcul dubio nō valet. vt vbi illa cōcedat̄: qꝛ poſitaꝫ lꝫ ſit falſa. ¶ Cōtra hāc determinationē teneo q̄ p̄dicta ↄñā valeat abſqꝫ hoc q̄ in an̄te addat̄ illa pars: ⁊ tu nō es obligatus. Et rō iſtius eſt: qꝛ iſti termini/ concedendum/ dubitādū/ negādū ⁊c̄. includūt in ſe rn̄ſionē qua debemus vti. puta dōo .a. ꝓpō eſt ↄcedenda. ſigt̄ q̄ .a. propoſitio eſt digna ↄcedi. Si ḡ aliqd eſt ↄcedēdū. i. dignum cōcedi q̄ nō ↄcedat̄. Sed ad illud rn̄deat̄ rn̄ſione oppoſita ↄceſſioni. illa rn̄ſio nō eſt ↄueniēs: qꝛ nō dat̄ illa que eſſet digna ⁊ ↄueniēs: ſꝫ oppoſita. Neqꝫ ſimilitudo adducta obſtat: qꝛ lꝫ nō valeat argumētū. tu ↄcedis falſuꝫ: ḡ male rn̄des: nō tn̄ ex hoc ſequit̄ q̄ nō valeat. tu negas cōcedēdum. ḡ tu male rn̄des. Et cauſa diuerſitatis eſt: qꝛ iſti termini/ verū ⁊ falſuꝫ/ nō includūt in ſe rn̄ſionem qua debemus vti: ſicut faciūt illi termini ſupius nominati/ ↄcedendū/ negandū ⁊c̄. ¶ Dicat̄ ḡ ꝓpter hāc cām q̄ illa ↄñtia valꝫ. Iſta eſt ↄcedēda. tu es rome. ⁊ tu negas eā. ergo male rn̄des. ⁊ ſi p̄mo loco ꝓponat̄ antecedens illud cōcedatur. ſi deinde proponatur conſequēs. ſ. male rn̄des: concedat̄ illud ↄñter: neqꝫ icōueniēs eſt in tp̄e obligationis cōcedere ſe male rn̄dere nō pro vero ſꝫ pro ſequēti. Illud tn̄ eſſet incōueniēs ſi ceſſante tp̄e obligationis ꝓbareꝫ q̄ in tēpore male reſpōdebas. Sed in ꝓpoſito non ſic eſt: qꝛ extra tēpus obligationis nō cōcederes te male reſpōdiſſe in tēpore ⁊c̄. Sed cōcederes te cōceſſiſſe te male reſpondiſſe pro ſequēti ex alijs conceſſis. Ex quo tn̄ non ſequit̄ q̄ male reſpōderis. Aliud eniꝫ eſt male reſpōdere: ⁊ concedere ſe male reſpōdere: vt pꝫ intelligēti materiā hanc. Si tn̄ ↄceſſa illa ↄñtia prima p̄mo loco. ꝓbat̄ cōſequēs. ſ. tu male respondes. neget̄ illud. ⁊ ſi vlterius ꝓponatur. an̄s neget̄ etiā illud pro illa parte. ⁊ tu negas eam. nō q̄ falſa ſit: ſed qꝛ repugnās alijs ⁊c̄. hāc eādē determinationem tenet Stro. in ſuis obligationib⁹ in pleriſqꝫ locis.

¶ Pro ſolutione argumēti ↄ̄ tertiā regulam aduerte q̄ arg^m illud duob⁹ modis format̄. p̄ ſic. pono tibi iſtā copulatiuā. tu curris ⁊ tu nō curris. eſt cōcedendum a te. in quo caſu nō fit mentio de cōtradictione inter illas ꝓpōnes. tu curris ⁊ tu nō curris: ⁊ ille caſus ſoluit̄ a Pau. p̄ loco ⁊ bene. Alius ⁊ ſecundus caſus eſt. pono tibi illā copulatiuam. tu curris: ⁊ illa tu non curris eius cōtradictoria eſt concedenda a te: in quo caſu non pōt dici q̄ quelibet Nōa̅ 5m

illarum

F

illaꝫ ſit cōcedenda:quia tūc oporteret dicere ꝙ duo cō/
tradictoria eſſent cōcedēda:vt pꝫ in caſu.Caſus aūt pro/
baꝛ̄ eſſe poſſibilis:ſicut poſſe eſt ꝙ tu curras:ꝛ ꝙ tibi cur
renti ponaꝛ̄ illa ꝓpō.tu nō curris:que recte admittaꝛ̄:lꝫ
de facto tu ſedeas:poſſibile tñ eſt ꝙ tibi ſedēti ponaꝛ̄ il/
la.tu nō ſedes:vt ſatis patet:caſus eſt poſſis.ergo eſt ad/
mittendus.quo admiſſo ꝑau.reſpōdet cōcedēdo hanc.
tu curris:ꝛ bene:eo ꝙ illa.tu curris:eſt altera pars ꝑnci/
palis copulatiue admiſſe.Sed cū copulatiua aliqua eſt
poſita:ꝛ quelibet pars ꝑncipalis eſt poſita:vt ſatis patꝫ.
Et vlteriꝰ dicit ꝙ illa(tu curris eſt a te cōcedenda) non
eſt cōcedēda:eo ꝙ per caſum opꝫ cōcedere ꝙ illa.tu nō
curris eſt cōcedēda:vt pꝫ:ꝛ non plus dicit niſi ꝙ adhuc
incidit in errorē ſuperius tactum.ſ.ꝙ nō valeat argᵐ.tu
curris:nō eſt a te cōcedendū:ꝛ tu cōcedis.ergo male rn̄/
des.ergo ꝛc̄.Dico ego vt ꝑus ꝙ cōſequētia valet:ꝛ ſi ꝓ/
ponaꝛ̄ ꝑmo loco antecedēs illud eſt cōcedēdū. Si dein/
de ꝓponaꝛ̄ cōſequens.ſ.tu male rn̄des.illud etiā eſt cō/
cedēdū:non tanq̄ʒ verū:ſed tanq̄ʒ ſequens.Si aūt ꝑ loco
ꝓponaꝛ̄ cōſequens illius ꝯñtie.ſ.tu male reſpōdes.illud
negeꝛ̄:ga falſuʒ ꝛ impertinens.Si deinde ꝓponaꝛ̄ añs:il/
lud etiā negeꝛ̄ pro illa parte:ꝛ tu cōcedis eam:neqꝫ incō
ueniens eſt ꝙ ꝯcedas aliquid:ꝛ negas te cōceſſiſſe illud.
Sicut patebit in ſolōne argumēti cōtra quartā regulaꝫ:
Notādū 6ᵐ. ꝛ etiā ex imediate dicēdis:ideo ꝛc̄.❡ Rn̄deo ad ꝑncipa
lem caſum:ꝛ dico illū eſſe poſſem:vt ꝓbaui.Dico vlteriꝰ
ꝑau.illuʒ diminute ſoluere. Jdeo habes notare ꝑ ꝙ qñ
ponit̄ illa copulatiua.tu curris:ꝛ illa.tu nō curris eius cō
tradictoria eſt a te cōcedēda. Jſta copulatiua que ponit̄:
habet duas ꝑncipales partes.Quaꝝ pᵃ eſt illa.tu curris.
Alia aūt eſt hec:ꝛ illa.tu nō curris:eius ꝯdictoria eſt a te
cōcedēda:que partes ponunt̄:ga ponit̄ tota copulatiua:
ita ꝙ illa.tu nō curris:nō eſt tibi poſita:ſed eſt pars vniꝰ
poſite ꝓpōnis illius.ſ.tu nō curris eius ꝯdictoria ꝛc̄.ꝛ iō
cū illa.tu curris ſit vna ꝑncipalis pars poſita illa eſt cō/
cedēda de facto.Cuꝫ aūt illa ꝓpō.tu nō curris:nō ſit po/
ſita:ſed pars poſite ꝓpōnis:ideo ex hoc illa nō eſt cōce/
denda:imo negāda:ga repugnās illi poſite.tu curris:ſed
lꝫ illa.tu curris:ſit cōcedēda:nō tñ eſt cōcedēdū ꝙ ſit cō
cedēda:ꝛ lꝫ illa.tu nō curris:ſit negāda:nō tñ opꝫ dicere
ꝙ ſit negāda.vnde vt ſupius patuit. Aliud eſt ꝓpōnem
eſſe cōcedēdā.Aliud aūt cōcedere illaꝫ eſſe cōcedēdam.
Et ſic ſuo mō dico de ꝓpōne negāda.Cauſa aūt talis rn̄/
ſionis in caſu ꝑncipali eſt:ga lꝫ illa.tu nō curris:de facto
ſit negāda:ga tñ per caſuꝫ ponit̄ ꝙ ſit ꝯcedēda. Jdeo oꝫ
illud cōcedere.ſ.ꝙ eſt cōcedēda:ita ꝙ illa cōceditur eſſe
ꝯcedēda:nō pro vero:ſed pro ſequēti:ga ponit̄ ꝙ illa.tu
nō curris:ſit ꝯdictoria illius.tu curris:ideo lꝫ illa affirᵃᵃ.
tu curris:ſit cōcedēda.nō tñ opꝫ dicere illā eſſe cōcedē/
dā.ne cōcedant̄ duo ꝯdictoria eſſe cōcedēda.iam enim
cōceſſum eſt ꝛ recte ꝙ illa.tu non curris:eſt concedēda.
Cōtra reſpō/ſionem. ❡ Et ſi arguas ꝓbando ꝙ illa.tu curris:debeat cōcedi:
eſſe cōcedēda.ꝑſupponēdo ꝙ omne ſequēs ex poſito ſit
cōcedendū:vt pꝫ in hac tertia regula.quo ꝑſuppoſito ar/
guit̄ ſic. Jſta.tu curris:ſeqtur ex poſito ꝛ bene admiſſo:
ideo ꝛc̄.añs probaꝛ̄.ſic arguēdo.tu curris ꝛ tu nō curris
eius ꝯdictoriū eſt a te cōcedendū.ergo tu curris.iſta cō/
ſequētia eſt bona:ga arguit̄ a copulatiua ad alterā eius
partē ꝑncipalē.ꝛ añs eſt ꝯcedēdū:ga poſitū ꝛ admiſſuꝫ.
ergo ꝛ ꝯñs eſt ꝯcedēdū:qḋ eſt illud.tu curris. Cum ergo
habeas cōcedere ꝙ añs eſt cōcedēdū:q꞉ habes ꝯcedere
ꝙ eſt poſitū.ǧ habes etiaꝫ cōcedere ꝙ ꝯñs eſt cōceden/
Solutio. dū.ſ.tu curris:qḋ tñ dixi eſſe negandū.❡ Sed pro ſolō/
Notādū 7ᵐ. ne iſtius habes notare pro vno fundamēto iſtius mãe:ꝙ
negare poſitū:ꝛ negare ſequēs ex poſito:ꝛ negare ꝯcedē/
dum ꝛc̄.eſt maximū incōueniens.Similr̄ ꝯcedere repu
gnans poſito ꝛ cōcedere negandū eſt incōueniēs:ſed ne/
gare poſitū eſſe poſitū:aut negare illud qḋ eſt cōcedēdū
de facto nō eſſe cōcedendū:nō eſt incōueniens.Et ſic di/
cas de ly negandū/ꝙ dicere illud qḋ eſt negādū:nō eſſe
negandū:ſed cōcedēdū:non eſt icōueniens.vñ ſuperius
dictū eſt ꝙ illa ꝓpō.tu nō curris:eſt negāda:ꝛ tñ ꝯcedit̄
eſſe cōcedēda.ſimilr̄ illa.tu curris:eſt cōcedēda:ꝛ tamen
dicit̄ eſſe negāda:vt patuit ſuperius.❡ Jſtis oībus pre/
ſuppoſitis. Rn̄deo formalr̄ ad argᵐ.quādo ſic arguis.tu
curris:ꝛ illa tu nō curris:eius ꝯdictoria eſt a te ꝯcedēda.
ergo tu curris.concedit̄ ꝯñtia.ꝛ qñ vlterius dicit̄ ꝙ añs
eſt cōcedendū:ga poſitū.negaꝛ̄ ꝙ illud ſit poſitū:ꝛ etiā ꝙ
ſit ꝯcedendū:nō q꞉ hoc ſit falſum:imo de facto eſt ita ꝙ
eſt poſitū ꝛ cōcedendū:ſed ga repugnāt illa:illud eſt cō/
cedendū:ꝛ hanc.tu nō curris:eſſe cōcedendā:nam ſi tota
copulatiua eſt poſita:ꝛ cōcedēda.ergo etiā illa pars ꝑn/
cipalis eſt poſita:ꝛ ꝯcedēda.ſ.tu curris:ꝛ ex alia pte:illa.
tu nō curris:per caſum eſt cōcedēda:que eſt ſua ꝯdicto/
ria:ergo duo ꝯdictoria eſſent cōcedēda.❡ Negato ergo
ꝙ añs ſit poſitū.cōſequēter eſt negādū ꝙ illa.tu curris:
ſequaꝛ̄ ex poſito:ga lꝫ de facto ſequaꝛ̄.hoc tñ nō eſt cōce
dēdum:ga repugnans ꝛc̄.etiā lꝫ de facto ſit ꝯcedēda:ga
de facto ſequens ſit:nō tñ hoc eſt ꝯcedēdū:ga repugnās
vt ſupius patuit.Et per hoc patet ſolō iſtius argumēti.
❡ Etiā ad hunc caſum.ſi ponas hanc ꝓpōnem:nihil eſt
tibi poſitū:eſt tibi poſitū:ꝛ a te admiſſuꝫ. Jta ꝙ illa pro/
poſitio:nihil eſt tibi poſitū:nō ſit poſita:ſed ſit ſubiectū ꝓ/
pōnis poſite.tunc eniꝫ opꝫ dicere ꝙ illa.nihil eſt tibi po/
ſituꝫ:eſt cōcedēda:ga ſeqtur per caſum ꝙ ſit poſita:hoc
tamē eſt falſuꝫ:imo illa eſt negāda de facto:ꝛ eſt cōcedē
da h̄.aliqd eſt tibi poſitū:nā ſi illa ꝓpoſitio:nihil eſt tibi
poſitū ꝛc̄.eſt tibi poſita:cum ipſa ſit aliqd:ergo aliqd eſt
tibi poſitū.Sed per caſum opꝫ dicere ꝙ illa:nihil eſt ti/
bi poſitum(que de facto eſt negāda)eſt cōcedēda:ꝛ illa
aliqd eſt tibi poſitū(que de facto eſt cōcedenda) dꝫ eſſe
negāda.❡ Et ſi arguas ſic.illa.aliqd eſt tibi poſitū:ſeqꝛ̄ Jnſtantia.
ex poſito:ga valet argᵐ.nihil eſt tibi poſitū:eſt tibi poſi/
tū ꝛc̄.ergo aliqd eſt tibi poſitū.ꝛ añs eſt poſitū.ergo cō/
ſequens ſequit̄ ex poſito:ꝛ per ꝯñs ipm eſt cōcedēduꝫ.
❡ Dicit̄ cōcedendo ꝯñtiaꝫ:ꝛ negādo ꝙ añs ſit poſituꝫ: Reſponſio.
ga hoc eſt repugnans:ga ſi cōcedereꝛ̄ ꝙ illa eſſet poſita:
tunc oporteret dicere illa duo ꝯdictoria eſſe cōcedenda:
nihil eſt tibi poſitū:ꝛ aliqd eſt tibi poſitū:vt pꝫ ꝯſiderā/
ti.Et per illa potes ſoluere infinitas alias cōſiles inſtan/
tias.cōſidera oīa ꝛc̄.❡ Pro ſolōne argumēti ꝯ 4ᵃᵐ re/ Notādū 8ᵐ.
gulā habes aduertere ꝙ in illa mã generalr̄ eſt tenēduꝫ
ꝙ oē repugnans poſito aut bene ꝯceſſo ꝛc̄.eſt negādū:ꝛ
ideo vbi accidat ꝙ poſitio ꝛ actus obligādi repugnet po
ſito:ſuſtinendū eſt poſitū:ꝛ negāda eſt poſitio ꝛ actꝰ po/
nēdi.Cauſa aūt iſtius eſt:ga quādo dicit̄ pono tibi hanc.
tu curris.nō obligaris tu ad ſuſtinēdū hoc.pono tibi ꝛc̄.
ſed ſolū ad ſuſtinēdū illā.tu curris.cōueniētius enim eſt
ſuſtinere illud qḋ eſt obligatū:q̄ʒ obligationē ꝛ poſitio/
nē ipſam:cum illa nō ſit obligatū ipſuꝫ:ſed mediāte illa
aliqd eſt obligatū.Si ergo ponaꝛ̄ vt in argumēto illo ꝯ
4ᵃᵐ ꝯnem:ꝙ nihil ſit tibi poſitū.tunc cuꝫ caſus ſit poſſis
debet admitti:ꝛ cū preponit̄ illa:nihil eſt tibi poſituꝫ:dꝫ
cōcedi.Et ſi ꝓponaꝛ̄.ego pono tibi illaꝫ vel poſui ꝛc̄.dꝫ
negari:ga poſitio talis repugnat poſito.repugnat enim
illa ꝙ nihil ſit tibi poſitū:ꝛ poſueriꝫ tibi illā ꝛc̄.❡ Aduer Notādū 9ᵐ.
te 2ᵒ vt ſuperius notatū ſepius ꝙ aliud eſt negare poſitū
ꝛ aliud negare poſitū eſſe poſitū.Similr̄ aliud eſt nega/
re cōcedēdū:ꝛ aliud negare cōcedēdū eſſe cōcedēdum.
vnde lꝫ negare poſituꝫ:aut cōcedere ſit incōueniens:ne/

gare tamē poſitum eſſe poſitū aut cōcedendū eſſe cōce-
dendū:nō eſt incōueniēs.hoc ⁊ ſi pateat per ſupradicta:
declarat̄ tn̄ in ꝓpoſito cū ponit̄ illa:nihil eſt tibi poſitū:
⁊ ꝓponit̄ eadē illa eſt cōcedēda:q̄a de facto eſt poſita ⁊
bene admiſſa.oē aūt bene admiſſum eſt cōcedēdū:nō tn̄
eſt cōcedēdū in caſu ꝙ illa ſit tibi poſita ⁊ a te cōceden-
da:q̄a tunc ſeq̄ret̄ ꝙ aliq̄d eſſet tibi poſitū:qḋ eſt repu-
gnans ipſi poſito.vn̄ lʒ regula dicat ꝙ oē recte poſitū ſit
cōcedēdū ⁊ oē ſequens:nulla tn̄ regula vult ꝙ oē poſitū
ſit cōcedēdū eſſe cōcedēdū:aut oē ſequens ſit ꝯcedēdū
eſſe ſequens. ¶ Et per hoc pʒ ꝙ ſi ꝓbet̄ illa.aliq̄d eſt ti-
bi poſitū eſſe ꝯcedēdū:q̄a valet argm̄.illa ꝓpō:nihil eſt
tibi poſitū:eſt tibi poſita.ergo aliq̄d eſt tibi poſitū:⁊ an̄s
eſt tibi poſitū.ergo ⁊c̄. ¶ Dicat̄ cōcedēdo ꝯn̄tiam.⁊ ne-
gādo ꝙ an̄s ſit tibi poſitū:q̄a de facto nō eſt tibi poſitū
totū illud an̄s.Sed ſolū illa pars:nihil eſt tibi poſitū:de
qua parte ſic arguis:dātō.ꝙ valet argm̄.nihil eſt tibi po-
ſitū:ergo aliq̄d eſt tibi poſitū.Dicat̄ negādo ꝯn̄tiā:vt ſa-
Notādū 10m. tis pʒ. ¶ Ulteri⁹ habes aduertere:vt etiā notauit Pau.
in textu.ꝙ vbi ponat̄ tibi illa.tu nō es:lʒ in caſu poſitaꝫ
illā ꝓpōnē habes ꝯcedere:non tn̄ habes ꝯcedere:ꝙ illā
ꝯcedas:q̄a tunc ſeq̄ret̄ te eſſe:ꝙ repugnat poſito. ¶ Ex
illo loco habes ꝙ non eſt incōueniens in aliquo caſu ne-
gare ꝓpriū actū.Nam vt pʒ in exēplo poſito:lʒ ꝯcedas
illā:negas tn̄ te cōcedere:⁊ per ꝯn̄s tuū actuꝫ concedēdi.
Notādū 11m. ¶ Habes tn̄ notare in vtroq; caſu:ꝙ ſi petat̄ tibi cauſa
quare negas ꝙ aliq̄d tibi poſuerim:non habes dicere ꝙ
hoc ſit:q̄a repugnans poſito:q̄a tūc ſeq̄ret̄ aliq̄d eſſe po-
ſitū:nō ēt habes dicere cedat tēpus obligationis ⁊ ſcies
cām:q: ex eo ſeq̄retur aliquā eſſe obligationē:ſed potius
Notādū 12m. dicat̄:ꝙ illa negat̄:q̄a falſa. ¶ Pro argto ꝯ 5am regulam
habes notare ꝙ nō cōcedit̄ vt verba ſonant ꝙ admiſſo
vno cōtingēti falſo ꝙ ſit q̄ḋlibet aliud falſum cōtingens
ꝯcedēdū:q: tunc ſeq̄ret̄ ꝙ vbi ponā tibi hanc.tu curris:
poſtq̄ȝ admiſſa ⁊ conceſſa eſt.vbi ponā.tu es epiſcopus:
illa eſſet ꝯcedēda:qḋ nō cōuenit:vt pʒ.ſed ſic itelligit̄ ꝙ
admiſſo falſo cōtingēti a te potes:deinde deducere ſm
aliquē modoꝝ ꝓponēdi poſitū a Pau.in textu.ad cōce-
dendū quodcunq; volueris aliud falſuꝫ cōtingens:non
tn̄ omne ſimul ⁊ ſemel.Sed quocūq; dato illud pōt ali-
quo modo deduci in certo caſu. ¶ Et notāter dī admiſ-
ſo falſo ꝯtingēti:q: admiſſo vero non ex hoc falſum eſſet
cōcedendū q̄ḋcunq; proponeret̄:vt pʒ. ¶ Etiam notan-
ter dicit̄:eſt q̄ḋcūq; aliud falſuꝫ ꝯtingēs concedendū:q:
falſum impoſſibile nunq̄ȝ eſt concedēdum. Silr̄ nō q̄ḋli-
bet verꝫ eſſet concedendum admiſſo illo cōtingēti falſo:
ſed ſolū illud qḋ eſt ſequens aut impertinēs. ¶ Contra
illā particulā.Impoſſe nō eſt ꝯcedendū:arguit̄ ꝓbando
ꝙ admiſſo falſo ꝯtingēti:ſit falſuꝫ ipoſſe cōcedendū:⁊ po-
no tibi iſtā.tu curris:pʒ ꝙ eſt admittēda:q: poſſibilis ⁊c̄.
deinde pono:tu curris:⁊ hō nō eſt aſinus:pʒ ꝙ eſt negan-
da:q: falſa pro pma parte ⁊ impertinens pro ſcḋa:nā nō
ſequit̄:tu curris:ergo hō nō eſt aſinus. ¶ Breuiter dī ꝙ
illa copulatiua eſt ꝯcedēda:q: q̄llibet pars ſequit̄ ex poſi-
to.Sequit̄.n.tu curris.ḡ tu curris ab eodē ad ideꝫ.Silr̄
ſequit̄:tu curris.ergo hō nō eſt aſinus:q: hoc ꝯn̄s eſt ne-
Notādū 13m. ceſſariū.ḡ ⁊c̄. ¶ Pro argto ꝯ 6am regulā.nota ꝙ ēt alia po-
nit̄ rn̄ſio q̄ ad illā poſitā.rex ſedet:non alr̄ rn̄det niſi ne-
ſcio.vtrū rex ſedet aut nō:ita ꝙ vadit ad ſignatum ꝓpō-
nis ⁊ nō rn̄det ad ꝓpōnē iſtā:⁊ nō hʒ pro incōueniēti ꝙ
aliqua ſit ꝓpō que neq; ſit ꝯcedenda neq; neganda:im-
mo ad quā nullo mō eſt rn̄dēdū:qḋ ēt pt deduci in mul-
tis alijs caſibus:vt pʒ erudito ex dialectica. Tutior tn̄ eſt
rn̄ſio quā ponit Pau.in textu.⁊ quā ēt ponit Strod.ſcḋo
Notādū 14m. loco pro ſolutione argumenti conſimilis ⁊c̄. ¶ Pro mā

argumenti ꝯ ſeptimam regulā aduerte ꝙ ipertinens de
quo loquimur in propoſito eſt illud qḋ neq; ſequit̄ neq;
repugnat:lʒ alio mō ſumat̄ ipertinens in alia mā de quo
facit mentionē in ſequentibus.Cū ergo pro ꝯne teneatur
in illa mā qḋ falſum impertinēs ⁊c̄.ſit negandum. Ideo
cum ponitur in caſu ꝙ tu ſis rome.⁊ poſt illam propoſi-
tam ⁊ conceſſaꝫ:ꝓponitur:tu es rome in illo inſtanti:de-
monſtrando inſtans preſens:cū illa ſit falſa:⁊ etiam im-
pertinens.ergo neganda.ꝙ ſit falſa ſupponitur.ꝙ ſit im-
pertinens probat̄.pmo non repugnat:q: ſtant illa ſimul.
ꝙ ſis rome:⁊ ſis rome in hoc inſtanti:⁊ vbi repugnaret
eſſet neganda:quod eſt intentū:non etiam eſt ſequens:q:
non valet argumentū:tu es rome.ergo tu es rome in hoc
inſtanti:demonſtrando inſtans preſens:q: ſtat in aliquo
tēpore eſſe antecedens verum:⁊ tamen conſequens pro
tunc eſſet falſum:vt ſatis notū eſt. Ualet tamen ille alius
modus arguendi:tu es rome.ergo tu es rome in inſtanti
preſenti:q: ly inſtanti preſenti:lʒ ſupponat nunc pro hoc
inſtanti:q͛ demonſtratur:poterit tamen ſupponere pro
aliquo inſtāti:ꝙ nec eſt nec erit hoc:vt patet. Negat̄ ergo
illa.tu es rome in hoc inſtāti:⁊ conceditur illa. tu es rome
in inſtāti preſenti:nō tanq̄ȝ vera:ſed tanq̄ȝ ſequens:⁊ non
ſequens de forma:ſed ſolū de mā:q: lʒ valeat argm̄.tu es
rome.ergo tu es rome in inſtanti preſenti:nō tn̄ valet ni-
ſi per hoc mediū neceſſariuꝫ.ſ.aliqḋ tēpus eſt:q: vbi ad
imaginationē nullū tēpus eſſet:ꝯn̄tia nō valeret. ¶ Nō Notādū 15m.
ēt ꝙ ex quo ſm talē modum rn̄dendi:negat̄ illa.tu es ro-
me in hoc inſtāti:⁊ ꝯcedit̄ illa.tu es rome in inſtāti pn̄ti:
tanq̄ȝ ſequēs ex alijs ⁊c̄.vt ēt ponit Pau. in textu. Caue-
as tamē ne hanc aliā ꝯcedas:ꝙ aliud eſt inſtans ab hoc
qḋ demr̄atur:q: ſi illa cōcederet̄:cū ly aliud requirat exi-
gentiā extremoꝝ:iō oporteret ꝙ hoc inſtans ⁊ aliud in-
ſtans ſimul eſſent:qḋ eſt impoſſe. ¶ Aduerte vlterius ꝙ Notādū 16m.
lʒ ſm iſtū modū ꝓponendi ꝓpoſitionē in tali caſu:queꝫ
ēt ſeruat Pau.illa ꝓpoſitio neget̄. tu es rome in hoc in-
ſtanti:ſm tamen aliū modū ꝓponendi poſſet illa cōcedi:
vt ſi admiſſo illo caſu.tu es rome:⁊ eodē ꝯceſſo imedia-
te ꝓponeret̄:hoc inſtās qḋ demr̄atur eſt pſens. Tunc il-
la eſſet cōcedenda:q: vera ⁊ impertinēs.vt pʒ.qua con-
ceſſa:ſi poſtea ꝓponat̄.tu es rome in hoc inſtanti:eadē
eſſet ꝯcedenda:q: ſi tu es rome.tu es rome in inſtāti pre-
ſenti:⁊ hoc inſtans qḋ demr̄atur eſt inſtās pſens per con-
ceſſum.ergo tu es rome in hoc inſtāti. Iſta patēt de ſe ꝑ
fundamentū habitū ſuperius:ꝙ non valeat illa ꝯn̄tia.tu
es rome in inſtāti pſenti.ergo tu es rome in hoc inſtanti
demōſtrando inſtās preſens. ¶ Habes ēt ex hoc poſſi-
bilitatē multaꝝ ꝯnum que pmo aſpectu videntur falſe ⁊
impoſſibiles.puta ꝙ ſor.currit:⁊ nūc vel in hoc inſtanti
nō habet pedes:demōſtrando inſtās qḋ eſt preſens. Si-
milr̄ ꝙ antechriſtus diſputat:⁊ tn̄ nunc nō eſt genitus. Silr̄
ꝙ plato loquit̄:⁊ tn̄ nūc nō habet linguam:⁊ ꝙ cicero au-
dit:⁊ tn̄ nūc nō hʒ aures.ꝙ iſte ꝯnes ſint poſſibiles ꝓba-
tur.nā reſpectu pme nō valet argumentū.ſor.currit.ergo
ſor.nūc habet pedes:q: ponēdo ꝙ ſor.nō ſit:ſed erit hinc
ad decē annos.poſt qḋ tēpus curret.nūc admiſſo caſu ali-
qn̄ poſt decē annos erit ita ſicut ſignatur per an̄s ⁊ non
erit ita ſicut ſignificat̄ per ꝯn̄s:q: inſtans qḋ demr̄atur
per ly nūc/vel per ly hoc,nūq̄ȝ amplius erit:vt ſatis pʒ.
Si ergo ꝯn̄tia nō valet oppoſitū ꝯn̄tis ſtat cū antecedē-
te:⁊ facit totā copulatiuā poſſibilē:illā.ſ.que poſita eſt:⁊
ſic ſuo modo ꝓbo alias arguēdo a pma parte ad oppoſi-
tum ſecūde.⁊ ꝓbando ꝯn̄tiā non valere:⁊ pro ea ſumē-
do oppoſitū ꝯn̄tis ſtans cū antecedēte ⁊ faciēdo copula-
tiuā poſſibilē. ¶ Nota tn̄ pro iſtis ꝙ ꝯnes nō eſſent poſ- Notādū 17m.
ſibiles niſi poneres eas demonſtratas a ly nunc/nunc/⁊c̄.

illa cui

illa.ſ.eſt īpoſſibilis.ſoꝛ.currit:ꝛ nō hꝫ pedes:nō ſtando terminum demōſtratiuū in illa. Similiter illa eſt īpoſſibilis.ſoꝛ.currit:ꝛ in inſtanti pñti non hꝫ pedes:qꝛ ly inſtanti pꝛeſenti:lꝫ nunc ſupponat pro hoc inſtāti:poterit tñ ſupponere pro inſtāti qḋ nō erit:ꝛ qḋ non eſt hoc.illa oīa declarant̄ a Stro.ſatis diffuſe in capº illo obligationū:in quo arguit cōtra 4am ꝯnem pme partis illius tractatus. Pro illo vide etiā Pau.Vene.in 6º argº pncipali pmi dubij q̄drature.

Notādū 3m. ¶ Pro ſolōne argumēti ꝯ octauā regulā aduerte ꝙ vbi caſus ſic ſimplr ponat̄.pono tibi iſtā.homo eſt aſinus:eſt tibi poſitū:ꝛ a te admiſſū:ꝙ ex hoc nō ſequitur ꝙ illa.hō eſt aſinus:ſit cōcedēda:qꝛ dato ꝙ ſit admiſſa:ſtat tñ ꝙ illa ſit male admiſſa:ꝛ ideo non ſequitur ꝙ ſit cōcedēda.vnde regula dicit ꝙ oē poſitum ꝛ bene admiſſuꝫ eſt a te cōcedēdū.ſi aūt ponat̄ in caſu ꝙ ſit bene poſitū.Reſpōde oīno vt reſpōdet Pau.in tex.hec oīa dicas ſm opinionē cōem:quā etiā ſequitur Strodus in illa mā.Nam Pe.Man.diceret ꝙ omne poſitū

Notādū 4m. ꝛ admiſſuꝫ eſt bene admiſſuꝫ ꝛč. ¶ Pro mā argumētorū ꝯ vltimā regulā aduerte ꝙ in pº caſu admiſſa in ꝓpoſitione.tu es rome:ꝛ tu es hō:ꝙ quelibet pars ſequitur ex poſito.de pª notū eſt:qꝛ eſt eadē cum poſito. 2a etiā ſequitur de mā:qꝛ valet argm.tu es rome.ergo tu es hō.arguēdo a pmo ad vltimū:vt ſolet cōiter argui. Verūtñ eſt ꝙ illa non ſequitur de forma:vt ſatis patet.

¶ Caput tertium quinti tractatus. de cōuertibilitate propoſitionum.

Primū ſophiſma. In materia cōuertibilitatis ꝓpōnūꝫ ꝓponit̄ h̄ ſophiſma.pono tibi iſtā.deus eſt ꝛ hō eſt aſinus cōuertūtur qua admiſſa:qꝛ poſſis.ꝓpono deus eſt cōcedat̄:qꝛ nečium per ſe:deinde ꝓpono.hō eſt aſinus vel ꝯcedis vel negas.ſi cōcedis:cōtra cedat tp̄s obligationis:ꝛ oñdo tibi ꝙ tu cōceſſiſti impoſſe per ſe in tpe obligationis.ḡ male rñdes.Vñ extra tp̄s obligationis ſemp rei veritas eſt fatenda:qꝛ p hunc modū apparet.ſi rñdens bñ vel male.rñdeat in tpe obligationis.Si aūt in tpe obligatiōis neget̄ iſta.hō eſt aſinꝰ.Cōtra.deus eſt:ꝛ hō eſt aſinꝰ cōuertunt̄:ꝛ h̄ eſt ꝯcedēda.deus eſt.ḡ h̄ eſt ꝯcedēda:hō ē aſinꝰ:ꝛ tu negas eā.ḡ male rñdes.

Scdm ſophiſma. Item admiſſo illo caſu ꝓpono:hec eſt vera:deus eſt:dꝫ cōcedi:qꝛ verū.ꝛ impertinēs:deinde h̄ eſt vera.hō eſt aſinꝰ:hec eſt ꝯcedēda:qꝛ ſequēs.nā ſequitur ille ꝯuertunt̄:ꝛ prima eſt vera.ḡ ꝛ ſcḋa.ꝛ tūc ſic.iſta eſt vera.hō eſt aſinꝰ:que adeq̄te ſignat hoiem eſſe aſinū.ḡ hoieꝫ eē aſinū eſt verū:ꝛ p ꝯñs hō eſt aſinꝰ.

Rñ ad pm ¶ Ad primū rñdet̄ admittēdo caſum:ꝛ cū ꝓponit̄ deꝰ eſt cōcedēdo:ꝛ nego iſtā.hō eſt aſinꝰ.Et tūc ad argm cōcedo.ꝙ hō eſt aſinus eſt a me cōcedēdū:ꝛ ad argm improbans.nego ꝯñtiā:ſed opꝫ addere ꝙ tu nō es obligatus qḋ ego nego.Et ſi arguit̄ hō eſt aſinꝰ eſt a te ꝯcedēdū:ꝛ hō eſt aſinus eſt p ſe impoſſe.ḡ per ſe impoſſe eſt a te ꝯcedēdū.nego minorē tanq̄ repugnātē maiori cōceſſe.Eodē mō rñdet̄.ſi primo loco ꝓponat̄ iſta.hō eſt aſinꝰ eſt a te ꝯcedēdū qḋ cōcederet̄:ꝛ ꝯñter diceret̄ ꝙ iſta:deus eſt:eſt a te negāda:ꝛ negaret̄ ꝙ eſſet nečia per ſe:qꝛ repugnat cōceſſo.Sequitur enī deus eſt:eſt a te negāda.ḡ nō eſt nečia p ſe.

Rñ ad 2m ¶ Ad ſcḋam ꝯcedo.ꝙ illa eſt vera.hō eſt aſinus:ꝛ nego ꝙ ipſa ſignificet adeq̄te hoiem eē aſinū:qꝛ repugnat maiori ꝯceſſe.ſequit̄ enim illa eſt vera.hō eſt aſinus.ḡ nō ſignificat adeq̄te hoieꝫ eē aſinū.Vbi aūt primo loco ꝓponeret̄ illa.hō eſt aſinus:eſt falſa.cōcederet̄:qꝛ verū ꝛ impertinens:deīde deus eſt:eſt falſa cōcedit̄:qꝛ ſequens:ꝛ negat̄ tanq̄ repugnās ꝙ ſignificet adeq̄te deū eſſe:ꝛ diceret̄ q̄liter adeq̄te ſignificat non determinat̄ h̄ aliq̄ talis qō.

Notādum ¶ Notandū ꝙ ſi poneret̄ cōuerti:deꝰ eſt:ꝛ hō eſt aſinꝰ:ſic adeq̄te ſignificādo:vt prius nō dꝫ admitti caſus:qꝛ eo admiſſo:ſequitur icōueniens vel ꝯdictio ꝓbatur.Nā admiſſo illo.ꝓpono h̄ eſt vera:deus eſt:vel cōcedis vel negas.Si negas ꝯ:illa nō eſt vera:deus eſt:q̄ adeq̄te ſignat deuꝫ eſſe.ḡ deū eē nō eſt verū:qḋ eſt ipoſſe.ſi aūt cōcedit̄:deinde ꝓpono:hec eſt vera.hō eſt aſinus:opꝫ ꝯcedere tanq̄ ſequēs:tūc argr̄ ſic.illa eſt vera.hō eſt aſinus:q̄ adeq̄te ſignat hoieꝫ eē aſinū.ḡ verū eſt hoiem eſſe aſinū ꝯñs ipoſſe.

pª regula. ¶ Pro aliq̄li ḡ rñſione in hac materia pono aliq̄s regulas.Quarū prima eſt iſta.Q̄ñcūq; ponit̄ duas ꝓpōnes ꝯuerti adeq̄te ſignando.quarū vna eſt nečia ꝛ alia ipoſſis non admittit̄ caſus iſte:qꝛ tūc ex nečio ſeq̄ret̄ impoſſe:vt deꝰ eſt.ḡ hō eſt aſinus:ꝛ demōſtro p ly ſic adeq̄te ſignificādo ſignat a ꝯuerti.

2ª regula. ¶ Scḋa regula eſt iſta.Q̄ñcūq; ponit̄ duas ꝓpōnes cōuerti ſic adequate ſignando.quarū vna eſt poſſis ꝛ alia ipoſſis nō admittit̄ caſus iſte:vt ſi ponat̄ iſtas cōuerti ſic adeq̄te ſignando.tu es hō ꝛ hō eſt aſinꝰ nō admittat̄:qꝛ tūc ex poſſi ſequitur ipoſſe.ꝓbatur ꝛ pono caſuꝫ illū:quo admiſſo facto iſtā ꝯñtiā.tu es hō.ḡ hō eſt aſinꝰ.ꝯñtia bona.añs eſt poſſe:ꝛ ꝯñs impoſſe.nā poſſe eſt te eſſe hoieꝫ:ꝛ h̄ ꝓpō.tu es hō:ſic adeq̄te ſignificat.ḡ ipſa eſt poſſis:ꝛ eſt añs.ḡ añcedēs eſt poſſe. ¶ Silr hoieꝫ eſſe aſinū eſt impoſſe:ꝛ iſta ꝓpō hō eſt aſinus ſic adequate ſignat.ḡ ipſa eſt impoſſis:ꝛ eſt ꝯñs.ergo ꝛč.

3ª regula. ¶ Tertia regula eſt iſta.Q̄uādocūq; ponunt̄ ꝓpōnes cōuerti:ſic adeq̄te ſignificādo:q̄rū vna eſt neceſſaria:ꝛ altera cōtingens:nō admittit̄ iſte caſus:

vt ſi ponit̃ iſtas cõuerti: deus eſt: ⁊ antecħis eſt futurus: ſic adeq̃te ſignãdo: quia tunc ex nec̃io ſeq̃ret̃ ↄtingẽs. ꝓbatur: q2 ſi nõ admittatur ḡ caſus iſte: ⁊ facio iſtã ↄ̃ñtiã: deus eſt. ergo añcħis eſt futurus: illa ↄ̃ña eſt bona: q2 argr̃ ab vno cõuertibili ad reliquuȝ: ⁊ añs eſt neceſſariũ ⁊ ↄ̃ñs cõtingens. ḡ ↄ̃ñtia nõ valet: ſed ꝓbat̃ ꝙ añs ſit neceſſariũ. nã deuȝ eſſe eſt neceſſariũ: ⁊ añs ſic adeq̃te ſignificat. ḡ añs ẽ neceſſariũ. Similr̃ antecħim eſſe eſt ↄtingẽs ⁊ ↄ̃ñs ſic adeq̃te ſignificat. ḡ ↄ̃ñs eſt ↄtingẽs.

4ᵃ regula. ¶ Quarta regula eſt iſta. Q̃ñcunq3 ponitur duas ꝓpõnes ↄtingẽtes cõuerti ſic adeq̃te ſignificãdo. quaꝝ vna ↄ̃dictorie alteri repugnat nõ admittat̃ caſus ille: vt ſi ponat̃ iſtas ↄuerti ſic adequate ſignificãdo. tu es: ⁊ tu nõ es: q2 tunc ex vno oppoſitoꝝ ſeq̃tur reliquũ. quoꝝ q̃'libet foret cõtingens: imo ſequit̃ ꝙ duo cõtradictoria forent ſimul vera ⁊ ſimul falſa: q̃d nõ eſt poſſe. Et notãter dico ↄtradictorie: q2 ſi repugnarent ↄtrarie deberet admitti caſus ⁊ dici quãlibet iſtaꝝ eſſe falſam: vt tu curris ⁊ tu nõ moueris. Hec eniȝ ſic adequate ſignificãdo nõ p̃ñt eſſe ſimul vere: ſ3 bene ſimul falſe. Voco eñi ↄtradictorie illa repugnare que nõ p̃ñt eſſe ſimul vera nec ſimul falſa ſic adequate ſignãndo. Et cõtrarie repugnare voco illa que bñ p̃ñt eſſe ſimul falſa: ſed nõ ſimul vera.

5ᵃ regula. ¶ Quita regula eſt iſta. Q̃ñcũq3 ponit̃ duas ꝓpõnes ↄtigẽtes cõuerti ſic adeq̃te ſignãndo. quaꝝ nulla alteri repugnat admittat̃ caſus ille. Et ad primã ꝓpoſitã r̃ñdeat̃: ſicut ad ipertinẽs. Ad ſc̃dam v̾o ſicut ad ꝑtinẽs ſequens. ver. gr̃a. pono tibi iſtaȝ. tu es hõ: ⁊ tu curris: cõuertunt̃ ſic adeq̃te ſignãndo admittat̃: ⁊ ſi ꝓponit̃ tu es hõ: ↄcedatur tanq̃ veꝝ nõ repugnãs: ⁊ ↄ̃ñter ꝙ illa eſt v̾a. tu curris tanq̃ ſequẽs. Itẽ ſi varíatur ordo ita ꝙ p̃io loco ꝓponat̃: tu curris: negat̃: q2 falſa ⁊ impꝫtinẽs: ⁊ ↄ̃ñter negãda eſt illa: tu es hõ. Et ſi dicat̃ iſta eſt falſa: tu curris. cõcedat̃: ⁊ ↄ̃ñter ꝙ iſta eſt falſa: tu es hõ.

6ᵃ regula. ¶ Sexta regula eſt iſta. Quãdocunq3 ponitur duas propõnes ↄuerti: ſiue ſint ↄtingẽtes: ſiue nõ contingẽtes. nõ faciẽdo mẽtionẽ de adeq̃to ſignificato. admittatur caſus: ⁊ ipſis poſitis quo ad cõcedere vel negare r̃ñdeatur intus ſicut extra. ſed ſi p̃ia ↄcedit̃ eſſe vera vel nec̃ia. ⁊ ſc̃da ſimilr̃. ſi aũt f̃la vel ipoſſis: ⁊ ſc̃da ſilr̃. ver. gr̃a. ſi ponitur iſta: de⁹ eſt: ⁊ hõ eſt aſin⁹: r̃ñſuȝ eſt in p̃cipio: ſ3 ſi pono tibi iſtã. tu es hõ: ⁊ tu curris cõuertuntur. admittatur: qua admiſſa ꝓpono: tu es hõ. cõcedat̃: deinde tu curris negat̃. Sed ſi dĩ. p̃ia eſt v̾a. ↄcedatur. ḡ ſc̃da eſt vera. ↄcedo. ſ3 tũc nego ꝙ ſc̃da ſignificet adeq̃te te currere: tãq̃ repugnãs vni ↄceſſo: oppoſito bñ negati. ſeq̃tur eniȝ tu nõ curris: ⁊ iſta: tu curris: eſt v̾a: ḡ nõ ſignãt adeq̃te te currere. ¶ Et ſi argr̃ ſic. Illa ↄ̃ña eſt bona. tu es hõ: ḡ tu curris: ⁊ añs eſt ↄcedẽdũ a te: ḡ ⁊ ↄ̃ñs. ↄcedo. tũc vltra. ↄ̃ñs eſt ↄcedendũ a te: ⁊ tu negas ip̃m. ḡ male r̃ñdes. nõ valet ↄ̃ña: ſed op3 addere in añte: ⁊ tu nõ es obligatus. ¶ Notãdũ ꝙ quotienſcũq3 ꝓponitur aliq̃ iſtaꝝ ↄ̃ñtiaꝝ in caſu ↄuertibilitatis: deus eſt. ḡ hõ eſt aſin⁹: tu es hõ: ḡ tu curris. ſemꝑ negatur q̃libet iſtaꝝ: q2 in rei v̾itate q̃libet iſtaꝝ eſt ipoſſis: ſed ad ipoſſe r̃ñdẽdũ eſt itra tp̃s obligationis ſicẽ extra: tñ dicat̃ q̃libet illaꝝ eſt bonaȝ: ſicut ſemꝑ negatur iſta. hõ eſt aſin⁹: ⁊ tñ aliq̃ñ ↄcedit̃. iſta eſt v̾a. naȝ iſta. hõ eſt aſin⁹ eſt ipoſſis: ſed ipſaȝ eẽ verã nõ eſt impoſſe. Silr̃ q̃libet iſtaꝝ ↄ̃ñtiaꝝ eſt ipoſſis: ſed quãlibet illaꝝ eẽ bonã nõ eſt ipoſſe. q̃re ⁊c̃. Notandũ.

Aduerte ꝑ circa has regulas ꝙ ſi ponat̃ duas ꝓpõnes ↄuerti: nõ ponẽdo adeq̃te ſignificãdo r̃ñdeat̃ ad eas ↄcedẽdo vel negãdo intus ſicut ext̃: ſed ſi p̃ᵃ ↄcedit̃ eſſe vera vel nec̃ia. ⁊ ſc̃da ſilr̃. ſi aũt falſa vel impoſſi ⁊ ſc̃da ſilr̃. Et rõ eſt: q2 ſemꝑ ab vna ad reliquã ↄ̃ñtia eſt bona cũ ↄuertant̃. ḡ ſi ↄcedat̃. añs eẽ veꝝ vel falſuȝ nec̃iuȝ vel ipoſſe. ⁊ ↄ̃ñs ſilr̃ d3 ↄcedi. ⁊ ſimilr̃ ſi añs eſt ↄcedẽdũ: ꝙ ⁊ ↄ̃ñs ſilr̃ eſt ↄcedẽdũ. noĩaliter dico ⁊ nõ participialr̃. nõ eniȝ ſi ad p̃ᵐ dĩ ↄcedẽdo eſt opus r̃ñdere ad 2ᵐ ↄcedẽdo. vt verbi gr̃a. ſi ponat̃ iſtas duas ꝓpõnes ↄuerti: deus eſt: ⁊ hõ eſt aſin⁹: nõ ponẽdo adeq̃te ſignãndo. ſi p̃ᵐ ꝓponat̃ r̃ñdeas ↄcedẽdo. ſi 2ᵐ negãdo. Si aũt q̃rat̃: an p̃ᵐ ſit vera dĩ ↄcedẽdo: ⁊ ad 2ᵐ ſilr̃ r̃ñde. Si aũt viceuerſa q̃rat̃: an iſta ſit vera. hõ eſt aſinus. r̃ñr negãdo: ⁊ ſilr̃ ad 2ᵐ r̃ñde. Si aũt admittat̃ aliq̃s ꝓpõnes ↄuerti. ſic adeq̃te ſignãndo: ſicut ad p̃ᵐ r̃ñdet̃: ſilr̃ ad 2ᵐ r̃ñdeat̃. ⁊ ad p̃ᵐ r̃ñdeat̃ ſicut ad impꝫtinens. ad 2ᵐ v̾o ſicut ad ꝑtinẽs: vt ſi ponat̃ illas duas ꝓpõnes ↄuerti ſic adeq̃te ſignãndo. tu es hõ: ⁊ tu curris admittat̃. Et ſi p̃ loco ponat̃ illa. tu es hõ cõcedat̃: cõſimilr̃ cõcedat̃ 2ᵐ. Si aũt p̃ loco ꝓponat̃ illa. tu curris negat̃. cõſimilr̃ negat̃ alia ſi poſtea ꝓponat̃. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ quotienſcunq3 ꝓponat̃ aliq̃ illaꝝ ↄ̃ñtiaꝝ in mã ↄuertibiliuȝ: de⁹ eſt. ḡ hõ eſt aſin⁹. tu es hõ. ḡ tu curris. ſemꝑ negat̃ q̃libet iſtaꝝ: q2 in rei veritate q̃libet illaꝝ eſt ipoſſis: ſ3 ad ipoſſe eodẽ mõ eſt r̃ñdẽdũ infra tp̃s ſicut extra: tñ dicat̃ q̃libꝫ illaꝝ eſſe bonã: ſicut negat̃ illa. hõ eſt aſin⁹ ſemꝑ: ⁊ tñ cõcedit̃ aliq̃ñ eẽ verã. vñ illa eſt impoſſis. hõ eſt aſin⁹: ſed ipſam eẽ verã nõ eſt impoſſe: ſilr̃ q̃libet illaꝝ ↄ̃ñtiaꝝ eſt impoſſis: ſed quãlibet illaꝝ eẽ bonã nõ eſt ipoſſe. q̃re ⁊c̃.

In capitulo in quo fit mentio de ↄuertibilitate ꝓpõnuȝ. Aduerte ꝑ ꝙ ꝓpõnes debent ꝓprie loquẽdo poni eſſe ↄuertibiles mediãte illo ſigno impono. nã vt etiaȝ dicit Stro. illo ſigno impono ſpãliter vtimur q̃ñ volumus variare ſignationẽ alicui⁹ cõplexi vel incõplexi: vel q̃ñ litterã vel dictionẽ nihil ſignificãtem

Margin notes (right): [illegible] Notandũ 1ᵐ (beside "Aduerte"); Notandũ 2ᵐ (beside "Aduerte vlteri⁹"); Manfre. Notandũ 1ᵐ (beside "In capitulo")

Notādū 2ᵐ. gnificātem aliqd imponimus ſigiare:vel qñ aliqd per terminū demōſtratiuū demōſtramus.℄ Aduerte 2°. ꝙ dña eſt inter impoſitionē taliū terminoꝝ.Si eniꝫ impo nas terminū aliqd ſignificātē per ipoſitionē ſpālē aliqd ſigniare diſtinctū a ſuo ſigniato:ita ꝙ varies ſigniatū illiꝰ: tunc tua impoſitio nō eſt autētica:quo ad concedere vel negare.Si talis terminus fuerit ṗṗō ꝑpter impōnē ta lem nō debet variari reſpōſio:ſed dꝫ haberi aduertētia ad ſuū ſignificatū autenticū:ſed ſi imponas terminū de mōſtratiuū:aut litterā:aut dictionē nihil ſignificantē ex impōne:tūc talis impō eſt autentica:eo ꝙ reſpectu illo rū nullū eſt ſigniatū niſi per nouā impōnē vel demōſtra tionē:que etiā eſt noua impoſitio:ꝛ iō habes tu rōnē pri mi impoſitoris:ꝛ illius fungeris officio. Iſta oīa diffuſe ponunt a Stro.in mā propria de impōne.℄ Pau.ergo in maiori parte ſequens Strodū in mā illa recte dicit ꝙ ſi ponant due ꝑpōnes eſſe cōuertibiles ꝙ quo ad ꝯce dere vel negare illas ꝛ dubitare ꝛc̄.Reſpōdēdū eſt ſm ſui qualitatē:ſed quo ad cōcedere vel negare ꝛc̄.illas eē ꝯcedēdas/negādas/dubitādas/ veras/falſas/poſſibiles/ impoſſes/neceſſarias/ꝯtingētes.Reſpōdēdū eſt ad vnā ſicut ad aliā.℄ Tiſber tñ in 2° pncipali ṗmi ſophiſma tis diſcrepat a Strodo ꝛ ēt a Pau.in hoc:qꝛ vult ꝙ vbi ponat ꝙ illa:deus eſt:cōuertat cū illa impoſſi.homo eſt aſinus:nō ꝯcederet ipſe ꝙ illa:deus eſt:ſit negāda:ꝛ vbi ecōuerſo poneret ꝙ illa.homo eſt aſinꝰ:cōuerteret cuꝫ illa neceſſaria:deus eſt:nō diceret ex hoc ꝙ illa eſt cōce denda.homo eſt aſinus:qa apud ipm eſſe ꝯcedendū/aut negandū/vel dubitādū.reſpiciunt ſigniatū autenticū.non aūt ſigniatū de nouo impoſitū ꝛc̄.vnde apud ipſuꝫ noua impoſitio hꝫ ſolū vim quo ad veritatē ꝛ falſitatē:ꝛ alias hō qualitates intrinſecas ꝑpōnis.nō aūt quo ad eſſe cō cedēdū/negādū ꝛc̄.que ſunt extriſeca ꝑponis.℄ Stro. Ro tenet ꝙ nō ſolū quo ad eſſe veras vel falſas habeat impoſitio noua vim:ſed etiā quo ad eſſe cōcedēdas/ne gādas ꝛc̄.Et hanc opinionē cōiter inſequit Pau.in illo

Notādū 3ᵐ circa quartaꝫ regulam. loco.℄ Regule poſite a Pau.in tex.de ſe note ſūt vſqꝫ ad quartā.Circa quā aduerte ꝙ qñ Pau.dicit intelligit de ꝯdictorie repugnātibus:ꝛ nō ꝯrie:qꝛ ſi cōtrarie repu gnarent hīct admitti caſus.Nota dico circa hoc 2ᵐ ꝙ il lud vꝛ̄ intellectū nō eſt veꝝ.nā ſi ponant ille due.qui libet hō eſt aīal.nullus hō eſt aīal:ſic adequate ſigñando ꝯuerti adinuicē:nō deberet caſus admitti:qa nō eſt poſſe ambas illas eſſe ſimul veras:aut ſimul falſas.cōceden das aut negādas ꝛc̄.ꝛ tñ ille ꝯdictorie repugnant:decla rando tñ illā partē ſm eum:ꝙ ſcꝫ illa dicūtur repugna re cōtrarie que pñt eſſe ſimul falſe:ꝛ nō ſimul vere:tūc poſſet illa pars vꝛ̄ ſic intellecta ſuſtineri:ſed rectius eſt dicere ꝙ ſi ponant duo cōuerti adinuicē ſic adequate ſi

Notādū 4ᵐ circa quintaꝫ regulam. gnificādo que ꝯtrarie repugnant:ꝛ que poſſunt eē ſimul falſe:caſus dꝫ admitti.℄ Circa 5ᵃᵐ regulā nota ꝙ illa hꝫ debile fundamētū.nam ex illa ſequit ꝙ vbi ponā ꝙ ille due cōuertant ſic adeqte ſignificādo.tu curris:ꝛ tu es al bus:ꝙ tunc caſus dꝫ admitti.Sed cōtra.ergo illa ꝯñia eſſet cōcedenda.tu curris.ergo tu es albus:qa in caſu ar guit ab vno ꝯuertibili ad aliud:qd ſi cōcedat:cōceden dum eſt:deinde ꝙ ꝯñs ſigñat per caſuꝫ te eē albū:ꝛ añs te currere:ꝙ ſis albus:ꝛ ꝙ nō poſſe eſt te nō eſſe albū:qd ſigñatū eſt per oppoſitū ꝯñtis:ꝛ te currere:qd eſt ſignifi catū añtis:que tñ ſi cōcederet diſſona videret vnicuiqꝫ ſane mētis.℄ Si ḡ Pau.intelligit regulā de vera ꝯuer tibilitate largo modo dicta pōt ſuſtineri.vnde cōuertibi litas ꝑprie dicta aliquaꝝ propoſitionū eſt qñ ſi vna eſt vera ēt alia.ſi vna cōcedēda etiā alia:ꝛ ſic de alijs hō.Et cum hoc eſt mutua illatio inter tales ꝑpōnes.℄ Ad cō uertibilitatē largo mō dictā ſufficit ꝙ aut ambe ſint ve aut falſe/aut cōcedēde/aut negāde ꝛc̄.nō aūt requirit ꝙ ab vna ad aliā argᵐ ſit bonū.Si ergo loqtur de cōuerti bilitate ſcdo modo dicta pōt ſuſtineri:negādo tñ ꝯñtiaꝫ ṗmo factā.℄ Circa 6ᵃᵐ regulā aduerte ꝙ Pau.non eſt

Notādū 5ᵐ circa ſextam regulam. ſuſtinēdus de virtute ſermonis qñ dicit ꝙ ſi ponant due ꝑpōnes cōuerti nō faciēdo mētionē de adequato ſigni ficato admiſſo caſu quo ad cōcedere ꝛ negare.Reſpon dendū eſt ad pᵃᵐ:ita ad intra tēpus obligationis ſicut eꝝ. Nam ſi ponas illas duas ꝯuerti.tu es hō:ꝛ tu es obliga tus:ꝛ caſu admiſſo ꝑponas hanc.tu es obligatus:illa eſt cōcedēda:quia vera per caſuꝫ ꝛ nō repugnans:que tñ ſi extra tps obligationis proponeret.negaret:qꝛ falſa:mo do ꝛc̄.Sed Pau.eſt ſic intelligēdus ꝙ eſt rñdendū itra

Notādū 6ᵐ. tps obligationis ſicut ex:ſed ſm ſui q̄litatē.℄ Aduerte etiā ꝙ vbi ponas illas duas cōuerti:deus eſt:ꝛ hō eſt aſi nus:nō faciēdo mentionē de adeqto ſignificato caſus eſt admittēdus:ſi fuerit in voce aut in ſcripto:qa poſſe eſt il las:cum ſignificent ad placitū imponi ad ſigñandū idē. vbi aūt fiat mētio de talibꝰ mētalibꝰ:caſus nō admitte ret:quia mentales ꝑpōnes ſignificant nāliter:ꝛ nō poſ ſunt variari in ſignificādo a ſuo ſigniato.Admiſſo ḡ caſu ṗoti in voce aut in ſcripto:habes ꝑdicta aduertere:ſicut etiā ſuperius eſt dictū.Oꝫ iſte tñ nō adhuc de facto am be ſunt cōcedēde aut negāde:qa tua impoſitio nō tollit ſigniatū autenticū illaꝝ:ꝛ iō vna remanet ꝯcedēda ꝛ alia negāda:verū hoc tñ eſt ſm doctrinā Strodi:lꝫ Tiſ ber aliter ſentiat vt ꝑus notaui ꝙ per caſum ꝯcedēdū eſt qꝛ ambe ſint cōcedēde aut ambe negāde:nō qa hoc ſit ve rū:ſed qa ſequens:ꝛ iō non mirū ſi ſemꝑ illa:deus eſt:cō cedit cuꝫ ꝑponat:qa de facto eſt cōcedēda:ꝛ illa hō eſt aſinus:negat:qa de facto eſt negāda:iō nō mirū ſi illa cū ꝑponit negat.Simile huic eſt oīno vbi arguas in caſu ab vna ad reliquā:nā de facto eſt negāda talis ꝯñtia:ꝛ iō negat:qa tñ ex caſu ſequit:qa arguit ab vno cōuertibili ad aliud:ideo opꝫ cōcedere tanqꝫ ſequens ex caſu:ꝛ ꝯñā eſt bona.i.neč̄ia ꝛ cōcedēda:ꝛ ꝙ ſemꝑ valet.illa aūt non conceduntur pro veris:ſed pro ſequētibus ex caſu.Et hec cōſideranda etiam ſunt reſpectu alioꝝ caſuum.

℄ Caput quartū quinti tractatus.de ſimilibꝰ ꝛ diſſimilibus propōnibus.

3ᵃ pars cap. De ſilibus ꝛ diſſimilibꝰ ꝑpōnibꝰ eſt dicēdū.Sit ḡ rei veritas ꝙ ſis pari ſius:ꝛ pono tibi iſtā.tu es pariſius: ꝛ tu es rome ſunt ſilia ꝛ itelligēdo

Sophiſma. Pro hoc ṗ° parte capli.vi de Pau. lo. ma.2°.fo.190 fa.3ᵃ.ibi.mīꝫ intricatam. per ꝑpōnes eē ſiles ipſas eſſe ſiles in veritate vel falſitate:q̄ admiſſa ꝑpono tibi iſtaꝫ.tu es pariſius.hec eſt ꝯcedēda:qa vera ꝛ ipertinēs: vt pꝫ intuēti.deinde ꝑpono:tu es rome.Si negas ꝛ ꝯceſſiſti alteꝝ ſiliuꝫ.ḡ male rñdes.ſi ꝯcedis ꝑpono tibi iſtā copulatiuā.tu es pari ſius:ꝛ tu es rome.ſi negas eam ꝛ conceſſiſti vtrāqꝫ partē.ḡ male rñdes.tꝫ ꝯñtia ꝑ regulaꝫ ṗmi capli.ſi ꝯcedis eaꝫ cedat tps obligatio nis.Et arguo ꝙ cōceſſiſti ipoſſe.vꝫ.tu es pa riſius:ꝛ tu es rome facta obligatione poſi:ḡ

Reſpō. male rñdiſti.℄ Rñdet admittēdo poſituꝫ:ꝛ cū ꝑponit:tu es pariſius.ꝯcedo.ꝛ nego iſtā: tu es rome.Et cū dī.tu ꝯceſſiſti vnū ſiliuꝫ:ꝛ

alterꝫ negas. ergo male rn̄des. nego ɔ̄ñtiã ſicut nõ
ſeqtur. tu ɔceſſiſti vnũ ɔuertibiliũ: ⁊ alterꝫ ne
gas. ergo male rn̄des: ſꝫ bñ ſeqꝛ. tu ɔceſſiſti vnuꝫ
ſimiliũ eſſe verꝫ ⁊ alterꝫ negas eẽ verꝫ. ergo male
rn̄des. ⁊ ppterea ſi in pricipio pponit̃. hec eſt
vera. tu es pariſius. cõcedat̃. ⁊ ɔñter ꝙ hec eſt
vera. tu es rome: ⁊ prinitus negaſſeꝫ iſtã. tu
es rome: iõ nego ɔñr ꝙ illa. tu es rome: ſigni
ficet adeq̃te te eſſe rome. Nã ſeqtur. tu nõ es
rome: ⁊ illa tu es rome eſt vera. ergo nõ ſignificat
adequate te eẽ rome. ❡ Jõ pro euidẽtia hui⁹
p^a regula. mãe pono aliq̃s regulas. Pria eſt iſta. Qñ
cũqꝫ ponũtur due ppões eẽ ſil'es nõ facien
do mentionẽ de adeq̃to ſignãto. Rn̄deat̃ ad
eaſdẽ. ɔcedẽdo / negãdo / vl' dubitãdo ĩfra tp̃s
obligationis ſicut extra: vt ſi ponitur iſtas eẽ
ſil'es: deus eſt: ⁊ hõ eſt aſin⁹. tu ſedes ⁊ tu cur
2ª regula. ris: ſp cõcedatur pria: ⁊ negat̃ ſcd̃a. ❡ Scd̃a
regula eſt iſta. Qñcũqꝫ ponũtur due ppões
eẽ ſil'es nõ faciẽdo mẽtionẽ de adeq̃to ſignã
to ad primã ppõnẽ eẽ verã vel falſaꝫ. rn̄deat̃
ſicut extra: ⁊ ad ſcd̃aꝫ ɔñter. ver. grã. pono ti
bi illã: tu es hõ: ⁊ antechriſt eſt: ſunt ſil'es ſi pro
ponitur prio hec eſt vera. tu es hõ: cõcedatur:
⁊ ɔñter ꝙ iſta eſt vera: antechriſtus eſt. ſi aũt
primo pponit̃. hec eſt falſa: antechriſt eſt. cõce
3ª regula. dat̃: ⁊ ɔñter ꝙ iſta eſt falſa. tu es hõ. ❡ Ter
tia regula eſt iſta. Qñcunqꝫ ponũtur due p
põnes eſſe ſil'es ſic adeq̃te ſignificando: quarꝫ
vna eſt neccĩa ⁊ altera impoſſis: vel vna alteri
ɔtradictorie repugnat nõ admittẽdus eſt ca
Nõ ẽghus. ſus. vt ſi ponant̃ tales eſſe ſil'es: de⁹ eſt: ⁊ hõ
Loco aũt cõ eſt aſinus: ſic adequate ſignãdo: rex ſedet: ⁊
tradictorie re nullus rex ſedet. pbat̃: qꝛ ſi nõ. admittit̃ ergo ca
pugnare que ſus: ⁊ q̃ro vtrũ ſit vera vel falſa: deus eſt: ⁊ ſi
nõ pñt eẽ ſil' vera nec ſimul falſa. dicatur ꝙ illa ſit falſa: ⁊ ipſa adeq̃te ſignificet
deũ eſſe. ergo deũ eẽ eſt falſuꝫ. ſi dr̃ ꝙ ipſa ſit ve
ra. ergo hec eſt vera. hõ eſt aſin⁹: ⁊ ipſa adeq̃te ſi
gnificat hoiem eſſe aſinũ. ergo hoiem eſſe aſinuꝫ
eſt verꝫ: ⁊ ɔñs incõueniens. Et ita argr̃ de cõ
tradictorijs pbãdo duo cõtradictoria ſimul
4ª regula. eſſe vera vel falſa. ❡ Quarta regula eſt iſta.
Qñcunqꝫ ponunt̃ due ppões eſſe ſimules:
ſic adequate ſignificãdo. quarꝫ vna vel queli
bet ſeqtur ad ɔtradictoriũ alterius: ille ſunt ſi
miles in veritate ⁊ vbicunqꝫ ⁊ quãdocunqꝫ
pponuntur ſunt cõcedẽde vt poſito ꝙ pona
tur tales eſſe ſimiles adeq̃te ſignificando tibi
cõcludit̃: ⁊ tu neſcis tibi cõcludi. tu nõ curris:
⁊ tu moueris. pbatur: naꝫ admiſſo iſto caſu
quero. vtrũ iſte ſint ſimiles vere vel ſil'es fal
ſe. Si vere: habeo intentũ. ſi falſe. ergo oppoſitũ
regule eſt verũ. vꝫ. tu ſcis tibi cõcludi: tũc ſic.
tu ſcis tibi cõcludi. ergo tibi cõcludit̃. illa ɔñs
eſt bona. ⁊ añs eſt verꝫ. ergo ⁊ ɔñs eſt verũ:
ergo non eſt falſum: cuius oppoſitum cõceſ
ſiſti. Et ita de alijs duobus dicatur.

Aduerte ꝙ dubiũ eſt circa iſtã regulã: qꝛ ſi ponat̃ Nõ ẽghus.
ꝙ ille ſint ſimiles adequate ſignificãdo:
hõ eſt aïal: ⁊ tu curris. admittit̃ per regulã: qꝛ vna ſequit̃
ad ɔtradictoriũ alteri⁹. Sequit̃ enĩ nullus hõ eſt aïal. ergo
tu curris: ⁊ dicit̃ ꝙ ſunt ſimiles in veritate. Sꝫ ɔ̃. Propo
no tibi illã p̃mo loco. tu curris: ſi tu negas: habes negare
aliã. ſ. hõ eſt aïal: qꝛ alr̃ nõ eſſent ſil'es. ſi vero ɔcedis illã. tu
curris. tu cõcedis falſuꝫ ⁊ impertinẽs. ergo male rn̄des. ❡ Di
citur ɔcedẽdo illã. tu curris: ⁊ cũ dicis ꝙ falſa eſt ⁊ imp
tinẽs. nego: imo eſt ptinẽs: qꝛ ſequẽs. Sequit̃ enĩ iſte ſunt
ſimiles: ⁊ nõ pñt eſſe ſimiles in falſitate: qꝛ vna eſt neceſ
ſaria. ergo ſunt ſil'es in veritate. ergo vtraqꝫ vera eſt: lꝫ
enim nõ ſit vera in rei veritate: ſequit̃ tñ ꝙ eſt vera: ideo
debet concedi: vel primo loco proponatur: vel ſecundo.
❡ Quinta regula eſt iſta. Quandocunqꝫ po 5ª regula.
nunt̃ due propões eſſe ſil'es ſic adequate ſi
gnificãdo ex quarꝫ vna ſequitur oppoſitũ al
terius: ille ſunt ſimiles in falſitate: ⁊ quecũqꝫ
ſit ppoſita ſemp eſt neganda: vt poſito ꝙ iſte
eſſent ſimiles: ſic adeq̃te ſignificando: tibi nõ
cõcluditur: ⁊ tu ſcis tibi cõcludi: ⁊ tu es alb⁹:
tu non es coloratus: quo admiſſo ppono ille
ſunt falſe. ſi cõcedis: habeo intentũ. ſi dicit̃ ꝙ
ſint vere. arguo ſic. tu es albus. ergo tu es co
loratus. illa ɔñtia eſt bona. añs eſt verꝫ per te.
ergo ⁊ ɔñs: ⁊ ita duo cõtradictoria ſunt ſil' vera:
qđ nõ admittit imaginatio. ❡ Sexta regula 6ª regula.
eſt iſta. Quãdocunqꝫ ponunt̃ due ppoſitio
nes eſſe ſil'es ſic adeq̃te ſignificãdo: quarꝫ q̃li
bet eſt alteri impertinens: tunc poſſunt eſſe ſimi
les in veritate ⁊ in falſitate cõcedẽde ⁊ negã
de. verbi grã. pono ꝙ ille ſint ſimiles ſic ade
quate ſignãdo. tu es hõ: ⁊ tu curris. Si pri
mo pponitur. tu es homo: concedatur illa: ⁊
dicatur ꝙ eſt vera: ⁊ ɔñter cõcedat̃ illa: tu cur
ris: ⁊ dicat̃ ipſam eſſe verã. Si aũt proponit̃
primo loco tu curris. negat̃ illa: ⁊ cõcedatur
ipſam eſſe falſam: ⁊ cõſequẽter eodeꝫ modo
reſpõdetur ad illã: tu es homo. quare ⁊c̃.

Pro materia ſimiliũ ⁊ diſſimiliũ ppõnũ hẽs Manfre.
aduertere primo ſꝫ Strodũ ꝙ Mõdi 1^a.
nõ eſt vera obligatio illa q̃ eſt reſpcũ taliũ. vñ dicit ipſe
ꝙ ſi ponat̃. tu curris. ⁊ poſtea pponat̃. illa ſunt ſilia. tu
curris. ⁊ tu es aſin⁹. tu male rn̄des. vult ipſe hoc eẽ cõce
dẽdũ tãq̃ verũ. ⁊ ſi addat̃ in caſu ſic p̃ciſe ⁊ adeq̃te ſigni
ficãdo. ⁊ iõ lꝫ cõcederet hãc. tu curris eẽ verã: qꝛ poſitã.
⁊ cũ hoc poſitũ eſt illã ſic p̃ciſe ⁊c̃. alias tñ duas diceret
eſſe falſas. negligit ergo talẽ modũ obligãdi. ❡ Ut cõi
ter tenet̃ habes notare p̃mo ꝙ ſilitudo attẽdit̃ penes ve
ritatẽ aut falſitatẽ. nõ aũt penes eſſe ɔcedẽda aut negan

dacant dubitanda ꝛc. Diſſimilitudo ēt penes pdictas q̄litates attēdit̄: ꝛ nō penes alias. ꝛ ꝑ hoc differt mā̄ ſimiliū a mā̄ cōuertibiliū. lʒ etiā ꝑ alia differāt: vt pʒ cōſideranti.

Notādū 2m.

ℭ Ulterius aduerte ꝙ ſi ponant̄ aliq̄ ꝓpōnes eē ſiles nō faciēdo mētionē de adeq̄to ſigñato: ſemꝑ dʒ admitti talis caſus: q2 ad nullū icōueniēs pōt quis deduci. ꝓpter hoc q2 pōt ſemꝑ fugere dicendo hanc ꝓpōnē nō ſigñare ſic vel ſic: ſʒ alio mō: ꝛ admiſſo caſu quo ad ꝯcedere: vel negare: vel diſtinguere: vel dubitare: rñdendū eſt ſm ſui qualitatē. nō aūt dico ſicut dicit Pau. ad intra ſicut ad extra ꝓpter cauſam aſſignatā in pcedēti caplo. ſi eni ponatur ille due eē ſiles. tu es obligatus: ꝛ tu curris: illa. tu es obligatus: ꝓpoſita in tpe obligatiōis eſt cōcedēda. extra aūt eſt negāda: vt ſatis pʒ. Cauſaʒ nota q̄re ad vtrāqʒ reſpondeat̄ ſm ſui qualitatē mō pdicto: vt ꝑius notaui: ꝛ eſt q2 ſimilitudo in ſe de qua loquor in ꝓpoſito nō hʒ attendi penes pdictas q̄litates. Si vō vt notat Pau. in ſcda regula ponant̄ vt ꝑius due ꝓpōnes eē ſiles nō faciēdo mētionē de adequato ſigñato ad p̄mā eē verā vel falſam: rñdendū eſt ſm ſui q̄litatē: eo ꝙ ipſa eſt ipertinēs: penes eni tales q̄litates hʒ ſimilitudo attendi vt ꝑius. Si tñ ponant̄ due ꝓpōnes eē ſiles: faciēdo mētionē de adeq̄to ſignificato: nō ſolū quo ad eē veras vel falſas: rñdendū eſt ſili mō ad vtrāqʒ. Sʒ etiā quo ad ꝯcedere vel negare vel dubitare ꝛc. Rō aūt iſtius eſt: nā ſi ponant̄ grā exēpli ille due eē ſiles: ſic preciſe ꝛ adeq̄te ſigñando. tu curris: ꝛ tu es rome: ꝛ ꝑponat̄ p̄mo loco illa eſt falſa. tu curris: hec dʒ ꝯcedi. vt pʒ. Si vlteri⁹ ꝑponat̄ ipſa abſolute: ipſa etiā eſt negāda: ꝛ ſilr dico de illa alia. tu es rome: hoc aūt eſt: q2 cū iā ſit cōceſſuʒ ꝙ illa eſt falſa. tu curris: ꝛ illa per caſuʒ ſigñat pciſe primarie te currere. Sequit̄ ꝙ tu nō curris: valʒ eni argm: illa eſt falſa q̄ ſignificat ꝛc. te currere: ergo tu nō curris: cui⁹ ꝯñtie añs eſt cōcedēdū a te in caſu. ergo ꝛ ꝯñs. ergo oppoſitū cōſequētis eſt negandū.

Notandū 3m circa quartā regulam.

ℭ Circa quartā regulā eſt aduertēdū ꝙ illa de virtute ſermonis eſt falſa. poſito eni ꝙ ille due ſint ſiles. tu es riſibilis: ꝛ tu nō es hō: ſic adeq̄te ſigñando: caſus eſſet admittēdus: cū vna vel qualʒ ſequat̄ ad ꝯdictoriū alterius: vt pʒ. ꝛ tñ ſi caſus admittat̄: ſequit̄ manifeſte ꝯdictio: vt pʒ. dʒ ergo regula ſic intelligi: q̄ñcūqʒ ponunt̄ ꝛc. quarū vna ſequit̄ ad ꝯdictoriū: ꝛ nō ecōtra ꝙ ſi. a. ſequit̄ ad ꝯdictoriuʒ b. ꝛ ꝙ. b. nō ſequat̄ ad ꝯdictoriū ipſius. a. ꝛ per hoc tollit̄ argm iā factū. Tollit̄ etiā argm ſi ponat̄ ꝙ ille due ſint ſimiles ſic adeq̄te ſigñando. ſ. tu es hō: ꝛ tu nō es aial: ꝛ iō q̄ñ in regula dicit̄ vna vel q̄libʒ ſequit̄ ꝛc. debet tolli illa pars diſiūcti vel q̄libʒ: ꝛ dʒ regula intelligi mō declarato. Cām nota q̄re in regula ponat̄ ſic adeq̄te ſigñando ex expſſis ſuperi⁹: ꝛ iō nō mirū ſi ambe ſint ꝯcedende: ꝛ nō ſolū cōcedēde eē vere. ℭ Quinta regula ēt hʒ limitari mō cōſimili: ꝛ q̄ñ dicit̄: q̄ñcūqʒ ponunt̄ ꝛc. ex quarū vna ſequit̄ oppoſitū alteri⁹: ille ſunt ſiles in falſitate: dico ꝙ dʒ limitari dūmō nō ecō ſint: puta ꝙ ſi. a. ſequit̄ ad ꝯtradictoriū. b. ꝙ. b. nō ſequit̄ ad ꝯdictoriū. a. ꝛ breuiter ꝙ nō ſit mutua ſeq̄la illarū ꝓpōnū ex ꝯdictoriis: q̄ ꝓpōnes ponunt̄ eē ſiles: niſi eni addat̄ illa particula: ſi ponerent̄ ille due eē ſiles ſic adeq̄te ſigñado. tu es hō: ꝛ tu nō es riſibilis: vel ille due alie. tu es hō: ꝛ tu nō es aial: vel brunellus eſt aſinus: ꝛ brunellus nō eſt rudibilis: caſus eſſet admittēdus per regulā abſolute intellectā: quo admiſſo ſequeret̄ manifeſte ꝯdictio vt intelligēti facile eſt reducere: limitat̄ ergo regula vt ꝑius: alie particule poſite in regula ſunt manifeſte ex pdictis.

Cōtra ſextā regulā argr.

ℭ Cōtra 6am regulaʒ pōt argui ſic. ponant̄ iſte due eē ſiles. aliqs hō currit. aliqs hō nō currit: ſic adeq̄te ſigñando. Et pʒ ꝙ ꝑ regulā intellectā vt vba iacent caſus eſt admittēdus. Eſt eni q̄libʒ illarū alteri ipertinēs: ꝛ tñ ſuppoſito cū toto caſu ꝙ nullus hō currat: cui⁹ ꝯdictoria dʒ ꝯcedi per regulas. Et vlterius etiā dʒ ꝯcedi ꝙ illa eſt falſa. aliqs hō nō currit. Sʒ ꝯ. ſi illa p̄mo loco ꝓpoſita: aliqs hō currit: ꝯcedit̄ eē falſa: iſta. nullus hō currit: cui⁹ ꝯdictoria debet ꝯcedi eē vera: ſic pciſe ſigñando ꝛc. ꝛ tūc ſi illa eſt vā. nullus hō currit. g̃ etiaʒ illa. aliqs hō nō currit: erit vā ſic adeq̄te ſigñando: qđ tñ eſt ꝯ rñſionē datā: ꝛ etiā ꝯ regulas oēs ꝯñe. pʒ. ſuppoſito ꝙ q̄libʒ ꝓpō talis hēat ꝯdictoriū. ℭ Silr ſi ponant̄ ille due eē ſiles ſic adeq̄te ſigñando. tu es rome: ꝛ alique ꝓpōnes ſunt in rerū nā: videt̄ ſm regulā ꝙ caſus ſit admittēdus. ꝛ ſm eādē illa. tu es rome: p̄mo loco ꝓpoſita dʒ cōcedi eē falſa. alia aūt ſili⁹ ꝯcedēda eſt eē falſa: cū 2o loco ꝓponit̄: ꝛ tñ hoc eſt ꝯ caſum: valʒ eni argm: ille ſunt ſimiles. g̃ aliq̄ ꝓpōnes ſunt in rerū nā: ꝛ ſigñant pciſe primarie vt termini pretendunt ꝛc. g̃ illa dʒ ꝯcedi eē vera: ꝛ nō falſa: totū eni ſequit̄ ex añte ꝯcedēdo in caſu: vt ſatis ꝯſtat.

Solutio.

ℭ Pro iſtis ergo oib⁹ habes aduertere ꝙ i illa mā̄ largius dicūr ꝓpōnes eē ꝑtinētes vel impertinētes: q̄ʒ in mā̄ ſimplicis ꝓpōnis. Ita ꝙ in mā̄ ſiliuʒ ſi ponant̄ due ꝓpōnes eē ſiles: quarū nulla alteri repugnat: dūmodo vna ſequat̄ ad ꝯdictoriū alteri⁹: ille ꝓpōnes dicant̄ eē pertinētes. Silr cū ponunt̄ due eē ſiles: ꝛ ille ſint adinuicē imptinētes. ꝛ cū hoc vna illarū vel quelibet ſit pertinens caſui que ſunt poſite eē ſiles nō debēt abſolute dici imptinētes: lʒ ſint tales adinuicē: limitet̄ g̃ ꝛ intelligat̄ ſic regula. Q̄ñcunqʒ ponuntur due ꝓpōnes eē ſiles ꝛc. quarū quelʒ eſt alteri impertinēs: ꝛ nō ſolū tali: ſed etiaʒ caſui: ꝛ ēt nulla illarū ſequit̄ ad ꝯdictoriuʒ alteri⁹ ꝛc. Ita ꝙ breuiter ſint imptinētes mō pdicto dʒ admitti caſus: ꝛ dʒ dici vt docet regula: ꝛ ꝑ illa pʒ ꝙ p̄ma inſtātia nō procedit: q2 vna ſequit̄ ad ꝯdictoriū alterius. 2a etiā non valet: quia nō quelibet illarum eſt impertinens caſui.

1a pars cap.

PRopoſitiones dicūtur eē diſſimiles q̄ñ vna eſt vera: ꝛ reliqua falſa. Pro cuius mā̄e declaratione ſit hec prima regula.

pa regula. Pro hac 2a pte cap. vide Pau. lo. ma. fo. 191. fa. pa. ibi. ex pdictis

Q̄ñcūqʒ ponit̄ duas ꝓpōnes eē diſſiles nō faciēdo mētionem de adequato ſigñato ad quālibet ꝓpoſitā ꝯcedēdo vel negando. rñdeat̄ infra tpˢ: ſicut extra. ver. grā. pono ꝙ iſte ſint diſſiles: tu es hō: ꝛ tu es albus. illo poſito cōcedat̄ quelibet illaꝝ.

2a regula.

ℭ Scda regula. Quandocunqʒ ponit̄ duas ꝓpōnes eē diſſimiles nō faciēdo mētionem de adequato ſigñato ad primo ꝓpoſitam eē verā vel falſam. reſpondeat̄ infra tēpus ſicut extra: ꝛ ad aliā diſſimilr. ver. grā. pono ꝙ iſte ſunt diſſiles: tu es hō: ꝛ tu es aial: quo admiſſo ꝓpono. hec eſt vera: tu es hō: cōcedat̄: ꝛ cōſequēter ꝙ iſta ē falſa: tu es aial.

3a regula.

ℭ Tertia regula. Quādocunqʒ ponit̄ duas ꝓpōnes eē diſſiles ſic adeq̄te ſignificādo. quaꝝ q̄libet cū altera ꝯuertit̄ nō admittēdus eſt caſus. vt prima cā eſt: deus eſt: vel hō currit ꝛ riſibile currit. Nā ſi cōcedit̄ illaʒ eē verā. prima cā eſt: opʒ cōcedere iſtā eē falſaʒ: deus eſt: ꝛ ſic ab vno ꝯuertibili ad reliquū nō valet argumētū.

4a regula.

ℭ Quarta regula. Quādocūqʒ ponunt̄ due

ꝓpónes eē diſſiles: ſic adequate ſignificádo. quaꝝ vna eſt necīa: ⁊ altera ipoſis vel cótingens: túc necīa ſemꝑ eſt ꝯcedéda ⁊ altera negáda: vt deus eſt: ⁊ hó eſt aſinus: deus eſt: ⁊ tu es.

5ª regula. ¶ Quinta regula. Si ponútur due ꝓpónes ꝯtingentes eſſe diſſimiles. ſic adeq̄te ſignificádo. quaꝝ vna añcedit ad reliquá: ⁊ nó ecótra: añs vbicúq̄ƺ proponiẗ ſemꝑ eſt negandū: ⁊ ꝯñs cócedédū: vt tu curris ⁊ tu moueris. Si enim cócedereẗ añs: oporteret ꝯcedere ꝯñs: ⁊ ꝯñter dicere quálibet illaꝝ eſſe verá qd eſt ꝯ caſuƺ.

6ª regula. ¶ Sexta regula. Si ponútur due ꝓpónes eē diſſimiles ſic adequate ſignificádo. quaꝝ q̄libet eſt alteri impꝛtinés ad primo ꝓpoſitá. rñdeaẗ itus ſicut extra: ⁊ ad aliá diſſimilr: vt poſito q̄ iſti ſint diſſiles: ſic adequate ſignificádo: tu curris: ⁊ tu es pariſius. quecunq̄ƺ illaꝝ proponaẗ primo dƺ negari ⁊ alia cócedi: ⁊ ita dicaẗ ſi ambe extra tp̄s eſſent vere: vt hó currit: ⁊ tu vides: quare ⁊c̄.

Manfre. **Pro materia** diſſimiliū ſunt notanda oia ea q̄ poſita ſunt in pn° p̄cedétis capl'i. ⁊ vltra hoc intelligédus eſt Pau. quo ad illá particulaꝝ (rñdeaẗ ad intra tp̄s obligatióis ſicut ad extra) mó tacito ēt circa p̄dicta.

Notādū p° ¶ Circa regulá nota q̄ oés ille ꝓpónes in ꝓpoſito dr̄ ꝯuertibiles qñ inter eas eſt mutua illatio ſiue hoc ſit de forma ſiue de mā: ⁊ ideo ille due dr̄ ꝯuerti. tu es hō: ⁊ tu es aial: lƺ ex illa. tu es aial: ſeq̄tur de mā illa. tu es hō: ⁊ de iſtis oib⁹ intell'r regula.

Notādū 2°. ¶ Quarta regula patiẗ inſtátiá de vtute ſermóis: ſi eni ponanẗ ille due eē diſiles ſic adeq̄te ſignādo: de⁹ eſt: ⁊ aliq̄ ꝓpó eſt: túc ꝑ regulá caſus videẗ admittédus: ⁊ illa: aliq̄ ꝓpó eſt que eſt ꝯtingens: eſt negáda ⁊ ꝯcedéda eē falſa: ⁊ tñ illa: aliqua ꝓpó eſt: videẗ ſeq ex caſu: valet eni arg^m ille ſunt diſiles. g̃ aliq̄ ꝓpó eſt: vt ſatis pƺ: ⁊ ió regula eſt ſupplenda: dūmō talis cótingens ſit impꝛtinés caſui ita q̄ ex illo non ſequaẗ. ¶ Regula ēt qñ facit mentioné de ipoſſi dƺ intelligi de ꝓpóne q̄ eſt talis rōne ſignati. Et ió ſi ponātur ille due eſſe diſſiles ſic adeq̄te ſignādo: de⁹ eſt: ⁊ hec ꝓpó eſt ipoſſibilis ſeipſa demrāta ſic preciſe ſignādo: ⁊ admittaẗ caſus: túc illa: hec ꝓpó ⁊c̄. eſt negáda: ſƺ túc ſic arguiẗ: hec ꝓpó eſt negáda: ⁊ illa ſignat ſeipaƺ eſſe ipoſſibilé. g̃ negádū eſt illá eſſe ipoſēm: ⁊ ſi ꝓponereẗ illá eē poſēm: oporteret illud ꝯcedere: ex quo facile eſt deducere ꝯdictioné: vt ſepi⁹ notatū eſt in p̄cedentib⁹. Dicaẗ g̃ q̄ regula nó intelligit de tale ipoſſibili ꝑ reflexioné: huius aūt ſignati dr̄ eſſe necīū: aut nó poſſe ꝯtingés: diſtinguiẗ^m ꝯtingés ꝯ necīū. regula aūt reſpicit ſignatū ⁊ nó ꝓpóne: hoc idé ēt eſt notatū in capl'is p̄cedétib⁹ qñ fit méo de impoſſibili: de necīo nó loquor: cū tenuerim ſupi⁹ nullaƺ necīá dari per reflexioné.

Cōtra q̄ntā regulá arg'. ¶ Cótra q̄ntá regulaƺ arguiẗ ſic. Ponaẗ q̄ ille due ſint diſſiles ſic adeq̄te ſignādo. aliqua ꝓpó eſt va: ⁊ aliq̄ ꝓpó eſt: túc ꝑ regulá caſus eſt admittédus: vtraq̄ƺ eni eſt ꝯtingens: ⁊ p̄ma añcedit ad reliquá ⁊ non ecō: vt ſatis pƺ. admiſſo g̃ caſu ſm regulá p̄ª dƺ negari: ⁊ ꝯcedi eē falſa. Sed ꝯ illa eſt falſa. aliq̄ ꝓpó eſt va. g̃ ſua ꝯdictoria eſt va. ſ. nulla ꝓpó eſt va: ex q̄ ſequiẗ q̄ nulle due ꝓpónes ſunt diſſiles: cū ad diſſilitudiné req̄raẗ q̄ vna ſit va ⁊ alia falſa: lƺ tñ ꝯñs vltimū eſt ꝯ caſuƺ: vt pƺ.

Reſſio. ¶ Dicaẗ g̃ q̄ regula itelligiẗ dūmō ille ſint ipꝛtinētes caſui ⁊c̄. in ſúma q̄ ſint ipꝛtinétes impꝛtinentia de qua locuti ſumus.

Notādū 3° circa vltimaƺ regulam. ¶ Circa 6^am ⁊ vltimá regulá: nota p̄ q̄ qñ dr̄: quarū q̄libƺ eſt alteri impꝛtinés: q̄ illō itelligiẗ dūmō ſit impꝛtinés re^a caſus. ¶ Nota 2° qñ dr̄ q̄ eſt rñdendū ad p̄má ad itra tp̄s ſicut ad ex: q̄ illud hƺ intelligi ſm ſui qualitaté: quo mō declaratū eſt ſupius in p̄cedétibus.

¶ Caput quintuƺ quinti tractatus. de depoſitionibus propoſitionum.

p° pars ca°. **R**Egulas alias oppoſite ſpeciei que depoſitio núcupaẗ ſeq̄tur aſſignare. quarū prima eſt iſta.

p̄ª regula. Omne depoſitū ⁊ admiſſum infra obligónis ꝓpoſitū ſemꝑ eſt negádū: vt ſi deponaẗ iſta. aliq̄s hó eſt rome: qua admiſſa ⁊ ꝓpoſita ſemꝑ eſt negáda.

Corre^m ¶ Ex iſta reg'la ſeq̄ẗ q̄ nunq̄ƺ eſt admittendū necīum ꝑ ſe in depóne: ſƺ bñ q̄dlibet impoſſe vel ꝯtingés. Unde negare impoſſe vel ꝯtingés nó eſt incóueniés: ſƺ incóueniés foret negare necīum ꝑ ſe.

2ª regula. ¶ Scd̄a regula eſt iſta. Oē ꝑ ſe añs ad depoſitū aut cū ꝯceſſo vel cū conceſſis oppoſito bene negati vel oppoſitis bene negatoꝝ ſemper eſt negádum. Ubi gr̄a. depoſita ⁊ admiſſa iſta: hó currit: ſi proponereẗ illa. iſte hó currit. negáda foret: q̄ȝ antecedit ad depoſitū. Ná bñ ſequiẗ. iſte hó currit. g̃ hó currit. Jté ſi deponaẗ ⁊ admittaẗ iſta. aliquis hó nó currit: ⁊ ꝓponiẗ: tu nó curris: cócedaẗ: q̄ȝ va ⁊ ipertinens: ſƺ ꝓpoſita in ſcd̄o loco: tu es aliq̄s hó: negáda eſt: q̄ȝ cū vno ꝯceſſo añcedit ad depoſitū. Ná ſeq̄ẗ tu nó curris ⁊ tu es aliq̄s hó. g̃ aliq̄s homo nó currit.

3ª regula. ¶ Tertia regula eſt iſta. Omne repugnás depoſito: ⁊ oē ſequés ex illo repugnante per ſe aut cum conceſſo vel cū cóceſſis oppoſito bene negati vel oppoſitis bene negatoꝝ eſt ꝯcedéduƺ. V. gr̄a. Depono tibi iſtá. aliq̄d aial nó currit: qua depoſita ⁊ admiſſa ꝓpono eius ꝯdictoriū. ſ. oē aial currit: hoc eſt ꝯcedédū: ⁊ hoc ſil'r. oē aial moueẗ: q̄ȝ ſeq̄ẗ ex ꝯtradictorio depoſiti. Deinde ſi ꝓponiẗ tu es aial ꝯcedaẗ: q̄ȝ veꝝ ⁊ ipertinens. Et vlteri⁹ illa. tu curris: q̄ȝ ſeq̄tur ex cótradictorio depoſiti cū cóceſſo. ſeq̄tur eniƺ oē aial currit. tu es aial. g̃ tu curris.

Pro toto iſto c° vide Pau. lo. in. 2 fo. 19. fa. p°. pn° vſq̄ ad fo. 19. fa. 2°. ſi. ibi. huic oper.

4ª regula. ¶ Quarta regula ē iſta. Oē repugnás ꝯtradictorio depoſiti ꝑ ſe aut cū ꝯceſſo vel ꝯceſſis oppoſito bene negati vl' oppoſitis bñ negatoꝝ eſt negádū vt in caſu priori. ſi ꝓponereẗ iſta. aliq̄d aial nó moueẗ: aut iſta. tu nó curris: negaẗ pria: q̄ repugnat ꝯtradictorio depoſiti ꝑ ſe. Scd̄a vo repugnat eidé cū vno ꝯceſſo.

5ª regula. ¶ Ultima regula eſt iſta. Ad oē ſequés ad depoſitū: ⁊ ad oē impꝛtinés rñdédū eſt ſm ſuá q̄litaté. V. g. depono tibi iſtá. tu es alb⁹: qua admiſſa ꝓpono.

tu es coloratus.concedatur:q2 ỽa ꝛ ſequens ad depoſitū:vñ nō eſt incōueniēs negare añs: ꝛ concedere ꝯñs. Jtē ſi proponiť iſta.tu es calidus cōcedēda eſt:q2 ỽa ꝛ impertinēs tā depoſito ꝙ ꝯtradictorio depoſiti. Unde ꝓpře impťinēs in hac ſpē obligationis dř illud qđ nō ſequiť:nec antecedit ad depoſitū:nec eidē repugnat:nec eſt ſequens ad oppoſitū depoſiti:nec eidē repugnat per ſe vel cū alio vel cum aliqbus:vt dcm̄ eſt. Jdeo ſi deponiť ꝛ admittitur illa.ſoꝛ.currit:ꝛ proponať.plato currit.rñdeatur itus ſicut extra:q2 eſt ꝓpō ipertinēs cum nō ſe habeat aliquo dictoꝝ modoꝝ.

Manfre. Notādū p^m. Pro materia 2^e ſpēi obligationis que eſt depoſitio habes notare ꝙ depoſitio eſt ſpēs obligatiōis oppoſita pōni.vñ ſicut mediāte illo verbo/pono/obligať admittēs ad ꝯcedēdū poſitum. Jta mediāte illo ỽbo/depono/obligať admittēs ad negādum depoſitū:ꝛ ꝑ hoc fundamētū pōt de facili ꝑtractari illa mā:cognita iā vna ſpē obligationis que eſt poſitio. Nam deponere vnā ꝓpōnē nō eſt aliud ỽtualř ꝙ ponere ſuū ꝯdictoriū.cū duoꝝ ꝯdcōrioꝝ ſi vnū eſt ꝯcedendū:aliud eſt negādū:ꝛ cꝯ.vt pꝫ.Sumatiꝫ ꝗ ꝑtractādo de illa mā: dicať ꝑ ꝙ ſicut vitiū eſt ex ꝑte obligātis ponere ꝓpōnē neceſſariā. Jta vitiū eſt deponere ꝓpōnē ipoſſ.cū fruſtra obligamur ad id qđ ſine obligatione tenemur facere. Jm poſſ ꝓpō quocūqꝫ mō eſt negāda:vitiū tñ hoc nō ſe tꝫ ex ꝑte obligati admittētis ꝛc. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ in p^a

Notādū 2^m Circa primas regulam. regula fit mētio de neceſſ ꝛ ipoſſ ꝓpōnib⁹:que ſūt tales rōne ſignatoꝝ:nō aūt ob aliā cām.Cā hui⁹ pꝫ ex ꝑdictis in alijs caplis vbi fit mētio ex his que ſunt tales ꝓpe:eo ꝙ negare neceſſ ꝑ accñs aut ꝯcedere ipoſſ ꝑ accñs:non eſt

Notādū 3^m. Circa ſcdam regulam. incōueniēs:vt ſepi⁹ patuit. ¶ Pro intellū 2^e regle eſt aduertēdū ꝙ alio° dř ꝓpō ꝑtinēs in i^a mā:ꝛ alio° re^a p^e ſpēi obligatiōis:que eſt poſitio.vñ ſupius dictū eſt ꝙ ꝑtinēs eſt illō qđ ſeqtur ex poſito:vel ex poſito atꝫ cōceſſo:vel dicit ꝛc.vł dř 2° ꝑtinēs:q2 repugnās ꝛc.in ꝓpo^{to} aūt nō dř ꝓpō ꝑtinēs.ſaltē quo ad ꝯcedere vel negare ꝛc.q2 ſequiť ex depo^{to}.Depoſitū.n.eſt negādū.nō nlla eſt regla que velit ꝙ ſi aliq̄ ꝯña eſt bona:ꝛ añs eſt negādū.ꝙ etiā ꝯñs ſit negādū:vt ſatis pꝫ. ¶ Nulla ꝗ ꝓpō ſequēs ex poſito:vt ſequēs eſt:dř eē ꝑtinēs ad itellm expſſuꝫ. ¶ Notāter dico vt ſequēs eſt:q2 ſtaret ꝙ aliq̄ eēt ꝓpō:q̄ eēt ſequēs:ꝛ cū hꝯ eēt añs re^{ti} eiuſdē:ꝛ [illegible] diceret eē ꝑtinēs. ¶ Dicať ꝗ ꝙ cū vna regla ſit q̄ vult ꝙ ſi aliq̄ ꝯña eſt bona:ꝛ ꝙ ꝯñs eſt negādū.ꝙ ēt añs ē negādū.q̄ ꝓpō añs i illa mā dř ꝑtinēs ꝓpō:que eſt repugnās ꝯdictioni:vel ſe

Notādū 4^m. Circa tertiaꝫ regulam. quēs ex tali repugnāti cū cōceſſo vł ꝯceſſis ꝛc. ¶ Circa 3^{am} regulā aduerte ꝙ i^a ō ỽtute ſmōis eſt fſa.qn̄ dř. oē repugnās depoſito eſt ꝯcedēdū:depoſita.n.illa ꝓpōne.tu curris.illa.hō eſt aſin⁹.eſt repugnās.cū impoſſ cuilibꝫ repugnet.Silř i^a.tu es rome:que ſeqř de mā ex tali impoſſ repugnāti nō eſt ꝯcedēda:vt ſatis pꝫ.Dicať ergo ꝙ regula itelligiť ō repugnāte ꝯdcōric.i.de ꝯdcōrio depoſiti ꝛc. ¶ Pro vltia regla aduerte ꝙ a Pau. Ue. ꝓpō ſequens dř eē ꝑtinēs depoſitio. Pro quo eſt notandū ꝙ ꝓpō ſe

Notādū 5^m. Circa vltimā regulam. quēs:vt ſeqns nō eſt ꝑtinēs:itelligiť qđ non eſt talis quo ad riſionē ꝛc. ¶ Ulterius eſt aduertēdū ꝙ qn̄ dř in regula ꝙ ad oēm ꝓpōnē ſeqntē rñdendū eſt ſm ſui qualitatē.ꝙ illud dictū hꝫ ſic limitari.dūmō ex tali que eſt ſequēs nō ſequať depoſitū:ita ꝙ talis añcedat ad depoſitū: vnde depoſita tibi illa ꝓpōne.tu es hō:ꝛ eadem negata.

ꝓpoſita:deinde illa.tu es riſibilis:que ſequiť ex illo depoſito.illa lꝫ ſit vera:eſt tñ negāda.Et rō eſt:q2 lꝫ ſit ſequēs eſt tñ etiā añs:vt ſatis conſtat:ꝛ ſic dicať de oib⁹ alijs cōſimilibus. ¶ Ultimo loco qn̄ in fine capli dicit:reſpondendum eſt ad impťinēs ad intra ſicut ad extra:illō dcm̄ hꝫ intelligi ſm ſui q̄litatē:vt ſepi⁹ declaratū eſt. ¶ Pro clariori riſiōe arg^{oꝝ} que prīt adduci ſm iſtā mām.hēs notare vnū:qđ ēt ſupius tactū eſt:vel ſaltē ei⁹ ſile:ꝙ.ſ.cōcedere depoſitū eſt incōueniēs.Silř ꝯcedere añs:aut negare ꝯdictoriū depoſiti eſt magnū incōueniēs:ꝯcedere tñ illud qđ de facto eſt depoſitū nō eē depo^{m}.vel añs nō eē añs ad depo^{m}:nō eſt incōueniēs. Hec notaui pro ſolone multoꝝ arg^{oꝝ} que adducunť a Strodo in illo cap° ꝓpo. que videas loco allegato:Pau.tamen non adducit argumenta pro quibus deſeruiat premiſſum tactum:adducit tamen vltimum argumentum:quod etiaꝫ poniť a Strodo loco allegato:ꝛ eius ſolō eſt ibidem manifeſta. Notādū 6^m.

Sophiſmata aliqua ſunt ponēda vt depoſitionis regule magis pateāt veritati.depono ego tibi primo iſtam. Tu es hō:vel tu es rome:qua depoſita ꝛ admiſſa ꝓpono.tu es hō.ſi negas.tu negas verū ꝛ impťinēs.ergo male.ſi cōcedis:ꝛ illud eſt añs ad depoſitū.ergo añs ad depoſitū eſt ꝯcedēdū. ¶ Rñdeť admittēdo depoſitum:ꝛ cū ꝓponiť.tu es hō.nego:q2 antecedit ad depoſitū tanꝙ a parte diſiūctiue ad totam diſiunctiuā. ¶ Scđo depono tibi iſtā.alique ꝓpōnes non ſunt vere:qua admiſſa propono: iſte ſunt ꝓpōnes.tu curris:tu nō curris:concedenduꝫ eſt:q2 veꝝ ꝛ impťinēs. Deide propono.duo ꝯtradictoria ſunt ſil vera.ſi negať: cōtra.oēs ꝓpōnes ſunt vere:ſed iſte ſunt propoſitiones.ergo iſte ſunt ỽe:ꝛ iſte mutuo cōtradicūt.ergo duo ꝯtradictoria ſunt ſimul ỽa. ¶ Rñdeť negādo ꝙ iſta ſint ꝯtradictoria:qa antecedit ad depoſitū. Nā ſequiť illa ſūt ꝯtradictoria.ꝗ aliq̄ ꝓpōnes nō ſunt ỽe. ¶ Tertio depono tibi iſtā.antechrš nō eſt albus:vł antechriſtus eſt coloratus. Si nō admittis ꝯtra: illa eſt vna diſiūctiua ꝯtingēs:q2 q̄lꝫ ps eſt cōtingēs:ꝛ nulla alteri repugnat.ꝗ eſt admittenda.pꝫ ꝯña ꝑ primā regulā:qua admiſſa ꝓpono tibi.antechrš eſt coloratus.ſi ꝯcedis:tu cōcedis añs ad depoſitū.ꝗ male rñdes.pꝫ. Naꝫ ſequiť antechrš eſt coloratus.ꝗ antechrš non eſt alb⁹:vel antechrš eſt colorat⁹.pꝫ ꝯña a ꝑte diſiūctiue ad totā diſiūctiuā. Si ỽo negas tu negas ſequēs ex cōtradictorio depoſiti:ꝗ male.añs ꝓbať. Nā ſequiť antechrš eſt albus:ꝛ antechriſtus nō eſt colorat⁹.ꝗ antechrš eſt alb⁹.pꝫ ꝯña a tota copulatiua ad alterā ei⁹ ꝑtē.ꝛ vltra antechrš eſt alb⁹.ꝗ antechrš ē colorat⁹. pꝫ ꝯña ab iferiori ad ſuū ſupi⁹ ſine ipedimēto: ꝗ a primo ad vltimū antechrš ē alb⁹:ꝛ antechrš

Marginal notes (right column): 2^a ps capl'i p^m ſophiſma. — Rñſio. — 2^m ſophiſma. — Rñſio. — 3^m ſophiſma.

nõ eſt coloratus. ergo antechꝛs eſt coloratus.

Rñſio. Mẽgtus.

¶ Rñr nõ admittẽdo poſitũ: q2 eſt vna diſiũctiua neceſſaria: eo ꝙ ſuũ ꝯdictoriũ eſt ipoſſe. vz. antechꝛs eſt albꝰ: ⁊ antechꝛs nõ ẽ coloratꝰ. Et tũc ad argm̃ quelz eiꝰ ps eſt ꝯtingẽs: ⁊ nulla alteri repugnat. g̃ illa diſiũctiua eſt ꝯtingẽs. nego ꝯñaz: ſz opz addere in añte ꝙ nec ꝯdcõria illaꝝ ptiũ inuicẽ repugnãt: ⁊ hoc eſt fl'z: q2 iſte repugnãt inuicẽ. antechꝛs eſt albꝰ ⁊ antechriſtus nõ eſt coloratꝰ q̃ ſũt ꝯtradcõria ptiuz diſiũctiue. ¶ Quarto depono tibi iſtaz tu es: ⁊ oẽ tibi depoſitũ eſt a te negãdũ. quo admiſſo ⁊ negato ppono. oẽ tibi dpoſitũ eſt a te negãdũ. Si ꝯcedit: ppono tibi illã: tu es: ⁊ pz ꝙ eſt negãda ex quo copulatiua eſt negãda ⁊ altera ps eſt ꝯcedẽda. Deide ppono. nullũ tibi depoſitũ eſt a te negãduz. ſi ꝯcedis: tu cõcedis oppoſitũ regule ⁊ vnius cõceſſi. g̃ male. añs pbat. Nã ſeqtur tu nõ es. g̃ nullũ tibi depoſitũ eſt a te negãdũ. pz ꝯña: q2 ꝯtradcõriũ ꝯñtis repugnat añti ex quo aſſerit te eẽ.

¶ Aduerte ꝙ nõ q̃z eſt admittẽda ppõ neceſſaria in depoſitiõe: ⁊ iõ ſi deponat̃ iſta. antechꝛs non eſt albꝰ, vel antechꝛs eſt coloratus non admittat̃: q2 eſt neceſſaria cum cõtradcõriis ſit impoſſe. ſ. antechꝛs ẽ albꝰ: ⁊ antechꝛs nõ eſt coloratus. ſi en̄ admitteret: pponatur iſta. antechꝛs eſt coloratꝰ. ſi tu ꝯcedis ꝯcedis añs ad depoſiti: ſi tu negas negas ſequẽs ex ꝯdcõrio depoſiti. g̃ male videtur: ⁊ ſic pz ꝙ nõ eſt admittẽda.

Rñſio.

¶ Rñr negãdo ꝙ tibi depoſitũ ſit a te negãdũ: q2 añcedit ad depoſitũ. ſeqtur eñi oẽ tibi depoſitũ eſt a te negãdũ. g̃ tu es: ⁊ oẽ tibi depoſituz eſt a te negãdũ. pz ꝯñtia a pte copulatiue ad totã copulatiuã: cuiꝰ añs antecedit ad alterã ptẽ: ⁊ ſi dr̃ tu negas regulã. dicat ꝙ illa nõ eſt regła: ſz iſta. oẽ depoſitũ admiſſum eſt negandũ. Vel alr̃ dr̃ ꝙ q̃lz regła eſt ꝯtingẽs: q2 ad placitũ facte ſunt ille regłe. g̃ q̃lz talis eſt deponenda: ⁊ admittẽda in depõne vel negãda: q̃ negata dr̃ ꝙ illa nõ eſt regula nõ tanq̃ꝫ veꝝ ſz tanq̃ꝫ repugnãs. Sequit̃. n. non omne depoſituz eſt a te negandnm. ergo illa nõ eſt regula. Omne depoſitum eſt negandum. quare ⁊c̃.

¶ Caput primũ ſepti tractatꝰ. de inſolubilibꝰ.

Diffõ inſolubilis.

Pro to. iſto trac. vide Pa. Io. ma. 2º. ca° vltio. /. ſophi. vltio. /. 15. ḃm. ḃ. du. /. 41. ḃm. 2. du. /. 17. ḃm. 3. du. /. 27. ḃm. eiuſdem.

Inſolubile eſt ppoſitio ſe eſſe falſam aſſertiue ſignificãs. vt hoc eſt falſum ſeipſa demõſtrata. In inſolubilibus tñ eſt dr̃ia quo ad ſignificare ſeipſum eſſe falſuz: qm̃ aliqđ iſolubile ſignificat imediate ſeipz eẽ fl'z: vt hoc eſt falſum ſeipſa demonſtrata. Aliquod aũt mediate: q2 exigitur medium ad inferẽdũ ſe eſſe falſum: vt ois ppoſitio eſt falſa: q2 non ſequitur imediate. ergo iſta propõ eſt fl'a demõſtrando illã vlem: ſed bene ſequit̃ cum tali medio: ⁊ illa eſt ppoſitio. ¶ Silr̃ hoc nõ eſt verũ. ergo hoc eſt falſum demõſtrãdo añs: q2 ex negatiua nõ ſequitur affirmatiua: tñ bñ ſequtur cũ tali medio: ⁊ hec eſt ppoſitio. ¶ Prio declaratione pdicte diffõnis pono duas diuiſiones: quaꝝ prima eſt iſta.

1ª diuiſio inſolu.

¶ Inſolubiliũ aliqđ oritur ex actu nr̃o. Aliqđ vo ex pprietate vocis. Inſolubilia ortũ hñtia ex actu nr̃o ſunt iſta. ſortes dicit falſuz. ego nõ dico verũ. Iſte homo intelligit falſum: tu nõ intelligis veruz. Inſolubilia vo ortum hñtia ex pprietate vocis ſunt iſta. Ois ppoſitio eſt falſa. Nulla ppoſitio eſt vera. hoc eſt falſum hoc nõ eſt verũ. Scđa diuiſio eſt iſta.

2ª diuiſio.

Inſolubilium aliqđ eſt inſolubile ſimplr̃. aliqđ vo ſm qđ. Inſolubile ſimplr̃ eſt illđ cui annectitur caſus quo admiſſo ſeqtur contradictio. Vbi grã. pono ꝙ iſta ppõ. nulla ppoſitio eſt vra: que ſit. a. ſignificet pciſe ſicut termini ptendunt. vz. ꝙ nulla ppõ ſit vra: ⁊ ſit ois ppõ. Iſto poſito quero. vtrũ. a. ſit veꝝ vel falſum. Si veꝝ: g̃ ſignificat preciſe ſicut eſt: ſed. a. ſignificat pciſe ꝙ nulla ppõ eſt vra. ergo nulla ppõ eſt vra. ergo. a. nõ eſt veꝝ. ⁊ prius dixiſti ꝙ erat veꝝ. ergo cõtradictio. Si dicit̃ ꝙ. a. eſt falſuz. ergo. a. ſignificat aliter q̃ꝫ eſt. ſed. a. ſignificat preciſe ꝙ nulla ppõ eſt vra. ergo nõ eſt ita ꝙ nulla propoſitio eſt vera. ergo aliqua ppoſitio eſt vra: ⁊. a. eſt ois propoſitio. ergo. a. eſt verũ: ⁊ prius dixiſti ꝙ erat falſum. ergo ꝯtradictio. Inſolubile ſm qđ eſt illud cui annectitur caſus. quo admiſſo nõ ſeqt̃ ꝯdictio: vt ponendo ꝙ iſta ppõ nulla propoſitio eſt vra. ſit. a. ⁊ ſit ois ppõ ⁊ ſignificet ſicut termini ptendunt nõ ponendo preciſe. Iſto poſito dicit̃ ꝙ. a. eſt falſuz: q2 ſignificat ſe eẽ falſum. Et ſi arguit̃ ſic. A. eſt falſum. g̃. a. ſignificat aliter q̃ꝫ eſt: ſz. a. ſignificat ꝙ nulla ppõ eſt vra. g̃ non eſt ita ꝙ nulla ppõ eſt vra. nego ꝯñam: q2 debuit addi in añte dictio excluſiua vł exceptiua. vz. a. ſignificat preciſe ꝙ nulla ppõ eſt vra. vel. a. nõ ſignificat niſi ꝙ nulla ppõ eſt vra. hoc negatur tanq̃ꝫ repugnãs: q2 ſi poneretur cũ caſu nõ admitterez illum caſum. ¶ His pmiſſis diuiſionibus pono aliquas regulas. quaꝝ pria eſt iſta.

1ª regula.

Oẽ iſolubile ſingulare ſine pnoie demr̃atiuo oriens ex actu nr̃o ad hoc ꝙ ſit inſolubile ſimplr̃ exigit tres ꝯditiones. Prima. ꝙ vna talis ſit ois talis. Scđa. ꝙ dicat vel intelligat talẽ ppõnez ⁊ nullam aliã. Tertia ꝙ illa ſignificet preciſe ſicut termini pretendunt. Vbi grã. ſoꝛ. dic̃ fl'm ſit iſolubile ſimplr̃ iſto mõ ponẽdo ꝙ vnꝰ ſoꝛ. ſit ois ſoꝛ. q dicat iſtã ppõnẽ: ⁊ nullã aliaz ſoꝛ. dicit falſum que ſignificet ſic pciſe ꝙ ſoꝛ. dicit falſuz. pbat̃ h. nã admiſſo caſu ſit iſolubile. a.

τ quero vtrū.a.ſit verū vel falſuꝫ. Si dī ꝙ verū.ǧ ſignat pciſe ſicut eſt:ſed.a.ſignat pciſe ꝙ ſoꝛ.dicit falſum.ergo ita eſt ꝙ ſoꝛ.dicit fl'm:ſꝫ ſoꝛ.dicit.a.ergo.a.eſt fl'm:qḋ eſt oppoſitū cōceſſi. Si dī ꝙ.a.ſit fl'm.ergo ſignat alr ꝙ̄ eſt:ſꝫ.a.ſignat pciſe ꝙ ſoꝛ.dicit falſum.ergo non ita eſt ꝙ ſoꝛ.dicit falſuꝫ:τ ſoꝛ.dicit.a.ǧ.a.non eſt falſuꝫ.ǧ ꝯtradictio. Prima particl'a ponit: qꝛ ſi nō poneretur ſtaret ꝙ eēnt duo ſoꝛ. quorū vn⁹ diceret.a. τ alter ꝙ hō eſt aſinus: τ tūc a.eſſet verū. Scd'a particl'a ponit:qꝛ alr ſtaret ꝙ idē ſoꝛ.diceret.a. τ iſtā.hō eſt aſin⁹:τ tūc.a.eſſet verū. Sed tertia pticula ponitur: qꝛ ſi nō poneretur ſtaret ꝙ.a.ſignaret ſolūmō ꝙ homo eſt aſin⁹: τ ſic.a.eēt falſuꝫ: aut ꝙ ſignaret ſolūmō ꝙ hō eſt aīal: τ ſic.a.eſſet verū. τ nullo iſtoꝝ modoꝝ eſſet inſolubile. ¶ Scd'a regl'a 2ª regula. eſt iſta. Oē inſolubile ſingl'are ſine ꝓnomine demōſtratiuo oriens ex actu nr̄o ad hoc ꝙ ſit inſolubile ſm qd exigit eaſdē ꝯditiones preter dictionē excluſiuā: vt poſito ꝙ vn⁹ ſoꝛ.ſit ois ſoꝛtes: τ dicat iſtā ꝓpōneꝫ que ſit.a.ſoꝛ.dicit falſum τ nullā aliaꝫ: τ ſignificet ſicut termini pretēdūt nō ponēdo preciſe. iſto poſito conceditur.a. τ dī ꝙ eſt falſum:qꝛ ſignat copulatiue ſicut τ qōlꝫ inſolubile. vꝫ. ꝙ ſoꝛ.dicit fl'm: τ ꝙ.a.eſt verū: nō ǧ dicitur.a.fl'm rōne primi ſignati:ſꝫ rōne ſcd'i. ¶ Et ſi argr̄ ſic.a.eſt fl'm. ergo ſignat alr ꝙ̄ eſt. ꝯcedo ꝯñaꝫ: τ nego iſtā a.ſignat alr ꝙ̄ eſt:ſed.a.ſignat ꝙ ſoꝛ. dicit falſuꝫ.ergo nō eſt ita ꝙ ſoꝛ.dicit falſuꝫ:qꝛ debuit addi in antecedēte dictio excluſiua vl' exceptiua. ¶ Tertia regl'a eſt iſta. Oē inſolubile non 3ª regula. ſingulare ſeu ſingulare cū ꝓnoīe demōſtratiuo oriens ex actu nr̄o.ad hoc ꝙ ſiat inſolubile ſimplr̄ reqrūtur due cōditiones ſolūmō. Vbi gr̄a.ad hoc ꝙ iſta ꝓpō:ego dico falſuꝫ.ſiat inſolubile ſimpl'r nō opꝫ ponere primā pticulā. vꝫ.ꝙ vnus ego ſit ois ego:ſꝫ ꝙ ego dicā illaꝫ τ nullā aliā ſic ſignificādo pciſe. Et ſi vꝫ fieri inſolubile ſm quid requiruntur τ ſufficiunt eedem ꝯditiones dempta dictione excluſiua. Exemplū de inſolubili nō ſingulari vt falſuꝫ dicitur.hic nō opꝫ ponere ſcd'am particulam vꝫ.ꝙ aliqs dicat illā τ nullā aliā:ſꝫ ſufficit ponere ꝙ iſta ſit ois ꝓpō que ſignificet pciſe:ſicut termini pcēdūt:τ tūc eſt inſolubile ſimpliciter.ſiet aūt inſolubile ſm qd remouēdo dictionē excluſiuā. ¶ Quarta regl'a eſt iſta. Oē 4ª regula. inſolubile oriēs ex ꝓprietate vocis exigit duas conditiones ſolūmō vel tm̄ vnā. Volo dicere ꝙ aliquod inſolubile oriens ex ꝓprietate vocis exigit duas cōditiones ſolūmō τ aliqḋ tm̄ vnā. Exēplū primi.aliq̄ ꝓpō eſt falſa: ad hoc ꝙ ſiat inſolubilis ſimpl'r opꝫ ponere ꝙ illa ſit ois ꝓpō: τ ꝙ ſic ſignificet pciſe τ remota dictione excluſiua ſiet inſolubile ſm qd. Exemplum ſcd'i.hoc eſt falſum ſeipſo demonſtrato ponēdo ſolūmō ꝙ ſic ſignificet pciſe ſit inſolubile ſimplr. Et ſm qd remouēdo dictioneꝫ excluſiuā. Eodē modo dicitur de iſta. hoc nō eſt verū ſeipſo demonſtrato. ¶ Quinta regl'a 5ª regula. eſt iſta. Oē inſolubile qḋ nō eſt inſolubile ſine caſu dimiſſa aliqua conditione reqſita eſt penitus dubitabile. Vbi gr̄a.poſitis oibus pticulis preter primam huic.ſoꝛ.dicit falſum. que ſit.a.dubitatur.a. τ ēt an ſit verū vl' falſuꝫ. Nā ſtat cū caſu ꝙ ſit verū dato ꝙ vnus ſoꝛ. diceret illā.ſ.a. τ alius ꝙ deus eſt. Stat etiaꝫ ꝙ ſit falſum:dato ꝙ vnus ſoꝛ.dicat.a. τ quilibꝫ ali⁹. ſoꝛ.ꝙ deus eſt. Eodem modo ſi dimitteretur ſcd'a vel tertia particula:qꝛ ſtaret.a.eſſe veruꝫ τ.a.eē falſuꝫ.vt exēplificatuꝫ eſt ſupra. Et notanter dixi.oē inſolubile:quod nō eſt inſolubile ſine caſu:qꝛ aliquod eſt inſolubile cuꝫ caſu τ aliquod ſine caſu. Exemplū primi. Omnis ꝓpoſitio eſt falſa:nulla ꝓpoſitio eſt vera.quaꝝ quālibet dico eſſe falſam τ inſolubilem nullo caſu poſito. Exemplū ſcd'i.ſoꝛ.dicit falſuꝫ:tu intelligis falſum nulla iſtarū nuncupanda eſt inſolubilis ſine caſu. Ideo in caſu inſolubiliū deficiente aliqua particula neceſſaria:dubitatur vtrū eſſet vera vl' vtrū ſit falſa:qꝛ cū caſu ſtaret ꝙ eſſet vera: τ cū codeꝫ caſu ſtaret ꝙ eſſet falſa.vt pꝫ intuēti. ¶ Ex predictis regulis ſe pª ꝯ. quuntur due ꝯcl'ones.quarum prima eſt iſta. Nūq̄ admittēdus eſt caſus:a quo trahit originem inſolubile ſimpl'r: vt ſi poneretur ꝙ illa.ois ꝓpō eſt falſa.eēt ois ꝓpō preciſe ſignificās:nō eſt admittēdus caſus:qꝛ ſequitur cōtradictio.ꝓbat. Nā ſit iſolubile.a. τ quero ſi a.ſit verū. ſi dī ꝙ ſic.ǧ ſignat pciſe ſicē eſt:ſꝫ.a.ſignat pciſe ꝙ ois ꝓpō eſt falſa:ǧ ita eſt ꝙ ois ꝓpō eſt falſa:ſꝫ.a.eſt ꝓpō.ǧ.a.eſt fl'm. Si aūt ꝯcedit ꝙ ē flꝫ:ǧ.a.ſignat alr ꝙ̄ eſt:ſꝫ.a.ſignat pciſe ꝙ ꝓpō eſt fl'a.ǧ nō eſt ita ꝙ omnis ꝓpō eſt falſa: τ aliq̄ ꝓpō eſt:ǧ aliq̄ ꝓpō eſt vera:ſꝫ.a.eſt ois ꝓpō.ǧ.a.eſt verū:qḋ ē ꝯdictio. ¶ Scd'a 2ª ꝯ. ꝯcl'o. Ois caſus ex quo originat iſolubile ſm qd eſt admittendus: τ ꝯcedit inſolubile ꝓpoſitū dicēdo ipꝫ eſſe fl'm: vt ponēdo ꝙ illa ꝓpō hoc eſt fl'm:ſeipſo demōſtrato ſignificet ſicut

termini ptendũt que ſit.a.tũc admittatur caſus: et cedatur.a.et dicitur q.a.eſt falſum: et ſi arguitur.a.eſt falſum.ergo ſignificat aliter q̃ eſt:ſed.a.nõ ſignificat niſi q hoc eſt falſum.ergo nõ eſt ita q hoc eſt falſum.nego minorem. Et ſi dicitur.qd ergo aliud ſignificat.dicitur q ſignificat.a.eſſe verũ:rõne cuius.a.eſt falſum: vnde dictum eſt q quolibet inſolubile ſm qd ſignificat copulatiue.ſ.ſicut termini pretẽdũt: et q ipſum eſt verum.quare etc.

¶ Caput 2m ſexti tractatus. de obiectionibus contra inſolubilia.

p^m ſophiſma.

Ontra pdicta obijciã et ſoluã vt iſolubiliũ difficultates melius mẽti innoteſcãt. ¶ Pono ergo primo q vnus ſortes ſit ois ſortes: et dicat illam: et nullã aliã q̃ ſit.a.ſor.dicit falſum:que ſignificet ſicut termini ptendũt:nõ ponẽdo pciſe:quia caſus nõ admitteretur illo poſito:quero de.a.vtrũ ſit verum vel falſum: et rñſum eſt q eſt fſm:quia ſignificat ſignatũ fſm.videlicet.q ſortes dicit falſum : et q.a. eſt verum:cuius ſignationis ſcda ps eſt falſa : ſed pbatur q ipſum.a.eſt verum. et pbo ſic. Omẽ dicẽs.a. dicit falſum.ſortes dicit.a.ergo ſor.dicit fſm.illa ꝯña eſt bona:quia eſt ſyllogiſmus i tertio prie figure. et añs eſt verum.ergo et ꝯñs eſt verum.ꝯñs eſt.a.ergo.a.eſt verum.

2m ſophiſma.

¶ Scdo arguitur ſic. Falſum dicitur a ſorte.ergo ſor.dicit falſum.tꝫ ꝯña a paſſiua ad ſuã actiuã: et añs eſt verum.ergo et ꝯñs eſt verum: et ꝯñs eſt.a. ergo.a.eſt verum.q añs ſit verum.pbatur. Nã hoc dicitur a ſor.demõſtrãdo.a.et hoc eſt falſum.ergo falſum dicitur a ſorte.patet ꝯña a reſoluẽtibus ad reſolutum.

3m ſophiſma.

¶ Tertio arguitur. Cõtradcõriũ.a.eſt fſm.ergo.a.eſt verũ.tꝫ ꝯña. et añs pbatur. Nã hoc eſt falſum. ſortes nõ dicit falſum: et hoc eſt ꝯtradictorium a.ergo ꝯtradictoriũ.a.eſt falſum.tꝫ ꝯña cum minori. et maiorem pbo. Nã ſortes dicit fſm. et hec.ſortes nõ dicit falſum. ſignificat pciſe q ſor.nõ dicit falſum.ergo ipſa eſt falſa.patet ꝯña a ſimili. Nã ſequitur.tu curris. et hec.tu nõ curris ſignat preciſe q tu non curris.ergo ipſa eſt falſa.

Ad p^m

¶ Ad primũ rñdetur.cũ ponitur.a.concedo: et dicitur q eſt falſum. Et tũc ad rõnẽ cõcedo ꝯñam: et ꝯñs: et nego: q ꝯñs ſit.a.ſed eſt verum ſile.a. Et ſi ponitur q ꝯña ſit.a.vel ꝯuertibile cũ.a.dico tunc q ꝯña nõ valꝫ:nec eſt ſyllogiſmus in tertio prie figure:quia ſyllogiſmi in tertio prime figure cõcluſio debet ſolũmõ cathegorice ſignificare : ſed illa ꝯcluſio ſignat hypothetice:quia eſt ppõ inſolubilis.

Ad 2m

¶ Ad ſcdm cũ dicitur.falſum dicitur a ſor. ergo ſortes dicit faſum.ꝯcedo ꝯñam: et ꝯñs:dicẽdo q verum eſt:ſed nõ eſt.a.nec ſecũ ꝯuertibile.ſi tñ hoc ponatur in caſu:ꝯcedo iterum ꝯñtiam: et dico q valꝫ. Et tũc ad rõnẽ a paſſiua ad ſuã actiuã valet argumentum.dicitur q verũ eſt:ſed illa nõ eſt ſua actiua:quia paſſiua ſignificat ſolũmõ cathegorice: et actiua hypothetice : et ſi queritur que eſt ſua actiua:dico q illa.ſor.dicit falſum plarata te vel a me:que nõ eſt cõuertibilis cum.a. ſed ſolũmõ ſilis.a.

Ad 3m

¶ Ad tertiũ dicitur q ꝯdcõrium a.eſt verum:ſed nõ eſt iſtud.ſor.nõ dicit falſum : ſed illud.nõ ſor.dicit falſum:quod eſt verũ:quia ſignat diſiũctiue q ſor.nõ dicit falſum:vel q.a.nõ eſt verũ:cuius ſignificati ſcda ps eſt vera: et ꝯñter totũ ſignatũ diſiũctũ:quare et ppoſitio dicta eſt vera:cuius iſtud eſt ſignatũ: et ſi dicitur q in ſingularibus nõ refert pponere negationẽ vel poſtponere dicitur.q in materia inſolubiliũ multũ refert. Et in materia quarũcũqꝫ ppõnũ hypothetice ſignantiũ. Eadẽ eſt retinẽda ſnia in inſolubilibus ſingularibus hñtibus originẽ ex pprietate vocis. vt hoc eſt falſum.hoc nõ eſt verũ. dicẽdo q primi ꝯtradictoriũ nõ eſt illud. hoc non eſt falſum:ſed illud.nõ hoc eſt falſum. Nam primũ iſolubile ſignat q hoc eſt falſum: et hoc eſt verum demõſtrãdo idẽ iſolubile:ideo ꝯdcõriũ ſignat diſiũctiue q hoc nõ eſt falſum:vel hoc nõ eſt verum. Similiter ꝯdcõriũ ſcdi iſolubilis nõ eſt illud hoc eſt verum:ſed illud.nõ hoc nõ eſt verum:ita q ſemp pponatur negatio:ſicut ꝯdcõriũ iſtius. tm̃ tu nõ es homo.nõ eſt illud.tm̃ tu es hõ: ſed illud.nõ tm̃ tu nõ es homo.quare etc.

¶ Caput 3m ſexti tractatus.de inſolubili particulari vel indefinito.

Icto de inſolubili ſingulari:nũc de particulari vel indefinito dicẽdũ reſtat. Pono ergo q hec ſit ois ppõ particularis aliq ppõ particularis eſt falſa que ſit.a. et ſignificet ſicut termini ptẽdunt nõ ponẽdo pciſe:quia nõ admitteretur caſus. iſto poſito eſt falſum:vt patet ex dictis. ¶ Sed cõtra hoc arguitur ſic. Ois ppõ particularis eſt falſa.ergo aliq ppõ pticularis eſt fſa:illa ꝯña eſt bona ab vli ad ſuã ſubalternã añs eſt verum.ergo et ꝯñs:ſed ꝯñs eſt.a.ergo.a.eſt verum.q añs ſit verum.pbatur.nã ppõ pticularis eſt fſa: et nulla eſt ppõ pticularis:quin illa ſit fſa.ergo ois ppõ pticularis eſt fſa. tꝫ ꝯña ab exponẽtibus ad expoſitũ: et añs eſt verũ.ergo et ꝯñs. Arguitur p^m.

¶ Scdo arguitur ſic. Propoſitio particularis eſt falſa . ergo aliqua propoſitio particularis eſt falſa:tenet conſequẽtia ab indefinita ad ſuam particularẽ: et antecedens eſt verum.ergo et ꝯñs: et conſequens eſt.a.ergo Arguitur 2m.

a.eſt verum. ꝙ antecedens ſit verū. pȝ: qꝛ ſuū ꝯtradictoriū eſt falſum. vȝ. nulla ꝓpõ ꝑticularis eſt falſa: qꝛ iā ꝯceſſuȝ eſt. ꝙ. a. ꝓpõ particu
Arguit̃ 3ᵒ laris eſt falſa. ¶ Tertio arguit̃ ſic. hoc eſt falſum demōſtrando. a. ⁊ hoc eſt aliq̄ ꝓpõ ꝑticularis: ḡ aliqua ꝓpõ particularis eſt falſa: ꝯñtia tȝ a reſoluētibus ad reſolutū. ⁊ añs eſt verꝫ. ḡ ⁊
Ad pᵐ ꝯñs: qḋ eſt. a. ¶ Ad primā rñr ꝯcedēdo iſtaȝ ꝯñtiaȝ. ois ꝓpõ particularis eſt falſa: ḡ aliqua ꝓpõ particularis eſt falſa: qꝛ ante caſuȝ cōceſſiſſem eā: tñ dico ꝙ nō valet: nec arguit̃ ab vli ad ſuā ſubalternā vel ſuā particulareȝ: qꝛ vlis ſolūmō cathegorice ſignificat ⁊ particularis iſta ſignificat hypothetice. vȝ. ꝙ aliq̄ ꝓpõ particularis eſt falſa: ⁊ qḋ. a. eſt verꝫ. Et ſi diceret̃ que eſt eius particularis. dicitur ꝙ non hȝ aliquā: ex quo poſitū eſt ꝙ illa ſit ois particularis: verūtñ iſta eadeȝ foret eius ꝑticularis: da
Ad 2ᵐ to ꝙ nō eſſet inſolubilis. ¶ Ad ſcḋaȝ rōnē rñdeo ſilr ꝯcedēdo ꝯñaȝ ⁊ negādo ipſam eē bonā: ⁊ tūc ad argm̄: dico ꝙ iſta nō eſt particularis huius indefinite: qꝛ particularis eſt inſolubilis hypothetice ſignificās: indefinita ꝟo nō eſt huiuſmodi: eiuſdē tñ foret particularis ſi
Ad 3ᵐ neutra earꝫ foret inſolubilis. ¶ Ad tertiā rōnē ꝯceditur ꝯña: ⁊ negat̃ ipſam valere: nec arguit̃ a reſoluētib⁹ ad reſolutū: qꝛ ꝑticularis vel indefinita iſolubilis nō eſt reſolubilis qꝛ ſignat hypothetice: ſed ꝓbāda eſt iſto mō ſuū principale ſignatū eſt verꝫ. ḡ ipſa eſt vera: ⁊ pȝ ꝙ antecedēs eſt falſuȝ: ⁊ ſi arguit̃ ſic. iſta ꝓpõ ꝑticularis eſt falſa: ergo aliqua propoſitio particularis eſt falſa. tȝ ꝯña ab inferiori ad ſuuȝ ſuperius affirmatiue: ⁊ ſine aliquo ſigno ipedēte. ¶ Dicitur ꝙ ꝯñtia nō valet ab inferiori ad ſuū ſuperius niſi ꝓpõ inferioris ⁊ ꝓpõ ſuperioris vniformiter ſignificent. vȝ. cathegorice qualiter nō eſt in ꝓpoſito: vnde ſi hec ꝓpõ. hō eſt animal: ſignificaret principalr̃ ꝙ hō eſt animal: ⁊ ꝙ hō eſt aſinus: tunc nō valeret aliqua iſtarum ꝯñtiaꝝ. hoc eſt aial. ⁊ hoc eſt homo. ergo hō eſt animal. Iſte hō eſt animal. ḡ homo eſt aial: ⁊ hoc ideo: qꝛ ꝯña ſignificaret copulatiue: ⁊ añtis nulla pars ſic ſignificaret: ⁊ ſi allegaret̃ aliqua dictarū regulaꝝ reſpondetur: vt dictū eſt. ¶ Dicitur etiā vt in alio capitulo ꝙ cōtradictoriū iſtius. aliqua ꝓpõ particularis eſt falſa: nō eſt illud. nulla ꝓpõ particularis eſt falſa: ſed illud. nō aliqua ꝓpõ particularis eſt falſa: ⁊ ſi dicit̃ ꝙ iſte equiualēt ꝓpter negationē ꝓpoſitā. dicitur ꝙ illa regula hȝ veritateȝ in ſolis cathegoricis: cathegorice ſolūmō ſignificātib⁹ qualr̃ nō eſt in ꝓpoſito. Idē eſt iudiciū de iſtis aliq̄ ꝓpõ ꝑticularis non eſt vera. Aliq̄ ꝓpõ particularis ſignat alr̃ q̄ȝ eſt: ac etiā ita de indefinitis vt ꝓpõ indefinita eſt falſa. ꝓpõ indefinita non eſt vera. quare ⁊c̃.

¶ Caput 4ᵐ ſexti tractatus. de inſolubili vli.

Nunc de inſolubili vli eſt dicēdū ponēdo ꝙ hec. ois ꝓpõ vlis eſt falſa. ſit ois ꝓpõ vlis que ſignificet ſicut termini pretendunt: que ſit. a. nō ponendo pcīſe: qꝛ caſus nō admitteret̃. iſto poſito dicitur ꝙ. a. eſt falſum: quia falſificat ſeipſum.
¶ Cōtra hoc arguitur. Aliq̄ ꝓpõ vlis eſt fal- Arguit̃ pᵒ
ſa: ⁊ nulla eſt ꝓpõ vlis quin iſta ſit falſa. ergo ois ꝓpõ vlis eſt falſa. tȝ ꝯñtia ab exponētibus
ad expoſitū: ⁊ añs eſt verꝫ. ḡ ⁊ ꝯñs. ¶ Scḋo Arguit̃ 2ᵒ
arguit̃. tm̄ falſum eſt ꝓpõ vlis. ergo ois ꝓpõ vlis eſt falſa. tȝ ꝯñtia ab excluſiua ad ſuā vleȝ de terminis trāſpoſitis: ⁊ añs eſt verum. ergo ⁊ ꝯñs: qḋ eſt. a. ꝙ añs ſit verꝫ ꝓbatur. Nā falſum eſt ꝓpõ vlis ⁊ nullū non falſum eſt propoſitio vlis. ergo tm̄ falſum eſt ꝓpõ vlis. tenet ꝯñtia ab exponētibus ad expoſitum. ⁊ añs
eſt verum. ergo ⁊ ꝯñs. ¶ Tertio arguit̃. hoc Arguit̃ 3ᵒ
eſt falſuȝ demōſtrato. a. ⁊ hoc eſt omnis propoſitio vlis. ergo omnis propõ vlis eſt falſa. iſta ꝯñtia eſt bona ⁊ añs eſt verū. ergo ⁊ ꝯñs. ꝙ ꝯña ſit bona pȝ a ſimili. hoc currit ⁊ hoc eſt omnis homo. ergo ois hō currit. Confirmat̃ deſtruendo primū caſuȝ ⁊ ponēdo ꝙ ſint iſte omnes ꝓpões vles. Omnis ꝓpõ vlis eſt falſa: ⁊ omnis homo eſt aſinus ſic ſignificando. iſto poſito arguitur ſic. Iſta ꝓpõ vniuerſalis eſt falſa demonſtrando primā: ⁊ iſta eſt falſa demonſtrando ſecundam: ⁊ iſte ſunt omnes ꝓpões vles. ergo omnis ꝓpõ vlis eſt fl'a. tȝ ꝯñtia a ſingularibus ſufficienter enumeratis
ad ſuam vlem ⁊ añs eſt verum. ergo ⁊ ꝯñs.
¶ Ad hec reſpondetur ⁊ primo ad primum Ad pᵐ
concedendo inſolubile: ⁊ nego ipſum eſſe verum: ⁊ tunc ad rationē concedo cōſequentiaȝ ⁊ nego ipſam eſſe bonam: ⁊ tunc ad argumētum. ibi arguitur ab exponentibus ad expoſitum. nego: qꝛ. a. nō eſt ꝓpõ exponibilis niſi ſignificaret cathegorice ſoluȝ. vñ ſi iſta omnis homo eſt animal ſignificaret principaliter ꝙ omnis homo eſt animal: ⁊ ꝙ tu es aſinus: tūc patet ꝙ iſta cōſequētia non valeret: hō eſt animal: ⁊ nihil eſt homo quin iſtud ſit aial. ergo omnis homo eſt animal: qꝛ añs eſt verꝫ ⁊ ꝯñs

falſum. Et tunc ſic allegaretur regula: op; di
cere q añs nõ eſt exponibile ꝓpter cãm dictã:
ſ; ꝓbaret̃ vel improbaret̃ p ſuum ſignificatu;
copulatũ: ſicut ⁊ ꝓpõ iſolubilis q̃cũq;. ¶ Ad
Ad 2m ſcõm ꝯcedo ꝯñã ⁊ nego ipã eẽ bonã: nec ar
guit̃ ab excluſiua ad ſuã vl'e; ex quo excluſiua
cathegorice ſignat ⁊ vl'is hypothetice. Et ſi
dr̃ que ei⁹ eſt excluſiua dr̃ q nll'a; h;. vñ ſi hec.
ois hõ eſt aial ſignaret hypothetice ve; ⁊ fal
ſu;: ⁊ hec tm̃ aial eſt hõ mõ ꝯſueto: diceré tũc
vl'e; illã nõ eẽ vl'e; hui⁹ excluſiue: nec ecõuer-
Ad 3m ſo: ita in ꝓpoſito eſt dõm. ¶ Ad tertiũ argm̃
dico ſilr̃ q nõ val; ꝯña: ⁊ cũ dr̃ a ſili bñ val;.
dico q nõ eſt ſilitudo: q2 ꝯñs vni⁹ ꝯñe ſignat
cathegorice ſolũ: ⁊ aliud hypothetice: vnde ſi
hec. ois hõ currit ſignaret q ois hõ currit: ⁊ q
de⁹ nõ eſt. iſta ꝯñtia tũc nõ valeret: hoc currit
⁊ hoc eſt ois hõ. g ois hõ currit pp cãm dictã:
q2 ꝯñs ſignaret hypothetice. ¶ Ad cõfirma-
tionẽ admiſſo caſu vt pri⁹ dico q ꝯña nõ val;:
⁊ ad argm̃ a ſingularib⁹ ſufficiẽter enumera-
tis ad ſuã vl'e;: dico q nõ argr̃ cu; debito me-
dio qd deberet eẽe tale: iſte ſunt oẽs ꝓpões
vl'es: ⁊ a. eſt ve; qd certe negatur. vñ nec iſta
ꝯñtia valeret iſte hõ currit: ⁊ iſte hõ currit: ⁊
iſti ſunt oẽs hoies. g ois hõ currit: dato q ꝯñs
ſignaret hypothetice vt pri⁹: ſ; op; addere al-
terã partẽ ſignificati. v;. ⁊ nullus de⁹ eſt: quo
addito ꝯñtia eſt bona: ſ; añs eſt falſum. Et ſi
queraf̃ de ꝯtradictoria dr̃ q eſt hec: nõ omnis
ꝓpõ vl'is eſt falſa ſignificãs diſiũctiue mõ op
poſito de. a. Eodẽ mõ eſt dõm de iſtis vl'ib⁹.
Omnis ꝓpõ vl'is ſignificat aliter q̄ eſt. Nul
la propoſitio vl'is eſt vera. Et nulla propoſi-
tio vniuerſalis eſt concedenda.

¶ Caput 5m ſexti trac. de excluſiuis iſolubilib⁹.

Sophiſma Excluſiua inſolubilis cõſimiles conti
net difficultates: vt pono q ſor. ⁊ tu
ſitis oẽs loquẽtes: ⁊ dicat ſor. deus
eſt ⁊ tu. tm̃ ſor. dicit veru;: ⁊ ſit. a. ⁊
⁊ nullã aliã: ⁊ ſignificet ſicut termini p̃tẽdũt
p̃ciſe. Iſto poſito quero vtrũ. a. ſit ve; vl' fl';.
ſi ve;. g ſignat p̃ciſe ſicut eſt: ſ;. a. ſignat p̃ciſe.
q tm̃ ſor. dicit ve;. g ita eſt q tm̃ ſor. dicit ve-
rũ. g tu nõ dicis ve;: ⁊ tu dicis. a. g nõ eſt ve;.
Si dr̃ q. a. eſt falſu;. g ſignat aliter q̄ eſt: ſ;. a.
ſignat p̃ciſe q tm̃ ſor. dicit ve;. g nõ ita eſt q
tm̃ ſor. dicit ve;: ſ; tu. ⁊ ſor. eſtis oẽs loquen-
tes. g tu dicis ve; ⁊ nõ dicis niſi. a. g. a. eſt ve-
R°. rũ: ⁊ ita habet̃ ꝯdictio. ¶ Rñr nõ admittẽdo
caſu;: q2 ex eo originat̃ inſolubile ſimplr̃: ſi tm̃
nõ ponit̃ p̃ciſe admitto caſu; ⁊ dico. a. eẽ fl';:
⁊ tũc ad argm̃. a. ſignat alr̃ q̄ eſt: ꝯcedo: ſ;. a.
ſignat p̃ciſe q tm̃ ſor. dicit ve;. g ⁊c. nego mi
norẽ: q2 repugnat caſui. Et ſi dr̃. qd g aliud ſi-
gnificat. Dico q. a. ſignat q tm̃ ſor. dicit ve;:
⁊ q. a. eſt ve;: nec rõne primi ſignati eſt. a. fal
ſu;: q2 ve; eſt tm̃ ſorẽ dicere flm: ſ; rõne ſcdi
ſignati: q2 ꝯcedit̃. a. eẽe flm. ¶ Cõtra rñſionẽ 3 rñſiones Arguit̃ p°.
arguit̃. Omne dicẽs ve; eſt ſor. g tm̃ ſor. di-
cit veru;. iſta ꝯñtia eſt bona ab vl'i ad ſuam ex-
cluſiuã de termis trãſpoſitis: ⁊ añs eſt ve;. g
⁊ ꝯñs. ⁊ ꝯñs eſt. a. g. a. eſt ve;. q añs ſit verũ
ꝓbat̃. Nã dicẽs ve; eſt ſor. ⁊ nihil eſt dicens
ve; qn illud ſit ſor. g oẽ dicens ve; eſt ſor. p;
ꝯña ab exponẽtib⁹ ad expoſitũ. ¶ Scdo argr̃. Arguit̃ 2°.
nihil p̃ter ſor. dicit ve;. g tm̃ ſor. dicit ve;. iſta
ꝯña eſt bona. ⁊ añs eſt ve;. g ⁊ ꝯñs. q añs ſit
ve; p; p exponẽtes. ¶ Tertio arguit̃. ſor. di Arguit̃ 3°.
cit ve; ⁊ nihil nõ ſor. dicit ve;. ergo tm̃ ſor. di
cit verũ iſta ꝯñtia eſt bona ab exponẽtibus ad
expoſitũ: ⁊ añs eſt ve;. ergo ⁊ ꝯñs: ſ; ꝯñs eſt
a. g. a. eſt ve;. ¶ Ad hec oia põt ſilr̃ rñderi: q R°.
nunq̄ ꝯñs illa; eſt. a. nec cõuertibile cũ. a. ſed
ſolum ſimile. a. ſed ſi ponatur cum toto ca-
ſu q ſit. a. vel cõuertibile cũ. a. nũc rñdet̃ cõce
dẽdo oẽs ꝯñas factas: negãdo tm̃ illas eẽe bo
nas. ¶ Ad primũ g cũ dr̃ q ibi argr̃ ab vl'i ad Ad pm
ſua; excluſiuã. nego: q2 vl'is ſignat cathegori-
ce ⁊ excluſiua hypothetice: q2 eſt inſolubilis.
Et ſi querit̃ de ſua excluſiua dicat̃ q eſt vna
ſilis illi ꝓlata a ſor. que nõ eſt inſolubilis. v;.
tm̃ ſor. dicit ve;. ¶ Et ad aliã dr̃ q ẽt nõ val;: Ad 2m
nec illa eſt excluſiua dicte exceptiue: ſ; illa quã Ad 3m
nominaui mõ. ¶ Et ad tertiã dr̃ q nõ arguit̃
ab exponẽtibus ad expoſitũ: q2 iſta excluſiua
nõ eſt exponibilis ex quo hypothetice ſignat:
vñ ſi iſta. tm̃ hõ eſt riſibilis ſignaret p̃ncipalr̃
q tm̃ hõ eſt riſibilis ⁊ q nullus deus eſt: tũc
nõ valeret aliq̄ iſta; ꝯña;. oẽ riſibile eſt hõ. er
go tm̃ hõ eſt riſibilis: nihil p̃ter hoie; eſt riſibi
le. ergo tm̃ hõ eſt riſibilis. Ite; hõ eſt riſibilis
⁊ nihil nõ hõ eſt riſibile. ergo tm̃ hõ eſt riſibi-
lis. Eodẽ mõ eſt dõm ad iſtas excluſiuas: tm̃
excluſiua eſt falſa: tm̃ excluſiua nõ eſt vera: da
to q vna iſtarum ſit ois excluſiua; qd bñ ad-
mittit̃: q2 nõ ponitur p̃ciſe: ⁊ ita rñdet̃: vt pri⁹
ad argumẽta ꝓbantia aliq̄ iſta; eẽe veram.
¶ De exceptiuis ꝟo idẽ eſt iudiciũ: vt in ca-
ſu priori. nihil p̃ter ſor. dicit ve;. Nulla ꝓpõ
preter exceptiuã eſt falſa. ois exceptiua preter
illam eſt ꝟa demõſtrãdo ſeipam. q̃re ⁊c.

Manfre.
Nōdū pm CIrca mām iſolubiliū aduertēdū eſt p̄ q̄ nō recte vī aſſignata diffō inſolubi
lis a Pau. Prio q2 ſignata iſta propōne. Hec
ppō eſt vā ⁊ falſa: ſeipſa demrata: nō aſſerti/
ue ſigt ſeipaʒ eē falſaʒ: ⁊ tñ nō ē iſolubilis: vt
ↄſtat. ponēdo. n. illā ēt ſic pciſe ſigndo eē falſaʒ nulla ſeq/
tur ↄ̄dictio: vt pʒ volēti deducere. ¶ 2o vī pati iſtāriaʒ: q2
petiē gd Pau. itellexerit p aſſertiue ſigre ⁊c̄. potuit. n. vlr
itelligere aliq̄ illoꝝ modoꝝ: aut q̄ termi illi9 ppōnis ſi/
gnificarēt imediate ipammet ppōnē eē falſaʒ. Sʒ h̄ nō:
cū aliq̄ ſit ppō iſolubilis nō icludēs i ſe aliquē term ſignātē
imete falſitatē: vt de illa pʒ in certo caſu. Soꝛ. nō ptrāſi/
bit. a. pōtē. vl ſoꝛ. nō hēbit denariū ⁊c̄. 2o potuit itelligere
q̄ ex ipa ppōne imete ſeqt̄ ipammet eē falſaʒ. Sʒ h̄ nō
valʒ: q2 illa i certo caſu. ois ppō eſt flſa. eſt iſolubilis ⁊ im
mediate nō ſeqt̄ ipammet eē flſaʒ. Aut 3o itelligit q̄ certo
caſu admiſſo cū vno medio vl plib9 ſeqt̄ illā eē flſaʒ. Sʒ
hoc nō: q2 a ſili ↄcluderē illā eē flſaʒ. hō eſt aſin9. ſic pciſe
ſigndo. pt. n. ↄcludi rōne ſui ſigti pmary illā eē flſaʒ: vt cō
ſtatiō vī q̄ pdicta diffō nō ſit ſecura. ¶ Gaetan9 tñ cir/
ca mām iſolubiliū Tiſ. vī itelligere illā pticulaʒ aſſertiue
iſto9: h̄ eſt p ſe eē flſaʒ. Sʒ re vā nōdū recte tollit diffitem ſi
quis recte iſpiciat. ¶ Dicat̄ g̊ alr in iſta mā ⁊ p̄ſupponat̄
vnū q̄ nlla eſt ppō iſolubilis niſi illa de q̄ ſit mētio in ca
ſu: q̄ ſi ponat̄ eē talis vel talis: ſeqt̄ oppm: ⁊ eↄ. Et pp h̄ vī
ↄ̄ mltos q̄ illa ppō. h̄ ppō eſt ipolis: ſeipa demrata: etiā
adden9 ſic pciſe ſigndo: nō eſt iſolubilis: q2 ponēdo illam
eē poleʒ: nō ſeqt̄ ↄ̄dictio: lʒ vbi ponat̄ q̄ ſit polis iplicet
ↄ̄dictionē. Silr illa ppō. h̄ ppō ē tibi dubia: ſeipa demra/
ta ⁊c̄. nō ppe eſt iſolubilis: q2 ponēdo illā nō eē dubiā: ſʒ
negādā: nō ſeqt̄ icōueniēs. Silr iſta ppō h̄ ppō ē nečia:
nō ſeqt̄ ↄ̄dictio. Silr dicat̄ ò mltis alys: ēt vbi ponāt̄ q̄ ēt
ſic pciſe ſignificēt ⁊c̄. q̄ nō ppe ſūt iſolules: pp cāʒ aſſigna
tā ſupi9. Solū. n. ex vna pte ſeqt̄ ↄ̄dictio: ⁊ nō ex vtraqʒ.
¶ Et iō ſiqs eſt tenēs cū Pau. q̄ opoꝛteat ſupplē diffō/
nē datā ab eo iſto9. ſ. q̄ aſſerat ſeipaʒ eē flſaʒ: vl ipoleʒ: vl
nečiā: vl poleʒ ⁊c̄. Dicat̄ nllo mō eē nečia tal additio po/
ſita ab iſtis vbi h̄ dicat̄ pp pdictas ppōnes aut eis ↄ̄ſiles.
¶ Tiſ. g̊ pp ſuntem pbabitū alio9 diffinit iſolubile dicēs:
q̄ iſolubile ē ppō de q̄ ſit mētio i caſu: q̄ ſi cū caſu illo po
nat̄ ſigre pciſe ſic termi ei9 ptēdūt ad ipaʒ eē verā ſeqtur
Nōdū 2m ipaʒ eē flſaʒ: ⁊ eↄ. ¶ Circa quā diffōnē cadūt mlte diffites
quas videas loco ſuo tactas a Gaetano. ¶ Preter has
aduerte circa has alias ipole eſt eē: aut h̄ ppō ſigt ſic nō
pole eſt eē q̄ paꝝ differt a poꝛi: ⁊ ſic ò alys caſib9 vtrū ſint
iſolubiles: ⁊ dato q̄ ſint iſolubiles vtrum ſint tales q̄ ad
ipſas eē veras ſequat̄ ipas eē falſas: ⁊ eↄ. aut ob aliā cām.
¶ Pro qua dubitatiōe aduerte q̄ lʒ pri9 ſit dem q̄ illa
ppō. hec ppō eſt ipolis: ſeipſa demrata ſic pciſe ſigndo
nō ſit iſolubilis: tñ nō ſic eſt dōm de illa. h̄ ppō ſigt ſicut
ipole eſt eē: diuerſitas eſt: q2 pa eſt talis p reflexionē ⁊ nō
rōne ſigti. 2a vo nō ē hō p reflexiōeʒ: ⁊ iō ſi ponat̄ 2a ſigre
precise ſequit̄ ↄ̄dictio. Si. n. dī q̄ eſt polis. ↄ̄. illa nō hʒ re
flexionē in ſe. g̊ ſuū ſigtū eſt pole. Sʒ ſigtū ſuū eſt ipſam
ſigre ſic ipole eſt eē. g̊ h̄ tale ſigtū eſt pole: quo poſito ex
eo ſeqt̄ tale ſigtū eē ipole: ⁊ ēt q̄ ↄ̄ñs erit ipole ⁊ ñ pole.
¶ Et ſi dicat̄ a pn9 q̄ ſit ipolis: arguit̄ q̄ nō: q2 tūc ſuuʒ
ſigtū eſt ipole: ⁊ p ↄ̄ñs ipole eſt ipaʒ ſigre ſic ipole eſt eē.
g̊ nō erit ipolis: ⁊ q̄cūqʒ mō ſequet̄ ↄ̄dictio: ⁊ ſic de alys
ſilib9 dr: ⁊ nō eſt aliqō iſolubile ad qō eſt ↄ̄dictio quo ad
eē pole vel ipole: ⁊ ſic de alys: nō g̊ dānāt pores ponētes
pdictas q̄litates terminoꝝ eoꝝ ſigtuʒ niſi quo ad pmas
ppōnes p̄ loco aſſignatas. q̄re aūt Tiſ. nō faciat ò his mē
tionē eſt: q2 p vitatē ⁊ falſitatē itelligit alias q̄litates: vel
q̄ ēt pdicte ppōnes iplicāt quo ad eē veras vel falſas: vt

pʒ ↄſiderāti. ¶ Nōm eſt inſup q̄ qñ Pau. ponit dr̄iam Notandū 3m
inter aſſerere ipas eē falſas: vī ibidē ſolū facere mētioneʒ
de his iſolubilib9: q̄ ſūt ⁊ apparēt talia: nō aūt de his que
nō apparēt: cuiuſmodi ſunt talia. ſoꝛ. nō ptrāſibit. a. pōtē.
ſoꝛ. nō hēbit. a. denariū: ſm Tiſ. tñ ſub diffōne iſolubilis
cōprehēdunt̄. oia hec: vt pʒ itelligēti. ¶ Aduerte vlterius Notādū 4m
q̄ qñ ſit diuiſio iſolubilis ſic q̄ inſolubiliū aliqō eſt oꝛiēs
ex actu nro: aliqō aūt ex ppetate vocis: q̄ illa diuiſio non
euacuat totū diuiſuʒ. Iſta. n. ſoꝛ. nō ptrāſibit. a. pōtē i aliq̄
caſu eſt iſolubilis: ⁊ tñ nō eſt talis ex actu nro: vt pʒ: nō ēt
eſt talis ex ppetate vocis: cū nulla ſit vox ibidē q̄ ſignifi/
cet flm: aut ex ppetate ſua faciat ppōnē iſolubilē. ¶ Cō Nōdū 5m
ſiderādū eſt ēt q̄ p actū nrm debem9 itelligere aliquam
opatiōnē: puta aut locutionem: aut credulitatē: aut cogni/
tionē: aut deceptionē: aut aliquē ↄſileʒ actū. nō aūt p actū
vī itelligere Pau. ptrāſitionē: aut alias hōi opatiōes: vt ſa
tis ↄſtat. ¶ Per oꝛiri ex ppetate vocis: vī Pau. itellige/
re ò ppōnib9 illis i qb9 eſt term ſigns falſitatē aut vitatē:
aut aliqd ſile: dūmō ibidē nō ſit act9 nr reſpiciēs tales ter
minos ſigntes: vñ illa. ſoꝛ. dicit flm: eſt inſolubilis ex actu
nro: ⁊ in ipa eſt term ſigns imete falſitatē. ¶ Circa 2am di Notādū 6m
uiſionē aduerte q̄ re vā inter iſolubile ſimplr: ⁊ ſm qd. vl
inter caſuʒ rem illoꝝ nō dʒ poni dr̄ia ppe loquēdo de iſo/
lubili: niſi q̄ p inſolubile ſimplr ponit̄ ppō ſigre pciſe. p
iſolubile aūt ſʒ qd nō ponit̄ illa pticula pciſe: ita q̄ caſus
de iſolubili dʒ eē q̄ vbi addat̄ illa vnica pticula: q̄. ſ. p/
pō ſic ſignificet pciſe ⁊c̄. q̄ tūc ſit iſolubile ſimplr. Pau.
tñ nō vī ita aſſerere vlr: vt clarius patebit de iſolubili hy
poco. ¶ Cōſidera ēt q̄ iſolubile ſimplr: iō dī tale ſimplr: Notādū 7m
eo q̄ nullo mō ſm verā opioneʒ poſſit ſolui. Inſolubile
aūt ſm qd: iō dī tale eo q̄ non eſt abte cū illō poſſit ſolui.
Ita q̄ nō vī ille modus argdi eē bonus h̄: eſt iſolubile ſʒ
qd. g̊ eſt iſolubile ⁊c̄. ¶ Circa pmā regulā aduerte q̄ qñ Notādū 8m
Pau. vult ad hoc q̄ fiat inſolubile ſingulare ſimplr req/
rant̄ tres ↄditiōes: quaꝝ re vā pa nō eſt nečia: cū ille ter/
minus ſoꝛ. ſit terminus diſcretus: ⁊ aly conſimiles: neqʒ
poſſibile eſt plres eē ſoꝛ. niſi equiuoce. ¶ Notanter au/
tem dicit Pau. dūmodo tale inſolubile ſit ſingulare ſine
pnomine demonſtratiuo: q2 de talibus: ego dico falſum:
aut ille hō credit alr q̄ʒ eſt: nō eſt itelligēda illa pticula q̄
vna talis ſit ois talis: vt ſatis pʒ. ¶ Aduertēdū eſt ēt q̄ lʒ Notādū 9m
in oī iſolubili: vt ſupra reqrant̄ tres ↄditiōes cōputando
pam mō Pau. nō tñ ille ſūt ſemp ſufficiētes. In certo eniʒ
caſu illa. ſoꝛ. dicit q̄ alr eſt q̄ʒ dicit. pter ↄditiōes pdictas
ad h̄ q̄ fiat iſolubilis ſimplr opʒ addere aliqd aliō: puta
q̄ illā dicat: ⁊ nullā aliā. Soꝛ. dīc verꝝ ſic pciſe ſigndo ⁊c̄.
Pau. g̊ voluit abte q̄ ille ↄditiones ſufficerēt: ⁊ q̄ ille ſint
nečie in oī caſu. Pro 2o regla eſt ↄſiderādū id totū qō eſt
dictū in pa regla. ¶ Circa 3am regulā aduertēdū eſt q̄ nō Notādū 10m
eſt verꝝ abte q̄ ſolūmō due ↄditiōes reqrant̄ ad hoc q̄
iſolubile ſingulare oꝛiēs ex actu nro fiat iſolubile ſimplr.
poſito. n. q̄ ſoꝛ. dicat q̄ coplatiua dicta a ſoꝛ. eſt falſa: ⁊ q̄
plato ſit: ad h̄ q̄ fiat iſolubile opʒ ponere q̄ h̄ copuua ſit
ois copuua dicta a ſoꝛ. ⁊ q̄ ipſa ſignificet pciſe ⁊c̄. ⁊ q̄ pla/
to ſitq̄ ↄditiōes plres ſūt duab9. Silr poſito q̄ ego dicaʒ
alr q̄ʒ plato dicat: ⁊ nullā aliā dicā que pciſe ſignificet ⁊c̄.
Adhuc pp hoc nō eſt illa ppō iſolubilis niſi aliō addat̄:
puta q̄ plato dicat q̄ ita eſt ſic ille hō dīc me demrato: ⁊
ſolūmō dicat illā ⁊ nullā aliā pciſe ſigre ⁊c̄. ¶ Diceret tñ
foꝛte Pau. q̄ itelligit de iſolubili cathecō: qō nō eſt i ppo/
ſito: ⁊ ò iſolubili p ſe: cuiuſmodi nō eſt h̄ ſcm p duos act9
iportatos p diuerſas ppōnes ⁊c̄. Et exm qō adducit̄ de in/
ſolubili nō ſingulari: nō recte ponit̄. h̄. ſ. flm dī. dicit. n. q̄
nō opʒ ponere q̄ aliqs ſic dicat illā: ita q̄ nullā aliā: nam
poſito q̄ nihil dicat̄: ⁊ ponēdo alias pticulas poſitas a

Pau.nō eſt inſolubilis aliq̄ mō:eſt enī falſa:⁊ nō īplicās:
ex B tñ nō dico ꝙ ꝑꝑ B regrant̄ in illo caſu plres ꝑticule
duab⁹:cū ꝑoſſit poni ꝙ illa ꝑpō.ſit ois ꝑpō. q̄ dī ⁊ que
ſigt ⁊c̄.❡ 4ª ēt rl'a vī pati.iſtātiā:aliqḋ enī eſt iſolubile
oīēs ex ꝑpetate vocis qḋ ad B ꝙ fiat inſolubile ſimplr
exigit plres ꝯditiōes duab⁹:puta illa.tu es ⁊ nulla copuª
eſt vā. Sit iſolu^le ſimplr.ponēdo te eē:⁊ ipā; eē oē; copu
latiuā:⁊ ſigre ꝑciſe ⁊c̄. vbi ꝑ; ꝙ tres ꝯditiones regrunt̄.
❡ Diceret forte Pau.ꝙ ī his reglis ſolū itelligit ð iſolu
Notādū 11ᵐ bili cathe^co:⁊ nō hypoth^co ⁊c̄.❡ Circa 5ᵃᵐ reglā aduerte
ꝙ ꝑ illā ꝑticulā.ꝯditōe reqſita. Pau.itelligit reqſita ad B
ꝙ ſit iſolubilis:⁊ vlteri⁹ qñ dic̄ ꝙ illḋ eſt penit⁹ dubitabi
le.ꝙ illḋ nō eſt ab^te ve⁊ niſi tale ſit añ caſu; dubitabile.
ſtat enī ī certo caſu ꝙ illḋ ſit ab^te negādū:puta vbi ego vi
deā ſoz.oīno tacētē:⁊ ponā ego ꝙ illa ꝑpō.ſoz. dicit fl'm.
ſignificet ꝑciſe vt termini ꝑtēdūt:⁊ nō ponā illā aliā ꝑticu
lā.ꝙ ſoz.dicat illā:⁊ nō aliā.dimiſſa alia ꝑticula.eſt negā
da illa:vt ꝑ; ꝑ caſu;:ēt ſtat ꝙ ſit concedēda.dimiſſa aliq̄
ꝑticula:puta vbi rei v̄itas ſit ꝙ ſoz.dicat ꝙ hō eſt aſinus:
⁊ dicat ēt ꝙ ipe dic̄ fl'z ſic ꝑciſe ſigndo ⁊c̄.dimiſſa illa ꝑti
cula q̄ eſt.ſoz.dic̄ fl'z.ſit ois ꝑpō quā ipe dic̄.tūc tal' ꝑpō
eſt ꝯcedēda:vt ſatis ꝑ;.recti⁹ ḡ eēt itellige reglā ꝙ ē ad
Notāᵐ 12ᵐ ip; rñdēdū ſm ſui exigētiā. ❡ Aduerte inſuꝑ ꝙ Pau.aſ
ſerit ꝙ aliqḋ ſit iſolubile ſine caſu:qḋ eſt ꝯ opionē Tiſ.⁊
diffōnē datā ab eo:⁊ ꝯ v̄itatē.nō enī ve⁊ eſt ꝙ illa ſit iſo
lubilis ſine caſu.ois ꝑpō eſt fl'a.op; enī ponere ꝙ illa ſi
gnificet ꝑciſe ſic̄ termi ei⁹ ꝑtēdūt ad B ꝙ ſit iſolubil' ſim
plr:⁊ ad B ꝙ ſit iſolubilis ſm qd.op; ēt addere ꝙ illa ſit
ꝑpō.⁊ ꝙ ſignificet ſicut termini ei⁹ ꝑtēdūt:nō ponēdo ly
ꝑciſe.poſſe;.n.dicere.nō poſitis illis ꝑticulis ꝙ illa nō ſi
gnat aliqd ꝑ modū ſigndi cōpetētē ꝑpōni:⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ nō
eēt ꝑpō ⁊c̄.❡ Nō ēt illa(hoc eſt fl'm)ſeipſa demōſtra
ta eſt iſolubilis niſi addat̄ aliq̄ ꝑticula.vt ꝑ; ꝑ ꝯſile fun
damētū.❡ Eſt inſuꝑ ꝑ ſil'e fundamētū dōm ꝙ nullū eſt
inſolubile cathegoricū in mente:eo ꝙ ad minus op; eſſe
duas ꝑpōnes mētales corrñdētes duob⁹ ſignatis hypo
the^cis importatis ⁊c̄.hoc totum ꝑ; diligēter conſideranti.
❡ Pau.ḡ qñ facit mētionē de inſolubili vl':aut alio mō
cathe^co intelligit de his in voce:aut in ſcripto : non aūt in
Notādū 13ᵐ mēte.❡ Notādū eſt etiā ꝙ in illa mā vbi ponat̄ caſus
a quo trahit originē inſolubile ſm qd.ita ꝙ ponat̄ ꝑpō
nē ſignare ſicut termini ei⁹ ꝑtēdūt nō ponēdo ꝑciſe:⁊ nō
fiat mētio ꝙ aliḋ ſignū d; ſignari ꝑ talē ꝑpōnē:ſemꝑ in
ſolubile eſt ꝯcedēdū:eo ꝙ illud ſeqtur ex caſu.vñ ſi po
nat̄ ꝙ ſoz.dicat iſtā ⁊ nulla; aliā.ſoz.dicit fl'm. ſignīē ⁊c̄.
ſequit̄ ꝙ ſoz.dicit fl'm.hoc aūt facile eſt deducere. Si enī
ſoz.dicit hāc.que ſic ꝑciſe ſigt ⁊c̄.ḡ dicit fl'm.ſilr mō dica
tur de alijs.❡ Notāter dixi.dūmō nō fiat mētio in caſu
de alio ſigto qd d; ſigri ꝑ iſolubile:eo ꝙ ſi poneret̄ iſo
lubile ſigre ſic̄ termi ꝑtēdūt:⁊ cū hac diſiūctiōe.ſic vl' ſic:
⁊ admitteret caſus:tūc iſolubile eēt negādū:vt deducam
Notādū 14ᵐ manifeſte paulopoſt.❡ Nota iſuꝑ ꝙ l; ita ſit:nō tñ ꝯce
dēdū eſt inſolubile eē ve⁊:ſ; aliqñ op; ꝯcedere ipm eſſe
fl'm.vñ aduertēdū eſt ꝙ iſolubile cathe^cum pōt iponi ad
ſigndū duob⁹ modis hypothe^ce.ſ.copulatiue vl' diſiūcti
ue:cū ꝟo ponit̄ ſignare copulatiue:⁊ admittat̄ caſus ꝯce
dēdū eſt ipm eē fl'm.cū ꝟo ponit̄ ip; ſigre diſiūctiue.cō
cedēdū eſt ipm eē ve⁊.Cā ꝑmi eſt:q₂ cū ad v̄itatē copu^e
reqrat̄ vtrāq; ꝑtē eē verā.ſi ꝯcederet̄ iſolubile ſigns co
pulatiue eē ve⁊:op; dicere vtrūq; ſignū eē ve⁊:⁊ ꝑ ꝯñs
illud qḋ termini ei⁹ ꝑtēdūt:mō vt ſuꝑius notaui:nūq̄ ꝑt
ꝯcedi iſolubile eē ve⁊ vel fl'm rōne illi⁹ ſigti qḋ termini
ꝑtēdūt:q₂ tūc ſeq̄ret̄ ꝯdictio.vbi.n.ponat̄ in cōi caſu ꝙ il
la ꝑpō iſolubilis.ſoz.dicit fl'm.ſignificet vt termini ꝑtēn
dūt:⁊ cū hoc ſoz.eē rome:⁊ cū hoc ꝯcederet̄ illā eē vera;.
oporteret dicere hoc ſignatū.ſoz.dicere fl'm(qḋ termini
ꝑtēdūt)eē ve⁊:⁊ ꝑ ꝯñs dīcet̄ ꝯdictio.ſi ꝟo diceret̄ ꝙ illḋ
inſolubile ſit fl'm rōne cuiuſdā ſignati:ſeq̄ret̄ idē incōue
niēs.cū ꝟo ad falſitatē copulatiue ſufficiat vnā ꝑtē eē fal
ſa;.idcirco pōt ꝯcedi iſolubile ſic copu^e ſigns eē fl'z rō
ne ſigti qḋ nō ꝑtēdūt termini. ❡ Cā ꝟo q̄re iſolubile ca
thegoricū(qḋ ponit̄ ſigre diſiūctiue)ſit ꝯcedēdū eē ve⁊
eſt:q₂ ſi ꝯcederet̄ eē fl'm:oporteret ꝯcedere vtrūq; ſigtū
eē fl'm.Ad falſitatē.n.diſiūctiue reqrit̄ q̄libʒ ꝑtem ꝑnc^lem
eſſe falſa;.cū ꝟo ad v̄itatē ei⁹ ſufficiat vnā ꝑtē eē verā.iō
pōt ipm ꝯcedi eē ve⁊:⁊ dicere ꝙ eſt tale rōne ſignati qḋ
nō ꝑtēdūt termini ei⁹. ❡ Notāter dem̄ eſt ī his oīb⁹:dū
mō admittat̄ caſus.ſtat.n.ꝙ ponat̄ iſolubile cathe^cum ſi
gnificare hypothetice:⁊ caſus nō ſit admittēdus:⁊ eſt cū
illḋ ſignū qḋ nō ꝑtēdūt termi ſigri cop^e ⁊c̄. eſt tale:q₂ ei⁹
oppoᵐ nō ſtat cū illo ſigto:qḋ ꝑtēdūt termini:vt ſi ponat̄
ꝙ illa ꝑpō.ſoz.dicit fl'm:que in caſu cōi ſit inſolubilis vt
termini ꝑtēdūt cū hoc copulatiue.ſoz.loquat̄:caſus nō eſt
admittēdus.Et rō eſt:q₂ cū oporteat dicē iſolubile eē fal
ſu;:rōne illi⁹ ſignati.ſoz.loq:vt ꝑri⁹ notaui:necē eſt dice
re ꝙ ſuū oppᵐ(qḋ eſt.ſoz.nō loq.)ſit ve⁊:ex quo ſeqtur
manifeſte hoc aliud ſignū qḋ ꝑtēdūt termi eē fl'z. valʒ.n.
argᵐ.eſt ita ꝙ ſoz.nō loqtur.ḡ nō eſt ita ꝙ ſoz. dicat fl'z:ꝙ
ſi ꝯcedat̄:manifeſte ſequet̄ ꝯdictio:vt eſt ſuꝑius dictum:
ſil'e eēt ſi poneret̄ ꝙ illa ꝑpō.B eſt fl'm.ſigret vt termini
ei⁹ ꝑtēdūt:⁊ cū B copu^e deū eē vl' hoīe; eē aial:vel aliqḋ
eiuſmodi neccū;.❡ De diſiūcto ꝟo ſigto nō eſt admittē
dus caſus:qñ illḋ ſigtū qḋ nō termi ꝑtēdūt:ponit̄ ſigri ꝑ
inſolubile qḋ eſt tale ꝙ ip; nō ꝑt ſtare cū alio ſigto : vt ſi
ponat̄ ꝙ illa ꝑpō.ſoz.dicit fl'z.ſignificet vt ꝑtēdūt termi:
⁊ cū B diſiūctiue.ſoz.nō loq.caſus nō ē admittēdus.Et ra
tio eſt:q₂ cū iſolubile ſigns diſiūctiue ſit ꝯcedēdū eē ve⁊
rōne illi⁹ ſcdi ſigti:vt prius eſt notatū:oporteret dicere ꝙ
hoc ſignū.ſoz.nō loq eſt ve⁊.ex quo ſeq̄t̄ eē fl'm ſoz.dice
re fl'z:qḋ ſi ꝯcederet̄.tūc ſeq̄ret̄ ꝯdictio:vt ꝑri⁹ eſt declara
tū:ponēdo.n.ſigtū qḋ ꝑtēdūt termi eē fl'z.ſeq̄t̄ īcōueniēs:
vt pauloante dixi. ❡ Et ſi ꝯ illa oia arguas.eo ꝙ Pau.
vult qḋl; iſolubile cathe^cum ſigre copu^e:⁊ nūq̄ facit mē
tionē de ſigto diſiūcto.❡ Dico ꝙ illḋ fun^tum nō eſt bonū
ſi itelligit̄ ꝙ nō poſſit diſiūctiue ſigre:q₂ ipe vult ſʒ ſigtū
ſꝑ eē vl'.a.eē ve⁊ vl' ſoz.dicere ve⁊.vel aliḋ ꝯſile iporta
tū ꝑ terminos.ideo ſic vī inuere ſolū de copulato ſigto ⁊
nō diſiūcto.Sed rev̄a pōt poni ꝙ aliḋ ſignificet diſiūcti
ue vel copulatiue:dūmō ſeruent̄ ꝯditiōes ꝑri⁹ notate ſu
perius.❡ Etiā eſt notādū ꝙ inſolubile ſigns copulatiue Notādū 15ᵐ
eſt ꝯcedēdū:⁊ ſigns diſiūctiue eſt negādū.Cā ꝑmi eſt:q₂
cū inſolubile ſignificās copulatiue ſit ꝯcedēdū eſſe fl'm:⁊
vna eſt ꝑs que mediate vel imediate ſignat hoc tale inſo
lubile eſſe falſum:ideo ipm eſt ꝯcedēdu;:hoc tñ ꝑ; ponē
do aliquē caſu; ex ſuꝑiorib⁹.❡ Cā ꝟo q̄re inſolubile ſi
gnificās diſiūctiue eſt negādū eſt:q₂ cū ipm ſit ꝯcedēdu;
eſſe ve⁊:⁊ ipm vt termini ꝑtēdūt mediate vel imediate
ſignat ſeipm eē fl'm:ideo ipm eſt negandu;:puta vbi illa.
ſoz.dicit falſu; ponat̄ ſigre:vt termini ꝑtēdūt:⁊ cū B diſiū
ctiue ſoz.loq.ſeq̄t̄ manifeſte ipm eē negādū:cū ex caſu ſe
quat̄ ipm eē ve⁊:nō repugnās ⁊c̄.B oia diffuſe notaui vt
intelligant̄ oia q̄ ponunt̄ a Tiſ.loco ꝑpō ſm opionē ſuā:
nō.n.aſſignat ſun^ta ꝯdictoꝝ:l; illa poſſint elici in tota mā
de iſolubili cathe^co.❡ Pau.ꝯcedit ꝯñtias que ſūt: ⁊ ne
gat illas eē bonas.Cā iſti⁹ eſt illa que ſepi⁹ eſt notata ī mā
obligationū.ſ.ꝙ ad ꝯcedere vel negare ꝑꝑ impōnē factā
nō eſt variāda rñſio:quo tñ ad concedere eſſe bona; vel
negare ⁊c̄.debet vel poteſt variari reſponſio.

❡ Caput

¶ Caput ſextum ſexti tractatus.

¶ Caplm de inſolubili copulatiuo.

Sequit̃ dicere de iſolubili hypothe-
tico. Et prio de copulatiuo: ꝯ cuius
declaratione pono aliquas regulas.
1ª regula. ¶ Prima eſt iſta. Inſolubile copu-
latiuũ: cui⁹ vna ps eſt nec̃ia p ſe ſi eidẽ in caſu
addunt̃ oẽs ꝯditiones cũ nota excluſionis fit
inſolubile ſimplr̃ ꝛ nõ admittẽdus eſt caſus.
V.g. pono q̄ illa copulatiua: deus eſt: ꝛ nulla
copulatiua eſt vera q̄ ſit a. ſit oĩs copulatiua
ſignãs p̃ciſe ſicut termini p̃tendũt. iſto poſi-
to ꝛ admiſſo. q̄ro vtrũ a. ſit verũ ſi dĩ q̄ ſic. ğ
ſcd̃a ps eſt vera: ſʒ ſcd̃a ps ſignãt p̃ciſe q̄ nlla
copulatiua eſt fa. ğ nulla copulatiua eſt fa.
ğ a. nõ eſt verũ. Si dĩ q̄ a. eſt falſum. ğ altera
pars. eſt falſa: ſed nõ prima. ergo ſcd̃a. tũc ſic.
ſcd̃a pars eſt falſa. ğ ſignãt aliter q̄ʒ eſt: ſʒ ipſa
ſignãt p̃ciſe q̄ nulla copulatiua eſt vera. ğ nõ
eſt ita q̄ nulla copulatiua eſt vera: ꝛ a. eſt oĩs
2ª regula. copulatiua. ğ a. eſt verũ. ¶ Scd̃a regula eſt
iſta. Inſolubile copulatiuũ: cui⁹ vna pars eſt
poſſis vel ꝯtingẽs addẽdo eidẽ oẽs ꝯditiones
cũ nota excluſionis fit iſolubile ſm̃ qd: ꝛ ad-
mittẽdus eſt caſus. V.g. pono q̄ iſta copula-
tiua. tu es hõ: ꝛ nulla copulatiua eſt fa. q̄ ſit
a. ſit oĩs ꝓpõ copulatiua ſignificans p̃ciſe ſic̃
termini p̃tẽdũt. iſto poſito ꝛ admiſſo. quero
vtrũ a. ſit verũ. Si dĩ q̄ ſic. ğ ſcd̃a ps eſt vera:
ꝛ ipſa ſigt̃ p̃ciſe q̄ nulla copulatiua eſt vera.
ğ ita eſt q̄ nulla copulatiua eſt fa. ğ a. non eſt
verũ. Si dĩ q̄ a. eſt falſuʒ. ğ altera ps eſt falſa:
ꝛ nõ prima. ğ ſcd̃a. tunc arguĩ ſic. ſcd̃a pars eſt
falſa. ğ ſigt̃ aliter q̄ʒ eſt: ſed ipſa ſigt̃ preciſe q̄
nulla copulatiua eſt vera. ğ nõ eſt ita q̄ nulla
copulatiua eſt vera. ꝛ a. eſt oĩs copulatiua. ğ
a. eſt verũ. Et ita vĩ ſeq ꝯdictio in iſto caſu: ſic̃
in priori. ꝛ p ꝯñs q̄ ſcd̃a regula non eſt vera.
¶ Rñdet̃ admittẽdo poſitũ. ꝛ dĩ q̄ a. eſt fal-
ſum. ꝛ tũc ꝯñter opʒ dicere q̄ prima pars eſt
falſa. ꝛ ſcd̃a vera. ꝛ ſi argr̃. ſi tu es hõ q̄ pria
pars ſic p̃ciſe ſigt̃. ğ ipſa eſt vera. negat̃ prima
pars añtis: q2 repugnat caſui ꝛ vni conceſſo.
Sequit̃ enĩʒ prima pars eſt falſa ꝛ ipſa ſigt̃
p̃ciſe te eſſe hoieʒ. ğ tu nõ es hõ. Eodẽ modo
rñdet̃. ſi vna pars eẽt ipoſſis: vt hõ eſt aſin⁹: ꝛ
3ª regula. iſta copulatiua eſt falſa. ¶ Tertia regula eſt
iſta. Omne inſolubile copulatiuũ fit inſolubi-
le ſm̃ qd addẽdo eidẽ oẽs ꝯditiones p̃ter no-
tã excluſiõis ꝛ admittẽdus eſt caſus: pono q̄
iſta ſit oĩs copulatiua: de⁹ eſt: ꝛ nulla copula-
tiua eſt vera: ſignãs ſicut termini p̃tẽdunt

que ſit a. Iſto poſito dĩ q̄ a. eſt falſuʒ: nõ qdẽ
pro prima p̃te: ſʒ pro ſcd̃a. ꝛ ſi arguit̃ ſic. ſcd̃a
pars eſt falſa. ğ ſignãt alr̃ q̄ʒ eſt: ꝯcedo: ſʒ ipſa
ſignãt p̃ciſe q̄ nulla copulatiua eſt vera. ergo
nõ eſt: ita q̄ nulla copulatiua ẽ vera. nego mi-
noreʒ ex eo q̄ illa ſcd̃a pars ſignãt copulatiue
q̄ nulla copulatiua eſt fa: ꝛ q̄ a. eſt verũ. ꝛ ꝓ-
pterea. a. ſignãt tria ſignata copulatiue. vʒ. q̄
deus eſt: ꝛ q̄ nulla copulatiua eſt fa: ꝛ q̄ a.
eſt verũ. Et nõ dĩ a. falſuʒ ꝓpter primũ ſignifi-
catũ aut ſcd̃m: ſed ꝓpter tertiũ. Eodẽ mõ dĩ
ad illud iſolubile: tu es: ꝛ iſta copulatiua non
eſt vera: ponẽdo caſum priorẽ. ¶ Ex prima Corre^m 1^m
regula: ſeqt̃ur q̄ ſi ponit̃ hãc: deus ẽ: vl̃ quã-
cunqʒ aliã eſſe oẽm ꝓpõnem ꝛ ſignare p̃ciſe
deũ eſſe vel q̄ðcunqʒ per ſe neceſſarium: ꝛ q̄
hoc eſt falſum demõſtrãdo illã ꝓpõnẽ nõ ad-
mittendus eſt caſus: q2 ſeq̃ret̃ ꝯdictio. ¶ Ex Corre^m 2^m
ſcd̃a regula: ſeqt̃ur q̄ ſi ponit̃ iſtã: deus ẽ: vl̃
quãcũqʒ aliã eſſe oẽm propõnẽ: ꝛ ſignificare
p̃ciſe hoieʒ eſſe aſinũ: vel te eſſe: ꝛ q̄ hoc eſt
falſum demr̃ando eandẽ ꝓpõnẽ: admittẽdus
eſt caſus: ꝛ dĩ illã eẽ falſaʒ: de⁹ ẽ. ¶ Ex tertia Corre^m 3^m
ſeq̃t̃ q̄ ſi ponit̃ iſtã: de⁹ eſt: vl̃ quãcũqʒ aliã eẽ
oẽm ꝓpõneʒ ꝛ ſignare ſic̃ placet: ꝛ q̄ hoc eſt
falſum non ponẽdo preciſe admittendus eſt
caſus: ꝛ dicit̃ iſtam eſſe falſam. quare ꝛc̃.

Manfre. Notãdũ 1^m.
Pro materia inſolubilis hypothetici copu-
latiui aduertendũ eſt p̃mo q̄
fundamẽtũ prime regule eſt illud qð ſupius notaui. ſ. q̄
q̄ðlibet inſolubile ſignãs copulatiue. eſt cõcedẽdũ eſſe
falſum. ꝛ cũ nõ poſſumus cõcedere iſolubile eſſe falſum
rõne illius ſignati q̄ aſſerit talẽ copulatiuã eſſe falſam.
vt ex p̃dictis poſſet deduci: iõ opʒ alterã partẽ eſſe taleʒ
q̄ rõne illius poſſit ꝯcedi copulatiuã eſſe falſaʒ. vbi aũt
eẽt nec̃ia per ſe ſic p̃ciſe ſignãndo. nõ poſſet hoc dici: vbi
tñ nõ poneret̃ talis copulatiua ſignificare preciſe. poſſet
euadi de facili ꝯdictio: vt eſt ſatis manifeſtũ. ¶ Notãter
etiã in regula dĩ de nec̃io p ſe: q2 ſi eſſet altera pars nec̃ia
per accñs: nõ eſſet incõueniens illã in certo caſu negare
ꝛ cõcedere eãdẽ eſſe falſaʒ. vt eſt notatuʒ in mã obliga-
tionũ. ¶ Circa 2^am regulã eiuſdẽ mãe eſt notãdũ q̄ illa Notãdũ 2^m.
peccat in multis. p̃ enĩʒ falſuʒ eſt ab^{te}. q̄ vbi altera pars
ſit ꝯtingens. q̄ caſus eſt admittẽdus: vt pʒ de illa. ſoz. lo-
quit̃. ꝛ h̃ copulatiua dicta a ſoz. eſt falſa ipſamet demon-
ſtrata. vbi enĩʒ ponat̃ q̄ tota illa copulatiua: ꝛ q̄lbet ei⁹
pars ſignificet p̃ciſe: tunc caſus eſt admittẽdus: nam ad-
miſſo caſu. petit̃ pro qua p̃te copulatiua ſit falſa. non eſt
dõm pro 2ª parte: vt pʒ per predicta. ğ erit falſa pro illa
parte. ſoz. loqtur. ꝛ h̃ eſt ps copulatiue. ſ. h̃ copu^{ua} dicta a
ſoz. eſt falſa. ſic p̃ciſe ſignãndo. ğ etiã illa eſt falſa. ex quo
poſtea deducit̃ ꝯdictio: vt eſt manifeſtũ. ꝛ h̃ ꝓuenit pro-
pter fun^{tum} qð eſt ſupius poſitũ. ſ. q̄ qñ inſolubile ſignifi-
cet copu^{ue} ipm ꝛ alterũ ſignatũ: ꝛ ſit tale q̄ ei⁹ opp^m ſtet
cum alio rõne cuius p̃ncipalr̃ dĩ ꝓpõ inſolubilis eſt fal-
ſum. ¶ Patiĩ 2ª inſtãtiã fun^{tum} eiuſdẽ: nã ad h̃ q̄ aliqð
ſit inſolubile ſm̃ qd: ſm̃ veritateʒ req̃rit̃ q̄ ad h̃ q̄ fiat
iſolubile ſimplr̃. addat̃ illa particula. ſic p̃ciſe ſignãndo.

⁊ per hoc qđlibet inſolubile ſm quid põt fieri inſolubile
ſimplr. addẽdo ṗdictã particulã. mõ ſm fun^tum regule
aliqđ eſt inſolubile ſm qd. poſita ṗdicta particula ṗciſe/
vt pȝ intuẽti. ℭ 3o vĩ pati inſtãtiã. eo φ vt ſupius patuit
de mẽte Tiſb. qđlibet inſolubile ſigñs copu^ue eſt conce/
dendũ. ⁊ iõ capta illa copu^ua. hõ eſt aſinus: ⁊ hec copu^ua
eſt falſa. ipſamet demõſtrata ſic ṗciſe ſigñdo. illa per regu/
lã eſt inſolubilis ſm qd ſignificans copu^ue. ĝ per fun^tum
p̄babitũ eſt ꝯcedẽda: tũc ſic argr̃. hõ eſt aſinus: vel illa
copu^ua eſt falſa. ĝ hõ eſt aſinus. tȝ ꝯñtia a tota copu^ua ad
partẽ. ⁊ añs eſt ꝯcedẽdũ per p̄babita. ĝ etiaȝ ꝯñs. ℭ 4o
vĩ pati inſtãtiã regula illa quo ad ex^m p^m poſitũ a Pau.
cũ eniȝ admittit caſuȝ de illa copu^ua. tu es hõ: ⁊ h̃ copu^ua
eſt falſa. nõ vĩ φ illa ps. tu es hõ. ſit negãda. eſt eniȝ v̾a
ſcita eſſe talis ⁊ impertinens caſui. ĝ eſt cõcedẽda ⁊ nõ ne/
gãda. quo cõceſſo (cũ ſit altera etiã ps copu^ue ꝯcedẽda)
cũ eadẽ etiã ſm Pau. ſequat̃ ex caſu: ⁊ p ꝯñs opȝ dicere
totã copu^uam eſſe cõcedẽdã: ⁊ nõ eſſe cõcedẽdã eẽ falſaȝ
rõne illius ptis. tu es hõ. vt pȝ p ṗcedens arg^m. ℭ Pau.
tñ Ve. negaret tenẽdo hanc regulã φ oẽ inſolubile ſm
qd per pticulã illã: ſic ṗciſe ſigñdo: poſſit fieri inſolubile
ſimplr: ⁊ per h̃ tollit̃ inſtãtia ſcđa. ℭ Negaret ẽt φ qđli
bet inſolubile ſigñs copu^ue ſit ꝯcedẽdũ: qȝ lȝ hoc forte ſit
veꝝ re^a inſolubilis hypothetici nõ ita eſt dõm vĩr: ⁊ per
hoc tollit̃ 3a inſtãtia. ℭ Diceret 3o. φ lȝ illa ꝓpõ. tu es hõ:
ſit vera: cũ tñ ex alijs particulis caſus admiſſis ſeqtur ꝯ/
dictio: ⁊ ponẽdo hãc eẽ falſaȝ. tu es hõ: nõ ſeqtur ꝯdictio:
ideo ad euitãdũ maius incõueniens dĩ φ illa eſt falſa. tu
es hõ: ⁊ cõcedit̃ φ illa eſt aliquo mõ caſui impertinens.
ℭ Pau. tñ Ve. nullo mõ põt euitare p^am inſtãtiã niſi li/
mitauerit regulã. Ponat̃ ĝ regula ſic limitata. Inſolubi/
le copulatiuũ cui⁹ altera ps eſt talis φ eius opp^m ſtat cũ
parte illa. ⁊ o dicimus copulatiuã illã eſſe inſolubilẽ ad/
dẽdo eidẽ oẽs ꝯditiones cũ nota excluſionis ſit iſolubile
ſm qd: ⁊ per h̃ tollit̃ inſtãtia p^a. nõ enim opp^m illi⁹. ſcȝ.
loqtur ſtat cũ altera pte: vt ſatis pȝ. ℭ Sed re vera etiã
ſic limitata nõ vĩ hic bonum fun^tum ꝓpter inſtãtias alĩs
adductas: lȝ illa (vt prius dixi) poſſit aliq̃ mõ colorari.
Notãdũ 3m. ℭ Pro 3a reg^a cõſidera φ illa vĩr itellecta nõ vĩ ſecura.
capta enim illa. tu es hõ: ⁊ h̃ copu^ua nõ eſt vera. ponendo
φ ſignificet ſicut termini ei⁹ ptẽdunt nõ addẽdo ṗciſe:
nõ meret̃ dici inſolubilis aliquo mõ. addẽdo eniȝ illam
particulam, preciſe, nulla ſeqtur ꝯdictio. φ forte nõ habet
pro incõueniẽti Pau. vt patuit ſupius in ſecũda regula.
ℭ Sed ſm veꝝ fun^tum nulla talis dȝ poni iſolubilis ali/
quo mõ. vt pȝ per ea q̃ notaui circa p̃n^m iſtius tractatus.
Negaret tñ hoc Pau. Ve. volũtarie ⁊ abſqȝ ratione.

ℭ Caput ſeptimum ſexti tractatus.

ℭ Caplm de inſolubili diſiunctiuo.

Reſtat dicere ꝯñr de iſolubili diſiun
ctiuo. Pro cuius declaratione ſit hec
1a regula. prima regula. ℭ Inſolubile diſiun/
ctiuũ: cuius vna ps eſt impoſſis p ſe
ſit inſolubile ſimplr ſi eidẽ caſui addunt̃ oẽs
cõditiones cũ nota excluſionis. v.g. poſito φ
illa diſiũctiua q̃ ſit. a. nullus deus eſt: vl̃ nulla
diſiũctiua eſt v̾a ſit ois diſiũctiua ſigñans ṗ/
ciſe ſicut termini p̄tendũt. Iſto poſito ⁊ ad/
miſſo q̃ro vtrũ. a. ſit verũ. Si dĩ φ ſic. ĝ altera
ps eſt v̾a ⁊ nõ pria. ĝ ſcđa. tũc argr̃ ſic. Scđa
pars eſt v̾a. ĝ ſigñat ṗciſe ⁊ principalr ſicut eſt:
ſed ſcđa ps ſigñat ṗciſe φ nulla diſiũctiua eſt
vera. ĝ ita eſt φ nulla diſiunctiua eſt vera: ⁊
p ꝯñs a. nõ ẽ veꝝ. Si dĩ φ a. eſt falſuȝ. ĝ ſcđa
ps eſt falſa: ȝ ipſa ſigñat ṗciſe φ nulla diſiũ/
ctiua eſt vera. ĝ nõ eſt ita φ nulla diſiunctiua
eſt vera. ⁊ a. eſt ois diſiunctiua. ĝ a. eſt verũ.
Propterea dĩ φ a. in caſu iſto eſt inſolubile
ſimplr. iõ nõ admittẽdus eſt caſus: qȝ iplicat
ꝯdictionẽ. ℭ Scđa regula eſt iſta. Inſolubi/ 2a regula.
le diſiunctiuũ apparẽter: cuius vna ps eſt cõ/
tingens falſa ſit inſolubile ſm qd eidẽ adden/
do in caſu oẽs ꝯditiones cũ nota excluſionis.
v. gr̃a. Pono tibi iſtaȝ. tu nõ es hõ: vel nulla
diſiunctiua eſt v̾a. q̃ ſit a. ⁊ ſit ois diſiunctiua
ſigñans ṗciſe ſicut termini p̄tendũt: iſto poſi
to ⁊ admiſſo q̃ro vtruȝ a. ſit veꝝ. ſi dĩ φ ſic. ĝ
vna ps eſt v̾a: nõ prima. ĝ ſcđa. tunc argr̃ ſic.
Scđa ps eſt v̾a. ĝ ſigñat ṗciſe ſicut eſt. Sed
ipſa ſigñat ṗciſe φ nulla diſiunctiua eſt v̾a. ĝ
ita eſt φ nulla diſiunctiua eſt vera. ĝ a. nõ eſt
veꝝ. ſi dĩ φ a. eſt falſuȝ. ĝ ſcđa ps eſt falſa: ſed
ipſa ſigñat ṗciſe φ nulla diſiũctiua ẽ v̾a. ĝ nõ
eſt ita φ nulla diſiũctiua eſt v̾a. ĝ aliq̃ diſiun/
ctiua eſt v̾a: ⁊ a. eſt ois diſiũctiua. ĝ a. ẽ veꝝ:
⁊ ita vt appet ſeqtur ꝯdictio in iſto caſu ſicut in
primo. ⁊ p ꝯñs regula nõ eſt vera. ℭ Rñdet̃
ꝯcedẽdo regulã ⁊ admittẽdo caſuȝ: ⁊ dĩ φ a.
eſt veꝝ. ⁊ tũc qñ dĩ. nõ prima ps ẽ v̾a. ĝ ſcđa.
dico φ pria pars eſt v̾a: qȝ ipſaȝ eẽ verã ſeqt̃
ex caſu: ⁊ ſcđa eſt falſa: ⁊ ex hoc nõ ꝯcluditur
incõueniens. Veruñ h⁹ diſiũctiua nõ eſt iſo/
lubilis niſi apparẽter vt dicebat̃ in regulis: qȝ
oẽ inſolubile eſt falſuȝ. ⁊ a. eſt veꝝ. ĝ a. nõ eſt
inſolubile. ℭ Tertia regula. Omne iſolubile 3a regula.
diſiunctiuũ ſit iſolubile ſm qd. eideȝ addẽdo
in caſu oẽs ꝯditiones p̄ter notaȝ excluſionis.
v.g. poſito φ illa diſiũctiua. hõ eſt aſin⁹: vel
illa diſiũctiua eſt falſa. que ſit a. ſit. ois diſiun/
ctiua ſigñans: ſicut termini p̄tendũt: ⁊ admittit̃
caſus. quo admiſſo dico φ a. eſt falſuȝ. ⁊ ſcđa
ps ſigñat alr q̃ȝ eſt: ȝ nego φ ipa ſignificet ṗ/
ciſe φ illa diſiũctiua eſt falſa: imo ẽt ſignificat
alr. ſ. φ a. eſt veꝝ. eodẽ mõ diceret̃ ſi poneret̃
φ illa. tu nõ es hõ: vl̃ alia diſiũctiua nõ eſt v̾a:
eẽt ois diſiũctiua ⁊ ſignificaret: ſicut termini
ptẽdunt. ℭ Notãdũ φ nulla diſiũctiua eſt Notandum.
inſolubilis: cuius altera ps eſt vera: nec fieret
iſolubilis poſitis illis ꝯditionib⁹ ſepi⁹ noiatis:
vt de⁹ eſt: vel ois diſiũctiua eſt falſa. tu es hõ/
vel iſta diſiũctiua eſt falſa. Vñ ponẽdo caſuȝ
quẽcũqȝ noiatũ admitteret̃ ille: ⁊ ꝯcederet̃ q̃/
libet illaꝝ diſiũctiuaꝝ pp veritatẽ prime ptis.
ℭ Cõtra iſtã rñſionẽ argr̃ ſic. Omne a. eſt Cõtra rñsio nẽ argr 1o.
falſum:

falſuʒ:ſed oẽ a.eſt iſta diſiũctiua.ğ illa diſiũ-
ctiua eſt falſa.tʒ ꝯña:qꝛ eſt ſylls in primo ter-
tie figure. ꝛ añs eſt verꝝ.ğ ꝛ ꝯñs:ſed ꝯñs eſt
ſcða ps diſiũctiue.ğ ipſa eſt vera. ꝛ ꝑ ꝯñs a.
Arguit 1°. eſt verꝝ. ℭ Scðo argr̃ ſic.oppoſitũ a.eſt fal-
ſuʒ.ğ a.eſt verꝝ.añs ꝓbaẗ. Nã hoc eſt falſuʒ.
nullus hõ eſt aſinꝰ:ꝛ illa diſiũctiua nõ eſt fal-
ſa:ꝛ h̃ eſt oppoſitũ a.ğ oppoſitũ a.eſt falſuʒ.
ꝯñtia tʒ cũ minori. ꝛ maiorẽ ꝓbo. Nã ipſa eſt
vna copulatiua:cuiꝰ ſcða ps eſt falſa:qꝛ iam
Ad p̃m cõceſſum eſt ꝙ a.eſt falſuʒ. ℭ Ad primuʒ dr̃
cõcedẽdo ꝯñtiã. ꝛ negãdo ipſam eſſe bonã:ꝛ
cũ dr̃ ꝙ eſt ſylls in primo tertie figure.nego:
qꝛ cõcluſio hypothetice ſignat.qualr̃ nõ ꝯiun-
Ad 2m git ꝯcluſioni alicuiꝰ boni ſylli. ℭ Ad ſcðm dr̃
ꝙ oppoſitũ a.nõ eſt illud:ſʒ hoc.nihil qð eſt
hõ eſt aſinꝰ:ꝛ nõ iſta diſiũctiua eſt falſa:cuiꝰ
ſcða ps ſignat duobꝰ modis:ſicut ſunt cõtra-
dictoriũ. ℭ Hec argumẽta poterant applica-
ri caplo copulatiuaꝝ:ſed totiẽs eſt inutile re-
Corre m p̃m plicare. ℭ Ex prima regula ſeqtur ꝙ ſi pone-
reẗ hanc.hõ eſt aſinus:vel quãcũqʒ aliã pro-
põneʒ ſignare ꝑciſe ꝙ hõ eſt aſinꝰ vel ꝙ nulla
ꝓpõ eſt vera nõ eſſet admittẽdus caſus:quia
Corre m 2m ſequereẗ cõtradictio. ℭ Ex ſcða regula ſeqẗ.
ꝙ ſi ponereẗ hãc.hõ eſt aſinꝰ:eẽ oẽm ꝓpõnẽ
ꝛ ſignare ꝑciſe te nõ eẽ:vel ꝙ nulla ꝓpõ ẽ ꝟa
admittereẗ caſus:ꝛ diceret iſtã eſſe verã. hõ
Corre m 3m eſt aſinus. ℭ Ex tertia regula ſeqẗ ꝙ ſi pone-
reẗ iſtã hõ eſt hõ.eſſe oẽm ꝓpõneʒ ꝛ ſignare
hoieʒ eẽ aſinũ:vel ꝙ nulla ꝓpõ eſt ꝟa nõ po-
nẽdo ꝑciſe deberet admitti caſus:ꝛ ꝯñter di-
ci ꝙ illa eſt falſa:homo eſt aſinus.q̃re ꝛc̃.

ℭ Caput octauum ſexti tractatus.

ℭ Caplm de inſolubilibus nõ apparentibus.

Primũ ſo-phiſma. VLtimo q̃dã declaro iſolubilia q̃ in-
ſolubilia nõ appent vt ſoꝛ. nõ habe-
bit denariũ.plato nõ ꝑtrãſibit pon-
tem:ꝛ pono ꝙ oẽ dicens verꝝ hẽbit
denariũ ꝛ ſolũ tale:ꝛ ꝙ tu dicas iſtã ꝓpõnẽ
ꝛ nullã aliã q̃ ſit a.ego nõ habebo denariũ ſi-
gnificãtẽ preciſe:ſicut termini ꝑtendũt. Iſto
poſito q̃ro vtrũ habebis denariuʒ vel nõ. Si
dr̃ ꝙ tu hẽbis denariũ.ois qui hẽbit denariũ
dicit verꝝ.ğ tu dicis verꝝ:ꝛ nõ dicis niſi a.ğ a.
eſt verꝝ:ꝛ tunc ſic.a.eſt verꝝ:ꝛ ſigt̃ ꝑciſe ꝙ tu
nõ habebis denariũ.ğ tu nõ habebis denariũ:
qð eſt ꝯdictoriũ priꝰ ꝯceſſuʒ. Si aũt dr̃ ꝙ tu
nõ habebis denariũ.ğ tu nõ dicis verꝝ:ꝛ non
dicis niſi a.ğ a.nõ eſt verꝝ.tũc ſi a.nõ eſt verꝝ:
ꝛ a.ſignat ꝑciſe ꝙ tu nõ hẽbis denariũ.ğ non
erit ita ꝙ tu nõ habebis denariũ.ğ tu habebis
denariũ:ꝛ ita ſeqtur ꝯdictio. ℭ Silr̃ põt ar- R°
gui in principio.vtrũ a.ſit verꝝ vel falſuʒ quẽ-
admodũ in aliȷ̃s inſolubilibus q̃rebaẗ. Pro-
pterea nõ admittiẗ caſus:qꝛ ex eo originẽ tra-
bit inſolubile ſimplr̃. Si tñ in caſu non poniẗ
dictio excluſiua admitto caſum:ꝛ dico ꝙ tu
nõ habebis denariũ:ꝛ ꝙ a.nõ eſt verꝝ:ſʒ tunc
ad argm.a.nõ eſt verꝝ:ꝫ a.ſignat ꝑciſe ꝙ tu nõ
hẽbis denariũ.ğ nõ eſt ita ꝙ tu non hẽbis de-
nariũ.nego minoreʒ:qm̃ a.ſignat ꝙ tu nõ ha-
bebis denariũ:ꝛ ꝙ a.eſt verꝝ:ꝛ nõ rõne primi
ſignati a.eſt falſuʒ:ſʒ rõne ſcði. Verũtñ ſi fie-
ret ꝯñtia nõ ponẽdo ꝑciſe in minori:negarem
Secundũ ſo-phiſma. ꝯñtiã. ℭ Eodẽ mõ rñdeẗ ad caſuʒ pontis qñ
poniẗ ꝙ oẽ dicens verꝝ ꝑtrãſibit pontẽ:ꝛ ſolũ
tale:ꝛ ſortes q ſit ois ſortes dicat illã ꝓpõneʒ
ꝛ nullã aliã.ſoꝛ.nõ ꝑtrãſibit pontẽ ſignantem
ꝑciſe:ſicẽ termini ꝑtendunt nõ admittiẗ caſus.
ℭ Si aũt remoueret dictio excluſiua admit- R°
taẗ:ꝛ dicaẗ ꝯñter ꝙ ſoꝛ.nõ ꝑtrãſibit pontẽ:ꝛ
ꝙ a.eſt falſuʒ. ℭ Cõtra iſtã rñſioneʒ argr̃ ſic. Cõtra rñſio-nẽ argr̃ p̃°.
nullũ dicens falſum ꝑtrãſibit pontẽ:ſʒ ſoꝛ.di-
cit falſum.ğ ſoꝛ.nõ ꝑtrãſibit pontẽ.ꝯñtia bo-
na:qꝛ eſt ſylls in quarto prĩe figure:ꝛ añs eſt
verꝝ.ğ ꝛ ꝯñs:ꝛ ꝯñs ẽ a.ğ a.eſt verꝝ. ℭ Scðo Arguitur 2°.
argr̃ ſic. Contradictoriũ a.eſt falſum. ğ a.eſt
verꝝ.añs ꝓbaẗ:qm̃ hoc eſt falſuʒ.ſortes per-
tranſibit pontẽ:ꝛ hoc eſt cõtradictoriũ eius.
ğ ꝛc̃. Prima pars añtis ꝓbatur.nã ſoꝛ. dicit
falſum.ergo nõ ꝑtranſibit pontẽ. ꝛ illa propõ
ſoꝛ.pertrãſibit pontẽ:ſignificat preciſe ꝙ ſoꝛ.
pertrãſibit pontẽ.ergo eſt falſa. ℭ Ad primũ Ad p̃m
rñdetur.cõcedẽdo ꝯñtiã:ꝛ negãdo ipſaʒ eſſe
bonã:nec eſt ſylls in quarto prime figure:qa
ꝯñs ſignat hypothetice copulatiue:ꝛ h̃ ſup-
poſito ꝙ cõcluſio ſit a.vel cõuertibilis cuʒ a.
ℭ Ad ſcðm dr̃.ꝙ aſſignatũ nõ eſt ꝯdictoriũ Ad 2m
a.ſed iſtud nõ ſoꝛ.nõ pertranſibit pontẽ ſigni-
ficans diſiunctiue mõ oppoſito ad a.ſicut ſe-
piſſime eſt recitatũ. ℭ Iam arguo cõtra totũ
fundamentũ inſolubiliũ ꝓbãdo ꝙ nõ qðlibʒ
inſolubile ſm̃ qd ſignificat copulatiue modo
dicto:qꝛ tunc qðlibet inſolubile foret impoẽ
ſimplr̃.ꝯñs falſum:qꝛ inſolubile eſt ꝯcedẽdũ
in caſu:vt patuit:ꝛ nulluʒ impoẽ ſimplr̃ eſt
cõcedendũ infra tempus obligationis.ğ ꝛc̃.
Et ꝙ illud ſequaẗ probaẗ. Nam qðlibet tale
inſolubile ſignificat copulatiue impoẽ ſim-
pliciter:ꝛ hoc preciſe ꝛ principalr̃. ergo qð-
libet inſolubile ſm̃ qd eſt impoẽ ſimpliciter.
ꝯñtia tʒ:ꝛ añs ꝓbaẗ. ſumẽdo hoc inſolubile
hoc eſt falſuʒ.ſignificat enĩʒ ꝙ hoc eſt falſuʒ:

¶ Incipiūt queſtiones eximij ac p̄clariſſimi doctoris magr̄i Gaēgbi Blācbelli Fauētini ſupra q̄tuor tractat⁹ logice magr̄i Pauli veñ.

¶ Utrum Paulus incepit a cōmuniori incipiens a termino. Queſtio.I.

Tractat⁹ primus ſic diffiniēs incipit a priori ꝛc̄. Contra
Argl^m p^o. hoc argr̄. ¶ Et p̄ ſic. circa idē ꝟſaſ logicus ꝛ metaphyſicus: ꝛ metaphyſicus ꝟſaſ circa ens in cōi.ḡ ꝛ logicus: tūc vltra.ens eſt cōius q̄ʒ ſit terminus:qa vſr p̄dicaſ de termino: ꝛ non ecōtra.ḡ nō icipit a cōiori:nō icipiendo ab ente in cōi. Hoc argumēto motus Paulus pgulenſis icipit logicā ſuā a trāſcēdētib⁹ ſic dicēs. Trāſcēdētia ſūt ſex.vʒ.ens/aliqd/vnū/bonū/verū:ꝛ res q̄ dr̄r trāſcēdentia:qa de oībus ꝟificanſ.
Confir^o ¶ Cōfirmaſ.qa ens rōnis eſt cōi⁹ q̄ʒ ſit termin⁹:ꝛ eſt de ꝯſideratione logice.ḡ nō icipit a cōiori.ꝯña nota cū maiori:qa ens rōnis eſt ſubʒ adequatū logice:nō autē terminus.minor pʒ:qa ſubm̄ eſt de
Argl^m 2°. cōſideratione ſcie ꝛc̄. ¶ Scdo ſic.Omne illud qd̄ ponit in diffōne alicuius loco gn̄is eſt cōius diffinito:ſʒ ſignuʒ ponit in diffōne termini loco gn̄is.ḡ ſignuʒ eſt cōius ter-
T.cō.43. & 54.c.4 mino.ꝯña eſt bona.maior eſt Ph̄i 7° meta.ꝛ 6° topico.ꝛ minor pbaſ p Magr̄m.tūc vltra.ſignū eſt cōi⁹ termino: ꝛ eſt p ſe de ꝯſideratione logici:qa logicus diffinit p ip̄m: ḡ nō icipit a cōiori. Hoc argumēto pſuaſus Albertutius icipit logicā ſuā a ſigno ſic dicēs.Quātū ad p̄mū vidēdū eſt de iſto termino ſignū/q eſt cōior.i.ſuperior:q̄ʒ ille terminus/terminus. ¶ Pro rñſione ad hec argumēta ſunt duo modi rñdēdi. ¶ Primus modus declat auctē Ph̄i
Tex.c.2. in plogo phyſicoꝝ.ſ.quō a cōiori eſt icipiēdū. ¶ Et dicit
Prologus cū pſiſtiua. q duplex eſt pceſſus.ſ.diffinitiuus ꝛ declatiuus. ¶ Proceſſus diffinitiuus eſt cū qs icipit tractatū ſuū a diffōne alicui⁹:vt Magr̄ facit:ꝛ vt facit Euclides in geometria. p̄ diffiniēs pūctū ſic.Pūctus eſt:cui⁹ pars nō eſt. ¶ Proceſſus declatiu⁹ eſt cū qs icipit tractatū ſuū nō a diffōne: ſed a declatione alicuius:vl a diuiſione:vt facit Paulus
Tex.c.6. pergul.ꝛ vt facit Ph̄s in lib° phy.dicēs ſic. Neceē eſt igit aut vnū eſſe p̄ncipiū:aut plura. ¶ Tūc pono duas ꝯ̃nes.
p^a ȝ ¶ Prima:in pceſſu diffinitiuo nō eſt icipiendū a cōiori abſolute in illa ſcia.Cui⁹ rō eſt:qa ſi aliqd dʒ diffiniri diffinit p gen⁹ ꝛ dīaʒ.gen⁹ aūt eſt cōi⁹ diffinito.ḡ nō icipit a
2^a ȝ cōiori abſolute. ¶ Scda ꝯ̃.in pceſſu declatiuo eſt icipiēdum a cōiori abſolute in illa ſcia. Cuius rō eſt:qa cōiora ſunt notiora. Innata autē eſt nobis via pcedē a cōiorib⁹:
Cōtra primā ꝯcluſionē arguit. ergo ꝛc̄.Et per hoc pʒ ſolō ad arg^m in oppoſitū. ¶ Cōtra p̄mā ꝯ̃nē arguit ſic. Nihil per ſe ꝯſideratuʒ in logica eſt cōius termino:ergo in pceſſu diffinitiuo eſt icipienduʒ a cōiori abſolute ab ipſo logico.tenet ꝯña:añs pʒ:qa terminus vſr predicaſ de oībus hic p ſe ꝯſideratis. ¶ Ad hec rñdet ſi tibi placʒ hec opīo. ¶ Scds modus rñdēdi quē ſolū de mēte Magr̄i reputo.Dic̄ q Magr̄ icepit a cōiori abſolute icipiēdo a termino. Cuius rō eſt:qa nihil p ſe
Reſponſio ꝯſideratū in logica eſt cōius termino. ¶ Pro q̄ aduerte q cōiſſimū qd̄ eſt p ſe ꝯſideratū i logica eſt ens rōnis:qa eſt eius ſubm̄ adequatū:ſʒ termin⁹ ꝯuertiſ cū ente rōnis vt declarabiſ:ḡ nihil qd̄ eſt p ſe cōſideratuʒ in logica eſt cōius termino.ꝯña nota cū maiori:ꝛ minor declaraſ premittēdo qd per ens rōnis itelligiſ cū dī ipſum eſſe ſubm̄ adequatū logice.Un̄ p ens rōnis itelligo ens.ſcd̄e itētionis:ſiue ſcdaʒ itentionē in ꝯcreto qd̄ iportat mihi ſcdam intentionē:vel hn̄s habitudinē ppinquā ad ſcdam intentionē:qualē hn̄t intētiones p̄me.i.cōcept⁹ p̄mi:ꝛ voces:ꝛ ſcripta.Cuʒ eniʒ aliq̄ ſcia ſit de rebus:vt metaph̄ica:mathematica:ꝛ nālis.ꝛ aliq̄ de vocib⁹:vt grāmatica:logica: ꝛ poeſis.aliq̄ etiā eſt de ꝯceptib⁹ p ſe p̄:vt logica q̄ eſt de ſcd̄is intētionibus p ſe p̄mo. ¶ Quia tn̄ paſſiones ſcdaꝝ intētionū ꝯueniūt ꝯceptib⁹ p̄mis ꝛ vocibus ꝛ ſcriptis vt ſtant ſub habitudine ſcdaꝝ itentionū:qꝛ ille termin⁹/hō/ ſiue in mēte:ſiue in voce:ſiue in ſcripto:vt ſpēs eſt p̄dicabilis de plībus ꝛc̄.ꝛ ita de alijs:ideo logica eſt etiam p ſe de illis:ſʒ nō p̄.De rebus etiā eſt logica:ſed p accn̄s in habitudine ad ſcdas intētiones:prout de ipſis pn̄t formari ſcd̄e intētiones:ſʒ p accn̄s eſt de illis:qa pprietates ſcdaꝝ intentionū nō ꝯueniūt reb⁹:ſed ſolū cōceptib⁹:vocibus:ꝛ ſcriptis:in habitudine tn̄ ad ſcdas itētiones. ¶ Ideo res nō hn̄t habitudinē ppinquā ad ſcdas intentiones:qualē hn̄t ꝯcept⁹ p̄mi ꝛ voces ꝛ ſcripta. Hoc premiſſo pʒ q terminus ꝯuertiſ cū ente rōnis:qa vſr p̄dicaſ de ſe inuicem.
¶ Ad argumēta rñdeſ.Ad p^m dī q logicus ꝛ metaphyſicus ꝟſanſ circa idē materialr̄ vt circa ens:formalr̄ aūt Ad p^m ꝛ 3^m arg. nō:qa metaph̄icus ꝟſaſ circa ens vt ens eſt:logicus ꝟo circa ens vt ens rōnis eſt. ¶ Cōſtat aūt p ſuperi⁹ dicta q ens rōnis nō eſt cōius termino:cū ſecū ꝯuertaſ. ¶ Ad cōfirmationeʒ ſilr̄ pʒ q minor eſt falſa.ſ.q ens rōnis ſit Ad 2^m cōius termino:q̄uis ſit ſubʒ adequatū logice ꝛ nō terminus:qa differt formalr̄. ¶ Replica cōtra:ſequiſ q logica ſit ſcia realis:qa cū metaphyſica ſit de rebus mālr̄: Inſtantia p^ma ꝯtra rñſionē. ꝛ logica ſit circa idē materialr̄ p cōceſſa.ḡ eſt de rebus.ſi ſic.ḡ logica eſt ſcia realis ſicut metaph̄ica.ꝯñs eſt falſum: qa ſcia rōnalis diuidiſ ꝯ̃ reales que ſunt tres.ſ.metaphyſica:mathematica ꝛ nālis.6° meta. ¶ Itē pbaſ q metaphyſicus ꝯſiderat ens vt ens rōnis eſt.ꝛ per ꝯñs ꝟſatur Tex.c.2. Inſtantia ſecunda. circa idē formalr̄ metaph̄icus ꝛ logicus.ꝛ arguo ſic.Metaphyſicus ꝯſiderat qd̄libet iquātū eſt ens.ḡ ꝯſiderat intentionē inquātū itentio:qa idē eſt intētio iquātū itentio: ꝛ intētio iquātū ens:ſic̄ idē eſt hō iquātū hō:ꝛ hō iquātū ens. ¶ Ad p̄mū negaſ ꝯña.Ad pbōnē cōcedo q logica Ad p^m ꝯ p^m inſtantiā dī. eſt de rebus p accn̄s:tn̄ iquātū itellꝰ format itentiones ꝛ ꝯceptus de ipſis.ſʒ nego vlteri⁹ ꝯñaʒ:eſt de reb⁹:ḡ eſt ſcia realis ſic̄ metaph̄ica:qa logica eſt tm̄ materialr̄ de reb⁹: metaphyſica ꝟo ꝛ materialr̄ ꝛ formalr̄. ¶ Ad ſcd̄m ꝯcedo q metaphyſicus ꝯſiderat intentionē iquātū ens:ꝛ ne- Ad ſcd̄m ꝯ ſcd̄m inſtantiā dī. go vlterius ꝯñaʒ.ḡ ꝯſiderat itētionē iquātū itētio:qa nō ſunt idē ſic̄ nō eſt idē mobile iquātū mobile:ꝛ mobile iquātū ens:qd̄ vſr accidit qñ ſequēs reduplicationē nō ſignificat abſolute eſſentiā:ideo exēplū de hoīe nō eſt ſile. ¶ Ad ſcd̄m p̄n^le ꝯcediſ q ſignū in cōitate ſua ſm̄ totaʒ Ad ſcd̄m p̄ncipale. ſuā ſignationē eſt cōius termino:ꝛ ſic excedit limites logice.Et ideo nego q vt ſic ſit de cōſideratione logici.Ad pbōnē cū dī logicus diffinit p ipſuʒ.ergo eſt p ſe de ꝯſideratione logici.Dī q logicus nō diffinit p ſignū vt logicus eſt:ſed vt induit habitū metaphyſici:qa terminus nō eſt diffinibilis a logico cū ſit cōiſſimū in logica. ¶ Replica. Inſtantia p^ma. ꝯ̃ ſi ſignū excedit limites logice ſequiſ q logica nō ſit eq̄ cōis ſcia ſic̄ metaph̄ica.ꝯñs eſt falſuʒ ꝛ ꝯ̃ Ph̄m p̄ poſteꝝ T.cō.27. tractatu p̄.Cōicāt aūt oēs ſcie ſm̄ cōia.vbi dicit q dialectica vtiſ oīb⁹:ꝛ ſi qua tʒ vſr materialr̄ cōia:vt metaphyſica.ꝛ 4° meta.dicit.Et dialectica de oībus diſputat.oīb⁹ Tex.c.5. aūt cōe eſt ens.In qb⁹ locis habeſ q ſunt ſcie eque cōes: cū de oīb⁹ eque cōſiderēt.pbaſ tn̄ ꝯña:qa metaphyſica

cõſiderat oīa entia:logica ꝟo nõ:qa ꝑ te,aliqd eſt qḋ ex-
Inſtantia ſecunda. cedit limites logice. Itē ꝓbat̃ ꝙ ſignū eſt ꝑ ſe de ꝯſide-
ratione logice.ly ſignū/eſt terminus.ḡ eſt ꝑ ſe de ꝯſidera
tione logice:qa oīs terminus ꝑ ꝯceſſa eſt per ſe de cõſide
ratione logice:qa ly ſignū/eſt termin⁹.ḡ eſt ꝑ ſe de ꝯſide-
Ad ṗmaȝ inſtantiaȝ ratione logice. ❡ Ad pᵐ dī ꝙ eſt eque cõis ſcīa logica ſicͭ
metaphiſica:qa nihil eſt ꝙ nõ ꝯſiderer̃ in ordine ad ſcḋas
ītẽtiones:bñ aliqd eſt qḋ nõ ꝯſiderat ꝑ ſe vt res. ❡ Uel
dicit̃ ꝙ eſt eque cõis:nõ qa oīa cõſideret ſicͭ metaphiſica:
ſed qa illa ꝯſiderat que applicabilia ſunt ad oīa.ideo lo-
gica eſt potius dicẽdus vnus modus ſciendi cõis:ſicͭ me-
Ad ſcḋaȝ inſtantiaȝ taphyſica vna ſcīa cõior. ❡ Ad zᵐ dī ꝙ ly ſignū/dupl̃r
Signum dupliciter capi põt.ſ.material̃r ⁊ formal̃r:material̃r eſt per ſe de cõ
ſideratione logici īquãtū terminus eſt:⁊ inquãtū ſtat ſub
aliq̃ ītentione zª vt eſt ſubm vl̃ ṗdicatū:ſ; formal̃r non.

❡ Utrū diffinitio termini ſit bene data. Queſtio. II.

Cõtra pri-mã partic-lã diffõnis argr̃ ṗmo Contra Arguit̃.pria pticula eſt male po
ſita.ſ.ſignū.ḡ diffõ mala.ꝯña tȝ.
añs ꝓbat̃:qa qḋ ponit̃ ṗ loco in diffõne debȝ
eſſe cõius diffinito:ſed ly ſignū non eſt cõius
termino diffinito.ḡ ⁊c̃.ꝓbat̃ minor: qa ly ſi-
gnū/eſt terminus ṗme ītentionis:⁊ termin⁹ ṗme ītẽtõis
eſt minus cõis q̃ ſit termin⁹ diffinit⁹:qa terminus diffini
tus diuidit̃ in terminū ṗme ītentionis ⁊ ſcḋe.ḡ ⁊c̃. ❡ Cõ
Confir⁹ prima. firmat̃.qa ſi ſignū eſt cõius termino:tūc Magr̃ debuiſſet
īcipere tractatū ſuū a ſigno ⁊ nõ a termino.tȝ ꝯña:qa cõ-
muniora ſunt ṗmittẽda in doctrina tanq̃ȝ in notiora per
Tex.c.2. Confir⁹ ſecunda. ꝑhm ṗ phy. ❡ Itē ſignū eſt equiuocū ad terminū ⁊ cir-
culū ante tabernã.ḡ nõ dȝ poni in diffõne. ❡ z° ꝯ ſcḋam
Argr̃ z° particulã argr̃ ſic. Illa pticula orõnis nõ bene ponit̃.ergo
diffinitio mala.ꝯña tȝ.añs ꝓbat̃:qa orõ diffinit̃ ꝑ termi
nū īfra a magr̃o.ḡ termin⁹ nõ dȝ diffiniri ꝑ orõnē.tȝ ꝯña:
qa al̃r idē eēt notius ⁊ ignotius reſpectu eiuſdē:qa ſemꝑ
Confir⁹ qḋ ponit̃ in diffinitiõe eſt notius diffinito. ❡ Cõfirmat̃.
qa qñcūq; in aliq̃ diffõne ponit̃ aliqḋ diffinibile ſi loco
illi⁹ diffinibilis ponat̃ ſua diffõ:tūc ṗma diffõ eſt expreſ-
Cap.6. ſior:vt dicit ꝑhs z° topi.Si ḡ termin⁹ diffinit̃ ꝑ orõnem:
loco orõnis licet ponere eius diffõnē:in qua diffõne po-
nit̃ termin⁹.Et ſic termin⁹ ſeipm diffiniret:qḋ eſt īcõue-
Argr̃ 3° niēs:qa idē eēt notius ſeipſo. ❡ 3° ꝯ 3ᵃᵐ pticulã.ꝯſtitutiuū
nõ bñ ponit̃.ḡ diffõ mala.ꝯña tȝ:⁊ añs ꝓbat̃:qꝛ ſi termin⁹
eſt ſignū orõnis ꝯſtitutiuū:cū orõ ſit termin⁹:eſt ſigᵐ orõ-
nis ꝯſtitutiuū:⁊ illa alteri⁹:⁊ ſic eſt ꝓceſſus ī īfinitū:qḋ eſt
T.cõ.40. Confir⁹ īcõueniēs:qa īfinitū īpoſſe eſt eſſe.3° phyſi. ❡ Cõfirmat̃.
qa nihil qḋ eſt mã orõnis ꝯſtituit orõnē:ſ; termin⁹ eſt mã
orõnis.ḡ termin⁹ nõ ꝯſtituit orõnē:neq; eſt ꝯſtitutiuum
Tex.c.55 orõnis.ꝯña nota cuȝ minori.maior ꝓbat̃ ꝑ ꝑhm ṗ de
gñõne dicẽtē:ꝙ forme eſt agere:mãe ꝟo pati: cõſtituere
ꝟo eſt agere:⁊ eſſe ꝯſtitutiuū dicit potētiã actiuaȝ.ḡ non
dȝ attribui mãe.itelle aūt eſt:qui actiue cõſtituit orõnes:
q̃re ⁊c̃. ❡ 4° ꝯ q̈rtã pticulã arguit̃:fruſtra ponit̃ vt pars
Argr̃ 4° ꝓpinqua.ḡ diffõ mala.ꝯña tȝ:⁊ añs ꝓbat̃:qa ſi nõ maxi-
me eſſet ꝑꝑ lr̃aȝ ⁊ ſyllabã:que nõ eēt termin⁹. ❡ Sed ꝯ.
qa oē qḋ põt eſſe ſubm ⁊ ṗdicatū ꝓpõnis põt eē termin⁹.
ſed lr̃a ⁊ ſylla ſunt hui⁹.ḡ lr̃a ⁊ ſylla pñt eſſe termin⁹.ꝯña
nota cū maiori:qa termin⁹ eſt in quē reſoluit̃ ꝓpõ: ſ; ꝓ-
poſitio reſoluit̃ in ſubm ⁊ ṗdicatū.ḡ qḋ põt eſſe ſubm vl̃
ṗdicatū eſt termin⁹:ſ; lr̃a ⁊ ſylla põt eē ſubm ⁊ ṗdicatū.
ḡ põt eſſe termin⁹.minor ꝓbat̃:qa dō.a.eſt lr̃a vocalis.
an/eſt ſylla.ſubȝ in ṗma eſt iſta lr̃a.a.in ſcḋa ꝟo illa ſylla
an. Itē idē nõ eſt totū ⁊ ps reſpectu eiuſdē:ſ; termin⁹ eſt
Confir⁹ prima. totū re⁹ orõnis:qa eſt gen⁹ ad ipſaȝ.ḡ nõ eſt ps. ❡ Cõfir-
mat̃ argᵗᵒ qḋ reputatū eſt achilles:qa dō.a.eſt.b.illa eſt
vna orõ:qa tãtū ſigt̃ q̈tū iſta lr̃a.a.eſt iſta lr̃a.b.⁊ tñ ter-
minus nõ eſt pars ꝓpinqua ei⁹.ꝓbat̃:qa ps ꝓpinq̃ nõ dī

niſi ꝑ reſpectū ad remotã:ſ; hec orõ nõ hȝ ptē remotã.vt
pȝ.ḡ nec ꝓpinquã. ❡ Idē; põt argui de ꝓpõne mētali q̃ Confir⁹ ſecunda
eſt cõpoſita ex ꝯceptib⁹ īdiuiſibilib⁹:que nõ cõſtituit̃ ex
lr̃is nec ex ſyllabis:tūc talis ꝓpõ nõ hȝ ptē remotã:ḡ nec
ꝓpinquã.Et ſic pȝ ꝙ illa pticula:vt ps ꝓpinq̃ fruſtra po
nit̃:qa nõ cõpetit cuilibȝ orõni. ❡ 5° ꝯ totã diffõnē ſic ar
guit̃. Illa diffõ cõpetit alteri a diffinito.ḡ eſt mala.ꝯña Argr̃ 5°
tȝ ꝑ ꝑhm 6° topicoꝝ.añs ꝓbat̃:qa diffinitū hic eſt ly ter Cap.1.
min⁹/qui eſt termin⁹ ſcḋe ītẽtionis:ſ; hec diffõ cõpetit ēt
termino ṗme ītentionis:vt pȝ.ḡ cõpetit alteri a diffinito.
❡ Cõfirmat̃.qa hec diffõ cõpetit termino ſyncathegore Confir⁹
matico q nõ eſt termin⁹:cū ſibi nõ cõpetat diffõ termini
data a ꝑhõ ṗ ꝑoꝝ dū dī.Termin⁹ eſt ī quē reſoluit̃ ꝓpõ Cap.1.
vt in ſubȝ ⁊ ṗdicatū:qa terminus ſyncathe⁹ nõ eſt ſubm
nec ṗdicatū:vt formal̃r ſumit̃. ❡ 6° termin⁹ nõ põt diffi Argr̃ 6°
niri:ḡ diffõ mala.ꝯña tȝ.añs ꝓbat̃:qa termin⁹ eſt cõiſſi-
mū ꝑ ſe ꝯſideratū in logica.ḡ eſt notiſſimū.ḡ nõ põt diffi
niri q̈uocūq; accipiat̃ diffõ.tȝ ꝯña:qa ſemꝑ diffõ dat̃ ꝑ
noti⁹ 6° topic. ❡ Cõfirmat̃.qa īpoſſe eſt aliquã ſciam de- Cap.4.
mõſtrare ſuū ſubm eē:ſiue ꝑ ſignū:ſiue ꝑ cãm ſm Cõmē Confir⁹
tatorē in z° phyſi.ſ; termin⁹ eſt ſubm in h lib°.vt pȝ.ḡ ī- T.cõ.16.
poſſe eſt demr̃are ipm ꝑ ſignū vel ꝑ cãm.tūc vltra.īpoſſe
eſt demr̃are ipm.ḡ īpoſſe eſt diffinire.tȝ ꝯña:qa oppoſitū
ꝯñtis nõ ſtat cū añte.ſi eñi poſſe eſſet diffiniri ipm poſſet
demr̃ari eſſe ꝑ ſuã diffõnē ſicut ꝑ ſyllm̃ hypothetici. Si
ſignū orõnis ꝯſtitutiuū eſt:termin⁹ eſt:ſ; ſignū orõnis cõ
ſtitutiuū eſt.ḡ termin⁹ eſt. Itē ꝑhs in ṗ poſte⁹ z° trac.dicͭ Tex.c.25
ꝙ ſcīe deſpiciūt ſua ſubta:qa ſupponūt ipſa ⁊c̃. ❡ 7° vni⁹
rei tñ vna eſt diffõ:ſ; cū termin⁹ hēat aliã diffõnē dataȝ Argr̃ 7°
a ꝑhõ ṗ ꝑoꝝ cū dī.Termin⁹ eſt in queȝ reſoluit̃ ꝓpõ.ḡ
nõ põt hēe iſtã:qa al̃r vni⁹ rei eēnt plēs diffõnes.minor Cap.1.
nota.maior ꝓbat̃:qa vnius rei:tñ vnica eſt eēntia.ḡ tñ
vna eſt diffõ.tȝ ꝯña:qa diffinitio exṗmit eēntiã rei.ſi plu
res eſſent diffõnes/plēs eēnt eēntie. ❡ Cõfirmat̃.qa qñ
plēs diffõnes dant̃ de eadē re ille debēt ꝯuerti:qa q̈cūq; Confir⁹
ꝯuertunt̃ cū vno tertio ꝯuertunt̃ iter ſe:ſ; q̈libȝ diffõ cõ
uertit̃ cū ſuo diffinito.ḡ iſte diffõnes cõuertunt̃ iter ſe.h
tñ ē falſuȝ:qꝛ alicui cõpetit termini diffõ data a Magr̃o:
cui nõ cõpetit diffõ ꝑhi:vt termino ſyncathe⁹ formal̃r
ſumpto. ❡ Ad hec breuit̃ rñdet̃. ❡ Ad ṗᵐ negat̃ añs. Ad
Ad ṗmã dicitur. ꝓbõnē nego minorē.ſ.ꝙ ſignū nõ ſit cõi⁹ diffinito. ❡ Et
ad rõnē cū dī ly ſignū/eſt termin⁹ ṗme ītentionis:ſ; ter-
min⁹ ṗ⁽ ītentionis eſt minus cõis termino diffinito.ḡ ⁊c̃.
Signum dupl̃r. Dī ꝙ ly ſignū/põt capi dupl̃r.ſ.pro eo qḋ ſigt̃:⁊ ꝑ eo qḋ
denoiat. Prio mõ eſt min⁹ cõe:qa tūc accipit̃ pro ſeipſo
termino. Scḋo mõ eſt magis cõe:qa nõ ſolū denoiat ter-
minos z⁽ ītentioni:ſ; ēt ṗ⁽ ⁊ ēt res. ❡ Et ſi replicas ꝯ:qa
illa diſtinctio pro eo qḋ ſigt̃ ⁊ pro eo qḋ denoiat nõ hȝ lo-
cū niſi in termis ſcḋe ītẽtiõis:ſ; cū ſignū ſit ṗ⁽:ḡ diſtictio
nõ eſt ad ꝓpoᵐ. ❡ Põt dici negãdo maiorē:qa ſm Bur
leū in ṗnto relonis:q̈libȝ termin⁹ ꝯcret⁹ accñtalis:vt pī ⁊
albuȝ põt accipi dupl̃r.ſ.ꝑ eo qḋ ſigt̃:⁊ ꝑ eo qḋ denoiat:
ſiue in ſuppõne ſimplici:ſiue in ſuppõne ꝑſonali. ❡ Uel
al̃r ⁊ tuti⁹ rñdet̃ ad ṗncipale:qa ly ſignū/põt capi dupl̃r:
ſcȝ mãl̃r pro ſeipſo termino:⁊ formal̃r pro ſigto formali:
⁊ q̈ſi redit ad idē.ṗ mõ eſt minus cõe. z° mõ eſt magis
cõe. ❡ Ad ꝯfirmationē rñſuȝ eſt in qõne ṗª:ꝙ lȝ ſignum
Ad ꝯfir⁹ primam. ſit cõius termino:qa tñ excedit limites logice:iõ nõ īcipit
ab eo. ❡ Ad aliud negat̃:ꝙ ſignū ſit equocū:qa ſm ideȝ
Ad ꝯfirᵐ ſcḋam. nomē ⁊ eãdē rõnē dī de illis:que eſt qḋ apprehēſuȝ a ſen
ſu vel itellu ducit ipſuȝ in cognē alicui⁹ rei. ❡ Ad zᵐ ṗn-
Ad zᵐ cipale dī cõiter ꝙ termin⁹ diffinit̃ ꝑ orõnez a poſteriori.
Orõ ꝟo ꝑ terminū a ṗori:⁊ illo mõ nõ incõuenit idē eſſe
diffiniēs ⁊ diffinitū:notius ⁊ ignoti⁹ reſpectu eiuſdē in di-
uerſis gñib⁹ diffõnū:qa vna eſt ꝑꝑ qd:⁊ alia qa:ſiue vna

eſt formalis

Inſtantia ɔ rñſionē. eſt formalis ⁊ alia mālis. ¶ Cōtra hāc rñſionē arguunt qdā ſeneſes dicētes: ꝙ lȝ vera ſit: tñ nō ſatiſfacit queſito. Vñ arguūt ſic. In oī diſciplina incōueniēt ꝙ pma notitia: ſcȝ quid noīs: aut qd rei habeaꝛ p aliquid cū pma notitia hi p illud pmū: aliogn nūꝗ̄ certificareꝛ hō: ſed cuȝ pma notitia habeaꝛ hic p oīonē. ğ pma notitia oīonis non pōt hri per terminū. Ideo aliter rñdent dicentes: ꝙ lȝ oīo ſit

Rñſio pª ſneſium. terminus: nō tñ Magr̄ dȝ eaȝ ſic diffinire: ſed vt diffinit

L. 4. pħs p pihermenias ſic. Oīo eſt vox ſignificatiua ad pla-

Alia rñº. citū pp argumētū factū. ¶ Sed qꝛ ſm talē rñſionē dānat Magrm. iō dicūt ipſi alr̄ poſſumus rñdere ſaluādo Magrm: dicēdo ꝙ pma notitia oīonis. ſ. quid noīs. ſ. per quā hi pma notitia ipſius termini habita eſt in grāmatica ⁊ nō hic. ſ. ꝙ eſt incōplexū: per qđ plura idiſtīcte ipor

Cōtra ſeneſes. tanꝛ. Peccat vtraqȝ rñſio ſeneſium iudicio meo. Prima eni pſūptuoſa eſt: cuȝ ex leui cā dānet Magrm. Scđa ꝟo dubia eſt in hoc ꝙ dicit. ꝙ pma notitia termini hēaꝛ p notitiā oīonis habitā in grāmatica. Hoc videꝛ falſuȝ. pꝰ qꝛ terminꝰ videꝛ eſſe prius notus ꝗ̄ oīo. Terminꝰ eni nihil aliud eſt niſi dictio vel aggregatū ex dictionibꝰ: ſed dictio pus nota eſt in grāmatica ꝗ̄ oīo. pbaꝛ: qꝛ i doctrinis q̄ pus traduntꝛ pus nota ſunt. pus aūt traduntꝛ dictiones ꝗ̄ oīones. Nā hic eſt ordo in grāmatica. pus eni lr̄e: deide ſyllabe: deide dictiones: deide oīones traduntꝛ. Ecce ꝙ pus traduntꝛ dictiones ꝗ̄ oīones in grāmatica: ergo pus nota ſunt. ¶ Scđo. ſi pus nota eēt oīo in grāmatica ꝗ̄ terminus: ſequereꝛ ꝙ etiā eēt oīo pus nota in logica ꝗ̄ terminꝰ. pbo ɔñtiā: qꝛ ɔſimilē habitudinē hȝ oīo in logica ad terminū: qualē habȝ oīo in grāmatica ad terminū. Nā tā hic ꝗ̄ ibi ɔſideraꝛ terminꝰ vt eſt ps oīonis. Et oīo vt conſtituiꝛ ex terminis. ɔñs tñ eſt falſum. pꝰ qꝛ nihil eſt cōius in logica termino: ğ nihil eſt notius eo. Scđo: quia terminꝰ eſt ſubm logice. ergo nihil eſt notius eo in logica.

T. cō. 26. pȝ ɔñia. pꝰ ſm Cōmēta. 2º phyſi. dicentē. ꝙ ipoſe eſt demōſtrari ſubm: ſiue p ſignū: ſiue per cāȝ: qꝛ aliqđ eſſet notiꝰ

Tex. c. 2. eo: qđ eſt icōueniēs. ⁊ pꝰ poſterioꝝ dicit. De ſubto pcognoſciꝛ qd eſt: ⁊ qꝛ eſt. ¶ Ideo ſuſtinēdo rñſionē cōeȝ nego ꝙ pma notitia termini habeaꝛ p oīonē: qm̄ pª notitia termini eſt notitia qd noīs que pſupponiꝛ: cū ſit terminꝰ hic ſubȝ. Notitia aūt qd rei inueſtigaꝛ: ⁊ hi p oīonē. ¶ Aliter tñ ⁊ ſubtilius poſſumus rñdere. Ad pncipale ſic: ꝙ nō eſt incōueniēs ꝙ idē ſit diffinitēs ⁊ diffinitū nō eodē modo ſumptū. Terminꝰ eni diffiniꝛ p oīonē: vt oīo hȝ habitudinē cāe finalis: ⁊ terminus hȝ habitudinē effectus. Oīo ꝟo diffiniꝛ p terminū: vt oīo hȝ habitudinē effectꝰ: ⁊ terminus hȝ habitudinē cāe ɔſtitutiue: ⁊ ſic quelibet diffinitio eſt data a priori: in diuerſis tñ gn̄tibus cāꝝ in quibus diuerſis gn̄ibus cauſaꝝ nō eſt incōueniēs idē eſſe notius ⁊ ignotius reſpectu eiuſdē. Argumentū aūt illoꝝ non eſt cōtra nos: qꝛ pma notitia termini nō habeꝛ per oīonē: ſȝ preſupponiꝛ. 2ª aūt notitia diſtincta habeꝛ per orationē: ⁊ ecōtra in diuerſis gn̄ibus cauſaꝝ: ⁊ hoc nō inconuenit.

Ad ɔfirm. dicitur. ¶ Ad cōfirmationē diciꝛ ꝙ illud dictū hȝ itelligi de diffinitione pure quidditatiua que eſt data p genus imediatum ⁊ differentiā ɔuertibilē cuȝ ſpecie: qualr̄ nō eſt illa. Ideo loco ly oīonis nō pōt poni ſua diffinitio. ¶ Vel alr̄ diciꝛ ꝙ nō eſt incōueniens: ꝙ idem ponaꝛ in diffōne ſui ipſius in obliquo caſu: cū ğ ly oīonis ſit in obliquo: diffō

Rñºdoc. cius cadit in obliquo. ¶ Ego aūt aliter reſponderē: ⁊ tu-

Ad ſcđm pncipale. tius ſequēdo opionē nr̄am. ¶ Ad 2ᵐ pncipale: ꝙ ly oīonis vt poniꝛ in diffōne termini nō eſt diffinibilis cuȝ habeat habitudinē cāe finalis. cuȝ aūt diffiniꝛ hȝ habitudinē effectus reſpectu termini ⁊ nō cauſe. ¶ Ad 3ᵐ diciꝛ ꝙ

Ad tertiū dicitur. nō eſt icōueniēs eſſe pceſſum in iſinitū in oīonibꝰ: lȝ ſit icōueniēs oīones iſinitas eē. Pħs tñ voluit numerū iſinitū nō dari actu: ſȝ bñ in potētia: ſic ꝙ quocūqȝ dato ſit dabilis maior. Et ſic in pꝓpoſito: qꝛ nō ſunt oīones iſinite actu: ſed bene in potētia. ſ. ꝙ quibuſcunqȝ datis pñt dari plures: ⁊ ſub alijs verbis logice loquēdo. Infinitū ɔcedo dari ſyncathegorematice: nō aūt cathe^{ce}: qđ eſt idē cū dicto Pħi. Et ſi diciꝛ ɔ. ſi deꝛ iſinitū in potētia. ergo dabiꝛ in actu. pbaꝛ ɔñtia: qꝛ fruſtra eſt potētia que non pōt reduci ad actū. per Cōmēta. pmo celi. cō. mē. 133. Dico ꝙ illa poꝰ: cuiꝰ exitus ad actū eſt ipoſis nō dȝ dici poª. Diciꝛ ꝙ veꝝ eſt de poª determinata: nō autē de ideterminata.

Ad ɔfir^m. ¶ Ad ɔfirmationē dī ꝙ mā nō pꝓpie ɔſtituit: ſȝ eſt illud ex quo aliqd cōſtituiꝛ. Improprie tñ ɔcedimꝰ mām ɔſtituere. Sicut eni dicimus paries ⁊ tectū ɔſtituūt domuȝ. Ita in pꝓpoſito terminus pꝓpie eſt illud ex quo cōſtituiꝛ oīo: ⁊ intell's illā cōſtituit. Improprie tñ dicimꝰ terminū cōſtituere oīonē. ¶ Ad 4ᵐ dicūt quidā ꝙ duplex eſt ter- Ad 4ᵐ. minus: pꝓprius ⁊ iꝓpꝛius: pꝓprius eſt hñs ptes pꝓpinquas ⁊ remotas. iꝓprius ꝟo qui nō hȝ has. dicūt eni ꝙ Magiſter ſolū loquiꝛ de pꝓprijs. ¶ Hec rñſio nō valȝ: qꝛ ſequitur ꝙ Magr̄ eſſet diminutꝰ: cuȝ de illis terminis iꝓprijs adhuc logica cōſideret: qđ pbaꝛ: qꝛ ex illis ſiunt pꝓpōnes ſignificantes veꝝ vel falſuȝ: vt. a. eſt lr̄a: an eſt ſyllaba. Ideo aliter dicamus ꝙ lr̄e ⁊ ſyllabe pñt ɔſiderari duplr̄. Uno mō vt hñt vim lr̄e ⁊ ſyllabe. Alio mō vt hñt vim dictionis. Primo mō accipiunꝛ ſm ꝙ ɔſtituūt aliquā dictionē: ⁊ ſic nō ſunt termini. Alio mō accipiunꝛ qñ p ſe ſiue ſeoꝛſum accipiunꝛ: ⁊ ſic ſunt termini. Primo modo loquitur Magr̄ ⁊ nō ſcđo mō: ⁊ h̄ eſt qđ alij volunt dicꝛ ſub alijs verbis dicētes: ꝙ lr̄a vt lr̄a nō eſt terminꝰ: lȝ lr̄a ſit terminus. ¶ Ad aliū dī ꝙ idē pōt eē totū ⁊ ps reſpectu eiuſdē: nō eodē mō ɔſideratū ſicut genus eſt totū ⁊ pars reſpe-

L. 6. Ad ɔfir^m pncipale. ctu ſpeciei: vt dicit Cōmēta. pꝰ phyſi. ¶ Ad ɔfirmationē cū dī ꝙ illa oīo. a. eſt. b. nō hȝ ptes pꝓpinquas: dicūt qdaȝ cōcedendo: ⁊ ɔñter dicūt illā pticulaȝ nō cōuenire oīoni cuilibȝ. ¶ Hec rñſio nō ē tenēda: ex quo dānat Magrȝ. Ideo dicaꝛ aliter. ꝙ iſta oīo hȝ partes pꝓpinquas: qꝛ per partes pꝓpinquas intelligit imediatas. Et cū arguis pꝓpinquū nō dī niſi in reſpectu ad remotū: cōcedo: lȝ nō habȝ remotas. cōcedo. ğ nō hȝ pꝓpinquas. nego ɔñtiam: qꝛ iſta dicit hr̄e ptes pꝓpinquas p reſpectū ad ptes remotas alterius oīonis q̄ ſunt ille ex qbus nō imediate ɔſtituiꝛ totū. pꝓpinque ꝟo ex qbus imediate ɔſtituiꝛ totus ſic̄ ex iſtis. Vel negaꝛ minoꝛ. ſ. ꝙ nō hȝ ptes remotas: vn̄ lȝ non habeat formalr̄: hȝ tñ virtualr̄ ſiue equalēter: cuȝ equaleat alteri oīoni hñti ptes pꝓpinquas ⁊ remotas: vt iſti: illa lr̄a. a. eſt iſta lr̄a. b. ⁊ ita dicaꝛ de mētali. ¶ Ad 5ᵐ negaꝛ mi- Ad 5ᵐ noꝛ. Ad pbationē diciꝛ ꝙ aliud eſt qđ diffiniꝛ: ⁊ aliud p quo diffiniꝛ. diffiniꝛ hic ſcđa intētio nō pro ſeipſo ſola: ſȝ pro pª ⁊ 2ª equalr̄. Vel dī vt terminus diffinitꝰ abſtrahiꝛ a pma intētione ⁊ ſcđa: ſic̄ aial qđ diffiniꝛ abſtrahiꝛ a ſpeciebus vt diffiniꝛ: ⁊ nō valȝ ſi dicis. ğ eſt aliqs terminus mentalis q nō eſt pme intētionis nec ſcđe: ſic̄ nō valet: ğ eſt aliqđ aial: qđ nō eſt hō nec aſinus: imo nullū eſt aial quin ſit hō vel aſinus vel ididuū alicuiꝰ alteriꝰ ſpēi cōtente ſub hoc gn̄e aial: ⁊ tñ aial abſtrahiꝛ ab hoīe vel ab aſino vel ab alijs ſpēbꝰ: ita dato ꝙ nullus ſit terminꝰ mētalis q nō ſit pme vl̄ ſcđe intētionis: tñ terminꝰ abſtrahiꝛ ab iſtis. ¶ Ad ɔfirmationē dī ꝙ Pħs capit terminū ſtri- Ad ɔfir^m. ctius. ſ. pro eo ſolū qđ pōt eſſe ſubm vel pdicatū: ſed Magiſter largius pro eo etiā qđ pōt determinare pꝓpōnē vel ptē eiꝰ. ⁊ ſic termini ſyncathegorematici ſunt termini cuȝ poſſint determinare pꝓpōnē vl̄ ptēȝ eiꝰ. ¶ Ad 6ᵐ ɔcediꝛ Ad 6ᵐ ꝙ terminꝰ nō pōt diffiniri a logico vt logicus eſt: qꝛ nihil hȝ cōius nec notius: pōt tñ diffiniri a logico vt induit habitū metaphyſici. ¶ Ad ɔfirmationē dī ſilr̄ ꝙ ipoſe eſt Ad ɔfir^m

demſtrare terminū eē p ſignū vel p cām a logico vt logic⁹ eſt:ſʒ vt ĩduit habitū metaphiſici pt demſtrari eē ⁊ diffiniri.

Ad 7ᵐ ¶ Ad 7ᵐ dī φ vni⁹ rei vno mō ↄſiderate vna eſt diffō. diuerſimode tñ ↄſiderate ſūt plēs diffōnes. Ita hic phs ↄſiderat terminū ſm viā reſolōnis. Magr̄ ꝟo ſm viam

Ad ↄfir. cōpōnis. ¶ Ad ↄfirmationē dī cōcedēdo. φ ſi vnius rei ſm eandē cōitatē accepte ſint plēs diffōnes φ ille ↄuertunſ: ſʒ ſi ſm maiorē cōitatē in vna accipiſ ⁊ ſm minorē in alia nō ↄuertunſ. Et ita eſt in ꝓpoſito: vt dictum eſt.

¶ Utrum pma diuiſio terminoꝝ cū diffōnibus mēbroꝝ ſit bona. Queſtio III.

Argr̄ p̄ Contra pmā diuiſionē termini que eſt. Terminoꝝ aliquis eſt per ſe ſignificatiuus: aliqs nō p ſe ſignificatiu⁹ argr̄. qa ſequiſ φ idem eſt magis cōe ⁊ minus cōe reſpectu eiuſdē.ḡ diuiſio mala. ↄñā tʒ. ⁊ añs ꝓbaſ: qa ly termin⁹/in cōi diuiſus in p ſe ſignificatiuuʒ ⁊ nō p ſe ſigñatiuū eſt cōioꝛ termio p ſe ſignificatiuo: ⁊ eodē mō eſt min⁹ cōis.ḡ ⁊c̄. ↄñā pʒ cū maioꝛi: qa oē diuiſuʒ eſt cōius diuidētib⁹: vt in topicis ⁊ in libro diuiſionū dī. minoꝛ ꝓbaſ: qa iſte termin⁹/termin⁹/eſt p ſe ſigñatiuus: q̄re ⁊c̄.

Confir⁹ ¶ Cōfirmaſ. qa q̄ro an termin⁹ diuiſus in per ſe ſigñatiuū ⁊ nō p ſe ſigñatiuū ſit p ſe ſigñatiuus: aut non p ſe ſigñatiu⁹: aut nec ſic nec ſic. Si deſ p̄ᵐ: tūc termin⁹ p ſe ſigñatiu⁹ diuidereſ in terminū p ſe ſigñatiuū ⁊ terminū nō p ſe ſigñatiuū: qḋ eſt icōueniēs. Si deſ 2ᵐ: tūc termin⁹ nō p ſe ſigñatiu⁹ diuidiſ ĩ terᵐ nō p ſe ſigñaᵐ: ⁊ p ſe ſigñaᵐ: qḋ eſt incōueniēs. Si deſ 3ᵐ: ſeqꝛ̄ ↄ̄ pmū pnᵐ. De qlibet dī alteꝝ ↄ̄dictoriū incōplexoꝝ: ⁊ de nullo eoꝝ ſimſ.

Argr̄ 2⁹ ¶ 2⁹ ſic. Ois termin⁹ eſt p ſe ſigñatiuus.ḡ diuiſio mala. ↄñā tʒ. ⁊ añs ꝓbaſ ſic. Ois paſſio cōpetens p ſe iferioꝛi: cōpetit p ſe ſupioꝛi: ſed p ſe ſigñare eſt paſſio p ſe cōpetēs termino p ſe ſigñatiuo q eſt iferioꝛ ad terminū in cōi.ḡ cōpetit p ſe termino in cōi.ḡ cuilibet termino cōpetit. tʒ ↄñā 2ᵃ ⁊ ga p ſe pſupponit de oi. p̄ poſtꝛ. maioꝛ p̄ʒ ↄñtie eſt phi. p̄ poſteꝛ in erroꝛibus. vbi vult φ paſſio trianguli. ſ. hr̄e tres angulos cōpetit p ſe figure.

Nō lecoꝛ φ hec rōe ſua miño non ↄcō dit: tñ rō vt patʒ ex ꝓceſſu ſic dʒ ſtare. T. cō. 11.

Confir⁹ ¶ Cōfirmaſ. qa ois termin⁹ eſt ſignū oꝛonis ↄſtitutiuū. Omne ſignum per ſe repñtat ſigñatū.ḡ ois termin⁹ repñtat ſigñatū. tʒ ↄñā p illud pnᵐ in antepñtis. Qñ alteꝝ de altero p̄dicaſ qcqd p̄dicaſ de p̄dicato: p̄dicaſ de ſubiecto. minoꝛ ꝓbaſ: qa oē ſignū repreſentat ſigñatū. aut ḡ p ſe: aut p accñs. nō p accñs: qa poſſʒ nō repñtare qḋ iplicat φ ſit ſignū ⁊ nō repñtet.ḡ p ſe repreſentat.ḡ p ſe ſigñat.ḡ eſt p ſe ſigñatiuus. ille ↄñtie de ſe patēt.

Argr̄ 3⁹ ¶ 3⁹ ſic. Aliqs termin⁹ eſt q nō eſt p ſe ſigñatiu⁹ nec nō p ſe ſigñatiu⁹: ſiue ſiſ eſt p ſe ſigñatiu⁹: ⁊ nō p ſe ſignificatiu⁹.ḡ diuiſio mala. ↄñā tʒ. añs ꝓbaſ: qa termin⁹ ꝑgnās: vt nihil ⁊ hꝰ: qa oē cōpoᵐ equalr̄ ex p ſe ſigñatiuo ⁊ nō p ſe ſigñatiuo: nō magis eſt p ſe ſigñatiuū q̄ʒ nō p ſe ſigñatiuū: ſʒ termin⁹ ꝑgnās eſt cōpoſit⁹ equalr̄ ex p ſe ſignificatiuo: ⁊ nō p ſe ſigñatiuo: vt nihil: ex nō ⁊ aliquid.ḡ nō magis dī vn⁹ q̄ʒ alter.ḡ vel neuter illoꝝ eſt vł vtrūqʒ erit.

Confir⁹ ¶ Cōfirmaſ. qa ponaſ ille termin⁹/belerix/in vno ⁊ eodē iſtāti iponaſ ab vno magr̄o ad ſigñandū idē qḋ ly hō/⁊ ab alio magr̄o iponaſ ↄuerti cū ly ois: tūc nō eſt maioꝛ rō q̄re talis termin⁹ ſit vni⁹ q̄ʒ alteri⁹.ḡ vł ſiſ eſt p ſe ſigñatiu⁹: ⁊ nō p ſe ſigñatiu⁹: vel neuter illoꝝ. Et ſi dicaſ. nō fuit ipoſit⁹ a p̄ ipoſitoꝛe ſic: iō nō eſt p ſe ſigñatiu⁹. Pono φ pmi ipoſitoꝛes fuerit duo: quoꝝ pm⁹ ipoſuerit vt p̄ dictū eſt. ⁊ ſcḋs vt 2⁹ dcm̄ ē: ⁊ tūc ſeqꝛ̄ idē qḋ pus.

Argr̄ 4⁹ ¶ 4⁹ ↄ̄ diffōnes arguiſ. Et p̄ ↄ̄ pmā ſic. ly ois/eſt termin⁹ nō p ſe ſigñatiu⁹: vt pʒ: ⁊ tñ p ſe ſūptus aliqd ſigñat.ḡ diffō p̄ᵃ mala. ↄñā tʒ. qa alicui cōpetit diffō cui nō cōpetit diffinitū. maioꝛ nota: ⁊ minoꝛ ꝓbaſ: qa dōo ois: ly ois/ſumiſ per ſe: ⁊ tñ aliqd ſigñat: qa ſeipm nālr repñtat intellectui.

Confir⁹ ¶ Cōfirmaſ. qa ſi dī φ terminus dī p ſe ſigñatiuus: qa aliqd ex̄ ſe ſignat. nō aūt qa ſigñat ſe vł ſiſe. ¶ Cōtra. illa vox hō/que nūc p̄ eſt prolata eſt termin⁹ p ſe ſigñatiu⁹ ⁊ nō ſigñat aliqd ex̄ ſe. ꝓbaſ. qa vel ſigñat ex impōne q̄ eſt vel q̄ fuit. nō p̄: qa nō ſit nūc ipoſitio. nec ſcḋo: qa non iponebaſ pus ad ſignificādū cū nō fuerit.ḡ nec ſigñat ex ipōne: neqʒ etiā ſigñat naturalr̄.

Argr̄ 5⁹ ¶ 5⁹ ↄ̄ ſcḋam diffōnem arguiſ ſic. Ille termin⁹ ſoꝛ. in voce nūc p̄ ꝓlatus eſt per ſe ſigñatiu⁹: vt pʒ: ⁊ tñ nō ſignificat aliqd ex̄ ſe.ḡ diffō ſcḋa mala. ↄñā nota: qa alicui cōpetit diffō cui nō cōpetit diffinitū. ⁊ maioꝛ eſt nota. minoꝛ ꝓbaſ: qꝛ nec ſigñat naturaliter: vt pʒ: nec ex ipōne. ꝓbaſ: qa pmus ipoſitoꝛ non cognouit iſtū terminū/ſoꝛtes/nūc p̄ ꝓlatū.ḡ nō ipoſuit ad ſignificādū.

Confir⁹ ¶ Cōfirmaſ. qa iponere terminū ad ſignificādū eſt intētionē termini cū itentione rei totiēs referre vt nec itentio termini itētionē rei ad memoriā reducat: ſed nec pmus ipoſitoꝛ nec ali⁹ habuit intētionē hui⁹ termini. ergo ⁊c̄.

Argr̄ 6⁹ ¶ 6⁹ ↄ̄ ambas diffōnes ſiſ argr̄ ſic. qa ly oē/ly aliquid/⁊ ly nemo/p ſe ſumptū aliqd ſigt̄: ⁊ tñ qlʒ iſtoꝝ p ſe ſumpt⁹ nihil ſigt̄.ḡ ⁊c̄. ↄñā nota cū maioꝛi: ⁊ minoꝛ ꝓbaſ: qa qlʒ iſtoꝝ eſt nō p ſe ſigñatiu⁹.ḡ qlʒ iſtoꝝ p ſe ſūpt⁹ nihil ſigñat. tʒ ↄñā a diffinito ad diffōnē. añs ꝓbaſ: qa qlʒ iſtoꝝ eſt termin⁹ ſyncathe⁹.ergo qlʒ iſtoꝝ eſt nō p ſe ſignificatiuus. tʒ ↄñā a ſupioꝛi ad ſuū iferi⁹. añs pʒ: qa terminus hñs offm̄ diſtribuēdi ⁊ ꝑticulariçandi eſt termin⁹ ſyncathegoꝛematicus: ſed illa ſunt hō.ḡ ⁊c̄.

Confir⁹ ¶ Cōfirmaſ. qa ly omne/ſignificat idē qḋ ly ois: ſed ly ois/nihil ſigñat ex ſe.ḡ nec ly oē. ↄñā tʒ cuʒ minoꝛi. maioꝛ ꝓbaſ: qa ſolus noīatiuus eſt ille per quē facta eſt ipoſitio noīs ad ſignificanduʒ: vt pʒ p ſctm̄ Tho. in p̄ periher. in ca⁹ de noie. Alij aūt caſus qui formanſ ab eo ſignificāt illud idē qḋ noīatiuus: ſed cū ly oē/formeſ ab illa voce pma ly ois.ḡ ſcḋario ſigñat illud idē qḋ ly ois/pmo iponiſ ad ſigñandū: ſed ly ois/nihil extra ſe iponiſ ad ſignificādū.ḡ nec ly omne. ¶ Ex altera pte probo φ ly ois/p ſe ſumpt⁹ aliqd ſigñat: quia omne adiectiuū in neutro gñe ſubſtantiuaſ.ḡ ⁊c̄.

Ad pmū dictum. Ad hec breuiter rñr. ¶ Ad p̄ᵐ dicūt reales φ ſoluʒ termin⁹ i cōi: ⁊ nō ille termin⁹/terminus/eſt ille qui diuidiſ: ideo terminus p ſe ſigñatiuus eſt in min⁹ ſe hñs q̄ʒ termin⁹ in cōi: ſʒ in plus ſe habeat q̄ʒ ille terminus/termin⁹. Uñ ille terminus/terminus/eſt indiuiduuʒ ↄtētū ſub h̄ cōi termino: ſicͭ hō ſub hoīe.

Reſpōſio ſecunda. ¶ Aliter terminiſte dicerēt nō eē icōueniēs idē eē magꝭ cōe ⁊ min⁹ cōe reſpcū eiuſdē: ſub diuiſis tñ rōnib⁹. Uñ lʒ iſte termin⁹ q̄litas/vt oēs q̄litates ſigt̄ ſit gen⁹: idē tñ termin⁹ vt eſt hoc ens eſt idiuiduū ⁊ ↄtineſ ſub gñe q̄litatis: eo φ eſt h̄ cōceptus ſi eſt in mente: aut h̄ figura in ſcripto: aut h̄ vox ſi ſit in voce.

Ad ↄfir. ¶ Ad ↄfirmationē dī ſiſr ſm reales φ termin⁹ in cōi diuiſus nō eſt p ſe ſigñatiu⁹ nec nō p ſe ſigñatiu⁹: ⁊ cū dicis hoc eſt ↄ̄ pmū pnᵐ de quolibet dī alteꝝ ↄ̄dictoꝛioꝝ icōplexoꝝ: ⁊ de nullo eoꝝ ambo ſimul. Diciſ φ pro limitatione hui⁹ pncipij ſex cōditiones reqriſ. q̄re vna eſt de termino ſinglari ⁊ nō cōi. Terminiſte ꝟo dicerēt φ termin⁹ diuiſus eſt termin⁹ p ſe ſigñatiu⁹ ⁊ vt ſigñans eſt cōmunioꝛ illis: lʒ vt tale ens ſit min⁹ cōis. Et ↄñr ↄcediſ aliquē terminū p ſe ſigñatiuū p̄dicari de nō p ſe ſigñatiuo.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ ſm reales facilis eſt rñſio: qa termin⁹ diuiſus nō eſt iſte termin⁹/termin⁹/ſʒ abſtrahit ab illo ſicut ſpēs ab idiuiduo: ⁊ ↄñter negant φ eſſe p ſe ſigñatiuū ſit paſſio adeq̄ta termini diuiſiui: ſʒ bñ h̄ diſiunctū eſt paſſio adeq̄ta eius. ſ. eē p ſe ſigñatiuū vel nō eſſe p ſe ſigñatiuū: ⁊ cū tu dicis: p ſe pſupponit de oi. Diciſ φ verū eſt ſi eſt p ſe p̄. ſi aūt eſt p ſe nō p̄ vł reductiue nō: vt h̄.

Reſpōſio ſecunda. ¶ Terminiſte ꝟo cōcedūt φ eſſe p ſe ſigñatiuū ſit paſſio termini diuiſiui: ſʒ illa paſſio nō competit ſibi vt ſuperius ad illa: ⁊ vt diuidiſ in iſta: ſed

ſta: ſ; vt tale ens: ⁊ ideo negāt q̄ ois paſſio cōpetēs ſuperiori cōpetat cuilibet īferiori: ſ; bñ ſi cōperit ſuperiori vt ſuperius. L; ğ p ſe ſigāre cōpetat huic termino termin⁹:
Ad ꝯfir^m nō tñ vt cōe eſt ad iſta: ſ; vt ħ termin⁹. ℂ Ad ꝯfirmationē dī q̄ glibet termin⁹ eſt ſignū: ⁊ ꝯñter repñtat ſigñatū p ſe. Et cū tu īfers. ğ p ſe ſigñat. Cōcedo q̄ p ſe ſigñat: vł ſe vel aliqd ex̄ ſe: nō tñ p ſe ſigñat ad intentionē Magrī: ga p ſe ſumptus vel ex̄ ſe ſigñat. Et ſic eſt eguocatio de p ſe ſigñare.
Ad 3^m ℂ Ad 3^m negaſ añs. Ad ꝓbōnē dī q̄ termin⁹ ꝑgnās eſt p ſe ſigñatiuus: ga ei cōperit diffinitio termini p ſe ſigñatiui. ℂ Ad rōnē negaſ q̄ ſi aliqd ſit cōpoſitum ex p ſe ſignificatiuo ⁊ nō p ſe ſigñatiuo: q̄ nō magis ſit p ſe ſignificatiuū q̄; nō p ſe ſigñatiuū. Et rō iſti⁹: ga denoiatio ſemp fit a poſitiuo: ſed p ſe ſigñatiuū eſt poſitiuū reſpectu nō p ſe ſigñatiui. poſitiuū autē eſt ꝑfectius priuatiuo. ideo a parte p ſe ſignificatiua potius denoiaſ q̄; a parte non per ſe ſignificatiua: ſiĉ aliqd dī: ita velociter moueri ſiĉ aliq̄ ps eius: l; nō dicatur ita tarde moueri ſiĉ aliqua pars ei⁹: p dictis dixi.
Ad ꝯfir^m ℂ Ad cōfirmationē dī q̄ admiſſo caſu ille terminus eſt p ſe ſigñatiuus: ⁊ nō p ſe ſigñatiu⁹: ſed apud diuerſos. naz apud p̊^m magrm ⁊ diſcipulos doctrinā eius tenētes eſt p ſe ſigñatiuus. apud ꝯo aliū eſt nō p ſe ſigñatiu⁹. Nec ħ icōuenit: imo idē termin⁹ q eſt p ſe ſigñatiuus quo ad nos: vt ly hō eſt nō p ſe ſigñatiu⁹ apō grecos cū nihil ex̄ ſe ſignificet eis. Potes tñ diſtīguere q̄ ſi illi magrī ſint eiuſdē ſermonis: vt ambo ſint latini non admittiſ caſus: ga l; voces dicanſ ad placitū ſigñare: nō tñ cuiuſcūq;: ſ; ad placitū p̄mi iponētis. Si aūt ſint diuerſoꝝ ſermonū admittanſ. Et rñdēdū eſt ſm q̄ diſputatio
Ad 4^m. eſt latina vel greca. ℂ Ad 4^m cōiter dī: q̄ ois terminus mālr ſumptus eſt p ſe ſigñatiu⁹. Ideo negaſ q̄ ly ois materialr ſumpt⁹ ſit nō p ſe ſigñatiuus. Et ſi dicaſ ꝯtra. ga dicēdo: ly ois eſt termin⁹ nō p ſe ſigñatiu⁹ eſt ꝓpō ꝟa: ⁊ tñ ſtat materialr. ğ falſuz eſt q̄ mālr ſumpt⁹ ſit per ſe ſigñtiu⁹. ℂ Rñr cōit: q̄ l; i dicta ꝓpōne: ly ois ſtet mālr: tñ ſuppōit p ſe nō ſtāte mālr: ita q̄ ſit ſenſus: q̄ ly ois qñ nō ſtat mālr eſt termin⁹ nō p ſe ſigñatiu⁹: vt in hac ꝓpōne.
Cōtra rñſiones arguit p̄mo ois hō currit. ℂ L; hec rñſio ſit ꝓbabil' ⁊ de mēte Magiſtri in logica magna: arguo tñ ꝯ ipſaz ad excitationē iuuenū. Et q̄ro gd itelligaſ p ly ſigñat in diffōne termini p ſe ſigñatiui: vł itelligis cōiter ſigre qð eſt repñtare aliqd ſiue p ſe ſiue ex̄ ſe: vł ꝓpe qð eſt aliqd ex̄ ſe repñtare. Si dicis 2^m: ſeqſ q̄ termin⁹ mālr ſumpt⁹ nō eſt p ſe ſigñtiu⁹: ga p ſe ſumpt⁹ nihil ex̄ ſe ſigñat. vt pz. Si dicis p̊^m: ſequr q̄ termin⁹ nō p ſe ſigñtiu⁹ eēt p ſe ſigñtiu⁹: qð iplicat. ꝓbaſ ꝯña: ga ly garabis eſt nomē nō ſigñatiuū ſm Boetiū in ꝑ periher. ⁊ ly beltrix eſt nomē nō ſigñtiuū ſm ſctm Tho. in eodē loco: ⁊ ly buba eſt vox nō ſigñatiua ſm Petrum hiſpanū: ⁊ tñ glz vox p ſe ſumpt⁹ aliqd ſigñat accipiēdo ſigñare cōiter: ga ſaltē ſeipm repñtat. ğ glibz vox eſt per
Argū 2^m ſe ſigñatiu⁹. ℂ Itē q̄ro gd itelligas p ly p ſe ſumpt⁹ i diffinitione termini p ſe ſigñatiui. aut tu intelligis qñ ſumiſ in oīone ſine aliq̄ determinabili: vt dicēdo: ois eſt ſignū vłe. aut tu itelligis qñ ſumiſ ſolitarie ex̄ oīonē. Sed ſiue intelligas p̊ mō ſiue ſcðo mō ſequiſ q̄ glibz termin⁹ mūdi abſolute dz dici termin⁹ p ſe ſigñatiu⁹. ꝓbaſ ꝯña: quia glibz termin⁹ p ſe ſumpt⁹ aliqd ſigñat accipiēdo ſigñare cōiter. ğ abſolute dz dici terminus p ſe ſigñatiuus. tz ꝯña a diffōne ad diffinitū. añs pz diſcurrēdo in oibus: ⁊ adducto p locū a maiori de iſto termino ois: ga qñ ſumiſ in aliqua oīone ſine aliquo determinabili: tūc ſemp ſumiſ materialr: ⁊ tunc p ſe ſemp eſt p ſe ſigñatiuus. Similr qñ ſumiſ ſolitarie ex̄ oīonē aliqd ſigñat: ga ſeipm repñtat in
Rñ⁹ hec. ad 4^m. tellectui: q̄re ⁊c̄. ℂ Qui vult illā opionez ſequi rñdeat ad hec. Ideo ad 4^m p̄ncipale aliter reſpōdeſ: ⁊ dī q̄ ly ois ſignificat ſe naturalr ſiĉ glibet terminus: ſed aliter capiſ ſigñare in diffōne termini p ſe ſignificatiui. ſ. ꝓprie vt eſt extra ſe aliqd repreſentare. Et ſic pz q̄ ly ois per ſe ſumptus nō ſignificat aliqd illo mō. ℂ Ad ꝯfirmationē cum Ad ꝯfir^m Pau. ve. ne. p̊^a ſe. 5. p̊^m.
dī. iſta vox hō nō ſigt aliqd ex̄ ſe: negaſ. Ad rōnē cuz dī nō ſigt ex ipōne nec naturalr negaſ: imo ſigt ex ipōne. ⁊ cū tu arguis nō p̄us imponebaſ ad ſigñandū: ga non p̄us fuit. ergo nō ſigñat ex impōne que fuit. negaſ ꝯña: ga l; iſta vox non fuit impoſita: vox tñ ſilis illi fuit impoſita.
Ad quītidē pa. 3^m. ℂ Ad 5^m rñdeſ: q̄ l; p̄mus ipoſitor nō cognouit illū terminū: cognouit tñ ſibi ſilez: quē impoſuit ad ſigñandū: ⁊ ꝯñter dī q̄ illa vox ſortes ſigñat ex impoſitiōe que fuit.
Ad ꝯfir^m ibidē pa. 4^m. ℂ Ad ꝯfirmationē dī: q̄ l; nō habuit itentionē hui⁹ termini habuit itētionē ꝯſilis: ⁊ hoc ſufficit. ℂ Ad 6^m negaſ Ad 6^m
minor. ſ. q̄ ly aliqd ⁊ omne ⁊ nemo ſit termin⁹ nō per ſe ſignificatiuus. ℂ Ad ꝓbationē cū dī: eſt ſyncathe⁹. ergo eſt nō p ſe ſigñatiuus. ꝯcediſ ꝯñtia: ſed negaſ añs. Ad ꝓbationē cū dī termin⁹ hñs offm diſtribuēdi eſt ſyncathegoꝛematicus. Diciſ q̄ nō glibz: ſ; ille q cū hoc hz tale officiū qð per ſe nō ſigñat: qð nō cōpetit iſtis. ℂ Ad ꝯfirmationē dī q̄ ſi p̊^a vox eſt ipoſita ad ſigñandū aliqd: voces etiā deriuate ab illa ſigñant illud idē. ⁊ ga p̄ma vox puta Ad ꝯfir^m
ois eſt ipoſita ad diſtribuēdū: ⁊ etiā ly omne. Cuz hoc nō ſtat q̄ aliq̄ vox deriuata ab aliq̄ fuerit ipoſita ad aliquid ſigñandū ad qð nō ſit ipoſita p̄ma vox: vt i ꝓpoſito. Nā ly oē ſm grāmaticos ſubſtātiuaſ: ſiĉ alia adiectiua: ſ; p̊^a vox nō facit hoc: ⁊ iō p vnā impōnē gñalē in neutro gñe ſignificat aliqd qð nō ſignificat in aliis generibus.

ℂ Utrū ſcða diuiſio terminoꝝ cū diffinitionibus mēbrorum ſit bene aſſignata. Queſtio. IIII.

Terminoꝝ alius naturaliter ſigñtiu⁹. alı⁹ ad placitū. ℂ Cōtra. Argr ꝯ
p̄mo ꝓbaſ q̄ glibz terminus ſigt ad placitū: ⁊ ſic diuiſio ⁊ diffōnes male ſūt. ꝓbaſ aſſumptū: ga ſi nō: hoc eſſet ꝓpter terminū mētalē qui nō ſigt ad placitū. ℂ Sed ꝯ. termin⁹ mētalis nō ſigt idē apud oēs. ğ ſigt ad placitū. ꝯña tz. añs ꝓbaſ: ga pono q̄. a. ſit itentio ſoꝛ. q ſit corā te. ⁊ aduētus ad illā itentionē ⁊ eueniat plato oino ꝯſilis recedēte ſoꝛ. tūc. a. ſigt ꝑlonē. ğ ſigñat ad placitū. ꝯñtia tz. añs probaſ: ga tāta eſt conuenientia huius ſilitudinis ad platonē quāta eſt ad ſortē: ſed ex cōuenientia quā hz cū ſorte ſignificat ſortē. ğ etiā ſignificat platonē ex tāta ꝯuenientia quāta hz cū ꝑlone. ℂ Cōfirmaſ: ga illud ſignificaſ qð apprehendiſ: ſed plato apprehēdiſ. ğ ipſuz ſigt. tz ꝯñtia cū maiori ⁊ minori. ℂ Itē Confir⁹ p̄ma.
Confir⁹ ſcða. ſi ſit ſilitudo ſortis in mēte platonis que ſit. a. itez ſilitudo ciceronis que ſit. b. tūc arguo ſic. per te, ſilitudo ſigñat rē ex ꝯuenientia quā hz cū re: ſed cū. a. maiorē ꝯuenientiaz habeat cū. b. q̄; cū ſorte. ğ. a. ſignificat. b. Itē maior eſt ſilitudo inter ſortē ⁊ platonē q̄; inter ſortē ⁊ ſilitudinē eius: ſed ſoꝛ. nō ſigñat ꝑlonē. ğ nec ſilitudo ſortis ſigñat ſortē.
Confir⁹ tertia. Silr inter hoiem ⁊ aſinū maior eſt ſilitudo ⁊ cōuenientia q̄; inter hoiem ⁊ ſilitudinē hois: ſed hō nō ſigt aſinū: nec ecōtra. ğ nec ſilitudo hois ſignificabit hoiem. ꝯñtia tz cū minori. maior ꝓbaſ: ga inter hoiem ⁊ aſinū eſt ꝯuenientia in gñe propinquo: ſed iter hoiem ⁊ ſilitudinē hois nō eſt ꝯuenientia in genere: ga differūt gñe. ergo ⁊c̄. ℂ Item
Confir⁹ quarta. ille termin⁹ chimera in mēte ſigñat rem nō ꝓpter aliquā ſimilitudinē quā hēat cū re: ga chimera nō eſt. cū aūt qð non eſt nō poſſit p cōcep⁹ hre aliquā ſilitudinē. ergo ⁊c̄. Itē hō ſignificat ꝑſentē hoiem preteritū ⁊ futurū: nō ꝓp ſimilitudinē quā hēat cū preterito ⁊ futuro que non ſunt.
Cōfir⁹ 5ª Pau. ve. p̊^a. 10. 6. in 2^a. ſbi. Sed ꝯ. ℂ Cōfirmaſ. ga nullus termin⁹ ſigñat nālr: ga 4° meta. t. c. 10. ⁊ p̊ elēchoꝝ dī: q̄ añ diſputationē opz ſuppōnē ſignificationē: ſed ſi ſignificarēt naturalr hoc nō opz. ğ ⁊c̄.

Argū̄ 2° pncipalr.

¶ Scdo pncipalr arguit ꝙ qlibet termin⁹ ſigñat nālit: qa ſi non. hoc eſſet ꝓpter vocales: ſed ꝓbat ꝙ qlibʒ talis ſigñat naturalr: qa quilibet termin⁹ repñtat ſeipſuʒ apd oēs. ergo qlibet termin⁹ ſigñat ſeipſum naturalr. ꝯña tʒ. añs ꝓbat: qa qlibet termin⁹ eſt aptus natus cauſare ſilitudinē ſui in itellectu: ⁊ per ꝯñs repñtare ſeipm. Et ſi dī ꝙ nō eſt incōueniēs ꝙ ſignificet ſeipm naturalr. ¶ Contra. qa ſequeret ꝙ qlʒ termin⁹ vocalis eſſet termin⁹ cōis: qd̄ eſt incōueniēs. ꝓbat ꝯña: qa termin⁹ cōis eſt q ſigñat plura: ſed qlibet termin⁹ eſt hᵘ: exquo ſigñat ſe ⁊ aliquid extra ſe. ḡ ⁊c̄. ¶ Itē ſequeret ꝙ qlibet termin⁹ eēt ſigñatiuus. ꝯ Boetiū in libro periher. dicentē: ꝙ aliqs eſt non ſigñatiu⁹: vt garulus ⁊ beltrix ſʒ ſcdm̄ Tho. Itē ſequeret ꝙ qlibʒ termin⁹ eēt analogus: qa p pus ſe ſigñant ⁊ p poſterius alia a ſe: imo fortius ꝙ qlibet termin⁹ eēt equiuocus: qa qlibet ſigñat plura diuerſis rōnib⁹. Itē ſequeret ꝙ illa eēt vera chimera eſt: qa ſigt pmarie ſicut eſt. ḡ eſt vera. pʒ ꝯña ⁊ añs ꝓbat: qa pus ſigñat ſe exquo naturalr ſigñat ſe q̄ȝ aliquid extra ſe qd̄ ad placitū ſigt. Itē ſequeret ꝙ illa ꝓpō eēt falſa. ois hō eſt aial: qa ſi eēt vera. ois res ſigñata p ſubʒ eēt res ſigñata p pdicatū: qd̄ eſt falſuʒ. ¶ Cōfirmat. qa ſigñat aliter q̄ȝ eſt. ḡ eſt falſa.

Contra rōnes arguit pmo

Argū̄ 2° Dē iſte gnqʒ iſtāce cōʒ rñſionib⁹ ſūt Paū. lo. ma p° fo. 4. fa 3°. ⁊ 4° . ro. Argū̄. 3°. Argū̄ 4°. Argū̄ 5°.

Argū̄ 3° pncipalr.

¶ Tertio pncipalr arguit ſic. Illa diuiſio nō eſt bona que non euacuat diuiſuʒ: ſʒ illa eſt hᵘ. ḡ ⁊c̄. ꝯña nota cū maiori. minor ꝓbat: qa aliqs eſt termin⁹ q nō ſigt naturalr nec ad placitū: vt ly beltrix / ꝙ nō ſigt ad placitū. pʒ: qa nō ſigñat ex ipōne: ꝙ nō ſigt naturalr. pʒ: qa nō eſt p ſe ſigtiuus. ḡ nō naturalr ſigt. ¶ Cōfirmat. qa idē termin⁹ nālit ſigt ⁊ ad placitū. ḡ mēbra coincidūt: ⁊ ſic diuiſio nō eſt bona. ꝯña tʒ. añs ꝓbat. Nā ly hō / in voce ſigt ad placituʒ rem ex̄ ⁊ naturalr ſigt ſeipm. ḡ ⁊c̄. Silr ly hō / in mēte ſigt ſe nālr. ḡ nō ſigñat aliud ex̄ ſe nālr. tʒ ꝯña: ⁊ qa illud ſoluʒ ſigñat nāliter qd̄ p ſigñat ⁊c̄.

Confir°.

Cōfir° 2°.

Argū̄ 4° pncipalr.

¶ Quarto ꝯ diffōnes arguitur ſic. Aliqd eſt qd̄ apud oēs idē ſigñat: vt fumus qui nālit ſigt ignē: ⁊ latratus canū q naturalr ſigt irā: ⁊ tñ nullus iſtorū eſt terminus nālr ſigñatiu⁹. ḡ diffō mala. tʒ ꝯña: qa alicui cōpetit diffō cui nō cōpetit diffinituʒ. maior pʒ de ſe. minor ꝓbat: qa nullus iſtoꝝ eſt termin⁹ p ſe ſigñatiu⁹. ergo nullus iſtoꝝ eſt nāliter ſigñatiu⁹. tʒ ꝯña a ſupiori negatiue ad ſuū iferius. ¶ Cōfirmat. qa aliqd eſt qd̄ nō apud oēs idē ſigt vt circulus añ tabernā: ⁊ tñ nō eſt termin⁹ ad placitū ſigñatiuus: exquo nō eſt termin⁹: q̄re ⁊c̄.

Confir°

Argū̄ 5° pncipalr.

¶ Quinto pncipalr nō eſt maior rō: q̄re voces ſignificēt ad placitū q̄ȝ qualitates alie: vt caliditas / frigiditas / ⁊ alie res: qa ita pñt iponi ad ſigñandū ſicut voces: ſed tales nō ſūt termini ſigñantes ad placitū. ḡ nec voces: vel det rō diuerſitatis.

Ad pmā p° fol. 4. fa. 2°.

¶ Ad hᵘ rñdet. ad pᵐ rñdet Magr̄ i logica magna ꝙ. a. intētio ſigñat ſor. ⁊ nō platonē: plonē tñ ſigñat: ⁊ nō ſeqt: ḡ ſigñat plonē: ſic nō ſeqt. tu ſcis illā ꝓpōnē eſſe veraʒ: ⁊ illud eſt. a. ḡ tu ſcis. a. eſſe verū: ſed ſoluʒ ſequit. a. ſcis eſſe verū. ¶ Rñſio hec nō placet.

Rñ° 2°

¶ Aliter ⁊ magis phyſice rñdet. negādo ꝙ. a. ſignet platonē: ⁊ lʒ credā hoc eſſe platonē: nō tñ ſigñat: qa ſi dʒ ſigñare aliqd dʒ eē cauſata ab illo. Et ad ꝓbationē pmā rñdet ꝙ maiorē ꝯuenientiam hʒ cū ſorte qr eſt effectus ei⁹: q̄ȝ cū plone cū nō ſit cauſata a platone.

Ad ꝯfir.

¶ Ad ꝯfirmationē dicit ꝙ illud ſigñat qd̄ apprehendit per eaʒ apprehenſione vera: ſed nō quocūqʒ.

Ad ſcdaʒ cōfirma. Paū. lo. ma. p°. fo. 5. pmā. / . 2ᵐ. fa. 2°.

¶ Ad ſcdm dī ad minorē ꝙ duplex eſt ꝯueniētia. ſ. eſſentialis ⁊ accidētalis. Unde maior eſt ꝯueniētia eſſentialis iter illa que ſunt eiuſdē ſpēi q̄ȝ iter illa que ſunt diuerſaꝝ ſpecieꝝ: ⁊ iter illa que ſūt eiuſdē gñis q̄ȝ diuerſoꝝ generꝝ. Sed accidētalis cōueniētia maior pōt eē iter illa q̄ diñt ſpecie ⁊ gñe q̄ȝ inter illa que ſunt eiuſdē ſpēi: qa vnū cauſat ab alio ⁊ ducit in cognitionē alteri⁹: ⁊ ſic ſilitudo ſortis cauſat a ſorte ⁊ nō ab alia intentione ⁊ ducit in cognitionem ſortis ⁊ non alterius intentionis.

Ad tertiā cōfirma.

¶ Ad 3ᵐ rñdet ſimilr ꝙ eſt maior ꝯueniētia eſſentialis ⁊ nō accidētalis.

Ad q̄rtaʒ confir. Paū. ibi. 3. / 4ᵐ. Ad qntā cōfirma.

¶ Ad 4ᵐ cū dī. Nulla eſt ſilitudo iter itentionē chimere ⁊ chimerā. ergo nō ſigñat ex ſilitudine. negat ꝯña: qa lʒ nō ſignificet ex ꝯueniētia que ſit: ſignificat tñ ex cōueniētia que eſſet ſi chimera eſſet: ⁊ hoc ſufficit. ¶ Ad 5ᵐ rñdet hoc modo dicto. Ad cōfirmationē dicitur ꝙ phs itelligit de terminis ignotis: vt. a. b. vel de ꝓnoib⁹ cū neſcit qd demrāt. ¶ Uel aliter dico ꝙ itelligit de vocib⁹ multiplr ſigñantibus.

Ad ſcdm pncipale.

¶ Ad 2ᵐ pncipale rñdet ſic. ibi. ⁊ nō eſt incōueniēs ꝙ terminus vocalis ſignificet ſeipſum naturalr.

Ad pmaʒ confirma. Ad ſcdaʒ cōfirma. Ad tertiā confirma. Uide hāc rñſionē i Pau.

¶ Ad rōnes. Ad pmaʒ dī ꝙ terminus cōis dī: nō qa ſigñat plura: ſed qa ſigt plura pro qbus poſſit ſupponere ſimul. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedo ꝯſequētiā. Sed Boetius vult ꝙ nō quilibʒ termin⁹ eſt ſigñans ex ipōne. ¶ Ad 3ᵐ dī ꝙ nō dī analogū: qa plura ſignificet ſʒ pus ⁊ poſteri⁹: qa tūc aial eſſet analogū cū pus ſignificet hoiem q̄ȝ ſor. ⁊ plonē: ſed dī analogū: qa eſt pdicabile de reb⁹ diuerſorū predicamentoꝝ: q̄rū vna depēdet ab alia eſſentialr: ſicut iſte termin⁹ / ens. Uel aliter dī analoguʒ qd̄ eſt pdicabile de plurib⁹ p relōnē ⁊ habitudinē ad vnū: vt ſanū de vrina ⁊ de cibo p habitudinē ad aial pdicat. Et ad aliud cū dicit. ꝙ qlibet termin⁹ eēt equocus. negat ꝯña. Ad ꝓbationē dī ꝙ equocus dī q plura ſigñat eque p diuerſis rōnib⁹ qualr nō eſt in ꝓpoſito. ¶ Nō tñ eēt peccatū mortale concedē ꝙ qlʒ termin⁹ ſit equocus.

Ad q̄rtaʒ confirma.

¶ Ad 4ᵐ negat ꝯña. Ad ꝓbōnē. negat añs. ⁊ ad ꝓbōnē cū dicit. ſigñat ſe naturalr. ḡ pus ſigñat ſe. nego ꝯñaʒ. Et rō eſt: qa termini pus multotiēs iducūt ſilitudinē alioꝝ ſuoꝝ ſignificatoꝝ q̄ȝ ſuipſoꝝ. Uel aliter dī ꝙ pus ſigt ſe q̄ȝ aliud a ſe: nō tñ pmarie ſigñat ſe: qa ſigñatū pmariuʒ eſt qd̄ eſt ſibi oroni ifinitiue vel cōiunctiue: qd̄ ꝑſonalr correſpondet ſibi.

Ad qntā confirma.

¶ Ad 5ᵐ nego ꝯñaʒ: ſʒ ſic debes arguere. Ois res p qua ſupponit ſubm eſt res pro qua ſupponit pdicatū: ⁊ tūc cōcedo.

Ad ꝯfirᵐ Ad tertiū pncipale

¶ Ad ꝯfirmationē ꝯcedo añs: ⁊ nego ꝯñam: qa ois ꝓpō ſigñat infinitas falſitates. ¶ Ad 3ᵐ pncipale nego minorē: imo dico ꝙ illa diuiſio euacuat diuiſuʒ: ſʒ diuiſuʒ hic nō eſt termin⁹ in cōi: ſed eſt terminus per ſe ſigñatiuus. Modo dico ꝙ ois termin⁹ p ſe ſigñatiuus vel eſt nāliter ſigñatiuus vel ad placitū. Et ſic pʒ ad argᵐ.

Ad ꝯfirᵐ primam.

¶ Ad cōfirmationē pmā nego ꝙ idē terminus naturalr ſignificet: ⁊ ad placitū ꝓut ſumit hic naturalr ſignificare. Unde nāliter ſignificare hic eſt aliquid extra ſe apd oēs repñtare ſeu ſigñare. Mō nullus eſt termin⁹ qui ſignificet illo mō ⁊ ad placitū.

Ad ꝯfirᵐ ſecundam

¶ Ad cōfirmationē ſcdam dī cōcedēdo ꝙ terminus pus ſigt ſe q̄ȝ aliqd extra ſe: ⁊ ſic ꝯcedo ꝙ nālr ſignificat ſe. ḡ nō naturalr ſigñat aliqd ex̄ ſe. nego ꝯñaʒ. Si diceres: illud ſolū naturalr ſigñat pro quo ſigt. nego.

Ad q̄rtū pncipale

¶ Ad 4ᵐ pncipale ꝯcedo ꝙ fumus naturalr apud oēs ideʒ ſigñat: nō tñ eſt termin⁹ nāliter ſignificatiuus. Et cū dī alicui cōpetit diffinitio cui nō cōpetit diffinituʒ. nego. Et dico ꝙ iſta eſt diffinitio termini per ſe ſigñatiui. ſ. terminus qui apud oēs idē ſigñat: modo fumus non eſt terminus qui apud oēs idem ſigñat.

Ad ꝯfirᵐ

¶ Ad ꝯfirmationē ſilr dī ꝙ diffinitio termini ad placitū ſigñatiui eſt illa. Terminus q nō ſigt idē apud oēs.

Ad qntū pncipale. Pau. lo. ma p°. fo. 5. fa. tertia 2ᵐ. / . ibidē fa. 4°. 3ᵐ

¶ Ad 5ᵐ pncipale ꝯcedo ꝙ q̄litates pñt ſigñare ad placitū: ſicut voces. Et cū dicis ſed tales nō ſunt termini ſigñatiui ad placituʒ. cōcedo. ḡ nec voces. nego ꝯñaʒ: qa voces pñt ꝯſtituere ꝓpōnē: q̄litates ꝟo reales nō: cū ſint res. ꝓpō eñi cōponit ex terminis ⁊ nō ex reb⁹. Si aūt queris. q̄re magis imponim⁹ voces q̄ȝ alias qualitates ad ſigñandū res. Rñdet ꝙ tales nō ſunt ita faciliter p nos operabiles: ſicut voces q̄ nr̄is voluntatib⁹ ſubijciunt. Jō p̄ elēcho. dic phs: ꝙ res ad diſputationē ferri nō pñt: ꝓpter hoc vtimur vocibus ⁊ nō rebus.

¶ Utrū

¶ Utrū diuiſio tertia terminoꝝ cū diffōnibus mēbroꝝ ſit bene data ſiue aſſignata. Queſtio. V.

Argᵉ p̄ Terminoꝝ alius cathego^{ti}. alius ſyn/catheᵘ. ¶ Cōtra arguiᵗ. aliq̄s eſt termin⁹ qui nō eſt catheᵘ nec ſyncatheᵘ. ḡ diuiſio mala. tʒ pñā: qa tūc diuiſio nō eſſet data ꝑ oppoſita: qa ſi eſſet date ꝑ oppoſita: oīs termin⁹ nō catheᵘ eſſet ſyncatheᵘ: ſicᵉ oē aīal non rōnale eſt irrōnale. añs pbaᵗ: qa iſti termini buf, baf. a. b. c. nō ſūt catheᶜⁱ: ex quo ꝑ ſe ſumpti nō ſigñant. Nec ſūt

Confirᵒ ſyncatheᶜⁱ ex quo nō hñt aliqḋ officiū. ḡ ꝛc. ¶ Cōfirmaᵗ. qa oīs bona diuiſio eſt alicuius diuiſi pmo qḋ euacuaᵗ ꝑ iſtā diuiſionē: ſed illa nō eſt bō. ḡ ꝛc. pñā nota cū maiori, minor pbaᵗ: qa termin⁹ in cōi nō p̄mo diuidiᵗ in illa: qa aliqs termin⁹ eſt qui nō eſt catheᵘ nec ſyncatheᵘ. vt ſup̄ pbatū eſt: nec etiā termin⁹ ꝑ ſe ſigñatiuus diuidiᵗ in illa: qa ſyncatheᵘ nō eſt ꝑ ſe ſigñatiu⁹. Nec etiā nō ꝑ ſe ſignificatiu⁹ ſic diuidiᵗ: qa catheᵘ nō eſt nō ꝑ ſe ſigñatiu⁹. ḡ cū nō poſſit aſſignari aliqḋ p̄ diuiſuʒ qḋ euacueᵗ ꝑ iſtā

Argᵉ 2ᵒ diuiſionē. diuiſio mala eſt. ḡ ꝛc. ¶ Scḋo arguiᵗ ſic. Aliqs termin⁹ eſt catheᵘ ꝛ ſyncatheᵘ. ḡ diuiſio mala. pñā tʒ: qa diuiſio nō eſt bona: cui⁹ mēbra coincidūt. añs pbaᵗ: quia iſti termini poſſe, impoſſe, officiabilr̄ tenti ſunt ſyncatheᶜⁱ: ꝛ cū hoc ſunt cathegoᶜⁱ. qḋ pbaᵗ: qa oē qḋ pōt eſſe ſubm vel p̄dicatū ꝓpōnis ſigñatiue vl̄ formalr̄ ſumptū: eſt termin⁹ catheᵘ: ſed iſta ſyncatheᶜⁱ poſſibile: impoſſe ſunt hō, vt dicēdo. ſorte͂ currere eſt poſſibile. ſorte͂ eſſe aſinum eſt impoſſe: qa ly poſſe, ꝛ ly impoſſe, ſunt p̄dicata. ḡ ſunt termi

Confirᵒ p̄ma. ni cathegoᶜⁱ. ¶ Cōfirmaᵗ. qa hoc v̾bū, eſt, eſt cathegorema ꝛ ſyncatheᵐᵃ. ḡ ꝛc. añs pbaᵗ. ꝙ ſit cathegorema. pʒ: qꝛ hʒ ꝓpriū ſigñatū. ꝙ ſit etiā ſyncathegorema. pʒ: qa habʒ

Confirᵒ ſcḋa. officiū determinādi ſiue ꝯiungēdi. ¶ Itē termini ꝯgnantes: vt oē, nihil, totū, īfinitū, ſunt catheᶜⁱ ꝛ ſyncatheᶜⁱ: cum ſint v̾tualr̄ cōpoſiti ex catheᶜⁱˢ ꝛ ſyncatheᶜⁱˢ: qa equiualēt talib⁹: vt oē equiualet huic. oīs res: ꝛ nihil equiualet huic: nō aliqd: ꝛ totus huic quelibet pars: ꝛ īfinitū huic aliquātum tale. ergo ꝛc.

Argᵉ 3ᵒ ¶ Tertio ꝯ diffōnes arguiᵗ ſic. Aliqs terminus eſt catheᵘ cui nō cōpetit diffinitio. ḡ p̄ma diffinitio mala. pñā tʒ. añs pbaᵗ: qꝛ hec adiectiua albus, alba, albū: niger, nigra, nigrū, ſunt termini catheᶜⁱ: ꝛ tñ illis nō cōpetit diffinitio. ꝙ non cōpetat diffinitio manifeſtū eſt: qa ſumpta per ſe nō hñt ꝓpriū ſignificatū. ꝙ ſint catheᶜⁱ: pbaᵗ: qa qḋ pōt eſſe ſubm vel p̄dicatū ſignificatiue ſumptum eſt cathegorema. illa ſunt hō. ḡ ꝛc.

Confirᵒ ¶ Cōfirmaᵗ. qa terminus equiuocus eſt catheᵘ ꝛ nō hʒ tam per ſe q̄ȝ cuʒ alio ꝓpriuʒ ſignificatū. ḡ ꝛc. pñā tenet. minor pbaᵗ: quia terminus equiuocus nō hʒ determinatū ꝛ diſtinctū ſignificatū niſi limiteᵗ. maior etiā pʒ: qa terminus equiuocus

Argᵉ 4ᵒ eſt terminus per ſe ſigñatiuus. ergo ꝛ catheᵘ. ¶ Quarto. huic relatiuo, qui, cōpetit diffinitio termini ſyncatheᶜⁱ: ꝛ tñ nō eſt ſyncathegoᵘ. ḡ diffinitio iſta mala. pñā tʒ cū minori. maior pbaᵗ: qa relatiuū, qui, nō per ſe ſigñat: ꝛ cum hoc hʒ aliqḋ officiū: qa referēdi. ergo cōpetit ſibi diffinitio ſyncathegoᶜⁱ.

Confirᵒ ¶ Cōfirmaᵗ. qa ille terminus, nihil, nō eſt ſyncatheᵘ: ꝛ tñ ſibi cōpetit diffinitio ſyncathegoᶜⁱ: qa eſt termin⁹ hñs officiuʒ: ꝛ per ſe ſumptus nihil ſignificat. pbaᵗ: qa da oppoſitū ꝙ per ſe ſumptus aliquid ſigñat. ḡ vnū cōtradictoriū ſignificat ſuū cōtradictorium.

Ad p̄ᵐ Ad hec breuiter r̄ndeᵗ. ¶ Ad p̄ᵐ negaᵗ pñā. Ad ꝓbationē cū diciᵗ. Diuiſio nō eſt per oppoſita diciᵗ negādo imo large accipiēdo oppoſita. ſ. pro his que ſūt repugnātia eſt data ꝑ oppoſita. Et cū tu arguis ꝙ tūc oīs termin⁹ nō catheᵘ eſſet ſyncatheᵘ. ¶ Dico ꝙ veruʒ eſſet ſi hec diuidētia eſſent euacuātia diuiſuʒ: ſicut rōnale ꝛ irrōnale euacuant aīal: qa cōprehendunt oīa aīalia: ſed cathegorematicus ꝛ ſyncathegorematicus non euacuant terminū: qa nō cōprehēdunt oēs terminos vt hñ ꝓbas: ideo nō ſequiᵗ illud.

Ad ꝯfirᵐ ¶ Ad cōfirmationē diciᵗ ſilr̄ negādo maiorē: qa aliqua eſt diuiſio que nō euacuat diuiſum. Exēplū p̄mi: vt ſi diuidaᵗ aīal: qa aliud bipes: aliḋ q̇drupes: cū aliqḋ aīal ſit qḋ nō ſit bipes: nec q̄drupes: iſta diuiſio nō euacuat diuiſum. Exēplū ſcḋi. vt ſi aīal diuidaᵗ: qa aliud rōnale: aliud irrōnale. iſta diuiſio euacuat totuʒ diuiſum: qa nihil eſt aīal: qḋ nō ſit rōnale vel irrationale. ¶ Ad ꝓpoſitū modo dico ꝙ non oīs diuiſio eſt alicuius diuiſi p̄mo: ſed tñ illa diuiſio que eſt euacuans diuiſum: qualis nō eſt iſta.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ dr̄ negādo añs. Ad ꝓbationē cū diciᵗ: ꝙ iſti termini poſſe, impoſſe, officiabilr̄ tenti ſunt catheᶜⁱ ꝛ ſyncatheᶜⁱ. R̄ndet Magr̄ ī logica magna ꝙ ſyncathegorematica diſtributiua aut cōfuſiua aliter ꝓbabilia q̄ȝ officiabilr̄ nō pñt eē extrema ꝓpōnū ſigñatiue ſumpta: ſed ſyncatheᶜⁱ officiabilr̄ ꝓbabilia pñt eſſe extrema ꝓpōnū: vt ꝓbat argᵐ dicēdo: ſorte͂ currere eſt poſſe. vñ ly poſſe ꝛ ꝯtigēs, noīalr̄ ſumpta pñt accipi duplr̄ in ꝓpōne: aut reſolubilr̄: aut officiabilr̄. reſolubilr̄ ſūpta ſūt catheᵐ. officiabilr̄ v̾o ſyncathegoremata. ꝛ ſic ſm Magr̄m negaᵗ ꝙ ſint termini catheᶜⁱ. Et ad ꝓbōnē pñt eſſe ſubm vl̄ p̄dicatū ꝓpōnis. ḡ ſunt termini cathegoᶜⁱ: nō valet ꝯñtia.

Rñᵒ 2ᵒ. ¶ Pōt tñ aliter dici ꝙ ſūt termini catheᶜⁱ officiabiliter ſumpti: ꝛ negaᵗ ꝙ ſunt ſyncatheᶜⁱ. Et ſi arguas. Sunt termini habētes offiñ. ḡ ſunt ſyncatheᶜⁱ. negaᵗ ꝯñtia: ſʒ debʒ addi ꝛ per ſe ſumpti nihil ſignificāt qḋ negaᵗ.

Ad p̄maʒ confirma. ¶ Ad ꝯfirmationē dicit Burleus in p̄ perher. ꝙ h̄ v̾bū, eſt, qñ eſt in ꝓpōne de ſcḋo adiacente: tūc eſt catheᵐᵃ: qa ſignificat aliquā nām. ſ. eſſe exiſtere: ſed qñ p̄dicaᵗ tertiū adiacēs: tūc eſt ſyncatheᵐᵃ, nullaʒ nām ꝑ ſe ſigñans determinate.

Ut ſupra ſ. p̄ᵒ. ¶ Magiſter aūt in logica magna vult ꝙ verbū non poteſt eſſe catheᵐᵃ ex quo verbū vt verbū hʒ ꝙ vniat extrema ꝛ nō predicaᵗ: qa ſm ipſuʒ ibi ad hoc ꝙ ſit aliquis terminus cathegoᵘ nō ſolū requiriᵗ ꝙ hēat ꝓpriū ſignificatum: ſed etiā ꝙ nō vniat extrema: ſed prediceᵗ: qḋ nō cōpetit verbo ſubſtātiuo vide in ſummulis opiōnē. ¶ Ego autē puto ſm Magr̄m in logica parua verbū eſſe cathegorema: qa taʒ per ſe q̄ȝ cū alio hʒ ꝓpriū ſignificatū: ꝛ nō valet h̄ ꝯñtia: hʒ officiū determinādi. ergo eſt ſyncathegorema: ſed etiā requiriᵗ ꝙ per ſe ſumptus nihil ſignificet.

Ad ſcḋaʒ confirma. ꝯ Paulū ſo. ma. vt ſupra. ſ. folio 58. ꝯa tertia. ¶ Ad alia ſilr̄ diciᵗ ꝙ oēs illi termini ſūt catheᶜⁱ: qa illis cōpetit diffō catheᶜⁱ. Et lʒ v̾tualr̄ ſint cōpoſiti ex catheᶜⁱˢ ꝛ ſyncatheᶜⁱˢ: tñ a digniori ꝛ potiori fit denoīatio vt a cathegorematico: ꝛ etiā nō valʒ: hñt aliqḋ offiñ. ḡ ſūt ſyncathegorematici: vt dictū eſt ſupra.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dicit Paulus pergul. ꝙ iſta adiectiua non ſunt termini catheᶜⁱ: nec illis cōpetit diffinitio catheᶜⁱ. Unde dicit ipſe ꝙ termin⁹ per ſe ſigñatiuus diuidiᵗ in terminū cathegoᶜⁱᵘᵐ ꝛ in terminū īdiſtinctū. Termin⁹ catheᵘ eſt ille qui diciᵗ hře determinatū ꝛ diſtinctū ſignificatū. indiſtinctus v̾o qui hʒ īdiſtinctū ſigñatū: vt adiectiua albus, niger. Hec īꝓbauimus in ſummulis: qa talia adiectiua nō ſunt termini ꝑ ſe ſigñatiui: niſi in neutro gn̄e cū diffinitio per ſe ſigñatiui nō cōpetat illis. Magr̄ aūt in logica magna r̄ndet ponēs diuiſioneʒ

p̄ᵒ. fo. 2ᵒ. col. Dubitatur. de adiectiuis. ¶ Unde adiectiuoꝝ quedā non ſignificāt aliud a ſe ꝛ ſuis ꝯſilibus diſtincte: vt oīs, nullus. Quedaʒ v̾o ſigñant aliquid aliḋ a ſe ꝛ ſuis ꝯſilibus, depēdēter tñ: vt albus, alba: ꝛ etiaʒ in neutro genere adiectiue ſumpta. Quedā v̾o ſigñant aliquid aliud a ſe diſtinctū non depēdenter ſiue nō per reſpectū ad aliud: ſicut huiꝰ adiectiua in neutro genere ſubſtātiata. Dicit ergo ꝙ p̄ma non ſunt catheᶜᵃ ſed ſyncatheᶜᵃ. Scḋa v̾o ſunt catheᶜᵃ dependēter. Tertia v̾o catheᶜᵃ per ſe.

Rñᵒ 2ᵒ. ¶ Ego autē puto aliter eē dicēdum ſm Magr̄m in hac logica parua. ſ. ꝙ illa adiectiua

adiectiue tenta:ſicut non ſunt termini per ſe ſignatiui:ita
nõ ſunt termini catbe^{ci}.Si aũt vis ↄcedere φ ſint termi/
ni per ſe ſignatiui depẽdenter babes ↄcedere etiã ſimilr
Ad ↄfir. φ ſint termini catbe^{ci} depẽdenter.℄ Ad ↄfirmationem
dicũt qdã rudes.terminũ equocũ nõ eſſe catbegorematicũ:quo ĩprobauim^{9} in ſũmulis.vide ibi.℄ Ideo dõm:
φ termin^{9} equocus eſt catbegorematicus cũ ſibi cõpetãt
oẽs ↄditiones ei^{9}:ꝛ cũ dicis φ nõ bꝫ dterminatũ ſignatũ
ſiue ꝓpriũ.negaẽ:imo eque ꝓ ſignat plura ꝛ illa plura ſũt
ſuũ ſignatũ determinatũ:ꝛ nõ magis vnũ ſignat q̃ aliud
niſi determineẽ:ſicͭ aial ſignat ſuas ſpẽs ꝛ nõ magis vnã
q̃ aliã:lꝫ ſignificet ꝓ vnã nãꝫ cõicatã a ſpẽb^{9}.equoca ꝟo
Ad 4^{m} nõ.℄ Ad 4^{m} negaẽ maior.ſ.φ huic relatiuo/qui/compe
tat diffinitio termini ſyncatbe^{ci}:qa relatiuũ nõ bꝫ officiũ
ad intellm̃ Magrĩ:qa ꝓ officiũ ĩtelligit φ tm̃ termĩs nõ
ſupponẽtib^{9} cõpetit:ſicͭ ly ois.relatiuũ ꝟo ſupponit. Uel
dicaẽ aliter φ ꝓ officiũ Magrĩ ĩtelligit officiũ diſtribuẽdi/cõfundẽdi/cõiungẽdi/ꝛ ſic de alijs numeratis ab ipo:
Ad ↄfir. Ut ſupra ad ſcđam confirma. nõ aũt referẽdi.℄ Ad cõfirmationẽ dicit Magrĩ in logica magna φ termini ꝓgnãtes nõ ſunt termini catbe^{ci} nec
ſyncatbe^{ci}.Ego aũt puto Magrm̃ eẽ alterius opionis in
hac logica parua:vt declaui in ſũmulis.Et videẽ ſm ipꝫ
hic φ ſint catbe^{ci}:ꝛ ita ly nihil/eſt termin^{9} catbe^{cus}:qa taꝫ
ꝓ ſe q̃ cũ alio bꝫ ꝓpriũ ſignatũ:ꝛ nego φ diffõ ſyncatbe^{ci}
ſibi competat:qa nõ cõpetit ſcđa ps ꝛ ꝓ ſe ſumptus nihil
ſigt.℄ Et cũ tu arguis da opp^{m} φ ſigt aliqd.g̃ vnuꝫ ↄdictoriũ ſignabit ſuũ ↄdictoriũ:qa aliqd ꝛ nihil ſunt ↄdictoria:ꝛ ly nihil/per ſe ſignat aliqd.dĩ negãdo ↄñam: bñ tñ
ↄcedo φ ſignat illud idẽ qđ ſignat ſuũ ↄdictoriũ:ſed alio
modo:qa ſignat aliquid negatiue.cõtradictoriũ aũt eius
ſignificat aliqd affirmatiue.Et ſic pꝫ ad argumẽta.

℄ Utrũ ois poſſit eſſe ps ſubiecti aut ꝓdicati. Qõ.VI.

Affirmaẽ p^{o}. **E**T arguitur φ ſic.ly nõ/põt eſſe pars
ſubiecti vel ꝓdicati.g̃ eadeꝫ rõne ly ois/ꝛ alia ſyncatbe^{ca}.ↄña tenet.ꝛ
Iſte quatuor rõnes ſũt Pau. log.ma.vt ſup fo.2. ſe 3^{e}.ibi. Cõtra ſecundam. ↄñs ꝓbaẽ:qa aliter periret regula q̃ dicit:ab
affirmatiua de ꝓdicato infinito ad negatiuaꝫ
de ꝓdicato finito.ↄña eſt bona. Similr periret regula q̃
dicit φ in cõuerſione per cõpõneꝫ termini finiti mutanẽ
in terminos ĩfinitos.terminus eniꝫ ĩfinitus eſt cõpoſitus
ex finito ꝛ negatione.℄ Scđo ſic.ſequereẽ φ iſta eẽt ve
Argũ 2° ra.ois hõ eſt ois hõ.ſi ly hõ/tm̃ ꝓdicatur:qꝛ nulla ꝓpõ eſt
verior illa in q̃ idẽ predicaẽ de ſeipſo ſm Boetiũ:ſꝫ iſta
Argũ 3° eſt hõ.g̃ ꝛc.℄ Tertio ſic.dato oppoſito ſequiẽ φ iſte due
ꝓpõnes ↄuertunẽ.ſor.eſt hõ.ꝛ ſor.eſt ois hõ.ↄñs falſum:
qa vna eſt vera:reliq̃ falſa.ↄña ꝓbaẽ:qa ſubta ꝛ ꝓdicata
ꝛ copule ↄuertunẽ:ꝛ ſũt eiuſdẽ q̃litatis ꝛ quãtitatis ꝛ termini pro eiſdẽ preciſe ſupponũt.tꝫ ↄña ꝓ cõeꝫ modũ in
Argũ 4° ueſtigãdi ꝓpõnes ↄuerti.℄ Quarto.ſequereẽ φ illa non
eſſet ↄuertibilis ſimplr.nullus hõ eſt ois hõ:qa exquo ly
hõ eſt tm̃ ꝓdicatũ cõuertitur ſic.nullus hõ eſt hõ:ꝛ tñ p^{a}
In opp^{m} argũ p. eſt ꝟa ꝛ ſcđa falſa.℄ In opp^{m} arguiẽ.ꝛ p̊ ſic.Tale ſignuꝫ
Iſte ꝗuas rõnes ſũt Pau. lo. ma.vt ſupra.ibi. ↄ́mam. ois/poſitũ a pte ſubti ꝓcedẽs totã ꝓpõnẽ nõ eſt ps ſubti:
ſed eque ſyncatbe^{ce} teneẽ a pte ꝓdicati ꝛ inter ptes ſubti:
ſicut qñ ꝓcedit totã ꝓpoſitioneꝫ.ergo a pari non põt eſſe
pars ſubti vel predicati.ↄña tꝫ cũ minori.maior ꝓbatur.
Nam in iſta ꝓpoſitione.ois hõ eſt aial.ly ois/nõ põt eſſe
pars ſubti.℄ Scđo ſic. Nulla ꝓpoſitio affirmatiua eſt
Argũ 2° Cap.5. vera in qua vl̃e vlr̃ ſumptũ ꝓdicaẽ ſm ꝓhm ꝓ periher.
vt dicẽdo.ois hõ eſt oẽ aial:ſed hoc totuꝫ.oẽ aial/eſt vl̃e
Argũ 3° vlr̃ ſumptũ.g̃ hoc totũ nõ ꝓdicaẽ.℄ Tertio ſic.q̃ro vtrũ
ly ois hõ/ſit termin^{9} trãſcẽdẽs:aut nõ.Si nõ cũ ſit ꝓdicatũ per ſe videẽ φ ſit termin^{9} ĩferior:ꝛ ſic de ipſo poterit
vere predicari terminus trãſcẽdens:qđ nõ eſt vex:qa nõ
poteſt eſſe ſubm:nec ẽt eſt termin^{9} trãſcẽdens:quia tunc

oẽ ens eſſet ois hõ.℄ Quarto ſic.Iſta eſt ſingularis.ſor. Argũ 4°
eſt ois hõ.g̃ bꝫ ↄuerti ſimplr:ꝛ nõ aliter niſi ſic.ois hõ eſt
ſor.vbi ly ois hõ/nõ eſt ſubm.g̃ ꝓus nõ erat predicatum.
Nec põt dici φ ↄuertiẽ ſic.aliqd ois hõ eſt ſor.qa tũc nõ
fieret ꝓciſe de ſubto ꝓdicatũ:ꝛ cõ:qđ opꝫ fieri in ↄuerſione ſimplici.℄ Ad hoc dubiũ ſunt due opiones.vna opio
vult φ ly ois/ꝛ ſilia pñt eẽ pars ſubti ꝛ predicati ſignatiue
ſumpta:vt ois hõ videns oẽm hoieꝫ eſt aial:ꝛ tu es ois hõ.
Et hãc ſuſtinẽdo ad arg^{ta} rñdeẽ in opp^{m}.℄ Ad p^{m} negaẽ Ad p^{m} in opp^{m} dẽ.
ↄña.ſicͭ nõ ſequiẽ ly ois/poſitũ a pte ꝓdicati nõ põt ↄfundere aliquẽ terminũ cõfuſe tm̃:ſꝫ eque ſyncatbe^{ce} ſumiẽ
a pte ſubti ſicͭ a parte ꝓdicati.g̃ etiã poſitũ a pte ſubti nõ
poterit ↄfundere aliquẽ terminũ cõfuſe tm̃.pꝫ φ ↄñs eſt
falſuꝫ:ꝛ tñ añs eſt vex.g̃ ↄña nõ valꝫ.℄ Ad 2^{m} dĩ φ iſta Ad 2^{m}
auctoritas ſic ĩtelligiẽ. Nulla affirmatio eſt vera in q̃ vl̃e
vlr̃ ſumptũ ꝓdicaẽ.i.in qua vl̃e cũ ſigno vlĩ ꝓdicaẽ attentis duab^{9} ↄditionib^{9} aſſignatis ab auctoribus.ꝓ periher.
℄ Prima φ talis terminus vlĩs habeat plura ſuppoſita.
℄ Scđa φ pro illis diſtribuaẽ in ſuppõne ꝓſonali : ꝛ ex
hoc nõ ſequiẽ φ tm̃ ly aial/ꝓdiceẽ:ſicͭ nõ ſequiẽ apđ cõeꝫ
viã in iſta ꝓpõne.iſte hõ currit:ſubijciẽ termin^{9} cõis cuꝫ
ꝓnõie demõſtratiuo.g̃ ſubijciẽ tm̃ termin^{9} cõis:ita eodem
modo põt dici φ ꝓdicaẽ vl̃e vlr̃ ſumptũ.i.cũ ſigno vlĩ:nõ
tñ tm̃ predicaẽ aliqđ vl̃e.℄ Ad 3^{m} dĩ:φ ly ois hõ/nõ eſt Ad 3^{m}
termin^{9} trãſcẽdẽs.℄ Et cũ dĩ.g̃ eſt ĩferior ad trãſcendẽs.
negaẽ ↄña:ſicͭ in iſta ꝓpõne.tu es hõ vel nõ hõ.ꝓdicatuꝫ
nõ eſt trãſcẽdẽs:nec ĩferius ad trãſcẽdens:qa ꝓdicaẽ vlr̃
de trãſcẽdente.Uñ termini cõpoſiti nõ dñr per ſe ĩferiores nec ſuperiores niſi forte ꝓ reductionẽ:ſed hñ termini
ſimplices.℄ Uel aliter dicatur φ eſt ĩferior:ꝛ ſic de ipſo Rñ^{o} 2^{a}
põt ꝓdicari trãſcẽdẽs ſic dicẽdo.aliqd ois hõ eſt ens:tenẽdo ly aliqd/pure ſyncatbe^{ce}.℄ Ad 4^{m} dĩ:φ iſta ꝓpõ. Ad 4^{m}
ſortes eſt ois hõ.cõuertiẽ ſic.aliqd ois hõ eſt ſor.ꝛ aliqd
teneẽ pure ſyncatbe^{ce}:ꝛ ſic nõ eſt ſubꝫ nec pars:ſed illud
qđ fuit ꝓdicatũ eſt preciſe ſubm.Uel dĩ negãdo φ in cõ
uerſione nõ plus debeat ſubijci in vna q̃ ꝓdicari in altera:qa in iſta ꝓpõne.quilibet hõ eſt vnus hõ:ly hõ/eſt preciſe ſubm:ꝛ tñ in ſua excluſiua nõ dꝫ eſſe ꝓdicatũ ſic dicẽdo.tm̃ vnus eſt hõ:qa vlĩs eſt vera ꝛ excluſiua falſa : ſed Iſte rñſio nes ſſ pa. vt ſ.fa.4° ibi.Quia.
debet ſic ↄuerti.tm̃ vnus hõ eſt hõ maſculus.℄ Altera
opio dicit φ aliqua ſyncatbe^{ca} hñ pñt eẽ partes ſubti ꝛ ꝓdicati:ſed ly ois/nõ.Uñ dñdo.tu es nõ aſinus:ly nõ/eſt ps
ꝓdicati:ſed dicẽdo.tu es ois hõ:ly hõ/eſt ꝓciſe ꝓdicatum.
Et hanc ſuſtinẽdo rñdeẽ ad arg^{ta}.℄ Ad ꝓmum in Ad pri^{m} arg^{m} pro parte affirmatiua rñ
oppoſitũ rñdeẽ negãdo ↄñaꝫ:qa ex illa negatione nõ ĩfinitãte ꝛ ex alio termino catbe^{co} fit vn^{9} terminus ſignatiuus cuiuſlibet rei nõ ſignificate per alium
terminũ catbego^{cũ}:ſed ſic nõ fit de illo termino/ois/addito alteri termino catbe^{co}:ſed ille terminus/ois hõ/non
aliud ſignificat q̃ ly hõ.℄ Ad ſcđm cũ inferẽ iſta eſt ve Ad 2^{m}
ra.ois hõ eſt ois hõ.negaẽ ↄña.Et ad auctoritatẽ Boetij
põt dici φ ipſa eſt vera de ꝟtute ſermonis : eo φ ipſa eſt
vna negatiua:nõ ponẽs aliquã ꝓpõnẽ eẽ verã vel falſaꝫ.
ideo ↄcediẽ φ nulla ꝓpoſitio eſt verior illa.hõ eſt aſin^{9}:
nec aliqua eſt falſior illa.de^{9} eſt:qa dato oppoſito ſequiẽ
incõueniẽs.℄ Et adhuc ſi auctoritas ĩtelligaẽ affirmatiue ſic.Ois ꝓpoſitio in qua ideꝫ predicaẽ de ſeipſo eſt vera.℄ Dicaẽ φ debet intelligi ſaluatis duabus cõditionibus.aliter eñi nõ eſſet vera.Prima φ ꝓdicatũ nõ ſumaẽ
vlr̃ qualiter eſt in ꝓpoſito.ois hõ eſt ois homo. Scđa φ
predicatũ non ſit terminus ſignificãs aliquã rem de cui^{9}
intẽtione ſignificatiue ſumpta nõ eſt aliquis termin^{9} affirmatiue verificabilis cũ ꝟbo de ꝓſenti deducta quacũqꝫ
ampliatione:ꝛ ꝓpter hoc excludiẽ hec ꝓpoſitio falſa.chimera eſt chimera.℄ Ad tertiũ nego ↄñaꝫ.ſ.φ ſequaẽ φ Ad 3^{m}
ille

ille ꝓpõnes ↄuertanť.ſoꝛ.eſt hõ.ſoꝛ.eſt oĩs hõ:ſꝫ opoꝛtet
addere ꝙ termini ſupponãt eodẽ modo:qḋ eſt falſuꝫ:qꝛ
in vna:ly hõ/ſupponit diſtributiue:ꝛ in alia determinate.
Ad 4m Si ꝟo dimittis illã particulã.negať ꝙ cõuertanť.❡ Ad
quartũ nego ꝙ illa nõ poſſit ↄuerti ſimplr̃.nullus hõ eſt
Oĩs ille rñſiones ad argumẽta ꝓ parte affirmatiua ſũt Poꝛ. vt ĩ ſo 3o ſn 2o. ibi. Soluť argumẽta. oĩs hõ.Et ad ꝓbõnẽ nego ꝙ conuertať ſic.nullus hõ eſt
hõ:qꝛ ly hõ/a parte ſubiecti ſtat diſtributiue ꝛ prius ſtabat
determinate a parte pdicati.termini ğ nõ ſupponũt eodẽ
mõ qḋ requiriť:ſed ↄuertiť ſic.nihil qḋ eſt oĩs hõ eſt hõ.
Et nota ꝙ nõ oĩs vlĩs negatiua eſt ↄuertibilis ſimplr̃:vt
illa q̃ nõ eſt de ↄſueto mõ loquẽdi:vt oĩs hõ aĩal non eſt:
ſed ꝑ acciñs dꝫ ſic ↄũti.aĩal nõ ẽ hõ.ꝓria tñ opĩo ẽ cõioꝛ.
❡ Hic placuit ponere hãc qõnẽ vt h̃ ſyncathe͞ma clarioꝛa
fiant tyrũculis a qbus nimiũ obſcura iudicantur.

❡ Utrũ quarta diuiſio terminoꝝ cũ diffinitionib⁹ mem-
broꝛum ſit bene aſſignata. Queſtio VII.

Argr̃ ꝓ TErminoꝝ alius ꝓme intentionis:ali⁹
ſcḋe.❡ Contra.aliqs eſt
termin⁹ mẽtalis qui nõ eſt ꝓme itentiõis nec
ſcḋe.ğ diffinitio mala.ↄña tꝫ.añs ꝓbať:quia
terminus diuiſus in terminũ ꝓe itẽtionis ꝛ 2e
nõ eſt termin⁹ ꝓme itentionis:nec ſcḋe.ꝓbať:qꝛ ſi eẽt ꝓe
nõ pdicareť de termino ſcḋe itentionis:ꝛ ſi eẽt ſcḋe nõ ꝓ-
dicareť de termino ꝓme itentionis.pꝫ:qꝛ mẽbrũ vni⁹ di-
uiſionis nõ predicať de mẽbro oppoſito:qꝛ aliter diuiſio
Cõfir.ꝓo. eſſet nulla.❡ Cõfirmať.qꝛ iſte termin⁹ oĩs/in mẽte nec
eſt ꝓme itẽtionis:nec eſt ſcḋe.ꝙ nõ ſit ꝓme pꝫ:qꝛ nõ ſigt
rẽ q̃ nõ eſt termin⁹.ꝙ nõ ſit ſcḋe ꝓbať:qꝛ oĩs termin⁹ 2e
Cõfir.2o. itentiõis ſigt aliquẽ terminũ ꝓme itẽtionis.ğ ꝛc̃.❡ Silr
ſcḋa itentio eſt ſcḋs ↄcept⁹ rei:ly oĩs/nõ eſt ſcḋs ↄceptus
rei.ğ nõ eſt ſcḋa itẽtio.Itẽ oĩs termin⁹ ꝓme itentionis vł
ſcḋe eſt termin⁹ nãliter ſigtiu⁹:qꝛ termin⁹ nãliter ſigña-
tiuus diuidiť in hec:ſed ly oĩs/nõ eſt termin⁹ nãliť ſigni-
Argr̃ 2o ficatiu⁹.ğ ꝛc̃.❡ Scḋo ꝓncipalr̃ ſic.Aliqs eſt termin⁹ qui
eſt ꝓme ꝛ ſcḋe itẽtionis.ğ diuiſio mala.ↄña tꝫ:qꝛ diuiſio
eſt mala:cui⁹ mẽbra coincidũt.añs ꝓbať:quia ly ens/eſt
termin⁹ ꝓme itẽtionis ꝛ ſcḋe.ꝙ ſit ꝓme pꝫ:qꝛ ſigñat non
terminũ.ꝙ ſit ſcḋe ꝓbať qꝛ ſigt rẽ q̃ eſt terminus.ğ ꝛc̃.
Rn̄ ❡ Et ſi rñdeť negãdo hãc vltimã ↄñaꝫ.ſ.ſigt reꝫ que eſt
termin⁹.ğ eſt ſcḋe intẽtionis:qꝛ dꝫ dici.ſigt ſolũmõ rem
que eſt termin⁹.ğ eſt ſcḋe itẽtionis:ꝛ tũc negať añs.❡ Cõ
Inſtantia ↄ rñſionẽ tra.ſequiť ꝙ termin⁹ ſcḋe itentionis ſit ꝓme.ꝓbať ↄña:
qꝛ ſcḋa itẽtio eſt ſcḋs ↄcept⁹ rei.ğ ſigt rem que nõ eſt ter
minus.tꝫ ↄña:qꝛ ↄceptus ſigñat illud cuius eſt cõcept⁹:ꝛ
cũ hoc etiã ſigñat ↄceptũ ꝓmũ.ğ ſigt rẽ que eſt terminus
ꝛ rem que nõ eſt termin⁹.ğ nõ ſolũmodo ſigt terminũ:ꝛ
Confir. ſic nõ eſt ſcḋe itentionis ſm rõnẽ.❡ Cõfirmať.qꝛ ly ter
minus/in mẽte eſt ꝓme itẽtionis ꝛ ſcḋe.ꝙ ſit ꝓme ꝓbať:
qꝛ ſigñat rem que nõ eſt termin⁹.nã ly termin⁹/ſigt lapi
dẽ in fine agri poſitũ q nõ eſt terminus.ꝙ ſit ſcḋe ꝓbať:
qꝛ ſigt ſolũmõ reꝫ que eſt terminus:qꝛ q̃cũqꝫ res ſigña-
Argr̃ 3o ta per ipm eſt terminus.ğ ꝛc̃.❡ Tertio ꝓncipalr̃ ſic.Dif-
finitio termini ꝓme itentionis cõpetit alteri a diffinito.ğ
mala.ↄñtia tꝫ.añs ꝓbať.nã ly nomẽ/in mente eſt termi-
nus ꝓme itẽtionis:vt pꝫ:ꝛ tñ ſibi cõpetit diffinitio termi-
ni ꝓme intẽtionis:qꝛ ly nomẽ/ſigñat nomẽ ꝓſens ꝓteritũ
ꝛ futurũ:ſed ſigñando nomẽ ꝓteritũ ꝛ futurũ ſigñat rem
que nõ eſt termin⁹:qꝛ nomẽ ꝓteritũ ꝛ futuꝝ nõ eſt termi
nus:qm̃ ꝓteritũ nõ eſt:cũ coꝛruptũ ſit.ğ nõ eſt terminus:
qꝛ dato oppoſito ſeqť ꝙ termin⁹ coꝛrupt⁹ eẽt terminus:
Confir⁹ ꝓma. qm̃ nomẽ ꝓteritũ eſt termin⁹ coꝛrupt⁹.❡ Confirmať.qꝛ
chimera eſt terminus ꝓme itentionis:ꝛ tñ ſibi nõ cõpetit
diffinitio termini ꝓme itẽtionis.ğ ꝛc̃.ↄñtia nota cũ maio-
ri.minoꝛ ꝓbať:qꝛ ſi ly chimera/ſigñat reꝫ que nõ eſt ter-
minus:tũc cũ terminus ꝓme itentionis ſignificet rẽ natu-
raliter ex cõueniẽtia ꝛ ſilitudine quã hꝫ cum re:ſed nulla
eſt ſilitudo huius termini in mẽte chimera cũ re ſignifica
ta:ex quo talis res nõ eſt.ğ ꝛc̃.❡ Scḋo.qꝛ terminus ꝓme Cõfir⁹ 2o
intẽtionis eſt ↄceptus ꝓmus rei cãtus a re:ſed cũ talis res
nõ ſit.ğ nõ cauſat ↄceptũ.ğ cũ ille terminus chimera/nõ
ſit cõceptus a re cauſatus nõ eſt terminus ꝓme itẽtionis.
❡ Tertio.qꝛ nihil eſt in itellectu qn ꝓus fuerit ĩ ſenſu.vt Cõfir⁹ 3o
dicit ꝓhs in de ſenſu ꝛ ſenſato:ꝛ neẽe eſt intelligẽtẽ phan-
taſmata ſpeculari.3o de aĩa.Ex his ſequiť ꝙ intellꝰ nihil T.c.39.
intelligit qn ſenſus prius ſentiat:ſed cũ ſenſus nullo modo
ſentiat chimerã ex quo nõ eſt.ğ intellꝰ nõ intelligit eã:ꝛ ꝑ
ↄñs nõ põt habere cõceptũ eius.Hoc argm̃ foꝛtius poteſt
fieri de vacuo ꝛ ifinito.Et ſi in hac materia vis plura ar-
gumenta recurre ad quintam queſtionem.

Ad hec rñdeť.Ad ꝓm negãdo ↄñtiã:qꝛ termin⁹ nãli- Ad ꝓm
ter ſigñatiuus eſt qui diuidiť in terminũ ꝓri-
me intẽtionis ꝛ ſcḋe:ꝛ nõ terminus mẽtalis.aliqs eniꝫ eſt
terminus mẽtalis qui nõ eſt nãliter ſigñatiuus. ❡ Et ad
ꝓbationẽ.terminus diuiſus nõ eſt ꝓme intẽtionis nec 2e.
ğ aliqs eſt terminus mẽtalis q nõ eſt ꝓe nec 2e.nego ↄñaꝫ:
ſicut nõ valet.aĩal in cõi nõ eſt rõnale nec irrõnale.ğ ali-
qḋ aĩal eſt qḋ nõ eſt rõnale nec irrõnale:qꝛ ly aĩal/in añte
ſupponit ſimplr̃:in ↄñte ꝑſonalr̃.Uel alr̃ ſm terminiſtas
dr̃ ꝙ termin⁹ diuiſus eſt termin⁹ ſcḋe intẽtionis:ꝛ vt ſigni-
ficatiuus eſt magis cõis q̃ꝫ termin⁹ ſcḋe itẽtionis:ſꝫ vt ta-
le ens eſt minus cõis:vide ſupra de termino ꝑ ſe ſigñati-
uo.❡ Ad ↄfirmationẽ ↄcedo totũ:ſed nõ eſt incõueniẽs: Ad ↄfir- matiões
qꝛ termin⁹ mẽtalis nõ eſt ꝓ diuiſus hic:ſed termin⁹ nãliter
ſigñatiuus:mõ oĩs termin⁹ nãliter ſigñatiuus eſt mẽtalis:
ꝛ nõ eꝫ.❡ Ad 2m dr̃ ſicut ibi.Ad replicationẽ cũ dicis:ſe- Ad 2m
quereť ꝙ termin⁹ 2e itẽtionis eẽt ꝓe.negať ↄñtia.❡ Ad
ꝓbationẽ dr̃ ꝙ termin⁹ ꝓe intẽtionis imediate ſigt rem:ꝛ
termin⁹ 2e itẽtionis imediate ſigñat ↄceptũ:rem ꝟo me-
diate.Intelligimus ğ de ſigñato imediato.❡ Ad ↄfirma Ad ↄfir.
tionẽ dr̃ ꝙ termin⁹ large acceptus eſt terminus ꝓme intẽ
tionis:qꝛ ſigñat aliquã rem que nõ eſt termin⁹ in ꝓpõne:
vt lapidẽ in agro:ꝛ cũ dr̃ ꝙ eſt ſcḋe nego. ❡ Ad ꝓbatio-
nẽ cũ dr̃ ꝙ q̃cũqꝫ res ſigñata per ipſuꝫ eſt termin⁹:acci-
piẽdo terminũ cõiter:nõ tñ accipiẽdo terminuꝫ vt eſt ꝑs
ꝓpinqua oꝛonis:q̃ũo deberet eẽ.ſi deberet dici 2e itẽtio-
nis negať.Si ãt accipiať ly termin⁹/ſtricte ad mẽtẽ Ma
giſtri:tũc eſt termin⁹ 2e itẽtionis:ꝛ tũc nõ ſigñat aliq̃ꝫ rem q̃
non ſit termin⁹ in oꝛone.❡ Ad 3m dcm̃ eſt in ſũmulis.vñ Ad 3m
negať añs.❡ Ad ꝓbõnẽ negať ꝙ diffõ termini ꝓe itẽtio-
nis cõpetat huic termĩo nomẽ/ĩ mẽte.Et cũ tu dicis.ly no-
mẽ/ſigt ꝓſens ꝓteritũ ꝛ futurũ:ꝛ ſigñando nomẽ ꝓteritũ
ſigt rem q̃ nõ eſt termin⁹:nego.Et ſi dicis.ğ eſt ꝓe intẽtio-
nis.negať ↄñtia:qꝛ diffõ termini ꝓe intẽtionis nõ eſt iſta
particula ſolũ ſigñs rem que nõ eſt termin⁹:ſꝫ iſta.termi-
nus mẽtalis ſigñans nõ terminũ.Et 2a ꝑticula nõ cõpetit
terminis 2e intẽtionis:qꝛ falſuꝫ eſt dicere termin⁹ 2e intẽ-
tionis ſigt nõ terminũ:qm̃ talis termin⁹ 2e itẽtionis ſigni-
ficat ſolũmõ terminũ ſm Magiſtꝝ.ğ nõ ſigt nõ terminũ.
tꝫ ↄñtia ab expoſita ad vnã exponẽtiũ:ꝛ iſta particula ſi-
gñans nõ ter͞mi͞m/exponiť a magiſtro ſufficiẽter ꝑ duas ꝑti-
culas ſequẽtes.ſ.ſigñs reꝫ q̃ nõ eſt ter⁹ dato ꝙ eẽt.nã iſta
ꝑticula ſigñs rem q̃ nõ eſt ter͞mi͞m nõ ſufficiẽter exponiť:vt
dcm̃ eſt in ſũmulis:qꝛ nõ ↄuertiť ſecũ:ſꝫ iſte due ſilr̃ ſigñs
reꝫ q̃ nõ eſt ter͞m dato ꝙ eẽt hñt ↄuertunť cũ ly ſigñs non
terminũ:ſic illa ſigñs nõ terminũ:nõ affirmať vere de ter
mino 2e itẽtionis:ita nec ille due ſilr̃.ſ.ſigñs reꝫ q̃ nõ eſt ter
min⁹ dato ꝙ eẽt.Et cũ tu dicis:dato oppoſito ſeqť ꝙ no-
mẽ futurũ ẽ.nego ↄñnã.Uñ tu nõ hñ das opp͞m h⁹:nomẽ
ſigt reꝫ q̃ nõ eſt ter͞m:qꝛ opp͞m eſt.nomẽ nõ ſigt reꝫ q̃ non
eſt ter͞m:nõ aũt eſt iſtud nomẽ nõ ſigt rem q̃ eſt termin⁹.

Admiſſo tñ illud eſſe ſuū oppoſitū:vt nō videar fugere.
rñdet̄ negādo pmā ꝯñiā cū dī ly nomē ſignat nomē fu/
turꝫ qḋ eſt termin⁹.ḡ ſignat nomē futurꝫ:ꝛ illḋ eſt termi/
nus:qa ly ſignat ꝯfundit terminū a parte poſt:iō nō licet
reſoluere ly qḋ in et ꝛ ille illud:ꝛ vt hꝫ videri in ſenſu cō
poſito ꝛ diuiſo:ꝛ adhuc dato q ly ſignat nō ꝯfundat ter/
minū a parte poſt:ꝯcedo illā pmā ꝯñaꝫ ꝛ nego vltimaꝫ.ſ.
illud eſt termin⁹.ḡ illud eſt:a 3° adiacēte ad 2ᵐ adiacens
cū termino diſtractiuo ſic̄ eſt ly termin⁹:qꝛ pōt ꝟificari af/
Ad pmā firmatiue tā de eo qḋ eſt q̄ȝ de eo qḋ nō eſt. ❡ Ad cōfir/
confirma. mationē dī:q ly chimera eſt terminus pme itentionis:ꝛ
ſignat rē q̄ nō eſt termin⁹:ꝯcedo:ꝛ cū tu dicis:termin⁹ pᶜ
itentionis ſigt̄ rē ex ꝯueniētia ꝛ ſiīitudine quā hꝫ cuꝫ re.
pᵒ.fol.5. Rñdet Magr̄ in logica magna ꝯcedēdo q ſignificet ex
ꝯueniētia quā hꝫ cū re ſi res eſſet.Et h̄ ſufficit.Uel aliter
pōt dici q ſignificet ex ꝯueniētia quā hꝫ cū re.Et cum tu
dicis res illa nō eſt.Dicat̄ q lꝫ nō ſit tota ſimul:eſt tñ di/
uiſum ſm ptes:ꝛ adhuc eſt obītiue in itellu:ꝛ hoc ſufficit.
Ad ſcdaꝫ ❡ Ad 2ᵐ cū dicis.pᶜ itentio eſt pm⁹ ꝯcept⁹ rei cāus a re:
confirma. ſꝫ ab eo qḋ nō eſt nō cauſat̄ ꝯcept⁹.ḡ ꝛc̄.Dī q duplex eſt
Cōceptus duplex. cōcept⁹ pmus.Quidā eni verus eſt ꝛ qdā fictus.Cōcept⁹
verus eſt ille cui corrñdet res tota ſignata p ipm vl̄ cor/
rñdebat vel corrñdebit:ſicut eſt ꝯceptus hoīs.Cōceptus
fictus eſt cui nō corrñdet tota res ſil̄ ſignata p ipm:neqꝫ
corrñdebat:neqꝫ vnq̄ȝ corrñdebit:vt cōceptus chimere:
corrñdet tñ ſm ptes:ſic̄ ꝑuatiuo corrñdet poſitiuū ꝑpter
vacuū ꝛ ſiīia.Unde qñ ꝯcept⁹ eſt verus:ille eſt cātus a re
quā repñtat.Qñ aūt eſt fictus debes imaginari q plures
cōcep⁹ veri repñtantes pl̄es res ꝑcedūt ipſuꝫ ꝯceptū in i/
tellectu:ex qb⁹ pl̄ib⁹ ꝯceptib⁹ ſimplicib⁹ itell̄s elicit vnū
cōceptū ſimplicē fictū repñtātē oīa illa ſil̄ que ſeparatim
illi diuerſi ꝯcept⁹ repñtabāt.Hic ꝯcept⁹ fict⁹ eſt formalr̄
ſimplex:ꝟtualr̄ eſt q̄ſi cōpoſit⁹:ꝛ h̄ quodāmodo cātus eſt
Ad tertiā a re:ſed nō imediate.ꝛ ſic pꝫ ad ſcdm.❡ Ad 3ᵐ dī:q ni/
confirma. hil eſt in itellu qn ꝑus fuerit in ſenſu:aut ipſum aut aliud
ad qḋ hꝫ p ſe hitudinē.Ex cui⁹ alteri⁹ cognitione ei⁹ iten
tio cāta eſt:ſic ex notitia poſitiui ꝑus ſenſati cognoſcit̄ ꝑ/
uatiuū.❡ Ad formā ergo argu.ⁱ dī:q ſenſus ꝛ ſi nō ſen/
tiat chimerā ſentit:tñ ptes eius ſiue accñtia ptiū:ad quas
hꝫ hitudinē:ꝛ h̄ ſufficit.❡ Alij tñ ſic gloſant auc̄teꝫ Phi.
Nihil eſt in itellu.i.nihil cognoſcit̄ ab itellu:quin ꝑcedat
ex aliqua cognitione ſenſus:ꝛ ad idem redit ꝛc̄.

❡ Utrum diuiſio terminoꝝ cuꝫ diffinitionibus mēbroꝝ
ſit recte aſſignata. Queſtio. VIII.

Terminoꝝ alius eſt terminus pme i/
poſitionis: alius ſcḋe ꝛc̄.
Argr̄ pᵒ ❡ Cōtra.aliqs ē termin⁹ vocalis vl̄ ſcript⁹ q
nō eſt pme ipoſitionis nec ſcḋe.ḡ diuiſio ma/
la.ꝯña tꝫ:qa cū diuiſum h̄ ſit terminus voca/
lis vl̄ ſcriptus diuiſio eſt iſufficiēs:cū nō cōprehēdat oīa
ꝯtenta ſub diuiſo.añs pbat̄:qa ly oīs in voce vel in ſcri/
pto nō eſt pme ipōnis cū nō ſignat rem que nō eſt termi/
nus:nec ſcḋe cuꝫ nō ſignificet terminū:qa ſi ſignaret ter/
Confirᵒ minū eēt termin⁹ p ſe ſignatiuus:qḋ eſt falſuꝫ. ❡ Cōfir/
mat̄.qa idē termin⁹ eſt pme impōnis ꝛ ſcḋe.ḡ diuiſio ma
la.ꝯña tꝫ.añs pbat̄.Nā ly gen⁹ ꝛ ſpēs in voce ſunt termi
ni ſcḋe ipōnis.vt pꝫ p Magr̄m:ꝛ cū hoc ſūt pᶜ ipōnis.pꝫ
per Boetiū ꝑ periher.q diuidit nomē pᶜ ipōnis in nomē
pme itētionis ꝛ ſcḋe:ſꝫ cū ly gen⁹ in voce ſm Boetiuꝫ ſit
ſcḋe itētionis ſeq̄t̄ q eſt nomē pᶜ ipōnis:qa de q̄cūqꝫ ꝑdi
Argr̄ 2ᵒ cat̄ vnū mēbrū diuiſionis ꝑdicat̄ diuiſuꝫ.❡ 2ᵒ pbat̄ ſic.
Cuilibet termino pᶜ ipōnis cōpetit diffō termini 2ᶜ iten/
tiōis.ḡ diffōnes male.ꝯña tꝫ.añs pbat̄:qa q̄libꝫ termin⁹
vocalis vl̄ ſcript⁹ p ſe ſiḡtiu⁹ ſiḡt ſolū terminū in mēte vl̄
in voce.q̄libet termin⁹ pme impōnis eſt termin⁹ vocalis
vel ſcriptus p ſe ſignatiuus.ḡ ſiḡt ſolū terminū in mente
vel in voce.ꝯña tꝫ.maior eſt Phi.ꝑ periherm. dicentis. Ea Cap.pᵒ
que ſunt in voce ſunt eaꝝ que ſunt in aīa paſſionū note: ꝛ
ea que ſcribunt̄ eoꝝ que ſunt in voce. Et Boeti⁹ hoc ma
gis affirmat ſup illo paſſu dubitās ex intētione Porphy/
rij.q̄re Phs interpoſuit hoc.ſ.voces ſignare cōceptus: ꝛ
dicit q apud antiquos fuit dubiū qd ſignificet vox: ꝛ di
xerūt qdā res icorporeas:vt platonici. alij res corporeas:
vt remoueret illud dixit Phs q ſiḡnt ꝯceptus. Hec ſunt
ꝟba Boetij ex qb⁹ hētur q voces ſiḡnt ſolūmō ꝯcept⁹ p.
❡ Cōfirmat̄.qꝛ cuilꝫ tmio 2ᶜ ipōnis cōpetit diffō termi Cōfirmᵒ
pᶜ ipōnis.ḡ ꝛc̄.Añs pbat̄.qꝛ oīs termin⁹ vocalis p ſe ſiḡi
tiuus ſiḡt rē appħēſaꝫ:aut ſub pᵒ ꝯceptu:aut ſub 2ᵒ.Sed res
appħēſa eſt res que nō eſt termin⁹.ḡ q̄libꝫ talis terminus
ſiḡt rē que nō eſt termin⁹.Et ſi ſic.ergo pme impōnis.

Ad hec rñdet̄.❡ Ad pᵐ negat̄ ꝯña.Ad pbōneꝫ ne/ Ad pᵐ.
gat̄ q hec diuiſio nō cōprehēdat oīa cōtēta
ſub diuiſo:qꝛ q̄uilꝫ hic eſt termin⁹ ad placitū ſignatiu⁹:
ꝛ nullus eſt termin⁹ ad placitū ſignificatiuus q nō ſit pme
aut ſcḋe impōnis.❡ Ad ꝯfirmationē negat̄ añs: ꝛ ad ꝑ/ Ad ꝯfirᵐ
bationē nego minoreꝫ.ſ.q ly genus ꝛ ly ſpēs ſint termini
pme ipōnis:ꝛ cū tu pbas p Boetiū q diuidit nomē pme
impōnis in nomē pme intētionis ꝛ ſecūde. Et cū gen⁹ ſit
nomē ſcḋe intētionis.ḡ eſt nomē pᶜ impōnis ꝯcedis totū:
ſꝫ nego q ſit terminus pᶜ impōnis.Aliud eni eſt dicere eſt
nomē pme impōnis ꝛ aliud eſt terminus pᶜ impōnis. Ui
de in ſummulis corrñdēter huic parti. ❡ Ad 2ᵐ negatur Ad 2ᵐ
añs.ꝛ ad pbatiōnē nego minorē:ꝛ cū tu dicis eſt auctori/
tas Phi.ꝑ periherme.dicētis:q voces ſignificāt paſſiones
anime:dī q voces ſignificare paſſiones aīe pōt itelligi 2ᶜ.
Uno° q ſignificēt paſſiones aīe tāq̄ȝ illa q̄ pᵒ iponunt̄ ad
ſignandū.Alio° tāq̄ȝ illa qb⁹ mediātib⁹ imponunt̄ ad ſi/
gnificandū.dico q primo mō eſt falſuꝫ.ſcḋo modo eſt ve
rum.Et dato adhuc q voces ſignificēt ꝯceptus aīe pᵒ mō:
nō tñ diffinitio termini ſcḋe impōnis cōpeteret terminis
prime impoſitionis:qꝛ terminus prime impōnis nō ſolū/
mō ſignificaret terminū:ſed etiā rem.Et cum tu dicis. q
Boetius cōfirmat.q vult q voces ſignificēt ſolūmō con
ceptus.Primo pōt dici gloſando verba eius vt gloſaui/
mus verba Phi. Uel dic voces ſignificare primo aliqd
eſt duplr̄.ſ.immediate ꝛ ꝑncipalr̄.voces ḡ ſignificant pri
mo paſſiones anime.i.imediate:tñ primo.i.principaliter
ꝛ vltimate ſignificāt res extra animam.❡ Quidā tñ di/
cunt q Boetius fuit illius opinionis:qḋ ego non ſum au/
ſus dicere: qꝛ hō ille eſt in maxima reuerentia apud nos
latinos.Et audeo dicē ipſꝫ eē pᵐ poſt Phm. Poſſes ꝛ for/
te alr̄ dicere ad itētionē Boetij:q voces ſolū ſūt ſigna cō
ceptuū aīe.i.repñtāt ꝯcept⁹ aīe ſiue exꝑmūt:qꝛ nos nō for
mamus voces niſi vt exꝑmam⁹ ꝯceptus nr̄os.❡ Ad ꝯfir Ad ꝯfirᵐ
mationē negat̄ añs.Ad pbationē terminiſte negarēt añs
ponētes q vl̄ia ſint ꝯceptus in aīa:non aūt ſint res extra
aīam.Et ꝯceſſo q q̄libet terminus ſcḋe impōnis ſignifi/
cet rē que nō eſt termin⁹:nō tñ eſt pᶜ ipōnis:qꝛ nō ſignat
primo illā rē:ſꝫ ꝯceptū:ꝛ ex ꝯñti rem extra.quare ꝛc̄.

❡ Utrū 6ᵒ diuiſio terminoꝝ ſit bñ data. Queſtio. IX.

Terminoꝛuꝫ ali⁹ cōplexus ali⁹ incō/ Argr̄ pᵒ
plexus.❡ Contra. ali/
qs eſt termin⁹ q nō eſt cōplexus nec incōple/
xus.ergo diuiſio mala.ꝯña tꝫ.añs pbat̄.Naꝫ
ly oīs hō eſt terminus:ꝛ tñ nō eſt complexus
nec incōplexus: vt pbabo.ḡ ꝛc̄. Qꝛ nō ſit cōplexus pro/
batur:qꝛ terminus cōplexus eſt oratio : ſꝫ ly oīs hō nō eſt
oīo:qꝛ oīo hꝫ ptes que ſepate ſignificāt:ſꝫ ly oīs homo nō
hꝫ ptes que ſepate ſiḡnt.ḡ ꝛc̄.Qꝛ nō ſit incōplexus.pro/
bat̄ ꝑqꝛ incōplexus eſt vt dictio:ſed ly oīs hō non eſt di/

ctio:ſed vt dictiones.ergo nõ eſt incõplexus. Scdo.qa ſi
eſſet terminus incõplexus cũ ois terminus icõplexus ſit
aut per ſe ſignificatiuus:aut nõ per ſe ſignificatiuus:q̃ro
an ſit per ſe ſignificatiuꝰ an nõ ꝑ ſe ſignatiuus:nõ potes
dicere nec ſic nec ſic:qa qd eſt equalr cõpoſitũ ex ꝑ ſe ſi-
gnificatiuo ⁊ nõ ꝑ ſe ſignatiuo nõ magis dĩ vnũ q̃ aliud:
ſed ly ois hõ/eſt hõ.g̃ ⁊c̃.Et ſic aut ſit erit ꝑ ſe ſignatiuus
Confir° ⁊ nõ ꝑ ſe ſignatiuꝰ:aut nec ſic nec ſic. ❡ Cõfirmaẽ.qꝛ idẽ
terminꝰ eſt cõplexus ⁊ icõplexus:vt equiferus.ꝙ ſit icõ-
plexus.pꝫ:qa eſt dictio.ꝙ ſit cõplexus.pꝫ:qa cõponiẽ ex
equo ⁊ ferus.Et ſi dicas.ꝙ ꝑ terminũ cõplexũ Magr̃ itel
ligit illũ q̃ hꝫ vtrãqꝫ cõplexionẽ.ſ.dictionũ ⁊ ſignati:⁊ ꝑ
incõplexũ q̃ nõ hꝫ vtrãqꝫ. ❡ Cõtra.ſequiẽ ꝙ ille termi-
nus/hõ/ſi imponaẽ ad ſignãdũ hoiem eſſe aial ꝙ eſſet
terminꝰ icõplexus:qd eſt falſuꝫ.ꝓbaẽ p̃:qa qd ſignat ve-
rũ vel falſuꝫ eſt ꝓpõ:ſed ly hõ/ſignat verũ vel falſum.g̃
eſt ꝓpõ.ꝯña tꝫ cũ minori ꝑ caſum:⁊ maior eſt nota de ſe:
qa ſignare verũ vel falſum eſt paſſio ꝓpõnis:tunc vltra
eſt ꝓpõ.ergo eſt oĩo.g̃ eſt terminꝰ cõplexus.tꝫ ꝯña a dif-
finitione ad diffinitũ. ❡ Scdo.quia valet hec ꝯña in ca-
ſu.hõ eſt aial.g̃ hõ:qa arguiẽ a ꝯuertibili ad ꝯuertibile:ſꝫ
ꝯñs eſt ꝓpõ.g̃ ly hõ/eſt ꝓpõ:⁊ ꝯñter eſt terminus cõple-
Reſpõſio ad p̄mũ. xus. ❡ Ad p^m dĩ:ꝙ ly ois hõ/eſt terminꝰ icõplexus:ex q̃
nõ hꝫ cõplexionẽ dictionũ ⁊ ſignati.Ad rõnẽ cũ tu dicis
nõ eſt vt dictio:ſed vt dictiones.ergo nõ eſt icomplexus.
Vñ burl. p° piber. ad diffõnẽ nois. ſ. 1° ⁊ nois ſigt ſpa. ⁊ cba ꝯſſa ide. Põt dici p̄mo negãdo ꝯñam.Si diciẽ ꝯtra:qa arguitur a
deſtructiõe diffõnis ad deſtructiõnẽ diffiniti. Rñdeẽ ꝙ
iſta nõ eſt diffõ:ſed declatio exẽplaris:ſicut ſi dicerẽ:qd
eſt aial.aial eſt vt hõ.nego g̃ ꝙ ſi nõ eſt hõ nõ eſt aial.nõ
qa nõ valet:ſed qa illa nõ eſt diffõ:ita in ꝓpoſito:vel alr
dĩ negãdo añs ꝙ nõ ſit dictio:qa hic nõ capiẽ dictio vt di
ſtinguiẽ ꝯ oĩonẽ:ſed pro eo qd nõ hꝫ ptes ſeparatiꝫ ſigni-
ficantes. ❡ Ad rõnẽ cũ dicis ſunt due dictiones.ergo nõ
eſt vna dictio.ꝯñia nõ valꝫ abſolute.ſed bene valꝫ.ergo
nõ eſt vna illoꝝ dictionũ:ſtat tñ ꝙ ſit vna dictio cõpoſita
ex illis duabꝰ. ❡ Ad ſcdaꝫ ꝓbationẽ cũ dicis:aut eſt ter-
minus per ſe ſignatiuus:aut nõ per ſe ſignatiuꝰ.Diciẽ ꝙ
eſt ꝑ ſe ſignatiuus:qa hoc totũ nõ ſignat niſi illud qd vna
pars ſignificat. Ad rationẽ negaẽ añs:qa a digniori debꝫ
Ad ꝯfir. fieri denoiatio. ❡ Ad ꝯfirmationẽ diciẽ ſicut ibi. ❡ Ad
replicã admiſſo caſu diciẽ ꝙ ly homo/eſt terminꝰ incom-
Verba ſũt Burl. p° periher. plexus. ❡ Ad rõnẽ p̄mã diciẽ ad maiorẽ:ꝙ ſignare veꝝ
vel falſum põt eſſe duplr.ſ.cõplexe ⁊ incõplexe. Cõplexe
eſt qñ partes ſignant partes ſignificati:⁊ totuꝫ ſignificat
totũ. Incõplexe vo eſt qñ ptes nõ ſignant partes ſignifi
cati:ſed ſolũmõ totũ ſignificat totũ. Modo dico ꝙ illud
qd ſignificat verũ vel falſum cõplexe bene eſt ꝓpoſitio:
ſed nõ ſi ſignificat incõplexe:vt ly hõ in caſu. ❡ Ad 2^m
rationẽ negat Burleus in p̄ perihermẽ.ꝙ ly homo/ſit cõ
ſequẽs. Vel aliter ꝯceſſo ꝙ ſit ꝯñs negaẽ ꝙ qdlꝫ ꝯſequẽs
ſit ꝓpoſitio:ſed bñ cõcediẽ ꝙ qdlꝫ ꝯñs eſt ꝓpõ:vel ꝯuer-
tiẽ cũ vna ꝓpõne quo ad ſignificatũ vt hic.

❡ Utrũ diffinitio nois ſit bona. Queſtio. X.

Argũ p° NOmen eſt ⁊c̃. ❡ Cõtra.prima ꝑticula
nõ eſt bene poſita.ergo diffini-
tio mala.ꝯña tꝫ.añs ꝓbaẽ:qa vl eſt ꝑdicatio
maioris de minori vel equalis de eq̃li cuꝫ dĩ
nomen eſt terminꝰ.Si dĩ ꝙ eſt eq̃lis de eq̃li
ſequiẽ ꝙ eſt male poſita in p̄ loco diffõnis:quia in p̄ loco
debꝫ poni genus qd nõ equalr predicaẽ de ſpecie.Si eſt
ꝑdicatio maioris de minori.Cõtra.aut ly terminꝰ/ꝑdica-
tur de noie ſoluꝫ ſm eſſe qd hꝫ in ipſo:aut ſm eſſe qd hꝫ
in verbo.Si p̄mo mõ:eſt equalis de equali.Si ſcdo mõ
Argũ 2° ſequiẽ ꝙ nõ eſſet verbũ:qa/per te/terminus ſm eſſe qd
hꝫ in verbo predicaẽ de noie. ❡ Scdo ſic.ſcda particula
non bene ponitur.g̃ diffõ mala. ꝯñia tꝫ.añs ꝓbatur:qa
alicui cõpetit diffinitũ cui nõ cõpetit h̃ particula. ꝓbatur:
qꝛ huſ eſt nomẽ:⁊ tñ nõ eſt terminꝰ ꝑ ſe ſignatiuus.g̃ ⁊c̃.
ꝯñia tꝫ cũ minori.maior ꝓbatur:qꝛ qd põt reddere ſup-
põnẽ verbo eſt nomẽ.maior eſt Phi p̄ ꝑihermẽ. dicẽtis.
Oĩo ꝯſtat ex noie ⁊ verbo.Silr relatiuũ qui/eſt nomẽ:⁊
tñ nõ eſt terminꝰ ꝑ ſe ſignatiuus.g̃ ⁊c̃. ❡ 3° ſic.3ª ꝑticula eſt Argũ 3°.
male poſita.g̃ ⁊c̃.añs ꝓbatur:qꝛ ly dies/tps/⁊ mẽſis/ſunt
noia:⁊ tñ ſignt cũ tpe.g̃ ⁊c̃. ❡ Cõfirmatur. qa participiũ Confir°
aut ſub noie aut ſub verbo cõprehẽditur. ꝓbatur:qꝛ alr
magr̃ eẽt diminutus. Non ſub vbo:qꝛ nõ eſt extremoꝝ
vnitiuũ.g̃ ſub noie:⁊ tñ ſigt cũ tpe.g̃ aliqd nomẽ ſigt cuꝫ
tpe. ❡ 4° ſic.Aliqd eſt nomẽ:cuius pars ſeparata aliqd Argũ 4°
ſigt.g̃ 4ª particula male poſita. ꝯñia tꝫ.añs ꝓbatur de
noie cõpoſito.vt Iohneſantonius equiferus reſpublica.
pars eniꝫ ſeparata a toto ſigt. ❡ 5°.ꝯ totã diffinitionẽ ar- Argũ 5°.
guiẽ ſic. Iſta diffõ nõ ꝯuertiẽ cum diffõne data a Pho p̄ Cap. 2° ⁊c.
ꝑiher.g̃ altera illaꝝ mala. Nõ iſta Phi ſm oẽs expoſito-
res.g̃ illa.ꝯñia pꝫ.p̄ma ꝓbatur:qꝛ qñ dantur plẽs diffõ-
nes de eadẽ re debent ꝯuerti. ꝓbatur:qꝛ q̃libet diffinitio
ꝯuertiẽ cũ ſuo diffinito:ſed q̃cũqꝫ ꝯuertunẽ cũ aliq̃ 3° cõ-
uertunẽ iter ſe.g̃ ille diffõnes debẽt cõuerti inter ſe.

Ad p^m ⁊c̃. eſt ꝑa. in vſ ꝯñ genus ꝑdi. ð ſpẽ. Ad hec rñdetur. ❡ Ad p^m dĩ ꝙ eſt ꝑdicatio maio-
ris de minori.Qñ dĩ vel ſm eſſe qd habet
in illo vel ſm eſſe qd hꝫ in alio.dĩ a q̃buſdã ꝙ nec ſic nec
ſic:ſed ꝓut abſtrahit a quolibet:ſicut qdlibet ſupius:puta
aial ꝑdicatur de hoie ꝓut abſtrahit ab eſſe in hoie vel in
equo ⁊ a quocũqꝫ altero. ❡ Hec rñſio eſt falſa:qꝛ oẽ qd
ꝑdicatur ꝓprie de aliquo ꝑdicatur ſm qd eſt in illo. Ideo
aliter dĩ negãdo hanc ꝯñiã:ꝑdicatur ſm qd eſt in illo.g̃
nõ eſt ꝑdicatio ſupioris de iferiori. ❡ Ad 2^m dĩ.ꝙ nomẽ
Ad 2^m Porñ. lo. m. p°. lo. ſi. 3° 3^m capitur 3ʳ.cõiter/ꝓprie/⁊ magis ꝓprie.Cõiter:oẽ illud qd
põt reddere ſuppoſitũ verbo dĩ nomen ſiue ſtet mãliter
ſiue ſignatiue:⁊ ſic loqtur Phs cum dicit. Omnis oratio
cõſtat ex noie ⁊ verbo. Proprie aũt illud qd ſignificatiue
ſumptũ per ſe põt reddere ſuppoſitũ verbo dĩ nomẽ.vt
Magr̃ capit h̃. Tertio mõ ꝓ eo qd ſignificatiue ſumptũ
põt reddere per ſe ſuppoſitũ verbo:⁊ nõ eſt obliquũ nec
infinitũ.Et ſic capit Phs cum diffinit nomẽ in p̄ periher.
Et ſic patet ſolutio ad p̄muꝫ. ❡ De relatiuo vo dĩ ꝙ ſm
grãmaticũ eſt nomẽ:non aũt ſm logicũ. ❡ Replica ꝯtra
reſpõſionẽ ad 2^m:qꝛ videtur ꝙ huſ ſit terminus ſignifica
tiuus.probatur:qꝛ eſt aptus natus ſignare cum poſſit im-
poni ad ſignanduꝫ.g̃ ⁊c̃. ❡ Dicitur ꝙ terminus põt dici
ſignatiuus duplr:aut aptitudine propinqua aut remota.
Propiqua eſt qñ ſine noua impõne põt ſignare. Remo-
ta eſt quãdo per nouã impoſitionẽ. Primo mõ intelligiẽ
ſignificatiuus in diffinitione:⁊ nõ ſecũdo modo. ❡ Ad 3^m
Ad 3^m Verba ſũt Burl. p° piher. in diſ. nois. dĩ.ꝙ eſt differẽtia inter ſignificare cuꝫ tẽpore ⁊ ſignifica-
re tẽpus. Significare cũ tẽpore eſt ſignificare ſuũ ſignifi-
catum:vt mẽſuratur determinata differẽtia tẽporis. Si-
gnificare vo tẽpus eſt ſignificare mẽſurã alicuius ⁊ non
rem illã:vt mẽſuratur tali differẽtia determinata.cõcedo
ergo ꝙ illa nomina ſignificant tẽpus:ſed nõ cum tẽpore.
❡ Replica ꝯ:nomen ſignat cũ ſuo ſignato:ſed ſuũ ſigni-
ficatũ eſt tẽpus ꝑ te.g̃ ſignat cum tẽpore. ❡ Rñdetur ꝙ
ſi ly cum/dicit cõſignificationẽ negatur ꝙ ſignat cũ tẽpo-
re:qꝛ eſt dicere ꝙ nomẽ ſignat cum tẽpore:tanq̃ cũ acci-
dẽti ſibi:ſiue cũ differẽtia tẽporis:qd eſt falſum:qꝛ ſuum
ſignatũ nõ eſt ſuũ accñs. ❡ Ad cõfirmationẽ dĩ.ꝙ parti Ad ꝯfir.
cipiũ nõ eſt ſub noie:qꝛ ſignat cuꝫ tẽpore.nec ſub verbo:
qa eſt nõ extremoꝝ vnitiuus:ſed partiꝫ eſt ſub noie par-
tim ſub verbo. Vel dĩ ꝙ eſt ſub noie:qꝛ lꝫ ſignificet cum
tẽpore:aliter tamẽ q̃ verbũ:qꝛ põt ſtare indifferẽter pro
preſenti:preterito ⁊ futuro:quod nõ poteſt facere verbũ.

vt dicēdo: ſoꝛ. eſt legēs. ſoꝛtes fuit legēs. ſoꝛtes erit legēs. ly legēs pro oīb⁹ differētys tēporis ſtare pōt. Uñ vbum determinate ſigt̄ determinatā dr̄iaꝫ tp̄is. Participiū aūt īdeterminate ſignat determinatā dr̄iam tēporis. Prima rñſio claroꝛ eſt. ſc̄da ſubtilioꝛ ꝛc̄.

Ad 4m ❡ Ad 4m dicit̄ q̄ pars nōis ſepata a toto nihil ſignificat q̄ ſit de intellu totius. Et ſic itelligit Magr̄. Et tñ eſt dr̄ia iter nomē ſimplex ꝛ nomē cōpoſitū. vt dicit Phs p̄ periher. q̄a pars nōis ſimplicis nec ſigt̄ nec apparet ſignare: ſed pars nōis cōpoſiti apparet ſignare: lꝫ nō ſignificet. ❡ Replica ꝯ: qꝛ ps nōis ſimplicis aliqd ſignat qd̄ nō eſt de itellu totius: vt dom⁹: ly do/ ſignificat ly mus/ etiā. g̊ nō eſt dr̄ia inter ſimplex ꝛ cōpoſitū. ❡ Rñdet̄ q̄ nomē cōpoſitū iponit̄ ad ſignificandū ex partib⁹ ſuis: ſimplex nō. Et ſi aliqñ p̄tē ſignantē habeat: nō tñ imponit̄ ad ſignanduꝫ ex illa p̄te. ppterea accidit nomini ſimplici q̄ hēat partē ſignificātē: nō autē noī cōpoſito.

Ad 5m ❡ Ad 5m dr̄: q̄ nomē diffinitū hic a Magiſtro eſt cōius q̄ꝫ nomē diffinitū a Phō: q̄a nomē diffinitū hic cōpetit noīb⁹ vocalib⁹ ꝛ ſcriptis: ꝛ obliqs rectis finitis ꝛ infinitis. Nomē aūt diffinitū a Phō nō cōpetit niſi vocalibus: rectis ꝛ finitis: quare non conuertunt̄.

❡ Utrum diffinitio verbi ſit bona. Queſtio. XI.

Argr̄ p̄ Verbū eſt terminus ꝛc̄. ❡ Cōtra. aliqd̄ eſt vbū qd̄ nō eſt terminus tēporaliter ſigtiuus. g̊ p̄ma particula male poſita. ꝯña tꝫ. añs pbat̄: q̄a illud qd̄ nō ſigt̄ actionē vel paſſionē nō ſignat tēporalr̄: ſꝫ aliqd̄ eſt vbū: puta ſum/ es/ eſt: qd̄ nō ſignat actionē vel paſſioneꝫ. g̊ nō ſigt̄ tēporalr̄. ꝯña nota cū minoꝛi p̄ Donatū dicentē q̄ vbū neutrū ſubſtātiuū eſt qd̄ nec actionē vel paſſionē ſꝫ ſolū ſubaꝫ ſignat. maioꝛ pbat̄: q̄a ppꝛiuꝫ vbi eſt ſignare actionē vel paſſionē ſm̄ Donatū: ſꝫ a q̄cūqꝫ ſubto remouet̄ vnū ppꝛiū vbi ab eodē remouet̄ qd̄cūqꝫ aliud. ppꝛiū vbi remouet̄ a ſum/ es/ eſt. g̊. Uel breuiter ſic. qd̄ ſolam ſubaꝫ ſigt̄ nō ſigt̄ tēporalr̄: ſꝫ vbū ſubſtātiuū ſolā ſubam ſignificat. g̊ nō ſignat temporalr̄.

Confir⁹ ❡ Cōfirmat̄. q̄a vbuꝫ ſignat per modū fieri: ꝛ fluxus ſm̄ auctoꝛē modoꝝ ſignificādi: ſed ſum/ es/ eſt/ nō ſignificat ſic: ſed ſignat p̄ modū q̄etis.

Argr̄ 2° ❡ 2° ꝯ ſc̄daꝫ particulā: participiū eſt extremoꝝum vnitiuū. g̊ p̄ticula male poſita. añs pbat̄: q̄a dicendo: ego amās petrū: ly amans/ vnit extrema.

Argr̄ 3° ❡ 3° ꝯ 3am particulā pars huius verbi perlego: ſignificat ſepata. g̊ ꝛc̄. ❡ Et ſi dicis: q̄ nō ſignificat aliqd qd̄ ſit de itellectu totius. Contra. nā hoc totū p̄lego ſignat pfecte legere: ꝛ illa pars lego ſignificat legere qd̄ eſt pars illius ſignificati. Simile argumentū pōt adduci cōtra diffinitioneꝫ verbi: quod fuit adductum contra diffinitionem nominis.

Ad p̄m **Ad hec reſpondet̄.** Ad p̄m negat̄ añs. Ad pbationē negat̄ maioꝛ. ſ. q̄ illud qd̄ nō ſigt̄ actionē vel paſſionē nō ſigt̄ tēporalr̄. Et cū tu dicis ppꝛiū vbi eſt ſignare actionē vel paſſionē ſm̄ Donatū. g̊ ꝛc̄. Dico q̄ ſic hꝫ intelligi q̄ ſignare p̄ modū agēdi vl̄ patiēdi eſt ppꝛiū vbi: ꝛ hoc bñ cōpetit vbo ſubſtātiuo ſum/ es/ eſt. Et cū tu reſumis q̄ ſolā ſubaꝫ ſigt̄. g̊ nō ſigt̄ tēporalr̄. Dicit̄ q̄ h̄ vbū ſubſtātiuū ſigt̄ ſubam nō p̄ modū q̄etis. Et q̄ ſignat ſic ſubaꝫ bene pōt ſignare tēporalr̄.

Ad ꝯfir^m ❡ Ad ꝯfirmationē nego minoꝛē. ſ. q̄ vbū ſubſtātiuū nō ſignificet p̄ modū fluxus ꝛ fieri. Et ad pbōnē: cū tu dicis: ſignat p̄ modū q̄etis. nego. Uñ dico q̄ hoc verbum ſum/ es/ eſt: lꝫ ſignificet q̄etē: nō tñ per modū q̄etis ſed per modū fluxus ꝛ fieri. ❡ Unde ſic aliud eſt ſignare actionē: ꝛ aliud per moduꝫ actionis. Ita aliud eſt ſignare quietē ꝛ aliud p̄ modū q̄etis. Illud enī ſignificat p̄ modū actionis qd̄ ſignat ſignificatū ſuū vt tp̄e mēſurat̄. Sed

Dec ſcđo Tho. p̄° periher. c. de verbo. ſignificare actionē eſt ſignare talē actū ſiue mēſuret̄ tp̄e ſiue nō. Uerbū infinitū nō ſignificat actionē ſꝫ p̄uatiōeꝫ actiōis. ꝛ tñ ſignificat tp̄alr̄. p̄ periher. qꝛ nō ſolū actio ſꝫ etiā p̄uatio actiōis mēſurat̄ tp̄e: vt dicit Phs 4° phyſi. tractatu de tp̄e. t.c. 118. Illud ſignificat per modū quietis qd̄ ſignificat ſignificatū ſuū nō vt mēſurat̄ tēpoꝛe. Significat aūt q̄etē qd̄ ſignat p̄uationeꝫ motus: ſiue mēſurat̄ tp̄e ſiue nō. Et ſic pꝫ rñſio ad illud.

❡ Ad 2m dicit̄ q̄ participium non eſt extremoꝝ vnitiuū: qꝛ illud eſt extremoꝝuꝫ vnitiuū qd̄ regit extrema. participiū aūt nō regit caſum a parte añ ſꝫ ſolū ſolū a parte poſt. ideo nō vnit extrema ſicut verbū. Ad 2m

❡ Ad 3m dicit̄ ſicut ibi. Ad replicā dr̄ q̄ taꝫ vbū ſimplex q̄ꝫ cōpoſitū ſignificat vnū cōceptū ſimplicē: ſꝫ eſt dr̄ia: qꝛ vbū ſimplex iponit̄ ab vno ꝯceptu ſimplici ad ſignificādū illd̄: ſed vbū cōpoſitū iponit̄ a duob⁹ ꝯceptib⁹: ſigt̄ tñ ſimplicē. Et ſic nego q̄ ps ſigt̄ p̄tem. Ad 3m

❡ Utrum diffinitio orationis ſit bona. Queſtio. XII.

Oratio eſt terminus ꝛc̄. ❡ Cōtra p̄maꝫ particulā arguit̄ ſic. Oratio eſt cōgeries terminoꝝ. g̊ nō eſt termin⁹. tenet ꝯña: qꝛ cumulus lapidū nō eſt lapis. Argr̄ p̄

❡ Cōfirmat̄. qꝛ terminus diffinit̄ p̄ orationē. g̊ oratio non dꝫ diffiniri p̄ terminuꝫ. tꝫ ꝯña: qꝛ idem eſſet notius ꝛ ignotius reſpectu eiuſdē. Confir⁹

❡ 2° ꝯ ſc̄dam particulā arguit̄ ſic. qꝛ ſi qs dicat. qs currit. ꝛ rñdeat̄ ſoꝛ. ly ſoꝛ. eſt oratio p̄ Phm̄ p̄mo perihermenias: ꝛ tñ partes ſeparate non ſignificant. g̊ ꝛc̄. Silr̄ dicēdo. oīs hō eſt riſibilis: ꝛ econuerſo. ly ecōuerſo/ eſt oratio: ꝛ tñ partes eius non ſignificant ſeparate. ergo ꝛc̄. Argr̄ 2° Cap. 4.

❡ 3° arguit̄. deum eſſe non eſt oratio: ſed deum eſſe eſt ſignificatum illius orationis mentalis deus eſt. g̊ nō eſt oratio. ꝯña pꝫ cū minoꝛi. maioꝛ probatur: qꝛ ſignificatū huius orationis mentalis eſt res extra animam que nō eſt oratio: niſi velles dicere q̄ dat̄ ppō realis: qd̄ fatuū eſt dicere. Argr̄ 3°

❡ 4° arguit̄ q̄ diffō ſit diminuta: qꝛ oratio ſignificat tēporalr̄: ꝛ tñ illa particula non ponit̄ in diffinitione eius. ergo ꝛc̄. ꝯñtia nota cum minori. maioꝛ pbat̄: qꝛ illud ſignificat tēporalr̄: cuius pars ſignificat tēporaliter: ſꝫ verbū qd̄ eſt pars orationis ſignificat tēporaliter. ergo ꝛc̄. Argr̄ 4°

❡ Item hec diffinitio non conuertit̄ cuꝫ diffinitione orationis data ab Ariſtotele. ergo mala. ꝯña patet cum antecedente. Argr̄ 5°

Ad primum negat̄ ꝯñtia. Et ratio eſt: qꝛ terminus diuiditur: cū alius ſit complexus: alius incōplexus: ꝛ ꝯñter quilibꝫ illoꝝ dicitur terminus. lapis aūt nō diuidit̄ ſic. ppter qd̄ dicatur aliquis lapis cōplexus: concedo tñ q̄ ſicut cumulus lapidum non eſt vnus illoꝝ lapidum cumulatoꝝum: ita congeries terminoꝝ nō eſt vnus iſtoꝝ terminoꝝ. pōt tñ dici termin⁹. Ad p̄m

❡ Ad confirmationē dicit̄ q̄ diffinitur oratio per terminū a prioꝛi. ſed terminus diffinit̄ p̄ orationē a poſterioꝛi. Uel dic vt dictū eſt in q̄ōne ſecūda ample. Ad ꝯfir^m

❡ Ad 2m dr̄. q̄ de virtute ſermonis non eſt oratio ly ſoꝛtes/ nec ly ecōuerſo/ ſm̄ tñ vſum loquēdi ſic: qꝛ in prima verbū p̄cedētis īterrogationis intelligit̄. In ſc̄da iplicite eſt ſubm̄ predicatū ꝛ copula p̄cedentis ppōnis. ꝛ ſicut implicite ſunt ppōnes: ita implicite hñt partes. Ad 2m

❡ Ad 3m dicitur. q̄ ly deuꝫ eſſe/ poteſt capi duplr̄. Uno mō vt ſignū. Alio modo vt ſignificatū. p̄mo modo eſt oratio: ſc̄do modo non. ꝛ tūc eſt ſignificatū illius ppōnis mētalis de⁹ eſt. Ad 3m

❡ Ad 4m negatur añs. Ad probationeꝫ dicit̄. q̄ probat tñ q̄ aliqua oratio ſignificat temporaliter: vt illa cuius verbum eſt pars: ſed nō pbatur de omni oratione. Particule aūt que debēt poni in diffinitione debent ꝯuenire cuilibet contento ſub diffinito: aliq̄ aūt eſt oratio in qua nō eſt verbū: vt illa. hō albus. Ad 4m

❡ Ad aliud pꝫ q̄ Magiſter accipit largius orationem q̄ꝫ Philoſophus. Ad 5m

¶ Utrum diffinitio propoſitionis ſit bona. Qõ.XIII.

PRopoſitio eſt oratio indicatiua ꝛc̃.
¶ Cõtra primã ꝑticulã
Argũ p̃ arguit̃ ſic. In diffinitione non dꝫ poni genus
C.6. remotũ: ſed proximũ per Phm 6° topicoꝝ.
ſed oratio eſt genus remotuꝫ ꝓpõnis: qa oĩo
diuidit̃ per ꝑfectã ꝛ impꝑfectaꝫ: ꝛ oratio ꝑfecta diuidit̃ in
indicatiuã / imperatiuã ꝛc̃. ſm Magr̃m: ita ꝙ oĩo ꝑfecta
Confir. eſt genus ꝓximũ ꝛ nõ oĩo. g̃ ꝛc̃. ¶ Confirmat̃. qa oĩo eſt
vox ſm Phm p̃ periher. ꝛ per Boetiũ dicentẽ ꝙ oĩo eſt
oris ratio: ꝛ nõ quelibet ꝓpõ eſt vox. g̃ ꝑticula male poſi
Argũ 2° ta. ¶ Scdo ꝯ ſcdaꝫ ꝑticulã. aliq̃ eſt ꝓpõ que non eſt oĩo
indicatiua. ergo ꝛc̃. añs ꝓbat̃. Si antechꝛis eẽt albus an
techꝛiſtus eſſet coloratus eſt ꝓpõ: qa oĩs cõditionalis eſt
ꝓpõ: tñ nõ eſt idicatiua. ¶ Cõfirmat̃ argumẽto Magri
Confir° ꝙ illa. antechꝛis eſſet albus. eſt ꝓpõ ex quo eſt pars illius
p̃ma. ꝯditionalis: ꝛ tñ nõ eſt idicatiua. g̃ ꝛc̃. ¶ Cõfirmat̃ ſcdo.
Confir° qa deũ eſſe eſt ꝓpõ: ꝛ tñ nõ eſt oĩo idicatiua. g̃ ꝛc̃. ꝯña no
ſcda. ta cũ minori. maioꝛ ꝓbat̃. oẽ verũ eſt ꝓpõ. deum eſſe eſt
Confir° veꝝ. g̃ deũ eſſe eſt ꝓpõ. ¶ Cõfirmat̃ tertio. oẽ ſignificãs
tertia. veꝝ vel falſum eſt ꝓpoſitio. deum eſſe / ſignificat verum
Confir° vel falſum: ergo deũ eſſe eſt ꝓpõ. ¶ Confirmat̃ q̃rto. qa
quarta. oẽs ꝓpõnes Euclidis ſunt infinitiue: vt pꝫ experto in illa
Argũ 3°. ſcia. ergo ꝛc̃. ¶ Tertio ꝯ tertiã ꝑticulã. ſ. ly ſignificãs / ar
guit̃ ſic. ꝓpoſitio in libro clauſo eſt ꝓpoſitio: ꝛ tñ illa nec
ſignificat verũ vel falſum. ergo ꝛc̃. ꝯña nota cũ maiori.
minoꝛ ꝓbat̃: qa intellꝰs nõ cõſiderat de iſta. igit̃ illa non
ſignificat. tenet ꝯña: qa ſignificare eſt aliquid intellectui
repreſentare. ¶ Confirmat̃. qa ꝓpõ vocalis nec ſignifi
cat verũ nec falſum: qa aut anteq̃ proferat̃ aut qñ ꝓfert̃
aut poſtq̃ prolata eſt. nõ p̃mo: nec tertio modo: qa tũc nõ
eſt. ꝙ nõ ſcdo modo ꝓbat̃. qa qñ vna pars eſt: altera nõ
eſt. nec vnq̃ tota ſimul eſt. tũc ſic: nõ ꝑus ſignificat veruꝫ
vel falſum: q̃ ſit tota: ſed nunq̃ tota eſt. ergo nunq̃ ſigni
ficat verũ vel falſum. ꝯñtia nota cũ minori. maioꝛ ꝓbat̃:
Argũ 4° qa nõ põt ſignificare qđ non eſt. ¶ Quarto arguit̃ cõtra
q̃rtã particulã verũ vel falſum. ꝛ arguit̃ ſic. Oĩs oĩo indi
catiua ſignificat verũ vel falſum. ergo fruſtra ponit̃ veꝝ
vel falſum ſignificãs. ꝯña pꝫ. añs probat̃: qa ſi non: maxi
me eſſet ꝓpter illas ꝓpõnes. ſortes põt. plato incipit. quas
dicit Magr̃ nõ ſignificare verũ vel falſuꝫ: cũ ꝑfectũ ſen
ſum nõ generẽt in aĩo auditoris. Sed ꝙ ſignificent verũ
vel falſum arguit̃ ſic. Sortes põt currere. ergo ſortes eſt
potens currere. tunc vltra. ſortes eſt potens currere. ergo
ſortes eſt potens. tenet ꝯña a minus cõi ad magis cõe af
firmatiue ꝛ ſine diſtributione: qa omne potẽs currere eſt
potens: ꝛ nõ eꝯ. tũc vltra. ſortes eſt potẽs. ergo ſortes põt.
tenet ꝯñtia ab eodem ad idem. ꝛ añs eſt veꝝ. ergo ꝛ ꝯña
Confir° qđ eſt ꝓpoſitio aſſumpta. ¶ Cõfirmat̃. qa ſequit̃. ſortes
p̃ma. hꝫ potentiã. ergo eſt potens. ergo ſortes põt. Oẽs iſte ꝯſe
quentie ſunt bone: ꝛ añs eſt veruꝫ. ergo ꝛ ꝯñs eſt verum.
Confir° ¶ Confirmat̃ ſcdo. qa in diffõne nõ dꝫ poni nota ambi
ſcda. guitatis cũ diffinitio det̃ cauſa noteſcẽdi: ſed ly vel / eſt no
Argũ 5° ta ambiguitatis. ergo male ponit̃. ¶ Quinto cõtra totã.
aliqua eſt oratio indicatiua verũ vel falſuꝫ ſignificans q̃
nõ eſt ꝓpõ: vt illa. herta eſt albus. g̃ diffinitio mala. ꝯña
tenet cũ maiori: ꝛ minoꝛ patet cum ſit oratio incongrua.
Confir° ¶ Confirmat̃. qa dicẽdo ba eſt ba. eſt oratio indicatiua
verũ vel falſuꝫ ſignificãs: ꝛ tñ nõ eſt ꝓpõ. g̃ ꝛc̃. ꝯñtia no
ta cũ maiori. minoꝛ ꝓbat̃: qa nec eſt cathegorica nec hy
pothetica. nõ hypothetica: vt pꝫ. nõ cathegorica: qa nihil
ſubijcit̃: qa ſi eẽt aliqđ ſubm maxime ſupponeret mate
rialr̃ ꝯ Magr̃m in tractatu ſuppoſitionũ dicẽtẽ ꝙ ſubm
ſolũ ſupponit mãlr qñ ꝑdicatũ eſt 2e intẽtionis ꝛ ſubꝫ p̃s
aut qñ addit̃ ſignũ mãlitatis ſubto qualr̃ nõ eſt hic. g̃ ꝛc̃.

Ad hec r̃ndet̃. Ad p̃mũ reſpõdet magiſter Egidius Ad p̃m
p̃mo poſ. ꝙ apud logicũ nõ eſt aliqua ora
tio niſi ꝑfecta. ſupponit enĩ logicus cõgruũ ꝛ perfectũ: ideõ
per orationẽ dat̃ intelligi ꝑfecta oratio. Uel aliter põt di
ci ꝙ genus remotũ ꝯtractũ ꝑ differentiã vltimã põt poni
in diffõne: vt h̃. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dicit̃ ꝙ oratio accipi Ad ꝯfir.
tur dupl̃r. ſ. ꝓprie ꝛ cõiter. ꝓprie eſt ſolũ in voce: vt ſonat
ethymologia nominis. Cõiter aũt accipit̃ pro oĩ oratione
ſcripta vocali ꝛ mẽtali. Phs aũt accipit orationem p̃mo
mõ. Magiſter aũt ſcdo mõ. Et ſi diceres. q̃re phs ſoluꝫ
determinat de vocali. dicit̃ ꝙ illa magis nota eſt: ꝛ magis
mediante illa fiunt diſputationes q̃ mediantibus alijs.
¶ Ad 2m dicũt quidam rudes negãdo ꝙ iſta ſit ꝓpõ: licꝫ Ad 2m
ſit conditionalis. Si antechꝛis eſſet albꝰ antechꝛis eſſet co
loratus. ¶ Et dicũt ꝙ diffinitio magiſtri ſolũ ꝯtinet veri
tatẽ de ꝓpõne ſimplici: ſed nõ de cõpoſita ex pluribus.
¶ Iſta r̃nſio nimiũ vana eſt: qꝛ oẽ diuiſuꝫ ꝑdicat̃ de di
uidentibus: ſed ꝓpõ diuidit̃ in cathegoricã ꝛ hypotheti
cã. g̃ hypothetica eſt ꝓpõ: ꝛ ſic cõditionalis erit ꝓpõ. nec
põt dici ꝙ cũ diffinit Magiſter ꝓpõneꝫ. ſtrictius accipit
ꝓpõnẽ q̃ cũ diuidit: qꝛ poſt datã diffõnẽ imediate diui
dit. ¶ Aliter g̃ ſuꝫ ſolitus r̃ndere ꝛ dicere ꝙ ſicut eſt du Rñ° 2°
plex ꝓpõ cathegorica. ſ. ꝓpria ꝛ iꝓpria. Propria cathe
gorica eſt oratio idicatiua veꝝ vel falſuꝫ ſignificãs. Im
propria cathegorica eſt q̃ hꝫ modũ cathegorice: ꝓprie tñ
nõ eſt indicatiua. hꝫ aũt moduꝫ cathegorice ꝓprie: qꝛ hꝫ
ſubm ꝑdicatũ ꝛ copulã ptes p̃ncipales ſui: vt illa. Si añ
chꝛis eẽt albus. Ita duplex eſt hypothetica. ſ. ꝓpria ꝛ im
propria. Propria eſt cuius ptes ſunt cathece ꝓprie. Im
propria eſt cuiꝰ ptes p̃ncipales ſunt cathegorice iꝓprie.
Dico ergo ꝙ hec diffinitio cõperit ꝓprijs ꝛ veris ꝓpõni
bus cathegoricis ꝛ hypotheticis: ꝛ nõ iꝓprijs. Hec r̃n Quod ſe
ſio eſt pulchra ꝛ multũ apparẽs: qꝛ tñ video ſequi vnum cretũ ma
ad ipſaꝫ qđ nõ placet mihi qđ nolo tibi dicere nũc. Ideo giſt̃ ſic h̃
aliter reſponderẽ nũc. ſ. ꝙ orationẽ ſignificantẽ verũ vel excogitet lector.
falſuꝫ eſſe indicatiuã eſt dupl̃r. ſ. formalr̃ ꝛ equiualenter.
formalr̃ dr̃ qñ in ea eſt verbũ idicatiuũ. Equualẽter eſt qñ
in ea nõ eſt verbũ idicatiuũ: ita ꝙ ſignat ſic verũ vel fal
ſum equalẽter: ſicut alia in q̃ eſt verbũ idicatiuũ: vt illa. ſi
añchꝛis eẽt albꝰ añchꝛis eẽt coloratus. equalet huic: ſi añ
chꝛis ẽ albꝰ / añchꝛis eſt coloratꝰ: nec vna ſignat magꝭ veꝝ
vel falſuꝫ q̃ alia. ¶ Ad ꝓpoſitũ ergo dico ꝙ illa ꝑticula
indicatiua cõpetit cuilibet ꝓpõni cathegorice vel hypo
thetice: formalr̃ vel equalẽter. Et h̃ ſufficit. ¶ Ad p̃maꝫ Ad cõfir. p̃mam.
ꝯfirmationeꝫ Magiſtri dicit̃ ꝙ illa nõ eſt cathegorica:
qꝛ nõ ſignificat verũ vel falſuꝫ quieſcẽter: ſed ſe hꝫ ꝑ mo
dũ cathegorice: ꝛ hoc ſufficit vt ſit ps ꝯditionalis. ¶ Ad
ſcdam ꝯfirmationẽ negat̃ maioꝛ. Ad ꝓbationeꝫ negatur Ad 2m
ꝯñtia: qꝛ in minori ſumit̃ ly verũ / nominalr̃ ꝛ reſolutorie
ꝓpter determinationẽ adiectiui noĩalis. In maiori võ ly
verum / ſumit̃ aduerbialr̃ vel modaliter. Nõ enĩ ꝑ aliqđ
eſt determinatũ: ſed determinãs orationẽ infinitiuã: ſed
ad ꝯcludendũ illud debẽt aſſumi in minori. ſ. deũ eſſe eſt
aliqđ verũ qđ eſt falſuꝫ. nominalr̃ enĩ ſumptũ ſupponit ꝓ
poſitiõe vera. aduerbialr̃ võ ſupponit pro ſignificato ꝓ
põnis. Hec eſt r̃nſio Magiſtri in logica magna. ¶ Ad 2° fo. 102
tertiã ꝯfirmationẽ cũ dicit̃. Oẽ ſignificãs veꝝ vel falſuꝫ fa 3° 3m
eſt ꝓpõ. dico ꝙ verũ eſt ſi ſignificet quieſcẽter: ſed deũ eẽ Ad 3m
ſignificat verũ vel falſuꝫ nõ quieſcẽter. ¶ Ad q̃rtã cõfir
mationem de ꝓpõnibus Euclidis cũ dicis. ꝙ oẽs ſunt in Ad 4m
finitiue ꝛ non indicatiue. dicitur ꝙ ſubordinãtur indica
tiuis. aliter nõ eſſent vere. ¶ Ad 3m principale dicitur ꝙ Ad 3m
accipit̃ ly ſignificãs / vt dicit potẽtiam ſiue aptitudinem
ꝛ nõ actum. ſ. ſignificatiuꝫ veri vel falſi. ¶ Ad confirma
tionẽ dicit̃ ꝙ ſignificat verum vel falſuꝫ quãdo ꝓfert̃ Ad ꝯfir.

⁊ qñ prolata eſt per ſubordinationé ad vnã itellectã que
Ad 4^m. ſignat veꝝ vel falſum. ❡ Ad 4^m pncipale rñdeť côiter
diſtinguẽdo ꝙ ly potẽs/põt duplr̃ teneri.ſ.noialr̃ ⁊ parti
cipialr̃. Si participialr̃:negať iſta ꝯña.ſortes eſt potens
currere.ǵ ſortes eſt potẽs.ǵ ſortes põt. ❡ Cõtra hanc re/
ſponſioné arguiť ex fundamẽto Magrĩ in tractatu cõtra
ꝯñtias.penultimo caᵒ in rñſione ad nonũ argᵐ.vbi decla/
rat ꝙ potẽs eſſe capiť duplr̃.ſ.noialr̃ ⁊ participialr̃. No/
minalr̃ ſumptũ idé eſt qȯ ens:qa oé potens eſſe/eſt ens:⁊
omne ens/eſt potẽs eſſe.i.ens hñs potẽtiã quãdã. Parti/
cipialr̃ aũt nõ côuertiť cũ ly ens:qa põt dici tã de eo qȯ
nõ eſt/ꝙ̃ de eo qȯ eſt. Nã veꝝ eſt dicere.antechrĩs eſt po/
tens eſſe:ſumendo participialr̃:falſum tñ eſt ſumẽdo no/
minalr̃:qa falſum eſt dicere ꝙ antechrĩs ſit ens. Et ſic pꝫ
ꝙ ſumendo participialr̃ minus côis eſt ꝙ̃ ſumẽdo noia/
liter.ǵ ſumendo participialr̃ illa ꝯñtia valꝫ.ſortes eſt po/
tens currere.ǵ ſortes põt ab iferiori ad ſuũ ſuperius affir
matiue:qȯ negãt. ❡ Itẽ maxime errãt negãdo illã ꝯñaꝫ.
ſor.eſt potẽs currere.ergo ſortes eſt potẽs.ſumptũ parti/
cipialr̃:qa potẽs participialr̃ eſt cõe ad potens currere ⁊
ad potẽs cantare:⁊ ita de alijs.ǵ ab iferiori ad ſuũ ſupe/
Reſpõſio ſecunda. rius valet. ❡ Ideo aliter dico ꝙ potẽs participialr̃ ſum/
ptũ põt ſumi duplr̃:ſicẽ etiã hoc vbũ põt.ſ.vt famulare ⁊
nõ vt famulare. Si ſumať vt famulare eſt iſta ꝓpȯ non
videť intelligibilis.ſortes eſt potẽs:ſortes põt:niſi ſequať
illud cui famulať. Si vȯ ſumať nõ vt famulare:ꝓpȯ eſt
intelligibilis ſine addito ⁊ ſignificat nõ quidé ens habẽs
Ad ꝯfirᵐ primam. potẽtiã:ſed cui nõ repugnat eẽ. ❡ Ad ꝯfirmationé ergo
argumẽti diciť côcedẽdo ſcdaꝫ ⁊ tertiã ꝯñtiã:ſumẽdo ly
potẽs/⁊ põt/participialr̃ vt nõ famulare. Si vȯ ſumatur
vt famulare negať quelꝫ illarũ:qa ꝓpȯnes in qbᵒ poteſt
poniť ⁊ potẽs nõ ſunt itelligibiles:cũ non addiť illud cui
habẽt famulari:⁊ in hac rñſione multũ letatus eſt animᵒ
Reſpõſio ſenẽſiũ. Ad ꝯfirᵐ ſcdam. meus. ❡ Ad cõfirmationé pmã rñdent ſenẽſes negãdo
hanc ꝯñaꝫ.ſortes hꝫ potentiã ad currendũ.ǵ ſortes hꝫ po
tentiã:qm̃ hoc qȯ dico/ſortes hꝫ potẽtiã/eſt ꝓpȯ equiuo/
Alexãder Sermonete ꝯ pmas regulas cõſequẽtiaꝝ Dero,1ᵐ. ca ⁊ plures:modo nulla ꝓpȯ plures eſt ꝓpȯ.nec añs nec
ꝯñs:cũ ois ꝓpȯ ſit vna ꝓpȯ. Et hoc voluit dicere Magr̃
ꝙ nõ gñat pfectũ ſenſuꝫ in animo auditoris:ſicẽ nec aliq̃
equiuoca facit. Eſt eni equiuoca:qm̃ poſſe eſt equiuocuꝫ
ad poſſe eſſe ⁊ ad poſſe operari. ❡ Sed inſtãt ipſi ꝯ ſe ꝓ/
bando ꝙ ꝓpoſitio equiuoca ſit ꝓpoſitio:quia ſignificat
verum vel falſum:vt illa.canis currit:qm̃ ſi ly canis/ſtat
pro cane latrabili eſt vera.ſi pro ſidere eſt falſa.ergo cuꝫ
ſit equoca ſtat idifferẽter.ǵ ſignificat verum vel falſum.
Item ſi eſt ꝓpoſitio equiuoca aut cathegorica aut hypo/
thetica ⁊ ois talis eſt ꝓpȯ.ergo equiuoca eſt ꝓpȯ. ❡ Ad
primũ dicũt ꝙ argᵐ cõcludit ꝙ ipſa ſignat indifferenter
verũ vel falſuꝫ:ſed nõ determinate veruꝫ vel falſum:qȯ
requiriť ad hoc ꝙ ſit ꝓpoſitio. ❡ Et ſi arguiť cõtra hoc:
qa ꝓpȯ dubia eſt ꝓpoſitio:⁊ tñ nõ ſignificat determina/
te verũ vel falſum in aio auditoris. Diciť ꝙ ꝓpoſitio du/
bia ſignificat ita determinate verũ ꝙ non falſum:aut ita
falſuꝫ ꝙ nõ verum:lꝫ dubitans neſciat illud eſſe veꝝ nec
illud falſuꝫ. ❡ Ad 2ᵐ pꝫ ꝙ ſicut eſt equoca ita eſt equoca
cathegorica vel hypothetica.vñ ly equocũ/eſt terminᵒ di/
ſtractiuus ꝓpȯnis:ideo nõ valet ꝓpȯ equoca.ǵ eſt ꝓpȯ.
❡ Hãc rñſioné volui ad plenuꝫ recitare:qa ſubtilis eſt.
Vñ pace alioꝝ dicã ſeneſes iter alios acutiſſimos inue/
nio:ideo eoꝝ dicta libẽter inſpicio. Põt tñ aliter rñderi:
⁊ pciſe ſicut ad argᵐ pncipale di. ❡ Ad ſcdaꝫ ꝯfirmatio/
né dicũt qdã ꝙ qñ iſta nota/vel/eſt côiungens duo quoꝝ
tñ vnũ di de diffinito eſt cũ ambiguitate:ſed qñ eſt con
iungẽs duo:quoꝝ qȯlibet diciť de diffinito:vt hic:nõ eſt
cũ ambiguitate. ❡ Hec rñſio nõ placz:qꝛ ſubeſt ſimplicis

paſſio dꝫ eſſe ſimplex. Ideo dicať aliter ꝙ veruꝫ vel fal/
ſum poniť pro vna paſſione ſimplici propoſitionis: ⁊ qꝛ
ignoramus nomé eius circũloquimur per hoc diſiunctũ
veꝝ vel falſuꝫ.qꝛ tñ nec veꝝ vel falſum:nec illud qȯ in/
dicať per illa eſt paſſio propoſitionis:vt infra patebit:cũ
determinabiť de propoſitione vera. Ideo melius diciť
ꝙ per ſignificans verũ vel falſuꝫ circũloquimur paſſio/
nem ſimplicé ꝓpoſitionis:qꝛ ſignificare verũ vel falſum
eſt illud qȯ eſt ꝓpriũ ꝓpoſitionis:nõ aũt verũ vel falſuꝫ.
❡ Ad 5ᵐ pncipale dicit ꝙ iſta. Berta eſt albᵒ:nõ eſt pro/ Ad 5ᵐ
poſitio:nec ſignificat veruꝫ vel falſum:qꝛ eſt incongrua:
ſuppõniť eñi ꝙ ꝓpȯ ſit oratio cõgrua:qꝛ oratio diuidiť
in perfectã ⁊ in imperfectã. Et perfecta diuidiť in indica
tiuã:⁊ oratio perfecta eſt ꝯgrua dictionũ ordinatio. Vel
aliter diciť ꝙ ſignificat falſum. Et cum dicis:nõ eſt pro/
poſitio.nego:imo eſt ꝓpȯ falſa:qꝛ ſignificat ꝙ Berta eſt
aliquis albᵒ:quod eſt falſum. ❡ Ad ꝯfirmationé dicitur Ad ꝯfir.
ꝙ eſt propoſitio. Et cum tu probas ꝙ non:qꝛ non eſt ca/ Pau. ve.
thegorica:nego. Et ad ꝓbationé:non eſt hic aliqȯ ſubm: nia.2ᵉ.ſo.
qꝛ ſi eſſet ſtaret materialiter.concedo.⁊ cuꝫ tu arguis ꝙ lo. ſe. 3ᵉ.
non ſtaret materialiter niſi qñ ipſuꝫ ſubm eſt terminus pᵐ.vol.ali
pme intẽtionis ⁊ pdicatũ ſecũde:aut quãdo addiť ſignũ ter of.nex
mãlitatis. ❡ Diciť ꝙ illud veꝝ eſt in terminis per ſe ſi/ ibi pda cũ
gnificatiuis:ſed de termino nõ ꝑ ſe ſignificatiuo nõ. vñ/ ño diſcor
de talis nõ per ſe ſignificatiuus ſemꝑ ſtat mãliter. dat ab iſto Magrõ.

❡ Utrum prima diuiſio propoſitionis ſit bene data cum
diffinitionibus ſuis:⁊ membrorum:videlicet alia cathe/
gorica alia hypothetica. Queſtio. XIIII.

Ontra diuiſioné argr̃ ſic. Vel eſt diui/ Ar gr̃ ꝓ
ſio gñis in ſpẽs:vl̃ analogi i ana
logata:vel ſubiti in accñtia.ſed nec ſic nec ſic.
ǵ ⁊c̃. Qꝛ nõ ſit diuiſio gñis i ſpẽs ſꝫ analogi
arguiť ſic.ꝓ de rõne gñis eſt eq̃lr̃ participa/
ri a ſpeciebᵒ:ſꝫ ꝓpȯ ꝑ prius participať a cathegorica ꝙ̃
ab hypothetica.ǵ nõ eſt genus ad iſta.ꝯña nota cũ maio/
ri.minor ꝓbať:qꝛ hypothetica nõ eſt idicatiua niſi rõne
partiũ cathegoricaꝝ. ❡ 2ᵒ.qꝛ nõ ſigt̃ veꝝ vel falſuꝫ niſi
rõne ptiũ. ❡ 3ᵒ ſic. Speꝝ poſitaꝝ ſub gñe vna nõ eſt pȯr
alia:ſꝫ cathegorica eſt prior hypothetica.ǵ ꝓpȯ nõ eſt ge
nus ad illa.ꝯñtia nota cũ maiori.minor ꝓbať pmo:qꝛ ps
eſt prior natura toto:ſꝫ cathegorica eſt pars hypothetice.
Scdo:qꝛ cathegorica ſimplicior eſt:hypothetica aũt cõ/
poſitior:ſꝫ ſimpliciᵒ pȯus eſt cõpoſitiori. Qꝛ nõ ſit diuiſio
analogi ſꝫ gñis ꝓbať ſic.pmo. Illud qȯ pdicať in qd de
pluribᵒ differẽtibᵒ ſpecie eſt genus ad illa:ſꝫ ꝓpȯ pdicať
in qd de cathegorica ⁊ hypothetica que differunt ſpẽ.er/
go eſt genus ad illa.ꝯña nota cũ maiori ꝑ diffõnem gñis.
minor pro ſcda parte nota eſt.ſ.ꝙ cathegorica ⁊ hypothe
tica differũt ſpẽ. Pro pma ꝓbať.ſ.ꝙ ꝓpȯ pdicať in qd
de illis:qꝛ ad interrogationé factã in qd de illis cõueniẽ
ter reſpõdeť ꝑ ꝓpȯné.ǵ ꝓpȯ pdicať in qd de illis. tenet
ꝯñtia.añs ꝓbať.qꝛ ad interrogationé factã per quid de
aliquo cõuenienter reſpõdeť per diffinitioné ⁊ per illud qȯ
poniť in primo loco diffinitionis:ſed propoſitio ponitur
in primo loco illarum diffinitionũ:vt pꝫ cuꝫ diciť:ꝓpoſi
tio cathegorica eſt illa.i.ꝓpoſitio que habet ſubm predi/
catũ ⁊c̃.⁊ ita de hypothetica. ❡ Scdo ſic. Si eſſet analo Argr̃ 2ᵒ
gum ⁊ non genus hoc eſſet:qꝛ prius cõpeteret cathegori/
ce ⁊ poſterius hypothetice.⁊ ſic eſſe orationem indicati/
uam ⁊ ſignificare veꝝ vel falſuꝫ cõpeteret hypothetice
rõne cathegorice:qȯ tñ eſt falſum. probať ſic. qꝛ aliqua
eſt hypothetica que ſignificat verum vel falſum: ⁊ par/
tes eius cathegorice nõ ſignificãt veꝝ vel falſuꝫ.vt illa:ſi
antechrĩs eſſet albus antechriſtus eſſet coloratus/eſt cõdi
tionalis vera:⁊ tamen cathegorice non ſignificant veruꝫ

Argū 2° nec falſum. Scḋo ſic. enuntiatio ⁊ ꝑpō ſunt idē realiter.
Cap. 4° enuntiatio aūt diuidiť a ꝑhō ꝑ periher. in enuntiationē
vnā ⁊ enuntiationē plures. Enuntiatio plures diuidiť: qa
aliqua eſt equinoca: ⁊ alia in qua ſunt due ꝑpōnes incon
iuncte: vt tu curris: tu ſedes. Enuntiatio vna diuidiť in ca
thegoricā ⁊ hypotheticā. ⁊ tunc arguiť ſic. Aliqua eſt ꝑpō
que nec eſt cathegorica nec hypothetica. ġ diuiſio mala.
tenet ꝯña. añs probať. nā enuntiatio plures nō eſt cathe
gorica nec hypothetica: ⁊ tñ ipſa eſt ꝑpō: ex quo ꝑpoſitio
Argū 3° ⁊ enuntiatio idē ſunt realr. ❡ Tertio ſic. Incipiat quis
Pau. lo. magna. proferre illā ꝑpōnē hō eſt aīal. ita ꝙ nūc non ꝑferat: ſed
imediate poſt hoc ſucceſſiue: tūc. a. ꝑpō imeᵗᵉ poſt ħ erit
⁊ nō cathegorica nec hypothetica: ꝙ erit. ꝑbať: qa qñ ps
ſucceſſiui eſt, totū ſucceſſiuū eſt: ſꝫ iſta eſt ſucceſſiua. ġ ⁊c̄.
ꝙ nō ſit cathegorica ꝑbať: qa non ꝑus eſt cathegorica ꝙ̄
habet ſubm predicatū ⁊ copulā ꝑncipales partes ſui: ſed
imediate poſt hoc nō habebit ſubm predicatū ⁊ copulā.
ergo imediate poſt hoc non erit cathegorica: nec etiā hy
Argū 4° pothetica: vt patꝫ. quare ⁊c̄. ❡ Quarto ſic. Oīs homo eſt
aīal. tu es hō. ergo tu es aīal. iſta ꝯñtia eſt bona. ergo añs
eſt ꝑpoſitio non cathegorica: vt pꝫ: nec hypothetica: qa ꝑ
Argū 5° nullā notā cōiunguntur cathegorice. ❡ Quinto ſic. Homo
currit ⁊ nō currit: nō eſt ꝑpoſitio cathegorica: qa partes
ꝑncipales ſunt cathegorice: nec hypothetica: qa eēt copu
latiua: ſed ꝑma pars eſt vera: ⁊ etiā ſcḋa cū ſubordinetur
huic mentali hō nō eſt currēs que eſt vera. ergo eſt vera:
Argū 6° qḋ eſt falſum. ❡ Sexto cōtra diffōnē ꝑpōnis cathegori
ce arguiť ſic. Illa eſt cathegorica roſa eſt: ⁊ tñ nō hꝫ predi
catū. ergo diffinitio mala. ꝯñtia nota cū maiori. minor ꝑ
bať: qa ſi diceret habere predicatuꝫ hoc eſſet īplicite: qa
ſubordinať iſti. roſa eſt ens: ſed ꝯtra. ſtat ꝑmā eſſe falſaꝫ:
vt hyeme nulla roſa exiſtēte qñ ſecūda eſt vera: vt pꝫ per
Magrm in ꝑ poſterioꝝ in illa qōne. Utrum de non ente
Argū 7° habeať ſcia. ergo vna nō ſubordinať alteri. ❡ Septimo
ſic. Si quis interroget quis currit. reſpōdeť ſortes: ly ſor
tes, eſt ꝑpoſitio: qa ſignificat veꝝ vel falſuꝫ: nō hypothe
tica ergo cathegorica: ⁊ tñ nō habꝫ predicatū ⁊ copulam.
ergo diffinitio mala. ❡ Contra hypotheticam nolo nunc
arguere: ſed loco ſuo in de hypotheticis arguetur.

Ad ꝑᵐ **Ad hec reſpondeť.** Ad ꝑmū cōiter diciť ꝙ
diuiſio ꝑpōnis in cathe
goricam ⁊ hypotheticā eſt diuiſio analogi in analogata: ⁊
crediť cōiter ꝙ rōnes facte pro hac pte cōcludāt. ❡ Ad
rōnes in oppoſitū diciť. Ad ꝑmā ꝙ qa ꝑpō nō eſt termi
nus vniuocus: ideo non eſt genus: ꝙ nō ſit vniuocus hoc
eſt pro tāto: qa terminus vniuocus eſt terminus ſimplex
ſignificans plura ſm eandē rōnē equalr. cū aūt ꝑpoſitio
non ſignificet equalr ſed ſm ꝑus ⁊ poſterius non eſt ge
nus: ⁊ ſic negāt maiorē. ❡ Ad ſcḋm diciť ꝯcedēdo ꝙ hy
pothetice cōpetit rōne cathegorice: ⁊ cū dicis ꝙ aliq̄ hy
pothetica ſignificat verū vel falſuꝫ: ⁊ nō rōne cathegori
caꝝ: vt iſta. ſi antechꝛīs eſſet albus: antechꝛīs eſſet coloratᵘˢ
diciť negādo ꝙ illa cōditionalis ꝓprie ſit vera: ſed diciť
vera improprie ⁊ bona. Si autē aliqua eſt hypothetica q̄
ꝓprie dicať vera hoc eſt rōne cathegoricaꝝ. ❡ Contra
rñſionē ſcḋam arguiť ſic. ꝑpoſitio cōditionalis facta eſt
hypothetica. ergo eſt ꝑpoſitio. ergo eſt oratio indicatiua
verū vel falſum ſignificās. ⁊ ſi ſic. ergo eſt vera vel falſa.
❡ Cōtra rñſionē cōeꝫ hoc argᵐ volo dimittere inſolutū
nō qa putem nō poſſe ſolui: ſed vt oſtendat ꝑbitatē opi
nionis aduerſe: quā ꝑbabilr totiens tenui: eſt enī nimis
craſſi ingenij neſcire vnq̄ deuiare a via cōi quam nullus
ignorat. Ideo tenendo ꝙ ꝑpoſitio diuidiť ſicut genus in
cathegoricā hypotheticā. ❡ Rñdenduꝫ eſt ad rōnes in
oppoſitū. Ad ꝑmū negať minor. ſ. ꝑpoſitio per ꝑus par
ticipeť a cathegorica ꝙ̄ hypothetica. Ad ꝑbationē cū di
ciť hypothetica nō eſt indicatiua niſi rōne ptiū cathego
ricarū: ſilr nec ſignificat verū vel falſuꝫ niſi rōne partiū:
hoc negať. Et ſi dicis rōne cuius. Di ꝙ ratione note vniē
tis tales partes. vnde in hypothetica forma eſt ipſa nota
vel copulatiōis diſiunctiōis vel conditionis. mā ꝟo ſunt
cathegorice. quicqd aūt ineſt perfectiōis hypothetice ineſt
rōne forme ſue vnientis tales ptes. non dico rōne forme
abſolute: ſed rōne forme vnientis partes. hypothetica igi
tur eſt indicatiua: ⁊ ſignificat verū vel falſum rōne talis
note vniētis partes. Et ſi dicas hypothetica nō eſt indica
tiua nec ſignificat verū vel falſuꝫ niſi cathegorice ſint ta
les. ergo hypothetica eſt hꝰ rōne cathegorice. ❡ Dicitur
primo negando añs: qꝛ oſtēſuꝫ eſt ꝙ illa: ſi antechꝛīs eſſet
albus antechꝛīs eſſet coloratᵘˢ. ſignificat verū vel falſuꝫ: ⁊
tñ nulla ſuarū partiū ſignificat verū vel falſum. ⁊ adhuc
cōceſſo añte negať ꝯña. ſicut nō valet. aīal rōnale nō eſt
diſciplinabile niſi hō ſit diſciplinabilis. ġ hō eſt cā ꝙ aīal
rōnale ſit diſciplinabile: nō valet. Silr nō valet. ꝑpō ne
gatiua nō ſigt verū vel falſuꝫ. niſi affirᵐᵃ ſignificet veruꝫ
vel fſm. ġ affirᵐᵃ eſt cā ꝙ negatiua ſignificet verū vel fal
ſum: nō valet: qꝛ eq̄liter ꝑpō participať ab affirmatiua ⁊
negatiua: vt infra declarabiť. ❡ Ad ſcḋm diciť ꝙ cathe
gorica ⁊ hypothetica pñt cōparari adinuicē: ⁊ poſſunt cō
parari ad ꝑpōnē. Si cōparenť adinuicē cathegorica ꝑor
eſt hypothetica: vt argumēta ꝯuincūt. Si aūt ad ꝑpōneꝫ
vna nō eſt ꝑor altera: qꝛ equalr participāt rationē ꝑpoſi
tionis. ❡ Ad formā ergo argumēti rñdēdo dico negādo
maiorē. ſ. vna ſpēs nō ſit ꝑor alia: ſi fiat cōparatio adinui
cem: concedo tñ ꝙ vna nō eſt ꝑor alia in participādo ge
nus. ❡ Ad ſcḋꝫ principale diciť ꝙ ꝑpō vna diuiditur in Ad 2ᵐ.
cathegoricā ⁊ hypotheticā: ꝑpō aūt abſolute nō diuidiť.
⁊ ſic nō eſt inconueniēs ꝙ aliq̄ ſit ꝑpō que non ſit cathe
gorice nec hypothetica. Uel dī ꝙ oīs propō eſt vna. Et ſi
dicis. ꝑhs diuidit enuntiationē in vnā ⁊ plures. ġ aliqua
ꝑpoſitio eſt vna. Diciť ꝙ nō proprie diuidit ſꝫ improprie:
queadmodū hō diuidiť in vnū ⁊ plures: ⁊ tūc diuiſuꝫ im
proprie nō opꝫ ꝙ prediceť de quolꝫ mēbro diuidēntiū. Et
ſi queris: an ꝑpō equoca ſit vna. ꝑōt dici ꝙ eſt vna ma
terialr: plures ꝟo formalr. ❡ Ad 3ᵐ dicit Magiſter in lo Ad 3ᵐ
gica magna negādo ꝙ imediate poſt hoc erit. a. ꝑpō. Ad 2° fo. 102 ſa. 2. ꝑᵐ.
probationē quādo diciť. quādo pars ſucceſſiui eſt: totuꝫ
ſucceſſiuū eſt. Diciť ꝯcedo ꝙ qñcūqꝫ in ſucceſſiuis pars
eſt, ſilr ⁊ totū eſt: ſꝫ negat ꝙ in ſucceſſiuis qñcunqꝫ pars
erit totū erit: qꝛ poſt hoc erit aliqua pars hore future: nō
tñ tota hora futura erit: ſed in tota hora erit bene tñ im
mediate poſt hoc erit: ita ꝙ hec hora non eſt ⁊ imediate
poſt hoc erit. ⁊ ita ꝺ hac propōne dicať: qꝛ erit ita ꝙ ime
diate poſt hoc. a. propoſitio ſubordinať vni mētali i qua
nō prius eſt ſubm ꝙ̄ predicatū. ❡ Uel aliter dī ⁊ clarius
ꝯcedendo ꝙ illa ꝑpō imediate poſt hoc erit. ⁊ cū arguis Rñˢ 2ᵃ.
nō ꝑmo erit ꝙ̄ erit ſubm ⁊ ꝑdicatū. dico ꝙ verū eſt ſi ſit
ꝑpō ſcripta vel mentalis. ſed de vocali ipſa erit qñcūqꝫ
cui illa ſubordinať erit. mō imediate poſt hoc illa mēta
lis erit cui ſubordinať illa in mēte. ſ. dicētis ⁊ audientis.
❡ Et ſi dicis. ꝯ. poſſibile eſt ꝙ qs inueniat vnā ꝑpōnem
de nouo. ⁊ quā ꝑmū inuenerit ſubm ꝑferat illud. deinde
verbū. deinde ꝑdicatū: ita ꝙ ſic ſucceſſiue inueniet: ita ꝙ
ſucceſſiue ꝑferat. qḋ ergo eſt dicere. Ad hoc dī ꝙ cū ꝑfe
ret ꝑdicatū illa vocalis erit: qꝛ iā mētalis eſt cui ſubordi
nať. ❡ Ad 4ᵐ diċ Magr in logica magna ꝙ ē copulati Ad 4ᵐ.
ua ⁊ nō valꝫ. nō eſt nota copulatiōis. ġ nō eſt copulatiua: Ut ſupra ſcḋm.
qꝛ dicēdo ſortes currit: ⁊ ſortes moueť. ⁊ cꝫ. ly eꝫ, ē copu
latiua: ⁊ tñ nō eſt nota copulatōis. Sufficit enī ꝙ habeat
implicite: qꝛ ſubordinať vni mētali copulatiue. Melius

ergo eſt dicere negãdo ꝙ nõ ſit ibi nota copulationis:q̃a
Ad 5m eſt ĩplicite:⁊ h̃ ſufficit. ¶ Ad 5m dicit Magr̃ ꝙ eſt copulatiua:⁊ ſcd̃a pars eſt falſa:q̃a ſubordinat̃ iſti.idẽ hõ qui currit nõ eſt currẽs. Uel põt dici ꝙ eſt copulatiua infallanter:ſed an ſit vera vel falſa eſt extra ꝓpoᵐ nr̃m: ideo
Ad 6m pro nũc nõ curo de illo. ¶ Ad 6m nego minorẽ. Ad ꝓbõnẽ ↄcedo ꝙ ſubordinat̃ illi.roſa eſt ens:⁊ cũ dicis.ſtat ꝑmã eſſe falſaʒ:hac ſcd̃a exñte vera:dicit̃ ꝙ ly ens põt capi dupl'r.ſ.noĩal'r ⁊ participial'r. Si participial'r:idem eſt qḋ exñs. Si noĩal'r:idẽ eſt qḋ hñs entitatẽ:⁊ ſic eſt tranſcendens:⁊ eſt cõe ad ens in actu ⁊ ad ens in potẽtia.mõ dico ꝙ illa ꝓpõ:roſa eſt:ſubordinat̃ huic mẽtali:roſa eſt ens:ſumpto ly ens participial'r.⁊ ſi ꝑma eſt falſa.⁊ ſcd̃a.nõ aũt ſubordinat̃ illi.roſa eſt ens:ſumpto ens noĩaliter.
Ad 7m ¶ Ad 7m dicit̃ ꝙ ly ſortes de virtute ſermonis nõ eſt ꝓpoſitio:ſed ſm̃ vſuʒ cõem loquẽdi:q̃a ſubordinatur iſti.ſortes currit implicite:⁊ habet copulam ⁊ predicatum.

¶ Utrũ ſcd̃a diuiſio ſit bene data cũ diffõnib⁹ mẽbroꝝ.ſ.alia affirmatiua alia negatiua. Queſtio.XV.

Argũ pº Contra diuiſionẽ argr̃ ſic. Quia vel eſt diuiſio gñis in ſpẽs:vl' analogi in analogata:ſed nec ſic nec ſic.g̃ ⁊c̃. ꝓbo minorẽ. Primo ꝙ nõ ſit diuiſio gñis in ſpẽs:q̃a ſpẽꝝ poſitaꝝ ſub gñe vna nõ eſt ꝑor alia:ſed affirmatio eſt prior negõne.g̃ ⁊c̃. Cõſequẽtia nota cũ maiori.minor ꝓbat̃. Primo.q̃a negatio deſtruit affirmationẽ.g̃ affirmatio ꝑor eſt. Scd̃o.q̃a negatio eſt diuiſio.affirmatio ṽo eſt cõpoſitio:ſed cõpoſitio prior eſt diuiſione.g̃ ⁊c̃. Tertio.q̃a affirmatio eſt ſimplicior.g̃ prior. Quarto q̃a affirmatio eſt habit⁹:negatio ṽo ꝑuatio:ſʒ habit⁹ ꝑor eſt negõne.g̃ ⁊c̃. ¶ Et nõ ſit diuiſio analogi in analogata pʒ auctᵉ Porphyrij:Boetij:ſci Thome ſup lib⁹ ꝑiher. quoꝝ rõ eſt. Si nullũ ꝑus ⁊ poſteri⁹ põt eẽ ſub eodẽ gñe:tũc ꝑmis ſubſtãtijs ⁊ ſcd̃is cõe gen⁹ nõ poterit eſſe ſub̃a:qḋ eſt falſuʒ.
Argũ 2º ¶ 2º ↄ diffõnes mẽbroꝝ arguit̃ ſic. Jſta eſt affirmatiua.nõ poſſe eſt te nõ eſſe:⁊ tñ ꝑncipale ṽbuʒ negat̃.ergo ⁊c̃.tʒ ↄña cũ minori.maior ꝓbat̃:q̃a illa equalʒ huic.neceẽ eſt te eſſe.ſm̃ ꝙ expꝛ̃ſſe aſſerit Phs 2º ꝑiher. caº illo.ↄſe ſiunt.g̃ ambe ſunt affirmatiue.
Argũ 3º ¶ 3º ſic. Jlla eſt affirmatiua:poſſe eſt te nõ eſſe ſic̃ illa.poſſe eſt te eſſe:ꝑ Phm 2º ꝑiher.dicentẽ negõneʒ in modalibus debere addi termino modali:⁊ nõ ṽbo:⁊ tñ ṽbũ negat̃.ergo ⁊c̃.
¶ Cõfirmat̃.q̃a illa.ĩpoſſe eſt te nõ eſſe.equipollet huic.nõ poſſe eſt te eſſe:que eſt negatiua:ergo ipa eſt negatiua:⁊ nec modus nec verbũ negat̃. Silr̃ illa.falſuʒ eſt te currere.equalet huic.nõ veꝝ eſt te currere:que eſt negatiua.g̃ illa pª eſt negatiua:⁊ tñ nec modus nec verbũ negatur.
Argũ 4º ¶ 4º.iſta eſt negatiua:falſe hõ eſt aſinus:⁊ tñ principale ṽbũ nõ negat̃.g̃ ⁊c̃.maior pʒ.q̃a equalet huic.non eſt ita ꝙ hõ eſt aſinus:q̃ eſt negatiua.ergo ⁊ illa eſt negatiua.tʒ ↄñtia a ſili ſicut in illa:nõ quilʒ hõ nõ currit.eſt affirmatiua:q̃a equipollet vni affirmatiue: vt huic.aliq̃s hõ currit.ita illa dr̃ negatiua:q̃a eq̃pollet vni negatiue.minor argumẽti ꝑncipalis ꝓbat̃:q̃a ſi ṽbũ negat̃ hoc eſt:q̃a ly falſum ĩcludit negõnẽ:ſʒ arguit̃ ꝙ ꝑp h̃ nõ eſt negatiua q̃a tũc iſta eẽt negatiua.ſor.incipit eẽ albus:q̃a ly icipit ĩcludit negõnẽ alr̃ nõ ↄfunderet. Silr̃ ly differt ĩcludit negationẽ:⁊ tñ ꝑ ſe ſolũ nõ facit ꝓpõnẽ negatiuã.
Argũ 5º ¶ 5º.iſta eſt negatiua.ſor.eſt nõ currẽs:⁊ tñ negatio nõ cadit ſupra ṽbum.g̃ ⁊c̃.ↄña nota cũ maiori.minor ꝓbat̃:q̃a nõ minorem vim hʒ negatio q̃ʒ iſti termini poſſe ĩpoſſe neceẽ ↄtingens:ſed iſti termini hñt vim ſupra precedẽtes.g̃ negatio ſilr̃. ¶ Confirmat̃ argumẽto Magri:q̃a ꝑiacẽs vlis negatiue eſt affirmatiua:⁊ tñ in ea ꝑncipale ṽbũ negat̃.ergo ⁊c̃.ↄña nota cũ maiori.minor ꝓbat̃:q̃a idẽ eſt ṽbũ vlis negatiue ⁊ ſue ꝑiacẽtis:ſʒ ṽbũ ꝑncipale vlis negatiue negat̃.g̃ ⁊ ꝑiacẽtis negat̃ ⁊c̃.
Argũ 6º ¶ 6º.iſta ↄuertunt̃ hec ꝓpõ eſt ṽa.nulla chimera eſt:⁊ nulla chimera eſt.⁊ pª ẽ affirmatiua.g̃ 2ª.in q̃ tñ ꝑncipale ṽbũ negat̃.g̃ ⁊c̃.ↄña tʒ cum minori.maior ꝓbat̃:q: ab vna ad reliq̃ valʒ formal'r ↄña.⁊ ↄ̃.vt pʒ ꝑ Phʒ ĩ poſtꝑdicamẽtis.in caº de ꝑori dicẽtem ꝙ hoiẽʒ eẽ ↄuertit̃ ad verã de ſe orõnẽ.ex quo dr̃ ꝙ oĩs ꝓpõ ↄuertit̃ cũ ṽa de ſe orõne. ¶ Cõfirmat̃.q: ſaltẽ iſte ↄuertũt̃.nulla chiª ẽ:⁊ veꝝ ẽ nullã chiʳᵃ eẽ:q: ab vna ad reliquã valʒ ↄña.ꝑ illã regulã logicoꝝ. Oĩs ꝓpõ ĩfert ſuũ dictũ eẽ veꝝ.ſʒ ſcd̃a eſt affirmatiua.ergo prima.

Ad pᵐ Ad hec r̃ndet̃. Ad pᵐ vt recitat Boeti⁹ ex ĩtẽtione Porphyrij ꝑ ꝑiher. Alexander dixit ꝙ ꝓpõ diuidit̃ in affirmatiuã ⁊ negatiuã:ſic analogũ in analogata ⁊ nõ ſicut gen⁹ ĩ ſpẽs ꝑp rões adductas ĩ oppᵐ. Porphyri⁹ ṽo vult ꝙ ſit diuiſio gñis ĩ ſpẽs ꝑp rõnẽ factaʒ in oppᵐ:quẽ ſeq̃t̃ Boe.⁊ ſcũs Tho. ¶ Et ad rões in oppᵐ r̃ndet vnica r̃nſione ſic dicẽs.ꝙ lʒ affirmatio ſit ꝑor negõne facta cõparatiõe iter ſe:eq̃l'r tñ ꝑticipãt rõnẽ gñis. vñ affirmatio ꝑor eſt negõne ſm̃ ꝓpriã rõnẽ:ſʒ nõ ſʒ rõnẽ gñis:ſicut binari⁹ eſt ꝑor trinario ſʒ ꝓpriã rõnẽ ⁊ nõ ſm̃ rõnẽ nũeri. Si aũt aliq̃d ſit ꝑus alio ſm̃ rõnẽ alicui⁹ cõis:vt ſub̃a eſt ꝑor accñte ſʒ rõnẽ entis:tal' ꝑoritas tollit rõnẽ gñis:nõ aũt ſi ſic ꝑri⁹ ſm̃ ꝓpriã rõnẽ.
Ad 2m ¶ Ad 2m Strodus dat duas r̃nſiões in ↄñtijs ſuis. Jn pª negat ꝙ iſte ꝓpõnes equalẽãt.nõ poſſe eſt nõ eẽ:⁊ neceẽ eſt eẽ.⁊ ad Phm dicit ꝙ nõ vult illas eq̃pollere niſi cuʒ debito medio affirmatiuo. Exᵐ.ſicut nõ poſſe eſt te nõ eẽ.⁊ iſta ꝓpõ.tu nõ es:ſic ꝑmarie ſignãs hʒ ꝑ ↄdictorio illã.tu es.g̃ neceſſe eſt te eẽ. Jn ſcd̃a r̃nſiõe dic̃ ꝙ equalẽt vbi ly nõ teneat̃ ĩfinite ⁊ nõ negatiue vide apte ab eo in.xj.⁊.12.regulis. ¶ Cõtra ꝑmã r̃nſionẽ argr̃ ſic. Negaº ꝓpoſita facit eq̃pollere ſuo ↄdictorio:ſʒ ille ↄdictũt.neceẽ eſt te eẽ.poſſe eſt te nõ eẽ.g̃ ꝓpoſita negõne vni iſtaꝝ equiualet.g̃ dd̃o.nõ poſſe eſt te nõ eẽ.illa equalʒ huic.neceẽ eſt te eſſe.qḋ tñ negat. ¶ Cõtra 2ᵐ argr̃ ſic.q: ad faciẽdã eq̃pollẽtiaʒ ꝑ negõnẽ ꝓpoſitã vni ↄdictorioꝝ opʒ ꝙ negõ teneat̃ negatiue ⁊ nõ ĩfinite.vt nõ q̃lʒ hõ currit. Jõ alr̃ r̃ndẽt alij ⁊ dicũt ꝙ illa eſt affirᵐᵃ.nõ poſſe eſt te nõ eſſe:q: due negões faciũt vnã affirmationẽ. Uñ hec eſt negatiua.poſſe eſt te nõ eẽ:q: in modalib⁹ de ſenſu cõpoſito ṽbũ infinitũ eſt ꝑncipalis copula:q: ṽbũ ĩfinitũ negat̃ in illa.iõ eſt negatiua.⁊ fit affirmatiua ꝓpoſita negõne.hec r̃nſio eſt Gaietani in ↄñtijs ſuis. Et ſi replicas ꝙ iſta non eſt negatiua:poſſe eſt te nõ eẽ:q: Phs in 2º ꝑiher.dicit ꝙ ſic̃ ſe hʒ verbũ in cathegoricis:ita modus in modalib⁹:ſʒ ſolũ penes verbũ attẽdit̃ affirmatio ⁊ negatio in cathegoricis.g̃ ſilr̃ in modalib⁹ penes modũ:ſʒ cũ modus hic nõ ſit negat⁹.ergo ẽ affirmatiua. ¶ Hãc r̃nſionẽ ſuſtinẽdo cũ videat̃ de mẽte Magri i eq̃pollẽtijs dicat̃:ꝙ Phs nõ vult aliḋ niſi ꝙ ſi ſit aliq̃ negaᵗᵃ de mõ ꝙ magis negaᵗᵃ dicẽda eſt iſta de mõ negato q̃ʒ õ dcõ negato:q: negatiua õ mõ negat totã cõpõnẽ.negaᵗᵃ ṽo õ dcõ negat ſolũ dcm̃. Uel dicat̃ ꝙ nõ negat̃:q: dicẽda eſt abſolute negaᵗᵃ:nõ tñ eſt dd̃a negaᵗᵃ modal' niſi neget̃ modus. Et h̃ ĩtellexit Phs ꝙ ſi modalis dʒ dici negatiua modalis:dʒ ꝙ modus neget̃. Cui⁹ rõ eſt:q: formale in ipa vt modalis eſt:eſt modus:q: dat ſibi denoĩationẽ.iõ penes ipm̃ attẽdit̃ affirmaº ⁊ negº. Et correlarie ſeq̃t̃ ex illa r̃nſiõe ꝙ aliq̃ eſt negatiua que nõ eſt negatiua õ ĩeſſe nec modal'. Pꝛia r̃nſio tutior eſt.2ª ſubtilior. ¶ Alr̃ tñ ad ꝑncipale põt dici tenẽdo ꝙ modalis ſit ſolũ negatiua qua modus negat̃ ⁊ nõ alr̃:tũc negat̃ ꝙ illa ſit affirmatiua:nõ poſſe eſt te nõ eẽ.⁊ nõ valet iſta ↄña.illa equalʒ vni affirmatiue.g̃ eſt affirmatiua:q: equalẽtia reſpicit ſignificatũ.affirmatio aũt ⁊ negatio

reſpiciũt

reſpiciãt ſignũ additũ ad formale vel non additũ: vñ ille
equiualẽt: ipoſ'e eſt eſſe. nõ poſ'e eſt eſſe: ⁊ tñ pma eſt affir-
matiua ⁊ 2ª negatiua: hñ tñ valet in illis de ineſſe. ℂ Ad
Ad 3m 3m rñſum eſt. rñdẽdo ad 2m: qꝛ dĩ negãdo ꝙ illa ſit affir-
matiua. poſ'e eſt te non eſſe: imo eſt negatiua. Ad pbm dĩ
ꝙ vult illã eẽ affirmatiuã de mõ: ſʒ ſit negatiua de dicto:
vñ modalis abſolute dicẽda eſt negatiua. ſ. dũmõ vnum
iſtoꝝ ſit negatũ vel modus vel dcm. affirmatiua aũt eſt
dicẽda ſi nullũ negeꝰ: vel vtrũqʒ negeꝰ. ℂ Aliter tñ põt
dici: vt ſupra ↄcedẽdo illã eſſe affirmatiuã. poſ'e eſt te nõ
eſſe. ℂ Et cũ dĩ negaꝰ verbũ. ğ ⁊c. ℂ Dĩ ꝙ illõ hʒ itelligi
in cathegoricis de ineſſe: nõ aũt in modalibꝰ vt eſt illa: tñ
in illa nõ negaꝰ vbũ pncipale: qð eſt indicatiui modi: vt ly
eſt. ℂ Ad ↄfirmationẽ dĩ ↄcedẽdo ꝙ ille equalent: ſʒ ne-
gaꝰ ↄñã. ğ ſi vna eſt negatiua ⁊ altera: hñ tñ valʒ in cathe
goricis de ineſſe: nõ aũt in modalibꝰ. ℂ Aduerte tñ ꝙ nul-
la ꝓpõ negatiua modalis equalet affirmatiue modali niſi
altera illaꝝ hẽat terminũ modalẽ includentẽ negõnẽ: vñ
illa. nõ poſ'e eſt eſſe. equalʒ huic. ipoſ'e eſt eſſe: ⁊ ly ipoſ'e/
includit negõnẽ negãtẽ: eſt tñ ꝓpoſitio affirmatiua. Silr
falſũ eſt te eſſe. equalʒ huic. nõ veꝝ eſt te eſſe: ⁊ ly falſũ/
includit negõnẽ: eſt tñ ꝓpõ affirmatiua. Ideo dĩ cõiter ꝙ
ꝓpõ põt dici negatiua de re: aut de ſigno. de ſigno eſt qñ
poniꝰ negatio explicite: de re võ iplicite qñ equiualet alte
ri negatiue: de ſigno tñ abſolute tñ negatiua: de re tñ nõ
Ad 4m dʒ dici negatiua. ℂ Ad 4m dicũt ſenenſes vbũ negari in
dicta ꝓpõne: qꝛ includit negõnẽ ly falſe. nec ꝓp hoc affir-
matiue dicte ſunt negatiue: qꝛ vltra negationẽ icluſã in-
cludunt dicta vba affirmationis ⁊ negõnis: nec negatio in
eis icluſa negat vbũ: neqʒ negaꝰ pdicatũ a ſubto: qm̃ ſicut
veꝝ eſt: differo ab aſino: ita vere affirmaꝰ dĩns ab aſino
de me: vt pʒ. ℂ Alr tñ põt dici ꝙ illa eſt affirmatiua: fal-
ſe hõ eſt aſinus. ⁊ negat ↄñtia. equalet vni negatiue. ğ eſt
negatiua: qꝛ illa eſt modalis ⁊ nõ de ieſſe: qꝛ dicẽ. falſe hõ
Ad 5m eſt aſinꝰ. eſt dicẽ falſũ eſt hoiẽ eſſe aſinũ. ℂ Ad 5m dĩ ꝙ
negatio maiorẽ vim hʒ ſupra ſequẽtes termios q̃ʒ ly poſ'e
⁊ neċũ: ſed ſupra pcedẽtes non. Cuius rõ eſt: qꝛ ly poſ'e ⁊
neċũ/cũ faciant ſenſũ cõpoſitũ pñt determinare totã
cõpõnẽ ſiue totalr pcedãt ſiue totalr ſequanꝰ: negatio võ
hoc nõ facit. ℂ Ad ↄfirmationẽ rñdet Magiſter ꝙ non
eſt ↄtra intellectũ regule que itelligit ꝙ ꝓpõ negatiua eſt
illa in qua pncipale vbũ negaꝰ per negõnẽ exitẽ aliqd il-
lius. ℂ Aliter tñ põt rñderi ⁊ formalĩꝰ negãdo minorẽ. ſ.
ꝙ vbũ pncipale in ea negeꝰ. Ad ꝓbõnẽ negaꝰ ↄñã: qꝛ mu-
Ad 6m taꝰ qd in q̃le. ℂ Ad 6m rñdet Burleus in pdicamẽtis cõ-
cedẽdo maiorẽ. ſ. ꝙ ille equalẽt. hec ꝓpõ eſt va. nulla chi-
mera eſt: ⁊ nulla chimera eſt: qꝛ ab vna ad reliquã valet
ↄñã. ⁊ ↄ̃. ſʒ negat ↄñtiã: vna eſt affirmatiua. ğ alia eſt affir
matiua. ⁊ aſſignat iſtãtiã: qꝛ vult ꝙ affirmatiua de pdica-
to finito ⁊ negatiua de pdicato ifinito ↄuertanꝰ: ⁊ ab vna
ad reliquã valʒ ↄñã: ⁊ eↄ̃. Silr ꝙ affirmatiua de pdicato
ifinito ⁊ negatiua de pdicato finito ↄuertunꝰ: ⁊ ꝙ ab vna
ad reliquã valʒ ↄñã. ⁊ eↄ̃: ſeruatis tñ duabꝰ cõditionibꝰ. ſ.
in terminis ſimplicibꝰ ⁊ in numero ſingulari: vñ ſʒ Bur.
ex negatiua nõ ſeqꝰ affirmatiua pura: ſed hñ affirmatiua
nõ pura de termĩs eiſdẽ. ℂ Hec rñſio eſt ↄ̃ oẽs bonos lo
gicos. pmo qꝛ negat vndecimã Strodi. ſ. ſi aliq̃ ↄñtia eſt
bona: ⁊ añs ſit pure negatiuũ. ğ ⁊ ↄñs pure negatiuũ: qꝛ ſʒ
Burleũ hec ↄñã eſt bona: nulla chimera eſt. ğ hec eſt va:
nulla chimera eſt: ⁊ tñ añs ẽ pure negatiuũ ⁊ ↄñs nõ. ğ ⁊c.
2º qꝛ ↄcedit iſtas equalere: qð eſt falſũ: qꝛ ab vna ad reli-
quã nõ valʒ ↄñã. vñ nõ valet: nulla chimera eſt. ğ hec eſt
va: nulla chimera eſt: qꝛ ibi eſt ita ſicut adeq̃te ſignaꝰ per
añs: ⁊ nõ eſt ita ſicut adeq̃te ſignaꝰ p ↄñs. Silr nõ valet:
deus eſt. ğ hec eſt va: deus eſt: qꝛ añs eſt neċũ: ⁊ ↄñs con-
tingens. ℂ Jõ rñdẽdũ eſt ſʒ Magr̃ʒ in pdicamẽtis ſuis
negãdo illas ↄuerti ſimplr: ſʒ ſʒ qd tñ. ſ. cũ medio: iõ ab
vna ad reliquã nõ valʒ ↄñã: niſi cũ debito medio: ⁊ h̃ vo-
luit phs cũ dixit hoiẽ eſſe ↄuerti ad verã de ſe orõnẽ q̃
dicimꝰ ꝙ hõ eſt. per illud. n. qð dixit: q̃ dicemus ꝙ hõ eſt
dat itelligẽ mediũ. ſ. ⁊ hec ꝓpõ ſic ſignat. ğ ⁊c. ⁊ iõ hñ va-
let. hõ eſt: ⁊ hec ꝓpõ. hõ eſt, ſic ſignat hoiem eſſe. ğ hec eſt
va. hõ eſt: ⁊ ẽt eↄ̃. hec eſt va. hõ eſt: ⁊ ipſa ſignat hoiẽ eẽ. ğ
hõ eſt. ℂ Ad ↄfirmationẽ inuenio Magr̃m varias rñſio-
nes dediſſe: vñ in logica magna vbi agit de ꝓpõnibꝰ ca- 1.ſo.103.
thegoricis in qõne illa. vtrũ ſequaꝰ affirmatiua ex negati 3º ſo.ſi.
ua. vult illas ↄuerti: qꝛ ab vna ad reliquã valʒ ↄñã. ⁊ eↄ̃: cũ
ois ꝓpõ inferat ſuũ dcm̃ eſſe veꝝ. ℂ Et cũ dicis. vna eſt
negatiua. ğ altera. negaꝰ ↄñã: vñ hñ poſ'e eſt ꝙ due ꝓpõ-
nes ↄuertanꝰ: quaꝝ vna eſt negatiua: ⁊ altera affirmatiua
ponẽs in eẽ. voco aũt ponẽs in eſſe: ex qua ſeqꝰ aliqd eſſe
vel aliqualr eſſe. ſed nõ eſt incõueniens ꝙ due ↄuertanꝰ:
quarũ vna eſt negatiua: ⁊ altera affirmatiua nõ ponẽs in
eſſe: vt in argumẽto argr̃: qꝛ illa. veꝝ eſt nullã chimeram
eſſe. nõ ponit in eſſe: ſʒ ſit affirmatiua. Hoc idẽ Magiſter
vult in 11º argumẽto pmi dubij q̃drature. vbi cõcedit il- Sola.
lam ↄñtiã. nulla chimera eſt. ğ ſic eſt: qð nulla chimera. ğ
verũ eſt ꝙ nulla chimera eſt: neqʒ ex ↄñte: ſeqꝰ. ğ aliquid
eſt vel aliqualr. ꝙ nulla chimera eſt: qꝛ dicit ꝙ in añte eſt
ampliatio vſqʒ ad imaginabile: q̃ nõ eſt in ↄñte: qm̃ ly ve
rũ ita: ⁊ ſic ampliant: ⁊ nõ illi termini aliqd nec aliqualr.
ℂ Alr tñ rñdet in p poſterioꝝ in 3º tractatu in qõne quã
facit. vtrũ negatio ſit notior affirmatione. negat. n. illam
ↄñam. nulla chimera eſt. ğ veꝝ eſt nullã chimerã eſſe: qꝛ
vbi nihil nec aliqualr ſit: ita eſt ſicut adequate ſignificaꝰ
per añs: ⁊ nõ eſt ita ſicut ſignaꝰ per ↄñs: ⁊ iõ negaret illa
ↄuerti ſimplr. ℂ Si aũt tu diceres ↄ̃ quelibʒ ꝓpõ infert
ſuũ dcm̃ eſſe veꝝ. ℂ Diceret ꝙ cũ medio veꝝ eſt: per ſe
aũt nõ: elige que tibi placet. Poſſes alr tñ dicere ꝙ ille cõ
uertunꝰ: ⁊ ꝙ ambe ſunt negatiue. vñ illa eſt negatiua de
dicto. veꝝ eſt nullã chimerã eſſe. ⁊ ſi vis ꝙ illa ſit dicẽda
potius affirmatiua q̃ʒ negatiua: dĩ vt ſupra ꝙ eſt impoſ'e
duas ꝓpõnes cõuerti: quaꝝ vna ſit affirmatiua: ⁊ alia ne
gatiua in illis de ineſſe: in modalibꝰ aũt nõ eſt incõueniẽs:
vt vbi vna ſit modalis alia de ineſſe.

ℂ Utrum tertia diuiſio ſit bene data cum diffinitionibus
membrorum. ſ. alia vera: alia falſa. Queſtio. XVI.

Contra. iſta ꝓpõ eſt va: nulla chimera
eſt: ⁊ tñ ſignificatũ nõ eſt veꝝ. Argũ p.
ergo diffõ mala. ↄñtia tʒ cum maiori. minor
ꝓbaꝰ: qꝛ nullã chimerã eſſe nihil eſt. ergo nõ
eſt veꝝ. tenet ↄñã: qꝛ cũ verũ ⁊ ens ↄuertaꝰ:
a quocũqʒ negaꝰ vnum cõuertibiliũ negatur ⁊ aliud. añs
ꝓbaꝰ. ſ. ꝙ nullã chimeram eſſe nihil ſit: qꝛ da oppoſitũ
ꝙ ſit aliquid. vel ergo eſt ſuba: vel accidẽs. nõ ſuba: vt pʒ.
nec accñs: qꝛ in nullo ſubo eſt. ergo ⁊c. ℂ Confirmaꝰ. ſilr Confir.
de illa ꝓpõne Adam fuit: que eſt va: ⁊ tñ ſignificatũ ſuũ
nõ eſt veꝝ. ergo ⁊c. tenet ↄñtia cũ maiori. minor ꝓbatur:
qꝛ Adam fuiſſe nihil eſt. ergo nõ eſt veꝝ. tenet ↄñtia. añs
ꝓbaꝰ: qꝛ ſi eſſet aliquid deus poſſet illud deſtruere: ⁊ ſic
poſſet facere ꝙ Adam non fuiſſet ↄtra ſniam Agathonis
6º ethi. quã phs approbat. ſ. ꝙ ſolo hoc poſſe puatur deus
facere que genita ſũt nõ eſſe genita. ℂ 2º ſic. huius ꝓpõ- Argũ 2º
nis: hõ eſt aſinus: ſignificatũ eſt veꝝ: ⁊ tñ ꝓpoſitio nõ eſt
va. ergo diffõnes male. ↄñã tʒ: ⁊ añs ꝓbaꝰ: qꝛ iſta ꝓpoſi-
tio: nullus hõ eſt aſinus: non eſt va: ⁊ iſta ↄ̃dicit illi: hõ eſt
aſinus. ergo illius ſignificatũ eſt veꝝ. ↄñã tʒ cum minori:
⁊ maior ꝓbaꝰ: qꝛ ſi nõ: da oppoſitũ. ſ. ꝙ illa ꝓpoſitio eſt
va. ſequitur ergo ꝙ ita eſt ſicut adequate ſignificatur per
ipſã. tenet ↄñã. ab inferiori ad ſuũ ſuperius affirmatiue

ſine ipedimento:ꝛ ex ꝯñti ſequit̃ φ aliqs modus eſt quo ſic eſt ſicut adequate ſignificat̃ per ipſaȝ.ſȝ ꝯñs eſt falſū: qꝛ nullus modus eſt:quo nullus hō eſt aſinus:ſi eniȝ nihil/ nec aliqualr̃ eſſet adhuc nullus hō eſt aſinus:qꝛ ſi non:ꝺa
Confir. oppoᵐ ꝛ eſt ipoſe. ℂ Cōfirmat̃.qꝛ ſignificatū alicuꝰ propoſitionis eſt veꝝ:gñ ꝓpō nō eſt vᷓa.ergo diffōnes male. ꝯñs nota.añs ꝓbat̃:qꝛ ſignificatū iſtius ꝓpōnis:deus eſt: eſt veꝝ:ꝛ cras gñ nō erit illa ꝓpō vera.deus eſt:qꝛ pono φ poſt hoc nūq̄ȝ erit illa ꝓpō.deꝰ eſt:q̄re ꝛc.
Argũ 3ᵒ ℂ 3ᵒ ſic. Iſta eſt vᷓa.hō eſt aſinus:cuius pmariū ſignificatū eſt falſum. ğ ꝛc.ꝯñs nota cū minori.maioꝛ ꝓbat̃ ſic:aut eſt ſic̃ dico ī dicēdo illā.hō eſt aſinꝰ:aut alr̃ q̄ȝ dico. Si pᵐ:ğ dico veꝝ ꝛ ꝑ ꝯñs eſt vᷓa.ſi aliter q̄ȝ dico:ꝛ dico falſuȝ.ğ eſt alr̃ q̄ȝ falſuȝ:ꝛ per ꝯñs eſt vᷓa.
Confirᵒ ℂ Cōfirmat̃ ſic.idē in dicta ꝓpōne ꝓdicat̃ de ſeipſo.ergo eſt vᷓa.pȝ ꝯñs.añs ꝓbat̃:ꝓſupponēdo φ.a.ſit iſta ꝓpō.aſinus eſt aſinus.b.vᷓo iſta.hō eſt aſinus:tunc arguit̃ ſic. Quicqd ꝓdicat̃ in.a.ꝓdicat̃ in.b.ſed idē de ſeipſo ꝓdicat̃ in.a.ergo idē de ſeipſo ꝓdicat̃ in.b.
Argũ 4ᵒ ℂ 4ᵒ ſic. Significatū ꝓpōnis nō eſt veꝝ nec falſuȝ.ergo diffōnes male.ꝯñs tȝ.añs ꝓbat̃:qꝛ veritas ꝛ falſitas eſt paſſio ꝓpōnis.ğ tm̄ repit̃ in ꝓpōne.tȝ ꝯñs:qꝛ paſſio non eſt extra ſuū ſubm̄:ꝛ ſi ſic cū ſignificatū nō ſit ꝓpō:nec eſt verū nec falſū.
Confirᵒ ℂ Cōfirmat̃.qꝛ veꝝ ꝛ falſuȝ repiunt̃ tm̄ in itellectu ſic̃ boᵐ ꝛ malū in rebꝰ 6ᵒ meta.ğ veꝝ ꝛ fſm nō ſunt in ſigñato:qꝛ tūc eſſent in rebꝰ extra cōtra ꝓhm̄.

T.cō.8
Ad pᵐ **Ad hec** rñdet̃. Ad pᵐ cōiter dī φ tūc dī φ ꝓpō vᷓa eſt illa:cuius ſignificatū eſt veꝝ:φ ly veꝝ/ capit̃ aduerbialr̃ ꝑ vere ſiue pro ita eſſe. Ad argᵐ ğ dico φ lȝ nullā chimeraȝ eſſe nihil ſit:aliqualr̃ tm̄ eſt:qꝛ ita eſt φ nulla chimera eſt. ℂ Cōtra hāc rñſionē ſic inſtat̃:quia vbi nihil nec aliq̄liter eſſet adhuc.nulla chimera eſt:ꝛ tm̄ falſuȝ eſſet φ nulla chimera eſſet. ℂ Propter hec Pau.
Dub.7.ſu per ꝯñas ſtrodi. perg.alr̃ rñdet dī.φ lȝ nullā chimerā eē nihil ſit:nec aliqualr̃:vᷓe tm̄ nulla chimera eſt:ꝛ aliqualr̃ nulla chimera ē: ꝛ ita eſt φ nulla chime.eſt: ꝓut ly ita eſt equalet huic aduerbio vere. ℂ Et ſi replicas ꝯ̄ ipm̄.vᷓe nulla chimera eſt. ergo aliq̄lr̃ eſt.φ nulla chimera eſt.negat ꝯñtiā:ſȝ bñ cōcedit φ aliqualr̃ nulla chimera eſt. Et ħ forte volebat intelligere opīo cōis:ꝛ hoc pōt defendi. Mirabile tm̄ eſt φ illud aduerbiū/vᷓe/nō dicat aliqualr̃ eſſe nec dicat aliquē modū qȯ nō ſi veꝝ:qꝛ tunc nō eſſet aliq̄ dūa dicere.nulla chimera eſt:ꝛ vᷓe nulla chimera eſt:qȯ eſt falſuȝ:imo vī φ ly vᷓe/dicat cōfirmationē:ꝛ ꝯñter dicat moduȝ ꝯfirmationis illius ꝓpōnis.nulla chimera eſt. ℂ Iō alr̃ rñderē ad ꝑncipale.ſ.negādo minorē.ſ.φ eius ſignificatū non ſit veꝝ. Et ad eius ꝓbationē cū dī.nullā chimeraȝ eſſe nihil eſt nec aliqualr̃ eſt.ğ nullā chimeram eſſe non eſt verum.
Diſſō eſt Gregoꝛ ſi arī.pᵒ q. ꝓlo.ꝑ ſententiaꝝ. Alberti de ſaxō.q.2. poſt.quaȝ Pau ē lo.ma.2. fo.163.ſa. 4ᵒ ibi.3ᵒ opīo recitat ꝛ ꝯ̄ra ipſam arguit. ℂ Pro rñſiōe ad hoc. Aduerte φ quot modis dī ens tot modis dī veꝝ:cū veꝝ ꝯuertat̃ cū ente. Vn̄ ens pōt accipi tripl̃r. Vno mō vt eſt cōe ad oē ſignificabile ſiue complexe ſiue incōplexe:vere tm̄. Scḋo mō vt eſt cōe ad ſignificabile cōplexe vere. Tertio mō vt eſt cōe ſolū ad ſignificabile incōplexe:vt ad oēm ēētiā ſiue entitatē exñteȝ. Ad ꝓpoſitū mō cū dicit̃ in añte.nullā chimerā eſſe nihil eſt.cōcedit̃ capiēdo nihil vt opponit̃ enti 3ᵒ mō:ſed tm̄ eſt ens ꝛ aliqd ꝑmo ꝛ 2ᵒ mō capiendo ens:ꝛ iō negat̃ ꝯñtia. Et ſi dicit̃.ſtet ğ oppoᵐ ꝯñtis cū añte.ſ.φ nullā chimeraȝ eſſe nihil eſt:ꝛ tm̄ nullā chimerā eſſe eſt verū:tūc ſic.nullā chimerā eſſe eſt veꝝ.ğ nullā chimerā eſſe eſt aliqd qȯ implicat.φ ſit aliqd ꝛ φ ſit nihil dī φ eſt aliqd ꝑmo ꝛ ſcḋo mō ꝛ nō 3ᵒ mō:ꝛ eſt nihil vt opponit̃ enti 3ᵒ mō.ꝛ hec nō īplicat. Etiam ens 3ᵒ mō incōplexū eſt illud qȯ diuidit̃ ſolum in ſubam ꝛ accidēs:nō aūt alijs modis. Et ideo dato φ nullam chimerā eſſe ſit aliqd ꝑmo ꝛ ſcḋo mō nō valȝ.
Ad ꝯfir. ğ eſt ſuba. ℂ Ad ꝯfirmationē ſilr̃ dī negādo minorē.ſ.φ eius ſignificatū nō ſit veꝝ. Et ad ꝓbationē cū dicit̃. Adā fuiſſe nihil eſt.ğ nō eſt veꝝ. Dī φ nihil eſt ꝓut nihil opponit̃ enti 3ᵒ mō:nō aūt ꝑmo ꝛ ſcḋo mō.ideo negat̃ ꝯñs. Et cū dī φ ſi Adam fuiſſet eſſet aliqd:tūc deus poſſet ipſum deſtruere. Dicit̃ φ veꝝ eſſet ſi eſſet ens 3ᵒ mō:puta aliqua entitas exñtēs:vt aut ſuba:aut accñs ꝛ nō ſicut ꝑmo mō: aut ſcḋo mō. ℂ Ad 2ᵐ rñdet Paulus pergu. vt pro parte Ad 2ᵐ
tactū eſt in rōne precedēti φ iſti termini:ita eſt:ſic eſt:pñt capi dupl̃r.ꝑmo mō aduerbialr̃ pro vere ꝛ nō eſt:ita pro falſe.ſcḋo mō ꝓut ſunt plures ꝑtes oōnis.ſ.aduerbium demonſtrādi ꝛ vᷓbuȝ ſubſtantiuū/ſum/es/eſt.ꝑmo mō accipiunt̃ in diffōne ꝓpōnis vere ꝛ falſe cū dicit̃:ita eſt ſicut ſigñat.ergo eſt falſa. ℂ Et ꝑꝑ hoc pȝ ſolutio ad argᵐ:qꝛ neganda eſt minoꝛ illa.cū dī φ ꝓpoſitio iſta nō eſt vera. nullus hō eſt aſinus. Et ad ꝓbationē cū dicit̃.ſi eſt vera. ergo ita eſt ſicut adequate ſignificat̃ per ipm̄.conceditur ꝯñs.ſi ly ita eſt/vel ſic eſt/capiat̃ ꝑmo mō aduerbialr̃:nō aūt ſcḋo mō.ꝛ vlterius negat̃ ꝯñtia.ſic eſt ſicut adequate ſignificat̃ per ipſaȝ.ergo eſt aliqualr̃.negat̃:ſȝ cōcedat̃ φ aliqualr̃ nullus hō eſt aſinus. Magiſter autē in ꝑmo poſterioꝝ:vt diximus in qōne ꝑcedenti.vult φ ly ſic eſt:ita eſt:verū eſt:ponant aliqualr̃ eſſe. In quadratura vᷓo ꝛ in logica magna non vult φ ponant aliqd vel aliqualr̃ eſſe. Ideo ſm̄ diuerſas vias diuerſimode rñdendū eſt. ℂ Ad Ad ꝯfir.
cōfirmationē negat̃ ꝯñs:qꝛ ſignificatū verū nō eſt diffō ꝓpōnis vere:ſed hoc totū ꝓpō cuius ꝑmariū ſignificatū eſt verū.mō ſi aliquādo eſt ꝓpoſitio cuius ꝑmariū ſignificatuȝ eſt veꝝ tunc ꝓpoſitio eſt vera. Vel alr̃ dicit̃ φ lȝ ſignificatū illius ꝓpōnis ſit qñ ꝓpoſitio nō eſt:tm̄ nunq̄ȝ ſignificatū illius eſt:qñ iſta ꝓpoſitio ſit:ideo negat̃ ꝯñtia. ℂ Ad 3ᵐ dicit̃ φ non eſt ſicut dico:nec hoc ſequit̃ φ eſt Ad 3ᵐ
alr̃ q̄ȝ dico:qꝛ ex negatiua:non ſequit̃ affirmatiua:ſȝ opȝ addere in añte:ꝛ dictū meū eſt aliquid capto dicto pro ſignificato ꝓpōnis:qꝛ de ipſo loquimur in argumēto. Et vlteriꝰ nō valȝ ꝯñs.eſt alr̃ q̄ȝ dico ꝛ dico falſuȝ.ergo eſt alr̃ q̄ȝ falſuȝ.arguit̃ eniȝ ab iferiori ad ſuū ſuperius diſtributiue ſic̃ nō ſeq̄t̃.hō eſt aliū a capra:capra eſt ens.ğ hō eſt aliud ab ente. ℂ Et ſi replicas ꝯ̄.nō eſt ſicut dico:ſȝ dcm̄ meū eſt falſuȝ.ergo nō eſt ſicut falſuȝ. ℂ Itē ſi hoīeȝ eſſe aſinū nō eſt ſic̃ dico.ergo nō eſt ſicut dcm̄ eſt a me.ğ dcm̄ meū nō eſt ſicut dcm̄ meū.ergo dcm̄ meū nō eſt dictum meū. ℂ Ad pᵐ negat̃ ꝯñs.ſicut nō ſequit̃.nullū hoīeȝ eē aſinū eſt hoīem eſſe aſinū:ſed hoīeȝ eſſe aſinū eſt falſuȝ.ğ nullū hoīeȝ eſſe aſinū eſt falſuȝ:qꝛ ly falſuȝ/valȝ tātū q̄ȝtū ly nō ita. ℂ Ad 2ᵐ cōcedo ꝑmā ꝯñtiā:ſȝ nego ſcḋaȝ ꝛ tertiā. ℂ Ad cōfirmationē ꝑncipalis argumenti negat̃ añs. Ad ꝓbationē admiſſo caſu negat̃ ꝯñs:qꝛ mutatur qd in
Ad 4ᵐ quale. ℂ Ad 4ᵐ ꝑncipale dī cōiter φ verū ꝛ falſuȝ eſt in ꝓpōne:vt in ſigno ꝛ in itellectu ſubiectiue ꝛ in re efficienter. Ad argumētū ergo dicit̃ negando φ veꝝ ꝛ falſum ſit paſſio ꝓpōnis.nec eſt in ꝓpōne niſi ſicut in ſigno.in intellectu aūt ſubiectiue:ꝛ lȝ nō ſit in ꝓpōne ſubiectiue:adhuc pōt denoīare ꝓpōnē ipſaȝ verā.ꝛ ſilr̃ pōt denominare ſignificatū ꝓpōnis verū:lȝ nō ſit in ipſo ſignificato veritas ſubiectiue:ſed ſolū efficienter ſicut ſanitas denoīat vrinā ꝛ cibū:lȝ nō ſit in eis ſubiectiue. Magiſter tm̄ in ꝓdicamētis ſuis ad finē predicamēti ſube:mordet hanc rōneȝ ſic. qꝛ nulla rōne exñtēte:nec in intellectu adhuc veꝝ eſt deū eſſe ꝛ hoīeȝ eſſe aīal:nō aūt aliqs cibus eſſet ſanus nullo aīali exñte.ergo nō eſt in rebus effectiue. Magiſter ergo Hec ſunt formalr̃ vᷓba pau. ibi.
rñdet ipſe dicēs:φ verū ꝛ falſuȝ dupl̃r ſumant̃. Vno mō abſolute. Alio mō reſpectiue.abſolute ſunt in rebꝰ.reſpectiue ſunt in ꝓpōne ꝛ in intellectu:ſicut eniȝ albedo eſt ſilis ꝛ diſſimilis ꝓpter ſimilitudinē ꝛ diſſimilitudinē que ſunt quedā relatiōes fundate in albedine:ita ꝓpoſitio eſt

vera

vera vel falſa:per veritatē ꝛ falſitatē:que ſunt quedaꝫ re/
lationes fundate in ipſa ꝑpōne dependentes a ꝑmario ſi/
gnificato.ſicut ſilitudo ꝛ diſſimilitudo albedinis depen/
det a ſuo termino:ꝛ ſicut ſimilitudo ꝛ diſſimilitudo eſt in
albedie tanꝙ̄ in fundamēto:ꝛ in corpore tāꝙ̄ in ſubo:ita
veritas ꝛ falſitas eſt in ꝑpōne tanꝙ̄ in fundamento ꝛ in
intellectu tāꝙ̄ in ſubo:ꝛ ꝯīter cōceditur ꝙ oratio recipit
verum vel falſuꝫ:que ſunt ꝯ̄ria reſpectiua ꝛ nō abſoluta.
De ꝯ̄rijs aūt abſolutis loquit̄ pħs:ꝛ ſicut ſilr ꝛ diſſimile:
T.c.16. equale ꝛ ineq̄le ſunt ꝯ̄ria reſpectiua ꝑ pħꝫ.10.meta.ita ve
rū ꝛ falſuꝫ:vt dicūt adequationē vel inadequationē pro/
poſitionis vel intellectus ad rem:talia.n.nō denominant
intellectū nec ꝑpōneꝫ niſi rōne rei ſignificate. ❡ Ex his
pꝫ rñſio ad argm̄ ꝙ veritas ꝛ falſitas reſpectiue dicta ſunt
ſubiectiue in itellectu qꝛ fundant̄ in ꝑpōne veritas ꝛ fal/
Ad ꝯfir. ſitas abſolute dicta ſunt in ſignificato. ❡ Ad ꝯfirmationē
ſilr verū ꝛ falſuꝫ reſpectiue ſumpta ſunt in itellectu ꝛ ab/
ſolute in rebus. ❡ Ego aūt ex fundamento opīonis cōis:
quā ſequit̄ ſcūs Thomas ꝛ Egidius:facio aliaꝫ imagina/
tionē que ſi recte cōſideret̄ forſan rōni nō diſſonat:vnde
ſicut in illo:vꝫputa in aīali eſt ſanitas ſubiectiue:reſpectu
cuius oē qđ dicit̄ ſanū dī ſanū.ita in illo eſt veritas ſubie/
ctiue:reſpectu cuius oē qđ dicat̄ verū dī veruꝫ.ſed oē qđ
dī verū dicit̄ verū reſpectu ſignificati veri.ğ veritas eſt
ſubiectiue in ſignificato.declaro minorē:qꝛ ꝑpoſitio non
dī vā:niſi qꝛ ſignificat ſignificatū veꝝ. Intellectus nō dī
verus:niſi qꝛ ꝑcipit̄ ab eo talis veritas:ꝛ ēt qūo efficit° cō
ponēdo ꝑpōnē que eſt in illis ſignum veritatis.ğ veritas
eſt in re ſubiectiue:qꝛ per reſpectū ad illā qđcūqꝫ aliđ dī
verū:ſicut ſanitas eſt ſubiectiue in aīali:qꝛ per reſpectum
Nōnª ad illā qđcūqꝫ aliud dī ſanū. ❡ Sed aduerte ꝙ cuꝫ talis
veritas ſit in re ſm Anſelmū:vt oēs theologi recitant:ſic
rectitudo ſola mente ꝑceptibilis.i.entitas rei vt recte per/
cipit̄ ab itellectu tripl'r pōt capi:ſicut ens pōt tripl'r capi.
Uno mō capit̄ ens vt eſt cōe ad oē ſignificabile tā cōple/
xe ꝙ̄ incōplexe:vere tñ:ꝛ ſic verū qđ cōuertit̄ cuꝫ ly ente/
nō eſt niſi illud ſignificabile cōplexū vel incōplexū:ꝛ ſic
nō ſolū ſignificat̄ per ꝑpōnē:ſed ēt per terminū incōple/
xuꝫ. Alio° ſumit̄ ens vt eſt ſolū cōe ad ſignificabile com/
plexū vere qđ ſoluꝫ ſignificat̄ per ꝑpōnē. Tertio° ſumit̄
ens vt eſt ſolū cōe ad entitatē incomplexā exiſtē:ꝛ veruꝫ
qđ ꝯuertit̄ cū tali ente nō eſt niſi illud ſignificabile incō/
plexū ꝛ ſignificat̄ ſolū per terminū incōplexū.Cū ğ verū
ſit paſſio entis qūocūqꝫ capit̄ ens correſpōdet ſibi ſua veri/
tas que eſt entitas real'r idē exn̄s cum ente:ſm aūt rōneꝫ
differūt:qꝛ ens dicit̄ veꝝ:eo ꝙ eſt declaratiuuꝫ ſuipſius
apud intellectū. ❡ Ad formā ergo argumenti dico ꝙ eē
ſignificatiuū veri vel falſi eſt paſſio ꝑpōnis:non aūt veri/
tas aut falſitas:ſicut nec ſanitas eſt vrine ꝑpriū:ſed ſoluꝫ
eſt ſignū ſanitatis vel egritudinis. ❡ Ad ꝯfirmationē cū
T.c.18. dī:verū ꝛ falſuꝫ nō ſunt in rebus ſed in itellectu.6° meta.
pōt dici ꝙ pħs nō negat verū ꝛ falſuꝫ eſſe in rebus abſo/
lute:ſed negat eo mō eſſe in rebus qūo bonū ꝛ malū:boᵐ
eniꝫ ꝛ malū ſunt in rebus in ordine ad intellectū. Jō dicit
pħs in loco allegato.veꝝ ꝛ falſuꝫ nō ſunt in rebus ſic boᵐ
ꝛ malū:ſed in mente.ideſt ſunt in rebus in ordine ad men
teꝫ. ❡ Uel al'r dicat̄ ꝙ pħs itelligit ꝙ verū ꝛ falſum nō
ſunt in rebus vt bonū ꝛ malū:ſic ꝙ veꝝ ſit bonū.ꝛ falſuꝫ
ſit malū.vide in textu ħ expreſſe dicit:ſed ſunt in mente.
Qꝛ aūt veꝝ nō ſit in rebus vt qđdā bonū.i.ꝙ nō ſit ideꝫ
qđ bonū:pꝫ per hoc qđ addit:qꝛ ſunt in mente.i.ꝙ veruꝫ
denoīat mentē:nō aūt bonū. ❡ Uel al'r dicat̄ ꝙ pħs acci/
pit rem pro ſimplici ꝑdicamentali:ꝛ pꝫ in textu expreſſe.
dicit.n.ꝙ qꝛ cōplexio ꝛ diuiſio eſt in mēte ꝛ nō in rebus:
in mente eſt veritas ꝛ nō in rebus.i.ſimplicibus:in rebus

tñ cōplexis ſignificātibus ſic eſt veritas ſubiectiue:in itel
lectu autē denoiatiue denoiatione extrinſeca. ❡ Et ſi re/
plicas ꝙ veritas ſignificata per ꝑpōnē nō ſit in rebus ſi/
gnificātibus cōplexis ſubiectiue:qꝛ tunc hoīem eſſe:eſſet
verū:ſed cū hoīem eſſe ſit hō 7° meta.ğ homo eſt veꝝ:ſꝑ T.c.21.
loquēdo de vitate ſignificata per ꝑpoſitionē:qđ eſt falſū.
❡ Itē veritas eſt adequatio intellectus ad rē.ğ eſt reſpe/
ctus qdā:ꝛ ſic non eſt entitas rei:vt dictū eſt. ❡ Ad pᵐ dī
ꝙ cū pħs vult ꝙ hoīem eſſe ſit homo nō accepit hoīeꝫ eē
pro ſignificabili cōplexo illius ꝑpōnis:hō eſt:ſed accipit
hoīem eſſe.i.eſſentiaꝫ hoīs ſiue eſſe hoīs eſt hō. ❡ Ad zᵐ
concedit̄ ꝙ nō capiat̄ veritas pro tali adequatione q̄ eſt
in intellectu ſubiectiue ꝛ eſt relatio:ſed capio veritatem
pro entitate rei:vt eſt apta nata declarare ſe intellectui.
Et ſic pꝫ ad argumenta.

❡ Utrum quarta diuiſio ſit bona cuꝫ diffinitionibus mē/
broꝝ.ſ.alia poſſibilis alia impoſſibilis. Queſtio. XVII.

Ontra. iſta ꝑpoſitio mētalis ſortes nō Argr̄ pᵐ.
eſt exn̄s in mente ſortis.eſt im/
poſſibilis:ꝛ tñ ſignificatū eius eſt poſe.ſ.ſortē
nō eſſe.ergo diffōnes male.ꝯñia tenet cū mi/
nori.maior ꝑbat̄:qꝛ ſi nō:da oppoſituꝫ ꝙ eſt
poſſibilis.arguit̄ ſic. Ipſa eſt poſſibilis.ğ pōt eſſe vā.ꝯña
eſt bona:vt ꝑbabo:ꝛ tñ ꝯn̄s eſt falſuꝫ.ğ ꝛ an̄s. Qꝛ ꝯn̄s ſit
falſuꝫ pꝫ:qꝛ ſi pōt eſſe vera:aut qñ eſt aut qñ nō eſt.nō qñ
nō eſt:qꝛ tunc nō eſt vā nec falſa.nec qñ eſt:qꝛ qñ illa pro/
poſitio eſt:eſt in mente ſoꝛ.per caſuꝫ.ğ ſoꝛ.eſt.ğ illa nō eſt
vera:ſoꝛ.nō eſt exiſtēs in mēte.ſoꝛ. Qꝛ aūt iſta ꝯña ſit bo/
na.eſt poſis.ğ pōt eſſe vera.ꝑbat̄ ſic. Sicut illō qđ ſignat
ſicut eſt:eſt verū.ita illud qđ ſignat ſicut pōt eſſe:pōt eſſe
verū.ſed ꝑpoſitio poſſibilis ſignat ſicut pōt eſſe.ğ ꝑpoſi/
tio poſſibilis pōt eſſe vā. ❡ Patet ſcđo:qꝛ ſi ꝑpoſitio eſt
poſſibilis ponat̄ in eſſe:qꝛ poſſibili poſito in eſſe nullū ſe/
quit̄ incōueniens:ꝛ tunc eſt vā. ❡ Confirmat̄:qꝛ ſicut ſe Confirᵒ
hꝫ ꝑpoſitio poſſibilis ad impoſſibilē:ita ꝑpoſitio vā ad fal/
ſam.ſed oīs ꝑpoſitio ipoſis eſt falſa.ğ oīs ꝑpoſitio poſis
eſt vā.tꝫ ꝯña a cōmutata ꝑportione. Et ēt per regulā topi
cam:ſicut oppoſitū in oppoſito:ita ꝑpoſitum in ꝑpoſito:ꝛ
totū an̄s eſt veꝝ:vt pꝫ.ğ ꝯn̄s.nō ğ illa:ſoꝛ.nō eſt.eſſet poſ
ſibilis nedū poſſet eſſe vā:imo eſſet vera:vt argm̄ probat.
❡ z° ſic:iſta ꝑpoſitio eſt poſſibilis.hō eſt aſinᵒ.ꝛ tñ ſigni/ Argr̄ z°
ficatū eius primariū eſt ipoſe.ğ ꝛc̄.ꝯñia nota cuꝫ minori.
maior ꝑbat̄ reſolubil'r ſic. ħ eſt poſe demōſtrādo illam
ꝑpoſitionē:ꝛ hoc eſt iſta ꝑpoſitio.ğ illa propoſitio eſt poſ
ſibilis.maior ꝑbat̄:qꝛ hoc eſt ens.ergo eſt poſe. ❡ Cōfir/ Confir.
mat̄:qꝛ iſtā ꝑpōnē eſſe eſt poſe.ſꝫ iſtā ꝑpōnē eſſe eſt iſta
ꝑpoſitio.ergo iſta ꝑpoſitio eſt poſſibilis. ❡ 3° eadē pro/ Argr̄ 3°.
poſitio eſt poſſibilis ꝛ impoſſibilis.ğ diffōnes male.ꝛ cō/
ſequētia tꝫ.an̄s ꝑbat̄:de qualibꝫ iſtaꝝ.nulla ꝑpoſitio eſt.
nulla ꝑpō eſt vā.nulla ꝑpoſitio eſt vl'is.nulla ꝑpoſitio eſt
negatiua.ꝛ arguo ħ de ꝑma:ꝛ ita itelligat̄ de alijs. Qꝛ iſta
ſit poſſibilis ꝛ impoſis.nulla ꝑpoſitio eſt.ꝑbat̄:ꝛ volo ꝙ
iſta ſignificet ſicut termini pretēdūt nō ponēdo ꝑ̄ciſe tūc
ꝙ iſta ſit poſſibilis:pꝫ per Magr̄m:qꝛ admitteret eam:ſꝫ
tñ poſe dꝫ admitti.ğ eſt poſis. Qꝛ ſit ipoſis ꝑbat̄:qꝛ ſigni
ficatuꝫ ꝑmariū eſt ipoſe.ergo eſt ipoſis ꝯña tꝫ.an̄s ꝑbat̄:
qꝛ ſignificatū ꝑmariū huius eſt ſignificatū hypotheticū.ſ.
nullā ꝑpōnē eſſe:ꝛ illā ꝑpōnē eſſe verā:vt pꝫ ꝑ Magr̄m
in tractatu de inſolubilibus dicentē ꝙ cuiuſlibet inſolubi
lis ſm qđ ſignificatū ꝑmariū eſt hypotheticū.ꝛ hoc in vl/
timo notato de inſolubilibus:ſed hoc ſignificatū eſt ipoſ/
ſibile:vt pꝫ:quare ꝛc̄. ❡ Cōfirmat̄ de iſolubili ſimpl'r:vt
de illa ꝑpoſitione.nulla ꝑpoſitio eſt vera:que ſic preciſe Confirᵒ
ſignificet. Qꝛ illa ſit poſis ꝑbat̄:qꝛ ſignificatū ꝑmariuꝫ ꝛ
adequatū eſt poſſibile:vt pꝫ.ergo eſt poſis. Qꝛ ſit impoſis

probat̄:qꝛ nō eſt admittendū inſolubile ſimplr̄.ḡ eſt ipoſ
ſibilis.tȝ ꝯña:qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſeqt̄ oppoſitū añtis:
ſequit̄.n.eſt poſſibile ḡ eſt admittēduȝ:qꝛ omne poſſibile
Argꝫ 4° eſt admittēdū.❡ 4° pōt argui ꝙ aliqua eſt propoſitio q̄
nō eſt poſſibilis nec ipoſ̄is:vt inſolubile ſimplr̄. Qꝛ nō ſit
poſſibile pȝ:qꝛ nō eſt admittendū.Qꝛ nō ſit ipoſ̄e pȝ:qꝛ ſi-
Confir° gnificatum eſt poſ̄e.❡ Cōfirmat̄:oīs ꝓpoſitio poſ̄is vel
ipoſſibilis eſt vera vel falſa:inſolubile nō eſt veꝝ nec fal-
ſum.ḡ nō eſt ꝓpoſitio poſ̄is vel ipoſ̄is.ꝯña nota cū maio-
ri.minoꝛ ēt pȝ:qꝛ ſi nō:da oppoſitū ꝙ īſolubile ſimplr̄ ſit
veꝝ vel falſuȝ:⁊ capio hoc inſolubile ſimplr̄ hoc eſt falſū:
⁊ quero an ſit ſil̄ verū ⁊ falſuȝ aut veꝝ tm̄:aut falſum tm̄.
nō pᵐ:qꝛ impoſ̄e.ſi dī 2ᵐ ꝙ eſt verū ſeqt̄ ꝙ eſt falſum.ſi
dī tertiū ꝙ eſt falſum ſequit̄ ꝙ eſt veꝝ:ex quo ſic preciſe
ſigñat.ḡ nullū iſtoꝝ pōt dici:imo ꝑ hoc pōt ꝓbari ꝙ inſo
lubile ſimplr̄ nō eſt ꝓpoſitio:qꝛ nō eſt veꝝ nec falſuȝ ⁊c̄.
Ad pᵐ **Ad hec** rñdet̄. Ad pᵐ negat̄ maioꝛ:⁊ ad ꝓbationem
cū dicis:da oppoſitū.ſ.ꝙ iſta mentalis ſit poſ
ſibilis:ſoꝛ.nō eſt exñs in mēte ſortis/admitto:⁊ cū arguis:
eſt poſ̄is:ergo pōt eſſe vera.nego ꝯñtiam:multe eniȝ ſunt
ꝓpoſitiones poſſibiles que nō pñt eſſe vere:vt declaratū
eſt in ſūmulis.Et ad ꝓbationem nego maiorem.ſ.ꝙ ſicut
illud qđ ſignificat ſicut eſt/eſt verū:ita illud qđ ſignificat
ſicut pōt eſſe eſt/pōt eſſe verū.⁊ cā eſt:qꝛ ſi ſignificat ſicut
eſt nō poteſt eſſe repugnantia aliūde qn ſit vera:ſed ſi ſi-
gnificat ſicut pōt eſſe:pōt eſſe repugnantia aliunde ꝙ non
poſſit eſſe vera.❡ Ad aliud admitto ꝓpōnē poſſibilē po-
Ad ꝯfir. ni in eſſe:vt ſignū ⁊ nō vt ſignificatū.❡ Ad ꝯfirmationē
nego maiorē.ſ.ſilitudinē.⁊ ratio diuerſitatis eſt:qꝛ ꝓpoſi
tio poſſibilis ſic ſe hȝ ad ipoſſibilē ꝙ ꝓpoſitio poſ̄is nūq̄
poterit eſſe ipoſ̄is:nec ipoſ̄is poterit eſſe poſſibilis:loquoꝛ
de ipoſſibili ſimplr̄ ⁊ nō ſm̄ qđ:ſed ꝓpoſitio vera pōt eē
falſa ⁊ ecōtra:q̄re nō valet.❡ Ad regulā aūt topicā dicit
Magiſter in pmo poſterioꝝ in caplo illo.Qꝛ aūt ex neceſ
ſario:ꝙ illa regula intelligit̄ in ꝑuatiue oppoſitis ſolū vt
viſus ⁊ cecus ſunt oppoſita:ſȝ videre eſt bonum.ergo eſſe
Ad 2ᵐ cecū eſt malū.❡ Ad 2ᵐ negat̄ maioꝛ.⁊ ad ꝓbationeȝ ne-
gat̄ iterū maioꝛ.⁊ cū tu ꝓbas hoc eſt ens.ḡ hoc eſt poſſibi
le demōſtrādo illā ꝓpoſitionē.Dicat̄ ꝙ iſti termini poſ̄e
⁊ impoſſibile pñt tripl'r ſumi. Primo.ſ.ꝓ poſitione poſ̄i.
Scđo mō poſſunt ſumi pro ente poſ̄i ⁊ ipoſſibili:⁊ ſic ſu-
munt̄ tranſcendēter pro re poſſibili. Tertio mō ſumunt̄
aduerbialr̄.poſſibile pro poſſibilr̄:impoſſibile pro ipoſſi-
biliter.cōcedo ergo ꝯñtiam ſumendo ſcđo mō:ſed nego
Ad ꝯfir. ſumēdo pmo mō:vt in ꝓpoſito. ❡ Ad pmā cōfirmatio-
nem cōcedo ꝯñtiam:ſumēdo poſ̄e ſcđo mō:ſed pmo mō
negat̄ ꝯñtia.cōcedit̄ ergo ꝙ illa eſt poſſibilis.ſ.ens poſſi-
bile:nō tm̄ ꝓpoſitio illa eſt ꝓpoſitio poſſibilis.Ad ſcđam
dī ꝙ regula itelligit̄ ſtante pmaria ſignificatione termi-
Ad 3ᵐ noꝝ:⁊ tunc pȝ ꝙ non eſt poſſibilis.❡ Ad 3ᵐ negat̄ añs.
Ad ꝓbationē:admiſſo caſu ꝙ illa nō ſignificet preciſe nul
la ꝓpoſitio eſt.nego ꝙ ſit ipoſſibilis.❡ Ad ꝓbationē cuȝ
dī:ſignificatū pmariū qđ eſt hypotheticū eſt impoſ̄e.ergo
eſt ipoſſibilis.negat̄ ꝯña.vñ in mā inſolubiliū nō tȝ diſtō
talis:qꝛ vt vult Magiſter ibi penes aliud attendit̄ poſſi-
bilitas ⁊ ipoſſibilitas:⁊ penes aliud attendit̄ veritas ⁊ fal
ſitas.Poſſibilitas ⁊ ipoſſibilitas attendit̄ penes eiꝰ ſigni-
ficatū cathegoricū qđ dī adequatū:veritas aūt ⁊ falſitas
attendit̄ penes ſignificatū hypotheticū qđ dī pmarium.
Ad ꝯfir. ❡ Ad cōfirmationē dī ſm̄ Hentiſberū in tractatu de in-
ſolubilibus:⁊ ſm̄ Magr̄m ꝙ caſus de inſolubili ſimplr̄
nō eſt admittēduȝ:⁊ ꝯñter nō eſt poſſibilis:qꝛ dato oppo-
ſito ſequunt̄ impoſſibilia.vȝ.ꝙ eadeȝ ꝓpoſitio eſt vera ⁊
falſa:⁊ ꝙ duo ꝯdictoria inuicem cōtradicentia ſunt falſa.
Ad 4ᵐ ❡ Ad 4ᵐ dicit̄ ꝙ inſolubile ſimplr̄ nō eſt admittēduȝ:⁊
per ꝯñs nō eſt poſſibile.Diſtīōnes iſte intelliguntur extra
mām inſolubiliū.❡ Ad cōfirmationē pȝ cum inſolubile Ad ꝯfir.
ſimplr̄ ſit impoſſibile eſt falſuȝ:ꝙ nō ſequit̄ ex hoc ꝙ di-
cis ipſuȝ eſſe falſum:ſequit̄ ꝙ eſt veꝝ.ergo nō eſt falſum:
qꝛ cū ſit ipoſſibile qđlibet ſequit̄ ex eo:⁊ ideo non debet
admitti tanq̄ poſſibile:qꝛ ſequunt̄ impoſſibilia ex eo.

❡ Utrū quarta diuiſio ſit bona cuȝ diſtīōnibus mēbroꝝ.ſ.
alia neceſſaria alia contingens. Queſtio. XVIII.

Contra eadem ꝓpoſitio eſt neceſſaria Argꝫ pᵐ
⁊ cōtingens.ergo diuiſio mala.
ꝯña tenet:qꝛ tunc membra coinciderent.añs
ꝓbatur:qꝛ illa eſt neceſſaria:hō eſt aīal:⁊ hec
eadē eſt contingēs:qđ ꝓbo:qꝛ cōtingēs ⁊ poſ
ſibile idem ſunt ſm̄ phm̄ 2° perier.ſed hec ꝓpoſitio eſt Cō.2.
poſſibilis.ergo eſt cōtingēs.❡ Cōfirmat̄:qꝛ ꝯtingens dī Confir.
tripl'r pmo poꝝ.ſ.ꝯtingēs neceſſariuȝ:ꝯtingēs poſ̄e:⁊ cō- Cō.4.
tingens nō neccīuȝ.p mō eſt idē qđ neccīuȝ.ḡ nō diſtinguit̄
ꝯtra ipȝ. 2° mō aliqđ cōtingēs eſt neccīuȝ:qꝛ aliqđ poſ̄e eſt
neccīuȝ. 3° mō ꝯtingēs eſt nō neccīuȝ:ſȝ nō neccīuȝ eſt ipoſ-
ſibile.ḡ cōtingēs eſt ipoſ̄e:qđ eſt falſum. ❡ 2° ſic.Aliqua Argꝫ 2°
ꝓpoſitio eſt ꝯtingēs cuius ſignificatū nō eſt ꝯtingēs.ḡ ⁊c̄.
ꝯña tȝ:añs ꝓbat̄:⁊ capio iſtā ꝓpōnē:aliqua propoſitio eſt
falſa que ſic pciſe ſignificat:tūc illa ꝓpoſitio eſt cōtingēs:
qꝛ ſignificatū eiꝰ eſt ꝯtingēs.ſ.aliquā ꝓpōnē eſſe falſam:
cū poſſit ita eſſe ꝙ aliq̄ ꝓpō ſit falſa ⁊ poſſit eſſe ꝙ nulla
ſit falſa.ꝙ tm̄ ſignificatū nō ſit ꝯtingēs ꝓbat̄:qꝛ tunc poſ-
ſet eſſe ⁊ nō eſſe ſicut ſignificat.⁊ vltra ſeqt̄ ꝙ poſſet eſſe
vā vel falſa.pȝ ꝯña:qꝛ ſi pōt eſſe ſicut ſigñat pōt eſſe vā:⁊
ſi pōt nō eſſe ſicut ſignificat pōt eſſe falſa:⁊ tm̄ ꝯñs eſt fal-
ſum:ꝙ poſſit eſſe vera ⁊ poſſit eſſe falſa:qꝛ iſta aſſignata
nō pōt eſſe falſa:qꝛ ſi pōt eſſe falſa.ponat̄ in eſſe ⁊ ſequit̄
ꝯdictio.Nā ſeqt̄:iſta ꝓpoſitio eſt falſa.ḡ aliq̄ ꝓpoſitio eſt
falſa.⁊ ex alia pte ſeqt̄.iſta eſt falſa pciſe ſigñat ꝙ aliq̄ eſt
falſa.ḡ nulla ꝓpoſitio eſt falſa.❡ Cōfirmat̄:qꝛ nullūȝ eſt Confir°
ſignificatū ꝯtingens equalr̄.ḡ ⁊c̄.ꝯña tȝ.añs ꝓbat̄:qꝛ tūc
haberet cām cōtingentē equalr̄.ſȝ a cā ꝯtingēte nullū cō-
tradictoꝝ dignius eſt euenire q̄ reliquū.ḡ neutruȝ eue-
niet vel vtrūqȝ ſil̄:qđ eſt incōueniēs:⁊ ſic habeo ꝙ nulla
ꝓpoſitio eſt ꝯtingēs equalr̄.❡ 3° ſic. Jlla ꝓpoſitio eſt ne- Argꝫ 3°
ceſſaria.ceſar fuit.vt pȝ:⁊ tm̄ ſignificatū nō eſt neceſſariū.
ergo ⁊c̄.ꝯña nota cum maiori.minoꝛ ꝓbat̄:qꝛ da oppoſi-
tū ꝙ ſignificatū eſt neceſſariū.ḡ ceſarē fuiſſe eſt neceſſa-
riū.tūc vltra.ceſarē fuiſſe eſt neceſſariū.ḡ ceſarem fuiſſe
eſt.⁊ ꝯñter eſt ens ſiue aliqđ.tȝ ꝯña.a tertio adiacente ad
2ᵐ.❡ Cōfirmat̄:qꝛ illa ꝓpoſitio eſt neccīa.aīal eſt hō.⁊ tm̄ Confir°
ſignificatū nō eſt neceſſariū.ḡ ⁊c̄.ꝯñtia nota.añs pro pma
pte pȝ:qꝛ ſequit̄:hō eſt aīal.ergo aīal eſt hō.illa ꝯñtia eſt
bona.⁊ añs eſt neceſſariū.ergo ⁊ ꝯñs.pro altera parte ꝓ-
batur:ꝙ nō ſit neceſſariuȝ:qꝛ accidit aīali ꝙ ſit hō:qꝛ pōt
eſſe aīal:ſȝ nō ſit hō.ergo nō eſt neceſſariū aīal eſſe hoīeȝ.
❡ 4° ſic. Nulla ꝓpoſitio mundi eſt neceſſaria.ḡ diuiſio Argꝫ 4°
mala.ꝯñtia tenet.añs ꝓbat̄:qꝛ ſi qua potiſſimuȝ eſſet illa
deus eſt.preciſe ſic ſignificando.Sed ꝯtra.Si illa ꝓpoſi
tio eſt neceſſaria ⁊ illa ꝓpoſitio ⁊ hāc ꝓpoſitionē eſſe ſūt
vnū ⁊ idem.ergo hāc ꝓpoſitionem eſſe eſt neceſſariū.ꝯñs
eſt falſuȝ:qꝛ hanc ꝓpoſitionē eſſe eſt cōtingens.❡ Cōfir- Confir.
mat̄:qꝛ nulla ꝓpoſitio mūdi eſt cōtingēs.ḡ ⁊c̄.ꝯña tȝ.añs
ꝓbat̄:qꝛ ſi nō:da oppoſitū ⁊ ſequit̄ ꝙ q̄libet ꝓpō ꝯtingēs
ſit impoſſibilis:qđ eſt inconueniens.probatur ꝯñtia:quia
ſicut ſe hȝ ꝓpoſitio poſſibilis ad impoſſibileȝ:ita neceſſa-
riū ad cōtingens.ſȝ oīs ꝓpoſitio neceſſaria eſt poſſibilis.
ergo oīs ꝯtingēs eſt poſſibilis.tenet ꝯñtia a cōmutata ꝓ-
portione.❡ Jtem pōt argui ꝙ diuiſio ſit mala:qꝛ aliqua Argꝫ 5°
eſt ꝓpoſitio que nō eſt contingens nec neceſſaria:vt ꝓpo
ſitio impoſſibilis.homo eſt aſinus.ergo ⁊c̄.

Ad hec

Ad p^m **Ad hec** rñdeť. Ad p^m negať añs. ¶ Ad ꝓbationẽ dĩ ꝙ cõtingẽs Uno mõ accipiť pro poſſ: vt vult pħs ſcḋo periher. Alio mõ accipiť ꝯtingẽs pro eo qḋ eſt indifferẽs ad vtrãqꝫ ptẽ ꝯdictionis: ⁊ ſic loqmur in ꝓpoſito. cõtingẽs ꝑmo mõ ſumptũ nõ diſtinguiť ꝯ neccĩuꝫ:
Ad ꝯfir. ſꝫ bñ ſcḋo mõ. ¶ Ad cõfirmationẽ dĩ ꝙ capiť in ꝓpoſito cõtingẽs tertio mõ. ſ. ꝓut eſt nõ neceſſariũ: qḋ dĩ ꝯtingẽs natũ ⁊ īfinitũ: vt ꝑmo prioꝝ dicit pħs. Et cũ tu ꝓbas ſi cõtingẽs eſt nõ neccĩuꝫ ⁊ nõ neccĩuꝫ eſt ipoſſe. ergo ꝯtingẽs eſt impoſſe. nego ꝯñtiã: q᷑ ex puris particularibus nihil ſeqꝰ: vñ lꝫ cõcedã ꝙ aliqḋ nõ neccĩuꝫ ſit ipoſſe: nego tñ ꝙ oẽ nõ
Ad z^m neccĩuꝫ ſit ipoſſe: q̃re nõ ſequiť. ¶ Ad z^m arg^m dĩ ꝙ iſta ꝓpoſitio eſt cõtingẽs. ⁊ ſilr eius ſignificatũ eſt ꝯtingens. Et cum tu arguis cõtra. ſi ſignificatũ eſt ꝯtingẽs. ergo põt eẽ ⁊ nõ eſſe ſicut ſigñat. ꝯcedo ꝯñtiã: ⁊ cũ vltra arguis põt eẽ ⁊ nõ eſſe ſicut ſigñat. g̊ põt eẽ vã ⁊ põt eſſe falſa. nego con-
Ad ꝯfir. ſequẽtiã: multe. n. ſunt ꝓpõnes ꝯtingentes que nõ pñt eẽ falſe: vt iſta aſſignata in argumẽto. ¶ Ad ꝯfirmationem negať añs. ⁊ ad ꝓbationẽ cuꝫ dicis: ſequereť ꝙ hiet cãm cõtingentẽ equalr cõcedo. Et cũ vlteri⁹ dicis a cã cõtingẽte equalr neutrũ ꝯdictorioꝝ eſt digni⁹ euenire q̃ reliquũ. cõcedo remanẽte ꝯtingentia equali illius cãe. Et cuꝫ dicis ꝙ nõ magis eueniret vnum q̃ aliud: cõcedo: ſꝫ tñ remota
Ad 3^m cõtingẽtia equali vnũ eueniret ⁊ aliud nõ. ¶ Ad 3^m nego minorẽ. ⁊ ad ꝓbationẽ cum dicis da oppoſitũ: admitto ꝙ Ceſarẽ fuiſſe ſit neccĩuꝫ: ⁊ nego illã ꝯñtiã Ceſareꝫ fuiſſe eſt neccĩuꝫ: ergo Ceſarẽ fuiſſe eſt: q᷑ ly neccĩuꝫ ampliat pro eo qḋ eſt vel fuit vel põt eẽ vel itelligi vel imaginari. Rñſio Pauli pergu. dubio ſeptimo. Poſſet tñ cõcedi ꝙ ceſarem fuiſſe eſt aliqḋ: q᷑ aliqḋ ſignificabile cõplexũ ꝑ illã ꝓpõnẽ: Ceſar fuit. ⁊ nõ ſeqꝰ. eſt aliqḋ. g̊ eſt vel ſuba vel accñs. ⁊ ſilr. g̊ deus põt deſtruere illud ens: vt in qõne de ꝓpõne
Ad ꝯfir. vã vel falſa dictũ eſt. ¶ Ad ꝯfirmationẽ nego minoreꝫ: ⁊ ad ꝓbationẽ nego ꝯñtiã: lꝫ. n. hõ ſit accidẽs aĩali ſumpto ly accñs ꝑticipialr: nõ tñ eſt accidẽs aĩalis ſumẽdo ly acci-
Ad 4^m dẽs noĩalr. ¶ Ad 4^m negať añs. Ad ꝓbõnem cõcedo ꝙ illa: deus eſt: eſt neccĩa: cum tu arguis. illa ꝓpõ eſt neccĩa: ⁊ iſta ꝓpõ ⁊ hãc ꝓpõnẽ eſſe ſunt vnũ ⁊ idẽ. g̊ hanc ꝓpõneꝫ eſſe eſt neccĩuꝫ. nego ꝯñtiã: neqꝫ arguiť reſolutorie: q᷑ ꝯñs
Ad ꝯfir. nõ eſt reſolubile: ſꝫ officiabile. ¶ Ad ꝯfirmationẽ negať añs. ⁊ ad ꝓbõnẽ cuꝫ tu dicis: dato oppoſito ſeqꝰ ꝙ queliꝫ ꝓpoſitio cõtingẽs ſit ipoſſis: nego ꝯñtiã. ⁊ ad ꝓbationẽ negať maior: q᷑ poſſe ⁊ ipoſſe euacuãt ſufficiẽter ꝓpõnẽ: ſꝫ nõ neccĩuꝫ ⁊ cõtingẽs. ¶ Et ꝑꝑ hoc pꝫ ad aliud. cõcedo ꝙ eſt aliqua ꝓpoſitio que nõ eſt neceſſaria nec cõtingens: ⁊ cõſequenter ꝙ hec diuiſio non euacuat ꝓpoſitionem.

¶ Utrũ gñta diuiſio ꝓpõnis cũ diffõnib⁹ mẽbroꝝ ſit bona. ſ. vlis ꝑticularis indefinita ſingularis. Qõ. XIX.

Argť ꝑ hec qḋ colligiť ex dictis pa. lo. ma. ti ca^o p^o. z. tra. lo. par.

Contra. Iſta eſt vlis. oẽs iſti currunt: vt pꝫ: ⁊ tñ ſubyciť terminus diſcretus. g̊ ⁊c̃. Itẽ illa nõ eſt vlis. nõ nemo diſputabit: ⁊ tñ adſunt ꝯditiones: g̊ ⁊c̃. ¶ Itẽ iſta: incipit ois hõ eẽ: nõ eſt vlis: ⁊ tñ adſunt oẽs ꝯditiones ⁊c̃. Et ſilr de preiacente vlis. ¶ Itẽ adduco arg^m Magri. Illa nõ eſt vlis: nõ qlꝫ hõ currit: q᷑ equalet huic ꝑticulari. aliqs hõ non currit: ⁊ tñ ſubyciť terminus cõis
Argť z^o ſigno vli determinat⁹. g̊ ⁊c̃. ¶ z^o ꝑncipalr. Illa ꝓpõ non eſt ꝑticularis: aliquẽ hoĩeꝫ eſſe aĩal eſt neceſſe: q᷑ eſt modalis de ſenſu cõpoſito: ⁊ hꝫ figurã deſperatã ab his. Silr illa. aliqs nemo eſt. Silr illa: incipit aliqs hõ eſſe. Item de preiacẽte. Itẽ adduco arg^m Magri. illa nõ eſt ꝑticularis. nõ aliqs hõ currit: q᷑ equalet vli: ⁊ tñ in oib⁹ his adſũt cõ-
Argť 3° ditiões regule: quare ⁊c̃. ¶ 3° ꝑncipalr: nulla iſtaꝝ eſt indefinita: nemo currit: ſemꝑ fuit hõ: ⁊ tñ adſunt cõditiões regule. Itẽ illa: nõ nullus equus currit eſt idefinita: q᷑ equalet vni idefinite: ⁊ tñ nõ ſunt cõditiones. Item adduco arg^m Magri: ſit. a. ꝓiacẽs iſti⁹. ois hõ currit: ⁊ arguo ſic. a. eſt idefinita: ⁊ tñ ſubyciť in ea termin⁹ cõis mediante ſigno vli. g̊ ⁊c̃. ꝓbať minor: q᷑ idẽ eſt ſubm. a. ⁊ ſue vlis: ſed ſubm vlis ſubyciť mediante ſigno: g̊ ⁊ ſubm. a. ¶ 4° illa Argť 4°
nõ eſt ſingularis: neccĩo tu nõ es aſinus. ⁊ tñ hꝫ cõditiones regule. g̊ ⁊c̃. Itẽ illa. ſoꝛ. eſt nomẽ. nõ eſt ſinglaris: q᷑ ſubꝫ nõ ſtat diſcrete: ⁊ tñ hꝫ ꝯditiões regule. Itẽ adduco argumẽtũ. Iſta nõ eſt ſingularis. oẽs iſti currũt: ⁊ tñ ſubycitur terminus diſcretus. ꝓbať: q᷑ oẽ ꝓnomen demr̃atiuuꝫ eſt terminus diſcretus: ſed hoc eſt hui⁹. ergo ⁊c̃. ¶ 5° contra Argť 5°
diuiſioneꝫ ſic. ois bona diuiſio dꝫ eſſe bimẽbris: ſꝫ iſta eſt quatrimẽbris. g̊ ⁊c̃. ¶ Confirmať. q᷑ ois bona diuiſio dꝫ Confir^o
dari ꝑ oppoſita: ſed iſta nõ dať per oppoſita: q᷑ vnuꝫ mẽbruꝫ cõtineť ſub alio: vt particularis ſub vli. ergo ⁊c̃.

Ad hec rñdeť. Ad p^m dĩ ꝙ q̃tuoꝛ cõditiones regrũtur ꝓ limitatione hui⁹ regule. ¶ Prima eſt Ad p^m
ꝙ ſubyciť terminus cõis: vt excludať ꝓpõ in qua ſubycitur termin⁹ diſcret⁹. ¶ z^a nõ ꝑgnãs: ⁊ ſic excludiť illa nõ nemo diſputabit. ¶ 3ª ſolo ſigno vli determinat⁹ vel plurib⁹ equalẽtib⁹: ⁊ ſic excludiť illa: incipit ois hõ eſſe: ⁊ illa. nõ qlꝫ hõ currit. ¶ 4ª exñte aliqḋ illi⁹ vel exñtib⁹: vt excludať ꝑiacẽs vlis ꝓpõnis: ⁊ ꝑ h̃ pꝫ ad argumẽta. ¶ Ad p^m cõcediť ꝙ illa eſt vlis oẽs iſti currũt: ⁊ negať ꝙ iſti ſit termin⁹ diſcret⁹: imo eſt termin⁹ cõis ſm. M. in hac logica pua: lꝫ in lo. ma. oppo^m teneat. Uide in ſumulis poſt diuiſionẽ terminoꝝ. ¶ Ad alia aũt pꝫ rñſio: q᷑ nõ ſunt vles cũ nõ hẽant ꝯditiones regule. ¶ Ad z^m dĩ ꝓ limitatione Ad z^m
regule ꝙ quatuoꝛ ꝯſiles limitatiões requirunť. ¶ Pria ꝙ terminus cõis ſubyciť. ¶ z^a nõ ꝑgnãs. ¶ 3ª ſolo ſigno ꝑticulari determiat⁹ vel plib⁹ eidẽ equalẽtib⁹. ¶ 4ª exñte vel exñtib⁹ aliqḋ illi⁹. Et ꝑ h̃ pꝫ ad z^m: q᷑ nulla illaꝝ eſt ꝑticularis. ¶ Ad 3^m dĩ ꝓ limitatiõe regule ꝙ tres condi- Ad 3^m
tiones regrunť. ¶ Pria ꝙ ſubyciť termin⁹ cõis. ¶ z^a nõ pregnãs. ¶ 3ª nullo ſigno determinat⁹ exñte aliqḋ illius vel plib⁹ eidẽ equalẽtib⁹. ⁊ ꝑ hoc pꝫ ad 3^m: q᷑ p^a ⁊ z^a non ſunt idefinite. 3ª ſic ⁊ 4ª ſilr ⁊c̃. ¶ Aduerte tñ circa ſcḋaꝫ Nõa^o
ꝓpõnẽ: q᷑ oriť pulchꝛũ du^m. Nã cũ illa non nullus equus currit ſit idefinita ꝑ te, eo q᷑ equalet vni idefinite: vt iſti: equus currit. a ſili ẽt eadẽ erit ꝑticularis ꝓpõ: q᷑ equalet vni ꝑticulari: vt iſti. aliqs equus currit: ⁊ ſic eadẽ ꝓpõ erit ꝑticularis ⁊ idefinita: qḋ eſt icõueniẽs. ¶ Dĩ ꝙ ꝓpõ põt dici ꝑticularis vel idefinita duplr. ſ. formalr vel equalenter. p^o mõ eſt ſolũ ꝑticularis qñ poniť ſignũ ꝑticulare: ⁊ indefinita eſt qñ nullo ſigno determiať. z^o vo mõ eſt ꝑticularis ꝑ equalẽtiã qñ poniť pl̃s ſig^a ⁊ ſilr idefinitũ. ¶ Ad arg^m g̊ dico ꝙ nõ eſt icõueniẽs ꝙ eadẽ ꝓpõ ſit ꝑticularis ⁊ idefinita ſil ꝑ equalẽtiã: formalr aũt bñ eſt icõueniens.
¶ Ad 4^m dĩ ꝙ ſic limitať regla. Propõ ſinglaris eſt illa Ad 4^m
in q̃ ſubyciť termin⁹ diſcret⁹ ſine ſigno imobilitãte aut termin⁹ cõis ſolo ꝓnoie demr̃atiuo determinat⁹. Et ꝑꝑ h̃ pꝫ ad arg^m. Ad p^m illa nõ eſt ſingularis. Ad z^m ſilr illa nõ eſt ſingularis: q᷑ ly ſoꝛ. eſt termin⁹ cõis. Ad 3^m ſilr iſta nõ eſt ſingularis. oẽs iſti currunt. ⁊ negať ꝙ ly iſti ſit termin⁹ diſcret⁹: imo eſt termin⁹ cõis. ¶ Ad 5^m dicunt ꝙ eſt reduci- Ad 5^m
bilis ad bimẽbrẽ: ⁊ hoc ſufficit ⁊ reduciť h̃ mõ: q᷑ ſubꝫ ꝓpõnis vel eſt terminus diſcret⁹ vel eſt termin⁹ cõis. ſi diſcret⁹ eſt ꝓpõ ſingularis. ſi cõis adhuc duplr: q᷑ vel aliq̃ ſigno determinat⁹ vel nullo. ſi nullo eſt idefinita. ſi aliquo vel ꝑticulari vel vli. ſi ꝑmo mõ eſt ꝑticlaris. ſi z^o eſt vlis.
¶ Ad ꝯfirmationẽ dicũt qdã ꝙ diuiſio ſꝫ rẽ dať ꝑ oppo- Ad ꝯfir.
ſita realia: ⁊ diuiſio ſꝫ rõnẽ dať ꝑ oppoſita ſꝫ rõneꝫ ſicut hic. vñ ꝓpõ vlis ⁊ ſingularis pñt duplr ꝯſiderari: vel pro his q̃ denoiant: ⁊ ſic nõ ſunt oppoſita: vel ꝓ his q̃ ſigñant ⁊ ſic opponũť: q᷑ ꝑticularis vt ꝑticularis nõ eſt vlis ⁊ eõ.

¶ Hec rñſio peccat in duob⁹. Prio in hoc qḋ dicit: ꝙ hic
nõ eſt diuiſio ſꝫ rẽ: qꝛ diuiſio ſꝫ rẽ eſt qñ nihil qḋ eſt ſubi/
ne ſub vno mẽbro poniẗ ſub altero: ſꝫ hic eſt hõ. ḡ eſt diui
ſio ſꝫ rẽ. Peccat 2° qꝛ dicit ꝙ ꝓ his q̄ denoiant nõ ſũt op
poſita. Cõtra qꝛ queadmoduꝫ vl̓is ꝛ ꝑticularis ꝓ his que
ſigñant ſũt oppoſita: qꝛ vnuꝫ nõ eſt aliud ꝑ te: ita ꝓpõnes
Rñ° 2° ſic denoiate opponunẗ: qꝛ vna nõ eſt alia: q̄re ꝛc̃. ¶ Jdeo
alr̓ dicaẗ ꝙ vnũ ꝯtineri ſub alio põt eẽ dupl̓r in ꝓpoſito.
Uno° ꝯtineri ſub alio ſꝫ ꝑdicationẽ: ſicut ſpẽs ꝯtineẗ ſub
gñe. Alio° aliqd dĩ cõtineri ſub alio nõ ſm ꝑdicationẽ: ſꝫ
aliter: vt aut ſm locũ: vt elemẽta ſub celo ꝯtinenẗ: aut ſm
ptãtẽ vt ſeruus ſub dño: aut ſm ordinẽ vt min⁹ digni ſub
magis dignis ꝯtinenẗ: aut ſicut min⁹ amplum ſub magis
amplo vt termin⁹ nõ diſtribut⁹ dĩ cõtineri ſub eodeꝫ di/
ſtributo: vt aliqs hõ ſub ly ois hõ. ꝛ iſto mõ ꝑticularis cõ/
tineẗ ſub vl̓i nõ vt recipiẽs ꝑdicationẽ ei⁹. ¶ Ad formã
ḡ argumẽti nego minorẽ ꝙ iſta nõ ſit data ꝑ oppoſita lar
ge capiẽdo oppoſita. Et cũ dĩ ꝙ vnũ membrũ ꝯtineẗ ſub
alio. ḡ nõ ſũt oppoſita. Dĩ ꝙ ſi vnũ mẽbrũ ꝯtineẗ ſub alio
tanq̄ꝫ recipiẽs ꝑdicationẽ eius nõ ſunt oppoſita. ſi aũt dĩ
alr̓ cõtineri ſub eo dico ꝙ ſunt oppoſita vt in ꝓpoſito.

¶ Utrũ alia diuiſio ꝓpõnis cũ diffõnibus mẽbroꝝ. ſit bñ
data. ſ. alia modalis. alia de ineſſe. Queſtio. XX.

Argẗ p° Contra diuiſionẽ arguiẗ ſic. Uel eſt di/
uiſio vniuoci vel analogi. Et ar/
guiẗ ꝙ ſit diuiſio vniuoci ſic. genus nõ diui/
diẗ niſi de rõne vniuoci: ſed ꝓpõ eſt genus. ḡ
nõ diuidiẗ niſi de rõne vniuoci. ¶ Jn oppo^m
arguiẗ ꝙ ꝓpõ ꝑus dĩ de ꝓpõne de ineſſe q̄ꝫ modali. ḡ eſt
Argẗ 2° diuiſio analogi. ¶ 2° ſic. Aliq̄ eſt ꝓpõ de ineſſe in q̄ poniẗ
modus. ḡ diffõnes male. ꝯña tꝫ añs ꝓb^r. nã iſte. B ẽ poẽ.
B eſt nec̃iuꝫ. B ꝓpõ eſt vã: B ꝓpõ ẽ falſa. ſũt ineſſe vt pꝫ: ꝛ tñ
poniẗ modus in ipſis. ḡ ꝛc̃. ¶ 3° ſic. Ois ꝓpõ de ſenſu cõ
Argẗ 3° poſito eſt modalis. ſꝫ aliq̄ ꝓpõ de ſenſu cõpoſito eſt ꝓpõ
in qua nõ poniẗ modus. ḡ aliq̄ ꝓpõ in q̄ nõ poniẗ modus
eſt modalis. ꝯña pꝫ: qꝛ eſt ſyll'is in datiſi. maior ꝓbaẗ: qꝛ
oẽ diuiſuꝫ ꝑdicaẗ vl̓r de quolꝫ mẽbro diuidentiũ: ſꝫ ꝓpõ
modalis diuidiẗ i ꝓpõne de ſenſu cõpoſito ꝛ diuiſo. ḡ ꝛc̃.
minor argumẽti ꝑncipalis pꝫ: qꝛ illa eſt ḋ ſenſu cõpoſito.
ꝓmitto tibi denariũ: ꝛ tñ i ea nõ poniẗ aliqs modus: qua/
re ꝛc̃. ¶ 4° ſic. Jſta ꝓpõ nõ eſt modalis. ſoꝛ. currit veloci
Argẗ 4° ter: ꝛ tñ poniẗ modus in ea. ḡ ꝛc̃. ꝯña nõ cũ maiori. minoꝛ
ꝓbaẗ ꝑ diffõnẽ modi: qꝛ modus eſt determiatio facta ꝑ
adiectiuũ: ſꝫ ly velociter eſt huiꝰ. ḡ ꝛc̃. ¶ 5° ſic. Qua rõne
Argẗ 5° iſta eſt modalis. ſoꝛ. currere eſt veꝝ. eadẽ rõne illa eſt mo
dalis. ſoꝛ. currere eſt ſcitũ a me: ꝛ tñ nõ poniẗ modus: qua/
re ꝛc̃. ꝯña nota cũ minori: qꝛ modi tñ ſunt ſex. maioꝛ ꝓba
tur: qꝛ ly ſcituꝫ eſt adiectiuũ ſicut ly veꝝ. ꝛ vtrũqꝫ determi/
nat totã cõpõnẽ: qꝛ vtraqꝫ eſt officiabilis: ꝛ ſicut ſcitũ non
addit aliqd ex ꝑte rei ſed aie: ita nec veꝝ. nã veꝝ ꝛ falſuꝫ
ſunt in itellectu: ſicut bonũ ꝛ malũ in rebus. 6° metaphy.

T.c.18. Ad p^m Ad hec rñdeẗ. Ad p^m dĩ ꝙ eſt diuiſio analogi: vt ꝓ/
bat arg^m ꝓ vna ꝑte. ¶ Ad rõnẽ in oppoſi/
tũ dĩ ꝙ gen⁹ nõ diuidiẗ vt vniuocũ niſi in ea in q̄ diuidiẗ
vt gen⁹. diuidiẗ aũt vt genus in ea q̄ differũt ſimpl̓r ſpe: ꝛ
qꝛ enũtiatio de ineſſe ſimpl̓r: ꝛ de ineſſe ſub mõ nõ diffe/
rũt ſpe ſimpl̓r. idcirco nõ diuidiẗ vt gen⁹ in ea. Hec Bra/
tadeus ꝑ periher. quo ad p^m dictũ dicit veꝝ ꝛ illud ſuffi/
cit ꝓ argumẽto: quo aũt ad 2^m eſt dubiuꝫ. ſ. quõ ꝓpoſitio
Ad 2^m de ineſſe ꝛ modalis nõ differãt ſpe ſimpl̓r. ¶ Ad 2^m ne/
gaẗ añs. ſi recte itelligiẗ diffõ ꝓpõnis modalis: que ſic in/
telligiẗ. Propoſitio modalis eſt illa in qua poniẗ modus
modal̓r ſumptus vel modificatiue. Ad ꝓbõnẽ añtis cum
dĩ in illa: hoc eſt poẽ: poniẗ modus: dĩ ꝙ nõ poniẗ modi/
ficatiue ſumptus: qꝛ tunc determinat ꝓpoſitionẽ qñ mo/
dificatiue ſumiẗ. ¶ Ad 3^m nego maiorẽ. Et ad ꝓbõnẽ cũ Ad 3^m
dicit. Oẽ diuiſuꝫ vl̓r ꝑdicaẗ de quolꝫ mẽbro diuidẽtium.
Jſta poſſet falſificari: qꝛ quãtitas ꝯtinua diuidiẗ in hñteꝫ
poſitionẽ ꝛ nõ hñtẽ poſitionẽ: ꝛ tñ q̄ntitas ꝯtinua non vl̓r
ꝑdicaẗ de altero membro. ſ. nõ hñte põnẽ: qꝛ illa eſt falſa.
ois q̄ntitas nõ hñs poſitionẽ eſt cõtinua: trãſeat tñ ꝓ nũc.
ꝛ cũ dĩ. ꝓpõ modalis diuidiẗ in ꝓpõnẽ de ſenſu cõpoſito
ꝛ ꝓpõnẽ de ſenſu diuiſo: dico ꝙ ꝓpõ modalis diuidiẗ in
modalẽ de ſenſu diuiſo ꝛ de ſenſu cõpoſito. ꝛ ſic ꝑdicatur
vl̓r de quolꝫ mẽbro. vñ lꝫ illa ſit ꝓpõ de ſenſu cõpoſito.
ꝓmitto tibi denariũ: nõ tñ eſt modalis de ſenſu cõpoſito.
¶ Ad 4^m dĩ ꝙ modus ſumiẗ dupl̓r. ſ. large. ꝛ ſic deſcri/ Ad 4^m
biẗ. modus eſt adiacens rei determinatio. i. determinatio
facta ꝑ adiectiuũ. alio mõ ſtricte vt hic ꝓ mõ faciente ꝓ/
poſitionẽ modalẽ: ꝛ ſic deſcribiẗ. Modus eſt determina/
tio cõpõnis facta ꝑ adiectiuũ addẽs aliqd ex ꝑte rei: ꝛ ſic
negaẗ ꝙ in illa ꝓpõne ſit modus: capiẽdo modũ ſtricte:
vt hic capiẗ: lꝫ large capiẽdo ſic. ¶ Ad 5^m dicit Burleus Ad 5^m
in 2° periher. ꝙ veꝝ ꝛ falſuꝫ nõ ſunt ꝓprie modi ſicut nec
ſcitũ ꝛ ꝓbabile cũ nihil addãt ſupra cõpõnẽ qḋ ſit ex ꝑte
rei. ¶ Alr̓ põt dici tenẽdo ꝙ ſint veri modi ſꝫ Magrꝫ. Rñ° 2°
Et ad arg^m negaẗ añs pro p̄ma ꝑte. ſ. qua rõne vna eſt mo
dalis ꝛ alia. Ad ꝓbõnẽ ly ſcitũ eſt adiectiuũ ſicut ly veꝝ.
ꝯcedo. ꝛ vtrũqꝫ determiat totã cõpõnẽ. ꝯcedo: qꝛ vtraqꝫ
eſt officiabilis. Jn vtraqꝫ enim compoſitio eſt modifica/
ta. nam p̄ma ſignificat ꝙ ſortes currit eſt veruꝫ. ꝛ ſ. ḋe ꝙ
ſortes currit eſt ſcitũ a me. ꝛ cũ dicis vlteri⁹ ſicut ſcitũ nõ
addit aliqd ex ꝑte rei: ita nec veꝝ. nego. Ad ꝓbationẽ. bo
nũ ꝛ malũ ſunt in reb⁹: veꝝ ꝛ falſuꝫ ſunt in itellectu. 6° me T.c.18.
taphy. dĩ ꝙ veritas abſolute eſt i reb⁹. eſt aũt in itellectu
tanq̄ꝫ denoians intellectũ: nec ꝑ hoc negat phs veꝝ ꝛ fal/
ſuꝫ eſſe in reb⁹: ſꝫ nõ vult eo mõ eſſe in reb⁹ ſicut bonũ ꝛ
malũ. Recurre ſupra in q̄õne de veritate ꝛ falſitate pro/
poſitionis ſi vis videre hoc ample.

¶ Utrum tñ ſint ſex modi. ſ. poſſibile/impoſſibile/contin
gens/neceſſarium/verum ꝛ falſum. Queſtio. XXI.

Contra modus eſt adiacẽs rei determi Argẗ p°.
natio. ḡ quot ſunt tales determi
nationes tot ſunt modi. ſed plures q̄ꝫ ſex ſunt
tales determinationes: qꝛ bñ vel male: veloci
ter. ḡ plures q̄ꝫ ſex ſunt tales modi. ¶ 2° ſic. Argẗ 2°.
Aut tu itelligis ꝑ modũ vl̓r q̄dlꝫ adiectiuũ potens deter/
minare aliqd. Aut adiectiuũ potẽs determinare aliquid
gratia compoſitionis. Aut tñ adiectiuũ potens determi/
nare aliqd gr̃a cõpoſitionis addens aliqd ex ꝑte rei. Si p°
mõ ſunt plẽs q̄ꝫ ſex: qꝛ bñ male fortiter velociter ſunt hꝰ.
Si ſcḋo mõ adhuc plures ſunt q̄ꝫ ſex: qꝛ dubiuꝫ ꝓbabile
ſcitũ ſunt modi illo mõ. Si tertio mõ: ſic nõ ſunt ſex: quia
verũ ꝛ falſuꝫ nõ addũt aliqd ex ꝑte rei: qꝛ veꝝ ꝛ falſũ ſũt
in intellectu: ſicut bonũ ꝛ malũ in rebus: ſexto metaphyſi. T.c.18.
Jmmo q̄ rõne veꝝ ꝛ falſuꝫ ſunt modi: eadẽ rõne ſcitum
ꝛ neſcitũ. ḡ nõ tñ ſex modi ſunt. ¶ 3° per ſe ꝛ ꝑ accidens Argẗ 3°.
ſunt modi determinãtes aliqd gr̃a cõpõnis addentes ali/
qd ex ꝑte rei. ḡ ſũt plẽs q̄ꝫ ſex. tꝫ ꝯña ꝛ añs pꝫ de ſe. ¶ 4° Argẗ 4°
ſic. Uerũ ꝛ falſuꝫ nõ ſũt modi. ḡ nõ ſunt ſex. ꝯña nõ ꝛ añs
ꝓbaẗ: qꝛ phs in 2° periher. determinãs oppoſitiones mo/ C.2.
daliuꝫ de vero ꝛ falſo nihil dicit de iſtis: deinde ſunt ſex ꝛ
nõ plures: que eſt cauſa ꝙ ſunt tñ ſex.

Ad hec rñdeẗ. Ad p^m dĩ ꝙ modus ſumitur dupl̓r. ſ. Ad p^m
large ꝛ ſtricte. large q̄cũqꝫ determinatio dĩ
modus: ſtricte vo ſolũ determiatio cõpõnis addẽs aliqd
ex ꝑte rei dĩ modus. ꝛ ſic pꝫ oppoſitũ. ¶ Ad 2^m ſunt duo Ad 2^m.
modi rñdẽdi. Unus modus eſt Burlei q̄ vult ꝙ modi fa
ciẽtes ꝓpoſitionẽ modalẽ ſũt tñ q̄tuoꝛ. ſ. nec̃iuꝫ/ꝯtingẽs/
poẽ/ipoẽ: veꝝ aũt ꝛ falſuꝫ non faciũt ꝓpõnẽ modalem

ꝓprie:

ꝓpꝛie:qꝛ modi facientes ꝓpõnẽ modalẽ debent habere has duas cõditiones.ſ.ꝙ determinẽt vbũ rõne cõpõnis ſiue totã cõpõnẽ. 2° ꝙ aliqd addãt ex ꝑte rei ſupra cõpõnẽ. Iſti aũt quattuoꝛ has ꝯditiões hñt: veꝝ ⁊ falſum nõ:qꝛ deficit ſcḋa cõditio:qꝛ nihil addũt ſupra cõpõnẽ.ſ.ſupra eſſe vel nõ eẽ:vt ꝓbat argm 2m. Deinde formar aliã rõnez ſic. Nulla ꝓpõ modalis ꝯuertit̃ cũ ſua de ineſſe:ſ3 ille de vero ⁊ falſo ꝯuertũt̃ cũ ſuis de ieſſe.ꝫ nõ ſũt modales.cõſequẽtia nota cũ maioꝛi.minoꝛ ꝓbat̃:qꝛ idẽ eſt dicere ſoꝛ. currit.⁊ veꝝ eſt ſoꝛtẽ currere:⁊ ſoꝛtes nõ currit:⁊ falſum eſt ſoꝛtẽ currere. Et ꝑ3 hec p3 ſolutio ad 2m ⁊ 4m:qꝛ cõcludũt verũ.

Ad 3m ¶ Ad 3m vo dicit Burleus ꝙ per ſe ⁊ ꝑ accidẽs reducunt̃ ad iſtos. Nã ꝑ ſe reducit̃ ad neceẽ:ꝑ accñs vo ad cõtingẽs. ¶ Alr Magiſter t3 modos faciẽtes ꝓpões modales eẽ ſex.⁊ dicit ꝙ modus put hic ſumit̃ eſt dictio determinare potẽs cõpõnẽ ꝑdicati cum ſubo:non aũt eſt determinatio:ſ3 efficiẽs determinationẽ. ¶ 2° addẽs aliqd ſupra cõpõnẽ qḋ ſit ex ꝑte rei. ¶ Primũ ſic intelligit̃ ꝙ determinent cõpõnẽ ꝑdicati cũ ſubto.i.manifeſtet q̃lis ſit inherẽtia ꝑdicati ad ſubm.⁊ ꝑ h̃ excludunt̃ hec aduerbia bñ/male/tarde/velociter:q̃ determinãt vbu3 rõne rei vbi vel ꝑncipij. ¶ 2m intelligit̃.ſ.ꝙ addat aliqd qḋ ſit ex ꝑte rei formalr ⁊ nõ efficienter tñ:qḋ nõ faciũt iſta/dubiũ/ꝓbabile/ſcitũ:qꝛ nec dubietas nec ꝓbabilitas nec ſcia eſt in re ſ3 in itellectu:ſ3 neceſſitas/ꝯtingẽtia/poſſibilitas/impoſſibilitas veritas falſitas ſũt i re ex.10 ⁊c̃. ¶ Et ad rõnẽ Burlei ſcḋa3 rñdet̃ negãdo maioꝛẽ.vñ ꝓpões de modis ipoꝛtãtib' veritatẽ aut falſitatẽ abſolutã equalẽt ſuis ꝓpõnibus de ineſſe. Alie aũt ꝓpões ipoꝛtãtes veritatez aut falſitatẽ ꝯditionatã nõ equalẽt illis de ieſſe. Et ꝑ h̃ p3 ad 2m argum ꝑncipale:qꝛ accipit̃ modus tertio mõ. ¶ Et cũ dicis veꝝ ⁊ falſu3 ſunt in itellectu ⁊ nihil addũt ex ꝑte rei:negat̃. ¶ Ad auctẽ phi dcm eſt ſupra ꝙ phs nõ negat veꝝ ⁊ falſu3 eſſe in reb':ſ3 dicit nõ eodẽ mõ eẽ in rebus ſicut bonũ ⁊ malũ:qꝛ veꝝ ⁊ falſu3 ſunt in oꝛdine ad itellectũ:bonũ aũt ⁊ malũ in oꝛdie ad appetitũ. ¶ Et ſcias hũc modu3 eſſe Magri. ¶ Ad 3m negat̃ añs:qꝛ nihil addunt ſupra cõpõnẽ qḋ ſit ex ꝑte rei:niſi ꝑſeitatẽ quam reducas ad neceſſitatẽ:⁊ ꝑ accidẽs ad ꝯtingẽtiã:vt vult Burleus.

Ad 4m ¶ Ad 4m reſponſu3 eſt in ſũmulis ꝙ phs nõ determinauit de illis modalib' de vero ⁊ falſo quo ad figurã ⁊ poſitionẽ:qꝛ nõ hñt diuerſa3 oppõnẽ ab illis de ineſſe. Cur ãt tñ ſint ſex vide ſufficiẽtiã in ſũmulis in parte correſpondente huic queſtioni.

¶ Utrum diuiſio ꝓpoſitionis modalis cum diffinitionib' membroꝛum ſit bona.ſ.alia de ſenſu diuiſo:alia de ſenſu compoſito. Queſtio. XX.

Argt̃ ꝑ Contra diuiſionẽ arguit̃ ſic. Aut eſt diuiſio gñis in ſpẽs:aut vocis i ſignificationes:aut toti' in ꝑtes.ſ3 nullo mõ vt ꝓbabo:ꝫ nõ eſt diuiſio ꝑ ſe.t3 ꝯña cũ maioꝛi per Boetiũ in lib° diuiſionũ ponẽtẽ tñ iſtas tres diuiſiões ꝑ ſe.minoꝛ ꝓbat̃.ṗmo ꝙ nõ generis i ſpẽs p3:qꝛ ꝓpoſitio modalis:per ṗus dĩ de vna ⁊ ꝑ poſteri' de alia:cũ vna illaꝝ ſit vera modalis ⁊ alia nõ. Nec eſt diuiſio vocis in ſignationes:qꝛ vox equoca eſt equoca hĩs in que diuidit̃ ſic ꝓpoſitio aũt modalis nõ eſt equoca iſtis:cũ ſm vnã diffõnẽ ꝑdicet̃ de iſtis. Nec diuidit̃ vt totũ in illa:qꝛ neq3 vt totũ cõtinuũ:neq3 vt totũ eẽntiale neq3 vt totũ collectiuũ:neq3 vt totũ vlẽ neq3 vt totũ poteſtatiuũ:

Argt̃ 2° C.2° q̃re ⁊c̃. ¶ 2° ſic. Propõ de ſenſu diuiſo non eſt modalis.ꝫ ⁊c̃.ꝯña t3:añs ꝓbat̃.auctẽ phi 2° periher.di. In modalibus eſſe ⁊ nõ eſſe ſunt ſubta:appões vo ſunt ꝑdicata.intelligẽs ꝑ eſſe ⁊ nõ eſſe dictũ affirmatũ ⁊ dictũ negatu3:⁊ per appoſitiones intelligens modos:ſed in ꝓpoſitione de ſenſu diuiſo modus nõ ꝑdicat̃.ꝫ nõ eſt modalis. ¶ Cõfirmatur rõne ſic. Confir° Illa ſolũ eſt modalis in qua determinat̃ vbũ rõne cõpoſitionis:ſ3 hoc ſit ſolũ in illa de ſenſu cõpoſito.ergo illa ḋ ſenſu diuiſo nõ eſt modalis. ¶ 3° ſic. Propoſitio de ſenſu cõpoſito nõ eſt modalis:ſ3 de ineſſe.ꝫ ⁊c̃. Argt̃ 3°
Añs arguit̃ ſic. Oĩs illa ꝓpoſitio eſt de ineſſe in qua denotat̃ ꝑdicatũ ieſſe ſubo ſimplr.i.ſine determinatiõe alicui' modi:ſ3 qñ modus ſubijcit̃ vel ꝑdicat̃ denotat̃ ꝑdicatũ ineſſe ſubto ſimplr.ꝫ eſt de ineſſe.ꝯña nota cũ maioꝛi.minoꝛ ꝓbat̃:qꝛ dicẽdo ſoꝛ.currere eſt neceſſe.ꝑdicatũ illud ineſt toti ſubo.ſ.illi dictioni ſimplr.i.ſine aliq̃ determinatione. Et Burle' vult 2° periher.ꝙ h̃ argm ꝯcludat. ¶ 4° Argt̃ 4° ꝯtra diuiſionẽ modalis de ſenſu cõpoſito argt̃ ſic. Qñ modus ſeqt̃ dictũ nõ eſt de ſenſu cõpoſito.ꝫ diffõ mala.ꝯña t3.añs ꝓbat̃:qꝛ modus nõ cadit ſupra cõpõne3.ꝓbat̃:qꝛ termin' ſequẽs nõ h3 vim ſupra ꝑcedẽtẽ.qḋ ꝑ locũ a maioꝛi ꝓbat̃:qꝛ negatio q̃ ẽ max' virtutis nõ h3 vim ſupra terminos ꝑcedẽtes.ꝫ nec aliqs alter termin'. ¶ Itẽ argt̃ ꝙ qñ modus ſubijcit̃ nõ ẽ modalis ⁊ argt̃ ſic. Illa nõ eſt modalis q̃ nõ denoiat̃ a mõ.ſ3 illa nõ denoiat̃ a mõ:ꝫ nõ eſt modalis.ꝯña nõ cũ maioꝛi.mioꝛ ꝓbat̃. Oĩs denoiatio eſt a foꝛma.ſed ꝑdicatũ eſt foꝛma ⁊ nõ ſubm.ergo nõ denominabit̃ a ſubo:qḋ tñ eſt modus:⁊ ſi ſic.ergo nõ ẽ modalis. ¶ 5° ꝯtra ꝓpõne3 de ſenſu cõpoſito arguit̃ ſic. Quot modis dĩ vnũ oppoſitoꝝ/tot modis dĩ ⁊ reliquũ.ꝑ phm ṗ topic.ſed ꝓpoſitio de ſenſu cõpoſito dĩ duob' modis.ſ. Argt̃ 5. C.12.
qñ ꝑcedit aut qñ modus ſeqt̃.ergo ⁊ illa de ſenſu diuiſo q̃ opponit̃ ei dĩ tot modis.⁊ ſic nõ ſolũ erit qñ modus mediabit vt dicit diffõ. ¶ 6° ſic. Modus faciens ꝓpõnem Argt̃ 6° modale3 aut determinat cõpõnẽ taliter ꝙ manifeſtat ꝙ ꝓpoſitio ſit talis aut manifeſtat ꝑdicatum qualr inheret ſubiecto. Si ṗmo mõ:iſta que eſt de ſenſu diuiſo non eſt modalis. Si 2° mõ:illa de ſenſu cõpoſito nõ eſt modalis.

Ad hec rñdet̃. Ad p̃m dicit̃ ꝙ eſt diuiſio analogi in Ad p̃m analogata:qꝛ ꝓpoſitio modalis ꝑ ṗus dicit̃ de modali vera q̃3 de nõ va:que ſit va ⁊ nõ va infra ſtatim patebit:⁊ talis diuiſio eſt diuiſio vocis in ſignationes. Et cũ arguis ꝙ vox equoca ſic diuidit̃:ꝯcedo.vñ l3 oĩs diuiſio vocis equoce ſit diuiſio vocis in ſignationes:nõ tñ oĩs diuiſio vocis in ſignationes eſt diuiſio vocis equoce:vt dicit Boetius:qꝛ ẽt vox ambigua ſignificãs plura ſic diuidit̃:⁊ ẽt vox ſignificans nõ plura:ſ3 multis modis:vt infinitũ ſignat aliqḋ ſine fine:ſ3 diuerſimode:qꝛ aut ſm magnitudinẽ aut ſm multitudinẽ aut ſm ſpẽm. ¶ Ad 2m ꝑ Ad 2m rñſione aduerte de modali va que ſit illa ſunt due opiones. ¶ Cõmunis opinio eſt ꝙ illa q̃ eſt de ſenſu cõpoſito ſit vera modalis:qꝛ modus determinat vbũ rõne cõpoſitionis ⁊ dicte ſunt modales de dicto:ſ3 modales de ſenſu diuiſo dĩ modalis de re:vt cũ dĩ ſoꝛtẽ poſſe eſt currere denotat̃ ꝙ in ſoꝛte ſit potẽtia ad currẽdũ. ¶ Alia eſt opinio Bur.in 2° periher.ꝙ illa q̃ eſt de ſenſu diuiſo ſit modalis vera ꝑꝑ ſcḋa3 rõnẽ adductã.⁊ ꝑ h̃ p3 ad argm. Et ad phs dĩ ꝙ phs loquit̃ de modali va q̃ eſt de ſenſu cõpoſito ſm primã opionẽ. S3 ſ3 Bur.diceret̃ ꝙ ꝑ ſub3'duo poſſum' itelligere.vno mõ illud qḋ refert̃ ad ꝑdicatũ:⁊ ſic eſt altera ps ꝓpõnis.alio mõ illḋ eſt receptiuũ foꝛme ſic ſuba accidẽtis. ¶ Qñ ꝫ phs dicit ꝙ eſſe ⁊ nõ eſſe ſunt ſubiecta:ꝑ ſubm phs nõ intelligit ſubm qḋ refert̃ ad ꝑdicatũ:ſ3 loqt̃ de ſubiecto qḋ ſupra ſe recipit foꝛmã ⁊ diſpõne3.vñ vult dicere ꝙ in modalib' eẽ ⁊ nõ eſſe.i.cõpoſitio affirmatiua ⁊ cõpõ negatiua ſũt ſubta ſupra ⁊ ſe recipiẽtia modũ tãq̃3 diſpõnẽ eoꝝ. Et ſic p3 ad argumẽta. ¶ Ad cõfirmationẽ Ad ꝯfir. ſilr. ¶ Ad 3m negat̃ añs. Ad ꝓbationẽ negat̃ minoꝛ:⁊ cu3 Ad 3m tu arguis ſoꝛtẽ currere eſt neceſſe:illud predicatũ neceſſe/ ineſt ꝑdicato ſimplr.ſ.illi dicto ſine aliqua determiatiõe,

dicit̄ ꝙ duplex eſt ſubm in ꝓpone tali:qꝺdā.n.eſt ſubm ꝓpōnis:⁊ qꝺdā eſt ſubȝ dicti.ſubȝ ꝓpōnis eſt totuȝ dctm. ſubȝ vo dicti eſt actꝰ ꝓcedēs vbū infinitū.vt ly ſortē.Ad ꝓpoſitū mō cū dī ꝑdicatū dȝ ieſſe ſubto cū determiatōe ⁊ nō ſimplr.dico ꝙ ꝑ ſubm itelligit̄ ſubȝ dicti:⁊ ꝑ ꝑdicatū itelligit̄ ꝙ iportat̄ ꝑ ifinitū.

Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ negat̄ aňs.Et ad ꝓbōnē negat̄ vtēꝝ aňs.Et cū tu arguis ꝙ terminꝰ ſequēs nō hȝ viȝ ſup ꝓcedētē/nego.Et cū tu ꝓbas maiorē ꝙ negatio nō hȝ vim ſup ꝓcedētē.ḡ nec aliqs aliꝰ terminꝰ.negat̄ ꝯña.nec eſt locꝰ a maiori:qꝛ negō nō dī eē maioris vtutis q̄ aliꝰ terminꝰ niſi ſup ſequētes:abſolute vo nō. ¶ Aliud dico ꝙ qñ modus ſubicit̄ dī modalis:qꝛ reducit̄ in illaȝ in q̄ modus ꝑdicat̄. Uel dī ꝙ dī modal' ſine aliq̄ alia reductiōe.⁊ ꝙ denoiat̄ modalis ab alio mō q̄ ponit̄ ꝑ ſubo.

Nōnᵐ ¶ Sȝ aduerte ꝙ ille modus:lȝ vt ſubȝ hēat rōnē mãe tñ vt determinat totā cōpōnē hȝ rōnē forme:⁊ ſic denoiatio fit a forma cū modus ſe hēat in modalibꝰ ſic vbū in illis de ineſſe.

Ad 5ᵐ ¶ Ad 5ᵐ dī q̄ ad maiorē ꝙ illa ꝓpō hȝ intelligi ſolū de ꝓprie oppoſitis vt ſūt ꝯria ꝯdictoria.ꝓpō aūt de ſenſu diuiſo ⁊ de ſenſu cōpoſito nō ꝓprie opponunt̄ ſm aliquā ſpēm oppōnis.⁊ adhuc iꝓprie oppoſitis nō ē abſolute veꝝ:ſȝ ſic hȝ itelligi ꝙ quot ſūt ſigñata vnꝰ oppoſiti tot ſūt ſigñata alterꝰ.ſi ſȝ oēȝ ſignatiōnē ſibi opponit̄:q̄re ⁊c̄.

Ad 6ᵐ ¶ Ad 6ᵐ dī ꝙ modus faciēs ꝓpōnē modalē fac̄ vtrūqȝ diſiunctiȝ puta h vel h captēdo modalē vt ſe extēdit ad veras. ¶ Diuerſi diuerſimode rñdent:vt ꝑ ꝑtc tactū eſt.Lōiter.n.diceret̄ ꝙ modus tal' determiat cōpōnē ꝙ manifeſtat̄ q̄lis ſit illa ꝓpō cui addit̄ modus:puta poſſibilis vel ipoſis.Burleꝰ vo vult ꝙ ꝓpō modalis ſignificet ꝑ q̄ūo vnio ſit ꝑdicati cū ſubo.h eſt q̄ūo ꝑdicatū vnit̄ toti ſubo:an necño vel ꝯtingēter:⁊ ad talē vnionez ſequit̄ ꝙ ſit talis qualitatis qualis importatur per modum.

¶ Utrū q̄tuor regule declarantes oppōnē ꝓpōnū ſcitaꝝ in fig° ſint ve. ¶ Pria vl'is affirᵐᵃ ⁊ vl'is negatiua ſunt ꝯrie. ¶ zᵃ ꝑticularis affirᵐᵃ ⁊ ꝑticularis negatiua ſunt ſubꝯrie. ¶ 3ᵃ vl'is affirᵐᵃ ⁊ ꝑticularis negatiua:⁊ vl'is negatiua ⁊ ꝑticularis affirᵐᵃ ſunt ꝯdictorie. ¶ 4ᵃ vl'is affirᵐᵃ ⁊ ꝑticularis affirmatiua.vniuerſalis negatiua ⁊ particularis negatiua ſunt ſubalterne. Queſtio. XXIII.

Argᵐ ꝑ
ho:⁊ qō habet̄ ex dictis pa. in lo.ma. ⁊ i pᵒ pn. ꝑ.ſophi.

Contra ꝑᵐᵃ argᵐ ſic.Iſte nō ſūt ꝯrie.gl̄ȝ hō eſt aial.nullus hō eſt qꝺlibȝ aial:⁊ tñ vna eſt vl'is affirᵐᵃ ⁊ alia vl'is negaᵐᵃ:ḡ regula falſa.ꝯña nō cū minori.maior ꝑbᵗ:qꝛ iſte ſūt ſil' ve.ḡ nō ſūt ꝯrie.ꝯña tȝ cū aňte. Itē iſte nō ſūt ꝯrie.ois hō ē albꝰ.⁊ nullus hō ē albꝰ:⁊ tñ vna ē vl'is affirᵐᵃ ⁊ alia vl'is negatiua.ḡ ⁊c̄.

Argᵐ zᵒ
L.3ᵒ

¶ zᵒ ſic.Iſte ſūt ꝯrie.ſoz.eſt albꝰ.⁊ ſoz.eſt niger:⁊ tñ nō hñt ꝯditiōes regle.ḡ ⁊c̄.ꝯña nō cū miori.maior ꝑbᵗ ꝑ ꝑhs zᵒ ꝑiher.i fine dı.ꝙ ꝓpōnes ꝺ ꝯriis modis enūtiādi ſūt mag ꝯrie q̄ꝫ de ꝯriis ꝑdicatis:vt ille ſūt mag ꝯrie.ſoz.ē albꝰ.ſoz.nō ē albꝰ.q̄ꝫ iſte ſoz.ē albꝰ.ſoz.ē niger.ſȝ cōpatiuū ꝑſupponit poſitiuū.ḡ ſt ꝯrie.

Argᵐ 3ᵒ ¶ 3ᵒ ſic.Iſte nō ſūt ꝯrie.oēs iſti trahūt nauiȝ.⁊ nulli iſtoꝝ trahūt naui.ꝑ ly iſti vl' iſtoꝝ/demōſtrando decē q̄ ſolū ſūt ſufficiētes ſil' ad trahēdū naui:⁊ tñ vna ē vl'is affirᵐᵃ ⁊ alia vl'is negaᵐᵃ cū ꝯditōibꝰ regle.ḡ ⁊c̄.ꝯña nō cū minori.maior ꝑbᵗ:qꝛ ſūt ſil' ve.ꝙ ꝑᵃ ſit va pȝ ꝑ caſuȝ.ꝙ zᵃ ꝑbᵗ:qꝛ ꝯdictoriū ē falſū.i.aliq iſtoꝝ trahūt nauim. ¶ Lōſilr pōt argui de iſta.oēs apl'i ſūt.1z.⁊ nulli apl'i ſūt.1z.

Argᵐ 4ᵒ ¶ 4ᵒ.Iſte ſūt ꝯrie.vterqȝ iſtoꝝ currit.⁊ neuter iſtoꝝ currit.⁊ tñ non hñt ꝯditiōes regle.ḡ ⁊c̄.ꝯña nō cū maiori.minor ꝑbᵗ:qꝛ nō eſt idē ſubm in vtraqȝ. In vna.n.ly vterqȝ/ſubicit̄:in altera vo ly neuter.

Argᵐ 5ᵒ ¶ 5ᵒ.Iſte nō ſūt ꝯrie.oē a.ē veꝝ.nullū a.eſt veꝝ.⁊ tñ vna eſt vl'is affirᵐᵃ ⁊ altera vl'is negatiua cū cōditionibus regule.ḡ ⁊c̄.ꝯña nota cū minori.maior ꝓbatur:poſito.n.ꝙ ꝑma vocet̄.b.zᵃ vo.a.arguit̄ ſic.ꝙ nō ſunt ꝯrie:qꝛ ſi.b.eſt veꝝ.a.eſt veꝝ.ḡ nō ſūt ꝯria.tȝ ꝯña:qꝛ ꝯdictorioꝝ ſi vnū eſt verū reliquum eſt falſuȝ:quare ⁊c̄.

Argᵐ ꝑ. Contra zᵃᵐ regulā argᵐ ſic.Iſte nō ſūt ſubcōtrarie.hō aial eſt.aliqs hō aial nō ē.⁊ tñ vna ē ꝑticl'aris affirᵐᵃ ⁊ alia ꝑticularis negaᵗᵃ cū ꝯditōibꝰ regle.ḡ ⁊c̄.ꝯña nō cū minori.maior pȝ de ſe. ¶ Itē iſte nō ſt ſubcōtrarie.aliqs hō oē aial ē.aliqs hō oē aial nō eſt.⁊ tñ vna ē ꝑticularis affirᵐᵃ:⁊ alia ꝑticularis negaᵗᵃ cū aliis cōditōibꝰ regule.ḡ ⁊c̄.ꝯña nō cū miori.maior ꝑbᵗ:qꝛ iſte ſt ſil' falſe.ḡ nō ſūt ſubcōtrarie.tȝ ꝯña.aňs pȝ de ꝑᵃ ꝑte.ꝺ zᵃ ꝓbat̄:qꝛ ſeqt̄.aliqs hō oē aial nō eſt.ḡ aliqs hō nullū aial eſt:qꝛ equalēt.ḡ ⁊c̄.

Argᵐ zᵒ ¶ zᵒ ſic.Iſte nō ſūt ſubcōtrarie.aliq̄ fenix eſt ois fenix.aliq̄ fenix nō eſt ois fenix.⁊ tñ hñt oēs ꝯditiōes regule.ḡ regula falſa.ꝯña tȝ cū minori.maior ꝓbat̄:qꝛ ſūt ſil' falſe.ḡ nō ſūt ſubcōtrarie.ꝯña tȝ.aňs ꝓbat̄.ꝙ ſcꝺa ſit falſa pȝ:qꝛ ꝯdictoriū eſt veꝝ.Qꝛ ꝑma ſit falſa ꝓbat̄:ꝑ ꝑhm ꝑ periher.dī.Nulla affirmatio eſt vera in q̄ vl'e vniuerſaliter ſumptum predicatur.

L.5.

Argᵐ ꝑ. Contra 3ᵃᵐ regulaȝ argᵐ ſic.Iſte nō ſūt ꝯdictorie:gl̄ȝ hō aial eſt:⁊ aliqs hō aial nō ē.⁊ tñ ꝑᵃ ē vl'is affirᵐᵃ ⁊ zᵃ ꝑticularis negatiua cū aliis ꝯditiōibꝰ regule.ḡ regla falſa.ꝯña tȝ cū minori.maior pȝ:qꝛ iſte ſūt ſil' ve.ḡ nō ſūt ꝯdictorie.Itē iſte nō ſunt ꝯdictorie:gl̄ȝ hō oē aial eſt.aliqs hō oē aial nō ē.⁊ tñ hñt ꝯditiōes regle.ḡ ⁊c̄.ꝯña nō cū miori.maior ꝑbᵗ:qꝛ ſūt ſil' falſe.ḡ ⁊c̄.

Argᵐ zᵒ ¶ zᵒ ſic.Iſte nō ſūt ꝯdictorie:nullo hoie currēte tu es aſinꝰ.⁊ aliq̄ hoie currēte tu es aſinꝰ.⁊ tñ hñt ꝯditiōes regule.ḡ ⁊c̄.ꝯña nota cū minori.maior ꝓbatur:qꝛ ſunt ſimul falſe.

Argᵐ ꝑ. Contra 4ᵃᵐ regulā argᵐ ſic.Iſte nō ſūt ſubalterne:gl̄ȝ hō aial nō eſt:⁊ aliqs hō nō aial eſt:⁊ tñ hñt ꝯditiōes regule.ḡ regla falſa.ꝯña nō cū minori.maior ꝑbᵗ:qꝛ vl'is eſt va ⁊ ꝑticularis eſt falſa:ḡ nō ſūt ſubalterne.tȝ ꝯña.aňs ꝓbat̄.ꝙ ꝑᵃ ſit va pȝ exponēdo.ꝙ ſcꝺa ſit falſa pȝ:qꝛ ex illa ſeqt̄ ꝙ aliqs hō nulluȝ aial eſt:qꝺ eſt falſuȝ.

Argᵐ zᵒ ¶ zᵒ ſic.Iſte nō ſūt ſubalterne ois hō eſt ois hō.⁊ aliqs hō eſt ois hō.⁊ tñ hñt cōditiōes regule.ḡ regula eſt falſa.ꝯña nō cū minori.maior ꝓbat̄:qꝛ vl'is eſt va ⁊ ꝑticularis falſa.ꝙ ꝑticularis ſit falſa pȝ.Qꝛ vl'is ſit va ꝓbat̄ per Boetiū dicentē ꝙ nulla ꝓpō eſt verior illa in q̄ idē ꝑdicatur de ſeipſo.ſȝ h idē ꝑdicat̄ de ſeipſo.ḡ eſt va. Silr̄ ēt pōt ꝓbari ꝑ oēs ſuas ſingulares ſic.ille hō eſt ille hō:⁊ ille hō eſt ille hō.Et ſic de ſingulis.ḡ ois hō eſt ois homo.

Ad ꝑᵐ **Ad hec** rñdet̄.Ad ꝑᵐ dī ꝙ q̄tuor ꝯditiōes reqrunt̄ ꝑ vificatiōe regule. ¶ Pria ꝙ ſint de ꝯſimilibꝰ ſubis ꝑdicatis ⁊ copulis. ¶ zᵃ explicite vel iplicite. ¶ 3ᵃ ſuppōnētibꝰ ꝑciſe ꝑ eodē vel ꝑ eiſdē. ¶ 4ᵃ ꝙ terminus nō diſtributus in vna diſtribuat̄ in altera.iō in ꝑᵃ ꝓpōne quā aſſignas deficit 4ᵃ ꝯditio.in ſcꝺa deficit 3ᵃ:qꝛ ꝑ pluribꝰ ſupponit ly hō/in ꝑᵃ q̄ꝫ in ſcꝺa. Et ſi replicas ꝙ ꝑhs aſſignat illa eē ꝯria in ſcꝺo periher.dī ꝙ exēploꝝ reqritur manifeſtatio ⁊ nō vificatio.poſuit ḡ gr̄a exēpli:in veritate tñ nō ſūt ꝯrie.

L.z.

Ad zᵐ ¶ Ad zᵐ dī negando maiorē. Et ad ꝓbōnē dī ꝙ ꝑhs loqt̄ valde large de ꝯrietate accipiendo ꝯrietatē ꝑ oppōne.hic aūt loqt̄ de ꝯrietate ſtricte.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dī ꝙ ille nō ſūt ꝯrie:qꝛ ſigᵐ vl'e diuerſimode tenet̄ in illis. Nā in ꝑᵃ ly ois/tenet̄ collectiue. In zᵃ ly nulli/tenet̄ diuiſiue. Pro q̄ aduerte ꝙ ſigᵐ vl'e affirmatiuū i nūōꝰ plurali limitat ad ſenſuȝ collectiuū.ſignū aūt vl'e negatiuum nō limitat ad ſenſuȝ collectiuū de ſe:ſȝ ad ſenſuȝ diuiſuȝ.⁊ h hȝ ex nã ſua.Et ſi replicas.aſſigna ꝯriū ꝑme.dī ꝙ iſta eſt ꝯria:nulli iſtoꝝ q̄ ſunt oēs iſtoꝝ trahunt nauim:lȝ.n.ly nulli/de ſe limitet ad ſenſuȝ diuiſuȝ:vt dictū eſt:tñ cū ad-

dito

dito limitat ad ſenſū collectiuū: vt cū iſto g ſūt oēs iſtoꝝ. ꝛ iſta zᵃ eſt falſa.

Ad 4ᵐ

¶ Ad 4ᵐ dī ꝙ ille ſūt ꝯrie. Ad ꝓbōnez in oppoᵐ cū dī. nō eſt idē ſubm. nego. vn̄ ſubm in vtraqꝫ iſtaꝝ eſt ly iſtoꝝ: ꝛ ly neuter ꝛ vterqꝫ ſūt ſigna diſtributiua. Et ſi replicas ꝯꝗ ſeqꝛ ꝙ qlꝫ iſtaꝝ ē icōgrua. ¶ Pͥo qꝛ ſubm diſcordat cū vbo in nuō: deīde in regimīe: qꝛ hoc vbū currit / nō valꝫ ꝑ ſuppoſito genitiuuꝫ. ¶ zᵒ diſcordat adiectiuū cū ſubſtātiuo in caſu: vt pꝫ. ¶ Ad pᵐ dī ꝙ non valet illa ꝯn̄a. ſubm diſcordat cū vbo ꝛ nuō. g eſt icōgrua: qꝛ nō eſt idē ſuppoſitū ꝛ ſubm. Illō. n. qd̄ ꝓcedit vbū apō logicū dī ſubꝫ. Silr dī ꝙ nō diſcordat in regimine vbuꝫ cū ſuppoſito: qꝛ ly iſtoꝝ / lꝫ ſit ſubꝫ nō eſt ſuppoᵐ. ſꝫ ly neuter ꝛ vterqꝫ / eſt ſuppoᵐ. ¶ Ad zᵐ dī ꝙ q̄dā ſunt adiectiua nois q̄ regūt caſuꝫ poſt ſe vt diſtributiua. q̄dā vō nō vt albus alba albū ꝛ ſilr. Pͥa adiectiua nō tenenꝛ ꝯcordare in caſu cū illo qd̄ regiꝛ ab eis. Alia vō ſemꝑ tenenꝛ cōcordare in caſu cū ſubſtātiuo qd̄ nō regiꝛ ab eis.

Ad 5ᵐ

¶ Ad 5ᵐ negaꝛ maior. Et ad ꝓbōnē cū dī. ſi pͥma eſt va ſcd̄a eſt va. g nō ſūt ꝯria. negaꝛ ꝯn̄a: lex. n. ꝯrioꝝ eſt ꝙ nō eſt poſe duo ꝯria eſſe ſil̄ va. ſic aūt eſt hic: qꝛ nō eſt poſe illa ſil̄ eē va: lꝫ ſi vnū ſit veꝝ ꝛ aliō ſit veꝝ.

Ad pᵐ ꝫ zᵉᵐ regulam.

¶ Ad zᵐ ꝑncipale dī ſilr ꝙ reqrunꝛ q̄tuoꝛ ꝯditiōes ꝑ zᵃ regula. ſ. ꝙ ſint de ꝯſilibus ſubiectis ꝑdicatis ꝛ copulis explicite vel iplicite ſupponētib⁹ ꝓciſe ꝑ eodē vel ꝑ eiſdē. ꝛ ꝑdicatis diſſormiter ſupponētib⁹ quo ad mobilr ꝛ imobilr. i. diſtributiue ꝛ nō diſtributiue. Et ſic pꝫ ad pᵐ: qꝛ deficit q̄rta ꝯditio. In pͥmis. n. duabus ꝑdicatū ſtat determinate. In ſcd̄is vō ꝑdicatū ſtat diſtributiue.

Ad zᵐ

¶ Ad zᵐ negaꝛ maioꝛ. Ad ꝓbōnez nego ꝙ pᵃ ſit falſa: ꝛ cūꝫ tu ꝓbas auctē phi. dico. ꝙ nulla affirmatio eſt va: in qua vlē vlr ſumptū ꝑdicaꝛ. Dī ꝙ dictū phi itelligiꝛ cū hac ꝯditione. ſ. ſi talis termin⁹ vlr ſumptus habeat plura ſuppoſita. Si aūt nō hēat plura ſuppoſita nō incōuenit: vt in ꝓpoſito.

Ad pᵐ ꝫ zᵉᵐ regulam.

¶ Ad 3ᵐ ꝑncipale dī ſilr ꝙ q̄tuoꝛ cōditiones reqrunꝛ ꝑ 3ᵃ regula. ſ. ꝙ ſint de ꝯſilib⁹ ſubiectis ꝑdicatis ꝛ copulis explicite vel iplicite: ſupponētib⁹ ꝓciſe ꝑ eodē vel pro eiſdē. ꝛ ꝙ extremū nō diſtributuꝫ in vna diſtribuaꝛ in alia. ꝛ eꝯ ſi ſit terminus diſtribuibilis. Et ꝑ hoc pꝫ ad argᵐ ꝙ deficit q̄rta cōditio. In pͥmis enīꝫ ꝑdicatū nullibi diſtribuiꝛ. In ſcd̄is vō vtrobiqꝫ diſtribuitur.

Ad zᵐ

¶ Ad zᵐ negaꝛ minoꝛ: qꝛ nullius q̄titatis ſunt: iō pᵃ non eſt vlis nec zᵃ ꝑticlaris. Et ſi replicas aſſigna g ꝯdictoriū illius. nullo homine currēte tu es aſinus. dī ꝙ eſt illud. nō nullo hoīe currente tu es aſinus. ꝛ ſi dicis nō nullo hoīe currēte tu es aſinus. g aliquo hoīe currēte tu es aſinus. lꝫ ꝯn̄tia: qꝛ nō nullus ꝛ aliqs eq̄pollent. dicitꝛ ꝙ nō eq̄pollent niſi qn̄lꝫ eoꝝ ſeorſuꝫ poſſit in ꝑncipalez copulā. mō h̄ eſt falſuꝫ de ly nullo: eo ꝙ dicēdo nullo homine currēte tu es aſin⁹. ſolus negaꝛ ablatiuus: ꝛ nō verbū ꝑncipale. Et ſi arguis ſic. nō iſto homine currēte tu es aſinus: ꝛ ſic de alijs. ergo nullo hoīe currente tu es aſinus. lꝫ ꝯn̄tia a ſingularibus ſufficiēter enumeratis ad ſuā vlem dicitꝛ negādo cōſequētiā: qꝛ quelibet ps añtis ſumpta ꝑ ſingulari eſt mere negatiua nec̄ia cuius oppoᵐ eſt falſuꝫ. ꝛ ꝯn̄s eſt affirmatiuū falſū. verūtn̄ ſeqꝛ ſic dicēdo. Iſto hoīe nō currēte tu es aſin⁹: ꝛ ſic de alijs. g nullo hoīe currēte tu es aſin⁹: ſꝫ ſic quelꝫ ps añtis eſt falſa: vt pꝫ deſcēdēdo ad oēs cās vitatis: qꝛ tres hꝫ. ſ. cōditionalē cauſalē ꝛ tēporalez.

Ad pᵐ ꝫ 4ᵉᵐ regulam.

¶ Ad 4ᵐ ꝑncipale dī ꝙ reqrunꝛ quatuoꝛ cōditiōes ꝑ 4ᵃ regula. ſ. de cōſilib⁹ ſubiectis ꝑdicatis ꝛ copulis: explicite vel iplicite ſupponētib⁹ ꝓciſe ꝑ eodē vel ꝑ eiſdē ꝛ ꝑdicatis eodē mō ſupponētibus mobilr ꝛ imobilr. i. ꝙ ſi ꝑdicatū in vna ſtat diſtributiue ꝛ in altera. Et per hoc pꝫ ad argumentū: qꝛ deficit 4ᵃ cōditio.

Ad zᵐ

¶ Ad zᵐ negaꝛ maioꝛ. Ad ꝓbōnez negaꝛ maioꝛ ꝙ ſit vera. ſ. ois hō eſt ois hō. Et ad auctem Boetij dicentis ꝙ nulla ꝓpoſitio eſt verioꝛ illa in q̄ idez predicaꝛ de ſeipſo. dī ꝙ intelligiꝛ cū duab⁹ cōditionib⁹. Pͥa ꝙ predicatū nō ſumaꝛ vlr qualr ſumiꝛ in ꝓpoſito. ¶ Scd̄a ꝙ ꝑdicatum ſignificet aliquā rē que exiſtat: ꝛ ꝑ hoc excludiꝛ hec ꝓpō falſa: chimera eſt chimera. ¶ Ad aliam ꝓbationē negaꝛ ꝯn̄tia. nec iſte ſunt ſingulares illi⁹ vlis: ſed ille. ille hō eſt ois homo. ꝛ ille hō eſt ois homo. g ois homo eſt ois hō: ꝛ tunc hn̄ valet ꝯn̄a. ſꝫ añs eſt falſuꝫ.

¶ Utrum regule declarantes naturam ꝛ legem propoſitionum ſitarum in figura ſint vere.

¶ Duo cōtraria non poſſunt eſſe ſimul vera: ſed hn̄ falſa.
¶ Duo ſubcōtraria nō pn̄t eſſe ſil̄ falſa: ſed hn̄ ſimul vera.
¶ Duo ꝯdictoria non pn̄t eſſe ſimul vera nec ſimul falſa.
¶ Si ſubalterna vniuerſalis eſt vera ꝛ particularis: ꝛ nō econuerſo ꝛc̄.

Queſtio. XXIIII.

Argͥ pᵒ. Paul. lo. ma. zᵒ fo. 115 fa. 4ᵃ ibi. ꝯᵗ. iſta ar. pᵒ / 3ᵒ.

Contra pͥmā regulā argͥ ſic de ꝯrijs: ꝛ ꝓbaꝛ duo ꝯria eſſe ſil̄ va ſic: qꝛ iſta ſunt ſil̄ va: ois deus eſt deus eſt: ꝛ nullus deus eſt deus eſt: ꝛ illa ſūt duo ꝯria. g ꝛc̄. ꝯn̄a lꝫ cū minori. maioꝛ ꝓbaꝛ. ſ. ꝙ illa ſint ſil̄ va: ꝛ arguiꝛ ſic. iſta eſt va: nullus de⁹ eſt deus eſt: qꝛ aſſertiue ſignat ꝙ nullus deus eſt. iſta ꝓpō de⁹ eſt: ꝛ h̄ eſt veꝝ. ꝛ ꝙ altera ſit va. ois deus eſt de⁹ eſt. ꝓbaꝛ ſic. iſta eſt duo va. g ꝛc̄.

Argͥ zᵒ Hec qd̄ hī ex diſtio pau. lo. magna zᵒ fo. 115 fa. 4ᵃ.

¶ zᵒ ſic. Iſta ſunt ſil̄ va: qlꝫ hō denarium ꝓmittit: ꝛ nullus hō denariū ꝓmittit: ꝛ ſūt ꝯria. g ꝛc̄. lꝫ ꝯn̄a cūꝫ minori. maioꝛ ꝓbaꝛ: ꝛ pono ꝙ qlꝫ hō ꝓmittat denariū: ita tn̄ ꝙ nullus denari⁹ ꝓmittaꝛ. iſto poſito pꝫ ꝙ iſta eſt va: nullus hō denariū ꝓmittit: qꝛ nec iſte hō denarium ꝓmittit. nec iſte ꝛc̄. qꝛ oppoᵐ eſt falſum. ſ. iſte hō denariū ꝓmittit: qd̄ eſt ꝯ caſuꝫ. Et alia ſit va. ſ. qlꝫ hō denariuꝫ ꝓmittit: ꝓbo. Nā hec eſt va: qlꝫ hō ꝓmittit denariū ꝑ caſuꝫ ꝛ h̄ ſolū mō: qꝛ ly denariū / ſtat ꝯfuſe tn̄: ſꝫ eque hn̄ ſtat ꝯfuſe tn̄ i illa: qlꝫ hō denariū ꝓmittit. g ſi vna eſt va ꝛ reliq̄ eſt va.

Argͥ pᵒ. Paul. ve ſupᵃ fo. 116 fa. zᵃ ibi. z. arg. ad pmo. zᵒ.

Contra zᵃᵐ regulā arguiꝛ ꝓbādo ꝙ eſt poſſibile duo ſubcōtraria eē ſil̄ falſa. Et arguiꝛ ſic. Cōuertaꝛ. a. cū iſto termino ois hō / ꝛ ſibi ſubordineꝛ. tunc arguiꝛ ſic. Iſta ſunt ſil̄ falſa. a. eſt iſte hō: ꝛ a. nō eſt iſte hō / te demōſtrato ꝛ ſunt ſubcōtraria. g ꝛc̄. ꝙ pᵃ ſit falſa pꝫ: qꝛ ſignat ꝙ ois hō eſt iſte hō. ꝛ ꝙ zᵃ ſit falſa ꝓbaꝛ: qꝛ ſignat ꝙ ois hō nō eſt iſte hō: q̄ eſt falſa cū eq̄ualeat huic. nullus hō eſt iſte hō: q̄ ē falſa. ꝙ ſint ſubcōtrarie: pꝫ: qꝛ ambe ſūt idefinite: q̄ꝝ vna eſt affirmatiua ꝛ alia negatiua de ꝯſilibus ſubiectis ꝛc̄.

Argͥ zᵒ

¶ zᵒ ſic. Iſta ſunt ſil̄ falſa: differēs ab ente eſt ens ꝛ differēs ab ente nō eſt ens: ꝛ ſunt ſubcontraria. g ꝛc̄. ꝯn̄a nō cū minori: maioꝛ ꝓbaꝛ. ꝙ pᵃ ſit falſa ꝓbaꝛ: qꝛ qualitercūqꝫ reſoluaꝛ nūq̄ poterit verificari h̄ eſt: ꝛ h̄ eſt differēs ab ente. ꝙ zᵃ ſit falſa ꝓbaꝛ: qꝛ ſeqꝛ differēs ab ente nō eſt ens: ꝛ tu es ens. g differēs a te nō eſt ens. lꝫ ꝯn̄a a ſuperiori diſtributo ad ſuū iferius cū debito medio: ꝛ cōclo eſt falſa: qꝛ ꝯdictoriū eſt nec̄ium. ſ. oē differēs a te eſt ens: ergo aliqua premiſſaꝝ eſt falſa: nō minoꝛ. g maioꝛ ꝛc̄.

Argͥ pᵒ pau. vt ſu pra fo. 117 fa. pᵒ pu. ar. pᵒ / 3ᵐ. 14. pu. 4. dub.

Contra 3ᵃᵐ regulā de ꝯdictorijs arguitur ꝓbando ꝙ eſt poſe duo cōtradictoria eſſe ſil̄ va: qꝛ iſta ſunt ſil̄ va. qlꝫ hō hn̄s equum eq̄tat illum. ꝛ aliqs hō habēs equū nō eq̄tat illum: ꝛ ſunt ꝯdictoria. g ꝛc̄. lꝫ ꝯn̄a cūꝫ minori. maioꝛ ꝓbaꝛ: ꝛ pono ꝙ qlꝫ homo habeat duos equos quoꝝ vnū eq̄tet ꝛ aliū nō. iſto poſito: pꝫ veritas hui⁹. qlꝫ hō hn̄s equū eq̄tat illum: qꝛ ille homo habens equū eq̄tat illū: ꝛ ille hō hn̄s equum eq̄tat illum: ꝛ ſic de alijs: ergo ꝛc̄. Et zᵃ ꝓbatur. ſ. aliquis homo hn̄s equū non eq̄tat illū: qꝛ ille hō hn̄s equū nō eq̄tat illū: ꝛ ille homo eſt aliqs hō hn̄s equū. g ꝛc̄. pꝫ ꝯn̄a cū minori. maioꝛ ꝓbatur. Iſte hō hn̄s illū equū nō eq̄tat illū: demōſtrādo illū quez nō eq̄tat. ꝛ ille hō hn̄s iſtū equū eſt hō hn̄s equū. g ille hō

Argũ 2° Pau. 2° pn.4.du. hñs equũ nõ egtat illũ ⁊c. ¶ Scđo ſic iſta ſunt ſil' vã. Cu-
iuſlʒ hoīs aſin⁹ currit: ⁊ alicui⁹ hoīs aſin⁹ nõ currit: ⁊ h̃ ſũt
ɔ̄dictoria: g̃ ⁊c. ɔ̄ña nõ cuʒ minori. maior pbaẽ: ⁊ pono ꝙ
qlʒ hõ hēat duos aſinos. vnũ currētē ⁊ aliũ iacētē. q̃ poſi-
to pʒ vitas pᵉ ptis p exponētes ſuas. ⁊ 2ᵃ pbaẽ. hui⁹ hoīs
aſin⁹ nõ currit. ⁊ ille hõ eſt aliqs hõ. g̃ alicui⁹ hoīs aſinus
nõ currit. ɔ̄ña nõ cũ miori. maior pbʳ: h⁹ hoīs iſte aſin⁹ nõ
currit. ⁊ h⁹ hoīs iſte aſin⁹ eſt hui⁹ hoīs aſin⁹. g̃ h⁹ hoīs aſin⁹
Argũ 3° nõ currit. ¶ 3° ſic. Iſte ſũt ſil' ve. Quelʒ ſinglaris alic⁹ vl'is
eſt vã. ⁊ aliq̃ ſingularis alicui⁹ vl'is nõ eſt vera: ⁊ tñ ſũt cõ
tradictoria. g̃ ⁊c. ɔ̄ña tʒ cũ minori: maior pbaẽ: p 2ᵃ parte
pʒ. p pᵃ pte pbaẽ ſic: qlʒ ſingularis iſti⁹ vl'is eſt vã demõ-
ſtrādo illaʒ: oīs hõ eſt aīal. g̃ qlʒ ſingularis alicui⁹ vl'is eſt
vã. ɔ̄ña tʒ ab īferiori ad ſuũ ſupi⁹ affirmatiue ⁊ ſine diſtri
Argũ 4° Pau. 44 pn.4.du. butione: q̃re ⁊c. ¶ 4° ſic. Iſta ſunt ſil' vã. Adã fuit in inſtā
ti pñti: ⁊ nullus Adã fuit in inſtāti pñti: ⁊ eadē inuicē ɔ̄di-
cunt. g̃ regula falſa. ɔ̄ña nõ cũ minori: maior pbaẽ: ⁊ pᵒ ꝙ
negatiua ſit vã ſic: nullũ inſtans pñs fuit. igr̃ nihil fuit in
inſtanti pñti. pʒ ɔ̄ña. ⁊ añs pbaẽ: qm̃ h̃ inſtās pñs nõ fuit
demõſtrādo inſtās pñs. ⁊ h̃ eſt oē inſtans pñs. g̃ nullũ in-
ſtās pñs fuit. Iā pbo affirmatiuā ſic: aliqñ fuit ita ꝙ Adã
fuit in inſtāti pñti. g̃ iā ita eſt ꝙ fuit in inſtanti pñti. pʒ ɔ̄ña:
qꝛ quelʒ ppoſitio de pñti vera in terminis ſimplicib⁹: ⁊
ſine diſtributione relinquit vnā verā de preterito. Si enim
aliqñ fuit: ita ꝙ tu es in iſta domo: iam eſt veꝝ ꝙ fuiſti in
iſta domo. ſʒ pbo añs faciēdo hãc ɔ̄ñtiaʒ. Adam eſt. igr̃
Adã eſt in inſtanti pñti. illa ɔ̄ña eſt bona: ⁊ aliqñ fuit ita ſic
adeq̃te ſignaẽ p añs. igr̃ tũc fuit ita ſicut adequate ſigni-
Argũ 5° ficaẽ p ɔ̄ñs: q̃re ⁊c. ¶ 5° iſta ſũt ſil' vã. deus ſcit antecbr̃m
eſſe futurũ. ⁊ nullus de⁹ ſcit antecbr̃m eſſe futurũ. ⁊ tñ in-
uicē ɔ̄dicũt. g̃ regula falſa. ɔ̄ña nõ cũ minori. maior pbaẽ:
ꝙ affirmatiua ſit vã maīfeſtũ eſt. ſi. n. antecbr̃s eſt futur⁹
de⁹ ſcit antecbr̃m fore. ſʒ negatiuā pbo ſic. antecbr̃s cõtin-
gēter erit. g̃ de⁹ nõ ſcit antecbr̃m eē futurũ. pbo ɔ̄ñtiaʒ: qꝛ
ſi nõ. ſtet igr̃ oppo^m ɔ̄ñtis cũ añte. ⁊ argr̃ ſic. antecbr̃s ɔ̄tin
gēter erit. igr̃ põt eē ꝙ nũq̃ antecbr̃s erit. pʒ ɔ̄ña: qꝛ ſi ali-
qñ poterit eſſe ꝙ ipſe nũq̃ erit: magis vĩ ꝙ mõ põt eē ꝙ
nũq̃ erit: tũc ſi de⁹ ſcit antecbr̃m eē futurũ: ⁊ mõ põt eſſe
ꝙ nũq̃ erit. g̃ deus nũc ſcit aliqd ⁊ mõ põt eſſe ꝙ nõ ſciat
illđ. ɔ̄ñs eſt falſuʒ: qꝛ ſcia dei eſt firmior q̃ exñtia alicui⁹
inſtãtis: ſʒ h̃ copulatiua nõ eſt poſſis. aliqđ inſtans eſt: ⁊ mõ
põt eſſe ꝙ illud inſtās nõ ſit. g̃ nec illa eſt poſſibilis. deus
ſcit aliqd ⁊ mõ poteſt eſſe ꝙ ipſe nõ ſciat illud.

Argũ p. Pau. lo. ma vt ſup fo. 116. fa 3ᵃ. ñ. ibi ɔ̄ 3ᵐ ar. pᵒ/ tertio. Contra quartā regulam arguiẽ ſic. De
ſubalternis pbādo ꝙ vl'is eſt
vã ⁊ pticularis nõ. argr̃ ſic. ɔ̄ña nõ valet. ipoſ-
ſibile eſt ceſarē eſſe. g̃ poſe eſt ceſarē nõ eſſe:
g̃ nõ ſi ſubalternũ ſuperi⁹ eſt veꝝ ⁊ inferius
ſit. ⁊ ꝙ ɔ̄ña nõ valeat pbo: qm̃ añs eſt veꝝ ⁊ ɔ̄ñs falſuʒ.
ꝙ añs ſit veꝝ: pʒ: qꝛ qđ ſemel eſt corruptũ amplius gñari
nõ põt. ꝙ ɔ̄ñs ſit falſuʒ pbo: qꝛ ſeqẽ poſe eſt ceſarē nõ eē.
L. 2. g̃ ɔ̄tingēs eſt ceſareʒ nõ eē. tʒ ɔ̄ña ſm pħm 2° pih̃er. di. ꝙ
cuicũqʒ daẽ poſe/ eidē daẽ ɔ̄tingēs. ſʒ ɔ̄ñs eſt falſuʒ: qꝛ ſeq
tur. ɔ̄tingēs eſt ceſarē nõ eſſe. g̃ cõtingēs eſt ceſarē eſſe. tʒ
ɔ̄ña: qꝛ ppõ de cõtingēti hʒ conuerti p oppoſitas q̃litates
L. 4. ſm pħm in libro prioꝝ. ſʒ ɔ̄ñs eſt falſuʒ: qꝛ ex illo ſeqẽ ꝙ
Argũ 2° poſe eſt ceſarē eſſe ⁊c. ¶ 2° ſic. Iſta ɔ̄ña nõ valet. oīs ppõ
indefinita eſt falſa. g̃ aliq̃ ppõ indefinita eſt falſa: qꝛ caſu
poſito eſt añs veꝝ ⁊ ɔ̄ñs falſuʒ: qꝛ pono ꝙ iſta ſit oīs inde
finita. vʒ. ppõ idefinita eſt falſa q̃ ſignat pcíſe ꝙ ppõ in-
definita eſt falſa q̃ ſit. a. ⁊ pʒ ꝙ. a. eſt falſuʒ. qꝛ ſignat pcíſe
ſeipm̃ eē falſuʒ: tũc arguiẽ ſic. h̃. a. eſt falſum: ⁊ h̃. a. eſt oīs
ppõ idefinita. g̃ oīs ppõ idefinita eſt falſa. ɔ̄ña bona. añs
eſt verum. ergo ⁊ cõſequēs. ſed cõſequens eſt añs pme cõ
ſequētie. ergo añs prime cõſequentie eſt verum.

Ad hec rñdeẽ. Ad pᵐ. Quicqd alij dicãt negādo ꝙ Ad pᵐ
iſta eſt vã. oīs de⁹ eſt de⁹ eſt. ⁊ ad pbõnem
qñ dĩ ipſa eſt duo vã. g̃ eſt vã. dĩ ꝙ illa ppõ oīs de⁹ eſt de⁹
eſt. põt ɔ̄ſiderari: vt vna ppõ: ⁊ ſic ɔ̄tiaẽ alteri aſſignate ⁊
ſic eſt falſa. Alio mõ põt ɔ̄ſiderari vt ſunt due ppões ⁊
dĩ ppõ plures. ⁊ ſic ſunt due ppões ve. ſʒ ſic non ɔ̄tiaẽ
alteri aſſignare cuʒ illa ſit vna ⁊ iſta ſit plures. ⁊ formalr̃
rñdēdo negaẽ ɔ̄ña ⁊c. ¶ Ad 2ᵐ. Quicqd alij dicãt dĩ ne-
gādo illā. oīs hõ denariũ pmittit. ¶ Ad pbõnē cũ dĩ tu Ad 2ᵐ
cõcedis iſtā: oīs hõ pmittit denariũ ⁊ nõ alia rõne niſi qꝛ
ly denariũ/ ſtat ɔ̄fuſe tñ: ſʒ eque bñ ſtat ɔ̄fuſe tñ in illa. q-
libet hõ denariũ pmittit: ſicut in illa. g̃ ⁊c. negaẽ minor. ſ.
ꝙ eque bñ ſtat ɔ̄fuſe tñ ĩ vna ſicut in alia. Nā in iſta. qlʒ
hõ pmittit denariũ. ly denariuʒ/ ſtat ɔ̄fuſe tñ īmobilr̃. ſʒ
dicēdo qlʒ hõ denariũ pmittit. ly denariuʒ/ ſtat ɔ̄fuſe tñ
mobilr̃: ideo nõ valʒ. ¶ Ad pᵐ ſcđe regule dĩ admiſſo caſu Ad pᵐ ɔ̄ 2ᵉᵐ regulam.
negādo ꝙ ille ſint ſubcontrarie: qꝛ ſubordinaẽ in mente
duab⁹ ɔ̄trijs. ¶ Ad 2ᵐ dĩ negādo ꝙ illa ſit falſa differens Ad 2ᵐ
ab ente nõ eſt ens: imo eſt vã: qꝛ ɔ̄dictoriuʒ eſt falſuʒ. ſ. oē
differēs ab ente eſt. Et ad iprobationē negaẽ ɔ̄ñã: qꝛ argr̃
a ſupiori diſtributo īmobilr̃ ad ſuũ īferi⁹: ⁊ nõ valʒ argᵐ:
ſicut nõ ſeqẽ dñs ab hoīe nõ eſt hõ. ſoꝛ. eſt hõ. ergo dñs
a ſoꝛ. nõ eſt hõ. ɔ̄ñs eſt falſuʒ ⁊ añs eſt veꝝ: poſito caſu ꝙ
ſolus hõ ſit. Et ſi queris vñ hʒ ille termin⁹ ab ente ꝙ ſtet
īmobilr̃. Dicunt qdā ꝙ hʒ ex h̃ ꝙ terminus ſtās determi-
nate pcedit ipʒ. Ego aũt puto ꝙ hēat ab illis duob⁹ ſignis Ad pᵐ ɔ̄ 3ᵉᵐ regulam.
ſil' q̃ntis ⁊ nullo illoꝝ hēat h̃. ¶ Ad pᵐ 3ᵉ regule. Quicqd
dicãt alij admiſſo caſu dĩ ꝙ illa eſt falſa: oīs hõ hñs equũ
egtat illũ: qꝛ ly illũ/ ſtat diſtributiue ſic̃ ſuũ añs. ſ. equũ: qꝛ
eſt relatiuũ demõſtratiõis rõne ſui determinabilis. Jõ illa p̃
aſſerit ꝙ oīs hõ hñs equũ egtat oēm equũ quē hʒ: qđ eſt
falſuʒ in caſu: ⁊ ɔ̄dictoriũ eſt veꝝ. vʒ. hõ hñs equũ nõ eg-
tat illũ. ¶ Ad 2ᵐ dĩ ꝙ illa ſũt ſil' vã tenēdo rectum a pte Ad 2ᵐ
poſt: ⁊ nõ ſũt ɔ̄dictoria: qꝛ ille terminus aſinus/ q eſt pars
pdicati in nulla illaꝝ diſtribuiẽ ⁊ deberet ĩ vna diſtribui
⁊ in alia nõ. ¶ Ad 3ᵐ dĩ ꝙ vl'is eſt falſa. Et ad pbationē Ad 3ᵐ
negaẽ ɔ̄ña: qꝛ argr̃ ab īferiori ad ſuũ ſupius diſtributiue:
qꝛ dicēdo q̃libet ſingularis alicui⁹ vl'is eſt vã: ly alicuius
vl'is/ ſtat diſtributiue: qꝛ eſt determinatio ſubi. ¶ Ad 4ᵐ Ad 4ᵐ
negaẽ illa: Adā fuit in inſtāti pñti. ⁊ ad pbõnē cũ dĩ h̃ aliqñ
fuit vã. Adā fuit in inſtāti pñti: igr̃ iā eſt ita ꝙ ipſe fuit in
inſtanti pñti: nego ɔ̄ñtiā. Et ad pbõnē cuʒ dĩ. oīs ppõ vã
affirmatiua de pñti ⁊c. dico ꝙ intelligẽ: oīs ppõ vã affir-
matiua de pñti carēs extremo cõpoſito ⁊ ſigno cõfuſiuo
tam explicite q̃ iplicite relinqt vnaʒ de pᵗõ verā q̃lis nõ
eſt in pppoſito: qꝛ ly īſtanti/ includit cõpoſitionē: ſequiẽ. n.
tu fuiſti in inſtāti pñti. g̃ tu fuiſti in inſtanti qđ eſt pñs. Et
per h̃ pʒ ad exẽᵐ iductũ: qꝛ nulla eſt ſilitudo: qꝛ ille termi-
nus domo/ nõ icludit ɔ̄põnē vbalē ſic̃ ly īſtās pñs. ¶ Ad Ad 5ᵐ
5ᵐ negaẽ illa. nullus de⁹ ſcit antecbr̃ʒ eē futuꝝ. ⁊ ad pbõ-
nē nego ɔ̄ñaʒ. ⁊ vlteri⁹ cõcedo ɔ̄nē adductā. vʒ. de⁹ ſcit ali
qd: ⁊ mõ põt eē ꝙ nõ ſciat illđ. ⁊ ad pbõnem: ſcia dei eſt
firmior q̃ exñtia alicui⁹ īſtãtis: ſʒ illa copulatiua. aliqđ in-
ſtās ē ⁊ mõ põt eē ꝙ illđ īſtās nõ ſit nõ ē poſſis. igr̃ nec alia.
negaẽ ɔ̄ña: qꝛ illi⁹ ppõnis vitas nõ depēdet a futuro: ſicut
illi⁹. de⁹ ſcit antecbr̃ʒ eē futurũ. pterea negaẽ ꝙ iſta copu-
latiua nõ ſit poſſis. aliqđ īſtās ē ⁊ mõ põt eē ꝙ illđ īſtās nõ
ſit: qꝛ mõ hec ppõ nõ eſt poſſis. illđ īſtās nõ ē. Oīs. n. ppõ
poſſis eſt mõ poſſis. ſʒ h̃ eſt poſſis. illđ īſtās nõ eſt: demõſtrā 46. fa. 4. du. Hois.
do pñs īſtās. igr̃ ipſa eſt mõ poſſis: q̃re ⁊c. rñſio Magri
in q̃dratura. ¶ Ad pᵐ quarte regule rñdeẽ ɔ̄cedēdo pmā Ad pᵐ ɔ̄ 4ᵉᵐ regulam.
ɔ̄ſequētiā. ⁊ quādo vltra argr̃. poſſibile eſt ceſarē nõ eē. g̃
ɔ̄tingēs eſt ceſarē nõ eſſe. diſtinguo de ɔ̄tingēti: qꝛ qđdam
eſt ɔ̄tingēs ad vtrũlibet: qđdā eſt ɔ̄tingēs cõuertibile cuʒ
poſſi. Pᵒ mõ accipiēdo nego ɔ̄ñtiā. Et ad pbʒ dico ꝙ poſe

quit̃ de ɔtingēti qđ ɔuertit̃ cū poſi. Scđo mō cōcedo cō/ſequētiā. ⁊ cū vlteri⁹ arguis: ɔtingēs eſt ceſarē nō eē. ġ ɔtin/gēs eſt ceſarē eē. nego ɔñam. Et ad pbȝ ġ dicit q̄ ppō de ɔtingēti bȝ ɔuerti p oppoſitas q̄litates. di. q̄ loquit̃ de ɔtin/genti ad vtrūlibet.

Ad 2m ¶ Ad 2m q̄ ſi ponat̃ indefinitā illā ſi/gnificare p̄ciſe nō admittit̃ caſus: ſi vo nō ponit̃ p̄ciſe ad/mitto ⁊ cōcedo ɔñam. ſȝ nō arguit̃ ɔ regulā: q2 illa nō eſt indefinita iſti⁹ vlis cū illa hypothetice ſignificet ſic qōlȝ aliud inſolubile ſm qd: vlis vo cathegorice ſignificat.

¶ Utrum regule equipollentiaꝝ ſint vere. ſ. p̄re ɔtradic. poſt cōtra. p̄re poſtq̄ ſubalter. Queſtio. XXV.

Argt̃ p̄. Contra primā regulā de ɔdictorijs argt̃ ſic. Iſte nō equollēt: nō quibȝ hō aial eſt. ⁊ aliqs hō aial nō eſt. igit̃ regula falſa. ɔña tȝ. añs pbat̃: q2 p̄a eſt falſa: cū ɔdictoriuȝ ſit veꝝ. ſ. qlȝ hō aial nō eſt. ⁊ 2a eſt va. q2 ſeqt̃. iſte hō aial nō eſt. ⁊ iſte hō eſt aliqs hō. ġ aliqs hō aial nō eſt. maior pbat̃ ſic. iſte hō B aial nō eſt. demōſtrādo aſi/nū: ⁊ B aial eſt aial. ġ iſte hō aial nō eſt. Itē adduco argm Magri. Iſte nō equalēt nō aliq̄ hoīe currente tu es aſin⁹. ⁊ nullo hoīe currēte tu es aſin⁹. ġ regla falſa. ɔña tȝ. ⁊ añs pbat̃: q2 p̄a eſt va: cū ɔdictoria ſit falſa. ⁊ 2a eſt falſa: q2 qlȝ ſuaꝝ cāꝝ vitatis eſt falſa.

Pa. c. 3. 2. trac. lo. par.

Argt̃ 2o Hec tria ſunt argumenta pa. lo. ma. 2o fo. 114. ubi 2 ſ' iſtā. ¶ 2o ſic. Negō pꝑpoſita facit equollere ſuo ɔdictorio. vel facit equollere ɔdictorio negō/nis: vl' facit illā ppōnē cui addit̃ equollere ſuo ɔdictorio: vel facit aggregatuȝ ex negōne ⁊ illo cui addit̃ equollere ſuo ɔdictorio. nō p̄m: q2 negō nō equalȝ ſuo ɔdictorio. nec 2m nec 3m: q2 nulla ppō equipollet ſuo ɔdictorio.

Argt̃ 3o ¶ 3o ſic. Iſta nō equollēt. nō oēs apl'i dei ſūt duodecȝ. ⁊ aliq apl'i dei nō ſūt. 12. ġ ⁊c. tȝ ɔña. ⁊ añs pȝ: q2 p̄a eſt falſa cū ɔdicto/riū ei⁹ ſit verū remouēdo negōnē. ⁊ 2a eſt va ⁊c.

Argt̃ 4o ¶ 4o ſic. Iſte nō equollēt. nullus nō hō eſt grāmaticus: ⁊ aliqs hō eſt grāmaticus: q2 p̄a eſt vera: ⁊ ſcđa falſa. poſito q̄ nullus ſit grāmaticus. ergo regula falſa.

Argt̃ p̄. Contra ſcđam regulā de ɔrijs argt̃ ſic. Iſte nō equalēt. qlȝ ſingularis alicui⁹ vlis nō eſt vera. nulla ſingularis ali/cuius vlis eſt va. q2 p̄a eſt va. ⁊ 2a falſa. Qđ p̄a ſit va pbat̃: q2 ſeqt̃. qlȝ ſingularis huius vlis homo eſt aſinus. nō eſt vera. ſed iſta vlis eſt aliqua vlis. ġ qlȝ ſingularis alicui⁹ vlis non eſt va. ⁊ q̄ 2a ſit falſa. pȝ: q2 ɔdictoriū eſt veꝝ.

Uide l 1o trac. ¶ Itē adduco argm Magri: q2 iſte nō equalēt: qlȝ hō oē aial nō eſt. ⁊ nullus hō aial eſt. ġ regula falſa. ɔña tȝ. añs pbat̃: q2 2a eſt falſa: vt pȝ: ⁊ p̄a ē va.

Argt̃ 2o Hec duo argumēta ſunt pau. lo ma. 2o fo. 114. fa. 3a. ubi 2o argut. ¶ 2o ſic. Iſte nō equollēt: nulla chimera ē nulla chimera. ⁊ qlȝ chimera eſt aliq̄ chimera: ⁊ tñ adſunt ɔditiones regule. ġ regula falſa. ɔña tȝ cū minori. maior pbat̃: q2 p̄a eſt va: cū ɔdictoriū ſit ipoſe. ſ. aliq̄ chimera eſt nulla chimera: q2 ſe/quit̃. ġ aliq̄ chimera eſt. ⁊ ſcđa eſt falſa: q2 infert illā. qlibȝ chimera eſt.

Argt̃ 3o ¶ 3o ſic. Sequit̃ ex regula q̄ nullū aial ē hō. ġ regula falſa. añs pbat̃: q2 ſequit̃ oē aial eſſe hoieȝ eſt fal/ſuȝ. ġ oē aial eſſe hoieȝ eſt nō veꝝ. ⁊ vltra oē aial eē hoieȝ nō eſt veꝝ. tȝ ɔña ab affirmatiua de p̄dicato īfinito ad ne/gatiuā de p̄dicato finito. tūc vltra. oē aial eſſe hoiem non eſt verū. ġ nullū aial eſſe hoieȝ eſt verū. patet cōſequētia per regulā. vltra. ergo nullum aial eſt homo.

Argt̃ p̄ Hec duo argumēta ſūt pa. vi ſupra fo. 4 ſi. ubi 2o argut. Contra 3am regulā de ſubalternis argt̃ ſic. Qđ nō ſequit̃. qlȝ hō oē aial nō eſt. ġ aliqs hō oē aial eſt. Et hic argt̃ p regulā. ġ regula falſa. tȝ ɔña cum minori. maior pbat̃: q2 añs eſt veꝝ: ⁊ ɔñs falſū. Itē adduco argm Magri. q2 nō ſeqt̃. nō qlȝ chimera eſt nō hō. ġ aliq̄ chimera eſt hō. ⁊ tñ argt̃ p regulā. ġ regula falſa. ɔña tȝ cū minori. maior pbat̃: q2 añs eſt veꝝ: ⁊ ɔñs falſum. Qđ ɔñs ſit falſuȝ pȝ. q̄ añs ſit veꝝ pbat̃: q2 ɔdictoriū eſt falſuȝ. ſ. quelȝ chimera eſt nō hō: q2 ex illa ſeqt̃ q̄ qlȝ chimera eſt.

¶ 2o ſic. Iſte nō equollēt. nō aliqs hō nēcio nō eſt aial: ⁊ qlȝ hō nēcio eſt aial: ⁊ tñ argt̃ p regulā. ġ ⁊c. ɔña tȝ cū mi/nori. maior pbat̃: q2 p̄a eſt va ⁊ 2a falſa. q̄ ſcđa ſit falſa pȝ de ſe. Qđ p̄a ſit va pbat̃: q2 ɔdictoriū ei⁹ eſt falſuȝ. ſ. aliquis hō nēcio nō eſt aial: q̄cūqȝ enīȝ dato falſa eſt iſta ppō ⁊c. Argt̃ 2o

¶ 3o ſic. Iſte equollēt. nō neċe nō eſt ſortē currere. ⁊ poſe eſt ſortē currere: ⁊ tñ argt̃ p regulā. ġ regula falſa. ɔña nō cū minori: ⁊ maior pbat̃: q2 p̄ma eſt falſa cū ɔdictorium ſit veꝝ. ſ. neceſſe nō eſt ſor. currere. ⁊ 2a eſt va: vt pȝ ⁊c. Argt̃ 3o.

Ad hec r̄ndet̃. Ad p̄m negat̃ ɔña. ſȝ dȝ addi in añte. ⁊ ille ɔdicūt. qlȝ hō aial eſt. ⁊ aliqs hō aial nō eſt: vt valeat ɔña. ſȝ tūc negat̃ añs p iſta p̄te addita: q2 iſte nō ɔdicūt cū in nulla diſtribuat̃ p̄dicatū. Ad p̄m ¶ Ad aliud dicit Magr q̄ negat̃ ɔña: ſȝ vt valeat ɔña dȝ addi ī añte: ⁊ iſte ɔdicūt. aliquo hoīe currēte tu es aſinus: ⁊ nullo hoīe currēte tu es aſinus: ſȝ hoc eſt falſuȝ: q2 ſūt ppōnes pban/de p ſuas cās vitatis: q̄ꝝ nulla eſt alicui⁹ q̄ntitatis.

¶ Ad 2m dī. q̄ negō facit equollere ſuo ɔdictorio: put ly ſuo re/fert ppōnē cui addit̃: ⁊ non ſeqt̃ q̄ faciat illā ppōnē eq/pollere ſuo ɔdictorio: ſȝ facit cōpōnē ex illa ppōne ⁊ ne/gatione equollere ſuo ɔdictorio. i. ɔdictorio: ppōnis cui addit̃. Ad 2m

¶ Ad 3m dī. q̄ ly oīs pōt teneri collectiue ⁊ diuiſi/ue. ſi diuiſiue: iſta eſt falſa. oēs apl'i dei ſūt duodeci. ⁊ ɔdi/ctoria eſt va. ſ. nō oēs apl'i ſunt. 12. ſi aūt teneat̃ collectiue iſta eſt vera: oēs apl'i ſunt duodecim. ⁊ contradictoria eſt falſa. ſ. nō oēs apl'i dei ſunt. 12. ⁊ tunc illa. nō oēs apl'i dei ſunt duodecȝ. nō equalet illi. aliqui apl'i dei nō ſunt duo/decȝ: cū iſta ſit va. Et rō eſt: q2 ſignū p̄ticulare non pōt li/mitare aliqd ad ſenſuȝ collectiuū. Silr nec ſignū vle ne/gatiuū ſȝ ſolum ſignū vle affirmatiuū. ⁊ hoc bȝ ex nā ſua. Et ſi petis cui equivalet illa. nō oēs apl'i dei ſunt duodeci. tento ly oēs collectiue: dī q̄ huic aliq apl'i dei qui ſūt oēs apl'i ſunt duodecim. ⁊ ſi vis cōtrariam illius oēs apoſtoli dei ſunt. 12. eſt illa. nulli apl'i dei qui ſunt oēs apl'i dei ſunt 12. ⁊ ſic de alijs dicat̃. Ad 3m

¶ Ad 4m dī q̄ nō equollent: q2 p̄a eſt negatiua ⁊ ſcđa affirmatiua: q2 ſcđa negatio tenet̃ infi/nite: q2 ponit̃ iter adiectiuū ⁊ ſubſtātiuū. Et ſi dicis. volo q̄ in iſta. nō homo eſt grāmaticus. ly nō teneat̃ negatiue ⁊ nō infinite. ergo addendo aliaȝ negationem ſic dicēdo: nullus nō homo eſt grāmaticus: equiualȝ illi. aliqs homo eſt grāmaticus. Dicit negādo q̄ equaleat illi. q2 ly non te/net̃ infinite pꝑter cām dictā ⁊ nō poteſt teneri negatiue. Ad 4m

¶ Ad p̄m ɔtra ſcđam regulā negat̃ añs: imo equalent ad iprobationē cum arguis: q2 p̄ma eſt vera ⁊ ſcđa falſa. ne/gat̃ q̄ p̄ma ſit vera. ⁊ cū tu pbas negat̃ ɔña: q2 arguit̃ ab inferiori ad ſuū ſuperius diſtributiue. Ad p̄m 3 2e regule. ¶ Ad aliud Ma/giſtri dicit Magiſter negat̃ ɔña: ſȝ opȝ addi in añte q̄ il/la ſunt ɔria. ſ. qlibet homo oē aial eſt. ⁊ nullus hō aial eſt: qđ eſt falſuȝ: deinde negatio dȝ eſſe poſtpoſita ſubto. non aūt predicato: ideo non valet.

¶ Ad 2m negat̃ minor. ſ. q̄ ſint cōditiones regule: q2 non arguit̃ negatione poſtpoſi/ta ſubiecto ⁊ pꝑpoſita vbo: ⁊ iō iſta. nulla chimera eſt. nulla chimera eſt pure negatiua: ſed dicēdo. nulla chimera nul/la chimera eſt. bene equiualet illi. quelibet chimera eſt ali/qua chimera: ⁊ vtraqȝ eſt falſa. Ad 2m

¶ Replica ɔtra. Petrus hiſpanus cōcedit illas equollere. nihil eſt nihil. ⁊ qōlȝ eſt aliqđ: ⁊ tñ negatio ſequit̃ vbū. Silr pħs in p̄mo phyſi. cō/cedit illā. ex nihilo nihil fit que equiualet huic: ex quolȝ fit aliquid que eſt falſa: q2 ex iſto inſtanti nihil fit. T. c. 33. ¶ Ad p̄m dicit̃ q̄ Petrus hiſpanus itelligit ſcđaȝ negationē p̄cedē/tem verbū ſic. ſ. nihil nihil eſt. que equipollet illi. qōlȝ eſt aliquid. ¶ Ad aliud dī q̄ pħs intelligit negationē ſcđam ſubſequi vbū ⁊ nō precedere. ſic. vȝ. ex nihilo fit nihil. que vera eſt: q2 ſuū ɔtradictoriū includit ɔtradictionem. ſ. ex

Nota ꝙ hec reſp°. eſt totalr pa.lo.ma. vt ſupra tenẽtis in illo libro modũ cũ mediat in differẽter poſſe facẽ ſenſuȝ cõpoſituȝ ⁊ ſenſuȝ diuiſuȝ. Cõſidera rñſionem iſtã mirabilem.

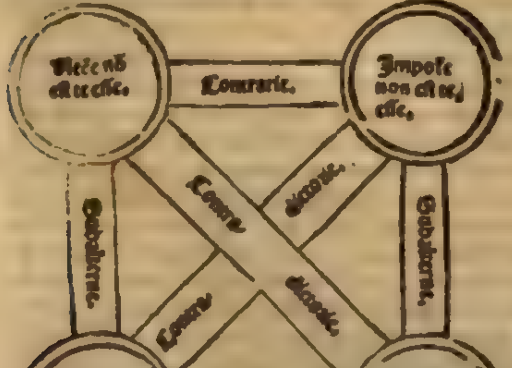
aliquo ſit nihil.¶ Ad 3^m dicũt qdam ꝙ in oĩbus iſtis argumẽtis modus põt teneri in ſenſu cõpoſito vel diuiſo.ſi in ſenſu cõpoſito negaſ ꝯñtia illa.omne aĩal eſſe hoieȝ nõ eſt veꝝ.ergo nullũ hoiem eſſe aĩal eſt veruȝ.nec arguiſ ꝑ regulã:qꝛ negatio nõ poſtponiſ in vtraq; affirmatiua ⁊ negatiua cũ nulla illarũ ſit alicuius q̄ntitatis:exquo quelibȝ eſt modalis in ſenſu cõpoſito.ſi vero modus teneaſ in ſenſu diuiſo iteruȝ negaſ ꝯñtia.nec arguiſ per regulã:qꝛ negatio dȝ imediate ſequi ſubm.vñ ſubm illius.oẽ aĩal eſſe hoieȝ eſt verũ.eſt ly aĩal ſolũ.reſiduũ vero ſe tenet ex parte ꝓdicati:ideo bñ ſequiſ.omne aĩal nõ eſſe hoieȝ eſt veꝝ.ꝫ nullũ aĩal eſſe hoiem eſt veꝝ:ſȝ añs eſt falſuȝ.¶ Ego aũt rñdere alr ⁊ cõformius Magro ⁊ dicerẽ negãdo añs pme cõſequentie.ſ.ꝙ ex regula ſequaſ ꝙ nullũ aĩal eſt homo. Et ad ꝓbationẽ cõcedo ꝙ oẽs ille ꝓpoſitiones ſunt de ſenſu cõpoſito:⁊ cõcedo oẽs ꝯñas factas excepta vltima quam nego:⁊ cum tu ꝓbas ꝯñam valere:qꝛ arguiſ ꝑ regulã.negatur:qꝛ negatio non poſtponiſ ſicut dȝ:qm̃ in modalib⁹ tunc recte poſtponiſ:qm̃ preponiſ imediate infinito:non aũt ſic hic.ergo ⁊c.¶ Ad p^m ꝯtra 3^{am} regulã negaſ minor.ſ.ꝙ arguaſ per regulã:qꝛ nõ recte poſtponiſ negatio:dȝ.n. imediate poſtponi ſubto:ideo bñ ſeqſ.nõ quilȝ hõ nõ oẽ aĩal eſt.ergo aliqs hõ oẽ aĩal eſt:ſed añs eſt falſuȝ. Sed ſi queris cui equiualet illa.nõ qlibet hõ oĩ aĩal non eſt:dico ꝙ iſti.aliqs hõ aĩal eſt.¶ Et ad aliud Magri ſilr negaſ minor.qꝛ nõ arguiſ ꝑ regulã:qꝛ dȝ negatio poſtponi toti ꝓpoſitiõi:⁊ poſtponi toti ſubto imediate:ita ꝙ vbũ ꝓncipale precedat qualr nõ ſit in ꝓpoſito. Jõ dȝ ſic dici.non quelȝ chimera nõ eſt hõ.ꝫ aliqua chimera eſt homo.ſed vtraq; nũc eſt falſa.¶ Ad 2^m negaſ minor.ſ.ꝙ arguatur per regulã:dȝ eniȝ negatio poſtpoſita imediate poſtponi ſubto qd̃ nõ ſit. Jdeo dȝ dici ſic.nõ aliqs hõ nõ neceſſario eſt aĩal.⁊ quilibet hõ neceſſario eſt aĩal.Sed pma eſt falſa ſicut ſcda:qꝛ ꝯdictoriũ eſt veꝝ.ſ.aliqs hõ nõ neceſſario eſt aĩal.¶ Ad 3^m negaſ minor.ſ.ꝙ arguaſ per regulã:qꝛ nõ recte poſtponiſ negatio ad modũ regule:dȝ enim coniungi infinitiuo ſic.nõ neceſſe eſt ſoꝛ.nõ currere:⁊ poẽ eſt ſoꝛ.currere:⁊ tũc vtraq; eſt va. Replica.quero ſi negatio ſit cõiuncta vbo ꝓncipali:vt dão neceſſe nõ eſt ſoꝛ.currere:cui equalet.¶ Di ꝙ nõ eſt alr rñdẽdũ q̄ȝ ad illã.neceẽ eſt ſoꝛ.currere:vñ ſicut poniſ figura modaliũ ſine ꝯiunctione negõnis ad vbũ ꝓncipale:ita altera figura põt fieri cũ tali negõne.Vñ iſte ſunt ſubcõtrarie.poẽ non eſt te nõ eſſe.poẽ nõ eſt te eſſe:⁊ iſte ſũt ꝯrie.neceſſe non eſt te eſſe.ipoẽ nõ eſt te eſſe:⁊ iſte ſunt ſubalterne.ipoẽ nõ eſt te eſſe.poſſibile non eſt te eſſe:⁊ iſte ſimiliter.neceſſe non eſt te eſſe.poſſibile non eſt te eſſe.

Ad p^m 3^{am} regulam.

Cõ.3.r. vnc.

Ad 2^m

Ad 3^m

¶ Utrũ diffinitio conuerſionis ſit bñ data. Qõ.XXVI.

Contra. Alicui cõpetit diffinitio cui nõ competit diffinitum.ergo diffinitio mala.cõſequẽtia tenet.⁊ antecedens ꝓbatur:qꝛ dicendo nullum nomen eſt homo. homo nõ eſt nomen.hic eſt tranſpoſitio ſubti in predicatũ:⁊ ecõuerſo vt pȝ:⁊ tamen nõ eſt cõuerſio:qd̃ ꝓbatur.ꝙ ſi nõ:da oppoſitũ.ꝙ ſit conuerſio.vel ergo eſt ſimplex vel per accidens.vel per ꝯtrapoſitioneȝ.nõ ſimplex:qꝛ pma eſt vera ⁊ ſcda falſa:deinde qꝛ mutaſ q̄ntitas. nõ per accidens:vt patet in tractatu ſuppoſitionum.in 2° caplo qd̃ incipit.Ut autẽ cognoſcatur.in fine illius capli dicit:ꝙ nõ eſt conuerſio per accidens.nõ autem eſt ꝯuerſio per ꝯtrapoſitionem:qꝛ termini finiti non mutantur in terminos infinitos:quare ⁊c. Conſimilr arguitur de iſta. homo eſt ſpecies:ſpecies eſt homo:qꝛ pma eſt vera ⁊ ſcda falſa.¶ 2° ſic.ſequereſ ꝙ in ꝓpoſitione vocali nõ poſſet fieri cõuerſio:qd̃ eſt falſum.ꝓbatur cõſeqñentia:qꝛ ſubm nõ poteſt tranſponi in predicatum:nec ecõuerſo.ꝓbatur: qꝛ cum ſubm in vna ꝓpoſitione ſemel ſit prolatũ nõ amplius poteſt reaſſumi alia vt fiat predicatum:iuxta illud. Euolat emiſſum ſemel irreuocabile verbũ.¶ 3° ſic.ſequeretur ꝙ iſta eſſet bona conuerſio.homo eſt animal.ergo aĩal homo:qd̃ eſt falſum.patet cõſequẽtia:qꝛ eſt trãſpoſitio ſubiecti in predicatũ:⁊ ecõuerſo.ergo diffinitio mala. ¶ 4°.ſequeretur ꝙ iſta nõ eſſet bona cõuerſio.homo eſt animal:⁊ econuerſo.qd̃ eſt falſuȝ.ꝙ ſequaſ ꝓbatur:qꝛ nõ eſt tranſpoſitio ſubiecti in predicatũ:⁊ ecõuerſo.ergo non eſt cõuerſio.¶ 5°. ſequereſ ꝙ illa eſſet cõuerſio vbi mutaretur qualitas ⁊ maneret eadem q̄ntitas.vt dicendo.oĩs homo eſt omne aĩal.omne animal non eſt oĩs homo:qd̃ eſt falſuȝ.⁊ ꝓbatur pmo cõſequẽtia:qꝛ illic eſt facta tranſpoſitio ſubiecti in predicatũ:⁊ ecõuerſo:vt patet.ꝙ nõ ſit conuerſio arguitur:qꝛ nihil eſt in genere:quin ſit in ſpecie. 4° thop.ſed illa conuerſio in nulla ſpecie eſt.ergo non eſt in genere.ꝙ in nulla ſpecie ſit ꝓbatur diſcurrendo ꝑ oẽs. Primo nõ eſt ſimplex:qꝛ in ſimplici manet eadem qualitas ⁊ q̄ntitas.⁊ nõ per accidẽs:qꝛ nõ mutatur q̄ntitas.nõ per cõtrapoſitioneȝ:qꝛ nõ mutanſ termini finiti in terminos infinitos.¶ 6° cõſimile argumentũ põt fieri vbi mutetur q̄ntitas ⁊ qualitas.vt dicendo.omnis homo eſt aĩal. aliqd̃ animal nõ eſt homo.hec eſt tranſpoſitio ſubiecti in predicatum:⁊ econuerſo.vt patet:⁊ tamen nõ eſt ſimplex nec per accidens:nec per contrapoſitionem:vt patet per eorum diffinitiones.ergo ⁊c.

Arg̃ p°.

Arg̃ 2°

Arg̃ 3°

Arg̃ 4°

Arg̃ 5°

Cap.p°.

Arg̃ 6°

Ad hec rñdetur.Et ſunt duo modi rñdendi.Unus cõior eſt q vult ꝙ oĩs ꝯuerſio ſit bona ꝯña ad bonũ intellectũ loquẽdo.ſ.ꝙ ex omni bona ꝯuerſione põt fieri bona ꝯñtia:⁊ huius opionis eſt Boetius:vt pȝ in ſylliſ cathegoricis:⁊ tenẽdo hunc moduȝ opȝ reſtringere diffõnẽ cõuerſionis ſic.Conuerſio eſt tranſpoſitio debita ſubti in ꝓdicatũ:⁊ ecõuerſo ⁊c.ſic ꝙ cõmutatis terminis ſi conuertẽs eſt vera vel falſa:⁊ cõuerſa ſimilr.⁊ ꝑ hoc ꝙ dĩ trãſpoſitio tãgiſ genus:qꝛ oĩs ꝯuerſio eſt tranſpoſitio: ⁊ nõ ecõ.⁊ ꝑ hoc ꝙ diciſ debita:tangiſ dĩa que declaraſ ꝑ hoc qd̃ addiſ in fine ſic ꝙ cõmutatis terminis ſi ꝯuertens eſt vera vel falſa:⁊ ꝯuerſa ſimilr.Et per hoc pȝ ꝙ ſi debet eſſe tranſpoſitio in qbus ꝓpoſitionibus dȝ eſſe qꝛ in illis deſignatis ꝑ illũ vſũ. Feci ſimplr ⁊c.quo dȝ eẽ in illis:⁊ ſm hãc viã pȝ rñſio ad argª.¶ Ad p^m dĩ ꝙ nõ eſt tranſpõ debita.Ad aliud rñdeſ ſilr. ¶ Ad 2^m dĩ ꝙ ꝓpõ vocalis põt ꝯuerti:qꝛ ſufficit ꝙ aliqd̃ ſile ſubo ponaſ loco ꝓdicati:⁊ ecõ.¶ Ad 3^m dĩ ꝙ iſta nõ eſt cõuerſio:qꝛ 2° oõ nõ eſt ꝓpõ.iõ nihil eſt ſubm nec ꝓdicatũ in ea.¶ Ad 4^m dĩ ꝙ eſt tranſpõ iplicite:⁊ hoc ſufficit.¶ Ad 5^m ⁊ 6^m diciſ

Ad p^m

Ad 2^m

Ad 3^m

Ad 4^m

Ad 5^m

Ad 6^m

q nõ eſt trãſpõ debita rc. ¶ Alius modus eſt Magri q duplex eſt cõuerſio: q̃dã .n. eſt bona: r q̃dã mala. In cõuerſione bona requirũt due cõditiones. Prima q remaneat eadẽ ſuppõ gnãlis in terminis cõmutatis. hãc cõditionẽ tangit Magr. vt declarat argm pm in ſuppõnib9 ca9.y. Ut aũt cognoſcat quõ termini ſupponũt. Scda eſt q remaneat eadẽ q̃litas ppõnis in cõuertẽte r in cõuerſa. Cui9 rõ eſt: q2 ſi nõ remaneret eadẽ q̃litas nulla bona cõuerſio eẽt bona cõñã: qd pbat: q2 ex ppõne negatiua nũq̃ ſequit affirmatiua de eiſdẽ terminis: nec ecõ. igit nulla talis eẽt bona cõñã. cõñs eſt cõtra intẽtionẽ Magri: q2 ſm eũ ois cõuerſio ſimplex eſt bona cõñã: r aliq̃ per accñs: r aliq̃ p cõpoſitionẽ: ʒ vlr nõ quelʒ iſtaꝝ ſit bona cõñã: fruſtra ẽt eẽt inuẽta cõuerſio: pʒ: cõuerſio vo mala eſt qñ deficit vna harũ cõditionũ vel vtraq3: vt ſuppoſitio generalis r qualitas.

Nõa

¶ Aduerte vlteri9 q conuerſio bona diuidit in has tres ſpẽs. ſ. in cõuerſionẽ ſimplicẽ: p accñs r p cõpoſitionẽ: r iõ nõ ois bona cõuerſio eſt bona cõñã. Et ſi dicis: in quo ergo talis bonitas cõſiſtit: ex quo talis bona cõuerſio põt eẽ mala cõñã. vt iſta. ois hõ eſt aial. oẽ aial eſt hõ: q̃ eſt p accñs: r quare dr bona cõuerſio. ¶ Ad pm dr q bonitas talis cõſiſtit in debita tranſpõne extremoꝝ. q̃ debita tranſpõ rqrit duas cõditiones dictas. ¶ Ad 2m dr q dr bona cõuerſio: q2 ſeruata tali debita tranſpõne põt fieri bona cõñã in oi ſpẽ cõuerſiõis: nõ dico q ſeruata tali debita tranſpõne q ois bona cõuerſio ſit bona cõñã: ʒ dico q ſeruata tali debita põt fieri cõñã: ſic itelligẽdo q ppõ põt talr cõuerti q ſit bona cõñã in oi ſpẽ cõuerſionis. ¶ Ad ppõm redeundo cõuerſio diffinita hic eſt cõis ad bonã r malã: ſi aũt volumus reſtringere ad bonã tñ dicem9 ſic. Cõuerſio eſt trãſpoſitio debita ſubti in pdicatũ: r ecõ. debita dico remanente eadẽ ſuppõne gnãli: r q̃litate ppõnis: r tũc iſta diffõ cõuertit cũ bona cõuerſiõe: r adhuc opʒ itelligere alias tres pticulas ſm Magrm in logica magna ſic dicẽdo. Cõuerſio eſt trãſpoſitio debita ſubti in pdicatũ: r ecõ. Uel ſiliũ implicite vel explicite copula manente. ſiliũ dr pp ppõnem vocalẽ. iplicite vel explicite dr pp argm 4m dicendo: r ecõ. dicit copula manẽte pp 3m argm. Hec tñ vltima particula videt ſuperflua: q2 ſi copula nõ maneret in ſcda oõne non eẽt ppoſitio: r ſic nõ eẽt ibi ſubm r pdicatum: r cõñr non eẽt tranſpoſitio ſubti in predicatũ: r econuerſo

Gratitas errauit h vir cũ hoc idẽ voluit in qõnib9 repetere.

¶ Ad argumenta ois ſm hanc viam patet ſolutio.

¶ Utrum ſint tñ tres ſpecies conuerſionis. ſ. ſimplex per accidens: r per contrapoſitionem. Queſtio. XXVII.

Argt p.

Contra. Arguit q ſint tñ due ſic. Nulla eſt cõuerſio per cõpoſitionẽ. g remanẽt tñ due. ſ. ſimplex r p accñs ʒ cõñã: r añs pbat quincuplr. ¶ Primo. q2 ois ppoſitio cõuertibilis per cõpoſitionẽ põt cõuerti ſimplr: vel p accñs. g fruſtra ponit iſta. ʒ cõñã: q2 fruſtra fit per plura qd põt fieri p pauciora: per phm p phyſi.

L.c.56.

añs pbat: q2 per cõpoſitionẽ cõuertit vlis affirmatiua r pticularis negatiua: vt pʒ p illũ verſum. Aſto per cõ. ſed ille eedẽ põt cõuerti p accñs. de vli affirmatiua pʒ p illũ vſum Eua per acci. de pticulari negatiua pbat: q2 dicendo. aliqs hõ nõ eſt albus: aliqd albũ nõ eſt hõ. hec eſt trãſpoſitio ſubti in pdicatũ: r ecõ manẽte eadẽ q̃litate ʒ mutata q̃titate. g eſt cõuerſio per accñs.

Argt 2o
Pa.lo. ma 2o fo. 123. ſa.6o. li.14. ſeq lur q̃ſ ſi.

¶ 2o pbat idẽ. ſ. q nulla ſit cõuerſio p cõpoſitionẽ: q2 quelʒ cõuerſio eſt extremoꝝ trãſpoſitio: ʒ iſta per cõpoſitionẽ nõ eſt extremoꝝ tranſpoſitio. g iſta nõ eſt cõuerſio. cõñã nota cũ maiori. minor pbat: q2 nõ ſunt eadẽ extrema in cõuerſa r in cõuertente: q2 in cõuerſa extrema ſunt termini finiti: in cõuertente vo ſunt termini infiniti.

Argt 3o

¶ 3o pbat idẽ ſic. In oi bona cõuerſione termini debent ſupponere pciſe p eiſdẽ: ſed in iſta p cõpoſitionem termini ſupponũt cõdictorio mõ. g nõ eſt bona cõuerſio. cõſequẽtia nota cũ minori. r maior pbat: q2 noia trãſpoſita idẽ ſignificant p phm 2o perhier. g eodẽ mõ ſupponũt. tʒ cõñã: q2 ſuppoſitio eſt ſignificatio termini in ppõne.

Cõ.p.
Argt 4o

¶ 4o pbat idẽ ſic. Quia ſi daret cõuerſio p cõpoſitionẽ: tũc talis eẽt tranſpoſitio ſubti in pdicatũ: r ecõ manente eadẽ q̃litate r q̃titate: vt dicit Magiſter. Sʒ argr q in tali cõuerſione p cõpoſitionẽ nõ maneat eadeʒ q̃titas. r maxie ſm Magrm p q̃titatẽ itelligẽdo ſuppõnẽ: q2 illa: aliqua roſa nõ eſt ſuba: cõuertit ſic. aliq̃ nõ ſuba nõ eſt nõ roſa. In pma ly roſa ſupponit determiate: r ly ſuba diſtributiue. In 2o vo oppoſito mõ. Cõfirmat dcm: q2 terminus finitus non ſupponit eodẽ mõ ſicut ipſemet ifinitus per negationẽ ʒ diuerſimode. g diffõ claudit cõdictionem dicens q manet eadẽ ſuppoſitio r termini finiti mutant in terminos infinitos.

Argt 5o

¶ 5o pbat idẽ ſic. Ois cõuerſio inuenta eſt pp reductionẽ ſylloꝝ iperfectoꝝ ad pfectos: vt pʒ pmo prioꝝ: ʒ per cõuerſionẽ ſimplr r p cõuerſionẽ p accidẽs reducuntur ſylli: nõ aũt per cõpoſitionẽ: vt pʒ per phm in loco pallegato: qui nullã mẽtionẽ fecit de cõuerſiõe per cõpoſitionẽ in reducẽdo ſyllos. g nulla eſt cõuerſio p cõpoſitionem.

Argt 6o

¶ 6o pbat q ſint q̃tuor ſpẽs cõuerſionis. r arguit ſic. Ultra iſtas dat cõuerſio pter q̃titatẽ que nõ eſt aliqua iſtaꝝ. ergo q̃tuor ſunt ſpẽs. cõñã nota: r añs pbat auctc Magri in logica magna q ponit cõuerſionẽ pter q̃titatẽ quã diffinit ſic. Cõuerſio pter q̃titatẽ que nõ eſt aliq̃ iſtaꝝ eſt trãſpoſitio extremoꝝ copula manente cuius alteꝝ extremũ caret q̃titate logicali. Hoc aũt pʒ rõne: q2 excluſiua cõuertit cum vli de terminis trãſpoſitis: modales aũt de ſenſu cõpoſito cõuertunt ſic: r nõ p aliquã aliaꝝ triũ ſpẽꝝ: ergõ tales ppõnes nõ ſunt alicuius q̃titatis aut ſaltem altera.

Nõ dicit copula manẽte: ʒ dicit ſimplr copula ſpecto hic vir re ... grauiter.

Argt 7o

¶ 7o pbat q ſint q̃nq3 ſpẽs cõuerſionis arguit ſic. Ultra illas dant alie due. g rc. pbat añs: q2 vbi fiat tranſpoſitio ſubti in pdicatũ: r ecõ mutata q̃litate r manẽte q̃titate eſt cõuerſio q̃dã: q2 ſibi competit diffõ cõuerſionis: r tñ nõ eſt ſimplex nec p accñs nec p cõpõnẽ: vt dicẽdo. ois hõ eſt aial eſt. oẽ aial nõ eſt hõ. g rc. Silr vbi fiat tranſpoſitio ſubti in pdicatũ: r ecõuerſo: mutata q̃litate r q̃titate eſt cõuerſio quedã: q2 ſibi cõpetit diffinitio cõuerſionis: r tñ nulla iſtaꝝ eſt. ſ. ſimplex p accidẽs rc. vt pʒ dicendo. ois homo aial eſt: aliqd aial non eſt homo. ergo rc.

Ad pm
2o fo.123. ſa.6o. ibi ʒ vlt9 pel cula.

Ad hec ridet. Ad pm negat añs. Ad pbõnẽ poteſt pmo negari cõñã. vnde vt dicit Magiſter in logica magna: quelʒ ppoſitio mũdi q̃ta eſt cõuertibilis per accñs: r tñ nõ valʒ. g nõ ſunt ponende alie ſpẽs cõuerſionis. Et ad pbationẽ cũ dr. fruſtra fit p plura qd poteſt fieri p pauciora: dr q veꝝ eſt ſi eque bñ põt fieri qd mõ negat: q2 ſicut aptius faber plurib9 inſtrũtis facit cultellum q̃ vno tñ: ita logicus aptius r melius mediãtibus pluribus ſpẽbus cõuerſionis põt cõuertere ppões q̃ vna tñ. Amplius põt negari añs: q2 pticularis negatiua nõ poteſt cõuerti ſimplr: nec p accidẽs: ſi per q̃titatẽ hic intelligamus vlitatẽ r particularitatẽ: r nõ ſuppõnem: ʒ Magiſter nõ fit iſtius opionis.

Ad 2m.

¶ Ad 2m negat minor. Et ad pbõnẽ cũ dr: nõ ſunt eadẽ extrema in cõuerſa r in cõuertẽte. g nõ eſt tranſpoſitio extremoꝝ. negat cõñã: ʒ eniʒ illud qd erat totũ extremũ in cõuerſa nõ ſit totũ alteꝝ extremũ in conuertẽte: ſufficit q mutet in locũ alterius extremi: qd eniʒ eſt extremũ in pma eſt etiaʒ extremum in ſcda: ʒ nõ totale rc.

Ad 3m

¶ Ad 3m negat maior. Ad pbationẽ nego iſtã cõſequẽtiã. noia tranſpoſita idẽ ſignificat. ergo eodẽ mõ ſupponũt: ſed dʒ dici ſic. idẽ ſignificant r eodem modo. ergo eodẽ modo ſupponũt: ſed tunc añs eſt falſum.

Ad 4m.

¶ Ad 4m patet rñſio ſi per q̃titatẽ intelligamus vlitatem particularitatem: r nõ ſuppoſitionem: q2 tunc manet eadẽ q̃titas

in vtraqȝ. Si aũt per q̃titatẽ intelligimus ſuppoſitionẽ: vt vult Magiſter hic: dicendũ eſt ꝙ manet eadẽ ſuppõ: nõ qdem terminoꝝ: ſed ꝓpõnis. i. ꝙ ſi in ꝓpoſitione cõuerſa eſt ſuppoſitio determinata ⁊ diſtributiua: ⁊ in ↄuertente ſimilr: ſed tñ termini nõ retinent eandẽ ſuppõnem: qꝛ in cõuerſa ſupponũt vno°. ⁊ in cõuertente alio°. Uel dicatur ꝙ manet eadẽ ſuppoſitio extremoꝝ ſm denominationẽ: ſed nõ terminoꝝ. dico nõ terminoꝝ: qꝛ termini nõ eodẽ mõ ſupponũt in vtriſqȝ. extrema aũt ſm denoiationem ſic: qꝛ ſubm conuerſe ⁊ conuertẽtis eodẽ modo ſupponit: ⁊ predicatũ vtriuſqȝ ẽt eodẽ modo. ¶ Ad ↄfirmationẽ cum dicit̃. terminus finitus. negat̃ hoc. ¶ Pro quo

Nõa° aduerte ꝙ cum aliqs terminus infinitat̃ per negationeȝ additã ſibi illud aggregatũ ex negatione ⁊ ex illo cui additur negatio eſt vnus terminus qui põt ſtare determiate vel confuſe tñ vel diſtributiue ſm exigentiã ſigni: vt dicendo. nõ homo currit. ly nõ homo / ſtat determiate: ⁊ dicendo. oĩs nõ homo currit. ly nõ homo / ſtat confuſe tñ. ⁊ dicendo. omne nõ homo currit: qꝛ iſta eſt vera ſtat diſtributiue: nec ille terminus homo / diſtribuit̃ dicẽdo: non hõ currit: qꝛ iſta eſt vera. ſi aſinus currit: ⁊ cuȝ hoc oĩs homo

Ad 5m currat. Et ſic pȝ qd ſit dõm ad B. ¶ Ad 5m negat̃ maior: ſed hñ verũ eſt ꝙ cõuerſio ſimplex ⁊ conuerſio per accidens eſt inuenta ꝓpter ſylloꝝ iperfectoꝝ reductioneȝ: ſȝ conuerſio per ↄpoſitionẽ non. Sed dices. qs inuenit conuerſionẽ per ↄpoſitionẽ: ⁊ ꝓpter quid: di ꝙ Boetius ponit eã in tractatu queȝ facit de ſyllis cathegoricis. Unde oſtenſo quõ ꝓpoſitiões ſituant̃ in figura. Dicit̃ ꝙ aliqué cõuertunt̃ ſibiipſis ſimplr. ſ. vlis negatiua ⁊ particularis affirmatiua. vlis võ affirmatiua ⁊ particularis negatiua nõ cõuertunt̃ ſimplr. Et inueſtigãs ſi aliquo mõ poſſunt ſibiipſis conuerti. Dicit ꝙ per ↄpoſitionem ſibiipſis con-

Ad 6m uertunt̃. Et ſic pȝ reſponſio ad queſitũ. ¶ Ad 6m tenẽdo viam cõmunẽ diceret̃ ꝙ hic arguit̃ de cõuerſionibus ꝓpoſitionũ alicuius q̃titatis: talis aũt conuerſio aſſignata eſt in illis que nullius q̃titatis ſunt. ¶ Uel alr ſm viam Magiſtri hic negat̃ ꝙ detur conuerſio preter q̃titatẽ: qꝛ

Ad 7m tales ↄuerſiones facte ſunt ſimplices. ¶ Ad 7m patet per qõnẽ precedentẽ ꝙ ille nõ ſunt bone cõuerſiones: qꝛ in oĩ bona conuerſione debet remanere eadem qualitas ꝓpoſitionis: qꝛ hic diuiditur conuerſio in has tres ſpecies. Cõcedat̃ igitur ꝙ ſunt plures ſpecies conuerſionis: ſed non conuerſionis bone: vt intelligimus in ꝓpoſito.

¶ Utrum diffinitiones conuerſionis ſimplicis per accñs: ⁊ per contrapoſitionẽ ſint bñ date. Queſtio. XXVIII.

Arg̃ p̄. Contra ↄuerſionẽ ſimplicẽ argĩ ſic. Illa diffinitio nõ eſt bona que cõpetit alteri a diffinito. ſed diffinitio cõuerſionis ſimplicis cõuenit alteri a diffinito. ḡ ⁊c̃. ↄñtia nota cũ maiori. minor ꝓbat̃: qꝛ cõpetit ↄuerſioni per cõtrapoſitionẽ. Nam ↄuerſio per ↄpoſitionẽ eſt tranſpoſitio ſubti in predicatũ: ⁊ ecõuerſo manente eadẽ qualitate ⁊ q̃titate: ſed mutatis terminis finitis in terminos infinitos. Modo diffinitio ↄuerſionis ſimplicis ſe hȝ ad iſtam diffõnem ſicut genus ad ſpẽm: qꝛ illa ſcda addit aliquid ſupra pmã. Nã ſi de aliqua ↄuerſione eſt verũ dicere eſt trãſpoſitio ſubti in p̃dicatũ manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃titate: ſȝ mutatis terminis finitis in terminos ifinitos: eſt ẽt verũ dicere ꝙ eſt trãſpoſitio ſubti in predicatũ: ⁊ eↄ

Arg̃ 2° manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃titate. ¶ 2° ſic. vel ꝑ q̃titateȝ tu intelligis vlitatẽ: ꝑticularitatẽ ⁊c̃. vel ſuppõneȝ. Si pm ↄ. Nam dicẽdo. oĩs hõ currit. tñ currẽs eſt hõ. iſta eſt ↄuerſio ſimplex: ⁊ tñ nõ manet eadẽ q̃titas. ḡ ⁊c̃. tȝ ↄñtia cum minori. maior ꝓbat̃: qꝛ eſt ↄuerſio: vt pȝ: ⁊ non per accñs: qꝛ ſcda nõ eſt alicuius q̃titatis. nec per ↄpoſitionẽ: qꝛ non mutantur termini finiti in terminos infinitos. ḡ eſt ſimplex. Si võ per q̃titatẽ tu intelligis ſuppõnẽ ↄ. qꝛ tũc illa eſſet ↄuerſio ſimplex. nullus hõ eſt oẽ riſibile. riſibile non eſt hõ: qd eſt falſuȝ: qꝛ pma eſt vera ⁊ ſcda falſa. ꝓbat̃ cõſequẽtia: qꝛ h eſt tranſpoſitio ſubti in p̃dicatum: ⁊ eↄ manente eadẽ qualitate: qꝛ vtraqȝ eſt negatiua: ⁊ q̃titate qꝛ termini in vtraqȝ eodẽ modo ſupponunt: vt pȝ.

Contra ↄuerſionẽ per accidens arguit̃. Et querit̃ quare potius mutata q̃titate manente qualitate ſit vna ſpẽs ↄuerſionis que dicit̃ per accidens q̃ mutata qualitate ⁊ manente q̃titate: cũ conuerſio per accidẽs nõ ſit bona ↄña: qꝛ in aliqbus valet in aliqbus non ſm Magiſtrũ: ſicut nec iſta cõuerſio eſt bona ↄñtia in q̃ mutat̃ qualitas ⁊ remanet q̃titas: ⁊ etiã q̃titas eſt accñs ꝓpoſitionis ſicut qualitas. ¶ 2° ſic. Aut per q̃titatem tu Arg̃ p̄.

intelligis vlitatem ⁊c̃. aut ſuppoſitioneȝ. ſi pmũ tunc iſta eſſet cõuerſio per accidens. aliqs homo eſt aial. ergo aial eſt aliquis homo. vt patet. ↄñs tñ eſt falſuȝ: qꝛ eſt ſimplex: qꝛ particularis affirmatiua cõuertit̃ ſimplr: deinde cum iſte equaleant. aliqd aial eſt aliquis homo ⁊ aial eſt aliqs homo: ſed pma eſt cõuertens illius: aliquis homo eſt aial in conuerſione ſimplici: ⁊ 2° etiam erit cõuertens illius in conuerſione ſimplici. Si võ per q̃titatẽ tu intelligis ſuppoſitionẽ: ſequit̃ ꝙ iſta nõ eſſet cõuerſio per accidẽs. nullum aial eſt omnis hõ. ⁊ aliquis homo nõ eſt aial. pȝ ↄña: qꝛ hic manet eadẽ qualitas ⁊ ſuppoſitio ⁊c̃. Conſequẽs tñ eſt falſum: qꝛ non eſt ſimplex: cum conuerſa ſit vera ⁊ cõuertens falſa. neqȝ eſt per ↄpoſitionem cum nõ mutent̃ termini finiti in terminos infinitos. ḡ remanet ꝑ accidẽs. Arg̃ 2°

Contra conuerſionẽ per ↄpoſitioneȝ arguit̃ ſic. Cõuerſio per ↄpoſitioneȝ nõ eſt tranſpoſitio ſubti in p̃dicatũ: ⁊ eↄ. ḡ diffõ mala. ↄñtia tenet. ⁊ añs ꝓbat̃: qꝛ qd eſt ſubm in pma nõ eſt p̃dicatuȝ in ſcda: ⁊ qd eſt predicatũ in pma nõ eſt ſubm in ſcda. ḡ nõ eſt trãpoſitio ſubi in p̃dicatũ: ⁊ eↄ. tȝ ↄña. ⁊ añs ꝓbat̃. cõuertendo illã. hõ nõ eſt aial. in illam. aliqd nõ animal non eſt nõ homo. ſubm. n. in pma eſt hõ. in ſcda võ ly homo / nõ eſt p̃dicatũ: ſed eſt pars predicati. p̃dicatũ võ eſt ly nõ homo. Similr p̃dicatũ pme eſt aial. ſcde võ non eſt ly aial / predicatũ: ſed ly nõ animal: quare ⁊c̃. ¶ 2° mõ: ſi per q̃titatẽ intelligit̃ Arg̃ p̄.

ſuppoſitio. Arguit̃ ꝙ nõ maneat eadẽ q̃titas: qꝛ dicendo. oĩs homo eſt aial. omne nõ aial eſt nõ hõ. ly aial / pus ſtabat confuſe tñ. In ſcda võ ſtat diſtributiue: qꝛ ſolũ illud ſignũ / omne / hȝ vim diſtribuendi: nõ aũt ly nõ / cuȝ tenet̃ infinite. vel ſi vis ꝙ ambo habeant vim diſtribuendi. ly aial / ſtabit determiate per Magiſtrũ in illo ca°. Pro maiori euidentia dico ꝙ qñ duo ſigna hñtia vim diſtribuendi: quoꝝ vnũ eſt affirmatiuũ ⁊ aliud negatiuum cadunt ſupra aliquem terminũ imediate faciunt ſtare determiate. ¶ 2° ꝓbat̃ ꝙ nõ maneat eadẽ qualitas: qꝛ in cõuerſa omnes termini ſunt affirmati. in conuertente võ oẽs ſunt negati. ergo mutat̃ in conuerſa ⁊ conuertente ⁊c̃. Arg̃ 2°

Ad hec reſpondet̃. Ad pmũ dicũt qdã vt tactũ eſt in ſũmulis: ꝙ conuerſio ſimplex per illam particulã manente eadẽ q̃titate differt a cõuerſione per accidens in qua non manet eadẽ q̃titas. ⁊ per illaȝ manẽte eadem qualitate differt a cõuerſione per ↄpoſitionem. Unde dicit ꝙ duplex eſt qualitas. vna eſt qualitas propoſitionis. Alia võ eſt qualitas terminorũ: ſicut enim ꝓpoſitio affirmatiua eſt alterius qualitatis a ꝓpõne negatiua: ita terminus affirmatus eſt alterius qualitatis a termino negato. vt homo ⁊ nõ hõ. Dicũt ḡ ꝙ ꝑ manere eadẽ q̃litatẽ intelligit Magiſter manere vtrãqȝ q̃litatẽ. ſ. ꝓpõnis ⁊ Ad pm

terminoꝝ:ꝛ iõ in cõuerſione per ꝯpoſitionem lʒ maneat eadẽ q̃litas ꝓpõnis:nõ tñ manet eadẽ q̃litas terminoꝝ ꝛc̃. Uel alr̃ dicat̃ ꝙ iſta diffõ ẽ itelligẽda cũ ꝓciſiõe ſic̃ diffõ ſpẽi:ſicut enim in diffõne ſpẽi additur hec ꝑticula ſolum dicẽdo ſpẽs eſt que ꝑdicat̃ de pluribꝰ differẽtibꝰ numero ſolũ:ita addat̃ in diffõne ꝯuerſionis ſimplicis dicẽdo. Cõuerſio ſimplex eſt trãſpoſitio ſubiecti in ꝑdicatũ ꝛ eꝯ manente eadẽ qualitate ꝛ q̃ntitate ſolũ:ita ꝙ ly ſolũ importat mihi ꝯ nulla alia mutatiõe facta. Et ſic pʒ rñſio ad argm.

Ad 2m ¶ Ad 2m ſm viã cõeʒ di ꝙ ꝑ q̃ntitatẽ intelligit̃ vl̃itas ꝛc̃. Et ad iprobationem negat̃ ꝙ iſta ſit ꝯuerſio ſimplex. ois hõ currit.g̃ tm̃ currẽs eſt hõ. Et ad ꝓbationẽ cũ di nõ eſt per accñs nec ꝑ ꝯpoſitionẽ. ꝯcedo. ergo eſt ſimplex. nego ꝯñtiã:q2 cõuerſio ſm hũc modũ hʒ fieri ſolũ in ꝓpõnibꝰ alicuꝰ q̃ntitatis. mõ ꝯuertẽs hic nulliꝰ eſt q̃ntitatis:q̃re ꝛc̃. ¶ Scdm viã Magiſtri di ꝙ ꝑ q̃ntitatẽ itelligit ſuppõnẽ. Et ꝯcedit̃ illã ꝯuerſionẽ eſſe ſimplicẽ. ſed ad aliã cũ tu arguis ꝙ ſm iſtã viã iſta eſt ꝯuerſio ſimplex. nullus hõ eſt oẽ riſibile. riſibile nõ eſt hõ. negat̃ ꝙ illa ſit cõuerſio ſimplex:q2 nõ remanet eadẽ ſuppõ:q2 ly riſibile in ꝑma ſupponit ꝯfuſe tñ:in ſcda vo determiate. Et ſi allegares Magiſtrũ ꝯtra hoc:q2 in illo cap̃ ꝓ maiori euidẽtia ponit vnã regulã:ꝙ ſi duo ſigna diſtributiua cadãt ſupra eũdeʒ terminũ:quoꝝ vnũ ſit affirmatiuũ:ꝛ aliud negatiuũ faciunt

Ad pm. ſtare determinate. di ꝙ itelligit ſi imediate cadãt. ¶ Ad pm ꝯtra ꝯuerſionẽ ꝑ accidẽs:cũ tu queris ꝛc̃. q̃re potiꝰ mutata q̃ntitate ꝛ manẽte q̃litate ꝛc̃. Dicit̃ ſm viaʒ cõem ꝙ potius mutata q̃ntitate ꝛ manẽte q̃litate fit cõuerſio ꝑ accidẽs q̃ȝ eꝯ:q2 q̃libet ꝯuerſio dʒ eſſe bona ꝯñia. mõ ſi mutet̃ q̃ntitas ꝛ maneat q̃litas eſt bona ꝯñia. nõ aũt ſi fiat eꝯ. ¶ Sʒ ſm viã Magri di ꝙ nõ ois cõuerſio eſt bona cõſequẽtia:ſed tñ ois ꝓpõ ꝯuertibilis ꝑ accñs põt alr̃ ꝯuerti vt ſit bona ꝯñia:nõ aũt ſic eſſet ſi mutaret̃ q̃litas ꝛ ma-

Ad 2m neret q̃ntitas ꝛc̃. ¶ Ad 2m di ꝙ ꝑ q̃ntitatẽ itelligit̃ vl̃itas ſm viã cõem:ꝛ cũ tu arguis. ꝙ ſequit̃ tũc ꝙ iſta eſſet conuerſio ꝑ accñs. aliqs hõ eſt aial. aial eſt aliqs hõ. põt dici negãdo:ſed eſt ꝯuerſio ſimplex:q2 ꝑticularis ꝛ indefinita equalẽt. iõ ſumunt̃ ac ſi ſint eiuſdẽ q̃ntitatis. ¶ Scdʒ viã Magiſtri di ꝙ ꝑ q̃ntitatẽ intelligit̃ ſuppõ:ꝛ di illã cõuerſionẽ eſſe ſimplicẽ:vt pʒ. ſʒ ad aliã cũ tu arguis ꝙ iſta nõ eſſet ꝑ accñs. nullũ aial eſt ois hõ. ꝛ aliqs hõ nõ eſt aial negat̃:imo eſt ꝑ accñs. Ad ꝓbationẽ negat̃ ꝙ maneat eadẽ ſuppõ:q2 ly hõ in ꝑma ſupponit cõfuſe tñ. in ſcda vo determinate. ¶ Ad pm ꝯ ꝯuerſionẽ ꝑ ꝯpoſitionẽ negat̃ illa

Ad pm ꝯñia. ſubʒ in po nõ eſt ꝑdicatũ in 2o. ꝛ ꝑdicatũ in po non eſt ſubʒ in 2o. g̃ nõ eſt trãſpoſitio ſubi in ꝑdicatũ:ꝛ eꝯ. lʒ enĩʒ qȯ erat ſubm in po nõ ſit totũ ꝑdicatũ in ſcda. ſufficit tñ ꝙ mutet̃ in locũ ꝑdicati. ꝛ ſilr̃ de ꝑdicato dicat̃:ex quo ſeqt̃ ꝙ aliq̃ eſt bona cõuerſio in qua nõ fit de ſubiecto ꝑdicatũ:nec eꝯ. vt dicẽdo. nullus hõ eſt ois hõ. nullũ ens ois hõ eſt aliqs hõ. vñ incõueniẽs nõ eſt addere:ſed bñ diminuere:ꝛ lʒ ſubʒ nõ fiat ꝑdicatũ. ꝛ eꝯ ꝛc̃. ¶ Ad 2m cũ di ꝙ ſi ꝑ

Ad 2m q̃ntitatẽ itelligamꝰ ſuppõnẽ ꝙ nõ manebit eadeʒ q̃ntitas: nego. Ad ꝓbationẽ cũ di ꝙ remanere eãdẽ ſuppõnẽ põt eſſe dupl̃r:aut eãdẽ ſuppõnẽ ꝓpõnis:aut eãdẽ ſuppõneʒ terminoꝝ. Dico aũt eãdem ſuppõnẽ ꝓpõnis:q2 ſi in conuerſa repit̃ vna ſuppõ vel plures:illa vel ille eedẽ repiũt̃ in ꝯuertẽte. Dico aũt terminoꝝ qñ ilmet termini ſupponũt eodẽ mõ in vtraqʒ. In ꝓpoſito manet eadẽ ſuppõ ꝓpoſitionis nõ terminoꝝ:ꝛ h̄ ſufficit. Uel clariꝰ:ꝛ ad ideʒ redit. Di ꝙ manet eadẽ ſuppoſitio extremoꝝ ſʒ denoiationẽ:non aũt terminoꝝ. De qualitate vo di ꝙ manet eadem q̃litas ꝓpoſitionis non terminoꝝ. Et hoc ſufficit.

¶ Utrũ q̃libet ꝓpõ poſſit cõuerti ſimpl̃r vel ꝑ accñs:aut ſolũ ille ꝯſignate ꝑ illũ vſuʒ. Feci ſimpl̃r ꝛc̃. Qõ. XXIX.

Contra. ꝑmo arguit̃ ꝙ nõ. q̃lʒ ꝓpoſitio põt ꝯuerti ſimpl̃r:q2 vl̃is affirmatiua ꝛ ꝑticularis negatiua:non põt ꝯuerti ſimpl̃r. g̃ nõ q̃lʒ ꝓpoſitio põt ꝯuerti ſimpl̃r. tʒ ꝯñia. ꝛ añs ꝓbat̃:q2 iſta vl̃is. ois hõ ẽ aial. ſi ꝯuerteret̃ ſimpl̃r ꝯuerteret̃ in illã. oẽ aial eſt hõ. ꝛ tñ cõuerſa eſt va:ꝛ ꝯuertẽs falſa. igit̃ nõ ꝯuertit̃ ſimpl̃r. Silr̃ illa ꝑticularis. aliqȯ aial nõ eſt hõ. ſi ꝯuerteret̃ ſimpl̃r cõuerteret̃ in illã. hõ nõ eſt aial. ꝛ tñ ꝯuerſa eſt va:ꝛ ꝯuertẽs falſa. g̃ nõ ꝯuertit̃ ſimpl̃r. ꝯñia tʒ. q2 de iure ꝯuerſiõis ſimplicis eſt:ꝙ ſi ꝯuerſa ſit va:ꝛ ꝯuertens ſit va ꝛc̃. ¶ 2o non q̃libʒ ꝓpõ põt ꝯuerti per accidẽs:q2 nec ꝑticularis affirmatiua nec negatiua ſilr̃ idefinita. g̃ nõ ois ꝓpõ põt ꝯuerti per accñs. tʒ ꝯñia. ꝛ añs ꝓbat̃:q2 iſta. hõ eſt aial. nõ conuertit̃ per accidẽs in illã. aial eſt hõ. vel aliqȯ aial eſt hõ: q2 eſt ꝯuerſio ſimplex:nec in illã. oẽ aial eſt hõ:q2 ꝯuerſa eſt va:ꝛ cõuertens falſa. ¶ De negatiua ꝯſilr̃ ꝓbat̃:q2 illa. aliqȯ aial nõ eſt hõ:aut ꝯuerteret̃ in illã. hõ nõ eſt aial: aut in illam. nihil qȯ eſt hõ eſt animal. ꝛ tamen in vtraqʒ conuerſa eſt vera:ꝛ conuertens falſa. ergo ꝛc̃. Fortius arguitur de ſingulari affirmatiua vel negatiua:cuiꝰ oẽs termini ſingulares ſũt:q2 nulla talis põt ꝯuerti ꝑ accidẽs:vt iſta. ille hõ eſt ſortes:que nõ põt ꝯuerti per accidẽs:niſi in iſtã:ſortes eſt iſte homo:que eſt cõuerſio ſimplex. ¶ Similiter de iſta negatiua. plato non eſt ſortes:que cõuertitur in illaʒ. ſortes nõ eſt plato:que ẽt eſt ꝯuerſio ſimplex: q2 in iſtis nõ põt mutari ſuppõ:cuʒ terminus diſcretus ſꝑ ſtet diſcrete. nec põt mutari ſingularitas. ¶ 3o quero quõ ꝯuertunt̃ iſte. nullus ꝑſbyter fit diaconus. aiaʒ meã tedet vite mee. ſortis intereſt legere. platoni placet diſputare. marcũ delectat audire. tulliũ tedet ridere. a cicerone hñ fit ridenti. ¶ 4o quero quõ ꝯuertunt̃ iſte. albuʒ fuit ſor. nigrũ erit plato. albũ ꝯtingit eſſe nigrũ: albũ põt eẽ nigrũ: albũ deſinit eſſe nigrũ. chimera itelligit̃:cognoſco roſam. ¶ 5o quero quõ ꝯuertunt̃ iſte. nec̃io deus eſt creãs. nec̃io deus eſt. tu es ita fortis ſicut aliquis hõ. ſortes eſt fortior platone:ſortes eſt fortiſſimus iſtoꝝ. tu differs ab oĩ hoĩe. ois hõ ab hoĩe differt. tm̃ hõ eſt albꝰ. hõ tm̃ eſt albus. ois hõ ꝑter ſortẽ currit. ois hõ inq̃ntũ riſibilis eſt aial. imediate añ hoc tu fuiſti albus. iaʒ incipit eſſe oẽ qȯ eſt. formica eſt totũ qȯ eſt in mundo. ſemꝑ erit aliquis hõ. ab eterno fuit deus. infinitus numerus eſt finitus. ¶ 6o quero:an ꝓpoſitiones modales tã de ſenſu cõpoſito q̃ȝ de ſenſu diuiſo poſſint ꝯuerti. Et ſi ſic quomodo conuertuntur. Argũ p. Argũ 2o Argũ 3o. Argũ 4o Argũ 5o Argũ 6o

Ad hec ſunt duo modi rñdẽdi. ¶ Primꝰ modus eſt cõis q ꝑ q̃ntitatẽ intelligit vl̃itatẽ:ꝑticularitatẽ ꝛc̃. ꝛ ponit q̃tuor ꝯnes. ¶ Pria ꝯ. Nõ ois ꝓpõ alicuius q̃ntitatis põt ꝯuerti ſimpl̃r. Hãc ꝯnẽ ꝓbat pm argm:ꝛ etiã vſus ille. Feci ſimpl̃r. per quẽ deſignat̃ ꝙ ſolũ vl̃is negatiua ꝛ ꝑticularis affirmatiua ꝯuertunt̃ ſimpl̃r. De ſingulari affirmatiua de predicato cõi:vt dicẽdo. ſor. eſt hõ. an poſſit ꝯuerti ſimpl̃r ſm hãc viã eſt dubiũ. Quidã dicunt ꝙ nõ:ꝛ q̃dã ꝙ ſic. iſto mõ cõuertẽdo. iſte hõ eſt ſortes. capias qȯ placet. Singularis ẽt negatiua nõ eſt cõuertibilis ſimpl̃r:vt ſor. nõ eſt hõ. ¶ 2a ꝯ. Non ois ꝓpoſitio alicuꝰ q̃ntitatis põt ꝑ accñs ꝯuerti. Hãc ꝯnẽ ꝓbat 2m argm:ꝛ etiã vſus ille. Cõuertit̃ Eua ꝑ acci. ꝑ quẽ denotat̃ ꝙ ſoluʒ vl̃is negatiua ꝛ vl̃is affirmatiua cõuertunt̃ ꝑ accidẽs. ¶ 3a ꝯ. Non ois ꝓpõ alicuiꝰ q̃ntitatis eſt cõuertibilis ſimpl̃r vel ꝑ accidẽs. Hec ꝯ pʒ. q2 ꝑticularis negatiua nõ eſt ꝯuertibilis ſimpl̃r nec ꝑ accidẽs:q̃re ꝛc̃. ¶ 4a ꝯ correlarie ſequit̃ ex iſtis:ꝛ rñſiua ad dubiũ eſt ꝙ nõ q̃libet ꝓpõ põt conuerti ſimpl̃r vel ꝑ accñs:ſed ſolũ ille deſignate ꝑ illũ vſuʒ. Feci ſimpl̃r:ꝯuertit̃ Eua ꝑ acci. Hec ꝯ pʒ ex dictis. Et ſʒ hanc viam patet reſponſio ad duo ꝑma argumẽta. po opio. po ꝯclo. 2a ꝯclo. 3a ꝯclo. 4a ꝯclo

2ª oplo. **Secundus** modus reſpondendi quē de mēte Magiſtri reputo: ponit etiā quatuor ↄcluſiones intelligēs per q̄titatē ſuppoſitionē. ¶ Prima ↄclo. Non
pª ↄclo. ois ꝓpoſitio alicuius q̄titatis pōt ↄuerti ſimplr. ꝓbaꝛ: qꝛ particularis negatiua nō pōt cōuerti ſimplr: vt illa. aliqḋ aial nō eſt hō. Niſi dicas ꝙ ↄuertaꝛ in illā. nullus hō eſt oē aial. ſed oñdiꝛ ꝙ nō ſic cōuertiꝛ ſimplr: qꝛ nō remāet eadē ſuppō. ergo nō ſic ↄuertiꝛ ſimplr. ↄña tȝ: ⁊ añs ꝓbatur: qꝛ ly aial in pma ſtat determiate: in ſcḋa vo ↄfuſe tñ: qḋ ꝓbo: qꝛ iſta ꝓpō. nullus hō eſt oē aial: equalet illi. quilibet hō nō eſt oē aial: qꝛ negatio poſtpoſita facit equipollere ↄtio: ⁊ tñ in illa: vt pȝ ly aial ſtat ↄfuſe tñ. ergo ⁊ in alia.
Vide pa. lo. ma. pº ſo. 3. ſu. 3º vbi dico ꝙ aliq̄n. cum dicit nullus hō eſt ois hō: ꝙ ly hō a pte pdicati ſtet determinate.
¶ Et ſi arguis ↄtra: qꝛ ſm Magrm in caº illo. ſ. ꝓ maiori euidētia. Qñcūqȝ duo ſigna diſtributiua: quoꝝ vnum eſt affirmatiuū: ⁊ aliud negatiuū cadunt ſupra eundeȝ terminū faciūt illū ſtare determinate. g̃ dicēdo. nullus hō eſt oē aial: ly aial ſtabit determinate: ⁊ ſic oēs termini ſupponūt eodē mō: ⁊ ſic erit ↄuerſio ſimplex. ¶ Ad hoc dī ꝙ Magiſter intelligit qñ illa duo ſigna imediate cadūt ſupra aliquem terminū: nō aūt qñ mediate: vt ſi diceret nō qlibȝ hō eſt aial. ly hō bñ ſtat determinate: ſȝ nō eſt ſic in ꝓpoſito: quare ⁊c̄. ¶ 2ª ↄclo. Nō ois ꝓpō alicuiꝰ q̄titatis pōt
2ª ↄclo. cōuerti ꝑ accidēs. Hec ↄclo ꝓbaꝛ: qꝛ ſingularis que ſoluȝ eſt ex terminis ſingularibꝰ nō pōt ſic cōuerti: vt iſte hō eſt ſoꝛ. iſte hō nō eſt ſoꝛ. qꝛ non pōt mutari ſuppō in iſtis. Si aūt Magiſter vī dicere oppoſitū huius ↄclonis in aliquo loco: vt ſaltē in logica magna. vbi dicit ꝙ ois ꝓpō q̄ta eſt ↄuertibilis per accñs. dicaꝛ ꝙ loquiꝛ de ꝓpōnibus factis nō ſolū ex terminis ſingularibus. ¶ 3ª ↄclo. Ois ꝓpoſitio
3ª ↄclo. alicuius q̄titatis eſt cōuertibilis ſimplr vel per accñs. pȝ ↄclo: qꝛ ſi qua eſt que nō poſſit cōuerti ſimplr vt pticularis negatiua: illa pōt ↄuerti ꝑ accñs: ⁊ ſi qua eſt q̄ nō poſſit cōuerti ꝑ accñs vt ſingularis de oibus terminis ſingulari
4ª ↄclo bus: illa pñt conuerti ſimplr. g̃ ↄclo vā. ¶ 4ª ↄ rñſiua ad dubiū. Ois ꝓpō mundi eſt ↄuertibilis ſimplr vel per accidens. ꝓbaꝛ: qꝛ in q̄buſcūqȝ pōt ſeruari eadē q̄litas ⁊ ſuppoſitio pñt cōuerti ſimplr: ⁊ in q̄buſcūqȝ eadē qualitas ⁊ nō ſuppoſitio pñt cōuerti ꝑ accñs: ſed in oibus ꝓpōnibꝰ mundi pōt ſeruari eadē q̄litas ⁊ ſuppō: vel eadeȝ q̄litas ⁊ nō ſuppō. g̃ oēs pñt cōuerti ſimplr vel per accñs. ¶ Ad
Ad pᵐ ſm 2ᵃᵐ opinionē. argumēta ergo rñdeꝛ ſm hanc viā. ¶ Ad pᵐ dī ꝙ vlis affirmatiua pōt ↄuerti ſimplr: vt iſta. ois hō eſt aial. conuertiꝛ ſic. tm̄ aial eſt hō. ⁊ nō ↄuertiꝛ ſimplr: vt dī arguēdo: pticularis aūt negatiua: cōcedo ꝙ nō cōuertiꝛ ſimplr.
Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ cōcediꝛ ꝙ tam pticularis affirmatiua q̄ negatiua cōuertaꝛ per accñs: ſicut ↄuertunꝛ in argumento. Et cū improbas: qꝛ cōuerſa eſt vā. ⁊ cōuertens falſa: cōcedo. ergo nō cōuertunꝛ per accñs ſic negaꝛ ↄña: qꝛ ſola cōuerſio ſimplex eſt bona ↄña ſm Magrm. Et ſi replicares ↄ has rñſiones: qꝛ vlis affirmatiua nō cōuertiꝛ ſimplr ſm illū verſuȝ. Feci ſimplr ⁊c̄. nec particularis per accñs. Dī vt dicit Magiſter ꝙ poniꝛ ille verſus gr̄a exēpli. ¶ Ad
Ad 3ᵐ 3ᵐ cū queriꝛ q̄ho iſte cōuertunꝛ dī ꝙ ↄuertunꝛ ſicut dicā.
Hec oia habes in lo. ma. q̄ vide. Sed aduerte pꝰs vnū obſeruandū: ꝙ ſi vis cōuertere aliquā ꝓpōnē de verbo adiectiuo reſoluas pꝰs ipm in vbū ſubſtantiuū ⁊ ſuū participiū: poſtea facias tranſpoſitionē extremoꝝ. attento hoc ꝙ termini idē ſignificēt ⁊ eodem mō facta tranſpōne ſicut añ. ⁊ hoc in ↄuerſione ſimplici. Dico ꝙ idē ſignificēt: qꝛ ſi per tranſpoſitionē vniꝰ extremi in locū alterius nō ſignificarent idē nō potes trāſponere vocalr: lȝ intelligaꝛ eſſe tranſpoſitū ſm intellectum. vt dicēdo: ifinita ſunt finita. tu nō recte diceres: finita ſūt infinita: qꝛ ly infinita non idē ſignat cū pꝰs tentum fuerit ſyncathegorematice: ⁊ nūc cathegorematice. Sed dices. infinita finita ſunt: ⁊ ſicut cōuerſa eſt vā ita cōuertēs. Dī

⁊ eodē mō: qꝛ ⁊ ſignificet idē ſed nō eodē mō: qꝛ ſi non ſupponit eodē mō nō eſt facta recte ↄuerſio. Hoc notato facilr declaro q̄ho ille ꝓpōnes aſſignate cōuertunꝛ. Pria in illā. nullus fiens diaconus eſt pſbyter. 2ª in illam. aliquid qḋ tedet vite mee eſt aīa mea. 3ª in illā. aliqḋ cuius intereſt legere eſt ſoꝛ. 4ª in illā. aliqḋ cui placet diſputare eſt plato. 5ª in illaȝ. aliqḋ qḋ delectat audire eſt marcus. 6ª in illā. aliqḋ qḋ tedet reſpōdere eſt tullius. 7ª in illam. aliquid a quo bene fit rñdenti eſt cicero: omnes iſte ↄuertunꝛ ſic ſimplr. ¶ Ad 4ᵐ dī ꝙ ille cōuertunꝛ ſic. Prima Ad 4ᵐ
in illā. ſortes aliqḋ albū fuit: vel in iſtā. pteritus ſortes eſt vel fuit albus. 2ª in iſtam. plato aliqḋ nigrum erit: vel in iſtam plato eſt vel erit nigrum. 3ª in illā. contingens eſſe nigrū eſt vel cōtingit eſſe albū. 4ª in illā. potēs eſſe nigrū eſt vel pōt eſſe albū. 5ª in illā. deſinēs eſſe nigrum eſt vel deſinit eſſe albū. 6ª in iſtā. intellectū ab aliquo eſt vel eſt intelligibile eſſe chimera. 7ª in iſtā. cognoſcēs roſaȝ ſum ego. Et lȝ q̄dā velint vt dicit Magiſter in logica magna ꝙ nulla de vbo ampliatiuo tā a pte añ q̄ a pte poſt: tā ad poſſe eſſe q̄ nō ad nō poſſe eſſe ſit ꝓprie cōuertibilis: nō tñ video aliqḋ incōueniēs ↄ nos. Magiſter. n. tūc ſequiꝛ opionē illoꝝ: de hoc tñ nō eſt demōſtratio: ſequere qḋ placȝ.
¶ Ad 5ᵐ dī ꝙ ſic ↄuertiꝛ. Prima in illā: neceſſario aliqḋ Ad 5ᵐ
eſt deus. Scḋa in illā: deus creās neceio eſt. Tertia in illā: ens ita forte ſicut aliqs hō es tu. altera in iſtā. ens fortius platone eſt ſoꝛ. Quarta in iſtā. ens fortiſſimū iſtoꝝ eſt ſoꝛ. Quinta in iſtā: dīns ab oī hoīe es tu. ſocia in iſtaȝ ab hoīe differens eſt hō. Sexta in illā: oē albū eſt hō. ſocia in iſtā. ens tm̄ albū eſt hō. Septima in iſtā: oē currēs de ſpē humana eſt nō ſoꝛ. Octaua ē in illā: tm̄ aial eſt hō ingtum riſibilis. Nona in illā: imediate añ hoc aliqḋ albuȝ fuiſti tu. Decima in iſtā: qḋ incipit eſſe oē qḋ eſt: eſt veruȝ: qꝛ pª implicite ſubordinaꝛ huic. veruȝ eſt ꝙ iam incipit eſſe oē qḋ eſt. Undecima in iſtā: formica totū qḋ eſt in mūdo eſt. Duodecima in illā: ſemꝑ aliqs hō erit futurus. Tertiadecima in illā. deus ab eterno fuit. Decimaquarta in illam: infinitus numerus finitꝰ eſt. Et nota ꝙ plures ſpēs cōuerſionuȝ ponit Magiſter in logica magna ⁊ in q̄buſcūqȝ remanet eadē ſuppō ſimplex cōuerſio eſt. ſi aūt in aliq̄bus mutaꝛ ↄuerſio ꝑ accñs erit. ¶ Ad 6ᵐ ſm hanc viā dī ꝙ Ad 6ᵐ
modales de ſenſu cōpoſito ⁊ de ſenſu diuiſo pñt conuerti ſimplr ⁊ ꝑ accñs. Simplr q̄dē cōuertunꝛ qñ fiet de ſubto pdicatū ⁊ eↄ manente eadē q̄litate ⁊ q̄titate. i. ſuppōne. Per accñs vo qñ mutabiꝛ ſuppō. Exēplū in modalibus de ſenſu cōpoſito: vt neceſſe eſt oēm hoiem currere: conuertiꝛ ſimplr in illā. oēm hoiem currere eſt neceſſe: ſed ꝑ accñs cōuertiꝛ in iſtā. aliquem hoiem currere eſt neceſſe. In illis aūt de ſenſu cōpoſito aut totū dcm̄ eſt ſubm ⁊ modus pdicaꝛ: aut eↄ. Exēplū in modalibus de ſenſu diuiſo: vt iſta. nullū hoieȝ poſe eſt currere. cōuertiꝛ in illā. nulluȝ currens poſe eſt eſſe hoiem. In iſtis. n. de ſenſu diuiſo: aut ſubm dicti: puta accuſatiuus caſus eſt ſubm ⁊ infinitiuus eſt pdicatū: aut eↄ. modus aūt nec eſt ex pte ſubti nec predicati: ſed ſemꝑ iungiꝛ cuȝ vbo vt determinet ipm: eſt. n. determinatio ipſius ſicut adiectiuū eſt determiatio ſubſtantiui. ¶ Vel alr pōt dici ad 6ᵐ ſm viā cōem diſtiguē Rñº 2ª
do ꝓpōnē modalē: qꝛ q̄dā eſt de ſenſu cōpoſito: q̄dam vo de ſenſu diuiſo. Propōnes de ſenſu cōpoſito nō pñt ↄuerti: nec ſimplr: nec per accñs: qꝛ nulliꝰ q̄titatis ſunt. pñt aūt cōuerti largius accipiendo cōuerſionē q̄ hic ꝑ vnā ſpēm cōuerſionis: que cōuerſio preter q̄titatē dicaꝛ que eſt trāſpoſitio extremoꝝ: cuius alterū extremū caret q̄titate logicali. per quā cōuerſionē breuiter cōuertuntur ꝓpōnes equiualentes facta tranſpoſitione extremoꝝ: quaꝝ nulla eſt alicuius q̄titatis: vel ſaltem altera: ſicut cōuertiꝛ vlis affirmatiua

affirmatiua in excluſiuã de terminis trãſpoſitis.dicẽdo. omne currens eſt homo.tñ homo currit:ꝛ ſic cõuertunt modales de ſenſu cõpoſito.vt iſta.poſſibile eſt ſortẽ currere:in iſtã.ſortẽ currere eſt poſſibile Et hãc viã ſequitur Magr̃ in logica magna.❡ Propõnes aũt modales de ſenſu diuiſo ↄuertunt:ſicut ille de ineſſe:vt dicit Phs in p̃mo poꝝ. Nam vl'is negatiua ꝛ particularis affirmatiua

Cap.3. conuertunt ſimpl'r.vl'is negatiua ꝛ vl'is affirmatiua conuertunt per accñs:ꝛ hoc dico de ꝓpõnibus de nec̃io ꝛ impoſſibili ꝛ poſſibili:vt ordinant in figura. Propõnes ꝟo de poſſibili ꝓut idez eſt qḋ ↄtingẽs ↄuertunt ſicut iſte de ↄtingẽti que per oppoſitas qualitates ↄuertunt:vt exemplis declarabo ꝛ exẽplificabo preponã modũ ſicut facit Phs:lꝫ itelligatur modus mediare.❡ Uniuſlis negatiua vt neceſſe eſt nullũ.b.eſſe.a.cõuertit in vlem negatiuã.ſ. in illã.neceſſe eſt nullũ.a.eſſe.b.qa ex oppoſito ſcḋe iſert oppoſitũ p̃me:qa oppoſitũ ſcḋe eſt.nõ neceſſe eſt nullum a.eſſe.b.que equiualet huic.poſſibile eſt aliqḋ.a.eẽ.b.ad quã ſequit.poſſibile eſt aliqḋ.b.eſſe.a.que ↄ̄dicit p̃me ꝓpoſitioni.igit̃ p᷑ ↄuerſio eſt bona. ❡ Particularis affirmatiua:vt neceſſe eſt qḋdã.b.eſſe.a.cõuertit in particularem affirmatiuã.ſ.in iſtã.neceſſe eſt qḋdã.a.eſſe.b.qa ex oppoſito ſcḋe infert oppoſitũ p̃me.Oppoſitũ eni ſcḋe eſt nõ neceſſe eſt quoddã.a.eſſe.b.que equipollet huic.poſſibile eſt nullũ.a.eſſe.b.que conuertit in hanc.poẽ eſt nullum.b.eſſe.a.que ↄ̄dicit p̃me ꝓpõni. Nõ enim capit hic poſſibile ꝓut eſt idẽ qḋ cõtingẽs:ſed in ſuo toto ſignificato vt cõprehẽdit nec̃ium ꝛ cõtingẽs.❡ Uniuerſalis affirmatiua:vt neceſſe eſt omne.b.eſſe.a.cõuertit ꝑ accñs ſic. neceſſe eſt aliqḋ.a.eſſe.b.qa ex oppoſito ſcḋe infert oppm̄ p̃me.Oppoſitũ eni p̃me eſt:nõ neceſſe eſt aliqḋ.a.eſſe.b. que equipollet huic.poſſibile eſt nullũ.a.eſſe.b.que ↄuertit in hanc.poẽ eſt nullũ.a.eſſe.b.que ↄ̄dicit p̃me oppoſitioni.❡ Propoſitiones ꝟo de impoſſi ꝛ poſſibili in ſuo ſignificato conuertunt in eodẽ modo ſicut ille de nec̃io: ideo gr̃a breuitatis relinquo.❡ Propoſitiones ꝟo de cõtingenti ꝛ de poſſibili ꝓut poẽ cõuertit cũ ↄtingenti oppoſito modo cõuertunt ad illas de ineſſe:qa in illis de ineẽ de ſubto fit p̃dicatũ:ꝛ ecõuerſo:ꝛ ſemꝑ remanet eadẽ qualitas:lꝫ non ſemꝑ maneat eadez quãtitas. ❡ In iſtis ꝟo qḋ fit ſubm vel predicatũ remanet eodẽ modo ꝛ mutat qualitas. Ratio huius eſt:qa vt dictũ eſt:illa eſt bona conuerſio in qua ſicut eſt veritas in ꝓpõne ↄuerſa:ita eſt in ↄuertẽte.ſi aũt de ſubiecto fieret predicatũ ꝛ maneret eadem qualitas:nõ inueniret in omni materia vera.imo in aliqua eſſet añs verũ:ꝛ ↄ̃ñs falſum.ꝟbi gr̃a.contingit nullũ hoiem eſſe albũ.illa eſt vera:qa hoc cõtingere põt. ſi aũt conuertatur ſic.cõtingit nullũ hoiem eſſe albũ.hec eſt falſa.ponit enim ꝙ ſor.ſit modo albus nunq̃ poterit contingere ſortẽ non eſſe hoiem.fit aũt cõuerſio in diuerſa qualitate. Nam cum cõtingens ſit triplex.ſ.natũ rarũ:

Triplex ẽ cõtingens ꝛ ad vtrũlibet:vt cõtingit hoiem eſſe albũ:vt in pluribus vt cõtingit hoiem hĩc duos pedes:vt in paucioribꝰ vt cõtingit hoiem eſſe monachũ.ad vtrũlibet dicit illud quod a toꝫ põt remoueri quãt põt ineſſe:ꝛ ſic negatiua ꝛ affirmatiua ſimul vere ſunt:contingens vt in pluribus nõ cõuertit in ↄtingẽs vt in pluribus:ſed in cõtingẽs vt in paucioribus.vnde iſta.contingit nullũ hoiem eſſe cecũ.ↄuertit in illã.contingit oẽm hoiez eſſe cecũ.❡ Prima eſt cõtingens in pluribus.ſcḋa in paucioribus.Eodẽ modo cõtingens in paucioribus cõuertit in contingẽs vt in pluribus. Naꝫ ſi contingit in pluribus deficit in paucioribus: ꝛ ſi contingit in paucioribus deficit in pl'ibus:hoc ample vide p̃mo poꝝ. Daꝝ ↄuerſionũ ſimplex eſt vtilior: quia vniuerſal'r ſi conuerſa ſit vera ꝛ conuertens.

❡ Utrũ quelibet conuerſio ſit bona ↄ̃ña. Qõ.XXX.

Contra. Aliq̃ eſt cõuerſio ſimplex que nõ eſt bona ↄ̃ñtia.g̃ non q̃libet conuerſio eſt bona ↄ̃ña.tꝫ ↄ̃ña.añs ꝓbat:qa iſta eſt ↄuerſio ſimplex.nullũ aĩal eſt oĩs hõ. ergo aliquis hõ nõ eſt aĩal:qa eſt trãſpoſitio ſubiecti in p̃dicatũ:ꝛ ecõuerſo manẽte eadẽ q̃litate:quia vtraqꝫ eſt negatiua:ꝛ quãtitate.i.ſuppõne:q2 termini eodem modo ſupponũt in vtraqꝫ: qa ly aĩal/in vtraqꝫ ſtat diſtributiue:vt pꝫ:ꝛ ly hõ/ſtat determinate. In ſcḋa pꝫ.in p̃ma ꝓbat per Magr̃m in capl'o pro maiori euidẽtia di. ꝙ qñ duo ſigna diſtributiua:quoꝝ vnũ eſt affirmatiuũ: ꝛ aliud negatiuũ cadũt ſupra eundẽ terminũ faciũt ſtare determinate:ſed hoc eſt ita.ergo ꝛc̃.ꝛ añs eſt veꝝ:vt pꝫ:ꝛ ↄ̃ñs falſuꝫ.Simil'r arguit de illa.nullus hõ eſt oĩs homo. ergo homo nõ eſt aliquis hõ:qa iſta eſt cõuerſio ſimplex

Argr̃ p̃ vt ſuperior:ꝛ tñ añs eſt verũ.ꝛ ↄ̃ñs falſuꝫ.g̃ ꝛc̃. ❡ Scḋo ſic. Aliqua eſt ↄuerſio ꝑ accñs que nõ eſt bona ↄ̃ña.g̃ nõ oĩs ↄuerſio eſt bona ↄ̃ña.tꝫ ↄ̃ña.añs ꝓbat:qa iſta eſt cõuerſio per accñs.oĩs hõ eſt aĩal.g̃ omne aĩal eſt hõ.vt pꝫ per diffõnẽ ↄuerſionis per accñs:qa eſt trãſpoſitio ſubiecti in p̃dicatũ:ꝛ econuerſo manẽte eadẽ q̃litate:ſed mutata q̃ntitate.i.ſuppõne:ꝛ tñ nõ eſt bona ↄ̃ña:qa añs eſt verũ.ꝛ ↄ̃ñs falſum.Sil'r nõ valꝫ illa ↄ̃ña.aliqḋ aĩal non eſt hõ.ergo nullus hõ eſt aĩal.qa añs eſt verũ:ꝛ ↄ̃ñs falſuꝫ:ꝛ tñ eſt cõuerſio per accñs:vt pꝫ per eius diffõnez.q̃re ꝛc̃.

Argr̃ 2° ❡ Tertio ſic. Aliqua eſt ↄuerſio per ↄtrapoſitionẽ q̃ nõ eſt bona ↄ̃ña.g̃ ꝛc̃.ↄ̃ña nota.añs ꝓbat. ❡ Primo ſic.qa illa ↄ̃ña nõ valꝫ.aliqua roſa nõ eſt ſubã.g̃ aliqua nõ ſubã nõ eſt nõ roſa:ꝛ tñ eſt ↄuerſio ꝑ ↄ̄poſitionẽ:vt pꝫ ꝑ diffinitionẽ eiꝰ.g̃ ꝛc̃.ↄ̃ña nota cũ minori.maior ꝓbat:qa añs eſt verũ poſito ꝙ nulla roſa ſit:ꝛ tñ ↄ̃ñs eſt falſum:qa ↄ̄dictoriũ eſt veꝝ.ſ.oĩs nõ ſubã eſt non roſa:qa predicatur ſuperius de inferiori affirmatiue.❡ Scḋo.qa iſta ↄ̃ñtia nõ valet.chimera nõ eſt aĩal.ergo aliqḋ nõ aĩal nõ eſt nõ chimera:ꝛ tñ eſt ↄuerſio ꝑ ↄtrapoſitionez.g̃ ꝛc̃.ↄ̃ña nota cũ minori ꝑ diffõnẽ eiꝰ.maior ꝓbat:qa añs ẽ veꝝ:vt pꝫ. ꝛ ↄ̃ñs falſuꝫ:qa ↄtradictoriũ eſt verũ.ſ.oẽ non aĩal eſt nõ chimera. ❡ Tertio ſic. Iſta ↄ̃ña nõ valet.aliquis homo

Argr̃ 3° nõ eſt albus.ergo aliqḋ nõ albũ non eſt nõ homo:ꝛ tamẽ nõ eſt ↄuerſio ꝑ ↄtrapoſitionẽ.g̃ ꝛc̃.ↄ̃ña nota cũ minori. maior ꝓbat:qa poſito ꝙ nullus hõ ſit.añs eſt veꝝ:vt pꝫ: ꝛ tñ ↄ̃ñs eſt falſum:qa ↄ̄dictoriũ eſt verũ.ſ.oẽ non albuꝫ eſt non homo.❡ Quarto ſic. Iſta ↄ̃ña non valꝫ.oĩs ſubã non eſt ens.g̃ oẽ nõ ens non eſt non ſubã:ꝛ tñ eſt ↄuerſio ꝑ cõtrapoſitionẽ.g̃ ꝛc̃.ↄ̃ña nota cũ minori.maior ꝓbat: qa añs eſt verũ:vt pꝫ.ꝛ ↄ̃ñs falſuꝫ:qa ad ↄ̃ñs ſequit.ergo omne nõ ens eſt a tertio adiacente ad ſcḋm adiacens:qḋ tñ eſt falſuꝫ.❡ Quarto.qa iſta ↄ̃ña nõ valꝫ.homo albus nõ eſt aĩal.g̃ quoddã nõ aĩal nõ eſt non hõ albus:ꝛ tñ eſt ↄuerſio ꝑ ↄtrapoſitionẽ.g̃ ꝛc̃.ↄ̃ña nota cuꝫ minori.maior probat:qa añs eſt verũ.poſito ꝙ nullus hõ ſit albus:ꝛ cõſequens falſum:cũ ↄ̄dictoriũ ſit verũ.quare ꝛc̃.

Ad hec ſunt duo modi rñdendi. Unus eſt Magr̃i qui vult ꝙ nõ quelibꝫ ↄuerſio ſit bona conſequẽtia:ſed ſolũ ↄuerſio ſimplex vl'r eſt bona ↄ̃ña.ↄuerſio aũt per accñs ꝛ per contrapoſitionẽ non vl'r eſt bona ↄ̃ña:qa ſtat cõuerſam eſſe verã ꝛ ↄuertentẽ falſaꝫ: vt ꝓbant duo vltima argumẽta.ꝛ hãc opionẽ tenendo reſtat rñdere ad p̃mũ argm̄. ❡ Ad p̃mũ g̃ dĩ negando añs. Ad ꝓbationẽ negat maior.ſ.ꝙ illa ſit cõuerſio ſimplex.ſ.nullum aĩal eſt oĩs hõ.g̃ aliq̃s hõ nõ eſt aĩal.Et ad ꝓbationẽ dicit ꝙ nõ remanet eadẽ quãtitas.i.ſuppoſitio in vtraqꝫ: qa ly hõ/in p̃ma ſtat cõfuſe tñ.in ſcḋa ꝟo determinate. ꝙ in ſcḋa ſtet determinate pꝫ.ꝛ ꝙ in p̃ma ſtet cõfuſe tñ.

Ad p̃mũ ſm̃ vnam opinionẽ. Uide 2°. pn.ꝓ.du. cõ.2°./.c. 4.ꝛ trac. lo.par.ſi.

pbaſ:q2 illa.nullu3 aial eſt ois hõ.equiualet huic.oẽ aial
nõ eſt ois hõ.vbi ly hõ ſtat pfuſe tñ. Et ad pbationẽ cũ
dicis ſm Magrm qñ duo ſigna diſtributiua rc̃.dicit q
Magr intelligit quãdo cadũt imediate qualr nõ eſt hic.
Scd'y rnd opioné di ¶ Et ad aliud cõſilr dĩ q nõ eſt puerſio ſimplex pp eã
dem cãm. ¶ Alius modus eſt cõioꝛ qui vult q quelibet
bona puerſio ſit bona pña.ꝛ pbat vlr de puerſione ſim
plici:ꝛ per accñs:ꝛ p pipoſitionẽ per hoc pñm. Quia ex op
poſito pſequẽtis ſequit oppoſitũ añtis.ideo pñtia eſt bo
na.Et hui' opionis videt fuiſſe Boetius in trac.de ſyllis
cathegoricis qui loquens de puerſione ppoſitionũ dicit.
Cõuertunt aũt ille vt dictũ eſt quotiẽs cõmutatis termis
ſimul vere ſunt vel falſe.Inſup dicit q vlis affirmatiua
ꝛ pticularis negatiua nõ cõuertunt ſibiipſis ſimplr:quia
ſtat vnam eſſe verã ꝛ aliam falſam.Similr particularis
affirmatiua ꝛ particularis negatiua non puertunt p acci
dẽs:ppter illud idez.Ecce q manifeſte vult Boetius q
ois puerſio ſit bona pña.Et hanc opionẽ tenẽdo quã non
reputo inferioꝛẽ opionẽ Magri cu3 ei videant aſſentire
viri doctiſſimi:vt Boe.ꝛ plures alij.reſtat rñdere ad oia
argumẽta ſintelligẽdo q p quãtitatẽ hec opio non itelli
git ſuppõnẽ:ſed vlitatẽ particularitatẽ rc̃. ¶ Ad pmũ ğ
negat añs.Ad pbõnem negat maioꝛ.ſ.q iſta ſit puerſio
ſimplex.Et ad pbõnẽ dicit q nõ manet eadez quãtitas.
q2 pma eſt vlis.ſ.nullũ aial eſt ois hõ.ꝛ ſcda eſt particula
ris.aliquis hõ nõ eſt aial.Et pſilr ad aliud rñdet. ¶ Ad
Ad 2m ſcdm negat añs.Ad pbõnẽ negat maioꝛ:q2 nõ mutatur
quãtitas:cũ vtraq3 ſit vlis:ſed illa.ois hõ eſt aial.puertit
ſic.aliqđ aial eſt hõ:ꝛ tũc a cõuerſa ad puertentẽ eſt opti
ma pñtia. ¶ Ad aliud negat minoꝛ.ſ.q illa ſit puerſio p
accñs:q2 pticularis negatiua nõ põt puerti p accñs.ſolu3
eni deſignate p illũ verſu3 cõuertunt per accñs.ſ. Eua p
acci. ¶ Et ſi dĩ q cõpetit ſibi diffinitio conuerſionis per
accñs:q2 eſt trãſpoſitio ſubti in pdicatũ:ꝛ cõ manẽte ea
dẽ qlitate ſed mutata quãtitate. ¶ Ad intellim tuũ dicit
q nõ eſt debita trãſpoſitio qualr itelligit in diffõne illa.
Ad 3m quare rc̃. ¶ Ad tertiũ pro iſta opione defendenda duos
modos reſpõdẽdi ſu3 imaginatus:quoꝝ pm' facilioꝛ eſt.
ſcds vo ſubtilioꝛ. Prim' pmittit qs termin' eſt infinita
bilis in ppoſito:ꝛ dicit q due pditiones reqrunt. ¶ Pri
ma.q vnã nãm que exiſtat ponat que poſſet negari p ne
gationẽ additã.Ideo ly chimera nõ eſt termin' ifinita
bilis in ppoſito:ly roſa nõ eſt terminus ifinitabilis in p
poſito ſi nulla roſa ſit:ly hõ nõ eſt termin' ifinitabilis in
ppoſito ſi nullus hõ ſit:ly hõ albus nõ eſt terminus ifini
tabilis in ppoſito ſi nullus hõ albus ſit. ¶ Scda pditio.
q termin' ifinitatus ifinitas naturas derelinquat.ppter
hanc termin' trãſcẽdẽs:puta ly ens nõ eſt ifinitabilis:q2
negatio addita ſibi negat oẽm nãm:ita q nullã dereliu
quit.Et ppter h pz rñſio ad oia argumẽta:q2 nulla illaꝝ
ppõnũ eſt puertibilis per ptrapoſitionẽ illis caſibus ſtã
tibus.Et ſi p pmã pditionẽ arguis ſic.q2 poſito q nullus
hõ ſit.ego quero a te:an ly nõ hõ ſit termin' finitus vl ifi
nitus:ex quo ois termin' eſt finitus vel ifinitus.Et nõ po
tes dicere finitus:vt pz p diffõnez termini finiti.ğ eſt ter
minus ifinitus p te. ¶ Cõfirmat.q2 ly hõ eſt terminus
finit' in tali caſu.ğ addita negõne erit ifinit'.itẽ p ɋiber.
vbi agit de termino finito ꝛ ifinito.hec pditio non ponit
ab aliquo doctoꝛe.hñ eni3 poſuit q termin' ifinit' negat
vnã nãm:ſed nõ ponũt que exiſtat. Propter hec argumẽ
ta hic modus ſuſpectus eſt. Põt tñ defendi:ꝛ ad argumẽ
ta rñdet q aliud eſt qrere abſolute de termino finito ꝛ i
finito:ꝛ aliud eſt querere in ppoſito.i.ſm q ex ipſis ter
minis finitis vel ifinitis põt fieri cõuerſio p ptrapõnem.
Abſolute eni pcedo q nõ hõ eſt termin' ifinitus:in ppo
ſito tñ nõ eſt.i.nõ eſt talis ifinitus ſm quẽ poſſit fieri cõ
uerſio p ptrapoſitionẽ.Et ad pfirmationẽ ſilr. Et ad au
ctoꝛitatẽ alioꝝ ſilr q loquunt abſolute ꝛ non in ppoſito.
Sub alijs tñ verbis põt dici idẽ.ſ.q ſubto manẽte ppo
ſitio cõuertibilis eſt p ptrapoſitionẽ:aliter non.i.ſi ſubm
ſupponat pro aliquo exiſtẽte. ¶ Alius modus reſpõdẽdi 3a opio.
ſubtilioꝛ ꝛ magis pfoꝛmis Boetio:cũ ſit extract' ex dictis
ei' hincinde:pmittit duo. Primũ q ſm Boem in p ɋiber.
vbi agit de termino ifinito. Terminus ifinitus põt vere
affirmari tã de eo qđ nõ eſt ꝗ de eo qđ eſt.Vñ ſicut illa eſt
vera.aſin' eſt nõ hõ:ita illa chimera eſt nõ hõ:ꝛ nõ valet
a tertio adiacente ad ſcdm.ergo chimera eſt:q2 termin'
ifinitus eſt diſtractiuus cũ tam de nõ ente ꝗ de ente ve
rificabilis ſit:ꝛ iſta ppoſitio.chimera eſt non hõ.ſimplr
puertit in illã.nõ hõ eſt chimera.ğ quẽadmodũ talis ter
minus ifinit' põt vere affirmari tã de nõ ente ꝗ de ente:
ita ecõtra de termio ifinito põt vere affirmari tã nõ ens
ꝗ ens. ¶ Scdo premittit de mẽte Boet.in ſyllis cathe
goricis.caplo de puerſione p ptrapoſitionẽ q illa ppoſi
tio:qđdã nõ aial nõ eſt nõ hõ.ſigt q quedã res que aial
nõ eſt hõ eſt.ſiue qđda3 nõ aial hõ eſt.Cui' rõ eſt:q2 ſm
ip3 in p ɋiber.ſicut ex affirmatiua de pdicato ifinito ſequit
negatiua d pdicato finito:ita ecõ.Vñ ſi valz ſoꝛtes eſt nõ
hõ.ğ ſoꝛtes nõ eſt hõ:ita ecõtra. Iſta ğ ppoſitio.qđdã nõ
aial nõ eſt nõ hõ.equiualet illi.qđda3 nõ aial eſt hõ.Et ſi
p pmũ pmiſſu3 arguit:q2 dicit Boetius in p perher.q
terminus ifinitus eſt q vnã nãm deſtruit ꝛ ifinitas dere
linquit.ğ nõ põt affirmari vere de non ente.Dicit q ter
minus ifinit' dicit duo pncipalr pmo negationẽ nature.
ſcdario vo poſitionẽ alteri':ideterminate tñ:ꝛ ſic quo ad
pncipale loquit Boetius in ppoſito nr̃o:quo aũt ad tota
le ſimul loquit in pte in qua allegas ipſum:ꝛ ſic pz q nõ
pdicit ſibiipſi. ¶ His premiſſis ad pmũ dicit negãdo q
iſta pña nõ valeat.aliqua roſa nõ eſt ſuba.ergo aliq̃ non
ſuba nõ eſt nõ roſa.Et cũ pbas:q2 añs eſt veꝝ:ꝛ pñs fal
ſum.poſito caſu nego q pñs ſit falſum:imo eſt veꝝ:quia
equipollet iſti.aliqua nõ ſuba eſt roſa p ſcda3 ſuppoſitũ.
Et q iſta ſit vera in caſu pbat:q2 ſequit.aliq̃ roſa nõ eſt
ſuba.ergo aliq̃ roſa eſt nõ ſuba.tũc vltra.ğ aliq̃ non ſuba
eſt roſa p puerſionẽ ſimplicẽ.Et cũ dicis.q pdictoꝛiũ eſt
verũ.nego:imo eſt falſu3:q2 ſequit.ois non ſuba eſt non
roſa.ğ ois nõ ſuba nõ eſt roſa.tunc vltra.ğ nulla nõ ſuba
eſt roſa.illa eſt falſa:q2 pdicit illi vere.aliqua nõ ſuba eſt
roſa.Et ſi arguis p:q2 ſuperi' pdicat de iferioꝛi affirma
tiue hic.ois nõ ſuba eſt nõ roſa.ğ eſt vera. Dicit negãdo
pña3 loquẽdo de iſtis ppõnibus prioꝛiſtice put ly eſt di
cit eẽ exiſtere:q2 iſta eſt falſa in caſu Magri.ois roſa eſt
ſuba:vbi etiã ſuperius pdicat de inferioꝛi affirmatiue.Et
pſimilr pz rñſio ad alia. ¶ Ad qrtũ tñ dici põt q nõ eſt Ad 4m
cõuertibilis per ptrapoſitionẽ iſta ppõ:q2 ly ens nõ põt
ifinitari:qm addita negatione nullã nãm derelinquit.

¶ Vtꝝ diffõ ppõnis hypothetice ſit hñ data. Qõ. XXXI

Contra copulatiua ꝛ diſiunctiua nõ ſunt Argũ p
hypothetice:ꝛ tñ quelib3 illaru3
h3 ples cathegoricas coniunctas p notã copu
lationis:ꝛ diſiunctiõis.ğ diffinitio mala.pña
t3 cũ minoꝛi:q2 tũc alicui cõpeteret diffõ cui
nõ cõpetit diffinitũ.maioꝛ pbat:q2 hypothetica dicit qſi
ſuppoſitiua:ſed nulla haꝝ eſt ſuppoſitiua:q2 qlibet harũ
ſimplr enũtiat ꝛ nõ cũ ſuppõne:qre rc̃. ¶ Cõfirmat.q2
ſole pditionales ſunt hypothetice.ergo non copulatiua ꝛ
diſiunctiua.pña t3.ꝛ añs pbat p Boetiũ in tractatu ſuo
de ſyllogiſmis hypotheticis circa pncipiũ dicẽtẽ. Propo
ſitio vo ois aut cathegoꝛica eſt que pdicatiua dicit.aut
hypothetica que pditionalis vocat.Item pz ab eodez in

pmo

ſmo topicoꝝ ſuoꝝ dicēte. Cōditionaliū ꝓpōnū q̄s greci
hypotheticas vocāt partes ſunt ſimplices ꝓpōnes: quaꝝ
que prius eſt dicit̄ aīs. que poſterius dī ꝯn̄s. in quib⁹ lo
Argū 2° cis p3 ꝙ vult ſolū hypotheticas eē ꝯditionales. ¶ Scḋo
ſic. Si antechriſ eēt albus antechriſ eēt coloratus. hec eſt
ꝓpoſitio hypothetica: ⁊ tñ nō ſunt cōiuncte plures cathe
gorice. ergo ⁊c̄. ꝯn̄a nota cū maiori: q2 eſt ꝯditionalis. mi
nor probat̄: q2 partes eius nō ſunt cathegorice: q2 ꝓpoſi
tio cathegorica eſt idicatiua. ille aūt nō ſunt indicatiue. ḡ
Argū 3° nō ſūt cathegorice ⁊c̄. ¶ Tertio ſic. iſta eſt hypothetica.
Oīs hō currit: ſed tu es hō: ḡ tu curris: ⁊ tñ nō cōiungunt̄
plures cathegorice ꝑ aliquā dictaꝝ notaruꝫ. ergo ⁊c̄. ꝯn̄a
t3 cū maiori: q2 eſt ſyllis. ergo eſt ꝓpoſitio vl' cathegorica
vl' hypothetica. nō cathegorica. ergo hypothetica. minor
ꝓbat̄: q2 nō eſt nota ꝯditionis: copulationis: ⁊ diſiunctio
nis. ſi dicis eſt nota rōnis: ly ergo, q̄ equal3 note ꝯditiōis.
Cōtra illa nota ḡ, nō ꝯiūgit plēs cathegoricas: ſ3 vnā ca
thegoricā cū vna hypothetica: q2 aīs eſt vna hypotheti
ca: ⁊ ꝯn̄s vna cathegorica: deīde ſūt plēs note: q2 copula
tionis ⁊ rōnis. ḡ nō magi9 d3 dici rōnalis q̄ copulatiua: ſ3
Argū 4° nō pōt ſimul ⁊ ſemel eē vtraq3. ḡ nulla eſt ⁊c̄. ¶ Quarto.
iſte ſūt hypothetice: q2 tu curris tu moueris: ſimil'r cū tu
curris tu moueris: ſil'r vbi tu curris tu moueris: ⁊ tñ non
cōiungunt̄ plures cathegorice ꝑ aliquā notarū dictaruꝫ.
ergo ⁊c̄. ꝯn̄a nota cū minori. maior probat̄: q2 quelib3 il
larū eſt ꝓpoſitio. ergo cathegorica vel hypothetica. nō ca
thegorica: q2 cathegorica hab3 ſubm predicatū ⁊ copulā
ꝑncipales partes ſui qualiter non habent ille. ergo eſt hy
pothetica. ¶ Confirmat̄. q2 iſta eſt hypothetica. cum hō
eſt animal eſt: ⁊ tamē nō ſunt ꝯiuncte plures cathegorice
per aliquā dictaꝝ notarum: vt patet: ergo ⁊c̄.

Ad pꝛm̄ **Ad primū** dicūt quidā ꝙ ꝓpoſitio pōt dici hypo
thetica dupl'r. Uno mō ſm ethymolo
giā vocabuli. Alio modo ſm cōem vſum loquēdi. ꝑrio
modo ſola ꝯditionalis eſt hypothetica: q2 ſola eſt ſuppo
ſitiua. Scḋo mō tā copulatiua ⁊ diſiunctiua q̄ ꝯditiona
lis eſt hypothetica: ⁊ per hoc etiā p3 ad ꝯfirmationē. Uel
aliter dicat̄ ꝙ multotiēs aliud eſt a quo nomen imponit̄
ad ſignificādū: ⁊ aliud eſt illud qḋ ſignat: vt p3 de lapide
qui iponit̄ ad ſignificādū a leſione pedis: ſignat tñ aliud
q̄ leſionē. Ita hoc nomē hypothetica imponit̄ ad ſignifi
candū a cōditionali ſiue ſuppoſitiua ꝓpōne: aliō tñ ſigni
ficat: q2 nō ſolū ꝯditionalē ſed copulatiuā ⁊ diſiunctiuā:
ꝑncipalius tñ ſignat ꝯditionalē q̄ aliā ſpēm cū ab illa ſit
Ad 2m denoiatio. ⁊ ſic p3 ad argm ⁊ ad ꝯfirmationē. ¶ Ad ſcḋm
dicit̄ ꝙ per cathegoricas hic itelligim⁹ tā veras cathego
ricas q̄ que hñt modū cathegoricarū. ꝑropoſitio aūt h3
modū cathegoricaꝝ qñ h3 ſubm predicatū ⁊ copulā prin
cipales ptes ſui: q̄uis nō ſit vera cathegorica: vt in argto
Ad 3m arguit̄: q̄re ⁊c̄. ¶ Ad tertiū dicit̄ ſicut ibi. ¶ Ad replicā
negat̄ ꝙ illa nota cōiungat plures cathegoricas. Et cū di
cis. cōiungit vnā cathegoricā cū vna hypothetica. ꝯcedo:
ergo nō cōiungit plēs cathegoricas. nego ꝯn̄tiā: l3 enī nō
cōiungat duas cathegoricas preciſe: ſufficit ꝙ coniungat
plures cathegoricas vl' ſint due vel plures nō curo. Et cū
tu arguis vlterius ꝙ ſūt plures note. ſ. copulationis ⁊ ra
tionis: cōcedo: ergo nō magis d3 dici rōnalis q̄ copulati
ua. nego ꝯn̄tiā: imo dicit̄ rōnalis: q2 ꝑncipalis nota eſt no
ta rōnis. Uel potes dicere ꝙ ſemꝑ diſtinguenda eſt ꝓpō
in qua plures note ſunt: vel velis ꝙ ꝑma ſit ꝑncipalis vel
ſecuda: ⁊ reſpōdet̄ ꝯſequenter abſolute: tñ vna ꝑncipalis
Ad 4m eſt. ¶ Ad q̄rtū negat̄ maior. Ad ꝓbōnē nego ꝙ non ſint
cathegorice. Et cū tu arguis: q2 ꝑncipales partes eaꝝ nō
ſunt ſubm predicatū ⁊ copula. rn̄det̄ ꝙ ꝑncipales partes
ſunt ſubm ꝑdicatū ⁊ copula: q2 illic oꝛones ſunt: vt ſubm
predicatū ⁊ copula. Qn̄ ḡ ꝑncipales ptes ꝓpōnis ſunt ꝓ
pōnes: que nō ſunt vt ſubm ꝑdicatū ⁊ copula illius ꝓpō
nis: tunc ꝓpō eſt hypothetica: ſed ſi tales ꝓpōnes ſunt vt
ſubm ꝑdicatū ⁊ copula illius tūc eſt cathegorica: ⁊ ſic eſt
in ꝓpoſito: q2 dicēdo: q2 tu curris tu moueris. ſub3 eſt q2
tu curris: ꝑdicatū eſt tu moueris: q2 equiualet huic. ꝙ tu
curris eſt cauſa ꝙ tu moueris facta reſolōne illius note:
q2 in hoc eſt cauſa: ⁊ ita dicat̄ de alijs. ¶ Ad ꝯfirmatio Ad ꝯfir.
nē dī ꝙ illa equalet ꝯditionali ſm Boetiū in tractatu de
ſyllis hypotheticis. ¶ Uel potes dicere ꝙ eſt vna tēpo
ralis: ⁊ ꝯſequēter eſt cathegorica non hypothetica.

¶ Utrū diffō ꝯditional' cū ſpēb⁹ ſit bn̄ data. Qō. XXXII

Contra diffōnem ꝯditionalis arguit̄ ſic.
Iſta eſt ꝯditional'. Si antechriſ Argū 1°
eſſet albus: antechriſ eſſet coloratus: ⁊ tñ non
cōiungunt̄ plures cathegorice: q2 nulla illaꝝ
eſt indicatiua. ḡ ⁊c̄. ¶ Scḋo cōtra affirmati Argū 2°
uā ⁊ negatiuā arguit̄ ꝓbādo ꝙ ꝯditionalis nō eſt negati
ua qñ nota cōditionis negat̄ ꝑponēdo negationē toti ꝯdi
tionali: ſic dicēdo: non ſi ſoꝛ. currit ſoꝛ. mouet̄. ⁊ arguit̄ ex
fundamento auctoris modoꝝ ſignificādi: q2 aduerbiū
eſt determinatiuū ſoluꝫ verbi vel participij. ergo nō pōt
negare notam cōditionis: ſcil3 ly ſi, q2 illa eſt coniunctio.
Et ſi forte dicitur negādo totā conditionalē negant̄ duo
ꝟba: ⁊ ſic nō eſt ꝯ nām aduerbij. Cōtra. illud nihil eſt: q2
negare ꝯditionalē nō eſt negare aīs nec ꝯn̄s ſ3 illationē.
Sicut cū dī: nō ſi tu es hō tu ſedes: nō negat̄ te eſſe hoīeꝫ:
nec negat̄ te ſedere: ſed ſolū negat̄ illatio. i. ꝯſecutio ꝯſe
quentis ex aīte. ¶ Tertio ꝯ veritatē ⁊ falſitatem arguit̄ Argū 3°
ſic argumēto Magr̄i. Aliqua eſt cōditionalis vera cuius
ꝯdictoriū ꝯn̄tis ſtat cū aīte. ḡ diffinitio falſa. ꝯn̄a t3. aīs
ꝓbat̄: q2 hec ꝯditionalis eſt vera ⁊ affirmatiua: niſi tu es
aīal tu nō es homo: vt p3. ⁊ aīs eſt veruꝫ tu es aīal: ⁊ ꝯn̄s
falſuꝫ tu nō es hō. ḡ ⁊c̄. ¶ Quarto ꝯ poſſibilitatē ⁊ īpoſſi Argū 4°
bilitatē: ꝯtingentiā ⁊ neceſſitatē arguit̄ ſic: ꝓbādo ꝙ non
quelibet cōditionalis poſſis eſt vera ⁊ nec̄ia. Nā iſte ſunt
ꝯditionales poſſes ſ3 Hentiſberū in tractatu de relatiuis.
Aliq̄ ꝓpoſitio eſt: ⁊ ſi illa ſciat̄ a te illa eſt poſſis: aliq̄ ꝓpo
ſitio eſt: ⁊ ſi illa eſt vera tu es aſinus: aliqḋ aīal eſt: ⁊ ſi illḋ
eſt riſibile tu nō es hō: ⁊ tñ nulla talis eſt nec̄ia: vt ipſe
met dicit loco allegato. ḡ ⁊c̄. ¶ Cōfirmat̄. omne verū eſt Confir.
poſſe ⁊ nō ecōtra. ergo aliquid eſt poſſibile qḋ nō eſt veꝝ:
ergo aliqua ꝯditionalis eſt poſſibilis que non eſt vera.

Ad hec breuiter reſpōdet̄. ¶ Ad ꝑmū dī ꝙ diffini Ad ꝑm
tio cōditionalis ſic itelligit̄. Cōditionalis eſt
illa in qua cōiungunt̄ plures cathegorice vel ſe hñtes per
modū cathegoricaꝝ. Modo in ꝓpoſito dico ꝙ in illa cō
ditionali aſſignata cōiungunt̄ plures oꝛones ſe hñtes per
modū cathegoricaꝝ. ¶ Ad ſcḋm dicit̄ ꝙ ſicut ꝯdictoriū Ad 2m
copulatiue pōt aſſignari dupl'r. ſ. negatiue per negationeꝫ
ꝑcedētē: ⁊ affirmatiue per diſiunctiuā affirmatiuā factaꝫ
de partib⁹ ꝯdicētib⁹ copulatiue: ⁊ ſic dicēdū eſt de diſiun
ctiua. Ita ad ꝓpoſitū dicēdū eſt de ꝯditionali ⁊ rōnali ꝙ
dupl'r pōt ſibi aſſignari ꝯdictoriuꝫ. ꝑrio affirmatiue per
aduerſatiuā affirmatiuā factā ſiue cōpoſitā ex aīte ⁊ op
poſito ꝯn̄tis. ¶ Scḋo per negationē ꝑcedenteꝫ. vbi grā.
ꝯdictoriū huius ꝯditionalis. ſi tu curris tu volas. eſt hec
aduerſatiua: l3 tu curris ſtat te non volare: ⁊ etiā pōt aſſi Opp ꝯſequentias Strodi.
gnari per negationē precedentē ſic. nō ſi tu curris tu vo Hec ſunt
las. ¶ Ad argm ergo in ꝯtrū rn̄det dupl'r ꝑaulus ꝑgulen verba for
ſis dubio ſcḋo. ꝑrimo dicit ꝙ ly nō, nō eſt aduerbiū: ſed malia pau
aggregatū ex ly non, ⁊ ly ergo. equalet vni aduerſatiue. ſ. li. ibi.
ad ly q̄uis, ſicut in copulatiua negatiua tātū valet ly nō
et, q̄ntū ly vel: ⁊ ecōtra tātū valet ly nō vel, q̄ntū ly et:
l3 ergo ꝑponat̄ negatio toti ꝯn̄ti: tñ intelligit̄ coniuncta

cū ly ergo/ꝛ in mēte eſt vnus actus aduerſatiuus cui ſub/ ordinanť ille due voce:/nō/ergo:ꝛ ita dicať ď ꝯditionali. Uel aliter dicit ipſe pōt dici ſm veterē doctrinā ꝙ ex oī ꝓpōne ſequiť ſuū dictū fore veꝝ. Nā ſequiť hō eſt aſin⁹. ergo eſt veruȝ ꝙ hō eſt aſinus. Ita poſſumus dicē ꝙ vbi negatio preponiť itelligiť hoc cōplexū nō eſt ita:vel non eſt veꝝ:vel nō ſic eſt. Ideo tātū eſt dicere:nō ſi tu curris tu volas:quātū ſi diceremus nō eſt ita:vel nō eſt veꝝ vel nō eſt ſic.vł nō ſequiť:ſi tu curris tu volas.ita ꝙ itelligať aliqđ ꝟbū negatū ab aduerbio ꝓcedēte:ſicut cū diciť affir/ matiue:ſi tu curris tu moueris iplicite eſt dicere : ſequiť ſi tu curris tu moueris:ꝛ ita dicať de ꝯña. ❡ Quātū iſte rñſiones valeāt tuo iudicio relinquo.Si eni recte pōde/ rabis friuole ſunt. Prima eni negat ꝙ ly nō/ſit aduerbiū ꝛ male. Scđa dicit ꝙ itelligiť vnū ꝟbū negatū ꝑ negōnē: vt nō ita eſt ꝙ ſi tu curris tu volas:ſeqť ꝙ eſt cathegori/ ca:aut ſi eſt hypothetica nō ſit negatiua. Ideo alr̄ dicereȝ ꝙ ad h̄ vt ꝓpō ſit negatiua reqriť:vt negatio neget illud qđ eſt formale in ea:ſed ſicut verbū eſt forma in cathego rica:ita nota ꝯiungēs cathegoricas eſt forma in hypothe tica. Ideo reqriť vt negatio neget notā.Et ad argm̄ negō ꝙ aduerbiū determinet ſolū ꝟbū vł participiū. Nā dicē do:ſorteȝ currere eſt nō poſſe:iſta eſt negatiua:ꝛ tñ negať modus qui nō eſt ꝟbū nec pticipiuȝ. ❡ Si tñ grāmatici dicāt hoc:nolo negare auctem grāmaticoꝝ:ſȝ dico ꝙ hȝ intelligi cū grano ſalis:ſic.vȝ.ꝙ cū ꝟbū ſit illud qđ ꝑnci/ paliter importat cōpōnē:qa ſiue ꝑ ſe ſiue cuȝ alio ſumať ſemꝑ hoc facit:ideo ꝑncipalr̄ hȝ negatio determinare ꝟ/ bū.ex ꝯñti tñ pōt determinare qđcūqȝ importat cōpōnē: ſed cū tales note ꝯiungētes cathegoricas iportēt cōpōnē: ideo negatio pōt determinare illas.quare ꝛc̄.

Ad 3m ❡ Ad 3m di/ cit Magr̄ ꝙ regule date de veritate ꝛ falſitate ꝯditiona/ liū reſpiciūt ſolū ꝯditionalē denoiatā a ly ſi:nō aūt idiffe rēter oēȝ ꝯditionalē:qa nō ꝯditionalē denoiatā a ly niſi. qre ꝛc̄.

Rñſ 2°. ❡ Uel aliter tenēdo ꝙ intelligiť de vtraqȝ negať ꝙ oppoſitū ꝯñtis ſtet cū añte. Nā añs nō eſt:tu es aial:ſȝ h̄ totū tu nō es aial:qđ pȝ reſoluēdo ly niſi/in ſi nō.ꝛ tunc oppoſitū ꝯñtis.ſ.tu es hō:nō ſtat cū añte.ſ.tu non es aial.

Ad 4m ❡ Ad 4m rñdet Hentiſber loco allegato ꝙ quelibȝ illa/ rū eſt ꝯditionalis poſſ:nō tñ eſt neccia:ꝛ facit argum̄ ꝯtra ſe ſic. Quelibȝ ꝯditionalis poſſ eſt bona ꝯña:quelibȝ bo na ꝯña eſt neccia.ğ a ꝑmo ad vltimū ſequiť quelibet ꝯdi/ tionalis poſſ eſt neccia. ❡ Rñdet ꝙ nulla talis cōditio/ nalis in terminis relatiuis vbi terminus relatiuus ſequiť imediate notā ꝯditionis eſt ꝯña.huiꝰ ſunt oēs iſte ꝯditio nales ꝓpoſiteꝝ:iđ nulla illaruȝ eſt ꝯña:qa nec hȝ añs nec ꝯña. ❡ Relatiuū eni cū ad aliud referať non eſt añs ad illud ad qđ referť:ꝛ iđ tales ꝯditionales ſunt vere vel fal ſe:poſſes vel impoſſes ſicut alie ꝓpōnes cathegorice ꝑticu lares vł idefinite. Uel aliter poſſum⁹ rñdere ꝛ melius ꝙ iſte ꝓpōnes nō ſunt ꝯditionales:ſed ſūt copulatiue:qa tu/ cis nota copulationis copulat partes ꝑncipales:ꝑmaȝ ca/ thegoricā cū ꝯditionali ꝛ eſt ꝑncipalis nota. Nota aūt cō ditionis nō copulat ꝑncipales ptes:ſȝ partes vni⁹ ꝑncipa lis partis:vt pȝ intuenti.

Ad ꝯfir. ❡ Ad ꝯfirmationē ꝯcedo ꝙ non omne poſſe eſt veruȝ. ❡ Et cum infers vlterius.ergo non oīs cōditionalis poſſ eſt vera.nego ꝯñaȝ:qa arguiť a ſu periori ad ſuū inferius negatione poſtpoſita.ac ſi arguať: non omne aial currit.ergo nō omnis homo currit.

❡ Utrum diffinitio copulatiue cum ſpeciebus ſuis ſit be/ ne data. Queſtio XXXIII.

Argť ꝑ. Contra diffōnem copulatiue arguiť ſic. Iſta eſt copulatiua. Oīs hō eſt riſibilis ꝛ ecōtra:ꝛ tñ nō ꝯiunguntť plures ca thegorice.ğ ꝛc̄.ꝯña nota cū maiori.minor ꝓ/ bať:qa ly ecōuerſo/nō eſt cathegorice cuȝ ibi nō ſit ſubȝ predicatū ꝛ copula ꝑncipales ptes ſui.

Confir. ❡ Confirmať.qa iſta eſt copulatiua.ſi tu eſſes hō:ꝛ tu eſſes aial:ꝛ tñ nō cō/ iunguntť plures cathegorice hic:qa nulla illaꝝ eſt idicati/ ua:qre ꝛc̄.

Argť 2° ❡ Scđo ꝯ affirmatiuā ꝛ negatiuaȝ arguiť vt ſupra arguebať ꝯ ꝯditionalē:qa negatio cū ſit aduerbiū nō hȝ determinare niſi verbū:ꝛ ꝯñr nō pōt determinare illā notā ꝛc̄.

Argť 3° ❡ Tertio ꝯ veritatē ꝛ falſitateȝ arguiť argo Magr̄ ſic. Iſta copulatiua eſt vera. Aliqđ aial eſt:ꝛ ſi tu es illđ tu es aſinus:ꝛ tñ vna pars ꝑncipalis eſt falſa.ergo diffinitio mala.ꝯña tȝ.maior ꝓbať ꝑ reſoluentes ſic.hoc eſt demōſtrādo brunelluȝ.ꝛ ſi tu es illud tu es aſinus:ꝛ h̄ eſt aliqđ aial.ğ aliqđ aial eſt:ꝛ ſi tu es illud:tu es aſin⁹:cū reſoluētes vere ſint ꝛ ipa reſoluta eſt vera.minor ꝑncipa lis ꝓbať.ſ.ꝙ vna ps iſti⁹copulatiue eſt falſa:qa 2a eſt fal/ ſa:cū nō videať ſigñare aliđ niſi ſi tu es aial:tu es aſin⁹: ſed hec eſt falſa.ğ illa.ſi tu es illud tu es aſinus.

Confir. ❡ Cōfir/ mať.qꝛ iſta copulatiua eſt falſa:aliqd eſt ꝛ qđlibȝ eſt illđ. Similr̄ illa.nihil eſt ꝛ qđlȝ eſt illud:ꝛ tñ quelibȝ pars eſt vera.ğ ꝛc̄.tȝ ꝯñia cū maiori:qa ꝑma ſigñat qđ aliqd eſt: ꝛ illud eſt qđlibet.ſcđa ſigñt ꝙ aliqd eſt ꝛ illđ eſt nihil.mi/ nor ꝓbať:qa ꝑma eſt neccia:ꝛ ſcđa eſt vna vlis cuius qli/ bet ſingularis quaȝ nata eſt hic eſt vera ꝛ nulla alteri re/ pugnat.igiť quelibet ps eſt vera.

Argť 4° ❡ Quarto ꝯ poſſibilita tē ꝛ impoſſitateȝ arguiť argo Magr̄. Iſta copulatiua eſt impoſſ. Oīs hō currit.tu es hō ꝛ tu nō curris:ꝛ tñ qlibet pars eſt poſſ ꝛ alteri compoſſ:ğ diffinitio mala.ꝯña tȝ. maior ꝓbať:qa ex duab⁹ ꝑmis ptib⁹ ſequiť ꝯdictoriū ter tie ptis in darij.ğ eſt ipoſſ.minor ꝓbať:qa quelibȝ illaꝝ eſt poſſ:ꝛ queciqȝ illaꝝ duaꝝ ſumanť ſūt cōpoſſibiles. ğ ꝛc̄.

Confir. ❡ Cōfirmať.qa iſta copulatiua eſt poſſ:deus eſt:ꝛ antechriſ eſt hō:vt pȝ. ❡ Et ſcđa pars ipoſſ ꝓbať:qa ly hō/ſupponit ſolū pro ꝑſentib⁹ hoīb⁹:ſȝ eſt ipoſſe ꝙ ante/ chriſ ſit hō qui eſt:qꝛ facio iſtā ꝯñaȝ.antechriſ eſt hō ꝗ eſt. ꝛ iſti ſunt omnes hoīes.ergo antechriſ eſt iſte homo:vel antechriſ eſt iſte homo:ꝛ ſic de alijs. Iſta ꝯña eſt bona:qa licet deſcēdere ſub illo termino homo diſiunctiue : ꝛ ꝯñs eſt ipoſſe.ergo ꝛ añs per decimā regulā Strodi:ꝛ nō eſt impoſſe pro ſcđa parte.ergo pro ꝑma.

Argť 5° ❡ Quito ꝯ neceſſi/ tatē ꝛ ꝯtingentiā arguiť argumēto Magr̄. Iſta copulati ua eſt neccia.nō nullus deus eſt:ꝛ tu es hō:ꝛ tñ ſcđa ps eſt cōtingēs.ſ.tu es hō.ğ ꝛc̄.

Confir° ❡ Cōfirmať.qa aliqua eſt copu latiua que non eſt neceſſaria nec contingēs:vt iſta.tu cur/ ris ꝛ tu volas.ergo diuiſio inſufficiens.

Ad ꝑm Ad hec breuiter rñdeť. ❡ Ad ꝑmū diciť ꝙ diffini/ tio copulatiue itelligiť in qua cōiūgunť plu res cathegorice explicite vel iplicite:ꝛ ſic ly ecōuerſo/eſt vna cathegorica iplicite ꝛ hȝ ſubm ꝑdicatū ꝛ copulā ipli/ cite : ꝛ ſequiť ꝙ aliqua cathegorica affirmatiua pōt fieri negatiua ſine additione alicuius ad ipſaȝ:ꝛ ſine remotio/ ne alicuius ad ipſam:ꝛ ſine trāſpoſitione terminoꝝ:vt ly ecōuerſo/vbi ꝑcedit ꝑus illa.oīs hō eſt riſibilis:deide lo/ co illius ponas illā nullus hō eſt riſibilis.

Ad ꝯfir. ❡ Ad ꝯfirma/ tionē diciť ꝙ in diffōne ſubintelligiť:vel ſe hñtes ꝑ mo/ dū cathegoricaꝝ:vt eſt hic.Ego aūt verius puto dicē illā nō eſſe copulatiuā:qa nō eſt ꝓpō cū nō ſignificet verum vel falſuȝ.illa eni nō quietat itellm̄.

Ad 2m ❡ Ad ſcđm dī ſicut ad ſcđm argm̄ ꝑcedētis qōnis.vide ibi.

Ad 3m ❡ Ad tertiū diciť ꝙ iſta copulatiua eſt vera ꝛ ſcđa pars eſt vera ſicut ꝑma:ꝛ cū tu dicis:qa ſcđa ps ſigñat ſi tu es aial:tu es aſinus.negať. Uñ loco relatiui nō licet ponē añs niſi ſeruet eadē ſuppo ſitio:ſed dicēdo.aliqđ aial eſt:ꝛ ſi tu es illud tu es aſinus: ly illđ/ſtat determinate:ſȝ ſi dicis:ſi tu es aial ly aial/ſtat cōfuſe tm̄:ideo ſcđa pars nō ſigñat aſſertiue illud qđ di/ cis:ſed ſignificat ꝙ aliqđ aial ſi tu eſſes tu es aſinus:ꝛ h̄ eſt

verũ:q2 hoc ſi tu es demõſtrãdo aſinuz/tu es aſinus.& h
Ad ꝯfir. eſt aliqđ aĩal.g̃ &c.¶ Ad ꝯfirmationẽ rñdet Heĩſber q
quelibet ſingularis eſt vera in tractatu de relatiuis negã/
do iſtas copulatiuas.Et ad ꝓbõnẽ cũ arguit q q̄libʒ ſin/
gularis eſt vera cũ pᷓma parte dicit q illius vl̃is affirma/
tiue:q̄uis quelibet ſinglaris ꝑ ſe accepta ſit vera cũ pᷓma
parte copulatiue.ſ.aliqđ eſt:tñ ſi ſimul ſumanĩ nulla eſt
vera cũ eadẽ niſi pᷓma. Et ecõtra dic̃ de vl̃i negatiua.vʒ.
q quelibet erit vera ꝑter vltimã ex ſuis ſingularib⁹ cum
Ad 4ᵐ pᷓma parte ſi ſimul ſumanĩ.¶ Ad q̄rtuʒ dicit Magr̃ q
ille regule ſunt date de copulatiua facta tñ ex duab⁹ pti/
bus cuiꝰ nõ eſt illa aſſignata:& ſi vis regulã itelligere vl̃r
debes dicere q ad poſſitatẽ reqrit q q̄libʒ pars ſit poſſis
& nulla alteri vel alijs ſit incõpoſſis:mõ lʒ in ꝓpoſito vna
nõ ſit icõpoſſis alteri:tñ vna eſt icõpoſſis alijs.nã tertia eſt
icõpoſſis duab⁹ pᷓmis.¶ Uel breuius dic q ad poſſibili/
tatẽ reqrit q quelibʒ pars pᷓncipalis ſit poſſis & vna pars
pᷓncipalis ſit incõpoſſis alteri.modo quelibet copulatiua
hʒ tñ duas partes principales:lʒ plures ſint partiales. In
ꝓpoſito vna pars pᷓncipalis nõ eſt cõpoſſis alteri:ideo nõ
Ad ꝯfir. eſt poſſis iſta copulatiua.¶ Ad ꝯfirmationẽ di q iſta eſt
poſſis:& cũ dicis ſcđa pars eſt ipoſſis.negaĩ.¶ Ad ꝓbõnẽ
cũ dicaĩ ly homo/ſupponit tñ pro pᷓſentib⁹:ſʒ impoĩe eſt
q antechꝛiſt ſit hõ qui eſt.negaĩ:imo eſt poĩe q antechꝛiſt
ſit homo qui eſt:& cũ tu facis ꝯñaʒ deſcẽdẽdo ſub illo ter
mino hõ:& iſti ſunt oẽs hoies.g̃ antechꝛiſt eſt iſte hõ.ꝯñtia
eſt bona.ꝯcedo.& ꝯñs eſt ipoĩe.ꝯcedo.g̃ añs ẽ ipoĩe.ꝯce/
do.& cũ tu dicis nõ pro 2ᵃ pᷓte.g̃ pro pᷓᵃ pᷓte.nego ꝯñtiã:q2
lʒ q̄libʒ ps añtis ſit poſſis:tñ vna eſt incõpoſſis alteri. Nõ
eni ſtant ſil̃ in veritate q antechꝛiſt ſit hõ:& iſti ſũt oẽs ho/
mines demõſtrãdo exiſtẽtes.Et ſi arguis ꝯ.antechꝛiſt eſt
hõ qui eſt:& nõ ſunt niſi iſti hoies:demõſtrãdo pᷓſentes.g̃
antechꝛiſt eſt hic vel hic.cõcedo ꝯñtiã:ſed añs pro prima
parte eſt falſuʒ:lʒ ſit poĩe:q2 dato q nõ ſunt niſi iſti hoies
demõſtrãdo exñtes adhuc eſt poĩe:q2 antechꝛiſt ſit vnus
Ad 5ᵐ homo exiſtẽs qui nec ſit ille nec ille.¶ Ad q̄ntũ dicaĩ q
regula itelligit de copulatiua affirmatiua & nõ negatiua.
Ad ꝯfir. ¶ Ad ꝯfirmationẽ cõcedo ꝯſequentiã & conſequens:q2
copulatiua non ſufficienter diuidiĩ per neceſſarium & cõ
tingens cum aliqua ſit impoſſibilis.

¶ Utrum diffinitio diſiunctiue cum ſpeciebus ſit bene
data. Queſtio. XXXIIII.

Argĩ pᷓ. **C**ontra diffõnez diſiunctiue arguiĩ ſic.
Nota diſiunctionis diſiungit.i.
ſeparat ea iter que cadit:g̃ nõ cõiungit ea.ꝯſe
quẽtia tʒ.& añs ꝓbaĩ:q2 ꝓpᷓiuʒ note diſiun/
ctionis eſt diſiungere.¶ Ad h forte diceres:
vt dicit Donatus q nota diſiunctionis cõiungit voces:di
ſiungit tñ ſenſuʒ.i.ſignificatũ:& nõ icõuenit q vnũ & ideʒ
cõiungat & diſiungat reſpectu diuerſoꝝ.¶ Cõtra hoc ar/
guiĩ:& adduco rõnẽ auctoris modoꝝ ſignificãdi:q̄ iꝓ/
bat Donatũ:que talis eſt.Cõiunctio ꝯiungit illa cũ q̄bus
per ſe ꝯſtruit:ſed cõiunctio nõ ſolũ ꝯſtruiĩ cũ vocib⁹:ſed
etiã ꝯſtruiĩ cũ dictionibus.i.aggregato ex voce & ſignifi/
cato & modo ſignificãdi:ergo ꝯiunctio diſiunctiua dictio/
nes ꝯiungit.i.voces & ſignificata ſiue voces ꝑ ſignificata
Argĩ 2ᵒ cõiungit.¶ 2ᵒ ꝯ affirmatiuã & negatiuã venit arg̃ᵐ factũ
cõtra alias ſpẽs hypotheticaꝝ ſpecialr̃:tñ arguiĩ ſic. Iſta
eſt negatiua:tu nõ es hõ vel tu nõ es aſinus:& tñ nota diſ/
iunctionis nõ negaĩ.g̃ &c.ꝯñã nota cuʒ minori.maior ꝓ/
baĩ:q2 facio iſtã ꝯñtiã.nõ tu es hõ & tu es aſinus.g̃ tu nõ
es hõ:vel tu nõ es aſinus.ꝯñã eſt bona:q2 equalʒ huic cũ
ꝯdictoriũ copulatiue affirmatiue detur duob⁹ modis:aut
ꝑ negõnẽ pᷓcedẽtẽ:aut ꝑ diſiunctiuã factã de ptib⁹ oppo/
ſitis copulatiue:& añs eſt pure negatiuũ:q2 eſt vna copu/
latiua negatiua.g̃ ꝯñs eſt pure negatiuũ.tʒ ꝯña ꝑ vndeci/
mã regulã Strodi que dicit.¶ Si aliqua ꝯñtia eſt bona
añs eſt pure negatiuũ.ergo ꝯñs eſt pure negatiuũ.¶ 3ᵒ ꝯ Argĩ 3ᵒ
veritatẽ & falſitatẽ ſic arguiĩ argumẽto Magr̃i. Diſiun/
ctiua illa eſt falſa.Oẽs hoies ſũt aſini:vl̃ hoies & aſini ſũt
aſini:& tñ vna pars eſt vera.g̃ &c.ꝯñtia nota.maioꝛ ꝓbaĩ:
q2 quelibet pars pᷓncipalis eſt falſa.pᷓma hoies ſunt aſini.
ſcđa hoies & aſini ſunt aſini.minoꝛ ꝓbaĩ:q2 quelibet illa/
rũ eſt vera.oẽs hoies ſunt aſini:vl̃ hoies & aſini ſunt aſini.
g̃ &c.¶ Cõfirmaĩ.q2 diſiunctiua que hʒ ambas ptes ve/ Confirᵒ
ras eſt falſa:vt illa.tu es hõ vel tu es aĩal.g̃ regule falſe.
ꝯña tʒ.añs ꝓbaĩ ſic. Illa oĩo eſt falſa que ſigñat ſicut nõ
eſt:ſed iſta deſignata eſt huiꝰ.ergo &c.ꝯña nota cũ maio/
ri per Phm in pᷓdicamẽto ſubẽ dicẽtẽ:q ex eo q res eſt
vel nõ eſt oĩo diciĩ vera vel falſa.minoꝛ ꝓbaĩ:q2 iſta diſ/
iunctiua ſigñat ſignificata vocuʒ quas ꝯiungit eẽ ſepara/
bilia & non ſunt ſeparata:ergo ſig̃t ſicut nõ eſt.¶ Cõfir/
maĩ.auctẽte Boetij di.ꝯiunctio diſiunctiua ea iter que ca/
dit ſil̃ eẽ nõ ꝑmittit.¶ 4ᵒ ꝯ poſſibilitateʒ & arguiĩ argᵗᵒ Argĩ 4ᵒ
Magr̃i. Iſta diſiunctiua eſt ipoſſis ꝯtingẽter.tu es vel tu
nõ es:ſuppoſito q2 aduerbiũ determinet totũ:& tñ q̄libet
eius pars eſt poſſis.g̃ &c.ꝯña tʒ.Prima pars añtis ꝓbaĩ:
q2 ſuũ ꝯdictoriũ eſt neceĩuʒ.ſ.neceĩo tu es vel tu nõ es.Se/
cũda pars pʒ:q2 quelibʒ illaꝝ eſt poſſis:tu es vl̃ tu nõ es.
¶ Cõfirmaĩ.q2 iſta eſt poſſis ſm̃ Magr̃m in exẽplificã/ Confir.
do.hõ eſt aſinus vl̃ antechꝛiſt eſt:& tñ nulla pars eſt poſſis.
de pᷓma manifeſtuʒ eſt.de ſcđa ꝓbaĩ:vt in qõne pᷓcedẽti:
q2 tũc eẽt poĩe q antechꝛiſt eẽt aliqđ qđ eſt:ſʒ ipoĩe eſt q
antechꝛiſt ſit aliquid qđ eſt:q2 ſi iſta eſt poſſis antechꝛiſt eſt
aliqđ qđ eſt:& iſta ſunt oĩa que ſunt.ergo poſſibile eſt q
antechꝛiſt ſit hoc vel hoc qđ eſt &c.qđ eſt ipoĩe.¶ 5ᵒ ꝯ cõ/ Argĩ 5ᵒ
tingẽtiã & neceſſitatẽ arguiĩ ſic argᵗᵒ Magr̃i. Iſta eſt ne/
ceſſaria:antechꝛiſt nõ eſt albus vel antechꝛiſt eſt coloꝛat⁹:&
tñ q̄libet ps eſt ꝯtingẽs & nulla alteri repugnat.g̃ &c.ꝯña
nota cũ minori.maioꝛ ꝓbaĩ:q2 ꝯdictoriũ eſt impoĩe.ſcʒ
antechꝛiſt eſt albus & antechꝛiſt nõ eſt coloꝛatus.

Ad hec breuiter rñdeĩ.¶ Ad pᷓmũ dicit auctoꝛ mo/ Ad pᷓᵐ
doꝝ ſignificãdi q cõiunctio diſiunctiua cõ/
iungit voces & ſignificata:eo q ſemꝑ extrema coniungit:
diuidit tñ ea reſpectu tertij. Unde cũ diciĩ:ſortes vel pla
to currit.illa cõiunctio/vel/cõiungit ſimul illa duo extre/
ma.ſ.ſortẽ & platoneʒ:& tñ diſiungit ea reſpectu tertij qđ
eſt currit:& ſic de alijs.pʒ g̃ qualr̃ cõiungit & qualr̃ diſiun
git.¶ Saluãdo Donatũ rñdeĩ q Donat⁹ itelligit q cõ/
iunctio diſiunctiua ꝯiungit ſolũ voces reſpectu tertij diſ/
iungit ſignificata. Uñ iꝓbatio quã facit auctoꝛ modo/
rũ ſignificãdi eſt eius declãtio.¶ Ad 2ᵐ dicaĩ vt ſupra. Ad 2ᵐ
Ad ꝯfirmationẽ negaĩ maioꝛ.Ad ꝓbationẽ cuʒ tu facis
illã ꝯñaʒ.ꝯcedo.& cũ dicis añs eſt pure negatiuũ.g̃ & ꝯñs.
negaĩ hec ꝯña.Uñ hec regula tenet ſolũ in cathegoricis
in q̄bus affirmatiua ponit aliqđ in eſſe & negatiua non:in
hypotheticis aũt nõ.¶ Ad 3ᵐ negaĩ q aliqua pars pᷓnci/ Ad 3ᵐ
palis ſit vera:ſed bene aliqua pars nõ pᷓncipalis eſt vera.
vnde vna ps principalis eſt que precedit notã diſiunctio/
nis.& altera ps pᷓncipalis eſt que ſequiĩ notã diſiũctionis.
¶ Ad ꝯfirmationẽ negaĩ añs.Ad ꝓbationẽ nego mino/ Ad ꝯfir.
rẽ.ſ.q talis diſiunctiua.tu es hõ:vel tu es aĩal ſignificet
ſicut nõ eſt.Et ad ꝓbationẽ ſig̃t ſignificata eſſe ſeparabi/
lia:& nõ ſunt ſeparata:g̃ &c.negaĩ q ſignificet ſigñata eẽ
ſeparabilia:ſed hñ per modũ ſeparationis ſignificat illa.
¶ Uel aliter dicaĩ q intelligiĩ in diſiunctiua ꝓpᷓia.que
aũt ſit illa vide in ſũmulis.¶ Ad 4ᵐ dicaĩ q itelligiĩ de Ad 4ᵐ
diſiũctiue:affirmatiua hypothetice ꝓbãda.nõ ãt cathe
qualr̃ eſt in ꝓpoſito:eo q quelibet illarũ ꝯtingẽter.tu es
vel tu nõ es.neceĩo rex ſedet:vl̃ nullus rex ſedet.eſt expo/

Ad ꝯfir. nibiliter pbāda:ſicut ꝯtingēter in exꝯnectio de' eſt. ¶ Ad
Ad 5m ꝯfirmationē dī: vt. ſ. ¶ Ad 5m dī. ꝙ ille due ꝑticule non
ſufficiūt:ſꝫ altera requirit̄. ſ. ꝯdictoria ꝑtiū nō repugnēt q̄lr
ter nō eſt in ꝓpoſito. ideo argm non eſt cōtra regulā.

¶ Utrum predicabile proprie ſumptuꝫ diuidatur in quinque tm̄. Queſtio. XXXV.

Argr̄ p. Arguit̄ cōtra ꝙ non ſunt niſi q̄tuor:qa
pdicatū ꝛ predicabile idē ſunt:
L.3. ſed tm̄ quatuor ſunt pdicata p̄ phm̄ p̄mo to
picoꝝ. ſ. genus/diffinitio/ꝓpriū/ꝛ accn̄s.ḡ tm̄
q̄tuor ſunt pdicabilia. ¶ Item genus ꝛ acci
dens idem ſunt:qa color eſt genus ꝛ accidēs.ḡ remanent
Hec ſunt argumēta Burlei in vlibus. tm̄ q̄tuor. ¶ Itē ſpēs ꝛ ꝓpriū idē ſunt:qa riſibile eſt idē
cū hoīe:qa ſi nō eſſet ſpēs in pdicamēto q̄litatis: ꝛ habe
ret aliqḋ ꝓpriū:ꝛ illud ꝓpriū aliud ꝓpriū:ꝛ ſic eēt pceſ
ſus in infinitū:qḋ nō eſt dōm.ḡ tm̄ q̄tuor ſunt. ¶ Itē pdi
camēta ſunt decē ꝛ qḋlibet eſt pdicabile.ḡ pdicabilia ſūt
Argr̄ 2o decē.ergo nō tm̄ quinq̄. Hec q̄tuor ſūt argta cōia. ¶ Scdo
p̄ncipalr ſic.pdicabile ꝛ vle idē ſunt:ſed plura quinq̄ ſunt
vlia.ḡ plura quinq̄ ſunt pdicabilia.ꝯña nota cū maiori.mi
nor ꝓbat̄:qa ſingularia ſunt ifinita.ḡ ꝛ vlia.tꝫ ꝯña: quia
quot modis dicit̄ vnū oppoſitoꝝ/tot modis dī ꝛ reliquū:
L.12. per phm̄ p̄ topicoꝝ:ſed ſingulare ꝛ vle ſunt oppoſita.ḡ
Argr̄ 3o. quot modis dicit̄ ſingulare tot modis dī vle. ¶ Tertio
ſic. Indiuiduū eſt vle:qa pdicat̄ de pluribus ꝛ nō eſt ali
qḋ iſtoꝝ quinq̄.ḡ ſunt plura quinq̄. Et ſi dicis ꝙ indiuiduū
pōt accipi dupl'r. ſ. pro eo qḋ denoiat ꝛ ꝓ eo qḋ ſignificat.
Primo modo nō predicat̄ de pluribus. Scdo mō ſic.ꝯ.
adhuc habeo intentū ꝙ capiēdo pro eo ꝙ ſignificat pdi
cat̄ de pluribus vniuoce:qa veꝝ eſt dicere hoc īdiuiduū
eſt indiuiduū:ꝛ hoc īdiuiduū eſt indiuiduū:ꝛ ita de alijs:
ꝛ nullū iſtoꝝ quinq̄ eſt:qa maxime eſſet ſpēs:ſed hoc non:
qa oppoſitū non predicat̄ de oppoſito:ſed hec intētio ſpe
cies:ꝛ hec intētio īdiuiduū ſunt itentiones oppoſite.ergo
Argr̄ 4o vna nō predicat̄ de alia.ḡ īdiuiduū nō eſt ſpēs. ¶ Quar
to ſic. Predicari in quid facit duo vlia:qa aliud pdicatur
de plurib' differētibus ſpecie vt genus.aliud vo de plu
ribus differentib' nuō vt ſpēs:ſic pdicari in quale eēntia
le faciet duo vlia:qa vnū erit qḋ pdicat̄ de plurib' diffe
rentibus ſpecie de qua aſſignat̄ p̄ma diffinitio a Porphy
rio:ꝙ pdicat̄ de plibus dītib' ſpecie:ꝛ aliud erit qḋ pdi
cabit̄ de plurib' differentib' nuō ſolū:ꝛ illud erit dīntia
cōuertibilis:ꝛ ſic erūt ſex vlia:ꝛ ſi negas ſilitudineꝫ:da ḡ
rōnē diuerſitatis:q̄re predicari in quid per hoc qḋ diui
dit̄ in predicari de plurib' differētib' ſpecie ꝛ predicari
de plurib' differētibus nuō faciat duo vlia diſtincta.pdi
cari vo in quale eſſentiale per hoc qḋ dicit̄.ſimilr nō fa
cit duo vlia:qa nō ſufficit negare ſi ꝓpter qd ſit falſa nō
T.c.15. oſtēdit̄:vt dicit phs 8o phy. ¶ Quinto.chimera eſt vle
Argr̄ 5o. ꝛ non eſt aliqḋ iſtoꝝ quinque.ergo ſunt plura q̄ quinq̄.ꝯña
nota cuꝫ maiori:qa eſt terminus vniuocus pdicabilis de
pluribus ꝛc̄.ꝛ minor probat̄. ſ. ꝙ nō ſit aliqḋ iſtoꝝ quinq̄:
quia vle cōīus iſtis quinq̄ diffinit̄ ſic ab Alberto in pdica
bilibus. Uniuerſale eſt natura ſimplex ſua ſimplicitate
cōmunicabilis plibus:ſed chimera non eſt huiꝰ.ergo ꝛc̄.
Argr̄ 6o ¶ Sexto.vniuerſale qḋ eſt cōmune iſtis quinq̄ eſt vni
uerſale:quia predicat̄ de iſtis quinque ſm̄ eādem rōnē:
qa ſm̄ iſtā termin' vniuocus pdicabilis plurib':ꝛ tm̄ non
eſt aliqḋ iſtoꝝ quinq̄:qa tunc eſſet magis cōe reſpectu ſui
ipſius ꝛ reſpectu alioꝝ:vt pꝫ intelligenti.ergo ꝛc̄.

Ad p̄m Ad hec breuiter r̄ndet̄. ¶ Ad p̄mū dī ꝙ phs loq
tur ſolū de pdicatis queſitis in ꝓblematib'
ſcibilibus:ſicut eſt genus:diffinitio:ꝓpriuꝫ ꝛ accn̄s. Por
phyrius aūt generalius loquit̄.ſed dices:quare phs non
poſuit in p̄ topicoꝝ differētiā pro predicato. Dōm eſt ꝙ
cuꝫ pdicatio dīe ſit ſubalis ꝛ in plus ſe habeat ſic genus:
ideo ipſam dīam nō poſuit diuerſam a gn̄e:qa cū ſit ge
neralis cū genere ordināda eſt:vt dic phs ibideꝫ. ¶ Ad
ſcdm̄ dicit̄:ꝙ idē nō eſt genus ꝛ accidēs reſpectu eiuſdē:
ideo genus ꝛ accidēs diſtinguunt̄ formalr. ¶ Ad tertiuꝫ
dicit̄:ꝙ riſibile nō eſt idē cū hoīe:ꝛ lꝫ riſibile ſit in pdica
mento qualitatis.nego ꝙ hēat ꝓpriū:lꝫ eniꝫ vlr quelibet
ſpēs pdicamēti ſubē habeat aliqḋ ꝓpriuꝫ:nō tm̄ quelibet
ſpēs accn̄tis. ¶ Ad q̄rtū dicit̄:ꝙ oīa pdicamēta ꝯtinent̄
ſub vno vli. ſ. ſub genere. Unde dico ꝙ tm̄ ſūt quinque in
tentiones ſcdē vles nō coīcidētes in denoiatione. ſ. genꝰ/
Ad 2m ſpēs/dīa/ꝓpriū ꝛ accn̄s. ¶ Ad ſcdm̄ p̄ncipale negat̄ mi
nor. Ad ꝓbationē negat̄ hec ꝯña.ſingularia ſunt infinita.
ergo vlia. Et ad ꝓbationē cū dicit̄ quot modis dicit̄ vnū
oppoſitoꝝ/tot modis dicit̄ reliquuꝫ.dicit Scotus in pdi
cabilib' ꝙ habꝫ intelligi ſic.ꝙ quot ſunt ſignificata vniꝰ
oppoſiti/tot ſunt ſignificata alterius.ſi ſm̄ oēm ſignifica
tionē opponunt̄.nō aūt quot ſuppoſita.iō nō eſt ad ꝓpo
ſitum auctoritas. Uel clarius dicit̄ ꝙ phs vult ꝙ ſi vnū
oppoſitoꝝ dicit̄ multiplr.i.equoce:ꝛ aliō.modo argumē
tū nō eſt ad ꝓpoſitū:ꝛ hoc expreſſe dicit phs in textu.vi
de ipſuꝫ:ꝛ īducit phs hoc in ꝯrijs ꝛ in ꝯdictorijs ꝛ in op
Ad 3m poſitis ꝑuatiue. ¶ Ad tertiū dicit̄ ſicut ibi. Ad replicam
cōcedo ꝙ indiuiduū pro eo qḋ ſignificat eſt vle:quia eſt
ſpecies. Et cū dicis. Oppoſituꝫ nō pdicat̄ de oppoſito.di
cit̄ ꝙ hec intentio oppoſita ſpēs nō pdicat̄ de illa inten
tione oppoſita indiuiduū vt quid:ſed vt modus. vnde in
diuiduū ꝛ ſpecies vt qd ſunt oppoſita ꝛ vt modi. Si autē
vnuꝫ accipiat̄ vt qd ꝛ aliud vt modus non opponuntur.
Rn̄o 2o ¶ Reſpōſio Scoti. Uel aliter ꝛ clarius ꝛ ſm̄ Scotū dī
ꝙ illa intentio ſcda īdiuiduū cōparata ad ſingularia que
denoiat:vtputa ſortē ꝛ platonē opponit̄ iſti itētioni ſpēs:
ꝛ ſic nō eſt ſpēs.cōparata aūt ad illas itētiones ſcdas:de
quib' predicat̄ in quid:vt hoc īdiuiduū:illud īdiuiduum
Ad 4m nō opponit̄ ſpēi:ꝛ ſic eſt ſpēs. ¶ Ad q̄rtuꝫ dicit̄ negādo
ſilitudinē. Et cū dicit̄.da ergo iſtātiā ſimilitudinis.dicit̄
ꝙ hec eſt:qa pdicari in quid nō facit duo vlia per hoc ꝙ
aliud predicet̄ de plibus differētibus ſpecie.aliud vo de
pluribus differētib' numero:ſed per hoc ꝙ vnū dicit qd
ditatē totā īdiuidui:vt ſpecies.aliud vo ptē vt genus:ſed
pdicari in quale eſſentiale nō pōt diuidi ſic vt vnū dicat
totā qdditatē ꝛ alteꝝ partē:qa nulla dīa dicit totā qddi
tatē:ſed quelibet dicit partē:qa dīa nō icludit actu genꝰ
T.c.10. cuius ſignū eſt:qa genꝰ nō pdicat̄ de dīa.3o meta. ¶ Ad
Ad 5m quintū dicit Maro in ſuis paſſib' ꝙ ly chimera/nō eſt p̄
dicabile niſi ſꝫ qd:ſicut vnitas entis diminuti nō eſt niſi
ſm̄ qd:ꝛ per ꝯñs nec pdicatio eius niſi ſm̄ qd.ac ſi dice
ceret̄ ꝙ q̄dā dicit̄ eſſe ſpecies vera quedā ficta:ly chime
Rn̄o 2o. ra/eſt ſpecies ficta non autēꝫ vera:vt ꝓbat argm. ¶ Uel
aliter poteſt dici negando maiorē. ſ. ꝙ ly chimera/ſit vle.
Et ad ꝓbationeꝫ negat̄ ꝙ ſit terminus vniuocus exquo
Ad 6m nō ſignificat aliquā vnā nām veraꝫ:ſed ſolū fictā. ¶ Ad
ſextū dicit Scotus ꝙ vle qḋ eſt cōe ad iſta eſt genus ad
iſtas quinq̄ intentiones. Et ideo predicat̄ in qd de illis.eſt
tamē genus pdicatione denoiatiua vt quid.ergo pdicat̄
Rn̄o 2o de illis.recipit aūt pdicationeꝫ gn̄is vt modi. ¶ Uel alr
ſm̄ viā cōem negat̄ ꝙ ly vle/ſit vle:qa eſt analogū.pdi
catur eni per prius de gn̄e ꝛ per poſterius de alijs.

¶ Utrum diffinitio gn̄is ſit bn̄ data. Queſtio. XXXVI.

Argr̄ p. Contra p̄mā particulā arguit̄ argumen
to Magri ſic. Corpus aīatuꝫ eſt
genus:ꝛ tamē nō eſt termin' vniuocus.ergo
diffinitio mala.ꝯña nota cū maiori.minor ꝓ
bat̄:qa terminus vniuocus eſt terminus ſim
plex plura ſignificās ſm̄ eandē rōnē:ſed ly corpus aīatū/

non eſt

Confir. nõ eſt terminus ſimplex.ergo 7c.¶ Cõfirmaẽ:q̃a ly cor/
pus/eſt genus ad corruptibile 7 incorruptibile:7 tñ nõ p̃/
dicaẽ de illis vniuoce:q̃a nihil eſt vniuocũ corruptibili 7
incorruptibili ẽm Cõmẽta.in de ſuba orbis. Jtez aial eſt
genus:7 tñ eſt terminus equiuocus ẽm Phm:in caplo de
equiuocis di.aial eſt equocũ ad aial verꝫ 7 ad aial pictuz.
Argũ 2° q̃re 7c.¶ 2° arguiẽ q genus nõ p̃dicat in q̃d:q̃a nihil p̃/
dicaẽ in quid de aliquo de quo predicaẽ denoiatiue: ſed
aliq̃d genus p̃dicaẽ denoiatiue de ſpecie.ergo aliq̃d gen⁹
nõ predicaẽ in quid de ſpecie.ꝯña nota cũ maiori.minor
ꝓbaẽ:q̃a q̃ntitas predicaẽ denoiatiue de linea/ſupficie/
corpe:q̃a q̃libet iſtaꝝ eſt vera:linea eſt q̃nta:ſuperficies
Argũ 3°. eſt q̃nta:corpus eſt q̃ntũ.¶ 3° arguiẽ q non p̃dicaẽ de
pluribus differẽtibus ſpecie:q̃a genus põt ſaluari in vna
ſpecie:ergo nõ predicaẽ niſi de illa.ꝯña nota.añs ꝓbaẽ:
q̃a in quocũq3 ſaluaẽ diffinitio alicuius 7 ipſuz diffinitũ
põt ſaluari:ſed diffõ aialis põt ſaluari in ſolo hoie exiſtẽ/
Confir. te ſi nõ ẽẽnt aialia:ḡ aial põt ſaluari in ſolo hoie.¶ Cõfir
T.c.12. maẽ p Phm p̃ poſt.in caplo de erroribꝰ circa vl'e di.q
ſi ſit vl'e aliq̃d q̃d nõ hẽat niſi vnã ſpẽm 7 demrẽẽ paſſio
de illa ſpecie tanq̃ de illo vli erit error.ergo videẽ Phm
velle q poſſit dari genus ſub quo nõ ſit niſi vna ſpecies.
Argũ 4° ¶ 4° ꝯtra totã diffõnẽ arguiẽ. Unius rei vna eſt diffini/
C.40. tio 6° topicoꝝ:ſed eſt diffõ gñis aſſignata a Porphyrio.ſ.
genus eſt illud cui ſupponiẽ ſpẽs.ergo iſta non erit eius
Confir. diffinitio.¶ Cõfirmaẽ.q̃a diffinitio debet dari p priora
C.4. 7 notiora 6° topicoꝝ:ſed iſta nõ eſt per priora:q̃a p̃dicari
eſt ꝓpriũ cuiuſlibet vl'is:vt dicit Porphyrius in cõitati/
bus.ſil'r ſpẽs nõ eſt prior nec notior gñe:quia correlatiua
ſunt ſil' vera 7 ſil' nota:7 ſpẽs poniẽ hic in diffõne:q̃re 7c.

Ad p̃m **Ad hec** reſpõdeẽ.¶ Ad p̃mũ dicit Magr̃ q ly cor
pus aiatum/nõ eſt genus ſed viuũ:capiẽdo
viuũ p viuẽte cõpoſito ex mã 7 forma.Et ſi dicas. Por/
phyrius poſuit corpꝰ aiatũ eſſe genus diciẽ q caruit ter/
mino ſimplici.¶ Ad ꝯfirmationẽ dicit Hiadeus in p̃di/
cabilibus q genus ẽm phyſicũ p̃dicaẽ equiuoce.ẽm vo
logicũ vniuoce.Cuius rõ eſt:q̃a cum phyſicus ſit artifex
realis illud p̃dicaẽ vniuoce ẽm ipſuz q̃d p̃dicatur ẽm rẽ
7 nãm vnã. Jllud aũt p̃dicaẽ equoce q̃d ẽm diuerſas na/
turas p̃dicaẽ:cũ mõ genus p̃dicaẽ nõ ẽm nãm vnã.ergo
T.c.31. p̃dicaẽ equoce. Jdeo Phs dicit 7° phyſi.q in gñe latent
equocationes. Logicus aũt cum ſit artifex rõnis dicit ea
vniuoce p̃dicari que ẽm vnũ cõceptũ rõnis predicanẽ de
pluribꝰ.genus aũt ẽm vnũ ꝯceptũ rõnis p̃dicaẽ de cũctis
ſuis ſpẽbꝰ:ideo vniuoce diciẽ p̃dicari. Uel aliter diciẽ ne/
gando minorẽ.ſ.q ly corpus/nõ p̃diceẽ vniuoce.Et ad ꝓ/
bationẽ cũ diciẽ.nihil eſt vniuocũ corruptibili 7 incorru/
ptibili ẽm Cõmẽtatorẽ.di q Cõmẽtator nõ vult p h cor
pus nõ eẽ vniuocũ corruptibili 7 icorruptibili:ſ3 q datis
duobꝰ corporibꝰ corruptibilibꝰ q̃bꝰ aliq̃d eſt vniuocum.
ex alia parte datis alijs duobꝰ corporibꝰ:quoꝝ vnum ſit
corruptibile 7 aliud icorruptibile.q̃bus etiã aliq̃d ſit vni/
uocũ magis ꝯueniũt illa duo corruptibilia q̃ duo:quorũ
vnũ eſt corruptibile 7 aliud icorruptibile.¶ Ad illud de
aiali di q ly aial/eſt terminꝰ vniuocus 7 equocus ad aliõ
7 ad aliud cõparatũ. Nã ſi ad hoiem 7 ad aſinũ cõpareẽ
eſt terminus vniuocus.ſi vo ad hoiem viuũ 7 ad hoiem
pictũ:eſt terminus equocus.cũ aũt genus ſumaẽ in cõpa
ratione ad ſpẽs eſt vniuocꝰ reſpectu illaꝝ 7 nõ equocus:
Ad 2m ſ3 reſpectu aliorũ poſſit eſſe equocus.¶ Ad 2m p̃ncipale
p̃ncipa. negaẽ minor.Ad ꝓbationẽ cũ diciẽ q q̃ntitas predicaẽ
denoiatiue de ſpẽbus.Diciẽ q aliq̃d p̃dicari denoiatiue
põt eſſe dupl'r.ſ.ſtricte 7 large:vel ꝓprie 7 cõiter.Stricte
ſiue ꝓprie illud di denoiatiue q̃d eſt ꝯcretũ accñtale p̃di/
cans de aliquo accñtal'r ſicut albuz de hoie.Large vo 7
cõiter oẽ ꝯcretũ accñtale põt dici p̃dicari denoiatiue.Ad
ꝓpoſitũ ḡ dico q q̃ntitas non p̃dicaẽ ꝓprie denoiatiue
de aliq̃ ſua ſpecie:ſ3 bene large:q̃a dicẽdo linea eſt q̃nta:
iſta eſt falſa ſi itelligaẽ q ly linea/ſit hñs q̃titatẽ tanq̃ ac/
cidẽs.ſi aũt itelligiẽ q linea ſit hñs ptes itegrales eſt va.
¶ Ad 3m nego ꝯñaz q̃cq̃d ſit de illo añte. Nã dato adhuc Ad 3m
q genus ſaluareẽ in vna ſpecie adhuc eſt p̃bile de plibꝰ
ſpẽbꝰ:q̃a p̃bile dicit aptitudinẽ:ſ3 nõ actu p̃diceẽ ſic ſpẽs
eſt p̃bilis de plibꝰ iduuiduis:dato q nõ ſint pl'a idiuidua. Ad ꝯfir.
¶ Ad ꝯfirmatõez p3 ſil'r.¶ Ad 4m di q vniꝰ rei vno mõ Ad 4m
cõſiderate vna eſt diffinitio:ſed diuerſimode põt eẽ plu/
res.Porphyrius cõſiderauit genus in p̃ma diffõne in or/
dine ad ſpẽm ꝓut ſpẽs ſubijciẽ ei:in ſcda vo diffõne ge/
nus in ordine ad ſpẽm prout genus p̃dicaẽ de illa.¶ Ad Ad ꝯfir.
ꝯfirmationẽ diciẽ q Phs loquiẽ de diffõne ꝓprie dicta.
Jſta autẽ eſt deſcriptio:que tñ eſt per notiora:q̃a ſpẽs vt
terminus ad quẽ notior eſt gñe vt termino a quo:7 p̃dica
bile q̃d eſt ꝓpriũ gñis eſt etiã notius genere:q̃re 7c.

¶ Utrũ diffinitio ſpeciei ſit bene data. Qõ.XXXVII.

Contra p̃mã pticulã arguiẽ ſic.ſ.q ſpẽs Argũ p̃.
nõ ſit terminꝰ vniuocus 7 argũ
ſic.Sicut genus ſe h3 ad ſpẽm:ita ſpẽs ad in/
diuiduũ:ſed genꝰ nõ p̃dicaẽ oino vniuoce de
ſuis ſpẽbꝰ:q̃a ẽm Phm 7° phy. Jn gñe latent T.c.31.
equiuocationes.ḡ nec ſpẽs p̃dicaẽ vniuoce de idiuiduis.
¶ 2° ꝯ ſcdaz pticulã.nõ ſupmꝰ.argũ argꝰ Magr̃i. Quia Argũ 2°.
hec pticula poniẽ:vt differat ſpecies a gñe gñaliſſimo:q̃a
ſuba eſt terminꝰ vniuocus nõ ſupremꝰ:vt ꝓbabo:7 tñ eſt
genꝰ gñaliſſimũ.ḡ 7c.ꝯña nota cũ minori.maior ꝓbaẽ:q̃a
aliq̃s eſt terminꝰ ſupra ipaz:vtputa ens.ḡ nõ eſt ſupremꝰ.
¶ Confirmaẽ.q̃a aut diffõ Magr̃i eſt ſupflua:aut diffõ
Porphyrij eſt diminuta:q̃a Porphyrius nõ poſuit ly ſu/
premus:ſed dixit.Spẽs eſt que p̃dicaẽ de plibus differẽ
tibus numero.¶ 3° illa pticula de plibꝰ differẽtibꝰ nume Argũ 3°.
ro/eſt ſupflua.ḡ diffõ mala.ꝯña tz.añs ꝓbaẽ ſic.illa ptic
la poniẽ fruſtra p quã diffinitũ nõ differt ab aliquo a quo
nõ differat p pticulas p̃cedẽtes:ſed iſta eſt huiõ.ḡ 7c.ꝯña
nota cũ maiori.7 minor p3 de ſe.¶ Cõfirmaẽ.q̃a ſine il/ Confir°
la pticula diffinitio adhuc ꝯuertiẽ cuz diffinito.ḡ fruſtra
poniẽ.ꝯña tz.añs ꝓbaẽ:q̃a ois terminꝰ vniuocꝰ nõ ſupre
mus p̃dicabilis in q̃d eſt ſpẽs 7 ecõuerſo.ḡ 7c. ¶ 4° ſic. Argũ 4°
Qñcũq3 diffiniẽ vnũ relatiuũ in diffõne eiꝰ nõ poniẽ cor/
relatiuũ diffinitio eſt male data:ſed hic diffiniẽ vnũ rela
tiuũ.ſ.ſpẽs:7 nõ poniẽ in eiꝰ diffõne correlatiuũ.ſ.genus.
ergo diffõ eius eſt male data.ꝯña nota cuz minori.maior
eſt de mente Phi 6° topicoꝝ dicẽtis.Op3 aũt non latere C.10.
q̃n q̃dã nõ eſt al'r diffinire:vt duplũ dimidio:7 q̃cũq3 ad
aliq̃d per ſe dñr.Eſt etiã de mẽte Porphyrij in caplo de
ſpecie.di. Noſce aũt oportet quoniam genus eſt alicuius
genus:7 ſpecies eſt alicuius ſpecies:idcirco neceſſe eſt in
vtroruq3 rõnibus vtriſq3 vti.Ex quibus habeẽ expreſſe
q vnum relatiuum diffinitur per aliud.

Ad hec breuiter reſpondeẽ.¶ Ad p̃mũ diciẽ q ſili/ Ad p̃m
tudo non eſt quantũ ad oia. Nã q̃uis curra
quantuz ad hoc q ſicut genus eſt vl'e reſpectu ſpeciei:ita
ſpẽs eſt vl'e reſpectu idiuidui:tñ in hoc eſt diſſimilitudo:
q̃a genꝰ in ſpẽs diuidiẽ diuiſione forme.ſpẽs vo diuidiẽ
in idiuidua diuiſione materie.Ex hoc eni ꝓuenit q in ge
nere nõ eſt vniuocatio pfecte ſicut i ſpecie ſpecialiſſima.
¶ Uel aliter ꝯcediẽ maior.ſ.ſilitudo 7 negatur minor.ſ. Rñſ° 2°.
7 genus nõ p̃diceẽ vniuoce.Ad Phm 7° phyſi.di q logẽ
de equiuocis large.ſtricte eni equocuz di q ẽm diuerſas
7 nõ ẽm vnã rõnẽ predicaẽ.large vo oẽ q̃d ẽm diuerſas
rõnes p̃dicaẽ.Sil'r vniuocũ ſtricte diciẽ q tñ ẽm vnaz
rõnẽ predicaẽ 7 nõ ẽm diuerſas.Large vo q̃d ẽm vnaz

ꝛ ſm diuerſas. Hec eſt diſtinctio Magrī in ꝑ poſterioꝝ.
Ad 2ᵐ ¶ Ad ſcḋm negaṫ maior. Et ad ꝓbationē negaṫ iſta ↄſe
quētia. aliqs terminus eſt ſupra. ḡ nō eſt ſupremus: ſʒ q̄a
per hoc ꝙ aliqs terminꝰ eſt ſupra ipſam nō habeṫ ꝙ ali
quis terminus ſit ſuperior ipſa: ſed ſoluʒ cōmunior. Sed
debet argui ſic. aliqs terminus eſt ſupra ipſaʒ in recta li
nea ꝑdicamētali. ḡ nō eſt ſupremus. ↄ̄ña tūc eſt bona: ſed
Ad ↄfir. negaṫ aīs. ¶ Ad ↄfirmationē diciṫ ꝙ diffinitio Magrī
eſt cōpletiſſima: ꝛ opʒ illā ꝑticulā ſubintelligere in diffini
tione Porphyrij: q̄a aliter eēt diminuta: q̄m cōpeteret ge
Ad 3ᵐ neri ḡnaliſſimo: vt pʒ de ſe. ¶ Ad 3ᵐ dī ꝙ iſta eſt vna ꝑs
tota ſil' ꝑdicabilis in q̄d de plībꝰ differētibus numero. ſi
eni de plībꝰ dīntibꝰ numero nō eēt alia ꝑticula a ꝓceden
te. ſ. ꝑdicabilis in q̄d fruſtra ponereṫ ꝛ argᵐ ↄcluderet. ꝛ
ꝙ ſit alia particula pʒ: q̄a ↄ̄bit ꝓcedētē. ſ. ꝑdicabilis in q̄d:
que in plus ſe hʒ abſolute: q̄a omne ꝑdicabile in quid eſt
ꝑdicabile de pluribꝰ differētibus nuō ꝛ nō ecōtra. ¶ Ad
Ad ↄfir. cōfirmationē cū dī ſine illa ꝑticula diffinitio conuertiṫ: ḡ
fruſtra poniṫ. negaṫ ↄ̄ña: q̄a illa ꝑticula nō poniṫ: vt diffi
nitū differat ab aliq̄bus a q̄bus nō differat ꝑ ꝓcedētes: ſʒ
poniṫ ad declarādū magis illā particulā predicabilis in
quid: q̄a dato ꝙ ſcireṫ ꝙ ſpēs eēt terminꝰ vniuocus non
ſupremus ꝑdicabilis de plībus in quid: adhuc poſſet eſſe
dubiū de q̄bus ꝑdicaṫ. Et ideo addiṫ de plībꝰ differētibꝰ
numero: ꝛ ita eſt tota vna ꝑticula ſimul ꝑdicabilis in q̄d
Ad 4ᵐ de plībꝰ differētibꝰ nuō. ¶ Ad 4ᵐ diciṫ ꝙ in iſta diffō
ne ſubintelligiṫ correlatiuū. ſ. genus: q̄a qḋ eſt terminꝰ nō
ſupremus ꝑdicabilis in quid de plībꝰ differētibus nume
Rñ° 2° ro intelligiṫ eſſe poſituʒ ſub ḡne. ¶ Uel aliter ꝙ ſpēs dī
relatiue ad genꝰ. Et ideo neċe eſt aliā diffōneʒ dari de ea:
vt cōparaṫ ad genꝰ. ſ. ſpēs eſt que poniṫ ſub aſſignato ḡne.
Aliā aūt per cōparationē quā hʒ ad īdiuidua: nō ſm quā
eſt genus: q̄a ſic negat Porphyrius extrema hr̄e duas ha
bitudines: in caplo de ſpecie: ſed ſm quā eſt ſpēs: ideo ne
ceſſe eſt habere aliā diffōnē in cōparatione ad īdiuidua.

¶ Utrū diffinitio dr̄ie ſit bene data. Qõ. XXXVIII.

Argṫ ꝑ. Contra. Et ꝑmo ꝙ dr̄ia nō ſit terminus vniuocus argumento Magrī. Quia rationale eſt dr̄ia: ꝛ tñ nō eſt terminus vniuocus. ergo ꝛc. ↄ̄ñtia nota cum maiori. mi
nor ꝓbaṫ: q̄a rōnale ſignificat hoīem ꝛ ange
lum diuerſis rōnibus: q̄a ſignificat hoīem rōne qua ſenſi
tiuū ꝛ itellectiuū: ꝛ ſignificat angelū rōne qua itellectiuū
Confir. ſolū. ¶ Cōfirmaṫ. q̄a terminus vniuocus eſt terminꝰ ſim
plex ſignificās plura ſm eandē diffōnē: ſed dr̄ia nō habʒ
diffinitionē: q̄a tūc hr̄et dr̄iaʒ: ꝛ ſic eſſet proceſſus in īfini
tum: qḋ eſt falſum. ergo dr̄ia non eſt terminus vniuocus.
Argṫ 2° ¶ Scḋo arguiṫ ꝙ dr̄ia nō predicaṫ in quale: quia ſi dr̄ia
prediceṫ in quale: ergo diffinitio. ↄ̄ñs eſt falſum: vt pʒ: q̄a
diffinitio predicaṫ in quid. ↄ̄ña ꝓbaṫ: q̄a vnumqḋqʒ ma
T. c. 12. gis denoīaṫ ab actu q̄ʒ a potētia. 2° phyſicoꝝ. ꝛ 9° meta.
ſed diffinitio eſt compoſita ex genere ꝛ dr̄ia: quoꝝ genus
eſt vt materia. dr̄ia ꝟo vt forma ꝛ actꝰ: ergo diffinitio re
cipit predicationē ꝛ modū predicādi a dr̄ia que ex parte
predicaṫ in quale: ergo ꝛ diffinitio. ¶ Confirmaṫ. quia ſi
dr̄ia prediceṫ in quale ipſa eſſet qualitas. ↄ̄ñs eſt falſum:
quia qualitas eſt poſterior ſuba. dr̄ia ꝟo eſt prior ſpecie.
ↄ̄ña probaṫ: q̄a modus predicandi ſumiṫ a modo eēndi.
Modus eni conſequiṫ rem cuius eſt modus: ꝛ ſic ſi dr̄ia
Confir. prediceṫ in quale hr̄et modū eſſendi qualitatis. ¶ Cōfir
maṫ ſcḋo: q̄a q̄d dī a q̄dditate: ſed cū dr̄ia dicat q̄dditatē
eius cuiꝰ eſt: ergo predicaṫ in quid. ¶ Confirmaṫ tertio:
T. c. 21. q̄a Phs dicit in 2° poſteꝝ. Oportet predicata in quid ſu
mere in diffinitione: ſed cum differentia ſumaṫ in diffini
tione. ergo predicatur in quid.

Ad hec breuiter reſpondeṫ. ¶ Ad ꝑmum reſpon Ad ꝑᵐ
det Magr̄ negādo maioreʒ. ¶ Ad ꝓbatio
nē cum diciṫ rōnale diciṫ de hoīe ꝛ angelo diuerſis rōni
bus. Diciṫ ꝙ rōnale vt eſt differētia hoīs nō diciṫ de an
gelo: ꝛ tale rōnale ſoli homini cōpetit: ꝛ eſt idē qḋ vti rō
ne cū diſcurſu. ſumēdo aūt rōnale pro eo qḋ eſt vti rōne
non eſt dr̄ia aliqua: ſed eſt nomē equocū. ¶ Burleus ꝟo Rñ° 2°.
diceret ꝙ rōnale eſt dr̄ia hoīs ꝛ angeli ꝛ negaret ꝙ cōpe
tat homini ꝛ angelo diuerſis rōnibus: imo vna rōne cōi
que eſt vti rōne. Pria rñſio melior. ¶ Ad ↄfirmationeʒ Confir.
cū dī ꝙ terminus vniuocus eſt terminꝰ ſimplex ſignans
plura ſm eandē diffōnē: ꝛ itelligiṫ ꝑ diffōnē ↄceptꝰ eq̄lr
cōpetēs ſuis īferioribꝰ ꝛ ſic dr̄ia hʒ diffōnē: nō tñ diffōnē
ꝓprie dictā que eſt ꝑ genus ꝛ dr̄iaʒ. ¶ Ad 2ᵐ negaṫ ↄ̄ña. Ad 2ᵐ
Ad ꝓbationē ↄcedo ꝙ ſi diffō acciperet ſuū modū ꝑdican
di ab aliqua ſuaꝝ partium ꝙ acciperet a dr̄ia: ſed a nullo
accipit ſicut nec ſpēs: ſed ex ſe hʒ modū ꝑdicādi in quid:
quia explicat totā quidditatē ſpēi: ſicut ergo ſpēs ꝑdicaṫ
in quid: ita diffinitio. dr̄ia ꝟo predicaṫ in quale: q̄a hʒ mo
dū qualitatis cū determinet genus: ſpēs ꝟo ꝛ genus ꝑdi
canṫ in quid cū ſe hēant ꝑ modos determinatoꝝ. ¶ Ad Ad ↄfir.
ↄfirmationē ꝑmā ↄcediṫ ꝙ dr̄ia eſt q̄litas: vt dicit Phs
7° meta. nō tñ accipiēdo qualitatē: vt eſt vnū ḡnaliſſimū T. c. 43.
ꝑdicamēti q̄litatis: ſed equiuoce: vt forma: q̄litas ꝛ actus
ſunt idē in trāſcēdēti. ¶ Uel alr̄ diciṫ negādo ↄ̄ñaʒ illā. Rñ° 3°
predicaṫ in q̄le. ergo eſt qualitas: q̄a non ꝑdicaṫ in quale:
q̄a ſit qualitas: ſed q̄a hʒ modū qualitatis: ſed cū dī mo
dus qualitatꝭ nō ſequiṫ: niſi qualitatē negaṫ de quocūqʒ:
q̄a determinare aliq̄d eſt modus q̄litatis ꝛ cōpetēs etiaʒ
aliq̄bus ſubſtātijs: ſed modus ꝓprius qualitatis nō cōpe
tit ſubſtātijs. ¶ Ad 2ᵃᵐ ↄfirmationē dī ꝙ ad ꝑdicādū in Ad 2ᵃᵐ
q̄d non ſufficit ꝙ dicat q̄d: ſed ꝑ modū q̄d. dr̄iaʒ aūt dicit
quid: vtputa eēntiā: ſed per modū determinātis ꝛ nō de
terminati: ſiue ſm alios per moduʒ informātis ꝛ non per
modū ſubſiſtētis: ꝛ ſic non dicit per moduʒ quid. ¶ Ad
Ad 3ᵃᵐ tertiā ↄfirmationē dī ꝙ ꝑdicatuʒ in quid duplr̄ pōt dici.
Uno modo q̄a per eum ſoluiṫ q̄ſtio facta per q̄d: ꝛ ſic ge
nus ꝛ ſpēs dicunṫ predicata in quid. Alio mō q̄a ꝑtinent
ad q̄dditatē. Phs loquiṫ ſcḋo modo ꝛ non ꝑ mō. ¶ Uel Rñ° 4°
aliter diciṫ ꝙ oportet predicata in quid ſumi in diffōne:
q̄a omne ſuperius poniṫ in diffōne ſui inferioris: non tñ
omne qḋ poniṫ in diffōne eſt predicatum in quid.

¶ Utrū diffinitio proprij ſit bene data. Qõ. XXXIX.

Argṫ ꝑ. Contra primam particulam arguiṫ ſic. Eſſe natum ſentire eſt propriuʒ aīalis: ꝛ tñ nō eſt terminꝰ vniuocus. ergo ꝛc.
ↄ̄ña nota cū maiori. minor probaṫ per Phm
T. 3. in 5° topicoꝝ. vbi dicit ꝙ illḋ qḋ multiplr̄ dī
nō pōt aſſignari ꝓpriū alicuius: vt natū ſentire nō eſt ꝓ
priū aīalis: q̄ ſentire dī multiplr̄. vno mō ſenſuʒ habere.
Confir. alio mō ſenſu vti. ¶ Cōfirmaṫ. q̄a aīal diſcipline ſuſcepti
bile eſt ꝓpriū hoīs: ꝛ tñ nō eſt terminus vniuocus. ḡ ꝛc.
ↄ̄ña nota cū minori: q̄a terminus vniuocus eſt terminus
ſimplex. hoc aūt. ſ. aīal diſcipline ſuſceptibile non eſt ter
minus ſimplex: ſed aggregatū ex ḡne ꝛ ꝓprio. maior pro
T. 10. baṫ per Phm in 5° topicoꝝ. vbi dicit ꝙ ſi nō ponaṫ genꝰ
in aſſignādo propriū nō recte aſſignaṫ: vt ſi ꝓpriū aīalis
aſſignaṫ aīam hr̄e male aſſignaṫ. bene aūt ſi dicaṫ ꝓpriū
Argṫ 2°. eſt hoīs aīal diſcipline ſuſceptibile. ¶ 2° ↄ̄ ſcḋam ꝑticulā
arguiṫ ſic: argᵒ Magrī. Riſibile eſt ꝓpriū: ꝛ tñ non ꝑdi
caṫ de plībꝰ ↄuertibilr̄. ḡ ꝛc. ↄ̄ña nota cuʒ maiori. minor
ꝓbaṫ: q̄a riſibile ꝑdicaṫ de ſor. ꝛ plone. ꝛ de nullo illoruʒ
Confir. cōuertibilr̄: vt pʒ. ¶ Cōfirmaṫ. quia riſibile eſt ꝓpriū. ḡ
nō eſt cōe. tʒ ↄ̄ña: q̄a cōe ꝛ ꝓpriū ſunt oppoſita: tūc vltra.
nō eſt cōmune. ergo nō predicaṫ de plībus. tʒ ↄ̄ña: q̄a ex
oppoſito

oppoſito ↄñtis ſequit̃ oppoſitum añtis: ſequit̃ enim: p̄dicat̃
de plurib⁹. ergo eſt cõe: qa nihil predicat̃ de pl'ibus niſi cõe.
Argũ 3°. ¶ 3° ↄ totã diffõnẽ argũ ſic. Leuiſſimũ eſt terminus vni-
uocus predicabilis in quale accñtale ↄuertibil'r de igne:
et tñ nõ eſt ei⁹ ꝓpriũ: ergo diffõ mala. ↄña tz: qa alicui cõpe-
tit diffinitio cui nõ cõpetit diffinitũ. et maior eſt nota. mi-
nor ꝓbat̃: qa qð p ſupabũdãtiã di nõ eſt ꝓpriũ alicuius:
C. 23. vt dicit ꝓhs in 5° topicoꝝ: et dicit ꝓhs hoc exẽplũ qð le-
uiſſimũ di p ſupabũdãtiã: ideo nõ eſt ꝓpriũ ignis. ¶ Cõ-
Confir° firmat̃ ſil'r de calidiſſimo: qa p̄dicat̃ in q̃le accñtale ↄuer-
tibile de igne: et tamẽ non eſt eius ꝓpriũ ex quo per ſu-
perabundantiam dicitur. quare etc.

Ad p̃m Ad hec breuiter reſpõdet̃. Ad p̃mũ cõcedo maiorẽ
ſcz q̧ eſſe natũ ſentire eſt ꝓprium aĩalis: put
eſſe natũ ſentire eſt idẽ qð ſenſibile: et nego minorẽ q̧ nõ
ſit terminus vniuocus. ¶ Ad ꝓbõnẽ cũ di. Illud qð mul-
tipliciter dicit̃ nõ eſt ꝓpriũ alicui⁹. ↄcedo: et cũ dicis: ſenti-
re di multipl'r ſm ꝓhz. Di q̧ eẽ natũ ſentire põt accipi
dupl'r. Uno mõ vt eſt idẽ qð ſenſibile: et ſic nõ di multipl'r:
ſz vnio°. ſ. vt eſt aptũ natũ vti ſenſu. Alio° vt eſt cõe ſigni-
ficãs iſta duo. ſ. vti ſenſu vel hẽre ſenſum: et ſic eſt equocum et
Ad ↄfir. nõ ꝓpriũ. ¶ Ad ↄfirmationẽ negat̃ maior. ¶ Ad ꝓbõ-
nẽ cũ di ꝓhs dic̃ q̧ ſi nõ ponat̃ gen⁹ in aſſignãdo ꝓpriũ
nõ recte aſſignat̃. di q̧ p ꝓpriũ ꝓhs itelligit deſcriptio-
nẽ q̃ pficit̃ p ipm ꝓpriũ. vñ vult dic̃ ꝓhs: q̧ ſi nõ ponat̃
gen⁹ in aſſignãdo ꝓpriũ. i. deſcriptiones q̃ dant̃ p ꝓpriũ
nõ recte aſſignant̃. Forte diceres ↄ. qa in 5° topi. agit̃ tñ
de ꝓprio. in ſexto vo agit̃ de diffõne. ergo p ꝓpriũ illic non
põt itelligi deſcriptio. negat̃ ↄña: qa in ſexto agit̃ de diffi-
nitione qdditatiua que dat̃ per gen⁹ et dñam. in quĩto vo
cũ determinet de ꝓpo ex ↄñti: põt ẽt aliqd de deſcriptiõe
dic̃ que pficit̃ p genus et ꝓprium. Hec rñſio non placet:
qa cõfundit libros ꝓhi: ideo dicerem aliter. ſ. q̧ ꝓhs in
5° topicoꝝ ponit locos q faciũt ad entitatẽ ꝓprij. et ponit
etiã locos q faciũt ad bonitatẽ doctrine hñde de ꝓprio: et
hoc dictũ allegatũ eſt in locis q faciũt ad doctrinam: et non
vult alið dic̃ ꝓhs niſi q̧ in aſſignãdo ꝓpriũ ad meliorẽ
doctrinã cum ſit accñs: et accñtis ſit inherere alteri: et ideo
vt hñ cognoſcat̃ illð cui inheret addit genus: non tñ quo
ad entitatẽ ꝓprij. Hãc puto itẽtionẽ fuiſſe ꝓhi: vt pz legẽ-
Ad 2m ti libros topi. ¶ Ad 2m rñdet Magr̃ q̧ ly ↄuertit̃ nõ re-
ſpicit ly pl'ib⁹: ſz illð rõne cui⁹ de pl'ib⁹ predicat̃: vt ſubm
qð eſt ille termin⁹ hõ cũ quo ↄuertit̃ ly riſibile. vnde illa
ↄña nõ valz: ly riſibile p̄dicat̃ de ſor. et pla. et nõ ↄuertit̃ cũ
illis: igit̃ nõ ↄuertit̃. Arguit̃ enim ab iferiori ad ſuũ ſupius
Ad ↄfir. negatiõe ꝓpoſita. ¶ Ad ↄfirmationẽ nego p̃mã ↄñtiam. ſ.
ly riſibile eſt ꝓpriũ. ergo nõ eſt cõe: et cũ ꝓbas: quia ꝓpriũ et
cõe ſunt oppoſita nego: qa nullã oppõnẽ hñt: qa nec ↄtrã
nec ↄdictoriã: nec relatiuã nec ꝑuatiuam: ↄcedo tñ q̧ ſunt
oppoſita large loquẽdo de oppõne: qa ſut repugnãtia re°
vni⁹ et eiuſdẽ: qa aliqd nõ eſt cõe et ꝓpriũ re° eiuſdẽ: et iõ
dico q̧ riſibile eſt ꝓpriũ hoïs. eſt aũt cõe ſingularib⁹ ho-
Ad 3m bus: et ſic eſt ꝓpriũ et cõe re° diuerſoꝝ. ¶ Ad 3m q̧ diffi-
cultatẽ hz pp auctẽ ꝓhi di. q̧ illud qð p ſupabũdantiam
di nõ eſt alicui⁹ ꝓpriũ. di q̧ leuiſſimũ põt dupl'r ↄſidera-
ri. Uno mõ vt dicat̃ q̧ eſt illð qð ẽ aptũ natũ hẽre vltimũ
gradum latitudinis leuitatis puta reſpcũ grauitatis vt octo.
Alio mõ di leuiſſimũ qðcũqz excedit alia corpa ſm leui-
tatẽ: quãcũqz leuitatẽ hẽat. vñ p̃ mõ: ſi nõ eſſet ignis ad-
huc eẽt aliqð leuiſſimũ: qa aer excederet oïa corpa ſm le-
uitatẽ: nõ tñ eẽt leuiſſimũ p̃ mõ: qa aer nõ eſt aptus nat⁹
hẽre leuitatẽ vt octo: ſz ſolũ ignis. Ad ꝓpoṁ dico q̧ ſi leui-
ſſimũ capit̃ p̃mo mõ eſt ꝓpriũ ignis: et igne corrupto non
competit alteri. Scðo vo modo non eſt proprium ignis:
quia adhuc alteri competit: vt puta aeri corrupto igne. Et
cum di qð per ſupabũdantiã di nõ eſt ꝓpriũ alicui⁹: di q̧
intelligit̃ ſic q̧ illud qð di per ſupabundãtiã ad alia non
determinãdo certum gradũ nõ eſt ꝓpriũ ſicut leuiſſimum
pro 2° mõ: qz corrupto ſubto cui aſſignat̃ eẽ ꝓpriũ adhuc
cõpetit alteri: et hoc voluit ꝓhs in textu. ſi aũt determinat
certũ gradũ põt eẽ ꝓpriũ vt leuiſſimũ p̃ mõ: qz tũc corru-
pto ſubto cui⁹ erat ꝓpriũ nõ amplius cõpetit alteri. Hanc
rõnẽ elicio quare vide ipſam. ¶ Ad ↄfirmationẽ di ↄſil'r. Ad ↄfir.

¶ Utrũ diffõ accidẽtis ſit bene data. Qõ. XL.

Contra albũ eſt accidẽs: et tñ nõ eſt ter- Argũ p̃
minus vniuocus. ergo diffõ mala.
ↄñtia tz cũ maiori. minor ꝓbat̃: qz terminus
vniuocus p̄dicat̃ ſm vnũ nomẽ et ſm vnam
rõnẽ p ꝓhm in antepredicamẽtis. caplo de
vniuocis: ſed albũ nõ p̄dicat̃ ſm rõnem p ꝓhm in p̄dica-
mẽto ſubẽ dicẽtẽ q̧ eoꝝ q̃ ſunt in ſubto in pl'ib⁹ neqz no-
men neqz rõ p̄dicabit̃. In aliqbus vo nomẽ nihil ꝓhibet
p̄dicari. rõnẽ vo ipoſſe eſt p̄dicari vt albũ cum in ſubto ſit
in corpe p̄dicabit̃ de ſubto. di enim corp⁹ albũ: rõ vo albi
nunq̃ de corpore p̄dicabit̃. Iſta ſunt vba formalia ꝓhi.
ex qb⁹ expſſe pz q̧ albũ nõ p̄dicat̃ ſm rõnem. ¶ Cõfir- Confir.
mat̃. qz ly albũ nõ ſit termin⁹ vniuocus: qa ſm ꝓhm in C. 12°.
p̃ topicoꝝ vbi declarat ſcðm inſtrm ſylli dialectici q̧ eſt
diſtinctio multiplicis. dicit q̧ ſi vnũ ↄtrium multipl'r dicit̃
et aliud. et dat exẽplũ q̧ albũ di multipl'r: qz de re alba et
de colore albo. ¶ Scðo ſic. Nõ qðlibet accñs p̄dicat̃ in Argũ 2°
q̃le accñtale reſpectu ſubti. ergo diffõ mala. ↄñtia tz. añs ꝓ-
batur: qa aliqð accñs p̄dicat̃ in quãtũ: qa ad iterrogationẽ
factã per quãtũ de aliquo cõueniẽter rñdet̃ per illud: vt
p bicubitũ, tricubitũ et ſilia. ¶ Cõfirmat̃. qz res p̄dicamẽ- Confir.
ti accidẽtis tal'r p̄dicat̃ de ſuba: qual'r per illã ſoluit̃ q̃ſtio
de ſuba et nõ al'r: ſed per quãtitatẽ ſoluitur q̃ſtio de ſuba:
per quã q̃rit̃ quãta eſt ſuba. ergo quãtitas p̄dicabit̃ in quãtũ.
Et cũ nõ ſoluat̃ q̃ſtio per quã q̃rit̃ q̃lis eſt ſuba: quãtitas
non p̄dicabit̃ in q̃le. Et ſil'r p alia p̄dicamẽta ſoluit̃ q̃ſtio
facta de ſuba pro quo mõ vel q̃liter: vt qualiter ſe hz ſor.
dicit̃ agit vel patit̃ vel ſedet. ergo illa nõ p̄dicat̃ in quale vel
in q̃liter. ¶ 3° ↄ totã diffinitionẽ arguit̃ arg° Magri: qa Argũ 3°.
hec albedo eſt añs: et tñ nõ eſt terminus vniuocus p̄dica-
bilis de pl'ibus etc. ↄñtia tenet. qa alicui cõpetit diffinitum
cui nõ cõpetit diffinitio. maior nota. et minor ꝓbatur per
ꝓhm in p̄dicamẽtis: qa terminus ſingularis de nullo p̄-
dicat̃. et per Porphy. dicẽtẽ q̧ de vno ſolo p̄dicat̃. non ergo
p̄dicat̃ de pl'ib⁹: et per ↄñs nõ eſt termin⁹ vniuocus: qa ter-
minus vniuocus eſt terminus ſimplex plura ſignificans
qual'r nõ eſt termin⁹ ſingularis. ¶ Confirmat̃. in iſta dif- Cõfir p̃°
finitione nõ ponit̃ ſubm accñtis. ergo mala. ↄñtia tz p ꝓhm T. c. 17.
7° metaph. dicẽtẽ q̧ diffõ accidẽtis dat̃ p additamẽta: qa
ſubm ponit̃ in ei⁹ diffõne. Cum ergo hic diffiniat̃ accñs et nõ
ponat̃ ſubm. ergo mala. ¶ Confirmat̃ 2°. qa iſta eſt eſſentia- Cõfir 2°
lis. In ſcðo modo dicendi per ſe. ſuba eſt accidẽtalis ſm
Magrm in ſcðo modo dicẽdi per ſe. ergo predicatũ eſt acci-
dens ſubiecti ponibilis in diffõne eius. Cum ergo diffiniat̃
hic accñs: et nõ ponat̃ ſubm: ergo diffinitio mala.

Ad hec breuiter rñdet̃. ¶ Ad p̃m nego minorẽ. Ad Ad p̃m
ꝓbationẽ di: q̧ cum ꝓhs dixit q̧ albũ nõ
predicatur ſm rõnẽ: per rõnẽ intelligit ꝓhs verã rõnem:
puta diffõnẽ ex gñe et dñia quã albũ nõ hz: cum nõ ſit per
ſe in gñe ꝓpter duplex ſuũ ſignificare: et tñ predicat̃ vni-
uoce: qz ſm nomen et ſm rõnẽ. i. cõceptũ cõem pl'ib⁹ ſiue
etiã ſm deſcriptionẽ. hec eſt rñſio Burlei. ¶ Uel al'r dicit̃ Rñ° 2°.
q̧ cum ꝓhs dicit q̧ albũ nõ predicat̃ ſm rõnẽ: intelligit
q̧ nõ p̄dicat̃ eſſential'r: qa q̃ ſunt eſſentialia accidẽti ſunt
accidẽtalia ſubto. nõ tñ negaret ꝓhs q̧ albũ nõ p̄dicet̃
ſm ſuã diffõnem qualiſcũqz ſit illa. hec eſt rñſio Alberti.

Rñ° 3° ❡ Uel alr̃ dĩ ſm Magr̃m in ꝑntis ſuis ꝙ albũ nõ ꝑdicat̃ ſm diffõnẽ ei⁹ꝗ̃ lẽ: ſed bñ ꝑdicat̃ ſm idẽticã. vide in
Ad ꝯfir. ꝑntis: q̃ libꝫ baꝛ ſatiſfacit. ❡ Ad ꝯfirmationẽ dĩ ꝙ ly albũ ꝑõt accipi dupl'r. Uno mõ vt eſt cõe ad albũ in colore ꝛ albũ in re. Alio mõ ſolũ vt eſt in colore. ꝑ mõ equocũ
Ad 2ᵐ eſt. ſcd̃o mõ nõ: ꝛ ſic accipit̃ cõiter in ꝓpoſito. ❡ Ad ſcd̃ʒ negat̃ añs. ❡ Ad ꝓbõnẽ negat̃ ꝯña cũ dĩ: aliqð accñs ꝑdicat̃ in quãtũ. ḡ nõ ꝑdicat̃ in q̃le. Et rõ eſt: q̃a cũ ꝑdicari in q̃le ſumat̃ a mõ rei: ꝛ qðlʒ accñs hẽat modũ eẽndi q̃litatis: q̃a hʒ modũ determinãtis: ideo ꝑdicat̃ in quale nõ obſtãte ꝙ aliqð accñs hẽat aliũ modũ ſpãlẽ ꝑdicamẽti.
Ad ꝯfir. ❡ Ad ꝯfirmationẽ ꝯcedit̃ maioꝛ ꝛ negat̃ minoꝛ pro illa pte nõ ꝙ ſoluat̃ qð q̃n q̃rit̃ q̃lis eſt ſuba per quãtitatem. Unde q̃le dupl'r ſumit̃. ſ. large ꝛ ſtricte. Large ſumptũ eſt trãſcẽdẽs applicabile oĩbus ꝑdicamentis. Stricte ꝟo ſoli ꝑdicamento q̃litatis. ꝑmo mõ accipit̃ ꝛ nõ ſcd̃o mõ. Hec eſt rñſio Magr̃i in ꝑdicamẽtis. Porphyri⁹ tñ in cõmunitatib⁹ ponẽs dñaʒ iter gen⁹ ꝛ accñs dicit. ꝙ accidẽs predicat̃ in q̃le vl' q̃ño ſe hẽat puto dixiſſe ꝑꝑ reſpectiua.
Ad 3ᵐ ❡ Ad 3ᵐ rñdet Magr̃ ꝙ ly accñs ꝑõt ſumi dupl'r. ſ. large pro omni termino accñtali cõi vel diſcreto: ꝛ ſic nõ ſumit̃ in ꝓpoſito. Alio mõ ꝓ termino accñtali cõi: ꝛ ſic diffinit̃ ad pñs: ꝛ ſm iſtũ modũ pꝫ ꝙ iſte termin⁹ diſcretus: hec albedo: nõ eſt termin⁹ accñtalis: hoc eſt plĩbus cõpetens accñtal'r.
Ad ꝯfir. ❡ Ad cõfirmationẽ dĩ ꝙ accñs dupl'r capit̃. Uno mõ vt eſt nomẽ ꝑme ĩpõnis: ꝛ ſic ſigt̃ rẽs extra
T.c.15. aĩaʒ ſm ꝙ Phs in 5° meta. diuidit ens in ſubaʒ ꝛ accñs. Alio mõ vt eſt nomẽ ſcd̃e impõnis: ꝛ ſic dupl'r. Uno mõ vt eſt idẽ qð ꝑdicatũ nõ eẽntiale nõ ꝑ ſe ꝑdicabile vl' nõ ꝯuertibile cũ ſubto. Alio mõ vt eſt ꝑdicatũ ꝑ ſe ꝯuertibile cũ ſubto. Cũ ḡ dĩ ꝙ diffõ accñtis dʒ intelligi ꝑ additamentũ: q̃a per ſubm: dĩ ꝙ Phs loquit̃ de accñti ꝑmo mõ vt eſt nomẽ ꝑme ĩpõnis ꝛ nõ ſcd̃e. hic autẽ diffinit̃ vt eſt
Rñ° 2° ſcd̃e ĩpõnis. q̃re ꝛc̃. ❡ Uel aliter dicitur ꝙ q̃dlibet accñs dʒ diffiniri per ſubʒ vel explicite vel ĩplicite: ꝛ in iſta diffinitione ſubintelligit̃ ſubm: ꝛ deꝫ ĩtelligi ꝑ ea que ponunt̃ in ea. nã ex h̃ ꝙ dicit ꝑdicabilis in q̃le accñtale nõ ꝯuertibil'r. dat̃ ĩtelligi ſubm de quo predicat̃ in q̃le accñtal'r ꝛ nõ ꝯuertibil'r. Magr̃ tñ in ꝑ poſterioꝝ nõ vult ꝙ omne accidẽs diffiniat̃ per ſubm: ſed ſolũ oẽ accidẽs cõnotãs ſubm. quare elige. Prima reſponſio magis placet.

❡ Utrũ diffinitio predicationis directe ꝛ indirecte ſit bñ data. Queſtio. XLI.

Argũ ꝑ Ontra aliqua eſt ꝑdicatio directa: in q̃ tñ ſuperius nõ ꝑdicat̃ de iferiori: ſed equale de eq̃li: vt dicẽdo equus eſt hinnibilis. ḡ diffinitio eſt mala. ꝯña tꝫ: q̃a diffinitio ꝯuertit̃ cũ diffinito. añs ꝓbat̃ auctẽ Porphyrij in caplo de ſpecie dicẽtis. Opꝫ eñi equa de equis ꝑdicari: aut maioꝛa de minoꝛib⁹: vbi oẽs expoſitores dicunt ꝙ loquit̃ de ꝑdicatione directa.
Confir. ❡ Cõfirmat̃ arg⁹ Magr̃i. q̃a ſeq̃t̃ ꝙ aliq̃ eſt ꝑdicatio q̃ non eſt directa nec indirecta: vt dicẽdo. hõ eſt hõ: aĩal eſt aĩal: q̃a nec inferi⁹ nec ſuperi⁹ ꝑdicat̃.
Argũ 2° ❡ Scd̃o ſic. ꝛ q̃rit̃ an iſta. riſibile eſt homo: ſit directa vel indirecta: ꝛ arguit̃ ꝙ ſit directa: q̃a illa eſt ꝑdicatio directa in q̃a ſeruat̃ vera rõ ꝑdicationis que eſt ꝙ illud qð ꝑdicat̃ ſe hẽat vt forma reſpectu eius qð ſubijcit̃: ſed in iſta ſeruat̃ vera rõ ꝑdicationis. ḡ eſt directa. ꝯña nota cũ maioꝛi. minoꝛ ꝓbat̃: q̃a ꝑdicatuʒ ſe hʒ vt forma reſpectu ſubti de quo predicatur: quia quelibet
T.c.28. pars diffõnis ſe hʒ vt forma reſpectu diffiniti 7° meta. ꝛ
T.c.43. 2° phy. ſꝫ riſibile diffinit̃ ꝑ hoĩeꝫ: q̃a ꝓpria paſſio diffinit̃
T.c.9. ꝑ ſubm ꝑ Phm in ꝑ poſterioꝝ in 2° mõ dicẽdi ꝑ ſe. ḡ ꝛc̃. oppo™ arguit̃. ſ. ꝙ ſit indirecta: q̃a ꝑdicatũ reſpectu ſubti ſe hʒ vt mã. ḡ eſt idirecte. ꝯña tꝫ. ꝛ añs ꝓbat̃: q̃a ſubm reſpectu ꝓpe paſſionis eſt ſicut mã: ꝓpria ꝟo paſſio ſicut forma: ſꝫ ꝓpria paſſio ſubijcit̃ ꝛ ſubm ei⁹ ꝑdicat̃. ḡ ꝑdicatum
Argũ 3° ſe hʒ vt mã: ꝛ ſubm vt forma. ❡ Tertio ſic: ꝛ q̃rit̃ an iſta: albũ eſt muſicũ: ſit directa vel idirecta. ꝛ ꝓbat̃ ꝑ ꝙ nõ ſit directa: q̃ꝛ hic nõ ſuat̃ vã foꝛ° ꝑdica™⁹: q̃ ẽ ꝙ illð qð ſubijcit̃ hẽat rõnẽ mãe: illð ꝟo qð ꝑdicat̃ hẽat rõnẽ forme. ꝙ nõ ſit idirecta ꝓbat̃: q̃ꝛ tũc illa eẽt directa muſicũ eſt albũ: ꝑ ꝯuerſionẽ ſimplicẽ. vt pꝫ in alijs idirectiue. ꝯñs eſt ſl'm.

Ad p™ Ad hec breuiter rñdet̃. ❡ Ad ꝑᵐ dĩ ꝙ Magr̃ non loquitur de ꝑdicatione directa: ſicut facit Porphy. ſꝫ ſolũ de illa que fit ex termis q̃ ſũt in recta linea ꝑdicamẽti.
Ad ꝯfir. ❡ Ad ꝯfirmationẽ ꝯcedit totũ Magr̃.
Ad 2ᵐ ❡ Ad 2ᵐ dic Magr̃ i ꝑ poſte̾ in 2° mõ dicẽdi ꝑ ſe ꝯ Egidiũ. ꝙ illa. riſibile eſt hõ: eſt directa ꝛ idirecta: alio ꝛ alio mõ ꝯſiderata: vñ ſubm hʒ duplicẽ habitudinẽ ad accñs ꝓpriũ. vnam put ſuſcipit ipm: ꝛ ſic hʒ rõnẽ mãe re™ illi⁹. Aliã put eſt ps diffõnis ei⁹: ꝛ ſic hʒ rõnẽ forme: q̃ꝛ ptes diffõnis ſũt forme
T.c.43 diffiniti. 2° phy. ꝛ 7° metaphy. iſta ḡ. riſibile eſt hõ: eſt dire
T.c.28. cta: ꝯſiderãdo ly hõ/vt eſt ps diffõnis riſibilis: eſt aũt idirecta ꝯſiderãdo vt eſt ſubm ei⁹. ❡ Sed q̃ro ḡ a Magro an ſimpl'r ſiue abſolute loq̃ẽdo dʒ dici directa vel idirecta illa: riſibile eſt hõ. ❡ Dicũt q̃dã ꝙ nec directa nec idirecta cũ ſit q̃ſi ꝓpõ multiplex rõne ꝑdicati: qð ꝑõt diuerſimode ꝯſiderari: ꝛ ad ꝓpõnẽ multiplicẽ nõ eſt rñdendũ vnica rñſione: ſꝫ plib⁹ diſtinguẽdo. ❡ Ego aũt dico ꝙ abſolute eſt dicẽda idirecta: ꝛ hoc volebat Egidius: qð ꝓbo ſic. Q̃ñcũqꝫ aliqð nom̃ iportat plã: quoꝝ vnũ ꝑ pri⁹ ꝛ alið ꝑ poſteri⁹ abſolute dcm̃ dʒ accipi ꝑ pncipali: ſed cũ ly hõ/ duplicẽ habitudinẽ hẽat reſpectu riſibilis: vnã ꝑ quam eſt ſubm. aliã ꝑ quã eſt ps diffõnis: q̃ꝛ hʒ ꝙ eſt ps diffõnis ꝑ hoc ꝙ eſt ſubm. ꝛ nõ eꝯ. ḡ abſolute dʒ accipi ſm ꝑmã habitudinẽ: ſed ſm illã eſt indirecta. ideo ſimpl'r ꝛ abſolute loq̃ẽdo illa eſt dicẽda indirecta.
Ad 3ᵐ ❡ Ad 3ᵐ dicit Egidi⁹ in ꝑmo poſterioꝝ ꝙ illa eſt idirecta: ſed ad argᵐ in oppᵐ qð facit Magr̃ ꝯ ipm. ſ. ſi illa eſſet indirecta alia eſſet directa per conuerſionẽ ſimplicẽ. ❡ Diceret Egidi⁹ negãdo hãc ꝯñam: imo eſt vtraqꝫ indirecta: cũ in nulla vã rõ ꝑdicationis ſeruet̃. Magr̃ aũt dicit ꝙ nõ eſt directa nec indirecta. ❡ Sꝫ ꝯ. illa ꝑdicatio nõ eſt directa ꝛ eſt. ḡ eſt nõ directa. tꝫ ꝯña: q̃ꝛ a negᵐ de ꝑdicato finito ad affirmatiuã de ꝑdicato iſinito. ❡ Ad hoc argᵐ dõm eſt tenẽdo viaꝫ Magr̃i: ꝙ iſta ꝑdicatio ſolũ eſt idirecta i qua eſt ꝯuerſus oꝛdo extremoꝝ. ſ. in q̃ ſubm hʒ rõnẽ forme reᵘ ꝑdicati: ꝛ ꝑdicatuʒ rõnẽ mãe reᵘ ſubti: ꝛ tũc negat̃ ꝙ ly idirecta/ſit terminus ꝑuatiuus. Tenẽdo aũt viam Egidij q̃ eſt cõioꝛ: eſt dõm ꝙ oĩs ꝓpõ in qua nõ ſeruat̃ vã rõ predicatiõis eſt indirecta ꝛ argumentũ concludit verum ſm ipſum.

❡ Utrum diffinitiones predicationis eſſentialis ꝛ accidẽtalis ſint bene date. Queſtio. XLII.

Argũ ꝑ. Ontra. Iſta eſt eſſentialis. hõ eſt riſibilis: ꝛ tñ eſt ꝑdicatio terminoꝛum diuerſoꝛum ꝑdicamentoꝝ. ergo diffinitiones male. ꝯña nota cum minoꝛi. maioꝛ ꝓbat̃: quia predicatio eſſentialis dicit̃ q̃ñ predicatur illud qð eſt eſſentiale: ſꝫ riſibile eſt eſſentiale hoĩ: q̃ꝛ fluit ab eẽntia ei⁹. ḡ ꝛc̃.
Confir. ❡ Cõfirmat̃ illa nõ eſt accidẽtalis. ḡ eſt eſſentialis. ꝯña tenet. añs ꝓbat̃: q̃ꝛ illa eſt per ſe in 2° modo dicendi per ſe. ḡ non eſt accidentalis.
Argũ 2°. ❡ Scd̃o ſic: aliqua eſt predicatio eſſentialis ſm diffõnẽ ſcd̃aꝫ que non eſt eſſentialis ſm ꝑmã. ḡ altera diffõ mala. ꝯña tꝫ. añs ꝓbatur: q̃a illa eſt eſſentialis: hõ eſt aſinus ſm diffõnem ſcd̃am: quia eſt predicatio terminoꝝ eiuſdeꝫ predicamẽti: ꝛ tamẽ non eſt eſſentialis ſm ꝑmam: q̃ꝛ nõ eſt ꝑdicatio ſuperioꝛis de inferioꝛi: nec dĩe de aliquo iſtoꝝ: nec eꝯ. ergo ꝛc̃.
Confir. ❡ Confirmatur: q̃ꝛ illa. hõ nõ eſt aĩal/non eſt eſſentialis: ꝛ tamen

predicatur ſuperius de inferiori.ergo ⁊c̄.ꝯñа nota cū mi
nori.maioꝛ probaт̄:qꝛ ꝓpoſito eſſentialis eſt primi mo
di dicendi per ſe:⁊ cōſequēter eſt de oī ⁊ necc̄ia.q̄re ⁊c̄.

Ad pᵐ **Ad hec** breuiter reſpōdeт̄. ❡ Ad p̄mū negaт̄ añs.
Ad ꝓbationē dicit̄:ꝙ eēntiale dicit̄ duplr̄.
vno modo qđ eſt de eēntia.⁊ alio mō qđ fluit ab eēntia.
capit̄ eſſentiale p̄mo modo in ꝓpoſito ⁊ nō ſcđo modo.
Ad ꝯfir. ❡ Ad ꝯfirmationē negaт̄ añs:q̄uis ſcđa ꝯña nō valeat:
qꝛ ex negatiua nō ſequit̄ affirmatiua.❡ Ad ꝓbationem
negaт̄ iſta ꝯña:eſt ꝑ ſe.g̃ nō eſt accidētalis:ſed bene valꝫ.
Ad 2ᵐ eſt per ſe.g̃ nō eſt per accñs.❡ Ad ſcđꝫ dicit̄:ꝙ ꝓpoſito
eēntialis dī duplr̄.ſ.large ⁊ ſtricte.Stricte eſt qñ eſt eēn
tialr̄ in p̄ mō dicēdi per ſe:vt qñ genus vel dr̃ia p̄dicatur
de ſpecie. Large aūt eſt qñ eſt in p̄ mō dicendi per ſe vel
eſſentialr̄ vel reductiue.eſſentialr̄ iaꝫ dictū eſt.reductiue
℞o qñ ecōtra iferius de ſuperiori vel de dr̃ia p̄dicaт̄:vel
idē de ſeip̄o.Et in ſūma qñ eſt p̄dicatio terminoꝝ eiuſdē
p̄dicamēti eſt eſſentialis large:qꝛ eſt in p̄ mō dicēdi ꝑ ſe
vel eſſentialr̄ vl̄ reductiue.❡ Ad rōnē in oppoſitū dicit̄:
ꝙ ſubintelligit̄ in p̄ma declaratione:q̄re ſcđa magis expli
Ad ꝯfir. cat ⁊ ſufficiētioꝛ eſt.❡ Ad ꝯfirmationē negaт̄ maioꝛ:qꝛ
lꝫ ſit ipoſis adhuc eſt eſſentialis. ❡ Ad ꝓbōnē ꝯcedo ꝙ
ꝓpō eēntialis eſt p̄mi modi eſſentialr̄ vel reductiue:⁊ cū
dicis.g̃ eſt de omni ⁊ necc̄ia.nego ꝯñaꝫ:qꝛ illud ſolū verū
eſt qñ eſt eſſentialr̄ p̄mo modo ⁊ nō qñ eſt reductiue: vt
dicit Magiſter in p̄mo modo dicēdi per ſe p̄mo poſte͛.

❡ Utrum tm̄ decē ſint predicamēta. Queſtio.XLIII.

Argᵗ p̄. **Contra** arguit̄ ꝙ nō ſit niſi vnū p̄dica
mētū.Et arguit̄ ſic.tm̄ vnū eſt
p̄dicamētū.ergo nō ſunt pl̄a.ꝯña tꝫ.añs ꝓba
tur ſic.Omne p̄dicamētū eſt vnū.g̃ tm̄ vnuꝫ
eſt predicamentū.ꝯña eſt bona:qꝛ arguit̄ ab
vl̄i affirmatiua ad excluſiuaꝫ de terminis tranſpoſitis.⁊
añs eſt verꝝ vt pꝫ per exponētes.g̃ ꝯñs eſt verꝝ. ❡ Item
ens eſt genꝰ oīum.g̃ tm̄ vnū eſt genus.ꝯña tꝫ.⁊ añs ꝓbaт̄:
qꝛ ſi nō:hoc eſſet:qꝛ nō predicaт̄ vniuoce ſed analogice:
ſed analogia nō tollit rōnē gn̄is:qꝛ numerus eſt genus ꝑ
ph̄m in p̄dicamētis:⁊ tn̄ eſt analogū:qꝛ p̄us ſig̃t numerꝝ
minorē q̄ꝫ maiorē.g̃ ⁊c̄. Nec pōt dici ꝙ ens equoce p̄dice
T.c.2. tur. Hoc eni expreſſe eſt ꝯ ph̄m in 4° meta.circa pnᵐ dī
centē.Ens aūt multis q̄dē modis dī ⁊ nō equoce: ſꝫ quē
admodū ſalubre.❡ Itē oīs diuiſio ⁊ oīs multitudo redu
cit̄ ad vnū.10.meta.qđ eſt p̄us in iſta mltitudine.ergo ſi
ſint multa gn̄aliſſima aliqđ vnū eſt p̄us illis:ſed nihil eſt
p̄us illis.g̃ nec ſunt multa:qꝛ ſi eſſet aliqđ p̄us eſſet vnuꝫ
genus p̄mū.❡ Itē qđ ꝑ ſupabūdātiā dī vni ſoli cōuenit:
ſꝫ gn̄aliſſimū dī ꝑ ſupabūdātiā.g̃ vni ſoli ꝯuenit:⁊ ſic eſt
tm̄ vnū gn̄aliſſimū:⁊ ꝑ ꝯñs tm̄ vnū p̄dicamētū. ❡ Itē ſi
plura eēnt gn̄aliſſima qđlꝫ illoꝝ eēt p̄mū pnᵐ:⁊ ſic nullū
T.c.4. illoꝝ eſſet altero p̄us ꝯ ph̄m 7° meta.dicētē.ꝙ ſubā eſt
Argᵗ 2° p̄oꝛ accidēte nā tpe ⁊ diffōne.❡ 2° p̄ncipalr̄ ꝓbaт̄ ꝙ ſunt
tm̄ duo:qꝛ ens diuidit̄ in ſubaꝫ ⁊ accñs:ſiue in ens ꝑ ſe ⁊
ens in alio:ſꝫ tm̄ vnū eſt p̄dicamētuꝫ ſube ſiue ens ꝑ ſe.g̃
tm̄ vnū eſt p̄dicamētū accñtis ſiue entis ī alio.Et ſi nega
tur ꝯña:qꝛ ens ꝑ ſe eſt vniuocū illis de qbꝰ dī:⁊ ita pōt eē
genꝰ:ſed in alio nō eſt vniuocū illis qbꝰ ꝯuenit.❡ Cōtra.
ſi vnū oppoſitoꝝ dicit̄ multiplr̄ ⁊ reliquū per ph̄m in p̄
L.12. topicoꝝ:⁊ verificaт̄ in omnī gn̄e oppoſitoꝝ.ergo ſi ens in
ſubto ſit equocū ad nouē p̄dicamēta nō ens in ſubto erit
equocū ad tot:⁊ ita predicamēta erūt decē ⁊ octo. ❡ Itē
dato ꝙ ens in alio ſit equiuocū nouē gn̄ibus ſequit̄ ꝙ nō
plus ꝯueniūt accidētia inter ſe q̄ꝫ vnū eoꝝ cuꝫ ſuba:quia
vtrobiqꝫ eſt tm̄ ꝯueniētia in aliqua voce equoca. ❡ Itē
ſequit̄ ꝙ nō eſt diuiſio cōueniētioꝛ in ſubaꝫ ⁊ accidēs q̄ꝫ
in quādo/⁊ ens.nō qñ:qꝛ vtrobiqꝫ vnū diuidēs eſt gn̄a
liſſimum:⁊ reliquū diuidens equiuocum ad nouem alia.
❡ Itē ſequit̄ ꝙ nō eſt diuiſio ſufficiēter in ſubam ⁊ acci
dens:qꝛ accñs cū ſit equocū ſumit̄ pro alio ſig̃to potioꝛi:
⁊ ita ſit tm̄ diuiſio in duo gn̄aliſſima.❡ Itē ens diuidit̄ in
abſolutū ⁊ reſpectiuū.ſꝫ nō eſt aliqđ abſolutū p̄ter ſubaꝫ
⁊ nō eſt aliqđ reſpectiuū p̄ter relōnē.g̃ ſunt tm̄ duo.ꝯñtia
nota cū maiori.minoꝛ ꝓbaт̄ quo ad pᵃᵐ partē:qꝛ ſi plura
ſint abſoluta p̄dicaᵗᵃ cū ipſa ſint gn̄a p̄ᵃ:ſequitur ꝙ p̄dicaᵗᵃ
nō ſunt p̄ diuerſa:⁊ ꝑ ꝯñs nō erunt decē gn̄a p̄:qꝛ ꝯueniūt Argᵗ 3°.
in abſoluto:⁊ ſilr̄ argᵗ de reſpectiuis. ❡ 3° p̄ncipalr̄ argᵗ
ꝙ ſint tm̄ tria:qꝛ ſuba:quātitas ⁊ q̄litas ſunt p̄dicamēta:⁊
nulla alia.ꝓbaт̄:qꝛ oē p̄dicamētū eſt ens ꝑ ſe:ſed reſpecti
uum nō eſt ens ꝑ ſe:qꝛ eſt ad aliud.❡ Cōfirmaт̄:qꝛ abſo Confir.
lutū eſt p̄us reſpectiuo.g̃ reſpectiua nō ſunt gn̄aliſſima:qꝛ
tunc gn̄aliſſima nō eſſent p̄ᵃ gn̄aliſſima cū gn̄a reſpectiua
hn̄t gn̄a p̄oꝛa.ſ.abſoluta.❡ Itēꝫ tm̄ tria ſunt p̄dicaᵗᵃ.ſ.
ſuba:accñs abſolutū:⁊ accñs reſpectiuū:qꝛ oīa accñtia ab
ſoluta ſunt eiuſdē gn̄is:⁊ ꝑ idē oīa accñtia reſpectiua ſunt
eiuſdē gn̄is. Añs argᵗ.nā tāta eſt analogia iter quātitateꝫ
cōtinuā ⁊ diſcretā quāta eſt inter quātitatē ⁊ q̄litateꝫ:ſed
analogia que eſt iter cōtinuā ⁊ diſcretā nō remouet genꝰ
ab illis.g̃ ⁊c̄.ꝯñtia nota cū minori.maioꝛ ꝓbaт̄:qꝛ ſicut q̄
litas p̄ſupponit quātitatē:⁊ ab ea accidētalr̄ dependet:ita
q̄ntitas diſcreta p̄ſupponit cōtinuaꝫ:eo ꝙ numerus cāτur
ex diuiſione ꝯtinui.teſte ph̄o 3° phyᵉ.ſi g̃ quātitas ⁊ q̄li T.c. 60.
tas faciūt vnū p̄dicaᵐᵗᵘᵐ abſolutū.g̃ ꝯñs eſt ꝙ alia p̄nta re
ſpectiua faciant vnū reſpectiuū.❡ 4° pnᶜ argᵗ ꝙ ſunt tm̄ Argᵗ 4°
q̄tuoꝛ.ſ.ſuba/q̄ntitas/q̄litas/⁊ relatio:qꝛ oīa reſpectiua ſūt
in p̄nto relationis.ꝓbaт̄ ſic.Oīs reſpectꝰ eſt in p̄nto rela
tionis.g̃ oē reſpectiuū eſt in p̄nto relationis:qꝛ in q̄cunqꝫ
p̄nto eſt abſtractū in eodē eſt cōcretū:ꝑ ph̄m in 4° top. L.15.
añs ꝓbaт̄ ſic.Oīs relatio eſt in p̄dicamēto relationis.oīs
reſpectꝰ eſt relatio.ergo oīs reſpectꝰ eſt in p̄nto relationis.
❡ Iteꝫ actio ⁊ paſſio ꝑtinent ad p̄ntum relationis.igit̄ ꝑ
idem oīa alia reſpectiua ꝑtinent ad p̄dicamentū relōnis.
ꝯñtia tꝫ.añs ꝓbaт̄ ſic.agens ⁊ patiens ſunt in p̄nto rela
tionis.g̃ actio ⁊ paſſio ſunt in p̄dicamēto relationis.tenet
ꝯñtia per ph̄m 4° top.qꝛ in eodē predicamēto eſt con L.15.
cretū ⁊ abſtractū.añs colligit̄ de mente ph̄i 5° meta.qꝛ T.c.10.
motiuū ⁊ mobile:calefactiuū ⁊ calefactibile ſunt relatiua.
❡ 5° pnᶜ arguit̄ ꝙ p̄dicamēta ſunt plura q̄ꝫ decem:⁊ hoc Argᵗ 5°.
argᵗ rōne cōcretoꝝ accidētiū:⁊ arguit̄ de colorato ſpālr̄:
⁊ ita argᵗ de alijs. Coloratū eſt ꝑ ſe in p̄dicamēto:⁊ nō in
p̄dicamēto q̄litatis:nec alioꝝ nouē.g̃ hꝫ p̄dicamētum ꝓ
priū diſtinctū ab oībus noīatis.ꝯñtia tꝫ.maioꝛ ꝓbaт̄:qꝛ
coloratū eſt genus.g̃ eſt per ſe in p̄dicamēto.ꝯñtia tꝫ.añs
ꝓbaт̄. p̄:qꝛ p̄dicaт̄ in q̄d de differētibus ſpecie:vt albo ⁊
nigro:qm̄ ad interrogationē factā per q̄d eſt albū ⁊ nigrū.
r̃ñr coloratū. 2° pꝫ per ph̄m in 4° top.docentē cōſide L.15.
rare genus in abſtracto:ꝑ hoc ꝙ ꝯcretū eſt in cōcreto vel
nō. 3° qꝛ ſicut ſe hꝫ color ad coloratū:ita albedo ad albū.
ergo a cōmutata ꝓportione ſicut ſe hꝫ color ad albedinē
ita coloratū ad albū:ſꝫ color eſt genus ad albedinē.ergo
coloratū eſt genꝰ ad albū.minoꝛ principalis argᵗⁱ ꝓbaт̄.ſ.
ꝙ coloratū nō eſt in aliquo p̄dicamēto prenoīato:quia ſi
eſſet in aliquo eſſet in p̄nto q̄litatis.ſed ꝙ nō ſit in p̄dica
mēto q̄litatis argᵗ p̄.qꝛ gn̄aliſſimū p̄dicamēti q̄litatis nō
p̄dicaт̄ de colorato:qꝛ iſta eſt falſa:coloratū eſt q̄litas. 2°
qꝛ ſi eſſet in p̄dicamēto q̄litatis eſſet ideꝫ qđ color:qđ eſt
falſum:qꝛ nō hꝫ eaſdē ſpēs:nec p̄dicaт̄ de eiſdem ſpēbus.
❡ 6° pnᶜ argᵗ ꝙ ſint plura deceꝫ:rōne ſecūdaꝝ intentio Argᵗ 6°.
num ⁊ nō entiū.ſ.figmentoꝝ:⁊ entiū in potētia:⁊ p̄uatio
num:qꝛ de oībus cōtingit q̄rere q̄d eſt:vt q̄d eſt iſta intētio
ſpēs ⁊ genꝰ:⁊ ita de alijs:⁊ q̄d eſt chimera ⁊ hircoceruus:⁊
quid hō in poᵃ:⁊ q̄d cecitas:⁊ quid ſurditas:⁊ ad q̄ſlibet

iſtoꝝ rñdeť per aliqđ vniuocū qđ eſt in plus illo de quo querit̃:ſed oē ꝑdicatū vniuocuꝫ in qd qđ eſt in plus ſubo
T.14. eſt genus per Phm 4° topi.ğ illa hñt gña:ſed in aſcéden
T.c.35. do in ꝑntis in qd nō ꝓcedit̃ in infinitū.ſꝫ eſt ſtat⁹.ꝑ poſt^r.
ergo erit deuenire ad gñaliſſima:ꝛ ſic ſcđa intētio erit genus gñaliſſimū oīb⁹ ſcđis itentionib⁹:ꝛ figmētū erit gen⁹ gñaliſſimū oīb⁹ figmētis:ꝛ ens in po^a oīb⁹ entib⁹ in po^a:ꝛ
Confir. ꝑuatio oībus ꝑuationib⁹. ¶ Cōfirmat̃.qa intellꝰ oīa illa cōcipit ſub rōne vel vlis vel ſingularis:non ſingularis.ğ vlis.tꝫ ꝯña.añs ꝓbat̃:qa itellꝰ cōponēs facit cōpōnē ho rū:cuius cōpōnis veritatē indicat ꝛ falſitatē.ğ itellꝰ ſim
Argū 7° plex ea cōcipit. ¶ 7° arguit̃ ꝙ ſint plura decē:rōne diuerſaꝝ qōnū ad q̄s nō rñr ꝑ aliqđ iſtoꝝ ꝑdicamētoꝝ:vt ſūt iſta/cur/q̄re/vtrū:ꝛ ille quas Phs exprimit in 2° poſte^r.
ſi eſt/qd eſt/qa eſt/vł ꝓꝑ qd. Siľr alie nouē a grāmaticis ſcꝫ qs/que/qd.ſilr quo/vñ/qua/ꝛ vbi/quorſuꝫ/ꝛ quouſqꝫ.
Et argū ſic.quot ſunt qōnes diuerſe/tot ſūt diuerſi modi ꝑdicādi.quot ſunt diuerſi modi ꝑdicādi/tot ſūt ꝑdicamēta.ğ a ꝑmo ad vltimū quot ſunt qōnes diuerſe/tot ſunt ꝑdicamēta.ſed qōnes ſunt plēs decē:vt dictū eſt:qa vltra decē qōnes generꝫ ſunt illi prenolati.ergo ꝛc.

Ad p^m. Ad hec breuiter rñdeť. ¶ Ad ꝑmū dī negādo ꝑmā ꝯñaꝫ.ſ.tm̄ vnū eſt ꝑdicamētū.ğ nō ſunt plura ꝑdicamēta:qa idē eſt dicere:tm̄ vnū eſt ꝑdicamētuꝫ.ꝛ dicere ꝙ vnū eſt ꝑdicamētū:ꝛ nihil nō vnū eſt ꝑdicamētū.mō nō valꝫ.vnū eſt ꝑdicamētū:ꝛ nihil nō vnū eſt ꝑdi
A camētū.ğ nō ſunt plura ꝑdicamēta. ¶ Ad aliud negatur añs.Ad ꝓbationē dicit̃ ꝙ ens nō eſt genus:qa nō ꝑdicatur in qd:nec equalr participat̃ a ſuis ꝑtibus ſubtiuis.Qz eni nō ꝑdicet̃ in qd pꝫ:qa ſi q̄rit̃ qd eſt hoc:nō ꝯuenienter rñdeť ens.nā qđ qd ꝓſupponit qōneꝫ ſi eſt:vt ꝓbat̃ ſcđo
t.c.p.2.7 poſt^r.igit̃ ingrēdo qd eſt hoc:ꝓſupponit̃ etiā ꝯſequenter ipſuꝫ eſſe ens.ꝓpterea ad qōnē iſtā dꝫ rñderi per aliđ q̄ ꝑ ens. Qz nō equalr ꝑticipet̃ a ſuis ꝑtib⁹ ſubtiuis.pꝫ:qm̄ ſuba eſt magis ens q̄ accñs.vt ꝓbat̃ 7° meta.iđ īequalr ꝑticipat̃ a ſuba ꝛ accñte:ꝛ iđ ens nō ꝑdicat̃ vniuoce:ꝛ cōcedit̃ ꝙ ens ꝑdicat̃ analogice de ſuba ꝛ accñte:ꝛ cū dicit̃ ꝙ analogia talis nō tollit rōneꝫ gñis.nego.vñ duplex eſt analogia:ordinis ꝛ attributiōis.Analogia ordinis eſt cōparatio alicuius ad aliqua ſm ꝑus ꝛ poſterius:ꝛ hec non tollit rōnē gñis:qa numer⁹ ꝛ figura ſunt gña in q̄bus iueniť talis analogia.Analogia attributionis eſt cōparatio alicuius ad aliqua ſm cām ꝛ cātū:ꝛ hoc tollit rōnē gñis:cuiꝰ eſt analogia ſani.dicimus eni ꝙ vrina eſt ſana:qa eſt effect⁹ ſanitatis:ꝛ ꝙ cib⁹ eſt ſanus:qa eſt cā ſanitatis.ens aūt hꝫ vtrāqꝫ analogiā.ꝑus eni ſig̃t ſubaꝫ q̄ accñs:ꝛ deinde ſig̃t illa ſm cām ꝛ cātū:qa accñs non eſt ens niſi qa
T.c.20. eſt effect⁹ ſube:vt hꝫ 7° meta. Hec eſt rñſio Magri in ꝑdicamētis. ¶ Uel aliter dicit̃ ad ꝑncipale negādo añs.ꝛ ad ꝓbōnē ꝯcedit̃:ꝙ qa ꝑdicat̃ analogice nō eſt genus:ꝛ cū dicit̃ ꝙ numeri non predicant̃ analogice negat̃.vnde numeri pñt cōparari adinuicē vł ad numerū in cōi.ſi adinuicē cōparant̃ vnus eſt ꝑoꝛ alio.ſi ad numeꝝ in cōi nō.
q.11°.ꝑdica^{tꝝ}. ¶ Ad aliđ dicit Scotus ꝙ mltitudo ꝑdicamētoꝝ reducit̃ ad vnū qđ eſt ꝑma cā:qa ꝑoꝛ eſt eis:nō ꝑdicatione ſꝫ cāulitate ꝛ entitate:ꝛ ita pōt eſſe aliqd ꝑus illis. Uel alr dī ꝛ meli⁹:ꝙ oīs multitudo ꝛ diuiſio reducit̃ in aliqđ vnū.ſ. in illud qđ diuidit̃ in illa multa:ꝛ ita oīa ꝑdicamēta reducunt̃ in ens:nego tñ ꝙ illud vnū in qđ reducunt̃ ſit gen⁹:
Rñſio eſt Burlei in ꝑdicamētis ſuis ꝛ Pauli. qa nō eſt vniuocū ſed analogū:vt dictuꝫ eſt ſupra. ¶ Ad aliđ dī ꝙ ſuꝑlatiuū duplr exponi pōt. Uno mō poſitiue ꝑ exceſſuꝫ alioꝝ.Alio mō cōparatiue ſiue negatiue ꝑ nō excedi ab alijs.Dicit̃ ğ ad maiorē ꝙ dictū ꝑ ſuꝑabūdantiā hñi pōt plib⁹ ꝯuenire dūmō ſuꝑlatiuū exponat̃ cōparatiue ſiue negatiue vt in propoſito.ponitur autem non,

¶ Ad aliud dī ꝙ gñali^{ma} pñt cōparari adinuicē. aut ad illa que ſunt in ſuis ordinationib⁹. Prio mō cōcedo ꝙ vnū eſt prius alio:ꝛ ſic ſuba eſt prioꝛ accñte:ꝛ abſolutū ꝑus reſpectiuo.2° mō dī ꝙ ſunt decē ꝑri⁹ reſpectu ſuaꝝ ordinationū ꝛ ſuoꝝ inferioꝝ. ¶ Ad 2^m principale dī ſicut ibi negando Ad 2^m
ꝯñaꝫ:qꝛ accñs ꝛ ens in alio non eſt vniuocum. ¶ Ad replicā ꝑmā dī ꝙ ens in ſubto:ꝛ nō ens in ſubto ſūt ꝯdictoria:ꝛ cum nega° non neget ſolā vocem ſed ſignificatum:ꝛ qꝛ nō pōt vnico actu qđlibet ſignificatū negare:erit equiuocū ſic̃ affir^o:ſed nō ens in ſubto nō eſt idē qđ ſuba. Naꝫ nō ens eſt nō ens in ſubto:ꝛ tñ nō eſt ſuba:ſed ens non in ſubto eſt idē qđ ſuba:ſꝫ ens in ſubto ꝛ ens non in ſubto nō ſūt oppoſita:ſꝫ ſic̃ diſpata. ¶ Ad 2^m replicā dī ꝙ accñtia cōueniūt in aliq̄ intētionali vt eſt eſſe attributū ſube vel poſteri⁹ ſuba in quo nō ꝯuenit accñs cū ſuba. ¶ Ad 3^m replicā ſilr dī ꝙ ſi.a.eēt nomē equocū ſignificās alia noueꝫ gñaliſſima ꝙ eq̄ cōis eſſet diuiſio entis in qñ ꝛ.a.ſicut eſt ipſi⁹ entis in ſubaꝫ ꝛ accñs:qꝛ vtrobiqꝫ equoci in equocaꝫ ꝛ vniuocū. ¶ Ad 4^m replicā cū dī equocū nō accipitur niſi pro ſig̃to.verū eſt ab eodē itelligēte:ſꝫ nō min⁹ ipſuꝫ ſm ſe oīa ſignificata ponit ſimul ꝛ eo mō ſumit̃:nō aūt vt intelligit̃ ab vno.hec Scotus in ꝑdicamētis. ¶ Uel alr Qō 11°.
ad ꝑncipale dī ꝙ accñs ſiue ens in ſubto nō equoce dī:qꝛ tūc nec diffōnē nec deſcriptionē hñet.nec vniuoce dī:qa eſſet genus:ſꝫ analogice dicit̃. ¶ Ad ꝑ^m replicā pꝫ rñſio: qꝛ accñs ꝛ ſuba nō ſūt oppoſita.nec ens in ſubto ꝛ ens nō in ſubto opponuntur:ſꝫ ſunt diſpata. ¶ Ad aliđ ꝯceditur accñs ꝯuenire ī aliquo analogo.ſ.in accñti ꝛ in eē in ſubto in quo nō ꝯueniūt cū ſuba:imo dīnt ꝑ illđ a ſuba:ꝛ ſilr ad alia duo pꝫ. ¶ Ad aliud nego minoꝛē.ſ.ꝙ nō ſit aliqđ abſolutū ꝑter ſubaꝫ.ꝛ ꝙ nō ſit aliqđ reſpectiuū ꝑter relōnē. Et cū tu ꝓbas.qꝛ ſequitur ꝙ nō eſſent ꝑ diuerſa negat̃ ꝯña: qꝛ lꝫ ſuba q̄ntitas ꝛ q̄litas ꝯueniūt in hoc ꝙ eſt abſolutuꝫ: nō tñ abſolutū eſt gen⁹ ad illa.vñ ſicut nō valꝫ iſta ꝯña. Oīa gñaliſſima ꝯueniūt in ente.ğ nō ſūt ꝑ diuerſa.ita non valet ꝯña facta:ſꝫ dꝫ argui ſic.iſta ꝯueniunt in aliquo gñe. ergo nō ſunt prio diuerſa:ſed negat̃ añs. ¶ Ad 3^m ꝑncipale negat̃ ꝙ nō ſint niſi tria.Et ad ꝓbationē cū dicis. nullū Ad 3^m
reſpectiuū eſt ens per ſe.nego:ꝛ nō valet.eſt ens ad aliud. ergo nō eſt ens per ſe. Unde ꝑ ſe vno° accipit̃ vt opponit̃ ei qđ eſt ad aliud:ꝛ iſto° ens ꝑ ſe ſolum diuidit̃ in iſta tria abſoluta.ſ.ſubaꝫ/q̄ntitatē/qualitatē. Alio° accipit̃ vt opponit̃ ei qđ eſt ſm accñs.ens aūt ſm accñs dicit̃ qđ eſt aggregatū ex rebus diuerſoꝝ predicamentoꝝ:ꝛ iſto° qđlꝫ predicamētum eſt ens per ſe.Et ſic pꝫ rñſio ad arg^m. ¶ Ad Rñſio eſt
aliud negat̃ ꝙ oē accñs abſolutū.ſ.q̄ntitas ꝛ qualitas ſint Pauli in
eiuſdē generis.ꝛ nego ꝙ tāta ſit analogia inter quātitateꝫ ꝑdicamētis
ꝛ qualitatē quāta eſt inter quātitatē ꝯtinuā ꝛ diſcretā:imo magis depēdet q̄ntitas diſcreta a ꝯtinua q̄ qualitas a q̄ntitate:qꝛ nō inuenit̃ q̄ntitas diſcreta ſine continua: ſed bene inuenitur qualitas ſine quātitate:vt ſcia in aīa ꝛ ſpēs itelligibiles in ſubīs ſeꝑatis:vt dicit Proculus in libro de cauſis.intelligentie ſunt plene formis. Itē cōtinuū ꝛ diſcretuꝫ ſunt in ſubto rōne eiuſdē principij.ſ.materie.qualitas Ꝟo ꝛ q̄ntitas rōne diuerſoꝝ principioꝝ. Nā qualitas rōne forme ꝛ quātitas rōne materie.ꝛ ideo ꝯtinua ꝛ diſcreta ſunt in eodē gñe.qualitas Ꝟo ꝛ quātitas ſunt diuerſoꝝ generū.
¶ Ad 4^m Ꝟo ꝑncipale negatur ꝙ oīa reſpectiua ſunt in predicamēto relōnis. ¶ Ad ꝓbōnē cū dicit̃.oīs reſpect⁹ Ad 4^m
eſt in ꝑdicamēto relōnis.negat̃.ꝛ cū tu arguis:qꝛ oīs reſpe dicitur.
ctus eſt relatio.nego.vñ dīntia eſt inter reſpectum de predicamēto relationis ꝛ reſpectum ſex principioꝝ. Reſpectus.n.q eſt in ꝑdicamēto relōnis coexigit in t̃mio ad quē alium reſpectū ſibi correſpōdētē.ꝛ dico in veris relōnib⁹.ſ. ſm eē:ſed in ſex principijs reſpectus nō req̄rit in termino

ad quē aliū reſpectū ſibi corrñdentem. Actio eñ put eſt vnū de ſex p̄ncipijs dicit reſpectū motus ad agens. vnde reſpectus motus q̄ fit inter agēs ⁊ patiēs ad ipm̄ agens dr̄ actio: ⁊ reſpect⁹ mot⁹ ad patiēs dr̄ paſſio: ⁊ tn̄ nec in agente nec in patiēte eſt reſpect⁹ ad motū: lꝫ ſit reſpectus agētis ad patiēs: ⁊ ec̄ꝫ: qui reſpect⁹ nō ſunt actio ⁊ paſſio: ſꝫ ſūt due relōnes. ſ. actiui ⁊ paſſiui. ¶ Ad aliud negat̄ añs. Ad pbōnē dicit Magr̄. in p̄dicamētis ꝙ agēs ⁊ patiēs pertinēt ſm̄ diuerſos reſpect⁹ ad p̄dicamētū relōnis: actionis ⁊ paſſionis. Inquātū eñ dicūt reſpectū ꝓpinquitatis ⁊ diſtantie ſeu po^{ts} reſpectiuā ſic ſunt in p̄di^{to} relōnis: q̄a h̄nt modū relōnis qui eſt eſſe ad aliqd. Inquātū vo dicit reſpectū in quid vel a quo: ſic agēs eſt de p̄dicamēto actionis ⁊ paſſio de p̄dicamēto paſſionis. Uel clari⁹ dr̄ ꝙ agēs pōt ↄſiderari dupl'r. Uno mō vt terminat reſpectū mot⁹ ad ipm̄: ⁊ ſic eſt in p̄dicamēto actionis. Alio mō vt terminat reſpectū patiētis ad ipſꝫ ⁊ etiā dic̄ reſpectuꝫ in patiēs: ⁊ ſic eſt in p̄dicamēto relōnis. Silr̄ patiēs pōt ↄſiderari
B dupl'r. Uno mō vt terminat reſpectū mot⁹ ad ipm̄: ⁊ ſic eſt in p̄dicamēto paſſionis. Alio mō vt terminat reſpectū agētis ad ipm̄: ⁊ etiā vt dicit reſpectū in agens: ⁊ ſic eſt in p̄dicamēto relōnis. ¶ Et ſi dicis. cū ḡ agēs ⁊ patiēs vno modo ↄſiderata ſint in p̄dicamēto relōnis. que ḡ ſunt abſtracta corrñdētia illis q̄ ſūt in p̄dicamēto relōnis. ¶ Dr̄ ꝙ nō ſunt iā actio ⁊ paſſio ſꝫ ſinge noīa. Uñ ſic abſtracta corrñdentia actio ⁊ paſſio que dicūt aptitudinē ſunt actiuitas ⁊ paſſiuitas que dicūt aptitudinē. Ita abſtracta correſpōdētia agēti ⁊ patiēti que dicūt actū: vt debēt dicere
Ad 5m actū vt actiuitas actu ⁊ paſſiuitas actu. ¶ Ad 5m p̄ncipale dicit Magr̄ ꝙ decē ſūt ḡnaliſſima p ſe p̄ q̄bus ↄiunctas ſūt alia ḡnaliſſima p ſe nō p̄. vñ q̄litas eſt ḡnaliſſimū p ſe p̄: q̄le vo eſt ḡnaliſſimū p ſe nō p̄. Eſt eñ ḡnaliſſimū: quia nō h̄ꝫ gen⁹ ſupueniēs. Eſt ḡnaliſſimū p ſe: q̄a pars formalis eſt ḡnaliſſimū p ſe. nō p̄: q̄a rōne partis tn̄ eſt ḡnaliſſimū. Ex q̄b⁹ ſequit̄ ꝙ plīa ſunt ḡnaliſſima inuicē cōicātia in eſſendo ⁊ ſignando. Nā q̄litas ſignificat̄ a quali ſicut a qualitate: ſi tn̄ plura eēnt ḡnaliſſima q̄ decē nō inuicē cōicantia plura eſſent p̄dicamēta q̄ decē. Et ſequit̄ ſm̄ ipm̄ ꝙ aliqd eſt gen⁹ ⁊ aliq̄ ſpēs q̄ nō p̄dicant̄ in qd vt coloratū ⁊ albū: nec eſt ↄ̄ Porphyriū: q̄a Porphyrius intelligit
Rn̄ 2a de his que ſūt p ſe p̄ in p̄dicamēti. ¶ Uel al'r ſm̄ Scotū dr̄ ꝙ ↄcretū eſt in eodē ḡn̄e in quo eſt abſtractuꝫ. Et cum pbat̄ ꝙ nō: vt de colorato: q̄a ḡnaliſſimū q̄litatis nō p̄dicat̄ de illo. Silr̄ ſi q̄le ⁊ q̄litas eēnt in eodē ḡn̄e eēnt ideꝫ ḡnaliſſimū: qd eſt falſuꝫ: q̄a vnū nō p̄dicat̄ d altero. Dicit̄ ꝙ q̄le ⁊ q̄litas ſūt idē ḡnaliſſimū: ⁊ dici pōt ꝙ vnū eſt idē alteri: ⁊ tn̄ vnū nō predicat̄ de altero pp̄ diuerſuꝫ modū ſignificādi: que diuerſitas lꝫ ꝓhibeat predicationē: nō tn̄ ſufficit ad diſtīguēdū ḡnaliſſima nec ſpēs diuerſas. Silr̄ pp̄ iſtū modū ſignādi nō p̄dicat̄ vnū de ſpēbus alteri⁹: nec tn̄ de alijs ſpēbus p̄dicat̄: q̄a eedē ſunt ſpēs vtriuſqꝫ: ⁊ tn̄ vna nō p̄dicat̄ de alia pp̄ diuerſuꝫ modū ſignificādi. ¶ Et ſi replicas modi ſignificādi ſumunt̄ a modis intelligēdi: ⁊ modi itelligēdi a modis eſſendi. ḡ ſi modi ſignificandi ſunt diuerſi: modi eſſendi ſunt diuerſi. ⁊ per ↄ̄ñs ſi albedo diuerſimode ſignificat̄ per albū ⁊ albedinem. ergo h̄ꝫ diuerſum moduꝫ eſſendi. Dicit̄ cōcedendo ꝙ modi ſignificandi ſumunt̄ a modis eēndi: ſed negat̄ hec ↄ̄ña. ergo ſi modi ſignificandi ſunt diuerſi: modi eſſendi ſunt diuerſi: q̄a nō oēs modi diuerſi itelligendi ſumunt̄ a diuerſis modis eſſendi: imo ab eodē modo eſſendi diuerſimode mouente intell'm ſumunt̄ diuerſi modi intelligēdi. ¶ Uel clarius reſpōdet̄ ad p̄ncipale ꝙ cōcretū accidentale ſm̄ totū ſignificatū non eſt in aliquo ḡn̄e: ſed rōne forme ⁊ ſubiecti eſt in diuerſis per reductioneꝫ. Ubi ḡ iſ.

coloratuꝫ rōne coloris eſt in genere q̄litatis: rōne ſubti in p̄dicamēto ſubē. Et nō valet. generaliſſimū nō p̄dicat̄ de illo. ḡ nō eſt in illo p̄dicamēto: ſed bene valet. ḡ nō eſt per ſe in illo p̄dicamēto: de eo aūt qd eſt p reductionē nō eſt opus ꝙ ḡnaliſſimū p̄dicet̄. Nec coloratū dr̄ eſſe gen⁹ niſi rōne coloris reductiue. Silr̄ ⁊ ita ↄ̄iter rñdeat̄: nec coloratū p̄dicat̄ in qd de albo niſi rōne partis formalis q̄ p̄dicat̄ de parte formali in qd vt albedo eſt color. ¶ Ad 6m Ad 6m
p̄n^le dicit Scotus ꝙ lꝫ intētiones ſcd̄e ⁊ ꝑuationes ⁊ non entia poſſi ꝑſit intelligi ſub aliq̄ rōne intelligēdi ⁊ p̄dicari ſub rōne vl'is alicui⁹ ⁊ eſſe ſtatū ad aliqd vltimū quod inquātū attribuit̄ ei illa intētio eſt diuerſa ab illis decem: ſtat tn̄ tn̄ decē eſſe ḡnaliſſima rerꝫ: que diuiſio in hec decē ḡnaliſſima eſt tn̄ eoꝝ q̄ ſunt ſm̄ ſe intelligibilia. ſ. rerꝫ. Ens eñ ſm̄ ſe diuidit̄ in hec decē 5o meta. ⁊ ita nullū iſto T.c.13.
rū eſt ens ſm̄ ſe diſtinctū ab illis decē. ¶ Et ſi replicas. ḡ logicus cōſiderans p ſe intētiones: ⁊ eaꝝ ḡnaliſſimuꝫ tn̄ ſub hac rōne q̄ eis hec intētio ḡnaliſſimū poſſet applicari deberet dicere eē plura ḡnaliſſima q̄ decē: q2 iſtis plura ſunt q̄b⁹ iquātū itelligunt̄ pōt itētio attribui: lꝫ metacus cōſiderans ens inquātū ens dicat eſſe tn̄ decē. Cui⁹ oppm dicit Phs dī. Singulū ſignificare ſubaꝫ quātitatē: ⁊ non ſingulū tn̄ ens ſignificare ſubam. ¶ Ad hoc nihil dr̄. pōt tn̄ dici ꝙ Phs itelligit ſingulum ens ſignificare ſubam ⁊ q̄titatē. ¶ Uel clarius ad p̄ncipale dicat̄ negādo ꝙ aliquod iſtoꝝ p̄dicet̄ in qd: q2 ſoluꝫ vle p̄dicat̄ in qd qd eſt vna nā ſimplex cōicabilis plurib⁹. mō iſta nō dicūt taleꝫ nām: imo ꝑuationē. cōcedit̄ tn̄ ꝙ ſilitudinarie h̄nt genera ⁊ ſpēs ⁊ ḡnaliſſima. Silitudinarie dico ⁊ nō vere ſm̄ latitudinē maioris habitus cōtinētie. ¶ Ad 7m dic̄ Magr̄ Ad 7m
ꝙ decē ſunt qōnes p̄ncipales decē p̄dicamētoꝝ habendo reſpectū ad diuerſos modos p̄dicādi. Uñ qd eſt qō p̄redicamēti ſube: q̄le q̄litatis: quātū quātitatis: q̄ſtio ad qd eſt relōnis in qd: ⁊ a quo actionis ⁊ paſſionis. Cum enim q̄rit̄ in qd agit ignis rñdet̄ i lignū: ⁊ a quo patit̄ aq̄ rñdet̄ ab igne. Queſtio vbi ꝑtinet ad p̄dicamētuꝫ vbicationis: ⁊ qn̄ quādeitatis. Queſtio q̄liter vel quo mō ꝑtinent ad ſituꝫ: ⁊ q̄ſtio circa qd ad habitū. ¶ Ad argm dr̄ ꝙ ſicut ſunt aliq̄ traſcendētia q̄ nō ſunt in aliquo p̄dicamēto p ſe: nec per accidēs: neqꝫ per reductionē: ſed deſcēdunt in oīa p̄dicamēta: vt ens, vnū 5o meta. Ita ſunt aliq̄ q̄ſitiua q̄ non T.c.7.
appropriant̄ alicui p̄dicamēto: ſed ſunt applicabilia oib⁹ R̄ño eſt
predicamētis: vt ſi eſt quid eſt, q̄a eſt, ꝓpter qd eſt, ⁊ cur, Pau. in
q̄re, vtrū. Nam cur ⁊ q̄re important qōnē ꝓpter quid: ⁊ pris.
vtrū iportat qōnē ſi eſt, ⁊ q̄a eſt. Iſta etiā qs, que, qd, vel qd, ſunt interrogatiua traſcēdentia applicabilia oībus p̄dicamētis. Et qd qd eſt large ſumpta eſt traſcendēs: ſtricte vo ad p̄dicamētū ſube ꝑtinet. Sic q̄le large ſumptuꝫ eſt traſcendens applicabile oībus p̄dicamētis: ſtricte vo ſoli p̄dicamēto q̄litatis. Qd quot large ſumpta eſt traſcēdens. ſtricte vo ad p̄dicamētū q̄titatis pertinet. Illa vo vbi quo reducunt̄ ad vbi. Nā cū q̄rit̄ q̄ vadis: eſt dicere vbi intēdis eſſe, ⁊ vnde venis. i. vbi fuiſti an̄ motū. ¶ Et ſic pꝫ ad oīa arga huius ordinis qōnis. In illi⁹ declaratiotione animus multū gauiſus eſt ad laudem dei.

¶ Utrū diffō ſylli ſit bene data. Qō. XLIIII.

Contra primā particulā arguit̄ ſic. In Argū p̄o.
diffinitione non dꝫ poni genus remotū ſed ꝓpinquū per Phm̄ 6o top. ſꝫ oīo L.6o.
eſt gen⁹ remotū ſylli. argumētatio aūt eſt genus ꝓpinquū: q2 argumētatio diuidit̄ in ſyll'm inductionē: enthimema: ⁊ exēm ſiue rōcinationeꝫ: ⁊ eſt genus ꝓpinquū ad ſyll'm cum due ſint ſpecies ipſius. ſ. ſyll's ⁊ inductio ſm̄ Phm̄ p̄ top. ¶ Cōfirmat̄: q2 ſyll's eſt ora L.10.
tionis. ḡ nō eſt oratio. ↄ̄ña tꝫ. añs pbat̄: q2 plures ꝓpo Confir.

Argū 2° nes ponant̄ in ſyllo. ⁋ 2° ꝯ illā ꝑticulā. poſitis ꝛ ɔ̄ceſſis: q̄a ph̄s nec in p̄ topicoꝝ. nec in p̄ prioꝝ diffiniens ſyllm̄ ponit illā ꝑticulā: ḡ vel ph̄s eſt diminutus vel Magr̄ ſuperflu⁹. ⁋ Adhuc ambiguitas auget̄: q̄a Boe. ponit illaꝫ
Confir. particulā ɔ̄ceſſis: cū tn̄ ph̄s nō poſuerit. ⁋ Cōfirmat̄. q̄ aliqs eſt ſylls cui nō cōpetit hec particula. ḡ male poſita. ɔ̄ña tꝫ. añs ꝓbat̄: q̄a ſylls cui⁹ p̄miſſe nō ɔ̄cedunt̄ eſt
Argū 3°. talis. ⁋ 3° ꝯ illā ꝑticulā. nec̄e eſt aliqd aliud euenire: ꝛ ꝓbat̄ ꝙ ɔ̄clō nō eſt aliō a p̄miſſis: q̄a ɔ̄clō non eſt niſi pars p̄miſſaꝝ: ſed pars nō eſt aliud a toto. ḡ ꝛc̄. ꝛ etiaꝫ qd̄ ſeq̄t̄
Argū 4° ab alio naturalr̄ nō videt̄ eſſe aliud ab illo. ⁋ 4° arguit̄ ſic. ꝛ querit̄ an ɔ̄ ſit de eſſentia ſylli: aut nō: ita ꝙ ſylls ſit iſta oīo cōpoſita ex p̄miſſis. ɔ̄clō vō ſit extriſeca a ſyllo. Si dicis p̄mo mō. Cōtra. ſylls eſt argumentatio: ſed argumētatio eſt argumēti ꝑ oīoneꝫ explicatio. argm̄ eſt oīo rei dubie faciēs fidē. i. mediū ꝓbās ɔ̄nē: ſed rō nō cōplectit̄ formalr̄ ɔ̄nē: ſicut nec cā formalr̄ cōplectit̄ effectuꝫ. ergo ꝛc̄. ⁋ 2° ſic. Nihil facit fidē de ſeipſo nec de pte ei⁹: ſed ſylls facit fidē de ɔ̄ne. ḡ ɔ̄clō nō eſt ſylls nec ps eius.
T. c. 34 ⁋ 3° ſic. ph̄s in p̄ poſt̄ in illa pte. Circulo q̄ꝫ ꝙ impoſſe ſit demōſtrare. vult ꝙ ſylls eſt ex trib⁹ terminis ꝛ duab⁹ ꝓpōnib⁹. ḡ nō cōp̄rehēdit ɔ̄nē: q̄a tūc eſſet ex trib⁹ ꝓpōnibus: q̄re ꝛc̄. ⁋ 4° ſic. Sylls eſt oīo in qua q̄buſdā poſitis ꝛ ɔ̄ceſſis nec̄e eſt aliqd aliud euenire ab illa oīone: ſed illud aliud eſt ɔ̄clō. ḡ ɔ̄clō eſt aliō ab oīone que eſt ſylls. Et ſic eſt aliud a ſyllo. Si dicis ſcd̄o mō. ꝯ. q̄a dicit̄ q̄buſdā poſitis: ꝛ nō dicit̄ oīb⁹. ḡ vltra illa que poſita ſunt eſt aliqd qd̄ eſt de rōne ſylli: ſed illud eſt ɔ̄clō. ḡ ꝛc̄. ⁋ 2° ſic. Ois ſylls eſt ꝓpō ordinabilis in mō. modus aūt eſt ordinatio triū ꝓpōnū certa qualitate ꝛ quātitate. ḡ ſylls cōtinet tres ꝓpōnes. ⁋ 3° ſic. Ois ſylls eſt ɔ̄ña. oīs ɔ̄ña eſt oīo cōpoſita ex añte ꝛ ɔ̄ñte. ḡ ꝛc̄. ſed p̄miſſe ſunt añs. ꝛ ɔ̄ ɔ̄ñs. ergo. ⁋ 4° ſic. Sylls nō eſt vna ratio niſi per notaꝫ rōnis ɔ̄iungentē aliquas ꝓpōnes adinuicē. ſꝫ nota rōnis non cōiungit niſi ɔ̄nē cū premiſſis. ergo ſylls eſt oīo com
Argū 5° poſita ex premiſſis ꝛ ɔ̄clone. ⁋ 5° p̄ncipalr̄ arguit̄ ꝯ totā diffōnē ſic. Illa diffō eſt mala que cōpetit alteri a diffinito: ſed illa eſt hm̄oi. ergo ꝛc̄. ɔ̄ña nota cuꝫ maiori. minor probat̄: q̄a cōpetit inductioni ꝛ exemplo. ⁋ Nam inductio eſt oratio in qua quibuſdā poſitis ꝛ conceſſis neceſſe eſt aliquid aliud euenire per ea que poſita ſunt ꝛ cōceſſa. Conſimiliter arguit̄ de exemplo ꝛ enthimemate.

Ad p̄m. Ad hec breuiter r̄ndet̄. Ad p̄mū Egidius in p̄ prioꝝ adducit tres rōnes alioꝝ: ꝛ ip̄e aſſignat q̄rtā. ⁋ Quidā eni dixerūt ꝙ argumētatio cōparationē hꝫ ad ɔ̄iam cui fidem facit: ꝛ ſimilr̄ ſylls ſm̄ ꝙ eſt argumētatio. Ratiocinatio vero eſt decurrens a cauſa in cauſatuꝫ. hoc eſt a p̄miſſis in ɔ̄ne. ſylls ḡ ſm̄ ꝙ eſt rōcinatio cōparationē hꝫ ad ɔ̄nē. ⁋ Oratio aūt eſt cōgrua dictionū ordinatio. Sylls ḡ ſm̄ ꝙ eſt oīo cōparationē habet cū ſuis partibus integralibus. Et hec cōparatio eſt ei eēntialior q̄ꝫ alia. Et ſic pꝫ q̄re potius oratio q̄ꝫ argumētatio vel ratiocinatio in diffōne ſyllogiſmi ponat̄. ⁋ Alij dicunt vt non excludant̄ inductio enthimema ꝛ exemplū cum ſint reducibiles in ſyllm̄: ſed ſolū inutiles cōiugationes ꝛ peccata cōtra ſyllm̄ ſimplr̄ poſuit oratio ꝛ non argumētatio vel rōcinatio. Nā ſi in diffōne ſylli poneret̄ argumētatio vel rōcinatio que eſt ꝓpriū genus eius: oporteret tali generi addere drīas eſſentiales completiuas ſylli per quas ɔ̄cludant̄ ab ipſo ſyllo alie ſpēs argumētationis. hoc aūt eſſet incōueniēs cuꝫ determinet de ſyllo vt ad ipſum oēs ſpecies argumentationis hn̄t reduci. ⁋ Alij dixerunt vt excludant oēs loci ſophiſtici ſimul cū alijs ſpeciebus argumentationis. Hanc improbat Egidius: q̄a ſylls ſimplr̄ pōt ſaluari in ſyllo ſophiſtico, vt dicēdo oīs canis currit. omne animal latrabile eſt canis. ḡ ꝛc̄. ⁋ Itē nō minus diſtingueret̄ ab oīb⁹ illis ſi poneret̄ argumētatio. quare ꝛc̄. ⁋ Egidius aūt dicit. puto alr̄ dōm. ꝛ dicit ꝙ ex intētione ph̄i p̄ top. Argm̄ eſt ſylls dialecticus: q̄ nec argm̄ nec argumētatio eſt genus ſyllogiſmi. ſꝫ eꝯ. Rōcinatio aūt dī analogice de ſyllo: ꝛ alijs argumētationib⁹. ꝛ p̄ de ſyllo: q̄ rōcinatio nō pōt eē genus. In oīone aūt nō vniuocant̄ ſyllogiſmi: ꝛ oēs modi rōcinationis. ꝛ iō optime diffinit̄ per oīonē que eſt ꝓprie gen⁹ eius: ꝛ in alijs modis arguendi. ⁋ Hec r̄nſio eſt expſſe ꝯ Boe. i p̄m̄ ſcōi ſuoꝝ top. vbi dic̄. Argumētationis due ſunt ſpēs. ſ. ſylls ꝛ iductio. ꝛ ēt eſt cōtra ph̄m in p̄ top. di. Determinatis aūt his opꝫ determinare quot dialecticaꝝ rōcinationuꝫ ſunt ſpēs. Eſt aūt hec inductio. iſta aūt ſylls. Angelu⁹ de camerino in p̄ top. dic̄. ꝙ hec diffinitio nō eſt vituꝑabilis: qm̄ aſſignata eſt per genus ꝓpinquū qm̄ duplex eſt ſylls. ſ. iferēs tm̄ ꝛ ꝓbans tm̄. ⁋ Et ſylls inferēs nō hꝫ ꝓpinquius genus q̄ꝫ oīoneꝫ. ꝛ q̄ hic diffiniēs ſyllm̄ iferētē diffinit ipſum ꝑ oīonem ꝛ nō per rōcinationē: qm̄ rōcinatio nō eſt genus ſyllogiſmi inferētis: ſed ꝓbātis: ꝛ pp̄ hoc nō diffinit ſyllm̄. hec r̄nſio dānat Boetiū. nā reſpondendo: quare Boetius apponit cōceſſis dicit: qm̄ ipſe diffinit ſylm̄ ꝓbātem: ꝛ opꝫ ꝙ ſyllogiſmus procedat ex cōceſſis: nō aūt ſylls inferens quē diffinit ph̄s. ſed cū Boetius diffiniat ſyllogiſmuꝫ ꝙ eſt oratio. igit̄ male diffinit. Eſt etiam ꝯ ph̄m in p̄ top. q̄ illum ſyllogiſmum diffinit quem dicit eſſe ſpeciem rōcinationis: vt pꝫ expreſſe loco allegato. quare ꝛc̄. ⁋ Ideo aliter dicerem. Pro quo aduerte ꝙ ph̄s in 6° top. dicit. ꝙ Nōdū
in diffōne ponēdū eſt genus ꝓximū qd̄ oīa ſuperiora includit. Aut ſi remotū oēs drīas ſuperiori generi addendum eſt: per quas ꝓximuꝫ genus determinatur. ꝛ ita fit in ꝓpoſito vt declarabo. Nā oratio diuidit̄. Orationum alia eſt in qua infertur aliqd. alia vō non. Exm̄ p̄mi. vt oīs oratio argumētatiua. ſ. ſylls: inductio ꝛ exēplū. Exm̄ ſcōi. vt oēs alie oīones. nā argumētatiuaꝝ oīonum in quibus infert̄ aliqd. alia eſt in qua infert̄ aliquid ex neceſſitate. alia vō nō. Exm̄ p̄mi. vt ſylls: inductio ꝛ enthimema. Exm̄ ſcōi. vt exēplū orationū in q̄bus infert̄ aliquid ex neceſſitate. alia eſt in qua infert̄ aliquid ex neceſſitate ex q̄buſdam poſitis. i. diſpoſitis in modo ꝛ in figura. alia vō nō. Exemplū p̄mi. vt ſylls. Exēplum ſcōi. vt iductio. Ecce ꝙ quatuor ſunt drīe iter orationē ꝛ ſyllm̄. ꝛ oēs ille adduntur orationi i diffōne ſylli: vt pꝫ. Per illā eni in qua iferet̄ aliqd differt ſylls ab orationib⁹ nō argumētatiuis. Per illā de neceſſitate: differt ab exēplo qd̄ non de neceſſitate probatur. vt dicit Boetius in ſcd̄o topi. ſuoꝝ. Per illā quibuſdā. differt ab enthimemate: quod tm̄ ex vna premiſſa infert feſtinatā ɔ̄nē. Per illā poſitis: differt ab iductione que nō accipit ꝓpōnes in modo ꝛ figura. Ad formā ergo argumēti cū dr̄ ꝙ in diffōne nō dꝫ poni gen⁹ remotum ſm̄ ph̄m. Dico ꝙ veꝝ eſt ſi nō ſit ɔ̄tractū ꝑ drīaꝫ vltimā. ſi vō eſſet ɔ̄tractum vt hic: tunc bene poteſt poni in diffōne. Et nota hanc r̄nſionē: q̄ bona eſt. ⁋ Ad confirmationem dicit Egidius ꝙ illud qd̄ alteꝝ ɔ̄hit nō ponit in numeꝝ cū ipſo. minor aūt ꝓpō ɔ̄hit maiorē ad ɔ̄neꝫ. ideo nō ponit in numerū cum ipſa. ꝛ ideo dicit̄ ſylls eſt oratio ꝛ nō oīones. ⁋ Adhuc ab vnitate ɔ̄nis ſylls dicit̄ oratio vna. Ego aliter ꝛ clarius reſponderem. ſ. negando ɔ̄ñam illā ſyllogiſmus eſt orationes. ergo nō eſt vna oīo: q̄ cū totuꝫ ſit ſue partes collectiue: ꝛ ptes ſyllogiſmi ſunt oīones. ergo ſyllogiſm⁹ eſt oīones: cū hoc tn̄ ſtat ꝙ ſylls eſt oratio vna ɔ̄iunctione rōnali: que eſt ergo. Bn̄ tn̄ ſequitur. eſt oratio plures. ḡ nō eſt vna illaꝝ: ſed tn̄ pōt eē vna
Ad 2m illaꝝ per cōpoſitionem ex illis. ⁋ Ad 2m dicit Egi. i prio prioꝝ: ꝛ hn̄ ꝙ Boe. diffinit ſyllm̄ prout cōpetit dialecti

to:qui expectat rñſionē ſocij ſemꝑ:ſed Ariſto.diffinit ſyl
logiſmū ſimplr̃ vt ꝯuenit tā ſyllo dialectico ꝙ̃ demōſtra
tiuo:ideo ponit Boe.ly ꝯceſſis.ꝑhs aūt nō. ¶ Angelus
de camerino per alia verba dicit.ſ.ꝙ diffinit Boe.ſyllm̃
probantē qui ꝓcedit ex ꝯceſſis.Ariſto.autē diffinit ſyllm̃
inferētē in quo nō opꝫ ꝙ aliqͩ ꝯcedat̃.Ideo Boe.appo
nit ꝯceſſis.ꝑhs ꝟo nō. ¶ Et ſi reprobas ꝫ.ꝑhs in ꝑmo
Cap. p. topicoꝝ diffinit ſyllm̃ ſimplr̃:put cōpetit dialectico:ꝛ tñ
nō apponit illā pticulā,ꝯceſſis.ğ rñſio nulla. ¶ Dicit̃ ꝙ
ꝑhs in ꝑ topi.diffinit ſyllm̃ ſimplr̃:ꝛ nō ſyllꝫ dialecticū:
ꝛ ideo in diffōne nō ponit ly ꝯceſſis.Deīde diuidit ſyllm̃
in quatuor ſpēs.ſ.in demr̃atiuū dialecticū:litigioſuꝫ:ꝛ ſol
ſigraphū:ꝛ diffinit vnūquēqꝫ:ꝛ diffiniēdo dialecticuꝫ ap
ponit ly ꝯceſſis/iplicite:qa dicit ſylls dialecticus eſt ſylls
qui ex ꝓbabilibꝰ ſyllogiſatus eſt:ꝓbabilia aūt ſunt ꝯceſ
ſa.q̃re ꝛc̃.Ex h̄ apparet cauſa q̃re Magr̃ apponit ly cō
ceſſis:qa diffinit ſyllm̃ dialecticū:nō aūt ſyllꝫ ſimplr̃.aut
diffinit ſyllm̃ ꝓbātē:nō aūt inferentē:q̃re ꝛc̃. ¶ Uel alr̃
pōt dici ꝙ Boetiꝰ ꝛ Magr̃ diffinit ſyllm̃ ſimplr̃.ꝛ ꝙ hec
diffinitio cōpetit cuilibet ſyllo:qa verū eſt dicere de quo
libet ſyllo ꝙ eſt oīo in qua quibuſdā poſitis ꝛ ꝯceſſis ne
ceſſe eſt aliquid aliud euenire:neqꝫ dicit̃ ꝙ premiſſe cu
iuſlibet ſylli ſint poſite ꝛ ꝯceſſe:ſed dī ꝙ illis poſitis ꝛ cō
ceſſis nec̃e eſt ſequi ꝯñē.eſt eñi ablatiuus in ꝯña qui non
ponit ineſſe ſicut nec cōditionalis.Et ly ꝯceſſis/ponit̃:nō
quidē ad reſtringendū nām ſylli:cū diffinitio hec compe
tat omni ſyllo vt dictū eſt:ſꝫ ponit̃ ad exprimēdū magis
nām eius.nā natura ſylli talis eſt ꝙ ſi premiſſe ponantur
neceſſe eſt poni ꝯclōnē:ꝛ ſi ꝯcedunt̃ premiſſe nec̃e eſt cō
cedi ꝯñē:ꝛ ly poſitis/dicit aliud a ly ꝯceſſis. Nam poſitis
dicit.i.diſpoſitis in modo ꝛ in figura.Et ꝯceſſis.i.ſi conce
dunt̃.Et ſic diffinitio Boetij ꝛ Magr̃i eſt expreſſior ꝙ̃
diffinitio ꝑhi:nulla eſt diminuta:tñ nec ſuperflua. ¶ Ad
ꝯfirmationē ſimilr̃ pꝫ ꝙ negat̃ añs.ſ.ꝙ nō cōpetat cuili
bet ſyllo.Et ad ꝓbōnē negat̃ ꝙ nō cōpetat ſyllo cuiꝰ pre
Ad 3m miſſe nō ꝯcedunt̃:qa nō dī ꝙ premiſſe ꝯcedunt̃:ſed ꝙ ſi
cōcedunt̃ nec̃e eſt cōcedi ꝯñem.quare ꝛc̃. ¶ Ad 3m dicit
Egidius ꝙ ſm̃ mām nō eſt aliud ꝯclo a ꝑmiſſis:ſed ſm̃
formā eſt aliud.Forma eñi ꝓpōnis cōpoſitio eſt:ſed alia
cōpoſitio eſt in ꝯñe ꝙ̃ in premiſſis:qa in ꝯñe ponunt̃ tñ
extrema illata:ſed in ꝑmiſſis extrema cū medio.q̃re ꝛc̃.
¶ Ad formā argumēti rñdēdo negat̃ ꝙ pars nō ſit aliḋ
a toto.mā eñi eſt pars hoīs:ꝛ tñ eſt aliḋ ab hoīe. Similr̃
negat̃ ꝙ ꝯ ſit ps premiſſaꝝ:lꝫ ſm̃ māꝫ poſſit ꝯcedi ꝙ ſit
pars.ſm̃ formā non.Similr̃ negat̃ illa ꝙ illud qḋ ſequit̃
Ad 4m ab alio naturalr̃ nō ſit aliud ab illo. ¶ Ad 4m pōt teneri
vtraqꝫ pars:ꝛ ꝙ ſylls eſt ex tribꝰ ꝓpōnibus:ꝛ ꝙ ex dua
bus tñ.vñ ſylls pōt duplr̃ cōſiderari.aut abſolute:ꝛ ſic
ex tribus ꝓpōnibus.aut vt eſt aliqḋ ꝯcludēs:ꝛ ſic nō cō
ſtat niſi ex duabꝰ ꝓpōnibus:qm̄ tñ ſunt due ꝓpōnes in
ferentes ꝯclōnē.Et ꝓpter hoc pōt rñderi ad rōnē factaꝫ
cōtra vtrāqꝫ partē.Uñ tenēdo ꝙ ſit ex tribꝰ ad rōnes in
oppoſitū rñdet̃. ¶ Ad ꝑmā ꝯceſſa a ꝑ ad vltimū.cū dicit̃
ratio formalr̃ nō cōplectit̃ ꝯclōneꝫ.dicit̃ ꝙ rō duplr̃ pōt
cōſiderari.ſ.abſolute:ꝛ ſic icludit ꝯñē. Alio mō vt ꝓbās.
ꝛ ſic nō includit ꝯñē.ꝑōt etiā negari ꝯña a ꝑmo ad vlti
mū:qa variat̃ mediū:vt pꝫ de ſe. ¶ Ad ſcḋam negat̃ ma
ior:imo vnū ꝛ idē per vnā partē pōt facere fideꝫ de alia.
¶ Ad tertiaꝫ dicit̃ ꝙ ſylls pōt accipi duplr̃.ſ.abſolute:ꝛ
vt cōcludēs.ꝑmo modo eſt ex tribus.ſcḋo modo ex dua
bus. ¶ Ad quartā dicit̃ ꝙ ly aliud nō exponit̃ aliud ab
iſta oīone:ſed aliud ab illis poſitis.Tenēdo aūt altā ꝑteꝫ
ſcilꝫ ꝙ ſit tñ ex duabus ꝓpōnibus reſpondet̃ ad rōnes
in oppoſitū. ¶ Ad ꝑmā dicit̃ quibuſdā poſitis nō ꝓpter
hoc:qa alia ſint que ſint de ratione ſyllogiſmi:ſed quia in
omni ſyllo ſunt quedā ꝓpōnes que ponunt̃:non aūt oēs
ꝓpōnes rñdi. ¶ Ad 2m cōcedo.ꝙ oīs ſylls eſt ordina
bilis in modo.Et cū tu dicis.modus eſt ordinatio triū
ꝓpōnum:imo ſolū duaꝝ:ꝛ dato adhuc ꝙ modus ſit ordi
natio:nō valet tñ ꝙ ſylls cōtineat illas tres:ſed duas pri
mas tñ.3a aūt eſt cōcluſa per illas. ¶ Ad 3m cū dicitur.
Omnis ſylls eſt ꝯña/cōcedit̃.Et cum dicit̃.Omnis ꝯña
eſt cōpoſita ex añte ꝛ ꝯñte.Dicit̃ ꝙ ꝯña pōt capi duplr̃.
Unoº ſm̃ ꝙ infert.Alioº abſolute.ꝑ modo eſt ſoluꝫ añs.
2º modo eſt cōpoſita ex añte ꝛ ꝯñte. ¶ Ad 4m dicit̃ ꝙ
ſi ſylls cōſiderat̃ abſolute ſic eſt vna oīo per vnā notam
illationis cōiungentē ꝯñs cum añte.Si aūt cōſiderat̃ vt
ꝓbat vel vt infert ſic ſylls eſt ſolū añs.Et eſt vna oīo per
vnā notā copulationis coniungentē illas duas premiſſas
ſimul.q̃re ꝛc̃. ¶ Ad 5m negat̃ ꝙ illa diffō cōpetat alteri a Ad 5m
diffinito.Ad ꝓbationē cum dicit̃ cōpetit inductioni exē
plo ꝛ enthimemati:nego vt declarauimus in noſtra ex
pōne. ¶ Ad ꝑm argm per iſtam particulā,nec̃e/differt ſyl
logiſmus ab exēplo:per illā qbuſdā/differt ab enthime
mate:per iſtā ꝟo/poſitis/differt ab inductione.

¶ Utrum tñ tres ſint figure ſylloꝝ. Qō. XLV.

Ontra. primo arguit̃ argº Magr̃i ſic. Argū p.
Quatuor ſunt figure.ergo non
tñ tres.ꝯña tꝫ.añs ꝓbat̃.nā iſte eſt optimus
ſylls.oīs homo eſt aīal.oē aīal eſt ſuba.ğ oīs
hō eſt ſuba:ꝛ tñ nō eſt ꝑe figure:qꝛ qḋ ſubijcit̃
in ꝑa nō predicat̃ in 2a.nec eſt 2e:qꝛ nō predicat̃ idem in
vtraqꝫ.nec 3e:qꝛ nō ſubijcit̃ idem in vtraqꝫ.igit̃ opꝫ dare
quartā figurā in qua illud qḋ ꝑdicat̃ in ꝑma ſubijciat̃ in
ſcḋa.q̃re ꝛc̃. ¶ 2º ſic.Iſte eſt optimus ſylls omne currēs Argū 2º.
mouet̃.omnis hō currit.ğ omnis hō mouet̃:ſꝫ nō omnis
hō mouet̃.ğ nō omnis hō currit:ꝛ tñ non eſt in aliqua fi
gura.ꝓbat̃:qꝛ figura eſt debita diſpoſitio triū terminoꝝ
in duabus ꝓpōnibus vel tribꝰ.hic aūt ſunt qnqꝫ ꝓpōnes.
ğ ꝛc̃.ꝛ vlr̃ qn̄ ex ꝯdictorio ꝯñis cōcludit̃ ꝯdictoriū alteriꝰ
premiſſe:illi duo ꝓceſſus faciunt vnū optimū ſyllogiſmū
qui non eſt in aliqua figura. ¶ 3º ſic.Ille eſt optimus ſyl Argū 3º.
logiſmus.ſi ſor.eſt homo eſt aīal.ſi eſt lapis non eſt aīal:
ſed eſt hō.ergo nō eſt lapis:ꝛ tamen in nulla figura eſt:vt
patet.nam hic ſunt plures tribus terminis.ergo ꝛc̃.

Ad primum rñdet Magr̃ ꝙ ſylls factus eſt in Ad pm
ꝑa figura ꝛ in ꝑ mō:qa nō eſt dcm̄
ꝙ alius ſylls ꝙ̃ ille cuius ſubm̄ ꝑme ꝓpōnis eſt ꝑdicatū
ſcḋe nō ꝯſtituat ꝑmm figurā:ſed dicebat̃ ꝙ ſi ſubm̄ prime
eſt ꝑdicatū ſcḋe reſultat ꝑa figura:cū quo tñ ſtat ꝙ ſi ꝑdi
catū ꝑe eſt ſubm̄ ſcḋe reſultat prima figura.Dicat̃ ergo ꝙ
ille ſylls cōſtituit ꝑmā figurā:cū ſubm̄ vnius premiſſe eſt
ꝑdicatū alterius. ¶ Ad 2m dī ꝙ Magiſter ſolū determi Ad 2m
nat de ſyllis oſtēſiuis:ille aūt ſylls factus eſt ſyllogiſmus
ducens ad impoſſe.Sylls enim oſtēſiuus eſt qui cōtinet
tñ vnū diffinitū diſcurſuꝫ a ꝑmiſſis ad ꝯñem.Ducēs ꝟo
ad impoſſe eſt q cōtinet duos diſcurſus.vnū a ꝑmiſſis ad
ꝯñem.Aliū a ꝯdictorio ꝯñis ad ꝯdictoriū alterius ꝑmiſſe.
¶ Ad 3m dī ꝙ Magiſter loquitur tñ de ſyllogiſmis cathe Ad 3m
goricis:non aūt hypotheticis qualis eſt ille factus. Unde
ſyllogiſmoꝝ alij ſunt cathegorici alij hypothetici. Cathe
gorici ſunt q cōſtituunt̃ ex ꝓpōnibꝰ cathegoricis. hypoci
ꝟo q cōſtituunt̃ ex hypotheticis.Cathecoꝝ qdam ſunt de
ineſſe qdaꝫ modales.De ineſſe ſunt q ꝯſtituunt̃ ex ꝓpō
nibus de ineſſe.Modales q ꝯſtituunt̃ ex ꝓpōnibus mo
dalibus.Syllogiſmoꝝ de ineſſe qdā ſunt oſtēſiui:qdam
ducētes ad impoſſe qui declarati ſunt ſupra in ſcḋa reſpō
ſione.Et de his oībus Boetius facit vnū tractatū qui dī
de ſyllogiſmis cathegoricis ꝛ hypotheticis. ¶ Uel aliter
dicit̃ ꝙ reductiue eſt in prima figura:nō aūt per ſe.

¶ Utrū modi ſint tm̄ decem ⁊ nouē. Queſtio. XLVI.

Argū̄ p̄ Contra ſufficientiā p̄me figure argū̄ ſic. Iſte ſyll's eſt in p̄ma figura. Oē aial eſt ſuba. ois hō eſt aial. g̊ aliqs homo eſt ſuba: ⁊ nō eſt i aliquo modoꝝ p̄me figure: vt pꝫ diſcurrēdo. g̊ ⁊c̄. Silr̄ ille ſyll's eſt in p̄ma figura. nullū aial eſt lapis. qlibꝫ hō eſt aial. g̊ aliqs hō nō eſt lapis: ⁊ non eſt in aliquo modo: vt pꝫ diſcurrēdo. g̊ ⁊c̄. P̄mꝰ eni eſt i barbara. ſcd̄s in celarēt. Scd̄o ſic. Iſte ſyll's eſt in p̄ma figura. homo currit. ſoꝛ. eſt homo. ergo ſoꝛ. currit: ⁊ tm̄ in nullo modoꝝ eſt. ergo ⁊c̄. ꝙ ſyll's ſit bonus pꝫ: qa eſt ſyll's expoſitoꝛiꝰ.

Argū̄ 2° ¶ Cōtra ſufficiētiā modoꝝ ſcd̄e fig̊ argū̄ ſic. Iſte ſyll's eſt in ſcd̄a fig̊ᵃ. nullus lapis ē aial. ois hō eſt aial. g̊ aliqs hō nō eſt lapis: ⁊ tm̄ nō eſt i aliquo modoꝝ eius. g̊ ⁊c̄. Silr̄ ille. Quilibꝫ hō eſt aial. nullus lapis eſt aial. ergo aliqs lapis nō eſt hō. ſyll's eſt i ſcd̄a figura ⁊ in nullo modoꝝ eiꝰ. g̊ ⁊c̄. P̄mꝰ eſt in ceſare. ſcd̄s in cameſtres. ¶ Scd̄o ſic. Iſte ſyll's eſt pfectꝰ in ſcd̄a figura. aliqs hō eſt aial. nullus lapis eſt aial. g̊ aliqs hō nō eſt lapis: ⁊ nō eſt in aliquo modoꝝ eius: vt pꝫ diſcurrēdo. ꝙ ſit bonus ꝓbatur: qa ex oppoſito ꝯñs cū altera premiſſarū vt cū maioꝛi infert̄ oppoſitū alterius premiſſe. ſequit̄ enī aliqs hō eſt aial. ois hō eſt lapis. g̊ aliquis lapis eſt aial. in Diſamis. Similr̄ ille eſt bonus ſyll's in ſcd̄a figura. aliqs lapis nō eſt aial. ois hō eſt aial. g̊ aliquis lapis nō eſt hō: ⁊ nō eſt in aliquo modoꝝ: vt pꝫ. ꝙ ſit bonꝰ ꝓbat̄: qa ex oppoſito ꝯclōnis cū altera premiſſaꝝ vt cū maioꝛi infert̄ oppoſitū minoꝛis ſic. Aliqs lapis nō eſt aial. ois lapis ē hō. ergo aliqs hō nō eſt aial. in bocardo. Primus factꝰ eſt in feſtino. Scd̄s in barocho: ambo indirecte concludentes.

Argū̄ 3° ¶ Contra ſufficientiā modoꝝ tertie arguit̄ ſic. Iſte ſyll's eſt in tertia figura. Ois homo eſt ſuba. ois homo eſt aial. ergo quedā ſuba eſt aial. cū ſit indirecte ꝯcludēs non eſt in aliquo modoꝝ tertie figure. Similr̄ ille eſt in tertia figura. quilꝫ hō eſt riſibilis. aliqs homo eſt vnus hō. ergo aliqđ riſibile eſt vnus hō: ⁊ tm̄ nō ſunt in aliquo modoꝝ tertie figure. Primus eſt in darapti idirecte concludens. Scd̄s in datiſi indirecte ꝯcludens. ¶ Scd̄o ſic. Iſte ſyllogiſmus eſt bonus in tertia figura. ois hō eſt aial. nullus homo eſt aſinus. ergo aliqđ aial nō eſt aſinus: ⁊ nō eſt in aliquo modoꝝ eiꝰ: vt pꝫ diſcurrēdo. eſt eniꝫ in fapeſmon idirecte ꝯcludens. Similr̄ in barocho in tertia figura eſt optimus ſyll's indirecte ꝯcludēs: vt ſic. ois homo eſt aial. aliquis homo nō eſt aſinus. ergo aliqđ aial nō eſt aſinus. Similr̄ in feriſon idirecte ꝯcludens. aliqs homo eſt aial. nullus homo eſt aſinus. g̊ aliqđ aial nō eſt aſinꝰ. Oēs iſti ſylli ſunt in tertia figura ⁊ ſunt optimi: qa ex oppoſito ꝯñis cū altera premiſſaꝝ iferť oppoſitū alterius premiſſe: ⁊ non ſunt in aliquo modoꝝ eius. ergo ⁊c̄. Silr̄ ſyll's reſolutoꝛiꝰ in tertia figura. hoc currit. ⁊ hoc eſt homo. ergo hō currit. ⁊ nō eſt in aliquo modoꝝ eius. g̊ ⁊c̄. ¶ Cōfirmat̄. qa Phs in p̄ma figura non facit mentionē niſi de q̄tuoꝛ p̄mis. ſ. de illis / barbara / celarēt / darij / ferio: ⁊ etiā de alijs duobus. ſ. de fapeſmo ⁊ friſeſomoꝝ. vel g̊ Phs diminutꝰ

Argū̄ 2° vel Magiſter ſupfluus. ¶ Scd̄o p̄ncipalr̄ arguit̄ ꝙ illi decē ⁊ nouē modi non ſunt veri modi. Et p̄ cōtra Barbara ſic. Iſte ſyll's eſt in barbara. Omnis hō vel aſinus eſt aſinus. omne riſibile eſt homo vel aſinus. ergo omne riſibile eſt aſinus: ⁊ tm̄ nō valꝫ. ergo ⁊c̄. ꝯñtia nota cū maioꝛi. minoꝛ probat̄. ſ. ꝙ nō valꝫ: qa añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum. ꝙ ꝯñs ſit falſum pꝫ. ꝙ añs ſit verū pro minoꝛi pꝫ: ꝓ maioꝛi ꝓbat̄ iductiue ſic. Iſte homo vel aſinus eſt aſinus: ⁊ iſte homo vel aſinus eſt aſinus: ⁊ iſti ſunt oēs hoies. ergo

Argū̄ 2° ois homo vl' aſinus eſt aſinus. ¶ Scd̄o ꝯtra ſcd̄ꝫ modū ſic. Iſte ſyll's nō valet. Nulla ꝯclō ē ꝟa. ois ꝯ facta i celarent eſt ꝯclō. ergo nulla ꝯclō facta in celarēt eſt ꝟa: ⁊ tm̄ eſt factus in celarēt. ergo ⁊c̄. ꝯña nota cū minoꝛi. maioꝛ ꝓbat̄. ponendo ꝙ ſyll's factus ſit omnis ſyll's: quo facto añs eſt veꝝ pro qualibet parte. ⁊ ꝯñs falſum: qꝛ falſificat ſe. g̊ ⁊c̄. ¶ Tertio ꝯtra 3ᵐ modū ſic. Iſte ſylls nō valet. Cuiuſlibꝫ hois aſinus currit. brunellus eſt aſinus hois. ergo brunellus currit. ⁊ tm̄ eſt in darij. ergo ⁊c̄. ꝯña nota cū minoꝛi. maioꝛ ꝓbat̄: qꝛ pono ꝙ omnis hō habeat duos aſinos quoꝝ vnus currat. ⁊ alius non: de quoꝝ numero nō currētiū ſit brunellus. Iſto poſito añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſuꝫ. ¶ Quarto cōtra 4ᵐ modū ſic. Iſte ſyll's nō valet. Omne aial ſi eſt rudibile nō eſt hō. tu es aial ſi tu es rudibile. ergo tu non es homo. ⁊ tm̄ arguit̄ ſm̄ ꝗtū modū. ꝯña nota cū minoꝛi. maioꝛ ꝓbat̄: qꝛ añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſuꝫ: vt pꝫ p expone̅tes. quare ⁊c̄. ¶ Cōtra p̄ᵐ ſcd̄e figure arguit̄ ſic. Iſte ſylls non valet. omnis deus ſuba nō eſt. ois p̄ᵃ cā ſuba eſt. g̊ ois p̄ma cauſa deꝰ nō eſt. ⁊ tm̄ eſt in p̄io ſcd̄e. ꝯña nota cū minoꝛi. maioꝛ ꝓbat̄: qꝛ añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum: vt pꝫ. g̊ ⁊c̄. ¶ Scd̄o ꝯ ſcd̄ꝫ modū ſcd̄e figure arguit̄ ſic. Iſte ſylls nō valet. in quolꝫ inſtāti eſt hō. nullus aſinus eſt hō. ergo nullus aſinus eſt in inſtanti. ⁊ tm̄ non eſt in ſcd̄o ſcd̄e figure. ergo ⁊c̄. ꝯña nota cū minoꝛi. maioꝛ ꝓbat̄: qꝛ añs eſt veꝝ: vt pꝫ: ⁊ ꝯñs falſum. ¶ Cōtra p̄ᵐ tertie arguit̄ ſic. Iſte ſyll's non valet. cuiuſlibet hois aſinus currit. cuiuſlibet hois aſinus quieſcit. ergo aſinus quieſcens eſt aſinus currens. ⁊ tm̄ eſt in p̄io tertie. ergo ⁊c̄. ꝯña nota cū minoꝛi. maioꝛ ꝓbat̄: qꝛ añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs fl'm. ¶ Cōfirmat̄ a ſili: qꝛ iſte nō valet. In quolꝫ inſtāti eſt aſinꝰ. i quolꝫ iſtāti eſt hō. g̊ hō eſt aſinꝰ. ⁊ tm̄ eſt in p̄ 3ᵉ. g̊ ⁊c̄. ¶ Scd̄o ꝯ ſcd̄m 3ᵉ argū̄ ſic. Iſte ſyll's nō valꝫ. Ois hō vel aſinꝰ nō eſt hō. ois hō vl aſinus eſt riſibile. igit̄ riſibile nō eſt hō. qꝛ añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum: vt pꝫ. ⁊ tm̄ eſt in ſecundo tertie figure. quare ⁊c̄.

Ad p̄ᵐ Ad hec breuiter r̄ndet̄. Ad p̄ᵐ dꝛ ꝙ ille ſyll's factus eſt in barbara nō imediate ſed mediate: qꝛ ex concluſione concluſa in barbara concludit̄ ꝯclō iſtius ſyllogiſmi. Silr̄ ad aliud dꝛ ꝙ eſt in celarēt mediate: ſꝫ nō imediate. ¶ Ad 2ᵐ dicit̄ ꝙ magiſter determinat đ ſyllis qui tenēt in omnibus terminis ſicut Phs in p̄ prioꝝ: ⁊ nō de ſyllogiſmo reſolutoꝛio. ¶ Ad p̄ᵐ ꝯ modos ſcd̄e figure dꝛ ꝙ p̄mꝰ ſyllogiſmus factus eſt mediate in ceſare ⁊ nō immediate: ⁊ ſcd̄s eſt in cameſtres mediate ⁊ non imediate. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedit̄ oēs ſyll'os factos eſſe bonos: ſed Magr̄ nō curat multiplicare modos i alijs figuris: per hoc ꝙ indirecte ꝯcludūt: ſylli aūt facti tenēt ꝑ h ꝙ idirecte ꝯcludūt. Si aūt directe facis cōcludere non valēt. ¶ Ad p̄ᵐ ꝯ modos tertie figure dicit̄ ꝙ primꝰ ſyll's factus eſt in darapti mediate ⁊ nō imediate. ſcd̄s eſt in datiſi mediate ⁊ nō immediate. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedit̄ illos ſyll'os factos eē optimos: ſed de illis nō curat: qꝛ indirecte concludunt. Si diceres: quare magis idirecte noiat in p̄ᵃ figura q̄ꝫ in alijs. R̄ndet̄ ꝙ p̄ia figura pfectioꝛ eſt: iō debemus videre magis oēꝫ moduꝫ ꝯcludēdi eiꝰ q̄uocūqꝫ ſit q̄ꝫ alteriꝰ. ¶ Ad ꝯfirmationeꝫ dꝛ ꝙ Ariſt. nō curauit multiplicare modos niſi ſm̄ neceſſitatē: ſed ꝯ vniꝰ non ſequit̄ ex ꝯñe alteriꝰ: mō baralipton ſeqt̄ ad barbara: celātes ad celarēt: dabitis ſeqt̄ ad darij. Fapeſmo aūt ⁊ friſeſomoꝝ nō ſequit̄ ad aliquē: iō multiplicat illos. ¶ Et ſi dicis. g̊ in ſcd̄a figura debebat ponere idirecte ꝯcludētes: vt in Feſtino. ¶ Dꝛ ꝙ bn̄ pōit in p̄ p̄oꝝ. vbi dicit ꝙ mioꝛi exn̄ti vli negatiua: maioꝛi vō affirᵐᵃ vl' vli vel pticulari in q̄cūqꝫ figura idirecte ſeqt̄ ꝯ: Ex hoc pꝫ ꝙ Boe. nō recte ſentit in ſyllis cathe^{cis} cū dicit ꝙ phs ſolum q̄tuoꝛ modos in p̄ᵃ figura poſuerit. Theophraſtꝰ aūt ⁊ Eridemꝰ addiderūt quinque p̄ᵉ figure: quos confirmauit Porphyriꝰ vir magne auctoꝛitatis: qꝛ h plis poſuit Fapeſmo ⁊ Friſeſomoꝝum: vt declaratum eſt.

¶ Ad 2ᵐ

Ad 2m ❡ Ad ſcdm ṗncipale rn̄det Magr̄. ❡ Ad p̄m diſtinguēdo de iſta maiori. Ois hō vel aſinus eſt aſinus: ſi illud totū diſiunctū eſt ſubm illa eſt falſa. ſi ꝟo ſolū ṗma ps iſta eſt vera: ſ; poſt in minori plus ṗdicat̄ ꝙ̄ ſubẏciat̄ in maiori. Et dicit̄ vlteri⁹ ꝙ ſub; diſtributionis eſt ly hō, ꝑpōnis ꝟo hō vel aſinus: ⁊ ſubm diſtributionis d; predicari: nō aūt ꝑpōnis. ❡ Ad 2m dicit̄ ꝙ ṗdict⁹ ſylls nō eſt in celarent: qa ꝯclo eſt iſolubilis hypothetice ſignificans: q̄lis nō eſt in aliq̄ premiſſarū. ❡ Ad 3m dicit̄ ꝙ non valet iſte ſylls: qa plus ṗdicat̄ in minori ꝙ̄ ſubẏciat̄ in maiori. Un̄ qn̄ obliquus ṗcedit rectū ſolus obliquus eſt ſub;. Qn̄ ꝟo rectus ṗcedit obliquū rectus ⁊ obliquus eſt ſubm. ❡ Et ſi dicat̄ adhuc ſtat argm ſic dicēdo. Cuiuſlibet hoīs aſin⁹ currit. brunellus eſt aſinus hoīs. g̊ brunellus currit. ❡ Dicit̄ ꝙ ſylls non eſt bonus: qa in obliq̄s caſibus op; ſubm maioris predicari in minori in recto ſic dicēdo: brunellus eſt hō: ⁊ hoc negat̄. ꝑpterea bene ſequit̄. cuiuſlibet hoīs aſinus currit. ſor. eſt hō. ergo ſor. aſinus currit. ❡ Ad 4m dicit̄: ꝙ ſi totū ꝯditionatu; fuerit ſubm maior eſt falſa: ⁊ tn̄ nō d; ꝓbari exponibilr̄ cū ſit negatiua: ſed ꝑ ſingulares: quaꝝ mlr̄e ſunt falſe: vt hoc ſi eſt rudibile nō eſt hō: ⁊ hoc aial ſi eſt rudibile nō eſt hō demōſtrando hoiem: ⁊ ſic de alẏs. Et dato adhuc ꝙ exponi hēat. 2a exponēs eſt falſa. ſ. nihil eſt aial ſi eſt rudibile qn illud non ſit homo: īmo qcq̄d eſt aial ſi eſt rudibile nō eſt hō: vtputa homo: ⁊ ſcda exponēs nō debet eſſe iſta: ⁊ nihil eſt aial: qn illud ſi eſt rudibile nō ſit hō. Si aūt totū ꝯditionatū nō ſit ſubm ꝯcedit̄ maior: ſ; negat̄ ꝯn̄tia: qa plus ṗdicat̄ in minori ꝙ̄ ſubẏciat̄ in maiori. ❡ Ad p̄m ſcde figure dr̄ ꝙ talis ſylls nō eſt in mō: qa d; fieri ex negatiuis de ꝯſueto mō loquēdi: qualr̄ nō ſit iſte: ſ; bn̄ val; dicēdo. Ois de⁹ nulla ſuba eſt. ois ṗma cā eſt ſuba. g̊ ois ṗma cā nō deus eſt: ſ; maior eſt falſa. ❡ Ad ſcdm dr̄ ꝙ nō val;. Un̄ vtraq; extremitate exn̄te in obliquo nihil ſequit̄ in ſcda figura: aut altera tn̄ medio termino exn̄te in obliquo in vtraq; bn̄ ſequit̄: in altera aūt nō: diſcurre per exēpla per te. ❡ Ad primu; tertie figure dicit̄ ꝙ nō eſt in Darapti: qa ſicut premiſſe fuerunt ex recto ⁊ obliquo: ita ꝯcluſio debet fieri: igit̄ d; ſic ꝯcludi. ergo aſinus qeſcēs eſt alicui⁹ cuius aſinus currit. Un̄ ly aſin⁹ nō eſt pars ſubi in ṗmiſſis: ſ; ps ṗdicati: ideo d; poni in ꝯn̄e. ❡ Ad aliud cōſimilr̄ dr̄ ꝙ nō valet iſte ſylls: ſed d; ꝯcludi. g̊ hō eſt in aliquo iſtā; in quo eſt aſinus: qa ꝯclo d; eē ſilis ṗmiſſis: ⁊ ideo ſic̄ ṗmiſſe ſūt ex recto ⁊ obliquo: ita ꝯclo d; eſſe mixta ex recto ⁊ obliquo. ❡ Ad ſcdm dicit̄ ꝙ ſi totū diſiunctū eſt ſubm maior eſt falſa. ſi aūt pars eſt ſubm nō arguit̄ in ſcdo tertie: qa in tali oportet ꝙ totū ſubm ꝑpōnis diſtribuatur qualiter non eſt in propoſito: quare ⁊c̄.

❡ Et ſic eſt finis queſtionū ſummularum: quarum numerus eſt quadraginta ſex.

❡ Utrū diffinitio ſuppoſitionis ſit bene data. Qō. I.

Argū p̄. Contra ṗmo arguit̄ ꝙ non bn̄ dicit̄ ꝙ ſuppō ſit acceptio. Prio. qa ſuppoſitio ꝯuenit termino ſolū actiue. Dicimus eni ꝙ terminus ſupponit. acceptio aūt ꝯuenit ei ſolū paſſiue. Dicim⁹ eni ꝙ terminus accipit̄ ⁊ nō ꝙ termin⁹ accipiat. igit̄ ſuppoſitio termini nō d; dici acceptio termini.

Confir. ❡ Cōfirmat̄. qa ipoſſe eſt actionē eſſe paſſionē inquantū talē. ergo nō bn̄ ꝯcedit̄ ſuppōnē eſſe acceptionē termini. t; ꝯn̄a: qa ſuppoſitio eſt actio ⁊ acceptio paſſio.

Argū 2° ❡ 2° ſic. Supponē nō eſt accipi. ergo ſuppoſitio non eſt acceptio. tenet ꝯn̄a per locū a cōiugatis. an̄s pat;: qa dicēdo: hō eſt biſſyllabū. Uolo ꝙ iſte terminus hō ſolu; accipiat̄ pro voce. hoc eſt poſſibile. tūc certū eſt ꝙ q̄uis hic terminus hō ſolū accipiat̄ pro voce: tn̄ adhuc ſupponit perſonalr̄: puta pro ſuppoſitis: q̄re ⁊c̄.

Argū 3°. ❡ 3° ſic. Terminus ſupponit per ipſa; acceptionē itells effectiue. Eo eni qḋ itells accipit terminū ſic vel ſic alia ⁊ alia ſuppoſitio deriuat̄. Et tn̄ termin⁹ nō ſupponit ꝑ ſuppōnē effectiue: ſed ſolū formaliter: qa ois actus reduplicatus in rōne cauſe ſupra ſuum ꝟbū t; locū cāe formalis: ſic̄ cū dr̄. Iſte iterfect⁹ ē iterfectione. iterfectio eſt cauſa formalis. Similr̄ cu; dicit̄. iſte diligit dilectione. ſilr̄ iſte ſpeculat̄ ſpeculatione. ſic qn̄ dr̄ ſupponit ſuppoſitione ſeu per ſuppoſitionē: ſuppoſitio eſt in ſupponēte cauſa formalis. ergo ſuppoſitio non eſt acceptio termini.

Argū 4°. ❡ 4° ſic. Acceptio dicit reſpectū ad accipiētem: qa eſt actus intellectus accipiētis. ⁊ ꝯn̄r non pōt eſſe ſuppoſitio niſi ſit actus itellect⁹. Suppoſitio ꝟo dicit reſpectū ad rem ⁊ non ad accipientē. Unde ſine actu itells adhuc ſupponit terminus: vt in iſta ꝑpōne ſcripta. homo eſt aial. ergo ſuppoſitio non eſt acceptio.

Argū 5°. ❡ 5° ſic. Diffinitio cōpetit alicui cui nō cōpetit diffinitum. ergo diffinitio mala. cōſequētia t;. an̄s ꝓbat̄: qa ita accipit̄ appoſitu; in ꝑpōne pro aliquo vel aliquibus ſicut ſuppoſitū: ⁊ tn̄ appoſitū nō ſupponit: vt p; per ethymologiā vocabuli: quia appoſitū dicit̄ ab apponēdo ſicut ſuppoſitū a ſupponēdo vt p; ſm grāmaticos.

Argū 6° ❡ 6° ſic. Sequit̄ ꝙ terminus ſyncathegorematicus in ꝑpōne poſit⁹ ⁊ ſyncathegorematice tentus ſupponit. vt dicēdo. ois hō currit: qḋ eſt falſu;. falſitas ꝯn̄tis p;: qa nō pōt eſſe ſuppoſitū vl appoſitū ſyncathegorematice tentu;. ꝯn̄a ꝓbat̄: qa eſt acceptio termini in ꝑpōne pro aliquo. i. pro diſtributione.

Argū 7° ❡ 7° arguit̄ de copula que non ſupponit: ⁊ tn̄ accipit̄ in ꝑpōne pro aliq̄. quare ⁊c̄.

Argū 8° ❡ 8° ſic. Terminus aliqn̄ ſupponit pro illo qḋ nō ſignificat ⁊ nunq̄ pōt accipi pro illo qḋ nō ſignificat. ergo diffinitio mala. ꝯn̄a tenet cū minori. maior probat̄: qa dicēdo albū currit: ſubm ſupponit pro ſuba que eſt albat ⁊ tn̄ nō ſignificat ſubam: qa ſolā qualitate; ſignificat: vt dicit Phs in predicamēto ſubſtātie. ergo ⁊c̄.

Ad p̄m In hac materia ſunt diuerſe opiones: queda; eni volunt ꝙ ſuppoſitio ſit ſignificatio termini in ꝑpōne pro aliquo vel aliquibus: vt vult Magr̄ in logica magna. Quidā ꝟo dicūt ꝙ ſuppoſitio eſt ſtatio termini in ꝑpōne pro aliquo: vt vult Petr⁹ mantuanus. Alẏ ꝟo ꝯcordāt cū Magro h̄ dr̄. ꝙ ſuppoſitio eſt acceptio termini in ꝑpōne: vt Pe. hiſpan⁹ ⁊ Albertus de ſaxonia. Alẏ moderniores dicunt ꝙ ſuppoſitio eſt ꝓprietas ſubi in cōparatiōe ad ṗdicatū: vt ſcūs Uincē. ordinis ṗdicatoꝝ. de q̄bus opionib⁹ magis ample dictu; eſt in ſuppōnibus. (Prelibat opinio de ſuppone.) Sed pro defenſione Magri ſunt duo modi rn̄dēdi. (Due opiniones in defenſione Magiſtri ſuꝑ opin.) Unus modus dicit̄ ꝙ ſuppoſitio formalr̄ ⁊ idētice eſt acceptio termini. Alius modus dicit: ꝙ ſuppoſitio formalr̄ nō eſt acceptio termini: ſed eſt ex ipſa acceptione termini cauſalr̄: nō ergo idētice veꝝ eſt ꝙ ſuppō ſit acceptio. Tenētes aūt ṗmū modū rn̄dēdi in rn̄dendo ad argta in oppm: ⁊ maxie ad tria ṗma argta: que ad idem tendunt bipartiti ſunt. Quidā eni dicūt negādo ꝙ ſuppoſitio ſit actio īmo eſt paſſio. Et cū tu ꝓbas in p̄ argto: quia dicimus ꝙ termin⁹ ſupponit ⁊ nō ſupponit̄. g̊ cōpetit ſibi actiue. negat̄ ꝯn̄a: qa l; ſupponere modalr̄ ⁊ vocalr̄ ſignificat actionē cū ſit actiuū: tn̄ realr̄ iportat paſſionē: qḋ declarat̄ a ſili: qa recipe qḋ ꝑtinet ad po⁹ aīe ꝑ ſpēs apprehendētes realr̄ importat paſſionē: l; ſm modū ſignificādi ſignificat actionē: ⁊ ideo nō eſt incōueniēs ꝙ ſuppō dicat̄ acceptio: ⁊ ſupponere ſit accipi: ſic̄ recipe eſt iformari. (A) Dicim⁹ eni qn̄ po⁹ ſpēm recipit ab obiecto ꝙ ipſa po⁹ ſpecie iformat̄. Silr̄ pōt dici qn̄ termin⁹ ſupponit ꝙ accipit̄ ab itellc̄tu: ita ꝙ ipſu; ſupponere ſit accipi: vt dictū eſt. (Cōtra primā opio.)

❡ Cōtra hāc opionē arguit̄ ſic. Hoc ꝟbū ſuppono, cum

ſit cōpoſitū a ſub ⁊ pono nečc eſt ꝙ retineat ſignificatio/
nē ſui ſimplicis:⁊ maxie cū cōponētia remaneāt in eo ite
gra ⁊ pfecta. Modo hoc vbū ſpono nō iportat realr paſ/
ſionē:ſʒ magis verā actionē p modū ſimplicē iportabit:
⁊ per ꝯñs ſupponere nō eſt accipi:nec ſuppoſitio poterit
dici acceptio ⁊c. ¶ 2° ſic. Qñcūqʒ aliq̄ duo realr eūdem
actū iportāt:illō qō terminat actū realē vnius pōt termi/
nare actū alterius. hec eſt nota:ſed act⁹ iportatus per hoc
qō eſt ſupponere:⁊ actus iportat⁹ per h̄ qō eſt accipi non
terminat̄ ad idē:qa dicim⁹ ꝙ termin⁹ ſupponit ſuū ſigni/
ficatū:nō aūt dicim⁹ ꝙ accipiat̄ a ſuo ſignificato. ergo ⁊c.
2ª opio ¶ Alij vō pp hec argᵗᵃ dicūt aliť ad pncipale. Uñ dicūt
ꝙ intell's ſupponit terminū in ,ppōne vt terminus eſt:ita
ꝙ nō ſupponat alr:ita ꝙ eſt duplex ſuppō. vna eſt intell's
qua termin⁹ ſupponit̄ ⁊ itell's ſupponit:⁊ hec eſt acceptio
termini. nā terminū ſupponi nō eſt niſi ipʒ accipi in ,ppō
ne ab eodē pro aliquo:⁊ de hac ſuppōne itelligit̄ illa dif/
finitio ſuppoſitionis qñ dī. Suppoſitio eſt acceptio ter/
mini ⁊c. Alia vō ſuppoſitio eſt ipſi⁹ termini in ,ppōne iaʒ
ſuppoſiti ⁊ accepti ab intellu:qua gdeʒ termin⁹ ſupponit
⁊ nō ſupponit̄. Et hec ſuppoſitio nō eſt acceptio termini:
ſed pncipalr cauſat̄ ab ipſo ⁊ pdicta deſcriptio non dat̄
de iſta ſuppōne. ¶ Cōtra hāc opionē argr̄ ꝙ hic loqmur
de ſuppōne que eſt ,ppetas termini in ,ppōne. ſuppoſitio
vō qua intell's ſupponit ⁊ termin⁹ ſupponit̄ nō eſt ,pprie/
tas termini:ſʒ potius intell's. g̃ ⁊c. ¶ 2° qa ſpēs ſuppōnis
hic itente nō diuerſificant̄ ſm ſuppōnē qua itell's ſuppo/
nit ⁊ terminus ſupponit̄:ſʒ magis ſm illaʒ qua terminus
ſupponit. dī eni ſuppoſitio mālis vel pſonalis qñ termin⁹
ſupponit ſic vel ſic:vt oēs ꝯcedūt. g̃ ⁊c. ¶ 3° qa per eūdē
modū appellatio cōpetit pdicato:⁊ ſuppoᵗⁱᵒ ipſi ſubto:ſʒ
ſič nō bñ diceret̄ ꝙ predicatū appellat̄:ſed magis pdica/
tū appellat:loquēdo de appellatione que eſt ,pprietas pdi
cati:ita nō eſt vex ꝙ ſubm ſupponat̄:ſed magis ꝙ ſubm
ſupponit loquēdo de ſuppōne que nūc diffinit̄:quare ⁊c.
¶ Tenētes ſcōm modū rñdendi etiā bipartiti ſūt. Qui/
dā eni dicūt ꝙ diffinitio ſic hʒ itelligi:ſuppoſitio eſt acce/
ptio termini. i. ſignificatio quedaʒ ex acceptione termini
in ,ppōne pro aliquo vel pro aliqb⁹ ſič Phs diffinit odo/
rē in de ſenſu ⁊ ſenſato dicēs. odor eſt fumal' euaporatio:
⁊ itelligit̄ cauſalr ſic. i. odor eſt q̄litas cāta ex fumali eua
3 2ᵉ op. poratione. ¶ Cōtra hanc rñſionē arguit Petrus hiſpan⁹
ſic. Supponē nō eſt ſignificare. g̃ ſuppoſitio nō eſt ſigni/
ficatio. tʒ ꝯña p locū a cōniugatis. añs ,pbat̄:qa ſignificare
eſt ipſius vocis. ſupponere vō cōpoſiti ex voce ⁊ ſignifi/
catiōe:q̄re ⁊c. ¶ 2° ſignificatio pōr eſt ipa ſuppōne. g̃ ⁊c.
añs ,pbat̄:qa ſignificatio eſt p ipōnē vocis ad rē ſignifi/
candā. ſuppoſitio vō eſt per acceptionē vocis iā ſignificā
tis pro aliquo ⁊c. Ex rōne ſequēti forti⁹ potes arguere ꝙ
ſuppoſitio nō ſit ſignificatio q̄re ꝯſiderare illā. ¶ Alij di/
cūt ꝙ diffinitio illa nō pōt dici diffō ſuppōnis identice:⁊
eſſentialr loquēdo ſicut oſtēdunt argᵗᵃ:ſed bñ cauſalr:ſič
T.c.90. loquit̄ Ariſto. 2° de aia de voce:dicēs. Uox eſt repcuſſio
reſpirati aeris. i. ſonus cauſat⁹ a pcuſſione aeris:ita ſuppo
ſitio eſt acceptio termini. i. ,pprietas q̄dā termini cauſata
ab acceptione ipſius:⁊ in ,ppōne pro aliquo vel pro aliq/
Nōnᵐ bus ⁊c. ¶ Pro quo aduerte ꝙ hec tria ſigñatio/ſubiectio/
B ⁊ ſuppoſitio p ordinē cōpetūt voci ſeu termino ſm ꝙ ac/
cipit̄ ab intellu. Primo eni vox accipit̄ ab intellu ad de/
terminare ſignificādū. Et ſic cōpetit ſibi ſigñatio. Deinde
vox ſigñans accipit̄ in ,ppōne:vt vnū extremū:⁊ ſic cōpe/
tit ſibi ſubiectio. ¶ Ultimo vō vox iā ſubta accipit̄ pro
aliquo reſpectu pdicati. Et ita cōpetit ipſi ſuppoſitio. Et
lʒ iſta cōpetāt ſibi voci p ordinē:tñ mltū differēter ſe ha
bēt ſm acceptionē itell's:qa ſigñatio nō eſt ipſa acceptio
que realr paſſionē iportat:nec ſigñare eſt accipi:qr ſigñatio
cōpetit voci ſeu termino ſolū actiue. Dicit̄ eni vox ſigñare
⁊ nō ſignificari:lʒ tñ vox dicat̄ accipi:q̄ accipit̄ ad ſignifi
candū recte dī ſignificās ſeu ſigñatiua ⁊ non ſigñata. ſubie/
ctio vō eſt realr q̄dā acceptio que fit ab itellu. nō eni eſt
aliud terminū ſubijci niſi ipſuʒ ab itellu accipi in ,ppōne
reſpectu pdicati:⁊ cū ſubto cōpetat voci ſeu termino ſolū
paſſiue ſič ⁊ acceptio. Dicit̄ eni termin⁹ ſubijci ⁊ nō ſubij
cere. Uñ termin⁹ ſic acceptus vocat̄ ſubʒ ⁊ nō ſubijciēs.
Suppō vō nō eſt acceptio:ſʒ ab ipſa cauſat̄. ideo ſuppō
ſubiecto cōpetit ſolū actiue. dicit̄ eni ꝙ ſubʒ ſupponit. vñ
q̄uis terminus q accipit̄ ad ſupponēdū dicat̄ ꝙ accipit̄
ad ſupponēdū:tñ ſupponēs ⁊ nō ſuppoſituʒ appellat̄. Et
qō dictū eſt de ſigñatione/ſubiectiōe/⁊ ſuppōne:idē debet
itelligi de ſigñatione pdicatione ⁊ appellatione. ¶ Hanc
opionē diffuſiue recitaui:qa pulchra eſt:⁊ eſt ſci Uincētij
in ſuppōnib⁹ ſuis. ego āt credo ꝙ nō ſit de mēte Magri
nec alioꝶ. dicit eni ꝙ ſuppō non eſt acceptio eſſentialr ⁊
idētice:ſed ꝙ ſuppoſitio ſit acceptio cauſalr ⁊ nō idētice.
imo credo ꝙ identice. Et ,pbo ſic:qa ſuppoſitio:vt ſonat
vocabulū nō eſt niſi poſitio alicuius ſub alio. ergo ſuppo
ſitio formalr ⁊ identice eſt acceptio. Uñ tria reqrunt̄ ad
pōnē alicui⁹ ſub alio. ſ. illud qō ponit̄:illō a quo ponit̄:⁊ il
lud ſub quo ponit̄. Termin⁹ eſt qui ponit̄:itell's eſt a quo
ponit̄:ſigñatū eſt ſub q̄ ponit̄:pꝫ ly ſub/accipit̄ ,p ly pro.
Uñ ſenſus ē:termin⁹ ponit̄ ſub ſigto. i. ,p ſigto. Qr aūt ly
ſub/accipiat̄ pro ly pro/pʒ p Terētiū in eunucho dicēteʒ
puerū ſupponi. falli per ſeruū ſenē. i. puex pro alio poni:
⁊ etiā illa tria requirunt̄ ad acceptionē. Ex hoc ſequit̄ ꝙ
ſuppoſitio ē paſſio termini ⁊ nō actio:cū acceptio ſit paſ/
ſio. Et ſi dicas. ꝯ. qa dicim⁹ ꝙ termin⁹ ſupponit ⁊ nō ſup/
ponit̄. g̃ ſuppoſitio cōpetit termino actiue ⁊ non paſſiue.
¶ Ad h̄ dicerē:qcqd alij dicāt ꝙ ,pprie loquēdo debem⁹
dicere:termin⁹ ſupponit̄ ab itellu. i. ponit̄ pro alio ab itel
lectu:puta pro ſigñato. itell's aūt ſupponit terminū. i. ponit
terminū pro alio:qa pro ſigñato. nō aūt debem⁹ ,ppe dicē
ꝙ terᵐᵘ ſupponit:qa nec ſuppōit ſe nec ſigñatū. ꝙ nō ſe:qa
ideʒ termin⁹ reᵗᵘ ſuipſius ſupponeret ⁊ ſupponeret̄. nec
etiā ſigñatū:qa nō ponit ſigñatū ,p alio:imo termin⁹ ponit̄
pro ſigñato. Improprie aūt dī ꝙ termin⁹ ſupponit in ſigni
ficatione actiua pro paſſiua cū ſit cōis modus loquēdi:⁊
loquēdū eſt vt plēs:vt dicit Phs 2° topi. nec dubito ſi qs L.6.
pfunde cōſiderabit qn huic opioni adhereat. ¶ Defen/ R.° p pᵃ
dentes tñ pmā opionē dicūt ꝙ vbū ſigñare actionē pōt opione.
eē duplr aut ſm rē:aut ſʒ modū ſigñandi. oē vbū actiuū
ſm modū ſigñandi actionē ſigt. ſm rem aūt nō:qa aliqō
vbū iportat paſſionē poti⁹ q̄ actionē:vt recipio:ita dicūt
de h̄ vbo ſuppono:qō ſm rē iportat paſſionē:lʒ ſʒ modū
ſigñandi actionē. Et ad replicas in oppᵐ dicūt. ¶ Ad pᵐ
dicūt negādo p̄ ꝙ oē cōpoᵐ teneat ſigñatiōeʒ cōponētiū:
imo multotiēs nō tʒ ſigñationē neqʒ modū ſigñandi:cuʒ
pnˡᶜ cōponēs ſignificet vnū ⁊ cōpoſitū aliō:vnū ē actiuū
⁊ aliud nō:vt ago ſigñat agere ⁊ facē ⁊ eſt actiuū:dego cō
poſitū ſigt viuere:ambigo/dubitare:⁊ ambo neutra ſunt
abſoᵗᵃ. Dicūt 2° ꝙ adhuc h̄ ꝯceſſo negādo ꝙ cōponētia
i h̄ vbo ſuppono/remaneāt itegra i eo:qa cōponit̄ ex ſub
⁊ pono:⁊ ly ſub/nō remanet itegx:qr mutat̄. b. i. p. qm dī
ſuppono ⁊ nō ſubpono. ¶ Ad 2ᵐ dicunt ꝙ idē terminat
actū hui⁹ vbi/ſupponit/⁊ actū huius vbi/accipit̄. Unde
ſigñatū termini terminat actū hui⁹ vbi/ſupponit:nō qdē
recte:qa nō recte dī:termin⁹ ſupponit ſigtū:lʒ oblique vt
dicat̄:termin⁹ ſupponit pro ſigto:⁊ ita etiā terminat actū
huius vbi accipit̄:qa dī termin⁹ accipit̄ pro ſignificato.
¶ Defendētes aūt ſcdaʒ opionē facilius ſoluūt replicas. R.° p 2ᵉ
¶ Ad pmā ꝯcedūt ꝙ loqmur h̄ de ſuppōne q̄ eſt ,ppetas opione.
termini

termini in ꝓpōne:ꝛ negaṫ ꝙ ſuppō qua termin⁹ ſupponiṫ nō ſit ꝓprietas termini. ¶ Ad ſcḋaꝫ negaṫ ꝙ ſpēs ſuppoſitionis nō diuerſificenṫ ꝑꝫ ſuppōnē q̄ termin⁹ ſupponiṫ. ¶ Ad 3ᵐ negaṫ ſilitudo:qꝛ ſuppō eſt ꝓpetas tā ſubti q̄ ꝑdicati. Appellatio aūt ſolius ꝑdicati:ꝛ cōceſſa ſilitudine cōcedūt ꝙ pōt dici ꝑdicati appellaṫ. ¶ Ad 4ᵐ pn̄ˡᵉ negaṫ ꝙ ſuppoſitio nō dicat reſpectū aliquē ad accipientē. Et ad ꝓbōnē cū dr̄ termin⁹ adhuc ſupponit ſine actu itellectus:vt in ꝓpōne ſcripta:dr̄ ꝙ lꝫ act⁹ itellꝰs non ꝯcurrat tūc ſufficit tn̄ ꝙ ꝯcurrebat:qꝛ fuit accept⁹ in tali ꝓpōne ab itellectu. Uel dr̄ ꝙ terminū ſupponē pōt dici duplr̄.ſ. actu vel aptitudine ſiē ꝛ ſignare.ꝑ mō dico ꝙ non ſupponit ſine ꝯſideratiōe itellꝰs.ſcḋo mō ſic. Uolētes tn̄ ꝙ ſuppoſitio non ſit acceptio foꝛalr̄ ꝛ idētice dicūt argᵐ ꝯcludē verū. ¶ Ad 5ᵐ tenētes ꝙ ſuppō ſit actio:ꝛ ꝯn̄r ꝙ non ſit acceptio formalr̄ ꝛ idētice dicūt negādo ꝙ appᵐ nō ſupponat. Et cū dr̄ ſuppᵐ dr̄ a ſupponēdo ꝛ nō appᵐ:dicūt ꝙ ſuppoᵐ a ſupponi alteri paſſiue:vt qꝛ poᵐ ſub alio:vt ſub appoᵗᵒ. ꝛ per ſuppōnē nō hꝫ ꝙ dicaṫ ſuppᵐ:ſꝫ magis ſuppones. Unde idē termin⁹ q̄ a logico:dr̄ ſubm:qꝛ ſubijcitur alteri:vt ꝑdicato dr̄ ſuppᵐ a grāmatico:qꝛ poᵐ eſt ſub altero vt ſub appoᵗᵒ:qḋ appoᵐ dr̄:qꝛ adiunctū ꝟbo. terminus aūt diciṫ ſupponēs actiue:qꝛ ſub alio ponit ſignatū:ꝛ ſic pōt ēt ꝑdicato cōpetere:ſꝫ qdā moderni negāt h̄ dicētes ꝙ ꝓpetas ꝑdicati eſt appellare ſicut ſubti ſupponere. ¶ Tenēdo aūt ꝙ ſuppoſitio ſit acceptio idētice:dōm eſt ꝙ ſuppoſitio cōpetit vtriqꝫ.ſ.ſuppoſito ꝛ appoſito:ꝛ non diciṫ ſuppᵐ a ſuppōne:ſed a ſupponi alteri extremo ꝓpōnis.ſ.ipſi appoᵗᵒ.termin⁹ aūt ſupponere dr̄ vel meli⁹ ſupponibilis a ſupponi ſignato.i.apponi pro ſignato:ſed cuꝫ tam appoſitū q̄ ſuppᵐ poni poſſit ꝓ ſignato vtrūqꝫ ſupponit vel ſupponitur. ¶ Ad 6ᵐ diciṫ ꝙ ſyncathegoꝛema ſyncaᶜᶜ tenti nō accipiṫ pro aliquo ſignificato in ꝓpōne:ideo nō ſupponit ꝙ nō pro aliq̄ ſignato ꝓbaṫ. Nō ꝓ mālr̄:qꝛ tūc formalr̄ ſumiṫ.nō pro formali:qꝛ tūc illud non hꝫ cū nō ſit terminus ꝑ ſe ſignatiu⁹. ¶ Ad 7ᵐ de copula dr̄ ꝙ opꝫ ſubintelligere vnā ꝑticulā in diffōne.ſ.termini extremalr̄ ſe hñtiṫ. Iſto mō ſuppoſitio eſt acceptio termi extremalr̄ ſe hñtis in ꝓpōne ꝓ aliq̄ vl̄ pro aliqb⁹. ¶ Ad vltimū nego maioꝛē.ſ.ꝙ termin⁹ aliq̄ñ ſupponat pro illo qḋ nō ſig̃t. Ad ꝓbōnē dr̄ ꝙ ly albū ſig̃t duo ex intentione ꝑhi 3ᵒ topi.dicētis ꝙ albū nō eſt in gn̄e ꝑꝑ ſuū duplr̄ ſig̃are.ſig̃t eni ſubꝫ albedinis ꝛ ipſaꝫ albedinē. Dico g̃ ꝙ ſupponit pro eo qḋ ſig̃t. Et cū tu ꝓbas ꝙ ſolā qualitatem ſig̃t ꝑ ꝑhm in ꝑ̄ntis.dico ꝙ itelligiṫ de ꝑ̄ncipali ſig̃ato:qꝛ ꝑ̄ncipalr̄ ſig̃t albedinē. Cu⁹ rō eſt:qꝛ albuꝫ diſtincte ſig̃t q̄litatē:qꝛ ita albedinē ſig̃t ꝙ nō aliā q̄litatē:ſed indiſtincte ſig̃t ſubꝫ qꝛ nō magis hoīeꝫ q̄ equū. Qꝛ aūt albū ſignificet illa duo ꝑꝑ aliquos negātes ꝓbaṫ:qꝛ illud ſig̃t qḋ itellectui repꝛeſentat:ſed albū repꝛeſentat ſubm albedinis:ꝛ nō ſolū albedinē.ergo ſig̃t ſubm. Itē illud ſig̃t ꝓ quo ſupponit:ſed albū ſupponit pro ſubto:dicēdo album currit.ergo illud ſig̃t.ꝯn̄a nota cū minoꝛi.maioꝛ patꝫ ſꝫm omnes:qꝛ ſignificare in plus ſe hꝫ q̄ ſupponere.

¶ Utrum diuiſio ſit ſufficiens ipſius ſuppoſitionis in materialem ꝛ perſonalem. Queſtio. II.

Argᵐ pᵐ. Contra arguiṫ ꝙ vltra illas duas ſpēs eſt dare ſuppōnē ſimplicem. Et argr̄ ſic. Triplex eſt ſig̃atuꝫ termini.ſ.mālē/ꝛ ꝑſonale/ꝛ ſimplex.g̃ triplex eſt ſuppoſitio ſcꝫ mālis/ꝑſonalis/ꝛ ſimplex.tꝫ ꝯn̄a:qꝛ cum ſuppō ſit acceptio termini pro ſuo ſig̃to.quotuplex g̃ erit ſig̃tū:totuplex dꝫ eſſe ſuppō.añs ꝓbaṫ.ꝛ capio iſtū terminū/hō:ꝛ ſicut arguā de iſto:ita de q̄cūqꝫ termino cōi alio itelligaṫ.mō hic termin⁹/hō/ſeipm ſig̃t materialr̄.ꝛ ſoꝛ.ꝛ pla.perſonalr̄.ꝛ vltra h̄ ſignat hoīeꝫ in cōi ſimplr̄:qḋ eſt vnū cōe oīb⁹ hoībus.ꝓbaṫ:qꝛ vl̄e eſt vnū in multis ꝛ de multis.ꝑ poſte.g̃ cū iſte terminus/hō/ſupponeret ꝓ hoīe in cōi ſupponeret ſimplr̄:qꝛ pro nā ſimplici nō indiuiduata. ¶ 2ᵒ ad idē ſic.qꝛ dicēdo:coꝛpus mobile eſt ſubm in ꝑhia nālī:q̄ro q̄uo ſupponit ly coꝛpus mobile/aut ꝑſonaliter aut mālr̄ aut ſimplr̄:nō potes dicē ꝑ ꝑſonalr̄:qꝛ cuꝫ ſtet determinate liceret deſcēdere diſiunctiue ad ſua ſuppoſita ſic:ꝛ illa ſunt oīa coꝛpa mobilia:g̃ h̄ coꝛpus mobile eſt ſubm in ꝑhia nālī:vel hoc coꝛp⁹ mobile eſt ſubꝫ ꝛc̄. mō pꝫ ꝙ dſcēſus eſt falſus. ¶ Itē ſi ſupponeret ꝑſonalr̄:tūc iſta ꝓpō.coꝛpus mobile eſt ſubm in ꝑhia nālī.equaleret iſti.aliqḋ coꝛpus mobile eſt ſubm in ꝑhia:que eſt falſa.g̃ ꝛc̄. Nō potes etiā dicē ſcḋm.ſ.materialr̄:qꝛ tūc ſupponeret pro ipſomet termino:vel pro ipſa voce:qḋ eſt falſum:ꝛ ꝓbaṫ falſitas ſic:qꝛ ſcia nālis cōſiderat paſſiones ſui ſubti cāuſas ab ipſo ſubto:vel a ꝑ̄ncipijs ei⁹:ſed paſſiones cōſiderate in ꝑhia nālī ſunt motus/augmētatio/diminutio/g̃ñatio/ꝛ coꝛruptio/ꝛ alteratio:que nō ſunt cauſate ab iſto termino coꝛp⁹ mobile:ſed a re in cōi ſignata per ipſuꝫ.g̃ talis termin⁹ nō eſt ſubm pro ſeipſo termino ſed pro ſignato. Itē q̄libet ſcia ꝑ̄ncipalr̄ cōſiderat ſubm ſuuꝫ ſiue illud pro quo ſtat ſubm ſuū:ſꝫ ſcia nālis nō ꝯſiderat ꝑ̄ncipalr̄ iſtos terminos coꝛp⁹ mobile.g̃ nō ſupponit mālr̄. ¶ Relinquiṫ g̃ ꝙ ſupponit ſimplr̄ pro re ſignata in cōi ꝛ in vl̄i. Et ſic eſt triplex ſuppō. ¶ 3ᵒ arguiṫ ꝙ eſt dare ſuppōnē nālē vltra alias tres. Et arguiṫ ſic:cū ſuppoſitio ſit ꝓprietas termini cauſata ab acceptione ei⁹ in ꝓpōne pro aliquo vl̄ pro aliqbus:quot modis diuerſis terminus pōt accipi in ꝓpōne/tot modis diuiſio ſuppōnis variaṫ:ſed nā vel eēntia ſignata ꝑ terminū cōem pōt duplr̄ accipi ſeu ꝯſiderari ſꝫm ſcūm doctoꝛē in de ente ꝛ eēntia:ſꝫm veritatē.vno mō ſꝫm rōnē ꝓpriā.alio mō ſꝫm eē qḋ hꝫ in hoc vel in illo:ergo ſꝫm veritateꝫ ſuppoſitio ſtatim dꝫ diuidi in ſuppōnē nālem ꝛ accidētalē:ita ꝙ ſuppō nālis dr̄ qñ termin⁹ accipiṫ reſpectu ꝑdicati ſibi ꝯuenientis eſſentialr̄:vt hō eſt aīal. Accidētalis ꝟo eſt cuꝫ terminus cōis accipiṫ reſpectu ꝑdicati ſibi ꝯuenientis accñtalr̄:ꝛ hec eſt duplex ſicut duplex ꝑdicatū accñtale pōt competere. Nā ſꝫm eē qḋ hꝫ in ſingularib⁹ cōpetit ꝑdicatū accñtale reale:vt hō currit:ꝛ tunc ſupponit ꝑſonalr̄. Sꝫm ꝟo eē qḋ hꝫ in itellꝰu cōpetit ſibi ꝑdicatū accidētale itentionale:vt hō eſt ſpēs:ꝛ ſic ſupponit ſimplr̄. Et vltra h̄ termin⁹ pōt accipi pro ſeipſo termino:vt dicēdo:hō eſt nomē biſſyllabū:ꝛ ſic ſtat mālr̄.g̃ cū ly homo/poſſit quadruplr̄ accipi. Uno mō ſꝫm ſe ꝛ abſolute. Alio modo vt eſt in ſingularib⁹. Alio mō vt eſt in itellectu. Alio mō pro ſeipſo termino.g̃ tot ſuppōnes erūt.ſ.nālis/ꝑſonalis/ſimplex/ꝛ mālis.

Argᵐ 2ᵒ. [margin, beside ¶ 2ᵒ ad idē]

Argᵐ 3ᵒ. [margin, beside ¶ 3ᵒ arguiṫ]

¶ 4ᵒ ſic.niſi dareṫ alie ſuppōnes vltra illas duas falſificarenṫ multe ꝓpōnes ꝑhi.g̃ ꝛc̄.ꝓbaṫ aſſumptū:qꝛ aliṫ illa ꝓpoſitio nō pōt eſſe vera.hō eſt ꝑmo riſibilis vel hō eſt riſibilis ſꝫm qḋ ipꝫ:qḋ eſt ꝯꝑhꝫ in ꝑ poſterioꝝ.ꝓbaṫ:qꝛ ly homo/vel ſupponit ꝓ ſeipſo termino mālr̄:ꝛ ſic eſt falſa:qꝛ hoc ꝑdicatū riſibile nō cōpetit illi termino ꝓ ſeipſo:qꝛ tūc ſequereṫ ꝙ ille termin⁹ hēet in ſeipſo pn̄ᵐ riſibilitatis:qḋ eſt falſuꝫ. Uel ſupponit ꝑſonalr̄ pro ſoꝛ.ꝛ platone:ꝛ ſic etiā eſt falſa:qꝛ ſoꝛ.nō eſt ꝑ riſibilis.g̃ eſt opus ꝙ ſupponat pro hoīe in cōi cui ſꝫm qḋ ipm cōpetit eē riſibile:ꝛ ſic ſupponeret nālr̄ vel ſimplr̄. Nō curo pro nunc ponere diāam iter iſta. Hoc etiā pꝫ per Poꝛphyriū dicētē ꝙ accidēs ꝓpriū ꝑmo mō cōpetit ſpēi:ex ꝯſequēti aūt indiuiduis ꝑ ſpēm.mō riſibilitas cōpetit ſoꝛ.ꝛ pla.ꝑ iſtuꝫ terminū/homo.g̃ ꝛc̄. ¶ Cōfirmaṫ.qꝛ dicēdo:hō eſt aīal rōnale:quēriṫ q̄uo ſupponit ly homo/nō ꝑſonalr̄:qꝛ diffinitio nō poſſꝫ ꝯuerti cū diffinito.videṫ etiā diffinitio eēt Argᵐ 4ᵒ Confir.

T.c.57. p̄mo ſingulariū.ɔtra ꝑhm 7° metaphy. Nec materialr:
ga ſi diffiniret terminus pro ſeipſo:illa nō eēt diffō ſubēꝫ
ſed accñtis. Deide nō verificaret̃ de diffinito:ga ille ter-
minus hō nō eſt aial rōnale.ergo ſupponit ꝓ hoie in cōi:
⁊ ſic ſimplr̃ vel naturalr̃.ergo ⁊c̄. ¶ Multa ⁊ quaſi infi-
nita argumēta poſſent fieri cōtra hoc:ſed tetigi medullā
in facto:adeo ſufficiant hec.

Ad p^m **Ad hec** rñdet̃. ¶ Ad p̄mū dicūt gdā ꝙ de ſpecie lo-
qui poſſumus duplr̃.ſ.metaphyſice ⁊ logice.
p̄mo modo metaphyſicus appellat ſpēm nō illud qd̄ p̄dī
cat̃:ſed rē ſignificatā ꝑ terminū p̄dicabileꝫ que eſt cā ſue
ſdeterminationis ꝙ termin⁹ de plibus predicat̃:⁊ ſic eſt
necīa ſuppoſitio ſimplex. ¶ Scđo mō logicus appellat
ſpēm vel genus:nō rem ſignificatā:ſed terminū quēdaꝫ:
ga diffinit illā ꝑ p̄dicari:qđ videt̃ eſſe ꝓpriū termini:⁊ ſic
nō eſt neceſſaria ſuppoſitio ſimplex. Hic Magr̃ locutus
eſt logice:alibi ꝟo vt in logica magna locutus eſt meta-
phyſice. ¶ Hec rñſio nō valꝫ.p̄:ga nō recte rñdet ad ar-
gumētū.nā querit̃ an iſte termin⁹ hō/habeat ſignificatū
triplex/an nō.⁊ ſi ſic.ğ erit triplex ſuppoſitio.ſi ꝟo non.ɔ
arguebat̃:ga vl'e ſigñat vnū in multis. Et ſi rñdet̃ ꝙ eſt
triplex ſuppō:ſed nō ɔſiderat logicus de tertia ſed meta-
T.c.5. phyſicus hoc eſt falſum:ga 4° meta.dicit ꝑhꝫ ꝙ logicus
⁊ phꝫ p̄mus verſant̃ circa ideꝫ.ğ ſi dat̃ tertia ſuppoſitio:
vt ſimplex de iſta habebit ɔſiderare logicus ſic̄ ⁊ meta-
phyſicus:ſꝫ aliter ⁊ aliter. Si illa eſt cauſa ꝙ logicus non
ɔſideret ſuppōnē ſimplicē:ga talis terminus ſupponens
ſimplr/ſtat pro ſignificato:qđ nō ɔſiderat̃ a logico ꝗ ſolū
terminos ɔſiderat. Aſilr̃ ſequit̃ ꝙ logicus nō hꝫet ɔſide-
rare de ſuppōne pſonali:ga tūc termin⁹ ſtat pro re ſignifi
cata ⁊ nō pro ſeipſo termino vt pꝫ. Et ſic ſolū de ſuppōne
mālī hēbit logicus ɔſiderare:qđ eſt abſurdū. ¶ Aliȷ di-
cūt ꝙ bñ dat̃ ſuppoſitio ſimplex:tñ Magr̃ in hac logica
nō fecit mētionē:ga vt ipſe dicit in logica magna locutus
eſt in hac logica parua pro iunioribꝰ nō ponēdo oēs ſuppō-
nes ne aīos iuuenū nimis ifeſtaret. In logica ꝟo magna
cū loquat̃ pro ꝓuectis corrigit ſeipm ponēdo oēs ſuppo-
ſitiones ⁊ ſimplicē cū aliȷs. Iſta rñſio nulla eſt.mentiunt̃
eni iſti qui dicunt Magrm dixiſſe hec ꝟba in logica ma-
gna:⁊ qui legit eā ſicut ego teſtis mihi erit ꝙ ipſi menda-
ces ſunt ⁊ nō ego. Ideo alr̃ rñderē ⁊ dicerē ſm opionem
Magri:hic nō dat̃ alia ſuppō ab iſtis:⁊ ꝓbabilis eſt hec
Nōn^m opio itellecto ei⁹ fundamēto:vt ſtatim declabit̃. ¶ Pro
quo aduerte ꝙ de ſigato termini cōis eſt dña iter termi-
niſtas ⁊ realiſtas. Realiſte eni volūt ꝙ termin⁹ cōis:puta
ly hō/ſignificet ſeipm terminus mālr. Supponit ꝟo for-
malr ſiue pſonalr̃:vt ſortē ⁊ plonē.ſimplr̃ ꝟo nām cōem
puta nām humanā. Terminiſte ꝟo negāt ſigationē ſim-
plicē.ſ.nām vleꝫ ſignificatā ꝑ terminū:ga ſm eos nullus
terminus ſigt̃ nām vlem:ga nulla eſt nā vlis in re:ſꝫ ſolū
ɔcept⁹ eſt vl'e ſm p̄dicationē:ideo nullus terminiſta po-
nit ſuppōnē ſimplicē termini ꝓ nā vli ſigata ꝑ ipſum ſic̄
facīūt realiſte:ſꝫ ga terminiſte vlitatē ponūt in ɔceptibꝰ.
iō ſuppōnē ſimplicē dicūt eē qñ termin⁹ ſtat pro intētio-
ne aie:quā itentionē ꝓpue nō ſigt̃ Magr̃:ſꝫ h̄ terminiſta
ſit:a cōi tñ via terminiſtaꝝ deuiare voluit ne multiplica-
ret entia ſine necītate. Unde termin⁹ vtputa hō:aut ſigt̃
rē que nō eſt termin⁹:vtputa ſoꝛ.⁊ pla.⁊ ſic ſupponit pſo-
naliter ſi ſtat ꝓ illis. Aut ſigt̃ rē que eſt termin⁹:h̄ duplr̃:
ga aut ſeipm:aut ſibi ɔſileꝫ:vt ille termin⁹ hō/in ſcripto
ſigt̃ ſeipꝫ in ſcripto ⁊ ſileꝫ i voce ⁊ ſileꝫ in itellu:puta illū
terminū ɔceptualē hō. Mō Magr̃ vult ꝙ qñ terminus
ſtat pro ſeipſo vl' alio ɔſili ſupponat mālr̃. ¶ Aliȷ ꝟo ter-
miniſte volūt ꝙ ſi ſtat ꝑ ſe ſolū ſtat mālr̃. Si aūt ſtat pro
intētione aie que eſt termin⁹ ſibi ſilis ſtat ſimplr̃. Ecce ꝙ

Magr̃ noluit mltiplicare ſpēs ſuppōnis ſine necītate:cū
poſſim⁹ oīa ſaluar̃ ꝑ illas duas ſpēs ſic̄ ꝑ illas tres. ¶ Ad
arg^m ğ in op^m negat̃ añs.ſ.ꝙ triplex ſit ſigatū termini:ga
nullū eſt ſignatū ſimplex:ga nulla eſt res vlis ſignata per
terminū. Et ad ꝓbōnē nego ꝙ iſte termin⁹/hō/ſignificet
hoieꝫ in cōi. Et cū tu ꝓbas:ga ſm ꝑhm vl'e eſt vnum in
multis ⁊ dī de multis.dī ſm terminiſtas ꝙ ꝑhs nō vult
ꝙ ſit aliq̄ nā cōis in multis ⁊ de mltis:ſꝫ ꝙ ſit vn⁹ ɔcept⁹
cōis pro plibꝰ ſm p̄dicationē. ¶ Ad 2^m cū q̄rit̃ quō ſup- Ad 2^m
ponit ly corp⁹ mobile/i illa ꝓpōne:corp⁹ mobile eſt ſubꝫ.
Dī ꝙ ſupponit mālr̃:ſic eni rñdet Magr̃ in ſūmula ſua
phie nālis. ¶ Ad ꝓbōnē dicit̃ ꝙ illd̄ qđ eſt ſubm hic eſt
ille termin⁹ cōis corp⁹ mobile:⁊ nō eſt aliq̄ res vlis neqꝫ
ſinglaris ſigata ꝑ ipm ex̄ ſe:ꝓbant̃ tñ paſſiones de ſubo
cōi pro rebꝰ ſingularibꝰ gbus inſunt per p̄n^a ſua:nō tamē
phia ɔſiderat de rebꝰ ſingularibꝰ niſi ſm cōceptuꝫ vlem
formatū de ſeipſis:⁊ ſic nō ɔſiderat ſoluꝫ terminos:imo
res:vt ſub ɔceptu vli cōprehēdunt̃. ¶ Ad 3^m cū dī quot Ad 3^m
modis diuerſis termin⁹ pōt accipi in ꝓpōne/tot ſunt ſup-
poſitiones:ſꝫ q̄tuoꝛ modis pōt accipi:ergo q̄tuoꝛ ſūt ſup-
poſitiones. Dicit̃ ad maioꝛē ꝙ abſolute eſt falſa:ſꝫ ſi itel-
ligit̃ ſic.ſ.quot modis diuiſis.i.ꝓ quot ſigatī pōt ſtare ter-
minus in ꝓpōne/tot ſunt ſuppōnes/ɔcedo:ſꝫ tūc nego mi-
noꝛē:ga tñ termin⁹ hꝫ duplex ſigatū:ga aut ſigt̃ rē q̄ non
eſt termin⁹:⁊ tūc ſi ſtat in tali re ſupponit pſonalr̃.aut ſigt̃
terminū:puta ſeipꝫ vl' aliū:⁊ tūc ſtat mālr. Et dđo:hō cur
rit.hō eſt aial/ſtat pſonalr̃ in vtraqꝫ. Et ſic dđo:hō eſt ſpe
cies:hō eſt nomē byſſillabū:ſtat ly hō/mālr̃ in vtraqꝫ. Et
ſi tu replicas ɔ:iſta ꝓpō eſt vera hō eſt aial:vbi nulls hō
actu exiſtat cū ſit necīa.ğ nō ſtat pſonalr̃ tūc:ga eēt falſa
cū ꝓ nullo ſuppoſito ſupponat. ¶ Rñdet̃ ꝙ illa in caſu
eſt falſa dialectice loquēdo:ſecus aūt eēt poſterioꝛiſtice.
¶ Ad 4^m cū q̄rit̃ dđo hō eſt p̄ riſibilis:quō ſupponit ly Ad 4^m
hō/dicit̃ ꝙ mālr̃. Et ad ꝓbōnē cū dicis ſeqt̃ ꝙ ille termi-
nus hō/hēat in ſe p̄n^a riſibilitatis.negat̃ ɔña. Uñ aliđ eſt
qđ eſt p̄ riſibile:⁊ aliđ pro quo:ga hō eſt p̄ riſibile.ſoꝛ.ꝟo
⁊ plato.ſūt illa ꝓ gbꝰ hꝫ p̄n^a riſibilitatis:ſiue in actu ſigto
p̄ competit iſti termino hō.in actu ꝟo exercito ſoꝛ.⁊ pla.
¶ Ad ɔfirmationē dī ꝙ hō ſtat pſonalr̃ dđo:hō eſt aial Ad ɔfir.
rōnale. Et ad rōnē negat̃ ɔña.ſ.ꝙ ſeq̄ret̃ ꝙ diffō nō poſ-
ſit ɔuerti cū diffinito. Uñ ille termin⁹ hō/diffinit̃ ꝗ ɔuer-
tat̃ cū diffōne:pro aliȷs tñ diffinit̃. Et ad illud ſilr̃ negat̃
ꝙ diffinitio ſit ſingulariuꝫ p̄mo:imo eſt alicuius termini
cōis:ſꝫ pro rebus ſingularibꝰ ſignificatis per ipſum.

¶ Utrum diffinitio ſuppōnis mālis ⁊ perſonalis ſit bene
data. Queſtio. III.

Contra dđo:ly ens/eſt ly ens/ſupponit Argũ p̄
mālr̃:vt ꝓbabo:⁊ tñ ſtat ꝓ ſi-
gnificato formali.ğ diffōnes male.ɔña tꝫ cū
minoꝛi:ga ens hꝫ tñ vnū ſignatū.ſ.formale.
maioꝛ ꝓbat̃:ga ſignū mālē ſp limitat ad ſup-
poſitionē mālē ſm Magrꝫ in caplo illo. Ut aūt cogſcat̃
quō termi ſupponāt ⁊ potiſſimū eſt iſta vox ly. ¶ 2° ſic.a Argũ 2°
eſt lr̃a:ly a/ſtat māliter:⁊ tñ pro ſignato formali.ergo ⁊c̄.
ɔña nota cū maioꝛi:ga formalr̃ ſumit̃ lr̃a in cōpōne ſylla-
be ⁊ dictionis:vt dđo:antoni⁹.māliter aūt ſeoꝛſuꝫ ſumit̃.
Hoc eni eſt cōe dcm̄.minoꝛ ꝓbat̃:ga ly a/ſolū ſigatū foꝛ
male hꝫ.ğ ſumit̃ ſolū ꝓ ſignato formali.tꝫ ɔña.añs ꝓba-
tur:ga iſte termin⁹ hꝫ ſolū ſignatū formale ſm Magrm
que eſt verificabilis de ſeipſo ſine additamēto ſigni mā-
litatis:ſꝫ ly a/eſt huiꝰ:ga verum eſt dicere ly a/eſt a.ğ ⁊c̄.
¶ Itē qlꝫ terminus aut hꝫ vtrūqꝫ ſigatū aut tñ vnum.
ſꝫ ly a/cū nō hēat niſi vnū:⁊ oīs termin⁹ hñs tñ vnū ſigni
ficatū hꝫ ſolū formale.ğ ⁊c̄. ¶ 3° dicēdo ſic:huſ eſt huſ:ly Argũ 3°
huſ/ſupponit mālr̃:ga pro ſeipſo termino ⁊ nō pro ſigna-
to māli.

to mãli.ğ ꝛc̃.ꝯña nota cũ maiori.minor ꝓbaẗ:q̃ termin⁹
non habẽs niſi vnũ ſignificatũ hꝫ formale tm̃:ſed ly hui/
eſt non habẽs niſi vnũ ſignificatũ.ergo habet tm̃ ſignifi/
Argũ 4° catũ formale.℄ 4° ſic.dicendo:ois eſt ſyncathegorema:
ly ois/ſupponit materialr̃:ꝛ tñ non pro ſuo ſignificato ma
teriali.ergo ꝛc̃.ꝯñtia nota cum maiori:q̃ formalr̃ ſumiẗ
qñ eſt determinatio alicuius.minor ꝓbaẗ:q̃ ſi ſtaret pro
ſignificato mãli ꝓpoſitio eſſet falſa:qḋ tamẽ eſt falſuꝫ pꝫ:
q̃ ly ois/materialr̃ ſumptũ nõ eſt ſyncathegorema:ſꝫ be
Argũ 5°. ne formalr̃.℄ 5° dicẽdo:hõ eſt ſpecies:ly homo/ſupponit
ſimplr̃:ergo nõ materialr̃.ꝯñtia tenet:q̃ ſunt ſpẽs de ſpe
rate.añs pꝫ:q̃ ly homo/ſtat pro intentione aie.ergo ſup/
ponit ſimplr̃.tenet ꝯña a diffinitione ad diffinitũ ꝛc̃.

Ad pᵐ **Ad hec** reſpondeẗ.℄ Ad pmũ negaẗ maior.Ad ꝓ/
bationẽ negaẗ ꝙ ſignũ materiale ſemꝑ limi
tet ad ſuppoſitionẽ materialẽ:ſed bene veruꝫ eſt ꝙ limi/
tat terminũ hñtẽ vtrũqꝫ ſignificatũ ad materialẽ:termi/
nũ aũt hñtẽ eſt tm̃ vnũ ſignificatũ non.Uel per alia ꝟba
diciẗ ꝙ ſignũ mãlitatis limitat ſemꝑ ad ſuppõnẽ mãleꝫ
terminũ aptũ natũ ſic ſupponere.i.materialr̃:aliter non.
Ad 2ᵐ ℄ Ad 2ᵐ cõiter diciẗ negãdo maiorẽ:imo ly a/ſupponit
perſonalr̃ cũ ſtet pro ſig̃ato formali:q̃ ſolũ ſignificatuꝫ
formale hꝫ:vt ꝓbaẗ arguẽdo.Et ad ꝓbõnẽ maioris cum
diciẗ ꝙ qñ illa lr̃a.a.ſumiẗ ſeorſuꝫ/ſtat materialr̃.qñ ꝟo
ſumiẗ in cõpõne ſyllabe ꝛ dictionis/ſtat formalr̃.Dicitur
ꝙ ſemꝑ idẽ ſignificat ꝛ nihil aliud ſiue ſeorſuꝫ ſiue in di/
ctione ſumaẗ:q̃ ſemꝑ ſe ſig̃at ꝛ nihil aliud.Diciẗ tamẽ
ſumi formalr̃ in dictione:q̃ ad h̃ inuenta eſt ꝛ ipoſita:vt
componat dictiones:ſeorſum tñ diciẗ ſumi materialr̃:q̃
nõ ad illḋ officiũ ad qḋ inuẽta eſt:eſt impoſita.Et lꝫ ſeor/
ſum dicaẗ ſumi materialr̃ ad intellm̃ dictuꝫ:tñ ſupponit
perſonalr̃:q̃ ꝓ ſignificato formali.℄ Hec rñſio nõ pla/
cet:q̃ nullus terminus vocalis ꝛ ſcriptus nõ ipoſitus ad
ſignificãdũ aliqḋ extra ſe hꝫ ſig̃atuꝫ formale:ſed ly a/in
voce ꝛ in ſcripto eſt huiꝰ.ğ ꝛc̃.Ideo dico ꝙ ly a/ſupponit
mãliter:ꝛ nego minoreꝫ.ſ.ꝙ ſupponat pro ſig̃to formali.
Et ad ꝓbationẽ cũ diciẗ ſm̃ Magr̃m ꝙ ille terminus hꝫ
ſolũ ſig̃atũ formale qui eſt verificabilis de ſe ſine addita
mento ſigni mãlitatis.Dicaẗ ꝙ hoc intelligiẗ de termino
per ſe ſig̃atiuo qui aliquid extra ſe ſig̃t:non aũt de omnĩ
termino abſolute.mõ pꝫ ꝙ ly a/nõ eſt termin⁹ ꝑ ſe ſignifi
catiuus.ğ ꝛc̃.Et vlteri⁹ cũ dicis ꝙ q̃cũqꝫ terminus hꝫ tm̃
vnũ ſignificatũ hꝫ ſolũ formale.negaẗ:ſed veꝝ eſt de ter
mino per ſe ſignificatiuo qui aliquid extra ſe ſignificat:
Ad 3ᵐ nõ aũt de termino abſolute.℄ Ad 3ᵐ pꝫ rñſio.negaẗ mi/
nor.Ad ꝓbationẽ negaẗ ꝙ terminus hñs tm̃ vnũ ſignifi/
catũ hẽat tm̃ formale:ſed illud verũ eſt ſolũ de terminis
Ad 4ᵐ per ſe ſignificatiuis.℄ Ad 4ᵐ nego minorẽ.Ad ꝓbatio/
nẽ nego ꝙ ſi ſtat pro ſignificato mãli ꝓpoſitio ſit falſa.ꝛ
cũ tu probas ꝙ ly ois/materialr̃ ſumptũ nõ eſt ſyncathe/
gorema ſed formalr̃:ꝯcedo:non tamẽ ſequiẗ ꝙ ſi ſuppo/
nat pro ſuo ſignificato mãli ſit falſa.Unde ly ois/forma/
liter ſtãs:vt in hac ꝓpõne.ois hõ currit:eſt ſignificatum
mãle ſuiipſius:ꝛ ideo dicẽdo:ois eſt ſyncathegorema:ly
ois/ſupponit materialr̃:q̃ pro illo termino/ois/formalr̃
ſumpto in illa ꝓpõne:ois hõ currit:qḋ eſt ſignificatũ ma
teriale ſuimet:lꝫ ergo ly ois/ſupponat materialr̃:tñ ſup/
ponit pro ſe nõ ſtãte materialr̃:ita ꝙ ſenſus eſt:ly ois/qñ
non ſtat materialr̃ eſt ſyncathegorema:vt in hac ꝓpõne:
Ad 5ᵐ ois hõ currit.℄ Ad 5ᵐ ꝯcediẗ añs.ſ.ꝙ ly homo/ſupponat
ſimplr̃ in iſta ꝓpõne:hõ eſt ſpẽs:nõ diſtiguẽdo ſuppõnẽ
ſimplicẽ ꝯtra mãlẽ:ꝛ tũc negaẗ ꝯña.ğ non eſt mãlis:ſi tñ
eſſet ſimplex diſtinguẽdo ſimplicẽ ꝯtra mãlẽ bene vale/
ret ꝯña:ſed negaẗ añs.Et ad ꝓpõnẽ añtis diciẗ ꝙ proce/
dit preſuppoſita opione cõmuni cõtraria Magiſtro.

℄ Utrũ quilibet termin⁹ qui nõ eſt verificabilis de ſeipſo
ſine additamẽto ſigni materialitatis habeat duo ſignifi/
ficata.ſ.materiale ꝛ formale. Queſtio IIII.

Contra. q̃ nõ videẗ ꝙ aliq̃s terminus Argũ pᵐ.
habeat duo ſignificata:q̃ nul/
lus terminus ſig̃t ſe mãliter.ꝓbaẗ:q̃ ſignifi
cans ꝛ ſignificatũ debẽt eſſe diuerſa:ſed ideꝫ
terminus ꝛ ipſemet nõ ſunt diuerſa.ergo nõ
põt ſeipꝫ ſignificare mãlr̃.ꝯña nota cũ minori.maior ꝓ/
baẗ:q̃ ſignificãs ꝛ ſignificatũ ſunt relatiua.relatiua aũt
ſunt diuerſa:vt pr̃/ꝛ filius.ğ ꝛc̃.℄ 2° ad idẽ ſic.oẽ ſignuꝫ Argũ 2°.
eſt notius ſignificato:q̃ aliter nõ duceret in cognĩtõem eiꝰ:ſꝫ
idẽ nõ eſt notius ſeipſo.ğ idẽ nõ põt eſſe ſignũ ſuiipſius:
ꝛ per ꝯñs ſequiẗ ꝙ idẽ nõ ſig̃at ſeipm̃.ꝯña nota cũ toto
ante ꝛc̃.℄ 3° ſic:ille termin⁹ ois:ꝛ alia ſyncaᵗᵃ non verifi Argũ 3°
canẗ de ſeipſis ſine ſigno mãlitatis:ꝛ tñ nõ hñt duo ſigni/
ficata.ğ ꝛc̃.ꝯñtia nota cuꝫ maiori:q̃ illa nõ eſt vera:ille
termin⁹ ois/eſt ois.minor ꝓbaẗ:q̃ nõ hñt ſig̃tuꝫ forma/
le cũ nihil ex̃ ſe ſignificẽt:aliter eñi eẽnt termini ꝑ ſe ſigni
ficatiui ꝛ cathegorematici:qḋ iplicat.℄ 4° ſic ad idẽ:q̃ Argũ 4°
ly hui/nõ hꝫ niſi ſig̃atũ mãle:ꝛ tñ non eſt ꝟificabilis de
ſeipſo ſine ſigno mãlitatis:vt pꝫ:ğ ꝛc̃.Silr̃ arguiẗ de ly a.

Ad hec rñdeẗ breuiter.℄ Ad pᵐ diciẗ ad maiorem Ad pᵐ
ꝙ ſignificãs ꝛ ſignificatũ debẽt eſſe diuerſa
aut realr̃ aut ſm̃ rõnẽ.In ꝓpoſito ſũt diuerſa ſm̃ rõneꝫ:
nõ aũt realr̃.℄ Ad ꝓbationẽ cũ dr̃:ſunt relatiua:relatiua
autẽ ſunt diuerſa:vt pr̃ ꝛ filius.Dico ꝙ aliq̃ relatiua ſunt
realr̃ diuerſa:vt relatiua realia.q̃dã ꝟo nõ:vt relatiua ra
tionis:vt idẽ referẗ ad ſeipꝫ:ꝛ tñ nõ differt realr̃ a ſeipo:
ſed ſm̃ rõnẽ.℄ Ad 2ᵐ negaẗ minor ꝙ idẽ nõ ſit notius Ad 2ᵐ
ſeipſo:imo idẽ eſt notius ſeipſo:diuerſimode tñ ꝛ ſm̃ di/
uerſas rõnes.Nã idẽ ſub rõne ſigni eſt notius ſeipſo ſub
rõne ſignificati.Et h̃ nõ icõuenit.℄ Ad 3ᵐ dr̃ ꝙ correla/ Ad 3ᵐ
tiũ illud itelligiẗ de termino ꝑ ſe ſignificatiuo.ſ.ꝙ q̃cũqꝫ
talis nõ eſt verificabilis de ſeipſo ſine ſigno mãlitatis hꝫ
vtrũqꝫ ſignificatũ.de termino aũt nõ per ſe ſignificatiuo
non habet veritatẽ.℄ Ad 4ᵐ conſilr̃ reſpondeẗ. Ad 4ᵐ

℄ Utrũ qlꝫ termin⁹ q̃ eſt de ſeipſo ꝟificabilis ſine ſigno
mãlitatꝭ hꝫ tm̃ vnũ ſig̃tũ.ſ.formale. Queſtio V.

Contra argũ ꝙ nullus termin⁹ hꝫ ſoluꝫ Argũ pᵐ.
vnũ ſig̃tũ.ſ.formale:imo ꝙ qlꝫ
termin⁹ hꝫ vtrũqꝫ ſig̃tũ.Et ꝓbo de iſto termi
no ens:ꝛ ita itelligaẗ ḋ aliqs.Et arguo ſic.Si/
gnificatũ nãle cõpetẽs termino eſt ſig̃atum
mãle eius.Datũ ꝟo ex ipõne eſt formale:ſꝫ ille termin⁹
ens hꝫ ſig̃tũ nãle ꝛ datuꝫ ex ipõne.ğ hꝫ vtrũqꝫ ſig̃tum.ſ.
mãle ꝛ formale.ꝯña nota cũ maiori:ſi q̃s tñ negaret mino
rem ꝓbeẗ rõne ſic:q̃cũqꝫ plura cõpetũt vni 2° qḋ prius
cõpetit hꝫ rõnẽ mãe.qḋ ꝟo poſterius hꝫ rõnẽ forme:ſed
ſignificatũ nãle ṗus cõpetit:ex ipõne ꝟo poſterius.ğ ꝛc̃.
minor ṗncipalis ꝓbaẗ.Nã anteq̃ꝫ iſte termin⁹ ens/ipone
reẗ ad ſignificãdũ aliqḋ ſeipm̃ nãliter ſignificabat.Dein
de ex ipõne ſig̃t oia.ğ hꝫ ſignificatũ mãle ꝛ ſig̃tũ datũ ex
ipõne.℄ 2° ad idẽ argũ ſic.Quicũqꝫ termin⁹ hꝫ ſig̃tũ for Argũ 2°
male hꝫ ẽt mãle ꝛ ecõtra.ğ qlibet termin⁹ hꝫ duo ſig̃ata.
ꝯña tꝫ.añs ꝓbaẗ:q̃ formale ſig̃tuꝫ nõ dr̃ niſi in reſpectu
ad mãle ſicut forma in reſpectu ad mãm:ꝛ mãle in reſpcũ
ad formale ſicut mã in reſpectu ad formã.2° phy.℄ 3° ſic. T.c.26.
ſi aliq̃s termin⁹ hẽret tm̃ ſig̃atũ formale:tũc mãle ꝛ for/ Argũ 3°
male ſũt idẽ:qḋ eſt oĩno falſuꝫ:q̃ mãle ꝑ ṗus cõpetit ter/
mino q̃ꝫ formale:cũ mãle iſit nãlr̃.formale ꝟo ex ipõne.
Q̃ aũt eẽnt idẽ ꝓbaẗ:q̃ ſig̃tuꝫ qḋ ineſt termino nãliter
eſt mãle:qḋ ꝟo ieſt ex ipõne eſt formale.Significare ſe/
ipſuꝫ eſt mãle:q̃ naturalr̃ ieſt:ꝛ illud idẽ eſt formale:q̃
ex impõne ens ſig̃at oia entia ꝛ pariter ſeipm̃.ğ cũ ſigni/

ficare ſeipm ſit mãle ꝛ ſit formale:idẽ eſt ſignificatũ mã-
Argũ 4° le ꝛ formale.¶ 4° ſic.aliqs eſt terminus qui eſt de ſeipſo
verificabilis ſine ſigno mãlitatis:ꝛ tñ nõ hꝫ tñ ſigtũ for-
male.ḡ correlariũ falſuꝫ.ꝯña tꝫ.aňs ꝓbať:qa iſta eſt ve-
ra:ly a/eſt a.tñ nõ hꝫ ly a/niſi ſigtum mãle.ergo ꝛc̃.

Nõn^m pmum **Pro reſpõſione** ad hec arg^{ta} aduerte ꝙ gli-
bet termin⁹ ꝑ ſe ſignatiuus ꝑ
ſeipm naturalr̃ ſigt:ꝺcide ſigt aliqd ex ſe ex ipõne.ſigtũ
mãle ꝑ ineſt.accñtale ẜo qḋ eſt ex ipõne ſcḋario ineſt.p^m
Nõn^m ſcḋm di mãle.2^m formale.¶ Sed vlterius aduerte quõ aliqs
terminus hẽat tñ vnũ ſigtũ.ſ.formale.ꝛ aliqs duo.ſ.for-
male ꝛ mãle.Uñ ꝯtigit aliqñ ꝙ ſigtũ nãliter cõpetẽs ter
mino eſt diſtinctũ oino a ſigto dato ſibi ꝑ impõnẽ:vt ille
termin⁹/hõ/qui eſt ſigtũ mãle iſtius termini eſt diſtinctũ
a ſigto qḋ cõpetit ei ex ipõne.ſ.for.ꝛ pla.Et ſic ſigtuꝫ nã-
le di mãle:aliud ẜo ex ipõne di formale.Aliqñ ẜo ꝯtin-
git ꝙ ſigtũ nãle nõ eſt diſtinctũ a ſigto per ipõnẽ:imo eſt
ps eı⁹ vel ipꝫ ſic ſigtũ nãle iſtius termini ens in voce/eſt
ipſemet termin⁹:ꝛ ſigtuꝫ ex impõne ſunt oĩa entia:ꝛ ipſe
termin⁹ ens qui eſt ſigtuꝫ nãle ſuiipſius:cũ ſit vnum ens
eſt ps ſignificati ex ipõne:ille ergo termin⁹ ens eſt ſigtuꝫ
nãle ex impõne:ꝛ tũc di ꝙ nõ hꝫ niſi vnũ ſigtũ.ſ.forma-
le nõ ꝙ ſibi nõ correſpondeat ſigtũ nãle:ſed qa illḋ nõ eſt di-
ſtinctũ a ſigto ẜm ipõnẽ:ideo nõ di mãle:aut ſi di mãle
ꝛ aliud formale:non tñ di hẽre duo ſigta niſi vnũ ſit diſti-
ctũ ab altero.Et ſic lꝫ hẽat mãle ꝛ formale:nõ tñ hꝫ duo:
qa vnũ nõ ponit in numerũ cũ alio niſi ſint diſtincta. Sꝫ
q̃ris tenẽdo p̃mã viã q̃re illud ſigtũ qḋ cõpetit ſibi nãlr̃
ꝛ etiã ex ipõne magis di ſigtuꝫ formale q̃ꝫ mãle.Di ꝙ ꝑ
vnũ ſigtũ formale ſigt oĩa:ꝛ ꝑ mãle ſolũ p̃tẽ eius qḋ for-
maliter ſigt.Si tale ſigtuꝫ diceretur mãle eſſet opus ponẽ
aliud ſigtũ vltra ẜ mãle:ſed ſi dicit formale nõ eſt opus
vltra ſigtũ totale formale ponere aliud ſigtũ diſtinctum
a formali:ideo ꝛc̃.¶ Sed queres tenẽdo ſcḋaꝫ viaꝫ quõ
ly ens/ſi hꝫ ſigtũ mãle ꝛ formale hꝫ tñ vnũ ſigtuꝫ.ſ.for-
male:qa ex ſcḋo ſequit oppoſitũ p̃mi.ſequit eñ hꝫ tñ ſi-
gnificatũ formale.ḡ nõ hꝫ mãle.Di ꝙ pro tãto di hẽre tñ
ſigtũ formale:nõ qa nõ hẽat mãle:ſed qa nõ hꝫ aliḋ ſigni-
ficatũ.illud eñ ſignificatũ mãle nõ eſt aliḋ a formali cuꝫ
ſit idẽ:ꝛ ideo illud mãle nõ ponit in numero cũ formali.
¶ Prima via clarior ſcḋa ſubtilior:tu ſequere q̃ tibi pla
Ad p^m cent ꝛc̃.¶ Ad p^m igit in opp^m di ꝙ ly ens/nõ hꝫ ſigtũ ma
teriale:qa lꝫ omne ſigtũ mãle ſit ſigtũ naturalr̃ cõpetens
termino:nõ tñ oẽ ſigtũ naturalr̃ cõpetens eſt mãle:ſꝫ ſo-
R̃ᵒ 2ᵒ lũ illud qḋ eſt diſtinctũ a formali.¶ Uel di ꝙ lꝫ habeat
ſigtũ mãle ꝛ formale:non tñ di hẽre duo ſigta niſi vnũ ſit
Ad 2^m diſtinctũ ab altero qualr̃ nõ eſt in ꝓpoſito.¶ Ad 2^m rñ-
deť ꝙ di formale nõ reſpectu mãlis ſigti illi⁹:qa illḋ nõ
hꝫ:ſed re^u alteri⁹ ſigti mãlis alicui⁹ termini hñtis vtrũqꝫ:
qa ſic in termino hñte vtrũqꝫ ſigtuꝫ illud di formale de
quo verificať termin⁹ ſine ſigno mãlitatis:ita hic illḋ di
Rñ⁹ 2ᵒ formale de q̃ ẜificať termin⁹ ſine ſigno mãlitat.¶ Uel
aliter di ꝙ di formale re⁹ mãlis ſigti illi⁹:dato tñ ꝙ ille
termin⁹ hẽat ſigtũ mãle ꝛ ſigtũ formale:non tñ di hẽre duo
Ad 3^m ſignata:qa mãle nõ eſt oino diſtictũ a formali. ¶ Ad 3^m
di negãdo ꝯñtiã:qa nõ hꝫ ſignatũ mãle.ſignatũ eñ nãlr̃
cõpetẽs nõ di mãle niſi ſit diſtinctũ a formali:lꝫ ḡ omne
ſigtũ mãle ſit nãle:nõ tñ omne nãle eſt mãle niſi ſit diſti
Rñ⁹ 2ᵒ ctũ a formali.¶ Uel alr̃ potes ꝯcedere ꝙ mãle ꝛ formale
ſunt idẽ:nõ tñ oino:qa formale eſt cõius.mãle ẜo minus
cõe:ꝛ hec duo nõ ponũt in numerũ ſic nec ſupius cuꝫ infe-
Ad 4^m riori.¶ Ad 4^m di ꝙ correlariũ itelligit de termino ꝑ ſe
ſignatiuo.De termino aũt nõ per ſe ſignatiuo cõcedit ꝙ
aliqs terminus ẜificať de ſeipſo ſine ſigno mãlitatis:ꝛ tñ
non hꝫ ſigtũ formale:imo mãle tñ:vt ly a/ſic arg^m ꝓbat.

¶ Utrũ fundamentũ regularũ iſtius capl'i.vt aũt cogno-
ſcať quõ termini ſupponãt ſit veruꝫ.ſ.talia ſunt ſubiecta
qualia permittunt predicata. Queſtio VI.

Contra arguiť ꝙ nõ ſit verũ.Et ꝑ ſic.ꝑ- Argũ p^m
dicatũ nihil ꝑmittit vel ſaltẽ nõ
ipedit q̃lecũqꝫ ſubm eſſe.ergo fundamentuꝫ
illud falſuꝫ.ꝯña tꝫ.ꝛ aňs ſilr̃.Forte di ꝙ non Alis pau. lo. ma.p^a ſo. 16. ſa. ſcḋe. ibi.
capiť ibi ꝑmittere pro nõ inhibere:ſed capiť
pro determinare.Cõtra.ex iſta rñſione ſequiť ꝙ iſta eſt Cõtra iſtd fundamẽtũ
vera.oĩs hõ eſt maſculus.ſilr̃ iſta.oẽ aĩal ẽ hõ:qa ſi ſubta
ibi determinenť ꝑ p̃dicata.igiť ſolũ ſupponũt pro his ꝑ
quib⁹ determinant:ſed p̃dicatũ in p̃ma nõ ſupponit niſi
pro maſculis in alia ſolũ pro hoĩb⁹.ḡ ſilr̃ ſubta ſupponẽt:
Confir. ꝛ ſic erũt vere.¶ Cõfirmať:qa dato iſto ſequiť ꝙ illa eſt
vera.oĩs hõ eſt ſpẽs:quã tñ negat opĩo.Et ꝙ illud ſequať
pꝫ:qa p̃dicatũ põt ꝑmittere ſtare ſubm mãlr̃:ꝛ ſi ſic:ſeqť
ꝙ ſubm ſupponeret mãliter:ꝛ ꝑ ꝯñs ipſa erit vera. ¶ 2° Argũ 2°
p̃ncipalr̃ arguiť terminũ nõ poſſe mãlr̃ ſupponere ſine li-
mitatione ſigni mãlitatis:qa talis termin⁹ ſcḋe ipõnis nõ
ſufficit trahere terminũ p̃me impõnis ad talẽ ſuppõnem
mãlẽ.Et argũ ſic.nõ maioris vĩtutis ꝛ fortitudinis eſt ter-
min⁹ ſcḋe ipõnis q̃ꝫ aliq̃ negatio.Cũ igiť negatio nõ poſ-
ſit hẽre vim ſupra p̃cedẽtẽ terminũ ipm ꝯfundẽdo.igiť a
fortiori nec termin⁹ ſcḋe ipõnis hẽbit vim aliquaꝫ ſupra
p̃cedẽtẽ:ꝛ per ꝯñs nõ trahit terminũ aliqueꝫ ad talẽ ſup-
poſitionẽ:ꝯña videť patere cũ non ſit cauſa diuerſitatis.
Confir. p̃ma. ¶ Cõfirmať.qa termin⁹ p̃me ipõnis a p̃te p̃dicati nõ pt
trahẽ terminũ ſcḋe ipõnis a p̃te ſubti ad talẽ vl' talẽ ſup-
Confir. ſecunda põnẽ.ḡ nec ecõtra.pꝫ ꝯña:vl' deť cã diuerſitatis.¶ Con-
firmať ſcḋo:qa termin⁹ ſcḋe ipõnis poſit⁹ a p̃te ſubti nõ
põt trahere terminũ p̃me ipõnis a p̃te p̃dicati ẜm illam
opĩonẽ:igiť a fortiori qñ poniť a p̃te p̃dicati termin⁹ ſcḋe
ipõnis nõ poterit trahere terminuꝫ p̃me ipõnis poſitũ a
p̃te ſubti.ꝯña pꝫ:qa rõnabile eſt ꝙ termin⁹ maioreꝫ vim
Confir. tertia. hẽat ſupra terminũ ſequẽtẽ q̃ꝫ ſupra p̃cedẽtẽ. ¶ Confir-
mať 3°:qa ter^{us} non maiorẽ vim hꝫ a p̃te p̃dicati q̃ꝫ a p̃te
ſubti:niſi iquãtũ aĩa ꝑ illũ itelligit ſic vel ſic:cũ igiť itell'o
ſit idifferẽs ꝯcipe mãlr̃ a p̃te p̃dicati ſic a p̃te ſubti.ḡ ꝛc̃.
Et ſic pꝫ ꝙ qua rõne põt terminus a p̃te ſubti ſupponere
materialr̃ ſine tali additiõe pp determinationẽ p̃dicati:
eadẽ rõne põt ſtare a p̃te p̃dicati materialr̃ ſine tali addi
tõ pp limitationẽ ſubti vel determinationẽ eiuſdẽ:ꝛ per
ꝯñs hec erit bona ꝯuerſio quã Magr̃ negat.hõ eſt ſpẽs:
Confir. quarta. ſpecies eſt hõ.¶ Cõfirmať 4°.qa ſequit oppoſitũ illius
regule que dicit.A tertio adiacẽte ad ſcḋꝫ adiacẽs in ter-
minis nõ diſtrahẽtib⁹ eſt bona ꝯña.Uel ſequiť ꝙ dubia
eſt:qa hec opĩo ꝯcedit hãc ꝓpõnẽ.Chimera eſt nomen.
Arguiť tũc ſic:ḡ chimera eſt.vel ꝯñtia eſt bona vel nõ.ſi
non:habeť p̃ma pars ꝯclonis.ſi ſic:habeť ſecũda.

Ad hec reſpondeť ꝙ fundamentũ illud eſt verũ. Et Ad p^m dicitur.
ad p̃mũ arg^m diciť ſicut ibi.Et ad ꝓbationeꝫ
eius dicis ſequiť ꝙ illa eſſet vera.Oĩs hõ eſt maſculus.ꝛ
ſilr̃ iſta.omne aĩal eſt hõ:qa ſi illa ſubiecta determinať ꝑ
p̃dicata ſolũ ſubiecta ſupponũt pro illis pro qb⁹ determi-
nanť.Rñdeť ꝙ p̃dicata nõ determinãt ſubta quõcũqꝫ:ſꝫ
ſolũ quo ad ſuppõnẽ gñalẽ.ſ.mãlẽ vel ꝑſonaleꝫ:nec ſemꝑ
hoc faciũt:ſꝫ ſolũ qñ nõ ſunt ipedita.Uñ ſignũ mãlitatis
additũ ſubto faceret ipſam ſtare mãliter intuito p̃dicato:
vt dicẽdo:ly hõ/eſt aĩal:ꝛ ſignũ vl'e vel particulare limi-
tans ad ſuppõnẽ ꝑſonalẽ additũ ſubto faciet ipſum ſtare
ꝑſonalr̃ etiã intuito predicato:vt dicẽdo:omne aĩal eſt ge-
nus.¶ Predicatũ ḡ determinat ſubm quo ad ſuppõnem
perſonalẽ vel mãlem:deducto ipedimẽto alterius ſigni.
Cuius ratio eſt:qa predicatũ eſt ſicut forma.ſubm ẜo eſt
ſicut mã.mõ mã limitať a forma ad tale vel tale eſſe ꝛc̃.

¶ Ad p^m

¶ Ad pmū igit̄ pꜫ ſolō:qꝛ dō.ois hō eſt maſculus.pdi/
cati determinat ſubm ad ſuppōnē pſonalē:ꝛ etiā3 deter/
minat̄ ſubm ad eādē ſuppōnē per illud ſignū/ois:ſed qꝛ
rōne illius ſigni/ois:ly hō/diſtribuit̄ pro oī ɔtēto ſub ſe:ꝛ
de quocūqꜫ tali nō verificat̄ pdicatū:ideo eſt falſa. Silr
Ad ɔfir. dō3 eſt ad illā:oē aial eſt hō. ¶ Ad ɔfirmationē cū dicis
illa eēt vera.ois hō eſt ſpēs.negat̄:qꝛ pdicatū nō pōt de/
terminare ſubm ad ſupponēdū mālıter cū ſit h̄ ipedimē
Ad 2ᵐ tū de ly ois. ¶ Ad ſcdm pncipale cū dī ꝙ termin⁹ ſcde i/
pōnis a pte pdicati poſit⁹ nō hꜫ maiorē vim q̄ negatio.
Dicit̄ ꝙ verū eſt ꝙ nullus eſt terminus q̄ hēat maiorem
vim ſupra terminos q̄s determinat:q̄ negatio ſupra eoſ/
dem quos determinat:cū hoc tñ ſtat ꝙ predicatu3 poſſit
hic vim ſup̄ terminos pcedētes:qꝛ illos determinat:nec
pp hoc negatio dī minoris vis.Uñ lōge maior eſt vis ne
gationis ſupra terminos q̄s determinat q̄ alicui⁹ alteri⁹
Ad pᵐ termini ſupra eoſdē q̄s determinat. ¶ Ad pmā3 ɔfirma/
tionē dī ꝙ termin⁹ pme ipōnis poſitus a pte ſubti nō tra
hit ad aliquā ſuppōnē terminū ſcde ipōnis poſitū a parte
pdicati:qꝛ mā nō determinat formā:ſed ecōtra:ꝛ iō ter/
minus pme ipōnis poſit⁹ a pte pdicati determinat termi
nū ſcde ipōnis poſitū a parte ſubiecti ad aliquā ſuppōnē:
vtputa pſonalē:qꝛ cu3 nō poſſit verificari de illo:nec pro
ſigto mālı nec formali trahit ad potiorē ſuppōnē. ¶ Ad
Ad 2ᵐ ſcdā3 ɔfirmationē pꜫ ſolō:qꝛ lꜫ termin⁹ ſcde ipōnis poſi/
tus a pte ſubti nō poſſit dterminare terminū pme ipōnis
poſitū a parte pdicati ad aliquā ſuppōnē:tñ ſi poneret̄ a
pte pdicati pōt.rō dicta eſt:qꝛ cū ex pte ſubti hꜫ rationē
mãe:ꝛ ɔñter determinabilis ꝛ nō dterminātis:ex pte Ʋo
pdicati rōnē forme:ꝛ p ɔñs rōnē dterminātis ꝛ nō deter
Ad 3ᵐ minabilis. ¶ Ad 3ᵃᵐ ɔfirmationē nego maiorē.ſ.ꝙ termi
nus a pte ſubti vel pdicati nō hēat maiorē vim niſi iquā/
tū p illū aīa ſic itelligit vel ſic:imo ꝛ ſi aīa non ɔſideraret
cū eſt ex pte pdicati hꜫ rōnē forme ꝛ determinātis:ꝛ cu3
eſt ex parte ſubti hꜫ rōnē mãe ꝛ determinabilis.Uez eſt
tñ ꝙ aīa h̄ itelligit:ſed ſuū itelligere non facit hoc. ¶ Ad
Ad 4ᵐ 4ᵃᵐ ɔfirmationē cū dicit̄.ſequit̄ opp̄ᵐ illius regule a ter/
tio adiacēte ad ſcdm adiacēs valet ɔña.Dī negando:nec
illud qō dī eſt ɔ̄ hāc regulā aſſignatā:qꝛ illa regula hꜫ ſo/
lū itelligi in ſuppōne pſonali:nō aūt i terminis materialr
ſupponētib⁹.aut ſi vis itelligere in q̄cūqꜫ itelligit̄ de ter/
mino nō mutante ſuppoſitionē:ſed eodē mō ſupponente
in ppōnē de tertio adiacēte ꝛ ſcdo:qō nō eſt ita hic:qꝛ dī
cēdo:chimera eſt nomē:ly chimera/ſupponit materialr:
ꝛ dicendo:chimera eſt:ly chimera/ſupponit pſonalr:ſed
bene valet.ergo ly chimera eſt.

¶ Utrum ſexta regula vera ſit que dicit.Cuiuſqꜫ ppōnis
predicatū eſt terminus prime impoſitionis ꝛ ſubm ſecū/
de tam ſubiectū q̄ predicatū ſupponit perſonalr:vt dicē
do ſpecies eſt homo. Queſtio VII.

Argt̄ p. Contra hanc regulā argt̄.ꝛ pbo ꝙ in
iſta ppōne:ly hō/ſupponit mā/
liter.Et arguo ſic.In iſta ppōne taliter debēt
termini ſupponere qualr ppō pōt verificari:
ſed cū ppō poſſit verificari pdicato māliter
ſupponēte ꝛ nō pſonalr:vt pbabo:ḡ dꜫ predicatū ſuppo/
nere materialr ꝛ nō pſonalr.ɔña bona.maior pꜫ p Ma/
giſtrū in 5ᵃ regula:qui dicit ꝙ dicēdo ppō eſt nomē:ly p/
poſitio/ſupponit materialr:qꝛ aliter ppoſitio eſſet falſa.
Ex quo pꜫ ꝙ vult ꝙ termin⁹ ſupponat mō quo pōt veri/
ficari ppō.minor pbat̄ pro ſcda pte.ſ.ꝙ ſi pdicatū ſuppo
nat pſonalr ꝙ ppō nō pōt verificari:qꝛ ɔuertit̄ in iſtam
aliqꜫ hō eſt ſpēs que eſt falſa. ¶ Pro pma pbat̄.ſ.ꝙ pdi
cato ſtante materialr ppoſitio eſt vera:dicendo:ſpēs eſt
homo:qꝛ tūc iſta eſſet optima ɔña homo eſt ſpēs.ḡ ſpēs
eſt hō per ɔuerſionē ſimplicē.ꝛ añs eſt veru3.ḡ ꝛ ɔñs eſt
verū. ¶ 2° ſic.ſtante veritate regule nulla ppoſitio facta Argt̄ 2°
ſm regulā erit vera.ḡ fruſtra ponit̄ regla.ɔña pꜫ.añs p/
bat̄ diſcurrēdo in oib⁹:vt ſpēs eſt hō:genus eſt aial.ꝛ ita
de alijs.oēs iſte falſe ſunt:vt pꜫ:q̄re ꝛc̄. ¶ 3° q̄rit̄ q̄re ma Argt̄ 3°
gis ſubiectum ſupponat perſonalr q̄ materialr:cū nullo
modo propoſitio poſſit eſſe vera:vt patet.

Ad hec breuiter rñdet̄. ¶ Ad primū dicunt qdā ꝙ Ad pᵐ
dicēdo:ſpēs eſt hō.ppō eſt vera vtroqꜫ ex/ pᵃ op.iſta
tremo ſupponēte perſonalr. Unde dī ꝙ dicēdo: ſpēs eſt
hō:ly ſpēs pōt capi duplr.ſ.denoiatiue ꝛ ſignificatiue: ſi
denoiatiue dī ſpēs eſt dicē illud de quo pdicat̄ h̄ nomen
ſpēs denoiatiue ꝛ accñtalr:ꝛ tūc palā eſt ꝙ ſpēs eſt hō p/
ſonaliter capiēdo ly hō/eſt illō de quo pdicat̄ hoc nomē
ſpēs eſt hō ſiue natura humana cōis oibus hoib⁹:que nã
humana ɔcretiue ſumpta eſt hō pſonalr.ſ.ſoꝛ.ꝛ plato.Si
Ʋo capiat̄ ſpēs p eo qō ſigt̄ eſt cōe iquātu3 cōe:ꝛ ſic ſpēs
nō eſt hō capiēdo pſonalr hō:qꝛ pſonalr capiēdo:ly hō/
eſt qd ſingulare:ꝛ nō cōe.ꝛ pmo mō capit Magr̄:ꝛ non
ſcdo mō.Et ɔñter ɔcedūt iſtā.aliqꜫ hō eſt ſpēs:capiendo
ly ſpēs/pro eo qō denoiat. ¶ Hec rñſio vana eſt: qꝛ q̄ro
ab illis:qō eſt ſigtū foiale iſti⁹ termini ſpēs:aut ſūt termi
aut ſūt res reales. Si dicis ꝙ ſūt termi pꜫ ꝙ illa ppō eſt
falſa.ſpēs eſt homo:cū ly ſpēs/ſtet p tali ſigto formali:qꝛ
nullus terminus eſt hō:ſumpto ly hō/pſonalr. Si Ʋo di/
cis ꝙ ſunt res reales:puta nã humana vel aſinina ꝛc̄.tūc
illa eſt falſa:homo eſt ſpēs.ɔtra Magr̄m:qꝛ ly ſpēs/ſtat
pſonalr.ergo ſtat pro tali re reali:ꝛ ly homo/māliter pro
ſeipſo termio:ꝛ ſic ſigt̄ ꝙ ille termin⁹/hō/eſt vna nã vlīs:
qō eſt falſu3.Itē illud qō eſt ſpēs vel genus ſm Magr̄m
hic:cū ſit terminiſta:eſt terminus vniuocus:vt patuit ſup̄
in ſūmulis ꝛ nō nã vlīs:vt volūt realiſte.Uñ ſꜫ Magr̄3
ille termin⁹/hō/dī ſpēs:ille terminus/aſinus/dī ſpēs:ꝛ ita
de alijs.Qñ ḡ ly ſpēs/accipit̄ pro his que denoiat accipit̄
pro iſto termino/hō/vl̄ pro iſto termino/aſinus/ꝛc̄.ſꜫ cer
tū eſt qō eſt falſu3 dicē ꝙ aliqꜫ talis termin⁹ ſit hō pſona
liter.ḡ ſumpto ly ſpēs/pro his que denoiat falſu3 eſt dicē
ꝙ ſpēs ſit hō.Et ſic pꜫ ꝙ nō eſt in ppoſito Magr̄i rñſio
data. ¶ Alij rudes dicūt ꝙ iſta eſt vera:ſpēs eſt homo ꝛ 2ᵃ op.iſta
ꝙ vtrūqꜫ extremū ſupponit pſonalr:ſꜫ negāt ꝙ ɔuertat̄
ſic.aliqꜫ hō eſt ſpēs:ſiue aliqd qō eſt hō eſt ſpēs. Uñ di/
cūt ꝙ nō pōt cōuerti. ¶ Hec rñſio fatua eſt:qꝛ ſine rōne
aliq̄:qꝛ vbicūqꜫ eſt trāſpoſitio ſubti in pdicatū ꝛ ecōuer/
ſo manēte eadē q̄litate ꝛ quātitate eſt cōuerſio ſimplex.
ſꜫ hec eſt huiō.ergo ꝛc̄.Ite3 ꝙ illa ſit falſa.ſpēs eſt hō:pꜫ:
qꝛ ſub pdicato cū ſtet determinate licet deſcēdē diſiun/
ctiue ad ſua ſuppoſita:ꝛ tñ deſcenſus eſt falſus:ꝛ iſti ſunt
oēs hoies.ḡ ſpēs eſt iſte hō:vel ſpēs eſt iſte hō ꝛc̄.imo q̄lꜫ
iſtaꝝ eſt falſa.ḡ ꝛc̄. ¶ Ideo alr dico ꝛ p ad mām.dico ꝙ op. ppa
ppō eſt falſa:ꝛ ꝙ illō pdicatū hō de neceſſitate ſupponit
perſonalr dicēdo:ſpēs eſt hō:ꝛ nō ſupponeret materialr
niſi adderet̄ ſignū mālitatis:tūc aūt addito tali ſigno hō
ſupponeret māliter ꝛ eēt ppō vera.Qꝛ aūt ſupponat pſo
nalr:rō tacta eſt in qōne pcedēti:qꝛ pdicatu3 nō limitat̄
nec trahit̄ a ſubto ad aliquā ſuppōnē:ſed cōtra.pdicatu3
trahit ꝛ limitat ſubm ad talē vel talē.illud ergo pdicatu3
cū nō limitet̄ ab aliquo ſtabit pro potiori ſignificato:ꝛ ſic
ſupponet perſonalr.ſubm aūt ſtat pſonalr:qꝛ limitatur
ad talē ſuppōnē a pdicato:nã cū nō poſſit illud pdicatu3
verificari de ſubto nec ſubto ſtāte pſonalr nec materiali/
ter:trahit ſubm ad potiorē ſuppōnē:qꝛ limitat ipſum ad
perſonalē. ¶ Ad formā ḡ argumēti negat̄ maior.ſ.ꝙ ta/
liter debet terminus ſupponere qualr ppoſitio poſſit ve/
rificari.Et ad pbationē cū tu adducis Magr̄m in q̄nta
regla ꝛc̄. ¶ Dico ꝙ Magr̄ arguit ex pte ſubiecti ꝙ talr

debet ſupponere ſubm qualr ꝓpoſitio poterit verificari:
vt pz in exēplis ſuis:nō aūt arguit de ꝑdicato.modo dico
ꝙ ſi ꝓpoſitio poſſet verificari ſubto ſtāte materialr/ſubz
ſtaret vtrqz materialr:ſed cū nec ſtāte materialr nec for
Ad 2m. maliter poſſit verificari/ſtat ꝓ potiori. ¶ Ad ſcḋz negaꝛ̄
illa ꝯña.nulla ꝓpō facta ſm regulā eſt vera.ġ regula fru
ſtra:qꝛ regula nō dicit ꝙ aliq̄ talis ꝓpō ſit vera:ſ nō eſt
falſa:neqz veritatē vł falſitatē taliū ꝓpōnū poſſes cogno
Ad 3m ſcere ſine regula:ideo nō eſt fruſtra. ¶ Ad 3m cuz querit
quare ſubm magis ſupponit pſonalr ꝙ̄ materialr:cū nul
lo modo ꝓpoſitio ſit vera. Reſpōſuz eſt in ꝑ argumento
ꝙ ꝑdicatū limitat ſubm ad talē ſuppōnē.nā cū ꝑdicatuz
nō poſſit verificari de ſubto:nec ſubto ſtante materialr nec
pſonalr limitat ad potiorē ſuppōnē:puta ad perſonalez.
¶ Utruz 7a regula vera ſit que dicit.Cuiuſcūqz ꝓpōnis
ſubm eſt terminus ꝑme ipōnis ⁊ ꝑdicatū ſcḋe deducto i
pedimento:ſubiectū ſupponit materialr ⁊ predicatū pſo
naliter:vt homo eſt ſpecies. Queſtio VIII.

Argī ꝑ. Arguitur ꝯtra hāc regulaz ⁊ ꝓbaꝛ̄ ꝙ
illa nō ſit vera.hō eſt ſpēs:
que tñ eſt vera ſm regulā.Et argī ꝑ ſic. Ois
ſpēs eſt accñs.hō eſt ſpēs.ġ hō eſt accidens.
ꝯñtia bona:qꝛ in Darij ꝯ eſt falſa.ergo aliq̄
Argī 2o ꝑmiſſaꝝ.non maior.ġ minor. ¶ 2o ſic.De quocūqz vere
predicaꝛ̄ iferius de eodē ꝑdicaꝛ̄ ſuperius:ſ3 ly accñs/eſt
ſuperius ad ly ſpecies.igiꝛ̄ cū ly ſpēs/ꝑdiceꝛ̄ de ly hō:ſeq
tur ꝙ ly accñs/pōt de eodez vere ꝑdicari affirmatiue di
cēdo:hō eſt accñs:qḋ eſt falſuz.Ex illo pōt ꝓbari ꝙ nul
lus hō eſt aīal ſic.nulla ſpēs eſt aīal.hō eſt ſpēs.ġ hō non
Argī 3o eſt aīal. ¶ 3o ſic.De quocūqz vere ꝑdicaꝛ̄ genus de eodē
nō vere predicaꝛ̄ corpus:qꝛ nō eſt verū dicere de eodez
qḋ eſt gen9 ⁊ corpus.ſi igiꝛ̄ illa eſt vera.aīal eſt gen9.iſta
eſt falſa:aīal eſt corpus.Ex quo ſequiꝛ̄ ꝙ hō eſt termin9 q
nō eſt hō:qꝛ cū hō ſit ſpēs ⁊ ſpēs ſit termin9 q nō eſt hō.
ergo hō eſt termin9 qui nō eſt hō.⁊ ſequiꝛ̄ ꝙ ſit aliqḋ qḋ
nō eſt hō:qꝛ termin9 qui nō eſt hō eſt aliquid qḋ non eſt
homo:⁊ ſic ſequiꝛ̄ ꝙ hō differt ab hoīe:qḋ eſt impoſſibile.
Argī 4o ¶ Quarto ſic.ſi iſta eſſet vera:tunc deſcenſus factus ſub
iſto termino/homo/diſiunctiue eſſet verus:cuz ſtet deter
minate.ꝯñs tñ eſt falſum:qꝛ falſuz eſt ꝙ hoc hō eſt ſpēs
vel hoc homo eſt ſpecies:⁊ ita de alijs:quia ly hoc homo/
eſt terminus diſcretus:ideo non eſt ſpecies ⁊c̄.

Ad hec breuiter rñdeꝛ̄ ꝙ hec regula eſt vera. ⁊ exē
plū eſt verū.⁊ ad argumēta dī ꝙ nō valent:
Ad ꝑm qꝛ variaꝛ̄ ſuppō. ¶ Ad ꝑm pz ꝙ dicēdo hō eſt ſpēs:in mi
dicīr. nori ſupponit materialr ly hō:in ꝯne vo pſonalr:ſed mi
nor dz eē talis.aliqs hō eſt ſpēs:⁊ tūc iſta eſt falſa. ¶ Ad
Ad 2m ſcḋm dī ꝙ ly accidēs/pōt ſumi duplr.Uno mō vt eſt ter
min9 ꝑe ipōnis:⁊ ſic negaꝛ̄ ꝙ hō ē accñs.Alio mō vt ē ter
minus ſcḋe impōnis:⁊ tunc duplr capiꝛ̄ ad ꝓpoſitū nrm.
Uno mō vt eſt vnū de qnqz ꝑdicabilib9 diſtinctū cōtra
alia:⁊ ſic iterū negaꝛ̄ illa.homo eſt accidens. Alio modo
vt eſt idē qḋ ſcḋa intentio.ſ.qḋlibet qḋ cōſideraꝛ̄ ex ſola
cōſideratione itellꝰs:⁊ ſic concediꝛ̄ ꝙ homo eſt accidens.
Ad 3m ¶ Ad 3m cōcediꝛ̄ maior:termino ſupponēte eodē modo:
ſed ſi diuerſimode ſupponat nō inconueniēs.vñ corpus ve
rificaꝛ̄ de aīali in ſuppōne pſonali : ⁊ genus verificaꝛ̄ de
Ad ꝯfir. aīali in ſuppōne māli. ¶ Ad ꝯfirmationē concedo ꝙ hō
eſt terminus qui nō eſt homo:ſed negaꝛ̄ vlteri9 ꝯña.ergo
homo eſt aliquid qḋ nō eſt homo:qꝛ l3 aliquid ſit ſuperi9
ad ly terminus:tñ aliquid qḋ nō eſt homo non eſt ſuperi9
Ad 4m ad ly termin9 qui nō eſt hō. ¶ Ad 4m rñſuz eſt in ſuppo
ſitionibus cū determinaꝛ̄ de ſuppōne māli determinata:
qꝛ argm petit illā mām.Et vide ibi breuiter:tñ reuocabo
ad mentē,vñ dico ꝙ deſcēſus eſt verus:⁊ ꝙ illa eſt vera:
hoc hō eſt ſpēs:vel hoc hō eſt ſpēs:quia ly hō/ſupponiꝛ̄ ꝓ
ſibi ſimili:vtputa pro ly homo/in his ꝓpoſitionibus:ho
mo eſt ſpecies:homo eſt animal.

¶ Utrum ſuppoſitio materialis ſit danda. Qō IX.

Argī ꝑ Contra arguiꝛ̄ ꝙ nō rōnibus Petri de
Mātua:qui negat hanc ſuppo
ꝑm pſup. ſitionē.Et ſuppono ꝑus tria.Primo ꝙ termi
Pau. ve. nus pſonalr ſumptus nō ꝯuertiꝛ̄ cum ſibi ſilī
mag. fol. materialr ſumpto:ita ꝙ ſubta harꝝ ꝓpōnum
18.ſa.3a. non ꝯuertunꝛ̄:hō currit:hō eſt ſpēs.pz:qꝛ aliud ſigñat ly
hō/in vna illarū qḋ nō ſigꝫ i alia.ġ nō ꝯuertunꝛ̄. ¶ Scḋz
2m pſup. pſuppoſitū eſt:ꝙ talis termin9/hō/materialr ſumpt9non
eſt ſpēs.pz:qꝛ ille materialr ſumptus nō ꝯuertiꝛ̄ cuz illo
pſonalr ſumpto:⁊ cū ille pſonalr ſumpt9 ſit ſpēs:ille ma
3m pſup. terialr ſumptus nō erit ſpēs. ¶ Tertiū pſuppoſitū.nulla
eſt ꝓpoſitio que hēat aliquā ptē ꝓpinquā:que nō ſit aliq̄
pars orōnis.pz:qꝛ illa nō itelligiꝛ̄ ab aliquo. ¶ His pre
ſuppoſitis argī ꝑ ꝙ hec nō eſt ꝓpoſitio.hō eſt ſpēs:tento
ly hō/māliter.ꝓbaꝛ̄:qꝛ ps ꝓpinqua nō eſt pars orōnis.ġ
nō eſt ꝓpō.t3 ꝯña per tertiū pſuppoſitum.añs ꝓbaꝛ̄ ſic.
Illud qḋ poniꝛ̄ ꝓ ſubto.ſ.ly homo/nō eſt nomē nec vbū
nec altera ps orōnis.ġ ⁊c̄.ꝯña t3.⁊ totū añs pz.ꝑter ꝑmaz
partē q̄ ꝓbaꝛ̄ ſic.ly hō/nō eſt cathegorema nec ſyncathe
gorema.ġ nō eſt nomē.ꝯña bona.añs ꝓbaꝛ̄.ꝙ nō ſit ſyn
cathegorema pz.ꝙ nō ſit cathegorema ꝓbaꝛ̄:qꝛ non eſt
termin9 cōis nec diſcretus.pz ꝙ nō ſit diſcret9.ꝙ non ſit
cōis ꝓbaꝛ̄:qꝛ nō eſt ſpēs nec genus nec alter terminus.
Argī 2o ¶ 2o argī ſic.Ille termin9/hō/materialr ſumpt9nō ꝯuer
tiꝛ̄ cū ſibi ſilī pſonalr ſumpto.ġ cū ſibi ſilis pſonalr ſum
ptus ſit ſpēs.ille materialr ſumpt9 nō erit ſpēs:pro illis i
diuiduis ꝓ qb9hō pſonalr ſumpt9:nec ꝓ alijs.ġ nullo mō
Argī 3o eſt ſpēs. ¶ 3o ſic.Impoſſe eſt aliquē terminū materialiter
ſumptū de aliquo ꝑdicari:ſed preciſe eodē mō terminus
eſt ſpēs quo eſt ꝑdicabilis de aliquo.igiꝛ̄ nō eſt poſſe ter
Argī 4o minū materialr ſumptū eſſe ſpēm. ¶ 4o.Illud qḋ poniꝛ̄
pro ſubto hui9 vocalis vł ſcripti cōplexi hō eſt ſpēs:non
plus ſigꝫ ꝙ̄ ſignificet an̄ ipōnē alicui9 talis termini:ſ3 an̄
ipōnē illō qḋ poniꝛ̄ ꝓ ſubto nō fuiſſ3 ps orōnis.ġ nec nūc.
Argī 5o. ¶ 5o.Illud qḋ poniꝛ̄ ꝓ ſubto illi9 cōplexi ois eſt ſignū:nō
eſt ps orōnis.ġ ꝑ idē:nec aliqs termin9materialr ſumpt9
eſt ps orōnis.ꝯña pz.añs ꝓbaꝛ̄:qꝛ demrato illo vocali vł
ſcripto/ois/qḋ poniꝛ̄ pro ſubto illi9 cōplexi.ſi illud eēt no
men hoc eēt ꝑ modos gñales vł ſpāles ab ipoſitore da
tos:ſed nō hꝫ aliquē modū ab ipoſitore datū.ġ ⁊c̄.ꝯñtia
pz.⁊ minor ꝓbaꝛ̄:qꝛ ab ipoſitore datū eſt ꝙ talis termi
nus/ois/ſignificet adiectiue ſolū:aut vult ħ ꝙ ſignificet
ſe.ſi ꝑm:pz ꝙ nō ſtat materialr:nec eſt ſubm.ſi 2m:ſequiꝛ̄
ꝙ ois termin9 ꝑme itentionis eēt equocus:⁊ ꝙ qlibet ta
lis ſupponeret pſonalr:qꝛ pro eo qḋ ſigꝫ ab ipoſitore vel
Argī 6o ex nāli intentione. ¶ 6o ſequiꝛ̄ ꝙ qlibet termin9 eēt ſcḋe
intētionis:qꝛ ſigꝫ ſe ⁊ ſuū ſigñtꝫ.i.diſtinctū a ſe.ġ eſt ſcḋe
Argī 7o intētionis. ¶ 7o.In iſto cōplexo vocali:oēm eſt ſignuz:ly
oēm/nō eſt ps orōnis:qꝛ ſi ſic:eēt illa cōgrua orō:⁊ ꝑ ꝯñs
ly oēm/eſſet ibi caſus recti.ergo ly oēm/hꝫ modū ſignifi
cādi recti.ꝯñs eſt falſuz:qꝛ hoc nō eſt ab impoſitore.nec
naturalr.Ex his ꝯñter pz ꝙ nulla eſt ſuppoſitio ſimplex:
qꝛ ſi aliqua foret ſit in aliqua tali mentali.hō eſt ſpecies:
in qua terminus ſupponit pro intētione. Et arguiꝛ̄ ꝙ illa
nō eſt ꝓpoſitio:qꝛ ſubm nō eſt pars orōnis:qḋ deducitur
In opm vt ꝑus. ¶ In oppoſituz eſt Magī ⁊ oēs regule grāmati
coꝝ.Dicit eni grāmatici.Dictio quecūqz fuerit tibi mā
lis eſt neutri gñis:⁊ ideclinabile nomē.Eſt etiaz hec opio
cōtra doctrinā valentiū logicoꝝ:qui in ſcriptis ſuis aſſe
runt ſuppōnē mālē.vnde Porphyrius affirmat ꝙ hō eſt
ſpecies.aīal eſt gen9.Dicit eni. In vnoquoqz ꝑdicamēto
ſunt qdā

ſunt q̄dā generaliſſima ⁊ quedā ſpecialiſſima ſunt alia.ſ.
genera ſubalterna.Et ſubdit:hoꝝ quidē ſuba eſt gn̄aliſſi
mū.hō ⁊vo ſpecialiſſimū:eo ꝙ ſpecies ſolū.corp⁹⁊vo ſpēs
quidē ſubſtāne:⁊ genus corporis animati:modo certum
eſt ꝙ ille ꝓpoſitiones nō ſunt vere in ſuppōne perſonali.
ergo in materiali ↄtra negātes materialē. ❡ Tertio.hec
opio repugnat ſibiipſi:⁊ eſt ſimilis opioni antiquorū ne/
T.c.26. gantiū motū:quos reprehendit ꝓhs 8° phyſi.di.ꝙ negā/
do motū affirmāt motū eſſe.nam negādo motū mouent
labia:mouēdo labia affirmāt motū eſſe.Ita hec opio ne/
gans ſuppoſitionē materialē affirmat eā.Nā in ꝑſuppo
ſito cū dicit:ꝙ terminus perſonalr̄ ſumptus nō ↄuertitur
cū ſibi ſili materialr̄ ſumpto:ita ꝙ ſubm̄ hoꝝ ꝓpōnū nō
ↄuertunt̄.hō currit.homo eſt ſpēs:cōcedit ꝙ ly homo/in
ſcd̄a ſupponit materialr̄.ꝓbat̄:q2 ly hō/in ꝑmo cōplexo
⁊ ly hō/in ſcd̄o nō ſupponit eodē modo vt dicis:q2 in p°
ſupponit ꝑſonalr̄:in ſcd̄a materialr̄.aliter exēplū nō eſſet
ad ꝓpoſitū ſuppoſiti.Itē in ſcd̄o ꝑſuppoſito dicit ꝙ ille
terminus/hō/materialr̄ ſumptus nō eſt ſpēs.ḡ tu ↄcedis
ipſum poſſe ſumi materialr̄:⁊ ſic ↄcedis ſuppōnē mālē.
Hec ſufficiūt ↄ iſtā ꝑſumptuoſā opionē. ❡ Ad arg¹ faci
lis eſt reſpōſio:nō admittēdo ſcd̄aꝫ ſuppōnē.ſ.ꝙ ly hō/
materialr̄ ſumptus nō ſit ſpēs:q2 ſicut iſte terminus/hō/
ꝑſonalr̄ ſumpt⁹ eſt ſpēs ad iſtū hoiē ⁊ ad illū:ita ille ter/
minus/hō/materialr̄ ſumpt⁹ eſt ſpēs ad iſtos terminos:
hoc homo:hoc hō:ſic eni verū eſt ꝙ iſte hō eſt hō:ita ꝙ
hoc homo eſt ly hō.Ex quo pꝫ ſolō ſcd̄i ⁊ tertij argumētī.
Similr̄ 3° ſuppoſitio eſt falſa:ſumēdo partē oīonis ſicut
ipſe ſumit pro noīe ⁊ ⁊vbo.Nā hui⁹ copulatiue.oīs homo
eſt aīal ⁊ ecōuerſo.Scd̄a pars eſt oīo:⁊ tn̄ multe ſūt ptes
ꝓpinque in ipa:quaꝝ nulla eſt pars oīonis. Et ita ↄcedit̄
ꝙ aliqua eſt pars ꝓpinqua ꝓpōnis:que non itelligit̄ ab
aliquo.Nō obſtātib⁹ hīs vt nō videat̄ fuga ad oīa reſpō
Ad p^m det. ❡ Ad ꝑmā rōnē admiſſis oībus ſuppoſitis.nego ꝙ
hec nō ſit ꝓpoſitio.hō eſt ſpēs.Et ad ꝓbationē cū dī non
eſt cathegorema nec ſyncathegorema.ḡ nō eſt nomē.ne/
gat̄ ↄn̄a.cū plures ſint termini ⁊ noīa:quoꝝ nullū eſt ca/
thegorema nec ſyncathegorema. Et vlteri⁹ ad ꝓbationē
ꝑme ptis añtis:cū dī:nec eſt termin⁹ cōis nec diſcretus:
negat̄:imo eſt termin⁹ cōis. ❡ Ad ꝓbationē nec ſpecies
nec genus.ergo nō eſt terminus cōis.Primo añs eſt fal/
ſum:q2 eſt ſpēs:deīde ↄn̄a nulla:q2 mlt̄i ſūt termini cōes:
Ad 2^m quorū nullus eſt ſpēs nec genus. ❡ Ad 2^m negat̄ ↄn̄tia.
Ad 3^m ❡ Ad 3^m negat̄ maior. ❡ Ad 4^m nego añs:pro illa pte:
Ad 4^m videlꝫ ꝙ illud qd̄ ponit̄ pro ſubto huius cōplexi vocalis
vel ſcripti.hō eſt ſpēs.non plus ſignificet q̄ ſignificabat
ante impōnem.nā ante impōnē nō ſignificat niſi ſe mate
rialiter:ſed iam ſignificat ſe ⁊ qōlibet ſimile ad placitū:
non quidē per impoſitionē imediate trāſeuntē in illū ter
minū homo:ſed ꝓpter quādā impoſitionē cōem ponētē:
ꝙ terminus ſumptus materialr̄ ſtat ꝑ ſeipſo aut ſibi ſili.
Et ſi dī.nulla eſt impoſitio qua poſſit materialr̄ ſuppont̄.
Dicit̄ negādo:imo fuit illa impoſitio cōis:ꝙ termin⁹ ſcd̄e
intentionis cōiunctus termino ꝑme itentionis trahit illū
Ad 5^m ad ſuppoſitionem mālem. ❡ Ad 5^m dico:ꝙ ſubm̄ huius
oīs eſt ſignū vl̄e ſupponit materialr̄:⁊ eſt nomē ideclina/
biliter ſumptū.Et cū dicat̄ hoc eſt ꝓpter modos gn̄ales
aut ſpāles ab impoſitore datos.Dico ꝙ non valet arg^m.
vnde ad hoc ꝙ aliquid ſit nomē nō opꝫ ꝙ ſit tale ꝑ ipoſi
tionē factā ab aliquo vno:ſed ſufficit ꝙ a tota cōitate:nec
requirit̄ ꝙ impoſitio cōitatis graduet̄ ſupra tale nomen:
ſed ſufficit ꝙ ſupra aliud cōſilis rōnis:nec ſequit̄ ꝙ oīs
terminus ꝑme intentionis ſit equiuocus.nā ſuperius di/
ctū eſt ꝙ ꝓpter hoc ꝙ ſiḡt ſe:⁊ alia a ſe diſtinctis rationi/
bus:tn̄ q2 non pōt pro talibus ſimul ſupponere:ideo nō
cōcludit̄ ipſum eſſe equiocū.Forte tamē nō eſſet peccatū
mortale cōcedere illud. ❡ Ad 6^m negat̄ ↄn̄tia. ❡ Ad 7^m Ad 6^m
cōcedo:ꝙ in iſto cōplexo oēm eſt ſignū:ly oēm/eſt pars Ad 7^m
orationis:q2 eſt nomen indeclinabile:⁊ ꝙ oratio eſt con/
grua:q2 tenetur ſubſtantiue ⁊ nō adiectiue:⁊ cum cōclu/
diatur.ḡ ly oēm/habet modū ſignificādi noīatiui cōcedo.
Et cū dī:hoc nō eſt ab impoſitore nec nālitter.igit̄ nō hꝫ
modū illū.pꝫ ꝙ nō valet:q2 ſtat ꝙ habuit a tota cōitate:
nō per impoſitionē tranſeuntē in ipm̄:ſed in aliud. ❡ Et
ſic patet ſolō ad argumēta illius Magiſtri:qui reputauit
illa argumēta ita fortia ꝙ credebat eſſe inſolubilia.

❡ Utrum diffinitio ſuppoſitionis perſonalis determina/
te ſit bene data. Queſtio. X.

ARguitur ↄtra ꝙ nō:q2 aliqs termin⁹ Argū p°.
ſtat determinate:⁊ tn̄ nō li/
cet deſcēdere diſiunctiue ſub eo.ḡ diffō ma/
la.ↄn̄tia tꝫ.añs ꝓbat̄:q2 dicēdo.nullū diffe/
rens ab ente eſt ens:ly ente/ſtat determinate:
vt pꝫ per 2^am regulā Magr̄i in cap°.Pro maiori euiden/
tia.data pro declaratione illius ꝑncipij. Quicqd mobilitat
imobilitatū ⁊c̄.que regula dicit:ꝙ ſi duo ſigna diſtributi
ua:quoꝝ vnū eſt affirmatiuū ⁊ aliud negatiuū cadēt ſup
eundē terminū faciūt ſtare determinate.⁊ iſta ꝓpō eſt ⁊va
cū ↄdictoriū ſit falſū:⁊ tn̄ deſcēſus eſt falſus diſiūctiue fa
ctus:⁊ iſta ſunt oīa entia.ḡ nullū differens ab hoc ente eſt
ens:vl̄ nullū differēs ab hoc ente eſt ens:⁊ ita de alijs:q̄li/
Argū 2° bet eſt falſa:q2 ↄdictoriū eſt verū. ❡ 2° ad idē ſic dōo.nul
lus hō eſt qlibet hō:ly hō/a parte ꝑdicati ſtat determina/
te:quia cadūt ſupra ipſum duo ſigna:quoꝝ qōlibet habet
vim diſtribuēdi ipm̄.ergo imobilitat per illud ꝑncipium.
Quicqd mobilitat imobilitatū:imobilitat mobilitatū.vel
ergo ſtabit determinate vel ↄfuſe tm̄:ſed nō cōfuſe tm̄:q2
nō licet deſcēdere diſiunctim:vt pꝫ.ḡ ſtat determinate:⁊
Argū 3° tn̄ nō licet deſcēdere diſiūctiue:vt pꝫ.ḡ diffō mala. ❡ 3°
ſic dōo.Omne differēs ab ente nō eſt ens:ly ente/ſtat de/
terminate ꝑ 2^am regulā illi⁹ ꝑncipij.Quicqd mobilitat ⁊c̄.
⁊ tn̄ nō licet deſcēdere:q2 ꝓpō eſt ⁊va:⁊ deſcenſus falſus.
ꝙ ꝓpō ſit ⁊va pꝫ:q2 equalet iſti.nullū differēs ab ente eſt
ens.ꝙ deſcēſus ſit falſus:pꝫ deſcēdēdo. ❡ Ad h̄ ſunt due
opiones rn̄dētes:vna eſt quā ſequit̄ Magr̄ in logica ma/
gna.Et ēt Albertus de ſaxonia:⁊ Pe.Man.⁊ alij mlt̄i ſe/
quunt̄.que opio tꝫ hāc regulā:ꝙ qn̄qꝫ duo ſigna habētia
vim diſtribuēdi cadūt ſupra aliquē terminū faciūt ſtare
ↄfuſe tm̄ mobilr̄.Et ſm̄ hāc regulā pꝫ rn̄ſio ad oīa arg^a: Rn̄ſio ad
q2 in oībus illis terminis qui aſſignabant̄ ſtare determi/ oīa argu/
nate ſtat ↄfuſe tm̄. ❡ Et ſi h̄ opio cōis ſit pro exercitatio/ mēta ſm̄
ne iuuenū tn̄ arguo ↄ ipſam ſic:q2 dicendo:nōnullus hō vnā opio.
eſt aīal:ly hō nō ſtat cōfuſe tm̄:ſꝫ determinate:⁊ tn̄ cadūt
duo ſigna diſtributiua ſupra ipſū:vt patet.ḡ ⁊c̄.ↄn̄tia tꝫ
cum minori.maior ꝓbatur ſic. Datis duabus ꝓpōnibus
equipollētibus q̄litercūqꝫ ſupponit terminus in vna ⁊
in altera:ſed iſte due eq̄pollent:nōnullus hō eſt aīal:⁊ ali/
quis hō eſt aīal:⁊ ly hō/in 2° ſupponit determinate. ergo
⁊ in p° ſupponit determinate.Alia eſt opinio Magr̄i in
hac logica parua q̄ nō tenet regulā alterius opionis:imo
ponit regulā oppoſitā.ſ.qn̄cūqꝫ duo ſigna habētia vim
diſtribuēdi cadunt ſupra aliquē terminū:aliqn̄ faciūt ſta
re cōfuſe tm̄:aliqn̄ādo determinate:quā regulaꝫ declarat
Magiſter in q̄tuor alijs regulis:in cap° Pro maiori eui/
dentia. Uide ibi.Et ille regule indigent limitatione:vt di/
ximus in ſuppōnibus.Et hanc opinionē tenendo reſpon/
dendū eſt ad arg^a. ❡ Ad p^m negat̄ añs.Ad ꝓbationē dī: Scdm̄ aliā
ꝙ dicēdo.nullū differens ab ente eſt ens:ly ente/ſuppo/ opionē rn̄
nit cōfuſe tm̄:⁊ cū tu allegas regulā Magiſtri i cap° Pro ad p^m arg^m,
maiori euidentia.Quandocūqꝫ duo ſigna diſtributiua

cadūt ſupra terminū eūdē:q̄ ꝑ vnū affirmatiuū:ꝛ aliō negatiuū faciūt ſtare determinate. Dicit̄ ꝙ regule intelligit̄ ſic.vt ibi declaratū eſt.ſ.ꝙ cadāt imediate:ita ꝙ vt⁹ illoꝝ duoꝝ ſignoꝝ ꝑ cadat i illū terminū qualr̄ nō eſt hic:q̄ ly nullū ꝑus cadat in ly differēs/ꝗ̄ in ly ente. An aūt h gloſa ſit valida.vide infra in q̄ne facta circa illas regulas.

Ad 2m ❡ Ad ſcōm ꝯſimilr̄ rīdet̄ ꝙ ly hō/a ꝑte ꝑdicati ſtat ꝯfuſe tm̄:ꝛ nō ſtat determinate:q̄ nō imeᵗᵉ cadunt illa duo ſigna ſupra ipm̄. Cū aūt ꝓbat̄ ꝙ nō ſtat ꝯfuſe tm̄:q̄ non licet deſcēdi ſub eodē diſiunctim.negat̄ ꝯña:q̄ hīl tm̄ valet nō licet deſcēdi diſiunctim.g̃ nō ſtat ꝯfuſe mobilr̄:ſꝫ nō valet.ergo nō ſtat ꝯfuſe:q̄ ſtat ꝯfuſe imobilr̄. Et ſi diceres ꝫ nullum illoꝝ ſignoꝝ facit ſtare imobilr̄.ergo male. Dicit̄ ꝙ ſtat cōfuſe imobilr̄.negat̄ ꝯñtia.lꝫ eni nullū illorum ſignoꝝ faciat ſtare imobilr̄:ambo tm̄ ſimul faciunt ſtare imobilr̄.

Ad 3m ❡ Ad 3m cōſimilr̄ dicit̄ ꝙ ly ente/ſtat ꝯfuſe tm̄ ꝓpter idem:q̄ illa duo ſigna non imediate cadūt.

❡ Utrum diffinitio ſuppoſitionis ꝑſonalis cōfuſe tm̄ mobilis ſit bene data. Queſtio XI.

Argt̄ p. Contra. Aliqs terminus ſtat cōfuſe tm̄ mobilr̄:ꝛ tm̄ nō licet d̄ſcēdi ſub eo diſiunctim.g̃ diffō mala.ꝯña tꝫ.añs ꝓbat̄:q̄ dicēdo.hō nō eſt ois hō:ly hō/a parte ꝑdicati ſtat cōfuſe tm̄ mobilr̄:vt ꝓbabo:ꝛ tm̄ deſcenſus diſiunctim factus eſt falſus.ſ.iſti ſunt oēs hoīes.g̃ hō non eſt iſte hō vel ille hō ꝛc̄.ſed iſta eſt falſa:q̄ ꝫdictoriū eſt veꝝ.ſ.ois hō/eſt iſte hō/vl' iſte hō:vt pꝫ ꝑ exponētes.qd̄ tm̄ ly hō/a ꝑte ꝑdicati/ſtet ꝯfuſe tm̄ mobilr̄.ꝓbat̄:q̄ qñcūqꝫ duo ſigna hñtia vim diſtribuēdi/cadunt ſupra eūdē terminū:talis termin⁹ nō pōt ſtare diſtributiue.vel g̃ ſtabit determinate vl' ꝯfuſe tm̄.ꝙ nō determinate argt̄ ſic.q̄ equalet huic.nō ois hō eſt ois hō:ſꝫ ly hō/a ꝑte p̄ti/ſtat ꝯfuſe tm̄:q̄ duo ſigna hñtia vim diſtribuēdi cadūt ſupra ipꝫ.ꝛ vnū ipedit reliquū. Deīde ly ois/poſitū a ꝑte ſubti/ꝯfundit ꝑdicatū:vt pꝫ per Magr̄m.g̃ ſtat cōfuſe tm̄.ꝙ equalcāt ille pꝫ:q̄ ille.ois hō eſt ois hō.hō nō eſt ois hō ꝫdicūt.g̃ ꝓpoſita negatiōe ꝑme equalēt.ꝙ ſtet mobilr̄ pꝫ:q̄ nulluꝫ ſignoꝝ facit ſtare mobilr̄.quare ꝛc̄.

❡ Cōſilr̄ potes arguere de iſta.non ois hō eſt ois homo.

Argt̄ 2o ❡ 2o ſic.dicēdo.tu nō es ois hō:ly hō/ſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr̄:ꝛ tm̄ nō licet deſcēdi diſiunctim ſub eo.g̃ diffō mala. ꝯña tꝫ cū minori:q̄ d̄ſcēſus eſt falſus:ꝛ iſti ſūt oēs hoīes. g̃ tu nō es ille hō vel iſte hō.illa eſt falſa:q̄ ꝫdictoria eſt vera.ſ.tu es iſte hō vl' ille hō ꝛc̄.maioꝛ ꝓbat̄:q̄ cū i illa hō nō eſt ois hō.ly hō/a ꝑte ꝑdicati/ſtet ꝯfuſe tm̄.g̃ a ſilī hic dicēdo:tu nō es ois hō:ſtabit ly hō/cōfuſe tm̄:ꝛ cū nulluꝫ iſtoꝝ ſignoꝝ faciat ſtare imobilr̄.g̃ ſtabit cōfuſe tm̄ mobiliter.

Argt̄ 3o ❡ 3o ſic.dicēdo.ois hō differt ab oi hoīe:ly hoīe/ſupponit cōfuſe tm̄ mobilr̄:vt ꝓbabo:ꝛ tm̄ nō licet deſcēdere diſiunctim ſed copulatim.g̃ diffō mala.ꝯña tꝫ cum minori:q̄ deſcēſus diſiunctiꝫ factus eſt falſus:ſed ois hō differt ab omni hoīe:ꝛ iſti ſunt oēs hoīes.ergo ois homo differt ab hoc hoīe vl' ab hoc hoīe ꝛc̄.modo iſta eſt falſa: q̄ tertia exponēs eſt falſa.ſ.ois hō nō eſt h vel hoc:imo ois hō eſt hoc vel hoc.g̃ alia ꝫtra huius eſt falſa:ſꝫ ꝙ ſtet ꝯfuſe tm̄ mobilr̄.ꝓbat̄.nō eni ſtat diſtributiue:q̄ duo ſigna hñtia vim diſtribuēdi/cadūt ſupra ipſuꝫ:nec ſtat determinate:q̄ ly ois/poſitū a ꝑte ſubti facit ſtare ꝯfuſe tm̄ ꝑdicatū.g̃ ꝛc̄. Propter h argm̄ Pe.Mā.voluit ꝙ qñ terminus ſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr̄ ꝙ licet deſcēdi diſiunctiꝫ vl' copulatiꝫ.

❡ Ad hec ſunt due opiones rīdētes. Una eſt quā ſequit̄ Magr̄ in logica magna ꝛ Petrus de Māua: que opio tenet hanc regulā:ꝙ qñcūqꝫ terminus ſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr̄:ꝙ licet deſcēdi ſub eo diſiunctim vel copulatim. ❡ Et ſm̄ hāc patet rñſio ad argᵗᵘ:q̄ in oībus licet deſcēdere copulatim. Et hec opio fere cōis eſt. ❡ Alia eſt opio Magr̄i i hac logica parua:que ponit regulā ſtrictiorē illa alteri⁹ opionis. Dicit.n.qñcūqꝫ terminus ſtat ꝯfuſe mobilr̄ ſb eo licet deſcēdi diſiūctiꝫ. Et hāc opionē tenēdo rñdēdū eſt ad arguᵗᵃ.

❡ Ad p̄m di ꝙ illa.hō nō eſt ois hō: ly hō/a ꝑte ꝑdicati ſtat ꝯfuſe tm̄ imobilr̄:q̄ nō licꝫ deſcēdi. Et cū tu ꝓbas ꝙ ſtet mobilr̄:q̄ nullū illoꝝ ſignoꝝ facit ſtare mobilr̄:g̃ nō ſtat imobilr̄:negat̄ ꝯña:lꝫ eni a nullo illoꝝ habeat ꝙ ſtet imobilr̄:ab ambob⁹ tm̄ ſil hꝫ. Ad p̄m

❡ Ad 2m di ꝯſilr̄ ꝙ ſtat ly hō/ꝯfuſe imobilr̄:ꝛ hoc hꝫ ab ambob⁹ ſignis lꝫ a nullo illoꝝ. Ad 2m

❡ Ad 3m ꝯſilr̄ ꝙ ly hoīe/ſtat confuſe tm̄ imobilr̄:ꝛ a nullo illoꝝ hꝫ:ſed ab illis ſimul. Ad 3m

❡ Utrum diffinitio ſuppoſitionis perſonalis ꝯfuſe tm̄ immobilis ſit bene data. Queſtio. XII.

Contra ſubm̄ añtis iſtius conditionalis. Si hō eſt aīal eſt ſupponit cōfuſe tm̄ imobilr̄:ꝛ tm̄ ſub eo licet deſcēdi diſiunctiꝫ.ergo diffō mala:ꝯña tꝫ cū maiori ꝑ Magiſtrū in 12ᵃ regula caplī. ❡ Pro maiori euidētia di.ꝙ nota ꝯditionis ꝛ rōnis oēs terminos cōes non diſtributos ꝯfundit cōfuſe tm̄ imobilr̄.minoꝛ ꝓbat̄:q̄ bene ſequit̄:ꝛ iſti ſunt oēs hoīes.g̃ ſi iſte hō vel ille homo ꝛc̄. eſt:aīal eſt:deſcēſus eſt optimus:q̄ nō pōt añs eē veꝝ ſine ꝯñte:nec oppoſitū ꝯñtis pōt ſtare cū añte. ❡ Et ſi dicis ꝙ valet gr̄a materie. Contra.valet in omnibus ſimilibus in forma:ergo eſt gratia forme. Argt̄ p

❡ 2o ſic ꝑdicatū iſtius reduplicatiue. Sortes inq̄ntum hō eſt aīal ſtat ꝯfuſe tm̄ imobiliter:ꝛ tm̄ ſub eo licet deſcēdi ad ſua ſuppoſita diſiūctiue:ergo diffō mala.ꝯña tꝫ cū maiori ꝑ Magr̄m in 6ᵃ regula illius caplī. Pro maiori euidentia di. Dictio reduplicatiua ſuū caſuale confundit confuſe tm̄ mobilr̄:ꝑdicatū ꝟo imobiliter.minoꝛ ꝓbat̄:q̄ bene valet:ꝛ iſta ſūt omnia animalia.g̃ ſoꝛ.inq̄ntum homo eſt hoc animal vel hoc aīal ꝛc̄. q̄ nō pōt añs eſſe veꝝ ſine ꝯñte:ſicut eni antecedens eſt verum:ita ꝛ cōſequēs eſt veꝝ:vt pꝫ per exponentes. Argt̄ 2o

Ad hec argumēta rīdet̄. ❡ Ad p̄m ſunt plures rñſiones. Quidā.n.rudes dicūt negādo ꝙ ſub ſubto añtis liceat deſcēdere ſicut intelligit regla de ꝯditionali:q̄ regl'a itelligit ꝙ nō licet deſcēdere in ordine ad totā ꝯditionalē:ꝛ nō ſic deſcēdit̄ ad totā ꝯditionalē:ſicut deſcēdit̄ arguēdo:ſꝫ deſcēdere in ordine ad totā cōditionalē eſt deſcēdere ſimul ꝛ ſemel ſub añte ꝛ ſub ꝯñte:ꝛ ſic deſcēdēdo nō valet deſcēſus. Ad p̄m ❡ Hec rñſio nō pōt negare ſe nō eſſe rudē. p̄ q̄ nō intelligit qd̄ velit dicere in ordine ad totā ꝯditionalē cū Magr̄ dicit ꝙ nota ꝯditiōis ꝯfundit immobilr̄ in ordine ad totā ꝯditionalē.dicit eni Magr̄ in 8o argᵗᵒ ſcōi dubij p̄n¹ᵐ ſue q̄draturē declarās hoc:ꝙ idē terminus pt̄ hic diuerſaꝫ ſuppōnē ſi ꝯſideret̄ vt eſt ps cathegorice:ꝛ ſi ꝯſideret̄ vt ps hypothetice:nam dicendo ſi homo currit:aīal currit:tam ly hō/ꝗ̄ ly aīal/ſtat determinate vt ſunt partes cathe^ce:ſtat aūt cōfuſe imobilr̄ vt ſunt partes hypothetice. ❡ 2o:q̄ dato ꝙ adhuc deſcēdat̄ ſuo modo.ſ.ſub añte:ꝛ ꝯñte ſimul:adhuc deſcenſus valet:q̄ bene ſequitur.ſi homo eſt animal eſt:ꝛ iſti ſunt omnes hoīes:ꝛ iſta ſunt oia aīalia.g̃ ſi iſte hō vel ille hō vel iſte homo ꝛc̄. eſt hoc vl' hoc vel hoc aīal ꝛc̄.eſt. ❡ Alij dicūt ꝙ ſub ſubto antecedētis valet deſcenſus gratia materie:nō aūt gr̄a forme:q̄ nō valet in oībus ꝯſilibus in forma. Uñ non valet deſcēſus in ꝯditionalibus affirmatiuis:quaꝝ ꝑtes ſunt negatiue:vt dicēdo.ſi homo nō currit riſibile nō currit: non licet deſcēdi ſub ly hō:q̄ nō ſequitur ſic arguēdo.ſi hō nō currit riſibile nō currit:ꝛ iſti ſunt oēs homines.g̃ ſi iſte homo vel ille homo vel iſte hō ꝛc̄.nō currit riſibile non currit:q̄ añs eſt veꝝ:vt pꝫ:ꝛ ꝯñs falſum:q̄ añs eſt vna ꝯditionalis:cuius oppoᵐ ꝯſequētis ſtat cū añte:vt pꝫ.ergo ꝛc̄. Rñ 2o

¶ Hec rñſio partim bñ ridet: ptim male. bñ qdē: qꝛ dicit grã mãe ⁊ nõ grã forme. male ỽo qꝛ nõ aſſignat̃ iſtãtia in ſilib⁹ in forma: qꝛ ille due ꝯditionales nõ ſunt ſiles in forma: neqꝫ deſcēſus factus ſub ſcđa cõditionali eſt ſimilis in forma deſcēſui facto ſub pͥma ꝯditionali: qꝛ ad hoc ꝙ aliqua ꝯña ſit ſilis in forma alteri requirunt̃ due cõditiones ſm Magr̃m in pͦ caplo ꝯñtiaꝝ. Prima ꝙ ſit ſilis modus arguēdi vtraqꝫ. Scđa ꝙ añtia ⁊ ꝯña ſint ſimilia quo ad ſuas ptes. ſ. ꝙ habeat cathegoricas cõſiles in forma. Cathegorice aũt ſũt ꝯſiles in forma ꝑꝫ Magr̃ꝫ pͦ caplo ꝯñtiaꝝ. qñ ſunt eiuſdē q̃litatis ⁊ quãtitatis: vl̃ pͥter quãtitatē de eodē extremo ſimplici vel cõpoſito. mõ pꝫ: qꝛ ille due ꝯditionales nõ ſunt ſiles. pbat̃ p Magr̃m loco allegato: qꝛ ad hoc ꝙ due hypothetice ſint ſiles reqrit̃ ꝙ eaꝝ cathegorice ⁊ note ſint ſiles: qualr̃ non eſt hic. vna eni illaꝝ cõditionaliũ eſt ex cathegoricis affirmatiuis. altera ỽo ex negatiuis. Cathegorice autē affirmatiue ⁊ negatiue nõ ſunt ſiles forme ſm Magr̃ꝫ loco allegato.
Rñſio 3ͣ q̃re ⁊c̃. Jdeo aliter dõm eſt. ſ. ꝙ deſcēſus tꝫ grã mãe. non autē grã forme. Grã mãe: qꝛ ꝯñs eſt nec̃ium. grã ỽo forme nõ tꝫ: qꝛ nõ valet talis deſcēſus in oibus ſilib⁹ ſic arguēdo in forma. Et do iſtantiã: qꝛ nõ licet deſcēdere ſub ſubiecto ꝯñtis huius ꝯditionalis: ſi hõ eſt / aial eſt. ⁊ iſta ſunt oia aialia. g̃ ſi hõ eſt h̃ aial: vel h̃ aial: vel h̃ aial ⁊ cetera eſt. pꝫ ꝙ añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſuꝫ: qꝛ ꝯñs eſt vna cõditionalis: cui⁹ opp͠m ꝯñtis ſtat cũ añte: qꝛ hinc ad cētũ annos añs erit veꝝ ⁊ ꝯñs falſuꝫ. Similr̃ nõ licet deſcēdere ſub ſubiecto añtis ſi diſtribuat̃: qꝛ nõ valet: ois hõ mouet̃ ſi ois hõ currit: ⁊ iſti ſũt oẽs hoies. g̃ ois hõ mouet̃ ſi iſte homo currit. ⁊ ois hõ mouet̃ ſi iſte hõ currit: ⁊ ſic de ſingulis. pꝫ ꝙ ꝯñs eſt falſuꝫ ⁊c̃. ¶ Et ſi arguis ꝙ deſcēſus factus nõ eſt ſilis i forma alteri: qꝛ nõ eſt ſilis modus arguēdi deſcendere ſub ꝯñte: ⁊ deſcēdere ſub añte. q̃re ⁊c̃. ¶ Dicit̃ ꝙ deſcēſus factus eſt ſilis in forme alteri. Et cuꝫ tu dicis ꝙ deſcēdere ſub añte ⁊ deſcēdere ſub ꝯñte nõ eſt ſimilis modus arguēdi. Dicit̃ ꝙ lꝫ non ſit abſolute ſilis modus arguēdi: eſt tñ ſilis merito note cõditionalis: qꝛ ſubm ꝯſequētis ita ꝯfundit̃ imobilr̃ a nota ꝯditiõis ſic̃ ſubꝫ añtis. g̃ pari rõne ſi liceret deſcendere de forma ſub vno liceret ſub altero. Et ſi nõ licet forma deſcēdere ſub vno neqꝫ licet ſub altero. Et h̃ eſt qđ in ſuppõnib⁹ pollicit⁹ ſuꝫ declarare. Et hec rñſio videt̃ ꝯformior itentioni Magr̃i in 18ͦ argu͠ti ſcđi dubij pͥn͠lis 4ͣ. qꝛ ſic̃ tetigim⁹ in ſuppõnib⁹ rõ qua ſubm añtis nõ diſtributum / ſtat imobilr̃: ita ꝯñtis ſubm nõ diſtributũ / ſtat imobilr̃: ⁊ ſi ſubm ꝯñtis nõ ſtat mobilr̃: g̃ nec ſubm añtis ſtat mobilr̃. A ſili nõ eſt maior rõ ꝙ ſub ſubiecto añtis liceat d̃ſcēdē q̃ ſub ſubiecto ꝯñtis: ſed nõ licet deſcēdē ſub ſubiecto ꝯñtis. g̃ neqꝫ licet deſcēdē ſub
Ad 2ͫ ſubiecto añtis. grã forme dico nõ grã mãe. ¶ Ad 2ͫ argu͠m rñdēt quidã rudes ꝙ ſub p̃dicato reduplicatiue nõ valet deſcēſus deſcēdēdo. ſoꝛ. inquãtũ hõ eſt aial. ⁊ iſta ſũt oia aialia. g̃ ſoꝛ. iquãtũ hõ eſt h̃ aial. vel h̃ aial: qꝛ añs erit verũ hic ad centũ annos: ⁊ ꝯñs falſuꝫ. ꝙ ꝯñs erit falſuꝫ. hic ad cētũ annos notũ eſt: ſꝫ ꝙ ꝯñs erit veꝝ p pͥma pte etiã notũ eſt. p ſcđa dicũt ꝙ ẽt veꝝ eſt: qꝛ tũc demr̃ant̃ aialia q̃ erũt tũc: ⁊ q̃ nõ ſũt nũc. Certũ eſt ꝙ iſta eſt vera. hec ſũt oia aialia hinc ad cētũ annos demr̃ando aialia q̃ ſũt tũc. ¶ Jſta rñſio eſt plus q̃ rudis in dñdo añs eẽ veꝝ. hic ad centũ annos. pͦ qꝛ iſta ꝓpõ. iſta ſunt oia aialia: demr̃ando aialia pñtia nõ eſt eadē formalr̃ cũ alia. iſta ſũt oia aialia: demr̃ando aialia futura hinc ad cētuꝫ annos: qꝛ variato ſignato variat̃ ꝓpõ formalr̃ cũ forma ꝓpõnis ſit reſpcũs ad ſigñũ. mõ notũ eſt ꝙ iſta ꝓpõ. iſta ſũt oia aialia demõſtrãdo aialia q̃ ſunt de pñti q̃ eſt ps añtis hinc ad centum annos erit falſa demr̃ando eadē: qꝛ alr̃ ꝓpõ nõ eẽt eadē.

¶ Deinde pͣ ps añtis eſt falſa hinc ad cētũ annos. ſ. ſoꝛ. inquãtũ hõ eſt aial: qꝛ pͣ exponēs erit falſa. ſ. ſoꝛ. eſt hõ: ⁊ ẽt 2ͣ. ſ. ſoꝛ. eſt aial: qꝛ tũc ſoꝛ. nõ eſt. g̃ nõ eſt hõ neqꝫ aial: põrieſtice ſp loquoꝛ. ¶ Jõ alr̃ rñdēdum eſt ad arg͠m: vt dixi in Rñ. 2ͣ.
ſuppõnib⁹. ſ. ꝙ nõ licꝫ deſcēdi ſub p̃dicato reduplicatiue: qꝛ deſcēdēdo deſcēſus eſt falſus cũ añs ſit veꝝ ⁊ ꝯñs fſꝫ: vt dñdo. ſoꝛ. inquãtũ hõ eſt aial. ⁊ iſta ſunt oia aialia. g̃ ſoꝛ. inq̃tũ hõ eſt h̃ aial vel hoc aial ⁊c̃. ꝙ añs ſit veꝝ pꝫ. ⁊ ꝙ ꝯñs ſit falſuꝫ pbat̃: qꝛ 3ͣ exponēs eſt falſa q̃ eſt iſta. ⁊ ſi aliqd eſt hõ illud eſt h̃ aial vel hoc aial ⁊c̃. qꝛ iſta eſt vna ꝯditionalis: cui⁹ oppo͠m ꝯñtis ſtat cũ añte. g̃ eſt falſa. pbo añs: qꝛ oppo͠m ꝯñtis tunc ſtat cũ añte qñ ex añte ⁊ oppo͠o ꝯñtis fit vna copulatiua poſſi: ſicut hic aliqd eſt hõ: ⁊ illđ nõ eſt hoc aial vel hoc aial ⁊c̃. demõſtrãdo oia aialia preſentia: nõ dico tñ ꝙ ſit vera nũc illa copulatiua: ſed poſſi: qꝛ põt eſſe vera: vt hinc ad centũ annos: quare ⁊c̃.

¶ Utrum diffinitio ſuppoſitionis perſonalis diſtributiue mobilis ſit bene data. Queſtio. XIII.

Contra aliqs terminus ſtat diſtributiue mobilr̃: ⁊ tñ nõ licet deſcendi ſub eo copulatiue. g̃ diffõ mala. ꝯña tꝫ. añs pbat̃: qꝛ dicēdo differens ab ente nõ eſt ens. Argͭ pͦ.
iſta eſt vera: qꝛ ꝯ̃dictoriũ eſt falſuꝫ. ſ. oẽ differēs ab ente eſt ens: vt pꝫ p exponētes: ⁊ ly ente / ſtat diſtributiue mobilr̃: vt pꝫ: ⁊ tñ deſcēſus eſt falſus. ⁊ iſta ſũt oia entia. g̃ differēs ab hoc ente nõ eſt ens: ⁊ differēs ab h̃ ente nõ eſt ens: ⁊ ſic de ſingulis: imo q̃libet iſtaꝝ eſt falſa: qꝛ ꝯ̃dictoriũ eſt veꝝ. ſ. oẽ differēs ab hoc ente eſt ens: vt pꝫ p exponētes. q̃re ⁊c̃. ¶ 2ͦ ſic. nõ oẽ differēs ab ente non eſt Argͭ 2ͦ
ens. iſta eſt ỽa: qꝛ ꝯ̃dictoriũ eſt falſuꝫ. ſ. oẽ differēs ab ente eſt ens: vt pꝫ p exponētes: ⁊ ly ente / ſtat diſtri͠ue mobilr̃: vt pꝫ: qꝛ ſunt tria ſigna diſtri͠ua mobilr̃ cadentia ſup ipm: ⁊ tñ nõ licet deſcēdi copu͠ue ſub eo: qꝛ deſcēſus falſus eſt: ⁊ iſta ſunt oia entia. g̃ nõ oẽ differēs ab hoc ente eſt ens: ⁊ nõ oẽ differēs ab h̃ ente eſt ens ⁊c̃. mõ q̃lꝫ haꝝ fſa eſt: qꝛ ꝯ̃dictoria eſt ỽa. ¶ 3ͦ ſic. dñdo: nõnullũ differēs ab ente nõ ẽ ens. Argͭ 3ͦ
iſta ẽ ỽa: qꝛ equalet iſti: differēs ab ente nõ ẽ ens: p illã regulã. Prec poſtq̃ ſubalter. ⁊ tñ ly ente / ſtat diſtri͠ue mobilr̃: vt pꝫ: ⁊ tñ licet deſcēdi copu͠ue: qꝛ deſcēſus ẽ falſus: vt pꝫ. q̃re ⁊c̃. ¶ 4ͦ ſic. dñdo. vidēs oẽm hoieꝫ nõ eſt aial: illa eſt Argͭ 4ͦ
ỽa: qꝛ ꝯ̃dictoria eſt fſa: ⁊ ly hoieꝫ / ſtat diſtri͠ue: ⁊ tñ nõ licet deſcēdi copu͠ue: qꝛ deſcēſus falſus eſt: vt pꝫ. quare ⁊c̃.

Ad hec rñr. ¶ Ad pͫ negat̃ añs. Ad pbõnē dĩ ꝙ ly ente / ſtat diſtri͠ue imobilr̃: iõ nõ licet deſcēdi: Ad pͫ
hꝫ aũt ꝙ ſtet imobilr̃ ab ill̃ duob⁹ ſignis ſil̃: ſꝫ a nullo illorũ. ¶ Et ſi dĩ ꝯ̃. qꝛ negõ nõ hꝫ viꝫ ſupra terminũ p̃cedētē g̃ nõ hꝫ vim imobilitãdi. Dĩ ꝙ veꝝ eſt ꝙ nõ hꝫ viꝫ diſtribuēdi ⁊ negãdi ſup̃ p̃cedētē ter͠m: ſꝫ aliq̃ vim hꝫ. ſ. imobilitãdi: de ſe nõ hꝫ vim imobilitãdi: ſꝫ cũ alio vt in illa: vidēs oẽm hoieꝫ nõ eſt aial: ly hoieꝫ / ſtat diſtri͠ue imobilr̃: ⁊ nõ licet deſcēdi: imobilitat̃ aũt ab illis duob⁹ ſignis ſil̃: ⁊ a nullo diuiſiꝫ. ¶ Ad 2ͫ ⁊ 3ͫ ꝯſilr̃ rñr ꝙ ly ente / i illis ſtat diſtribu͠ue imobilr̃: ⁊ iõ nõ licet deſcēdi. ¶ Ad 4ͫ ſilr̃ patꝫ rñſio: qꝛ ly hoieꝫ / ſtat imobilr̃: iõ nõ licet deſcēdi: q̃re ⁊c̃. Ad 2ͫ Ad 3ͫ Ad 4ͫ

¶ Utrum illud pͥn͠m ſit verum: quicquid mobilitat imobilitatum imobilitat mobilitatum. Qõ. XIIII.

Contra nullũ ſile d̃ſtruit ſuũ ſile. g̃ vnũ ſignũ diſtributiuũ nõ deſtruit diſtributionē alteri⁹. tꝫ ꝯña: qꝛ vnũ ſignũ diſtributiuũ eſt ſile alteri. ⁊ añs pꝫ. ¶ Cõfir͠. qꝛ ois res p q̃s cãs dĩt̃ p eãs auget̃ 2ͦ ethi͠c: ſꝫ diſtributio dĩt̃ p ſig͠m diſtributiuũ. g̃ auget̃ p ſig͠m diſtributiuũ. ¶ 2ͦ ſic. ſic̃ ſe hꝫ ſignũ imobilitãs ad imobilitãs: ita ſe hꝫ mobilitãs ad mobilitãs: ſꝫ ſig͠m imobilitãs nõ deſtruit imobilitationē factã p aliđ ſignũ imobilitans. g̃ nec Argͭ pͦ Cõfir͠. C. pͦ. Argͭ 2ͦ

ſignū mobilitās deſtruit mobilitatē alterius.ↄña nota cū maiori.minor probaṫ.qa dicēdo:ſi nec io hō currit:nec io aial currit:tā ly hō /ꝙ ly aial/ſtat ↄfuſe imobilr:nō obſtā te ꝙ ſint duo ſigna imobilitātia.ſ.nota cōditionis ſi/ꝛ ly

Confir. nec io.℄ Cōfirmaṫ.qa oē ſile adauget ſuū ſile. ℄ 3° ſic.

Argᷣ 3°. qa ſi ſic eēt hoc:ꝓ tāto eēt:qa vnū ſignū ipediret aliud:ſꝫ cōtra.aut ergo equalē vim hꝫ cū alio:aut iequalē.ſi eq̄leꝫ vnū nō ipedit aliud:qa ab eq̄lib⁹ nō ꝓuenit actio.ſi ieq̄lē

Confir. qd hꝫ maiorē vim ſupabit aliud:ꝛ nō eꝯ.q̄re ꝛc̄. ℄ Cōfir/ maṫ.qa ſignū ꝓcedēs nō ipediṫ a ſequēti:qa ſequēs nō hꝫ

Argᷣ 4° vim ſupra ꝓcedētē:q̄re ꝛc̄.℄ 4° ſic.dōo.tu es ois nullus hō:ly hō/ſtat diſtributiue:ꝛ tñ duo ſigna ðrītia vim diſtri buēdi cadūt ſupra ipm.ḡ pñᵐ falſuꝫ.nota ↄña cū minori. maior pbaṫ:qa ſenſus eſt:ꝙ tu es oē illud qd non eſt hō.

Confir. ℄ Cōfirmaṫ.qa dōo:ois vel ois hō currit:ly hō/ſtat di ſtributiue:ꝛ tñ duo ſigna diſtributiua cadūt ſupra ipſuꝫ.

Rñ° Ad hec nr.Sed ꝓ rōne aduerte fundamētū illius pncipij.Unī qdā dicunt ꝙ q̄ncūqꝫ in ꝓpōne ponunṫ duo ſigna ðrītia vim diſtribuēdi ſp vnū eſt nega tiuū vel ſaltē icludit negationē:vt eſt ly differēs:ſꝫ qa ne gatio deſtruit qcqd iuenit:ideo ſignū negatiuū icludēs ne gationē deſtruit mobilitatē alteri⁹:ꝛ iducit oppoᵐ.ſ.imo bilitatē.duo aūt mere affirmatiua nunq̄ꝫ cōgrue ſil' ponū tur:ſed icōgrue:vt ois ois hō currit:nō appet rō illius pn cipij.℄ Di peccāt iudicio meo dicētes.ꝙ q̄ncūqꝫ in ꝓpo ſitione ponunṫ duo ſigna ðrītia vim diſtribuēdi eūdē ter minū ꝙ vnū eſt negatiuū vł icludēs negōnē.naꝫ dicēdo. qlꝫ aſinus cuiuſlibet hois currit.hic ſunt duo ſigna ðrītia vim diſtribuēdi eundē terminū.ſ.ly hois:qa qōlꝫ illoꝝ ꝑ ſe ſumptū diſtribueret:q̄ñ dicēdo.qlꝫ aſin⁹ hois currit: ly hois/ſtat diſtributiue cū ſit determinatio termini ſtan tis diſtributiue:ꝛ dōo:aſinus cuiuſlibꝫ hois currit:etiā ly hois/ſtat diſtributiue:ꝛ tñ ambo ſunt mere affirmatiua. Itē q̄ñ affirmatiuū ꝓcedit.ꝛ negatiuū ſequiṫ:vt dicendo: oē differēs ab ente eſt ens q̄ūo eſt verū ꝙ negatiuum de ſtruat diſtributionē affirmatiui:qa nullā diſtributionē i̇ uenit añ ſe:imo ſignū affirmatiuū deſtruit tunc diſtribu tionē negatiui:ꝛ tñ illud affirmatiuū nō icludit negōneꝫ. ergo iſti nō reddūt vłr cām q̄ñ duo ſigna mere affirmati ua cadūt ſupra eūdē terminū:vt dōo:qlibꝫ aſinus cuiuſli bet hois currit.℄ 2° qa nō reddūt cām q̄ñ affirmatiuuꝫ ꝓcedit negatiuum:vt dōo:omne differēs ab ente/eſt ens. ℄ Ideo alr dōm puto.ſ.ꝙ ſicē ex nā ſua ſi eſt in mēte:ex ipōne aūt ſicē ſi eſt in voce vł ſcripto ſignū hꝫ diſtribuere terminū nō diſtributū:ita hꝫ remouere diſtributionē ter mini diſtributi:ſiue tale ſignū negōnē includat:ſiue non: ꝛ ideo ſiue ambo affirmatiua ſint:ſiue ambo negatiua:ſi ue ſit vnū affirmatiuū ꝛ aliud negatiuū:ſiue negatiuū pre ponaṫ affirmatiuo:ſiue eꝯ:ſemꝑ duo ſigna cadētia ſuper eandē terminū imobilitāt.i.faciūt ſtare nō diſtributiue.

R° 2° ℄ Ad pᵐ ḡ dicūt ꝙ nullū ſile deſtruit ſuū ſile vł actū ſui ſilis ꝑ ſe:ꝑ accñs tñ pōt ſicē vna cādela accēſa liq̄facit aliā: ꝛ ex ↄñti extīguit ita vnū ſignū diſtributiuū ðſtruit diſtri butionē alteri⁹ ex eo ſolū ꝙ ambe diſtributiones nō pñt recipi i illo 3°.Ego credo ꝙ vnū ſignū diſtributiuū ðſtruit diſtributionē alteri⁹per ſe:qa facit hoc ex nā ſua.qd autē

Rñ° 3° ineſt ex nā ſua ꝑ ſe ineſt.ḡ ꝛc̄.℄ Ideo alr diceꝛ. Pro q̄ aduerte vt tactū eſt:ꝙ qōlꝫ ſignū diſtributiuū eque p̊ hꝫ duplicē vim.ſ.mobilitādi.i.diſtribuēdi:ꝛ imobilitandi.i. remouēdi diſtributionē.Unī ſi eēt poſe ꝙ duo ſigna po nerenṫ ſm vim diſtribuēdi ambo diſtribuerēt:ſꝫ qa q̄ñ ſil' ponunṫ ſemꝑ vnū poniṫ ſm vim diſtribuendi illud.ſ. qd nō iuenit terminū diſtributū.aliud aūt poniṫ ſm vim deſtructiuā diſtributionis:ideo nō diſtribuit terminum. ℄ Ad formā ḡ argⁿ cū di.ꝙ nullū ſile deſtruit ſuuꝫ ſile

di ꝙ veꝝ eſt in his q̄ pñ' hñt vim ↄſtructiuā ſolū. Si hñt vim ēt deſtructiuā nō valꝫ vt hic.Ul alr di.ꝛ ad idē venit. ꝙ nllꝫ ſile deſtruit ſuū ſile ſꝫ ꝙ eſt ſile.ſi aūt ðſtruit h̄ eſt ſm ꝙ eſt diſſile.vñ ſi pᵐ ſignū diſtributiuū deſtruit diſtri butionē alteri⁹ h̄ nō ē ſm ꝙ eſt ei ſile:ſꝫ ſꝫ ꝙ eſt ei diſſile: qꝛ pᵐ eſt ſm vim deſtructiuā diſtributiōis.2ᵐ aūt ſm vim ↄſtructiuā diſtributiōs.q̄re diſſilia ſūt.Et aius me' letatus

eſt in hac rñſiōe.℄ Ad ↄfirmatōeꝫ cū di.ois res ꝑ q̄s cās oriṫ ꝑ eas augeṫ.Di ꝙ veꝝ eſt ſi eſt apta nata augeri. Si Ad ↄfir.

aūt nō eſt apta nata augeri:vt h̄ in ꝓpoᵗᵒ nō augeṫ.℄ Ad Ad 2ᵐ

2ᵐ nego maiorē:ꝛ rō eſt:qꝛ ſignū mobilitās hꝫ duplicē viꝫ eque p.Unā ↄſtructiuā diſtributiōis:ꝛ alterā deſtructiuaꝫ diſtributiōis:imobilitās aūt hꝫ tm̄ vnā:itelligēdo ꝑ imobi litās illō qd tu itelligis i arguēdo illō.ſ.qd facit ſtare imo

bilr.q̄re ꝛc̄.℄ Ad ↄfirmationē di.ꝙ oē ſile adauget ſuuꝫ Ad ↄfir.

ſile ſi eſt aptū natū augeri:h̄ aūt nō eſt ſic.q̄re ꝛc̄.℄ Ad 3ᵐ Ad 3ᵐ

di ꝙ lꝫ abſolute eq̄lem vim hñt:vt tñ in ꝓpōne ſunt pᵐ maiorē vim hꝫ qd hꝫ vim deſtructiuā:q̄ꝫ 2ᵐ qd hꝫ viꝫ cō

ſtructiuā.℄ Ad ↄfirmaᵗᵐ ↄcediṫ.ꝙ ſignū ꝓcedēs nō ipe Ad ↄfir.

diṫ a ſequēti.ḡ diſtribuit.negaṫ ↄñtia:qꝛ in tali ꝓpōne po niṫ ſm vim deſtructiuā diſtributionis:nō aūt cōſtructiuā.

℄ Ad 4ᵐ dīt qdā ad pauca reſpiciētes:qd ly hō/ſtat di Ad 4ᵐ

ſtributiue:ſꝫ nō eſt ↄ pñᵐ datū:qꝛ itelligiṫ q̄ñ ſignū negaᵐ precedit affirᵐ:ꝛ non eꝯ:ſicut h.Contra hos nolo arguere ne dicas ꝙ ſim mot⁹ paſſiōe.tu vides manifeſte ꝙ negāt pñᵐ illud.℄ Ideo dōm alr.ſ.ꝙ illa ꝓpō eſt incongrua:ꝛ ad iſtā nō hꝫ logicus ridere:qꝛ ꝓſuppōnit grāmaticam: ſi

aūt hēt ridere:diceret ꝙ ly hō/ſtaret determinate.℄ Ad Ad ↄfir.

ↄfirmationem dicitur ꝙ nugatio eſt.quare ꝛc̄.

℄ Utrum ille 4°ʳ regule declarātes illud pñᵐ.Quicqd mo bilitat imobilitatum immobilitat mobilitatum:vere ſint. ℄ Prima regła.ſi duo ſigna affirmatiua cadūt ſupra eū dem terminū faciūt ſtare determinate.℄ 2ᵃ regula.ſi vnū fuerit affirmatiuum ꝛ reliquū negatiuum:iteꝝ faciūt ſtare determiate.℄ 3ᵃ regła.ꝛ ſi ambo fuerint negatiua: ꝛ ime diate cadāt iteꝝ faciūt ſtare deterᶦᵉ.℄ 4ᵃ regła. ſi ambo ſint negᵃ:ꝛ meᵗᵉ cadāt faciūt ſtare ↄfuſe tm̄. Qō. XV.

Contra pmā arguiṫ dicēdo:omne diffe rēs ab ente nō eſt ens:ly ente/nō ſtat determinate:vt ꝓbabo:ꝛ tñ cadunt ſupra ipm duo ſigna diſtributiua affirᵃ.ḡ pᵃ regula falſa.ↄña nota cū minori.maior ꝓbaṫ:qꝛ pro poſito vā eſt cū equaleat iſti:nllꝫ differēs ab ente eſt ens: ꝛ tñ ſi ſtaret determinate ly ente/liceret diſiūctiue deſcen dere ſub eo:ꝛ tñ deſcēſus eſt falſus:ꝛ illa ſunt oia entia.er go oē differens ab hoc ente nō eſt ens:ꝛ ſic de alijs:ꝛ pꝫ ꝙ pñs eſt falſum.℄ 2° ſic.qlꝫ aſin⁹ cuiuſlꝫ hois currit:ly ho minis/nō ſtat determinate:ꝛ tñ cadūt duo ſigna affirmati ua ſup ipm.igṫ regła falſa.ↄña ꝫ cū minori:qꝛ qōlibꝫ illo rū ꝑ ſe ſūptū diſtribueret ly hois.maior ꝓbaṫ:ꝛ pono i ca ſu ꝙ qlꝫ hō hēat vnū aſinum qui nō currat:ꝛ vltra hoc ꝙ ſint tres aſini toti⁹ cōitatis hoiꝫ q currāt.tūc ꝓpō iſta eſt vera:qlꝫ aſin⁹ cuiuſlꝫ hois currit.vt pꝫ exponēdo:ſi modo ly hois/ſtaret determinate:liceret deſcēdere diſiūctiue ad ſua ſuppoſita:ꝛ tñ deſcēſus eſt falſus:ꝛ iſti ſunt oēs hoies. ḡ qlꝫ aſin⁹ iſtius hois currit:vel qlꝫ aſin⁹ iſtius hois currit. ꝛ ſic de ſingulis.pꝫ ꝙ quelibꝫ harum eſt falſa.

Arguitur ↄ 2ᵃᵐ regulā ſic. dicēdo:nul lꝫ differēs ab ente eſt ens: ly ente/nō ſtat determinate.vt ꝓbabo:ꝛ tñ ca dunt duo ſigna ſup ipm.vnū affirᵐ ꝛ aliō ne gatiuū.ḡ rła falſa.ↄña nota cū minori.aᵒʳ ꝓbṫ. qꝛ ſi ſtaret determinate liceret deſcēdere diſiūctiue ſub eo: qd eſt falſuꝫ:qꝛ ꝓpō illa vera eſt.vt pꝫ ex ↄdictoriū ē ſlm: ꝛ tñ deſcenſus eſt falſus:ꝛ iſta ſunt oia entia.ḡ nullū diffe

rens ab hoc ente eſt ens:ꝛ ſic de ſingulis.pꝫ ꝙ q̄lꝫ eſt fal/
Argũ 2°. ſa.q̄re ꝛc̄.¶ 2° ſic.dicẽdo.hõ nõ eſt oĩs hõ:ly hõ/a pte p̄-
dicati/nõ ſtat determinate:vt ꝓbabo:ꝛ tñ cadunt duo ſi-
gna ſuꝑ ipꝫ:quoꝝ vnũ eſt affir^m ꝛ aliũ nega^m.ğ regła fſa.
ꝯña nota cũ minori.maioꝛ ꝓbaẽ:q2 illa ꝑpõ.hõ nõ eſt oĩs
hõ:equalet illi.nõ oĩs hõ eſt oĩs hõ:vt pꝫ ꝑ iſtã rłaꝫ. Pre
ꝫdic.ꝛ in iſta:ly hõ/a pte p̄dicati ſtat ꝯfuſe tm̃.ğ ꝛ in alte/
Argũ 3°. ra ſtabit ſilr. ¶ 3° ſic.dicẽdo.nullus hõ ẽ q̄libꝫ hõ:ly hõ/
a pte p̄dicati/non ſtat determinate:vt ꝓbabo:ꝛ tñ duo ſi/
gna cadũt ſupra ipm̃:q̄ꝝ vnũ eſt affirmatiuũ ꝛ aliũ nega/
tiuũ.ğ regła falſa.ꝯña tꝫ cũ minori.maioꝛ ꝓbaẽ:q2 ſi ſta/
ret determinate liceret deſcẽdẽ diſiunctiue ſub eo qđ eſt
falſuꝫ:q2 ꝑpõ illa eſt vera:ꝛ tñ deſcẽſus falſus:ꝛ iſti ſunt
oẽs hoĩes:ğ nullus hõ eſt iſte hõ:vel nullus hõ eſt ille ho
mo:ꝛ ſic de ſingulis:vt pꝫ:quelibet eſt falſa.

Argũ p̄. A Rguit ꝫ 3^am regulã ſic.dicẽdo.hõ nõ eſt
nullũ aĩal:ly aĩal/nõ ſtat deter/
minate:vt ꝓbabo:ꝛ tñ cadũt ſupra ipm̃ duo
ſigna negatiua imediate.ğ regula falſa.ꝯñtia
nota cũ minori.maioꝛ ꝓbaẽ:q2 illa ꝑpõ equi
ualet iſti.nõ oĩs hõ eſt nullũ aĩal:vbi aĩal/ſtat ꝯfuſe tm̃.ğ
Argũ 2° ꝛ ĩ altera ſtat ſilr.¶ 2° ſic.dđo.nõnullꝰ hõ eſt aĩal:ly hõ/
nõ ſtat determinate:vt ꝓbabo:ꝛ tñ cadũt duo ſigna nega
tiua imediate.ğ rcła falſa.ꝯña tꝫ cũ minori.maioꝛ ꝓbaẽ:
quia ſi ſtaret determinate liceret deſcendere diſiunctiue
ſub eo:qđ eſt falſuꝫ:q2 ꝑpõ vera eſt:ꝛ tñ deſcẽſus eſt fal
ſus:ꝛ iſti ſũt oẽ hoĩes.ğ nõ iſte hõ eſt aĩal.vel nõ iſte hõ
eſt aĩal:ꝛ ſic de ſingulis:ꝛ pꝫ ꝙ quelibet eſt falſa.

Argũ p̄. A Rguitur ꝫ 4^am regulã ſic.dđo.nõ nul/
lus hõ currit:ly currens/nõ
ſtat ꝯfuſe tm̃:ꝛ tñ cadunt duo ſigna negatiua
mediate ſupra ipꝫ.ğ regula falſa.ꝯña nota cũ
minori.maioꝛ ꝓbaẽ:q2 equiualet iſti.aliq̄s hõ
R̃ñ° currit.vbi ly currẽs/ſtat determinate.ğ ꝛc̄.¶ Ad hec q̄dã
rñdẽt ꝙ regłe vere ſũt.Sꝫ aduertẽdũ ꝑ tribꝰ p̄mis rełis.
ꝙ nõ ſꝑ ſub q̄cũqꝫ termĩo ſtãte determinate liceret deſcẽ/
dere diſiunctiue.eſt eñi ipedimẽtũ mltotiẽs rõne ſignoꝝ
poſitoꝝ:ſi tñ aliq̄s terminus ſtat determinate ſine ſignis
ſꝑ ſub eo licet dſcẽdẽ diſiũctiue:ꝛ ſic pꝫ rñſio ad oĩa arg^ta
ꝫ p̄^as relaꝫ.Et ad p̄m ꝛ ad 3^m ꝫ 2^m:ꝛ ad 2as ꝫ 3as.Dicũt vlte
riꝰ ꝙ duaꝝ ꝑpõnũ equalẽnũ rõne ſignoꝝ non iconueniẽ
aliquẽ terminũ in vna ſtare determinate:ꝛ in altera ꝯfu/
ſe tm̃:ꝛ ſic pꝫ ad 2^m ꝫ 2as regulaꝫ:ꝛ ad p̄m ꝯtra 3as regulã.
Quarta aũt regula ex ſola limitatione Magr̃i clara eſt.
¶ Hec rñſio iudicio meo peccat ĩ duobꝰ.¶ Pͥo in eo
qđ dič.ꝙ ſub termino ſtãte determinate nõ licet ſꝑ diſiun
ctiue deſcẽdẽ:q2 tunc diffõ ſuppõnis determinate data a
Magr̃o cẽt iſufficiẽs:exq̃ alicui cõpetit diffinitũ:cui non
cõpetit diffõ.¶ 2° peccat in h̄ ꝙ dič ꝙ due ꝑpões equi
ualẽt:q̃ꝝ termini non eodẽ mõ ſupponũt.h̄ eñi eſt cõtra
Magr̃ꝫ i 4^a regła illiꝰ p̄ncipij.Quicq̄d mobilitas ꝛc̄.vbi
declarãs illã regulã dič ꝙ dđo:nõ aliq̄s hõ nõ eſt aĩal:ly
aĩal/ſtat ꝯfuſe tm̃:vt pꝫ ꝑ ſuã equalẽtẽ.q̄lꝫ hõ eſt aĩal:vbi
ly aĩal/ſtat ꝯfuſe tm̃.pꝫ ğ mõ ꝙ rõ Magr̃i nõ valeret ſi
in ꝑpõnibꝰ equalẽtibꝰ termini nõ ſupponerẽt eodeꝫ mõ.
Ideo alr̃ dđm vt diximꝰ in ſuppõnibꝰ.Un̄ tres p̄^e regule
vnica limitatiõe idigẽt.ſ.ꝙ illa duo ſigna ĩme^te cadãt ſup̄
eũdẽ terminũ:imediate dico ſm̃ vim coꝝ.ſ.ꝙ illud qđ ꝑ
recipit vim illoꝝ ſignoꝝ ſit ille ter^mus:vt dđo.nõ q̄libꝫ hõ
currit:ly hõ/ꝑ recipit viꝫ illoꝝ ſignoꝝ.Et ꝑ h̄ pꝫ rñſio ad
R̃ñ° 2° ad p̄m. arg^ta ꝫ tres p̄^as regłas.¶ Ad p̄^m eñi di q: ly ente/ſtat ꝯfu
ſe tm̃:ꝛ nõ determinate:q2 nõ ĩme^te cadũt illa duo ſigna
ſup̄ ipꝫ:lꝫ eñi differẽs p̄us capit viã illiꝰ ſigni oẽ/q̃ꝫ ly ente.
Ad 2m ¶ Ad 2^m di ſilr.ꝙ ly hoĩs/ſtat ꝯfuſe tm̃:ꝛ nõ determiate:
q2 nõ ĩme^te.cadũt illa ſigna ſup̄ ipꝫ.¶ Ad p̄m ꝫ 2^am regulã
dicĩ ſimilr:ꝛ ad 2^m ꝛ ad 3^m ſimilr.¶ Ad p̄^m cõtra 3^am re/ **Ad p̄m**
gulã dicĩ ſimilr.¶ Ad 2^m ꝯo di ꝙ ly homo/ſtat deter/ **Ad 2m**
minate.dicẽdo.nõnullus hõ eſt aĩal:ꝛ cum dicis ꝙ nõ li/
cet deſcẽdere diſiũctiue.nego.¶ Pro quo aduerte ꝙ cuꝫ **Nõ^a**
volumus deſcẽdere ſub aliquo termino ſupra quẽ cadũt
duo ſigna equiualẽtia vni ſigno loco illoꝝ duoꝝ debemꝰ
ponere illud vnũ ſignũ in deſcendendo:vt hic.cum enim
nõnullus valeat q̄dã:loco illoꝝ ponaĩ quidã:ꝛ dicaĩ qui/
dam hõ eſt aĩal:ꝛ tunc apparet deſcẽſus bonus ſub ly hõ.
¶ Quarta regula limitaĩ ſic a Magr̃o:ſi ambo fuerint
negatiua:ꝛ mediate cadant:ita ꝙ mediet terminꝰ diſtri/
butiuus faciunt ſtare cõfuſe tm̃.Et per hoc patꝫ ad arg^m ꝙ
nõ mediat terminus diſtributiuus cũ ly hõ/ſtet determina/
te.¶ Contra hanc limitationẽ noſtrã eſt vna difficultas:
q2 videĩ eſſe cõtra mentẽ Magr̃i in 2ª regula:vbi Ma/
giſter dat hoc exẽ^m.tu nõ differs ab hoĩe:ꝛ vult ꝙ ly hoĩe/
ſtet determinate per iſtã regulã:cum tñ iſta duo ſigna nõ
cadant imediate ſupra ly hoĩeꝫ ſm̃ intellectũ datũꝫ:q2 ly
non imediate cadit ſupra ly differens/ꝛ differs.quare ꝛc̄.
¶ Ad hoc dici põt ꝙ exemploꝝ requiriĩ manifeſtatio ꝛ
nõ verificatio:ꝛ ideo vltra illud exẽplum poſuit aliud:ſcꝫ
nõ q̄libet hõ currit.¶ Uel dicaĩ ꝙ in ꝑpõnibus ſingu/
laribus nõ refert an imediate vel mediate:in alijs autem
ſi ille debent cõtinere veritateꝫ debent imediate cadere.
¶ Uel dicaĩ ꝙ hoc nõ eſt ꝫ limitationẽ.ponimus enim
limitationẽ regule declarãtis:in q̄bus ſemꝑ valeant regu
le:ꝛ dicimus ꝙ q̃ñ imediate cadunt ſꝑ valent.ſi aũt valẽt
q̃ñ nõ imediate cadũt:h̄ nõ eſt ꝫ nos:q2 nõ dicimus ꝯtrã.
Si aũt diceres:q̃ñ ğ illa duo ſigna nõ ĩme^te cadẽt q̃uo co/
gnoſcemꝰ an ſtent determinate an nõ:cũ q̃ñqꝫ faciãt ſtare
determinate q̃ñqꝫ nõ.Dđm ꝙ cogñſcimus a poſteriori ex
hoc ꝙ q̃ñqꝫ licebit deſcẽdere diſiũctiue quãdoqꝫ non.

¶ Utrum omne relatiuũ ſupponat pro illo:pro quo ſuum
antecedens. Queſtio. XVI.

A Rguitur cõtra ꝙ ſic.q2 ſi nõ:maxi/ **Argũ p̄.**
me eſſet ꝑpter relatiuũ di/
uerſitatis qđ nõ ſupponit pro eodẽ:ſed argũ
ꝙ nullũ ſit tale relatiuũ diuerſitatis:vt voluit
Pe.Man.Et argũ ſic.Omne relatiuũ ſuppo
nit pro illo qđ refert:ſed oẽ relatiuũ refert ſuũꝫ añs. ğ ꝛc̄.
ꝓbaĩ maioꝛ:q2 da oppo^m ꝙ nõ ſupponat pro illo qđ re/
fert:ꝛ cũ ſupponere ſit ſigñare:ꝛ referre ſit rep̄ſentare nõ
ſigñaret illud qđ rep̄ſentaret qđ implicat.¶ 2° ſic.omne **Argũ 2°**
relatiuũ eſt añ late rei rep̄ñtatiuũ.ğ eſt ſigñatiũ ſui añtis.
ğ põt ſupponere pro illo qđ ſigĩ:ſed q̄đlibet rełm ſigñat
añs.ğ oẽ relatiuũ põt ſupponere pro añte.¶ 3° ſic.rełm **Argũ 3°**
nihil ſigĩ niſi qđ ab añte recipit.ğ nõ ſupponit pro alio:ꝛ
ꝯñter nullũ eſt relatiuũ diuerſitatis:q2 ſi cẽt ſupponeret
pro alio.ꝯñtia tꝫ.añs ꝓbaĩ:q2 relatiuũ poſitũ per ſe ſine
añte nihil ſigñat.¶ Confirmaĩ.q2 iſti termini alius ꝛ re/ **Confir.**
liquus in iſtis propõnibus.vꝫ.homo currit:ꝛ alius ſedet.
vnus hõ currit:ꝛ alius diſputat:nõ referunt iſtũ terminũ.
vnus hõ:q2 ꝑ idẽ iſti termini differens ꝛ diuerſus/in iſtis
propõnibus.vnus hõ currit:ꝛ diuerſus diſputat.hõ cur/
rit:ꝛ differens diſputat eſſent termini relatiui. ¶ 4° ſic. **Argũ 4°**
In hac ꝑpõne:vnꝰ hõ currit ꝛ alter diſputat:ꝑ eodẽ ſup/
ponit ſubm̃ 2^e:ꝛ p̄^e ponẽdo q: oĩs currat:ꝛ oĩs hõ diſpu/
tet.ğ ꝛc̄.imo ꝑ eodẽ verificaĩ:q2 pro oĩ hoĩe in vtraqꝫ.

Ad hec reſpondeĩ. ¶ Ad p̄m ꝯcedo ꝙ eſt **Ad p̄m**
maxime:ꝑpter rełm
diuerſitatis.Et ad ꝓbationem in oppoſitum negaĩ ma/
ioꝛ:ſcꝫ ꝙ omne relatiuum ſupponat pro illo quod refert.
¶ Et ad ꝓbationẽ nego cõſequentiã:q2 arguitur ab infe/
riori ad ſuũ ſupius negatiue:nõ ſupponit ꝑ illo. ğ non ſi/
gnificat illud.¶ Ad 2^m. concedo ꝯñtiam p̄^am:ꝛ nego 2^am. **Ad 2m**

¶ Ad pbōnē negaꝛ maioꝛ. Uñ relatiuū vnū ſigt in recto
ꝛ aliud in obliquo: ſolū pro illo qḋ ſigt in recto pōt ſuppo
nere: vt dicēdo: vnus hō currit ꝛ alter diſputat: ly alter ſi/
Ad 3ᵐ gnificat vnū aliū ab vno hoīe currēte. ¶ Ad 3ᵐ rñdetur
negādo añs ſi intelligiꝛ ꝙ nō ſignificat niſi añs. ſi aūt itel
ligiꝛ ꝙ nihil ſignificat niſi mediāte añte ꝯcediꝛ: ꝛ tūc ne/
Ad ꝯfir. gaꝛ ꝯña. ¶ Ad ꝯfirmationē negaꝛ ſilitudo. ¶ Ad 4ᵐ dī
Ad 4ᵐ negādo: ꝙ ſupponat pro eodē: imo añs in pͣma ſupponit
pro hoīe currēte. in ſcḋa relatiuū ſupponit pro altero non
currēte: ideo ꝓpoſitio falſa eſt. Uel dicit ꝛ melius ꝙ ſup
ponit pro eodē materialr̄ ꝛ nō formalr̄: qꝛ in vna ꝑ hoīe
currēte: in alia pro hoīe diſputāte: qui idē ſunt materialr̄
in caſu facto ꝛ non formalr̄: ꝛ ꝓpoſitio eſt vera.

¶ Utrum relatiuū ſemꝑ ſupponat eodē modo ſicut ſuū
antecedēs. Queſtio XVIII.

Argꝛ pͦ. Arguitur ꝯ ꝙ nō. ¶ Pͦ sic. qꝛ dato ꝙ
ſic: ſequitur ꝙ duo ꝯdictoria
liter ſe ꝯdicētia ſunt vera: qḋ pbaꝛ de iſtis. ali
quis hō eſt ſuus filiꝰ. nullus hō eſt ſuus filiꝰ.
Qꝛ pͣma ſit vera pꝫ: qꝛ ſꝫ opionē ſigt ꝙ aliqs
hō eſt alicuius hoīs filius: qḋ eſt verꝫ. Qꝛ 2ͣ ſit vera pbaꝛ
ꝑ ſuas ſinglr̄es: qꝛ nec iſte hō eſt ſuus filiꝰ. nec ille hō eſt
ſuus filiꝰ: ꝛ ſic de ſingulis. ꝯ nullus hō eſt ſuus filiꝰ. ¶ Cō
ſimilr̄ argꝛ de iſtis. qlꝫ hō videt ſe: ꝛ aliqs hō nō videt ſe:
poſito ꝙ qlibꝫ hō videat ſeipm̄: tūc pꝫ ꝙ pͣma eſt vera ꝑ
ſuas ſinglr̄es. ꝛ ſcḋa pbaꝛ: qꝛ aliqs hō aliquē hoīez nō vi/
det. ꝯ aliquis hō nō videt ſe. tꝫ ꝯña: exquo ly ſe ſupponit
Argꝛ 2ͦ determinate. ¶ 2ͦ ſic. ſeqꝛ ꝙ illa eſt vera. oīs hō eſt aīal:
ꝛ illud eſt oīs hō. exquo relatiuū ſupponit ꝯfuſe tm̄: ſicut
añs ſm̄ opionē. Qꝛ tñ ſit falſa pbaꝛ ꝑ Phm̄ in pͦ perihere.
dicētē. Nulla pdicatio eſt vera: in qua vlē vlr̄ ſumptū p/
Argꝛ 3ͦ dicaꝛ: vt eſt in ꝓpoſito. ¶ 3ͦ ſeqꝛ ꝙ hec eſt vera. tm̄ ſoꝛ.
eſt hō albus quo plō eſt albioꝛ: que tñ eſt falſa: vt pbabo.
Et pbo pͦ ꝙ ſit vera poſito ꝙ nullus hō eēt albꝰ niſi ſoꝛ. ꝛ
pla. ꝛ ꝙ plato ſit albioꝛ ſoꝛ. tūc argꝛ ſic. ſoꝛ. eſt hō albꝰ: ꝙ
plato eſt albioꝛ: ſed nihil eſt hō albꝰ nō ſoꝛ. niſi plato. ergo
plato ſeipſo eēt albioꝛ. ꝙ ſit falſa pbaꝛ: qꝛ ſequiꝛ. tm̄ ſoꝛ.
eſt hō albus: quo plō eſt albioꝛ. ꝯ tm̄ ſoꝛ. eſt hō albꝰ: ꝛ ſoꝛ.
pla. eſt albioꝛ: tūc vltra. ꝯ tm̄ ſoꝛ. eſt hō albꝰ: qḋ eſt falſuꝫ.
In opͫ ¶ In oppoſitū pbaꝛ ꝙ ſꝑ eodē mō ſupponit. Et arguiꝛ
argꝛ pͦ. ſic. ab illo capit relm̄ ſuppōnē a quo capit ſignificatū: cuꝫ
ſuppoſitio ſit ſignatio: ſed relm̄ capit ſigtūꝫ ab añte: quia
eſt ante late rei repñtatiuū. ꝯ capit modū ſupponendi ab
eo: tūc vltra. ꝯ eodē mō ſupponit ſicut añs. pbaꝛ ꝯña: qꝛ
añs nō dat niſi modū ſupponēdi quē hꝫ. Si eñi relm̄ alr̄
ſupponēt nō poſſꝫ trahere illū modū ſupponēdi ab añte:
Argꝛ 2ͦ qꝛ nil dat qḋ nō hꝫ. ¶ 2ͦ ſic. talr̄ dꝫ ſupponē relm̄ qualr̄
ſupponeret añs ſi loco relatiui poneretur añs. ꝯ ſupponit
eodē mō ſic̄ ſuū añs. ꝯña tꝫ. añs pbaꝛ: qꝛ in omni ꝓpōne
in qua poniꝛ relm̄ licet poni ſuū añs: ꝛ ꝓpōnes ꝯuertunꝛ:
Argꝛ 3ͦ ꝯ ꝛc̄. ¶ 3ͦ ſic. relm̄ cōparaꝛ ad añs ſic̄ mā ad formā: ſed
oēm actualitatē mā hꝫ a forma. ꝯ oēm ſuppōnē ꝛ modū
Argꝛ 4ͦ ſupponēdi recipit relm̄ ab añte. ꝯña tꝫ cū añte. ¶ 4ͦ de
relatiuis idētitatis ſic ab illo trahit ſuppōnē pro quo ſup
ponit: ſed qḋlꝫ relm̄ idētitatis ſupponit pro añte. ergo ab
illo trahit ſuppōnē. ergo eodē mō ſupponit ſicut añs.
Ad pͫ p pͦ op. dī Ad hec rñdeꝛ ꝙ vtraqꝫ via eſt pbabilis. ¶ Suſti
nēdo pͣmā rñdeꝛ ad argͣ ꝯ ipſaꝫ. ¶ Ad
pͣmū nego illā. nullus hō eſt ſuꝰ filiꝰ: qꝛ ſigt ꝙ nullus hō
eſt alicuius hoīs filiꝰ: qḋ eſt falſuꝫ. Et cū argꝛ pbādo per
ſinglr̄es rñdeꝛ diſtiguēdo: an ly ſuꝰ i ſingulibꝰ ſupponat
eodē mō ſic̄ in vlī: aut non. Si ſic. aliq̄ ſinglr̄is erit falſa
vt illa in q̄ demſaꝛ hō hīs pīeꝫ. nā ſigt illa ꝙ ille hō non
eſt alicuius hoīs filiꝰ: ꝛ ſic ꝯcediꝛ ꝯña. ꝛ negaꝛ añs. Si aūt
ſupponat alr̄. nō valꝫ ꝯña. nec arguiꝛ a ſingulibꝰ. vel poſ/
ſet dici negādo ꝯñaꝫ: ꝛ dicerē ꝙ nō cuilꝫ vlī pñt aſſignari
ſinglr̄es in ꝓprijs terminis: ſꝫ aliqñ i equalētibꝰ oꝫ aſſigna/
re ponēdo añs loco relatiui: vt ꝙ ille hō nō eſt alicuꝰ hoīs
filiꝰ: ꝛ ſic de alijs. Ad ſile dī. ꝙ illa ꝓpō. qlibꝫ hō videt ſe:
ſigt ꝙ qlꝫ hō videt quēlꝫ hoīez. ideo eſt falſa niſi velimus
dicere ꝙ ly ſe refert reciproce: qḋ ſm̄ hāc opionē nō eſt ve
rū. ¶ Ad 2ᵐ ꝯcediꝛ illa: oīs hō eſt aīal. ꝛ illḋ eſt oīs hō. Et Ad 2ᵐ
ad dictuꝫ Ariſto. dī illud indigere multis gloſis. vt ibi hīꝫ
videri. Unde illa ꝑs: illud eſt oīs hō: cū ly illud ſtet confu
ſe tm̄: equalet huic ꝑtꝫ tm̄ aīal eſt hō: que eſt vā. ¶ Dicaꝛ ꝯ
ꝙ itelligiꝛ de cathegorica indepēdente: qualis nō eſt iſta.
¶ Ad 3ᵐ dī. ꝙ ſi ly quo refert hō albꝰ illa eſt vā: tm̄. ſoꝛ. eſt Ad 3ᵐ
hō albꝰ quo plato eſt albioꝛ: vt pꝫ ꝑ exponentes. Et ad ar/
gumētū factū ꝓ alia pte pꝫ ſolō: qꝛ tu arguebas ac ſi refer
ret ly ſoꝛ. Si ꝟo referret ly ſoꝛ. eſt falſa: qꝛ 2ͣ exponēs eſt
falſa. ſ. nihil nō ſoꝛ. eſt hō albꝰ: quo plato eſt albioꝛ: imo ali
qḋ nō ſoꝛ. eſt hō albꝰ: quo ſoꝛ. plato eſt albioꝛ: qꝛ ipſe pla/
to. quare ꝛc̄. ¶ Tenēdo aliā viaꝫ que eſt via cōis: ꝛ Hen/
tiſberi: ꝛ Magri ad argͣ in oppoͫ rñdeꝛ. ¶ Ad pͫ dī ꝙ Ad pͫ p 2ͣ op. dī
maioꝛ eſt falſa. ſ. a quocūqꝫ capit ſigtū ab illo capiat ſup/
pōnē: qꝛ lꝫ rlm̄ diuerſitatis capiat ſigtū ab añte: nō tñ ſup
ponit pro añte: ſꝫ ſupponit pro alio: a quo etiā capit ſigtū.
ſigt. n. rlm̄ diuerſitatis añs i obliquo: diuerſuꝫ ꝟo ab añte
in recto: ꝛ ſꝑ rlm̄ ſupponit ꝑ illo: qḋ ſigt in recto. Si ꝯ ſoꝛ
meꝛ maioꝛ vlr̄: vt dcm̄ eſt negeꝛ illa. Si aūt ꝑticulr̄ ſic. ſ.
a quo capit ſigtū ab illo capit ſuppōnē: ꝯcediꝛ. ſꝫ negatur
tūc ꝯña. Forte diceres: qūo pōt cape ſuppōnē ab alio: cuꝫ
eñi ſignōnē capiat ab añte. Dī negādo ꝙ oēm ſignōnē ha
beat ab añte: hꝫ tñ hꝫ mediāte añte. Uel meliꝰ ad pͣᵐ dī
cōcedēdo totū. ſ. ꝯñaꝫ ꝛ añs. ſ. ꝙ ab añte capit ſuppōneꝫ.
Et cū dicis vlterius. ergo eodē mō ſupponit ſicut añs ne/
go ꝯñam. Tu diceres. vꝫ hꝫ illum diuerſuꝫ modū ſuppo/
nendi. dī ꝙ hꝫ vt dicā. Pro quo aduerte ꝙ ſi eſt relatiuꝫ
diuerſitatis hꝫ ſm̄ exigētiā ſigni vel ſitus. Si ꝟo eſt idēti/
tatis: vel eſt in eadē cathegorica: ꝛ tunc eodem modo ſup/
ponit ſicut añs ꝑꝑ maximam dependentiā ad añs. In di/
uerſa ꝟo cathegorica quādoqꝫ ſic quādoqꝫ nō vt i diſcre/
ta, ꝛ determinata, ꝛ diſtributiua eodem modo ſupponit. in
confuſa ꝟo non: ꝑpter hoc ꝙ ſi loco relatiui ponatur añs
nō eodeꝫ modo ſupponit relatiuum ſicut ſupponeret añs
ſtās confuſe tm̄. Si ꝟo poneretꝛ loco relatiui ſtabit deter/
minate: ideo relatiuum ſtat determinate. vt dicēdo. oīs ho
mo eſt animal: ꝛ illud eſt rōnale: loco de ly illud ponatur
animal ꝛ dicatur aīal eſt rōnale: ecce ꝙ animal ſtat deter/
minate. Si ꝟo relatiuum refert añs ſtās determinate vel
diſcrete vel diſtributiue: ꝛ ponaꝛ añs loco relatiui eodem
modo ſupponeret añs ſicut añ: ideo relatiuuꝫ in illis ſup/
ponit eodē modo ſicut ſuū añs. Ecce ꝙ diuerſum modum
ſupponēdi hꝫ ſi eſt relatiuum diuerſitatis ex exigentia ſi/
gni vel ſitus. Si eſt idētitatis ꝛ ſupponat alio modo hoc
hꝫ ex añte qḋ ſupponeret eodē modo ſicut illud relatiuuꝫ
ſi poneretꝛ loco eius: nō ergo ab añte abſolute ſed ab añte
ſic conditionato. Nota hanc reſponſionem: qꝛ ſubtilis eſt.
¶ Ad 2ᵐ concedo añs de relatiuis idētitatis ꝛ non diuer Ad 2ᵐ
ſitatis: ſed negatur ꝯñtia. ergo ſupponit eodeꝫ modo ſicut
añs ſed bene valet. ergo ſupponit eodē modo: quo ſuppo/
neret añs ſi loco relatiui poneretꝛ. vnde dicēdo. oīs homo
eſt animal: ꝛ illud eſt rationale: ly animal ſupponit confu/
ſe tm̄. ſi tamen ly animal ponatur loco relatiui: ꝛ dicaꝛ aīal
eſt rōnale, ſtabit determinate. ¶ Ad pbationem negaꝛ ꝙ
loco relatiui liceat ſemꝑ ponere añs ꝑꝑ multiplicationeꝫ
quā includit relatiuū ad alterꝫ extremum. ¶ Ad aliud in Ad 3ᵐ
aliq̄ eſt ſilitudo: ꝛ i aliq̄ nō. iō nō valꝫ argͫ. n. mille claudi
cat pedibꝰ. ¶ Ad 4ᵐ ꝛ vltͫ ꝯceſſa pͣ ꝯña negaꝛ 2ͣ ꝯñtia. ſ. Ad 4ᵐ
ab añte capit ſuppōnē. ꝯ eodē mō ſuppōit ſic̄ dī ad pͫ ꝛc̄.

¶ Utrum ampliatio ſit danda. Queſtio XIX.

Argũ p̄ ARguit̃ ꝯ ꝙ nõ rõnib⁹ petri de mantua: ⁊ preſuppono tria. ¶ Primũ ꝙ tales ꝓpõnes cathegorice de diſiuncto copula ſunt affirmatiue: vt qðlʒ eſt vł nõ eſt: chimera eſt vł nõ eſt. ¶ Ex quo ſequit̃ ꝙ iſte ꝯñe ſũt bone: qðlʒ eſt vel nõ eſt: ḡ quodlibet eſt: chimera eſt vel non eſt. ergo chimera eſt. pʒ p̄ſuppoſitũ: q̄ɑ cõuertunt̃ in affirmatiuas: vt chimera eſt vel nõ eſt: ꝯuertit̃ in iſtã: qð eſt vel nõ eſt / eſt chimera. ¶ Itẽ illa nõ eſt negatiua: ⁊ eſt cathe^{ca} ſicͣ illa. oĩs hõ ſedet vł ſedebit. ḡ eſt affir^{ua}. pʒ: q2 q̄ rõne eẽt nega^{ua} eẽt affirma^{ua}: ⁊ ſic ſił eẽt affirma^{ua} ⁊ negatiua: qð eſt ipoſe. ¶ 2^m p̄ſuppoſitũ eſt: ꝙ nullus termin⁹ ampliat ſeipʒ ⁊ pʒ de ſe. ¶ 3^m p̄ſuppoſitũ eſt: ꝙ terminus ſolũ ſupponẽs re^{u} hui⁹ vbi / eſt / ſolũ ſupponit ꝓ eo qð eſt. ¶ His p̄ſuppoſitis ſtãtib⁹ argr̃: ꝙ iſto hõ fuit: hõ erit: nõ ampliat̃ ſubʒ in iſtis: ⁊ ꝑ̃r nec in alijs. ⁊ ꝓbat̃ ſic. Nullus terminus hʒ a ſe ꝙ ſupponat p ſcðm p̄ſuppoſitũ: ſʒ a vbo accipit: ⁊ a modis ſignandi vbi: ſʒ illð vbũ / fuit / nullo mõ ſigt̃ p modũ p̄ntis: ſʒ ſolũ p̄teritũ: iõ vis illi⁹ vbi nõ trãſit in illũ terminũ niſi p ſuppoſitis que fuerũt. Siłr dicat̃ de ly erit / ſuo mõ. ¶ Cõfirmat̃. q̄ɑ ſi i iſta. hõ fuit: ly

Confir. hõ / ampliaret̃: ſenſus eẽt. hõ q eſt vel fuit / fuit. Et tũc ſeq̄tur ꝙ vbi nullus hõ eẽt: ⁊ iſta eẽt ſic ſignificãdo: hõ fuit: illa eẽt falſa: q̄ɑ ſequit̃: hõ fuit. ḡ hõ q eſt vel qui fuit / fuit. ꝯñs eſt falſuʒ: q̄ɑ ſequit̃: hõ q eſt vel qui fuit / fuit. ḡ homo fuit: ⁊ ille eſt vł fuit. 2° pʒ ꝯñtis eſt falſa: q̄ɑ ſequit̃. ille eſt vel fuit: ḡ ille eſt. tʒ ꝯña p p̄^m p̄ſuppoſitũ: q̄re ⁊c̄. ¶ Correlarie ſequit̃ ex p̄ſuppoſitis. ꝙ oẽs tales ſunt ipoſes. adam eſt mortuus: aliqd eſt corruptũ. chimera eſt itelligibilis. antechris eſt gñandus. aliqd eſt futurũ: q̄ɑ tã ſubta q̄ʒ p̄dicata harũ: cũ ſupponãt ſolũ re^{u} vbi de p̄ñti ſolũ ſupponũt pro eo qð eſt. pʒ per 3^m p̄ſuppoſituʒ. Breuiter ḡ hec opio vult ꝙ ſicͣ gñałr terminus ſupponẽs re^{u} hui⁹ vbi / eſt / ſolus ſupponit ꝓ eo qð eſt: ſic terminus ſupponẽs re^{u} hui⁹ verbi fuit / de p̄terito. tñ ꝓ eo qð fuit ſupponit: ⁊ ter^{us} ſupponẽs re^{u} vbi ð futuro: tñ ꝓ eo qð erit ſupponit. Et ſic gñałr re^{u} alioꝝ vboꝝ eſt dõm: vt ꝙ terminus ſupponẽs re^{u} hui⁹ vbi põt / vel ꝯtingit / ſolũ pro eo qð põt eẽ vel cõtingẽs eſt eſſe ſupponit. Et gñałr vult ꝙ nullus terminus ampliet aliũ terminũ. Rõ huius opionis eſt: q̄ɑ nullus terminus ex ſe hʒ vt ſupponat: ſed a vbo accipit / ⁊ a modis ſignificandi vbi: vt pʒ p ſcðm p̄ſuppoſitũ: ſʒ vbũ de p̄terito nullo mõ ſigt̃ p modũ p̄ntis: ſʒ ſolũ p̄teritũ: iõ vis illi⁹ verbi nõ trãſit in illũ terminũ niſi pro ſuppoſito vł pro ſuppoſitis: qð vel que fuit vł fuerũt. ¶ Hec opio falſa eſt: ⁊ ꝯ oẽs recte logicãtes. ſcðm pʒ. p̄mũ ꝓbat̃: q̄ɑ datis duab⁹ ꝓpõnibus equalẽtib⁹: q̄litercũqʒ terminus ſupponit i vna ⁊ in altera: ſed ille equalẽt. hõ põt: ⁊ hõ eſt potẽs: vt pʒ: ḡ q̄litercũqʒ terminus ſupponit in vna ⁊ in altera: ſed in p̄ma ſm hos: ly homo / ſupponit pro eo qð põt eſſe hõ: ergo in iſta ſcða ſimiłr: ſed in ſcða ſupponit etiã pro eo qð eſt ſʒ eos: ergo ſupponeret ſiłr pro eo qð eſt in p̄ma. Itẽʒ arguit̃ de iſtis: homo fuit. hõ eſt p̄teritus que equiualẽt. ergo qualitercũqʒ terminus ſupponit i vna ſupponit ⁊ in altera: ſʒ in p̄^a ſupponit ꝓ hoĩe q fuit ſʒ eos. ḡ in 2ª ſupponit ſic: ⁊ in 2^a ſm eos ſupponit ꝓ hoĩe q eſt. ḡ ſiłr ſupponit pro hoĩe: q eſt in p̄^a. Ecce ꝙ ex dictis eoꝝ ꝯcludit̃ ampliatio. Itẽ data veritate opionis ſequit̃ ꝙ hr̃it negare vnã ꝓpõnẽ ⁊ ꝯcedẽ equalẽtẽ: qð eſt oĩno ipoſe. ꝓbat̃ ꝯña. Nã iſti negabũt iſtã. antechris eſt futur⁹: cũ ly antechris / ſolũ ſupponat ꝓ antechriſto q eſt ſm iſtos: ⁊ cõcedũt iſtã. antechris erit: cũ ly antechriſtus / ſupponat pro antechriſto qui erit: ⁊ tñ iſte ꝯuertunt̃: vt pʒ: q̄re ⁊c̄. Ideo aliter dicamus ex intẽtione Magr̃i. ſ. ꝙ ampliatio ẽ dãda ꝑ rõnẽ factã ꝯ opionẽ aduerſaʒ. Et tenẽdo hãc viã rñdẽdũ eſt ad arg^m i opp^m: ⁊ ad ſuppõnes.

Ad p̄^m Ad p̄mã igit̃ ſuppõnẽ dico ꝯcedẽdo eã: ſʒ nego corre^m illatũ ex ea. ſ. ꝙ iſta ſit bõa ꝯña. ſ. qðlʒ eſt: vł nõ eſt: ḡ qðlʒ eſt: chimera ẽ: vel nõ ẽ. ḡ chimera ẽ. nullo mõ ſeq̄tur: nec ipſe ałr ꝓbat. lʒ eniʒ ſint affirmatiue: hoc eſt rõne p̄n^{tis} verbi affirmati: habent [illegible] aliqð verbũ negatiũ: nõ ſunt ḡ mere affir^{ue}. ¶ Ad 2^m p̄ſuppo^m di. cõcedẽdo ipm. ¶ Ad 3^m p̄ſuppo^m cũ di. ꝙ terminus ſupponẽs reſpectu hui⁹ verbi eſt / ſolũ ſupponit pro eo qð eſt. Dicat̃ ꝙ verũ eſt niſi ponat̃ alius terminus ampliatiuus: rõne cui⁹ terminus nõ ſtaret tñ pro eo qð eſt. ¶ Ad p̄^m igit̃ arg^m negat̃ ꝙ nõ amplieẽ ſubm in iſtis. hõ fuit: hõ erit. ¶ Ad ꝓbõnẽ ꝯcedo maiorẽ. ſ. ꝙ nullus terminus hẽat a ſe vt ſupponat: ſʒ a vbo. ſʒ nego minorẽ. ſ. ꝙ vbũ de p̄terito nullo^o ſignificet p modũ p̄ntis: q̄ɑ nõ eſt verũ dicere de aliq̄ hoc fuit niſi aliq̄n fuerit verũ dicere ⁊ eſt: ⁊ hoc eſt: q̄ɑ p̄teritũ icludit p̄ns: iõ facit ampliationẽ. Siłr dicat̃ de verbo de futuro: ⁊ de alijs vbis ampliatiuis: q̄ɑ oĩa icludũt verbũ ſubſtãtiuũ de p̄nti. ¶ Ad ꝯfirmationẽ pʒ. ꝙ neganda Confir.

eſt vltima ꝯña: ille eſt vel fuit: ḡ ille eſt. ¶ Ad corre^m: q2 in oĩb⁹ illis vltra verbũ ſubſtãtiuũ / ſum / es / eſt: ponit̃ participiũ ampliatiuũ: ideo ſubm ampliat̃ in oĩbus illis.

¶ Utrum regule appellationis t̄pis ſint vere. Qõ.XX.

ARguit̃ cõtra p̄^{am} regulã: q2 ſm illã terminus taʒ a p̄te añ: q̄ʒ a p̄te poſt appellaret t̄ps: qð eſt falſuʒ. ꝓbo: q̄ɑ appellatio eſt ꝓprietas p̄dicati ſicͣ ſuppõ eſt ꝓp̄etas ſubti: ḡ nõ cõpetit ſubto. ꝯña tʒ. añs ꝓbat̃: q̄ɑ appellare nõ eſt niſi ad aliud pellare. i. vocare: ſʒ p̄dicatũ ſolũ eſt illud qð vocat ſigtũ ſuũ ad aliud: vtputa in ordine ad ſubm: non aũt ẽ̄: q2 qñqʒ ponit̃ ſubm ſine p̄dicato in ꝓpõne: ḡ ſolũ p̄dicatũ appellat. Argũ p̄. ¶ 2° ꝯ 2^{am} regulã ar̃. Argũ 2°.

q̄ɑ ſm illã terminus a p̄te añ reſpectu verbi de p̄terito vel de futuro nõ appellat. vt dðo. albũ fuit nigrũ: ly albũ / nõ appellat. ¶ Cõtra. q̄ɑ cuicũqʒ cõpetit diffõ appellatiõis t̄pis illud appellat t̄ps: ſed ly albo / cõpetit. ḡ appellat. ꝯña nota cũ maiori. minor ꝓbat̃: q̄ɑ ly albũ, accipit̃ in ꝓpõne pro aliq̄: vt ꝓ eo qð eſt vel fuit ſm ſolã cõſignationẽ vbi: q̄ɑ qð accipiat̃ ſic. nõ eſt niſi a vbo. q̄re ⁊c̄. ¶ Cõfirmat̃. Confir.

q̄ɑ q̄ rõne terminus q ſtat ampliatiue a p̄te poſt appellat: ex eo ꝙ reſtrigit̃ ad nãm vbi: ita ly albũ / qð ſtat ampliatiue a p̄te añ appellat t̄ps reſtringẽdo ipm ad nãm verbi: vtputa ad p̄teritũ: vel da cãm diuerſitatis. ¶ 3° di. ꝙ appellatio ⁊ ſuppõ ſint eq̄ cõia: ⁊ ꝙ appellatio ſit p̄ciſe ſuppõ: q̄ɑ oĩs terminus ſupponẽs appellat. ꝓbo: q̄ɑ oĩs terminus ſupponens accipit̃ in ꝓpõne hñdo reſpectũ ad nãm verbi vel participij eiuſdẽ. ergo oĩs terminus ſupponens appellat. tenet ꝯña a diffõne ad diffinitũ. quare ⁊c̄. Argũ 3°.

Ad hec breuiter rñdet. ¶ Ad p̄^m ſũt opiones. Una eniʒ opio dicͣ ꝙ ſolũ p̄dicatũ appellat: vt ꝓbat arg^m: q2 appellare eſt ꝓprietas p̄dicati ſicͣ ſupponere eſt ꝓp̄etas ſubti. ¶ Alia eſt opio Magr̃i ⁊ cõioꝝ dicẽs. ꝙ appellatio põt cõpetere tam ſubto q̄ʒ p̄dicato: ⁊ dicit hoc opio: ꝙ appellatio eſt ꝓprietas termini in ꝓpõne: vt hʒ reſpectũ ad nãm verbi vel participij eiuſdẽ. ¶ Et ad rõnẽ in opp^m negat̃. ꝙ appellatio ſit ꝓp̄etas p̄dicati tñ. ſimiłr negat̃ ꝙ ſuppõ ſit ꝓp̄etas ſubti ſolũ. ¶ Ad ꝓbõnẽ cõcedo ꝙ appellare eſt ad aliũ vocare: ⁊ negat̃ ꝙ hoc ſolum competat p̄dicato: neqʒ ſubm ponit̃ aliquãdo in propõne ſine predicato in mente loquoꝝ: ⁊ ſufficit q̄ɑ ſigñat verbũ quandã cõpõnem: quã ſine extremis non eſt intelligere. Ad p̄^m

¶ Ad 2^m negat̃ minoꝝ. ſ. ꝙ ly albo / cõpetat diffinitio appellationis t̄poris. Et cũ dicis. accipit̃ pro eo qð eſt vel fuit albũ ſm ſolã ꝯſignificationẽ vbi. nego hoc ad itelłʒ Magr̃i. ¶ Pro quo aduerte ꝙ accipi dr̃ ſm ſolã ꝯſigni- Ad 2^m

Nõdũ

ficationē vbi:qđ accipiꝫ tm̄ ſm illđ qđ vbū explicite di/
cit.Si aūt acciperet ſm illud qđ vbū dicit explicite ⁊ ipli/
cite:nō dꝫ tūc accipi ſm ſolā ꝯſignificationē vbi:ad itel/
Ad ꝯfir. lectū hic Magri:q̄re ꝑ hoc pꝫ rn̄ſio. ❡ Ad ꝯfirmationē
negaꝫ ſilitudo.Et ratio diuerſitatis eſt:q̄a terminus ſtās
ampliatiue a parte poſt reſtringiꝫ ad nāꝫ vbi:qđ p̄cedit
ipſuꝫ.Terminus aūt ſtās ampliatiue a parte ante nō pōt
Ad 3^m reſtringi ab aliquo:vt in q̄ōne ſequēti diceꝫ. ❡ Ad 3^m ne/
gatur ꝙ appellatio ⁊ ſuppoſitio ſint eque cōia:appellatio
tn̄ eſt ſuppoſitio quedā. ❡ Ad ꝓbationē cū dꝫ.ois termi
nus ſupponēs accipiꝫ in ꝓpōne habēdo reſpectū ad nāꝫ
verbi.Diciꝫ negādo hoc ad itellm̄ Magri.Unde termi/
nus diciꝫ accipi habēdo reſpectū ad nām vbi ſolū quan/
do accipiꝫ ſm illđ qđ explicite dicit in ꝓpo^ne mō dicēdo.
albū fuit nigrū:ly albū/ſupponit:nō tn̄ appellat:q̄a nō ac/
cipiꝫ ſolū ſm illđ qđ explicite dicit vbū:ſꝫ ſm illđ qđ diꝫ
explicite ⁊ implicite:q̄a ſtat ꝓ eo qđ eſt vel fuit album.

❡ Utꝝ regle appellatōis ampliatōis ſint ve ⁊c̄.Qō.XXI

Argꝫ p̄ Arguitur ꝯ ambas reglas:qꝛ dꝫ ꝙ ter
min⁹ ſequēs aliqđ iſtoꝝ v/
boꝝ icipit/⁊ deſinit:vel pōt/accidit/cōtingit/
appellat/ampliationē.nō aūt p̄cedēs. ❡ Cō/
tra.terminū appellare ampliationē nō eſt ni/
ſi accipi ipm̄ pro ſuo ſignificato ſm ꝙ reſtringiꝫ ad nām
verbi ampliatiui.ğ cū dꝫ albū pōt eſſe nigrū.q̄ro a te:aut
ly nigrū/amplieꝫ:aut nō.Si ampliaꝫ.ğ ſtat ampliatiue ꝓ
eo qđ eſt vel pōt eē nigrū:⁊ ſi ſic.ğ nō reſtringiꝫ ad nām
vbi:⁊ ꝯn̄r nō appellat.Si vō dicit ꝙ nō ampliaꝫ.hoc eſt
ꝯ Magrꝫ in ca° ampliationū:vbi diꝫ ꝙ ly pōt/tam a p̄te
Argꝫ 2° poſt q̄ꝫ a p̄te an̄ ampliat. ❡ 2° ſic.⁊ q̄ro a te cū terminus
ſtet ampliatiue tā a p̄te poſt q̄ꝫ a p̄te an̄.q̄re magis a p̄te
poſt appellat ampliationē q̄ꝫ a p̄te an̄.Et ſi dꝫ:lꝫ taꝫ a p̄te
an̄ q̄ꝫ a p̄te poſt amplieꝫ:tn̄ q̄a a p̄te poſt termin⁹ amplia/
tus reſtrigiꝫ tm̄ ad nāꝫ vbi:⁊ nō a p̄te an̄.iō appellat a p̄te
poſt ⁊ nō a p̄te an̄.q̄ro a te q̄re magꝫ ter^s ampliat⁹ a p̄te
poſt reſtrigiꝫ magis ad nāꝫ vbi ampliatiui q̄ꝫ a p̄te ante.

Ad p̄^m Ad hec breuiꝫ rn̄deꝫ. ❡ Ad p̄mū ꝯcedo totū vſqꝫ
dū q̄ris:an ly nigrū/amplieꝫ in illa ꝓpōne.
albū pt eē nigrū.Et dico ꝙ ſic.⁊ nego ꝯn̄aꝫ illā.ampliaꝫ.
ğ ſtat ampliatiue.ꝓ eo qđ eſt vel pōt eſſe nigrū:q̄a nō pōt
vti ampliatione.vn̄ lꝫ illđ vbū ampliatiuū pōt/tā termio
a p̄te poſt q̄ꝫ termino recto a p̄te ante det ampliationē:tn̄
vn⁹ illoꝝ tꝫ ampliationē nō reſtringēdo illā:⁊ alius reſtri
gēdo ꝗ nō reſtringit ipſaꝫ vtiꝫ ipſa ⁊ ſtat ampliatiue:qui
aūt reſtringit nō ſtat ampliatiue:ſꝫ appellāt ampliationē
Rn̄° 2° datā ſibi ⁊c̄. ❡ Uel alr̄ ꝯcediꝫ ꝯn̄a illa.ampliat.ergo ſtat
ampliatiue aliquo mō.ſ.⁊ negaꝫ ꝯn̄a alia.ğ nō reſtringiꝫ
ad nām vbi.Un̄ h̄ndo re^{cꝫ} ad totā nāꝫ vbi tā explicite q̄ꝫ
īplicite:ly nigrū/ſtat ampliatiue.h̄ndo aūt re^{cꝫ} ad nāꝫ p̄ti/
cipij determinātis verbū ſubſtātiuū/nō ſtat ampliatiue:
abſolute tamē dicerem ꝙ non ſtat ampliatiue:quia ſcđs
reſpect⁹ eſt fortior p̄.Et ſi allegas Magrꝫ in opp^m in ca°
ampliationū ꝗ diꝫ ꝙ ly nigrū/ampliat ſiue ſupponit pro
eo qđ eſt vl' pōt eē ⁊c̄. ❡ Di ꝙ illic h̄nt re^{cꝫ} ad totaꝫ nām
vbi.hic aūt ſimplr̄ loquiꝫ:⁊ ēt h̄ndo re^{cꝫ} ad nām p̄ticipij
determinātis. ❡ Uel ſi vis tenere p̄^{cꝫ} rn̄ſionē:dic ꝙ ly ni
grū/ampliaꝫ:⁊ ſupponit ꝓ eo qđ eſt vl' pōt eſſe nigrū:⁊ tn̄
nō ſtat ampliatiue:q̄a nō vtiꝫ tali ampliatiōe:ſꝫ reſtrigit
ipſaꝫ rōne p̄ticipij determinātis vbū ſubſtātiuū. Et ſi re/
plicas ꝯ ambas rn̄ſiones:q̄a ſi vbū dat ampliationē.ergo
nō ipedit ipſaꝫ.ergo nō reſtringit ipſam. ❡ Item fruſtra
daret ampliationem ſi non poſſunt ſtare ampliatiue: ⁊ ſi
non poſſet vti ampliatione.

Rn̄° 2°. Ad hec dꝫ. ❡ Ad p̄^m dꝫ ꝙ totū vbūꝫ adiectiuū eſt
qđ cōpoſitū eſt ex verbo ſubſtantiuo ſum/
es/eſt/⁊ participio ſuo dat ampliationē.participiū aūt re/
ſtringit ampliationē iſtā ſolū ad nām ſuā.totū ğ dat am/
pliationē:ſꝫ ps reſtringit ⁊c̄. ❡ Ad aliud negaꝫ.ꝙ fruſtra
amplieꝫ ſi non ſtet ampliatiue ⁊ nō poſſit vti ampliatio/
ne:qꝛ ampliatio nō ordinaꝫ ſemꝑ ad vſuꝫ:ſꝫ illa que non
eſt reſtricta ſic. ❡ Si hec tibi placet gaudeo:ſi nō/dic me
Ad 2^m lius:⁊ libēter audiā. ❡ Ad 2^m p̄n^{le} dꝫ ſicut ibi.Ad replicā
vō cū queris:quare a p̄te poſt ampliatio reſtringiꝫ magis
q̄ꝫ a parte an̄.Dicūt q̄dā ꝙ cā eſt:qꝛ verbū maiorē vim hꝫ
ſupra p̄dicatū q̄ꝫ ſupra ſubm̄.ideo cū ampliet p̄dicatum ⁊
Rn̄° 2° ſubm̄:adhuc appellat ipm̄ p̄dicatū ⁊ nō ſubm̄. ❡ Hec rn̄/
ſio nō valet:qꝛ ꝑ eādē rōnē ly fuit/⁊ ly erit/cum ampliant
terminū a p̄te ante ēt ampliarēt a p̄te poſt/cū vbū maio/
rē vim hēat a p̄te poſt q̄ꝫ a p̄te an̄. Jō alr̄ dicaꝫ ꝙ cā eſt:
qꝛ termin⁹ ſequēs verbū nō ſupponit reſpectu huius vbi
eſt/ſaltē de ꝑ ſe:ſꝫ ſolū reſpectu participij:a quo determi/
naꝫ ſicut ſubſtātiuū determinat ab adiectiuo rōne cui⁹ de/
terminationis reſtringiꝫ ampliatio.ſicut eni in iſta ꝓpōne.
ois hō eſt albus:ly hō/ſupponit pro oi hoīe ꝗ non reſtrin/
giꝫ per aliqđ.tn̄ dicēdo.ois hō albus eſt:ly homo/reſtrin/
giꝫ ad ſupponēdū pro oībus albis rōne determinationis
illius adiectiui albus.Sic in propoſito dicēdo:albuꝫ pōt
eſſe nigrum:ly nigruꝫ/reſtringiꝫ ad ſtandū ſolū pro nigro
qđ pōt eē rōne illius participij potens. Et hec qđ diffici/
lis valde fuit cū nihil inueniatur ſcriptum ab alijs.

❡ Utrum tn̄ terminus ſequens verbum concernens actū
mentis appellet formam. Queſtio. XXII.

Contra qꝛ dicēdo.tu intelligis hominē:
ly hoīem/nō appellat formā. ꝓ/ Argꝫ p̄.
baꝫ an̄s:qꝛ ſtat ꝙ tu itelligas hoīeꝫ ⁊ nō itelli
gas aliqđ ſub rōne q̄ hō:vt dato ꝙ nullā itel/
lectionē habeas de hoīe niſi ſimplicem:tūc tu
intelligis hoīeꝫ:⁊ tn̄ tu non intelligis ſub rōne qua eſt hō:
qꝛ ois rō hoīs eſt diffō:ſꝫ tu nō itelligis aliquid ſub rōne
diffōnis:qꝛ nullam habes de hoīe diffōnem: vt ſuppono
in caſu.igiꝫ tu non intelligis aliqđ ſub rōne qua eſt homo.
❡ Scđo ꝓbaꝫ ꝙ terminus precedens appellat formaꝫ. Argꝫ 2°
vt dicēdo.roſam intelligo:ly roſam/appellat. probaꝫ: q̄a
nomina ⁊ verba tranſpoſita idem ſignificant.p̄ periher.
ergo idē eſt dicere roſam intelligo:⁊ intelligo roſam:ſꝫ in
Argꝫ 3° ſcđa appellat formā.ergo ⁊ in p̄ma. ❡ Itē queritur quare
magis appellat ſequendo q̄ꝫ precedēdo:cū ſemꝑ intelliga
tur ſeꝗ ſm cōſtructionē ⁊ grāmatici habeant pro eodem.

Ad hec breuiter rn̄deꝫ. ❡ Ad p̄^m cuꝫ negaꝫ an̄s. Et Ad p̄^m
ad ꝓbationē nego ꝙ ſtet ꝙ intelligaꝫ hoīeꝫ:
⁊ nō intelligam aliqđ ſub rōne qua eſt hō.Et cuꝫ dicis ha
bendo ſimplicem intellectionē de hoīe:tu intelligis homi
nem.ꝯcedo:⁊ tu non intelligis aliquid ſub ratione qua eſt
homo:nego.Et cū tu ꝓbas:qꝛ ois ratio hoīs eſt diffinitio.
negaꝫ.q̄m ratio hominis in propoſito eſt denominatio ip/
ſius:ſiue rectius loquēdo eſt illud:a quo eſt denominatio.
homo nāqꝫ ab humanitate denominaꝫ: ideo humanitas
rō ipſius diciꝫ:⁊ hec eſt illa rō ſub qua tu intelligis homi/
nem. Hanc rn̄ſioneꝫ dat Magiſter ꝯ ꝯn̄as. ❡ Ad 2^m ne/ Ad 2^m
go iſtā ꝯn̄am:noia ⁊ verba trāſpoſita idē ſignt.ğ idem eſt
dicere:intelligo roſam:⁊ roſam intelligo:qꝛ lꝫ ideꝫ ſignifi/
cent:nō tn̄ eodē modo. ❡ Ad aliud diciꝫ.ꝙ vis verbi ma Ad 3^m
gis cadit ſupra ipſum qđ ſequiꝫ q̄ꝫ quādo p̄cedit. ideo ⁊c̄.
❡ Uel dic vt ſupra ꝙ quando ſequiꝫ verbum nō ſuppo
nit reſpectu vbi de ꝑ ſe:ſed ſolū reſpectu p̄ticipij a q̄ deter
minaꝫ.ideo ⁊c̄.Et cū dꝫ ꝙ grāmatici h̄nt illas ꝓpōnes ꝓ
eodem diciꝫ ꝯcedēdo ſm ſuū modū ꝯſiderādi:qꝛ conſide
rant illas ſm conſtructionē tn̄. Logici aūt non habēt pro
eodem qui in ſingulis verum vel falſum ſpeculanꝫ.Et ſic
eſt finis q̄ōnū ſuppōnū:quoꝝ numerus eſt.22.⁊c̄.

❡ Utrum

¶ Utrum diffinitio cõſequentie ſit bene data: que eſt: ꝯña eſt illatio conſequentis ex añte ꝛc. Queſtio. I.

Argũ pͥ. **C**ontra per illationẽ: aut tu intelligis reſpectum ꝯñtis ad añs qui eſt de p̄dicamẽto relationis: vt dicit Ferebrich: aut intelligis actũ itellectus inferentis ex añte: vt Dentiſber ꝛ Strodus: aut reſpectum de predicamento paſſionis: vt Paulus pergulenſ. nil aliud potes aſſignare. Sed ꝯ has opiniones ſic arguit̃: q2 ſeq̃t̃ ꝙ nulla ꝯñtia eſt ꝓpoſitio: ꝯñs eſt falſuꝫ: vt ꝓbabo. ꝓbat̃ ꝯña: q2 nullũ incõplexũ eſt ꝓpoſitio: oĩs ꝯña eſt incõplexũ ſm has opiniones: ḡ nulla ꝯña eſt ꝓpõ. Qꝫ aũt ꝯñs ſit falſuꝫ 4ʳ ꝓbat̃.

Argũ 2° ¶ Primo ſic. Oĩs ꝓpoſitio rõnalis vel ꝯditionalis eſt ꝓpoſitio. oĩs ꝯña eſt ꝓpoſitio rõnalis vel conditionalis. ḡ oĩs ꝯña eſt ꝓpoſitio.

Argũ 3° ¶ 2° ſic. Omne cõcedẽdũ negãduꝫ vel dubitãdũ eſt ꝓpoſitio: oĩs ꝯña eſt cõcedẽda: negãda: vel dubitãda. ḡ oĩs ꝯñtia eſt ꝓpoſitio. ¶ 3° ſic. Oĩs ꝓpoſitio copulatiua eſt ꝓpoſitio: in qua cõiungunt̃ plures cathegorice ꝑ notã copulatiõis ꝛ ꝑ notã diſiunctionis. ḡ a pari rõnalis erit ꝓpoſitio in qua ꝯiungunt̃ plures cathegorice ꝑ notã rõnis: ꝛ cõditionalis eſt ꝓpõ: in qua ꝯiũgunt̃ plures cathegorice ꝑ notã cõditiõis.

Argũ 4° ¶ 4°. Syll'ſ eſt oĩo. ḡ ꝯña eſt oĩo. tꝫ ꝯña ab inferiori ad ſuũ ſupius affirmatiue: ꝛ cũ aliis ꝯditionib⁹ reqſitis.

Argũ 5°. ¶ Spãliter tñ arguit̃ ꝯ pͥ͂ᵐ: q2 ſequit̃ ꝙ nõ dat̃ ꝯña mala. ꝯñs eſt falſuꝫ: q2 ſicut argumẽtationũ alia eſt bona: alia mala: ita ꝛ ꝯſequẽtiaꝝ: q2 cõuertunt̃: ꝓbat̃ ꝯña: q2 ſm pͥ͂ᵐ opinionẽ: ꝯña eſt reſpect⁹ ſiue relatio ꝯñtis ad añs que dĩ ꝯſecutio: ſiue ſequela: ſiue dependẽtia: ſed in ꝯña mala nulla eſt cõſecutio: ꝛ vbi nulla

Argũ 6° eſt cõſecutio ibi aliq̃ nõ eſt ꝯñtia. ḡ ꝛc. ¶ Spãliter ꝯ 2ᵃᵐ opinionẽ argũ: q2 ſequit̃ ꝙ nulla eſt ꝯña niſi in mẽte. ꝯñs eſt manifeſte falſuꝫ: q2 multe ſunt ꝯñe vocales ꝛ ſcripte. ꝓꝫ ꝯña: q2 talis actus intellect⁹ inferẽtis ꝯñs ex añte non

Argũ 7° eſt niſi in mẽte. oꝑatio. n. itell'ſ eſt oꝑatio imanẽs: q̃re ꝛc. ¶ Specialr ꝯ 3ᵃᵐ opionẽ arguit̃: q2 ſequit̃ ꝙ nõ dat̃ ꝯña mala: ꝛ nõ dat̃ niſi i mẽte: vtrũq3 ẽ iprobatũ. ꝛ ꝯña ꝓꝫ ꝺ ſe.

Ad pͥᵐ **Ad hec** r̃ndet̃ ſuſtinẽdo dictas opiones: ꝛ ꝯcedit̃ ꝙ ꝯña formalr ſumpta nõ eſt ꝓpõ: ſꝫ eſt actus intellect⁹ vel reſpect⁹ q̃dã ſꝫ diuerſas opiones: vt dictuꝫ eſt. Et ad p̄mã rõnẽ in oppoᵐ negat̃ minor. ſ. ꝙ ꝯña formaliter ſumpta ſit ꝓpõ rõnalis vel ꝯditionalis: ſed mãlr eſt

Ad 2ᵐ tñ ꝓpoſitio. ¶ Ad 2ᵐ negat̃ maior: q2 ꝯña eſt cõcedẽda: negãda: vel dubitãda. ꝛ tñ nõ eſt ꝓpoſitio: q2 concedere ꝯñam eſt cõcedere illationẽ: ꝛ negare ꝯñam eſt negare illationẽ eſſe malã vel eſſe bonã: ꝛ non eſt negare añs: neq3

Ad 3ᵐ ꝯñs. ¶ Ad 3ᵐ dĩ ꝙ ſi diſiunctiua vel copulatiua ſumatur formalr: nulla illaꝝ erit ꝓpoſitio: ſꝫ erit act⁹ intellect⁹ copulantis vel diſiungẽtis duas ꝓpõnes adinuicẽ ſꝫ Dentiſber. ſm aũt Ferebrich: ꝛ Pau. ꝑgu. negabit̃ ꝯña: q2 non eſt ſilitudo iter ꝯñam ꝛ alias hypotheticas: q2 bonitas ꝛ veritas ꝯñe attẽdũt penes illationẽ ꝛ nõ penes cathegoricas ponẽtes in eẽ ſic̃ in aliis hypotheticis.

Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ negatur añs ſi ſyll'ſ ſumat̃ formalr: ſꝫ bñ cõcedit̃ ſumat̃ ma

Ad 5ᵐ terialr. ¶ Ad pͥᵐ ſpãle ꝯ p̄mã opionẽ ꝯcedit̃ ꝯña ſic̃ ipſe Ferebrich cõcedit in ꝯſequẽtiis ſuis. ¶ Ad rõnẽ cũ dĩ. argumẽtationũ alia eſt bona: alia mala. ḡ ꝛ ſilr ꝯñaꝝ. negat̃ añs ꝓprie accipiẽdo argumẽtionẽ: q2 Boe. in 2° topi. ſuoꝝ diuidit argumẽtationẽ in ſyllm ꝛ inductionẽ: ꝛ pͦs in pͦ topi. diuidit ſilr. ſi tñ accipit̃ argumẽtatio iproprie cõceſſo añte. negat̃ ꝯña: q2 argumẽtatio ꝛ ꝯña nõ ꝯuertunt̃

Ad 6ᵐ tũc ſm opionẽ. ¶ Ad 2ᵐ ſpãle ꝯ 2ᵃᵐ opionẽ ꝯcedit̃ ꝯñtia. Uñ ꝓprie loquẽdo oĩo vocalis vl' ſcripta denoiata a ly ſi ḡ vel igit̃ nõ oꝫ dici ꝯña: ſꝫ ſignũ ꝯñe. Sunt. n. ea que ſunt voces eaꝝ q̃ ſunt in aĩa paſſionum note ſm pħm p̄ ꝑiher.

Si tñ vis ꝙ vocalis ꝛ ſcripta dicat̃ ꝯña. dĩ ꝙ ꝯña dĩ non ꝙ ſit act⁹ itellect⁹: ſed ꝑ ſubordinationẽ ad actũ intellect⁹ ſicut 2ᵃ pͦs hui⁹ copulatiue. Oĩs hõ eſt riſibilis ꝛ eõ. dĩ ꝙ ꝓpõ cathegorica ſolũ ꝑ ſubordinationẽ ad aliquã mẽtalẽ.

¶ Ad 3ᵐ ſpãle ꝯ 3ᵃᵐ opinionẽ ꝯcedit̃ ꝯña. Et ad ꝓbationẽ dicat̃ ſicut ſupra: lꝫ iſte opiones ꝓbabiles ſint: ex intentiõe tñ Magri: ꝛ ꝑ v̄itate alr dõm puto. ſ. ꝙ ꝯña formaliter ſũpta ſit illatio. i. ꝓpõ illatiua ꝯñtis ex añte: ꝛ eſt ſile ac ſi diceret̃. Eſt ꝓpõ in q̃ cõiungunt̃ ptes cathegorice ꝑ notã illationis. ſ. ly ſi ḡ ꝛ equalẽtes. Uñ cã effectiua ꝯñe eſt itellect⁹ agẽs q̃ ceteros diſcurſus ꝓducit. Cã mãlis ſũt ꝓpõnes: ex q̃bus ꝯſtituit̃. Cã formalis eſt ipſa cõpoſitio iportata ꝑ ly ḡ. Cã finalis eſt ſcire: ſiue diſcernere veruꝫ a falſo. Qꝫ aũt ꝯña formalr ſumpta ſit ꝓpõ illatiua ꝯñtis ex añte. ꝓbat̃ ſic. diffõ data per gen⁹ ꝛ diũaꝫ idicat formalr q̃d eſt diffinitũ: ſꝫ iſta eſt hmõi. ḡ ꝛc. ꝯña nota cũ maiori: minor ꝓbat̃: q2 ly ꝓpõ eſt genus ad ꝯditionalẽ ꝛ rõnalẽ ſm Magr̃m in caᵒ hypo. reſiduũ v̓o eſt loco diũe ꝛc. Ad 7ᵐ

¶ Sophiſma. Cõtra diffõnẽ ſic. Tu es aſin⁹. ḡ diffõ mala. ꝯña Sophiſma tꝫ: añs ꝓbat̃ ſic. Oĩs ꝓpõ eſt v̓a. cui⁹ ꝯdictoriũ eſt falſũ: tu es aſin⁹ eſt ꝓpõ: ḡ tu es aſin⁹ eſt v̓a: cuius ꝯdictoriũ eſt falſuꝫ. ꝓbat̃ maior: q2 ſi nõ: da oppoᵐ. ſ. ꝙ aliq̃ ꝓpõ non eſt v̓a cui⁹ ꝯdictoriũ eſt falſuꝫ: ꝛ illa eſt. ḡ illa eſt nõ vera: cui⁹ ꝯdictoriũ eſt falſuꝫ: ꝛ vltra: ḡ illa eſt falſa: cui⁹ ꝯdictoriũ eſt falſuꝫ: q2 nõ veꝝ ꝛ falſuꝫ ꝯuertunt̃. Hoc aũt eſt ipoĩe.

R̃: ¶ Ad hoc dĩ negãdo añs. Ad ꝓbõnẽ negat̃ illa ꝯña. Iſta eſt nõ v̓a: cui⁹ ꝯdictoriũ eſt falſuꝫ: ḡ illa eſt falſa: cui⁹ ꝯdictoriũ eſt falſuꝫ: q2 lꝫ nõ veꝝ ꝛ falſuꝫ cõuertant̃ in terminis ſimplicib⁹: nõ tñ in terminis compoſitis: vt hic.

¶ Utrũ diffõ ꝯñe bone ꝛ male ſit bñ data. Queſtio. II.

Argũ pͥ. **C**ontra iſta ꝯña eſt bona: nulla chimera eſt: ḡ ſic eſt ꝙ nulla chimera eſt: ꝛ tñ oppoᵐ ꝯñtis ſtat cũ añte: ḡ diffõnes male. ꝯña tꝫ: añs ꝑ pͥ parte ꝓbat̃: q2 ſequit̃. Nulla chimera eſt: igit̃ verũ eſt nullã chimerã eſſe: ḡ ſic eſt ꝙ nulla chimera eſt: patet cõſequentia ab vno conuertibili ad reliquum. Scđa ps ꝓbat̃: q2 ſi nihil nec aliqualr eſſet: tũc nulla chimera eſſet: ꝛ nõ ſic eſſet ꝙ nulla chimera eſt: q2 ſi ſic eſſet ꝙ nulla chimera eſt: aliq̃lr eſſet: q2 nõ ꝓpõ cathegorica affirmatiua ſine p̄dicato diſtrahẽte ponit aliq̃d vel aliqualr eẽ.

Argũ 2° ¶ 2° ſic. Iſta ꝯña eſt bona. ipoĩe nõ eſt hoiem eſſe aſinũ. igit̃ neceſſe eſt hoieꝫ eſſe aſinũ: ꝛ tñ oppoᵐ ꝯñtis ſtat cũ añte. ḡ ꝛc. ꝯña tꝫ cũ maiori ꝑ Ar. in p̄ ꝑiher. dicẽtẽ: ꝙ ad ipoĩe nõ ſeq̃t̃ neccio eſſe. minor ꝓbat̃: q2 añs eſt veꝝ ꝛ ꝯñs falſuꝫ. igit̃ oppoſitũ ꝯñtis ſtat cũ añte. tꝫ ꝯña. aſſumptũ ꝓbat̃. ꝙ ꝯñs ſit falſuꝫ notũ eſt. ꝙ añs eſt veꝝ. ꝓbat̃: q2 hoc nõ eſt hoieꝫ eſſe aſinũ demõſtrando iſtã: chimera eſt: ꝛ hoc eſt ipoĩe. ḡ ipoĩe non eſt hoiem eſſe aſinũ. tꝫ ꝯña a reſoluẽtib⁹ ad reſolutã. ¶ Iteꝫ aliq̃d ipoĩe nõ eſt hoiem eẽ aſinũ. ḡ ipoĩe nõ eſt hoieꝫ eẽ aſinũ. tꝫ ꝯña a ꝑticulari ad ſuam indefinitã.

Argũ 3° ¶ 3° ſic. Iſta ꝯña eſt bona. a. eẽ veꝝ eſt tibi dubiũ. ḡ aliq̃d. a. eẽ veꝝ eſt tibi dubiũ: ꝛ tñ oppoᵐ ꝯñtis ſtat cũ añte. ḡ ꝛc. tꝫ ꝯña cum maiori: q2 argũ a cõuertibili ad ꝯuertibile. ¶ Itẽ tãtũ valet ac ſi argueret̃. Tu dubitas. a. eſſe veꝝ. ḡ tu dubitas aliq̃d. a. eſſe veꝝ: que videlꝫ valet. ꝓbat̃ mõ minor. ſ. ꝙ oppoſitũ ꝯñtis ſtet cũ añte: q2 poſito caſu ꝙ. a. ſit alterũ iſtorũ deus eſt vel hõ eſt aſin⁹: ſꝫ lateat te q̃ ſit. a. illaꝝ. iſto poſito añs eſt veꝝ: q2 illa eſt tibi dubia. a. eſt veꝝ: que adeq̃te ſignat. a. eẽ veꝝ. ḡ. a. eſſe veꝝ eſt tibi duᵐ. ꝙ oppᵐ ꝯñtis ſit veꝝ. ꝓbat̃: q2 nec hoc eẽ veꝝ eſt tibi dubiũ demõſtrando illã de⁹ eſt: ꝛ nec hoc eẽ veꝝ eſt tibi dubiũ. demõſtrando illaꝫ. hõ eſt aſin⁹: ꝛ nihil eſt. a. niſi aliq̃d iſtoꝝ vt ſuppono. ḡ nullũ. a. eẽ veꝝ eſt tibi dubiũ.

Argũ 4° ¶ 4° ſic. Argumento Magri. Iſta ꝯñtia eſt bona. Tu credis p̄eẽſe ꝙ aliq̃s hõ decipit̃. ḡ

aliqs hō decipit̄:ꝛ tñ oppoᵐ ꝯſequētis ſtat cū añte.ġ ꝛc.
ꝯñia nō.maioꝛ ꝓbat̄:qꝛ vel credis veꝝ vel falſuꝫ:ꝛ quo⸗
cūqꝫ aliqs hō decipit̄.minoꝛ ꝓbat̄:qꝛ pono ꝙ credis ꝑci⸗
ſe ꝙ aliqs hō decipit̄:ꝛ tñ nullus ali⁹ a te decipiat̄:tūc tu
credis preciſe ꝙ aliqs hō decipit̄:ꝛ ꝙ nullus decipiat̄:qđ
eſt oppoᵐ ꝯñtis.ꝓbat̄:qꝛ nullus ali⁹ a te decipit̄ per caſū:
neqꝫ tu.ꝓbat̄.ꝙ ſi nō:da oppoᵐ.ſ.ꝙ tu deciperis. ¶ Cō⸗
tra.tu credis ꝑciſe ſicut eſt.ġ tu nō deciperis.ꝑꝫ ꝯña:añs
ꝓbat̄:qꝛ tu credis ꝙ aliqs hō decipiat̄ ꝑ caſuꝫ:ꝛ ita eſt ꝙ
aliquis homo decipitur:qꝛ tu deciperis per reſponſioneꝫ
tuaꝫ.ergo tu credis preciſe ſicut eſt.

Ad pᵐ **Ad hec** breuiter rñdetur. ¶ Ad pᵐ varias rñſiones
inuenio. Magiſter enī in vndecimo argu⸗
mento pmi dubij q̄draturе cōcedit iſtā ꝯñam:ꝛ negat ꝙ
oppoſitū ꝯñtis ſtet cū añte. ¶ Ad ꝓbationē negat illam
ꝯñam.ſic eſt ꝙ nulla chimera eſt.ġ aliqd eſt:vel aliqualr
eſt ꝙ nulla chimera eſt:qꝛ in añte eſt ampliatio vſqꝫ ad
imaginabile:que nō eſt in ꝯſequente. Unī ly veꝝ:ita ꝛ ſic
Rō 2° ampliant:ꝛ nō illi termini aliqd.aliqualr. ¶ Aliter rñdet
ipſe in p poſteri.in 3° trac.in qōne quā facit.vtrū negatio
ſit notioꝛ affirmatione:ꝛ negat iſtā ꝯñaꝫ eſſe bonā:qꝛ ſtat
oppoſitū ꝯñtis cū añte vt argᵐ ꝓbat. Et cū tu ꝓbas ipſaꝫ
eſſe bonā negat illā ꝯñaꝫ.nulla chimera eſt.ġ veꝝ eſt nul
lā chimerā eē. Et cū dicis quelꝫ ꝓpō infert ſuū dictū fore
veꝝ.dī ꝙ veꝝ eſt cū hoc medio:ꝛ illa ꝓpoſitio ſic ſigñat.
Rō 3° ¶ Aliter rñdet Paulus pergu.in dubijs ſuis.ſ.negando
ꝯñam eſſe bonā. Et ad ꝓbationē negat illā vltimā eſſe cō
ſequētiā.veꝝ eſt nullā chimeraꝫ eſſe.ergo ſic eſt ꝙ nulla
chimera eſt:put ly ſic eſt/ſūt due ptes.ſi aūt eſt vna pars
vt aduerbiū vel/equalēs huic aduerbio vere/cōcedit̄ cō⸗
ſequētia:ſed vlterius non ſequit̄.ſic eſt ꝙ nulla chimera
eſt.ergo aliqualr eſt ꝙ nulla chimera eſt:ſed bñ ſequit̄.ġ
aliqualr nulla chimera eſt. Hec breuiter tetigi:qꝛ diffuſi⁹
tractata ſunt in qōne de ꝓpōne va ꝛ falſa.ibi vide. ¶ Ad
Ad 2ᵐ 2ᵐ rñdet̄ ꝙ ꝯña eſt bona:nō tñ tꝫ ꝓpter ꝓbationē factā:
qꝛ phs intelligit ꝙ qñ negatio iungit̄ vbo infinitiui modi
ꝛ nō vbo pncipali:tūc ipoſe nō ꝛ neceſſe equalēt:vt dicen
do.ipoſe eſt hoīeꝫ nō eſſe aſinū.ġ neceſſe eſt hoīeꝫ eē aſi⸗
nū. Eſt aūt bona:qꝛ añs eſt ipoſe. ¶ Ad ꝓbōnē cū ꝓbas
ipſaꝫ eſſe verā.negat̄ ꝯña:neqꝫ arguit̄ a reſoluētibus ad
reſolutā ꝛ a pticulari ad indefinitā:qꝛ illa nō eſt alicuius
quātitatis.iō nō eſt reſolubilis:ſed officiabilr ꝓbāda:cuꝫ
ſit modalis in ſenſu cōpoſito:ꝓbat̄ añs ſic.hec nō eſt im⸗
poſſibilis.hō eſt aſinus:que adeq̄te ſigñat hoīeꝫ eē aſinū.
ġ ipoſe nō eſt hoīem eſſe aſinū.pma officians eſt ipoſſis ꝛ
Ad 3ᵐ officiata ſilr. ¶ Ad 3ᵐ ꝯcedit̄ ꝙ ꝯñia iſta eſt bona:qꝛ ar⸗
guit̄ a cōuertibili ad ꝯuertibile:ꝛ nō qꝛ vna ſit pticularis
ꝛ alia indefinita:ſed qꝛ quelibet eaꝝ eſt in ſenſu cōpoſito
de terminis ꝯſilib⁹ vel ꝯuertibilib⁹. Et ad rōnē dī ꝙ añs
eſt veꝝ:ꝛ ꝯñs ſilr:ꝛ ꝯcedo iſta ſil' ſtare.a.eſſe veꝝ eſt tibi
dubiū:ꝛ nullū.a.eſſe veꝝ eſt tibi dubiū ſic vt iſta:tu dubi⸗
tas.a.eſſe veꝝ:ꝛ tu dubitas nullū.a.eſſe veꝝ:dubitatio.n.
vno ꝯdictorioꝝ dꝫ alteꝝ dubitari:nec iſta ſunt ꝯdictoria
aliqđ.a eſſe veꝝ eſt tibi dubiū.nullū.a.eē veꝝ eſt tibi du⸗
biū:nec aliqua eſt negatiua:ſꝫ ambe affirmatiue:ꝛ cuilibꝫ
iſtaꝝ dꝫ dari ꝯdictoriū ꝑ negōnē ꝓpoſitā toti. Unde ſicut
iſte ſunt vere.aliquē hoīem currere eſt poſe:nullū hoīem
currere eſt poſe:nec iſte ſunt ꝯdictorie:nec aliq̄ iſtaꝝ eſt
Ad 4ᵐ negatiua ita in ꝓpoſito. ¶ Ad 4ᵐ ꝯcedit̄ ꝯñaꝫ eē bonaꝫ:
ꝛ negat̄ oppoᵐ ꝯñtis ſtare cū añte. Et cū tu ꝓbas ꝙ nullus
decipit̄.nego:ꝛ cū tu dicis:tu nō decipis.nego. ¶ Et cū tu
ꝓbas:qꝛ tu credis ꝑciſe ſicut eſt:nego. Et cuꝫ tu ꝓbas qꝛ
credis ꝙ aliqs hō decipit̄:ꝛ ita eſt ꝙ aliqs hō decipit̄.ġ
tu credis ꝑciſe ſicut eſt.negat̄ ꝯñia.ſꝫ minoꝛ dꝫ eſſe talis.
Et ita eſt ꝙ aliqs hō decipit̄ quē credis decipi.ġ ꝛc.ſꝫ illa
minoꝛ eſt falſa. ¶ Sophiſma ꝯ diffōnes ſic. Tu es aſin⁹. Sophiſma
ergo diffōnes male.ꝯña tꝫ.añs ꝓbat̄:ꝛ pono ꝙ.a.ſit aſin⁹.
b.hoc diſiūctū hō vel aſin⁹.tūc arguit̄ ſic.vterqꝫ iſtoꝝ eſt
aſin⁹:ꝑ ly iſtoꝝ/demr̄ando.a.ꝛ.b.tu es alter iſtoꝝ.ġ tu es
aſin⁹.ꝯña bona:qꝛ in Darij.mino: eſt nō:qꝛ tu es.b.qñ tu
es hō vel aſin⁹.ꝛ maioꝛ ꝓbat̄:qꝛ hoc eſt aſinus demōſtrā
do.a.ꝛ hoc eſt aſin⁹ demōſtrato.b.ꝛ iſta ſunt oīa iſtoꝝ.ġ
vterqꝫ iſtoꝝ eſt aſinus. Qꝛ.b.ſit aſinus ꝓbat̄:quia hō vel
aſinus eſt aſinus:qm̄ aſinus eſt aſinus.ġ hō vel aſinus eſt
aſinus. ¶ Ad hoc negat̄ añs. Ad ꝓbationē admiſſo caſu
negat̄ maioꝛ. Et ad ꝓbōnē negat̄ añs:qꝛ nō dꝫ ſic ꝓbari:
ſed ſic.aliqđ iſtoꝝ eſt aſinus:ꝛ nihil eſt aliqđ iſtoꝝ qn illđ
ſit aſinus.ergo q̄lꝫ iſtoꝝ eſt aſinus.vel ergo vterqꝫ iſtoꝝ
eſt aſinus:qđ idem eſt.ꝛ minoꝛ eſt falſa:qꝛ aliqd eſt aliqđ
iſtoꝝ qđ nō eſt aſinus:qꝛ forꝫ eſt.b.qm̄ eſt hō vel aſin⁹.
ġ eſt aliqđ iſtoꝝ:ꝛ tñ nō eſt aſinus:ꝛ B eſt:qꝛ hō vel aſin⁹
eſt aſinus:ꝛ hō vel aſin⁹ non eſt aſin⁹.nec iſta ꝯdicunt ꝛc.

¶ Utrum diffōnes conſequentie formalis ꝛ conſequentie
materialis ſint bene date. Queſtio. III.

Contra formalē arguit̄ ſic. Iſta ꝯña eſt Argr p.
formalis. Aliqs hō eſt.ġ de⁹ eſt:
ꝛ tñ oppoᵐ ꝯñtis eſt imaginabile ſtare cum
añte abſqꝫ cōtradictione.ġ diffō mala.ꝯñia
nota cū minori:qꝛ iſta ſūt imaginabilia ſtare
ſimul abſqꝫ ꝯdictione.aliqs hō eſt ꝛ deus nō eſt ſꝫ Ma⸗
giſtruꝫ in declaratione ꝯñe formalis.maioꝛ ꝓbat̄:qꝛ oēs
iſte ꝯñe ſunt formales.aliqs hō eſt.ġ aliqd eſt.ġ cauſatuꝫ
eſt vel nō cauſatū eſt.cauſatū vel nō cauſatū eſt.ġ de⁹ eſt.
ꝓbat̄ iſta vltima:qꝛ iſta ꝓpō.deus eſt.ſequit̄ formalr ex
qualꝫ illaꝝ diuiſim.ġ cōiunctiꝫ.ꝓbat̄ aſſumptū:qꝛ ſequit̄
cāt̄ū eſt.ġ cā eſt:ġ de⁹ eſt. ¶ Silr ſequit̄ nō cāt̄ū eſt.ġ de⁹
eſt:qꝛ ſi aliqd eſſet hō illud eēt de⁹.ġ a p ad vltimū ꝯñtia
erit formalis.aliqs hō eſt.ġ deus eſt. ¶ 2° ſic. Iſta eſt for⸗ Argr 2°
malis.tu es aīal.ġ tu es hō:ꝛ tñ oppoᵐ ꝯñtis eſt imagina⸗
bile ſtare cū añte abſqꝫ ꝯdictione.ġ ꝛc.ꝯñtia tꝫ.minoꝛ ꝓ⸗
bat̄:qꝛ imaginabile eſt iſta ſtare ſil' abſqꝫ aliq̄ ꝯdictione.
tu es aīal:ꝛ tu nō es hō:cū aliqd ſit aīal qđ nō eſt hō.ma⸗
ioꝛ ꝓbat̄.ſ.ꝙ ꝯña ſit formalis:qꝛ ſeq̄t̄.tu es aīal.ġ tu es.a
3° adiacente ad 2ᵐ adiacēs.tūc vltra.tu es.ġ tu es tu.tenet
ꝯña:qꝛ oppoᵐ ꝯñtis formalr repugnat añti.tu es tu.ergo
tu es iſte hō.te demr̄ato.a cōuertibili ad cōuertibile.tūc
vltra.tu es iſte hō:ġ tu es hō ab iferiori ad ſuū ſupi⁹ affir⸗
matiue.ġ a p ad vltᵐ valet tu es aīal.ġ tu es hō. ¶ 3° ſic. Argr 3°
Iſta ꝯña eſt formal'.tu nō es hō.ġ tu nō es aīal:ꝛ tñ oppᵐ
ꝯñtis eſt imaginabile ſtare cū añte abſqꝫ ꝯdictione.ġ ꝛc.
minoꝛ ꝑꝫ.maioꝛ ꝓbat̄:qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſequit̄ foꝛalr
oppoᵐ añtis.ġ eſt formalis.tꝫ ꝯña ꝑ pmā regulā ſcdi capli
ꝯñaꝝ.añs ꝓbat̄:qꝛ ſeq̄tur formalr tu es aīal.ġ tu es hō:
qꝛ ſeq̄tur tu es aīal.ġ tu es.ꝛ vltra.ergo tu es tu.ꝛ vltra.ġ
tu es ille hō.ꝛ vltra.ġ tu es hō ꝛc. ¶ Cōtra mālem ex pte Argr p.
añtis ipoſſibilis argr ſic. Iſta ꝯñtia eſt bona ꝛ mālis. Hec
ꝓpō eſt ipoſſis ſe demr̄ata.ġ nullus deus eſt:ꝛ tñ oppoſitū
ꝯñtis ſtat cū añte.ġ diffō mala.ꝯña tꝫ cū maiori:qꝛ maioꝛ
eſt ipoſſis cū aſſerat ſe eſſe ipoſem.minoꝛ ꝓbat̄:qꝛ ex añte
ꝛ oppoſito ꝯñtis fit vna copulatiua poſſis.ſ.iſta.hec ꝓpoſi
tio eſt ipoſſis.ſeipſa demr̄ata.ꝛ deus eſt.ġ oppᵐ ꝯñtis ſtat
cū añte.ꝑꝫ ꝯña de ſe. ¶ Itē illa ꝯñtia eſt mālis.ceſar non
fuit.ġ nullus deus eſt:ꝛ tñ oppoᵐ ꝯñtis ſtat cū añte.ġ ꝛc.
ꝯña nota cū maiori:qꝛ añs eſt ipoſe.minoꝛ ꝑꝫ:qꝛ iſta ſtāt
ſimul:ceſar nō fuit.ꝛ deus eſt. Silr iſta ꝯña aliqñ nō va⸗
luit.ergo nec nūc valet.tꝫ ꝯña:qꝛ oīs ꝯña bona eſt nec̄ia:ꝛ
oīs mala eſt ipoſſibilis. ¶ 2° ꝯ mālē ex pte ꝯñtis neceſſa⸗ Argr 2°.
rij arguit̄ ſic. Iſta ꝯñtia eſt mālis.deus eſt.ġ ceſar fuit:qꝛ
ꝯñs eſt nec̄iuꝫ:ꝛ tñ oppoſitū ꝯñtis ſtat cū añte:qꝛ iſta ſtāt
ſil':ꝛ deus eſt ꝛ ceſar nō fuit:qꝛ ex iſtis fit vna copulatiua
poſſibilis.

Argᷓ 3°. poſſibilis.ḡ rc̃. ¶ Jtē hoc eſt neciuʒ.ḡ hoc eſt neciuʒ.per ly hoc in vtroqʒ demr̃ando ꝯñs:ꝛ tñ oppoᵐ ꝯñtis ſtat cū añte.ḡ rc̃.ꝯña tʒ.maior ꝓbaꝛ:qꝛ ꝯñs eſt neciuʒ:qḋ ꝓbaꝛ: qꝛ ſicut ꝓpō que aſſerit ſe eſſe ipoſēm eſt ipoſis:ita ꝓpō que aſſerit ſe eſſe neciaʒ eſt neceſſaria. ¶ Jtē illa ꝯña eſt bona ꝛ mālis:oē aīal currit.ḡ oīs hō currit:ꝛ tñ nec añs nec ꝯñs eſt neciuʒ.ḡ regule de ꝯña māli diminute ſunt.cō ſequētia nota cū minori.maior ꝓbaꝛ:qꝛ hec ꝯña eſt bona ꝛ nō eſt formalis.ḡ eſt mālis.maior ꝓbaꝛ:qꝛ oppoᵐ cōſe quētis repugnat antecedēti.he.n.due repugnāt:ꝙ oē aīal currit:ꝛ ꝙ hō nō currit:qꝛ ſeqꝛ in barocho hoc ipoſe.ſ.ꝙ hō nō eſt aīal:deīde ꝓbaꝛ minor.ſ.ꝙ non ſit formalis:qꝛ oppoᵐ cōſequētis eſt imaginabile ſtare cū añte abſqʒ ꝯdi ctione.ḡ nō eſt formalis.ꝯña pʒ cū antecedēte:q̄re rc̃.

Ad pᵐ **Ad hec** breuiter rñdeꝛ. ¶ Ad pᵐ negaꝛ maior.ſ.ꝙ illa ꝯña ſit formalis.Et ad ꝓbōnē negaꝛ ꝙ oēs ille ꝯñe a pmo ad vltimū facte ſint foīales:imo mul te ſunt māles tñ quas relinquo tibi:diſcerne vt exercites

Ad 2ᵐ ingeniū vt 2°. ¶ Ad 2ᵐ cōcedo ꝯñam illā eſſe formalē:ꝛ nego ꝙ ſit imaginabile ꝙ tu ſis aīal ꝛ tu nō ſis hō:qꝛ ſeqꝛ hec ꝯdictio.tu es hō ꝛ tu nō es hō.q̄uis ſit imagiabile ꝙ

Ad 3ᵐ aliqḋ ſit aīal ꝛ nō ſit hō ſine ꝯdictione. ¶ Ad 3ᵐ dī ſimilr ꝙ illa eſt formalis:ꝛ nego minorē.ſ.ꝙ illa ſint imaginabi lia ſtare ſilr abſqʒ ꝯdictiōe.ſ.tu nō es hō ꝛ tu es aīal:qꝛ ſe

Ad pᵐ quiꝛ ꝯdictio.vt dcm̄ eſt rc̃. ¶ Ad pᵐ ꝯ mālez dī ꝙ 3ᶻ eſt ipoſe.ſ.per ſe:ꝑ accñs:ꝛ ꝑ reflexionez. Per ſe eſt qḋ pnci paliter ſigñat ſicut nō pōt eſſe:nec potuit eſſe:nec poterit eſſe:vt hō eſt aſinus. Per accñs vō eſt qḋ pncipalr ſigñat ſicut nō pōt eſſe nec poterit eſſe:potuit tñ eſſe vt ceſar nō fuit. Per reflexionē eſt qḋ aſſerit ſe eē ipoſe ſeipſo demō ſtrato. ¶ Ad ꝓpoſitū mō dī ꝙ Magiſter loqꝛ ſolum de ipoſſibili ꝑ ſe:ꝛ ꝑ h̄ ſoluiꝛ pᵐ ꝛ 2ᵐ ex pte añtis ipoſſibilis.

Rñ° 2° ¶ Aliter tñ pōt dici ad 2ᵐ ꝙ iſta ꝯña eſt bona vt nūc.ce ſar nō fuit.ḡ nullus deus eſt:lʒ non ſit bona ſimplr.ꝯñtia aūt bona ſimplr eſt necia ſimplr.bona aūt vt nūc nō eſt necia ſimplr:ſʒ vt nūc ꝛ ſm qd:ꝛ ſic ſoluʒ excludiꝛ ipoſe

Ad 2ᵐ per reflexionē. ¶ Ad 2ᵐ dī ꝙ 3ᶻ eſt neciuʒ.ſ.ꝑ ſe:ꝑ accñs: ꝛ per reflexionē. Per ſe eſt illḋ qḋ ſigñat:ſicut nō pōt nec potuit nec poterit nō eſſe.vt deus eſt. Neceſſariū ꝑ accñs eſt qḋ ſigñat ſic̄ nō pōt nec poterit nō eſſe:potuit tñ nō eē vt ceſar fuit. Neceſſariū ꝑ reflexionē eſt qḋ aſſerit ſe eſſe neceſſariū.vt hec ꝓpō eſt necia ſeipſa demr̃ata. ¶ Ad ꝓ poſitū mō dico ꝙ regula itelligit ſolū de neceſſario per ſe ꝛ nō de alijs modis loquēdo de ꝯña bona ſimplr. Et ꝑ h̄ pʒ ad pᵐ ꝛ 2ᵐ. Pōt ēt itelligi de necio ꝑ accñs in ꝯña bo

Ad 3ᵐ. na vt nūc:nō aūt ſimplr.ꝛ ꝑ h̄ pʒ aliter ad pmā. ¶ Ad 3ᵐ cōcedo iſtā ꝯñam eſſe mālē:ꝛ tñ añs nō ipoſe:nec ꝯñs ne ceſſariū.negaꝛ tñ ꝯña.ḡ regule ſunt diminute.Uñ Magr̃ dat diffōnē ꝯñe mālis q̄ cōis eſt oībus.ſ.qñ oppoᵐ ꝯñtis nō pōt ſtare cū añte:ꝛ per iſtā cognoſcere illaʒ eſſe bonā. Dat etiā duas alias regulas ſpāles.ſ.qñ añs eſt ipoſe ꝛ cō ſequēs neciuʒ:ꝛ cōcedo ꝙ ꝑ iſtas ſpāles nō potes cogno

Sophiſma ſcē vlr:q̄re rc̃. ¶ Sophiſma ꝯ diffōnes ſic. Tu es aſinꝰ. ergo diffōnes male.ꝯñtia tʒ.añs ꝓbaꝛ:ꝛ pono ꝙ a.ſit iſta ꝓpō:hō eſt aſinus.tunc argr̃ ſic.tu es aſinus:vel tu rñdes ad.a.aliter q̄ affirmatiue:ſed tu non rñdes ad.a.aliter q̄ affirmatiue.ḡ tu es aſinꝰ.ꝯña nota:qꝛ argr̃ a diſiūctiua cū deſtructiōe vnius ptis ad alterā.minor ꝓbaꝛ.ſ.tu nō rñ des ad.a.aliter q̄ affirmatiue:quia tu nō rñdes ad.a.ḡ tu nō reſpōdes ad.a.aliter q̄ affirmatiue.ꝯña tʒ.añs ꝓbaꝛ: qꝛ tu nō negas.a.nec ꝯcedis.ꝛ ſi dicis ꝙ negas.a.ḡ te eſſe aſinū eſt a te negādū.ergo te eē aſinū eſt aliqḋ.ḡ tu es aſi nus.maior pncipalis ꝓbaꝛ:qꝛ ſcḋa pars iſtius diſiunctiue eſt va.ſ.vel tu rñdes ad.a.aliter q̄ affirmatiue. ꝓbaꝛ:qꝛ ꝓpono tibi.a.ſi cōcedis habeo intentū.ſ.ꝙ tu es aſinus.ſi negas.ergo tu rñdes aliter q̄ affirmatiue. ¶ Ad hoc ne Rñ° gaꝛ añs.Ad ꝓbōnē cū dicis.tu es aſinus vel rñdes aliter ad.a.q̄ affirmatiue:nō cōcedo iſtā diſiunctiuā niſi ꝓ tpe pro quo rñdebo.Et qñ dī:tu nō rñdes ad.a.aliter q̄ affir matiue:dico ꝙ eſt falſa ꝓ tpe ꝓ quo rñdeo:ꝛ cū tu dicis: tu negas.a.ergo te eē aſinū eſt a te negādū.cōcedo.ḡ te eē aſinū eſt aliqḋ.ergo tu es aſinus.negaꝛ ꝯſequētia rc̃.

¶ Utrū diffōnes cōſequētie bone de forma:ꝛ cōſequētie bone de materia ſint bene date. Queſtio. IIII.

Arguitur ꝯtra.iſta cōſequentia nō eſt bona de forma:tñ verū vel falſum eſt ꝓpoſitio:ergo nihil non verū vel falſum eſt ꝓpoſitio:ꝛ tñ quelʒ ei ꝯſilis in for ma eſt bona.ergo rc̃.ꝯñtia nota cū minori:qa arguiꝛ ab expoſita ad vnā exponētiū ſuarū.maior ꝓbaꝛ: qa illa nō eſt bona.ḡ nō eſt bona de forma. ꝓbaꝛ añs:qa añs eſt verū ꝛ ꝯñs falſuʒ.ꝙ añs ſit verū ꝓbaꝛ:oīs ꝓpō eſt vera vel falſa.ḡ tñ verū vel falſum eſt ꝓpō.ꝙ ꝯñs ſit fal ſuʒ ꝓbaꝛ:qꝛ ꝯdictoriū eius eſt verū.ſ.aliqḋ qḋ nō eſt ve rū neqʒ falſuʒ eſt ꝓpō:qꝛ hec eſt ꝓpoſitio demr̃ando iſtā. hō eſt aſinus:ꝛ h̄ eſt aliqḋ nō verū vel falſuʒ.ḡ aliqḋ non verū neqʒ falſuʒ eſt ꝓpoſitio.tʒ ꝯña cū maiori.minor ꝓ batur:qꝛ h̄ eſt falſuʒ.ḡ hoc eſt nō verū vel falſuʒ. ¶ 2° ſic. Argᷓ 2°. Jſta ꝯña nō eſt bona de forma:antecñs eſt albꝰ.ḡ ante cñs eſt coloratus:ꝛ tñ q̄libet ſibi ſilis in forma eſt bona. ergo rc̃.ꝯña nota cū minori:qꝛ argr̃ ab inferiori ad ſuum ſuperius affirmatiue:ꝛ cū alijs cōditiōibꝰ reqſitis.maior ꝓbaꝛ:qꝛ ꝯña nō valet. ꝓbaꝛ:qꝛ poſe eſt ita eſſe ſic̄ ſigni ficaꝛ ꝑ añs:q̄uis nō ſit ita ſicut ſigñaꝛ ꝑ ꝯñs.ḡ nō valet. tʒ ꝯña.añs ꝓbaꝛ ſic. Poſe eſt ita eſſe ſicut adequate ſigni ficaꝛ ꝑ añs:ꝛ nō eſt ita ſicut adequate ſigñaꝛ ꝑ ꝯñs.ergo poſe eſt ita eſſe ſicut ſigñaꝛ ꝑ añs:q̄uis nō ſit ita ſicut ſi gnificaꝛ ꝑ ꝯñs.tʒ ꝯña:qꝛ ex oī copulatiua affirmatia licet īferre vnā expletiuā affirmatiuā.ꝛ añs ꝓbaꝛ:qꝛ h̄ eſt poſ ſibilis:ita eſt ſic̄ adequate ſigñaꝛ ꝑ añs que adeq̄te ſigñat ita eſſe ſicut adequate ſigñaꝛ ꝑ añs.ḡ poſe eſt ita eſſe ſicut adequate ſigñaꝛ ꝑ añs:qḋ eſt pᵃ ps añtis. Alia ēt eſt mani feſta.ſ.ꝛ non eſt ita ſicut ſig̃tur ꝑ ꝯñs:qꝛ antecñs non eſt coloratus. ¶ 3° ſic. Jſta ꝯñtia nō eſt bona de forma.ſi hō Argᷓ 3° currit aīal currit.ḡ ſi iſte hō currit aīal currit:ꝛ tñ quelibʒ ꝯſilis in forma valet.ḡ rc̃.ꝯñtia nota.maior ꝓbaꝛ:qꝛ ſub termino ſtante cōfuſe tñ imobilr nō licʒ deſcendere:ſed cū ly hō ſtet imobilr ſm Magrm.ergo nō licet deſcēde re:ꝛ ꝯñr ſi licet deſcendere h̄ eſt g̃ra mãe ꝛ nō de forma. minor ꝓbaꝛ:qꝛ arguēdo a cōditionali affirmatiua deſcē dendo ſub añte ad ꝯñs ſꝑ valʒ:vt pʒ diſcurrēdo in oībꝰ.

Ad hec breuiter rñdeꝛ. ¶ Ad pᵐ nego maiorem.ſ. Ad pᵐ. ꝙ illa ꝯña nō ſit de forma. Ad ꝓbationem dico ꝙ añs eſt verū:ꝛ nego ꝙ ꝯñs ſit falſuʒ.Et cū dicis:cō tradictoriū ꝯñtis eſt verū:nego. Unde ly nō,dʒ determia re totū diſiunctū:aliter nō eſſet ꝯdictoriū exponētis nega tiue in qua ly nō,determiat totū diſiunctū:ꝛ iō nego iſtā: aliqḋ nō verū vel falſuʒ eſt ꝓpō.Et ad ꝓbōnē nego iſtaʒ: hoc eſt nō verū vel falſum demōſtrata illa.hō eſt aſinus. Et cū tu arguis.hoc eſt falſuʒ.ḡ hoc eſt nō verū vel falſū. a pte diſiuncti ad totū diſiunctū.nego cōſequētiā quando diſiunctū teneꝛ collectiue:ſicut eſt in ꝓpoſito:cū determi netur ꝑ ſignū ꝯfuſiuū.Si aūt intelligimꝰ ꝙ negatio ſolaʒ infinitaret pmā ptē diſiuncti:nō eſſet ad ꝓpoſituʒ. ¶ Ad Ad 2ᵐ 2ᵐ negaꝛ maior.Ad ꝓbationē cū dī poſe eſt ita eſſe ſicut ſig̃tur ꝑ añs:q̄uis nō ſit ita ſicut ſig̃tur ꝑ ꝯñs. Diſtinguo de ly poſe:qꝛ aut cadit ſupra totū aut ſupra pmā ptē tñ. Si ſupra pmā ptē nego ꝯñam.Si vō ſupra totū cōcedo ꝯñam:ꝛ vlterius negaꝛ ꝙ ex copulatiua liceat inferre ex pletiuā:qñ copulatiua nō eſt hypothetice ꝓbabilis:vt iſta

cū ly poſſe cadat ī totū:q2 ī copulatiua caderet ſupra totū. in explicatiua vo ſupra ptē. ¶ Ad 3m cōcedit maior. Unde illa pña valet tm̄ de mā:ꝛ iō negat̄ ꝙ quelʒ ꝯſilis in for° valeat. ¶ Ad pbationem dr̄ ꝙ nō valet deſcendēdo de forma:q2 nō valet deſcenſus in oībus ꝯſilibus in forma. vt in illa. ſi hō nō currit riſibile nō currit.ǵ ſi iſte hō non currit riſibile nō currit:ꝛ tm̄ eſt ſilis deſcēſus in for° huic. Uide B amplerīn qōne facta de ſuppōne imobili cōfuſe.

Sophiſma ¶ Sophiſma ꝯ diſſōnes ſic. Tu es aſinus.ǵ diſſōnes male.pña tʒ añs pbat̄ ſic.tu es aſinus vel iſta diſiunctiua eſt falſa.p ly iſtā/demrādo diſiunctiuā factā:ſʒ illa diſiūctiua nō eſt falſa.ǵ tu es aſinus.pña bona ꝛ añs eſt vez.ǵ ꝛ pñs eſt vez.ꝙ añs ſit vez pbat̄:ꝛ p pma pte pʒ:q2 ſi nō. dicas tu ꝙ illa diſiunctiua eſt falſa:ꝛ arguit̄ ſic. Illa diſiūctiua eſt falſa.ǵ tu es aſinus:vel iſta eſt falſa a pte diſiunctiue ad totā:ꝛ añs eſt vez p te.ǵ pñs.ꝙ minor ſit vā.ſ.illa diſiunctiua nō eſt falſa.pbat̄:q2 ꝯdictoriū eſt falſuʒ.ſ. iſta diſiūctiua eſt falſa.ǵ qlʒ ps ē falſa.ǵ ſcda ps eſt falſa: ſed 2a ps eſt illa diſiunctiua ꝛ eſt falſa.ǵ iſta eſt falſa.

Rn° **Ad hec** rńdet gdā breuiter nō admittēdo caſum.ſ. ꝙ ps nō poſſit determiare totuʒ:ſʒ vi fuga.

Rn° 2° ¶ Ideo dicat̄ aliter:ꝛ ad iſtā diſiunctiuā factā.tu es aſinus vel iſta diſiunctiua eſt falſa. Dr̄ querendo an velis 2a ps ſignificet preciſe an nō. Si ſic:nō admitto caſuʒ:q2 eſt inſolubile ſimplr. Si aūt nō ſignat pciſe:admitto caſum: ꝛ dico iſtā diſiūctiuā eſſe falſaʒ. Et cū tu arguis ꝯ.illa diſiunctiua eſt falſa p te.ǵ tu es aſinus:vel iſta diſiunctiua eſt falſa.tʒ pña a pte diſiunctiue ad totā diſiunctiuā.negatur pñia:q2 iſta ppō:iſta eſt falſa.eſt añs pur mere ſigt cathe°:ꝛ ſic cōceſſa eſt. Eſt aūt ps diſiunctiue qn̄ eſt pñs vt ſigniat hypo°. Rurſus nō recte accipis minorē dicendo.iſta diſiunctiua nō eſt falſa:ſed debes dicere.non iſta diſiunctiua eſt falſa.ꝛ hoc cōtradictoriuʒ ſignificat copulatiue oppoſito modo.ſ.ꝙ iſta diſiunctiua nō eſt falſa vel ipſa nō eſt vera.ꝛ ideo minor eſt vera.

¶ Utrū pma regula ſit vera. Si ex ꝯdictorio pñtis ſequit̄ ꝯtradictoriū añtis pſequētia eſt bona. Queſtio. V.

Argt̄ p. **Arguitur** contra.iſta pñia non valet. Sortes nō demrātur.ǵ hec nō demrāt̄:ꝛ tm̄ ex ꝯdictorio pñtis ſeqt ꝯdictoriū añtis.ǵ regula falſa.pña nota cū minori:q2 ſequit̄:hoc demrāt̄.ǵ ſor.demratur.per ly hoc/demrādo ſortē.maior pbat̄:q2 poſito ꝙ nihil demonſtret̄ eſt añs vez vt pʒ:ꝛ pñs falſum.pbat̄:ſi pñs ſit vez:cū ſit ppō ops ꝙ ſubm aligd ſignificet:ꝛ cū ſit pnomen demonſtratiuū nō ſigt niſi demōſtrādo:ꝛ p pñs aligd demrāt̄ p ly hoc. ¶ 2° ſic. Illa pña nō valet:B eſt preteritu.ǵ B fuit:ꝛ tm̄ ex ꝯdictorio pñtis ſeqt̄ ꝯdictoriū antecedētis.ǵ ꝛc̄.tʒ pña cū minori ꝛc̄.q2 ſeqt̄.hoc nō fuit.ǵ B nō eſt preteritū:quocūqʒ demrāto.maior pbat̄:q2 aligd fuit ꝙ nō fuit.ǵ aligd eſt preteritū qđ nō fuit.tʒ pña a cōuertibili ad cōuertibile:ꝛ añs eſt vez vt pbabo.ǵ ꝛ pñs. Et añs ſit vez pbat̄ ſic.aligd fuit ꝛ īpoſſe eſt illud fuiſſe. ergo aligd fuit qđ nō fuit.pñia bona ꝛ añs pbat̄:ꝛ ſigno hanc ppōnē hō eſt aſinus:quā volo diu fuiſſe ſic preciſe ſignificando:tūc pma ps pʒ:q2 hoc fuit demonſtrādo iſtā ppōnē:ꝛ ipoſſe eſt hoc fuiſſe.ǵ aligd fuit qđ nō fuit. Scda ps pbat̄.ſ.impoſſe eſt illud fuiſſe:q2 vez eſt ꝙ ipoſſe eſt B fuiſſe.ǵ ipoſſe eſt hoc fuiſſe.pʒ pña a ſili. Uerū eſt te currere.ǵ tu curris.pbat̄ añs. Hec eſt vā ꝙ ipoſſe eſt B fuiſſe:ꝙ adequate ſignificat ꝙ ipoſſe eſt hoc fuiſſe.ǵ verum eſt ꝙ ipoſſe eſt hoc fuiſſe.tʒ pña cū minori.maior pbat̄:q2 h eſt vera:hoc fuit qđ eſt ipoſſe.ǵ qđ eſt ipoſſe hoc fuit.pña bona a ꝯuertibili ad ꝯuertibile.añs eſt vez.ǵ ꝛ pñs. Iſta eſt longa phılateria:tm̄ p iuuenib° clare dedupz ꝛ clari° rńdebo. ¶ 3° ſic. Iſta pña eſt bona ſortes eſt nūc pmogenitus. ergo hʒ vel habuit pꝛem:ꝛ tm̄ ex oppoſito pñtis nō ſequitur oppo^{m} añtis.ergo regula falſa.pñia tʒ cuʒ maiori.minor pbat̄:q2 pono ꝙ plato iniecerit ſemen p ſorte gnāndo in matricē berte:poſtea moriat̄:quo mortuo ꝯſeruet berta ita bene illud ſemen ꝙ in ipſuʒ infundat̄ aīa ſor.tunc pʒ ꝙ nō ſequit̄:ſortes nō hʒ nec habuit pꝛeʒ.ǵ nō eſt pgenitus:q2 añs eſt vez:q2 nō habuit pꝛem qn̄ fuit ſor.q2 tunc plato nō erat:nec qn̄ nō fuit:ꝛ tm̄ pñs eſt falſuʒ. ¶ 4° arguitur argumento Magri. Iſta pñia eſt bona.tu credis preciſe ꝙ oīs hō decipit̄.ǵ tu decipis:ꝛ tm̄ ex ꝯdictorio cōſequētis nō ſeqt̄ ꝯdictoriū añtis.ǵ ꝛc̄.pma ps añts pbatur:q2 ſequit̄.tu credis pciſe ꝙ oīs hō decipit̄.igit̄ tu credis vez vel falſuʒ.ſi tu credis falſum.igit̄ tu decipis.ſi tu credis vez ꝛ credis ꝙ oīs hō decipit̄.igit̄ ita eſt ꝙ oīs hō decipit̄:ꝛ tu es aligs hō.ǵ tu decipis.qđ aūt ex ꝯdictorio pñtis nō ſeqt̄ ꝯdictoriū añtis.pbat̄:ꝛ pono ꝙ tu credas pciſe ꝙ oīs hō decipit̄ ꝛ nō tu decipiaris.iſto poſito pñs eſt falſuʒ p caſuʒ.ꝛ añs eſt vez.pbat̄:q2 ſi nō detur oppoſitū:ꝛ arguit̄ ſic. Tu credis preciſe ꝙ oīs hō decipit̄:ꝛ ita eſt ꝙ oīs homo decipit̄:q2 oīs homo nō tu decipitur per caſum:ꝛ tu deciperis per rōnem.igitur tu credis preciſe ſicut eſt per rōnem:qđ erat pbandum.

Argt̄ 3°

Argt̄ 4°

Ad pm **Ad hec** rńdet̄. ¶ Ad pm negat̄ maior.ſ.ꝙ iſta pña nō valet. Et ad pbationem nego ꝙ poſito caſu añs ſit verū ꝛ pñs falſuʒ:q2 ſi nihil demōſtrat̄ nō eſt añs ex quo nō hʒ pñs. Et pñr ſtāte caſu iſto illa nō ē pña: ſʒ bn̄ ꝯcedo ꝙ añs pōt eſſe verū ſine ꝯſequēte. Et ex hoc ſequit̄ ꝙ alique due ppōnes cōuertunt̄:qrū vna pōt eſſe vera ſic ſignificando ꝛ altera nō:vt ille.ſor.nō demōſtratur:hoc nō demrāt̄.pma.n.pōt eſſe vera:ſcda nō. Et ſi replicas.ǵ ſequit̄ a cōuertibili ad cōuertibile nō valet pña. dr̄ negādo ꝙ ſequat̄:q2 vel vis ꝙ ſor.demonſtret̄ vel nō. ſi ſic vtraqʒ eſt falſa.ſi nō tūc nō poterit fieri pña:q2 non erit niſi vna iſtaz. ¶ Ad 2m negat̄ maior.ſ.ꝙ pña iſta nō valeat. ¶ 2°. Ad pbōnē cū dr̄.aligd fuit qđ nō fuit.ǵ ꝛc̄. nego añs. Ad pbationē cū dr̄.aligd fuit ꝛ impoſſe eſt illō fuiſſe.ǵ ꝛc̄.nego añs pro 2a pte. Ad pbationē cū dr̄:veruʒ eſt ꝙ ipoſſe eſt hoc fuiſſe.ǵ ipoſſe hoc fuiſſe. Dr̄ dubitādo qualr̄ tenet̄ ly ꝙ/vel noialr̄ vel cōiunctiue. Si pmo mō: tūc añs eſt vez:ſed pña nō valet:q2 ly ꝙ/nō cōuertit̄ cuʒ oīone ifinitiua q̄ dr̄ dcm ppōnis niſi cū tenet̄ ꝯiūctiue:ſi vo ly ꝙ/tenet̄ ꝯiūctiue pñia eſt bona:ſʒ nego añs. ¶ Ad pbōnē cū dr̄.hec eſt vā ꝙ ipoſſe eſt hoc fuit q̄ adequate ſignat ꝛc̄.ǵ vez eſt ꝙ ipoſſe eſt hoc fuiſſe.negat̄ pña:q2 in añte tenet̄ ly qđ noialr̄.in pñte vo cōiunctiue:ꝛ iuxta hoc ſolet cōcedi ꝙ vez eſt ꝙ impoſſe eſt hoc fuiſſe:ꝛ falſū eſt ꝙ ipoſſe eſt hoc fuiſſe:tenēdo ly qđ/in pma noialr̄.in ſcda vo cōiunctiue:ſicut cōcedit̄ ꝙ neceʒ eſt ꝙ deus nō fuit ꝛ neceʒ eſt ꝙ deus fuit.in pma tenēdo ly qđ/noialr̄.in 2a vo cōiunctiue. ¶ Ad 3m negatur maior.ſ.iſta pña ſit bona:q2 nō eſt neceſſe ꝙ ad gnātionē alicui° ſit vel fuerit pꝛ. ſed ꝙ ſemen fuerit debito loco infuſuʒ ꝛ ꝙ habeat virtutē informatiuaz:imo etiā eſt poſſibile ꝙ nec habeat nec habuerit matrē.vt ſi in caſu priori ponat̄ ꝙ ſimus pꝓpinqui inſtanti infuſionis aie itellectiue pro ſorte gnāndo:ꝛ ſint oēs cāe pparātes diſpōnē pro illa aīa ita pꝓpinque ꝙ nulla cā nālis in tam breui tēpore poſſit applicari ad impedimentū. Deinde volo ꝙ cor berte penetrat̄ gladio ꝛ ſibi iſte mors pro minori tēpore q̄ aīa introducet̄ pro ſorte generando.caſus eſt ſatis imaginabilis:tūc pʒ ꝯclō p pmo inſtanti aīe itroducte. ¶ Ad 4m negatur minor.ſ.ꝙ ex ꝯdictorio pñtis nō ſequat̄ ꝯdictoriū añtis. Ad pbationeʒ dr̄ nō admittēdo caſum:q2 nō eſt poſſe ꝙ tu credas preciſe ꝙ oīs hō decipit̄ ꝛ tu non decipiaris.nā ſi ſic:ſequit̄ ꝙ tu deciperis:

Ad 2m

Ad 3m

Ad 4m

deciperis:vt oſtẽſuz eſt:aut ergo tu deciperis in credẽdo
oẽm hoiem decipi:qꝛ oẽs homines decipi eſt falſuz ꝑ ca/
ſuz:aut in credẽdo aliud:videlʒ ꝙ hõ eſt aſinus vel aliqð
aliud falſuz:ꝛ ꝑ ꝯñs tu nõ credis preciſe ꝙ ois hõ decipi/
tur:qꝛ eſt oppoᵐ vnius particule caſus. Et eodẽ mõ ſeqr̃
ꝙ nõ eſt poſe ꝙ tu credas ꝓciſe teipſuz decipi.igr̃ tu de/
ciperis: vel ḡ in credendo teipʒ decipi vel aliud.nõ pᵐ:qꝛ
teipſum decipi eſt veꝝ.igr̃ aliqd aliud:ꝛ ꝑ ꝯñs tu nõ cre
Sophiſma dis ꝓciſe teipm decipi ꝛc.❡ Sophiſma ꝯ regulas ſic. Tu
es aſinus.ḡ regula falſa.ꝯña tꝫ.añs ꝓbar̃:ꝛ pono ꝙ.a.cõ/
uertar̃ cũ iſto termino hõ:ꝛ hoc disiunctũ.a.vel.b.cũ iſto
termino aſinꝰ.Tũc arguir̃ ſic. Tu es.a.ḡ tu es.a.vel.b.tꝫ
ꝯña.a.ꝑte disiuncti ad totũ disiunctũ.ꝛ añs eſt verũ:qꝛ tu
es hõ.ḡ tu es.a.ḡ ꝯñs eſt veꝝ.tũc vltra.tu es.a.vel.b.ḡ tu
Rñ es aſinus.tꝫ ꝯña a cõuertibili ad conuertibile. ❡ Ad hec
di negãdo añs. Ad ꝓbõnẽ admiſſo caſu negar̃ ꝯña:qꝛ.a.
vel.b.nõ eſt disiunctũ niſi apparẽter:qꝛ ꝑ caſuz cõuertir̃
cũ ly aſinus.ḡ eſt incõplexũ:ꝛ ꝑ ꝯñs nõ eſt disiunctũ. Uel
aliter ſi vis ꝙ ſit disiunctũ di ꝙ regula intelligir̃ de disiũ/
cto ſignante ex cõpõne ſuaꝝ ꝑtiũ:qualr̃ nõ eſt in ꝓpoſito.
❡ Utrũ 2ª regula ſit vera.Si aliq̃ ꝯña eſt bona.ꝛ añs eſt
verũ.ergo ꝛ conſequens. Queſtio. VI.

Argũ pᵐ. Arguitur contra.iſta ꝯña eſt bona.
deus eſt.ergo nullus hõ eſt
aſinꝰ:ꝛ tñ añs eſt veꝝ ꝛ ꝯñs nõ.ḡ regula fal/
ſa.ꝯña nota cũ maiori.minor pro pᵐa ꝑte
pꝫ.ſ.ꝙ añs ſit veꝝ.Pro 2ª ꝓbar̃.ſ.ꝙ ꝯñs nõ
ſit veꝝ:qꝛ ſi nõ:da oppoᵐ ꝙ ſit veꝝ.ꝛ argr̃ ſic.ꝯñs eſt ve/
rũ ꝙ ſignificat adequate nullũ hoiez eẽ aſinũ.ḡ ſic eſt ꝙ
nullus hõ eſt aſinus.tꝫ ꝯña a cõuertibili ad conuertibile.
tunc vltra:ſic eſt ꝙ nullus hõ eſt aſinus.ḡ aliqualr̃ eſt ꝙ
nullus hõ eſt aſinus.tꝫ ꝯñtia:qꝛ ois ꝓpoſitio affirmatiua
ſine predicato diſtractiuo ponit aliqd vel aliqualr̃ eſſe:ſʒ
Argũ 2ᵒ hoc ꝯñs eſt falſuz.ḡ illud ex quo ſequir̃ ꝛc.❡ 2ᵒ ſic. Iſta
ꝯñtia eſt bona:illa ꝓpoſitio:ceſar fuit/eſt necĩa.ḡ eiꝰ ade/
quatũ ſigtũ eſt neceſſariũ:ꝛ tñ añs eſt veruz ꝛ ꝯñs non.ḡ
regula falſa.ꝯña tꝫ cũ maiori:qꝛ arguir̃ a diffinito ad dif/
finitionez.minor ꝓbar̃ ponendo ꝙ ſit iſta ꝓpoſitio:ceſar.
fuit ſic ſignificãs.Qꝫ añs ſit veꝝ:pꝫ per regulã cõez dicẽ/
tẽ ꝙ ois ꝓpoſitio vera de ꝑterito in terminis ſimplicibꝰ
nõ dependẽs a futuro eſt necĩa.ꝙ ꝯñs nõ ſit veꝝ ꝓbar̃:
qꝛ ſi nõ:da oppoſitũ.tũc ſic.adequatũ ſigtũ eſt necĩuz:ſed
adequatũ ſigtũ eſt ceſarẽ fuiſſe.ḡ ceſarẽ fuiſſe eſt necĩuz:
ꝛ vltra.ḡ ceſarẽ fuiſſe eſt aut ſaltẽ ſeqr̃.ḡ ceſarez fuiſſe eſt
aliqd:qð eſt falſuz:qꝛ ceſarẽ fuiſſe nihil eſt:cũ nec ſit ſuba
Argũ 3ᵒ nec accñs.❡ 3ᵒ ſic. Iſta ꝯña eſt bona.illa ꝓpoſitio eſt vã
ceſar fuit.ḡ adequatũ eius ſigtũ eſt veꝝ:ꝛ tñ añs eſt veꝝ
ꝛ ꝯñs falſum.ḡ regula falſa.ꝯña tꝫ cũ maiori:qꝛ arguir̃ a
diffinito ad diffõnẽ.minor ꝓbar̃:ꝛ ꝑ pᵐa ꝑte pꝫ:ꝑ ſcðã
ꝓbar̃:qꝛ ſequir̃:adequatũ ſignificatũ eſt veꝝ:ſed tale eſt
ceſarẽ fuiſſe.ḡ ceſarẽ fuiſſe eſt veꝝ.ꝯñs eſt falſuz:qꝛ ceſa/
rem fuiſſe nihil eſt.ergo ceſarẽ fuiſſe nõ eſt veꝝ.tꝫ ꝯñtia:
qꝛ negato ente de aliquo:negar̃ qðlibet cõtentũ ſub ente.
añs ꝓbar̃:qꝛ ſi ceſarẽ fuiſſe eſſet aliqd:deus poſſet illud
ens deſtruere ꝯ ſniam Agathonis 6ᵒ ethicoꝝ:quã phs ap/
Argũ 4ᵒ probat.❡ 4ᵒ ſic. Iſta ꝯñtia eſt bona.nihil demõſtrar̃.ḡ
hoc nõ demõſtrar̃:ꝛ tamen añs eſt veꝝ ꝛ ꝯñs falſuz.ergo
regula falſa.ꝯña tꝫ cuz maiori:qꝛ arguir̃ ab vlĩ negatiua
ad vnã ſuã ſingularẽ.minor ꝓbar̃:qꝛ vbi nihil demõſtre
tur añs eſt veꝝ vt pꝫ:ꝛ ꝯñs falſuz:qꝛ ſi ꝯñs eſt ſubm eius
aliquid ſignificat:ſed nõ ſignificat niſi demonſtrando.ḡ
aliquid demonſtrar̃:qð eſt falſum.ergo ꝛc.

Ad pᵐ Ad hec rñdet̃.❡ Ad pᵐ nego minorẽ.ſ.ꝙ antecedẽs
ſit verũ ꝛ cõſequens falſuz:imo conſequens
eſt etiã veꝝ.Et ad probationẽ cum dicir̃:da oppoſituz ꝙ
cõſequens ſit veꝝ.ergo veꝝ eſt nullũ hoiem eſſe aſinum.
cõceditur cõſequẽtia.Et vltra cũ dicis verũ eſt nullũ ho/
minem eſſe aſinuz.ergo ſic eſt ꝙ nullus homo eſt aſinus.
❡ Rñdet Pau.ꝑgu.diſtinguẽdo de ly ſic eſt:aut tenetur
aduerbialr̃ ꝑ vere:aut vt ſunt due partes.Si ſcðo mõ:ne
gar̃ ꝯñtia.ſi pᵐo mõ cõcedir̃:ſed negatur vlteriꝰ ꝯña:cũ
di.ḡ aliqualr̃ eſt ꝙ nullus hõ eſt aſinus. ❡ Aliter rñdet
Magiſter in quadratura ſua ſine aliqua diſtinctione ꝯce
dendo vſqꝫ ad iſtam ꝯñtiã.Deinde negãdo iſtã vltimaꝫ:
qꝛ in añte eſt ampliatio ꝛ in ꝯſequẽte nõ.❡ Aliter rñdet
in pᵒ poſterio.vide ſupra in 2ª qõne.❡ Ad 2ᵐ dicit Pau. Ad 2ᵐ
ꝑgu.ꝙ ly necĩuz/ꝛ ſilr̃ ſuo mõ.aliq modi ꝑñt capi 3ʳ.ſ.trã/
ſcẽdẽter ꝑ re necĩa. 2ᵒ aduerbialr̃ ꝑ mõ necĩo.et 3ᵒ mõ
pro ꝓpõne necĩa.vñ dicit ꝙ illa ꝓpõ.necẽ eſt ceſarẽ fuiſſe
eſt falſa:capiẽdo ly necĩũ/pᵒ mõ ꝛ ſcðo mõ:qꝛ ceſarẽ fuiſſe
nihil eſt.ſʒ 3ᵒ mõ eſt vã:qꝛ ſignat ꝙ illa ꝓpõ eſt necĩa.ce/
ſar fuit:ꝛ iõ formalr̃ rñdẽdo negar̃ vltima ꝯña.ceſarem
fuiſſe eſt necĩuz.ḡ ceſarẽ fuiſſe ẽ ens:qꝛ ly necĩuz/ampliat
ꝑ eo qð eſt vel fuit vel erit vel eſt imaginabile eſſe.Et di/
cit vlteriꝰ ꝙ ad ꝓbãdũ ꝓpõnẽ eſſe neceſſariã nõ eſt me/
diũ vlr̃ ex ſignificato adeq̃to necĩo.Sed ſolũ eſt veꝝ illð
qð qñ ꝓpõ eſt affirmatiua ꝛ ampliatiua:ꝛ ei corñdet ali/
qd reale:ſʒ dat vnũ mediũ vle ad ꝓbãdũ ꝓpõnẽ eſſe ne/
ceſſariã:qð eſt tale.illa ꝓpõ vã eſt cui nec aliq̃ ſilis põt eẽ
falſa ſic preciſe ſignificãdo cui nõ ꝯdicit aliq̃ ꝓpõ quam
ſeqr̃ eſſe falſam ad ꝓpõnẽ ſignantẽ iſtã ꝛ ſola impoſſibili/
tas nõ ꝑmittit.ḡ necĩa eſt.ꝛ eꝯ.❡ Et ꝯñter negarẽ iſtam
ꝯñam.iſta ꝓpoſitio eſt necĩa.ceſar fuit ḡ adequatuz ſigni
ficatũ eſt necĩuz.❡ Hec ſi vis abunde:vide ab eo dubio
7ᵒ.❡ Hec opinio eſt ferme ꝯtra oẽs logicos q diffiniunt
ꝓpõnẽ necĩã ſic.Eſt illa cuius adequatũ ſignificatum eſt
neceſſariũ ꝛ ꝓcipue ꝯ Magrm.❡ Iõ aliter dicar̃ ꝯcedo Rñ 2ᵒ
illã ꝯñtiã eſſe bonã.illa ꝓpoſitio eſt neceſſaria ceſar fuit.
ergo ceſarem fuiſſe eſt necĩuz:ꝓſuppoſito ꝙ ſic adequate
ſignificet.ꝛ nego ꝙ ꝯñs ſit falſuz.❡ Ad ꝓbationẽ cũ di.
ceſarẽ fuiſſe eſt necĩuz.ḡ ceſarẽ fuiſſe eſt aliqd.cõcedir̃ cõ
ſequẽtia.Et cũ di ceſarẽ fuiſſe nihil eſt nec aliqualr̃ eſt.ḡ
nõ eſt ens.Dicir̃ ꝙ ens triplr̃ accipi ſolet.Unoᵒ vt eſt cõe
ad oẽ ſignificabile tã cõplexe q̃ʒ incõplexe:ꝛ ſic ſignat tã
ꝑ terminũ q̃ʒ ꝑ ꝓpõnẽ.Alioᵒ vt eſt cõe ad ſignificabile in/
cõplexe tñ. 3ᵒ mõ vt cõe ad ſignificabile cõplexe loquẽ/
do de ente. 2ᵒ mõ cõcedir̃ ꝙ ceſarẽ fuiſſe nihil eſt:put ly
nihil/opponir̃ enti ſcðo mõ:cũ hoc tñ ſtat ꝙ ſit ens pᵒ ꝛ 3ᵒ
mõ:ꝛ nõ valet.ḡ vel eſt ſuba vel accidẽs:qꝛ illud ſolũ ve/
rũ de ente icõplexo.❡ Ad 3ᵐ dicit Pau.ꝑgu.ꝙ nõ ꝓbar̃ Ad 3ᵐ
vlr̃ ꝓpõ eẽ vã ex ſignato adequato vero:qꝛ argᵐ ꝯcludit:
ſed ſic eſt preciſe ſicut illa ꝓpoſitio ſignat.ḡ eſt vã preciſe
ſicut fuit.illa ꝓpõ ſignificat.ergo fuit vã preciſe:ſicut erit
illa ꝓpõ ſignat.ḡ erit vã.❡ Cõtra.ponar̃ ꝙ illa ꝓpoſitio.
ceſar fuit:nunc pᵐo ſit:ꝛ tñ nõ fuit:nec poſt hoc erit:tunc
nõ valʒ preciſe ſicut fuit ſignat.ḡ fuit vã preciſe ſicut erit
ſignat.ergo erit vera:qꝛ añs eſt veꝝ ꝛ ꝯñs falſum. ❡ Pᵒ.
eſt ꝯ oẽs logicos diffiniẽtes ꝓpõnẽ verã ſic eſt illa:cuius
adequatũ ſignatũ eſt veꝝ.❡ Iõ aliter dicar̃ cõcedendo
vſqꝫ ad iſtã.ḡ ceſarẽ fuiſſe eſt ens:ꝛ dicar̃ ſicut ad 3ᵐ argᵐ
preciſe.ḡ deus poſſet deſtruere illud ens.nego ꝯñam:ſed
bene ſeqr̃ ſi eſſet ens ſcðo mõ.❡ Ad 4ᵐ di ꝙ ſi nihil de/ Ad 4ᵐ
mõſtrar̃ ꝯña nõ valet:qꝛ nõ eſt ꝯña:qꝛ nõ eſt ꝯñs.Si aũt
aliqd demrar̃ cõcedir̃ ꝯña:ſed tam conſequẽs q̃ʒ añs eſt
falſuz:quare ꝛc.❡ Sophiſma cõtra regulas ſic.tu es aſi/ Sophiſma
nus.ḡ regula falſa.ꝯña tꝫ.añs ꝓbar̃.ꝛ pono ꝙ oẽ demon/
ſtratũ ꝑ ly hoc ſit aſinus:quo admiſſo:qꝛ poſe eſt.ꝓpono
tibi:tu es hoc/demõſtrãdo te vel cõcedis vel negas.ſi cõ/
cedis:arguir̃ ſic.oẽ demõſtratũ ꝑ illð ꝓnomẽ hoc/eſt aſi/
nus:tu es aliqd demõſtratũ per illud ꝓnomen hoc.igitur

tu es aſinus.tʒ ꝯña cũ maiori:q̄ eſt caſus.minor pʒ ꝑ cer/
tificatioñe factã:q̄ dixi te demõſtrari ꝑ ly B.Si aũt ne/
gas.tu es hoc argr̃ ſic.tu negas veꝝ ⁊ nõ repugnãs.g̊ ma/
le rñdes.añs pʒ:qm̃ nõ ſeq̄t̃.oẽ demõſtratũ ꝑ illud ꝓno/
men hoc/eſt aſin⁹.g̊ tu nõ es hoc:q̄ iſta ſtãt ſil.oẽ demrã/
Rñ° tũ ꝑ illd̓ ꝓnomẽ B/eſt aſinus:⁊ tñ tu es hoc. ¶ Ad hec dĩ
negãdo añs.Ad ꝓbationẽ admiſſo caſu cũ ꝓponit̃ tu es
hoc.demõſtrãdo te põt dici ꝓ nõ admittẽdo hãc demrã/
tionẽ:q̄ repugnat caſui. ¶ 2° dĩ cõcedẽdo iſtã:⁊ tunc ad
argumentũ.oẽ demõſtratũ ꝑ ly hoc eſt aſinus/tu demon/
ſtraris ꝑ ly hoc.igit̃ tu es aſin⁹.nego minorẽ tãq̄ʒ repugnã
tẽ.Et ad ꝓbõnẽ dixi q̄ ꝑ ly B tu demrãris.g̊ tu demrãris.
nego ꝯñaʒ.ſi tñ ſumit̃ pro añte illa.ego te demrãui per ly
hoc.nego iſtam tãq̄ʒ repugnãtem:quare ⁊c̃.

¶ Utrum 3° regula ſit vera.ſi aliqua ꝯñia eſt bona ⁊ añs
eſt neceſſarium.ergo ⁊ conſequẽs. Queſtio. VII.

Argr̃ p°. Arguitur cõtra.nulla ꝓpõ eſt nec̃ia.
ergo regula nulla.ꝯñia tʒ
añs ꝓbat̃:q̄ ſi qua eſſet nec̃ia potiſſimuʒ eẽt
illa.deus eſt.Sed ꝯtra.iſta ꝓpoſitio eſt nec̃ia
ſed hec ꝓpõ ⁊ hãc ꝓpõnẽ eſſe ſunt idẽ.g̊ hãc
ꝓpõnẽ eſſe eſt nec̃iuʒ.ꝯñs eſt falſuʒ:q̄ hanc ꝓpõnẽ eſſe
Confir. eſt cõtingẽs:q̄ põt eẽ ⁊ nõ eſſe. ¶ Cõfirmat̃.q̄ h̓ ꝓpoſi/
tio:deus eſt:eſt cõtingẽs.g̊ nõ eſt nec̃ia.ꝯña tʒ ab affirma
tiua vnius diſpati ad negatiuã alterius.ꝓbat̃ añs:q̄ h̓ ꝓ/
poſitio cõtingẽter eſt.g̊ eſt ꝯtingẽs.pʒ ꝯña.⁊ añs ꝓbatur:
q̄ põt eẽ ⁊ nõ eẽ. ¶ P.nullũ nec̃iuʒ ẽ illa ꝓpõ:⁊ aliqd eſt
iſta ꝓpõ.g̊ aliqd ꝯtingẽs ẽ iſta ꝓpõ.pʒ ꝯña. Tũc vltra.g̊
Argr̃ 2° iſta ꝓpõ eſt ꝯtigẽs.tʒ ꝯña ꝑ ꝯuerſionẽ ſimplicẽ. ¶ 2° ſic.
Hec ꝯña eſt bona:B eſt nec̃iuʒ.g̊ B eſt nec̃iuʒ:cõtinue de/
monſtrãdo añs:⁊ añs eſt nec̃iuʒ ⁊ ꝯñs cõtingẽs.g̊ regula
falſa.ꝯña tʒ cũ maiori:q̄ oppo^m ꝯñtis repugnat añti.mi/
nor ꝓbat̃.q̄ añs ſit nec̃ium pʒ:q̄ aſſerit ſe eſſe nec̃iuʒ.q̄
aũt ꝯñs ſit ꝯtingẽs.ꝓbat̃:q̄ ꝯtingẽs eſt illud añs eſſe:⁊ ꝑ
ꝯñs cõtingẽs eſt ipm̃ eſſe nec̃iuʒ:⁊ ꝯñs ſic ꝑcaſe ſigñat.g̊
Argr̃ 3°. ꝯñs eſt cõtingẽs. ¶ 3° ſic. Hec ꝯña eſt bona.ꝯtingẽs eſt.g̊
ꝯtingẽs eſt:⁊ tñ añs eſt nec̃iuʒ ⁊ ꝯñs cõtingẽs.g̊ regula fal
ſa.ꝯña tʒ cũ maiori:q̄ arguit̃ ab eodẽ ad idẽ.minor ꝓba
tur.q̄ añs ſit nec̃iuʒ pʒ:q̄ neceſſe eſt aliqd̓ cõtingẽs eſſe:
⁊ ſic ſigñat añs.g̊ eſt nec̃iuʒ q̄ ꝯñs ſit cõtingens.ꝓbat̃:q̄
ꝑmarie ſigñat ꝯtingẽs eſt:ſʒ ꝯtingẽs eẽ eſt ꝯtingẽs.g̊ ⁊c̃.

Ad p^m Ad hec rñdet̃. ¶ Ad p^m negat̃ añs. Ad ꝓbationeʒ
cõcedo q̄ iſta eſt nec̃ia.deus eſt. ¶ Et cuʒ
arguit̃.hec ꝓpõ eſt neceſſaria:⁊ hec ꝓpõ eſt hãc ꝓpõneʒ
eſſe.g̊ hãc ꝓpõnẽ eſſe eſt nec̃iuʒ.nego ꝯñam:nec arguitur
reſolutorie:q̄ conſequẽs nõ eſt reſolubile ſed officiabile.
Ad ꝯfir. ¶ Ad cõfirmationẽ negat̃ iſta ꝯña.iſta ꝓpoſitio ꝯtingẽ/
ter eſt.g̊ eſt ꝯtingens:q̄ ꝓpõ dĩ nec̃ia vel cõtingens rõne
ſigñati qd̓ eſt tale:⁊ nõ q̄ ſit res nec̃ia vel ꝯtingẽs.ꝯcedit̃
ergo q̄ iſta ꝓpõ eſt res cõtingẽs:negat̃ tñ q̄ ſit ꝓpoſitio
cõtingẽs.Dĩ aũt cõtingẽter eſſe:q̄ eſt res contingẽs.⁊ ne/
ceſſario eſſe:q̄ ſigñat rẽ neceſſariã. ¶ Ad aliud negatur
Ad 2^m vltima ꝯña. ¶ Ad 2^m negat̃ q̄ anteced̃es ſit neceſſariuʒ
ad itellectũ datũ:q̄ nõ eſt neceſſariũ ꝑ ſe:ſʒ ſit neceſſariũ
per reflexionẽ:ſʒ tale adhuc eſt ꝯtingẽs vel ipoſſe. Uel dĩ
q̄ nõ valet in ꝓpõnib⁹ ꝑtinẽtibus ad inſolubilia. Uel dĩ
Ad 3^m q̄ regula intelligit q̄ nõ ſit tale ꝑ reflexionẽ. ¶ Ad 3^m dĩ
q̄ ꝯſequẽs eſt neceſſariũ ſicut añs:⁊ dĩ vlteri⁹ q̄ ꝯtingẽs
eſſe eſt neceſſariũ tãq̄ʒ ſignificatũ:ſʒ nullũ contingẽs ſit
neceſſariũ:nec incõuenit aliquã ꝓpõnẽ eſſe neceſſariam:⁊
quãlibet rem ꝑ ſeipſaʒ ſignificatã eſſe rẽ ꝯtingenteʒ vt de
Sophiſma iſta.hõ eſt aïal ⁊c̃. ¶ Sophiſma ꝯtra regulam ſic. Tu es
aſinus.g̊ regula falſa.ꝯña tʒ.añs ꝓbat̃ ſic.Oẽ aïal qd̓ fuit
aliqñ fuit aſinus:ſed tu fuiſti aïal qd̓ fuit aliqñ.g̊ tu fuiſti
aſinus:ſʒ tu es idẽ qd̓ vnq̄ʒ fuiſti.igit̃ tu es aſinus.pʒ ꝯña

ꝯña cũ minori:⁊ maiorẽ ꝓbo ſupponẽdo q̄ in.a.inſtanti
nõ fuit aliqd̓ aïal ꝑter aſinũ.iſto poſito arguit̃ ſic. Oẽ aïal
qd̓ fuit in.a.inſtanti fuit aſinus.g̊ oẽ aïal qd̓ fuit aliqñ fuit
aſinus.tʒ ꝯña ab īferiori ad ſuũ ſupius affirmatiue ⁊ ſine
diſtributione ⁊ ſine ſigno imobilitãte.q̄ ſic arguat̃ ꝓbo:
q̄ ly aliqñ/nõ diſtribuit̃ qd̓ ſuadet̃ ſic.ſignũ vl̓e affirma/
tiuũ nõ diſtribuit terminũ ſequẽtẽ ſe imediate:niſi fuerit
determinatio ſui ſubſtãtiui:ſʒ ly aliqñ/nõ eſt determiatio
ſui ſubſtãtiui:q̄ aduerbiuʒ eſt determinatio verbi ⁊ non
Rñ° nõis.g̊ nõ diſtribuit̃ ly aliqñ. ¶ Ad hec negat̃ añs.Ad ꝓ/
bationẽ nego iſtã.oẽ aïal qd̓ fuit aliqñ fuit aſin⁹.Et ad ꝓ/
bationẽ nego ꝯñaʒ:⁊ ꝯcedo q̄ ly aliqñ/diſtribuit̃:⁊ q̄ eſt
determiatio illi⁹ termini aïal.nõ qdẽ ꝓpinqua ſʒ remota:
⁊ ita pʒ quõ aduerbiũ ẽ determiatio vbi ⁊ nõ nõis:q̄re ⁊c̃.

¶ Utrum 4° regula ſit vã.ſi aliqua ꝯña eſt bona ⁊ añs eſt
impoſſibile:cõſequens eſt poſſibile. Queſtio. VIII.

Argr̃ p°. Arguitur cõtra iſta.ꝯña eſt bona.chi/
mera que eſt nõ intelligit̃.g̊
chimera eſt:⁊ iſta nõ intelligitur:⁊ tñ añs eſt
poſſibile ⁊ ꝯñs nõ.g̊ regula falſa.ꝯña tʒ cuʒ
maiori:q̄ licet reſoluere relatiuũ nõ ꝯfuſiuũ
in et/⁊ ille illa illud.minor ꝓbat̃.q̄ añs ſit poſſe pʒ:q̄ eſt
veꝝ cũ ꝯdictoriũ ſit falſuʒ.ſ.oĩs chimera que eſt itelligit̃:
q̄ ſeq̄t̃ q̄ oĩs chimera eſt:⁊ illa itelligit̃.q̄ ꝯñs nõ ſit poſ/
Argr̃ 2° ſibile pʒ:q̄ eſt vna copulatiua.⁊ p^a ps eſt ipoſſis. ¶ 2° ſic.
Illa ꝯña eſt bona.tu es in iſtãti pñti.g̊ aliqñ fuit ita q̄ tu
fuiſti in inſtanti pñti.⁊ añs eſt poſſe ⁊ ꝯñs nõ.g̊ regula fal/
ſa.ꝯña tʒ.⁊ maior pʒ:q̄ oĩs ꝓpõ affirmatiua de pñti relin
quit vnã de ꝑterito verã.q̄ añs ſit poſſe pʒ.q̄ ꝯñs non ſit
poſſe.ꝓbat̃:q̄ nullũ inſtãs pñs fuit.g̊ nihil fuit in inſtãti
pñti.⁊ ꝯñs tu nõ fuiſti in iſtãti pñti:patẽt ambe ꝯñtie.añs
ꝓbat̃:qm̃ hoc inſtãs nõ fuit demrãndo iſtãs pñs.⁊ hoc
Argr̃ 3°. eſt oẽ inſtãs pñs.g̊ nullũ pñs inſtãs fuit. ¶ 3° arguit̃ ar/
gumẽto Magri. Iſta ꝯña eſt bona.oĩs ꝓpõ eſt affirma/
tiua.g̊ nulla eſt negatiua:⁊ tñ añs eſt poſſe ⁊ ꝯñs eſt ipoſſe.
g̊ regula falſa.ꝯña tʒ cũ maiori.minor pʒ pro p^a pte.⁊ pro/
batur q̄ illa 2^a ps eſt ipoſſis. Nulla ꝓpoſitio eſt negatiua:
q̄ nõ põt eẽ vã:q̄ nõ qñ eſt:q̄ ipſa eſſet:⁊ eſſet negatiua.
ergo aliqua ꝓpoſitio negatiua eſſet:nec ipſa nõ exiſtente:
q̄ qñ propoſitio nõ eſt:nõ eſt vera nec falſa.

Ad hec rñdet̃. ¶ Ad p^m negat̃ maior.ſ.q̄ illa ꝯña ſit Ad p^m
bona. Ad ꝓbõnẽ dĩ q̄ relatiuũ licet reſolui
ſic in affirmatiuis.in negatiuis võ nõ.Et iõ ſi diceres:chi/
mera que eſt intelligit̃.g̊ chimera eſt:⁊ iſta itelligit̃:bene
valeret ꝯña.Et iõ cũ in affirmatiua relatiuũ reſoluatur in
cõiunctionẽ copulatiuã ⁊ ꝓnomen demrãtiuũ.in negati/
ua relatiuũ reſolueret̃ in cõiunctionẽ diſiunctiuã vel ⁊ ꝓ/
nomen demrãtiuũ cũ ptib⁹ oppoſitis ipſius affirmatiue:
vt in iſtã:chimera nõ eſt:vel illa non intelligit̃. ¶ Ad 2^m Ad 2^m
nego maiorẽ.ſ.q̄ iſta ꝯña ſit bona.Ad ꝓbationeʒ dico q̄
dʒ ſic itelligi.oĩs ꝓpõ vera affirmatiua de pñti carẽs ex/
tremo cõpoſito ⁊ ſigno cõfuſiuo taʒ explicite q̄ʒ implicite
relinquit vnã de ꝑterito verã qualr̃ non eſt in ꝓpoſito vt
declarabo.Dĩ ꝑ vera:q̄ ſi iſta de pñti eſt falſa:non opʒ q̄
relinquat iſtã de ꝑterito verã. 2° affirmatiuam:q̄ ſi eſſet
negatiua:illd̓ ẽt nõ eſſet opus.Dĩ 3° carens ſigno ꝯfuſiuo:
q̄ iſta eſt vera.oẽ inſtãs eſt:que tñ nõ relinq̄t aliq̄ʒ de ꝑte
rito verã:q̄ nũq̄ʒ iſta erit vera:iſtãs fuit. Dĩ 4° carẽs ex/
tremo cõpoſito tam explicite q̄ʒ iplicite:q̄ h̓ eſt vera.hoc
inſtãs eſt inſtãs qd̓ eſt:⁊ tñ nõ relinq̄t aliq̄ʒ de ꝑterito ve/
rã:q̄ illa nũq̄ʒ eſt vã.hoc iſtãs fuit iſtãs qd̓ eſt:⁊ ita eſt in
ꝓpoſito.ſ.cũ extremo cõpoſito:q̄re nõ valet. ¶ Ad 3^m ne Ad 3^m
gat̃ minor.vñ negat̃ q̄ illd̓ ꝯñs nõ ſit poſſe.nulla ꝓpõ eſt
negatiua.Ad ꝓbationẽ cũ dĩ nõ põt eſſe vera.ergo nõ eſt
poſſibilis.negat̃ ꝯña:q̄ multe ſunt ꝓpõnes poſſes que nõ
poſſunt

poſſunt eſſe vere ſic pciſe ſignificādo: vt in mā iſolubiliū iſte: oīs ppō eſt falſa: nulla ppō eſt vā. hoc nō eſt ve℞: h eſt falſuʒ, ſeipſo demrāto: ⁊ ex̄ mām iſolubiliū vt iſta. ſoꝛ. nō eſt exñs in mēte ſoꝛtis. Silr h nō eſt demrādo ſubm hu⁹ ppōnis ad cu⁹ deffinitionē deſineret iſta ppō: q̄libʒ eniʒ illaꝝ eſt poſſ⁹: nulla tñ ipſaꝝ ſic ſignificādo pōt eſſe
Sophiſma vā. ❡ Sophiſma ꝯ regulā ſic. Tu es aſin⁹. g̊ regula falſa. ꝯña tʒ. añs pbaꝉ ſic. q̄ꝛ ſingularis alicu⁹ vlis eſt vā. tu es aſinus, eſt ſingularis alicu⁹ vlis. g̊ tu es aſin⁹ eſt vā. ꝯñtia tʒ cū minoꝛi. maioꝛ pbaꝉ ſic. q̄lʒ ſingularis iſtius vlis. oīs hō eſt aīal eſt vā. g̊ q̄lʒ ſingularis alicuius vlis eſt vera. tʒ
Rñ° ꝯña ab iferioꝛi ad ſuū ſupi⁹ affirmatiue ⁊c̄. ❡ Ad hec dī negādo añs. Ad pbōnē negaꝉ maioꝛ. ſ. q̄lʒ ſingularis alicuius vlis eſt vera: q̄ꝛ falſa eſt. vt pʒ p exponētes. Ad pbatiōnē dī negādo ꝯñam: q̄ꝛ arguiꝉ ab iferioꝛi ad ſuū ſupi⁹ diſtributiue. ⁊ rō nō valʒ. nā ly alicu⁹ vlis, ſtat diſtributiue cū ſit determinatio termini ſtantis diſtributiue.

❡ Utrū 5ª regula ſit vera. Si ꝯñtia eſt bona ⁊ aliqd ſeqꝉ ad cōſequens illud ſequiꝉ ad antecedens. Qō. IX.

Argũ p° ARguitur ꝯtra. iſta ꝯña eſt bona. Oīs ppō eſt vā. g̊ aliqua ppō eſt vera: q̄ꝛ arguiꝉ a ſubalternāte ad ſubalternatam: ⁊ ad ꝯñs ſeqꝉ iſta. Tu es aſinus: qd̓ non ſequiꝉ ad añs. g̊ regl'a falſa. ꝯña tʒ cū maioꝛi, minoꝛ pbaꝉ ſic. nā ad iſtā ppōnē mentalē eſſe verā. tu es aſinus. ſequiꝉ te eē aſinū: ⁊ illa mētalis eſt aliq̄ ppō. ergo ad aliq̄ʒ ppōnē eſſe verā: ſequiꝉ te eſſe aſinū. tʒ ꝯña a ſu
Argũ 2° perioꝛi ad ſuū iferi⁹. ❡ 2° ſic. Iſta ꝯña eſt bona. tu nō curris. g̊ tu curris vel tu nō curris: ⁊ tñ ad ꝯñs ſeqꝉ hoīeʒ currere: qd̓ nō ſeqꝉ ad añs. g̊ ⁊c̄. tʒ ꝯña cū maioꝛi: q̄ꝛ arguiꝉ a pte diſiunctiue ad totā diſiunctiuā. minoꝛ pbaꝉ: q̄ꝛ ad te currere ſeqꝉ hoīem currere. g̊ ad te currere vel nō currere ſeqꝉ hoīem currere. tʒ ꝯña a pte diſiuncti ad totū diſiūctū: ⁊ tñ hoīem currere non ſeqꝉ ad añs ꝑme ꝯñie vt pʒ:
Argũ 3° q̄re ⁊c̄. ❡ 3° ſic. cōſequētia a p° ad vltimū valet qñ ꝯñie intermedie ſunt bone. Tūc ſequiꝉ φ ſi dico te eſſe aſinum dico ve℞: qd̓ eſt falſū. φ ſeqꝉ pbo: q̄ꝛ ſequiꝉ: ſi dico te eſſe aſinū, dico te eſſe aīal. ſi dico te eſſe aīal, dico verū. ergo a ꝑmo ad vltimū. ſi dico te eſſe aſinū dico ve℞: q̄ꝛ oēs ꝯñie intermedie ſunt formales ⁊ non variate.

Ad pm ADhec rñdeꝉ. ❡ Ad pm negaꝉ minoꝛ. ſ. φ aliquid ſequaꝉ ad cōſequens qd̓ nō ſeqꝉ ad añs. Et ad pbatiōnē negaꝉ ꝯña: q̄ꝛ arguiꝉ ab iferioꝛi ad ſuuʒ ſupius cū termīo officiabili: qd̓ facit ſtare ꝯfuſe tñ imobilr: qm̄ ly ſeqꝉ, qñ hʒ eandē vim quā ly g̊, vel ſic ꝯfundit terminos pcedētes ⁊ ſequētes capaces ꝯfuſionis: imobilr ſicut
Ad 2m nota rōnis ⁊ ꝯditionis. ❡ Ad 2m negaꝉ minoꝛ. Et ad pbatiōnē negaꝉ ꝯña. Et cū dī arguiꝉ a pte diſiuncti ad totum diſiunctū. dī φ cū i termino officiabili nō valet ꝯña: ſicut eſt iſte terminus ſequiꝉ, qui hʒ vim imobilitandi. ❡ Ad
Ad 3m 3m cōcediꝉ iſta ꝯſequētia a ꝑmo ad vltimū. ſi iſta ppō. ſi dico te eſſe aſinū, dico te eſſe aīal. teneꝉ pſonalr: ⁊ ad hoc intellectū: ⁊ ita cōcediꝉ iſta. ſi dico te eē aſinū dico ve℞: q̄ꝛ dicēdo te eſſe aſinū dico te eſſe aīal: qd̓ eſt ve℞. Si aūt teneaꝉ mālr iſta ppō. ſi dico te eſſe aſinū dico te eē aīal. nego iſtā. nō. n. g dicat iſtā ppōnē tu es aſin⁹, dicit iſtaʒ tu es aīal. Et ſi replicaꝉ. Cōtra: g dicit p ⁊ pncipalr te eē aſinum dicit te eſſe aīal. g dicit te eē aīal: dicit ve℞. g̊ a p° ad vltim g dicit p ⁊ pncipalr te eē aſinū dicit ve℞: ꝯcediꝉ φ g dicit p ⁊ pncipalr te eē aſinū dicit ve℞: ſʒ non p ⁊ pncipalr dicat
Sophi° ve℞ ſʒ ſcđario. ❡ Sophiſma ꝯ regulā ſic. tu es aſin⁹. g̊ regula falſa. ꝯñtia tʒ. añs pbaꝉ: q̄ꝛ gcūq; dicit te eē aſinum dicit ve℞. g̊ tu es aſin⁹. pbaꝉ ꝯña: q̄ꝛ oīs iſta ppō eſt vera quā dicēdo gs dicit ve℞. pbaꝉ añs ſic. gcūq; dicit te eſſe aſinū dicit ve℞: ſʒ gcūq; dicit te eē aīal dicit te eſſe aſinū: ⁊ te eſſe aīal eſt ve℞. g̊ gcūq; dicit te eſſe aſinū dicit verū.

Rñ° ❡ Ad hoc dī negādo añs. Ad pbōnē dī φ iſta ꝯña eſt bona ad hūc itellectū. φ ſi gs in dicēdo aliq̄ʒ ppōnē p dicit ve℞ iſta ppō eſt vā. Si aūt ſcđario dicat ve℞ nō valet. ſic̄ in pposito: ⁊ ita pbaꝉ añs ⁊c̄.

❡ Utrū 6ª regula ſit vera. ſi ꝯña eſt bona ⁊ aliqd ſtat cuʒ añte. ergo illud idem ſtat cū cōſequente. Queſtio. X.

Argũ p° ARguitur ꝯ. iſta ꝯña eſt bona. Hec ppoſitio q̄ eſt ꝯñs huius ꝯñe eſt neccīa ſimplr. g̊ hō eſt aſin⁹. p ly h, demonſtrādo ꝯñs iſti⁹ ꝯñe: ⁊ tñ aliqd ſtat cū añte qd̓ nō ſtat cū ꝯñte. g̊ regula falſa. ꝯña tʒ cū maioꝛi: q̄ꝛ nō pōt añs eſſe ve℞ ſine ꝯñte. minoꝛ pbatur: q̄ꝛ illa. nullus hō ē aſin⁹, ſtat cū añte cū ſit neccīa ſimplr: ⁊ añs ſit poſſe: ⁊ tñ nō ſtat cū ꝯñte cū ſibi ꝯdicat. g̊ ⁊c̄. ❡ 2° ſic. Iſta
Argũ 2° ꝯñtia eſt bona. hō eſt aſinus. g̊ deus eſt: q̄ꝛ añs eſt ipoſſe ⁊ ꝯñs neccīuʒ: ⁊ tñ iſta ppō. hō eſt rudibile. ſtat cum añte: q̄ꝛ eſt ſecū ꝯuertibilis: ⁊ nō ſtat cū ꝯñte. g̊ ⁊c̄. ❡ 3° ſic. argumēto Magri. iſta ꝯña eſt bona. lignū cōburebaꝉ. g̊ ipoſſe
Argũ 3° eſt illud eē: ⁊ tñ hec ppō aīal eſt: ſtat cuʒ añte. vt pʒ: ⁊ non ſtat cū ꝯñte: q̄ꝛ nō fit ex illis copulatiua poſſibilis: ſʒ ipoſſibilis dicēdo. aīal eſt ⁊ ipoſſe eſt illud eſſe. g̊ regula falſa.

Ad pm ADhec rñdeꝉ. ❡ Ad pm dī φ ſi iſta eſt in mēte: tūc eſt bona: ſed nihil eſt cōpoſſe añti cū ſit impoſſe iſtam mētalē eſſe verā, hō eſt aſin⁹. Si vō ſit in voce vel in ſcripto: tūc ꝯña nihil valet: ſtat. n. φ iſta. hō eſt aſin⁹ ſignificet deū eē: ⁊ tūc nō ſeqꝉ. iſta ppō ē neccīa. hō ē aſin⁹. g̊ hō ē aſin⁹: ſʒ ſi fiat iſto mō. ꝯñs iſti⁹ ꝯñe ē neccīū ſimplr ſic pciſe ſignādo. g̊ hō ē aſin⁹. ꝯñtia ē optīa: ſʒ tūc añs eſt
Ad 2m ipoſſe ⁊ nihil eſt ei cōpoſſibile. ❡ Ad 2m cōcediꝉ ꝯña: ſed negaꝉ φ iſta: hō eſt rudibilis ſtet cū añte ⁊ non valet iſta ꝯña iſta ꝯuertiꝉ ſecū. g̊ ſtat ſecū: q̄ꝛ ipoſſibile cū nullo ſtat.
Ad 3m ❡ Ad 3m rñdet Magr negādo minoꝛē. ſ. φ aliqd ſtet cū añte qd̓ nō ſtet cū ꝯſequēte. Et ad pbōnē cū dicis. illa. aīal eſt, ſtat cū añte: ꝯcedo: ⁊ nō ſtat cū ꝯñte nego. Et cū tu arguis: q̄ꝛ nō fit copulatiua poſſis ex illis. g̊ nō ſtat ſil. negaꝉ ꝯña: q̄ꝛ 2ª ps copulatiue nō eſt ꝯñs neqʒ ſecū cōuertibile: q̄ꝛ hʒ aliud ⁊ aliud ſignatū pp mutatiōnē añtis. Et ſi diciꝉ quō g̊ ſtāt ſil' dī φ ſic: q̄ꝛ q̄lʒ eſt vera: q̄ꝛ ſicut illa ſtāt ſil. tu es hō: tu es alb⁹: dato φ nulla fiat copulatiua ex illis. vel dī ad pncipale φ fit vna copulatiua poſſis ex illis: referendo ſp ly illud, ad ſignū ⁊c̄. ❡ Sophiſma ꝯ regulā ſic. Tu
Sophi° es aſin⁹. g̊ regula falſa. ꝯña tʒ. añs pbaꝉ ſic. Iſta ꝯñtia eſt bona. g̊ tu es aſinus. p ly iſtā demrādo ꝯñam factaʒ: iſta ꝯña nūc facta eſt bona vt pbabo: ⁊ añs eſt ve℞. g̊ ⁊ ꝯñs. φ ꝯñtia ſit bona pbaꝉ: q̄ꝛ ſi nō oppom ꝯñtis ſtet cū añte. ſ. φ iſta ꝯña eſt bona. ⁊ tu nō es aſinus: tūc ſic. iſta ꝯña eſt bona ⁊ tu nō es aſinus. g̊ iſta ꝯſequētia eſt bona. tʒ ꝯña a copulatiua ad alterā ei⁹ ptē: ⁊ ꝯñs ſigt φ iſta ꝯña eſt bona. g̊ iſta ꝯña eſt bona. Qꝛ añs pncipalis ꝯñe ſit ve℞ pʒ: q̄ꝛ ita ē ſicut pciſe ſigniat. g̊ eſt ve℞. pbaꝉ añs: q̄ꝛ ſigt φ iſta ꝯñtia eſt bona: ⁊ ita eſt φ ꝯña eſt bona: vt iā pbatuʒ eſt: q̄re ⁊c̄.
Rñ° ❡ Ad h dī negādo añs. Ad pbōnē dī diſtiguēdo de añte illi⁹ ꝯñe. Iſta ꝯña eſt bona. g̊ tu es aſinus: an pciſe ſignificet an nō. Si pciſe nō admittaꝉ caſus: q̄ꝛ ſeqꝉ ꝯdictio. Nā ſi dī φ ꝯña nō eſt bona: ſeqꝉ φ eſt bona. vt argm pbat. Et ſi diciꝉ φ nō eſt bona: ſequiꝉ φ eſt bona. pbaꝉ: q̄ꝛ ſi dī φ ſit bona: ⁊ antecedēs ſic pciſe ſigt. g̊ eſt ve℞: ⁊ tñ ꝯſequēs eſt falſum. g̊ nō eſt bona. Si vō nō ponaꝉ pciſe, admittaꝉ caſus: ⁊ diciꝉ cōſequentiā eſſe bonam: quia antecedēs eſt impoſſibile ſignificans copulatiue φ eſt bona ⁊ φ nō eſt bona. Et negatur poſtea φ antecedēs ſit ve℞. Et ad probationem cuʒ diciꝉ: ita eſt ſicut preciſe ſignificat. ergo eſt verū. negatur antecedens: q̄ꝛ non preciſe ſignificat ꝯñam eſſe bonam. vt dictum eſt: q̄ꝛ aliter nō admitteretur.

⁋ Utrũ 7ª regula ſit vera. Si aliq̃ ɔ̃ña eſt bona ſcita eſſe bona: ꝛ añs eſt cõcedendũ ꝛ ɔ̃ñs ꝛc. Queſtio. XI.

Argũ p̃. Arguitur ɔ̃tra. ponaꝑ φ iſta de⁹ eſt: ꝛ hõ eſt aſinus cõuertanꝑ: tũc iſta ɔ̃ña eſt bona ſcita eſſe bona: de⁹ eſt. ğ hõ eſt aſin⁹: q2 argũ a cõuertibili ad cõuertibile: ꝛ añs eſt cõcedẽdũ: q2 nec̃iuz: ꝛ ɔ̃ñs negãdũ:
Argũ 2ᵒ q2 ĩpoſ͛e p ſe. ergo regula falſa. ⁋ 2ᵒ ſic. argumẽto Strodi in 3ª regula p̃ncipali ꝛc. ponaꝑ φ qñ conceditꝑ iſta ꝑpõ: tu es aĩal: φ ſignificet hoiem eſſe aſinũ: tũc ſic. Iſta ɔ̃ñtia eſt bona ſcita a te eſſe bona: tu es hõ. ğ tu es aĩal. ꝛ añs eſt cõcedẽdũ ꝛ ɔ̃ñs nõ. ğ regula falſa. ɔ̃ña nota cũ maiori: mĩor ꝓbaꝑ. ꝑ pro p̃ª pte pʒ φ añs ſit ɔ̃cedẽdũ: q2 eſt veꝝ nõ repugnãs ſcitũ eſſe tale. 2ª ꝓbaꝑ ꝑ altera parte. ſ. φ ɔ̃ñs nõ ſit cõcedẽdũ: q2 cũ ſignificet hoiem eẽ aſinũ ꝑ caſuʒ. ergo hoiez eẽ aſinũ eẽt cõcedẽdũ ꝑ caſuʒ: qḋ eſt incõueniens.
Argũ 3ᵒ ⁋ 3ᵒ ſic. argumẽto Magñ. ꝛ pono φ illi⁹ ɔ̃ñe. hõ currit. ğ riſibile currit ſit añs tibi poſitũ ꝛ a te admiſſuʒ. ɔ̃ñs võ ſit tibi depoſituʒ ꝛ a te admiſſum. iſto poſito argũ ſic. Iſta ɔ̃ña eſt bona ſcita a te eẽ bona. hõ currit. ğ riſibile currit: q2 ſcis φ arguiꝑ a cõuertibili ad cõuertibile: ꝛ añs eſt ɔ̃cedẽdũ: q2 tibi poſitũ eſt ꝛ a te admiſſum: ꝛ cõſequens negãdum: q2 depoſitũ. igitur regula falſa.

Ad p̃ᵐ Ad hec rñdeꝑ. ⁋ Ad p̃ᵐ dĩ admiſſo caſu φ iſta ɔ̃ña eſt bona: ꝛ ſicut añs eſt cõcedẽdũ: ita ɔ̃ñs eſt
Nõnᵒ cõcedendũ noialr̃ ꝛ nõ pncipaliter. ⁋ Pro quo aduerte φ iſti termini: cõcedẽdũ negãdũ: duplr̃ pñt capi. ſ. noialr̃ ꝛ ꝑ digno ɔ̃cedi ꝛ ꝑ digno negari. ꝛ pncipialr̃ qñ rñdeꝑ ꝑ h̃ vbũ cõcedo ꝛ nego. pmo mõ intelliguntꝑ in regula ꝛ nõ ſcðo mõ. Ideo dico φ ɔ̃ñs eſt cõcedẽdũ noialr̃: q2 dignuz cõcedi. negãdũ tñ eſt pncipialr̃: q2 qñcũq3 ꝑponereꝑ rñdeꝑ negãdo. Uñ ad oẽm ꝑpõnẽ rñdendũ eſt. cõcedo: vel nego vniformiter in caſu ꝛ extra caſũ. Et ſi replicas ɔ̃tra. Iſta. hõ eſt aſin⁹ / eſt cõcedẽda: ꝛ hec eſt ĩpoſ͛is ꝑ ſe. ğ ĩpoſſibile ꝑ ſe eſt ɔ̃cedẽdũ. Dĩ negãdo minorem: q2 repugnat maiori ꝛ conceſſe. Hec eſt via Stro. Magñ. Hentiſber aũt alr̃ rñdet: q2 nõ ponit dĩiam inter cõcedẽdũ ꝛ cõcedi ꝛ negãdũ ꝛ negari. Uñ dicit φ ꝑpõ eſt ɔ̃cedẽda. ꝛ ſilr̃ dʒ ɔ̃cedi que apud cõez modũ loquẽdi diſputãtiũ eſt digna ɔ̃cedi: ꝛ negãda que apud illos eſt digna negari: ita φ autentice ſit talis: ſm p̃mã ĩpoſitionẽ ꝛ nõ ſm nouaʒ. Et iõ ſi iſta ꝑpoſitio deus eſt: ĩponaꝑ ad ſignificandũ hoiez eſſe aſinũ nõ valʒ h̃ ɔ̃ña. hec ꝑpõ eſt ĩpoſ͛is. ğ eſt negãda. ſilr̃ ſi hõ eſt aſin⁹ / ponaꝑ ſigñre deũ eẽ nõ valʒ. hec ɔ̃ña h̃ eſt neceſſaria. ğ eſt ɔ̃cedẽda. ſʒ opʒ addere in vtroq3 añte. ꝛ eſt auctẽtice talis. Et ſic ad argᵐ ſm Hentiſbeꝝ dĩ. φ añs eſt ɔ̃cedẽdũ ꝛ ɔ̃ñs negãdũ: ſʒ nõ eſt ɔ̃ regulã: q2 in regula requiritꝑ h̃ ɔ̃ditio. ſ. φ ɔ̃ña ſit cõcedẽda qualr̃ nõ eſt in iſta.
Ad 2ᵐ Tu ſequere viã Magñ: q2 cõior eſt. ⁋ Ad 2ᵐ pʒ rñſio: q2 diciꝑ φ ɔ̃ña eſt bona: ꝛ φ ſicut añs eſt cõcedẽduz: ita ɔ̃ñs eſt cõcedẽdũ ſm Stro. lʒ ſm Hentiſbeꝝ vtrũq3 ſit cõcedendũ qñcũq3 ꝑponiꝑ. Et ad ꝓbationẽ cũ arguis ɔ̃ñs eſt cõcedẽdũ ꝛ ſigñt hoiem eſſe aſinũ. ğ hoiem eẽ aſinũ eſt cõcedẽdũ. negaꝑ minor: q2 iſta ꝑpõ hõ eſt aĩal: nõ ſigñt hoiez eſſe aſinũ niſi cõcedaꝑ ꝑ caſuʒ. Dato ğ φ añs ſit ɔ̃cedẽdũ: nõ tñ rñdeo ɔ̃cedo. Sʒ tũc queriꝑ qualr̃ ſit rñdẽdum ad iſtã in tali caſu. Stro. dicit: φ nullo mõ eſt rñdẽdum. Aliq̃ cõcedũt ꝛ fatenꝑ ſe male ɔ̃cedere. Et Gaetanus attribuit hanc viã Strodo: ſʒ cũ reuerẽtia nõ bñ dicit: q2 aliq̃ ꝑpõ eſt ad quã nullo mõ eſt rñdendũ vt illa data. ğ nõ ɔ̃cedit iſtã ꝛc.
Ad 3ᵐ ⁋ Ad 3ᵐ dĩ admittẽdo caſuʒ. ꝛ cõcedo φ illi⁹ ɔ̃ñe. añs eſt cõcedẽdũ ꝛ ɔ̃ñs negãdũ ꝑꝑ arguᵐ factũ: ſed nego φ iſta ɔ̃ña ſit bona ſcita a me eſſe bona: qm̃ ex duob⁹ cõceſſis ſequiꝑ oppoſitũ illi⁹: ſequiꝑ. n. añs eſt a te cõcedẽdũ
Soꝑhiſma ꝛ ɔ̃ñs negandũ. ğ ɔ̃ñtia nõ eſt ſcita a te eſſe bona. ⁋ Soꝑhiſma ɔ̃ regulã ſic. Tu es aſinus. ğ regula falſa. ɔ̃ñtia tʒ. añs ꝓbaꝑ ſic. tu nõ differs niſi a capra. ğ tu nõ differs ab aſino. tʒ ɔ̃ña a ſiili. tu nõ vides niſi ſor. ğ tu non vides platonẽ. añs ꝓbaꝑ ſic. ſ. φ tu nõ differs niſi a capra: q2 ſi non: detur oppoᵐ. ſ. tu differs ab alio q̃ a capra: ꝛ pʒ φ eſt falſa. vt pʒ ꝑ exponẽtes. ſ. tu es. ꝛ aliud q̃ capra eſt: ꝛ tu nõ es aliḋ q̃ capra: q2 3ª exponẽs eſt falſa: q2 ex iſta ſeqꝑ φ tu es capra. ⁋ Ad hoc dĩ negãdo añs. Et ad ꝓbationẽ negaꝑ ɔ̃ſequẽtia. ſ. tu nõ differs niſi a capra. ğ tu non differs ab aſino. Et ad ꝓbationẽ cũ dicis φ tʒ ꝑ ſiile negaꝑ: vñ eſt magna dĩia inter differre ꝛ videre: ſʒ bñ cõcediꝑ añs. ſ. tu nõ differs niſi a capra: q2 veꝝ eſt: vt pʒ ꝑ exponẽtes: ꝛ exponiꝑ ſic. tu differs a capra: ꝛ nõ differs ab alio a capra. ğ ꝛc. Hec eſt via Magñ. vt pʒ in cap̃ de exceptiuis in 3ª ɔ̃nera eſt vera ɔ̃tra antiquos dicentes oppoſito mõ ꝛc. Rñſᵒ

⁋ Utrũ 8ª regula ſit vera. Si aliq̃ ɔ̃ñtia eſt bona ſcita a te eſſe bona añs eſt ſcitũ. ergo ꝛ ɔ̃ſequens. Qõ. XII.

Arguitur ɔ̃ argumento Strodi: ꝛ ponaꝑ φ tu ſcias ſor. eſſe vnũ de tribus hoib⁹. ſ. ſor. plato. ꝛ cicerone: neſcias tñ de his qs ſit ſor. tũc facio iſtã ɔ̃ñtiã. ſor. eſt: ğ iſte hõ eſt ſor. poſito φ tu ſcias me ſolũ ſor. demõſtrare ꝑ ſubm ɔ̃ñtie: tunc h̃ ɔ̃ñtia eſt ſcita eſſe bona: q2 ſcis bñ φ ꝑ eodẽ verificaꝑ ɔ̃ñs ꝑ quo verificaꝑ añs. ꝛ añs eſt ſcitũ. vt pʒ ꝑ caſuʒ. ꝛ ɔ̃ñs nõ eſt ſcitũ a te: q2 quocũq3 illoꝝ demõſtrato: tu dubitas an ille hõ ſi ſor. ꝑ caſuʒ: ſʒ ſor. eſt aliqs iſtoꝝ. ğ demõſtrato ſorte: tu dubitas an ille hõ ſit ſor. Argũ p̃.
⁋ 2ᵒ ſic. argumẽto Magñ. Hec ɔ̃ña eſt bona ſcita a te eẽ bona. h̃ eſt neſcitũ. ğ hoc eſt neſcitũ: ꝑ ly hoc / vtrobiq3 demõſtrãdo ɔ̃ñs illius cõſequẽtie. ꝛ añs eſt ſcitũ ꝛ ɔ̃ñs nõ. ğ regula falſa. ɔ̃ña tʒ cũ maiori: q2 ſcis φ arguiꝑ ab eodem ad idẽ. minor ꝓbaꝑ: q2 quero: aut ſcis cõſequẽs: aut nõ. ſi nõ: arguiꝑ ſic. tu cõcedis h̃ eſt neſcitũ: ꝛ nõ es obligat⁹ ad illud ꝛ bene rñdes. ğ tu ſcis hoc eſſe neſcitũ. ꝛ ſcis añs ſic ſigñre. ğ tu ſcis añs ꝛ ɔ̃ñs nõ. Si võ dicis φ ſcis ɔ̃ñs ꝛ illud p̃ciſe ſigñt φ h̃ eſt neſcitũ a te: ſe demõſtrato. ğ ſcis φ h̃ eſt neſcitũ: ꝛ ſcis φ añs p̃ciſe ſic ſigñt φ h̃ eſt neſcituʒ a te. ğ ſcis añs. ğ añs eſt ſcitũ a te ꝛ ɔ̃ñs neſcitũ. Argũ 2ᵒ
⁋ 3ᵒ ſic. Iſta ɔ̃ña eſt bona ſcita a te eſſe bona: tu neſcis h̃ iſtoꝝ eẽ veꝝ: nec ſcis hoc iſtoꝝ eſſe veꝝ. demõſtrando duo ɔ̃dictoria tibi dubia: ꝛ non ſunt plura iſtoꝝ. ğ tu neſcis aliqḋ iſtoꝝ eſſe veꝝ: ꝛ tñ añs eſt ſcitũ ꝛ cõſequẽs nõ. ğ ꝛc. ɔ̃ña nota cuʒ maiori: q2 ſi nõ valʒ. ſtet ğ oppoᵐ ɔ̃ſequẽtis cũ añte. videlʒ tu ſcis aliqḋ iſtoꝝ eſſe veꝝ. ſigneꝑ ğ illud. ꝛ ſit illud: rex ſedet: ſequiꝑ imediate φ tu ſcis h̃ iſtoꝝ eſſe veꝝ: demõſtrando iſtã. rex ſedet: qḋ repugnat vni pti añtis. ğ cõſequentia eſt bona. ꝓbaꝑ minor. ꝛ ꝑ p̃ª pte pʒ: q2 quocũq3 illoꝝ ɔ̃dictorioꝝ tibi demõſtrato tu dubitas an ſit veꝝ. ğ tu neſcis illḋ eſſe veꝝ. illa ɔ̃ſequẽtia eſt bona. ꝛ añs ſcitum. ğ ꝛ ɔ̃ñs. Q2 añs p̃ncipalis ɔ̃ſequẽtie ſit neſcitũ ꝓbaꝑ ſic. q2 illud eſt falſuʒ / ꝓbo: qm̃ ſuũ ɔ̃dictoriũ eſt veꝝ: qḋ arguo ſic. iſta ſunt ɔ̃dictoria iter ſe ɔ̃dicẽtia. ğ aliqḋ iſtoꝝ eſt verũ. iſta ɔ̃ñtia eſt bona ſcita a te eſſe bona: ꝛ añs eſt ſcitũ. ğ ꝛ ɔ̃ñs: ſʒ ɔ̃ñs eſt aliqḋ iſtoꝝ eſſe verum. ğ tu ſcis aliqḋ iſtorum eſſe veruʒ: lʒ hoc ɔ̃tradicat antecedenti p̃ncipalis ɔ̃ñtie. ergo ꝛc. Argũ 3ᵒ.

Ad hec breuiter rñdeꝑ. ⁋ Ad p̃ᵐ dicit Strodus admittiꝑ caſus: ſed negaꝑ ɔ̃ña: q2 ſtat plures eẽ ſor. ſi tñ addaꝑ ad añs aliquis iſtoꝝ ſic arguẽdo: ſor. eſt. ğ ille iſtoruʒ eſt ſor. cõcediꝑ cõſequẽtia: ſicut añs eſt ſcituʒ: ita ꝛ cõſequẽs eſt ſcitũ. Et ad ĩꝓbationẽ quocũq3 iſtorũ demõſtrato: tu dubitas an iſte ſit ſor. dicit Stro. dubitaꝑ qḋ demõſtreꝑ. ſi plato vel cicero ɔ̃cedo. ſi ſor. nego iſtã: quocũq3 demõſtrato tu dubitas an iſte ſit ſor. imo ſcio φ iſte eſt ſor. quocũq3 illoꝝ demõſtrato: cũ ꝑ ly ille / cõſtreaꝑ ſolum ſor. demõſtrari. ⁋ Cõtra hãc rñſionẽ duplr̃ iſtaꝑ. p̃mo: q2 caſus Ad p̃ᵐ

videtur

videt̄ īpoſſibilis q̄uē admiſerit.ſ.ꝙ neſciat qs ē ſoꝛ.⁊ ſciat ꝙ iſte eſt ſoꝛ.demr̄ato ſoꝛ.q2 ſi tu ſcis ꝙ iſte eſt ſoꝛ.demō ſtrato ſoꝛ.ğ tu ſcis qs eſt ſoꝛ.demr̄ato ſoꝛ.⁊ ita ſequuntur ꝯdictoꝛia.ſ.ꝙ tu neſcis qs ſit ſoꝛ.⁊ tu ſcis qs eſt ſoꝛ. ¶ 2° ꝯ rñſionē:q2 ſicut ſcit ꝙ ille hō non eſt ſoꝛ.certificato ꝙ demōſtrat̄ plato:ita ſcit ꝙ ille hō nō ē ſoꝛ.certificato ꝙ demōſtrat̄ pl̄o vel cicero:⁊ p ꝯñs h3 negare iſta3.ille hō eſt ſoꝛ.demr̄ato pl̄one vel cicerone ⁊ nō dubitare. ¶ Ad p̄m varie ſunt rñſiones. Gaetanus dicit:ꝙ cu3 ſtet ꝙ tu ſcias ꝙ iſte hō eſt ſoꝛ.demr̄atione facta ad intellectū:ſ3 neſcias ꝙ ille hō eſt ſoꝛ.demr̄atione facta ad ſenſu3:ita cu3 ly qs iſtoꝝ dicat demr̄atione3 ſenſualē/ſtat tu ſcis ꝙ iſte hō eſt ſoꝛ.demr̄ando ſoꝛtē ad itellectū:q̄uis tu neſcias qs illoꝝ eſt ſoꝛ.q2 fit demr̄atio ad ſenſu3. ¶ Alij dicunt ꝙ ſiue ſit demr̄atio ad ſenſu3 ſiue ad itellm̄:ꝙ eſt 2ˣ.ſ.ꝯfuſa ⁊ diſtincta. Loquēdo de p̄a cōcedit ꝙ ille ſcit ꝙ ille eſt ſoꝛ. De 2° vō neſcit qs eſt ſoꝛ. ¶ Paulus pgu.alr̄ dicit ꝙ duplex eſt demr̄atio ſiue ad ſenſu3 ſiue ad intellectū.ſ.abſoluta ⁊ cōditionata. Exēplū p̄mi.B eſt ſoꝛ. Exēplū ſcdi.B eſt ſoꝛ.demonſtrato ſoꝛ. ¶ Ad pbōnē cū dicit.tu ſcis ꝙ ille hō eſt ſoꝛ.q2 certificato ꝙ demr̄et̄ ſoꝛ. Et cū dicis poſtea:neſcis qs eſt ſoꝛ.dicit abſolute.⁊ ſic p3 ꝙ neſcis abſolute an hoc eſt ſoꝛ.ſcis tñ ꝙ ille eſt ſoꝛ.ꝯditionate certificato ꝙ demōſtret̄ ſoꝛ. Elige q̄ tibi magis grata eſt. ¶ Ad 2m replicam dicit Gaetanus ꝙ Stro.ſupponit in caſu ꝙ ſi demr̄etur plato vel cicero lateat te:⁊ iō tunc habes dubitare an iſte ſit ſoꝛ.ſ3 ſi ſoꝛ.demr̄et̄:tūc es certificat° ꝙ demr̄at̄ ſoꝛ.q2 tūc habes iſtā ꝯcedere:dicit ꝙ aliq̄ textus hñt ꝙ ſi demōſtret̄ ſoꝛ.vel pl̄o vel cicero:⁊ neſcis qs demr̄et̄:tūc dubito an iſte hō ſit ſoꝛ. Si aūt ſolus ſoꝛ.demr̄et̄.cōcedo iſtā:nec tūc eſt ambiguitas aliq̄. Paulus pgu.dicit.quocūq3 illoꝝ demr̄ato dubito an ſit ſoꝛ.⁊ adhuc ſoꝛ.dmr̄ato:dubito an ſit ſoꝛ.ſ3 nō dubito:imo ſcio ꝙ B eſt ſoꝛ.ipſo demr̄ato:ſilr̄ nō dubito:imo ſcio ꝙ B nō eſt ſoꝛ.demr̄ato pl̄one:⁊ non

Ad 2m valz a ſenſu diuiſo ad cōpoſitū:q̄re ⁊c̄. ¶ Ad 2m p̄ncipale dicit Stro.ꝙ ps nō pōt demr̄are totū:ly B ğ/qō eſt ſubīn pſitus nō pōt demr̄are totū ꝯñs:q2 ſeq̄t̄ ꝙ eque cite itelligeret̄ totū ⁊ ps:qō eſt incōueniēs:imo p̄us ps intelligit̄ q̄ totū. ¶ Alij dicūt alr̄ ad arg̃m ꝙ ꝯñs eſt neſcitū:q2 repugnat ip3 ſciri:iō nō eſt ꝯ regulā:q2 vna de cōditōib° regule eſt ꝙ ꝯñs nō repugnet ſciri ſ3 Pau.pgu.⁊ Gaeta.⁊c̄. Et ad rōnē Stro.ꝙ ps nō pōt demr̄are totu3 dicit Gae.ꝙ B itelligi pōt duplr̄.ſ.vt ſignū ⁊ vt ſignū ſignificatū:⁊ ꝙ eſt īpoſe ꝙ eque cito itelligat̄ totū ⁊ ps vt ſignū:ſ3 bñ eq̄ cito pōt itelligi ps vt ſigm ⁊ totū vt ſignificatū. Pau.pgu.dicit ꝙ notitia ꝯfuſa eque cito itelligit̄ totū ſicut ps:ſed notitia diſtincta nō eſt veꝝ:imo ps p̄us ſemp itelligit̄. Magr̄ vō aliter rñdet ⁊ dubitat:an ꝯñs p̄cıſe ſignificet:an non. Si ſic nō admittit̄ caſus:q2 eſt inſolubile. Si nō:nō valz ꝯñā nec arg̃ a ꝯuertibili ad ꝯuertibile:q2 añs ſignat cathe°:⁊

Ad 3m ꝯñs hypo°. ¶ Ad 3m negat̄ maioꝛ.ſ.ꝙ illa ꝯñā ſit bona:⁊ ꝯcedo oppm ꝯñtis ſtare cū añte:illā.v3.tu ſcis aliqō iſtoꝝ eſſe verū. Et cū dicis ſignet̄ illud:dico ꝙ nō op3 ſignare:q2 ly aliqō illoꝝ/ſtat ꝯfuſe tñ rōne illi° vbi ſcio:ſicut ꝯcedit̄ ꝙ nullū denariū pmitto:tñ pmitto denariū:⁊ ex hoc nullus d3 ſignari denari° pp ꝯfuſionē habitā a vbo ꝯfuſio

Sophiſma niſ:q̄re ⁊c̄. ¶ Sophiſma ꝯ regulā ſic.tu es aſin°.ğ regula falſa.ꝯñtia t3.añs pbat̄ ſic. Et pono ꝙ illa ſit poſita ⁊ a te admiſſa:tu es aſinus. Tunc pponat̄ iſta:tu es aſinus. Si neget̄ ꝯ:tu negas tibi poſitū ⁊ a te admiſſū.ğ male rñdes. ſi cōcedis iſtā:tūc arg̃ ſic.pp poſe poſitū nō eſt ipoſe ꝯcedendū:ſed tu ꝯcedis iſtā:tu es aſin°.ğ poſe eſt te eē aſinū:tūc vltra.poſe eſt te eſſe aſinū:⁊ nō eſt poſe te eſſe aliud q̄

Rñ° mō es.igit̄ tu es aſin°.ꝯñā nota cū añte. ¶ Ad hoc rñdet Magr̄ negādo añs. Ad pbōnē admittit̄ poſitu3. Et cum pponit̄ illa:tu es aſinus negat̄. ¶ Ad argm cōcedo ꝙ hō eſt aſinus eſt a te ꝯcedēdū:⁊ nego ꝙ hō eſt aſinus ſit īpoſſibile p ſe tanq̄ repugnās vni cōceſſo:ſeq̄t̄.n.hō eſt aſin°/eſt a te cōcedēdū.ğ hō eſt aſin° nō eſt ipoſe p ſe. Et ſi arg̃ ſic.hō eſt aſin°/eſt a te ꝯcedēdū:⁊ tu negas.ğ male rñdes. negat̄ ꝯñtia:ſ3 op3 addere in añte:⁊ tu non es obligatus. ¶ Heneſber aūt alr̄ rñdet negādo iſtā.hō eſt aſinus/cu3 pponit̄. Et qñ arguit̄ ꝯ. Iſta eſt tibi poſita ⁊ a te admiſſa. ğ tu negas poſitū ⁊ a te admiſſu3.negat̄ ꝯñs.ſ.ꝙ ſit mihi poſita ⁊ a me admiſſa:ſ3 bñ B totum:tu es aſinus/eſt tibi poſitū ⁊ nō hoc ſolū:tu es aſinus. Et ſic argm non ꝓcedit. elige qō placet. ¶ Et ſic eſt finis qōnū ꝯ ꝯñas:q̄rū numerus eſt duodeci3. Et ſi qs quereret q̄re nō feciſti qōnes ſupra oēs. Dicit̄ ꝙ plixioꝛ fuiſſe3 q̄ auditores cuperent.iō ſufficit feciſſe queſtiones ſupra regulas gnāles:in quibus ſi vis magis abundare argumentis recurre ad limitationes regulaꝝ in quibus ſoluunt̄ argumēta que peccant ad defectum alicuius limitationis.

¶ Queſtiones ſuper quartū tractatum.

¶ Utrum ppoſitio pticularis indefinita ⁊ ſingularis de nō ſubiecto pnomine demonſtratiuo ſit pꝛobanda reſolubiliter per duo demonſtratiua ⁊c̄. Queſtio. I.

Ontra hoc arguit̄ ſic. Ōis reſolutio eſt in aliqd p̄mus:ſed nō p̄oꝛ eſt ppoſitio de pnoie demōſtratiuo q̄ ſit ppoſitio de termino cōi.ğ indefinita non reſoluit̄ per demōſtratiuā.ꝯñā nota cum maioꝛi.minoꝛ pbat̄ ſic:q2 ſic ſe hñt ppoſitiōes adinuicē ſicut termini ipſaꝝ:ſ3 pnomē demr̄atiuū nō eſt p̄us q̄ termin° cōis:q2 ſi eēt p̄us cū ſtet p̄us eē ſine ſuo poſterioꝛi:abſq3 ꝯdictione ſtaret B eſſe demōſtrādo hoīem:⁊ nō eſſe hoīem:qō īplicat ꝯdictionem. Argū p°.

¶ Cōfirmat̄:q2 p̄us eſt illō a q̄ nō ꝯuertit̄ ſubſiſtēdi ꝯñā. Confir. ⁊ pb3 in poſtpꝛedicamētis:ſ3 v3.ſi B eſt hō eſt/demōſtrato hoīe:⁊ nō eꝯ.ğ p̄us eſt hō q̄ hoc hō. ¶ 2° ſic. Ōis reſolutio eſt in notius:ſed alicui° ppōnis idefinite termini nō hñt aliqd noti°.ğ illa nō pōt reſolui.ꝯñā nota cū maioꝛi. minoꝛ pbat̄:q2 hui° indefinite ens eſt vel nō eſt:termini nō hñt aliqd notius:q2 ly ens/eſt cōmuniſſimu3 ⁊ notiſſimu3 cū ſit pm obm intellect°:vt dicit Auicē.in metaca ſua. Argū 2°

¶ Cōfirmat̄.q2 dato oppoſito.ſ.ꝙ aliqs termin° eſſet notioꝛ iſto termino ens:ſeq̄t ꝙ aliq̄ ppō eſſet notioꝛ p̄ p̄n° q̄ dī dignitas.ꝯñs eſt falſu3:q2 dignitatē neceſſe eſt quēlibs docēdum hēe:⁊ vt dicit Cōmētatoꝛ ſunt ſicut locus ianue quē nullus ignoꝛat.p3 ꝯñā:q2 ſicut termini ppōnū ſe hñt adinuicē:ita ⁊ ppōnes. ¶ 3° ſic. Iſta ꝯñā nō valz.B eſt pr̄ ⁊ B eſt fili°.ğ pr̄ eſt fili°. Silr̄ nō valz dicēdo.B eſt vbiq3. ⁊ B eſt hō.ğ hō eſt vbiq3:q2 in oibus iſtis añs eſt veꝝ:demōſtrādo p ly B/chim q eſt de°:⁊ ꝯñs eſt falſu3.ğ nō q̄l3 idefinita eſt pbāda reſolubilr̄.t3 ꝯñā:q2 a reſoluētib° ad reſolutā valz ꝯñā ⁊c̄. ¶ Pro rñſione ad hec argumenta aduerte ꝙ ppōnē eē imediatā in ppoſito nr̄o ꝯtingit 2ˣ.ſ. aut quo ad ſenſu3 q2 nō h3 iferi°:aut noti° quo ad ſenſu3 per qō poſſit pbari:vt hoc eſt. Uel quo ad itellectū:q2 nō h3 p̄us quo ad cōitatē ex quo pbari poſſit.vt iſta:aliquid eſt. Et ſic cōcedo ꝙ q̄l3 ppoſitio poterit pbari ſuo modo aut p p̄us quo ad ſenſu3 vel p p̄ius quo ad intellectū:q̄l3 eni3 ſingularis pbari poterit a p̄oꝛi quo ad itellectū:⁊ ſic illa.hoc eſt vel nō eſt poterit pbari ſic.oē ens eſt vel non eſt.hoc eſt:ens B eſt vel nō eſt. Quel3 ēt indefinita pbari poterit p p̄us quo ad ſenſum:vt iſta.ens eſt vel nō eſt.pbat̄ ſic.B eſt vel nō eſt:⁊ hoc eſt ens.ergo ens eſt vel non eſt. In ppoſito loq̄mur de ppōne imediata q̄ ad ſenſu3:qualis eſt ſingularis de ſubīo nō pnoie demōſtratiuo. Et per hoc p3 ſolutio ad argumenta.

p poſte. Argū 3°. Nōm

Ad pͫ **Ad primum** cócedo maiorē.ſ.ꝙ oīs reſolō eſt in
ꝑus vel quo ad ſenſum vel quo ad
intellectū:ꝛ nego minorē.Et ad ꝓbationē cuꝫ dī ꝑus ſtat
eſſe ſine poſteriori.Dī ꝙ veꝝ eſt de priori ſm intellectuꝫ
Ad ꝯfir. ꝛ nō ſꝫ ſenſuꝫ.❡ Ad ꝯfirmationē dī ꝯſilr.❡ Ad 2ᵐ ꝯce
Ad 2ᵐ do maiorē.ſ.ꝙ oīs reſolō eſt in noti⁹:vel quo ad ſenſum:
vel quo ad intellectū:ꝛ nego minorē.Et ad ꝓbationeꝫ dī
ꝙ illius idefinite termini bñt aliqd notius quo ad ſenſū;
ſꝫ nō quo ad intellectū:ꝛ hoc ſufficit ꝛ cócedo ꝙ ly ens/eſt
Ad ꝯfir. notiſſimū ſm intellectū nō ſm ſenſuꝫ.❡ Ad cóſirmatio
nē cócedo ꝯñam.ſ.ꝙ aliqua ꝓpoſitio eſt notior ꝑ ꝑn⁹ ſm
Ad 3ᵐ ſenſuꝫ:nō aūt ſm intellectuꝫ.❡ Ad 3ᵐ dī cōiter ꝙ nulla
harꝫ cóſequētiaꝝ valet:ſed ſolū idētice ſeqꝛ:vt in pma ꝙ
pater eſt ille q eſt filius.in ſcdā ꝙ hō eſt iſte q eſt vbiqꝫ:ꝛ
hoc eſt veꝝ:qꝛ hō eſt deus q eſt vbiqꝫ:ſed ad ꝯcludendū
in predicatione formali opꝫ ſic arguere.H eſt vbiqꝫ:ꝛ hoc
vt ens vbiqꝫ eſt hō.ergo hō eſt vbiqꝫ.ſed minor eſt falſa:
Nota qꝛ vt eſt vbiqꝫ eſt de⁹:ꝛ nō hō.Pro quo aduerte ꝙ hec ꝓ
batio que reſolō dī eſt ipſe ſylls reſolutoriuſ:ꝛ iō quot cō
ditiones reqrunꝛ ad ſyllm reſolutoriuꝫ tot requirunꝛ ad
ipſam.Ad ſyllm aūt reſolutoriū ſex ꝯditiones pncipalr re
quirunꝛ.❡ Prima ꝙ mediū ſit hoc aliqd tam iplicite ꝙ̄
explicite.i.ſit terminus demōſtratiuus ꝓ vno ſolo ſuppo
nibilis:ideo due inſtātie facte nō valēt:qꝛ ly deus/qd de
mōſtraꝛ ꝑ ly hoc/in illis ꝓpōnib⁹ eſt quale qd iplicite cū
verificeꝛ de trib⁹ ꝑſonis.❡ 2ᵒ ꝙ ſit nullo mō ꝯnotatiuū;
ideo nō ſeqꝛ.hoc erit ſor.ꝛ hoc eſt vel erit ps ſor.ğ ps ſor.
erit ſor.dato ꝙ ꝑ ly hoc/demōſtreꝛ.a.ꝛ.a.ſit reſiduū ꝑter
digitū ſor.q digitus hinc ad horaꝫ abſcindaꝛ.Et rō eſt:qꝛ
mediū nō ſolū dꝫ eē hoc aliqd tam explicite ꝙ̄ iplicite:ſꝫ
ēt nullo mō cōnotatiuū nec implicite nec explicite q̄lr eſt
hic.nā ly H eſt terminus cōnotatiuus iplicite cū nō demō
ſtreꝛ ſimplr mere ſubſtātiale:puta ſor.ſꝫ cōnotādo hanc
mām cū hac q̄ntitate ꝑter digitū:iō nō valꝫ.❡ 3ᵒ ꝓ eodē
ꝑciſe ſupponēs in vtraqꝫ reſoluēte ſm purā dīam tēpo
ralē vbi:aut ſm vtrāqꝫ dīam ampliationis reſpectu ter
mini ampliatiui ꝛ diſtributiui:aut ſm dīam termini am
pliatiui ſolū:ꝛ nō diſtributiui.Dī ꝑ ſm purā dīam tēpo
ralē verbi:ꝛ hoc duplr.ſ.aut qñ terminus ſupponit reſpe
ctu vbi de ꝑſenti nō ſequēte ꝑncipio ampliatiue tento nec
termino vbali.aut ſupponit reſpectu verbi ampliatiui re
ſtricti ad vnā ſolā dīaꝫ ſue ampliationis:vt ſor.q eſt erit
reſoluiꝛ ſic.H erit ꝛ hoc eſt ſor.q eſt.ğ ſor.q eſt erit.Dī 2ᵒ
aut ſm vtrāqꝫ dīam ampliationis termini ampliatiui ꝛ
diſtributiui:ꝛ hoc duplr.ſ.aut diſiunctiue aut copulatiue:
diſiunctiue ſupponit cū terminus reſolubilis hñs vim di
ſtribuēdi precedit ſupponēs reſpectu vbi ampliatiui:ꝛ ſi
ſignificat alietatē ſupponit ꝓ vtraqꝫ pte diſiūcte amplia
tionis.vbi gr̄a.aliud a vero erit veꝝ dꝫ ſic reſolui.hoc erit
veꝝ:ꝛ hoc eſt aliud ab eo qd eſt vel erit veꝝ vel erit.aliō
ab eo qd eſt vel erit veꝝ.ğ aliō a vero erit veꝝ:ſꝫ pmiſſe
iplicant ſicut ꝯclō.Silr reſoluiꝛ iſta.aliud a currente pōt
currere:hoc pōt currere:ꝛ H eſt aliud ab eo qd eſt vel pōt
eſſe currens.vel pōt eſſe aliud ab eo qd eſt vel pōt eē cur
rens.ergo aliud a currēte poteſt currere:ſed premiſſe im
plicant ſicut ꝯclō:qꝛ ſi aliud a currēte pōt currere:tūc ali
qd pōt eſſe aliud a ſe cū ipm ſit vel poſſit eſſe currens.tꝫ
ꝯña a ſupiori diſtributo ad ſuū iferi⁹ cum debito medio.
Copulatiue vō ſupponit qñ terminus reſolubilis infinita
tus ꝑcedit ſupponēs reſpcū termini ampliatiui.Tūc ſup
ponit copulatiue ꝓ vtraqꝫ parte diſiuncte ampliationis.
vbi gr̄a.nō ſor.erit ſor.H erit ſor.ꝛ hoc eſt aliqd qd nec eſt
ſortes nec erit ſor.vel erit aliqd qd nec eſt ſor.nec erit ſor.
ergo nō ſor.erit ſortes:pmiſſe implicant ſicut ꝛ ꝯclō.Silr
reſoluiꝛ iſta.nō incipiens eſſe eſt incipiens eſſe.ſic dicēdo
hoc eſt incipiens eſſe:ꝛ hoc eſt aliqd qd nec eſt nec incipit
eſſe incipiēs eſſe vel incipit eſſe aliqd qd nec eſt nec icipit
eſſe incipiens eſſe.ğ nō incipiēs eſſe eſt incipiens eſſe:ſed
premiſſe expreſſe implicant ꝯdictionē.Dī 3ᵒ aut ſm dīaꝫ
termini ampliatiui ſolū ꝛ nō diſtributiui:qꝛ tūc diſiūctim
ſupponit terminus:ꝛ nō opꝫ replicare in qualibet pte am
pliationē:ſed ſufficit cōiuncto mō reſoluere.ꝛ hoc qꝛ non
precedit terminus diſtributiuus:vt ſedēs pōt currere re
ſoluiꝛ ſic.H pōt currere:ꝛ hoc eſt vel pōt eē ſedēs.ğ ſedēs
pōt currere.❡ 4ᵒ ꝙ ſit ex trib⁹ terminis ꝛ nō ex plurib⁹;
iō nō ſequiꝛ hic eſt icorruptibilis:ꝛ hic eſt ſortes.ğ ſortes
eſt incorruptibilis demōſtrādo numeꝝ cōpoſituꝫ ex mā
ꝑma ꝛ aīa ſortis.ꝛ dato ꝙ totuꝫ ſit ſue ptes.ſed ſequiꝛ:qd
ſortes eſt ille numerus icorruptibilis.❡ 5ᵒ ꝙ minor ſemꝑ
ſit in recto:iō nō ſeqꝛ:in hoc inſtāti eſt deus:in hoc inſtāti
es tu.ğ tu es deus:qꝛ minor dꝫ eſſe talis:tu es hoc inſtans.
❡ 6ᵒ ꝙ ꝯclō ſiat cōformis maiori:iō nō ſequiꝛ:in hoc in
ſtanti eſt deus.hoc eſt iſtans pñs.ğ hoc inſtās pñs eſt de⁹
ſed ſolū ſequiꝛ ꝙ in pñti iſtanti eſt deus.His ergo ſex cō
ditionibus ſeruatis optima erit reſolō:aliter nō.ergo ꝛc̄.
❡ Utrū ꝓpoſitio vlis affirmatiua ſit ꝓbanda expoſitibilr
ꝑ ꝑiacētē:ꝛ vlēꝫ negatiuā ſibi contradictē. Queſtio II.

Contra oīs ꝓbatio eſt per notiora:ſed Argꝛ pᵐ.
vlis negatiua contradicēs vli af
firmatiue nō eſt notior vli affirmatiua.ergo
vlis affirmatiua nō ꝓbaꝛ ꝑ negatiuam.ꝯña
nota cū maiori.minor ꝓbaꝛ:qꝛ oīs habit⁹ eſt
notior priuatione:ſed affirmatio eſt ſicut habit⁹.negō vō
ſicut ꝑuatio.ğ affirmatio eſt notior negōne.❡ Confirmaꝛ: Cōfir.
qꝛ ex affirmatiua ſeqꝛ negatiua:ꝛ nō ecō.ğ ꝓpō affirmati
ua eſt notior negatiua.ꝯña tꝫ cū añte.❡ 2ᵒ ſic.Iſtius vlis Argꝛ 2ᵐ
oīs hō currit.2ᵃ exponēs que eſt illa:ꝛ nihil eſt hō qn illō
currat/eſt affirmatiua:qꝛ ꝯuertiꝛ cū ſua vli exponēda vt
ꝓbabo.ğ ꝯ Magiſtrū ꝯña tꝫ.aſſūptū ꝓbaꝛ.ſ.ꝙ ꝯuertaꝛ
cū vli affirmatiua:qꝛ illa:nihil eſt hō:qn illud currat.eq
ualet iſti.nihil ē hō qd non currat.q̄ equalet huic.nihil qd
eſt hō nō currit:ſed illa equalet iſti.oīs hō currit.ꝑ regu
las eqpollētiaꝝ.ſ.negō poſtpoſita facit eqpollere ſuo ꝯtro.
Iſta.n.ſūt ꝯtria.oīs hō currit:ꝛ nihil qd eſt hō currit.ğ ne
gatione poſtpoſita equalet dicēdo:nihil qd eſt hō nō cur
rit.❡ Cōfirmaꝛ:qꝛ iſtius vlis affirmatiue.oīs hō eſt.2ᵃ Confir.
exponens q̄ eſt iſta:ꝛ nihil eſt hō qn illud ſit/eſt affirmati
ua.ergo ꝛc̄.ꝯña tꝫ.añs ꝓbaꝛ:qꝛ illa ꝯuertiꝛ cuꝫ vna affir
matiua.ğ eſt affirmatiua.ꝯña tꝫ:qꝛ ſi negatiua ꝯuerteret
cū affirmatiua:tūc ex negatiua ſequereꝛ formalr affirma
tiua:qd eſt ꝯ mētē oīuꝫ logicoꝝ:qꝛ ſemꝑ ex vno ꝯuertibi
li ſequiꝛ aliud formalr ꝛ de forma.Qꝛ aūt ꝯuertaꝛ cum
vna affirmatiua ꝓbo ſic.illa ꝯuertiꝛ cuꝫ hac.aliqs hō eſt
vel nō eſt.ğ ꝛc̄.aſſūptū ꝓbo:qꝛ qd eſt ꝯdictoriū illi⁹ diſiū
ctiue eſt ꝛ alteri⁹.ğ ꝯuertunꝛ.ꝓbaꝛ:qꝛ talis diſiunctiua
ꝯdicit huic copulatiue.aliqs hō nō ē ꝛ idē hō eſt.ğ ꝯdicit
huic.aliqs hō eſt q nō eſt.tꝫ ꝯña:qꝛ vltima reſoluit in illā
priorē rōne relatiui.vñ ſic illa.hō currit/ꝯdicit huic.nihil
qd eſt hō currit:ita ꝛ hec in quā reſoluiꝛ.ſ.hō eſt currens
ꝯdicit eidē.❡ Ad ꝓpoſitū.ğ cū illa diſiunctiua affirmati
ua ꝯdicat huic.aliqs hō ē q nō eſt:ꝛ eidē ꝯdicat iſta.nihil
eſt hō qn illō ſit.ğ ꝛc̄.❡ 3ᵒ ſic.Nō ſeqꝛ.aliqs hō eſt tātus Argꝛ 3ᵐ.
q̄ntus ipſe eſt:ꝛ nullus eſt hō:qn ille ſit tant⁹ q̄ntus ipſe eſt.
ğ qlꝫ hō eſt tātus q̄ntus ipſe eſt.ğ vlis affirmatiua nō ex
poniꝛ:vt dicit Magr.ꝯña tꝫ.añs ꝓbaꝛ:qꝛ añs eſt verū:
vt pꝫ:ꝛ ꝯñs eſt falſuꝫ.ꝓbaꝛ:qꝛ ſeqꝛ.qlꝫ hō eſt tātus q̄ntus
ipſe eſt.ergo qlꝫ hō eſt eq̄lis ſibiipſi.ꝯñs eſt falſuꝫ:qꝛ eq̄
litas eſt relatio ꝓprie dicta q̄ nō repiꝛ niſi inter extrema
inuicē diſtincta.ğ ꝛc̄.❡ Pro viſione aduerte ꝙ expō eſt Nota.
certa declatio vni⁹ ꝓpōnis minus note ꝑ ꝓpōnes magis
notas

ſitas.Expō.n.dr q̄ſi extra poſitio:qḋ int⁹ latet:ſic ignotū extra poſitū vt fiat notū:ꝛ iō exponētes notiores ſūt ipſis exponibilib. Du⁹ rō eſt:q2 qñcūqȝ ſūt aliq̄ duo q̄ idē p̄ciſe ſignificāt:quoꝝ vnū explicite dicit ꝛ aliō iplicite:noti⁹ eſt qḋ explicite dicit:ſȝ vlis affirmatiua ꝛ exponētes idem ſignificāt:ꝛ exponētes explicite.vlis iplicite.ḡ exponentes notiores ſūt:nō tñ ſeq̄r.ḡ qlȝ eſt notior expoſita:ſic nō ſequit̄ .iſti trahūt nauim.ḡ qlȝ iſtoꝝ trahit nauim:poſito q̄ nullus p ſe ſufficiat trahere:q2 tenet̄ collectiue.cōcedo ḡ collectiue iſtā ambe exponētes notiores ſūt expoſita:nō aūt diuiſiue.Et per hoc patet ad argumenta.

Ad p^m Ad primū. Et ad cōfirmationē p3:q2 dato q̄ vlis affirmatiua ſit notior negatiua correſpōdēte:nō tñ notior eſt illis duab⁹ ſil' ſūptis.Aug tñ dicūt q̄ lȝ vlis affirmatiua ſit notior negatiua ſimplici de eiſdem termis.vt illa:qlȝ hō currit ē notior illa.nullus hō currit: de negatiua tñ corrñdētī vli affir^{ue} negāt eē min⁹notā vli

Ad 2^m affir^{ue}.gcgd ſit p^a rñſio melior eſt.¶ Ad 2^m negat̄ añs.Ad pbōnē cōcedo p̄mas duas equalere.ꝛ nego alias duas equalere.negat̄ .n.q̄ ille due equaleāt.nihil eſt hō qḋ nō currat:ꝛ nihil qḋ eſt hō nō currit:q2 p^a eſt neg^{ua}:cui⁹ v̄bū p̄ncipale eſt ly eſt:ꝛ 2ª eſt affir^{ua}:cui⁹ v̄bū p̄ncipale eſt ly currit.Ad cōfirmationē dicūt qdā negādo añs.Et ad pbōnē negat̄ ꝯña:nō .n.icōueniit q̄ ex neg^{ua} nō ponēte aliqd in eē ſequat̄ affir^{ua} q̄ nō ponit aliqd in eē:neqȝ h̄ logici negarent:ſcitū .n.eſt hāc ꝯñaȝ tenere de foꝛa.ſ.nō tu es:ꝛ tu nō es.ḡ tu nō es vel tu es:q2 ex oppoſito ꝯñtis de foꝛa īfertur opp^m añtis:neqȝ incōueniēs cū ꝯñs nihil ponat in eſſe.Silr ſequit̄ de foꝛa:nihil eſt:ḡ ita eſt q̄ nihil eſt ſm̄ cōiter logicātes.Silr ſeq̄r .nullus hō p̄ter ſortē currit.ḡ tm̄ ſoꝛ.currit.Nō poſſe eſt deū nō eē.ḡ neče eſt deū eē. In argumēto ḡ facto cōcedit̄ q̄ illa neg^{ua} ꝯuertit̄ cū affir^{ua}:ꝛ tñ ſi vna eſt affir^{ua} ponēs in eē:ꝛ alia.ꝛ ſi vna eſt neg^{ua} nō ponēs in eſſe.ꝛ alia:vñ dicūt q̄ ꝓpō pōt dici affir^{ua} dupl'r:aut quia

Propoſ⁹ di affirmatiua dupl'r v̄bū p̄ncipale affirmat̄:vt hō currit:ita eſt q̄ nihil eſt:aut q2 aliqd ponit in eſſe:vt p^a. Negatiua ꝯſilr dr dupl'r.ſ.aut q̄ p̄ncipale v̄bū negat̄:aut q2 nō ponit in eſſe.vtraqȝ ergo illaꝝ ꝓpōnū q̄s ꝯcedūt ꝯuerti in argumēto eſt negatiua ſcd̄o mō ꝛ nō p mō:ꝛ nulla eſt affirmatiua ſcd̄o mō:ſȝ hñ vno mō.Ego clarius formabo argu^m:vt clarius appareat rñſio.Et arguit̄ ſic.illa:nihil eſt hō:q̄n illud ſit.cōtradicit huic.aliqd eſt hō qḋ nō eſt:ꝛ iſta reſoluit̄ in hāc.aliqd eſt hō:ꝛ illud nō eſt.ḡ adhuc p^a ꝯdicit huic 3^e:ſed ēt tertie ꝯdicit hec.aliqd nō eſt hō.vel illud eſt:q2 ꝯdictoriū copulatiue aſſignat̄ p diſiunctiuā factā de ptib⁹ oppoſitis:ſȝ quecūqȝ ꝯdicit vni 3° cōuertunt̄ inter ſe.ḡ p^a ꝛ 4ª cōuertunt̄:ſed 4ª eſt affirmatiua.ḡ p̄ma rñſio adducta negat vltimā ꝯñam ꝛ hñ:q2 illa ꝯuertunt̄ .nihil eſt:ꝛ ita eſt q̄ nihil eſt:ꝛ tñ p^a eſt negatiua ꝛ 2ª affirmatiua. Si aūt ambe eēnt mere cathe^{ce} hñ ſequeret̄:q̄ ſi vna affirmatiua:ꝛ alia.¶ Ad

Ad 3^m 3^m negat̄ añs.Et ad pbationē nego q̄ ꝯñs ſit falſum. Ad pbōnē nego iſtā ꝯñaȝ:qlȝ hō eſt tāt⁹q̄tus ipe eſt.ḡ qlȝ hō eſt eq̄lis ſibiipſi.Ad hoc.n.q̄ añs ſit veꝝ ſufficit q̄ qlȝ hō habeat tātā q̄ntitatē q̄tā ipſe h3:ſed ad hoc q̄ ꝯñs ſit veꝝ reqrit̄ hoc:ꝛ cū hoc q̄ diſtinguat̄ a ſe:ſed ſicut nihil eſt p̄ſumpſiuſe:ita nihil eſt ſile vel equale ſibiipſi.

¶ Utrum talis pbatio ꝓpoſitionis officiabilis ſit conueniens. Queſtio. III.

Arg^r p. Contra. Nō valet hec ꝓpō eſt ſcita a te a.ꝓpō eſt vā:que adequate ſignificat.a.ꝓpōnē eſſe verā.ḡ tu ſcis.a.ꝓpoſitionē eē verā.ḡ pbatio falſa.ꝯña tȝ.añs pbat̄:q2 caſu poſſibili poſito añs eſt veꝝ ꝛ ꝯñs non:ꝛ volo q̄.a.ꝓpō ſit altera iſtaꝝ:rex ſedet.vel nullus rex ſedet:ꝛ neſcias que illaꝝ ſit:q̄cunqȝ tñ ſit vera:ꝛ ſcias hoc.iſto poſito añs eſt veꝝ in caſu.Qꝫ ꝯñs ſit falſuȝ pbat̄: q2 vtraqȝ iſtaꝝ ē tibi dubia.a.eſt altera iſtaꝝ.ḡ.a.eſt tibi dubia.ḡ tu nō ſcis.a.ꝓpōnē eſſe verā. ¶ Cōfirmat̄ .quia Confir. nō ſequit̄ iſta eſt ſcita a te aliqua iſtaꝝ eſt vā:que adequate ſignificat q̄ aliqua iſtaꝝ eſt vera.ḡ tu ſcis aliquā iſtarū eſſe verā.ergo ꝛc̄.tȝ ꝯña:ꝛ añs pbat̄:q2 poſito caſu poſſibili añs eſt veꝝ ꝛ ꝯñs falſuȝ:ꝛ ponat̄ q̄ p ly iſtaꝝ/demōſtrent̄ iſta duo ꝯdictoria.ſ.rex ſedet.vel nullus rex ſedet:tūc añs eſt veꝝ:q2 tu ſcis q̄ illa ſūt ꝯdictoria.ḡ tu ſcis q̄ alterū eſt veꝝ.ḡ illa eſt ſcita a te.altera iſtaꝝ eſt vā. Qꝫ aūt ꝯñs ſit falſuȝ pbat̄ :q2 tu neſcis h̄ iſtoꝝ eſſe veꝝ:nec ſcis hoc iſtoꝝ eſſe veꝝ/demonſtrādo:rex ſedet.vel nullus rex ſedet:ꝛ nō ſunt plura iſtoꝝ.ergo tu neſcis aliq̄ȝ iſtarū eſſe verā.¶ 2° ſic. Nō ſeq̄r.h̄ eſt tibi dubia.b.eſt veꝝ:q̄ adequate ſignificat.b.eſſe veꝝ.ḡ.b.eſſe verū eſt tibi dubiū. Arg^r 2° ergo ꝛc̄.p3 ꝯña ꝛ añs pbatur:q2 caſu poſſibili poſito añs eſt verū ꝛ ꝯñs falſum:q2 volo q̄.b.ſit vna illaꝝ/deus eſt vel hō eſt aſinus:ꝛ neſcias que illaꝝ ſit:ſcias tñ illam eſſe verā:deus eſt.ꝛ aliā falſaȝ:tūc añs eſt veꝝ:q2 tu dubitas qualitercūqȝ ſignificat.Qꝫ añs ſit veꝝ pbat̄ ſic:q2 nec h̄.b.eſſe verū eſt tibi dubiū:demōſtrata illa.hō eſt aſinus:nec hoc.b.eſſe verū eſt tibi dubiū.demōſtrata illa.deus eſt.ꝛ nō eſt aliqḋ.b.niſi altera iſtaꝝ.ergo nullū.b.eſſe verū eſt tibi dubiū.p3 ꝯñtia:ꝛ añs pbat̄ :tūc ſic.illa eſt vera.nullū b.eſſe veꝝ eſt tibi dubiū:que ꝯtradicit illi.b.eſſe verū eſt tibi dubiū.ergo illa eſt falſa.¶ 3° ſic. Non ſequit̄ iſta eſt tibi dubia.tu ſcis regeȝ ſedere:que adequate ſignificat te Arg^r 3° ſcire regem ſedere.ergo tu dubitas te ſcire regem ſedere.ergo ꝛc̄.tenet ꝯſequentia.añs probat̄ ſic.qualitercūqȝ illa p̄ncipalr ſignificat tu dubitas eſſe.ergo iſta ē tibi dubia. tȝ ꝯſequētia:q2 h̄ eſt vnus modus pbandi ꝓpōnē eſſe tibi dubiā:vt p3 ab Hentiſbero in de ſcire ꝛ dubitare.Qꝫ ꝯñs ſit falſuȝ notū eſt:q2 ipoſſibile eſt aliquē dubitare ſe ſcire: vt dicit Hentiſ.Et ſi non credis auctoritati Hentiſ.pbat̄ ſic.q2 dato oppoſito ſequunt̄ duo ꝯdictoria eſſe ſil' vera.ſ. tu ſcis te nō ſcire ſic eſſe:ꝛ tu nō ſcis te non ſcire ſic eſſe.p^a pars ꝯdictionis pbat̄ :q2 ſequit̄ .tu dubitas te ſcire ꝛc̄.ḡ tu cōſideras te ſcire ꝛ nō p̄cipis te ſcire.ꝯñtia nota.Tunc vltra.tu cōſideras te ſcire ꝛ nō percipis te ſcire ſic eſſe.ergo tu nō ſcis ſic eſſe vel ſic. Iſta ꝯña eſt bona:q2 ex oppoſito ꝯcluſionis cū maiori īferi oppoſitū minoris ſic.tu ſcis ſic eſſe vel ſic.ꝛ cōſideras te ſcire.ḡ tu percipis te ſcire:q2 cū eiſdē euidētijs cum q̄bus tu ſcis percipis te ſcire:tunc illa cōſequentia eſt bona ꝛ ſcita:ꝛ añs eſt ſcitū.ergo ꝯſequens eſt ſcitū qḋ ſignificat te ſcire nō ſic eſſe.ergo tu ſcis te non ſcire ſic eſſe.¶ Scd̄a pars ꝯtradictionis probat̄ :q2 ſeq̄r tu dubitas te ſcire ſic eſſe.ergo tu dubitas te neſcire ſic eē. tȝ ꝯña:q2 ſi vnū ꝯdictoriū eſt dubiū etiā aliud.Tūc ſic.tu dubitas te neſcire ſic eſſe.ergo tu neſcis te neſcire ſic eſſe. tȝ cōſequentia ab inferiori ad ſuuȝ ſuperius ꝛc̄.

Ad hec rñdet̄ .¶ Ad p^m dicit̄ q̄ q̄uis ſciam.a.ꝓpōnē eſſe verā:tñ.a.ꝓpōnē neſcio eſſe veraȝ:q2 neutrā illaꝝ ſcio eſſe verā.a.eſt altera illaꝝ.ergo.a.neſcio eſſe verā:ꝛ ſic cōcedo q̄ ſcio aliquam ꝓpōnē eſſe veram quā neſcio eſſe verā:ſequit̄ .n.ſcio aliq̄ȝ illaꝝ eſſe veram: ꝛ vtrāqȝ illaꝝ dubito eſſe verā.ergo ſcio aliq̄ȝ ꝓpoſitionē eſſe verā quā neſcio eſſe verā.Formalr rñdēdo negatur iſta ꝯña.iſta eſt tibi dubia.ergo tu neſcis iſtam eſſe verā: ſed hñ ſequit̄ .ḡ iſtā neſcis eſſe verā.¶ Ad cōfirmationē Ad ꝯfir. negat̄ añs.Ad pbōnē nego ꝯñs eſſe falſuȝ.Et ad pbōnē tu neſcis hoc iſtoꝝ eſſe veꝝ.nec ſcis h̄ iſtoꝝ eſſe veruȝ: ꝛ nō ſunt plura iſtoꝝ.ergo tu neſcis aliq̄ȝ iſtaꝝ eſſe veraȝ. negatur cōſequētia:q2 oppoſitū ꝯñtis ſtat cū añte.ſ.q̄ tu ſcis aliquā iſtaꝝ eſſe verā:ꝛ tñ tu neſcis h̄ iſtoꝝ eſſe verū: nec ſcis hoc iſtorum eſſe verū.Ex quo cōcedo vlterius.tu

neſcis aliqđ tibi dubiū eſſe veꝝ:τ ꝙ tu ſcis aliqđ iſtorum eſſe veꝝ:τ qđlꝫ iſtoꝝ eſſe tibi dubiū.ergo tu ſcis aliquod
Ad 2ᵐ tibi dubiū eſſe veꝝ. ¶ Ad 2ᵐ negaṫ aňs.Et ad ꝓbationē nego ꝯňs eſſe falſuꝫ.Et ad ꝓbationē ꝯcedo ꝯňaꝫ:τ ꝯňs.ſ. nullū.b.eſſe veꝝ eſt tibi dubiū:imo ſtāt ſil ſic illa.aliquē hoīem currere eſt poſe.nullum hoīem currere eſt poſe:qꝛ ſunt de ſenſu compoſito:neqꝫ aliqua illaꝝ eſt ſitis. ¶ Ad
Ad 3ᵐ 3ᵐ ſunt opiones.Magiſter τ pe.Man.volunt ꝯ Dentiſ/ beri:ꝙ poſe eſt aliquē dubitare ſe ſcire:τ ſm eos rñdeṫ negādo aňs.ſ.ꝙ nō ſequaṫ.Et ad ꝓbationē negaṫ ꝙ ꝯňs ſit falſuꝫ.Et ad rōnē Dentiſberi cū tu ꝓbas duo ꝯdicto/ ria eſſe ſimul vera negāt 2ᵃᵐ ꝯňam:illā.vꝫ.tu conſideras te ſcire τ nō percipis te ſcire ſic eſſe.ergo tu nō ſcis ſic eē. vel ſic.Et ad ꝓbationē negant ꝙ ex cōcluſione cū maiori inferaṫ oppoſitū minoris:qꝛ nō eiſdē euidētijs cum qbus ſcio percipio me ſcire:ſed reqriṫ vlterius me ſcire illas eē ſufficientes.ſm aūt Dentiſbeꝝ rñdeṫ negando aňs.ſ.ꝙ nō ſequaṫ.Et ad ꝓbationem negaṫ ꝙ aňs nō ſit veꝝ pro ꝓma pte.Ad ꝓbōnē negant aňs.ſ.qualitercūqꝫ iſta:tu ſcis regem ſedere:ꝑncipalr ſignificat:tu dubitas eſſe:imo ſcio me neſcire regē ſedere:τ neſcio me ſcire regeꝫ ſedē:ꝗuis enīꝫ dubitē regē ſedere:imo ſcio me neſcire regē ſedere. nā ſi haberē euidētias qbus rex ſedet:aut ſi neſcio eē ſuffi cientes neſcio regem ſedere.τ ſcio me neſcire regeꝫ ſede/ re. Hoc vide ample in de ſcire τ dubitare.

¶ Utrum ꝓpoſitio deſcriptibilis ſit probanda deſcriptibi liter. Queſtio. IIII.

Argū p°. Contra Sint.a.b.τ.c.tres ꝓpōnes.a.ſit iſta de⁹ eſt.b.homo eſt aīal.τ.c. rex ſedet:τ neſcias tu ꝗ illaruꝫ ſit.a.nec.b.nec c.ſcias tñ ꝙ due illaꝝ ſunt ſcite a te τ alia du/ bia:qꝛ tu ſcis ꝙ deus eſt τ hō eſt aīal:ſunt ſci/ te a te:τ alia rex ſedet eſt tibi dubia:tūc arguiṫ ſic. Nō ſe/ quiṫ/tu ſcis adequate ſignificatū alicu⁹ iſtaꝝ qđ ſcis ade/ quate ſignificari ꝑ aliquā iſtaꝝ.ꝗ tu ſcis aliꝗ iſtaꝝ.ꝗ pro/ batio falſa.ꝯňa tꝫ.aňs ꝓbaṫ:qꝛ aňs eſt veꝝ:vt pꝫ ex caſu τ ꝯňs falſuꝫ:qđ ꝓbaṫ:qꝛ quelꝫ iſtaꝝ eſt tibi dubia.ergo tu neſcis aliquā iſtaꝝ.tꝫ ꝯňa.τ aňs ꝓbaṫ:qꝛ quecūqꝫ illaruꝫ
Confir. demōſtreṫ illa eſt tibi dubia. ¶ Cōfirmaṫ:qꝛ tu neſcis.a. nec.b.nec.c.τ tu ſcis ꝙ ille ſūt oēs iſtaꝝ.ꝗ tu neſcis aliquā iſtaꝝ.ꝯňa tꝫ cū minori.maior ꝓbaṫ:qꝛ da oppoſitū ꝙ tu ſcias.a.ergo tu ſcis adeq̄tū ſignatū ipſius.a.qđ ſcis adeq̄/ te ſignificari ꝑ ipm.a.qđ eſt ꝯ caſuꝫ.p° ꝯňa tꝫ.a.ſingulari/
Argū 2° bus ſufficienter enumeratis. ¶ 2° ſic. Non ſequiṫ.tu ſcis adequatū ſignificatū.a.ꝓpōnis qđ ſcis adequate ſignifi/ cari per.a.ꝓpōnē.ꝗ tu ſcis.a.ꝓpōnē.ꝗ τc̄.ꝯňa tꝫ.aňs ꝓbᵃṫ: qꝛ aňs eſt veꝝ τ ꝯňs falſū caſu poſi poſito:qꝛ ponaṫ ꝙ.a. ꝓpō ſit illa.hoc eſt ſoꝛ.τ ſcias tu ꝙ B eſt ſortes vel plato: neſcias tñ an ſit ſortes:nec ſcias:an ſit plato:tūc pꝫ ꝙ ꝯňs ſit falſuꝫ.ſ.tu ſcis.a.ꝓpōnē:qꝛ tu dubitas.a.ꝓpōnem.ꝗ tu neſcis.a.ꝓpōnē.Qꝛ aňs ſit veꝝ ꝓbaṫ ſic.tu ſcis.a.ꝓpōnē preciſe ſignificare ꝙ hoc eſt ſoꝛ.vel plato:τ ita ſcis eſſe.ꝗ tu ſcis adequatūꝫ ſignificatū.a.ꝓpōnis qđ ſcis adequate ſignificari ꝑ.a.tꝫ ꝯňa cū minori.maior ꝓbaṫ:tu ſcis.a.ꝓ/ poſitionē ſignificare ꝑciſe ꝙ B eſt ſoꝛ.vel plato.tꝫ ꝯňa a
Argū 3° pte diſiuncti ad totū diſiunctū. ¶ 3° ſic. Nō ſequiṫ:tu du/ bitas adequatum ſignificatū.b.ꝓpōnis qđ ſcis adequate ſignificari per.b.ꝓpōnē.ꝗ tu dubitas.b.ꝓpōnem.ꝗ τc̄.tꝫ ꝯňa.τ aňs ꝓbaṫ:qꝛ aňs eſt veꝝ:τ ꝯňs falſuꝫ/caſu poſt po ſito:τ pono ꝙ.a.ſit illa ꝓpoſitio.hoc eſt B.b.vo ſit iſta.B ē ſoꝛ.τ ſcias tu ꝙ hoc eſt hoc.demōſtrato ſoꝛ.τ neſcias ꝙ B eſt ſoꝛ.τ neſcias ꝙ hec propoſitio.hoc eſt ſoꝛ.ꝑncipalr ſignāt ꝙ hoc eſt ſoꝛ.tūc ꝙ aňs ſit veꝝ.pꝫ:qꝛ tu ſcis illā ꝑncipalr ſignificare:ſicut tu dubitas eſſe ꝙ aňs ſit falſum/ꝓbatur ſic.tu ſcis illam hoc eſt hoc.demonſtrato ſoꝛ.ergo quali/ tercūqꝫ ſignificat tu ſcis eſſe:ſed illa ſignificat ꝙ hoc eſt ſoꝛ.ergo tu ſcis ꝙ hoc eſt ſoꝛ.ergo tu ſcis.b.

Ad p° Ad hec rñdeṫ. ¶ Ad pᵐ admiſſo caſu negatur aňs. Ad ꝓbōnē negaṫ ꝙ ꝯňs ſit falſuꝫ.Ad pro/ bationē negaṫ illa ꝯňa:quelꝫ illaꝝ eſt tibi dubia.ꝗ tu ne/ ſcis aliquā illaꝝ:ſed bñ ſeqṫ.ergo nullā illaꝝ ſcis:cū que tñ ſtat ꝙ tu ſcis aliquā illaꝝ.Ad confirmationē negaṫ cō/ ſequētia.ad 2ᵐ negatur aňs eſſe verū:imo eſt falſuꝫ:ſicut
Ad 2ᵐ ꝯňs. ¶ Ad ꝓbationē negaṫ illa ꝯňtia a parte diſiuncti ad totū diſiunctū:ſicut nō valꝫ:tu ſcis ꝙ illa ꝓpoſitio ꝑncipa liter ſignificat ꝙ hoc eſt ſoꝛ.ergo tu ſcis illa ꝓpō.p τ ꝑnci/
Ad 3ᵐ palr ſignificat ꝙ hoc eſt ſoꝛ.vel ꝙ eſt plato. ¶ Ad 3ᵐ ne/ gatur aňs.Ad ꝓbationē nego ꝯňs eſſe falſuꝫ.Ad ꝓbōneꝫ negaṫ illa ꝯňa:tu ſcis illa.hoc eſt hoc.ꝗ qualitercūqꝫ ſigni ficat tu ſcis eſſe:ſed bñ ſequiṫ:tu ſcis hāc ꝓpōnē:τ aliqua/ liter ſcis eam ſignificare.ergo qualrcūqꝫ ſcis eā ſignifica re ſcis eſſe.Et ſi replicas ꝯ.ꝗ ſcio.a.ꝑ caſuꝫ.ꝗ ſcio ꝙ ita eſt totalr ſicut illa ſignificat:tūc vltra:ſcio ꝙ ita eſt totalr ſiē illa ſignificat:ſed illa ſignificat ꝙ B eſt ſoꝛ.ergo ſcio ꝙ B eſt ſoꝛ.minoꝛ ꝓbaṫ:qꝛ illa ſignāt ꝙ hoc eſt hoc:ſed B eſſe hoc eſt hoc eē ſoꝛ.ꝗ illa ſigt B eē ſoꝛ. Rñdeṫ negādo 2ᵃᵐ ꝯňaꝫ:ſꝫ dꝫ ſic argui.ſcio ꝙ ita eſt totalr ſiē illa ſigt:τ ſcio ꝙ illa ſignāt ꝙ hoc eſt ſoꝛ.ſed minoꝛ eſt falſa:ꝗre τc̄.

¶ Utrū nec̄io τ ꝯtingēter ꝓbenṫ exponibilr. Qō. V.

Contra. Nō ſequiṫ tu es τ potes nō eē. ꝗ cōtingēter es.ꝗ nō ꝓbaṫ ex/ Argū p°. ponibilr.ꝯňtia tꝫ.aňs ꝓbaṫ:qꝛ aňs eſt verū. τ ꝯňs falſū.Qꝛ aňs ſit veꝝ ꝑ ꝑma pte.ſ.tu es. pꝫ:pro 2ᵃ ꝓbaṫ:qꝛ tu potes corrumpi.ꝗ potes nō eſſe.ꝙ ꝯſequēs ſit falſuꝫ ꝓbaṫ:qꝛ tu nec̄io es.ꝗ falſuꝫ eſt ꝙ tu cōtingenter ſis.ꝯňtia tꝫ.aňs ꝓbaṫ. Omne qđ eſt dum eſt nec̄io eſt:tu es dū tu es.ꝗ nec̄io es.maioꝛ eſt ꝓhꝯ ꝑ
Argū 2° piher.minoꝛ pꝫ de ſe:ꝗre τc̄. ¶ 2° ſic. Non ſeqṫ antechꝛis erit τ nō poterit eſſe:qn antechꝛs erit.ergo nec̄io antechꝛs erit.ergo τc̄.ꝯňa tꝫ.aňs ꝓbaṫ:qꝛ aňs eſt verū:τ ꝯňs falſū. Qꝛ ꝯňs ſit falſuꝫ pꝫ:qꝛ ꝯtingēter antechꝛs erit.ꝗ falſuꝫ eſt ꝙ nec̄io antechꝛs erit.Qꝛ aňs ſit veꝝ ꝓbaṫ:τ ponatur ꝙ antechꝛs erit cōtingenter:τ ꝙ deus iaꝫ ꝓtendit τ ꝑficiat antechꝛm futurū:tūc iſta eſt vera:antechꝛs erit.ꝙ alia ſit vera:τ nō poterit eſſe:qn antechꝛs erit ꝓbaṫ:qꝛ ſi non:da oppoſitū.ſ.ꝙ poterit eſſe ꝙ antechꝛs nō erit τ ponaṫ i eſſe ꝙ poſſibili poſito in eſſe nullū ſequiṫ incōueniēs:τ ſequiṫ
Argū 3°. ſciam dei eſſe falſaꝫ. ¶ 3° ſic. Nō ſequiṫ.hoc erit poſt.a.τ hoc poterit nō eſſe poſt.a.ergo hoc cōtingēter erit poſt.a. per ly hoc/demōſtrando aīam antechꝛi.ꝗ τc̄.ꝯňtia tꝫ.aňs ꝓ/ baṫ:qꝛ aňs eſt veꝝ:τ ꝯſequēs falſuꝫ:poſito ꝙ.a.ſit pᵐ in/ ſtans aīe antechꝛi.Qꝛ aňs ſit veꝝ:pꝫ.ꝙ ꝯňs ſit falſuꝫ pro/ baṫ:qꝛ ſi B cōtingēter erit poſt.a.τ hoc erit in.a.ergo hoc poterit deſinere eſſe poſt.a.pꝫ ꝯňa:ſiē ſi argṫ de antechꝛo: τ tñ ꝯňs eſt falſuꝫ.ꝓbaṫ:qꝛ ſi B poterit deſinere eſſe poſt a.ponaṫ ergo ꝙ deſinat eē poſt.a.τ arguiṫ ſic.aut ergo B nō eſt poſt.a.aut imediate ante iſtās ꝑſens fuit poſt.a.Si detur pᵐ.ergo imediate poſt iſtans preſens erit poſt.a.pꝫ ꝯňa:qꝛ ſi aīa antechꝛi eſt:ipſa eſt ꝑpetua:tūc vltra.ergo B non deſinit eſſe poſt.a.Si deṫ 2ᵐ ergo B eſt poſt.a.τ ime/ diate poſt inſtans ꝑſens erit poſt.a.pꝫ ꝯňa:vt ꝑus:τ ſi ſic.
Cōfir. ergo nō deſinit eſſe poſt.a. ¶ Cōfirmaṫ:qꝛ non ſequitur hoc erit in.a.τ hoc poterit nō eſſe in.a.ergo B cōtingēter erit in.a.qꝛ aňs eſt veꝝ:vt pꝫ:τ cōſequēs falſuꝫ.ꝓbaṫ:qꝛ ſi hoc cōtingēter erit in.a.ergo aliquādo veruꝫ eſt dicere hoc cōtingenter eſt in.a.tꝫ conſequētia:qꝛ cuilibet ꝓpōni vere de futuro correſpondet vna de ꝑſenti:τ cōſequēs eſt fal/ ſum:qꝛ in.a.falſum eſt dicere B cōtingēter eſt in.a.tꝫ ꝯňa: qꝛ ſequiṫ.ꝗ in.a.eſt:τ ſeqṫ nec̄io eſt:qꝛ ſi aliqđ ſit in.a.τ ſic nec̄ꝫ ipꝫ nec̄io eſt.Iteꝫ ſi hoc ꝯtingēter erit in.a.ꝗ in.a.B

ꝯtingēter erit.tꝫ ꝯñtia ꝑ cōuerſionē.cōſequēs eſt falſuꝫ:qꝛ
in.a.nō habebit potētiā ad nō eſſe:ex quo in.a.eſt hec res
perpetua.ergo ipſa tunc nō poterit nō eſſe:quare ꝛc̄.

Ad pᵐ **Ad hec** rñdeť. ℂ Ad pᵐ negať añs. Ad ꝓbationeꝫ negať ꝙ ꝯñs ſit falſuꝫ. Ad ꝓbōnē nego iſtā
ꝯñam.tu necio es. Ad ꝓbationē diſtinguo illā ꝑteꝫ.oē qḋ
eſt dū eſt necio eſt:qꝛ ly dū eſt/vel ſe tꝫ ex ꝑte ſubiecti vel ꝑ
dicati.ſi ex ꝑte ſubiecti eſt de ſenſu cōpoſito ꝛ eſt falſa:qꝛ ex
poniť ſic.qḋ eſt dū eſt necio eſt:ꝛ nihil eſt qḋ eſt dū eſt:gͣ
illud necio ſit.ğ ꝛc̄.iſta 2ª eſt falſa:qꝛ ꝯdictoriū eſt veꝝ.ſ.
aliqḋ ē dū ē qḋ necio ē:videlicet ſoꝛ. Si vero ſe teneat ex ꝑte
ꝑdicati eſt de ſenſu diuiſo ꝛ eſt vera:ꝛ 2ª exponēs eſt:ꝛ nihil
eſt qḋ eſt:gͣ illud dū eſt necio ſit:ꝛ illa eſt vera:ꝛ qꝛ arguen-
do tu capis iſtā in ſenſu cōpoſito:iō nego ſcḋaꝫ. Si aūt ve
lis ꝙ teneať in ſenſu diuiſo:tūc minoꝛ dꝫ eē tu es ꝛ ꝯclō dꝫ
eſſe tu dū tu es/necio es:q̄ eſt vera. ℂ Alr̄ diſtiguūt rōne de
ly necio:aut intelligiť cadere ſupra totū dicēdo:necio oē qḋ
eſt dū eſt/eſt:aut ſupra ꝑtē.ſ.illō vbū eſt.ꝑ mō ꝯcedūt ꝛ eſt
de ſenſu cōpoſito.2º mō negať ꝛ eſt ð ſenſu diuiſo. ℂ Ad
Ad 2ᵐ 2ᵐ negať añs. Ad ꝓbōnē dī ꝙ añs eſt falſuꝫ ſicut ꝯñs. Et
cū tu ꝓbas:qꝛ ponať ꝙ deus ꝓuidit antechꝛm foꝛe:tunc
iſta eſt vera antechꝛs erit.cōcedo.ꝛ illa eſt vera:ꝛ nō poterit
eſſe:gͣ antechꝛs erit.nego. Et cū dicis.da ğ oppoᵐ.admit
to ꝙ poterit eē ꝙ antechꝛs nō erit.hoc.n.bn̄ ſtat cū pſcīa
dei:nō tn̄ admitto poni ineſſe:qꝛ antechꝛs nō erit cū pſcīa
dei.ſꝫ nō ꝑſuppoſita ſciā dei admitto poni ineſſe poſſibili.
ğ poſito ineſſe q̄ntū eſt ex ꝑte ſui:nō ſeqť incōueniēs:ſꝫ ex
ꝑte alteriꝰ poſiti ſecū.bn̄ pōt ſeq icōueniēs.vn̄ illa ſūt poſ
ſibilia.poſſe eſt antechꝛm nō foꝛe:ꝛ tn̄ deꝰ ꝓuidit antechꝛꝫ
foꝛe:ſꝫ illa nō ſtāt ſil̄ antechꝛs nō erit:ꝛ deus ꝓuidit ante-
Ad 3ᵐ chꝛm foꝛe. ℂ Ad 3ᵐ negať añs. Ad ꝓbationē negeť ꝙ ꝯ
ſequēs ſit falſuꝫ. Et ad ꝓbōnē h̄ erit in.a.ꝛ h̄ ꝯtingenter
erit poſt.a.ğ h̄ poterit deſinere eſſe poſt.a.negať ꝯña.ad
ſilitudinē dī ꝙ ſilitudo nō eſt:qꝛ antechꝛs ſicut icipit eē:
ita deſinit eē.ſꝫ h̄ aīa incipiet eē ꝛ nō pōt deſinere eſſe lo-
quendo ſꝑ de poſſibilitate nāe.h̄ eſt rñſio Magrī in qua-
Ad ꝯfir. dratura. ℂ Ad ꝯfirmationē negať aſſumptū. Et ad ꝓba-
tionē negeť ꝙ ꝯñs ſit falſuꝫ. Ad ꝓbōnē negať ꝯña.nō.n.
cuilibet ꝓpōni vere de futuro correſpondet vna vera de pñti niſi
in terminis ſimplicibꝰ. Et ad aliud negať ꝯña iſta ꝑ ꝯuer-
ſionē:qꝛ nō eſt ꝯuerſio.vn̄ iſte ſtāt ſil̄.h̄ ꝯtigēter erit in.a.
ꝛ tn̄ nō ꝯtingēter erit in.a.ꝛ tn̄ in.a.ꝯtingēter erit.ſilr̄ hoc
ꝯtingēter erit in.a.ꝛ tn̄ h̄ nō ꝯtingēter eſt in.a.ſilr̄ ille hoc
ꝯtingēter erit:ꝛ h̄ nō ꝯtingēter eſt:demſtrando ꝯtinue ꝑ ly
h̄/aīaꝫ antechꝛi. Hoc vide a Magrō in 4º dubᵒ q̄draturę.

ℂ Utrū poſitiuus gradus cōꝑabilr̄ ſumptus ꝓbeť expo-
nibiliter ſicut Magiſter dicit. Queſtio. VI.

Argū pᵒ. **Contra.** Non ſeqť.tu es foꝛtis:plato eſt foꝛtis.ꝛ plato nō eſt foꝛtioꝛ te.ğ
tu es ita foꝛtis ſicut plato.ğ ꝓbatio mala.ꝯña
tꝫ.añs ꝓbať:qꝛ ponať ꝙ tu ſis foꝛtis vt octo.
plato h̄o vt q̄tuoꝛ:tūc añs eſt veꝝ:vt pꝫ.ꝛ cō-
ſequens falſuꝫ.ꝓbať ſic:qꝛ in oī cōꝑatione facta per eque
extrema equalr̄ ꝑticipāt rē in qua cōꝑať:ſed ſic dicēdo.
tu es ita foꝛtis ſicut plato:eſt cōꝑatio facta ꝑ eque.ğ extre
ma ꝑticipāt equalr̄ rē in qua cōꝑanť.ꝯña nota cū maioꝛi.
minoꝛ ꝓbať:qꝛ h̄ eſt cōꝑatio nō ꝑ magis nec per minus.
Confir. ğ per eque.ꝯñs tn̄ eſt falſuꝫ ꝛ ꝯ caſuꝫ ꝛc̄. ℂ Cōfirmať.ꝙ
illud cōſequēs ꝑncipale ſit falſum:qꝛ ſeqť.tu es ita foꝛtis
ſicut plato.ğ tu es eque foꝛtis ſicut plato:tunc vltra.tu es
eque foꝛtis ſicut plato.ğ plato eſt eque foꝛtis ſicut tu.ꝯñs
Argū 2º eſt falſuꝫ.ğ ꝛ añs. ℂ 2º ſic. Nō ſequiť.vox eſt acuta:ſtilus
eſt acutus:ꝛ ſtilus nō eſt acutioꝛ voce.ğ vox eſt ita acuta
ſicut ſtilus. Qꝛ añs ſit veꝝ pꝫ:ꝛ ꝯñs falſuꝫ:qꝛ in equoco nō
fit cōꝑatio.7º phyſi. Silr̄ nō valꝫ.vox eſt magna.aqua
eſt magna.ꝛ aqua nō eſt maioꝛ voce.ğ vox eſt ita magna
ſicut aqua:qꝛ añs eſt veꝝ vt pꝫ:ꝛ ꝯñs falſum:qꝛ vox ꝛ aq̄
nō pñt cōꝑari in magnitudīe ſm̄ phꝫ 7º phy.qꝛ magnitu-
do nō hꝫ in vtriſqꝫ idē ſusceptiuū pᵐ. ℂ 3º ſic. Nō ſequiť. Argū 3º.
tu fuiſti magnꝰ:ꝛ tu nō fuiſti maioꝛ q̄ꝫ tu fuiſti.ğ tu fuiſti
ita magnꝰ ſicut tu fuiſti.ğ ꝛc̄.ꝯña tꝫ.añs ꝓbať:qꝛ añs eſt
verū:ꝛ ꝯñs falſuꝫ. Qꝛ añs ſit verū pro pͥma ꝑte pꝫ.pro 2ª
ꝓbať:qꝛ nec in tꝑe nec in iſtāti tu fuiſti maioꝛ q̄ꝫ tu fuiſti.
ꝙ ꝯſequēs ſit falſuꝫ ꝓbať.nā ſi tu fuiſti ita magnus ſicut
tu fuiſti.ſit ğ illud inſtās.a.ꝛ.b.ſit mediū inter.a.ꝛ h̄ iſtās
ꝑſens.iſto poſito arguiť ſic.in.a.inſtāti tu fuiſti ita magnꝰ
ſicut tu fuiſti:ſꝫ in.b.inſtanti tu fuiſti magnus.ğ in.a.iſtāti
tu fuiſti ita magnus ſicut tu fuiſti in.b.ꝯñs eſt falſuꝫ.ſup-
poſito ꝙ ꝯtinue tu fuiſti auctus vſqꝫ ad h̄ inſtās ꝑſens.

Ad hec rñdeť. ℂ Ad pᵐ negať añs. Ad ꝓbōneꝫ ne- Ad pᵐ
gať cōſequēs eſſe falſuꝫ. Et ad ꝓbōneꝫ cum
dī in oī cōꝑatione facta ꝑ eque extrema eq̄lr̄ ꝑticipāt reꝫ
in qua fit cōꝑatio. Dī ꝙ duplex eſt ꝯꝑatio ꝑ eque. Una q̄
eſt cum preciſione:ꝛ de illa veritatē hꝫ argᵐ. Alia eſt ſine
ꝑciſione ꝛ de iſta veritatē nō hꝫ.negať ğ maioꝛ illa:q̄ vlr̄
ſumiť ꝓ quolꝫ cōꝑatione facta ꝑ eque. ℂ Ad cōfirmationē Ad ꝯfir.
negať illa ꝯña.tu es eque foꝛtis ſicut plato.ğ plato ē eque
foꝛtis ſicut tu.ſi tn̄ eſſet cōꝑatio facta ꝑ eque cuꝫ ꝑciſione.
cōcederet. ℂ Ad 2ᵐ dī ꝙ ꝑſupponit ꝙ illud in quo fit cō Ad 2ᵐ
paratio cōueniat vniuoce illis extremis qualr̄ non eſt in
ꝓpoſito. ℂ Ad 3ᵐ negať añs. Et ad ꝓbationē negatur ꝙ Ad 3ᵐ
ꝯſequēs ſit falſuꝫ. Ad ꝓbationē negať illa cōſequentia.tu
fuiſti ita magnus ſicut tu fuiſti.ğ aliquo inſtanti tu fuiſti
ita magnus ſicut tu fuiſti:qꝛ ꝓpoſitio ſubſtantiui de pre-
terito ꝛ de futuro in terminis cōpoſitis non exiſtit inſtans
pro ſui verificatione. Reſponſio Magiſtri.

ℂ Utꝝ cōꝑatiuꝰ gḋus exponibilr̄ ꝓbeť ꝛc̄. Qō. VII.

ARguitur cōtra ꝙ nō bn̄ exponiť per Argū pᵐ.
poſitiuū cōꝑabilr̄ ſumptū:
qꝛ cū oīs expoſitio ſit per notioꝛa.vel ğ gḋus
poſitiuus eſt notioꝛ cōꝑatiuo:vel eꝯ.ſi eſt no-
tioꝛ.ğ nō recte exponiť ꝑ cōꝑatiuū.ſi eꝯ.ergo
poſitiuus gradus nō dꝫ exponi.ꝯ Magrꝫ. ℂ Cōfirmať. Cōfir.
qꝛ ſi cōꝑatiuꝰ gradus exponať ꝑ poſitiuū cōꝑabilr̄ ſum-
ptū:ꝛ poſitiuus cōꝑabilr̄ ſumptus exponiť per cōꝑatiuū.
ğ a pͥmo ad vltiᵐ cōꝑatiuꝰ exponeť ꝑ cōꝑatiuū. ℂ 2º ſic. Argū 2º
Nō ſeqť gradus medius eſt remiſſioꝛ ſūmo.ğ gradus me
dius eſt remiſſus:ꝛ ſūmus eſt remiſſus:ꝛ ſūmus nō eſt ita
remiſſus ſicut medius.ğ ꝛc̄.tꝫ ꝯñtia.añs ꝓbať:qꝛ añs eſt
veꝝ:vt pꝫ.ꝛ ꝯñs falſuꝫ:qꝛ illa eſt falſa.gradus ſūmus eſt
remiſſus:qꝛ ſi eſſet remiſſus nō eēt ſūmus. Silr̄ nō ſeqť.
binariꝰ eſt minoꝛ ternario.ğ binarius eſt magnus:ꝛ terna
rius eſt magnus:ꝛ binariꝰ nō eſt ita magnꝰ ſicut ternariꝰ:
qꝛ añs eſt veꝝ vt pꝫ.ꝛ ꝯñs falſuꝫ ꝓ pᵃ ꝑte.ſ.ꝙ binariꝰ ſit
magnꝰ:qꝛ eſt minimꝰ numeroꝝ:iō nō eſt magnꝰ. ℂ 3º ſic. Argū 3º
Nō ſeqť.ſoꝛ.eſt maioꝛ plone.ğ ſoꝛ.erit magnꝰ:ꝛ plō erit
magnꝰ:ꝛ plō nō erit ita magnꝰ ſicut ſoꝛ.ğ ꝛc̄.ꝯñtia tꝫ.añs
probať:qꝛ caſu poſſibili poſito añs eſt veꝝ ꝛ ꝯñs falſum:
qḋ pbř:ꝛ pono ꝙ ſoꝛ.ſit bipedalis.ꝛ plō pedalis ꝛ creſcāt
ad tripedalē q̄ntitatē ambo in vna hoꝛa:ita ꝙ in fine hoꝛe
q̄ñ glꝫ coꝝ dꝫ habere tripedalē q̄ntitateꝫ glꝫ deſinat eſſe:
iſto poſito ſoꝛ.eſt maioꝛ platone:qꝛ in quolꝫ inſtāti iſtius
hoꝛe ipſe habebit maioꝛē q̄ntitatē q̄ꝫ habebit plato ꝑ eo-
dem inſtanti:ꝛ tn̄ illa eſt falſa.plato non erit tantus q̄ntus
eſt ſoꝛ.qꝛ q̄ntācūqꝫ q̄ntitatē habebit ſoꝛ.tātā habebit plō:ꝛ
econuerſo.ergo plato erit tantus q̄ntus erit ſoꝛ.

Ad hec rñdeť. ℂ Ad pᵐ gdam volunt ꝙ argᵐ ꝯclu- Ad pᵐ
dat:qꝛ cū poſitiuus cōꝑabilr̄ ſumptus ſit no
tioꝛ cōꝑatiuo nō pōt exponi ꝑ cōꝑatiuū:ſꝫ ꝑ aliam ꝓpō-
nē exponeť idē ipoꝛtātē.vt ego ſuꝫ tā foꝛtis ſicut tu:expo-

niſ ſic. ego ſum fortis: ⁊ tu es fortis: ⁊ tu nõ excedis me in
Rñſio 2ª fortitu͞ ⁊c̃. Hec rñſio nõ placet: q2 dãnat Magr̃. ❡ Ideo
alr̃. ſiue poſitiu͞ gradus ſit notior cõpatiuo ſiue cõ ſiue cõ.
Nõn͞ Nota ꝙ exponẽtes cõpatiui ſil͞ ſũpte ſũt notiores cõpati
uo. ⁊ exponẽtes poſitiui ſil͞ ſũpte ſũt notiores poſitiuo: ⁊ lʒ
adhuc aliꝗ̃ exponẽs ſit min͞ nõ: ſuffic̃ ꝙ oẽs ille ſil͞ ſũpte
notiores ſũt: q2 explicite dicũt ꝙ exponibilis dĩc implicite.
Ad ꝯfir. ❡ Ad ꝯfirmationẽ negat̃ ꝯña a p̃ ad vltim͞. ꝓ qd̃ eſt pdi
catũ p̃ ꝓpõnis illd̃ totale nõ eſt ſubʒ ſequẽtis. 2º q2 poſi
tiuus cõpabilr̃ ſũpt͞ exponẽs cõpatiuũ nõ ꝓbat̃ exponi
bilr̃ ꝑ cõpatiuũ. ſilr̃ cõpatiu͞ exponẽs poſitiuũ nõ ꝓbat̃
Ad 2m exponibilr̃ ꝑ poſitiuũ. ❡ Ad 2m dicit Magr̃ in ꝑntis ſuis
ꝙ ſi cõpatio fiat in abſoluto illa ꝓbõ tʒ. ſi aũt in reſpecti
uo nõ: q2 in iſtis cõpatiu͞ gradus nõ ꝓſupponit poſitiuũ in
vtroqʒ extremoꝝ: ⁊ iõ 2ª exponẽs nõ dʒ eẽ illa. ſũm͞ gra
dus eſt remiſſus. ſʒ illa gradus ſũm͞ eſt itẽſus. exponit̃ ꝗ ſic
ſm cũ: gradus medi͞ eſt remiſſus ⁊ ſũm͞ eſt itẽſus. ⁊ gradus
medi͞ nõ eſt ita itẽſus ſic̃ ſũm͞. ꝗ ⁊c̃. Cõſilr̃ ad aliud dicit
ꝙ illa nõ eſt 2ª exponẽs: binari͞ eſt magnus. ꝟ Magr̃ in
ꝑnto q̃titatis in ꝓpetate ad ꝯuertentiã. Rñſio ꝗ Magr̃i
ſtat in ꝟ ꝙ extrema debẽt ꝑticipare i illo in q̃ fit cõpatio
ſi dʒ ſic exponi. ſiue ꝙ cõpatio dʒ fieri i abſoluto. q̃lis nõ
eſt in ꝓpoſito. ſ. in iſtis. Alr̃ põt dici negãdo añs. Et ad ꝓ
bationẽ negat̃ ꝙ ꝯña ſit falſuʒ ꝑ illa pte. gradus ſũm͞ eſt
remiſſus: imo eſt va ſʒ calculatorẽ ꝙ eſt ifinite itẽſus. Ad
aliud ꝯſilr̃ ꝯcedit̃ ꝙ binari͞ eſt magn͞. Alr̃ .n. ꝯcederetur
Ad 3m illa ꝙ binari͞ ſit minor ternario ⁊c̃. ❡ Ad 3m rñdet Ma
giſter i. 2 4. argumẽto ſcdi dubij ꝑncipalis q̃drature ꝯce
dẽdo añs. ſ. ꝙ nõ ſeq̃t̃: nec argr̃ ab expõibili ad exponẽtẽ
q2 añs nõ eſt exponibile: ſʒ reſolubile ꝑ demr̃atiua iſtãtis
vel tpis ſic. in. a. inſtanti ſortes erit maior ꝑlone. ꝗ ſor. erit
maior ꝑlone: ⁊ tũc añs ſic exponit̃. in. a. iſtãti tã ſor. q̃ꝫ plo
erit magn͞. ⁊ in. a. iſtãti plo nõ erit tãtus ſic̃ erit ſor. in eo
dẽ iſtãti. ꝗ in. a. iſtãti ſor. erit maior ꝑlone: ſed hec. ſor. erit
maior q̃ꝫ plo erit. imediate exponit: q2 i termis cõpoſitis
nõ exigit iſtãs ꝑ ſua vificatiõe: ⁊ iõ ꝯcedit̃ ꝙ ſor. erit ma
ior ꝑlone. ⁊ nũq̃ꝫ erit maior q̃ꝫ erit plato. p͞ ps pʒ: q̃ñcũqʒ
ſor. erit: ita erit ꝙ ſor. eſt maior ꝑlone. ꝗ ⁊c̃. tʒ ꝯña. ex q̃ illa
ꝓpõ ſor. erit maior ꝑlone eſt ſingularis in termis ſimpli
cib͞. ❡ 2º ꝓbat̃. ꝙ ſor. nõ habebit maiorẽ q̃titatẽ q̃ꝫ ha
bebit plo. ꝗ ſor. nõ erit maior q̃ꝫ erit plato. tʒ ꝯña. añs ꝓ
bat̃: q2 ſor. hẽbit oẽʒ q̃titatẽ citra tripedalẽ: ⁊ oẽʒ talẽ ha
bebit plato: ⁊ nõ maiorẽ: ⁊ cõcedit̃ ẽt ꝙ ſor. erit maior pla
tone: ⁊ tñ plato erit tãt͞ ſic̃ erit ſor. q2 in q̃lʒ inſtãti ſor. erit
maior ꝑlone: ⁊ in tota hora plo erit tãt͞ ſic̃ erit ſor. q̃re ⁊c̃.
❡ Poſſet tñ alr̃ dici negãdo añs. ſ. ꝙ nõ ſequat̃. Ad ꝓba
tionẽ dĩ ꝙ añs eſt falſuʒ: ſic̃ ⁊ illa ſua exponẽs. plato non
erit tantus ſicut erit ſor. ad ꝟ. n. ꝙ illa ſit va. ſor. eſt maior
platone. nõ ſolũ reqrit̃ ꝙ in q̃lʒ inſtãti hore future ſor. eſt
maior platone: ſʒ ꝙ i tota hora: qd̃ eſt falſuʒ: q2 in tota ho
ra plato eſt tantus ſicut ſor. ⁊ Magr̃ ẽt fatet̃: tũc iſte due
cõuertuntur ſor. eſt maior platone. ⁊ ſor. eſt maior q̃ꝫ erit
plato. Iſta rñſio eſt craſſior ⁊ magis palpabilis ⁊c̃.

❡ Utꝝ ſuplatiu͞ gradus exponibilr̃ ꝓbet̃ ⁊c̃. Qõ. VIII.

Argr̃ p̃º. Contra. Nihil qd̃ ꝑ ſupabũdãtiã aliq̃ ꝑ
dĩ pluribus cõuenit. ſuplatiuus
gradus eſt hmõ. ꝗ nõ cõuenit plurib͞: tũc vltra.
ꝗ nõ põt exponi ꝑ negatiuã cõpatiui. tʒ ꝯña:
Confir. q2 tũc poſſet cõuenire plib͞: vt pʒ. ❡ Confir
matur. q2 ſm grãmaticos ſuplatiuũ eſt illd̃ qd̃ ad plures
ſui gñis ꝯpatũ oib͞ ſupponit. ꝗ nõ ꝯuenit plurib͞. tʒ ꝯña:
tũc vltra. ꝗ nõ exponit̃ ꝑ negatiuã cõpatiui. pʒ ꝯña: q2 ex
Argr̃ 2º oppoſito ꝯñtis ſeq̃t̃ oppo͞ antis. ❡ 2º ſequit̃ ꝙ ego ſum
ſapiẽtior iſtis: ⁊ tñ nõ ſuʒ ſapiẽtiſſim͞ iſtoꝝ. ꝯña eſt ipoſſi
q2 ſeq̃t̃. ego ſuʒ ſapiẽtior iſtis. ꝗ ſuʒ ſapiẽtiſſim͞ iſtoꝝ de
mõſtrãdo idẽ ꝑ ly iſtis ⁊ iſtoꝝ: ⁊ tenẽdo ſuplatiuũ poſiti
ue: q2 eodẽ mõ exponit̃ cõpatiu͞ ⁊ ſuplatiu͞ poſitiue ſum
ptus. aſſũptũ ꝓbat̃. Et p̃º ps deducit̃ ſic. ego ſuʒ ſapiẽtior
te ⁊ deo. ꝗ ſuʒ ſapiẽtior iſtis. ꝑ ly iſtis demr̃ando te ⁊ deũ.
ꝯña tʒ a ꝯuertibili ad cõuertibile. ⁊ añs eſt Magr̃i in caº
de cõpatiuo. 2ª ps ꝓbat̃: q2 ꝯdictoriũ eſt falſuʒ. ſ. ego ſum
ſapiẽtiſſim͞ iſtoꝝ: q2 3ª exponẽs eſt falſa: que eſt: ⁊ nõ ali
qs iſtoꝝ eſt ita ſapiẽs ſicut ego: q2 ꝯdictoriũ eſt veꝝ. ſ. ali
qs iſtoꝝ eſt ita ſapiẽs ſicut ego: q̃re ⁊c̃. ❡ 3º ſic. Non ſeq̃t̃. Argr̃ 3º
tu es fortis. ⁊ aſini ſũt fortes: ⁊ nõ aliqs aſin͞ eſt ita fortis
ſicut tu. ergo tu es fortiſſimus aſinorum. ergo ⁊c̃. ꝯñtia tʒ.
añs ꝓbat̃ ſic: q2 añs eſt verũ vt pʒ: ⁊ cõſequens falſuʒ: q2
ſignificat te eſſe de numero aſinorum.

Ad hec rñdet̃. ❡ Ad p̃m dicit̃ ꝙ ſuplatiuus põt ſu Ad p̃m
mi dupl̃r. ſ. poſitiue ⁊ negatiue: poſitiue ſũ
ptus dĩ ꝑ ſupabũdãtiã cũ ſumat̃ per exceſſum aliquorũ.
negatiue aũt ſumptus nõ dicit̃ per ſupabundãtiã cum ſu
mat̃ pro nõ excedi ab alijs ⁊ nõ ꝑ excedere alia: ⁊ ſic põt
cõuenire pluribus: ⁊ ſic ſumit̃ qñ exponit̃ per negatiuam
cõparatiui. Ad confirmationẽ ſimilr̃ dĩ. ❡ Ad 2m negat̃ Ad 2m
aſſumptũ. ſ. ꝙ ſequit̃ illud ꝙ ego ſum ſapientior iſtis: ⁊ tñ
nõ ſum ſapientiſſimus iſtoꝝ: tenẽdo ſuplatiuũ poſitiue.
❡ Ad ꝓbationẽ cũ dĩ: ego ſum ſapientior te ⁊ deo. ꝗ ego
ſum ſapientior iſtis. Dicit̃ ꝙ eo mõ quo tenet̃ illud copu
latiue te ⁊ deo: eo mõ tenet̃ ly iſtis. ſi tenet̃ diuiſiue vbiqʒ
ambe ꝓpões falſe ſunt. Prima. n. equalet huic copulati
ue falſe: ego ſum ſapiẽtior te: ⁊ ego ſum ſapiẽtior deo. 2ª
hʒ hanc 3am exponentẽ falſam: ⁊ nõ aliqs iſtoꝝ eſt ita ſa
piẽs ſicut ego. Si vo vbiqʒ tenet̃ collectiue ambe ve. p̃ma
enim iſto mõ cõcedit Magiſter. ⁊ 2ª ẽt vera eſt cuius 3ª
exponens dʒ eſſe in numero plurali: ⁊ iſti nõ ſunt ita ſapiẽ
tes ſicut ego: ⁊ vera eſt: q2 ꝯdictorium eſt falſuʒ. ſ. iſti ſunt
ita ſapiẽtes ſicut ego: q2 ſequit̃. ꝗ iſte eſt ita ſapiẽs ſic̃ ego:
vt vult Magiſter. Et cõſimilr̃ dicẽdo. ſum ſapiẽtiſſimus
iſtoꝝ: ly iſtoꝝ põt teneri collectiue ⁊ diuiſiue. p̃ mõ eſt ve
ra. 2º mõ falſa: ⁊ exponit̃ ꝑciſe ſicut dictũ eſt de cõpatiuo.
Si tñ velles ꝙ ly iſtis ſolũ teneret̃ diuiſiue in illa. ego ſũ
ſapiẽtior iſtis. negaret̃ tũc iſta ꝯña. ergo ſum ſapiẽtiſſim͞
iſtoꝝ. ❡ Ad 3m dicũt grãmatici ꝙ illa: tu es fortiſſim͞ aſi Ad 3m
noꝝ: lʒ ſit congrua: tñ ſignificatio eſt falſa: q2 ſignificaret
te eſſe de numero aſinoꝝ: ⁊ ꝯñr ſm eos dicit̃ ꝙ talis ꝓ
batio valida eſt vbi recte facta eſt cõpatio ſuperlatiui q̃
dʒ fieri inter res eiuſdẽ generis ſoluʒ. ❡ Uel aliter dĩ ꝙ Rñſio 2ª
illa eſt vera. tu es fortiſſimus aſinoꝝ: ⁊ negat̃ ꝙ ſignificet
te eſſe de numero aſinoꝝ q̃tum ad naturã ꝓpriã ⁊c̃.

❡ Utrum differt aliud: ⁊ non idem: exponantur vt dicit
Magiſter. Queſtio. IX.

Contra. Nõ ſequit̃. tu es nõ idẽ chime Argr̃ p̃º
ra. ꝗ tu es: ⁊ chimera eſt: ⁊ tu nõ
es chimera. ꝗ ꝓbatio mala. ꝯña tʒ. añs ꝓbat̃:
q2 añs eſt veꝝ: ⁊ ꝯñs falſum. Qz añs ſit veruʒ
ꝓbat̃ ſic. tu nõ es idẽ chimere: ⁊ tu es. ꝗ tu es
nõ idem chimere. tʒ ꝯſequẽtia a negatiua de ꝑdicato fini
to cũ cõſtantia ſubiecti ad affirmatiuã de ꝑdicato infini
to: ⁊ añs eſt veꝝ vt pʒ. ꝗ ⁊ ꝯña. Qz aũt ꝯña ſit falſuʒ pʒ: q2
illa exponẽs eſt falſa. ſ. chimera eſt. ❡ 2º ſic. Nõ ſequitur. Argr̃ 2º
tu fuiſti: ⁊ aſinus fuit qñ tu fuiſti: ⁊ tu nõ fuiſti aſin͞. ergo
tu differebas ab aſino. ergo ⁊c̃. cõſequentia tʒ. añs ꝓbat̃:
q2 añs eſt veꝝ vt pʒ: ⁊ ꝯñs eſt falſuʒ. ꝓbatur: q2 ſequit̃. tu
differebas ab aſino. ꝗ tu differebas ab ꝟ aſino. ⁊ ab illo
aſino. ⁊ ſic de ſingulis aſinis q fuerũt: qd̃ eſt falſuʒ: q2 mul
ti fuerũt aſini corrupti antq̃ꝫ tu fuiſti: a quibus tu nõ differe
bas: q2 alietas nõ cadit niſi iter ea q̃ ſunt. ❡ 3º ſic. Nõ ſe Argr̃ 3º.
quit̃. ſor. ſeneꝝ differt a ſeipſo puero. ꝗ ſor. ſeneꝝ eſt: ⁊ ſor.
puer eſt: ⁊ ſor. ſeneꝝ nõ eſt ſor. puer. ꝗ ⁊c̃. ꝯña tʒ. añs ꝓba

tur:q2 añs eſt ver:vt pz p Porphy.⁊ ꝯñs falſuʒ:q2 ſi illa eſt va.ſoꝛ.ſenex eſt.illa eſt falſa.ſoꝛ.puer eſt.⁊ eꝯ. Et ſi dr̃ ꝙ diũa põt capi dupl'r.ſ.poſitiue ⁊ negatiue. Pᵒ mõ loquitur Magiſter:⁊ ſic ponit extrema eſſe ſimul.2ᵒ mõ logr̃ Porphy.⁊ ſic negat tm̃ vnũ extremũ ab altero:ſiue ſimul ſint ſiue nõ.Cõtra:q2 Porphy.nõ põt itelligere negatiue q2 ois relo reqrit duo extrema eẽ ſil:ſʒ diũa eſt relo quõcũqʒ accipiat̃ ſiue poſitiue ſiue negatiue.ḡ reqrit duo extrema ſil.ꝯña nota cũ minoꝛi.maioꝛ pbat̃:q2 ſi ſit relatio ſuũ ſubm eſt.⁊ ſi B eſt ſuũ correlatiuũ eſt:⁊ q2 correlatiua ſunt ſil' nã ſʒ pℓm in pdicamẽto relonis.ḡ ql3 relo reqrit extrema eſſe ſil:ſʒ cũ diũa ⁊ alietas ſit relatio qdam.ergo alietas reqrit extrema eẽ ſil:ſʒ ſoꝛ.ſenex ⁊ ſoꝛ.puer nõ ſũt ſimul.ergo nõ bñ dr̃.ſoꝛ.ſenex differt a ſoꝛ.puero.

Ad pᵐ **Ad hec** rñdet̃.¶ Ad pᵐ diſtinguo illã.tu es nõ idē chimere:q2 vel totũ pdicatũ eſt infinitũ:vel ſolũ pma ps.ſi pᵒ mõ cõcedo ꝙ nõ ſeqr̃.tu es non idẽ chimere.ḡ tu es.⁊ chimera eſt ⁊c̃.q2 ly nõ idẽ chimere/nõ pbat̃ p exponẽtes:ſic differt:q2 nõ ꝯuertunt̃ iſta:nõ idẽ chimere ⁊ differẽs a chimera:pʒ q2 ly nõ/infinitat totũ.Si vo 2ᵒ mõ negat̃ ꝙ nõ ſequat̃.Et ad pbõnem nego ꝙ añs ſit verũ:imo eſt falſuʒ ſicut ꝯñs.Et ad pbatione negat̃ ꝯña iſta:tu nõ es idẽ chimere:⁊ tu es.ḡ tu es nõ idẽ chimere:accipiẽdo ly nõ/put ifinitat ptẽ.nec arguit̃ tũc a negatiua de pdicato finito ad affirmatiuã de pdicato infinito totaliter vt itelligit regula.Si vo ly nõ/infinitat totũ cõcedit̃ cõ-

Ad 2ᵐ ſequẽ.ia:ſed tũc nihil ſeqr̃ cõtra Magr̃z.¶ Ad 2ᵐ negatur ꝯña:⁊ dr̃ cõcedẽdo añs.ſ.ꝙ nõ ſeqr̃:q2 non arguit̃ ab exponẽtibꝰ ad expoſitã:q2 2ᵃ exponẽs dʒ eſſe iſta:⁊ aſinꝰ fuit qñ tu fuiſti ⁊ nunq̃ fuit aſinus qn tu fuiſti.mõ hec eſt falſa.hec eſt rñſio Magri.Uel breuius dicat̃ ꝙ 2ᵃ exponẽs dʒ eſſe illa.⁊ aſinus fuit ſolũ qñ tu fuiſti.ḡ ⁊c̃.⁊ iſta eſt

Ad 3ᵐ falſa.¶ Ad 3ᵐ dicit̃ ſicut ibi.Ad replicã dicit̃ ꝙ ois relo requirit extrema eſſe ſil' ſm rõnẽ referendi:ſiue q̃tũ ad dependentiã qð idẽ eſt.nõ aũt ois relatio reqrit extrema eſſe ſimul actu:q2 prius ⁊ poſterius ſunt correlatiua:ſʒ nõ ſimul exiſtant actu:⁊ ita in propoſito.

¶ Utrũ nota excluſionis vt ly tm̃ ⁊ preciſe/pbent̃ exponibiliter. Queſtio. X.

Argr̃ pᵒ. **Contra.** Non ſequit̃.pciſe ſicut eſt aliq̃ ppoſitio ſignat.ḡ ſic eſt aliqua ppõ ſignat:⁊ nõ alr̃ q̃ ſic eſt aliq̃ ppõ ſigt:⁊ tm̃ arguit̃ debite.ḡ pbatio mala.ꝯña tʒ cum minoꝛi.maioꝛ pbʳ:q2 añs eſt ver ⁊ ꝯſequẽs falſuʒ.Qꝫ añs ſit ver pbat̃ ſic:pciſe ſicut eſt ppõ va ſigt:⁊ ois ppõ va eſt aliq̃ ppõ.ḡ pciſe ſicut eſt aliq̃ ppõ ſigt. Qꝫ ꝯñs ſit falſũ pbat̃:q2 2ᵃ exponẽs eſt falſa:cũ ꝯdictoꝛiũ ſit ver.ſ.alr̃ q̃ ſic eſt aliq̃ ppõ ſigt:q2 alr̃ q̃ ſicut eſt ppõ falſa ſigt.ḡ alr̃ q̃ ſicut eſt aliq̃ ppõ ſigt.tʒ ꝯña ab iferioꝛi

Confir. ad ſuũ ſupiꝰ.⁊ añs eſt ver.ḡ ⁊ ꝯñs:q̄re ⁊c̃.¶ Confirmat̃:q2 nõ ſeqr̃.ſicut eſt ql3 ppõ ſigt:⁊ nõ alr̃ q̃ ſicut eſt qlibʒ ppõ ſigt.ḡ pciſe ſicut eſt ql3 ppõ ſignat:q2 añs eſt verũ ⁊ ꝯñs falſuʒ.ꝙ ꝯñs ſit falſuʒ pbat̃:q2 ſeqr̃:pciſe ſic eſt ql3 ppõ ſignat.ḡ ql3 ppõ eſt va.tʒ ꝯña:q2 de quocũqʒ pdicatur diffõ ⁊ diffinitũ.diffõ aũt ppõnis ve eſt ſignificare pciſe ſicut eſt.ḡ ſi hec diffõ ſignificare pciſe ſic eſt ve affirmat̃ de ql3 ppõne.ḡ B diffinitũ.ſ.ppõ va de affirmari de ql3 ppõne.Qꝫ añs ſit verũ pbat̃:⁊ pᵒ pᵃ ps:q2 ql3 ppõ va ſignat ſic eſt.vt pʒ:⁊ ql3 falſa ſicut eſt:ſʒ nõ pciſe ſicut eſt:vt hõ eſt aſinus ſigt hoiem eẽ aial.ḡ ql3 ppõ ſignat ſicut eſt:⁊ altera ps pbat̃.ſ.non alr̃ q̃ ſicut eſt ql3 ppõ ſigt:q2 ꝯdictoꝛiũ eſt falſum.ſ.alr̃ q̃ ſicut eſt ql3 ppõ ſignat:quia ſequit̃.ppõ va eſt ppõ.ḡ ppõ va alr̃ q̃ ſicut eſt ſignat:qð

Argr̃ 2ᵒ eſt falſuʒ.¶ 2ᵒ ſic. Nõ ſeqr̃.excluſuʒ eſt excluſum:⁊ nihil nõ excluſuʒ eſt excluſũ.ḡ tm̃ excluſus eſt excluſuʒ:q2 añs eſt ver:vt pʒ:⁊ ꝯñs falſuʒ:q2 iplicat.pbat̃:cuiuſl3 excluſiue affirmatiue ſubm icludit̃ ⁊ oppoᵐ ſubti excludit̃:ſed ly excluſuʒ/eſt ſubʒ:⁊ ly nõ excluſuʒ/eſt oppoᵐ ſubti.ḡ excluſuʒ icludit̃ qð iplicat:q̄re ⁊c̃. Itẽ cuiuſl3 excluſiue affirmatiue pdicatũ dr̃ de ſubo:⁊ remouet̃ ab oppoſito ſubti:ſʒ pdicatũ iſtius excluſiue dr̃ tam de ſubo q̃ de oppoſito ſubti.ḡ eſt falſa.minoꝛ pbatur:q2 oppoᵐ ſubti excludit̃.ḡ pdicatũ verificat̃ d oppoſito ſubti.¶ Cõfirmat̃.q2 nõ ſeqr̃.falſuʒ ⁊ B ver ꝯdicũt:demõſtrando p ly B/iſtã:hõ eſt.⁊ nihil nõ falſuʒ ⁊ B ver/ꝯdicũt.ḡ tm̃ falſũ ⁊ hoc ver ꝯtradicũt:q2 añs eſt ver ⁊ ꝯñs falſũ. Qꝫ añs ſit ver p pᵃ pte pʒ.pbʳ p ſcðã:q2 ꝯdictoꝛiũ eſt falſuʒ.ſ.aligd nõ falſuʒ ⁊ B veruʒ ꝯdicũt:q2 ſeqr̃ ꝙ duo va ꝯdicũt.Qꝫ aũt ꝯñs ſit falſuʒ pbat̃:q2 ſeqr̃.tm̃ falſuʒ ⁊ B ver ꝯdicũt.ḡ ois ꝯdicẽtia ſunt falſuʒ ⁊ B ver.tʒ ꝯña ab excluſiua ad vlem de terminis trãſpoſitis.ꝯña eſt falſuʒ.ḡ ⁊ añs. Itẽ nõ ſeqr̃.tm̃ non ois hõ eſt albꝰ.ḡ nõ ois hõ eſt albꝰ:q2 caſu poſi poſito añs eſt verũ ⁊ ꝯñs falſuʒ:q2 ponat̃ ꝙ ois hõ ſit albus:tũc ꝯñs eſt falſuʒ:cũ ꝯdictoꝛiũ ſit ver.ſ.ois hõ eſt albꝰ.ꝙ aũt añs ſit ver pbat̃:q2 ſeqr̃.oẽ albũ eſt nõ ois hõ.ḡ tm̃ nõ ois hõ ẽ albꝰ.tʒ ꝯña ab vli affirmatiua ad excluſiuaʒ de terminis

Argr̃ 3ᵒ trãſpoſitis:⁊ añs ẽ ver.ḡ ⁊ ꝯñs.¶ 3ᵒ ſic. Nõ ſeqr̃.tm̃.12. ſũt apli.ḡ.12.ſunt apli:⁊ nulla nõ.12.ſunt apli:q2 añs eſt ver vt pʒ.⁊ ꝯñs falſuʒ:q2 2ᵃ ps eſt falſa.ſ.nulla nõ.12.ſũt apli:q2 ꝯdictoꝛiũ eſt ver.ſ.aliq̃ nõ.12.ſunt apli:q2 petrus

Confir. ⁊ paulus ſunt apli ⁊ ſunt aliq̃ nõ.12.¶ Cõfirmat̃.q2 non ſeqr̃.ſoꝛ.⁊ bru.differũt nuõ:⁊ ſoꝛ.⁊ bru.nõ ſunt nõ differẽtes nuõ.ergo ſoꝛ.⁊ bru.tm̃ dint nuõ:q2 añs eſt ver ⁊ ꝯñs falſuʒ.Qꝫ añs ſit ver p pᵃ pte pʒ.p 2ᵃ pte pbat̃:q2 oppᵐ eſt falſuʒ.ſ.ſoꝛ.⁊ bru.ſunt non dintes nuõ:q2 ſeqr̃.ḡ ſoꝛ.⁊ bru.nõ ſũt dintes numero qð eſt falſum.ꝙ ꝯñs ſit falſum pbat̃:q2 ſeqr̃ ſoꝛ.⁊ bru.dint ſpẽ.ḡ falſũ eſt ꝙ tm̃ differũt nuõ. Itẽ põt argui ꝙ illa nõ eſt va.ſpẽs pdicat̃ de plibus dintibꝰ nuõ tm̃:⁊ tm̃ ſcða exponẽs eſt falſa:q̄re ⁊c̃.

Ad pᵐ **Ad hec** rñdet̃.¶ Ad pᵐ negat̃ maioꝛ.ſ.ꝙ nõ ſeq̃t̃. Ad pbõnẽ negat̃ ꝙ añs ſit ver:imo eſt falſuʒ ſicut ꝯñs:q2 ex illo añte ſeqr̃:ꝙ ql3 ppõ eſt va ſic arguẽdo:ſicut eſt aliq̃ ppõ ſigt:⁊ nõ alr̃ q̃ ſic eſt aliq̃ ppõ ſigt.ḡ ois ppõ ẽ va.tʒ ꝯña:q2 oppᵐ ꝯñtis nõ ſtat cũ añte.ſ.ꝙ aliqua ppõ nõ ſit va ſʒ falſa:q2 ſequit̃.aliq̃ ppõ eſt falſa.ḡ alr̃ q̃ ſic ẽ aliq̃ ppõ ſignat:qð eſt ꝯdictoꝛiũ ſcðe ptis añtis:iõ ⁊c̃.Ad ppoſitũ redeũdo cũ tu pbas añs eſt ver.negat̃ ꝯña:q2 argr̃ ab iferioꝛi ad ſuũ ſupiꝰ cũ dictiõe hñte vim negatiõis ppoſita:cuiuſmodi eſt iſte terminꝰ pciſe:iõ

Ad ꝯfir. nõ valʒ.¶ Ad ꝯfirmatiõnẽ negat̃ ꝙ nõ ſequat̃.Et cũ arguis:q2 añs eſt ver ⁊ ꝯñs falſuʒ:negat̃ ꝙ ꝯñs ſit falſum:imo eſt ver ſicut añs.Ad pbõnẽ cũ dicis:ſeqr̃.ꝙ ql3 propoſitio eſt va:negat̃:⁊ cuʒ tu pbas:q2 de q̃cũqʒ dr̃ diffõ ⁊ diffinitũ:cõcedo:ſed ſignare pciſe ſic eſt:eſt diffõ ppõnis ve:cõcedo.ḡ de q̃cũqʒ dr̃ illa dr̃ ppõ va:cõcedo:⁊ iõ nego iſtã:ql3 ppõ ſignat pciſe ſic eſt:ex q̃ ſequeret̃ ꝙ ql3 ppõ eẽt va:ſʒ ꝯcedã iſtaʒ pciſe ſicut eſt ql3 ppõ ſigt.¶ Ad 2ᵐ

Ad 2ᵐ dicũt qdã ꝙ illa ppõ:tm̃ excluſuʒ eſt excluſuʒ.eſt ipoſſis:q2 iplicat ꝯdictionẽ:ſeqr̃.n.ex ipſa ꝙ nihil nõ excluſuʒ/eſt excluſũ:⁊ aligd nõ excluſũ ẽ excluſuʒ.pᵃ ps pʒ:q2 ẽ 2ᵃ exponẽs eiꝰ.2ᵃ pbat̃:q2 cuiuſl3 excluſiue affirᵉ oppᵐ ſubti excludit̃.Sʒ nõ excluſuʒ eſt oppoᵐ ſubti.ḡ nõ excluſuʒ excludit̃:⁊ iõ dicũt ꝙ ille nõ ſunt exponẽtes:ſed dʒ addi 3ᵃ exponẽs.ſ.nõ excluſuʒ/eſt excluſuʒ:⁊ tũc exponẽs iplicat ſicut expoſita:q̄re ⁊c̃.Magr̃ aũt alr̃ rñdet in 7ᵒ argumẽto pmi dubij q̃dratiue negãdo aſſũptũ.ſ.ꝙ non ſeqr̃.Ad pbõnẽ negat̃ ꝙ ꝯñs ſit falſuʒ.Et ad pbationẽ cũ dicis ꝙ implicat:negat̃:⁊ cum tu probas ſic:cuiuſlibet excluſiue affirmatiue ſubiectum includitur ⁊ oppoſitum ſubiecti excludit̃:ſʒ ly excluſuʒ/eſt ſubm:⁊ ly nõ excluſum/eſt op-

poſitū ſubīi.ğ excluſuʒ īcludiť ⁊ nõ excluſum excludiť.
negať ꝯña.ſʒ ſeqť.ğ ly nõ excluſuʒ/eſt excluſuʒ:⁊ hanc ꝯce
do:qꝛ ſtat mãlr.nego tñ iſtã:nõ excluſuʒ eſt excluſum:qꝛ
ſtat formalr.Silr cõcedo iſtã:ly excluſuʒ/includiť.nega/
tur tñ illa:excluſuʒ includiť.Et ad aliã ꝓbationē negatur
ꝙ predicatū iſtius excluſiue verificeť de oppoſito ſubīi.
Et cū arguis:qꝛ oppoᵐ ſubīi excludiť.ğ ꝑdicatū vificatur
de oppoſito ſubīi.negať ꝯña.Nõ.n.verificať de oppoſito
ſubīi.ſʒ de illo termino oppoᵐ ſubīi:g nõ eſt oppoᵐ ſubīi:
ſed ly non excluſuʒ/eſt oppoᵐ ſubīi:ꝑpterea dʒ ſic argui.
Excluſuʒ eſt excluſuʒ ⁊ nõ excluſuʒ eſt excluſuʒ.ğ ꝑdicatū
vificať de oppoſito ſubīi.ꝯcediť ꝯña:ſʒ negať minoꝛ tãꝙ
Ad ꝯfir. īplicãs ꝯdictõnē.¶ Ad ꝯfirmationē ꝯcedo ꝙ nõ ſeqť:qꝛ
2ᵃ exponēs nõ bñ ſumiť.ſʒ ſic dʒ accipi ī plali cū ſubijciať
terminus pluralis numeri vel equalēs dđo ſic.⁊ nulla nõ
falſuʒ ⁊ B veꝝ ꝯdicũt.q̃ eſt falſa:qꝛ oppoſita eſt vª.ſ.aliq̃
nõ falſuʒ ⁊ B veꝝ ꝯdicũt.Et ad aliud cū dī ꝙ nõ ſeqť.tñ
nõ ois hõ eſt albus.ğ nõ ois hõ eſt albꝰ.nego:imo ſequiť:
ſʒ ꝑꝑ ꝓbõnē quã facis quero quõ teneť ly nõ:aut infinite
aut negatiue:ſi negatiue añs eſt falſuʒ ſicut ꝯñs.Et ad ꝓ/
bationē.ab vlī de terminis trãſpoſitis ad excluſiuã dī ꝙ
nõ valʒ ꝯña:qꝛ excluſiua eſt negatiua.Si võ teneť infini/
te dī ꝙ añs eſt veꝝ ſicut ꝓbat argᵐ.ſʒ nego ꝙ ꝯñs ſit fal/
ſuʒ:qꝛ illa.nõ ois hõ eſt albus.eſt affirmatiua:ex quo tene/
tur īfinite ⁊ valʒ tãtū ſi diceres:ens nõ ois hõ eſt albꝰ.nec
ꝯdicit illi:ois hõ eſt albus:cū ly nõ/teneať infinite ⁊ nõ ne
Ad 3ᵐ gatiue.¶ Ad 3ᵐ dī:ꝙ qñ nõ excluſiõis cadit ſupra termī
nū numeri pluralis ꝙ nõ dʒ ꝓbari per negationē īfinitã/
tē:ſʒ notã pluralitatis:⁊ iõ illa.tñ duodecim ſunt apſi.dʒ
ſic ꝓbari:duodecim ſunt apľi ⁊ nõ plures ꝙ̃ duodecī ſũt
apli.ğ ⁊c̃.Ad cõfirmationē cõiter dī:negãdo ꝙ nõ ſequa
tur.Et ad ꝓbationē dī ꝙ ꝯñs eſt veꝝ ſicut añs.Et cūʒ tu
ꝓbas ꝯñs eſſe falſuʒ ſic:illa differũt ſpē.ğ falſuʒ eſt ꝙ tñ
differũt nuõ.negať ꝯña:ſʒ valeat.ğ falſuʒ eſt ꝙ differant
tñ nuõ.cõcedũt ğ iſtã:illa tñ differũt nuõ.⁊ negãt iſtam
illa differũt tñ nuõ.Ego aũt clariꝰ rñderē ꝙ dʒ exponi ſic
ſoꝛ.⁊ bꝛu.differũt nuõ.⁊ ſoꝛ.⁊ bꝛu.nõ differũt plus ꝙ̃ nu/
mero.ğ ſoꝛ.⁊ bꝛu.tñ differũt numero.ſiue ğ ſoꝛ.⁊ bꝛu.dif
ferunt tñ numero qđ ꝓ eodē habeo.Cū.n.nõ excluſiõis
cadit ſupra ly dīt numero:vel differt ſpe vel gñe dʒ expo/
ni ꝑ plus ꝙ̃ ēt ſi nota excluſionis mediaret inter illa dicē/
do:differt tñ nuõ ⁊c̃.qꝛ ſenſus cõis taliū ꝓpõnū eſt ille q
declarať ꝑ talē exponētē:⁊ tunc ad formã argumēti cõce
diť ꝙ nõ ſeqť:qꝛ ille nõ ſunt vere exponētes.Magr̃ autē
poſuit vliorē modū.⁊ per B pʒ quõ põt dici ꝙ in illa ſpēs
eſt que ꝑdicať de pluribꝰ differentibꝰ nuõ tñ.ly tñ/cadit
ſupra differētibꝰ nuõ:vel ſupra ly nuõ.⁊ dʒ exponi ſic:hoc
ꝑdicať de pluribus differentibus numero ⁊ nõ ꝑdicať de
differentibus plus ꝙ̃ numero.ğ ⁊c̃.⁊ illo mõ exponendo
diffõ ſpēi nõ cõuenit generi.hic modus clarius eſt.

¶ Utrum dictiones exceptiue preter preterꝙ̃ ⁊ niſi pro/
bentur exponibiliter. Queſtio. XI.

Argꝰ p. Contra. Nõ ſequiť ſoꝛ.nõ excipiť:⁊ ois
hõ nõ ſoꝛ.excipiť.ğ ois hõ pre/
ter ſoꝛ.excipiť.ğ ⁊c̃.ꝯña tʒ.añs ꝓbať:qꝛ caſu
poſſibili poſito añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſum:vt
ponať ꝙ ſoꝛ.nõ excipiatur a curſu qꝛ currat:
⁊ oes alij hoies excipiant a curſu qꝛ nõ currant:tunc añs
eſt veꝝ:vt pʒ.⁊ ꝯſequēs falſum eſt:qꝛ ſequiť ꝯdictio:quia
ſequiť ꝙ ſoꝛ.excipiť ⁊ ꝙ ſoꝛ.nõ excipiť.2ª pars deducitur
ſic.ois hõ ꝑter ſoꝛ.excipiť.ğ ſoꝛ.nõ excipiť.tʒ ꝯña ab ex/
poſita ad vnã ſuã exponētē.pma ꝓbať ſic:qꝛ in omni ex/
Argꝰ 2ᵒ ceptiua affirmatiua pars extra capta excipiť.ſoꝛ.eſt ps exꝰ
capta.ğ ſoꝛ.excipiť.¶ 2ᵒ ſic.Non ſequiť:tu ſcis omnem
ꝓpõnē preter.a.⁊ nõ īmediate añ inſtans pñs ſciuiſti oēʒ
ꝓpõnē:ꝑter.a.ğ tu incipis ſcire oēm ꝓpõnē ꝑter.a.ğ ⁊c̃.tʒ
ꝯña.añs ꝓbať:qꝛ caſu poſi poſito añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs fal/
ſuʒ:qꝛ ponať ꝙ ſcias oēm ꝓpõnē ꝑter.a.⁊ ꝙ īmediate añ
inſtans preſens ſciuiſti.a.⁊ īmediate poſt inſtans preſens
ſcies.a.tũc pʒ ꝙ antecedēs eſt veꝝ.ꝙ ꝯſequens ſit falſuʒ
ꝓbať:qꝛ ſeqť tu incipis ſcire.a.ꝯñs eſt ꝯ caſum.⁊ tʒ ꝯñia
ab exceptiua ad alterã ptē exponētē ſicut a ſili optime ſe/
quiť:tu ꝓmittis mihi oēm denarium ꝑter.a.ğ tu ꝓmittis
mihi.a.⁊ ita vī in ꝓpoſito:vel deť cã diuerſitatis.¶ 3ᵒ ſic. Argꝰ 3ᵒ.
Nõ ſeqť ſoꝛ.dicit veꝝ.⁊ nullus hõ nõ ſoꝛ.dicit veꝝ.ergo
nullus hõ ꝑter ſoꝛ.dicit veꝝ.ğ.tʒ ꝯña.añs ꝓbatur:qꝛ caſu
poſi poſito añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs falſuʒ:qꝛ ponať ꝙ ſoꝛ.dicat
tñ iſtã:deus eſt.tu võ dicas iſtaʒ:nullus hõ ꝑter ſoꝛ.dicit
veꝝ.⁊ vos ſitis oēs hoies loquētes.ꝙ añs ſit veꝝ ꝓbať.
pro pª pte pʒ pro ſcđa ꝓbať:qꝛ ſi non:da oppoᵐ.ſ.ꝙ aliqs
nõ ſoꝛ.dicit veꝝ:⁊ cūʒ nullus alꝰ loquať niſi tu.ğ tu dicis
veꝝ.ſʒ tu dicis ꝙ nullus ꝑter ſoꝛ.dicit veꝝ.ğ ita eſt ꝙ nul
lus ꝑter ſoꝛ.dicit veꝝ.ğ tu nõ dicis veꝝ.ecce ꝙ oppoſitum
ſcđe ptis añtis implicat.ğ falſum.⁊ cõſequēter ſcđa pars
añtis eſt vª.ꝙ ꝯñs ſit falſuʒ ꝓbať:qꝛ ſi nõ:da oppoſitum
ꝙ ſit veꝝ ⁊ ſequiť ꝙ ſit falſuʒ:qꝛ ſequiť.ꝯñs eſt veꝝ.ğ ſi/
gnificat ſicut eſt:ſed ſignificat ꝙ nullus homo preter ſoꝛ.
dicit veꝝ.ergo ita eſt ꝙ nullus homo ꝑter ſoꝛ.dicit veruʒ.
ergo tu non dicis verum:⁊ nõ dicis niſi conſequens.ergo
conſequens non eſt verum.

Ad hec rñdeť.¶ Ad pᵐ dicũt qdã ꝙ exceptiua illa. Ad pᵐ
ois hõ ꝑter ſoꝛ.excipiť.claudit ꝯdictionem:
ideo cõcedunt ꝙ nõ ſequiť:ſʒ nõ dʒ ſic exponi:vt arguis:
ſed ſic ſoꝛ.nõ excipiť:⁊ ois hõ nõ ſoꝛ.excipiť:⁊ ſoꝛ.excipi/
tur.ergo ois hõ ꝑter ſoꝛ.excipiť:⁊ tunc añs implicat ꝯtra/
dictionē ſicut ꝯñs.Magr̃ aliter rñdet.10.argumēto pmē
dubij quadrature negando añs.ſ.ꝙ non ſequať.Et ad ꝓ/
bationē negať ꝙ ꝯñs ſit falſuʒ:imo eſt veꝝ:ſicut añs.Ad
ꝓbõnē negať ꝙ ſequiť ꝯdictio cūʒ dicis ꝙ ſequiť.ꝙ ſoꝛ.
excipiť negať.Ad ꝓbationeʒ.in oī exceptiua affirmatiua
pars exꝰ capta excipiť:ſed ſoꝛ.eſt ps extra capta.ergo ſoꝛ.
excipiť.negať ꝯñia:ſed bñ ſequiť.ergo ly ſoꝛ.excipitur:⁊
iſta ſtant ſimul ꝙ ſoꝛ.nõ excipiť.⁊ ly ſoꝛ.excipiť:qꝛ in mi
noꝛi ſoꝛ.ſupponit mãliter.cum dicit ſoꝛ.eſt pars extra ca/
pta:qñ ly pars extra capta/eſt terminus ſcđe itentiõis vľ
impoſitionis.¶ Ad 2ᵐ rñdet Magiſter in.24.argumē/ Ad 2ᵐ
to pncipalis dubij negãdo añs.ſ.ꝙ nõ ſequiť.Et ad ꝓbõ/
nē negať ꝙ ꝯñs ſit falſuʒ:imo eſt veꝝ ſicut añs.Et ad ꝓ/
bationē negať ꝯña.nec arguiť ab expoſita ad vnã ſuaruʒ
exponentiū:qꝛ illa nõ exponibilis nec ꝓbabilis rõne di/
ctionis exceptiue:ſʒ rõne īceptionis eſt ipſa cauſaliter in/
ferēda.¶ Ad ſimulē dicť ꝙ nõ eſt ad ꝓpoſitū:qꝛ iſta.tu
ꝓmittis oēm denariū ꝑter.a.nõ hʒ ꝓbõnē que cõuertať
cū ꝓbatione dictionis exceptiue:qualr nõ eſt in ꝓpoſito:
⁊ ita pʒ ꝙ aliq̃ eſt exceptiua ꝓpria affirmatiua q̃ non eſt
alicuius ſue exponētis illatiua.¶ Ad 3ᵐ dī querendo an Ad 3ᵐ
iſta ꝓpoſitio.nullus hõ ꝑter ſoꝛ.dicit veꝝ.ſignificat preci
ſe in caſu an nõ.ſi ſic:nõ admittiť:qꝛ eſt īſolubile ſimplr.
Si võ nõ ponať ꝑciſe admitto caſuʒ.⁊ ꝯcedo añs.ſ.ꝙ nõ
ſequiť.negať tñ ꝯſequētia.ſ.ꝙ ꝓbatio ſit mala:qꝛ ꝯſequēs
nõ eſt exponibile cum ſignificet hypothetice.ſ.ꝙ nullus
homo preter ſoꝛ.dicit verum.Et cõcedo ꝙ antecedēs eſt
verum:⁊ cõſequens falſum.

¶ Utrum nota reduplicationis inq̃tum probetur exponi
biliter. Queſtio. XII.

Argꝰ p. Contra. Non ſequiť.Ens inq̃tum ens
eſt ſubiectum in metaphyſica.ergo
ens eſt ens ⁊ ens eſt ſubiectuʒ metaphyſice.⁊
ſi aliquid eſt ens illud eſt ſubiectū metaphy.
ergo ꝓbatio mala.tʒ ꝯñia.añs ꝓbať:qꝛ añs

eſt verū:vt pȝ.ꝛ ꝯñs falſuz:q2 tertia expones eſt falſa.ſ.ſi
Argȝ 2ᵒ. aliqd eſt ens illud eſt ſubīm metaphyſice:q2 eſt vna cōdi/
tionalis:cuiꝰ oppoſitū ꝯñtis ſtat cū añte. ¶ 2ᵒ nō ſequit.
ſoz.eſt ſoz.ꝛ ſoz.eſt riſibilis:ꝛ ſi aliqd eſt ſoz.illud eſt riſibi
le.ḡ ſoz.inq̄ꝫtū ſoz.eſt riſibilis:q2 añs eſt veꝝ:vt pȝ.ꝛ ꝯñs
falſuz:qđ ꝓbaṫ:q2 ſeqṫ.ſoz.inq̄ꝫtū ſoz.eſt riſibilis.ḡ ſoz.ſꝫ
ꝙ ſoz.eſt riſibilis.tȝ ꝯña a cōuertibili ad cōuertibile.ſed
ꝯñs eſt falſuz.ḡ añs.ꝙ ꝯñs ſit falſuz ꝓbaṫ ſic:q2 oē qđ cō
T.c.11. petit alicui ſm qđ ipſuz cōpetit ſibi pmo ꝑ ſe ꝑ p̄bīm ꝑ poſte.
ſed riſibile nō cōpetit ꝑ ſoz.imo hoī:q2 ſoz.ꝑ hoiem.ḡ nō
Argȝ 3ᵒ cōpetit ſibi ſm ꝙ hō.ꝯña tȝ in baroco.ꝛ añs pȝ.¶ 3ᵒ ſic.
nō ſequit.aial inq̄ꝫtū aial nō eſt aſinꝰ.ḡ aial eſt aial.ꝛ aial
nō eſt aſinus.ꝛ ſi aliqd eſt aial illud nō eſt aſinus:q2 añs
eſt veꝝ:ꝛ ꝯñs falſuz.ꝙ ꝯñs ſit falſuz pȝ:q2 tertia expones
eſt falſa.ſ.ſi aliqd eſt aial illud nō eſt aſinus:q2 oppoſituz
ꝯñtis ſtat cuz añte.iſta.n.ſtant ſimul.aliqd eſt aial.ꝛ illud
eſt aſinus.Qz añs ſit veruz ꝓbaṫ:q2 vel aial inq̄ꝫtum aial
eſt aſinus vel aial inq̄ꝫtū aial nō eſt aſinus:ſꝫ nō eſt dōm
p̄ᵐ:q2 falſuz eſt:vt pȝ per expōnētes.ergo eſt dōm ſcdm.

Ad p̄ᵐ **Ad hec** ṙndeṫ.¶ Ad p̄ᵐ dī ꝙ ly inq̄ꝫtum ꝑōt ſumi
duplr.ſ.ſpecificatiue ꝛ reduplicatiue.modo
iſta ꝓpoſitio.ens inq̄ꝫtum ens eſt ſubīm in metaᶜᵃ eſt vera
tenendo ſpecificatiue ſolum:nō aūt reduplicatiue:tūc nō
hȝ ꝓbari per expōnētes:ſed ſic.Ens ſub rōne qua ens eſt
Ad 2ᵐ ſubȝ in metaᶜᵃ.ḡ ens inq̄ꝫtū ens ē ſubȝ ī metaᶜᵃ. ¶ Ad 2ᵐ
nego aſſumptū.ſ.ꝙ nō ſequit tenēdo inq̄ꝫtū reduplicati/
ue.Et vltra cū dicis.ꝯñs eſt falſum.negaṫ. ¶ Ad ꝓbōnē
cum dī ſoz.inq̄ꝫtū ſoz.eſt riſibilis.ḡ ſoz.ſm ꝙ ſoz.eſt riſibi
lis:cōcedo ꝯñtiā:ſimilr tenēdo ſm ꝙ reduplicatiue.non
aūt ſpecificatiue.Et cū dicis ꝙ ꝯſequēs eſt falſuz q2 oē qđ
cōpetit alicui ſm ꝙ ipſuz cōpetit ſibi pmo dī ꝙ verū eſt:
Ad 3ᵐ tenēdo ly ſꝫ ꝙ ſpecificatiue:nō aūt reduplicatiue.¶ Ad
3ᵐ nego aſſumptū.ſ.ꝙ nō ſequaṫ.Et ad ꝓbationē nego ꝙ
añs ſit verū:imo eſt falſuz ſicut ꝯñs.Et ad ꝓbationeȝ cū
tu queris vel aial inq̄ꝫtum aial eſt aſinus.vel aial inq̄ꝫtuz
aial nō eſt aſinꝰ.Dico ꝙ nec ſic nec ſic.vtraqȝ.n.eſt falſa.
Et ſi dicit cōtra ꝙ de quolibet dicit alterū ꝯtradictorio/
rū incōplexoꝝ.ꝛ de nullo ambo ſimul dicunt:ſed aſinus
ꝛ nō aſinus ſunt cōtradictoria incōplexa.ergo animal in/
q̄ꝫtum aial eſt aſinus vel nō aſinus.Dicit ꝙ illud ꝑncipiū
indiget ſex limitationibus.¶ Prima de quolibet termi/
no ſingulari:q2 de termino cōmuni poſſunt ambo verifi/
cari:q2 homo eſt albus:ꝛ eſt nō albus.¶ 2ᵒ ſimplici:quia
de aliquo complexo nō verificaṫ.ꝛ poſito ꝙ ſoz.ſit niger
falſuz eſt ꝙ ſoz.albus ſit currēs.ꝛ ſilr falſum eſt ꝙ ſoz.al/
bus ſit nō currens.¶ 3ᵒ ſupponente pro aliquo qđ eſt:q2
alr nullū verificareṫ.nā te nō exiſtēte:nec tu es currens:
nec tu es nō currens.¶ 4ᵒ mediante hoc vbo de pñti vel
de futuro:nō opȝ vt hic demōſtrādo inſtans pñs fuit ante
accidēs vel hoc fuit nō accidēs.¶ 5ᵒ ꝛ de nullo ambo ſilr
diuiſiue ſumpta:q2 collectiue pñt ſimul verificari tenēdo
ꝙ totū ſit ſue ptes:vt dato ꝙ vniꝰ ſcuti medietas ſit alba
ꝛ alia nigra:tūc h̄ ſcutū ē albū ꝛ nō albū:tenēdo ly et col/
lectiue.¶ 6ᵒ ſilr q2 ſucceſſiue pñt vificari:vt ſi ſoz.eſſet al/
bus:ꝛ poſtea niger:pˀus h̄ eſſet vera:ſoz.eſt albus:deinde
hec eſſet vera:ſoz.nō eſt albus. ¶ Ad ꝓpoſitū redeundo
deficiunt due pme cōditiones:ideo nō ſequitur.

¶ Utrum immediate probetur exponibiliter ſicut dicit
Magiſter. Queſtio. XIII.

Argȝ p̄. **Contra.** Nō ſequitur poſt hoc tu eris:ꝛ
nullū erit inſtans poſt hoc:qn
inter illud ꝛ hoc tu eris.ḡ imediate poſt hoc
tu eris.ergo ꝓbatio mala.ꝯña tȝ.añs ꝓbaṫ:
q2 añs eſt veruȝ:vt pȝ.ꝛ ꝯñs falſum.ꝓbatur:
q2 ſequit imediate poſt hoc tu eris.ḡ ante omne inſtans
futurū tu eris.tȝ ꝯña a ꝯuertibili ad cōuertibile:ꝛ ꝯñs eſt
falſuz.ḡ ꝛ añs.ꝙ ꝯñs ſit falſuz.ꝓbaṫ:q2 ꝯñs eſt vna ꝓpo
ſitio reſolubilis rōne illius termini ante/cuiꝰ vna reſoluē/
tiū eſt falſa:q2 reſoluit ſic.tunc tu eris:ꝛ tūc eſt vel erit añ
oē inſtās futurū.ḡ ante oē inſtās futuruȝ tu eris:q2 quero
qd ꝑ ly tūc/demōſtraṫ:aut inſtās pñs aut futurū.ſi p̄ſens
pma reſoluens eſt falſa:q2 inſtās p̄ſens nunq̄ȝ erit. Si de/
mōſtraṫ futuꝝ inſtās 2ᵒ ps eſt falſa:q2 quocūqȝ inſtāti futu
ro dato inter illō ꝛ inſtās pñs erūt inſtātia:quoꝝ qđlȝ erit añ
inſtās futuꝝ datū.ḡ illō nec eſt nec erit añ oē inſtās futurū.
Argȝ 2ᵒ. ¶ 2ᵒ ſic.Nō ſequit poſt h̄ totū ſpatiū erit repletū aere:ꝛ
nullū erit inſtās pñs poſt h̄ qn inter illō ꝛ h̄ totū ſpatiū erit
repletū aere.ḡ imediate poſt h̄ [illegible] ſpatiū erit repletum
aere:q2 caſu poſi poſito añs eſt veꝝ:ꝛ ꝯñs falſuȝ:q2 pona/
tur ꝙ ſint duo lapides molares:quoꝝ vnus ſit ſuppoſitus
alteri:ꝛ ſupioz lapis icipiat leuari equalr ab oī pte in hoc
inſtāti ab aliq̄ poᵃ:ꝛ ſit.a.ps circūferētialis lapidis.c.me/
dia.b.vo mediās inter.a.ꝛ.c.tūc añs eſt veꝝ:vt pȝ:q2 alr
dareṫ vacuū.Qz ꝯñs ſit falſū ꝓbaṫ:q2 ſeqṫ.imediate poſt
hoc erit ſpatiū repletum aere.ḡ eque ꝑ aer circūferētialis
deuenit ad.b.pūctū ꝛ ad.c.ꝯñs eſt falſum:q2 pˀus venit ad
ꝓpinquū q̄ȝ remotū.ꝓbaṫ ꝯña:q2 ſi nō:da oppoᵐ.ſ.ꝙ nō
eque ꝑ venit ꝛc̄.ḡ pˀus venit ad.b.ſit.g.inſtās.ſ.in quo ve/
nit ad.b.ꝛ nō ad.c.ꝛ ſit.g.inſtās in quo venit ad.c.ſeqṫ ꝙ
dabiṫ vacuū inter.b.ꝛ.c.in toto tpe medio inter.ſ.ꝛ.g.qđ eſt
Argȝ 3ᵒ. ipoſſe.¶ 3ᵒ ſic.Seqṫ data iſta expōne ꝙ aliqs chriſtianus:
vtputa ſoz.deueniēs ad mortē erit ſilr ſaluatꝰ ꝛ dānatꝰ:aut
nec ſaluatꝰ nec dānatꝰ erit.h̄ aūt eſt ipoſſe.ꝓbaṫ tñ ꝯñtia ꝛ
pono ꝙ ſoz.viuat qnquaginta annos ꝛ diuido illud tps in
ptes ꝓportionales ꝓportione dupla minoribꝰ terminatis
ad p̄ᵐ inſtans nō eſſe eius:ꝛ volo ꝙ in qualibȝ pte impari
peccet mortalr:in qualibet vo pte pari ſit abſolutꝰ ab oī
pctō ꝑꝑ ꝯtritionē quā hȝ.ꝛ ſimus nūc in pmo inſtāti nō eē
ſoz.ꝛ argȝ ſic:ꝛ quero an ſoz.ſit ſaluatꝰ vel dānatus.ſi nec
ſic nec ſic habeo vnā ptē.ſ.ꝙ nec erit ſaluatꝰ nec dānatus.
Si dicis ꝙ eſt ſaluatꝰ:tūc ſic nō ꝑꝑ aliud eſt ſaluatus:niſi
q2 imediate ante h̄ fuit abſolutus ab oī pctō:ꝛ iō vī eſſe
mortuus cū abſolutione.Sȝ a ſili ꝓbo ꝙ eſt dānatus:q2
imediate ante hoc peccauit mortalr:iō vī eſſe mortuꝰ cuȝ
peccato mortali.ꝙ imediate ante hoc peccauit mortaliter
ꝓbaṫ per expōnētes ſuas que vere ſunt:vt pȝ.Et etiaȝ ꝓ/
batur aliter ſic.imediate ante hoc fuit aliqua ps ipar. Sȝ
qñcūqȝ fuit aliqua ps impar mortalr peccauit.ḡ imedia/
te ante hoc peccauit mortalr.Si vo dī ꝙ eſt dānatꝰ a ſili
ꝓbaṫ ꝙ eſt ſaluatus. Itē pōt ꝓbari ꝙ aliqđ corpꝰ eſt al/
bū ꝛ nigrū ſilr:ponēdo ꝯſileȝ caſuȝ.ſ.ꝙ in oī tpe ipari iſtiꝰ
hore ſit nigrū ꝛ in oī pari ſit albū:ꝛ ſimus in vltimo inſtāti
hore.ꝛ arguiṫ ſic:imediate añ hoc fuit albū.ḡ nūc non eſt
albū:ſilr imediate añ hoc fuit nigrū.ḡ nūc nō eſt nigruȝ.
tenet p̄ᵃ ꝯñtia.ꝛ ſilr 2ᵃ.ꝙ aūt ſit nigrū ꝓbaṫ:imediate añ
h̄ fuit nigrū.ḡ in īfinitū ꝓpinque ad h̄ fuit nigrū.tȝ ꝯña:
q2 iſte ꝓpōnes ꝯuertunt.tūc vltra.in īfinitū ꝓpinque ad
hoc fuit nigrū.ḡ nūc eſt nigrū.ꝓbaṫ ꝯña:q2 cum quecūqȝ
mutatio reqrat certū ꝛ determinatū tpꝰ:nō fuit mutatuȝ
illud corpus:q2 nullū certū tps mediat.ḡ eſt nigruȝ:ꝛ ſilr
ꝓbaṫ añs p̄ᵉ ꝯñe:q2 imediate añ h̄ fuit ps ipar:ſꝫ in qua/
cūqȝ pte ipari fuit nigrū.ḡ imediate añ h̄ fuit nigrū.ꝯſilr
ꝓbaṫ altera ps ꝛc̄.Item per ſilem caſuȝ pōt ꝓbari ꝙ ea/
dē ꝓpō eſt vā ꝛ falſa:aut nec vā nec falſa querēdo in vlti/
mo inſtāti hore an ſit vā vel falſa.Et arguiṫ vt ſupra.

Ad hec ṙndeṫ.¶ Ad p̄ᵐ negaṫ añs.Ad ꝓbationeȝ Ad p̄ᵐ
nego ꝙ ꝯñs ſit falſuz:imo eſt veꝝ ſicut añs.ꝛ
cuȝ tu arguis imediate poſt h̄ tu eris.ergo ante omne in/
ſtans futuruȝ tu eris:negaṫ ꝯñtia:qualitercūqȝ teneaṫ ly
ante.ſed bñ ſeqtur.ḡ ante omne inſtās futuꝝ poſt hoc tu

eris: ꝛ iſto mõ arguitur ab vno ↄuertibili ad reliquũ: dũ
mõ ly ante/ſit ꝑpoſitio: vbi aũt ſit aduerbiũ iterũ nego cõ
ſequẽtiã: qꝛ añs eſt verũ ꝛ ↄñs falſuꝫ ꝑꝑ reſolõnẽ faciẽdã:
qñ aũt ly ante/eſt ꝑpõ: tũc exponit illa ꝑpõ. añ oẽ inſtans
futuꝝ poſt B tu eris. ꝛ ꝓbatur ſic. ante iſtãs futurũ poſt B
tu eris: nullũ eſt vel erit inſtãs futuꝝ poſt B: qn ante illud
Ad 2m tu eris. ¶ Ad 2m negaṫ aſſumptũ: imo ſeq̄ṫ: ad ꝓbõnem
negaṫ ꝙ ↄñs ſit falſuꝫ: imo eſt verũ ſicut añs. Et ad ꝓbõ/
nẽ admiſſo caſu nego illã ↄñaꝫ. imediate poſt B totũ ſpa/
tiũ eſt repletũ aere. ḡ eque ꝑmo aer circũferẽtialis deue/
niet ad. b. punctũ ꝛ ad. c. Et cũ dicis: qꝛ ſi nõ: da oppoſitũ:
cõcedo ꝙ nõ eque aer venit ad. b. ꝛ ad. c. ſed ꝑus venit ad
b. q̄ȝ ad. c. in nullo tñ inſtãti ꝑus venit ad. b. q̄ȝ ad. c. nec eſt
ſignare ꝑm inſtans in quo venit ad. b. nec etiã eſt ſignare
ꝑm inſtãs in quo venit ad. c. qꝛ quocũqꝫ iſtãti ſignato poſt
hoc in quo deuenit ad. b. deuenit ad. c. ꝛ adhuc ante illud
Ad 3m deuenit ad. b. ꝛ ad. c. ¶ Ad 3m dicũt qdã ꝙ caſus non eſt
poſſibilis: qꝛ eſt deuenire ad tã modicũ tꝑs ꝙ actꝰ volun
tatis nõ poterit fieri in iſto: ꝛ ↄ̄ñr non poterit peccare nec
abſolute. actꝰ. n. volũtatis reqrit certũ ꝛ determinatuꝫ tꝑs.
nec fit in inſtãti nec in q̄cũqꝫ modico tꝑe. Uel alr̄ admiſ/
ſo ꝙ actꝰ volũtatis fiat in quocũqꝫ tꝑe ꝛ in iſtãti. dico ꝙ
q̄lꝫ ꝑs caſus eſt poſſis de ſe: ſed nõ oẽs ſil̄: ſicut cõcediṫ ꝙ
poſſe eſt ſꝫ B pũctũ ꝙ cõtinuũ ſit actu diuiſuꝫ eſſe poſſe ẽ
ſm B: ꝛ ita de ſingulis: tñ nõ eſt poſſe ſm hoc ꝛ B ꝛ ſic ſine
ſtatu ꝙ ſit actu diuiſuꝫ: quelꝫ. n. ꝑs eſt poſſis: ſꝫ nõ oẽs ſil̄:
qꝛ ſi oẽs ſil̄ eſſent poſſes cũ ſint de ſenſu cõpoſito ponerẽ
tur in eſſe ꝛ ſeq̄ṫ cõtinuũ eẽ actu diuiſuꝫ in ĩfinitas ꝑtes. ꝛ
ſequiṫ dari actu ĩfinitũ: qđ eſt ĩpoſſe. ¶ Replica ↄ: lꝫ non
ſit poſſis caſus: eſt tñ poſſis ſꝫ imaginationẽ cũ nõ claudat
ↄdictionẽ. ergo logice eſt poſſis. qđ ergo tũc dõm eſt cõſi/
dera tu ꝛc̄. ¶ Ad aliud: lꝫ caſus nõ ſit poſſis nãlr̄ loquẽdo:
qꝛ eſt deuenire ad tã modicũ tꝑs ꝙ corpꝰ nõ poterit trãſ/
mutari de albedine in nigredinẽ nec eↄ: quia tñ caſus eſt
imaginabilis ſine ĩplicatiõe ↄdictiõis: iõ eſt poſſis ſꝫ logi/
cos: ꝛ iõ dĩ amittẽdo caſuꝫ ꝛ nego illã ↄñam imediate añ
hoc fuit nigrũ. ḡ nũc eſt nigrũ: qꝛ oppom ↄñtis ſtat cũ añte.
qꝛ ſtat ꝙ nũc nõ ſit tale corpus ꝛ ↄ̄ñter nõ eſt nigruꝫ: ꝛ iõ
nõ valet imediate añ hoc fuit nigrũ. ḡ in ĩfinitũ ꝓpinque
ad hoc iſtãs fuit nigrũ. ḡ nũc eſt nigrũ: qꝛ oppom ↄñtis ſtat
cũ añte. vt ꝑus dictũ eſt: vbi nũc ꝑmo nõ ſit. Et ſi dicis ar/
guiṫ ſic: infinitũ ꝓpinque ad hoc inſtãs fuit nigrũ ꝛ nunc
eſt. ergo nũc eſt nigrũ. negaṫ ↄña: ſtat. n. ꝛ eſſe ꝛ imagina/
ri hoc corpus nunc ꝑmo eſſe albuꝫ vel viride: ꝛ tamen cõ
tinue ante hoc fuiſſe nigrum.

¶ Utrũ icipit ꝛ deſinit ꝓbenṫ exponibilr̄ ꝛc̄. Qõ. XIIII.

Argũ ꝑ. Contra. Non ſequiṫ. Incipit eſſe a. ergo
nũc nõ eſt. a. ꝛ imediate poſt B
erit. a. ḡ ꝓbatio mala: qꝛ ab expoſito ad quãlꝫ
ſuaꝝ exponẽtiũ ↄña dꝫ valere. añs ꝓbaṫ: qꝛ
añs eſt verũ ꝛ ↄñs falſuꝫ. poſito qꝰ. a. incipiat
eſſe per poſitionẽ de pñti ꝛ remotionẽ de pñti: ita ꝙ nunc
ſit: ꝛ imediate añ B nõ fuit. añs eſt verũ, ꝛ ↄñs falſuꝫ. vt pꝫ:
q̄re ꝛc̄. Et ſi dĩ ꝙ nõ ſequiṫ: qꝛ ꝓprie loquẽdo de expõne
illi termini nõ hñt exponi. ſed large capiẽdo expõnẽ pro
q̄libet ꝓbõne terminoꝝ. vt dĩ. Magiſter ꝛ in 7° ca° ↄtra
ↄñas defendẽdo 2am regulã capli. ſed ꝓꝑe loquẽdo ꝓbaṫ
per cãs vitatis. ¶ Cõtra. a q̄libet cã veritatis ad ꝓbõnẽ
hñtẽ illã eſt bona ↄña: ꝛ a ꝓpõne hñte cãs vitatis ad illas
cãs diuiſiue ſumptas valꝫ ↄña. ſꝫ nõ valet dicẽdo. a. inci/
pit eſſe: ḡ. a. nũc eſt: ꝛ nõ imediate añ B fuit. vel nunc nõ
eſt ꝛ imediate poſt hoc erit. ḡ ꝓbatio adhuc mala. ↄña tꝫ
cũ maiori. minor ꝓbaṫ: qꝛ caſu poſſi poſito añs eſt veruꝫ:
ꝛ ↄñs falſuꝫ: qꝛ vbi deus creaſſet vnũ angelũ ante mundi
creationẽ puta. a. angelũ: tũc illa eſt vera. a. icipit eſſe: ꝛ tñ
nulla illaꝝ cãꝝ veritatis eſt vã: cũ q̄lꝫ includat tꝑs aut in/
ſtans eſſe: qđ eſt falſuꝫ añ mũdi creationẽ. ¶ 2° ſic. Non Argũ 2°
ſequiṫ. ſoꝛ. nũc nõ eſt albus: ꝛ imediate añ B fuit albus. ḡ
deſinit eſſe albus: qꝛ caſu poſſi poſito añs eſt verũ ꝛ ↄñs fal
ſuꝫ: qꝛ ponaṫ ꝙ in q̄libet ꝑte ĩpari hore ꝑterite fuit albꝰ: ꝛ
in qualꝫ pari fuerit niger minoribꝰ terminatis ad vltimũ
inſtans in quo ſit rubeus: ꝛ ſit. a. illud inſtãs: tũc añs eſt ve/
rũ: vt pꝫ. ꝙ ↄñs ſit falſuꝫ ꝓbaṫ: qꝛ oppoſitũ eſt verũ. ſ. ſoꝛ.
nõ deſinit eſſe albus: qꝛ ſequiṫ nũc nõ eſt albus: ꝛ imedia
te ante B nõ fuit albꝰ. ḡ nõ deſinit eſſe albus. ſꝫ ↄña. añs ꝓ
ꝑma parte pꝫ. pro ſcđa parte ꝓbaṫ: qꝛ imediate ante hoc
fuit niger. ſꝫ quãdocũqꝫ fuit niger nõ fuit albus. ergo ꝛc̄.
¶ 3° ſic. Nõ ſequiṫ ſoꝛtes nũc eſt albus ꝛ imediate ante Argũ 3°
hoc nõ fuit albus. ḡ incipit eſſe albus: qꝛ per cõſilẽm caſũ
añs eſt verũ ꝛ ↄñs falſuꝫ. ꝙ añs ſit verũ patet. ꝙ ↄñs ſit
falſuꝫ ꝓbaṫ: qꝛ nũc eſt albus ꝛ imediate añ hoc fuit albꝰ.
ergo non incipit eſſe albus.

Ad hec ridet. ¶ Ad ꝑm dĩ ſicut ibi. Ad replicã dĩ Ad ꝑm
cõiter ꝙ caſus nõ eſt poſſis nãlr̄ loquendo
ꝛ B nõ ſoluit: qꝛ ſupra nãliter eſt poſſe ꝛ imagiabile abſqꝫ
repugnãtia: ideo caſus eſt poſſis logice loquendo. Petrus
Mantuanus ridet huic argumẽto: qꝛ ipſe facit illud dicen
do ꝙ nõ valꝫ ↄña a ꝓpõne hñte cauſas veritatis ad illas
oẽs cãs diſtributiue ſũptas. ſꝫ bñ eↄ. Hec riſio eſt ↄ oẽs
logicos dĩ. ꝙ a ꝓpõne hñte plures cãs ad vnaꝫ illaꝝ non
valet ↄña. ſꝫ bñ ad oẽs ſil̄ ſũptas cũ diſtinctione valꝫ. Iõ
aliter rideo dicẽdo ꝙ ↄñtia valet. ſꝫ ly nũc/aliqñ dicit in/
ſtans qđ eſt idiuiſibile in tꝑe: aliqñ dicit ꝓportionabile in/
ſtans qđ eſt indiuiſibile in aliqua alia menſura: vtputa in
euo vel in eternitate. cõcedo ergo ↄñam ꝛ dico ꝙ ſic añs
eſt verũ: ita ↄña. ꝛ nego ꝙ ly nũc/dicat inſtãs vel tꝑs: ſꝫ bñ
dicat ꝓportionabile. ¶ Ad 2m negaṫ aſſumptũ: imo ſeq̄ṫ Ad 2m
ꝛ nego ꝙ ↄñs ſit falſuꝫ. Ad ꝓbõnẽ nego ꝙ oppoſitũ cõſe/
quẽtis ſit verũ. Et cũ tu arguis ſic. nũc nõ eſt albus: ꝛ ime/
diate añ B nõ fuit albus. ḡ nõ deſinit eſſe albus. negaṫ cõ
ſequẽtia: qꝛ ſcđa ꝑs añtis nõ recte ſumiṫ. ſꝫ dꝫ eſſe iſta. nõ
imediate añ hoc fuit albus ꝛ iſta eſt falſa. ¶ Ad 3m ↄce/ Ad 3m
ditur aſſumptũ ꝙ nõ ſeq̄ṫ. qꝛ nõ recte accipiunṫ cãe veri/
tatis: qꝛ debent eſſe tales nũc eſt albus: ꝛ nõ imediate añ
hoc fuit albus. ḡ nũc incipit eſſe albus ꝛ in tali caſu mioꝛ
eſt falſa: lꝫ iſta ſit vã imediate ante B nõ fuit albus.

¶ Utrũ totus ſyncaˢ ſũptus ꝓbeṫ exponibilr̄. Qõ. XV.

Contra arguiṫ ꝑmo ꝙ totus non poſſit Argũ ꝑ.
teneri iſtis modis. ſ. ſyncaˢ ꝛ ca
thegoreˢ: qꝛ ſequereṫ ꝙ a ꝑticulari ad indefi
nitã nõ valeret ↄña. B aũt eſt incõueniens ꝙ
ſequiṫ ꝓbaṫ: qꝛ nõ valet aliqs totus ſoꝛ. ẽ hõ.
ergo totus ſoꝛ. eſt hõ: ꝛ tñ arguiṫ a ꝑticulari ad indefinitã
correſpõdẽtẽ. ḡ ꝛc̄. ↄña nõ cũ minori ꝑ regulã cõem dĩ. ꝙ ex
q̄libet ꝑticulari fit idefinita ꝑ ſolã amotionẽ ſigni. maioꝛ
ꝓbaṫ: qꝛ añs eſt verũ ꝛ ↄñs falſuꝫ. ꝙ añs ſit verũ pꝫ: qꝛ cũ
ly totus/teneaṫ catheˢ ſignat ꝙ aliqđ ens ꝑfectuꝫ ex ſuis
ꝑtibus ſicut ſoꝛ. eſt hõ. ꝛ illud eſt verũ. ꝙ ↄñs ſit falſum ẽ
pꝫ: qꝛ cũ ly totus/teneaṫ ſyncaˢ ſignat ꝙ q̄libet ꝑs ſoꝛ. eſt
hõ. ꝛ B eſt falſuꝫ. Itẽ ſeq̄ṫ ꝙ aliq̄ eſt ꝓpõ idependẽs vã q̄
fiet ĩpoſſis ſimplr̄ ſine noua ĩpoſitione ꝑ ſolã ablationẽ ſi/
gni a quo nõ depẽdet ſua veritas pꝫ de preiacente huius
ꝑticularis. aliqs totus ſoꝛ. eſt hõ: ſuppoſito ꝙ cras fiet ꝑ/
poſitio totalis ꝑ ablationẽ ſigni ꝑticularis. Itẽ ſeq̄ṫ ꝙ illa
ꝓpõ. totꝰ ſoꝛ. eſt minoꝛ ſoꝛ. nõ poſſit cõuerti: qꝛ maxie cõ
uerteretṫ in illã. ens minꝰ ſoꝛ. eſt totꝰ ſoꝛ. ꝛ tñ cõuerſa ẽ vã
ꝛ ↄuertẽs falſa. ¶ 2° ꝑncipalr̄ ſeq̄ṫ ꝙ iſta ꝓpõ. oẽ totum Argũ 2°.
eſt maius ſua ꝑte. ſit falſa. qđ eſt incõueniẽs: qꝛ eſt ꝑnm in
geometria ꝛ arithmetica. ꝓbaṫ ↄña: qꝛ cũ ly totus/teneaṫ
cathegorematice ſignificat ꝙ omne ens compoſituꝫ ſiue

pfectũ ex ſuis partibus eſt maius ſua pte. hec aũt eſt falſa. pbaẽ: qꝛ ſeqẽ ſub ea. ſoꝛ. eſt ens cõpoſitũ ex ſuis partib⁹: ergo ſoꝛ. eſt maioꝛ ſua pte. tũc vltra: ſꝫ corpus eſt ps ſoꝛ. ḡ ſoꝛ. eſt maioꝛ ſuo corpe: qḋ eſt falſuꝫ: qꝛ eſt eq̃lis illi. Siłr ſequiẽ. aĩa eſt ps ſoꝛ. ḡ ſoꝛ. eſt maioꝛ aĩa: qḋ eſt falſuꝫ. ¶ 3°

Argũ 3° ſic. cõtra modũ pbãdi ſequiẽ ꝙ iſta ꝓpoſitio eſt falſa. totũ qḋ deus ſciuit adhuc ſcit. ꝯñs eſt falſuꝫ: qꝛ aliqd deus ſciuit ⁊ nihil eſt oblitus ei⁹ qḋ ſciuit. ḡ totũ qḋ deus ſciuit adhuc ſcit. tenet ꝯñia. añs pro p̃ͣ parte pꝫ. pro 2ͣ pbaẽ: qꝛ dato oppoſito ſeqẽ ꝙ aliquã ꝓpõnẽ deſinebat de⁹ ſcire: ſed oĩs ꝓpoſitio quã de⁹ deſinit ſcire fuit in mẽte diuina. ⁊ qcqd fuit in mẽte diuina nũc eſt. ḡ in deo eſt ꝓpõ falſa. ⁊ ſequiẽ ꝙ ꝓpõ vera ſit ꝓpõ falſa ſic arguendo. Hec eſt ꝓpõ falſa demõſtrãdo illam quã deus deſinit ſcire: ⁊ hec eſt ꝓpõ vera. ḡ ꝓpõ vera eſt ꝓpõ falſa. ꝑncipalis aũt cõſequẽtia pbaẽ. ſ. ꝙ ſequiẽ ꝙ illa ꝓpõ ſit falſa: totũ qḋ de⁹ ſciuit adhuc ſcit: qꝛ hꝫ exponi ſic: aliquã pte illius qḋ deus ſciuit adhuc ſcit: ⁊ nulla eſt pars illius qḋ de⁹ ſciuit qn adhuc ſcit. ḡ ⁊c̃. mõ ſcḋa exponẽs eſt falſa: qꝛ hoc neſciẽ demonſtrando illam. tu non es: ⁊ hoc eſt aliquid quod deus ſciuit. ergo aliquod deus ſciuit ⁊ neſcit.

Ad p̃ͫ **Ad hec** rñdeẽ. ¶ Ad p̃ͫ negaẽ ꝙ ſequaẽ ꝙ a particulari ad indefinitã nõ valet ꝯñia. ¶ Ad pbationẽ cũ dĩ ꝙ nõ valet aliqs totus ſoꝛ. eſt hõ. ergo totus ſoꝛ. eſt hõ: cõcediẽ ꝙ nõ valet: ſꝫ dico ꝙ illa. totus ſoꝛ. eſt hõ. nõ eſt idefinita ſed vlis: qꝛ equalet iſti: quelibet ps ſoꝛ. eſt hõ: que eſt vlis. Et ad pbationẽ cum dĩ: ꝓpõ particularis fit idefinita ꝑ ſolã ablationẽ ſigni. dico ꝙ nõ eſt verꝫ vlr loquẽdo ⁊ maxie in ꝓpõnibus in qb⁹ ponunẽ termini qui pñt teneri cathego^ce ⁊ ſynca^ce. Et ſi diceres. que ergo eſt ſua idefinita: Dĩ ꝙ eius idefinita nõ põt aſſignari in eiſdem terminis: ſed in equalẽtib⁹ ſic. ens pfectũ ex ſuis partibus: vt ſoꝛ. eſt hõ. Et ſi adhuc queriẽ que eſt pticularis iſti⁹. tot⁹ ſortes eſt hõ. dĩ ꝙ pticularis eius eſt iſta: aliqua pars ſoꝛ. eſt hõ. Magiſter tñ dicit ꝙ illa ꝓpõ. tot⁹ ſoꝛ. eſt hõ: põt cõſiderari vt totalis ꝓpõ: ⁊ ſic eſt vlis: aut vt indefinita illius pticularis. ꝑmo mõ nõ valet ꝯñia. 2° mõ ſic: ꝑma rñſio eſt formalioꝛ. ¶ Ad aliud cõcedo totũ qḋ deduciẽ. ſ. ꝙ indefinita vera incluſa in illa pticulari ꝑ ablationẽ ſigni pticularis fiet falſa. Aduerte tñ ꝙ non eſt in eadẽ niſi mãlr ⁊ nõ formalr. nã qñ erat incluſa in pticulari ly totus cathegoꝛe^ce tenebaẽ. cũ ṽo eſt remotũ ſig^m ſynca^ce. ¶ Ad aliud negatur ꝙ illa ꝓpõ. totus ſoꝛ. eſt minoꝛ ſoꝛ. nõ poſſit ꝯuerti: imo cũ equaleat iſti: quelꝫ ps ſoꝛ. eſt minoꝛ ſoꝛ. cõuertiẽ ſic. aliqd min⁹ ſoꝛ. eſt ps ſoꝛ. ¶ Ad

Ad 2ͫ 2ͫ ꝑncipale negeẽ ꝯña. Ad pbõnẽ dĩ diſtinguẽdo de toto ⁊ de pte: vñ iſta ꝓpõ oẽ totũ eſt mai⁹ ſua pte. nõ hꝫ veritatẽ niſi de toto q̃titatiuo ⁊ de pte q̃titatiua: iõ cõcedo ꝙ ſoꝛ. eſt maioꝛ ſua pte ſic accipiẽdo ptẽ. Et cũ dicis poſtea corpus ſoꝛ. eſt ps ſoꝛ. ⁊ ſilr aĩa eſt ps ſoꝛ. ḡ ſoꝛ. eſt maioꝛ corpe ⁊ maioꝛ aĩa. negaẽ ꝯña: qꝛ alr capiẽ ps. Corp⁹. n. nõ eſt ps

Ad 3ͫ q̃titatiua ſoꝛ. ſed eſt ps eẽntialis. ſilr aĩa. ¶ Ad 3ͫ rñdet Magiſter in. 34. argumẽto tertij dubij quadrature. Pro qua rñſione aduerte tria. ¶ Primũ ꝙ ſicut deus ꝑ eſſentiã ſuã itelligit incõplexe ita ꝑ eẽntiã ſuã itelligit cõplexe ⁊ vbalr. nec intelligit aliqd ꝑ aliqḋ accidens: qꝛ tunc eſſet qd cõpoſitũ qḋ eſt ipoſſe: ſꝫ qcqd intelligit: intelligit ꝑ eẽntiã ſuã ꝓpriã: vt ex ſñia phĩ ⁊ cõmẽ. 8. phyſicoꝝ ⁊. 12. metaphy. colligiẽ. Scḋo aduerte ꝙ ſicut in deo eſt ſpẽs intelligibilis qua intelligit incõplexe: ita in deo eſt ſpẽs intelligibilis qua itelligit cõplexe: ⁊ ꝯñter in deo eſt ꝓpõ vera ⁊ falſa: neccĩa ⁊ cõtingẽs: qꝛ intelligit oĩa entia ⁊ neceſſaria ⁊ ꝯtingẽtia: vt pꝫ. ¶ Tertio aduerte ꝙ qñ ꝑmiſſe ſunt idẽtice nõ ſeqẽ ꝯclõ formalis. ideo nõ ſequiẽ hoc eſt pater ⁊ hoc eſt filius demõſtrando eſſentiaꝫ diuinam. ergo pater eſt filius. Siłr nõ ſequiẽ. oĩs eſſentia diuina eſt pater. fili⁹ eſt eſſentia diuina. ḡ filius eſt pr̃. Ad formã ergo argumẽti rñdẽdo cõcediẽ ꝙ iſta eſt falſa. totũ qḋ deus ſciuit adhuc ſcit. ¶ Et ad pbationẽ negaẽ ꝯñia: ⁊ cõcedo vlteri⁹ ꝙ deus aliquã ꝓpõnẽ deſinebat ſcire. ⁊ ꝙ in ipſo eſt aliq̃ ꝓpõ falſa q̃ prius fuit vera: nec ex hoc eſt aliqua mutatio in deo: ſed ſolũmõ in ſignificato illius ꝓpoſitionis: nec ex hoc ꝙ ꝓpoſitio falſa eſt in deo ſequiẽ ꝙ ꝓpoſitio vera ſit ꝓpoſitio falſa: qꝛ mediũ ſolũ eſt idẽticũ: ſꝫ ſequiẽ ꝙ aliqd qḋ eſt ꝓpoſitio vera eſt ꝓpoſitio falſa. Itẽ ex hoc ꝙ deus deſinit aliquam ꝓpõnẽ ſcire nõ ſequiẽ ipſum ſcire plura vna vice q̃ alia: qꝛ qñ ꝑmo deus aliquam ꝓpoſitionem deſinit ſcire ſuum cõtradictoꝛium incipit ſcire.

¶ Utrum ſemper exponibiliter probetur. Qõ. XVI.

Argũ p̃ **Contra** ſequiẽ: data iſta pbatiõe ꝙ iſta eſt falſa. ſemꝑ deus fuit. ſimilr iſta. ſemꝑ mũdus erit: qḋ eſt incõueniẽs. pbatur ꝯña: qꝛ ꝑma equiualꝫ huic. oĩ tẽpoꝛe deus fuit. ⁊ ſcḋa huic. oĩ tpe mũdus erit: mõ iſte ſũt falſe: vt pꝫ per exponẽtes. ꝑma eniꝫ exponiẽ ſic. aliquo tẽpoꝛe deus fuit ⁊ nullũ eſt vel fuit tps qn tũc de⁹ fuit. ḡ ⁊c̃. ſcḋa exponẽs eſt falſa: qꝛ tps pñs eſt vł fuit. ⁊ tñ in illo nõ fuit. Scḋa exponiẽ ſic. aliquo tpe mundus erit ⁊ nullum eſt vel erit tps qn tunc mundus erit. ḡ ⁊c̃. Scḋa eſt falſa: qꝛ tps pñs eſt vel erit tps: ⁊ tñ in illo nõ erit. ¶ 2° ſic. data

Argũ 2° veritate pbationis ſequiẽ ꝙ qcqd viuit ſemꝑ eſt: ⁊ ẽt ꝙ qcqd moueẽ ſemꝑ ſe hꝫ illo mõ. vt dicit Magiſter in 4° ꝯne: ſed q̃libet illaꝝ eſt falſa: vt pbabo. ḡ ⁊c̃. ꝯñia tꝫ cum maioꝛi. minoꝛ pbaẽ: qꝛ ex prima ſequiẽ. qcqd viuit ſemꝑ eſt: tu viuis. ergo tu ſemꝑ es. ⁊ vltra. ḡ oĩ tẽpoꝛe es a ꝯuertibili ad cõuertibile: ſed tps ꝑteritum eſt tps. ergo tu es in tẽpoꝛe ꝑterito: qḋ eſt falſuꝫ. ex ſcḋa ſequiẽ. qcqd mouetur ſemꝑ ſe hꝫ illo mõ: celũ moueẽ. ḡ celuꝫ ſe hꝫ illo mõ: ⁊ vltra. ergo ſemꝑ ſe hꝫ eodẽ mõ a cõuertibili ad cõuertibile: ⁊ vltra. ergo celũ nõ moueẽ. tꝫ ꝯñia: qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſequiẽ oppoſitũ añtis. ſequiẽ eniꝫ. celũ moueẽ. ḡ ſe hꝫ alr

Argũ 3° q̃ prius: qꝛ moueri eſt alr ſe hñe q̃ ꝑus. ergo nõ ſemꝑ ſe hꝫ eodeꝫ mõ. ¶ 3° ſequiẽ ꝙ iſta ſit vera ſemꝑ fuit homo: vt pꝫ exponẽdo ipſa: ſꝫ tunc ſequiẽ. ſemꝑ fuit hõ. ergo homo fuit ſemꝑ. tꝫ cõſequentia per conuerſionem ⁊ conſequens eſt falſum: vt patet. ergo ⁊ antecedens.

Ad p̃ͫ **Ad hec** rñdeẽ. ¶ Ad p̃ͫ dĩ ꝙ due ſunt opiones de ly ſemꝑ: vt tangit Magiſter. ¶ Prima eſt ꝙ ly ſemꝑ ꝯuertiẽ cum ly omni tẽpoꝛe nõ abſolute: ſꝫ ſꝫ exigentiã verbi cui additẽ. ¶ Alia dicit ꝙ ly ſemꝑ cõuertitur cũ ly omni tẽpoꝛe abſolute ⁊ ſm illã regulã cõcediẽ ꝙ ille ſunt falſe: ſemꝑ deus fuit: ſemꝑ mundus erit: ſꝫ ꝯo ꝑmã negaẽ: neqꝫ ꝑma ꝓpoſitio equalet huic. omni tẽpoꝛe deus fuit: ſed iſti. oĩ tẽpoꝛe ꝑterito deus fuit. neqꝫ ſcḋa equalet huic. omni tẽpoꝛe mũdus erit: ſꝫ iſti. omni tẽpoꝛe futuro mundus erit. ¶ Ad 2ͫ concediẽ ꝙ ſequiẽ illas eſſe

Ad 2ͫ veras. Et ad pbationẽ ꝑme cõcedo o neq dicis omni tẽpoꝛe es: ſed nego poſtea ꝯñtiaꝫ cũ dicis: tẽpus ꝑteritũ eſt tẽpus. ergo tu es in tẽpoꝛe ꝑterito: ſed minoꝛ debet eẽ. tps preteritũ eſt tps preſens. Et ad pbationẽ ſcḋe cõcedo totũ donec dicis ꝙ celũ ſemꝑ ſe hꝫ eodẽ mõ: ⁊ cum infers. ḡ nõ moueẽ. nego ꝯñtiã. ⁊ cũ tu pbas ꝯñtiaꝫ: qꝛ ſequiẽ. moueẽ. ergo ſe habet aliter q̃ prius. cõcedo. ergo nõ ſe habet eodẽ mõ. dico ꝙ ſe hꝫ eodẽ mõ: ⁊ nõ ſe hꝫ eodẽ mõ. ſe hꝫ qdẽ eodẽ mõ reſpectu actus vbi: qꝛ moueẽ nũc ſicut ꝑus: ſe hꝫ alio mõ reſpectu tertij: vtputa in motu celi reſpectu

Ad 3ͫ alicuius fixi vt centri. ¶ Ad 3ͫ cõcedo ꝙ illa eſt vera: ſꝑ fuit hõ. Ad improbationẽ nego ꝯñtiaꝫ: qꝛ arguitur a ſenſu compoſito ad ſenſum diuiſum neqꝫ cõuertitur: ſed ſic cõuertitur. in quolibet tempoꝛe preterito fuit homo.

¶ Utrum ab eterno ꝓbetur exponibiliter. Qō.XVII.

Argũ p. Contra ſequit: data veritate iſtius ꝓpo-
ſitionis ſequitur ꝙ illa eſt vera.
antecħis potuit eſſe ab eterno: qꝛ valꝫ ꝯña: ante-
cħis potuit eſſe añ qðlꝫ tp̄s finituꝫ: que eſt vͣa:
qꝛ antecħis potuit ꝓduci añ qðlꝫ tp̄s finitũ. ğ
antecħis potuit eſſe añ qðlibꝫ tp̄s finitũ: ſꝫ tũc arguĩ ſic.
qcqd potuit eē ab eterno pōt eſſe eternũ. antecħis potuit
eſſe ab eterno. ğ antecħis potuit eſſe eternꝰ. ğ antecħis eſt
eternus. tꝫ ꝯña: qꝛ in eternis nō differt eſſe ⁊ poſſe eſſe 3°
T.c.33. phyſicoꝝ. maior p̄mi ſylli ꝓbaĩ ſic. qcqd eſt ab eterno ē
eternũ. ğ qcqd pōt eſſe ab eterno pōt eē eternũ. tenet ꝯña
Argũ 2° ab eſſe ad poſſe. ¶ 2° ſequiĩ ꝙ illa eſt vͣa: deus potuit ab
eterno ꝓducere mũdũ. Sꝫ ꝯ qꝛ ponaĩ tũc ꝙ ꝓduxiſſet ſi
eſt poſſe nō dꝫ ſequi impoſſibile: ⁊ ſequiĩ ꝙ eſſet actu multi
tudo aiaꝝ infinita ex quo infiniti fuerũt hoies: hoc aũt eſt
T.c.33. impoſſe ⁊ ꝯtra p̄hm 3° phyſicoꝝ dari infinitum actu. ğ ⁊c̄.
Argũ 3°. ¶ 3° ſequitur ꝙ illa eſt vera. ab eterno deus erit: qꝛ valet
illa: poſt qðlibet tp̄s finituꝫ deus erit: ſꝫ ꝯ. iſta: poſt qðlibꝫ
tp̄s finitum deus erit: ſic reſolviĩ: tunc deus erit: ⁊ tũc erit
poſt qðlꝫ tp̄s finitum. ergo poſt qðlibet tp̄s finitum deus
erit. Sed quero qd demonſtraĩ per ly tũc: aut inſtãs pre-
ſens aut aliquid futurũ. ſi primuꝫ prima reſoluens eſt fal-
ſa. ſi 2ᵐ ſcd̄a reſoluens eſt falſa: quare ⁊c̄.

Ad p̄ᵐ **Ad hec** rñdeĩ. ¶ Ad p̄ᵐ dicũt qdã negando illam
qcqd potuit eſſe ab eterno pōt eſſe eternuꝫ:
qꝛ quelꝫ res corruptibilis potuit eſſe ab eterno cũ potue-
rit ꝓduci ab eterno: nō tñ res corruptibilis pōt eſſe eter-
na: qꝛ repugnat nãe ſue cum ſit corruptibilis: neqꝫ ſi ante-
cħis fuiſſet ab eterno ꝓductus ſꝫ cũ mundo duraſſet tp̄e
infinito: neqꝫ eſſet dare p̄ᵐ inſtans tp̄is in quo fuit: ſed hñ
eternitatis: neqꝫ eſſet aſſignare p̄mũ inſtans nō eſſe eius.
Cōſidera ſup hãc rñſionē: qꝛ nō valet: qꝛ eodē mō quo eſt
Rñſ° 2° ab eterno eodē mō pōt eſſe eternũ. ¶ Jō alr̄ dicaĩ negã-
do illã ꝯñtiã. antecħis pōt eſſe eternus. ğ antecħis eſt eter
nus: qꝛ nō valet ꝯña a poſſe ad eſſe. ¶ Ad auctãtē p̄hi di-
caĩ ꝙ ſic itelligiĩ ꝙ ſi de rebus ꝑpetuis eſt veꝝ dicere cō
tingit ſic eſſe: aut pōt ſic eſſe: ⁊ ponere illð poſſe in eē nihil
differt. i. nullũ dꝫ ſeq̄ incōueniēs: vt pꝫ inſpicienti textum
p̄hi ibidē q̄ dicit. Si eēt locus ifinitꝰ poſſis repleri corpe. ğ
corpꝰ eſſet infinitũ alr̄ nō repleret: mō pꝫ ꝙ auctas nō eſt
Ad 2ᵐ ad ꝓpoſitũ: qꝛ antecħis nō eſt eternꝰ. ¶ Ad 2ᵐ dicũt qdã
admiſſo ꝙ mũdus fuerit ab eterno ꝓductꝰ: qð nō eſt icō-
ueniens multitudinē ifinitã aiaꝝ eſſe: neqꝫ eſt ꝯ p̄hm da-
ri infinitũ actu ſꝫ q̄titatē diſcretã: ſꝫ hñ ſm q̄titatē cōti-
nuã. ſm aũt viã Cōmētatoris quã credo fuiſſe viã p̄hi: cũ
in eternis nō ponaĩ niſi vnũ idiuiduũ ſub ſpē: ſtante eter
nitate mũdi vnica aia intellectiua erit in oibus ⁊ ſic non
Ad 3ᵐ eſt multitudo infinita aiaꝝ. ¶ Ad 3ᵐ cōcediĩ poſt qðlibꝫ
tempus finitum erit deus: tenēdo ly poſt ꝑpoſitionalr̄:
⁊ tunc exponitur vt prepoſitio nō aũt aduerbialr̄: qꝛ tunc
reſolueretĩ vt dictum eſt: ⁊ erit falſa.

¶ Utrum infinitũ ꝓbetur exponibiliter. Qō. XVIII.

Argũ p̄. Contra. Nō ſeqĩ. aliquãtũ pōdus tu po-
tes portare ⁊ nō tãtuꝫ qn maiꝰ.
ergo ifinitũ pondus potes portare: ğ. ꝓbatio
mala. ꝯña tꝫ: ⁊ añs ꝓbaĩ: qꝛ añs eſt veꝝ ⁊ cō-
ſequēs falſuꝫ. Qꝫ añs ſit veꝝ ꝓ p̄ma pte pꝫ: ꝓ
2ᵃ ꝓbaĩ: qꝛ ſi nō. deĩ oppoᵐ: ⁊ ſeqĩ ꝙ eſt dare maximuꝫ
pōdus qð tu potes portare: qð eſt abſurdũ. Qꝫ ꝯña ſit fal-
ſuꝫ ꝓbaĩ: qꝛ ꝯdictoriũ eſt veꝝ. ſ. nō infinituꝫ pondus po-
tes portare: qꝛ nō tãtũ pondus q̄tũ eſt elementũ terre tu
potes portare. ğ nō infinitũ pondus potes portare. ğ falſũ
eſt ꝙ ifinitũ pondus potes portare. tꝫ ꝯña: qꝛ iſta ꝯdicũt.
¶ Jtē ſi infinitũ pōdus potes portare. ergo aliquãtũ pon
dus potes portare: ⁊ duplũ ad illud ⁊ triplũ ⁊ ſic in infini-
Argũ 2° tũ. ꝯñs eſt falſuꝫ. ⁊ tꝫ ꝯña ꝑ exponētes. ¶ 2° ſic. ſequiĩ ꝙ
iſta ſit vera. ifinita ſunt finita: vt pꝫ ꝑ exponētes: ſꝫ ꝯ. ſeqĩ
infinita ſunt finita. ergo finita ſunt infinita. tꝫ ꝯſequentia
per cōuerſionem ſimplicē: ⁊ cōſequēs eſt falſum. ergo ⁊
antecedēs. Jtē ſequiĩ. infinita ſunt finita. ergo aliqua infi
nita ſunt finita. tenet cōſequētia ab indefinita ad particu
larem: cōſequēs eſt falſuꝫ. ergo ⁊ antecedēs. Jtē ſequitur.
Jnfinita ſunt ifinita. ergo infinita nō ſunt finita. tenet ꝯſe
quentia ab affirmatiua vnius diſperati ad negatiuã alte-
rius: ⁊ añs eſt verũ qꝛ predicaĩ idem de ſeipſo. ergo ⁊ cō-
Argũ 3° ſequens eſt veꝝ. ¶ 3° ſequiĩ ꝙ iſta eſt vera. per infinitũ
tēpus antecħis pōt eſſe futurus: vt pꝫ per exponētes: ſed
cōtra arguiĩ ſic: per aliquãtũ tēpus pōt eſſe futurus: vt pu
ta per finitũ. ergo vel dabiĩ maximũ tēpus per qð poteſt
eſſe futurus vel minimũ per qð nō. tenet cōſequētia: qꝛ ſit
diuiſio reſpcũ potētie actiue. ſꝫ nō pōt dari p̄ᵐ: qꝛ illð non
pōt eē finitũ qð ſit maximũ: qꝛ quocũqꝫ dato ꝑ amplius
tp̄s pōt eē. nec ifinitũ: qꝛ tũc ꝑ illud poſſet eſſe ꝙ claudas
ꝯdictionē. nec ēt pōt dari 2ᵐ: qꝛ finitũ nō pōt eē minimũ
per qð: qꝛ tũc ꝑ qðlibet minimũ poſſet eſſe: ſed cũ aliqð
maximũ ſit minus illo dato. ergo per aliquod tempus in-
finitum poſſet eſſe: qð eſt impoſſibile.

Ad p̄ᵐ **Ad hec** rñdeĩ. ¶ Ad p̄mũ negaĩ añs. Ad ꝓbatio-
nē negaĩ ꝯña eſſe falſum. Ad ꝓbationē cũ
diciĩ. nō tãtũ pōdus quãtũ eſt elm̄tũ terre potes portare.
ergo nō infinitũ pōdus potes portare. Magr̄ negat añs
quia poſſum portare hoc demonſtrando. s. pedale terre.
⁊ hoc eſt vel pōt eſſe tantũ pondus quãtũ eſt totũ elm̄tuꝫ
terre. ergo ⁊c̄. lꝫ eni hoc nō poſſet eſſe tãte magnitudinis
quãtũ eſt totũ elementũ terre: tñ non tolliĩ quin poſſet eē
tanti ponderis per intenſionē grauitatis ſuo ſubiecto manē-
Rñſ° 2° te equalr̄ magno. Ego aũt tutius reſpōderē negãdo ꝯñaꝫ
illã: lꝫ eni non tantũ pondus quãtũ eſt totũ elemētũ terre
poſſim portare: tñ infinitũ pondus poſſuꝫ portare. Et cũ
dicis nullũ infinitũ pondus potes portare cōcedo: ſed cũ
infers: ğ nō infinitũ pondus potes portare. nego ꝯñaꝫ: qꝛ
iſta nō ꝯdicit illi: ſed hec aliqð ifinitũ pondus poſſuꝫ por
tare: ⁊ cũ dicis ergo duplũ ⁊ triplũ: ⁊ ſic in infinitũ: dicitur
illam ꝓpoſitionē eſſe verã tenēdo p̄mã reſponſionē ⁊ nō
Ad 2ᵐ ſecũdã. ¶ Ad ſcd̄m ꝯcedo iſtã. ifinita ſunt finita. ⁊ nega-
tur ꝯña: qꝛ nō ſic ꝯuertiĩ vt dicis: qꝛ nō ꝯſimilr̄ termini
ſignificarēt: ſed ſic ꝯuertiĩ: ifinita finita ſunt. Ad alið ne-
gaĩ ꝯñtia: qꝛ iſta nō eſt particularis hñꝰ: ſed illius. entia
ifinita ſunt finita. Ad aliud negaĩ añs: lꝫ eni idē prediceĩ
Ad 3ᵐ de ſeipſo: nō tñ eodē modo ſumptũ. ¶ Ad tertiũ ꝯcediĩ
iſta per infinitum tēpus antecħis pōt eſſe futurus. ¶ Ad
improbationē tenēdo ꝙ vnũ infinitũ non ſit minus alio:
vt vult Hentiſber. Diciĩ ꝙ datur minimũ qð non: ⁊ illð
eſt tēpus infinitũ: qꝛ ꝑ illud non pōt eſſe futurus: ſed per
quodlibet minus: nec aliqð ifinitũ eſt minꝰ iſto. Tenēdo
aũt ꝙ vnũ infinituꝫ ſit maius alio, nego illam diuiſionē:
quia ſubcontraria debent verificari pro tempore finito.
qualiter non eſt in propoſito.

¶ Et ſic eſt finis harũ queſtionũ: quaruꝫ numerus eſt. 18.
quare ſi bene numerabis ſunt. 98. Ad laudem Dei ⁊ glo-
rioſe virginis Marie.

¶ Pauli veneti logica cũ expōnibus ac qōnibꝰ Menghi
Fauētini viri clariſſimi. Et Jacobi Riui. Cũqꝫ annota-
tionibꝰ magr̄i Manfredi de medicis ſeriatim inſertis: ꝑ
magr̄m Ambroſiũ Patauinũ ordinis diui Auguſtini ac-
curatiſſime reuiſa ⁊ emendata: Feliciter FINIT.

¶ Incipit tractatus magnus de primo ⁊ vltimo inſtāti excellētiſſimi artiū ⁊ medicine doctoris magr̄i Menghi Blācbelli fauētini ad fratrem Carolum fauentinū ordinis ſeruoꝝ.

Cuz multa mecū ipſe repeterez ex his q̄ olim in philia ſcripſerā occurrit mihi an alia tractat⁹ de pmo ⁊ vltimo inſtāti ꝑ arduas phie qōnes diſſoluēs. Quē cū ſtudioſis phie nō paruz pfuturū iudicarē illum in pſentia edere ppoſui: ne tanti operis labor inutilis eēt. adde ꝙ ⁊ mētes iuuenū ad nouas ſpeculatiōes excitabit. Tuo aūt nomini frater Carole fauētine dedicaui. Tuz qꝛ tuis p̄cibus ad hoc ipulſus ſum. Tuz etiā iure patrie tueqꝫ doctrine pſtātia qbus tibi plurimū debeo: es eni doctiſſimoꝝ viroꝝ iudicio iter pmos tue religionis phos ac theologos ꝯnumeratus. Eo igit̄ libētius hec tibi iſcripſimus: ꝙ coꝝ optim⁹ iudex eē poteris. Diuiſimus aūt tractatū in duodecim qōnes: vt oēs mās amplecteret̄ quas Mātuanus ꝯtra viā cōem agit. In ſingulis āt vtriuſqꝫ ptis rōnes ⁊ fundamēta iecimus: vt quiſqꝫ via ſibi grata icedere poſſit.

Queſtio. I.

Argumēta Petri mātuani

Vtrum quelibet forma ſubālis pducenda ſucceſſiue pducat̄. Et arguit̄ p̄ ꝙ ſic: qa capiat̄ .a. ignis pedalis vniformis in oīb⁹ diſpōnib⁹ cū qbus eius forma ꝯſeruat̄: ⁊ ei approximet̄ agēs incipiens corrūpere illas diſpōnes.

Argū̄ p̄.

¶ Et arguit ſic: ꝑus corrūpent̄ diſpōnes in pte ppinq̄ q̄ꝫ remota. igit̄ ꝑus corrūpet̄ foīa ignis in pte ppinqua q̄ꝫ remota. tenet ꝯña ꝑ vnū pn̄m qd̄ dic: ꝙ foīa nō pōt ſtare in mā ſine diſpōnib⁹ ꝯſeruātib⁹ eā. Et vlterius ſeqt̄ cū mā nō poſſit ſtare ſine foīa ꝙ ꝑus iducet̄ foīa ſeq̄ns in pte ppinq̄ q̄ꝫ remota: ⁊ ꝑ ꝯñs ſicut forma p̄cedēs ſucceſſiue corrūpet̄: ita foīa ſequēs ſucceſſiue iducet̄. aīs vō pn̄le pꝫ per illud pn̄. qd̄ dicit: oē agēs nāle veloci⁹ agit in ptem ppinquā q̄ꝫ remotā. igit̄ ꝑus corrūpit diſpōnes in pte ppinq̄ q̄ꝫ remota.

Argū̄ 2°.

¶ 2°. qꝛ capio māz in q̄ ſit foīa ignis cui approximet̄ agēs icipiēs corrūpe: ⁊ q̄ro aut talis mā eſt eq̄lr diſpoſita ꝑ totū p ꝯſeruatiōe forme: aut nō. Si dī ꝙ ſit eq̄lr diſpoſita: ⁊ cū agēs corrūpēs ſit meli⁹ applicatus pti ppinq̄ q̄ꝫ remote. igit̄ ꝑus corrūpit diſpōnes in pte ppinq̄ q̄ꝫ remota. Si vō dī ꝙ nō ē eq̄lr diſpoſita ꝑ totū: eſt ḡ min⁹ diſpoſita ad vnū punctū q̄ꝫ ad aliū. igit̄ ꝑus icipiet corrūpe formā ad vnū punctū q̄ꝫ ad aliū: ⁊ ita ſequēs foīa ꝑus iducet̄ ad vnū punctū q̄ꝫ ad aliū. q̄re.

Argū̄ 3°.

¶ 3°. qꝛ ſi foīa ſubālis nō iducit̄ ſucceſſiue: ſeqt̄ ꝙ det̄ minima mā i quā foīa eque p̄ iducit̄. pꝫ ꝯña: qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſeqt̄ opp̄m aītis: qꝛ ſi nō dat̄ minima mā in quā foīa eque p̄ itroducit̄: tūc q̄cūqꝫ data in quā iducit̄ ꝑus iducit̄ in minorē: q̄re ſucceſſiue iducit̄. Et ꝯñs ſit falſuz, pbat̄: qꝛ ſi det̄ minima mā in quā foīa iducit̄: tūc dabit̄ minim⁹ ignis: quo dato corrūpat̄ ꝑ diuiſionē: ⁊ ſeqt̄ ꝙ ptes illi⁹ māe ſtabūt ſine forma: qd̄ eſt ipoſe. ⁊ pbat̄ ꝯña: qꝛ cū forma ignis minorē mām poſſit iformare q̄ꝫ forme alioꝝ elimoꝝ: ⁊ foīa ignis nō poſſit tales ptes ſeorſuz iformare: qꝛ daret̄ min⁹ minimo. igit̄ nulla alia foīa poterit illas ptes ſeorſuz iformare: q̄re remanebūt ſine foīa.

Argū̄ 4°.

¶ 4°. qꝛ capio mām aliquā diſponēdā p itroductiōe forme: ⁊ q̄ro. vel alterabit̄ ab agēte extrinſeco vel itrinſeco. ſi extrinſeco: ⁊ cū illō velocius agat in ptem ppinquā q̄ꝫ remotā. igit̄ ꝑus diſponetur in pte ppinq̄ q̄ꝫ remota: ⁊ per ꝯñs ꝑus iducit formaz in pte ppinq̄ q̄ꝫ remota. Si vō ab agēte itrīſeco diſponit̄: aut vniformiter aut difformiter. ſi difformiter. igit̄ ꝑus in vna pte diſponet̄ q̄ꝫ in altera: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝑus iducit formā in vna pte q̄ꝫ in alia. ſi vō vniformiter diſponet̄ ab agēte intrinſeco: ⁊ cū nō ſit poſe aliqd nālr alterari: niſi agēs extrinſecū effectiue ꝯcurrat: ſed agēs extrinſecū plus adiuuat ad vnā ptē q̄ꝫ ad aliaz. igit̄ ꝑus diſponit in vna pte q̄ꝫ in alia: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝑus inducit formā in vna parte q̄ꝫ in alia.

In oppoſitum ⁊ ꝓ via cōi.

¶ In opp̄m arguit̄ p̄: qꝛ in q̄lꝫ ſpe rei nālis dat̄ minimum potēs ſeorſuz exiſtere in illa: vt puta minimus ignis minima terra ⁊ hꝫ. igit̄ forma nō inducit̄ ſucceſſiue. tenet ꝯña: qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſeqt̄ oppo̅m aītis. aīs pbat̄. p̄ auctē phi. p̄ phyſi. dicētis: carnis aūt determinata eſt q̄ntitas in magnitudine ⁊ puitate. ⁊ 2° de aīa: oīuz nā ꝯſtantiū terminus ⁊ rō eſt magnitudis ⁊ aug̅. pbat̄ ēt rōne phi ꝯ Anaxagorā p̄ phyſi. Nā arguit ſic phūs. ſi ꝯtingit ptē q̄ ſeorſuz pōt exiſtere quātācūqꝫ eē in magnitudine ⁊ puitate: ꝯtingit ⁊ totū q̄ntācūqꝫ eē: ſed ipoſſibile eſt totū q̄ntūcūqꝫ eſſe. ḡ ipoſſibile eſt ptē q̄ntūcūqꝫ eſſe: q̄re pꝫ ꝙ alr rō phi nō valeret: ſi nō daret̄ minimū nāle i q̄lꝫ ſpe.

Argū̄ p̄. T.c.38. T.c.41. T.c.36.

¶ 2° argū̄ rōne vtutū nāliū ſic. Quelibꝫ foīa ſubālis hꝫ vtutes ſuas nāles determinatas. igit̄ q̄lꝫ foīa ſubālis limitat ſibi quātitatē determinatā. tꝫ ꝯña: qꝛ vtus inſeqt̄ formā in ordine ad mām ⁊ q̄ntitatē: q̄ꝛ in maiori q̄nto maior eſt vtus. 4° metheo. aīs pbat̄: qꝛ oīs forma eſt limitata ꝑꝫ ſuas opōnes. igit̄ eſt limitata ꝑm vtutes.

Argū̄ 2°. T.c.2.

¶ 3° arguit̄ rōne opōnū: qꝛ foīa ſubālis nō eſt apta nata opari in q̄cūqꝫ mā. igit̄ nō eſt apta nata iduci in q̄ncūqꝫ māz. tꝫ ꝯña: qꝛ foīa nō iducit̄ in māz niſi vt opet̄ in ea. aīs pbat̄: ⁊ maxie de forma ſubāli ipſius aīati: qꝛ cū aīa ſit act⁹ corpis organici. 2° de aīa: nō ē apta opari niſi in corpe organico: ſꝫ nō q̄cūqꝫ mā pōt eē organica: qꝛ organizatio reqrit diuerſitatē partiū: q̄re.

Argū̄ 3°. T.c.6.

¶ 4° argū̄ rōne ꝯſuatiōis ſic. Nō pōt foīa ꝯſeruari in q̄cūqꝫ modica mā: ḡ nō pōt foīa iduci in q̄ncūqꝫ modicā māz. tꝫ ꝯña: qꝛ nō minores diſpōnes reqrunt̄ pro itroduci q̄ꝫ p ꝯſeruari: cū itroduci ipſi⁹ forme ordinet̄ ad ꝯſeruari eiuſdē. aīs pbat̄: qꝛ p ꝯſeruari ipſi⁹ foīe reqrit̄ certa actiuitas forme: ſꝫ hec iſeqt̄ formā in ordine ad determinatā q̄ntitatē. vt colligit̄ 4° metheo. vbi dī ꝙ in maiori q̄nto maior eſt vtus: q̄re ⁊c̄.

Argū̄ 4°. T.c.2.

¶ Rñſio in hac mā ſunt due opiones. vna Mantuani: ⁊ alia cōis.

Primus ꝑſuppoſitū ad ꝓ opione Pe. mātuani.

¶ Pro opione Mātuani ponem⁹ p̄ ꝯnes rñſiuas ad q̄ñm. ¶ Pro qua ꝑſupponit̄ p̄ ꝙ nālr loquēdo ſola foīa ꝑm ſe ⁊ q̄lꝫ ſui ptē pōt icipe eē ⁊ deſinere eē. pꝫ: qꝛ mā p̄a eſt igenita ⁊ incorruptibilis: ⁊ nō plus fuit vel erit de mā p̄a in reꝝ nā q̄ꝫ iā ſit nec min⁹: dixi notāter. nālr loquēdo: qꝛ ꝑꝫ veritatez mā aliqñ deſinit eē: vt in ꝯſecratiōe. plus aūt vel min⁹ alī qñ eſt tā de foīa ſubāli q̄ꝫ accñtali: ſed hꝫ ppoſituz nō deſtruit.

Correl°.

¶ Ex q̄ ſeqt̄: ꝙ ſi aliqd̄ ens nāle icipit vl̄ dſinit eē: ipm icipit vel deſinit eē pp ei⁹ formaz ſubālē q̄ icipit vel deſinit eē.

Preſuppoſitū 2m.

¶ 2° ꝑſupponit̄ ꝙ foīa ſubālis nō pōt ſtare in mā ſine diſpōnib⁹ ꝯſeruātib⁹ ipſaz. pꝫ: qꝛ nō pōt eē ꝙ ſit ignis ſine aliq̄ gradu caliditatis ⁊ ſiccitatꝫ.

Preſuppoſitū 3m.

¶ 3° ꝑſupponit̄ ꝙ agēs nāle veloci⁹ agit in ptē ppiquā q̄ꝫ remotā: dūmō paſſum fuerit vniforme a pn̄° actiōis ceteris ptib⁹. pꝫ: qꝛ meli⁹ applicat̄ pti ppinq̄ q̄ꝫ remote: ſꝫ melior applicatio iuuat ad agēdū. igit̄ magis agit in pte ppinq̄ ⁊ veloci⁹ q̄ꝫ in pte remota.

Preſuppoſitū 4m.

¶ 4° ꝑſupponit̄ ꝙ mā p̄a ſaltē iferior non ſtat ſine foīa ſubāli ſibi inherēte. pꝫ: qꝛ mā p̄a eſt pura potētia: ſed pura po̅ nō exiſtit ſine actu ſibi iherēte: q̄re. Et notāter dixi: ſaltē iferiori pp varias opiones de mā celī.

Pa°ph. co°.o; ꝛ 79.ꝛ 8° ph.c.79. ꝛ in libel lo ſuo de ſuba orb. ꝛ alib: plu ries ꝛc. p° ꝯ.

qꝛ Comē.ꝫ viā cōem vult ꝙ celū nō eſt cōpoſitū ex mā ꝛ foīa:nec eſt foīa:ſꝫ eſt ſubm p ſe ſtās:ꝛ ꝯñr mā p ſe ſtās. ℂ Dis ſuppoſitis ponūt ꝯnes rñſiue ad q̄ſitū.p° ꝯ ſit 1ª. Quelꝫ foīa ſubalis extēſa pducēda ſucceſſiue gñabit ſal tē q̄ ad ptes q̄ntitatiuas. pbat ꝯ.ꝛ p̄ de foīa extēſa inaiati pducēdi pbatū eſt in p̄ argᵗᵒ qōnis ꝛ breuiter repetamᵒ: qꝛ pus corrūpunt diſpōnes ꝯſeruātes formā ignis in pte ppinq̄ q̄ꝫ remota.igit pus corrūpit foīa ignis in pte p pinq̄ q̄ꝫ remota.pꝫ ꝯña p 2ᵐ pſuppoᵐ:ꝛ añs pꝫ p 3ᵐ:ꝛ ſe quit vlteriᵒ.igit pus inducit foīa ſequēs in pte ppinq̄ q̄ꝫ remota.tꝫ ꝯña p 4ᵐ pſupᵐ:qꝛ nō ſtat mā ſine foīa ſibi i herēte:ꝛ ſegt vlterius.igit foīa ſequēs ſucceſſiue inducit. ℂ Cōfirmat 2° ꝛ 3° argᵗᵒ facto p pte affirmatiua qōnis. ℂ Probat mō ꝯ de foīa vegetatiua gñanda vel corrum pēda ꝙ ſucceſſiue gñabit vel corrūpet:qꝛ aliq̄ foīa vege tatiua extēſa ſucceſſiue gñabit.igit q̄lꝫ.tꝫ ꝯña:qꝛ eadē eſt rō de vna ꝛ de q̄lꝫ. pbat añs:qꝛ ponat ꝙ ex a inaiato de beat gñari plāta ſic ꝙ mā.a.inaiati erit mā plāte:ꝛ argui tur.pciſe ſicut corrūpet foīa ſubalis.a.inaiati:ita gñabit foīa ſubalis plāte:ſed ſucceſſiue corrūpet foīa ſubalis.a. inaiati ex dictis.igit ſucceſſiue gñabit foīa ſubalis plāte. ℂ Probat ēt eadē ꝯ de forma ſenſitiua extenſa gñanda vel corrūpenda:qꝛ accipiat ſemē ex quo dꝫ gñari aſinus: ꝛ arguit:pciſe ſicut corrūpet foīa iſtius ſeminis:ita gñabit foīa aſini:ſed ſucceſſiue corrūpet foīa ſeminis ex pdictis:qꝛ

Rñſio ad inſtā alio rum. inaiatū eſt.igit ꝛ foīa aſini ſucceſſiue gñabit. Nec valꝫ ſi di ꝙ ſemē eſt aiatū:qꝛ ſemē ē ſupfluitas.igit nō eſt viuēs. q̄re nō eſt aiatū.Et dato ꝙ ſit aiatū nō obſtat qꝛ ipꝫ gña bit ex aliq̄ inaiato:ꝛ fiat argᵘᵐ vt ſupra de illo inaiato ex quo gñabit ſemē ſi ponat 1° ſemē eē aiatū vel aia ſenſiti

Corᵐ p̄ᵐ ua vel vegetatiua. ℂ Ex hac p̄ª ꝯne iferunt tria. Primo eni ſequit ꝙ foīa extēſa corrūpēda ſucceſſiue corrūpet. pꝫ:qꝛ pus corrūpunt diſpōnes ꝯſeruātes illā in pte ppin qua q̄ꝫ remota.igit pus corrūpit foīa in pte ppinq̄ q̄ꝫ re

Corᵐ 2ᵐ mota:q̄re ſucceſſiue corrūpet. ℂ Segt 2°.ꝙ ſi aliqđ cō poſitū hñs formā extēſaꝫ gñabit vl corrūpet ꝙ illđ ſuc ceſſiue gñabit vel corrūpet.pꝫ:qꝛ pciſe tam cito gñabit vel corrūpet q̄ꝫ cito eius foīa gñabit vel corrūpet:ſed eiᵘ forma ſucceſſiue gñabit vel corrūpet.igit ꝛ ſilr cōpoſitū.

Corᵐ 3ᵐ ℂ Sequit 3°.ꝙ nō eſt poſe ꝙ aliqđ ſit p̄ᵐ inſtās alicuius cōpoſiti gñandi hñtis formā extenſaꝫ. Nec aliqđ pōt eſſe vltimū inſtās alicuiᵘ talis corrūpendi.pꝫ:qꝛ nulla erit p̄ª

Scđa ꝯ foīa gñata nec aliq̄ erit vltima corrupta. ℂ 2ª ꝯ.ſiquam mām aia itellectiua iformabit:quā iam nō iformat ipſaꝫ ſucceſſiue iformabit.Et ſi aliquā mām iformat aia itelle ctiua quā aliqñ nō iformabit:p pus vnā ptē illiᵘ māe de ſinet iformare q̄ꝫ aliā. ℂ Prima ps ꝯnis ſic pbat:qꝛ pci ſe ſicut corrūpet foīa pcedens in ſemine:ita aia itellectiua inducet in illa mā:ſed ſucceſſiue talis forma ſeminis corrū pet per iaꝫ dictaꝗ aia intellectiua ſiquā mām iformabit quā iam nō iformat ſucceſſiue iformabit. ℂ Et ꝯfirmat ex vltᵒ argᵗᵒ facto p pte affirᵐ qōnis.vbi arguebat ꝙ ſi aliq̄ mā diſponet pro itroductione forme:vel erit ab agē te itrinſeco vel extrinſeco:ꝛ q̄uocūqꝫ ſit ſemp pus diſpo net in vna pte q̄ꝫ in alia.q̄re pus iducet forma in vna pte q̄ꝫ in alia.Et adaptet argᵐ ad aiaꝫ itellectiuā:ponendo ꝙ caliditas vt.4.ſit minima cū qua pōt iduci foīa humana:ꝛ ſit minima cū qua nō pōt ſtare foīa ſeminis.ꝛ arguit vt ſu pra ꝙ pus iducet talis caliditas in pte ppinq̄ q̄ꝫ remota ſi ue ab agente itrinſeco alteret ſiue ab extrinſeco. ℂ 2ª ps ꝯnis pbat ſic:qꝛ ſi foīa humana ſm ſe ꝛ q̄lꝫ ſui certam mām deſinat iformare:ſequit ꝙ forma cadaueris ſubito gñabit:imo ſegt ꝙ forma cadaueris gñaret:qđ eſt ſlm: itē agēs nāle ciciᵘ corrūpit in ppinquū q̄ꝫ remotū:q̄re ꝛc.

Corᵐ p̄ᵐ ℂ Ex hac ꝯne ſequit ꝙ nullū dabit p̄ᵐ inſtās in quo erit

gñatus aliqs hō ex pus dato ſemie. ℂ Itē ſegt ꝙ nullius Scđm. aie humane p creationē pducēde dat p̄ᵐ inſtās:poſito ꝙ nō pus pducet q̄ꝫ mām iformabit:ꝛ ꝯñr nō datur p̄ᵐ in ſtans hoīs pducendi. ℂ Et ſi di ꝯ arguit.ꝙ nō imediate Inſtanᵃ poſt iſtans datū pducit aia itellectiua:qꝛ ſi imediate poſt iſtans datū pducet.g̊ imediate poſt.a.inſtās gr̄a exēpli in aliq̄ inſtāti pducet.ꝯñs ſlm.ꝯña pbat:qꝛ ipſa ſubito p ducet. ℂ Rñr negādo vtrāqꝫ ꝯñaꝫ.ipſa eni ſic ſubito p Rñſio. ducet ꝙ nullū erit tps vel iſtans:ante qđ nō pducet.ſicͭ ſi graue moueret in vacuo nūc nō mutat in vacuo:ſꝫ im mediate poſt h̄ mutabit:qđ graue nec p tps nec p inſtās mutabit. ℂ Ex his facile eſt rñdere ad argᵗª in oppᵐ pro hac via. ℂ Ad p̄ᵐ negat añs.ſ.ꝙ det minimū nāle potēs Ad p̄ᵐ in ꝯriū. ſeorſuꝫ exiſtere in oi ſpe.ꝛ ad auctēm Phi di ꝙ nō itelli git ꝙ ſit dare minimā carnē ſimplr:ſed ꝙ eſt dare mini mā carnē q̄ pōt dato medio corrūpenti reſiſtere abſqꝫ ſui corruptiōe.datur g̊ minimū ex cā extrinſeca ꝛ nō ex cā i trinſeca:nec formali nec mālī. ℂ Ad aliā auctē di ꝙ itē dit ꝙ aiata pfecta ꝛ pfecte organiꝫata no ſtant ſub q̄cūqꝫ modica q̄ntitate:nec ſub q̄cūqꝫ magna. ℂ Ad rōnē phi ꝫ Anaxagorā di ſilr ꝙ itēdit ꝙ nō ꝯtingit ptē que ſeor ſum pōt exiſtere quātācūqꝫ eē.ſ.que dato medio corrū penti reſiſtere poſſit:ꝛ nō ſimplr ꝯcludit. ℂ Ad 2ᵐ cū di Ad 2ᵐ ꝙ ois forma nālis eſt determinata ſm ſuas v̄tutes.igit li mitat ſibi q̄ntitatē determinatā.di diſtinguēdo de v̄tute: qꝛ vel p v̄tutē itelligis q̄ntitatē v̄tutis.ſ.actiuitatē eiᵘ: ꝛ ſic ꝯña valꝫ:qꝛ v̄tᵘ ſic iſegt formā i ordie ad māꝫ vl q̄ntitatē. ſꝫ añs eſt ſlm:qꝛ forᵃ ex ſe nō ē determiata ſꝫ v̄tutes ſꝫ de terminat a mā.vel p virtutē itelligis q̄litatē virtutis.ſ.q̄ litatē nālē:ꝛ ſic añs eſt verū.ſed ꝯña nō valꝫ:qꝛ virtus ſic nō inſegt formā in ordine ad māꝫ vel q̄ntitatē:ſed formā ſimplr. ℂ Et ſi argueres ꝙ virtus nullo mō inſequit for Inſtanᵃ. mā in ordine ad mām vel q̄ntitatē:qꝛ hoc dato mā ꝛ quā titas aliqđ facerent ad virtutē.ꝯñs ſlm:qꝛ māe ppriū eſt pati:ꝛ q̄ntitas nullaꝫ hꝫ de v̄tutibᵒ actiuis ſm Cōmen. 4° C.44. phyſi. ℂ Rñdent aliq ꝙ mā coagit:vt dicit Egi.q̄re ali Rñſio qđ facit ad v̄tutē:ꝛ quātitas abſtracta a mā nullā virtutē alioꝝ. actiuā hꝫ ſed in mā ſic. Nō placet hec rñſio:qꝛ mā eſt pu ra poᵃ. ℂ Dicat igit alr negando ꝯñam.ſi p aliqđ facere Rñſio itelligit actiue ꝯcurrere:qꝛ cū di ꝙ v̄tus ſiue actiuitas iſe ppria. quit formā in ordine ad māꝫ nō itelligit ꝙ v̄tus ſiue acti uitas ſit aliq̄ mō a mā:ſꝫ ꝙ gdus v̄tutis vel actiuitat di li mitari in mā.Et h̄ eſt qđ cōiter di ꝙ in alio ꝛ in alio q̄nto eſt alia ꝛ alia v̄tus. ℂ Ad 3ᵐ cuꝫ argt ꝙ foīa nō eſt apta Ad 3ᵐ opari in q̄cūqꝫ modica mā:igit nō pōt itroduci in q̄cūqꝫ modicā māꝫ.negat ꝯña:qꝛ plus regrit p ꝯſeruari q̄ꝫ pro itroduci:qꝛ p itroduci ſufficit diſpō q̄litatiua.p ꝯſeruari vō regrit ēt diſpō q̄ntitatiua ſaltē in ipſis aiatis pfectis ꝛ pfecte organiꝫatis. ℂ Pro opiōne vō cōi ponūt ꝯnes rñ Preſup poſito p opinione cōi. ſiue ad q̄ſitū pſupponēdo vnū.ſ.ꝙ ſicut in oi gnōne eſt da re p̄ᵐ gñatū:ita in oi alteratiōe eſt dare p̄ᵐ alteratū qđ ſꝫ ſe totū icipit alterari:h̄ colligit a Cōme.3° phyſi.coᵗᵒ 6°:ꝛ 8° phy.cō.23.Ex q̄ pꝫ ꝙ ſicͭ in ſuba dat minimū gñatū:ita in q̄litate dat minimū alteratū:q̄re ſegt ꝙ dat minimus ignis q icipit ſm ſe totū alterari ab aq̄. ℂ Ex q̄ iferi p̄ª ꝯ. p° ꝯ. ꝙ nulla foīa ſubalis pducēda p viā gnōnis:ſucceſſiue p ducet q̄ ad oēs ptes q̄ntitatiuas ſubiti.di notāter q̄ ad oēs ptes q̄ntitatiuas ſubiti:qꝛ lꝫ via cōis velit ꝙ foīa ſubalis ſubito ꝛ in iſtāti pducat in minimā māꝫ:tñ in reſiduū pōt ſuc ceſſiue iduci:donec ēt ſubito in vltimū minimū iducat. p bat mō ꝯ ſic.in oi gnōne dat p̄ᵐ gñatū:qđ ſꝫ ſe totū icipit gñari.igit nulla foīa ſubalis pducēda p viaꝫ gnōnis ſuc ceſſiue pducit q̄ ad oēs ptes ſubiti.pꝫ ꝯña:qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſegt oppᵐ añtis:qꝛ ſi foīa ſubalis ſucceſſiue iduce ret:nō daret p̄ᵐ gñatū.añs vō eſt pſupᵐ.q̄re. ℂ 2ª ꝯ. Nul 2ª ꝯ. la forma

la forma ſubalis pducēda per viā creatiōis ſucceſſiue pducet̄. pbat̄: q: creatio fit ſubito. igit̄ qd pducit̄ per crea tionē ſubito fit. nō ergo ſucceſſiue pducit. ¶ 3ª p riſiua totalr̄ ad q̄ſitū eſt. q nulla foia ſubalis pducēda ſucceſſi ue pducet̄. pbat̄: q: ois foia ſubalis pducēda vel pduce tur p viā gnōnis vel p viā creatiōis: ſed nulla iſtaꝝ ſucceſ ſiue pducet̄: vt pbatū eſt ex p̄cedētib° ꝯnibus. igit̄ nulla for³ ſubalis pducēda ſucceſſiue pducet̄. ¶ Ex his iferṫ q cuiuſlʒ forme ſubalis pducēde dat̄ p̄ᵐ inſtās in q̄ erit. pʒ: q: ſubito pducet̄ ꝛ in inſtāti: q̄re illō eſt p̄ᵐ inſtās in q̄ eſt. ¶ Inferṫ 2° q cuiuſlʒ cōpoſiti nālis dat̄ p̄ᵐ iſtās eē. pʒ: q: dat̄ p̄ᵐ inſtās in quo for³ iformat totalē mām. g̃ dat̄ p̄ᵐ inſtās cōpoſiti nālis ꝛc̄. ¶ Ex his facile eſt r̄ndere ad arg̃ᵃ Mātuani. ¶ Ad p̄ᵐ negat̄ q p̄us corrūpant̄ diſpō nes in p̄te ppinq̄ q̄ʒ remota ſignato minimo in qd agit. Et ad pbōnē cū dī. q oē agēs nāle veloci° agit in p̄tē ppin quā q̄ʒ remotaʒ. negat̄ iſtō v̄lr̄ itellm: q: cū agēs nāle eq̄ p̄ agat in minimā māʒ: nō p̄us agit in vnā partē q̄ʒ in aliaʒ. q̄re nec veloci° agit in vnā p̄tē q̄ʒ in aliā. ¶ Cōtra arguit̄ p Mātuano: q: agēs nāle meli° applicat̄ p̄ti ppinq̄ q̄ʒ re mote: ſʒ melior applicatio aliq̄lr̄ iuuat ad agēdū. igit̄ mag̃ agit in p̄te ppinquā q̄ʒ remotā. pʒ ꝯña cū añte. ¶ Item actio agētis nālis trāſit de extremo ppinq̄ minimi ad ex tremū remotū ipſius: ſʒ oē qd trāſit de extremo ad extre mū p̄us puenit ad mediū. igit̄ actio agētꝯ p̄us pueniet ad mediū q̄ʒ ad extremū remotū: ꝛ ꝑñr agēs nāle p̄us aget ī p̄tes ppinq̄s q̄ʒ remotas. ¶ Itē ſi agēs nāle eq̄ p̄ ageret ī totū minimū. igit̄ in eodē iſtāti actio ei° erit in p̄n°: ꝛ in me dio ꝛ in fine. B aūt eſt ipoſſibile q idē ſil̄ ꝛ ſemel ſit in di uerſis p̄tib° ſubīi. q̄re ꝛc̄. ¶ Dicit̄ ad p̄ᵐ negādo q agēs nāle meli° applicet̄ p̄ti ppinque minimi q̄ʒ remote: imo eq̄liter applicat̄ ad illas ſm contactū v̄tutis: lʒ nō ſm cō tactū corpis. ¶ Ad 2ᵐ dī q in trāſitu ſucceſſiuo verū eſt q p̄us puenit̄ ad mediū q̄ʒ ad extremū: ſed in ſubito tran ſitu ſil̄ puenit̄ ad oēs p̄tes ꝛ nō per mediuʒ tanq̄ʒ per p̄us tp̄e: lʒ per p̄us cāſitate: ſicut dī de eo qui pcuſſus eſt in cli peo ſil̄ tp̄e: ipſe ꝛ clipeus pcuſſus eſt: p̄us tñ cāſitate pcuſ ſus eſt clipeus. ¶ Ad 3ᵐ negat̄ ꝯña: q: nō eſt eadē actio: vñ actio agentis facta in p̄n° cāt aliā in medio: ꝛ illa actio medij cauſat aliā in extremo. in eodē tñ inſtāti fiūt hec. q̄ re ꝛc̄. ¶ Ad 2ᵐ p̄n̄lᵉ cū querit̄ aut mā eſt eq̄liter diſpoſita p totū aut nō. pōt dici vtrunqꝫ. p̄ q eſt eque diſpoſita. Et cū dicis: ſʒ agēs nāle veloci° agit in vnā p̄tē q̄ʒ in aliaʒ pp̄ eē melius applicatū vni p̄ti q̄ʒ alteri. negat̄: q: dcm̄ eſt q agēs eſt eque bn̄ applicatū toti minimo. q̄re nō ſeq̄t̄ vlte rius. Pōt ēt dici q nō ſit eq̄lr̄ diſpoſita. Et cū tu arguis. ſi eſt min° diſpoſita ad vnū pūctū. igit̄ p̄us icipiet corrū pere formā ad illū pūctū. negat̄ ꝯña: q: ſi talis mā ſit mi nima: totū equalr̄ reſiſtit: q̄re eque cito corrūpet̄ diſpō in toto ſic̄ in p̄te. ¶ Ad 3ᵐ p̄n̄lᵉ cū arguit̄ q dabit̄ minima mā in quā for³ p̄ inducet̄. ꝯcedit̄ ꝯña: ꝛ cū tu dicis. g̃ dabi tur minim° ignis: q ſi ſic. volo q corrūpat̄ p diuiſioneʒ. admitto totū. Et cū tu dicis ſequit̄ q p̄tes ei° remanebūt ſine for³. negat̄: q: reſoluent̄ in ꝯtinēs: ita q talis mā ꝯiūg̃ get̄ cū mā ꝯtinentis ꝛ informabit̄ forma ꝯtinētis. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad 4ᵐ p̄n̄lᵉ dī q mā pōt alterari ab agēte extrinſeco ꝛ ab intrinſeco. Et ſi ab extrinſeco negat̄ q illud velocius agat in p̄tē ppinquā q̄ʒ remotā: data mā minima in quaʒ agat. Et ſi ab itrinſeco: dī q p̄t alterari vniformiter ꝛ diſ formiter. Et cū tu dicis. ſi vniformiter alterat̄ ab itrinſe co: ꝛ necīo ꝯcurrit agēs extrinſecū qd mag̃ adiuuat ī vna p̄te q̄ʒ in alia. g̃ negat̄ q necīo ꝯcurrat agēs extrinſecū: q: aq̄ calefacta reducit ſe ad p̄ſtinā frigiditatē ab itrinſeco: ꝛ tñ nō ꝯcurrit agēs extrinſecū p̄ti° cū reducat̄ ad maiorē friditatē q̄ʒ ſit friditas ꝯtinētis. Et cū dicis: ſi diſformiter.

igit̄ p̄us in vna p̄te q̄ʒ in alia. negat̄ ꝯña: q: pōt eque ppor tionabilr̄ iuuari ab agēte extrinſeco: q ita veloci° aget in p̄tes extrinſecas ſicut agēs itrinſecū min° velociter agit in illas. q̄re poterit vniformiter alterari. Alius modus r̄ndē di. ¶ Si qs vellet ſubtiliꝫare hāc mām poſſet in via cōi admittere illud p̄ᵐ v̄lr̄ ſumptū. ſ. q oē agēs nāle veloci° agit in p̄tē ppinquā q̄ʒ remotā. Sʒ opʒ p̄ſupponere vnū ſatis pbabile. ſ. q lʒ vtreqꝫ diſpōnes. ſ. q̄litatiue ꝛ quāti tatiue reqrāt̄ pro itroductiōe forme: tñ diſpōnes quāti tatiue ſūt magis neċie pro eē forme q̄ʒ q̄litatiue. Et rō eſt: q: q̄ꝫtitas magis ſuſtētat formā q̄ʒ q̄litas pp̄ eſſe māe ma gis ppinquā. ¶ Ex B inferṫ q lʒ forma ſine diſpōnibus q̄ꝫtitatiuis nullo mō poſſit ſtare in mā: tñ ſine diſpōnib° q̄litatiuis quoquo mō pōt ſtare. dī quoquo mō: q: lʒ non poſſit ſtare for³ in mā ſcorſuʒ exiſte ſine diſpōnib° q̄lita tiuis: tñ in mā modiciſſima minori minima ꝯiūcta alteri māe bn̄ diſpoſite pōt ſtare. pbat̄: q: alr̄ non eēnt magis neċie diſpōnes q̄ꝫtitatiue p eē forme q̄ʒ q̄litatiue: cui° ꝯ triū ſuppono. ¶ Inferṫ 2° q nō eſt neceſſe q̄ʒp̄muʒ aliqḋ agēs corrūpit in aliq̄ diſpōnes q̄litatiuas formā ei° corrū pi ꝛ aliā induci. pʒ: q: p̄us corrūpunt̄ diſpōnes in mā mi nori minima q̄ʒ in minima: ꝛ tunc in illa nō pōt iduci for³ ſeqs̄ de nouo cū ſit minor minima: q̄re nec p̄cedēs cor rūpit̄ in tali: q: alr̄ ſtaret mā ſine for³. Remanet g̃ forma p̄cedēs in tali p̄te māe cuʒ diſpōnib° q̄litatiuis ꝯ̄riys: ꝛ nō eſt incōueniēs pp̄ paucitatē talis māe ꝛ ꝯtinuatiōnē quaʒ hʒ ad māʒ bn̄ diſpoſitā: ſicut pʒ in mēbro parato ad cor ruptioneʒ: cui° modica pars hʒ q̄litates oino ꝯ̄rias vite: ꝛ tñ ſi occurrat̄ cuʒ remedijs ſaluatur aia in toto membro. ¶ Ad argᵘᵐ igit̄ in ꝯ̄riuʒ cū dicit̄: p̄us corrūpunt̄ diſpō nes in p̄te ppinq̄ q̄ʒ remota. igit̄ p̄us corrumpit̄ forma in p̄te ppinq̄ q̄ʒ remota: dī q ſi agens agat in minimū nāle. negat̄ q p̄us corrūpant̄ diſpōnes in p̄te ppinq̄ q̄ʒ remo ta: q: q̄ʒp̄mū corrūpunt̄ in p̄te ppinq̄ corrūpit̄ for³ in to to pp̄ nō habere debitā quātitatē: ꝛ ex ꝯñti corrumpūtur diſpōnes q̄litatiue in toto. ¶ Si vō agēs agat ī ſubm̄ mi nus minimo: ꝯcedit̄ q p̄us corrūpunt̄ diſpōnes q̄litatiue in p̄te ppinq̄: ſed tñ nō q̄ʒp̄mū corrūpunt̄ tales diſpōnes corrūpit̄ for³ pp̄ter illud qd dcm̄ eſt. ¶ Licet iſti modi r̄ndendi ſatiſfaciāt in gn̄e ſimpliciū: ꝛ ēt mixtoꝝ inaiato rū: tñ in ipſis aiatis ꝛ maxīe aialib° nō vnr̄ ſatiſfacere: q: in aialib° nō inducit̄ forma ſil̄ ſolū in id qd eſt minimuʒ: ſed in multo maius ſubm̄. Ideo pro aiatis ꝛ maxīe aiali bus dat̄ alius modus r̄ndēdi. ſ. q nō opʒ mām eē vnifor miter diſpoſitā p itroductiōe aie in illā. pʒ: q: itenſior ca lor eſt in corde q̄ʒ in alijs mēbris. Et ex B fundamēto faci le r̄ndet̄ ad argᵘᵐ in ꝯ̄riū. ¶ Et ſi dī ꝯ̄q: phs in de gnō ne aialiū inquit. q p̄ᵐ qd viuit eſt cor ꝛ eſt vltimū qd mo rit̄. igit̄ aia p̄us inducit̄ in cor q̄ʒ in alia mēbra: ꝛ ſilr̄ poſte rius deſinit iformare cor q̄ʒ alia mēbra. ¶ Dicit̄ q phus intēdit q p̄ᵐ qd viuit eſt cor p̄oꝛitate pfectiōis ꝛ nō tp̄is: ꝛ iō p̄us apparet opera vite circa cor q̄ʒ circa alia mēbra: ꝛ ꝯſilr̄ in morte poſteri° occultant̄ opa vite circa cor q̄ʒ cir ca alia mēbra. ¶ Circa dcā occurrit vna difficultas. Utꝝ de῀ maximū ꝛ minimū. p q̄ ſciēdū q de B fuūt tres opio nes. qdā dixerūt nō dari maximū neqꝫ minimū. Et hanc opionē Burleus pbabilr̄ ſuſtentat p̄ phꝫ. Alij vō dixerūt ꝯcorditer cū pho dari maximū ꝛ minimū. Sed hi bipar titi ſunt. Nā via cōis dicit dari maximū ꝛ minimuʒ ex cā itrinſeca: q: forma limitat ſibi tantā mām: ita q maioreʒ ꝛ minorē refugit. Mātuanus vō vult dari minimū ex cā extrinſeca. ſ. qd dato medio corrūpenti reſiſtere pōt nō āt ex cā itrinſeca. ¶ Cōtra p̄ᵐ opionē eſt auctas phi p̄ phꝫ. dicētis. Carnis aūt determinata eſt q̄ꝫtitas magn̄ᵉ ꝛ pui tate. ꝛ 2° de aia. Oium nāꝫ cōſtantiū terminus. ꝛ rō eſt ma

Mengħ. X 2

Marginal notes (left column): 3ª ꝯ; Corᵐ p̄ᵐ; Corᵐ 2ᵐ; Ad p̄ma ꝯ opione p̄ce. mā. dicitur. Poria diſ ſi alta ꝛ annexa. Inſtātia p̄° ꝯ re ſpōſionē. Inſtā. 2°; Inſtā. 3°; Ad p̄ᵐ; Ad 2ᵐ; Ad 3ᵐ; Ad ſcbm p̄ncipale.; Ad terciū p̄ncipale.; Ad q̄rtū p̄ncipale.

Marginal notes (right column): 1ª difficul tas īcerta; Corᵐ p̄ᵐ.; Corᵐ 2ᵐ.; Ad r̄ndēs in ꝯ̄riū.; Inſtan°; R̄nſio.; 3ª difficul tas īcerta; Inſtā. ꝯ p̄mā opio nem.; T. c. 34.; T. c. 41

Inſtan° ƺ z^m — gnitudinis τ augmẽti. ❡ Cõtra z^m ſunt due rões Bur/
leí.p° eſt:qcqd repugnat vni idiuiduo eiuſdem ſpẽi, repu
In primo phyſico° ſup t.38. — gnat cuilibꝫ.Et qd nõ repugnat vni nõ repugnat alteri:ſꝫ
p ſe exiſtere nõ repugnat toti.igiĩ nõ repugnat alicui pti:
que eſt eiuſdẽ ſpẽi cũ toto. ❡ z^a rõ eſt.ſi detur minimum
Secundo ad idẽ inſtantr. — diuidaĩ:aut ĝ manebit poſt diuiſionẽ:aut nõ.ſi ſic:dabiĩ
min° minimo.ſi nõ:tũc nõ oĩs corru° ſubalis erit termin°
alterationis.ƺ phm p̃ de gnõne. ❡ Cõtra tertiã ſunt ẽt due
Inſtan° ƺ 3^m — rões Burlei.Pria eſt.ſi.a.minimũ reſiſtit ꝯtinẽti ƺrio p
horã.igiĩ ei° medietas reſiſtere põt eidẽ medio in duplo
minus ƺrio:ſed ꝯuenit dari mediũ in duplo minus ƺriuꝫ.
q̃re τc̃. ❡ z^a rõ.ſi minimũ reſiſtit ꝯtinẽti ƺrio p tps:cũ aũt
Secundo ad idẽ inſtantr. — debiliteĩ tale minimũ.igiĩ ſignata debilitate eius in me/
dio tẽporis:cũ aliq̃ ps eius a p° ſit ita potẽs ſicut ħ totũ
debilitatũ:τ ħ totũ reſiſtere poſſit p tps.igiĩ τ ps ei° reſi/
ſtere poterit. ❡ Defendẽdo p̃mã viã dicit Burleus.non
Reſpõſio p p̃ria opinione. — admittanĩ auctes in ƺriũ. ❡ Defendẽdo z^{am}.Ad p̃mã rõ/
nẽ in ƺriũ dĩ negãdo maiorẽ:q2 velociſſime moueri nõ re
Reſpõſio p ſecũda opione. — pugnat huic celo:τ tñ repugnat alicui pti eius.ſ.pti ꝑpinq̃
polo. ❡ Uel alr dĩ ꝯcedẽdo maiorẽ:imo totã ꝯñaꝫ τ ꝯñs
Reſpõſio ſecũda. — ſcilꝫ ꝙ nulli pti repugnat p ſe exiſtere formalr: q2 q̃lꝫ ps
põt per ſe exiſtere quãtũ eſt ex pte forme:q2 poterit rare/
fieri ad q̃ntitatẽ debitã.ſi aũt nõ poterit tãtũ rarefieri:erit
Ad ſcd̃aꝫ rõnem. — ex defectu mãe τ nõ forme. ❡ Ad z^{am} rõnẽ dĩ ꝙ ſi mini/
mũ diuidiĩ corrũpiĩ τ eius mã trãſit in ꝯtinẽs:τ iformaĩ
for° ꝯtinẽtis.neqꝫ eſt ƺ Ariſto.ꝙ talis corruptio nõ ſit ter
Reſpõſio pro tertia opi. — minus alterationis:q2 eſt corruptio ipropria. ❡ Defendẽ/
do tertiã opionẽ.Ad p̃mã rõnẽ in ƺriũ dĩ.ꝙ argu^m nõ eſt
ƺ opionẽ:q2 intẽdit ꝙ datur minimũ:qd põt medio nãli
reſiſtere. ❡ ad z^{am} dĩ ꝙ minimũ reſiſtit ꝯtinenti priuatiue:
Ad ſcd̃aꝫ rõnem. — q2 nõ recipit actionẽ eius:τ iõ nõ debilitaĩ.Si vo reſiſte/
Inſtã. cõtra iſtas reſpõſiões. — ret poſitiue recipiẽdo actionẽ ei° debilitareĩ vtiqꝫ. ❡ Cõ
tra vtrãqꝫ rñſionẽ arguiĩ:q2 aer in oĩ ſua diſpõne exiccat
corpa nr̃a:vt ingt Auic.z^a fen p̃mi canõis.igiĩ ẽt in diſpõ/
ne nãli exiccat corpa nr̃a:τ ꝯñr agit ad corruptionẽ nr̃aꝫ:
q̃re nõ põt minimũ reſiſtere medio nãli ꝯtra p̃mã reſpõ/
ſionẽ:τ etiã poſitiue reſiſtit cõtra ſecundam. ❡ Rñde tu
pro ipſo: ſi vis defendere eius opinionem.Et hec de iſta
queſtione ſufficiant. ❡ Queſtio. II.

VTrum cuiuſlibꝫ forme ꝑducẽde ſit da
re p̃^m inſtans in quo ſit:aut vlti/
mũ in quo nõ.puta ignis:plante:bouis τ hõis:
Arguitur ſic argumento p̃mo. — ❡ Et arguiĩ ꝙ nõ ex dictis Mantuani.Et p̃
arguam° nos arg° ſatis claro:vt melius poſſit
intelligi arg^m Mãtuani:qd eſt ſatis obſcurũ.Primo igiĩ
arguiĩ ſic.Aliq̃ for^a ꝑduceĩ que in nullo inſtanti erit.igiĩ
illius nõ dabiĩ p̃^m in q̃ ſit:nec vltimuꝫ in quo nõ.pꝫ ꝯñ:
q2 ex opp^{to} ꝯñtis ſeq̃ opp^m añtis:qm̃ ſi dabiĩ p̃^m in q̃ ſit:
in aliq̃ inſtãti erit.τ ſi dabiĩ vltimuꝫ in q̃ nõ poſt illud in
aliq̃ inſtãti erit.añs pbaĩ:q2 cũ agẽs p motũ ꝑducat quã/
cũqꝫ formã extẽſaꝫ ſucceſſiue.ſ.per partẽ poſt ptẽ:ponaĩ
ꝙ ſic ſucceſſiue ꝑduciĩ/ſucceſſiue corrũpaĩ τ icipiat cor/
rũpi iducta p^a pte ꝑportionali:tũc pꝫ ꝙ talis for^a ꝑduce
tur:τ tñ in nullo iſtãti erit.nõ eñi erit in vlt° inſtãti termi
nante motũ:nec poſt illd inſtãs:q2 ſicut z^a ps ꝑducebaĩ:
ita p^a corrũpebaĩ nec erit in aliq̃ inſtãti itrinſeco illi° mo
tus:q2 quocũqꝫ tali iſtãti dato:aut aliq̃ ps forme tũc cor/
Argĩ z°. — rupta eſt:aut aliq̃ ps reſtat gñanda.q̃re τc̃. ❡ z° arguitur
argu^{to} Mãtuani ſatis itricato.Et arguiĩ ſic.nihil qd ꝑdu
ceĩ p̃us ꝑduceĩ q̃ꝫ erit ꝑductũ.igiĩ poſſe eſt ꝙ aliqd ſuc/
ceſſiue ꝑducenduꝫ erit qd in nullo inſtãti erit.Tũc vltra:
aliqd ſucceſſiue ꝑducẽdũ erit qd in nullo inſtãti erit.ĝ nõ
cuiuſlibet forme ꝑducẽde daĩ p̃^m inſtãs in quo ſit:aut vl/
timũ in quo nõ. ❡ Pria ꝯñtia ſic declaĩ:q2 ſi nihil qd ꝑ/
duceĩ p̃us ꝑduceĩ q̃ꝫ erit ꝑductũ.igiĩ qd ꝑduceĩ tam ci

to erit ꝑductũ:q̃ꝫ cito ꝑduceĩ.pꝫ ꝯñ:ſed in toto tpe ade
q̃te ꝑductionis ꝑduceĩ.ĝ in toto illo tpe erit productũ:τ
ꝯñr in toto illo tpe erit.Et vlteri° ſeq̃tur.ſi in toto illo tpe
erit ꝑductũ ꝙ nõ eſt neĉe ꝙ illud qd ꝑduceĩ ſit in vlt°
inſtãti terminãte motũ:nec in alio inſtãti poſt.pbaĩ:q2 ſi
eẽt neceſſe ꝙ eẽt in vlt° inſtãti:maxĩe eſſet:vt eẽ ꝑductũ
terminaret ꝑductionẽ.ſed ħ nõ opꝫ:q2 eẽ ꝑductũ ꝯtinue
eſt cũ ꝑductiõe:qm̃ q̃ꝫdiu ꝑduceĩ tãdiu erit ꝑductũ:igiĩ
qd ꝑduceĩ nõ eſt neĉe eẽ in vlt° iſtãti terminãte motuꝫ:
nec ẽt in alio inſtãti poſt p idẽ.Et cũ illud qd ꝑduceĩ per
motũ nõ ſit in aliquo inſtãti itrinſeco illius mot°:q2 ceſſa/
ret motus.igiĩ poſſe eſt ꝙ illud qd ꝑduceĩ in nullo iſtanti
erit. ❡ z^a ꝯñtia declaĩ ſic:q2 ſi poſſe eſt ꝙ aliqd ſucceſſiue
ꝑducẽdũ erit qd in nullo inſtãti erit.igiĩ illius nõ daĩ p̃^m
inſtãs in quo ſit:nec vltimũ in quo nõ.pꝫ ꝯñ:q2 ſi dareĩ
p̃^m inſtãs in quo ſit:vel vltimũ in quo nõ:illud eẽt in aliq̃
iſtanti. ❡ Et vlteri° ſeq̃tur.ſi illius nõ daĩ p̃^m inſtãs in q̃
ſit:nec vltimũ in q̃ nõ:ꝙ nõ cuiuſlibꝫ forme ꝑducẽde da
biĩ p̃^m inſtãs in quo ſit:vel vltimũ in quo nõ.pꝫ ꝯñ:q2 ne
gata vna ſingulari ꝯtẽta ſub vli affir^{ua}:negaĩ vlis affir^{ua}.
ſicut ſi iſte hõ nõ currit.non qlꝫ hõ currit.q̃re τc̃. ❡ Añs — p° diffic̃ultas.
vo p̃ncipale.ſ.ꝙ nihil qd ꝑduceĩ p̃us ꝑduceĩ q̃ꝫ erit ꝑdu
ctũ:pbaĩ q̃tuor rõnibus p̃ncipalibus in q̃bus multũ inſi/
ſtit. ❡ Primo ſic.Oẽ qd ꝑduceĩ vel ꝑduceĩ ſubito:vel — p^a rõ.
ſucceſſiue.ſi ſubito:pꝫ ꝙ nõ p̃us ꝑduceĩ q̃ꝫ erit ꝑductuꝫ.
Si vo ſucceſſiue:pbaĩ ꝙ nõ p̃us ꝑduceĩ q̃ꝫ erit ꝑductũ:
q2 ponaĩ ꝙ.a.q̃ntitas ꝑducaĩ in.c.hora futura terminata
ad.b.inſtãs:τ arguiĩ ſic.a.quantitas ꝑduceĩ in.c.hora añ
b.τ in.c.hora añ.b.erit ꝑducta.igiĩ nõ p̃us ꝑduceĩ q̃ꝫ erit
ꝑducta.pꝫ ꝯñ cũ maiori.minor pbaĩ:q2 ſi.a.quantitas
ꝑduceĩ.igiĩ.a.quãtitas erit:vt pbabo:ſed nõ erit in.b.in/
ſtanti:nec poſt.b.q2 ponaĩ in caſu ꝙ in.b.inſtãti ſit p̃ cor/
rupta talis quãtitas.igiĩ erit añ.b.τ ex ꝯñti ſeq̃tur ꝙ ante
b.erit ꝑducta:qd fuit pbãdũ.Reſtat mõ pbare quõ ſeq̃/
tur.ſi.a.quantitas ꝑduceĩ.a.quãtitas erit.pbat aũt ħ per
vnũ p̃ſuppoſitũ qd dicit.Si aliqd agẽs ꝑducet aliquẽ ef/
fectũ:ille effectus erit.pꝫ p̃:q2 termin° ſequẽs verbũ:ſeq̃
nãm verbi.z°:q2 ſi.a.agens ꝑducet.b.effectũ:igiĩ.b.effe/
ctus ꝑduceĩ.tũc vltra.igiĩ qd ꝑduceĩ erit.b.effectus:tũc
vltra.igiĩ.b.effectus erit. ❡ Forte diciĩ non admittendo
caſuꝫ pro illa pte in qua diciĩ ꝙ.a.quãtitas ſit p̃ corrupta
in.b.inſtãti terminãte motũ:q2 ſi aliqd ꝑduceĩ:illd ꝑdu
ctũ erit in fine poſtq̃ꝫ ꝑduceĩ. ❡ Cõtra hoc arguiĩ:q2 po
naĩ ꝙ.a.q̃ntitas pedalis gñeĩ in hora vniformiter:ita ꝙ
p^a medietas genereĩ in p^a medietate hore:τ z^a medietas
in z^a medietate:τ addaĩ:ꝙ qñ gñabiĩ z^a medietas corrũ
paĩ p^a:τ pꝫ ꝙ hoc totũ eſt poſſe:τ tñ illa q̃ntitas ꝑduceĩ τ
nõ erit poſtq̃ꝫ ꝑduceĩ:neqꝫ erit in aliq̃ inſtãti. ❡ Uel po
naĩ ꝙ qñcũqꝫ gñabiĩ z^a ps ꝑportionalis:corrũpaĩ p^a:τ
qñ gñabiĩ 3ª corrũpaĩ z^a:τ ſic de alijs:tũc pꝫ ꝙ illa q̃nti/
tas gñabiĩ:τ tñ nõ erit poſtq̃ꝫ gñabiĩ:neqꝫ erit in aliquo
inſtãti. ❡ Cõſilr de motu locali.ponaĩ ꝙ ſor.mouebitur
vniformiter localr ab.a.pũcto ad.b.punctũ pedalr diſtã/
tẽ:τ cũ ptranſibit ſecũdaꝫ ptẽ ꝑportionalẽ corrũpaĩ p^a:τ
cũ ptrãſibit tertiã:corrũpaĩ z^a:τ ſic de alijs.τ pꝫ ꝙ ſor.p/
trãſibit pedalẽ diſtãtiã:τ tñ nõ pmanebit in fine hore p/
trãſita. ❡ z° arguiĩ ad idẽ:q2 ſi ſor.augebiĩ adeq̃te in ho — z^a rõ.
ra vniformiter:tũc motus augmẽtationis quo augebiĩ erit
adeq̃te in illa hora:ſed ille mot° augmẽtationis erit illa to/
talis quãtitas quã acq̃ret.ĝ illa totalis quãtitas quã acq̃/
ret erit in illa hora.pꝫ ꝯñ cũ maiori.minor pbaĩ:q2 illa
quãtitas erit illud p qd ſor.formalr augebiĩ:q2 erit actus
augmẽtabilis ſm ꝙ augmẽtabile.igiĩ illa q̃ntitas erit illa
augmẽtatio.pꝫ ꝯñ a.a.diffõne ad diffinitũ.Uel ſi illa au/
gmẽtatio erit aliqd diſtinctũ a quãtitate que acq̃reĩ: cũ
ille

ille motus pducet adeq̃te in hora:ꝛ ille motus non eſt in fine hore:igit̃ aliqd tm̃ cito erit pductũ q̃ cito pducetur:ꝛ
3ᵒ rõ. eadẽ rõne q̃libꝫ ſucceſſiue pducẽdũ erit ſic. ¶ 3ᵒ arguitur ad idẽ:q2 ponat̃ q̧.a.ꝛ.b.ſint duo pedalia no colorata:q̃ p totã.c.horã ſuturaꝫ alterabunt̃ vniformiter ꝛ eque velociter a duob⁹ agentib⁹.ſ.d.ꝛ.e.ꝛ ponatur q̧ ſi vtraqꝫ remaneret in fine mot⁹,haberet albedinẽ vt q̃tuor:ſed in fine hore ſit p̃ᵐ nõ eẽ.c.agentis alterãtis.b.paſſiuũ:tũc in iſto caſu albedo.a.in fine hore erit vt q̃tuor:ꝛ in nulla pportiõe erit maior vel minor albedĩe.b.que excluſiue terminat̃ ad q̃tuor.Et ponat̃ vlterius q̧.b.paſſiũ ſil' deſinat eẽ cũ ſuo agente.c.ita q̧ idẽ ſit p̃ᵐ inſtãs nõ eẽ vtriuſqꝫ:ꝛ ſeq̃t q̧ albedo in.b.paſſo nõ prius pducet̃ q̃ erit pducta: vt pꝫ.Et ſic pꝫ ex pte p̃dicamẽti q̃ntitatis:ꝛ p̃nti q̃litatis:ꝛ
4ᵒ rõ. p̃nti vbi:q̧ nõ prius pducet̃ aliqd q̃ erit pductũ. ¶ 4ᵒ arguit̃ ad idẽ:qa dato oppoᵗᵒ.ſ.q̧ res ſucceſſiue pducenda prius pducet̃ q̃ erit pducta ſequunt̃ plura incõuenientia. ¶ Primũ incõueniẽs eſt q̧.a.alterãs per totã horã alterabit.b.paſſiuũ:ꝛ tñ nunq̃ erit ita q̧ aliq̃ eſt maxima velocitas qua alterabit ſuũ paſſiuũ.pbat̃:q2 ponat̃ q̧.a.alterãs alteret ſuũ paſſiuũ:quouſqꝫ habeat pportionẽ duplã:ꝛ arguit ſic. Nulla eſt maxima pportio ſcḋm quã aget.igitur nulla eſt maxia velocitas q̃ alterabit ſuũ paſſiuũ.tꝫ ↄñas ꝛ aña pbat̃:q2 nõ dupla:q2 ſi ſcḋm illaꝫ ageret.ꝛ prius egiſſet:q2 q̃cq̃d ſucceſſiue agit prius agebat:nec ẽt aliq̃ īfra duplã eſt maxia ſcḋm quã aget:qa illa nõ datur.igit̃ nulla eſt maxia velocitas ſcḋm quã aget. ¶ 2ᵐ incõueniẽs eſt:q̧.d.velocius aget.a.ꝛ tñ in nulla pportione velocius aget.pbat̃ in eodẽ caſu addẽdo q̧.d.alterãs.a.pportiõe dupla vniformiter alteret ſuũ paſſiuũ:tũc.d.velocius aget.a.vt pꝫ:ꝛ tñ in nulla pportiõe velocius aget. ¶ 3ᵐ incõueniẽs eſt q̧ motũ difformiter nõ poſſet icipere moueri vniformiter intẽſiori gradu q̃ ſit ille quo mouet̃.pbat̃:q2 ponatur q̧ aliqs intẽdat motũ ſuũ quouſqꝫ moueat̃.d.gradu:quo poſtea moueat̃ vniformiter:tũc quero aut dabit̃ p̃ᵐ inſtãs in quo icipit moueri.d.gradu:aut vltimũ ĩ quo nõ. nõ põt dici p̃ᵐ:q2 tũc ageret a maxia pportione:ꝛ nõ prius egiſſet qḋ eſt ſ̃ĩm.nec põt dici 2ᵐ:q2 tunc aliqua eẽt maxima velocitas a qua ageret.Seq̃tur ẽt q̧ tũc intẽdat motũ ſuũ:ꝛ nõ per tps:nec p iſtãs.Et q̧ illud mouebit̃ velocius q̃ iam moueat̃:ꝛ in nulla pportione velocius. ¶ In oppᵐ
In oppoſitum ꝛ p via cõi affirmatiue:arguitur p̃mo. pro via cõi arguit̃:q2 oĩs forᵃ pducenda vel pducet̃ ſubito vel ſucceſſiue:ſed vtroqꝫ mõ dat̃ p̃ᵐ in quo ſic:vel vltimũ in quo nõ.ḡ cuiuſlibet forme pducẽde dat̃ p̃ᵐ in quo ſic vel vltimũ in quo nõ.pꝫ ↄñia cũ maiori.minor pbat̃: q2 forᵃ q̃ pducit̃ ſubito vel pducit̃ in inſtãti vel in nõ tẽpore.ſi in inſtãti.pꝫ q̧ dat̃ p̃ᵐ in quo ſic.ſi in nõ tpe datur vltimũ in quo nõ.q̃re cuiuſlibet forᵉ pducẽde ſubito dat̃ p̃ᵐ in quo ſic:vel vltimũ in quo nõ.q̃ vo pducit̃ ſucceſſiue vel eſt res pmanẽs vl' ſucceſſiua.ſi ſucceſſiua:pꝫ q̧ datur vltimũ in quo nõ.Si vo pmanẽs:vel eſt determinata vl' ideterminata.ſi ideterminata:vt q̃ntitas:q̃litas:ꝛ hm̃.pꝫ q̧ dat̃ vltimũ in quo nõ.Si vo eſt determiata:vt q̃ntitas pedalis:caliditas vt q̃tuor:ꝛ hm̃.pꝫ q̧ dat̃ p̃ᵐ in quo ſic:qḋ pbat̃:qa in h̃ ſtat difficultas:q2 talis forᵃ eſt acq̃ſibilis p motũ tanq̃ terminus ad quẽ mot⁹:ſed terminus ad queꝫ ipſius mot⁹ p̃ eſt in vltimo inſtãti tẽporis mẽſurãtis motuꝫ:q2 ſi eẽt añ ceſſaret motus añ.igit̃ talis forme dat̃ p̃ᵐ inſtãs eſſe.q̃re cuiuſlibꝫ forme ſucceſſiue pducẽde datur p̃ᵐ in quo ſic.vel vltimuꝫ in q̃ nõ.ꝛ ſic pbata eſt minor p
Argᵐ 2ᵐ. vtraqꝫ pte. ¶ 2ᵒ arguit̃ ſic.q̃cũqꝫ re pducẽda data:ſignetur totũ tps per qḋ erit:ꝛ totũ tps ante per qḋ nõ erit.deinde ſignet̃ inſtãs mediũ iter hec duo tpa. Et ſit.a. ¶ Et arguit̃ ſic.iſta res in.a.inſtãti icipit eſſe.ḡ.a. Inſtãs eſt p̃ᵐ in quo ſic:aut vltimũ in quo nõ.pꝫ ↄñia:ꝛ aña pbat̃:q2 q̃ro an hꝫ eſſe in.a.iſtãti:aut nõ.Si dr̃ q̧ hꝫ eẽ in.a.ꝛ nõ immediate añ.a.habuit eſſe.ḡ.a.eſt p̃ᵐ inſtãs eẽ ei⁹.Si vo dicit̃ q̧ nõ hꝫ eẽ in.a.inſtãti ꝛ imediate poſt h̃ hẽbit eẽ.ḡ.a. eſt vltimũ inſtãs in quo nõ. ¶ Arguamus ẽt p via cõi ↄ fundamẽtũ opionis Mãtuani qḋ eſt.q̧ nihil qḋ pducet̃ prius pducet̃ q̃ erit pductũ:ꝛ ſicut ille q̃tuor rõnib⁹ corroborauit illud:ita ꝛ q̃tuor rõnibus iprobent⁹ illud. ¶ Et p̃ arguit̃ ſic.Q̃diu res ẽ in fieri,res nõ eſt pducta:ſꝫ q̃diu
p̃ᵃ rõ. res pducit̃ tãdiu res eſt in fieri.igit̃ q̃diu res pducitur res non eſt pducta.pꝫ ↄñia cũ minori:ꝛ maior eſt phi 6ᵒ
T.c.59. 2ᵃ rõ. phy.dicẽtis:qḋ fit nõ eſt. ¶ 2ᵒ argr̃ ſic. Forᵃ pducẽda p motũ eſt termin⁹ ad quẽ mot⁹:ſꝫ termin⁹ ad quẽ motᵒ nõ eſt ante finẽ motus.igit̃ forᵃ pducẽda per motũ nõ eſt añ finẽ mot⁹.pꝫ ↄña cũ maiori:ꝛ minor pbat̃:qa ſi termin⁹ ad quẽ motus eẽt añ finẽ motus ceſſaret mot⁹ ante finẽ:qa habitub⁹ p̃ĩnb⁹ in mã ceſſat mot⁹. ¶ 3ᵒ argr̃ ſic.Que
3ᵃ rõ. libet forma pducẽda per motũ pducit̃ per ptẽ poſt ptẽꝫ donec tota cõpleat̃:ſed in fine ſolũ hꝫ eſſe cõpletũ.igit̃ añ
4ᵃ rõ. finẽ nõ eſt pducta.pꝫ ↄña:qa ſibi deficit aliqd. ¶ 4ᵒ arguit̃ ſic.Si.a.forᵃ pducẽda p motũ añ finẽ pducta erit. igit̃ poſt finẽ motus verũ eſt dicere q̧.a.forma ante finẽ pducta fuit.pꝫ ↄña:qa ppõni vere de futuro limitate ad certũ terminũ correſpõdet vna vera de p̃terito.tũc vltra: igit̃ aliq̃n añ finẽ veruꝫ eſt dicere q̧.a.forᵃ eſt pducta.pꝫ ↄña:qa ppõni vere de p̃terito correſpondet vna vera de p̃ñti:ſed ppõ vera de p̃ñti verificat̃ pro iſtãti.ḡ in aliquo inſtãti ante finẽ motus fuit veruꝫ dicere q̧.a.forᵃ eſt pducta.ↄñs eſt incõueniẽs ẽt apud eũ qui dicit q̧ in toto tpe cathegorematice ſumẽdo ante finẽ motus pducta eſt: ſed tñ in nullo inſtanti pducta eſt. ¶ R̃ndeo in hac mã ſũt due opiones.ſ.Mãtuani:ꝛ cõis.ꝛ p̃ pertractabo opionẽ
Pro opi. Mãtuani ponit hec ↄclo. Mãtuani:deide cõem. ¶ Pro opione Mãtuani ponit̃ illa ↄclo riſiua ad queſitũ.Qꝫ nõ cuiuſlibꝫ forᵉ pducẽde dat̃ p̃ᵐ inſtãs in quo ſic:aut vltimũ in quo nõ.que ↄ breuiter ſic pbat̃:qa ſtat q̧ aliq̃ q̃ntitas vel q̃litas adeq̃te gñetur in hora:ꝛ in nullo iſtanti itrinſeco eius erit nec in alio poſt:ſed talis forᵉ nõ dat̃ p̃ᵐ inſtãs in quo ſic:nec vltimuꝫ in quo nõ.igit̃ nõ cuiuſlibet forme pducende datur p̃ᵐ in quo ſic:aut vltimũ in quo nõ. ¶ Et p iſta opione faciunt argtᵃ facta in p̃nᵒ q̃onis ad pte negatiuaꝫ. ¶ Ex hac ↄne
Corᵐ p̃ᵐ infert p̃ q̧ multe res erũt que nõ ſũt.Quarũ nulla incipit vel icipiet eẽ.Silr̃ nec deſinit:nec deſinet eſſe:qḋ verũ eſt de oĩbus ſucceſſiue pducẽdis que nõ manebũt poſtq̃ pducẽtur ꝛ erũt pducte. ¶ Et qa aliqḋ aĩal ſucceſſiue producet̃:poſſ̃e eſt q̧ aliqḋ aĩal erit qḋ nõ eſt:qḋ nõ icipit eẽ: nec incipiet eſſe.Similr̃ nõ cuiuſlibet ignis pducẽdi plãte:ꝛ aſini:ꝛ hm̃ dabit̃ p̃mũ inſtãs qḋ ſic vel vltimũ qḋ nõ.
Corᵐ 2ᵐ ¶ 2ᵒ infert illas regulas cões nõ eſſe veras:q̧ ſi aliqd pducet̃ per motũ:cuius nõ eſt dare p̃muꝫ inſtãs in quo ſic: erit dare vltimũ in quo nõ.Et ecõuerſo.ſi nõ erit dare vltimũ in quo nõ:erit dare p̃mũ in quo ſic. Nec de deſitiõe veruꝫ eſt:q̧ ſi aliq̃ res eſt:que poſtea nõ erit:ꝛ ipſius non ſit dare vltimũ in quo erit:erit dare p̃mũ in quo non erit. Nec ecõuerſo verũ eſt:q̧ ſi aliq̃ res eſt:q̃ poſtea nõ erit:ꝛ ipſius nõ eſt dare p̃mũ in quo nõ erit:erit dare vltimũ in quo ſic:qa multe res erunt que nõ ſunt:que nec incipiunt nec incipiẽt eẽ:nec deſinunt nec deſinẽt eſſe:vt pꝫ de quãtitate ꝛ q̃litate ſucceſſiue gñandis ꝛ corrũpendis. ¶ Sed pro iſta mã tenẽde ſũt iſte regule.p̃ma q̧ ſi aliq̃ res erit in aliquo inſtãti inaiata vel aĩata ſimplex vel cõpoſita:q̃ nõ eſt:ipſa in aliquo inſtãti icipit vel incipiet eſſe ſic q̧ aliqḋ erit p̃mũ inſtãs eſſe illius vel vltimũ in quo nõ.Et de tali re q̃ñcunqꝫ nõ erit dare p̃mũ inſtans in quo ſic:erit dare vltimũ in quo nõ:ꝛ econuerſo . Similr̃ de p̃mo nõ eſſe:ꝛ vltimo eſſe:qa ſi aliqua res erit in aliquo inſtãti que poſ

ſtea nõ erit: aliqḋ erit ṗmũ inſtãs in quo iſta res non erit: aut vltimuȝ in quo iſta res erit. Et vbi nõ ſit dare ṗmũ in quo illa res nõ erit: erit dare vltimũ in quo illa res erit: ⁊ econuerſo.

Cõtra ſuperi⁹ dcã inſtat primo.

¶ Et ſi arguit̃ ꝯ pdicta: qꝛ illis datis ſeq̃r ꝙ aliqd erit ante pᵐ inſtãs eē ſui: ⁊ ꝙ aliqd icipiet eē poſtq̃ fuit. ¶ Itẽ ꝙ ſi ſoꝛ. per totã iſtaȝ horã augebit̃ ⁊ nõ diminuet̃ in aliq̃ pte illius hore: ⁊ tñ in nullo inſtãti illius hore erit maioꝛ q̃ʒ ante illḋ inſtãs fuerit.

2° ad idẽ.

Ad 2ᵐ dicit̃.

¶ Ad iſta r̃ndet̃. Ad ṗmũ ꝙ nihil erit in inſtãti ante ṗmũ inſtãs eſſe ſui: ſed bñ erit aliqd añ pᵐ inſtãs eē ſui. ¶ Pro 2° dr̃ ꝯcedẽdo ipſam itelligẽdo ly icipit, qualr̃ in pcedẽtib⁹ eſt diſſuȝ. Ad aliud ꝯcedit totũ.

Ad ſcḋm ab ipſo inductũ ꝯ̃ ad pncipale dr̃.

¶ Ad argu ͥᵃ vᵒ pnͥᵃ in oppᵐ p ipſo r̃ndet̃. Ad ṗmũ negat̃ minoꝛ. ſ. ꝙ cuiuſlibȝ foꝛᵉ pducẽde taȝ ſubito q̃ʒ ſucceſſiue detur ṗmũ inſtãs in quo ſic: aut vltimuȝ in quo nõ: qꝛ alicui⁹ forme ſucceſſiue pducẽde per motuȝ nõ dabit̃ nec pᵐ in quo ſic: nec vltimũ in quo nõ: puta illi⁹ que ſucceſſiue gñabit̃ ⁊ ſucceſſiue corrũpet̃. Ad pbationẽ cũ dr̃: talis foꝛᵃ pducenda eſt acq̃ſibilis p motũ tanq̃ʒ terminus eius: ꝯcedat̃. ⁊ cũ dr̃: ſed terminus mot⁹ ṗ eſt in vltimo inſtãti terminãte motũ. negat̃ hoc: qꝛ termin⁹ mot⁹ eſt acq̃ſitus ante vltimũ inſtãs illius tp̃is. per nullũ tñ inſtans ante: nec per tp̃s ante. Et cũ dicis: qꝛ ſi eēt ante: ceſſaret motus ante. negat̃ ꝯña; ſed bñ verũ eſt ꝙ ſi eēt ante in aliq̃ inſtãti: ſequeret̃ ꝙ ante ceſſaret motus.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ nõ admittit̃ ſignari totũ tp̃s per qḋ illa res erit tenẽdo ly totũ ſyncathego ͨᵉ: qꝛ nullũ erit maximũ tp̃s per qḋ illa res erit. ſ. que ſucceſſiue gñabitur ⁊ ſucceſſiue corrumpet̃. non enĩ illa hora in qua pducetur eſt maximũ tp̃s per qḋ illa res erit: qꝛ tũc in q̃libet inſtanti intrinſeco illius eēt: qḋ eſt fl̃m: ſed ꝯcedit̃ ꝙ adeq̃te erit in tota illa hora cathego ͨᵉ tenẽdo ly tota: ſed tunc arguᵐ nõ pcedit.

Ad ṗ nãm rõnẽ ꝯ fũdamẽtũ.

¶ Ad alia vᵒ argumẽta ꝯ fundamẽtũ ſuũ. ſ. ꝙ nihil qḋ pducet̃ pˀus pducet̃ q̃ʒ erit pductũ. Reſpondet̃. Ad pᵐ negat̃ maioꝛ. ſ. ꝙ q̃ʒdiu res eſt in fieri nõ ſit pducta: imo q̃ʒdiu res ſit pducit̃: ⁊ pducta eſt: in nullo tñ inſtanti pducta eſt. ⁊ h̃ voluit pħs qñ dixit: qḋ ſit nõ eſt. ſ. in aliq̃ inſtãti.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ negat̃ minoꝛ. ſ. ꝙ terminus ad quẽ motus nõ eſt ante finẽ mot⁹: ſed bene verũ eſt ꝙ terminus ad quẽ motus nõ eſt in aliquo inſtãti ante finẽ mot⁹.

Ad 3ᵐ

¶ Ad 3ᵐ negat̃ minoꝛ. ſ. ꝙ forma pducẽda ſolũ in fine motus hȝ eſſe cõpletuȝ: imo añ finẽ motus eſt cõpleta: ⁊ p nullũ tñ inſtãs ante: qꝛ non hȝ eſſe cõpletũ in aliq̃ inſtãti ante. ¶ Ad 4ᵐ r̃nde tu ex dictis eius.

Ad q̃rtũ pro cõi opi. ponit̃ hec ꝯclu.

¶ Pro opione vᵒ cõi ponit̃ hec ꝯ reſponſiua. ꝙ cuiuſlibet forme pducẽde dabit̃ ṗmũ iſtãs in quo ſic: aut vltimũ in quo nõ. pbat̃ ꝯ: qꝛ forme ſubito pducende dabitur pᵐ inſtãs in quo ſic: aut vltimũ in q̃ nõ. ⁊ foꝛᵉ ſucceſſiue pducẽde dat̃ pᵐ iſtãs in q̃ ſic: aut vltimũ in q̃ nõ. igit̃ cuiuſlibet forme pducẽde dat̃ pᵐ inſtãs in q̃ ſic: aut vltimũ in quo nõ. pȝ ꝯña: ⁊ añs ſup̃ ſufficiẽter pbatuȝ eſt.

Nõndũ

¶ Sed p r̃ſione ad argu ͥᵃ Mãtuani: in q̃bus tota difficultas ſtat in caſu poſito ḋ foꝛᵃ ſucceſſiue gñanda: ⁊ ſucceſſiue corrũpenda. ¶ Aduerte ꝙ in via cõi ad h̃ eſt duplex modus r̃ndẽdi. Unus dicit ꝙ caſus nõ eſt poſſ. naliter. Et rõ eſt: qꝛ virtus pductiua forme eſt ẽt ꝯſeruatiua euiſdẽ: ⁊ q̃ʒdiu pducit tãdiu ꝯſeruat: qḋ pbat: qꝛ p quãtuȝ agẽs agit: per tãtũ reſiſtit ꝯ̃rio ſuo ne agat: ſed p quantum reſiſtit ꝯ̃rio ne agat: per tãtũ cõſeruat. igit̃ q̃ʒdiu agit: tamdiu ꝯſeruat. ¶ Cõfirmat̃: qꝛ agens nõ inducit formaȝ in ptẽ remotã niſi per alterationẽ tranſeuntẽ per ptẽ ppinquã: cui melius applicat̃: ſȝ alteratio illa eſt potens inducere formã in ptẽ remotã. igit̃ illa nõ hȝ ĩpedimẽtũ in pte ppinq̃: ⁊ per ꝯñs nõ eſt alteratio corruptiua in pte ppinqua. pȝ ꝯña: qꝛ ſi eēt alteratio corruptiua in pte ppinqua ĩpediret̃ pductio foꝛᵉ in pte remota. ¶ Alius modus reſpõdendi admittit caſum eſſe poſſibilẽ: qꝛ ſaltẽ per potẽtiã diuinam põt annihilari ps forme in pte ppinqua: ⁊ tñ põt ſucceſſiue pduci forma in pte remota.

¶ Sed p ꝯ̃ne ſuſtinẽda dicit̃ ꝙ cuiuſlibȝ forme pducẽde dat̃ ṗmuȝ inſtans in quo ſic: aut vltimuȝ in quo nõ ſimplr̃ vel ſm̃ qd. ſimpl̃r dicit quãtũ ad formas pmanentes q̃ permanent poſt pductionẽ. ſȝ qd vᵒ q̃ nõ permanẽt poſt pductionẽ: qꝛ ſȝ talis forme nõ detur ṗmũ in quo ſic ſimplr̃: tñ datur ṗmũ in quo ſic ſm̃ qd: qꝛ ſm̃ q̃libet partẽ ſignabileȝ eius dat̃ ṗmũ in quo ſic. quare ſȝ talis forme nõ det̃ ṗmũ ſm̃ ſe totã cathego ͨᵉ: tñ datur ṗmũ eius ſm̃ ſe totã ſyncathego ͨᵉ.

Ad ṗmã rõnẽ ꝯ fũdamentũ.

¶ Ex his pȝ ad argumẽta Mãtuani. Et quo regule de inceptione ⁊ deſitione ſm̃ viam cõem ſaluentur. ¶ Reſtat reſpondere ad q̃tuoꝛ argu ͥᵃ: q̃bus pbat fundamentũ ſue põita. ſ. ꝙ nihil qḋ pducetur pˀus pducetur q̃ʒ erit pductum. Et ad primã pbationem cũ dicit̃. b. quãtitas ante finem hore pducet̃: ⁊ ante finẽ hore erit pducta. igitur nõ pˀus pducet̃ q̃ʒ erit pducta. negat̃ minoꝛ. Ad pbationẽ primaȝ cũ dicit̃. b. pducet̃. ergo. b. erit. negatur ꝯña. Et ad pbationem cũ dicit̃. terminus ſeq̃ẽs verbũ ſeq̃tur nãm verbi. ergo ſi producet̃ erit. dicitur ꝙ iſto mõ ſeq̃tur nãm verbi: qꝛ ſi. b. pducet̃. b. erit in pduci. ¶ Ad ſcḋam pbationẽ cum dicit̃. b. producet̃. ergo qḋ pducet̃ erit. b. cõcedit̃: ⁊ vlterius cũ infert̃. ergo. b. erit. negat̃ ꝯña: qꝛ ſicut nõ ſeq̃tur: qḋ producit̃ eſt. b. ergo. b. eſt. ita nõ ſeq̃tur: qḋ pducetur erit. b. ergo. b. erit: qꝛ illa ppoſitio. b. pducetur. ſignificat ꝙ. b. erit in produci: ⁊ illa. qḋ pducetur erit. b. ſignificat ꝙ illḋ qḋ erit in produci erit. b. q̃re pȝ ꝙ ex iſta nõ ſeq̃t̃. ergo. b. erit.

Inſtan⁹

¶ Et ſi replicas cõtra: qꝛ iſta ppoſitio. b. producet̃. hȝ reſolui in iſtã. b. erit pduci: ſed ex iſta ſequit̃. b. erit. q̃re ⁊c̃. ¶ Itẽ iſta ppoſitio. b. pducetur. conuertitur in iſtã: qḋ pducet̃ erit. b. ſiue productum erit. b. ſed ex iſta ſeq̃tur. ergo. b. erit. q̃re ⁊c̃.

R̃ſio

¶ R̃ndet̃ ad ṗmũ negãdo ꝙ illa ppoſitio reſoluat̃ illo mõ: qꝛ tũc iſta. b. producit̃. reſolueret̃ in iſtã. b. eſt pduci: qḋ eſt falſuȝ: ſed illa. b. pducet̃. reſoluit̃ in iſtam. b. erit in pduci: ⁊ illa. b. pducitur. reſoluit̃ in illaȝ. b. eſt in pduci: ⁊ ex iſta. b. erit in pduci nõ ſeq̃t̃. b. erit. ſicut ex iſta. b. eſt in produci: nõ ſequitur. b. eſt. ¶ Ad aliud ꝯceditur ꝙ illa. b. pducet̃: ꝯuertitur in illã: qḋ producet̃ erit. b. que ſignat ꝙ illud qḋ erit in pduci erit. b. ſed negat̃ ꝙ cõuertat̃ in illam. productũ erit. b. quare negat̃ ꝙ ſequat̃. ergo. b. erit.

Ad 2ᵐ

¶ Ad ſecunduȝ argumẽtũ negat̃ minoꝛ. ſ. ꝙ ille totalis motus augmẽtationis erit illa totalis q̃titas: qꝛ motus eſt res ſucceſſiua: ⁊ quãtitas eſt res permanens. Et ad pbationeȝ cũ dicit̃: illa quãtitas eſt actus augmẽtabilis ſm̃ ꝙ augmẽtabile. ergo eſt augmentatio. dicit̃ negãdo ꝯñaȝ: qꝛ equiuocat̃ de actu augmẽtabilis: q̃m augmẽtatio eſt alr̃ actus augmẽtabilis q̃ʒ quãtitas: q̃m augmẽtatio eſt actus quo augmentabilis ⁊ ſucceſſiuus: quãtitas vᵒ eſt actus qui ⁊ permanẽs. ¶ Et cũ dicis: ſi augmẽtatio eſt diſtincta a quãtitate ⁊ cum ille motus pducet̃ adeq̃te in hora ⁊ nõ erit in fine hore. ergo aliquid taȝ cito erit productũ q̃ʒ cito producet̃. dicitur ꝙ argumentũ ꝯcludit verum de motu ⁊ de q̃libet re ſucceſſiua: ſed nõ ſeq̃tur. ergo eadẽ rõne erit de quolibet ſucceſſiue pducendo: qꝛ nõ quodlibȝ ſucceſſiue producendum eſt ſucceſſiuũ.

Ad 3ᵐ

¶ Ad 3ᵐ non admittit̃ caſus: cuȝ ponit̃ ꝙ b. paſſum qḋ debet in hora acq̃rere caliditatem vt quatuoꝛ ab. c. agente. ſit ṗmo corruptuȝ in fine hore. a. vᵒ paſſum acq̃rere caliditatem vt q̃tuoꝛ ab agente ⁊ remanere. ¶ Admiſſo tamẽ toto caſu gratia argumenti. conceditur ꝙ a. albedo in nulla pportione erit maioꝛ vel minoꝛ albedine. b. ⁊ nõ eſt incõueniens. Et negatur ꝙ. b. albedo non pˀus pducetur q̃ʒ erit producta: qꝛ bene producetur per totã illaȝ horam: qꝛ cõtinue in illa erit in pduci: ſed nũq̃ʒ erit producta.

Ad 4ᵐ

¶ Ad 4ᵐ negatur ꝙ ṗmũ ſit inconueniẽs:

cum dicit̃ q᷒.a.alterans per totã horã alterabit.b.paſſuʒ:
⁊ tamen nũq̃ʒ erit ita ꝙ aliqua eſt maxima velocitas qua
alterabitur:imo eſt neceſſariũ in quocunqȝ motu vnifor/
miter difformi excluſiue terminato.❡ Ad aliud negatur
ſimil'r ꝙ ſit incõueniens cuʒ dicit.d.velocius aget.a.⁊ in
nulla ꝓportione velocius:imo eſt neceſſariũ qñ.d.remo/
uebit̃ vniformiter gradu itenſiſſimo:ad quẽ excluſiue ter
minat̃.a.❡ Ad aliud negat̃ ꝙ motũ difformiter nõ poſ/
ſit incipere moueri vniformiter itenſiori gradu q̃ʒ ſit ille
quo mouet̃.Et cum dicis:ſi ſic.ḡ vel dabit̃ ṗmũ inſtãs in
quo ſic:vel vltimũ in quo nõ.dĩ ꝙ dabit̃ vltimum in quo
nõ.Et cũ tu dicis.ſeqtur ꝙ in illo inſtãti eẽt aliq̃ maxima
velocitas qua ageret.negat̃ ꝯñtia.Et cũ tu dicis.ſequitur
ꝙ intenderet motũ ſuum:⁊ nec per tẽpus nec per inſtãs:
⁊ ꝙ velocius moueretur:⁊ in nulla proportione velocius
conceditur:quia non eſt inconueniens.Et hec de iſta que/
ſtione ſufficiant.

❡ Queſtio. III.

Utrum cuiuſlibet forme ꝓducende que
erit in aliquo inſtãti ſit dare ṗm
inſtans eſſe eius.Et ꝯñter an cuiuſlibet rei ꝑ/
manẽtis:que etiã in aliquo inſtãti ſit dare ṗm
inſtãs eſſe eius.❡ Et arguit̃ ṗmo ꝙ nõ ex dĩ/

Negatiue arguitur primo ꝑ opi. Ho. mãtuani.

ctis Mãtuani cõtra viam cõem.Et ṗmo ſic.Non datur
ṗmum inſtãs in quo forma informat mãm.igit̃ nõ datur
ṗmuʒ inſtãs in quo forma erit.pʒ ꝯñtia:qa forma nõ ṗus
erit q̃ʒ iformat mãm:⁊ ecõtra.añs ꝓbatur:qa forma ſuc/
ceſſiue informat mãm.igit̃ nõ datur ṗmum inſtãs in quo
informat.tenet ꝯñtia:qa ſi daret̃ ṗmũ inſtãs in quo infor
maret mãʒ nõ prius informaſſet ptem eius.⁊ ꝯñr nõ ſuc/
ceſſiue informaret.añs itez ꝓbatur:qa mã ſucceſſiue diſ/
ponit̃ ab agẽte nãli:qd melius agit in parteʒ ꝓpinquã q̃ʒ
remotaʒ.igitur mã ſucceſſiue iformat̃:⁊ ꝯñter forma ſuc

Argũ 2°.

ceſſiue informat:qd erat probandũ.❡ Item ſi daret̃ pri/
mũ inſtans in quo forma informat mãm.ſit illud inſtãs
b.Et quero a te.an forma ante.b.informabat materiã:an
nõ.ſi ſic:igitur.b.nõ eſt ṗm inſtans in quo informat.ſi nõ.
igitur nõ ſucceſſiue informat.tenet ꝯñtia:qa nõ prius in/
format partẽ illius materie q̃ʒ totam.ꝯñs tamẽ eſt falſuʒ:
qa ſicut mã ſucceſſiue diſponit̃ ita ſucceſſiue informatur.

Argũ 3°.

❡ Itẽ arguit̃ ꝙ nõ dat̃ ṗm inſtãs in quo for͛ iformat ma
teriã:qa in aliquo inſtãti forma informabit mãm:⁊ in ali
quo nõ.igit̃ vel datur primuʒ inſtans in quo iformat vel
vltimũ in quo nõ.tenet ꝯñtia:qa fit diuiſio reſpectu potẽ/
tie paſſiue:cuʒ pars negatiua verificet̃ pro minori.tũc vl/
tra:ſʒ diuiſio fit reſpectu potẽtie mutabilis:qa pars affir/
matiua ex qua infertur diuiſio põt verificari a maiori vel
minori:qm ſi forma pro aliquo inſtanti informabit ma/
teriã:etiã ꝓ aliquo vlteriori iformabit.quare eligẽda eſt
pars negatiua.ſ.ꝙ datur vltimũ in quo nõ.⁊ ꝯñter nõ da/

Argũ 4°.

tur primũ in quo ſic.❡ Item arguit̃ ſic.Nõ datur ṗmuʒ
inſtãs in quo minima diſpoſitio faciens pro introductio/
ne forme eſt in mã.igit̃ nõ datur primũ inſtãs forme itro
ducẽde.patet ꝯñtia:qa idem eſt primũ inſtans vtriuſqȝ.
añs probat̃:qa minima diſpoſitio qualiſcũqȝ ſit ſucceſſi/
ue inducit̃.igit̃ nullũ eſt primũ inſtans in quo talis eſt in
mã.tenet ꝯñtia:qa ex oppoſito ꝯſequẽtis ſequit̃ oppoſitũ
añtis.añs probatur:qa ita iducitur diſpoſitio ſicut agens
agit.ſed agens ſucceſſiue agit.igitur ⁊ ſucceſſiue inducitur

Argũ 5°.

diſpoſitio.quare ⁊c̃.❡ Itez ſi aliqñ eſſet ṗmũ inſtans in
quo minima diſpoſitio faciens pro forma eſſet in mã:ſe/
queret̃ ꝙ daret̃ vltimũ inſtãs rei permanẽtis.ꝯñs eſt fal
ſum apud viam cõem.⁊ probatur ꝯſequẽtia:qꝛ ſit calidi/
tas vt quatuor minima diſpoſitio gratia exẽpli.⁊ ſit indu
cta in materia aliqua in.b.inſtanti:⁊ ponatur vlterius ꝙ
applicetur aliqñ agens debẽs corrũpere illam caliditatẽ
in hora futura incipiẽte a.b.inſtãti in q̃.b.inſtãte incipiat
agere:tũc arguit̃ ſic.in.b.inſtãti erit illa for͛:⁊ imediate
poſt illd nõ erit.igit̃.b.eſt vltimũ inſtãs illius for͛.tʒ ꝯſe/
quẽtia cum maiori:⁊ minor ꝓbatur:qa poſt.b.non erit ca
liditas vt quatuor:cum agens corrumpẽs imediate poſt
hoc agat corrũpendo:⁊ illa erit minima.ergo talis forma
imediate poſt hoc nõ erit in materia.patet ꝯña:qa forma

Argũ 6°.

nõ ſtat in mã cũ diſpõne minori minima.❡ Item argui/
tur ꝙ non datur minima diſpoſitio cuʒ qua poteſt forma
introduci:qa cũ aliqua diſpoſitione põt forma introduci:
⁊ cũ aliqua nõ.igitur vel datur minima diſpoſitio cũ qua
põt forma introduci vel maxima cuʒ qua non.tenet ꝯña:
qꝛ fit diuiſio reſpectu potẽtie paſſiue:cũ negatiua verifice
tur pro minori.tunc vltra:ſed diuiſio fit reſpectu potentie
mutabilis:qa affirmatiua exẽpla infert̃.diuiſio põt veri/
ficari ꝓ maiori vel minori.igit̃ eligenda eſt ps negatiua.
q̃re dat̃ maxima cũ qua nõ põt introduci.nõ ergo datur

Affirmatiue arguitur ṗmo pro opi. cõi.

minima cũ qua ſic.q̃re ⁊c̃.❡ In oppoͫ pro via cõi argui/
tur.Et primo ſic.dat̃ ṗm inſtans in quo maior mã eſt ſm
ſe totã ṗmo diſpoſita pro introductiõe forme.ergo datur
ṗmũ inſtans alicuius forme introducẽde.pʒ ꝯña:qa idẽ
eſt primũ inſtãs diſpõnis faciẽtis pro forma:⁊ ipſius for/
me.añs ꝓbat̃:qꝛ datur ṗmũ alteratũ:qd ſm ſe totũ icipit
alterari ſm Cõmentatorẽ 3° phyſi.cõᵗᵒ 6°:ſed ſi totũ illd
alteret̃ in hora futura terminata ad.b.inſtãs ad minimaʒ
diſpõnem facientẽ pro introductione forme.in fine hore
illud totuʒ erit eque ṗmo diſpoſitum.igitur.b.inſtans eſt
ṗmũ inſtans in quo illud eſt ſm ſe totũ primo diſpoſituʒ

Argũ 2°.

pro introductione forme.❡ Itẽ datur ṗmũ inſtãs in quo
minima diſpõ faciens pro forma eſt inducta in mã apta
ſuſcipere formã:igit̃ datur primũ inſtãs forme ꝓducen/
de.tʒ ꝯña:qꝛ idem eſt primũ inſtãs diſpõnis faciẽtis pro
itroductione forme ⁊ ipſius forme.añs probat̃:qꝛ cũ det̃
minima mã apta ſuſcipere formã in quacũqȝ ſpẽ rerum

T.c.34

nãliuʒ ſm phm ṗmo phyſi.ſit illa minima mã.a.⁊ ſit mi/
nima diſpõ faciẽs pro itroductiõe forme aſini.grã exem/
pli.caliditas vt q̃tuor que ſit.b.⁊ inducat̃ hec diſpõ in illã
minimã mãʒ in hora futura terminata ad.c.inſtãs.❡ Et
arguit̃ ſic:tũc inſtãs.b.diſpõ eſt inducta in.a.mãm:⁊ non
ante.ergo.c.inſtãs eſt ṗmũ iſtãs in quo minima diſpõ fa/
ciẽs pro forma eſt inducta in minimã mãm:ſed minima
mã eſt illa que eſt apta ſuſcipere formã ⁊ nõ minor illa.ḡ
datur primũ inſtãs in quo minima diſpõ faciẽs pro for/

Argũ 3°.

ma eſt iducta in mã apta ſuſcipere.❡ Itez ois forma ꝓ/
ducẽda vel ꝓducetur ſubito vel ſucceſſiue.ſi ſubito:ergo
in inſtãti.Si vͦo ſucceſſiue.igit̃ per motũ:ſed qd ꝓducit̃
per motũ hʒ ṗmo eſſe in vltimo inſtãti terminãte motũ.
igitur q̃libet forma que ꝓducetur habebit ṗmo eſſe in ali
quo inſtanti:⁊ ꝯñter cuiuſlibʒ forme ꝓducende dat̃ ṗmũ

Argũ 4°.

inſtãs in quo erit.❡ Itẽ arguit̃ ſic:poſe eſt dari ṗmuʒ in/
ſtãs in quo aliq̃ mã eſt equal'r diſpõſita per totũ pro itro
ductione forme.igit̃ poſe eſt dari primũ inſtãs forme in/
troducende.pʒ ꝯña.añs ꝓbatur:qꝛ poſe eſt ꝙ agẽs ſit ita
difforme:ꝙ ſic tardius agit ad aliquẽ pũctũ:ita maioreʒ
ꝓportioneʒ habeat ad illũ:⁊ tũc pʒ ꝙ in fine dati tpis po/
terit eſſe vniforme grã exẽpli ſub minima caliditate ſub
qua nõ põt ſtare forma paſſi.quare.Uel ponatur ꝙ ſicut
proportionabil'r aliqs punctus eſt remotior ab agẽte:ita
agens ad illuʒ habeat maiorem ꝓportionem:⁊ ſequit̃ ꝙ
paſſum in fine illius tẽporis erit vniforme:⁊ ponat̃ ꝙ ſit
vniforme ſub minima caliditate ſub qua nõ põt ſtare for
ma paſſi.q̃re ſequit̃ ꝙ dabitur ṗm inſtãs forme iducẽde.

Argũ 5°.

❡ Itẽ ad itroductionẽ forme nõ reqrit̃ paſſuʒ eẽ vnifor/
me diſpoſitũ:igit̃ nõ eſt neceͤ paſſuʒ ſucceſſiue diſponi ⁊c̃.
tʒ ſequitur:igit̃ ſtat paſſum ſil' eẽ diſpoſitũ pro itroductiõe

formē:⁊ ꝯſiter ſtat dari pͥ^m inſtās pro introductiōe foꝛ^e. pȝ ꝯña cū ꝗlibȝ añte. ¶ Item poſſe eſt paſſuȝ puta ſemē al‑

Argu^m 6^m terari ab intrinſeco ⁊ extrinſeco agēte:⁊ poſſe eſt ꝙ ſic agēs intrinſecū plus agit ad aliquē punctū ꝙ ad illū min⁹ agat extrinſecū agēs:⁊ ſicut min⁹ agit ad aliū plus agat ad illū extrinſecū agens. igiꝛ poſſe eſt ꝙ ſic alteret ab vtroqȝ agēte ꝙ aliqͦ erit pͥ^m inſtās: in ꝗ illa mā erit ſilr̄ diſpoſita per totū pro ſuſceptione foꝛ^e ⁊c̄. ¶ Rn̄deo: in hac mā ſūt due opiniones. ſ. cōis ⁊ Mātuani. ¶ Et pͥmo ptractabo opionē Mātuani. pro ꝗ ponunꝛ due ꝯnes. ¶ Prima ꝯ. Cuiuſlȝ

Pͥ^a ꝯcluſio p opinione Mātuani. foꝛ^e extēſe ꝑducēde que erit in aliꝗ inſtāti: erit dare pͥmū inſtās in quo erit. ſic itelligēdo ꝙ erit dare pͥ^m iſtās in quo erit:⁊ nō imediate añ illud inſtās erit in aliꝗ iſtāti:⁊ ꝟ eſt gñalr̄ verū tam de forma ſubali ꝗ̄ accñtali. pbaꝛ mō ꝯ: qꝛ ꝗlibet talis foꝛ^a cū ꝑducaꝛ in eē per motuȝ hȝ ꝑ eſſe in vltimo inſtāti terminā̄te motū:⁊ nō hȝ eē ante illud iſtās in aliꝗ inſtāti. ꝗ datur pͥ^m inſtās eē eius. tȝ ꝯña cū maiori. minoꝛ pbaꝛ: qꝛ ſi hēret eē ante illud iſtās in aliꝗ inſtanti: tūc ante illō iſtās eēt ꝑducta in aliquo iſtanti. ꝯñs ē fl̄m: qꝛ ⁊ tūc ante illō inſtās ꝑducebaꝛ: ꝗre ⁊c̄. ¶ Coꝛ^e ſeqꝛ ꝙ

Correl^m cuiuſlȝ cōpoſiti hñtis formā extēſaȝ in aliꝗ iſtāti erit dare pͥ^m inſtās in ꝗ erit. pȝ: qꝛ tale cōpoſitū ꝑduciꝛ in eē per motū in cui⁹ fine hȝ eſſe:⁊ nō ante in aliꝗ iſtāti. de tali eñ. cōpoſito loquoꝛ: qͦ manet poſt ꝑductionē. ꝗre ⁊c̄. ¶ z^a

z^a ꝯ. ꝯ. Nullius foꝛ^e humane daꝛ pͥ^m iſtās eē: ſȝ vltimū in ꝗ nō: p formā humanā itelligēdo aīam intellectiuā:⁊ nō aliā formā. pbaꝛ ꝯ.⁊ ꝑ pͥ^a ps: qꝛ nō daꝛ pͥ^m inſtās in quo talis foꝛ^a iformat mām: ſic ꝙ nō imediate ante illud in aliꝗ inſtāti iformabat. ꝗ nō daꝛ pͥ^m inſtās eē ei⁹. tȝ ꝯña. añs pbaꝛ: qa ſigneꝛ minima calitas cuȝ ꝗ nō pōt ſtare foꝛ^a ſemis:⁊ ſit vt ꝗtuoꝛ ⁊ arguiꝛ ſic. Nō datur pͥ^m iſtās in ꝗ erit talis calitas ꝑ ad aliquē pūctū intrinſecū: ꝗ nō daꝛ pͥ^m iſtās talis foꝛ^e ꝑducēde. tȝ ꝯña:⁊ añs pbaꝛ: qa quocūqȝ pūcto ſignato ad quē puenit calitas pͥus puenit ad aliquē punctū ꝓpinquiorē agēti. ꝗre ⁊c̄. ¶ z^a ps ꝯnis pbaꝛ: qa cuiuſlȝ foꝛ^e ꝗ erit in aliꝗ inſtāti aut dabiꝛ pͥ^m inſtās in quo ſic: aut vltimū in quo nō: ſȝ forme humane nō daꝛ pͥ^m inſtās in quo ſic: igiꝛ illius daꝛ vltimū in quo nō. ¶ Coꝛ^e ſeqꝛ ꝑ ꝙ nulli⁹ hoīs

Cor^m pͥ^m daꝛ pͥmū inſtās eē: ſȝ cuiuſlȝ hoīs ꝗ aliqñ icipit eē daꝛ vltimū iſtās in ꝗ nō. pͥ^a ps pȝ: qa nō pͥus icepit eē hō ꝗ̄ foꝛ^a eius. ſi ꝗ forme humane nō daꝛ pͥ^m inſtās. ꝗ nec hoīs daꝛ pͥ^m inſtās. In z^a vo pte correlarij notāter addiꝛ qui icipit eē: qꝛ ſine illa ꝯditōe z^a ps nō eēt vera. puta dicēdo cuiuſlȝ hoīs daꝛ vltimum in quo nō. ꝟ aūt patebit ſtatim ex dictis ei⁹ ifra. ¶ z^o ſeqꝛ ꝙ hō ꝗ icipit eſſe: ante icipiet ꝗ̄ icipiet eē iſte hō: ſaltē ſi vnica foꝛ^a ſubalis ponaꝛ in hoīe: qa

Cor^m z^m ſigneꝛ mā pedalis pro gnōne ſoꝛtis:⁊ itroducaꝛ ſucceſſiue foꝛ^a humana in illā: tūc ſic: imediate poſt ꝟ erit hō: vt pȝ: ⁊ nō imediate poſt ꝟ erit iſte hō: qꝛ nō pͥus erit iſte hō: ꝗ̄ tota illa mā ſit iformata. ꝗ ſi imediate poſt ꝟ erit iſte hō: ꝗ ante icipiet eē hō: ꝗ̄ icipiet eſſe iſte hō: ſiue hō ꝗ icipiet eē: ante icipiet eē ꝗ̄ icipiet eē iſte hō: qa iſte due ꝓpōnes equalēt ſm cū. ꝗre ly hō cū dicit: hō qui icipiet eſſe:⁊ ſtat ꝯfuſe imobilr̄ rōne determinatōis facte p relatiuū cū illo ꝟbo icipit:⁊ nō ſtat determinate: qꝛ falſa eēt. ¶ z^o ſeqꝛ ꝙ

Cor^m z^m nunꝗ̄ erit ita ꝙ aliqs hō icipit eē:⁊ nūꝗ̄ erit ita ꝙ aīa humana creabiꝛ. pͥ^a ps pbaꝛ: qa ſi non. da oppo^m. ſ. ꝙ aliqñ erit ita ꝙ aliqs hō icipiet eē: ſit gr̄a argu^{ti} ꝙ in. b. iſtāti ſoꝛ. icipiat eē:⁊ arguiꝛ ꝙ nō: qꝛ vel icipit eē per pōnē de pn̄ti dicēdo in ꝟ inſtāti eſt ſoꝛ.⁊ iſto mō nō icipit eē: qꝛ iſte numerus nō icipit eē demiꝛ ando oīaȝ ſoꝛ.⁊ māȝ.⁊ ille numerus ē ſoꝛ. ꝗ ſoꝛ. nō icipit eē: aut icipit eē p remotionē de pn̄ti dicēdo ſoꝛ. nō eſt in ꝟ inſtāti ⁊ imediate poſt ꝟ erit: qa nullus erit primus hō ꝑductus ex ꝟ ſemine:⁊ ita de oīente reali. ¶ z^a ps correlarij pbaꝛ. ſ. ꝙ nūꝗ̄ erit ita ꝙ aīa humana creabiꝛ: qa nec p tp̄s: nec p inſtans creabiꝛ. ꝗ ⁊c̄. Aſſūptū pbaꝛ.⁊ ꝑ ꝙ nō p iſtās creaꝛ pȝ. qa creari eſt fieri de nihilo in nō tpe ſm eū: ꝟ mō nūc nō eſt. ſ. aīa ſoꝛtis: ⁊ imediate poſt ꝟ erit. igiꝛ creaꝛ: ꝗre pȝ ꝙ creatio non fit in inſtāti: nec ēt per tp̄s creabiꝛ: qꝛ ꝟ eſt dicere. ꝙ creatio reqͥrit determinatuȝ tp̄s qͦ eſt fl̄m: ꝗre creatio nō fit ſm eū i iſtāti: nec in tpe: ſȝ in nō tpe. ¶ His pͥmiſſis facile rn̄deꝛ ad argu^{ta} p Mātuano:⁊ qꝛ Mātuan⁹ tȝ ꝙ alicuius foꝛ^e daꝛ pͥ^m iſtās ⁊ alicui⁹ nō: iō opȝ rn̄dere ad arg^{ta} facta ad vtrāqȝ ptē ꝗōnis: qꝛ pͥ^a pbāt ꝙ nulli⁹ foꝛ^e daꝛ pͥ^m iſtās: ⁊ z^a in opp^m fcā pbāt ꝙ cuiuſlȝ daꝛ pͥ^m inſtās. ¶ Ad pͥ^m

igiꝛ ptis negatiue negaꝛ illa ꝯña. nō daꝛ pͥ^m iſtās in ꝗ foꝛ^a iformat mām: igiꝛ nō daꝛ pͥmū inſtās forme ꝑducēde: lȝ eñ ſm cōem moduȝ loquēdi de ꝑ inſtāti ꝯña valeat ⁊ ꝓbatio ei⁹: tñ ſm moduȝ loquēdi Mātuani nō valȝ: qꝛ alr̄ capit dari pͥmū inſtās ꝗ̄ via cōis. nā dicit dari pͥmū inſtās forme qñ illa foꝛ^a eſt in aliꝗ inſtāti ⁊ imediate ante illud nō fuit in aliꝗ inſtāti: ꝗuis ēt imediate añ illud fuerit: via vo cōis dicit dari pͥ^m inſtās alicui⁹ foꝛ^e qñ illa forma eſt in aliꝗ inſtāti:⁊ añ illud nō fuit. multū āt refert dicere: ⁊ añ illud nō fuit:⁊ dicere añ illud nō fuit in aliꝗ inſtanti: vt pȝ ex dcis. ꝗre ⁊c̄. ¶ Ad aliō ꝯcediꝛ ꝙ nō daꝛ pͥ^m inſtans in Ad pͥmū arg^m pro pte negatiua ad.

Ad z^m quo foꝛ^a iformat mā: ſed nō ſeqꝛ apō modū loq̄ndi Mātuani: ꝗ nō daꝛ pͥ^m inſtās forme. ¶ Ad aliō ꝯcediꝛ ꝙ non

Ad z^m daꝛ pͥ^m inſtās in quo iformat: ſed vltimū in quo nō:⁊ illud

Ad 4^m arg^m ꝯcludit pro opione ſua. ¶ Ad 4^m negaꝛ illa ꝯña: nō daꝛ pͥmū inſtās in quo minima diſpō faciēs ꝓ foꝛ^a eſt in mā: ꝗ nō daꝛ pͥ^m inſtās forme: lȝ eñ apud viā cōeȝ valeat illa ꝯña: tñ apud viā Mātuani nō valȝ: ꝓp alr̄ accipe dari pͥmū inſtās. nam in vltimo inſtanti terminante motū forma primo eſt in aliquo inſtanti: ⁊ ante non fuit in aliquo inſtāti:⁊ tñ minima diſpō nō eſt ꝑ in vltimo inſtanti: ſed ante illō fuit in aliquo inſtāti: qꝛ pͥus fuit iducta in ptemāc ꝗ̄ in tota. ꝗre ⁊c̄. ¶ Ad aliō ꝯcediꝛ ꝙ nō daꝛ pͥmū

Ad 5^m inſtans in quo minima diſpō faciēs pro forma eſt in mā: ⁊ arg^m facit pro ipſo. ¶ Ad aliud ꝯcediꝛ ꝙ daꝛ maxima

Ad 6^m diſpō cū qua nō pōt foꝛ^a itroduci ⁊ ꝟ arg^m facit pro ipſo. ¶ Ad argu^m vo ptis affirmatiue rn̄deꝛ pro ipſo. Aduerte

Ad pͥmū arg^m pro pte affirmatiua ad. tñ prius ꝙ lȝ ipſe ꝯcedat dari pͥ^m inſtās alicui⁹ forme mō ſuo dicto: tamē nō ꝯcedit ſm cōem modū loquendi de ꝑ inſtāti: ꝗre opȝ rn̄dere ad iſta: qꝛ nullius forme daꝛ pͥmū inſtās ſm modū loquēdi cōem. ¶ Ad pͥmuȝ igiꝛ negaꝛ añs. ſ. ꝙ deꝛ pͥmū inſtans in quo aliꝗ mā eſt ſm totam ꝑ diſpoſita ꝓ itroductiōe forme. Ad ꝓbōnē cū dī de mēte Cōmētatoris ꝙ daꝛ pͥmū alteratū qͦ ſm ſe totuȝ incipit alterari. nō admittiꝛ auctas Cōmentatoris: qñ eſt contra rōnē: vt hic: qꝛ oē agens nāle velocius agit in ptem ꝓpinquā ꝗ̄ remotā: igiꝛ prius alterat vnā ptem ꝗ̄ aliam. ꝗre nō eque ꝑ totum alteraꝛ. ¶ Ad aliud negatur ēt añs. ſ. ꝙ

Ad z^m deꝛ primū iſtās in quo minima diſpō faciēs ꝓ forma eſt in mā apta ſuſcipere formaȝ. Ad ꝓbōnē cū dī ꝙ daꝛ minima mā apta ſuſcipere formā. negaꝛ. Et cum adducitur phs: dī ꝙ illa nō eſt mens phī: vt dictum eſt ſupra: ſed ꝙ daꝛ minimuȝ potēs reſiſtere medio dato: ꝗre argu^m non ꝓcedit. ¶ Ad aliud ꝯcediꝛ ꝙ oīs forma ꝑducēda ꝑdu‑

Ad z^m ceꝛ ſubito vel ſucceſſiue: ſed negaꝛ ꝙ illa ꝗ ꝑduciꝛ ſubito ꝑducaꝛ in inſtāti: ſed ꝑduciꝛ in nō tpe: ꝗre illius nō daꝛ primū inſtās. que vo ꝑduciꝛ ſucceſſiue ꝯcedit ꝙ ꝑduciꝛ p motuȝ: ſed talis nō hȝ ꝑ eſſe in vltimo inſtāti terminā̄te motū ad moduȝ loquendi cōem: ſic ꝙ in illo inſtanti ſit ⁊ nō ante: imo ante fuit: qꝛ erat ꝯtinue qñ ꝑducebaꝛ: conceditur tñ dari primū inſtās illius ſm modū loquēdi Mātuani: qꝛ in vltimo inſtāti eſt ⁊ ante illud nō fuit in aliquo

Ad 4^m inſtāti. ¶ Ad 4^m dicit negādo vtrūqȝ caſum: ꝗuis eniz poſſit eē ꝙ paſſuȝ ſit ſic diffoꝛme ꝙ agēs agat in illō vniformiter

formiter:vel ēt ꝙ alterer̄ illud veloci⁹ in pte remota q̄ꝫ ꝓ-
pinq̄:nō tñ eſt poſſe ꝙ ꝓportionabilr veloci⁹ agat:ſic aliqs
pūct⁹ dati paſſi plus diſtat ab agēte:ita ad eūdē pūctū agēs
hēat maiorē ꝓportionē ad agēdū:q2 vel nullā ꝓportionez
hēt ad pūctū imediatū vel ad quēlʒ punctū intrinſecū in-
finitā hēt:ꝛ per ꝯñs cū ad quēlibet punctuʒ intrinſecū per
certū tps ageret:tūc in quēlibʒ punctū intrinſecū infinituʒ
effectū ꝓduceret:qd̄ nō eſt poſſe. Et ꝙ nullā ꝓportionē ha-
beat ad pūctū imediatuʒ repugnat caſui:q ponit ꝙ in fine
Ad 5ᵐ ꝛ 6ᵐ paſſuʒ totū ſit vniformiter factū ab illo alterāte: ꝛ ꝑ idem
ſcd̄s caſus eſt ipoſſis. ❡ Ad alia nō r̄ndet:q2 ꝑ h̄ dat itelli-
gere ꝙ nō dʒ admitti aſſūptū in ſubſequēte. neqʒ dʒ admit
ti caſus in vltimo. ❡ Pro opinione vero cōi ponunt̄ due ꝯ-
p⁹ ꝯ pro opione cōi. nes reſſiue. ❡ Pria ꝯ ſit iſta. Cuiuſlʒ for' ſubalis ꝓducēde
dat̄ p̄ᵐ inſtās eē ſic itelligēdo: ꝙ q̄libʒ talis for⁹ in aliquo
inſtāti erit:ꝛ añ illud nō erit. ꝓbat̄ ꝯ: q2 q̄libet for⁹ ſubalis
ꝓducēda ꝓducit̄ ſubito:igit̄ ꝓducit̄ in iſtāti:ꝛ ꝯñr illd̄ eſt
p̄ᵐ inſtās forme ꝓducēde. ꝯña nota apud viā cōez:aĩs ꝓ-
bat̄ p̄ apud ph̄os:q2 forma ſubalis ꝓducēda ſᵐ eos ꝓdu-
cit̄ per gñōnē:ſʒ gñatio eſt trāſmutatio ſubita:q2 ꝑ h̄ diſtin
guit̄ a motu q ſucceſſiu⁹ eſt:q̄re ꝛc̄. Scd̄o ꝓbat̄ apud theo-
logos:q2 forma ſubalis ꝓducēda ſᵐ eos producit̄ vel per
creationē:vel ꝑ gñōnē:ſʒ tam creatio q̄ꝫ gñatio fit ſubito:q̄-
Cor⁹ re ꝛc̄. ❡ Cor' ſeq̄t̄ cuiuſlʒ cōpoſiti ſubalis ꝓducibilis dat̄
p̄ᵐ inſtās eē. pʒ:q2 ita p̄ hʒ eſſe cōpoſitū ſubale ſic ei⁹ forma
ſubalis:ſʒ forme ſubalis dat̄ p̄ᵐ inſtās eſſe:igitur ꝛ cōpoſiti
2ᵃ ꝯ ſubalis dat̄ p̄ᵐ inſtans eē. ❡ Scd̄a ꝯ ſit iſta. Cuiuſlʒ forme
accñtalis ꝓducēde que erit in aliquo inſtāti ſi nō ſit ſucceſ-
ſiua nec dependens a ſucceſſiuo in fieri ꝛ ꝯſeruari tanq̄ꝫ a cā
ꝓpria:dat̄ p̄ᵐ inſtans eſſe: dī p̄ q̄ erit in aliquo inſtāti: vt re-
moueamus iſtātias de formis ſil' generādis ꝛ corrūpēdis.
dī ſi nō ſit ſucceſſiua:q2 ſucceſſiui nō eſt neceſſe dari p̄ᵐ in-
ſtās:imo ſᵐ ph̄m nunq̄ꝫ dat̄ p̄ᵐ inſtās ſucceſſiui:ſʒ ſʒ theo
logos aliq̄n det̄:ſʒ de h̄ infra. dī nec depēdēs a ſucceſſiuo:
q2 ſi depēdet ab eo nō eſt nec̄e dari p̄ᵐ iſtās:ſicut veritatis
hui⁹ ꝓpōnis:ſor. currit:nō datur p̄ᵐ inſtās:imo nec vltimū:
q2 depēdet a curſu cuius nō dat̄ p̄ᵐ inſtās nec vltimū. dicit̄
tanq̄ꝫ a cā ꝓpria:q2 ſi res dependet a ſucceſſiuo: vt a cā vlī
nō ꝓhibet̄ ipſius dari p̄ᵐ inſtans:ſic cuiuſlibet rei ꝑmanētī
exiſtētis ſub orbe lune dat̄ p̄ᵐ inſtans mō dicto:q̄uis depē
deāt a motu celi in fieri ꝛ ꝯſeruari tanq̄ꝫ a cā vlī. ꝓbat̄ mō
ꝯ:q2 ois for a accñtalis ꝓducēda vl' ꝓducet̄ ſubito vel ſuc-
ceſſiue. ſi ſubito: igit̄ in inſtāti ſicut lumē ꝓducit̄ ſubito in
mediū a corpe luminoſo:q̄re ꝓducit̄ in inſtāti. ſi vero ſucceſ
ſiue ꝓducat̄ per motū tanq̄ꝫ termin⁹ eius: ſʒ terminus mo-
tus hʒ eſſe p̄ in vltimo inſtāti terminātē motū:igit̄ talis for-
ma hʒ eſſe p̄ in tali inſtāti:ꝛ ꝯñr ipſius dat̄ p̄ᵐ inſtās eē:q̄re
cuiuſlibet forme accidētalis ꝓducēde datur p̄ᵐ inſtās eſſe:
Corᵐ q̄re ꝛc̄. ❡ Cor' ſequitur:ꝙ cuiuſlʒ rei ꝑmanētis ꝓducende:q̄
erit in aliquo iſtāti:datur p̄ᵐ inſtās eē. pʒ:q2 ois talis res ꝑ-
manēs ꝓducenda vel eſt ſuba:vel accidēs. ſi ſuba vel ſim-
plex vl' cōpoſita:ꝛ vtriuſqʒ dat̄ p̄ᵐ inſtans. Si accidēs:vel
abſolutū vel reſpectiuū:ꝛ cuiuſcūqʒ ēt datur p̄ᵐ inſtans:q2
terminus intrinſec⁹ motus ex abſolutis eſt q̄ntitas ꝛ q̄litas:
ex reſpectiuis vero vbi. Alia vero reſpectiua ſunt termini ex-
trinſeci motus:q2 ex ꝯñti ꝓducunt̄:q̄re cuiuſlibet rei per-
manētis ꝓducēde que erit in aliq̄ inſtanti datur p̄ᵐ inſtans
eē. ❡ Circa h̄ occurrūt due difficultates. p̄ᵃ eſt. Eſto ꝙ celū
p̄ma difficultas annexa. ſit productū ꝑ creationē:an ipſi⁹ detur p̄ᵐ inſtans. ❡ Et vi-
det̄ ꝙ nō:q2 ſi daretur p̄ᵐ inſtās ipſi⁹ ſeq̄ret̄ ꝙ ipſi⁹ ſucceſ-
ſiui daretur p̄ᵐ inſtās:puta ipſi⁹ tpis daretur p̄ᵐ inſtans. pʒ
ꝯña. ꝯñs falſum:q2 inſtās ex nã ſua ꝯtinuat ptes tpis. ſ. fu-
Reſ° p°. turā cum p̄terita: igitur nō pōt dari p̄ᵐ inſtās tpis. ❡ Rñ-
deo ſᵐ ph̄m nō ſolū de⁹ eſt etern⁹:ſed intelligētie: ꝛ celū: ꝛ
mot⁹ ipſius: ꝛ tps: ꝛ mã p̄ᵃ:q̄re ſᵐ ph̄s nō admittit̄ celū eē

ꝓductū. ❡ Scd̄ʒ vero theologos ꝛ veritatē admittit̄ celū Reſ° 2°.
eē ꝓductū:vñ ſup illo paſſu geneſis. In p̄n° de⁹ creauit celū
ꝛ terrā. theologi dicūt ꝙ de⁹ in p̄° die ſimul q̄tuor creauit. ſ.
angelos ꝛ orbes:ꝛ hos de⁹ dedit intelligere ꝑ celū. creauit ēt
mām primā quā dedit intelligere ꝑ terrā. creauit ēt tps:q2
dedit intelligere mēſurā ex mēſuratis. Et oia illa creauit in
vno inſtāti:q̄re cuiuſlʒ illoꝝ dat̄ p̄ᵐ inſtans. ❡ Ad arg'ᵐ in
ꝯtrariū ꝯcedit̄ ꝙ ipſi⁹ ſucceſſiui puta tpis dat̄ p̄ᵐ inſtans:ꝛ h̄
fuit nec̄uʒ in illa p̄ma ꝓductione reꝝ. ꝛ cū tu arguis ꝙ ſit
falſuʒ:q2 inſtās ex nã ſua ꝯtinuat ptes tpis:negat̄ hoc. q2 de
rōne inſtātis eſt eē ꝯtinuatiuū partiū tpis:ꝛ nō ꝯtinuare il-
las:ſicut de rōne pūcti eſt eē ꝯtinuatiuū ptiū linee ꝛ nō cō-
tinuare:q2 aliqs pūct⁹ nō ꝯtinuat. ſ. q eſt p̄nᵐ linee:ſilr aliqd̄
inſtās nō cōtinuat. ſ. qd̄ eſt p̄nᵐ tpis:q̄re ꝛc̄. ❡ 2ᵃ difficultas 2ᵃ difficultas ānexa.
eſt. an que ſubito ꝓducunt̄ ꝓducant̄ in inſtanti:q2 ꝓbatio
ꝯnūʒ fundata eſt ſup h̄. ❡ Et vr̄ ꝙ nō ꝑ pte Mātuani:q2 Negatiue arḡ p̄ᵒ
illuminatio fit ſubito:ꝛ tñ nō fit in inſtāti:ḡ. ꝓbat̄ minor:q2
ſi illuminatio fieret in inſtāti:ſeq̄ret̄ ꝙ in eodē inſtāti idez
lumē eēt in oriēte ꝛ in occidēte qd̄ eſt ipoſſe. ❡ 2° q2 in ele- Arḡ 2°
uatione vni⁹ lapidis molaris ab alio fit motus aeris ſubito
ad replēdū illud ſpatiū. ꝛ tñ nō fit in inſtāti:ergo. ꝓbat̄ mi
nor:q2 ſi fieret in inſtāti ſequeret̄ ꝙ in eodē inſtāti idē aer
eſſet in medio illius ſpatij ꝛ in circūferētia:qd̄ eſt impoſſe.
❡ 3° q2 admiſſo fieri motū in vacuo ad imaginationez:ſic Arḡ 3°
admittit ph̄s. tūc mot⁹ grauis deſcēdētis fit ſubito:ꝛ tñ nō fit
in iſtāti:ḡ. Et ꝓbat̄ minor:q2 ſi fieret in inſtāti:graue ſil' eēt Affirmatiue arḡ p̄mo.
ſurſum ꝛ deorſuʒ qd̄ eſt impoſſe:q̄re ꝛc̄. ❡ In oppoſitū ꝑ
via cōi arguit̄ p̄:q2 creatio fit ſubito ꝛ fit in inſtāti ſᵐ theo
logos:ḡ ꝓductio facta ſubito fit in iſtāti. ❡ Itē gñatio fit Arḡ 2°
ſubito:ꝛ tñ fit in inſtāti ſᵐ Cōmen. ḡ ꝓductio que fit ſubi
to:fit in inſtāti. ❡ Itē cū oē qd̄ ꝓducit̄ habeat mēſuraʒ ſi- Arḡ 3°
bi adeq̄tā:igit̄ qd̄ ꝓducit̄ ſubito hʒ mēſurā ſibi adeq̄tā:ſʒ
nō hʒ tps ꝑ menſura adeq̄ta:igit̄ hʒ inſtās:q̄re qd̄ ꝓducit̄
ſubito ꝓducit̄ in inſtāti. ❡ De h̄ ſunt opiniones cōtrarie.
❡ Opinio Mātuani eſt ꝙ que ꝓducunt̄ ſubito ꝓducunt̄
in nō tpe. ❡ Ad rōnes in ꝯtrariū r̄ndet̄. ❡ Ad p̄ᵐ de creatio- Ad p̄mā ꝑ pte affirmatiua dī
ne nō acceperat auctoritatē ꝙ fiat in inſtāti. ❡ Ad aliaʒ de
gñōne negat ꝙ fiat ſubito:imo vult ꝙ fiat ſucceſſiue:q̄m ſi Ad 2ᵐ
fieret ſubito ꝛ in inſtāti:idē qd̄ gñat̄ ſil' eēt ꝛ nō eēt:qd̄ im-
plicet. ꝓbat̄ ꝯña:q2 ſi aliqd gñat̄ in inſtāti:illud eſt qñ ge-
nerat̄ per te. ꝛ ex alia pte dicit ph̄s 6° phy. ꝙ illud qd̄ gñat̄ T.c.59.
nō eſt:q̄re idē ſimul eſt ꝛ non eſt. ❡ Ad aliū dī ꝙ illud qd̄ Ad 3ᵐ
producit̄ ſubito nō hʒ menſuraʒ adeq̄tam ſignabilē. ſ. que
poſſit demōſtrari. ❡ Pro via vero cōi tenente ꝙ illud qd̄ Ad p̄ vnā ꝑ pte negatiua dī
ꝓducit̄ ſubito producit̄ in inſtāti. ❡ Reſpōdet̄ ad rōnes
in oppoſitū. Ad primā de illuminatione negat̄ minor. Ad
probationē dicit̄ ꝙ nō eſt idem lumē qd̄ eſt in oriente ꝛ in
occidēte:ſʒ aliud:q̄m a corpe luminoſo producit̄ vnuʒ lu-
mē imediate:ꝛ ab illo aliud:ꝛ ſic ſucceſſiue vſqʒ in ifinitū.
❡ Ad aliā de motu aeris. in eleuatione vnius molaris ab Ad 2ᵐ
alio dī ꝙ ſᵐ viā cōem duo corpora dura nō pñt ſe ime-
diate ꝯtangere ſine aere:aer enīʒ mediat. q̄re cum vnū ele-
uat̄ ab alio:nō oʒ fieri motū ſubito aeris circūſtātis:ſʒ ille
aer medi⁹ rare fit ad aliq̄lr replēdū ſpatiuʒ. ❡ Ad aliā de Ad 3ᵐ
motu in vacuo via cōis dicit admiſſo motu i vacuo cū fiat
ſubito ꝛ in inſtāti:ſeq̄tur illud incōueniēs ꝙ illud graue ſil'
eēt ſurſuʒ ꝛ deorſū. ❡ Et ad illud qd̄ dixit de gñōne in r̄n-
dēdo ꝙ ſi gñatio eſſet ſubito ſeq̄tur ꝙ idē eēt ꝛ nō eēt:ne-
gat̄ ꝯña. Et ad ꝓbationē:q2 qd̄ gñatur eſt:ſi gñatio eſt in i-
ſtāti:concedo:ꝛ tñ qd̄ gñatur nō eſt ſᵐ ph̄m. dī ꝙ ph̄s lo-
quitur de eo qd̄ gñatur quātū ad diſpōnes que fiunt ſucceſ-
ſiue:nō aūt de eo qd̄ gñatur in ſe:q̄re ꝛc̄. ❡ His p̄miſſis fa-
cile r̄ndet̄ ad argumenta p̄ncipalia ꝯ viam cōez:que ꝓbāt Ad p̄mā ꝯ viā cōez dicitur.
ꝙ nullius forme datur p̄ᵐ inſtās. Et ad p̄ᵐ negatur aīs. ſ. ꝙ
nō detur p̄ᵐ inſtans in quo forma informat mām. Et ad ꝓ-

bationez negaī: q forma ſucceſſiue informat: [et] q mā ſuc-
ceſſiue diſponaī. [et] de hoc ſufficiēter in pma qōne dictū eſt
Ad 2m ſm duos modos rñdendi: q̄re vide ibi. ¶ Ad aliud cū dī.
ſi daretur pm inſtans in quo forma informat mā̄z. ſit illud
inſtās. b. admitto. [et] cū tu q̄ris: an forma añ. b. informet an
nō. dī q non. [et] cū tu infers: igiī nō ſucceſſiue informat co-
Nōm cediī ꝯña [et] ꝯñs. ¶ Aduerte tamē ſm viaz cōem: q ſi mā
ꝯtineat plura minima: forma ſubito informat pm minimū:
Ad 3m alia vero ſucceſſiue: pter vltm qō ſubito ēt informat. ¶ Ad
aliud cum infertur diuiſio: ḡ vel datur pm inſtans vel vlti-
mū in quo nō. dī q datur pm inſtās: [et] cū tu arguis q ſit di-
uiſio reſpectu poᵉ mutabilis: igiī ps negatiua eſt elligēda.
dī a q̄buſdam negando q ſiat diuiſio reſpectu potētie mu-
tabilis: imo ſit reſpectu poᵉ imutabilis: q2 idē eſt pm inſtans
in quo informat: [et] in quo introduciī cū idē ſit formā itro-
duci [et] informare: q̄re ſicut ſit diuiſio reſpectu potētie im-
mutabilis inferēdo diuiſionē: aut datur pm in quo introdu-
citur: aut vltimū in quo nō. ita [et] inferēdo diuiſionē: aut da-
tur pm in quo informat: aut vltimū in quo nō ſit diuiſio re-
ſpectu poᵉ imutabilis. ¶ Nō placet mihi hec rñſio: q2 for-
mā informare mām nō eſt niſi dare eē mā: ſ3 nō ſolū in p̄
inſtanti dat eſſe: ſed poſt: q̄re poſt ēt informat. ¶ Ex quo
p3: q l3 q̄ñcūq3 introduciī forma informet mām: nō tñ cōx
q2 aliq̄ñ informat q̄ñ nō introduciī: ſed introducta eſt: q̄-
Rñº 2º re [et]c. ¶ Et pp hoc aliter dicēdū puto: q ſit diuiſio reſpe-
ctu poᵉ mutabilis: ſed negatur ꝯña: ḡ eſt eligēda pars nega-
tiua: q2 hec regula nō eſt admittēda apud viā cōem tenētē
minima nālia. qō declaro: q2 ſi dicatur cū aliq̄ quātitate. ſ.
infra pedalē pōt introduci forma terre: [et] cū aliq̄ non: ḡ vel
daī minima cū qua pōt introduci: vel maxia cū qua nō.
p3 q ſit diuiſio reſpectu poᵉ paſſiue mutabilis: [et] tñ pars
affirmatiua eſt eligēda apud viam cōem: ſic ēt in ppoſito.
Ad 4m ¶ Ad aliud negatur añs. ſ. q nō deī pm inſtans in quo mi-
nima diſpō faciens p introductione forme eſt in mā. Et ad
pbationē negaī q minima diſpō ſucceſſiue inducaī: [et] de
Ad 5m hoc vide in prima qōne. ¶ Ad aliud cum dī. ſi dareī pm in-
ſtans in quo minima diſpō faciēs pro forma eēt in mā. tūc
daretur vltimū inſtās rei permanētis. negaī ꝯña. Et ad p-
bationē admitto totū caſuz. [et] cū tu dicis: ſit ḡ minima diſpō
calitas vt q̄tuor q̄ ſit p̄ introducta in. b. inſtāti in quo ſit ap
plicatū agēs corrūpēs illam calitatē: [et] tunc arguiī ſic: ime-
diate poſt. b. iſtās nō erit calitas vt. 4. ḡ imediate poſt. b.
nō erit talis forma in mā. negaī ꝯña: q2 cū minori diſpōne
pōt forma ꝯſeruari q̄ ſit illa cū q̄ introduciī. [et] rō eſt: q2 i-
duciī ſolū cū diſpōne nāli: ꝯſeruaī vero aliq̄ñ cū diſpōne p-
Inſtanᵃ ternāli. ¶ Cōtra hoc forte qs argueret: q2 hoc dato ſequitur q
forᵃ p̄cedēs [et] forma ſequēs potuerūt ſtare cū eadē diſpō-
T.c.26. ne. ꝯñs tñ eſt falſum [et] ꝯ phm ſcdo phy. dicentē. in alia aūt
ſpecie alia eſt mā. ſ. ppria: [et] ſilr alia eſt diſpō ppa. p3 ꝯña:
q2 forma ſequēs p te pōt ſtare cū minori diſpōne q̄ ſit il-
la cū qua introduciī: [et] forma p̄cedēs ſtat cū qual3 diſpō-
Rñſio. ne infra illā cū qua itroduciī forma ſequēs: q̄re [et]c. ¶ Re-
ſpondeī cōcedēdo añz [et] ꝯña. nec eſt ꝯ phm: q2 intēdit q
in alia ſpecie alia eſt mā ppria [et] nālis. [et] ſilr alia diſpō p-
pria [et] nālis: ſed cū diſpōne nō ppa [et] nāli poſſunt ſtare di-
Ad 6m uerſe forme: q̄re [et]c. ¶ Ad vltimū dī q daī minima diſpō
cū qua pōt forma introduci. [et] ad pbationē cū dī q ſit di-
uiſio reſpectu potētie paſſiue mutabilis: igiī eligēda eſt ps
negatiua. ¶ Quidā dicunt negādo añs: q2 ſit diuiſio reſpe-
ctu potētie imutabilis: q̄ñ eadem diſpō p̄ciſe eſt cum qua
pōt forma introduci: [et] cū qua introduciī: q2 ſi cum aliqua
pōt introduci: illa eſt ſufficiens p introductione: [et] ſi illa eſt
ſufficiens: cum illa introduciī. ¶ Non placet hec rñſio: q2
illo dato ſeqī q nō poſſet forma induci in mā magis vł mi-
nus diſpoſita. p3: ſi p̄ciſe eadē eſt cum qua inducaī [et] cum
qua pōt induci: q2 nunq̄ poterit induci: niſi cū vna diſpō-
Rñſº 2º ne. ¶ Jō alr dicendū puto: q ſit diuiſio reſpectu potentie
mutabilis: ſed negaī ꝯña cū inferi. ḡ pars negatiua eſt eli-
gēda: q2 regula illa nō admittit apud viam cōem tenētez
Inſtanᵃ minima nālia: ſicut dictū eſt ſupra. ¶ Contra forte qs ar-
gueret pbando q nō ſit diuiſio reſpectu potētie mutabilis:
q2 data diſpōne minima cū qua forma pōt introduci: nūq̄
poterit introduci cū maiore. pbaī: q2 q̄ñcūq3 erit illa mi-
nima: illa eſt ſufficiens p introductione forme: ḡ cū illa for
Rñſio. ma introduceī. ¶ Rñdeī q nō valet illa ꝯña: illa eſt ſuf-
ficiēs p introductione: ḡ cū illa introduciī: q2 pōt impedi-
ri. Itē cum agens p introductione forme nālr agat. igitur
ſm vltimū conatum agit: q̄re maiorem diſpōnem inducit
agens fortius q̄ debilius: q̄re [et]c. ¶ Et hec de iſta queſtio-
ne ſufficiant.

¶ Qō [illegible] IIII.

Vtrum cuiuſl3 forme corrūpēde ſit da- Alterca-
re vltimū inſtās eſſe. [et] ꝯñter cu- tur pro
iuſl3 rei pmanētis deſinētis eſſe ſit dare vlti- opinione
mū inſtās eē. ¶ Et p̄ argī pro via Mānani: Pauli
q cuiuſl3 forᵉ corrūpēde ſit dare vltm iſtās eē: Mantua-
p̄ſupponēdo vnū. ſ. q ad variationē ſeu corruptionez ptis ni et pri-
forme ſequaī variatio ſiue corruptio totꝰ forme. Et q ad mo.
variationē totꝰ forᵉ ſequaī variatio cōpoſiti ex ea. ¶ Hoc
ſtāte argī ſic. In q̄cūq3 forma corrūpēda eſt ſignare vnuz
inſtās in quo agens corrūpēs incipit agere in illaz p remo-
tionē de p̄nti [et] poſitionē de futuro ſic dicēdo: nūc nō agit
[et] imediate poſt h̄ aget: ſ3 tale inſtās eſt vltimū inſtans for-
me corrūpēde: igiī cuiuſl3 forᵉ corrūpēde eſt dare vltimuz
iſtās. Tenet ꝯña cū maiori. minor pbaī: q2 talis forᵃ h3 eē
in illo iſtāti. vt p3: [et] nō h3 eē poſt illud: q2 imediate poſt il-
lud inſtās agēs agit corrūpēdo aliqd eiꝰ: ſ3 ad corruptionē
ptis forᵉ ſeqī corruptio totꝰ forᵉ: igiī imediate poſt illō in-
ſtās tota forᵃ corrupta ē: q̄re [et]c. ¶ Forte dī negādo q ad
corruptionē ptis forᵉ ſequaī corruptio totꝰ forᵉ. ¶ Contra
argī: q2 h̄ dato ſeqī q ps erit ſuū totū. ꝯñs ē ipoſe: vt pba
bo. [et] pbaī ꝯña: q2 ſi pōt illud iſtās datū in quo agēs icipit
corrūpe formā: p te remanet forᵃ: l3 aliqd eiꝰ ſit corruptuz.
ſ3 qō remanet eſt ps forᵉ: ḡ ps forᵉ erit tota forᵃ [et] ſic ps erit
ſuū totuz. Qz āt ꝯñs ſit ipoſe pbaī: q2 ſeqī q aliqd p totā
horā futuraz ſilr augebiī [et] diminueī: qō eſt ipoſe: q2 nihil
pōt ſilr moueri motibꝰ ꝯrijs. [et] pbaī ꝯña: q2 ponaī q for. ſit
bipedalis: cuiꝰ. a. ſit vnū pedale: qō in fine hore remanebit.
b. vero ſit aliō pedale qō totū deperdeī: [et] volo q. a. pedale ici-
piat augeri: nō tñ tātū acgrēdo q̄tū deperdet for. Tūc p3 q
for. diminueī: q2 plus deperdet q̄ acgret. q āt augebiī pbaī
q2 h̄ augebiī demōſtrato. a. pedali [et] h̄ erit for. igiī for. au-
Argī 2º gebiī: q̄re [et]c. ¶ 2º arguiī ad idē: q2 ſi nō daī vltm inſtans
forᵉ corrūpēde: ſeqī q dabiī minꝰ minimo. ꝯñs eſt ipoſe: [et]
pbaī ꝯña: q2 capiaī minimꝰ aer cui ſit applicatū3 fridiſſi-
mū: qō incipiat ifridare in. c. inſtanti p remotione de p̄nti: [et]
poſitionē de futuro: tūc q̄ro an pꝰ. c. iſtās erit illud minimū
aut nō. ſi nō. c. erit vltimū inſtās eiꝰ. vt p3: q2 illud eſt in. c.
inſtanti [et] nō poſt illud. ſi vero illud minimū erit: eſt poſt. c.
inſtans: [et] illud agens poſt. c. agit infridādo: igiī agit cōdē-
ſando: q̄re poſt. c. inſtans erit minus q̄ in. c. ſit [et] ꝯñter erit
Solo. minus minimo. ¶ Forte diciī negando illā ꝯñtiā: agens
poſt. c. agit infridando: igiī agit condēſando: q2 nō ad quā-
Impu- cunq3 frigiditatem ſequiī cōdenſatio. ¶ Contra arguitur:
gnatio. q2 ad aliquā friditatē ſeqtur ꝯdenſatio: [et] ad aliquā nō: igiī
vel daī minima ad quā ſeqī ꝯdēſatio: vel maxia ad quam
nō. Tenet ꝯña: q2 ſit diuiſio reſpectu poᵉ paſſiue: ſ3 nō daī
minima ad quā ſeqī ꝯdēſatio: q2 tūc dareī mima ꝯdenſa-
tio: qō eſt impoſe: igiī daī maxia ad quā non: ſit igiī fridi-
tas vt q̄tuor maxia: ad quā nō ſeqī ꝯdenſatio: [et] ſit vnꝰ ma-
gnus aer p totū fridus vniformiter vt q̄tuor a q̄ ſeparetur

vnū minimū cui applicet̄ vnū ſūme fridū:qȯ incipiat agē in illud in.c.inſtāti.Et arguit̄ vt pus:q2 illud imediate poſt B infridabit̄ ſupra q̄tuor:igit̄ imediate poſt B ↄdenſabit̄. Tenet ↄña:q2 ad quācūq3 friditatē ſupra q̄tuor ſeqt̄ ↄdēſatio.tūc vltra:imediate poſt B ↄdenſabit:igitur imediate

Argt̄ 3°

poſt B erit min⁹:⁊ ſic dabit̄ minus minimo:q̄re ⁊c̄.¶ 3°arguit̄ ad idē:q2 ſi nō daret̄ vltimū inſtās forme corrūpende:ſeq̄ret̄ ꝙ forma ſtaret in mā cum diſpōne minori minima.ↄñs eſt impoſſe.ꝓbat̄ ↄña:q2 capiat̄ minima diſpō cū q̄ forma aſini pōt ſtare in mā:⁊ ſit calitas vt q̄tuor gr̄a exēplificādi applicet̄ agēs corrūpens:qȯ incipiat agere in illam in.c.inſtāti:tūc cū forma aſini ſit in.c.iſtāti q̄ro a te aut erit poſt.c.inſtās aut nō.ſi nō:g̃.c.eſt vltimū iſtās illius forme. pȝ ↄña:ſi vō erit poſt.c.inſtās ⁊ cū poſt.c.iſtās ſit fcā actio corruptiua caliditatis vt q̄tuor q̄ erat minima diſpō cuȝ q̄ poterat ſtare talis forma. Igit̄ ſtabit for^a cū minori diſpōne q̄ ſit minima.

Solō. Pma diffcultas īnexo. Impugnatio

¶ Forte di nō admittēdo ꝙ det̄ mīma diſpō cum q̄ forma pōt ſtare:ſȝ dat̄ minima cū q̄ non:vel maxia cū q̄ nō:ſȝ det̄ minima cū qua pōt introduci.¶ Cōtra arguit̄:q2 ſi dat̄ minima cū q̄ nō pōt ſtare ſit caliditas vt q̄tuor minima diſpō cū q̄ non pōt ſtare forma aſini. Et q̄ro a te que ſit minima cū q̄ nō pōt ſtare for^a ſeminis ipſi⁹ aſini:aut enim erit calitas vt q̄tuor:aut calitas infra quatuor:aut calitas ſupra q̄tuor:q2 aliud non pōt dari.ſi ſit caliditas vt quatuor:ſeqtur ꝙ quando mā erit ſub caliditate vt quatuor ꝙ nulla forma ſubalis erit in mā.pȝ:q2 nec forma aſini nec for^a ſemis:qm̄ cuȝ calitate vt q̄tuor ille forme nō ſtāt.Si vō erit calitas infra q̄tuor minima:cū q̄ nō ſeqt̄: illud idē.ſi vō erit calitas ſupra q̄tuor : ſit vt.5.gr̄a exēpli. ⁊ ſeqt̄ ꝙ qn̄ mā erit ſub calitate vt q̄tuor cum dimidio:ꝙ aut due forme ſubales diuerſe ſil' erūt in mā.pȝ:q2 erit diſpoſitio cū q̄ ſtat for^a ſemis in mā: ⁊ diſpō cuȝ q̄ ſtat forma aſini.Aut ꝙ nulla illaꝝ erit in mā:q2 non magis eſt vna q̄ altera.q̄ꝝ vtrūq3 eſt incōueniēs:q̄re ⁊c̄.

Argt̄ 4°

¶ 4°arguit ſic.q̄libȝ for^a tā ſubalis q̄ȝ accidētalis ↄſiſtit in īdiuiſibili:igit̄ cuiuſlȝ forme dat̄ vltimū inſtās.pȝ ↄña:q2 ſi applicet̄ agens corrūpēs ad īdiuiſibile:qȯ icipiat agere in illud in.c.iſtāti gr̄a exēpli:illud.c.erit vltimū inſtās ei⁹.ꝓbat̄:q2 in illo.c.inſtanti eſt ⁊ nō imediate poſt illud erit.pȝ:q2 imediate poſt c.iſtāti eſt fcā actio corruptiua illi⁹:ſȝ q̄lecūq3 ſit qȯ ē corruptū ex īdiuiſibili nō remanet īdiuiſibile:q̄re ⁊c̄.Añs ꝓbat̄:⁊ pmo de formis ſubalib⁹ ꝙ ↄſiſtūt in īdiuiſibili.pȝ ex pħo.8.metaphyſice cap̄ 10°.dicente ꝙ forme ſūt ſicut numeri.de formis vō accn̄talib⁹ ꝓbat̄:q2 q̄lȝ for^a accn̄talis eſt limitata ad certū gradū:igit̄ q̄libȝ talis ↄſiſtit in īdiuiſibili. pȝ ↄña:añs declarat̄:q2 oīs forma accn̄talis vel limitat̄ ad gdū īteſiorē:vel ad gradū extēſiorē:vel ad gradū ſitus: vel ad gradū reſpect⁹.exēplū pmi:vt q̄litates inſenſibiles vt calitas vt.2.vt.4.⁊ hȯ.exēplū ſcdi:vt q̄ntitates determinate:vt bicubitū tricubitū ⁊ hȯ.exēplū tertij : vt po'nāles. exēplū q̄rti:vt accn̄tia reſpectiua:q̄re ⁊c̄.

Negatiue ⁊ pro via cōi aſ pūmo.

¶ In oppo^m pro via cōi arguit̄.Et p̄ ꝙ nulli⁹ forme ſubalis det̄ vlt^m inſtās: ⁊ arguit̄ ſic.Cuiuſlȝ forme ſubalis ꝓducēde dat̄ p̄^m inſtās: igit̄ nulli⁹ forme ſubalis corrūpēde dat̄ vlt^m inſtās.ꝓbat̄ ↄña:q2 cū forma ꝓducēda ſequat̄ formā corrūpēdam:qm̄

T.c.17.

ad corruptionē vni⁹ ſeqtur gn̄atio alteri⁹:⁊ eȝ.p̄ de gnōne.ſi ſignet̄ p̄^m inſtās forme ꝓducēde.pȝ ꝙ nō pōt ſignari vlt^m inſtās for^e corrūpēde pcedētis:q2 ſi ſignet̄:aut eēt idē iſtās cū p̄ inſtāti for^e ꝓducēde:aut diuerſuȝ ab eo.nō pt dari p̄^m: q2 tūc in eodē inſtāti ſil' eēt for^a corrūpēda ⁊ for^a ꝓducēda.

T.c.20.

ſi vō ſīt diuiſa iſtātia aut ſīt mediata:aut imediata.nō pñt eē imediata:q2 B eſt ↄ pħȝ 6°phy.nec ēt pñt eē mediata:q2 tūc in illo tpe medio īter illa duo iſtātia mā eēt ſine for^a.qȯ eſt impoſſe.añs vō ꝓbatū eſt ſupra.⁊ rō eſt:q2 for^a ſubalis tūc ꝓducit̄:cū eſt īducta p alterationē pcedētē vltimata diſpō faciēs ꝓ introductione for^e:ſȝ B eſt in vltimo iſtāti terminātē alterationē:g̃ illud iſtās eſt p̄^m inſtās eē forme ſubalis.

Argt̄ 2°

¶ 2°ſic:ſi daret̄ vlt^m inſtās forme ſubalis corrūpēde:ſeq̄ret̄ ꝙ nō oēm corruptionē ſubalē pcederet alteratio:ↄtra pħm p̄ de gnōne.ꝓbat̄ ↄña:q2 ſit minima diſpō cuȝ q̄ for^a aſini ſtat in mā calitas vt q̄tuor:q2 p te/dat̄ minima diſpō cū q̄ ſtat forma in mā:⁊ applicet̄ agens corrūpens illā:qȯ incipiat agere in.c.inſtāti:nunc per te.c.eſt vltimuȝ inſtans forme corrūpende:q2 in.c.inſtanti eſt : ⁊ nō imediate poſt illud eſt : q2 imediate poſt illud eſt facta actio corruptiua illius diſpōnis.Modo arguit̄ ſic : imediate poſt.c.inſtans eſt corrupta forma aſini:ſed an̄.c.nulla alteratio precesſit. igit̄ an̄ corruptionē ſubalē nulla alteratio pcesſit.ↄñs ↄtra pħm:q̄re ⁊c̄.p idē ēt ꝓbari pōt ꝙ ſi nō det̄ p̄^m iſtās forme gn̄ande:ꝙ ſilr an̄ gnōnē ſubalē nō pcesſit alteratio ↄ pħm loco dicto:q̄re ⁊c̄.

Argt̄ 3° Inſtans

¶ 3°arguit̄ ſic:q2 corruptio vl' fit ſubito vel ſucceſſiue.ſi ſubito aut in iſtāti:aut in nō tpe.ſi in iſtāti: igit̄ dat̄ p̄^m nō eē forme corrūpēde:q̄re nō dat̄ vltimū inſtās eē ei⁹.pȝ ↄña:q2 nō pōt eſſe ideȝ inſtās in q̄ ſit ⁊ nō ſit: nec ēt diuerſa:vt ex dicto ſup̄:q̄re ⁊c̄.ſi vō corruptio fiat in nō tpe:ſeqt̄ ꝙ īducta vltima diſpōne faciēte ꝓ īntroductione forme nō īducit̄ forma.ↄñs ↄ pħm p̄ de gnōne vbi di-

T.c.55.

cit ꝙ habitib⁹ pñtib⁹ in mā ceſſat mot⁹.ꝓbat̄ ↄña:⁊ ponat̄ ꝙ talis vltimata diſpō īducat̄ in hora futura:ita ꝙ in vltimo iſtāti ſit īducta:tūc q̄ro a te:aut p̄ eſt ꝓducta forma ſubſtātialis in illo vltimo inſtāti:aut ꝓducet̄ imediate poſt illud.Si di p̄^m:ſeqt̄ ꝙ in illo vltimo inſtāti eſt corrupta forma pcedēs:q2 ſil' ꝓducit̄ ſequēs ⁊ corrūpit̄ pcedēs:q̄re nō dat̄ vltimū iſtās forme corrūpēde.Si vō di 2°:ſeqt̄ ꝙ in illo vltimo inſtāti eſt īducta vltimata diſpō:⁊ nō eſt inducta forma:ↄ pħm.vbi ſupra.Si vō ſucceſſiue corrūpat̄:ſicut ⁊ ſucceſſiue gn̄at̄:vt ipſe dixit.mō ſicut nō dat̄ p̄^m iſtās eē ei⁹:q2 nō dat̄ p̄^m gn̄ati.ſic ēt nō dat̄ vltimū inſtās ipſi⁹ q2 nō dat̄ vltimū corruptū.in hīs eniȝ q̄ ſucceſſiue acq̄runtur:nō dat̄ p̄^m acq̄ſitū:neq3 eniȝ q̄ ſucceſſiue deꝑdunt̄ dat̄ vltimū deꝑditū:q2 q̄cūq3 dato adhuc min⁹ eſt:q2 hn̄ ſeqt̄: forma ſucceſſiue corrūpit̄:igit̄ nō dat̄ vltimū inſtās eē ei⁹. ſȝ poti⁹ p̄^m nō eē:⁊ erit illud inſtās terminās ſucceſſiuā corruptionē:q̄re ⁊c̄.

Argt̄ 4°

¶ 4°argt̄ ꝙ nō datur vlt^m inſtās forme accn̄talis:q2 B dato:ſeqt̄ ꝙ aliq̄ totalis latitudo ſubito deꝑderet̄:qȯ eſt ipoſſe apud eos:q2 ſicut ſucceſſiue acq̄ritur:ita ſucceſſiue deꝑdit̄.ꝓbat̄ ↄña:q2 ſit calitas vt q̄tuor in aere vel in q̄uis ſubo ⁊ applicet̄ ei agēs fridiſſimū corrūpēs illā calitatē qȯ icipiat ag̃ in.c.iſtāti:p te.c.iſtās ē vlt^m iſtās illi⁹ calitatis:q2 in.c.iſtāti eſt ⁊ nō imediate p⁹.c.erit:mō q̄ro a te:aut p⁹.c.erit aliq̄d illi⁹ calitatis:aut nō.ſi dicis ꝙ nō habeo intētū:q2 illa totalis latitudo calitatis vt q̄tuor ſubito deꝑdita eſt.ſi vō tu dicis ꝙ poſt.c.aliquid eius erit.ↄ:q2 poſt.c.aliq̄d illius forme corruptū eſt:ſed ad corruptioneȝ ꝑtis forme ſeqtur corruptio totius forme ꝑ te:igit̄ tota corrupta eſt:q̄re ⁊c̄.

Pdis rñſio p opinione Damiani.

¶ In hac mā ſunt due opiniones.Et p̄ ꝑtractabo opinionē Damiani.ꝓ qua ponunt̄ aliq̄ ↄnes rñſiue.pma ↄ ſit illa:ꝙ cuiuſlȝ forme ſiue ſubalis : ſiue accn̄talis deſinētis eſſe dat̄ vltimū inſtās eſſe.Et nota ꝙ di deſinēs eſſe nō ſolū ꝓp formas q̄ nō corrūpunt̄:ſicut eſt aīa īntellectiua:⁊ lumē celi ⁊ hȯ:ſed ēt ꝓp ſucceſſiua que ꝓprio nō deſinūt eē ſȝ eē:q2 oē qȯ deſinit eē hȝ eſſe in aliq̄ iſtāti: ſucceſſiuū āt nō hȝ eē in aliq̄ inſtāti:vt infra videbit̄ qōne decima.ꝓbat̄ mō ↄ:q2 ſi nō:ſeqt̄ ꝙ pars erit ſuū toti.ↄñs falſuȝ.ꝓbat̄ ↄña:q2 dato iſtāti in q̄ incipiat aliqȯ corrūpēs agere in ipȝ:tūc in illo iſtāti eſt:⁊ nō imediate poſt illȯ eſt: q2 ſi nō ſeqt̄ ꝙ ꝑs erit ſuū totū:pȝ:q2 ſi imediate poſt illud for^a eſt ⁊ imediate poſt illud aliq̄d ei⁹ eſt corruptū : igit̄ remanet ſicut ꝑs:q̄re ꝑs erit ſuū totū.¶ Itē ꝓbat ↄnē aliꝑ ſupponēdo ꝙ ad variationē ſiue corruptionē ꝑtis for^e ſeq̄-

tur variatio ⁊ corru⁹ toti⁹ for᷒. Et ad corruptionē toti⁹ for᷒
alicui⁹ cōpoſiti ſeq̄r variatio cōpoſiti. Hoc ſtante arḡr ſic.
in ei for᷒ deſinēte eē eſt aſſignare vnū īſtās in q̄ agēs corrū-
pēs illā icipit agere in aliā: ſʒ illō eſt vltimum īſtās ei⁹: igit̄
cuiuſlibʒ deſinētis eē daſ vltimū inſtās eē. pʒ ꝯña cū ma-
iori. minor ꝓbaſ: q: in tali inſtāti eſt: ⁊ nō imediate poſt il-
lud eſt: qḋ ꝓbaſ: q: imediate poſt illud eſt facta actio cor-
ruptiua in illā: q̄re corruptū ē aliqd ei⁹: ſʒ ad cor^{em} ptis for᷒
ſeq̄r corru⁹ toti⁹ for᷒ ꝑ ſuppoſitū: igit̄ imediate poſt illud
Inſtan⁹ tota for᷒ corrupta eſt: q̄re nō imediate poſt illud eſt. ¶ Et
ſi arguit̄ ꝯ: q: nihil corrūpit̄ ꝑꝑ corruptionē ptis ei⁹: qm̄ ſi
ſic ſeq̄r ꝙ qcqd ſufficit corrūpē ptes ſufficeret corrūpē to-
tū. ꝯña eſt falſa: q: maioris po᷒ eſt totū q̄ʒ eius ps: igit̄ re-
Rñſio. grit̄ maior po⁹ ad corrūpēdū totū q̄ʒ ptē. ¶ Rñdet ꝙ ma-
ioris po᷒ eſt totū q̄ʒ ei⁹ ps pſe: tñ q: ps iuuat̄ a toto: iō nō re-
grit̄ maior ꝓportio ſeu po⁹ ad corrūpēdū totū q̄ʒ ei⁹ ptē in
Cor^m. put ie exiſtit toti. ¶ Ex qb⁹ ſeq̄r ꝙ cuiuſlʒ cōpoſiti nālis ha-
bētis formā extēſā ʒ deſinētis eē: daſ vltimū īſtās. pʒ illa ꝯ:
q: qòlʒ tale nō ꝑt deſinere eē niſi ꝑꝑ deſitionē for᷒ ſubalis:
ſʒ cuiuſlʒ for᷒ ſubalis deſinētis eſſe daſ vltimū īſtās: ḡ ⁊c̄.
¶ Uel arguit̄ ſic: qòlʒ tale cōpoſitū tā cito ⁊ ꝓciſe tūc de-
ſinit eē: q̄ʒ cito ei⁹ for᷒ deſinit eē: ſʒ q̄lʒ forma alicui⁹ talis cō-
poſiti deſinētis eē: ſic deſinit eē ꝙ aliqd eſt vltimū inſtans
ei⁹: q: ipſa eſt res ꝑmanens inſiata: ḡ cuiuſlʒ talis cōpoſiti
nālis hñtis formā extēſā ʒ deſinētē eē daſ vltimū inſtans.
Ex q̄ ſeq̄r ꝙ nullus hō deſinet eē: poſito ꝙ vnica ſit aīa in
hoīe ⁊ idiuiſibilis: qḋ qdē ſic declarari pōt: q: cōpoſitū nō
deſinit eē niſi ad deſitionē forme ei⁹: ſʒ forma hoīs nō deſi-
Inſtan⁹ nit eē: igit̄ nullus hō deſinit eē. ¶ Cōtra h̄ forte arguet qs:
q: h̄ dato ſeq̄r ꝙ ſor. nunq̄ȝ deſinet eē vt arguaſ in for⁹ ſic:
nullus hō deſinet eſſe: ꝑ te / ſor. eſt hō: ḡ ſor. nō deſinet eſſe.
arg^m eſt in ferio. ¶ Et ſeqtur vlterius: ſor. nō deſinet eſſe: ḡ
ſor. nō corrūpet̄: ⁊ ſeqtur vlteri⁹: ḡ ſor. ſemꝑ erit. ꝯñs tñ fal-
Rñſio. ſum: q: mortuo ſorte nō eſt ſortes. ¶ Rñdēt ſeq̄ces huius
con^{cl} totū. ſ. ꝙ ſor. nō deſinet eſſe: nec corrūpet̄: ⁊ ꝙ ſemper
erit: q: h̄ ſꝑ erit demōſtrato nūō binario ex aīa ſortis ⁊ mā-
eius: ⁊ h̄ eſt ſor. ḡ ſor. ſꝑ erit. ⁊ negaſ ꝙ mortuo ſorte ſortes
2^a ꝯ nō ſit: q: illa nō eſt vera mors. ¶ Ulterius cōcludit ꝯnem
gñalē. ſ. ꝙ cuiuſlibet rei deſinētis eē: daſ vltimū inſtās eē:
que ꝯ arguit̄ ſic. cuiuſlibʒ forme deſinētis eſſe daſ vltimū
inſtās: ſʒ q̄libet res deſinēs eſſe eſt forma vel deſinēs eē ꝑꝑ
deſitionē forme: igit̄ cuiuſlibʒ rei deſinētis eē daſ vltimū
inſtās. ¶ Et remouet dubiū dicēs. Si tñ ponanſ reſpect⁹
⁊ relatiōes a ſuis fundamētis differre: iſte due regule. i. iſte
due ꝯnes nō ſunt ita gñales ꝑ totā mām: ſʒ ſaltē ad ꝑdicamētū
ſubē q̄ntitatis ⁊ q̄litatis ſe extēdūt ⁊ nō ad alia: qḋ declarat
in duob⁹. p̄x: q: ſi hec ꝓpō: tu moueris: que ſit falſa: incipiat
eē vera: tūc veritatis iſtius eſt dare vltimū inſtās in q̄ non
eſt vera. ſi dicaſ ꝙ veritas iſtius ꝓpōnis imediate poſt hec
differret ab illa ꝓpōne. ¶ 2°: idē pʒ de iſta: tu fuiſti. que ſit
falſa ⁊ incipiat eſſe vera: ⁊ ita de multis alijs eſt vey ſi po-
nanſ. x. ꝑdicamēta eſſe. x. gña gñaliſſima giūce diſticta. Et
q: hoc nō ptinet diſputare hic ſtudioſus ſequaſ viā que ſi-
bi placet. ¶ Quare p^a ꝯ eſt limitāda ſic: cuiuſlʒ forme ab-
ſolute deſinētis eē: daſ vltimū inſtās eſſe. Et ſcḋa ꝯ ſic limi-
tāda eſt: cuiuſlʒ rei ꝑmanētis abſolute deſinētis eē daſ vl-
Ad ꝓmū ꝑ via cōi dicitur. timū inſtās eſſe. ¶ His ꝓmiſſis facile rñdeſ ad arg^a in op-
poſitū. ad p^m negaſ añs. ſ. ꝙ cuiuſlʒ forme ſubalis ꝓducen-
de deſ p^m inſtās. Ad ꝓbationē cū dr̄: q: tūc forma ꝓducit̄:
cū eſt inducta vltimata diſpō trāſeat: ſʒ hoc eſt ſolū in vlti-
mo inſtāti determinātē alterationē. negaſ h̄ minor: q: for-
ma ſucceſſiue inducit̄: ſic ⁊ mā ſucceſſiue diſponit̄: q̄re ⁊c̄.
Ad 2^m ¶ Ad 2^m cū dr̄: ſi non dareſ vltimū inſtās forme ſubalis:
tunc nō oēm corruptionē ſubalē ꝑcederet alteratio. negaſ
ꝯña. Et ad ꝓbōnē admittit̄ totū. ⁊ cū dicis: imediate poſt

c. inſtās ſit corru⁹ forme aſini: ⁊ ante. c. īſtās nulla alteratio
facta eſt: ḡ ante corruptionē ſubalē nulla ꝑceſſit alteratio.
negaſ ꝯña: q: ſicut imediate poſt. c. īſtās ſiet corruptio for-
me: ita imediate poſt. c. inſtās ſiet alteratio corruptiua diſ-
pōnis illius forme: ⁊ alteratio illa corruptiua ꝑcedit corru-
ptionē non qdē tpe ſed nā: ⁊ hoc ſufficit. ¶ Ad 3^m cum dr̄: Ad 3^m.
vel corru⁹ fit ſubito vel ſucceſſiue: dr̄ fit ſubito ⁊ ſucceſſiue
reſpectu diuerſoꝝ: que reſpectu forme corrūpende fit ſubi-
to: qm̄ imediate poſt illud inſtās in quo corrūpens incipit
agere tota forma corrupta eſt. reſpectu vero ſubiecti vel ma-
terie ſucceſſiue corrūpit̄: prius eñ corrūpit̄ forma in pte
ꝓpinq̄ q̄ʒ remota: ſicut ⁊ forma ꝓducēda ſucceſſiue ꝓdu-
citur: ⁊ prius in pte ꝓpinqua q̄ʒ remota. ¶ Et ſi arguit̄ ꝙ Inſtan⁹
nō prius corrūpitur in pte ꝓpinqua q̄ʒ remota: q: ad corru-
ptionē ptis forme ſeqtur corruptio totius forme: cū igitur
imediate poſt. c. inſtās ſit corrupta ps forme: igit̄ imediate
poſt. c. eſt corrupta tota for᷒. Rñdetur ꝙ ad corruptionē Rñſio.
ptis forme ſeqtur corruptio toti⁹ forme ſm numeꝝ: ſed nō
ſm ſpeciē: vñ corrupta forma in ꝑma pte remanet adhuc
forma eadē ſm ſpeciē ⁊ nō ſm numerū in ſcḋa pte: ⁊ ita re-
manet in tertia ⁊ q̄rta: ⁊ ſic ſucceſſiue. ¶ Ad 4^m cū arguit̄ Ad 4^m.
ꝙ ſi dareſ vltimū inſtans forme accñtalis: ſequereſ ꝙ ali-
qua totalis latitudo ſubito deꝑdereſ. Dicaſ ꝙ lʒ totalis la-
titudo forme ſubito deꝑdaſ ſm numerū: nō tñ deꝑdit̄
ſm ſpēm: ⁊ iō nō eſt incōueniens: vñ ſi agens corrūpendo
agat in caliditatē vt q̄ttuor: incipiēs agere in. c. inſtās imedia-
te poſt h̄ eſt corrupta aliq̄ totalis caliditas: remanet tñ alia
caliditas. ſ. vt tria: q̄re ad ſaluādū ſucceſſionē motus ſufficit
idētitas ſʒ ſpēm: q̄re ⁊c̄. ¶ Pro opinione vero cōi ponunt̄ Prima ꝯ pro opinione cōi
alique ꝯnes reſpōſiue declarātes mām. p^a ꝯ ſit iſta. Nulli⁹
forme ſubalis deſinētis eſſe daſ vltimū inſtās eſſe. ꝓbatur
ꝯ: q: forme ſubalis ꝓducēde ſubſequētis ad corruptionē il-
lius daſ primū inſtās: vt pʒ per iā determinata: igit̄ illius
non daſ vltimū inſtās eſſe. tenet ꝯña: q: ſi dareſ vltimū in-
ſtans forme corrūpende: ꝑſuppoſito p̄ inſtāti eſſe forme ꝓ-
ducēde: ſeq̄ref alterū hoꝝ incōueniētiū. aut ꝙ illa duo in-
ſtātia eēnt imediata: aut ſi eſſent mediata: ꝙ in illo tpe me-
dio mā eēt ſine forma: ⁊ deductio manifeſta eſt ex dictis: qua-
re ⁊c̄. ¶ Itē corruptio forme ſit ſubito: ſicut ⁊ gñatio ſit ſu-
bito: igit̄ ſit in inſtanti: q̄re in vno inſtāti hʒ forma ꝑmo eſſe
corruptū: ⁊ tūc ei⁹ daſ p^m non eſſe: igit̄ non daſ vltimū in-
ſtans eſſe ei⁹. pʒ ꝯña: q: illa duo inſtātia nō pñt eſſe imedia-
ta. ⁊ ſi ſunt mediata: ſeqtur ꝙ in illo tpe medio forma cor-
rūpēda nec eſt nec nō eſt: q: cū ſit poſt vltimū inſtans eſſe
nō eſt: ⁊ cū ſit ante p^m non eſſe: nec nō eſt: q̄re ⁊c̄. ¶ Cor᷒ ſe- Cor^m.
qtur ꝙ nullius cōpoſiti hñtis formā deſinentē eſſe: daſ vl-
timū inſtans eſſe. pʒ: q: cōpoſitū tam cito ⁊ tunc ꝓciſe deſi-
nit eſſe q̄ʒ cito ⁊ qñ eius forma deſinit eſſe: ſʒ forme deſinē-
tis eſſe nō daſ vlti^m inſtans: ḡ nec eius cōpoſiti daſ vltimū
inſtans. ¶ 2^a ꝯ. Nullius forme itellectiue deſinentis infor- 2^a ꝯ
mare mām daſ vltimū inſtans in quo informat illā. ꝓbaſ
ꝯ: q: daſ p^m inſtans in quo forma cadaueris iformat mām
corpis humani: igit̄ nō datur vltimū in quo forma intelle-
ctiua informat mā. pʒ ꝯña ex ſuperi⁹ dictis: q: illa duo in-
ſtantia non pñt eſſe imediata: ⁊ ſi ſunt mediata: tunc in illo
tpe medio mā eſſet ſine forma: qḋ eſt inconueniēs. añs vero
Cor^m ſupra ꝓbatū eſt: q̄re ⁊c̄. ¶ Cor᷒ ſeqtur ꝙ nullius hoīs de-
ſinentis eſſe daſ vltimū inſtās eſſe: ſed p^m inſtās nō eſſe. pʒ:
q: tunc ꝓciſe deſinit eē q̄libet hō qñ eius forma deſinit in-
formare mām: ſed forme intellectiue deſinētis informare
mām nō datur vltimū inſtans in quo informat: ſʒ primū
Inſtan⁹ in quo nō: q̄re ⁊c̄. ¶ Et ſi arguitur ꝯtra ꝓbando ꝙ nullus
homo deſinit eē: q: nec iſte deſinit eē: nec ille: ⁊ ſic de ſingu-
lis: ḡ nullus hō deſinit eē. pʒ ꝯña. añs ꝓbaſ. Et ꝙ nec iſte
deſinit eē: demōſtrato ſor. ꝓbaſ: q: h̄ non deſinet eſſe de-

mōstrato numero binario ex aīa itellectiua sortꝫ ⁊ mā pꝛīa ps eiꝰ: ⁊ ħ est soꝛ.ḡ soꝛ.nō desinet eē: ⁊ sicut de isto ꝓbatˀ:ita ⁊ de quolibꝫ alio:q̄re ⁊c̄. ℂ Rn̄deī: ꝙ cōpositū pt dupl'r desinere eē. aut pp desitionē forme: ⁊ sic cōposita desinūt eē quoꝝ forme sunt corruptibiles. aut pp desitionē ifoꝛmationis eiꝰ forme: ⁊ sic hō desinit eē: qꝛ eiꝰ forma desinit iformare mā̄. ℂ Ad argm̄ ḡ negaˀ aн̄s. Ad ꝓbationē dī ꝙ binariꝰ ex aīa soꝛtis ⁊ mā eiꝰ nō est soꝛ. nisi qn̄ ille due ptes sunt sil' cōiuncte: q̄re lꝫ binariꝰ illaꝝ ptiū nō desinat eē: tn̄ binariꝰ illaꝝ ptiū sil' iunctaꝝ desinit eē: q̄re maioꝛ est distinguēda: ⁊ sil'r minoꝛ: q̄re ⁊c̄. ℂ 3ꝰ ꝯ. Nulliꝰ forme accidētalis diuisibilis desinēns eē daˀ vltimū instās eē: s̄m se ⁊ q̄libet sui dī diuisibilis: vt excludanˀ idiuisibilia: vt instās: mutatū eē: vbi: ⁊ hmō: qꝛ illoꝝ daˀ vltimū instās. dī non daˀ vltimū istās s̄m se ⁊ q̄libꝫ sui: vt ꝯdicaˀ Mā̄tuano q̄ vult ꝙ cuiuslibꝫ talis forme deˀ vltimū instās s̄m se ⁊ q̄libet sui: qꝛ vult ꝙ talis forma in aliq̄ instāti est: ⁊ non imediate post illud erit ipsa: nec aliqd sui. in via ꝯo cōi lꝫ ꝯcedit ꝙ cuiuslibꝫ forme accn̄talis desinētis eē: si nō sit successiua nec depēdēs a successiua daˀ vltimū istās: sic ꝙ in aliquo istāti erit: ⁊ nō imediate post illud erit tota: tn̄ aliqd illiꝰ erit. ꝓbaˀ mō ꝯ illa negatiua posita ꝯ Mā̄tuanū: qꝛ q̄lꝫ talis forma accn̄talis diuisibilis ꝺsinēs eē corrūpiˀ successiue p ptē post ptē: igiˀ signato tpe adeq̄to illi motui corruptiuo vltimū istās illiꝰ tpis erit p̄m̄ instās nō eē talis forme. pꝫ: qꝛ añ illud istās sp est aliqd illiꝰ forꝰ: ⁊ in illo istāti nihil est illiꝰ forme: igiˀ illud istās est p̄m̄ istās nō eē illiꝰ forme s̄m se ⁊ q̄lꝫ sui: q̄re nō daˀ vltimū istās eiꝰ s̄m se ⁊ q̄libꝫ sui.

Corm̄ ℂ Corꝰ seq̄ˀ ꝙ nulliꝰ rei desinētis eē daˀ vltimū instās eē: nisi sit accn̄s indiuisibile. pꝫ: qꝛ oīs res desinēs eē: vel est suba: vel accn̄s. si suba vel simplex vl' cōposita. ⁊ pꝫ ꝙ nulliꝰ sube desinētis eē daˀ vltimū istās eē: ⁊ si accn̄s vel diuisibile vl' idiuisibile: ⁊ pꝫ ꝙ nulliꝰ accn̄tis diuisibilis daˀ vltimū istās eē s̄m se ⁊ q̄lꝫ sui: q̄re ⁊c̄. ℂ Ex his facile est rn̄dē ad argm̄ ꝯ istaꝫ viā. ℂ Ad p̄m̄ nō admittiˀ p̄suppositū. s. ꝙ ad corruptionē ptis forme seq̄tur corruptio totiꝰ forme: q̄re ad argm̄ pꝫ cū dī. in q̄cūq꜠ forma corrūpēda est signare vnū instās in quo corrūpēs incipit agere: ꝯcedo: sꝫ illud est vltimū: negaˀ. Ad ꝓbationē cū dī talis forma hꝫ eē in illo instāti: ꝯcediˀ. ⁊ cum dī: ⁊ non imediate post illud hꝫ eē: negaˀ. ⁊ cū tu arguis: qꝛ imediate pꝰ illō est aliqd eiꝰ corruptū: ꝯcediˀ: ḡ ⁊ tota est corrupta. negaˀ ꝯn̄a. ℂ Ad replicā: cū dī: seq̄ˀ ꝙ ps erit suū totū: dī ꝯcedēdo illō mālr loq̄ndo ⁊ non formalr. mālr dico: qꝛ idēice ps erit id qō est suū totū: ⁊ ħ est veꝝ. formalr ꝯo nō: qꝛ ps inq̄tū huius nō erit suū totū. Et cū tu arguis vlteriꝰ: qꝛ si ps eēt suū totū: seq̄reˀ ꝙ idē augereˀ ⁊ diminuereˀ in eadē hora. negaˀ ꝯn̄a. ⁊ ad ꝓbationē dī ꝙ soꝛ. diminuitur in illa hora: qꝛ plus ꝓpoꝛtionabilr diminueˀ q̄ augebiˀ. Et cū tu ꝓbas ꝙ augebiˀ sic: ħ augebiˀ ⁊ ħ erit soꝛ. ḡ soꝛ. augebiˀ. negaˀ ꝯn̄a: sic nō seq̄ˀ: ħ curret ⁊ ħ erit papa: ḡ papa curret: qꝛ stat añs eē veꝝ: ⁊ ꝯn̄s flꝫ. posito ꝙ soꝛ. curret cras: ⁊ pꝰ cras n̄ curret qn̄ erit papa. sꝫ minoꝛ dꝫ eē: ⁊ ħ qn̄ curret erit papa: qꝛ in syllo resolutoꝛio de pterito vel de futuro minoꝛ dꝫ restrigi ad verificari p eadē pte tpis p q̄ maioꝛ: alr nō valet: q̄re in argumēto tuo minoꝛ deberet eē ista: ⁊ ħ qn̄ augebiˀ erit soꝛ. qō est falsū. ℂ Si qs at vellet subtiliꝫare magis posset dicere ꝙ ps erit totū: nō tn̄ ps erit suū totū: qꝛ scđa signat ꝙ ps erit sui ipsiꝰ totū qō est falsū: qꝛ nihil erit totū ad seipꝫ: ⁊ iō lꝫ illa ps forme erit illa totalis forma: nō tn̄ erit illa totalis forma extēsa, put est tota ad illā parteꝫ. ℂ Ad 2m̄ dī

Ad 2m̄ vt supra negādo ꝯn̄aꝫ. ad ꝓbationē sil'r negaˀ ꝯn̄a illa applicato fridissimo ad illud minimū in aliq̄ instāti: ħ imediate post ħ ifridabit: igiˀ ħ imediate post ħ ꝯdēsabit. ℂ Ad replicā admitto dare maximā friditatē ad quā nō

seq̄ˀ cōdensatio q̄ fit vt. 4. Et cū dicis: sit vnꝰ magnus aer p totū fridus vniformiter vt q̄tuoꝛ. admitto. Et cū dicis ab illo separeˀ vnus aer minimꝰ cui applicēˀ sūme fridū: negaˀ ꝙ ab illo aere frido vt q̄tuoꝛ possit separari vnꝰ minimus aer cū tanto gradu friditatis. ⁊ rō est: qꝛ eq̄lis gradus friditatis in minoꝛi mā plus repugnat forme q̄ in maioꝛi: q̄re nō ꝓcedit argm̄. ℂ Et si replicas ꝯ: qꝛ hic non est repugnātia ex parte forme cū sil'is forma in specie stet cū tanto gradu friditatis: nec ex pte mā̄e p idē: nec ex pte friditatis: ex q̄ cū tanta friditate stat forma aeris in aliq̄ mā̄: igiˀ non est repugnātia ex pte aliq̄. ℂ Rn̄deˀ ꝙ nō est repugnātia ex pte alicuius istoꝝ diuisiꝫ: sꝫ oīum sil': qꝛ cū coꝛpus minimū sit ceteris paribꝰ debilius: nō pōt ꝯseruari forma eius cū dispōnibꝰ ita disconueniēnbꝰ sicut ꝯseruaˀ in coꝛpe maioꝛi: q̄re ⁊c̄. ℂ Ad 3m̄ cū arguiˀ: ꝙ si nō dareˀ vltimū istās: tūc forma staret in mā cū dispōne minoꝛi minima. negaˀ ꝯn̄a. ad ꝓbationē cū dī. capiaˀ minima dispō cū qua stat forma asini nō admittiˀ sic dcm̄ est supra: ꝙ deˀ minima dispō cū q̄ pōt stare forma: q̄re argm̄ non ꝓcedit. ℂ Ad replicā cū dī: si daˀ minima dispō cū q̄ non pōt stare forma: sit caliditas vt q̄tuoꝛ minima cum qua nō pōt stare forma asini: ⁊ tūc quero q̄ sit minima cū q̄ nō pōt stare forma seminis: dī ꝙ nō est dictū determinate ꝙ deˀ minima cū q̄ nō: sꝫ dictū est diuisiue ꝙ daˀ minima cū qua nō: vel maxima cū q̄ nō. Concediˀ tn̄ in ꝓposito dari vtrāq꜠: sꝫ diuersimode: qꝛ daˀ minima cū q̄ nō a pte intēsioꝛi: ⁊ maxīa cū qua nō a pte remissioꝛi. vbi gr̄a. si forma asini stet a caliditate vt duo vsq꜠ ad quatuoꝛ: tūc caliditas vt q̄tuoꝛ est minima cū q̄ non: qꝛ est minima inter oēs supra: cū qbus non pōt stare. caliditas ꝯo vt. 2. est maxīa cū qua nō: qꝛ est maxima inter oēs infra cū qbus non pōt stare. Cū ḡ tu q̄ris: q̄ est minima cū q̄ non pōt stare forma seminis: dico ꝙ hec sumenda est a pte intēsioꝛi: ⁊ ista est minima cū q̄ introduciˀ forma asini. verbi gr̄a: calitas vt tria est minima cū q̄ non pōt stare forma seminis: ⁊ est minima cū qua introducitur forma asini: q̄re argm̄ non est ad ꝓpositū. ℂ Et si arguiˀ ꝙ seq̄tur: ꝙ forma asini pōt stare cū minoꝛi dispōne q̄ sit illa cū qua introduciˀ. ℂ Itē seq̄tur ꝙ forma asini pt stare cū eadē dispōne: cū qua forma seminis. ℂ Rn̄detur cōcedēdo vtrūq꜠: qꝛ hoc est neciū apud viā cōeꝫ q̄ ponit dari minimā dispōnē: cū qua forma introduciˀ: ⁊ tn̄ nō datur minima: cū qua pōt stare: qꝛ si dareˀ neciū eēt cōcedē dari vltimū instās ipsiꝰ forme: qō negat oīno. ℂ Ad 4m̄ cū arguiˀ: q̄libet forma ꝯsistit in idiuisibili: ḡ cuiuslibꝫ forme daˀ vltimū instās. negaˀ ꝯn̄a. Et ad ꝓpōnē cum dicis. Signato instāti in quo corrūpens incipit agere in indiuisibile: illud est vltimū: qꝛ imediate post illud aliqd est corruptū: sꝫ q̄lcūq꜠ corrupto ex idiuisibili nihil remanet: ergo. Dī p̄ q̄tū ad formas subales ꝙ corrūpens nō pōt agere imediate in illas: sed imediate agit in q̄litatiuas dispōnes: ⁊ ille nō stant in idiuisibili: qꝛ nō est dare minimā dispōnē: cū qua pōt stare forma. Dicaˀ scđo q̄tū ad formas accn̄tales ꝯsistentes in idiuisibili: que tn̄ diuisibiles sunt: sicut sūt q̄litates itēsiue determinate: ⁊ q̄titates determinate: ꝙ lꝫ s̄m viā cōeꝫ deˀ vltimū instās eē eaꝝ simpl'r pp id ꝙ cōsistūt in idiuisibili: nō tn̄ daˀ vltimū istās eē s̄m se ⁊ q̄lꝫ sui: sic vult Mā̄tuanꝰ: ppea qꝛ diuisibiles sūt ⁊ successiue ꝺpdibiles. Argm̄ aūt ꝓbat de eo qō est simpl'r indiuisibile dari vltimū instās: cum dicit ꝙ nihil remanet de coꝛpostq̄ icipit corrūpēs agere in illō. ℂ Circa dicta occurrit difficultas. An ad variationē ptis forme subalis seq̄aˀ variatio totius forme: ⁊ pn̄ter cōpositi. ℂ Et pmo arguiˀ pro via Mā̄tuani ꝙ sic: qꝛ si nō: maxime esset: qꝛ nō posset aliquid hn̄s formā extensam augeri vel diminui: sꝫ ħ non est inconueniēs: immo neciū: vt ꝓbabo: ḡ ⁊c̄. Tenet ꝯn̄a cū ma

Left margin notes: Rn̄sio. / 3ꝰ ꝯ / Corm̄ / Ad p̄m̄ vi ꝯ Petro Mā̄tuan. / Ad 2m̄

Right margin notes: Instanꝰ / Rn̄sio. / Ad 3m̄ / Instanꝰ / Rn̄sio. / Ad 4m̄ / 2ᵃ difficultas an nexa. Affirmatiue pro Petro Mā̄tuano ar. pmo.

ſoꝛte: ⁊ minoꝛ ꝓbaꝛ. Et p̄mo ꝙ nõ poſſit aliq̄d h̃ns formam
extenſaȝ augeri: qꝛ ſi poẞe eſt aliq̄d tale augeri. ponaꝛ ꝙ .b.
ignis ſemipedalis augeaꝛ ꝑ additionẽ alteri⁹ ſemipedalis:
q̄ ſit .c. tũc pȝ ꝙ ſi .b. ignis põt augeri .b. ignis eſt fact⁹ peda-
lis: ⁊ ↄ̈ñr .b. ignis eſt .c. ⁊ .b. ↄ̈ñs ẽ falſũ: qꝛ .b. ẽ medietas iſti⁹:
qm̄ illud qḋ erat an̄ aug[m]ᵒⁿ totũ iaȝ eſt medietas: ⁊ .b. nõ eſt
niſi qḋ p̄us erat. ḡ .b. eſt mõ medietas: q̄re nõ augmẽtaꝛ ta-
lis ignis. ⁊ ſi dr̄ inaīata n̄ ꝓp̄e augeri neq̄ȝ diminui fiat ſil'e
arg[m] de aīatis q̄ dr̄ ꝓprie augeri: qꝛ ſi parti ſemipedali p̄-
exiſtẽti addaꝛ aliud ſemipedale: nec ps p̄exiſtẽs augeꝛ: qꝛ
eadẽ p̄ciſe eſt poſt additionẽ alteri⁹ ptis q̄ p̄us erat. q̄re ⁊c̄.
Argͥ 2ᵒ ¶ 2ᵒ ꝓbaꝛ ꝙ nõ poſſit aliq̄d h̃ns formã extẽſaȝ diminui:
qꝛ ſi poẞe ẽ aliquod tale diminui ponaꝛ ꝙ ab .a. igne peda-
li q̄ ſit in oriẽte paulatĩ auferanꝛ pticule: ⁊ ponanꝛ in occi-
dẽte: ⁊ ita ↄ̈tinueꝛ diminutio donec medietas .a. erit addita:
⁊ poſita in occidẽte. ⁊ ſeqꝛ tũc ꝙ q̄ rõne .a. eſt in oriẽte: ea-
dẽ rõne eſt in occidẽte. Et ſi dr̄ īaīata ꝓp̄e diminui: fiat ſil'e
argu[m] de plãtis q̄ ꝓprie dr̄r diminui ⁊ de aīalib⁹: vt v̄mi-
b⁹ ⁊ h̃ẽ: ⁊ ſeqꝛ idẽ. ¶ In ↄ̈triũ arguiꝛ ꝓ via cõi: qꝛ h̄ dato ſe-
Pro via cõi ⁊ negatiue ad primo. quunꝛ tria incõueniẽtia. p̄[m] incõueniens eſt: qꝛ ſeqꝛ ꝙ nihil
h̃ns formã extẽſaȝ põt augeri vl' diminui. ↄ̈ñs eſt falſuȝ: tũ
qꝛ nullũ tale poſſet h̃re aliã ptẽ ab ea quã iã hȝ. pȝ: qꝛ ſi poſ-
ſet h̃re aliã ptẽ poſſet augeri. Tũ ẽt qꝛ ẽ ↄ̈ ph̃ȝ p⁹ de gñõne
ↄ̈cedẽtẽ augmẽtationẽ eẽ: ⁊ aīata ꝓp̄e augeri. ꝓbaꝛ mõ ↄ̈:
⁊ p̄mo ꝙ nihil h̃ns formã extẽſam poſſit diminui: qꝛ nihil
põt diminui niſi aliq̄ ps ei⁹ corrũpaꝛ vel auferaꝛ: ſȝ corru-
pta pte nõ remanet amplius idẽ totũ: igiꝛ nihil tale dimi-
nueꝛ. pȝ ↄ̈ña: qꝛ qḋ diminuiꝛ debet remanere ideȝ ꝑ aliqḋ
tp̄s. ꝓbaꝛ ſil'r ꝙ nihil poſſit augeri: qꝛ ſi poſſet augeri poſ-
ſet h̃re aliã ptẽ ab ea quã hȝ. ſ. ꝑ additionẽ illi⁹ ad ipſaȝ: qꝛ
loq̄mur de augmẽtatione: vt diſtīguiꝛ ↄ̈ rarefactionẽ ⁊ cõ-
dẽſationẽ. ſȝ ↄ̈ñs eſt falſuȝ: qꝛ ps p̄exiſtẽs eſt eadẽ q̄ p̄us: q̄-
re nõ augeꝛ: ⁊ ps addita nõ fuit a p̄ncipio: quare nõ augeꝛ.
Argͥ 2ᵒ nec totũ ꝑ idẽ: q̄re ⁊c̄. ¶ 2[m] incõueniẽs eſt: ꝙ nihil h̃ns for-
mã extẽſaȝ poſſet nutriri. ꝓbaꝛ ↄ̈ña: qꝛ ſi dȝ aliq̄d nutriri:
dȝ ↄ̈uerti nutrimẽtũ in ſubaȝ aliti: ⁊ ſi aliq̄d ↄ̈uertiꝛ i ſubaȝ
aliti: tũc alitũ hȝ aliã partẽ ab ea quã iã habebat: ſȝ iã ꝓba-
tũ eſt ꝙ nihil põt h̃re aliã ptẽ ab ea quã iaȝ hȝ qꝛ augereꝛ:
Argͥ 3ᵒ q̄re nõ põt aliq̄d tale nutriri. ¶ 3[m] incõueniens eſt: ꝙ ſeqꝛ
ꝙ nihil tale poſſit alterari nec moueri localiter. ↄ̈ñs eſt ma-
nifeſte falſuȝ ⁊ ↄ̈ ſenſum. ⁊ ꝓbaꝛ ↄ̈ña: qꝛ nihil tale habens
aīaȝ extẽſaȝ manet per tp̄s: cũ ↄ̈tinue fiat reſolo partiũ ei⁹:
ſȝ qḋ alteraꝛ ⁊ qḋ localr̄ moueꝛ dȝ manere ꝑ tp̄s: qꝛ mobile
a p̄n° mot⁹ vſq̄ȝ ad finẽ manet idẽ. ¶ Mãtuan⁹ ꝓ opinio-
Ad p̄mã ꝑ p̄te negatiua r̄ñdet Mãtuanus. ne ſua r̄ñdet ad p̄[m] ↄ̈cedẽdo nihil h̃ns formã extẽſaȝ poſſe
augeri vl' diminui: q̄re negaꝛ h̄ eẽ falſuȝ. Et ad primã ꝓba-
tionẽ: cũ dr̄: tũc nihil tale poſſet h̃re aliã pteȝ ab ea quã hȝ:
ↄ̈cediꝛ. Et ad aliã ꝓbationẽ: cũ dr̄ ꝙ eſt ↄ̈ ph̃m p̄ de gñõne:
dr̄ ꝙ cũ Ariſt. ibi dicit aīata ꝓprie augeri: inaīata v̄o nõ al-
ludit aurib⁹ vulgi: qꝛ in reb⁹ inaīatis clare p̄cipiꝛ nihil au-
geri: qꝛ cui addiꝛ nõ augeꝛ: nec id qḋ addiꝛ augeꝛ: nec ag-
gregatũ augeꝛ: ſȝ reſultat vnũ mai⁹. Idẽ ẽt p̄ciſe eſt in ipſis
aīatis: ſȝ nõ paulatine fit: tũ ẽt ita p̄cipiꝛ: tũ qꝛ fit additio
ꝑ intᵒſuſceptionẽ alimẽti qḋ apponiꝛ partib⁹ poroſis: nec
tñ tales pticule addite maioranꝛ niſi rarefaciẽdo: q̄re ea-
dẽ p̄ciſe rõ eſt de aīatis ⁊ inaīatis. ¶ Et ſi arguiꝛ ꝙ ex illo
Inſtan⁹ ſeqꝛ nihil vl'r poſſe augeri vel diminui: qꝛ nec aīatũ nec in-
R̃nſio. aīatũ põt augeri. ¶ R̃ndet forte concedẽdo: ſed oportet
p̄ intelligere. an identitas forme ſufficiat ad idẽtitatẽ cõpo-
ſiti: qḋ dr̄ ꝑꝑ animã intellectiuã. ꝙ ſi nõ ſufficiat: conceditꝛ
Ad 2[m] totũ: ⁊ de h̄ videbiꝛ infra. ¶ Ad 2[m] dr̄ ꝙ nutricatio nõ eſt
cõuerſio nutrimẽti in ſubaȝ aliti: qꝛ ſi aliq̄d ↄ̈uertiꝛ in ſub-
ſtãtiã aliti nõ eſt niſi mã p̄ia nutrimẽti: qꝛ forma nutrimẽ-
ti corrũpiꝛ: ⁊ accñs ei⁹ nõ põt eſſe ps ſube: ſed mã nutrimẽ-
ti nõ p̄t eẽ ps illi⁹ mãe quã mõ hȝ illud qḋ poniꝛ nutriri:

q̄re nutrimẽtũ nõ ↄ̈uertiꝛ in ſubam nutriti: ſȝ ſi nutricatio
ſit ipſa eſt aſſimulatio ptis mãlis nutrimenti cũ additione
forme ſubalis illius ſp̄ei cui⁹ eſt forma ſubalis aſſimulãtis:
⁊ iſto mõ cõcedim⁹ aliq̄d ali. ¶ Ad 3[m] negaꝛ ꝙ nõ ſit poẞe Ad 3[m]
aliq̄d alterari vel moueri localr̄. Et ad ꝓbationẽ: cũ diciꝛ:
qꝛ ↄ̈tinue fit reſolo negaꝛ: qꝛ in p̄ inſtãti ipſi⁹ viuẽtis nõ fit
reſolo neq̄ȝ nutritio: ſȝ admiſſo ꝙ ↄ̈tinue poſt illud inſtãs
fiat reſolo: ſeqꝛ ꝙ cõtinue aliquod aīal deſinit eẽ: ſed nõ ſe-
quitur ꝑꝑ h̄ quin multa aīalia maneãt per tp̄s: qꝛ multe ptes
nõ reſoluunꝛ. Neq̄ȝ admittẽdũ eſt ꝙ in q̄lȝ parte fiat reſo-
lutio: qꝛ tũc illud aīal ſ̄ȝ ſe ⁊ quãlibȝ ſui partẽ deſineret eẽ.
¶ Et ſi arguiꝛ ꝙ in q̄libet pte ei⁹ fit reſolo: qꝛ caloꝛ nãlis Inſtan⁹
agit in quãlibȝ ptẽ: igiꝛ ex oĩ pte reſoluit. ¶ R̃ndeꝛ negã- R̃nſio.
do ↄ̈ñaȝ: qꝛ nõ q̄libȝ calefactio eſt ſufficiẽs reſoluere ⁊ cor-
rũpere: ſȝ ſi dȝ corrũpi ꝑꝑ diſproportionatũ calorẽ opȝ q̄
inducaꝛ minima caliditas: cũ q̄ non põt ſtare forma dicte
ptis ſubalis: iõ ↄ̈cediꝛ aīal poſſe localr̄ moueri ⁊ q̄litatiue.
¶ Pro via v̄o cõi defendẽda aduerte ꝙ in augmẽtatione Notã ꝓ via cõ.
eſt ↄ̈ſiderare duo. ſ. cõuerſionẽ nutrimẽti in ſubam aliti: ⁊
mẽbri extẽſionẽ ↄ̈ſequentẽ dictã cõuerſionẽ. ¶ Quãtũ ad
p̄[m] cũ ↄ̈uerſio ipſa termineꝛ ad ſubam, gñatio dicẽda eſt: ⁊
non augmẽtatio: ſiue talis ↄ̈uerſio tota fiat ſubito: ſiue fiat
ſucceſſiue: ſiue ptim ſubito. ſ. q̄ntum ad p̄[m] minimũ: ⁊ partim
ſucceſſiue. ſ. q̄ntum ad reſiduũ. ¶ Quãtũ v̄o ad 2[m] cũ extẽ-
ſio mẽbri ↄ̈ñs ↄ̈uerſionẽ nc̄c̄io terminaꝛ ad quãtitatẽ ⁊ nõ
ad raritatẽ: vt ꝓbabo. augmẽtatio ꝓprie dicẽda eſt: ⁊ non
rarefactio. ꝓbo aſſumptũ: p̄ſuppoſito ꝙ nõ dr̄ extenſio ter-
minari ad raritatẽ niſi id qḋ extẽditꝛ fit rarius q̄ȝ p̄u⁹: ſȝ ꝑ
extẽſionẽ ſequẽtẽ cõuerſionẽ ⁊c̄. nõ nc̄c̄io mẽbrũ dr̄ rarius
q̄ȝ p̄i⁹: ſed bñ maius. igiꝛ talis extẽſio nc̄c̄io terminaꝛ ad
quãtitatẽ ⁊ nõ ad raritatẽ. ꝓbaꝛ minoꝛ: qꝛ extẽſio ſequens
ↄ̈uerſionẽ ⁊c̄. nõ ſeqꝛ niſi cõuerſionẽ: ꝑ quã plus eſt reſtau-
ratũ q̄ȝ deꝑditũ: ſȝ illud plus reſtauratũ cũ ↄ̈tineaꝛ in eodẽ
poro ⁊ loco: in quo p̄ius eſt facta reſolo: nõ põt illud plus
ↄ̈tineri ibi: niſi aut fit magis dẽſatũ h̄ reſtauratũ q̄ȝ erat il-
lud qḋ eſt reſolutũ: ⁊ ſic eſt plus intẽſiue. aut fit magis dila-
tatũ poꝝ: ⁊ ſic fit plus extẽſiue reſtauratũ qḋ ibi cõtineꝛ ⁊
ↄ̈ñr ↄ̈dẽſet ptẽ exiſtentẽ circa poꝝ: aut fit vtrũq̄ȝ. ſȝ q̄cũq̄ȝ
mõ ſit mẽbrũ poſt reſtaurationẽ dẽſi⁹ ẽ q̄ȝ erat an̄ reſolo-
nẽ: ſȝ mẽbrũ dẽſi⁹ factũ ſi extẽdaꝛ nõ nc̄c̄io fit rari⁹ q̄ȝ p̄us:
qꝛ põt minus ꝓportionabil'r extẽdi: aut ſaltẽ nõ plus q̄ȝ ſit
dẽſius: igiꝛ nõ nc̄c̄io terminaꝛ ad raritatẽ: ⁊ tñ in tali extẽ-
ſione nc̄c̄io fit maius: igiꝛ talis extenſio nc̄c̄io terminaꝛ ad
quãtitatẽ: qḋ erat ꝓbãdũ. ¶ Nec facio hic magnã vim an
quãtitas ſit eterna mãe more Auerrois: an nõ more alioꝝ:
qꝛ in via Auerrois mẽbrũ extenſum acq̄rit nouũ terminũ
quãtitatis: in via v̄o alioꝝ acq̄rit nouã quãtitatẽ. Et ꝑ h̄ ꝙ
talis extẽſio ſeqꝛ cõuerſionẽ ⁊c̄. datur intelligi ꝙ augmen-
tatio ꝓprie dicta eſt ſolũ in reb⁹ aīatis. ¶ Ex hac declara-
tione pȝ erroꝛ cuiuſdã moderni dicẽtis ꝙ augumẽtatio ꝓ-
prie dicta eſt ↄ̈uerſio ſucceſſiua nutrimẽti in maiorẽ quan-
titatẽ q̄ȝ p̄us: vñ imaginaꝛ ꝙ p̄ fiat ↄ̈uerſio in vnũ minimũ
⁊ h̄ nõ eſt augmẽtatio: deīde fit ſucceſſiua ↄ̈uerſio. ⁊ q̄n inci-
pit fieri talis ſucceſſiua conuerſio in maius: tũc incipit au-
gmẽtatio: ⁊ addit ꝙ huic ↄ̈uerſiõi ↄ̈iungiꝛ extẽſio. ¶ Dico
ꝙ erat p̄: qꝛ ↄ̈uerſio ſiue ſucceſſiua ſiue ſubita terminaꝛ p̄
ad ſubam: igiꝛ nõ eſt augmentatio ꝓprie dicta. 2ᵒ qꝛ talis
ↄ̈uerſio eſt ſolũ reſpectu ei⁹ qḋ addiꝛ: ſȝ augmentatio non
eſt ſolũ reſpectu eius: ſed reſpectu toti⁹ membri cõpoſiti ex
p̄exiſtente ⁊ addito: q̄re ⁊c̄. 3ᵒ qꝛ ſi tali cõuerſioni contīgiꝛ
extẽſio: aut eſt intrinſeca cõi augmẽtationi: aut nõ. ſi intrinſe-
ca: igiꝛ augmẽtatio eſt aggregatũ ex ↄ̈uerſione ⁊ extẽſione:
qḋ eſt falſuȝ. ſi v̄o nõ eſt intrīſeca ſeqꝛ ꝙ ſine extẽſione fiet
augmẽtatio: qḋ eſt falſuȝ: qꝛ ſine illa non q̄lȝ ps mẽbri au-
geꝛ: qꝛ nõ ps p̄exiſtẽs: q̄re ⁊c̄. ¶ Ex his facile r̄ndeꝛ ad ar-

Ad p^m arg^m pro pte 2ſir mantia rñdetur. gumēta Mārtiani. ¶ Ad p^m dī ꝙ concludit ꝙ .b. ignis nō poteſt augeri: ꝛ hoc ꝯcedo loquēdo de augmētatione ꝓpria. Et cū tu dicis ꝙ ſimile eſt de rebus aiatis que dicunt ꝓprie augeri: qꝛ ſi ſemipedali ꝑexiſtēti addat aliud ſemipedale: nec p^m augetur nec 2^m. dicit ꝙ vtrūqꝫ augetur per extēſionē factā in vtroqꝫ: non tñ vnus dī augeri per additionē alterius. ¶ Ad 2^m dicit ꝙ argumētum cōcludit ꝙ res inaiata non pōt ꝓprie diminui: ſed minorari ſic. Et cū dicis ꝙ idē ſequit de re aiata, negat. Ad ꝓbationē dī ꝙ ſi ab a. plāta pedali exiſtēte in oriēte: ſeparet ſemipedale: ꝛ ponat in occidēte: nō eſt illa diminutio ꝓprie loquēdo: ſꝫ minoratio. vñ ſicut non ois maioratio eſt augmētatio: ſed ſolū illa que fit per extēſionē ſequētē ꝯuerſionē rei in ſubaꝫ alitiꝫ ita nō ois minoratio rei eſt diminutio: ſed ſoluꝫ illa q̄ fit per reſtrictionē ſequētē ad reſolōnē ſubē aliti. Si āt diminutio fiat ſic: pars que reſcindit nō poterit poni in occidēte. ꝛ ſi adhuc p potentiā diuinā poneret: nō eſſet eiuſdeꝫ ſpēi cuꝫ illa a qua reſcindit: qꝛ forma prior corrupta eſt in illa. Et hec de iſta queſtione. ¶ Qō. V.

Affirmatiue p Mar. Argū p^o. Utrum quelibꝫ ps quātitatiua aialis ſit aial. ¶ Et arguit ꝙ ſic rōnib^9 Mārtiani. Primo: qꝛ q̄libet pars quātitatiua aialis eſt eiuſdē ſpēi ſpālīſſime cum ipſo aiali: igit quelibet pars q̄titatiua aialis eſt aial. tenet ꝯña: qꝛ queciiqꝫ ponūt ſub eadē ſpecie recipiūt ꝑdicationē eiuſdē ſpēi: ꝛ ꝑñr eiuſdē generis. ¶ Antecedēs ꝓbat per vnū ꝑſuppoſitū qd dicit. ꝙ queciiqꝫ habēt formas vltimatas eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime ſūt eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime: ſed q̄libet pars q̄titatiua aialis habet formā vltimatā eiuſdē ſpēi ſpecialiſſime cū ipſo aiali. pꝫ ꝑ in aialib^9 habētibus formas extēſas: qꝛ quodlibet tale aial habet vnam formā extenſam per totū: qꝛ aliter nō eēt quātitas cōtinua eius: ꝛ quelibet pars illius forme eſt eiuſdē ſpeciei cū tota forma: qꝛ eſt homogenea: pꝫ ſimilr in habentib^9 formā inextēſam. ſ. indiuiſibilē: qꝛ illa eſt tota in toto: ꝛ tota in qualibet parte. q̄re q̄libet pars talis aialis hꝫ formā vltimatā eiuſdeꝫ ſpeciei cū toto aiali. q̄re ꝛc̄. ¶ Itē ſimilr probatur ꝙ q̄libet pars hois eſt hō: qꝛ quelibet pars hois eſt eiuſdeꝫ ſpeciei cū homine. igit quelibet pars hois eſt hō. tenet ꝯña, vt ſupra: qꝛ queciiqꝫ ſunt in eadē ſpecie recipiunt ꝑdicationem eiuſdē ſpeciei. antecedēs ꝓbatur: qꝛ q̄libet pars hois hꝫ formā vltimatā eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime cum homine: igit q̄libet pars hois eſt eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime cum homine: q̄re ꝛc̄. ¶ Silr pōt ꝓbari ꝙ quelibet pars bouis eſt bos. ꝛ ita de qualibet ſpecie.

Argū 2°. ¶ Scdō ꝑncipalr arguitur: qꝛ ſi nō quelibet pars aialis eſſet aial: ſequeret ꝙ ſubē nō cōicantes in ſpecie eſſent equalis ꝑfectionis eſſentialis. conſequēs eſt falſuꝫ: ꝛ ꝯ vnū preſuppoſituꝫ qd dicit. Nulle ſubſtantie nō cōicantes in ſpecie ſunt eiuſdeꝫ ꝑfectionis eſſentialis. probat conſequētia: qꝛ ſi nō quelibet pars aialis eſt aial: nō quelibet pars aialis eſt eiuſdeꝫ ſpeciei cum aiali. ꝛ tñ quelibet pars aialis eſt eiuſdem perfectionis eſſentialis cum aiali: qꝛ participata eadē forma vltimata cū ipſo aiali: igitur ſubē non cōicantes in ſpecie ſunt eiuſdē perfectionis eſſentialis: qd eſt impoſſibile. quare ꝛc̄.

Argū 3°. ¶ Tertio ꝑncipaliter arguit: qꝛ ſi non q̄libet pars aialis eſſet aial: ſequeretur ꝙ eſſet poſſibile aliqd tranſire de ſpecie in ſpeciem ipſo nō corrupto. ꝯñs eſt impoſſibile. ꝛ ꝓbat ꝯña: qꝛ ſi pars bouis non eſt bos: cum tñ pars bouis poſſit eſſe bos: vt in caſu cōi: abſciſſa auricula totū preter auriculā qd erat pars bouis: erit bos: igit pars bouis trāſiret in ſpecie bouis: ipſo non corrupto eſſentialiter. q̄re.

Negatiue p pro via cōi arguit primo. ¶ In oppoſitū arguit pro via cōi. qꝛ nullū etherogeneū predicat in recto de partib^9 ſuis. ſed aial hō ꝛ alia aialia ſunt etherogenea: igit nō ꝑdicatur in recto de partib^9 ſuis: ꝛ per ꝯñs ps q̄titatiua aialis nō eſt aial: ꝛ pars hois nō eſt homo. pꝫ ꝯña cum minori: qꝛ oia aiata ſunt etherogenea: inaiata ꝟo ſūt homogenea. maior ꝟo ꝓbat: qꝛ per hoc diſtinguit etherogeneū ab homogeneo: qꝛ etherogeneū eſt illud cu^9 nulla ps quātitatiua eſt eiuſdē denominationis cū toto. homogeneum ꝟo eſt illud cuius q̄libet ps quātitatiua eſt eiuſdeꝫ denominationis cū toto. quare ꝛc̄.

Argū 2°. ¶ 2° arguitur ſic. Si q̄libet ps quātitatiua aialis eſſet aial: ꝛ q̄libet ps hois eſſet hō: ſequeret ꝙ q̄libet ps hois eſſet aial rōnale ꝛ riſibile: ꝛ ꝑñr pes hois eſſet aial rōnale ꝛ riſibile. ꝯñs eſt falſuꝫ: qꝛ pes nō pt rōcinari neqꝫ ridere. ꝛ pꝫ ꝯña: qꝛ de quocūqꝫ ꝑdicat diffinitū ꝑdicat diffinitio ꝛ paſſio diffiniti. q̄re. ¶ Item ſi pes eſt hō: ꝛ hō eſt aial greſſibile bipes. igit pes eſt aial bipes. pꝫ ꝯña: ꝛ ꝯñs eſt falſuꝫ: qꝛ ſi pes eſt bipes: tūc bipes eſſet q̄drupes qd eſt falſuꝫ. q̄re ꝛc̄.

Argū 3°. ¶ 3° arguit ſic. Si q̄lꝫ ps quātitatiua aialis eēt aial: tūc quelꝫ ps ſortis eēt ſortes. ꝯñs eſt falſuꝫ: vt ꝓbabo. ꝓbat ꝯña: qꝛ ſi q̄libet ps quātitatiua aialis eſt aial ſor. eſt aial. igit q̄libet ps quātitatiua ſor. eſt aial. ſꝫ nō pōt eſſe aliud aial q̄ hō pp habere formā humanā. tunc vltra. ſi q̄libet ps ſor. eſt hō: ꝛ nō pōt eē alius hō q̄ ſor. qꝛ hꝫ eandeꝫ aiam intellectiuā numero q̄ hꝫ ſor. ꝛ mā nō facit ad idētitatē numeraleꝫ: qꝛ ꝯtinue fluit ꝛ reſoluit: igit q̄libet ps ſor. eſt ſor. ꝯñs eſt falſuꝫ: qd ꝓbat: qꝛ ſeqt. q̄libet ps ſor. eſt ſor. ſꝫ ſor. eſt tripedalis: igit q̄libet ps ſor. eſt tripedalis. ꝯñs eſt manifeſte falſuꝫ. igit illud ex q̄ ſequit. nō minor. q̄ maior. ¶ Itē ſi q̄libet ps ſor. eſt. ſor. ſꝫ ſor. eſt albus. poſito ꝙ due tertie ei^9 ſint albe: ꝛ tertia ps ei^9 nigra: igit q̄libet ps ſor. eſt alba. ꝯñs eſt falſuꝫ. q̄re ꝛc̄. ¶ De h̄ ſunt opiniones. Et ꝑ p^o tractabo opinionē Mārtiani. ꝛ 2° cōmunē. ¶ Pro opinione Mārtiani ponunt aliq̄ ꝯnes. ¶ Et ꝑſupponunt tria. ꝑ p^o

p^m ꝑſup. poſitū p Mar. ꝑſupponit ꝙ oia compoſita nālia hñtia formas vltimatas eiuſdē ſpēi ſpālīſſime ſunt eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime. pꝫ: qꝛ forme ſubales eiuſdē ſpeciei nō pñt diſtribui in materijs diuerſaꝝ ſpecieꝝ ſubaliū: iō ſi forme vltimate ſubales ſūt eiuſdē ſpeciei ſpecialiſſime. ꝛ ēt tota cōpoſita ſunt eiuſdeꝫ ſpeciei ſpālīſſime. ¶ Itē cōpoſita nālia ponūtur in ſpecie p formas coꝝ vltimatas. igit ſi forme ſunt eiuſdē ſpēi ſpālīſſime: ꝛ compoſita.

Scdm ꝑſup^m ¶ 2° ꝑſupponit ꝙ nulle due ſubē nō cōicantes in ſpecie ſunt eq̄lis ꝑfectionis eēntialis: pꝫ de ſe.

Tertiū ꝑſup^m ¶ 3° ꝑſupponit ꝙ ille terminus hō, put eſt de ꝑdicamēto ſubē eſt termin^9 abſolut^9: ꝛ ſpēs ſpālīſſima. ideꝫ ꝑſupponit de terminis aliaꝝ ſpecieꝝ ſpecialiſſimaꝝ. ſicut de iſto termino equus: bos: aſin^9: ꝛ hm̄: ꝑſuppoſitū pꝫ. ¶ Ex qb^9 infert

p^a ꝯ ꝑ hec ꝯ. Qlibꝫ mēbrū alicui^9 aialis cū q̄lꝫ mēbro eiuſdeꝫ aialis ē eiuſdē ſpēi ſpālīſſime. pꝫ: qꝛ qdlꝫ mēbꝝ hꝫ formaꝫ eiuſdē ſpēi cū forma alteri^9 mēbri. ꝛ q̄cūqꝫ hñt formā vltimatā eādā eiuſdē ſpēi ſpālīſſime ſunt eiuſdē ſpēi p ꝑſuppoſitū. igit qdlꝫ mēbrū alicui^9 aialis cū q̄lꝫ mēbro eiuſdeꝫ aialis eſt eiuſdē ſpēi ſpālīſſime. pꝫ ꝯña cū minori. maior ꝓbat. ꝛ ꝑ de aialib^9 hñtib^9 formā extēſaꝫ: qꝛ qdlꝫ tale aial hꝫ formā extēſaꝫ p totū cui^9 q̄lꝫ ps eſt eiuſdē ſpēi cū tota: cuꝫ ipſa forma extēſa ſit homogenea: pꝫ ēt idē de aialib^9 hñtib^9 vltimatā formā inextēſaꝫ ꝛ idiuiſibilē: qꝛ in oib^9 talibus qdlibꝫ mēbꝝ hꝫ formā vltimatā eiuſdē ſpēi cū q̄libꝫ alio mēbro eiuſdē aialis. q̄re ꝛc̄. ¶ Et iō caro ꝛ nerui ſunt eiuſdē ſpēi ſpālīſſime: q̄tis ſpecie differāt a ſpiritu ꝛ ſanguie: ꝛ a quolꝫ alio humore: qꝛ nullus iſtoꝝ aſſimilat^9 eſt ſubē mēbri. q̄re ꝛc̄.

2^a ꝯ ¶ Sequit 2°. ꝛ eſt 2^a ꝯ: ꝙ q̄libꝫ ps quātitatiua aialis eſt eiuſdē ſpeciei cum ipſo aiali: pꝫ qꝛ q̄libet talis ps quātitatiua hꝫ formā vltimatā ſubalē eiuſdē ſpeciei cū toto cōpoſito: qꝛ q̄libet ps hꝫ eandē formā ſuā vltimatā cuꝫ toto: aut hꝫ formā extenſaꝫ ſicut ꝛ ſuū totū compoſitū homogeneū: quare ꝛc̄.

3^a ꝯ ¶ Ex qbus ſequit 3°. ꝛ eſt 3ª cōcluſio. ꝙ q̄libet ps quātitatiua alicuius cōpoſiti nālis eſt eiuſdeꝫ perfectionis eſſentialis cū ſuo toto. pꝫ iſto adiuuante ſcda

ſuppõne.¶ Itẽ dato oppoſito ꝯcl'onis ſequit̃ ꝙ foret poſ-
ſibile aliqḋ trãſire de ſpecie in ſpẽʒ ſpãliſſimã ſubalẽ ipſo
nõ corrupto:pʒ qꝛ pars bouis põt eẽ bos q̃uis ponat̃ ꝙ nõ
4ᵃ ꝯ ſit bos.¶ Ex quibꝰ ſequit̃.τ eſt 4ᵃ ꝯ:ꝙ quelʒ pars quãti-
tatiua aĩalis eſt aĩal:τ quelʒ pars quãtitatiua hoĩs eſt hõ:τ
quelʒ ps bouis eſt bos:τ ſic de alijs.pʒ qꝛ quelʒ ps quãtita-
tiua iſtoꝝ eſt eiuſdẽ ſpẽi cũ toto cõpoſito:quare recipit eã-
dẽ denominationẽ ſpecificã τ genericã cũ toto.q̃re.¶ Itẽ
dato oppoſito ꝙ ps quãtitatiua hoĩs nõ ſit hõ:ſequit̃ cũ ta-
lis ps ſit in gñe ꝙ ſit in aliq̃ ſpecie:quare erit in alia ſpecie
ab hoĩe.τ ſic ſequit̃ ꝙ cõpoſita hñtia formas eiuſdem ſpẽi
ſpãliſſime differrẽt ſpecie ꝯ pᵐ pſuppoſitũ.¶ Itẽ dato op-
poſito ſequit̃ ẽt ꝙ eſt dare ſpẽs nõ cõicãtes equalis perfe-
ctionis ꝯ 2ᵐ ſuppõneʒ.τ capiant̃ iſti termini ſpecifice:hõ:
bos:hõ:mere ſubalr̃ p cõpoſito ex mã τ forma ſubali:τ hec
ſolet vulgus aſpernari: qꝛ capiunt terminos aliqñ aliter.
5ᵃ ꝯ ¶ Ex quibꝰ ſequit̃.τ eſt 5ᵃ ꝯ.ꝙ qõlʒ cõpoſitũ nãle erit ho-
mogeneũ:qꝛ qõlʒ compoſitũ nãle mere ſubalr̃ ſumptũ ſu-
mit eandẽ denominationẽ ſm ſpẽm ſpecialiſſimã:quã ſu-
mit ſua pars:qꝛ qõlʒ tale compoſitũ eſt eiuſdẽ ſpẽi ſpecia-
liſſime cũ qualibʒ ſua parte:ideo hõ eſt qḋ homogeneũ:ſʒ
ſm alias denomiationes accñtales ſit etherogeneũ.Et nõ
ſolũ oẽ corpus eſt homogeneũ:ſed ẽt quelʒ forma extẽſa:τ
ẽt quelʒ mã:τ breuiter oĩs res corporea eſt homogenea:qꝛ
ipſa eſt eiuſdẽ ſpẽi ſpecialiſſime cũ qualibʒ eiꝰ parte quã-
titatiua.¶ Ultio addit remouẽdo vnũ dubiũ dicẽs.Quã-
tũs tñ cõcedat̃ ꝙ quelʒ pars aĩalis ſit aĩal:nõ tñ cõceden-
dũ eſt ꝙ quelʒ pars ſortis ſit ſoꝛ.habito ꝙ ille terminꝰ ſoꝛ.
ſit terminus diſcretꝰ:qꝛ ſi aliqua ps ſoꝛ.ſit ſoꝛ.ſit iſta pars
quãtitatiua.b.τ arguit̃ ſic.ſoꝛ.eſt pedalis:ſit.n.ita gr̃a argu-
mẽti.τ ſoꝛ.eſt.b.ps igit̃.b.ps quantitatiua eſt pedalis.ꝯña
eſt falſuʒ:qꝛ tũc pars eẽt eq̃lis toti cuiꝰ eſt ps.ꝯña iſta tenet
expoſitorie:qꝛ ſoꝛ.eſt terminꝰ diſcretꝰ.¶ Ad argumẽta in
Ad pmã arᵐ p pte negãtis rñdet. oppoſitũ facile rñdet̃ pro Mãtuano.¶ Ad pᵐ negat̃ ma-
ioꝛ.ſ.ꝙ nullũ etherogeneũ pdicet̃ in recto de partibus ſuis
quãtitatiuis:qꝛ idẽ eſt etherogeneũ τ hõgeneuʒ.τ ad pba-
tionẽ negat̃ ꝙ etherogeneũ ſit cuiꝰ nulla ps eſt eiuſdẽ deno-
minationis cũ toto:ſʒ etherogeneuʒ eſt cuiꝰ quelʒ ps eſt di-
uerſe denominationis a toto.¶ Modo iſta ſtant ſil' ꝙ ps
ſit diuerſe denominationis a toto:τ ẽt ſit eiuſdẽ denoiatio-
nis cũ toto.nã caro:neruꝰ:τ hmõ q̃ ſunt ptes ſũt diuerſe deno-
minationis a toto:τ ẽt ſũt eiuſdẽ denoiationis cũ toto:qꝛ q̃-
libʒ talis eſt aĩal τ hõ:τ iõ hõ ẽ hõgeneũ τ etherogeneũ:qḋ
meliꝰ pʒ itelligẽti greca vocabula:a qbꝰ deriuate ſt̃ iſte due
Ad 2ᵐ dictiões hõgeneũ τ etherogeneũ.hec Mãtuanꝰ.¶ Ad 2ᵐ
cũ dĩ.ſi quelʒ ps hoĩs eẽt hõ:ẽt q̃lʒ ps hoĩs eẽt aĩal rõnale.
cõcedit̃ ꝯña τ ꝯñs:capiẽdo ly rõnale p dĩa hoĩs:τ ly riſi-
bile p paſſione eiꝰ.ſʒ negat̃ poſtea alia ꝯña.pes hoĩs nõ põt
rõcinari:nec ridere.g̃ pes hoĩs nõ eſt rõnalis nec riſibilis:
qꝛ iſti termini ſignificãt hñs potentiã:puta aĩam ex ſui nã
rõnis τ riſus pductiuã:τ h̃ ſemp remanet ſtãte aĩa intelle-
ctiua in corpe:q̃uis auferat̃ nãlis actus rõcinãdi τ ridẽdi
ex defectu alterius requiſiti : vel inſtr̃i:vel alterius.¶ Ad
aliud.pes hoĩs eſt hõ:ſʒ hõ eſt bipes.g̃ pes hoĩs eſt bipes.
dĩ ſil'r cõcedẽdo ꝯñaʒ τ ꝯñs:capiẽdo illuʒ terminũ bipes:
vt ſignificat hñs potentiã ad habendũ duos pedes.ſʒ ſi ca-
piat̃ vt dicit actũ negat̃ ꝯña:τ ꝯñs.¶ Ad 3ᵐ negat̃ ꝙ ſi q̃-
Ad 3ᵐ libʒ ps hoĩs eſt hõ:ꝙ quelibet pars ſoꝛ.ſit ſoꝛ.τ ad pbatio-
nẽ cõcedo ꝙ q̃libet pars ſoꝛ.ſit hõ:τ cũ tu dicis:ſed nõ põt
eſſe alius hõ q̃ʒ ſoꝛ.negat̃:qꝛ ſoꝛ.dicit hoĩem cõpoſitũ ex.a.
aĩa itellectiua gr̃a exẽpli τ tãta mã.Ubi gr̃a.bipedali ſi ſoꝛ.
Inſtanᵃ ſit tãtus.τ pʒ ꝙ nulla pars ſoꝛ.eſt.ſoꝛ.Et ſi tu diceres.ſeq-
tur ꝙ ſoꝛ.nõ maneret idẽ per aliqḋ tp̃s: qꝛ cõtinue fit aliq̃
Rñſio. reſolutio in viuẽte.¶ Ad hoc rñdebit̃ in ſequenti qõne:qꝛ
nõ opꝫ ponere caᵐ in cap.¶ Pro via ꝟo cõi ponunt̃ aliq̃

ꝯnes reſſiue ad queſitũ.¶ Et pſupponit̃ pᵒ ꝙ nihil põt eſſe Preſup. poſi. ũ p via coi.
in genere ſubẽ niſi ſit ens cõpletuʒ in nã.pʒ:qꝛ ſub̃a pdica-
mẽtalis dĩ a ſubſtare τ a ſubſiſtere:ſʒ ſolũ ens cõpletuʒ in
nã ſubſtat τ ſubſiſtit.qꝛ ſubſtare eſt ſubeſſe.ſubſiſtere.i.fir-
mari.q̃re τc̃.¶ Aduerte tñ ꝙ ſubſiſtẽ diuerſimode acce-
ptũ eſt:nã apud prouectiores ſubſiſtere prius cõpetit ſcõis
ſubſtãtijs q̃ʒ pmis:lʒ pme ſint i qbꝰ ſcõe ſubſiſtũt:τ ſic ſub-
ſiſtẽ videt̃ ipoꝛtare eẽ pmanẽs.Apud modernos ꝟo ſubſi-
ſtere idẽ eſt ꝙ per ſe exiſtere.τ ſic pꝰs cõpetit pmis ſubſtã-
tijs q̃ʒ ſcõis:τ iõ volunt ꝙ iſte ſint due conditiones indiui-
duoꝝ pdicamẽti ſubẽ.ſ.per ſe exiſtere τ accñtibꝰ ſubſtare:
ſʒ in hoc nõ facio vim:qꝛ nõ variãt ppoſitũ nr̃m : ſi tñ vis
hoc ample videre recurre ad cõmentarios nr̃os ſuper libᵒ
pᵃ ꝯ pdicamentoꝝ.¶ Ex hoc infero aliquas ꝯnes.¶ Prima
ꝯ ſit iſta.Nulla pars quantitatiua alicuius aĩalis:vt hoĩs:
bouis:τ hõ:eſt per ſe in genere ſubẽ.probat̃ ꝯ:qꝛ oẽ qḋ eſt
per ſe in gñe ſubẽ,eſt ens cõpletũ in nã preſuppoſituʒ:ſed
nulla pars quãtitatiua aĩalis eſt ens completũ in nã:igitur
2ᵃ ꝯ nõ eſt per ſe in gñe ſubẽ.¶ Scða ꝯ.Omne corpus aĩatuʒ
eſt etherogeneũ.pbat̃ ꝯ:qꝛ etherogeneum dicit̃:qḋ habet
partes diuerſi generis.i.diuerſe rõnis vl' denominationis:
ſʒ oẽ corpus aĩatuʒ habet partes diuerſe denominationis:
pʒ qꝛ aĩa eſt actus corporis organici:ergo corpus aĩatũ ha-
bet diuerſa organa:τ cõſequẽter hʒ partes diuerſe denomi-
3ᵃ ꝯ nationis.¶ Tertia ꝯ.Nulla pars quãtitatiua alicuius aĩa-
lis vt hoĩs τ bouis τ hõ eſt aĩal.probatur pᵒ:qꝛ nihil recipit
pprie predicationeʒ generis vel ſpẽi in recto niſi qḋ eſt in
gñe vel ſpecie per ſe:ſʒ nulla pars quãtitatiua aĩalis eſt in
gñe ſubẽ per ſe.ergo τc̃.probat̃ 2ᵒ:qꝛ nullũ etherogeneum
pdicat̃ in recto de ſuis partibꝰ quãtitatiuis:ſʒ qõlibet aĩal
eſt etherogeneũ.igit̃ nõ pdicat̃ in recto de ſuis partibus.
Inſtanᵃ q̃re τc̃.¶ Foꝛte ꝯ pᵐ pbationẽ qs arguet:qꝛ pars terre re-
cipit pdicationẽ in recto ipſiꝰ terre q̃ eſt ſpẽs.nã ps terre eſt
terra:τ tñ pars terre nõ eſt per ſe in gñe:g̃ aliqḋ recipit p-
Rñſio. dicationeʒ ſpẽi in recto:qḋ nõ eſt in gñe per ſe.¶ Rñdet̃
ꝙ lʒ pars homogenei recipiat pdicationeʒ ſui totius in re-
cto:nõ tñ eſt pprie ſʒ improprie:qꝛ ſpẽs generis ſubẽ nõ pdi-
cat̃ pprie niſi de ente cõpleto:τ iõ notanter ſupra dicebat̃
ꝙ nihil recipit pprie pdicationẽ alicuius ſpẽi vel generis
niſi ſit p ſe in gñe:pars ꝟo etherogenei nec pprie nec im-
Ad argumẽta i oppoſitũ p pte aſſirmatiua. proprie recipit pdicationẽ in recto ſui totius.q̃re τc̃.¶ Ex
his facile rñdet̃ p via cõi ad argtᵃ in oppoſitũ.¶ Ad pᵐ
cũ dicit̃ quelibet pars quãtitatiua aĩalis eſt eiuſdẽ ſpeciei
Ad pᵐ dĩ. ſpecialiſſime cum aĩali:g̃ quelibʒ pars aĩalis eſt aĩal.dicit̃
ad añs ꝙ ſi intelligat ꝙ ſit per ſe eiuſdem ſpẽi negat̃ illud.
τ tunc hñ valet ꝯña:ſi ꝟo intelligat ꝙ ſit per ſe vel per ac-
cidẽs.i.reductiue eiuſdẽ ſpẽi.cõcedit̃ añs.ſʒ ꝯña nõ valet.
¶ Et ad pbationẽ cuʒ dĩ.quecũqʒ hñt vltimatas formas
eiuſdẽ ſpẽi ſpecialiſſime:ſunt eiuſdẽ ſpeciei ſpãliſſime.di-
cit̃ ſil'r ſi intelligat ꝙ ſunt eiuſdem ſpẽi per ſe falſum eſt.ſi
ꝟo intelligat per ſe:vel per accñs:cõcedit̃.ſʒ nõ ſequit̃ po-
ſtea ꝙ que ſunt eiuſdẽ ſpẽi per ſe vel per accñs recipiãt p-
dicationẽ generis vel ſpẽi in recto pprie loquẽdo.¶ Si-
militer rñdet̃ ad illud:per qḋ pbat ꝙ quelibet pars hoĩs
Ad 2ᵐ eſt hõ.¶ Ad 2ᵐ cuʒ arguit̃ ꝙ ſi non:ſequit̃ ꝙ ſubẽ nõ cõi-
cantes in ſpecie erunt eq̃lis perfectionis eſſentialis.negat̃
ꝯña.τ ad probationẽ cũ dicit̃.ſi nõ quelibet pars aĩalis eſt
aĩal:tunc q̃libet pars nõ eſt eiuſdẽ ſpẽi cuʒ aĩali.cõcedit̃.ſi
intelligit̃ ꝙ nõ ſit eiuſdeʒ ſpẽi per ſe:ſi ꝟo intelligit̃ ꝙ nõ
ſit eiuſdem ſpẽi nec per ſe nec per accñs:negat̃.τ cuʒ dicit̃
ꝙ ſunt eiuſdẽ pfectionis eſſentialis:cõcedo.τ cum infert̃:g̃
ſubẽ non cõicantes in ſpecie ſunt eiuſdẽ perfectionis eſſen-
tialis.negat̃ ꝯña:qꝛ dictũ eſt ꝙ cõicant in eadẽ ſpecie par-
Ad 3ᵐ tes cum toto:ſed per accñs.¶ Ad 3ᵐ cuʒ arguit̃.ſi non ſe-
quit̃ ꝙ aliqḋ tranſibit de ſpecie in ſpẽm ipſo nõ corrupto:
negat̃

negaſ ꝯñtia. ⁊ ad ꝓbõnē cū tu arguis: qꝛ pars bouis: q̄ nō eſt in ſpē: trāſibit in ſpēm bouis. ḡ trāſibit de ſpe in ſpēm. negaſ ꝯña: qꝛ ſi dꝫ trāſire de ſpe in ſpēm: opꝫ ꝙ ſit pꝰus in alia ſpe: qḋ eſt fl'm: ſed ſolū ſequiſ ꝙ illud qḋ nō eſt ꝑ ſe in

Nōndū ſpe erit ꝑ ſe in ſpe: ⁊ ħ cōcedit. ❡ Aduerte tñ ꝙ alr' eſſet rñdendū ad argu^m ſm eos qui tenēt ꝙ in aiali ſint plures forme. ſ. vna forma totꝰ: ⁊ plures forme ptium: qꝛ alia eſt forma carnis: ⁊ alia oſſis: ⁊ ſic de alijs: hanc viā ſecutus eſt Paulus venetus dicēs: ꝙ in plātis eſt ſolū vna aia. ſ. vegetatiua: ⁊ in brutis ꝑfectis ſilr eſt ſolū vna aia. ſ. q̄ eſt vegetatiua ⁊ ſenſitiua: in brutis vo ꝑfectis lꝫ ſit ſolum vna aia totius. ſ. ſenſitiua: tñ ſunt plures aie vegetatiue differentes ſpe: ⁊ quelibꝫ eſt forma ptis: ſicut aia carnis: aia oſſis: ⁊ ſic de alijs: in hoie vo pter tales formas ptis ſunt due aie totius. ſ. ſenſitiua educta de poᵃ mãe que dicitᷣ cogitatiua: ⁊ intellectiua que non educiſ de poᵃ mãe. Et ſic iſte alludit ad viam Cōmentatoris. Et tunc ſm iſtos aliter reſpōdēdum eſſet ad argumenta: quia ſm illos cōcediſ ꝙ ps aialis eſt alterius ſpēi ab aiali: pꝰ tñ via que eſt cōis eſt magis

Difficultas annexa. Affirmatiue pro Mātua. argſ pᵐo cōformis pħo ⁊ veritati. ❡ Circa dicta cadit difficultas. an idē poſſit dici homogeneū ⁊ etherogeneū. Et videſ ꝙ ſic pro pte Mātuani. pᵒ qꝛ aiata ſūt etherogenea: vt cōiter di: qꝛ hñt ptes diuerſe denominatiōis a toto. ſꝫ ꝙ etiā illa ſint homogenea. ꝓbaſ: qꝛ partes illoꝝ habent vnū ⁊ idē eſſe cū toto. igiſ hñt eodē mō intelligi ⁊ ſigñari ſicut totū. tꝫ ꝯña: qꝛ que eodē mō habēt eſſe eodē mō hñt intelligi: ⁊ pñr eodē mō ſignificari. añs ꝓbaſ: qꝛ vna ⁊ eadē eſt viuificata forma totius ⁊ partiū: ⁊ a forma eſt eſſe: ⁊ vnuꝫ eſſe: igiſ ptes hñt vnū ⁊ idē eē cūꝫ toto. q̄re ſi ptes hñt eodem mō ſigñari ſicut totū: erūt eiuſdē denominatiōis cū toto.

Argſ 2ᵒ ❡ Scdo arguiſ idē ſic: qꝛ inaiata ſūt homogenea: vt cōiter di: qꝛ habēt ptes eiuſdē denominatiōis cū toto. ſed ꝙ ēt illa ſint etherogenea. ꝓbaſ: qꝛ partes homogenei diuerſitatē quādā hñt adinuicē: igiſ diuerſimode cōcipi pñt: ⁊ pñr diuerſimode ſignificari. tꝫ ꝯña: qꝛ ſic res ſe hꝫ ad eſſe

T. c. 4. ita ad cognoſci 2ᵒ metaphy. ⁊ ꝯñter ad ſigñari. probaſ antecedēs: qꝛ terra eſt homogeneū: cūꝫ quelꝫ ps terre ſit terra. ⁊ tñ ſm Auicē. partes terre inter ſe ſua nã differunt. nã alia petroſa: alia lutea: alia pinguis: q̄re partes diuerſa nomina ſortiunſ a toto. Silr caro eſt homogeneū: cū q̄liber ps carnis ſit caro: ⁊ tñ ptes carnis diuerſitatē quandā hñt adinuicē ſm Auic. nā alia caro ſpōgioſa eſt vt q̄ eſt in mamillis. alia glādulosa: vt q̄ in ſubaſcellis. alia lacertoſa: vt

Negatiue p via cōi argſ pᵐo q̄ in muſculis: q̄re ptes carnis diuerſa nomina ſortiunſ a toto. ❡ In oppᵐ pro via cōi arguiſ: qꝛ idem ⁊ diuerſum opponunſ ꝯrie: ſꝫ de quocūqꝫ vnū ꝯrioꝝ affirmaſ ab eodē reliquū negaſ. igiſ ſi aliqd eſt idē alicui: illud nō eſt diuerſuꝫ ab illo: ⁊ ſi eſt diuerſuꝫ ab illo: nō eſt idē illi: ſed cū ptes homogenei ſint eiuſdē gñis cū toto: igiſ nō ſūt diuerſi generis a toto: ⁊ cū ptes etherogenei ſint diuerſi generis

Argſ 2ᵒ a toto: igiſ nō ſūt eiuſdē gñis cū toto. ❡ Scdo arguiſ ſic. ptes homogenei ſunt eiuſdē nãe adinuicē: ⁊ ptes etherogenei ſūt diuerſe nãe adinuicē: ſꝫ ipoſſibile eſt ꝙ eedeꝫ ptes ſint eiuſdē nãe adinuicē ⁊ diuerſe nãe adinuicē: ergo impoſſibile eſt ꝙ ideꝫ ſit homogeneū ⁊ etherogeneū. pꝫ ꝯña cū minori. maior ꝓbaſ ex ſigñatione qd nois. nã homogeneū di ab homos qḋ eſt vnū vel ſile: ⁊ genos qḋ eſt genus vel nã: qꝛ vniꝰ vel ſimilis nãe. etherogeneū vo di ab etheros qḋ eſt alterū: ⁊ genos qḋ eſt genus vel nã: qꝛ alterius

Ad ꝓmā p pte negatiua ol. nãe. q̄re ⁊c̄. ❡ Rñdeo ꝑ Mātuano. Ad pᵐ negaſ ꝙ idē ⁊ diuerſuꝫ ꝓprie opponanſ: qꝛ idē dicit idētitatē eſſentialē: diuerſuꝫ vo diuerſitatē accñtalē: quare ſtat ꝙ aliqd ſit idem alicui: ⁊ diuerſuꝫ ab illo: ſed idē ⁊ aliud hñt opponi ꝓprie: qꝛ aliud dicit diuerſitatē eſſentialeꝫ: ⁊ ſic vnum

Ad 2ᵐ iſtoꝝ hñt inferret oppoſitū alterius. ❡ Ad 2ᵐ negaſ ꝙ ſit ipoſſibile ꝙ partes ſint eiuſdeꝫ nãe: ⁊ diuerſe nãe: qꝛ ſunt eiuſdē nãe eſſentialis adinuicē cū eadē forma pꝛcipe: ⁊ tñ ſunt diuerſe nãe accidētalis ꝓpter diuerſitatē accidentalē in partibus. q̄re. ❡ Pro via vo cōi rñdeſ ad argu^a in

Ad ꝓmā p pte affirmatiua ol. oppᵐ. Ad pᵐ negaſ ꝙ aiata ſint homogenea. ⁊ ad ꝓbationē negaſ illa ꝯña. ptes illoꝝ hñt vnū ⁊ idem eē cū toto. ḡ hñt eodē mō intelligi ⁊ ſignificari ſicut totū. ⁊ rō eſt: qꝛ lꝫ ptes habeāt vnū ⁊ idē eē qḋ hꝫ totū: nō tñ hñt eē eodem mō: qꝛ totū hꝫ illud eē per ſe: ⁊ ptes per accñs: opꝫ ergo arguere ſic. ptes habēt eodē mō eē ſicut totū. ergo hñt eodē mō intelligi ⁊ ſignificari ſicut totū: tunc hñ valeret ꝯña: ſꝫ

Ad 2ᵐ añs eſt fl'm. ❡ Ad 2ᵐ negaſ ꝙ inaiata ſint etherogenea: ad ꝓbationē negaſ añs. ſ. ꝙ ptes homogenei habeant diuerſitatem adinuicē. Et cū tu ꝓbas: qꝛ ptes terre habent diuerſitatem adinuicē ſm Auicē. diciſ ꝙ ille nō ſunt proprie partes terre ſed terree: qꝛ non ſunt ſimplices ⁊ pure ſed mixte: quare Aui. improprie appellat illas partes terre. Similr' diciſ de partibus carnis ꝙ ille nō ſunt proprie partes carnis: qꝛ nō eſt ſimplex caro. nec pars ſpongioſa: nec glanduloſa: nec lacertoſa: ſed mixta eſt: quare improprie loquiſ Auic. appellans illas partes carnis. Et hec de iſta qōne ſufficiant.

❡ Queſtio. VI.

VTrum remanēte eadē forma in cōpoſito habente vnicam formā indiuiſibilē: ⁊ variata mã addendo vel minuēdo ſic aggregatū reſultās: aut remanēs idē met qḋ erat añ. ❡ Et arguiſ pᵒ ꝙ nō arguméntis Mā-

Negatiue pro Pe. mantua argſ pᵐo tuani. pᵒ qꝛ hoc dato ſequiſ ꝙ pes ſortis eſſet caput eius: ⁊ ſequiſ ꝙ pes ſortis eſſet quelibet pars q̄titatiua ſortis. ꝓbaſ ꝯña: qꝛ cūꝫ q̄libꝫ pars quātitatiua ſortis habeat eandē formā ſubalē vltimā: cū q̄libet tali parte quātitatiua: ⁊ etiā cū ſorte: ⁊ mã nō variet identitatē numeralē. igiſ q̄libet pars quātitatiua ſortis eſt q̄libet ps q̄titatiua eiuſdē.

Argſ 2ᵒ ❡ Scdo illo dato ſeqſ: poſſe fore ꝙ ſor. eſt pla: ⁊ ꝙ ſor. differt a platone. ꝯñs ipoſſibile: ⁊ ꝓbaſ ꝯña: qꝛ ponatur ꝙ deus infundat aiam ſor. b. mãe pedali: quam mãm illa aia informet: ⁊ ſit ſor. homo hñs iſtaꝫ mãm. b. ponaſ ēt ꝙ deus eandē aiam infundat c. materie bipedali: qḋ eſt poſſibile: ſicut poſſibile eſt ꝙ eadeꝫ aia numero ſit in pede ⁊ in capite: ⁊ ſit homo compoſitus ex. c. mã ⁊ tali aia plato. ❡ Et arguiſ ꝙ plato eſt ſortes: qꝛ pla. habet eandē aiam quā habet ſor. ⁊ mã nō variat identitatē numeraleꝫ. ergo ſor. eſt plato: ⁊ pedale eſt bipedale. ❡ Et arguiſ ēt ꝙ ſor. differt a pla. qꝛ ponaſ ꝙ ſor. currat: ⁊ plato ſedeat: ⁊ ſequitur ꝙ ſor. differt a pla. qꝛ ſortes currit: ⁊ pla. ſedet. Itē ſor. pōt deſinere eſſe: manente platone: ergo ſor. nō eſt plato. ❡ Item ſi ſor. eſt plato: ſequiſ ꝙ q̄libet pars ſor. eſt quelibꝫ pars platonis: ⁊ ecōtra. aliter eni ſi ſor. hꝫ aliquā ptē: quā nō habet plato: vel ecōtra ſor. nō eſt plato: qꝛ hñ ſequitur ſor. habet. b. partē: ⁊ ſor. eſt plato. ergo plato habꝫ eandē partem: ⁊ ſic de alijs. ❡ Tertio illo dato ſequiſ ꝙ ille

Argſ 3ᵒ terminus ſor. eſt terminus accidētalis. ꝯñs eſt falſuꝫ. ponaſ eni ꝙ ſit terminus ſubalis ⁊ ſingularis. ꝓbaſ ꝯñtia: qꝛ ponaſ ꝙ ſor. ſit bipedalis: cuius vna medietas ſit. a. ⁊ diminuaſ ſor. donec. a. ſit ſor. ⁊ arguiſ ſic. iſte terminus ſor. ꝑdicaſ vere ſucceſſiue: affirmatiue: ⁊ negatiue de termino ſingulari ſupponente pro ſor. pter ſubiti corruptionē. ergo ille terminus ſor. eſt terminꝰ accidētalis. pꝫ ꝯña ꝑ diffinitionē termini accñtalis. añs pꝫ: qꝛ vtraqꝫ illaruꝫ eſt vera ſucceſſiue ſine ſubiti corruptione. hoc eſt ſor. ⁊ ħ nō eſt ſor. demōſtrato. a. ⁊ ſicut arguiſ de iſto termino ſor. ita arguēdū eſt de alijs terminis ſubalibus taꝫ cōibus q̄ꝫ diſcretis.

Argſ 4ᵒ ❡ Quarto illo dato ſequiſ ꝙ iſta duo cōtradictoria. ħ eſt ſor. ⁊ hoc nō eſt ſor. que ſint mentalia per certum tpꝰ erūt ſimul vera demonſtrando. a. qḋ nūc eſt medietas ſor. ꝑ-

batur ɔña. Qꝫ eniȝ iſta ſint cōtradictoꝛia pȝ: ſubiecta con-
uertunt᷑: cū demonſtret᷑ p̄ciſe idem vt pono: ⁊ ſunt cetera
requiſita: ⁊ nō ſignabūt iſte ꝓpōnes alr̄ per totū tp̄s. igitur
ɔtinue erūt ɔ̈dictoꝛia. Qꝫ aūt ſint vera. ꝓbat᷑: ⁊ p̄ qꝫ negatiua ſit vera: h nō eſt ſor. pȝ: q2 ps nō eſt ſuū totū. qꝫ aūt affirmatiua ſit vera. h eſt ſor. demr̄ato. a. ꝓbat᷑: q2 cōtinue erit ita qꝫ h eſt ſor. demr̄ato ſor. ſed iſta. h eſt ſor. demr̄ato ſor. ɔuertit᷑ cū illa ɔ̈dictoꝛia affir^{ua}. hoc eſt ſor. demr̄ato. a. q2 ponat᷑ qꝫ intātū diminuat᷑ ſor. q̄uſqꝫ remaneat hec vera: h eſt ſor. demr̄ata. a. medietate: ⁊ pȝ qꝫ tūc adinuicē ɔuertunt᷑: ⁊ iſte eodē mō ſignāt quo ante ſignabāt. g̃ ante cōuertebant᷑.

Argū 5° ⸿ 5° illo dato ſeq̄t᷑ qꝫ ſor. erit pedalis in. a. inſtāti: ⁊ ꝓ eodeȝ inſtāti ipſe erit maioꝛ q̄ȝ pedalis: q2 ponat᷑ qꝫ ſor. ſit bipedalis: ⁊ diminuat᷑ q̄uſqꝫ ſit pedalis: ſit tn̄ qꝫ in a. inſtāti erit maioꝛ q̄ȝ pedalis: ⁊ tūc pȝ 2ª ps ꝑ caſum: ⁊ p̄ª ꝓbat᷑. ſ. qꝫ ſor. erit pedalis in. a. inſtāti: q2 ſor. erit h pedale in. a. inſtāti. g̃ ſor. erit pedalis in. a. inſtāti. pȝ ɔña: ⁊ añs ꝓbat᷑: q2 qđ erit hoc pedale in. a. inſtāti erit ſor. ergo ſor. erit

Argū 6° h pedale in. a. inſtāti. pȝ ɔña a ɔuerſa ad ɔuertētē. ⸿ 6° ſequit᷑ qꝫ. a. eſt pedale: ⁊ imediate poſt inſtans qđ eſt p̄ſens erit bipedale: ⁊ tn̄. a. nunq̄ȝ augebit᷑: imo cōtinue qn̄. a. erit a. diminuet᷑. pȝ in caſu p̄cedēte: vbi ponit᷑ qꝫ ſor. ſit bipedalis nūc: ⁊. a. ſit medietas ei⁹: ⁊ remaneat ſor. bipedalis per totā horā futurā: ſȝ in alia hora tm̄ ſor. diminuat᷑ qꝫ. a. ſit ſor. tūc pȝ qꝫ. a. eſt pedale. ſȝ qꝫ. a. imediate poſt inſtās qđ eſt p̄ſens erit bipedale. ꝓbat᷑: q2. a. imediate poſt iſtās qđ eſt p̄ſens erit ſor. ⁊ ſor. imediate poſt h erit bipedalis. g̃. a. imediate poſt inſtās qđ eſt p̄ſens erit bipedalis. ꝓbat᷑ maioꝛ: q2 ſor. imediate poſt hoc erit ſor. ⁊ ſor. erit. a. g̃ ſor. imediate poſt hoc erit. a. q̄re. a. imediate poſt hoc erit ſor. ⁊ pȝ

Argū 7° in caſu qꝫ nunq̄ȝ. a. augebit᷑: ſed poti⁹. a. minuet᷑. q̄re. ⸿ 7° ſequit᷑ qꝫ ſor. ꝑ totā iſtā horā futurā erit albus: ⁊ tn̄ ɔtinue per eandē horā ſor. erit ſūme niger. ⸿ Itē per eandē horā ſor. calefiet ꝑ quā horā ēt ipſe frigeſiet: pȝ poſito qꝫ vna ei⁹ medietas calefiat per totā iſtā horaȝ: ⁊ albeſiat: ⁊ alia eque velociter frigeſiat: ⁊ nigreſiat: ⁊ vtraqꝫ illaꝝ medietatuȝ aliq̄n erit ſor. quare ⁊c̄.

Argū 8° ⸿ 8° ſequit᷑ qꝫ poſſibile foret qꝫ ps ſor. erit maioꝛ ſor. q2 ponat᷑ qꝫ ſepet᷑ manus ſor. a. ſor. manēte aīa itellectiua in manu ſicut erat qn̄ erat cōiuncta: qđ eſt poſe: q2 ſicut per ſupnālē ꝑtāteȝ pōt fieri qꝫ vna aīa intellectiua ſit in q̄libȝ pte q̄ꝫtitatiua ſortis: ita fieri pōt qꝫ eadeȝ aīa ſit in manu ſepata: ⁊ eque bn̄ pōt deus vtrūqꝫ facere: quo dato ſequit᷑ qꝫ duo hoies ſunt: quoꝝ q̄libȝ eſt ſor. ⁊ ſeq̄t᷑ qꝫ ſor. eſt illa man⁹: ⁊ ſor. nō ē illa man⁹: pȝ ɔña intelligenti: ⁊ tn̄ ſor. eſt termin⁹ diſcretus.

Argū 9° ⸿ 9° ſequit᷑ qꝫ q̄lȝ pars quātitatiua ſor. differt a ſor. ⁊ tn̄ nulla ps

Argū 10° q̄ꝫtitatiua ſor. pōt differre a ſorte: q2 q̄lȝ pōt eē ſor. ⸿ 10° ſequit᷑ qꝫ aliq̄d fuit ſor. qđ iā nō eſt ſor. ɔñs eſt f̄l̄ſm: vt ꝓbabo: ⁊ ꝓbat᷑ ɔña: ⁊ ponat᷑ qꝫ. a. aīa ⁊. b. mā̄ ⁊. c. mā̄ fuerit ſor. ⁊ deſinat eſſe. b. mā̄ grā argu^{ti} remanente ſor. a. ⁊. c. ⸿ Et arguit᷑ ſic. hoc fuit ſor. qđ iam nō eſt ſor. demr̄ando. a. b. c. ⁊ hoc fuit aliq̄d. ergo aliq̄d fuit ſor. qđ iam nō eſt ſor. ⁊ nihil niſi aīal. ergo aliqđ aīal fuit ſor. qđ iam nō eſt ſor. tunc ſic. aliqđ aīal fuit ſor. qđ iam nō eſt ſor. ⁊ nullū aīal niſi aliquis homo: ergo aliq̄s hō fuit ſor. qui iam nō eſt ſor. ⁊ nullus hō niſi ſor. g̃ ſor. fuit ſor. qui iam nō eſt ſor. ex quo ſeq̄t᷑ qꝫ ſor. fuit ſor. ⁊ ille nō eſt ſor. qđ eſt f̄l̄ſm: q2 ſor. fuit ſor. ⁊ ille eſt ſor.

Argū 11° ⸿ 11° ⁊ vltimo: eo dato ſequit᷑ qꝫ aliq̄d per totā iſtā horā diminuet᷑: ⁊ per eandē ipm̄ augebit᷑. ponēdo qꝫ ſor. ſit bipedalis: cui⁹. a. ſit vnū pedale: qđ remanebit facta diminutiōe ſor. ⁊ incipiat augeri. a. pedale: nō tn̄ tantū acquirendo q̄ꝫtū deꝑdet ſor. ⁊ ſeq̄t᷑ qꝫ. a. erit maius q̄ȝ eſt: q2 ipm̄ augebit᷑: ⁊ ſequit᷑ qꝫ. a. nō erit maius q̄ȝ eſt: q2 ipm̄ cōtinue diminuet᷑: q2 ſor. ɔtinue diminuet᷑: ⁊ ſortes erit. a. g̃ a. ɔtinue diminuet᷑: ⁊ iſta ſūt arg^{ta} Mātuani. ⸿ In opp^{m}

pro via cōi arguit᷑. p̄ q2 ſi variata pte mā̄e variaret᷑ totū cōpoſitū naturale ſequit᷑ qꝫ nullus terminus eſt terminus diſcretus: aut qꝫ ſor. nō manebit ſor. per tempus: nec plato manebit plato ꝑ tēpus: ⁊ ſic de alijs. ɔñs eſt f̄l̄ſm: q2 tūc accideret deceptio in cōmutationib⁹ ⁊ diſtributionib⁹ tam boni q̄ȝ mali. in cōmutatōib⁹ quideȝ: q2 ſi ſor. vendidiſſet agrū ⁊ poſtea reciperet pecuniā: eſſet ali⁹ q̄ȝ ſor. q̄ reciperet: in diſtributionib⁹ āo: q2 ſi plato peccaſſet ⁊ poſtea puniretur: eſſet alius hō qui puniret᷑: ſimilr̄ ſi meruiſſet. quare. *(right margin: Aſſumitur ⁊ ꝓ via cōi arguit᷑ paruo.)*

⸿ Scđo q2 hoc dato ſequit᷑ qꝫ multi fuerunt dij: quoꝝ q̄libet ab altero differebat. ⁊ qꝫ deus pōt deſinere eſſe: ⁊ incipere eſſe: ſaltē ita pōt per potētiā dei. vtputa per deſitionem ſue partis: aut inceptionē. vtrūqꝫ ɔñs eſt abſurduȝ ⁊ hereticū. ⁊ patet ɔña de chriſto q̄ erat deus: q2 cū eius mā̄ variaretur per reſolutionē: ſicut in alijs hoib⁹. ipſe quoqꝫ variaretur. ⁊ ſic de⁹ variaret᷑. ⁊ multi fuiſſent dei. ⁊ vnus deſineret eſſe ꝑ deſitionē partis eius: ⁊ alter reciperet eſſe: q̄ oīa abſurda ſunt. Argū 2°

⸿ Tertio q2 hoc dato ſequit᷑ qꝫ infiniti hoies mortui ſunt dānati: quoꝝ aīa beatificat᷑: ⁊ infiniti homines mortui ſunt ſaluati: quoꝝ aīa cruciatur in inferno. ɔñs pro vtraqꝫ parte abſurdū. ⁊ ꝓbat᷑ ɔña. p̄mo ꝓ prima parte: q2 ponat᷑ qꝫ ſor. fuerit peccatoꝛ per certuȝ tēpus: in quo ſi mortuus fuiſſet: eſſet dānatus. ſȝ in fine poſtea ɔuertatur: ⁊ eius aīa ſaluet᷑: tunc patet qꝫ eo tp̄e quo ſor. fuit in peccato: cū cōtinue fuerit alius ⁊ alius hō per cōtinuā reſolutionē factā in eo qꝫ infiniti hoies deſierūt eē ipſis exiſtentibus in tali peccato. q̄re infiniti hoies dānati ſunt illo tēpoꝛe: ⁊ tn̄ aīa eoꝝ que eſt vna in fine ſaluata eſt ꝑ caſuȝ. Argū 3°

⸿ Pro 2ª parte ponat᷑ totū oppoſitū. ſ. qꝫ plato per certuȝ tēpus fuerit ſine peccato ⁊ in gratia: ſed in fine. ſ. in ſeparatione aīe a coꝛpoꝛe ſit cum peccato moꝛtali: tūc pȝ qꝫ eo tēpoꝛe quo fuit in gratia infiniti hoies deſierūt eſſe qui ſunt ſaluati: ⁊ tn̄ aīa eoꝛuȝ eſt dānata in fine: q2 vna eſt aīa oīum illoꝝ hoīum per te. quare ⁊c̄.

Argū 4° ⸿ Quarto q2 hoc dato ſequit᷑ qꝫ aīa trāſibit de coꝛpoꝛe in coꝛpus. conſequens eſt falſuȝ. ⁊ cōtra p̄hm̄ p̄ de aīa. vbi repꝛehēdēs antiquos non determinātes qualis coꝛpoꝛis aīa ſit actus dicit tanq̄ȝ ɔtingēs ſit ſm̄ pythagoꝛicas fabulas: quālibet aīaȝ quodlibet coꝛpus ingredi: videt᷑ aūt vnumq̄đqꝫ ꝓpꝛiā habere ſpeciē ⁊ foꝛmā ⁊c̄. ꝓbat᷑ ɔña: q2 eadē aīa ſaltē intellectiua infoꝛmans coꝛpus humanū ꝑ aliqđ tēpus: cū cōtinue fiat aliqua reſolutio in coꝛpoꝛe: cōtinue ſit aliud ⁊ aliud coꝛp⁹ per te: ⁊ tn̄ eadē aīa infoꝛmat: igit᷑ trāſit de coꝛpoꝛe in coꝛpus. pȝ q2 mō infoꝛmat vnū mō aliud. quare ⁊c̄. T. c. 52.

Argū 5° ⸿ Quinto arguit᷑ oſtēſiue ſic. q2 plus facit ad vnitatē ⁊ idētitatē cōpoſiti foꝛma q̄ȝ mā̄. igit᷑ remanēte eadem aīa ⁊ variata mā̄ remanet cōpoſitū idē. pȝ ɔña: q2 alr̄ non faceret plus foꝛma ad idētitatē cōpoſiti q̄ȝ mā̄. añs ꝓbat᷑: q2 foꝛma eſt que dat eſſe ⁊ vnū eſſe. 2° de aīa. mā̄ āo recipit eſſe. ſed cā foꝛmalis plus facit ad effectū foꝛmalē q̄ȝ mālis. q̄re ⁊c̄. infinita poſſent adduci incōuenientia: ſȝ hec ſufficiāt pro via cōmuni. T. c. 37.

⸿ In hac mā̄ ſūt due opiones. ſ. cōmunis: ⁊ Mātuani. ⸿ Et p̄mo pertractabo opinionē Mātuani: ꝓ qua pꝛeſupponunt᷑ duo. *(right margin: Pꝛimum pꝛeſup^{m} ꝓ opi. Mā.)* ⸿ Primuȝ eſt qꝫ ad variationē partis materie ſequatur variatio totius materie. ⸿ Secūdū eſt qꝫ ad variationē totius materie ſequat᷑ variatio totius cōpoſiti. *(right margin: 2^{m} pꝛeſup^{m})* ⸿ Ex quibus infert vnā cōcluſionē reſponſiuaȝ ad dubiū. qꝫ variata parte mā̄e vel totali mā̄ ſequit᷑ toti⁹ cōpoſiti nālis variatio. *(right margin: p̄ɑ ɔ.)* ⸿ Ex quib⁹ infert aliā ɔcluſioneȝ qꝫ ſequit᷑ gn̄aliter. qꝫ nulla ſubā pōt habere aliā parteȝ q̄ȝ iā habet. Et per idē ēt nullū accidēs pōt habere aliā partē q̄ȝ habeat. iō nec ſor. nec aliq̄d aliud pōt augeri. *(right margin: 2ª ɔ.)* ⸿ Et ſi q̄s diceret qꝫ hoc eſt cōtra Ariſto. aīata nō poſſe augeri. rn̄detur qꝫ ita bn̄ pōt ſuſtineri inaīatū augeri ſicut aīatū. Et tā bn̄ pōt rn̄deri ad rōnes ꝓbātes aīalia habētia foꝛmas ex-

tenſas augeri ꝙ̃ ad rōnes ꝓbātes aīalia habētia formas
inextēſas augeri. Uel vt veri⁹ loq̄mur: tā male pōt ſuſti/
neri vnū ꝙ̃ aliud. ❡ Et ita cōtra Ari. eſt aīata aīa extenſa
nō augeri ſicut habētia formā inextēſā: q2 Ariſt. credidit
in hoīe eſſe aliquā formā ſubālē extēſam vltra intellectū
quē credidit eſſe eternū ⁊ vnicū in tota ſpecie: ⁊ increatū
⁊ nō remanentē poſt mortē: ſicut p3 colligēdo diuerſa di/
cta eius in diuerſis locis: q̄re ſic Ariſto. nō eſt credēdū de
aīa intellectiua: ita nec de augeri vel diminui credēdū eſt
verbis eius. ❡ Qd aūt intellectus ſit etern⁹ colligit̄ ex duo/
T.c.103 b⁹ dictis ei⁹. ❡ Primū dctm̄ eſt p̄ celi. ꝙ nihil h3 pncipiū
qd nō ſit hiturū finē: nec aliqd h3 finē qd nō habuerit pn/
T.c.28. cipiū. ❡ Scdm dctm̄ eſt. 3° de aīa: vbi ponit intellm̄ hu/
T.c.20. manū nō corruptibilē. ⁊ ſcdo de aīa. ſeparat̄ aūt h̄ ab hoc
T.c.21. ſicut ppetuū a corruptibili. q̄re ſi nō h3 finē nec habuit pn
cipiū. ⁊ ꝑ ꝯñs eſt eternus. ❡ Qd aūt vnicū intellm̄ ponat.
p3: q2 nō ponit Ariſt. multiplicationē idiuiduoꝝ ſub eadē
ſpē niſi ad ꝯſeruādū ſpēm: ſ3 cū vnico itellu pōt ſpēs ꝯſer
uari cū ſit etern⁹. q̄re vnicus ē. ❡ Qd aūt poſuerit illū nō
T.c.33. fuiſſe creatū. p3: q2 ſm cū ex nihilo nihil fit. p̄ phyſi. nec di
xiſſet vltimā potētiā in hoīe eſſe aīam: ſ3 itellectū: q2 oīs aīa
eſt actus corporis inherēs. vt p3 ex diffōne eius. 2° de aīa.
T.cō.4 ❡ Qd aūt negaſſet Ariſt. ꝙ aīa maneat poſt mortē. p3. q2
nec inherēs nec appropriata. in illis ſaltē libris q ad latinos
ꝑuenerūt. Sicut negaſſet eē ſpūs malignos: quos vulgus
tentatores vel diabolos appellat. Ariſt. eni ꝓ magna pte
negauit q̄cq̄d neſciuit. Et ſi attēte eius volumina inſpexe/
ris: videbis ꝙ ipſe totū h̄ credidit: h̄ quoq3 totū credidit
Ad pͣ ꝓ pte aſſirmatiua rñdetur. Auer. 3° de aīa. cōmēto 5° Dec Māna. ❡ Ex qb⁹ rñdet̄
ad argumenta in opp^m. ❡ Ad p̄^m dicit ꝙ pōt negari ꝯñā
cū dī ꝙ ſequit̄ ꝙ for. nō ꝑmanebit ꝑ tēp⁹: q2 q̄ua rōne eſt
poſſe ꝙ in aliq̄ pte hoīs ꝑ aliqd tēpus nō fiat reſolō. eadē
rōne ſtat ꝙ in toto hoīe ꝑ aliqd tps nō fiat reſolō. ❡ Itē
ſtat egrū nō nutriri. ⁊ ēt plātā nō nutriri: tā q̄ ad ſe ꝙ̃ quo
ad partes: q2 ſtat plantā in magno frigore nō creſcere nec
reſolui: ꝑ per idē ſtat id qd ꝓmiſſū eſt. ❡ Uel adhuc cō/
ceſſa ꝯñā: negat̄ ꝙ ꝯñs ſit falſū. ⁊ ad ꝓbōnē cū dī ꝙ eſſet
deceptio in diſtributōib⁹ bonoꝝ ⁊ maloꝝ. dī ꝙ ſm iuſti/
ciā diſtributiuā ⁊ catholicā veritatē ſpectādū eſt ad aīā:
a qua oīs actio cōpoſiti ꝑuenit. ⁊ nō ad mām: a qua nihil
ꝑuenit. ❡ Et iō nō op3 ꝙ ſi. a. aīa cū. b. mā peccauit: ꝙ cū
eadē mā puniat̄: ſ3 ſufficit ꝙ illa aīa cū quācūq3 mā punia/
Ad 2^m tur: ⁊ ſilr pmiet̄. ❡ Ad 2^m dicit ꝙ catholica vitas nō fun/
dat̄ in mā. cū eni dei fili⁹ in ſe tres nās ꝯtineat: verbū: aīa/
mā: ⁊ mām. ſtat ꝙ ille numer⁹ q eſt illa mā deſinat eſſe: ſi
cut ſtat ꝙ numer⁹ ille q eſt de⁹ in inſtāti qd eſt pſens inci/
piat eſſe. Et iō poſſe eſt ꝙ chrīs ſm partē mālē deſinat eſſe
⁊ incipiat eſſe ſm ꝙ hō. ſed iſta diſputatio nō eſt ꝓferēda
apud vulgus: q2 neſcit vulgus ſpeculari vitates q̄ ſunt vl/
Ad 3^m tra vulgarē ꝯſuetudinē. ❡ Ad 3^m p3: q2 cū veritas catho/
lica reſpiciat formā: a q̄ oīs actio cōpoſiti ꝑuenit. ⁊ nō ma
teriā: iō ille hō dī ſaluari cui⁹ aīa ſaluat̄. ⁊ ille dī dānari cu
Ad 4^m ius aīa dānat̄. ❡ Ad 4^m cū dī ꝙ aīa tranſibit de corpe in
corp⁹ ꝯcedit̄. ⁊ cū tū dicis ꝙ h̄ eſt ꝯtra Ariſt. negat̄. q2 Ari
ſto. ſolū ꝯdicit antiqs in hoc ꝙ vnicuiq3 aīe in ſpē ſua nō
aptabāt ppriū corp⁹ ſm ſpeciē. ac ſi ſit cōtingēs quālibet
aīam qdlibet corpus igredi. ſicut fabulabat̄ pythagoras: qd
eſt inconueniēs: q2 q̄lib3 aīa in ſpē ſua limitat ſibi corp⁹ p/
priū ſm ſpēm. ❡ Itē negabat Ariſto. aīā trāſire de vno
corpe in aliud corp⁹ ſeparatū. ſ3 de vno corpe in aliud cor
Ad 5^m pus ꝯiūctū nō negaſſet. q̄re ⁊c̄. ❡ Ad 5^m negat̄ ꝯſequētia:
q2 lic3 forma plus faciat ad vnitatē ⁊ idētitatē cōpoſiti ꝙ̃
mā: q2 forma formalr facit: ⁊ mā mālitēr: tū q2 mā ēt ali/
quid facit ad vnitatē cōpoſiti. ⁊ qñ ꝯcurrūt ad aliquē effe/
ctū. vno deficiēte deficit effect⁹. igit̄ deficiēte vnitate ma/
teriē deficit vnitas cōpoſiti. q̄re. ❡ Pro via ꝟo cōmuni Prīa rñſio p via cōi.
tenēda ponit̄ duplex modus rñdēdi. Unus modus eſt fa
moſior. quē cōmuniter medici ſequunt̄: q dicit ꝙ ad h̄ ꝙ
indiuiduū ꝯſeruet̄ idē: reqrit̄ ꝙ eius forma ꝯſeruet̄ in ea/
dem mā ſibi ꝓpria ſaltē ſm partē. Mā ꝟo ꝓpria indiui/
dui humani dī humidū radicale ſiue ſubſtantificū ex quo
mēbra formata ſunt. Et l3 ꝯtinua fiat reſolutio humidi ex
actiōe caloris nālis: nō tn̄ ex toto ꝯſumit̄ ꝓpter hūidū nu
trimētale adueniēs: qd in mēbrū ꝯuertit̄: in qd calor nālis
magis agit ꝙ̃ in radicale: ꝓpter habere maiorē ꝯrietatē
ad illud. Et q2 humidū nutrimētale nō eſt equalens hūi/
do radicali ſ3 deteri⁹: iō ꝯtingit ſeneſcere ⁊ mori. ❡ Alius Scda rñſio.
modus rñdēdi eſt ſubtilior ⁊ forte conformior Pho in de
gnōne aīaliū quē ſeqt̄ Pluſq̄cōmētator 2° thegni. ⁊ dixit
ꝙ ad h̄ ꝙ indiuiduū maneat idē ſufficit eādē eſſe formā
⁊ nō mām: q2 ſm Ariſt. mēbꝝ dī duob⁹ modis. ſ. ſ3 mām Secundo
⁊ ſm formā. p̄ mō mēbrū patit̄ reſolōnē. 2° ꝟo mō nō. Et de genera
eſt mirabile h̄ ꝙ mēbrū ſcdo mō nutrit̄ ⁊ reſtaurat̄: non tione aīa/
aūt p̄ mō q2 op3 nutritū ſaluari. mā aūt nō ſaluat: q2 eſt in liū. c.
cōtinuo fluxu. forma ꝟo ſtat ſemꝑ durāte vita. cū igit̄ mā
hūidi ſubſtātifici q̄ ſtat ſub forma mēbri nō maneat: ſ3 lo
co eius adueniat mā nutrimētalis: q̄ ēt nō manet: iō mem
brū nō dī nutriri ſm mām. ſi eni mā ſaluaret̄ vſq3 in finē
vite: diceret̄ vtiq3 mēbrū nutriri ſm mām ꝯ Ariſt. q̄re dī Prīa diffi
nutriri tm̄ ſm formā. ❡ Difficultas qd eſt pn^m indiuidua cultas ori
tiōis. ❡ S3 ad hūc 2^m modū rñdēdi accidit dubitatio ex tur. Inſtantia
dicto phi 5° metaphy. qd eſt: ꝙ eadē numero ſunt: quorū ꝯ rñſionē
mā eſt vna. ⁊ intelligit mām ꝓpriā: ſ3 mā nulli⁹ corꝑ q̄ nu T.c.10.
triunt̄ remanet vna p̄ ⁊ vltio per te. igit̄ nullū tale indiui/
duū remanet vnū numero. Et ex h̄ textu cōiter trahit̄ ꝙ
pn^m idiuiduatiōis eſt mā: q2 de nā forme eſt ꝙ ſit cōicabi
lis multis vna exiſtēs: nō aūt de nā māe. q̄re ⁊c̄. ❡ Rñ/ Rñſio.
det Pluſq̄cōmētator 2° thegni. ꝙ nullo⁹ credēdū ē Ariſt.
voluiſſe mām eſſe pn^m indiuiduatiōis: ſed formā. ⁊ rō eſt:
q2 illud eſt pn^m indiuiduatiōis: ꝑ qd indiuiduū eſt vnū: ⁊
indiuiſum a ſe: ⁊ diuiſū a quolib3 altero: ſ3 forma eſt h̄. nō
aūt mā. vt ꝓbabo. ꝑ ⁊c̄. ꝓbat̄ minor. ⁊ p̄ ꝙ ꝑ formā ſit vnū:
q2 ab eodē res h3 eſſe ⁊ vnū eſſe. ſ3 h3 eſſe a forma. q2 for/
ma eſt q̄ dat eſſe rei ⁊ nō mā: ꝑ ⁊c̄. 2° ꝙ per formā ſit indi/
uiſum. p3: q2 ab eo h3 eſſe indiuiſū a quo h3 eſſe vnū. igit̄
a forma: ⁊ nō a mā. ❡ Itē ſm formā indiuiduū nō diui/
dit̄. ſm aūt mām ſic: q2 ſm mām res eſt quāta ⁊ diuiſibi/
lis. ❡ Tertio ꝙ ꝑ formā ſit diuiſū ab altero. p3: q2 oīs di
ſtinctio eſt a forma. in fundamēto aūt māe nihil eſt diſtin/
ctū. vt īqt Auer. ⁊ fundamentū nāe appellat mām p̄mā.
q̄re ⁊c̄. ❡ Eſt ēt auctoritas phi ꝙ forma eſt pn^m idiuidua
tiōis: nā īqt phs 2° de aīa ꝙ ſuba eſt vnū genus eoꝝ que T.cō.2.
ſunt. ⁊ huius aliud eſt ſicut mā: qd ſm ſe qdē nō eſt h̄ aliqd.
alterū aūt formā ⁊ ſpēm: ſm quā dicit̄ iam hoc aliqd. hec
phs. mō ſi ꝑ formā res dicit̄ hoc aliqd dī indiuiduū ꝑ for/
mā: q̄re forma eſt pn^m indiuiduatiōis. ❡ Si aūt cōparet̄
forma ad mām: mā magis dī vna ꝑ formā ꝙ̃ ecōtra: quia
mā per formā eſt ens. ⁊ nō ecōtra. ꝑ mā ꝑ formā eſt vna:
⁊ nō ecōtra. ❡ Itē cū ſit vna mā cōmunis oīū gñabiliū:
nō ſit ēt vna for⁹ cōmunis oīū gñabiliū: ſ3 alia ⁊ alia. igit̄
forma eſt magis apta appropriare ſibi mām: ꝙ̃ eō. h̄ idē
voluit Auicēna 6° nāliū. ꝙ forma magis appropriat ſibi
mām ꝙ̃ ecōtra: h̄ idē Auer. 2° de aīa dicēs: meli⁹ eſt exiſti
mare ꝙ cā diuerſitatis māe ſit diuerſitas formarū ꝙ̃ eō.
❡ Quapꝑ dicit̄ ꝙ diuerſitas indiuiduoꝝ eiuſdē ſpeciei
pncipalr nō eſt a materijs ſed a formis q̄ ſuis eſſentijs di
uerſificant̄: quas acquirūt a diuerſis agentib⁹ vel ab eodē
diuerſimode ſe habēte: qd quidē agens ꝓpter hāc diuerſi
tatem reducit potētiā māe in diuerſos actus. ❡ Ad argu/
mentū igit̄ dī p̄ ad antecedēs ꝙ illud dictū phi verū eſt:

ꝙ eadē numero ſunt:quoꝝ mā eſt vna:qꝛ nō pōt eſſe mā
vna niſi forma ſit vna:mā tñ nō eſt illud per qḋ aliqd eſt
indiuiduū niſi per accidēs.ſ.inq̄tū acq̄ſitio forme eſt i ea:
qꝛ cum indiuiduū ſit magis indiuiduū a forma q̄ꝫ a mā:ſi
pōt cōtingere ꝙ ſeruata forma varieť mā: nō ꝓpter hoc
indiuiduū erit aliud:qꝛ remanet illud:a quo indiuiduū hꝫ
eſſe τ vnū eſſe.q̄re nō valet cōſequētia cū inferť.ergo in/
diuiduū nō eſt idē:cuius mā nō eſt vna:qꝛ verū eſt ꝙ vni/
tas materie arguit vnitatē forme:ſꝫ diuerſitas materie nō
arguit neceſſario diuerſitatē forme.q̄re τc̄. ⁋ Ex his faci
le patere pōt:quō ſm hūc 2ᵐ modū rñdendi partes aīati
diſtinguanť adinuicē:quia lꝫ totū aīatū diſtinguať ab al/
tero per formā ſimplr̄:τ ex cōſequēti per appropriationē
talis materie:qꝛ forma appropriat ſibi mām:tñ ptes aīa/
ti nō diſtinguunť adinuicē per formā ſimplr̄:qꝛ eſt eadēꝫ
forma cuiuſlibet partis.ſed diſtinguunť per formā:alio
mō ſe habentē:τ per appropriationē talis materie:qꝛ for/
ma tot⁹ vno mō ſe habēs.ſ.in ordine ad operationē vni⁹
mēbri appropriat ſibi māꝫ illius mēbri:τ alio mō ſe hñs
appropriat mām alteri⁹ mēbri.τ ſic de aliis.q̄re vnū mē/
brū diſtinguiť ab altero per formā alio mō ſe habētē:τ ꝑ
Ad p̄mū ꝓ pte ne. gatiua ad. appropriationē talis materie. ⁋ Ex his facile reſpondeť
ad argumēta Mantuani. ⁋ Ad primū negať cōſequētia
cū inferť ꝙ pes eſſet caput:τ ꝙ pes eſſet quelibet pars ſor
tis.Et ad ꝓbōnē cū diciť:qꝛ eadē eſt forma cuiuſlibꝫ par/
tis:τ mā nō variat idētitatē numeralē:ergo quelibꝫ pars
eſt eadē alteri.diciť ſm p̄mū modū rñdendi negādo mi/
norē:qꝛ ſꝫ illū modū ad idētitatē numeralē requiriť idē/
titas māe totalis vel partialis.ſm ꝟo aliū modū negať
ꝯña:quia lꝫ ſm illū ſola forma faciat ad identitatē nume/
ralē:τ eadē ſit forma ſimplr̄ cuiuſlibet partis:tñ ſm qḋ
eſt alia τ alia:inq̄tū eſt alio mō ſe habēs reſpectu vni⁹ ꝑ/
tis:τ reſpectu alterius:τ hoc ſufficit ad illā diuerſitatem.
Ad 2ᵐ ⁋ Ad 2ᵐ negať ꝯña.cū iferť ꝙ ſor.ſit plato τ differat ab
illo.Et ad ꝓbationē ꝯcediť ꝙ ſor.differat a pla.τ negatur
ꝙ ſor.ſit plato:τ cū tu ꝓbas:qꝛ poſſibile eſt ꝙ deus candē
aīam infundat in mām ſor.τ in mām pla.ſicut infundit in
diuerſas partes ſor.negať ꝙ hoc ſit poſſibile:qꝛ impoſſe ē
vnā formā diuerſas mās informare ſeorſū exiſtētes:q̄ꝛ
vnius forme vnū eſt ſubm:τ nō eſt ſile de forma informā
te diuerſas partes māe:qꝛ ex illis fit vna materia totalis:τ
Ad 3ᵐ vnū ſubm.q̄re τc̄. ⁋ Ad 3ᵐ negať ꝯña:cū inferť ꝙ ille ter
minus ſor.eſſet terminus accñtalis. Ad ꝓbōnē dr̄:ꝙ cum
accñs ſit qḋ adeſt τ abeſt p̄ter ſubiecti corruptionē:ꝙ ter/
minus accñtalis dr̄:qui p̄dicať affirmatiue τ negatiue ſuc
ceſſiue de eodē termino ſubſtiuo p̄ter eius corruptionē.ſ.
de eodē termino ſingulari ſupponēte ꝓ eodē ente in actu
p̄ter illius corruptionē.mō pꝫ ꝙ argumētū nō valet:quia
cū ille terminus ſor.p̄dicať de parte ſui affirmatiue τ ne/
gatiue nō p̄dicať de eodē termino ſubſtiuo:cū pars nō ſit
Ad 4ᵐ ens in actu:ſꝫ in potētia.q̄re τc̄. ⁋ Ad 4ᵐ negať ꝯña cum
inferť ꝙ iſta duo ꝯdictoria erunt ſil' vera:hoc eſt ſor.τ hoc
nō eſt ſor.demōſtrata parte ſor.ꝑ ly hoc:q̄ aliqñ erit ſor.
Et ad ꝓbationē ꝯcediť ꝙ.a.nō eſt ſor.qꝛ pars nō eſt ſuū
totū:ſꝫ negať ꝙ.a.eſt ſor.Et cū tu ꝓbas:qꝛ aliqñ iſte cōuer
tenť:hoc eſt ſor.demōſtrato ſor.τ hoc eſt ſor.demōſtrato
a.τ eodē mō ſignificāt quo añ:ergo añ cōuertebanť:τ ꝯñr
ſicut illa eſt ſemꝑ vera:hoc eſt ſor.demōſtrato ſor.ita alia
erit ſemꝑ va:hoc eſt ſor.demōſtrato.a.negať illa ꝯña:nūc
cōuertunť:τ eodē mō ſignificāt ſicut añ:ergo añ cōuerte/
banť.τ rō eſt:qꝛ ſi nūc ꝯuertunť:hoc eſt ꝓpter mutationē
factā ex parte rei:qꝛ qḋ erat pars:nūc eſt totū:τ prius non
Ad 5ᵐ erat talis mutatio facta:qꝛ nō opꝫ ꝙ p̄us ꝯuertanť. ⁋ Ad
quintū negať ꝯña:cū inferť ꝙ ſor.in.a.inſtāti erit pedalis.
Et ꝓ eodē inſtāti erit maior q̄ꝫ pedalis.Et ad ꝓbōnē con
cediť:ꝙ ſor.erit maior q̄ꝫ pedalis in.a.inſtāti:ſed negatur
ꝙ ſor.tunc erit pedalis.Et cū tu ꝓbas:ſor.erit hoc pedale
in.a.inſtāti:g̃ ſor.erit pedalis in.a.inſtāti:negať añs.Et ad
ꝓbōnē cū dicis qḋ erit hoc pedale in.a.iſtāti erit ſor.ergo
ſor.erit hoc pedale in.a.inſtāti.negať ꝯña:qꝛ añs eſt veꝝ:
τ ꝯñs falſū:cū añs ſignificet ꝙ aliqd erit hoc pedale in.a.
inſtāti:τ hoc erit ſor.τ hoc eſt verū:qꝛ medietas erit h̄ pe/
dale in.a.inſtāti:τ illa medietas erit ſor.nō tñ ꝓ.a.inſtāti:
ſed ꝯñs ſignificat ꝙ ſor.erit pedalis in.a.inſtāti qḋ eſt fal/
ſum.neqꝫ arguiť a ꝯuertēte ad ꝯuerſā:qꝛ nō reſtringunť
ad eandē differētiā tꝑis:ſꝫ iſta:ſor.erit hoc pedale in.a.in/
ſtanti:cōuertiť in hāc:qḋ erit hoc pedale in.a.inſtāti ꝓ tūc
erit ſor.τ ſic vtraqꝫ eſt falſa.q̄re τc̄. ⁋ Ad 6ᵐ negatur ꝯña Ad 6ᵐ
cū inferť ꝙ.a.eſt pedale:τ imediate poſt inſtās qḋ eſt p̄ñs
erit bipedale:τ tñ.a.nūq̄ꝫ augebiť:τ ad ꝓbōnē admiſſo ca
ſu negať:ꝙ.a.imediate poſt inſtās qḋ eſt p̄ñs:erit bipeda
le.τ cū tu ꝓbas:qꝛ.a.imediate poſt hoc erit ſor.τ ſor.imme
diate poſt hoc erit bipedale:g̃.a.imediate poſt h̄ erit bipe
dale:negať maior.ſ.ꝙ.a.imediate poſt hoc erit ſor.τ ad ꝓ/
bationē:qꝛ ſor.imediate poſt hoc erit ſor.τ ſor.erit.a.g̃ ſor.
imediate poſt hoc erit.a.τ ꝯñr per ꝯuerſionē:g̃.a.imedia/
te poſt hoc erit ſor.negať p̄ma ꝯña:quia lꝫ ſor.erit.a.nō tñ
imediate poſt hoc erit.a.quare nō valet. ⁋ Ad 7ᵐ negať Ad 7ᵐ
ꝯña:cū inferť ꝙ ſor.ꝑ totā horā futurā erit albus:τ tñ ꝯti/
nue ꝑ eandē horā erit ſūme niger:τ admiſſo caſu:negať il/
la ꝯña.hoc erit albū:τ h̄ erit ſor.g̃ ſor.erit albus.ſilr̄ negať
illa ꝯña:hoc erit nigrū:τ hoc erit ſor.g̃ ſor.erit niger:ſꝫ opꝫ
arguere ſic:hoc erit albū: τ hoc ꝓ tūc erit ſor.g̃ ſor.erit al/
bus:ſed minor eſt falſa.Silr̄ in alia. ⁋ Ad 8ᵐ negať ꝯña: Ad 8ᵐ
cū inferť ꝙ ps ſor.erit maior ſor.Et ad ꝓbōnē nō admit/
to caſū.ſ.ꝙ ſepareť manus a ſor.remanēte aīa intellecti/
ua in ea ſic̄ p̄us erat:qꝛ impoſſe eſt vnā formā ſil' diuerſas
mās informare.q̄re τc̄. ⁋ Ad 9ᵐ negať ꝯña cūꝫ inferť:ꝙ Ad 9ᵐ
quelibet pars quātitatiua ſor.differt a ſor.τ tñ nulla pars
q̄ntitatiua ſor.pōt differre a ſor.Et ad ꝓbōnē concediť ꝙ
quelꝫ pars q̄ntitatiua ſor.differt a ſor.qꝛ pars eſt aliḋ a to/
to: ſꝫ negať ꝙ nulla pars quātitatiua ſor.poſſit.differre a
ſor.Et cū tu ꝓbas:qꝛ q̄libꝫ pars ſor.pōt eſſe ſor.g̃ nulla ps
ſor.pōt differre a ſor.p̄mo.negať añs:qꝛ nō ſub q̄cūqꝫ mo
dica mā pōt ſtare forma ſor.q̄re nō q̄lꝫ ps ſor.pōt eē ſor.
⁋ 2° adhuc ꝯceſſo añte nō valet ꝯña:qꝛ lꝫ q̄lꝫ ps ſor.poſ/
ſit eſſe ſor.tñ nulla ps ſor.eſt ſor.q̄re q̄lꝫ ps ſor.dıt a ſor.τ
ſi q̄lꝫ ps ſor.dıt a ſor.ēt q̄lꝫ ps ſor.pōt differre a ſor.tꝫ ꝯña
ab eſſe ad poſſe. ⁋ Forte diceres ꝙ illa ꝓpō: q̄lꝫ ps ſor. Inſtan°
pōt differre a ſor.ſigt ꝙ q̄lꝫ ps ſor.pōt differre ab eo qḋ ē
vel pōt eſſe ſor.ſꝫ cū q̄libet ps ſor.poſſit eſſe ſor.igiť q̄libꝫ
pars ſor.pōt differre a ſeipſa. ⁋ Diciť negādo ꝙ illa ꝓpō Rñſio.
ſignificet illud:ſꝫ ſigñat ꝙ q̄cqd eſt ps ſor.vel pōt eſſe ps
ſor.pōt differre a ſor.τ hoc ē verū. ⁋ Ad 10ᵐ negať ꝯña: Ad 10ᵐ
cū iferť ꝙ aliqd fuit ſor.qḋ iā nō eſt ſor.Et ad ꝓbōnē ad/
miſſo caſu:cū dr̄ hoc fuit ſor.qḋ iā nō eſt ſor.demr̄ando.a.
b.c.ꝑ ly hoc:τ hoc fuit aliqd:g̃ aliqd fuit ſor.qḋ iā nō ē ſor.
negať illa maior.hoc fuit ſor.qḋ iā nō eſt ſor.demr̄ando.a.
b.c.qꝛ per ly hoc nō pñt dmr̄ari illa tria: niſi inq̄ntū illa
tria ſunt vnū aliqd qḋ demōſtrať.puta ſor.τ tūc ſigñat ꝙ
ſor.fuit ſor.q iā nō eſt ſor.qḋ eſt falſum.ſi ꝟo diceres hec
fuerūt ſor.q̄ iā non ſunt ſor.demr̄ando illa tria collectiue
ꝯcediť:qꝛ aliq̄ partes fuerūt ſor.que iā nō ſunt ſor.tenēdo
ꝙ totū realr̄ ſit idē ꝙ ſue ptes. ⁋ Ad xjᵐ.negať ꝯña: cum Ad xjᵐ
inferť ꝙ aliqd ꝑ totā horā augebiť τ diminueť.Et ad ꝓ/
bōnem admiſſo caſu:dr̄ ꝙ ſortes diminueť τ.a.augebiť:τ
cū tu arguis ꝙ.a.diminueť:qꝛ ſor.minueť:τ ſor.erit.a.g̃.a.
minueť.negať ꝯña:ſꝫ minor dꝫ eſſe.τ ſor.ꝓ tunc erit.a.qḋ
eſt falſū.q̄re τc̄. ⁋ Circa dicta occurrit difficultas an aīa 2ᵃ difficul tas circa
intellectiua ſm opīonē ꝓhi det eſſe corpori. ⁋ Et arguiť
p̄mo

Negatiue argu. ſ primo pro Dam. primo ꝙ nō ꝑ Damiano ſic tenēte. ¶ Primo. qꝛ aīa in-
tellectiua ſcḋm phm̄ eſt eterna. ſ. a pte añ ⁊ a pte poſt: igitur
nō dat eſſe corpi. tꝫ ɔña: qꝛ forma eterna nō dat eſſe corpi
T.c.16. corruptibili: cū forma nō ſit añ ſuā mām. 12. metaph. añs
T.c.21. ꝓbaẜ ex duob⁹ dictis phi. pmū eſt in ſcḋo ⁊ tertio de aīa:
T.c.102 ꝙ intellect⁹ eſt ꝑpetuus ⁊ imortalis. 2ᵐ dcm̄ eſt p̊ celi: ꝙ
nihil hꝫ pn̄ᵐ qḋ nō ſit habiturū finē: ⁊ nihil hꝫ finē qḋ nō
ſit habiturū pn̄ᵐ. ¶ Modo ſi aīa itellectiua nō hꝫ finē ꝑ
pmū dcm̄: ſequiẜ ꝙ nō hꝫ pn̄ᵐ ꝑ ſcḋz: q̄re eterna erit a pte
Argᷠ 2ᵒ ante ⁊ a parte poſt. ¶ Scḋo. qꝛ vnica eſt aīa itellectiua in
oib⁹ hoib⁹: igiẜ nō dat eſſe corpi. tꝫ ɔña: qꝛ forma dans eē:
dat vnū eſſe: q̄re ſi daret eſſe corpi ſolū eſſet vnū corp⁹ cui
daret eſſe: ⁊ nō plura: q̄re ſi vnica eſt in oib⁹ hoib⁹ nō dat
T.c.25. eſſe corpi. ꝓbaẜ añs ex vno dicto qḋ colligiẜ a phō 2ᵒ de
aīa: ꝙ multiplicatio idiuiduoꝝ ſub eadē ſpē poniẜ ad cō-
ſeruādū ſpēm: ſed ꝑ vnicā aīam itellectiuā pōt ſpēs ɔſer-
uari cū ſit eterna: igiẜ aīa intellectiua nō multiplicaẜ. q̄re
Argᷠ 3ᵒ eſt vnica. ¶ Tertio. qꝛ aīa itellectiua nō ꝓduciẜ de nouo:
igiẜ non dat eſſe corpi. tꝫ ɔña: qꝛ alr̄ ſeq̄reẜ ꝙ aliqn̄ daret
eſſe: ⁊ aliqn̄ nō: aut trāſire de corpe in corpus. tꝫ ɔña: qꝛ ſi
eſt añq̄ꝫ corpi det eſſe: ex quo non ꝓduciẜ de nouo: aut dat
eſſe alteri corpi: aut nō. ſi nō hēo pmā partē. ſ. ꝙ aliqn̄ nō
dat eſſe corpi. ſi v̾o ſic: hēo aliā partē: qꝛ ſi daret eſſe alte-
ri corpi: trāſiret de vno corpe in aliud. añs pncipale ꝓba-
tur: qꝛ ſi ꝓduciẜ aīa itellectiua: aut ꝓduciẜ per creationē:
T.c.33. aut per generationē: nō pmo mō: qꝛ ſcḋm phm̄ pmo phyſi.
ex nihilo nihil fit: ⁊ in hoc cōuenīūt oēs phi. quare oēs phi
negāt creationē. nec etiā ꝓduciẜ ſcḋo mō. ſ. per generatio-
nē: quia qḋ ꝓduciẜ per gn̄ōnē educiẜ de po⁰ mãe in vir-
tute diſpōnū ꝓductarū ab agēte nālī: ſꝫ illis diſpōnib⁹ cor-
ruptis neċio corrūpiẜ talis forma q̄ ſic ꝓduciẜ: igiẜ aīa in-
tellectiua corrūpeẜ: qḋ eſt ɔtra phm̄. q̄re nec ꝑ creationē:
nec ꝑ gn̄ōnē ꝓduciẜ ſcḋm phm̄: igiẜ ſcḋm eū nullo mō ꝓduci
Argᷠ 4ᵒ tur. ¶ Quarto arguiẜ ſic. Aīa itellectiua nō remanet poſt
mortē: igiẜ nō dat eſſe corpi. tꝫ ɔña: qꝛ ſi daret eſſe: ⁊ cū ipa
ſit ꝑpetua remaneret poſt mortē. añs ꝓbaẜ dupl̄r: p̊ ex di
cto phi in ꝓhemio de aīa vbi dubitat an aliq̄ ſit opatio ꝓ-
pria aīe. Et dicit: ſi igiẜ eſt aliq̄ opatio ꝓpria aīe: ipſa ſepa
bilis eſt. ſi v̾o nulla eſt opatio ꝓpria: ipſa nō eſt ſeparabilis:
qꝛ tūc vel eēt ocioſa: vt dixit Themiſti⁹. Et ſubdit poſtea:
maxie aūt vr̄ ꝓpriū intelligere. ſi aūt intelligere eſt phāta-
ſia aut nō ſine phātaſia nō vtiqꝫ erit ſine corpe. i. nō erit ꝓ-
T.c.30. pria. Et in 3ᵒ de aīa expreſſe declat hoc dicēs: nequaq̄ꝫ ſine
phātaſmᵗᵉ itelligit aīa. q̄re nulla eſt opatio ꝓpria ei⁹. q̄re nō
pōt ſeparari a corpe: nec remanet poſt mortē. ¶ Scḋo ꝓba
T.c.20. tur idē ex alio dicto phi. 3. de aīa. capi. 3. vbi dubitat an in-
tell's reminiſcaẜ poſt mortē. Et ridens dicit. nō reminiſci
mur āt h̄ enī ipaſſibile eſt: paſſiu⁹ v̾o itell's corruptibilis
eſt: ⁊ ſine h̄ nihil itelligit. Ex qb⁹ verbis pꝫ: ꝙ ſi itellectus
nō reminiſciẜ poſt mortē: qꝛ nihil intelligit ſine intellectu
paſſiuo q corrupt⁹ eſt. i. ſine cogitatiua: quod ſi remaneret
poſt mortē eſſet ocioſus: qꝛ nihil itelligeret: qḋ eſt incōue-
Confir. niēs. ¶ Cōfirmaẜ hoc ēt auctoritate Cōmē. q expſſe 3ᵒ de
aīa dicit hāc eſſe opionē phi. ſ. ꝙ aīa itellectiua nō dat eſſe
corpi ſꝫ tm̄ opari: aīa v̾o cogitatiua dat eē hoi ⁊ gn̄aẜ ⁊ cor
rūpiẜ: ⁊ ꝑ illā gn̄aẜ ⁊ corrūpiẜ hō. q̄re ſi aīa itellectiua dr̄
forma hoīs: intelligiẜ ꝙ ſit forma dans tm̄ operari. ¶ In
Affirmatiue argᷠ ꝑ ma. oppoᵐ arguiẜ ꝙ ſcḋm opionē phi aīa itellectiua dat eē cor-
pori: ⁊ hoc ex dictis phi. pmo: qꝛ aīa itellectiua eſt actus p̊-
mus corpis: igiẜ aīa itellectiua dat eſſe corpori. tꝫ ɔña per
T.cō.8. phm̄ ſcḋo de aīa. caplo p̊. vbi quidē dcm̄ eſt qd ſit aīa: eſt
enī ſubā ſcḋm rōnē: hoc aūt eſt qḋ qd erat eē corpis. añs pꝫ
per phm̄ eodē caplo diffiniētē aīaꝫ: ꝙ eſt actus pmus cor-
T.c.4. poris. Et ꝙ iſta diffō cōpetat cuilibꝫ aīe pꝫ ꝑ id qḋ ſubiū-
git cū dicit. Si aūt aliqḋ cōe in oī aīa opꝫ dicere: erit vtiqꝫ
actus pmus corpis. ¶ Forte dr̄ more Auer. ꝙ aīa ⁊ diffō T.c.7.
eius fere equoce dr̄ de aīa itellectiua: ⁊ de alijs animalib⁹. Solo.
¶ Cōtra argᷠ: qꝛ vel ꝑ hoc intelligit ꝙ equoce dr̄ vel ana
logice. ſi dr̄ pmū: ⁊ cū equocū nullo mō poſſit diffiniri. ſex Impugnatio
to topi. igiẜ aīa nullo mō pōt diffiniri: ɔ phm̄ hic. ſi v̾o di-
caẜ 2ᵐ: vel tali analogo cōpetit vna rō cōis ſuis analoga-
tis vel nō: ſi ſic maxie erit illa diffō data pꝫ ꝑ phm̄ dicen-
tē. ſi aūt aliqḋ cōe in oī aīa opꝫ dicere: erit vtiqꝫ act⁹ pri-
mus corpis. ſi v̾o nō cōpetit vna rō cōis: ſequiẜ ɔtra phm̄
dicētē. Uniuerſalr̄ q̄dē dcm̄ eſt qd ſit aīa: eſt enī ſubā que
eſt ſcḋꝫ rōnē. ¶ Scḋo arguiẜ ſic. Aīa intellectiua ineſt hoi Argᷠ 2ᵒ
ſcḋm phm̄ vt ꝓbabo: ḡ aīa itellectiua dat eſſe hoi. tꝫ ɔña ex
dr̄ia q̄ eſt iter formā dantē eſſe: ⁊ formā dantē tm̄ opari:
qꝛ forᵃ q̄ dat tm̄ opari dr̄ aſſiſtere illi cui dat opari: ⁊ nō dr̄
ineſſe: vt itelligētia orbi aſſiſtit ⁊ nō ineſt: forma v̾o q̄ dat
eſſe dr̄ ineē. Añs ꝓbaẜ per phm̄ 2ᵒ de aīa. caplo 4ᵒ. vbi lo T.c.27
quiẜ de potētijs aīe: ibi dicit. ineſt aūt plantis ſolū vegeta- ⁊.29.
tiuū: alijs aūt hoc ⁊ ſenſitiuū vt aīalib⁹. qbuſdā v̾o adhuc
ineſt ſcḋm locū motiuū: alteris aūt intellectiuū: ⁊ intellectus
ineſt vt hoib⁹: ⁊ ſi aliqḋ alterū hui⁹ eſt honorabilius. Mō
ſi itellectiuū ⁊ itellect⁹ ineſt hoib⁹: igiẜ aīa itellectiua ineſt
hoib⁹. tꝫ ɔña: qꝛ nō pōt potētia alicui⁹ forme ineſſe alicui
ſine forma in q̄ eſt. ¶ Forte dr̄ ꝙ phs iproprie loquiẜ cū Solo.
dicit ꝙ itellect⁹ ineſt hoib⁹: qꝛ intendit ꝙ ineſt tm̄ ſcḋm opa Inſtan.
ri. ¶ Cōtra argᷠ: qꝛ hoc dato ſequiẜ ꝙ nec vegetatiuū: nec
ſenſitiuū nec ſcḋm locū motiuū inſunt ſcḋm eē hoi: ⁊ ɔñter ꝙ
nulla forma daret eſſe hoi: qḋ eſt abſurdū. ꝓbaẜ ɔña: quia
phs eodē caplo 4ᵒ dicit. Silr̄ aūt ſe hꝫ in figuris: ⁊ in his T.c.30.
que ſunt ſcḋꝫ aīam: ſemꝑ enī in eo qḋ eſt poſteri⁹ eſt po⁹ id ⁊.31.
qḋ pus eſt in figuris ⁊ aīatis: ſicut enī trigonuꝫ i tetragono:
ſic vegetatiuū in ſenſitiuo: ⁊ ſic de alijs. Et ſubdit: qb⁹ aūt T.c.32.
ineſt rōcinatio. i. itellectiuū de numero corruptibiliuꝫ: his
reliq̄ oīa inſunt. ſ. vegetatiuū ſenſitiuū ⁊ ſcḋm locū motiuū:
⁊ nō ecōtra. hec phs. mō arguiẜ ſic. ſi intellectiuū nō ineſt
hoi ſcḋm eē: igiẜ nec vegetatiuū nec ſenſitiuū nec ſcḋm locum
motiuꝫ inſunt hoi ſcḋm eſſe. ꝓbaẜ ɔña: qꝛ iſta tria. vegeta-
tiuū ſenſitiuū ⁊ ſcḋꝫ locū motiuū inſunt hoi rōne itellectiui:
qm̄ ſunt in potētia in itellectiuo: igiẜ itellectiuū magis ieſt
hoi q̄ꝫ iſta tria. tꝫ ɔña: qꝛ ꝑꝑ qḋ vnūqḋqꝫ tale ⁊ illḋ magis.
q̄re ſi itellectiuū qḋ magis ineſt hoi q̄ꝫ iſta tria nō inſit ſcḋꝫ
eſſe: igiẜ nec illa inſunt ſcḋꝫ eē. q̄re nulla forma inerit hoi ſcḋꝫ
eſſe: ⁊ ɔſequēter nulla forma dabit eē hoi: qḋ eſt abſurdū.
¶ 3ᵒ argᷠ ſic. Aīa intellectiua eſt q̄ pmo hō intelligit: ḡ aīa Argᷠ 3ᵒ
intellectiua eſt forma dans ſpēm hoi: ⁊ ɔſequēter aīa itel-
lectiua dat eſſe hoi. pma ɔña ꝓbaẜ: qꝛ cū intelligere ſit ꝓ-
priū hoi ſcḋm ſpēm. p̊ ethico. ⁊ ꝓpria opatio alicui⁹ ſcḋꝫ ſpēꝫ
nō ꝓueniat niſi a forma dāte ſpēm: ḡ ſi aīa intellectiua eſt
qua p̊ hō intelligit: ipſa eſt forma dans ſpēm hoi. ſcḋa ɔña
ꝓbaẜ cū dr̄: ⁊ ɔñter aīa itellectiua dat eſſe hoi: quia forma
dans ſpēm neċio dat eſſe: qḋ ꝓbaẜ: qꝛ dr̄ia ſpecifica q̄ ſu-
miẜ a forma dante ſpēm itrinſece ⁊ eſſentialr̄ ꝑdicaẜ: igiẜ
ſumiẜ a forma dāte eſſe. tꝫ ɔña: qꝛ ex oppoſito ɔñtis ſequi
tur oppoᵐ añtis. añs v̾o pncipale ꝓbaẜ. ſ. ꝙ aīa intellecti-
ua eſt qua hō p̊ intelligit: qꝛ colligiẜ a phō 2ᵒ de aīa. caplo
3ᵒ cuꝫ dicit: aīa aūt eſt h̄ quo viuimus ⁊ ſentimus ⁊ moue- T.c.24.
mur ⁊ itelligim⁹ pmū: mō ſi aīa itelligim⁹ pmū: ⁊ nō vege
tatiua nec ſenſitiua nec ſcḋm locū motiua: igiẜ aīa intellecti-
ua itelligimus pmū. q̄re aīa itellectiua eſt qua hō p̊ intelli
git. ¶ Forte dr̄ ꝙ nō ſolū aīa itellectiua eſt qua hō p̊ itelli Riſio.
git ſed ēt cogitatiua: diuerſimode tm̄: qꝛ cogitatiua eſt qua
hō itelligit pus. i. imediate: ⁊ aīa itellectiua eſt qua hō itel-
ligit pmo. i. pncipalr̄. q̄re vtraqꝫ cōcurrit ad dandū ſpēm
hoi: ſꝫ vna pncipalius altera: ⁊ iō dr̄ ꝙ aīa itellectiua vt ap
propriaẜ cogitatiue dat ſpēm hoi. q̄re pꝫ ꝙ nō ſequiẜ: hec
forma dat ſpēm hoi: ḡ dat eſſe hoi. ¶ Cōtra arguiẜ: ⁊ p̊ ꝙ Inſt. 1ᵒ

ſtea nõ erit: aliqđ erit pmũ inſtãs in quo iſta res non erit:
aut vltimuz in quo iſta res erit. Et vbi nõ ſit dare pmũ in
quo illa res nõ erit: erit dare vltimũ in quo illa res erit: ⁊
econuerſo. ¶ Et ſi arguit̃ ↄ̃ pdicta: q̃ illis datis ſeqˀ ꝙ
Cõtra ſupeiꝰ dcã inſtãs pmo. aliqđ erit ante pᵐ inſtãs eẽ ſui: ⁊ ꝙ aliqđ icipiet eẽ poſtq̃
fuit. ¶ Jtẽ ꝙ ſi ſoꝛ. per totã iſtaz horã augebit̃ ⁊ nõ dimi
2ᵒ ad idẽ. nuet in aliq̃ pte illius hoꝛe: ⁊ tñ in nullo inſtãti illius hoꝛe
Ad zᵐ dicit̃. erit maioꝛ q̃ ante illõ inſtãs fuerit. ¶ Ad iſta rñdet̃. Ad
pmũ ꝙ nihil erit in inſtãti ante pmũ inſtãs eſſe ſui: ſed bñ
erit aliqđ añ pᵐ inſtãs eẽ ſui. ¶ Pro zᵒ dr̃ ↄ̃cedẽdo ipſam
Ad ſcõm eo ipſo mãtumo intelligẽdo ly icipit, qualr̃ in pcedẽtibꝰ eſt diſſuz. Ad aliud
Ad pncipale di ↄ̃cedit totũ. ¶ Ad argũta vo pn̄lia in oppᵐ p ipſo rñdet̃.
Ad pmũ negat̃ minoꝛ. ſ. ꝙ cuiuſlibz foꝛᶜ pducẽde taz ſu
bito q̃ ſucceſſiue detur pmũ inſtãs in quo ſic: aut vltimuz
in quo nõ: q̃ alicuiꝰ forme ſucceſſiue pducẽde per motuz
nõ dabit̃ nec pᵐ in quo ſic: nec vltimũ in quo nõ: puta illiꝰ
que ſucceſſiue gñabit̃ ⁊ ſucceſſiue corrũpet̃. Ad pbatione
cũ dr̃: talis foꝛᵃ pducenda eſt acq̃ſibilis p motũ tanq̃ ter
minus eius: ↄ̃cedat̃. ⁊ cũ dr̃: ſed terminus motꝰ p eſt in vl
timo inſtãti terminãte motũ. negat̃ hoc: q̃ terminꝰ motꝰ
eſt acq̃ſitus ante vltimũ inſtãs illius tpis. per nullũ tñ in
ſtans ante: nec per tps ante. Et cũ dicis: q̃ ſi eẽt ante: ceſſa
ret motus ante. negat̃ ↄ̃ña: ſed bñ verũ eſt ꝙ ſi eẽt ante in
Ad zᵐ aliq̃ inſtãti: ſequeret̃ ꝙ ante ceſſaret motus. ¶ Ad zᵐ nõ
admittit̃ ſignari totũ tps per qđ illa res erit tenẽdo ly to
tũ ſyncathegoᶜᵉ: q̃ nullũ erit maximũ tps per qđ illa res
erit. ſ. que ſucceſſiue gñabitur ⁊ ſucceſſiue corrumpet̃. non
eni illa hora in qua pducetur eſt maximũ tps per qđ illa
res erit: q̃ tũc in q̃libet inſtanti intrinſeco illius eẽt: qđ eſt
fl̃m: ſed ↄ̃cedit̃ ꝙ adeq̃te erit in tota illa hora cathegoᶜᵉ te
nẽdo ly tota: ſed tunc arguᵐ nõ ↄ̃cedit. ¶ Ad alia vo ar
Ad p̃ rãnẽ ↄ̃ fũdamentũ. gumẽta ↄ̃ fundamẽtũ ſuũ. ſ. ꝙ nihil qđ pducet̃ pus pdu
cet̃ q̃ erit pductũ. Reſpondet̃. Ad pᵐ negat̃ maioꝛ. ſ. ꝙ
q̃diu res eſt in fieri nõ ſit pducta: imo q̃diu res fit pdu
cit: ⁊ pducta eſt: in nullo tñ inſtanti pductã eſt. ⁊ h̃ voluit
Ad zᵐ pħs qñ dixit: qđ fit nõ eſt. ſ. in aliq̃ inſtãti. ¶ Ad zᵐ negat̃
minoꝛ. ſ. ꝙ terminus ad quẽ motus nõ eſt ante finẽ motꝰ:
ſed bene verũ eſt ꝙ terminus ad quẽ motus nõ eſt in ali
Ad 3ᵐ quo inſtãti ante finẽ motꝰ. ¶ Ad 3ᵐ negat̃ minoꝛ. ſ. ꝙ foꝛ
ma pducẽda ſolũ in fine motus hz eſſet cõpletuz: imo añ
finẽ motus eſt cõpleta: ⁊ p nullũ tñ inſtãs ante: q̃ non hz
eſſe cõpletũ in aliq̃ inſtãti ante. ¶ Ad 4ᵐ rñde ut ex di
Ad q̃rtũ pro cõi opi. ponit hec ↄ̃clo. ctis eius. ¶ Pro opione vo cõi ponit̃ hec ↄ̃ reſponſiua.
ꝙ cuiuſlibet forme pducẽde dabit̃ pmũ iſtãs in quo ſic:
aut vltimũ in quo nõ. pbat̃ ↄ̃: q̃ forme ſubito pducende
dabitur pᵐ inſtãs in quo ſic: aut vltimũ in q̃ nõ. ⁊ foꝛᶜ ſuc
ceſſiue pducẽde dat̃ pᵐ iſtãs in q̃ ſic: aut vltimũ in q̃ nõ.
igit̃ cuiuſlibet foꝛme pducẽde dat̃ pᵐ inſtãs in q̃ ſic: aut
vltimũ in quo nõ. pz ↄ̃ña: ⁊ añs ſupᵃ ſufficiẽter pbatuz eſt.
Nõdũ ¶ Sed p rñſione ad arguᵗᵃ Mãmani: in q̃bus tota dif
ficultas ſtat in caſu poſito d̃ foꝛᵃ ſucceſſiue gñanda: ⁊ ſuc
ceſſiue corrũpenda. ¶ Aduerte ꝙ in via cõi ad h̃ eſt du
plex modus rñdẽdi. Unus dicit ꝙ caſus nõ eſt poſſis nã
liter. Et rõ eſt: q̃ virtus pductiua forme eſt ẽt ↄ̃ſeruatiua
eiuſdẽ: ⁊ q̃diu pducit tãdiu ↄ̃ſeruat: qđ pbat: q̃ p quãtuz
agẽs agit: per tãtũ reſiſtit ↄ̃rio ſuo ne agat: ſed p quantum
reſiſtit ↄ̃rio ne agat: per tãtũ cõſeruat. igit̃ q̃diu agit: tan
diu ↄ̃ſeruat. ¶ Cõfirmat̃: q̃ agens nõ inducit formaz in
ptẽ remotã niſi per alteratiõe tranſeuntẽ per ptẽ ppin
quã: cui melius applicat̃: lz alteratio illa eſt potens indu
cere formã in ptẽ remotã. igit̃ illa nõ hz ipedimẽtũ in pte
ppinq̃: ⁊ per ↄ̃ñs nõ eſt alteratio corruptiua in pte ppin
qua. pz ↄ̃ña: q̃ ſi eẽt alteratio corruptiua in pte ppinqua
ipediret̃ pductio foꝛᶜ in pte remota. ¶ Alius modus re
ſpõdendi admittit caſum eſſe poſſibilẽ: q̃ ſaltẽ per potẽ

tiã diuinam põt annihilari ps forme in pte ppinqua: ⁊ tñ
põt ſucceſſiue pduci forma in pte remota. ¶ Sed p ↄ̃ne
ſuſtinẽda dicit. ꝙ cuiuſlibz forme pducẽde dat̃ pmuz in
ſtans in quo ſic: aut vltimuz in quo nõ ſimplr̃ vel ſm qđ.
ſimplr̃ dicit quãtũ ad formas pmanentes qñ permanent
poſt pductionẽ. ſz qđ vo qñ nõ permanẽt poſt pductio
nẽ: q̃ lz talis forme nõ detur pmũ in quo ſic ſimplr̃: tñ da
tur pmũ in quo ſic ſm qđ: q̃ ſm q̃libet partẽ ſignabilez
eius dat̃ pmũ in quo ſic. quare lz talis forme nõ det̃ pmũ
ſm ſe totã cathegoᶜᵉ: tñ datur pmũ eius ſm ſe totã ſynca
thegoᶜᵉ. ¶ Ex his pz ad argumẽta Mãmani. Et quo re Ad ſm rõnẽ ↄ̃ fũdamentũ.
gule de inceptione ⁊ deſitione ſm viam cõem ſaluentur.
¶ Reſtat reſpondere ad q̃tuoꝛ arguᵗᵃ: q̃bus pbat funda
mentũ ſue põnis. ſ. ꝙ nihil qđ pducetur pus pducetur q̃
erit pductum. Et ad primã pbationem cũ dicit̃. b. quãti
tas ante finem hoꝛe pducet̃: ⁊ ante finẽ hoꝛe erit pducta.
igitur nõ prius pducet̃ q̃ erit pducta. negat̃ minoꝛ. Ad
pbationẽ primaz cũ dicit̃. b. pducet̃. ergo. b. erit. negatur
ↄ̃ñtia. Et ad pbationem cũ dicit̃. terminus ſequẽs verbũ
ſeq̃tur nãm verbi. ergo ſi producet̃ erit. dicitur ꝙ iſto mõ
ſeq̃tur nãm verbi: q̃ ſi. b. pducet̃. b. erit in pduci. ¶ Ad
ſcđam pbationẽ cum dicit̃. b. producet̃. ergo qđ pducet̃
erit. b. cõcedit̃: ⁊ vlterius cũ infert̃. ergo. b. erit. negat̃ ↄ̃ña:
q̃ ſicut nõ ſeq̃tur: qđ producit̃ eſt. b. ergo. b. eſt. ita nõ ſeq
tur: qđ pducetur erit. b. ergo. b. erit: q̃ illa ppoſitio. b. p
ducetur. ſignificat ꝙ. b. erit in produci: ⁊ illa. qđ pducetur
erit. b. ſignificat ꝙ illõ qđ erit in produci erit. b. q̃re pz ꝙ
ex iſta nõ ſeq̃t̃. ergo. b. erit. ¶ Et ſi replicas cõtra: q̃ iſta Jnſtãtiꝰ
ppoſitio. b. producet̃. hz reſolui in iſtã. b. erit pductũ: ſed
ex iſta ſeq̃t̃. b. erit. q̃re ⁊c̃. ¶ Jtẽ iſta ppoſitio. b. pduce
tur. conuertitur in iſtã: qđ pducet̃ erit. b. ſiue productum
erit. b. ſed ex iſta ſeq̃tur. ergo. b. erit. q̃re ⁊c̃. ¶ Rñdet̃ ad Rñſio
pmũ negãdo ꝙ illa ppoſitio reſoluat̃ illo mõ: q̃ tũc iſta.
b. producit̃. reſolueret̃ in iſtã. b. eſt pductũ: qđ eſt falſuz:
ſed illa. b. pducet̃. reſoluit̃ in iſtam. b. erit in pduci: ⁊ illa.
b. pducitur. reſoluit̃ in illaz. b. eſt in pduci: ⁊ ex iſta. b. erit
in pduci nõ ſeq̃t̃. b. erit. ſicut ex iſta. b. eſt in produci: nõ ſe
q̃tur. b. eſt. ¶ Ad aliud ↄ̃ceditur ꝙ illa. b. pducet̃: ↄ̃uer
titur in illã: qđ producet̃ erit. b. que ſignat ꝙ illud qđ erit
in pduci erit. b. ſed negat̃ ꝙ cõuertat̃ in illam. productũ
erit. b. quare negat̃ ꝙ ſequat̃. ergo. b. erit. ¶ Ad ſecunduz Ad zᵐ
argumẽtũ negat̃ minoꝛ. ſ. ꝙ ille totalis motus augmẽta
tionis erit illa totalis q̃titas: q̃ motus eſt res ſucceſſiua: ⁊
quãtitas eſt res permanens. Et ad pbationez cũ dicit̃: illa
quãtitas eſt actus augmẽtabilis ſm ꝙ augmẽtabile. ergo
eſt augmentatio. dicit̃ negãdo ↄ̃ñaz: q̃ equiuocat̃ de actu
augmẽtabilis: qñ augmẽtatio eſt alr̃ actus augmẽtabilis
q̃ quãtitas: qñ augmẽtatio eſt actus quo augmentabilis
⁊ ſucceſſiuus: quãtitas vo eſt actus qui ⁊ permanẽs. ¶ Et
cũ dicis: ſi augmẽtatio eſt diſtincta a quãtitate ⁊ cum ille
motus pducet̃ adeq̃te in hora ⁊ nõ erit in fine hoꝛe. ergo
aliquid taz cito erit productũ q̃ cito producet̃. dicitur ꝙ
argumentũ ↄ̃cludit verum de motu ⁊ de q̃libet re ſucceſ
ſiua: ſed nõ ſeq̃tur. ergo eadẽ rõne erit de quolibet ſucceſ
ſiue pducendo: q̃ nõ quodlibz ſucceſſiue producendum
eſt ſucceſſiuũ. ¶ Ad 3ᵐ non admittit̃ caſus: cuz ponit̃ ꝙ Ad 3ᵐ
b. paſſum qđ debet in hora acquirere caliditatem vt qua
tuoꝛ ab. c. agente. ſit pmo corruptuz in fine hoꝛe. a. vo paſ
ſum acq̃rere caliditatem vt q̃tuoꝛ ab agente ⁊ remanere.
¶ Admiſſo tamẽ toto caſu gratia argumenti. concedit̃ ꝙ
a. albedo in nulla pportione erit maioꝛ vel minoꝛ albe
dine. b. ⁊ nõ eſt incõueniens. Et negatur ꝙ. b. albedo non
prius pducetur q̃ erit producta: q̃ bene producetur per
totã illaz horam: q̃ cõtinue in illa erit in pduci: ſed nunq̃
erit producta. ¶ Ad 4ᵐ negatur ꝙ pmũ ſit inconueniẽs: Ad 4ᵐ
cum

cum dicit̄ q̄ .a.alterans per totā borā alterabit.b.paſſum: ⁊ tamen nūq̄ erit ita q̄ aliqua eſt maxima velocitas qua alterabitur:imo eſt neceſſariū in quocunq̄ motu vniformiter difformi excluſiue terminato. ❡ Ad aliud negatur ſimilr̄ q̄ ſit incōueniens cū dicit .d.velocius aget.a.⁊ in nulla ꝓportione velocius:imo eſt neceſſariū qñ.d.remouebit̄ vniformiter gradu itenſiſſimo:ad quē excluſiue terminat̄.a. ❡ Ad aliud negat̄ q̄ motū difformiter nō poſſit incipere moueri vniformiter itenſiori gradu q̄ ſit ille quo mouet̄.Et cum dicis:ſi ſic.ḡ vel dabit̄ p̄mū inſtās in quo ſic:vel vltimū in quo nō.dī q̄ dabit̄ vltimum in quo nō.Et cū tu dicis.ſeq̄tur q̄ in illo inſtāti eēt aliq̄ maxima velocitas qua ageret.negat̄ ꝯñtia.Et cū tu dicis.ſequitur q̄ intenderet motū ſuum:⁊ nec per tēpus nec per inſtās: ⁊ q̄ velocius moueretur:⁊ in nulla proportione velocius conceditur:quia non eſt inconueniens.Et hec de iſta queſtione ſufficiant. ❡ Queſtio. III.

Utrum cuiuſlibet forme ꝓducende que erit in aliquo inſtāti ſit dare p̄m̄ inſtans eſſe eius.Et ꝯñter an cuiuſlibet rei ꝑmanētis:que etiā in aliquo inſtāti ſit dare p̄m̄ inſtās eſſe eius. ❡ Et arguit̄ p̄mo q̄ nō ex dictis Mātiani cōtra viam cōem.Et p̄mo ſic. Non datur p̄mum inſtās in quo forma informat mām.igit̄ nō datur p̄mū inſtās in quo forma erit.pȝ ꝯñtia:q̄a forma nō p̄us erit q̄ȝ iformat mām:⁊ ecōtra.añs ꝓbatur:q̄a forma ſucceſſiue informat mām.igit̄ nō datur p̄mum inſtās in quo informat.tenet ꝯñtia:q̄a ſi daret̄ p̄mū inſtās in quo informaret mā̄ȝ nō prius informaſſet ptem eius.⁊ ꝯñr nō ſucceſſiue informaret.añs itez ꝓbatur:q̄a mā ſucceſſiue diſponit̄ ab agēte nālī:qḋ melius agit in partez ꝓpinquā q̄ȝ remotaȝ.igitur mā ſucceſſiue iformat:⁊ ꝯñter forma ſucceſſiue informat:qḋ erat probandū. ❡ Item ſi daret̄ primū inſtans in quo forma informat mām.ſit illud inſtās b.Et quero a te.an forma ante.b.informabat materiā:an nō.ſi ſic:igitur.b.nō eſt p̄m̄ inſtans in quo informat.ſi nō. igitur nō ſucceſſiue informat.tenet ꝯñtia : q̄a nō prius informat partē illius materie q̄ȝ totam.ꝯñs tamē eſt falſuȝ: q̄a ſicut mā ſucceſſiue diſponit̄:ita ſucceſſiue informatur. ❡ Itē arguit̄ q̄ nō dat̄ p̄m̄ inſtās in quo for̄ iformat materiā:q̄a in aliquo inſtāti forma informabit mām:⁊ in aliquo nō.igit̄ vel datur primū inſtans in quo iformat vel vltimū in quo nō.tenet ꝯñtia:q̄a ſit diuiſio reſpectu potētie paſſiue:cuȝ pars negatiua verificet̄ pro minori.tūc vltra:ſȝ diuiſio ſit reſpectu potētie mutabilis:q̄a pars affirmatiua ex qua infertur diuiſio pōt verificari a maiori vel minori : qm̄ ſi forma pro aliquo inſtanti informabit materiā:etiā ꝓ aliquo vlteriori iformabit.quare eligēda eſt pars negatiua.ſ.q̄ datur vltimū in quo nō.⁊ ꝯñter nō datur primū in quo ſic. ❡ Item arguit̄ ſic. Nō datur p̄muȝ inſtās in quo minima diſpoſitio faciens pro introductione forme eſt in mā.igit̄ nō datur primū inſtās forme itroducēde.patet ꝯñtia:q̄a idem eſt primū inſtans vtriuſq̄. añs probat̄:q̄a minima diſpoſitio qualiſcūq̄ ſit ſucceſſiue inducit̄.igit̄ nullū eſt primū inſtans in quo talis eſt in mā.tenet ꝯñtia:q̄a ex oppoſito ꝯſequētis ſequit̄ oppoſitū añtis.añs probatur:q̄a ita iducitur diſpoſitio ſicut agens agit.ſed agens ſucceſſiue agit.igitur ⁊ ſucceſſiue inducitur diſpoſitio.quare ⁊c̄. ❡ Itez ſi aliqḋ eſſet p̄mū inſtans in quo minima diſpoſitio faciens pro forma eſſet in mā:ſequeret̄ q̄ daret̄ vltimū inſtās rei permanētis.ꝯñs eſt falſum apud viam cōem.⁊ probatur ꝯſequētia:q̄ȝ ſit caliditas vt quatuor minima diſpoſitio gratia exēpli.⁊ ſit inducta in materia aliqua in.b.inſtanti:⁊ ponatur vlterius q̄ applicetur aliqḋ agens debēs corrūpere illam caliditatē in bora futura incipiēte a.b.inſtāti in q̄.b.inſtāte incipiat agere:tūc arguit̄ ſic.in.b.inſtāti erit illa for̄:⁊ imediate poſt illḋ nō erit.igit̄ .b.eſt vltimū inſtās illius for̄.tȝ ꝯſequētia cum maiori:⁊ minor ꝓbatur:q̄a poſt.b.non erit caliditas vt quatuor:cum agens corrūpēs imediate poſt hoc agat corrūpendo:⁊ illa erit minima.ergo talis forma imediate poſt hoc nō erit in materia.patet ꝯñā:q̄a forma nō ſtat in mā cū diſpōne minori minima. ❡ Item arguitur q̄ non datur minima diſpoſitio cuȝ qua poteſt forma introduci:q̄a cū aliqua diſpoſitione pōt forma introduci: ⁊ cū aliqua nō.igitur vel datur minima diſpoſitio cū qua pōt forma introduci vel maxima cuȝ qua non.tenet ꝯñā: q̄ȝ ſit diuiſio reſpectu potētie paſſiue:cū negatiua verificetur pro minori.tunc vltra:ſed diuiſio ſit reſpectu potentie mutabilis:q̄a affirmatiua ex q̄ pla infert̄.diuiſio pōt verificari ꝓ maiori vel minori.igit̄ eligenda eſt ps negatiua. q̄re dat̄ maxima cū qua nō pōt introduci.nō ergo datur minima cū qua ſic.q̄re ⁊c̄. ❡ In oppo̅m̅ pro via cōi arguitur.Et primo ſic.dat̄ p̄m̄ inſtans in quo maior mā eſt ſm̄ ſe totā primo diſpoſita pro introductiōe forme.ergo datur p̄mū inſtans aliquius forme introducēde.pȝ ꝯñtia:q̄a idē eſt primū inſtās diſpōnis faciētis pro forma:⁊ ipſius forme.añs ꝓbat̄:q̄ȝ datur p̄mū alterantū:qḋ ſm̄ ſe totū icipit alterari ſm̄ Cōmentatorē 3° phyſi.cō̅ 6°.ſed ſi totū illḋ alteret̄ in bora futura terminata ad.b.inſtās ad minimaȝ diſpōnem facientē pro introductione forme.in fine hore illud totuȝ erit eque p̄mo diſpoſitum.igitur.b.inſtans eſt p̄mū inſtans in quo illud eſt ſm̄ ſe totū primo diſpoſituȝ pro introductione forme. ❡ Itē datur p̄mū inſtās in quo minima diſpō faciens pro forma eſt inducta in mā apta ſuſcipere formā:igit̄ datur primū inſtās forme ꝓducende.tȝ ꝯñā:q̄ȝ idem eſt primū inſtās diſpōnis faciētis pro itroductione forme ⁊ ipſius forme.añs probat̄:q̄ȝ cū det̄ minima mā apta ſuſcipere formā in quacūq̄ ſpe rerum nāliuȝ ſm̄ phm̄ p̄mo phyſi.ſit illa minima mā.a.⁊ ſit minima diſpō faciēs pro itroductiōe forme aſini.grā exempli.caliditas vt q̄tuor que ſit.b.⁊ inducat̄ hec diſpō in illā minimā māȝ in hora futura terminata ad.c.inſtās. ❡ Et arguit̄ ſic:tūc inſtās.b.diſpō eſt inducta in.a.mām:⁊ non ante.ergo.c.inſtās eſt p̄mū iſtās in quo minima diſpō faciēs pro forma eſt inducta in minimā mām:ſed minima mā eſt illa que eſt apta ſuſcipere formā ⁊ nō minor illa.ḡ datur primū inſtās in quo minima diſpō faciēs pro forma eſt iducta in mā apta ſuſcipere. ❡ Itez ōis forma ꝓducēda vel ꝓducetur ſubito vel ſucceſſiue.ſi ſubito:ergo in inſtāti.Si vō ſucceſſiue.igit̄ per motū : ſed qḋ ꝓducit̄ per motū hȝ p̄mo eſſe in vltimo inſtāti termināte motū. igitur q̄libet forma que ꝓducetur habebit p̄mo eſſe in aliquo inſtanti:⁊ ꝯñter cuiuſlibȝ forme ꝓducende dat̄ p̄mū inſtās in quo erit. ❡ Itē arguit̄ ſic:poſſe eſt dari p̄muȝ inſtās in quo aliq̄ mā eſt equalr̄ diſpōſita per totū pro itroductione forme.igit̄ poſſe eſt dari primū inſtās forme introducende.pȝ ꝯñā.añs ꝓbatur:q̄ȝ poſſe eſt q̄ agēs ſit ita difforme:q̄ ſic tardius agit ad aliquē pūctū:ita maiorē ꝓportionē habeat ad illū:⁊ tūc pȝ q̄ in fine dati tpis poterit eſſe vniforme grā exēpli ſub minima caliditate ſub qua nō pōt ſtare forma paſſi.quare. Uel ponatur q̄ ſicut proportionabilr̄ aliq̄s punctus eſt remotior ab agēte:ita agens ad illuȝ habeat maiorem ꝓportionem:⁊ ſequit̄ q̄ paſſum in fine illius tēporis erit vniforme:⁊ ponat̄ q̄ ſit vniforme ſub minima caliditate ſub qua nō pōt ſtare forma paſſi.q̄re ſequit̄ q̄ dabitur p̄m̄ inſtās forme iducēde. ❡ Itē ad itroductionē forme nō req̄rit̄ paſſuȝ eē vniforme diſpoſitū:igit̄ nō eſt neceē paſſuȝ ſucceſſiue diſponi ⁊c̄. tȝ ſequit:igit̄ ſtat paſſum ſil' eē diſpoſitū pro itroductiōe

Margin notes, left column: Negatiue arguitur primo p opi. Mātiani. | Argu̅ 2°. | Argu̅ 3°. | Argu̅ 4°. | Argu̅ 5°.

Margin notes, right column: Argu̅ 6°. | Affirmatiue arguitur primo pro opi. cōi. | Argu̅ 2°. | T.c.34 | Argu̅ 3°. | Argu̅ 4°. | Argu̅ 5°.

formeː ꝯſiter ſtat dari pᵐ inſtãs pro introductiõe for. pȝ ꝯña cũ q̃libȝ ante. ¶ Item poſſe eſt paſſuȝ puta ſemẽ al
Argũ 6ᵐ terari ab intrinſeco ⁊ extrinſeco agẽteː ⁊ poſſe eſt q̄ ſic agẽs intrinſecũ plus agit ad aliquẽ punctũ q̄ ad illũ minꝰ agat extrinſecũ agẽsː ⁊ ſicut minꝰ agit ad aliũ plus agat ad illũ extrinſecũ agens. igiť poſſe eſt q̄ ſic altereť ab vtroq̄ȝ agẽte q̄ aliqđ erit pᵐ inſtãsː in q̃ illa mã erit ſilr̃ diſpoſita per totũ pro ſuſceptione for. ⁊c̃. ¶ Rñdeoː in hac mã ſũt due opiones. ſ. cõis ⁊ Mãtuani. ¶ Et pmo ptractabo opionẽ
Prĩa ccluſio p opinione Mã. Mãtuani. pro q̃ ponunť due ꝯnes. ¶ Prima ꝯ. Cuiuſlȝ for extẽſe pducẽde que erit in aliq̃ inſtãtiː erit dare pmũ inſtãs in quo erit. ſic itelligẽdo q̄ erit dare pᵐ iſtãs in quo eritː ⁊ nõ imediate añ illud inſtãs erit in aliq̃ iſtãtiː ⁊ h̄ eſt gñalr̃ verũ tam de forma ſubali q̃ȝ accñtali. pbať mõ ꝯ: qȝ q̃libet talis for cũ pducať in eẽ per motuȝ hȝ p̄ eſſe in vltimo inſtãti terminãte motũː ⁊ nõ hȝ eẽ ante illud iſtãs in aliq̃ inſtãti. g̃ datur pᵐ inſtãs eẽ cuius. tȝ ꝯña cũ maiori. minor pbaťː qȝ ſi hẽret eẽ ante illud iſtãs in aliq̃ inſtantiː tũc ante illđ iſtãs eẽt pducta in aliquo iſtanti. ꝯñs ẽ flmː qȝ ⁊ tũc ante illđ inſtãs pducebaťː q̃re ⁊c̃. ¶ Cor ſeq̃ẽ q̄
Correlᵐ cuiuſlȝ cõpoſiti hñtis formã extẽſaȝ in aliq̃ iſtãti erit dare pᵐ inſtãs in q̃ erit. pȝː qȝ tale cõpoſitũ pduciť in eẽ per motũ in cuiꝰ fine hȝ eſſeː ⁊ nõ ante in aliq̃ iſtãti. de tali eni cõpoſito loquorː qđ manet poſt pductionẽ. q̃re ⁊c̃. ¶ 2ᵃ
2ᵃ ꝯ. ꝯ. Nullius for humane dať pᵐ iſtãs eẽː ſȝ vltimũ in q̃ nõː p formã humanã itelligẽdo aĩam itellectuãː ⁊ nõ aliã formã. pbať ꝯ. ⁊ p̄ pᵃ psː qȝ nõ dať pᵐ inſtãs in quo talis forᵃ iformat mãmː ſic q̄ nõ imediate ante illud in aliq̃ inſtãti iformabat. g̃ nõ dať pᵐ inſtãs eẽ eiꝰ. tȝ ꝯña. añs pbaťː qȝ ſigneť minima caliditas cũ q̃ nõ põt ſtare forᵃ ſeminis ⁊ ſit vt q̃tuorː ⁊ arguiť ſic. Nõ datur pᵐ iſtãs in q̃ erit talis caliditas p̄ ad aliquẽ pũctũ itrinſecũː g̃ nõ dať pᵐ iſtãs talis for pducẽde. tȝ ꝯñaː ⁊ añs pbaťː qȝ quocũq̄ȝ pũcto ſignato ad quẽ puenit caliditas pꝰs puenit ad aliquẽ punctũ ppinquiorez agẽti. q̃re ⁊c̃. ¶ 2ᵃ ps ꝯnis pbaťː qȝ cuiuſlȝ for q̃ erit in aliq̃ inſtãti aut dabiť pᵐ inſtãs in quo ſicː aut vltimũ in quo nõː ſȝ forme humane nõ dať pᵐ inſtãs in quo ſicː igiť illius dať vltimũ in quo nõ. ¶ Cor ſeqť p̄ q̄ nulliꝰ hoĩs
Corᵐ pᵐ dať pmũ inſtãs eẽː ſȝ cuiuſlȝ hoĩs q aliqñ icipit eẽ dať vltimũ iſtãs in q̃ nõ. pᵃ ps pȝː qȝ nõ pꝰs icepit eẽ hõ q̃ȝ forᵃ eius. ſi g̃ forme humane nõ dať pᵐ inſtãs. g̃ nec hoĩs dať pᵐ inſtãs. In 2ᵃ vero pte correlarij notãter addiť qui icipit eẽː qȝ ſine illa ꝯditiõe 2ᵃ ps nõ eẽt vera. puta dicẽdo cuiuſlȝ hoĩs dať vltimum in quo nõ. h̄ aũt patebit ſtatim ex dictis eiꝰ ifra. ¶ 2ᵐ ſeqť q̄ hõ q icipit eſſeː ante icipiet q̃ȝ ici
Corᵐ 2ᵐ piet eẽ iſte hõː ſaltẽ ſi vnica forᵃ ſubalis ponať in hoĩeː qȝ ſigneť mã pedalis pro gñõne ſortisː ⁊ itroducať ſucceſſiue forᵃ humana in illãː tũc ſicː imediate poſt h̄ erit hõː vt pȝː ⁊ nõ imediate poſt h̄ erit iſte hõ : qȝ nõ pꝰs erit iſte hõː q̃ȝ tota illa mã ſit iformata. g̃ ñ imediate poſt h̄ erit iſte hõː g̃ ante icipiet eẽ hõː q̃ȝ icipiet eſſe iſte hõː ſiue hõ q icipiet eẽː ante icipiet eẽ q̃ȝ icipiet eẽ iſte hõː qȝ iſte due ppõnes equalẽt ſm eũ. q̃re ly hõ cũ diciťː hõ qui icipiet eſſeː ⁊ ſtat ꝯfuſe imobilr̃ rõne determinatiõis facte p relatiuũ cũ illo
Corᵐ 3ᵐ vbo icipitː ⁊ nõ ſtat determinateː qȝ falſa eẽt. ¶ 3ᵒ ſeqť q̄ nunq̃ȝ erit ita q̄ aliqs hõ icipit eẽː ⁊ nũq̃ȝ erit ita q̄ aĩa humana creabiť. pᵃ ps pbaťː qȝ ſi non. da oppoᵐ. ſ. q̄ aliqñ erit ita q̄ aliqs hõ icipiet eẽː ſit gr̃a arguᵗⁱ q̄ in. b. iſtãti ſor. icipiat eẽː ⁊ arguiť q̄ nõː qȝ vel icipit eẽ per põnẽ de pñti dicẽdo in h̄ inſtãti eſt ſor. ⁊ iſto mõ nõ icipit eẽː qȝ iſte numerus nõ icipit eẽ demr̃ãdo aĩaȝ ſor. ⁊ mãȝ. ⁊ ille numerus ẽ ſor. g̃ ſor. nõ icipit eẽː aut icipit eẽ p remotionẽ de pñti dicẽdo ſor. nõ eſt in h̄ inſtãti ⁊ imediate poſt h̄ eritː qȝ nullus erit primus hõ pductus ex h̄ ſemineː ⁊ ita de oĩ ente reali. ¶ 2ᵃ ps correlarij pbať. ſ. q̄ nũq̃ȝ erit ita q̄ aĩa humana creabiťː qȝ nec p tpsː nec p inſtans creabiť. g̃ ⁊c̃. Aſſũptũ pbať. ⁊ p̄ q̄ nõ p iſtãs creať pȝ. qȝ creari eſt fieri de nihilo in nõ tpe ſm eũː h̄ mõ nũc nõ eſt. ſ. aĩa ſortisː ⁊ imediate poſt h̄ erit. igiť creaťː q̃re pȝ q̄ creatio non fit in inſtãtiː nec ẽt per tps creabiťː qȝ h̄ eſt dicere. q̄ creatio regrit determinatuȝ tps qđ eſt flmː q̃re creatio nõ fit ſm eũ i iſtãtiː nec in tpeː ſȝ in nõ tpe. ¶ His pmiſſis facile rñdeť ad arguᵗᵃ p Mãtuanoː ⁊ qȝ Mãtuanꝰ tȝ q̄ alicuius for dať pᵐ iſtãs ⁊ alicuiꝰ nõː iõ opȝ rñdere ad argᵗᵃ facta ad vtrãq̄ȝ ptẽ q̃õnisː qȝ pᵃ pbãt q̄ nulliꝰ for dať pᵐ iſtãsː ⁊ 2ᵃ in oppᵐ ſcȝ pbãt q̄ cuiuſlȝ dať pᵐ inſtãs. ¶ Ad pᵐ
igiť ptis negatiue negať illa ꝯña. nõ dať pᵐ iſtãs in q̃ forᵃ iformat mãmː igiť nõ dať pmũ inſtãs forme pducẽdeː lȝ Ad pmũ argᵐ pro pte negatiua dr̃. eni ſm cõem moduȝ loquẽdi de p̄ inſtãti ꝯña valeat ⁊ pbatio eiꝰː tñ ſm moduȝ loquẽdi Mãtuani nõ valȝː qȝ alr̃ capit dari pmũ inſtãs q̃ȝ via cõis. nã dicit dari pmũ inſtãs forme qñ illa forᵃ eſt in aliq̃ inſtãti ⁊ imediate ante illud nõ fuit in aliq̃ inſtãtiː q̃uis ẽt imediate añ illud fueritː via vero cõis dicit dari pᵐ inſtãs alicuiꝰ for qñ illa forma eſt in aliq̃ inſtãtiː ⁊ añ illud nõ fuit. multũ ãt refert dicere : ⁊ añ illud nõ fuitː ⁊ dicere añ illud nõ fuit in aliq̃ inſtantiː vt pȝ ex dcĩs. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad aliđ ꝯcediť q̄ nõ dať pᵐ inſtans in Ad 2ᵐ
quo forᵃ iformat mãȝː ſed nõ ſeqť apđ modũ loq̃ndi Mãtuaniː g̃ nõ dať pᵐ inſtãs forme. ¶ Ad aliđ ꝯcediť q̄ non Ad 3ᵐ
dať pᵐ inſtãs in quo iformatː ſed vltimũ in quo nõː ⁊ illud argᵐ ꝯcludit pro opione ſua. ¶ Ad 4ᵐ negať illa ꝯñaː nõ Ad 4ᵐ
dať pmũ inſtãs in quo minima diſpõ faciẽs p forᵃ eſt in mãː g̃ nõ dať pᵐ inſtãs formeː lȝ eni apud viã cõeȝ valeat illa ꝯñaː tñ apud viã Mãtuani nõ valȝː pp alr̃ accipe dari pmũ inſtãs. nam in vltimo inſtanti terminante motũ forma primo eſt in aliquo inſtanti : ⁊ ante non fuit in aliquo inſtãtiː ⁊ tñ minima diſpõ nõ eſt p̄ in vltimo inſtantiː ſed ante illđ fuit in aliquo inſtãtiː qȝ pꝰs fuit iducta in pte mãe q̃ȝ in tota. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad aliđ ꝯcediť q̄ nõ dať pmũ Ad 5ᵐ
inſtans in quo minima diſpõ faciẽs pro forma eſt in mãː ⁊ argᵐ facit pro ipſo. ¶ Ad aliud ꝯcediť q̄ dať maxima Ad 6ᵐ
diſpõ cũ qua nõ põt forᵃ itroduci ⁊ h̄ argᵐ facit pro ipſo.
¶ Ad arguᵗᵃ vero ptis affirmatiue rñdeť pro ipſo. Aduerte Ad pmũ argᵐ pro pte affirmatiua dr̃
tñ prius q̄ lȝ ipſe ꝯcedat dari pᵐ inſtãs alicuiꝰ forme mõ ſuo dictoː tamẽ nõ ꝯcedit ſm cõem modũ loquendi de p̄ inſtãtiː q̃re opȝ rñdere ad iſtaː qȝ nullius forme dať pmũ inſtãs ſm modũ loquẽdi cõem. ¶ Ad pmuȝ igiť negať añs. ſ. q̄ deť pmũ inſtans in quo aliq̃ mã eſt ſm totam p̄ diſpoſita p itroductiõe forme. Ad pbõnẽ cũ dr̃ de mẽte Cõmẽtatoris q̄ dať pmũ alteratũ qđ ſm ſe totuȝ incipit alterari. nõ admittiť auctas Cõmentatorisː qñ eſt contra rõnẽː vt hicː qȝ oẽ agens nãle velocius agit in ptem ppinquã q̃ȝ remotãː igiť prius alterat vnã ptem q̃ȝ aliam. q̃re nõ eque p̄ totum alterať. ¶ Ad aliud negatur ẽt añs. ſ. q̄ Ad 2ᵐ
deť primũ iſtãs in quo minima diſpõ faciẽs p forma eſt in mã apta ſuſcipere formaȝ. Ad pbõnẽ cũ dr̃ q̄ dať minima mã apta ſuſcipere formã. negať. Et cum adducitur phsː dr̃ q̄ illa nõ eſt mens phĩː vt dictum eſt ſupraː ſed q̄ dať minimuȝ potẽs reſiſtere medio datoː q̃re arguᵐ non pcedit. ¶ Ad aliud ꝯcediť q̄ oĩs forma pducẽda pduceť ſubito vel ſucceſſiueː ſed negať q̄ illa q̃ pduciť ſubito Ad 3ᵐ
pducať in inſtãtiː ſed pduciť in nõ tpeː q̃re illius nõ dať primũ inſtãs. que vero pduciť ſucceſſiue ꝯcedit q̄ pduciť p motuȝː ſed talis nõ hȝ p̄ eſſe in vltimo inſtãti terminãte motũ ad moduȝ loquendi cõemː ſic q̄ in illo inſtanti ſit ⁊ nõ anteː imo ante fuitː qȝ erat ꝯtinue qñ pducebaťː conceditur tñ dari primũ inſtãs illius ſm modũ loquẽdi Mãtuaniː qȝ in vltimo inſtãti eſt ⁊ ante illud nõ fuit in aliquo inſtãti. ¶ Ad 4ᵐ diciť negãdo vtrũq̄ȝ caſumː q̃uis eniȝ Ad 4ᵐ
poſſit eẽ q̄ paſſuȝ ſit ſic difforme q̄ agẽs agat in illđ vniformiter

formiter: vel ēt q alterer̄ illud velocīꝰ in pte remota q̄z ꝓpinq̄: nō tñ eſt poſſe q ꝓportionabiliꝰ velociꝰ agat: ſic aliqs pūctꝰ dati paſſi plus diſtat ab agēte: ita ad eūdē pūctū agēs hēat maiorē ꝓportionē ad agēdū: q2 vel nullā ꝓportionez hēret ad pūctū imediatū vel ad quēlz punctū intrinſecū infinitā hēret: ꝛ per ꝯñs cū ad quēlibet punctuz intrinſecū per certū tps ageret: tūc in quēlibz punctū intrinſecū infinituz effectū ꝓduceret: qḋ nō eſt poſſe. Et q nullā ꝓportionē habeat ad pūctū imediatuz repugnat caſui: q ponit q in fine paſſuz totū ſit vniformiter factū ab illo alterāte: ꝛ ꝑ idem ſcḋs caſus eſt ipoſſis. ¶ Ad alia nō rñdet: q2 ꝑ h̄ dat intelli- Ad 5m ꝛ 6m
gere q nō dz admitti aſſūptū in ſubſequēte. neqz dz admitti caſus in vltimo. ¶ Pro opinione xo cōi ponunt due ꝯ̄nes rñſiue. ¶ Pria ꝯ̄ ſit iſta. Cuiuſlz for' ſubalis ꝓducēde p'ꝯ̄ pro opione cōi.
dat̄ p'm inſtās eē ſic itelligēdo: q q̄libz talis forᵃ in aliquo inſtāti erit: ꝛ añ illud nō erit. ꝓbat̄ ꝯ̄: q2 q̄libet for' ſubalis ꝓducēda ꝓduceī ſubito: igr̄ ꝓduceī in iſtāti: ꝛ ꝯñr illḋ eſt p'm inſtās forme ꝓducēde. ꝯña nota apud viā cōez: añs ꝓbat̄ p apud phōs: q2 forma ſubalis ꝓducēda ſm eos ꝓduciī per gnōnē: ſz gnātio eſt trāſmutatio ſubita: q2 ꝑ h̄ diſtinguiī a motu q ſucceſſiuꝰ eſt: q̄re ꝛc̄. Scḋo ꝓbat̄ apud theologos: q2 forma ſubalis ꝓducēda ſm eos producit̄ vel per creationē: vel ꝑ gnōnē: ſz tam creatio q̄z gnātio fit ſubito: q̄re ꝛc̄. ¶ Cor' ſeqī cuiuſlz cōpoſiti ſubalis ꝓducibilis dat̄ Cor'
p'm inſtās eē. pz: q2 ita p hz eē cōpoſitū ſubale ſic eiꝰ forma ſubalis: ſz forme ſubalis dat̄ p'm inſtās eē: igitur ꝛ cōpoſiti ſubalis dat̄ p'm inſtans eē. ¶ Scḋa ꝯ̄ ſit iſta. Cuiuſlz forme 2'ꝯ̄
accn̄talis ꝓducēde que erit in aliquo inſtāti ſi nō ſit ſucceſſiua nec depēdens a ſucceſſiuo in fieri ꝛ ꝯſeruari tanq̄z a cā ꝑpria: dat̄ p'm inſtans eē: dī p q̄ erit in aliquo inſtāti: vt remoueamus iſtātias de formis ſil' generādis ꝛ corrūpēdis. dī ſi nō ſit ſucceſſiua: q2 ſucceſſiui nō eſt neceſſe dari p'm inſtās: imo ſm phm nunq̄z dat̄ p'm inſtās ſucceſſiui: lz ſz theologos aliqñ det̄: ſz de h̄ infra. dī nec depēdēs a ſucceſſiuo: q2 ſi depēdet ab eo nō eſt neēe dari p'm iſtās: ſicut veritatis huiꝰ ꝑpōnis: ſoꝛ. currit: nō datur p'm inſtās: imo nec vltimū: q2 depēdet a curſu cuius nō dat̄ p'm inſtās nec vltimū. dicit̄ tanq̄z a cā ꝑpria: q2 ſi res dependet a ſucceſſiuo: vt a cā vli nō ꝓhibeī ipſius dari p'm inſtans: ſic cuiuſlibet rei ꝑmanētis exiſtēs ſub orbe lune dat̄ p'm inſtans mō dicto: q̄uis depēdeāt a motu celi in fieri ꝛ ꝯſeruari tanq̄z a cā vli. ꝓbat̄ mō ꝯ̄: q2 ois forā accn̄talis ꝓducēda vl' ꝓduceī ſubito vel ſucceſſiue. ſi ſubito: igr̄ in inſtāti ſicut lumē ꝓducit̄ ſubito in mediū a corpe luminoſo: q̄re ꝓduceī in inſtāti. ſi xo ſucceſſiue ꝓducit̄ per motū tanq̄z terminꝰ eius: ſz terminus motus hz eē p in vltimo inſtāti terminātē motū: igr̄ talis forma hz eē p in tali inſtāti: ꝛ ꝯñr ipſius dat̄ p'm inſtās eē: q̄re cuiuſlibet forme accidētalis ꝓducēde datur p'm inſtās eē: q̄re ꝛc̄. ¶ Cor' ſequitur: q cuiuſlz rei ꝑmanētis ꝓducende: q̄ Cor'm
erit in aliquo iſtāti: datur p'm inſtās eē. pz: q2 ois talis res ꝑmanēs ꝓducenda vel eſt ſuba: vel accidēs. ſi ſuba vel ſimplex vl' cōpoſita: ꝛ vtriuſqz dat̄ p'm inſtans. Si accidēs: vel abſolutū vel reſpectiuū: ꝛ cuiuſcūqz ēt datur p'm inſtans: q2 terminus intrinſecꝰ motus ex abſolutis eſt q̄ntitas ꝛ q̄litas: ex reſpectiuis xo vbi. Alia xo reſpectiua ſunt termini extrinſeci motus: q2 ex ꝯñti ꝓducunī: q̄re cuiuſlibet rei permanētis ꝓducēde que erit in aliq̄ inſtanti datur p'm inſtans eē. ¶ Circa h̄ occurrūt due difficultates. p'ᵃ eſt. Eſto q celū ſit productū ꝑ creationē: an ipſiꝰ detur p'm inſtans. ¶ Et vi- pma difficultas incidens.
deī q nō: q2 ſi daretur p'm inſtās ipſiꝰ ſeq̄reī q ipſiꝰ ſucceſſiui daretur p'm inſtās: puta ipſiꝰ tpis daretur p'm inſtans. pz ꝯña. ꝯñs falſum: q2 inſtās ex nā ſua ꝯtinuat ptes tpis. ſ. futurā cum p̄terita: igitur nō pōt dari p'm inſtās tpis. ¶ Rñ- Rñſo p'ᵃ.
deo ſm phm nō ſolū deꝰ eſt eternꝰ: ſed intelligētie: ꝛ celū: ꝛ motꝰ ipſius: ꝛ tps: ꝛ mā p'ᵃ: q̄re ſm phz nō admittiī celū eē ꝓductū. ¶ Scḋz xo theologos ꝛ veritatē admittiī celū Rñſo 2'.
eē ꝓductū: vñ ſup illo paſſu geneſis. In p̄nꝰ deꝰ creauit celū ꝛ terrā. theologi dicūt q deꝰ in p'ᵃ die ſimul q̄tuor creauit. ſ. angelos ꝛ orbes: ꝛ hos deꝰ dedit itelligere ꝑ celū. creauit ēt mām primā quā dedit intelligere ꝑ terrā. creauit ēt tps: q2 dedit intelligere mēſurā ex mēſurans. Et oia iſta creauit in vno inſtāti: q̄re cuiuſlz illoꝝ dat̄ p'm inſtans. ¶ Ad arg'm in ꝯ̄riū ꝯcedit̄ q ipſiꝰ ſucceſſiui puta tpis dat̄ p'm inſtans: ꝛ h̄ fuit neēuz in illa p'ma ꝓductione reꝝ. ꝛ cū tu arguis q ſit falſuz: q2 inſtās ex nā ſua ꝯtinuat ptes tpis: negat̄ hoc. q2 de rōne inſtātis eſt eē ꝯtinuatiuū partiū tpis: ꝛ nō ꝯtinuare illas: ſicut de rōne pūcti eſt eē ꝯtinuatiuū ptiū linee ꝛ nō ꝯtinuare: q2 aliqs pūctꝰ nō ꝯtinuat. ſ. q eſt p'm linee: ſil'r aliqḋ inſtās nō cōtinuat. ſ. qḋ eſt p'm tpis: q̄re ꝛc̄. ¶ 2ᵃ difficultas 2ᵃ difficultas incidens.
eſt. an que ſubito ꝓducunī ꝓducanī in inſtanti: q2 ꝓbatio ꝯ̄nuz fundata eſt ſup h̄. ¶ Et vi̇ q nō ꝑ pte Mārtiani: q2 Allegatur argt pᵃᵘ
illuminatio fit ſubito: ꝛ tñ nō fit in inſtāti: g. ꝓbat̄ minor: q2 ſi illuminatio fieret in inſtāti: ſeq̄reī q in eodē inſtāti idez lumē eēt in oriēte ꝛ in occidēte qḋ eſt ipoſſe. ¶ 2ᵒ q2 in ele- Argī 2ᵒ
uatione vniꝰ lapidis molaris ab alio fit motus aeris ſubito ad replēdū illud ſpatiū. ꝛ tñ nō fit in inſtāti: ergo. ꝓbat̄ minor: q2 ſi fieret in inſtāti ſequereī q in eodē inſtāti idē aer eſſet in medio illius ſpatij ꝛ in circūferētia: qḋ eſt impoſſe. ¶ 3ᵒ q2 admiſſo fieri motū in vacuo ad imaginationez: ſic Argī 3ᵒ
admittūt phi. tūc motꝰ grauis deſcēdētis fit ſubito: ꝛ tñ nō fit in iſtāti: g. Et ꝓbat̄ minor: q2 ſi fieret in inſtāti: graue ſil' eēt Affirmatiue argī
ſurſum ꝛ deorſuz qḋ eſt impoſſe: q̄re ꝛc̄. ¶ In oppoſitū ꝓ primo.
via cōi arguit̄ p: q2 creatio fit ſubito ꝛ fit in inſtāti ſm theologos: g ꝓductio facta ſubito fit in iſtāti. ¶ Itē gnātio fit Argī 2ᵒ
ſubito: ꝛ tñ fit in inſtāti ſm Cōmen. g ꝓductio que fit ſubito: fit in inſtāti. ¶ Itē cū oē qḋ ꝓduciī habeat mēſuraz ſi- Argī 3ᵒ
bi adeq̄tā: igr̄ qḋ ꝓduciī ſubito hz mēſurā ſibi adeq̄tā: ſz nō hz tps ꝑ menſura adeq̄ta: igr̄ hz inſtās: q̄re qḋ ꝓducit̄ ſubito ꝓducit̄ in inſtāti. ¶ De h̄ ſunt opiniones cōtrarie. ¶ Opinio Mārtiani eſt q que ꝓducunī ſubito ꝓducunī in nō tpe. ¶ Ad rōnes in ꝯ̄riuz rñdet̄. ¶ Ad p'm de creatio- Ad pmā ꝓ pte affirmatiua dī
ne nō acceptat auctoritatē q fiat in inſtāti. ¶ Ad aliaz de gnōne negat q fiat ſubito: imo vult q fiat ſucceſſiue: q2 ſi Ad 2m
fieret ſubito ꝛ in inſtāti: idē qḋ gnāt̄ ſil' eēt ꝛ nō eſſet: qḋ implicet. ꝓbat̄ ꝯña: q2 ſi aliqd gnāt̄ in inſtāti: illud eſt qñ generat̄ per te. ꝛ ex alia pte dicit phs 6ᵒ phy. q illud qḋ gnāt̄ T.c.59.
nō eſt: q̄re idē ſimul eſt ꝛ non eſt. ¶ Ad aliū dī q illud qḋ Ad 3m
producit̄ ſubito nō hz menſuraz adeq̄tam ſignabilē. ſ. que poſſit demōſtrari. ¶ Pro via xo cōi tenente q illud qḋ Ad ꝑ eā ꝓ pte negatiua dī
ꝓducit̄ ſubito producit̄ in inſtāti. ¶ Reſpōdeī ad rōnes in oppoſitū. Ad primā de illuminatione negat̄ minor. Ad probationē dicit̄ q nō eſt idem lumē qḋ eſt in oriente ꝛ in occidēte: ſz aliud: q2 a corpe luminoſo producit̄ vnuz lumē imediate: ꝛ ab illo aliud: ꝛ ſic ſucceſſiue vſqz in ifinitū. ¶ Ad aliā de motu aeris. in eleuatione vnius molaris ab Ad 2m
alio dī q ſm viā cōem duo corpora dura nō pñt ſe imediate ꝯtangere ſine aere: aer eniz mediat. q̄re cum vnū eleuat̄ ab alio: nō oz fieri motū ſubito aeris circūſtātis: ſz ille aer mediꝰ rare fit ad aliq̄l'r replēdū ſpatiuz. ¶ Ad aliā de Ad 3m
motu in vacuo via cōis dicit admiſſo motu i vacuo cū fiat ſubito ꝛ in inſtāti: ſeqtur illud incōueniēs q illud graue ſil' eēt ſurſuz ꝛ deorſū. ¶ Et ad illud qḋ dixit de gnōne in rñdēdo q ſi gnātio eſſet ſubito ſeqtur q idē eēt ꝛ nō eſſet: negat̄ ꝯña. Et ad ꝓbationē: q2 qḋ gnātur eſt: ſi gnātio eſt in iſtāti: concedo: ꝛ tñ qḋ gnātur nō eſt ſm phm. dī q phs loqtur de eo qḋ gnātur quātuz ad diſpōnes que fiunt ſucceſſiue: nō aūt de eo qḋ gnātur in ſe: q̄re ꝛc̄. ¶ His p̄miſſis facile rñdeī ad argumenta p̄ncipalia ꝯ̄ viam cōez: que ꝓbāt Ad pmā ꝯ̄ viā cōez dicitur.
q nullius forme datur p'm inſtās. Et ad p'm negatur añs. ſ. q nō detur p'm inſtans in quo forma informat mām. Et ad ꝓ-

bationē negaē: ꝙ forma ſucceſſiue informat: ꝛ ꝙ mã ſuc-
ceſſiue diſponaē. ꝛ de hoc ſufficiēter in pͥma qōne dictū eſt
Ad 2ᵐ ſm duos modos rñdendi: q̄re vide ibi. ¶ Ad aliud cū di.
ſi daretur pͥᵐ inſtans in quo forma informat mãz. ſit illud
inſtās. b. admitto. ꝛ cuz tu q̄ris: an forma añ. b. informet an
nō. di ꝙ non. ꝛ cū tu infers: igiē nō ſucceſſiue informat cō-
Nōnᵐ cediē ꝯña ꝛ ꝯñs. ¶ Aduerte tamē ſm viaz cōem: ꝙ ſi mã
ꝯtineat plura minima: forma ſubito informat pͥᵐ minimū:
Ad 3ᵐ alia ꝟo ſucceſſiue: pter vltͥᵐ qḋ ſubito ēt informat. ¶ Ad
aliud cum infertur diuiſio: ḡ vel datur pͥᵐ inſtans vel vlti-
mū in quo nō. di ꝙ datur pͥᵐ inſtās: ꝛ cū tu arguis ꝙ ſit di-
uiſio reſpectu poᵉ mutabilis: igiē ps negatiua eſt elligēda.
di a q̄buſdam negando ꝙ fiat diuiſio reſpectu potētie mu-
tabilis: imo ſit reſpectu poᵉ imutabilis: qꝛ idē eſt pͥᵐ inſtans
in quo informat: ꝛ in quo introduciē cū idē ſit formā intro-
duci ꝛ informare: q̄re ſicut ſit diuiſio reſpectu potētie im-
mutabilis inferēdo diuiſionē: aut datur pͥᵐ in quo introdu-
citur: aut vltimū in quo nō. ita ꝛ inferēdo diuiſionē: aut da-
tur pͥᵐ in quo informat: aut vltimū in quo nō ſit diuiſio re-
ſpectu poᵉ imutabilis. ¶ Nō placet mihi hec rñſio: qꝛ for-
mā informare mãm nō eſt niſi dare eē mãe: ſꝫ nō ſolū in pͥ
inſtanti dat eſſe: ſed poſt: q̄re poſt ēt informat. ¶ Ex quo
pꝫ: ꝙ lꝫ q̄ñcūqꝫ introducit forma informet mãm: nō tñ ecōe:
qꝛ aliq̄ñ informat: q̄ñ nō introduciē: ſed introducta eſt: q̄-
Rñᵒ 2ᵒ re ꝛc̄. ¶ Et pp hoc aliter dicēdū puto: ꝙ ſit diuiſio reſpe-
ctu poᵉ mutabilis: ſed negatur ꝯña: ḡ eſt eligēda pars nega-
tiua: qꝛ hec regula nō eſt admittēda apud viā cōem tenētē
minima nālia. qḋ declaro: qꝛ ſi dicatur cū aliq̄ quātitate. ſ.
infra pedalē pōt introduci forma terre: ꝛ cū aliq̄ non: ḡ vel
daē minima cuz qua pōt introduci: vel maxia cuz qua nō.
pꝫ ꝙ ſit diuiſio reſpectu poᵉ paſſiue mutabilis: ꝛ tñ pars
affirmatiua eſt eligēda apud viam cōem: ſic ēt in ꝓpoſito.
Ad 4ᵐ ¶ Ad aliud negatur añs. ſ. ꝙ nō deē pͥᵐ inſtans in quo mi-
nima diſpō faciens ꝓ introductione forme eſt in mã. Et ad
ꝓbationē negaē ꝙ minima diſpō ſucceſſiue inducaē: ꝛ de
Ad 5ᵐ hoc vide in prima qōne. ¶ Ad aliud cum di. ſi dareē pͥᵐ in-
ſtans in quo minima diſpō faciēs pro forma eēt in mã. tūc
daretur vltimū inſtās rei permanētis. negaē ꝯña. Et ad ꝓ-
bationē admitto totū caſuz. ꝛ cū tu dicis: ſit ḡ minima diſpō
caliditas vt q̄tuor: q̄ ſit pͥ introducta in. b. inſtāti in quo ſit ap-
plicatū agēs corrūpēs illam caliditatē: ꝛ tunc arguiē ſic: ime-
diate poſt. b. iſtās nō erit caliditas vt. 4. ḡ imediate poſt. b.
nō erit talis forma in mã. negaē ꝯña: qꝛ cū minori diſpōne
pōt forma ꝯſeruari q̄ꝫ ſit illa cū q̄ introduciē. ꝛ rō eſt: qꝛ i-
duciē ſolū cū diſpōne nāli: ꝯſeruaē ꝟo aliq̄ñ cū diſpōne ꝓ-
Inſtanᵉ ternāli. ¶ Cōtra hoc forte qs arguet: qꝛ hoc dato ſequitur ꝙ:
forᵃ ꝓcedēs ꝛ forma ſequēs potuerūt ſtare cuz eadē diſpō-
T. c. 26. ne. ꝯñs tñ eſt falſum ꝛ ꝯ phm ſc̄do phy. dicentē. in alia aūt
ſpecie alia eſt mã. ſ. ꝓpria: ꝛ ſıͣr alia eſt diſpō ꝓpa. pꝫ ꝯña.
qꝛ forma ſequēs ꝑ te pōt ſtare cū minori diſpōne q̄ꝫ ſit il-
la cū qua introduciē: ꝛ forma ꝓcedēs ſtat cuz qualꝫ diſpō-
Rñſio. ne infra illā cū qua introduciē forma ſequēs: q̄re ꝛc̄. ¶ Re-
ſpondeē cōcedēdo ꝯñaz ꝛ ꝯñs. nec eſt ꝯ phm: qꝛ intēdit ꝙ
in alia ſpecie alia eſt mã ꝓpria ꝛ nālis. ꝛ ſıͣr alia diſpō ꝓ-
pria ꝛ nālis: ſed cū diſpōne nō ꝓpa ꝛ nāli poſſunt ſtare di-
Ad 6ᵐ uerſe forme: q̄re ꝛc̄. ¶ Ad vltimū di ꝙ daē minima diſpō
cū qua pōt forma introduci. ꝛ ad ꝓbationē cuz di ꝙ ſit di-
uiſio reſpectu potētie paſſiue mutabilis: igiē eligēda eſt ps
negatiua. ¶ Quidā dicunt negādo añs: qꝛ ſit diuiſio reſpe-
ctu potētie imutabilis: q̄ñ eadem diſpō ꝓciſe eſt cum qua
pōt forma introduci: ꝛ cū qua introduciē: qꝛ ſi cum aliqua
pōt introduci: illa eſt ſufficiens ꝓ introductione: ꝛ ſi illa eſt
ſufficiens: cum illa introduciē. ¶ Non placet hec rñſio: qꝛ
illo dato ſeqͥē ꝙ nō poſſet foma induci in mã magis vł mi-
nus diſpoſita. pꝫ: ſi ꝓciſe eadē eſt cum qua inducaē ꝛ cum

qua pōt induci: qꝛ nūq̄ꝫ poterit induci: niſi cū vna diſpō-
ne. ¶ Jō alr dicendū puto: ꝙ ſit diuiſio reſpectu potentie Rñᵒ 2ᵒ
mutabilis: ſed negaē ꝯña cū infertur. ḡ pars negatiua eſt eli-
gēda: qꝛ regula illa nō admittiē apud viam cōem tenētē
minima nālia: ſicut dictū eſt ſupra. ¶ Contra forte qs ar- Inſtanᵉ
guet: ꝓbando ꝙ nō ſit diuiſio reſpectu potētie mutabilis:
qꝛ data diſpōne minima cū qua forma pōt introduci: nūq̄ꝫ
poterit introduci cū maiore. ꝓbaē: qꝛ q̄ñcūqꝫ erit illa mi-
nima: illa eſt ſufficiens ꝓ introductione forme: ḡ cū illa for-
ma introduceē. ¶ Rñdeē ꝙ nō valet illa ꝯña: illa eſt ſuf- Rñſio.
ficiēs ꝓ introductione: ḡ cū illa introduciē: qꝛ pōt impedi-
ri. Jtē cum agens ꝓ introductione forme nālr agat. igitur
ſm vltimū conatum agit: q̄re maiorem diſpōnem inducit
agens fortius q̄ꝫ debilius: q̄re ꝛc̄. ¶ Et hec de iſta queſtio-
ne ſufficiant.

¶ Qō. IIII.

Utrum cuiuſlꝫ forme corrūpēde ſit da- A firmatiue pro opinione Pauli Venetum et primo.
re vltimū inſtās eſſe. ꝛ ſıͣr cu-
iuſlꝫ rei ꝑmanētis deſinētis eſſe ſit dare vlti-
mū inſtās eē. ¶ Et pͥ argiē pro via Mātuani:
ꝙ cuiuſlꝫ forᵉ corrūpēde ſit dare vltͥᵐ iſtās eē:
ꝓſupponēdo vnū. ſ. ꝙ ad variationē ſeu corruptionē ptis
forme ſequaē variatio ſiue corruptio totᵒ forme. Et ꝙ ad
variationē totᵒ forᵉ ſequaē variatio cōpoſiti ex ea. ¶ Hoc
ſtāte argiē ſic. Jn q̄cūqꝫ forma corrūpēda eſt ſignare vnū
inſtās in quo agens corrūpēs incipit agere in illaz ꝑ remo-
tionē de pñti ꝛ poſitionē de futuro ſic dicēdo: nūc nō agit:
ꝛ imediate poſt h̄ aget: ſꝫ tale inſtās eſt vltimū inſtans for-
me corrūpēde: igiē cuiuſlꝫ forᵉ corrūpēde eſt dare vltimū
iſtās. Tenet ꝯña cū maiori. minor ꝓbaē: qꝛ talis forᵃ hꝫ eē
in illo iſtāti. vt pꝫ: ꝛ nō hꝫ eē poſt illud: qꝛ imediate poſt il-
lud inſtās agēs agit corrūpēdo aliqd eiᵒ: ſꝫ ad corruptionē
ptis forᵉ ſeqͥē corruptio totᵒ forᵉ: igiē imediate poſt illḋ in-
ſtās tota forᵃ corrupta ē: q̄re ꝛc̄. ¶ Forte di negādo ꝙ ad
corruptionē ptis forᵉ ſequaē corruptio totᵒ forᵉ. ¶ Contra
argiē: qꝛ h̄ dato ſeqͥē ꝙ ps erit ſuū totū. ꝯñs ē ipoſſe: vt ꝓba-
bo. ꝛ ꝓbaē ꝯña: qꝛ ſi pōt illud iſtās datū in quo agēs icipit
corrūpe formā: ꝑ te remanet forᵃ: lꝫ aliqd eiᵒ ſit corruptū.
ſꝫ qḋ remanet eſt ps forᵉ: ḡ ps forᵉ erit tota forᵃ ꝛ ſic ps erit
ſuū totuꝫ. Qz āt ꝯñs ſit ipoſſe ꝓbaē: qꝛ ſeqͥē ꝙ aliqd ꝑ totā
horā futuraꝫ ſıͣl augebiē ꝛ diminueē: qḋ eſt ipoſſe: qꝛ nihil
pōt ſıͣl moueri motibᵒ ꝯrijs. ꝛ ꝓbaē ꝯña: qꝛ ponaē ꝙ ſor. ſit
bipedalis: cuiᵒ. a. ſit vnū pedale: qḋ in fine hore remanebit.
b. ꝟo ſit aliḋ pedale qḋ totū deꝑdeē: ꝛ volo ꝙ. a. pedale ici-
piat augeri: nō tñ tātū acq̄rēdo q̄ꝫtū deꝑdet ſor. Tūc pꝫ ꝙ
ſor. diminueē: qꝛ plus deꝑdet q̄ꝫ acq̄ret. ꝙ āt augebiē ꝓbaē
qꝛ h̄ augebiē demōſtrato. a. pedali ꝛ h̄ erit ſor. igiē ſor. au-
gebiē: q̄re ꝛc̄. ¶ 2ᵒ arguiē ad idē: qꝛ ſi nō daē vltͥᵐ inſtans Argiē 2ᵒ
forᵉ corrūpēde: ſeqͥē ꝙ dabiē minᵒ minimo. ꝯñs eſt ipoſſe: ꝛ
ꝓbaē ꝯña: qꝛ capiaē minimᵒ aer cui ſit applicatū frigidiſſi-
mū: qḋ incipiat ifridare in. c. inſtanti ꝑ remotione de pñti ꝛ
poſitionē de futuro: tūc q̄ro an pͦ. c. iſtās erit illud minimū
aut nō. ſi nō. c. erit vltimū inſtās eiᵒ. vt pꝫ: qꝛ illud eſt in. c.
inſtanti ꝛ nō poſt illud. ſi ꝟo illud minimū erit: eſt poſt. c.
inſtans: ꝛ illud agens poſt. c. agit infridādo: igiē agit cōdē-
ſando: q̄re poſt. c. inſtans erit minus q̄ꝫ in. c. ſit ꝛ ꝯñter erit
minus minimo. ¶ Forte diciē negando illā ꝯñtiaꝫ: agens Solo.
poſt. c. agit infridando: igiē agit condēſando: qꝛ nō ad quā-
cunqꝫ frigiditatem ſequiē cōdenſatio. ¶ Contra arguitur: Impugnatio.
qꝛ ad aliquā fridītatē ſequitur ꝯdenſatio: ꝛ ad aliquā nō: igiē
vel daē minima ad quā ſeqͥē ꝯdēſatio: vel maxia ad quam
nō. Tenet ꝯña: qꝛ ſit diuiſio reſpectu poᵉ paſſiue: ſꝫ nō daē
minima ad quā ſeqͥē ꝯdēſatio: qꝛ tūc dareē minima ꝯdenſa-
tio: qḋ eſt impoſſe: igiē daē maxia ad quā non: ſit igiē frigidi-
tas vt q̄tuor maxia: ad quā nō ſeqͥē ꝯdenſatio: ꝛ ſit vnᵒ ma-
gnus aer ꝑ totū frigidus vniformiter vt q̄tuor a q̄ ſeparetur

vnũ minimũ cui applicet̃ vnũ ſũme fridũ:qḋ incipiat agẽ in illud in.c.inſtãn. Et arguit̃ vt prius:qꝛ illud imediate poſt B infridabit̃ ſupra q̃tuoꝛ:igit̃ imediate poſt B ꝯdenſabit̃. Tenet ꝯña:qꝛ ad quãcũqꝫ friditatẽ ſupra q̃tuoꝛ ſeqt̃ ꝯdẽſatio.tũc vltra:imediate poſt B ꝯdenſabit̃:igitur imediate poſt B erit min⁹:ꝛ ſic dabit̃ minus minimo:q̃re ꝛc̃. ℭ 3ᵒ arguit̃ ad idẽ:qꝛ ſi nõ daret̃ vltimũ inſtãs forme corrũpende:ſeq̄ret̃ ꝙ forma ſtaret in mã cum diſpõne minori minima.ꝯñs eſt impoſſi.pbat̃ ꝯña:qꝛ capiat̃ minima diſpõ cũ q̃ forma aſini põt ſtare in mã:ꝛ ſit calitas vt q̃tuoꝛ gr̃a exẽpli:cui applicet̃ agẽs corrũpens:qḋ incipiat agere in illam in.c.inſtãti:tũc cũ forma aſini ſit in.c.iſtãti q̃ro a te aut erit poſt.c.inſtãs aut nõ.ſi nõ:g̃.c.eſt vltimũ iſtãs illius forme. pꝫ ꝯña:ſi ṽo erit poſt.c.inſtãs ꝛ cũ poſt.c.iſtãs ſit fcã actio corruptiua caliditatis vt q̃tuoꝛ q̃ erat minima diſpõ cuꝫ q̃ poterat ſtare talis forma. Igit̃ ſtabit for⁹ cũ minori diſpõne q̃ ſit minima. ℭ Forte dĩ nõ admittẽdo ꝙ det̃ mĩma diſpõ cum q̃ forma põt ſtare:ſꝫ dat̃ minima cũ q̃ non:vel maxia cũ q̃ nõ:ſꝫ det̃ minima cũ qua põt introduci. ℭ Cõtra arguit̃:qꝛ ſi dat̃ minima cũ q̃ nõ põt ſtare ſit caliditas vt q̃tuoꝛ minima diſpõ cũ q̃ non põt ſtare forma aſini. Et q̃ro a te que ſit minima cũ q̃ nõ põt ſtare for⁹ feminis ipſi⁹ aſini:aut enim erit calitas vt q̃tuoꝛ:aut calitas infra quatuoꝛ:aut calitas ſupra q̃tuoꝛ:qꝛ aliud non põt dari.ſi ſit caliditas vt quatuoꝛ:ſeqtur ꝙ quando mã erit ſub caliditate vt quatuoꝛ ꝙ nulla forma ſubalis erit in mã.pꝫ:qꝛ nec forma aſini nec for⁹ ſemis:qm̃ cuꝫ calitate vt q̃tuoꝛ ille forme nõ ſtãt. Si ṽo erit calitas infra q̃tuoꝛ minima:cũ q̃ nõ ſeq̃:illud idẽ.ſi ṽo erit calitas ſupra q̃tuoꝛ:ſit vt.5.gr̃a exẽpli. ꝛ ſeqt̃ ꝙ qñ mã erit ſub calitate vt q̃tuoꝛ cum dimidio:ꝙ aut due forme ſubales diuerſe ſil̃ erũt in mã.pꝫ:qꝛ erit diſpoſitio cũ q̃ ſtat for⁹ ſemis in mã:ꝛ diſpõ cuꝫ q̃ ſtat forma aſini. Aut ꝙ nulla illaꝝ erit in mã:qꝛ non magis eſt vna q̃ altera.q̃ꝫ vtrũqꝫ eſt incõueniẽs:q̃re ꝛc̃. ℭ 4ᵒ arguit̃ ſic.q̃libꝫ for⁹ tã ſubalis q̃ accidẽtalis ꝯſiſtit in idiuiſibili:igit̃ cuiuſlꝫ forme dat̃ vltimũ inſtãs.pꝫ ꝯña:qꝛ ſi applicet̃ agens corrũpẽs ad idiuiſibile:qḋ icipiat agere in illud in.c.iſtãti gr̃a exẽpli:illud.c.erit vltimũ inſtãs ei⁹.pbat̃:qꝛ in illo.c.iſtanti eſt ꝛ nõ imediate poſt illud erit.pꝫ:qꝛ imediate poſt c.iſtãti eſt fcã actio corruptiua illi⁹:ſꝫ q̃lecũqꝫ ſit qḋ ẽ corruptũ ex idiuiſibili nõ remanet idiuiſibile:q̃re ꝛc̃. Añs pbat̃:ꝛ pmo de formis ſubalib⁹ ꝙ ꝯſiſtũt in idiuiſibili.pꝫ ex pħo.8.metaphyſice cap̃ 10ᵒ.dicẽte ꝙ forme ſũt ſicͭ numeri.de formis ṽo accñtalib⁹ pbat̃:qꝛ q̃lꝫ for⁹ accñtalis eſt limitata ad certũ gradũ:igit̃ q̃libꝫ talis ꝯſiſtit in idiuiſibili. pꝫ ꝯña:añs declarat̃:qꝛ oĩs forma accñtalis vel limitat̃ ad gdũ itẽſionis:vel ad gradũ extẽſionis:vl̃ ad gradũ virtutis:vel ad gradũ reſpect⁹.exẽplũ pmi:vt q̃litates inſenſibiles vt calitas vt.2.vt.4.ꝛ hõ.exẽplũ ſcdi:vt q̃titates determinate:vt bicubitũ tricubitũ ꝛ hõ.exẽplũ tertij:vt po⁹näles. exẽplũ q̃rti:vt accñtia reſpectiua:q̃re ꝛc̃. ℭ In oppo™ pro via cõi arguit̃. Et p̃ ꝙ nulli⁹ forme ſubalis det̃ vlt™ inſtãs:ꝛ arguit̃ ſic.Cuiuſlꝫ forme ſubalis ꝓducẽde dat̃ p̃™ inſtãs:igit̃ nulli⁹ forme ſubalis corrũpẽde dat̃ vlt™ inſtãs.pbat̃ ꝯña:qꝛ cũ forma ꝓducẽda ſequat̃ formã corrũpẽdam:qm̃ ad corruptionẽ vni⁹ ſeqtur gñatio alteri⁹ ꝛ eꝯ.p̃ de gnõne.ſi ſignet̃ p̃™ inſtãs forme ꝓducẽde.pꝫ ꝙ nõ põt ſignari vlt™ inſtãs for⁹ corrũpẽde p̄cedẽtis:qꝛ ſi ſignet̃:aut eẽt idẽ iſtãs cũ p̃ inſtãti for⁹ ꝓducẽde:aut diuerſuꝫ ab eo.nõ pt dari p̃™:qꝛ tũc in eodẽ inſtãti ſil̃ eẽt for⁹ corrũpẽda ꝛ for⁹ ꝓducẽda. ſi ṽo ſit diuiſa iſtãtia aut ſit mediata:aut imediata.nõ põt eẽ imediata:qꝛ B eſt ꝯ pħꝫ 6ᵒ phy.nec ẽt põt eẽ mediata:qꝛ tc̃ in illo tpe medio iter illa duo iſtãtia mã eẽt ſine for⁹.qḋ eſt impoſſe.añs ṽo pbatũ eſt ſupra.ꝛ rõ eſt:qꝛ for⁹ ſubalis tũc ꝓducit̃:cũ eſt iducta ꝑ alterationẽ p̄cedẽtẽ vltimata diſpõ faciẽs ꝑ introductione for⁹:ſꝫ B eſt in vltimo iſtãti terminãte alterationẽ:g̃ illud iſtãs eſt p̃™ inſtãs eẽ forme ſubalis. ℭ 2ᵒ ſic:ſi daret̃ vlt™ inſtãs forme ſubalis corrũpẽde:ſeq̄ret̃ ꝙ nõ oẽm corruptionẽ ſubalẽ p̄cederet alteratio:ꝯtra pħm p̃ de gnõne.pbat̃ ꝯña:qꝛ ſit minima diſpõ cuꝫ q̃ for⁹ aſini ſtat in mã calitas vt q̃tuoꝛ:qꝛ p te/dat̃ minima diſpõ cũ q̃ ſtat forma in mã:ꝛ applicet̃ agens corrũpens illã:qḋ incipiat agere in.c.inſtãti:tunc per te.c.eſt vltimuꝫ inſtans forme corrũpende:qꝛ in.c.inſtanti eſt:ꝛ nõ imediate poſt illud eſt:qꝛ imediate poſt illud eſt facta actio corruptiua illius diſpõnis. Modo arguit̃ ſic:imediate poſt.c.inſtans eſt corrupta forma aſini:ſed añ.c.nulla alteratio precellit. igit̃ añ corruptionẽ ſubalẽ nulla alteratio p̄ceſſit.ꝯñs ꝯtra pħm:q̃re ꝛc̃.p idẽ ẽt pbari põt ꝙ ſi nõ det̃ p̃™ iſtãs forme gñande:ꝙ ſit r añ gnõnẽ ſubalẽ nõ p̄ceſſit alteratio ꝯ pħm loco dicto:q̃re ꝛc̃. ℭ 3ᵒ arguit̃ ſic:qꝛ corruptio vl fit ſubito vel ſucceſſiue.ſi ſubito aut in iſtãti:aut in nõ tpe.ſi in iſtãti:igit̃ dat̃ p̃™ nõ eẽ forme corrũpẽde:q̃re nõ dat̃ vltimũ inſtãs eẽ ei⁹.pꝫ ꝯña:qꝛ nõ põt eſſe ideꝫ inſtãs in q̃ ſit ꝛ nõ ſit:nec ẽt diuerſa:vt ex dicto ſup̃:q̃re ꝛc̃.ſi ṽo corruptio fiat in nõ tpe:ſeqt̃ ꝙ iducta vltima diſpõne faciẽte ꝑ itroductione forme nõ iducit̃ forma.ꝯñs ꝯ pħm p̃ de gnõne vbi dicit:ꝙ habitib⁹ p̃ntib⁹ in mã ceſſat mot⁹.pbat̃ ꝯña:ꝛ ponat̃ ꝙ talis vltimata diſpõ iducat̃ in hora futura:ita ꝙ in vltimo iſtãti ſit iducta:tũc q̃ro a te:aut p̃ eſt ꝓducta forma ſubſtãtialis in illo vltimo inſtãti:aut ꝓducet̃ imediate poſt illud. Si dĩ p̃™:ſeqt̃ ꝙ in illo vltimo inſtãti eſt corrupta forma p̄cedẽs:qꝛ ſil̃ ꝓducit̃ ſequẽs ꝛ corrũpit̃ p̄cedẽs:q̃re nõ dat̃ vltimũ iſtãs forme corrũpẽde. Si ṽo dĩ 2ᵐ:ſeqt̃ ꝙ in illo vltimo inſtãti eſt iducta vltimata diſpõ:ꝛ nõ eſt inducta forma:ꝯ pħm.vbi ſupra. Si ṽo ſucceſſiue corrũpat̃:ſicut ꝛ ſucceſſiue gñat̃:vt ipſe dixit.mõ ſicut nõ dat̃ p̃™ iſtãs eẽ ei⁹:qꝛ nõ dat̃ p̃™ gñari.ſic ẽt nõ dat̃ vltimũ inſtãs ipſi⁹ qꝛ nõ dat̃ vltimũ corruptũ.in his eniꝫ q̃ ſucceſſiue acqruntur:nõ dat̃ p̃™ acqſitũ:neqꝫ eniꝫ q̃ ſucceſſiue deꝑdunt̃ dat̃ vltimũ deꝑditũ:qꝛ q̃cũqꝫ dato adhuc min⁹ eſt:qꝛ hñ ſeqt̃: forma ſucceſſiue corrũpit̃:igit̃ nõ dat̃ vltimũ inſtãs eẽ ei⁹. ſꝫ pon⁹ p̃™ nõ eẽ:ꝛ erit illud inſtãs terminãs ſucceſſiuã corruptionẽ:q̃re ꝛc̃. ℭ 4ᵒ argũ ꝙ nõ datur vlt™ inſtãs forme accñtalis:qꝛ B dato:ſeqt̃ ꝙ aliq̃ totalis latitudo ſubito deꝑdet̃:qḋ eſt ipoſſe apud eos:qꝛ ſicut ſucceſſiue acqrtur:ita ſucceſſiue deꝑdit̃.pbat̃ ꝯña:qꝛ ſit calitas vt q̃tuoꝛ in aere vel in q̃uis ſubo ꝛ applicet̃ ei agẽs fridiſſimũ corrũpẽs illã calitatẽ qḋ icipiat agẽ in.c.iſtãti:ꝑ te.c.iſtãs ẽ vlt™ iſtãs illi⁹ calitatis:qꝛ in.c.iſtãti eſt ꝛ nõ imediate p⁹.c.erit:mõ q̃ro a te:aut p⁹.c.erit aliq̃d illi⁹ calitatis:aut nõ.ſi dicis ꝙ nõ habeo intẽtũ:qꝛ illa totalis latitudo calitatis vt q̃tuoꝛ ſubito deꝑdita eſt.ſi ṽo tu dicis ꝙ poſt.c.aliquid eius erit.ꝯ:qꝛ poſt.c.aliq̃d illius forme corruptũ eſt:ſed ad corruptionẽꝫ ptis forme ſeqtur corruptio totius forme ꝑ te:igit̃ tota corrupta eſt:q̃re ꝛc̃. ℭ In hac mã ſunt due opiniones. Et p̃ ptractabo opinionẽ Marliani.ꝑ qua ponunt̃ aliq̃ ꝯnes rñſiue.pma ꝯ ſit illa:ꝙ cuiuſlꝫ forme ſiue ſubalis:ſiue accñtalis deſinẽtis eſſe dat̃ vltimũ inſtãs eſſe. Et nota ꝙ dĩ deſinẽns eſſe nõ ſolũ pp formas q̃ nõ corrũpunt̃:ſicut eſt aĩa itellectiua:ꝛ lumẽ celi ꝛ hõ:ſed ẽt pp ſucceſſiua que ꝑpꝛie nõ deſinũt eẽ ſꝫ cũ:qꝛ oẽ qḋ deſinit eẽ:hꝫ eſſe in aliq̃ iſtãti: ſucceſſiuũ ãt nõ hꝫ eẽ in aliq̃ inſtãti:vt infra videbit̃ q̃one decima.pbat̃ mõ ꝯ:qꝛ ſi nõ:ſeqt̃ ꝙ pars erit ſuũ totũ.ꝯñs falſuꝫ.pbat̃ ꝯña:qꝛ dato iſtãti in q̃ incipiat aliqḋ corrũpẽs agere in ipꝫ:tũc in illo iſtãti eſt:ꝛ nõ imediate poſt illõ eſt:qꝛ ſi nõ ſeqt̃ ꝙ ps erit ſuũ totũ.pꝫ:qꝛ ſi imediate poſt illud for⁹ eſt ꝛ imediate poſt illud aliq̃d ei⁹ eſt corruptũ:igit̃ remanet ſicut p̃s:q̃re ps erit ſuũ totũ. ℭ Itẽ pbat ꝯñe aliter ſupponẽdo ꝙ ad variationẽ ſiue corruptionẽ ptis for⁹ ſeq̃

Argũ 3ᵒ

Solo. pma difficultas anexa. Improbatio

Argũ 4ᵒ

Negatiue ꝛ pro via cõi aꝛ pꝛimo.

T.c.17.

T.c.20.

Argũ 2ᵒ

Argũ 3ᵒ Inſtans

T.c.55.

Argũ 4ᵒ

Pꝛia ꝯclo ꝑ opinione Marliani Medio.

tur variatio ꝛ corru^o toti^o for^e. Et ad corruptionē toti^o for^e alicu^o cōpoſiti ſeqꝛ̃ variatio cōpoſiti. Hoc ſtante arguit̃ ſic. in oi for^e deſinēte eē eſt aſſignare vnū iſtās in q̄ agēs corrūpēs illā īcipit agere in aliā: ſ illō eſt vltimum iſtās ei^o: igit̃ cuiuſlibꝫ deſinētis eē daſ vltimū inſtās eē. pꝫ ꝯña cuꝫ maiori. minor ꝓbaſ: qꝛ in tali inſtāti eſt: ꝛ nō imediate poſt illud eſt: qḋ ꝓbaſ: qꝛ imediate poſt illud eſt facta actio corruptiua in illā: q̄re corruptū ē aliqḋ ei^o: ſ ad cor^m ptis for^e ſeqꝛ̃ corru^o toti^o for^e ꝑ ſuppoſitū: igit̃ imediate poſt illud
Inſtan^a tota for^a corrupta eſt: q̄re nō imediate poſt illud eſt. ❡ Et ſi arguit̃ ꝯͣ: qꝛ nihil corrūpit̃ ꝑꝑ corruptionē ptis ei^o: qm̄ ſi ſic ſeqꝛ̃ q̄ qcq̄d ſufficit corrūpē ptē ſufficeret corrūpē totū. ꝯña eſt falſuꝫ: qꝛ maioris po^e eſt totū q̄ȝ eius ps: igit̃ re
Rn̄ſio. grit̃ maior po^a ad corrūpēdū totū q̄ȝ ptē. ❡ Rn̄det q̄ maioris po^e eſt totū q̄ȝ ei^o ps pſe: tn̄ qꝛ ps iuuat a toto: iō nō regrit̃ maior ꝓportio ſeu po^a ad corrūpēdū totū q̄ȝ ei^o ptem
Cor^m. ꝓut iceſſit toti. ❡ Ex qb^a ſeqꝛ̃ q̄ cuiuſlꝫ cōpoſiti nālis habētis formā extēſaꝫ deſinēns eē: daſ vltimū iſtās. pꝫ illa ꝯ: qꝛ qōlꝫ tale nō pt̄ deſinere eē niſi ꝑꝑ deſitionē for^e ſubalis: ſ cuiuſlꝫ for^e ſubalis deſinētis eſſe daſ vltimū iſtās: ḡ ꝛc̃. ❡ Uel arguit̃ ſic: qōlꝫ tale cōpoſitū tā cito ꝛ p̄ciſe tūc deſinit eē: q̄ȝ cito ei^o for^a deſinit eē: ſ qꝫ forma alicu^o talis cōpoſiti deſinētis eē: ſic deſinit eē q̄ aliqḋ eſt vltimū inſtans ei^o: qꝛ ipſa eſt res pmanens inaiata: ḡ cuiuſlꝫ talis cōpoſiti nālis hn̄tis formā extēſaꝫ deſinētē eē daſ vltimū inſtans. Ex q̄ ſeqꝛ̃ q̄ nullus hō deſinet eē: poſito q̄ vnica ſit aīa in hoie ꝛ īdiuiſibilis: qḋ qdē ſic declarari pōt: qꝛ cōpoſitū nō deſinit eē niſi ad deſitionē forme ei^o: ſ forma hoīs nō deſi
Inſtan^a nit eē: igit̃ nullus hō deſinit eē. ❡ Cōtra h̄ forte arguet qs: qꝛ h̄ dato ſeqꝛ̃ q̄ ſor. nunq̄ȝ deſinet eē vt arguaſ in for^o ſic: nullus hō deſinet eſſe: ꝑ te, ſor. eſt hō: ḡ ſor. nō deſinet eſſe. arg^m eſt in ferio. ❡ Et ſeqꝛ̃ vlterius: ſor. nō deſinet eſſe: ḡ ſor. nō corrūpet̃: ꝛ ſeqꝛ̃ vlteri^a: ḡ ſor. ſemꝑ erit. ꝯña tn̄ fal
Rn̄ſio. ſum: qꝛ mortuo ſorte nō eſt ſortes. ❡ Rn̄dēt ſeq̄ces huius con^{ne} totū. ſ. q̄ ſor. nō deſinet eſſe: nec corrūpet̃: ꝛ q̄ ſemper erit: qꝛ h̄ ſꝑ erit demōſtrato mō binario ex aīa ſortis ꝛ mā eius: ꝛ h̄ eſt ſor. ḡ ſor. ſꝑ erit. ꝛ negaſ q̄ mortuo ſorte ſortes nō ſit: qꝛ illa nō eſt vera mors. ❡ Ulterius cōcludit ꝯnem
2^a ꝯ gn̄alē. ſ. q̄ cuiuſlibet rei deſinētis eē: daſ vltimuꝫ inſtās eē: que ꝯ arguit̃ ſic. cuiuſlibꝫ forme deſinētis eſſe daſ vltimū inſtās: ſ q̄libet res deſinēs eſſe eſt forma vel deſinēs eē ꝑꝑ deſitionē forme: igit̃ cuiuſlibꝫ rei deſinētis eē daſ vltimū inſtās. ❡ Et remouet dubiū dicēs. Si tn̄ ponant̃ reſpect^a ꝛ relatiōes a ſuis fundamētis differre: iſte due regule. i. iſte due ꝯnes nō ſunt ita gn̄ales ꝑ totā mām: ſ ſaltē ad p̄ntuꝫ ſubē q̄titatis ꝛ q̄litatis ſe extēdūt ꝛ nō ad alia: qḋ declarat in duob^a. p^o qꝛ ſi hec ꝓpō: tu moueris: que ſit falſa: incipiat eē vera: tūc veritatis iſtius eſt dare vltimū inſtās in q̄ non eſt vera. ſi deſ q̄ veritas iſtius ꝓpōnis imediate poſt hec differret ab illa ꝓpōne. ❡ 2° idē pꝫ de iſta: tu fuiſti. que ſit falſa ꝛ incipiat eſſe vera: ꝛ ita de multis alijs eſt ver̄ ſi ponant̃. x. p̄dicamēta eſſe. x. gn̄a gn̄aliſſima gn̄ice diſtīcta. Et qꝛ hoc nō ptinet diſputare hic ſtudioſus ſequaſ viā que ſibi placet. ❡ Quare p^a ꝯ eſt limitāda ſic: cuiuſlꝫ forme abſolute deſinētis eē daſ vltimū inſtās eſſe. Et ſcḋa ꝯ ſic limitāda eſt: cuiuſlꝫ rei pmanētis abſolute deſinētis eē daſ vl
Ad p̄ncipia ꝯͣ via cōi dictuꝫ. timū inſtās eſſe. ❡ His p̄miſſis facile rn̄deſ ad arg^a in oppoſitū. ad p^m negaſ añs. ſ. q̄ cuiuſlꝫ forme ſubalis ꝓducende deſ p^m inſtās. Ad ꝓbationē cū dr̄: qꝛ tūc forma ꝓducit̃: cū eſt inducta vltimata diſpō trāſeat: ſ hoc eſt ſolū in vltimo inſtāti determināte alterationē. negaſ h̄ minor: qꝛ forma ſucceſſiue inducit̃: ſic ꝛ mā ſucceſſiue diſponit̃: q̄re ꝛc̃.
Ad 2^m ❡ Ad 2^m cū dr̄: ſi non dareſ vltimū inſtās forme ſubalis: tunc nō oēm corruptionē ſubalē p̄cederet alteratio. negaſ ꝯña. Et ad ꝓbōnē admittit̃ totū. ꝛ cū dicis: imediate poſt

c. inſtās fit corru^o forme aſini: ꝛ ante. c. iſtās nulla alteratio facta eſt: ḡ ante corruptionē ſubalē nulla p̄ceſſit alteratio. negaſ ꝯña: qꝛ ſicut imediate poſt. c. iſtās fiet corruptio forme: ita imediate poſt. c. inſtās fiet alteratio corruptiua diſpōnis illius forme: ꝛ alteratio illa corruptiua p̄cedit corruptionē non qdē tp̄e ſed nā: ꝛ hoc ſufficit. ❡ Ad 3^m cum dr̄: Ad 3^m
vel corru^o ſit ſubito vel ſucceſſiue: dr̄ fit ſubito ꝛ ſucceſſiue reſpectu diuerſoꝝ: qꝛ reſpectu forme corrūpende fit ſubito: qm̄ imediate poſt illud inſtās in quo corrūpens incipit agere tota forma corrupta eſt. reſpectu vo ſubiecti vel materie ſucceſſiue corrūpit̃: prius enī corrūpit̃ forma in pte ꝓpinq̄ q̄ȝ remota: ſicut ꝛ forma ꝓducēda ſucceſſiue ꝓducitur: ꝛ prius in pte ꝓpinqua q̄ȝ remota. ❡ Et ſi arguit̃ q̄ Inſtan^a
nō prius corrūpitur in pte ꝓpinqua q̄ȝ remota: qꝛ ad corruptionē ptis forme ſeqꝛ̃ corruptio totius forme: cuꝫ igitur imediate poſt. c. inſtās ſit corrupta ps forme: igit̃ imediata poſt. c. eſt corrupta tota for^a. Rn̄detur q̄ ad corruptionē Rn̄ſio.
ptis forme ſeqꝛ̃ corruptio toti^o forme ſm̄ numeꝝ: ſed nō ſm̄ ſpecieꝫ: vn̄ corrupta forma in p̄ma pte remanet adhuc forma eadē ſm̄ ſpeciē ꝛ nō ſm̄ numerū in ſcḋa pte: ꝛ ita remanet in tertia ꝛ q̄ta: ꝛ ſic ſucceſſiue. ❡ Ad 4^m cuꝫ arguit̃ Ad 4^m
q̄ ſi dareſ vltimū inſtans forme accn̄talis: ſequereſ q̄ aliqua totalis latitudo ſubito deꝑdereſ. Dicit̃ q̄ lꝫ totalis latitudo forme ſubito deꝑdaſ ſm̄ numerū: nō tn̄ deꝑdit̃ ſm̄ ſpēm: ꝛ iō nō eſt incōueniens: vn̄ ſi agens corrūpendo agat in caliditatē vt q̄tuor: incipiēs agere in. c. inſtās imediate poſt h̄ eſt corrupta aliq̄ totalis caliditas: remanet tn̄ alia caliditas. ſ. vt tria: q̄re ad ſaluāduꝫ ſucceſſionē motus ſufficit idētitas ſꝫ ſpēm: q̄re ꝛc̃. ❡ Pro opinione vo cōi ponunt̃ P^a ꝯ pro opinione cōi
alique ꝯnes reſpōſiue declarātes mām. p^a ꝯ ſit iſta. Nulli^o forme ſubalis deſinētis eſſe daſ vltimū inſtās eſſe. ꝓbatur ꝯ: qꝛ forme ſubalis ꝓducēde ſubſequētis ad corruptionē illius daſ primū inſtās: vt pꝫ per iaꝫ determinata: igit̃ illius non daſ vltimū inſtās eſſe. tenet ꝯña: qꝛ ſi dareſ vltimū inſtans forme corrūpende: ꝑ ſuppoſito p^o inſtāti eſſe forme ꝓducēde: ſeq̄ret̃ alterū hoꝝ incōueniētiū. aut q̄ illa duo inſtātia eēnt imediata: aut ſi eſſent mediata: q̄ in illo tp̄e me^o mā eēt ſine forma: ꝛ deductio manifeſta eſt ex dictis: quare ꝛc̃. ❡ Itē corruptio forme fit ſubito: ſicut ꝛ gn̄atio fit ſubito: igit̃ fit in iſtanti: q̄re in vno inſtāti hꝫ forma p̄mo eſſe corruptū: ꝛ ꝯñr ei^o daſ p^m non eſſe: igit̃ non daſ vltimū inſtans eſſe ei^o. pꝫ ꝯña: qꝛ illa duo inſtātia nō pn̄t eſſe imediata. ꝛ ſi ſunt mediata: ſeqꝛ̃ q̄ in illo tp̄e medio forma corrūpēda nec eſt nec nō eſt: qꝛ cū ſit poſt vltimū inſtans eſſe nō eſt: ꝛ cū ſit ante p^m non eſſe: nec nō eſt: q̄re ꝛc̃. ❡ Cor^a ſe Cor^m
qꝛ̃ q̄ nullius cōpoſiti hn̄tis formā deſinentē eſſe: daſ vltimū inſtans eſſe. pꝫ: qꝛ cōpoſitū tam cito ꝛ tunc p̄ciſe deſinit eſſe q̄ȝ cito ꝛ qm̄ eius forma deſinit eſſe: ſ forme deſinētis eſſe nō daſ vlti^m inſtans: ḡ nec eius cōpoſiti daſ vltimū inſtans. ❡ 2^a ꝯ. Nullius forme itellectiue deſinentis infor 2^a ꝯ
mare mām daſ vltimū inſtans in quo informat illā. ꝓbaſ ꝯ: qꝛ daſ p^m inſtans in quo forma cadaueris īformat mām corporis humani: igit̃ nō datur vltimū in quo forma intellectiua informat māꝫ. pꝫ ꝯña ex ſuperi^a dictis: qꝛ illa duo inſtantia non pn̄t eſſe imediata: ꝛ ſi ſunt mediata: tunc in illo tp̄e medio mā eſſet ſine forma: qḋ eſt inconueniēs. añs vo ſupra ꝓbatuꝫ eſt: q̄re ꝛc̃. ❡ Cor^a ſeqꝛ̃ q̄ nullius hoīs deſinentis eſſe daſ vltimū inſtās eſſe: ſed p^m inſtās nō eſſe. pꝫ: Cor^m
qꝛ tunc p̄ciſe deſinit eē q̄libet hō qm̄ eius forma deſinit informare mām: ſed forme intellectiue deſinētis informare mām nō datur vltimū inſtans in quo informat: ſ primuꝫ in quo nō: q̄re ꝛc̃. ❡ Et ſi arguitur ꝯͣ: ꝓbando q̄ nullus Inſtan^a
homo deſinit eē: qꝛ nec iſte deſinit eē: nec ille: ꝛ ſic de ſingulis: ḡ nullus hō deſinit eē. pꝫ ꝯña. añs ꝓbaſ. Et q̄ nec iſte deſinit eē: demōſtrato ſor. ꝓbaſ: qꝛ h̄ non deſinet eſſe de

mōſtrato numero binario ex aīa itellectiua ſortꝫ ⁊ mā pꝰſa ps eiꝰ:⁊ h̄ eſt ſoꝛ.ḡ ſoꝛ.nō deſinet eē:⁊ ſicut de iſto ꝓbať:ita ⁊ de quolibꝫ alio:q̄re ⁊c̄.

R̄ſio. ¶ R̄ndeť:ꝙ cōpoſituꝫ pt dupl'r deſinere eſſe.aut pp deſitionē forme:⁊ ſic cōpoſita deſinūt eſſe quoꝝ forme ſunt corruptibiles.aut pp deſitionē iformationis eiꝰ forme:⁊ ſic hō deſinit eē:qꝛ eiꝰ forma deſinit iformare māꝫ.¶ Ad argm̄ ḡ negať aňs.Ad ꝓbationē dī ꝙ binariꝰ ex aīa ſortis ⁊ mā eiꝰ nō eſt ſoꝛ.niſi qñ ille due ptes ſunt ſil' cōiuncte:q̄re lꝫ binariꝰ illaꝝ ptiū nō deſinat eſſe:tñ binariꝰ illaꝝ ptiuꝫ ſil' iunctaꝝ deſinit eſſe:q̄re maioꝛ eſt diſtinguēda:⁊ ſil'r minoꝛ:q̄re ⁊c̄.

3ᵃ ꝯ. ¶ 3ᵃ ꝯ.Nulliꝰ forme accidētalis diuiſibilis deſinētis eſſe dať vltimū inſtās eſſe:ſm ſe ⁊ q̄ōlibet ſui dī diuiſibilis:vt excludanť idiuiſibilia:vt inſtās:mutatū eē:vbi:⁊ hꝫ:qꝛ illoꝝ dať vltimū inſtās.dī non dať vltimū iſtās ſm ſe ⁊ q̄ōlbꝫ ſui:vt ꝯdicať Mātuano q̄ vult ꝙ cuiuſlibꝫ talis forme deť vltimū inſtās ſm ſe ⁊ q̄ōlibet ſui:qꝛ vult ꝙ talis forma in aliq̄ inſtāti eſt:⁊ non imediate poſt illud erit ipſa:nec aliqd ſui.in via ƀo cōi lꝫ ꝯcedit ꝙ cuiuſlibꝫ forme accn̄talis deſinētis eē:ſi nō ſit ſucceſſiua nec depēdēs a ſucceſſiuo dať vltimū iſtās:ſic ꝙ in aliquo iſtāti erit:⁊ nō imediate poſt illud erit tota:tñ aliqd illiꝰ erit.ꝓbať mō ꝯ illa negatiua poſita ꝯ Mātuanū:qꝛ q̄lꝫ talis forma accn̄talis diuiſibilis d̄ſinēs eē corrūpiť ſucceſſiue ꝑ ptē poſt ptē:igiť ſignato tpe adeq̄to illi motui corruptiuo vltimū iſtās illiꝰ tpis erit pͥmͫ inſtās nō eē talis forme. pꝫ:qꝛ añ illud iſtās ſp eſt aliqd illiꝰ forꝰ:⁊ in illo iſtāti nihil eſt illiꝰ forme:igiť illud iſtas eſt pͥmͫ iſtās nō eē illiꝰ forme ſꝫ ſe ⁊ q̄ōlꝫ ſui:q̄re nō dať vltimū iſtās eiꝰ ſm ſe ⁊ q̄ōlibꝫ ſui.

Coꝛm ¶ Coꝛ' ſeqť ꝙ nulliꝰ rei deſinētis eē dať vltimū inſtās eē:niſi ſit accn̄s indiuiſibile.pꝫ:qꝛ oīs res deſinēs eſſe: vel eſt ſuba:vel accn̄s.ſi ſuba vel ſimplex vl' cōpoſita.⁊ pꝫ ꝙ nulliꝰ ſube deſinētis eē dať vltimū iſtās eē:⁊ ſi accn̄s vel diuiſibile vl' iduiſibile:⁊ pꝫ ꝙ nulliꝰ accn̄tis diuiſibilis dať vltimū iſtās eē ſꝫ ſe ⁊ q̄ōlꝫ ſui:q̄re ⁊c̄.¶ Ex his facile eſt rñdē ad argꝰᵃ ꝯ iſtaꝫ viā.

Ad pͥmū ꝯ Petro Man. ¶ Ad pͥm nō admittiť ꝑſuppoſitū.f. ꝙ ad corruptionē ptis forme ſeq̄tur corruptio totiꝰ forme: q̄re ad argm̄ pꝫ cū dī.in q̄cūq꞉ forma corrūpēda eſt ſignare vnū inſtās in quo corrūpēs incipit agere:ꝯcedo:ſꝫ illud eſt vltimū:negať.Ad ꝓbationē cū dī talis forma hꝫ eſſe in illo inſtāti:ꝯcediť.⁊ cum dī: ⁊ non imediate poſt illud hꝫ eē:negať.⁊ cū tu arguis:qꝛ imediate pꝰ illō eſt aliqd eiꝰ corruptū:ꝯcediť:ḡ ⁊ tota eſt corrupta.negať ꝯña.¶ Ad replicā:cū dī:ſeqť ꝙ ps erit ſuū totū:dī ꝯcedēdo illō māl'r loq̄ndo ⁊ non formal'r.māl'r dico:qꝛ idē:ce ps erit id qō eſt ſuū totū:⁊ h̄ eſt veꝝ.formal'r ƀo nō:qꝛ ps inq̄tū huius nō erit ſuū totū.Et cū tu arguis vlteriꝰ:qꝛ ſi ps eēt ſuū totū:ſeq̄reť ꝙ idē augereť ⁊ diminuereť in eadē hora.negať ꝯña.⁊ ad ꝓbationē dī ꝙ ſoꝛ.diminuitur in illa hoꝛa:qꝛ plus ꝓpoꝛtionabil'r diminueť q̄ꝫ augebiť.Et cū tu ꝓbas ꝙ augebiť ſic:h̄ augebiť ⁊ h̄ erit ſoꝛ.ḡ ſoꝛ.augebiť.negať ꝯña:ſicˀ nō ſeq̄r:h̄ curret ⁊ h̄ erit papa:ḡ papa curret:qꝛ ſtat aňs eē veꝝ: ⁊ ꝯñs fl'ꝫ.poſito ꝙ ſoꝛ.curret cras:⁊ pꝰ cras ñ curret qñ erit papa.ſꝫ minoꝛ dꝫ eē:⁊ h̄ qñ curret erit papa: qꝛ in ſyllo reſolutoꝛio de pterito vel de futuro minoꝛ dꝫ reſtrigi ad verificari ꝓ eadē pte tpis ꝓ q̄ maioꝛ:al'r nō valet: q̄re in argumēto tuo minoꝛ deberet eē iſta:⁊ h̄ qñ augebit erit ſoꝛ. qō eſt falſuꝫ.¶ Si q̄s tñ vellet ſubtiliꝫare magis poſſet dicere ꝙ ps erit totū:nō tñ ps erit ſuū totū: qꝛ ſcōa ſigñat ꝙ ps erit ſui ipſiꝰ totū qō eſt falſuꝫ:qꝛ nihil erit totū ad ſeipꝫ: ⁊ iō lꝫ illa ps forme erit illa totalis forma:nō tñ erit illa totalis forma extēſa ꝑut eſt tota ad illā parteꝫ.

Ad 2m ¶ Ad 2m dī vt ſupra negādo ꝯňaꝫ.ad ꝓbationē ſil'r negať ꝯña illa applicato fridiſſimo ad illud minimū in aliq̄ inſtāti:h̄ imediate poſt h̄ ifridabit:igiť h̄ imediate poſt h̄ ꝯdēſabit. ¶ Ad replicā admitto dare maximā fridītaťe ad quā nō ſeqť cōdenſatio q̄ ſit vt.4.Et cū dicis:ſit vnꝰ magnus aer ꝑ totū fridus vniformiter vt q̄tuoꝛ.admitto.Et cū dicis ab illo ſepareť vnus aer minimꝰ cui applicet ſūme fridū:negať ꝙ ab illo aere frido vt q̄tuoꝛ:poſſit ſeparari vnꝰ minimus aer cū tanto gradu fridītatis.⁊ rō eſt:qꝛ eq̄lis gradus fridītatis in minoꝛi mā plus repugnat forme q̄ in maioꝛi: q̄re nō ꝓcedit argm̄.

Inſtanᵉ ¶ Et ſi replicas ꝯ:qꝛ hic non eſt repugnātia ex parte forme cū ſil'is forma in ſpecie ſtet cū tanto gradu fridītatis:nec ex pte māe ꝑ idē:nec ex pte fridītatis: ex q̄ cū tanta fridītate ſtat forma aeris in aliq̄ mā:igiť non eſt repugnātia ex pte aliq̄.

R̄ſio. ¶ R̄ndeť ꝙ nō eſt repugnātia ex pte alicuius iſtoꝝ diuiſi:ſꝫ oium ſil:qꝛ cū corpus minimū ſit ceteris paribꝰ debilius:nō pōt ꝯſeruari forma eius cū diſpōnibꝰ ita diſconuenietibꝰ ſicut ꝯſeruaľ in corpe maioꝛi:q̄re ⁊c̄.

Ad 3m ¶ Ad 3m cū arguiť:ꝙ ſi nō dareť vltimū iſtās: tūc forma ſtaret in mā cū diſpōne minoꝛi minima.negať ꝯña.ad ꝓbationē cū dī.capiať minima diſpō cū qua ſtat forma aſini.nō admittiť ſicˀ dcm̄ eſt ſupra: ꝙ deť minima diſpō cū q̄ pōt ſtare forma:q̄re argm̄ non ꝓcedit.¶ Ad replicā cū dī:ſi dať minima diſpō cū q̄ non pōt ſtare forma: ſit caliditas vt q̄tuoꝛ minima cum qua nō pōt ſtare forma aſini:⁊ tūc quero q̄ ſit minima cū q̄ nō pōt ſtare forma ſeminis:dī ꝙ nō eſt dictū determinate ꝙ deť minima cū q̄ nō:ſꝫ dictū eſt diuiſiue ꝙ dať minima cū qua nō:vel maxima cū q̄ nō.Concedit tñ in ꝓpoſito dari vtrāq꞉:ſꝫ diuerſimode:qꝛ dať minima cū q̄ nō a pte intēſioꝛi:⁊ maxia cū qua nō a pte remiſſioꝛi.ƀbi gr̄a.ſi forma aſini ſtet a caliditate vt duo vſq꞉ ad quattuoꝛ:tūc caliditas vt q̄tuoꝛ eſt minima cū q̄ non:qꝛ eſt minima inter oēs ſupra:cū q̄bus non pōt ſtare.caliditas ƀo vt.2.eſt maxia cū qua nō:qꝛ eſt maxima inter oēs infra cū q̄bus non pōt ſtare.Cū ḡ tu q̄ris:q̄ eſt minima cū q̄ non pōt ſtare forma ſeminis:dico ꝙ hec ſumenda eſt a pte intēſioꝛi:⁊ iſta eſt minima cū q̄ introduciť forma aſini.verbi gr̄a:caliditas vt tria eſt minima cū q̄ non pōt ſtare forma ſeminis:⁊ eſt minima cū qua introducitur forma aſini:q̄re argm̄ non eſt ad ꝓpoſituꝫ.

Inſtanᵉ ¶ Et ſi arguiť ꝙ ſeq̄tur:ꝙ forma aſini pōt ſtare cū minoꝛi diſpōne q̄ ſit illa cū qua introduciť.¶ Itē ſeq̄tur ꝙ forma aſini pōt ſtare cū eadē diſpōne:cū qua forma ſeminis.

R̄ſio. ¶ R̄ndetur cōcedēdo vtrūq꞉:qꝛ hoc eſt neceſſe apud viā cōeꝫ q̄ ponit dari minimā diſpōnē:cū qua forma introduciť:⁊ tñ nō datur minima:cū qua pōt ſtare:qꝛ ſi dareť neceſſe eſſet cōcedē dari vltimū inſtās ipſiꝰ forme:qō negat oino.

Ad 4m ¶ Ad 4m cū arguiť:q̄libet forma ꝯſiſtit in idiuiſibili:ḡ cuiuſlibꝫ forme dať vltimū inſtās.negať ꝯña.Et ad ꝓbationē cum dicis. Signato inſtāti in quo corrūpens incipit agere in indiuiſibile:illud eſt vltimū:qꝛ imediate poſt illud aliqd eſt corruptū:ſꝫ q̄licūq꞉ corrupto ex idiuiſibili nihil remanet:ergo. Dī pͦ q̄tū ad formas ſubales ꝙ corrūpens nō pōt agere imediate in illas:ſed imediate agit in q̄litatiuas diſpōnes:⁊ ille nō ſtant in idiuiſibili:qꝛ nō eſt dare minimā diſpōnē: cū qua pōt ſtare forma.Diciť ſcōo q̄tū ad formas accn̄tales ꝯſiſtentes in idiuiſibili:que tñ diuiſibiles ſunt:ſicut ſūt q̄litates itēſiue determinate:⁊ q̄titates determinate:ꝙ lꝫ ſm viā cōeꝫ deť vltimū inſtās eē cū ſimpl'r pp id ꝙ cōſiſtūt in idiuiſibili:nō tñ dať vltimū iſtās eſſe cū ſm ſe ⁊ q̄ōlꝫ ſui:ſicˀ vult Mātuanꝰ:ꝓpea qꝛ diuiſibiles ſūt ⁊ ſucceſſiue ꝑdibiles.Argm̄ aūt ꝓbat de eo qō eſt ſimpl'r indiuiſibile dari vltimū inſtās:cum dicit ꝙ nihil remanet de coꝛ poſt q̄ icipit corrūpēs agere in illō.

2ᵃ difficultas annexa. ¶ Circa dicta occurrit difficultas.An ad variationē ptis forme ſubalis ſequať variatio totius forme:⁊ ꝑiter cōpoſiti.

Affirmatiue pro Petro Mātuano et pꝛimo. ¶ Et pmo arguiť pro via Mātuani ꝙ ſic:qꝛ ſi nō:maxime eſſet:qꝛ nō poſſet aliquid hn̄s formā extenſam augeri vel diminui:ſꝫ h̄ non eſt inconueniēs:imo neceſſe:vt ꝓbabo:ḡ ⁊c̄.Tenet ꝯña cū ma-

Ad pᵐ arg. pro pe ꝯfir. mationē dicat.

gumēta Māuani. ¶ Ad pᵐ dī ꝙ concludit ꝙ .b. ignis nō poteſt augeri: ⁊ hoc ꝯcedo loquēdo de augmētatione propria. Et cū tu dicis ꝙ ſimile eſt de rebus aīatis que dicunt̄ ꝓprie augeri: qꝛ ſi ſemipedali ꝑexiſtēti addat̄ aliud ſemipedale: nec pᵐ augēt̄ nec 2ᵐ. dicit̄ ꝙ vtrūqʒ augēt̄ per extēſionē factā in vtroqʒ: non tn̄ vnuʒ dī augeri per additionē alterius.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ dicit̄ ꝙ argumētum cōcludit ꝙ res īaīata non pōt ꝓprie diminui: ſed minorari ſic. Et cuʒ dicis ꝙ idē ſequit̄ de re aīata, negat̄. Ad ꝓbationē dī ꝙ ſi ab a. plāta pedali exiſtēte in oriēte: ſeparet̄ ſemipedale: ⁊ ponat̄ in occidēte: nō eſt illa diminutio ꝓprie loquēdo: ſʒ minoratio. vn̄ ſicut non oīs maioratio eſt augmētatio: ſed ſolū illa que fit per extēſionē ſequētē ꝯuerſionē rei in ſubaʒ aliti: ita nō oīs minoratio rei eſt diminutio: ſed ſoluʒ illa q̄ fit per reſtrictionē ſequētē ad reſolōnē ſube aliti. Si āt diminutio fiat ſic: pars que reſcindit̄ nō poterit poni in occidēte. ⁊ ſi adhuc ꝑ potentiā diuinā poneret̄: nō eſſet eiuſdeʒ ſpēi cuʒ illa a qua reſcindit̄: qꝛ forma prior corrupta eſt in illa. Et hec de iſta queſtione.

¶ Qō. V.

Affirmatiue ꝑ Mā. Argī pᵒ.

VTrum quelibʒ ps quātitatiua aīalis ſit aīal. ¶ Et arguit̄ pᵒ ꝙ ſic rōnibꝰ Māuani. Primo: qꝛ q̄libet pars quātitatiua aīalis eſt eiuſdē ſpēi ſpālilliſſime cum ipſo aīali: igit̄ quelibet pars q̄ntitatiua aīalis eſt aīal. tenet ꝯña: qꝛ quecūqʒ ponūt̄ ſub eadē ſpecie recipiūt ꝑdicationē eiuſdē ſpēi: ⁊ ꝯñr eiuſdē generis. ¶ Antecedēs ꝓbat̄ per vnū ꝑſuppoſitū qd̄ dicit. ꝙ quecūqʒ habēt formas vltimatas eiuſdē ſpeciei ſpāliſſime ſūt eiuſdē ſpeciei ſpāliſſime: ſed q̄libet pars q̄ntitatiua aīalis habet formā vltimatā eiuſdē ſpēi ſpecialiſſime cū ipſo aīali. pʒ pᵒ in aīalibꝰ habētibus formas extēſas: qꝛ quodlibet tale aīal habet vnam formā extenſam per totū: qꝛ aliter nō eēt quātitas cōtinua eius: ⁊ quelibet pars illius forme eſt eiuſdē ſpeciei cū tota forma: qꝛ eſt homogenea: pʒ ſimilr̄ in habentibꝰ formā inextēſam. ſ. indiuiſibilē: qꝛ illa eſt tota in toto: ⁊ tota in qualibet parte. q̄re q̄libet pars talis aīalis hʒ formā vltimatā eiuſdeʒ ſpeciei cū toto aīali. q̄re ⁊c̄. ¶ Itē ſimilr̄ probatur ꝙ q̄libet pars hoīs eſt hō: qꝛ quelibet pars hoīs eſt eiuſdeʒ ſpeciei cū homine. igit̄ quelibet pars hoīs eſt hō. tenet ꝯña vt ſupra: qꝛ quecūqʒ ſunt in eadē ſpecie recipiunt ꝑdicationem eiuſdē ſpeciei. antecedēs ꝓbatur: qꝛ q̄libet pars hoīs hʒ formā vltimatā eiuſdē ſpeciei ſpāliſſime cum homine: igit̄ q̄libet pars hoīs eſt eiuſdē ſpeciei ſpāliſſime cum homine: q̄re ⁊c̄. ¶ Silr̄ pōt ꝓbari ꝙ quelibet pars bouis eſt bos. ⁊ ita de qualibet ſpecie.

Argī 2ᵒ ¶ Scdō ꝑncipalr̄ arguitur: qꝛ ſi nō quelibet pars aīalis eſſet aīal: ſequeret̄ ꝙ ſube nō cōicantes in ſpecie eſſent equalis ꝑfectionis eſſentialis. conſequēs eſt falſuʒ: ⁊ ꝯ vnū preſuppoſituʒ qd̄ dicit. Nulle ſubſtantie nō cōicantes in ſpecie ſunt eiuſdeʒ ꝑfectionis eſſentialis. probat̄ conſequētia: qꝛ ſi nō quelibet pars aīalis eſt aīal: nō quelibet pars aīalis eſt eiuſdeʒ ſpeciei cum aīali. ⁊ tn̄ quelibet pars aīalis eſt eiuſdem perfectionis eſſentialis cum aīali: qꝛ participat eadē forma vltimata cū ipſo aīali: igitur ſube non cōicantes in ſpecie ſunt eiuſdē perfectionis eſſentialis: qd̄ eſt impoſſibile. quare ⁊c̄.

Argī 3ᵒ ¶ Tertio ꝑncipaliter arguit̄: qꝛ ſi non q̄libet pars aīalis eſſet aīal: ſequeretur ꝙ eſſet poſſibile aliqd̄ tranſire de ſpecie in ſpeciem ipſo nō corrupto. ꝯñs eſt impoſſibile. ⁊ ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ ſi ps bouis non eſt bos: cum tn̄ pars bouis poſſit eſſe bos: vt in caſu cōi: abſciſſa auricula totū preter auriculā qd̄ erat pars bouis: erit bos: igit̄ pars bouis trāſiret in ſpeciē bouis: ipſo non corrupto eſſentialiter. q̄re.

Negatiue ꝑ viā cōi arguit̄ pᵒ.

¶ In oppoſitū arguit̄ pro via cōi. qꝛ nullū etherogeneū predicat̄ in recto de partibꝰ ſuis. ſed aīal hō ⁊ alia aīalia ſunt etherogenea: igit̄ nō ꝑdicatur in recto de partibꝰ ſuis: ⁊ per ꝯñs ps q̄ntitatiua aīalis nō eſt aīal: ⁊ pars hoīs nō eſt homo. pʒ ꝯña cum minori: qꝛ oīa aīata ſunt etherogenea: inaīata ꝟo ſūt homogenea. maior ꝟo ꝓbat̄: qꝛ per hoc diſtinguit̄ etherogeneū ab homogeneo: qꝛ etherogeneū eſt illud cuiꝰ nulla ps quātitatiua eſt eiuſdē denominationis cū toto. homogeneum ꝟo eſt illud cuius q̄libet ps quātitatiua eſt eiuſdeʒ denominationis cū toto. quare ⁊c̄.

¶ 2ᵒ arguitur ſic. Si q̄libet ps quātitatiua aīalis eſſet aīal: ⁊ q̄libet ps hoīs eſſet hō: ſequeret̄ ꝙ q̄libet ps hoīs eſſet aīal rōnale ⁊ riſibile: ⁊ ꝯñr pes hoīs eſſet aīal rōnale ⁊ riſibile. ꝯñs eſt falſuʒ: qꝛ pes nō pt̄ rōcinari neqʒ ridere. ⁊ pʒ ꝯña: qꝛ de quocūqʒ ꝑdicat̄ diffinitū ꝑdicat̄ diffinitio ⁊ paſſio diffiniti. q̄re. ¶ Item ſi pes eſt hō: ⁊ hō eſt aīal greſſibile bipes. igit̄ pes eſt aīal bipes. pʒ ꝯña: ⁊ ꝯñs eſt falſuʒ: qꝛ ſi pes eſt bipes: tūc bipes eſſet q̄drupes qd̄ eſt falſuʒ. q̄re ⁊c̄. *Argī 2ᵒ*

¶ 3ᵒ arguit̄ ſic. Si q̄lʒ ps quātitatiua aīalis eēt aīal: tūc quelʒ ps ſortis eēt ſortes. ꝯñs eſt falſuʒ: vt ꝓbabo. ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ ſi q̄libet ps quātitatiua aīalis eſt aīal ſor. eſt aīal. igit̄ q̄libet ps quātitatiua ſor. eſt aīal. ſʒ nō pōt eſſe aliud aīal q̄ʒ hō ꝑꝑ habere formā humanā. tunc vltra. ſi q̄libet ps ſor. eſt hō: ⁊ nō pōt eē alius hō q̄ʒ ſor. qꝛ hʒ eandeʒ aīam intellectiuā numero q̄ʒ hʒ ſor. ⁊ mā nō facit ad idēntitatē numeraleʒ: qꝛ ꝯtinue fluit ⁊ reſoluit̄: igit̄ q̄libet ps ſor. eſt ſor. ꝯñs eſt falſuʒ: qd̄ ꝓbat̄: qꝛ ſeq̄t̄. q̄libet ps ſor. eſt ſor. ſʒ ſor. eſt tripedalis: igit̄ q̄libet ps ſor. eſt tripedalis. ꝯñs eſt manifeſte falſuʒ. igit̄ illud ex q̄ ſequit̄. nō minor. ḡ maior. *Argī 3ᵒ*

¶ Itē ſi q̄libet ps ſor. eſt. ſor. ſʒ ſor. eſt albus. poſito ꝙ due tertie eiꝰ ſint albe: ⁊ tertia ps eiꝰ nigra: igit̄ q̄libet ps ſor. eſt alba. ꝯñs eſt falſuʒ. q̄re ⁊c̄. ¶ De h̄ ſunt opiniones. Et pᵒ ꝑtractabo opinionē Māuani. 2ᵒ cōmunē.

¶ Pro opinione Māuani ponunt̄ aliq̄ ꝯnes. ¶ Et ꝑſupponunt̄ tria. pᵒ ꝑſupponit̄ ꝙ oīa compoſita nālia hñtia formas vltimatas eiuſdē ſpēi ſpāliſſime ſunt eiuſdē ſpeciei ſpāliſſime. pʒ: qꝛ forme ſubales eiuſdē ſpeciei nō pñt diſtribui in materijs diuerſaꝝ ſpecieꝝ ſubaliū: iō ſi forme vltimate ſubales ſūt eiuſdē ſpeciei ſpecialiſſime. ⁊ ēt tota cōpoſita ſunt eiuſdeʒ ſpeciei ſpāliſſime. ¶ Itē cōpoſita nālia ponūtur in ſpecie ꝑ formas coꝝ vltimatas. igit̄ ſi forme ſunt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime: ⁊ compoſita. *pᵐ ſupp. poſitū ꝑ Mā.*

¶ 2ᵒ ꝑſupponit̄ ꝙ nulle due ſube nō cōicantes in ſpecie ſunt eq̄lis ꝑfectionis eēntialis: pʒ de ſe. *Scdm ꝑſupᵐ*

¶ 3ᵒ ꝑſupponit̄ ꝙ ille terminus hō ꝑut eſt de ꝑdicamēto ſube eſt terminꝰ abſolutꝰ: ⁊ ſpēs ſpāliſſima. ideʒ ꝑſupponit̄ de terminis aliaꝝ ſpecieꝝ ſpecialiſſimaꝝ. ſicut de iſto termino equus: bos: aſinꝰ: ⁊ hō: ꝑſuppoſitū pʒ. *Tertiū ꝑſupᵐ*

¶ Ex qbꝰ īfert̄ pᵒ hec ꝯ. Qōlibʒ mēbrū alicuiꝰ aīalis cū q̄lʒ mēbro eiuſdeʒ aīalis ē eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. pʒ: qꝛ qōlʒ mēbꝝ hʒ formaʒ eiuſdē ſpēi cū forma alteriꝰ mēbri. ⁊ q̄cūqʒ hñt formā vltimatā eādā eiuſdē ſpēi ſpāliſſime ſunt eiuſdē ſpēi ꝑ ꝑſuppoſitū. igit̄ qōlʒ mēbrū alicuiꝰ aīalis cū q̄lʒ mēbro eiuſdeʒ aīalis eſt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime. pʒ ꝯña cū minori. maior ꝓbat̄. ⁊ pᵒ de aīalibꝰ hñtibꝰ formā extēſaʒ: qꝛ qōlʒ tale aīal hʒ formā extēſaʒ ꝑ totū cuiꝰ q̄lʒ ps eſt eiuſdē ſpēi cū tota: cuʒ ipſa forma extēſa ſit homogenea: pʒ ēt idē de aīalibꝰ hñtibꝰ vltimatā formā inextēſaʒ ⁊ idiuiſibilē: qꝛ in oībꝰ talibus qōlibʒ mēbꝝ hʒ formā vltimatā eiuſdē ſpēi cū q̄libʒ alio mēbro eiuſdē aīalis. q̄re ⁊c̄. *pᵃ ꝯ*

¶ Et iō caro ⁊ nerui ſunt eiuſdē ſpēi ſpāliſſime: q̄uis ſpecie differāt a ſpiritu ⁊ ſanguie: ⁊ a quolʒ alio humore: qꝛ nullus iſtoꝝ aſſimilatꝰ eſt ſube mēbri. q̄re ⁊c̄.

¶ Sequit̄ 2ᵒ. ⁊ eſt 2ᵃ ꝯ: ꝙ q̄libʒ ps quātitatiua aīalis eſt eiuſdē ſpeciei cum ipſo aīali: pʒ qꝛ q̄libet talis ps quātitatiua hʒ formā vltimatā ſubalē eiuſdē ſpeciei cū toto cōpoſito: qꝛ q̄libet ps hʒ eandē formā nuō vltimatā cuʒ toto: aut hʒ formā extenſaʒ ſicut ⁊ ſuū totū compoſitū homogeneū: quare ⁊c̄. *2ᵃ ꝯ*

¶ Ex qbus ſequit̄ 3ᵒ. ⁊ eſt 3ᵃ cōcluſio: ꝙ q̄libet ps quātitatiua alicuius cōpoſiti nālis eſt eiuſdeʒ perfectionis eſſentialis cū ſuo toto. pʒ iſta adiuuante ſcda *3ᵃ ꝯ*

ſuppōne. ¶ Itē dato oppoſito ꝯclōnis ſequit̄ ꝙ foret poſ-
ſibile aliqd trāſire de ſpecie in ſpēz ſpālıſſimā ſubalē ipſo
nō corrupto: pꝫ qꝛ pars bouis p̄t ēē bos ꝙuis ponat̄ ꝙ nō
4ª ꝯ ſit bos. ¶ Ex quib⁹ ſequit̄, ⁊ eſt 4ª ꝯ: ꝙ quelꝫ pars quāti-
tatiua aīalis eſt aīal: ⁊ quelꝫ pars quātitatiua hoīs eſt hō: ⁊
quelꝫ ꝑs bouis eſt bos: ⁊ ſic de alijs. pꝫ qꝛ quelꝫ ꝑs quātita-
tiua iſtoꝝ eſt eiuſdē ſpēi cū toto cōpoſito: quare recipit eā-
dē denominationē ſpecificā ⁊ genericā cū toto. q̄re. ¶ Itē
dato oppoſito ꝙ ꝑs quātitatiua hoīs nō ſit hō: ſequit̄ cū ta-
lis ꝑs ſit in gn̄e ꝙ ſit in aliq̄ ſpecie: quare erit in alia ſpecie
ab hoīe. ⁊ ſic ſequit̄ ꝙ cōpoſita hn̄tia formas eiuſdem ſpēi
ſpālıſſime differrēt ſpecie ꝯ p^m ꝑſuppoſitū. ¶ Itē dato op-
poſito ſequit̄ ēt ꝙ eſt dare ſpēs nō cōicātes equalis perfe-
ctionis ꝯ 2^am ſuppōnez. ⁊ capiant̄ iſti termini ſpecifice: hō:
bos: hō: mere ſubalr̄ ꝑ cōpoſito ex mā ⁊ forma ſubali: ⁊ hec
ſolet vulgus aſpernari: qꝛ capiunt terminos aliqñ aliter.
5ª ꝯ ¶ Ex quib⁹ ſequit̄, ⁊ eſt 5ª ꝯ. ꝙ qōlꝫ cōpoſitū nāle erit ho-
mogeneū: qꝛ qōlꝫ compoſitū nāle mere ſubalr̄ ſumptū ſu-
mit eandē denominationē ſm ſpēm ſpecialıſſimā: quā ſu-
mit ſua pars: qꝛ qōlꝫ tale compoſitū eſt eiuſdē ſpēi ſpecia-
lıſſime cū qualibꝫ ſua parte: ideo hō eſt qd homogeneū: ſꝫ
ſm alias denomiationes accn̄tales ſit etherogeneū. Et nō
ſolū oē corpus eſt homogeneū: ſed ēt quelꝫ forma extēſa: ⁊
ēt quelꝫ mā: ⁊ breuiter oīs res corporea eſt homogenea: qꝛ
ipſa eſt eiuſdē ſpēi ſpecialıſſime cū qualibꝫ ei⁹ parte quā-
titatiua. ¶ Ultrio addit remouēdo vnū dubiū dicēs. Quā-
uis tñ cōcedat̄ ꝙ quelꝫ pars aīalis ſit aīal: nō tñ cōceden-
dū eſt ꝙ quelꝫ pars ſortis ſit ſoꝛ. habito ꝙ ille termin⁹ ſoꝛ.
ſit terminus diſcret⁹: qꝛ ſi aliqua ꝑs ſoꝛ. ſit ſoꝛ. ſit iſta pars
quātitatiua. b. ⁊ arguit̄ ſic. ſoꝛ. eſt pedalis: ſit. n. ita grā argu-
mēti. ⁊ ſoꝛ. eſt. b. ꝑs igit̄. b. ꝑs quantitatiua eſt pedalis. ꝯñs
eſt falſuꝫ: qꝛ tūc pars eēt eq̄lis toti cui⁹ eſt ꝑs. ꝯña iſta tenet
Ad pmā ex^m ꝓ pte negatiua rndet. expoſitoꝛie: qꝛ ſoꝛ. eſt termin⁹ diſcret⁹. ¶ Ad argumēta in
oppoſitū facile rndet̄ pro Marſiliano. ¶ Ad p^m negat̄ ma-
ioꝛ. ſ. ꝙ nullū etherogeneū ꝑdicet̄ in recto de partibus ſuis
quātitatiuis: qꝛ idē eſt etherogeneū ⁊ hōgeneuꝫ. ⁊ ad ꝓba-
tionē negat̄ ꝙ etherogeneū ſit cui⁹ nulla ꝑs eſt eiuſdē deno-
minationis cū toto: ſꝫ etherogeneuꝫ eſt cui⁹ quelꝫ ꝑs eſt di-
uerſe denominationis a toto. ¶ Modo iſta ſtant ſil̄ ꝙ ꝑs
ſit diuerſe denominationis a toto: ⁊ ēt ſit eiuſdē denoiatio-
nis cū toto. nā caro: neru⁹: ⁊ hm̄ q̄ ſunt ptes ſūt diuerſe deno-
minationis a toto: ⁊ ēt ſūt eiuſdē denoiationis cū toto: qꝛ q̄-
libꝫ talis eſt aīal ⁊ hō: ⁊ iō hō ē hōgeneū ⁊ etherogeneū: qḋ
meli⁹ pꝫ itelligēti greca vocabula: a qb⁹ deriuāte ſt iſte due
Ad 2^m dictōes hōgeneū ⁊ etherogeneū. hec Marſilian⁹. ¶ Ad 2^m
cū dī. ſi quelꝫ ꝑs hoīs eēt hō: ēt q̄lꝫ ꝑs hoīs eēt aīal rōnale.
cōcedit̄ ꝯña ⁊ ꝯñs: capiēdo ly rōnale ꝓ dr̄ia hoīs: ⁊ ly riſi-
bile ꝓ paſſione ei⁹. ſꝫ negat̄ poſtea alia ꝯña. pes hoīs nō p̄t
rōcinari: nec ridere. g̃ pes hoīs nō eſt rōnalis nec riſibilis:
qꝛ iſti termini ſignificāt hn̄s potentiā: puta aīam ex ſui nā
rōnis ⁊ riſus ꝓductiuā: ⁊ h̄ ſemꝑ remanet ſtāte aīa intelle-
ctiua in corpe: q̄uis auferat̄ nālis actus rōcinādi ⁊ ridēdi
ex defectu alterius requiſiti: vel intrīi: vel alterius. ¶ Ad
aliud. pes hoīs eſt hō: ſꝫ hō eſt bipes. g̃ pes hoīs eſt bipes.
dī ſil̄r cōcedēdo ꝯñaꝫ ⁊ ꝯñs: capiēdo illuꝫ terminū bipes:
vt ſignificat hn̄s potentiā ad habendū duos pedes. ſꝫ ſi ca-
piat̄ vt dicit actū negat̄ ꝯña: ⁊ ꝯñs. ¶ Ad 3^m negat̄ ꝙ ſi q̄-
Ad 3^m libꝫ ꝑs hoīs eſt hō: ꝙ quelibet pars ſoꝛ. ſit ſoꝛ. ⁊ ad ꝓbatio-
nē cōcedo ꝙ q̄libet pars ſoꝛ. ſit hō: ⁊ cū tu dicis: ſed nō pōt
eſſe alius hō q̄ ſoꝛ. negat̄: qꝛ ſoꝛ. dicit hoīem cōpoſitū ex. a.
aīa itellectiua grā exēpli ⁊ tāta mā. vbi grā. bipedali ſi ſoꝛ.
Instan⁹ ſit tātus. ⁊ pꝫ ꝙ nulla pars ſoꝛ. eſt. ſoꝛ. Et ſi tu diceres. ſeq-
tur ꝙ ſoꝛ. nō maneret idē per aliqḋ tp̄s: qꝛ cōtinue fit aliq̄
Rn̄ſio. reſolutio in vdūēte. ¶ Ad hoc rndebit̄ in ſequenti qōne: qꝛ
nō opꝫ ponere ca^m in cap. ¶ Pro via vo cōi ponunt̄ aliq̄

ꝯnes rn̄ſiue ad queſitū. ¶ Et ꝑſupponit̄ p̄ ꝙ nihil pōt eſſe Preſuppoſitū ꝓ via cōi.
in genere ſube niſi ſit ens cōpletuꝫ in nā. pꝫ: qꝛ ſuba ꝑdica-
mētalis dī a ſubſtare ⁊ a ſubſiſtere: ſꝫ ſolū ens cōpletuꝫ in
nā ſubſtat ⁊ ſubſiſtit. qꝛ ſubſtare eſt ſubeſſe. ſubſiſtere. i. fir-
mari. q̄re ⁊c̄. ¶ Aduerte tñ ꝙ ſubſiſtē diuerſimode acce-
ptū eſt: nā apud prouectiores ſubſiſtere prius cōpetit ſcḋis
ſubſtātijs q̄ p̄mis: ſꝫ p̄me ſunt i qb⁹ ſcḋe ſubſiſtūt: ⁊ ſic ſub-
ſiſtē videt̄ iportare eē ꝑmanēs. Apud modernos vo ſubſi-
ſtere idē eſt ꝙ per ſe exiſtere. ⁊ ſic ꝑus cōpetit p̄mis ſubſtā-
tijs q̄ ſcḋis: ⁊ iō volunt ꝙ iſte ſint due conditiones indiui-
duoꝝ ꝑdicamēti ſube. ſ. per ſe exiſtere ⁊ accitib⁹ ſubſtare:
ſꝫ in hoc nō facio vim: qꝛ nō variāt ꝓpoſitū nr̄m: ſi tñ vis
hoc ample videre recurre ad cōmentarios nr̄os ſuper lib^o
ꝑdicamentoꝝ. ¶ Ex hoc infero aliquas ꝯnes. ¶ Prima p^a ꝯ
ꝯ ſit iſta. Nulla pars quantitatiua alicuius aīalis: vt hoīs:
bouis: ⁊ hm̄ eſt per ſe in genere ſube. probat̄ ꝯ: qꝛ oē qḋ eſt
per ſe in gn̄e ſube, eſt ens cōpletū in nā preſuppoſituꝫ: ſed
nulla pars quātitatiua aīalis eſt ens completū in nā: igitur
nō eſt per ſe in gn̄e ſube. ¶ Scḋa ꝯ. Omne corpus aīatuꝫ 2^a ꝯ
eſt etherogeneū. ꝓbat̄ ꝯ: qꝛ etherogeneum dicit̄: qḋ habet
partes diuerſi generis. i. diuerſe rōnis vl̄ denominationis:
ſꝫ oē corpus aīatuꝫ habet partes diuerſe denominationis:
pꝫ qꝛ aīa eſt actus corporis organici: ergo corpus aīatū ha-
bet diuerſa organa: ⁊ cōſequēter hꝫ partes diuerſe denomi-
natiōis. ¶ Tertia ꝯ. Nulla pars quātitatiua alicuius aīa-
lis vt hoīs ⁊ bouis ⁊ hm̄ eſt aīal. probatur p̄: qꝛ nihil recipit 3^a ꝯ
ꝓprie predicationeꝫ generis vel ſpēi in recto niſi qḋ eſt in
gn̄e vel ſpecie per ſe: ſꝫ nulla pars quātitatiua aīalis eſt in
gn̄e ſube per ſe. ergo ⁊c̄. probat̄ 2^a: qꝛ nullū etherogeneum
ꝑdicat̄ in recto de ſuis partib⁹ quātitatiuis: ſꝫ qōlibet aīal
eſt etherogeneū. igit̄ nō ꝑdicat̄ in recto de ſuis partibus.
q̄re ⁊c̄. ¶ Forte ꝯ p^am ꝓbationē ꝗs arguet: qꝛ pars terre re- Instan⁹
cipit ꝑdicationē in recto ipſi⁹ terre q̄ eſt ſpēs. nā ꝑs terre eſt
terra: ⁊ tñ pars terre nō eſt per ſe in gn̄e: g̃ aliqd recipit ꝑ-
dicationeꝫ ſpēi in recto: qḋ nō eſt in gn̄e per ſe. ¶ Rn̄det̄ Rn̄ſio.
ꝙ lꝫ pars homogenei recipiat ꝑdicationeꝫ ſui totius in re-
cto: nō tñ eſt ꝓprie ſꝫ improprie: qꝛ ſpēs generis ſube nō ꝑdi-
cat̄ ꝓprie niſi de ente cōpleto: ⁊ iō notanter ſupra dicebat̄
ꝙ nihil recipit ꝓprie ꝑdicationē alicuius ſpēi vel generis
niſi ſit ꝑ ſe in gn̄e: pars vo etherogenei nec ꝓprie nec im-
proprie recipit ꝑdicationē in recto ſui totius. q̄re ⁊c̄. ¶ Ex Ad argumēta i oppoſitū ꝓ pte affirmatiua.
his facile rndet̄ ꝓ via cōi ad argu^ta in oppoſitū. ¶ Ad p^m Ad p^m ⁊c̄.
cū dicit̄ quelibet pars quātitatiua aīalis eſt eiuſdē ſpeciei
ſpecialıſſime cum aīali: g̃ quelibꝫ pars aīalis eſt aīal. dicit̄
ad aīs ꝙ ſi intelligat ꝙ ſit per ſe eiuſdem ſpēi negat̄ illud.
⁊ tunc bn̄ valet ꝯña: ſi vo intelligat ꝙ ſit per ſe vel per ac-
cidēs. i. reductiue eiuſdē ſpēi. cōcedit̄ aīs. ſꝫ ꝯña nō valet.
¶ Et ad ꝓbationē cuꝫ dī. quecūqꝫ hn̄t vltimatas formas
eiuſdē ſpēi ſpecialıſſime: ſunt eiuſdē ſpeciei ſpālıſſime. di-
cit̄ ſil̄r ſi intelligat ꝙ ſunt eiuſdem ſpēi per ſe falſum eſt. ſi
vo intelligat per ſe: vel per accn̄s: cōcedit̄. ſꝫ nō ſequit̄ po-
ſtea ꝙ que ſunt eiuſdē ſpēi per ſe vel per accn̄s recipiāt ꝑ-
dicationē generis vel ſpēi in recto ꝓprie loquēdo. ¶ Si-
militer rndet̄ ad illud: per qḋ ꝓbat ꝙ quelibet pars hoīs
eſt hō. ¶ Ad 2^m cuꝫ arguit̄ ꝙ ſi non: ſequit̄ ꝙ ſube nō cōi- Ad 2^m
cantes in ſpecie erunt eq̄lis perfectionis eſſentialis. negat̄
ꝯña. ⁊ ad probationē cū dicit̄. ſi nō quelibet pars aīalis eſt
aīal: tunc q̄libet pars nō eſt eiuſdē ſpēi cuꝫ aīali. cōcedit̄. ſi
intelligit̄ ꝙ nō ſit eiuſdeꝫ ſpēi per ſe: ſi vo intelligit̄ ꝙ nō
ſit eiuſdem ſpēi nec per ſe nec per accn̄s: negat̄. ⁊ cuꝫ dicit̄
ꝙ ſunt eiuſdē ꝑfectionis eſſentialis: cōcedo. ⁊ cum infert̄: g̃
ſube non cōicantes in ſpecie ſunt eiuſdē perfectionis eſſen-
tialis. negat̄ ꝯña: qꝛ dictū eſt ꝙ cōicant in eadē ſpecie par-
tes cum toto: ſed per accn̄s. ¶ Ad 3^m cuꝫ arguit̄. ſi non ſe- Ad 3^m
quit̄ ꝙ aliqd tranſibit de ſpecie in ſpēm ipſo nō corrupto:
negat̄

negať ꝯñtia.ꝛ ad ꝓbõnē cū tu arguis:q̄ꝛ pars bouis:q̄ nõ eſt in ſpe:trāſibit in ſpēm bouis.ḡ trāſibit de ſpe in ſpēm. negať ꝯña:q̄ꝛ ſi dꝫ trāſire de ſpe in ſpēm:opꝫ ꝙ ſit p̄us in alia ſpe:qḋ eſt fl̄m:ſed ſolū ſequiť ꝙ illud qḋ nõ eſt ꝑ ſe in ſpe erit ꝑ ſe in ſpe:ꝛ h̄ cõcedit. ¶ Aduerte tñ ꝙ alr̄ eſſet rñdendū ad argu^m ſm eos qui tenēt ꝙ in aiali ſint plures forme.ſ.vna forma toti^o:ꝛ plures forme ptium:q̄ꝛ alia eſt forma carnis:ꝛ alia oſſis:ꝛ ſic de alijs:hanc viā ſecutus eſt Paulus venetus dicēs:ꝙ in plātis eſt ſolū vna aia.ſ.vegetatiua:ꝛ in brutis pfectis ſilr̄ eſt ſolū vna aia.ſ.q̄ eſt vegetatiua ꝛ ſenſitiua:in brutis vō pfectis lꝫ ſit ſolum vna aia totius.ſ.ſenſitiua:tñ ſunt plures aie vegetatiue differentes ſpe:ꝛ quelibꝫ eſt forma ptis:ſicut aia carnis:aia oſſis:ꝛ ſic de alijs:in hoie vō p̄ter tales formas ptis ſunt due aie totius.ſ.ſenſitiua educta de po^a m̄ae que dicit cogitatiua:ꝛ intellectiua que non educiť de po^a m̄ae. Et ſic iſte alludit ad viam Cõmentatoris. Et tunc ſm iſtos aliter reſpõdendum eſſet ad argumenta:quia ſm iſtos cõcedit ꝙ ps aialis eſt alterius ſpēi ab aiali:p^a tñ via que eſt cõis eſt magis cõformis pho ꝛ veritati. ¶ Circa dicta cadit difficultas. an idē poſſit dici homogeneū ꝛ etherogeneū. Et videť ꝙ ſic pro pte Mãtuani.p̄ q̄ꝛ aiata ſūt etherogenea:vt cõiter dr̄:q̄ꝛ hñt ptes diuerſe denominatiõis a toto.ſꝫ ꝙ etiā illa ſint homogenea.ꝓbať:q̄ꝛ partes illoꝝ habent vnū ꝛ idē eſſe cū toto.igiť hñt eodē mõ intelligi ꝛ ſigñari ſicut totū. tꝫ ꝯña:q̄ꝛ que eodē mõ habēt eſſe eodē mõ hñt intelligi:ꝛ ꝑſr̄ eodē mõ ſignificari.añs ꝓbať:q̄ꝛ vna ꝛ eadē eſt vltimata forma totius ꝛ partiū:ꝛ a forma eſt eſſe:ꝛ vnūz eſſe igiť ptes hñt vnū ꝛ idē eē cūꝫ toto.q̄re ſi ptes hñt eodem mõ ſigñari ſicut totū:erūt eiuſdē denominatiõis cū toto. ¶ Scđo arguiť idē ſic:q̄ꝛ inaiata ſūt homogenea: vt cõiter dr̄:q̄ꝛ habēt ptes eiuſdē denominatiõis cū toto.ſed ꝙ ēt illa ſint etherogenea.ꝓbať:q̄ꝛ partes homogenei diuerſitatē quādā hñt adinuicē:igiť diuerſimode cõcipi pñt: ꝛ ꝑſr̄ diuerſimode ſignificari.tꝫ ꝯña:q̄ꝛ ſic res ſe hꝫ ad eſſe ita ad cognoſci z^o metaphy.ꝛ ꝯſr̄ ad ſigñari.probať antecedēs:q̄ꝛ terra eſt homogeneū:cūꝫ quelꝫ ps terre ſit terra.ꝛ tñ ſm Auicē.partes terre inter ſe ſua nā differunt. nā alia petroſa:alia lutea:alia pinguis:q̄re partes diuerſa nomina ſortiunť a toto. Silr̄ caro eſt homogeneū:cū q̄libet ps carnis ſit caro:ꝛ tñ ptes carnis diuerſitatē quandā hñt adinuicē ſm Auic.nā alia caro ſpõgioſa eſt vt q̄ eſt in mamillis.alia glādulioſa:vt q̄ in ſubaſcellis.alia lacertoſa:vt q̄ in muſculis: q̄re ptes carnis diuerſa nomina ſortiunť a toto. ¶ In opp^m pro via cõi arguiť:q̄ꝛ idem ꝛ diuerſum opponunť ꝯtrarie:ſꝫ de quocūqꝫ vnū ꝯtroꝝ affirmať ab eodē reliquū negať.igiť ſi aliqd eſt idē alicui:illud nõ eſt diuerſuꝫ ab illo:ꝛ ſi eſt diuerſuꝫ ab illo:nõ eſt idē illi:ſed cū ptes homogenei ſint eiuſdē gñis cū toto:igiť nõ ſūt diuerſi generis a toto:ꝛ cū ptes etherogenei ſint diuerſi generis a toto:igiť nõ ſūt eiuſdē gñis cū toto. ¶ Scđo arguiť ſic. ptes homogenei ſunt eiuſdē nãe adinuicē:ꝛ ptes etherogenei ſūt diuerſe nãe adinuicē:ſꝫ īpoſſibile eſt ꝙ eedēꝫ ptes ſint eiuſdē nãe adinuicē ꝛ diuerſe nãe adinuicē: ergo impoſſibile eſt ꝙ idēꝫ ſit homogeneū ꝛ etherogeneū.pꝫ ꝯña cū minori.maior ꝓbať:ex ſigñatione qd nois.nā homogeneū dr̄ ab homos qḋ eſt vnū vel ſile:ꝛ genos qḋ eſt genus vel nã:q̄ꝛ vni^o vel ſimilis nãe.etherogeneū vō dr̄ ab etheros qḋ eſt alterū:ꝛ genos qḋ eſt genus vel nã: q̄ꝛ alterius nãe.q̄re ꝛc̄. ¶ Rñdeo ꝑ Mãtuano. Ad p^m negať ꝙ idē ꝛ diuerſuꝫ ꝓprie opponanť:q̄ꝛ idē dicit idētitatē eſſentialē:diuerſuꝫ vō diuerſitatē accñtalē:quare ſtat ꝙ aliqd ſit idem alicui:ꝛ diuerſuꝫ ab illo:ſed idē ꝛ aliud hñt opponi ꝓprie:q̄ꝛ aliud dicit diuerſitatē eſſentialeꝫ:ꝛ ſic vnum iſtoꝝ hñt inferret oppoſitū alterius. ¶ Ad z^m negať ꝙ ſit īpoſſibile ꝙ partes ſint eiuſdēꝫ nãe:ꝛ diuerſe nãe:q̄ꝛ ſunt eiuſdē nãe eēntialis adinuicē cū eadē forma pticipēt:ꝛ tñ ſunt diuerſe nãe accidētalis ꝓpter diuerſitatē accidentalē in partibus.q̄re. ¶ Pro via vō cõi rñdeť ad argu^ta in opp^m. Ad p^m negať ꝙ aiata ſint homogenea.ꝛ ad ꝓbationē negať illa ꝯña.ptes illoꝝ hñt vnū ꝛ idem eē cū toto.ḡ hñt eodē mõ intelligi ꝛ ſignificari ſicut totū.ꝛ rō eſt:q̄ꝛ lꝫ ptes habeāt vnū ꝛ idē eē qḋ hꝫ totū:nõ tñ hñt eē eodem mõ:q̄ꝛ totū hꝫ illud eē per ſe:ꝛ ptes per accñs:opꝫ ergo arguere ſic.ptes habēt eodē mõ eē ſicut totū.ergo hñt eodē mõ intelligi ꝛ ſignificari ſicut totū:tunc hñ valeret ꝯña:ſꝫ añs eſt fl̄m. ¶ Ad z^m negať ꝙ inaiata ſint etherogenea:ꝛ ad ꝓbationē negať añs.ſ.ꝙ ptes homogenei habeant diuerſitatem adinuicē. Et cū tu ꝓbas: q̄ꝛ ptes terre habent diuerſitatem adinuicē ſm Auicē.diciť ꝙ ille nõ ſunt proprie partes terre ſed terrei:q̄ꝛ non ſunt ſimplices ꝛ pure ſed mixte:quare Aui.improprie appellat illas partes terre. Similr̄ diciť de partibus carnis ꝙ ille nõ ſunt proprie partes carnis:q̄ꝛ nõ eſt ſimplex caro.nec pars ſpongioſa: nec glanduloſa:nec lacertoſa:ſed mixta eſt:quare improprie loquiť Auic.appellans illas partes carnis. Et hec de iſta q̄õne ſufficiant.

¶ Queſtio. VI.

Utrum remanēte eadē forma in cõpoſito habente vnicam formā indiuiſibilē:ꝛ variata mã addendo vel minuēdo ſit aggregatū reſultās:aut remanēs illudmet qḋ erat añ. ¶ Et arguiť p̄ ꝙ nõ argumētis Mãtuani.p̄:q̄ꝛ hoc dato ſequiť ꝙ pes ſortis eſſet caput eius: ꝛ ſequiť ꝙ pes ſortis eſſet quelibet pars q̄ntitatiua ſortis.ꝓbať ꝯña:q̄ꝛ cūꝫ q̄libꝫ pars quātitatiua ſortis habeat eandē formā ſubalē vltimā:cū q̄libet tali parte quātitatiua:ꝛ etiā cū ſorte:ꝛ mã nõ variet identitatē numeralē.igiť q̄libet pars quātitatiua ſortis eſt q̄libet ps q̄ntitatiua eiuſdē. ¶ Scđo illo dato ſeqť: poſſe foret ꝙ ſor.eſt pla:ꝛ ꝙ ſor. differt a platone. ꝯñs īpoſſibile:ꝛ ꝓbať ꝯña: q̄ꝛ ponatur ꝙ deus infundat aiam ſor.b.mãe pedali:quam mãm illa aia informet:ꝛ ſit ſor.homo hñs iſtaꝫ mãm.b.ponať ēt ꝙ deus eandē aiam infundat.c.materie bipedali:qḋ eſt poſſibile:ſicut poſſibile eſt ꝙ eadēꝫ aia numero ſit in pede ꝛ in capite:ꝛ ſit homo compoſitus ex.c.mã ꝛ tali aia plato. ¶ Et arguiť ꝙ plato eſt ſortes:q̄ꝛ pla.habet eandē aiam quā habet ſor.ꝛ mã nõ variat identitatē numeraleꝫ.ergo ſor.eſt plato:ꝛ pedale eſt bipedale. ¶ Et arguiť ēt ꝙ ſor. differt a pla.q̄ꝛ ponať ꝙ ſor.currat:ꝛ plato ſedeat:ꝛ ſequitur ꝙ ſor.differt a pla.q̄ꝛ ſortes currit:ꝛ pla.ſedet. Itē ſor. põt deſinere eſſe:manente platone:ergo ſor.nõ eſt plato. ¶ Item ſi ſor.eſt plato:ſequiť ꝙ q̄libet pars ſor.eſt quelibꝫ pars platonis:ꝛ ecõtra.aliter eñi ſi ſor.hꝫ aliquā ptē: quā nõ habet plato:vel ecõtra ſor.nõ eſt plato:q̄ꝛ hñ ſequitur ſor.habet.b.partē:ꝛ ſor.eſt plato.ergo plato habꝫ eandē partem:ꝛ ſic de alijs. ¶ Tertio illo dato ſequiť ꝙ ille terminus ſor.eſt terminus accidētalis.ꝯñs eſt falſuꝫ.ponať eñi ꝙ ſit terminus ſubalis ꝛ ſingularis. ꝓbať ꝯñtia:q̄ꝛ ponať ꝙ ſor.ſit bipedalis:cuius vna medietas ſit.a.ꝛ diminuať ſor.donec.a.ſit ſor.ꝛ arguiť ſic.iſte terminus ſor. ꝑdicať vere ſucceſſiue:affirmatiue:ꝛ negatiue de termino ſingulari ſupponente pro ſor.p̄ter ſubiti corruptionē.ergo ille terminus ſor.eſt termin^o accidētalis.pꝫ ꝯña ꝑ diffinitionē termini accñtalis.añs pꝫ:q̄ꝛ vtraqꝫ illaruꝫ eſt vera ſucceſſiue ſine ſubiti corruptione.hoc eſt ſor.ꝛ h̄ nõ eſt ſor. demõſtrato.a.ꝛ ſicut arguiť de iſto termino ſor.ita arguendū eſt de alijs terminis ſubalibus taꝫ cõibus q̄ꝫ diſcretis. ¶ Quarto.illo dato ſequiť ꝙ iſta duo cõtradictoꝛi.h̄ eſt ſor.ꝛ hoc nõ eſt ſor.que ſint mentalia per certum tps erūt ſimul vera demonſtrando.a.qḋ nūc eſt medietas ſor.ꝑ

Margin notes (left column): Nõndū; Difficultas annexa. Affirmatiue pro Mãtua. argť pño; Argť z^o; T.c.4.; Negatiue ꝑ via cõi argť pño; Argť z^o; Ad p̄nū ꝑ pte negatiua oñ; Ad z^m

Margin notes (right column): Ad p̄nū ꝑ pte affirmatiua oñ; Ad z^m; Negatiue pro Mã. argť pño; Argť z^o; Argť 3°; Argť 4°

batur ↄña.Q᷒ eniʒ iſta ſint cõtradictoria pʒ:ſubiecta con/
uertunẽ:cũ demonſtreẽ pcíſe idem vt pono:⁊ ſunt cetera
reqſita:⁊ nõ ſigñabunt iſte ꝓpõnes alr per totũ tps.igitur
ↄtinue erũt ↄ̈dictoria Q᷒ aũt ſint vera.ꝓbaẽ:⁊ p̊ ꝙ negati
ua ſit vera:ħ nõ eſt ſor.pʒ:qꝛ ps nõ eſt ſui toti.ꝙ ãt affir/
matiua ſit vera.ħ eſt ſor.demr̃ato.a.ꝓbaẽ:qꝛ cõtinue erit
ita ꝙ ħ eſt ſor.demr̃ato ſor.ſed iſta.ħ eſt ſor.demr̃ato ſor.
ↄuertiẽ cũ illa ↄ̈dictoria affirᵃᵗᵃ.hoc eſt ſor.demr̃ato.a.qa
ponaẽ ꝙ intãtũ diminuaẽ ſor.q̊uſqʒ remaneat hec vera:
ħ eſt ſor.demr̃ata.a.medietate:⁊ pʒ ꝙ nũc adinuicẽ ↄuer/
tunẽ:⁊ iſte eodẽ mõ ſigñant quo ante ſigñabãt:q̈ ante cõ/
Argũ 5° uertebanẽ.℄ 5° illo dato ſeqẽ ꝙ ſor.erit pedalis in.a.in/
ſtãti:⁊ ꝓ eodeʒ inſtãti ipſe erit maior q̃ꝫ pedalis:qꝛ ponaẽ
ꝙ ſor.ſit bipedalis:⁊ diminuaẽ q̊uſqʒ ſit pedalis:ſit tñ ꝙ i
a.inſtãti erit maior q̃ꝫ pedalis:⁊ nũc pʒ 2ᵃ ps ꝑ caſum:⁊ p̊ᵃ
ꝓbaẽ.ſ.ꝙ ſor.erit pedalis in.a.inſtãti:qꝛ ſor.erit ħ pedale
in.a.inſtãti.ꝗ ſor.erit pedalis in.a.inſtãti.pʒ ↄña:⁊ aña ꝓ/
baẽ:qꝛ qḋ erit hoc pedale in.a.inſtãti erit ſor.ergo ſor.erit
Argũ 6° ħ pedale in.a.inſtãti.pʒ ↄña a ↄuerſa ad ↄuertẽtẽ.℄ 6° ſe
quiẽ ꝙ.a.eſt pedale:⁊ imediate poſt inſtans qḋ eſt p̄ſens
erit bipedale:⁊ tñ.a.nunq̃ꝫ augebiẽ:imo cõtinue qñ.a.erit
a.diminueẽ.pʒ in caſu p̄cedẽte:vbi poniẽ ꝙ ſor.ſit bipeda
lis nũc:⁊.a.ſit medietas ei⁹:⁊ remaneat ſor.bipedalis per
totã horã futurã:ſʒ in alia hora tãtũ ſor.diminuaẽ ꝙ.a.ſit
ſor.nũc pʒ ꝙ.a.eſt pedale.ſʒ ꝙ.a.imediate poſt inſtãs qḋ
eſt p̄ſens erit bipedale.ꝓbaẽ:qꝛ.a.imediate poſt iſtãs qḋ
eſt p̄ſens erit ſor.⁊ ſor.imediate poſt ħ erit bipedalis:ꝗ.a.
imediate poſt inſtãs qḋ eſt p̄ſens erit bipedalis.ꝓbaẽ ma
ior:qꝛ ſor.imediate poſt hoc erit ſor.⁊ ſor.erit.a.ꝗ ſor.ime
diate poſt hoc erit.a.q̃re.a.imediate poſt hoc erit ſor.⁊ pʒ
Argũ 7° in caſu ꝙ nunq̃ꝫ.a.augebiẽ:ſed poti⁹.a.minueẽ.q̃re.℄ 7°
ſequiẽ ꝙ ſor.ꝑ totã iſtã horã futurã erit albus:⁊ tñ ↄtinue
per eandẽ horã ſor.erit ſũme niger.℄ Itẽ per eandẽ ho/
rã ſor.calefiet ꝑ quã horã ẽt ipſe frigefiet:pʒ poſito ꝙ vna
ei⁹ medietas calefiat per totã iſtã horaʒ:⁊ albeſcat:⁊ alia
eque velociter frigefiat:⁊ nigreſcat:⁊ vtraqʒ illaꝝ medie/
Argũ 8° tatuʒ aliqñ erit ſor.quare ⁊c̃.℄ 8° ſequiẽ ꝙ poſſibile fo/
ret ꝙ ps ſor.erit maior ſor.qꝛ ponaẽ ꝙ ſepeẽ manus ſor.
a.ſor.manẽte aĩa itellectiua in manu ſicut erat qñ erat cõ
iuncta:qḋ eſt poſſe:qꝛ ſicut per ſupnãlẽ ptãteʒ põt fieri ꝙ
vna aĩa intellectiua ſit in q̈libʒ pte q̃ñtitatiua ſortis:ita fie/
ri põt ꝙ eadeʒ aĩa ſit in manu ſepata:⁊ eque hñ põt deus
vtrũqʒ facere:quo dato ſequiẽ ꝙ duo hoĩes ſunt:quoꝝ q̈/
libʒ eſt ſor.⁊ ſeqẽ ꝙ ſor.eſt illa man⁹:⁊ ſor.nõ ẽ illa man⁹:
Argũ 9° pʒ ↄña intelligenti:⁊ tñ ſor.eſt termin⁹ diſcretus.℄ 9° ſe
quiẽ ꝙ q̈lʒ pars quãtitatiua ſor.differt a ſor.⁊ tñ nulla ps
Argũ 10° q̃ñtitatiua ſor.põt differre a ſorte:qꝛ q̈lʒ põt eẽ ſor.℄ 10°
ſequiẽ ꝙ aliqḋ fuit ſor.qḋ iã nõ eſt ſor.ↄña eſt fĺm:vt ꝓba
bo:⁊ ꝓbaẽ ↄña:⁊ ponaẽ ꝙ.a.aĩa ⁊.b.mã ⁊.c.mã fuerit ſor.
⁊ deſinat eſſe.b.mã grã argũⁱ remanente ſor.a.⁊.c.℄ Et
arguiẽ ſic.hoc fuit ſor.qḋ iam nõ eſt ſor.demr̃ando.a.b.c.
⁊ hoc fuit aliqḋ.ergo aliqḋ fuit ſor.qḋ iam nõ eſt ſor.⁊ ni/
hil niſi aĩal.ergo aliqḋ aĩal fuit ſor.qḋ iam nõ eſt ſor.tunc
ſic.aliqḋ aĩal fuit ſor.qḋ iam nõ eſt ſor.⁊ nullũ aĩal niſi ali/
quis homo:ergo aliqs hõ fuit ſor.qui iam nõ eſt ſor.⁊ nul
lus hõ niſi ſor.ꝗ ſor.fuit ſor.qui iam nõ eſt ſor.ex quo ſeqẽ
ꝙ ſor.fuit ſor.⁊ ille nõ eſt ſor.qḋ eſt fĺm:qꝛ ſor.fuit ſor.⁊ il/
Argũ 11° le eſt ſor.℄ 11° ⁊ vltimo:eo dato ſequiẽ ꝙ aliqḋ per totã
iſtã horã diminueẽ:⁊ per eandẽ ipm augebiẽ.ponẽdo ꝙ
ſor.ſit bipedalis:cuius.a.ſit vnũ pedale:qḋ remanebit fa/
cta diminutiõe ſor.⁊ incipiat augeri.a.pedale:nõ tñ tantũ
acq̊rendo q̃ñtũ deperdet ſor.⁊ ſeqẽ ꝙ.a.erit maius q̃ꝫ eſt:qa
ipm augebiẽ:⁊ ſequiẽ ꝙ.a.nõ erit maius q̃ꝫ eſt:qꝛ ipm cõ
tinue diminueẽ:qꝛ ſor.ↄtinue diminueẽ:⁊ ſortes erit.a.ꝗ
a.ↄtinue diminueẽ:⁊ iſta ſũt argᵗᵃ Mãtuant.℄ In opp⁹

Aſſertum de ⁊ ꝓ via cõi arguiẽ pʒ.
pro via cõi arguiẽ.p̊ qꝛ ſi variata pte mãe variareẽ totuʒ
cõpoſitũ naturale ſequiẽ ꝙ nullus terminus eſt terminus
diſcretus:aut ꝙ ſor.nõ manebit ſor.per tempus:nec pla/
to manebit plato ꝑ tẽpus:⁊ ſic de alijs.ↄña eſt fĺm:qꝛ nũc
accideret deceptio in cõmutationib⁹ ⁊ diſtributionib⁹ taʒ
boni q̃ꝫ mali.in cõmutatiõib⁹ quideʒ:qꝛ ſi ſor.vendidiſſet
agrũ ⁊ poſtea reciperet pecuniã:eſſet ali⁹ q̃ꝫ ſor.q recipere:
in diſtributionib⁹ ẏo:qꝛ ſi plato peccaſſet ⁊ poſtea puni/
retur:eſſet alius hõ qui puniret:ſimilr ſi meruiſſet.quare.
Argũ 2° ℄ Scḋo qꝛ hoc dato ſequiẽ ꝙ multi fuerunt dij:quoꝝ q̈/
libet ab altero differebat.⁊ ꝙ deus põt deſinere eſſe:⁊ in/
cipere eſſe:ſaltẽ ita põt per potẽtiã dei.vtputa per deſitio
nem ſue partis:aut inceptionẽ.vtrũqʒ ↄñs eſt abſurduʒ ⁊
hereticũ.⁊ patet ↄña de chꝛo q erat deus:qꝛ cũ eius mã va
riaretur per reſolutionẽ:ſicut in alijs hoĩb⁹.ipſe quoqʒ va
riaretur.⁊ ſic de⁹ variareẽ.⁊ multi fuiſſent dei.⁊ vnus de/
fineret eſſe ꝑ deſitionẽ partis eius:⁊ alter reciperet eſſe:q̃
Argũ 3° oĩa abſurda ſunt.℄ Tertio qꝛ hoc dato ſequiẽ ꝙ infiniti
hoĩes mortui ſunt dãnati:quoꝝ aĩa beatificaẽ:⁊ infiniti ho
mines mortui ſunt ſaluati:quorũ aĩa cruciatur in inferno.
ↄñs pro vtraqʒ parte abſurdũ.⁊ ꝓbaẽ ↄña.p̊mo ꝓ prima
parte:qꝛ ponaẽ ꝙ ſor.fuerit peccator per certuʒ tẽpus:in
quo ſi mortuus fuiſſet:eſſet dãnatus.ſʒ in fine poſtea ↄuer
tatur:⁊ eius aĩa ſaluẽ:tunc patet ꝙ eo tpe quo ſor.fuit in
peccato:cũ cõtinue fuerit alius ⁊ alius hõ per cõtinuã re/
ſolutionẽ factã in eo ꝙ infiniti hoĩes deſierũt eẽ ipſis exi/
ſtentibus in tali peccato.q̃re infiniti hoĩes dãnati ſunt illo
tẽpore:⁊ tñ aĩa eoꝝ que eſt vna in fine ſaluata eſt ꝑ caſuʒ.
℄ Pro 2ᵃ parte ponaẽ totũ oppoſitũ.ſ.ꝙ plato per cer/
tuʒ tẽpus fuerit ſine peccato ⁊ in gratia:ſed in fine.ſ.in ſe/
paratione aĩe a corpore ſit cum peccato mortali:nũc pʒ ꝙ
eo tẽpore quo fuit in gratia infiniti hoĩes deſierũt eſſe qui
ſunt ſaluati:⁊ tñ aĩa eoruʒ eſt dãnata in fine:qꝛ vna eſt aĩa
Argũ 4° oĩum illoꝝ hoĩum per te.quare ⁊c̃.℄ Quarto qꝛ hoc da/
to ſequiẽ ꝙ aĩa trãſibit de corpore in corpus.conſequens
T.c.52. eſt falſuʒ.⁊ cõtra p̄hm p̊ de aĩa.vbi rep̄hẽdẽs antiquos
non determinãtes qualis corporis aĩa ſit actus dicit tanq̃ꝫ
ↄtingẽs ſit ſm̃ pythagoricas fabulas:quãlibet aĩaʒ quod/
libet corpus ingredi:videẽ aũt vnumq̊dqʒ ꝓpriã habere
ſpeciẽ ⁊ formã ⁊c̃.ꝓbaẽ ↄña:qꝛ eadẽ aĩa ſaltẽ intellectiua
informans corpus humanũ ꝑ aliqḋ tẽpus:cũ cõtinue fiat
aliqua reſolutio in corpore:cõtinue fit aliud ⁊ aliud corp⁹
per te:⁊ tñ eadẽ aĩa informat:igiẽ trãſit de corpore in cor
Argũ 5° pus.pʒ qꝛ mõ informat vnũ mõ aliud.quare ⁊c̃.℄ Quin
to arguiẽ oſtẽſiue ſic.qꝛ plus facit ad vnitatẽ ⁊ idẽtitatẽ
cõpoſiti forma q̃ꝫ mã.igiẽ remanẽte eadem aĩa ⁊ variata
mã remanet cõpoſitũ idẽ.pʒ ↄña:qꝛ alr non faceret plus
forma ad idẽtitatẽ cõpoſiti q̃ꝫ mã.aña ꝓbaẽ:qꝛ forma eſt
T.c.37. que dat eſſe ⁊ vnũ eſſe.2° de aĩa.mã ẏo recipit eſſe.ſed cã
formalis plus facit ad effectũ formalẽ q̃ꝫ mãlis.q̃re ⁊c̃.in
finita poſſent adduci incõuenientia:ſʒ hec ſufficiãt pro via
Primus ſuppoſitum ꝓ opi.Mã. cõmuni.℄ In hac mã ſũt due opiones.ſ.cõmunis:⁊ Mã
tuani.℄ Et p̊mo pertractabo opinionẽ Mãtuani:ꝓ qua
preſupponunẽ duo.℄ Primuʒ eſt ꝙ ad variationẽ par/
2ᵐ ſuppoſitum tis materie ſequatur variatio totius materie.℄ Secũdũ
eſt ꝙ ad variationẽ totius materie ſequaẽ variatio totius
cõpoſiti.℄ Ex quibus infert vnã cõcluſionẽ reſponſiuaʒ
p̊ᵃ ↄ̈. ad dubiũ.ꝙ variata parte mãe vel totali mã ſequiẽ toti⁹
cõpoſiti nãlis variatio.℄ Ex quib⁹ infert aliã ↄcluſioneʒ
ꝙ ſequiẽ gñaliter.ꝙ nulla ſuba põt habere aliã parteʒ:q̃ꝫ
2ᵃ ↄ̈. iã habet.Et per idẽ ẽt nullũ accidẽs põt habere aliã partẽ
q̃ꝫ habeat:ideo nec ſor.nec aliqḋ aliud põt augeri.℄ Et ſiqs
diceret ꝙ hoc eſt cõtra Ariſto.aĩata nõ poſſe augeri.rñde
tur ꝙ ita hñ põt ſuſtineri inaĩatũ augeri ſicut aĩatũ.Et tã
hñ põt rñderi ad rõnes ꝓbãtes aĩalia habẽtia formas ex/
tenſas

tenſas augeri q̄ȝ ad rōnes ꝓbātes aialia habētia formas
inextēſas augeri. Uel vt veri⁹ loq̄mur: tā male pōt ſuſti-
neri vnū q̄ȝ aliud. ¶ Et ita cōtra Ari. eſt aiata aia extenſa
nō augeri ſicut habētia formā inextēſaȝ: q2 Ariſt. credidit
in hoie eſſe aliquā formā ſubalē extēſam vltra intellectū
quē credidit eſſe eternū ꝛ vnicū in tota ſpecie: ꝛ increatuȝ
ꝛ nō remanentē poſt mortē: ſicut pȝ colligēdo diuerſa di-
cta eius in diuerſis locis: q̄re ſic Ariſto. nō eſt credēdū de
aia intellectiua: ita nec de augeri vel diminui credēdū eſt
verbis eius. ¶ Q2 aūt itellectus ſit etern⁹ colligit̄ ex duo-
T.c.103 b⁹ dictis ei⁹. ¶ Primū dcm̄ eſt p̄ celi. ꝙ nihil hȝ p̄ncipiū
qd nō ſit hiturū finē: nec aliqd hȝ finē qd nō habuerit p̄n-
T.c.28. cipiū. ¶ Scdm dcm̄ eſt. 3° de aia: vbi ponit intellm hu-
T.c.20. manū nō corruptibilē. ꝛ ſcdo de aia. ſeparat̄ aūt h ab hoc
T.c.21. ſicut ꝑpetuū a corruptibili. q̄re ſi nō hȝ finē nec habuit p̄n-
cipiū. ꝛ ꝑ ꝯn̄s eſt eternus. ¶ Q2 aūt vnicuȝ intellm ponat.
pȝ: q2 nō ponit Ariſt. multiplicationē idiuiduoꝝ ſub eadē
ſpe niſi ad ꝯſeruādū ſpēm: ſȝ cū vnico itellu pōt ſpēs ꝯſer-
uari cū ſit etern⁹. q̄re vnicus ē. ¶ Q2 aūt poſuerit illuȝ nō
T.c.33. fuiſſe creatū. pȝ: q2 ſm eū ex nihilo nihil fit. p̄ phyſi. nec di-
xiſſet vltimā potētiā in hoie eſſe aiaȝ: ſȝ itellcm: q2 ois aia
eſt actus corporis inherēs. vt pȝ ex diffōne eius. 2° de aia.
T.cō.4. ¶ Q2 aūt negaſſet Ariſt. ꝙ aia maneat poſt mortē. pȝ. q2
nec inherēs nec appropata. in illis ſaltē libris q ad latinos
ꝑuenerūt. Sicut negaſſet eē ſpūs malignos: quos vulgus
tentatores vel diabolos appellat. Ariſt. eni ꝑ magna pte
negauit qcqd neſciuit. Et ſi attēte eius volumina inſpexe-
ris: videbis ꝙ ipſe totū h credidit: h quoqȝ totū credidit
Ad p̄mū ꝑ pte aſſe-tiua rn̄detur. Auer. 3° de aia. cōmēto 5°. Dec Mānis. ¶ Ex qb⁹ rn̄det̄
ad argumenta in opp^m. ¶ Ad p̄^m dicit ꝙ pōt negari ꝯn̄a
cū dī ꝙ ſequit̄ ꝙ ſor. nō ꝑmanebit ꝑ tēp⁹: q2 qua rōne eſt
poſſe ꝙ in aliq̄ pte hois ꝑ aliqd tēpus nō fiat reſolō. eadē
rōne ſtat ꝙ in toto hoie ꝑ aliqd tps nō fiat reſolō. ¶ Itēȝ
ſtat egrū nō nutriri. ꝛ ēt plātā nō nutriri: tā q̄ ad ſe q̄ȝ quo
ad partes: q2 ſtat plantā in magno frigore nō creſcere nec
reſolui: g̃ per idē ſtat id qd ꝑmiſſuȝ eſt. ¶ Uel adhuc cō-
ceſſa ꝯn̄a: negat̄ ꝙ ꝯn̄s ſit falſuȝ. ꝛ ad ꝓbōnē cū dī ꝙ eſſet
deceptio in diſtributiōib⁹ bonoꝝ ꝛ maloꝝ. dī ꝙ ſm iuſti-
tiā diſtributiuā ꝛ catholicā veritatē ſpectādū eſt ad aiaȝ:
a qua ois actio cōpoſiti ꝑuenit. ꝛ nō ad mām: a qua nihil
ꝑuenit. ¶ Et iō nō opȝ ꝙ ſi. a. aia cū. b. mā peccauit ꝙ cū
eadē mā puniat̄: ſȝ ſufficit ꝙ illa aia cū quāuis mā punia-
Ad 2^m tur: ꝛ ſilr p̄miet̄. ¶ Ad 2^m dicit ꝙ catholica v̄itas nō fun-
dat̄ in mā. cū eni dei fili⁹ in ſe tres nās ꝯtineat: verbū: ani-
mā: ꝛ mām. ſtat ꝙ ille numer⁹ q eſt illa tria deſinat eſſe: ſi-
cut ſtat ꝙ numer⁹ ille q eſt de⁹ in inſtāti qd eſt p̄ſens inci-
piat eſſe. Et iō poſſe eſt ꝙ chr̄s ſm partē mālē deſinat eſſe
ꝛ incipiat eſſe ſm ꝙ hō. ſed iſta diſputatio nō eſt ꝓferēda
apud vulgus: q2 neſcit vulgus ſpeculari v̄itates q̄ ſunt vl-
Ad 3^m tra vulgarē ꝯſuetudinē. ¶ Ad 3^m pȝ: q2 cū veritas catho-
lica reſpiciat formā: a q̄ ois actio cōpoſiti ꝑuenit. ꝛ nō ma-
teriā: iō ille hō dī ſaluari cui⁹ aia ſaluat̄. ꝛ ille dī dānari cu-
Ad 4^m ius aia dānat̄. ¶ Ad 4^m cū dī ꝙ aia tranſibit de corpe in
corp⁹ ꝯcedit̄. ꝛ cū tu dicis ꝙ h eſt ꝯtra Ariſt. negat̄. q2 Ari-
ſto. ſolū ꝯdicit antiq̄s in hoc ꝙ vnicuiqȝ aie in ſpē ſua nō
aptabāt ꝓpriū corp⁹ ſm ſpeciē. ac ſi ſit cōtingēs quālibet
aiam qdlibet corpus igredi. ſic̄ fabulabat̄ pythagoras: qd
eſt incōueniēs. q2 q̄libȝ aia in ſpē ſua limitat ſibi corp⁹ ꝓ-
priū ſm ſpēm. ¶ Itē negabat Ariſto. aiaȝ trāſire de vno
corpe in aliud corp⁹ ſeparatū. ſȝ de vno corpe in aliud cor-
Ad 5^m pus ꝯiūctū nō negaſſet. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad 5^m negat̄ ꝯſequētia:
q2 licȝ forma plus faciat ad vnitatē ꝛ idētitatē cōpoſiti q̄ȝ
mā: q2 forma formalr facit: ꝛ mā mālit̄: tn̄ q2 mā ēt ali-
quid facit ad vnitatē cōpoſiti. ꝛ q̄n̄ ꝯcurrūt ad aliquē effe-
ctū. vno deficiēte deficit effect⁹. igit̄ deficiēte vnitate ma-
terie deficit vnitas cōpoſiti. q̄re. ¶ Pro via ꝟo cōmuni Pro via cōi.
tenēda ponit̄ duplex modus rn̄dedi. Unus modus eſt fa-
moſior. quē cōmuniter medici ſequunt̄: q dicit ꝙ ad h ꝙ
indiuiduū ꝯſeruet̄ idē: req̄rit̄ ꝙ eius forma ꝯſeruet̄ in ea-
dem mā ſibi ꝓpria ſaltē ſm partē. Mā ꝟo ꝓpria indiui-
dui humani dī humidū radicale ſiue ſubſtātificū ex quo
mēbra formata ſunt. Et lȝ ꝯtinua fiat reſolutio humidi ex
actiōe caloris nālis: nō tn̄ ex toto ꝯſumit̄ ꝓpter hūidū nu-
trimētale adueniēs: qd in mēbrū ꝯuertit̄: in qd calor nālis
magis agit q̄ȝ in radicale: ꝓpter habere maiorē ꝯrietateȝ
ad illud. Et q2 humidū nutrimētale nō eſt equalens hūi-
do radicali ſȝ deteri⁹: iō ꝯtingit ſeneſcere ꝛ mori. ¶ Alius Scda rn̄ſio.
modus rn̄dēdi eſt ſubtilior ꝛ forte conformior Phō in de
gnōne aialiū quē ſeq̄t̄ Pluſq̄cōmētator 2° thegni. ꝛ dixit
ꝙ ad h ꝙ indiuiduū maneat idē ſufficit eādē eſſe formaȝ
ꝛ nō mām: q2 ſm Ariſt. mēbꝝ dī duob⁹ modis. ſ. ſȝ mām Secūdo de genera-tione aia-lium. c.
ꝛ ſm formā. p̄ mō mēbrū patit̄ reſolōnē. 2° ꝟo mō nō. Et
eſt mirabile h ꝙ mēbrū ſcdo mō nutrit̄ ꝛ reſtaurat̄: non
aūt p̄ mō q2 opȝ nutritū ſaluari. mā aūt nō ſaluat̄: q2 eſt in
cōtinuo fluxu. forma ꝟo ſtat ſemꝑ durāte vita. cū igit̄ mā
hūidi ſubſtātifici q̄ ſtat ſub forma mēbri nō maneat: ſȝ lo-
co eius adueniat mā nutrimētalis: q̄ ēt nō manet: iō mem-
brū nō dī nutriri ſm mām. ſi eni mā ſaluaret̄ vſqȝ in finē
vite: diceret̄ vtiqȝ mēbrū nutriri ſm mām ꝯ Ariſt. q̄re dī Pro diffi-cultas an-nexa.
nutriri tm̄ ſm formā. ¶ Difficultas qd eſt p̄n^m indiuidua-
tiōis. ¶ Sȝ ad hūc 2^m modū rn̄dēdi accidit dubitatio ex Inſtantia ꝯ rn̄ſionē
dicto phi 5° metaphy. qd eſt: ꝙ eadē numero ſunt: quoꝝ T.c.10.
mā eſt vna. ꝛ intelligit mām ꝓpriā: ſȝ mā nulli⁹ coꝝ q̄ nu-
triunt̄ remanet vna p̄ ꝛ vltio per te. igit̄ nullū tale indiui-
duū remanet vnū numero. Et ex h textu cōiter trahit̄ ꝙ
p̄n^m idiuiduatiōis eſt mā: q2 de nā forme eſt ꝙ ſit cōicabi-
lis multis vna exiſtēs: nō aūt de nā māe. q̄re ꝛc̄. ¶ Rn̄- Rn̄ſio.
det Pluſq̄cōmētator 2° thegni. ꝙ nullo⁹ credēdū ē Ariſt.
voluiſſe mām eſſe p̄n^m indiuiduatiōis: ſed formā. ꝛ rō eſt:
q2 illud eſt p̄n^m indiuiduatiōis: ꝑ qd indiuiduuȝ eſt vnū: ꝛ
indiuiſum a ſe: ꝛ diuiſuȝ a quolȝ altero: ſȝ forma eſt hm̄ōi. nō
āt mā. vt ꝓbabo. g̃ ꝛc̄. ꝓbat̄ minor. ꝛ p̄ ꝙ ꝑ formā ſit vnū:
q2 ab eodē res hȝ eſſe ꝛ vnū eſſe. ſȝ hȝ eſſe a forma. q2 for-
ma eſt q̄ dat eſſe rei ꝛ nō mā. g̃ ꝛc̄. 2° ꝙ per formā ſit indi-
uiſum. pȝ: q2 ab eo hȝ eſſe indiuiſuȝ a quo hȝ eſſe vnū. igit̄
a forma: ꝛ nō a mā. ¶ Itē ſm formā indiuiduū nō diui-
dit̄. ſm aūt mām ſic: q2 ſm mām res eſt quāta ꝛ diuiſibi-
lis. ¶ Tertio ꝙ ꝑ formā ſit diuiſuȝ ab altero. pȝ: q2 ois di-
ſtinctio eſt a forma. in fundamēto aūt nāe nihil eſt diſtin-
ctū. vt inqt Auer. ꝛ fundamentū nāe appellat mām p̄mā.
q̄re ꝛc̄. ¶ Eſt ēt auctoritas phi ꝙ forma eſt p̄n^m idiuidua-
tiōis: nā inqt phs 2° de aia ꝙ ſuba eſt vnū genus eoꝝ que T.cō.2.
ſunt. ꝛ huius aliud eſt ſic̄ mā: qd ſm ſe qdē nō eſt h aliqd.
alterū aūt formā ꝛ ſpēm: ſm quā dicit̄ iam hoc aliqd. hec
phs. mō ſi ꝑ formā res dicit̄ hoc aliqd dī indiuiduū ꝑ for-
mā: q̄re forma eſt p̄n^m indiuiduatiōis. ¶ Si aūt cōparet̄
forma ad mām: mā magis dī vna ꝑ formā q̄ȝ ecōtra: quia
mā per formā eſt ens. ꝛ nō ecōtra. g̃ mā ꝑ formā eſt vna:
ꝛ nō ecōtra. ¶ Itē cū ſit vna mā cōmunis oiuȝ gn̄abiliū:
nō ſit āt vna for⁹ cōmunis oiuȝ gn̄abiliū: ſȝ alia ꝛ alia. igit̄
forma eſt magis apta appropriare ſibi mām: q̄ȝ eꝯ. h idē
voluit Auicēna 6° nāliuȝ. ꝙ forma magis appropriat ſibi
mām q̄ȝ ecōtra: h idē Auer. 2° de aia dicēs: meli⁹ eſt exiſti-
mare ꝙ cā diuerſitatis māe ſit diuerſitas formarū q̄ȝ eꝯ.
¶ Quapꝑ dicit̄ ꝙ diuerſitas indiuiduoꝝ eiuſdeȝ ſpeciei
p̄ncipalr nō eſt a materijs ſed a formis q̄ ſuis eſſentijs di-
uerſificant̄: quas acquirūt a diuerſis agentib⁹ vel ab eodē
diuerſimode ſe habēte: qd quidē agens ꝓpter hāc diuerſi-
tatem reducit potētiā māe in diuerſos actus. ¶ Ad argu-
mentū igit̄ dī p̄ ad antecedēs ꝙ illud dictū phi veruȝ eſt:

Negatiue argui᷉ pri mo pro Man. primo ꝙ nõ ꝑ Mãtuano ſic tenẽte. ¶ Primo. qꝛ aia in-
tellectiua ſm pħm eſt eterna. ſ. a pte an̄ ⁊ a pte poſt: igitur
nõ dat eſſe corꝑi. tȝ ꝯña: qꝛ forma eterna nõ dat eſſe corꝑi
T.c.16. corruptibili: cũ forma nõ ſit an̄ ſuã mãm. 12. metaph. an̄s
T.c.21. ꝓbat̄ ex duob⁹ dictis pħi. p̄mũ eſt in ſcd̓o ⁊ tertio de aia:
T.c.102 ꝙ intellect⁹ eſt ꝑpetuus ⁊ imortalis. 2ᵐ dcm̄ eſt p̄ celi: ꝙ
nihil hȝ p̄nᵐ qd̓ nõ ſit habiturũ finẽ: ⁊ nihil hȝ fineȝ qd̓ nõ
ſit habiturũ p̄nᵐ. ¶ Modo ſi aia itellectiua nõ hȝ finẽ ꝑ
p̄mũ dcm̄: ſequit̄ ꝙ nõ hȝ p̄nᵐ ꝑ ſcd̓ȝ: q̄re eterna erit a pte
Argũ 2. ante ⁊ a parte poſt. ¶ Scd̓o. qꝛ vnica eſt aia itellectiua in
oib⁹ hoib⁹: igit̄ nõ dat eſſe corꝑi. tȝ ꝯña: qꝛ forma dans eẽ:
dat vnũ eſſe: q̄re ſi daret eſſe corꝑi ſolũ eſſet vnũ corp⁹ cui
daret eſſe: ⁊ nõ plura: q̄re ſi vnica eſt in oib⁹ hoib⁹ nõ dat
T.c.25. eſſe corꝑi. ꝓbat̄ an̄s ex vno dicto qd̓ colligit̄ a pħo 2° de
aia: ꝙ multiplicatio idiuiduoꝝ ſub eadẽ ſpẽ ponit̄ ad cõ-
ſeruãdũ ſpẽm: ſed ꝑ vnicã aiam itellectiuã põt ſpẽs ꝯſer-
uari cũ ſit eterna: igit̄ aia intellectiua nõ multiplicat̄. q̄re
Argũ 3. eſt vnica. ¶ Tertio. qꝛ aia itellectiua nõ ꝓducit̄ de nouo:
igit̄ non dat eſſe corꝑi. tȝ ꝯña: qꝛ alr̄ ſeq̄ret̄ ꝙ aliq̄n daret
eſſe: ⁊ aliq̄n nõ: aut trãſire de corꝑe in corpus. tȝ ꝯña: qꝛ ſi
eſt an̄q̄ȝ corꝑi det eſſe: ex quo non ꝓducit̄ de nouo: aut dat
eſſe alteri corꝑi: aut nõ. ſi nõ hẽo p̄mã partẽ. ſ. ꝙ aliq̄n nõ
dat eſſe corꝑi. ſi v̓o ſic: hẽo aliã partẽ: qꝛ ſi daret eſſe alte-
ri corꝑi: trãſiret de vno corꝑe in aliud. an̄s p̄ncipale ꝓba-
tur: qꝛ ſi ꝓducit̄ aia itellectiua: aut ꝓducit̄ per creationẽ:
T.c.33. aut per generationẽ: nõ p̄mo mõ: qꝛ ſm pħm p̄mo phyſi.
ex nihilo nihil fit: ⁊ in hoc cõueniũt oẽs pħi. quare oẽs pħi
negãt creationẽ. nec etiã ꝓducit̄ ſcd̓o mõ. ſ. per generatio-
neȝ: quia qd̓ ꝓducit̄ per gn̄õnẽ educit̄ de po⁹ mãe in vir-
tute diſpõnũ ꝓductarũ ab agẽte nãli: ſȝ illis diſpõnib⁹ cor-
ruptis nec̄io corrũpit̄ talis forma q̄ ſic ꝓducit̄: igit̄ aia in-
tellectiua corrũpet̄: qd̓ eſt ꝯtra pħm. q̄re nec ꝑ creationẽ:
nec ꝑ gn̄õnẽ ꝓducit̄ ſm pħm: igit̄ ſm eũ nullo mõ ꝓduci-
Argũ 4. tur. ¶ Quarto arguit̄ ſic. Aia itellectiua nõ remanet poſt
mortẽ: igit̄ nõ dat eſſe corꝑi. tȝ ꝯña: qꝛ ſi daret eſſe: ⁊ cũ ipa
ſit ꝑpetua remaneret poſt mortẽ. an̄s ꝓbat̄ duplr̄: p̄ ex di-
cto pħi in ꝓhemio de aia vbi dubitat an aliq̄ ſit opatio ꝓ-
pria aie. Et dicit: ſi igit̄ eſt aliq̄ opatio ꝓpria aie: ipſa ſepa-
bilis eſt. ſi v̓o nulla eſt opatio ꝓpria: ipſa nõ eſt ſeparabilis:
qꝛ tũc vel eẽt ocioſa: vt dixit Themiſti⁹. Et ſubdit poſtea:
maxie aũt vr̄ ꝓpriũ intelligere. ſi aũt intelligere eſt phãta-
ſia aut nõ ſine phãtaſia nõ vtiq̄ȝ erit ſine corꝑe. i. nõ erit ꝓ-
T.c.30. pria. Et in 3° de aia expreſſe declat hoc dicẽs: nequaq̄ȝ ſine
phãtaſ[ia] itelligit aia. q̄re nulla eſt opatio ꝓpria ei⁹. q̄re nõ
põt ſepari a corꝑe: nec remanet poſt mortẽ. ¶ Scd̓o ꝓba-
T.c.20. tur idẽ ex alio dicto pħi. 3. de aia. capi. 3. vbi dubitat an in-
tell̓s reminiſcat̄ poſt mortẽ. Et rn̄dens dicit. nõ reminiſci-
mur ãt h̓ eni ipaſſibile eſt: paſſiu⁹ v̓o itell̓s corruptibilis
eſt: ⁊ ſine h̓ nihil itelligit. Ex qb⁹ verbis pȝ: ꝙ ſi itellectus
nõ reminiſcit̄ poſt mortẽ: qꝛ nihil intelligit ſine intellectu
paſſiuo q corrupt⁹ eſt. i. ſine cogitatiua: quod ſi remaneret
poſt mortẽ eſſet ocioſus: qꝛ nihil itelligeret: qd̓ eſt incõue-
Confir. niẽs. ¶ Cõfirmat̄ hoc ẽt auctoritate Cõmẽ. q expſſe 3° de
aia dicit hãc eſſe opiõnẽ pħi. ſ. ꝙ aia itellectiua nõ dat eſſe
corꝑi ſȝ tm̄ opari: aia v̓o cogitatiua dat eẽ hoi ⁊ gn̄at̄ ⁊ cor-
rũpit̄: ⁊ ꝑ illã gn̄at̄ ⁊ corrũpit̄ hõ. q̄re ſi aia itellectiua di-
forma hoīs: intelligit̄ ꝙ ſit forma dans tm̄ operari. ¶ In
Affirma-tiue argũ primo. oppoᵐ arguit̄ ꝙ ſm opiõnẽ pħi aia itellectiua dat eẽ cor-
pori: ⁊ hoc ex dictis pħi. p̄mo: qꝛ aia itellectiua eſt actus p̄-
mus corꝑis: igit̄ aia itellectiua dat eſſe corpori. tȝ ꝯña per
T.cõ.8. pħm ſcd̓o de aia. caplo p̄. vl̓r quidẽ dcm̄ eſt qd ſit aia: eſt
eni ſubã ſm rõnẽ: hoc aũt eſt qd̓ qd erat eẽ corꝑis. an̄s pȝ
per pħm eodẽ caplo diffiniẽtẽ aiaȝ: ꝙ eſt actus p̄mus cor-
T.c.4. poris. Et ꝙ iſta diffõ cõpetat cuilibȝ aie pȝ ꝑ id qd̓ ſubiũ-
git cũ dicit. Si aũt aliqd̓ cõe in oi aia opȝ dicere: erit vtiq̄ȝ
actus p̄mus corꝑis. ¶ Forte di more Auer. ꝙ aia ⁊ diffõ T.c.7.
eius fere equoce di de aia itellectiua: ⁊ de alijs animalib⁹. Solo.
¶ Cõtra argũ: qꝛ vel ꝑ hoc intelligit ꝙ equoce di vel ana-
logice. ſi di p̄mũ: ⁊ cũ equocũ nullo mõ poſſit diffiniri. ſex- Impu-gnatio
to topi. igit̄ aia nullo mõ põt diffiniri: ꝯ pħm hic. ſi v̓o di-
cit̄ 2ᵐ: vel tali analogo cõpetit vna rõ cõis ſuis analoga-
tis vel nõ: ſi ſic maxie erit illa diffõ data pȝ ꝑ pħm dicen-
teȝ. ſi aũt aliqd̓ cõe in oi aia opȝ dicere: erit vtiq̄ȝ act⁹ pri-
mus corꝑis. ſi v̓o nõ cõpetit vna rõ cõis: ſequit̄ ꝯtra pħm
dicẽtẽ. Uniuerſalr̄ q̄dẽ dcm̄ eſt qd ſit aia: eſt eni ſubã que
eſt ſȝ rõnẽ. ¶ Scd̓o arguit̄ ſic. Aia intellectiua ineſt hoi Argũ 2.
ſm pħm vt ꝓbabo: ĝ aia itellectiua dat eſſe hoi. tȝ ꝯña ex
dña q̄ eſt iter formã dantẽ eſſe: ⁊ formã danteȝ tm̄ opari:
qꝛ for[m]a q̄ dat tm̄ opari di aſſiſtere illi cui dat opari: ⁊ nõ di
ineſſe: vt itelligẽtia orbi aſſiſtit ⁊ nõ ineſt: forma v̓o q̄ dat
eſſe di ineẽ. An̄s ꝓbat̄ per pħm 2° de aia. caplo 4°. vbi lo- T.c.27
quit̄ de potẽtijs aie: ibi dicit. ineſt aũt plantis ſolũ vegeta- ⁊.29.
tiuũ: alijs aũt hoc ⁊ ſenſitiuũ vt aialib⁹. qbuſdã v̓o adhuc
ineſt ſm locũ motiuũ: alteris aũt intellectiuũ: ⁊ intellectus
ineſt vt hoib⁹: ⁊ ſi aliqd̓ alterũ hui⁹ eſt honorabilius. Mõ
ſi itellectiuũ ⁊ itellect⁹ ineſt hoib⁹: igit̄ aia itellectiua ineſt
hoib⁹. tȝ ꝯña: qꝛ nõ põt potẽtia alicui⁹ forme ineſſe alicui
ſine forma in q̄ eſt. ¶ Forte di ꝙ pħs iproprie loquit̄ cũ Solo.
dicit ꝙ itellect⁹ ineſt hoib⁹: qꝛ intendit ꝙ ineſt tm̄ ſm ope- Inſtan°
ri. ¶ Cõtra argũ: qꝛ hoc dato ſequit̄ ꝙ nec vegetatiuũ: nec
ſenſitiuũ nec ſm locũ motiuũ inſunt ſm eẽ hoi: ⁊ ꝯñter ꝙ
nulla forma daret eſſe hoi: qd̓ eſt abſurdũ. ꝓbat̄ ꝯña: quia
pħs eodẽ caplo 4° dicit. Silr̄ aũt ſe hȝ in figuris: ⁊ in his T.c.30.
que ſunt ſȝ aiam: ſemꝑ eni in eo qd̓ eſt poſteri⁹ eſt po⁹ id ⁊.31.
qd̓ p̄us eſt in figuris ⁊ aiatis: ſicut eni trigonuȝ i tetragono:
ſic vegetatiuũ in ſenſitiuo: ⁊ ſic de alijs. Et ſubdit: qb⁹ aũt T.c.32.
ineſt rõcinatio. i. itellectiuũ de numero corruptibiliuȝ: his
reliq̄ oia inſunt. ſ. vegetatiuũ ſenſitiuũ ⁊ ſm locũ motiuũ:
⁊ nõ ecõtra. hec pħs. mõ arguit̄ ſic. ſi intellectiuũ nõ ineſt
hoi ſm eẽ: igit̄ nec vegetatiuũ nec ſenſitiuũ nec ſm locum
motiuũ inſunt hoi ſm eſſe. ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ iſta tria. vegeta-
tiuũ ſenſitiuũ ⁊ ſȝ locũ motiuũ inſunt hoi rõne itellectiui:
q̄n ſunt in potẽtia in itellectiuo: igit̄ itellectiuũ magis ieſt
hoi q̄ȝ iſta tria. tȝ ꝯña: qꝛ ꝑꝑ qd̓ vnũqd̓q̄ȝ tale ⁊ illd̓ magis.
q̄re ſi itellectiuũ qd̓ magis ineſt hoi q̄ȝ iſta tria nõ inſit ſȝ
eſſe: igit̄ nec illa inſunt ſȝ eẽ. q̄re nulla forma inerit hoi ſȝ
eſſe: ⁊ ꝯſequẽter nulla forma dabit eẽ hoi: qd̓ eſt abſurdũ.
¶ 3° argũ ſic. Aia intellectiua eſt q̄ p̄mo hõ intelligit: ĝ aia Argũ 3°
intellectiua eſt forma dans ſpẽm hoi: ⁊ ꝯſequẽter aia itel-
lectiua dat eſſe hoi. p̄ma ꝯña ꝓbat̄: qꝛ cũ intelligere ſit ꝓ-
priũ hoi ſm ſpẽm. p̄ ethico. ⁊ ꝓpria opatio alicui⁹ ſȝ ſpẽȝ
nõ ꝓueniat niſi a forma dãte ſpẽm: ĝ ſi aia intellectiua eſt
qua p̄ hõ intelligit: ipſa eſt forma dans ſpẽm hoi. ſcd̓a ꝯña
ꝓbat̄ cũ di: ⁊ ꝯñter aia itellectiua dat eſſe hoi: quia forma
dans ſpẽm nec̄io dat eſſe: qd̓ ꝓbat̄: qꝛ dña ſpecifica q̄ ſu-
mit̄ a forma dante ſpẽm itrinſece ⁊ eſſentialr̄ p̄dicat̄: igit̄
ſumit̄ a forma dãte eſſe. tȝ ꝯña: qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſequi-
tur oppoᵐ an̄tis. an̄s v̓o p̄ncipale ꝓbat̄. ſ. ꝙ aia intellecti-
ua eſt qua hõ p̄ intelligit: qꝛ colligit̄ a pħo 2° de aia. caplo
3° cũ dicit: aia aũt eſt h̓ quo viuimus ⁊ ſentimus ⁊ moue- T.c.24.
mur ⁊ itelligim⁹ p̄mũ: mõ ſi aia itelligim⁹ p̄mũ: ⁊ nõ vege-
tatiua nec ſenſitiua nec ſm locũ motiua: igit̄ aia intellecti-
ua itelligimus p̄mũ. q̄re aia itellectiua eſt qua hõ p̄ intelli-
git. ¶ Forte di ꝙ nõ ſolũ aia itellectiua eſt qua hõ p̄ itelli- Rnſio.
git ſed ẽt cogitatiua: diuerſimode tñ: qꝛ cogitatiua eſt qua
hõ itelligit p̄us. i. imediate: ⁊ aia itellectiua eſt qua hõ itel-
ligit p̄mo. i. p̄ncipalr̄. q̄re vtraq̄ȝ cõcurrit ad dandũ ſpẽm
hoi: ſȝ vna p̄ncipalius altera: ⁊ iõ di ꝙ aia itellectiua vt ap-
propriat̄ cogitatiue dat ſpẽm hoi. q̄re pȝ ꝙ nõ ſequit̄: hec
forma dat ſpẽm hoi: ĝ dat eſſe hoi. ¶ Cõtra arguit̄: ⁊ p̄ ꝙ Inſtã. p°

formeː⁊ ꝯſiter ſtat dari pm inſtās pro introductiōe for. pꝫ
Argū 6m ꝯña cū q̄libꝫ ante. ¶ Item poſſe eſt paſſuꝫ puta ſemē alterari ab intrinſeco ⁊ extrinſeco agēte:⁊ poſſe eſt ꝙ ſic agēs intrinſecū plus agit ad aliquē punctū ꝙ ad illū minꝰ agat extrinſecū agēs:⁊ ſicut minꝰ agit ad aliū plus agat ad illū extrinſecū agens. igit̄ poſſe eſt ꝙ ſic alteret̄ ab vtroqꝫ agēte ꝙ aliqđ erit pm inſtās: in q̄ illa mā erit ſilr̄ diſpoſita per totū pro ſuſceptione for. ⁊c. ¶ Rñdeo: in hac mā ſūt due opiniones. ſ. cōis ⁊ Mātuani. ¶ Et p̄mo ptractabo opionē Mātuani. pro q̄ ponunt̄ due ꝯnes. ¶ Prima ꝯ. Cuiuſlꝫ
Pri o cōcluſio p opinione Mā. for extēſe ꝓducēde que erit in aliq̄ inſtāti: erit dare p̄mū inſtās in quo erit. ſic itelligēdo ꝙ erit dare pm iſtās in quo erit:⁊ nō imediate añ illud inſtās erit in aliq̄ iſtāti:⁊ h̄ eſt gn̄alr verū tam de forma ſubali q̄ꝫ accītali. ꝓbat̄ mō ꝯ: q2 q̄libet talis forª cū ꝓducat̄ in eē per motuꝫ hꝫ p̄ eſſe in vltimo inſtāti terminante motū:⁊ nō hꝫ eē ante illud iſtās in aliq̄ inſtāti. g̊ datur pm inſtās eē eius. tꝫ ꝯña cū maiori. minor ꝓbat̄: q2 ſi hēret eē ante illud iſtās in aliq̄ inſtanti: tūc ante illđ iſtās eēt ꝓducta in aliquo iſtanti. ꝯñs ē flm: q2 ⁊ tūc ante illđ inſtās ꝓducebat̄: q̄re ⁊c. ¶ Cor ſeq̄t̄ ꝙ
Correm cuiuſlꝫ cōpoſiti hñtis formā extēſaꝫ in aliq̄ iſtāti erit dare pm inſtās in q̄ erit. pꝫ: q2 tale cōpoſitū ꝓducit̄ in eē per motū in cuiꝰ fine hꝫ eſſe:⁊ nō ante in aliq̄ iſtāti. de tali enī cōpoſito loquor: qđ manet poſt ꝓductionē. q̄re ⁊c. ¶ 2a
2a ꝯ. ꝯ. Nullius for humane dat̄ pm iſtās eē: ſꝫ vltimū in q̄ nō: p formā humanā itelligēdo aiam intellectuā:⁊ nō aliā formā. ꝓbat̄ ꝯ. ⁊ p̄ pª ps: q2 nō dat̄ pm inſtās in quo talis forª iformat māmː ſic ꝙ nō imediate ante illud in aliq̄ inſtāti iformabat. g̊ nō dat̄ pm inſtās eē eiꝰ. tꝫ ꝯña. añs ꝓbat̄: q2 ſignet̄ mīma calitas cū q̄ nō pōt ſtare forª ſemīs:⁊ ſit vt q̄tuor:⁊ arguit̄ ſic. Nō datur pm iſtās in q̄ erit talis calitas p̄ ad aliquē pūctū intrinſecū: g̊ nō dat̄ pm iſtās talis for ꝓducēde. tꝫ ꝯña:⁊ añs ꝓbat̄: q2 quocūqꝫ pūcto ſignato ad quē ꝑuenit calitas p̄us ꝑuenit ad aliquē punctū ꝓpinquiorē agēti. q̄re ⁊c. ¶ 2a ps ꝯnis ꝓbat̄: q2 cuiuſlꝫ for q̄ erit in aliq̄ inſtāti aut dabit̄ pm inſtās in quo ſic: aut vltimū in quo nō: ſꝫ forme humane nō dat̄ pm inſtās in quo ſic: igit̄ illius dat̄ vltimū in quo nō. ¶ Cor ſeq̄t̄ p̄ ꝙ nulliꝰ hoīs
Corm pm dat̄ p̄mū inſtās eē: ſꝫ cuiuſlꝫ hoīs q̄ aliqñ icipit eē dat̄ vltimū iſtās in q̄ nō. pª ps pꝫ: q2 nō p̄us icepit eē hō q̄ꝫ forª eius. ſꝫ g̊ forme humane nō dat̄ pm inſtās. g̊ nec hoīs dat̄ pm inſtās. In 2a v̊o pte correlarij notāter addit̄ qui icipit eē: q2 ſine illa ꝯditiōe 2a ps nō eēt v̊a. puta dicēdo cuiuſlꝫ hoīs dat̄ vltimum in quo nō. h̄ aūt patebit ſtatim ex di
Corm 2m ctis eiꝰ īfra. ¶ 2o ſeq̄t̄ ꝙ hō q̄ icipit eſſe: ante icipiet q̄ꝫ icipiet eē iſte hō: ſaltē ſi vnica forª ſubalis ponat̄ in hoīe: q2 ſignet̄ mā pedalis pro gn̄ōne ſortis:⁊ itroducat̄ ſucceſſiue forª humana in illā: tūc ſic: imediate poſt h̄ erit hō: vt pꝫ:⁊ nō imediate poſt h̄ erit iſte hō: q2 nō p̄us erit iſte hō: q̄ꝫ tota illa mā ſit iformata. g̊ ñ imediate poſt h̄ erit iſte hō: g̊ ante icipiet eē hō: q̄ꝫ icipiet eſſe iſte hō: ſiue hō q̄ icipiet eē: ante icipiet eē q̄ꝫ icipiet eē iſte hō: q2 iſte due ꝓpōnes equalēt ſm̄ cū. q̄re ly hō cū dicit: hō qui icipiet eſſe:⁊ ſtat ꝯfuſe imobilr rōne determinatōis facte p relatiuū cū illo
Corm 3m v̊bo icipit:⁊ nō ſtat determinate: q2 falſa eēt. ¶ 3o ſeq̄t̄ ꝙ nunq̄ꝫ erit ita ꝙ aliq̄s hō icipit eē:⁊ nūq̄ꝫ erit ita ꝙ aiā humana creabit̄. pª ps ꝓbat̄: q2 ſi non. da oppoᵐ. ſ. ꝙ aliqñ erit ita ꝙ aliq̄s hō icipiet eē: ſit gr̄a argūti ꝙ in. b. iſtāti ſor. icipiat eē:⁊ arguit̄ ꝙ nō: q2 vel icipit eē per pōnē de p̄ñti dicēdo in h̄ inſtāti eſt ſor.⁊ iſto mō nō icipit eē: q2 iſte numerus nō icipit eē demōſtrādo aiaꝫ ſor.⁊ māꝫ.⁊ ille numerus ē ſor. g̊ ſor. nō icipit eē: aut icipit eē p remotionē de p̄ſenti dicēdo ſor. nō eſt in h̄ inſtāti ⁊ imediate poſt h̄ erit: q2 nullus erit primus hō ꝓductus ex h̄ ſemine:⁊ ita de ꝯ ente reali. ¶ 2a ps correlarij ꝓbat̄. ſ. ꝙ nūq̄ꝫ erit ita ꝙ aīa humana creabit̄: q2 nec p tp̄s: nec p inſtans creabit̄. g̊ ⁊c. Aſſūptū ꝓbat̄.⁊ p̄ ꝙ nō p iſtās creat̄ pꝫ. q2 creari eſt fieri de nihilo in nō tp̄e ſm̄ eū: h̄ mō nūc nō eſt. ſ. aīa ſortis:⁊ imediate poſt h̄ erit. igit̄ creat̄: q̄re pꝫ ꝙ creatio non fit in inſtāti: nec ēt per tp̄s creabit̄: q2 h̄ eſt dicere ꝙ creatio req̄rit determinatuꝫ tp̄s qđ eſt flm: q̄re creatio nō fit ſm̄ eū i iſtāti: nec in tp̄e: ſꝫ in nō tp̄e. ¶ His p̄miſſis facile rñdet̄ ad argūta p Mātuano:⁊ q2 Mātuanꝰ tꝫ ꝙ alicuius for dat̄ pm iſtās ⁊ alicuiꝰ nō: iđ opꝫ rñdere ad argūta facta ad vtrāqꝫ ptē q̄ōnis: q2 p̄a ꝓbāt ꝙ nulliꝰ for dat̄ pm iſtās:
⁊ 2a in oppm fcā ꝓbāt ꝙ cuiuſlꝫ dat̄ pm inſtās. ¶ Ad pm Ad p̄mū argm pro pte negatiua oī.
igit̄ ptis negatiue negat̄ illa ꝯña. nō dat̄ pm iſtās in q̄ forª iformat māmː igit̄ nō dat̄ p̄mū inſtās forme ꝓducēde: lꝫ enī ſm̄ cōem moduꝫ loquēdi de p̄ inſtāti ꝯña valeat ⁊ ꝓbatio eiꝰ: tñ ſm̄ moduꝫ loquēdi Mātuani nō valꝫ: q2 alr̄ capit dari p̄mū inſtās q̄ꝫ via cōis. nā dicit dari p̄mū inſtās forme qñ illa forª eſt in aliq̄ inſtāti ⁊ imediate ante illud nō fuit in aliq̄ inſtāti: q̄uis ēt imediate añ illud fuerit: via v̊o cōis dicit dari pm inſtās alicuiꝰ for qñ illa forma eſt in aliq̄ inſtāti:⁊ añ illud nō fuit. multū āt refert dicere:⁊ añ illud nō fuit:⁊ dicere añ illud nō fuit in aliq̄ inſtanti: vt pꝫ ex dcīs. q̄re ⁊c. ¶ Ad aliđ ꝯcedit̄ ꝙ nō dat̄ pm inſtans in Ad 2m
quo forª iformat māꝫ: ſed nō ſeq̄t̄ apđ modū loq̄ndi Mātuani: g̊ nō dat̄ pm inſtās forme. ¶ Ad aliđ ꝯcedit̄ ꝙ non Ad 3m
dat̄ pm inſtās in quo iformat: ſed vltimū in quo nō:⁊ illud argm ꝯcludit pro opione ſua. ¶ Ad 4m negat̄ illa ꝯña: nō Ad 4m
dat̄ p̄mū inſtās in quo minima diſpō faciēs p forª eſt in mā: g̊ nō dat̄ pm inſtās forme: lꝫ enī apud viā cōeꝫ valeat illa ꝯña: tñ apud viā Mātuani nō valꝫ: ꝑp alr̄ accipe dari p̄mū inſtās. nam in vltimo inſtanti terminante motū forma primo eſt in aliquo inſtanti:⁊ ante non fuit in aliquo inſtāti:⁊ tñ minima diſpō nō eſt p̄ in vltimo inſtanti: ſed ante illđ fuit in aliquo inſtāti: q2 p̄us fuit iducta in pte māe q̄ꝫ in tota. q̄re ⁊c. ¶ Ad aliđ ꝯcedit̄ ꝙ nō dat̄ p̄mū Ad 5m
inſtans in quo minima diſpō faciēs pro forma eſt in mā:⁊ argm facit pro ipſo. ¶ Ad aliud ꝯcedit̄ ꝙ dat̄ maxima Ad 6m
diſpō cū qua nō pōt forª itroduci ⁊ h̄ argm facit pro ipſo.
¶ Ad argūta v̊o ptis affirmatiue rñdet̄ pro ipſo. Aduerte Ad p̄mū argm pro pte affirmatiua oī.
tñ p̄us ꝙ lꝫ ipſe ꝯcedat dari pm inſtās alicuiꝰ forme mō ſuo dicto: tamē nō ꝯcedit ſm̄ cōem modū loquendi de p̄ inſtāti: q̄re opꝫ rñdere ad iſta: q2 nullius forme dat̄ p̄mū inſtās ſm̄ modū loquēdi cōem. ¶ Ad p̄muꝫ igit̄ negat̄ añs. ſ. ꝙ det̄ p̄mū inſtans in quo aliq̄ mā eſt ſm̄ totam p̄ diſpoſita p itroductiōe forme. Ad ꝓbōnē cū dī de mēte Cōmētatoris ꝙ dat̄ p̄mū alteratū qđ ſm̄ ſe totuꝫ incipit alterari. nō admittit̄ auctas Cōmentatoris: qñ eſt contra rōnē: vt hic: q2 oē agens nāle velocius agit in ptem ꝓpinquā q̄ꝫ remotā: igit̄ prius alterat vnā ptem q̄ꝫ aliam. q̄re nō eque p̄ totum alterat̄. ¶ Ad aliud negatur ēt añs. ſ. ꝙ Ad 2m
det̄ primū iſtās in quo minima diſpō faciēs p forma eſt in mā apta ſuſcipere formaꝫ. Ad ꝓbōnē cū dī ꝙ dat̄ minima mā apta ſuſcipere formā. negat̄. Et cum adducitur phūs: dī ꝙ illa nō eſt mens phī: vt dictum eſt ſupra: ſed ꝙ dat̄ minimuꝫ potēs reſiſtere medio dato: q̄re argm non ꝓcedit. ¶ Ad aliud ꝯcedit̄ ꝙ oīs forma ꝓducēda ꝓdu Ad 3m
cet̄ ſubito vel ſucceſſiue: ſed negat̄ ꝙ illa q̄ ꝓducit̄ ſubito ꝓducat̄ in inſtāti: ſed ꝓducit̄ in nō tp̄e: q̄re illius nō dat̄ primū inſtās. que v̊o ꝓducit̄ ſucceſſiue ꝯcedit ꝙ ꝓducit̄ p motuꝫ: ſed talis nō hꝫ p̄ eſſe in vltimo inſtāti termināte motū ad moduꝫ loquendi cōem: ſic ꝙ in illo inſtanti ſit ⁊ nō ante: imo ante fuit: q2 erat ꝯtinue qñ ꝓducebat̄: conceditur tñ dari primū inſtās illius ſm̄ modū loquēdi Mātuani: q2 in vltimo inſtāti eſt ⁊ ante illud nō fuit in aliquo inſtāti. ¶ Ad 4m dicit̄ negādo vtrūqꝫ caſum: q̄uis enī Ad 4m
poſſit eē ꝙ paſſuꝫ ſit ſic diſſorme ꝙ agēs agat in illđ vniformiter

formiter: vel ēt ꝙ alterenͭ illud velocius in pte remota ꝙ ꝓ
pinq̄: nō tn̄ eſt poſſe ꝙ ꝓportionabilr velocius agat: ſic aliqs
pūct9 dati paſſi plus diſtat ab agēte: ita ad eūdē pūctū agēs
hēat maiorē ꝓportionē ad agēdū: q2 vel nullā ꝓportionez
hēet ad pūctū imediatū vel ad quelꝫ punctū intrinſecū in
finitā hēet: ⁊ per ꝯñs cū ad quēlibet punctuꝫ intrinſecū per
certū tp̄s ageret: tūc in quēlibꝫ punctū intrinſecū infinituꝫ
effectū ꝓduceret: qđ nō eſt poſſe. Et ꝙ nullā ꝓportionē ha
beat ad pūctū imediatuꝫ repugnat caſui: q ponit ꝙ in fine
paſſuꝫ totū ſit vniformiter factū ab illo alterāte: ⁊ p idem
Ad 5m ⁊ 6m ſcđs caſus eſt īpoſſis. ¶ Ad alia nō rñdet: q2 p hoc dat itelli
gere ꝙ nō dꝫ admitti aſſūptū in ſubſequēte. neqꝫ dꝫ admit
ti caſus in vltimo. ¶ Pro opinione vero cōi ponunt due ɔ
p^a ɔ pro opione cōi. nes rñſiue. ¶ Pria ɔ ſit iſta. Cuiuſlꝫ for^e ſubalis ꝓducēde
datꝰ p^m inſtās eē ſic itelligēdo: ꝙ q̄libꝫ talis for^a in aliquo
inſtāti erit: ⁊ añ illud nō erit. ꝓbat ɔ: q2 q̄libet for^a ſubalis
ꝓducēda ꝓducit ſubito: igit ꝓducit in iſtāti: ⁊ ꝯñr illō eſt
p^m inſtās forme ꝓducēde. ꝯña nota apud viā cōez: aīs ꝓ
bat p̄ apud phos: q2 forma ſubalis ꝓducēda ſm eos ꝓdu
citur per gnōnē: ſꝫ gñatio eſt trāſmutatio ſubita: q2 p hoc diſtin
guit a motu q ſucceſſiu9 eſt: q̄re ⁊c. Scđo ꝓbat apud theo
logos: q2 forma ſubalis ꝓducēda ſm eos producit vel per
creationē: vel p gnōnē: ſꝫ taꝫ creatio ꝙ gñatio fit ſubito: q̄
Cor^m re ⁊c. ¶ Cor^m ſeqt cuiuſlꝫ cōpoſiti ſubalis ꝓducibilis datꝰ
p^m inſtās eē. pꝫ: q2 ita p̄ hꝫ eē cōpoſitū ſubale ſic ei9 forma
ſubalis: ſꝫ forme ſubalis dat p^m inſtās eē: igitur ⁊ cōpoſiti
2^a ɔ ſubalis dat p^m inſtans eē. ¶ Scđa ɔ ſit iſta. Cuiuſlꝫ forme
accñtalis ꝓducēde que erit in aliquo inſtāti ſi nō ſit ſucceſ
ſiua nec depēdens a ſucceſſiuo in fieri ⁊ ɔſeruari tanꝙ a cā
ꝓpria: dat p^m inſtans eē: di p̄ q̄ erit in aliquo inſtāti: vt re
moueamus iſtātias de formis ſil' generādis ⁊ corrūpēdis.
di ſi nō ſit ſucceſſiua: q2 ſucceſſiui nō eſt neceſſe dari p^m in
ſtās: imo ſm phm nunꝙ dat p^m inſtās ſucceſſiui: lꝫ ſꝫ theo
logos aliqñ det: ſꝫ de hoc infra. di nec depēdēs a ſucceſſiuo:
q2 ſi depēdet ab eo nō eſt neče dari p^m iſtās: ſicut veritatis
hui9 ꝓpōnis: ſor. currit: nō datur p^m inſtās: imo nec vltimū:
q2 depēdet a curſu cuius nō dat p^m inſtās nec vltimū. dicit
tanꝙ a cā ꝓpria: q2 ſi res dependet a ſucceſſiuo: vt a cā vli
nō ꝓhibet ipſius dari p^m inſtans: ſic cuiuſlibet rei ꝑmanēti
exiſtētis ſub orbe lune dat p^m inſtans mō dicto: q̄uis depē
deāt a motu celi in fieri ⁊ ɔſeruari tanꝙ a cā vli. ꝓbat mō
ɔ: q2 ois for^a accñtalis ꝓducēda vl' ꝓducit ſubito vel ſuc
ceſſiue. ſi ſubito: igit in inſtāti ſicut lumē ꝓducit ſubito in
mediū a corpe luminoſo: q̄re ꝓducit in inſtāti. ſi vero ſucceſ
ſiue ꝓducit per motū tanꝙ termin9 eius: ſꝫ terminus mo
tus hꝫ eē p̄ in vltimo inſtāti termināte motū: igit talis for
ma hꝫ eē p̄ in tali inſtāti: ⁊ ꝯñr ipſius dat p^m inſtās eē: q̄re
cuiuſlibet forme accidētalis ꝓducēde datur p^m inſtās eē:
Cor^m q̄re ⁊c. ¶ Cor^m ſequit: ꝙ cuiuſlꝫ rei ꝑmanētis ꝓducende: q̄
erit in aliquo iſtāti: datur p^m inſtās eē. pꝫ: q2 ois talis res ꝑ
manēs ꝓducenda vel eſt ſuba: vel accidēs. ſi ſuba vel ſim
plex vl' cōpoſita: ⁊ vtriuſqꝫ dat p^m inſtans. Si accidēs: vel
abſolutū vel reſpectiuū: ⁊ cuiuſcūqꝫ ēt datur p^m inſtans: q2
terminus intrinſec9 motus ex abſolutis eſt q̄titas ⁊ q̄litas:
ex reſpectiuis vero vbi. Alia vero reſpectiua ſunt termini ex
trinſeci motus: q2 ex ꝯñti ꝓducunt: q̄re cuiuſlibet rei per
manētis ꝓducēde que erit in aliq̄ inſtanti datur p^m inſtans
eē. ¶ Circa hoc occurrūt due difficultates. p^a eſt. Eſto ꝙ celū
Prima difficultas an occ. ſit productū p creationē: an ipſi9 detur p^m inſtans. ¶ Et vi
det ꝙ nō: q2 ſi daretur p^m inſtās ipſi9 ſeq̄ret ꝙ ipſi9 ſucceſ
ſiui daretur p^m inſtās: puta ipſi9 tp̄is daretur p^m inſtans. pꝫ
ꝯña. ꝯñs falſum: q2 inſtās ex nā ſua ɔtinuat ptes tp̄is. ſ. fu
Rn^o p^o. turā cum pterita: igitur nō pōt dari p^m inſtās tp̄is. ¶ Rn
deo ſm phm nō ſolū de9 eſt etern9: ſed intelligētie: ⁊ celū: ⁊
mot9 ipſius: ⁊ tp̄s: ⁊ mā p^a: q̄re ſm phꝫ nō admitti celū eē

ꝓductū. ¶ Scđꝫ vero theologos ⁊ veritatē admittit celū Rn^o 2°.
eē ꝓductū: vñ ſup illo paſſu geneſis. In pn^o de9 creauit celū
⁊ terrā. theologi dicūt ꝙ de9 in p^o die ſimul q̄tuor creauit. ſ.
angelos ⁊ orbes: ⁊ hos de9 dedit itelligere p celū. creauit ēt
mām primā quā dedit intelligere p terrā. creauit ēt tp̄s: q2
dedit intelligere mēſurā ex mēſuratis. Et oia iſta creauit in
vno inſtāti: q̄re cuiuſlꝫ illoꝝ dat p^m inſtans. ¶ Ad arg^m in
ɔrium ɔcedit ꝙ ipſi9 ſucceſſiui puta tp̄is dat p^m inſtans: ⁊ hoc
fuit nečiuꝫ in illa p̄ma ꝓductione rerum. ⁊ cū tu arguis ꝙ ſit
falſuꝫ: q2 inſtās ex nā ſua ɔtinuat ptes tp̄is: negat hoc. q2 de
rōne inſtāns eſt eē ɔtinuatiuū partiū tp̄is: ⁊ nō ɔtinuare il
las: ſicut de rōne pūcti eſt eē ɔtinuatiuū ptiū linee ⁊ nō cō
tinuare: q2 aliqs pūct9 nō ɔtinuat. ſ. q eſt pn^m linee: ſil'r aliqđ
2^a difficultas ancta. Elegantie argū pro inſtās nō cōtinuat. ſ. qđ eſt pn^m tp̄is: q̄re ⁊c. ¶ 2^a difficultas
eſt. an que ſubito ꝓducunt ꝓducant in inſtanti: q2 ꝓbatio
ɔtiuꝫ fundata eſt ſup hoc. ¶ Et vi ꝙ nō ꝓ pte Mārtani: q2
illuminatio fit ſubito: ⁊ tn̄ nō fit in inſtāti: g. ꝓbat minor: q2
ſi illuminatio fieret in inſtāti: ſeq̄ret ꝙ in eodē inſtāti idēꝫ
Argū 2° lumē eēt in oriēte ⁊ in occidēte qđ eſt īpoſſe. ¶ 2° q2 in ele
uatione vni9 lapidis molaris ab alio fit motus aeris ſubito
ad replēdū illud ſpatiū. ⁊ tn̄ nō fit in inſtāti: ergo. ꝓbat mi
nor: q2 ſi fieret in inſtāti ſequeret ꝙ in eodē inſtāti idē aer
eēt in medio illius ſpatij ⁊ in circūferētia: qđ eſt impoſſe.
Argū 3° ¶ 3° q2 admiſſo fieri motū in vacuo ad imaginationez: ſic
admittit phs. tūc mot9 grauis deſcēdētis fit ſubito: ⁊ tn̄ nō fit
Affirmatiue argū primo. in iſtāti: g. Et ꝓbat minor: q2 ſi fieret in inſtāti: graue ſil' eēt
ſurſum ⁊ deorſuꝫ qđ eſt impoſſe: q̄re ⁊c. ¶ In oppoſitū ꝓ
via cōi arguit p̄: q2 creatio fit ſubito ⁊ fit in inſtāti ſm theo
Argū 2° logos: g ꝓductio facta ſubito fit in iſtāti. ¶ Itē gñatio fit
ſubito: ⁊ tn̄ fit in inſtāti ſm Cōmen. g ꝓductio que fit ſubi
Argū 3° to: fit in inſtāti. ¶ Itē cū oē qđ ꝓducit habeat mēſuraꝫ ſi
bi adeq̄tā: igit qđ ꝓducit ſubito hꝫ mēſurā ſibi adeq̄tā: ſꝫ
nō hꝫ tp̄s ꝓ menſura adeq̄ta: igit hꝫ inſtās: q̄re qđ ꝓducit
ſubito ꝓducit in inſtāti. ¶ De hoc ſunt opiniones cōtrarie.
¶ Opinio Mārtani eſt ꝙ que ꝓducunt ſubito ꝓducunt
Ad primū p parte affirmatiua dī in nō tp̄e. ¶ Ad rōnes in ɔrium rñdet. ¶ Ad p^m de creatio
ne nō acceptat auctoritatē ꝙ fiat in inſtāti. ¶ Ad aliaꝫ de
Ad 2^m gnōne negat ꝙ fiat ſubito: imo vult ꝙ fiat ſucceſſiue: q2 ſi
fieret ſubito ⁊ in inſtāti: idē qđ gñat ſil' eēt ⁊ nō eſſet: qđ im
plicat. ꝓbat ꝯña: q2 ſi aliqđ gñat in inſtāti: illud eſt qđ ge
T.c.59. nerat per ſe. ⁊ ex alia pte dicit phs 6° phy. ꝙ illud qđ gñat
Ad 3^m nō eſt: q̄re idē ſimul eſt ⁊ non eſt. ¶ Ad aliū di ꝙ illud qđ
producit ſubito nō hꝫ menſuraꝫ adeq̄tam ſignabilē. ſ. que
Ad p̄ via p parte negatiua dī poſſit demōſtrari. ¶ Pro via vero cōi tenente ꝙ illud qđ
ꝓducit ſubito producit in inſtāti. ¶ Reſpōdet ad rōnes
in oppoſitū. Ad primā de illuminatione negat minor. Ad
probationē dicit ꝙ nō eſt idem lumē qđ eſt in oriente ⁊ in
occidēte: ſꝫ aliud: q2 a corpe luminoſo producit vnuꝫ lu
mē imediate: ⁊ ab illo aliud: ⁊ ſic ſucceſſiue vſqꝫ in īfinitū.
Ad 2^m ¶ Ad aliā de motu aeris. in eleuatione vnius molaris ab
alio dī ꝙ ſm viā cōem duo corpora dura nō pñt ſe ime
diate ɔtangere ſine aere: aer eniꝫ mediat. q̄re cum vnū ele
uat ab alio: nō oꝫ fieri motū ſubito aeris circūſtātis: ſꝫ ille
Ad 3^m aer medi9 rare fit ad aliq̄lr replēdū ſpatiuꝫ. ¶ Ad aliā de
motu in vacuo via cōis dicit admiſſo motu ī vacuo cū fiat
ſubito ⁊ in inſtāti: ſeqtur illud incōueniēs ꝙ illud graue ſil'
eēt ſurſuꝫ ⁊ deorſū. ¶ Et ad illud qđ dixit de gnōne in rñ
dēdo ꝙ ſi gñatio eſſet ſubito ſeqtur ꝙ idē eēt ⁊ nō eēt: ne
gat ꝯña. Et ad ꝓbationē: q2 qđ gñatur eſt: ſi gñatio eſt in i
ſtāti: concedo: ⁊ tn̄ qđ gñatur nō eſt ſm phm. di ꝙ phs lo
quitur de eo qđ gñatur quātuꝫ ad diſpōnes que fiunt ſucceſ
Ad prima ɔ viā cōem dicitur. ſiue: nō aūt de eo qđ gñatur in ſe: q̄re ⁊c. ¶ His pmiſſis fa
cile rñdet ad argumenta pncipalia ɔ viam cōez: que ꝓbāt
ꝙ nullius forme datur p^m inſtās. Et ad p^m negatur aīs. ſ. ꝙ
nō detur p^m inſtans in quo forma informat mām. Et ad ꝓ

bationē negaṫ: ꝙ forma ſucceſſiue informat: ⁊ ꝙ mã ſuc-
ceſſiue diſponaṫ. ⁊ de hoc ſufficiēter in pma qōne dictū eſt
Ad 2m ſm duos modos rñdendi: q̃re vide ibi. ¶ Ad aliud cū dī.
ſi daretur pm inſtans in quo forma informat mãz. ſit illud
inſtãs. b. admitto. ⁊ cū tu q̃ris: an forma añ. b. informet an
nō. dī ꝙ non. ⁊ cū tu inferis: igiṫ nō ſucceſſiue informat cō-
Nōm cediṫ ꝯña ⁊ ꝯñs. ¶ Aduerte tamē ſm viaz cōem: ꝙ ſi mã
ꝯtineat plura minima: forma ſubito informat pm minimū:
Ad 3m alia ꝟo ſucceſſiue: pter vltm qḋ ſubito ēt informat. ¶ Ad
aliud cum infertur diuiſio: g̃ vel datur pm inſtans vel vlti-
mū in quo nō. dī ꝙ datur pm inſtãs: ⁊ cū tu arguis ꝙ ſit di-
uiſio reſpectu poe mutabilis: igiṫ ps negatiua eſt elligēda.
dī a quibuſdam negando ꝙ fiat diuiſio reſpectu potētie mu-
tabilis: imo ſit reſpectu poe imutabilis: qꝛ idē eſt pm inſtans
in quo informat: ⁊ in quo introduciṫ cū idē ſit formā itro-
duci ⁊ informare: q̃re ſicut ſit diuiſio reſpectu potētie im-
mutabilis inferēdo diuiſionē: aut datur pm in quo introdu-
citur: aut vltimū in quo nō. ita ⁊ inferēdo diuiſionē: aut da-
tur pm in quo informat: aut vltimū in quo nō ſit diuiſio re-
ſpectu poe imutabilis. ¶ Nō placet mihi hec rñſio: qꝛ for-
mã informare mãm nō eſt niſi dare eē mãe: ſ3 nō ſolū in p
inſtanti dat eſſe: ſed poſt: q̃re poſt ēt informat. ¶ Ex quo
pꝫ: ꝙ l3 q̃ñcūq3 introduciṫ forma informet mãm: nō tñ eꝯ
qꝛ aliqñ informat: qñ nō introduciṫ: ſed introducta eſt: q̃-
Rñº 2º re ⁊c̃. ¶ Et pp hoc aliter dicēdū puto: ꝙ ſit diuiſio reſpe-
ctu poe mutabilis: ſed negatur ꝯña: g̃ eſt eligēda pars nega-
tiua: qꝛ hec regula nō eſt admittēda apud viā cōem tenētē
minima nãlia. qḋ declaro: qꝛ ſi dicatur cū aliq̃ quãtitate. ſ.
infra pedalē pōt introduci forma terre: ⁊ cū aliq̃ non: g̃ vel
daṫ minima cu3 qua pōt introduci: vel maxia cu3 qua nō.
pꝫ ꝙ ſit diuiſio reſpectu poe paſſiue mutabilis: ⁊ tñ pars
affirmatiua eſt eligēda apud viam cōem: ſic ēt in ꝓpoſito.
Ad 4m ¶ Ad aliud negatur añs. ſ. ꝙ nō deṫ pm inſtans in quo mi-
nima diſpō faciens ꝓ īroductione forme eſt in mã. Et ad
ꝓbationē negaṫ ꝙ minima diſpō ſucceſſiue inducaṫ: ⁊ de
Ad 5m hoc vide in prima qōne. ¶ Ad aliud cum dī. ſi dareṫ pm in-
ſtans in quo minima diſpō faciēs pro forma eēt in mã. tūc
daretur vltimū inſtãs rei permanētis. negaṫ ꝯña. Et ad ꝓ-
bationē admitto totū caſu3. ⁊ cū tu dicis: ſit g̃ mima diſpō
calitas vt q̃tuor: q̃ ſit p introducta in. b. inſtãti in quo ſit ap
plicatū agēs corrūpēs illam calitatē: ⁊ tunc arguiṫ ſic: ime-
diate poſt. b. iſtãs nō erit calitas vt. 4. g̃ imediate poſt. b.
nō erit talis forma in mã. negaṫ ꝯña: qꝛ cū minori diſpōne
pōt forma ꝯſeruari q̃3 ſit illa cū q̃ introduciṫ. ⁊ rō eſt: qꝛ i-
duciṫ ſolū cū diſpōne nãli: ꝯſeruat ꝟo aliqñ cū diſpōne p-
Inſtanº ternãli. ¶ Cōtra hoc forte qs argueret: qꝛ hoc dato ſequitur ꝙ:
forma pcedēs ⁊ forma ſequēs potuerūt ſtare cu3 eadē diſpō-
T.c.26. ne. ꝯñs tñ eſt falſum ⁊ ꝯ pħm ſcdo phy. dicentē. in alia aūt
ſpecie alia eſt mã. ſ. ꝓpria: ⁊ ſr alia eſt diſpō ꝓpa. pꝫ ꝯña.
qꝛ forma ſequēs p te pōt ſtare cū minori diſpōne q̃3 ſit il-
la cū qua introduciṫ: ⁊ forma pcedēs ſtat cu3 quali3 diſpō-
Rñſio. ne infra illã cū qua itroduciṫ forma ſequēs: q̃re ⁊c̃. ¶ Re-
ſpondeṫ cōcedēdo ꝯñaz ⁊ ꝯñs. nec eſt ꝯ pħm: qꝛ intēdit ꝙ
in alia ſpecie alia eſt mã ꝓpria ⁊ nãlis. ⁊ ſr alia diſpō ꝓ-
pria ⁊ nãlis: ſed cū diſpōne nō ꝓpa ⁊ nãli poſſunt ſtare di-
Ad 6m uerſe forme: q̃re ⁊c̃. ¶ Ad vltimū dī ꝙ daṫ minima diſpō
cū qua pōt forma introduci. ⁊ ad ꝓbationē cu3 dī ꝙ ſit di-
uiſio reſpectu potētie paſſiue mutabilis: igiṫ eligēda eſt ps
negatiua. ¶ Quidã dicunt negãdo añs: qꝛ ſit diuiſio reſpe
ctu potētie imutabilis: qñ eadem diſpō pciſe eſt cum qua
pōt forma introduci: ⁊ cū qua introduciṫ: qꝛ ſi cum aliqua
pōt introduci: illa eſt ſufficiens ꝓ introductione: ⁊ ſi illa eſt
ſufficiens: cum illa introduciṫ. ¶ Non placet hec rñſio: qꝛ
illo dato ſeqṫ ꝙ nō poſſet foma induci in mã magis vl' mi-
nus diſpoſita. pꝫ: ſi preciſe eadē eſt cum qua inducaṫ ⁊ cum
qua pōt induci: qꝛ nunq̃3 poterit induci: niſi cū vna diſpō- Rñº 2º
ne. ¶ Jō alr dicendū puto: ꝙ ſit diuiſio reſpectu potentie
mutabilis: ſed negat ꝯña cū inferi. g̃ pars negatiua eſt eli-
gēda: qꝛ regula illa nō admittiṫ apud viam cōem tenētes Inſtanº
minima nãlia: ſicut dictū eſt ſupra. ¶ Contra forte qs ar-
gueret ꝓbando ꝙ nō ſit diuiſio reſpectu potētie mutabilis:
qꝛ data diſpōne minima cū qua forma pōt introduci: nūq̃3
poterit introduci cū maiore. ꝓbaṫ: qꝛ q̃ñcūq3 erit illa mi-
nima: illa eſt ſufficiens ꝓ introductione forme: g̃ cū illa for-
ma introduceṫ. ¶ Rñdeṫ ꝙ nō valet illa ꝯña: illa eſt ſuf- Rñſio.
ficiēs ꝓ introductione: g̃ cū illa introduciṫ: qꝛ pōt impedi-
ri. Itē cum agens ꝓ introductione forme nãlr agat. igitur
ſm vltimū conatum agit: q̃re maiorem diſpōnem inducit
agens fortius q̃3 debilius: q̃re ⁊c̃. ¶ Et hec de iſta queſtio-
ne ſufficiant.

¶ Qō. IIII.

VTrum cuiuſl3 forme corrūpēde ſit da- Affirma-
re vltimū inſtãs eſſe. ⁊ ꝑiter cu- tiue pro
iuſl3 rei ꝑmanētis deſinētis eſſe ſit dare vlti- opinione
mū inſtãs eē. ¶ Et p argṫ pro via Mãtuani: Petri
ꝙ cuiuſl3 forꝫ corrūpēde ſit dare vltm iſtãs eē: Mãtua-
ꝓſupponēdo vnū. ſ. ꝙ ad variationē ſeu corruptionē3 ptis ni ar pri-
forme ſequaṫ variatio ſiue corruptio totꝰ forme. Et ꝙ ad mo.
variationē totꝰ forꝫ ſequaṫ variatio cōpoſiti ex ea. ¶ Hoc
ſtãte argṫ ſic. In q̃cūq3 forma corrūpēda eſt ſignare vnu3
inſtãs in quo agens corrūpēs incipit agere in illa3 ꝑ remo-
tionē de pñti ⁊ poſitionē de futuro ſic dicēdo: nūc nō agit:
⁊ imediate poſt h' aget: ſ3 tale inſtãs eſt vltimū inſtans for-
me corrūpēde: igiṫ cuiuſl3 forꝫ corrūpēde eſt dare vltimu3
iſtãs. Tenet ꝯña cū maiori. minor ꝓbaṫ: qꝛ talis forꝫ h3 eē
in illo iſtãti. vt pꝫ: ⁊ nō h3 eē poſt illud: qꝛ imediate poſt il-
lud inſtãs agēs agit corrūpēdo aliqd eiꝰ: ſ3 ad corruptionē
ptis forꝫ ſeqṫ corruptio totꝰ forꝫ: igiṫ imediate poſt illō in-
ſtãs tota forꝫ corrupta ē: q̃re ⁊c̃. ¶ Forte dī negãdo ꝙ ad
corruptionē ptis forꝫ ſequaṫ corruptio totꝰ forꝫ. ¶ Contra
argṫ: qꝛ h' dato ſeqṫ ꝙ ps erit ſuū totū. ꝯñs ē ipoſſe: vt ꝓba-
bo. ⁊ ꝓbaṫ ꝯña: qꝛ ſi poſt illud iſtãs datū in quo agēs icipit
corrūpe formã: ꝑ te remanet forꝫ: ſ3 aliqd eiꝰ ſit corruptu3.
ſ3 qḋ remanet eſt ps forꝫ: g̃ ps forꝫ erit tota forꝫ ⁊ ſic ps erit
ſuū totu3. Qꝫ ãt ꝯñs ſit ipoſſe ꝓbaṫ: qꝛ ſeqṫ ꝙ aliqd ꝑ totã
horã futura3 ſiľ augebiṫ ⁊ diminueṫ: qḋ eſt ipoſſe: qꝛ nihil
pōt ſiľ moueri motibꝰ ꝯrijs. ⁊ ꝓbaṫ ꝯña: qꝛ ponaṫ ꝙ ſoꝛ. ſit
bipedalis: cuiꝰ. a. ſit vnū pedale: qḋ in fine hore remanebit.
b. ꝟo ſit aliḋ pedale qḋ totū deꝑdeṫ: ⁊ volo ꝙ. a. pedale ici-
piat augeri: nō tñ tãtū acqrēdo q̃tū deꝑdet ſoꝛ. Tūc pꝫ ꝙ
ſoꝛ. diminueṫ: qꝛ plus deꝑdet q̃3 acqret. ꝙ ãt augebiṫ ꝓbaṫ
qꝛ h' augebiṫ demōſtrato. a. pedali ⁊ h' erit ſoꝛ. igiṫ ſoꝛ. au- Argṫ 2º
gebiṫ: q̃re ⁊c̃. ¶ 2º arguiṫ ad idē: qꝛ ſi nō daṫ vltm inſtans
forꝫ corrūpēde: ſeqṫ ꝙ dabiṫ minꝰ minimo. ꝯñs eſt ipoſſe: ⁊
ꝓbaṫ ꝯña: qꝛ capiaṫ minimꝰ aer cui ſit applicatu3 fridiſſi-
mū: qḋ incipiat ifridare in. c. inſtanti ꝑ remotione de pñti ⁊
poſitionē de futuro: tūc q̃ro an pꝰ. c. iſtãs erit illud minimū
aut nō. ſi nō. c. erit vltimū inſtãs eiꝰ. vt pꝫ: qꝛ illud eſt in. c.
inſtanti ⁊ nō poſt illud. ſi ꝟo illud minimū erit: eſt poſt. c.
inſtans: ⁊ illud agens poſt. c. agit infridãdo: igiṫ agit cōdē-
ſando: q̃re poſt. c. inſtans erit minus q̃3 in. c. ſit ⁊ ꝯñter erit
minus minimo. ¶ Forte diciṫ negando illã ꝯñtiã: agens Solo.
poſt. c. agit infridando: igiṫ agit condēſando: qꝛ nō ad quã-
cunq3 frigiditatem ſequiṫ cōdenſatio. ¶ Contra arguitur: Impu-
qꝛ ad aliquã friditatē ſequitur ꝯdenſatio: ⁊ ad aliquã nō: igiṫ gnatio.
vel daṫ minima ad quã ſeqṫ ꝯdēſatio: vel maxia ad quam
nō. Tenet ꝯña: qꝛ ſit diuiſio reſpectu poe paſſiue: ſ3 nō daṫ
minima ad quã ſeqṫ ꝯdēſatio: qꝛ tūc dareṫ mima ꝯdenſa-
tio: qḋ eſt impoſſe: igiṫ daṫ maxia ad quã non: ſit igiṫ fridi-
tas vt q̃tuor ⁊ maxia: ad quã nō ſeqṫ ꝯdenſatio: ⁊ ſit vnꝰ ma-
gnus aer ꝑ totū fridus vniformiter vt q̃tuor a q̃ ſeparetur

vnū minimū cui applicet̃ vnū ſūme fridū:qđ incipiat agẽ
in illud in.c.inſtā̃.Et arguit̃ vt prius:q2 illud imediate poſt
B infridabit̃ ſupra q̃tuor:igit̃ imediate poſt B ꝯdenſabit̃.
Tenet ꝯña:q2 ad quācūqz friditatē ſupra q̃tuor ſeqt̃ ꝯdē‑
ſatio.tūc vltra:imediate poſt B ꝯdenſabit̃:igitur imediate
Argt̃ 3° poſt B erit min⁹:z ſic dabit̃ minus minimo:q̄re zc̄.¶ 3°ar‑
guit̃ ad idē:q2 ſi nō daret̃ vltimū inſtās forme corrūpen‑
de:ſeq̄ret̃ ꝙ forma ſtaret in mā cum diſpōne minori mini‑
ma.ꝯñs eſt impoſſe.pbat̃ ꝯña:q2 capiat̃ minima diſpō cū
q̃ forma aſini pōt ſtare in mā:z ſit caliditas vt q̃tuor gr̄a exē‑
pli:tunc applicet̃ agēs corrūpens:qđ incipiat agere in illam
in.c.inſtā̃:tūc cū forma aſini ſit in.c.iſtā̃ q̄ro a te aut erit
poſt.c.inſtās aut nō.ſi nō:g̃.c.eſt vltimū iſtās illius forme.
pz ꝯña:ſi vō erit poſt.c.inſtās z cū poſt.c.iſtās ſit fcā actio
corruptiua caliditatis vt q̃tuor q̄ erat minima diſpō cuz q̄
poterat ſtare talis forma.Igit̃ ſtabit for᷑ cū minori diſpō‑
Solo. ne q̄ ſit minima.¶ Forte di nō admittēdo ꝙ det̃ mi̅ma
pma diffi‑ diſpō cum q̄ forma pōt ſtare:ſz dat̃ minima cū q̄ non:vel
cultas mi‑ maxia cū q̄ nō:lz det̃ minima cū qua pōt introduci.¶ Cō‑
nera. Impu‑ tra arguit̃:q2 ſi dat̃ minima cū q̄ nō pōt ſtare ſit caliditas
tio vt q̃tuor minima diſpō cū q̄ non pōt ſtare forma aſini.Et
q̄ro a te que ſit minima cū q̄ nō pōt ſtare for᷑ ſeminis ipſi⁹
aſinini:aut enim erit caliditas vt q̃tuor:aut caliditas infra qua‑
tuor:aut caliditas ſupra q̃tuor:q2 aliud non pōt dari.ſi ſit ca‑
liditas vt quatuor:ſeqtur ꝙ quando mā erit ſub caliditate
vt quatuor ꝙ nulla forma ſubalis erit in mā.pz:q2 nec for‑
ma aſini nec for᷑ ſeminis:q̄m cuz caliditate vt q̃tuor ille forme
nō ſtāt.Si vō erit caliditas infra q̃tuor minima:cū q̄ nō ſeqt̃:
illud idē.ſi vō erit caliditas ſupra q̃tuor:ſit vt.5.gr̄a exēpli.
z ſeqt̃ ꝙ qñ mā erit ſub caliditate vt q̃tuor cum dimidio:ꝙ
aut due forme ſubales diuerſe ſil̄ erūt in mā.pz:q2 erit diſ‑
poſitio cū q̄ ſtat for᷑ ſeminis in mā:z diſpō cuz q̄ ſtat forma
aſini.Aut ꝙ nulla illaꝝ erit in mā:q2 non magis eſt vna q̄
Argt̃ 4° altera.q̄ꝝ vtrūqz eſt incōueniēs:q̄re zc̄.¶ 4°arguit̃ ſic.q‑
libz for᷑ tā ſubalis q̄ȝ accidētalis ꝯſiſtit in idiuiſibili:igit̃ cu‑
iuſlz forme dat̃ vltimū inſtās.pz ꝯña:q2 ſi applicet̃ agens
corrūpēs ad idiuiſibile:qđ icipiat agere in illud in.c.iſtā̃
gr̄a exēpli:illud.c.erit vltimū inſtās ei⁹.pbat̃:q2 in illo.c.i‑
ſtanti eſt z nō imediate poſt illud erit.pz:q2 imediate poſt
c.iſtā̃ eſt fcā actio corruptiua illi⁹:ſz q̄lecūqz ſit qđ ē cor‑
ruptū ex idiuiſibili nō remanet idiuiſibile:q̄re zc̄.Añs p‑
bat̃:z pmo de formis ſubalib⁹ ꝙ ꝯſiſtūt in idiuiſibili.pz ex
pho.8.metaphyſice cap 10°dicente ꝙ forme ſūt ſic nume‑
ri.de formis vō accñtalib⁹ pbat̃:q2 q̄lz for᷑ accñtalis eſt li‑
mitata ad certū gradū:igit̃ q̄libz talis ꝯſiſtit in idiuiſibili.
pz ꝯña:añs declarat̃:q2 oīs forma accñtalis vel limitat̃ ad
gdū iteñſionis:vel ad gradū extēſionis:vl̄ ad gradū vtutis:
vel ad gradū reſpect⁹.exēplū pmi:vt q̄litates inſenſibiles
vt caliditas vt.2.vt.4.z hm̄.exēplū ſcdi:vt q̄ntitates determi‑
nate:vt bicubitū tricubitū z hm̄.exēplū tertij:vt po᷑nāles.
Negatiue exēplū q̄rti:vt accñtia reſpectiua:q̄re zc̄.¶ In oppo᷑ pro
z pro via via cōi arguit̃.Et p̄ ꝙ nulli⁹ forme ſubalis det̃ vlt᷑ inſtās:
cōi al pri‑ z arguit̃ ſic.Cuiuſlz forme ſubalis pducēde dat̃ p̄᷑ inſtās:
mo. igit̃ nulli⁹ forme ſubalis corrūpēde dat̃ vlt᷑ inſtās.pbat̃
ꝯña:q2 cū forma pducēda ſequat̃ formā corrūpēdam:q̄m
T.c.17. ad corruptionē vni⁹ ſeqtur gñatio alteri⁹ z eꝯ.p̄ de gnōne.ſi
ſignet̃ p̄᷑ inſtās forme pducēde.pz ꝙ nō pōt ſignari vlt᷑
inſtās for᷑ corrūpēde pcedētis:q2 ſi ſignet̃:aut eēt idē iſtās
cū p̄ inſtā̃ for᷑ pducēde:aut diuerſuz ab eo.nō pt dari p̄᷑:
q2 tūc in eodē inſtā̃ ſil̄ eēt for᷑ corrūpēda z for᷑ pducēda.
T.c.20. ſi vō ſit diuiſa iſtātia aut ſit mediata:aut imediata.nō pōt eē
imediata:q2 B eſt ꝯ phz 6°phy.nec ēt pōt eē mediata:q2 tē‑
in illo tpe medio iter illa duo iſtātia mā eēt ſine for᷑.qđ eſt
impoſſe.añs vō pbatū eſt ſupra.z rō eſt:q2 for᷑ ſubalis tūc
pducit̃:cū eſt iducta p alterationē pcedētē vltimata diſpō

faciēs p introductione for᷑:ſz B eſt in vltimo iſtā̃ termi‑
nāte alterationē:g̃ illud iſtās eſt p̄᷑ inſtās eē forme ſubalis.
¶ 2°ſic:ſi daret̃ vlt᷑ inſtās forme ſubalis corrūpēde:ſeq̄‑ Argt̃ 2°
ret̃ ꝙ nō oēm corruptionē ſubalē pcederet alteratio:ꝯtra
phm p̄ de gnōne.pbat̃ ꝯña:q2 ſit minima diſpō cuz q̄ for᷑
aſini ſtat in mā caliditas vt q̃tuor:q2 p te dat̃ minima diſpō
cū q̄ ſtat forma in mā:z applicet̃ agens corrūpens illā:qđ
incipiat agere in.c.inſtā̃:tunc per te.c.eſt vltimuz inſtans
forme corrūpende:q2 in.c.inſtanti eſt:z nō imediate poſt
illud eſt:q2 imediate poſt illud eſt facta actio corruptiua
illius diſpōnis.Modo arguit̃ ſic:imediate poſt.c.inſtans
eſt corrupta forma aſini:ſed añ.c.nulla alteratio preceſſit.
igit̃ añ corruptionē ſubalē nulla alteratio pceſſit.ꝯñs ꝯtra
phm:q̄re zc̄.p idē ēt pbari pōt ꝙ ſi nō det̃ p̄᷑ iſtās forme
gñande:ꝙ ſilr añ gnōnē ſubalē nō pceſſit alteratio ꝯ phm
loco dicto:q̄re zc̄.¶ 3°arguit̃ ſic:q2 corruptio vl̄ fit ſubito Argt̃ 3°
vel ſucceſſiue.ſi ſubito aut in iſtā̃:aut in nō tpe.ſi in iſtā̃: Inſtans
igit̃ dat̃ p̄᷑ nō eē forme corrūpēde:q̄re nō dat̃ vltimū in‑
ſtās eē ei⁹.pz ꝯña:q2 nō pōt eſſe idez inſtās in q̄ ſit z nō ſit:
nec ēt diuerſa:vt ex dicto ſup:q̄re zc̄.ſi vō corruptio fiat in
nō tpe:ſeqt̃ ꝙ iducta vltima diſpōne faciēte p itroductio‑
ne forme nō iducit̃ forma.ꝯñs ꝯ phm p̄ de gnōne vbi di‑ T.c.55.
cit ꝙ habitib⁹ pñtib⁹ in mā ceſſat mot⁹.pbat̃ ꝯña:z ponat̃
ꝙ talis vltimata diſpō iducat̃ in hora futura:ita ꝙ in vlti‑
mo iſtā̃ ſit iducta:tūc q̄ro a te:aut p̄ eſt pducta forma ſub‑
ſtātialis in illo vltimo inſtā̃:aut pducet̃ imediate poſt il‑
lud.Si di p̄᷑:ſeqt̃ ꝙ in illo vltimo inſtā̃ eſt corrupta for‑
ma pcedēs:q2 ſil̄ pducit̃ ſequēs z corrūpit̃ pcedēs:q̄re nō
dat̃ vltimū iſtās forme corrūpēde.Si vō di 2°:ſeqt̃ ꝙ in
illo vltimo inſtā̃ eſt iducta vltimata diſpō:z nō eſt indu‑
cta forma:ꝯ phm.vbi ſupra.Si vō ſucceſſiue corrūpat̃:ſi‑
cut z ſucceſſiue gñat̃:vt ipſe dixit.mō ſicut nō dat̃ p̄᷑ iſtās
eē ei⁹:q2 nō dat̃ p̄᷑ gñati.ſic ēt nō dat̃ vltimū inſtās ipſi⁹
q2 nō dat̃ vltimū corruptū.in his enīz q̄ ſucceſſiue acqrun‑
tur:nō dat̃ p̄᷑ acqſitū:neqz enīz q̄ ſucceſſiue deꝑdunt̃ dat̃
vltimū deꝑditū:q2 q̄cūqz dato adhuc min⁹ eſt:q2 hñ ſeqt̃:
forma ſucceſſiue corrūpit̃:igit̃ nō dat̃ vltimū inſtās eē ei⁹.
ſz poti⁹ p̄᷑ nō eē:z erit illud inſtās terminās ſucceſſiuā cor‑
ruptionē:q̄re zc̄.¶ 4°argt̃ ꝙ nō datur vlt᷑ inſtās forme Argt̃ 4°
accñtalis:q2 B dato:ſeqt̃ ꝙ aliq̄ totalis latitudo ſubito de‑
ꝑdet̃:qđ eſt ipoſſe apud eos:q2 ſicut ſucceſſiue acqritur:ita
ſucceſſiue deꝑdit̃.pbat̃ ꝯña:q2 ſit caliditas vt q̃tuor in aere
vel in q̄uis ſubo z applicet̃ ei agēs fridiſſimū corrūpēs il‑
lā caliditatē qđ icipiat agẽ in.c.iſtā̃:p te.c.iſtās ē vlt᷑ iſtās
illi⁹ caliditatis:q2 in.c.iſtā̃ eſt z nō imediate p⁹.c.erit:mō q̄‑
ro a te:aut p⁹.c.erit aliqd illi⁹ caliditatis:aut nō.ſi dicis ꝙ nō
habeo intētū:q2 illa totalis latitudo caliditatis vt q̃tuor ſubi‑
to deꝑdita eſt.ſi vō tu dicis ꝙ poſt.c.aliquid eius erit.ꝯ:q2
poſt.c.aliqd illius forme corruptū eſt:ſed ad corruptionez
ptis forme ſeqtur corruptio totius forme p te:igit̃ tota cor‑
rupta eſt:q̄re zc̄.¶ In hac mā ſunt due opiniones.Et p̄ p‑ Ptis ꝯclo
tractabo opinionē Mātuani.p qua ponunt̃ aliq̄ ꝯnes ni‑ p opinio‑
ſiue.pma ꝯ ſit illa:ꝙ cuiuſlz forme ſiue ſubalis:ſiue accñ‑ [illegible]
talis deſinēdis eſſe dat̃ vltimū inſtās eſſe.Et nota ꝙ di de‑
ſinēs eſſe nō ſolū pp formas q̄ nō corrūpunt̃:ſicut eſt aīa
itellectiua:z lumē celi z hm̄:ſed ēt pp ſucceſſiua que pprio
nō deſinūt eē ſz cū:q2 oē qđ deſinit eē hz eſſe in aliq̄ iſtā̃:
ſucceſſiuū aūt nō hz eē in aliq̄ inſtā̃:vt infra videbit̃ qōne
decima.pbat̃ mō ꝯ:q2 ſi nō:ſeqt̃ ꝙ pars erit ſui toti.ꝯñs
falſuz.pbat̃ ꝯña:q2 dato iſtā̃ in q̄ incipiat aliqđ corrūpēs
agere in ipz:tūc in illo iſtā̃ eſt:z nō imediate poſt illđ eſt:
q2 ſi nō ſeqt̃ ꝙ ps erit ſui toti:pz:q2 ſi imediate poſt illud
for⁹ eſt z imediate poſt illud aliqd ei⁹ eſt corruptū:igit̃ re‑
manet ſicut ps:q̄re ps erit ſui toti.¶ Itē pbat̃ ꝯnē al̄r p‑
ſupponēdo ꝙ ad variationē ſiue corruptionē ptis for᷑ ſeq̄‑

tur variatio ꝛ corru° tot⁹ for⁹. Et ad corruptionez tot⁹ for⁹
alicui⁹ cõpoſiti ſeq̄r variatio cõpoſiti. Hoc ſtante arḡr ſic.
in oi for⁹ deſinēte eē eſt aſſignare vnū iſtās in q̄ agēs corrū-
pēs illā icipit agere in aliā: ſʒ illō eſt vltimum iſtās ei⁹: igr̄
cuiuſlibʒ deſinētis eē daṫ vltimū inſtās eē. pʒ ꝯña cuz ma-
iori. minor ꝑbaṫ: qꝛ in tali inſtāti eſt: ꝛ nō imediate poſt il-
lud eſt: qḋ ꝑbaṫ: qꝛ imediate poſt illud eſt facta actio cor-
ruptiua in illā: q̄re corrupeū ē aliq̄d ei⁹: ſʒ ad cor^m ꝑtis for⁹
ſeq̄r corru° tot⁹ for⁹ ꝑ ꝓſuppoſitū: igr̄ imediate poſt illud
Inſtan⁹ tota for⁹ corrupta eſt: q̄re nō imediate poſt illud eſt. ¶ Et
ſi arguiṫ ꝯ: qꝛ nihil corrūpiṫ ꝑꝑ corruptionē ꝑtis ei⁹: qm̄ ſi
ſic ſeq̄r ꝙ q̄cq̄d ſufficit corrūpē ꝑtez ſufficeret corrūpē to-
tū. ꝯñs eſt falſū: qꝛ maioris po⁹ eſt totū q̄ꝫ eius ꝑs: igr̄ re-
Rñſio. grr̄ maior po⁹ ad corrūpēdū totū q̄ꝫ ꝑtē. ¶ Rñdeṫ ꝙ ma-
ioris po⁹ eſt totū q̄ꝫ ei⁹ ꝑs ꝑ ſe: tñ qꝛ ꝑs vniaṫ a toto: iō nō re-
grr̄ maior ꝓportio ſeu po⁹ ad corrūpēdū totū q̄ꝫ ei⁹ ꝑtem.
Cor^m pꝛt ieriſtit toti. ¶ Ex q̄b⁹ ſeq̄r ꝙ cuiuſlʒ cõpoſiti nãlis ha-
bētis formā extēſaʒ deſinētis eē: daṫ vltimū iſtās. pʒ illa ꝯ:
qꝛ q̄dlʒ tale nō pt̄ deſinere eē niſi ꝑꝑ deſitionē for⁹ ſubalis:
ſʒ cuiuſlʒ for⁹ ſubalis deſinētis eſſe daṫ vltimū iſtās: g̃ ꝛč.
¶ Uel arguiṫ ſic: q̄dlʒ tale cõpoſitū tā cito ꝛ p̄ciſe tūc de-
ſinit eē: q̄ꝫ cito ei⁹ for⁹ deſinit eē: ſʒ q̄lʒ forma alicui⁹ talis cõ-
poſiti deſinētis eē ſic deſinit eē ꝙ aliq̄d eſt vltimū inſtans
ei⁹: qꝛ ipſa eſt res ꝑmanens inciata: g̃ cuiuſlʒ talis cõpoſiti
nãlis hñtis formā extēſaʒ deſinētē eē daṫ vltimū inſtans.
Ex q̄ ſeq̄r ꝙ nullus hō deſinet eē: poſito ꝙ vnica ſit aīa in
hoie ꝛ idiuiſibilis: qḋ q̄dē ſic declarari pōt: qꝛ cõpoſitū nō
deſinit eē niſi ad deſitionē forme ei⁹: ſʒ forma hois nō deſi-
Inſtan⁹ nit eē: igr̄ nullus hō deſinit eē. ¶ Cõtra h̄ forte arguet q̄s:
qꝛ h̄ dato ſeq̄r ꝙ ſor. nunq̄ꝫ deſinet eē: vt arguaṫ in for⁹ ſic:
nullus hō deſinet eſſe: ꝑ te, ſor. eſt hō: g̃ ſor. nō deſinet eſſe.
arg^m eſt in ferio. ¶ Et ſeq̄tur vlterius: ſor. nō deſinet eſſe: g̃
ſor. nō corrūpeṫ: ꝛ ſeq̄tur vlteri⁹: g̃ ſor. ſemꝑ erit. ꝯñs tñ fal-
Rñſio. ſum: qꝛ mortuo ſorte nō eſt ſortes. ¶ Rñdēt ſeq̄ces huius
con^m totū. ſ. ꝙ ſor. nō deſinet eſſe: nec corrūpeṫ: ꝛ ꝙ ſemper
erit: qꝛ h̄ ſꝑ erit demõſtrato illō binario ex aīa ſortis ꝛ mã-
cius: ꝛ h̄ eſt ſor. g̃ ſor. ſꝑ erit. ꝛ negaṫ ꝙ mortuo ſorte ſortes
2^a ꝯ nō ſit: qꝛ illa nō eſt vera mors. ¶ Ulterius cõcludit ꝯnem
gñalē. ſ. ꝙ cuiuſlibet rei deſinētis eē: daṫ vltimuʒ inſtās eē:
que ꝯ arguiṫ ſic. cuiuſlibʒ forme deſinētis eſſe daṫ vltimū
inſtās: ſʒ q̄libet res deſinēs eſſe eſt forma vel deſinēs eē ꝑꝑ
deſitionē forme: igr̄ cuiuſlibʒ rei deſinētis eē daṫ vltimū
inſtās. ¶ Et remouet dubiū dicēs. Si tñ ponanṫ reſpect⁹
ꝛ relatiões a ſuis fundamētis differre: iſte due regule. ſ. iſte
due ꝯnes nō ſunt ita gñales ꝑ totā mãm: ſʒ ſaltez ad ꝑntiʒ
ſube q̄titatis ꝛ q̄litatis ſe extēdūt ꝛ nō ad alia: qḋ declarat
in duob⁹. p°: qꝛ ſi hec ꝓpō tu mouenis que ſic falſa: incipiat
eē vera: tūc veritatis iſtius eſt dare vltimū inſtās in q̄ non
eſt vera. ſi deṫ ꝙ veritas iſtius ꝓpōnis imediate poſt hec
differret ab illa ꝓpōne. ¶ 2°: idē pʒ de iſta: tu fuiſti. que ſit
falſa ꝛ incipiat eſſe vera: ꝛ ita de multis alijs eſt veꝝ ſi po-
nanṫ. x. ꝓdicamēta eſſe. x. gña gñaliſſima gñice diſtīcta. Et
qꝛ hoc nō ꝑtinet diſputare hic ſtudioſus ſequaṫ viā que ſi-
bi placet. ¶ Quare p^a ꝯ eſt limitāda ſic: cuiuſlʒ forme ab-
ſolute deſinētis eē: daṫ vltimū inſtās eſſe. Et ſcḋa ꝯ ſic limi-
tāda eſt: cuiuſlʒ rei ꝑmanētis abſolute deſinētis eē daṫ vl-
timū inſtās eſſe. ¶ His p̄miſſis facile rñdeṫ ad arg^a in op-
Ad p^m ꝑ via cõi dictum. poſitū. ad p^m negaṫ añs. ſ. ꝙ cuiuſlʒ forme ſubalis ꝓducen-
de deṫ p^m inſtās. Ad ꝑbationē cū dr̄: qꝛ tūc forma ꝓduciṫ:
cū eſt inducta vltimata diſpō traſcat: ſʒ hoc eſt ſolū in vlti-
mo inſtāti determināte alterationē. negaṫ h̄ minor: qꝛ for-
ma ſucceſſiue induciṫ: ſicꝛ mã ſucceſſiue diſponiṫ: q̄re ꝛč.
Ad 2^m ¶ Ad 2^m cū dr̄: ſi non dareṫ vltimū inſtās forme ſubalis:
tunc nō oēm corruptionē ſubalē ꝑcederet alteratio. negaṫ
ꝯña. Et ad ꝑbōnē admittiṫ totū. ꝛ cū dicis: imediate poſt
c. inſtās ſit corru° forme aſini: ꝛ ante. c. iſtās nulla alteratio
facta eſt: g̃ ante corruptionē ſubalē nulla p̄ceſſit alteratio.
negaṫ ꝯña: qꝛ ſicut imediate poſt. c. iſtās fiet corruptio for-
me: ita imediate poſt. c. inſtās fiet alteratio corruptiua diſ-
pōnis illius forme: ꝛ alteratio illa corruptiua p̄cedit corru-
ptionē non q̄dez tꝑe ſed nã: ꝛ hoc ſufficit. ¶ Ad 3^m cum dr̄: Ad 3^m
vel corru° ſit ſubito vel ſucceſſiue: dr̄ ſit ſubito ꝛ ſucceſſiue
reſpectu diuerſoꝝ: quia reſpectu forme corrūpende ſit ſubi-
to: qm̄ imediate poſt illud inſtās in quo corrūpens incipit
agere tota forma corrupta eſt. reſpectu ꝟo ſubiecti vel ma-
terie ſucceſſiue corrūpiṫ: prius eniʒ corrūpiṫ forma in ꝑte
ꝓpinq̄ q̄ꝫ remota: ſicut ꝛ forma ꝓducēda ſucceſſiue ꝓdu-
citur: ꝛ prius in ꝑte ꝓpinqua q̄ꝫ remota. ¶ Et ſi arguiṫ ꝙ Inſtan⁹
nō prius corrūpitur in ꝑte ꝓpinqua q̄ꝫ remota: qꝛ ad corru-
ptionē ꝑtis forme ſeq̄tur corruptio totius forme: cuʒ igitur
imediate poſt. c. inſtās ſit corrupta ꝑs forme: igr̄ imediate
poſt. c. eſt corrupta tota for⁹. Rñdetur ꝙ ad corruptionez Rñſio.
ꝑtis forme ſeq̄tur corruptio tot⁹ forme ſm̄ numeꝝ: ſed nō
ſm̄ ſpecieʒ: vñ corrupta forma in p̄ma ꝑte remanet adhuc
forma eadē ſm̄ ſpeciē ꝛ nō ſm̄ numerū in ſcḋa ꝑte: ꝛ ita re-
manet in tertia ꝛ q̄rta: ꝛ ſic ſucceſſiue. ¶ Ad 4^m cuz arguiṫ Ad 4^m
ꝙ ſi dareṫ vltimū inſtans forme accñtalis: ſequeret ꝙ ali-
qua totalis latitudo ſubito depderet. Dicaṫ ꝙ lʒ totalis la-
titudo forme ſubito deperdaṫ ſm̄ numerū: nō tñ deperdiṫ
ſm̄ ſpēm: ꝛ iō nō eſt incõueniens: vñ ſi agens corrūpendo
agat in caliditatē vt q̄tuor: incipiēs agere in. c. inſtās imedia-
te poſt h̄ eſt corrupta aliq̄ totalis caliditas: remanet tñ alia
caliditas. ſ. vt tria: q̄re ad ſaluāduʒ ſucceſſionē motus ſufficit
idētitas ſʒ ſpēm: q̄re ꝛč. ¶ Pro opinione ꝟo cõi ponunṫ Pr^a ꝯ pro opinione cõi
alique ꝯnes reſpōſiue declarātes mãm. p^a ꝯ ſit iſta. Nulli⁹
forme ſubalis deſinētis eſſe daṫ vltimū inſtās eſſe. ꝑbatur
ꝯ: qꝛ forme ſubalis ꝓducēde ſubſeq̄ntis ad corruptionē il-
lius daṫ primū inſtās: vt pʒ per iaʒ determinata: igr̄ illius
non daṫ vltimū inſtās eſſe. tenet ꝯña: qꝛ ſi dareṫ vltimū in-
ſtans forme corrūpende: ꝓſuppoſito p° inſtāti eſſe forme ꝓ-
ducēde: ſeq̄ret alterū hoꝝ incõueniētū. aut ꝙ illa duo in-
ſtātia eēnt imediata: aut ſi eſſent mediata: ꝙ in illo tꝑe me⁹
mã eēt ſine forma: ꝛ deductio manifeſta eſt ex dictis: qua-
re ꝛč. ¶ Itē corruptio forme ſit ſubito: ſicut ꝛ gñatio ſit ſu-
bito: igr̄ ſit in iſtanti: q̄re in vno inſtāti hʒ forma p̄mo eſſe
corruptū: ꝛ ꝯñr ei⁹ daṫ p^m non eſſe: igr̄ non daṫ vltimū in-
ſtans eſſe ei⁹. pʒ ꝯña: qꝛ illa duo inſtātia nō pñt eſſe imedia-
ta. ꝛ ſi ſunt mediata: ſeq̄tur ꝙ in illo tꝑe medio forma cor-
rūpēda nec eſt nec nō eſt: qꝛ cū ſit poſt vltimū inſtans eſſe Cor^m
nō eſt: ꝛ cū ſit ante p^m non eſſe nec nō eſt: q̄re ꝛč. ¶ Cor⁹ ſe-
q̄tur ꝙ nullius cõpoſiti hñtis formā deſinentē eſſe: daṫ vl-
timū inſtans eſſe. pʒ: qꝛ cõpoſitū tam cito ꝛ tunc p̄ciſe deſi-
nit eſſe q̄ꝫ cito ꝛ qñ eius forma deſinit eſſe: ſʒ forme deſinē-
tis eſſe nō daṫ vlti^m inſtans: g̃ nec eius cõpoſiti daṫ vltimū
inſtans. ¶ 2^a ꝯ. Nullius forme itellectiue deſinentis infor- 2^a ꝯ
mare mãm daṫ vltimū inſtans in quo informat illā. ꝑbaṫ
ꝯ: qꝛ daṫ p^m inſtans in quo forma cadaueris iformat mãm
corꝑis humani: igr̄ nō datur vltimū in quo forma intelle-
ctiua informat mãʒ. pʒ ꝯña ex ſuperi⁹ dictis: qꝛ illa duo in-
ſtantia non pñt eſſe imediata: ꝛ ſi ſunt mediata: tunc in illo
tꝑe medio mã eſſet ſine forma: qḋ eſt inconueniēs. añs ꝟo Cor^m
ſupra ꝑbatuʒ eſt: q̄re ꝛč. ¶ Cor⁹ ſeq̄tur ꝙ nullius hois de-
ſinentis eſſe daṫ vltimū inſtās eſſe: ſed p^m inſtās nō eſſe. pʒ:
qꝛ tunc p̄ciſe deſinit eē q̄libet hō qñ eius forma deſinit in-
formare mãm: ſed forme intellectiue deſinētis informare
mãm nō datur vltimū inſtans in quo informat: ſʒ primuʒ
in quo nō: q̄re ꝛč. ¶ Et ſi arguitur ꝯtra: ꝑbando ꝙ nullus Inſtan⁹
homo deſinit eē: qꝛ nec iſte deſinit eē: nec ille: ꝛ ſic de ſingu-
lis: g̃ nullus hō deſinit eē. pʒ ꝯña. añs ꝑbaṫ. Et ꝙ nec iſte
deſinit eē: demõſtrato ſor. ꝑbaṫ: qꝛ h̄ non deſinet eſſe de-

mõſtrato numero binario ex aia itellectiua ſortꝫ ⁊ mã pria
ps ei⁹:⁊ B eſt ſor.ḡ ſor.nõ deſinet eẽ:⁊ ſicut de iſto ꝓbat:ita
Rñſio, ⁊ de quolibꝫ alio:q̄re ⁊c̄. ¶ Rñdet: ꝙ cõpoſitũ pt dupl'r
deſinere eſſe.aut ꝓꝑ deſitionẽ forme:⁊ ſic cõpoſita deſinũt
eſſe quoꝝ forme ſunt corruptibiles.aut ꝓꝑ deſitionẽ iſor/
mationis ei⁹forme:⁊ ſic hõ deſinit eẽ:q: ei⁹forma deſinit i/
formare mãꝫ. ¶ Ad argᵐ ḡ negaṫ añs. Ad ꝓbationẽ dĩ ꝙ
binari⁹ex aia ſortis ⁊ mã ei⁹nõ eſt ſor.niſi qñ ille due ptes
ſunt ſil' cõiuncte:q̄re lꝫ binari⁹illaꝝ ptiũ nõ deſinat eſſe:tñ
binari⁹illaꝝ ptiũ ſil' iunctaꝝ deſinit eſſe:q̄re maior eſt di/
3ᵃ ꝯ ſtinguẽda:⁊ ſil'r minor:q̄re ⁊c̄. ¶ 3ᵃ ꝯ. Nulli⁹ forme accidẽ
talis diuiſibilis deſinẽtis eſſe daṫ vltimũ inſtãs eſſe:ſm ſe
⁊ q̄libet ſui dĩ diuiſibilis:vt excludanṫ idiuiſibilia:vt in/
ſtãs:mutatũ eẽ:vbi:⁊ hꝫ:q: illoꝝ daṫ vltimũ inſtãs.dĩ non
daṫ vltimũ iſtãs ſm ſe ⁊ q̄lbꝫ ſui:vt ꝯdicaṫ Mãtuano q
vult ꝙ cuiuſlibꝫ talis forme deṫ vltimũ inſtãs ſm ſe ⁊ q̄/
libet ſui:q: vult ꝙ talis forma in aliq̇ inſtãti eſt:⁊ non ime/
diate poſt illud erit ipſa:nec aliqd ſui.in via ꝟo cõi lꝫ ꝯce/
diṫ ꝙ cuiuſlibꝫ forme accñtalis deſinẽtis eẽ:ſi nõ ſit ſucceſ
ſiua nec depẽdẽs a ſucceſſiua daṫ vltimũ iſtãs:ſic ꝙ in ali/
quo iſtãti erit:⁊ nõ imediate poſt illud erit tota:tñ aliqd il/
li⁹ erit. ꝓbaṫ mõ ꝯ illa negatiua poſita ꝯ Mãtuanũ:q: q̄lꝫ
talis forma accñtalis diuiſibilis dſinẽs eẽ corrũpiṫ ſucceſ/
ſiue ꝑ ptẽ poſt ptẽ:igiṫ ſignato tpe adeq̄to illi motui corru
ptiuo vltimũ iſtãs illi⁹tpis erit pᵐ inſtãs nõ eẽ talis forme.
pꝫ:q: añ illud iſtãs ſꝑ eſt aliqd illi⁹for':⁊ in illo iſtãti nihil
eſt illi⁹forme:igiṫ illud iſtãs eſt pᵐ iſtãs nõ eẽ illi⁹forme ſꝫ
ſe ⁊ q̄lꝫ ſui:q̄re nõ daṫ vltimũ iſtãs ei⁹ſm ſe ⁊ q̄libꝫ ſui.
Corᵐ ¶ Cor' ſeqṫ ꝙ nulli⁹rei deſinẽtis eẽ daṫ vltimũ inſtãs eẽ:
niſi ſit accñs indiuiſibile.pꝫ:q: oĩs res deſinẽs eſſe : vel eſt
ſuba:vel accñs.ſi ſuba vel ſimplex vl' cõpoſita.⁊ pꝫ ꝙ nul
li⁹ſube deſinẽtis eẽ daṫ vltimũ iſtãs eẽ:⁊ ſi accñs vel diui/
ſibile vl' idiuiſibile:⁊ pꝫ ꝙ nulli⁹accñtis diuiſibilis daṫ vl/
timũ iſtãs eẽ ſꝫ ſe ⁊ q̄lꝫ ſui:q̄re ⁊c̄. ¶ Ex his facile eſt ri/
Ad pᵐ ꝯ Petro Mãn. dẽ ad argᵗᵃ ꝯ iſtaꝫ viã. ¶ Ad pᵐ nõ admittiṫ ꝓſuppoſitũ.ſ.
ꝙ ad corruptionẽ ptis forme ſeq̄tur corruptio toti⁹forme:
q̄re ad argᵐ pꝫ cũ dĩ:in q̄cũqꝫ forma corrũpẽda eſt ſigna/
re vnũ inſtãs in quo corrũpẽs incipit agere:ꝯcedo:ſꝫ illud
eſt vltimũ:negaṫ. Ad ꝓbationẽ cũ dĩ talis forma hꝫ eſſe in
illo inſtãti:ꝯcediṫ.⁊ cum dĩ: ⁊ non imediate poſt illud hꝫ
eẽ:negaṫ.⁊ cũ tu arguis:q: imediate p⁹illõ eſt aliqd ei⁹cor/
ruptũ:ꝯcediṫ:ḡ ⁊ tota eſt corrupta.negaṫ ꝯña. ¶ Ad repli
cã:cũ dĩ:ſeqṫ ꝙ ps erit ſuũ totũ:dĩ ꝯcedẽdo illõ mãl'r loq̄n
do ⁊ non formal'r.mãl'r dico:q: idẽtice ps erit id q̇d eſt ſuũ
totũ:⁊ B eſt veꝝ.formal'r ꝟo nõ:q: ps inq̄tũ huius nõ erit
ſuũ totũ.Et cũ tu arguis vlteri⁹:q: ſi ps eẽt ſuũ totũ:ſeq̄reṫ
ꝙ idẽ augereṫ ⁊ diminuereṫ in eadẽ hora.negaṫ ꝯña.⁊ ad
ꝓbationeꝫ dĩ ꝙ ſor.diminuitur in illa hora:q: plus ꝓpor/
tionabil'r diminueṫ q̄ꝫ augebiṫ.Et cũ tu ꝓbas ꝙ augebiṫ
ſic:B augebiṫ ⁊ B erit ſor.ḡ ſor.augebiṫ.negaṫ ꝯña:ſic nõ ſe
qṫ:B curret ⁊ B erit papa:ḡ papa curret:q: ſtat añs eẽ veꝝ:
⁊ ꝯñs fꝫ.poſito ꝙ ſor.curret cras:⁊ p⁹cras ñ curret qñ erit
papa.ſꝫ minor dꝫ eẽ:⁊ B qñ curret erit papa : q: in ſyllõ re/
ſolutorio de pterito vel de futuro minor dꝫ reſtrigi ad ve/
rificari ꝑ eadẽ pte tpis ꝑ q̄ maior:al'r nõ valet : q̄re in ar/
gumẽto tuo minor deberet eẽ iſta:⁊ B qñ augebiṫ erit ſor.
q̇d eſt falſuꝫ. ¶ Si qs ãt vellet ſubtiliçare magis poſſet di
cere ꝙ ps erit totũ:nõ tñ ps erit ſuũ totũ : q: ſcd̃a ſigñat ꝙ
ps erit ſui ipſi totũ q̇d eſt falſuꝫ:q: nihil erit totũ ad ſeipꝫ:
⁊ iõ lꝫ illa ps forme erit illa totalis forma:nõ tñ erit illa to
Ad 2ᵐ talis forma extẽſa ꝑut eſt tota ad illã parteꝫ. ¶ Ad 2ᵐ dĩ:
vt ſupra negãdo ꝯñaꝫ.ad ꝓbationẽ ſil'r negat ꝯña illa ap/
plicato fridiſſimo ad illud minimũ in aliq̇ inſtãti:B im/
mediate poſt B iſridabit:igiṫ B imediate poſt B ꝯdẽſabit.
¶ Ad replicã admitto dare maximã fridïtatẽ ad quã nõ
ſeqṫ cõdẽſatio q̄ ſit vt.4.Et cũ dicis:ſit vn⁹magnus aer ꝑ
totũ fridus vniformiter vt q̄tuor.admitto. Et cũ dicis ab
illo ſepareṫ vnus aer minim⁹ cui appliceṫ ſũme fridũ:ne/
gaṫ ꝙ ab illo aere frido vt q̄tuor:poſſit ſeparari vn⁹mini/
mus aer cũ tanto gradu fridïtatis.⁊ rõ eſt:q: eq̄lis gradus
fridïtatis in minori mã plus repugnat forme q̄ꝫ in maiori:
q̄re nõ ꝓcedit argᵐ. ¶ Et ſi replicas ꝯ:q: hic non eſt repu/ Inſtan⁹
gnãtia ex parte forme cũ ſil'is forma in ſpecie ſtet cũ tanto
gradu fridïtatis:nec ex pte mãe ꝑ ideꝫ:nec ex pte fridïtatis:
ex q̄ cũ tanta fridïtate ſtat forma aeris in aliq̄ mã:igiṫ non
eſt repugnãtia ex pte aliq̄. ¶ Rñdeṫ ꝙ nõ eſt repugnãtia Rñſio,
ex pte alicuius iſtoꝝ diuiſiꝫ:ſꝫ oium ſil:q: cũ corpus mini/
mũ ſit ceteris parib⁹debilius:nõ põt ꝯſeruari forma eius
cũ diſpõnib⁹ita diſconueniẽtib⁹ſicut ꝯſeruaṫ in corpe ma/
iori:q̄re ⁊c̄. ¶ Ad 3ᵐ cũ arguiṫ:ꝙ ſi nõ dareṫ vltimũ iſtãs: Ad 3ᵐ
tũc forma ſtaret in mã cũ diſpõne minori minima.negaṫ
ꝯña.ad ꝓbationẽ cũ dĩ.capiaṫ minima diſpõ cũ qua ſtat
forma aſini.nõ admittiṫ ſic dctũ eſt ſupra : ꝙ deṫ minima
diſpõ cũ q̄ põt ſtare forma:q̄re argᵐ non ꝓcedit. ¶ Ad re/
plicã cũ dĩ:ſi daṫ minima diſpõ cũ q̄ non põt ſtare forma:
ſit caliditas vt q̄tuor minima cum qua nõ põt ſtare forma
aſini:⁊ tũc quero q̄ ſit minima cũ q̄ nõ põt ſtare forma ſe/
minis:dĩ ꝙ nõ eſt dictũ determinate ꝙ deṫ minima cũ q̄
nõ:ſꝫ dictũ eſt diuiſiue ꝙ daṫ minima cũ qua nõ:vel ma/
xima cũ q̄ nõ.Conceditṫ tñ in ꝓpoſito dari vtrãqꝫ:ſꝫ diuer
ſimode:q: daṫ minima cũ q̄ nõ a pte intẽſiori:⁊ maxia cũ
qua nõ a pte remiſſiori.ꝟbi grã.ſi forma aſini ſtet a calidi/
tate vt duo vſqꝫ ad quatuor:tũc caliditas vt q̄tuor eſt mi/
nima cũ q̄ non:q: eſt minima inter oẽs ſupra:cũ qbus non
põt ſtare.caliditas ꝟo vt.2.eſt maxia cũ qua nõ:q: eſt ma
xima inter oẽs infra cũ qbus non põt ſtare.Cũ ḡ tu q̄ris:q̄
eſt minima cũ q̄ non põt ſtare forma ſeminis:dico ꝙ hec
ſumenda eſt a pte intẽſiori:⁊ iſta eſt minima cũ q̄ introdu/
ciṫ forma aſini.verbi grã:calitas vt tria eſt minima cũ q̄
non põt ſtare forma ſeminis:⁊ eſt minima cũ qua introdu
citur forma aſini:q̄re argᵐ non eſt ad ꝓpoſituꝫ. ¶ Et ſi ar/ Inſtan⁹
guiṫ ꝙ ſeqtur:ꝙ forma aſini põt ſtare cũ minori diſpõne
q̄ꝫ ſit illa cũ qua introduciṫ. ¶ Itẽ ſeqtur ꝙ forma aſini pt
ſtare cũ eadẽ diſpõne:cũ qua forma ſeminis. ¶ Rñdetur Rñſio.
cõcedẽdo vtrũqꝫ:q: hoc eſt neceũ apud viã cõeꝫ q̄ ponit
dari minimã diſpõnẽ:cũ qua forma introduciṫ:⁊ tñ nõ da/
tur minima:cũ qua põt ſtare:q: ſi dareṫ neceũ eſſet cõce/
dẽ dari vltimũ inſtãs ipſi⁹forme:q̇d negat oino. ¶ Ad 4ᵐ Ad 4ᵐ
cũ arguiṫ:q̄libet forma ꝯſiſtit in idiuiſibili:ḡ cuiuſlibꝫ for/
me daṫ vltimũ inſtãs.negaṫ ꝯña.Et ad ꝓpõnẽ cum dicis.
Signato inſtãti in quo corrũpens incipit agere in indiuiſi/
bile:illud eſt vltimũ:q: imediate poſt illud aliqd eſt corru
ptũ:ſꝫ q̄licũqꝫ corrupto ex idiuiſibili nihil remanet:ergo.
Dĩ p̄ q̄tũ ad formas ſubales ꝙ corrũpens nõ põt agere i/
mediate in illas:ſed imediate agit in q̄litatiuas diſpõnes:⁊
ille nõ ſtant in idiuiſibili:q: nõ eſt dare minimã diſpõnẽ:
cũ qua põt ſtare forma.Diciṫ ſcd̃o q̄tũ ad formas accñta/
les ꝯſiſtentes in idiuiſibili:que tñ diuiſibiles ſunt:ſicut ſũt
q̄litates itẽſiue determinate:⁊ q̄titates determinate:ꝙ lꝫ
ſm viã cõeꝫ deṫ vltimũ inſtãs eẽ eaꝝ ſimpl'r ꝓꝑ id ꝙ cõ/
ſiſtũt in idiuiſibili:nõ tñ daṫ vltimũ iſtãs eſſe eaꝝ ſm ſe ⁊
q̄lꝫ ſui:ſic vult Mãtuan⁹:ꝓpea q: diuiſibiles ſt ⁊ ſucceſ/
ſiue depẽdibiles. Argᵐ aũt ꝓbat de eo q̇d eſt ſimpl'r indiui/ 2ᵃ diffi/
ſibile dari vltimũ inſtãs:cum dicit ꝙ nihil remanet de eo: cltas an
poſtq̄ꝫ icipit corrũpẽs agere in illõ. ¶ Circa dicta occurrit nexa.
difficultas.An ad variationẽ ptis forme ſubalis ſequaṫ va Affirma/
riatio totius forme:⁊ ꝯñter cõpoſiti. ¶ Et prio arguiṫ pro tiue pro
via Mãtuani ꝙ ſic:q: ſi nõ:maxime eſſet:q: nõ poſſet ali/ Petro
quid hñs formã extenſam augeri vel diminui:ſꝫ B non eſt Mãtua/
inconueniẽs:imo neceũ:vt ꝓbabo:ḡ ⁊c̄. Tenet ꝯña cũ ma/ no et pa/
mo.

Ad p̄m arg^m pro pte d[illegible] matione rñ detur. gumēta Mānani. ℂ Ad p̄^m dī ꝙ concludit ꝙ .b. ignis nō poteſt augeri: ⁊ hoc ꝯcedo loquēdo de augmētatione propria. Et cū tu dicis ꝙ ſimile eſt de rebus aīatis que dicunt̄ ꝓprie augeri: qꝛ ſi ſemipedali pexiſtēti addat̄ aliud ſemipedale: nec p̄^m auget̄ nec 2^m. dicit̄ ꝙ vtrūqꝫ auget̄ per extēſionē factā in vtroqꝫ: non tñ vnuꝫ dī augeri per additionē alterius.

Ad 2^m ℂ Ad 2^m dicit̄ ꝙ argumētum cōcludit ꝙ res inaīata non pōt ꝓprie diminui: ſed minorari ſic. Et cū dicis ꝙ idē ſequit̄ de re aīata, negat̄. Ad ꝓbationē dī ꝙ ſi ab a. plāta pedali exiſtēte in oriēte: ſeparet̄ ſemipedale: ⁊ ponat̄ in occidēte: nō eſt illa diminutio ꝓprie loquēdo: ſꝫ minoratio. vñ ſicut non ōis maioratio eſt augmētatio: ſed ſolū illa que fit per extēſionē ſequētē ꝯuerſionē rei in ſubaꝫ aliti: ita nō ōis minoratio rei eſt diminutio: ſed ſoluꝫ illa q̄ fit per reſtrictionē ſequētē ad reſolōnē ſube aliti. Si āt diminutio fiat ſic: pars que reſcindit̄ nō poterit poni in occidēte. ⁊ ſi adhuc ꝑ potentiā diuinā poneret̄: nō eſſet eiuſdeꝫ ſpēi cū illa a qua reſcindit̄: qꝛ forma prior corrupta eſt in illa. Et hec de iſta queſtione.

ℂ Qō. V.

Affirmatiue tꝫ P. Ab. Argu^r p̄^o. Utrum quelibꝫ ps quātitatiua aīalis ſit aīal. ℂ Et arguit̄ p̄ ꝙ ſic rōnib^9 Mānani. Primo: qꝛ q̄libet pars quātitatiua aīalis eſt eiuſdē ſpēi ſpālīſſime cum ipſo aīali: igit̄ quelibet pars q̄titatiua aīalis eſt aīal. tenet ꝯña: qꝛ quecūqꝫ ponūt̄ ſub eadē ſpecie recipiūt ꝑdicationē eiuſdē ſpēi: ⁊ ꝯñr eiuſdē generis. ℂ Antecedēs ꝓbat̄ per vnū ꝑſuppoſitū qd̄ dicit. ꝙ quecūqꝫ habēt formas vltimatas eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime ſūt eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime: ſed q̄libet pars q̄titatiua aīalis habet formā vltimatā eiuſdē ſpēi ſpecialīſſime cū ipſo aīali. pꝫ p̄ in aīalib^9 habētibus formas extēſas: qꝛ quodlibet tale aīal habet vnam formā extenſam per totū: qꝛ aliter nō eēt quātitas cōtinua eius: ⁊ quelibet pars illius forme eſt eiuſdē ſpeciei cū tota forma: qꝛ eſt homogenea: pꝫ ſimilr̄ in habentib^9 formā inextēſam. ſ. indiuiſibilē: qꝛ illa eſt tota in toto: ⁊ tota in qualibet parte. q̄re q̄libet pars talis aīalis hꝫ formā vltimatā eiuſdeꝫ ſpeciei cū toto aīali. q̄re ⁊c̄. ℂ Itē ſimilr̄ probatur ꝙ q̄libet pars hoīs eſt hō: qꝛ quelibet pars hoīs eſt eiuſdeꝫ ſpeciei cū homine. igit̄ quelibet pars hoīs eſt hō. tenet ꝯña vt ſupra: qꝛ quecūqꝫ ſunt in eadē ſpecie recipiunt ꝑdicationem eiuſdē ſpeciei. antecedēs ꝓbatur: qꝛ q̄libet pars hoīs hꝫ formā vltimatā eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime cum homine: igit̄ q̄libet pars hoīs eſt eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime cum homine: q̄re ⁊c̄. ℂ Silr̄ pōt ꝓbari ꝙ quelibet pars bouis eſt bos. ⁊ ita de qualibet ſpecie.

Argu^r 2° ℂ Scōo p̄ncipalr̄ arguitur: qꝛ ſi nō quelibet pars aīalis eſſet aīal: ſequeret̄ ꝙ ſube nō cōicantes in ſpecie eſſent equalis ꝑfectionis eſſentialis. conſequēs eſt falſuꝫ: ⁊ ꝯ̄ vnū preſuppoſituꝫ qd̄ dicit. Nulle ſubſtantie nō cōicantes in ſpecie ſunt eiuſdeꝫ ꝑfectionis eſſentialis. probat̄ conſequētia: qꝛ ſi nō quelibet pars aīalis eſt aīal: nō quelibet pars aīalis eſt eiuſdeꝫ ſpeciei cum aīali. ⁊ tñ quelibet pars aīalis eſt eiuſdem perfectionis eſſentialis cum aīali: qꝛ participata eadē forma vltimata cū ipſo aīali: igitur ſube non cōicantes in ſpecie ſunt eiuſdē perfectionis eſſentialis: qd̄ eſt impoſſibile. quare ⁊c̄.

Argu^r 3° ℂ Tertio p̄ncipaliter arguit̄: qꝛ ſi non q̄libet pars aīalis eſſet aīal: ſequeretur ꝙ eſſet poſſibile aliq̄d tranſire de ſpecie in ſpeciem ipſo nō corrupto. ꝯñs eſt impoſſibile. ⁊ ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ ſi ps bouis non eſt bos: cum tñ pars bouis poſſit eſſe bos: vt in caſu cōi: abſciſſa auricula toti preter auriculā qd̄ erat pars bouis: erit bos: igit̄ pars bouis trāſiret in ſpeciē bouis: ipſo non corrupto eſſentialiter. q̄re.

Negatiue ⁊ pro via cōi argu^r ꝯtra. ℂ In oppoſitū arguit̄ pro via cōi. qꝛ nullū etherogeneū predicat̄ in recto de partib^9 ſuis. ſed aīal hō ⁊ alia aīalia ſunt etherogenea: igit̄ nō ꝑdicatur in recto de partib^9 ſuis: ⁊ per ꝯñs ps q̄titatiua aīalis nō eſt aīal: ⁊ pars hoīs nō eſt homo. pꝫ ꝯña cum minori: qꝛ ōia aīata ſunt etherogenea: inaīata vero ſūt homogenea. maior vero ꝓbat̄: qꝛ per hoc diſtinguit̄ etherogeneū ab homogeneo: qꝛ etherogeneū eſt illud cui^9 nulla ps quātitatiua eſt eiuſdē denominationis cū toto. homogeneum vero eſt illud cuius q̄libet ps quātitatiua eſt eiuſdeꝫ denominationis cū toto. quare ⁊c̄.

Argu^r 2° ℂ 2° arguitur ſic. Si q̄libet ps quātitatiua aīalis eſſet aīal: ⁊ q̄libet ps hoīs eſſet hō: ſequeret̄ ꝙ q̄libet ps hoīs eſſet aīal rōnale ⁊ riſibile: ⁊ ꝯñr pes hoīs eſſet aīal rōnale ⁊ riſibile. ꝯñs eſt falſuꝫ: qꝛ pes nō p̄t rōcinari neqꝫ ridere. ⁊ pꝫ ꝯña: qꝛ de quocūqꝫ ꝑdicat̄ diffinitū ꝑdicat̄ diffinitio ⁊ paſſio diffiniti. q̄re. ℂ Item ſi pes eſt hō: ⁊ hō eſt aīal greſſibile bipes. igit̄ pes eſt aīal bipes. pꝫ ꝯña: ⁊ ꝯñs eſt falſuꝫ: qꝛ ſi pes eſt bipes: tūc bipes eſſet q̄drupes qd̄ eſt falſuꝫ. q̄re ⁊c̄.

Argu^r 3° ℂ 3° arguit̄ ſic. Si q̄lꝫ ps quātitatiua aīalis eēt aīal: tūc quelꝫ ps ſortis eēt ſortes. ꝯñs eſt falſuꝫ: vt ꝓbabo. ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ ſi q̄libet ps quātitatiua aīalis eſt aīal ſor. eſt aīal. igit̄ q̄libet ps quātitatiua ſor. eſt aīal. ſꝫ nō pōt eſſe aliud aīal q̄ꝫ hō ꝓp habere formā humanā. tunc vltra. ſi q̄libet ps ſor. eſt hō: ⁊ nō pōt eē alius hō q̄ꝫ ſor. qꝛ hꝫ eandeꝫ aīam intellectiuā numero q̄ꝫ hꝫ ſor. ⁊ mā nō facit ad idētitatē numeraleꝫ: qꝛ ꝯtinue fluit ⁊ reſoluit̄: igit̄ q̄libet ps ſor. eſt ſor. ꝯñs eſt falſuꝫ: qd̄ ꝓbat̄: qꝛ ſeq̄t̄. q̄libet ps ſor. eſt ſor. ſꝫ ſor. eſt tripedalis: igit̄ q̄libet ps ſor. eſt tripedalis. ꝯñs eſt manifeſte falſuꝫ. igit̄ illud ex q̄ ſequit̄. nō minor. ḡ maior. ℂ Itē ſi q̄libet ps ſor. eſt. ſor. ſꝫ ſor. eſt albus. poſito ꝙ due tertie ei^9 ſint albe: ⁊ tertia ps ei^9 nigra: igit̄ q̄libet ps ſor. eſt alba. ꝯñs eſt falſuꝫ. q̄re ⁊c̄. ℂ De hoc ſunt opiniones. Et p̄ p̄ tractabo opinionē Mānani. 2° cōmunē.

ℂ Pro opinione Mānani ponunt̄ aliq̄ ꝯ̄nes. ℂ Et p̄ſupponunt̄ tria. p̄ p̄ſupponit̄ ꝙ ōia compoſita nālia hñtia formas vltimatas eiuſdē ſpēi ſpālīſſime ſunt eiuſdē ſpeciei ſpālīſſime. pꝫ: qꝛ forme ſubales eiuſdē ſpeciei nō pñt diſtribui in materias diuerſaꝝ ſpecieꝝ ſubaliū: iō ſi forme vltimate ſubales ſūt eiuſdē ſpeciei ſpecialīſſime. ⁊ ēt tota cōpoſita ſunt eiuſdeꝫ ſpeciei ſpālīſſime. ℂ Itē cōpoſita nālia ponūtur in ſpecie ꝑ formas coꝝ vltimatas. igit̄ ſi forme ſunt eiuſdē ſpēi ſpālīſſime: ⁊ compoſita. p̄^m p̄ſuppoſitū p. Ab.

Scōm p̄ſup^m ℂ 2° p̄ſupponit̄ ꝙ nulle due ſube nō cōicantes in ſpecie ſunt eq̄lis ꝑfectionis eēntialis: pꝫ de ſe.

Tertiū p̄ſup^m ℂ 3° p̄ſupponit̄ ꝙ ille terminus hō, put eſt de ꝑdicamēto ſube eſt termin^9 abſolut^9: ⁊ ſpēs ſpālīſſima. ideꝫ p̄ſupponit̄ de terminis aliaꝝ ſpecieꝝ ſpecialīſſimaꝝ. ſicut de iſto termino equus: bos: aſin^9: ⁊ hō: p̄ſuppoſitū pꝫ. ℂ Ex q̄b^9 infert̄

p^a ꝯ̄ p̄ hec ꝯ̄. Q̄lꝫ mēbrū alicui^9 aīalis cū q̄lꝫ mēbro eiuſdeꝫ aīalis ē eiuſdē ſpēi ſpālīſſime. pꝫ: qꝛ q̄lꝫ mēbꝝ hꝫ formaꝫ eiuſdē ſpēi cū forma alteri^9 mēbri. ⁊ q̄cūqꝫ hñt formā vltimatā eādā eiuſdē ſpēi ſpālīſſime ſunt eiuſdē ſpēi ꝑ p̄ſuppoſitū. igit̄ q̄lꝫ mēbrū alicui^9 aīalis cū q̄lꝫ mēbro eiuſdeꝫ aīalis eſt eiuſdē ſpēi ſpālīſſime. pꝫ ꝯña cū minori. maior ꝓbat̄. ⁊ p̄ de aīalib^9 hñtib^9 formā extēſaꝫ: qꝛ q̄lꝫ tale aīal hꝫ formā extēſaꝫ ꝑ totū cui^9 q̄lꝫ ps eſt eiuſdē ſpēi cū tota: cū ipſa forma extēſa ſit homogenea: pꝫ ēt idē de aīalib^9 hñtib^9 vltimatā formā inextēſaꝫ ⁊ idiuiſibilē: qꝛ in oīb^9 talibus q̄libꝫ mēbꝝ hꝫ formā vltimatā eiuſdē ſpēi cū q̄libꝫ alio mēbro eiuſdē aīalis. q̄re ⁊c̄. ℂ Et iō caro ⁊ neruꝰ ſunt eiuſdē ſpēi ſpālīſſime: q̄uis ſpecie differāt a ſpiritu ⁊ ſanguie: ⁊ a quolꝫ alio humore: qꝛ nullus iſtoꝝ aſſimilat^9 eſt ſube mēbri. q̄re ⁊c̄.

2^a ꝯ̄ ℂ Sequit̄ 2°. ⁊ eſt 2^a ꝯ̄: ꝙ q̄libꝫ ps quātitatiua aīalis eſt eiuſdē ſpeciei cum ipſo aīali: pꝫ qꝛ q̄libet talis ps quātitatiua hꝫ formā vltimatā ſubalē eiuſdē ſpeciei cū toto cōpoſito: qꝛ q̄libet ps hꝫ eandē formā nuō vltimatā cū toto: aut hꝫ formā extenſaꝫ ſicut ⁊ ſuū totū compoſitū homogeneū: quare ⁊c̄. ℂ Ex q̄bus ſequit̄ 3°. ⁊ eſt 3ª cōcluſio.

3^a ꝯ̄ ꝙ q̄libet ps quātitatiua alicuius cōpoſiti nālis eſt eiuſdeꝫ perfectionis eſſentialis cū ſuo toto. pꝫ iſta adiuuante ſcōa

ſuppõne. ¶ Itẽ dato oppoſito ↄclõnis ſequit̃ ꝙ foret poſſibile aliq̃d trãſire de ſpecie in ſpẽʒ ſpãliſſimã ſubalẽ ipſo nõ corrupto: pʒ q꞉ pars bouis põt eẽ bos q̃tus ponat̃ ꝙ nõ ſit bos. ¶ Ex quib⁹ ſequit̃. ⁊ eſt 4ª ↄ꞉ ꝙ quelʒ pars quãtitatiua aialis eſt aial: ⁊ quelʒ pars quãtitatiua hoĩs eſt hõ: ⁊ quelʒ ps bouis eſt bos: ⁊ ſic de alijs. pʒ q꞉ quelʒ ps quãtitatiua iſtoꝝ eſt eiuſdẽ ſpẽi cũ toto cõpoſito: quare recipit eãdẽ denominationẽ ſpecificã ⁊ genericã cũ toto. q̃re. ¶ Itẽ dato oppoſito ꝙ ps quãtitatiua hoĩs nõ ſit hõ: ſequit̃ cũ talis ps ſit in gñe ꝙ ſit in aliq̃ ſpecie: quare erit in alia ſpecie ab hoĩe. ⁊ ſic ſequit̃ ꝙ cõpoſita hñtia formas eiuſdem ſpẽi ſpãliſſime differrẽt ſpecie ↄ p̃ᵐ pſuppoſitũ. ¶ Itẽ dato oppoſito ſequit̃ ẽt ꝙ eſt dare ſpẽs nõ cõicãtes equalis perfectionis ↄ zᵃᵐ ſuppõnẽʒ. ⁊ capiant̃ iſti termini ſpecifice: hõ: bos: hẽ mere ſubalr̃ ꝓ cõpoſito ex mã ⁊ forma ſubali: ⁊ hec ſolet vulgus aſpernari: q꞉ capiunt terminos aliq̃ñ aliter.

¶ Ex quib⁹ ſequit̃. ⁊ eſt 5ª ↄ. ꝙ q̃lʒ cõpoſitũ nãle erit homogeneũ: q꞉ q̃lʒ compoſitũ nãle mere ſubalr̃ ſumptũ ſumit eandẽ denominationẽ ſm ſpẽm ſpecialiſſimã: quã ſumit ſua pars: q꞉ q̃lʒ tale compoſitũ eſt eiuſdẽ ſpẽi ſpecialiſſime cũ qualibʒ ſua parte: ideo hõ eſt q̃d homogeneũ: ſʒ ſm alias denomiationes accñtales ſit etherogeneũ. Et nõ ſolũ oẽ corpus eſt homogeneũ: ſed ẽt quelʒ forma extẽſa: ⁊ ẽt quelʒ mã: ⁊ breuiter oĩs res corporea eſt homogenea: q꞉ ipſa eſt eiuſdẽ ſpẽi ſpecialiſſime cũ qualibʒ ei⁹ parte quãtitatiua. ¶ Ultrio addit remouẽdo vnũ dubiũ dicẽs. Quãuis tñ cõcedat̃ ꝙ quelʒ pars aialis ſit aial: nõ tñ cõcedendũ eſt ꝙ quelʒ pars ſortis ſit ſoꝛ. habito ꝙ ille termin⁹ ſoꝛ. ſit terminus diſcret⁹: q꞉ ſi aliqua ps ſoꝛ. ſit ſoꝛ. ſit iſta pars quãtitatiua. b. ⁊ arguit̃ ſic. ſoꝛ. eſt pedalis: ſit. n. ita grã argumẽti. ⁊ ſoꝛ. eſt. b. ps igit̃. b. ps quantitatiua eſt pedalis. ↄñs eſt falſuʒ: q꞉ tũc pars eẽt eq̃lis toti cui⁹ eſt ps. ↄña iſta tenet expoſitorie: q꞉ ſoꝛ. eſt termin⁹ diſcret⁹. ¶ Ad argumẽta in oppoſitũ facile rñdet̃ pro Mãtuano. ¶ Ad p̃ᵐ negat̃ maioꝛ. ſ. ꝙ nullũ etherogeneũ p̃dicet̃ in recto de partibus ſuis quãtitatiuis: q꞉ idẽ eſt etherogeneũ ⁊ hõgeneuʒ. ⁊ ad ꝓbationẽ negat̃ ꝙ etherogeneũ ſit cui⁹ nulla ps eſt eiuſdẽ denominationis cũ toto: ſʒ etherogeneuʒ eſt cui⁹ quelʒ ps eſt diuerſe denominationis a toto. ¶ Modo iſta ſtant ſil̃ ꝙ ps ſit diuerſe denominationis a toto: ⁊ ẽt ſit eiuſdẽ denoiationis cũ toto. nã caro: neru⁹: ⁊ hõ q̃ ſunt ptes ſũt diuerſe denominationis a toto: ⁊ ẽt ſũt eiuſdẽ denoiationis cũ toto: q꞉ q̃libʒ talis eſt aial ⁊ hõ: ⁊ iõ hõ ẽ hõgeneũ ⁊ etherogeneũ: qḋ melius pʒ itelligẽti greca vocabula: a q̃b⁹ deriuate ſt iſte due dictiões hõgeneũ ⁊ etherogeneũ. hec Mãtuan⁹. ¶ Ad zᵐ. cũ dĩ. ſi quelʒ ps hoĩs eẽt hõ: ẽt q̃lʒ ps hoĩs eẽt aial rõnale. cõcedit̃ ↄña ⁊ ↄñs: capiẽdo ly rõnale ꝓ diũa hoĩs: ⁊ ly riſibile ꝓ paſſione ei⁹. ſʒ negat̃ poſtea alia ↄña. pes hoĩs nõ põt rõcinari: nec ridere. ğ pes hoĩs nõ eſt rõnalis nec riſibilis: q꞉ iſti termini ſignificãt hñs potentiã: puta aiam ex ſui nã rõnis ⁊ riſus ꝓductiuã: ⁊ hʒ ſemꝑ remanet ſtãte aia intellectiua in corpe: q̃uis auferat̃ nãlis actus rõcinãdi ⁊ ridẽdi ex defectu alterius requiſiti: vel inſtrĩ: vel alterius. ¶ Ad aliud. pes hoĩs eſt hõ: ſʒ hõ eſt bipes. ğ pes hoĩs eſt bipes. dĩ ſil̃r cõcedẽdo ↄñaʒ ⁊ ↄñs: capiẽdo illuʒ terminũ bipes vt ſignificat hñs potentiã ad habendũ duos pedes. ſʒ ſi capiat vt dicit actũ negat̃ ↄña: ⁊ ↄñs. ¶ Ad 3ᵐ negat̃ ꝙ ſi q̃libʒ ps hoĩs eſt hõ: ꝙ quelibet pars ſoꝛ. ſit ſoꝛ. ⁊ ad ꝓbationẽ cõcedo ꝙ q̃libet pars ſoꝛ. ſit hõ: ⁊ cũ tu dicis: ſed nõ põt eſſe alius hõ q̃ʒ ſoꝛ. negat̃: q꞉ ſoꝛ. dicit hoĩem cõpoſitũ ex. a. aia itellectiua grã exẽpli ⁊ tãta mã. vbi grã. bipedali ſi ſoꝛ. ſit tãtus. ⁊ pʒ ꝙ nulla pars ſoꝛ. eſt. ſoꝛ. Et ſi tu diceres. ſequitur ꝙ ſoꝛ. nõ maneret idẽ per aliq̃d tp̃s: q꞉ cõtinue fit aliq̃ reſolutio in viuẽte. ¶ Ad hoc rñdebit̃ in ſequenti q̃õne: q꞉ nõ opʒ ponere caᵐ in cap. ¶ Pro via ɓo cõi ponunẽ aliq̃ ↄnes rñſiue ad queſitũ. ¶ Et pſupponit̃ p̃ ꝙ nihil põt eſſe in genere ſube niſi ſit ens cõpletuʒ in nã. pʒ: q꞉ ſuba p̃dicamẽtalis dĩ a ſubſtare ⁊ a ſubſiſtere: ſʒ ſolũ ens cõpletuʒ in nã ſubſtat ⁊ ſubſiſtit. q꞉ ſubſtare eſt ſubeſſe. ſubſiſtere. i. firmari. q̃re ⁊c̃. ¶ Aduerte tñ ꝙ ſubſiſtẽ diuerſimode accepitũ eſt: nã apud prouectiores ſubſiſtere prius cõpetit ſcðis ſubſtãtijs q̃ʒ p̃mis: ſʒ p̃me ſint i q̃b⁹ ſcðe ſubſiſtũt: ⁊ ſic ſubſiſtẽ videt̃ iportare eẽ ꝑmanẽs. Apud modernos ɓo ſubſiſtere idẽ eſt ꝙ per ſe exiſtere. ⁊ ſic p̃us cõpetit p̃mis ſubſtãtijs q̃ʒ ſcðis: ⁊ iõ volunt ꝙ iſte ſint due conditiones indiuiduoꝝ p̃dicamẽti ſube. ſ. per ſe exiſtere ⁊ accñtib⁹ ſubſtare: ſʒ in hoc nõ facio vim: q꞉ nõ variãt ꝓpoſitũ nr̃m: ſi tñ vis hoc ample videre recurre ad cõmentarios nr̃os ſuper lib⁹ p̃dicamentoꝝ. ¶ Ex hoc infero aliquas ↄnes. ¶ Prima ↄ ſit iſta. Nulla pars quantitatiua alicuius aialis: vt hoĩs: bouis: ⁊ hmõi: eſt per ſe in genere ſube. probat̃ ↄ: q꞉ oẽ qḋ eſt per ſe in gñe ſube, eſt ens cõpletũ in nã preſuppoſitiõe: ſed nulla pars quãtitatiua aialis eſt ens completũ in nã: igitur nõ eſt per ſe in gñe ſube. ¶ Scða ↄ. Omne corpus aiatuʒ eſt etherogeneũ. ꝓbat̃ ↄ: q꞉ etherogeneum dicit̃: qḋ habet partes diuerſi generis. i. diuerſe rõnis vl̃ denominationis: ſʒ oẽ corpus aiatuʒ habet partes diuerſe denominationis: pʒ q꞉ aia eſt actus corporis organici: ergo corpus aiatũ habet diuerſa organa: ⁊ cõſequẽter hʒ partes diuerſe denominatiõis. ¶ Tertia ↄ. Nulla pars quãtitatiua alicuius aialis vt hoĩs ⁊ bouis ⁊ hmõi eſt aial. probatur p̃: q꞉ nihil recipit ꝓprie predicationeʒ generis vel ſpẽi in recto niſi qḋ eſt in gñe vel ſpecie per ſe: ſʒ nulla pars quãtitatiua aialis eſt in gñe ſube per ſe. ergo ⁊c̃. probat̃ zᵒ: q꞉ nullũ etherogeneum p̃dicat̃ in recto de ſuis partib⁹ quãtitatiuis: ſʒ q̃libet aial eſt etherogeneũ. igit̃ nõ p̃dicat̃ in recto de ſuis partibus. q̃re ⁊c̃. ¶ Forte ↄ p̃ᵃᵐ ꝓbationẽ q̃s arguet: q꞉ pars terre recipit p̃dicationẽ in recto ipſi⁹ terre q̃ eſt ſpẽs. nã ps terre eſt terra: ⁊ tñ pars terre nõ eſt per ſe in gñe: ğ aliq̃d recipit p̃dicationeʒ ſpẽi in recto: qḋ nõ eſt in gñe per ſe. ¶ Rñdet̃ ꝙ lʒ pars homogenei recipiat p̃dicationeʒ ſui totius in recto: nõ tñ eſt ꝓprie ſʒ improprie: q꞉ ſpẽs generis ſube nõ p̃dicat̃ ꝓprie niſi de ente cõpleto: ⁊ iõ notanter ſupra dicebat̃ ꝙ nihil recipit ꝓprie p̃dicationẽ alicuius ſpẽi vel generis niſi ſit ꝑ ſe in gñe: pars ɓo etherogenei nec ꝓprie nec improprie recipit p̃dicationẽ in recto ſui totius. q̃re ⁊c̃. ¶ Ex his facile rñdet̃ ꝓ via cõi ad argu⁴ in oppoſitũ. ¶ Ad p̃ᵐ cũ dicit̃ quelibet pars quãtitatiua aialis eſt eiuſdẽ ſpeciei ſpecialiſſime cum aiali: ğ quelibʒ pars aialis eſt aial. dicit̃ ad añs ꝙ ſi intelligat ꝙ ſit per ſe eiuſdem ſpẽi negat̃ illud. ⁊ tunc hñ valet ↄña: ſi ɓo intelligat ꝙ ſit per ſe vel per accidẽs. i. reductiue eiuſdẽ ſpẽi. cõcedit̃ añs. ſʒ ↄña nõ valet. ¶ Et ad ꝓbationẽ cũ dĩ. quecũq; hñt vltimatas formas eiuſdẽ ſpẽi ſpecialiſſime: ſunt eiuſdẽ ſpeciei ſpãliſſime. dicit̃ ſil̃r ſi intelligat ꝙ ſunt eiuſdem ſpẽi per ſe falſum eſt. ſi ɓo intelligat per ſe: vel per accñs: cõcedit̃. ſʒ nõ ſequit̃ poſtea ꝙ que ſunt eiuſdẽ ſpẽi per ſe vel per accñs recipiãt p̃dicationẽ generis vel ſpẽi in recto ꝓprie loquẽdo. ¶ Similiter rñdet̃ ad illud: per qḋ ꝓbat ꝙ quelibet pars hoĩs eſt hõ. ¶ Ad zᵐ cũ arguit̃ ꝙ ſi non: ſequit̃ ꝙ ſube nõ cõicantes in ſpecie erunt eq̃lis perfectionis eſſentialis. negat̃ ↄña. ⁊ ad probationẽ cũ dicit̃. ſi nõ quelibet pars aialis eſt aial: tunc q̃libet pars nõ eſt eiuſdẽ ſpẽi cũ aiali. cõcedit̃. ſi intelligit̃ ꝙ nõ ſit eiuſdeʒ ſpẽi per ſe: ſi ɓo intelligit̃ ꝙ nõ ſit eiuſdem ſpẽi nec per ſe nec per accñs: negat̃. ⁊ cũ dicit̃ ꝙ ſunt eiuſdẽ ꝑfectionis eſſentialis: cõcedo. ⁊ cum infert̃: ğ ſube non cõicantes in ſpecie ſunt eiuſdẽ perfectionis eſſentialis. negat̃ ↄña: q꞉ dictũ eſt ꝙ cõicant in eadẽ ſpecie partes cum toto: ſed per accñs. ¶ Ad 3ᵐ cũ arguit̃. ſi non ſequit̃ ꝙ aliq̃d tranſibit de ſpecie in ſpẽm ipſo nõ corrupto: negat̃

Margin notes:
- 4ª ↄ
- 5ª ↄ
- Ad ſeruãduʒ ꝑte negatiua rñdet. (partly illegible)
- Ad zᵐ
- Ad 3ᵐ
- Inſtan⁹
- Rñſio.
- Pro ſuppoſi. ẽ ꝓ via cõi.
- p̃ª ↄ
- zª ↄ
- 3ª ↄ
- Inſtan⁹
- Rñſio.
- Ad argumẽta i oppoſitũ ꝓ pte aſſũpta.
- Ad p̃ᵐ pl.
- Ad zᵐ
- Ad 3ᵐ

negaē ꝯñtia.ꝛ ad ꝓbõnē cũ tu arguis:qꝛ pars bouis:q̃ nõ
eſt in ſpe:tráſibit in ſpẽm bouis.g̃ tráſibit de ſpe in ſpẽm.
negaē ꝯña:qꝛ ſi dꝫ tráſire de ſpe in ſpẽm:opꝫ ꝙ ſit pus in
alia ſpe:qḋ eſt fĺm:ſed ſolũ ſequiē ꝙ illud qḋ nõ eſt ꝑ ſe in
ſpe erit ꝑ ſe in ſpe:ꝛ h̃ cõcediē. ¶ Aduerte tñ ꝙ alr̃ eſſet
rñdendũ ad argũ ſm eos qui tenẽt ꝙ in aiali ſint plures
forme.ſ.vna forma tot⁹:ꝛ plures forme ꝑtium:qꝛ alia eſt
forma carnis:ꝛ alia oſſis:ꝛ ſic de alijs:hanc viã ſecutus eſt
Paulus venetus dicẽs:ꝙ in plãtis eſt ſolũ vna aia.ſ.vege
tatiua:ꝛ in brutis ꝑfectis ſilr̃ eſt ſolũ vna aia.ſ.q̃ eſt vege-
tatiua ꝛ ſenſitiua:in brutis v̈o ꝑfectis lꝫ ſit ſolum vna aia
totius.ſ.ſenſitiua:tñ ſunt plures aie vegetatiue differentes
ſpe:ꝛ quelibꝫ eſt forma ꝑtis:ſicut aia carnis:ꝛ aia oſſis:ꝛ ſic
de alijs:in hoie v̈o ꝑter tales formas ꝑtis ſunt due aie to-
tius.ſ.ſenſitiua educta de po⁹ mãe que dicit̃ cogitatiua:ꝛ
intellectiua que non educit̃ de po⁹ mãe.Et ſic iſte alludit
ad viam Cõmentatoris.Et tunc ſm iſtos aliter reſpõdẽ-
dum eſſet ad argumenta:quia ſm iſtos cõcediē ꝙ ps aia-
lis eſt alterius ſpẽi ab aiali:p⁹ tñ via que eſt cõis eſt magis
cõformis pħo ꝛ veritati. ¶ Circa dicta cadit difficultas.
an idẽ poſſit dici homogeneũ ꝛ etherogeneũ.Et videē ꝙ
ſic pro pte Mãtuani.p̃ qꝛ aiata ſũt etherogenea:vt cõiter
di:qꝛ hñt ptes diuerſe denominatiõis a toto.ſꝫ ꝙ etiã illa
ſint homogenea.ꝓbaē:qꝛ partes illoꝝ habent vnũ ꝛ idẽ
eſſe cũ toto.igiē hñt eodẽ mõ intelligi ꝛ ſigñari ſicut totũ.
tꝫ ꝯña:qꝛ que eodẽ mõ habẽt eſſe eodẽ mõ hñt intelligi:ꝛ
ꝯñr eodẽ mõ ſignificari.aňs ꝓbaē:qꝛ vna ꝛ eadẽ eſt vlti-
mata forma totius ꝛ partiũ:ꝛ a forma eſt eſſe:ꝛ vnũ eſſe:
igiē ptes hñt vnũ ꝛ idẽ eẽ cũ toto.q̃re ſi ptes hñt eodem
mõ ſigñari ſicut totũ:erũt eiuſdẽ denominatiõis cũ toto.
¶ Scdo arguiē idẽ ſic:qꝛ inaiata ſũt homogenea: vt cõi-
ter di:qꝛ habẽt ptes eiuſdẽ denominatiõis cũ toto.ſed ꝙ
ẽt illa ſint etherogenea.ꝓbaē:qꝛ partes homogenei diuer
ſitatẽ quãdã hñt adinuicẽ:igiē diuerſimode cõcipi pñt: ꝛ
ꝯñr diuerſimode ſignificari.tꝫ ꝯña:qꝛ ſic̃ res ſe hꝫ ad eſſe
ita ad cognoſci 2⁰ metaphy.ꝛ ꝯñter ad ſigñari.probaē an-
tecedẽs:qꝛ terra eſt homogeneũ:cũ quelꝫ ps terre ſit ter-
ra.ꝛ tñ ſm Auicẽ.partes terre inter ſe ſm nãm differunt.nã
alia petroſa:alia lutea:alia pinguis:q̃re partes diuerſa no
mina ſortiunē a toto.Silr̃ caro eſt homogeneũ:cũ q̃libet
ps carnis ſit caro:ꝛ tñ ptes carnis diuerſitatẽ quandã hñt
adinuicẽ ſm Auic.nã alia caro ſpõgioſa eſt vt q̃ eſt in ma
millis.alia glãduloſa:vt q̃ in ſubaſcellis.alia lacertoſa:vt
q̃ in muſculis: q̃re ptes carnis diuerſa nomina ſortiunē a
toto. ¶ In opp⁽ᵐ⁾ pro via cõi arguiē:qꝛ idem ꝛ diuerſum
opponunē ꝯ̃rie:ſꝫ de quocũqꝫ vnũ ꝯ̃rioꝝ affirmaē ab eo-
dẽ reliquũ negaē.igiē ſi aliqd eſt idẽ alicui:illud nõ eſt di-
uerſũ ab illo:ꝛ ſi eſt diuerſũ ab illo:nõ eſt idẽ illi:ſed cũ
ptes homogenei ſint eiuſdẽ gñis cũ toto:igiē nõ ſũt diuer-
ſi generis a toto:ꝛ cũ ptes etherogenei ſint diuerſi generis
a toto:igiē nõ ſũt eiuſdẽ gñis cũ toto. ¶ Scdo arguiē ſic.
ptes homogenei ſunt eiuſdẽ nãe adinuicẽ:ꝛ ptes etheroge
nei ſũt diuerſe nãe adinuicẽ:ſꝫ ipoſſibile eſt ꝙ eedẽ ptes
ſint eiuſdẽ nãe adinuicẽ ꝛ diuerſe nãe adinuicẽ: ergo im-
poſſibile eſt ꝙ idẽ ſit homogeneũ ꝛ etherogeneũ.pꝫ ꝯña
cũ minori.maior ꝓbaē:ex ſigñatione qd nois.nã homoge
neũ di ab homos qḋ eſt vnũ vel ſile:ꝛ genos qḋ eſt genus
vel nã:qꝛ vni⁹ vel ſimilis nãe.etherogeneũ v̈o di ab ethe
ros qḋ eſt alterũ:ꝛ genos qḋ eſt genus vel nã: qꝛ alterius
nãe.q̃re ꝛc. ¶ Rñdeo ꝑ Mãtuano.Ad p⁽ᵐ⁾ negaē ꝙ idẽ
ꝛ diuerſũ ꝓprie opponanē:qꝛ idẽ dicit idẽtitatẽ eſſentia-
lẽ:diuerſũ v̈o diuerſitatẽ accñtalẽ:quare ſtat ꝙ aliqd ſit
idem alicui:ꝛ diuerſũ ab illo:ſed idẽ ꝛ aliud hñ opponi-
tur ꝓprie:qꝛ aliud dicit diuerſitatẽ eſſentialẽ:ꝛ ſic vnum
iſtoꝝ hñ inferret oppoſitũ alterius. ¶ Ad 2⁽ᵐ⁾ negaē ꝙ ſit
ipoſſibile ꝙ partes ſint eiuſdẽ nãe:ꝛ diuerſe nãe:qꝛ ſunt
eiuſdẽ nãe eẽntialis adinuicẽ cũ eadẽ forma ꝑticipẽt:ꝛ tñ
ſunt diuerſe nãe accidẽtalis ꝓpter diuerſitatẽ accidenta-
lẽ in partibus.q̃re. ¶ Pro via v̈o cõi rñdeē ad argũ in
op⁽ᵐ⁾.Ad p⁽ᵐ⁾ negaē ꝙ aiata ſint homogenea.ꝛ ad ꝓbatio-
nẽ negaē illa ꝯña.ptes illoꝝ hñt vnũ ꝛ idem eẽ cũ toto.g̃
hñt eodẽ mõ intelligi ꝛ ſignificari ſicut totũ.ꝛ rõ eſt:qꝛ lꝫ
ptes habeãt vnũ ꝛ idẽ eẽ qḋ hꝫ totũ:nõ tñ hñt eẽ eodem
mõ:qꝛ totũ hꝫ illud eẽ per ſe:ꝛ ptes per accñs:opꝫ ergo ar
guere ſic.ptes habẽt eodẽ mõ eẽ ſicut totũ.ergo hñt eodẽ
mõ intelligi ꝛ ſignificari ſicut totũ:tunc hñ valeret ꝯña:ſꝫ
aňs eſt fĺm. ¶ Ad 2⁽ᵐ⁾ negaē ꝙ inaiata ſint etherogenea:
ad ꝓbationẽ negaē aňs.ſ.ꝙ ptes homogenei habeant di-
uerſitatem adinuicẽ.Et cũ tu ꝓbas: qꝛ ptes terre habent
diuerſitatem adinuicẽ ſm Auicẽ.dicit̃ ꝙ ille nõ ſunt pro-
prie partes terre ſed terrei:qꝛ non ſunt ſimplices ꝛ pure
ſed mixte:quare Aui.improprie appellat illas partes ter
re.Similr̃ dicit̃ de partibus carnis ꝙ ille nõ ſunt proprie
partes carnis:qꝛ nõ eſt ſimplex caro.nec pars ſpongioſe:
nec glanduloſe:nec lacertoſe:ſed mixta eſt:quare impro-
prie loquit̃ Auic.appellans illas partes carnis.Et hec de
iſta qõne ſufficiant.

¶ Queſtio. VI.

Utrum remanẽte eadẽ forma in cõpoſi-
to habente vnicam formã indiui
ſibilẽ:ꝛ variata mã addendo vel minuẽdo ſic
aggregatũ reſultãs:aut remanẽs illud:met qḋ
erat añ. ¶ Et arguiē p̃ ꝙ nõ argumẽtis Mã
tuani.p̃:qꝛ hoc dato ſequiē ꝙ pes ſortis eſſet caput eius: ꝛ
ſequiē ꝙ pes ſortis eſſet quelibet pars q̃titatiua ſortis.ꝓ-
baē ꝯña:qꝛ cũ q̃libꝫ pars quãtitatiua ſortis habeat ean
dẽ formã ſubalẽ vltimã:cũ q̃libet tali parte quãtitatiua:ꝛ
etiã cũ ſorte:ꝛ mã nõ variet identitatẽ numeralẽ.igiē q̃li-
bet pars quãtitatiua ſortis eſt q̃libet ps q̃titatiua eiuſdẽ.
¶ Scdo illo dato ſeqē: poſſe foret ꝙ ſor.eſt pl̃o:ꝛ ꝙ ſor.
differt a platone. ꝯñs ipoſſibile:ꝛ ꝓbaē ꝯña: qꝛ ponatur
ꝙ deus infundat aiam ſor.b.mãe pedali:quam mãm illa
aia informet:ꝛ ſit ſor.homo hñs iſtã mãm.b.ponaē ẽt ꝙ
deus eandẽ aiam infundat.c.materie bipedali:qḋ eſt poſ-
ſibile:ſicut poſſibile eſt ꝙ eadẽ aia numero ſit in pede ꝛ
in capite:ꝛ ſit homo compoſitus ex.c.mã ꝛ tali aia plato.
¶ Et arguiē ꝙ plato eſt ſortes:qꝛ pla.habet eandẽ aiam
quã habet ſor.ꝛ mã nõ variat identitatẽ numeralẽ.ergo
ſor.eſt plato:ꝛ pedale eſt bipedale. ¶ Et arguiē ẽt ꝙ ſor.
differt a pla.qꝛ ponaē ꝙ ſor.currat:ꝛ plato ſedeat:ꝛ ſequi-
tur ꝙ ſor.differt a pla.qꝛ ſortes currit:ꝛ pla.ſedet.Itẽ ſor.
põt deſinere eſſe:manente platone:ergo ſor.nõ eſt plato.
¶ Item ſi ſor.eſt plato:ſequiē ꝙ q̃libet pars ſor.eſt que-
libꝫ pars platonis:ꝛ ecõtra.aliter eñi ſi ſor.hꝫ aliquã ptẽ:
quã nõ habet plato:vel ecõtra ſor.nõ eſt plato:qꝛ hñ ſeq-
tur ſor.habet.b.partẽ:ꝛ ſor.eſt plato.ergo plato habꝫ ean-
dẽ partem:ꝛ ſic de alijs. ¶ Tertio illo dato ſequiē ꝙ ille
terminus ſor.eſt terminus accidẽtalis.ꝯñs eſt falſũ.po-
naē eñi ꝙ ſit terminus ſubalis ꝛ ſingularis.ꝓbaē ꝯñtia:qꝛ
ponaē ꝙ ſor.ſit bipedalis:cuius vna medietas ſit.a.ꝛ di-
minuaē ſor.donec.a.ſit ſor.ꝛ arguiē ſic.iſte terminus ſor.
ꝑdicaē vere ſucceſſiue:affirmatiue:ꝛ negatiue de termino
ſingulari ſupponente pro ſor.ꝑter ſubiẽ corruptionẽ.ergo
ille terminus ſor.eſt termin⁹ accidẽtalis.pꝫ ꝯña ꝑ diffini-
tionẽ termini accñtalis.aňs pꝫ:qꝛ vtraqꝫ illarũ eſt vera
ſucceſſiue ſine ſubiẽ corruptione.hoc eſt ſor.ꝛ h̃ nõ eſt ſor.
demõſtrato.a.ꝛ ſicut arguiē de iſto termino ſor.ita arguẽ
dũ eſt de alijs terminis ſubalibus tã cõibus q̃ diſcretis.
¶ Quarto.illo dato ſequiē ꝙ iſta duo cõtradictoꝛi.h̃ eſt
ſor.ꝛ hoc nõ eſt ſor.que ſint mentalia per certum tps erũt
ſimul vera demonſtrando.a.qḋ nũc eſt medietas ſor.ꝑ-

Marginalia: Nõtabi (beside "ſpe erit ꝑ ſe in ſpe"); Difficultas occurrens. Affirmatiue pro Mãtua. argũ p⁽ᵐ⁾ (beside "cõformis pħo ꝛ veritati"); Argũ 2⁽ᵐ⁾ (beside "Scdo arguiē idẽ ſic"); T.c.4. (beside "ita ad cognoſci"); Negatiue ꝑ via cõi argũ p⁽ᵐ⁾ (beside "In opp⁽ᵐ⁾"); Argũ 2⁽ᵐ⁾ (beside "ſi generis a toto"); Ad p⁽ᵐ⁾ ꝑ pte negatiua ad. (beside "Rñdeo ꝑ Mãtuano"); Ad 2⁽ᵐ⁾ (beside "iſtoꝝ hñ inferret"); Ad p⁽ᵐ⁾ ꝑ pte affirmatiua ad. (beside "Pro via v̈o cõi"); Ad 2⁽ᵐ⁾ (beside "Ad 2⁽ᵐ⁾ negaē ꝙ inaiata"); Negatiue pro Mãtua. argũ p⁽ᵐ⁾ (beside "erat añ"); Argũ 2⁽ᵐ⁾ (beside "Scdo illo dato"); Argũ 3⁽ᵐ⁾ (beside "Tertio illo dato"); Argũ 4⁽ᵐ⁾ (beside "Quarto illo dato").

batur ꝯña. Q̄ enĩ iſta ſint cõtradictoria pꝫ: ſubiecta cõ-
uertunt̃: cũ demõſtreĩ ꝑciſe idem vt pono: ⁊ ſunt cetera
requiſita: ⁊ nõ ſignabunt iſte ꝓpões alr̃ per totũ tp̃s. igitur
ꝯtinue erit ꝯdictoria. Q̄ aũt ſint vera. ꝓbat̃: ⁊ p̃ ꝙ negati-
ua ſit vera: h̄ nõ eſt ſoꝛ. pꝫ: qꝛ ps nõ eſt ſuĩ totũ. ꝙ ãt affir-
matiua ſit vera. h̄ eſt ſoꝛ. demr̃ato. a. ꝓbat̃: qꝛ cõtinue erit
ita ꝙ h̄ eſt ſoꝛ. demr̃ato ſoꝛ. ſed iſta. h̄ eſt ſoꝛ. demr̃ato ſoꝛ.
ꝯuertit̃ cũ illa ꝯdictoria affir^{ua}. hoc eſt ſoꝛ. demr̃ato. a. ga
ponat̃ ꝙ inſtãti diminuat̃ ſoꝛ. ꝗuſqꝫ remaneat hec vera:
h̄ eſt ſoꝛ. demr̃ata. a. medietate: ⁊ pꝫ ꝙ nũc adinuicẽ ꝯuer-
tunt̃: ⁊ iſte eodẽ mõ ſignãt quo ante ſignabãt: ğ ante cõ-
Argũ 5° uertebant̃. ❡ 5° illo dato ſeq̃t̃ ꝙ ſoꝛ. erit pedalis in. a. in-
ſtãti: ⁊ ꝓ eodeꝫ inſtãti ipſe erit maioꝛ q̃ pedalis: qꝛ ponat̃
ꝙ ſoꝛ. ſit bipedalis: ⁊ diminuat̃ ꝗuſqꝫ ſit pedalis: ſit tñ ꝙ i
a. inſtãti erit maioꝛ q̃ pedalis: ⁊ tũc pꝫ 2^a ps ꝑ caſum: ⁊ p̃^a
ꝓbat̃. ſ. ꝙ ſoꝛ. erit pedalis in. a. inſtãti: qꝛ ſoꝛ. erit h̄ pedale
in. a. inſtãti. ğ ſoꝛ. erit pedalis in. a. inſtãti. pꝫ ꝯña: ⁊ añs ꝓ-
bat̃: qꝛ qd̃ erit hoc pedale in. a. inſtãti erit ſoꝛ. ergo ſoꝛ. erit
Argũ 6° h̄ pedale in. a. inſtãti. pꝫ ꝯña a ꝯuerſa ad ꝯuertẽtẽ. ❡ 6° ſe-
quit̃ ꝙ. a. eſt pedale: ⁊ imediate poſt inſtans qd̃ eſt p̃ſens
erit bipedale: ⁊ tñ. a. nunq̃ augebit̃: imo cõtinue q̃ñ. a. erit
a. diminuet̃. pꝫ in caſu p̄cedẽte: vbi ponit̃ ꝙ ſoꝛ. ſit bipeda-
lis nũc: ⁊. a. ſit medietas ei^9: ⁊ remaneat ſoꝛ. bipedalis per
totã horã futurã: ſꝫ in alia hora tãtũ ſoꝛ. diminuat̃ ꝙ. a. ſit
ſoꝛ. nũc pꝫ ꝙ. a. eſt pedale. ſꝫ ꝙ. a. imediate poſt inſtãs qd̃
eſt p̃ſens erit bipedale. ꝓbat̃: qꝛ. a. imediate poſt iſtãs qd̃
eſt p̃ſens erit ſoꝛ. ⁊ ſoꝛ. imediate poſt h̄ erit bipedalis: ğ. a.
imediate poſt inſtãs qd̃ eſt p̃ſens erit bipedalis. ꝓbat maioꝛ:
qꝛ ſoꝛ. imediate poſt hoc erit ſoꝛ. ⁊ ſoꝛ. erit. a. ğ ſoꝛ. ime-
diate poſt hoc erit. a. q̄re. a. imediate poſt hoc erit ſoꝛ. ⁊ pꝫ
Argũ 7° in caſu ꝙ nunq̃. a. augebit̃: ſed potꝰ. a. minuet̃. q̄re. ❡ 7°
ſequit̃ ꝙ ſoꝛ. ꝑ totã iſtã horã futurã erit albus: ⁊ tñ ꝯtinue
per eandẽ horã ſoꝛ. erit ſũme niger. ❡ Itẽ per eandẽ ho-
rã ſoꝛ. caleſiet ꝑ quã horã ẽt ipſe frigeſiet: pꝫ poſito ꝙ vna
eiꝰ medietas caleſiat per totã iſtã horaꝫ: ⁊ albeſiat: ⁊ alia
eque velociter frigeſiat: ⁊ nigreſiat: ⁊ vtraqꝫ illaꝝ medie-
Argũ 8° tatũ aliq̃n erit ſoꝛ. quare ⁊c̃. ❡ 8° ſequit̃ ꝙ poſſibile fo-
ret ꝙ ps ſoꝛ. erit maioꝛ ſoꝛ. qꝛ ponat̃ ꝙ ſepet̃ manus ſoꝛ.
a. ſoꝛ. manẽte aĩa itellectiua in manu ſicut erat q̃ñ erat cõ-
iuncta: qd̃ eſt poĩe: qꝛ ſicut per ſupnãlẽ ꝑtãteꝫ põt fieri ꝙ
vna aĩa intellectiua ſit in q̃libꝫ pte q̃ntitatiua ſoꝛtis: ita fie-
ri põt ꝙ eadeꝫ aĩa ſit in manu ſepata: ⁊ eque bñ põt deus
vtrũqꝫ facere: quo dato ſequit̃ ꝙ duo hoies ſunt: quoꝝ q̃-
libꝫ eſt ſoꝛ. ⁊ ſeq̃t̃ ꝙ ſoꝛ. eſt illa manꝰ: ⁊ ſoꝛ. nõ ẽ illa manꝰ:
Argũ 9° pꝫ ꝯña intelligenti: ⁊ tñ ſoꝛ. eſt terminꝰ diſcretus. ❡ 9° ſe-
quit̃ ꝙ q̃lꝫ pars quãtitatiua ſoꝛ. differt a ſoꝛ. ⁊ tñ nulla ps
Argũ 10° q̃ntitatiua ſoꝛ. põt differre a ſoꝛte: qꝛ q̃lꝫ põt eẽ ſoꝛ. ❡ 10°
ſequit̃ ꝙ aliqd̃ fuit ſoꝛ. qd̃ iã nõ eſt ſoꝛ. ꝯñs eſt fl̃m: vt ꝓba-
bo: ⁊ ꝓbat̃ ꝯña: ⁊ ponat̃ ꝙ. a. aĩa ⁊. b. mã ⁊. c. mã fuerit ſoꝛ.
⁊ deſinat eſſe. b. mã gr̃a argũ^{ti} remanente ſoꝛ. a. ⁊. c. ❡ Et
arguit̃ ſic. hoc fuit ſoꝛ. qd̃ iam nõ eſt ſoꝛ. demr̃ando. a. b. c.
⁊ hoc fuit aliqd̃. ergo aliqd̃ fuit ſoꝛ. qd̃ iam nõ eſt ſoꝛ. ⁊ ni-
hil niſi aĩal. ergo aliqd̃ aĩal fuit ſoꝛ. qd̃ iam nõ eſt ſoꝛ. tunc
ſic. aliqd̃ aĩal fuit ſoꝛ. qd̃ iam nõ eſt ſoꝛ. ⁊ nullũ aĩal niſi ali-
quis homo: ergo aliqs hõ fuit ſoꝛ. qui iam nõ eſt ſoꝛ. ⁊ nul-
lus hõ niſi ſoꝛ. ğ ſoꝛ. fuit ſoꝛ. qui iam nõ eſt ſoꝛ. ex quo ſeq̃t̃
ꝙ ſoꝛ. fuit ſoꝛ. ⁊ ille nõ eſt ſoꝛ. qd̃ eſt fl̃m: qꝛ ſoꝛ. fuit ſoꝛ. ⁊ il-
Argũ 11° le eſt ſoꝛ. ❡ 11° ⁊ vltimo: eo dato ſequit̃ ꝙ aliqd̃ per totã
iſtã horã diminuet̃: ⁊ per eandẽ ipm̃ augebit̃. ponẽdo ꝙ
ſoꝛ. ſit bipedalis: cuius. a. ſit vnũ pedale: qd̃ remanebit fa-
cta diminutiõe ſoꝛ. ⁊ incipiat augeri. a. pedale: nõ tñ tantũ
acq̃rendo q̃ntũ deꝑdet ſoꝛ. ⁊ ſeq̃t̃ ꝙ. a. erit maius q̃ eſt: qꝛ
ipm̃ augebit̃: ⁊ ſequit̃ ꝙ. a. nõ erit maius q̃ eſt: qꝛ ipm̃ cõ-
tinue diminuet̃: q̃m ſoꝛ. ꝯtinue diminuet̃: ⁊ ſoꝛtes erit. a. ğ
a. ꝯtinue diminuet̃: ⁊ iſta ſũt arg^{ta} Mãtuani. ❡ In oppꝰ

Affirma-
de ⁊ ꝓ via
cõi arguit̃
paruo.

pro via cõi arguit̃. p̃ qꝛ ſi variata pte mãe variaret̃ totũ
cõpoſitũ naturale ſequit̃ ꝙ nullus terminus eſt terminus
diſcretus: aut ꝙ ſoꝛ. nõ manebit ſoꝛ. per tempus: nec pla-
to manebit plato ꝑ tẽpus: ⁊ ſic de alijs. ꝯñs eſt fl̃m: qꝛ tũc
accideret deceptio in cõmutationibꝰ ⁊ diſtributionibꝰ tã
boni q̃ mali. in cõmutatiõibꝰ quideꝫ: qꝛ ſi ſoꝛ. vendidiſſet
agrũ ⁊ poſtea reciperet pecuniã: eſſet aliꝰ q̃ ſoꝛ. q recipere:
in diſtributionibꝰ h̄o: qꝛ ſi plato peccaſſet ⁊ poſtea puni-
retur: eſſet alius hõ qui puniret̃: ſimilr̃ ſi meruiſſet. quare.
Argũ 2° ❡ Scḋo qꝛ hoc dato ſequit̃ ꝙ multi fuerunt dij: quoꝝ q̃-
libet ab altero differebat. ⁊ ꝙ deus põt deſinere eſſe: ⁊ in-
cipere eſſe: ſaltẽ ita põt per potẽtiã dei. v̓puta per deſitio-
nem ſue partis: aut inceptionẽ. vtrũqꝫ ꝯñs eſt abſurdũ ⁊
hereticũ. ⁊ patet ꝯña de chr̃o q erat deus: qꝛ cũ eius mã va-
riaretur per reſolutionẽ: ſicut in alijs hoibꝰ. ipſe quoqꝫ va-
riaretur. ⁊ ſic deꝰ variaret̃. ⁊ multi fuiſſent dei. ⁊ vnus de-
ſineret eſſe ꝑ deſitionẽ partis eius: ⁊ alter reciperet eſſe: q̄
Argũ 3° oĩa abſurda ſunt. ❡ Tertio qꝛ hoc dato ſequit̃ ꝙ infiniti
hoies moꝛtui ſunt dãnati: quoꝝ aĩa beatificat̃: ⁊ infiniti ho-
mines moꝛtui ſunt ſaluati: quoꝝ aĩa cruciatur in inferno.
ꝯñs pro vtraqꝫ parte abſurdũ. ⁊ ꝓbat̃ ꝯña. p̃mo ꝓ prima
parte: qꝛ ponat̃ ꝙ ſoꝛ. fuerit peccatoꝛ per certũ tẽpus: in
quo ſi moꝛtuus fuiſſet: eſſet dãnatus. ſꝫ in fine poſtea ꝯuer-
tatur: ⁊ eius aĩa ſaluet̃: tunc patet ꝙ eo tpe quo ſoꝛ. fuit in
peccato: cũ cõtinue fuerit alius ⁊ alius hõ per cõtinuã re-
ſolutionẽ factã in eo ꝙ infiniti hoies deſierũt eẽ ipſis exi-
ſtentibus in tali peccato. q̄re infiniti hoies dãnati ſunt illo
tẽpoꝛe: ⁊ tñ aĩa coꝝ que eſt vna in fine ſaluata eſt ꝑ caſũ.
❡ Pro 2ª parte ponat̃ totũ oppoſitũ. ſ. ꝙ plato per cer-
tũ tẽpus fuerit ſine peccato ⁊ in gratia: ſed in fine. ſ. in ſe-
paratione aĩe a coꝛpoꝛe ſit cum peccato moꝛtali: tũc pꝫ ꝙ
eo tẽpoꝛe quo fuit in gratia infiniti hoies deſierũt eſſe qui
ſunt ſaluati: ⁊ tñ aĩa coꝝ eſt dãnata in fine: qꝛ vna eſt aĩa
Argũ 4° oĩum illoꝝ holum per te. quare ⁊c̃. ❡ Quarto qꝛ hoc da-
to ſequit̃ ꝙ aĩa trãſibit de coꝛpoꝛe in coꝛpus. conſequens
T. c. 52. eſt falſũ. ⁊ cõtra phm̃ p̃ de aĩa. vbi rep̃hẽdẽs antiquos
non determinãtes qualis coꝛpoꝛis aĩa ſit actus dicit tanq̃
ꝯtingẽs ſit ſꝫm pythagoꝛicas fabulas: quãlibet aĩaꝫ quod-
libet coꝛpus ingredi: videt̃ aũt vnumqḋqꝫ ꝓpriã habere
ſpeciẽ ⁊ foꝛmã ⁊c̃. ꝓbat̃ ꝯña: qꝛ eadẽ aĩa ſaltẽ intellectiua
infoꝛmans coꝛpus humanũ ꝑ aliqd̃ tẽpus: cũ cõtinue fiat
aliqua reſolutio in coꝛpoꝛe: cõtinue fit aliud ⁊ aliud coꝛpꝰ
per te: ⁊ tñ eadẽ aĩa infoꝛmat: igit̃ trãſit de coꝛpoꝛe in coꝛ-
Argũ 5° pus. pꝫ qꝛ mõ infoꝛmat vnũ mõ aliud. quare ⁊c̃. ❡ Quin-
to arguit̃ oſtẽſiue ſic. qꝛ plus facit ad vnitatẽ ⁊ idẽtitatẽ
cõpoſiti foꝛma q̃ mã. igit̃ remanẽte eadem aĩa ⁊ variata
mã remanet cõpoſitũ idẽ. pꝫ ꝯña: qꝛ alr̃ non faceret plus
foꝛma ad idẽtitatẽ cõpoſiti q̃ mã. añs ꝓbat̃: qꝛ foꝛma eſt
T. c. 37. que dat eſſe ⁊ vnũ eſſe. 2° de aĩa. mã h̄o recipit eſſe. ſed cã
foꝛmalis plus facit ad effectũ foꝛmalẽ q̃ mãlis. q̄re ⁊c̃. in-
finita poſſent adduci incõuenientia: ſꝫ hec ſufficiãt pro via
Primũ
p̃ſupꝰ ꝓ
opi. Mã.
cõmuni. ❡ In hac mã ſũt due opiões. ſ. cõmunis: ⁊ Mã-
tuani. ❡ Et p̃mo pertractabo opiniõẽ Mãtuani: ꝓ qua
p̃ſupponunt̃ duo. ❡ Primũ eſt ꝙ ad variationẽ par-
2^m p̃ſupꝰ
tis materie ſequatur variatio totius materie. ❡ Secũdũ
eſt ꝙ ad variationẽ totius materie ſequat̃ variatio totius
cõpoſiti. ❡ Ex quibus infert vnã cõcluſionẽ reſponſiuaꝫ
p̃^a ꝯ.
ad dubiũ. ꝙ variata parte mãe vel totali mã ſequit̃ totꝰ
cõpoſiti nãlis variatio. ❡ Ex quibꝰ infert aliã ꝯcluſioneꝫ
ꝙ ſequit̃ gñaliter. ꝙ nulla ſuba põt habere aliã parteꝫ q̃
2^a ꝯ.
iã habet. Et per idẽ ẽt nullũ accidẽs põt habere aliã partẽ
q̃ habeat: tñ nec ſoꝛ. nec aliqd̃ aliud põt augeri. ❡ Et ſiqs
diceret ꝙ hoc eſt cõtra Ariſto. aĩata nõ poſſe augeri. r̃nde-
tur ꝙ ita bñ põt ſuſtineri inaĩatũ augeri ſicut aĩatũ. Et tã
bñ põt r̃ndeti ad rõnes ꝓbãtes aĩalia habẽtia foꝛmas ex-
tenſas

tenſas augeri q̃ ad rónes ꝓbátes aialia habétia formas
inextéſas augeri. Uel vt veri⁹ loq̃mur: tñ male pót ſuſti/
neri vnū q̃ aliud. ⁋ Et ita cótra Ari. eſt aiata aia extenſa
nó augeri ſicut habétia formá inextéſaz: q2 Ariſt. credidit
in hoie eſſe aliquá formá ſubalé extéſam vltra intellectū
qué credidit eſſe eternū ꝛ vnicū in tota ſpecie: ꝛ increatuz
ꝛ nó remanenté poſt morté: ſicut pz colligédo diuerſa di/
cta eius in diuerſis locis: q̃re ſic Ariſto. nó eſt credédū de
aia intellectiua: ita nec de augeri vel diminui credédū eſt
verbis eius. ⁋ Qz aūt itellectus ſit etern⁹ colligit ex duo/
T.c.103 b⁹ dictis ei⁹. ⁋ Primū dctm̄ eſt ꝑ celi. q nihil hz ṗncipiū
qó nó ſit habiturū finé: nec aliqd hz finé qó nó habuerit ṗn/
T.c.28. cipiū. ⁋ Scōm dctm̄ eſt. 3° de aia: vbi ponit intellm hu/
T.c.20. manū nó corruptibilé. ꝛ ſcdo de aia. ſeparat aūt h̄ ab hoc
T.c.21. ſicut ppetuū a corruptibili. q̃re ſi nó hz finé nec habuit ṗn
cipiū. ꝛ ꝑ ꝯñs eſt eternus. ⁋ Qz aūt vnicuz intellm ponat.
pz: q2 nó ponit Ariſt. multiplicationé idiuiduoꝝ ſub eadé
ſpe niſi ad ꝯſeruádū ſpém: ſz cū vnico itellu pót ſpés ꝯſer
uari cū ſit etern⁹. q̃re vnicus é. ⁋ Qz aūt poſuerit illuz nó
T.c.33. fuiſſe creatū. pz: q2 ſm eū ex nihilo nihil fit. ꝑ phyſi. nec di/
xiſſet vltimá potētiá in hoie eſſe aiaz: ſz itellctm: q2 ois aia
eſt actus corporis inherēs. vt pz ex diffóne eius. 2° de aia.
T.cō.4. ⁋ Qz aūt negaſſet Ariſt. q aia maneat poſt morté. pz. q2
nec inherés nec appropata. in illis ſaltē libris g ad latinos
ꝑuenerūt. Sicut negaſſet eē ſpūs malignos: quos vulgus
tentatores vel diabolos appellat. Ariſt. eni ꝑ magna pte
negauit q̇cq̇d neſciuit. Et ſi attéte eius volumina inſpexe/
ris: videbis q ipſe totū h̄ credidit: h̄ quoqz totū credidit
Ad pmū ꝑ pte affir matiua rñ detur. Auer. 3° de aia. cómēto 5°. Dec Mānia. ⁋ Ex qb⁹ rñdet
ad argumenta in opp^m. ⁋ Ad ṗ^m dicit q pót negari ꝯña
cū di q ſequit q ſoz. nó ꝑmanebit ꝑ tép⁹: q2 qua róne eſt
poſe q in aliq̈ pte hois ꝑ aliqó tépus nó fiat reſolō. eadé
róne ſtat q in toto hoie ꝑ aliqó tpš nó fiat reſolō. ⁋ Itez
ſtat egrū nó nutriri. ꝛ ét plátá nó nutriri: tñ q̄ ad ſe q̃ quo
ad partes: q2 ſtat plantá in magno frigore nó creſcere nec
reſolui: g̃ per idé ſtat id qó ṗmiſſuz eſt. ⁋ Uel adhuc có/
ceſſa ꝯña: negat q ꝯñs ſit falſuz. ꝛ ad ꝓbóné cū di q eſſet
deceptio in diſtributióib⁹ bonoꝝ ꝛ maloꝝ. di q ſm iuſti/
tiá diſtributiuá ꝛ catholicá veritaté ſpectádū eſt ad aiaz:
a qua ois actio cópoſiti ꝓuenit. ꝛ nó ad mãm: a qua nihil
ꝓuenit. ⁋ Et ió nó opz q ſi. a. aia cū. b. mã peccauit: q cū
eadé mã puniat: ſz ſufficit q illa aia cū q̈ãuis mã punia/
Ad 2^m tur: ꝛ ſilr pmiet. ⁋ Ad 2^m dicit q catholica vitas nó fun/
dat in mã. cū eni dei filr⁹ in ſe tres nãs ꝯtineat: verbū: ani/
má: ꝛ mãm. ſtat q ille numer⁹ q eſt illa tria deſinat eſſe: ſi
cut ſtat q numer⁹ ille q eſt de⁹ in inſtáti qó eſt pſens inci/
piat eſſe. Et ió poſe eſt q chřs ſm parté mãlé deſinat eſſe
ꝛ incipiat eſſe ſm q hó. ſed iſta diſputatio nó eſt ꝓferéda
apud vulgus: q2 neſcit vulgus ſpeculari vitates q̄ ſunt vl/
Ad 3^m tra vulgaré ꝯſuetudiné. ⁋ Ad 3^m pz: q2 cū veritas catho/
lica reſpiciat formá: a q̄ ois actio cópoſiti ꝓuenit. ꝛ nó ma
teriá: ió ille hó di ſaluari cui⁹ aia ſaluat. ꝛ ille di dánari cu
Ad 4^m ius aia dánat. ⁋ Ad 4^m cū di q aia tranſibit de corpe in
corp⁹ ꝯcedit. ꝛ cū tu dicis q h̄ eſt ꝯtra Ariſt. negat. q2 Ari
ſto. ſolū ꝯdicit antiqs in hoc q vnicuiqz aie in ſpé ſua nó
aptabát ppriū corp⁹ ſm ſpecié. ac ſi ſit cótingés quálibet
aiam qólibet corpus igredi. ſic fabulabat pythagoras: qó
eſt incóueniés. q2 q̇libz aia in ſpé ſua limitat ſibi corp⁹ ꝓ
priū ſm ſpém. ⁋ Ité negabat Ariſto. aiaz tráſire de vno
corpe in aliud corp⁹ ſeparatū. ſz de vno corpe in aliud cor
Ad 5^m pus ꝯiūctū nó negaſſet. q̃re ꝛc̄. ⁋ Ad 5^m negat ꝯſequétia:
q2 licz forma plus faciat ad vnitaté ꝛ idétitaté cópoſiti q̃
mã: q2 forma formalr facit: ꝛ mã mãliter: tñ q2 mã ét ali/
quid facit ad vnitaté cópoſiti. ꝛ qñ ꝯcurrūt ad aliqué effe
ctū. vno deficiéte pficit effect⁹. igit deficiéte vnitate ma/
terie deficit vnitas cópoſiti. q̃re. ⁋ Pro via h̄o cōmuni Pōis rñ ſio ꝑ via cōi.
tenéda ponit duplex modus rñdedi. Unus modus eſt fa
moſior. qué cōmuniter medici ſequunt: g dicit q ad h̄ q
indiuiduū ꝯſeruet idé: reqrit q eius forma ꝯſeruet in ea/
dem mã ſibi ꝓpria ſaltē ſm parté. Mã h̄o ꝓpria indiui
dui humani di humidū radicale ſiue ſubſtantificū ex quo
mébra formata ſunt. Et lz ꝯtinua fiat reſolutio humidi ex
actióe caloris nãlis: nó tñ ex toto ꝯſumit ꝓpter hūidū nu
trimétale adueniés: qó in mébrū ꝯuertit: in qó calor nãlis
magis agit q̃ in radicale: ꝓpter habere maioré ꝯrietatez
ad illud. Et q2 humidū nutrimétale nó eſt equalens hūi/
do radicali ſz deteri⁹: ió ꝯtingit ſeneſcere ꝛ mori. ⁋ Alius Scda rñſio.
modus rñdédi eſt ſubtilior ꝛ forte conformior Pho in de
gnōne aialiū qué ſeqt Pinſiq̃cómétator 2° thegni. ꝛ dixit
q ad h̄ q indiuiduū maneat idé ſufficit eadé eſſe formaz
ꝛ nó mãm: q2 ſm Ariſt. mébꝝ di duob⁹ modis. ſ. ſz mãm Secundo de genera tione aia/ lium. c.
ꝛ ſm formá. ꝑ mó mébrū patit reſolōné. 2° h̄o mó nó. Et
eſt mirabile h̄ q mébrū ſcdo mó nutrit ꝛ reſtaurat: non
aūt ꝑ mó q2 opz nutritū ſaluari. mã aūt nó ſaluat: q2 eſt in
cótinuo fluxu. forma h̄o ſtat ſemꝑ duráte vita. cū igit mã
hūidi ſubſtátifici q̄ ſtat ſub forma mébri nó maneat: ſz lo
co eius adueniat mã nutrimétalis: q̄ ét nó manet: ió mem
brū nó di nutriri ſm mãm. ſi eni mã ſaluaret vſqz in finé
vite: diceret vtiqz mébrū nutriri ſm mãm ꝯ Ariſt. q̃re di Pōis diffi cultas an/ nexa.
nutriri tñ ſm formá. ⁋ Difficultas qd eſt ṗn^m indiuidua
tióis. ⁋ Sz ad hūc 2^m modū rñdédi accidit dubitatio ex Inſtantia ꝯ rñſioné
dicto phi 5° metaphy. qó eſt: q eadé numero ſunt: quoꝝ T.c.10.
mã eſt vna. ꝛ intelligit mãm ꝓpriá: ſz mã nulli⁹ coꝝ q̄ nu
triunt remanet vna ꝑ ꝛ vltio per te. igit nullū tale indiui/
duū remanet vnū numero. Et ex h̄ textu cóiter trahit q
ṗn^m idiuiduatióis eſt mã: q2 de nã forme eſt q ſit cóicabi
lis multis vna exiſtés: nó aūt de nã mãe. q̃re ꝛc̄. ⁋ Rñ/ Rñſio.
det Pinſiq̃cómétator 2° thegni. q nullo⁹ credédū é Ariſt.
voluiſſe mãm eſſe ṗn^m indiuiduatióis: ſed formá. ꝛ ró eſt:
q2 illud eſt ṗn^m indiuiduatióis: ꝑ qó indiuiduuz eſt vnū: ꝛ
indiuiſum a ſe: ꝛ diuiſuz a quolz altero: ſz forma eſt h̄). nó
át mã. vt ꝓbabo. g̃ ꝛc̄. ꝓbat minor. ꝛ ꝑ q ꝑ formá ſit vnū:
q2 ab eodé res hz eſſe ꝛ vnū eſſe. ſz hz eſſe a forma. q2 for/
ma eſt q̄ dat eſſe rei ꝛ nó mã: g̃ ꝛc̄. 2° q per formá ſit indi/
uiſum. pz: q2 ab eo hz eſſe indiuiſuz a quo hz eſſe vnū. igit
a forma: ꝛ nó a mã. ⁋ Ité ſm formá indiuiduū nó diui/
dit. ſm aūt mãm ſic: q2 ſm mãm res eſt quáta ꝛ diuiſibi/
lis. ⁋ Tertio q ꝑ formá ſit diuiſuz ab altero. pz: q2 ois di
ſtinctio eſt a forma. in fundaméto aūt nãe nihil eſt diſtin/
ctū. vt inqt Auer. ꝛ fundamentū nãe appellat mãm ṗmá.
q̃re ꝛc̄. ⁋ Eſt ét auctoritas phi q forma eſt ṗn^m idiuidua
tióis: nã inqt phs 2° de aia q ſuba eſt vnū genus eoꝝ que T.cō.2.
ſunt. ꝛ huius aliud eſt ſic mã: qó ſm ſe qdé nó eſt h̄ aliqd.
alterū aūt formá ꝛ ſpém: ſm quá dicit iam hoc aliqd. hec
phs. mó ſi ꝑ formá res dicit hoc aliqd di indiuiduū ꝑ for/
má: q̃re forma eſt ṗn^m indiuiduatióis. ⁋ Si aūt cóparet
forma ad mãm: mã magis di vna ꝑ formá q̃ ecótra: quia
mã per formá eſt ens. ꝛ nó ecótra. g̃ mã ꝑ formá eſt vna:
ꝛ nó ecótra. ⁋ Ité cū ſit vna mã cōmunis oiuz gñabiliū:
nó ſit át vna for⁹ cōmunis oiuz gñabiliū: ſz alia ꝛ alia. igit
forma eſt magis apta appropriare ſibi mãm: q̃ eꝯ. h̄ idé
voluit Auicéna 6° nãliuz. q forma magis appropriat ſibi
mãm q̃ ecótra: h̄ idé Auer. 2° de aia dicés: meli⁹ eſt exiſti
mare q cā diuerſitatis mãe ſit diuerſitas formarū q̃ eꝯ.
⁋ Quapꝑ dicit q diuerſitas indiuiduoꝝ eiuſdez ſpeciei
ṗncipalr nó eſt a materijs ſed a formis q̄ ſuis eſſentijs di
uerſificant: quas acquirūt a diuerſis agentib⁹ vel ab eodé
diuerſimode ſe habéte: qó quidé agens ꝓpter hác diuerſi
tatem reducit potétiá mãe in diuerſos actus. ⁋ Ad argu/
mentū igit di ꝑ ad antecedés q illud dictū phi verū eſt:

Negatiue argu. ſ pri mo pro Mant. primo φ nõ p Mātuano ſic tenēte. ¶ Primo. qꝛ aīa in‑
tellectiua ſm phm eſt eterna. ſ. a pte añ ⁊ a pte poſt: igitur
nõ dat eſſe corpi. tȝ ↄña: qꝛ forma eterna nõ dat eſſe corpi
T.c.16. corruptibili: cū forma nõ ſit añ ſuā mām. 12. metaph. añs
T.c.21. pbaꝛ ex duob⁹ dictis phi. pmū eſt in ſcdo ⁊ tertio de aīa:
T.c.102 φ intellect⁹ eſt ppetuus ⁊ imortalis. 2ᵐ dcm̄ eſt p̊ celi: φ
nihil hȝ pn̄ᵐ qd nõ ſit habiturū finē: ⁊ nihil hȝ finē qd nõ
ſit habiturū pn̄ᵐ. ¶ Modo ſi aīa itellectiua nõ hȝ finē p
pmū dcm̄: ſequiꝛ φ nõ hȝ pn̄ᵐ p ſcdȝ: q̄re eterna erit a pte
Argū 2° ante ⁊ a parte poſt. ¶ Scdo. qꝛ vnica eſt aīa itellectiua in
oib⁹ hoib⁹: igiꝛ nõ dat eſſe corpi. tȝ ↄña: qꝛ forma dans eē:
dat vnū eſſe: q̄re ſi daret eſſe corpi ſolū eſſet vnū corp⁹ cui
daret eſſe: ⁊ nõ plura: q̄re ſi vnica eſt in oib⁹ hoib⁹ nõ dat
T.c.25. eſſe corpi. pbaꝛ añs ex vno dicto qd colligiꝛ a pho 2° de
aīa: φ multiplicatio idiuiduoꝝ ſub eadē ſpē poniꝛ ad cõ‑
ſeruādū ſpēm: ſed p vnicā aīam itellectiuā põt ſpēs ↄſer‑
uari cū ſit eterna: igiꝛ aīa intellectiua nõ multiplicaꝛ. q̄re
Argū 3° eſt vnica. ¶ Tertio. qꝛ aīa itellectiua nõ pduciꝛ de nouo:
igiꝛ non dat eſſe corpi. tȝ ↄña: qꝛ alr̄ ſeq̄reꝛ φ aliqñ daret
eſſe: ⁊ aliqñ nõ: aut trāſire de corpe in corpus. tȝ ↄña: qꝛ ſi
eſt antq̄ corpi det eſſe: ex quo non pduciꝛ de nouo: aut dat
eſſe alteri corpi: aut nõ. ſi nõ hēo pmā partē. ſ. φ aliqñ nõ
dat eſſe corpi. ſi vo ſic: hēo aliā partē: qꝛ ſi daret eſſe alte‑
ri corpi: trāſiret de vno corpe in aliud. añs pncipale pba‑
tur: qꝛ ſi pduciꝛ aīa itellectiua: aut pduciꝛ per creationē:
T.c.33. aut per generationē: nõ pmo mõ: qꝛ ſm phm pmo phyſi.
ex nihilo nihil fit: ⁊ in hoc cõueniūt oēs phi. quare oēs phi
negāt creationē. nec etiā pduciꝛ ſcdo mõ. ſ. per generatio‑
nē: quia qd pduciꝛ per gnōnē educiꝛ de po ͣ mãe in vir‑
tute diſpōnū pductarū ab agēte nāli: ſȝ illis diſpōib⁹ cor‑
ruptis necio corrūpiꝛ talis forma q̄ ſic pduciꝛ: igiꝛ aīa in‑
tellectiua corrūpeꝛ: qd eſt ↄtra phm. q̄re nec p creationē:
nec p gnōnē pduciꝛ ſm phm: igiꝛ ſm eū nullo mõ pduci‑
Argū 4° tur. ¶ Quarto arguiꝛ ſic. Aīa itellectiua nõ remanet poſt
mortē: igiꝛ nõ dat eſſe corpi. tȝ ↄña: qꝛ ſi daret eſſe: ⁊ cū ipa
ſit ppetua remaneret poſt mortē. añs pbaꝛ dupl̄r: p̊ ex di‑
cto phi in phemio de aīa vbi dubitat an aliq̄ ſit opatio p‑
pria aīe. Et dicit: ſi igiꝛ eſt aliq̄ opatio ppria aīe: ipſa ſepa‑
bilis eſt. ſi vo nulla eſt opatio ppria: ipſa nõ eſt ſepabilis:
qꝛ tūc vel eēt ocioſa: vt dixit Themiſti⁹. Et ſubdit poſtea:
maxīe aūt vr̄ ppriū intelligere. ſi aūt intelligere eſt phāta‑
ſia aut nõ ſine phātaſia nõ vtiq̄ȝ erit ſine corpe. i. nõ erit p‑
T.c.30. pria. Et in 3° de aīa expreſſe declat hoc dicēs: nequāq̄ȝ ſine
phātaſ̄ itelligit aīa. q̄re nulla eſt opatio ppria ei⁹. q̄re nõ
põt ſepari a corpe: nec remanet poſt mortē. ¶ Scdo pba‑
T.c.20. tur idē ex alio dicto phi. 3. de aīa. capi. 3. vbi dubitat an in‑
tell'ſ reminiſcaꝛ poſt mortē. Et ridens dicit. nõ reminiſci‑
mur āt h̄ eni ipaſſibile eſt: paſſiu⁹ vo itell'ſ corruptibilis
eſt: ⁊ ſine h̄ nihil itelligit. Ex qb⁹ verbis pȝ: φ ſi itellectus
nõ reminiſciꝛ poſt mortē: qꝛ nihil intelligit ſine intellectu
paſſiuo q corrupt⁹ eſt. i. ſine cogitatiua: quod ſi remaneret
poſt mortē eſſet ocioſus: qꝛ nihil itelligeret: qd eſt incõue‑
Confir. niēs. ¶ Cõfirmaꝛ hoc ēt auctoritate Cõmē. q expſſe 3° de
aīa dicit hāc eſſe opionē phi. ſ. φ aīa itellectiua nõ dat eſſe
corpi ſȝ tm̄ opari: aīa vo cogitatiua dat eē hoi ⁊ gn̄aꝛ ⁊ cor‑
rūpiꝛ: ⁊ p illā gn̄aꝛ ⁊ corrūpiꝛ hõ. q̄re ſi aīa itellectiua dr̄
forma hois: intelligiꝛ φ ſit forma dans tm̄ operari. ¶ In
Affirma‑ tiue argū primo. oppoᵐ arguiꝛ φ ſm opionē phi aīa itellectiua dat eē cor‑
pori: ⁊ hoc ex dictis phi. pmo: qꝛ aīa itellectiua eſt actus p‑
mus corpis: igiꝛ aīa itellectiua dat eſſe corpori. tȝ ↄña per
T.cõ.8. phm ſcdo de aīa. caplo p̊. vbi qdē dcm̄ eſt qd ſit aīa: eſt
eni ſuba ſm rōnē: hoc aūt eſt qd qd erat eē corpis. añs pȝ
per phm eodē caplo diffiniētē aīaȝ: φ eſt actus pmus cor‑
T.c.4. poris. Et φ iſta diffō cõpetat cuilibȝ aīe pȝ p id qd ſubiū‑
git cū dicit. Si aūt aliqd cõe in oī aīa opȝ dicere: erit vtiq̄ȝ
actus pmus corpis. ¶ Forte dr̄ more Auer. φ aīa ⁊ diffō T.c.7.
eius fere equoce dr̄ de aīa itellectiua: ⁊ de alijs animalib⁹. Solo.
¶ Cõtra argū: qꝛ vel p hoc intelligit φ equoce dr̄ vel ana‑
logice. ſi dr̄ pmū: ⁊ cū equocū nullo mõ poſſit diffiniri. ſex‑ Impu‑
to topi. igiꝛ aīa nullo mõ põt diffiniri: ↄ phm hic. ſi vo dr̄ gnatio
caꝛ 2ᵐ: vel tali analogo cõpetit vna rõ cõis ſuis analoga‑
tis vel nõ: ſi ſic maxīe erit illa diffō data pȝ p phm dicen‑
tē. ſi aūt aliqd cõe in oī aīa opȝ dicere: erit vtiq̄ȝ act⁹ pri‑
mus corpis. ſi vo nõ cõpetit vna rõ cõis: ſequiꝛ ↄtra phm
dicētē. Uniuerſalr̄ qdē dcm̄ eſt qd ſit aīa: eſt eni ſuba que
eſt ſȝ rōnē. ¶ Scdo arguiꝛ ſic. Aīa intellectiua ineſt hoi Argū 2°
ſm phm vt pbabo: ḡ aīa itellectiua dat eſſe hoi. tȝ ↄña ex
dr̄ia q̄ eſt iter formā dantē eſſe: ⁊ formā dantē tm̄ opari:
qꝛ forᵃ q̄ dat tm̄ opari dr̄ aſſiſtere illi cui dat opari: ⁊ nõ dr̄
ineſſe: vt itelligētia orbi aſſiſtit ⁊ nõ ineſt: forma vo q̄ dat
eſſe dr̄ ineē. Añs pbaꝛ per phm 2° de aīa. caplo 4°: vbi lo‑ T.c.27
quiꝛ de potētijs aīe: ibi dicit. ineſt aūt plantis ſolū vegeta‑ ⁊.29.
tiuū: alijs aūt hoc ⁊ ſenſitiuū vt aīalib⁹. qbuſdā vo adhuc
ineſt ſm locū motiuū: alteris aūt intellectiuū: ⁊ intellectus
ineſt vt hoib⁹: ⁊ ſi aliqd alterū hui⁹ eſt honorabilius. Mõ
ſi itellectiuū ⁊ itellect⁹ ineſt hoib⁹: igiꝛ aīa itellectiua ineſt
hoib⁹. tȝ ↄña: qꝛ nõ põt potētia alicui⁹ forme ineſſe alicui
ſine forma in q̄ eſt. ¶ Forte dr̄ φ phs iproprie loquiꝛ cū Solo.
dicit φ itellect⁹ ineſt hoib⁹: qꝛ intendit φ ineſt tm̄ ſm ope‑ Inſtan°
ri. ¶ Cõtra argū: qꝛ hoc dato ſequiꝛ φ nec vegetatiuū: nec
ſenſitiuū nec ſm locū motiuū inſunt ſm eē hoi: ⁊ ↄñter φ
nulla forma daret eſſe hoi: qd eſt abſurdū. pbaꝛ ↄña: quia
phs eodē caplo 4° dicit. Sil'r aūt ſe hȝ in figuris: ⁊ in his T.c.30.
que ſunt ſȝ aīam: ſemp eni in eo qd eſt poſteri⁹ eſt po ͣ id ⁊.31.
qd pus eſt in figuris ⁊ aīatis: ſicut eni trigonū i tetragono:
ſic vegetatiuū in ſenſitiuo: ⁊ ſic de alijs. Et ſubdit: qb⁹ aūt T.c.32.
ineſt rōcinatio. i. itellectiuū de numero corruptibiliū: his
reliq̄ oīa inſunt. ſ. vegetatiuū ſenſitiuū ⁊ ſm locū motiuū:
⁊ nõ ecõtra. hec phs. mõ arguiꝛ ſic. ſi intellectiuū nõ ineſt
hoi ſm eē: igiꝛ nec vegetatiuū nec ſenſitiuū nec ſm locum
motiuū inſunt hoi ſm eſſe. pbaꝛ ↄña: qꝛ iſta tria. vegeta‑
tiuū ſenſitiuū ⁊ ſȝ locū motiuū inſunt hoi rōne itellectiui:
qm̄ ſunt in potētia in itellectiuo: igiꝛ itellectiuū magis ieſt
hoi q̄ȝ iſta tria. tȝ ↄña: qꝛ pp qd vnūqdq̄ȝ tale ⁊ illd magis.
q̄re ſi itellectiuū qd magis ineſt hoi q̄ȝ iſta tria nõ inſit ſȝ
eſſe: igiꝛ nec illa inſunt ſȝ eē. q̄re nulla forma inerit hoi ſȝ
eſſe: ⁊ ↄſequēter nulla forma dabit eē hoi: qd eſt abſurdū.
¶ 3° argū ſic. Aīa intellectiua eſt q̄ pmo hõ intelligit: ḡ aīa Argū 3°
intellectiua eſt forma dans ſpēm hoi: ⁊ ↄſequēter aīa itel‑
lectiua dat eſſe hoi. pma ↄña pbaꝛ: qꝛ cū intelligere ſit p‑
priū hoi ſm ſpēm. p̊ ethico. ⁊ ppria opatio alicui⁹ ſȝ ſpēȝ
nõ pueniat niſi a forma dāte ſpēm: ḡ ſi aīa intellectiua eſt
qua p̊ hõ intelligit: ipſa eſt forma dans ſpēm hoi. ſcda ↄña
pbaꝛ cū dr̄: ⁊ ↄñter aīa itellectiua dat eſſe hoi: quia forma
dans ſpēm necio dat eſſe: qd pbaꝛ: qꝛ dr̄ia ſpecifica q̄ ſu‑
miꝛ a forma dante ſpēm itrinſece ⁊ eſſentialr̄ pdicaꝛ: igiꝛ
ſumiꝛ a forma dāte eſſe. tȝ ↄña: qꝛ ex oppoſito ↄñtis ſequi‑
tur oppoᵐ añtis. añs vo pncipale pbaꝛ. ſ. φ aīa intellecti‑
ua eſt qua hõ p̊ intelligit: qꝛ colligiꝛ a pho 2° de aīa. caplo
3° cuȝ dicit: aīa aūt eſt h̄ quo viuimus ⁊ ſentimus ⁊ moue‑ T.c.24.
mur ⁊ itelligim⁹ pmū: mõ ſi aīa itelligim⁹ pmū: ⁊ nõ vege‑
tatiua nec ſenſitiua nec ſm locū motiua: igiꝛ aīa intellecti‑
ua itelligimus pmū. q̄re aīa itellectiua eſt qua hõ p̊ intelli‑
git. ¶ Forte dr̄ φ nõ ſolū aīa itellectiua eſt qua hõ p̊ itelli‑ Reſpo.
git ſed ēt cogitatiua: diuerſimode tm̄: qꝛ cogitatiua eſt qua
hõ itelligit pus. i. imediate: ⁊ aīa itellectiua eſt qua hõ itel‑
ligit pmo. i. pncipalr̄. q̄re vtraq̄ȝ cõcurrit ad dandū ſpēm
hoi: ſȝ vna pncipalius altera: ⁊ iō dr̄ φ aīa itellectiua vt ap‑
propriaꝛ cogitatiue dat ſpēm hoi. q̄re pȝ φ nõ ſequiꝛ: hec
forma dat ſpēm hoi: ḡ dat eſſe hoi. ¶ Cõtra arguiꝛ: ⁊ p̊ φ Inſta. 3°

cogitatiua nō eſt qua hō intelligit ꝑ .i. imediate: q2 cogitati
ua eſt forma ſenſitiua: cui⁹ opatio eſt mediāte organo cor-
porali: vt colligit̃ a pħo 3° de aīa. caplo 3°. vbi appellat co
gitatiuā itellectū paſſiuū corruptibilē: ſed itelligere fit ſi-
ne organo corpali: vt expreſſe ꝓbat phs. ꝑ caplo tertij de
aīa: igit̃ itelligere nō eſt opatio cogitatiue. q̄re cogitatiua
non eſt qua hō intelligit ꝑ .i. imediate. ¶ Ex quo ſequit̃ q̄
cū a cogitatiua nō ꝓueniat opatio hoīs ſ̄m ſpēm. ſ. itellige
Inſtā. 1° re: q̄ forma cogitatiua nō pōt dare ſpēm hoī. ¶ 2° arguit̃
q̄ aīa itellectiua: ſi nō dat eſſe hoī: ſʒ ſolū ſit appropriata:
q̄ nō pōt dare ſpēm hoī: q2 forma appropriata alteri ſolū
cōicat opationē ſuā illi: ſʒ forma cōicās ſolū opationē ſuā
alteri preſupponit illud alterū eſſe: ſʒ ab eodē habʒ eſſe ⁊
vnū eē: ⁊ ꝑ vnū eē reponit̃ in ſpē ſua: igit̃ ꝑſupponit illud
Rn̄ſio. eſſe in ſpē ſua: q̄re nō dat ſpēm illi. ¶ Niſi forte dicat̃ q̄
hō ꝑ formā cogitatiuā eſt in ſpē q̄dā ſenſitiuoꝝ: ⁊ ꝑ eſſe ap
propriatā aīam itellectiuā illi: trahit̃ hō ad altiorē ſpēm ⁊
Impu- g̃dū. ſ. itellectiui. ¶ Cōtra argr̃: q2 ꝑ eē appropatā aīaʒ in-
gnatio. tellectiuā hoī nō hʒ aliud hō niſi q̄ influit̃ ⁊ cōicat̃ ſibi in-
telligere: ſʒ hoc eſt act⁹ ſcd̄us ⁊ nō p̄mus: igit̃ eſt perfectio
accñtalis: ſʒ pfectio accñtalis nō variat ſpēm alicui⁹ ſub̄e:
igit̃ ꝓpter itellectionē cōicatā hoī nō trahit̃ hō ad altiorē
ſpēm ⁊ gradū: quare nec aīa itellectiua appropriata dabit
ſpēm hoī: nec cogitatiua dabit ſpēm hoī: ⁊ ſic nulla forma
Argr̃ 4°. dabit ſpēʒ hoī. ¶ Quarto argr̃: q̄ aīa itellectiua nō ē eter-
3° difficul na: nec vnica in oīb⁹ hoīb⁹: ⁊ q̄ de nouo ꝓducit̃: imo crea-
tas increa. tur: ⁊ q̄ remanet poſt mortē: ex qb⁹ ſequit̃ q̄ dat eſſe cor-
Argr̃ pri- pori: ſi ex oppoſitis ſequit̃ q̄ non dat eſſe. ¶ Et ꝑ argr̃ q̄
mo q̄ aīa aīa intellectiua nō ſit eterna a parte añ ſ̄m opionē phi: q2
itellectiua phs 12° metaphyſi. caplo 2°. ponēs dr̃aʒ inter cās mouē
nō ſit a p- tes ⁊ formales dicit: q̄ cāe mouētes ꝑexiſtūt his quoꝝ ſūt
te añ eter- cauſe. formales ỽo nō ꝑexiſtūt illis quoꝝ ſunt cāe: ſi ſimĺ
na. T.c.16. ſunt. Ex quo accipit̃ q̄ nulla for⁹ eſt añ ſuā mām. Nec ex-
cludit aīam itellectiuā a rōne forme: vt pʒ per id qđ ſequi-
T.c.17. tur q2 dicit. Si ỽo aliq̄ forma maneat poſt ſuā mām per-
ſcrutādū eſt ⁊ in qbuſdā nihil ꝓhibet q̄ remaneat: vt aīa:
nō tñ oīs ſed itellectiua. Ex quo dicto accipit̃ q̄ aīa itelle-
ctiua remanet poſt mortē. Hic aūt eſt text⁹ formalr̃. Mo
uētes qdē cauſe velut p̄us exiſtētes: q̄ aūt vt rō ſil. Si aūt
poſteri⁹ aliqđ manet eſt ꝑſcrutādū: ⁊ in qbuſdā formis ni-
hil ꝓhibet q̄ remaneat: vt ſi eſt aīa tale nō oīs: ſed intelle-
ctus oēm nāq3 impoſſe forſan. hec phs. ¶ Ex his igit̃ pʒ
q̄ ſ̄m opionē phi: aīa nō fuit añ corpus: vt Plato poſuit:
4° difficul neq3 deſtruit̃ deſtructo corpe: imo remanet poſt morteʒ.
tas increa. ¶ 2° arguit̃ q̄ nō ſit vnica in oīb⁹ hoīb⁹ ſ̄m opionē phi:
Argr̃ 2°. q2 phs p̄mo de aīa: reprehēdēs antiquos nō determinā-
T.c.52. tes aliqđ de corpe: dicit: de ſuſceptiuo aūt corpe nihil ad-
huc determināt tāq̄ ↄtingēs ſit ſ̄m pythagoricas fabulas
q̄ſlibet aīam qđlibʒ corp⁹ igredi: videt̃ eni vnūq̄dq3 pro-
priaʒ habere ſpēm ⁊ formā: hec phs. Mō ſequit̃ ſi vnū-
q̄dq3 hʒ ꝓpriā ſpēm ⁊ formā: ſʒ aīa intellectiua eſt ꝓpria
ſpēs ⁊ forma hoīs: q2 eſt for⁹ dans ſpēʒ hoī: igit̃ vnuſq̄ſq3
hō hʒ ꝓpriā aīam intellectiuā: hoc idē pʒ ex eo q̄ aīa itel-
lectiua eſt act⁹ p̄mus corpis: ⁊ ↄſequēter eſt for⁹ dans eſſe
corpi: q2 alteri⁹ ⁊ alteri⁹ corpis hūani eſt aliud ⁊ aliud eē:
qm̄ aliud eſt eē ſortis ⁊ aliud eē platonis: q2 alr̃ eſſent idē:
5° difficul igit̃ alteri⁹ ⁊ alteri⁹ corpis hūani eſt alia ⁊ alia aīa itellecti
tas. Argr̃ 3°. ua. q̄re nō eſt vna nūo in oībus hoīb⁹. ¶ 3° argr̃ q̄ aīa in-
tellectiua ſit ꝓducta de nouo: imo creata ſ̄ʒ phʒ. Q2 ſit ꝓ-
ducta de nouo, pʒ: q2 phs 2° de aīa. caplo p̄mo. inuit q̄ aīa
intellectiua eſt act⁹ primus corpis. Et poſtea in fine tertij
capli dicit: vniuſcuiuſq3 eni act⁹ in ꝓpria mā eſt aptus na
tus fieri. Mō ſequit̃ ſi aīa itellectiua eſt apta nata fieri in
ꝓpria mā: ſʒ qđ fit de nouo ꝓducit̃: igit̃ aīa itellectiua de
T.c.16. nouo ꝓducit̃: hoc idē vult phs. 12. metaph̄. loco ſuperi⁹ al-

legato: cū dicit: q̄ forma ſil̃ eſt cuʒ eo cui⁹ eſt forma: ⁊ non
ante: ſʒ corp⁹ humanū cui⁹ aīa eſt forma de nouo ꝓducit̃:
igit̃ aīa itellectiua ēt de nouo ꝓducit̃. ¶ Q2 aūt aīa itelle-
ctiua ſit creata ſ̄m phm ꝓbat̃: ſʒ preſupponat̃ p̄us dr̃ntia
inter creationē ⁊ g̃iationē: q̄ eſt: q̄ g̃iatio eſt ꝓductio ali-
cui⁹ ex aliquo. ſ. ex mā ꝑſuppoſita de cui⁹ po⁹ educit̃: crea
tio ỽo eſt ꝓductio alicui⁹ ex nihilo. i. nulla ꝑſuppoſita mā:
de cui⁹ po⁹ educit̃. Quo ſtāte argr̃ ſic. Aīa intellectiua ꝓ-
ducit̃ de nouo: ⁊ nō ꝑſupponit mām de cuius po⁹ educat̃:
igit̃ aīa itellectiua creat̃. pʒ ↄñа ꝑ ꝑſuppoᵐ: maior ỽo ſu-
pra ꝓbata eſt. minor ꝓbat̃ per phm 2° de aīalib⁹ dicētē.
Relinquit̃ aūt itellect⁹ ſolū de foris aduenire: ⁊ diuinū eē
ſolū hoc. Ex quo pʒ manifeſte: q̄ ſi ſolū de foris venit: nō
ꝑſupponit mām de cui⁹ po⁹ educat̃. pʒ ēt rōne ſumpta a
pħo: q2 qđ educit̃ de po⁹ māe ꝓducit̃ in vigore diſpōnuʒ
inductarū in mā. q̄re illis corruptis corrūperet̃: qđ abſur-
dū eſt dicere de aīa itellectiua. q̄re nullā ꝑſupponit mām
de q̄ educat̃. ¶ Reaſſumat̃ g̃ rō ſic. Aīa itellectiua de no
uo ꝓducit̃ ⁊ non ꝑſupponit mām de cui⁹ po⁹ educat̃: igit̃
aīa itellectiua creat̃. iſta ↄñа eſt bona: vt ꝓbatū eſt: ⁊ añs
eſt ↄcedendū a pħo. ergo ↄñs eſt ↄcedendū ab eo. q̄re ⁊c̃.
¶ Forte diceres q̄ hoc repugnat dicto ei⁹. ꝑ phy. vbi di- Inſtan⁹
cit: q̄ cōis opinio phoꝝ eſt q̄ ex nihilo nihil fiat cui aſſen- T.c.33.
tit. q̄re ſi dicit aīaʒ intellectiuā fieri de nouo neceſſario hʒ
dicere q̄ fiat ex aliq̄: ⁊ ſi fiat ex aliquo non creat̃. mō ſi tu
vis ex alia parte q̄ ꝑ illud dictū relinquit̃ intellectus ſolū
de foris aduenire: q̄ phs velit q̄ aīa itellectiua fiat nulla
ꝑſuppoſita mā: ⁊ ↄñter q̄ creat̃. pʒ manifeſta ↄ̄dictio i di-
ctis ei⁹. ¶ Rn̄det̃ q̄ iſta ↄ̄dictio ſic tollit̃: q2 aīam itelle- Rn̄ſio.
ctiuā fieri ex aliquo pōt itelligi dupl̃r. ſ. ꝓprie ⁊ cōiter. ꝓ-
prie dicit̃ fieri aliqđ ex aliquo qđ fit ꝑſuppoſita mā quo
ad ipſius fieri. Et ſil̃r fieri ex nihilo: qđ opponit̃ huic eſt
fieri nō ꝑſuppoſita mā quo ad ipſius fieri: ⁊ ſic ↄcedit̃ q̄
aīa intellectiua fit ex nihilo. Cōmuniter ỽo fieri ex aliquo
eſt fieri ꝑſuppoſita mā vel quo ad fieri vel quo ad infor-
mari. Et ſil̃r fieri ex nihilo qđ opponit̃ huic eſt fieri non
ꝑſuppoſita mā: nec quo ad fieri: nec quo ad iformari: ⁊ ſic
ↄcedit̃ animā itellectiuā fieri ex aliquo: q2 ꝑſupponit ma-
teriā quo ad informari: ⁊ ſic nō dicimus eā fieri ex nihilo.
Quare phi negāt poſſe fieri aliqđ ex nihilo: vt opponit̃ ei
qđ eſt fieri ex aliq̄ cōiter. ſ. qđ nullo mō ꝑſupponit mām:
nec quo ad fieri: nec quo ad informari: nō aūt negāt aliqđ
fieri ex nihilo: put opponit̃ ei: qđ eſt fieri ex aliquo ꝓprie.
q̄re. ¶ Ex his pʒ: q̄ lʒ Ariſto. nō noiauerit ꝓductionē aīe 6° difficul
intellectiue creationē: tñ illā nō negaret: creationē ỽo an- tas increa.
geli ⁊ mūdi forte negaret. ¶ Quarto argr̃ q̄ aīa intellecti Argr̃ 4°
ua remaneat poſt mortē ſ̄m phm. ⁊ ꝑ de hoc eſt text⁹ phi
ſupra allegat⁹. 12. metaph̄. dicētis: ⁊ in qbuſdā nihil ꝓhibʒ T.c.17.
q̄ remaneāt: vt ſi eſt aīa tale nō oīs: ſʒ itellectus: oēʒ nāq3
impoſſe forſan. ¶ Itē de hoc eſt text⁹. ꝑ de aīa in erroib⁹.
caplo 8° vbi di. intellectus aūt videt̃ in fieri ſuba q̄dā exi T.c.64
ſtens: ⁊ nō corrūpi: maxie eni corrūperet̃ vtiq3 ab ea q̄ eſt ⁊.65.
in ſenio debilitate: nō aūt forte quēadmodū i diſſinterijs
accidit. ſi eni accipiat ſenex oculū iuuenis videbit vtiq3 ſi-
cut ⁊ iuuenis: q2 ſeniū nō eſt in ſuſtinēdo aliqđ aīaʒ ſed in
quo: ſic̄ i ebrietatib⁹ ⁊ ifirmitatib⁹: itelligere g̃ ⁊ ↄſiderare
marceſcūt alio quodā iterius corrupto: ipm aūt ipaſſibile
ſcilicet itellect⁹: hec phs. ¶ Forte dicit̃ q̄ phs ibi loquit̃
ſ̄m opionē famoſam alioꝝ dicētiū intellectū eſſe incorru
ptibilē: imo oēm aīam. ¶ Si hoc eſt ſ̄m opinionē phi cō
cludit: ſi ỽo eſt ſ̄ʒ opinionē alioꝝ facit aliquā fidē: cū ipe
nō repugnet illi neq3 hic neq3 alibi. ¶ Itē de hoc ē text⁹
ſcdi de aīa. caplo 3° dicēs. de itellectu aūt ⁊ ꝑſpectiua potē T.c.21.
tia nihil adhuc manifeſtū eſt: ſʒ videt̃ alterū gen⁹ aīe: ⁊ h̄
ſolū ↄtingere ſepari: ſicut ꝑpetuū a corruptibili. ¶ Item
tertio

T.c.20. 3° de aia caplo 3° dicit. separatū aūt est solum hoc qđ vere est: & hoc solū imortale & ꝑpetuū. ¶ Item ꝑ ethico. explice pꝫ animā remanere post mortē: qꝛ ibi mouet dubiōnem. Utrū prosperitates & aduersitates amicoꝝ & successoꝝ aliqđ faciāt ad mortuos. Et respōdet ꝙ sic. nō tamē tātū faciunt vt felices infelices faciāt: nec infelices felices. Nā dicit. Uir igiť tam prosperitates ꝙ̄ aduersitates amicorum aliqđ defunctis afferre. tale aūt ac tātū vt nec felices nec infelices faciat. Modo pꝫ: ꝙ si nō remaneret aia post mortē determinatio eius nō esset vera. q̄re &c. ¶ Ad argumēta vō in oppositū r̄ndeť. ¶ Ad p̄mū negať aňs. s. ꝙ aia intellectiua sit eterna a pte ante. Et ad ꝓbationē cōcediť ꝙ aia intellectiua sit eterna a pte post: & negať ꝙ illō qđ nō hꝫ finē nō habeat p̄n^m. Et cum tu allegas Phm ꝑ ce. dicentē ꝯtra Platonē ꝙ illud qđ hꝫ p̄n^m habet finē. dicitur ꝙ Phs dicit ꝯtra Platonē ꝙ omne gn̄abile est corruptibile. i. omne qđ habuit p̄n^m per motū habebit finē: & hoc cōcediť: sed nō est cōtra nos: qꝛ aia intellectiua nō habuit p̄n^m per motū: sed per creationē. ¶ Ad 2^m negať aňs. s. ꝙ aia itellectiua sit vnica in oībus hoībus. Et ad ꝓbationē cū diciť ꝙ ex dictis Phi colligiť ꝙ non poniť multiplicatio indiuiduoꝝ sub eadē specie nisi ad ꝯseruandā speciē trāseat. & cū dr: sed vnica aia intellectiua sufficit cōseruare speciē. negať: qꝛ cum aia intellectiua nō sit ens cōpletum in specie: sed pars speciei scilicet hominis & ipsa spēs humana nō possit saluari per vnicū hominē: adeo nečia est multiplicatio hominū: & ꝯ̄nter animaꝝ intellectiuaꝝ ad ꝯseruādā spēꝫ humanā. ¶ Ad 3^m negať aňs. s. ꝙ aia intellectiua nō sit ꝓducta de nouo. Et ad ꝓbationē dī ꝙ est ꝓducta per creationē: & cū tu dicis ꝙ hoc est cōtra mētem Phi ꝑ phys. dicētis: ex nihilo nihil fieri: & ꝯ̄nter nihil creari: qꝛ creatio est ex nihilo. Ad hoc r̄nsum est supra ꝙ antiqui negabāt aliqđ posse fieri ex nihilo oīno. s. nulla p̄supposita mā: nec quo ad fieri: nec quo ad iformari: pōt tn̄ aliquid fieri ex nihilo aliquo mō inquātū fit nō presupposita mā quo ad fieri: sed tn̄ presupposita quo ad iformari: & sic aia intellectiua fit: qꝛ presupponit mām informandā: & qđ sic fit ex nihilo, fit etiā ex aliquo: aliquo modo. q̄re &c. ¶ Ad 4^m negať aňs. s. ꝙ aia nō remaneat post mortem. Et ad p̄mam ꝓbationē negať ꝙ nō sit aliq̄ opatio ꝓpria aie in qua nō cōicet corpus: qꝛ dicit Phus 2° de aialibus in auctoritate allegata. relinquiť itellectus solum de foris aduenire: & diuinū esse solū hoc: imo ꝙ nihil actionē eius cōicat operatio corporalis. Et cū tu probas per Phm 3° de aia dicentē. Nequaꝙ̄ sine phātasmate itelligit aia. dicitur ꝙ aia intellectiua pōt dupl'r ꝯsiderari. s. simpliciter ꝫ subam suā: & vt forma corporis. p̄mo mō cū ipsa sit independēs a corpe: sic necesse est ꝙ habeat opationē sibi ꝓportionatā. s. idepēdētē a corpe: & sic est apta nata intelligere sić itelligētie: & sic ꝑtinet ad ꝯsiderationē metaph. 2° vō mō ois eius opatio dependet a corpe: & sic ꝯsiderať a Pho nāli. quare bn̄ dixit Phs vt nālis. Nequaꝙ̄ sine phantasmate intelligit aia: & hec distinctio colligiť ab Alberto ꝑ de aia. ¶ Uel diciť ꝙ intellectus q̄ntū ad inchoationem sciētie indiget sensu & phantasmate: qꝛ notitia intellectiua ortū hꝫ a sensitiua. q̄ntū vō ad ꝯtinuationē sciētie intellectus nō idiget nec sensu neqꝫ phātasmate: qꝛ intellect⁹ est locus specierū. 3° de aia. q̄re &c. ¶ Ad secūdā ꝓbationē cum diciť: ꝙ ꝫm Phm itellectus nō reminisciť post mortem. igiť si remanebit post mortē erit ociosus. negať ꝯ̄na: qꝛ reminisci est actus vtutis organice. s. cogitatiue: iō sine cogitatiua nō pōt reminisci: sed itelligere nō est actus virtutis cogitatiue: sed ipsius intellect⁹. q̄re sine cogitatiua poterit intelligere: lꝫ sine illa nō posset reminisci. Et ad probationē cū diciť: Phs dicit ꝙ intellectus nihil itelligit sine itellectu passiuo qui corruptus est. i. sine cogitatiua. dicitur ꝙ Phs intēdit ꝙ intellectus nō intelligit. s. reminiscendo sine intellectu passiuo. q̄re &c. ¶ Cōtra hāc responsionē obiciť per dcm̄ Phi p̄mo de aia: qđ est tale intelligere: & ꝯsiderare marcescūt quodā interius corrupto. hec Phs. igiť sicut reminisci corrūpiť quodā interius corrupto sic intelligere. q̄re post mortē nō intelliget: sicut nec reminiscet. ¶ Ad hoc r̄ndeť ꝙ illud dcm̄ Phi nō est ꝫm mentē eius: sed ꝫm opinionē alioꝝ phoꝝ ponentiū intellectū eē virtutē organicā. hec Thomas. ¶ Possum⁹ ēt aliter r̄ndere ad p̄ncipalē rōnē admittendo illud dcm̄ esse de mente Phi. ¶ Et tūc dī. ꝙ si cōsidereť aia vt forma corpis: sic oēs opationes eius sūt passiones cōpositi: sicut vult Phs ibi: & tūc quātū ad oēs operationes cōpositū ꝓprie est: aia vō est quo est: hō eni ꝓprie itelligit & nō aia: sꝫ aia est p̄n^m quo hō itelligit: q̄re corrupto composito cuꝫ aia nō sit qđ nec quo ipsa vt forma nullo mō intelligit. Si vō cōsideretur anima vt suba quedā apta per se existere: tūc sicut ei⁹ suba est independēs a corpore sic necesse est ꝙ eius operatio sit indepēdēs. q̄re cū Phus dicit ꝙ intellectus nihil itelligit sine intellectu passiuo: & cū dicit ꝙ itelligere & cōsiderare marcescūt quodā iterius corrupto: loquiť de aia intellectiua tn̄ vt forma corporis & non vt suba apta ꝑ se existere. q̄re &c. ¶ Ad cōfirmationē diciť ꝙ nō acceptať auctoritas Auer. in ħ maxime: qꝛ Phs expresse dixit oppositū hui⁹: vt ostensum est: tum etiam qꝛ Auer. ex verbis suis ostendit se fuisse iuentorem talis opinionis: imo plus ꝙ ponit eā dubitatiue. nā dicit 3° de aia. cōmēto 5°: & si ħ qđ apparet mihi nō fuerit completū erit p̄ncipium complementi: & forte per illud inuenient verū in his si nondū inueni. Et si inueni vt fingo tūc declarabiť per illas q̄ōnes. hec Auer. Et hec de ista q̄ōne sufficiant ad laudem Jesu chři omnipotentis.

Ad argumēta i oppositū di. Ad p̄m — Ad 2^m — Ad 3^m — Ad 4^m — T.cō.6. — Instan. T.c.65. — R̄nsio p° — Responsio scda. — Ad ꝯfir.

¶ Questio. VII.

VTrum sit dare primū instās in quo sor. erit sciens: posito ꝙ sor. debeat mutari de ignorātia in sciam. ¶ Et arguiť primo ꝙ nō argumētis Manliani: qꝛ q̄ncūqꝫ sor. scit aliquam ꝓpositionē: sub aliquo gradu certe intensionis scit illā: sed oēm ꝓpositionē quā sor. scit sub aliquo gradu certe intēsionis prius sciuit illaꝫ sub remissiori gradu. igiť nullū est primū instans in quo sor. scit aliquā propositionē: & sequiť si nō datur primū instans: & sor. aliqñ incipiet scire illā. igiť dať vltimū instans in quo non sciet illā. ¶ 2° arguiť sic. Alicuius ꝓpositionis datur vltimū in quo nō est vera. igiť alicuius ꝓpositionis datur vltimū in quo nō est scita. tenet ꝯ̄nia: qꝛ q̄cito ꝓpositio pōt esse vera tam cito pōt esse scita. q̄re si datur vltimū in quo nō est vera dať vltimū in quo nō est scita. aňs ꝓbať de ista ꝓpositione: plato mouet: que nō vera: & aliqñ erit vera: & pꝫ ꝙ datur vltimū in quo nō est vera: qꝛ datur vltimū in quo nō moueť plato: & illud est primuꝫ instans in quo incipit moueri. s. per remotionē de presenti & positionē de futuro. ¶ In oppositū arguiť ꝓ via cōi: qꝛ q̄ncūqꝫ aliqđ susceptiuū est in vltima dispōne ad recipiendū formā subito recipit illam ab agēte & in instāti: sed itellectus possibilis est in vltima dispōne ad recipiēduꝫ sciam. igiť subito recipit illā ab agente & in instanti. pꝫ ꝯ̄na cū maiori: qꝛ qñ receptiuū forme est in vltima dispōne ad recipiēdū formā: tūc agēs nō hꝫ resistentiā in agendo: q̄re subito agit & nō successiue: sicut pꝫ de illuminatiōe aeris. minor ꝓbať: qꝛ intellect⁹ est sicut tabula rasa in qua nihil est depictū: vt dī 3° de aia. igiť caret omni dispōne ꝯ̄ria forme: & ꝑ ꝯ̄ns est in vltima dispōne ad recipiendū formā. ¶ 2° arguiť sic. Alicuius ꝓpōnis dať p̄mū instās in quo est vera. igiť illius dať p̄mū instās in quo est scita. tꝫ ꝯ̄na: qꝛ q̄cito

Negatiue argr̄ p̄mo ꝑ Man. — Argr̄ 2° — Affirmatiue argr̄ p̄mo pro via cōi. — T.c.14 — Argr̄ 2°

pōt eſſe vera:tā cito pōt eē ſcita.añs pʒ de iſta ꝓpōne.hoc
inſtās eſt.demonſtrato inſtāti pñti:que nō pōt eſſe ve
ra niſi in illo inſtāti pñti.q̄re ꝛc̄.¶ In hac mā ſunt due
opiones.p̄ ꝑtractabo opionē Manuani:deinde opionem
Primum ſupp^m p opi.Md. cōem.¶ Pro opione Manuani pſupponit̄ pmo ꝙ ois
notitia ſit q̄litas gradualis.pʒ:q2 ois notitia q̄tū eſt de ſe
eſt apta ſuū ſubm terminatū ſaltē finite intenſuʒ reddere:
ꝛ nulla eſt in infinitū remiſſa:q2 nulla pōt eē remiſſio in
finita.igit̄ ois notitia hʒ gradus.¶ Item ſi aliqua nō ſit
gradualis ſit iſta mētalis:ꝛ arguit̄ cōtra:q2 aliqua notitia
mētalis eſt gradualis:qm̄ aliqs aliquādo magis intenſe ꝛ
aliqñ minus intēſe credit eandē ꝓpōnē:ſed qua rōne vna
2^m ſupp^m eſt intēſibilis eadē rōne q̄libet mētalis.q̄re ꝛc̄.¶ 2° pſup
ponit̄ ꝙ nulla actio mētalis pōt eſſe inſtātanea ſtante or
dine nāe.pʒ:q2 nō pōt agēs approximari paſſo niſi ſucceſ
3^m ſupp^m ſiue:aut nō ſic ꝙ ſolū ꝑ inſtās agat.¶ 3° pſupponit̄ ꝙ la
titudies ꝯtrarioꝝ nō pmoꝝ:vt albedinis ꝛ nigredinis cre
dulitatis ꝛ heſitationis:non neceſſario expellunt̄:ſed ſtat
gñari albedinē ſine remiſſione nigredinis vt in mixto im
mediate gñato ex elemētis.ſilr ſtat fieri remiſſaʒ creduli
tateʒ abſqʒ intenſione heſitationis.pʒ hoc in triplici caſu.
Prim° q2 poſe eſt remiſſaʒ ꝯſiderationē fieri ſuꝑ aliquo
vero credito remiſſe abſqʒ ꝯſideratione ſui ꝯtrij.Secun
dus caſus eſt:q2 ſtat ſoꝛ.credere celū moueri ꝑ.b.c.euidē
tias ipſo hñte.d.euidentiā in ꝯtrariū nō ita fortem:ꝛ tunc
ponat̄ ꝙ.d.euidētia remittat̄ ad non gradū:aut q2 ſoꝛ.de
illa obliuiſcat̄:aut diuertat̄ ab illa remanētib°.b.c.euidē
tijs vt pus:ad quas tñ ſoꝛ.nō ita aduertat ſicut pus:tūc re
mittit̄ credulitas ſine intēſione heſitationis:imo cū remiſ
ſione illius ad nō gradū.Terti° caſus eſt:q2 poſito vt pus
ſoꝛ.credere celuʒ moueri ꝑ.b.c.euidētias ipſo hñte.d.eui
dentiā in opp^m:tūc ſi ponat̄ ꝙ ſoꝛ.incipiat remitti in ad
uertētia donec totalr̄ ſit oblitus oīuʒ illaꝝ euidētiaꝝ:tūc
4^m ſupp. ſimul remittit̄ credulitas ꝛ heſitatio.¶ 4° pſupponit̄ ꝙ
ois ſciētia ſit aſſenſus verus ſine formidine:ꝛ opio eſt aſ
ſenſus verus cū formidine.Erroꝛ autē eſt aſſenſus falſus
Corre^m ſiue cū formidine ſiue ſine formidine.¶ Ex quo ſequitur
ꝙ aliqs erroꝛ erit ſciētia:ꝛ ecōtra ſcia erit erroꝛ.pmuʒ pʒ:
poſito ꝙ remanēte aſſenſu.a.ꝓpōnis falſe:icipiat.a.ꝓpo
ſitio eſſe vera.Et 2^m pʒ:poſito ꝙ remanēte aſſenſu.b.ꝓpo
ſitionis vere incipiat.b.eē falſa.¶ Et ita etiā ꝯceditur ꝙ
ſciētia erit opio:ꝛ ecōtra opinio erit ſcia:ꝛ opio erit erroꝛ:
ꝛ ecōtra.pmuʒ pʒ:q2 aliqs aſſenſus qui eſt ſine formidine
pōt admiſceri cū aliquo gradu formidinis.2^m pʒ ecōtra:
q2 aliquis aſſenſus qui eſt cū formidine pōt fieri ſine for
midie.3^m pʒ:q2 aliquis aſſenſus verus cū formidine mix
tus pōt fieri falſus.4^m pʒ:q2 aliqs aſſenſus falſus pōt fie
ri verus cū formidine.¶ Et ſm hunc modū cōcedendū
eſt ꝙ aliqua ſcia infinities erit erroꝛ:ꝛ ecōtra.Et infinities
ſoꝛ.incipiet ſcire dataʒ ꝓpoſitioneʒ:ꝛ deſinet ſcire illam.
p^a ꝯ. ¶ Ex qbus iferunt̄ ꝯnes riſiue ad q̄ſitū.p^a ꝯ ſit iſta.Nō
eſt dare p^m inſtās vel vlti^m alicui° notitie ſenſitiue.puta vi
ſionis tactiōis ꝛ hꝫ.pbat̄:q2 ois talis notitia ē q̄litas gra
dualis ꝑ p^m pſup^m:ꝫ nulla talis ꝑt ſubito acqri ꝑ 2^m pſup^m.
Corre^m igit̄ nullus eſt pmus ḡdus viſionis tactiōis:ꝛ hꝫ.¶ Ex q̄
infert̄ ꝙ ois notitia ſenſitiua ſit ex preexiſtenti cognitio
2^a ꝯ ne ſenſitiua.¶ 2^a ꝯ.Nulla eſt pma notitia icōplexa in in
tellectu generata.pʒ:q2 quacūqʒ data prius fuit remiſſioꝛ
Corre^m notitia incōplexa ſiue remiſſioꝛ conceptus.¶ Ex quo in
fert̄ ꝙ nō datur pmū inſtās alicuius notitie itellectiue in
cōplexe.pʒ:q2 cum quelibet talis ſit gradualis:quocūqʒ
3^a ꝯ inſtāti ſignato ante illō fuit remiſſioꝛ.¶ 3^a ꝯclīo.Nō da
tur pmū inſtās opionis quo ad inceptionē:nec vltimū ei°
quo ad deſitionē.pma pars pbat̄:q2 tā cito incipit eē opi
nio q̄ʒ cito incipit eē heſitatio cū aſſenſu:ſed nō dat̄ pmuʒ
heſitationis.igit̄ nō datur primū opinionis.Scda ps pro
batur ſimiliter:q2 tam cito deſinit eſſe opio q̄ʒ cito deſinit
eſſe heſitatio:ſed nō datur vltimū heſitationis.igit̄ nō da
tur vltimū opinionis.¶ Ex quo ſequit̄ ꝙ dat̄ vltimū nō Corre^m
eſſe opionis:ꝛ pmū nō eſſe eius.pʒ.poſito eni ꝙ ſciētia de
ſinat eſſe per admixtioneʒ heſitationis.puta ſi ſoꝛ.credat
firmiter celū moueri:ꝛ per aliquas euidētias ad opp^m fa
ctas generet̄ formido in mente eius:ita ꝙ nō firmiter cre
dat ſicut mō credit:ſed cū heſitatione aliquātulū:tūc cum
nō det̄ primū heſitationis:ſed vltimū in quo nō.igit̄ opi
nionis dat̄ vltimū in quo nō quo ad inceptionē.Et ſimili
ter quo ad deſitionē cum nō detur vltimū:ſequit̄ ꝙ datur
primū nō eſſe eius.¶ 4^a cōcluſio.lʒ quādo fit mutatio a 4^a ꝯ
nō ſciente in ſcientē per ſolam rei mutationeʒ poſſit dari
primū ꝛ vltimū inſtās ſciētie.Et ſi fiat mutatio a nō ſcien
te in ſcientē per ſolā remiſſionē contrarij.ſ.heſitatiōis de
tur primū inſtās ſciētie.Tamē quādo fit talis mutatio a
nō ſciēte in ſcientē abſqʒ rei mutatione vel heſitationis re
miſſione:nō dat̄ primu inſtās nec vltimū inſtans ſciētie.
¶ Hec ꝯcluſio hʒ tres ptes.Prima pars declarat̄ pmo:
in qua dicit̄ ꝙ cū fit mutatio a nō ſciente in ſcientē per ſo
lā rei mutationē pōt dari pmū ꝛ vltimū inſtās ſciētie:di
cit̄ notanter pōt dari primū ꝛ vltimū inſtās:q2 non ſemꝑ
datur:qm̄ tūc datur pmū vel vltimū inſtās ſciētie taʒ quo
ad inceptionē q̄ʒ quo ad deſitionē:quādo ꝓpoſitionis de
qua eſt aſſenſus datur pmū inſtans in quo incipit eē vera.
Et ſilr quādo illius datur vltimū inſtās in quo deſinit eē
vera:ſi fiat trāſmutatio a ſciēte in errantē manēte aſſenſu
ꝛ re ꝑmutata.H declarato p^a pars pʒ.¶ Scda pars de
claratur:in qua di ꝙ qñ fit mutatio a nō ſciēte in ſcienteʒ ꝑ
ſolā remiſſionē ꝯtrij.ſ.heſitationis dat̄ p^m inſtās.pʒ:q2 po
ſito ꝙ ſoꝛ.opinet̄ celū moueri cū heſitatiōe:ꝛ remittat̄ he
ſitatio vſqʒ ad nō gradū remanēte aſſenſu:pʒ tūc ꝙ erit
dare pmū inſtās in quo iſte aſſenſus erit ſcia:ꝛ in quo ſoꝛ.
erit ſciēs:q2 idē erit pmū inſtās nō eē opionis ſoꝛ.ꝛ pmuʒ
inſtās eē iſtius ſcie:nunq̄ʒ eni dat̄ p^m vel vltimuʒ iſto mō
ſignate opionis:cū nō det̄ p^m vel vltimū heſitationis cō
mixte.q̄re ꝛc̄.¶ Tertia ps declarat̄:in q̄ di ꝙ cū fit mu
tatio a nō ſciēte in ſciētē abſqʒ rei mutatiōe vel heſitatio
nis remiſſione nō dat̄ pmū nec vltimū.pbat̄:q2 tūc talis
trāſmutatio fit per nouā credulitatē vel ꝯſiderationē ha
bitā de aliqua ꝓpoſitione vera:quā incipiet credere a nō
gradu per aliquā euidētiā incipiētē a nō gradu mouentē
ipſum ad aſſenſuʒ illius ꝓpōnis:ſed iſtius noue credulita
tis ſic habite nō dat̄ pmū inſtās quo ad inceptionē nec vl
timū quo ad deſitionem:q2 quecūqʒ credulitas data illa
eſt certe intēſionis.quare pus fuit remiſſioꝛ:ꝛ ſimilr qua
cūqʒ data poſterius erit remiſſioꝛ.quare pʒ ꝙ iſto modo
nō eſt ſignare primū inſtās in quo ſoꝛ.erit ſciens.b.ꝓpoſi
tionē gratia exempli:ſed vltimū in quo nō.Et iſto mō nō
eſt dare pmū inſtans in quo pmo ꝓpoſitio ſcitur nec vlti
mū in quo ſcitur quo ad deſitionē.Et iſto 3° modo maxi
me intelligit̄ in ꝓpoſito q̄ōnis.¶ Ex qbus inferi pmo ꝙ Corre^m
nō omne pmū inſtās in quo ſciunt̄ pmiſſe vel añs alicui°
ꝯñtie demōſtratiue ſcite eē bone eſt pmū inſtās in quo ſci
tur ꝯñs eiuſdē ꝯñe:qđ 3^r declarat̄.Primo:q2 ꝯtingit nul
lū eſſe pmū inſtās in quo ſciunt̄ pmiſſe:vt pʒ in iſto tertio
mō.Scdo:q2 contingit aliqđ eſſe primū inſtās in quo ſciā
tur pmiſſe:ſicut pʒ ſcdo modo:ꝛ nullū eſſe pmū inſtās in
quo ſcitur ꝯñs:q2 forte nulla eſt euidētia ad partē ꝯtriam
reſpectu cōcluſionis in principio:ſed reſpectu pmiſſaruʒ
aliqua eſt euidentia ad partem cōtrariā.Tertio:q2 H poſ
ſibile ſatis eſt in ꝯſequentijs dialecticis:q2 poſſibile eſt ꝙ
cōſequentia ſit bona ſcita eſſe bona:ꝛ añs ſit ſcitum ꝛ ꝯñs
nō ſit ſcitū ab eodē:qđ pōt 3^r ꝯtingere.vel q2 añs ſit intelle
ctum

cũm ꝛ ꝯñs nõ: vt poſito ꝙ añs ſit latinũ ꝛ ꝯñs grecũ: ꝛ credat̃ illa ꝯña eẽ bona: ſicut q̈libet nrũ3 credit multas ꝯñas grecas: quarũ nullã intelligit. vel q2 credat̃ forte ab aliq̃ ꝙ ex vero ſequat̃ falſũ. tũc ſtat ꝙ data ꝯña ſit bona ſcita eẽ bona ab illo: ꝛ tñ añs eſt ſcitũ ꝛ ꝯñs neſcitũ: q2 putat iſtud fore falſu3: vł q2 repugnat ꝯñs ſciri: vt manifeſtũ eſt de tali ꝯña: ois ꝑpõ ſcita eſt affirmatiua: igit̃ nulla ꝑpõ ſcita eſt negatiua: ꝛ de tali: hoc neſcit̃: g̃ h̄ neſcit̃: demrato vtrobiq3 ꝯñte. ꝯñs eni3 ſciri nõ põt q̃uis ſit verũ. Unde eſt aliqua ꝑpõ vera q̃ a nullo ſciri põt: ſicut h̄ ꝑpõ neſcit̃ eadem demõſtrata: imo aliq̃ eſt ꝑpõ vera quã deus ſcire non põt: ꝛ tñ illã tu potes ſcire: ſic iſta: hec ꝑpõ nõ ſcit̃ a deo: illamet demõſtrata.

Affirmatiue argu̅. ¶ Dubitat̃ circa dicta. Utrũ ſenſus exterior prius imutet̃ a toto per ſe q̃ a pte. Et argr̃ ꝙ ſic: q2 dato oppoſito ꝙ nõ prius imutat̃ a toto q̃ a pte ſeq̃t ꝙ nõ prius ſentiet totũ ꝑ ſe q̃ partẽ. p3 ꝯña: q2 tã cito ſenſus ſentit rem q̃ cito imutat̃. ꝯñs eſt falſu3: q2 ſi imediate poſt hoc videbit totũ ꝑ ſe imediate poſt hoc videbit aliquã pteẽ ꝑ ſe totꝰ: ꝛ ſi ſic imediate poſt hoc videbit illud totũ eẽ diuiſibile: ſaltẽ in duas medietates: ꝛ ſimr videbit vtraq3 medietatẽ. ꝛ vlterius ſeq̃t̃. ſi videbit medietate3 per ſe ꝙ videbit medietatẽ medietatis: ꝛ ꝑ ꝯñs quãlibet parte3 q̃titatiuã illius ꝑ ſe videbit: qḋ eſt impoſe.

Negatiue argumẽ. ¶ In oppm̃ arguit̃: ꝙ ſenſus exterior non prius imutat̃ a toto q̃ a parte: q2 ſi prius imutatur a toto q̃ a parte: ergo ab aliqua ꝓportione: ꝛ ſit in duplo gratia exẽpli: ſed minus q̃ in duplo totu3 excedit aliquã pteẽ: igit̃ aliq̃ pars ſufficiet imutare ſenſu3: q̃re nõ priꝰ imutabit ſenſum totũ q̃ pars.

Rñſio. ¶ Rñdet̃ per tria dicta. ꝑmũ eſt: ꝙ nullus ſenſus exterior ꝑcipit aliqḋ per ſe ꝓut diſtinguit̃ ab alio. p3: q2 ſenſus exterior nõ ponit ꝯuenientiã nec diĩa3 inter aliq̃: ſed ſenſus cõis eſt qui ponit cõuenientiã ꝛ diĩa3 inter res diuerſas: q̃re ſenſus exterior nõ prius imutat̃ a toto per ſe q̃ a parte: nec prius ſentit totu3 per ſe q̃ partẽ. ¶ Scdm dictũ eſt: ꝙ ſi q̃rat̃ de ſenſu cõi an prius ſentiat totũ per ſe q̃ eius partẽ: dĩ ꝙ ſic: l3 nõ prius imutet̃ a toto q̃ a parte. ſ3 nõ valet h̄ argm̃: ſentit̃ totũ ꝑ ſe: g̃ ſentit̃ aliq̃ eius ps ꝑ ſe.

Inſtan° Et ſi dĩ ꝙ tũc ſeq̃t̃ ꝙ reſpectu ſenſus cõis aliqḋ apparet nõ diuiſibile. p3: q2 in illo priori in quo ſenſus cõis ſentit totũ per ſe ꝛ nõ ſentit pteẽ: illud ꝑceptũ apparet nõ diuiſibile: q2 ſi appareret diuiſibile ꝑciperet pteẽ.

Rñſio. rñdet̃ ꝙ ꝯñs nõ eſt incõueniẽs. ¶ Tertiũ dcm̃ eſt: ꝙ ex pte ſenſus exterioris q nõ ꝑcipit niſi ſingulare: verũ eſt ꝙ ſenſus exterior nõ prius ſentit totũ imutãs q̃ eius pteẽ imutantẽ. alr̃ eni3 ſeq̃t̃ ꝙ eſſet aliqḋ minimũ ſenſatũ: ꝛ ẽt ꝙ ſenſibile per ſe imutaret ſenſu3 a ꝓportiõe eq̃litatis qḋ eſt impoſe. ꝓbat̃ ꝯña: q2 ſi totum imutaret a ꝓportione maioris ineq̃litatis: ſit a dupla ꝓportione. gr̃a exẽpli: ſed cũ minus q̃ in duplo totũ excedat aliq̃ partẽ. igit̃ tunc aliq̃ pars ſufficeret imutare ſenſum: q2 nõ prius totũ imutaret ſenſu3 q̃ pars. iõ incipiẽs ſentire totũ incipiet ſentire partẽ: ꝛ nõ prius ſentiet totũ q̃ partem: ſicut nihil prius põt incipere eẽ q̃ fuiſſe. ¶ Ex his p3 rñſio ad dubiũ ꝙ ſenſus exterior non prius imutat̃ per ſe a toto q̃ a parte: q2 nõ imutat̃ per ſe a toto: ſed ſenſus cõis prius imutat̃ per ſe a toto q̃ a parte: nullus tñ ſenſus ſiue exterior ſiue interior prius imutat̃ a toto q̃ a parte.

Rñm̃ de ordine cõceptuum. ¶ Sed ꝓ ordine cõceptuũ ſciẽdũ: ꝙ intellectus prius ꝯcipit rẽ ſub cõceptu ſingulari vago ꝛ cõfuſo nõ circũſtantionato: q̃ cõceptu ſingulari determinato: q2 aliter eſſet ꝓceſſus in infinitũ in ꝯceptibꝰ: deinde concipit rem ꝯceptu trãſcendẽti: ꝛ per ordinẽ deſcẽdendo ꝛ vltimo concipit rẽ ꝯceptu ſingulari determinato. ¶ Nec alit̃ intelligit̃ Ariſt. ꝑ phy. ꝛ primo poſterioꝝ cũ3 ſuis equocationi-

T.c.3. bus de vli ꝛ ſingulari: q2 ꝯtrario mõ illis terminis vtitur

T.c.5. in dictis locis ſiue referant̃ verba ſua de toto integrali ad eius partẽ: ſiue de toto vli ad eius partẽ vel minus vle: in eadẽ linea ꝑdicamentali: q2 prius intelligit̃ res ꝯcepta ſub magis vli q̃ minus vli.

Rñm̃ de ordine ſenſationũ ꝛ intellectiõm̃. ¶ Sed ꝓ ordine ſenſationũ ꝛ intellectionũ ſciẽdũ ꝙ triplex ordo ſeruat̃. ꝑmũ eſt ꝙ ſi ſor. nõ ſentiat nec intelligat: ꝛ aliqñ ſentiet ꝛ itelliget: ꝙ prius ꝑ tp̃s ſentiet q̃ intelliget. rõ eſt: q2 ois notitia exterior: puta viſio auditio: ꝛ hꝰ ſucceſſiue gñabit̃: ꝛ aliquãdo tñ modica ſenſatio erit gñata ꝙ ipſa nõ ſufficiet multiplicare ſpẽ3 ſuã ad organũ ſenſus interioris: q̃to minus ad intellectum: alr̃ eni3 tota ſenſatio eẽt potẽtie infinite. ſi quelibꝫ ps eius ad tantã diſtantiã ſufficeret multiplicare ſpẽs. iõ ſi ſor. nõ ſentit nec intelligit: ꝛ ſentiet ꝛ intelliget: priꝰ per tp̃s ſentiet q̃ intelliget. ¶ Scdꝫ ordo eſt ꝙ ſi ſentiet cõplexe ꝛ incomplexe: prius ſentiet incõplexe q̃ complexe. p3: q2 plus ſentiet per ſenſu3 exteriorẽ q̃ ꝑ interiorẽ: ſ3 ſenſus exterior nõ ꝑcipit cõplexe: q2 nõ ꝑcipit niſi ſm̃ ꝙ ipſe imutat̃ a ſenſibili exteriori: ſ3 nullũ eſt ſenſibile exteriꝰ aptũ natũ gñare actũ cõponẽdi vel diuidẽdi in organo ſenſus exterioris: q̃re ꝛc̃. ¶ Tertiꝰ ordo eſt: ꝙ ſi ſor. itelligeret cõplexe ꝛ incõplexe affirmatiue ꝛ negatiue: ꝛ aſſentiet ꝛ diſſentiet: prius intelliget incõplexe q̃ cõplexe: ꝛ prius affirmatiue q̃ negatiue: ꝛ prius aſſentiet q̃ diſſentiet. duo prima patẽt: ſ3 3m̃ ꝓbat̃: q2 prima ꝑpõ ſi q̃ erit cõcepta a ſor. erit affirmatiua ſimplr̃ de h̄ vbo eſt ſecũdo adiacẽte ab eo credita abſq3 alia euidẽtia. alr̃ eni eẽt ꝓceſſus in infinitũ in euidentijs: ſ3 intellectꝰ nulli ꝑpõni diſſentit affirmatiue vel negatiue niſi ꝑꝑ aliq̃ euidẽtiã vel ꝑꝑ aliq̃s euidẽtias ad vnã vel ad vtraq3 pte3 cõprehẽſas ieq̃les: igit̃ priꝰ aſſentiet q̃ diſſentiet.

¶ Ex his p3 rñſio ad argm̃ ꝯ iſtã opinionẽ. ¶ Ad ꝑm̃ negat̃ minor. ſ. ꝙ intellectꝰ ſit in vltima diſpõne ad recipiẽdũ ſciam: imo reqrit diſpõnẽ ꝓ ipſa. nã Albertꝰ voluit ꝙ notitia ꝑmiſſarũ eſt diſpõ q̃ mediãte recipit̃ ſcia ꝯnis in intellectu. *Ad pri^m ꝓ pte affirmatiua opi.*

¶ Ad 2m̃ ꝯcedit̃ ꝙ dat̃ ꝑm̃ inſtãs in quo illa ꝑpõ eſt ſcita: hoc inſtans eſt: ſ3 nõ eſt ꝯ opinionẽ: q2 vult ꝙ non dat̃ ꝑm̃ inſtans ſcie acq̃ſite ꝑ nouã ꝯſiderationẽ: hec ãt eſt acq̃ſita ꝑ mutationẽ rei: q̃re ꝛc̃. *Ad 2^m*

Inſtan° ¶ Et ſi dĩ ꝯ: q2 iſta ſcia eſt q̃litas gradualis: igit̃ priꝰ fuit ſub remiſſiori gradu.

Rñſio. ¶ Dĩ ꝙ priꝰ fuit ſub remiſſiori gradu credulitatis: ſ3 nõ ſcia: q2 priꝰ nõ fuit ſcia: q̃re ꝛc̃.

p^m ſupp^o ꝓ via cõi ¶ Pro via vͦ cõi ꝑſupponũt aliq̃. Et ꝑ ꝑſupponit̃ ꝙ ſcia ꝑprie dicta eſt apphẽſio veri ſine formidine: ꝛ dixi notãter ꝑprie dicta: q2 cõiter eſt apphenſio veri q̃ocũq3: ſiue cũ formidine ſiue ſine formidine. Et ẽt q2 ꝑpriſſime dcã eſt ſolũ apphẽſio veri neceſſarij ꝛ ꝑ cãꝫ neccĩã. ¶ Opinio vͦo ꝑpe dicta eſt acceptio vniꝰ ptis ꝯtradictionis cũ formidine alterꝰ. dixi ẽt ꝑprie: q2 cõiter dicta eſt cognitio cũ aſſenſu: ꝛ ſic eſt idẽ qḋ fides: ꝛ ꝑpriſſime dcã eſt acceptio veri ꝯtingẽtis inq̃tũ huiꝰ: h̄ colligit̃ a Lincoñ. in vltio cap ꝑmi poſterio. vide clare a cõmẽtarijs nr̃is ſup libꝰ poſte. Error vͦo eſt apphenſio falſi: ſiue falſa rei apprehẽſio: quare.

ſupp^m 2^m ¶ Preſupponit̃ ſcdo ꝙ ex triplici termio a q̃ põt ꝑmutari qs a nõ ſciente in ſciẽtẽ. ſ. ex ignorãtia negatiõis: ex ignorãtia diſpõnis: ꝛ ex opinione. ꝓbat̃: q2 cũ ꝑmutat̃ quis a non ſciẽte ad ſciẽte3 dupl'r ꝑmutari põt. ſ. vel ex termino priuatiuo: vel ex termino ꝯrio. ſi ex priuatiuo ſic mutat̃ ex ignorantia negationis: que eſt priuatio vel negatio ſcie in ſubto apto nato. Si vͦo ex termino ꝯtrario mutatur: hoc eſt dupliciter: q2 vel mutat̃ ex termino oĩno ꝯtrario: vel ſm̃ qḋ ꝯtrario. Si ex oĩno ꝯtrario: ſic ꝑmutat̃ ex ignorãtia diſpõnis: q̃ eſt error ꝯrius ſcie. Si vͦo ex ſm̃ qḋ ꝯrio ſic ꝑmutat̃ ex opinione q̃ ꝯtrariat̃ ſcie inq̃tũ opio eſt cũ3 formidine: ſcia vͦo eſt ſine formidine: vtraq3 tñ eſt habitus verus. q̃re non oĩno contrariãtur: ſed habitus verus ꝛ habitus falſus de eadem re oĩno contrariãtur. ¶ Et iõ l3 cõcedatur ꝙ ex ignorãtia fiet ſcia: non tamẽ cõceditur ꝙ ignorantia erit ſciẽtia. Similr̃ l3 cõcedat̃ ꝙ ex opinione fiet ſcia: nõ tamẽ cõcedit̃ ꝙ opinio erit ſcia. Et rõ eſt: q2 omnis propo-

ſitio vera de futuro relinqt aliqñ vnã verã de pñti: ſꝫ nũqȝ
erit verũ ꝙ ignorãtia eſt ſcia: nec ꝙ opinio eſt ſcia: q̃re ꝛc̃.
Inſtan⁹ ❡ Et ſi dĩ ↄ: qꝛ habitus q nunc eſt error erit ſcia: igiẽ error
Rñſio. erit ſcia. negat̃ ↄñã: qꝛ ille habitus eſt idẽ tñ mãliter ꝛ nõ
formalr: quoniã nõ eſt error niſi inq̃ntũ eſt falſus: ꝛ poſtea
eſt ſcia inq̃ntũ eſt verus. Silr nec opinio erit ſcia: lꝫ habi-
Pſup^m 3^m tus q nũc eſt opinio erit ſcia. ❡ Preſupponit̃ tertio ꝙ per
triplex mediũ põt qs ꝑmutari. a nõ ſciẽte ad ſcientẽ. ſ. per
nouã ↄſiderationẽ: ꝑ mutationẽ rei: ꝛ ꝑ remiſſionẽ ↄrarij ſm
quid. pꝫ: qꝛ ſi qs ꝑmutat̃ ad ſciam ex termino ꝓuatiuo. ſ. ex
ignorãtia negationis: ſolũ per nouã ↄſiderationẽ põt tranſ-
mutari. Si vero trãſmutat̃ ad ſciam ex termino oñio ↄrio. ſ.
ex ignorãtia diſpõnis: trãſmutabit̃ aut per nouã ↄſidera-
tionẽ: aut ꝑ mutationẽ rei. Si vero trãſmutat̃ ad ſciã ex ter-
mino ſm qd ↄrio. ſ. ex opinione trãſmutabit̃ aut per nouã
ↄſiderationẽ: aut per remiſſionẽ formidis. iõ dicebat̃ per
remiſſionẽ ↄrij ſm quid. q̃re pꝫ ꝙ tñ per triplex mediũ
Pſup^m 4^m pt ꝑmutari. ❡ Preſupponit̃ q̃rto: ꝙ oẽ ſubiectũ qd eſt in
vltima diſpõne ad ſuſcipiẽdũ formã: ſubito ꝛ in inſtãti reci
pit illã ab agẽte. pꝫ: qꝛ tũc nihil reſiſtit tali agẽti: ſꝫ cũ nihil
reſiſtit agẽti ſubito ꝛ in inſtãti agit ꝛ ꝓducit formã: ſicut p̃-
p̃ ↄ̃ ſupponit̃ hic q̃re ꝛc̃. ❡ His p̃ſuppoſitis ponunt̃ ↄnes re-
ſiue. p̃ma ↄ̃ ſit iſta. Cuiuſlibꝫ notitie incõplexe tã ſenſitiue
q̃ȝ intellectiue dat̃ p^m inſtãs. ꝓbat̃: qꝛ tã ſenſus q̃ȝ intellect⁹
eſt in vltima diſpõne ad recipiẽdũ actũ ſuũ. ſ. ſenſationẽ vl
intellectionẽ: igit̃ vterqȝ ſubito ꝛ in inſtãti recipit illũ. Te-
net ↄñã ex 4° p̃ſuppoſito. añs ꝓbat̃: ꝛ de intellectu p̃ pꝫ ꝑ
T. c. 14 illud Phi 3° de aia: intellectus eſt ſicut tabula raſa in q̃ ni-
T. c. 119 hil eſt depictũ. de ſenſu ẽt pꝫ per illud Phi ſecũdo de aia.
Eſt ãt ſuſceptiuũ coloris ſine colore: ꝛ ſoni abſonũ: ꝛ ſic in
Inſtan⁹ alijs ſenſibus. ❡ Forte argues ↄ illud qd dĩ: ꝛ ſic in alijs
ſenſibus: qꝛ ſenſus tact⁹ hꝫ ꝑcipere oẽs q̃litates tãgibiles: ꝛ
tñ nõ abſoluit̃ ab oĩ q̃litate tangibili: cũ ſit ꝓportio quedã
Rñſio. tangibiliũ: ſcdo de aia. ❡ Rñdet Phs ad hoc ſcdo de aia:
ꝙ tactus ↄſiſtit in mediocritate q̃dã tangibiliũ: iõ medio-
critatẽ nõ ꝑcipit: ſed excellẽtias tñ. Silr enĩ calm ꝛ fridũ
Rñ° 2° nõ ſentimus. dicit Phs ſcdo de aia. ❡ Uel alr dici põt: ꝙ
T. c. 118 lꝫ oẽs qualitates tãgibiles nõ ꝑcipiant̃ ab vno tactu ꝑticu
lari: tñ oẽs ꝑcipiunt̃ a tactu. prima ps pꝫ: qꝛ qualitates tãgi
biles ↄſimiles nõ ꝑcipiunt̃ ab aliquo tactu ꝑticulari. rõ ſe-
cũdi eſt: qꝛ q̃litates que nõ percipiunt̃ ab vno tactu ꝑcipi-
unt̃ ab alio. igit̃ oẽs ꝑcipiunt̃ a tactu: ſed a nullo tactu ꝑci-
2° ↄ̃ piunt̃. ❡ Scda ↄ̃. Cuiuſlibꝫ ſcie ꝓducte in intellectu per
nouã ↄſiderationẽ dat̃ p^m inſtãs. ꝓbat̃: qꝛ vel producit̃ ex
ignorãtia negationis vel ex ignorãtia diſpõnis: vel ex opi-
nione. Si p̃ mõ pꝫ ꝙ dat̃ p^m inſtãs: qꝛ intellect⁹ eſt in vlti-
ma diſpõne ad illã recipiẽdã: cũ ſit ſicut tabula raſa: igit̃ ſu-
bito ꝛ in inſtãti recipit illã. Si ſcdo mõ: opꝫ intellectũ per
nouas euidẽtias remouere habitũ ↄrariũ: ꝛ generare ſciam:
ſed intellectus eſt aptus ſubito ꝓducere tales euidẽtias re-
motiuas habitus ↄrij: qꝛ agit ſine reſiſtẽtia. igit̃ ſubito cor-
rũpet habitũ ↄrariũ ꝛ inducet ſciam: q̃re dat̃ p^m inſtans talis
ſcie. Si tertio mõ: ſilr opꝫ intellectũ per nouas euidentias
remouere formidinẽ ꝛ gñare ſciam: ſꝫ ipſe intellect⁹ eſt apt⁹
ſubito ꝛ in inſtãti ꝓducere euidentias remotiuas formidi-
nis. igit̃ ſubito corrũpet formidinẽ ꝛ gñabit ſciam: q̃re da-
Inſtan⁹ bit̃ p^m inſtans talis ſcie. ❡ Forte argues ẽt: qꝛ noua ↄſide-
ratio eſt q̃litas gradualis. igit̃ ex ſe eſt ſucceſſiue acq̃ſibilis:
Rñſio. q̃re nõ ſubito acq̃rit̃ ab intellectu. ❡ Rñdet̃ ꝙ lꝫ noua cõ-
ſideratio ſit q̃litas gradualis ꝛ ex ſe ſucceſſiue acq̃ſibilis:
tñ nõ ſucceſſiue acq̃rit̃ ſubito exiſtẽti in vltima diſpõne ad
3° ↄ̃ illã: vt eſt intellect⁹. ❡ Tertia ↄ̃. Scie ꝓducte in intellectu
per mutationẽ rei: q̃nqȝ dat̃ p^m inſtãs: q̃nqȝ nõ. ꝓbat̃ ꝙ ta-
lis ſcia fit ex habitu ↄrio ꝑ 2^m p̃ſuppoſitũ: qui habit⁹ ꝑmu-
tat̃ ad habitũ verũ ꝑ mutationẽ rei: ſed ipſius rei ꝑmutãde

aliq̃n dat̃ p^m inſtans: ꝛ aliq̃n nõ: vt ꝙ ſor. ſedeat: dat̃ primũ
inſtans: ꝛ ꝙ ſor. currat: nõ dat̃ p^m inſtans. igit̃ ſcie ꝓducte ꝑ
mutationẽ rei: q̃nqȝ dat̃ p^m inſtans q̃nqȝ non. ❡ 4ª ↄ̃. Cu- 4ª ↄ̃
iuſlibet ſcie ꝓducte in intellectu per remiſſionẽ ↄrij dat̃ p^m
inſtãs. ꝓbat̃: qꝛ talis ſcia gñat̃ ex opinione tãq̃ȝ a termino
a quo. ꝑ 2^m p̃ſuppo^m. ſ. ꝑ remiſſionẽ formidinis ſiue heſita-
tionis: ſed nõ datur vltimũ inſtans formidinis ſiue heſita
tionis: ſed p^m nõ eſſe. igit̃ datur p^m inſtãs ſcie ꝓducte per re-
miſſionẽ formidinis: q̃re ꝛc̃. ❡ Ex qb⁹ infert̃ ↄ̃ reſiua ad Corre^m
q̃ſitũ: ꝙ quocũqȝ qs trãſmutet̃ a nõ ſciente in ſciẽtẽ põt da-
ri p^m inſtans in quo eſt ſciẽs. pꝫ: qꝛ ſi per nouã ↄſideratio-
nẽ vel remiſſionẽ ↄrarij permutet: dat̃ primũ inſtãs. Si
vero ꝑ mutationẽ rei ꝑmutet̃ põt ẽt dari primũ inſtãs: lꝫ nõ
ſemꝑ det̃: ſꝫ nõ põt pluribus modis ꝑmutari: q̃re ꝛc̃. ❡ Ex Ad ſecũ pro pte ne gatiua oĩ
his facile rñdet̃ ad argu^{ta} ↄ iſtã opinionẽ. Ad p̃mũ negat̃
minor. ſ. ꝙ q̃n ſor. ſcit aliq̃ȝ ꝓpõnẽ ſub certo gradu intẽſio-
nis ꝙ prius ſciuit illã ſub remiſſiori gradu: qꝛ aliq̃ totalẽ
latitudo forme pt ſubito acq̃ri ſubito exiſtẽti in vltima diſ-
põne ad illã recipiẽdã: ſic pꝫ de lumie reſpectu aeris: ꝛ ſic
eſt de ſcia reſpectu intellect⁹. ❡ Ad 2^m ↄcedit̃ ꝙ alicui⁹ ꝓ- Ad 2^m
poſitionis dat̃ vltimũ inſtãs in q̃ nõ eſt vera. ꝛ ↄ̃r vlti-
mũ in q̃ nõ eſt ſcita: ſicut pꝫ de illa. Plato mouet̃ q̃ ſit fal-
ſa: ꝛ poſtea fiet vera ꝛ ſcita ꝑ mutationẽ rei: ſꝫ nõ eſt ↄ opi-
nionẽ cõẽ: qꝛ dcm̃ ẽ ꝙ notitie gñate ꝑ mutationẽ rei q̃nqȝ
dat̃ p^m inſtãs q̃nqȝ nõ. ❡ Circa dicta cadũt aliq̃ difficul- p° difficul tas ſnecta.
tates. Pria difficultas eſt qd eſt p̃ ſenſatũ a ſenſu. ſ. an totũ
p̃us ſentiat̃ q̃ȝ ps ei⁹. ❡ Et arguit̃ ꝙ nõ pri⁹ ſentit̃ totũ q̃ȝ Negatiue arguitur ꝑ Mã.
ps argu° Mantuani: qꝛ nõ p̃us imutat̃ ſenſus a toto q̃ȝ a
pte. igit̃ nõ p̃us ſentit̃ totũ q̃ȝ pars. pꝫ ↄñã: qꝛ q̃ȝ cito imuta
tur ſenſus ab aliquo tã cito ſenſus ſentit illud. añs ꝓbat̃: qꝛ
ſi nõ da opp^m: ꝛ ſeq̃t̃. p̃us imutat̃ ſenſus a toto: igit̃ in aliq̃
ꝓportione pri⁹ imutat̃: ſꝫ quacũqȝ ꝓportione data in q̃ i-
mutat̃ ſenſus a toto: ꝑ min⁹ totũ excedit aliq̃ȝ pte: igit̃ tunc
aliq̃ ps imutabit: q̃re nõ prius imutabit̃ ſenſus a toto q̃ȝ a
pte. ❡ In opp^m argr: qꝛ totũ ſꝫ ſenſuȝ noti⁹ eſt q̃ȝ ptes eius Affirma tiue argr.
primo phyſi. igitur totum prius ſentitur q̃ȝ partes. Te- T. c. 5.
net ↄñã: qꝛ notiora apud ſenſuȝ p̃us ſentiunt̃ q̃ȝ min⁹ nota:
q̃re ꝛc̃. ❡ De hoc ſunt due opiones. Una eſt Mãtuani di- op. Mã tuani.
cẽtis ꝙ nõ pri⁹ ſentit̃ totũ q̃ȝ ps ꝑꝑ rõnẽ dictã: qꝛ nõ prius
imutat̃ ſenſus a toto q̃ȝ a parte. ❡ Ad rõnẽ in ↄrariũ diceret Ad rõnẽ ꝑ pte affir matiua oĩ
ꝙ Phs cõparat ibi totũ ad ptes determinatas ꝛ ſignatas:
ꝛ ſic ↄcedit̃ ꝙ totũ notius eſt q̃ȝ aliq̃ ps determinata ꝛ ſi-
gnata. Non tñ ꝑꝑ hoc totũ notius eſt q̃ȝ aliq̃ ps: qꝛ ſic dicẽ-
do ly pars ſtat cõfuſe tñ ꝛ non determinate. ❡ Alia eſt Opi. cõis
opinio cõis dicẽs: ꝙ totũ ſm ſenſum notius eſt q̃ȝ aliq̃ ps:
ſicut dicit Phs in ꝓhe. phy. Et ẽt totũ prius imutat ſenſuȝ
q̃ȝ aliq̃ pars. ꝛ rõ eſt: qꝛ ſenſus nõ imutat̃ niſi ab eo qd actu
determinatũ eſt: totũ aũt ex ſe determinatũ eſt: pars vo nõ
eſt determinata niſi per deſignationẽ: ſꝫ quãcũqȝ ptẽ de-
ſignatã totũ excedit ſm aliq̃ȝ ꝓportionẽ: igit̃ ſm talẽ pro-
portionẽ poterit prius mouere ſenſuȝ. ❡ Ad rõnẽ in ↄrariũ Ad rõnẽ ꝑ pte ne gatiua oĩ
negat̃ ꝙ nõ prius imutet̃ ſenſus a toto q̃ȝ a parte. Ad pro-
bationẽ cum dĩ da oppo^m ꝙ prius imutet̃ a toto q̃ȝ a pte.
igit̃ ſm aliq̃ȝ ꝓportionẽ prius imutabit̃: ↄcedit̃: ꝛ cũ vlt ar-
guis: ſꝫ per minus totũ excedit aliq̃ȝ partẽ: igit̃ aliq̃ pars
tunc imutabit. negat̃ ↄñã: qꝛ arguit̃ a parte indeterminata
ſm quã nõ põt mouere ad partẽ determinatã: ꝛ quãcũqȝ
partẽ determinatã totũ excedit ſꝫ aliquã ꝓportionẽ: lꝫ ſꝫ
nullam excedat aliq̃ȝ partẽ: qꝛ in infinitũ modicaȝ excedit
aliquã partẽ. ❡ Alia difficultas eſt ſi a ſenſu cauſet̃ actiue 2ª difficul tas ſnecta.
ſenſatio. Et videtur ꝙ ſic ꝓpter dictũ Phi. 2. de anima: qd Affirmati ue ꝑ pto
eſt: ꝙ aia eſt cã effectiua cuiuſlibꝫ opationis corpis: igit̃ eſt T. c. 24
cã effectiua ſenſatiõis: ſꝫ nõ cãt ſenſationẽ niſi mediãte po Argr 2°
tẽtia ſenſitiua: igit̃ ſenſus actiue cãt ſenſationẽ. ❡ Item 9° T. c. 15.
metaphy. vbi ꝙ videre eſt operatio imanẽs. i. intus manẽs

Negatiue argr̃ pmo. T.c.51. in agēte:ſʒ aīa actiue ↄcurrit ad eā:q̄re ⁊ ſenſus. ¶ In opp^m arguit̃ ꝑ dictū ꝓhi 2° de aīa. ſ. ſenſus aūt in ipſo moueri ⁊ pati aliqd accidit: mō ſi actiue cauſaret ſenſationē ſeq̄t̃ ꝙ idē eēt agēs ⁊ patiēs reſpectu eiuſdem: qḋ eſt incōueniēs.

Argr̃ 2° T.c.20. ¶ Itē ꝓhus 3° de aīa dixit. Si intelligere eſt: ſicut ſentire aut pati aliqd vtiqʒ erit ab itelligibili: aut aliqḋ hui⁹ alteꝝ: ꝑ h̄ inuens ꝙ intelligere ↄſiſtit in quodā pati ꝑfectiuo ſicut ſentire: ⁊ nō in pati corruptiuo: igit̃ ſenſus paſſiue ſe hʒ ad ſentire: ⁊ nō actiue.

Op. Marſiliani ⁊ modernorum. ¶ De h̄ ſūt due opiones. Una eſt Marſiliani ⁊ modernoꝝ dicētiū ꝙ ſicut in nā̄ itellectiua daī̄ intellect⁹ agens ⁊ intellect⁹ paſſibilis: ſic in nā̄ ſenſitiua dat̃ ſenſus actiu⁹ ⁊ ſenſus paſſiu⁹: q̄re ſicut phātaſma cauſat ſpēʒ itelligibilē in intellectū paſſibilē: deinde intellect⁹ agēs cum ſpecie cauſat itellectionē: ſic ſenſibile ad ex̄ cauſat ꝑ̇ ſpēm ſenſibilē in ſenſuʒ: deinde ſenſus agēs cū ſpē cauſat ſenſationē. Et ſic ſaluat̃ ꝙ ſenſus actiue ⁊ paſſiue cōcurrit ad ſenſationē ſ̄m diuerſas potētias.

Opi. cōis ¶ Alia eſt opio cōis dicēs: ꝙ ſenſus ſolū paſſiue ſe habet ad recipiēdū ſpēʒ a ſenſibili: ſʒ ſenſus iformat⁹ ſpecie actiue cauſat ſenſationē in ſeipſuʒ: ſic ēt de intellectu paſſibili dicit ꝙ paſſiue ſoluʒ ſe hʒ ad recipiēdū ſpēm itelligibilē a phātaſmate: ſʒ poſtq̄ʒ intellectus poſſibilis iformat⁹ eſt ſpecie intelligibili actiue: cauſat itellectionē in ſeipſo ⁊ alios habit⁹. h̄ aūt qḋ dictū eſt de ſenſu colligit̃ ab Auer. 2° de aīa dicēte. ſenſus qdē patiētes ſunt inq̄tū recipiūt ſpēʒ: ſʒ inq̄tū iudicāt ſenſibilia actiue ſe hn̄t. Et Albert⁹ 2° de aīa inqt. Nulla po⁹ eſt adeo paſſiua qn informata ꝓ̇pō actu fiat aliq̄lr actiua.

Ad rōnē ꝑ pte affirmatiua di ¶ Ad arg^m vō in opp^m. di ꝙ nō icōueniēs ꝙ idē nō eodē mō ſe hn̄s ſit agēs ⁊ patiēs reſpectu eiuſdē: ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito q: ſenſus abſolute ſūptus patiēs eſt: inq̄tū vō informat⁹ eſt ſpecie actiue ſe hʒ ad ſenſationē: q̄re diuerſimode ſumpt⁹ eſt.

3ᵃ difficultas incerta. ¶ Tertia difficultas eſt: qd eſt ↄueniēti⁹ dicere: aut ꝙ ſciētia ſit apphēſio vera: aut ꝙ ſit aſſenſus ver⁹.

ꝑ Man. arguitur. ¶ Et argr̃ ꝑ Māuano ꝙ rectius di aſſenſus ver⁹: q: ſcire eſt firmiter credere abſqʒ heſitatione cū h̄ ꝙ ita ſit ex parte rei: vt inqt Hentiſber. igit̃ ſcīa eſt firma credulitas: ⁊ ↄ̄ñr firm⁹ aſſenſus.

In opp^m T.c.5. ¶ In opp^m argr̃: q: ſcire eſt cognoſcere cām ꝑꝑ quā res eſt ⁊c̄. vt inquit ꝓhs ꝑ̇ poſter. igit̃ ſcīa eſt cognitio: ⁊ ↄ̄ñr ſcīa eſt apprehēſio. Tenet ↄ̄ña: q: idē ſunt cognitio ⁊ apprehēſio: quare ⁊c̄.

Reſſio. Opi. cōis ¶ Cōmuniter di ꝙ vtrūqʒ recte dici pōt: q: intellect⁹ eſt apprehēdere rē ⁊ aſſentire rei apprehēſe: quāuis eni volūtatis ſit ↄſentire: q: h̄ ↄiunctionē iportat ad rē ad quā volūtas tēdit: tn̄ intellect⁹ eſt aſſentire q̄ſi ad aliud ſentire tāq̄ʒ diſtās: q: intellect⁹ nō tēdit in rē: ſʒ eꝯ.

Op. pha. ¶ Mihi vō videt̃ ꝙ recti⁹ dicat̃ ſcīa apphēſio q̄ʒ aſſenſus: q: nō di intellect⁹ aſſentire rei niſi poſtq̄ʒ apprehēderit rē: o3: eſt enim ꝑ̇us nā̄ apprehēdere rē vt eſt: q̄ʒ aſſentire: ſed in illo priori talis apprehēſio eſt ſciētia: q: eſt cognitio ꝑ cāʒ: igit̃ ſcīa rectius di apprehēſio.

4ᵃ difficultas incerta. Affirmatiue argr̃ Negatiue arguitur. ¶ Quarta difficultas. Si ꝑ̇ intellectū ab intellectu eſt vniuerſale q̄ʒ ſingulare. Et videt̃ ꝙ vl̄e: q: vl̄e directe cognoſcit̃ ab intellectu: ſigulare vō reflexe: vt colligitur 3° de aīa cap̄ ſcḋo. ¶ In opp^m argr̃: q: illud ꝑ̇ cognoſcit̃ ab intellectu: cui⁹ ſpēm ꝑ̇ recipit: ſʒ intellect⁹ recipit ꝑ̇ ſpēm ſingularis: g̃ ⁊c̄. ꝓbat̃ minor: q: phantaſma eſt qḋ cāt ſpēʒ

T.c.30. i itellīm: ſicut ſenſibile in ſenſuʒ. 3. de aīa: ſʒ phan^ma eſt ſingulare ⁊ ſpēs rei ſingularis: igit̃ ꝑ̇mo cāt ſpēm rei ſingularis. ꝓʒ ↄ̄ña: q: alr̄ ageret vltra ꝓpriuʒ gradum ⁊ nām: q̄re ⁊c̄.

Opi. cōis ¶ De hoc ſunt opiones. ꝑ̇ma opinio eſt cōis dicēs: ꝙ vl̄e ꝑ̇us intelligit̃ q̄ʒ ſingulare: q: vl̄e intelligit̃ directe ⁊ ꝑ ſpēʒ ꝓpriā: ſingulare vō reflexe. ⁊ rō eſt: q: cū intellect⁹ ſit imālis ⁊ abſtract⁹ nō recipit niſi imālr ⁊ abſtracte: q̄re ſpēs recepta in intellectu erit abſtracta: ſʒ talis repñtat vl̄r: quare ⁊c̄. ſingulare vō reflexe cognoſcit̃: q: cognoſcit̃ ꝑ cōuerſionē itellect⁹ ad phan^a h̄ mō: q: poſtq̄ʒ intellect⁹ nouit vl̄e ꝑ ſpēm ꝓpriā repreſentātē illud cognoſcit ꝙ illa ſpēs eſt effect⁹ phātaſmatis: ⁊ ꝙ phātaſma eſt effect⁹ ſenſibilis ſingularis: ⁊ ſic cognoſcit ſingulare: intellectū igit̃ ↄuertere ſe ad phātaſma eſt cognoſcere ipm̄ phātaſma ꝑ ſpēʒ: nō qdē extrinſece repñtantē illud: ſʒ intrinſece gerentē ſimilitudinē ei⁹: ſicut effect⁹ gerit ſimilitudinē ſue cauſe.

¶ Ad rōnē in opp^m negat̃ ꝙ itellect⁹ ꝑ̇us recipiat ſpēm ſingularis. Ad ꝓbōnē negat̃ ↄ̄ña: q: lʒ cā ſingularis cauſet effectū ſingularē in cēndo: nō tn̄ opʒ ꝙ cauſet ſingularē in repñtādo: q: h̄ hʒ ab eo in quo recipit̃. oē enīʒ qḋ recipit̃: recipit̃ ſ̄m nāʒ recipiētis: q̄re cū ſpēs ſingularis recipiat̃ in itellectu abſtracto neċe eſt ꝙ recipiat̃ abſtracte: ⁊ ſic vl̄r repreſentabit ſine hic ⁊ nūc. Ad rōnē ꝑ pte negatiua di

¶ Et ſi argr̃ ↄ. ꝓbādo ꝙ phan^ma nullo mō pōt cāre ſpēʒ abſtractā in itellectu: q: nullū māle pt̄ cauſare reʒ imālē. Inſtan⁹

¶ Di ꝙ lʒ oīno māle nō poſſit cauſare imāle in v̄tute ꝓpria: tn̄ in virtute alteri⁹ imālis ſic vt hic: q: phātaſma cāt ſpēʒ imāleʒ in itellectū poſſibilē in v̄tute itellect⁹ agētis imālis. Reſſio.

¶ Replicabit q̄s ↄ: q: aut intellect⁹ agēs largit̃ aliqd phātaſmati: aut nō. ſi ſic cū illud largiatʒ recipiat̃ in phātaſmate māli: igit̃ eſt māle: q̄re nec illḋ poterit cāre imāle in itellectu. ſi vō nō largit̃ aliqd phantaſmati: tūc nō magis vnū phan^ma mouebit itellectū q̄ʒ aliud cū itellect⁹ agēs ſit eq̄liter pñs oīb⁹. Inſtan⁹

¶ Dicit̃ ꝙ intellectus agēs largit̃ q̄litatē quādā ſpūalē phātaſmati ꝑ quā ſit potens cāre ſpēm in itellectū: quā ex ſe cāre nō poterat: ꝑꝑ ei⁹ nimiā mālitatē: ⁊ negat̃ ꝙ illa q̄litas ſpūalis nō poſſit cauſare ſpēm i itellectū: q: nō eſt tātū mālis: vn̄ lʒ illa ſit mālis iquātū recipit̃ in re māli: tn̄ eſt aliq̄ mō imālis inquātū origīnē trahit a re imāli. Reſſio.

¶ Quidā tn̄ dixerūt ꝙ itellect⁹ agēs nihil largit̃ phātaſmati: ſʒ ſola ſui p̄ſentia facit vt phātaſma moueat itellectū polem. Et ad ar^m dn̄t ꝙ illud phātaſma magis mouebit: cui⁹ indiuiduū cogitatiua cogitat: ⁊ illud cogitat qḋ fortius mouet ſenſuʒ. Et nō dicat̃ vt Jādonus ꝙ celū ⁊ motor ei⁹ eſt cā ꝙ magis h̄ cogitat q̄ʒ illud. Reſ^o 2^a

¶ Alia opio eſt Māuani ⁊ modernoꝝ dicētiū ꝙ intellect⁹ ꝑ̇us intelligit ſingulare q̄ʒ vl̄e: q: intellect⁹ ꝑ̇ recipit ſpēm ſingularis: ⁊ dn̄t ꝙ intellect⁹ ꝑ̇us intelligit ſingulare vagū: deide ſpēm: ⁊ vltimo ſingulare ſignatū ⁊ circūſtantionatū. Op. Māuani ⁊ terminiſtarū.

Qꝫ ꝑ̇us ſingulare intelligat q̄ʒ vl̄e ꝓbatū eſt: ſʒ ꝙ ꝑ̇us ſingulare vagū q̄ʒ ſignatū rō ē: q: itellect⁹ recipit ſpēʒ ſingularis vagi ⁊ nō ſignati: qr̄ recipit ſpēm ſingularē ſine hic ⁊ nūc: q̄re nō recipit ſpēʒ ſingularis ſignati ſʒ ſolū vagi.

¶ Ad rōnē in ↄ̄riuʒ di ꝙ ſingulare ſignatū ⁊ circūſtantionatū reflexe intelligit̃ ab itellectu: ⁊ de hoc locut⁹ eſt ꝓhs 3. de aīa: ⁊ cū di ꝙ intellectus eſt imālis ⁊ abſtract⁹: igit̃ recipit imāliter ⁊ abſtracte: di ꝙ ſatis imāliter ⁊ abſtracte recipit recipiēdo ſpēm ſingularis vagi: q: nō ſe limitat ad hic ⁊ nūc: eſt enīʒ ſingulare vagū vniuerſale phyſicū. Ad rōnē ꝑ pte affirmatiua di

¶ Et ſi diceres: que g̃ eſt neceſſitas ponēdi itellectū agētē ſi phātaſma cauſat ſpēʒ rei ſingularis in itellectu. Inſtan⁹

¶ Dicit̃ ꝙ neceſſitas itellect⁹ agētis eſt ad cauſandū intellectioneʒ. ſic ēt vult Jādonus 3° de aīa: ⁊ alios habit⁹. Reſſio.

¶ Alij vō moderni: ex qb⁹ eſt Burleus dicūt: ꝙ ēt ſingulare ſignatū ꝑ̇us cognoſcit̃ ab intellectu q̄ʒ vl̄e: ⁊ ꝑ ſpēm ꝓpriā. ⁊ rō eſt: q: alr̄ itellect⁹ nō poſſet ponere dr̄iaʒ inter ſingulare ⁊ vl̄e. ꝓbat̃ ↄ̄ña: q: vel itellect⁹ itelligit ſingulare ꝑ ſpēʒ ſingularis vl̄ ꝑ ſpēʒ vl̄is. ſi ꝑ̇^m habeo intētū. ſi 2^m ↄ: q: illud nō magis ducit in cognitionē vni⁹ ſingularis q̄ʒ alterius niſi determinet̃ ꝑ aliqd: ſed illud determinans aut eſt vl̄e: aut ſingulare: ⁊ ſic ſequit̃ idem qḋ prius. Op. Burl.

¶ Forte di ꝙ intellectus intelligit ſingulare per ↄuerſionē ad fantaſma: ſʒ quero tūc qd eſt itellectū ↄuertere ſe ad fantaſma: aut eſt intueri per fantaſma aut intueri fantaſma. non ꝑ̇^m: q: illud facit ſenſus. nec 2^m: q: intellect⁹ nō cognoſcit aliqḋ ſenſibile ex ſe niſi ꝑ ſpeciem. ¶ Et tūc ad ar^m ↄ ipſ: cū di ꝙ vl̄e directe cognoſcit̃: ſingulare vō reflexe per ꝓhm 3° de aīa: negat h̄: imo h̄ co-

tū referꝛ ad vle: qꝛ aliqḋ directe cognoſcitꝛ: ꝛ aliqḋ idirecte vt pꝫ p Cōmento. 3° de aīa. cōmē. 8. dicētē. pmā vo qditatē q̄ eſt in idiuiduo intellectꝰ directe cognoſcit: alias vo ſuperiores vſqꝫ ad generaliſſimum indirecte. Et hec de iſta q̄ſtione ſufficiant.

Qō. VIII.

Negatiue argꝛ prio p Mān.

Utrum ſit dare pᵐ inſtās in quo ſoꝛ. erit virtuoſus vbi debeat trāſmutari de nō vtuoſo in virtuoſuꝫ. ¶ Et argꝛ p̄ qꝫ non argumētis Mānuani: ꝛ pſupponiꝛ pus qꝫ vtus ſit bona diſpō rectificās appetituꝫ ad bn̄ operandū: ꝛ ꝯn̄r qꝫ eſt q̄litas gradualis: quo ſtāte arguiꝛ ſic. qꝛ ſi ſit dare pᵐ inſtās vtutis: ſit illud inſtās. a. ꝛ arguiꝛ tūc ſic. qn̄cūqꝫ aliqs hꝫ vtutē ſub certo gradu intēſionis hꝫ illā: ſꝫ in. a. inſtāti hꝫ vtutē: igiꝛ ſub certo gradu intēſionis hꝫ illā: ſꝫ q̄cūqꝫ q̄litatē hꝫ ſub certo gradu intēſionis prius habuit eā ſub remiſſiori gradu: qꝛ alr̄ aliq̄ totalis latitudo forme ſubito acgrereꝛ: igiꝛ an̄. a. inſtās datū habuit eā: q̄re. a. non eſt pᵐ inſtās.

Argꝛ 2°

¶ 2° ſic. Si dareꝛ pᵐ inſtās vtutis ſeq̄reꝛ qꝫ dareꝛ remiſſiſſima diſpō potens rectificare appetitū. ꝯn̄s eſt falſuꝫ: qꝛ q̄cūqꝫ talis eſt potēs agere in appetitū a certa pportione maioris ineq̄litatis: ꝛ p ꝯn̄s remiſſior nō pōt agere. ꝯn̄a pbaꝛ: qꝛ ſimus in p̄ inſtanti vtutis. ſi daꝛ p te: ꝛ q̄ro vtrū ſit remiſſiſſima aut nō. ſi ſic habeo intentū. ſi nō: g̃ remiſſior pōt rectificare appetitū. ꝛ p ꝯn̄s an̄ fuit remiſſior: q̄re illud nō eſt pᵐ inſtās.

Affirmatiue arꝛ pᵒ p via cōi. T. c. 17. 18. ꝛ 19.

¶ In oppoᵐ argꝛ p via cōi. p̄: qꝛ ad vtutē nō eſt motꝰ: igiꝛ vtus ſubito acgriꝛ ꝛ in inſtāti. pꝫ ꝯn̄a. an̄s vo eſt Phi. 7. phy. vbi tribꝰ rōnibus pba qꝫ ad virtutē nō eſt motꝰ. p̄: qꝛ vtus eſt ad aliqd. 2° qꝛ virtus pfectio q̄dā eſt: ſꝫ ad id qḋ pficit nō eſt alteratio: q̄re ꝛc. 3°: qꝛ vtus acgriꝛ p alteratiōnē factā in alio: igiꝛ ad ipſam nō eſt alteratio.

Argꝛ 2°

¶ 2° argꝛ ſic. Si fiat trāſitꝰ a vitio i vtutē nō daꝛ vltᵐ inſtās vitij: igiꝛ daꝛ pᵐ inſtās vtutis. Tenet ꝯn̄a: qꝛ ſi nō daꝛ vltᵐ inſtās vitij daꝛ pᵐ inſtās nō eē vitij: ſꝫ pᵐ iſtās nō eē vitij eſt pᵐ inſtās eſſe vtutis: q̄re. an̄s pbaꝛ: qꝛ cū vitiū ſit diſpō iperficiēs ꝛ ledēs aīam ꝛ appetitū: ſicut egritudo eſt diſpō iperficiēs ꝛ ledēs corpus: iō ſicut nō daꝛ minima diſpō ledēs corpꝰ: igiꝛ nō daꝛ minima diſpō ledens aīam: ꝛ ꝯn̄r nō daꝛ remiſſiſſimū vitiū nec vltimuꝫ inſtans vitij. minor pbaꝛ: qꝛ ſi aliq̄ diſpō ledit: igiꝛ ab aliq̄ pportione ledit: qꝛ ledere eſt agē: ꝛ ꝯn̄r minor eſt apta ledere: q̄re nō daꝛ minima diſpō ledēs.

pᵐ pſupᵐ p opiniōe Mānuani

¶ In hac mā ſunt due opiniones. Una eſt Mānuani. ¶ Pro q̄ pſupponiꝛ qꝫ ex duplici 3°a quo pōt qs pmutari ex nō virtuoſo in virtuoſū. ſ. ex 3° priuatiuo ꝛ ex 3° ꝯrio. pꝫ: qꝛ aliqn̄ fit mutatio a mera priuatione virtutis ad ipaꝫ virtutē: aliqn̄ vo ex vitio ꝯrio virtuti ad ipſaꝫ vtutē: ſicut ex auaritia ad pdigalitatē.

2ᵐ pſupᵐ

¶ Preſupponiꝛ 2° qꝫ oīs q̄litas gradualis ſucceſſiue acgriꝛ ꝛ ſucceſſiue deperdiꝛ. ¶ His pſuppoſitis ponunꝛ ꝯnes rn̄ſiue.

p̄ᵃ ꝯ

p̄ᵃ ꝯ ſit iſta. Si fiat trāſmutatio de nō virtuoſo ad virtuoſum tāq̄ ex 3° ꝯrio: tūc daꝛ pᵐ inſtās virtutis. pbaꝛ: qꝛ tunc fit trāſmutatio p ſucceſſiuā deꝑditionē vitij ꝛ ſucceſſiuam acgſitionē diſpōnis repugnātis vitio ꝛ rectificātis appetitū vel ſenſitiuū vel intellectiuū. ſꝫ daꝛ pᵐ inſtās in quo non erit aliqd de diſpōne repugnāte virtuti: g̃ daꝛ pᵐ inſtās virtutis. pꝫ ꝯn̄a: qꝛ pᵐ nō eſſe vitij eſt pᵐ inſtās eē vtutis: q̄diu eniꝫ diſpōni virtuoſe eſt admixta diſpō ꝯria de ſe apta inclinare appetitū in malū nō eſt illa diſpō virtus: ſꝫ cōtinentia aut pſeuerātia aut aliqd hꝰ. vt pꝫ 2° ethi. maior vo pꝫ: ſꝫ minor pbaꝛ: qꝛ vel eſt dare vltimū inſtās diſpōnis vitioſe vel pᵐ inſtās nō eſſe. nō vltimū: qꝛ in quocūqꝫ inſtāti talis diſpō vitioſa eſt: eſt certe intēſionis. g̃ poſt illud ſub remiſſiori gradu erit: q̄re daꝛ pᵐ nō eſſe diſpōnis vitioſe: ſed pᵐ nō eſſe diſpōnis vitioſe eſt pᵐ eē vtutis: q̄re ꝛc.

2ᵃ ꝯ

¶ 2ᵃ ꝯ. Si fiat trāſmutatio de nō virtuoſo in virtuoſuꝫ tāq̄ ex termino priuatiuo: tūc nō daꝛ pᵐ inſtās virtutis: pbaꝛ: qꝛ tunc fit trāſmutatio ad virtutē p ſolā acgſitionē diſpōnis virtuoſe in appetitu ſenſitiuo vel itellectiuo: ſed diſpō virtuoſa ſic eſt in infiᵐ remiſſibilis: igiꝛ quocūqꝫ inſtāti dato in quo virtus eſt an̄ illud fuit: ꝛ poſt illud erit: q̄re nō daꝛ pᵐ inſtans nec vltimū virtutis iſto mō acgſite.

ꝯ pdictas argꝛ prio

¶ Cōtra dictas ꝯnes ſiue magis ꝯ duo dicta q̄ preſupponunꝛ in his ꝯnibꝰ arguit Mānuanus. ¶ Et p̄ ꝯ pſupᵐ in 2ᵃ ꝯne. ſ. qꝫ virtꝰ ſit infinitū remiſſibilis: arguiꝛ: qꝛ oīs vtus eſt de difficili mobilis: igiꝛ nō eſt in infiᵐ remiſſibilis aliq̄ virtꝰ. pꝫ ꝯn̄a ex ſe: ꝛ an̄s eſt Phi in pdicaᵒ q̄litatis.

Argꝛ 2°

¶ 2° arguiꝛ ꝯ pſupᵐ in pᵃ ꝯne. ſ. qꝫ vitiū repugnet vtuti: ꝛ eꝯ virtus repugnet vitio: qꝛ poſſe eſt virtuoſuꝫ eſſe vitioſuꝫ: g̃ nō repugnāt. Tenet ꝯn̄a: qꝛ q̄ repugnāt nō ſe cōpatiunꝛ. an̄s pbaꝛ: qꝛ ponaꝛ qꝫ ſoꝛ. ſit intēperatus ſit ꝛ puſillanimꝰ: ꝛ trāſmuteꝛ ad tēperātiā ipſo remanēte puſillanimo: ꝛ ſimus in. a. inſtāti in quo factꝰ eſt tēperatꝰ: ꝛ arguiꝛ ſic. In. a. inſtanti ſoꝛ. eſt tēperatꝰ: g in. a. inſtāti ſoꝛ. eſt vtuoſus. tenet ꝯn̄a: a ſpē ad genꝰ: ꝛ tn̄ in eodē inſtāti eſt puſillanimꝰ: g̃ eſt vitioſus. tenet ꝯn̄a: vt ſup.

Ad pᵐ

¶ Ad pᵐ rn̄det qꝫ oīs vtꝰ eſt de difficili mobilis: ꝛ ēt de facili mobilis. pᵐ pꝫ per Phm. 2ᵐ pbaꝛ: qꝛ oē finite difficile eſt facile: ꝛ iō per iſtas dr̄as facile ꝛ difficile ſiue de facili mobilis ꝛ de difficili mobilis nō dr̄nt habitꝰ ꝛ diſpō: qꝛ vtraqꝫ eſt de facili ꝛ de difficili. Et ſic ꝯcediꝛ qꝫ in ifinitū remiſſa diſpō eſt virtꝰ: dato qꝫ q̄lꝫ virtus ſit de difficili mobilis: qꝛ ſic capiꝛ virtus p certa diſpōne repugnāte diſpōni vitioſe rectificāte appetitū: nō tamē determinate certū gradū. Uerūtn̄ ſi capiꝛ virtꝰ alr̄. ſ. p diſpōne repugnāte diſpōni vitioſe firma ꝛ itēſa ſub certo gradu vel vltra certū gradū: tūc daꝛ pᵐ in q̄ ſic: vel vltimū in q̄ nō: ſm variā acceptionē eiꝰ: qꝛ ſi virtꝰ ſit talis diſpō intēſa vltra. c. gradū ꝛ nō ſub. c. gradu nec citra: tūc daꝛ vltimū in quo nō erit virtuoſus. ſi vo virtꝰ ſit talis diſpō intēſa ſub. c. gradu: ꝛ vltra. c. gradū: ꝛ nō infra. c. gradū: tūc daꝛ pᵐ ꝛ vltᵐ. pmꝰ tn̄ modus rn̄dēdi eſt acutior: ſꝫ iſte ſcōs eſt ſenſibilior: ꝛ iſto 2° mō vtus eſt de difficili mobilis: ꝛ diſpō eſt de facili mobilis: ꝛ ſic virtꝰ nō eſt in ifiᵐ remiſſibilis.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 2ᵐ ꝯcediꝛ vitioſuꝫ eē vtuoſuꝫ: neqꝫ iſti termini opponūꝛ ꝯrie vtus ꝛ vitiū. Et rō eſt: qꝛ meᵐ nō opponiꝛ ꝯrie extremis: ꝯria eni ſūt q̄ poſita ſub eodē gn̄e maxie diſtāt adinuicē: ſꝫ meᵐ nō maxie diſtat ab extremis: q̄re ꝛc. q̄lꝫ tn̄ vitiū alicui vitio bn̄ ꝯriuꝫ eſt vt timiditas audacie inter q̄ duo extrema meᵐ eſt vtus q̄ eſt fortitudo.

Inſtanᵃ

Replicat ꝯ ſic ipoſſibile eſt qꝫ albū ſit croceum vel azurinū: ꝛ ſilr̄ qꝫ nigrū ſit croceū vl̄ azurinū: g̃ ipoſſe eſt vitioſū eē vtuoſuꝫ. Tenet ꝯn̄a p ſilitudinē: qꝛ in vtroqꝫ capiꝛ mediū ꝛ extremū.

Rn̄ſio.

¶ Rn̄det negādo ꝯn̄aꝫ: qꝛ albedo ꝛ nigredo ſūt ſpēs ſpāliſſime: ꝛ ēt rubedo: nō ſic vtꝰ ꝛ vitiū. Itē nō q̄lꝫ color eſt mediꝰ inter duo ppria extrema ſic q̄lꝫ vtus inter duo vitia.

Ad pmā p pte affirmatiua o ſ

¶ Ex his facile eſt rn̄dere ſꝫ iſtā opinionē ad argᵗᵃ in opᵐ. Et ad pᵐ negaꝛ an̄s. ſ. qꝫ ad virtutem nō ſit p ſe motꝰ: qꝛ vtus eſt q̄litas gradualis: ꝛ ad oēꝫ q̄litatē gradualē pōt eē motꝰ. Et ad Phm dr̄ qꝫ intelligit qꝫ ad vtutē nō pōt eē motꝰ p ſe p̄. ſ. pmitate excluſionis ſic. ſ. qꝫ ſecluſo oī alio motu pticulari in aīali poſſit fieri ſolus motꝰ ad vtutes: qm̄ vult Phus qꝫ acgſitio vtutū ꝯſequaꝛ aliquē motū factū in pte ſenſitiua. Eſt g̃ motꝰ p̄us in pte ſenſitiua: ꝛ p hūc fit motꝰ ſenſus in pte appetitiua: ꝛ dr̄ motꝰ conſecutiuꝰ g eſt ad vtutē: ꝛ pbatio Phi nō cōcludit niſi qꝫ cū virtutes ſint ad aliqd non pōt eſſe motꝰ pncipalr̄ ad illas: ſed ſecūdario: illud idē concludit ratio ſecunda ꝛ tertia. ¶ Ad 2ᵐ cōcediꝛ qꝫ ſi fiat trāſitus a vitio ad virtutē qꝫ daꝛ pmū inſtās virtutis ꝛ nō daꝛ vltimū inſtās vitij: quia nō datur minima diſpō ledēs appetitū. ſi tamē fiat trāſitus a pura priuatione ad virtutē nō daꝛ pmū inſtans vtutis.

pᵐ pſupᵐ p via cōi.

¶ Alia eſt opinio cōis p qua pſupponiꝛ pmo: qꝫ virtus ſit q̄litas de difficili mobilis: pꝫ h a Pho in pdicamēto q̄litatis. vbi

exēplificans de babitu qui eſt permanentioꝛ ⁊ diuturnioꝛ dicit: ſicut ſunt ſcie ⁊ vtutes. pōt ēt ꝓbari boc rōne ſic. ois babit⁹ eſt q̄litas de difficili mobilis: ꝑ ph̄m in p̄ ſpē q̄lita/ tis: ſʒ vtus eſt babit⁹: vt pʒ per ph̄m ſcdo etbi. diffiniētem vtutē ſic: vtus eſt babit⁹ electiu⁹ in mediocritate ↄſiſtēs: igit̄ vtus eſt q̄litas de difficili mobilis.

2ᵐ ꝑſupᵐ

℄ Preſupponit̄ ſcdo: ꝙ ſic q̄cūqʒ babit⁹ vitioſus repugnat recte rōni obēti gña/ re vtutē: ita ⁊ paſſiones appetit⁹ repugnāt rōni recte: ſed oē repugnās alicui ab aliq̄ ꝓportiōe maioris inequalitatis agit in illud: q̄re nō dat̄ mim⁹ babit⁹ vitioſus repugnās rōni re cte: nec minima paſſio repugnās rōni recte: pʒ ꝑſuppoſitū ex ſe.

3ᵐ ꝑſupᵐ

℄ Preſupponit̄ tertio: ꝙ ois foꝛ⁹ q̄ ex ↄñti acgritur alicui ſubito: ſubito acgrit̄ ⁊ nō ſucceſſiue: pʒ: q2 ſolū termi/ n⁹ intrīſec⁹ mot⁹ ſucceſſiue acgrit̄: cū mot⁹ ſit acqſitio partis

ꝯt̄o reſpō ſina.

poſt partē illi⁹ foꝛ⁹ ad quā tēdit 3° pby. ℄ His ꝑſuppoſitis ponit̄ ↄ̄ rñſiua ad q̄ſitū: ꝙ quocūqʒ fiat trāſmutatio ad vir tutē ſemꝑ dat̄ p̄ᵐ iſtās vtutis. ꝓbat̄: q2 trāſmutatio ad vtu/ tē vel fit ex ꝓuatione vtutis ad ipſaʒ vtutē: vel ex babitu vi tioſo ↄ̄rio vtuti ad ipſam vtutē: ſʒ vtroqʒ mō dat̄ p̄ᵐ inſtās vtutis: ğ ⁊c̄. pʒ ↄña cū maioꝛi. minoꝛ ꝓbat̄: q2 ſi fiat trāſmu tatio p̄° mō: taʒ ꝓ gñat̄ vtus q̄ʒ ꝓ coꝛrūpunt̄ paſſiones repu gnātes rōni: ſʒ in coꝛruptiōe taliū paſſionū appetit⁹ nō dat̄ vltiᵐ: q2 nō dat̄ mīma paſſio repugnās rōni ꝑ ſcdʒ ꝑſupᵐ. igit̄ nō dat̄ p̄ᵐ nō eē paſſionū appetit⁹: ſʒ illud idē iſtās eſt p̄ᵐ inſtās eē vtutis ex quo non ꝑius coꝛrūpunt̄ paſſiones q̄ʒ vtus gñet̄: q̄re ⁊c̄. Si vo fiat trāſmutatio ad vtutē 2° mō. taʒ ꝓ gñat̄ vtus q̄ʒ ꝓ coꝛrūpit̄ babit⁹ vitioſus: ſʒ in tali coꝛ ruptione nō dat̄ vltimū inſtās vitij: q2 nō dat̄ minimū vi tiū repugnās rōni: igit̄ dat̄ p̄ᵐ nō eſſe vitij: ſʒ illud eſt p̄ᵐ in/ ſtās vtutis cū eque cito gñet̄ vtus ſicut coꝛrūpit̄ vitiuʒ: q̄/ re ⁊c̄.

℄ 2° ꝓbat̄ eadē ↄ̄ ſic: q̄libʒ vtus certū gradū intēſio/ nis ſibi limitat cuʒ ſit q̄litas de difficili mobilis ꝑ p̄ᵐ ꝑſup/ poſitū: ſʒ cuiuſlibʒ gradus intēſionis dat̄ p̄ᵐ inſtās eſſe. igit̄ cuiuſlibʒ vtutis dat̄ p̄ᵐ inſtās eſſe. ℄ 3° ꝓbat̄ eadē ↄ̄ ſic: ois foꝛ⁹ que acgrit̄ ex ↄñti ſubito acgrit̄ ꝑ tertiū ꝑſuppoſitū: ſʒ

T. c. 19.

vtus ex ↄñti acgrit̄ per ph̄m 7° pby. q2 acgrit̄ per altera/ tionē factā in alio. ſ. in paſſionib⁹ ipſius appetit⁹: igit̄ ſubi/ to acgrit̄ virt⁹: ⁊ ↄ̄r in inſtāti.

Ↄ ſuꝑius dicta argr̄ p̄rimo.

℄ Contra bas tres ꝓbatio/ nes qs foꝛte inſtabit: ⁊ ꝓ ↄ̄ p̄mā ſic: q2 ſi taʒ ꝓ gñant̄ vtutes q̄ʒ ꝓ coꝛrūpunt̄ paſſiones appetit⁹. ſeq̄t̄ ꝙ vtutes ſunt trā/ quillitates animi purgantes aiaʒ a paſſionib⁹ ⁊ ipaſſibili/ tates: vt dixerūt Stoici: pʒ ↄña ex ſe. ↄñs ↄ̄ ph̄m 2° etbi. q̄ vult ꝙ vtutes mediocritates q̄dā paſſionū ſūt ⁊ nō abyci/ entes oino paſſiones: de bis vtutib⁹ loquoꝛ: q̄ ſunt circa affe

Argr̄ 2°

ctus: q̄re ⁊c̄. ℄ Cōtra ſcdam ꝓbationē arguit̄ ſic: q2 ſi vir/ tus limitat ſibi certū gradū intēſionis ⁊ ſubito acgrat̄: ſeq̄t̄ ꝙ aliq̄ totalis latitudo ſubito acgret̄. pʒ ↄña. ↄñs eſt ſlm: q2 ois q̄litas gradualis pōt eſſe termin⁹ alterationis: pʒ: q2 pōt acgri alicui ſubito ⁊ nō niſi per alterationē: ſʒ terminus alterationis partibiliter ⁊ ſucceſſiue acgrit̄: pʒ: q2 mot⁹ eſt acqſitio partis poſt partē illius ad quod tēdit: igit̄ omnis

Argr̄ 3°

q̄litas gradualis partibiliter ⁊ ſucceſſiue acgrit̄. ℄ Cōtra tertiā arguit̄ ſic: q2 ſi qð ex ↄñti acgrit̄ ſubito acgrit̄ ⁊ non ſucceſſiue. ſeq̄t̄ ꝙ q̄litates ſcde vt colores ⁊ ſapores ſubito acgrantur ⁊ nō ſucceſſiue. pʒ ↄña: q2 acgrunt̄ per trāſmuta tionē factā in q̄litatib⁹ p̄mis. ↄñs tamē eſt falſuʒ: q2 ad q̄li/

Ad p̄ᵐ

tates oēs tertie ſpēi eſt per ſe alteratio 7° pby. ⁊ ↄ̄r ſunt ꝑ ſe ſucceſſiue acquiſibiles. ℄ Rñdet̄ ad p̄ᵐ: ⁊ dī ꝙ cuʒ vir/ tutes ſunt moderatrices paſſionū nō videnť extiguere eas oino: ſed eas ad mediocritatē redigere: q̄re ſolū coꝛrūpunt̄ ſm ph̄m paſſiones repugnantes rōni an̄ gnōnē virtutis: nō aūt oēs. ſm vo ſtoicos oēs coꝛrūpunt̄: quare ad foꝛmā argumēti negat̄ ↄña: ꝙ ſequat̄ vtutes eſſe trāq̄llitates ani/ mi ⁊ ipaſſibilitates: q2 B ſeq̄ret̄. ſi oēs paſſiones coꝛrūpe/ rētur ꝙ nō ↄcedit̄: nō aūt ſeq̄t̄ ſi aliqūe coꝛrūpant̄ ⁊ aliqūe

Ad 2ᵐ

nō. ℄ Ad ſcdm dī ꝙ in duob⁹ caſib⁹: tm̄ ↄtingit foꝛmā gra dualē ſubito acgri ſubito ⁊ nō ſucceſſiue. ꝓ q̄n ſubʒ eſt in vl/ tima diſpōne ad foꝛmā recipiēdā ſicut eſt aer reſpectu lu minis ⁊ intell'ᵉ reſpectu ſcie: q2 tūc per ſolā pſenciā agentis ſine alteratione ſubm̄ recipit foꝛmā: ſi nō ſit ei aliqð impe/ dimētū. Or ſi eſſet reqrit̄ pri⁹ mutatio per accñs qua remo uet̄ impedimētū: ſicut ſi clauſio feneſtre pꝛobiberet lumē recipi in aere: reqritur prius apertio feneſtre. Silr cum intellect⁹ nō intelligat ſine pbātaſmate: oꝫ prius alterare ſenſuʒ ad recipiēdū pbātaſmata: ⁊ ſic remouet̄ ipedimētū in/ tellect⁹. ℄ Scdo ſubito acgrit̄ foꝛma gradualis q̄n acgri/ tur ex ↄñti. ſ. per alteratiōnē factā in alio: ita ꝙ talis foꝛma nō terminet intrinſece talē alterationē: ſʒ extrinſece tm̄: ſic foꝛma ſubalis acquit̄ per alterationē factā in q̄litatib⁹ pri/ mis: ⁊ virtus moꝛalis acgrit̄ ꝑ alterationē factā in paſſio/ nib⁹ appetit⁹ ſenſitiui. ℄ Quare ad foꝛmā argumēti ↄcedi/ tur ↄña: ⁊ ↄñs. ſ. ꝙ aliq̄ latitudo foꝛ⁹ ſubito acgrat̄. ℄ Et ad ꝓbationeʒ negat̄ ꝙ ois q̄litas poſſit eſſe termin⁹ per ſe alterationis. ſ. tāq̄ȝ termin⁹ intrinſecus alterationis: ſʒ ſolū q̄litates tertie ſpēi per phʒ 7° pby. ℄ Ad 3ᵐ dicit̄ ꝙ illud

Ad 3ᵐ

qð acgrit̄ ſolū ex ↄñti. ſ. per alterationē factā in alio ſubito acgrit̄ ⁊ nō ſucceſſiue: ſic aūt vtutes ⁊ ſcie acgrunt̄: q̄re ſo/ lū ſubito acgrunt̄ ⁊ nō ſucceſſiue: ēq̄litates vo ſcde vt co/ loꝛes ⁊ ſapoꝛes nō ſolū acgrunt̄ ex ↄñti. ſ. per mutationē fa ctā in q̄litatib⁹ p̄mis: ſʒ ēt per alterationē factaʒ in eis: q̄re ſucceſſiue acgri p̄ncipalr̄ tn̄ ex ↄñti acgrunt̄ ſubito acq/ runt̄ ⁊ nō ſucceſſiue. Et ſi foꝛte nō acgrunt̄ ſine alteratiōe alteri⁹ ſubito acgrunt̄. ℄ Ex bis pʒ rñſio ad argu^{ta} i p̄n° q̄/

Ad p̄mā pro pte ne gatiua et

ſtiōis facta. Ad p̄ᵐ admittit̄ ꝑſuppoſituʒ. ſ. ꝙ vtus ſit bona diſpō rectificās appetitū ad bn̄ operādū. Ad argᵐ vo nega tur ꝙ q̄ſcūqʒ qs babuerit virtutē ſub certo gradu intēſio/ nis prius babuerit eaʒ ſub remiſſioꝛi gradu. Et ad ꝓbatio/

Ad 2ᵐ

nē cū dī ꝙ alr̄ ſeq̄tur ꝙ aliqua totalis latitudo foꝛme ſubi/ to acgrat̄: ↄcedit̄ ↄña ⁊ ↄñs: vt dictū eſt. ℄ Ad ſcdm nega/ tur ↄña. ſ. ꝙ daret̄ remiſſiſſima diſpō potēs rectificare ap/ petitū. Et ad ꝓbationē cū dicis. ſumus ğ in ꝓ inſtanti virtu/ tis ſi dat̄: ⁊ quero vtrū ſit remiſſiſſima aut nō: admitto to/ tū. ℄ Et dico ꝙ nō ē remiſſiſſima: q2 nō dat̄ remiſſiſſima diſpō potēs rectificare appetitū. ⁊ rō eſt: q2 ſi poteſt rectifi care apetitū agit in eū a ꝓportione maioꝛis inequalitatis: q̄re maioꝛ ea pōt rectificare appetitū. Et cuʒ tu infers: igit̄ prius fuit remiſſioꝛ. negat̄ ↄña: q2 illa tota ſimul fuit ſubi/ to acqſita: ſi aūt ſucceſſiue acgreret̄ bene ſequeret̄ ꝙ prius fuiſſet remiſſioꝛ: q̄re ⁊c̄. ℄ Circa dicta occurrunt aliq̄ diffi

p̄ difficul tas ↄcerñ. Affirma/ tiue argr̄

cultates. Pria difficultas ē de mō gñonis vtutis. ſ. an gñet̄ ſucceſſiue. ſ. ꝑ partē poſt ptē: an ſubito. ℄ Et arguit̄ ꝙ ſuc ceſſiue gñat̄ ꝑ via Mātuani: q2 ſucceſſiue coꝛrūpunt̄ diſ/ pōnes ſiue paſſiones repugnantes rōni recte ⁊ virtuti: igit̄ ſucceſſiue gñat̄ virt⁹. Tenet ↄña: q2 ſi vnū ↄ̄riuʒ ſucceſſiue coꝛrūpit̄ reliquū ſucceſſiue gñtur. aſns ꝓbat̄: q2 cum tales paſſiones coꝛrūpantur ex freq̄ntatis actib⁹ ex q̄bus gñat̄ virtus ſcdo etbi. aut ergo q̄libet act⁹ coꝛrūpit aliquid de il/ lis paſſionib⁹: aut aliqs ſic: ⁊ aliquis nō. ſi dicit̄ p̄ᵐ babet̄ i/ tentū. ſi dicit̄ ſcdm nō eſt rōnabile ꝙ aliquis actus coꝛrū/ pat aliquid: ⁊ alius nō. Niſi foꝛte dicat̄ ꝙ vltim⁹ actus coꝛ rūpit magis ꝑꝑ maioꝛē diſpōnem: ſed boc dato: ſequit̄ ꝙ vnus act⁹ generabit virtutē ↄ̄ phʒ ſcdo etbi. dicentē: ꝙ ex multis actib⁹ gñatur virtus ⁊ nō ex vno tm̄. ℄ In oppo/

Negatiue arguitur.

ſitū arguit̄ ſic pro via cōi ꝙ virtus gñet̄ ſubito ⁊ nō ſucceſ ſiue: q2 virtus eſt q̄litas de difficili mobilis: per ph̄m: igit̄ virtus eſt q̄litas limitās ſibi certū gradū intēſionis. Tenet ↄñtia: q2 fixio foꝛme in ſubiecto nō eſt niſi ꝑꝑ intenſionem eius: babitus enim non eſt fixioꝛ diſpoſitione: niſi q2 inten/ ſioꝛ eſt: ſed quilibet gradus limitat⁹ ſubito inducit̄: igitur quelibet virtus ſubito inducitur: ⁊ non ſucceſſiue. ℄ De

tū refert ad vl'e: ꝙ aliqḋ directe cognoſcit̃: ⁊ aliqḋ īdirecte
vt pꝫ ꝑ Cōmenta. 3° de aīa. cōmē. 8. dicētē. pmā ꝟo qditatē
q̄ eſt in īdiuiduo intellect⁹ directe cognoſcit: alias ꝟo ſupe-
riores vſqꝫ ad generaliſſimum indirecte. Et hec de iſta q̄-
ſtione ſufficiant. Qō. VIII.

Trum ſit dare pᵐ inſtās in quo ſoꝛ. erit virtuoſus vbi debeat trāſmutari
Negatiue argi pꝛo ꝑ Māu. de nō vtuoſo in virtuoſuꝫ. ¶ Et argr̃ p̄ ꝙ non
argumētis Māuani: ⁊ pſupponit̃ pus ꝙ vtus
ſit bona diſpō rectificās appetituꝫ ad bn̄ ope-
randū: ⁊ ↄñr ꝙ eſt q̄litas gradualis: quo ſtāte arguit̃ ſic. qꝛ
ſi ſit dare pᵐ inſtās vtutis: ſit illud inſtās. a. ⁊ arguit̃ tūc ſic.
qñcūqꝫ aliqs hꝫ vtutē ſub certo gradu intēſionis hꝫ illā: ſꝫ
in. a. inſtāti hꝫ vtutē: igit̃ ſub certo gradu intēſionis hꝫ illā:
ſꝫ q̄cūqꝫ q̄litatē hꝫ ſub certo gradu intēſionis pus habuit
eā ſub remiſſiori gradu: qꝛ alr̃ aliq̄ totalis latitudo forme
ſubito acqrereť: igit̃ an̄. a. inſtās datū habuit eā: q̄re. a. non
Argr̃ 2° eſt pᵐ inſtās. ¶ 2° ſic. Si dareť pᵐ inſtās vtutꝫ ſeq̄reť ꝙ da
reť remiſſiſſima diſpō potens rectificare appetitū. ↄñs eſt
falſuꝫ: qꝛ q̄cūqꝫ talis eſt potēs agere in appetitū a certa ꝓ-
portione maioꝛis ineq̄litatis: ⁊ ꝑ ↄñs remiſſioꝛ nō pōt age-
re. ↄña ꝓbat̃: qꝛ ſimus in p̄ inſtanti vtutis. ſi dat̃ ꝑ te: ⁊ q̄ro
vtrū ſit remiſſiſſima aut nō. ſi ſic habeo intentū. ſi nō: g̃ re-
miſſioꝛ pōt rectificare appetitū. ⁊ ꝑ ↄñs an̄ fuit remiſſioꝛ:
Affirma-tiue af p° ꝑ via cōi. q̄re illud nō eſt pᵐ inſtās. ¶ In oppoᵐ argr̃ ꝓ via cōi. p̄: qꝛ
ad vtutē nō eſt mot⁹: igit̃ vtus ſubito acqrit ⁊ in inſtāti. pꝫ
T. c. 17. ↄña. an̄s ꝟo eſt Phi. 7. phy. vbi trib⁹ rōnibus ꝓba ꝙ ad
18. ⁊ 19. virtutē nō eſt mot⁹. p̄: qꝛ vtus eſt ad aliqd. 2° qꝛ virtus pfe-
ctio q̄dā eſt: ſꝫ ad id qḋ pficit nō eſt alteratio: q̄re ⁊c̃. 3°: qꝛ
vtus acqrit̃ ꝑ alterationē factā in alio: igit̃ ad ipſam nō eſt
Argr̃ 2° alteratio. ¶ 2° argr̃ ſic. Si fiat trāſit⁹ a vitio ī vtutē nō dat̃
vltiᵐ inſtās vitij: igit̃ dat̃ pᵐ inſtās vtutis. Tenet ↄña: qꝛ ſi
nō dat̃ vltiᵐ inſtās vitij dat̃ pᵐ inſtās nō eē vitij: ſꝫ pᵐ iſtās
nō eē vitij eſt pᵐ inſtās eſſe vtutis: q̄re. an̄s ꝓbat̃: qꝛ cūꝫ vi-
tiū ſit diſpō īperficiēs ⁊ ledēs aīam ⁊ appetitū: ſicut egri-
tudo eſt diſpō īperficiēs ⁊ ledēs corpus: iō ſicut nō dat̃ mi
nima diſpō ledēs corp⁹: igit̃ nō dat̃ minima diſpō ledens
aīam: ⁊ ↄñr nō dat̃ remiſſiſſimū vitiū nec vltimuꝫ inſtans
vitij. minoꝛ ꝓbat̃: qꝛ ſi aliq̄ diſpō ledit: igit̃ ab aliq̄ ꝓpoꝛ-
tione ledit: qꝛ ledere eſt agē: ⁊ ↄñr minoꝛ eſt apta ledere: q̄-
pᵐ pſupᵐ ꝓ opiniōe Māuani re nō dat̃ minima diſpō ledēs. ¶ In hac mā ſunt due opi
niones. Una eſt Māuani. ¶ Pꝛo q̄ pſupponit̃ ꝙ ex du-
plici 3° a quo pōt qs ꝑmutari ex nō virtuoſo in virtuoſū. ſ.
ex 3° p̄uatiuo ⁊ ex 3° ↄ̄rio. pꝫ: qꝛ aliqñ fit mutatio a mera pri
uatione virtutis ad ipſaꝫ virtutē: aliqñ ꝟo ex vitio ↄ̄rio vir-
2ᵐ pſupᵐ tuti ad ipſaꝫ vtutē: ſicut ex auaritia ad ꝓdigalitatē. ¶ Pre
ſupponit̃ 2° ꝙ oīs q̄litas gradualis ſucceſſiue acqrit̃ ⁊ ſuc-
p° ↄ̄ ceſſiue deperdit̃. ¶ His pſuppoſitis ponunt̃ ↄ̄nes rn̄ſiue.
p° ↄ̄ ſit iſta. Si fiat trāſmutatio de nō virtuoſo ad virtuo-
ſum tāq̄ ex 3° ↄ̄rio: tūc dat̃ pᵐ inſtās virtutis. ꝓbat̃: qꝛ tunc
fit trāſmutatio ꝑ ſucceſſiuā deꝑditionē vitij ⁊ ſucceſſiuam
acqſitionē diſpōnis repugnātis vitio ⁊ rectificātis appeti-
tū vel ſenſitiuū vel intellectiuū. ſꝫ dat̃ pᵐ inſtās in quo non
erit aliqd de diſpōne repugnāte virtuti: g̃ dat̃ pᵐ inſtās vir
tutis. pꝫ ↄña: qꝛ pᵐ nō eſſe vitij eſt pᵐ inſtās eē vtutis: q̄diu
enīꝫ diſpōni virtuoſe eſt admixta diſpō ↄ̄ria de ſe apta in-
clinare appetitū in malū nō eſt illa diſpō virtus: ſꝫ cōtinen
tia aut ꝑſeuerātia aut aliqd hō. vt pꝫ 2° ethi. maioꝛ ꝟo pꝫ: ſꝫ
minoꝛ ꝓbat̃: qꝛ vel eſt dare vltimū inſtās diſpōnis vitioſe
vel pᵐ inſtās nō eſſe. nō vltimū: qꝛ in quocūqꝫ inſtāti talis
diſpō vitioſa eſt: eſt certe intēſionis. g̃ poſt illud ſub remiſ-
ſioꝛi gradu erit: q̄re dat̃ pᵐ nō eſſe diſpōnis vitioſe: ſed pᵐ
2ᵃ ↄ̄ nō eſſe diſpōnis vitioſe eſt pᵐ eē vtutis: q̄re ⁊c̃. ¶ 2ᵃ ↄ̄. Si
fiat trāſmutatio de nō virtuoſo in virtuoſuꝫ tāq̄ ex termi-
no priuatiuo: tūc nō dat̃ pᵐ inſtās virtutis: ꝓbat̃: qꝛ tunc fit
trāſmutatio ad virtutē ꝑ ſolā acqſitionē diſpōnis virtuoſe
in appetitu ſenſitiuo vel itellectiuo: ſed diſpō virtuoſa ſic
eſt in infiᵐ remiſſibilis: igit̃ quocūqꝫ inſtāti dato in quo vir
tus eſt an̄ illud fuit: ⁊ poſt illud erit: q̄re nō dat̃ pᵐ inſtans
nec vltimū virtutis iſto mō acqſite. ¶ Cōtra dictas ↄ̄nes ↄ̄ ꝓdictas argr̃ pꝛio
ſiue magis ↄ̄ duo dicta q̄ preſupponunt̃ in his ↄ̄nib⁹ arguit
Māuanus. ¶ Et p̄ ↄ̄ pſupᵐ in 2ᵃ ↄ̄ne. ſ. ꝙ virt⁹ ſit infinitū
remiſſibilis: arguit̃: qꝛ oīs vtus eſt de difficili mobilis: igit̃
nō eſt in infiᵐ remiſſibilis aliq̄ virt⁹. pꝫ ↄña ex ſe: ⁊ an̄s eſt
Phi in ꝑdica¹⁰ q̄litatis. ¶ 2° arguit̃ ↄ̄ pſupᵐ in p̄ ↄ̄ne. ſ. ꝙ Argr̃ 2°
vitiū repugnet vtuti: ⁊ eↄ̄ virtus repugnet vitio: qꝛ poſſe eſt
virtuoſuꝫ eſſe vitioſuꝫ: g̃ nō repugnāt. Tenet ↄña: qꝛ q̄ re-
pugnāt nō ſe cōpatiunt̃. an̄s ꝓbat̃: qꝛ ponat̃ ꝙ ſoꝛ. ſit intē-
perantis ſil' ⁊ puſillanim⁹: ⁊ trāſmuteť ad tēperātiā ipſo re-
manēte puſillanimo: ⁊ ſimus in. a. inſtāti in quo fact⁹ eſt tē-
perat⁹: ⁊ arguit̃ ſic. In. a. inſtanti ſoꝛ. eſt tēperat⁹: g̃ in. a. in-
ſtāti ſoꝛ. eſt vtuoſus. tenet ↄña: a ſpē ad gen⁹: ⁊ tn̄ in eodē i-
ſtāti eſt puſillanim⁹: g̃ eſt vitioſus. tenet ↄña: vt ſup̄. ¶ Ad Ad pᵐ
pᵐ rn̄det ꝙ oīs vt⁹ eſt de difficili mobilis: ⁊ ēt de facili mo-
bilis. pᵐ pꝫ per Phm. 2ᵐ ꝓbat̃: qꝛ oē finite difficile eſt faci
le: ⁊ iō per iſtas dīas facile ⁊ difficile ſiue de facili mobi-
lis ⁊ de difficili mobilis nō dīnt habit⁹ ⁊ diſpō: qꝛ vtraqꝫ
eſt de facili ⁊ de difficili. Et ſic ↄcedit̃ ꝙ in ifinitū remiſſa
diſpō eſt virt⁹: dato ꝙ q̄lꝫ virtus ſit de difficili mobilis: qꝛ
ſic capit̃ virtus ꝓ certa diſpōne repugnāte diſpōni vitio-
ſe rectificāte appetitū: nō tamē determināte certū gradū.
Uerūtn̄ ſi capit̃ virt⁹ alr̃. ſ. ꝓ diſpōne repugnāte diſpōni
vitioſe firma ⁊ itēſa ſub certo gradu vel vltra certū gradū:
tūc dat̃ pᵐ in q̄ ſic: vel vltimū in q̄ nō: ſm variā acceptionē
ei⁹: qꝛ ſi virt⁹ ſit talis diſpō intēſa vltra. c. gradū ⁊ nō ſub. c.
gradu nec citra: tūc dat̃ vltimū in quo nō erit virtuoſus. ſi
ꝟo virt⁹ ſit talis diſpō intēſa ſub. c. gradu: ⁊ vltra. c. gradū:
⁊ nō infra. c. gradū: tūc dat̃ pᵐ ⁊ vltiᵐ. pm⁹ tn̄ modus rn̄dē-
di eſt acutioꝛ: ſꝫ iſte ſcḋs eſt ſenſibilioꝛ: ⁊ iſto 2° mō vtus eſt
de difficili mobilis: ⁊ diſpō eſt de facili mobilis: ⁊ ſic virt⁹
nō eſt in ifiᵐ remiſſibilis. ¶ Ad 2ᵐ ↄcedit̃ vitioſuꝫ eē vtuo Ad 2ᵐ
ſuꝫ: neqꝫ iſti termini opponūt̃ ↄ̄rie vtus ⁊ vitiū. Et rō eſt:
qꝛ meᵐ nō opponit̃ ↄ̄rie extremis: ↄ̄ria enī ſūt q̄ poſita ſub
eodē gn̄e maxie diſtāt adinuicē: ſꝫ meᵐ nō maxie diſtat ab
extremis: q̄re ⁊c̃. qḋlibꝫ tn̄ vitiū alicui vitio bn̄ ↄ̄riūꝫ eſt vt
timiditas audacie inter q̄ duo extrema meᵐ eſt vtus q̄ eſt
fortitudo. Replicat ↄ̄ ſic: īpoſſibile eſt ꝙ albū ſit croceum Inſtan'
vel azurinū: ⁊ ſilr̃ ꝙ nigrū ſit croceū vl' azurinū: g̃ īpoſſe eſt
vitioſū eē vtuoſuꝫ. Tenet ↄña ꝑ ſilitudinē: qꝛ in vtroqꝫ ca
pit̃ mediū ⁊ extremū. ¶ Rn̄det negādo ↄñaꝫ: qꝛ albedo Rn̄ſio.
⁊ nigredo ſūt ſpēs ſpāliſſime: ⁊ ēt rubedo: nō ſic vt⁹ ⁊ vitiū.
Itē nō q̄lꝫ coloꝛ eſt medi⁹ inter duo ꝓpria extrema ſic q̄lꝫ
vtus inter duo vitia. ¶ Ex his facile eſt rn̄dere ſꝫ iſtā opi- Ad ↄ̄niā ꝓ pte affir matiua oī
nionē ad argᵐ in opᵐ. Et ad pᵐ negat̃ an̄s. ſ. ꝙ ad virtutem
nō ſit ꝑ ſe mot⁹: qꝛ vtus eſt q̄litas gradualis: ⁊ ad oēꝫ q̄lita-
tē gradualē pōt eē mot⁹. Et ad Phm dī ꝙ intelligit ꝙ ad
vtutē nō pōt eē mot⁹ ꝑ ſe p̄. ſ. ꝑuitate excluſionis ſic. ſ. ꝙ ſe-
cluſo oī alio motu ꝑticulari in aīali poſſit fieri ſolus mot⁹
ad vtutes: qm̄ vult Phus ꝙ acqſitio vtutū ↄſequat̃ aliquē
motū factū in pte ſenſitiua. Eſt g̃ mot⁹ pus in pte ſenſitiua:
⁊ ꝑ hūc fit mot⁹ ſenſus in pte appetitiua: ⁊ dī mot⁹ conſecu-
tiu⁹ g̃ eſt ad vtutē: ⁊ ꝓbatio Phi nō cōcludit niſi ꝙ cū vir-
tutes ſint ad aliqd non pōt eſſe mot⁹ pncipalr̃ ad illas: ſed
ſecūdario: illud idē concludit ratio ſecunda ⁊ tertia. ¶ Ad
2ᵐ cōcedit̃ ꝙ ſi fiat trāſitus a vitio ad virtutē ꝙ dat̃ pmū
inſtās virtutis ⁊ nō dat̃ vltimū inſtās vitij: quia nō datur
minima diſpō ledēs appetitū. ſi tamē fiat trāſitus a pura
priuatione ad virtutē nō dat̃ pmū inſtans vtutis. ¶ Alia pᵐ pſupᵐ ꝓ via cōi.
eſt opinio cōis ꝓ qua pſupponit̃ pmo: ꝙ virtus ſit q̄litas
de difficili mobilis: pꝫ h̄ a Phō in ꝑdicamēto q̄litatis. vbi

exēpliſicans de habitu qui eſt permanentioꝛ ⁊ diuturnioꝛ dicit: ſicut ſunt ſcie ⁊ vtutes. pōt ēt pbari hoc rōne ſic. ois habit⁹ eſt q̄litas de difficili mobilis: p ph̄m in pᵐ ſpē q̄lita/tis: ſʒ vtus eſt habit⁹: vt pʒ per ph̄m ſcd̄o ethi. diffinientem vtutē ſic: vtus eſt habit⁹ electiu⁹ in mediocritate ꝯſiſtēs: igit̄ vtus eſt q̄litas de difficili mobilis.

2ᵐ ꝑſupᵐ ¶ Preſupponit̄ ſcd̄o: q ſic q̄cūqʒ habit⁹ vitioſus repugnat recte rōni obēti gñare vtutē: ita ⁊ paſſiones appetit⁹ repugnāt rōni recte: ſed oē repugnās alicui ab aliq̄ ꝓportiōe maioris ineq̄litatis agit in illud: q̄re nō dat̄ mim⁹ habit⁹ vitioſus repugnās rōni recte: nec minima paſſio repugnās rōni recte: pʒ ꝑſuppoſitū ex ſe.

3ᵐ ꝑſupᵐ ¶ Preſupponit̄ tertio: q ois for˜ q̄ ex ꝯñti acq̄ritur alicui ſubito: ſubito acq̄rit̄ ⁊ nō ſucceſſiue: pʒ: q: ſolū termi/n⁹ intrīſec⁹ mot˜ ſucceſſiue acq̄rit̄: cū mot⁹ ſit acq̄ſitio partis

ꝯ̄ro re/ſpō ſine. poſt partē illi⁹ for˜ ad quā tēdit 3° phy. ¶ His ꝑſuppoſitis ponit̄ ꝯ̄ riſiua ad q̄ſitū: q quōcūqʒ fiat trāſmutatio ad vir/tutē ſemꝑ dat̄ pᵐ iſtās vtutis. pbat̄: q: trāſmutatio ad vtu/tē vel fit ex ꝑuatione vtutis ad ipſaʒ vtutē: vel ex habitu vi/tioſo ꝯ̄rio vtuti ad ipſam vtutē: ſʒ vtroqʒ mō dat̄ pᵐ inſtās vtutis: ḡ ⁊c̄. pʒ ꝯña cū maioꝛi. minoꝛ pbat̄: q: ſi fiat trāſmu/tatio p⁹ mō: taʒ p gñat̄ vtus q̄ꝫ p corrūpunt̄ paſſiones repu/gnātes rōni: ſʒ in corruptiōe taliū paſſionū appetit⁹ nō dat̄ vlᵐ: q: nō dat̄ mima paſſio repugnās rōni p ſcd̄ʒ ꝑſupᵐ. igit̄ nō dat̄ pᵐ nō eē paſſionū appetit⁹: ſʒ illud idē iſtās eſt pᵐ inſtās eē vtutis ex quo non ꝑius corrūpunt̄ paſſiones q̄ꝫ vtus gñet: q̄re ⁊c̄. Si vo fiat trāſmutatio ad vtuteʒ 2° mō. taʒ p gñat̄ vtus q̄ꝫ p corrūpit̄ habit⁹ vitioſus: ſʒ in tali cor/ruptione nō dat̄ vltmū inſtās vitij: q: nō dat̄ minimū vi/tiū repugnās rōni: igit̄ dat̄ pᵐ nō eſſe vitij: ſʒ illud eſt pᵐ in/ſtās vtutis cū eque cito gñet̄ vtus ſicut corrūpit̄ vitiuʒ: q̄/re ⁊c̄. ¶ 2° pbat̄ eadē ꝯ̄ ſic: q̄libʒ vtus certū gradū intēſio/nis ſibi limitat cū ſit q̄litas de difficili mobilis p pᵐ ꝑſup/poſitū: ſʒ cuiuſlibʒ gradus intēſionis dat̄ pᵐ inſtās eſſe. igit̄ cuiuſlibʒ vtutis dat̄ pᵐ inſtās eſſe. ¶ 3° pbat̄ eadē ꝯ̄ ſic: ois for⁹ que acq̄rit̄ ex ꝯñti ſubito acq̄rit̄ p tertiū ꝑſuppoſitū: ſʒ

T. c. 19. vtus ex ꝯñti acq̄rit̄ per ph̄m 7° phy. q: acq̄rit̄ per altera/tionē factā in alio. ſ. in paſſionib⁹ ipſius appetit⁹: igit̄ ſubi/

ꝯ̄ ſuprius dicta argˀ primo. to acq̄rit̄ virt⁹: ⁊ ꝯ̄r in inſtāti. ¶ Contra has tres pbatio/nes q̄s forte inſtabit: ⁊ p ꝯ̄ p̄mā ſic: q: ſi taʒ p gñant̄ vtutes q̄ꝫ p corrūpunt̄ paſſiones appetit⁹. ſeq̄t̄ q vtutes ſunt trā/q̄llitates animi purgantes aīaʒ a paſſionib⁹ ⁊ ipaſſibili/tates: vt dixerūt Stoici: pʒ ꝯña ex ſe. ꝯñs ꝯ̄ ph̄m 2° ethi. q̄ vult q vtutes mediocritates q̄dā paſſionū ſūt ⁊ nō abyci/entes oino paſſiones: de his vtutib⁹ loquoꝛ: q̄ ſunt circa affe/

Argˀ 2° ctus: q̄re ⁊c̄. ¶ Cōtra ſcd̄am pbationē arguit̄ ſic. q: ſi vir/tus limitat ſibi certū gradū intēſionis ⁊ ſubito acq̄rat̄: ſeq̄t̄ q aliq̄ totalis latitudo ſubito acq̄ret̄. pʒ ꝯña. ꝯñs eſt fſm: q: ois q̄litas gradualis pōt eſſe termin⁹ alterationis: pʒ: q: pōt acq̄ri alicui ſubito ⁊ nō niſi per alterationē: ſʒ terminus alterationis partibiliter ⁊ ſucceſſiue acq̄rit̄: pʒ: q: mot⁹ eſt acq̄ſitio partis poſt partē illius ad quod tēdit: igit̄ omnis

Argˀ 3° q̄litas gradualis partibiliter ⁊ ſucceſſiue acq̄rit̄. ¶ Cōtra tertiā arguit̄ ſic. q: ſi qd̄ ex ꝯñti acq̄rit̄ ſubito acq̄rit̄ ⁊ non ſucceſſiue. ſeq̄t̄ q q̄litates ſcd̄e vt colores ⁊ ſapores ſubito acq̄rantur ⁊ nō ſucceſſiue. pʒ ꝯña: q: acq̄runt̄ per trāſmuta/tionē factā in q̄litatib⁹ p̄mis. ꝯñs tamē eſt falſuʒ: q: ad q̄li/tates oēs tertie ſpēi eſt per ſe alteratio 7° phy. ⁊ ꝯ̄r ſunt p

Ad pᵐ ſe ſucceſſiue acquiſibiles. ¶ Rñdet̄ ad pᵐ: ⁊ dī q cū vir/tutes ſunt moderatrices paſſionū nō vident̄ extinguere eas oino: ſed eas ad mediocritatē redigere: q̄re ſolū corrūpunt̄ ſm ph̄m paſſiones repugnantes rōni an̄ gñōnē virtutis: nō aūt oēs. ſm vo ſtoicos oēs corrūpunt̄: quare ad formā argumēti negat̄ ꝯña: q ſequat̄ vtutes eſſe trāq̄llitates ani/mi ⁊ ipaſſibilitates: q: h̄ ſeq̄ret̄. ſi oēs paſſiones corrūpe/rētur q nō ꝯcedit̄: nō aūt ſeq̄t̄ ſi aliq̄ corrūpant̄ ⁊ aliq̄

Ad 2ᵐ nō. ¶ Ad ſcd̄m dī q in duob⁹ caſib⁹: tñ ꝯtingit formā gra/dualē ſubito acq̄ri ſubito ⁊ nō ſucceſſiue. p⁹ qñ ſubʒ eſt in vl/tima diſpōne ad formā recipiēdā ſicut eſt aer reſpectu lu/minis ⁊ intell̄s reſpectu ſcie: q: tūc per ſolā ꝑſentiā agentis ſine alteratione ſubm̄ recipit formā: ſi nō ſit ei aliqd̄ impe/dimētū. Or ſi eſſet req̄rit̄ pri⁹ mutatio per accñs qua remo/uet̄ impedimētū: ſicut ſi clauſio feneſtre prohiberet lumē recipi in aere: req̄ritur prius apertio feneſtre. Silr cum intellect⁹ nō intelligat ſine phātaſmate: opʒ prius alterare ſenſuʒ ad recipiēdū phātaſma: ⁊ ſic remouet̄ ipedimētū in/tellect⁹. ¶ Scd̄o ſubito acq̄rit̄ forma gradualis qñ acq̄ri/tur ex ꝯñti. ſ. per alterationē factā in alio: ita q talis forma nō terminet intrinſece talē alterationē: ſʒ extrinſece tñ: ſic forma ſubalis acq̄rit̄ per alterationē factā in q̄litatib⁹ pri/mis: ⁊ virtus moralis acq̄rit̄ p alterationē factā in paſſio/nib⁹ appetit⁹ ſenſitiui. ¶ Quare ad formā argumēti ꝯcedi/tur ꝯñtia: ⁊ ꝯñs. ſ. q aliq̄ latitudo for˜ ſubito acq̄rat̄. ¶ Et ad pbationeʒ negat̄ q ois q̄litas poſſit eſſe termin⁹ per ſe alterationis. ſ. tāq̄ʒ termin⁹ intrinſecus alterationis: ſʒ ſolū q̄litates tertie ſpēi per ph̄ʒ 7° phy.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dicit̄ q illud qd̄ acq̄rit̄ ſolū ex ꝯñti. ſ. per alterationē factā in alio ſubito acq̄rit̄ ⁊ nō ſucceſſiue: ſic aūt vtutes ⁊ ſcie acq̄runt̄: q̄re ſo/lū ſubito acq̄runt̄ ⁊ nō ſucceſſiue: ſʒ q̄litates vo ſcd̄e vt co/lores ⁊ ſapores nō ſolū acq̄runt̄ ex ꝯñti. ſ. per mutationē fa/ctā in q̄litatib⁹ p̄mis: ſʒ ēt per alterationē factaʒ in eis: q̄re ſucceſſiue acq̄ri ꝯtingūt: tñ ex ꝯñti acq̄runt̄ ſubito acq̄/runt̄ ⁊ nō ſucceſſiue. Et ſi forte nō acq̄runt̄ ſine alteratiōe alteri⁹ ſubito acq̄runt̄.

Ad p̄mā pro gˀ ne gatiua ei ¶ Ex his pʒ riſio ad argu˜ i pn° q̄/ſtiōis facta. Ad pᵐ admittit̄ ꝑſuppoſituʒ. ſ. q vtus ſit bona diſpō rectificās appetitū ad bn̄ operādū. Ad argᵐ vo nega/tur q q̄cūqʒ q̄s habuerit virtutē ſub certo gradu intēſio/nis prius habuerit eaʒ ſub remiſſioꝛi gradu. Et ad pbatio/nē cū dī q alr ſeq̄tur q aliqua totalis latitudo forme ſubi/

Ad 2ᵐ to acq̄rat̄: ꝯcedit̄ ꝯña ⁊ ꝯñs: vt dictū eſt. ¶ Ad ſcd̄m nega/tur ꝯña. ſ. q daret̄ remiſſiſſima diſpō potēs rectificare ap/petitū. Et ad pbationē cū dicis. ſimus ḡ in p inſtanti virtu/tis ſi dat̄: ⁊ q̄ro vtrū ſit remiſſiſſima aut nō: admitto to/tū. ¶ Et dico q nō ē remiſſiſſima: q: nō dat̄ remiſſiſſima diſpō potēs rectificare appetitū. ⁊ rō eſt: q: ſi poteſt rectifi/care apetitū agit in eū a ꝓportione maioris inequalitatis: q̄re maioꝛ ea pōt rectificare appetitū. Et cū tu infers: igit̄ prius fuit remiſſioꝛ. negat̄ ꝯña: q: illa tota ſimul fuit ſubi/to acq̄ſita: ſi aūt ſucceſſiue acq̄reret̄ bene ſequeret̄ q prius fuiſſet remiſſioꝛ: q̄re ⁊c̄.

p⁹ difficul tas dicta. Affirma tiue argˀ ¶ Circa dicta occurrunt aliq̄ diffi/cultates. Pria difficultas ē de mō gñōnis vtutis. ſ. an gñet̄ ſucceſſiue. ſ. p partē poſt ptē: an ſubito. ¶ Et arguit̄ q ſuc/ceſſiue gñat̄ p via Dāiani: q: ſucceſſiue corrūpunt̄ diſ/pōnes ſiue paſſiones repugnantes rōni recte ⁊ virtuti: igit̄ ſucceſſiue gñat̄ virt⁹. Tenet ꝯña: q: ſi vnū ꝯ̄riuʒ ſucceſſiue corrūpit̄ reliquū ſucceſſiue gñatur. añs pbat̄: q: cum tales paſſiones corrūpantur ex frequētatis actib⁹ ex q̄bus gñat̄ virtus ſcd̄o ethi. aut ergo q̄libet act⁹ corrūpit aliquid de il/lis paſſionib⁹: aut aliq̄s ſic: ⁊ aliquis nō. ſi dicit̄ pᵐ habet̄ i/tentū. ſi dicit̄ ſcd̄m, nō eſt rōnabile q aliquis actus corrū/pat aliquid: ⁊ alius nō. Niſi forte dicat̄ q vltim⁹ actus cor/rūpit magis pp maiorē diſpōnem: ſed hoc dato: ſeq̄t̄ q vnus act⁹ generabit virtutē ꝯ̄ ph̄ʒ ſcd̄o ethi. dicentē: q ex multis actib⁹ gñatur virtus ⁊ nō ex vno tñ.

[illegible] ¶ In oppo/ſitū arguit̄ ſic pro via cōi q virtus gñet̄ ſubito ⁊ nō ſucceſ/ſiue: q: virtus eſt q̄litas de difficili mobilis: per ph̄m: igit̄ virtus eſt q̄litas limitās ſibi certū gradū intēſionis. Tenet ꝯñtia: q: fixio forme in ſubiecto nō eſt niſi pp intenſionem eius: habitus enim non eſt fixioꝛ diſpoſitione: niſi q: inten/ſioꝛ eſt: ſed quilibet gradus limitat⁹ ſubito inducit̄: igitur quelibet virtus ſubito inducitur: ⁊ non ſucceſſiue. ¶ De

op'. Mã ruani. boc ſũt due opiones. Una eſt Mãruani dicẽtis: ꝙ v̾tus ſuc
ceſſiue gñat: ſicut q̃lz for² gradualis. ℂ Ad rõnẽ in oppõm
Ad rõnez p̄ pte ne. negat̃ ꝯña illa v̾tus eſt q̃litas difficile mobilis: igit̃ limitat
gatiua dr. ſibi certũ gradũ intẽſionis: q2 de rõne v̾tutis ſolũ eſt ꝙ re
pugnet diſpõni vitioſe ⁊ rectificet appetitũ: ſ3 nõ qð limi
tat ſibi certũ gradũ intẽſionis. Ad ꝓbationẽ negat̃ ꝙ fixio
for⁹ in ſubto ſit ſolũ extẽſione forme: imo ẽt eſt ex diſpõne
ſubiecti: q2 idẽ grad⁹ caloris in ferro ignito ⁊ ſtuppa ignita:
fixior eſt in ferro q̃3 in ſtuppa: q̃re nõ eſt ex itẽſione forme.
Opi. cõis ℂ Alia eſt opio cõis dicẽs ꝙ v̾tus ſubito acq̃rit̃ ⁊ nõ ſuc
ceſſiue. Tũ q2 limitat ſibi certũ gradũ intẽſionis: Tũ q2 ex
ꝯñti acq̃rit̃. ℂ Ad rõnẽ in oppõm põt negari añs. ſ. ꝙ ſucceſ
Ad rõnez p̄ pte affir ſiue corrũpant̃ diſpões ſiue paſſiones repugnantes rõni
matiua dr. recte ⁊ v̾tuti: q2 ſicut in cauatione lapidis a guttis aq̃ cadẽ
tib⁹: ſola vltima gutta cauat lapidẽ: ⁊ alie diſponunt: ſic in
corruptione paſſionũ appetit⁹ ſola vltima operatio v̾tuoſa
corrũpit paſſionẽ: ⁊ alie diſponunt. Et ad rõnẽ cũ infert: g̃
vna ſola opatio gñabit virtutẽ ſicut vna ſola operatio cor
rũpit paſſiones. negat̃ ꝯña: q2 vna ſola nõ eſt ſufficiẽs p̱ ſe
Rñ° 2°. corrũpere: ſ3 mediantib⁹ alijs. ℂ Uel aliter dr ⁊ meli⁹ ne
gãdo ꝯñam admiſſo añte: q2 l3 paſſiones ſucceſſiue corrũ
pant̃ nõ op3 ꝙ virt⁹ ſucceſſiue acq̃rat̃: q̃ñ nec v̾tus nec ali
q̃d v̾tutis pt ſtare cũ paſſione repugnãte rõni. Et ad ꝓba
tionẽ negat̃ ꝙ paſſiones ſint ꝓprie ꝯrie virtuti: q2 ꝯtraria
ſunt que poſita ſub eodẽ gñe maxime diſtant ⁊c. q̃liter nõ
Peti. p° ſunt iſta. ℂ Et ſi q̃reres: q̃re ex vno actu non põt generari
v̾tus cũ ex vno actu generet̃ ſcia. ſ. ex demõſtratione: ⁊ eo
maxime cũ vnus actus poſſit eſſe ita intẽſus ꝙ equalet vir
Rñſio. tualiter multis actib⁹. ℂ Rñdet̃ ꝙ cã eſt: q2 intellect⁹ eſt
in vltima diſpõne ad recipiẽdũ ſcientiã: iõ vnus actus ſuf
ficit generare ſciã in eo: ſed appetitus nõ eſt in vltima diſ
põne ad recipiẽdũ virtutes: q2 habet multas paſſiones re
pugnãtes. ℂ Et ad aliud qð addit̃ dr: ꝙ vnus actus q̃tũ
cũq3 intẽſus nõ põt equiualere multis actibus ſufficienti
bus generare virtutẽ: ꝙ ſi poſſet per virtutẽ diuinam illis
Peti. 2° equalere: poſſet gñare virtutẽ. ℂ Et ſi diceres: q̃re ergo ex
vno actu augmẽtat̃ virtus: ſi ex vno actu nõ põt generari
Rñſio. virtus. ℂ Rñdet̃ negando ꝙ ex vno actu tãtũ augmẽtet̃
virtus: ſ3 ex multis augmẽtat̃: q̃libet tñ actus auget vl diſ
ponit ad augmẽtũ ſi ſit ſimilis virtuti nõ ſolum ſm q̃li
tatẽ: ſ3 ſm modũ participationis: ⁊ eius intẽſio ſuperexcedat
Rñ° 2° intẽſionẽ habit⁹. ℂ Dicit̃ ẽt ꝙ admiſſo aſſumpto cã diuer
ſitatis eſt: q2 in augmẽtatione nõ reperit̃ repugnans in ap
Peti. 3° petitu ſicut in gñõne. ℂ Et ſi diceres: q̃re ex vno actu cor
rũpit̃ virtus: q2 ꝓpter ſemel delinquere corrupta eſt v̾tus:
Rñſio. ⁊ tñ ex vno actu nõ gñatur virtus. ℂ Rñdet̃ ꝙ l3 ex vno
actu virtuoſe corrumpat̃ virtus inq̃ñtũ meritoria: q2 per
illũ actũ tollit̃ grã: tñ nõ corrumpit̃ virtus moralis ex vno
2ª difficul actu: q2 virtus eſt habitus de difficili mobilis. ℂ Scða dif
tas õncra. ficultas eſt de mõ augmẽtãdi virtutẽ. ſ. an augmẽtatio vir
Affirmat. tutis fiat per additionẽ gradus ad gradũ. ℂ Et arguit̃ ꝙ
de argui. ſic: q2 i augmẽtatiõe q̃ntitatis nõ fit augmẽtũ niſi p̱ additio
nẽ quãtitatis ad p̄exiſtẽtẽ quãtitatẽ: igit̃ ⁊ in augmẽtatione
forme nõ fit augmentũ niſi per additionẽ gradus forma
lis ad gradũ p̄exiſtentẽ. tenet ꝯña: q2 trãſlatũ eſt nomẽ au
T. c. 31. gmẽti a q̃ntitate corporali ad alias formas que intẽdunt̃: ⁊
añs eſt p̄hi primo de gñõne dicẽtis. Eſt eñi augmẽtũ p̄exi
Negatiue ſtẽti quãtitati additamẽtũ. ℂ In oppõm arguit̃: q2 ſi in for
arguitur. mis que intendunt̃ fieret augmẽtatio forme per additionẽ
gradus formalis ad gradũ p̄exiſtentẽ: ſeq̃ret̃ ꝙ in oĩ tali
augmẽtatione forma variaret̃ ſm ſpeciẽ. ꝯñs eſt inconue
T. c. 10. niẽs. ꝓbat̃ ꝯña: q2 9° metaph. dicit p̄hs ꝙ forme ſunt ſicut
numeri: ſed per quãcũq3 additionẽ factã ipſi nũo variat̃
ſpecies numeri: igit̃ per additionẽ factã ipſi forme variat̃
ſpecies forme. ℂ De hoc ſunt opiniones ꝯrie. Opinio mo

dernor̃ eſt ꝙ in formis que intẽdunt̃ ⁊ remittunt̃ intenſio Opi. mo der.
forme ſiue augmẽtatio forme: qð idẽ eſt: fit per additionẽ
partis formalis ad partẽ formalẽ. Et hec opinio bipartita
eſt: q2 maior pars dicit ꝙ intẽſio fit per additionẽ partis
formalis ad partẽ formalẽ vtraq3 remanẽte: ⁊ cũ his tenet
Mãruan⁹. ℂ Alij v̾o dicunt ꝙ intẽſio fit per additionẽ
partis formalis ⁊c. Sed nõ vtraq3 remanẽte: q2 in aduẽtu
poſterioris ſp̄ corrũpit̃ prior gradus: ⁊ cũ his tenet Bur
leus. ℂ Rõ Mãruani eſt: q2 oẽ qð corrumpit̃ vel corrũ
pit̃ a ſuo ꝯrio: vel ad corruptionẽ ſubi vel ad remotionẽ
agẽtis a quo depẽdet in ꝯſeruari: ſ3 gradus p̄exiſtẽs forme
in aduẽtu poſterioris nõ corrũpit̃ a ꝯrio: q2 gradus poſte
rior nõ ꝯrariet̃ ei: nec corrumpit̃ per corruptionẽ ſubti: quia
ſubiectũ remanet: nec corrũpit̃ per remotionẽ cãe ꝯſeruã
T. c. 15. tis vt p3: igit̃ nullo modo corrũpit̃. ℂ Ratio v̾o Burlei
eſt: q2 dr 5° metaphy. ſpecie differũt quecũq3 in eodẽ ſubie
cto exiſtẽtia differentiã hñt: igit̃ plures gradus forme non
ſe cõpatiunt̃ adinuicẽ. ℂ Ad hoc diceret alius ꝙ p̄hs in
tẽdit ꝙ accidẽtia que ſunt in eodẽ ſubiecto differũt ſpecie:
ſi nõ ꝯſtituit̃ aliq̃d vnũ ex illis: modo ex gradib⁹ forme fit
vna totalis forma: q̃re ⁊c. ℂ Ad aliaz diceret Burleus ꝙ
gradus p̄exiſtẽs corrũpit̃ in aduentu alteri⁹ ꝓp̄ incõpoſſi
bilitatẽ quã h3 cũ illo: q2 duo gradus eiuſdẽ ſpeciei nõ pñt
ſtare in eodẽ ſubiecto. ℂ Ad rõnes v̾o alterius opinionis
p̄ncipalis dr ꝙ forma abſtracta põt dupliciter ꝯſiderari:
vno mõ ſm gradũ ſpecificũ ⁊ eſſentialẽ. ſ. vt p̄ſcindit a ſup
poſitis. Alio modo põt ꝯſiderari ſm gradus indiuiduales
⁊ accidẽtales quos h3 in ſuppoſitis. Primo mõ forma nõ
intẽdit̃ nec remittit̃ ⁊ ſic for⁹ ſunt ſicut numeri. Scðo mo
do forma intẽdit̃ per additionẽ taliũ graduũ accidẽtaliũ:
Opi. cõis ⁊ ſic nõ variat̃ ſpecies. Et p̄ modo forma nõ ſuſcipit magis
⁊ minus. Scðo mõ ſic. ℂ Alia opinio cõis dicit ꝙ augmẽ
tatio ⁊ diminutio in formis que intẽdunt̃ ⁊ remittunt̃ non
eſt ex parte forme ſ3 ſe ꝯſiderate: ſ3 ex diuerſa p̄ticipatio
ne ſubiecti: ⁊ iõ hõ augmẽtũ nõ fit per additionẽ forme ad
formã: ſed p̱ h̾ qui ſubiectũ magis vel min⁹ participat talẽ
formã: q2 ſicut per agens qð eſt actu fit aliq̃d actu calidũ
q̃ſi de nouo incipiẽs participare formã: nõ ꝙ fiat ipſa for⁹:
vt ꝓbat̃ 7° metaphy. ita p̱ actionẽ intẽſiorẽ ipſius agentis
efficit̃ magis calidũ tanq̃3 perfectius participãs formã: non
tanq̃3 forme aliq̃d addat̃. ℂ Et h̾ opio bipartita eſt: q2 q̃
dã dicunt vl'r ꝙ nulla forma que dr intẽdi vel remitti di
cit̃ augeri per additionẽ forme ad ipſaz: ſed tñ per habi
tudinẽ ad ſubiectũ qð informat: q2 nulla talis ex ſe ſuſcipit
magis ⁊ min⁹: ſ3 in ordine ad ſubiectũ: iuxta illud p̄hi in p̄
dicamẽto qualitatis: q̃litas nõ ſuſcipit magis nec minus ſ3
q̃le: ⁊ iuxta illud: forma eſt in ſimplici ⁊ inuariabili eſſentia
ꝯſiſtens. ℂ Alij v̾o ex quib⁹ eſt Thomas: dicũt ꝙ l3 in for
mis corporalibus nõ multũ videat̃ fieri augmẽtũ per ad
ditionẽ forme: ſed ſolũ p̱ participationẽ ſubiecti: tñ in for
mis ſpũalib⁹ põt fieri augmẽtũ per additionẽ forme ⁊ per
participationẽ ſubiecti: ſic enim ſcia auget̃ ⁊ virt⁹. Et no
tanter dr in p̄ma parte nõ multũ: q2 ẽt aliq̃ñ in formis cor
poralib⁹ fit augmẽtũ forme per additionẽ forme ſed raro:
ſic eñi auget̃ motus pro forma diminuta: q2 ei addit̃ aliq̃d
ſm tps in q̃ eſt: ⁊ ſm viã per quã eſt: ⁊ tñ manet eadẽ ſpẽs
ꝓp̄ vnitatẽ termini ad quẽ auget̃. ẽt ſm p̄ticipationẽ ſubiecti
hec Thomas ſcða ſcðe. ℂ Ad rationẽ v̾o alterius opinio
nis p̄ncipalis cũ dicit̃ ꝙ ſicut augmentatio fit in quãtitate
per additionẽ quãtitatis: ita in qualitate per additionem
qualitatis: dicit̃ ꝙ ſilitudo valet quãtũ ad denominationẽ ſu
biecti. ſ3 nõ q̃ntũ ad additionẽ forme. q2 cũ q̃litas ſit indiui
ſibilis nõ põt fieri ſibi additio ſed quãtitati ſicut cũ ſit diuiſi
p° peti° bilis. ℂ Et ſi q̃reres. q̃re ſi v̾tus itẽdit̃ dicit̃ ſtare in medio
critate cũ aliq̃ñ ſit ſupra medietatẽ latitudinis. ℂ Rñdet̃

ꝙ dicit ſtare in medio affectionũ ⁊ opationũ que ſunt inter ſuperabũdantiã ⁊ defectũ.⁊ nõ accipit mediũ hᵉ per reſpe-
2ᵐ peti°. ctũ ad latitudinẽ.¶ Et ſi diceres.quare difficilius eſt attin-
gere mediũ ꝙ̃ extremũ cũ vnũ extremũ ſit magis diſtans.
Rñſio. ¶ Rñdeť ꝙ mediũ rõnis eſt illud qd̃ difficiliꝰ attingiť ꝙ̃
3ᵐ peti°. extremũ:⁊ nõ mediũ rei.¶ Et ſi diceres.q̃re virtꝰ eſt per-
manẽtioꝛ ſcia cũ ſcia hẽat ſubm incoꝛruptibile.ſ.intellectũ
poſſem ⁊ vtus hẽat ſubm coꝛruptibile.ſ.appetitũ ſenſitiuũ.
Rñſio. ¶ Rñdeť ꝙ vtꝰ dĩ pmanẽtioꝛ q̃tũ ad vſũ.qꝛ magꝭ aſſidue
vtimur vtute ꝙ̃ ſcia:Et hec de iſta qõne ſufficiãt. Qõ.IX.

Negatiue argⁱ pño — Utrum deť pmũ inſtãs in quo foꝛ.erit ſanus.¶ Et argⁱ ꝙ nõ argumentis Mdiani.Et p̃ vbi qs muteť ab egritudine in ſanitatẽ.qꝛ ſi ſit dare pᵐ inſtãs ſanitatis:ſit.a.il-
lud pᵐ inſtãs.b.ſanitatis.Et arguiť ɔ̃ ſic.b.ſani-
tas pficit opatiões nãles:igiť ſᵐ aliquã ꝓpoꝛtionẽ agit p-
ficiẽdo.⁊ p ɔ̃ñs remiſſioꝛ eſt potẽs pficere.ſed imediate añ
a.inſtãs fuit in infinitũ parũ remiſſioꝛ ꝙ̃ in .a.inſtãti.igitur
imediate añ.a.inſtãs fuit potẽs pficere.pꝫ ɔ̃ña cũ maioꝛi.
minoꝛ pbať:qꝛ alr ſeq̃reť ꝙ aliq̃ totalis latitudo eſſet ſubi-
to ꝓducta:qd̃ eſt incõueniens.¶ Itẽ.b.ſanitas in.a.inſtãti
eſt ſub certo gradu intẽſionis.igitur imediate ante hoc fuit
ſub remiſſioꝛi.pꝫ ɔ̃ña:qꝛ nulla latitudo ſubito acquiriť.⁊ ſi
ſic ergo.a.nõ eſt pmũ inſtãs.¶ Itẽ.b.ſanitas eſt in infiᵐ re-
miſſibilis.ergo.a.nõ eſt pᵐ inſtãs eius.pꝫ ɔ̃ña:qꝛ ſi.a.eſt pᵐ
inſtãs eiꝰ.aut.b.eſt remiſſiſſima ſanitas:aut nõ.ſi ſic nõ eſt
in infiᵐ remiſſibilis.ſi nõ:aut imediate ante hoc inſtãs fuit
aut nõ.ſi ſic.hoc nõ eſt pᵐ inſtãs eiꝰ.ſi non talis latitudo eſt
Argⁱ 2° ſubito acq̃ſita:qd̃ eſt incõueniẽs.¶ 2° pĉipalr argⁱ ꝙ nõ
dať pᵐ inſtãs ſanitatis vbi quis muteť a pura puatiõe ſani-
tatis in ſanitatẽ:puta per inceptionẽ aialis.Et argⁱ ſic.non
dať pᵐ inſtãs foꝛme aialis.ergo nõ dať pmũ inſtãs ſanita-
tis aialis.pꝫ ɔ̃ña:qꝛ nõ pus eſt aial ꝙ̃ ſit ſanũ:⁊ cõ.añs pba-
tur:qꝛ nõ pus foꝛma eſt ꝙ̃ infoꝛmet.ſed nõ dať pmũ inſtãs
in quo foꝛma infoꝛmat:qꝛ ſucceſſiue ifoꝛmat ſicut ſucceſſi-
Affirmatiue arⁱ p° ue coꝛrũpiť foꝛma pcedẽs rõne diſpõnũ ſucceſſiue coꝛru-
ptarũ.q̃re ⁊c̃.¶ In oppᵐ arguiť.⁊ p̃ ꝙ ſi fuerit trãſitus ab
egritudine in ſanitatẽ ꝙ deť pmũ iſtãs ſanitatis.Et arguiť
ſic.nõ dať vltimũ inſtãs egritudinis.igitur dať pmũ inſtãs
ſanitatis.Tenet ɔ̃ña:qꝛ q̃ñdocũq; non dať vltimum foꝛ-
me pcedentis:datur pmũ foꝛme ſequẽtis.añs probatur:
qꝛ ſi nõ.da oppᵐ.ſ.ꝙ deť vltimũ inſtãs egritudinis.⁊ ſit.a.
vltimũ inſtãs.b.egritudis.Et arť.ſic.b.egritudo in.a.inſtãti
ledit opatiões.igiť ſᵐ aliq̃ ꝓpoꝛtionẽ ledit.⁊ per ɔ̃ñs im-
mediate poſt.a.inſtãs ledet.pꝫ ɔ̃ña:qꝛ aliter totalis latitu-
Argⁱ 2° do egritudinis ſubito deꝑderet.¶ 2° argⁱ.ꝙ vbi fiat trãſi-
tus a pura puatiõe ſanitatis ad ipam ſanitatẽ puta per ice-
ptionẽ aialis:ꝙ deť pᵐ iſtãs eius.¶ Et argⁱ ſic.dať pmũ i-
ſtans foꝛme aialis.igiť dať primũ inſtãs ſanitatis aialis.pꝫ
ɔ̃ña.⁊ añs pbať:qꝛ foꝛma ſubalis ſubito inducit.igiť in in-
pᵐ ſſupᵐ p opini. Mdiani ſtãti.⁊ per ɔ̃ñs dať primũ inſtans eius.¶ In hac mã ſunt
due opiones.Una eſt Mdiani.¶ Pro qua pſupponiť p̃
ꝙ ille terminꝰ ſanitas,ſignificat idẽ qd̃ diſpõ coꝛpis viuen-
tis a qua opatio nãlis ꝓuenit vel eſt apta nata ꝓuenire nõ
leſa.egritudo v̄o eſt diſpõ viuentis a qua opatio leſa ꝓue-
2ᵐ ſſupᵐ nit.⁊ ſic nihil cadit mediũ inter ſanitatẽ ⁊ egritudinẽ.¶ 2°
pſupponiť ꝙ duplr põt fieri tranſitꝰ ad ſanitatẽ.Uno mõ
a ɔ̃rio.puta ab egritudine ad ſanitatẽ.Alio mõ a pura pua-
tione ſanitatis.ſ.p inceptionẽ aialis.¶ His pſuppoſitis
pᵃ ɔ̃ ponunť due cõcluſiones riſiue ad queſitũ.Pria cõcluſio.
Si fiat trãſitus ad ſanitatẽ a ſuo ɔ̃rio dať pmũ iſtãs ſanita-
tis.pbať ɔcluſio:qꝛ nõ dať vltimũ inſtãs egritudis:cũ nõ
deť mĩma leſio.igiť dať pᵐ inſtãs ſanitatis.Silr ſi fiat trã-
ſitus a ſanitate in egritudinem dať vltᵐ inſtãs ſanitatis:qꝛ
nõ dať pmũ inſtãs egritudis cũ nõ deť mĩma leſio.dať er-
go pmũ nõ eſſe egritudis ⁊ vltimũ nõ eſſe eiꝰ.q̃re dať pmũ
eſſe ſanitatis ⁊ vltimũ eſſe eiꝰ in tali trãſmutatiõe.¶ 2ᵃ ɔ̃. 2ᵃ ɔ̃
Si fiat trãſitus ad ſanitatẽ a pura eiꝰ puatiõe:nõ dať pmũ
inſtans ſanitatis.pbať ɔ̃ña:qꝛ iſto mõ tã p̃ icipit ſanitas ꝙ̃
pmo incipit eſſe aial.ſꝫ nõ dať pᵐ iſtãs eſſe aialis.vt ſupra
ꝓbatũ eſt ſᵐ hãc viã.igiť nõ dať pᵐ iſtãs ſanitatis.¶ Ad-
dit tñ ꝙ ſᵐ medicos alr diffiniunť iſti termini:qꝛ iter ſani-
tatẽ ⁊ egritudinẽ ponũt mediũ.ſ.neutralitatẽ.Et iõ dicunt
ꝙ egritudo eſt diſpõ a q̃ opatio ꝓuenit vel eſt apta ꝓueni-
re ſenſibilr leſa.Sanitas v̄o eſt diſpõ a qua ꝓuenit opatio
nãlis nõ leſa.neutralitas v̄o eſt diſpõ a qua ꝓuenit opatio
nãlis inſenſibilr leſa.¶ Et tũc dĩ vt pus.ꝙ cũ ſit dare pri-
mũ ⁊ vltimũ inſtãs ſanitatis:ꝙ dať pmũ nõ eſſe neutralita-
tis:quã imediate ſequiť ſanitas:⁊ dať vltimũ non eſſe neu-
tralitatis quã imediate pceſſit ſanitas.Et cũ egritudinis nõ
ſit dare primũ nec vltᵐ inſtãs:tunc neutralitatis dať pmũ
inſtãs eſſe:quã imediate pceſſit egritudo.⁊ neutralitatis da-
tur vltimũ iſtãs eſſe quã imediate ſequiť egritudo.¶ Et ſi ɔ̃ dicta ſecũ peti° ɔ aſ primo.
arguiť ɔ̃ dicta qꝛ ex dictis ſequiť.ꝙ idem coꝛpus ſit ſanũ ⁊
egrũ.ɔ̃ñs falſuꝫ eſt.probať ɔ̃ña:qꝛ dictũ eſt ꝙ egritudo eſt
diſpõ ex q̃ ꝓuenit opatio leſa.ſꝫ cũ poſſit eſſe leſio in tripli-
ci nã ſᵐ medicos.ſ.in cõplone.cõpõne.⁊ vnitate.ſtat ꝙ ſit
leſio in vna nã ⁊ in alijs nõ.q̃re ſtat ꝙ ſit ſanũ in cõplexio-
ne ⁊ egrũ in cõpõne.q̃re idẽ ſimᶦ erit ſanũ ⁊ egrũ.¶ Itẽ ſeq- Argⁱ 2°
tur ex dictis ꝙ aliq̃ erit remiſſiſſima ſanitas.⁊ ꝙ latitudo
ſanitatis in ex̃mo remiſſioꝛi terminať incluſiue.ɔ̃ñs eſt fal-
ſum.pbať ɔ̃ña:qꝛ dictũ eſt ꝙ dať pmũ inſtãs ſanitatis.ſed
q̃cũq; ſanitas ſigneť in pmo inſtãti:illa eſt remiſſiſſima:qꝛ
ante illud nõ fuit.alr eñi aliq̃ totalis latitudo ſanitatis ſubi-
to eſſet acq̃ſita.q̃re ⁊c̃.⁊ cũ ille gradus ſanitatis nõ ſit in la-
titudine neutralitatis nec egritudis:ſequiť ꝙ eſt in latitudi-
ne ſanitatis.q̃re latitudo ſanitatis includit illuꝫ ⁊ nullũ re-
miſſioꝛẽ.¶ Rñr ad pmũ ɔcedẽdo ꝙ ſanũ in cõplone eſt Ad pᵐ
egrũ in cõpõne vel ſaltẽ ſtat ſic eſſe:ſꝫ negať ɔ̃ña cũ inferť.
q̃ idẽ erit ſimᶦ ſanuꝫ ⁊ egrũ:qꝛ nõ denolať ſimplr coꝛpꝰ ſanũ
niſi ſit ſanũ in oibus naturis.¶ Ad 2ᵐ ɔcediť ɔ̃ña ⁊ ɔ̃ñs. Ad 2ᵐ
¶ Alia eſt opio cõis.Pro q̃ ſupponunť eadẽ pſuppoſita pᵐ ſſupᵐ 2 op. cõis.
q̃ ꝓ alia opione pſuppoſita ſũt.Et p̃ ꝙ ſanitas eſt diſpõ vi-
uentis nõ ledẽs opationes:egritudo v̄o eſt diſpõ viuẽtis le-
dẽs opationes.¶ Scdo ꝙ ad ſanitatẽ duplr põt fieri trãſ- 2ᵐ ſſupᵐ
mutatio aut a ɔ̃rio.ſ.ab egritudine:aut a pura puatõe ipus.
¶ His pſuppoſitis poniť hec ɔ̃ riſiua ad q̃ſitũ.Qd̃ quo- Cõcluſio riſiua.
cũq; fiat trãſmutatio ad ſanitatẽ ſemꝑ dať pmũ iſtãs ſani-
tatis.pbať ɔ̃:qꝛ vel ſit trãſmutatio ad ſanitatẽ ex ɔ̃rio.vel
ex puatiõe.p ſcdꝫ pſupᵐ.ſꝫ vtroq; mõ dať pᵐ inſtãs ſanita-
tis.q̃ ⁊c̃.pbať minoꝛ:qꝛ ſi fiat trãſmutatio ex ɔ̃rio pꝫ ꝙ da-
tur pᵐ iſtãs ſanitatis:q̃m egritudis nõ dať vltimũ:cũ non
deť mĩma leſio opõnũ:ſi ẽt fiat trãſmutatio ex puatiõe.p-
bať ꝙ deť pᵐ inſtãs:qꝛ tã cito hꝫ eſſe ſanitas ꝙ̃ cito hꝫ eſſe
aial ſanũ:ſꝫ dať pᵐ iſtãs aialis:qꝛ eiꝰ foꝛma ſubito ꝓduciť
⁊ in iſtãti:vt ſupra ꝓbatũ eſt.igiť dať pᵐ iſtãs ſanitatis in
tali trãſmutatiõe.q̃re ⁊c̃.¶ Cõtra ɔ̃nem argⁱ p̃:qꝛ vt dicit Cõtra ſuᵃ pcti° dcĩ argⁱ pño
Auer.2° colliget.ſanitas eſt diſpõ p quã mẽbrũ agit ⁊ pati-
tur ſᵐ nãm.igiť ab aliq̃ ꝓpoꝛtiõe agit.tꝫ ɔ̃ña:qꝛ ois actio
ꝓuenit a ꝓpoꝛtiõe maioꝛis ineq̃litatis 7° phy.ſꝫ q̃cq̃d agit
ſᵐ aliquã ꝓpoꝛtionẽ pus agebat ⁊ poſteriꝰ aget.igiť ſani-
tatis nõ dať pmũ inſtans nec vltimũ.¶ 2° argⁱ ɔ̃ pſuppo- Argⁱ 2°
ſita:maxĩe ɔ̃ diffõnẽ ſanitatis ⁊ egritudis.Et p̃ argⁱ ɔ̃ diffõ-
nẽ egritudinis in q̃ dĩ ꝙ eſt diſpõ viuẽtis ledẽs opatiões:
qꝛ hoc dato ſequiť ꝙ nõ eſt egritudo niſi in cõplone.ɔ̃ñs ẽ
falſuꝫ:qꝛ medici ponũt egritudinẽ i triplici nã.ſ.i cõplone.
cõpõne.⁊ vnitate.pbať ɔ̃ña.⁊ p̃ ꝙ nõ ſit egritudo in cõpõ-
ne pbať:qꝛ egritudo in cõpõne ẽ egritudo i plaſmate:quã-
titati numerꝰ ſitꝰ q̃ ſũt q̃ntitates.igiť talis egritudo nõ
eſt diſpoſitio.talis ẽt egritudo nõ ledit opationes:qꝛ q̃nti-

tas nullã hȝ de virtutib⁹ actiuis ſȝ Auer. 4° phy. ⁊ ẽt q̃ ꝙ̃
titatis nõ eſt pficere opationes. igr̃ eı⁹ non eſt ledere opõ
nes. ❡ 2° negaĩ ꝙ ſeq̃ꝛ: ꝙ nõ ſit egritudo in vnitate: qꝛ egri
tudo in vnitate eſt ſolõ ꝯtinui: ſolõ ꝯo ꝯtinui non eſt diſpõ
neqȝ qualitas. neqȝ ẽt ſolutio ꝯtinui ne cio ledit operatio
nes: qꝛ apertio hemorꝛidaꝝ qñqȝ ꝯfert opationib⁹: q̃re ⁊c̃.

Argr̃ 3° ❡ 3° arguit ꝯ diffõnẽ ſanitatis in qua dĩ ꝙ eſt diſpõ viuẽ
tis nõ ledẽs opões: qꝛ hoc dato ſequr ꝙ oĩs q̃litas eſt ſa
nitas pter egritudinẽ. ꝯñs eſt falſuȝ: vt pȝ. ⁊ pbaĩ ꝯñña: qꝛ
oĩs qualitas preter egritudinẽ eſt diſpõ non ledens opera
tiones. ſic eſt virtus ⁊ ſcia. ſic eſt potentia nãlis ⁊ impo⁹. ſic
eſt paſſio vel paſſibilis q̃litas. ſic eſt forma vel circa aliqd
ꝯſtãs figura. ❡ Itẽ ad eſſe ſanitatis nõ ſufficit non ledere.
pbaĩ: qꝛ plus eſt pficere q̃ȝ nõ ledere: ſed ſanitas eſt diſpõ
per quã mẽbꝛũ pficit opões. vt inqt Gal. p̃ virtutũ nãliũ
Ad p̃ᵐ ar q̃re ⁊c̃. ❡ Rñdeĩ ad pᵐ taȝ cõiter q̃ȝ per modernos ꝙ age
re poſitũ in diffinitione ſanitatis nõ accipitur ꝓpꝛie. ſ. vt dĩ
cit ſolũ actionẽ poſitiuã: ſed accipiĩ cõiter vt ſe extendit tã
ad actionẽ p̃uatiuã q̃ȝ poſitiuã. vñ actio priuatiua ſanitatis
dĩ inquãtũ nõ ledẽs eſt: actio ꝯo poſitiua dĩ inquãtũ aliqd
agit. mõ cũ ſanitas in tãtũ remittiĩ vt faciat actionẽ p̃uati
ue. ſ. nõ ledẽdo: tũc nõ agit ſm aliquã ꝓportionẽ: q̃re nõ ꝓ
Inſtan⁹ cedit argᵐ. ❡ Replica ꝯ: qꝛ vĩ ꝙ pficere opationes ſit ꝓ
pꝛie agere ⁊ poſitiue: ſic ⁊ ledere opationes: qꝛ pficere ope
rationes eſt agere opationes ſm nãȝ. ⁊ ledẽ opationes eſt
agere opationes ꝯ nãȝ. ſed ita ꝓpꝛie agẽ ⁊ poſitiue: eſt age
re opationes ſm nãȝ ſicut agere opationes ꝯ nãm: q̃re ⁊c̃.
Si nõ: da cãȝ diuerſitatis q̃re magis deĩ minima pfectio
Rñſio. opationũ q̃ȝ mĩma leſio. ❡ Rñdeĩ ꝙ cã diuerſitatis eſt:
qꝛ ledẽs ne cio agit in aliud ſm ꝓportionẽ maioris ineq̃li
tatis. q̃re quicũqȝ ledit pꝛi⁹ leſit ⁊ poſt ledet: ⁊ ſic nõ daĩ mi
nima leſio. ſed nõ ſic eſt de pfectione: qꝛ perficiẽs nõ ne cio
agit ſm ꝓportionẽ maioris ineq̃litatis: qm̃ ad pficere ſuf
ficit nõ ledere opationes: cũ pficere imediate ſe habeat ad
ledere: ſicut ſanitas imediate ſe hȝ ad egritudinẽ ſm phm:
Ad 2ᵐ q̃re pȝ ad replicã. ❡ Ad 2ᵐ ꝯ diffinitionẽ egritudinis nega
tur ꝯñña. ſ. ꝙ nõ deĩ niſi egritudo in cõplexione. Ad ꝓbatio
nẽ cũ arguis. ꝙ cõpoſitio dicit q̃titatẽ: igr̃ nõ eſt egritudo
in cõpoſitione. negaĩ ꝯñña: qꝛ dicit Auer. 3° colliget: ꝙ mor
b⁹ in cõpoſitione eſt q̃litas in quãtitate. ſilr̃ nõ ſeq̃ quãti
tas nullã hȝ de virtutib⁹ actiuis: g̃ morb⁹ in quãtitate nõ le
dit: qꝛ ſufficit ꝙ morb⁹ ſit q̃litas ledẽs. ſilr̃ nõ ſeq̃. ſi quã
titas nõ pficit opationes: ꝙ morb⁹ in quãtitate nõ ledat: q̃ȝ
uis cõiter dicaĩ ꝙ cõplexio p⁹ pficit operatiões: cõpoſitio
ꝯo ſecundario. Silr̃ negaĩ ꝙ nõ ſit egritudo in vnitate: qꝛ
ſolõ ꝯtinui nõ eſt egritudo in vnitate: ſed diſpõ ſolõnis cõ
tinui: ſicut lapis in veſica nõ eſt egritudo ſed diſpõ ꝓueni
ens a lapide. dĩ ẽt ꝙ nõ oĩs diſpõ ſolõnis ꝯtinui eſt egritu
Ad 3ᵐ do: ſed ſolũ illa que ledit: q̃re ⁊c̃. ❡ Ad argᵐ ꝯo cõtra dif
finitionẽ ſanitatis: negaĩ ꝯñña. cũ iferĩ ꝙ ſeq̃ ꝙ oĩs quali
tas preter egritudinẽ eſt ſanitas. Ad ꝓbationem dĩ ꝙ intel
ligiĩ ſic diffinitio ſanitatis. ſanitas eſt diſpõ viuẽtis imedia
te nõ ledẽs: id eſt a qua ꝓuenit opatio viuentis nõ leſa: vel
apta eſt ꝓuenire. Et eſt ſilẽ ac ſi dicaĩ eſt diſpõ viuẽtis im
mediate pficiens opatiões ipſius viuẽtis. Et negaĩ vlteri⁹
ꝙ ad eſſe ſanitatis nõ ſufficiat nõ ledere mõ dicto: id eſt ꝓ
Ad pmũ ducere opationẽ viuentis nõ leſam. ❡ Ex his pȝ ad argu
menta p̃ncipalia. Ad pmũ eodẽ mõ rñdeĩ ꝓ via cõi ⁊ pro
via Mãtuani. ſ. negãdo ꝯñaȝ. cũ dĩ. h. ſanitas pficit opatio
nes. igr̃ ſm aliquã ꝓportionẽ perficit. qꝛ daĩ remiſſiſſima
ſanitas: ⁊ illa talr̃ pficit opatiões: ꝙ nõ remiſſioꝛ põt pfice
Inſtan⁹ re: ⁊ per ꝯñs nõ ſm aliquã ꝓportionẽ. Et ſi diceres ꝯ. per
ficere eſt agere. igr̃ ſi pficit agit. ⁊ ſi agit ſm aliquã ꝓpor
Rñſio. tionẽ agit. dĩ ꝙ pficit nõ poſitiue agendo: ſȝ p̃uatiue nõ le
dẽdo. ❡ Ad aliud negaĩ ꝯñña: qꝛ lȝ minima ſanitas ſit qua

litas certe intenſionis: tñ remiſſioꝛ ea nõ eſt ſanitas. ❡ Ad
aliud ſilr̃ negaĩ ꝯñña: qꝛ lȝ ſanitas ſit in ĩfinitũ remiſſibilis:
Ad 2ᵐ non tñ remanet denoĩatio ſanitatis. ❡ Ad 2ᵐ p̃ncipale ar
gumẽtũ ꝯcludit ꝓ via Mãtuani. ſȝ ꝓ via cõi negaĩ añs. ſ.
ꝙ nõ deĩ pmũ inſtãs forme aĩalis. Et ad ꝓbõnẽ negaĩ ꝙ
forma ſucceſſiue ĩformet: imo ſubito informat minimũ nã
le qð eq̃ p̃ diſponiĩ: ſicut dcm̃ eſt ſupra. ❡ Ad argᵐ ꝯo in
Ad ſcd̃ p ꝑte affir matiua oĩ opᵐ q̃õnis facta. Rñdeĩ ad pᵐ. Et dĩ ꝙ argᵐ ꝯcludit verũ
Ad 2ᵐ pro vtraqȝ via. ❡ Ad 2ᵐ ꝯo argᵐ ꝯcludit ꝓ via cõi. ꝓ via
ꝯo Mantuani negaĩ añs. ſ. ꝙ deĩ pᵐ inſtãs forme aĩalis.
Et ad ꝓbõnẽ negaĩ ꝙ ſubito inducaĩ: imo ſucceſſiue indu
ciĩ vt declaratũ eſt ſm viã ſuã. Et ꝓ hoc recurre ad q̃ões
p⁹ difficul tas dncta. ſupiores. ❡ Circa dicta occurrunt due difficultates. p⁹ dif
ficultas eſt: an ſanitas in cõplexiõe ſit aliq̃ q̃litas de q̃lita
Affirma tiue argr̃ tib⁹ pmis. puta caliditas frigiditas ⁊ hõ. ❡ Et vĩ ꝙ ſic: qꝛ ca
loꝛ tẽpaĩ⁹ epatis eſt diſpõ p quã epar pficit opatiões ſuas.
igr̃ talis caloꝛ ẽ ſanitas. tȝ ꝯña a diffõne ad diffiᵐ: qꝛ Gal.
ſic diffinit ſanitatẽ pmo de virtutib⁹ nãlib⁹. ſanitas eſt diſpõ
Negatiue arguitur. per quã mẽbꝛũ ſuas pficit opatiões. ❡ In opᵐ: qꝛ ſanitas
T.c.17. eſt calidoꝝ ⁊ fridoꝝ cõmẽſuratio q̃dã. per phm 7° phy.
Opi. diu igr̃ ſanitas nõ eſt aliq̃ de q̃litatib⁹ primis. ❡ De hoc ſunt
due opiones. cõis opio phoꝝ ⁊ medicoꝝ eſt ꝙ ſanitas in
cõplexiõe eſt q̃litas reſultãs ex actiõe ⁊ paſſiõe qualitatuꝝ
primaꝝ. Rõ eſt: qꝛ ſanitas in cõplõne eſt eucraſia. i. bona
cõplexio: vt colligiĩ p̃ tegni. ſȝ cõplõ eſt q̃litas reſultãs ex
actione ⁊ paſſione q̃litatũ pmaꝝ: vt inqt Auic. p⁹ pmi. igr̃
ſanitas eſt q̃litas reſultãs ex pmis: q̃re nõ eſt aliq̃ de q̃lita
Ad rõnẽ in ꝯtrã oĩ tib⁹ pmis. ❡ Ad rõnẽ ꝯ iſtã opionẽ dĩ ꝙ ſanitas eſt diſpõ
per quã mẽbꝛũ imediate perficit opationes ſuas. ſic ẽt eſt
Op. Ja cob de Forliuio. cõplexio: nõ aũt caliditas neqȝ frigiditas: q̃re ⁊c̃. ❡ Alia eſt
opinio cuiuſdã moderni. ſ. Jacobi Forliuiẽſis dicẽtis ꝙ ſa
nitas in cõplõne eſt ipſa cõplõ: ſed ipſa cõplõ non eſt niſi
ipſe q̃litates refracte pp rõnẽ dictaȝ ſupra. vide in 3ᵃ q̃õne
tegni ab eo. Ad phm dĩ ꝙ phs intendit ꝙ ſanitas eſt cõ
mẽſuratio q̃litatũ primaꝝ. i. ſanitas eſt ipſe qualitates cõ
Ad rõnẽ in ꝯtrã oĩ menſurate ⁊ refracte. ❡ Ad rõnẽ alterius opionis ꝯcediĩ
ꝙ ſanitas eſt q̃litas reſultãs ex pmis: ſȝ negaĩ ꝯña cũ infer
Inſtã. p⁹ ꝯ iſtã opi. tur. g̃ nõ eſt aliq̃ de q̃litatib⁹ pmis: imo eſt ipſe q̃litates p̃
me refracte. ❡ Hec opio eſt mihi ſuſpecta. Pꝛimo: qꝛ non
videĩ ad mentẽ phi: qm̃ ſm phm ad q̃litatẽ primã refra
ctã põt eſſe motus per ſe cũ talis poſſit eſſe termin⁹ intrin
T.c.17. ſecus mot⁹: ſed ad ſanitatẽ nõ eſt motus per ſe 7° phy. igr̃
ſanitas nõ eſt aliq̃ qualitas pma refracta. ❡ Itẽ phs in p⁹
ſpecie q̃litatis exẽplificãdo de diſpõne dicit vt caloꝛ ⁊ fri
giditas: ⁊ egritudo ⁊ ſanitas. igr̃ ſanitas ⁊ egritudo diſtin
Inſtã. 2⁹ guunĩ ꝯ q̃litates pmas. alr̃ eniȝ phs eẽt ſupflu⁹. ❡ Scdo.
qꝛ nõ vĩ ad mẽtẽ medicoꝝ: qm̃ medici diſtiguũt cõplonẽ.
vt alia eſt calã. alia eſt fridã. alia humida. ⁊ alia ſicca. ſȝ q̃
litas p⁹ refracta nõ eſt calã: nec fridã: nec humida: nec ſicca:
qꝛ idẽ nõ p̃dicatur denominatiue de ſeipſo: q̃re ⁊c̃. ❡ Iteȝ
dñt medici: ꝙ ſicut ex elemẽtis refractis p mixtionẽ fit ipȝ
mixtũ: qð eſt aliud ab elemẽtis refractis: ita ex q̃litatib⁹ p̃
mis refractis per alterationem fit ipſa cõplõ que eſt alia a
q̃litatib⁹ refractis. Quare lȝ poſſit cõcedi ꝙ cõplõ mãliter
ſumpta ſit ipſe qualitates refracte: tamẽ ſimplr̃ vl̃ forma
liter cõplõ nõ eſt ipſe qualitates refracte: ſed q̃litas reſul
tans ex illis: per quẽ membꝛũ imediate perficit opationes
2⁹ difficul tas dncta. ſuas more Gal. vel agit ⁊ patiatur ſm nãm more Auerrois:
quare ⁊c̃. ❡ Scdã difficultas eſt. vtrum ad ſanitatẽ ſit mo
Affirma tiue arguĩ. tus. Et videtur ꝙ ſic: qꝛ ſanitas eſt acquiſibilis per altera
Negatiue arguitur. tionẽ factam ab arte vel nã. igitur ad ſanitatem eſt motus.
T.c.7 tenet ꝯña: qꝛ motus eſt acquiſitio partis poſt partem eius
T.c.17. ad qð tendit. 3° phy. ⁊ añs pȝ. ❡ In oppᵐ arguiĩ per phm
7° phy ſi. dicentem. ꝙ ad ſanitatem non eſt motus: quia ſa
nitas eſt ad aliquid. ❡ Reſpondeo, omnes ſoluũt ad hãc
difficultatẽ

difficultatē per diſtinctionē de per ſe: ꝛ per accñs. nā dī-
citur ꝙ ad ſanitatē eſt motus per accñs ꝛ nō per ſe: ħ vo-
Opi. cōis luit phs. ¶ Sed in mō declarādi eſt diuerſitas. Cōis eni
opinio phoꝝ ꝛ medicoꝝ dicit. ꝙ ad ſanitatē nō eſt mot⁹
per ſe: ſed per accñs: qꝛ mot⁹ per ſe ſolū eſt ad illō qđ eſt
terminus intrinſecus mot⁹. ꝑ accñs vō ad illud qđ ex ꝯñti
acquirit tanꝗ terminus intrinſecus: ſed extrinſecus. ſed ſa-
nitas acquirit ex ꝯñti ad alteratione factā in qlitatib⁹ paſ-
Ad argm̄ ꝑ pte aſ-ſirmatiua dicit. siuis. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad argm̄ pꝫ riſio: qꝛ qđ eſt acqſibile per
alteratione tanꝗ termin⁹ intrinſecus ad ipm eſt motus per
ſe: qualr nō acquirit ſanitas: qꝛ ſolū acqrit per accidens.
Opi. Jaco. de for liuio. ¶ Alia opio eſt moderni pnominati. dicit eni ꝙ lꝫ ad ſa-
nitatē ſit verus motus: tñ ad ipſam non eſt per ſe motus:
ſed ꝑ accidens. Ratio primi eſt: qꝛ ſanitas acquirit per
realē motū tanꝗ termin⁹ intrinſecus: qm̄ ꝑpare ſortis ifri-
gidato ꝑternāliter: pōt per alteratione acqri calor tēpera-
tus ꝑpari tanꝗ termin⁹ intrinſecus eius: ſed talis calor tēpe-
ratus eſt ſanitas eius: q̄re ad ſanitatē eſt verus mot⁹. Rō
ſcđe ptis eſt: qꝛ motus ꝑ ſe dī eſſe ad illud quo variato ne-
ceſſario variat denominatio ſubiecti ſm illud: ꝛ eꝯ. ſi aūt
nō eſt ita: ad illō eſt mot⁹ ꝑ accñs. ¶ Nō pōt fieri aliqs
ſanus: nulla variatōe fcā in re que eſt ſanitas. puta ſi ſor.
ſit cōplexionalr nō ſanus ꝑpter indebitā dependētiā ſpi-
rituū ꝛ humoꝝ: tūc manēte eadē cōplone ſed mutata cō-
poſitione ꝑpter debitā dependētiā acquiſitā in ſpiritib⁹
ꝛ humorib⁹ eſt factus ſanus cōplexionalr: ꝛ tñ nulla mu-
tatio eſt facta in re que eſt ſanitas: puta i cōplone. ¶ Si-
militer pōt mutari res que eſt ſanitas: ꝛ tñ eadē denomi-
natio ſubiecti ꝑmanebit. puta ſi ſor. cholicus mutet in gra-
do cholericitatis verſus tēperamētū: fiat tñ ꝑportionabi-
liter deterior dependentia ſpūum ꝛ humoꝝ: ſicut ꝑportio-
nabilr remittit cholericitas: tūc cōtinue eque ꝑfecte ſan⁹
eſt: ꝛ tñ mutata eſt res que eſt ſanitas. Hec ſūt verba ſua.
Contra iſtā opi. inſtat ꝑ°. ¶ Hec declaratio eſt mihi ſuſpecta. Primo qꝛ nō videt
ad mētem Phi: qm̄ ſm phm. ad illud qđ eſt acqſibile ꝑ
alteratione tanꝗ terminus intrinſecus eſt per ſe motus: vt
declarant oēs expoſitores 7° phyſi. quare ad ſanitatē eēt
Inſtat 2° per ſe motus ꝯtra phm. ¶ 2° qꝛ nō videt ēē ad mentem
medicoꝝ ꝙ poſſit manere illa res que eſt ſanitas: ꝛ tamē
fiat mutatio denominationis ſubiti ſm ſanitatē: ꝛ econtra
ꝙ poſſit manere eadē denominatio ſubti ſm ſanitatē: ꝛ
tñ fiat variatio illius rei que eſt ſanitas. Quia cū dicit ꝙ
ſanitas eſt calidoꝝ ꝛ frigidoꝝ cōmenſuratio quedā: itelli-
gunt ꝙ ſit debita cōmenſuratio ꝑpter debitā ꝑportionē
humoꝝ adinuicē ꝛ ad corpuſcū acquirit bona cōplexio
que eſt ſanitas ſequēs debitā cōmenſurationē calidorū ꝛ
frigidoꝝ neceſſario acquirit debita dependētia humorū
adinuicē: ꝛ ad corpus: imo etiā ꝛ ſpūum dependētia acq-
rit: qꝛ niſi cōplexio inata mēbri ſit actuata per cōplexio-
Corm̄ ꝑm̄ nē influentē a corde nō eſt talis cōplexio ſanitas. ¶ Ex
quo ſequit ꝙ ſi ſit aliqua cōplexio que nō habeat debitā
dependentiā ſpirituū ꝛ humoꝝ adinuicē ꝛ ad corpus. ꝙ
illa nō eſt ſanitas: qꝛ nō eſt cōmenſuratio calidoꝝ ꝛ frigi-
doꝝ. ꝙ illi ſi ſupueniat debita dependētia ſpirituū ꝛ hu-
moꝝ variat talis complexio ꝛ nō eſt illa que prius erat.
Corm̄ 2m̄ ¶ Sequit vlterius ꝙ ſicut variat cōmēſuratio calidoꝝ
ꝛ frigidoꝝ in melius vel peius: ita variatur cōplexio ꝛ ſa-
nitas. q̄re pꝫ ꝙ nō pōt variari cōplexio in meli⁹ a depē-
dentia ſpūum ꝛ humoꝝ in peius: vt ipſe fingit. Et hec de
iſta qōne ſufficiant. ¶ Queſtio. X.

Negatiue ꝑ Mantuano arguit ꝑmo. Utrum res ſucceſſiue incipiant vel deſi-
nāt eē. ¶ Et ꝑ arguit ꝙ nō argu-
mētis Mātuani: qꝛ ſi res ſucceſſiue iciperent
eſſe: aut iciperēt eſſe ꝑ pōnē ꝺ pñti ꝛ remotio-
nē de ꝑterito. Aut per remotionē de pñti ꝛ
poſitionē de futuro: ſed nec ſic nec ſic. ergo nullo mō inci-
piūt eſſe. pꝫ ꝯña tñ maior: ꝛ minor ꝑbat. Et ꝑ ꝙ nō inci-
piāt per ponē de pñti ꝛ remotionē de ꝑterito. pꝫ: qꝛ ſlm
eſt dicere: ꝙ ſucceſſiuū nūc eſt: ꝛ nō imediate an̄ hoc fuit.
qm̄ ſi ſucceſſiuū eſt: aliqđ copulās partes eius eſt: ꝛ ꝑ ꝯñs
ps eius ꝑus fuit: ꝛ ſic illud ꝑus fuit. q̄re nō icapit eſſe ꝑ pō-
nē de pſenti. 2° ꝙ nō icipiat eē per remotionē ꝺ pñti ꝛ po-
ſitionē de futuro arguit: qꝛ ſit gr̄a exēpli hora futura q̄ in-
cipiat eſſe ħ mō dicēdo. nūc nō eſt: ꝛ imediate poſt ħ erit.
ꝯtra: qꝛ ſi imediate poſt ħ erit. igit nullum erit inſtās poſt ħ
quin inter illud ꝛ ħ erit: ꝛ ſi ſic. igit hora futura erit in me-
dietate hore: ꝛ in 3° pte ꝛ in 4° pte: ꝛ ſic in ifim̄. ꝯñs eſt ſlm:
qꝛ hora futura pcīſe erit in meſura ſibi adeqta. igit nō erit
in medietate hore: nec in 3° nec in 4° pte. q̄re ꝛc̄. ¶ 2° ad Argt 2°
idē arguit ſic. Nullus mot⁹ pōt eſſe in inſtāti. igit nullus
mot⁹ pōt incipe eſſe. tꝫ ꝯña: qꝛ aut iciperet eē per pōnē de
pñti: ꝛ tūc oporteret ꝙ eēt in inſtanti pñti. aut inciperet eē ꝑ
remotionē de pñti ꝛ pōnē de futuro: ꝛ tūc poſt ħ eſſet in
aliq̄ inſtanti. Et ſic pꝫ ꝙ oē qđ icapit eſſe aut eſt in aliq̄ in-
ſtāti: aut erit in aliquo inſtāti. añs pncipale ꝑbat. ſ. ꝙ nul-
lus mot⁹ eſt in aliquo inſtāti: ꝛ ħ dupłr. Primo: qꝛ ſi mo-
tus eſt in aliq̄ inſtāti ꝛ mot⁹ eſt aliqđ diuiſibile hñs ꝑus ꝛ
poſteri⁹. igit aliqđ diuiſibile hñs ꝑus ꝛ poſteri⁹ eſt in aliq̄
inſtāti. ꝯñs eſt ipoſſe: qꝛ in menſura indiuiſibili nō eſt aliqđ
diuiſibile. 2° qꝛ ſi mot⁹ eſt in inſtāti. ḡ aliqđ mouet in inſtāti.
tꝫ ꝯña: qꝛ mot⁹ nō eſt ſine mobili: tūc vltra: aliqđ mouet
in inſtāti. igit ſe hꝫ formalr ꝛ intrinſece alr q̄ ꝑus per tps
in inſtāti. ꝯñs eſt ſlm: qꝛ iplicat ꝙ in inſtanti aliqđ ſe heat
alr q̄ ꝑus per tps. ꝛ ꝯña pꝫ a diffinito ad ipſaꝫ diffōnē:
qꝛ moueri ſic diffinit. ¶ 3° arguit ſic. Tps nō pōt eē in in- Argt 3°.
ſtāti. igit tps nō pōt icipe eſſe. tꝫ ꝯña: vt prius de motu: qꝛ
oīs res q̄ icapit eē aut eſt in inſtāti aut erit in iſtāti. añs ꝑ-
batur: qꝛ ſi tps eſt: qlibꝫ ps tpis eſt ꝛ oēs ptes tpis ſunt. pꝫ
ꝯña: qꝛ ſi tps eſt aliq̄ ps tpis eſt. vel aliqūe ptes tpis ſunt
ꝛ nulla ps tpis eſt que nō ſit: nec aliqūe ptes tpis ſunt que
nō ſint. igit qlibet ps tpis eſt: ꝛ oēs partes tpis ſunt. Ex q̄
vlterius ſeqt ꝙ nulla pars tpis deſinit eē. pꝫ ꝯña: qꝛ quo-
cūqꝫ iſtāti dato in quo aliq̄ pars tpis eſt: tūc eſt aliqđ ei⁹
copulās eius ptes adinuicē. ſ. ꝑteritā ꝛ futurā. igit ante ħ
fuit ꝛ poſt hoc erit. q̄re nō deſinit eē. Item ꝑbat alr. ꝙ ſi
tps eſt: qlibet pars tēporis eſt: qꝛ dato oppo⁰ ſeqtur ꝙ ali-
qđ erit cōpoſitū ex aliqb⁹ quoꝝ neutrū eſt. pꝫ: qꝛ tps pñs
cōponit ex ꝑterito ꝛ futuro: quoꝝ neutrū ē. ¶ 4° ex hac Argt 4°
pōne ſequit ꝙ tādiu erit aliqđ tps q̄diu erit aliq̄ eius ps.
Quo dato ſequunt q̄tuor icōueniētia. Primū eſt: qꝛ ſeqt
ꝙ nihil erit ꝑus altero nec aliqđ fuit prius altero. ꝑbatur
ꝯña: qꝛ imediate an̄ ħ fuit res ꝑterita per mille ānos. ſilr
imediate ante hoc fuit res ꝑterita ꝑ decē annos. ḡ nō ꝑus
fuit vna q̄ alia. ꝑbat añs: qꝛ imediate ante hoc fuit pars
tpis mille annoꝝ: ꝛ ſilr imediate ante hoc fuit pars tēpo-
ris decē annoꝝ: ſed qñcūqꝫ fuit pars tpis fuit ipm tps. ḡ
imediate ante hoc fuit tps mille annoꝝ: ꝛ ſilr decē ānoꝝ:
ꝛ in talib⁹ tēporibus res ille fuere. ḡ ꝛc̄. ¶ 2m̄ incōueniēs
eſt: qꝛ ſequit ꝙ qcqđ vnꝗ fuit: imediate ante ħ fuit: ꝛ qc-
qđ erit vnꝗ imediate poſt ħ erit. ꝺducat ſicut ꝑus. Sꝫ ꝙ
ſit incōueniens. pꝫ: qꝛ tunc ſequit ꝙ nihil incipiet eſſe: nec
aliqđ deſinet eē. ꝑbat ꝯña: qꝛ ſi qcqđ erit imediate poſt
hoc erit nihil incipiet eſſe: qꝛ quocūqꝫ inſtāti ſignato poſt
hoc in illo nec icipiet per poſitionē de pñti: nec per remo-
tionē de pñti. ſilr ſi qcqđ fuit: imediate ante ħ fuit in nul-
lo inſtāti deſinet eſſe. q̄re ꝛc̄. ¶ 3m̄ incōueniens eſt: qꝛ ſeq-
tur. ꝙ qcquid fuit per ifinitū tps fuit: ꝛ qcqđ erit per infi-
nitū tps erit: que oīa ipoſſibilia ꝛ falſa ſūt. ꝙ ſequat ꝑba-
tur: qꝛ qcqđ fuit in aliq̄ parte tpis infinita fuit. ſed quicqđ
fuit in aliq̄ pte tpis, fuit in tpe illo cuius eſt ps. igit fuit in

tpe ĩfinito. q̃re per infi^m tp̃s fuit: ⁊ sil'r dĩ de futuro. ⁋ 4^m
incõueniẽs est. si aliqđ tp̃s est: nũc nulla ei^9 ps desinit eẽ: ⁊
si nulla ei^9 ps desinit eẽ. seq̃r q̧ b. est ⁊ c. est: posito q̧ b. ⁊
c. sint p̃tes istius hore. b. ps p̃terita: ⁊ c. futura. p̃ñs p̃cedit
ab eo. sed q̧ sit ĩpole p̃bat̃: q2 ex h̃ sequit̃ talia arg^ta vale
re. a. fuit. g̃. a. est. ponit enim q̧ si aliqđ fuit ip̃m est: ⁊ sil'r si
aliqđ erit ip̃m est. Ex q̃bus seq̃r. q̧ si aliq̃ p̃pō erit vera:
q̧ illa est vera: et si aliq̃ fuit vera q̧ ipsa sit vera. Ex q̃b^9 seq̃
tur. q̧ si antechr̃s erit q̧ ipse est: ⁊ q̧ si adam fuit q̧ adaz
est. nõ eni põt poni añs verũ ⁊ p̃ñs f'lm taliũ p̃ñaꝝ. Itẽ se
q̃r q̧ neccĩũ p̃dicit neccĩo: aut p̃tingẽs ĩpossibili: q2 ex põne
seq̃r q̧ neccĩũ sit p̃ingẽs. Itẽ sequit̃ q̧ antechr̃s cõtingen
ter erit ⁊ neccĩo erit: q2 vtraq3 pars illi^9 copulatiue est vera:
igit̃ sine obligatiõe p̃cedẽda est. p̃ña p3: ⁊ añs seq̃r: ex as
Affirma / tiue p̃ via cõi. sumptis. q̃re ⁊c. ⁋ In oppo^m arguit̃ p̃ via cõi q̧ res suc
cessiua incipiat vel desinat esse. Prio: q2 regula cõis est d
Argr̃ p°: iceptiõe. q̧ si aliq̃ res erit q̃ nõ est q̧ illa icipit vel icipiat
eẽ: sed hora futura erit que nõ est. igit̃ hora futura incipit
vel icipiet eẽ. p3 p̃ña cũ maiori. mior p̃bat̃: p̃supponẽdo
defĩn cõe. q̧ ad h̃ q̧ aliqđ successiuũ sit sufficit ⁊ reqrit̃ q̧
aliqđ p̃tinuãs eius p̃tes sit. quo stãte p3 q̧ hora futura nõ
est: q2 nũc nõ est aliqđ p̃tinuãs eius p̃tes. q̧ aũt hora futu
ra erit. p3: q2 imediate post h̃ erit aliqđ p̃tinuãs p̃tes eius:
q̃re imediate post h̃ erit. ⁋ Et vlterius cũ cuiuslz qđ inci
pit eẽ sit dare p^m instãs q̧ sic vel vltimũ q̧ nõ: ⁊ ipsius
successiui nõ sit dare p^m qđ sic. igit̃ ipsius est dare vltimũ
qđ nõ hoc mõ: q2 nũc nõ est: ⁊ imediate post hoc erit. q̃ua
re ⁊c. ⁋ Sil'r p̃bat̃ q̧ res successiua desinit eẽ: q2 regula
cõis est de desitiõe. q̧ si aliq̃ res aliq̃n est q̃ postea nõ erit
q̧ illa desinit vel desinet eẽ: sed hora futura aliq̃n est: ⁊ po
stea nõ erit. ergo desinit vel desinet eẽ. ⁋ Et vlteri^9 cũ cu
iuslibz qđ desinit eẽ sit dare vlti^m in quo sic vel p^m in quo
nõ: ⁊ ipsius successiui nõ sit dare vlti^m in quo sic. igit̃ ipsi^9
Argr̃ 2°: est dare p^m in quo nõ. q̃re ⁊c. ⁋ 2° arguit̃ sic. Mot^9 põt
eẽ in instãti. g̃ aliq̃s mot^9 põt incipere eẽ. p3 p̃ña ex mõ ar
guẽdi aduersarij: q2 si nõ põt incipe eẽ maxime est: q2 nõ
põt esse in aliquo instãti. añs p̃bat̃: q2 dato opp^m q̧ nullus
mot^9 põt eẽ in istãti: sequunt̃ q̃tuor incõueniẽtia. ⁋ Pri
mũ incõueniẽs est q̧ mot^9 celi nõ est etern^9 in via p̃horũ.
p̃bat̃ p̃ña: q2 eternũ semp̃ est: s3 mot^9 celi nũc nõ est p̃ te.
igit̃ nõ est etern^9. ⁋ 2^m icõueniẽs ẽ: q̧ mot^9 celi nõ est cõ
tinuus. p̃bat̃: q2 est iterruptus p̃ q̃etẽ instãtaneã: ex quo in
instãti nõ est mot^9. ⁋ Et si dĩ q̧ nõ dĩ iterruptus nisi ca
dat quies media t̃palis. p̃: q2 seq̃tur q̧ mot^9 reflexi nõ sũt
iterrupti. p3 p̃ña: q2 iter illos solum cadit q̃es instãtanea.
⁋ 3^m incõueniẽs est: q̧ celũ stat: qđ est ĩpole s̃m p̃hm in
T.c.43 lib^o celi ⁊ mundi. p̃bat̃ p̃ña: q2 sequit̃. celũ nunc nõ moue
tur. igit̃ celũ stat siue q̃escit. p3 p̃ña: ⁊ añs p̃bat̃: q2 motus
celi nũc nõ est. igit̃ celũ nũc nõ mouet̃. ⁋ 4^m incõueniẽs
est. nihil moueri: qđ est p̃ p̃n^a p̃hie nãlis q̃ p̃supponit entia
moueri. p̃bat̃ p̃ña: q2 si aliqđ mouet̃. igit̃ mot^9 est: ⁊ si mo
Argr̃ 3°: tus nõ ẽ nihil mouet̃. q̃re ⁊c. ⁋ 3° p̃n^r arguit̃ sic. Tp̃s pt
esse in instãti. g̃ aliqđ tp̃s põt incipere eẽ. t3 p̃ña p̃ aduer
sariũ. añs p̃bat̃ q̃druplr. Primo: q2 seq̃r tp̃s est numerus
mot^9. g̃ tp̃s est. t3 p̃ña a 3° adiacẽte ad 2^m adiacẽs: ⁊ añs
ẽ verũ. g̃ ⁊ p̃ñs. Scd̃o: q2 ois p̃pō vera de futuro aliq̃n relin
q̃t vnã verã de p̃ñti: s3 ista ẽ vera d futuro. hora futura erit.
g̃ aliq̃n erit verũ de p̃ñti q̧ hora futura ẽ. q̃re ⁊c. Tertio:
q2 q̃cq̃d est futurũ p̃us est p̃ñs q̃3 p̃teritũ: s3 hora futura ẽ
futura. igit̃ p̃us erit p̃ñs q̃3 p̃terita. g̃ p̃us est verũ dicẽ q̧
hec hora est q̃3 q̧ hec hora fuit. Quarto: q2 q̃lcũq3 mẽsu
t.c.120. ratũ ẽ actu: ⁊ mẽsura ẽ actu: s3 res gñabiles mẽsurant̃ tp̃e
Argr̃ 4°: 4° p̃hy. igit̃ tp̃s qđ ẽ eaꝝ mẽsura ẽ. q̃re ⁊c. ⁋ 4° p̃n^r argr̃.
Aliqđ moueri icipit eẽ. igr̃ aliq̃s mot^9 icipit eẽ. p3 p̃ña. añs
p̃bat̃: q2 ponat̃ q̧ sor. icipiat moueri nũc per remotionez
de p̃ñti ⁊ põnẽ de futuro: tũc p3 q̧ moueri sor. incipit eẽ:
q2 nũc nõ est ⁊ imediate post h̃ erit. q̃re ⁊c. ⁋ In hac mã
sũt due opiones. Una est Mãtuani dicẽtis q̧ nullũ suc
cessiuũ põt incipe eẽ nec desinere esse: ⁊ alia est cõis q̃ di
cit q̧ successiuũ põt icipere eẽ ⁊ desinere eẽ. ⁋ Prio igit̃ Primuz p̃sup^m p̃ opi. Mã.
p̃tractabo opionẽ Mãtuani. ⁋ Pro qua p̃mittunt̃ aliq̃.
Prio p̃mittit̃ q̧ de tp̃e ⁊ motu q̃ dicim^9 eẽ nõ habem^9 ni
si idiuisibile: vt de tp̃e instãti: ⁊ de motu mutatũ esse: io s̃m
veritatẽ nihil habemus de p̃terito: nec de futuro. ⁋ 2° p̃ 2^m p̃sup^m
mittit̃ q̧ iste p̃pões nõ sunt vere: motus est: ⁊ tp̃s est. q̧
si videant̃ cõcedi ab auctorib^9 h̃ est q̃ri mã nõ exigit dif
ficultatẽ de eẽ tp̃is: p̃p̃ breuiloquiũ eni ⁊ p̃ceptus mentis
facili^9 exprimẽdos. s̃m istũ vulgarẽ modũ locuti sũt mul
ti de tp̃e: quoꝝ auctes itelligẽde ⁊ retorquẽde sunt ad ver
bũ de futuro vel de p̃terito. ⁋ 3° p̃mittit̃ q̧ qđlibz succe^m 3^m p̃sup^m
erit i mẽsura sibi eq̃li: ⁊ sil'r fuit i mẽsura sibi eq̃li. q̃re cũ
succe^m includat p̃us ⁊ posterius non põt esse in instãti. Cõ
cedit̃ tñ q̧ in q̃lz instãti itrinseco tp̃is alicui^9 celuz icipiet
moueri ⁊ desinet moueri: ⁊ ita p̃ñr videt̃ ad hãc põnẽ sic
rñsũz est supra cũ tractabat̃ de rerũ iceptiõe vel desitiõe.
⁋ His p̃missis ponunt̃ p̃nes rñsiue. ⁋ Prima p̃. Nulla p° p̃.
res successiua põt incipe eẽ: nec aliq̃ desinere eẽ. p̃bat̃: q2
nullũ successiuũ imediate post hoc erit: nec aliqđ imedia
te ante hoc fuit. ⁋ 2ª p̃. Nõ est pole q̧ aliq̃s mot^9 vel ali 2ª p̃
qđ tp̃s incipiat eẽ: q̃uis pole sit q̧ incipiat eẽ aliq̃s mot^9.
vel aliqđ tp̃s. hec oia patẽt per hoc: q2 quocũq3 successiuo
signato futuro. nulla erit p^a ps eius. ⁋ Et si argr̃ p̃: q2 tu Instan°
p̃cedis q̧ icipit eẽ motus ⁊ q̧ icipit eẽ tp̃s: aut g̃ per põnẽ
de p̃ñti aut per remotionẽ de p̃ñti. nõ p^m: vt p3. neq3 etiã
2^m: qđ p̃bat̃: q2 si 2° mõ incipit eẽ p̃ remotionez de p̃ñti:
tunc h3 p̃bari sic p̃ te: nũc nõ est mot^9: ⁊ imediate post h̃
erit mot^9 in aliq̃ instãti. igit̃ incipit eẽ mot^9. sed minor est
f'la p̃ te: q2 mot^9 nõ est in aliq̃ instãti p̃ te. q̃re ⁊c. ⁋ Rñr Rñsio
q̧ illa p̃batio facta cũ ly in aliq̃ instãti t3 soluz in reb^9 p̃
manẽtib^9 ⁊ nõ successiuis. q̃re dz dici sic. nũc nõ est mot^9.
⁊ imediate post h̃ erit motus. g̃ icipit eẽ motus. ⁊ vtraq3
est vera. q̃re ⁊c. ⁋ 3ª p̃. Nõ est pole q̧ aliq̃lr velociter 3ª p̃
vel tarde icipiat vel desinat aliqđ moueri: q̃uis sit pole
q̧ incipiat aliqđ ĩfinitũ tarde moueri. h̃ p3 per h̃: q2 quo
cũq3 successiuo signato futuro nulla erit p^a ps ei^9. ⁋ Ex
his facile videt̃ s̃m hãc viã ad arg^ta in opp^m. ⁋ Ad p̃mũ Ad p̃mũ p̃ p̃te affir matiua ost.
dĩ q̧ illa regula est de reb^9 p̃manẽtib^9 ⁊ nõ successiuis: ⁊
h̃ ẽt dz limitari sic s̃m Mãtuanũ sup̃. si aliq̃ res ẽ i aliq̃
istãti illa icipit vel icipiet eẽ. de reb^9 võ successiuis nõ da
tur regula quo ad iceptionẽ vel desitionẽ: q2 nulla res suc
cessiua incipit eẽ. ⁋ Ad 2^m p̃ncipale negat̃ añs: q̃uis etiã Ad 2^m
negari possit p̃ña. Et ad p̃bationẽ cũ dicit̃ q̧ sequunt̃ in
cõueniẽtia multa negat̃. Et ad p^m incõueniẽs: cũ dicit̃ se
quit̃ q̧ motus celi nõ sit etern^9: q2 nõ semp̃ est ex q̃ nõ est
nunc. dicitur q̧ eternum permanẽs: semp̃ fuit: semper est:
⁊ semp̃ erit: sed eternum successiuum semper fuit ⁊ semp̃
erit: s3 nõ semp̃ sit: q2 hoc est cõtra rõnẽ successiui. ⁋ Ad
2^m incõueniens cũ dicit̃ q̧ sequit̃ q̧ motus celi nõ est cõ
tinuus: q2 est interruptus per quietẽ instãtaneã: dicit̃ vt su
pra. q̧ motus nõ dĩ discõtinuus: q2 interrũpat̃ per quie
tem instantaneam: sed quia interrumpitur per quietem
temporalẽ. ⁋ Et cũ tu dicis. sequit̃ q̧ mot^9 reflexi nõ sũt
discõtinui: q2 inter eos cadit solũ quies instãtanea. dicitur
negãdo illud: imo inter mot^9 reflexos cadit quies tẽpora Instan°
lis. ⁋ Et si dicit̃ cõtra: q2 descẽdat canis de turre: ⁊ in me
dio motus moriat̃: ille motus nõ est vn^9 ⁊ cõtinuus: q2 nõ
est idẽ mobile a p̃n° vsq3 ad finẽ: ⁊ tñ soluz quies instãta
nea media: q2 aliter graue per tp̃s staret sursuz nõ impe Rñsio
ditum. ⁋ Dicit̃ q̧ ille motus est p̃tinuus: q2 remanet idẽ
mobile remotũ. s. corpus graue siue elementũ p̃dominãs
in mixto

in mixto:⁊ hoc ſufficit.Et ſi dicit̃ ſequit̃ q̄ in corruptiōe
forme ſubalis nō fieret reſolō vſq3 ad mām pmā . Cōce/
dit̃ totū:⁊ nō eſt incōueniēs.¶ Ad 3m incōueniens:cum
dicit̃ ſequit̃ q̄ celū ſtaret.dicit̃ ſm phm q̄ celū ſtare p
tps eſt ipoſſibile:ſed per inſtās nō.¶ Ad 4m incōueniēs:
cū dicit̃:ſequit̃ nihil moueri:q2 ſi aliqd mouet̃ motus eſt:
⁊ ſi nō eſt motus nihil mouet̃.dicit̃ q̄ iſta ppō ⁊ ſimiles
entia mouent̃.retorquēde ſunt ad p̄teritū ⁊ ad futurum.

Ad 3m ¶ Ad 3m pncipale negat̃ añs.ſ.q̄ tps ſit in inſtanti.Et ad
pbōnes.rñdet̃ ad pmā cū dicit̃.tēpus eſt numerus mo
motus.g̃ tēpus eſt.dicit̃ q̄ iſta ppō.tps eſt numerus mo/
tus:⁊ ɔſimiles:vt tēpus eſt mēſura gñabiliū.nō ſunt vere
niſi retorqueant̃ ad p̄teritū ⁊ ad futurū.¶ Ad 2m cū di/
cit̃ q̄ ois ppoſitio vera de futuro relinquit vnā verā de
p̄ſenti.dicit̃ q̄ h̄ veritatē habet ſolum in permanētibus.
¶ Ad 3m cum dicit̃.q̄cquid eſt futurū p̄us eſt pñs q̄3 p̄te/
ritū.pōt dici ſimilr̃ q̄ illud dictū eſt verū ſolū in pmanē/
tibus.¶ Ad 4m cū dicit̃ ſi menſuratū eſt ⁊ menſura eſt.
di q̄ illud verū eſt de mēſura permanēte ⁊ nō ſucceſſiua.

Ad 4m ¶ Ad 4m pncipale negat̃ añs.ſ.q̄ aliqd moueri incipiat
eſſe.Et ad pbationē cū di moueri for.incipit eſſe:q2 nunc
nō eſt ⁊ imediate poſt h̄ erit.Cōcedit̃ q̄ imediate poſt h̄
erit moueri:⁊ imediate poſt hoc erit motus:ideo icipit eē
moueri:⁊ icipit eē motus:nullū tñ moueri imediate poſt
hoc erit:⁊ nullus mot⁹ imediate poſt h̄ erit:q̄re nullū mo

Opi.cōis ueri icipit eſſe:⁊ nullus motus incipit eſſe.q̄re ⁊c̄.¶ Alia
eſt opio cōis dicēs q̄ ſucceſſiuū pōt incipe eſſe ⁊ deſine/
1m p̄ſup^m re eſſe.¶ Pro qua opione Premittit̃ p̄ q̄ ad hoc q̄ ſuc/
ceſſiuū ſit:ſufficit ⁊ requirit̃ q̄ aliqd idiuiſibile copulans
2m p̄ſup^m ptes eius ſit.¶ Premittit̃ ſcdo q̄ ois res que aliqñ fuit ⁊
ante nō eſt:aliqñ icepit eē . Similr̃ ois res que aliqñ erit
⁊ ante nō eſt incipit vel icipiet eſſe. Itē q̄ ois res que ali/
qñ fuit ⁊ poſtea nō eſt:aliqñ deſinit eē.Similr̃ ois res q̄
p^a ɔ̄. aliqñ erit ⁊ poſtea nō erit aliqñ deſinet eſſe.¶ His pmiſ/
ſis ponunt̃ ɔ̄nes triſiue.p^a ɔ̄ ſit iſta.Qōlibet ſucceſſiuum
finitū a pte ante aliqñ incepit eſſe.Similr̃ qōlibet ſucceſ/
ſiuū finitū a pte poſt aliqñ deſinet eē.pma pars pbat̃:q2
tale ſucceſſiuū aliqñ fuit ⁊ ante nō eſt.igit̃ tale incepit eē.
t3 ɔña in virtute ſecundi preſuppoſiti.2a ps pbat̃:q2 tale
ſucceſſiuū aliquādo erit:⁊ poſt nō erit.igit̃ tale aliqñ deſi/

Corre^m net eſſe.t3 ɔña in virtute ſecūdi p̄ſuppoſiti.¶ Ex quo ſe/
quit̃ q̄ totū tēpus p̄teritū ſm fidē incepit eſſe:q2 finitum
eſt a pte ante.totū ēt tps futurū deſinet eſſe:q2 finitū eſt a
pte poſt.ſm vō phm nec tps p̄teritū incepit eſſe nec futu/
rū deſinet eē:q2 tēpus īfinitū eſt a pte ante ⁊ a parte poſt

2a ɔ̄ ſm phm qui ponit eternitatē mundi ⁊ motus . ¶ 2a ɔ̄ ſit
iſta.Qōlibet ſucceſſiuū incipiēs eſſe icipit per remotionē
de p̄ñti ⁊ pōnē d̄ futuro.ſic dicēdo:nūc nō eſt ⁊ imediate

Corre^m poſt hoc erit.¶ Ex quo ſequit̃ q̄ dat̃ vltimū nō eſſe ſuc/
3a ɔ̄. ceſſiui quo ad inceptionē.¶ 3a ɔ̄ ſit iſta. Qōl3 ſucceſſiuū
deſinēs eē:deſinit per remotionē de p̄ñti ⁊ pōnem de p̄te

Corre^m rito:ſic dicēdo:nūc nō eſt ⁊ imediate ante hoc fuit . ¶ Ex
q̄ ſeqt̃r q̄ dat̃ primū nō eſſe ſucceſſiui quo ad deſitionē.

Ad pmā ɔ pte negatiua di ¶ Ex his facile rñdet̃ ad argu^{ta} cōtra iſtā viā. Ad pmū
di q̄ ſucceſſiuū incipit eē per remotionē de p̄ñti ⁊ pōnē
de futuro. Et ad pbationē in ɔ̄triū cū di.ſi ſic eſt.igit̃ ime/
diate poſt h̄ erit:⁊ ſi imediate poſt h̄ erit in medietate ho
re erit:⁊ in 3a pte ⁊ 4a:⁊ ſic in infinitū:qd eſt abſurdum:q2
hora p̄ciſe erit in mēſura ſibi adequata. Rñdetur q̄ hora
erit in medietate hore ⁊ erit in hora:ſed alr̃ ⁊ alr̃:q2 in ho/
ra erit adequate:⁊ in medietate nō adequate . ¶ Uel alr̃

Rñ^o 2° di ſm aliquos faciēdo dĩam inter dicere:in medietate ho/
re erit hora: ⁊ dicere hora erit in medietate hore : q2 ſcda
ſignificat q̄ erit in illa tanq̄3 in menſura ſibi adequata:ideo
falſa eſt.p^a vō ſigñat eē in illa nō adequate.q̄re pma vera

eſt.¶ Ad 2m negat̃ añs.ſ.q̄ nullus motus poſſit eē in in/ Ad 2m
ſtāti.Et ad pbationē cū di p̄ ſi motus eſt in inſtāti:⁊ cum
motus ſit diuiſibile hñs p̄us ⁊ poſterius:⁊ inſtās ſit idiui/
ſibile:ſeqt̃r q̄ diuiſibile erit in idiuiſibili tanq̄3 in mē/
ſura ſibi adeq̄ta.di q̄ diuiſibile pōt eſſe in indiuiſibili nō
adequate.ſ.ſm aliqd eius qd eſt in illo:qñ mutatū eē:qd
eſt cōtinuās partes motus:eſt in inſtanti.q̄re ⁊c̄.¶ Et ad
aliā pbationē ſi motus eſt in inſtāti.g̃ aliqd mouet̃ in in/
ſtāti:pōt cōcedi ɔña ⁊ ɔñs:ſed negat̃ poſtea q̄ moueri ſit
alr̃ ſe hēre intrinſece ⁊ formalr̃ per tps q̄3 p̄us:ſed de hoc
in ſequēti qōne videbit̃.¶ Poſſet ēt fieri dĩa dicēdo.in
inſtāti eſt mot⁹:⁊ motus eſt in inſtāti:q2 2a ſigñat rē adeq̄/
te eē in inſtāti ⁊ p^a nō:q̄re p^a ɔcedenda eē:⁊ ſcda negāda.

¶ Ad 3m negat̃ añs.ſ.q̄ tps nō poſſit eſſe in inſtāti ad ho Ad 3m
rum intellectū.Et ad pbationē:q2 ſequit̃ ſi tps eſt:quelib3
pars tpis eſt:⁊ ſi quelib3 pars tpis eſt nulla deſinit eē. Ne
gat̃ q̄ ſi tps eſt quel3 ps tpis eſt.Et cum tu arguis.ſi tps
eſt aliq̄ pars tēporis eſt:⁊ nulla pars tpis eſt que non ſit.
ergo quel3 ps tpis eſt.negat̃ ɔña:q2 non bñ accipit̃ 2a ex/
ponēs q̄ d3 eſſe iſta:⁊ nulla eſt ps tpis q̄ nō ſit:que eſt fal/
ſa:q2 p̄teritū eſt pars tpis que nō eſt.ſilr̃ futurum.q̄re ⁊c̄.
¶ Ad aliā pbationē cū dicis:q2 dato oppoſito ſequit̃ q̄
aliqd erit cōpoſitū ex aliqbus quo⁊ neutrū eſt.p3:q2 tps
p̄ſens cōponit̃ ex p̄terito ⁊ futuro.ɔcedit̃ ɔña ⁊ ɔñs:⁊ nō
incōuenit in ſucceſſiuis q̄ aliqd cōponat̃ ex partib⁹ que

nō ſunt:dūmō ɔtinuent̃ adinuicē per inſtans pñs.¶ Ad Ad 4m
4m cū dicis:q̄ ſeqt̃ ex hac pōne q̄ tamdiu erit aliqd tps:
q̄diu erit aliq̄ pars eius.ɔñs eſt falſum:q2 multa incōue/
niētia ſequunt̃ ad illud.negat̃ ɔña.ſ.q̄ ſequat̃ ex hac pō/
ne q̄ tādiu erit tps q̄diu erit aliq̄ ei⁹ pars:q2 p̄teritum eſt
ps p̄ſentis tpis:⁊ tñ pñs nō eſt q̄diu eſt p̄teritū.ſilr̃ futu/
rū eſt ps p̄ſentis tpis:⁊ tñ p̄ſens nō eſt:q̄diu eſt futurum.
q̄re nō o3 rñdere ad illa incōueniētia q̄ deducit ex ɔñte:

Pria diffi cultas an ęterna. cū ɔñs nō debite iferat̃ ex añte.q̄re ⁊c̄.¶ Circa dicta ca/
dūt alique difficultates.Pria difficultas eſt.an aliqs mo/
tus ſit eternus:⁊ ɔñr talis motus nō incipiat eſſe de nouo.
¶ Et argr̃ q̄ ſic.de motu celi ex duab⁹ rōnib⁹ phi poſitis

Affirma/ tiue argr̃ pmo. 8o phyſi.Pria rō eſt.ſi motus nō ſit etern⁹ ſequit̃ q̄ ante
p^m motū eēt mot⁹.ɔñs eſt abſurdū:⁊ pbat̃ ɔña:q2 aut mo
bile ⁊ mouēs ſunt facta aut ſunt ppetua.ſi facta:igit̃ factio
eo⁊ que eſt mutatio q̄dā p̄cedit motū eo⁊:q̄re ante pmū
motū eſt mutatio ⁊ ɔñr motus.Si vō ſunt ppetua:⁊ non
ſit ſemp motus:igit̃ ante q̄ieſcebāt ⁊ ɔſequēter aliq̄ cā q̄e/
tis erat:ſed q̄diu erat talis cā q̄etis nō erat motus.igit̃ ſi
d3 incipe motus de nouo:op3 vt talis cā q̄etis remoueat̃:
ſed nō remouet̃ niſi per mutationē quādā:igit̃ aliq̄ muta
tio p̄cedit pmū motū.¶ Itē ſi mouēs icepit de nouo mo
uere mobile cū p̄us non moueret.igit̃ aliq̄ habitudo fuit
inter mobile ⁊ mouens que p̄us nō fuit:ſed habitudo ⁊ re
latio p̄ſupponit mutationē ſaltē alteri⁹ extremi.igit̃ aliq̄

mutatio p̄ceſſit p^m motū.¶ 2a rō.ſi tps ſp fuit:⁊ mot⁹ ſem Argr̃ 2o.
per fuit:ſed tps ſp fuit.g̃ ⁊ mot⁹ ſemp fuit.p3 ɔña cū maio
ri:q2 tps eſt numerus motus.minor pbat̃.p̄ſupponēdo q̄
qñ p̄us ⁊ poſteri⁹ eſt:tps ſit.tūc arguit̃ q̄ ſemp fuit p̄us ⁊
poſteri⁹:q2 ſi nō.da vnum nūc pm^m tpis ante qd dicas nō
fuiſſe tps:⁊ arguit̃ ſic.h̄ eſt pm^m tpis.igit̃ ante ipm non eſt
tps.ſi ante nō eſt tps p̄us nō eſt tps.q̄re p̄us eſt ante nunc

Negatiue arguitur pmo. datū.igit̃ ⁊ tps eſt ante:q2 vbi eſt p̄us ibi eſt tps.¶ In op
po^m argr̃:q2 ois mot⁹ eſt de ɔ̄trio in ɔ̄triū.per phm 5o phy.
ſed ois mot⁹ factus inter ɔ̄tria eſt finitus.igit̃ ois mot⁹ eſt
finitus.¶ Itē arguit̃.de oi trāſmutatione q̄ eſt finita:q2
ois trāſmutatio eſt ex p̄uatiōe tanq̄3 ex termino a quo ad T.c.43.
formā tanq̄3 ad terminū ad quē.pmo phyſi.ſed ois muta/ ⁊.c.46.
tio que claudit̃ iter duos terminos ē finita.g̃ ois trāſmu/ Argr̃ 2o.
tatio eſt finita.¶ 2o argr̃ ſic. Tps eſt finitū.g̃ mot⁹ eſt fi/

minus. tꝫ ꝯña: qꝛ mēſura ⁊ mēſuratū nō ſe excedūt. aṅs ꝓ
bat: qꝛ oīs mēſura eſt finita atꝫ ſit cognoſcibilis a nobis.
infinitū eñi eſt ignotū: ſed tps eſt mēſura: igit̄ tēpus eſt fi
Opi. Cō. de eterni tate mot⁹ nitū. q̄re ⁊c̄. ℭ De hoc ſunt duo modi r̄ndendi. Unus eſt
Cōmētatoris ⁊ ſequāū dicentiū ꝙ mot⁹ eſt etern⁹: Tū qa
ſi mot⁹ incepiſſet: ante ipm fuiſſet mot⁹: Tū ēt qꝛ tps nō
pōt incipere eē: cū de tpe nō ſit niſi nūc: ⁊ ipm nūc eſt me
p^a ratio Cōmē. diū inter p̄teritū ⁊ futurū. q̄re ſemꝑ fuit tps. ℭ Confirmat
duab⁹ rōnib⁹ Cōmē. Prio: qa a volūtate antiq̄ nō pōt ꝓ
duci aliqd de nouo niſi inter ipam ⁊ rē ꝓductā cadat no
ua habitudo: ſed habitudo p̄ſupponit mutationē alterius
2^a rō. extremi. igit̄ talis mutatio p̄cedet p̄mū motū. ℭ 2°: qa ſi
volūtas antiq̄ aliqd ꝓducit de nouo: aut al'r ſe hꝫ nunc q̄
p̄us: aut nō. ſi nō: nō magis ꝓducit nūc illud q̄ p̄us. Si vo
al'r ſe hꝫ: tūc mutatio que eſt ex ꝑte ipſi⁹ erit p̄or mutatio
Ad p̄mā ꝓ ꝑte ne gatiua di ne que ponit̄ p^a. ℭ Ex his r̄ndet̄ ad arg^a in opp^m ꝓ hac
via. Ad p^m dī ꝙ ꝓcedūt de motu finito: ⁊ trāſmutatiōe fi
nita: nō aūt de infinito. Et negat̄ ꝙ oīs motus ſit iter ꝯria
Ad 2^m ꝓprie. ℭ Ad aliud dī ꝙ ꝓcedit de mēſura finita: ⁊ negat̄
ꝙ oīs mēſura ſit finita: ſꝫ oīs mēſura ꝑfecte cognita a no
Opi. fidei de eterni tate mot⁹ bis ſit finita. ℭ Alius modus r̄ndēdi eſt ſm fidē ⁊ verita
tē q̄ dicit ꝙ mot⁹ nō eſt etern⁹: ſed icepit eē de nouo. nam
in p^a rex creatiōe ꝓduxit de⁹ celū ⁊ terrā ⁊ itelligētias: ⁊
tps in p̄ inſtāti tpis icepit eē mot⁹. ℭ Ex his pꝫ ad rōnes
Ad p̄mā ꝓ ꝑte affir matiua di phi. Ad p̄mā negat̄ ꝯña. Ad ꝓbōnē dī ꝙ mouēs eſt eter
nū ⁊ mobile eſt ſcꝫ. ſ. celū nō qdē ꝑ mutationē q̄ ſit termi
nus mot⁹: ſꝫ ꝑ ſimplicē emanationē q̄ dī creatio. ℭ Et ad
aliā ꝓbōnem ꝯcedit̄ ꝙ aliq̄ habitudo cadit iter mouēs ⁊
motū d̄ nouo: ſꝫ negat̄ ꝙ talis habitudo req̄rat mutatio
nē in altero extremo: ſed ſufficit ꝙ ſeq̄t̄ ſimplicē emana
Ad 2^m tionē in altero extremo. ℭ Ad 2^{am} rōnem de tpe negat̄ ꝙ
tps ſꝑ fuit. Ad ꝓbōnē cū dī ſemꝑ fuit p̄us ⁊ poſteri⁹. nega
tur. Ad ꝓbōnē admittit̄ ꝙ dat̄ nūc qđ eſt p̄n^m tpis. Et cū
dī ꝯ: qꝛ ſi eſt p̄n^m tpis. igit̄ ante ipm nō fuit tps: ſed ante di
cit p̄us: ⁊ ꝯ'r tps erit ante. dī ꝙ cū dī: ante tpꝫ nō fuit tps.
lꝛ ante dicit ſolū tps ad imaginationē. ſicut cū dī p̄n^m ma
gnitudis extra qđ nihil ē. lꝛ ex̄ nō dicit locū niſi ad imagi
nationē. pōt ēt dici ꝙ lꝛ añ dīc durationē eternā q̄ p̄cedit
Ad p̄mā rōnē Cō mēta. di. tps. ℭ Ad p̄mā rōnē Cōmēta. iaꝫ pꝫ: ꝙ a volūtate antiq̄
nō pōt ꝓduci aliqd de nouo niſi cadat noua habitudo in
ter volūtatē antiquā ⁊ rē ꝓductā: ſed talis habitudo non
neceſſio p̄ſupponit mutationē in altero extremo: ſed ſufficit
Ad 2^{am} ꝙ p̄ſupponat ſimplicē emanationē. ℭ Ad aliā rōnem dī
ꝙ agēs per voluntatē pōt per volūtatē eternā ꝓducere
effectū nō eternū ſine mutatiōe ei⁹: qꝛ ab eterno determi
nauit ꝓducere effectū qñ ꝓduxit: nec nūc vult aliqd: qđ
añ nō voluerit. Ad arg^m igit̄ dī: ꝙ nūc nō ſe hꝫ al'r q̄ p̄us
intrinſece: qꝛ nūc nō vult aliqd qđ p̄us nō voluerit: ⁊ cum
īfert̄ igit̄ nō magis nūc ꝓducit q̄ p̄us. negat̄ ꝯña: qꝛ volū
tas diuina determinauit ſe ꝓducturā effectū nūc ⁊ nō p̄us.
2ª difficul tas circa p^a opi. q̄re. ℭ Reſtat difficultas. an de mēte phi ſit ꝙ mundus
ſit eternus. ℭ De hoc ſūt opiones. Nā qdā dicūt ꝙ nō: ⁊
rō eoꝝ eſt: qꝛ phus p̄ top. dicit ꝙ mūdus ſit etern⁹. eſt ꝓ
blema: ⁊ poſtea diuidēs ꝓblemata dicit. ꝙ alia ſunt ad q̄
rōnes habemus ad vtrāqꝫ ꝑteꝫ: ⁊ alia ſunt ad q̄ rōnes nō
hēm⁹: cū ſint nimis ardua ⁊ difficilia: vt ꝙ mūdus ſit eter
nus. hec phs. Quare pꝫ ꝙ ſm mētē phi nō eſt aliq̄ rō ve
riſimilis ad ꝓbandū ꝙ mūdus ſit etern⁹. Et ſi dicit̄ ꝙ 8°
phy. phs adducit rōnes ad ꝓbādū ꝙ mūdus ſit eternus:
dī ꝙ ꝯditionatas rōnes adducit: ⁊ nō ſimpl'r. ꝓcedūt eñi
rōnes de factione phyſica que p̄ſupponit māam ⁊ nō al'r:
⁊ p̄ſupponit ēt ꝙ nūc ſit mediū p̄teriti ⁊ futuri ⁊c̄. ℭ Ali
2ª opi. vo dicūt ꝙ mēs phi eſt ꝙ mūdus ſit etern⁹. quoꝝ rō eſt:
qꝛ ex eternitate motus ꝓbat phs p^m motorē eē. 8. phyſi.
⁊ illud idem. 9. metaph. q̄re p̄ſupponit eternitatē motus

eiuſq̄ ꝓbatā eē. Et ſi diceres: quō ḡ ponit̄ p̄ topi. ꝙ mū
dus ſit etern⁹ ſit ꝓblema neutruꝫ. dī ꝙ ibi forte loq̄t̄ ſm
opionē alioꝝ phoꝝ quoꝝ aliqui ponebāt mundū eternū:
⁊ aliqui nō. Et q̄uis ponat̄ ꝓblema: dicat tñ ꝙ ad ipꝫ nō
hēmus rōnes ad vtrāqꝫ ꝑtē. ſ. phyſice loquēdo. hāc viam
ſeq̄t̄ Thomas 8° phy. ⁊ cōiter ſic credit̄ de pho. ℭ Alia 3ª difficul tas circa Affirma tiue argi. T. c. 23.
difficultas eſt circa vnā r̄nſionē datā vtrū in corruptione
forme ſubalis fiat reſolutio vſqꝫ ad māam p̄mā. ℭ Et ar
guit̄ ꝙ ſic. ex dicto phi p̄ de gñōne. vbi dī ꝙ gñatio ē trāſ
mutatio totius in totū nullo ſenſibili remanēte: mō ſi nul
lū ſenſibile remanet. igit̄ in corruptiōe ſit reſolo vſqꝫ ad
māam p̄mā. ℭ Cōfirmat̄ ex dicto Cōmē. 2° de aia comē. Cōfir.
4°. vbi ponēs diāam iter formā ſubalē ⁊ accñtalē dicit ꝙ
for⁹ ſubalis aduenit ſubito in pura potētia. forma vo acci
dētalis aduenit ſubito in actu. ℭ In oppo^m argi ex dicto Negatiue arguit p° T. c. 26.
phi 2° de aia cap 3° in fine vbi dicit: ꝙ vniuſcuiuſqꝫ actus
in ꝓpria mā aptus natus eſt fieri. Ex quo dicto aſſumit̄
cōiter ꝙ act⁹ actiuoꝝ ſūt i patiēte bene diſpoſito. q̄re cū
for⁹ ſubalis ſit act⁹ ipſa ſit in mā diſpoſita: ⁊ nō in mā exñ
te in pura po^a. ℭ Item in 2° de gñōne dicit phs ꝙ in ha Argi 2°.
bētib⁹ ſymbolū facilior eſt trāſitus: ſꝫ h̄ nō eſt niſi qꝛ nō
corrūpit̄ q̄litas ſymbola. igit̄ in corruptiōe forme rema
net q̄litas ſenſibilis. ℭ Cōfirmat̄ ex dicto Cōmēta. in de Confir.
ſuba orbis. vbi dicit ꝙ dimēſiones iterminate ſūt eterne
māe p̄me. ⁊ 7° phyſi. dicit ꝙ q̄litates p̄me ſūt diſponen La 6°. 2. 41.
tes māam ad receptionē cuiuſlibet forme ſubalis. igit̄ nō
corrūpit̄ q̄titas iterminata: nec q̄litates p^e in corruptiōe
forme ſubalis. ℭ De h̄ ſunt due opiones p̄ncipales. Una
eſt cōis quā ſeq̄t̄ Thomas dicēs. ꝙ in corruptiōe forme
ſubalis ſit reſolo vſqꝫ ad māam p̄mā: ⁊ in tali corruptione
nihil remanet p̄ter māam: qꝛ for^a q̄ ſit de nouo ꝑ gñōnē re
cipit̄ in mā p^a nuda oī diſpōne. ℭ Ad arg^m in ꝯriū dīc ꝙ Ad p̄mā ꝓ ꝑte ne gatiua di.
actus ſubalis ſit in mā diſpoſita ex ꝯñti ſed nō p̄: vnde in
p̄ inſtāti itroductiōis forme ſubalis corrūpunt̄ oēs diſpō
nes p̄cedētes: ⁊ in eodē inſtāti ſiles diſpōnes itroducunt̄
ex ꝯñti. ℭ Ad aliud de q̄litate ſymbola ſil'r dī. ℭ Ad cō Ad 2^m
firmationē negat ꝙ q̄titas ſit eterna māe p̄me: ⁊ ſil'r ne Ad ꝯfir.
gat ꝙ eadē q̄litas p^a diſponat ad receptionē diuerſaꝝ for
maꝝ ſubaliū. ℭ Cōtra r̄nſionē ad p^m ſunt due inſtātie. p^a Inſtā. p^a ꝯ reſpon ſiones.
eſt: qꝛ nō videt̄ ꝙ ille diſpōnes p̄cedentes poſſint corrū
pi: qꝛ nec per ſe nec ꝑ accñs: qđ ꝓbat̄: qꝛ qđ corrūpit̄ ꝑ ſe
corrūpit̄ a ꝯrio. per phm in de cauſis lōgitudinis vite: ſꝫ
ille nō corrūpunt̄ a ꝯrio: qꝛ nil ꝯriat̄ eis niſi diſpōnes cor
rupte ꝑ eas: ſꝫ ab illis nō pñt corrūpi. q̄re ⁊c̄. ⁊ ēt nō poſ
ſint corrūpi ꝑ accñs. ꝓbat̄: qꝛ qđ per accñs corrūpit̄ cor
rumpit̄ ad corruptionē alteri⁹: ſꝫ ille nō corrumpunt̄ ad
corruptionē alteri⁹: qꝛ nec ſubiecti nec efficiētis ꝯſeruātis.
q̄re ⁊c̄. ℭ 2ª inſtātia eſt: qꝛ illo dato ſequit̄ ꝙ mot⁹ finit⁹ Inſtā. 2^a.
ſit ſine termino ad quē. ꝯñs eſt f'lm. ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ in vlt°
inſtāti in quo dꝫ introduci termin⁹ mot⁹ p̄cedētis oēs diſ
pōnes p̄cedētes ſūt corrupte: igit̄ nullus eſt termin⁹ talis
motus. ℭ R̄ndet̄ ad p̄mā inſtātiā ꝙ ille diſpōnes p̄cedē Ad p^m.
tes corrūpunt̄ ꝑ accñs. ſ. ꝑp icōpoſſibitatē quā hñt cū for^a ſe
quēte. ⁊ ſi dī ꝯ: qꝛ ꝯſiles manēt cū illa for^a: dī ꝙ eſt ipoſſi
bitas q̄tū ad itroduci: ⁊ nō q̄tū ad eē. ℭ Ad ſcd̄aꝫ iſtātiaꝫ Ad 2^m
dī ꝙ talis mot⁹ terminat̄ extrinſece ad diſpōnes ꝯſiles q̄
ex ꝯñti itroducunt̄. ⁊ ſi dī ꝯ: qꝛ termin⁹ motus eſt idē nūc
cū motu p̄cedēte: differēs ab eo ſolū ſm magis ⁊ min⁹. dī
ꝙ verū eſt de termino itrinſeco mot⁹ ⁊ nō de extrinſeco.
q̄re ⁊c̄. ℭ Alia opio eſt modernoꝝ dicentiū: ꝙ in corru Opi. mo dernoꝝ.
ptiōe for^e ſubalis nō ſit reſolo vſqꝫ ad māaꝫ p̄mā: imo for^a
ſubalis recipit̄ in mā actuata ꝑ diſpōnes q̄litatiuas ⁊ q̄ti
tatiuas. ℭ Et ad dcm̄ phi ꝙ gñatio eſt trāſmutatio: nullo Ad p̄mā ꝓ ꝑte af firmatiua dicit.
ſenſibili remanēte. itelligit̄ ſub eodeꝫ gradu vel termino.
non eñi manet eadē q̄litas in gñato ⁊ corrupto ſub eodeꝫ
gradu

Conſtr. gradu: neqȝ eadé q̄ntitas ſub eodé termino. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad
tertiū vero Cōme. di. ꝙ itelligit ꝙ for. ſubalis recipit̄ i ſubto
in pura po. put po. opponit̄ actui ſubali: for. vero accńta-
lis recipit̄ in ſubto i actu ſubali exńte. ¶ Scḋo vero tenētes
pluralitaté formaꝝ in mixto: mā actuata ꝑ formā ſubalē
nō vltimatā pōt recipe aliā formā ſubalē. Et iō ſm̄ viaꝫ
Cōmē. cū for. elītoꝝ formalr remaneāt in mixto: nō cor-
rūpunt̄ in gnōne mixti: q2 ſūt in po. ad vlteriorē formaꝫ:
neqȝ corrūpūt̄ q̄litates pᵉ: q2 determināt ſibi formā elīti
tanq̄ ſubiectuꝫ ꝓprium: ſ3 ſm̄ viam ꝑcedentem nō ſic: q2
qualitates ꝑme nullum ſubiectum ſibi determinant. Et h̄
de iſta q̄one ſufficiant. ¶ Queſtio. XI.

Negatiue argui. **V**Trum moueri ſit alr ſe hēre q̄ꝫ ꝑus in-
trinſece ꝛ formalr. Negatiue argr̄
ꝑ: q2 h̄ dato ſeq̄r ꝙ ſi aia ſor. alterat̄ ad ſciaꝫ
ipſo ſor. q̄eſcēte ab alijs motib9: ꝙ q̄l3 ps q̄n-
titatiua ei9 alteraret̄ ad ſciaꝫ. ꝯńs eſt fl'm: vt ꝓ-
babo. Et ꝓbat̄ ꝑ ꝯńa: q2 ſi aia alterat̄ ad ſciaꝫ: cū illa alte-
ratio ſit accńs aie: ſeq̄r ꝙ eſt in aia vbicūqȝ repit̄ aia: q̄re
aia i pede alterat̄ ad ſciaꝫ ꝛ in q̄cūqȝ pte. Et ſeq̄r vlteri9:
igit̄ pes alterat̄ ad ſciaꝫ: ꝛ ſilr q̄cūqȝ ps ei9. ꝓbat̄ ꝯńa: q2
pes ꝛ ſilr q̄cūqȝ ps ſe h3 alr q̄ꝫ ꝑus itrinſece ꝛ formalr: q2
recipit ſciaꝫ rōne aie: quā ꝑ9 nō recipiebat. Oz āt ꝯńs ꝑńte
ſit fl'm argr̄: q2 ſeq̄ret̄ ꝙ quocūqȝ motu moueret̄ vna ps
moueret̄ ꝛ altera: imo totū cōpoſitū: qḋ eſt fl'm. p3 ꝯńa: q2
aia q̄ eſt in vna pte eſt in altera ꝛ in toto cōpoſito: q̄re al-
tera ps moueret̄ ꝛ totū cōpoſitū. p3 ꝯńa: q2 tā altera ps q̄ꝫ
totū cōpoſitū alr ſe h3 q̄ꝫ ꝑus rōne aie q̄ eſt ps ei9: q̄ aia ſe

Argr̄ 2°. h3 alr q̄ꝫ ꝑus. q̄re ꝛc̄. ¶ 2° argr̄ ſic. Signet̄ mixtū nē noui-
ter gńatū qḋ nō antea fuerit cui9 mā ꝯtinue alterat̄ ꝛ alte-
rabit̄: ꝛ imediate ante h̄ alterabat̄: ꝛ ſeq̄r ꝙ illud mixtuꝫ
nūc ꝑ mouet̄. p3: q2 in eo eſt mot9: ꝛ ei9 ps mouet̄. puta ps
mālis: ꝛ tn̄ illud mixtū ante nō mouebat̄. p3: q2 antea nō

Argr̄ 3°. erat: igit̄ moueri nō eſt alr ſe hēre q̄ꝫ ꝑus. ¶ 3° arguit̄ ſic:
mot9 ꝛ tp̄s nō dn̄t a reb9 ꝑmanētibus: igit̄ moueri nō eſt
alr ſe hēre q̄ꝫ ꝑus. p3 ꝯńa. ańs ꝓbat̄: q2 ſi ſic ſeq̄ret̄ ꝙ ali-
q̄s eēt mot9 q̄ nō eēt ſucceſſiuus. ꝯńs eſt fl'm: ꝛ ꝓbat̄ ꝯńa:
de motu ſignato ꝑ certo inſtāti vniformi quo ad ſubȝ: qḋ
mouet̄ difformiter quo ad tp̄s. Itē ſeq̄r ꝙ q̄l3 qḋ mouet̄
localr eſt hn̄s in ſe oē accńs motū. tȝ ꝯńa: q2 mota re h3 ſe
ꝛ q̄l3 ſui localr: mouet̄ oē qḋ eſt in ea. igit̄ ꝛ nūc mouetur
mot9 in eo ſubiectiue exńs. Itē ſeq̄r q̄ꝫ extēſuꝫ eſt ſubiectiue in
inextēſo ꝛ i idiuiſibili. p3: q2 mot9 localis eſt ſubiectiue in aia.

Affirma-tiue argr̄. ¶ In opp^m argr̄ ꝙ moueri ſit alr ſe hēre q̄ꝫ ꝑus itrinſece
ꝛ formalr: q2 ipoſ'e eſt illud qḋ mouet̄ eē in eadē diſpōne
reſpcū termini ad quē. igit̄ qḋ mouet̄ de nēcitate ſe h3 alr

T. c. 7. q̄ꝫ ꝑus itrinſece ꝛ formalr. p3 ꝯńa: ꝛ ańs eſt ph̄i 6° phyſi.

Argr̄ 2°. ¶ 2° argr̄ ſic. Dū mobile mouet̄ ꝯtinue ſp plus accedit ad
terminū ad quē. igit̄ ꝯtinue plus h3 de termino ad quē q̄ꝫ

Argr̄ 3°. ꝑus. igit̄ ſe h3 alr q̄ꝫ ꝑus itrinſece ꝛ formalr. ¶ 3°: q2 dato
opp^o. ſ. ꝙ illud qḋ mouet̄ nō ſe hēat ꝯtinue alr q̄ꝫ ꝑus: ſe-
quit̄ ꝙ illḋ qḋ mouet̄ aliqn̄ q̄eſcit dū mouet̄. ꝯńs eſt ab-
ſurdū: ꝛ p3 ꝯńa: q2 q̄eſcere eſt eodē mō ſe hre ſicut ꝑus. q̄-
re ꝛc̄. ¶ Rńdeo dḋo ꝙ cōiter diffinit̄ moueri: ꝙ eſt alr
ſe hēre q̄ꝫ ꝑus itrinſece ꝛ formalr. ¶ Sȝ de mō limitādi

Opi. Mā. dictā diffōnē ſūt due opiones. Una eſt Mānuani dicētis:
ꝙ hec diffō ſic d3 limitari. Moueri eſt alr ſe hēre nūc q̄ꝫ
ꝑus itrinſece ꝛ formalr ꝑ tp̄s ſm̄ ſe: vel ſaltē ſ3 aliquā ſui
ptē. put eſt ps illius. di ꝑ ꝑ tp̄s: q2 ſi ſe hēre itrinſece ꝛ for-
malr alr q̄ꝫ ꝑus ſufficeret ad moueri: ſeq̄ret̄ ꝙ mobile in
vlti9 iſtāti termināte motū moueret̄. ꝯńs eſt fl'm: q2 habē-
tib9 ꝯńtib9 in mā ceſſat mot9. ꝛ p3 ꝯńa: q2 in vlti9 iſtāti mo-
bile ſe h3 itrinſece ꝛ formalr alr q̄ꝫ ꝑus: cū formā vltima-
tā hēat tūc quā ꝑus nō hēbat: ſ3 tn̄ tūc nō ſe h3 alr q̄ꝫ ꝑus
ꝑ tp̄s: q̄re tūc nō mouet̄. di 2° ſm̄ ſe vel ſaltē ſm̄ aliquaꝫ

ſui ptē. put ē ps illi9: q2 ſi aia ſor. in aliq̄ pte mouet̄ in q̄l3
ēt pte ei9 mouet̄: q2 ille mot9 ſubiectiue exńs in aia repit̄ vbi-
cūqȝ aia repit̄. Et iō mota aia i aliq̄ pte i nulla q̄eſcat: ſ3 l3
moueat̄ aia in pede: nō o3 ꝙ pes moueat̄: q2 nō mouet̄ in
pede inq̄ntū ē ps ei9: ſi vero moueret̄ i pede iq̄ntū ps ei9: tūc
bene pes moueret̄. ¶ Ex his p3 rńſio ad arg^{ta} ſm̄ iſtam
Ad p^m ſm̄ q ne-gatiue ar. opionē. Ad p^m negat̄ ꝯńa. ſ. ꝙ ſi aia ſor. alterat̄ ad ſciaꝫ ꝙ
q̄l3 ps q̄ntitatiua ſor. alteret̄ ad ſciaꝫ. Et ad ꝓbōnē cuꝫ di.
ſi aia alterat̄ ad ſciam cū talis alteratio ſit accńs aie: igit̄
talis alteratio eſt in aia vbicūqȝ repiat̄ aia: ꝛ ꝯńr aia alte-
rat̄ in q̄cūqȝ pte: ꝯcedit̄. ſed cū di. vlteri9: igit̄ pes alterat̄
ad ſciaꝫ: negat̄ ꝯńa: q2 aia nō alterat̄ in pede inq̄ntuꝫ eſt
ps ei9. ¶ Ad 2^m di. admiſſo caſu gr̄a argumēti ꝙ illḋ mix-
tū nō mouet̄: ꝛ tn̄ plus q̄ꝫ ei9 mediū mouet̄: vel ſaltē me-

Ad 2^m diū: poſito ꝙ illḋ mediū hēat for^{as} extēſā. ¶ Scḋo tn̄ rei
veritatē di. ꝙ nō eſt poſ'e ꝙ h̄ mixtuꝫ ſic ſit quin ꝑus fue-
rit nāl'r loq̄ndo: iō ſignato certo mixto: qḋ nūc ꝑ ſit: ꝯcē-
dit̄ ꝙ illud mouet̄ ꝛ ante mouebat̄. illud eni ante fuit: ſed
nec ꝑ tp̄s nec per inſtās. Et nō ſeq̄r. nūc ꝑ hoc mixtuꝫ eſt:
igit̄ ante hoc nō fuit: ſed ſeq̄r ꝙ nō imediate ante inſtans
qḋ eſt ꝑſens in aliq̄ inſtāti ꝑori fuit. Et ꝯcedit̄ ꝙ aliq̄d ge-
nerādū erit ante p^m eē ſui: ꝛ icipiet eſſe poſtq̄ꝫ fuerit: ꝛ erit

Ad 3^m poſtq̄ꝫ deſinet eē: ad iſtū intellectū. ¶ Ad 3^m cū di. ꝙ mo-
tus ꝛ tp̄s nō differūt a reb9 ꝑmanētib9: di. ꝙ mot9 localis
q̄libet differt a re que mouebit̄. Et ſilr tp̄s: ꝛ nūc nō ſequū-
tur ꝯnes ille: q2 mot9 localis nō mouet̄ nec pōt moueri: cū
mobile debeat eē idē ſub vtroqȝ termino. Nec per aliqḋ
inſtās eſt extenſus adeq̄te aliq̄s motus ꝑ ſubm aliqḋ. hec

Opi. cōis Mānuanus. ¶ 2° opio eſt cōis: diffōnē ipſius moueri ſic
limitās. Moueri eſt alr ſe hēre itrinſece ꝛ formalr q̄ꝫ ꝑus
per ſe ꝛ ingeſcēter. di ꝑ ꝑ ſe: q2 l3 aia alr ſe hēat q̄ꝫ ꝑus re-
ſpectu ſcie: q2 h̄ eſt tn̄ ꝑ accidēs. ſ. rōne alterationis facte
in pte ſenſitiua: iō nō di. aia moueri ad ſciam: q2 ad ſciam

T. c. 20. nō eſt motus 7° phy. Silr ſi ſor. eſt alb9 ꝛ plato fiat alb9:
tūc ſor. ſe h3 alr q̄ꝫ prius reſpectu platonis: q2 recipit ſili-
tudinē quā ꝑus nō hēbat: tn̄ nō di. ſor. moueri ad ſilitudi-
nē: q2 ꝑ accńs recipit illā: ꝛ nō ꝑ ſe. di. vlterius ꝛ ingeſcen-
ter: q2 via cōis ponit ꝙ in inſtāti ꝯtinuāte ptes mot9 mo-
bile mouet̄: ꝯ Mānuanū: ꝛ tn̄ fl'm eſt ꝙ ſe hēat alr q̄ꝫ ꝑus
ꝑ tp̄s: q2 iplicat ꝙ eſt in iſtāti ſe hēat alr q̄ꝫ ꝑus ꝑ tp̄s: ſuffi-
cit tn̄ ꝙ in tali iſtāti mobile ſe hēat alr q̄ꝫ ꝑus ingeſcēter:
q2 nō q̄eſcit ſub illo eē. Et ꝑ hoc excludit̄ argu^m qḋ fiebat
ad ꝓbādū ꝙ in vltio inſtāti termināte motū mobile mo-
uebat̄: q2 l3 in illo inſtanti mobile ſe hēat alr q̄ꝫ ꝑus: nō tn̄
ingeſcēter: imo q̄eſcēter: q2 mobile in tali iſtāti q̄eſcit ſub
illo eē: q̄re poſt illud nō mutat̄. ¶ Ex his facile eſt rńde-

Ad p^m ꝑ pte affirmatiue ar. re ad arg^{ta} in oppo^m. Ad p^m nō admittit̄ aiam alterari ad
ſciam: q2 ad ſciaꝫ nō eſt alteratio 7° phy. ſ3 alteratio fit in
pte ſenſitiua: ꝛ ex ꝯńti ꝑ ſubitā mutationē gn̄at̄ certa lati-
tudo ſcie ſubito in aia. ¶ Et ideo q̄uis aia ſe hēat alr q̄ꝫ
prius reſpcū ſcie: nō tn̄ ꝑꝑ hoc mouet̄ ad ſciam: q2 illḋ eſt

Ad 2^m ꝑ accńs. ¶ Ad 2^m di. ꝙ dat̄ p^m inſtās mixti: ſ3 negat̄ ꝙ in
illo ꝑ inſtāti moueat̄: q2 qḋ mouet̄ ꝑus mouebat̄: q̄re ꝑus
erat. Et ad ꝓbōnē negat̄ illa ꝯńtia: ps mālis ei9 mouet̄. g̃
totū mouet̄: q2 ps mālis ꝑus fuit: iō pōt moueri: ſ3 totum

Ad 3^m nō ꝑus fuit: q̄re nō pōt moueri in illo iſtāti. ¶ Ad 3^m ne-
gat̄ ꝙ tp̄s ꝛ mot9 nō dn̄t a reb9 ꝑmanētib9. Et ad ꝓbōnē
cū argr̄ h̄ de motu vniformi q̄ ad ſubȝ ꝛ difformi q̄ ad tē-
pus ꝙ talis mot9 vniformis q̄ ad ſubm nō eſt ſucceſſiuus:
negat̄ h̄: q2 l3 tal' mot9 dicat̄ vniformis q̄ ad ſubm: q2 oēs
ptes ſubti eq̄lr acq̄rūt. ꝛ dicat̄ difformis q̄ ad tp̄s: q2 in ꝑti-
bus eq̄lib9 tp̄is iequalr acq̄rūt: tn̄ talis mot9 ſemꝑ di ſuc-
ceſſiuus in ordine ad tp̄s: q2 aliq̄d ei9 puta mutatū eē cōti-
nuat ptes ei9 adinuicē. ſ. ꝑteritā ꝛ futurā. ¶ Ad aliud cuꝫ
di. ꝙ oē qḋ mouet̄ h3 in ſe oē accidēs motum: ꝛ ſic motus

moueť: dž φ oē accñs pmanēs p accñs mouet non sic de nō pmanētu: qꝛ qđ moueť dꝫ eē idē sub vtroqꝫ termino. ¶ Ad aliū negať φ extēsū sit in icxtēso ꝛ negať φ motus sit in aiā: qꝛ aia nō mouet p se sꝫ p accñs. ¶ Circa dcā cadit p⁹ difficultas. An dato vacuo possit aliqd moueri in eo.

p⁹ difficultas circa

¶ Et vr̄ φ nō ex dcis: qꝛ cū moueri sit alr̄ se hīc q̄ pus intrinsece ꝛ formalr̄: ꝛ mobile i vacuo nō possit alr̄ se hīc intrinsece ꝛ formalr̄: qꝛ nullā formaꝫ pōt ibi recipe: qm̄ vbi causatur a loco ꝛ nō a vacuo: ḡ nihil pōt in vacuo moueri.

Negatiue argui.

¶ In ꝫriū vr̄ phs 4° phy. q admisso vacuo gr̄a argumēti admittit fieri motū in ipso. ¶ R̄nsio: cōiter dr̄ φ sic vacuū admittiť ad imaginationē: ita admittiť motū localeꝫ fieri in ipso vbi imaginariū acqsitū mobili: sicut ꝛ in pleno acqriť mobili vbi verū. ¶ Alr̄ pt̄ dici φ in vacuo mobile nō se hꝫ alr̄ q̄ pus itrinsece ꝛ formalr̄: sꝫ solū extrinsece re⁹ centri ꝛ polo⁊ mundi ꝛ diffō data de moueri nālr̄ solū pcedit.

Affirmatiue argr̄.
R̄nsio
R̄nsio 2°

¶ Alia difficultas isurgit: vtrum dato vacuo graue vl̄ leue simplr̄ possit in eo moueri successiue. ¶ Et argr̄ φ sic: qꝛ neċe est mobile in vacuo pus puenire ad mediū q̄ ad extremū: igiť mobile in vacuo neċio successiue moueť. pꝫ ꝫña: qꝛ nō est aliō successio in motu nisi mobile pus puenire ad vnū pūctū medij q̄ ad aliū. añs pbať: qꝛ ipole ē mobile sil̄ puenire ad mediū ꝛ ad extremū: qm̄ tūc occuparet sil̄ mediū ꝛ extremū: qđ est ipole. igiť neċe est pus puenire ad mediū q̄ ad extremū.

2ª difficultas circa
Affirmatiue argr̄

¶ Cōfirmatur rōne Auēpace: qꝛ oē mobile hꝫ vtutē ꝛ po⁹ finitā ꝛ limitatā: igiť ois eius actio ex nā itrinseca est finita ꝛ limitata: ꝛ ꝑñr ois ei⁹ mot⁹ ex cā itrinseca est finit⁹ ꝛ limitat⁹: q̄re certe velocitatis est. tūc vltra: igiť mot⁹ mobilis in vacuo est limitat⁹ ꝛ certe velocitatis: ꝛ ꝑñr in certo tp̄e est ꝛ successiu⁹. pꝫ ꝫña: qꝛ si eēt in nō tp̄e: eēt ifinite velocitaṫ.

Cōfir.

¶ In ꝫrium argr̄ ex rōne phi: qꝛ q̄lis est ꝓportio medij ad mediū in subtilitate: talis est ꝓportio motus ad motū in velocitate: sed cū vacuū sit in ifinitū magis subtile q̄ plenū: igiť mot⁹ in vacuo est in ifinitū velocior q̄ in pleno: ꝛ ꝑñr mot⁹ in vacuo est in nō tp̄e: q̄re subito est ꝛ nō successiu⁹.

Negatiue arguitur

¶ Cōfirmať rōne Cōme. qꝛ ois successio i motu ē ex resistēia vel mobilis: vel medij: vel vtriusqꝫ: sꝫ graue vel leue simplr̄ nullā hꝫ resistētiā in vacuo: vt pꝫ: qꝛ non ex pte mobilis cū sit simplex. nec ex pte medij: qꝛ vacuū. igiť nō est successio in motu eius in vacuo. q̄re subito moueť mobile simplex in vacuo. i. in nō tēpore. q̄re ꝛc̄.

Confir.

¶ Rn̄sio cōis dicit: φ determinatio phi ꝛ Cōmēta. 4° phy. i. tractatu de vacuo est: φ graue vel leue simplex nō moueť successiue in vacuo: sꝫ in instāti vel subito ꝛ in nō tp̄e ꝓpter rōnes dictas q̄s facit Cōmētator ibi cō⁹. 12. ꝫtra Auēpace. ¶ Et tūc ad rōnē in oppo⁹ respondeť. Ad p̄mā negať añs scilꝫ φ neċe est mobile in vacuo pus puenire ad mediū q̄ ad extremū. Et ad ꝓbationē cū dicit: qꝛ impossibile est simul puenire ad mediū ꝛ ad extremū: dicit φ ipossibile est sil̄ simultate istātanea puenire ad mediū ꝛ ad extremū ꝛ hoc ꝓbat arg⁹: sed simul simultate tēporanea nō est ipossibile: qꝛ mobile qđ moueť i vacuo imediate post h̄ erit in medio ꝛ in extremo. i. in termino ad quē: ꝛ nō est signare p̄mū instās in quo erit in medio: nec p̄muꝫ in quo erit in termino ad queꝫ: sed quocūqꝫ instāti dato pus erit in medio ꝛ in termino ad quē.

Ad rōnes p pte affirmatiuā dicit.

¶ Ad ꝫfirmationē Auēpace dicit negādo ꝫñam: qꝛ lꝫ oē mobile habeat virtuteꝫ finitā ꝛ limitatam: tñ limitatio actionis nō est ex hoc: sed ex limitata ꝓportione agētis ad resistentiā: ꝛ qa mobile simplex in vacuo nullā resistentiā hꝫ. igiť actio eius nō erit limitata in vacuo. Quare dꝫ argui sic: oē mobile siue omne agēs finitiuā certa ꝓportione agit: igiť actio eius est finita ꝛ limitata: sed si a nulla ꝓportione agat: vt in ꝓposito. nō opꝫ φ actio eius sit finita. ¶ Sigs vellet ꝓbabiliter sustinere opp⁹ ad rōnem in contrariū sic respōdeat.

Ad ꝫfir.

¶ Ad primā negať maior. i. φ q̄lis est ꝓportio medij ad mediū in subtilitate: talis est ꝓportio mot⁹ ad motū in velocitate: qꝛ ex quo agēs agit p virtutē intrinsecā limitatā limitatio virtutis hꝫ locū resistētie respectu virtutis agētis ꝛ nō solū medij: q̄re si mediū excedit aliud in subtilitate in infinitū nō opꝫ ꝓpter h̄ φ motus excedat aliū in velocitate in infinitū.

Ad rōnē p pte nō gañā ol

¶ Ad ꝫfirmationē negať φ successio in motu sit solū rōne resistētie mobilis vel medij vel vtriusqꝫ: qꝛ etiā est ex limitatione virtutis sine resistētia mobilis vel medij. Nec dꝫ videri extraneū φ limitatio vtutis habeat locū resistentie respectu virtutis operātis: qꝛ deus mouet celū certa velocitate ꝛ nō ꝓpter resistētiā mobilis nec ꝓpter resistētiā medij: sed ex limitatiōe sue virtutis: qꝛ lꝫ sit virtutis infinite: tñ limitat se ad sic velle mouere: limitatio ḡ virtutis ad certū gradū locū resistentie tꝫ. quare ꝛc̄.

Ad ꝫfir.

¶ Ex his pꝫ φ difficile est saluare dcm̄ Ari. eē verū. i. φ q̄lis est ꝓportio medij ad mediū in subtilitate: talis est ꝓportio velocitatis ad velocitatē: qꝛ si illō dcm̄ simplr̄ itelligiť. pꝫ esse f̄lm: qm̄ si. a. mobile potentie vt. 8. moueať in medio dēsitatis vt vnū: ꝛ. b. mobile eiusdē potētie moueatur in medio densitatis vt. 2. nō oꝫ φ q̄lis est ꝓportio medij ad mediū in subtilitate: talis sit ꝓportio velocitatis ad velocitatē: qꝛ ꝓportio medij ad mediū est dupla: ꝛ tamē ꝓportio velocitatis ad velocitatē nō est dupla: qꝛ. a. mobile mouet a ꝓportione octupla: ꝛ. b. mobile mouet a ꝓportione q̄drupla: sed ꝓportio octupla non est dupla ad q̄druplaꝫ: qꝛ ꝓportio octupla cōponiť ex duab⁹ ꝓportionibus ineq̄libus. i. ex quadrupla ꝛ dupla: q̄re ad quadruplam est minor q̄ dupla: ꝛ ad duplaꝫ est maior q̄ dupla. quare ꝛc̄. ¶ Si ỽo illud dictū phi referať ad opinioneꝫ antiquo⁊ dicentium ipsa mobilia hīc virtutes limitatas qbus se mouent: ꝛ in vacuo nō est ipedimentum: in pleno ỽo est impedimentū: pꝫ etiaꝫ φ nō valet: qꝛ vacuūꝫ in infinitū subtilius ē pleno: ꝛ tñ velocitas motus in vacuo nō in infinitum excedit velocitatem motus in pleno: qa motus in vacuo est limitatus: quoniā a virtute limitata procedit. quare cogita tu super hoc. Et hec de ista questione sufficiant.

¶ Questio. XII.

Utrum aliqua distantia predicamentalis nāliter possit icipere acquiri fm̄ se ꝛ q̄libet sui: sic φ eius fm̄ se ꝛ q̄libet sui deť p̄⁹ instās in quo sic aut vltimū in quo non. verbi gr̄a. nunqd aliq̄ albedo vel aliqua quātitas vel aliquod spatiū possit naturalr̄ icipere acquiri vel ꝑtransiri subito.

Affirmatiue argr̄

¶ Primo arguiť φ aliqđ spatiuꝫ possit subito pertransiri: qꝛ ponať φ sint duo corpora dura pfecte plana se tangentia. quo⁊ vnū eque distāter incipiat eleuari ab altero. Et sit. a. aer circūstās ista duo corpa ꝛ. b. sit illa distātia: que est a circumferentia vsqꝫ ad centrū. puta semidiameter alicui⁹ illo⁊ corpo⁊. Et arguiť sic. b. spatiuꝫ incipit pertrāsiri ab. a. aere fm̄ se ꝛ quodlibet sui: igiť aliq̄ distantia predicamētalis pōt incipere acqri fm̄ se ꝛ q̄libet sui. pꝫ ꝫña ꝛ añs ꝓbať: qꝛ iam. a. aer nō tangit punctū medium alicuius isto⁊ corpo⁊: ꝛ imediate post hoc tanget punctū medium alicuius isto⁊ corpo⁊: igitur imediate post hoc. a. aer ꝑtransibit totaꝫ semidiametrum alicuius istoruꝫ corpo⁊. ¶ Uel arguiť sic de applicatiōe illo⁊ duo⁊ corpo⁊ duro⁊: puta. c. d. que sint quadrata: ꝛ distent adinuicem per pedalem distantiaꝫ ꝛ eque distanter applicēťur. ¶ Et sequitur φ in illo instāti in quo primo se tangent/desinet tota semidiameter ꝑtransiri ab aere circunstāte: ergo pariter pōt aliqua talis diameter incipere pertransiri ab aere circunstante. Sed forte diciť φ nō est possibile φ ista duo corpora sic eque distāter veniat ad

ↄtactū:qꝛ forte dī ꝙ nō eſt poſſibile ꝙ duo corpa dura vē
niant ad ↄtactū.❡ Cōtra arguit̃:qꝛ deſcēdat vnū iſtorum
co ꝛporuꝫ ſuper aliud:ꝛ ſequitur ꝙ aliqñ quieſcet ſup aliud
tāgēdo ipm:vel ſeq̃t ꝙ a ꝓportione minoris ineq̃litatis
ꝓueniet actio ſeu ꝓhibitio actionis.pꝫ ↄñia:qꝛ aer q ponit̃
mediū nō eſt īfinite reſiſtēs diuidēti.❡ Itē ad idē arguit̃
ſic.Ponat̃ opacū ſemipedale iuxta luminoſum pedale:ꝛ
ſtāte luminoſo creſcat illud opacū vſqꝫ ꝙ ſit maius lumi-
noſo.Et ponat̃ .a.mobile in cono vmbre in pn°qd cōtinue
moueat̃ ſm ꝙ plus diſtat conus vmbre: ſtet enī ↄtinue in
fine vmbre:ꝛ ſit grā argu.c.inſtās in q̄ ſint eq̃lia.Et ſeq̃t ꝙ
a.mobile ſpatium infinitum imediate poſt hoc inſtans ſi-
gnatū ptrāſibit.ſigꝫ enī maxia vmbra q̄ eſt ꝓ hoc inſtā-
ti:q̄ eſt colūnaris ꝛ finita.Et ꝓbat̃ ↄña ꝑ vnā ꝓpōnē pſpe
ctiue q̄ dicit:opacū oppoſitū mīn°luminoſo vmbrā effice-
re pyramidalē.Eq̃le vero colūnarē:maiꝰ vo ↄtrariā:ꝛ euer-
ſaꝫ pyramidē in īfinitū.Et ꝑ illud ꝓbat̃ ēt ꝙ aliqd lumē
ſꝫ ſe totū icipit gn̄ari ꝛ corrūpi : ſi eē fiat mutatio ad eq̃li
Argt̄ 2° tatē.❡ Scdo ꝑncipalr arguit̃ ꝙ aliq̄ q̄ntitas poſſit ſubito
acqri.Augeat̃ grā exēpli.a.pedale ſic ꝙ in pͣ pte ꝓportio-
nali hore augebit̃ ad duplū.In ſcda ad q̄druplū:ꝛ ſic vl-
tra.ꝛ pꝫ ꝙ in fine date hore.a.īfinitā q̄ntitatē deſinet acqre-
re ꝛ īcipiet hīe.qꝛ īfinitā ꝓ tūc hēbit:ꝛ in nullo inſtāti añ
hēbit īfinitā.Et ſi eē fiet mutatio:īfinitā incipiet deꝑdere.
❡ Itē ego arguo ſic. In pͦ iſtāti introductionis forme ſuba-
lis eſt certa latitudo q̄ntitatis ꝛ q̄litatis in mā:ꝛ nihil eiꝰ ꝑ-
fuit añ.igr̃ talis latitudo q̄litatis ꝛ q̄ntitatis incipit ſm ſe ꝛ
qdlibet ſui acquiri.pꝫ ↄña cū maiori ꝛ minor ꝓbatur:quia
dato oppoſito ſequit̃ ꝙ in corruptione forme ſubalis non
T.c.23. fieret reſolutio vſqꝫ ad mām pͥmā ↄtra phm primo de ge-
Negatiue neratione.❡ In oppoſitū arguit̃ primo:qꝛ omne qd mo-
arguitur. uet̃ nece eſt prius deuenire ad mediū q̄ȝ ad finem.ſeptimo
T.c.11. phy.igit̃ mobile pͥus pertrāſit ptem ſpatij terminatam ad
Confir. mediū q̄ȝ totū ſpatiū.pꝫ ↄña.ꝛ ↄñr ſeqtur ꝙ nō ſubito per-
trāſit totū ſpatiū.❡ Cōfirmat̃:qꝛ ſi mobile ſubito ptrāſi-
ret certū ſpatiū ſeq̄ret̃ ꝙ illud mobile moueret̃ infinita ve-
locitate.ꝓbat̃ ↄña:qꝛ ſi in hora ptrāſiret illud certa veloci-
tate moueret̃:ꝛ ſi in medietate hore in duplo velociꝰ moue
ret̃:ꝛ ſi in q̄rta pte hore in q̄druplo velocius: ꝛ ſic in infini-
tuꝫ.igit̃ ſi ſubito trāſiret īfinite velociter moueret̃.ↄñs aūt
eſt falſuꝫ:qꝛ oē mobile mouet̃ a ꝓportione potentie finite
ad reſiſtentiā:igit̃ a ꝓportione finita mouet̃:ꝛ ↄñr veloci-
tate finita.pꝫ ↄña:qꝛ velocitas motū attendit̃ penes ꝓpor
tionē potentie ad reſiſtētiaꝫ.igit̃ ſi a ꝓportione finita mo-
uet̃ / velocitate finita mouet̃:nō ḡ infinita velocitate moue
tur.❡ Secūdo arguit̃:ꝙ nulla q̄litas nec quātitas poſſit
Argt̄ 2° ſubito acqri ſm ſe ꝛ qdlibet ſui:qꝛ omne qd nālr ꝓduci pt
tm̄ ſucceſſiue ꝓduci pōt:ꝛ hoc productione nāli:igit̃ nihil
ꝓducit̃ ſubito.pꝫ ↄña añs probat̃:qꝛ cuiuſlibet nālis pro-
T.c.3. ductionis nā eſt pnm̄.ſed nā eſt pnm̄ motꝰ ſecūdo phy.ꝛ non
mutationis inſtātanee:igit̃ qd ꝓducitur a nā:tm̄ ſucceſſiue
Confir. producit̃:q̄re ꝛc̄.❡ Cōfirmat̃:qꝛ ſi aliqua forma poſſet ſꝫ
ſe ꝛ qdlibet ſui ſubito ꝓduci:ſequeret̃ ꝙ nō añ omne mo-
ueri eſſet mutatū eſſe:nec ante oē mutatū eſſe eſſet moueri.
T.c.55. ↄñs eſt ↄtra phm ſexto phy.ꝛ pꝫ ↄñtia:quia imediate poſt
hoc erit mutatū eē eius qd ſubito mouet̃ ꝛ nō ante erit mo
opi.Ma- ueri:q̄re ꝛc̄.❡ In hac mā ſunt due opiones.Una eſt Mā
riani. riani dicentis:ꝙ lꝫ nulla latitudo q̄litatiua ꝛ quantitatiua
poſſit ſm ſe ꝛ qdlibet ſui ſubito acquiri:tm̄ aliq̄ diſtātia lo-
calis pōt ſm ſe ꝛ qdlibet ſui ſubito incipere acquiri ſiue ꝑ-
tranſiri.pͣ pars ꝓbat̃ ex ſecundo argumēto principali fa-
cto in oppoſitū:vbi arguit̃ ꝙ omne qd nāliter pōt produ-
ci tm̄ ſucceſſiue producit̃:qꝛ qd nāliter poteſt produci pro-
T.c.3. ducit̃ a nā:ſed nā eſt principiū ꝓductionis ſucceſſiue ꝛ nō
inſtātanee.ſecūdo phy.q̄re ꝛc̄.❡ Secūdam vo partem ꝓbat

argumentū pͥmo factū pro parte affirmatiua:vbi ꝓbat̃ ꝙ
in eleuatione vnius corporis duri ꝛ plani ab alio corpe du
ro ꝛ plano totū ſpatiū intercluſuꝫ ſubito replet̃ ꝛ pertrāſit̃
ab aere circūſtante:quia aliter daret̃ vacuuꝫ. Similiter in
approximatione vnius corpis duri ad aliud corpus durū
fit ſubita expulſio aeris īterclūſi:q̄re ſubito pertranſit̃ illa
diſtātia localis.❡ Ad primū igitur argumētuꝫ partis affir Ad pͥmū
matiue reſpondet̃ cōcedēdo totū.ſ.ꝙ aliqua diſtātia loca- argm̄ ꝓ pte
lis poteſt ſubito ptranſiri.ꝛ ideo in caſu dicto conceditur ꝙ affirmati-
aer circūſtās ſubito pertrāſit illud ſpatiū:ꝛ ꝙ infinite ve- ua dicit̃.
lociter mouebit̃:qd probat̃:premiſſo ꝙ quicqd ptrāſit ſit
pars alicuius qd localiter mouet̃:pertrāſit ꝛ totū cuius eſt
pars:ꝛ quacūqꝫ velocitate mouet̃ pars alicuius qd moue-
tur:tanta mouet̃ totū cuius eſt pars.Quo ſtante arguit̃ ꝓ-
poſitū:quia in caſu dato imediate poſt hoc ſubito pertrāſi-
bit illud ſpatiū aliq̄ pars aeris circūſtātis.ꝛ infinite velo-
citer mouebit̃ aliq̄ pars dicti aeris.igit̃ imediate poſt hoc
aer circūſtās ſubito ptrāſibit illud ſpatiū:ꝛ etiā infinite ve
lociter mouebit̃.Tenet ↄña i vigore ꝑſuppoſiti.❡ Cōtra Inſt.pͥ°
reſpōſionē forte inſtabit quis:qꝛ hoc dato ſequit̃ ꝙ ab agē-
te finito ꝛ a ꝓportione finita ꝓueniet velocitas infinita.cō-
ſequēs eſt falſum.probat̃ ↄña:qꝛ ſignato toto motu q̄ mo-
uet̃ aer inter illa corpa arguit̃ ꝙ ille motꝰ erit īfinite velo-
citatis:qꝛ latitudo illiꝰ motꝰ terminabit̃ ad gradū īfinitū ꝛ
nō excluſiue:ḡ incluſiue.pꝫ ↄña:ꝛ ēt minor:qꝛ latitudo mo
tus poſitiue ↄſiderata nō terminat̃ excluſiue niſi termine-
tur ad aliquem gradū preter ſūmuꝫ vt infra oſtendet̃ : q̄-
re ꝛc̄.❡ Iteꝫ ſi dictus aer ſubito pertrāſit illud ſpatium: Inſt.2°
aut inſtātanee aut ſucceſſiue.nō primo modo:vt pꝫ.nec ſe-
cundo modo:qꝛ tūc velocitas infinita eſſet ſucceſſiua.ꝛ du-
rarent per tēpus ꝛ ſolum ſpatiū finitū pertrāſiret̃ per eaꝫ:
ꝛ tūc ſeq̄ret̃ ꝙ latitudo infinita motꝰ:ꝛ latitudo finita mo-
tus per eq̃le tēpus durantes eidē gradui correſpōdere poſ
ſent.❡ Reſpōdet ad primū cōcedendo ꝙ ab agēte finito Ad pͥ°
ꝛ a latitudine ꝓportionis finite prouenit iſta velocitas in-
finita:qꝛ infinitā modicā reſiſtentiam habebit aliqua pars
aeris ad mouēdū.Et erit reſiſtētia in illo motu duplici de
cā.pͦ enī erit reſiſtētia extrinſeca:qꝛ aer de ſe appetit eē cō-
tinuꝰ:ꝛ nō eſt aer tā tenuis ꝛ taꝫ paruꝰ ḡ imediate poſt hoc
ſm ſe ꝛ qdlibet ſui poſſit ingredi : ideo erit reſiſtentia ex-
trinſeca.Erit ēt reſiſtētia intrinſeca:qꝛ vna pars reſiſtit al-
teri:pcedēs enim reſiſtit ſequēti:ꝛ qꝛ nulla eſt prima pars
que mouebitur ſm ſe ꝛ qdlibet ſui : iō quelibet mouebit̃
cum reſiſtētia.❡ Et nota ꝙ hec reſpōſio patit̃ inſtantiaꝫ:
vt infra patebit.❡ Ad aliam formā dī ꝙ in caſu dato aer
circūſtās nō pertrāſit illud ſpatiū in inſtanti neqꝫ in tēpo- Ad 2ᵐ
re.nō enim datur primū inſtās in quo pertranſit illud ſpa-
tiū:ſed vltimū in quo nō.nec dat̃ primū inſtans in quo eſt
pertrāſitū.ſicut etiā dicit̃ de graui mutato in vacuo.❡ Et
ſi concludit̃ ꝙ aliqua erit velocitas infinita adeq̃ta in ho-
ra conceditur:lꝫ non per qūlibet partē hore.❡ Et ſi cōclu-
ditur ꝙ aliq̄ res erit que nec per tēpus nec per inſtās erit.
Et aliqua res erit:que nec erit permanēs nec ſucceſſiua:pa-
tet de mutatone qua mutat̃ dictū graue in vacuo:dicit̃ cō-
cedendo iſtas cōcluſiones.❡ Ad aliud argumētum prin-
pale de opaco oppoſito luminoſo.negat̃ ꝙ vmbra augea-
tur in infinitū:quia vmbra eſt lumē remiſſum:modo quā-
uis aliqua diſtātia localis poſſit ſm ſe ꝛ qdlibet ſui incipe-
re pertrāſiri:non tamē ſic concedēduꝫ eſt de qualitate aut
quātitate in illis caſibus.Et ad ꝓbationeꝫ dicit̃ ꝙ propo-
ſitio perſpectiue ſic habet intelligi.Qꝛ ſi luminoſum prius
egiſſet radios incidentes per ſpatiū infinitū opacum maiꝰ
ſibi oppoſitū faceret vmbram in infinitū aliter nō.❡ Cō- pͥ° difficul-
tra illud ꝙ in reſponſione ꝑſupponit̃ arguet quis:qꝛ pſup tas ↄtra
ponit ꝙ opacū iuxta luminoſuꝫ poſitū efficit vmbrā poſt inſtātia pͥ-
ma ↄ iſtaꝫ
rñſionē.

ſe impediendo radios incidentes. Contra arguitur: q̄a ca/
piat̄ luminoſuʒ pedale: cui iuxta oppoſitū ſit opacū cubi/
cū min⁹: ꝛ augeat̄ illud luminoſuʒ in p̄ᵃ pte ꝓportionali: ad
duplū verſus ſurſuʒ ad figurā columnarē: ꝛ in ſecūda pte ꝓ/
portionali ad q̄druplū: ꝛ ſic vltra: ꝛ ſeq̄t̄ ꝙ in fine hore ſi/
gnate nulla erit vmbra poſt illud corp⁹ cubicuʒ: q2 infinite
ꝓpinq̄ illi corpi opaco ex illa pte q̄ ponit̄ vmbra eē mul/
tiplicabit radiū incidētē. q2 ſicut ps erit remotior: ita mul/
tiplicabit radiū incidētē ꝓpinquis. igit̄ nulla vmbra erit in
Inſt. 2ᵃ fine hore poſt illud opacū. ¶ Itē ſtat ꝙ luminoſuʒ ſit tam
modice potētie ꝙ ipſuʒ nō ſufficit multiplicare lumē vſq3
poſt opacū: ꝛ tūc nō faceret vmbrā. infinite eni modice po
Ad p̄ᵐ tētie pōt eē luminoſum: ḡ illa ꝯ nō eſt gn̄alr̄ vera. ¶ Rn̄/
det̄ ad iſtud ꝙ lʒ luminoſuʒ ſit infinite lōgū: nō ſequit̄ ꝑp
hoc q̄lʒ pars multiplicet radiū incidētē vſq3 ꝓpe illud cor
pus opacū: q2 forte aliq̄ ptes ſunt taʒ modice potētie ꝙ ad
tantā diſtātiā nequūt radios multiplicare. Nec pōt eſſe ꝙ
q̄libet ps agat ad tātā diſtātiā niſi ponat̄ ꝙ q̄libet pars ſit
potētie īfinite: ꝛ habeat in ſe lucē īfinitā in potētia. ¶ Et ſi
illud ponat̄ admittat̄ gr̄a argumēti: ꝛ ꝯcedit̄ ꝙ poſt illud
opacū nulla erit vmbra: q2 vmbra eſt lumē reflexum ꝛ re/
miſſum: ibi āt nō foret lumē remiſſuʒ: ſʒ infinite intēſuʒ ab
infinitis partib⁹ īfinite po͛ multiplicatū. ꝓpoſitio āt illa ꝙ
opacū iuxta luminoſuʒ poſitū cauſat vmbrā: vera eſt de lu
Inſtan͛ minoſo finite potētie. ¶ Et ſi dī ꝯ: q2 ſtat luminoſuʒ illud
eē infinite po͛: ꝛ tn̄ eſſe ſolū finite intēſum: ḡ pōt eſſe ꝙ to/
tale lumē multiplicatū ab eo ſit ſolū finite intēſuʒ: ḡ cū nul
lus ſit radi⁹ ꝑpēdiculariter incidēs ad aliquē punctū illius
corpis cubici: alr̄ enim paralele ꝯcurrerent: poſſibile eſt ꝙ
poſt illud corp⁹ cubicū remaneat illud totale lumē in aliq̄
parte remiſſuʒ ꝛ reflexū: ꝛ ꝯn̄r ꝙ ibi remaneat vmbra ꝛ h̄
Rn̄ſio. totū: q2 illud agēs nō agit vltra graduʒ ꝓpriū. ¶ Huic dī
ꝙ ſi luminoſuʒ eſt infinite potētie ꝑ totū ꝛ ſit in medio ſu/
ſceptiuo luminis cū alijs partib⁹ poſt illud opacū nulla erit
vmbra: ſʒ erit lumē intēſuʒ infinite. Et cū arguit̄ ꝙ nō: q2
agēs ageret vltra gradū ꝓpriū: dī ꝙ agens multiplr̄ poteſt
agere vltra gradū ꝓpriū. vel q2 agit actiōe reflexa: vt in ꝓ/
poſito. vel agit q̄litatē ſpē differētē: ſicut accidit in gn̄ōne
fumi coloris vl̄ ſaporis gn̄ati a pmis q̄litatib⁹ remiſſis. ꝛ ī ꝓ
poſito ēt verū eſt ꝙ agit q̄litas ſpē differēs a q̄litate agēte:
q2 lux ſpecie differt a lumine: tota tn̄ cā tāte icēſionis eſt re
flexio in iſto caſu. ¶ Itē pōt aliqd agere vltra gradū pro/
priū: q̄n aliqd eſt ex̄ nām ſuā ꝓpriā: ſicut eſt de aq̄ calefa/
cta reducēte ſe ad priſtinā frigiditatē. ¶ Ad aliā formā cum
dī ꝙ ſtat luminoſū eē tā modice potētie ꝙ no ſufficit mul
tiplicare lumē poſt opacū: dī illā ꝯnē dictā ꝑſupponere lu/
minoſuʒ icludere opacū itra ſpherā actiuitatis ſue: q̄re ꝛc̄.
Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ p̄ncipale cū arguit̄: ꝙ aliqua q̄ntitas poſſit ſubito
pncipale. acq̄ri. dī ꝙ in caſu illo nullā q̄ntitateʒ ſm̄ ſe ꝛ q̄ōlʒ ſui inci/
pit illud pedale hic vel acq̄rere: q̄uis īcipiat hic ſine acq̄/
rere infinitā ſaltē corporeā. ¶ Ad aliud cuʒ arguit̄: ꝙ in p̄ᵒ
inſtāti itroductionis forme ſubālis ſubito acq̄rit̄ certa lati
tudo q̄litatis ꝛ q̄ntitatis negat̄. Et ad ꝓbōnē cū dī ꝙ alr̄ nō
fieret reſolō vſq3 ad māʒ primā in corruptione forme ſub/
ſtātialis. conceditur ꝯn̄a: q2 for͛ q̄litatiua ꝛ q̄ntitatiua pōt re/
manere eadē in gn̄ato ꝛ corrupto: vt ſupra dictū eſt: lʒ non
Ad ſcōm ꝑ pte ne/ gatiua dī ſub eodē termino vel gradu. ¶ Ad argumēta in oppoſitū
rn̄det̄. Ad p̄ᵐ cum dī. oē qō mouet̄ neccē eſt prius deuenire
ad mediū q̄ʒ ad finē. 7ᵒ phy. dī ꝙ ph̄s loq̄t̄ de eo qō ꝓprie
mouet̄. ſ. motu ſucceſſiuo: ꝛ nō de eo qō iꝓprie mouet̄. ſ.
Ad cōfir. qō mutat̄ ſubito. ¶ Ad ꝯfirmationē cū dī ꝙ ſi mobile ſu/
bito ꝑtranſiret certū ſpatiū ꝙ infinita velocitate moueret̄
ꝯceditur ꝯn̄a ꝛ ꝯn̄s. Et ad improbationē ꝯn̄tis cuʒ arguit̄: q2
hoc mouet̄ a ꝓportione finita: igitur mouet̄ velocitate fi/
nita. negaret ꝯn̄tia: q2 ſtat ꝙ infinite modicā reſiſtētiā ha

beat: q̄re infinita velocitate mouebit̄. Et cū tu ꝓbas ꝯn̄tiā:
q2 velocitas attēdit̄ penes ꝓportione potentie ad reſiſten/
tiā: igit̄ ſi ꝓportio eſt finita ꝛ velocitas eſt finita. ad hoc di/
cunt aliq̄ pro ipſo. ꝙ lʒ ſit ꝓportio finita: nō tn̄ licet ſignare
eaʒ: q2 quacūq3 ſignata eſt maior ꝓportio: ideo a ꝓportiōe
finita nō ſignabili iſto mō pōt ꝑuenire velocitas infinita:
ſed de hoc infra dicet̄ amplius: q2 difficultatē hʒ. ¶ Ad 2ᵐ Ad 2ᵐ
p̄ncipale dī ꝙ facit pro opinione. Et ꝯfirmatio ſuͬ: q̄re ꝛc̄.
¶ Scd̄a opīo p̄ncipalis eſt cōīs dicēs: ꝙ lʒ nulla diſtantia Opī. cōis
localis poſſit ſubito acq̄ri ſm̄ ſe ꝛ q̄ōlibʒ ſui: tn̄ aliq̄ latitu/
do q̄litatiua ꝛ q̄ntitatiua pōt ſm̄ ſe ꝛ q̄ōlʒ ſui ſubito acq̄ri.
p̄mā partē ꝓbat p̄ᵐ argᵐ in oppoſitū q̄ōnis factū: cuʒ dice/
bat̄: ꝙ oē qō mouet̄ neccē eſt pri⁹ deuenire ad mediū q̄ʒ ad
finē ꝑ ph̄m 7ᵒ phy. ¶ Scd̄am v̄o ptē ꝓbat vltima ꝯfir/ T. c. 11.
matio facta ꝓ parte affirmatiua q̄ōnis: vbi arguebat̄ ꝙ cū
in corruptione forme ſubālis fiat reſolutio vſq3 ad māʒ p̄/
mā ſcd̄o de gn̄ōne: q2 nullū accn̄s ſenſibile remanet in gn̄a/
to ꝛ corrupto: ideo neccē eſt ꝙ in p̄ᵒ inſtanti introductionis
forme ſubālis in mām ſil̄ iducat̄ totalis diſpō qualitatiua
ꝛ q̄ntitatiua faciēs ꝓ opari ꝛ ꝯſeruari ipſi⁹ for͛i mā: q̄re ꝛc̄.
¶ Ex his facile rn̄det̄ ad argumēta in oppoſitū ꝯtra iſtaʒ Ad ſcōm
opinionē. Ad p̄ᵐ argᵐ factū pro pte affirmatiua q̄ōnis. Nō ꝑ pte affir
admittit̄ duo corpora dura poſſe ſe imediate tangere: ſicut matiua dī
ēt eſt ſn̄ia ph̄i ſcd̄o de aīa. ꝛ ſi diceres: ſi nō pn̄t ſe imediate
tāgere appropinquātur q̄ntū pn̄t. ꝛ ſeq̄t̄ illud ideʒ. Negat̄ T. c. 113.
ꝙ ſequat̄ illud idē: q2 aer mediās iterclūſus rareſiet ne de/
tur vacuū in eleuatione vni⁹ ab alio. ¶ Ad aliud de opaco
ſemipedali poſito iuxta luminoſum pedale: dī admittēdo
caſum pro pte illa in q̄ dī ꝙ ſtante luminoſo creſcat opacū
vſquequo ſit mai⁹ luminoſo. Et cōcedit̄ ꝙ ſignato inſtāti in
quo opacum fit equale ipſi luminoſo: ꝙ tunc aliqō lumen
ſm̄ ſe totū incipit acq̄ri: q2 latitudo q̄litatis pōt ſubito acq̄/
ri ſm̄ hāc opinionē. Sed nō admittit̄ caſus pro illa pte in
qua dī ꝙ. a. mobile poſituʒ in cono vmbre ꝯtinue moueat̄
ſm̄ ꝙ plus diſtat conus vmbre: q2 impoſſē eſt aliqō ſpatiū
ita cito ꝑtrāſiri ſicut aliq̄ q̄litas pōt acq̄ri. ¶ Ad aliud de
a. pedali. qō in p̄ᵃ pte ꝓportionali hore augeat̄ ad dupluʒ:
ꝛ in ſcd̄a ad q̄druplū. ꝛ ſic vltra: admittat̄ tot⁹ caſus ꝛ cōce/
dit̄ ꝙ. a. in fine hore infinitā q̄ntitatē incipiet hic ꝛ infinitā
deſinet acq̄rere. ¶ Ad aliud de q̄ntitate ꝛ q̄litate acq̄ſitis Ad 2ᵐ
in p̄ᵒ inſtāti itroductionis for͛ ſubālis: ꝯcedit̄ totū: q2 h̄ facit
ꝓ opīone cōī. ¶ Ad argᵗᵃ v̄o in oppᵐ pro pte negatiua rn̄/ Ad argu-
det̄. Ad p̄ᵐ ꝙ neccē ſit oē qō mouet̄ pi⁹ deuenire ad me/ mētā pro
diū q̄ʒ ad fineʒ ꝛ ꝯcedit̄: q2 h̄ argᵐ facit ꝓ opīone cōī. ꝛ ſilr̄ pte nega-
ꝯfirmatio ei⁹. ¶ Ad ſcd̄m p̄ncipale cū argr̄: ꝙ nulla q̄litas tiua dicit
ꝛ q̄ntitas pōt ſubito acq̄ri ſm̄ ſe ꝛ q̄ōlʒ ſui. negat̄. Ad ꝓba/ Ad 2ᵐ
tionē cum dī: q2 oē qō nālr̄ ꝓduci pōt: tn̄ ſucceſſiue ꝓduci
pōt: negat̄ hoc. Et ad ꝓbōnē cū dī: q2 nā eſt p̄nᵐ cuiuſlʒ ꝓ/
ductionis: ꝯcedit̄: ſʒ negat̄ ꝙ nā ſit tn̄ p̄nᵐ mot⁹: imo ēt eſt
p̄nᵐ mutationis ſubite: q̄re ꝛc̄. ¶ Ad ꝯfirmationeʒ cū dī. h̄ Ad cōfir.
dato ſequit̄ ꝙ nō ōn̄ oē moueri eſt mutatū eē ꝛ eꝯ. ꝯ ph̄m
ſexto phy. dī ꝙ ph̄s ibi loquit̄ tn̄ de motu ſucceſſiuo ꝛ de T. c. 55.
mutatione terminātē illū. ¶ Circa dicta ſunt aliq̄ difficul/ 2ᵃ difficul
tates. p̄ᵃ difficultas eſt. an duo corpora dura poſſint ſe ime/ tas ōncta.
diate tāgere. ¶ Et vī ꝙ nō. p̄ᵒ: q2 hoc dato poſſē eēt corpus negatiue
ꝑfecte ſphericū puta. a. tāgere corp⁹ ꝑfecte planuʒ. puta. b. arguitur.
pʒ ꝯn̄a: ꝯn̄s eſt falſuʒ: q2 vel tāgeret punctualr̄ vel ſuperfi/
cialiter vel corporalr̄. nō vltimo mō: q2 eēt penetratio cor/
poꝝ. nec ſcd̄o modo: q2 nō eſſet ꝑfecte ſphericū. nec p̄ᵒ mō:
q2 q̄libet ps. a. ſpherici diſtat a. b. plano: igit̄. a. ſphericū di/
ſtat a. b. plano: ꝛ ſi diſtat ab eo: igit̄ nō tāgit illud. ¶ Item
ſi. a. ſphericū tāgeret. b. planū: ḡ eēnt imediata. ꝯn̄s eſt fal/
ſum: q2. a. ꝛ. b. ſunt cū magno medio. ¶ Itē ſi. a. ſphericum
tāgeret. b. planū: aut aer ille eēt ꝑforat⁹ ſm̄ ptē illā ſm̄ quā
a. ſphericū tāgit. b. planū: aut nō. ſi nō eſt ꝑforat⁹: ſeq̄t̄ ꝙ. a.

nō tāgit.b.pz ꝯña:qꝛ aer eſt ꝯtinu⁹ ſm illā partez:q̄re me/
diat inter illa.ſi ꝟo aer eſt pforat⁹:tūc latera illius diſtāt: ⁊
ꝑ ꝯñs.a.ſphericū ſupficialr tāget.b.qḋ eſt falſū.℄ Itē po/
nať ꝙ.a.ſphericū augeať:ipo tñ pfecte remanēte ſpherico:
tunc argť ſic.cū circūferētia maioris circuli min⁹ incurue/
tur q̄ȝ circūferentia minoris circuli ⁊ minus diſtet a recto.
Et cū in infinitū modicū diſtet aliqs pūct⁹.a.ſpherici ab ali
quo puncto.b.plani:tūc per quēcūqȝ remiſſum motum.a.
pōt aliqs punct⁹ eius tāgere aliquē punctū.b.ad datū pla/
nū appropiquādo:ſed imediate poſt hoc.a.ſphericū auge/
biť:igiť imediate poſt ħ.a.ſphericū tāget.b.planū plus q̄ȝ
in pūcto.℄ Uel minoreť illud ſphericū:⁊ arguiť ꝙ nō im
mediate poſt hoc tāget.b.planū:qꝛ tāget minus q̄ȝ iam tā/
Argť 2° gat.℄ Scḋo ꝑncipalr arguiť: qꝛ hoc dato poſſibile eēt ꝙ
duo corpora dura ſe tangerēt ſm ſupficies planas.pz ꝯña:
ꝯñs eſt falſum:qꝛ ſi ſic eleueť vnū corpus durū ab alio eq̄/
liter:⁊ ſeqtur ꝙ aer circūſtās infinita velocitate mouebiť:
⁊ tamē ab agente finito ⁊ a proportione finita: ꝯñs eſt fal/
ſum.pbatur ꝯña.qꝛ vel aer circūſtās ſubito replebit illud
ſpatiū intermedium vel nō.ſi nō:igiť dabitur vacuū:qḋ eſt
impoſſibile.ſi ſic.igiť talis aer infinita velocitate mouebi/
tur.pbatur ꝯña:quia ſi aer circūſtās in hora repleret illud
ſpatiuȝ certa velocitate moueret.⁊ ſi in medietate hore in
duplo velocius moueret.⁊ ſi in q̄rta pte in q̄druplo velo/
ci⁹ moueret.⁊ ſic vltra:ſȝ i ifinitū modico tpe replebit illḋ
ſpatiū.igiť ifinite velociter mouebiť ſiue ifinita velocitate
mouebiť.Qꝫ a ꝓportōe finita moueať pz:qꝛ aer eſt po͡ᵗ fini
te:⁊ aliquā reſiſtētiā hȝ ſaltē extrinſecā:igiť a ꝓportione fi
nita moueť:q̄re ⁊c̄.℄ Itē q̄ro aut aer circūſtās eq̄ cito mo
uebiť ad cent͡ᵐ illoꝝ corpoꝝ:ſicḋ ad pūctū mediū:vł pri⁹ ad
punctū medium ⁊ poſtea ad cent͡ᵐ.ſi diciť pmū:tunc ſubi/
to mouebiť ad centrū ⁊ ſubito ptranſibit totū illud ſpatiuȝ
qḋ eſſe nō pōt niſi in infinita velocitate moueať. Si diciť
ſcḋm:ſeqtur ꝙ in illo tpe medio in quo aer mouebiť a pū/
cto medio ad centrum:erit circa centrū vacuū:qḋ eſt incō/
ueniens.℄ Item Ariſto.ſcḋo de anima.cap̄ de tactu inni/
T.c.113 tiť huic rōni ad pbanduȝ ꝙ duo corpora dura non pñt ſe
ꝯtangere:qꝛ quorūcūqȝ corpoꝝ durorum complicatoꝝ in
aqua ſuperficies intrinſece ſunt humecte:ſȝ humiditas nō
eſt ſine aq̄:igitur īter illa mediat aqua:⁊ ſilr in aere:q̄re ⁊c̄.
℄ Item Auerrois ibidem huic innitur rōni:qꝛ dato oppo
ſito:ſequiť ꝙ aut aliquid mouebiť in inſtāti:aut dabit va/
cuum quoꝝ vtrūqȝ eſt incōueniens.⁊ pz ꝯña.qꝛ aer circū/
ſtans qui moueť ad replēdum ſpatiū:aut moueť in inſtāti
aut ſucceſſiue.ſi di primū:ſeqtur pma pars.ſi diciť ſcḋm:ſe/
Affirma/ quiť ſcḋa pars:quare.℄ In oppoſitum arguiť ꝙ duo cor/
tiue argť pora dura pñt ſe imediate tangere.℄ Primo:qꝛ ſi non ſe/
quitur ꝙ cum corpus graue deſcendit ſuper alterū equidi/
ſtanter:ꝙ a ꝓportione minoris ineq̄litatis proueniet actio
ſeu phibitio actionis.ꝯñs eſt falſum:⁊ probať ꝯña:quia in
tali deſcēſu quero an corpus graue deſcendens qeſcat ſup
aliud tangendo illud vel nō.ſi ſic habeo propoſituȝ:ſi non
ſequiť ꝙ a ꝓportione minoris inequalitatis ꝓueniet actio
vel phibitio actionis.⁊ pz ꝯña:qꝛ maioris potētie eſt illud
graue deſcēdens q̄ȝ ille aer modicus intercluſus ad reſiſtē/
dū.℄ Itē a pn⁹ multus aer intercluſus non ſufficit reſiſtere
graui deſcēdenti:g̃ in fine modicus aer nō ſufficiet reſiſte/
re:quin graue deſcēdat ad cōtactum alterius.℄ Itē aer i/
tercept⁹ nāliter appetit moueri ſupra graue:igiť nō reſiſtit
ipſi graui deſcendēti.℄ Itē aut reſiſtet talis modicus aer
graui deſcēdenti ne ꝯtangat aliud graue:aut nō.ſi reſiſtit:⁊
cū ſit minoris potētie q̄ȝ graue:ſeqť ꝙ a ꝓportione minoris
ineq̄litatis ꝓueniet actio.ſi ꝟo non reſiſtit:ſeqť ꝙ aut tan/
get aliud graue:aut ſi non tāget:ſeqtur ꝙ graue deſcēdens
ſtabit ſurſum per tēpus nō impeditū:⁊ nō deſcēdet:qḋ eſt

impoſe.℄ Scḋo ꝑncipalr arguiť:ꝑ multas experientias Argť 2°
duo corpora dura poſſe ſe imediate tangere.pmo de ſecuri
ſcingēte lignū:que imediate tangit lignū:qm̄ ſi nō imedia/
te tāgeret:ſȝ aer mediaret:ſequeret ꝙ ſecuris facile extra/
hereť:cū aer facile cedat ⁊ diuidať.ꝯñs falſum.℄ Iteȝ ar/
guit de fundamēto domus facto ſup terrā qḋ imediate tā/
git terrā:⁊ ſint lapides duri ꝓ fundamēto ſuper terraȝ du/
rā:ꝙ ſi nō imediate tangerēt:ſequereť ꝙ oēs tales domus
eſſent fundate in aere vel in aqua.ꝯñs eſt falſuȝ.℄ Itē ar/
guiť de ferro perforāte craneū qḋ imediate tāgit craneuȝ:
qꝛ ſi mediaret aer nō poſſet perforare craneū.℄ Iteȝ ar/
guiť de malleo ꝑcutiente cāpanaȝ qḋ imediate tāgit cam/
panā.pz:qꝛ ſonus ſm Ariſt.fit ex ꝑcuſſione corporis duri
cuȝ duro:q̄re ⁊c̄.℄ De hoc ſunt due opiniones pncipales.
Una eſt Mātuani dicētis ꝙ duo corpora dura plana pñt op⁹. Man/
ſe imediate tangere ſȝ ſupficies planas. Et corpus ſpheri/ tuani.
cū pōt tāgere corpus planū in pūcto:loquēdo de tactu nāli
in quo nihil mediat inter ſe tāgentia:qꝛ loquēdo de tāgere
qḋ eſt ſentire poſe eſt organū tactus tangere obiectū ab eo
diſtās.⁊ pro iſta opinione ad argumēta ꝯ eā rñdeť.℄ Ad
pmū di ꝙ.a.ſphericū tangit.b.planū in pūcto.⁊ negať illa Ad pmū
ꝯña:q̄lȝ ps.a.ſpherici diſtat a.b.plano:g̃.a.ſphericū diſtat pro pte ne
a.b.plāo:qꝛ lȝ.a.ſphericū tāgat.b.planū:tñ nulla ps.a.ſphe gatiua aḋ
rici ſm ſe ⁊ qōlibet ſui tangit.b.planū.℄ Ad aliaȝ ꝯcediť
ꝙ.a.tāgit.b.⁊ eſt imediatū ipſi ⁊ ſm punctuȝ adequate tā/
git:⁊ negať ꝙ ſit mediuȝ inter.a.⁊.b.q̄uis inter quālibet
partem.a.⁊.b.ſit mediū:qꝛ nulla pars.a.adequate ſȝ ſe to/
taȝ tāgit.b.℄ Ad aliā di ꝙ aer nō remanet pforatus:ſȝ in
infinitū ſubtilis eſt verſus punctuȝ ꝯtact⁹:terminať enim
vſqȝ ad nō gradū pfunditatis ad pūctū illuȝ.℄ Ad aliaȝ
negať illa ꝯña.ꝑ quēcūqȝ remiſſuȝ motū poſſet aliqs pū/
ctus.a.tāgere aliquē punctū.b.quē iaȝ nō tāgit:⁊ imediate
poſt hoc.a.ſphericū augebiť motu quo pūcta ſūt ꝓpingo/
ra verſus ꝯtactū.igiť imediate poſt hoc.a.tāget.b.in mul/
tis punctis:imo q̄uis illud ſphericuȝ augereť in infinitū:
nunq̄ȝ tñ tāgeret illud planū adequate niſi in pūcto:q̄uis
impoſe ſit augeri in infinitū:ꝯdictio eniȝ eſt ꝙ aliq̄ figura
corporea vel ſuperficialis ſit ifinita:qꝛ ois figura termino
vel terminis claudiť. Qꝫ aūt ꝯña nō valeat patet:ſicut nō
ſequiť per infinitū remiſſum motū pōt aliqua ps ꝓportio/
nalis hui⁹ ꝯtinui pertrāſiri:⁊ imediate poſt hoc mouebitur
ſup aliq̄ pte ꝓportionali eius aliqḋ mobile in ꝯtinuū indi/
rectū:g̃ imediate poſt ħ ptrāſibit aliqḋ mobile aliquā par
tem ꝓportionaleȝ ſignati ſpatij:qꝛ poſito ꝙ ſuper p͡ᵃ parte
ꝓportionali icipiat moueri aliqḋ mobile aliqualr veloci/
ter:⁊ ſup ſcḋa aliud mobile in duplo tardius:⁊ ſuper tertia
aliḋ in q̄druplo tardi⁹:⁊ ſic in ifinitū:añs eſt veꝝ ⁊ ꝯñs fal
ſuȝ.℄ Pz ēt in alio caſu.vt ſi ſit.a.pedale cui⁹ p͡ᵃ ps ꝓpor/
tionalis ſit alba:⁊ ſcḋa nigra:⁊ tertia alba ⁊ ſic in ifinituȝ:⁊
ponať.b.ꝯtāgere.a.in extremo partiū minoꝝ.tūc ꝯceden/
dū eſt:ꝙ.b.tangit.a.⁊ nullā ptē albā vel nigrā tāgit: cuius
opp͡ᵐ eēt ſi poſſet tāgere aliquā ptē adeq̄te alicui⁹ corpis ꝑ
ſe exiſtēns.Et tūc ſi ponať q̄lȝ ptē ꝓportionalē rarefieri
verſus.b.ꝯdēſando ſequētē qeſcēte extrema ſupficie gr̃a ar/
gumēti:q̄lȝ iſtaꝝ ptiū fieret ꝓpigor ipſi.b.ſȝ nulla imedia
ta:tūc nō ſeqť.in ifinitū modicū diſtat aliq̄ ps alba a.b.⁊ i/
mediate poſt ħ q̄lȝ ps alba erit ꝓpingor.b.q̄ȝ iaȝ ſit.igiť i/
mediate poſt ħ.b.tāgit aliquā partē albā ipſi⁹.a.℄ Ad 2ᵐ
ꝑncipale cū arguiť:ꝙ tūc poſſibile eſſet duo corpora dura Ad 2ᵐ
ſe tāgere ſm ſupficies planas.ꝯcediť ꝯña ⁊ ꝯñs.Et ad ꝓ
bationē cū dicis:tūc ſi eleuareť vnū corp⁹ duꝝ ab alio eq̄/
liter:ſeqť ꝙ ab agēte finito ⁊ a ꝓportione finita ꝓueniret
velocitas infinita.ꝯcedit ꝯñz ⁊ ꝯñs:qꝛ in caſu argumenti
infinitū modicam reſiſtentiam habebit aliq̄ pars aeris ad
mouēduȝ:ideo infinita velocitate mouebitur aliqua pars

aeris:⁊ negaſ ꝙ hoc ꝯñs ſit falſum:ſed de hoc infra videbi tur. ❡ Ad aliaꝫ pꝫ:qꝛ conceditur ꝙ aer circūſtans eque ci to mouebiſ ad centrū ſicut ad punctū medium:⁊ ꝯñter ꝙ infinita velocitate mouebitur:quia infinita velocitate mo uebitur aliqua pars eius:lꝫ quecūqꝫ pars ſignata prius ad medium ꝙ̄ ad centrum moueatur. ❡ Ad aliam formā de lapidibus complicatis ⁊ in aqua poſitis. dicitur ꝙ non va let:quia ſuperficies intrinſece poſſunt eſſe humecte mul tiplici rōne. primo:qꝛ non fuerūt bene adinuicem compli cari. ſcđo qꝛ ⁊ ſi ſint bene complicati ꝯtingit ab humiditate generari humiditatem ad partes intrinſecas ſpūalr ſicut ⁊ quelibet alia qualitas prima ſpūaliter agit. ❡ Ad aliaꝫ de Auerroi negaſ ꝙ aliqd moueatur in inſtāti aut ꝙ deſ va cuum. ❡ Ad ꝓbōnem diciſ ꝙ aer circūſtans nō mouetur ad replendum illud ſpatiū in inſtanti nec ſucceſſiue:ſed ſu

Opi. alia bito ⁊ in nō tpe. ſ. imediate poſt hoc. ❡ Alia ꝟo eſt opinio cōis Phī ⁊ Cōmē. dicēs ꝙ duo corpora dura nō poſſunt ſe imediate tāgere:qꝛ inter ea que ſe tāgunt in aere mediat

Ad ꝓcñ ꝓ pte affir matiua dī aer:⁊ inter ea que ſe tāgūt in aq̄ mediat aqua. ❡ Ad argᵘᵐ in ꝯrariū rñdeſ. Ad pᵐ negaſ ꝯñia cū dī ꝙ ſi corpꝰ graue deſcēdat ſup alteꝝ:ꝙ ſeqtur ꝙ a ꝓportiōe minoris inequa litatis ꝓueniet actio. Ad ꝓbōnē diciſ:ꝙ nō ſolū modicus aer intercluſus reſiſtit ne corpus graue ſupius tangat illud inferius:ſed ēt nā vlis reſiſtit ne deſ vacuū. aut ne mouea tur aliqd velocitate infinita. ❡ Ad aliā pꝫ:qꝛ modicus aer ex ſe non ſufficeret reſiſtere niſi auxilio nature vniuerſalis. ❡ Ad aliaꝫ pꝫ: qꝛ lꝫ aer intercluſus ex natura particulari appeteret moueri ſupra graue:tñ ex natura vlī impeditur ne deſ vacuū:q̄re ⁊c̄. ❡ Ad aliā pꝫ:qꝛ ille modicus aer re ſiſtit ſimul cū nā vlī:ne graue deſcēdens ꝯtangat aliud gra ue:⁊ ſic non fit actio a proportione minoris inequalitatis.

Ad 2ᵐ ❡ Ad 2ᵐ ꝑncipale de experiētys in ꝯtrariū dī. Ad primā de ſecuri ſcindente lignū:ꝙ aer mediat inter ſecurim ⁊ li gnū:⁊ eā difficilis extractionis eſt:qꝛ lignū cōſtringēs aerē ⁊ ferrum in eo fixum non eſt cedens. ❡ Ad aliud de lapi dibus duris poſitis pro fundamēto domus ſuper terrā du rā. dī:ꝙ tales lapides ꝯiungunſ terre dure mediāte corpe liquido. ſ. calce diſtēperata. Et poſito adhuc ꝙ illi lapides ponerenſ ſup terrā ſine corpe liqdo ꝯcediſ ꝙ mediat aer: ſed negaſ ꝯñtia. ergo domus ſunt fundate in aere:qꝛ nō dī aliqd fundari in aere niſi cū aer pōt cedere. ❡ Ad aliā de ferro ꝑforante craneū dī ſicut de ſecuri ſcindēte lignuꝫ:ꝙ ferrum ꝑforat aerē ⁊ craneū:⁊ tñ ſemꝑ mediat aer īter fer rum ⁊ craneū. ❡ Ad aliā de malleo percutiente campanam dī ꝙ mediat aer:lꝫ fiat percuſſio duri cum duro. ❡ Eſt ⁊

opi. me dia. tertius modus rñdendi mediās inter iſtas opiniones q̄ di cit ꝙ poſſe eſt duo corpora dura ꝑfecte plana imediate ſe tāgere ſꝫm ſupficies planas:ſed nō pōt vnū illoꝝ equaliter eleuari ab altero. Rō huius opinionis eſt: qꝛ poſſe eſt talia corpa ſic applicari adinuicē: vt nō ſit neceſſe dari vacuū: nec aliqd ſubito moueri:igiſ poſſe eſt illa ſe imediate tāge re. lꝫ ꝯñti:qꝛ nō ꝑꝑ aliud negaſ contactus corpoꝝ adinui cē. aīs pꝫ. ſi talia corpora applicenſ ſꝫm tractuꝫ:ita ꝙ vnū trahaſ ſup alteꝝ donec adequate ſupficies vnius applice tur ſupficici alteriꝰ:qꝛ tūc ſicut paulatim trahitur applicā do:ſic paulatim recedit aer:quare nec daſ vacuum nec ali quid ſubito moueſ. ⁊ ideo addiſ:ſed nō poteſt vnū eorum equalr eleuari ab altero nec equalr applicari alteri:ne de tur vacuum:aut ne aliqd ſubito moueaſ. ❡ Ad auctorita tem Phī dixit Themiſtius ⁊ Alexander:⁊ Phs ibi inqui ſitiue procedit ⁊ nō determinatiue:⁊ maxime qꝛ fundamē tum nō eſt neceſſarium cui innititur rō eius:qm̄ nō eſt ne ceſſe ſupficies intrinſecas corpoꝝ applicatoꝝ ⁊ in aqua po ſitoꝝ eē humefactas:lꝫ ſit vtplm. ❡ Ego ēt ꝯfirmo hanc opionē expientia a me viſa:qꝛ facta applicatione taliū cor porum adinuicē mō dicto:non poteſt vnū illoꝝ equaliter eleuari ab altero:imo ſic corpus ſupius eleuaſ:trahiſ ſecuꝫ inferius. ⁊ hoc eſt ſignū euidētiſſimū ꝙ illa corpora ſe ime diate tangunt: qꝛ ſi aer mediaret:poſſet vnuꝫ eq̄lr eleuari ab altero:qm̄ aer ille rarefieret. ⁊ ſic prohiberet vacuū vel

3ᵃ difficul tas ancti. Negatiue arguitur. aliqd ſubito moueri:q̄re ⁊c̄. ❡ Alia difficultas eſt vtruꝫ a ꝓportione finita poſſit ꝓuenire velocitas infinita. Et vi ꝙ non:qꝛ velocitas attendiſ penes ꝓportionē potētie mouē tis ad reſiſtentiā. igiſ ſi ꝓportio eſt finita ⁊ velocitas eſt fi nita:q̄re a ꝓportione finita nō pōt ꝓuenire velocitas infi

Affirma tiue argi nita. ❡ In oppᵐ aī:qꝛ poᵃ finita infinitā modicā reſiſtētiaꝫ pōt hr̄e:igiſ īfinite velociter pōt mouere:⁊ tñ hꝫ ꝓportio nē finitā. igiſ a ꝓportione finita pōt ꝓuenire infinita velo

Rñſᵒ pᵃ. citas. ❡ Ad h̄ rñdent aliq negatiue dicēdo ꝙ a ꝓportione finita nō pōt ꝓuenire infinita velocitas ꝑꝑ rōneꝫ tactam. Ad rōnē in ꝯ̄riuꝫ dicūt ꝙ ſi poᵃ finita infinitā modicā reſi ſtentiā habet:hoc eſt per diminutionem reſiſtentie ad non gradū manente potētia:ſed nō eſt proportio finita: ſed in

Confuᵒ. finita. ❡ Non placet: qꝛ quicqd ſubito mouetur: infinite velociter moueſ:⁊ tamē a proportione finita mouetur:qꝛ reſiſtētiam habet: vt pꝫ in applicatione duoꝝ corpoꝝ du rorum ⁊ planoꝝ adinuicē:⁊ etiā in eleuatione vnius ab al

Rñſᵒ 2ᵒ. tero:quare. ❡ Aliȷ reſpōdent affirmatiue vt Mātuanus: ſed ad argᵐ ꝯtradicunt aliq ꝙ a proportione finita ſigna bili non pōt prouenire velocitas infinita:ſed a proportio

Confuᵒ. ne finita non ſignabili ſic. ❡ Non placet hic:qꝛ proportio qualitercūqꝫ finita non pōt ꝓducere niſi effectum finituꝫ. aliter eniꝫ ageret vltra gradū proprium:igiſ a proportio ne finita nullo modo poteſt prouenire velocitas infinita.

Rñſᵒ 3ᵒ ❡ Aliȷ ad argumētum ꝯtradicunt ꝙ a proportione finita non pōt imediate prouenire velocitas infinita:ſꝫ mediate ⁊ ex ꝯñti ſic. ſicut accidit in aere qui moueſ ex ꝯñti ad mo tum lapidis molaris eleuari ab altero vel applicari alteri.

Confuᵒ. ❡ Nō placet:qꝛ virtus cauſe mouentis nō magis operaſ ſupra effectū ex ꝯñti inductū:ꝙ̄ ſupra effectū imediatum: igiſ ſi a proportione finita non pōt produci imediate velo citas infinita:igiſ nec ex ꝯñti produceſ velocitas infinita.

Rñſᵒ 4ᵒ ❡ Ideo aliter dicēdum puto ad hanc difficultatē ⁊ ſoluo illā per diſtinctionē logicā de ly infinituꝫ:qm̄ infinitū du pliciter capi pōt. ſ. ſyncaᵗᵉ ⁊ cathēᵗᵉ. ſyncaᵗᵉ capiſ quando ꝑ poniſ toti ꝓpoſitioni aut ſuo ſubſtātiuo:⁊ ſignat aliquātū: non tñ quin maius:cathēᵗᵉ ꝟo ſumiſ qn̄ poſtponitur toti ꝓpōni. aut ſuo ſubſtātiuo:⁊ ſignificat ens ſine fine. ❡ Hoc ſtāte dī:ꝙ lꝫ a ꝓportione finita poſſit ꝓuenire īfinita velo citas:nō tamē pōt ab ea prouenire velocitas infinita. pria pars pꝫ:qꝛ ſignificat ꝙ a ꝓportione finita pōt ꝓuenire ali quāta velocitas:⁊ nō tanta quin maior:⁊ hoc eſt veꝝ in eo qđ ſubito mouetur:qꝛ quacūqꝫ velocitate data qua moue tur adhuc maiori moueſ:quare ⁊c̄. ❡ Scđa pars etiā pꝫ: qꝛ ſignificat ꝙ a ꝓportione finita nō poteſt prouenire ve locitas ſine fine: ⁊ hoc eſt verum: qꝛ omnis velocitas qua aliquid moueſ eſt in ſubiecto finito. igiſ eſt velocitas finita.

Ad argᵐ ꝓ pte ne gatiua dī. ❡ Ad argumētum igiſ primū diciſ ꝙ probat ꝙ a ꝓpor tione finita nō prouenit niſi velocitas finita:⁊ hoc ꝯcediſ: ſed cū hoc ſtat ꝙ ꝓueniat īfinita velocitas. ❡ Ad aliud in

Ad argᵐ ꝓ pte af firmatiua dicit. oppoſitū diciſ ꝙ ꝓbat ꝙ a poᵃ finita ⁊ a ꝓportione finita pōt ꝓuenire infinita velociats. ⁊ hoc ꝯcediſ: ſed tamē illa nō eſt velocitas infinita. Et hec de iſta qōne ſufficiant.

❡ Explicunt qōnes vtiliſſime artiū ⁊ medicine doctoris magiſtri Mēghi fauentini. Diligētiſſime emēdate ꝑ ſacre Theologie doctorē magiſtruꝫ Ambroſium de Padua or dinis fratrum heremitarum diui Auguſtini.

¶ Tituli queſtionum ⁊ difficultatū de primo ⁊ vltimo inſtanti Excellentiſſimi artiū ⁊ medicine doctoris magiſtri Menghi fauentini.

¶ Prima queſtio.

Utrum quelibet forma ſubſtantialis producenda ſucceſſiue producatur. car.161
p° Difficultas anneꝛa. an oē agens nāle velocius agat in pũ ppinquū ꝙ̃ remotū. car.162
2° Difficultas anneꝛa. an quantitas ſit magis neceſſaria ꝓ eſſe forme in mā ꝙ̃ qualitas. car.162
3° Difficultas anneꝛa. an detur maximum ⁊ minimum rei naturalis. car.162

¶ Secunda queſtio.

Utrum cuiuſlibet forme producende ſit dare p^m inſtans aut vltimū in quo non. car.162
p° Difficultas anneꝛa. an nihil ꝙ producetur prius producetur ꝙ̃ erit productum. car.162
2° Difficultas anneꝛa. an aliqua forma ſtante ſucceſſiue generatur poſſit ſucceſſiue corrumpi. car.162

¶ Tertia queſtio.

Utrum cuiuſlibet forme pducēde que erit in instanti ſit dare pmū inſtans eſſe. car.164
p° Difficultas anneꝛa. an celi ⁊ temporis ſit dare primū inſtans eſſe. car.165
2° Difficultas anneꝛa. an que ſubito producuntur producantur in inſtanti. car.165

¶ Quarta queſtio.

Utrum cuiuſlibet forme corrumpende ſit dare vltimum inſtans eſſe. car.165
p° Difficultas anneꝛa. an detur minima diſpoſitio: cum qua poteſt ſtare forma in materia. car.166
2° Difficultas anneꝛa. an ad variationē pũs forme ſubſtantialis ſequat̃ variatio totius forme ⁊ totiꝰ cōpoſiti. car.167

¶ Quinta queſtio.

Utrum quelibet pars quantitatiua animalis ſit animal. car.168
Difficultas anneꝛa. an ſit idem homogeneum ⁊ etherogeneum. car.169

¶ Sexta queſtio.

Utrum remanente eadem forma in compoſito habente vnam formam indiuiſibilē ⁊ variata mā: compoſitum ſit idem. car.169
p° Difficultas anneꝛa. an principiū indiuiduationis ſit materia vel forma. car.170
2° Difficultas anneꝛa. an anima intellectiua ſm opinionē phi det eſſe corpori. car.171
3° Difficultas anneꝛa. an anima intellectiua ſm philoſophū ſit eterna. car.171
4° Difficultas anneꝛa. an aīa intellectiua ſʒ phʒ ſit vnica in omnibus hominibus. car.171
5° Difficultas anneꝛa. an aīa intellectiua ſm phm ſit pducta de nouo ⁊ per creationem. car.171
6° Difficultas anneꝛa. an aīa intellectiua ſm philoſophum remaneat poſt mortem. car.171

¶ Septima queſtio.

Utrum ſit dare primū inſtans: in ꝗ̃ ſor. erit ſciēs ipſo tranſmutato de ignorātia in ſciaʒ. car.172
p° Difficultas anneꝛa. an prius ſentiat̃ totū ꝙ̃ pars. car.173
2° Difficultas anneꝛa. an ſenſatio actiue cauſetur ab anima. car.174
3° Difficultas anneꝛa. an rectiꝰ dicat̃ ꝙ ſcia ſit apprehēſio vera ꝙ̃ aſſenſus verus. car.174
4° Difficultas anneꝛa. an intellectus prius intelligat ſingulare ꝙ̃ vniuerſale. car.174

¶ Octaua queſtio.

Utrum ſit dare primum inſtans in quo ſor. erit virtuoſus ipſo tranſmutato de non virtuoſo in virtuoſum. car.174
p° Difficultas anneꝛa. an virtus generetur ſucceſſiue vel ſubito. car.175
2° Difficultas anneꝛa. an augmētatio virtutis fiat per additionem gradus ad gradus. car.175

¶ Nona queſtio.

Utrum det̃ p^m inſtās in quo ſor. erit ſanꝰ. car.176
p° Difficultas anneꝛa. an ſanitas in cōplexione ſit aliqua q̄litas prima: vel aliqd reſultans. car.176.
2° Difficultas anneꝛa. an ad ſanitatē ſit motus. car.176

¶ Decima queſtio.

Utrum res ſucceſſiue icipiāt vel deſināt eē. car.177
p° Difficultas anneꝛa. an aliquis motus ſit eternus. car.178
2° Difficultas āneꝛa. an ſm phʒ mūdus ſit eternꝰ. car.178
3° Difficultas anneꝛa. an in corruptione forme ſubſtantialis fiat reſolutio vſqʒ ad mām primam. car.178

¶ Undecima queſtio.

Utrum moueri ſit formaliter ⁊ intrinſece aliter ſe habere ꝙ̃ prius. car.179
p° Difficultas anneꝛa. an dato vacuo aliquid poſſit in eo moueri. car.179
2° Difficultas anneꝛa. an dato vacuo graue vel leue poſitū in eo poſſit ſucceſſiue moueri. car.179

¶ Duodecima queſtio.

Utrum aliqua diſtantia pdicamētalis poſſit nālr ſubito acquiri vel pertrāſiri. puta q̄titas vl q̄litas vel ſpatium. car.179
p° Difficultas anneꝛa. an opacum iuxta luminoſum poſitū faciat vmbram poſt ſe. car.180
2° Difficultas anneꝛa. an duo corpora dura poſſint ſe immediate tangere. car.180
3° Difficultas anneꝛa. an a proportione finita poſſit prouenire velocitas infinita. car.181

FINIS.

Cum ego menghus in ſenectute cōſtitutus ſcripta mea ſuper dialecticā
Ariſtotelis cōſiderarem ſcilicet in arte veteri imitādo Boetiū. Et in li-
bro poſteriorꝝ Linconienſeꝫ: imo ſuper vtrāqꝫ partem: binos Cōmēta-
rios minores ꝛ maiores more Boetij in perihermenias. Propoſui dia-
lecticam reſolutiuā componere: in qua tota Ariſtotelis dialectica ſummatim cō-
prehēderetur: vt melius memoriter ſeruari poſſet. Conſimiliter cōſiderans ſcri-
pta noſtra ſuper regulas Hētiſberi ꝛ qōnes noſtras ſuper cōſequentias Stro-
di: exiſtimaui operepretium fore omnes ſubtilitates dialecticas reſolutas in vnuꝫ
reducere: quod factum eſt: vt iuuenes acute ꝛ audacter diſputare poſſent: quoniā
purus logicus ſine his in diſputando timidus eſt: cuꝫ his vero audaciſſimus eſt.
Et ſi hec legentibus placere intellexerimus in lucem dabimus ſcripta noſtra ſu-
per philoſophiam Ariſtotelis ſcilicet ſuper libro phyſicorū expoſitionē ꝛ que-
ſtiones: ꝛ ſimiliter ſup libro de anima. In medicina quoqꝫ trinariū edemus. Et
tractatuꝫ de cura febris peſtilentialis. Tractatū quoqꝫ de balneis per omnia Ita-
lie balnea diſcurrendo: ꝛ multa alia que breuitatis gratia pertranſeo. Nec nega-
bo recollectas ſuper logicam Pauli a me editas eſſe in adoleſcentia ſcilicet in pri-
mo anno lecture noſtre. Et quia nihil ſcriptum: nec inquiſitum ab alijs inueni: cuꝫ
difficultate fuit: propterea recordor ſepe dixiſſe. Quando erit vt noſtro claudatur
cartha labore? Et tamen continue maiora aggreſſus ſum: nec vnquaꝫ quieui: nec
modo quieſco octogenarius ducens annum: quoniam homines vtplurimuꝫ na-
turalem inclinationem ſequuntur: que de ſurſum venit. Sed de his ſatis: dūmo-
do hec oīa in dei gratiam ꝛ gloriam referantur.

Logica Mengbi per viã reſolutionis facta.

Dialectica quid.

Dialectica eſt ſcientia recte diſſerẽdi recteq3 obuiãdi: diſcernẽdi quoq3 verũ a falſo, ad oĩu3 methodorũ pn^a viã hñs: hoc colligitur a ph'o p̃ topicorũ: cu3 inqt. Eſt aũt vtilis dialectica ad tria. ſ. ad exercitationem: ad obuiationẽ: ⁊ ad ßm p̃hiã diſciplinas. Qz aũt ad exercitationẽ ſit vtilis: ex his manifeſtũ eſt: qz hanc methodũ hñtes de propoſito facile argumẽtari poterimus. Ad obuiationẽ vo: qa ex ppriis doctrinis cõtra eos ſermocinabimur qq̃d nõ videtur benedicere. Ad ßm p̃hiam vo diſciplinas: qm̃ potẽtes ad vtraq3 dubitare: facile in ſingulis ſpeculabimur veru3 ⁊ falſum. Amplius autẽ via3 habet probandi p̃ncipia: que ſũt circa vnãquãq3 diſplinã per ea: que circa ſingula probabilia ſunt: hoc autem pprium vel maxime conueniens dialectice eſt: cũ eni3 inquiſitiua ſit: ad omniũ methodorũ principia viã habet: d' ph's vbi ſupra. Et dicit' dialectica ad dialegome verbo greco: q eſt idẽ q diſputo. Et qz dic' ad omniũ methodoꝝ p̃ncipia viã habet: op3 itelligere qd ſit methodus: Eſt ãt methodus grece: latine vo breuis via vel diſciplina: dicta a methodos grece per ibita.

L^a 1°

Dialectica vñ dicta. Methodus qd.

Dub^m 1° Argu^r.

Circa dicta cadit difficultas: vtru3 dialectica ſit ſciẽtia: Et videt' q non: qz ſcientia procedit ex neceſſarijs: ſed dialectica nõ procedit ex neceſſarijs: quia ſyllogiſmus dialecticus procedit ex probabilibus: vt inquit Philoſophus primo topicorum: igitur dialectica non eſt ſcientia.

L. 1.

In opp^m T. c. 43

In contrariũ arguit': qa ſcia eſt vnius giis ſubi. ptes ⁊ paſſiones ɔſiderans ex ppriis principijs per ph'm circa fines p̃mi poſteriorũ: ſed dialectica eſt huiꝰ: qa ens rationis: qd eſt idem q res ſecũde intentionis. ſ. ens cauſatum a rõne: eſt ſubiectũ in ea: cuius partes ⁊ paſſiones ⁊ principia cõſiderat dialectica: igit' dialectica eſt ſcientia.

Solo. 2^x dialectica.

Rñ: dĩ diſtinguendo de dia^ca: qz alia dĩ dia^ca vtẽs. i. q̃ vtimur in alijs ſciẽtijs: ⁊ hec ex pbabilib^9 pcedit: qa p ſyllm dialecticũ pbat. Alia vo dĩ dia^ca docẽs: ideſt que docet pprietates de ſubto: ⁊ eius ptib^9 ſubiectiuis per pn^a ppria: ⁊ pbat per ſyllm demonſtratiuũ: ⁊ hec eſt ſcia: ⁊ de hac loquimur. Et ſic p3 rñſio ad argumentum primũ.

Ad arg^m

T. c. 21. Dialectice diuiſio.

Cu3 aũt dia^ca ſit inuẽta ad regulãdũ actus rõnis: qui ſũt tres: vt colligit' a ph'o 3° de aia. ſ. ſimpliciũ apphẽſio: cõpõ ⁊ diuiſio: ⁊ diſcurſus: ideo dia^ca diuiſa eſt in tres ptes. Nã p^a ps tractat de termis ſimplicib^9. Scda vo tractat de cõpoſitione ⁊ diuiſione. i. de ppoſitione affirmatiua ⁊ negatiua. Tertia vo tractat ð diſcurſu: ideſt de ſyllo de qb^9 oĩbus tractandũ eſt per ordinẽ: incipiendo a terminis.

Pars p̃ma de terminis.

De diffinitione termini. Cap. I.

1^m intẽ

Quantũ ad p̃mã partem. ſ. de terminis oportet tria facere. p̃mo diffinire terminũ. 2° diuidere in ſpẽs: vnaq3 quaq3 ſpeciem diffiniendo. 3° ponere proprietates terminorum.

diff^o termini. L. 1.

Quantum ad diffinitione3 termini: dicit ph's primo prioru3. Terminus eſt in quẽ reſoluitur ppõ vt p̃tũ: ⁊ de quo predicatur appoſito vel diuiſo: eſſe vel nõ eſſe.

Paulus in lo. par.

Diffinitur etiã terminus a modernis q eſt ſignũ orationis ɔſtitutiuũ: vt ps ppinqua eiuſdẽ. Et vtraq3 diffinitio eſt bona: p^a eſt data per viam reſolonis: qa ppoſitio reſoluitur in terminos: ex qbus cõſtituitur. ſ. in predicatu3 ſubm ⁊ copulã. Et ſecũda eſt data per viam cõpoſitionis: qz ppoſitio cõponit' ex terminis. ſ. ſubiecto predicato ⁊ copula: qz vnũqdq3 natu3 eſt reſolui in ea ex qbus cõponit'.

Circa dicta cadit difficultas: vtrũ termin^9 diffinitus ſit tm̃ ſignatiuus: aut ſit cõis ad ſignatiuũ ⁊ nõ ſignatiuũ. Dub^m 1°

Primo arguit' q ſit tm̃ ſignatiuus: qz terminus pmo diuidit' a ph'o in antepredicamẽtis in terminũ incõplexum: ⁊ cõplexũ. Et terminus incõplexus diuidit': qz alius ſignat ſubam alius q̃titatẽ alius q̃litatẽ: ⁊ ſic de ſingulis p̃ntis. Et terminus cõplexus eſt vt oĩo: que eſt etiã ſignificatiua vt p3 p̃ perihermenias: igit' terminus diffinitu^9 eſt ſignatiuus. t3 ɔ̃ntia: qz ſi diuidẽtia ſũt ſignatiua: ergo ⁊ diuiſum. Argu^r. L. 1. L. 5° L° 4°

Confirmat' qz diffinitur terminus per ſubiectum predicatũ ⁊ copulã: ſed hec ſunt nomina ⁊ verba que ſunt ſignificatiua: vt p̃mo perihermenias: quare. Confir. Capl's 2° 3°.

In 3ꝛiũ arguit': qa terminus diuidit' a modernis in terminũ per ſe ſignatiuũ ⁊ nõ per ſe ſignatiuũ: ſed terminus nõ p ſe ſignatiuus eſt vt oĩs ⁊ nullus: que nihil ſignant ßm ph'm: ſ3 tm̃ aliqualr' ɔſignificãt: ergo terminus diffinitus eſt cõis ad terminũ ſignificatiuũ: ⁊ non ſignificatiuum. In opp^m Pau. in lo. par.

Confirmat' qz diffinit' termin^9 a modernis q eſt ſignũ oĩonis ɔſtitutiuũ vt ps ppinq̃ eiuſdẽ: ſed tã termin^9 nõ ſignificatiu^9 q̃ ſignatiu^9 põt eẽ ps ppinqua oĩonis vt p3: dicẽdo buf eſt ſyllaba: ⁊ oĩs eſt ſignũ vniuerſale: quare. Confir.

Rñ: dĩ q ſignare capit' dupl'r. ſ. ppue: ⁊ cõiter: ppe ſignare eſt aliqd extra ſe itellectui repñtare: ⁊ ſic vel nãl'r repñtat: vt termini mẽtales: vel ex impõne: vt termini vocales ⁊ ſcripti. Et h' eſt formal'r ſignare: ⁊ ſic capit' a ph'o q diffinit tm̃ terminũ ſignatiuũ. Cõiter vo ſignificare eſt aliqd intellectui repreſentare: ſiue ex ſe repſentet: ſiue non: ⁊ ſic capitur a modernis: qui diffiniũt terminũ vt eſt cõis ad terminũ proprie ſignificatiuũ: ⁊ non ppie ſignificatiuu3: quia quilibet terminus ſaltem ſignificat ſeipſum. Solutio. Signare duplr di.

Ex his patet ad argumenta: quia pma argumẽta faciũt pro via ph'i. Et 3ꝛia argumẽta faciunt pro via modernoꝝ. Ad argumenta.

De diuiſione termini. Cap. II.

Quantũ vo ad diuiſionẽ termini. Sciẽdũ q terminus põt cõſiderari quadrupl'r. ſ. in ordine ad ſignare: in ordine ad predicari: in ordine ad ſupponi: ⁊ in ordine ad probari: ⁊ ßm vnumqueq3 iſtorum modorum poteſt diuidi: vt infra patebit. Et incipiemus a termino ſignificatiuo. Diuiſio termini. 4^x termini conſideratio.

Si termin^9 ɔſideret' in ordie ad ſignare. Termin^9 ß3 ph'3 in anteñtis diuidit' in terminũ incõplexũ ⁊ cõplexũ: terminus incõplexus eſt vt dictio: vt ſocrates: ⁊ currit: termin^9 cõplexus eſt vt oratio: vt ſocrates currit. põt tñ deſcribi terminus incõplexus q eſt termin^9 cuius nulla ps ſeparata ſignat: vt dictio: Et terminus cõplexus eſt cuius ps ſepata aliqd ſignat. ſ. q ſit de intellectu totius: vt oĩo. 1^a diuiſio termini in ordine ad ſignare ß3 p̃hm. L. 1.

Jte3 terminus incomplexus diuiditur ibi a ph'o: quia alius ſignificat ſubſtantiam: alius quantitatem: alius qualitatem: ⁊ ſic de alijs predicamentis. 2^a diuiſio. L. 5°

Jtem terminus incomplexus diuiditur primo perihermenias a ph'o: qz alius ſignificat ex impoſitione: vt terminus vocalis ⁊ ſcriptus: alius vo ſignificat nãliter vt termini mentales: qui dicunt' a ph'o paſſiones anime. L. 1. 3ª diuiſio.

Amplius ſcire debes q tal'r põt diuidi terminus: vt cõprehẽdat oẽs terminos ſignificatiuos hoc mõ. Termin^9 aũt ſignat gñalẽ modũ eſſendi aut ſpãlẽ modũ eẽndi. Si p̃mo mõ ſunt termini tranſcẽdẽtes: qui ſunt ſex. ſ. ens res vnũ, aliqd, verũ, ⁊ bonũ. Si ſcbo mõ aut ſignificat ſubam 4ª diuiſio Termini tranſcendentes.

aut accñs.ſi ſubam:aut corporeã aut icorporeã.Si incorporeã aut finitã vt intelligẽtiã:aut infinitã vt deũ.Si vo corporeã:aut aiatã aut inaiatã.ſi aiatã aut ſenſibilem aut inſenſibilẽ.Et ſi ſenſibilẽ aut rationalẽ aut irrationalez.ſi rationalẽ vt hominẽ: ſi irrationalẽ vt beſtiã.Et ſi corpoream inanimataz vt elemẽta.ſ.terram aquã aerẽ ⁊ ignez. Et ſi animatã inſenſibilem: vt plantam ⁊ arborem.

Si vo ſigñat accñs: aut abſolutũ:aut reſpectiuũ.ſi abſolutũ aut ineſt rõne mãe:⁊ ſic quãtitatẽ ſignificat.aut ineſt rõne forme:⁊ ſic qualitatẽ ſigñat.Si vo reſpectiuũ:aut dicit reſpectum intrinſece aduenientẽ:⁊ ſic relatiuũ per ſe.Aut extrinſece aduenientẽ.Et ſi extrinſece aduenientẽ: aut ab extrinſeco agente cauſante aliqd:aut ab extrinſeco agente mẽſurãte aliqd.ſi p̃mo mõ ſic ꝓuenit actio ⁊ paſſio:actio vt eſt ab agẽte:⁊ paſſio vt eſt in patiente.Si ſcd̃o mõ.ſ.ab extrinſeco agente mẽſurante aliquid vel ẜm durationem vel ẜm quantitatem.ſi primo modo ſic tẽpus menſurat ⁊ prouenit quãdo.ſi ſecũdo modo ẜm quantitatez vel ſimpliciter vt locus menſurat ⁊ ſic eſt vbi: vel in ordine ad ptes ⁊ ſic eſt ſitus vel poſitio.Si ab extrinſeco nõ agẽte aliquid ſed tegente tñ corpus vel ptes ſic eſt habitus.

5ª diuiſio ❡ Scd̃m vo modernos terminꝰ diuidit̃ in terminũ ꝑ ſe ſignificatiuũ ⁊ nõ ꝑ ſe ſigñatiuũ. Terminꝰ ꝑ ſe ſigñatiuꝰ eſt qui per ſe ſumptus aliquid intellectui repreſentat: vt hõ non per ſe ſignificatiuus eſt qui per ſe ſumptus nihil intellectui repreſentat:vt qui omnis nullus.

6ª diuiſio Terminus per ſe ſignificatiuus diuiditur in naturaliter ſignificatiuũ:⁊ ad placitum ſignificatiuũ. Naturaliter ſignificatiuus eſt qui apud omnes idem ſignificat: vt termini mentales.Ad placitũ ſignificatiuus eſt qui non ſignificat idem apud omnes:vt termini vocales ⁊ ſcripti.

7ª diuiſio Terminꝰ nãlr ſigñatiuꝰ diuidit̃ in terminũ p̃me intẽtionis ⁊ ſcd̃e intẽtiõis. Terminꝰ p̃e intẽtionis eſt q ſigñat p̃ rem que nõ eſt terminus: vt termini reales in mente:ſicut hõ ⁊ aial. Terminus ſcd̃e intẽtionis eſt qui ſignificat p̃ rez que eſt terminus.vt termini intẽtionales:vt ſpẽs ⁊ genus.

8ª diuiſio Terminus ad placitũ ſigñatiuꝰ diuidit̃ in terminũ p̃e impõnis:⁊ ſcd̃e impõnis. Terminꝰ p̃me impõnis eſt terminꝰ vocalis vel ſcriptꝰ q ſigñat p̃ rez:q̃ nõ eſt terminꝰ: vt termini reales in voce:vel in ſcripto:vt hõ ⁊ aial. Terminus ſcd̃e impoſitionis eſt terminus vocalis vel ſcriptus:qui ſignificat p̃mo rem que eſt terminus.vt termini intẽtionales in voce vel in ſcripto:vt ſpecies genus ⁊ huiꝰ.

9ª diuiſio Terminus nõ ꝑ ſe ſigñatiuus diuidit̃ in terminũ cõſigñatiuũ alicuiꝰ:⁊ in terminũ ꝯſigñatiuũ aliqĺr. Terminꝰ ꝯſignificatiuꝰ alicuꝰ eſt q cũ alio ſumptus aliqd ſigñat:⁊ nõ per ſe:vt relatiuũ qui que qd. Terminus ꝯſigñatiuus aliqualiter eſt qui cum alio ſumptus ſolum aliqualiter cõſignificat:vt ſyncathegoremata ois nullus ⁊ huiꝰ.

10ª diuiſio. Et addũt alias diuiſiones terminoꝝ.ſ.cathegorematicũ ⁊ ſyncathegorematicũ. Cathegorematicꝰ eſt ille:q tã ꝑ ſe q̃ cũ alio aliqd ſigñat:vt termini ꝑ ſe ſignificatiuũ. Syncathegorematicꝰ vo eſt qui taz per ſe q̃ cum alio nihil ſignificat:tñ hʒ aliqd officiũ:vt omnis nullus ⁊ huiꝰ.

Dub' 3ᵘ ❡ Circa diſionẽ phi cadit diffiᵗᵃˢ:cũ dic̃ ꝙ terminꝰ icõplexus alius ſigt̃ ex impõne vt termini vocales ⁊ ſcripti: ⁊ aliꝰ ſigt̃ nãlr:vt termini mentales:qui dicunt̃ paſſiones aie.

Arguit̃. Cõtra vltimũ dcm̃ ar̃.ꝙ termini mẽtales nõ dicunt̃ paſſiones aie:q: paſſiones aie cõiter dicunt̃ in q̃rtũ acceptione aia patit̃:q̃ dato ſequit̃ ꝙ non eſſent in aia termini mẽtales repñtantes deũ vel intelligẽtias qd eſt ẜlm:q: nõ intelligerent̃ nobis.ꝓbat̃ ꝯñia:q: aia nõ patit̃ niſi ab his que cauſant aliqd in eam:ſed ſubſtãtie incorporee nõ cauſant aliqd in aias.ꝓbat̃:quia nihil cauſat in intellu: ꝙ nõ cauſat prius in ſenſu:ſed ſube incorporee nihil cauſant per ſe in ſenſum:ergo nec in intellectum.

Solõ Alexã. Rñ:ꝰ 2ᵘ eſt modus rñdi. Unus Alexãdri dicẽᵗⁱˢ ꝙ ſube icorporee nihil cãnt in intellʒ:ſʒ ſolũ res ſenſibiles cãnt ſpẽs in intellũ:ſed qa res ſenſibiles ſũt effectꝰ ſubaꝝ icorporeaꝝ: ⁊ q: effectꝰ gerit ſilitudinẽ ſue cãe:iõ res ſenſibiles inq̃tũ gerũt ſilitudinẽ ſuaꝝ cãꝝ:intãtũ pñt cãre ſpẽs illaꝝ cãꝝ in intellm:que ſpẽs repñtant ipſas.Et ſi dr̃:quõ ſpẽs q̃ eſt res finita põt cãre rẽ ifinitã puta dei cogõne:dr̃ ꝙ ſic potẽ finita puta intells põt itelligere rẽ infinitã ſub mõ tñ finito:ſic ſpẽs finita põt repñtare rez ifinitã ſub mõ tñ finito.

Theo. Alter modus rñdi eſt theologoꝝ dicẽtũ ꝙ in intellu nõ põt eſſe ſpẽs reꝝ incorpaliũ:q̃rũ ratio eſt:q: nihil eſt in intellectu q̃n p̃us fuerit in ſenſu:ſed ſpẽs taliũ rerũ nõ pñt eſſe in ſenſu:igit̃ nec in intellu.Sed res icorporee intelligunt̃ per conceptus elicitos a rebus ſenſibilibus.Et nãlr loquẽdo elicit̃ hic cõceptus de deo:ꝙ eſt p̃mum ens ꝙ eſt cauſa omniũ aliarũ rerũ.Et ꝑ reuelationẽ elicit̃ conceptus:ꝙ eſt trinus ⁊ vnus:⁊ creator omnium ⁊ omnipotens.

Dub' 4ᵘ Arguit̃. ❡ Circa diuiſiones modernoꝝ in terminũ cathegoᶜᵘᵐ ⁊ ſyncathegorematicũ eſt diffiᵗᵃˢ:q: a cathegoreo verbo greco: qd eſt idẽ ꝙ p̃dico vel ſignifico venit cathegoreicꝰ.i.p̃tuꝰ vel ſigñatiuꝰ:⁊ ſyncathegorematicꝰ.i.ꝯſigñatiuꝰ vel ſimul p̃tuꝰ:q: ſyn in cõpõne apd̃ grecos ſigñat ſil:igit̃ vel ab illo vbo dr̃ deriuari cathegorematicꝰ ⁊ ſyncathegorematicus:vel nõ.Si dr̃ ꝙ venit ab illo eodẽ vbo cathegoreo:ḡ cathegorematicꝰ erit p̃tuꝰ vel ſigñatiuꝰ.Et ſyncathegorematicꝰ erit ſil p̃tiuus vel ſimul ſigñatiuus:qd eſt ẜlm:qa ſyncathegoꝛᶜᵘˢ nec ꝑ ſe nec cũ alio:aliqd ſigt̃:q: nõ eſt ſil ſigñatiuus.Si vo dr̃ ꝙ nõ venit ab illo vbo cathegoreo.q̃ro a q̃ deriuet̃:⁊ nõ põt dici aliud:q̃re erit terminꝰ cathegorematicꝰ idẽ cũ termĩo cathegorico ⁊ ſyncathegorematicꝰ erit idẽ cũ ſyncathegorico.Et ꝑñr ſeqt̃ ꝙ male diffinitꝰ eſt ſyncathegorematicꝰ ꝙ nihil ſignificet nec ꝑ ſe:nec cũ alio.

Solutio aliorum. Rñ:dr̃ a qbuſdã volẽtibꝰ fugere arᵐ ꝙ iſti termini cathegorematicꝰ:ſyncathegoreᶜᵘˢ nõ deriuant̃ a cathegoreo vbo greco:ſed ſũt impoſiti ad ſic ſigñandũ ẜm placitũ logicoꝝ.

Impugnatio. Nõ ſatiſfacit nobis: q: cũ cathegoricꝰ ⁊ ſyncathegoricꝰ ẜm Boetiũ deriuent̃ a cathegoreo vbo greco: ⁊ iſti cathegorematicus ⁊ ſyncathegorematicꝰ magnã hẽant affinitatez cum iſtis:ideo videnẗ ab eodem verbo deriuari.

Solutio ẜm opĩ. ppriã. Propterea nos alr̃ dicimꝰ:ꝙ ſicut ab eodẽ noie ſubſtãtiuo pñt deriuari diuerſa denoiatiua parũ diñ in ſigñando:ſic ab eodẽ vbo.declaro aſſũptũ:q: ab albedie venit albꝰ alba albũ.Et albatꝰ albata albatũ:q̃ diñt:q: albꝰ dr̃ q intrinꝰᶜᵉ factꝰ eſt:⁊ albatꝰ extrinꝰᶜᵉ.Sic a cathegoreo venit cathegoricꝰ ⁊ ſyncathegoricꝰ:ſilr cathegorematicꝰ ⁊ ſyncathegoꝛᶜᵘˢ: p̃mi ſũt magis ſimplices:⁊ ſt idẽ ꝙ ſigñatiuꝰ ⁊ ꝯſigñatiuꝰ. ſcd̃i vo ſt magis cõpoſiti:⁊ aliqd addũt:q: cathegorematicus nõ ſolũ eſt ſigñatiuꝰ ꝑ ſe ſʒ ẽt cũ alio.Et ſyncathegorematicus nõ ſolũ eſt ꝯſignificatiuus:ſed ẽt hʒ officium.

Et ſi dr̃ ꝯ hoc vltimũ ꝙ ſyncathegorematicꝰ tam ꝑ ſe q̃ cũ alio nihil ſigñat:igr̃ nõ eſt ꝯſigñatiuꝰ.negat̃ ꝯña:q: ꝯſigñatiuus diuidit̃:qm̃ alius eſt alicuius ꝯſigñatiuꝰ:⁊ alius aliqualr conſignificatiuus:q̃re ſyncathegorematicus eſt cõſignificatiuus aliqualiter:ſed non alicuius.

Dub' 5ᵘ ❡ Circa aliã diuiſionem in terminũ nãliter ſignificatiuũ ⁊ ad placitũ cadit alia difficultas:q: dcm̃ eſt ꝙ oẽs termini mẽtales nãliter ſignificãt:⁊ ideo naturaliter ſignificatiuꝰ diuidit̃ in terminum p̃me intentionis ⁊ ſecunde.

Arguit̃. T.c.p̃. Cõtra arguit̃:q: ẜm Phm̃ 2ᵒ phy. Eoꝝ q̃ fiunt quedaz fiũt a nã: ⁊ quedã pp alias cauſas.ſ.ꝑ itellm ⁊ volũtatẽ que dicunt̃ fieri ab arte:ſed q̃ fiũt a nã nãlr ſigñant:q̃ vo fiũt ab arte artificialr̃ ſigñant ⁊ nõ nãliter:ſed terminus ſecunde intẽtionis eſt ſcd̃s ꝯceptus factus ab intellectu cõparante primũ conceptum ad ea quibus conuenit:igitur fit ab ar-

te:quia

te:quia artificialiter ſignificat ⁊ non naturaliter.

Confir. Confirmat̄:qꝛ qḋ naturaliter ſignificat:idē ſignificat apud omnes:igitur qḋ non ſignificat idem apud omnes non ſignificat naturaliter: ſed qḋ fit ab arte non ſignificat idem apud oēs:ergo qḋ fit ab arte nō ſignificat naturaliter.

Solō. Rñ°. dī q̄ ṗmus conceptus qui dī terminus ṗme intentionis fit a nā:qꝛ eſt ſimilitudo rei nālis. ſcḋs vō ɔceptus pdīs fit a nā:⁊ ꝑtim fit ab intellū:qꝛ ſcḋus ɔceptus fit ex ṗ ɔceptu:cōparato his q̄bus ɔuenit:⁊ ſic fit ꝑtim a nā:ꝑtim ab intellū:qꝛ nā ſiue effectus nō ṗus ɔcurrit:qꝛ in q̄cūqꝫ fit ille ɔceptus ṗmus ex neceſſitate ſequit̄ ɔceptus ſcḋs itellu cōparāte illū q̄bus ɔuenit:ſed qꝛ cōplemētū ſuū accipit a rōne.i.ab intellectu cōparāte illuꝫ ṗ^m ɔceptū:ideo ens rōnis dicit̄. Et nō valet fit ab intellu:igit̄ fit ab arte:qꝛ q̄ ſolum fiunt ab intellectu ad extra:dicunt̄ fieri ab arte. Nec valet fit ab intellectu:igit̄ nō ſignificat nāliter.

Ad argumenta patet reſponſio.

De diuiſiōe termini ſm modū ṗdicādi termi. Cap. III.

Diuiſio termini ſꝫ modum ṗdicādi. ṗ^a diui° S I vero terminus ɔſideret̄ in ordine ad predicari:Et cū predicari ſit aliqd de aliquo dici:diuidit̄ primo terminus in terminū ſingularem ⁊ cōmunem.

Terminus ſingularis eſt qui de vno ſolo ṗdicatur:vt ſortes.

Terminus cōis eſt qui de plib° ṗdicabilis eſt:vt hō ⁊ aial.

2^a diui° Terminus cōis diuidit̄:qꝛ aut ṗtur eſſentialr̄ aut accītalr̄. Et ſi eſſentialr̄:aut ṗdicatur ſm vnā rōnē aut ſm plures. Et ſi ſm vnā rationē ṗdicatur:vniuoce ṗdicatur:quia Terminus vniuocus eſt qui eſt ṗdicabilis de pluribus ſm vnū nomē ⁊ vnā rōnē:vt hō. Si vō ṗdicat̄ de plurib° ſm diuerſas rōnes:aut equalr̄:aut icq̄lr̄. Si equalr̄ eſt terminus equiuoc°:qꝛ terminus equocus eſt qui eſt ṗdicabilis de plibus ſm diuerſas rōnes ⁊ equalr̄:vt canis. Si vō ṗdicat̄ inequalr̄:ſic eſt terminus analogus:qꝛ Terminus analogus eſt qui eſt ṗdicabilis de plurib° ſm diuerſas rōnes ⁊ inequalr̄ vt ſalubre. Si vō ṗdicatur accidentalr̄ de pluribus:dicit̄ ṗdicari denominatiue.ſ.de ſubiecto:vt terminus cōcretus accidentalis:vt albus alba album:qui ṗtur de ſubā denoiatiue:vñ Denominatiua dicunt̄:quecunqꝫ ab aliquo ſm nomē habēt appellationē:ſolo caſu differentia ſunt:vt albū habet appellationem.i.deriuationem ab albedine:⁊ differt ab ea in caſu.i.cadentia vocis.

3ª diui° Terminus vniuoc° diuidit̄:qꝛ alius ṗdicat̄ in qd:alius vō in q̄le. Si ṗtur in qd:aut ṗtur de plibus diītib° ſpe:⁊ ſic eſt gen° vt aial:vnde Genus eſt qḋ ṗdicat̄ de pluribus differētibus ſpe in eo q̄ qd:vt aial predicat̄ in qd de hoīe ⁊ bruto. Si vō ṗdicat̄ in quid de plurib° diītib° nūo:ſic eſt ſpēs:vt hō:qꝛ Spēs eſt q̄ ṗdicat̄ de pluribus differentibus nūo in quid:vt homo predicat̄ in qd de ſorte ⁊ platone. Si vō predicat̄ in quale aut predicat̄ in quale eſſentiale aut accītale. Si in q̄le eſſentiale ſic eſt dr̄ia:qꝛ Differentia eſt que predicat̄ de pluribus differētibus ſpēm in eo q̄ q̄le eſſentiale:vt rōnale predicatur de hoīe ⁊ deo. Si vō ṗdicat̄ in eo q̄ quale accītale:hoc eſt duplr̄:qꝛ aut predicat̄ conuertibilr̄:aut nō conuertibilr̄. Si cōuertibiliter ſic eſt propriū:qꝛ Propriū eſt qḋ ṗdicatur accidētaliter de vna ſola ſpecie ⁊ cōuertibilr̄:vt riſibile ṗdicat̄ de

c.4° ſolo hoīe cōuertibiliter. Et ꝓpterea ṗ topicoꝝ dicit Phs: ꝓpriū eſt qḋ nō indicat q̄ quid eſt ſoli aūt ineſt:⁊ cōuerſum ṗtur de re. Si vō predicat̄ accidentalr̄:⁊ nō cōuertibilr̄ eſt accidēs:qꝛ Accñs eſt qḋ ṗtur in q̄le accītale ⁊ non

c.4° ɔuertibilr̄. Et ꝓpterea Phs ṗ topicoꝝ dixit. Qz accidens eſt qḋ contingit eidem ineſſe:⁊ nō ineſſe. Et Porphyri° dixit. Accñs ē qḋ adeſt ⁊ abeſt ṗter ſubīi corruptionē ⁊c̄.

Dub° ṗ^a Circa ṗmā diuiſionē terminoꝝ de modo ṗdicādi cadit difficultas. Prima cū diuidit̄ termin° in ſingularē ⁊ cōem: Arguit̄ qꝛ Phs in ṗnto ſube poſt ꝓprietatē illā:q̄ eſt vniuoce ṗdic. A ṗ^a qdē ſuba nulla eſt ṗdio:de nullo eni ſubo dī.

In ɔtrā vō eſt Porphyri° in cap̄ ḋ gñe. Nā declarās diffōnē gñis dicit. Eoꝝ que ṗntur:alia de vno ſolo dicunt̄:vt induidua:vt ſocrates. Alia vō de pluribus dicunt̄:quēadmodum genus dr̄ia ſpēs proprium ⁊ accidens. In op^m

Rñ°. dī q̄ ṗdicabile ſiue ṗdicari duplr̄ dī.ſ.cōiter ⁊ ꝓprie. Solō ꝓpe dī ṗri:qḋ de aliq̊ ſubto ṗtur.i.de iferioꝛi:vt terminus ṗri 2^r. cōis:⁊ ſic loquit̄ Phs. cōiter vō ṗdicari eſt aliqd ḋ aliquo dici:ſiue de vno ſolo dicat̄:vt termin° ſingularis:ſiue de plibus dicat̄ vt terminus cōis:⁊ ſic logt̄ Porphyrius.

Du° 2^a 2^a difficultas eſt circa illā diuiſionē:in qua dī q̄ termin° q̄ ṗdicat̄ ſm diuerſas rōnes:alius ṗtur eq̄lr̄:vt terminus equocus:alius ṗtur ineq̄lr̄ ſicut terminus analogus ⁊c̄.

Arguit̄ c.ṗ ante ṗntoꝝ. Cōtra argr̄:qꝛ Ariſto. diffiniens equoca dicit. Equoca ſunt quoꝝ nomē cōe eſt:⁊ ſm illud nomē rō ſube eſt diuerſa: q̄ ſub equoco ɔphēdunt̄ q̄cūqꝫ ṗnt̄ ſm diūſas rōnes:ſiue eq̄lr̄ ſiue ineq̄lr̄:⁊ max̄:qꝛ nullā mētionē facit ḋ analogo.

Solō. Equiuocū 2^r cap^r Rñ°. dicit̄ q̄ equocum pōt accipi duplr̄.ſ.cōiter ⁊ proprie. Cōiter acceptū dicit̄ de oībus que ṗdicant̄ ſm diuerſas rōnes:ſiue equalr̄ ſiue inequalr̄:⁊ ſic accipit Phs in anteṗntis. ꝓprie vō acceptū equiuocū dī:ſolū de hiſque ṗdicant̄ ſm diuerſas rōnes ⁊ equalr̄:⁊ ſic capit Phs equocū

T.c.2. 4° meta^c:qñ dicit q̄ ens nō ṗtur equoce:ſꝫ ſicut ſalubre: q̄ ṗtur ſm diuerſas rōnes inequalr̄:qꝛ ſalubre prius ṗtur de aiali ſm vnā rōnē:⁊ ꝑ poſterius ṗdicat̄ de cibo ⁊ medicina ⁊ ſm aliā ⁊ aliā rationē. Et ſic tollit̄ apparens contradictio inter Porphyriū ⁊ Phm:quādo dicit in capl̄o de ſpecie. Si q̄s oīa entia vocet equoce nūcupabit.

3ª dub°. Arguit̄. 3ª difficultas eſt circa diffinitionē datā de dr̄ia:qꝛ dictū eſt q̄ ṗtur de plibus differētibus ſpe. Cōtra:qꝛ capto gñe īmediato ſpēi ſpā^me:vt eſt aial ad hoīe:⁊c̄ argr̄ ſic. dr̄ie diuiſiue gñis ſūt ɔſtitutiue ſpēꝝ ſub gñe:ſꝫ rōnale ⁊ irrōnale ſūt dr̄ie diuiſiue aialis.igit̄ ſūt ɔſtitutiue ſpēꝝ ſub aiali: ſed irrōnale ɔſtituit brutū:ꝗ rōnale ɔſtituit hoīeꝫ:ſed rōnale nō in plus ſe hꝫ q̄ꝫ cōſtitutū per ipſum.ſ.q̄ꝫ hō:ꝗ rōnale nō predicatur de pluribus differentibus ſpecie.

Solō Opīo Boetij. Rñ°. de h̄ ſunt opīones. Una eſt opinio Boetij:cum quo tenet via cōmunis:hec dicit q̄ aliqua eſt differentia vltima:que eſt conuertibilis cum ſpecie ſpā^ma ⁊ iſta vt pluriūum ignota eſt. Alia eſt differentia non vltima:que non

T.c.17. conuertitur cum ſpecie ſpā^ma:⁊ iſta nota eſt. Et ideo Philoſophus ſcḋo poſterioꝝ docet diffinire per plures differentias additas generi:quarum quelibet in plus ſe habet q̄ꝫ diffinitum. Et ſic Porphyrius etiā dat diffinitionē differentie non vltime:quia magis nota eſt.

Opīo. Linco. Alia opīo eſt Lincoñ.q̄ dicit q̄ duplex eſt diuiſio gñis:vna eſt per dr̄ias formales:alia ꝑ dr̄ias mālēs:vt aial formalr̄ diuidit̄ per rōnale ⁊ irrōnale. Et māliter diuidit̄ ꝑ mortale ⁊ īmortale:⁊ ſemper requirunt̄ plures dr̄ie ad diffōneꝫ ſpēi:⁊ ēt ad ɔſtituendū ſpēm:⁊ fundat ſe ſuꝑ hoc:q̄ Phs ⁊ Porphyrius qñ diffiniunt differētiā ſemꝑ dicunt q̄ eſt apta nata ṗdicari de plurib° differentibus ſpēi ⁊ tō diffiniunt hoīem q̄ eſt aial rōnale mortale:⁊ quelibet illarum differentiaꝝ in plus ſe habet q̄ꝫ homo ⁊c̄.

De diuiſione termini ſm modū ſupponēdi. Cap. IIII.

Diuiſiones terminoꝝ in ordine ad ſuppōnē. S I vero terminus conſideret̄ in ordine ad ſupponi:ſic accipit̄ termin° in propoſitione reſpectu verbi ⁊ in ordine ad predicatū:vnde ſm terminiſtas. Suppoſitio eſt acceptio termini in propoſitione pro aliquo vel aliquibus ſm naturam verbi.

Suppō quid ſm ter°°. Et ſm iſtos tñ eſt 2^x ſuppō in gñe.ſ.ꝑſonalis ⁊ mālis.

ṗ^a diui° Suppō ꝑſonalis eſt acceptio termini pro aliquo ſigñato

formali: vt dñdo homo eſt aial: ꝛ dr̃ ſignatū formale illud: de quo v̾ificaꝛ termin⁹ ſine additamento ſigni mālitatis: vt ſortes ꝛ plato ſunt ſignificata formalia de ly homo.

Suppō mālis eſt acceptio termini in ꝑpoſitione pro ſignificato materiali. Significatū materiale eſt illud: de quo non verificatur terminus ſine ſigno materialitatis: vt iſte terminus homo eſt ſignificatum mālē illius termini hō.

Tres regule generales dantur ad cognoſcendum ſi terminus ſupponit perſonaliter vel materialiter.

p̊ regl̃a ℂ Prima regula: ſi extrema ꝑpoſitionis ſunt termini prime intentionis vel impoſitionis: vtrūqꝫ extremū ſupponit perſonaliter: vt homo eſt animal: tam ly homo, q̄ꝫ ly animal ſupponit perſonaliter.

2ᵃ regl̃a ℂ 2ᵃ regl̃a: ſi extrema ꝑpōnis ſunt termini ſcd̃e intentiōis vel impoſitionis: non datur regula generalis: poteſt tñ dici ꝙ ſubiectum ſupponit ſm̃ exigentiam predicati.

3ᵃ regl̃a ℂ Tertia regula: ſi ſubiectum eſt prime intentiōis vel impoſitionis ꝛ p̃dm ſcd̃e: ſupponit ſubiectuꝫ mālr: vt dicendo homo eſt ſpecies. Ecōtra v̾o dicendo ſubiectū ſupponit perſonaliter: vt dicendo: ſpecies eſt homo.

2ᵃ diui⁰ Suppoſitiones v̾o ſpeciales ſunt quatuor. ſ. diſcreta: determinata: confuſa tñ: ꝛ confuſa diſtributiua.

Suppō diſcreta quid. Suppō diſcreta eſt acceptio termini ſingularis vel cōis cū ꝓnomine demonſtratiuo: vt ſortes currit: ꝛ hic homo currit: ly ſor. ꝛ ly hic homo ſupponit diſcrete.

Suppō deter⁰ qd ℂ Suppō determinata eſt acceptio termini cōis ſine aliq̄ ſigno: vel cū ſigno ꝑti͠c: ſub q̊ licet deſcēdere diſiūctiue ad oia ſua ſupp͠ta: vt dñdo hō cur͠t: ꝛ aliqs hō currit: ly hō ꝛ ly aliqs hō ſtat determiate: qꝛ licꝫ deſcēdere ſic: ꝛ iſti ſūt oēs hoies: ģ iſte hō currit: vel iſte hō currit: ꝛ ſic de ſingulis.

Suppō ꝯfuſa qd. ℂ Suppō ꝯfuſa tñ ē acceptio termini cōis ſub q̊ licꝫ deſcēdere diſiunctim: vt tñ hō currit: ly hō ſupponit cōfuſe tñ: qꝛ licet deſcendere diſiunctim ſic: ꝛ iſti ſunt oēs hoies: ergo tñ hic hō: vel hic homo: ꝛ ſic de ſingulis currit.

Suppō ꝯfa. diſtri. ℂ Suppō confuſa diſtributiua eſt acceptio termini cōis ſub q̊ licꝫ deſcēdere copulatiue: vt ois hō currit: ly hō ſupponit diſtributiue: qa bene ſequiꝛ: Et iſti ſunt oēs hoies: ģ hic homo currit: ꝛ hic homo currit: ꝛ ſic de ſingulis.

Suppō qd ſꝫ realiſtas. ℂ Apud realiſtas v̾o diffiniꝛ ſuppō ꝙ eſt acceptio ſubi in ꝑpōne ꝑ alio ꝛ alio ſig͠to ſꝫ ꝙ ad aliū ꝛ ad a⁰ p̃dñ cōparaꝛ.

p̊. diui⁰ Suppoſitio termini cōis diuidiꝛ in naturalem ꝛ accidentalem: pro quo nota ꝙ terminus cōmunis formaliter ſignificat naturam quandaꝫ.

Nōn̾ Aut igitur ſignificat illam ſm̃ rationeꝫ ꝓpriā: aut ſm̃ ꝙ eſt in alio. Et ſi ſm̃ ꝙ eſt in alio: aut ſm̃ ꝙ eſt in ſuppoſitis: aut ſm̃ ꝙ eſt in aīa.

Ideo diuidiꝛ ſuppoſitio prima in naturalem: ꝛ accn̄talem.

Suppō nālis qd. Suppō nālis ē acceptio ſubiecti. ſ. termini cōis re⁰ ꝑdicati ſibi ꝯuenientis eſſentialr: qꝛ ſic accipiꝛ pro nā ſm̃ rōnē ꝓpriā: vt hō eſt animal: hō eſt rōnalis: homo eſt riſibilis: qꝛ in omnibus his ſubiectum ſupponit naturaliter.

2ᵃ diui⁰ Suppō accidentalis diuidiꝛ in perſonalē ꝛ ſimplicē.

Suppō ꝑſonal qd Suppoſitio ꝑſonalis eſt acceptio termini reſpectu ꝑdicati ſibi cōuenientis pro eſſe ꝙ hꝫ in ſuppoſitis: vt hō eſt alb⁹: hō currit: qꝛ in his ſubiectum ſupponit perſonaliter.

Suppō ſimplex quid. Suppoſitio ſimplex eſt acceptio termini cōis reſpectu p̃ti ſibi ꝯuenientis pro eſſe ꝙ hꝫ in aīa: vt homo eſt ſpēs.

Suppō mālis qd. Eſt ꝛ alia ſuppoſitio mālis. ſ. qñ terminus accipiꝛ in ꝑpoſitione reſpectu predicati ſibi cōuenientis pro ſuo ſignificato māli: vt homo eſt nomen: homo eſt diſſyllabum.

Corre͠m Ex quo infertur ꝙ ſuppoſitio primo diuiditur in formaleꝫ ꝛ materialem. Deinde formalis diuiditur in naturalem ꝛ accidentalē: Et accn̄talis diuidiꝛ in ꝑſonalē ꝛ ſimpliceꝫ ꝛ ſic erūt q̄tuor ſpēs. ſ. mālis: nālis: ꝑſonalis ꝛ ſimplex.

Queſtio Et ſi queriꝛ quomodo ſupponit terminus ſingularis: ꝛ ſub qua ſuppoſitione ponitur.

Rñr ꝙ quidaꝫ poſuerūt ſub perſonali: quia ea p̃ta que cōueniunt ſubiecto ſuppoſitionis perſonalis cōueniunt etiā termino ſingulari. Quidam v̾o dicunt ꝙ ſuppoſitio primo diuiditur in cōmunem ꝛ diſcretam: deinde cōmunis in naturalem: perſonalem: ꝛ ſimplicem. Rñſio.

Alij v̾o melius ſentiunt qui dicunt: ꝙ cum aliqua predicata ſibi conueniant eſſentialiter ꝛ aliqua accidentaliter: ꝛ hec vel realr̃ vel intentionaliter: ideo tot modis poteſt ſupponi terminus diſcretus: quot modis terminus cōis.

ℂ Circa diffinitionem ſuppoſitionis cadit difficultas. primo quantum ad id in quo conueniunt terminiſte ꝛ realiſte: quia conueniunt in h̄ ꝙ ſuppoſitio eſt acceptio termini in propoſitione pro ſignificato ſuo. Dub⁹ p̊

Cōtra argr̃: qꝛ ſi ſuppō eſt acceptio termini in ꝑpōne: igiꝛ paſſiue dr̃ accipi terminus in ꝑpōne. ſ. ꝑ alio ꝛ alio ſig͠to: Et ſi ſic: igiꝛ ſl̃r eſt ꝙ termin⁹ ſupponat: ſed poti⁹ ſuppo͠r: ꝯñs ꝫ cōcꝫ modū loquēdi dr̃ c͠m ꝙ termin⁹ ſuppo͠r ſic ꝛ ſic. Argꝛ p̊

Secundo arguitur contra reſiduū diffinitionis terminiſtarum: quia addunt ſm̃ naturam verbi: ꝛ non plus. Argꝛ 2ᵒ

Cōtra: qꝛ reſpectu alterius ꝛ alteri⁹ p̃ti ſubꝫ alr̃ ꝛ alr̃ ſupponit: igiꝛ ſuppoſitio eſt acceptio termini in ꝑpōne in ordine ad p̃dm ꝛ nō ſolū in ordine ad nām verbi. pꝫ ꝯña ꝫ coꝫ q̄re diminute diffiniunt. añs pꝫ: qꝛ dñdo homo eſt ſpecies: aliter ſupponit q̄ꝫ dicēdo homo currit ꝛc̃.

Tertio argr̃ ꝫ reſiduū diffōnis realiſtarū: qꝛ addunt: ſm̃ ꝙ ad aliud ꝛ aliud p̃dm cōparaꝛ. Contra argr̃: qꝛ h̄ dato ſeqꝛ ꝙ ſolū ſubm ſupponit ꝛ nō p̃tū: pꝫ qꝛ ſolum ſubm accipitur ſm̃ ꝙ ad aliud ꝛ aliud p̃dm cōparaꝛ. ꝯñs ſl̃m: qꝛ p̃tū etiam ſupponit ſm̃ logicos: ſicut ꝛ ſubiectum. Argꝛ 3ᵒ

Rñ: ad p̊m pōt dici ꝙ lꝫ terminus accipiaꝛ in ꝑpōne ꝑ ſignificato ſuo: tñ qꝛ terminus ſub alio ponit ſignatū ſuuꝫ: qꝛ ſub p̃to: ideo actiue poteſt dici ꝙ terminus ſupponit. Ad p̊m

Uel diciꝛ ꝙ arg͠m ꝯcludit: qꝛ rectius dr̃ ꝙ termin⁹ ſupponitur. i. pro alio ponitur in ꝑpoſitione: q̄ꝫ ꝙ ſupponat: quare modus loquendi corruptus eſt.

Ad ſcd̃m ſm̃ terminiſtas diciꝛ ꝙ cū ſuppoſitio ꝯueniat nō ſolū ſubō ſed ēt p̃to: ideo ꝯueniēs fuit ponere diffinitionē cōmunem tam p̃to q̄ꝫ ſubiecto: quare non addiatur in ordine ad predicatum: qꝛ non competeret predicato. Ad 2ᵐ

Ad 3ᵐ ſm̃ realiſtas diciꝛ: ꝙ ſubm ꝑncipalr̃ ſupponitur vel ſupponit: ideo pro illo data eſt prima diffinitio ſuppoſitionis: ex ꝯñti tamen datur intelligi ſuppoſitio ꝑdicati. Ad 3ᵐ

ℂ De modo ſupponēdi diſtributiue ꝛ confuſe.

PRo maiori tamen intelligentia ponunꝛ regule declarantes: que ſigna ſunt: q̊ faciūt terminos ſtare diſtributiue. Et que faciūt ſtare ꝯfuſe tñ. Et que confundunt mobilr̃: ꝛ que imobiliter. Regule ſ mō ſupponēdi ꝛ cōfe.

Quinqꝫ ſunt ſigna: que faciūt ſtare diſtributiue. ꝑmū eſt ſignū vl̃e affirmatiue: vt ois, quilibet ꝛ hꝫ: que diſtribuunt terminū imediate ſequētem ſe. Et me͠c ſequentē ꝯfundūt confuſe tñ mobiliter deducto impedimento alterius ſigni: vt omnis homo eſt animal: ly homo ſtat ꝯfuſe diſtributiue: ꝛ ly animal ſtat confuſe tñ mobiliter. p̊

2ᵐ ſignum faciens ſtare diſtributiue eſt ſignum vl̃e negatiuū: vt nullus, nihil ꝛ hu⁹. ꝛ negatio: quia hec ſigna diſtribuūt tam terminū mediate ſequentē q̄ꝫ imediate: vt nullus homo eſt animal: taꝫ ly animal: q̄ꝫ ly homo ſtat diſtributiue: ꝛ deducto. ſ. impedimēto alterius ſigni. 2ᵒ

3ᵐ ſignum faciens ſtare diſtributiue eſt gradus comparatiuus ꝛ ſuplatiuus: qꝛ diſtribuunt terminum rectum a parte poſt. Exemplū de cōparatiuo: vt tu es fortior leone: ly leone ſtat diſtributiue mobilr̃. Similr̃ eſt de poſitiuo cōparabilr̃ ſumpto: vt tu es ita fortis ſicut leo: ly leo ſtat diſtributiue mobiliter. Exemplum de ſuperlatiuo: vt tu es 3ᵒ

fortiſſimus

fortiſſimus hominū:ly hoium ſtat diſtributiue mobilr̄.

4° 4m ſignū:eſt dic aliud ⁊ nō idem:q̄ ꝯfundūt ꝯfuſe diſtribu-
tiue mobilr̄ terminum rectum a parte poſt: vt tu differs
a leone:tu es aliud a leone:tu es non idez leoni:ly leone:⁊
ly leoni ſtat diſtributiue mobiliter.

5° 5m ſignum ſunt iſta verba.Careo indigeo ⁊ hm̄oi:que confun-
dunt diſtriue mobilr̄ terminū rectū a pte poſt.ſ.capacē cō
fuſionis:⁊ deducto ipedimēto alterius ſigni:vt careo:vel
īdigeo pecunia:ly pecunia ſtat diſtributiue mobilr̄.

6° ❡ Decem vō ſigna ꝯfundūt terminū ſequētem cōfuſe tm̄:
ſex prima mobiliter:⁊ quatuor ſequētia immobiliter.

❡ Primū ſignum eſt dictio excluſiua:vt tm̄:que cōfundit
ꝯfuſe tm̄ mobilr̄ terminū imediate ſequentez ſe:vt tm̄ hō
eſt aial:ly hō ſtat ꝯfuſe tm̄ mobilr̄:⁊ ly aial ſtat diſtributi
ue mobilr̄:q2 equiualet iſti:omne animal eſt homo.

7° 2m ſignum eſt dictio exceptiua:vt preter:que ꝯfundit ꝯfuſe
tm̄ mobilr̄ ſuum caſuale:ſi eſt termin9 cōis:vt nullū aial
p̄ter hoiem currit:ly hominez ſtat confuſe mobiliter.

8° 3m ſignum eſt dictio reduplicatiua:que confundit ſuum ca-
ſuale confuſe mobiliter:⁊ p̄dicatum confuſe tm̄ immobilr̄:vt
ſortes inquantū hō eſt aial:ly homo ſtat ꝯfuſe tm̄ mobili-
ter:⁊ ly animal confuſe immobiliter:vnde verſus.

Omne/nil/ita/aliud/careo/diſtribuit/poſt inde.
Mobilitat tantum per quantum ſcio:bis immediate.
Hec immobilitāt:modus incipit:obligor:ergo.

9° 4m ſignum ſunt termini concernētes actum mentis:vt ſcio
credo dubito:qui confundunt confuſe tm̄ mobiliter termi
num cōem ſequētem rectum a pte poſt:vt ſcio aliquā p-
poſitionem:ly ppōnem ſtat confuſe tm̄ mobiliter.

10° 5m ſignum ſunt iſta aduerbia:bis ter q̄ter:qui confundunt
ꝯfuſe tm̄ mobilr̄ terminū ſequentem ſe immediate:vt bis
comedi panem:ly panem ſtat confuſe mobiliter.

11° 6m ſignum eſt hec nota immediate:q̄ ꝯfundit ꝯfuſe tm̄ mo-
biliter terminū cōem ſequētez ſe:vt imediate ante hoc tu
feciſti aliquā ppoſitionem:ly ppoſitionez ſtat ꝯfuſe mo
biliter:q2 licet deſcendere diſiunctim.

12° 7m ſignū ſunt termini modales in ſenſu cōpoſito:ſiue nomi
nalr̄ ſiue aduerbialr̄ ſumant̄:q ꝯfundūt ꝯfuſe tm̄ imobilr̄
termīos nō diſtributos:ſiue ſequant̄ ſiue p̄cedāt:vt nec̄io
hō eſt aial:tā ly homo q̄3 ly aial:ſtat ꝯfuſe imobiliter.

13° 8m ſignū ſunt iſta v̄ba icipit deſinit q̄ ꝯfundunt ꝯfuſe imo-
bilr̄ terminū cōez ſeq̄ntē nō diſtributū:vt tu icipis vl̄ de-
ſinis ſcire aliquā ppōnē:ly ppōnē ſtat cōfuſe imobilr̄.

14° 9m ſignū ſunt iſta v̄ba:debeo obligor pmitto:q̄ cōfundūt
confuſe imobilr̄ terminū ſequentem ſe:vt promitto tibi
aurū:ly aurum ſtat imobiliter:q2 nō licet deſcendere.

15° 10m ſignum eſt nota conditionis ⁊ rationis:que ꝯfundūt im
mobilr̄ oēs terminos cōes non diſtributos:⁊ hoc in ordi-
ne ad totā hypotheticam:vt ſi hō eſt:animal eſt:tā3 ly ho-
mo q̄3 ly aial ſtat imobiliter:quia nō licet deſcendere.

Nōm Nota q terminus habens vim cōfundendi confuſe tm̄ nō
impedit diſtributionē: l3 ipediat deſcenſum quandoq3:
vt dicendo:neceſſario omnis homo eſt aial: ly hō ſtat di-
ſtributiue:ſicut ſine nec̄io:ſed cū nec̄io ſtat imobilr̄.

Nōm Nota ēt q ſi duo ſigna diſtributiua cadāt ſup eundē termi
nū:quoꝝ q̄libet h3 vim diſtribuēdi:vnū ipedit reliquū:
⁊ ſtat determinate.Sed ſi ambo nō hn̄t vim diſtribuēdi
illuz terminū ſtabit diſtributiue.Exemplū p̄mi:tu es for
tior omni hoie:ly homine ſtat d̄terminate. Exemplū ſcdi:
omnis homo eſt omne animal:ly aial ſtat diſtributiue.

❡ De ſuppoſitione relatiuorum.

Regl̄a 6 ſuppōne relatiuoꝝ. p°

PRima regula:oē relatiuū idētitatis ſubſtātie ſupponit p
eodē ⁊ eodem mō ſupponit ſicut
ſuum antecedens.Exemplū: vt ſor.qui currit
mouet̄:ly qui ſupponit diſcrete ſicut ſuū an-
tecedens.Et cum dicitur omnis homo qui currit mouet̄:
ly q ſtat diſtributiue:ſicut ſuū aſs.Et dicendo:homo diſ-
putat:⁊ ſuus aſinus currit: ly ſuus ſupponit determinate
ſicut ſuum antecedens:⁊ ly ſuus ſtat pro ſui.

❡ 2a regula:omne relatiuū diuerſitatis ſubſtātie ſupponit pro 2°
diuerſo a ſuo aſſte:⁊ ſm exigētiā ſigni:q2 aliqn̄ eodez mō
aliqn̄ diuerſimode.Exem p̄mi:vnus hō currit:⁊ alius diſ-
putat.Et ois ppō vera eſt nec̄ia:⁊ quelibet alia impoſſibi
lis.in p̄a ſtat relatiuū determinate ſicut aſs.in ſcda ſtat di
ſtributiue ſicut ſuum antecedēs.Exemplum ſcdi.ois ꝯdi-
tionalis vera eſt nec̄ia:⁊ alia eſt ipoſſibilis.antecedēs ſup-
ponit diſtributiue ⁊ relatiuum determinate.

❡ 3a regula:relatiuū idētitatis accn̄tis ſupponit p ſili vel 3°
eq̄li p q̄ ſupponit aſs.Exm ſor.eſt albus:⁊ talis eſt plo.

❡ 4a regl̄a.relatiuū diuerſitatis accn̄tis ſupponit p diſſili 4°
pro quo aſs.Exm cygnus eſt alb9 ⁊ aliuſmodi eſt coruus.

❡ 5a regula:omne relatiuū accn̄tis ſiue identitatis ſiue di- 5°
uerſitatis cum non ſupponat pro eo:pro quo ſuum antece
dens:ſed pro alio:nō ſemper eodez modo ſupponit ſicut
ſuum antecedēs:ſed ſm exigentiaz ſigni:exemplū vt om-
nis coruus eſt niger:⁊ talis eſt ethiops: ly talis ſtat deter-
minate q̄uis antecedens ſtet diſtributiue.

❡ De ampliatione.

Regl̄a 6 āpliatione termini. Amplia- tio quid. p°

AMpliatio eſt acceptio termini in p-
poſitione vltra nām v̄bi
vel participij.Et ponit̄ ſpecies ſuppoſitionis
large loq̄ndo.Et diuidit̄ in q̄nq3 regulas.

❡ Prima regula.ois terminus ſupponēs re-
ſpectu v̄bi de futuro vel pticipij ei9:ſupponit p eo q eſt vl̄
erit:vt albū erit nigrū:ly albū ſtat p eo q eſt vl̄ erit albū.
Conſimilis regula eſt.Si terminus ſupponit reſpectu ver-
bi de p̄terito:vel pticipij ei9: ſupponit p eo q eſt vel fuit
vt albū fuit nigrū.ly albū ſtat pro eo q eſt vel fuit albuz.

❡ Secūda regula.Ois terminus ſupponēs reſpectu hu9 2°
verbi pōt vel ſui participij tam a pte ante q̄3 a parte poſt
ſupponit pro eo q eſt vel pōt eſſe:vt albū pōt eſſe nigrū.
ly album ſupponit pro eo q eſt vel pōt eſſe album.

❡ Tertia regula.Omnis terminus ſupponēs reſpectu hu- 3°
ius verbi contingit vel ſui participij ſupponit pro eo q
eſt vel cōtingit eſſe tam a parte ante q̄3 a parte poſt:vt al-
bum contingit eſſe nigrum.ly album ſupponit pro eo q
eſt vel contingit eſſe album ⁊ ſimiliter nigrum.

❡ Quarta regl̄a.Ois termin9 ſupponēs reu hu9 verbi in- 4°
cipit vel deſinit ſupponit pro eo q eſt vel icipit eē vel de-
ſinit eſſe:vt albū icipit eſſe nigrū:ly albū ſupponit p eo q
eſt vel incipit eē albū.Et ſimiliter dicat̄ de deſinit.

❡ Quinta regula.Ois termin9 rectus a pte poſt ſi p̄ponat̄ 5°
verbo ꝯcernēti actū mentis vel eius pticipio ſupponit p
eo q eſt vel imaginabile eſt:hui9 verba ſunt ſcio itelligo
credo cognoſco ⁊ hui9:vt ceſarē cognoſco:ly ceſarē ſtat p
eo qui eſt vel imaginabilis eſt.Et notāter dicit̄ ſi p̄ponit̄
verbo ⁊c̄.q2 ſi poſtponat̄ appellat formā:vt dicendo co-
gnoſco roſam.ſignificat q cognoſco roſaz ſub ratiōe qua
roſa eſt:⁊ ſic dicitur appellare formam.

❡ De reſtrictione.

Regl̄a 6 reſtrictiōe termini. Reſtri° termini quid.

REſtrictio eſt acceptio termi cōis in p-
pōne accepti īfra nām v̄bi:
q2 reſtringit̄ a maiori ſuppōne ad maiorē reu
verbi:vt hō alb9 currit:ly homo non ſup3 pro
oibus hoibus p̄ntib9:ſed ſolū p hoib9 albis.

❡ Duplex āt eſt reſtrictio:q2 vna fit p nomē:alia vō fit p Reſtri° duplex.
īplicationē.ſ.p relm̄ qui ⁊c̄.Que fit p nomē triplr̄ fit:q2
aut fit p inferius additū ſupiori: vt aial hō currit:aut per
drīā additā gn̄i:vt aial rōnale cur.aut p adiectiuū additū
nomini:vt hō alb9 currit.Que fit per implicationē ſit me-

diante relatiuo: vt dĩdo: hõ qui eſt albus currit.
De reſtrictione facta per nomẽ dantur tres regule.

p^a ℂ Prima regula: oẽ nomẽ nõ diminuẽs nec hñs vim ampliãdi reſtringit terminũ cõem cui addit̃ ad ſupponẽdũ ꝓ his ad q̃ exigit ſua ſignificatio: vt aial hõ currit: ly aial reſtringit̃ ad aialia: que ſunt hoies: ⁊ dĩ non diminuens ad remouẽdũ terminos corrũpentes: vt mortuꝰ: corruptus: ⁊ huiõ: ⁊ dicitur nec habens vim ampliandi: ad remouẽdũ determinationem terminoꝝ ampliatiuoꝝ.

2^a ℂ Scd̃a regl̃a ſi ſignũ vl̃e addit termĩo reſtricto: nõ diſtribuit̃ niſi pro his ad que reſtringit̃: vt ois hõ albus currit: ly homo diſtribuitur ſolum pro homine albo.

3^a ℂ Tertia regula: nullus terminus poſitꝰ a parte predicati reſtringit terminũ poſitũ a parte ſubiecti: vt dĩdo: homo eſt albus: ly homo nõ reſtringitur rõne de ly albus.

4^a De reſtrictione v̓o facta per ĩplicationẽ dat̃ hec regula. Quã talis ĩplicatio ſic reſtringit terminũ ſicut ſuum adiectiuũ. Vbi. g̃. dĩdo ſor. q eſt albꝰ currit: tãtũ reſtringit iſta ĩplicatio quantũ illud adiectiuũ albꝰ: ac ſi dicat̃ hõ albꝰ currit.

Du^m 2^m ℂ Circa dc̃a de reſtrictiõe cadit diffi^tas circa diuiſionẽ eiꝰ: q2 dcm̃ ẽ ꝙ 2^x eſt reſtrictio: vna q̃ fit ꝑ nomẽ: ⁊ alia ꝑ ĩpli-

Argũ p^m cationẽ. Cõtra eſt Petrus hiſpanus: q duas alias ſpẽs reſtrictiõis ponit. ſ. reſtric^em factã ꝑ v̓bũ de pñti: vt dĩdo hõ cur^t: ⁊ reſtrictionẽ factã ꝑ pticipiũ: vt dĩdo hõ legẽs cur^t.

Argũ 2^m Scd̃o circa 3^am regulã de reſtrictiõe eſt difficultas: q2 dictũ eſt ꝙ terminꝰ poſitus a pte ꝑdicati nõ reſtringit terminũ poſitũ a pte ſubiecti: cõtra: q2 dĩdo: cygnus eſt albus: ly cygnus reſtringit̃ ſolum ad maſculos ratione predicati.

Argũ 3^m Tertio circa regulã de reſtrictiõe fcã ꝑ ĩplicationẽ ẽ diffi^tas q2 dcm̃ eſt ꝙ ĩplicatio reſtringit terminũ ſicut adiectiuũ: ꝯ: q2 dĩdo: ois homo currit: q eſt albꝰ: ly hõ nõ reſtringit̃ ꝑ ĩplicationẽ factã ꝑ relatiuũ: q2 ſupꝑ ꝓ oi hoie. q̃re ⁊c̃.

Ad p^m ℂ Rñ: ad p^m cũ argũ ꝙ ſũt due alie reſtrictiões ſꝫ Petri hiſpanũ. ſ. q̃ fit ꝑ v̓bũ de pñti ⁊ q̃ fit ꝑ pticipiũ: dĩ ꝙ non acceptat̃ auc̃tas vbi ratio ſit in ꝯrĩuꝫ. Et ꝙ non ſit reſtrictio ꝑ verbũ de pñti: pꝫ ex diffõne reſtrictionis: in q̃ dicit̃ ꝙ fit acceptio termini infra nãm verbi: ⁊ hic non eſt ita. Et de pticipio dĩ ꝙ qñ accipit̃ vt determinat nomẽ ſe hꝫ vt adiectiuũ: ⁊ nõ vt pticipiũ: q2 determinaret verbum.

Ad 2^m Ad 2^m dicit̃ ꝙ in argumẽto facto reſtrictio fit ad genus: ⁊ non ad principalẽ ſignificationẽ de qua intelligit regula.

Ad 3^m Ad 3^m dĩ ꝙ regula de implicatione que reſtringit: intelligit de implicatiõe q̃ immediate ſequit̃ terminũ cõem qđ illa reſtringit: ſicut dĩdo: ois hõ q eſt albꝰ cur^t: ſed. de ĩplicatione: q̃ mediate ſe^t nõ itelligit: vt in argumẽ facto.

ℂ De probatione propoſitionum ⁊ ratione termini precedentis. Et primo de reſolutiua. Cap. V.

Diuiſio terminoꝝ in ordine ad ꝓbationem.

SI vero conſiderec̃ terminus in ordine ad ꝓbari: q2 rõne ꝑmi termini poſiti in ꝓpõne ꝓpoſitio ꝓbatur: ſic fit q̃drupl ex ꝓbatio ꝓpõnis. ſ. per reſolutionem: ꝑ expõnẽ: ꝑ officiationẽ: ⁊ per deſcriptiuam.

Probõ ꝓpõnis quid.

ℂ Eſt aũt probatio ꝓpoſitionis notificatio propoſitionis ratione termini precedentis eam.

ℂ Primo de reſolutiua.

Reſolõ quid.

REſolutio v̓o eſt ꝓbatio ꝓpõnis pticularis ⁊ ſingularis de nõ ꝓnomie demr̃atiuo. Ex^m hoꝝ: vt ſor. currit: hõ currit: aliqs hõ currit: ꝓbat̃ aũt ſic q̃libet iſtaꝝ. ſ. ꝑ duas ꝓpões demr̃atiuas: in q̃rũ pma ꝑtur ꝑdim ꝓpõnis reſoluẽde de ꝓnoie demr̃atiuo hoc: ⁊ in 2ª ſubm ꝓpoſitionis reſoluẽde ꝑtur de eodẽ ꝓnoie demonſtratiuo vt hoc currit: ⁊ hoc eſt ſortes. ergo ſortes currit: ſimiliter hoc currit: ⁊ hoc eſt homo. ergo hõ currit.

Et ſilr in obliquo ꝓbat̃. excepto ꝙ ꝓ^m reſoluẽs ſemꝑ debet poni in obliquo corrñdẽti illi reſoluẽde: vt hec. hominis aſinus currit: ſic reſoluit̃: huius aſinus currit: ⁊ hic eſt hõ. ergo hoĩs aſinus currit. Similr in plr̃: vt hoies currũt ſic ꝓbat̃. hi currunt: ⁊ hi ſunt hoies. igit̃ hoies currunt.

Similr in verbis ampliatiuis dicat̃: dũmõ in 2ª reſoluente ꝓnomen demr̃atiuũ ſumat̃ cum illa ampliatione: vt album põt eſſe nigrũ: ſic reſoluit̃. hoc poteſt eſſe nigrũ: ⁊ h̓ eſt vel põt eſſe album: ergo album poteſt eſſe nigrum.

Similr fit quãdo terminus copulatꝰ vel diſiunctus ſubijcitur: vt homo ⁊ aſinus currunt ſic probatur: hi currunt: ⁊ hi ſunt homo ⁊ aſinus: ergo homo ⁊ aſinus currunt.

Similr fit qñ ſubm fuerit aduerbiũ vel cũ aduerbio iunctũ: qđ aduerbiũ hꝫ terminũ ĩfra ſe: vt heri tu fuiſti ſic reſoluit̃: tũc fuiſti: ⁊ tunc fuit heri. g̃ heri tu fuiſti. ſilr cras tu eris. ſic reſoluit̃: tũc tu eris: ⁊ tũc erit cras: igit̃ cras tu eris. Silr. hodie tu es: reſoluit̃ ſic. nũc tu es: ⁊ nũc eſt hodie: igitur hodie tu es. Similr dĩdo. alicubi tu eris: reſoluit̃ ſic: ibi tu eris: ⁊ ibi eſt vel erit alicubi: igitur alcubi tu eris.

ℂ Propoſitio v̓o negatiua ſingularis vel pticularis ⁊ indefinita dupl̓r ꝓbari põt. ſ. vel reſolutiue: vt h̓ homo non currit: ſic ꝓbat̃. hoc non currit: ⁊ h̓ eſt homo: ergo homo nõ currit. vel ꝑ ꝯdictoriũ: ſic dĩdo: ꝯdictoriũ eiꝰ eſt fl̃m: g̃ hec eſt vera: vel ꝯdictoriũ eſt verũ: g̃ hec eſt falſa.

ℂ Circa ꝓbõnẽ reſolutiuã cadit difficultas. Quia ex dc̃is pꝫ ꝙ a reſoluẽtibus ad reſolutaꝫ vꝫ ꝯña: ſed nõ eꝯ: q2 nõ ſequit̃: homo currit. g̃ hõ currit: ⁊ hoc hõ. Cõtra arguit̃ ꝙ dꝫ valere eꝯ: q2 in oĩbꝰ aliis ꝓbationibꝰ valꝫ ꝯña a ꝓpõne ꝓbanda ad ſuã ꝓbationẽ: vt ab expoſita ad exponẽtẽ ⁊ ab officiabili ad officiantẽ: et a deſcriptibili ad deſcriptionẽ: ergo a reſolubili ad reſoluentẽ debet valere. probatur ꝯña: q2 reſolutio eſt efficacior probatio ceteris: q2 probat per ea que ꝑ ſe nota ſunt ad ſenſum. Dub^m p^m Arguit̃.

ℂ Ideo dĩ ꝙ aliqua eſt ꝓbatio adequata rei: ⁊ eſt illa in q̃ ex probatione ad rem ꝓbatã valet ꝯña ⁊ econtra. Aliqua v̓o eſt non adequata. ſ. in qua a ꝓbatione ad rem probatã vꝫ: ⁊ non econtra: vt in ꝓbõne determinate ꝓpõnis ⁊ pticularis dicta ſupius. Et ſi vis ꝓbõnem adequatã illius in ꝑma demr̃atiua: ꝑdim ꝓpõnis reſoluende dꝫ ꝑdicari de ꝓnomine demr̃atiuo diſiunctim ſumpto: vt i^a: homo currit: ſic reſoluẽda eſt. hoc vel hoc vl̓ h̓: ⁊ ſic de ſingulis hoibus demr̃atis currit ⁊ hoc eſt hõ. ergo homo currit. Et tũc a reſoluenda ad reſoluentem valet cõſequentia. Solõ.

ℂ Scd̃o de probatione expoſitiua.

Expõ quid.

EXpoſitio eſt ꝓbatio ꝓpõnis exponibilis. ſ. ꝑ ſuã ꝯiacentẽ vel ꝓportionalẽ: ⁊ ꝑ negationẽ ſibi corrñdẽtẽ. Ex^m vt huius: ois homo currit: expoſitio ſic fit: hõ currit: ⁊ nihil eſt homo qn illõ currat: g̃ ois hõ currit. Similiter in plr̃i numero: omnes hoies currunt: exponitur ſic: homines currũt: ⁊ nulli ſunt homines quin illi currant. ergo omnes homines currunt.

Similr in obliquo: niſi ꝙ in ſcd̃a exponente ponit̃ ſubm vl̓is in recto ⁊ relatiuũ in obliquo conſimili ꝓpoſitionis exponende: vt cuiuſlibꝫ hominis aſinus currit: exponitur ſic: hominis aſinus currit: ⁊ nihil eſt homo quin illius aſinus currat: ergo cuiuſlibet hominis aſinus currit.

Cõſilr ꝓbant̃ ꝓpões de v̓bo ampliatiuo: ꝑter h̓ ꝙ in 2^a exponẽte ponit̃ v̓bũ diſiunctũ: vt oẽ albũ põt eſſe nigrũ. ſic exponit̃: albũ põt eſſe nigrũ: ⁊ nihil eſt vel põt eſſe albũ: qn illõ poſſit eẽ nigrũ: igit̃ oẽ albũ poteſt eẽ nigrũ.

Cõſilr ꝓbant̃ ꝓpões vl̓es de ſubo diſiũcto vel copulato: vt i^a: ois hõ vel aſinꝰ currit ſic exponit̃: hõ vel aſinꝰ currit ⁊ nihil ẽ hõ vl̓ aſinꝰ qn illõ currat. g̃ ois hõ vel aſinꝰ cur^t.

Et nota ꝙ notãter dixi ꝙ ꝓpõ exponit̃ ꝑ ꝯiacentẽ vel ſibi ꝓportionalẽ: q2 multe ſunt ꝓpões exponibiles: que non Notã^m

exponunt̃

exponũtur ꝑ ꝑiacentē ſed ꝑ ꝓportionalē ſiē gradus cōpa/
Quinde/ tiu⁹ ſuplatiuus differt:aliō exceptiua ⁊ hꝫ. Uñ quindeciȝ
ciȝ modi ſūt maneries ꝓpōnū q̄ ꝓbanť exponibilr. p⁹ eſt ꝓpō vlis
ꝓpōnuȝ q̄ affirmatiua. 2ᵃ eſt ꝓpoſitio de neceſſario ⁊ ꝯtingēti. 3ᵃ eſt
exponibi/ ꝓpoſitio de poſitiuo cōꝑabilr ſumpto. 4ᵃ eſt ꝓpoſitio de
lia ꝓbāť cōꝑatiuo. 5ᵃ eſt ꝓpoſitio de ſuperlatiuo. 6ᵃ eſt ꝓpō de dif
aliō ⁊ nō idē. 7ᵃ de reduplicatiua. 8ᵃ ȯ exceptiua. 9ᵃ de ex/
cluſiua. 10ᵃ de incipit ⁊ deſinit. 11ᵃ de imediate. 12ᵃ de to/
to. 13ᵃ de ab eterno. 14ᵃ de ſꝑ. 15ᵃ de infi^{to}. vñ verſus.
Omne neceſſe. ita. diff. tantum preter ⁊ inquantum.
Semper ab eterno totum incipit infinitum ⁊ imediate.

Prim⁹ ¶ Propoſitio vlis affirmatiua ꝓbať exponibilr ſicut di/
modus. ctuȝ eſt: vt omnis homo currit. ſic ꝓbať: hō currit: ⁊ nihil
eſt hō qn illud currat: ergo omnis homo currit.

2ᵃ ¶ Propō de neceſſario ⁊ ꝯtingenter aduerbialr ſumptis
ꝓbať exponibilr ſic: vt neč̄io deus eſt exponiť ſic. deus
eſt: ⁊ nō ṗt eē qn deus ſit. ğ neč̄io deus eſt. Silr de ꝑterito
vt neč̄io mūdus fuit: mūdus fuit: ⁊ nō potuit eē qn mun/
dus fuerit. ğ neč̄io mūdus fuit. Similr de futuro: vt neč̄io
aliqd erit. Aliqd erit: ⁊ nō poterit eē qn aliqd erit. ğ neč̄io
aliquid erit. Sed oppoſito mō ꝯtingēter exponiť: vt ꝯtin
genter tu es: exponiť ſic. tu es: ⁊ pōt eſſe ꝙ tu non ſis: ergo
ꝯtingenter tu es. Silr de ꝑterito: mundus cōtingēter fuit
ſic exponiť: mundus fuit: ⁊ potuit eſſe ꝙ mūdus non fue/
rit: ergo ꝯtingenter mūdus fuit. Similr de futuro.

3ᵃ ¶ Propoſitio de poſitiuo cōꝑabilr ſumpto ꝓbať exponi
biliter: vt tu es ita fortis ſicut aliquis hō mūdi: ꝓbať ſic.
tu es fortis: ⁊ aliqs hō mūdi eſt fortis: ⁊ nō aliqs hō mun/
di eſt fortior te: igiť tu es ita fortis ſicut aliqs hō mūdi. Sȝ
ſi ſiat cōparatio a ꝑte poſt reſpectu termini cōis nō diſtri
buti nō debet ſūmi ille terminus cū diſtributione: vt dicē
do: tu es ita albus ſicut ois hō: nō debet dici in ſcda expo/
nente: ois hō eſt albior: qꝛ ly hō prius nō ſtabat diſtribu/
tiue: qñ duo ſigna diſtributiua cadebāt ſuꝑ ipſum: ſed de/
bet dici: ⁊ hic eſt albus qꝛ expoſita eſt vera: ſi tu es ita al/
bus ſicut iſte homo: ⁊ exponentes erunt falſe.

4ᵃ ¶ Propō de cōꝑatiuo ğdu: ꝓbať exponibilr ſic: vt ſoꝛ. eſt
fortioꝛ platone: ſoꝛ. eſt fortis ⁊ plato eſt fortis: ⁊ plato non
eſt ita fortis ſicut ſoꝛ. ergo ſoꝛ. eſt fortioꝛ platone. Et illi⁹:
tu es albioꝛ oī hoīe. ſcda exponens non dꝫ eſſe: ois hō eſt
albus: qꝛ expoſita eſſet vera: ⁊ exponētes fſe: ſed dꝫ eſſe: ⁊
hō eſt alb⁹: ſicut dcm̄ eſt de poſitiuo cōꝑabilr ſumpto.

5ᵃ ¶ Propoſitio de ſuplatiuo igiť duplr exponi pōt: aut ꝑ cō/
paratiuū: aut ꝑ poſitiuū cōꝑabilr ſumptū: vt tu es fortiſ/
ſimus iſtoꝝ: vno mō exponiť: tu es fortis: ⁊ iſti ſūt fortes:
⁊ nō aliquis iſtoꝝ eſt fortioꝛ te. ergo tu es fortiſſimus iſto/
rū. 2ᵒ mō exponi pōt: tu es fort: ⁊ iſti ſūt fortes: ⁊ nō aliqs
iſtoꝝ eſt ita fortis ſicut tu: igiť tu es fortiſſimus iſtoꝝ.

6ᵃ ¶ Propoſitio de differt aliō ⁊ nō idē exponiť ſic: vt tu dif
fers ab hoīe: tu es: ⁊ hō eſt: ⁊ tu nō es hō: igiť tu differs ab
hoīe. Sed in preterito ⁊ in futuro eſt aliqualis diuerſitas
vt tu differes ab antechro ſic debet exponi: tu es: ⁊ añchrs
erit qñ tu eris: ⁊ nō eris antechrs: ergo tu differes ab ante/
chriſto: ⁊ patet ꝙ ſecūda exponēs eſt falſa.

7ᵃ ¶ Propoſitio reduplicatiua ſic exponiť: vt ſoꝛ. inquantuȝ
hō eſt aial: ſoꝛ. eſt hō: ⁊ ſoꝛ. eſt aial: ⁊ ſi aliqd eſt hō: illō eſt
aial: ergo ſoꝛ. inqtū hō eſt aial. In p⁹ exponēte terminus
reduplicatus ꝑ̄tur de ſubo: ⁊ in ſecūda ꝑ̄tum ꝑ̄tur de codē
ſubiecto: ⁊ in tertia idem ꝑ̄tum ꝑ̄tur de termino reduplica
to per terminum tranſcendētē ꝯuertibilr ſumpto.

¶ Reduplicatiua negatiua ꝯſilr exponiť: cū negō ſequiť
notā reduplicatiōis: vt ſoꝛ. inquātū hō nō eſt albus: expo/
niť ſic. ſoꝛ. eſt hō: ⁊ ſoꝛ. nō eſt albus: ⁊ ſi aliqd eſt hō illō nō
eſt albū. igiť ſoꝛ. inquātū hō nō eſt albus. Si vō negō ꝑce
dat notā reduplicationis ꝓbať ꝑ ſuā oppoſitā affir^{mam}.

¶ Propoſitio exceptiua: ſicut de preter ⁊ ꝑterq̄. Affirma/ 8ᵃ
tiua ſic exponiť: vt ois homo ꝑter ſoꝛtē currit: ſoꝛ. nō cur/
rit: ⁊ ois hō non ſoꝛ. currit: ergo ois hō ꝑter ſoꝛ. currit: vbi
pꝫ ꝙ in ſcda exponēte ne^{r} ꝑ̄tum a ꝑte ex̄ capta: ⁊ in 2ᵃ af/
firmať ꝑ̄tum vlr de ſubo cū ꝑte extra capta īfinitata. Ex/
ceptiua negatiua ſilr exponiť: lȝ in ꝑma affirmeť ꝑ̄tuȝ de
ꝑte extra capta: ⁊ in 2ᵃ ꝑ̄tū ne^{r} vlr a ſubiecto cū ꝑte extra
capta infinitata: vt nullus hō ꝑter ſoꝛtē currit: ſic exponiť
ſoꝛ. currit: ⁊ nullus hō non ſoꝛ. currit. ğ nullus hō ꝑter ſoꝛ.
currit. Et nota ꝙ ad exceptiuam ꝓpriam due cōditiones Nō^{ta}
requiruntť. ꝑma eſt ꝙ illud a quo fit exceptio ſtet diſtribu
tiue. ſcda ꝙ pars extra capta ſit inferioꝛ ad illud a quo ſit
exceptio. Et nota ꝙ niſi nō excipit ꝓprie niſi in negatiua: Nō^{ta}
ſed ꝑter ⁊ ꝑterq̄ īdifferēter in affirmatiua ⁊ negatiua.

¶ Propō excluſiua eſt 3ᵉ: primi oꝛdinis eſt: qñ nota exclu/ 9ᵃ
ſionis ꝑcedit ſubm: vt tm̄ hō currit ⁊ exponiť ſic: hō cur/
rit: ⁊ nihil nō hō currit: igiť tm̄ hō currit. Exponiť ğ ꝑmo 3ᵉ excluſi
ꝑ ꝑiacētē: 2ᵒ ꝑ vlem negatiuā de ſubo excluſiue īfinitato. ua.
Excluſiua ſcdi oꝛdinis eſt qñ nota excluſionis mediat inter
ꝑ̄tū ⁊ ſubm: nec refert ſi ꝑcedat ꝟbū vel ſequať: ⁊ exponiť
ſilr: vt ſoꝛ. tm̄ eſt hō: exponiť: ſic ſoꝛ. eſt hō: ⁊ ſoꝛ. nō eſt nō
hō. ğ ſoꝛ. tm̄ ē hō. Et ſilr exponiť illa ȯ ꝑterito ⁊ ȯ futuro.
Excluſiua tertij oꝛdinis eſt: qñ dictio excluſiua mediat iter
ꝑtes predicati: vt. a. ꝓpō ſigñat ꝑ̄ſe ſicut eſt: exponiť ſic.
a. ꝓpoſitio ſigñat ſicut eſt: ⁊ nō ſigñat nō ſicut eſt. ğ ⁊c̄.
Oppo^{ite} vō danť ꝑ negōnē ꝑ̄poſitas note. Et hꝫ duas cās ve
ritatis oppoſitas exponētibus excluſiue affirmatiue.
Excluſiue vō negatiue: in qbus negō ſequiť notam: ſimilr
exponunť: vt tm̄ hō nō currit exponiť ſic: hō nō currit: ⁊
qđlibꝫ non hō currit: ergo tm̄ hō nō currit. Et danť opp^{te}
per negationem ꝑ̄poſitam note. Dictiones excluſiue ſunt
tm̄ ſolum preciſe ⁊ huiuſmodi.

¶ Propoſitio de incipit duplr exponiť. Uno mō ꝑ poſi/ 10ᵃ
tionē de pñti ⁊ remotionē de preterito. vt h̄: ſoꝛ. incipit eē
albus: exponiť ſic: ſoꝛ. nūc eſt albus: ⁊ nō imme^{te} ante hoc
fuit albus. ergo ſoꝛtes incipit eē alb⁹. Alio mō exponiť ꝑ
remotionē de pñti ⁊ poſitionē de futuro: vt ſoꝛ. nūc nō eſt
albus: ⁊ imě^{te} poſt h̄ eſt alb⁹. igiť īcipit eſſe albus.

¶ Propoſitio de deſinit duplr exponiť oppoſito mō. ꝑ̊ ꝑ
remotionē de pñti: ⁊ pōnem de ꝑterito: vt hec: ſoꝛ. deſinit
eē albus. exponiť ſic: ſoꝛ. nūc non eſt albus: ⁊ imme^{te} ante
hoc fuit albus: igiť ſoꝛ. deſinit eē albus. Alio mō per poſi/
tionē ȯ pñti ⁊ remotionē de futuro: vt nūc ē alb⁹: ⁊ nō im/
me^{te} poſt hoc erit albus. ergo deſinit eſſe albus.

¶ Propō de imediate ſic exponiť: vt imediate añ. a. tu fui 11ᵃ
ſti: añ. a. tu fuiſti ⁊ nullū fuit iſtās añ. a. qn iter illud ⁊. a. tu
fuiſti: igitur immediate añ. a. tu fuiſti. Silr ȯ ꝑterito ⁊ de
futuro. Et negatiua ſilr exponiť: qñ negō non cadit ſuper
notam: vt immediate poſt inſtās pñs nō eris: ſic exponi/
tur. poſt inſtans pñs nō eris: ⁊ nullum erit inſtans poſt in/
ſtans pñs quin inter illud ⁊ hoc tu non eris. igitur imme/
diate poſt inſtans preſens tu non eris.

¶ Propoſitio de toto ſynca^{te} ſumpto ꝙ eſt idem ꝙ q̄libet 12ᵃ
pars qñ ꝑcedit totaȝ ꝓpoſitionē ſic exponiť: vt totus ſoꝛ.
eſt minoꝛ ſoꝛ. aliq̄ ps ſoꝛtis ē minoꝛ ſoꝛ. ⁊ nulla eſt ps ſoꝛ/
tis q̄ nō ſit minoꝛ ſoꝛte. ergo totus ſoꝛ. eſt minoꝛ ſoꝛte.
Cathegorematice vō totū idē eſt ꝙ ens ꝑfcm̄ ex ſuis ptib⁹:
⁊ ponitur a parte predicati: vt tu es totus homo: ideſt ens
perfectum ex ſuis partibus.

Propoſitio ȯ ab eterno aduerbialr ſūpto: ꝙ eſt idē ꝙ eter/ 13ᵃ
naliter ſigñat añ oē tꝑs finitū. Et exponitur ſic: vt hec. Ab
eterno tu fuiſti: aliqñ tu fuiſti: ⁊ nō eſt vel fuit aliqō tēpus
finitum: qn añ illud tu fuiſti: ergo ab eterno tu fuiſti.
Nominalr vō ſūptū ꝓbať reſolubilr: vt h̄: ab eterno tu fui
ſti: ab h̄ tu fuiſti ⁊ h̄ ē vl fuit eternū: ğ ab etno tu fuiſti ⁊c̄.

14° Propoſitio de ſemp̄ q̄ ↄuertitur cū omni tp̄e exponiť ſm̄ exigentiā verbi cui addiť: vt iſta ſemper fuit hō: ſic exponitur: aliq̄n fuit homo: ⁊ nunq̄ȝ fuit aliquando: quin fuerit hō: ergo ſemp̄ fuit hō. Et ſimiliter exponiť de futuro.

15° Propoſitio de īfinito ſyncathe^{cc} ſūpto. ſ. q̄n p̄cedit totā p̄pōne: exponiť ſm̄ exigētiā termini cui addiť: vł ſingularis vel plīs nūi: vt i^{m}. īfinitū corpus eſt. ſic exponiť: aliq̄ȝtū corpus eſt: ⁊ nō eſt tātū corpus finitū: q̄n maius illo ſit: igitur infinitū corpus eſt. Alio mō exponiť: aliquātū corpus eſt: ⁊ duplū ad illud: ⁊ triplū: ⁊ ſic in infinitū: igitur infinitū corpus eſt. Jn plī v̄o nūo exponiť per plura hoc mō: vt infinita corpora ſūt: aliquot corpora ſūt: ⁊ nō ſunt tot corpora finita: q̄n ſint plā: igitur infinita corpora ſūt. Uel ſic: duo corpora ſūt ⁊ tria: ⁊ ſic in infinitū. ǧ īfinita corp̄a ſunt. Jnfinitū v̄o cathe^{cc} ſigñat idem ꝙ ſine fine: ⁊ ſic ſumiť q̄n eſt ex p̄te p̄dicati. Et ſic ſūmendo: nihil eſt infinitum: q̄ȝ nihil eſt ſine fine: excepto deo: qui infinitus eſt.

Tertio de probatione officiatiua.

Propō officiabilis q̄d ſit.

Propoſitio officiabilis ē illa: cui^{9} dictū vel oīo īfinitiua determinať a termino modali vel a a verbo ↄcernēte actū mētis: vt ſcio: dubito q̄n faciūt ſenſum cōpoſitū. ſ. q̄ȝ totalr̄ p̄cedunt dictū: vel totalr̄ ſequunť. Et ſic exponunť vt iſta. Scio deuȝ eē: ſic exponiť. hec eſt ſcita a me deus eſt: que adequate ſigñat deū eſſe: ǧ ſcio deum eſſe. Siľr iſta: poſſe eſt ſortem currere: ſic exponitur. hec eſt poſſis ſor. currit: que adequate ſigñat ſortem currere: igitur poſſe eſt ſortem currere. Jn ſenſu v̄o diuiſo probanda eſt ſm̄ exigentiam termini precedentis.

Quarto de probatione deſcriptiua.

Propō deſcriptibilis quid ſit.

Propoſitio deſcriptibilis eſt illa: in q̄ verbū ↄcernēs actū mentis determinat in cōplexū poſt ſe: vt cognoſco ſortē: hec deſcribitur ſic. cognoſco aliq̄d ſub ratione q̄ ſortes. igiť cognoſco ſorteȝ. Similr̄ iſta: tu intelligis hoīeȝ: ſic deſcribitur: tu intelligis aliquid ſub ratione qua homo. igitur tu intelligis hominem.

De proprietatibus terminorum. Cap. VI

Terminorū ꝓprietates.

De ꝓprietatibus terminoꝝ breuiter dōm ē: q̄ȝ ſatis ex dcis cōprehēdi p̄nt: vn̄ ꝓprietates terminoꝝ inquātū ſigñatiui ſūt: ſūt he: q̄ȝ nālıter ſigñare eſt ꝓprietas terminoꝝ in mēte exiſtētium. Et ad placitum ſignificare eſt proprietas terminorum in voce vel ſcripto exiſtentium.

Proprietates v̄o terminoꝝ inq̄ȝtū p̄dicabiles ſūt he: q̄ȝ eſſe predicabile de plibus eſt ꝓprietas termini cōis. Et eē predicabile de vno ſolo eſt ꝓprietas termini ſingularis. Et eſſe predicabile de plibus vniuoce eſt ꝓprietas vl̄is.

Proprietates v̄o terminoꝝ inquātū ſupponibiles ſūt: diuerſe ſūt apud diuerſas vias. Apud terminiſtas proprietas terminoꝝ ſupponētiū pro ſignificato formali eſt ſupponere perſonaliter. Et proprietas terminoꝝ ſupponentiū pro ſignificato mālı eſt ſupponere materialiter.

Apud v̄o realiſtas proprietas terminoꝝ ſupponentiuȝ reſpectu p̄ti eſſentialis eſt ſupponere naturaliter.

Et ꝓprietas terminorum ſupponentium reſpectu predicati realis eſt ſupponere perſonaliter.

Et ꝓprietas terminorum ſupponētiuȝ reſpectu p̄dicati intentionalis eſt ſupponere ſimpliciter.

Et ꝓprietas terminoꝝ ſupponētiū reſpectu p̄ti ↄuenientis ſibi pro ſuo ſignificato mālı eſt ſup^{re} mālıter.

Proprietates v̄o terminoꝝ inquātū probabiles ſūt: variaņť ſm̄ variationē termini ꝓbabilis p̄cedētis ꝓpōneȝ: q̄ȝ ꝓprietas termini ſingularis. vel cōis cū ſigno particulari: vel ſine ſigno p̄cedētis ꝓpōnē eſt q̄ő eſt aptus reſolui.

Et proprietas termini cōmunis cū ſigno vniuerſali precedentis ꝓpoſitionem eſt q̄ő eſt aptus exponi.

Et ꝓprietas termini modalis determināťs dictum ꝓpoſitionis. Et ſimiliter termini cōcernentis actum mentis determināťs dictum eſt: q̄ő eſt aptus natus officiari.

Et proprietas termini cōcernētis actū mētis determinantis incōplexum poſt ſe: eſt q̄ő eſt aptus natus deſcribi. Et h̄ de ꝓprietatibus terminoꝝ inquātū ſigñant ⁊ p̄dicanť ⁊ ſupponunt ⁊ probantur: breuiter ſufficiant.

De ꝓprietatib^{9} reꝝ ſigñataꝝ p̄ terminos. Cap. VII.

Reruȝ ſignificataꝝ ꝓprietates.

Reſtat mō ꝓprietates reꝝ ſigñataꝝ p̄ terminos ponē: vt ph̄o morē geram^{9}: quoniā illas in predicamentis ponit. Et p̄mo proprietates ſubſtantie.

Subſtantie proprietates.

Proprietates igiť ſube p̄ntalis ponere cupiētes: in p̄mis deſcriptionē ei^{9}: ⁊ diuiſionē ponere opȝ. Deſcri^{ōem} v̄o ſb̄e ſub ſilentio ptranſit ph̄s. Diuiſionē aūt eius in p̄mā ſubaȝ ⁊ ſcđaȝ p̄ſupponit. c. p̄ p^{s}

Pro intellu igiť hoꝝ itelligere opȝ ꝙ ens 7° me^{ce} diui^{r} in ſb̄am ⁊ accn̄s. Suba deſcribiť ꝙ eſt ens in ſb̄o nō exiſtens. Accidens v̄o eſt ens in ſubiecto exiſtens. T. c. 1. Entis diuiſio.

Suba diuidiť ī corp̄eā ⁊ icorp̄eā: ſb̄a corp̄ea eſt: q̄ accn̄tib^{9} ſenſibilib^{9} ſubſtat. Et hec eſt ſb̄a p̄ntalis: ſiue gn̄aliſſimuȝ p̄nti ſb̄e ſȝ Boetiū: ⁊ eſt idē ꝙ corp^{9} de p̄nto ſb̄e. Et ph̄s p̄ſupponit diuiſionē huius ſb̄e ſenſibilis in p̄mā ⁊ ſecūdā. Sube diuiſio.

Prima ſb̄a di^{r} que p̄mo ſubſtat accn̄tibus ſenſibilib^{9}: ⁊ 2^{a} di^{r}: que ſecūdario ſubſtat. Et iō diffiniēdo p̄maȝ ſubam dicit. Eſt que ꝓprie p̄ncipaliter ⁊ maxime dicitur: q̄ neq̄ȝ de ſubiecto dicitur: neq̄ȝ in ſubiecto eſt. p^{a} ſuba.

Scđe v̄o ſb̄e dn̄tur ſp̄es ⁊ gn̄a: in q̄b^{9} q̄ p̄ncipalr̄ dn̄tur inſunt: q̄ȝ ſcđe ſube dicunť de primis vt de ſubiecto. Et q̄ dn̄tur de ſb̄o ma^{m} eſt ea predicari ſm̄ nomen ⁊ rōnem: ⁊ ita ſcđe ſb̄e p̄dicantur de primis ſm̄ nomē ⁊ rōnem. Que v̄o in ſubīo ſunt vt acci^{a} nō predicanť ſm̄ rōnem: ſȝ q̄nq̄ȝ ſm̄ nomē p̄dicentur. ſ. q̄n in concreto accipiunť: q̄ȝ in abſtracto ſumpta nec ſm̄ nomen: nec ſm̄ rōnē predicanť. 2^{a} ſuba.

Ex his pȝ ꝙ oīa alia a primis ſb̄ys: aut dicuntur de primis ſb̄ys tanq̄ȝ de ſubiectis: aut ſunt in primis vt in ſubiectis. Corre^{m}

Quare ſeqť ꝙ deſtructis primis: impoſſe eſt aliq̄d alioꝝ remanere: ⁊ probat ph̄s: q̄ȝ omnia alia a p̄mis ſubys aut dicunť de primis: aut in primis ſunt. Corre^{m}

Et compat ſcđas ſb̄as adinuicē dicēs. Sp̄es magis ſb̄e ſūt q̄ȝ gn̄a: tū q̄ȝ ſiq̄s aſſignat primā ſb̄aȝ q̄d eſt: ↄuenienti^{9} aſſignabit ſpēȝ q̄ȝ genus: tū q̄ȝ ſp̄es plurib^{9} ſubſtat q̄ȝ genus: ſȝ pp̄ plibus ſubſtare p̄me ſube dicte ſunt max^{e} ſuba: igiť ſp̄es pp̄ plibus ſubſtare dicunť magis ſube q̄ȝ gn̄a. Eq̄lr̄ aūt oēs ſp̄es ſube dicuntur eo ꝙ nō familiarius aſſignatur vna ſp̄es de ſuo indiuiduo q̄ȝ alia de ſuo. Similr̄ ⁊ in primis ſb̄ys vna nō di^{r} magis ſuba q̄ȝ alia: q̄ȝ eq̄liter ſubſtat accn̄tibus. merito ergo poſt p̄mas ſubas ſp̄es ⁊ gn̄a ſcđe ſube dicunť: tū q̄ȝ hec indicant primā ſubaȝ quid ſit: tū q̄ȝ ſicut p̄ma eo ꝙ oībus ſubſtat ꝓprie ſuba dcā eſt: ⁊ quēadmodū hec ad oīa alia ſe hȝ: ita ſp̄es ⁊ gn̄a ad reliq̄: q̄ȝ ſubſtant oīb^{9} accn̄tib^{9}: q̄re merito ſcđe ſube dicte ſunt. Subaruȝ ↄparatio.

Ad ꝓprietates igiť ſube deſcēdēdo dicit ꝙ p̄ma ꝓprietas cōis oībus ſubys eſt in ſubiecto non eſſe. Et ſubdit: nō conturbent vos partes ſubarum que ſunt in toto: vt quaſi videantur eſſe in ſubiecto: ſed non dicuntur eſſe in ſubiecto: que tanq̄ȝ partes ſunt in aliquo. p^{a} ꝓprietas ſube.

Scđa ꝓp̄etas q̄ ineſt ſcđis ſubys ⁊ diffe^{rē} vniuoce p̄dicari: ⁊ ꝓbat: q̄ȝ ſm̄ nomen ⁊ ſm̄ rōnem predicantur. 2^{a} ꝓprietas.

Tertia ꝓprietas ineſt ſubys p̄mis. ſ. ſignificare h̄ aliq̄d ſȝ enim videať oīs ſuba ſignificare h̄ aliq̄d: tamen in primis 3^{a} ꝓprietas.

mis ſubẏs indubitabile eſt hoc:in ſecūdis ỽo ſubẏs ħ videtur ſub figura appellationis.i.ſub ſilitudine appellationis.i.nominationis videnť ſignificare ħ aliqd: qꝛ ſecunde ſubē appellant primā.i.nomināt primā:ſed nō eſt verꝫ: qꝛ ſignificare ħ aliqd eſt ſignificare vnū nūo: imo magis q̄le qd ſigt:non tñ quale aliqd:ſicut albū ſigt:ꝙ nihil aliud ſignificat q̄ q̄litatē:ſed zᵉ ſubē determināt q̄litatē circa ſubaꝫ.

4ª ꝓꝑtas ℂ Quarta ꝓprietas eſt ꝙ ſubē nihil eſt ꝯriuꝫ: qꝛ nec alicui hoī aliqd ꝯriū eſt:nec hoī:ſꝫ ħ ſubē nō eſt ꝓpꝛiū:ſꝫ multoꝝ alioꝝ:vt q̄ntitatis:nā bicubito ꝛ tricubito nihil ē ꝯriū: nec decē:nec alicui ſiliū. Niſi qs dicat mlta paucis ꝯria eē:ꝛ magnū paruo:ſufficit aūt ꝙ determinataꝝ quātitatum nullū nulli ꝯriū ē.

5ª ꝓꝑtas ℂ Quīta ꝓꝑtas eſt ꝙ ſuba nō ſuſcipit neqꝫ magis neqꝫ minꝰ.ħ nō dico ꝙ ſuba nō ſit a ſuba magis ꝛ minꝰ vel ſm actū ſubſtādi:qꝛ ħ dcm̄ eſt ꝓus:ſꝫ ꝙ vnaq̄qꝫ ſuba ſm illō qō eſt nō dī magis ꝛ minꝰ ſuba:ſicť albū dī alio magis album.

6ª ꝓꝑtas ℂ Sexta ꝓprietas eſt maxime ꝓpꝛia ſubē:cū ſit vna ꝛ eadē numero:ꝙ eſt ſuſceptiua ꝯrioꝝ:vt qdā hō cū ſit idē nūo: aliqñ niger eſt:aliqñ albus:aliqñ calidus:aliqñ frigidus:ꝛ prauꝰ ꝛ ſtudioſus. In aliis ỽo aliqd tale non vř:niſi qs dicat oꝛonē ꝛ opionē eſſe hꝰ:qꝛ eadē oīo ꝛ opio aliqñ vera:aliqñ falſa videť:vt pꝫ. Et ſi hoc qs ꝯcedat:tñ in modo dīt:qꝛ ſuba eadē per ſui mutationē ſuſceptibilis eſt ꝯrioꝝ:ſꝫ oīo ꝛ opinio nō per ſui mutationē ſuſcipit ꝯtraria ſꝫ per mutationē rei:qꝛ ex eo ꝙ res eſt vel nō eſt:oīo dī vera vl' falſa.

ℂ Quantitatis proprietates.

PRoprietates q̄ꝫ quātitatis ponē cōuenit poſt deſcriptionē aſſignatā ꝛ diuiſionē eiꝰ. Quātitas deſcribitur a Phō 5ᵒ meta. quātū eſt ꝙ eſt diuiſibile in ea q̄ inſunt:q̄ꝝ qōlibet natū eſt eſſe ħ aliqd.

T.c. 18.

Quātitatis diuiſio prima. ℂ Diuidiť quātitas in ꝯtinuū ꝛ diſcretū. Cōtinuū eſt cuius ptes copulanť ad aliquē terminū cōem. Et ſunt qnqꝫ quātitates ꝯtinue.ſ.linea:ſupficies:corpus:locꝰ:ꝛ tps. Linea eſt lōgitudo:cuiꝰ extrema ſunt duo pūcta:ꝛ ptes linee copulātur ad pūctū. Supficies eſt lōgitudo ꝛ latitudo ſine ꝓfunditate:cuiꝰ extrema ſunt due linee:ꝛ ptes eiꝰ copulanť ad lineā. Corpꝰ eſt longitudo latitudo ꝛ ꝓfunditas:cuiꝰ termini ſt due ſupficies:ꝛ ptes corpis terminanť ad ſupficiē. Tempus eſt nūs motꝰ.i.mēſura motꝰ:cuiꝰ extrema ſūt duo iſtātia. Et ptes eiꝰ terminanť ad iſtās. Locus eſt ſupficies corporis ambiētis locatū. Et nō dīt a ſupficie:niſi accepta ſupficie:vt intrīſece mēſurat corpꝰ.locꝰ ỽo extrinſece mēſurat locatū. Quātitas diſcreta eſt cuiꝰ ptes nō copulāť ad terminū cōem. Et ſūt due quātitates diſticte.ſ.nūs ꝛ oīo. Numerꝰ eſt mltitudo mēſurata p vnū. Oīo ỽo eſt mēſura diſcretoꝝ ſuccedētiū.ſ.ſyllaꝝ oꝛonis vocal'. Et qꝛ diſcretoꝝ mēſura eſt:dīt a tpe:ꝙ ſolū mēſurat cōtinua.ꝛ qꝛ ſucceſſiuoꝝ mēſura eſt dīt a nūo:qui ſolū permanētia menſurat.

Quātitatis diuiſio ſecunda. ℂ Diuidiť ēt quātitas p habere pōnem in partibꝰ ꝛ per nō habere pōnem in partibꝰ. Habere pōneꝫ in ptibꝰ eſt poſſe aſſignare vbi ptes ſite ſūt:ꝛ ħ ſit qñ hñt ꝑmanentiā ꝛ cōtinuitatē in partibꝰ. Et ſunt quatuoꝛ linea ſuperficies corpꝰ ꝛ locus. Pōnem ỽo in partibꝰ nō habēt q̄ carēt permanētia vel ꝯtinuitate:vel vtraqꝫ. Et ſunt tres numerꝰ tēpus ꝛ oīo: ptes nūi nō hñt pōnem:qꝛ carent cōtinuitate: ptes tpis nō hñt pōnē:qꝛ carent ꝑmanētia:partes oꝛonis non hñt pōnē: qꝛ carent permanentia ꝛ continuitate.

ℂ His premiſſis proprietates quātitatis ponere opꝫ. Sunt autem tres proprietates quantitatis.

1ª ꝓꝑtas quātitatis ℂ Prima proprietas quātitatis eſt nihil habere ꝯtrariū. Et in quātitatibꝰ qdē determinatis hoc eſt manifeſtū:qꝛ bicubito ꝛ tricubito nihil eſt ꝯriuꝫ. Niſi qs dicat magnū paruo ꝯrium eſſe. Sed hec nō ſunt quātitates:quia dicunť in habitudine ad aliud:qm̄ magnuꝫ referť ad paruū. Itē ſi magnū ꝛ paruū eſſent ꝯria:idē ſibiipſi ꝯtrariuꝫ eſſet.

Forte qs dicet locū ſurſum ꝯriū eſſe loco deoꝛſuꝫ: qꝛ ꝯtraria ſunt: q̄ maxime diſtant ſub eodem gn̄e. Sed hanc dubitationē nō ſoluit Phs. Solutio tamē eſt q̄ ꝯria maxime diſtant ſm formas in eodē genere:ſed ſurſum ꝛ deoꝛſum diſtant ſolum ſm ſitum:quare non ſunt contraria. c.2ᵒ pᵗ

ℂ Scđa ꝓprietas quātitatis eſt nō ſuſcipere magis ꝛ minꝰ: qꝛ non eſt bicubitum alio magis bicubitum. nec trinarius magis numerus eſt quinario:non tamē eſt ꝓpꝛie propriuꝫ quantitatis:qꝛ competit etiam ſubſtātie. 2ª ꝓꝑtas

ℂ Tertia ꝓprietas q̄ntitatis eſt ſꝫ eā dici eq̄lē vel ineq̄lē:qꝛ oī quātitati cōpetit:ꝛ nulli alteri. Nā affectio nō dicit eq̄lis vel inequalis:ſed magis ſimilis vel diſſimilis dicitur. 3ª ꝓꝑtas

ℂ Qualitatis proprietates.

PRoprietates qualitatis ſimpliciter ponere opꝫ premiſſa deſcriptione ꝛ diuiſione eius.

Qualitas deſcribitur a Phō ꝙ eſt ſm quam quales dicimur. c.4ᵒ pᵗ

Quālitatis diuiſio. Diuiſio ỽo qualitatis eſt in quatuoꝛ ſpecies ſcꝫ in habitum ꝛ diſpoſitionē:potētiā nālem ꝛ impotētiā:paſſionem vel paſſibilem q̄litatē:formā vel circa aliqd ꝯſtantem figurā.

ℂ Habitus eſt q̄litas de difficili mobilis. Diſpō eſt q̄litas facile mobilis:vt ſcie ꝛ ỽtutes ſūt hitus:qꝛ difficile ꝑmutātur:ſi qs mediocriter ſumat:niſi forte grādis ꝑmutatio fiat vel ab egritudine vel ab alia re. Affectiones ỽo.i.diſpōnes ſunt cito permutabiles:vt caloꝛ frigus egritudo ꝛ ſanitas. 1ª ſpecies qualitatis

ℂ Scđm genus qualitatis eſt poᵃ nālis vel impoᵃ ſm quaꝫ ſalubres vel inſalubres:pugillatores vel curſores dicunť. Eſt aūt poᵃ nālis qua facile agimus vel difficile patimur. Impoᵃ autē eſt p quā difficile agimus:vel facile patimur. Similiter dīt ſe hꝫ duꝝ ꝛ molle:durū eniꝫ poᵃ habet nō facile ſecari:molle ỽo ꝙ ipſius habet impotentiam. 2ª ſpecies qualitatis

ℂ Tertia ſpēs q̄litatis eſt paᵒ vl' paſſibilis q̄litas:vt dulcedo ꝛ amaritudo caloꝛ ꝛ frigus albedo ꝛ nigredo:ꝛ per has dat intelligere oēs qualitates ſenſibiles:ſꝫ maxime exprimat q̄litates tangibiles ꝛ viſibiles ꝛ ſapores:dat ēt intelligere odores ꝛ ſonos. Differūt aūt paſſibiles q̄litates a paſſionibꝰ:nō ꝙ ea q̄ ſuſcipiunt ea aliqd patianť ab eis:ſꝫ magis qꝛ paſſionē quādā inferunt ſenſibus:dulcedo eniꝫ paſſionē quādā ſm guſtū facit:ꝛ caloꝛ ſm tactum:ꝛ nō ꝙ mel qꝛ dulce eſt patiať aliquid. Sed albedo ꝛ nigredo ꝛ aliȷ colores nō ſilr hīs paſſibiles qualitates dicunť: ſed qꝛ ipſe a qbuſdā paſſionibus innaſcanť. Et aūt per aliquā paſſionē multe mutationes coloꝝ fiant:maniſeſtum eſt. Erubeſcēs eniꝫ aliquis rubeꝰ factus eſt. Et timens pallidus factus eſt. Similiter ſiquis nāliter aliquid taliū paſſus eſt:ſimilem coloreꝫ opꝫ eum habere. Quecūqꝫ igiť talium pn̄ ſumpſerint ab aliquibus paſſionibus difficile mobilibus: ſenſibiles qualitates dicunť. Que ỽo ex hīs que facile ſoluunť ꝛ cito trāſeunt inaſcuntur:paſſiones dicuntur. 3ª ſpecies qualitatis

ℂ Quartū ỽo genus qualitatis eſt forma.ſ.que circa corpus eſt:ꝛ figura circa aliquid cōſtans.i.circa ſuperficiem. Amplius rectitudo ꝛ curuitas.ſ.que ſunt circa lineā:ꝛ qō eſt ſimile hīs:qꝛ ſm vnūqōqꝫ hoꝝ quale dicitur:vt triangulatum:quadrāgulatū:ſilr rectum ꝛ curuū:ſed rarū ꝛ ſpiſſum: aſperū ꝛ lene putabunť qualitatē ſignificare:ſed alterū eſt a qualitate:qꝛ pōneꝫ quandā videť ſignificare:qm̄ ſpiſſuꝫ diciť cuius partes propinque iacent.i.eq̄liter:aſperum ỽo cuius ħ quidem ſuperioꝛ:illa ỽo inferioꝛ. 4ª ſpecies qualitatis

ℂ Proprietates qualitatis ſūt tres. Prima eſt:qꝛ q̄litati aliquid eſt ꝯtrariū:ꝛ ꝓbat:qꝛ iuſtitia iniuſtitie contraria eſt:ꝛ albedo nigredini ꝯria eſt:ſilr que ſm eas qualia dicuntur contraria ſunt:vt iuſtū ꝛ iniuſtū:album ꝛ nigruꝫ.hec tamē nō eſt in omnibus:qꝛ coloribꝰ mediȷs nihil ꝯtrarium eſt:ꝛ 1ª ꝓꝑtas qualitatis

ſi vnū ↄtrarium eſt quale:reliquū eſt quale.

2ª ꝓꝑetas qualitatis ¶ Secūda proprietas eſt ſuſcipere magis ⁊ minus:⁊ maxi/ me in ↄcreto:qꝛ albū magis ⁊ minus dicit̃:⁊ iuſtū magis ⁊ minus dicit̃:nō tñ oēs ſuſcipiunt magis ⁊ minꝰ:vt q̄litates in abſtracto:nā iuſtitia nō dicit̃ magis ⁊ minꝰ iuſtitia:nec ſanitas magis ⁊ minꝰ dicit̃. Sed de q̄litatibus in ↄcreto in/ dubitanter verū eſt ꝙ ſuſcipiunt magis ⁊ minus:gr̄āmati/ cioꝛ eniꝫ vnꝰ altero dicit̃ ⁊ iuſtioꝛ ⁊ ſanioꝛ.triangulus vͦ ⁊ q̄drādulus nō ſuſcipit magis ⁊ minus:qꝛ diffōnē triāguli ⁊ q̄drāguli oia eq̄lr ſuſcipiūt:⁊ nullū magis ⁊ minus dicit̃.

3ª ꝓꝑetas qualitatis ¶ Tertia ꝓprietas ⁊ ꝓpria eſt ꝙ ſm q̄litateꝫ aliqd dr̄ ſile vel diſſile alteri ⁊ ſm nihil aliud dr̄ ſile:q̄re ꝓpriū qualita tis eſt. Et remouet dubitationē dictā. Dr̄ nō dꝫ qs ↄturbari ſi de q̄litatibꝰ loquēs multa de relatiuis interpoſita ſunt:qꝛ habituꝰ ⁊ diſpōnes ad aliqd ſunt:ſed hoc ſm genꝰ ad aliquid ſunt:ſm ſpēs vͦ qualitates ſunt: nā diſciplina diſciplinati diſciplina dicit̃:grāmatica vͦ ⁊ muſica q̄litates ſunt. Am/ plius ſi ↄtingit idem q̄le eſſe ⁊ relatiuū nō eſt incōueniēs.

¶ Relatiuorum proprietates.

c. 3ᵐ ſdi pᵐᵉᵗʳᵒʳ. PRoprietates relatiuoꝝ poſt h̄ po/ nēde ſunt.pmiſſa de ſcriptione ⁊ diuiſione eoꝝ. Relatiua deſcri/ bunt̃ ſic. Ad aliqd ſunt quecūqꝫ h̄ ipſum ꝙ ſunt alioꝝ dicunt̃ vel q̄uolꝫ aliter ad aliud.i. q̄ referunt ad alia in hitu gti caſus: vel in hitu alterius ca/ ſus:vt dn̄s ſui dn̄s:⁊ maiꝰ id qͦ eſt alteriꝰ dicit̃.ſ.in hitu gti qꝛ greci carent ablatiuo. Silr in relatiuis ſm dici.vt habi/ tus affectꝰ diſciplina ⁊ poſitio id qͦ eſt alteriꝰ dr̄.ſ.in hitu/ dine gti:vt hitus dr̄ alterius hitus:⁊ affectus alicuiꝰ affectꝰ: ⁊ diſciplina alicuius diſciplina:⁊ pō alicuiꝰ poſitio. Sunt ⁊ alia: que q̄uolibet alr ad aliqd dr̄tur.i.in habitu alterius caſus q̄ꝫ genitiui: vt mons magnus ad mōtē aliū dicit̃.ſ.in hitudine accuſatiui. ⁊ ſile dr̄ alicui ſile.ſ.in hitudine dti. Et addit ꝙ lꝫ poſitio ſit ad aliqd:tñ ſpēs eius:vt acubitus ſta tio ſeſſio pōnes ſunt:⁊ nō ſunt ad aliqd. Sedere vͦo ſtare ⁊ iacere nō ſunt pōnes:ſꝫ denominatiue dicta a pōnibꝰ. Si/ militer diſciplina ad aliqd dr̄:ſpēs vͦo.ſ.gra ͨᵃ dia ͨᵃ rheto ͨᵃ non ſunt ad aliqd ſm ſe:ſꝫ ſm genus ſolū. Silr ſpēs pōnis non ſunt ad aliquid ſm ſe:ſed ſolum ſm genus.

pᵃ ꝓꝑie tas rela tiuorum. ¶ Proprietates vͦ relatiuoꝝ ſunt qnqꝫ. Prima eſt:qꝛ rela tiuis ineſt ↄ̄rietas:qm̄ virtus vitio ↄ̄ria eſt.⁊ vtrūqꝫ eſt ad liqd.⁊ diſciplina ignorantie cōtraria eſt:⁊ vtraqꝫ ad aliqd dicitur. Non tamē in omnibꝰ eſt ↄtrarietas:duplici eniꝫ ni hil contrarium eſt:nec triplici.

2ª ꝓꝑie tas relati. ¶ Scda ꝓprietas eſt ꝙ relatiua ſuſcipiūt magis ⁊ minus. Et probat:qꝛ ſile ⁊ equale ſm magis ⁊ minꝰ dicit̃:⁊ vtrūqꝫ relatiū eſt. Et ſubdit.non tñ oia relatiua ſuſcipiunt magis ⁊ minus:qꝛ dupꝰ nō dr̄ magis nec minꝰ:⁊ tñ relatiuū eſt.

3ª ꝓꝑie tas relat. ¶ Tertia ꝓprietas eſt ꝙ relatiua dr̄tur ad cōuertentiam. Et ꝓbat exēplis. Naꝫ ſeruꝰ dn̄i ſeruꝰ dicit̃:⁊ dn̄s ſerui dn̄s: ⁊ ſilr in alijs. Et nota ꝙ dici ad ↄuertentiam eſt vnū inferi ad aliud ⁊ ē̄ↄ:ſed caſu aliqñ dr̄nt.nā diſciplina diſciplinati diſciplina dr̄. Et diſciplinatū diſciplina diſciplinatū: ⁊ ſen/ ſus ſenſati ſenſus:⁊ ſenſatū ſenſu ſenſatū dicit̃. Et ſubdit ꝙ aliquotiēs non vident̃ ↄuerti:niſi cōueniēter aſſignent̃ ad id ad qͦ dicunt̃: vt ſi ala aſſignaretur auis.non cōuertitur: ſed ſi aſſignet̃ alati ↄuertitur:qꝛ alatū ala alatū dicit̃:mul/ toꝝ eniꝫ alioꝝ ſunt ale:q̄ non ſunt aues. Et vt bñ aſſignet̃ opꝫ aliqñ fingere nomē:vt remus rei remite remꝰ:⁊ remi/ tū remo remitū:fingit̃ aūt nomē ab his quibꝰ impoſitū eſt. Et ſubdit documentū ad cognoſcendū:qñ bñ aſſignant̃.ſ. qñ circūſcripto quocūqꝫ alio ad ipſum aſſignat̃:relicto ſo/ lo illo ad qͦ aſſignat̃ ſi ad ipſum dicet̃: vt ſeruꝰ dr̄ ad dn̄m relicto ſeruo:quocūqꝫ alio circūſcripto adhuc dr̄ ad dn̄m. ↄuenienter aſſignatum eſt. Et ſi nomē ſit impoſitum ad qͦ aſſignatur:facile eſt aſſignare:ſi vͦo non ſit impoſitū opꝫ im/ ponere nomē fingendo ab eo ꝙ dicitur.

Nōᵐ

¶ Quarta ꝓprietas eſt ꝙ vident̃ relatiua eē ſimul nā.⁊ ꝓ/ bat:qꝛ poſita ſe ponunt ⁊ perempta ſe perimūt:naꝫ ſi duplū eſt:⁊ dimidiū eſt.⁊ ē̄ↄ:ſi dn̄s eſt:ſeruꝰ eſt:⁊ ē̄ↄ. Et facit duas inſtantias ↄ̄ ſe.prima eſt de ſcia ⁊ ſcibili.ideo dicit nō vr̄ in omnibꝰ relatiuis h̄ eſſe verū:nā ſcibile prius eſt q̄ꝫ ſcia:⁊ ꝓ/ bat triplr̄. primo qꝛ in pluribꝰ ſubſiſtentibꝰ rebus ſcias ac/ cipimus:in paucis vͦ ⁊ nullis percipimꝰ ſimul cum ſcibili eſſe ſciam. 2ͦ qꝛ ſcibile ſublatū aufert ſciam:ſed ſcia ſubla/ ta nō aufert ſcibile:qꝛ q̄dratura circuli ſcibilis eſt:⁊ nōduꝫ ſcita. 3ͦ qꝛ ablato aiali non eſt ſcia:qm̄ ois ſcia eſt in aiali:⁊ tñ pl̄a ſcibilia cōtingūt eſſe. Silr autē ſe hꝫ q̄ de ſenſu ⁊ de ſenſibili:nā ſenſibile interemptū perimit ſenſum:ſenſus āt interemptus nō perimit ſenſibile. pꝫ perēpto ſenſibili pi/ mitur corpus:q̄re pimit̃ ſenſus qui in corpore eſt.ſenſu vͦ perempto non perimitur ſenſibile:qꝛ perempto aiali peri/ mitur ſenſus:ſenſibile vͦ remanebit:qꝛ corpus calm:dul/ ce ⁊ amarū ⁊ alia oia quecūqꝫ talia ſunt. 4ª ꝓꝑetas relatiuoꝝ

Dubᵒ ¶ Sed circa diffōnem relatiuoꝝ data mouet Phs dubita tionē:qꝛ ex illa diffinitione ſeqtur aliquas ſubas dici ad ali quid. Et in qbuſdā ſbijs nō eſt dubium ꝙ nō dicuntur ad aliqd. nā in pmis ſbijs ſiue ſꝫ partē ſiue ſm totū ſumātur maᵐ eſt ꝙ nō dicunt̃ ad aliquid:vt aliquis homo:⁊ aliquis bos non dicit̃ ad aliquid. Neqꝫ aliqua manus dicit̃ alicuiꝰ aliqua manꝰ. Neqꝫ aliqͦ caput dr̄ alicuiꝰ aliqͦ caput. Si/ militer in ſecūdis ſbijs que dr̄tur ſm totū maᵐ eſt: vt hō nō dicit̃ alicuiꝰ hō:nec lignū alicuiꝰ lignū:ſed bene alicuius poſſeſſio. Sꝫ in quibuſdā ſubijs eſt dubiū.ſ.in ſcdis ſubijs ſm partem: vt caput alicuius caput dicit̃.⁊ manus alicuiꝰ manus:q̄re h̄ fortaſſe ad aliquid dicuntur.

Solō ¶ Propterea dicit Phs ꝙ ſtante dicta diffinitione relati/ uoꝝ aut nimis difficile:aut ipoſe eſt ſoluere ꝙ nulla ſuba dicat̃ ad aliqd. Quare opꝫ alr diffinire relatiua ſic dicēdo. Ad aliquid ſunt quibus hoc ipſum eſſe eſt ad aliud quodā/ mō ſe habere. Et ſic diffiniēdo nulla ſuba dicet̃ ad aliqd. Et addit ſaluādo priorē diffinitioneꝫ dīo ꝙ prioꝛ diffini/ tio ſequit̃ oia relatiua.ſ.taꝫ ſm dici q̄ꝫ ſm eſſe. Non tamē eis oībus eſt eſſe ꝙ ſit ad aliquid ſm id qͦ ſunt.

¶ Hāc nouā diffinitionē ſeqt̃ quinta ꝓprietas.ſ. Si qs dif/ finite nouit vnū rl̄iuoꝝ/diffinite nouit ⁊ reliquū:⁊ ꝓbat:qꝛ ſi qs diffinite nouit ꝙ ad aliqd eſt:eſſe aūt eius eſt:ad aliō quodā mō ſe habere:igit̃ ⁊ illud nouit ad qͦ ſe hꝫ:⁊ ſi non nouit illud ad qͦ ſe hꝫ neqꝫ nouit illud qͦ ad illud ſe hꝫ. Et ꝓbat exēplis: vt ſi qs diffiᵗᵉ nouit duplū:⁊ cuiꝰ ē duplū dif/ fiᵗᵉ nouit. Et ſi diffiᵗᵉ nouit ꝙ meliꝰ eſt:⁊ quo meliꝰ eſt diffiᵗᵉ nouit. Et ſic caput ⁊ manꝰ pñt diffiᵗᵉ ſciri:⁊ non eſt neēe ſciri id ad qͦ dicunt̃. Si vͦ nō ſunt de nūo relatiuoꝝ: verū erit dicere:ꝙ nulla ſuba relatiuorum eſt. 5ª ꝓꝑetas relatiuoꝝ

Ultimo excuſat ſe dicēs:fortaſſe difficile eſt de his rebꝰ cōfi/ dēter determinare:niſi ſepe ptractata ſint:dubitare āt de ſin gulis nō ē inutile.ſ.cū rōne dꝛ Boe. Et ſic eſt finis pꝛtoꝝ Ari.

¶ Actionis proprietates.

Caplō de actione PRoprietates actionis cōſeqnter po nēde ſunt poſt deſcri/ ptionē ⁊ diuiſionē eius datam. Deſcribit̃ aūt actio a Gilberto. Dr̄ eſt ſm quā in id qͦ ſubijcit̃ agere dicimur:ſicut ſecans ſꝫ ſectionem in id qͦ ſubicit̃ agere dicitur.

Actionis diuiſio ¶ Diuidit̃ āt actio:qꝛ alia eſt actio aialis:alia eſt actio corpo/ ris. Et dr̄nt:qꝛ actio corpis neceſſario mouet id in quo eſt: qꝛ idem corpus qͦ eſt agens eſt mobile:ſed actio anime nō mouet aiam:qꝛ aia dum agit imobilis eſt:mouet autē cor/ pus:ipſa aūt imobilis ꝑmanet:qm̄ nec ſm locuꝫ mouetur: neqꝫ ſm quēq̄ꝫ alioꝝ motuū. Niſi forte dicas ſꝫ alterano/

tiem. nō enī ſuſcipiendo augmentū: neq₃ diminutionē. mouet̃ neq₃ ad opᵐ locū tranſeundo: q₂ locus corporis eſt. aīa aūt nō eſt corpus: impoſˡᵉ aūt eſt nō corpus in corpore moueri: q₂ aīa nullā ſuſcipit mutationē loci: ſolum enim corpᵒ mouetur: eo φ de loco ad locum tranſit.

Dubᵒ ℂ Mouet āt dubitationē circa h̄ qḋ dictū eſt. Impoſˡᵉ eſt non corpus in corpore moueri: ⁊ dicit h̄ aūt in qbuſdaʒ dubitabile apparebit: q₂ cū ſpeculū ſit corpus: ⁊ imago ſit non corpus: videt̃ tñ fieri motus imaginis in ſpeculo pmanēte imobili ⁊ ad opᵗᵘᵐ diias: q̄re nō corpus in corpe mouetur.

Solō Soluit dicēs: impoſˡᵉ erit ſoluere cōceſſo φ imago ibi exiſtat vere. ſ. in ſpeculo. Si vō dicat̃ φ nō exiſtat ibi: incredibilis error vulgo putabit̃: ʒ h̄ ſit ꝯuenientius dicē. Pro cuiᵒ

Nōtaᵐ inteˡˡ notat Albertᵒ φ imago ſubiectiue eſt in obo φ eſt aūt ſpeculū: ⁊ in medio eſt ſpūaliter ſicut indeferente: in ſpeculo aūt eſt ſicut in repñtāte ⁊ reflectēte radiū viſualē ad inſpectorē: q̄i pꝫ φ impoſˡᵉ eſt nō corpᵒ in corpore moueri.

1ᵃ pprietas actiōis ℂ Proprietates vō actionis ſunt q̄tuor. Pria ꝑprietas actionis eſt eē in motu: pbat aūt ſic: q₂ omne qḋ eſt in motᵘ eſt actio: moueri enī actio eſt: ſi qd igit̃ mouet̃ / nec̃io agit: ois enī actio in motu eſt: ⁊ ois motᵘ in actione firmat̃. Pro cuiᵒ

Nōtaᵐ inteˡˡ ſcias φ actio eſt in motu vt forᵃ eſt in mā: ⁊ motus eſt in actione vt mā in forᵃ: q₂ magis ꝑpe actio dī eſſe in motu q̄ eꝫ: q₂ de duobᵒ ſe ꝯſequētibᵒ: cum dī vnū eē in altero: ⁊ eꝫ potius inteˡ vnum eſſe cum altero ⁊ econtra.

1ᵃ Dubᵒ ℂ Et mouet duas dubitationes circa hanc ꝑprietatē. Prima eſt circa id qḋ dī: φ ois motus eſt in actione: q₂ de motu ex quo gñatur aliqd maᵐ eſt h̄: ſed motus deſtructiuus nihil agere vȓ: ſʒ potius qḋ factū eſt / deſtruit̃. Soluit dicēs.

Solō Dico actionē nō exigere aliqd qḋ agat: ſed in qḋ agat.

2ᵃ Dubᵒ ℂ Scḋa dubitatio eſt: q₂ ex dictis qs poſſet credē φ actio eſſet motus: ⁊ eꝫ. hoc remouet dicens. Nō eſt autē motus actio: ſed motus eſt quale. i. qualitas: ⁊ pbat: q₂ quieſcere q̄

Solō le eſt: q₂ motus quale eſt pꝫ: q₂ quecūq₃ recipiunt oppoſitionē ꝯrioꝝ eiuſdeʒ gñis / ſunt in eodem gñe. Pro cuiᵒ inteˡˡ

Nōtaᵐ aduerte φ motus pōt accipi dupl'r ſm Cōmē. 3ᵒ phyſic. ſ.

C. 4 pro fluxu forme. ⁊ pro forma fluēte diminuta. 2ᵒ modo acceptus eſt in termino ad quē: ⁊ ſic eſt in 4ᵒ pñtis. ſed prio modo acceptᵒ. ſ. pro fluxu forme pōt ꝯſiderari tripliciter. Vno modo ſʒ ſe: ⁊ ſic eſſenˡ eſt qualitas. Alio modo: vt eſt a mouente: ⁊ ſic eſt actio. Alio mō: vt in paſſo recipit̃: ⁊ ſic eſt

Nōtaᵐ paᵒ. Sed ꝯ ꝯña illa: ſi quieſcere eſt quale: agit̃ ⁊ motus eſt quale: ſcias φ qeſcere ⁊ moueri ſunt ꝯria: ⁊ ꝯñr eiuſdeʒ generis: ſed qeſcere ſub forma mouentis dī q̄le: ergo moueri ſm illam formam dicit̃ quale: motus aūt dicit̃ forma mouentis: q₂ per illam denominatur mouens.

2ᵃ pprietas actiōis ℂ Scḋa proprietas actionis eſt ex ſe inferre paſſionē in id qḋ ſubycit̃: ⁊ probat: q₂ omnis actio eſt effectiua paſſionis: ⁊ omneʒ paſſionem inferens eſt actio.

Dubᵒ pᵐ ℂ Et remouet duas dubitatiōes. Pria dubitatio eſt: ſi actio infert paſſionē: quis poſſet credē φ actio nō inferat actionē. Remouet h̄ dicens. Contingit etiā cum h̄ actionē effici ab actione: q₂ actio rei: que p ſe mouet. ſ. aīalis eſt gñatiua

Solō actionis illius rei: que per aliud mouet: puta baculi. ⁊ nihil dīt ſiue illa ſcḋa actio. ſ. baculi dicat̃ actio vel paᵒ: dūmodo ſit pnᵐ eius que eſt ab aīali que eſt actio pura: q̄ vō ſit ab illa: vt actio baculi eſt permixta: q₂ eſt actio reſpectu ſequentis: ⁊ eſt paſſio reſpectu actionis animalis.

2ᵃ Dubᵒ ℂ Scḋa dubitatio orit̃ ex eo qḋ dictuꝫ eſt paſſionē cauſari ab actione: q₂ qs poſſet credere φ actio ⁊ paᵒ nō ſint diuerſa pñta: ⁊ q₂ cā ⁊ cāſum vident̃ eſſe eiuſdem ordinis. Re

Solō mouet hoc dicens: φ res vnius pñti pōt eſſe cā rei alterius pñti: nā qualitas gignit ex ſe actionē: vt calor cauſat calefacere: ⁊ pō cauſat qualiᵗᵉᵐ ⁊ quantitateꝫ: nā lenitas ⁊ aſperitas qualitates ſunt: q̄ cauſant̃ ex pōne. Et linea ⁊ ſupficies ⁊ corpus quāītates ſunt: ⁊ cauſant̃ a pōne: veruꝫ qualitas ⁊ quātitas nō ſolum a pōne cauſant̃ ſed etiā quātitas quātitatis effectiua eſt: vt linea efficit lōgitudinē ⁊ ſuperficies latitudinē ⁊ corpus ꝑfunditatem. qualitas etiaꝫ qualitatis effectiua eſt: vt calor caliditatē efficit. ſitus etiam cāt agere ⁊ pati: q₂ in compōne diſpōnis fit q̄dam gñō ſimplicium: ad quam gñōnē nec̃io ꝯſequit̃ actio ⁊ paſſio. Et locus cauſat vbi. ⁊ tēpus cāt qñ. ⁊ corpᵒ cauſat habere: ea enī que circa corpus ſunt haberi dicūtur. Et ſubdit a quo cauſant tam ibi ſingulares q̄ vl'es. Et dicit φ prima indiuidua prius corrupta ſunt. ſ. que fuerunt facta p creationeꝫ: ⁊ nō gñata: ſed ſcḋa indiuidua p gñōnē facta ſunt que cā ſunt eoꝝ que pdicant̃ de ipſis: vt hoīes ſingulares ſunt cā hoīs vl'is.

ℂ Tertia ꝑprietas eſt φ actio ⁊ paſſio recipiunt ꝯrietateꝫ. ⁊ pbat prio de actione: q₂ ſecare ⁊ plātare ꝯria ſunt: ⁊ vrere ⁊ humidum facere ꝯria ſunt que ſunt actiones: ⁊ calefieri ⁊ infrigidari ꝯria ſunt: ⁊ ſecari ⁊ humidum fieri ꝯtraria ſunt: ⁊ gaudere ⁊ triſtari ꝯria ſunt que ſunt paſſiones. 3ᵃ pprietas actiōis

ℂ Quarta proprietas eſt φ tā actio q̄ paſſio ſuſcipiunt magis ⁊ minus: quia calefacere ſuſcipˡ magis ⁊ minus ⁊ calefieri ſimiliter. ⁊ omnes alie paſſiones ⁊ actiones ſuſcipiunt magis ⁊ minus. 4ᵃ pprietas actiōis

ℂ Paſſionis proprietates.

Paſſionis proprietates ſimiliter ponere conuenit: premiſſa deſcriptione paſſionis ⁊ diuiſione.

Deſcriptio paſſionis eſt h̄. Paſſio eſt effectus illatioq₃ actionis. cᵒ de paſſione

Diuiſio vō paſſionis eſt: q₂ ſm paſſiones h̄ quidē patiūtur: illa vō nō. Et eoꝝ que patiunt̃ q̄dam ſunt plus paſſibilia: quedā vō minus ſm φ q̄dam aiantiora ſunt: aiantius enīʒ eſt brutū arbore: ⁊ rōnale animātius eſt irrationali. Paſſionis diuiſio

ℂ Proprietates paſſionis ſunt tot quot ſunt actionis: ſʒ de paſſione dicamᵉ ꝑlatione nō recta. Nā dictuꝫ eſt φ actio eſt in motu: ſimilr paſſio in motu eſt: ſed aliter: q₂ actio eſt in motu qui eſt acᵗᵘ mouētis: ſed paſſio eſt in motu q eſt acᵗᵘ mobilis. Ampliᵘ dictū eſt: φ alia eſt actio aīe. alia eſt actio corporis. Similr alia eſt paſſio anime: ⁊ alia eſt paſſio corporis. paſſio aīe eſt que ab aīa incipit vlterior in motu: quem mouet aīa ſm ſyſtolem. Similr eſt in gaudio triſtitia: ⁊ ſpe: in his enī oībus mouet aīa concipiens bonū ⁊ maluꝫ: ⁊ patit̃ in his: paſſio aūt magis eſt: ſicut vri infrigidari ⁊ percuti: Ideo dicta de actione dicuntur de paſſione: nō quidem recta appellatione ſed tranſmutata: ita φ vbi notabat poᵗᵉᵃ actiuā: hic notet paſſiuaꝫ: ſicut mutat̃ appellatio: qñ dicit̃ calefacere: ⁊ quando dicit̃ calefieri: ⁊ qñ dī vrere ⁊ vri. Et ſic de alijs. Et ſicut dictū eſt. φ nālis ꝑprietas actionis eſt ex ſe inferre paſſionē: ita nālis ꝑprietas paſſionis eſt inferri ex actione: ⁊ ſic de alijs. Et addit duo dicta. 1ᵃ pprietas paſſionis / 2ᵃ pprietas paſſionis

ℂ Primū eſt. φ pati eſt de nūo eoꝝ que multipl'r dicūtur. Vna quoq₃ actionū aīe paſſio dicit̃: q̄s ſub actione locauimus: vt amor odiuꝫ: triſtari ⁊ gaudere: q̄ oīa actiones paſſibiles aīe appellamus: dicit̃ quoq₃ paſſio φ in nām agit vt morbᵒ febris egritudines ⁊ reliqua: que qualia dicta ſunt: dicit̃ ⁊ 3ᵒ paſſio prima gñō actionis. i. primū qḋ generat̃ in patiente ex actione directa ad ipſum. dictū pᵐ

ℂ Scḋm dictū eſt. Non eſt aūt paſſio in agēte: ſʒ in qḋ agit̃ ⁊ opantis actū ſuſcipit: patiens enī pati nō dī: ſʒ mā actū ſuſcipiens. Et de paſſione h̄ dicta ſufficiant. dictū 2ᵐ

ℂ Quādo proprietates.

Proprietates ipſius quando ponemus: poſita prius deſcriptione ⁊ diuiſione eius.

ℂ Deſcribit̃ qñ φ ē illō qḋ dreliq̃ in re tpali ex adiacentia tpis. Et ſubdit deꝯōneꝫ dicens: cᵒ de qñ

tēpus qñ non eſt:ſed qñ effectus eius eſt:⁊ effectio ſm quā aliquid dicat̄ fuiſſe. Inſtans quoqꝫ.i.pñs tps qñ non eſt:ſꝫ tēpus pñs eſt ſm ꝙ aliquid eſt equale vel inequale: ſꝫ qñ effectus eius eſt ⁊ effectio:qua aliquid dicitur eſſe nūc ⁊ in inſtāti eſſe. Futurum ſimilr tēpus qñ non eſt:ſed id qḋ futuruꝫ eſt tēpus:qñ contingere neceſſe eſt:ſꝫ ꝙ aliquid dicitur futuruꝫ eſſe:ſic dicitur qñ effectus eius eſſe.

Quando diuiſio. ¶ Diuiſio ipſius qñ eſt:ꝙ aliud qñ eſt de pñti:aliud de preterito.aliud de futuro.Et remouet dubium: qꝛ quis poſſet

Dub° dicere ꝙ ex pterito ⁊ futuro nihil pōt cauſari cum nō ſint.

Solo Soluit ꝙ preteritū nōduꝫ pteriit in exceſſu ſuo.i.in extremitate ſua que eſt inſtās pñs.Et futurum neceſſe eſt contingere:⁊ cōſequenter cōiungitur inſtanti pñti:qꝛ nuncupationem.i.denominationeꝫ dant:ac ſi totaliter eſſent.

p° cōpatio ¶ Deinde cōpat qñ ad tria.Prio ad vbi ſm dñiam:dicens, differt qñ ab vbi: qꝛ in quocūqꝫ eſt tps vel fuit vel erit/in eodē eſt qñ vl̄ fuit vel erit:qꝛ ſꝫ tps di lꝫ differenter:qꝛ qñ ꝙ eſt ex pñti ſimul eſt cū tpe pñti:ſed qñ ex pterito non ſil eſt cum tpe preterito. Nec qñ ex futuro ſimul eſt cū tpe futuro.Sed vbi ⁊ locus a quo ſit nūꝗ in eodē ſunt:nam vbi eſt in circūſcripto ⁊ locus eſt in circūſcribente.

2° cōpatio ¶ Scḋo cōpat vnū qñ ad aliud qñ ſm dñiam dicēs:qñ de pterito dif a qñ de futuro:qꝛ qñ de futuro pꝰs eſt ꝙ̄ qñ de pterito:⁊ probat qꝛ vnū ⁊ idem qñ prius ex futuro eſt. 2° vō ex pñti:⁊ poſterius ex pterito:quēadmodū idē tēpus p̄ futurū eſt:poſtea pñs:deinde pteritū. 3° cōpat qñ ad tps ſꝫ

3° cōpatio duas ꝯuenientias:⁊ vnā dñiam. p° ꝯueniētia eſt ꝙ ſicut tēpus aliḋ ſimplex aliud cōpoſitū:ſimplex in ſimplici actione ꝯſiſtit:cōpoſitum vō in cōpoſita actione. Sic qñ aliud ſimplex eſt.aliud cōpoſituꝫ.ſimplex quidē vt in momēto eſſe ⁊ nunc eſſe.cōpoſitū vō:vt eſſe in hora:in die:in hebdomada ⁊ ſimilibꝰ.Scḋa ꝯueniētia:ſicut ptes tpis ſibi inuiceꝫ ſuccedunt ſine mora:ſilr qñ pteriti ⁊ futuri ad pñs copulant̄.Dñia vō tpis a qñ eſt:qm̄ ſm tēpus di aliquid mēſurabile vt annus qui diuturnus dicit̄. ⁊ motꝰ multus:eo ꝙ in multo tēpore ſit:ſm vō quādo nihil menſuratur:ſed aliquādo dicitur eſſe:vel fuiſſe:vel futurum eſſe.

p° ppꝛietas quādo ¶ Proprietates vō ipſius qñ ponūtur tres. Prima ppꝛietas eſt non ſuſcipere magis neqꝫ minus:⁊ probat qꝛ tps qḋ eſt cauſa ipſius qñ nō ſuſcipit magis neqꝫ minus:qm̄ dies non dicitur magis vna ꝙ̄ alia:⁊ ſic de alijs tēporibus.

2° ppꝛietas quādo ¶ Scḋa propꝛietas eſt nō hře ꝯriū:⁊ pbat duplr̄.Primo qꝛ idē qñ eſt ex futuro:⁊ de pñti ⁊ de pterito:ſꝫ impoſſe eſt cōtraria de eodē pdicari:q̄re ⁊c̄.Scḋo qꝛ ꝯria nūꝗ in codem ſimul ſunt:ſed qñ qḋ eſt ſm pñs tps ⁊ ſm pteritū ⁊ ſm futuruꝫ ſunt ſimul in eodē:qꝛ id qḋ eſt veꝝ eſt fuiſſe ⁊ ꝑmanſurum eſſe:ꝯria autē nunꝗ ſunt in eodem:quare.

3° ppꝛietas quādo ¶ Tertia propꝛietas ipſius qñ eſt eſſe in eo ꝙ incipit eſſe:ſicut corpus vniuerſum aliqñ eſt in tēpore:⁊ pbat:qꝛ ſuſcipit alteratiōnē tēporis:alterat̄ enim corpus in eſtate in autūno in hyeme ⁊ vere. Silr ⁊ aīa ſm ꝙ attingit corpus ſuſcipit alterationes:qꝛ qdam acutiꝰ hyeme ſpeculant̄:qdaꝫ in vere:qdam in eſtate:⁊ qdā in autūno:ſm cōplexionē inſtrumēti magis diſpoſitā. Nam q fride ⁊ ſicce cōplexionis ſunt:dementiores ſunt in autūno. Et qbus ſangꝰ dñatur in vere:⁊ ſic de alijs ſm ſilitudinē tēpoꝝ ⁊ aīalium. Eſt ergo in tpe ꝙ ſuſcipit variationes tpis alterat̄ eniꝫ corpus ſꝫ tēpus:de paucis aut de nullis erit veꝝ dicere ꝙ ſuſcipiat alterationes tpis:ſolū eniꝫ corpus ⁊ aīa h̄ ſuſcipiunt.

¶ Propꝛietates vbi.

Cap̄ de vbi PRopꝛietates vbi ponende ſunt poſt deſcriptionem ⁊ diuiſionem ipſius.

Ubi deſcribitur ꝙ eſt circūſcriptio corporis a loci circūſcriptione procedens:⁊ ſubdit declarationem dicens:locus autem eſt in eo ꝙ capit ⁊ circūſcribit.Eſt ergo in loco quicquid a loco circūſcribitur:nō autē in eodem eſt locus ⁊ vbi:locus eni in eo ꝙ capit eſt:vbi autem in eo ꝙ circumſcribitur.

¶ Et ſubdit ꝙ non omnia ſunt in loco:nec hñt vbi dicens. Videt̄ autē nō oīa ad eſſe in loco.aīa eniꝫ nuſꝗ eſt:nulluꝫ enim locū occupat neqꝫ implet:qꝛ maxīe occuparet aīatū:ſed nō occupat aīatum:qꝛ aīatuꝫ aliud ab aīa cape pōt:ſed maꝰ eſt nūꝗ contingere locū occupatum ab alijs aliud capere poſſe manēte prius occupante:qꝛ granū modio adueniens recipi nō poſſet:aere geſcente in modio quo implebatur:ſꝫ expulſo aere granū recipitur:qꝛ nūꝗ duo corpora in eodem loco eſſe pñt. Nec vnum in diuerſis locis. Nec aīa localis erit:cū nullū locū occupet:qꝛ q̄cūqꝫ a rōne loci deſerunttur:loci circūſcriptione carent.

¶ Circa dicta mouet dubitationem:qꝛ opinabit̄ fortaſſe qs idem in diuerſis ⁊ pluribus locis ſimul eſſe:qm̄ cum eadeꝫ vox ſit in auribus diuerſoꝝ:⁊ vox nō poſſit eē ſine aere:q̄re idem aer erit in auribus diuerſorum. Dub°

¶ Soluit dicēs.Concedētibus nobis vnam ⁊ eādem vocē in auribus diuerſoꝝ ſentiri:cōfiteri opꝫ vnaꝫ ptē aeris ad aures diuerſoꝝ ꝑuenire.ſimplr aūt impoſſe eſt vnum ⁊ idē corpus in pluribus totū inuenire: ꝗobrē cogimur cōcedere vel diuerſam in auribus ſentiri:vel vnū ⁊ idē in diuerſis locis relinqui:ꝙ cuꝫ impoſſe ſit:eligit̄ ſenſus eſſe diuerſoꝝ ſe imaginabilr ꝑuenientiū.Et infert ꝯtra ſolonē.Quare quedam vox aīalis nō eſt.ſ.vt q̄ imaginabilr:qm̄ ab aīali non profertur. Rñ ad h̄ dicēs:oēm vocē aīalis eē:qꝛ nemo audiuit vocē in ſilēno aīaliū:q̄re q̄libꝫ vox aīalis dicit̄ quecūqꝫ ſit ipſo ꝓferēte ſupple:ut:ſꝫ mediate vel imediate:ſꝫ nō eadem numero venit ad aures diuerſorum. Solo Inſtan° Rñſio.

¶ Diuiſio vbi eſt:quia aliud vbi eſt ſimplex.aliud compoſitū.ſimplex a ſimplici loco prouenit.cōpoſitū vō a cōpoſito.locus ſimplex eſt origo loci compoſiti:locus cōpoſitꝰ hꝫ ptīꝰ copulatas ad eūdē terminū:ad quē partes corporis copulātur:corporis partes ad punctum copulātur:ꝑticule igitur loci cōpoſiti claudūt particulas corpis. Et loca ſimplicia ſunt occupātia minima ipſius corporis: q̄re nec locus ſine corpore:nec corpus ſine loco. Ubi diuiſio

¶ Mouet dubiū circa illud dictū. nō eſt corpus ſine loco: qꝛ cōtētio oꝛit̄ de extremitate vltime ſphere:quomō ſit in loco:cum dictū ſit ꝙ locus eſt in corpore locāte: ⁊ nihil eſt vltra vltimā ſpherā.Cōfitētibꝰ igit̄ nobis vltimā ſpheraꝫ eē in loco:neceſſe eſt cōfiteri aliud pter eā eē:in quo locus ſit:ſꝫ nihil extra eſt:⁊ qꝛ extremitas vltime ſphere nō eſt in loco:ſꝫ de h̄ inſolitum ⁊ occultum eſt ꝓnuntiare. Solutio ſtat in h̄ ꝙ duplx̄ eſt locus.ſ.per ſe ⁊ per accidēs.locus per ſe continet locatū.locus per accidēs cōtinetur ⁊ circa illud mouetur corpꝰ:⁊ ſic vltima ſphera eſt in loco per accidēs quia centrum eſt locus eius.hec Cōꝰ. Dub° Solo

¶ Propꝛietates vbi ponūtur due. Prima eſt nō ſuſcipere magis ⁊ minus.Et probat:qꝛ nō dicit̄ alterum altero magis eſſe in loco:ſed hñ maiorē locū habere:ſꝫ nō dicit̄ magis ⁊ minus ſm vbi:neqꝫ ſm quātitatē:ſꝫ ſm qualitatem. 4° cōꝑatio. p° ppꝛietas vbi

¶ Scḋa ppꝛietas vbi eſt nō hře ꝯriū:⁊ pbat:qꝛ locus nō hꝫ ꝯriū:ḡ nec vbi.pꝫ:qꝛ locus eſt cū vbi. Et mouet dubitationē:qꝛ locus ſurſum vꝫ ꝯrius loco deorſum:qm̄ maxime diſtant.Soluit ꝙ nō ſunt ꝯria:prio:qꝛ cum idem ſit ſurſum ⁊ deorſum reſpectu diuerſoꝝ:ꝯria eſſent in eodem: ſcḋo qꝛ ſequeretur ꝙ idē ſibi ipſi eſſet contrarium. 2° ppꝛietas vbi Dub° Solo

¶ Et nota cum iſte ſint propꝛietates cōes multis alijs:ideo auctor dimiſſꝰ eſt non aſſignando propꝛietatem ſecūdam ipſius vbi.Quare nos dicamus:ꝙ ſicut propꝛium eſt ipſiꝰ quādo eſſe in eo ꝙ menſurat̄ tēpore:ſic propꝛiū eſt ipſius vbi eſſe in eo ꝙ menſuratur loco ⁊c̄. Nōn° 3° ppꝛietas vbi

¶ Poſitionis proprietates.

c° de põne PRoprietates poſitionis ponẽde ſunt: premiſſa deſcriptione ꝛ diuiſione eius.

põnis di/uiſio. Deſcribit̃ poſitio: ꝙ eſt qdã ſitus priũ generationiſqꝫ ordinatio .i. rei gñate ordinatio.

Diuiſio põnis eſt: qꝛ ſm eã aliq̃ dicunt̃ ſtãtia: ꝛ aliq̃ ſedẽtia ꝛ aliq̃ iacẽtia vel aſpa: vel lenia: vel q̃uolibet aliter diſpoſita. Sedere aũt ꝛ iacere nõ ſunt põnes: ſꝫ ab eis denominatiue dicta. Et mouet dubitationẽ dicẽs.

Dub° ¶ Solet enĩ q̃ſtio idaci de curuo ꝛ recto: aſpero ꝛ leni: q̃drãgulo triangulo: bicubito: tricubito: magno ꝛ puo: breui ꝛ longo: ꝛ ſilib⁹: vident̃ ſignificare põnez quandã partiũ: aſperũ enĩ dicit̃ qꝛ cuius vna ps ſupereminet alteri. lene vͦo dicit̃: cui⁹ particule porrecte ſunt equaliter: ſimiliter ꝛ de reliquis.

Solõ ¶ Soluit dicens non ſunt poſitiones: que dicta ſunt omnia: ſed qualia circa ſitũ exiſtẽtia: ex eo nãqꝫ ꝙ partes ſunt ſic diſpoſite ex eo talia ſenſib⁹ iudicant̃ non autem ex eo ꝙ talia. Similiter autẽ ꝛ de alijs huiuſmodi: que in partibus habent diſpoſitionẽ: erit enim vnum qͦdqꝫ predictoꝝ non poſitio ſed quale quid circa poſitionẽ naſcitur.

p° pprie/tas põnis. Inſtan° ¶ Proprietates poſitionis ſunt tres. prima eſt ꝙ poſitioni nihil eſt cõtrarium. Et arguit ꝯtra: quia contraria ſunt que in eodẽ ſubiecto ſimul eſſe nõ poſſunt: ſed iſta non poſſunt eſſe ſimul in eodẽ ſubiecto ſed ſolũ ſucceſſiue: qꝛ ſedens illico ſtare poteſt: ꝛ ſic de alijs: igit̃ videntur cõtraria.

Solõ Improbat iſtam rationẽ: qꝛ ponẽtibus nobis h̃ eſſe contraria. Sequit̃ vnum pluribus eſſe contrariũ qͦd eſt inconueniẽs: qꝛ ſedere non magis ad ſtare contrariũ eſt q̃ȝ ad accũbere: q̃re ꝛc̃. Et ſi forte dicit̃ ꝙ non putatur inconueniẽs: vnum pluribus eſſe contrariũ: qꝛ pallidum contrariat̃ nigro ꝛ albo: ꝛ ſub eodem genere ſunt: ꝛ nũquaȝ ſimul ſunt remouet hãc reſponſionem dicẽs: non eſt autẽ pallidũ cõtrarium nigro ꝛ albo: quia palliduꝫ componit̃ ex albo ꝛ nigro: pꝛeterea in quocũqꝫ eſt pallidũ: eſt album ꝛ nigrum. Cõfirmat per aliam rationẽ ꝙ non ſunt contraria: qꝛ contraria circa ideȝ nãliter habẽt eſſe: ſed iſta nõ ſunt nãliter circa idẽ: qꝛ ſedere ꝓprie eſt circa rõnabilia: iacere ꝛ accũbere circa diuerſa: qꝛ circa rõnalia ꝛ irrõnalia: cui⁹ ſignũ ſimilitudo hoĩs ꝛ equi in quib⁹ ſine dubio accubitus eſſe probatur ꝛc̃.

2° pprie/tas põnis. ¶ Secũda ꝓpꝛetas eſt nõ ſuſcipẽ magis ꝛ min⁹: ꝛ ꝓbat inductiue: qꝛ ſedẽ nõ eſt magis poſitio q̃ȝ accũbere: nec min⁹: neqꝫ magis ſedẽs alterũ altero dĩ: nec minus: ꝛ ſic de alijs.

3° pprie/tas põnis. ¶ Tertia proprietas etiaȝ magis propria poſitionis eſt: ꝓxime aſſiſtere ipſi ſubiecto: ꝛ probat per diffinitionẽ poſitionis: qꝛ poſitio nihil aliud eſt q̃ȝ naturalis ipſius ſubſtantie ordinatio: que a pꝛincipio quidẽ inata eſt: vt ea q̃ aſperis ꝛ lenibus: ꝛ equalib⁹ ꝛ inequalib⁹ ineſt: vel a nõ motu conſueto vt ſeſſio accubitus ꝛ ſimilia. Et ꝯcludit ꝙ eſt ꝯuertibile: ex quo eſt ꝓprie propriũ dicẽs: quicquid igit̃ eſt proxime ſubſtantie aſſiſtẽs: id neceſſario poſitio eſt. Et omnis poſitio huius rationis ſuſcipit predicationem ꝛc̃.

¶ Proprietates habitus.

c° de habitu. PRoprietates habitus reſtat ponere declarata prius deſcriptione ꝛ diuiſione eius.

Deſcribitur habitus ꝙ eſt corporis ꝛ eorum que circa corpus ſunt adiacentia: ſm quã hec dicuntur habere: illa vͦo haberi.

Habitus diuiſio. ¶ Diuiſio habitus eſt: qꝛ vel eſt habitus totius: vel partiũ: vt armatũ eſſe dicit̃ ſm habituꝫ totius. Calciatum vͦo eſſe dicit̃ ſm habitũ partis. Et his habitib⁹ neqꝫ ſimplicia nomina impoſita ſunt: qͥbus appellent̃: ſed ſint hec nomina eorum: armatio: calciatio ad hoꝝ ſimilitudinẽ in reliquis.

p° pprie/tas habi° ¶ Proprietates habitus ſunt tres. prima proprietas eſt: ꝙ habitus ſuſcipit magis ꝛ minus: ꝛ pꝛobat quia armatioꝛ eſt eques pedite: ꝛ calciatioꝛ eſt qui caligis ꝛ calciamentis vtitur: q̃ȝ qui ſolis calciamẽtis vel caligis. In quibuſdã autẽ non eſt verum: quia non eſt aliquis veſtitioꝛ altero.

2° pprie/tas habi° ¶ Secunda proprietas eſt ꝙ habitui nihil eſt contrariũ: qꝛ armatio calciationi contraria non eſt: quoniã idẽ calciatus ꝛ armatus eſt: quare palam ꝙ non ſunt contraria: quia ſic contraria ſimul eſſent in eodẽ: ſimiliter dicitur de alijs.

3° pprie/tas habi° ¶ Tertia proprietas maxime propria habitus eſt in pluribus eſſe vt in corpore ꝛ in his que circa corpus ſunt. ꝛ ratio eſt: qꝛ adiacet corpori ꝛ his que extra corpus ſunt: hoc autẽ fit ſm diuiſionẽ que eſt in partib⁹. In paucis autẽ alijs pꝛincipijs hͦ proprium inuenies vt in quãtitate ſolum ꝛ in his que ad aliquid ſunt ſimilia reperies. Ad aliquid vͦo vt figuraliter dicatur: vt ſimilitudo ꝛ diſſimilitudo: que in pluribus ſimilibus ꝛ diſſimilibus ſunt. Quãtitas aũt eſt vt numerus: qui in rebus numeralib⁹ eſt ſemꝑ creſcens ſm multiformẽ aſcenſionẽ vnitatum. Uniuerſaliter aũt nihil inuenies in tot partibus diſtribui poſſe vt numerum.

¶ Et ſubdit differentiã habitus ab his dicens. Non eſt aũt omnis quãtitas ꝛ relatio talium ſcilicet vt ſint in pluribus: ſed habitus omnis neceſſario conſiſtit in pluribus: vt in corꝑe: ꝛ in his que circa corpus ſunt. Quare ꝙ in corpore ꝛ circa corp⁹ eſt exiſtens nomẽ habitus ſortit̃: quare magis ꝓprium erit habitus exiſtere in corpore ꝛ in his que circa corpus ſunt ſm eam diuiſionem que eſt in partibus.

¶ Et ſubdit quinqꝫ modos habendi. Unus eſt ſm quẽ dicimus habere q̃litatẽ vt albedineꝫ: ꝛ hoc nihil aliud eſt q̃ȝ eſſe albũ. Alter modus eſt ſm queȝ dicimus habere quãtitatẽ vt longitudinẽ: ꝛ h̃ nihil aliud eſt q̃ȝ eſſe lõgũ. Tertius modus eſt ſm quẽ dicimus habere ꝯtentũ in eo: vt modiũ habere granũ: ꝙ eſt ꝯtinere. Quartus modus eſt ſm quem dicimus mẽbrum habere aliqͩ: vt in digito annulũ eſſe ꝙ nihil aliud eſt q̃ȝ ãnulatũ eẽ. Quint⁹ modus eſt ſm quẽ dicimus virũ habere vxoreȝ ꝛ eꝯ: ꝙ nihil aliud eſt q̃ȝ cohabitare ſimul. Fortaſſe ſunt alij modi: quos diligẽs inquiſitoꝛ inueniet: ſed hi magis cõſueti ſunt. Et hec de principijs dicta ſufficiant. Reliqua in analeticis querant̃ ꝛc̃. *In fine poſtpᵈi/camentoꝝ Ariſto.*

Quatuoꝛ in partes diuiſus terminus omnis.
Alter quid ſignat: de quo iam predicat alter.
Pro quo ſupponit: per quem probatio fiat.

¶ Pars ſcd̃a de enuntiatione ſiue propoſitione.

¶ De diffinitione propoſitionis. Cap. I.

QUantũ ad 2ᵃᵐ ꝑtẽ q̃ eſt de enũtiatiõe ſiue de ꝓpõne dicendum eſt. Et primo oportet diffinire propoſitioneȝ: ſecundo diuidere eam: tertio proprietates ponere. Sed anteq̃ȝ diffinitionem ponamus: oportet prius tria intelligere ſꝫ Philoſophum primo perihermenias.

Cap° p. p̄mũ intel/ligendum. Primo oportet intelligere: quomodo termini tripliciter diuerſificati ſunt in ſignificando: quia termini ſcripti primo ſignificant ea que ſunt in voce. Et termini vocales primo ſignificant paſſiones aĩe .i. intellectus ſiue cõceptus. Et paſſiones anime primo ſigñant res extra intellectũ. Naȝ inq̃t Phs ibi: ea q̃ ſunt in voce ſunt eaꝝ q̃ ſunt in aĩa paſſionum note. Et ea q̃ ſcribuntur eoꝝ que ſunt in voce note ſunt. Sꝫ paſſiones naturaliter ſignificant. Et ea que ſunt in ſcripto vel in voce ad placitum ſignificant.

2ᵐ intelli/gendum. ¶ 2° opꝫ intelligere ꝙ propoſitio conſtituit̃ ex ſolo nomine ꝛ vͦbo tanq̃ȝ ex partibus integralib⁹. Et ideo opꝫ intelligere. qͩ eſt nomẽ: ꝛ qͩ eſt verbum ſm Philoſophum.

Diffinitio nominis. c° 2° perihermenias. Nomẽ autẽ eſt vox ſignificatiua ſine tẽpoꝛe: cuius nulla ps ſeparata ſig̃t: ꝛ dĩ ſine tpe ad differentiã verbi: ꝛ dĩ cuius nulla pars ſeparata ſignificat ad differentiam orationis.

Diffinitio verbi. c° 3° periher. pmi. Uerbũ vo eſt vox ſigñatiua: que ↄſignificat tps: cuius pars nihil ex̄ ſigt: ⁊ eſt ſemp nota coꝝ q̄ de altero p̄dicanť: dixit ↄſigñat tps ad drīam nois: qꝛ nō cōſigñat tēpus: qm̄ conſignificare tps eſt ſignificare ſigñatū ſuū cum aliqua drīa tēporis: vt currit: qꝛ ſigñat nūc eſſe curſum: curſus vo bene ſignificat tēpus: ſed non ↄſigñat tēpus: qꝛ non ſigñat ſignificatū ſuū cum drīa tpis. Et eſt ſemper nota coꝝ: que de altero p̄dicanť. i. ⁊ eſt vnitiuū predicati cum ſubo.

3m intelligendum c° 4° periher pmi. ℂ 3° opꝫ intelligē qd eſt oratio: q̄ eſt genus ad enūtiationē ſiue ꝓpōnē. Eſt aūt oratio vox ſignificatiua: cuius ps aliqd ſepata ſigt: ⁊ dicit̄ h̄ vltimū ad drīam nominis ⁊ verbi.

Orõnis diuiſio. Orationū aūt alia pfecta: ⁊ alia impfecta: vt inquit Boetius. pfecta eſt q̄ pfectū ſenſum gnat in aio auditoris. i. ex qua pfecte intelligi pōt qđ dr̄. Impfecta vo eſt que impfectū ſenſum gnat in aio auditoris. i. ex qua non pōt pfecte itelli qđ dicit̄. pfectaꝝ vo gnqꝫ ſunt ſpēs. ſ. depcatiua impatiua / vocatiua interrogatiua ⁊ enuntiatiua. vnde verſus.

Deprecor: imperium: vocat: inter: enuntiat atqꝫ.

Dub̄ p̄ Argī p Argī 2° ℂ Circa dicta cadit diffi^{tas}. p̄ circa p̄m dictū: qꝛ voces ſunt impoſite ad ſigñandū res: igit̄ p̄ ſigñant res ⁊ nō conceptus.

Scđo circa 2m dictū ⁊ 3m: qꝛ cum logica ſit de ſcđis intētionibus adiunctis primis: igitur logica non eſt de vocibus ſed de conceptibus. ⁊ ſi ſic: igitur nomen: verbum: ⁊ oratio non recte diffiniunť per voces.

Ad p̄m ℂ Rñ°: Ad p̄mū dicitur qꝛ vox eſt impoſita ad ſignificādum rem mediante cōceptu: ideo vox primo ſignificat cōceptum. i. immediate. rem vo mediate.

Ad 2m Ad 2m dr̄ qꝛ lꝫ logica ſit primo de ſecūdis intentionibus adiunctis primis: tamen ſecundario eſt de vocibus: inquantū ſubordinātur ad conceptus: tractat tamē primo de vocib⁹: quia notiores ſunt ipſis conceptibus ⁊c̄.

Diffinitio pro pōnis c° 4° periher. pmi. ℂ His p̄miſſis enuntiatio ſiue ꝓpoſitio diffiniēda eſt. Et ſic diffinit̄ ſm Phm. Enuntiatio eſt oro in qua eſt veruꝫ vel falſum: ⁊ dicit̄ in qua eſt vex vel falſuꝫ ad drīā aliaꝝ orōnū pfectaꝝ in qb⁹ nō eſt vex vel falſuꝫ: qꝛ ſolū in orōne indicatiua eſt vex vel falſuꝫ: ⁊ iō ſolū de illa ↄſiderat logic⁹.

Dub° 2° ℂ Circa hāc diffōnē eſt 2ᵉ diffi^{tas}. p° qd refert illa in diffōne enūtiationis: cū dr̄ eſt illa in q̄ eſt vex vel falſuꝫ: ſi dr̄ qꝛ refert orōnē. ↄ: qꝛ oro eſt genus remotū ad enūtiationē: ſꝫ nō licet diffinire per genus remotum: quare ⁊c̄.

Dub° 3° T. c. 8. ℂ 2ᵉ diffi^{tas} eſt circa ſcđaꝫ pticulā. p̄ qꝛ vex ⁊ ens ↄuertunť ſm Phm: igit̄ veritas eſt in omni re. 2° qꝛ Phs 6° me^{ce} inquit qꝛ bonū ⁊ malū ſunt in rebus: ſed veruꝫ ⁊ falſum ſunt in itellectu. igit̄ nō ſūt in enūciatione: q̄ eſt oro in voce ⁊c̄.

Solutio 2ᵉ dubi. ℂ Rñ°: Ad p̄mā difficultatē dicitur qꝛ per ly illa, in qua eſt verū vl̄ falſum datꝰ intelligi genus ꝓximū. ſ. oro perfecta: qꝛ ſolum talis ſignificat verum vel falſum: ⁊ hoc ſufficit. Uel dicitur qꝛ licet diffinire per genus remotū contractū per vltimam differentiam: vt fit hic.

Solutio 3ᵉ dubi. ℂ Ad 2m dr̄ qꝛ 2ᵉ eſt verū. ſ. cōplexū ⁊ icōplexū. Ueritas incōplexa diffinit̄ ab Anſelmo qꝛ eſt rectitudo ſola mente pceptibilis. i. entitas recte pceptibilis ab intel^{tu}: ⁊ ſic dicit̄ de oī re ſimplicit: ⁊ ſic ens ⁊ vex ↄuertunť. Ueritas vo cōplexa: vt ingt Iſac eſt adeq̄tio intellect⁹ ⁊ rei. i. ↄformitas itellectus ad rē. dico itellect⁹ cōponētis res: ⁊ apphēdētis illas ſic ſūt. ſ. eē qꝛ eſt: ⁊ nō eē qꝛ nō ē: falſitas vo p ↄtrīū. Et talis veritas eſt in itellectu cōponēte ſubiectiue formalr: ⁊ in re vualr ſiue cālr: ⁊ in ꝓpōne mētali vt in ſigno: ⁊ in vocali p ſubordinationē ad mētalē. Ex his pꝫ ad ſecūdam diffi^{tatem}.

ℂ De diuiſione ꝓpōnis ſiue enūtiationis. Cap. II.

c° 4° pmi piherme. p° diuiſio pp̄ōnis ſm Phz Enuntiatio ſm Phm diuidit̄ p̄io in vnā ⁊ plures. Enuntiatio vna diffinit̄ qꝛ eſt illa q̄ vnū de vno ſigt: vl̄ cō iūctione vna. ex̄m p̄mi: vt hō eſt aial. ex̄m ſcđi: ſi hō currit hō mouet̄. plures vo ſunt: q̄ nō vnū de vno ſigt: vel plures incōiūcte. ex̄m p̄mi vt canis currit. exemplū ſecūdi vt Socrates diſputat. Plato legit.

2° diuiſio ppōnis ℂ 2° diui^r in affirmatiuā ⁊ negatiuā. Affirmatiuā eſt enūtiatio alicui⁹ de aliquo. Negatiua vo eſt enuntiatio alicuius ab aliquo: qm̄ ly ab aliquo, dicit remotionē eius ab alio: ſicut de aliquo dicit affirmationem.

5° c° pmi piherme. 3° diuiſio ppōnis ℂ 3° diuidit̄ latēter in ſingularē vlēꝫ idefinitā ⁊ pticularē. Nā dicit qm̄ rex hec qdē ſunt vlīa: alia vo ſingularia: dico vle qꝛ in plibus natū eſt p̄dicari. ſingulare vo qꝛ non vt hō vle eſt: Plato vo ſingulare: q̄re neēe eſt enūtiare aliq̄n ens aliqd eoꝝ q̄ ſūt vlīa: ⁊ aliq̄n aliqd eoꝝ q̄ ſūt ſingularia. Et ſi vle enūtiat: aut vlr qm̄ eſt aut nō ē: ⁊ ſic erūt enūtiationes vles ⁊ ↄrie. vt ois hō eſt alb⁹: nullus hō eſt alb⁹: aut nō vlr enūtiat: ⁊ ſi ſine ſigno pticulari erunt indefinite: vt hō eſt alb⁹: hō nō eſt alb⁹. ⁊ ſi cuꝫ ſigno pticulari, erūt pticulares: vt aliquis hō eſt albus: ⁊ aliqs hō nō eſt albus.

4° diuiſio ppōnis c° 6° pmi piherme. ℂ 4° diuidit̄ enūtiatio in verā ⁊ flām: qꝛ ois affir^o vl negatio vera vel falſa eſt. Et ſubdit qꝛ diuerſimode eſt vitas ⁊ falſitas in affirmatiōe ⁊ negatiōe. ſ. de oppoſitis: qꝛ in enūtiationib⁹ oppoſitis q̄ ſt de reb⁹ de p̄ńti vl̄ de p̄terito: neēe eſt alterā ptē oppōnis eē determinate verā: ⁊ alterā determinate flāꝫ: ſꝫ in his q̄ ſūt de futuro: nō eſt neēe alterā ptē eē determinate verā: nec falſaꝫ. Et iō dicit. In ſingularib⁹ vo. ſ. oppoſitis ⁊ in futuris non ſimiliter eſt. ſ. veritas.

5° diuiſio ppōnis Ex his latēter innuit̄ qnta diuiſio enūtiationis. ſ. in neēiam: impoſſibilē: ⁊ ↄtingentē: qꝛ neēia eſt ſimplr determinate veritatis. Et ipoſſis eſt ſimplr determiate falſitatis. Et ↄtigēs ſimplr nō eſt determiate vitatis: nec determiate falſitatis.

Dub° p° ℂ Circa hec dicta cadit duplex difficultas. p̄ eſt: qꝛ ſi propoſitio neēia eſt ſimplr determinate veritatis: ⁊ cōtingens ſimplr nō eſt determinate vitatis: ḡ ſicut ꝓpō cōtingēs de futuro nō eſt determinate veritatis: ita nec de preſenti nec de preterito eſt determinate veritatis contra Phm.

c. 6. primi piherme. Dub° 2° ℂ 2ᵉ difficultas eſt: qꝛ ſi deus ſcit rem futurā ↄtingentē debere euenire: ⁊ nihil poſſit fallere ſciaꝫ dei: ergo res futura ↄtingens neēio erit. Ut arguamus ſic: deus ſcit hoc contingens futurū: igit̄ h̄ erit. ↄńa eſt bona: qꝛ op^m ↄńtis nō ſtat cum añte: ⁊ añs eſt neēiū: igit̄ ⁊ ↄńs eſt neceſſariū: qđ eſt falſum: vel ſi ↄńs eſt contingens: ergo añs eſt contingēs qđ eſt falſum: qꝛ deus neceſſario ſcit omnia.

Solutio p° dubi. ℂ Rñ ad p̄m dicit Phs p̄ piherminias qꝛ 2ᵉ eſt neēitas: vna ſimplr: ⁊ alia ↄditionata. neēitas ſimplr eſt vitatis determinate reſpectu cuiuſcūqꝫ tpis. neēitas vo ↄditōata eſt vitas determinate ſolū reſpectu tpis p̄ńtis ⁊ p̄teriti: ⁊ non reſpectu futuri. Et ſic ꝓpō ↄtingens illa eſt neēia cōditionata ⁊ vt ſortē ſedere neēe eſt dū ſedet: ⁊ ſortē legiſſe neceſſarium eſt, cum fuit legēs: ⁊ talis neceſſitas conditionata non eſt in propoſitione contingenti de futuro.

Solutio 2ᵉ dubi. ℂ Ad 2m difficultatē dicit Boe. qꝛ de⁹ cognoſcit futura ↄtin^{ta} vt ↄtigēter euenietia: q̄re ſi nō ↄtigēt euenirēt: falleret̄ ſcia dei. Sꝫ p ↄńa illa dōꝫ qꝛ aut iferť ↄńs ſilr ex p̄ſcia dei. ſ. qꝛ de⁹ p̄ſciuit: igit̄ erit. Aut inferť ex re futura ↄtingēter p̄uiſa a deo. ſ. qꝛ h̄ futurū ↄtingēs p̄uiſuꝫ erit: igit̄ hoc erit. Si primo mō dꝫ inferri ↄńs nō ſimplr: ſed vt p̄ſcitū eſt. i. eo mō quo p̄ſcitum eſt: ſic de⁹ p̄ſciuit h̄: igit̄ h̄ erit eo mō quo preſcitū eſt ab eo: ⁊ ſicut añs eſt neēiū: ſic ⁊ ↄńs: ſꝫ p̄ſcitū eſt qꝛ ↄtigēter erit: igit̄ ↄtingēter erit ⁊ nō neēio. Si vo iferť ↄńs ex re futura ↄtigēti q̄ tm̄ p̄uiſa eſt a deo: ſꝫ cum talis p̄uidētia ſiue p̄ſcia nō ſit cā qꝛ eueniat: ſꝫ accidit: ſic ſi qs eēt ſup turri altiſſimā: ⁊ videret duos exeūtes ciuitatē: ⁊ vnū ire ex vna pte v̄ſus inimicos occultos: ⁊ aliū ire ex alia pte ſaluū: viſio illius non eſt cā qꝛ vnus capiat̄ ⁊ alter ſaluet̄. ſic nec viſio dei eſt cā qꝛ fiat i°. Tunc debet inferi ↄńs ſimplr. ſ. igit̄ h̄ erit: ⁊ ſic hoc ↄńs eſt ↄtingēs: ſic i° ex quo iferť. h̄ futuꝝ ↄtingēs erit: de hoc tm̄ alibi magis diffuſe dcm̄ eſt ⁊c̄. Paulus in Lo. par.

¶ De diuiſione ppōnis ſm modernos. Cap. III.

1ª diuiſio propōnis ſm modernos. Diffō cathego. atq3 hypo.

Ecūdum vo modernos ppō diuidit̄ p̄ in cathegoricā ⁊ hypoᶜᵃᵐ: ppō cathegorica eſt q̄ h3 ſub3 p̄tū ⁊ copulā tāq3 pncipales p̄tes ſui: vt hō eſt aīal: hypothetica vo eſt illa in qua plures ppōnes cathegorice coniūgunt̄ per aliquā notam cōiunctionis. ſ. vel cōditionis vel copulationis vel diſiunctionis. Et ideo ſi querat̄ que ppō eſt iſta: debet rñderi cathegorica vel hypoᶜᵃ.

2ª diuiſio propōnis. ꝓpō vo cathegorica diuidit̄ p̄ in veram ⁊ falſam: q2 ver ⁊ falſum ſunt de ſubā eius. Et ꝓpterea ſi querat̄ que cathegorica eſt: debet reſponderi vera vel falſa.

ꝓpō catheᶜᵃ vera eſt cuius ſigtū adequatū eſt ver: vt homo eſt aial: adequatū vo ſignificatū eſt qḋ eſt ſimile orationi infinitiue: vt hominē eſſe animal eſt adequatū ſignificatū illius ppoſitionis: q2 ex tota cōpone reſultat. ꝓpoſito vo cathegorica falſa eſt cuius adequatū ſignificatū eſt falſum vt hō eſt aſinꝰ: q2 adequate ſigt̄ hoīe3 eſſe aſinū.

3ª diuiſio propōnis ¶ 2º diuidit̄ ppō catheᶜᵃ ꝑ3 q̄liᵗᵉᵐ in affirᵐᵃᵐ ⁊ negaᵐᵃᵐ. Et iō ad iterrogationē factā p q̄le. rñ̄ ꝙ eſt affirᵐᵃ vel negatiua.

ꝓpō catheᶜᵃ affirmatiua eſt illa in qua pncipale verbum affirmat̄: vt homo eſt aial. ppō cathegorica negatiua eſt illa in qua principale verbum negatur: vt hō non eſt aial.

4ª diuiſio propōnis ¶ 3º diuidit̄ ppō cathegorica ſm q̄ntitatē in vlem particularē indefinitam ſingularē. Et ideo ſi querat̄ quanta eſt ꝓpoſitio catheᶜᵃ debet rñderi ꝙ eſt vlis vel ꝑticularis vl' indefiᵗᵃ vel ſingularis. Et q2 omnis diuiſio d3 eſſe bimēbris: vel reducibilis ad bimēbre3 ſm Boetiu3 in libro diuiſionū hec diuiſio q̄ habet q̄tuor mēbra ſic reducit̄: q2 ꝓpoſitio catheᶜᵃ: vel eſt de ſubo ſingulari vel vl'i. ſi de ſingulari eſt ppō ſingularis. Si de vl'i hec eſt dupl'r: vel cū ſigno vl' ſine ſigno. ſi ſine ſigno eſt indefiᵗᵃ. ſi cum ſigno: vel vl'i: vel particulari. pº eſt vlis. ſi ſcdoº eſt particularis.

5ª diuiſio propōnis ¶ 4º diuidit̄ ppō caᵗʰᵃ rōne mā̄e: q2 vl' nec̄ia: vl' ipoſſi'l' ɔtigēſ.

ꝓpō nec̄ia dī cuiꝰ adeq̄tū ſigtū eſt nec̄ium: vt deus eſt.

ꝓpō ipoſſi'l' dī. cuiꝰ adeq̄tū ſigtū eſt ipoſſi'le: vt hō eſt aſinꝰ.

ꝓpō ɔtigēs eſt cᵘ adeq̄tū ſigtū eſt ɔtingēs: vt hō ābulat.

ꝓpō vo poſſi'l' eſt cuiꝰ adeq̄tū ſigtatū eſt poſſi'le. Et dī poſſi'le ꝙ eſt cōmune tam ad neceſſariu3 q̄3 ad contingens: q2 neceſſarium eſt poſſi'le: ⁊ etia3 contingens eſt poſſi'le. vn̄ vſus.

Que ca vel hip qualis ne vel af. n. quanta par in ſin.

6ª diuiſio propōnis ꝓter ſup dc̄as diuiſiōes ſſ due alie diuiſiōes ppōnes catheᶜᵃ.

ꝓrima diuiſio eſt q2 alia dī de in eſſe: alia vo modalis. ꝓpoſitio cathegorica de ineſſe eſt illa in qua non ponit̄ aliqs modus: vt homo currit. Modalis vo eſt in qua ponitur aliquis modus vt poſſibile eſt ſortem currere.

7ª diuiſio propōnis ¶ Scđa diuiſio eſt propoſitionum modaliū: quia quedam eſt in ſenſu compoſito. Et quedam in ſenſu diuiſo.

ꝓpoſitio modalis in ſenſu cōpoſito eſt in qua modus totaliter precedit vel totaliter ſequit̄. Exēplū primi: vt poſſe eſt ſortē currere. Exēplū ſcdi: vt ſortē currere eſt poſſe.

ꝓpoſitio modalis in ſenſu diuiſo eſt illa: in q̄ modus mediat inter accuſatiuu3 caſum: ⁊ verbum infinitiui modi: vt ſortem poſſibile eſt currere.

8ª diuiſio ꝓpōnis ꝓreter has diuiſiones ponitur diuiſio propoſitionis hypothetice in tres ſpecies. ſ. conditionalem copulatiuam ⁊ diſiunctiuam. Et alij addunt alias quatuor ſpecies. ſ. cauſalē: localem: temporalem: ⁊ aduerſatiuam ⁊c̄.

Diff. cōditionalis ¶ Conditionalis eſt illa in qua plures cathegorice coniunguntur per notam conditionis: vt ſi tu curris tu moueris. Ad veritatem conditionalis requirit̄ ꝙ oppoſitum conſequentis repugnet añti. i. non poſſit ſtare cum añte. Et ideo h' eſt vera conditionalis. Si tu curris tu moueris: q2 te non moueri non poteſt ſtare cu3 illa tu curris. Et ideo ad falſitatem eius ſufficit oppoſitum conſequentis poſſe ſtare cu3 antecedente: vt in iſta. ſi tu es homo tu ſedes: que eſt falſa: quia te non ſedere ſtat cum illa. tu es homo.

Et nota ꝙ omnis cōditionalis vera eſt neceſſaria: Et omnis falſa eſt impoſſibilis. Conditionalis diuiditur in affirmatiuam ⁊ negatiuam. Affirmatiua eſt illa in qua nota conditionis affirmat̄. Et negatiua eſt illa in qua nota conditionis negat̄. Exemplu3 primi. Si tu curris tu moueris. Exēplum ſcdi. Non ſi tu curris tu moueris: que equiualet huic. Quis tu curris tu non moueris: ⁊ negō debet precedere. *Nōn^m* *Cōditionalis diui.*

¶ Copulatiua eſt illa in qua plures cathegorice cōiunguntur per nota3 copulationis: vt tu es homo ⁊ tu ſedes. Et diuiditur primo in veram ⁊ falſam. Ad veritate3 eius requiritur quālibet partem eſſe veram. Et ad falſitatem ſufficit vnam partem eſſe falſam. *Diffinitio copulati. 1ª diuiſio copulati.*

¶ Scđo diuiditur copulatiua in affirmatiuam ⁊ negatiua3. Affirmatiua eſt in qua nota affirmationis affirmat: vt tu es homo ⁊ tu ſedes. Negatiua vo eſt in qua nota negationis negatur ſcilicet preponendo negationem toti propoſitioni: vt non tu es homo: ⁊ tu es ſedes. *2ª diuiſio copulati.*

¶ Tertio diuiditur in neceſſariam ⁊ contigentem. Neceſſaria eſt cuius quelibet pars eſt neceſſaria: vt homo eſt animal: ⁊ deus eſt: contingens vero eſt cuius vna pars eſt contingens: vt tu ſedes: ⁊ deus eſt. *3ª diuiſio copulati.*

¶ Quarto diuiditur in poſſi'le ⁊ ipoſſi'le3: poſſi'l' eſt cuiꝰ quelibet pars eſt poſſi'l': ⁊ vna non repugnat alteri: vt tu es homo ⁊ tu curris. Impoſſi'l' vo eſt cuiꝰ vna eſt pars ipoſſi'l': vl' vna repugnat alteri. Exemᵐ pⁱ: vt tu curris ⁊ tu es aſinus. Exemplū ſcđe: vt tu curris: ⁊ tu non moueris. *4ª diuiſio copulati.*

¶ Diſiunctiua eſt que h3 poſſi'les cathegoricas ɔiunctas p notam diſiunctionis: vt tu es hō: vel tu es aſinꝰ. Et diuidit̄ p̄ in verā ⁊ falſa3. Ad veritatē eiꝰ ſufficit vnā partē eē veram vt tu es hō: vel tu es aſinus. Ad falſitatē vo requirit̄ quālibet partē eſſe falſam: vt tu es aſinus: vel tu volas. *Diffinitio diſiuncti. 1ª diuiſio diſiuncti.*

Scđo diuidit̄ diſiunctiua in affirᵐᵃᵐ ⁊ negatiuā. Affirmatiua eſt cuiꝰ nota diſiūctionis affirmat̄. Et negatiua eſt cuiº nota diſiunctionis negat̄: negatur autem nota per negatione3 prepoſitā toti: vt non tu es albus: vel tu es niger. *2ª diuiſio diſiuncti.*

Tertio diuidit̄ diſiūctiua in nec̄ia3 ⁊ ɔtingētē. nec̄ia eſt cuiꝰ vna pars eſt nec̄ia: vl' cuiꝰ partes ɔdicūt. Exᵐ huiꝰ: vt tu es: vel tu non es: ɔtingēs eſt cuiꝰ q̄libet pars ē ɔtingēs: ⁊ nulla alteri repugnat: nec ɔdictioꝰ ꝑtiu3 repugnant. addit̄ iſta 3ª ꝑticula: q2 iſta: tu nō es hō vel tu es aial eſt nec̄ia: q̄uis nulla pars ſit nec̄ia: nec aliter repugenet: q2 ɔtradictoria ꝑtiu3 repugnant. ſ. tu es homo ⁊ tu non es animal. *3ª diuiſio diſiuncti.*

Uel melius dī ꝙ ad nec̄itatē diſiūctiue reqrit̄ copᵘˡᵃᵐ factā ex partibꝰ oppoſitis eē ipoſſi'le3. Et ad ɔtingentiā requirit̄ ꝙ copuˡᵃ facta de ꝑtibus oppoſitis ſit ɔtingens: vn̄ h' eſt contingēs: tu curris vel tu nō moueris: q2 hec copuˡᵃ nō eſt impoſſi'l' ſ3 ɔtingēs ſcilicet tu non curris: ⁊ tu moueris.

Quarto diuidit̄ diſiūctiua in poſſi'le3 ⁊ ipoſſi'lem. poſſi'l' eſt cuius vna ps eſt poſſi'l': vt hō eſt aſinꝰ: vel antechꝛiſ eſt. Impoſſi'l' vo dī cᵘ q̄libet ps eſt ipoſſi'l': vt tu es aſinꝰ: vel nullus deꝰ ē. *4ª diuiſio diſiuncti.*

¶ Cāſalis dī q̄ h3 p'les catheᶜᵃˢ ɔiunctas p nota3 cāſalitatis: vt q2 tu curris tu moueris: Et diuidit̄ in verā ⁊ ſſa3. ⁊ ad veritatē eius reqrit̄ quālib3 p̄tē eſſe verā: ⁊ vnā eſſe cāā alterius. Ad falſitatem vo ſufficit ꝙ vna pars deficiat. *Diffinitio cauſalis. Diuiſio cauſalis.*

¶ Localis vo dī q̄ h3 p'les cathegoricas ɔiunctas p notam localē: vt tu es vbi ego ſum. Et diuidit̄ in veram ⁊ falſam. Ad veritatē reqrit̄ quālib3 partē eſſe verā: ⁊ p eadē menſura loci vl' diuiſa. Ad falſitatē vo ſuffic̄ vt vna ps deficiat. *Diffinitio localis. Diuiſio localis.*

Tꝑalis vo eſt illa q̄ hēt plures catheᶜᵃˢ iunctas p notā tꝑalē vt qñ terra interponit̄ inter ſolē ⁊ lunā: luna eclipſatur. Et diuidit̄ in verā ⁊ falſam. Ad veritatē eius requirit̄ quālib3 partem eſſe verā: ⁊ pro eadem menſura temporis. Ad falſitatem vo ſufficit vt vna pars defficiat. *Diffinitio tꝑoralis. Diuiſio tꝑoralis.*

Diffinitio aduerſati. ⁋ Aduerſatiua eſt que hʒ pl'es cathe^ca^ iunctas p̄ notā aduerſationis vt q̄uis ſeruierīʒ tibi, tu es mihi igrat^9. Et diui-
Diuiſio aduerſat. diē in verā ꝛ falſam. Ad v'itatē eius reqrit̄ p̄ ꝙ q̄lʒ ei^9 pars ſit vera. ſcd̄o ꝙ pars indeterminata aduerſet̄ alteri parti. In exemplo dato, tu es mihi ingrat^9, eſt ps indeterminata: ꝛ dr̄ pars vna aduerſari alteri: q̄ nō ꝯuenit rōnabilr̄ ſecuʒ.
Dub^9 p^o c. 4° p̄mi pihermē. ⁋ Circa dicta cadunt aliq̄ difficultates: p̄ ēē p̄^am diuiſionē ꝓpōnis: q2 ſi ꝓpō p̄ diui^da eſt in vnā ꝛ pl'es: vt dicit Phs: igit̄ nō eſt diui^da p̄ in cathe^cam^ ꝛ hypo^cam^: vt dicunt moderni. cōſir': q2 aliq̄ eſt ꝓpō que nō eſt cathe^ca^ nec hypo^ca^: pʒ de premiſſis ſyllogiſmi: ſic arguēdo: omnis homo currit: tu es homo: g̃ tu curris: pʒ ꝙ ille p̄miſſe ſunt due propōnes inconiuncte: quare non ſunt ꝓpoſitio cathegorica nec hypo^ca^.
Dub^9 2° ⁋ 2ª difficultas eſt ēē diuiſionē in verā ꝛ falſaʒ. Cōtra argr̄ ꝙ aliq̄ eſt ꝓpō cathe^ca^ q̄ nō eſt vera nec falſa: igit̄ male diuidit̄ cathegorematica in verā ꝛ falſam. pʒ ꝯña. an̄s probat̄ de ꝓpoſitione inſolubili. puta hec ꝓpō eſt falſa ſe ipſa demōſtrata. Qz nō ſit vera probat̄: q2 ſi tu dicis ꝙ eſt vera igit̄ ſigt̄ p̄ciſe ſicut eſt: ſed ſignificat ſe eſſe falſaʒ. igit̄ eſt falſa: ſi dicis ꝙ eſt falſa: igit̄ ſig̃at aliter q̄ʒ eſt: ſed ſignificat ſe eſſe falſam. igit̄ aliter eſt: quare non eſt falſa.
Dub^9 3° C. ⁋ 3^a eſt ēē ꝓpōnes modales: q2 Phs ſcd̄o pihermenias dicit ꝙ in ꝓpōne modali ſemꝑ modus p̄dicat̄ ꝛ dictū ſubiicitur: ꝛ ꝓbat: q2 ſic ſe hēt modus in modali: ſicut verbum in ꝓpoſitione de ineſſe: ſed verbū in ꝓpōne de ineſſe ſemper predicatur. igit̄ ꝛ modus ſemper p̄dicatur in modali: ꝛ ſi ſic: igit̄ nulla propoſitio modalis eſt de ſenſu diuiſo.
Dub^9 4° primo pihermē. 4° ⁋ 4ª difficultas eſt ēē hypotheticas. p̄ q̄re Phs non facit mentionē niſi de ꝯditionali q̄ñ dicit ꝙ ꝓpō vna dr̄ q̄ vnū de vno ſigñat: aut ꝯiunctione vna: q2 nō dat exem^m de ꝯiunctione vna niſi de cōditionali: vt ſi tu curris tu moueris.
Argr̄ p^o
Argr̄ 2° Scd̄o dr̄ q2 in logicheta non narrāt̄ niſi tres ſpēs hypo^ca^. ſ. ꝯdōnal' copula^tiua^ ꝛ diſiūctiua. Et i ꝯñiis Strodi vltra has tres ſpēs narrāt̄ 4^or^ alie. ſ. cāl'is, local', tp̄alis, ꝛ aduerſatiua.
Argr̄ 3° Tertio dubitat̄ ēē v'itatē diſiūctiue: q2 vr̄ ꝙ ad v'itatē diſiūctiue reqrat̄ ſolū vnā p̄tē eē verā: q̄ñ diſiūctiua dr̄ a diſiūgēdo: diſiūgē āt eſt diuidē p̄tes: q̄re nō p̄nt eē pl'es ſimul vere. Immo plus q2 nota diſiunctionis ſemꝑ īter oppoſita cadē debet: vt hoc eſt rōnale aut eſt irrōnale. ꝛ ſic de aliis.
Solo p^o dubiōnis. ⁋ R̄^o. Ad p̄^am diffi^cul^ q̄uo ꝓpō p̄ diui^da ſit. dr̄ ꝙ de ꝓpōne 2^r loq̄ poſſum^9. ſ. cōiter ꝛ ꝓꝓe. loq̄n^o ꝓꝓe, ꝓpō ꝛ vna ꝓpō idē ſunt: ꝛ ſic loquendo ꝓpō dʒ diuidi in cathe^cam^ ꝛ hypo^cam^. Cōiter ꝟo loquēdo ꝓpō pōt diuidi in vnam ꝛ plures ꝛc̄.
Ad ꝯfir^m^ ꝯcedit̄ ꝙ eſt aliq̄ ꝓpō cōiter loquēdo q̄ nō eſt cathe^ca^ nec hypo^ca^: q2 eſt ꝓpō pl'es ꝛ non vnā ſm̄ Phm loquēdo: ſm̄ ꝟo modernos q̄ ꝓꝓie loquunt̄ de ꝓpoſitione. negat̄ ꝙ ſit aliqua ꝓpoſitio que non ſit cathe^ca^ vel hyp^ca^. ꝛ illa aſſignata nō eſt ꝓpoſitio: ſed propoſitiones pl'es ꝛc̄.
Solo 2° dubiin. ⁋ Ad 2^am diffi^cul^ cū ar̄ ꝙ aliq̄ eſt ꝓpō q̄ nō eſt vera nec f'la. ſic illa ꝓpō iſolubilis: h eſt f'ſm. 2^r R̄^o dari pōt. vna eſt Ricardi: ꝙ eſt vera vel falſa nō ꝯſeq̄nter. Et ſic aliis verbis eſt vera vel falſa ꝯiūctī ꝛ nō diuiſim. Alia eſt Heniiberi dicentis ꝙ eſt ꝓpoſitio falſa: q2 non ſigt̄ preciſe ſicut termini pretendunt: ſed etiam ſignificat ſe eſſe falſam.
Solo 3° dubiin. ⁋ Ad 3^am cū argr̄ ꝙ nō eſt modalis niſi i q̄ modus p̄dicat̄ ſm̄ Phʒ. dr̄ ꝙ Phs loq̄t̄ tm̄ ꝓꝓe de modalib^9: Moderni ꝟo cōiter ſʒ ꝙ modus p̄t ēt īterponi inter actm̄ ꝛ infinitum.
Solo 4° dubiin. ⁋ Ad 4^am difficultateʒ de hypo^cis^ rn̄r Ad p̄^m q̄ſitū q̄re non facit Phs mentionē niſi de ꝯdōnali ꝛ nō de aliis hyp^cis^. dr̄
Ad p̄^m ꝙ h ē q2 ꝯdōnalis eſt p̄n^cipa^ hyp^ca^ ꝛ mag deſuiēs diſcurſui.
Ad 2^m ⁋ Ad 2^m q̄ſitū. q̄re in logicheta tm̄ tres hypo^ce^ ponunt̄: ꝛ tn̄ Strodus addit alias 4^or^. dr̄ ꝙ ille addite p̄nt reduci ad p̄cedētes ꝓpōnes vel cathegoricas vel hypo^cas^: nā cālis pōt reduci ad conditionaleʒ. Et alie tres localis: temporalis: ꝛ aduerſatiua p̄nt reduci ad cathego^cam^: vt ex te vidē potes. q̄re tacuit in logicheta de illis. Ad tertiū patuit ſupra R̄^o. Ad 3^m

⁋ De ꝓꝓetatib^9 ꝓpōnū cathegoricaꝝ. Cap. IIII.

Quatuor accidūt ꝓprietates ꝓpōnib^9 cathegoricis. ſ. oppō, eqpollentia, ꝯuerſio ꝛ ꝯſequentia: de quib^9 per ordinem dicendū eſt. Et primo de oppoſitione.
Duplex tm̄ eſt oppō in ꝓpōnib^9 cathegoricis ſm̄ Phm primo pihe. ſ. contraria: ꝛ contradictoria. De oppōne ꝓpon̄ c. 5°
⁋ Cōtrarie q̄dē ſūt ꝓpō v'lis affirmatiua: ꝛ ꝓpō v'lis negatiua: vt omnis hō eſt albus: ꝛ nullus hō eſt alb^9. Et he non poſſunt eſſe ſimul vere: ſed bene ſimul falſe. Oppō ꝯtraria.
Contradictorie ꝟo ſunt affir^a^ v'lis: ꝛ negō particularis. Sil'r negō v'lis: ꝛ affi^a^ p̄ticularis. Ex^m^ p̄mi: qlibet hō eſt alb^9: ꝛ aliquis hō non eſt alb^9. Ex^m^ ſcd̄i: nullus homo eſt albus: aliquis homo eſt albus. Et ipoſſe eſt has eſſe ſimul veras: ꝛ eē ſimul falſas: ſed nec̄e eſt alterā eē verā: ꝛ alterā eſſe falſaʒ. Oppō ꝯdictoria.
Et in ſingularibus affirmatio ꝛ negō opponunt̄ cōtradictorie: vt ſor. eſt albus ꝛ ſor. non eſt albus. Sed in v'libus non v'lr ſumptis: affir^a^ ꝛ negō non ſunt oppoſite: q2 ſunt propoſitiones indefinite vt homo eſt albus: ꝛ hō non eſt albus: ꝛ in his nō ſꝑ altera vera: ꝛ altera f'la: ſʒ aliq̄ñ vtraqʒ vera.
Sed q̄ñ v'le p̄dicat̄ nō eſt v'lr p̄re: q2 nulla ē affi^a^ vera: in q̄ v'le v'lr p̄dicat̄: q̄re falſum eſt: ꝙ ſor. ſit oīs hō: ꝛ ꝙ hō ſit oē aīal.
Item ſcd̄o pihermenias Phs oſtēdit q̄uo multiplicari p̄nt oppoſitiones rōne terminoꝝ finitoꝝ ꝛ infinitoꝝ: terminū appellat nomen: infinitum ꝟo appellat innominatū vt nō homo: verbū ꝟo non poteſt infinitari ſed negari. C. 1.
Et dicit ꝙ in ꝓpōnib^9 de ſcd̄o adiacēte ſunt due oppōnes: vna circa terminū finitū: vt eſt hō: nō eſt hō. Alia ēē terminū ifinitū: vt eſt nō hō. nō eſt non hō. Sʒ in ꝓpōnib^9 de 3° adiacēte ēē ſubʒ finitū vel ifi^m^ ſunt due oppōnes. Et circa p̄dicatū fi^m^ vl' ifi^m^ ſūt due alie oppōnes. Ex^m^ de ſbo finito hō ē iuſt^9. hō nō eſt iuſt^9. Ex^m^ de ſubo ifi^o^. nō hō eſt iuſt^9: nō hō nō eſt iuſt^9. Ex^m^ de p̄to: eſt iuſt^9 hō. nō eſt iuſtus hō. Ex^m^ de p̄to infinito: eſt nō iuſtus homo. nō eſt nō iuſtus homo.
Et addit ꝙ due ꝓpōnes de p̄to infi^o^ ſe hn̄t ad affir^a^cem ꝛ negationē ſm̄ ꝯñaʒ vt priuōnes. i. vt ꝓpōnes de p̄to p̄uatio: q2 ad ſimplicē affir^uam^ ſequit̄ nega^ua^ de p̄to infi^o^. q̄ñ ſequit̄ homo eſt iuſtus g̃ homo non eſt non iuſtus. Et ex affirmatiua de p̄to infi^o^ ſeq̄t̄ nega^ua^ ſimplex: q2 ſequit̄ hō eſt nō iuſtus. igit̄ hō nō eſt iuſtus. Sed non ſequit̄ cō ex negatiua affir^ua^. Et addit ꝙ poſſunt multiplicari iſte ꝓpōnes rōne p̄ti finiti ꝛ infiniti in v'lib^9 ꝛ p̄ticularib^9 ꝛ ſingularib^9: ꝛ etiā p̄nt multiplicari rōne ꝟbi de p̄ñti vl' ō p̄terito: vl' de futuro.
Et etiā oñdit ſcd̄o pihe. q̄uo fiat oppō in modalib^9. Et intēdit ꝙ ſic in ꝓpōnib^9 de ineſſe negō dʒ addi ꝟbo: ſic in modalib^9 negō debet addi mō. dicēdo: poſſe nō poſſe: nec̄iū nō nec̄iuʒ: impoſſe nō impoſſe: ꝯtingens non contingens. Et intendit ꝙ debet addi modo ſuppoſito verbo. C.
⁋ Circa dc̄ā cadūt aliq̄ difficultates. p̄ma difficultas eſt ēē p̄^m^ dc̄m̄. ſ. ꝙ tm̄ 2^r eſt oppō. ſ. ꝯria: ꝛ ꝯdicto^ria^: q2 Phs dīc ibi. ꝙ vnius affirmationis tm̄ vna eſt negō oppoſita. Et ratio eſt dicit ipſe: q2 opʒ negōnē negare: ꝙ affir^o^ affirmat. Dub^9 p^o primo pihermē.
Alia difficultas eſt ēē 1° dc̄m̄: ꝙ nulla affir^o^ vera eſt: in q̄ v'le v'lr p̄dicat̄. Cōtra argr̄: q2 iſta eſt vera. iſte ſol eſt omnis ſol. Itē iſta eſt vera. omnis homo eſt nullus aſinus. Dub^9 2°
⁋ Circa 2^m dc̄m̄ de oppōnib^9. ēē terminos finitos ꝛ infinitos difficultas eſt: q2 dicit. ꝙ verbū nō pōt infinitari tā verbū adiectiuū q̄ʒ ſubſtātiuū. ꝯ argr̄ q2 ſequit̄ ꝙ ſyll's ex ꝓpōnib^9 pure negatiuis valeret ꝙ eſt abſurdū: q2 Plato i quodā ſuo dialogo arguebat: ꝙ nō ꝯtingit rōneʒ ſube: nō ꝯtingit rationē veritatis: ſʒ ſenſus nō ꝯtingit rōnē ſube. igit̄ ſenſus nō ꝯtingit rōneʒ v'itatis. hic ſyll's fieret ex puris negatiuis. ſi verbū adiectiuū non poſſet infinitari. Et tamē Alexander afrodiſius dicit ꝙ valet. h Boetius. Dub^9 3°

⁋ Circa 3^m

Du°. 4° ℂ Circa 3ᵐ dictū de oppōne modaliū cadit diffi^{tas}: qꝛ dicit ꝙ negō dꝫ addi modo. Et etiā dicit ꝙ modus ꝑtinet ad 3ᵐ ergo: qꝛ iſte nō opponunt. vꝫ. ſoꝛ. currere eſt poſſe: ⁊ ſoꝛ. currere eſt nō poſſe: qꝛ ambe ſūt affir^{ue}: ⁊ tñ negō addit ad modum.

Solutio p^e dubitationis. Rñ°. ad p̄mā diffi^{tē} dixit Boetius ꝙ ꝓhs intelligit ꝙ vni^{us} affir^{ue} eſt tñ vna negatio oppoſita. ſ. ꝯdictoꝛie: ⁊ ſi plures ꝯdictoꝛie opponant equiualet: quare vna eſt tñ.

Solutio 2^e dubitationis. Ad aliaz dicit ꝙ intelligit ꝙ vle hñs plura ſuppoſita vniuerſalr ſumptū. ſ. cum ſigno vniuerſali affirmatiuo: nō ꝑt vere affirmatiue predicari de aliquo.

Solutio 3^e dubitationis. ℂ Ad difficultatē circa ſcōm dictū. An verbum poſſit infinitari. dixit Alexander ꝙ ſic ſaluādo dictū ꝓlonis: qꝛ infinitat participiū incluſum in verbo adiectiuo: ſic ꝙ non contingit. i. ꝙ eſt non contingens.

Tenendo vō ꝓhm dicitur ꝙ lꝫ participiū ſeoꝛſum ſumptum poſſit infinitari: tamē coniunctuꝫ cum verbo minime: qꝛ vis negationis cadit ſuper verbum.

Solutio 4^e dubitationis. ℂ Ad difficultatē circa 3ᵐ dictū. ſ. an in modalib^{us} negō ſit addēda mō: dicit ꝙ ſic: ſed modus dꝫ determinare ꝟbū: nō poſtponi ꝟbo: qꝛ ꝟbū ſignat cōpōnē: ⁊ modus ſignat q̄litatē cōpōnis: q̄re negō addita mō nō ſolū cōpōneꝫ negat: ſed q̄litatem cōpōnis: dōm igit eſt ſic. ſoꝛtem currere poſſe eſt. Et negare ſic: ſoꝛ. currere nō poſſe eſt: qꝛ nō debemus poſtponere modū ꝟbo: vꝫ: ſoꝛ. currere ē poſſe: vt faciūt moderni nō guſtātes dcm̄ ꝓhi in 2° ꝑihermenias. Et loquit ꝓhs ſolū de modalib^{us} in ſenſu cōpoſito. c.2.

Positio in logica pꝛ. ℂ Scdꝫ vō modernos. Triplex eſt oppō. ſ. ꝯdictoꝛia. ꝯria: ⁊ ſubcōtraria. ratio eſt: qꝛ oppō ꝓpoſitionū eſt repugnantia earū in veritate vel falſitate: vel in vtroqꝫ: ſed ꝯdictoꝛia nō poſſunt eſſe ſimul vera nec ſimul falſa: ꝯria vō nō poſſunt eſſe ſimul vera: et ſubcontraria nō poſſunt eē ſimul falſa. quare ⁊c. ꝯdictoꝛie vō opponunt vlis affir^{ua} ⁊ ꝑticularis negatiua. Similr vlis negatiua ⁊ ꝑticularis affirmatiua. ſ. de conſimilibus ſubiectis ⁊ ꝑdis ſupponentibus preciſe pro eodē vel pro eiſdē: vt qlibet hō currit: aliquis hō nō cur^{it}. Nullus hō cur. aliqs hō non currit.

Contrarie vō opponunt. vlis affir^{ua} ⁊ vlis nega^{ua} de ꝯſilibus ſubis ⁊ ꝑdis ſupponētibus ꝑciſe ꝓ eodē vel pro eiſdē: vt quilibet homo currit: ⁊ nullus homo currit.

Subcōtrarie vō opponunt ꝑti^{lis} affirmatiua ⁊ ꝑticularis negatiua de ꝯſilib^{us} ſubis ⁊ ꝑdis ſupponētib^{us} ꝑciſe ꝓ eodē vel pro eiſdē: vt aliqs hō cur. ⁊ aliquis hō non currit.

Correl^m Ex his ſeq ꝙ aliq̄ ꝓpōnes dicunt ſubalterne. Nā ꝑticularis affir^{ua} dr ſubalterna vlis affirmatiue: ſilr ꝑticularis negatiua dr ſubalterna vlis negatiue. ſ. de ꝯſilib^{us} terminis ſupponētib^{us} ꝑciſe pro eodē vl ꝓ eiſdē: vt iſta. aliqs hō currit, eſt ſubalterna illi^{us}: qlꝫ hō currit: ⁊ iſta. aliqs hō nō currit: eſt ſubalterna illi^{us}. nullus hō cur. qꝛ ſubalterna dr q̄ ſub altera eſt. ſ. i ꝟitate: ſꝫ ꝑti^{lis} eſt ſub vli. igit ꝑti^{lis} ſubalternat vli.

Notan^m ℂ Et nota ſm iſtos ꝙ iſte oppōnes dicte nō ſolū ſūt inter ꝓpōnes de ineſſe: ſed ēt inter modales de ſenſu diuiſo: qꝛ iſta oēm hoieꝫ poſſe eſt currere, eſt ꝯria illi: nullū hoiem poſſe eſt currere. Et iſta: aliquē hominē poſſe eſt currere: eſt ſubꝯria illi: aliquē hominē nō poſſe eſt currere. Et iſte ſunt ꝯdictoꝛie: quemlibet hoiem poſſe eſt currere: ⁊ aliquē homineꝫ nō poſſe eſt currere. Similr iſte. nullum hominē poſſe eſt currere: ⁊ aliquē hominē poſſe eſt currere.

Modales vō in ſenſu cōpoſito ſic opponunt: qa ꝓpō de nec̄io ꝯriat ꝓpōni de ipoſſi: vt iſta nec̄e eſt ſoꝛ. currere, ꝯriat illi: ipoſſe eſt ſoꝛ. currere. Et ꝓpō de poſſi affir^{ua} ⁊ de ꝯtingēti negatiua ſūt ſubcōtrarie: vt poſſe eſt ſoꝛ. currere: ⁊ cōtingēs eſt ſoꝛ. nō currere. ꝯdictoꝛie vō ſt affir^{ua} de nec̄io ⁊ negatiua de ꝯtingēti: vt neceſſe eſt ſoꝛ. currere: ⁊ ꝯtingēs ē ſoꝛ. nō currere. Et affir^{ua} de ipoſſi ⁊ nega^{ua} de poſſi: vt ipoſſe eſt ſoꝛ. currere: ⁊ poſſe ē ſoꝛ. nō currere: ⁊ vt hec clare intelligant ponunt tres figure: vna ꝓpōnū de ineſſe. Alia modaliū de ſenſu diuiſo. Et 3ª modaliū de ſenſu cōpoſito.

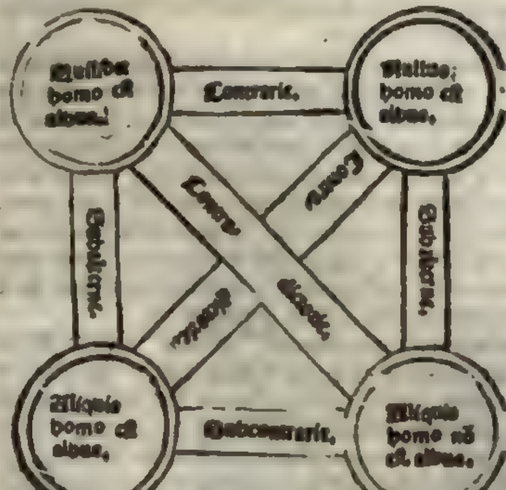

Figura ꝓpoſitionū de ineſſe.

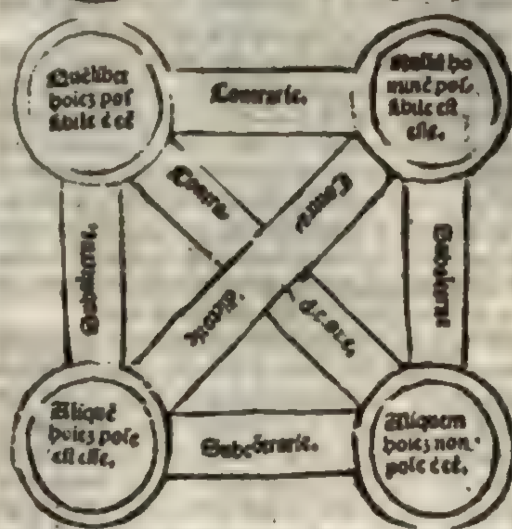

Figura ꝓpoſitionū modaliū de ſenſu diuiſo.

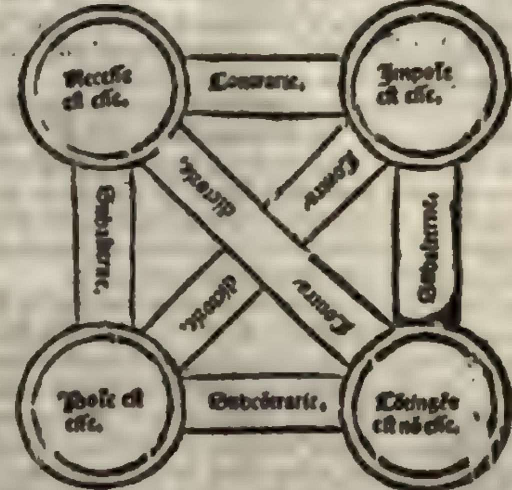

Figura ꝓpōnū modaliū de ſenſu cōpoſito.

ℂ Prima regula eſt ꝙ ꝯdictoꝛia nō poſſunt eſſe ſimul vera: neqꝫ ſimul falſa. Ratio eſt: quia inter ꝯdictoꝛia nō dat medium: cū ꝯdictio ſit oppō: cuius non eſt medium ſm ſe. p^a regula p poſt^e Z.c.5.

ℂ Scda regula eſt: ꝙ non eſt poſſibile duo ꝯria eſſe ſimul vera: ſed bñ ſimul falſa. Rō p^e ꝑtis: qꝛ ꝯria nō poſſunt eē ſimul in eodē. Rō ſcde ꝑtis eſt: qꝛ inter ꝯria aliqñ dat medium: ꝙ cū verificet de aliquo ꝯria ſimul falſa: ſunt de illo; 2ª regula

3ª regla ¶ 3ª regula eſt. Q ſub ꝯtraria pñt eē ſimul vˀa:ſed non ſimul fl'a.rō eſt:q2 opponunt̄ ꝯtrarie:ideo ꝯtrario modo ſe habent.

4ª regla ¶ 4ª regla eſt de ſubalternis:q ſi vl'is eſt vera particularis ſubalternata eſt vera:⁊ nō ꝯtrario eſt:q2 vl'is includit particularem:⁊ non econtra.

Et cū regle date de oppōnib' ꝯueniant tā ꝑpōnib' modalib' q̄ de ineē:oꝫ intelligē q̄uo negō dēat ꝑponi mō:⁊ q̄uo poſtponi. Et itendit ꝑhs q debēt ꝑponi mō determinati vbū:vt dō:nō neēe eſt te currere:nō ipoſe eſt te currere:nō poſe eſt te currē.nō ꝯtingēs eſt te nō currē. Intēdit āt q debēt poſtponi vbo ⁊ ꝑponi dō:vt neēe eſt te nō currē. impoſe eſt te non currere:⁊ ſic de alijs. Et ſi diceres modus debet poſtponi ⁊ ꝑponi ſm ꝑhm:⁊ tu ꝑponis dicēdo:neceſſe eſt te currere:dicit̄ q intelligit poſtponi ſic te currere neceſſe eſt:te currere ipoſſibile eſt.

Du' 5ª ¶ Circa dcās reglas cadūt diffi'tes.pª diffi'tas ē circa pªm regulā ꝯdictorio⁊ q̄ dic q neēe ē alte⁊ ꝯdictor' eſſe verū:⁊ alte⁊ eē fl'm.ꝯ argr̄:q2 maior ē oppō ꝯtrio⁊ q̄ ꝯdictorio⁊:vt ꝑbabo:ſ3 ꝯtria pñt eē ſil' fl'a.igr̄ ꝯdictoria pñt eē ſil' fl'a.ꝯña p3 cū bꝫ maior ꝑbat̄:q2 in ꝯtrietate vl'r negat̄ qd vl'r affirmat̄:g plus elongat̄ extremū negatū ab extremo affirmato in ꝯtrietate q̄ in ꝯdictione:⁊ ſi plus elongat̄ maior eſt oppoſitio in cōtrarietate q̄ in cōtradictione.

Itē ꝑ ꝑihermen.dic ꝑhs.Q nō ois ꝯdictio vˀa vel fl'a eſt.

Du' 6ª ¶ 2ª diffi'tas eſt circa regulā ꝯtrio⁊ q̄ dic. Q ipoſe eſt ꝯtria eē ſil' vˀa:ſed bñ pñt eē ſil' fl'a.Cōtra ar̄:q2 poſito q nullus hō maſculus eēt in mūdo:ſed ſolū femie ſint in mundo:q̄ ſint albe:tūc iſte ſunt ſimul vˀe:ois hō eſt alb':⁊ nullus hō eſt alb'.p3 q2 in pª ly hō ſup' ſolū pro exitib'.ſ.ꝑ femis:⁊ ille ſūt albe:⁊ in 2ª ly hō ſup' ſolū ꝑ maſculis:ꝑꝑ reſtrictionē factā per iſtˀ ſignū nullus:⁊ p3 q nullus hō maſculus eſt albus:quia nullus eſt per caſū:⁊ iſte ponuntur cōtrarie a ꝑho in textu:ergo ꝯtria ſunt ſimul vera.

Du' 7ª ¶ 3ª diffi'tas eſt circa regulā ſubꝯtrio⁊:que dicit q pñt eſſe ſil' vera ⁊ nō ſimul fl'a. Cōtra ar̄ q2 capio duas ideſinitas:q̄rū vna eſt affir'a:⁊ altera negatiua:tūc ar̄ q iſte ſub ꝯtrie nō pñt eē ſil' vere:q2 ꝑpōnes idifinite dr̄ ſic indiffe.i. indeterminate:q2 pñt trahi ad vlēm ⁊ pticlē:vt dic Boetˀ: igit̄ hñt rōnē mēe q̄ indeterminata eſt:ſ3 mā ſemp trahit̄ ad peiˀ:igit̄ indefi'ta trahit̄ ad peiˀ:q̄re indefi'ta affir'a trahitur ad pticularē affirmatiuā:q2 peius eſt affirēe ptē q̄ totū:⁊ idefi'a negatiua trahit̄ ad vlē⁊:q2 peius eſt negare totū q̄ ptē:ſ3 pticularis affir'a ⁊ vl'is negatiua nō pñt eē ſil' vere:g nec ille indefinite q̄ reducunt̄ ad illas.

Du' 8ª ¶ 4ª diffi'tas eſt circa q̄rtā regulā de ſubalternis:q2 dcm ē q ſi vl'is eſt vˀa ptic'lis ſubalternata eſt vˀa.Ex h ſeᷓ q ad neēe eē ſeq̄t poſe:q ꝑbat̄ nō ſolū ꝑ regulā ſ3 ꝑ rōnē:q2 ſi ad neēe eē nō ſeqt̄ poſe eē:igit̄ ſequit̄ vel nō poſe eē: vel poſe nō eē,ſed vtrūq3 iſto⁊ eſt fl'm.igit̄ ſequit̄ poſe eſſe: ſed ad poſe eē:ſequit̄ poſſe eſſe ⁊ nō eē.ergo ad neceſſe eē ſequit̄ poſſe eſſe ⁊ non eſſe:qd eſt falſum:quare ⁊c.

Solutio dubitatio' 5ª. ¶ Rñ: ad pªm diffi'tem de ꝯdictorijs negatur maior.ſ.q ſit maior oppō ꝯtrio⁊ q̄ ꝯdictor'. Ad ꝑbōnē negat̄ illa ꝯña. In ꝯtrijs vl'r negat̄:q vl'r affirmat̄:igit̄ in ꝯtrijs plus elongat̄ vnū extremū ab alio:q̄ in ꝯdictorijs:q2 l3 plus elongēt̄ ſm ſignū:nō tñ ſm rōnē ⁊ veritatē:q2 in ꝯdictorijs taliter fit negatio:vt ꝯdictoª nō hēant mediū in quo ꝯiungātur:ſed ſemp diuidunt̄ ꝑ ve⁊ ⁊ fl'm. In ꝯtrijs vō nō ſic.

Solutio dubitatio' 6ª. ¶ Ad 2ªm diffi'tem dr̄ cōiter q illa nō ſunt ſubcōtraria. Ois hō currit:nullus hō currit:q2 ſubia nō ſupponūt ꝑ eiſde⁊: qm̄ in vl'i affirmatiua ſubm ſupponit ꝑ maſculis ⁊ feminis:⁊ in vl'i negatiua ſubm ſupponit ſolū pro maſculis.Et cū dr̄.ꝑhs ſic dicit:dicit̄ q ꝑhs dicit gratia exēpli.Exēplo⁊ eni requirit̄ manifeſtatio:⁊ nō verificatio.

Solutio dubitatio' 7ª. ¶ Ad 3ªm diffi'tem de ſubꝯtrijs negat̄ q indefinita negatiua equiualeat vl'i negatiue.Et ad ꝑbōnē cū dicit̄:indefinite dicunt̄ indeterminate:g hñt rōnē mēe,ꝯcedit̄ q hñt rationē mēe inquantū indeterminate ſunt:ſed negatur poſtea q ſicut materia trahitur ad peius:ita indefinita trahitur ad peius:q2 in h indefinita non ſimulat̄ materie.

Solutio dubitatio' 8ª. ¶ Ad q̄rtā diffi'tes de ſubalternis ꝑhs dat duas rñſiones: q2 mouet iſtā diffi'tes in 2º ꝑihermenias. In pª rñſione dic q q̄dā ſūt ptātes irrōnales:⁊ q̄dā ſ3 rōnē.ptātes ſ3 rōnē ſūt ad oppª:q2 ptās ſocratis ē ad ambulādū ⁊ nō ambulādū:ptātes vō irrōnales nō oēs ſūt ad oppoſita:nā ptās ignis q̄ eſt irrōnalis eſt ad calefacere:⁊ nō ad oppoſitum. Ex quo colligit̄ rñſio q poſſibile qd ſequit̄ ad neceſſe eē eſt poſſibile irrationale:q2 nō vadit ad oppoſita.

C.2. ¶ In 2ª rñſione ponit aliā diſtōnē de poſi ſm quā ſoluit dubōnē.Et itendit q poſe qd frequēter dr̄ in reb' nō dr̄ ſimplr̄.i.vno mō:q2 poſe dr̄ a ptāte:ptās aūt equocū ē.nā q̄dā poſitates dr̄tur nō q̄ agūt:ſed q̄ nihil ꝑhibet vt agāt:vt de aliq̄ ſedēte:remotis hijs q̄ ipedire pñt.dicimus poſe eſt ipm ambulare. Et q̄dā poſitates dr̄tur q̄ iā actu ſūt:vt ſi qs de hoie ambulāte dicat poſe eſt eū ambulare: qm̄ iā in actu eſt:poſitas que ſ3 actū eſt duas h3 ſpēs:vna q̄ talē actū dſignat:q̄ nūq̄ eſt ſine actu:⁊ h eſt ptās neēia. Et altera eſt ptās quā licet nō eſſe.ſ.q̄ ex ptāte in actū migrat:⁊ h nō neēia eſt:cū ſit in actu:⁊ h poſitas q̄ ex ptāte in actū migrat:h nō neēia eſt:cū ſit in actu:⁊ hec poſitas que ex ptāte in actū migrat:ſolū eſt corruptibiliū ⁊ corpaliū. Ea vō q̄ ſp in actu eſt diuinis corpalibusq3 cois eſt.

¶ De equipollentia. Cap. V.

De equipollentia. Diffō equipollētie. pª regula equipollentiarum.

EQuipollentia eſt ꝑpōnū equalentia:q2 tāti valz vna quāti altera:Et ſunt tres regule.

¶ Prima regula eſt:negatio prepoſita facit eqpollere ſuo ꝯdictorio:vt iſta:nō qlibet hō currit:equalet illi:aliquis hō nō currit:⁊ illa nō nullus hō currit,equalet illi:aliqs hō currit. Similr̄ ꝑponēdo negationē ptic'lib' facit equipollere vniuerſalibus:vt nō q̄dā hō currit,equipollet illi.nullus hō currit. Et illa.nō q̄dā homo nō currit,equipollet huic:quilibet homo currit.

2ª regla ¶ Scđa regl'a negatio poſtpoſita facit eqpollere ſuo ꝯtrio: vt iſta:qlꝫ hō ñ currit eqpollet huic.nullus hō currit:⁊ illa: nullus hō nō currit eqpollet huic.qlibet hō currit ⁊c.

3ª regla ¶ Tertia regula.negō ꝑpoſita ⁊ poſtpoſita facit eqpollere ſuo ſubalterno:vt iª.nō qlꝫ homo nō currit:eqpollet huic,q̄dā hō currit:⁊ illa.nō nullus hō nō currit.eqpollet huic:q̄dam homo non currit. vnde verſus.

Pre contradic.poſt contra.pre.poſt q3 ſubalter.

Nota Et nō q iſte regule ſeruiūt oib' figuris:ſ3 in 3ª figª negō dr̄ ꝑpoſita qn̄ ꝑponit̄ mō:⁊ dr̄ poſtpoſita:qn̄ ꝯiungit̄ cū verbo ifinitiui modi.Exm̄ qn̄ ꝑponit̄ mō:vt ñ poſe ē ſoꝛ.currere.Exēm qn̄ poſtponit̄:vt poſe ē ſoꝛ.nō currere. Et ideo iſte eqpollēt:nō neēe ē ſoꝛ.currē:⁊ ꝯtigēs eſt ſoꝛ.nō currē. Et iª nō ipoſe ē ſoꝛ.currē,eqpollet huic.ꝯtigēs ē ſoꝛ.currere. Et iſte eqpollēt:neēe eſt ſoꝛ.nō currē ⁊ ipoſe eſt ſoꝛ.currere. Similr̄ iſte eqpollēt. Nō neceſſe eſt ſoꝛ.nō currē. Et poſſibile eſt ſoꝛ.currere. Similr̄ iſte equipollēt:non ipoſſibile eſt ſoꝛ.nō currere:⁊ contingens eſt ſoꝛ.non currere.

Dubitaº Solo. ¶ Circa dcā cadit diffi'tas:q̄ eſt cauſa q negatio hoc modo ꝑpoſita ⁊ poſtpoſita facit eqpollētiā. Rñ' dr̄ q cauſa eſt: q2 negō eſt tāte malignitatis q q̄cq̄d iuenit deſtruit:⁊ inducit oppoᵐ. Et ideo ſi ꝑponitur vl'i affirmatiue:deſtruit vniuerſalitatē ⁊ iducit pticularitatē.deſtruit etiā affirōem ⁊ iduc̄ negōnē:q̄re eqpollet ptic'i negatiue:q̄ illi ꝯdicebat. Silr̄ ſi ꝑponit̄ vl'i negaᵉ deſtruit vl'itatē ⁊ negōnē:⁊ iducit ptic'lem ⁊ affirōem:q̄re equal3 ptic'i affirᵉ. Et ꝑꝑ h ſi negō poſtponit̄ vl'i affirᵉ ꝑponēdo tñ vbo:ſaluat vl'itatē ⁊ deſtruit

ſtruit affirmatiuā:q2 equalʒ vli negatiue. Et ſi poſtponaĩ neg vli: ſaluat vliſ τ deſtruit negōnē:τ ꝯſr iducit affirmatiuā:q2 equa let vli affirmatiue:ꝑꝑ h̄ ēt ſi negō ꝑponiẗ τ poſtpōnĩ vli affir facit eqpollere ſue ſubalterne:q2 cū ꝑponiẗ vli deſtruit vlitatē:τ facit pticulaꝛē:τ cū poſtponiẗ ad illā ēt v̄bo iā ne gato per p̄mā negōnē deſtruit negōnē τ iducit affirmatiuā: q̄re eqpollet pti affirmatiue. Siliꝛ ſi ꝑponiẗ vli negatiue τ poſtpo nat :q2 cū ꝑponiẗ d̄ſtruit vlitatē:τ q2 poſtponiẗ cū iueniat affirmatiuā ꝑꝑ duas negōnes ꝓcedētes ideo deſtruit affirmatiuā τ iducit negōnē:q̄re equiualet particulari negatiue.

De conuerſione ꝓpoſitionum. Cap. VI.

De ꝯuerſione. Cōuerſio nis diffō. DE conuerſione ꝓpōnū dōm eſt. Eſt autē ꝯuerſio transpō ſubi in p̄dꝫ τ eꝯ:vt hō eſt aial:ꝯuer tiẗ in iſtā:aial eſt hō:τ diuidiẗ in tres ſpēs.ſ. Cōuerſio nis diui. ſimplicē:p accñs:τ per cōtrapoſitionē.

Diffinitio ꝯuer. ſim plicis. Cōuerſio ſimplex eſt trāſpō ſubi in p̄dī τ eꝯ manēte ea dē q̄ntitate τ q̄litate. Et ſic vlis negatiua. Et pti affirmatiua ꝯuer tiẗ ſimplr. Et vlr ſi ꝯuerſa ē vā:τ ꝯuertēs vā eſt τ eꝯ:vt ſi aliqs hō eſt aial:aliqđ aial eſt hō. Et ſi nullus hō eſt albꝰ: nullū albū eſt hō. Et ab vna ad reliquā vꝫ ꝯña:τ eꝯ.

Diffinitio ꝯuer. per accñs. Cōuerſio p accñs eſt trāſpō ſubi i p̄dī τ eꝯ manēte eadē q̄litate:ſꝫ mutata q̄ntitate. Et ſic vlis affirmatiua τ vlis negatiua cō uertunẗ p accñs:vt ols hō ē aial:aliqđ aial eſt hō. τ nullus hō eſt aſinus.igiẗ aliqs aſinus nō eſt hō. Sed nota q̄ in

Nōm iſta ꝯuerſione per accidens:ſtat q̄ cōuerſa ſit falſa:τ con uertens vera:vt iſta.oē aial eſt hō.ꝯuertiẗ in iſtā.qdā hō eſt aial:τ pꝫ q̄ ꝯuerſa eſt falſa:τ ꝯuertens vera.

Diffinitio ꝯuer. p ꝯ̄ pōnem. Cōuerſio p ꝯ̄pōnem eſt mutatio ſubi in p̄dm τ eꝯ:ma nente eadē q̄litate τ quātitate:ſꝫ mutatis terminis finitis in terminos īfinitos:vt iſta ols hō eſt aial:ꝯuertiẗ in hāc.oē nō aial eſt nō hō. Et in hac ꝯuerſione ſtat q̄ ꝯuerſa ſit ve ra:τ ꝯuertēs falſa. Naꝫ h̄ eſt vera.aliqua roſa nō eſt ſuba nulla roſa exiſte:τ tñ h̄ eſt falſa. Aliq̄ nō ſuba nō eſt nō ro ſa:q2 ſuū ꝯ̄dictoriū eſt verū.ſ.oē nō ſuba eſt nō roſa. Et vt ſciaẗ q̄ ꝯuertantur ſic vel alr dantur duo verſus.

Feci ſimpliciter:conuertitur eua per acci.
Aſto per contra:ſic fit ꝯuerſio tota.

Circa dcā cadit diffi:q2 cū Phs dicat ꝑ ꝑihermenias: q̄
Dubiū verbum eſt p̄dꝫ:ſed in ꝯuerſione non mutaẗ verbum in
c.3. ſubm:igitur non fit mutatio totalis ꝑdicati in ſubm.
Solo Rñ°. di q̄ in ꝓpōne de 2° adiacēte:verbū eſt totalr p̄dꝫ: ſed in ꝓpōne de 3° adiacēte verbū/eſt eſt 3m adiacēs p̄to p̄nl:ſꝫ magis ſe teneat ex pte p̄dī q̄ ſubi:q2 ſmo eſt de p̄to p̄nl qđ mutaẗ in ſbm.q̄re τc.

De ꝯña. Cap. VII.

De ꝯña. Diffō con ſequentie. COnſequētia eſt illatio ꝯñtis ex añte: vt tu es hō:ḡ tu es aial idest ꝯña eſt ꝓpō illatiua ꝯñtis ex añte.

Diuiſio p° ꝯnā. Diuidiẗ ꝯña in bonā τ malā. ꝯña bona eſt cu ius oppm ꝯñtis nō ſtat cū añte:vt tu es hō:igi tur tu es aial:q2 te nō eē aial nō ſtat cū illa:tu es hō. ꝯña mala eſt cuiꝰ oppoſitū ꝯñtis ſtat cum añte:vt tu es hō:igi tur tu curris:q2 ſtant ſimul q̄ tu nō curras:τ tu ſis hō. Et

Nōm nota q̄ ꝓpꝛie loquēdo ꝯña nō diuidiẗ in bonā τ malam. rō eſt:q2 diuiſum ꝓpꝛie dꝫ ꝑdicari de diuidētibus:ſed cō ſequentia non ꝑdicatur de ꝯña mala:q2 ꝯña mala non eſt illatio ꝯñtis ex añte:q̄re ꝯña mala nō eſt ꝯñtia.

2° diuiſio ꝯñe. Diuidiẗ ꝯña ꝓpe in mālē τ formalē:ꝯñtia mālis vō eſt il la cuiꝰ oppm ꝯñtis non pōt ſtare cum añte:ſed bñ pt ima

Diffō ꝯñ tie mālis p° regula ꝯñtie mā lis. ginari ſtare ſimul:de qua dantur due regule.

Prima regula eſt iſta. Ex ex añte īpoſi ſe' qđlꝫ.rō eſt:q2 cū īpoſi nihil pōt ſtare:ideo ſequitur:tu es aſinus:igitur tu curris:q2 oppm conſequentis non ſtat cum añte impoſi.

2° regla Scđa regula eſt:necīū ſe' ad qđlꝫ.i.poſito ꝯñte necīo potes ponere p añte qđcūqꝫ tu vis:iō valꝫ h̄ ꝯña:tu curris:ergo deꝰ eſt.rō eſt:q2 oppm ꝯñtis cū ſit īpoſe nō pt ſtare cū añte.

Formalis ꝯña eſt illa cꝰ oppm ꝯñtis formalr repugnat añti. formalr repugnare ē nō poſſe ſtare cū añte:nec poſſe imagi nari ſtare cū illo:vt tu es hō:igiẗ tu es aial:q2 te nō eſſe ani mal nō eſt imaginabile ſtare cū illo añte:tu es hō. — Diffō ꝯñe formalis

Formalis ꝯñtia diuidiẗ in 24or modos.

PRimus modus ſi ꝯña eſt bona τ añs ē verū:igiẗ τ ꝯñs eſt verū. 2° mo dus. ſi ꝯñtia ē bona:τ ꝯñs eſt fſm.igiẗ añs eſt fſm. 3° modus. ſi ꝯña eſt bona:τ aliqñ ita erit ſic ſigniẗ p añs:igiẗ tūc erit ſic ſigniẗ p ꝯñs. 4° modus. ſi ꝯña ē bona:τ nō erit ita ſic ſigiẗ p ꝯñs:igiẗ nō erit ita ſic ſigniẗ p añs. 5° modus. ſi ꝯ° eſt bona:τ añs eſt ꝯceſſum.igiẗ ꝯñs eſt ꝯceſſum. 6° modus. ſi ꝯ° ē bona:τ ꝯñs eſt ne gatum.igiẗ añs ē negatum. 7° modus. ſi ꝯ° ē bona:τ añs ē poſe. igiẗ τ ꝯñs eſt poſe. 8° modus. ſi ꝯ° ē bona:τ ꝯñs eſt īpoſe. igiẗ añs eſt īpoſe. 9° modus. ſi ꝯ° ē bona:τ añs eſt necīū: igiẗ τ ꝯñs ē necīū. 10° modus. ſi ꝯña ē bona:τ ꝯñs ē ꝯtin gēs:igiẗ añs ē ꝯtingēs vel īpoſe. 11° modus. ſi ꝯ° ē bona:τ añs ē pure negatiuū:igiẗ τ ꝯñs ē pure negatiuū. 12° modꝰ. ſi ꝯña bona:τ añs eſt pure affirmatiū.igiẗ ꝯñs ē pure af firmatiū. 13° modus. ſi ꝯ° eſt bona ſcita eē bona:τ añs eſt ſcitū.ḡ ꝯñs ē ſcitū. 14° modus. ſi ꝯ° ē bona:τ ꝯñs ē neſcitū. ḡ añs ē neſcitū. 15° modus. ſi ꝯ° ē bōa:τ añs ē dubitum:igiẗ ꝯñs ē dubitum. 16° modus. ſi ꝯ° ē bōa:τ ꝯñs ē negām.ḡ añs nō eſt dubitum. 17° modus. ſi ꝯ° ē bona:τ aliqđ ſe' ad ꝯñs: igiẗ iđ ſe' ad ꝯñs. 18° modus. ſi ꝯ° ē bona:τ aliqđ añcedit ad ꝯñs:igiẗ iđ idē añcedit ad añs. 19° modus. ſi ꝯ° ē bona τ aliqđ ſtat cū añte:iđ idē ſtat cū añte. 20° modus. ſi ꝯ° ē bo na:τ aliqđ repugnat ꝯñti:iđ idē repugnat añti. 21° modus. ſi ex ꝯ̄dictoꝛio ꝯñtis ſeqẗ ꝯ̄dictoriū añtis ꝯ° ē bona. 22° mo dus. ſi ex opꝰ ꝯñs cū aliq̄ ꝑmiſſarū iferẗ oppm alteriꝰ ꝑmiſ ſe ꝯñtia eſt bona. 23° modus ſi ꝯña eſt bona:τ añs ē itellm, igitur ꝯñs eſt intellm. 24° modus. ſi oppm ꝯñtis nō pōt ſtare cū añte.ꝯñtia eſt bona. vnde verſus.

Uerum eſt ita fuit concedo potens q̄ꝫ neceſſe.
Siue negas ſcitum:dubitas q̄ conſequoꝛ ad con.
Si ſtat cum primo.ſi contra intellige primum.

Nō q̄ q̄tuoꝛ ꝯditiōes reqrūẗ p veꝛificatiōe ꝯiuꝫ iſtoꝛ modoꝛ. p° q̄ ꝯ° ſit bona:2° q̄ ſit affirmatiua:3° denoīata a ly ſig vl igiẗ. 4° ſigñans ex cōpōne ſuaꝛ ptiū:τ h̄ colli ex ꝯñtijs ſtrodi.

De ꝯſequētijs circa termios finitos τ ifinitos:τ circa infini tos τ priuatiuos. Cap. VIII.

CIrca terminos finitos τ ifinitos ſūt due regle:circa terminos ifinitos τ ꝑua tiuos eſt vna regula.

Prima regla ab affirmatiua de p̄to ifiꝰ ad negatiuā de p̄to fiꝰ vꝫ ꝯ°. Eꝯ vꝫ ſolū cū ꝯſtātia ſbi. Exm pmi:tu es nō iuſtus:igiẗ tu nō es iuſtus. Exm ſecūdi:tu nō es iuſtus τ tu es.ergo tu es non iuſtus. — p° regla

Scđa regla:ab affirmatiua de p̄to finito ad negatiuā de p̄to infiꝰ vꝫ ꝯ°:ſꝫ eꝯ cū ꝯſtātia ſubi. Exm p°:vt tu es iuſtꝰ:igiẗ tu nō es nō iuſtus. Exm 2°:tu nō es nō iuſtꝰ τ tu es:igiẗ tu es iuſtus. — 2° regla

Tertia regla circa termios ifinitos τ ꝑuatiuos:ab affirmatiua de p̄to ꝑuatiuo ad affirmatiuā de p̄to ifinito vꝫ ꝯñtia:ſed nō eꝯ. Exem tu es cecus.igiẗ tu es nō vidēs:ſed ecōtra nō vꝫ dicendo tu es non videns:ergo tu es cecus:quia te claudē te oculos añs eſt verum:τ ꝯſequens falſum. — 3° regla

De ꝯñtijs circa terios ptinētes τ iptinētes. Cap. IX.

CIrca terios ptinētes τ iptinētes ſūt mul te regule ponēde:ſed oꝫ ꝑus pone re diuiſionē terminoꝛ ptinētiū τ iptinētiū cū diffōnibꝰ ſuis τ deſigre arborē. Terioꝛ qdā ſt ptinētes τ qdā iptinētes. Jmptinētes ſt q̄ꝛ vnꝰ de altero pt idm̄t affirmari vl negari ſuppoꝛ n corrupto:vt ly hō τ ly albū/ſūt iptinētes. ptinētes vō ſūt:q̄rū vnꝰ nō pt idm̄t de altero affirmari vel negari. Et ſūt duplices:qdaꝫ eni ſūt diſperati:τ qdā ſūt ptinētes ſeq̄la. Diſpati ſūt:q̄ruꝫ nullus pōt de alio v̄e affirmari:vt hō τ aſinꝰ. ptinētes ſeq̄ — Diuiſio terminoꝛ pertinen tiuꝫ atqꝫ impertinen tium.

la ſunt:q̃rũ vn⁹ eſt illatiuus alteri⁹. Et ſũt duplices:q: vel ex vno inferẽ aliꝰ ⁊ ecõ: vel ex vno inferẽ aliꝰ ⁊ nõ ecõ. Et vtrũq; mẽbrũ diuidĩ:q: ſi mutuo ſe iferũt:vl̃ reſpcũ cuiuſcũq; vbi ⁊ tpis:⁊ hi dĩr tmĩ ↄuertibiles: vt hõ:⁊ riſibile. vl̃ ſolũ ſe inferũt reſ͞p vbi ſum⁹ eſt:⁊ hi dĩr tmĩ correl͞atiui: vt pr̃ ⁊ fili⁹. Si vo ex vno iferẽ ali⁹ ⁊ nõ ecõ vel eſt reſpcũ cuiuſcũq; vbi:⁊ ſic tmĩus iferior dĩ iferẽs:⁊ tmin⁹ illat⁹ dĩ ſuperior. vel eſt ſolũ reſpcũ hui⁹ vbi ẽ: Et ſic tmĩus a q̃ nõ cõuertitĩ ↄñ dĩ por. ali⁹ vo dĩ poſterior. ſicut vnus ⁊ duo.

1ª regl̃a ℂ Pĩa r̃ ẽẽ tmĩos ptinẽtes diſpatos. Ab affir^ua vni⁹ diſpati ad negatiuã alteri⁹: vʒ ↄñ: vt tu es hõ: g̃ tu nõ es aſinus.

2ª regl̃a ℂ Scđa r̃ ẽẽ tmĩos ptinẽtes ſeq̃la ⁊ ↄuertibiles:q: ab vno ↄuertibili ad reliquũ valʒ ↄñ: vt tu es hõ. g̃ tu es riſibilis.

3ª regl̃a ℂ Tertia reg^a ẽẽ termios ptinẽtes ſeq̃la ⁊ correlatiuos:q: ab vno correlatiuo ad reliquũ vʒ ↄñ: vt ſi pat̃ ẽ. fili⁹ eſt.

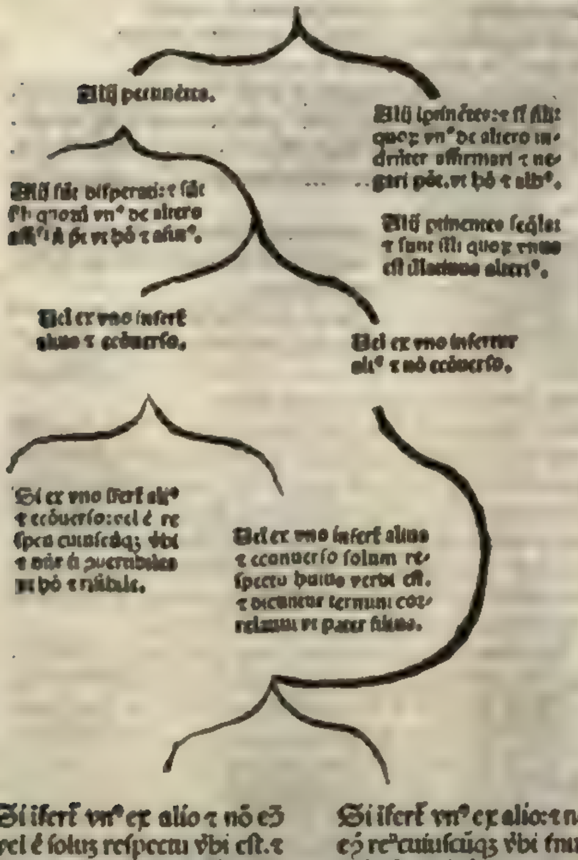
4ª regl̃a ℂ Quarta r̃ ẽẽ tmĩos ptinẽtes ſeq̃la q̃ ſe hñt vt pꝰus ⁊ poſteri⁹: vt vn⁹ duo tres. a tmĩo poſteriori ad tmĩuʒ porẽ vʒ ↄ^a. mediãte h̃ vbo ẽ:q: bñ ſeꝗ duo ſũ: g̃ vn⁹ ẽ: ſʒ nõ mediãtib⁹ aliis vbis:q: nõ ſequĩ duo trahũt naui. g̃ vn⁹ trahit naui.

5ª regl̃a ℂ Quinta regl̃a circa termios ptinẽtes ſeq̃la: q̃ ſe hñt vt iferius ⁊ ſupius. Ab iferiori ad ſuũ ſupius affir^ue ſine ſigno ↄfundẽte: vʒ ↄñ: vt hõ currit: g̃ aial currit: ſʒ cũ ſigno cõfundente tñ vel diſtribuẽte: vel negato negõne pcedẽte iferi⁹ ⁊ ſupius nõ vʒ ↄñ. Exẽ^m pmi nõ vʒ: tm̃ hõ currit: g̃ tm̃ aial currit. Ex^m ſcđi nõ valʒ: ois hõ currit, ergo omne aial cur^t. Ex^m tertij nõ vʒ. nullus hõ cur^t. g̃ nullũ aial cur^t. Si tñ negatio poſtponaĩ iferiori ⁊ ſuperiori vʒ: qa bene ſequĩ: homo nõ currit. ergo animal nõ currit.

Nota q̃ male dicit q̃ nõ valeat tm̃ hõ currit ergo tm̃ aial currit.

6ª regl̃a ℂ Alia reg^a a ſupiori ad ſuũ iferi⁹ negatiue negõne ppoſita inferiori ⁊ ſuperiori vʒ:q: bene ſequĩ. nullũ aial currit: g̃ nullus hõ currit. Affir^ue tñ a ſupiori ad iferi⁹: ſine termino ↄfundẽte: nõ vʒ ↄñ: qa nõ ſeq̃ĩ: aial cur^t: g̃ hõ cur^t ⁊c̃.

Diuiſio Terminoꝝ

ℂ De ↄñijs hypotheticarum. Cap. X.

De ↄñijs hypotheticoꝝ. 1ª regl̃a Prima regula eſt de ↄditionali q̃ eſt vera hypo^ca. ſ. Qz a cõditionali affir^ua cũ põne añtis ad põnẽ ↄñtis valʒ ↄñ: vt ſi tu curris: tu moueris: ſʒ tu curris: igiĩ tu moueris.

2ª regl̃a ℂ 2ª regl̃a eſt de copulatiua. ſ. Qz a copulatiua affir^a hypo^ce pbabili ad quãlʒ ptẽ pnĩ^lem ↄñ ſignãte ex cõpõne ſuaꝝ ptiũ vʒ ↄñ: vt tu es hõ: ⁊ tu ſedes: igiĩ tu es hõ. Dĩ p affir^ue:q: ex negatiua nõ ſeꝗ: vt nõ tu es hõ ⁊ tu es aſinus. igiĩ tu es aſinus. Dĩ 2° hypo^ce pbabili:q: ſi cathegorice pbaĩ: nõ vʒ. ſic dđo ipoſſibilr: tu es ⁊ tu nõ es: igiĩ tu nõ es. Dicĩ 3° ad ptẽ pncipalẽ:q: ad nõ pncipaleʒ nõ valʒ: ſicut dđo: tu es hõ vel tu es aſinus ⁊ tu ſedes: igiĩ tu es aſinus:q: ĩ^a nõ eſt pars pncipalis copulatiue. Dĩ 4° ↄñ ſigñante ex cõpoſitione ſuaꝝ partiũ: qa aliter nõ valeret. Et iſte q̃tuor ↄditiões regrũĩ in oib⁹ hypo^cis.

3ª regl̃a ℂ 3ª regl̃a eſt de diſiũctiua. ſ. Qz a pte pñ^li diſiũctiue ad totã diſiũctiuã affirmatiuã hypo^ce pbabilẽ valʒ ↄñ. dĩ p a pte pncipali:q: arguẽdo a nõ pñ^li nõ valʒ: vt arguẽdo ſic: aſini ſũt aſini. igiĩ hoĩes ſunt aſini: vel hoĩes ⁊ aſini ſũt aſini:q: añs eſt verũ ⁊ ↄñs f^lm. Dĩ 2° ad diſiunctiuam affirmatiuã: ĩo nõ ſeꝗ. hõ eſt: g̃ nõ hõ eſt: vel hõ eſt dato q̃ negatio cadat in totã. Dĩ 3° hypo^ce pbabilem: ideo non ſeꝗ, ↄtingẽter tu es. Igiĩ contingenter tu es vel tu nõ es. Alia regula circa diſiunctiuã. A diſiũctiua affirmatiua hypo^ce pbabili cũ deſtructione vni⁹ ptis ad aliã ptẽ valʒ ↄñ: vt tu es hõ vel tu es aſinus: ſʒ tu nõ es aſin⁹. igiĩ tu es hõ.

4ª reg^a ℂ 4ª regl̃a eſt de cauſali. ſ. Qz a cãli affir^ua hypo^ce pbabili ad vtrãq; ptẽ pñ^les valʒ ↄñtia: ipſa ſignificante ex cõpõne ſuaꝝ partiũ: quia bñ ſequĩ:q: tu curris tu moueris. igitur tu curris. Et ſimil̃r ſequĩ igiĩ tu moueris. Et ad hãc reqrĩ quãlʒ partẽ eẽ verã: ⁊ vnã eſſe cauſam alterius.

5ª regl̃a ℂ 5ª regl̃a ẽ de ppõne locali. ſ. a locali ad vtrãq; ei⁹ ptem valet ↄñ: ⁊ intell̃r vt. ſ. ſ. affir^ua hypo^ce pbabili: ad ptem pñ^lem ipſa ſigñante ex cõpõne ſuaꝝ ptiũ pciſe ⁊ primarie ſigñantiũ:q: bñ ſequĩ. tu es vbi ego ſũ: igiĩ tu es. ſil̃r ſequitur q̃ ego ſum: ⁊ tu es in eadẽ mẽſura loci. Et ſi diceres tu es vbi ego nõ ſum: ſequĩ igĩ tu es ⁊ ego ſum: ⁊ tu nõ es in eodẽ loco vel in eadẽ mẽſura loci. Ad hãc requirĩ quãlʒ ptẽ eſſe verã: ⁊ pro eadẽ mẽſura loci vel diuerſa.

6ª regl̃a ℂ 6ª regl̃a eſt de ppõne tpali. ſ. a tpali affirmatiua hypo^ce pbabili ad vtrãq; ptẽ pñ^lem vʒ ↄ^a: ⁊ itell̃r vt ſ. ſ. affirmatiua hypo^ce pbabili: ipſa ſigñte ex cõpõne ſuarũ partiũ pciſe pmarie ſigñantiũ:q: bñ ſequĩ qñ terra interponiĩ inter ſolẽ ⁊ lunã luna eclipſatur: igiĩ terra interponitur: ⁊ ſimiliter luna eclipſatur:q: ad hanc requirĩ quãlibet partem eſſe veram: ⁊ pro eadem menſura temporis.

7ª regl̃a ℂ 7ª regl̃a eſt de aduerſatiua. ſ. q̃ ab aduerſatiua ad partẽ indefinitã vʒ ↄñ cũ eiſdẽ q̃tuor cõditiõib⁹ dictis: vt q̃uis ſeruierim tibi: tu es mihi ingratus. pars determinata eſt q̃ immediate ſequitur notã illam q̃uis: indeterminata vo eſt illa: que mediate ſequĩ. ſ. tu es mihi ingrat⁹. Et ad aduerſatiuã ppriã requirũĩ due cõditiones. pma q̃ q̃libet pars ſit va. 2ª q̃ ps indetermi^ta aduerſeĩ alteri ptis:q: nõ cõuenit rõnabil̃r q̃ ſi ſuierim tibi, tu ſis mihi igrat⁹ ⁊c̃.

Dub⁹. Circa dicta cadit diffi^tas. ſ. de temporali:q: non videtur q̃ a temporali ad quãlibet eius partẽ valet ↄñ:q: iſta propoſitio ſemper eſt vera: quando terra interponiĩ inter ſolẽ ⁊ lunam luna eclipſatur. Et tñ non ſemp verum eſt q̃ terra interponiĩ: nec ſemp verum eſt q̃ luna eclipſetur.

Solu. Ad hoc cõmuniter dicitur negando q̃ illa ſit ſemper vera: quando terra interponiĩ inter ſolẽ ⁊ lunã: luna eclipſetur: ſed ſolum vera eſt quando eclipſis lune eſt.

Poſſet tamen aliter dici diſtinguẽdo illaʒ ppõnem. quãdo terra interponitur: luna eclipſaĩ:q: vel accipiĩ illa temporalis condictionate. ſ. dicendo ſi quãdo terra interponitur luna eclipſatur. Uel accipitur ſimpliciter, ideſt abſolute quando

quando terre interponitur q̇ luna eclipſatur. primo modo accepta ſemper vera eſt. ſcḋo ꝟo modo non ⁊c̃.

℄ Verſus de ꝓpõnib⁹ ⁊ de ſpẽbus ⁊ de ꝓprietatib⁹ earũ.

Quid ſit: ⁊ in partes quot ꝓpoſitio ſciſſa eſt.
Que ca. vel ip. qualis ne vel af. u. quanta par in ſin.
Que ca. dic aut veram aut falſam: vel incile modalis.
Quid q̃ ſit opponi: quare oppoſitio triplex.
Contra dic prima eſt. poſt contra. tertia ſub con.
Quid ſit conuerti. q̇ ſit conuerſio triplex.
Feci ſimpliciter conuertitur eua per acci.
Aſto per contra ſic ſit conuerſio tota.
Quid ſit qḋ ſequitur: quot ſunt ex ordine norme.
Nulle duas normas: ſed forma ter octo requirit.
Dant infiniti binis. vnam dat dictio priuans.
Sunt pertinentes diſperti. ſunt q̃ ſequela.

℄ Pars tertia de ſyllogiſmo.

℄ De diffininitione atq̃ diuiſione ſyllogiſmi. Cap. I.

Diffinitio ſylli. c. I. QVantũ Ad 3ᵘᵐ partẽ que eſt de ſyllogiſmo op̃ p̊ diffiᵗᵉ ſyllm. 2° diuidere. 3° ꝓprietates ponẽ. ℄ Quãtũ ad diffõnẽ ſylls diffinĩ p̊ prior: ⁊ p̊ topiᶜ: q̇ eſt oṙo i q̃ q̇buſdã poſitis ex neceſſitate accit aliqḋ p̄ ea q̃ poſita ſunt: q̇ accidit 3.

Diuiſio p̄ma ſylli ꝫ formam. ℄ Quãtũ ad diuiſionẽ op̃ itelligẽ q̇ ſylls 2ᶠ diuidi pt. ſ. ꝫ formã: ⁊ ꝫm mãm. ꝫm formã diuidĩ ſylls in tres ſpẽs: q̇ alr⁹ dĩ eſſe in p̊ᵃ figᵃ. alr̃ in 2ᵃ: ⁊ alius in 3ᵃ.

Diffinitio figure. ℄ Quantũ ꝟo ad ſpẽs ꝫm formã op̃ intelligere quid eſt figura: ⁊ quot ſunt figure. Eſt autem figᵃ debita diſpoſitio trium terminoꝝ in duabus premiſſis ſyllogiſmi.

Figurarũ numerus. ℄ Figure ꝟo ſũt tres: q̃ ſic differũt: q̇ p̊ᵃ eſt: qñ qḋ ſubijcit̃ in vna p̄dr in altera ſiue ſubijcit̃ in p̊ᵃ p̄miſſe: ſiue in ſcḋa nõ refert. Exẽplũ p̄mi oẽ aial rõnale ẽ diſciplinabile: ois hõ eſt aial rõnale: ḡ ois hõ eſt diſcipliᵇⁱˡᵉ. Exᵐ ſcḋi: ois hõ eſt aial. omne aial eſt ſubã: ḡ ois hõ eſt ſubſtãtia.

℄ 2ᵃ figᵃ eſt qñ idẽ bis p̄dr. ſ. in ambab⁹ p̄miſſis. Exᵐ nulls hõ ẽ rudibilis: oĩs aſin⁹ eſt rudibilis: ḡ nulls aſin⁹ eſt hõ.

℄ 3ᵃ figura eſt quãdo idem bis ſubijcit̃. ſ. in ambabus premiſſis. Exᵐ omnis homo eſt riſibilis: omnis homo eſt rationalis: ergo aliqḋ rationale eſt riſibile. vñ verſus.

Sub pre prima bis pre ſecunda tertia ſub bis.

Modi. ℄ Itẽ q̃libet figura diuidit̃ in ſuos modos. Nã p̄ma figᵃ diuidit̃ in nouẽ modos ꝯtẽtos in his duob⁹ verſibus.

Barbara celarent darij ferio baralipton.
Celantes dabitis fapeſmo: friſeſomorum.

4ᵒʳ p̊ⁱ modi ꝯcludũt directe. Et alij q̇nq̃ ꝯcludũt idirecte.

Secunda figura diuiditur in quatuor modos q̇ omnes concludunt negatiue: ⁊ directe. Unde verſus.

Ceſare cameſtres feſtino barocho.

Tertia figura diuidit̃ in ſex modos: qui omnes concludunt directe ⁊ p̄ticulariter aliq̇ affirᵛᵉ ⁊ aliq̇ negaᵛᵉ. vñ verſus.

Darapti felapton datiſi brocardo feriſon.

Dub⁹ p̊ᵐ ℄ Circa dicta cadit diffiᶜˡᵗᵃˢ: q̇ nõ videt̃ q̇ figᵃ hĩ diffiniat̃: q̇ñ mathematicus diffinit alr̃. ſ. q̇ eſt figᵃ que termino vel terminis clauditur: igit̃ figᵃ nõ eſt diſpõ triũ terminoꝝ in modo.

Solo. Rñr q̇ hic diffinit̃ figura ad ſimilitudinẽ figᵉ mathe̅ᶜᵉ propterea q̇ illa diſpoſitio trium terminoꝝ eſt apta cãre figᵘʳᵃᵐ matheᶜᵃᵐ ꝯtrahẽdo lineã ab vno termino ad aliũ.

Proprietas ſylli ꝫ formã. ℄ Quãtũ ꝟo ad ꝓprietates ſyllogiſmi ꝫm formã ſumptas: Sciendũ q̇ eſt tñ vna proprietas eius in genere. ſ. inferre concluſionem: ⁊ ꝫm illam proprietatẽ diffinitur.

Noᵐ p̊ᵐ Circa hos modos figurarũ nota tria. primo ex his inferuntur tres regule ꝫm Philoſophum.

Primo p̄mo.
p̊ᵃ regl̃a Pria reᵃ ẽ. Q̇ ex puris negatiuis nihil ſequit̃. ſ. ſyllogiſtice.
2ᵃ Scḋa regᵃ. Ex puris p̄ticularib⁹ nihil ſequit̃. ſ. ſyllogiſtice.
Tertia regula. Si aliqua p̄miſſa fuerit particularis vel negatiua: ꝯ erit particularis vel negatiua.

Inſtan̄ᵃ Et ſi ꝯ ſcḋam regulã ar̃ ꝓbãdo q̇ ex puris p̄tiᶜⁱᵇ⁹ poſſit fieri ſyllogiſmus ſylls expoſitori⁹ ſic fit: ſortes ẽ aial: ⁊ ſortes ẽ hõ: ḡ hõ ẽ aial: ⁊ fit ex puris p̄ticᵘˡᵃʳⁱᵇ⁹. q̇re. Itẽ ſylls reſolutori⁹ ſic fit: hᷓ currit: ⁊ hoc eſt hõ: ergo homo currit: quare ⁊c̃.

Rñſio. Rñr q̇ q̇ñ Philoſophus dicit q̇ ex puris p̄ticularib⁹ non fit ſyllogiſmus: intelligit de ſyllogiſmis factis in terminis cõmunib⁹: qui ponunt̃ in modo ⁊ in figura: quare ⁊c̃.

Noᵐ 2ᵐ Nõ 2° cc̃ modos figᵃʳ: q̇ in illis modis ponunt̃ 4ᵒʳ lr̃e ſcilꝫ a. e. i. o. Et p̄ a. intellr̃ vlis affirmatiua. Et p̄ e. intẽ vlis negatiua. Et p̄ i. intellr̃ p̄ticularis affirmatiua. Et p̄ o. intellr̃ p̄ticularis negatiua. Et iõ q̇ in barbara ter ponit̃ a. ſignat̃ q̇ barbara conſtat ex trib⁹ ꝓpõnib⁹ vlib⁹ ⁊ affirmatiuis. Et q̇ in celarẽt ponit̃ p̊ e. ſignat̃ q̇ p̄ma ẽ vlis negatiua. deinde ponit̃ a. et ſic ſignat̃ q̇ ſcḋa eſt vlis affirmatiua. Et vltimo ponit̃ e. ⁊ ſic ſignatur q̇ tertia eſt vlis negatiua. Et q̇ in darij p̊ ponit̃ a. ſignificat̃ q̇ p̊ᵃ eſt vlis affirmatiua. Scḋo ponit̃ i. ⁊ ſic ſignat̃ q̇ ſcḋa eſt particularis affirmatiua. Et 3° ponit̃ i. et ſic ſignat̃ q̇ tertia eſt p̄ticularis affirmatiua. Et q̇ in ferio p̊ ponit̃ e. ſignat̃ q̇ p̊ᵃ eſt vlis negatiua: ſcḋo ponit̃ i. ⁊ ſignat̃ q̇ ſcḋa eſt p̄ticularis affirmatiua. Et 3° ponit̃ e. et ſic ſignificat̃ q̇ tertia eſt particularis negatiua: ⁊ ſic de alijs ſuo modo intelligatur.

Noᵐ 3ᵐ Nota 3° circa reductionẽ alioꝝ modorum ad q̃tuor p̄mos modos: q̇ p̄mi q̃tuor modi icipiũt ab his ꝯſonãtibus. b. c. d. f. Et ſilr̃ oẽs alij modi ſequẽtes. Et p̄ hᷓ dat̃ intelligi q̇ omnes modi inchoantes a. b. reduci debẽt ad p̄mũ modũ p̄me figure. ſ. ad barbara. Et oẽs modi inchoãtes a. c. debent reduci ad ſcḋm. ſ. ad celarent. Et oẽs inchoantes a d. debẽt reduci ad tertiũ. ſ. ad darij. Et oẽs inchoãtes ab. f. debent reduci ad quartum ſcilicet ad ferio.

Modus reducẽdi ſylloꝫ. Sed de mõ reductiõis attẽde q̇ vbicũq̃ ponit̃. s. lr̃a i his dictionib⁹ denotat̃ q̇ ꝓpõ intellecta p̄ vocalẽ imediate p̄cedentem debet cõuerti ſimplr̃. Et p̄ p. intellr̃ q̇ debet ꝯuerti p̄ accñs. Et p̄ m. intellr̃ q̇ debet fieri trãſpõ in premiſſis: ita q̇ maior fiat minor: ⁊ econuerſo: ⁊ per. c. intelligitur q̇ debet reduci per impoſſibile. vnde verſus.

Simpliciter verti vult. s. p. vero per acci.
M. vult tranſponi. c. per impoſſibile dici.

Exemplum trium p̄moꝝ patet reducẽdo fapeſmo ad ferio: vt ois homo eſt animal: nullus lapis eſt homo: igitur q̇dam animal nõ eſt lapis. Iſta reductio fit cõuertendo maiorem ſyllogiſmi facti per accidẽs: ⁊ minorẽ ſimpliciter: quibus cõuerſionibus factis tranſponantur premiſſe: vt nullus homo eſt lapis. quoddã animal eſt homo: ergo q̇dam animal non eſt lapis: ⁊ ita de alijs dicatur.

Qualr̃ autẽ fiat reductio per impoſſibile. ſ. in q̇bus ponitur. c. ſolum in duobus modis fit. ſ. in barocho ⁊ brocardo: qui modi per impoſſibile reducuntur ad barbara: vt in barocho fit ſylls ſic: omnis homo eſt animal: aliquis lapis non eſt animal: ergo aliquis lapis non eſt homo: reducitur ad barbara ſic. ſ. ſumendo ꝯtradictoriũ cõcluſionis cum maiori: ⁊ inferendo oppoᵐ minoris: vt omnis homo eſt aial: ois lapis eſt homo: ergo omnis lapis ẽ animal. Exemplũ in brocardo: q̇dam homo non eſt lapis: omnis homo eſt animal: ergo quoddã animal non eſt lapis. hᷓ reducitur ſumendo cõtradictoriũ concluſionis cum minori inferẽdo oppoſitũ maioris ſic dicendo: omne animal eſt lapis: ois homo eſt animal: ḡ ois hõ eſt lapis. Et ſic patet de forma ſyllogiſmi: ſiue de ſyllogiſmo ꝫm formam ⁊c̃.

Diuiſio 2ᵃ ſylli ꝫ materiã. ℄ Conſequenter dicendum eſt de ſyllogiſmo ꝫm materiã quomodo diuidatur: ⁊ quas ⁊ quot ſpecies habeat: ⁊ quomodo diffiniantur ſpecies: ⁊ de ꝓprietatibus illaꝝ.

℄ Syllogiſmus ꝫm materiã ꝯſideratus diuidit̃ in q̃tuor ſpecies. ſ. in ſyllm demonſtratiuũ: dialecticũ: litigioſum: ⁊

falſigraphum: vt inquit Philoſophus primo topicoꝝ.

Diffinitio demonſtratiui. Syllogiſmus demonſtratiuus ſiue demoſtratio eſt quādo ex veris primis ſyllogiſmus erit: aut ex talibus que per ea fidem ſumpſerunt. Sunt autem prima ⁊ vera que non per alia fidem ſumpſerunt: ſed per ſe ipſa fidem habent.

Diffinitio ſylli dialectici. Syllogiſmus dialecticus eſt qui ex probabilibus ſyllogiçatus eſt. Sunt autem probabilia que videntur omnibus: aut pluribus: aut ſapientibus. Et his aut omnibus aut pluribus: aut maxime notis.

Diffinitio ſylli litigioſi. Syllogiſmus litigioſus eſt aut ex his que videntur probabilia ſyllogiçatus: aut ex probabilibus eſt apparenter ſyllogiçatus: aut ex his que videntur probabilia apparens.

Diffinitio ſylli falſigraphi. Nota. Syllus falſigraphus eſt: ꝙ ex ↄuenientibus ſcie nō veris autē ſyllogiçatus eſt. Nota ꝙ falſigraphus dicitur eſſe ex ↄuenientibus ſcie ⁊ nō veris: q2 eſt ex principijs alicuius ſcie nō recte ſumptis: ideo ex nō veris eſt. Exēplū falſigraphi: oē totū eſt maius ſua parte: compoſitū ex mā ⁊ forma eſt quoddā totum reſpectu mãe ⁊ forme: ergo illud compoſitū eſt maius forma. ↄcluſio eſt falſa, nō minor: ergo maior: q2 illud principiū mathematicū nō recte ſumptum eſt: quoniam debet intelligi ſolū de toto quātitatiuo: ⁊ tu accipis vniuerſaliter.

Dubium 1ᵐ. Argumentum pᵐ. ¶ Circa diuiſionē ſylli ſm mām cadit dubitatio: q2 cū triplex ſit mā circa quā eſt ſyllus. ſ. neceſſaria ↄtingens ⁊ impoſſibilis: igitur tm̄ tres debēt eſſe ſpecies ſyllogiſmoꝝ ſm mām.

Argumentum 2ᵐ. Itē cōtra q̄rtā ſpēm. ſ. ↄtra falſigraphū arguitur: q2 cū Phūs determinet tm̄ de tribus ſpēbus. ſ. de demōſtratiuo in libro poſterioꝝ: de dialectico in libro topicoꝝ: de litigioſo in libro elenchoꝝ: ⁊ nullibi determinet de falſigrapho: igitur Philoſophus videtur diminutus.

Ad pᵐ. ¶ Rñ: ad pᵐ dicitur ꝙ circa mām ↄtingētē ſūt due ſpēs: q2 ex cōtingētibus probabilibus eſt ſyllus dialecticus. Et ex ↄtingētibus apparēter probabilibus eſt litigioſus. Et circa materiā neceſſariā eſt demōſtratiuus. qui eſt ex ppōnibus neceſſarijs. Et circa mām ipoſſibilem nullus eſt: q2 falſigraphus qui eſt ex principijs falſis eſt circa mām neceſſariā male intellectā: q̄re.

Ad 2ᵐ. ¶ Ad 2ᵐ dicitur ꝙ cū falſigraphus fiat ex principijs proprijs cuiuſlibet ſcie male intellectis: de quibus determinare non eſt dialectici: ideo Phūs nō eſt diminutus: ſi de illo nō tractat in aliquo libro dialectice. Audi quid Phūs dicit pᵒ elenchoꝝ. nam inquit. Sic ſe habet ſyllus litigioſus ad logicū: ſicut falſigraphus ad geometrā: ſed falſigraphus eſt de conſideratione geometre: ergo litigioſus eſt de ↄſideratione dialectici.

¶ De ſyllogiſmo dialectico. Cap. II.

De ſyllogiſmo dialectico p̄ tractādū eſt. Et q2 ſyllus dialecticus diuerſificatur ſm diuerſa principia: ex quibus argumentatur probabiliter que principia dicuntur loci: ideo de locis tractandum eſt: qui loci extrahuntur a libro topicorum.

Loci diffinitio. Argumenti diffinitio. ¶ Locus autē diffinitur ꝙ eſt ſedes argumenti. i. firmitas argumenti. Argumentū autē eſt ratio rei dubie faciens fidem: id eſt eſt medium probans concluſionem.

Unde ratio ſex modis poteſt accipi: vt patet ex iſto verſu.

Vs: medium ratio ſubo: ſub diffi. oratio: forma.

Argumentationis diffinitio. Argumentationis diuiſio. Argumētatio vero eſt argumēti per orationē explicatio: vt inquit Boetius 2ᵒ topicoꝝ. Et diuiditur argumētatio in duas ſpēs. ſ. in ſyllogiſmū ⁊ inductionē. Syllus quid eſt dictum eſt. Inductio vero ē progreſſio a ſingularibus ſufficiēter numeratis ad ſuū vle: vt ſor currit: ⁊ plato currit: ⁊ ſic de ſingulis: igitur ois homo currit.

Ad ſyllm reducitur entbimema: quod eſt ſyllus imperfectus: q2 vnā premiſſam tm̄ explicat: ⁊ alteram reſeruat in mēte: vt arguēdo ſic. Omne animal currit: ergo omnis hō currit: q2 reſeruatur minor in mente. ſ. ois hō eſt animal.

Diffinitio entbimematis. Entbimema vero ſic diffinitur a Phō. Entbimema ē ex icotibus ⁊ ſignis. Eſt autē icos propoſitio probabilis. Signum vero hic dicit neceſſitatem illationis: ideo entbimema eſt propoſitio probabilis de neceſſitate inferens ↄcluſionem: ⁊ propterea dixit Phūs: Entbimema eē ex icotibus: q2 illa ppō explicita ſuam virtutē duarū. ſ. ſuam ⁊ alterius in mente concepte.

Ad inductionē vero reducitur exemplū: q2 exemplum eſt progreſſio ab vno particulari ad aliud particulare ppter aliquod ſimile repertū in eis: vt Catilina pugnās ↄtra patriam male terminatus eſt: ergo iſte pugnans cōtra patriā male terminabitur.

¶ De diuiſione loci.

Loci diuiſio pma. Locus diuiditur in tres ſpēs. ſ. in locū intrinſecū extrinſecum ⁊ mediū. Locus intrinſecus eſt qui ſumit argumentum ab his que ſunt de ſubſtantia rei: vt a diffinitione: a deſcriptione: ⁊ interpretatione.

2ᵃ diuiſio loci. Locus extrinſecus eſt quādo ſumitur argumentum ab his: que omnino ſeparata ſunt a ſubſtantia rei: vt ab oppoſitis ⁊ ſimilibus: vt ſi probatur ꝙ ſor. eſt ſanus: ſic arguendo: ſortes non eſt eger. ergo eſt ſanus.

3ᵃ diuiſio loci. Locus medius eſt quando ſumitur medium ab his que partim ↄueniunt cum terminis poſitis in q̄ōne: ⁊ partim differunt ſicut eſt a ↄiugatis ⁊ ſimilibus. Exēplum: vt ſi q̄ratur an iuſtitia ſit bona ⁊ probetur ſic: iuſtu eſt bonū: ergo iuſtitia eſt bona.

Diuiſio ſubſtantie. Locus intrinſecus diuiditur in locū a ſubſtantia inherētibus: ⁊ a cōcomitantibus ſubſtantiam. Locus a ſubſtantia eſt qui ſumitur argumentum ab his que ſunt de ſubſtantia rei: ⁊ hic locus a ſubſtātia diuiditur.

¶ De diuiſione loci a ſubſtantia in locū a diffinitiōe: ⁊ locum a deſcriptione: ⁊ locū ab interpretatione.

¶ Locus a diffinitione eſt habitudo diffinitionis ad diffinitum. Et diffinitio eſt oratio indicans ꝙ quid eſt eſſe rei per eſſentialia: ⁊ continet quatuor argumēta per quatuor maximas propōnes ſiue per quatuor principia per ſe nota. duo affirmatiua: ⁊ duo negatiua. ſ. duo ↄſtruēdo: ⁊ duo deſtruēdo. primū affirmatiuū de quocunq3 affirmatur diffinitio ⁊ diffinitum. 2ᵐ affirmatiuū. quodcunq3 affirmatur de diffinitione: ⁊ de diffinito affirmatur. Et duo negatiua. pᵐ negatiuū eſt: quodcunq3 negatur de diffinitione: ⁊ de diffinito negatur. 2ᵐ negatiuū de quocunq3 negatur diffinitio: negatur diffinitum. Et ratio horum principiorum eſt: q2 diffinitio ⁊ diffinitum cōuertuntur: ⁊ cū hoc eſt cauſa diffiniti: ideo cōſtructiue ⁊ deſtructiue ſimiliter ſe habent.

¶ Locus a deſcriptione ſimiliter habet quatuor principia per ſe nota: ſicut locus a diffinitione. ſ. duo affirmatiua ⁊ duo negatiua. Eſt autem deſcriptio oratio indicatiua ꝙ quid eſt eſſe rei per accidentalia: vt oratio cōſtituta ex genere ⁊ proprio. primū principium affirmatiuū. De quocunq3 predicatur deſcriptio: ⁊ deſcriptū. ſ. predicatur. 2ᵐ affirmatiuum. Quodcunq3 predicatur de deſcriptione: ⁊ de deſcripto predicatur. pᵐ negatiuū. De quocunq3 negatur deſcriptio: ⁊ deſcriptū negatur. 2ᵐ negatiuū: quodcunq3 negatur de deſcriptione: ⁊ de deſcripto. ſ. negatur.

Locus ab interpretatione habet ſimiliter quatuor principia per ſe nota: duo affirmatiua: ⁊ duo negatiua. Et hic ſumitur interpretatio pro interpretatione: que ↄuertitur cum interpretato: vt amator ſapientie eſt interpretatio huius nominis Phūs. Et ſic interpretatio eſt expoſitio nominis minus noti per nomē magis notū vel per orationē magis notā. Et nō eſt ſermo de interpretatione: que non conuertitur cū interpretato: ſicut ledens pedē eſt interpretatio lapidis: ſed nō ↄuertitur ſecū: primū principium affirmatiuū. De quocunq3 affirmatur interpretatio: ⁊ etiā interpretatū. 2ᵐ principiū affirmatiuū. Quodcunq3 affirmatur de interpretatiōe: etiā affirmatur de interpretato. primū negatiuū: quodcunq3 negatur de interpretatione: negatur de interpretato. 2ᵐ principiū negatiuū. de quocunq3 negatur interpretatio: ⁊ interpretatū. ſ. negatur.

Dubium pᵐ. ¶ Circa dicta cadunt due dubitationes. Prima dubitatio eſt contra diuiſionē loci: in tria. ſ. in locū intrinſecū: extrinſecū: ⁊ mediū: q2 cū ois diuiſio debeat eſſe bimēbris vel reducibilis ad bimēbrē: igitur iſta diuiſio non eſt bona niſi ſit reducibilis ad bimēbrē: quero ergo quomō reducatur ad bimēbrē.

Dubium 2ᵐ. Secunda dubitatio eſt circa locū a diffinitione: q2 aliqua diffinitio eſt mi

cius nõ q̃ diffim: vt pʒ in fallacia petitiõis pncipij.ſ.qñ arguit in t'mis accñtalib⁹:qꝛ tũc diffõ minus nota eſt q̃ diffinitũ:igit nõ ſemp valet arguẽdo a diffõne ad diffim.

Solo pe dubõnis. ❡ Rñ: Ad pm dicit q diuiſio locoꝝ ſic reducitur:qꝛ aut ſumitur diuiſio a rebus intrinſecis ſubꝫ:aut extrinſecis.ſi intrinſecis:aut a ſubaliter inherẽtib⁹:aut a cõcomitantibus ſubam.Si ab extrinſecis aut a rebus penitus extrinſecis: aut nõ penitus extrinſecis:ꝛ ſic eſt locus medius.

Solo 2e dubõnis. ❡ Ad 2m dicit q modus arguẽdi a diffõne ſp valet:qꝛ arguit a conuertibili ad cõuertibile:ſed modus probandi a diffõne nõ ſemp valet:qꝛ quãdo arguit a diffõne ad diffinitũ reſpcũ p̃roꝝ eẽntialiũ valet pbatio.Et ecõtra a diffinito ad diffõnẽ nõ valꝫ pbatio.Sed in p̃tis accñtalib⁹ a diffõne ad diffinitũ nõ:ſꝫ ecõtra ſic: qꝛ p̃ta accñtalia pus inſunt diffito q̃ diffõni:eẽnlia ꝯo p⁹ inſũt diffõni q̃ diffito.

❡ De diuiſione loci a concomitantibus ſubam.

4e diuiſio loci. LOcus a cõcomitãtib⁹ ſubam diuidit:qꝛ ali⁹ ſumit a toto:ali⁹ a ptib⁹:ali⁹ a cã:ali⁹ ab effectu:ali⁹ ab accñtib⁹: ali⁹ ab vſu. Locus a toto diuiditur in tot: in quot totum diuiditur.Diuidit autẽ totũ in ſex tota.ſ.in totum vle:ſicut eſt genus reſpectu ſpẽꝝ:ꝛ ſpẽs reſpectu indiuiduoꝝ:in totũ itegrale:qd eſt cõpoſitũ ex partib⁹ quãtitatiuis:in totũ in quãtitate:qd eſt vle vlr ſumptũ vt dicẽdo ois hõ currit:nullus hõ currit. In totũ i mõ:qd eſt vniuerſale ſumptũ ſine dterminatiõe reſpectu ſuipſius ſumpti cũꝫ determinatiõe:vt hõ eſt totũ:in modo reſpectu hominis albi. Totũ in loco:ꝛ eſt dictio cõprehendẽs omneꝫ locũ aduerbialr ſumpta. vt vbiqꝫ:nuſq̃:ꝛ ps di cõprehendens ſolũ aliquẽ locũ:vt hic ibi. Totũ in tempore:ꝛ eſt dictio cõprehendens oẽ tẽpus aduerbialr ſumpta vt ſemp: pars ꝯo cõprehendit partem tẽporis:vt heri cras.

❡ Locus a toto vniuerſali ad ſuã partẽ ſolũ valet deſtructiue:pncipiũ per ſe notũ eſt qd a quocũqꝫ remouetur totum vniuerſale:remouetur pars eius ſubiectiua.

Locus a parte ſubiectiua ad totum ſemper eſt conſtructiuus.Et tenet duas maximas: prima ſubijciendo partem affirmatiue:vt homo currit:ergo animal currit: ſecũda p̄dicando parteꝫ affirmatiue:vt ſi eſt homo eſt aial.quare.

Locus a toto integrali ſemp eſt cõſtructiuus: vt ſi dom⁹ ẽ: paries ẽ.pnm p ſe notũ:poſito toto itgrli ponit q̃lꝫ ps ei⁹.

Locus a parte integrali ſemper eſt deſtructiuus: ſi paries non eſt:ergo domus non eſt.

Locus a toto in quãtitate eſt conſtructiuus ꝛ deſtructiuus: principiũ per ſe notũ.Quicquid affirmat de toto in quãtitate affirmat de parte:vt ſi omnis homo currit: aliquis hõ currit.Deſtructiuus etiaꝫ tenet:qꝛ ſi nullus homo currit nec aliquis hõ currit:pnm per ſe notũ.Quicquid remouetur a toto in quãtitate remouetur a qualibet parte.

Locus a parte i quãtitate ad totũ valet ꝯſtructiue ꝛ deſtructiue.nõ qdẽ ab vna pte affirta vel negata ad totũ ſꝫ ab oib⁹ ptib⁹ ſil' ſumptis:vt ſi iſ hõ currit:ꝛ iſ ꝛ iſ:ꝛ ſic de ſingulis:igit q̃libꝫ hõ currit:pnm p ſe notũ.Quicq̃d affirmat de partibus ſil' ſumptis:affirmat de toto.Silr ſi nec ſor.nec plato currit:ꝛ ſic de ſingulis:igit nullus hõ currit:pnm p ſe notũ.Quicq̃d ne' a partib⁹ ſimul ſumptis negatur a toto.

Locus a toto in mõ valet deſtructiue:ſicut locus a genere: vt ſi non eſt homo:non eſt homo albus.

Loc⁹ a pte ad tale totũ ꝯſtrue ſolũ valꝫ vt ẽ hõ alb⁹:g̃ ẽ hõ.

Loc⁹ a toto i loco valet ꝯſtructiue ꝛ deſtructiue:conſtructiue:vt ſi deus eſt vbiqꝫ: g̃ eſt hic ꝛ illic. Deſtructiue:vt ceſar nuſq̃ eſt:g̃ nõ eſt hic nec illic. Maxia affirmatia. Cuicũqꝫ cõpetit totũ in loco cõpetit q̃libet pars. Maxima negatia. Quicq̃d remouet a toto i loco:remouet a qualꝫ pte eius.

Loc⁹ a toto i tpe valꝫ ſicͥ loc⁹ a toto in loco:tã ꝯſtructiue q̃ deſtructiue vt ſi ſemp eſt:ꝛ nũc eſt.Et ſi nũq̃ eſt:nõ ẽ nũc.

❡ De loco a cauſa.

CAuſa eſt ad cui⁹ eẽ ſequit aliđ ſm nãm. Et diuidit in cãꝫ mãlẽ efficiẽtẽ formalẽ finalẽ.Cã mãlis eſt ex qua fit aliq̃d cũꝫ inſit aliud.ſ.cũ ea.Et eſt duplex:q̃dã eſt pmanẽs ꝛ q̃dã trãſiẽs.pmanẽs eſt q̃ pmanet in facto:vt ferrũ eſt mã pmanẽs in gladio:trãſiens eſt que non permanet in facto:vt farina in pane eſt materia tranſiens. Item diffinitur materia q eſt ens in pura potẽtia. Locus a cauſa mãli eſt cõſtructiuus ꝛ deſtructiuus.Conſtructiue ſic arguit:ferrũ eſt:g̃ arma ferrea pñt eſſe. Maxima propoſitio:poſita cã mãli poſſe eſt poni effectum.Deſtructiue etiã valꝫ ſi nõ eſt ferrũ nõ ẽ poſſe arma ferrea eẽ. Maxia ppõ eſt. Remota cã mãli pmanẽte remouet effectus. Diffõ cãe. Cãrũ diuiſio.

Locus ab effectu cãe mãlis pmanẽtis. Maxia ppõ poſito effectu ponit ei⁹ cã mãlis pmanẽs:loc⁹ ab effectu cãe mãlis tranſeuntis tenet cõſtructiue ſic:panis eſt: g̃ farina eſt. Maxia ppõ:poſito effectu mãe trãſeũtis:neċe ẽ mãꝫ pfuiſſe.

Cã efficiẽs eſt vñ pnm motus: locus a cã effice tenet cõſtructiue ꝛ deſtructiue:vt ſi domificator bonus eſt:domus bona eſt. Maxima ppoſitio:cuius cã efficiens eſt bona: effectus bonus eſt.Deſtructiue ſi domificator non eſt bonus: nec effectus bonus eſt. Maxima ppoſitio:cuius cauſa effectiua mala eſt ipſum quoqꝫ malũ eſt. Locus ab effectu ad cauſam efficientem eodem modo valet.

Forma eſt que dat eẽ rei:ꝛ cõſeruat rẽ in eẽ:locus a cã formali valet cõſtructiue ꝛ deſtructiue.Cõſtructiue valꝫ: albedo eſt:g̃ albũ eſt. Maxia ppõ:poſita cã formali ponit effectus.Deſtructiue ẽt valet:non eſt albedo:g̃ non eſt album. Maxia ppõ. Remota cã formali remouet effect⁹.

Locus ab effectu ad cãm formalem ſimiliter valet.

Finis eſt gr̃a cui⁹ fit aliq̃d:locus a cã finali valet cõſtructiue ꝛ deſtructiue.Cõſtructiue ſic:beatitudo eſt bona:g̃ virtus eſt bona. Maxia ppõ:cuius finis bonus eſt:ipſum q̃ꝫ bonũ eſt.Deſtructiue ſic:pena nõ eſt bona:g̃ peccatũ non eſt bonũ. Maxima ppoſitio.Cuius finis malus eſt:ipſum quoqꝫ malũ eſt.Et ecõuerſo ẽ de loco ab effectu cauſe finalis ad ipſum finem.

❡ De loco ab accidentibus.

COmmuniter Accidẽtia ſunt duplicia:q̃daꝫ ſunt q̃ aliq̃ñ ſequunt ꝛ aliq̃ñ nõ:vt aliq̃ñ cõptũ ſequit aliq̃ñ adulter.cõpt⁹ di qui hꝫ crines pectine erectos.Et ab his nõ ſumit loc⁹ dialecticus. Alia ſũt accñtia q̃rũ vnũ ſemp ſequit ad aliud:vt penitere ſeqtur ad deliq̃ſſe.Et ab his ſumit loc⁹ dialecticus.Et tꝫ ꝯſtructiue ꝛ deſtructiue.Cõſtructiue ſic: vt hũc penitet:g̃ deliq̃t. Maxia ppõ.Si cõiter accñtiũ poſteri⁹ ineſt:ꝛ pm inſuit. Deſtructiue ſequit:iſte nõ deliquit:igit nõ penitet. Maxima ppoſitio:ſi cõiter accñtiũ prius non ineſt:igitur poſterius non inerit.

❡ De loco ab vſu.

VSus eſt opatio rei ſiue exercitiũ ipſius:vt eq̃tare vſus eq eſt ꝛ ſecare ſecuris:loc⁹ ab vſu ad illđ cui⁹ eſt:valet ꝛ cõſtructiue ꝛ deſtructiue.Cõſtructiue ſic.Eq̃tare bonũ eſt:ergo equus bonus ẽ. Maxia ppoſitio: cuius vſus bonus eſt ipſuꝫ quoqꝫ bonũ ẽ.Deſtructiue ſic: occidere hoiẽꝫ malũ eſt:g̃ occiſor malus eſt. Maxia ppoſitio:cuius vſus malus eſt:ipſum quoqꝫ malum eſt.Econtra eſt de loco ab vſitato.

❡ De locis extrinſecis.

LOcus extrinſecus diuiditur: qꝛ alius ſumitur ab oppoſitis:alius a maiori:alius a minori:alius a ſimili:alius a proportiõe:alius a trãſumptione:ꝛ alius ab auctoritate. 5e diuiſio loci.

¶ De locis oppoſitis: ⁊ primo de oppoſitis relatiue.

Oppoſitorū ſpēs.

OPpoſitorū quatuor ſūt ſpēs. ſ. op^ta relatiue: ↄ̄rie priua^ue: ⁊ ↄ̄dictorie.

¶ De oppoſitis relatiue.

Oppoſita relatiue ſunt illa: quoꝝ alterū ſine altero eſſe nō pōt.
Locus a relatiue oppoſitis valet cōſtructiue ⁊ deſtructiue. Cōſtructiue ſic: ſi pr̄ eſt: ⁊ filius eſt: ⁊ ſi fili^9 eſt: pr̄ eſt. Maxima ꝓpō poſito vno relatiuoꝝ ponit̄ ⁊ reliquū. Deſtructiue ſic: pater nō eſt: ḡ filius nō eſt: ⁊ eↄ̄. Maxima ꝓpoſitio remoto vno correlatiuoꝝ: remouetur ⁊ reliquū. Et inte^r q̄ valet mediante verbo eſt de ſecundo adiacente.

¶ De oppoſitis contrarie.

OPpoſita cōtrarie ſunt que maxie diſtant ſub eodē genere: vt album ⁊ nigrū ſub gn̄e coloris. Cōtraria quedā ſunt mediata ſcʒ īter que eſt mediū: vt albū ⁊ nigrū: inter q̄ ſunt medij colores. Et q̄dā immediata. i. q̄ carēt medio: vt ſanū ⁊ egrū circa diſpōnē aīalis.
Locus a ↄ̄rijs tʒ conſtructiue ⁊ deſtructiue: vt h̄ eſt ſanū: ḡ nō eſt egrū. Maxima ꝓpō poſito vno ↄ̄rioꝝ: remouet̄ reliquum. Deſtructiue tʒ tm̄ in ↄ̄rijs īmediatis ⁊ cū conſtātia ſubiecti: vt h̄ aīal nō eſt ſanū: ḡ eſt egrū. Maxima ꝓpō. Remoto vno ↄ̄rioꝝ imediatoꝝ ponit̄ reliquū ſb̄o manēte.

¶ De oppoſitis priuatiue.

OPpoſita priuatiue ſunt q̄ ſe habent per modū habitus ⁊ priuatiōis circa idem ſubiectū: vt viſio ⁊ cecitas circa oculū: ſimiliter videns ⁊ cecum.
Locus a priuatiue oppoſitis valet cōſtructiue ⁊ deſtructiue. Cōſtructiue quidē vt ille eſt vidēs: igit̄ nō eſt cecus: ſimiliter valet ille eſt cecus ḡ nō eſt videns. Maxima ꝓpō: poſito vno p̄uatiue oppoſitorū circa aliqḋ ſb̄m remouet̄ reliquū. Deſtructiue ꝟo nō tenet niſi cū cōſtantia ſb̄i: ⁊ cū tp̄e determinato a natura. Catulus enim nō dr̄ vidēs neqʒ cecus ante nonū diē. Et puer non dicit̄ edentulus an̄ tempus determinatum a natura ad habendum dentes.

¶ De oppoſitis contradictorie.

OPpoſita cōtradictorie ſunt quoꝝ nō eſt mediū ſm̄ ſe: q2 inter ↄ̄dictoria nō cadit mediūʒ p ſe: nec forme: nec ſubi: q2 inter contradictoria nulla eſt forma media nec aliqḋ ſubm̄ a quo negetur vtriqʒ contradictoriorum.
Locus a ↄ̄dictorie oppoſitis vʒ. ſi vnū eſt veruꝫ: reliquum eſt falſum: nā ſi ſortē ſedere eſt verū: ſortem nō ſedere falſum eſt. Maxima propoſitio eſt. Si vnū ↄ̄dictoriū eſt verū: reliquū eſt falſum.

¶ De loco a diſperatis.

SUnt ⁊ aliq̄ que cōiter oppoſita dici pn̄t: ⁊ ſi nō ꝓprie oppoſita ſint ſm̄ aliqḋ genus oppoſitiōis: ſʒ ſunt diuerſa vel diſpata: vt hō ⁊ aſinus. Et in talib^9 ſilr̄ valʒ ar^m a poſitione vnius ad deſtructionē alterius: q2 bn̄ ſequit̄: ſor. eſt hō: ergo ſor. nō eſt aſinus. Maxima ꝓpō eſt: de quocūqʒ dr̄ vnū diſperatū: ab illo remouet̄ reliquū. Et in accidētibus idem inte^r illis. ſ. ſumptis in abſtracto: q2 bn̄ ſequit̄: hec eſt albedo: ergo nō eſt q̄ntitas: ſed in cōcreto nō vʒ: q2 nō ſequit̄ hoc eſt albū: ergo hoc non eſt quantum.

¶ De loco a minori.

MAius dr̄ hic qḋ ſupra ponit̄ alteri in po^a ⁊ v̄tute: ⁊ minus dr̄ qḋ ſupponitur ei.
Locus a maiori vʒ deſtructiue: vt ſi rex nō poteſt expugnare caſtrum: ergo nec miles. Maxima propoſitio: ſi quod videtur magis ineſſe non ineſt: ergo nec qḋ minus.
Locus ꝟo a minori vʒ ↄ̄ſtructiue: q2 ſi miles pōt expugnare caſtrū: ergo ⁊ rex pt̄ illḋ expugnare. Maxima ꝓpō: ſi qḋ minus videtur ineſſe ⁊ ineſt: ergo ⁊ quod magis.

¶ De loco a ſimili.

SImilitudo eſt rerū dn̄tiū ↄ̄ſilis q̄litatis locus a ſili valet cōſtru^ue ⁊ deſtru^ue. Cōſtructiue ſic: ſicͤ riſibile ineſt hoī ſic īhibile ineſt eq̄: ſʒ riſibile eſt ꝓpriū hoī: ḡ ihibile eſt ꝓpriū eq̄. Maxima ꝓpō: de ſilib^9 idē eſt iudiciū. Deſtru^ue ſic vʒ: ſi riſibile nō ineſt hoī vt gen^9: ḡ nec inhibile ineſt equo: vt gen^9 ⁊c̄. de loco a ꝓportionali.

¶ Proportionalitas eſt rerū differētiū eadem rōne: locus a ꝓportionali valet conſtructiue ⁊ deſtructiue: vt ſicut rector nauis ſe habet ad nauim: ſic rector ſcholariū ſe hʒ ad ſcholā: ſed rector nauis debet eligi ex arte ⁊ nō ſorte: ergo rector ſcholariū dʒ eligi arte. Maxima ꝓpō eſt: de ꝓportionalib^9 idē eſt iudiciū. Deſtructiue ſilr̄ valet. Si rector nauis nō ſorte eligēdus eſt: igit̄ nec rector ſcholariū ſorte eligendus eſt.

De loco a ꝓportionali.

¶ De loco a tranſumptione.

TRanſumptio eſt duplex: quedā eſt quādo dictio vel oratio p̄ncipaliter vnū ſignificat: ⁊ trāſumit̄ ad ſignificādū aliud ꝓpter aliquā ſimilitudinē: vt ridere tranſumit̄ ad ſignificādū florē. Similiter ⁊ orō trāſumit̄ aliqn̄ ad ſignificandū aliud vt hec oratio litus arat̄ tranſumit̄ ad ſignificādū operā perdere: hec tranſumptio pertinet ad ſophiſticū. Alia ꝟo tranſumptio eſt: quando nomē magis notū tranſumit̄ pro minus noto: vt ſi volo ꝓbare q̄ ph̄s non inuidet: fit tranſumptio ab hoc noīe ſapiens: ⁊ hoc pertinet ad dialecticum.
Locus a tranſumptiōe valet cōſtructiue ⁊ deſtructiue. Cōſtructiue ſic. Si ſapiēs h̄ facere debet ergo ⁊ ph̄s. Et deſtructiue. Si ſapiens non inuidet: ergo nec ph̄s. Maxima propoſitio: quicquid conuenit ſub nomine magis noto: conuenit etiam ſub nomine minus noto.
Differt hic locus ab interpretatiōe: q2 in loco ab interpretatiōe accipitur diffinitio ſiue expoſitio noīs: vt ſi exponatur ph̄s per hoc quod eſt amator ſapiētie. Sed in loco a tranſumptiōe accipit̄ nomē magis notū pro minus noto.

¶ De loco ab auctoritate.

AUctoritas eſt iudiciū ſapientis in ſua ſciētia locus ab auctoritate tenet ↄ̄ſtructiue tm̄: vt aſtronomus dicit celum volubile eē: ergo celum volubile eſt. Et nota quia dixi tm̄ q2 nō valet deſtructiue: q2 non ſequit̄ ph̄s nō dicit hoc ergo hoc nō eſt. Maxima ꝓpoſitio: cuicūqʒ experto in arte ſua credendū eſt.

¶ De locis medijs. Et primo de coniugatis.

LOcoꝝ mediorū alius a cōiugatis. Alius a caſib^9. Alius a diuiſiōe. Ali^9 a cōmutata ꝓportiōe. Cōiugata dicunt̄ abſtracta cū ſuis cōcretis que denoiatiue dr̄tur ab illis vt iuſtitia ⁊ iuſtū dicuntur cōiugata.

6^a diuiſio loci.

Locus a cōiugatis valʒ conſtructiue ⁊ deſtructiue. Cōſtructiue quidē vt ſi iuſtitia eſt bona: ⁊ iuſtum bonū eſt. Similiter deſtructiue. Si iuſtitia nō eſt bona nec iuſtus bonus eſt. Maxima ꝓpō. Qḋ cōuenit vni coniugatorum ↄ̄uenit ⁊ alteri: ⁊ ſi vnum coniugatorū ineſt: ⁊ reliquū ineſt.

¶ De loco a caſibus.

CAſus dicuntur que cadūt a principali: vt iuſtum ⁊ iuſte a iuſtitia cadunt. Locus a caſibus valet conſtructiue: vt ſi iuſtū eſt bonū: qḋ iuſte fit bene eſt ⁊ ecōuerſo. Maxima ꝓpoſitio: qḋ vni caſui conuenit: ⁊ alteri cōuenit. Ualet etiā deſtructiue: nam ſi iuſte agere non eſt bene agere: nec iuſtus bonus eſt: ⁊ econuerſo.

¶ De

¶ De loco a diuiſione.

DIuiſio alia fit per negõnez vt ſor. aut eſt hõ: aut nõ hõ. Alia fit p affirmationez. Et hec fit ſex modis: trib⁹ modis p ſe: ⁊ trib⁹ modis p accñs. Diuiſio p ſe: vt eſt gñus in ſpẽs: vt aialiũ: aliud hõ: aliud brutũ. Aut eſt totius integralis in ptes ſuas: vt domus diuidit̃ in fundamẽtum pietes ⁊ tectũ. Aut eſt vocis in ſignificationes: vt canis aliud latrabile: aliud piſcis: aliud ſidus superceleſte.
Similiter diuiſio per accñs fit tribus modis: q2 vel eſt diuiſio ſubi in accidentia: vt animalium aliud ſanum: aliud egrum: vel eſt diuiſio accidentis in ſubiecta: vt ſanoꝝ aliõ homo: aliud brutum. vel eſt diuiſio accidentis in accidẽtia: vt ſanoꝝ aliud calidum aliud frigidum.
Locus a diuiſione: ſi diuiſio vere affirmat̃ de aliquo: ⁊ vna pars negat̃ ab eo: ergo reliqua affirmat̃ de eo: vt ſi ſor. eſt animal rationale vel irrationale: ſed nõ eſt irrationale: igit̃ eſt animal rationale. Maxima ꝓpoſitio: poſito vno mẽbro diuiſionis in aliquo ſubo: neceſſario reliquũ membruz remouet̃ ab eo: ſed negato vno mẽbro: non affirmat̃ aliud niſi diuiſio affirmetur de illo: vt dictum eſt.

¶ De loco a cõmutata ꝓportione.

COmmutata ꝓportio fit: qñ ſumunt̃ duo eque ꝓportionalia. i. duo q̃ hñt eq̃les ꝓportiões ad ea ad q̃ cõpant̃: Ubi gr̃a ſic̃ ſe hñt. 12. ad. 6. ita. 8. ad. 4. q2 vtrobiqz eſt ꝓportio dupla: ⁊ his ſic ſe hñtib⁹ argr̃: igit̃ ſicut ſe hz p̃ᵐ primi ꝓportionalis ad primũ ſecundi ꝓportionalis: ita illud ad qõ cõparat̃ primum primi ꝓportionalis ſe hz ad illud ad qõ cõparatur pmũ ſecũdi ꝓportionalis: vt in exemplo dato: cõmutata ꝓportio eſt: cum infert̃: igit̃ ſicut ſe hñt. 12. ad. 8. ita ſe hñt. 6. ad. 4. q2 vtrobiqz
C. eſt proportio ſexquialtera. Et eſt cõmutata proportio: q2 prius erat dupla. Et hic modus arguẽdi ſumit̃ ab Euclide in quinto libro ꝯnis. Et ph̃s in fine ſecũdi perihermenias vtitur hoc modo arguendi ad probandum contrarietatez in propoſitionibus: vbi Scotus dicit ꝙ h̃ modus arguendi a cõmutata proportione tenet ſolum in quantitatibus. Nos vͦo defendimus in omnibus equaliter ꝓportionabilibus tenere: ſeruatis ſeruandis: ut vide ibi in expoſitione noſtra ſuper libro perihermenias. Et vt loci dialectici memoriter teneri poſſint fecimus verſus.

Eſt locus interior: mediuſqz extrinſecus omnis.
Interior duplex ſubſtan concomitat atqz.
Eſt locus a ſubſtan diffin deſcriptioqz inter.
Concom dat totũ: dat cauſas. accidit: vſus.
Extrin oppo minor. ſimile ⁊ proportio. tranſlum.
Additur auctoritas.
Eſt medius coniug caſus diuiſio cõmut.

¶ De ſyllogiſmo litigioſo. Cap. III.

C. DE ſyllogiſmo litigioſo modo dicẽduz eſt. Et primo qd
Diffõ litigioſi ſylli. fit: ſecũdo de diuiſione eius in ſpẽs ſuas. Diffinit̃ ſyll's litigioſus a ph̃o in elẽchis: ꝙ eſt qui apparet ſyllogiçans ⁊ non eſt: aut qui eſt ſyll's ex apparẽter ꝓbabilibus ꝓcedens: ſiue vtroqz modo eſt: fit autẽ talis ſyll's in diſputatione ſophiſtica.
Diffõ diſputationis. ¶ Diſputatio autem eſt actus ſyllogiſticus vnius ad alterũ ad propoſitum oſtendendum.
Spẽs diſputatiõis. Huius autem quatuor ſpecies ſunt: vt dicitur primo elẽchorum. ſ. doctrinalis dialectica tentatiua litigioſa.
Doctrinalis eſt que ꝓcedit ex ꝓprijs pncipijs vniuſcuiuſqz diſcipline: ⁊ ordinatur ad ſcientiam: ⁊ eius inſtrumentum eſt ſyllogiſmus demonſtratiuus.
Tẽtatiua eſt ex his que vident̃ ridenti: ⁊ ordinat̃ ad ſumẽdum experimentum: ⁊ eius inſtrumentũ eſt ſyll's
Dialectica eſt que ꝓcedit ex probabilib⁹: ⁊ ducit ad opinionem: ⁊ eius inſtrumentũ eſt ſyll's dialecticus.
Sophiſtica eſt que procedit ex his que vident̃ ⁊ non ſunt: ⁊ ordinatur ad vanam gloriã: ⁊ ei⁹ inſtr̃m eſt ſyll's litigioſus.
¶ Finis autẽ eoꝝ: qui in diſputationibus certãt: eſt quincuplex vt dicit ph̃s primo elẽchoꝝ. ſ. redargutio: falſũz inopinabile: ſoleciſmus ⁊ nugatio.
Redargutio eſt ꝑconceſſi negatio: vel pre negati conceſſio in eadem diſputatione vel argumentatione.
Falſum eſt aliqõ manifeſte falſum qõ vi argumẽtationis reſpondens negare cogitur.
Inopinabile eſt qõ eſt ꝯtra cõmunem oĩum opinionem: vel plurium vel ſapientum: vt matrem nõ diligere filium.
Solecíſmus eſt vitium in contextu partium orationis: ꝯtra reglas grãmaticorum: vt vir meca.
Nugatio eſt vnius ⁊ eiuſdem rei ex eadem parte orationis inutilis repetitio: vt h̃ hõ currit. Et notanter dicitur inutilis repetitio: q2 ſi eſſet ad maiorẽ expreſſionem laudis vel vituperij vel affectionis nõ eẽt nugatio: vt deus deus me⁹ vt quid me dereliquiſti ⁊c̃.

¶ De diuiſione ſyllogiſmi litigioſi.

DIuiditur aũt ſyll's litigioſus in tot ſpecies: quot ſũt modi fallaciarũ: q2 ſyll's litigioſus eſt faciens fallaciã. Naz fallacia eſt deceptio proueniens ex tali paralogiſmo q apparet ꝯcludere: ⁊ non cõcludit. — Diuiſio ſylli litigioſi. / Diffinitio fallacie.
Fallacia diuidit̃ q2 alia eſt in dictione: ⁊ alia extra dictionẽ: ⁊ quelibet diuiditur in multos modos. — Diui. fallacie pͦ

¶ De diuiſione fallacie in dictione.

FAllacia in dictiõe diuidit̃ in ſex modos ſcz equocationẽ: amphibologiã cõpoſitionẽ ⁊ diuiſionẽ: accẽtũ ⁊ figurã dictionis. Et fit qñ principiũ motiuũz vel cã apparẽtie eſt ex parte vocis ſignificantis. — Diui. 2ͣ fallacie.

¶ De diuiſione fallacie extra dictionem.

FAllacia extra dictionez diuidit̃ in ſeptẽ modos. ſ. in fallaciaz accñtis: in fallaciam ſm quid ⁊ ſimpl'r: fallaciaz elenchi: fallaciã petitionis principij: fallaciã ꝯñtis: fallaciã ſm non cãm vt cauſam: ⁊ ſm plures interrogationes vt vnã. Et fit qñ principium eſt ex parte rei. De q̃bus feci duos verſus: vt memoriter ſeruari poſſint. — Diui. 3ͣ fallacie.

Equi vel amphi compos diui accenqz figura.
Accidit vt quid elenche petit̃. cõ. cauſa vel inter.

CIrca dicta cadit difficultas. Utrũ ſyll's litigioſus recte diuidat̃ in modos circa dictionẽ ⁊ extra dictionem. — Dub⁹
Cõtra arg̃: q2 quot modis dicit̃ vnũ oppoſitoꝝ tot modis di2 ⁊ reliquũ: ſed ſyll's dialecticus ⁊ litigioſus opponũtur: q2 dialecticus fit ex vere probabilib⁹: ⁊ litigioſus fit ex apparẽter probabilibus. Et dialecticus diſtinguit̃ penes locos intrinſecos ⁊ extrinſecos: ergo litigioſus ſimiliter diſtingui debet: nõ ergo penes modos ſumptos circa dictionem ⁊ extra dictionem. — Argr̃ pͦ
Item ſyll's litigioſus aliqñ peccat in mã tñ: ⁊ aliquando in forma ⁊ aliqñ in vtroqz: vt pz ex diffinitione eius: ergo debet diuidi in tres ſpecies: non ergo in duas tñ neqz etiam in tales. ſ. circa dictionem extra dictionem: q2 vna nõ dicit peccatum in forma alia in materia. — Argr̃ 2ͦ
¶ Rñſio ad primũ conceditur ꝙ ſyll's litigioſus opponit̃ ſyll'o dialectico: ⁊ conſequẽter quot modis dicit̃ dialectic⁹ tot modis dicit̃ litigioſus. Et ſic concedit̃ ꝙ litigioſus põt diſtingui per locos intrinſecos ⁊ extrinſecos: ⁊ cum infertur igitur non diſtinguatur penes modos ſumptos circa di- — Ad pᵐ

ctionem ⁊ extra dictionem. Ne̅ ꝯña: qꝛ loci circa dictionē ſumunt̄ a ſubſtãtialiter inherētibus: qm̄ fiunt ratione multiplicis ſignificationis: ⁊ multip' ſig̃ eſt ſubſtantialiter inherens dictioni. Et loci extra dictionē ſumunt̄ ab accñtal'r inherentibus qꝛ peccant ꝯtra modū arguendi: ⁊ modus arguendi accidit orationibus: quare ⁊c̃.

Ad 2m ¶ Ad 2m conce' ꝙ ſylls litigioſus peccat 3': vel rõne for': vel rõne mãe: vl' rõne vtriuſqꝫ. Et ꝯñr tripl'r diuidi pōt. Et cū īferī: ergo nō diuidit̄ dupl'r: ⁊ maxie circa dictionē ⁊ extra dictionē. ne' ꝯña: qꝛ peccatū in for' vel in mã pōt fieri circa duo. ſ. circa dictionē: ⁊ extra dictionem: quare ⁊c̃.

¶ De fallacijs in dictione: ⁊ p̄ de equocatione. Cap. IIII.

Equocatio qd ſit. EQuiuocatio eſt fallacia proueniens ex m'ltiplicitate dictionis. Et fit qn̄ vna dictio nō variata plura ſig̃t: quibus nō competit vna ratio ſm illud nomē: ⁊ habet tres ſpecies ſiue tres modos.

Primus modus equocationis. ¶ Primus modus fit qn̄ eadem dictio pncipal'r plura ſignificat. Exemplo Phi: paralogiſmus ſic fit: quicunqꝫ diſcunt capiunt diſciplinaꝫ. ſcientes diſcunt: ergo ſcientes capiunt diſciplinaꝫ. Rñ°: diſcere equiuocū eſt ad intelligere: ⁊ ad accipere diſciplinam de nouo: quare non ſe' ſi ſcientes diſcunt ꝙ capiunt diſciplinam de nouo.

Secundus modus equoc. ¶ Scd̄s modus fit qn̄ eadē dictio pn' ſig̃t vnū: ⁊ aliud metaphorice. Et ad hãc reducit̄ multiplicitas analogi: ⁊ multiplicitas orationis: que ponit̄ loco termini. Exemplū primi: paralogiſmus fit. Qd̄cūqꝫ ridet habet os: pratuꝫ ridet: ergo pratum hꝫ os. Exēplū ſcd̄i a Pho: paralogiſmus fit. Omne expediens eſt bonū: mala ſunt expedētia: ergo mala ſunt bona. Exēplum tertij. In quocūqꝫ eſt ſanitas illud eſt aial: in humoꝝ adequatione eſt ſanitas: g̃ humoꝝ adequatio eſt aial. Rñ°: nō valet pmus paralogiſmus: qꝛ ridē p̄ ſig̃t riſum: ⁊ metaphorice ſig̃t floreꝫ. Scd̄s paralogiſm' ēt nō valet: qꝛ expediens pn' ſig̃t vtile ⁊ bonum. ſecūdario v̓o ſig̃t minus malū. Tertius ēt paralogiſmus nō valet: qꝛ illa oratio: in quacūqꝫ eſt ſanitas accipit̄ modo ꝓ ſubo ſanitatis: modo pro cauſa effectiua ſanitatis.

Terti' modus eq̄uo. ¶ Terti' modus eſt qn̄ vna dictio plura ſig̃t rõne diuerſitatis tēporis. Exēplū paralogiſmus fit. Quicūqꝫ ſurgebat ſtat: ſedens ſurgebat: ergo ſedens ſtat. Rñ°: non valet: qꝛ ſedens ſig̃t nunc ſedens: ⁊ tunc ſedens ſm ꝙ cōiungit̄ verbo de preſenti vel de preterito: quare equiuocatur.

¶ De fallacia amphibologie.

Amphibologia quid ſit. AMphibologia eſt fallacia: q̄ prouenit ex eo ꝙ vna oratio nō variata plura ſig̃t: ⁊ hꝫ tres modos.

Primus modus amphi. ¶ Prim' modus eſt qn̄ vna oīo nō variata plura ſig̃t ſeruata eadem conſtructione terminoꝝ. Exemplū paralogiſm' fit: quicqd eſt Ariſtotelis poſſidet̄ ab Ariſtotele: hic liber eſt Ariſtotelis: igitur hic liber poſſidet̄ ab Ariſtotele. Rñ°: non valet: qꝛ illa oīo ſig̃t eque p̄ plura: qꝛ aliquid dicit̄ Ariſtotelis: vel qꝛ compoſituꝫ eſt ab Ariſtotele vel qꝛ poſſidet̄ ab Ariſtotele.

Secūdus modus amphibo. ¶ Secūdus modus eſt: qn̄ vna oīo plura ſig̃t: ſed vnū pncipaliter: ⁊ aliud tranſumptiue. Exēplū: paralogiſmus fit: qn̄cūqꝫ litus aratur: terra ſcinditur: ſed qn̄ opa perditur litus aratur: g̃ qn̄ opa perditur terra ſcindit̄. Rñ°: nō valet: qꝛ litus arare ꝓprie eſt terrã ſcindere: ſed iꝓprie ſiue trãſumptiue litus arare eſt operam perdere.

Tertius modus amphibo. ¶ Tertius modus eſt qn̄ vna oratio plura ſig̃t ſꝫ diuerſaꝫ cōſtructionem caſuum: paralogiſmus fit. Quicūqꝫ ſunt epi ſunt hoies: aſini ſunt epi: igitur aſini ſunt hoies. Rñ°: diſtinguēda eſt maior ⁊ minor: qꝛ in maiori ly epi ſumunt̄ in ntō caſu: ſi dꝫ eſſe vera: ⁊ in minori ſumunt̄ in gtō caſu: q̃re nō valet. Similis paralogiſm' fit in exēplo Phi. Quicūqꝫ hꝫ

ſciaꝫ ſcīt ſciꝫ ſcit: ſꝫ aliqs hꝫ ſciam ſeculi: g̃ ſeculū ſcit. Rñ°: maior diſtinguēda eſt rõne illius oōnis ſeculū ſcit: qꝛ ſi ſeculū ſit nti caſus: falſa eſt: qm̄ ſig̃t ſeculū ipm habere ſciaꝫ: ſi v̓o eſt acti caſus ſig̃t ſeculi aliū hic ſciam: ⁊ ſic eſt vera: ſꝫ nō ſequit̄ tunc ꝯ. Simil'r paralogiſmus fit: quoſcūqꝫ volo me capere: volo ꝙ illi me capiãt: ſed inimicos meos volo me cape: g̃ volo ꝙ inimici mei me capiãt. Rñ°: maior diſtinguenda eſt ⁊ minor: qꝛ illa dictio me pōt ꝯiungi cū illo infinito cape a pte ante: ⁊ ſic eſt falſa: ⁊ pōt ꝯiūgi a parte poſt: ⁊ ſic maior vera eſt: ſed minor eſt falſa: quare non valet.

¶ De fallacia cōpoſitionis ⁊ diuiſionis.

FAllacia compoſitionis ⁊ diuiſionis fit penes multipliciter potentiale. Compo. ⁊ diui. qd. Et prouenit ex eo ꝙ vna oratio mãliter ſumpta eſt vna: ſed formaliter eſt plures ſꝫ ꝙ dictio diuerſimode componi poteſt. Et ſi componatur cum eo qd̄ eſt magis aptū determinare: ſic eſt oīo compoſita. ſi v̓o componit̄ cum eo qd̄ eſt minus aptuꝫ determinare: ſic eſt diuiſa. Et habet tres modos.

¶ Primus modus prouenit ex eo ꝙ aliqua dictio eſt potēs predicari de tota compoſitione. Primus modus cōpo. ⁊ diuiſio. Et fit fallacia ex eo qd̄ diuerſimode cōponitur ⁊ diuidit̄. Et ſi in ſenſu compoſito falſa eſt: fit fallacia compoſitionis. Et ſi in ſenſu diuiſo falſa eſt: fit fallacia diuiſionis. Et qꝛ in quocūqꝫ mō pōt fieri fallacia cōpoſitionis ⁊ diuiſionis: adeo ſimul ponem' has fallacias vt magis pateant. Et de vtriſqꝫ ſemper exempla ponemus formãdo paralogiſmos.

¶ Exēplū de fallacia compoſitionis ſm hunc p'm modū. fit paralogiſmus h̄ modo. Qd̄cūqꝫ eſſe album eſt poſſibile: illud poteſt eſſe album: ſed nigrum poſſibile eſt eſſe albū: ergo poſſibile eſt ꝙ nigrum ſit album.

¶ Rñ°: diſtinguēda eſt minor: qꝛ vel totū illud dictū: nigrū eē albū ſup' re' illius modi poſſe: ⁊ ſic eſt falſa: qꝛ ſig̃t ꝙ illa ꝓpō eſt poſſis: nigrū eſt albū: ⁊ ſic ſequit̄ ꝯ falſa in ſenſu cōpoſito. vel ſup' ꝓ pte ſui: ita ꝙ modus mediat: ⁊ ſic illa minor eſt vera: qꝛ ſig̃t ꝙ illud qd̄ eſt nigrū pōt eſſe albū: ⁊ eſt in ſenſu diuiſo: ⁊ tunc debet inferri ꝯ in ſenſu diuiſo: ergo nigrum poſſibile eſt eſſe album: ⁊ ſic eſt vera.

¶ Exēplum de fallacia diuiſionis in h̄ primo mō. Qd̄cūqꝫ eſſe nigrū eſt impoſſe: illud nō pōt eſſe nigrum: ſed albū eē nigrū eſt impoſſe: ergo album non pōt eſſe nigrū. Rñ°: minor diſtinguenda eſt: qꝛ ſi totū dictū ſup' reſpectu illius modi impoſſe vera eſt: ⁊ tunc dꝫ inferri ꝯ in ſenſu compoſito: ergo impoſſibile eſt album eſſe nigruꝫ. Si v̓o modus mediat inter partes dicti: minor eſt falſa in ſenſu diuiſo: ⁊ tūc ſequitur concluſio falſa in ſenſu diuiſo.

¶ Exēpla Phi ſunt: poſſe eſt ſedēteꝫ ambulare. Et poſſe eſt non ſcribentē ſcribere: qꝛ nō ſignificãt idē: ſi diuidens quis dicat vel componēs. Nã ſi cōponēs dicat: poſſe eſt nō ſcribentem ſcribere: ſig̃t qm̄ hꝫ poteſtatē vt non ſcribens ſcribat: ⁊ ſic falſa eſt: qm̄ inquãtum nō ſcribēs nō hꝫ ptãteꝫ vt ſcribat. Si v̓o diuidens dicat illam: ſig̃t qm̄ hꝫ ptãtem qn̄ nō ſcribat vt ſcribat. Adapta tu paralogiſmū ꝑ poſſe in fallacia cōpōnis: ⁊ per impoſſibile in fallacia diuiſionis.

Secūdus modus cōpo. ⁊ diuiſio. ¶ Secundus modus fallacie cōpōnis ⁊ diuiſionis fit rõne ꝯiunctionis copulatiue vel diſiunctiue ꝯiungētis terminos ex eo ꝙ copulatū vl' diſiūctū pt teneri collectiue vl' diuiſiue. Exempluꝫ rõne ꝯiunctionis copulatiue. p̄ in fallacia cōpoſitionis: paralogiſmus fit: quicūqꝫ nūs cōponit̄ ex duobus ⁊ tribus eſt duo ⁊ tria: ſed quinqꝫ nō ſūt duo ⁊ tria: g̃ qnqꝫ nō cōponit̄ ex duob' ⁊ trib'. Rñ°: diſtinguēda eſt maior ⁊ minor rõne illius note copulatiue: qꝛ ſi duo ⁊ tria teneant̄ collectiue: maior vera eſt: ⁊ minor falſa: ſi v̓o teneat̄ diuiſiue: maior eſt falſa ⁊ minor vera.

Exēplum in fallacia diuiſionis paralogiſmus fit. Quecūqꝫ

sunt duo ꝛ tria sunt duo: ꝗ quinqꝫ sunt duo ꝛ tria: ergo quinqꝫ sunt duo. Rñ: distinguẽda est maioꝛ ꝛ minoꝛ rõne note diuisiõis: qꝛ si duo ꝛ tria teneant᷑ collectiue maioꝛ falsa: ꝛ minoꝛ vera. si vo diuisiue maioꝛ vera ꝛ minoꝛ falsa: qꝛ nõ seqꝛ ꝯ.

Exẽplum rõne cõiunctionis disiunctiue: paralogismus fallacie diuisionis fit. Omne aial est rõnale vel irrõnale: sed nõ oẽ aial est rõnale: ꝗ oẽ aial est irrõnale. Rñ: maioꝛ est distinguenda: qꝛ si illa nota, vel, teneatur diuisiue falsa est qꝛ sigt ꝙ oẽ aial est rõnale: vel oẽ aial est irrõnale: ꝛ vtraqꝫ pars est falsa. Et sub ista sumit᷑ minoꝛ: q̃re sequit᷑ ꝯ falsa. Si vo illa nota, vel, teneat᷑ collectiue: sic maioꝛ est vera: sꝫ minoꝛ non recte sumit᷑ sub illa: quare non sequit᷑ conclusio.

Exẽplum in fallacia cõpositionis. Paralogismus fit qḋ nõ est rõnale vel irrõnale: nõ est rõnale neqꝫ irrõnale: sed nõ oẽ aial est rõnale vel irrõnale: ꝗ aliquid aial nõ est rõnale neqꝫ irrõnale. Rñ: distinguenda est minoꝛ: qꝛ si vel, teneat᷑ collectiue: fal(sa) est: qñ opposita vera est. diuisiue vo sumpta vera est: sꝫ nõ recte sumit᷑ sub maioꝛi: qꝛ nõ sequit᷑ ꝯ ꝛc̃.

Terti(us) mo(dus) cõpo. ꝛ diuidẽ. ¶ Tertius modus huius fallacie puenit ex eo ꝙ vna dictio põt ꝯiungi diuersis dictionibus in vna oratione positis. Et qñ cõiungit᷑ cum illa a qua magis videt᷑ diuidi fit fallacia diuisionis. Quando vo diuidit᷑ ab illa: cum qua magis videt᷑ coniungi fit fallacia compositionis.

Exemplũ de fallacia compositionis. Paralogismus fit. Qui põt solum vnũ ferre põt plura ferre: sed qui põt vnuꝫ solũ ferre põt nisi vnũ ferre: ergo qui põt nisi vnuꝫ ferre potest plura ferre. Rñ: maioꝛ distinguenda est: qꝛ si illa determinatio solum, determinat ly põt, falsa est ꝛ composita: qꝛ sigt ꝙ qui non põt ferre vnũ cum alijs põt ferre plura: vel põt determinare h̃ verbum ferre: ꝛ sic propositio est va: qꝛ sigt ꝙ qui põt ferre vnũ solũ ꝛ ferre pl̃a potest pl̃a ferre: ꝛ tunc minoꝛ non sumitur sub maioꝛi.

Exẽplũ de fallacia diuisionis. Quocũqꝫ vidisti hũc percussũ hoc percussum est: sed oculo vidisti hũc percussuꝫ: ꝗ oculo percussus est. Rñ: maioꝛ distinguenda est: qꝛ ille ablts q̃cũqꝫ põt determinare illud verbuꝫ vidisti: ꝛ sic est diuisa. Et falsa: qꝛ sigt cum illo sensu visus quo vidisti hũc percussuꝫ: cũ illo percussum est: qḋ est falsum. Et põt determinare illud percussum cũ quo videt᷑ magis componi. s. percussum: sed sic est vera: qꝛ sigt cum illa re cũ qua vidisti hunc percussum: cum illa re percussus est: ꝛ tunc minoꝛ nõ sumitur sub ea: quare non sequitur conclusio.

¶ De fallacia accentus.

Accẽtus quid. Fallacia accẽtus puenit ex eo ꝙ aliqua dictio diuersimode pronũtiata diuersa significat. Et habet quatuoꝛ modos.

Primus modus accentus. Nõn(us)(?) Unus modus est qñ vna dictio diuersimode pferẽ ẽm accentũ acutũ vel grauẽ vel circumflexũ. Pro quo nota ꝙ accentus grauis est qui deprimitur in fine. Acutus vo est qui acuitur in fine. Circũflexus vo est q acuit᷑ ꝛ deprimit᷑ simul: vel qui incipit ab imo: ꝛ tendit in altum: et finalr̃ tendit in imũ. Quare accentus consistit in eleuando vocẽ: vel in deprimendo: sicut cantus ꝛc̃.

¶ Paralogismus fit: quoscũqꝫ iustũ est pendere iustum est pati penã iustos viros iustũ est pendere: ꝗ iustos viros iustum est pati penam. Rñ: distinguenda est tã maioꝛ q̃ʒ minoꝛ ratione illius dictionis pendere: que põt pferri accẽtu graui ꝛ accẽtu acuto. si proferatur accentu graui maioꝛ est falsa: qꝛ media syllaba longa est: si vo proferratur accentu acuto: maioꝛ vera ẽ ꝛ minoꝛ falsa: qꝛ media syllaba breuis est: quare non sequitur conclusio.

Pendo do penam. dum pendeo suffero penas.

Pendeo suspensus sed iustus pendere fertur.

Secũdus modus accẽ. ¶ Secũdus modus est: qñ vna dictio põt pronũtiari cum eadem syllaba breui ꝛ loga. Paralogismus fit. Omnis populus est arboꝛ: multitudo gentium est populus: ergo multitudo gentium est arboꝛ.

¶ Rñ: distinguenda est taꝫ maioꝛ q̃ʒ minoꝛ rõne illius dictionis ppl̃s: qꝛ si pᵃ syllaba sit longa: tũc populus sigt quãdam arborem: ꝛ sic maioꝛ est vera: ꝛ minoꝛ falsa. Si vo pᵃ syllaba breuis sit: tunc populus significat multitudinẽ gentium habitantem in vno loco. Et tunc maioꝛ est falsa ꝛ minoꝛ vera: quare non sequitur conclusio.

Terti(us) modus accẽ. ¶ Tertius modus fit ẽm ꝙ vna dictio põt proferri aspere vel lene: aspere proferri dr̃ qñ scribit᷑ cuꝫ. h. lene vo qñ scribitur sine. h. Paralogismus fit. Quicqd amat᷑ hamo capit᷑: bonum vinum amatur: ergo bonum vinuꝫ hamo capitur. Rñ: distinguenda est maioꝛ ꝛ minoꝛ: qꝛ hoc verbuꝫ amo, põt scribi cum. h. ꝛ sine. h. qñ scribit᷑ cuꝫ. h. sigt decipi: ꝛ qñ scribit᷑ sine. h. sigt diligere. Et ideo si scribitur amo cum. h. maioꝛ est vera: ꝛ minoꝛ falsa. Si vo amo scribitur sine. h. maioꝛ est falsa: ꝛ minoꝛ vera est: quare nõ sequit᷑ ꝯ.

Quartus modus accẽtus. ¶ Quartus modus est quãdo vna dictio põt pronũtiari vt vna: ꝛ vt plures. Paralogismus fit: tu es qui es: sꝫ quies est requies: ꝗ tu es requies. Rñ: maioꝛ distinguenda est: qꝛ qes põt esse dictio vna: ꝛ põt esse plures: si sit vna dictio maioꝛ est falsa ꝛ minoꝛ vera: si vo sit plures maioꝛ est vera sꝫ minoꝛ est falsa: quare non sequitur ꝛc̃.

Similis palogismus fit. Quicqd deus inuite fecit coacte fecit: sed deus in vite fecit vinum: ergo deus vinum coacte fecit. Rñ: maioꝛ distinguenda: quia inuite, potest esse due dictiones ꝛ põt esse vna dictio: si sit due dictiones sic maioꝛ est falsa ꝛ minoꝛ vera. Si vo sit vna dictio maioꝛ vera est: ꝛ minoꝛ falsa est: quare non sequitur ꝛc̃.

¶ De fallacia figure dictionis.

Figura dictiõis qd. Fallacia figure dictionis pueniet ex eo ꝙ aliqua dictio est cõsimilis alteri: ꝛ ppterea credimus ꝙ habeat consimilẽ modũ significandi: quem non habet.

Primus modus figure dictionis. Et habet tres modos. Primus est qñ masculinum accipit᷑ vt femininũ vel vt neutrũ vel econtra: ꝛ puenit ex sili terminatione vnius dictionis cum alia. Paralogismus fit. Quecũqꝫ suba est colorata albedine illa est alba: catilina est suba colorata albedine: ꝗ catilina est alba. Rñ: nõ opꝫ ꝙ q̃ sũt eiusdẽ terminationis sint eiusdẽ gñis.

Secũdus modus figure dictiõis. ¶ Secũdus modus prouenit ex eo ꝙ dictio vnius p̃nti mutatur in dictionem alterius p̃nti quantuꝫ ad modum significandi: vel quando dictio vnius p̃nti mutatur in aliam dictionem eiusdem p̃nti. Exemplum primi. Paralogismus fit. Quicqd emisti comedisti: carnes crudas emisti: ꝗ carnes crudas comedisti. Rñ: non valet: qꝛ mutat᷑ quid in q̃lẽ: nã in maioꝛi qcqd emisti dicit subãm: ꝛ in minoꝛi carnes crudas dicit q̃litatẽ: q̃re nõ valet. Exẽpluꝫ secundi. Quotcũqꝫ digitos olim habuisti nunc habes: sed paruos digitos habuisti: ergo nunc paruos digitos habes. Rñ: non valet quia mutatur quantum discretum in quantũ continuum.

Terti(us) modus figure dictiõis. ¶ Tertius modus puenit ex eo ꝙ quale qd mutat᷑ in h̃ aliqd. s. sube: vel ecõuerso. Paralogismus fit: si soꝛ. est hõ: ꝛ hõ est species: ꝗ soꝛ. est spẽs. Rñ: non valet: quia mutat᷑ quale quid in hoc aliqd. Similr̃ paralogismus fit: soꝛ. dĩt a platone: Plato est homo: ꝗ soꝛ. dĩt ab homine. Rñ: non valet: qꝛ mutatur h̃ aliquid in quale quid.

¶ De fallacia accidentis.

Accĩtis quid sit. Fallacia accñtis prouenit ex eo ꝙ aliqd assignat᷑ similiter inesse accidẽti: ꝛ rei subiecte vel econuerso: ac si essent totaliter idẽ. Et habet tres species vel modos.

Primus modus fallacie accidentis. ¶ Prim(us) modus est qñ pcedit᷑ a re subiecta ad accñs: vl̃ ecõuerso. Exẽm p̃mi: paralogismus fit: tu cognoscis coriscũ: coriscus est veniens: igit᷑ tu cognoscis venientẽ.

Rñ:nõ valet:q2 nõ oportet ꝙ ſi cognoſco ſubm ꝙ cognoſcã qđ accidit ei.Exẽm ſcđi:palogiſm⁹ fit:tu ſcis B eẽ albũ:ꝛ B eſt ſortes:ğ tu ſcis hũc eẽ ſortẽ. Rñ⁹ nõ valet:q2 nõ opꝫ ꝙ ſi cognoſcis accidens:ꝙ cognoſcas ſubm cui accidit.

Scđs modus accidentis.

Secũdus modus eſt:qñ ꝓcedit̃ a ſuperiori ad inferius vel econuerſo.Exẽplũ primi:paralogiſmus fit:hõ eſt aĩal: aĩal eſt gen⁹:ğ hõ eſt genus.Exẽplũ ſcđi:paralogiſmus fit: ꝓprietas trianguli eſt habere tres angulos equales duob⁹ rectis:ſed triangulus eſt figura.igitur proprietas figure eſt habere tres angulos equales duobus. Nõ vꝫ:quia non gegd ineſt ſuperiori ineſt inferiori nec econtra.

Terti⁹ modus accidentis.

Tertius modus eſt qñ ꝓcedit̃ a ſpecie ad ꝓpriũ:vel cõ. Exẽplũ primi:paralogiſm⁹ fit:hõ eſt riſibile : riſibile eſt propriũ:ğ hõ eſt propriũ.Exẽplũ ſcđi:paralogiſm⁹ fit:riſibile eſt hõ:hõ eſt ſpecies.ğ riſibile eſt ſpẽs:nõ vꝫ:q2 nõ gequid ineſt ſpeciei ineſt proprio nec econuerſo.

De fallacia ſm quid ꝛ ſimpliciter.

Sm quid ꝛ ſimplr quid.

Allacia ſm quid ꝛ ſimplr eſt deceptio ꝓueniens ex eo qđ credim⁹ dictum ſm quid ꝛ ſimpliciter eſſe idem. Et habet quinqꝫ modos.

Primus modus ſm qd ꝛ ſimpliciter.

Primus modus fit ex eo qđ dictũ ſꝫ quid eſt corrũpens:vel hꝫ oppõnẽ ad id cui additur.Exemplũ primi:paralogiſmus fit:iſte eſt homo mortu⁹: ergo iſte eſt homo.Exẽplũ ſcđi:paralogiſmus fit:iſte eſt bonus latro:ğ iſte eſt bonus.Similiter iſte mendax dicit verũ ſe dicẽdo mendacem:ergo iſte mendax dicit verum.

Scđs modus ſꝫ qd ꝛ ſimplr.

Secundus modus fit qñ determinatio pertinet ad actũ aie.i.eſt ampliatio:paralogiſmus fit:ceſar eſt opinabilis:ğ ceſar eſt.Similr dicendo ceſar eſt in memoria hoiũ:ergo ceſar eſt.Similiter tu habes in voluntate tua felicitatem: ergo tu habes felicitatem.

Terti⁹ modus ſꝫ qd ꝛ ſimplr

Tertius modus eſt:qñ determinatio ſigt̃ aliqd eẽ in potentia.Paralogiſmus fit:ouũ eſt aĩal in po⁹:ğ ouũ eſt aĩal.

Quartus modus ſꝫ qd ꝛ ſimpliciter.

Quartus modus eſt qñ determinatio eſt ſm partẽ.Exẽplum:paralogiſmus fit:iſte ethiops eſt albus ſm dentes:ğ iſte ethiops eſt albus:nõ valet a parte ad totum.

Quĩt⁹ modus ſꝫ qd ꝛ ſimplr

Quint⁹ modus eſt qñ determiatio addita facit ſtare mãliter.Exẽplũ paralogiſmus fit. Iſte ſapiẽs vult admittere malũ:ğ iſte ſapiens vult malum.Silr iſte fur vult ſumere bonũ:ğ iſte fur vult bonũ. Rñ⁹:non valet q2 a dicto mãli: ad dictum formaliter ſumptum non valet ar̃m.

De fallacia ignorantie elenchi.

Ignorantia elenchi quid

Allacia ignorãtie elẽchi eſt deceptio ꝓueniens ex eo ꝙ nõ obſeruant̃ ↄditiones reqſite ad ↄ̃dictionẽ:q2 nõ argĩ ad idem:vel ſm idem vel ſilr vel in eodem tpe: q̃ ſũt q̃tuor ↄditiones reqſite ad verã ↄ̃dictionẽ.Et dr̃ fallacia ignorãtie elẽchi:q2 elẽchus eſt ſyllogiſm⁹ ↄ̃dictionis.Et ↄ̃tradictio debet habere has quattuor conditiones.Et ideo ſunt quattuor modi iſtius fallacie.

Primus modus ignorantie elenchi

Primus modus peccat ↄ̃ illam particulã ad idem paralogiſmus fit:B eſt duplũ ab B:ꝛ nõ eſt duplũ ad illum demonſtrando alium:ergo B eſt duplum ꝛ nõ duplũ non vꝫ.

Scđs modus ignorãtie elẽchi

Secundus modus peccat ↄ̃ illam particulam ſm idem. Paralogiſmus fit.B eſt duplũ ad B ſm longitudinẽ:ꝛ nõ eſt duplum ad illud ſm latitudinem:ergo B eſt duplum ꝛ non duplum:non valet.

Terti⁹ modus ignorãtie elẽchi.

Tertius modus peccat ↄ̃ illam pticulam ſimilr:paralogiſmus fit:celũ mouet̃ circulariter:nõ mouet̃ ſurſum neqꝫ deorſum:ergo celum mouet̃ ꝛ non mouet̃:non vꝫ.

Quartus modus ignorãtie elenchi.

Quartus modus peccat ↄ̃ illam particulã in eodem tpe. paralogiſmus fit:iſta domus eſt clauſa nũc:ꝛ nõ erit clauſa poſt nunc:ergo erit clauſa ꝛ nõ clauſa non valet ꝛc̃.

De fallacia petitionis principij.

Petitio principij quid

Etitio principij eſt petitiõ ↄ̃clusionis prĩcipalis ꝓpoſitĩ qđ debet probari ſub alio vocabulo.Et iõ fallacia petitionis prĩcipij eſt deceptio proueniens ex eo ꝙ accipit̃ aliquid pro medio qđ nõ eſt magis notũ:q̃ qđ cõcluditur in cõcluſione.Et hꝫ q̃tuor modos.

Primus modus petitionis pnci.

Primus modus eſt qñ accipit̃ diffinitio minus nota ad probandũ diffinitũ:ꝛ h eſt in accidẽtalibus.Aut econuerſo qñ accipit̃ diffinitum minus notũ ad probandũ diffinitionẽ ꝛ h in ſubſtantialibus.Exẽplũ primi:paralogiſmus fit arguendo ſic:aĩal rõnale currit:ergo hõ currit.Exẽplũ ſcđi paralogiſmus fit:ſic arguendo:hõ eſt ſuba:ergo aĩal rõnale eſt ſuba:nõ vꝫ:q2 in ſubalib⁹ diffõ notior eſt q̃ diffinitũ. In accñtalib⁹ vo cõ diffinitũ eſt magis notũ q̃ diffinitio ꝛc̃.

Scđs modus petitõis pnci.

Secũdus modus eſt qñ petit̃ vle ad probationẽ ſui particularis.ſ.ſi procedat̃ in terminis accñtalibus aut ecõuerſo.ſi petunt̃ oĩa particularia ad probationem vlis.ſ.ſi ꝓcedatur in terminis ſubalibus.Exẽplũ primi:paralogiſm⁹ fit.Omnium oppoſitoꝝ eadem eſt diſciplina:ergo oĩum ↄ̃triorum eadem eſt diſciplina. Exẽplũ ſecundi:oĩum ↄ̃trarioꝝ eadem eſt diſciplina : ꝛ oĩum priuatiue oppoſitorum eadem eſt diſciplina:ꝛ ſic de alijs:ğ oĩum oppoſitoꝝ eadẽ eſt diſciplina. Nota ꝙ iſtud ſecũdum exẽpluꝫ nõ eſt recte datum:q2 eſt in terminis accidentalibus.

Nota

Terti⁹ modus petitõis pnci.

Tertius modus eſt:qñ petit̃ ↄiunctum:ꝙ dꝫ probari diuiſim vel econuerſo:vt ſi debes probare ꝙ medi̾ᵃ eſt ſcia ſanoꝝ egroꝝ ꝛ ſumeret̃ diuiſiꝫ ꝙ medicina eſt ſcia ſanoꝝ ꝛ medicina eſt ſcientia egroꝝ:ergo medicina eſt ſcientia ſanorum ꝛ egrorum:vel econuerſo arguendo.

Quartus modus petitionis pnci.

Quartus modus eſt qñ petit̃ vnũ relatiuũ ad ꝓbationẽ alteri⁹ palogiſmus fit:plo eſt filius ſortis:ğ ſor.eſt pr̃ platonis.

De fallacia conſequentis.

Fallacia ↄ̃ntis qd

Allacia ↄſequẽtis eſt deceptio ꝓueniẽs ex eo ꝙ credim⁹ ꝙ ſit idẽ perſe añs ꝛ ↄ̃ñs:cũ nõ ſit.Et credim⁹ ꝙ ſicut ↄ̃ñs ſequit̃ ad añs:ſic ſequat̃ econuerſo. Et ꝙ ſicut ex op⁹ cõſequẽtis ſequitur op̃m antecedentis: ita econuerſo ſequat̃.Et habet duos modos.

Primus modus cõſequentis.

Primus modus eſt:qñ argĩ a põne ↄ̃ñtis ad poſitionem antecedẽtis. Paralogiſmus fit:ſi tu es aſinus:tu es aĩal:ſed tu es aĩal:igit̃ tu es aſin⁹. Similiter fit hic modus qñ argĩ a põne magis cõis ad põnem minus cõmunis.

Scđs modus ↄ̃ñtis

Secũdus modus fit:qñ argĩ a deſtructione añtis ad deſtructionem ↄ̃ñtis:paralogiſm⁹ fit:ſi homo currit.aĩal currit:ſed nullus homo currit:ğ nulluꝫ animal currit.

De fallacia ſm non cãm vt cãm.

Sm nõ cã vt cã qd

Allacia ſm nõ cãm vt cãꝫ eſt deceptio proueniens ex eo ꝙ inter ꝓmiſſas ſumit̃ aliquid pro cã illius cõcluſionis : ꝙ nõ eſt cauſa.Et habet vnum modum.

Modus

Exẽplũ huius. Credis tu ꝙ aĩa ꝛ vita ſint idem.Si dĩ ꝙ ſic:cõtra arguit̃:q2 mors ꝛ vita ſunt ↄ̃ria:generatio ꝛ corruptio ſunt ↄ̃ria:ſed mori eſt corrumpi:igitur viuere eſt gñari:ↄ̃ eſt falſa:ğ aliqua ꝓmiſſaꝝ: non illa que dicit mors ꝛ vita ſunt ↄ̃ria:ꝛ gñio ꝛ corruptio ſunt ↄ̃ria:ergo illa eſt falſa: aĩa ꝛ vita ſunt idem:ğ male conceſſiſti. Rñ: dĩ ꝙ illa eſt falſa:mors ꝛ vita ſunt ↄ̃ria:ꝛ tu accipis ꝙ ſint ↄ̃ria qđ tu accipis ꝓ cauſa id qđ non eſt cã ꝛc̃.

De fallacia ſm plures interrogationes vt vnam.

Sꝫ plures interrogationes qd

Allacia ſm plures interrogationes ꝓuenit ex eo ꝙ aliquis interrogat orõnẽ que eſt plures ac ſi eſſet vna : ꝛ non plures.Et habet duos modos.

Primus modus

Primus modus ꝓuenit qñ ꝑdicant̃ plã de pluribus:vel plura de vno vel vnuꝫ de pluribus in ſingu

lari numero.paroligiſmus fit:credis tu ꝙ tu ſis hō ⁊ aſin⁹. ſi dicis ſic.ergo tu es aſinus:ſi dicis ꝙ nō:ergo tu nō es hō. R̄n̄ non valet qꝛ neg⁹ negat cōiunctiꝫ ⁊ non diuiſim. Similiter paralogiſmus fit.credis tu ꝙ ethiops ſit homo albus:ſi dicit̄ ꝙ ſic.ḡ ethiops eſt albus.ſi di ꝙ nō.ḡ ethiops non eſt hō. R̄n̄ non valet pp idem:ſed dꝫ negari:aut diſtingui:qꝛ illa interrogatio eſt propoſitio duplex.

Secūdus modus. ¶ Secundus modus prouenit ex eo ꝙ ꝑdicantur plura de pluribus vel plura de vno vel vnum de pluribus in plurali numero. Paralogiſm⁹ fit:credis tu ꝙ mel ⁊ fel ſint dulcia. ſi dicitur ꝙ ſic.ergo fel eſt dulce.ſi di ꝙ non.ergo mel non eſt dulce. R̄n̄ di ꝙ non ſequit̄ qꝛ nō neget̄ niſi diuiſim.

Nōn ¶ Nota ꝙ in oībus interrogationib⁹ que ſunt plures nō dꝫ dari vna R̄ñ° ſed plures:ad euitādum apparentem redargutionē:lꝫ poſſit dari vna R̄ñ negatiua. Ad vnam vō interrogationem.ſ.que eſt vnius ſimplicis ꝑpoſitionis vna R̄ñ° debet dari pꝫ per Ph̄z 2° pi her.dicentē interrogatio dīa eſt reſponſionis petitio:vel propoſitionis.ſ.interrogate:vel alterius ɔ̄dictionis:ꝙ dicit̄ ɔ eos:qui ad oēm ꝑpōnem interrogatam volunt ſemꝑ reſpōdere per diſtinctione ⁊c̄. Et ſic eſt finis modoꝝ ſyllogiſmi litigioſi. Et vt iſti modi menti mandari poſſint:feci hos verſus in iuuentute mea cū legerem Bononie publice.

¶ Arbor ego ⁊ ſocie quas ſi quis diſcere certat.
Fallaces poterit exuperare locos.
Eque.vel amphi.compos diui.accenqꝫ figura.
Accidit vt quid elence petis con.cauſa vel inter.
¶ Equiuocum paris eſt prius altera.tertia tempus
Amphibol eſſe paris.prius altera.tertia caſus.
Pone modum prima eſt.vel ⁊ altera.tertia multis.
Eſt grauis accentus.breuis.aſper ⁊ vnaqꝫ plures.
Si genus.h̄ aliquid mutet.vel quale figura.
Si quid ſub recto accidit aut generi proprieqꝫ
Deſtrue mente potens partem ſimpliciter hale
Fit ad idem per idem pariter vt elencus eodem
Dif.cōmune petit cōiunctum ſiue relatum
Deſtruit h̄ primum componit ⁊ ille ſecundum.
Non cauſam ponit̄ qui cauſam reddere neſcit
Una fit ⁊ plures:vel fiunt queſtio plures.

¶ De ſyllo demonſtratiuo. Cap. IIII.

Quattuor intenta. De ſyllogiſmo demonſtratiuo modo dicendū eſt. Et quattuor principal̄r tangēda ſunt. Primo qd eſt ſyllus demōſtratiuus ſiue demr̄atio que idē eſt. 2° q̄ ſunt p̄n̄ eius. 3° q̄ ſunt proprietates. 4° q̄ ſunt ei⁹ ꝑtes ſubiectiue:ſꝫ anq̄ȝ ad ꝑncipale intētū veniam⁹:opꝫ aliq̄ ꝑmittē. Prio quō fiat ſcia i nobis.qꝛ ex ꝑexiſti cognitiōe: vt remoueat̄ opio Platonis di^{tis} ꝙ ſcia eſt inata nobis. 2° opꝫ ꝑmittē fundamētū:ex q̄ ſoluunt̄ rationes Platonis.

Duo premittenda. p^m premiſſum. ¶ Circa p^m 2^r ꝑbat doctrinā itellectiuā fieri ex ꝑexiſti cognitione. Prio inductiue ſic.mathe^{ce} ſcie fiunt ex preexiſtenti cognitione:⁊ vnaqueqꝫ aliaꝝ artiū:ſimiliter ⁊ dialetice oīones:que ꝑcedunt ꝑ ſyllos:⁊ ꝑ inductionē faciūt doctrinā ex ꝑus notis.nā que ꝑcedunt ꝑ ſyllos faciūt doctrinā ex ꝑmiſſis prius notis:⁊ q̄ ꝑcedunt ꝑ inductionē faciūt doctrinam ɔ̄nis ex ſingularib⁹ prius notis.ſimil̄r rhetorice perſuadent per exēpla que ſūt eis inductio ⁊ per enthime^{ta} que ſunt eis ſyllus. 2° probat idē de precognitionib⁹ quoruādam que preſupponūtur ante ɔcluſionē:nā dup^r eſt precognitio.ſ.quid eſt:⁊ qa eſt. precognitio qa eſt habet̄ de dignitate:⁊ ſimil̄r de quolꝫ p̄n̄ demōſtrationis.ꝑcognitio qd eſt habet̄ de paſſione añ demr̄onē:⁊ de ſubiecto hr̄ vtraqꝫ ꝑcognitio:⁊ quid eſt:⁊ qa eſt ante demr̄ationē:pōt ergo ſic probari ɔ̄. Noti^a ɔ̄nis fit ex his que ꝑſupponunt̄ añ demōſtrationē:ſed ꝑcognitio qa eſt dignitatis ⁊ quid eſt paſſionis:⁊ quid eſt ⁊ qa eſt ſibi preſupponunt̄ ante demōſtrationem:ergo noti^a ɔ̄nis fit ex iſtis ꝑcognitionibus.

p^o poſt. T.c.1. T.c.1.

2^m premiſſum. T.c.4. ¶ Circa ad ſcōꝫ.ſ.fundamētū:quo ſoluunt̄ rōnes Platonis. Jntēdit ꝙ ɔ̄ añ demr̄ationē vel ſyllm̄ eſt aliquo mō ſcita:⁊ aliquo modo nō:qꝛ qō neſciuit ſimp^r.ſ.in propria forma: h̄ aliquo mō ſcit.ſ.in vl̄i.vt ꝙ h̄ 3^{lm} habet duos rectos añ ſyll̄ꝫ:ſic qdē ſcit.ſ.in vl̄i:ſciēdo ꝙ ois triāgulus hꝫ duos rectos:ſic aūt neſcit.ſ.in ꝑpria for^a. Si vō nō ſic dicat̄ ɔtinget ambiguitas mēnonis.i.ſcripta in libro mēnonis:qō aut nō diſcet aut que nouit. Et addit neqꝫ dōm eſt ad illā dubitationē ſicut qdā:qui conant̄ ſoluere nunqd ſciuiſti oēꝫ dualitatē eſſe parē:dicente aūt.i.ɔcedēte attulerunt quādam dualitatē quaꝫ nō eſſe opinat̄.ſ.abſcōſam ⁊ inferebāt:ergo tu ſcis hāc eſſe parē. Soluūt nō cognoſcere oēm dualitatē eſſe parē:ſed ſolū quam ſciūt ꝙ dualitas ſit. ɔ̄ arguit Ph̄s qꝛ ſciunt illā ꝑpōneꝫ vl̄em eo mō quo acceperūt ꝑ demōſtrationē:ſed acceperūt ſimpliciter de oi ⁊ nō cū cōditione aliq̄:ergo ſimpl̄r ſciūt. Quare al̄r ſoluēdū eſt dicens. Sed nihil ꝑhibet vt opinor ſic qdē ſcire.ſ.in vl̄i ꝙ quis addiſcit:⁊ ſic ſcire eſt ignorare:incōueniēs eniꝫ nō eſt:ſi ſcit q̄dāmō qō addiſcit:ſꝫ ſi h̄ mō ſcit iquā^m addiſcit hr̄ incōueniēs eſt.

p^a Dub^o ¶ Circa primā partē eſt difficultas:vtrū ꝑ doctrinā intellectiuā itelligat̄ ſolū noti^a ɔ̄nis:vt dixit Lincon̄. aut inte^r ois noti^a inte^{ua} cōplexa:vt dixit Themiſti^o. ɔ̄ p^m argr̄:qꝛ h̄ nō cōſonat dicto Ph̄i i fine ſecūdi poſte.cū dicit. Si notitia p̄n̄^{ꝫ} nō eſt inata ſꝫ acqſita:neēē eſt fieri ex preexiſti cogn̄e:ſicut in demr̄atione dictū eſt. ɔ̄ 2^m argr̄:qꝛ de eo intēdit qō ꝑbat:ſꝫ ꝑbat hic ſolū de noti^a ɔ̄nis:ḡ de illa ſolū intendit. T.c.

Solo ¶ R̄n̄° ꝙ Lincon̄.di ꝙ de eo ſolū intēdit qō ꝑbat. Ad ar^m vō ɔ̄ di ꝙ Ph̄s in fine ſcōi hu⁹ nō plus vult n̄ ꝙ noti^a ꝑncipioꝝ fiat ex ꝑexiſti cognitione:ſicut in ꝑ de demr̄atione dictū eſt:nō tñ dicit notitiā principioꝝ doctrinā dici.
Pro Themiſtio dī ꝙ ꝑbare notitiā ɔ̄nis fieri ex ꝑexiſti cognitiōe ꝑtinet ad p^m libꝝ vbi agit̄ de demr̄one qꝛ illa gñat ſciam ɔ̄nis ex ꝑmiſſis:ſꝫ ꝑbare notitiā ꝑncipioꝝ fieri ex ꝑexiſti cognitione ꝑtinet ad ſcōm librū in q̄ agit̄ de ꝑncipijs quō nota fiant. Et ideo nō valꝫ qꝛ ꝑbat hic ſolū de notitia concluſionis fieri ſic:igit̄ non intendit de alio.

2ª Dub^o ¶ Circa ſecūdā partē eſt difficultas:vtrūꝫ fundamētū Ph̄i ſit ɔueniens pro ſoluendis rōnibus Platonis.ſ.ꝙ ɔ̄ añ demōſtrationē eſt ſcita in vl̄i ⁊ non in ꝑticulari. Et argr̄ ꝙ nō qꝛ vna rō Platonis ſm̄ Themi^{um} fuit h̄:neēē eſt qui inquirit ꝙ ingrat qō ignorat:ſed iquirēdo qō ignorat:ſi occurrit qō inquirit nō cognoſcet illud:igit̄ fruſt^a inquirit. R̄ñ° Ph̄s ꝙ qui ingrit:ſcit in vl̄i illud ⁊ ignorat in ꝑticulari. Et pꝫ ꝙ rō non eſt ſoluta:qꝛ Plato loquit̄ ſoluꝫ de ſcire in particulari:q̄re ſi inquirēdo ignorat in particulari ſi occurrit illud non cognoſcet:q̄re fruſt^a inquirit. Alia rō fuit:qui diſcit:aut prius ſciuit:aut nō.ſi prius ſciuit:ſuum ſcire de nouo eſt reminiſci:⁊ ſi nō ſciuit prius:igit̄ ignorat illud:q̄re ſi occurrit illud:nō cognoſcet: R̄ñ Ph̄s ꝙ ſciuit in vl̄i:⁊ nō in particulari:q̄re ſi ignorat in particulari:neſciet illud.

Solo R̄n̄° di ꝙ fundamētū Ph̄i eſt:vt poſſit inueſtigare illud qō ignorat in particulari:qꝛ ſi inte^{us} non ſciret aliq̄l̄r illud:non poſſet moueri ad inueſtigandū illud:qꝛ voluntas debēs imperare inte^{ui} non fertur in incognitū. Et ideo cadit alia difficultas quō vel ex qbus dꝫ inueſtigare. Et di ꝙ ex locis topicis:qui ſunt decē ⁊ octo in gñe:de quibus ſupra dictū eſt. Exē^m de ſeruo fugitiuo cognoſcēdo proprietates eius q̄ ſūt ꝙ mendax eſt:⁊ inſtabilis ⁊ ſuſpitioſus:ſi de aliquo verificent̄:ille erit ſeru⁹ fugitiu⁹. Ad rōnes Platonis R̄ñ cum dicit:ſi inquirendo ignorat ⁊ ſi occurrit nō cognoſcet illud:dicit̄ ꝙ q̄ȝdiu ignorat non cognoſcet:ſed qñ inueſtigatū e^r qō querit:cognoſcet illud:quare ⁊c̄.

¶ Oportet ꝑmittere diffōnem ipſius ſcire ꝑ cauſas ſuas:vt

T.c.5. ōmſo diffiniri poſſit p eaſdē. Et dicit tria. p̊ dicit qd ē ſcire:
p̊.poſt. dicens. Scire opinamur vnūqdq3 ſimplr̄ ꝛ nō ſophiſtico
mō: ꝙ eſt ſm accidēs: cum arbitramur cognoſcere cām ꝓ-
pter quā res eſt: ꝛ qm̄ illius eſt cā: ꝛ nō contingit alr̄ ſe hēe.
diffō ſcire ℂ Pro cuius declaratione dixit Themiſtius. Scire eſt cū
credimus tenere cām a q̄ res h3 vt ſit: ꝛ que cā illius eē co-
gnoſcat̃. Nec putamus illud alr̄ eē poſſe ac ſit. Lincoñ. vo
dixit. Scia maxie propria eſt cōprehenſio ei9 ꝙ incōmuta-
bile eſt: per cōprehēſionē ei9 a q̄ h3 eē icōmutabile. h̄ eſt ꝑ
cōprehēſionē cāe incōmutabilis in eſſendo ꝛ in cauſando.
ℂ Nos āt dicim9 ꝙ in hac diffinitiōe ſūt tres ꝑticule. p̊a eſt
cognoſcere cām ꝑꝑ quā res eſt. i. ꝑ ꝓriam: ꝛ per hanc dit a
ſcire ꝑ cām remotā: q2 cā ꝓpria eſt qua poſita ponitur eſſe-
ctus: ꝛ qua remota remouet̃: nō ſic eſt cauſa remota: q2 illa
poſita non ponit̃ effectus. 2a particula eſt qm̄ illi9 eſt cā. i.
ꝛ cognoſcere ꝙ eſt cā illius: q2 ſic refertur cā in effectū cui9
eſt cauſa: ꝛ per hāc particulā3 dit ſcire ſimpliciter a ſcire ꝑ
effectum: q2 l3 in ſcire per effectū3. ſ. in demonſtratione q2a
cognoſcat̃ cā ꝑꝑ qua3 res eſt: nō tn̄ referi cauſa in effectū:
ſed ē3 effectus in cām. 3a vo particula eſt. ꝛ ꝙ nō contingit
alr̄ ſe hēe. i. ꝛ cognoſcere ꝙ illa cā eſt neceſſaria nō ſolū3 in
eſſendo ſed in cauſando: ꝛ ꝑ hāc dit a cā nāli ꝑ quā demō-
ſtrat ſcia nālis: que pōt impediri in cauſando: ideo non eſt
necia. Et per hanc particulā dat intelligere ꝙ res q̄ ſcit̃ eſt
necia: q2 res q̄ non eſt non ſcit̃ per cām neceſſariam.
ℂ Scdo ꝓbat ꝙ ſcire ſit hō per cōe3 oium opinionē: q2 ta3
neſciētes q̄3 ſciētes dicūt ſcire eſſe hō: ſ3 dint in h̄: q2 neſciē-
tes cū h̄ ꝙ arbitrant̃ ſcire neſciūt: ſ3 ſciētes arbitrant̃ ſcire
Nōn ꝛ ſciūt. Et nota ꝙ ſicut diffiniuit ſcire ꝑ cōe3 hoiu3 opionē
dō. Scire āt ſimplr̄ opinamur: cu3 arbitramur cognoſcē
cām ꝑꝑ quā res eſt. Sic et ꝓbat ꝑ cōe3 hoiu3 opionē. Sed
cā huius q̄re ſic diffiniuit ꝛ ſic ꝓbauit eſt: q2 ad logicū non
ꝑtinet diffinire ſcire: cū ſcire ſit pma intētio. Et ad logicum
nō pertinet diffinire niſi ſecūdas intentiones.
ℂ Tertio excludit a ſcire alios modos ſciēdi dicens. Si āt
eſt alius modus ſciēdi q̄3 ſcire ſimplr̄: poſterius dicemus:
nunc aūt loquimur de eo ſcire qd̄ eſt intelligere per demon-
ſtrationē: demōſtrationē āt dico ſyllm̄ apodicticū. i. faciē-
tem ſcire: ꝛ per h̄ inuit modos ſciēdi ꝑ demonſtrationē: q2
ſunt duo. vnus per effectū: ꝛ alius ꝑ cauſam remotam.
Qō. Et ſi querat̃ q̄re diffiniendo ſcire magis dicit. ꝙ ſcire eſt co-
gnoſcere cām ꝑꝑ quā res eſt. ꝛ qm̄ illi9 eſt cā q̄3 dicere. ſcire
eſt cognoſcere rem ꝑ cām: cu3 h̄ ſit indentica diffinitio: q2
ſcire eſt cognoſcere rē: ꝛ illa ſit cāliſ: qm̄ ſcire eſt ꝑꝑ cogno-
ſcere cām. Rn̄o dī ꝙ h̄ fecit: q2 magis eſt ad ꝓpoſitū3 de-
mōſtrationis: qm̄ demōſtratio facit ꝑus cognoſcere cā3 in
p̊a ꝓpōne maiori: deinde referre cām in effectū in minori.
Dub9 3m ℂ Circa diffinitionē ſcire cadit difficultas: q2 cum diffō de-
T.c.5. mōſtrationis inferat̃ ex diffōne ſcire vt p3 ꝑ Phm̄ dicētē.
Si igit̃ eſt ſcire vt poſuimus: neceſſe eſt demr̄atiuā ſciam
eſſe ex veris primis: ſed demōſtratio eſt ex cāis proprijs ꝛ
indemr̄abilib9. vt p3 per oēs expoſitores: ḡ op3 ꝙ iſta ap-
pareant in diffōne ſcire: qd̄ non videtur.
Solo ℂ Rn̄o dī ꝙ per cām ꝑꝑ quā res eſt ꝛ nō ꝯtingit alr̄ ſe ha-
bere: dī ꝙ eſt cauſa ꝓpria indemōſtrabilis. ꝙ ſit cā ꝓpria
declaratū eſt: ꝙ ſit indemōſtrabilis declaro: q2 aut talis cā
ꝓpa eſt demr̄abilis: aut indemr̄abilis. ſi indemr̄abilis hēo
intētum: ſi vo demr̄abilis ſit: non cognoſcit̃ talis cā niſi ſit
demr̄ata: donec deueniat̃ ad cām primā indemr̄abilē: q̄re
cū cognoſcamus cām ꝑꝑ quam res eſt: neceſſe eſt ꝙ ille ſit
indemr̄abilis aut formaliter aut v̄tualiter. ſ. q2 ſit demr̄ata
L.1. vſq3 ad primā cām. Et ſic etiā demr̄o eſt ex cāis indemō-
ſtrabilib9 formalr̄ vl̄ v̄tualr̄. ſicut p3 ex diffōne demr̄onis
data primo topicoꝝ. vbi dicit̃: demr̄o eſt ex veris ꝓprijs
aut ex his que per ea fidem ſumpſerunt.

Contra arguet qs: q2 primo topicoꝝ videt̃ poni dīa inter Inſtan
demr̄ationē q̄ eſt ex primis. i. indemr̄abi. ꝛ inter illam q̄
eſt ex illis q̄ per ea fidem ſumpſerunt: qm̄ p̊a eſt ꝑfectiōr fa-
ciens magis ſcire: ſed hic diffinit ꝑfectiōrē demonſtratio: ergo Rñō con
debet eſſe ex indemr̄abilibus formalr̄: ꝛ ꝯñr diffō ſcire dz ſona opi.
eſſe ꝑ cām indemr̄abilem formaliter. h̄ ꝯtra.
ℂ Premiſſa diffōne ſcire ex illa infert diffōnē3 demr̄onis. Diffō de-
Ideo dicit. Si igit̃ eſt ſcire vt poſuim9: neceſſe eſt demr̄a- mr̄onis.
tiuam ſciam. i. demr̄onem eē ex veris primis imediatis priori-
bus notioribuſq3 cāis ꝯnis. In hac diffōne ſunt tres parti- T.c.5.
cule ſm Themiſtiū ꝛ Cōmē. prima eſt ex veris. 2a ex pri-
mis imediatis. 3a ex cāis priorib9 notioribuſq3. ſ3 nos ſunt
4or ꝑticule. pria ex veris: ſcda ex pmis. i. proprijs. ſic expo-
nit Phs ifra. 3a ex imediatis. i. ex idemr̄abilib9. 4a ex cāis
prioribus ꝛ notioribus. Et hoc diſcutietur infra.
ℂ Secūdo infert h̄ cor̄m ex diffōne. Sic eni erūt pn̄a ꝓpa ei Corm
qd̄ demr̄at. Et dicunt Themiſti9 ꝛ Cōmē. ꝙ ſeqt̃ h̄ ex cāis
priorib9 ꝛ notiorib9. ſ. ꝓportionatis. Nota ꝙ reddiīt iſti hāc Nōn
ꝑticulā ꝓportionatis. Et ſm nr̄m modū3 infert̃ ex pmis. i.
ex ꝓprijs. Ex illo eni ſeqt̃ ꝙ pn̄a erūt ꝓpa ei qd̄ demōſtrat̃.
ℂ Tertio declarant̃ ꝑticule. prio ex veris eſt: q2 qd̄ non eſt
verū nō ſcit̃: ſ3 verū non ſcit̃ niſi ex veris: ergo demonſtratio
eſt ex veris. ſcdo ꝙ ſit ex primis imediatis. i. ex indemr̄abilib9
p3: q2 nō ſciet nō hn̄s demr̄ationē eoꝝ quoꝝ eſt demō-
ſtratio. 3o declarat ꝙ ſit ex cāis priorib9 ꝛ notiorib9: ex cāis
qdem eſt: qm̄ tunc ſcimus cū cās cognoſcimus: ꝛ ex priori-
bus quidem erit: ſi vere cāe ſunt. Et ex notioribus erit: non
ſolū altero mō intelligendo: ſ3 in ſciēdo qm̄ ſunt. i. nō ſolū
in cognoſcendo ſed in eſſendo.
Et ꝑꝑ h̄ qd̄ ſubdit. ꝙ priora ꝛ notiora duplr̄ dicunt̃: q2 aliḋ Prioraplr
eſt prius nā. ꝛ aliud prius quo ad nos. Et ſilr̄ aliud eſt nā
notiꝰ: aliud quo ad nos. Ad nos priora ꝛ notiora ſunt ꝓxi-
ma ſenſui: vt ſingularia. ſimplr̄ aūt. i. ſm nām priora ꝛ no-
tiora ſunt: que ſunt longiora a ſenſu vt vl̄ia. ꝛ opponunt̃ h̄
adinuicē. ſ. ſingularia ꝛ vl̄ia. Et ſubdit: ex primis aūt idem
eſt ꝙ ex proprijs pncipijs: idem enim dico p̊m ꝛ pn̄m.
ℂ Difficulas cadit hic p̊ circa id qd̄ dicit. Ex pmis āt idē eſt Dub9 4o
qd̄ ex ꝓprijs pncipijs: q2 ſi p̊a iportāt pncipia ꝓpa: videt̃ ꝙ Argr̄ p̊
ille due ꝑticule poſite in diffōne demōſtrationis. ſ. pmis ꝛ
imediatis nō ſit vna ꝑticula. vt dixit Themiſti9 ꝛ Cōmen.
ꝗ dixerūt ex primis ꝛ imediatis. i. ex indemōſtrabilibus.
Item ſi eſſet vna ꝑticula primis ꝛ imediatis nō eēt in diffi- Argr̄ 2o
nitione demr̄ationis aliq̄ ꝑticula q̄ oñderet demr̄ationē3
eē ex ꝓprijs pncipijs: p3 q2 nō ꝑ ꝑticulā veris: nec ꝑ illā ex
idemr̄abilib9 nec ꝑ illam cauſis prioribus ꝛ notioribus.
In ꝯtrium argr̄: q2 dicit Phs ibi. idē enim dico p̊m ꝛ pncipiū: Ꝺ3 op9 p̊
mō ſi idē ſit p̊m ꝛ pn̄m: p3 ꝙ pmū nō iportat pn̄m ꝓpriū.
Itē infra cū tractat de ꝓpriorib9 demr̄ationis dicit: opina- 2o
mur eni3 ſcire cū ex pmis ꝛ veris ꝓcedimus: ſ3 nō eſt ſcire
h̄: ſed op3 ex ꝓprijs pncipijs procedere.
ℂ Rn̄o dī ꝙ p̊m pōt accipi duplr̄. vno mō pro principio in- Solo
demonſtrabili: ꝛ ſic accipit̃ a Phō in topicis cum diffinit p̊m duplr
demr̄onē primo topicoꝝ: du3 dicit: demr̄atio eſt ex pmis L.1.
veris. i. ex indemr̄abilibus. aut ex his que per ea fidē ſum-
pſerunt: ꝛ ſic ſm Themiſtium ſumit̃ in diffōne demr̄atio-
nis: cū dicit. demr̄atio eſt ex veris pmis imediatis. i. ex pn̄-
cipijs indemōſtrabilibus. Et ſic dicendo op3 ſupplere in
diffōne demōſtrationis: cu3 dicit: cauſis. ſ. ꝓportionatis. Et
tunc ad argm̄ factum ꝯ ipſum qn̄ dicit. Ex primis aūt idem
eſt qd̄ ex proprijs pncipijs. intendit ꝙ eſſe ex primis ſic. ſ.
modo dicto eſt eſſe ex proprijs principijs.
Alio9 accipit̃ p̊m pro proprio ſicut infra cum declarat ꝙ vl̄e
dicit̃ ineſſe ſm ꝙ ipſum: qn̄ in quolibet ꝛ primo ineſt: tunc
primo ineſſe eſt proprie ineſſe q2 nō per aliud: ꝛ ſic accipiē-
do primū pro ꝓprio pncipio: nō op3 ſupplere aliqd in dif-

finitione demonſtrationis. Ad argᵐ ꝯ nos. ſi ſit idez pmū ꝛ pnᵐ. igī pᵐ nō importat pnᵐ ꝓpriuz. dī ꝙ ſunt idē ſicut hō ꝛ aīal ſunt idē: ſed nō adequate. Amplius apparet manifeſte ꝙ primū aliqñ accipit̄ pro pnᵒ proprio: qꝛ cū Phus diſtinguit inter demōſtrationē quid ꝛ ꝗa in eadem ſcia: dicit ꝙ dant: qꝛ ſcia ꝗ eſt ꝑꝑ ꝗd ſit ſm pmā cām. i. ꝓpriā.

Et 3ᵒ modo accipit̄ primū vt cōuertit̄ cum principio. iuxta

3ᵐ mēbꝛ illud Phi: idem enī dico primum ꝛ principium.

T.c.5. ¶ Diffinit pnᵐ demōſtrationis dicens. pnᵐ demrationis eſt ꝓpō imeᵗᵃ. Immeᵗᵃ autē ꝓpō eſt qua non eſt altera prior: ꝓpō autē eſt enūtiationis altera pars vnū de vno ſignās. Dialec. aūt eſt quālibꝫ ptem accipiens. Demonſtratiua aūt alteram determinate ꝙ vera eſt. Enūtiatio aūt ꝯdictionis eſt quālibꝫ partē. Cōtradictio aūt eſt oppō cuiᵘˢ nō eſt mediū ſm ſe. pars aūt ꝯtradictionis ꝗ eſt aliquid de aliquo affirmatio eſt. Que vō aliquid ab aliquo negatio eſt.

T.c.5. ¶ Secūdo diuidit imediatū pnᵐ in pōnē ꝛ dignitatem: que maxima ꝓpō dicit̄. Et diffinit vtrāqꝫ ptem. poſitio aūt eſt pars principij imediati: quā nō eſt monſtrare: nec neēe eſt quēlibꝫ docēdū hēre. Dignitas aūt eſt quā nō eſt mōſtrare ſꝫ neēe eſt quēlibet docēdū hēre vt de quolꝫ dī affirᵒ ꝛ negᵒ. Poſitio diuiˢ in ſuppōnem ꝛ diffōnē. Suppō eſt ps pōnis ꝗ dicit eſſe vel nō eſſe: vt vnitatē eſſe. diffō vō eſt pars poſitionis: que nō dicit eſſe nec nō eſſe: qꝛ arithmeticus ponit diffinitionē vnitatis: que eſt indiuiſibile ſm quantitatē: ꝛ patet ꝙ quid eſt vnitas ꝛ vnitatem eſſe non ſunt idez: quia primum non ponit eſſe: ſed ſcdm ſic.

T.c.5. ¶ Tertio dicit qualis ſit cognitio principiorꝫ. Et tria dicit. primo dicit ꝙ pnᵃ magis ſcimus ꝛ magis credimus ꝙ̄ cōcluſiones. ꝛ probat: qꝛ ꝑꝑ qō vnūqōqꝫ tale eſt: illud magis eſt: vt illud ꝑꝑ qō amamus: magis amicū eſt. ſed ſcimᵘ ꝛ credimus ꝯnes ꝑꝑ pnᵃ. ergo magis ſcimᵘ pnᵃ ꝛ magis credimᵘ illa. q̄re cognitio pncipiorꝫ certior eſt ꝙ̄ cognitio cōcluſionis. 2ᵒ dicit ſi magis ſcimus ꝛ magis credimus principia ꝙ̄ ꝯnes: alterū duorꝫ neēe eſt eſſe. aut ꝙ illa per demōſtrationem ſcimus: aut ꝙ in illis melius affecti ꝛ meliᵘ diſpoſiti ſumus ꝙ̄ per demōſtrationem. Et h̄ modo circa dignitates ꝛ primas ꝓpōnes afficimur. 3ᵒ addit ꝙ non ſoluz opꝫ propōnes imediatas magis ſcire ꝙ̄ ꝯnes: ꝛ eis magis credere: ſed ꝙ nihil ex oppoſitis credibilius ſit ꝛ notiᵘ ipſius principijs: qꝛ ſi oppoſita pncipiorꝫ notiora eſſent nobis ꝛ credibiliora: tūc oppoſita cōcluſionibus eſſent nobis credibiliora ꝙ̄ ꝯcluſiones qō eſt falſum: qꝛ opꝫ ſimpliciter ſcientem non incredibilem eſſe.

Dubᵐ 5ᵐ ¶ Circa deſcriptionez pncipiorꝫ cadit difficultas: qꝛ deſcriptio nō p̄dr vniuerſaliter de deſcripto. ſ. de pncipio: quoniam principium diuidit̄ incōplexū ꝛ in complexū: ꝛ hec deſcriptio non dicit̄ de incomplexo: quare ꝛc̄.

Solō Rñ: dicitur ſm Themiſtium ꝛ Cōᵗᵒʳᵉᵐ ꝙ non diffinit̄ pnᵐ hic: ſꝫ ꝓpoſitio imeᵗᵉ: que eſt principium imeᵗᵘᵐ: ꝛ diffinit̄ per propoſitionem qua non eſt altera prior.

Lincoñ. vō dixit ꝙ pnᵐ in ſua vniuerſalitate diffinit̄ ꝑ propoſitionē imeᵗᵃᵐ. Et tunc ad argᵐ dicit̄ ꝙ oē principiū eſt ꝓpoſitio imediata formalr̄ vel virtualiter. Et hec ſufficit.

Dubᵐ 6ᵐ ¶ Circa diuiſionē pncipij imediati eſt difficultas: qꝛ principium imediatū diuidit̄ in dignitatē ꝛ poſitionē: igit̄ debet p̄dicari de vtraqꝫ parte diuiſionis. pꝫ ꝯña. ꝯñs tamen falſuz: qꝛ non oīs poſitio eſt principium imediatum: quoniaz principiū imediatū eſt ꝓpoſitio: ſed non omnis poſitio eſt ꝓpoſitio: qꝛ diffō eſt poſitio: ꝛ non eſt propoſitio.

Solō Rñ: ad h̄ dī ꝙ Themiſtiᵘ mouit hāc dubōnez: ſꝫ nō ſoluit. Lincoñ. vō ſoluit hanc vt precedentē. ſ. dicēdo ꝙ omnis poſitio eſt principium imediatum: etiam ꝯñr eſt propoſitio formaliter: vel virtualiter. Et h̄ ſufficit.

Dubᵐ 7ᵐ ¶ Alia difficultas eſt: quomodo intelligitur illud dictum. propter qō vnūquodqꝫ tale ꝛ illud magis. T.c.5.

Et cōiter dicit̄ ꝙ tenet tm̄ in cāis vniuocis principalibus ꝛ eſſentialiter ordinatis. Solō Cōtra primam arguit̄: quia valet tu ſcis concluſionem propter principia: ergo tu magis ſcis principia: ꝛ tn̄ non dī vniuoce ſcia de pncipijs ꝛ ꝯcluſione. Cōtra ſcdam particulā arguit̄: qꝛ valet tu deſideras artem ꝑꝑ lucrū: ḡ magꝭ deſideras lucrū: ꝛ tn̄ argr̄ i cāis nō pncīᵇᵘˢ. Contra tertiam arguitur: quia bene valꝫ. tu diligis magiſtrum propter puerum. igitur magis diligis puerum: ꝛ tn̄ magiſter ꝛ puer non ſunt eſſentialiter ordinati.

Rñ: dicit̄ ꝙ h̄ principium pōt accipi dupliciter. ſ. ꝓpꝛie ꝛ cōmuniter: ꝓpꝛie loquēdo tenet ſoluz inter illa: quorꝫ vnū eſt tale per eſſentiaz: ꝛ aliud per participationez. Et qō eſt tale per eſſentiam eſt magis tale intenſiue.

Si vō cōmuniter accipiatur ſaluatur in omnibus vniuocis: dicendo ꝙ ad eſſe magis tale ſufficit eſſe magis intenſum in gradu: vel minus dependere in eſſe tali. ꝛ h̄ ſufficit ꝛc̄.

¶ Tertio determinandū de proprietatibus demonſtrationis ꝗ ſunt ſex. pᵃ eſt eſſe ex neēijs. 2ᵃ ex his que ſunt de oī. 3ᵐ mēbꝛ 3ᵃ ex his que ſunt ꝑ ſe. 4ᵃ ex his que ſunt ſm ꝙ ipſum. 5ᵃ ex principijs proprijs. ꝛ 6ᵃ ex incorruptibilibus.

¶ Prima ꝓprietas probat̄ ſic. illud de quo eſt ſciētia ſimpliciter eſt impoſē aliter ſe hēre: igitur illud eſt neēiū: ſtūc 1ᵃ ꝓpꝛietas demonſtrationis. vltra qō ſcit̄ eſt neēium: igitur demōſtratio eſt ex neēijs. T.c.7. Tenet ꝯña: quia nō ſcitur neēiuz niſi ex neēijs ꝑ demōſtrationē. Sꝫ nota ꝙ anteꝙ̄ ꝓbent̄ alie ꝓprietates: opꝫ prius diffinire: ꝗd eſt de oī: quid eſt per ſe: quid eſt ſm ꝙ ipſum. Nōnᵐ

¶ De omni dicitur ꝙ nō in quodā eſt quodā non. neqꝫ aliquādo eſt aliquādo non. i. de omni dicit vniuerſalitatē ſubi ꝛ vniuerſalitatē tēporis: vt omnis homo eſt animal. T.c.8.

¶ Per ſe diſtinguitur in q̄tuor modos. per ſe in primo modo dicitur p̄dm ꝙ eſt in eo ꝙ quid eſt ſubi. i. ꝙ ponitur in diffinitione ſubi: vt homo eſt animal rationale. T.c.9.

Per ſe in ſcdo modo dicitur p̄dm in cuius diffōne ponitur ſubm: vt homo eſt diſciplīᵇˡᵉ: qꝛ diſciplīᵉ diffinit̄ per hominē: ꝛ iſti duo modi dicēdi ꝑ ſe deſeruiunt demōſtrationi. T.c.10.

Per ſe 3ᵒ modo dicitur id qō nō dī de ſubō. ſ. in hēſionis: ꝛ ſic ꝗlꝫ ſubā dicit̄ per ſe eſſe: ꝛ hic eſt modus eſſendi. T.c.9.

Per ſe 4ᵒ modo dicit̄ quando p̄dm ineſt ſubō propter ipſꝫ: vt vulneratus interijt: qꝛ ſubiectuz dicit cauſam effectiuā: per ſe p̄ti. Et hic modus dicitur modus cauſandi.

Secūdum ꝙ ipſum dicitur p̄dz ꝙ ineſt de omni. ſ. vniuerſaliter: ꝛ ineſt per ſe. i. primo ineſt: ꝛ nō per aliud: ꝛ ideo dicit Phs: vl̄e p̄dm dicitur ineſſe ſm ꝙ ipſum: cum in quolibet ꝛ primo demonſtratum eſt in eſſe. T.c.11.

His diffinitis probantur modo alie proprietates.

¶ Scda ꝓprietas. ſ. ꝙ demōſtratio ſit ex ꝓpōnibᵘ de oī nō ꝓbatur: qꝛ manifeſta eſt per ſe: qm̄ ſequit̄ ſi demonſtratio eſt ex neēijs ꝙ ſit ex propoſitionibus vniuerſalibus. 2ᵃ ꝓpꝛietas T.c.11.

¶ Tertia ꝓprietas ꝙ demōſtratio ſit ex propoſitionibus ꝑ ſe ꝓbatur ſic. ſi demonſtratio eſt ex neēijs: ꝛ ſolum ea que ſunt per ſe ſunt neceſſaria: igitur ex ſolis per ſe eſt demonſtratio. pꝫ ꝯña cū maiori minor probat̄: ꝙ ea que ſunt ꝑ ſe ſit neēia: pꝫ: qꝛ vel ſunt in eo ꝙ quid eſt ſubis: vt in p̄ modo: vel ſunt in eo ꝙ quid eſt predicatis de ipſis vt in ſcdo mō. Sꝫ ꝙ ſola per ſe ſūt neceſſaria probat̄: quia omne qō p̄dicatur: aut predicatur per ſe aut per accñs: ſed ꝗ predicant̄ per accñs non ſunt neēia. ḡ ſola per ſe ſunt neceſſaria. T.c.15. 3ᵃ ꝓpꝛietas

¶ Quarta ꝓprietas ꝙ demrātio ſit ex his ꝗ ſunt ſm ꝙ ipſꝫ. ꝓbat̄ ſic: ſi demrātio eſt ex his que ſunt ꝑ ſe: igitur opꝫ mediū in eſſe 3ᵒ propter ipſum: ꝛ primum ineſſe medio ꝓpter ipſum: q̄re demōſtratio eſt ex his que ſunt ſm ꝙ ipſum. 4ᵃ ꝓpꝛietas T.c.21.

¶ Quīta ꝓpꝛetas ꝙ demrō ſit ex ꝓprijs pncipijs iferī ex p̄cedēte: qꝛ demrō eſt ex his ꝗ ſūt ſꝫ ꝙ ipſꝫ: igit̄ demrātio eſt ex ꝓprijs principijs: ꝛ ꝑꝑ h̄ diffiˡᵉ eſt noſce ſcire. Et quāuis 5ᵃ ꝓpꝛietas T.c.21.

T.c.24 ita ſit pncipia tamē ꝓpria hñt cōe pncipiū per qḋ pñt de-
mōſtrare.i.probare:puta per ſciam cōem.ſ.metha^{ca}.

6ª ꝓprietas ℂ Sexta proprietas ꝙ demonſtratio ſit ex incorruptibili-
T. . 9 bus ſequit̄ ex eo ꝙ demōſtratio eſt ex necc̄ijs ⁊ vlibus.

Dub' 5ᵒ ℂ Circa dicta ſūt aliq̄ difficultates. Prima qḋ intellr ꝑ eē in eo ꝙ qd eſt.ſi intellr eē in diffōne vt pars vel vt totū vt dicit Themiſtius ⁊ Cōmē.ſeq̄t ꝙ 1ᵐ eſt in ꝑ modo : corpus eſt colo:atū:qꝛ corpus ponit̄ in diffinitione coloris:qꝛ color diffi'a Phō ꝙ eſt extremitas ꝑſpicui in corpe termina-
Solō to. Rñdet̄ ꝙ intellr ꝙ ſit ps vt gen⁹ vel dña:ſed corpus in diffōne coloris nō eſt ſic:ſed vt terminans dependentiam.

Dub' 6ᵒ ℂ 2ª difficultas eſt circa 4ᵐ modū.ſ.an ſubz 4ᶦ modi dicat ſolū cauſam effectiuā ꝑ ꝗ neceſſario cauſat cauſatū more
Solō Themiſtij. Rñr ꝙ ſic:⁊ iō ꝗ dicūt cāᵐ formalē vel finalē vel mālē:reducūt̄ ad ꝑᵐ vel ſcdm modum.

Dub' 7ᵒ ℂ 3ª difficultas vtrū ſm ꝙ ipm ⁊ per ſe idē ſint ↄuertibilr.
Argi ꝑ Et vi ꝙ ſic.ꝑ:qꝛ Phs dicit. Idē eniȝ eſt per ſe ⁊ ſꝫ ꝙ ipm.
Argi 2ᵒ Iteȝ qꝛ ex his que ſunt per ſe ꝓbat ꝙ eſt ex his que ſm ꝙ
In opᵐ ipſum. In ↄtriū argr:qꝛ fruſtra eſſet addere illaȝ ꝓprietatē ſm ꝙ ipſum:niſi diſtingueret̄ a per ſe. Itē qꝛ aliqua inſunt per ſe:vt ſubo hoi:que non inſunt ſm ꝙ ipſum.

Solō ℂ Rñr ꝙ per ſe duplr capi pōt.ſ.ꝓprie ⁊ cōiter.capiendo per ſe ꝓprie eſt couertibilr idem cum ſm ꝙ ipſuȝ. Cōiter vo accīᵈᵐ per ſe in plus ſe hēt : qꝛ ſic per ſe diſtinguit ↄtra ꝑ accn̄s:⁊ iō ſm ꝙ ipm dicit ꝑtū ꝙ per ſe ineſt ⁊ nō ꝑ aliud: ⁊ per ſe ꝓprie dicit idem:ſed cōmuniter non.

Dub' 8ᵒ Quarta difficultas eſt. vtruȝ ꝓbatio quā facit Phs ad pro-
T.c.15. bandū ꝙ demr̄atio eſt ex his ꝗ ſunt per ſe ꝑꝑ eē ex necc̄ijs valeat. Et videt̄ ꝙ nō:qꝛ ꝓpō per ſe:⁊ ꝓpō necc̄ia nō ↄuertunt̄:qm̄ aliq̄ eſt necc̄ia:que nō eſt ꝑ ſe : vt corpus eſt coloratū eſt necc̄ia: vt pȝ:⁊ tñ nō eſt per ſe. Itē rō quā facit Phs non valet:nam arguit ſic ad probanduȝ ꝙ per ſe ⁊ necc̄ium conuertunt̄:qꝛ aut ꝑta ſunt per ſe:aut per accn̄s:ſed per accidens nō ſunt necc̄ia:ǧ ſola ꝑta per ſe ſunt necc̄ia.

Solō Rñr ꝙ necc̄ium pertinēs ad demr̄ationē ↄuertit̄ cuȝ per ſe: qꝛ illud necc̄ū qḋ ptinet ad demōſtrationē dꝫ hēre habitudinem eētialē inter extrema ꝓpōnis ꝓpe ſumpta:addit̄ ꝓprie ſumpta:ꝑꝑ ↄuerſionē ꝓpōnis pmi vl' ſcdi modi:qꝛ inter illa eſt habitudo eſſentialis:⁊ tñ nō ſunt ꝑ ſe:⁊ iō nō ſūt necc̄ia ptinētia ad demr̄onē: vt 1ᵒ.oē aial rōnale eſt hō ↄnon eſt necc̄ia ptinēs ad demr̄onē:q̄re nō eſt ꝑ ſe:q̄re ⁊c̄.

4ᵐ determināduȝ ꝑᵃ diuiſio demōſtrationis. ℂ Quarto determinādo eſt de partib⁹ ſubiectiuis demonſtrationis: vnde demonſtratio multipliciter diuidi poteſt. ꝑ diuidit̄ demōſtratio in demr̄ones ꝑꝑ quid ⁊ qa:demonſtratio ꝑꝑ quid eſt que ſit per cauſaȝ ꝓpriam:demr̄atio vo
T.c.30. qa non ſit per cām ꝓpriā. Et diſtinguit̄ 2ᶠ demōſtratio ꝑꝑ qd a demr̄atione qa.ꝑ in eadē ſcia.ſcdo in diuerſis ſciētijs. In eadē ſcia qꝛ demr̄atio ꝑꝑ qd ſit per cāȝ ꝓpriā:⁊ demōſtratio qa ſit ꝑ cāȝ remotā vl' ꝑ effectū. Exᵐ de demr̄atione ꝑ effectū.ſi demr̄et̄ planetas ꝓpe eē ꝑ non ſcintilare. Silr ſi demr̄et̄ ꝙ luna ſit circularis ꝑꝑ ſuſcipe lumē circulariter. Exᵐ de demr̄atione qa ꝑ cauſam remotā. Si demōſtretur ꝙ paries nō reſpirat:qꝛ non eſt animal:⁊ ꝙ ſit cauſa remota probat:qꝛ ſic negatio eſt cauſa negationis:ſicut affirmatio eſt cauſa affirmationis:quare ſi nō eſſe animal eſſet cauſa propinqua non reſpirandi:tunc animal eſſet cauſa ꝓpinqua reſpirandi qḋ eſt falſum.

In diuerſis ſciētijs diſtinguit̄ demr̄o ꝑꝑ qd a qa:qꝛ ꝑꝑ qd ſit in ſciētia ſubalternante : ⁊ demr̄atio qa ſit in ſcia ſubalternata.nā ſubalternās dicit cās ꝑꝑ q̄s demr̄ant̄ paſſiones in ſubalternata. Et Phs dat q̄tuor exēpla:vt ꝑſpectiua ſe habet ad geometriā. Et machinatiua ad ſteriometriā.i.ad
2ª diuiſio ſciam de figuris. Et armonica.i.muſica ad aritbmeticam.
demr̄onis Et apparentia.i.naualis ad aſtrologiam.
T.c.39. ℂ Scdo diuidit̄ demr̄o in vlem ⁊ ꝑticularē.⁊ q̄rit ꝗ potior eſt. Et arguit ad vtranq; partem ꝙ particularis ſit potior probat.ꝑ qꝛ demr̄atio ꝑticularis facit ſcire rem ꝑticulareȝ ſm ꝙ ipm:⁊ vlis ſm aliud. 2ᵒ qꝛ ꝑticularis magis elongat̄ ab errore. 3ᵒ qꝛ ꝑticularis eſt de eo qḋ hēt magis eſſe.
In ↄtriū argr̄ ꝙ vlis eſt potior:qꝛ demr̄atio ꝓbās ꝑ cām eſt potior:hmͦ eſt vlis. 2ᵒ qꝛ cā ꝑᵃ eſt magis vlis q̄ ꝑticularis:ſꝫ nō q̄ſcim⁹ donec veniam⁹ ad cām pmā ꝙ facit demōſtratio vlis ⁊ nō particularis:q̄re. 3ᵒ qꝛ finituȝ eſt magis ens q̄ infīᵐ:ſed demōſtratio pṅᵗᵒ cadit ad infīᵐ:vlis vo ad fiᵐ.
Rñſio. Rñ. dicit̄ ꝙ vlis eſt potior:qꝛ facit ſcire vle ⁊ particulare: ⁊ eſt ꝓpria intellectui:illa vo ſenſui. Ad pmā negat̄ ꝙ particularis faciat magis ſcire:imo vlis ꝗ facit cognoſcere vle in eſſe ſubo pmo ⁊ ↄñter ſm ꝙ ipſuȝ. Ad 2ᵐ neᵍ ꝙ particularis magis elōget̄ ab errore:nec demr̄atio vlis facit opinari vle eſſe ſeparatum a ſingularibus. Ad 3ᵐ negat̄ ꝙ particulare ſit magis ens:qꝛ vle incorruptibile eſt.

ℂ Tertio diuiditur demonſtratio in affirmatiuam ⁊ nega- 3ª diuiſio demōſtra-
tiam. Et probatur ꝙ affirmatiua eſt potior negatiua. tionis.
Prio qꝛ affirᵐᵃ ex paucioribꝰ eſt.igit̄ velociꝰ facit ſcire:⁊ ſi ve- T.c.39.
locius appetibiliꝰ. Et etiā pauciores notiores ⁊ priores ſūt. ⁊.40.
añs preterea pȝ:qꝛ affirmatiua demr̄atio nō indiget negatiuis ꝓpōnibus:ſed negatiua indiget affirmatiuis.
Scdo qꝛ illud per qḋ aliud demonſtrat̄ notius eſt:ſed negatiua per affirmatiuā demonſtrat̄ ⁊ non eˀ:quare ⁊c̄.
Tertio qꝛ pṅᵐ demr̄atiōis affirᵛᵉ eſt ꝓpō affirᵛᵃ:⁊ demr̄ationis negᵛᵉ pṅᵐ eſt negᵛᵃ:ſed affirᵐᵃ ꝑoꝛ ⁊ notior eſt:q̄re ⁊c̄.
Quarto qꝛ ſine demōſtratione affirmatiua nō eſt negatiua: ſed econtra ſic:ergo affirmatiua principalior eſt.

ℂ Quarto diuidit̄ demr̄o in oſtenſiuaȝ ⁊ ducentem ad im- 4ª diuiſio
poſſe. Eſt autem demonſtratio oſtenſiua:que oſtēdit veriͤ: demōſtra-
vt omne aial rationale eſt diſciplīᵇᵉ.ois hō eſt aial rationa- tionis.
le:ǧ omnis hō eſt diſciplinabilis. demōſtratio ad impoſſi- T.c.39.
bile eſt demonſtratio procedens ex opꝰᵒ alicuꝰ veri negati ⁊ 41.
ducens ad impoſſibile magis manifeſtū. Exēplum ſi quis negat ꝙ omne totum eſt maius ſua parte:procedo ex opᵒᵒ ſic:nullum totum eſt maius ſua parte:ſed celum eſt qōdaȝ totū:⁊ ſtella eſt ps.ǧ celuȝ non eſt maius ſtella ⁊c̄. Et ꝓbat ꝙ oſtenſiua eſt potior:qꝛ procedit ex prioribꝰ ⁊ notioribus ſimpliciter:ſed ducens ad impoſſe ex poſteriorib⁹. Et iſtert ſic oſtenſiua negatiua potior eſt ducēte ad impoſſibile:ſed oſtenſiua affirmatiua eſt potior.ergo oſtēſiua affirmatiua eſt potior ducente ad impoſſibile. Quare concludit ꝙ illa demōſtratio eſt certior ⁊ prior que facit ſcire propter quid q̄ que facit ſcire quia ⁊c̄. Itē illa demōſtratio eſt certior ⁊ prior que eſt intelligibiliū: q̄ que eſt ſenſibilium.
Item illa eſt certior ⁊ prior que vtitur ſimplicioribus principijs q̄ que vtitur cōpoſitioribus ⁊c̄.

ℂ De forma ſylli demonſtratiui.

Determinādū eſt de forma ſylli demonſtratiui.ſ.in qua T.c.31.
figura fiat demonſtratio propter quid:⁊ oſtēdit ꝙ ſit in prima figura:⁊ in primo modo eiᵒ. Et quadrupliciter probat hoc.
Primo qꝛ matheᶜᵉ ſcie ſiunt per hūc modū ⁊ per hanc figuram:que maxie faciunt ſcire: vt arithmetica geoᵃ ⁊ perſpectiua.igit̄ demonſtratio ꝓpter quid magis ſit per hanc figurā. Et nota ꝙ ſciētie matheᶜᵉ dicunt̄ maxime facere ſciē- Nōtᵐ
tiam:qꝛ ſunt in primo gradu certitudinis:cum ꝓbent ſuas ↄcluſiones eque primo ex magis nobis notis ⁊ nāe.
Scdo qꝛ demōſtratio ꝑꝑ quid ſemꝑ aut frequēter ſit ꝑ hāc figuram:ergo prima figura facit magis ſcire.
Tertio qꝛ ſcia ipſiꝰ ꝙ qd eſt venat̄ per hāc figuram:quoniā ſcia ipſius ꝙ quid eſt vlis eſt ⁊ affirmatiua : ⁊ in nulla alia figura ſunt ꝓpōnes vles ⁊ affirmatiue:igit̄ ꝑᵃ figura magis deſeruit demonſtrationi ꝑꝑ quid q̄ alia figura.

Quarto q2 p̄ma fig^a nō idiget aliys: ⁊ alie idigēt iſta: q2 denſant ⁊ augmētant̄ quouſq3 veniant ad immediata.

Nō^a ℂ Pro declaratiōe hoꝝ opꝫ intelligere quō alie figure idigent p̄ma: vt denſent̄ ⁊ augmentētur. Et qd eſt iſtud denſari ⁊ augmētari. Themiſtius dixit: cū in oi figura ſit ꝓpoſitio vniuerſalis affirmatiua: q̄ non pōt ꝯcludi nec in ſcd̄a figura nec in tertia: ſi reduci debet ad imme^ta idiget p^a figura: ⁊ q̄ñ vadunt ad immediata dicuntur denſari. augentur aūt in ſuis demonſtrationibus addendo media.

ℂ Poſteriores vō dixere: ꝙ ſcd̄a figura quando reducitur ad ime^ta per p̄mā figuram: oportet qd̄ eſt p̄dicatū in ſcd̄a fiat ſubm̄ in p^a: ſed ſubm̄ hēt rōnē mā̄ciō di ꝯdenſari: ſed 3ª figura quando reducit̄ ad imediata: qd̄ eſt ſubiectū in 3^a fit p̄dm̄ in p̄ma: ſed p̄dm̄ hēt rōnem forme. ideo rarefactionis ⁊ augmētationis: q̄re ꝑ augmētationē reducitur.

Et addit phs de ꝓpōnibus negatiuis quō ſunt imediate: ⁊ quō mediate: vt intelligat̄ quā̄do ſcd̄a fig^a ⁊ 3ª reducantur ad p^am pro imediata. Et intēdit quā̄do alteꝝ extremū ꝓpoſitiōis ē in aliq̄ toto. i. ſub aliquo gn̄e eſt mediata vt homo nō eſt linea in hac vtrūq3 extremū eſt in aliquo toto: nam hō eſt ſub ſub^a: ⁊ linea eſt ſub q̄ntitate: ſed q̄ñ neutrum extremū eſt in aliq̄ toto: tūc ē imediata vt nulla ſub^a eſt quā̄titas. Et quando eſt mediata pōt eſſe rōne vnius extremi tm̄: vt ſubi vel p̄di: vt nullus hō eſt q̄ntitas: vel nulla ſub^a ē linea: ⁊ pōt eē rōne vtriuſq3 extremi: vt nullus hō ē linea.

Dub^o 9° Argū̄ p^o ℂ Circa dicta cadit difficultas. p̄mo. an p̄ma figura faciat magis ſcire. Cōtra a^r ꝙ p̄ma fig^a nō eſt nec̄ia ad ſcire ſimpliciter: q2 ad ſcire ſufficit cognoſcere cām ꝑꝑ quā res ē: ⁊ q̄ñ illius eſt cā: ⁊ ꝙ nō ꝯtingit alr̄ ſe hr̄e: ſed h̄ pōt haberi ignorata p̄ma figura: vt pꝫ de eo qui videt lunam eclipſari: ⁊ querit propter quam cauſam eſt h̄ a p̄ito: qui dicit ꝙ eſt propter interpoſitionem terre inter ſolem ⁊ lunam: ex qua interpōne luna ꝑdit lumen qd̄ dꝫ recipe a ſole.

Argū̄ 2° Itē ſi requireretur prima figura pro ſcia: tunc mere legiſte ⁊ mere canoniſte nihil ſcirēt: ꝯñs falſum: ⁊ pꝫ ꝯ^a: quia cum non ſtuduerint in logica. ignorāt quid eſt prima figura.

Scd̄a argū̄ ꝯ modū ꝓbādi: q2 dicit mathe^cam eē max^am ſciaꝫ que fit ꝑ hanc figuram. ꝯ h̄ inſtat̄: q2 phs ſupra quando ꝓbauit ꝙ demr̄o eſt ex ꝓprys p̄ncipys. dixit p̄n^a ꝓpria hn̄t aliqd̄ cōe ꝑ qd̄ demr̄ari p̄nt: ⁊ illa eſt ſcia cōis ⁊ maxia ſciẽtia ⁊ dicit de metha^ca. ergo mathe^ca nō eſt maxima ſcia.

Dub^o 10° ℂ Scd̄a difficultas eſt circa modū declarādi ꝓpōnes imediatas: q2 vr̄ phs ꝯdicere ſibi ipſi: q2 tractādo de p̄ncipys demōſtratiōis ſupra dixit ꝓpoſitio imediata eſt q̄ non eſt altera prior per quā poſſit probari: ſed iſta poteſt probari nulla ſub^a eſt q̄ntitas: igit̄ iſta nō eſt imediata. ꝓbat̄ minor q2 ꝓbat̄ ſic: nullus acc^s eſt ſub^a. ois q̄ntitas eſt acc^s. igit̄ ⁊c̄.

Solō 9^e dubitatiōnis. ℞n̄. Ad p^m di ꝙ q ſcit aliqd ſim^r hꝫ d̄mr̄onē ꝑꝑ qd formalr̄ vel v̄tualr̄. formalr̄ hꝫ q ſcit formare demr̄onē in mō ⁊ in figura: virtualiter vō habet q cognoſcit cauſaꝫ rei: ⁊ q̄ñ illius eſt cauſa: ⁊ h̄ ſufficit vt virtualiter habeat.

Ad p^m

Ad 2^m Ad 2^m di ꝙ vna ſcia pōt dici magis ſcia alia dupliciter: aut rōne obiti: q2 eſt de nobiliori obo. aut rōne modi p̄ce^di: q2 ꝓcedit ex magis notis. meth^ca rōe obi ē maxia ſcia: q2 ē de deo ⁊ itell^ntys. math^ca vō ē max^a ſcia rōe modi p̄ce^di: q2 ꝓcedit ex magis notis nobis ⁊ n̄ae ſil: ꝙ nō faciunt alie ſcie.

Solō 10^e dubitatiōnis. Ad 2^am diffi^{cul}tatē di: ꝙ ꝓpōnes ime^te diuerſi^{mo}de ſumūt̄ a pho ꝑꝫ diuerſas itētiōes: q2 hn̄do r^oem ad p̄n^a demr̄onis ꝑ q̄ debēt ꝓbari ꝯñes. dic̄ ꝙ ime^ta ꝓpō ē q̄ nō eſt alia pōr ꝑ quā poſſit demr̄ari. h̄ vō hn̄do r^oem quō alie fig^e p̄nt reduci ad p^am fig^ram: dic̄ ime^ta ꝓpōes q̄rū nllm̄ extremū ē i aliq̄ toto. ⁊c̄.

ℂ De ignorantia.

Dicendū eſt aliqd de ignorātia: q̄ñ oppoſitoꝝ eadē eſt ſcientia ſm̄ phm̄ p̄mo topicorum ⁊ ad eandem ſcientiam pertinet tractare de oppoſitis

ℂ Ignorātia vō di p̄uatio ſcie. vn̄ ignarus q̄ſi ſine naribus di: q2 veteres olfacere ſcire dicebāt. Ignorātia ē 2^x. ſ. ignorātia diſpōnis: ⁊ ignorā^a negōnis. Ignorā^a diſpōnis eſt deceptio facta per ſyllm̄. i. facibilis: q2 pt̄ eſſe ſine ſyllo. Et h̄ ignorā^a diſpōnis 2^r ꝯtigit. Uno^o q̄ñ accipit̄ ſim^r eē qd̄ nō ē. Aut non eē ꝙ eſt. ſ. ſine ſyllo. Alio^o q̄ñ accipit̄ ꝑ ſyllm̄ eſſe ꝙ nō eſt: aut nō eē ꝙ eſt. Quare vna di igrā^a ſimp^r: ⁊ alia di igrā^a ꝑ ſyllm̄. Ignorā^a ſimp^r vno^o fit. Ignorā^a vō ꝑ ſyllꝫ plib^o modis fit. Et phs ponit 4^or modos q̄bus ſyllogiȥat̄ ꝓpō faciēs ignorātias: q2 h̄ talis ꝓpō cū opponat̄ ꝓpōni vere: aut opponit̄ propōni ime^te: aut mediate. ſi imediate dupl^r: aut affirmatiue aut nega^te. Et ſilr̄ ꝓpōni vere me^te 2^r ē: q2 aut opponit̄ affir^te: aut neg^te. Et de his 4^or modis phs abūde diſcur^t quō ſyllogiȥari poſſit in oibus figuris. T.c.32.

ℂ Ignorantia vō negationis eſt p̄uatio ſcientie per defectū alicuius ſenſus: q2 ſi aliquis ſenſus d̄fecit. ſ. a natiuitate neceſſe eſt aliquā ſciam deficere. ſ. illaꝫ: cuius p̄n^m eſt ſenſus. Et probat q2 impoſſe eſt hēre ſciam de ſenſibilibus illius ſenſus. ſi vere addiſcimus per inductionem: aut demōſtrationem: q2 demonſtratio eſt ex vniuerſalibus: ⁊ impoſſibile eſt v̄lia ſpeculari ſine inductione. Inducere autē impoſſibile eſt nō habētes ſenſum: quoniam ſenſus ſingulariuꝫ eſt: q̄re non contingit acquirere ſciam ex v̄libus ſine inductione. neq3 inductionem facere pōt ſine ſenſu: h̄ phs. T.c.33.

ℂ Item alia ignorātia ponit̄ a pho: que dicitur ignorantia opinata: que eſt ſi procedat̄ in infinituꝫ in medys. Et querit tria. primo ſi ꝓcedit̄ in infinitum in ſurſuꝫ. 2° ſi in deorſum. 3° ſi proceditur in infinitū in medys determinatis extremis. Et primo probat ꝙ nō proceditur in infinituꝫ determinatis extremis: q2 non pōt ꝑueniri ab vno extremo ad aliud: niſi pertranſeant̄ omnia me^a: ſed ſi me^a ſunt infinita non poſſunt pertranſiri: igitur non ſunt infinita. T.c.34 35.|.36.

Scd̄o ſoluit alias duas q̄ōnes ſimul. p̄mo dyalectice ꝑ duas rationes: p^a eſt q2 in p̄dis q̄ditatiuis non proceditur in infinitum: q2 ſic non contingeret aliqd diffinire. Nec in p̄dis accidētalibus ꝓcedit̄ in infinitum: q2 illa ſunt in predicamentis finitis: ⁊ in quolibet predicamēto ſunt finita: ſed finita finities ſumpta nō ſunt ifinita: q̄re. ſcd̄a ratio ē. Scire eſt intelligere ꝑ demōſtrationē. demōſtratio ē ex primis: q̄ nō ex v̄lib^o ꝓcedūt: q2 ꝑ ſe nota ſūt: igit̄ p̄da finita ſunt.

Tertio ſoluit analetice ſic: demōſtratio fit ex ꝑ ſe inherētibus: ſed ꝑ ſe inherētia ſunt duob^o modis. aut quia ſubm̄ recipit p̄dū in ſui diffōne: a^r ſubꝫ ponit̄ in diffinitione p̄di. Si primo modo omnia p̄da q̄dditatiua ponūtur in diffinitione illius: igit̄ non ſunt infinita. Si ſcd̄o mō. ſicut ſubm̄ ponit̄ in diffōne illius p̄di ita in diffinitione quoruncunq3 p̄diũ de illo: igit̄ ſi eſſent ifinita nō poſſent poni in diffinitionibus qd̄ eſt incōueniēs: q̄re. Adde ꝙ ſunt cōuertibilia: q̄re nec in ſurſum nec in deorſum ꝓceditur in infinitum.

ℂ Circa ignorantiā negationis cadit difficultas. Si deficiente ſenſu: neceſſe eſt deficere ſcientiam ſenſibilium illius ſenſus. Et videt̄ ꝙ nō: q2 cū qs natus eſt cecus pōt habere ſciētiā de coloribus: q̄ñ pōt addiſcere demōſtrationeꝫ aliquā factā de colorib^s: ſed demonſtratio gn̄at ſcientiā: igit̄ habebit ſciētiam de coloribus ſine ſenſu illoꝝ ſenſi^{bilium}. Dub^o 11° Argū̄ p^o

Itē eſt ratio phi q arguit ſic. demonſtratio eſt de vniuerſalibus: ſed v̄lia non poſſunt ſciri ſine inductiōe que eſt ſingularium notorū per ſenſum: q̄ ⁊c̄. ꝯ argū̄: q2 ſi ratio valeret tunc de ſubſtātys abſtractis. ſ. deo ⁊ itelligentys non poſſet haberi ſcientia: patet ꝯ^a: q2 de his non poteſt eſſe ſcientia per ſenſum: conſequens tamen falſum. Argū̄ 2° In opp^m

ℂ ℞n̄: Ad p̄mū dicunt moderni ꝙ phs itelligit ꝙ in quibus ſenſibilibus deficit ſenſus nō poteſt haberi ſcientia ꝑ inuẽtionē: ſed per auditum ab alio ſic. ſ. per doctrinaꝫ. Solō. Ad p^m

T.c.6. Contra hos eſt text^9 vbi ſcdo phi^r: q dicit. Syllo giçat vtriq3 aliqs de coloribus cum natus ſit cecus: quare neceſſe ē de noibus habere rōnem. nihil aūt intelligere de re h philo ſophus. mō ſi nihil intelligit de re: igitur nō h3 ſcientiam. Quare dōm q natus cecus nō pōt hre ſciaʒ de colorib^9: ꝛ ſi diſcit aliq̄ demrōne: voces ꝛ noia itellit: ſed de re nihil.

Ad 2^m ¶ Ad ſcdʒ cū arguit q p ſaltem rōneʒ de ſubſtātijs abſtra ctis nō haberet ſciētia. negat ꝯña: qa aliud eſt dicere q de ſenſibilib^9 nō poſſit hēri ſcia ſine ſenſu. ꝛ aliud q de reb^9 inſenſibilibus quarum non eſt ſenſus: non poſſit haberi ſci entia: quoniam ſufficit q illa inſenſibilia habeant effectus ſenſibiles per quos cognoſcantur.

¶ De vnitate ſcientie.

Dicendum eſt de vnitate ſcientie tota li: ꝛ diuerſitate ei^9. Et cō ſequenter que excluduntur a ſcientia.

T.c.43. Nōn^m ¶ Quātū ad p^m de vnitate ſcie dicit. Q2 vna ſcia eſt vni^9 gñis ſubi: que ex pprijs pncipijs cōponit: ꝛ ptes ꝛ paſſiōes hoꝝ ſūt p ſe. Et nota q tāgit q̄ tuor. ſ. vnitatē gñis ſubi: vnitatē pn^r. ppoꝝ: ꝛ ptes gñis ſubi ꝛ paſſiōes ſubi vel pau ei^9. Et q2 ꝯſiderant oia i ordie ad ſubm ſm Themiſtiū: iō ſcia dicitur vna ab vnitate ſubi.

De diuer ſitate ſcie tiarum. T.c.45 ¶ Q̄tū ad 2^m de diuerſitate ſciaꝝ. dicit q ſcientia eſt alte ra ab alia: q̄rū pn^a non ſunt ex eiſdem generibus ſubis nec ex alterutris. i. nec ſubm eſt ſub altero. Signū hui^9 eſt cū venitur ad indemrābilia: q2 op3 pn^a eē in eodeʒ genere cū his que demrant. i. op3 pn^a eē pportionata gñi ſubi.

De exclu ſis a ſcia. T.c.41 ¶ Q̄tū ad 3^m de his que excluduntur a ſcietia. dic q duo ex cluduntur. p^m eſt: q̄ ſunt a caſu: ꝛ a fortuna: ꝛ pbat q demrā tio nō eſt d his: q2 demōſtratio eſt ex ppōnib^9 neceſſarijs: vel ex his que frequēter ſunt. Et ſi ppōnes ſunt neceſſarie ꝯlo eſt neceſſaria: ꝛ ſi frequenter ſunt ꝯ frequenter eſt: ſed q̄ ſunt a caſu ꝛ a fortūa nō ſūt nec̄ia: nec frequēter q̄re ꝛc̄. Scdm q excludit ſunt ſingularia. ideo dic: neqꝫ eſt ſcire p ſenſuʒ q2 p ſenſuʒ ſolū percipit ſingulare ꝛ nō vniuerſa le: ſed demōſtratio eſt de vlibus: ergo non eſt ſcire per ſen ſus. Et addit q l3 non ſit ſcire per ſenſum: eſt tamen vtilis ſenſus ad ſcientiā: q2 ſenſus facit cognoſcere ſingularia ex quibus per inductionem ſcit vle: q eſt pn^m artis ꝛ ſciētie.

Dub^9 12^9 ¶ Circa dicta cadit 2ª difficultas. p^a a q̄ ſumit vnitas ſcien tie. Et ex vna parte vr q ſumitur ex vnitate ſubi: qa dicit phs. Una vo ſcia eſt que ē vnius gñis ſubi. Ex altera par te videt q ſumatur ex vnitate pn^or: q2 dicit phs. Sciētia eſt alia ab alia: q̄ꝝ pn^a nō ſūt ex eiſdē gñib^9 ſubis. i. quaꝝ pn^a ſunt diuerſa ſm genera ſubta: ſed ſi eſt diuerſitas ſcien tiaꝝ ex principijs diuerſis: igit vnitas eſt ex vnitate pn^or: qa ab eodē res h3 eēſe ꝛ vnū eēſe. i. diuiſum eēſe ab alijs.

Solo ¶ R̄n^o dicit q ab eodē eſt vnitas ſcientie: ꝛ diuerſitas. rō eſt qa qd dat eēſe: dat vnū eēſe: ꝛ ꝯñr diſtinctū eē. dī ſcdo q ex verbis phi colli^r q ex vtroqꝫ eſt vnitas ſcientie ꝛ di uerſitas ſcie. q2 loquēdo de vnitate dicit. vna ſcia eſt que ē vnius gñis ſubi q̄ componitur ex pmis. ecce q tāgit vtrū qꝫ. ſ. ſubiectū ꝛ principia. Et ſimilr loquens de diuerſitate dicit ſcia eſt altera ab alia: q̄rū pn^a nō ſunt ex eiſdē generi bus ſubis. ſimiliter hic tangit vtrūqꝫ. ſ. tā pn^m q̄ ſubm. S3 quid magis faciat vnitatem patebit infra.

Dub^9 13 ¶ 2° q̄ dubi^tr ē. a q̄ pn^r ē vnitas ſcie. Erō h ſūt due opiones.

p^a opio. ¶ Una eſt Themiſtij di^tis q vnitas ſcie magis ē ab vnita te ſubi: rō ei^9 eſt: qm oia ꝯſiderant in ſcia p attributionem ad ſubm. p3. q2 paſſiōes ꝯſiderant in ordine ad pn^a media ta: ꝛ mediata in ordine ad ime^ta: ꝛ h in ordie ad terios cō ponētes: ꝛ termin^9 pdicat^9 i ordie ad ſubm: ſed illō ad qd ſit attributio ad i^d ſtat reſolō: ſꝫ vbi ſtat reſolō ē p^o cā. igit ſubm eſt p^m qd extat cā vnitatis ſcie. hanc ſequit Scotus.

2^a opio. ¶ Alia opio dicit q rō foialis ſubi: q̄ ſumit ex principijs eſt ei p^a ad quā ſtat reſolō oium ꝯſideratoꝝ in ſcia. rō eſt q2 pa^a conſiderant in ordine ad ſubm: ꝛ ſubm in ordine ad pncipia ppria ꝛ nō ecōtra: p3 q2 pora nō ꝯſiderant in or dine ad poſteriora: ſed econtra. hanc ſequitur Egidius.

Opio ſ^a ¶ Nos vo dicim^9 q ſcia pōt ꝯſiderari 2^r. ſ. p viā cōpōnis: ꝛ p viam reſolōnis. p^o mō oia ꝯſiderant in ſcia in ordie ad ſubm: p3 q2 p pn^a paſſiones demrant inelle ſubo: ꝛ ſic oia in ordine ad ſubm: ꝛ ſic ab vnitate ſubi ſumitur vnitas ſci entie. 2° vo mō oia cōſiderant in ſcia in ordine ad pn^a pro pria: p3 q2 paſſiōes ꝯſiderant in ordine ad ſubm: ꝛ ſubm in ordie ad pn^a ppria: q2 poſteriora ꝯſiderant in ordie ad pora in via reſolōnis: q̄re oia ꝯſiderant in ordie ad pn^a p pria: ꝛ iō a principijs pprijs ſumit rō foialis ſubi que eſt cā vnitatis ſcie. Et ſic pōt ſaluari quelibet opio.

De dña ſcie ab opione et q2 intelle T.c.44. ¶ Dicendum eſt de dña ipſius ſcie ab alijs habitibus ani me: maxie ab opione ꝛ intellectu. Unde ſcia dif ab opinio ne: q2 ſcia eſt vlis ꝛ neceſſaria: nec̄ium vo eſt qd nō ꝯtingit alr ſe hēre: opio vo eſt de eo qd ꝯtingit alr ſe hēre: differt vo ſcia ab intellu: q2 inte^m eſt pn^m ſcie: qm intells eſt acce ptio ime^r ppōnis. ſcia vo mediate. Conueniunt aūt itells ſcia ꝛ opio: q2 circa veꝝ ſunt: dīnt autē: q2 opinio eſt circa ꝯtingēs alr ſe hēre: qm circa veꝝ vel falſuʒ eſt. Q2 aūt opi nio ſit circa ꝯtingēs alr ſe hēre: mani^m eſt ex a paretib^9. p^a mo q2 opinio eſt circa icertū. 2° q2 nullus exiſtimat opiari aliqd cū exiſtimat illud ipoſſibile aliter ſe hēre: ſed ſcire. Scdo excuſat ſe a determinatiōe alioꝝ habituū aie. ſ. quo oportet diſtinguere alios habitus aie in rōnem intel^ma ſcie tiam artē ꝛ prudentiam ꝛ ſapiētiam: qa nō eſt huius loci ꝑtractare h. pro qb^9 nota q phus. 6. ethicoꝝ diſtinguit ha

C. bitus q̄ ſunt circa veꝝ in qnqꝫ habitus. ſ. intellectuʒ ſciam ſapientiā artē ꝛ prudētiā. tres pmi ſunt circa veꝝ neceſſa rium: ꝛ ptinēt ad ſcias ſpeculatiuas. Et duo vltimi ſūt cir ca veꝝ ꝯtingēs ꝛ ptinent ad ſciētias practicas: vt moraleʒ: ꝛ huiuſmodi. Et addit alium habitū. ſ. rōnē. Eſt autem rō deductio prin^or in concluſiōes. habitus autē qui ſunt circa verum ꝛ falſum ponunt duo. 6° ethi^r. ſ. ſuſpitio ꝛ opinio.

Tertio ꝛ vltio determiat de ſollertia dicēs. Sollertia ē ſub tilitas medij. ſ. inueniendi in nō perſpecto tpe. i. ſubito. Et dat tria exēpla. pmū eſt. Siquis videt q luna cōuerſa ad ſolem ſplēdorem habeat ſtatim intelligit pp quid eſt h: qa propter id qd illuminat a ſole. 2^m exēplum eſt: ſi quis vi det pauperē litigare cum diuite. ſtatim itelligit q h eſt: qa accōmodatum eſt illi aliqd a diuite. 3^m exēplum propter quid duo qui prius inimici erant facti ſunt amici: ſtatim i telligit: q2 inimici vnius tertij facti ſūt. ſollers. n. vidēs oēs cauſas medias ſtatim cognouit vltimas.

Dub^9 14. ¶ Circa pmū dictū de cōueniētia opinionis ꝛ de dña eius cum ſcia ꝛ intellū eſt difficultas: q2 ſi intellectus ſciētia ꝛ

C. opio circa veꝝ ꝯueniūt: ſequit q opio nō erit aliq̄n circa falſuꝫ. ꝯ phm 6° ethicoꝝ: q diſtinguit habitus qui ſunt cir ca veꝝ ꝛ falſuꝫ in ſuſpitionē ꝛ opionē. 2° q2 ſi dīnt vt opio ſit circa contingens alr ſe hēre. ꝛ intells ꝛ ſcia circa neceſſa rium: tūc opio nō erit circa nec̄ariuꝫ: p3 ꝯña q2 nec̄arū nō contingit alr ſe hēre. ꝯñs contra phm: qui vult q ſcientia ꝛ opinio poſſint eē circa idem māliter: ſed non formalr: q2 opinio accipit neceſſarium vt contingit alr ſe habere.

Dub^9 15. ¶ Circa 2^m dictū de ſollertia eſt difficultas qd ſit ſollertia: qa aut eſt vis aie: aut habitus. non vis anime q2 in oi aia itellectiua ſunt equales vires aie: ꝛ tñ nō omnis anima in tellectiua habet ſollertiam. Nec eſt habitus anime: q2 ha

C. 4. bitus aie qui ſunt circa veꝝ ſunt tm̄ qnqꝫ 6° ethicoꝝ. ſ. in tells ſcia ſapia ars ꝛ prudētia: ſꝫ nulls iſtoꝝ ē vt p3: q2 ꝛc̄. Forte dī q eſt hitus medij: q cōprehēdit ſub intellu. ꝯ: q2 hitus medij ꝓſupponit cognē medij: ſꝫ ſollertia nō ꝓſup ponit cognē medij: q2 eſt inuētio medij ſubito: quare ꝛc̄.

¶ R̄n^o

Solo 14 dubitatio nis. ℭ Rñ: ad primũ dictũ de ꝯueniẽtia opionis cũ ſcia ⁊ intel
lectu circa veꝝ: di ꝙ intẽdit ꝙ aliqñ ſic ꝯueñt: ſꝫ nõ ſemꝑ.
Ad 2m de diia di ꝙ opio ſemꝑ eſt circa ꝯtingẽs alr ſe ha
bere q̃tum ad extimationẽ: q̃a ſi opinãs hꝫ opinionẽ de
aliquo neceſſario: extiſtimat illud poſſe alr ſe hẽre. Et plus
valet eſtimatio in opinione q̃ꝫ res ipſa.

Solo 15 dubitatio nis. ℭ Ad 2m dictũ de ſollertia. quidã dixerunt ꝙ eſt vis velo
citer cõprehẽdẽs mediũ: vt Themiſtiꝰ ⁊ Lincoñ. Cõmẽ.
ṽo dixit ꝙ eſt bonitas ſenſus ſuper medium inueniendũ.
Albertus dixit ꝙ eſt habitus anime: cuius ratio eſt: q̃ cũ
hic tractetur ſolum de habitibus anime: ⁊ fecerit mentio
nem de ſollertia: igitur ſollertia eſt habitus.

Nota Pro cuius declaratione aduerte: ꝙ ſicut accidit optio cithare
do ſepe exercitanti manũ ſuã ad citharizandũ: ꝙ prompti
tudo quedã acq̃rit̃ in manu ſua ad citharizandũ. ſic intel
lectui a natura ingenioſo bene exercitato acq̃ritur prõpti
tudo quedam ad inuenienda media ſubito: ita ꝙ ſollertia
dicit promptitudinem illã acq̃ſitam ex bonitate ingenij ⁊
exercitatione. Quare lꝫ poſſet dici vis velociter cõpzhen
dens mediũ: vel bonitas ṽtutis: tñ ꝓprie loquendo magis
hitus dici dꝫ talis ꝓmptitudo acq̃ſita ptim a nã: ⁊ ptim ab
arte. i. ab exercitatione ad media in ſubo inuenienda ⁊c̃.

ℭ De medio demonſtrationis. Capm. V.

Queſtiones ſunt eq̃les numero his q̃
ve ſcimus. Cõſequẽter in
2o poſterioꝝ determinat phs de medio dmõ
Intenta ſtratiõis: ſed cũ mediũ diffõ ⁊ cã ſint idẽ: ideo
determinat de mõ ſciendi ꝑ vtrũqꝫ. ſ. ꝑ diffõ
4or pre miſſa. nẽ ⁊ cãm: ⁊ dat modũ diffiniẽdi. Et pmittit 4or añq̃ꝫ inue
ſtiget ꝙ q̃d eſt: p̃ ꝙ q̃ſita ſunt q̃tuoꝛ ⁊ ſũt eq̃lia vere ſcitis.
2o ꝙ hec q̃tuoꝛ q̃ſita reducant̃ ad duo q̃ſita in genere. ſ. ad
ſi eſt: ⁊ quid eſt. 3o q̃rit an vnius ⁊ eiuſdẽ ſit diffõ ⁊ demra
tio. 4o q̃rit an diffõ poſſit dem̃ſtrari ð diffinito i eo ꝙ q̃d ẽ.
pmiſſuꝫ primum t.c. p.2i poſt. Primo ergo pmittit ꝙ queſita ſunt eq̃lia numero vere ſci
tis. Et probat ſic: q̃ de re ſimplici querimus duo. ſ. ſi eſt ⁊
quid eſt: vt de deo querimus pmo ſi eſt: poſtea cognoſcen
do q̃ eſt: querimus q̃d eſt. Similiter de cẽtauro q̃rimus
pmo ſi eſt poſtea q̃d eſt. Silr de re cõplexa q̃rimꝰ duo
ſcꝫ q̃a eſt: ⁊ ꝑꝑ q̃d eſt: nã q̃rimus vtrũ ſol deficiat: aut nõ: ⁊
ſciẽtes q̃a eſt. i. q̃a deficit. querimus poſtea propter quid
deficit: quare ſicut quatuoꝛ ſunt queſita: ita quatuoꝛ ſũt ſci
ta: quare queſita ſunt equalia ſcitis.

Nota Notat Themiſtius cãm huius. ſ. quare queſita ſũt tot quot
ſunt ſcita: ⁊ dicit cã huiꝰ eſt: q̃ qõ ſit cã inueniẽdi ⁊ ſciẽdi:
q̃ñ qui querit ignorat: ⁊ ꝯñter querit de re quã ignorat vt
inueniat ⁊ ſciat illam: ideo queſita ſunt tot quot ſunt ſcita.

Dubꝰ pm Argũ pm ℭ Circa dicta cadit diffi{cultas}. pmo. vtꝝ q̃ſita ſint eq̃lia ṽe ſcitis.
Et arguit̃ ꝙ queſita ſint plura: q̃ queſita pñt fieri tam de
rebus contingentibꝰ q̃ꝫ neceſſarijs: vt pꝫ. ⁊ tñ vere ſcita ſi
unt tñ de necc̃ijs: g̃ plura ſunt queſita q̃ꝫ vere ſcita.

Argũ 2m Scdo q̃ q̃ſita ſũt q̃tuoꝛ: vt dicit phs. ſ. ſi eſt: quid eſt: q̃a eſt
⁊ ꝓpter q̃d eſt: ſed ſi ẽ: ⁊ q̃d eſt nõ ſunt vere ſcita: g̃ pla ſũt
q̃ſita q̃ꝫ ſcita. pꝫ ꝯña cũ maiori. minoꝛ ꝓbat̃: ⁊ p̃ ꝙ q̃ſitũ ſi
eſt non ſit ſcitũ ꝓbatur: q̃a ſi eſſet ſcitum eſſet ſcitũ ꝑ ſyllo
giſmum hypotheticũ ſic dõo ſm Lincoñ. Si aial rõnale
eſt: hõ eſt: ſed aial rõnale eſt: g̃ hõ eſt: ſed hoc nõ facit ſcire
ꝓbat̃: q̃a non licet ſyllogiſare per duos terminos vt dicit
phus primo prioꝝ: q̃a fieret petitio principij in minori. 2o
ꝓbatur ꝙ queſitum q̃d eſt non ſit ſcitum: q̃a maxime eẽt
ſcitum ꝑ diffõnem. cõtra arguit̃: q̃a ſꝫ phm primo prioꝝ.
nõ cognoſcit̃ verũ complexũ hñs meñ niſi per ſyllogiſmũ:
ſed queſitum quid eſt: eſt verũ complexũ: q̃a ſit ꝑ ꝓpõnẽ
de 2o adiacẽte: igr̃ ꝑ ſyllm ẽ aptũ ſciri: ⁊ non ꝑ diffinitionẽ.

Argũ 3m Tertio quia modi ſciendi ſunt duo. ſ. diffinitio ⁊ demõſtra
tio: ⁊ modi querẽdi ſunt quatuoꝛ: ſed cuilibet modo ſciẽdi
correſpondet ſuum ſcitum: ⁊ cuilibet modo querendi cor
reſpondet ſuum q̃ſitum: igitur plura ſunt queſita q̃ꝫ ſcita.

ℭ Scda difficultas eſt vtꝝ queſita ſint tñ quatuoꝛ: ⁊ ſimi Dubm 2m
liter ſcita. Cõtra arguit̃: q̃a q̃ſita reducant̃ ad duo ꝑ phm Argũ pm
infra. ſ. ad ſi eſt ⁊ quid eſt: imo plus q̃a reducant̃ ad vnuꝫ
ſcilicet ad queſitum medij: igitur non ſunt quatuoꝛ.

Scdo arguit̃ ꝙ ſint plura queſita: q̃a vltra h̃ quatuoꝛ ſit q̃ Argũ 2m
ſtio q̃d nõis. Item ſit qõ q̃lis ⁊ quanta ſit res: quare ⁊c̃.

ℭ Rñ: Ad pmã difficultatẽ ñl Themiſtius ꝙ cũ queſtio Solo pe dubõnis.
ſiat de re g̃ra inueniẽdi ⁊ ſciendi rẽ: q̃ qui querit ignorat:
querit ergo vt ſciat: quare quot ſunt queſita: tot ſunt vere Ad pm
ſcita. i. que vere ſciri poſſunt ſiue contingentia ſiue neceſſa
ria ſint: lꝫ contingentia non proprie ſciri poſſint.

Ad 2m negatur ꝙ ſi eſt: ⁊ quid eſt nõ ſint ſcita. Ad probatio Ad 2m
nem de ſi eſt: cum dicitur. ꝙ ſi ſciretur ſi eſt ſciretur ꝑ ſyl
logiſmõ hypotheticũ vt dicit Lincoñ. ꝯceditur: ⁊ cũ dicit̃
ꝙ eſt ꝯ phm pmo prioꝝ: q̃a ſyllogiſmus nõ põt ꝯſtare ex
duobus terminis tñ. di ꝙ intendit de ſyllogiſmo cathego
rico: ⁊ nõ de hypothetico: q̃a hypotheticꝰ bñ põt ꝯſtare ex
duobꝰ terminis. Ad aliã ꝓbationẽ de q̃d eſt dicit Lincoñ.
ꝙ queſitũ q̃d eſt nõ eſt cõplexũ: ſꝫ incõplexũ: ⁊ cum di ꝙ
ſit per ꝓpoſitionẽ de ſcdo adiacẽte dicit lincoñ. ꝙ cũ illa
oratio ſumit̃: vt querit de diffinitione: non querit niſi ſub
ſtantiã rei: iõ nõ eſt enũtiatio. poſſꝫ tñ accipi vt enũtiatio.

Ad 3m dicitur ꝙ ſicut modi ſciendi ſunt duo in genere: ſic ⁊ Ad 3m
modi querendi ſunt duo in genere. ſ. quid eſt: ⁊ vtrum eſt:
ſed ſi diſtinguantur penes ſcita ſimpl{icia} ⁊ compoſita ſunt
quatuoꝛ modi ſciendi: ⁊ quatuoꝛ modi querendi.

ℭ Ad 2m difficultatem cum di queſita reducũtur ad duo: Solo ſe dubõnis 2e.
⁊ ad vnũ dicitur ꝙ q̃ſita in genere formalr ſunt quatuoꝛ:
ſed virtualiter ſunt duo: ⁊ vnum. Ad aliud cũ arguitur ꝙ Ad pm
queſita ſunt plura q̃ꝫ quatuoꝛ: q̃ eſt q̃d nominis: ⁊ qualis Ad 2m
⁊ quãta: dicitur ꝙ queſita de rebus ſunt tñ 4or. queſitum
ṽo q̃le ⁊ q̃tũ eſt reducibile ad q̃ſitum: q̃a eſt: q̃re ⁊c̃.

ℭ Premittit ꝙ iſta quatuoꝛ q̃ſita reducant̃ ad duo. i. que pmiſſuꝫ
rũt duo in genere: q̃a cũ queritur ſi eſt. aut q̃a eſt nõ que 2m
ritur niſi ſi medium aliq̃d eſt. Et cũ querit̃ q̃d eſt: aut pro T.c.1.
pter quid eſt: non queritur niſi quid eſt illud medium. Et
probat hoc: q̃a cum q̃ritur ſi eſt: aut q̃a eſt: non querit̃ niſi
ſi cã eſt: ſed cã ⁊ mediũ ſunt idem: ergo non querunt niſi ſi
medium eſt. Similiter cum queritur q̃d eſt: ⁊ propter q̃d
eſt: non queritur niſi q̃d eſt cauſa: ſed cauſa ⁊ mediuꝫ ſunt
idem: ergo non q̃ritur niſi q̃d eſt medium. Similiter dat
aliam probationẽ: ꝙ quid eſt ⁊ propter quid eſt ſunt idē:
q̃ per idem rñdet̃ ad interrogationẽ per q̃d eſt ⁊ propter
quid eſt: vt q̃d eſt defectus lune rñr eſt ꝑuatio luminis in
luna: ⁊ propter quid eſt defectus rñdet̃ propter priuatio
nẽ lumis in luna. Silr q̃d ẽ armoꝰ eſt rõ nũoꝝ in acuto ⁊
graui: ⁊ ꝑꝑ q̃d ẽ armoꝰ: ꝑꝑ rõneꝫ numeroꝝ in acuto ⁊ g̃ui.

ℭ Ex hoc infert vnũ corꝛm ꝙ ſi h̃ q̃tuoꝛ q̃ſita reducant̃ ad Corm
duo q̃ſita. ſ. ad q̃ſitũ ſi eſt meñ: ⁊ q̃d eſt meñ: ſeq̃ ꝙ oĩs qõ eſt T.c.2.
qõ medij. i. ſit g̃ra medij inueñdi. Et ꝓbat: q̃ q̃ñcũqꝫ meñ eſt
ſenſibile neſciẽtes illud q̃rimꝰ iõ: puta q̃rimus ſi defectus
lune eſt: neſcientes illum. Si ṽo eſſemus ſuper lunã non
vnq̃ꝫ q̃reremus: neqꝫ ſi eſt: neqꝫ ꝓpter q̃d eſt: q̃a vtrunqꝫ
eẽt nobis ſimul manim: q̃ñ ex ſingulari ſenſato factũ eſt in
nobis ſcire in vl̃i: q̃a ſenſus eſt ſingularis huiꝰ ſenſati. ſ. hu
ius terre nũc interpoſite: ſꝫ ex h̃ ſingulari vle ſcitum eſt.

ℭ Circa pm dictum de q̃ſitis eſt diffi{cultas}: vtrũ iſta q̃tuoꝛ q̃ſi Dubiũ 3m
ta q̃rant tñ duo in gñe. ſ. ſi eſt mediũ: ⁊ quid eſt medium.
Contra arguitur: q̃a ſi h̃ eſſet: maxime eſſet propter rõnes Argũ pm
q̃s facit phs: ſed ꝓbo rationes illas nõ valere. contra pri
mam q̃ dicit cã ⁊ medium ſunt idem: ſed iſte q̃tuoꝛ qõnes
q̃rũt tñ ſi cã eſt: ⁊ q̃d eſt cã: ergo q̃rũt tñ ſi mediuꝫ eſt:
⁊ q̃d eſt medium: ꝯ arguitur: q̃a ita ignotum. ſi q̃ſtio ſi eſt.

q̄rat de cauſa ſicut de medio. Et ſilr ſi queſtio qd eſt. q̄rit
de cā ſicut de medio: ḡ ſit petitio pncipij: q̄re non valet.
Argū 2°. ❡ Contra 2ᵃᵐ rōnē arguit: q̄ dicit ꝙ ꝑ idem rñr ad interro
gationē factā ꝑ qd ⁊ pp qd: ⁊ probat ſic: qa ſi querit̄ quid
eſt defectus lune rñr ꝙ eſt ꝑuatio luminis in luna. Et ſi q̄
ritur propter quid eſt defectus lune rñr propter priuatio
nez luminis in luna. Cōtra h̄ arguitur: qa propter qd q̄rit
de cauſa: ſed nō aſſignatur cauſa defectus lune dicendo ꝓ
pter priuationē luminis in luna: qa priuatio non eſt cauſa
defectus: ſed interpō terre inter ſolem ⁊ lunam.
Ad pᵐ ❡ Rñ°. Ad primum negatur q° cā ignoti ſit ꝙ q̄ſtio ſi eſt:
q̄rat de cauſa ſicut de medio: quia cauſa notior eſt q̄ᵹ me
dium: qm̄ cauſa magis in cōmuni vſu eſt q̄ᵹ medium.
Ad 2ᵐ Ad 2ᵐ cum arguit̄ ꝙ per idem nō rñdet̄ ad interrogationē
factam per quid ⁊ ꝓpter quid: q2 ꝑ ꝑuationē luminis in lu
na bñ rñr ad quid eſt ďfectus lune: ſed ad pp quid eſt de
fectus nō bñ rñr pp priuationē lumīs in luna: quia priua
tio luminis nō eſt cā defectus ſed iterpoſitio terre: dī ꝙ de
paſſione dantur due diffōnes: vna que dicit merum quid:
⁊ alia q̄ dicit pp quid. modo iſta que dicit mez quid ꝑt cō
parari ad duo: vel ad eſſe paſſiōis: ⁊ ſic dicit pp quid illi⁹:
qm̄ per diffōnē tanq̄ᵹ per cauſam ꝓbat̄ eſſe vniuſcuiuſqз:
vel cōparatur ad illam q̄ dicit pp quid: ⁊ ſic illa que dicit
meruz quid: dicit q2 eſt: ⁊ ſic pōt demōſtrari per aliā que
dicit pp quid: q̄re illa que dicit merū quid: dicit cām ipſi⁹
eſſe paſſiōis: ſed alia dicit magis cām pp quid pa° ineſt.
Du° 4° ❡ Scḋa difficultas eſt circa corᵐ. Utruz omnis qō ſit qō
Argū p̄ medij. Et videtur ꝙ nō: qa quādo aliqua diſtinguūtur ad
inuicem: ſi ſit queſtio de vno: non ſit qō de alio: ſed extre
ma concluſionis ⁊ medium ſunt diſtincta adinuicē: ⁊ oēs
iſte queſtiones fiunt de extremis concluſionis: qa ſi eſt ⁊
quid eſt fiunt de ſubiecto: ⁊ qa eſt: ⁊ propter quid eſt fiunt
de paſſione: ergo non fiunt de medio.
Argū 2° ❡ Itez cum dī: ꝙ oīs qō eſt qō medij: aut intellr̄ ꝙ fiat de
medio: aut fiat pp mediū. nō ꝑt dici pᵐ pp rōnē factaz. nec
2ᵐ: q2 cū cā ⁊ mediū ſint idē: igit̄ fiūt pp cām iueniēdā: q̄re
non poſſet fieri qō de deo: qa nō hз cauſaz. qō eſt falſum.
Ad pᵐ ❡ Rñ°. Ad pᵐ cōcedit̄ ꝙ nulla queſtio ſit de medio foꝛalr̄
ſз virtualr̄ tñ: qa ſit pp mediū iueniēdū. h̄ Themiſtius.
Ad 2ᵐ ❡ Ad 2ᵐ concedit̄ ꝙ q̄ſtio ſit pp medium inueniendum: ⁊
cum medium ⁊ cā ſint idem: ergo ſit pp cām inueniendā.
concedit̄ ꝯña: ⁊ cum infert̄. ergo in nō habētibus cām nō
ſit qō. ne° ꝯña: qa tentatiue pōt fieri q̄ſtio de eo qō nō eſt:
ſed de eo qō eſt vere fieri pōt. Et ita de deo fieri pōt: quia
intrinſec⁹ hēt cauſaz ſui eſſe: poſtea querit̄ quid eſt: qa eſt
actus purus q̄ meli⁹ excogitari nō poteſt. Et cum dicitur
deus non habet cauſam: itelligitur extrinſecus ⁊c̄.
Premiſ ❡ Querit̄ an diffinitio ⁊ demonſtratio ſint eiuſdem ⁊ ſm
ſum 3ᵐ idem. Et probatur tribus rationibus ꝙ non ⁊c̄.
T.c.2. ❡ Pria ratio. diffō eſt ipſi⁹ qōquideſt: ſз demōnes ſuppo
nūt ipm qōquideſt: vt mathē° ſupponunt quid vnitas eſt:
⁊ quid impar ⁊ alia ſimilr̄: igit̄ non demōſtrant qōqdeſt.
❡ Scḋa rō. oīs demonſtratio ꝯcludit aliqd de aliquo: vel
affirmatiue: vel negatiue: ſed in diffinitione non predicat̄
aliquid de aliquo nec genus de differentia: nec econtra. igi
tur nō eſt diffō illius qō cōcludiatur per demonſtrationē.
❡ Tertia rō. aliō eſt facere ſciaz quid eſt rei ⁊ aliud qa eſt
res: ſed diffō facit ſcire qd eſt res: ⁊ demr̄atio quia eſt res:
igitur alteri⁹ rei eſt diffinitio: ⁊ alteri⁹ rei eſt demōſtratio.
Ex his pз ꝙ nulli⁹ eiuſdem eſt diffinitio ⁊ demonſtratio.
❡ Circa h̄ cadit diffiᵗᵃˢ. p̄ quia paſſio diffinitur: ⁊ paſſio de
Dub° 5° monſtrat̄: ergo eiuſdē eſt diffinitio ⁊ demr̄atio. antecedēs
Argū p̄ ꝓbatur. ꝙ paſſio demr̄et̄ ď ſubo maᵐ eſt: qa ꝓpō ſcḋi mo
di eſt q̄ demr̄at̄: ſed ꝙ paſſio diffiniatur patet ꝑ Phm in
ſcḋo modo dicēdi ꝑ ſe: qui dicit ꝙ in ſcḋo modo ſubm eſt
in eo qōquideſt predicantibus de ipſo. i. ſubiectum eſt in
diffōne paſſiōis q̄ ꝑdr de ipſo: quare paſſio diffinitur.
❡ Item ꝓbat̄ per dcm̄ Phi ſupra. ſ. idē q̄rit quid eſt: ⁊ pp Argū 2°
qd eſt: ſed quid q̄rit de diffinitiōe: ⁊ pp quid q̄rit de demō
ſtratiōe: ergo de eodem erit diffinitio ⁊ demonſtratio.
❡ Itē qōqdeſt diffinit̄: q2 diffō eſt oīo ſigans qōqdeſt. Et Argū 3°
qōquideſt demr̄at̄. ꝓbat̄ quia triplex eſt gen⁹ diffōnum:
qm̄ alia diffō dicit quia eſt: q̄ eſt ꝯ demr̄onis: ⁊ alia dic̄ pp
quid eſt q̄ eſt pnᵐ demr̄onis: ⁊ alia dicit vtrūqз: que eſt to
ta demōſtratio pōne differēs: modo ſi aliqua diffinitio eſt
concluſio demonſtrationis: diffinitio demonſtratur. igit̄
qōquideſt demr̄at̄: q̄re qōqdeſt diffiniatur ⁊ demonſtrat̄.
❡ Rñ°. Ad pᵐ dī ꝙ Phs notant dixit q̄rendo: vtrū idē ſm Ad pᵐ
idē poſſit diffiniri ⁊ demr̄ari. i. vtrū eodem mō ſumptum
poſſit diffiniri ⁊ demonſtrari: ⁊ intendit ꝙ non. Quare ad
argumentum p̄mum dī ꝙ paſſio ꝯſiderata vt in ſe eſt dif
finitur: ſed conſiderata vt in alio eſt demōſtratur: quia nō
demonſtratur niſi vt eſt in ſubo ſiue vt dicitur de ſubo.
❡ Ad aliud dī ꝙ qd ⁊ pp quid q̄runt idez aliquo modo in Ad 2ᵐ
vlī: ſed non q̄runt idem in ſpeciali: nā quid querit quid eſt
ratio illius in ſe: ſed propter quid q̄rit quid eſt illud quod
eſt cauſa propter quā ineſt alteri: quare nō ſm idem que
runt. i. non eodem modo preciſe.
❡ Ad aliō cū dī qōquideſt diffinit̄ ⁊ demr̄at̄ h̄ aliquo mō Ad 3ᵐ
poſſet ꝯcedi: ſed non inq̄ᵹtum idē: ſed alio ⁊ alio mō: qa ſi
ꝯcedit̄ ipm qōquideſt diffiniri. hoc eſt inq̄ᵹtū ꝯſiderat̄ vt
in ſe eſt. ⁊ ſi ꝯce° ipm qōquideſt demr̄ari h̄ eſt vt in alio eſt
⁊ de alio dī. Notant̄ dixi ꝑt ꝯcedi aliq̄ mō qōqdeſt diffini
ri: ⁊ qōqdeſt demr̄ari. ſ. mālr ⁊ nō foꝛalr̄: qa cū qōquideſt
paſſiōis ſit idem mālr cum paſſione: ⁊ paſſio diffinitur ⁊
demonſtrat̄: ſed alr̄ ⁊ alr̄: ita qōquideſt diffinitur ⁊ dmon
ſtra[illegible]: quia māliter ſed formalr̄ nō: quia qōquideſt alicu
ius nō eſt foꝛalr̄ illud cui⁹ eſt qōqdeſt ſз mālr tñ cui⁹ ⁊c̄.
❡ Querit vtᵐ ipſi⁹ qōqdeſt poſſit eē demr̄o vel ſylls in eo Premiſ
qōqdeſt. i. vtᵐ diffō poſſit demr̄ari de diffinito in eo qōqd ſum 4°
eſt. Et Themiſti⁹ dic̄: vtᵐ diffō poſſit demr̄ari vel ꝓbari ď T.c.3.
diffinito ꝑ ſyllm duplicatū ꝙ idē eſt. Et notant̄ dī in eo qō
qdeſt: vel ꝑ ſyllm duplicatū: q2 ſine iſta duplicatiōe ꝑt ꝓ
bari ſic dōo. Omne aial ratiōale eſt aial greſſiˡᵉ bipes. oīs
homo eſt aial rōnale: ḡ oīs hō eſt aial greſſibile bipes.
❡ Et p̄ ꝓbat ꝙ nec ꝑ demr̄onē ꝓbari ꝑt in eo qōqdeſt op
ponēdo: quia nō vз iſta ꝓbatio. oē aial rōnale eſt animal
greſſibile bipes in eo qōqdeſt: omnis homo eſt animal rō
nale in eo qōqdeſt: igit̄ oīs hō ē aial greſſibile bipes in eo
qōquideſt: q2 ſic ar°° petit̄ in premiſſis ꝙ debet probari.
❡ Neqз ꝑ ſyllm diuiſiuū ꝓbari ꝑt ſic arg°°. hō eſt aial: vel T.c.4.
nō aial: ſed nō eſt nō aial. ḡ hō eſt aial: vel ḡ eſt aial rōna
le: vel irrōnale: ſed non eſt aial irrōnale. ḡ eſt aial rōnale:
dicit ꝙ h̄ modus arg°ⁱ nihil ꝓbat: q2 p̄ſupponit aliam p̄tē
diuiſionis nō ineſſe. Utilis tñ eſt diuiſio ad diffinitionē in
quātum cōplectit̄ omne qō ad eſſe rei ꝑtinet: ⁊ nihil relin
quit vſqз ad vltimam differentiam.
❡ Neqз ꝑ ſyllm diffinitiuū ꝓbari pōt diffō de diffinito: q2 T.c.5.
ſic arḡ. qō conſtat ex his que ad eſſentiam rei pertinent ⁊
ſunt propria rei diffinitio eſt. hec diffinitio animal greſſi
bile bipes eſt huiuſmodi: ergo animal greſſibile bipes eſt
diffō hoīs. Nec h̄ foꝛa arg°ⁱ vз: q2 p̄ſupponit qō dз ꝓbare.
❡ Neqз a contrarijs probari poteſt: quia ſic arguitur. Si T.c.6.
diffinitio mali eſt diuiſibilitas: igitur contraria erit diffini
tio contrarij: ergo diffinitio boni erit indiuiſibilitas: nō va
let quia petit ꝙ eſt eque dubium. ſ. diffinitionē contrarij.
❡ Neqз per inductionem probari poteſt: quia inductio ex
ſingularibus procedit. diffinitio v̄o non eſt ſingularium:
ſed vlium. Itez inductio aliud de alio predicat. diffinitio
v̄o incomplexum verbale eſt ⁊c̄.

❡ Neqз

¶ Neqꝫ etiam ex certis principijs neceſſe eſt ipſam eē: cū
ſint illa. quis ergo modus reliquus. quaſi dicat nullus: nō
eni monſtrabit quid eſt ſenſu: aut digito. h phs ꝛc.
Dub⁹ 6 ¶ Circa dicta cadit difficultas: vtrū de diffinito poſſit pro
bari diffinitio in eo qḋquideſt. Et vı̄ ꝙ ſic ex fundamēto
oium ſyllogiſmoꝝ: qḋ eſt: quia quecūqꝫ conueniūt in vno
tertio conueniūt inter ſe: ſed ſubiectū ꝛ p̄dm ꝯnis cōueni
unt in medio: qḋ eſt tertiū: igiꝰ cōueniunt inter ſe. per h ḡ
principiū ſiue fundamentū ꝓbatur ꝙ de diffinito pōt ꝓ
bari diffinitio in eo qḋquideſt. Et ſigno extrema cōcluſio
nis ꝓbande: que ſunt ſubiectū qḋ eſt diffinitū. ꝛ p̄dm qḋ
eſt diffinitio in eo qḋgdeſt: puta ꝙ hō ſit animal greſſibi
le bipes in eo qḋquideſt. Et arguit ſic. q̄cunqꝫ ꝯueniūt in
vno tertio cōueniūt inter ſe: ſed h duo extrema. ſ. hō ꝛ aial
greſſibile bipes in eo qḋgdeſt: ꝯueniunt in hoc tertio me
dio. ſ. in diffinitione formali hominis. ſ. mali rationali: igiꝰ
homo eſt animal greſſibile bipes in eo qḋquideſt.
Solo ¶ Rn̄ꝰ dicitur ꝙ fundamentum ſyllogiſmorum ſic intelli
giꝰ. Qꝛ quecunqꝫ extrema ſimpliciter ſumpta conueniunt
in aliquo tertio conueniunt inter ſe: ſed quando vnum ex
tremū cum cōditione aliqua dı̄ de medio: nō dı̄ de altero
extremo: niſi illud mediū cū eadē cōditione dicaꝰ de alte
ro extremo: q̄re nō ſequiꝰ oē aial rōnale eſt animal greſſi
bile bipes in eo qḋgdeſt: homo ē animal rōnale. ḡ homo
eſt aial greſſibile bipes in eo qḋquideſt. ex quibus non ſe
quiꝰ ꝯ niſi in minori mediū dicaꝰ de ſubo in eo qḋgdeſt:
Et ſi ſic dicatur in minori eſt petitio principij: quare ꝛc.
Intentū primum T.7. ¶ Quito his p̄ſuppoſit: q̄rit gd p̄us ſciaꝰ an gd eſt an ſi eſt
p̄us opponēdo. poſtea ſumēdo ꝙ hn̄ dcm̄ ē in oppōnib⁹.
Quātū ad p̄ᵐᵃᵐ ptem p̄ ꝓbat ꝙ nō pōt ſciri gd ē: niſi prius
ſciaꝰ ſi eſt: ꝛ arᵘᵐ ſic: qa de eo qḋ nō ē non pōt ſciri gd eſt: lꝫ
gd nois poſſit ſciri. ſic̄ de tragelapho ꝛ de hircoceruo ſciꝰ
gd nois abſqꝫ eo ꝙ ſciaꝰ ſi ē: igiꝰ ſi ſciꝰ gd eſt: nec̄io ſcitur
qa eſt: ſed ſcire quid eſt ꝛ qꝛ eſt: nō pōt eē vnica rōne: qa
ꝑ diffōnē ſciꝰ gd ē: ꝛ ꝑ demſ̄ationē ſciꝰ qa ē: ꝛ h duo dı̄nt
ſicut gd eſt ꝛ qa eſt: q̄re ſcire qa ē prius ē q̄ꝫ ſcire quid eſt.
¶ In ꝫ̄ium arguiꝰ: qa de quocunqꝫ ſcitur qa eſt ꝑ demſ̄a
tionē ſcitur ꝑ cauſam niſi eē ſit ſuba rei: ſed cā ꝛ diffinitio
idem ſunt: igiꝰ quia eſt ſcitur ꝑ diffinitionē tanq̄ꝫ per meᵐ
demſ̄ationis: igitur prius ſcitur quid eſt q̄ꝫ quia eſt.
¶ Nec p̄t dici ꝙ ꝑ diffinitionē quid nominis ſciꝰ qa eſt: p̄
qa aſſignata diffinitione quid nois de q̄cunqꝫ re: adhuc re
ſtat q̄rere ꝓpter quid eſt illud qḋ diffiniꝰ: cum non ſit aſſi
gnata cauſa ſui eē. igiꝰ per diffōnē quid nominis non de
monſtraꝰ eē. 2ᵒ quia ſi diffinitio quid nominis demſ̄aret
eē rei: tūc diffō quid nominis eſſet diffinitio quid rei.
Quo dato ſequunꝰ tria incōueniētia. p̄mū ꝙ nō ſubaꝝ ꝛ nō
entiū eēt diffō gd rei: ꝛ patet qa illaꝝ eſt diffō quid nois.
Scdm̄ incōueniens eſt ꝙ quelibet oratio ſiue ratiocinatio
eſſet vera diffō ꝓbaꝰ ꝯn̄a: qꝛ cuilibet orōni pōt iponi vnū
nomē: ſic̄ hyſtorie troiane ipoſitū eſt nomen Ilias.
Tertiū incōueniēs eſt. cum nulla ſcīa demſ̄et quid ſigt̄ no
men: neqꝫ per hanc demſ̄et: igitur diffō vera non demſ̄a
bit. neqꝫ demſ̄abitur ꝛc.
T.c.8. ¶ Quātū ad p̄ᵐᵃᵐ p̄tē ſoluit dubitationē hanc: ſed p̄us ſoluit
aliā dubitationē ſup̄ motā: ꝛ ſi ea diffō poſſit demonſtrari
de diffinito. Et dicit q̄m idē eſt ſcire gd eſt ꝛ ſcire cām ſi
eſt: qꝛ cā ꝛ diffinitio idē ſunt. diffinitio autē aut eſt eadē rei
vt formalis: aut alia. ſi alia: aut demonſtrabilis vt m̄alis:
aut idemōſtrabilis vt finalis. ſi eſt demōſtrabilis neceſſe
eſt meᵐ cām eē ꝑ quā demōſtreꝰ in p̄ma figura: qꝛ vliter
ꝛ affirᵉ demſ̄aꝰ: ꝛ hic eſt vnꝰ modus exquiſitus vnū qḋgd
eſt monſtrare ꝑ aliud qḋquideſt. non tn̄ in eo qḋquideſt.
¶ Scdo ſoluit dubitationē iſta motā. Et dicit: ꝙ ſicut ꝯtin
git ꝙ aliq̄n ſimul ſcim⁹ qꝛ eſt: ꝛ ꝓp quid eſt. ſ. q̄n ſcim⁹ qꝛ
eſt ꝑ mediū qḋ eſt cā: ſed nō eſt poſſe ſcire p̄us ꝓp qḋ q̄ꝫ qꝛ
eſt. Sic ſilr ꝯtingit circa quid eſt ꝛ ſi eſt: qꝛ q̄nqꝫ ſimul ſci
mus quid eſt ꝛ ſi eſt: ſed nō eſt poſſibile ſcire prius gd eſt
q̄ꝫ ſi eſt: ſed hn̄ ꝯtingit aliq̄n prius ſcire ſi eſt q̄ꝫ quid eſt. ſ.
q̄n ſi eſt cognoſcaꝰ ꝑ mediū accn̄tale: ſed q̄n cognoſcitur ſi
eſt ꝑ diffinitionem rei q̄ eſt cā illiꝰ: ſimul cognoſciꝰ ſi eſt ꝛ
gd eſt. Et ponit q̄tuor exēpla. P̄mū exēplū eſt: qꝛ ſimul
cognoſcim⁹ tonitruū eē: ꝛ qꝛ ſonus in nubib⁹ eſt. Et ſimul
cognoſcim⁹ defectum lune eē ꝛ qꝛ priuatio luminis eſt: ꝛ
ſimul cognoſcimus hoiem eē qꝛ animal rationale eſt. Et
animam eē: qꝛ numerus ſeipſum mouens eſt.
¶ Circa dicta cadit diffiᵗᵃˢ. p̄ᵒ eſt ꝙ eē inteꝰ ꝑ ſi eſt: aut dıciꝰ Dub⁹ 7⁹
exiſtere. aut eē eēntie. ſi primū illud eſt ſingulariū quoꝝ Argū p̄
non eſt diffō: ꝛ hic debet queri eē rei cuiꝰ eſt diffinitio. ſi
2ᵐ: ꝯ: qꝛ illud eē qḋ queriꝰ aliq̄n prius ſciꝰ q̄ꝫ quid eſt: ſed
hoc non poteſt eē de eē eſſentie: quare ꝛc.
Item phs dicit de quocūqꝫ ſciꝰ qꝛ eſt: ſciꝰ ꝑ cām niſi eē ſit Argū 2ᵒ
ſuba rei: ſed eē eēntie eſt ſuba rei: igiꝰ non ſcitur per cām.
¶ 2ᵒ diffiᵗᵃˢ eſt: ſi ꝑ gd eſt pōt ſciri eē rei: ſequiꝰ ꝙ nō poſſet Dub⁹ 8⁹
demonſtrari paᵒ de ſubo per diffōnē ſubiecti. ꝓbaꝰ ꝯ: quia Argū p̄
ꝑ gd eſt ſubi. i. ꝑ diffōnē p̄us demſ̄eꝰ eē ſubi: igiꝰ diffō nō Argū 2ᵐ
eſt ꝓxima cā ad demſ̄andū paſſionē. Itē ſi ꝑ gd eſt ſubi
demonſtraꝰ eē ſubiecti. iꝰ per qḋ aligd demōſtraꝰ p̄us no
tū eſt: igiꝰ p̄us cognoſcitur gd eſt q̄ꝫ ſi eſt ꝯ dicta ſuperius.
¶ Rn̄: Ad primum dicitur ꝙ per eē ſubiecti inteꝰ eē exi Solo ꝓ bōnis 2ᵉ
ſtētie: ꝛ lꝫ p̄mo cōpetat ſingularib⁹ competit etiā vlibus.
Ad aliud dı̄ ꝙ arᵐ concludit verum ꝙ ſi ꝑ eē intelligaꝰ Ad p̄ᵐ
eē eſſentie: ꝙ eē eſſentie nō poſſet ſciri per cauſam. Ad 2ᵐ
¶ Ad 2ᵃᵐ diffiᵗᵃᵗᵉᵐ: ſi primo demſ̄aꝰ eē ſubi ꝑ diffōnē ſbi: Solo ꝓ bōnis 8ᵉ.
igiꝰ ꝑ diffinitionem ſubiecti non poterit demonſtrari paᵒ Ad p̄ᵐ
de ſubo: qꝛ ſi eſt ꝓxima cā ipſi eē nō erit ꝓxima cauſa ipſi
paſſioni. dı̄ ꝙ ab eēn̄ totali fluit paſſio imeᵗᵉ: ꝛ ab eſſentia
ſm̄ partem formalem tn̄ fluit eē ſubiecti immeᵗᵉ: quare
diuerᵉ conſideratur diffinitio in his. Ad aliud cum dicitur Ad 2ᵐ
ſi per quid ſubiecti demōſtratur eē ſubiecti. igitur quid
ſubi eſt prius notum ꝯceꝰ ꝙ p̄us nā: ſed non p̄us tpe.
¶ Sexto ponit quattuor modos diuiſionis diffinitionū. p̄i 2ᵐ ītētꝫ. p̄ᵒ diaᵒ diff.
ma diuiſio eſt: quorūdā qḋgdeſt. i. q̄rūdam diffinitionum
eſt altera cā: ꝛ quarūdaꝫ non. i. alia diffō hꝫ cauſam ꝑ quā T.c.8. / 9
poteſt monſtrari vt materialis: ꝛ alia non habet cauſaꝫ vt
formalis: quare ille diffinitiōes q̄ ſunt ſine medio p̄ncipia
ſunt que ꝛ eē ꝛ quid ſunt ſupponere oportet: vt ariᵗᵃˢ ſup
ponit quid vnitas que vō habent medium: earum eſt de
monſtratio non tamen in eo qḋquideſt.
¶ Scda diuiſio eſt in diffōnē quid nois ꝛ quid rei. Iō dic̄. 2ᵒ diaᵒ diff.
Cum diffō ſit ratio ipſius qḋquideſt. alia erit ipſius qḋgd T.c.9.
ſignificat nomē: vt ratio ponens nomē ad ſignificandum.
Et alia quid rei. Et habētes diffinitionem quid nominis:
querimus poſtea ſi eſt: ꝛ quid eſt: ꝛ difficile eſt accipeꝰ gd
ſunt. q̄ nō ſcimus quia ſūt: imo ipoſſe ē vt dictū eſt ſupra.
¶ Tertia diuiſio eſt eadē cū iſta 2ᵃ ſed ꝑ alia v̄ba. Et dicit. 3ᵃ diaᵒ diff.
Eſt autem ratio vna dupliciter: aut coniunctione vna: vt T.c.10.
Ilias. ſ. quid nominis. Alia vō eſt vnuꝫ de vno oſtendens
non ſm̄ accidens ſed per ſe vt diffinitio quid rei ꝛ h dicaꝰ
oſtendere vnum de vno: qꝛ demonſtrat concluſionem in
qua vnum de vno predicaꝰ. Et ſubdit dr̄iam inter hec: qꝛ
diffō gd nois dı̄ diffō t̄mini. Alia vō diffō dı̄ demōſtrans
propter quid eſt: quare p̄ma ſignificat quid eſt. non autē
demonſtrat. ſcda vō manifeſtum eſt ꝙ erit vt demonſtra
tio eius qḋquideſt. poſitione dn̄s a demſ̄atione. dic̄ The
miſtius ꝙ diffinitio quid rei ꝑ cauſam formalem dicitur
demonſtratio virtualiꝰ: qꝛ continet cauſam: ꝛ effectum vir
tualiter: ſed demonſtratio ꝯtinet formaliter cauſam ꝛ effe
ctum: ꝛ differt ordine quodam a demonſtratione: ſicut dif
fert dicere propter quid tonat ꝛ quid eſt tonitruum.

4ª diuiſio diff. ¶ Quarta diuiſio eſt: q̄ triplex eſt genus diffõnis ptinens ad demonſtratione͂. Et h̄ diuerſimode exponitur.

T.c.10. Themiſtius dicit q̄ vna eſt ſicut ↄ͂ demonſtrationis: ⁊ alia eſt ſicut principium tñ virtualiter ingrediens demr̄ationem: ⁊ alia que eſt medium in demr̄one: vt formalis: que non differt a demonſtratione niſi ordine quodam.

Lincoñ. vero dicit q̄ vna eſt diffinitio mãlis. ſ. que eſt ↄcluſio demõſtrationis: ⁊ alia eſt diffõ formalis. ſ. illa que eſt mediũ in demõſtratione: ⁊ tertia eſt aggregatũ ex vtraq3. ſ. ex mãli ⁊ formali: que dr̄ tota demõſtratio. poſitiõe tñ differens ab ea: q̄a aggregat ſimul ↄcluſione͂ ⁊ mediũ: ⁊ iõ ſub alijs verbis dicit Lincoñ. triplex eſt diffinitio. ſ. vna q̄ dicit tñ q2 eſt. Alia que dicit tñ propter quid: ⁊ alia que dicit vtrũq3. prima eſt concluſio demonſtrationis. ſcđa eſt medium. tertia eſt demõſtratio poſitione differens ab ea.

Dub° 9° ¶ Circa dcã cadunt diffi^cu. p^a diffi^tas circa p̄mam diuiſione͂ que eſt q̄ diffõnum alia materialis: alia formalis: quia dixit q̄ diffinitio formalis non habet medium quo demonſtret̄: q̄a cauſa formalis poteſt demonſtrari per cauſa3 finalem: quoniam finis eſt cauſa omnium aliarum cauſa℞.

Du°.10. ¶ Scđa difficultas eſt circa ſcđam diuiſionem in quid nominis ⁊ quid rei: q̄a p̄mittit. q̄ cum diffinitio ſit ratio ipſius qđquideſt: alia erit q̄ quid ſignificat nomen: ⁊ alia qđ rei: cõtra q̄a vr̄ dicere q̄ diffinitio nominis ſit ratio ipſius qđquideſt qđ eſt falſum: q2 ſolũ ve℞ eſt de diffõne qđ rei.

Du°.11. ¶ Tertia difficultas eſt circa tertiam diuiſione͂ que eſt eade͂ cũ ſcđa: cum dicit q̄ alia diffõ dr̄ vna cõiunctiõe: ⁊ alia dr̄ vna ſimplr̄: q̄a de illa q̄ eſt vna ſimplr̄ ſiue qđ rei dicit q̄ eſt illa q̄ dmonſtrat vnũ de vno: ⁊ h̄ põt dici demõſtratio differe͂s poſitiõe ab illa. ↄ͂ demonſtratio eſt ſyllogiſm⁹ facie͂s ſcire: ſed diffinitio nõ eſt ſyllogiſm⁹. ḡ diffõ non eſt demonſtratio. Deide q̄ro quõ põne differt a demr̄one.

Du°.12. ¶ Quarta difficultas circa q̄rtam diuiſionem: que dicit triplex ee͂ genus demr̄onis. Una eſt ratio dice͂s quia eſt tñ que eſt ſicut ↄ͂ demonſtrationis: ⁊ alia q̄ eſt ſicut p̄ncipiũ. ſ. virtualiter ingredie͂s: ⁊ alia que eſt mediũ in demõſtratione vt formalis q̄ nõ differt a demõſtratiõe niſi ordine h̄ ſm Themiſtium. ↄ͂ prima nõ dicit q̄a eſt: ſed pp̄ quid: q̄a diffinitio eſt rõ qđquideſt ſignificãs. Et ſi dicit reſpectu aliarũ q̄a eſt: qm̄ eſt ↄ͂ demonſtrationis reſpectu alia℞: tunc q̄ro que aliarum eſt formalis cum omnes poſſint demonſtrari preter illam que datur per cauſam finalem ⁊c̄.

Solo du bõis 9° ¶ Rñ°. Ad primã cum arguitur contra id qđ dicit q̄ formalis nõ habet mediũ per qđ demõſtret̄: q̄a formalis poteſt demonſtrari per finale͂. Ad h̄ duplr̄ rñderi põt. vno modo: q̄ formalis ſimpliciter dr̄ que nullum habet medium quo demonſtrari poſſit: vt data per fine℞: formalis ſm qđ eſt data per formam ⁊ efficiens: quia reſpectu alterius diffinitionis eſt medium ⁊ reſpectu alterius eſt ↄcluſio: ⁊ materialis ſimpliciter eſt per materiam.

Lincoñ. vero alr̄ dicit q̄ formalis ſimplr̄ dr̄ que non hẽt mediũ quo demonſtrari poſſit: ⁊ hoc contingit duplr̄. ſ. aut q2 non h3 cãm vt data p̄ finem: aut ſi habet cauſam q2 per ſe nota eſt non poteſt demonſtrari vt data per formam. alie vero due. ſ. per efficientem ⁊ per materiam non ſunt ſimpliciter formales ſed materiales.

Solo dubõis.10. ¶ Ad ſcđm dicit Themiſti⁹ q̄ diffõ in vl̄i eſt ratio dicens qđ eſt: q2 duplex eſt qđ. ſ. quid nominis: ⁊ quid rei.

Solo dubõis.11. ¶ Ad tertiam difficultate͂ cũ dr̄ q̄ diffõ qđ rei põt dici demr̄atio dif̄s põne. tu ar^o ↄtra: q2 demr̄o eſt ſyll̄s facie͂s ſcire: ſed diffõ non eſt ſyll̄s. dicit̄ q̄ Phs dicit q̄ diffõ eſt vt demr̄o. q2 virtualr̄ demr̄atio eſt: ⁊ non formaliter.

Solo dubõis.12. ¶ Ad q̄rtã difficultate͂ cũ arg^r ↄ͂ illud dem̄ q̄ diffõ vna dicit q2 eſt tñ. ↄ͂ ar^r: q2 cum diffõ ſit oratio ſignans qđqdeſt eſſe rei: igit̄ dicit qđ eſt: ⁊ non tñ q2 eſt: dr̄ q̄ loquit̄ reſpectiue: q2 mãlis diffõ reſpectu alia℞ dicit tñ q2 eſt: qm̄ eſt ſicut ↄcluſio demõſtrata per formale͂: ⁊ formalis dr̄ quelibet alia℞: vel ſimpliciter vt finalis vel ſm qđ vt alie.

¶ Oſte͂dit quõ demr̄atio ſit per oe͂ genus cãe. Et 4^or facit. p̄mo oſidit quõ demr̄atio ſit p̄ omne gen⁹ cãe: et ratio eſt: q2 cauſa ⁊ mediũ idem ſunt: igit̄ quot ſunt genera cauſa℞: tot ſunt media ad demr̄andum: ⁊ exe͂plificat de oĩbus cauſis. textu 3? T.c.11.

Exemplũ in cã mãli. ſi demonſtrat̄ q̄ angulus ſemicirculi eſt rectus per hoc me^m. ſ. p̄ medietate͂ duo℞ rectorum.

Exe͂^m de cã formali. ſi demr̄at̄ q̄ ois q̄ eſt medietas duorũ recto℞ eſt rectus per diffõne͂ formalem anguli recti: que eſt angulus equalis angulo intri^co ſibi coniuncto ex linea ſup̄ lineam diametraliter cadente conſtitutus.

Ex^m de cã eff^e. pp̄ qđ athenie͂ſes debellant̄ a medis. cauſa eſt: q2 prius cõmiſerunt bella in ſardos: q̄ ſunt pars medorũ. ſic argue͂do. Iniuriãtes debellant̄ pp̄ vidictã facie͂dã.

Exemplũ de cã finali: vt pp̄ qđ deambula⁹ fit poſt cenam: vt cibus deſcendat ab ore ſtomachi: ⁊ ↄ̄ſiter vt ſanus ſit.

¶ Scđo oſidit quõ effectus poteſt demr̄ari p̄ plures cãs: ⁊ oſidit maxime p̄ cãm mãle͂ ⁊ finale͂. Et ponit duo exe͂pla. p^m q̄re egredit̄ lume͂ de laterna: pp̄ cãm mãle͂ eſt: q2 hẽt poros per q̄s trãſit lume͂: ⁊ p̄ finale͂ vt non offendat̄ a tranſeuntib⁹. 2^m ex^m pp̄ qđ tonat. pp̄ cãm mãle͂ eſt: q2 extinguitur ignis in nube: pp̄ cãm finale͂ eſt: vt terreant̄ q̄ in iferno ſũt: vt ingt Pithagoras. Et maxime in reb⁹ nãlibus contingit fieri demr̄one͂ per duas cãs. ſ. mãle͂ ⁊ finale℞: ⁊ dat cãm h⁹ dicens: q2 nã facit qđcũq3 facit pp̄ aliq̄ fine͂: ⁊ et̄ facit ex necẽtate mãe. vñ necẽtas eſt 2^x. vna ſm mãm: ⁊ alia ſ3 motum. i. violẽtiã: vt lap̄ ex necẽtate fert̄ ſurſum ſm violẽtiã: ⁊ deorſum ſm nãm. Et addit q̄ q̄ fiũt ab itel^u: alia pp̄ fine͂ fiũt: vt dom⁹ ſtatua ⁊ h̄o. alia fiũt a fortũa ⁊ nõ pp̄ fine͂ fiũt. T.c.12.

¶ Tertio corrigit dicta đ cauſis. Et inte͂dit q̄ ſola vera cã demr̄at cãtum: ⁊ nõ vera demr̄at̄ a cãto. Et cã vera eſt que ſimul eſt cũ cãto in fieri: in facto eſſe: ⁊ in futuro eſſe. Et talis cauſa inq̄3^m eſt: eſt cã his q̄ ſunt: ⁊ inq̄3tum fu eſt cã his q̄ fuũt: ⁊ factis inq̄3tũ facta eſt: ⁊ futuris inq̄3tum futura eſt. Et dat duo exe͂pla. p^m eſt de cã eclipſis q̄ eſt interpõ terre: ⁊ 2^m eſt, de cã cryſtalli que eſt aqua denſata pp̄ defectum caloris. In cauſis vero nõ veris: que non ſimul ſũt cũ cãto fit ſyll̄s a poſteriori. p̄ma ratio eſt. q̄ non ſequit̄. h̄ p̄us factum eſt: ḡ h̄ poſterius factum eſt. 2^a rõ eſt. quia cauſa que ſyllogiſtice infert cauſatũ eſt diffinitio: que ſimul eſt cum cauſato. T.c.13.

¶ Quarto addit q̄ in reb⁹ i q̄b⁹ eſt g̃natio circularis: ↄtigit his demr̄one͂ ee͂ circulare͂ ſi vere ſequat̄ ſe adiuice͂ mediũ ⁊ ↄ͂: q2 o3 q̄ ↄ͂ ↄuertat̄ cũ medio: ⁊ dat exe͂^m in opibus nãe: q2 depluta terra: neceſſe ẽ vapore͂ fieri. h̄ aũt facto neceſſe eſt nube͂ fieri: hac aũt nube facta: neceſſe eſt depluta͂ ee͂ terram. Et ↄ̄ſiter infert: q̄ ſicut ſunt q̄dam res q̄ ſemp̄ ſunt: ⁊ quedam non ſemp̄ ſed freque͂ter: ⁊ taliũ neceſſe eſt mediũ freque͂ter ee͂: vt non omnis maſculus barbatus eſt ⁊c̄. T.c.14

¶ Contra primam partem arg^r: q2 nõ vr̄ q̄ poſſit fieri demr̄atio per mãm: q̄a mã cũ ſit pura po^a eſt modice entitatis ⁊ minus cognoſcibilis q̄3 effectus: qui eſt pluris entitatis: ⁊ conſequenter magis cognoſcibilis. T.c.15. 3. dic. Mi. p°

¶ Contra 2^am p̄te͂ in qua dr̄ q̄ p̄ plures cãs põt fieri demõſtratio ar^r: q2 aut diuiſim. aut ↄiũcti. Nõ diuiſim q2 ex mã ſeorſum accepta nõ põt demr̄ari aliqđ: q2 cauſa ex qua o3 demr̄ari o3 eſſe cã vera vt dicit Phs hic. q̄ talis eſt vt poſita cã ponatur effectus ⁊ remota remoueatur: qualiter nõ eſt materia. Nec coniunctim q2 vnius cãti eſt tñ vna cauſa p̄ ſe. p3 per Phm in penultio cap̄. ſecundi poſt^r. 2°

¶ Contra 3^am p̄te͂ in qua dr̄ q̄ op3 cãm ee͂ vera͂ que demr̄at: ⁊ talis ſimul eſt cũ cãto in fieri in ee͂ ⁊ in conſeruari. Cõtra q2 ſe^r q̄ nunq̄3 cõtingeret demr̄are p̄ fine͂. patet q2 finis nõ eſt ſimul cũ eo cuius eſt finis ſed futurus eſt. 3°

¶ Cõtra

4ª ¶ Cōtra quartā ptē de demſtrone circu^ri arguitur: qz in p li^o poſt^o. improbat demſtratio circularis. Forte dī q improbat dmſtronē ſimplr eē circularē: ſed demſtro ſm qd pōt eē circu^ris cuius vn^o pceſſus eſt ex priorbus: ⁊ alter pceſſus eſt a poſteriori. Sz: qz qñ i reb^o ē gño circu^ris: ſemp vnū eſt cā gñonis alterius: ⁊ econtra: vt pluuia eſt cauſa nubis ⁊ ecōtra. igitur videtur demonſtratio ſimpliciter eſſe circularis.

Ad p^m ¶ R^o. Ad p^m dī q mā eſt magis nota ſm nām ꝙ̄ effect^o: ⁊ effect^o magis not^o ꝙ̄ ad nos: qz opz vt mā fiat magis nota bis ſi vs demſtrare effectū. Uel meli^o dī q non eſt ſmo de mā ꝙ̄ eſt pura po^a: ſz de mā cōpoſita ꝙ̄ eſt in actu: ⁊ taliter diſponi poteſt vt ſimul ſit cum effectu.

Ad 2^m ¶ Ad 2^m dī q qñ dic q cā va eſt ſp ſimul cū effectu: dī q logr ſolū de cā fōiali. Et ſi vis q itelligat hoc de omnib^o cauſis: intellr de mā cōpoſita reſpcu alicui^o effect^o ⁊ non re^o cuiuſcūqz. Ad illud de cauſis cōiūcti pt dici q i vno gñe cāe ē tm vna cā p ſe: ſz in diuerſis gñib^o pñt eē ples cauſe.

Ad 3^m ¶ Ad 3^m cū dī q finis non eſſet cā va: qz non eſt ſil' cū effectu. ne^r qz finis in intentione eſt ſemp ſimul cum effectu.

Ad 4^m ¶ Ad 4^m ꝯ demſtrone circu^ri dī q in bis ꝙ̄ circulariſ gñanſ eſt demſtro p accñs: qz idē eſt cā ⁊ effect^o re^a alti^o rōe diuerſor ſinglariū: qm pluuia non eſt ſimplr cā nubis ſed hui^o. Nec nubes eſt ſimplr cā pluuie ſz h^o: qz ſi eſſet ſimpliciter cā pluuie: pluuia non poſſet eēe ſimplr cauſa nubis ⁊c.

Tex. 134 ¶ Docet inueſtigare diffōnē. Et duo pn^r facit. p docet inueſtigare diffōnē ſpēi. 2° docet inueſtigare diffōnē gñis ſubalterni ſm Themiſtiū. Sz ſm Lincoñ. dat 2° inueſtigare diffōnē ſpēi p viā reſolōnis poſtꝙ̄ p docuit p viā cōpōis.

T.c.17. ¶ Quātū ad p^m ptem dicit. Qz opz eligere debitū genus: ⁊ debitas dñas: ⁊ ponere illas cū gñe. Et modus ē iſte in eligendo gen^o: qz opz eligere q pdcef in qd de omnib^o ſpē: ⁊ p dicef in qd de ſpē ꝙ̄ius diffi^te. Et nō opz eligere ꝙ̄ ſūt ſup genus. De dña vo dicit q opz eligere ifra gen^o tot pta: que ſil ſumpta ꝯuertanf cū diffinito: ſed ſingulū in plus ſe habeat. Et h ſit dōo genus per dñas ime^{tas} vſqz ad athomas ſpēs. Et ponit exēm de diffinitione trinarij: in qua non ſunt eligēda que ſunt ex gen^o ei^o: ſz gen^o ei^o eſt nūs: qre ſumenda ſunt ꝙ̄ ſunt ifra gen^o: que ſumuntur p diuiſionem gñis. Nā numer^o alius eſt par. alius ipar: ipar ꝯuenit trinario: ⁊ nō ſufficit h: ſz diuiditur numerus ipar: qz alius eſt pmus. alius nō pmus. pmus dicitur dupliciter: aut non menſuratus alio numero: vel nō compoſitus ex alijs: ⁊ hoc totum conuertiſ cum trinario: lz ſingulum eorum in plus ſe habeat. Et pbat hanc eēe diffōnē trinarij: qz diffō dz eēn^r p dicari: ⁊ ſoli ineſſe: ſed hec eſt huiuſmodi: quare ⁊c.

¶ Et addit q ad cōplēdū methodum hanc diffinitiuam reqrūtur tres ꝯdōnes. p^a q accipianf pta in eo qd quid eſt. 2^a q diſponanf ſm ordinē nālē. 3^a q diuiſio vadat vſqz ad ſūmum. i. vſqz ad vltimam ſpeciē. pmum pbat partim per methodū ꝯ acci^{tis} p quā pbaf aliqd ieſſe. ptī p methodū de gñe p quā pbaf pri in qd. 2^m pbat qz ſemp qd prius eſt pus accipiēdū eſt: ⁊ ſic pus erit vl'ius. 3^m pbat q oīa ſil' ꝯuertanf: qz ſic accipianf omnia pdicantia in eo qd qd eſt.

T.c.18. vſqz ad 22^m ¶ Q^m ad 2^m ptē: quō ineſtiganda ſit diffō gñis ſubalterni. dicit p ſumēde ſūt ſpēs vni^o gñis. v.g. ſi linea diffinienda eſt ſumanf ſub ea ꝙ̄ ſūt rectū ⁊ curuū: dein ſumēde ſunt diffinitiōes hax ſpēx: ⁊ videdū ē qd eſt eis cōe. vñ linea recta eſt longitudo ſine latitudine: cui^o mediū non diſcrepat ab extmis. Et linea curua eſt lōgitudo ſine latitudie: cuius mediū diſcrepat ab extremis. illud cōe in ꝙ̄ ꝯuenūt eſt lōgitudo ſine latitudine. ⁊ h ſeruādum eſt p pria dña addēda gñi: qz videdū eſt in ꝙ̄ gñe ſit. ⁊ cū ſit in ꝙ̄titate diffō linee e^r quātitas lōga ſine latitudine. Et excludit duos errores. pm^s eſt. qz dicūt q ipoſe eſt cognoſcere dñas ꝙ̄ ſunt ad oppoſita: n^r cognoſcaf vnūqdqz. Rñdit q falſū eſt q cognita dña vnius ad alia q oporteat cogſcere oīa alia. Scds error eſt cū dicimus ſpēm ſub altera dñax cōprehēdi q illud eſt pen^o. Qd nō eſt verx: qz nihil clarius ꝙ̄ ſub altera illax eſſe. Et addit ad cōplēdum hāc methodū gñis ſubalterni. Qz ſi in ſpēbus ſumptis nō repiſ aliqd cōe in quo cōueniant diffōnes ſpēx: tūc ſciēdū eſt q ille nō ſūt ſub gñe. Et dat ex^m de magnani^te ſub ꝙ̄ videnſ eēe due ſpēs: ſub vna fuit Alcibiades Aiax ⁊ Achilles. ⁊ h fuit iniuriam nō pati. Sub alia ſpecie fuit Diogenes ⁊ Socrates quibus cōmune fuit aſpernari que in fortuna poſita ſunt. ⁊ quia in his n^l cōmune eſt ideo magnanimitas non eſt genus ⁊c.

¶ Circa p^m modū inueſtigādi diffōnē ſpēi cadit difficultas: qz nō vr q ſint ſumenda tot pta p diuiſionē gñis: q oīa ſil ſumpta ꝯuertanf cū ſpē: ⁊ ſingulū in plus ſe hēat: qz vel ſumif gen^o pximū ad diuidendū vel nō: ſi pximū p vnā diuiſionē h dña ꝯſtitutiua ſpēi: ⁊ ꝯñter diffō ſpēi ſit ex illo genere: ⁊ illa dña. Si vo nō eſt pximū genus ⁊ diuidatur per dñas imediatas: p vnā dñam additam gñi conſtituiſ vna ſpēs. Et cū illa ſit genus: iterx diuideſ p dñas: ⁊ p vnā additam generi conſtitueſ ſpēs: ⁊ tandē deueniet ad gen^o pximū: qz dicit phs q diuidendū eſt genus p differentias imediatas vſqz ad athomas ſpēs. Quare illa diuiſio p dñam vltimā additam gñi ꝯſtituet ſpēm: ⁊ ſic diffō fiet ex ſolo gñe pximo ⁊ illa dña ꝯ dicta ſuperius. Dū^o. 13.

¶ Circa 2^m modū inueſtigādi diffōnem gñis ſubalterni eſt difficultas: qz dicit q inſpiciendū eſt in diffōnibus ſpēx ſi eſt aliqd cōe eis ſub gñe. Sz: qz diffinitiones illax ſpēx conſtant ex gñe illo ⁊ dñis: ⁊ indifferētijs nō cōueniūnt: lz tm in gñe: igitur in eis nō eſt aliquid cōe ſub gñe. Et ꝯñter nō eſt verx illud dictum. Qz ſi diffōnes ſpēx nō hñt aliqd cōmune ſub gñe: q nō hēant genus: ſicut dixit de duab^o ſpeciebus magnani^{tis}: que carent gñe pp h. Dū^o. 14.

¶ R^o. Ad pmā ſunt duo modi rñdendi. Un^o Boetij dicētis: q nō ſit talis diffō ex dñis eſſentialib^o ſed accidentalibus: quarū quelibet in plus ſe hz: ⁊ gen^o pximū eſt qd diuidif: ⁊ qz ignorantur dñe eſſentiales: io capiunf accidentales quarū quelibet in plus ſe habet. Lincoñ. vo dixit q genus proximū diuidif per dñas eſſentiales: ſz aliq ſumunf ex forma gñis: vt rōnale ⁊ irrōnale: ⁊ alique ſumuntur ex materia generis: vt mortale ⁊ imortale. ⁊ nō opz q cui cōpetit differentia formalis competat genus. Solo ad dūm. 13.

¶ Ad ſcdam dī q genus deſcendit in ſpēs ſpecialiſſimas p plures dñas. Et in vltimis dñis non conueniunt ſpēs ſed in alijs poſſunt conuenire. Solo ad dūm. 14.

¶ Corrigit modū demonſtrādi p cām: qz vult q vnius cāti p ſe ſit tm vna cā p ſe. Et tria facit. p mouet dubitationē: q facit ad cognoſcēdum cām p ſe. Dubitatio eſt: vtrū cū cauſatum ſit cauſa ſit: ⁊ ecōtra aut nō. Qz ſi cū cāti eſt cā ſit: ⁊ ecōtra: tunc cā ⁊ cātum ſimul ſunt. ⁊ vnū pōt demſtrari per aliud ⁊ ecōtra: ſed qñ cātum demonſtratur p cām eſt demſtratio pp quid: qñ vo cā demonſtratur p cātum eſt demſtratio qz. Et dat duo exēpla. p^m exēplū folio fluere eſt quoddam cātū ⁊ lata folia eē cā eius ⁊ ſimul ſunt. Aliud exēplū eſt. lumen deficere ⁊ cā deficiēdi ſimul ſūt. Si vo nō. i. Si qñ cātum eſt: nō eſt cā: tūc nō ſunt ſimul. lz ꝯtingit plures eēe cās eiuſdē cāti. ⁊ ꝯtingit h. ſi idē cātum de pluribus pmis ſubiectis dicaf. tūc ex cāto nō ſequif cā determinata: lz ſequaf: cum cātum eſt: cā eſt: nō tñ ſequif hāc cām eſſe. Quare ſi ppoſitum ſit vle ſubm. i. ꝯuertibile de quo p dicatur cātum: tūc cā ⁊ cātum ⁊ vle ſbm ꝯuertibile eſt. Et dat exēplum. vt ſi h pmum folio fluere ſit in quodaz toto. i. in ſubo vli determinato: ⁊ ſi plures ipſius ſpecies ſint: ſi igif plantis aut huius plantis p inerit h pmum: quare opz medium equale eſſe cum his. Si igitur qraſ pp quid arbores folio fluūt. Rñdetur propter denſitatē humidi: ⁊ hec eſt cauſa Tex. 5^m. T.c.25.

adequata:que conuertitur cum illo cauſato.

¶ Scdo ꝓſequit̃ pncipale ꝓpoſitũ.ſ.ꝙ vni⁹ cãti p ſe ⁊ nõ p accñs eſt tñ vna cã p ſe:⁊ vnũ mediũ demõſtratiuũ. Et intẽdit ꝙ ſi demõſtrẽt cãtũ p ſe:⁊ nõ ſm ſignũ neqꝫ ꝑ accñs ꝙ eſt tñ vna ſola cã p ſe. Rõ eſt q2 mediũ eſt termin⁹ vltimi termini.i.diffõ maioris extremitatis.ſ3 vni⁹ vna eſt rõ.i. diffinitio:igit̃ vnũ eſt mediũ. Si võ cãtũ p accñs demonſtraretur puta de ſubo non ꝯ̃tingit plures eſſe cauſas:ſ3 talia non ſint ꝓpoſita in demonſtrationibus.

¶ Tertio oñdit ꝙ ſi cãtum p ſe conſiderẽt in ſubo ꝯ̃ſilr ſe hꝫ mediũ ⁊ cãtũ quo ad vniuocationẽ ⁊ analogiã ⁊ equiuocationẽ:q2 ſi cãtum eſt vniuocũ:⁊ mediũ eſt vniuocũ:⁊ ſi analogum ⁊ me^m analogũ:⁊ ſi equiuocum ⁊ medium ſilr. Et exẽplificat de analogo.dicens hui⁹ cãti analogi.ſ.quatuor quãtitates ꝓportionabiles.ſ.nũs linea corp⁹ ⁊ tps ſũt permutatiz ꝓportiõabiles:eſt me^m analogũ.ſ.eq̃liter habens augmẽtũ.2⁹ exẽplificat de equiuoco.dicẽs hui⁹ cãti equiuoci.ſ. ſimilẽ eſſe colorem colori:⁊ figuram figure cauſa eſt equiuoca:q2 alia ⁊ alia:ſ3 in figuris fortaſſe eadem ſm analogiã dicta.ſ.hic angulos equales:⁊ latera ꝓportionalia. In coloribus võ hic vnũ ſenſum:vel aliquid aliud. Et facit exẽplum de vniuoco:q2 ma^m eſt. Et addit ſi conſiderãt cãtũ in ſubo ꝯ̃tinue cã ⁊ cauſatũ ⁊ ſubm ꝯ̃^m ſe cõſequunt̃.ſ.cãtũ eſt:⁊ cauſa eſt:⁊ ſubm ꝯ̃^m eſt:⁊ eõ. ¶ Si võ cõſideretur in ſubiectis inferioribus nõ ſe conſequunt̃:q2 p diuerſas cãs ineſt. Et dat exemplũ:vt eſſe longe vite:ꝙ ineſt q̃drupedibus quibuſdam:⁊ volatilibus quibuſdam p aliã cãm ieſt: vt q̃drupedibus p carere cholera:⁊ volatilib⁹ per eẽ ſicca.

¶ Et mouet vnã dubitationẽ:quã ſtatim ſoluit. Dubitatio eſt.ſi inter cãtum ⁊ ſubm inferius mediant plures cãe: per quã illaꝝ demonſtrari dꝫ.puta ſi iter folio fluere qõ eſt cãtum:⁊ ficum que eſt ſubm inferi⁹ mediãt plures cauſe.ſ.ſuccum denſari.⁊ folium latũ eſſe:p quam illarũ dꝫ demonſtrari. Rñdet ꝙ per illam que eſt ꝓpinquior ſuo inferiori.puta ficus folio fluit:q2 lati folij eſt:qm̃ per hanc cãm hꝫ alia cã inferior.ſ.ſuccum denſari.

Du⁹.15. ¶ Circa dcã cadit difficultas. Utrũ vni⁹ cãti p ſe ſit tñ vna cã p ſe:que ſit medium ad demonſtrandum.

Argũ p⁹ Cõtra argũ q2 dictũ eſt ſupra.ꝙ licet demõſtrare per omne genus cãe ſed in oĩ gñe cauſe poteſt ſumi cauſa per ſe:igit̃ vnius cauſati per ſe poſſunt eſſe plures cãe per ſe.

Argũ 2⁹ Item rõ p quã ꝓbat nõ val:q2 dicit diffõ ⁊ cã ſũt idem:ſ3 vnius eſt tñ vna diffõ:igit̃ eſt tñ vna cã:q2 minor vr̃ falſa:qm̃ vnius plures ſunt diffõnes.ſ.materialis:formalis: ⁊ que dĩt a demonſtratione ſola poſitione.

Solo ¶ Rñ⁹ dĩ ꝙ ſicut vt ſupradictum eſt correxit dictum ſuũ: dicẽdo ꝙ ſola cã vera eſt q̃ proprie demonſtrat:⁊ cã vera dicitur que ſimul eſt cũ cãto in fieri in eſſe ⁊ in conſeruari. Sic ſub alijs verbis corrigit illud idem.dicendo ꝙ vnius cãti eſt tñ vna cã per ſe.ſ.diffõ dicens ꝓp quid.⁊ ꝟ dĩ diffinitio formalis:ſiue modo data ſit per formam vt per gen⁹ ⁊ dĩam:ſiue per cãm efficientem: ſicut demonſtratur defectus lune per interpoſitionem terre ſiue per cauſã finalem. Ex his patet ad argumenta.

Ad p^m Ad primũ qñ dixit ꝙ licet demonſtrare per oẽ gen⁹ cauſe: loquitur improprie de demonſtratione.ſ.pro probatione: ⁊ hic loquitur proprie.

Ad 2^m Ad ſecũdũ dĩ ꝙ diffinitio dicẽs ꝓp qd eſt me^m ⁊ illa eſt tñ vna.ſ.formalis cõiter loquendo modo dicto ⁊c̃.

Ul^m intentũ ¶ Ultio mouent̃ due dubitatiões de pncipijs ⁊ ſoluũt̃. p^a eſt vtrũ eadẽ ſit cognitio pncipioꝝ ⁊ ꝯ̃nis que dĩ ſcientia.

T.c.27 ¶ Scda dubitatio vtrũ noti⁹ pncipioꝝ ſit nobis inata vel acquiſita de nouo. Et p⁹ exequit̃ de ſcda arguẽdo ad ptes. Et p⁹ ꝙ non ſit inata ar^r:q2 ſequeret̃ certiſſimã noti^{am} eſſe in nobis:⁊ lateret nos:ꝙ nõ eſt poſſe:q2 ſi noti⁹ minus certa nõ põt latere nos:puta noti⁹ ꝯ̃nis nouiter demõſtrate: que eſt minus certa q̃ noti⁹ pn^m:igitur minus latebit noti⁹ pncipiorum:que eſt magis certa.

¶ In ꝯ̃rium ar^r ꝙ nõ ſit acq̃ſita de nouo:q2 ſi eẽt acq̃ſita de nouo:neceſſe eẽt accipe ex ꝓexñti cognitiõe:ſicut in p⁹ lib⁹ poſt⁹ dictũ eſt.ſ.vbi dĩ oẽm doctrinã intel^{iuam} fieri ex preexñti cognitiõe:ſ3 noti⁹ pncipioꝝ nõ poteſt fieri ex ꝓexñti cognitione:q2 nõ hꝫ notitiã priorẽ ex q̃ fieri poſſit:q̃re ⁊c̃. T.c.1.

¶ Et p⁹ ſoluit ſecũdã qõnẽ dicẽs.ma^m eſt ꝙ nõ eſt poſſe hic eã inatã ignorantib⁹ nobis. Neqꝫ poſſe eſt eam fieri de nouo nõ hñtibus cognitionẽ priorem ex qua fiat. Neceſſe eſt igit̃ hic põam quãdã a qua noti⁹ pncipioꝝ originẽ trahat: hec aũt po⁹ eſt ſenſus. Non aũt ꝟ po⁹ erit his honorabilior ſm certitudinem:vr̃ aũt ineſſe oĩbus aĩalibus:hñt.n.põaz nãlem iudicatiuã:quã vocamus ſenſum. Cũ aũt ſenſus iſit oĩbus aĩalibus. In his qdem mãſio ſenſibilis p memoriã. In alijs aũt nõ. Et in quib⁹ fit manſio ſenſibilis.i.retentio p memoriã diĩa q̃dã eſt:q2 in qbuſdã memoria multotiẽs facta cõtingit fieri rõnem quandã coꝝ adinuicem.i.cõparationẽ quandã illoꝝ retentoꝝ p memoriã. In alijs aũt nõ: vbi nõ eſt memoria. Ex opatiõe illa fit experimẽtũ:q2 multe memorie.ſ.cõparate adinuicẽ ſm ſimilitudinẽ faciunt experimentũ. Ex experimẽto aũt fit vl̃e qõ eſt pncipiũ artis ⁊ ſcie:ſi qdẽ eſt circa gñonẽ artis pn^m eſt:ſi circa eẽ ſcie pn^m eſt.i.ſi circa factibilia eſt pn^m artis.ſi circa res ſm nãm exiſtentes eſt pncipiũ ſcie. Quare ex ſingularibus notis per ſenſum fit vl̃e. Et ſic patet ſolutio primi dubij.

¶ Scdo ſoluit pmã qõnẽ. Et pmittit ꝙ habituũ qdam ſũt ſp veri:vt inte^{us} ⁊ ſcia.alij võ nõ:ſed falſitatẽ aliqñ recipiũt vt opio ⁊ rõ.i.rõcinatio.nã rõ eſt ſuaſibilis rei:ſicut opio ꝓbabilis. Deinde ſoluit dicẽs. Cũ inte^{us} ſit certior ſciẽtia: ⁊ pn^a ſint certiora ꝯ̃nibus:igit̃ habitus pn^{ox} inte^{us} dĩ ⁊ non ſcientia:inte^{us}.n.eſt principium ſcientie. Et ſubdit ꝟ autẽ omne ſimiliter ſe hꝫ ad oẽ genus rerũ.dicit Themiſtius.i. oĩs ſcia ſimiliter ſe habet ad omne genus ſcibile rerum:ſic notitia principiorum ad principia.

Du⁹.16. ¶ Circa dicta cadit difficultas vtrũ noti⁹ pn^{ox} fiat ex noti⁹ ſenſitiua tanq̃ ex ꝓexñti cognitiõe. Et vr̃ ꝙ nõ.

Argũ p⁹ p⁹ q2 ꝓexñs cognitio dꝫ eẽ certior ea noti⁹ q̃ fit ex ea.ſed notitia ſenſitiua nõ eſt certior noti⁹ pn^{ox} ꝓp duo.p⁹ q2 circa ſenſus ꝯ̃tingit error 2⁹ de aĩa.2⁹ q2 dixit hic ꝓhs ꝙ notitia ſenſitiua non eſt ſm certitudinẽ honorabilior notitia pncipiorum.

Argũ 2⁹ ¶ Scdo q2 ſi noti⁹ pncipiorum fuerit ex ſenſitiua:maxime eſſet ꝓp dictũ ꝓhi.ꝙ ex experimẽto fit vl̃e qõ eſt pn^m artis ⁊ ſcie. Et experimentũ fit ex plibus memorijs cõpatis adinuicem ſm ſimilitudinẽ.ſ3 q2 experimentũ eſt noti⁹ pticularis cãta ex pluribus ſingularibus cõpatis adinuicẽ ſm ſimilitudinẽ:ſ3 ex noti⁹ pticulari nõ fit notitia vl̃is: igit̃ ex experimento non fit vl̃e.tum etiam quia experimentũ fit ex quibuſdam ſingularibus.vl̃e võ fit ex omnibus ſingularibus per inductionem:quare ⁊c̃.

Ad p^m ¶ Rñ⁹: Ad p^m dĩ ꝙ noti⁹ vna põt eẽ certior alia dupl̃.ſ.aut quo ad nos:aut quo ad nãm. Quo ad nos certiora ſunt que ſunt ꝓxima ſenſui vt ſingularia: certiora võ quo ad naturam ſunt que ſunt remota a ſenſu vt vl̃ia:quare ſufficit ꝙ ꝓexñs cognitio ſit certior quo ad nos. Et ad illõ qõ dic̃ ꝙ circa ſenſum ꝯ̃tingit errare:dĩ ꝙ circa ſenſibilia ꝓpria non fit error. Et ad illud qõ dicit ꝙ notitia ſenſitiua ſm certitudinem non eſt honorabilior notitia principiorum cõce⁹ ꝙ non eſt honorabilior: q2 certitudo ſm nãm eſt honorabilior certitudine quo ad nos.

Ad 2^m ¶ Ad 2^m dĩ cũ experimẽtũ ſit noti⁹ pa^{lis} ſiue in vĩute ſenſitiua ſit ſiue in inte^{us} ſm diuerſas opiones cãta ex ſilitudie pluriũ ſingulariũ cõparatoꝝ adinuicẽ. Inte^{us} võ cõſiderãs illã ſilitudinẽ illoꝝ ſingulariũ eẽ ꝓp ꝓprietatẽ occultã iſequẽtẽ

formam

formã:⁊ ꝯſiter illã ſilitudinẽ eſſe in oĩbus ſingularibus. Jõ reſoluta illa ſilitudie in cãm ſuã:ſic ite^{rũ} cãt vle ex experimẽto:qꝛ ſic cãtur ex oĩbus ſingularib^{9} p iductionẽ. Et ſic itendit ph̃s vle cãri ex expi^{o}. Et ſic exprimẽtũ lꝫ ſit foꝛalr noti^{9} pticlarꝫ:vtualr tñ eſt vl̃is mõ dcõ ⁊c̃. Et deo gr̃as agim^{9}.

Du^{9} 17° ❡ Dubitaẽ quid ſit mediũ in demonſtratione aut diffinitio ſubiecti:aut diffinitio paſſionis ⁊c̃.

Argr̃ p̊ Contra diffinitionẽ ſubi argr̃:qꝛ mediũ demr̃ationis dꝫ dicere cãm ꝓpriam paſſionis per ph̃m:ſꝫ diffõ ſubi non dicit cãm ꝓpriã paſſionis:igiẽ diffõ ſubi nõ eſt me^{m}.pꝫ ꝯñia cũ maioꝛ.i.minoꝛ ꝓbaẽ:qꝛ p gd ſubi demr̃aẽ eẽ ſubi p ph̃ꝫ in p̃n^{o} ſcõi poſt^{r} tãq̃ꝫ p me^{m} ꝓpriũ ipſi^{9} eẽ ſubi:igiẽ p gd ſbi nõ pt demr̃ari paſſio de ſubiecto tãq̃ꝫ p me^{m} ꝓpriũ:pꝫ qꝛ ideꝫ nõ põt eſſe me^{m} propriũ ad demõſtrandum diuerſa.

Argr̃ 2° Item diffinitio que eſt me^{m} dꝫ dicere quid eſt: ⁊ propter gd eſt paſſionis.pꝫ:qꝛ cum debeat dicere propter quid paſſionum:⁊ quid ⁊ propter quid ſunt ideꝫ ſm ph̃m qd̃ probat ſic: qꝛ per idem rñ^{r} ad quid ⁊ ꝓpter gd:ſed diffinitio ſubi nõ dicit quid ⁊ propter quid paſſionis.pꝫ:qꝛ per illam nõ rñdetur ad quid factum de paſſione.

In opp^{m} p̊ ❡ Cõtra diffõnes paſſionis argr̃ ꝙ nõ põt eẽ mediũ in demr̃atione:qꝛ mediũ demr̃onis nõ ſolũ dꝫ dicere cãm propriã paſſionis ſꝫ idemr̃abilẽ:ſꝫ diffõ paſſionis nõ diẽ cãm idemr̃abilẽ paſſionis:qꝛ pt demr̃ari p diffõnẽ ſubi:qꝛ ⁊c̃.

Argr̃ 2° T.c.10. Itẽ cũ triplex ſit genus diffõnis ſm ph̃m in ſcõo poſt^{r}:qꝛ alia dicit gd eſt:alia dicit ꝓpter gd eſt:⁊ alia dicit vtrũq̃ꝫ.ſ. gd eſt ⁊ ꝓpter gd eſt.p̊^{a} eſt ꝯ demr̃onis ſm ph̃ꝫ.2ª eſt pn^{m} ſiue me^{m} demr̃onis. 3ª eſt tota demr̃o põne differẽs:ſed diffinitio paſſionis dicit gd ẽ:⁊ nõ pp gd:vt pꝫ de diffõne defectus lune:q̃ eſt priuatio luminis in luna:igiẽ diffõ paſſionis eſt potius ꝯ demõſtrationis q̃ꝫ mediũ:quare ⁊c̃.

❡ Rñ^{o}. Due ſunt opiniones p̃ncipales. Una dicit ꝙ diffinitio ſubi eſt me^{m} demr̃ationis:hanc ſequiẽ Lincoñ. Et tenẽdo hãc opionẽ rñ^{r} ad arg^{ta} in opp^{m} ſic.

Ad p̊^{m} Ad p̊^{m} cũ argr̃ ꝙ diffinitio ſubi nõ dicit cãm propriã paſſionis: qꝛ demonſtrat prius eſſe ſubi:di ꝙ a forma ſubi imediate ꝓcedit eẽ ſubi:qꝛ forma eſt q̃ dat eẽ rei:⁊ iõ per qdditateꝫ ſubiecti demõſtraẽ eſſe ſubiecti:vt qdditas ſumiẽ a forma:per quidditatem v̊o ſubiecti demõſtraẽ paſſio:prout quidditas dicit totam eſſentiam ſubiecti:⁊ nõ ſolum partem formalem.

Ad 2^{m} Ad aliud negaẽ ꝙ diffinitio que eſt mediũ debeat dicere gd ⁊ ꝓpter quid. Et ad ꝓbationem cum diciẽ ꝙ ph̃s dicit:ꝙ quid ⁊ ꝓpter quid ſunt idem:diciẽ ꝙ improprie loquitur. patet ſm modum probationis: quia dicit ꝙ per idem rñdetur ad interrogationeꝫ factam per quid ⁊ propter quid: vt quid eſt tonitruũ eſt ſonus factus in nubibus:⁊ propter quid eſt tonitruum:propter ſonum factum in nubibus:patet ꝙ proprie loquendo male rñdeẽ:qꝛ ſic dicendo non aſſignaẽ cauſa tonitrui:qꝛ tonitruum eſt propter extinctionem ignis in nube:vt etiam ipſe dicit alibi ⁊c̃. Uel dicitur ꝙ idem eſt quid ⁊ propter quid reſpectu diuerſoꝛum:quia quid ſubiecti eſt propter quid paſſionis.

❡ Alia opinio dicit ꝙ diffinitio paſſionis eſt mediũ.ſ.que dicit ꝓpter quid paſſionis:ſiue dicat ſolũ ꝓpter gd paſſionis:ſiue dicat quid ⁊ ꝓpter quid paſſionis ſimul nõ refert: hãc tenet Albertus. Ad argumẽta in cõtrariũ reſpondeẽ.

Ad p̊^{m} in opp^{m} Ad primum conceditur ꝙ medium debet dicere cauſam ⁊ propriam ⁊ indemonſtrabilem paſſionis:⁊ cum dicitur ꝙ diffinitio paſſionis nõ dicit cauſam indemonſtrabilem negaẽ de diffinitione ꝓpter quid paſſionis:qꝛ diffinitio ſubiecti eſt diffinitio propter quid paſſionis.

Ad 2^{m} Ad aliud de triplici diffinitione conceditur ꝙ diffinitio paſſionis que dicit tñ quid eſt concluſio demonſtrationis:ſed que dicit ꝓpter quid ſiue dicat ſimul qꝛ eſt vel non:illa nõ eſt ꝯcluſio ſed medium:quia dicit propter gd:q̃re ⁊c̃.

❡ De primis ⁊ ſecundis intentionibus.

Cum logica ſit de ſecũdis intẽtionibus adiunctis primis. Sitq̃ꝫ facilis ad diſcernẽdũ in ſingulis verum ⁊ falſum. Sitq̃ꝫ modus ſciendi omniũ rerum tam ſingularium q̃ꝫ vniuerſaliũ:ſed diuerſimodẽ. Sitq̃ꝫ vtilis ad intelligẽdum quomodo ſingularia corruptibilia incipiant ⁊ deſinant eſſe in inſtãti. Et q̃uo potẽtiã actiuã ⁊ paſſiuã habeant mẽſuratam per maximũ ⁊ minimum. Et q̃uo triplici genere motus moueri poſſint:cuius velocitas penes cãm ⁊ effectum menſurari poſſit. De his oĩbus ⁊ annexis ſubtilitates reſolutas componere ꝓpoſui: vt breui eloquio: ⁊ memoriter ſeruari poſſint:⁊ vt facile ⁊ acute iuuenes diſputare valeant:qꝛ exercitatio in diſputatione plus confert dialectico q̃ꝫ continuata lectio.

CUm logica ſit de ſecũdis intẽtionibus adiunctis primis: vt inq̃t Auic^{9} p̊rio ſue meta^{ce}:ideo neceſſe eſt logicũ primo itelligere quid ſit itẽtio p̃ma: ⁊ quid ſecũda. Et quare dicaẽ ſic. Et tertio q̃mõ logica dicatur eſſe de ſecũdis intẽtionib^{9} adiunctis primis. Tria int[illegible] in h̃ x[illegible]

❡ Quãtũ ad p̊^{m} quid ſit prima intentio et gd ſecũda ſunt duo modi principales dicẽdi. Unus terminiſtarũ dicentiũ ꝙ prima intẽtio eſt primus cõceptus rei:⁊ ſecũda intentio eſt ſcõs conceptus rei. Alter modus eſt realiſtarum dicentium ꝙ prima intentio eſt ens reale:⁊ ſecunda intẽtio eſt ens rationis: ſed quomodo ſit h̃ ſtatim declarabitur. p̊^{m} [illegible] Quid p̊^{a}. [illegible] 2^{a} [illegible]

❡ Quãtum ad 2^{m}.ſ.quare dicaẽ ſic prima intentio ⁊ ſcõa: circa vtrũq̃ꝫ modum ſunt duo modi declarãdi. Circa primum modum qui ponit intentionem primam ⁊ ſecundaꝫ eſſe conceptus ſunt duo modi declarandi. 2^{m} [illegible] Primus modus primi modi.

❡ Unus mod^{9} eſt Auguſtini de Anchona ſingularis doctoris ordinis ſancti Auguſtini:q dicit ꝙ p̃ma itẽtio dꝛ p̃mus ꝯceptus rei:qꝛ per illũ ꝯceptũ cauſatũ a re in inte^{ll} inte^{tus} p tẽdit in rem cognoſcendã:ideo prima intẽtio diciẽ. Opio de cog. ⁊ per tit[illegible] Tra. 3° c. 4° [illegible]

❡ Pro quo ſcire debes ꝙ res ſenſibilis eſt:que primo inte^{r} ab intellectu nr̃o:qꝛ inte^{r} per ſpẽm ſuam quã cãt in intellectum.ſ.primo cãndo in ſenſum exterioꝛẽ:⁊ poſtea in ſenſum interioꝛem:qui dꝛ phãtaſia a ph̃o:⁊ tãdẽ mediãte lumine itellect^{9} agẽtis phãtaſma exiſtẽs in phãtaſia cãt ſpẽꝫ intelligibilẽ in itellectum poſſibilẽ. hec ſpẽs diciẽ primus ꝯceptus rei:qꝛ p eã p̊ cõcipit rem. dꝛ prima intẽtio:qꝛ p eaꝫ intellectus p̊ tendit in rem intellectã. dꝛ paſſio aie: qꝛ p eaꝫ patiẽ aia:iuxta illud ph̃i 3° de aia:intelligere cõſiſtit in q̃dam pati. dꝛ ẽt forma rei.i.imago ſiue ſilitudo rei:iuxta illud Porphyrij in p̃dicabilibus:ſpẽs priami digna eſt imperio.i.forma priami ſiue imago digna eſt imperio. Scdo de anima in fine. T.c.2. [illegible]

❡ Scõa v̊o intẽtio dꝛ ſecũdus ꝯceptus:qꝛ per eum ſcõo ꝯcipit rem. Et intẽtio ſcõa dꝛ:qꝛ per illũ ꝯceptũ intellectus ſecundario tẽdit in rẽ. Pro quo nota ꝙ ſcõs ꝯceptus nõ cauſatur a re ſicut primus:ſed ab intellectu nr̃o h̃ pacto:qꝛ facta apprehẽſione rei per primũ ꝯceptũ intellectus comparet illũ primũ cõceptum ad ea q̃bus cõuenit:gr̃a exẽpli:ſi videt cõuenire rebus dĩfferentib^{9} ſpẽ:cauſat cõceptum gñis. Et ſi videt cõuenire rebus dĩfferentibus tñ nũo cauſat ꝯceptum ſpeciei:⁊ ſic de alijs ſecũdis intẽtionib^{9}:q̃re hic ſcõs ꝯcept^{9} diciẽ 2ª intentio:qꝛ p illũ intellectus ſecũdario tẽdit in rẽ. [illegible] 2^{m}

Scḋs modus primi modi. ¶ Alter modus declarādi hūc pm modum terminiſtarum eſt Coradi ordinis p̄dicatoꝝ ſingularis doctoris: hic dicit ꝙ prima intētio eſt primus ꝯceptus ⁊ ſcḋa intētio eſt ſecūdus cōceptus: ⁊ cā ē: ſꝫ q̄re dicantur ſic: dicit ꝙ intētio ꝓprie dicit̄ forma que ꝓducit̄ per modū trāſeuntis in aliud: q̄re forma que ꝓducit̄ per modū inherētis ⁊ nō trāſeuntis in aliud nō dꝫ dici intētio. Et ideo cū ſpēs cāta in intellectu a phātaſmate habeat rōnē forme iherētis ⁊ nō trāſeuntis in aliud ꝓpterea nō dꝫ dici itētio: opꝫ igit̄ vt ab itellectu cauſet̄ cōceptus repn̄tās rem per quē intellectus tēdat in reꝫ ⁊ hic dicit̄ intētio prima: q: per illū itellectꝰ trāſit ⁊ tēdit in rem: ⁊ h̄ fit vt intellectus perfectius concipiat rem.

¶ Secūda vō intētio dī habitudo cōſequēs rem intellectam vt intellecta eſt: ⁊ talis habitudo dī tēdētia rei in intellectū abſtrahētem rem apprehēſam ab his quibꝰ cōuenit: ⁊ ꝓpterea intētio dī: q: dicit quādā tēdētiam rei in intellectum: ⁊ ſecūda dī reſpectu p̄me: q: ſecūdario tēdit in rem. Et h̄ ſufficit q̄ntū ad declarationem primi modi terminiſtarum.

¶ Circa vō zm modū realiſtaꝝ ponētiuꝫ itētiones eē res.ſ. rē realem ⁊ reꝫ rōnis: ponemus ēt duos modos declarādi.

Primus modus ſcḋi modi ¶ Primus modus eſt Henrici ſubtiliſſimi doctoris: qui dicit ꝙ res realis vt itellecta eſt dicitur prima intētio. Et ens rōnis vt itellectū eſt dicit̄ ſcḋa intētio. Et res realis ab alio hꝫ ꝙ ſit intētio: ⁊ ab alio ꝙ ſit prima itētio. hꝫ aūt ꝙ ſit itētio ab habitudine cōſequente rem vt intellecta eſt: q: talis habitudo tēdit in itellectuꝫ. habet autē ꝙ ſit prima intētio ex nā ſui gn̄is: q: res realis prior eſt q̄ꝫ ens rationis.

¶ Secūda vō intētio hꝫ ꝙ ſit intētio ex habitudine cōſequente ens rōnis: vt intellectum eſt: q: talis habitudo tendit in intellectum. hꝫ autē ꝙ ſit ſecūda intētio ex nā ſui generis: quia ens rationis poſterius eſt ente reali.

Secūdus modus ſcḋi modi ⁊ eſt doctoris. ¶ Alter modus declarādi eſt noſter: qui poſitus eſt a nobis ꝓpterea q: modus p̄cedēs nō ſatiſfaciebat nobis: vt in dubitationibus patebit. Dicimus aūt ꝙ res realis dicit̄ prima intētio: q: de rōne intētionis eſt tēdere in aliud: q̄ꝛ intētio dicit̄ in aliud tētio. Et ideo res realis inquātū eſt p̄ncipium tēdēdi in aliud.ſ. in itellectum intētio dī. Eſt autem p̄ncipiū tēdēdi intellectū: q: eſt p̄nm mouēdi ipſum: ⁊ cauſandi in ipm ſpēm itelligibilem ꝑ quaꝫ cognoſcit̄ res: ⁊ q: res realis primo tēdit in intellectū: iō p̄ma intētio dicitur.

¶ Scḋa vō intētio dī ens rōnis: ꝓpterea q: ꝯſequit̄ habitudinem rei intellecte ad alia: que fit a rōne: ⁊ h̄ ꝯn̄s taleꝫ habitudinē: vt eſt p̄nm tendēdi in itellectū dicit̄ intētio. ⁊ ſcḋa intētio dicit̄: q: ſecūdario tēdit in itellectū: cum res realis prius ſit principiū tendēdi in itellectū q̄ꝫ ens rōnis ⁊c̄.

3m intētū. Primus modus ¶ Quātū ad 3m q̄ō logica ſit de ſcḋis intētionibus adiūctis p̄mis eſt duplex modus d̄clarādi. Primꝰ modus dicit ꝙ logica eſt ꝑ ſe de ſcḋis intētionibꝰ adiūctis p̄mis.i. adiūgibilibꝰ ſiue applicabilibꝰ ad p̄mas. Et iō cū dī adiūctis p̄mis: ly p̄mis ſtat in datiuo caſu: ⁊ ly adiūctis in ablatiuo.

¶ Alter modus dicit ꝙ logica eſt nō ſolū de ſecūdis intentionibus per ſe ſed ēt de primis: vt ſtant ſub ſcḋis. Et ideo cum dī adiūctis primis totū ſtat in ablatiuo caſu.ſ. vt ſtāt ſub ſcḋis intētionibꝰ. Et de hoc videbitur in dubijs.

Dubꝰ pꝰ ¶ Dur p̄ circa primū moduꝫ terminiſtarū vtrum prima intētio ſit primꝰ cōceptus. ⁊ ſecūda intētio ſit ſcḋs ꝯceptus.

Argū p̄ ¶ Cōtra pm argū: q: prime intētiones ſunt res reales: igit̄ nō ſunt cōceptus. pꝫ ꝯn̄a: an̄s ꝓbat̄: q: ſcie reales ſunt de primis intētionibus ſm Auicēnam p̄ metaphyſice. ⁊ ſciētie reales ſunt de rebus realibus per Phm 3° de aīa dicētem ſecant̄ ſcie quēadmodū ⁊ res: igit̄ p̄rime intentiones ſunt res reales.

T.c.38.

Argū z° ¶ Item ſi prime intētiones eſſent cōceptus: ⁊ cum ſcie reales ſint de primis intētionibus: igit̄ ſciētie reales eſſent de conceptibus: cōſequens falſum. ⁊ patet conſequētia.

Argū 3° ¶ Cōtra zm argū: ꝙ ſecūde intētiones non ſunt cōceptus q: ſecūde intētiōes ſunt entia rōnis: ſed entia rōnis nō ſolū ſunt in mēte ſed in voce ⁊ in ſcripto: q: nomē ⁊ verbū ſunt ſcḋe itētiones: igit̄ ſcḋe intētiones nō ſunt vlr ꝯceptus.

¶ Item ſi ſcḋe intētiones eēnt ſolū ꝯceptus: tūc logica eſſet ſolū de ꝯceptibus. pꝫ ꝯn̄a: ꝯn̄s falſuꝫ: q: Phs primo ꝑihermenias tractat de noīe verbo ⁊ orōne q̄ ſunt in voce: q: ⁊c̄. Argū 4°

¶ In ꝯtriuꝫ argū: q: pꝰ itētio dī per quā intellectus p̄ tēdit in rē: ⁊ z° ꝑ quā z° tendit in rē: ſꝫ per pm ꝯceptū intellectus p̄ tēdit in rē etiā per zm cōceptū z° tendit in rem: g̃ pꝰ intētio eſt primus ꝯceptus: ⁊ ſcḋa intētio eſt ſecundus ꝯceptus. In opm

¶ Rn̄: Ad pm ne. an̄s.ſ. ꝙ p̄me itētiones ſunt res reales. Ad ꝓbationē dī ꝙ Auic. intelligit: ꝙ ſcie reales dicunt̄ eſſe de p̄mis itētionibꝰ: q: ſūt de his q̄ ſignificātur ꝑ p̄mas itētiōes. Ad pm

¶ Ad aliud pꝫ: q: ſcie reales nō dicunt̄ eſſe de p̄mis intētionibus: niſi q: ſūt de his que ſignificant̄ ꝑ primas intētiones. Et ꝯn̄ter non ſunt de primis cōceptibus niſi inquātum ſunt de his que ſignificantur per primos conceptus. Ad zm

¶ Ad ſcḋm de ſecūdis intētionibꝰ ꝯcedit̄ ꝙ ſcḋe intētiones ſunt entia rōnis: ⁊ ne. ꝙ entia rōnis non ſint ſolum in mente: q: que ſunt in voce vel ſcripto nō ſunt intētiones ſcḋe: ſꝫ nomina ſcḋaꝝ intētionū. Et ſi aliquo mō ſcḋe itētiones dicant̄ h̄ eſt ꝓpter ſubordinationē ad ſecūdos cōceptus. Ad 3m

¶ Ad aliud cum dī tūc logica eſſet ſolum de cōceptibus cōcedit̄ principalr loquēdo: q: nō eſt de vocibus ⁊ ſcriptis niſi per ſubordinationem ad conceptus. Ad 4m

¶ Dubitat̄ z° qualiter prime intētiones ſint primi ꝯceptus. Et ſcḋe intentiones ſint ſecundi conceptus. Dubꝰ pꝰ

¶ Primo argū ꝯ modū declarādi ꝙ p̄me itētiones ſint primi ꝯceptus: quia aut per pm ꝯceptum tu intelligis ſpēm intelligibilem cauſatā a re ſenſibili in intellectu more Auguſtini de Anchona. aut tu itelligis notū cōceptum cauſatuꝫ ab intellectu more Coradi. Cōtra pm argū: q: intētio ꝓprie dicit̄ forma que ꝓducit̄ per modū trāſeūtis in alterum: q̄re q̄ ꝓducit̄ ꝑ modū inherētis nō dī intētio: ſed ſpēs cauſata a rebꝰ ſenſibilibus ꝓducit̄ per modū forme inherentis: igit̄ talis ſpēs nō eſt intētio ⁊ per ꝯn̄s nō eſt prima intētio. Cōtra zm argū: ꝙ nō eſt conceptus factus ab intellectu: q: ſpēs itelligibilis cauſata a re ſenſibili perfecte repn̄tat reꝫ ſenſibilē: igit̄ fruſtra fit alius ꝯceptus ad repreſentādum illam. pꝫ ꝯn̄a: q: non ꝓp aliud fit alius ꝯceptus: niſi vt repn̄tet rem. ⁊ an̄s pꝫ: q: ſpēs intelligibilis nālr repreſentat rem: q: ſimilitudo eius eſt: igitur perfecte repn̄tat rem. Argū p̄

¶ Scḋo argū ꝯ modū declarādi ꝙ ſecūda intētio ſit ſecundus cōceptus: q: aut talis ſecūdus ꝯceptus eſt factus poſt apprehēſionē rei factā per primū ꝯceptū.ſ. cōparādo rem apprehēſam ad alia: q̄bus conuenit vel nō: aut per habitudinem rei intellecte ad intellectum. Cōtra primuꝫ argū: q: cum primus cōceptus.ſ. ſpēs repreſentet reꝫ vlr: igitur abſtractus eſt ab his quibus cōuenit: igit̄ ante primum cōceptum fit talis comparatio. Cōtra zm argū: q: ſecūda intētio magis ſequitur habitudinem rei ad rem q̄ꝫ habitudinē rei ad intellectum vt patet in vniuerſalibus: igitur nō fit propter habitudinem rei ad intellectum. Argū z°

¶ Rn̄: Ad primū de primis intētionibus dī ꝙ ꝑ primū cōceptū intelligit̄ ſpēs itelligibilis: q: ſm Phm tertio de aīa de rebus ſenſibilibus nō cauſat̄ alius cōceptus: ⁊ ꝓpterea dicit ꝙ intellectus eſt locus ſpērū. Ad argm ꝯtra dī intentio dicit̄ forma que ꝓducit̄ per modū trāſeuntis ⁊ nō inherētis. ꝯceditur quare ne. minor.ſ. ꝙ ſpēs illa nō producat̄ per modum trāſeuntis: q: ſi cōparet̄ ad agens producit̄ ab eo per modum trāſeūtis in aliud: q: tranſit ab eo in itellectuꝫ. ſi vō cōparetur ad ſubm fit in eo per modum inherentis. Ad pm T.c.6.

¶ Ad ſecūdū de ſecūdis intētionibꝰ: dī ꝙ ſecūda intētio ſequit̄ magis habitudinē rerū factam adinuicem ab intellectu q̄ꝫ habitudinē rei ad intellectū: ⁊ ꝓpterea ens rōnis dī. Ad zm

Ad argumentum 3 dicitur quod licet primus cõceptus repreſentet rem vlem: tamen res vlis ſignificata per ipſum nõ eſt formaliter abſtracta ab his a quibus participari põt: ſed tamen virtualiter: ſed poſt apprehenſionẽ rei vlis prima ꝯceptuum fit cõparatio talis rei ad ea quibus ꝯuenit: et in tali habitudine fit ſcõs ꝯceptus ab intellectu.

Dub. 3. ❡ Dubitatur tertio circa 2m modum dicendi de primis et ſecundis intentionibus. ſ. vtrum prima intentio ſit res realis, et ſecunda intentio ſit ens rationis.

Argumentum primum ❡ Cõtra primum arguitur: quia res realis eſt primo intẽta ab intellectu: igitur res realis nõ eſt prima intẽtio: probatur ꝯña: quia quod predicatur de aliquo in cõcreto nõ predicatur de illo in abſtracto per philoſophum in predicto ſube. et rõ eſt: quia quod predicatur de aliquo in abſtracto predicatur eſſentialiter de illo: et quod predicatur in cõcreto predicatur accidẽtaliter: ſed idem nõ predicatur eſſentialiter et accidentaliter de eodem: quare etc. añs patet: quia ens reale dicitur primum intẽtum ab intellectu in cognoſcẽdo: igitur non eſt intentio prima.

Argumentum 2m ❡ Cõtra ſcõm argumentum: quia ſicut ens reale eſt primũ intentum ab intellectu in cognoſcẽdo: ita ens rõnis eſt 2m intẽtum in cognoſcendo ab eodem: igitur neutrũ iſtorum eſt intentio. patet ꝯña: quia non predicatur idem de eodem in cõcreto et abſtracto: vt probatum eſt. añs patet: quia intellectus prius appetit cognoſcere rem realem: quoniam primo mouet intellectum: et ſcõo rem rationis: quia ſecundario mouet intellectum.

Ad primum ❡ Reſponſio. Ad primũ dicitur ſecundum Herueum: quod res realis vt intellecta eſt dicitur intẽtio: quia vt ſic ꝯſiderata eſt intẽtio intellectus ad ipſam: abſolute vero nõ dicitur intentio: ſed potius intenta.

Rñſio ſecundum Herueum. Ad formam igitur argumenti: dicitur quod eo modo quo res realis eſt intẽta: nõ eſt intẽtio: ſed abſolute eſt intẽta: igitur abſolute non eſt intentio: ſed vt intellecta dicitur intẽtio: eo quod vt ſic intẽtio intellectus eſt ad ipſam: ideo idem diuerſimode cõſideratum predicatur in abſtracto et in concreto. Et cum dicitur: quod predicatur de aliquo in abſtracto predicatur eſſentialiter: dicitur quod verum eſt: ſi predicatur per ſe: ſed ſi predicatur per accidens: nõ oportet: vt hic: quia intẽtio dicitur de re reali per accidens. ſ. inquantum eſt intentio intellectus ad ipſam rem realem.

Contra Herueum. ❡ Licet hoc ſit probabile et ſubtiliter dictum: tamen non ſatiſfacit mihi, propter hoc: quia res realis vt intellecta eſt: dicitur intẽta ab intellectu: igitur vt intellecta eſt: nõ debet dici intẽtio. Nec verũ eſt quod abſolute res ſit intenta: ſed cum intelligitur intenditur: et cum eſt intellecta intenta eſt.

Rñſio ſecundum opi. propriam ❡ Ideo nos aliter dicimus ſumẽtes fundamentũ a Scoto: qui dicit quod quãtitas predicatur in abſtracto de ſuis ſpeciebus. ſ. de linea ſuperficie corpore: et predicatur etiã de illis in concreto diuerſimode cõſiderando: quia ſi quãtitas cõſideretur vt eſt primum menſurãdi: predicatur in abſtracto de illis. ſi vero conſideretur vt res menſurata: predicatur in cõcreto de illis. Eodem modo dicimus hic: quod cum intẽtio dicatur in aliud tẽtio: ſiue in aliud tendens. Ideo predicatur intentio ſolum in abſtracto de re: que cõſideratur vt primum tendẽdi in aliud in intellectum. in concreto vero predicatur de eo quod cõſideratur vt intentum ab alio. Et cum dicitur quod illud quod predicatur in abſtracto predicatur eſſentialiter: verum eſt: ſi ſimpliciter predicatur de illo: ſed ſi ſit propter aliquem modum cõſiderãdi nõ oportet. Quia omne abſtractum predicans de aliquo per modum eſſentialis predicatur: ſicut et cõcretum per modum accidẽtalis predicatur: de accidẽtibus loquor: et nõ de ſubſtantiis.

Ad 2m ❡ Ad 2m quõ ens rõnis dicatur intẽtio ſecũda: dicitur quod ſecundum diuerſum modũ ꝯſiderãdi dicitur intẽtio et intẽtum: quia ſi ꝯſideretur ens rõnis: vt eſt primum tẽdẽdi in aliud. ſ. in intellectum dicitur intẽtio. ſi vero conſideretur vt intẽtum et deſideratum ab intellectu dicitur intẽtum. Ad argumentum cõtra: cum dicitur ens rõnis eſt ſecũdũ intẽtum ab intellectu: igitur nõ eſt ſecũda intẽtio. negatur ꝯña: quia idem diuerſimode ſumptum põt predicari in cõcreto et in abſtracto: ſicut dictum eſt in reſpõſione ad primum.

Dub. 4. ❡ Dubitatur 4o vtrum habeat ens reale vt dicatur intentio prima. Et ens rationis vt dicatur intẽtio 2a.

Argumentum primum Cõtra rõnem intentionis arguitur: quia aut eſt vt dixit Herueus: quod ens reale vt intellectũ dicitur intentio. Et ſimiliter ens rõnis vt intellectum eſt dicitur intentio. Aut eſt vt dixit Mẽgbus quod vtrũque iſtorum dicitur intẽtio. Si ꝯſideretur vt eſt primum tendẽdi in aliud. ſ. in intellectum.

❡ Contra primum arguitur: quia res vt intellecta eſt intẽta: et habet rationẽ intẽti: igitur nõ eſt intentio nec habet rõnẽ intẽtionis. Et ſi dicitur vt intellecta eſt: eſt intẽtio intellectus ad illam. Contra: quia cũ eſt intentio intellectus ad rẽ, res eſt intẽta: et intentio eſt ex parte intellectus et nõ rei: quare res per hoc nõ dicitur intẽtio. Cõtra 2m arguitur: quia licet ens reale poſſit eẽ primum tẽdẽdi in aliud. ſ. in intellectum: tamen ens rõnis nõ põt eẽ primum tẽdẽdi in intellectum: quia ens rõnis nõ mouet intellectũ: cũ nõ cauſet aliquid in intellectum: ſed cauſetur ab intellectu.

Argumentum 2m ❡ Secũdo arguitur contra rõnẽ prime et ſcde intẽtionis: quia dicit Herueus quod dicitur prima intẽtio ex parte primi generis: quia ens reale eſt primum genus entis: et ſcda intẽtio dicitur ex parte ſcdi generis: quia ens rõnis eſt 2m genus entis. Aut dicitur prima et ſecunda intentio ex parte prime et ſecunde tendentie ſecundum nos.

❡ Contra rõnem Heruei arguitur: quia illud quod dat eſſe dat vnum eſſe: et diſtinctum eſſe: igitur quod facit rem eſſe intẽtionem facit illam eſſe diſtinctam ab alia: quare facit dici primam vel ſecũdam. Contra nos arguitur ſic: quia ens rõnis cauſatur ab intellectu: quoniam propter hoc dicitur ens rõnis. i. a rõne factũ ſiue ab intellectu: igitur nullam facit tendentiam in intellectum.

Ad primum ❡ Reſponſio. Ad primum dicitur quod qui vult ſuſtinere Herueum reſpondeat pro ipſo: quia rõ ſecundum nos militat contra eum. Ad rõnem contra nos dicitur quod licet ens rõnis poſſit dici cauſatum ab intellectu: inquantum ens rõnis ꝯſequitur habitudinẽ rei intellecte ad ea quibus ꝯuenit cauſatã ab intellectu. Et vt ſic potius intellectus tendat in ens rõnis quam econtra. Tamẽ inquãtum intellectus cãt cõceptus ſcde intentionis ſignificantes illam intẽtionẽ intẽtionaliter mouetur ab illa: et ſic quandã tẽdentiã facit in intellectũ: nõ tamen realẽ: quia nihil reale cãt in ipſum: ſicut facit prima intẽtio.

Ad 2m ❡ Ad ſcõm argumentum cõcludit contra Herueum. Ad argumentum contra nos negatur illa ꝯña: ens rõnis cãtur ab intellectu: igitur nullã tendentiã facit in intellectum: quia licet realẽ tẽdentiam nõ faciat: quia nõ cauſat aliquid reale in ipſum: ſicut prima intentio que cãt ſpẽm: tamen intẽtionaliter mouet vt dictum eſt ad cauſandum ſecundos cõceptus.

Dub. 5. ❡ Dubitatur 5o quid ſit ens rationis ſecundum realiſtas: et a quo fiat: quia non paruam difficultatem habet.

Argumentum primum. Et primo arguitur: quod ſiat eſt ab intellectu: quia omne quod fit: aut fit a natura: aut propter alias cauſas. ſ. per intellectũ et voluntatẽ 2o phyſicorum. ſed ens rõnis nõ fit a natura: quia eſſet ens naturale: igitur fit ab intellectu et volũtate. T. c. 1.

Argumentum 2m ❡ Item ſicut ens naturale dicitur naturale quia fit a natura: ita ens rõnis dicitur ſic: quia fit a rõne: ſed rõ et intellectus idẽ ſunt: igitur ens rõnis fit ab intellectu.

In oppoſitum ❡ In contrarium arguitur: quia quod fit ab intellectu: aut fit ad intra intellectum aut extra: ſed nec ſic: nec ſic fit. probatur: quia ad intra intellectum nõ fiunt niſi cõceptus ſimplices vel cõpoſiti: vt patet 3o de anima. T. c. 21. capitulo indiuiſibilium intelligentia: ſed ens rõnis nõ eſt cõceptus ſecundum Realiſtas: igitur nõ fit ad intra. ad extra vero fiunt artificialia: que remanẽt poſt operationẽ intellectus: ſed ens rõnis nõ remanet ceſſante operatione intellectus: igitur nõ fit ad extra intellectum: quare nullo modo fit ab intellectu.

❡ Item Cõmentator inquit quod ens vt primum rõcinãdi dicitur ens rõnis: ſed quod eſt primum rõcinãdi nõ fit ab intellectu: igitur ens rõnis nõ fit ab intellectu.

Solo. Tria videnda ❡ Reſponſio: tria ſunt videnda. Primo quõ cauſetur ens rationis. Et per hoc apparebit riſſio ad dubitationẽ. 2o vidẽdum eſt: quõ differt ens rõnis a ſecũda intentione. 3o quõ verificentur de ente rõnis: que dicuntur ab auctoribus de ipſo.

Ad primum ❡ Quãtum ad primum intelligẽdum eſt quod ens rõnis cõſequitur habitudinẽ rei apprehẽſe ad alia quibus cõuenit vel non cõuenit: que habitudo fit a rõne ſiue ab intellectu. v. g. poſtquam intellectus cõprehẽdit animal et cõparat rebus quibus ꝯuenit que differunt ſpecie: cõſequitur genus: et ſi differunt numero cõſequitur ſpecies: et ſic de aliis. Notãter dixi vel nõ ꝯuenit: quia per differentiam põt cõparari ad ea a quibus differt: et ſimiliter põt cõparari res ſingularis ad ea

a quibus dīt ꝛ ꝯſequitur ſingulare qđ eſt ens rationis.

[Scđm] ℂ Quātū vo ad 2m quō ens rōnis dicat a ſcđa intētione intelligendū eſt ꝙ illa hitudo rei apphēſe ad ea q̄bꝰ cōuenit: vl nō ꝯuenit: dī 2a intētio: ꝛ eſt relō rōnis. v.g. hitudo rei apphēſe ad ea q̄ dīnt ſpē dicit̄ gn̄alitas: ꝛ hitudo ad illa q̄ dīnt nū̃o dī q̄dditas: ꝛ ſic de alijs: ſʒ ꝯcreta dicta ab his dicūtur entia rōnis: q2 ens rōnis dī hn̄s talē habitudinē: q2 ſicut pī nō eſt paternitas: ſʒ eſt illud qđ dicat habitudinē patris ad filiū: ſic ens rōnis nō eſt intētio ſcđa: q̄ habitudo q̄dā eſt ſed eſt res dicēs hitudinē illiꝰ ad aliud. Et ſic ens rōnis dīt ab intētione 2a: ſicut ꝯcretū dīt ab abſtracto. Cum h̄ tamē ſtat ꝙ ens rationis poſſit dici ſecūda intētio: quando conſideratur vt eſt principiū tendendi in intellectū.

[Tertiū] ℂ Tertium ad 3m quō vificent̄ dicta de ente rōnis ab auctoribꝰ. Intelligēdū eſt ꝙ illud dictū Cōmētatoris. Ens vt pn̄m rōcinādi dī ens rōnis: ſic vificat̄ h̄ dictū: q2 intellectꝰ vt ꝯſiderās rē ſimplicē nō cōparando alijs nō dī rōcinari ſʒ intelligit: ſʒ vt cōparat rē apphēſam alijs dī rōcinari. Et ad talē cōparationē ꝯſeq̄t̄ ens rōnis: ideo ens rōnis dī ens vt eſt pn̄m rōcinandi. Dicit̄ ēt ab alijs ꝙ ens rōnis dī res ſcđe intētiōis ꝛ nō 2a intētio: qđ ſic vificat̄: q2 ſimplr ꝯſiderādo ens rōnis nō dī 2a intētio: ſʒ res ſcđe intētionis: q2m ſicut pī nō eſt paternitas: ſʒ res paternitatis. i. res dicēs habitudinē patris ad filiū: ſic ens rōnis eſt res dicens habitudinē rei apprehenſe ad alia: ꝛ non eſt illa habitudo.

[Ex his ad pm ꝛ ad ſcđm.] ℂ Ex his pʒ rn̄ ad dubitationē: ꝛ ad argm: q2 ens rōnis pōt dici factū a rōne inq̄ntū eſt ꝯn̄s hitudinē alicuiꝰ ad alia factam a rōne. Nō eſt tn̄ factū a rōne tāq̄ aliq̄d ſeorſum exiſtēs nec in intellectu: nec extra intellectum. Quare ens rōnis nō eſt in intellectu ſubiectiue: ſʒ tm̄ obiectiue: ſicut res apphenſa cōparata alteri nō eſt ſubiectiue in intellectu: ſed obiectiue. Et vt cognoſcātur entia rōnis facta ſunt ab intellectu termini ſecunde intētionis: q̄ p̄dicant̄ de ſcđis intētionibꝰ in ꝯcreto ſumptis: q̄ ſunt entia rōnis. Et hec de iſta dubitatione ſufficiant.

[Dubꝰ 6m] ℂ Dubitatur 6o ꝛ vltimo circa 3m queſitum. ſ. quō logica ſit de ſecundis intentionibus adiunctis primis. Querit̄ ergo vtrum logica ſit de primis intentionibus.

[Argū p̄] Et p̄ argū ꝙ ſic: q2 que neccīo ꝯſiderant̄ in ſcia ſunt p ſe de ꝯſideratione ſcie: ſʒ pme intētiones neccīo ꝯſiderant̄ in logica: pʒ: q2 ſine illis nō pnt intelligi ſcđe intētiones: cū ꝯſequātur habitudinē primaꝝ intētionum adinuicē: quare ꝛc.

[Argū 2o] ℂ Secūdo q2 de q̄buſcūq3 p̄dicant̄ p ſe diffōnes ꝛ paſſiones ſcđaꝝ itētionū illa p ſe ꝯſiderant̄ in logica: ſʒ diffōnes ſcđaꝝ intētionū ꝛ paſſiones illaꝝ p̄nt̄ per ſe de primis intētionibus vt ſtāt ſub ſecūdis intētionibus: pʒ q2 aīal vt genus p̄dr de plibus dīntibꝰ ſpē: ꝛ per ſe q2 non rōne alteriꝰ.

[In oppm T.c.38.] ℂ In oppm argū: q2 ſcie ſecant̄ queādmodū ꝛ res per Phm 3o de aīa: ſed res reales ꝛ res rōnis ſunt diſtincte adinuicē: ergo ſcientia realis ꝛ ſcia rationis diſtinguunt̄ adinuicem: ſed logica conſiderat res rationis per ſe: igitur nō conſiderat per ſe res reales: que dicunt̄ prime intentiones.

ℂ Item ſi logica ꝯſideraret primas intētiones per ſe: cū cōſideret ēt ſecundas intentiones per ſe: tunc logica eſſet ſcia magis cōis q̄ metaphyſica. ꝯn̄s falſum: q2 metaphyſica eſt ſcia cōiſſima: q2m eius ſubiectum eſt ens in q̄ntum ens: qđ eſt cōiſſimū ad oīa. ꝛ pʒ ꝯn̄a: q2 metaphyſica cōſiderat per ſe ſolas primas intētiones: ꝛ logica per te conſiderat per ſe primas ꝛ ſcđas: q̄re ꝛc.

[Primus modus ſoluendi.] ℂ Rn̄o. Ad hoc ſūt duo modi rn̄dendi. Primꝰ modus cōis eſt qui dicit ꝙ logica eſt per ſe de ſecundis intētionibꝰ: de primis vo per accn̄s. Et ideo dictum Auic. ſic intelligi dʒ: logica eſt de ſecūdis intentionibus adiunctis primis. i. adiunctis ad primas. [Ad p̄m] Et ad rationē cū dicit̄ ꝙ ſcia eſt p ſe de his que neceſſario conſiderant̄. negat̄ h̄: ſi vlr intelligatur: q2 ſingularia neceſſario conſiderant̄ in ſcientijs: vt pʒ per Phm circa finem primi poſterioꝝ: ꝛ tamē non per ſe conſiderantur: ſic eſt de primis intentionibus in logica.

[Ad 2m] ℂ Ad aliud cū argū de q̄buſcūq3 p̄ntur p ſe diffōnes ſcđaꝝ intētionum ꝛ paſſiones illaꝝ per ſe conſiderātur in logica cōcedit̄: ſed negat̄ minor. ſ. ꝙ diffinitiones ſcđaꝝ intentionū ꝛ paſſiones illaꝝ predicētur per ſe de primis intentionibꝰ. Et ſi dicit̄ predicant̄ per ſe de primis: vt ſtāt ſub ſecundis intentionibus: ergo negatur conſequentia.

[Secūdus modus] ℂ Alter modus dicit: ꝙ logica per ſe primo conſiderat de ſecūdis intentionibꝰ: ꝛ per ſe nō primo ꝯſiderat de p̄mis intentionibꝰ: vt ſtant ſub ſcđis. Et ad argūm in oppm rn̄detur ꝛc.

[Ad p̄m] ℂ Ad primū cū dicit̄ ſcie ſecant̄ queādmodū ꝛ res: dicit̄ ꝙ ſcie diſtinguunt̄ p̄ncipalr penes res tn̄ per ſe primo cōſideratas: ꝛ etiā aliqualr penes res per ſe nō primo conſideratas: ſʒ de primis intētionibꝰ per accn̄s cōſiderat logica.

[Ad 2m] ℂ Ad 2m cum dicit̄ ꝙ tunc logica eſſet magis cōis ſcientia: negat̄ ꝯn̄a: q2 non cōſiderat primas intētiones p̄ ſe: ſed ſolum vt ſtant ſub ſecundis. Et h̄ de iſto tractatu ſufficiant.

ℂ Tractatus de vero ꝛ falſo.

[C.1.] Cum logica ſit inuēta ad diſcernēdū verū a falſo: vt colligit̄ a Phō primo topicoꝝ. Oportet primo intelligere quid ſit verum: ꝛ quid falſum: deinde intelligere: quō diſcernitur verum a falſo. [Duo hic]

[pm intentū Diſtinctio veri.] ℂ Quātum ad primū: cū verū multiplr dicat̄: prius opʒ diſtinguē de vero: deinde dicere q̄d ſit verū. Uex aūt duplr dicit̄: q2 de incōplexo dicit̄: ꝛ de cōplexo. de incōplexo quidem: q2m ens ꝛ verū ꝯuertunt̄. de cōplexo vo: q2m ex eo ꝙ res eſt: vel non eſt: oratio dicitur vera vel falſa.

[Anſelmꝰ in de veri. in mono. ſuo. Diffinitio veri.] ℂ Ueritas incomplexa diffinit̄ ab Anſelmo ꝙ eſt rectitudo ſola mente perceptibilis. i. entitas recta a ſolo intellectu perceptibilis. Et ſic oē ens verū dicit̄: inquātum eſt aptum recte percipi ab intellectu: vel rectā ſui cauſare ſilitudinē.

[Iſaac.] ℂ Ueritas vo cōplexa diffinit̄ ab Iſaac: ꝙ eſt adequatio intellectus ꝛ rei. i. ꝯformitas intellectus ad rē: intellectus dico cōponētis res adinuicē: ꝛ apphendētis illas: ſicut ſunt. ſ. eſſe qđ eſt: ꝛ nō eſſe qđ nō eſt: falſitas vo p ꝯtrium eſt. Et hec veritas in diuerſis diuerſimode eſt. Nā in intellectu cōponente formalr eſt ꝛ ſubiectiue: in rebꝰ vo mālr ꝛ cāliter. In enūciatione vo ſiue in ꝓpōne: vt in ſigno. ſ. ſignificante.

[2m intentū C.1.] ℂ Quantū ad 2m: quō diſcernat̄ verū a falſo: dixit Phs primo topicoꝝ. Qz potētes ad vtrāq3 partē dubitare: facile in ſingulis ſpeculabimur verū ꝛ falſum. Nā querētes veritatem ſine dubitatione ſilēs ſunt quo ire opʒ ignorantibꝰ vt idem 3o metaphyſice. [T.c.1.] Dubitare autē ad vtrāq3 partem facile poterimus: cum modi probabiles nobis noti fuerint: hoc aūt fit per dialecticam in parte topica.

[Dubꝰ p̄m Argū p̄] ℂ Dubitatur p̄ circa veritatē incōplexam vtrū recte diffinita ſit. dīo: ꝙ eſt rectitudo ſola mēte perceptibilis. Cōtra argū: q2 non oīs entitas recta eſt perceptibilis ab intellectu: igit̄ veritas nō recte diffinitur. pʒ ꝯn̄a: q2 diffō dʒ conuerti cum diffinito. aīs probatur: q2 cum triplex ſit ſuba in genere. ſ. que eſt actus purus vt deꝰ: ꝛ que eſt poꝰ pura vt mā prima: ꝛ que eſt cōpoſita ex actu ꝛ poā: ſiue imālis ſit vt intelligentia: ſiue mālis vt ſuba cōpoſita ex mā ꝛ forma: ſiue ſimplices ſint ſube compoſite vt elementa: ſiue ſint mixte vt aīata: modo nec mā prima: nec deus eſt p̄ceptibilis ab intellectu primo de mā prima probat̄: q2 neceſſe eſt intelligentē phantaſma ſpeculari ſm Phm 3o de aīa: igit̄ neceſſe eſt intelligentē cauſare ſpēm intelligibilē: ꝛ primo ſenſibilē in ſenſum. [T.c.39.] pʒ ꝯn̄a: q2 phantaſma fit ſolum per ſpeciē cauſatā a re ſenſibili in potentiam ſenſitiuā: ſed qđ eſt in pura potentia vt mā prima non pōt cauſare ſpeciē: q2 cauſare eſt agere ꝛ mouere qđ fit ſolum ab ente in actu: quia exiſtimabitur ſemper ſpecies mouens 3o phyſicoꝝ: quare ꝛc.

ℂ Secūdo de deo ꝓbat̄ ꝙ nō eſt p̄ceptibilis ab intellectu.

qꝛ intellect⁹ noſter ſe hꝫ ad manifeſtiſſima in nã: q̃ ſunt de⁹
T.c.1. ꝛ intelligẽtie: ſic oculus nycticoracis ad lumẽ ſolis 2° mete:
ſꝫ oculus nycticoracis .i. noctue nõ põt ꝑcipere lumẽ ſolis:
ergo nec intellectus noſter põt percipere iſta: quare ꝛc̃.
¶ Adde ꝙ deus eſt perfectionis infinite: ꝛ itellectus noſter
eſt potentie finite: ſed finiti ad infinitum nõ eſt proportio:
igitur intellectus nullo modo põt percipere deum.
Argũ 2° ¶ Scd̃o argũ ſic: diffinitio cõpetit alteri a diffinito: ergo nõ
eſt recta. pꝫ ↄña. añs ꝓbaẽ: qꝛ bonitas eſt entitas a ſola mẽ
te perceptabilis: ꝛ tamẽ bonitas non eſt veritas.
Solo ¶ Rñ⁹ dĩ ꝙ eoꝝ que ꝑcipiunẽ ab intellectu quedã ꝑ ſe ꝑci
piunẽ: qꝛ ꝑ ſpẽm ſuam ꝑcipiunẽ: vt ſenſibilia. quedaꝫ vo ꝑ
accñs ꝑcipiũtur: qꝛ rõne alterius percepti ꝑcipiũtur. ſ. illa
que nõ ſunt ſenſibilia: vt deus ꝛ intelligẽtie: naꝫ deus rõne
effectuũ ſenſibiliũ ꝑcipiẽ: ꝛ ſilr intelligẽtie. Mã ẽt prima
per accñs percipitur: qꝛ rõne forme ſuſcepte in ea: qꝛ per
Ad p^m eam habet eſſe in actu. Ex his pꝫ rñſio ad primũ argũ^m: quo
mã ꝛ deus percipiuntur ab intellectu. ſ. per accñs rõne al
terius. Et ad dictũ Phĩ ſcd̃o metaphy. dicit Cõmẽ. ꝙ per
id oñdit difficultatẽ ꝛ non impoſſibilitatẽ in cognitione dei.
Ad 2^m ¶ Ad ſcd̃m dĩ ꝙ ſi bonitas eſt entitas recta ꝑceptabilis ab
intellectu: h̃ eſt ſub rõne veritatis: ꝛ ſilr oẽs alie entitates
trãſcendẽtes: que ſolum diſtinguũtur adinuicem formalr.
Nã ens dicĩ qꝛ dat eſſe: ꝛ bonũ: qꝛ appetibile. Et res quia
ratum eſſe habet. Et vnum qꝛ indiuiſum a ſe ꝛ diuiſum a
quolibet alio. Et aliquid dicitur: qꝛ aliud quid .i. diſtinctuꝫ
ab alijs eſt. Et verum qꝛ rectum eſt ꝛc̃.
Dub⁹ 2° ¶ Dubitatur 2° circa veritatẽ cõplexã: vtꝝ recte deſcribaẽ
ꝙ ſit adeq̃tio itellectus ꝛ rei .i. ↄformitas itellect⁹ ad rem.
Argũ p^m ¶ Cõtra argũ: qꝛ ſicut veritas incõplexa eſt entitas rei in
complexe: ita veritas cõplexa dꝫ eẽ entitas rei complexe:
ꝛ ſi ſic: igitur non eſt adequatio intellectus ad rem.
Argũ 2° ¶ Itẽ ex eo ꝙ res eſt vel nõ eſt: dĩ oꝛo vera vel falſa: ḡ ve
ritas ꝛ falſitas prius eſt in re ipſa: ꝛ ſi ſic: igiẽ nõ eſt adeq̃
Argũ 3° tio inte^{ctus} ad rẽ. ¶ Itẽ enũtiatio eſt oꝛo in q̃ eſt verũ vel fal
c.d oꝛo. ſum: primo perihermenias: igiẽ veritas eſt in enũtiatione:
ꝛ ſi ſic: igiẽ non eſt adequatio intellectus ad rem.
Solo ¶ Rñ⁹ dĩ ꝙ veritas cõplexa p^n eſt in itellectu: qꝛ formalr:
T.c.8. iuxta illud Phĩ 6° metaphyſice. bonũ ꝛ maluꝫ eſt in reb⁹:
ſed verũ ꝛ falſum eſt in itellectu. Quõ ãt ſit in itellectu: di
ctũ eſt: qꝛ eſt in itellectu cõponẽte res ſic eẽ vl nõ eẽ: vt ſũt
vel nõ ſũt: qꝛ formalr eſt in itellectu ꝛ ſubiectiue. In rebus
vo mãlr ꝛ cãlr: in ꝑpõne vo: vt in ſigno ſignificante.
Ad p^m ¶ Ex his facile rñ ad ar^{ta}. Ad p^m ne^r ſilitudo. ſ. ꝙ ſicut vitas
incõp^{xa} eſt entitas icõplexa: ſic veritas cõplexa ſit entitas
cõplexa: qꝛ nõ dĩ cõplexa niſi qꝛ reqrit cõplexionẽ ad eſſe
ſui: ꝛ hec eſt facta per itellectũ: qꝛ eſt ↄformitas intellectus
cõponentis res vt ſunt: nõ eſt ergo cõpoſitio formaliter: ſꝫ
cõformitas itellectus ad res intellectus. ſ. cõponentis eas.
Mãlr tñ põt cõcedi ꝙ veritas cõplexa ſit ipſa cõpoſitio.
Ad 2^m ¶ Ad ſcd̃m cũ dicĩ: veritas eſt in re: igiẽ nõ eſt in itellectu:
negatur ↄña: qꝛ aliter eſt in re: ꝛ aliter in intellectu: quia in
re mãliter eſt: in intellectu vo formaliter.
Ad 3^m ¶ Ad 3^m cũ dicĩ: veritas eſt in enũtiatione: igiẽ nõ eſt in in
tellectu. ne^r ↄña: qꝛ aliter eſt in vtroqꝫ: qꝛ in enũtiatione
eſt vt in ſigno: in intellectu vo formaliter.
Dub⁹ 3° ¶ Du^r 3° vtrũ veritas ſit in enũtiatione vt in ſigno .i. vtrũ ſi
gnificare veꝝ vel falſum ſit ꝓpriũ enũtiationis .i. ꝓpõnis.
Argũ p^m ¶ Cõtra argũ: qꝛ ꝓpriũ diffiniẽ ꝙ ineſt oĩ ſoli ꝛ ſemꝑ: ſꝫ ſi
gnificare verũ vel falſuꝫ nõ ineſt oĩ ꝓpõni: igiẽ ſignificare
veꝝ vel falſuꝫ nõ eſt ꝓpriuꝫ ꝓpõnis. pꝫ ↄña cum maiori.
minoꝛ ꝓbaẽ de ꝓpõne iſolubili vt eſt i^{ſta}: hoc eſt falſum ſe
demõſtrato. Qꝛ nõ ſignificet verũ ꝓbaẽ: qꝛ ſi ſigẽ veruꝫ: igiẽ
ita eſt ſicut ſigẽ: ſed ſigẽ ſeipſam eſſe falſam: ḡ ipſa eſt fal
ſa. Qꝛ nõ ſignificet falſum ꝓbaẽ: qꝛ ſi ſigẽ falſum: igiẽ ſigẽ
alr q̃ eſt: ſꝫ ſigẽ ſe eẽ falſaꝫ: igiẽ ipſa nõ eſt falſa: q̃re ꝛc̃.
¶ Itẽ ꝓpriũ cõpetit ſemꝑ: ſꝫ ſignificare verũ vel falſuꝫ nõ Argũ 2°
ſemꝑ cõpetit ꝓpõni: igiẽ nõ eſt ꝓpriũ. pꝫ ↄña cuꝫ maiori:
minoꝛ ꝓbaẽ: qꝛ ſignificare eſt aliqd intellectui repñtare:
ſed ꝓpõ nõ ſemꝑ repñtat aliquid inte^{ctui}. ſ. qñ itellectus nõ
aduertit ad illam: nec ad eius ſignificatum.
¶ Pro rñſione ad p^mũ aduerte: ꝙ vtrũ ſignificare veruꝫ Solo
vel falſum cõpetat oĩ ꝓpõni eſt difficultas ꝓꝑ inſolubile.
Et de hoc fuerũt q̃tuoꝛ opiones: due faciũt difficultatem:
an inſolubile ſit propoſitio: an non: quare ꝛc̃.
¶ Dulmẽton dicit ꝙ inſolubile nõ eſt ꝓpoſitio: qꝛ nõ eſt ve
rũ vel falſum: q̃uis ſit oꝛo indicatiua ſigñs ſicut eſt: ꝛ rõ q̃
re nõ eſt ꝓpõ eſt: qꝛ ꝓpõ eſt in qua eſt verum vel falſum.
¶ Ricardus vo dixit ꝙ inſolubile eſt ꝓpõ: ꝛ ↄñter ſigẽ ve
ruꝫ vel falſum: nõ tñ eſt ſimplr verũ nec ſimplr falſum: qꝛ
qd̃ eſt ſimplr verũ: quieſcẽter ꝛ determinate ſigẽ veꝝ ſic ꝙ
ad illud nõ ſequiẽ falſum: ꝛ ſimplr falſum eſt: qd̃ ſigẽ quie
ſcenter falſum: ſic ꝙ ad ipſum non ſequitur verum.
¶ Alie due opiones faciũt difficultatẽ circa ſignificatuꝫ in
ſolubilis. Suiſſet dixit ꝙ ꝓpoſitio inſolubilis eſt falſa: qꝛ
falſificat ſeipſam: lꝫ ſignificet ſicut eſt. Et ↄdictoria ẽt eſt
falſa: qꝛ ſigẽ alr q̃ eſt. Et ſic duo ↄ̃dictoria ſunt ſil falſa.
¶ Hentiber vo dixit: ꝙ nõ eſt admittẽdũ iſolubile ſignifi
care ꝑciſe. Et h̃ eſt: qꝛ ad eam ſequiẽ eẽ verã: ꝛ eſſe falſam.
¶ Ex his patet reſponſio ad primum ſm diuerſas opinio Ad p^m
nes: tu ſequere eam que tibi placet.
¶ Mihi aũt magis placet opinio Ricardi. ſ. ꝙ de rõne ꝓ
poſitionis ſimpliciter eſt ſignificare verum vel falſum: vel
determinate vel indeterminate: ſed de rõne ꝓpõnis nõ in
ſolubilis eſt ſignificare verũ vel falſuꝫ determinate. Et de
rõne inſolubilis eſt ſignificare verũ vel falſum indetermĩ
nate. ſ. h̃ vel h̃: ſed neqꝫ h̃ neqꝫ illud ꝛc̃.
¶ Ad ſcd̃m dĩ ꝙ ſignificare verũ vel falſuꝫ nõ eſt propriũ Ad 2^m
propõnis: ſed eſſe ſignificatiuũ veri vel falſi eſt proprium
ꝓpõnis. Poſſet etiã dici: ꝙ ſignificare põt capi proprie: ꝛ
cõmuniter. proprie dicit actum: ſed cõiter põt dicere actuꝫ
vel aptitudinem: quare capitur cõmuniter hic ꝛc̃.
¶ Dubitaẽ quarto vtrũ ꝓpoſitio ↄtingens de futuro ſit de Dub⁹ 4°
terminate veritatis: vel determinate falſitatis.
¶ Et primo argũ ꝙ ſit determinate veritatis ex fato: vt ar Argũ p^m
guaẽ ſic: futura ↄtingentia fiunt ex fato .i. ex influxu celeſti:
igiẽ futura ↄtingentia ex neceſſitate eueniunt. pꝫ ↄña: qꝛ nihil
põt reſiſtere influxui ſupercæleſti. añs ꝓbaẽ: qꝛ mũdus in
ferioꝛ gubernatur a ſuperiori ꝑ Phm̃ p^o metheoroꝝ dicẽ C.p^m
tem: neccẽ eſt hunc mundũ inferioreꝫ ↄtiguũ eſſe ſuperiori
bus lationibus: vt oĩs eius virtus gubernetur inde.
¶ Scd̃o argũ idẽ ex ꝓuidẽtia diuina: vt arguaẽ ſic. De⁹ ſcit Argũ 2°
q̃cũqꝫ futura ↄtingẽtia: igiẽ futura ↄtingentia neccio erunt.
ꝓbaẽ ↄña: qꝛ nihil põt fallere ſciam dei. ꝓbatur ẽt ↄña alr:
qꝛ opp^m ↄñtis non põt ſtare cũ añte: qꝛ ſi futura ↄtingentia
non neccio erũt: poterũt nõ eſſe: ſed h̃ nõ ſtat cuꝫ ſciẽtia dei.
¶ Itẽ facio iſtam ↄñam: deus ſcit ſortẽ dãnandum: igiẽ ſor
tes dãnabiẽ: poſito ꝙ ſortes debeat dãnari: ↄña eſt bona:
qꝛ opp^m ↄñtis nõ ſtat cum añte. Et añs eſt neceſſariuꝫ: igiẽ
ↄñs eſt neccĩuꝫ. ſ. ſortem dãnari qd̃ eſt falſuꝫ. Et ſi dicas ↄñs
eſt ↄtingens: ḡ añs eſt cõtingens: qd̃ eſt falſum: qꝛ deus ne
ceſſario ſcit futura ↄtingentia: probaẽ: qꝛ deus videt futu
ra ſicut pñtia: ꝛ nõ põt mutari ab eo qd̃ eſt: qꝛ ſtabiliſqꝫ ma
nens dat cuncta moueri: igitur neceſſario ſcit illa: ꝛ ſi neceſ
ſario ſcit illa: nõ eſt contingens deum ſcire illa.
¶ Rñ⁹ Ad p^mũ argũ: de fato fuerunt due opiniones. Una Solo
ſtoicorum dicentium omnia futura fieri a fato: ꝛ ↄñter ex
neceſſitate fieri propter rationem dictam.
¶ Alia opinio eſt Ariſt. ꝛ vera: que dicit nõ oĩa futura fieri
a fato. Et duplr improbat primã opinionẽ. primo: qꝛ multa

ſunt in poteſtate noſtra: vt fiant vt pꝫ: ergo non omnia ex fato fiunt. ſcđo quia quedam ſunt in rebus: que ad vtrunlibet ſunt ſcꝫ ad fieri ⁊ non fieri: vt tunicam incidi ⁊ non incidi: ergo talia non ſunt ex neceſſitate.

⁋ Item ħ dato: ſequitur ꝙ fruſtra conſiliaremur de rebus agendis tam in gubernatione rei publice ꝗ̃ in alijs negociationibus. ſ. pro mercantijs ⁊ alijs rebus. conſequens falſum: ⁊ patet conſequentia ex ſe.

Ad p^m T. c. p^i C. 1. ⁋ Ad primũ igit̃ arg^m de fato ne' ſꝫ ꝓhm ꝙ oĩa futura cõtingentia fiãt ex fato: q2 dicit ꝓhs 2° phyſicoꝝ ꝙ coꝝ que fiunt: quedã fiunt a nã: ⁊ quedã fiũt ꝑꝑ alias cãs. i. ꝑ intellectum ⁊ volũtatẽ vt gloſat Cõmẽ. ſꝫ q̃ fiũt ꝑꝑ alias cãs non fiunt ex fato. q̃ aũt a nã tñ. nõ oĩa fiunt ex fato: q2 quedaꝫ fiunt ꝑ ſe: ⁊ illa ex fato fiũt. quedã vo ꝑ accñs fiũt vt monſtra ⁊ hõi: ⁊ talia nõ fiunt ex fato. Et ad ꝓba^m cũ dĩ mũdus inferior gubernat̃ a mũdo ſuperiori ne' ꝙ oĩs pars huius mũdi inferioris guberneť a ſuperiori: q2 nõ intellectus gubernatur ab illo qm̃ intellectus nõ ſupponiť in fluxib^9 ſupercelestibus: ſed ſolũ corpora ⁊ potentie illoꝝ ⁊c̃.

Ad 2^m p^a opio ⁋ Ad ſcđm de prouidentia diuina. ſ. quõ cognoſcat futura deus: fuerunt opiones diuerſe apud theologos. Una dicit ꝙ ſcientia dei de futuris eſt neceſſaria: q2 deus neceſſario ſcit omnia futura tam contingentia ꝗ̃ neceſſaria. Sed aliq ſequentes hanc opinionẽ dicunt ꝙ effectus cõtingentes vt referunť in deũ ſiue in diuinam prouidentiam ſunt neceſſarij. Et hanc viam ſequitur beatus Thomas.

⁋ Contra hunc modum dicẽdi eſt Boeti^9 in fine primi periherminias: qui dicit: quomodo ſi deus preuidit futura: ⁊ futura preuiſa non poſſunt fallere deum: cur preuiſa futura non ſunt ex neceſſitate. Reſpondet. deus nouit futura: non vt ex neceſſitate euenientia: ſed vt contingenter tñ: ita vt aliter fieri poſſe non ignoret: ħ Boetius. Ex hoc ſequitur ſi nouit futura vt contingenter euenientia: ergo in prouidentia diuina ſunt contingentia ⁊ non neceſſaria.

⁋ Contra hos facio hanc rationẽ. Effectus contingentes futuri talr̃ ſunt in prouidentia diuina: qualiter deus diſpoſuit illa in ſua natura debere euenire: q2 op^m implicat: ſed deus diſpoſuit illos debere euenire cõtingenter: igitur in prouidentia diuina ſunt contingenter euenientia: ergo nõ ſunt neceſſaria vt referuntur in dei prouidentiam.

2^a opio ⁋ Alia opinio dicit: ꝙ deus ſcit ꝯtingenter futura ꝯtingentia: ⁊ nečio ſcit nečia. Et ideo ſi deus cõtingenter ſcit futura ꝯtingentia põt nõ ſcire illa: ſicut cõtingentia poſſunt eſſe ⁊ nõ eſſe: quare nõ dicuntur fallere ſciam dei: ſi nõ eueniunt: quia ſcia dei circa illa eſt contingens ⁊ non neceſſaria.

⁋ Contra hunc modum eſt Boetius vbi ſupra dicens. Nefas eſt tollere ſcientiam dei de futuris: quia ſi ad ſcientiam dei ſequatur neceſſitas euentuum: ergo ſi non ſit neceſſitas euentuum: diuina ſcientia peribit: ꝯſequens falſum. pꝫ conſequentia: q2 arguiť ex oppoſitio ꝯñtis ad opp^m añtis.

⁋ Cõtra hunc facio hanc rõneꝫ: deus ſcit oĩa futura contingentia tãꝗ̃ ſibi pñtia: ſed nõ põt mutari ab eo qđ eſt: q2 ſtabiliſqꝫ manens dat cuncta moueri: ergo neceſſario ſcit futura contingentia. pꝫ ꝯſequentia: q2 ſi non neceſſario ſciret poſſet mutari ab eo qđ eſt: qđ eſt abſurdum.

Opio ꝓpa Quare nos alr̃ dicimus cum Boetio: ꝙ deus neceſſario ſcit futura cõtingentia ꝯtra ſcđam opinionẽ ⁊ cõtingenter euenire ꝯtra primam opinionem. Et vtrũqꝫ iſtoꝝ probatum eſt. Et ad formam argu^ti: ne' illa ꝯña: deus ſcit futura cõtingentia: ſed nihil põt fallere ſcientiã dei: igitur futura cõtingentia neceſſaria erunt: q2 ſi deus ſcit futura contingentia: eo modo ſcit illa euenire: quo modo diſpoſuit illa in natura ſua debere euenire: ſed diſpoſuit illa contingenter euenire: ergo ſcit illa contingenter euenire.

Ad aliud de illa ꝯña: deus ſcit ſor. dãnandũ: igiť ſor. dãnabitur: dĩ ꝙ illud ꝯñs põt inferi ex ꝑſcientia dei: vel ex re contingẽti preuiſa. ſi inferť ex preſcia dei: nõ dꝫ inferi ꝯñs ſimplr̃ q2 ex neceſſario infereretť ꝯtingens: ſed vt ꝑſcituꝫ ab eo ħ mõ: ergo ſor. dãnabiť eo mõ quo preſcitũ eſt ab eo: q2 ſic ꝯñs erit neceſſarium ſicut añs: ſed preſcitũ eſt ab eo ꝙ cõtingenter erit ⁊ non nečio: igiť illud ꝯtingenter erit: ⁊ nõ neceſſario: ⁊ tunc ſicut añs eſt nečiuꝫ: ſic etiam ꝯſequens.

Et ſi inſtať ꝯ: q2 ſi ꝑſcientia dei de re futura cõtingenti eſt ſicut viſio illius exñtis ſupra turrim de illo quẽ videt ire in man^9 inimicoꝝ: ſed viſio illa nõ eſt cã captiuitatis illius ⁊ põt nõ videre. p^a ſilr̃ viſio dei ſiue preſcia non eſt cã illius futuri ꝯtingentis ⁊ põt nõ videre illud: ⁊ tñ vtrũqꝫ eſt falſuꝫ de deo. p^a q2 deus eſt cã oĩum futuroꝝ: ſecũdo quia de^9 neceſſario videt: igitur nõ poteſt non videre ⁊c̃. Inſtan^a

Dicit̃ ꝙ ſilitudo de viſione illius qui eſt ſuper turrim tenet ſolũ quãtũ ad ħ: q2 ſicut viſio illius nõ eſt cã illius capture ita nec viſio dei eſt cã illius futuri ꝯtingentis. Et cum tu dicis hoc eſſe falſum: q2 deus eſt cã oĩum futuroꝝ: dĩ ꝙ deus eſt cauſa vlis oĩum futuroꝝ ſic: q2 ordinauit fieri neceſſaria ⁊ ꝯtingentia eo modo quo fiunt: ſed in ꝑti^r nõ eſt cã: ꝙ magis fiat ħ ꝯtingens: vel nõ fiat. Et ne' ꝙ tenent ſilitudo viſionis quãtum ad ꝯtingenter videre: q2 deus neceſſario videt omnia: ⁊ ꝯñr neceſſario videt futura cõtingentia: ſed qui eſt ſuper turrim contingenter videt. Solo

Si vo inferť ꝯñs ex re ꝯtingẽti ꝑuiſa vel preſata: dico ꝙ dꝫ inferi ꝯñs ſimplr̃. ſ. igiť ſortes ꝑſcitus dãnabitur: ⁊ ſicut cõſequens eſt ꝯtingens: ita illud añs ex quo inferť: q2 bñ ſequiť ſortes ꝑſcitus dãnabiť: igitur ſor. damnabitur.

Et ſi dicať ꝯtra: q2 iſte ꝓpões cõuertunť: deus ſcit ſortem dãnari: ⁊ ſor. preſcitus dãnabiť: vt probabo: igitur ſi ex prima non poteſt inferi ꝯñs ſimplr̃: igitur nec ex ſecunda. Et ſi ex ſcđa inferatur ſimpliciter: igitur ex prima. probať añs: quia ſicut ſequitur deus ſcit ſor. dãnari: ergo ſor. preſcitus dãnabitur: q2 oppoſitũ ꝯñtis non ſtat cum añte: ita ſequiť ſor. preſcitus dãnabitur: ergo deus ſcit ſortem dãnari: quia oppoſitum conſequentis non ſtat cum antecedente. Inſtan^a

Dicit̃ ꝙ ex illa deus ꝑſciuit ſor. dãnari: nõ ſequiť illa: igitur ſor. ꝑſcitus vel ꝑuiſus dãnabitur: q2 ꝯñs eſt ꝯtingens: ⁊ añs eſt nečiuꝫ: ſed bñ ſequiť: g̃ ſor. preſcitus dãnabiť eo modo quo ꝑſcitũ eſt: q2 ħ eſt nečiuꝫ: ſed preſcitũ eſt ꝙ ꝯtingenter dãnabiť: ergo ſor. ꝯtingenter dãnabiť. Et ex illa ſor. preuiſus dãnabiť: ſequitur deus ſcit ſortem dãnari ſolum mãliter: quia ꝯñs eſt nečiuꝫ: quare ſequitur ad qđlibet. Solo

Et ſi diceres q̃re ex illa deus ſcit ſor. dãnari: non ſequiť illa: igiť ſor. dãnabiť: cum opp^m ꝯñtis nõ poſſit ſtare cum añte: ergo videť ſequi ex illa. Dicit̃ ex mẽte Boetij ꝙ in ſcia dei duo ſunt ꝯſideranda. Prio nečitas ſcie: q2 nefas eſt dicere deũ neſcire futura ꝯtingentia: cũ ſint ſibi pñtia ſicut nečia. Scđo cõſiderať conformitas ſcie dei cuꝫ rebus futuris: q2 deus per ſciam ſuã ſcit res futuras ꝯtingentes cõtingenter euenire: ſicut neceſſarias nečio euenire. Et ideo dixit Boetius. Nefas eſt dicere ꝙ ex ſcia dei ſequatur res futuras cõtingentes eẽ neceſſarias: imo ꝯtra ſcientiã dei eſt: ⁊ ideo ex preſcia dei non dꝫ inferi res futura contingens ſimpliciter ſed cum illo addito: eo modo quo ſcita eſt ⁊c̃. Petitio Rñſio

⁋ Du^m 5^m vtrũ dubi^do ad vtrãqꝫ ꝑtẽ facile ſit iueſtigare vitatẽ ꝯ argr̃: q2 ſcire ⁊ dubitare ſũt ꝯria: ſꝫ ſcire eſt adherere veritati: ergo dubitare eſt elongari a veritate: ſed elongando a veritate non inueſtigatur verum: ergo nec dubitando. Dub^m 5^m Argr̃ p^o

Itẽ q dubitat igrit qđ ignorat: ſꝫ ingrẽdo qđ ignorat: ſi occurrat qđ ingrit nõ cognoſcit illud: igiť dubitãdo fruſtra ingrit: ergo dubitatio nõ ꝯfert ad inueſtigãdam veritatem. Argr̃ 2°

In ꝯrium eſt ꝓhs in caplo de relatiuis in fine dicens. Dubitare de ſingulis nõ eſt inutile: ⁊ Boetius dicit tñ rõne. Et primo topicoꝝ: potẽtes ad vtrãqꝫ partẽ dubitare facile in In op^m In p^io C. 2.

ſingulis ſpeculabimur verū ⁊ falſuꝫ.⁊ 3º me^ci:q̄rentes vita/
T.c.r. rē ſine dubitatione ſiles ſunt quo ire opꝫ ignorantibus.
Pro riſione nota ꝙ dubitare ad vtrāqꝫ ꝑtē cū rōne:cōfert
Nōn^m ad inueſtigādā vitatē.rō eſt:q2 cū rōne dubitāt :q\ñ adducū/
tur rōnes probabiles ad vtrāqꝫ partē : q\ñ tūc potioribus
rōnib⁹ adherem⁹:⁊ ꝓpterea dicit ꝓhs potētes ad vtrāqꝫ
parteꝫ dubitare:q2 nō ſemꝑ pōt fieri h:ſed tūc potentes ſu
mus ad dubitādum q\ñ rōnes probabiles applicare poſſu/
mus ſumptas ex locis dialecticis:de quib⁹ ſupra dictū eſt:
⁊ infra dicet:⁊ maxime ſit h in rebus ſenſibilibus.
Nōn^m ℂ Ex his facile rñ ad arg^a. Ad p^m dicit ꝙ ſimpl'r dubitare
eſt elongari a veritate:ſed dubitare cū rōne ad vtrāqꝫ ꝑtē/
arguēdo:nō eſt elōgari a vitate:ſꝫ appropinq̄re ad vitateꝫ.
Ad 2^m ℂ Ad 2^m cū di:qui dubitat ignꝫ qd ignorat:di ꝙ veꝝ eſt:ſꝫ
pōt dupl'r inquirē:vno mō cū rōne.ſ.faciēdo rōnes ꝓbabi
les ad vtrāqꝫ ꝑtē:⁊ ſic inquirēdo:ſi occurrit qd ignorat: co/
gnoſcet illud:q2 relucet illud in rōnibus magis ꝓbabilib⁹.
Alio modo pōt inquirere ſine rōne:⁊ ſic faciendo:ſi occur/
rit illud qd ignorat:nō cognoſcet illud:quare ⁊c̄.
Dub⁹ 6⁹ ℂ Dubitat 6º vtruꝫ ex modis ꝓbabilibus arguendi notis:
facile ſit dubitare ad vtrāqꝫ partem.
Argū p⁹ ℂ Cōtra argr:q2 ſi ex modis arguēdi ꝓbabilib⁹ facile ſit du
bitare ad vtrāqꝫ ꝑtē.Et ſic dubitādo in ſingulis facile ſpe/
culamur verū ⁊ falſum:igr ex modis arguendi ꝓbabilib⁹
facile in ſingulis ſpeculamur verū.pꝫ ꝯña : ſed ꝯns eſt fal/
ſum:q2 tunc nō lateret nos aliqd verum.
Argū 2⁹ ℂ Secūdo argr ſic:ſm ꝓhꝫ ſcdo elenchoꝝ:multotiēs falſa
ꝓbabiliora ſunt veris:ſed nō dicunt ꝓbabiliora niſi quia
de his rōnes ꝓbabiliores ſunt q̄ꝫ de vero:⁊ ſi ſic : igr diffi/
cile ſpeculabimur verum ⁊ falſum in his.
Argū 3⁹ ℂ Item cum aliq\ñ verum ſit probabilius falſo:⁊ aliq\ñ fal/
ſum ſit ꝓbabilius vero per ꝓhm in elēchis:igr aliq\ñ ve/
ruꝫ ⁊ ſunt eque probabilia.pꝫ conſequentia:q2 vbi eſt dare
magis ⁊ minus ibi eſt dare equale.⁊ ſi ſic:igr eque proba/
biles rationes:aliquando fient de falſo ſicut de vero:quare
tunc non diſcernetur verum ⁊ falſum in his.
Solo ſm p^m modū ℂ Rñ:ad h eſt duplex modus rñ^di: vnus cōis dicēs.Q2 du
bitātes ad vtrāqꝫ ꝑtē facile in ſingulis ſpeculamur verū ⁊
falſum.ſ.ſm plimū:⁊ ſic facile ſoluunt oīa argumenta.
Ad p^m ℂ Ad primū dicit ꝙ ex modis arguendi probabilibus fa/
cile ſpeculamur in ſingulis veꝝ ⁊ falſum.ſ.ſm plurimum.
Ad 2^m ℂ Ad 2^m dicit:ꝙ cū ꝓhs ſcdo elēchoꝝ dicit ꝙ falſa mul/
totiens ꝓbabiliora ſunt veris:intelligit ꝑ multotiens aliq\ñ
⁊ raro iuxta modū loquēdi cōem:cū dicit multotiens fieri
h.i.aliq\ñ.ſ.raro:⁊ ſic de falſo dicimus ꝙ raro ꝓbabiliores
Ad 3^m ſunt rōnes.⁊ de vero ſm plm. Ad aliā pꝫ ꝙ cū aliq\ñ ſint
rōnes ꝓbabiliores de falſo:tūc difficile eſt diſcernere veꝝ:
ſed iſtud eſt raro.Et ſilr ſi eſſent eque probabiles rōnes de
vtroqꝫ difficile eēt diſcernere verum:ſed eſt raro.
Solo ſm aliū modū ℂ Alter modus rñdendi dixit ꝙ ex modis arguēdi proba/
bilibus facile ſpeculamur verū ⁊ falſum in ſingulis.ſ.in q̄/
bus modi arguendi ꝓbabiles ꝑfecte applicari poſſunt ꝙ
notanter dicit:q2 in rebus ſenſibilibus perfecte applicari
poſſunt:in alijs autem nō ſenſibilibus non perfecte : quare
in illis difficile eſt diſcernere verum.
Ad p^m ℂ Ex h facile rñ ad arg^ta. Ad primū pꝫ:q2 in rebus ſenſi
bilibus in quibus hi modi perfecte applicari poſſunt ſpecu/
labimur verum facile:ſed in alijs non ſic.
Ad 2^m ℂ Ad 2^m dicit ꝙ falſa multotiens ꝓbabiliora ſunt veris ſꝫ
in his in quibus modi ꝓbabiles nō poſſunt applicari.
Ad 3^m ℂ Ad 3^m pōt ꝯcedi ꝙ aliq\ñ falſa ſūt eque probabilia veris:
ſicut ꝙ mūdus ſit eternus eſt problema neutrū ad vtrāqꝫ
partem ꝓbabile:q̄re falſum ita ꝓbabile eſt ſicut verum.
Dub⁹ 7⁹ ℂ Dubitatur 7º vtrū modi arguendi ꝓbabiles ſumant ex
locis dialecticis ſiue topicis.

ℂ Cōtra argr:primo:q2 loci dialectici ſunt media ꝓbabilia: Argū p⁹
ſꝫ me^a ꝓbabilia ſunt multotiēs falſa:igr loci dialectici ſūt
multotiēs falſi.ꝯns falſuꝫ:⁊ ꝯña tenet a primo ad vltimū:
⁊ minor probat:q2 falſa ſunt multotiens ꝓbabiliora veris:
ergo falſa ſunt multotiens ꝓbabilia. Tenet ꝯña a compa/
ratiuo ad poſitiuum:tunc vltra f.alſa ſunt multotiens ꝓba/
bilia:igitur probabilia ſunt multotiens falſa.tenet ꝯña ꝑ
conuerſionem ſimplicem:quare ⁊c̄.
ℂ Secundo argr:modi arguendi diſtinguunt ſm tres figu/ Argū 2⁹
ras:q2 in p^a figura ſunt nouē modi arguendi vt pꝫ per ver/
ſus illos. Barbara celarēt ⁊c̄.Et in ſcda figura ſunt 4^or mo
di argu^di:Ceſare cameſtres feſtino barocho.Et in tertia ſūt
ſex modi:Darapti,felapton,diſamis datiſi,brocardo,feri/
ſon:igr modi arguendi non ſumunt ſꝫ locos dialecticos.
ℂ Itē ſi ſumunt ſm locos diale^cos q̄ro q̄ ſunt hi loci ⁊ q̄t ſūt Argū 3⁹
in gñe ⁊ in ſpē:vt illis cognitis facile arg^ere poſſimus. Solo
ℂ Rñ: Ad p^m ꝯceſſo ꝙ media ꝓbabilia aliq\ñ ſint falſa ne/ Ad p^m
gat ꝯña a p̄mo ad vltimū:q2 nō valet niſi vificet vlr p̄uꝫ
de ſubo in q̄libet ꝓpōne:ſicut dōo omnis hō eſt animal:oē
animal eſt ſuba:ergo omnis hō eſt ſuba:ſed p̄a non valet:
ſicut pꝫ dōo homo eſt animal:animal eſt aſin⁹:ergo hō eſt
aſinus.Silr h nō valet dōo locus dia^cus eſt medium pro/
babile:medium probabile eſt multotiens falſum:ergo lo/
cus dialecticus eſt multotiēs falſus:ſꝫ vniuerſalr bene vꝫ:
dōo omnis locus dialecticus eſt medium probabile:omne
probabile eſt multotiēs falſum:ergo omnis locus dialecti/
cus eſt multotiens falſus:ſed minor eſt falſa.
ℂ Poſſet etiā alr dici:tenendo ꝙ me^a ꝓbabilia ſemper ſint
va:⁊ ſic loci dia^ci ꝯuertunt cū medijs probabilib⁹. Et tunc
ad arg^m di ꝙ lꝫ falſa ſint multotiēs ꝓbabilia:nō eſt ꝙ fal/
ſa ſint me^a ꝓbabilia:ſed q2 falſa applicant ad me^a ꝓbabi/
lia ſumpta pro maiore:ideo falſa vident probabilia.
ℂ Ad 2^m cū dī modi arg^di diſtinguunt ſꝫ tres figuras:igitur Ad 2^m
nō diſtinguunt ſꝫ locos dialecticos:dicit ꝙ equiuocat de
modis arguēdi formalib⁹ ⁊ mālib⁹:q2 primi diſtinguūtur
penes tres figuras:⁊ ſcdi diſtinguunt penes me^a vel ꝓba/
bilia:vel neceſſaria vel apparentia:⁊ ideo modi arguendi
probabiles diſtinguūt penes media probabilia:⁊ modi ar
guendi demonſtratiui penes me^a neceſſaria.
ℂ Ad aliud dicit ꝙ tres ſunt loci dialectici in gñe.ſ.intrin/ Ad 3^m
ſeci:extrinſeci:⁊ medij. Intrinſeci ſumunt ex duobus:ex.ſ.
ſubaliter inherētibus:⁊ ex cōcomitātibus ſubam. A ſubalr
inherentibus ſumpti ſunt ex tribus.ſ.ex diffōne que eſt per
eſſentialia.ſ.ꝑ genus ⁊ difiaꝫ.⁊ a deſcriptione:q̄ eſt per gen⁹
⁊ ꝓpriū.⁊ ab interpretatione que eſt expō nois per aliquid
notī⁹ vt ꝓhs.i.amator ſapie. Loci ex cōcomitantib⁹ ſubam
ſt ex q̄tuor p̄ncipalr.ſ.ex toto ex cauſa ex accntib⁹:⁊ vſib⁹.
Totū ſex modis dī.ſ.totū vle vt genus reſpectu ſpēi.totuꝫ
integrale:vt domus reſpectu ꝑtium.totum in quātitate:vt
terminus cōis ſumptus cum ſigno vli:vt ois homo.totum
in modo:vt terminus cōis ſimpl'r ſumpt⁹:vt homo reſpe/
ctu hois albi.totum in tpe:vt ſemper totū in loco:vt vbiqꝫ.
Cauſa dicitur quadrupliciter.ſ.de cā māli:de cauſa forma/
li:de effi^te ⁊ de finali.Accidentia.ſ.propria ſunt que ſequū/
tur eſſentiam rei:vt penitere ſequitur ad deliquiſſe. Uſus
eſt operatio rei:vt equitatio eſt vſus equi.
ℂ Locus extrinſecus ſumit ex ſex rebus.ſ.ex oppoſitione:
ex minori:ex maiori:ex ſilibus:ex ꝓportionib⁹:ex trāſum/
ptione ⁊ ex auctoritate. Oppoſita ſunt quadruplicia.ſ.re/
latiue oppoſita:priuatiue oppoſita : ꝯtrarie oppoſita:⁊ cō/
tradictorie oppoſita. Locus ex minori eſt:ſi de quo minus
videt ineſſe ⁊ ineſt:ergo ⁊ de quo magis. Locus a maiori.
Si de quo magis videtur ineſſe non ineſt:igr nec de quo
minus.Similia ſunt quorum eſt eadem qualitas:propor/
tionalia ſunt:quoꝝ eſt eadem ratio:vt ſi gubernator nauis

conſilio eligendus eſt: ⁊ non ſorte: ergo ⁊ gubernator ſtudij ſimilr. Tranſumptio eſt declaratio vnius noti per magis notū: vt ſapiēs nō inuidet: ergo nec ꝑhs. Locus ab auctoritate: vt cuiqȝ in arte ſua experto credendum ſit.

¶ Locus medius ſumitur ex quatuor. ſ. ex coniugatis: ex caſibus: ex diuiſione: ⁊ ex cōmutata proportione. Coniugata dicunt̄ concreta cum abſtractis: vt album ⁊ albedo. Caſus dicuntur qui cadunt ab eodem: vt iuſtuȝ ⁊ iuſte: qꝛ cadunt a iuſtitia. Cōmutata proportio eſt cum ex duabus proportionibus ſimilibus infertur alia proportio: ⁊ propterea dicitur cōmutata: ver. gra. ſicut ſe habēt. 12. ad. 6. ita. 8. ad. 4. qꝛ vtrobiqȝ eſt proportio dupla: ergo a cōmutata proportione: ſicut. 12. ad. 8. ita ſex ad quatuor ſe habent: quia vtrobiqȝ eſt ſexquialtera.

Nōr ¶ Et nota circa hos locos ꝙ opȝ intelligere duplicem modum arguendi. ſ. conſtructiue ⁊ deſtructiue. Et aliquando vtroqȝ modo vtimur: aliqñ vno tm̄. Et vt iſti loci memorie mandari poſſint feci hos verſus.

Eſt locus interior medius extrinſecus omnis.
Interior duplex ſubſtan. concomitans atqȝ.
Eſt locus ad ſubſtan. diffin. deſcriptioqȝ inter.
Concon. dat totū dat cauſas accidit vſus.
Extrin. oppo. minor ſimile proportio tranſum.
Additur auctoritas.
Eſt medius coniug. caſus diuiſio cōmut.

De falſo ¶ Cum dictū ſit hactenus de vero quid ſit: ⁊ quomodo inueſtigari poſſit: conueniens eſt tangere aliquid de falſo: cum oppoſitoꝝ eadem ſit diſciplina. Sed quid ſit falſuȝ: patet ex diffinitione veri: quoniā qui bene diffinit: contraria conſignificat. Sed quomodo deducat̄ falſuȝ ex apparēti argumentatione nō ſatis cōſtat: ideo de hoc dubitamus vt hos modos apparēter arguendi inueſtigemus.

Dub^m 8^m ¶ Dubitatur ergo 8°. vtrum modi apparenter arguendi recte diſtinguantur a ꝑhō per eſſe vel fieri circa dictionē ⁊ extra dictionem.

Argr̄ p̊ L. 12. ¶ Contra arguit̄: qꝛ quot modis dicit̄ vnum oppoſitorum tot modis dicit̄ ⁊ reliquuȝ primo topi^{cor}: ſed modi probabiliter arguendi qui opponunt̄ ad modos apparent̄ arguendi diſtiguunt̄ ex locis topicis qui ſunt tres in gn̄e: igit̄ modi apparenter arguēdi diſtinguent̄ ex locis ſophiſticis: qui erunt conſimiliter tres in genere: ⁊ ſic non diſtinguent̄ penes dictionem ⁊ extra dictionem.

Confir° ¶ Item ſicut diſputatio dialectica vtit̄ ſyllogiſmo dia^{co}: ita diſputatio litigioſa vtit̄ ſyllo lingioſo: ſed diſputatio dia^{ca} ⁊ modus arguendi eius diſtinguit̄ ex modo ꝓcedendi ſyllogiſmi dia^{ci}: igit̄ diſputatio litigioſa ⁊ modus arguēdi ei^{9} diſtinguit̄ ex mō procedendi ſylli litigioſi: ſed ſyllogiſmus lingioſus aliqñ ꝓcedit ex his q̄ peccant in mā tm̄: aliqñ ex his que peccant in forma tm̄: aliquādo ex his que peccāt in vtroqȝ: igit̄ modus apparēter arguendi diſtinguet̄ ex his: nō ergo diſtinguet̄ ex dictione ⁊ extra dictionem.

Argr̄ 2° p̊ elenchorum ¶ 2° arguit̄ pn̄^{r} ꝯ modū diſtinguēdi ſpēs: qꝛ ꝑhs diſtinguit paralogiſmū in dictione in. 6. ſpēs: ⁊ paralogiſmū extra dictionē in. 7. ſpēs. Cōtra arguit̄: qꝛ ois diuiſio debet eſſe bimēbris vel reducibilis ad bimēbrē ſm Boetium in libro diuiſionū: ſed iſta non eſt bimēbris: vt pȝ: nec reducibilis ad bimēbreȝ: ꝓbat̄: qꝛ ſi eēt reducibilis ad bimēbrē vl' eēt per diuiſionē per ſe: vel per accn̄s. nō p diuiſionē per accn̄s: qꝛ illa eſt diuiſio ſubi in accn̄a: vl' accidētis in ſubiecta: vel accidentis in accidentia. Nec etiam per diuiſionem per ſe: quia vel eſſet generis in ſpecies: vel totius in partes: vel vocis in ſignificationes: ſed nulla harū eſt: niſi dicatur: ꝙ eſt diuiſio vocis in ſignificatiōes: ſȝ illa eſt diuiſio vocis equoce in ſignificata ſua: ergo omnes iſti paralogiſmi eſſent de fallacia equiuocationis: qđ eſt falſum.

¶ Rn̄: Ad p^{m} pōt dici cōce^{do} ꝙ modus apparēter arguēdi diſtinguit̄ ſicut modus ꝓbabil'r arguēdi. ſ. ex medijs ex quibus ꝓcedit: qꝛ ſicut modus ꝓbabil'r arg^{di} ꝓcedit ex medijs vere ꝓba^{bi9} que ſumunt̄ vel a ſubalr inheren^{bi9} vel ab accidentib9. Sic modus apparēter arg^{di} ꝓcedit ex medijs apparētib9 ſiue ex his q̄ vident̄ ꝓba^{lia} ⁊ nō ſunt: ⁊ illa ſumunt̄ vel a ſubal'r inherē^{bi9} vl' ab acci^{bi9}: qꝛ modi in dictione ſumpti ſūt a ſubal'r ihērē^{bi9}: qm̄ peccāt rōne multiplicis ſig̃tionis: que ſig̃tio eſt ſubal'r inherēs dictionib9 ⁊ orōnib9: qꝛ ponit̄ in diffōnib9 eoꝝ. Modi vō ex̄ dictionē ſumunt̄ ab accidētaliter inherētibus: qꝛ peccant ꝯ modū arguēdi: ⁊ modus arguēdi accit orōnib9. Sed lȝ poſſint ſic diſtingui non valet ꝯñā: cū dicit̄ in fine: igit̄ nō diſtinguit̄ penes dictionē ⁊ ex̄ dictionē: qꝛ poſſunt multipliciter diſtingui iſti modi. Et diſtinctio ꝑhi in dictionē ⁊ ex̄ dictionē fit circa oba rōne diuerſaꝝ cāꝝ: qꝛ paralogiſm9 in dictiōe fit rōne multiplicis ſignificationis ⁊ extra dictionē fit ratione ſophiſtici ſyllogiſmi: vt infra patebit. Solō Ad p^{m}

¶ Uel al'r dicit̄ ⁊ ſubtili9 ꝙ iſta ꝓpō quot modis dr̄ vnum oppoſitoꝝ tot modis dr̄ reliquū ſi itelligit̄: q̄t modis diuidit̄ vnū oppoſitoꝝ tot modis diuidit̄ ⁊ reliquū: falſa eſt: qꝛ ſanitas ⁊ egritudo ꝯria ſūt: ⁊ tn̄ egri^{do} multis modis diuiditur: qb9 ſanitas diuidi nō pt. Nā egri^{do} in cōplexione diuidit̄ in ſimplicē ⁊ cōpoſitā. ſimp^{x} diuidit̄: qꝛ alia cal'a: alia frida: alia humida: alia ſic. Et cōpoſita diuidit̄: qꝛ alia cal'a ⁊ humida: alia cal'a ⁊ ſicca: alia frida ⁊ humida: alia frida ⁊ ſic. Et tn̄ ſanitas in cōpl'one nō pt ſic diuidi: qꝛ ⁊c̄. Si vō intelligit̄ q̄t modis dr̄ vnū oppoſitoꝝ. i. quot modis ꝯſiderat̄ vnū oppoſitoꝝ: tot modis ⁊ reliquū ꝯſiderari pt: ſic vera ē. ſȝ ꝓꝑ h̄ nō pōt diuidi ſic. Quare ꝯñā vltima negat̄: igit̄ nō diſtinguit̄ penes dictionem ⁊ extra dictionem.

¶ Ad 2^{m} pn̄^{le} cū argr̄ ꝯ modū diſtinguendi ſpēs: qꝛ ois diuiſio dȝ eē bimēbris vel reducibilis ad bimēbrē ꝯcedit̄: ſed negat̄ minor. ſ. ꝙ iſta nō ſit reducibilis ad bimēbrē. Et ad ꝓbōnē dr̄ ꝙ ꝑalogiſm9 in dictione diuidit̄ in hos modos rōne multiplicis ſig̃tionis vocis: ⁊ ſic eſt diuiſio vocis in ſignificationes. Et cū infert̄: ḡ oēs ſunt ſub equoco: negat̄ ꝯñā: qꝛ diuiſio vocis in ſig̃tiones vel eſt diuiſio dictiōis: vel orōnis. ſi dictionis ſub equoco eſt. ſi vō orōnis ſub amphibologia eſt. i. ſub ambigu^{to}: h̄ Boetius in libro diuiſionū. Ad 2^{m}

¶ Et ſi querat̄ quomodo diſtinguantur hi modi ſpecialiter incipiendo ab equiuoco reducendo ad bimembrem: Petitio

Rn̄r ꝓſuppoſito ꝙ diuiſio ꝑalogiſmi in dictione fiat rōne multiplicis ſig̃nis: q̄ eſt in dictiōe vel orōne. Et ſi in dictione: ſic eſt equocatio: accētus: ⁊ fig^{a} dictionis: q̄ ſic diſtiguunt̄: qꝛ ſi eſt in dictione nō variata: equocatio eſt. Si vō variata: h̄ eſt 2^{r}: vel rōne ꝓnūtiationis: ⁊ ſic eſt accēt9: vel rōne ſimilitudinis terminationis vocis: ⁊ ſic eſt fig^{a} dictiōis. Si vō in orōne eſt multipl'x ſignificatio: vl' ineſt ei: nō variata oratione: ⁊ ſic eſt amphibologia. Aut eſt variata aliqualiter oratio: ⁊ ſic eſt compoſitio ⁊ diuiſio. Riſſio

¶ Diuiſio vō ꝑalogiſmi ex̄ dictionē fit rōne ſophiſtici ſylli: hoc aūt dupl'r fit ſm ꝑhm p̊ elēchoꝝ: qꝛ aut videt̄ ſyll's ⁊ nō eſt: aut eſt qdē: ſed nō eſt ꝯueniens rei: qꝛ vel nō debite ꝓbat: vel nō debite rn̄det. Si non eſt ſed videt̄ vt ſyll's ſophiſtic9 aut peccat ꝯ formā ſylli ſimpl'r: aut ꝯ formaȝ ſylli elenchi. i. ꝯdictionis. Si ſcdo modo eſt fallacia ignorantie elēchi: qꝛ dimittit̄ aliqua ꝯditio requiſita ad ꝯtradictionē. Si p̊ mō eſt dupl'r: qꝛ aut peccat ꝯ modū gn̄alem arguendi: aut ꝯtra modos ſpāles. Si p̊ mō eſt fallacia ꝯñtis: qꝛ arguit̄ a pōne ꝯñtis ad pōnem añtis: qui eſt modus oppoſitus modo gn̄ali arguendi ex oppoſito ꝯñtis ad opp^{m} añtis. Si ſcdo mō dupl'r: qꝛ modi ſpāles arguendi ſunt inter ea: q̄ hn̄t nec̄iam cōnexionē adinuicē: q̄ vel ſunt ꝯuertibilia: vl' ſe hn̄t vt ſupius ⁊ inferi9: ⁊ in his ſemꝑ alteꝝ ſimpl'r ineſt ⁊ per ſe.

per ſe. Si ḡ ſit ꝑ op^m duplr̄ eſt. Aut q2 vnū nō ineſt ſimplr̄ alteri: aut nō ieſt ꝑ ſe. Si p̄ mō fit fallacia ſ3 qd τ ſimplr̄. ſi ſcđo mō fit fallacia accn̄tis. Si vo eſt ſophiſticus ſylloſolū: q2 nō ꝯueniēs rex eſt duplr̄: aut q2 nō accipit debitū mediū in ꝓbando: aut nō debite rīdet. ſi nō debite rīdet eſt fallacia ſm plures interrogationes vt vnam. ſi vo non accipiat debitū medium eſt duplr̄. ſ. aut q2 nō accipit magis notum: aut q2 non accipit cauſa3. ſi primo modo eſt petitio principij. ſi ſcđo mō eſt ſm non cauſam vt cauſam.

Tres modi equiuocationis ⁋ Equiuoca^o h3 tres modos τ ſic reducit̄ ad bimēbrē: q2 dictio plā ſigns: aut eq̄liter plā ſig̃t aut non eq̄lr̄. ſi eq̄lr̄ eſt p̄mus modus: vt diſcer̄ qđ ſig̃t de nouo diſcere: τ itelliger̄. Si nō eq̄liter aut ſig̃t vnū p̄us τ aliud poſterius: aut vnū nūc τ aliud tūc. ſi p^o eſt ſcđs modus: vt expediēs qđ ſig̃t bonum p̄us τ poſteri^o minus malū. ſi ſcđo mō eſt 3° modus: vt legēs iunctū mō cū p̄nti modo cum preterito τc̄.

Tres modi amphibologie ⁋ Amphibologia hēt tres modos: τ ſic reducitur ad bimēbrē diuiſionē: q2 oīo plā ſigns vel equalr̄ plura ſig̃at vel ineq̄liter. Si eq̄liter eſt primus modus: vt liber eſt Ariſtotelis. Si inequaliter: aut ſignificat pricipaliter vnū: τ aliđ methaphorice: aut diuerſa ſig̃t ſm diuerſam ꝯſtructione3 caſuū. Si p^o eſt 2° modus: vt litus arat̄. ſi 2° mō eſt 3° modus: vt quicq3 h3 ſciam ſeculi: ſeculum ſcit. ex̄^m Ph̄i eſt.

Tres modi cōpōis diuiſioniſq3 ⁋ Compō τ diuiſio hñt tres modos: τ ſic reducit̄ ad bimēbrē: q2 vel fit rōne dictiōis potentis determinare dcm̄ ꝯpōnis vel mediare iter ptes dicti: vel fit rōne alterius. Si p̄ mō ē p̄m^o modus cōpōnis τ diuiſiōis: τ qñ peccat cōpō eſt fallacia cōpōnis. Et qñ peccat diuiſio ē fallacia diſiōis ⁋ Et ſic intellige in alijs modis: vt poſſibile eſt ſedente3 ambulare. ſi ſcđo mō duplr̄: q2 vl̄ fit rōe ꝯiūctiōis et/τ vl̄: vel fit rōne dictionis: que pōt coniūgi diuerſis dictionib^9. Si p^o eſt ſcđs modus: τ talis cōiunctio pt teneri collectiue τ diuiſiue: vt quinq3 ſunt duo τ tria. Si ſcđo^o eſt terti^o modus: vt poſui te ſeruum entem liberum.

4^or modi accentus. ⁋ Accētus h3 q̄tuor modos: q reducunt̄ ſic ad bimēbrē: q2 cū accētus fiat circa ſyllabā: vel fit circa illā ſimplr̄ ſūptā: vel cū addito. ſi ſimplr̄ ſumptā duplr̄: q2 vel fit cum ribimo rōne canēdi: vel rōne cantādi. ſi p^o: eſt p̄mus modus. ſ. accētus grauis vel acutus. ſi ſcđo mō eſt accentus breuis vel longus. Si cū addito: vel cū aſpiratōe: τ ſic eſt tertius modus: leuis τ aſper. vel cu3 additione alterius dictionis vel ſine: τ ſic eſt quartus modus. Et de iſto tñ exēplificat Ph̄s: vt metuo longas pereunte noctes lidia dormis.

Tres modi ſ guē dictionis. ⁋ Figura dictionis hēt tres modos: qui ſic reducunt̄: quia ſimilitudo terminatiōis vocis vel ſumit̄ in ordine ad genus maſculinū: vel femininū: vel in ordine ad aliud. Si p̄mo mō eſt primus modus: τ mutatur gen^9 vnum in aliud rōne ſilr̄itudinis terminatiōis vocis: vt catilina dicit̄ alba. Si vo in ordine ad aliđ: vel in ordie ad rē ſig̃tā vl̄ ꝯſig̃tā. ſi p^o: eſt ſcđs modus: τ ſic mutat̄ qd in quale τ eꝯ̄: vl̄ quale inquātū: τ eꝯ̄: q2 hec ſilem terminationē vocis hñt: qđcūq3 q̄lecūq3: q̄ntacūq3: iō videnť ſig̃re idē. Si ſcđo^o eſt 3° modus: q2 mutatur quale quid in hoc aliqd: vel eꝯ̄. nā ſpecies puta hō ꝯſignificat ſingularia ſua. ſ. hunc hominem τ illū. Et ſingularia conſig̃nt ſpeciem. Exemplum Ph̄i vt iugere ſimilr̄ figura dictionis dī ei q̄ eſt ſeccare. τ tñ iugere quale qd τ affectū ſig̃t. ſeccare vo ſignificat facere quid.

Tres modi accīdēs ⁋ Accidētis fallacia hēt tres modos: τ dī accn̄s hic q̄ per accn̄s ineſt ſubo. Reducit̄ ſic ad bimēbrem: q2 tale ꝑ accidēs: vel accipit̄ circa ſubm ſingulare: vel vl̄e. ſi p^o eſt p̄m^9 modus: q2 nō op3 q̄ qcqd dī de ſubo: dicat̄ de tali accidēti: nec eꝯ̄: q2 ſi coriſcus eſt veniens: τ coriſcus eſt cognitus nō op3 q̄ veniēs ſit cognitum. Si 2^m duplr̄: q2 ſubm vl̄e vel ſe h3 vt ſupius τ iferius reſp̄ alterius vel vt ꝯuertibile. ſi p^o eſt ſcđs modus: q2 nō op3 q̄ de quocūq3 dī aīal: dicatur accn̄s eius. ſi 2° mō eſt tertius modus: q2 cōꝑatur ſpēs ad ꝓpriū: puta hō ad riſibile: q2 non op3 q̄ de quocūq3 dī aliqđ hoꝝ: de illo dicat̄ q̄ ineſt per accn̄s eis. ex̄^m Ph̄i penes ſuperius τ inferi^9. ſi coriſcus eſt alter a ſocrate. ſocrates eſt homo: ergo corıſc^9 eſt alter ab hoīe. non ſequitur: q2 accidit coriſco eſſe alterum a ſocrate.

⁋ Scđ3 qd τ ſimplr̄ h3 q̄nq3 modos: q ſic reducunt̄: q2 ſ3 qd dī dictio defectū dicens. talis ḡ dictio dicēs defectū vl̄ nullo mō p̄dicat̄ de dictione ſimpliciter ſūpta: vel aliquo mō. ſi nullo mō p̄dicat̄ eſt p̄mus modus: q fit rōne dictionis corrūpēns: ideo nō valet eſt hō mortuus: ḡ eſt hō. Si aliq̄ modo dī: vel realr̄: vel nō. ſi non: vel itentionalr̄ dī vt opiabi^le τ ē 2° mod^9: aut in po^a dī: τ ē 3° mod^9. Si realr̄ aut ſ3 ptē dī: τ eſt 4^9 modus. aut mālr̄ dī: τ eſt 5^9 modus τc̄. Quinque modi ſm qd τ ſimpliciter.

⁋ Elenchi ignorantia hēt 4^or modos: q2 ꝑ defectū vniuſcuiuſq3 ꝯdōnis reqſite que ſunt 4^or fit vnus modus. Eſt. n. elēchus ꝯ̄dictio vnius τ eiuſdē nō noīs: ſ3 rei τ noīs ad idē τ ſm idem: τ ſilr̄: τ in eodē tpe. p̄m^9 modus peccat ꝯ̄ ly ad idē: ſcđs modus ꝯ̄ ly ſm idē: tertius modus ꝯ̄ ly ſilr̄: q̄rtus modus ꝯtra ly in eodē tpe. Sic reducit̄ ad bimēbrē: q2 cū ꝯ̄dictio ſit oppō: que eſt inter eadē oīno: q̄re vel ſunt eadē intrinſecus: vel extrinſecus. ſi intrinſecus vel ſunt eadē ſm ſubam vel ſm accidens: ſi ſm ſubam ad idem ſunt cōparata: ſi ſm accn̄s ſunt ſm idem. Et ſi extrinſecus ſūt eadē: vel in modo ſe hñdi: vel in tēpore. quare τc̄. 4^or modi ignorantie elenchi.

⁋ Petitio p̄ncipij hēt q̄tuor modos: τ ſic reducit̄ ad bimēbrē: q2 vel accipit̄ pro medio minus notū: vel eque notu3. Si min^9 notū duplr̄: q2 vl̄ accipit̄ diffō ad ꝓbādū aliqd ꝯ̄ diffinito. ſ. in accn̄talib^9: vel accipit̄ diffi^m ad ꝓbādū aliqd de diffōne. ſ. in ſubalibus: τ ſic eſt p̄m^9 modus. vel accipit̄ vl̄e ad ꝓbandū aliqd de ꝑticularib^9. ſ. in accn̄talibus: aut accipiunt̄ ꝑti^ria ad ꝓbandū aliqd de vl̄i. ſ. in ſubalib^9: q2 in his mediū eſt minus notum: τ ſic eſt 2° modus. Si vo accipiat̄ mediū eque notu3: vel coniunctim accipit̄ qđ d3 probari: vel eꝯ̄: τ eſt 3° modus: vel accipit vnum correlatiuu3 ad probandum aliud: τ ſic eſt quartus modus. 4^or modi petitionis p̄ncipij.

⁋ Cōſequētis fallacia hēt duos modos: q2 vel argr̄ a pōne ꝯ̄ñtis ad pōnē añtis: vel a deſtructione añtis ad deſtruc^tōem ꝯ̄ñtis. Si p̄ mō eſt p̄mus modus. ſi 2° mō eſt ſcđs modus ponit Ph̄s ex̄^m primi modi: τ fuit rō Meliſſi: q arguebat ſic. Si vniuerſum eſt factū habet p̄n^m: ḡ ſi nō eſt fcm̄ non hēt p̄n^m: τ ꝯ̄ñr nō hēt finē τ ꝯ̄ñr eſt infi^m. Q2 nō ſit factum ꝓbabat: q2 vel ex ente: vel ex nō ente. nō p^m: q2 eſſet antecq̄ factum eſſet. non 2^m: q2 ex nihilo nihil fit dicit Ph̄s: ſi nunc qđ factu3 eſt h3 p̄n^m. nō cōuertit̄ q̄ oē qđ h3 p̄n^m: ſit fcm̄: τ cum non conuertat̄ non licet arguere a deſtructione añtis ad deſtructionem conſequētis. Duo modi ꝯ̄ñtis.

⁋ Scđm nō cām vt cām h3 tñ vnum modū. ſ. cū aſſignat̄ nō cā pro cā. Exēplū Ph̄i eſt cū aīa τ vita nō ſint idem: ſi dicis q̄ ſunt idē: argr̄ ſic: gñō τ cor^o ſunt ꝯ̄ria: τ alicui cor^one aliqua gñatio eſt ꝯ̄ria: ſed mors cor^o quedam eſt: τ eſt ꝯtraria vite: ſed cum vita τ aīa ſint idē: ḡ vita τ aīa eſt gñatio: τ ſic viuere eſt gñari: ſed h̄ eſt ipoſe: ḡ illud ex quo ſe^r. ſed ſe^r ex illo q̄ aīa τ vita ſūt idē: quare dicit Ph̄s q̄ ſequit̄ ſine illo q̄ dicatur q̄ anima τ vita ſint ide3: q2 ſequitur magis ex illo: mors τ vita ſunt ꝯ̄ria. Modi ſ3 nō cauſa3 vt cām

⁋ Scđm plures iterrogationes vt vnā h̄ fallacia h3 duos modos. p̄mus eſt in ſing^lri nūo: cū plā de vno q̄runt̄: vt credas tu q̄ ethiops ſit hō alb^9. 2° modus eſt. cū q̄ritur vnu3 de plībus in plī: vt credis tu q̄ mel τ fel ſint dulcia. Duo modi ſ3 plēs interrogationes vt vnum.

⁋ Et nota q̄ rn̄ſio vna negatiua: l3 videat̄ falſa: eſt tñ va: q2 ſi negant̄ plā ſimul: non eſt neceſſe q̄ neget̄ qđl3 ſeorſum. Et ꝓ iſtis fallacijs memorandis feci hos verſus.

Equi vel amphi. compos. diui. accen. que figura.
Ut quid elenche petis con. cauſa: vel inter.

Tractatus de ſcire ꝛ dubitare.

T.c.15. Cum logica dicatur modus ſciendi: vt colligit a Pħo ſcđo meᵗᵉ: cuꝫ dicit. Abſurdum eſt ſimul querere ſciaꝫ ꝛ modũ ſciendi. vbi Cõᵒʳ dicit ꝙ per modũ ſciẽdi Pħs itelligit logicam: iõ ſubtiliter ſpeculantes dicunt: ꝙ ita logica eſt modus ſciẽdi res ſingulares ſicut vl'es: ſed diuerſimode: qꝛ ſcire dupliciter dı̄. ſ. cõiter ꝛ ꝓpe: ꝓpe vᵒ dictum eſt circa res vniuerſales: cõiter vᵒ dictum eſt circa res ſingulares. Uidendũ igı̄ ꝑ ſi h̄ ꝯſonant dictis Pħi. 2ᵒ videndũ qđ eſt ſcire ꝓprie dctũ ꝛ qđ ſit ſcire cõiter dctũ. 3ᵒ videndum eſt: ſi ſcire ꝛ dubitare ſint ꝯ̃ria. 4ᵒ in que principia reſoluit̄ ſcire ꝓprie dictũ: ꝛ in que reſoluit̄ ſcire cõiter dctũ. 5ᵒ ſi ſcio põt facere ſenſuꝫ compoſitum ꝛ diuiſuꝫ.

Quinque intenta

Scđm ꝑᵐ. T.c.5. T.c.43. Quantũ ad ꝑmum ſciendum ꝙ Pħs in ꝑmo poſterᵒʳ cuꝫ diffinit ſcire ſimpl'r: loquit̄ de ſcire proprio dicto: qa tale ſcire eſt intelligere ꝑ demõſtratione. demr̃o aũt eſt ex vniuerſalibus ꝛc̄. Et ideo circa finẽ ꝑmi poſtᵒʳ dicit ꝙ ꝑ ſenſuꝫ nõ eſt ſcire: qa per ſenſum cognoſcit̄ ſolum ſingulare ꝛ nõ vniuerſale: ꝛ demõſtratio eſt ex vniuerſalibus: q̃re nõ eſt ſcire ꝑ ſenſum. Et ibi loquit̄ de ſcire proprie. Sed in ꝓheᵒ

T.c.2.3. poſterᵒʳ cum dicit. Eſt aũt cognoſcere quedã ꝑus cognoſcentem: quorũdã aũt ſimul accipere notitiã: vt quecũqꝫ ꝯtingant eẽ ſub vl'ibꝰ ꝛc̄. Et addit loquẽs de ſingularibꝰ. Quorũdã. n. h̄ mõ diſcipline: ꝛ nõ ꝑ mediũ vltimuꝫ cognoſcit̄: vt quecũqꝫ ꝯtingũt eẽ de numero ſingulariũ: ꝛ nõ dicunt̄ de alio ſubiecto: ꝛ hic loquitur de ſcire cõmuniter ꝛc̄.

Scđm 2ᵐ. T.c.5. In tractatu de ſcire ꝛ dubitat Quãtũ ad 2ᵐ ſciẽdum ꝙ ſcire proprie dictum diffinitur a Pħo ꝑmo poſterioꝝ. Cũ dicit. Scire ſimpl'r opinamur. Cum arbitramur cognoſcere cauſam ꝓpter quã res eſt: ꝛ qm̄ illius eſt cã: ꝛ non contingit al'r ſe habere. Scire vᵒ cõmuniter diffinitur ab Hentiſbero. Qꝛ eſt firmiter credere abſqꝫ heſitatione cum h̄ ꝙ ita ſit.

Scđm 3ᵐ. T.c. Quãtuꝫ ad 3ᵐ ſciendum ꝙ ꝯ̃ria: vt ingt Pħs 2ᵒ meᵗᵉ: ſũt que ſub eodẽ gñe maxime diſtant: ꝛ ſimul eidẽ ineſſe non poſſunt: ꝛ ſunt apta nata ineſſe eidem ſucceſſiue: ſed ſcire ꝛ dubitare ſunt h̄ꝫ: igı̄ ſcire ꝛ dubitare ſunt ꝯ̃ria.

Scđm 4ᵐ Quantũ ad 4ᵐ ſciendum ꝙ ſcire ꝓprie dictũ reſoluitur in cãs ꝓprias indemr̃aˡᵉˢ: ex q̃bus fiũt ꝓpõnes neccie ꝑ ſe: ꝛ ſm̄ ꝙ ipm̄ ꝑ q̃s cauſat̄ tale ſcire per demonſtrationem.

Scire vᵒ cõiter reſoluitur in ꝓpõnes ſingulares ſũptas mediãte h̄ vbo ſcio cum ꝓnoie demr̃atiuo: vt iᵒ: ſcio ſortez currere: reſoluit̄ in hãc ſcio hoc currere: ꝛ ſcio h̄ eſſe ſortẽ. Et iſte ꝓpõnes ſingulares ſunt ita ꝑnᵃ indemõſtrabilia ſꝫ ſenſum: ſicut ꝑnᵃ propria indemonſtrabilia ſunt principia propria ſm̄ inteᵐ. Cuius moderni dicant ꝙ propoſitio de ſcire cõmuniter dicto probari d̄beat officiabiliter ſic: h̄ eſt ſcita a me. ſortes currit: que adequate ſignificat ſortem currere: igitur ſcio ſortem currere.

Scđm 5ᵐ. Quãtũ ad 5ᵐ ſciendum ꝙ qñ h̄ vbum ſcio ꝑcedit dictuꝫ ꝓpõnis facit ſenſum cõpoſitũ: qñ vᵒ mediat inter partes dicti facit ſenſum diuiſum. exemplũ primi: vt ſcio ſortem currere. exẽplum ſcđi: vt ſortem ſcio currere.

Dubᵒ ꝑᵒ Dubitatur igı̄ primo circa primum dictum. ſ. vtrũ ſcire dupliciter dicatur. ſ. cõmuniter ꝛ ꝓprie: ꝛ ſcire cõmuniter ſit circa ſingularia: ſcire vᵒ proprie circa vniuerſalia.

Argı̄ ꝑ T.c.5. Contra primã partem arguit̄: ꝙ ſcire non recte diſtiguit̄ in ſcire ꝓprie dictum: ꝛ cõiter dictum: qa Pħs diſtinguit ꝑmo poſterioꝝ ſcire in ſimpl'r dictũ: ꝛ in ſcire ſm̄ accidẽs: ſed ſcire ſimpliciter dictũ eſt ſcire ꝓprie dictum: ergo ſcire per accñs eſt ſcire cõiter dctũ. ꝯñs falſum: qa Pħs appellat ſcire per accñs oẽ ſcire diſtinctũ ꝯ ſcire ſimpl'r: ꝛ conſequenter ſcire per demonſtrationẽ qa eſt ſcire per accidẽs: ꝛ tamẽ ſcire per demonſtrationẽ qꝛ: nõ eſt ſcire cõiter qđ eſt circa ſingularia: qꝛ demonſtratio qa eſt circa vl'ia: q̃re ſcire ꝑ accñs nõ eſt ſcire cõiter dictum.

Cõtra 2ᵃᵐ ꝑtem argı̄. ſ. ꝯ mẽbra diuiſionis: qꝛ dctũ eſt ꝙ ſcire proprie eſt circa vl'ia: ꝛ ſcire cõiter eſt circa ſingᵘˡᵃ. cõtra ꝑmam ꝑtem argı̄: qa ſcia theologie ꝛ ſcia meᵗᵉ eſt ſcia ꝓprie dicta ꝛ tñ eſt de deo: q eſt res ſinˡᵃʳ: igı̄ de re ſingulari eſt ſcientia proprie dicta. Argı̄ 2ᵒ

Itẽ argı̄ ꝙ ſcia cõiter dicta nõ eſt d̄ ſingᵇᵘˢ: qꝛ ſꝫ Porph. deſcendẽtẽ a gñaliſſimis ad ſpãliſſiᵃ: iubet ꝑ[illegible] qeſcere: qꝛ ifinita relinquẽda ſũt cuiuſmodi ſunt ſingularia: qꝛ horuꝫ nõ põt fieri diſciplina: hec Porphyriꝰ: vt arguat̄ ſic. Infinitũ ſm̄ ꝙ infiᵐ eſt ignotũ. ſingˡᵃ ſũt infinita. igı̄ ſingularia ſunt ignota: q̃re de his non põt eſſe ſcientia ꝛc̄. Argı̄ 3ᵒ Cᵒ d̄ ſpẽ

Rñ: Ad ꝑᵐ dı̄ ꝙ ſcire ꝓpe eſt circa vl'ia: ꝛ ſcire cõiter eſt circa ſinˡᵃ: ſꝫ ſcire ꝓpe eſt 2ʳ. ſ. ſcire ſimˡ. i. ſcit̄ ꝑ ſe qđ eſt ꝑ demr̃onẽ ꝓp qđ: ꝛ ſcit̄ ꝑ accñs qđ ẽ ꝑ demr̃onẽ qa. Ad arᵐ cũ dı̄: ſꝫ ſcire ꝑ ſe ẽ ꝓpe dctũ: igı̄ ſcire ꝑ accñs ẽ ſcire cõit dctũ. ne' ꝯñã: qꝛ ſcit̄ ꝓprie appellat oẽ ſcire qđ eſt ꝑ dmr̃onẽ. ſi ſit ꝑ demr̃ationẽ ꝓp qđ / eſt ſcire per ſe: ꝛ ſi ſcit per demõſtrationẽ qa eſt ſcire per accidẽs: ꝛ nõ ſcire cõiter. Solõ Ad ꝑᵐ

Ad aliud cũ argı̄ ꝯ mẽbra diuiſionis. ꝑ qꝛ de deo eſt ſciꝗ ꝓprie dicta. ſ. theoᵃ ꝛ meᵗᵃ. dı̄ ꝙ ſm̄ modũ loquẽdi Pħi ꝑ poſterᵒʳ ſcia ꝓprie dicta eſt ſoluꝫ ꝑ demr̃ationẽ: ꝛ demr̃o eſt ſolũ de vl'ibꝰ. Et ſicut ſcia ꝓprie dicta eſt 2ˣ. ſ. ꝑ ſe: ꝛ ꝑ accidẽs. ſic ſcia cõiter dicta põt diuidi in ꝑ ſe ꝛ ꝑ accidens: per ſe eſt de ſinguˡᵇᵘˢ eternis ꝛ incorrᵇᵘˢ: per accidens vᵒ eſt de ſingᵇᵘˢ corrupᵇᵘˢ. Et ſcia cõiter dicta q̃ eſt de ſingᵇᵘˢ incorrˡᵇᵘˢ eſt ꝑfectior: q̃ꝫ ſcia proprie dicta iuxta illud Pħi. 1. de aiabus cum dicit. Concupiſcimꝰ magis ſcire modicuꝫ de rebus honorabilibꝰ ꝛ alt: ꝛ ſi illud topice ſciamus. i. ꝓbabiliter q̃ꝫ ſcire multũ de rebꝰ ignobilibꝰ ꝛ ſi demr̃atiue ſciamꝰ: qꝛ illud hꝫ nobilitatẽ ex ſe: hinc vᵒ ex alio ꝛc̄. Ad 2ᵐ C.5.

Ad aliud cũ argı̄ de ſingularibus ſenſibilibus nõ poteſt eſſe ſcia: qꝛ ſunt infinita: dı̄ ꝙ dicuntur infinita. i. ideterminata ſm̄ numerũ: qꝛ nõ habent numerũ determinatũ: ꝛ negatur ꝙ ſint infinita ꝓprie accipiendo infinituꝫ qꝛ tale eſt ignotum: ꝛ cuꝫ Pħo dixit ꝙ de his non eſt ſcientia ſiue diſcipline: loqtur de ſcientia proprie dicta. Ad 3ᵐ

Duᵇ 2ᵒ circa diffõnẽ ſcientie ꝓprie dicte vtrum ſit conueniens. cum dı̄. Scire eſt cũ arbitramur cognoſcere cauſaꝫ ꝓp quã res eſt ꝛ qm̄ illius eſt cã ꝛ nõ ꝯtingit al'r ſe habere. Dubᵒ 2ᵒ

Contra totã argı̄. qꝛ ſequit̄ ꝙ neſcientes ſcirẽt ſimpl'r. cõſequẽs falſum. ꝓbat̄ ꝯñã: qꝛ tota diffõ competit illis: qui neſcientes arbitrant̄ cognoſcere cãm ꝓp quã res eſt: ꝛ qm̄ illius eſt cauſa: ꝛ non ꝯtingit al'r ſe habere: quare mala. Argı̄ ꝑ

Scđo argı̄ ꝙ ſcire nõ eſt cognoſcere cãm ſed ex cã vel ꝑ cãm. ꝓbat̄: qꝛ ſcire eſt intelligere per demonſtrationeꝫ: ſꝫ demonſtratio eſt ex cauſis notioribus ꝛ prioribus: g̃ ſcire eſt cognoſcere ex cauſis: vel per cauſas: quare ꝛc̄. Argı̄ 2ᵒ

Tertio argı̄ ꝙ fruſtra dı̄: qm̄ illius eſt cauſa: qꝛ omnes conueniunt ꝙ h̄ dicitur: vt referatur cauſa in effectũ: ſꝫ qñ dı̄: ꝓp quã res eſt: refert̄ cã in effcm̄: qꝛ ſi tu cognoſcis cãm ꝛ ꝙ per illam res eſt. patet ꝙ refert̄ cauſa in effectum: igı̄ fruſtra additur quoniam illius eſt cauſa. Argı̄ 3ᵒ

Quarto argı̄ ꝯ illam particulã: ꝛ nõ ꝯtingit al'r ſe habere: qa cõiter dı̄ ꝙ per illã particulã intelligit cãm eſſentialeꝫ ſiue neccĩam ſine q̃ non põt eſſe: ꝛ ꝑ cognoſcere cãm ꝓpter quã res eſt: intelligit cãm per ſe: q̃ põt eſſe neceſſaria ꝛ nõ neceſſaria. ꝯ qa ſicut nõ ſufficit cognoſcere cãm per ſe: niſi ſciatur: qm̄ illius eſt cã. ſic non ſufficit cognoſcere cãm neceſſariam niſi ſciatur: qm̄ illius eſt cauſa: quare h̄ particula debebat ꝑcedere illam quoniã illius eſt cauſa. Argı̄ 4ᵒ

Rñ: Ad primuꝫ dicunt quidã ꝙ diffinitio ſcire eſt arbitrari cognoſcere cãm ꝓpter quã res eſt: ꝛ qm̄ illius eſt cã: ꝛ nõ ꝯtingit al'r ſe hẽre. Et ad argᵐ dicunt ꝙ tota diffõ nõ cõpetit neſcientibus: qꝛ in ſcđa particula opꝫ itelligere: ꝛ co- Solõ. Ad ꝑᵐ

gnoſcere

gnoſcere ꝙ illi⁹ eſt cā:ꝛ h̄ nō competit neſcientibus ꝛc̄.

¶ Hoc nō ſatiſfacit nobis:qꝛ ſi diffō demōſtratiōis eſt arbitrari cognoſcere cām pp quaꝫ res eſt:opꝫ pretelligere arbitrari cognoſcere:qm̄ illius eſt cā:ꝛ ſic intelligendo cōpetit neſcientibus:quare illa non eſt diffinitio ſcire.

¶ Ideo alr̄ dicimus ꝛ pono ꝙ diffō ipſius ſcire ſimplr̄:eſt cognoſcere cām propter quā res:ꝛ qm̄ illius eſt cā:ꝛ nō cōtingit alr̄ ſe hēre:ꝛ tūc oꝫ bn̄ repetere in ſcd̄a pticula: ꝛ cognoſcere qm̄ illi⁹ eſt cā ꝙ non conuenit neſcientibus.Et ſi dī ꝙ ph̄s vr̄ diffinire ſcire ſimplr̄ p arbitrari cognoſcere negaꝰ:ſed q̄re ph̄s dixerit opinamur ſcire ſimplr̄.cū arbitramur cognoſcere:cā eſt qꝛ ad ipm̄ nō ptinet ibi diffinire ſcire:iō adducit cōeꝫ opionē.Et eſt ac ſi diceret:cōis oīum opio eſt ꝙ ſcire ſimpr̄ eſt cogſcere cām pp quaꝫ res eſt ꝛc̄.

¶ Scd̄o poſſumus dicere:ꝙ ſicut cognoſcere cām pp quā res eſt:eſt diffō ipſi⁹ ſcire ſimplr̄.ſic arbitrari cognoſcere cām pp quā res eſt:eſt diffō ipſi⁹ opiari ſcire ſimplr̄:qꝛ ſic p pmā rn̄r ad interrogationē ſcām p qd eſt ſcire ſimplr̄.ſic p ſcd̄am rn̄r ad interrogationē ſcām qd ē opiari ſcire ſimpr̄ ꝛ tūc tota illa diffō zª competeret illis neſcientibus.

Ad zᵐ ¶ Ad zᵐ dicūt qdā ꝺ mēte Cōmē.ꝙ diffō ſic oꝫ gloſari:ſcire eſt cognoſcere cām pp quā res eſt ꝛ cognoſcere rē p cāꝫ coartantē eēntiā illi⁹:ꝛ cognoſcere ꝙ eſt cā illius:ꝛ nō ꝯtingit alr̄ ſe hēre.i.nō eſt poſe vt inueniaꝰ abſqꝫ illa.

¶ Hec rn̄ſ nō ſatiſfacit nobis:qm̄ ſic gloſando fruſtra poniꝰ poſtea:qm̄ illius eſt cā:qꝛ cognoſcendo rē p cām:referatur cā in effcm̄:q̄re fruſtra addiꝰ:ꝛ qm̄ illius eſt cauſa.

¶ Ideo nos alr̄ dicimus:ꝯcedendo ꝙ ſcire eſt cognoſcere per cauſam ꝛ non ſolum eſt cognoſcere cauſam:ꝛ h̄ innuiꝰ cum dī:ꝛ cognoſcere quoniam illius eſt cauſa.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ negaꝰ ꝙ per illam particulam pp quā res eſt:referatur cā in effectū:ſed eſt vna ſola pticula cognoſcere cām pp quam res eſt:ꝛ eſt ac ſi dicat:cognoſcere cām rei:ꝛ ideo opꝫ addere:ꝛ cognoſcere quoniam illius eſt cauſa.

¶ Contra arguiꝰ:qꝛ ſi in ppōne in qua poniꝰ relatiuū licet reſoluere illud in et:ꝛ ille illa illud illa ppō. Scire eſt cognoſcere cām pp quā res eſt:reſolniꝰ in iſtaꝫ.Scire eſt cognoſcere cām:ꝛ pp illam cām res eſt:ſed iſta:ꝛ pp illā cauſam res eſt.ita refert cauſam in effectū ſicut illa: ꝛ qm̄ illa eſt cā illi⁹:imo magis:q̄re ſupfluit addere:ꝛ qm̄ illi⁹ eſt cā.

¶ Rn̄r ꝙ non licet ſemp reſoluere relatiuū in et:ꝛ ille illa illud: ꝛ maxime qn̄ relatiuū magis refert q̄litatē añtis q̄ ſubm̄ eius:vt hic:qꝛ ly pp quā ꝺemr̄at q̄litatē cāe:nō ꝙ eſt cā p ſe:q̄re ꝛc̄.ꝛ ēt qn̄ eſt ex eadē pte antecedētis:vt h̄.

Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ cōiter dī ꝙ per cām pp quā res eſt tangiꝰ cauſa p ſe:ꝛ per non cōtingit alr̄ ſe habere/tangiꝰ cā eſſentialis q̄ eſt neceſſaria:qa non ſufficit vt ſit cauſa per ſe:niſi ſit eſſentialis.i.neceſſaria.Et tunc ad argᵐ dī ꝙ non ſufficit cognoſcere cauſaꝫ per ſe:niſi cognoſcatur ꝙ ſit cauſa illius:ꝛ niſi cognoſcatur ꝙ ſit neceſſaria:q̄re implı̄ᵗᵉ referatur h̄ neceſſaria in effectum:ſi cauſa per ſe referatur.

¶ Poſſet etiā dici:ꝙ ad ſcire reqriꝰ cognoſcere veram cāꝫ rei que eſt per ſe cauſa ꝛ eſſentialis: ꝛ nō ſufficit h̄ ſed opꝫ cognoſcere ꝙ ſit per ſe cauſa illi⁹:ꝛ ēt oꝫ cognoſcere ꝙ non poſſit eē ſine illa:ꝛ ſic cognoſceꝰ ꝙ eſt eēntialis:ſiue necia.

Inſtan⁹ ¶ Contra totam diffōnē argꝰ.ſciētia eſt cognitio cōcluſionis ex cauſis veris primis ꝛc̄.igiꝰ ſcire eſt cognoſcere ꝯcluſionē ex cauſis veris pmis:ſed ꝛ aliud eſt cognoſcere ꝯcluſionem ex cauſis veris primis: ꝛ aliud cognoſcere cauſas veras primas:ſed cum ſcire ſit cognoſcere concluſionē ex cauſis:igitur ſcire non eſt cognoſcere cauſas ꝛc̄.

Rn̄ ¶ Rn̄ dicitur ꝙ diffinitio ph̄i eſt cauſalis:ꝛ eſt ac ſi diceret.Scire eſt ꝓpter cognoſcere cauſam ꝓpter quā res eſt ꝛ non contingit alr̄ ſe habere:poſſet tamē reduci ad idēticam.dicendo:ſcire eſt cognoſcere rem per cauſam ꝓpter quam res eſt:ꝛ non contingit alr̄ ſe habere:argᵐ autem ſa ctum concludit ꝙ non eſt identica ꝛc̄.

¶ Dubitatur tertio circa diffinitionē ſcire cōmuniter dictā: vtrum ſit ꝯueniens:cum dī. Eſt firmiter credere abſqꝫ heſitatione:cum h̄ ꝙ ita ſit ex parte rei. Dub⁹ 3⁹

¶ Contra argꝰ:qa ſcire cōiter eſt firmiter apprehendere rē eſſe vt eſt:igitur non eſt firmiter credere rem eſſe.pꝫ ꝯña: qꝛ aliud eſt firmiter credere:ꝛ aliud eſt firmiter apprehēdere:qm̄ firmiter credere eſt aſſentire rei apphēſe.añs ꝓbaꝰ:quia ſcia eſt apprehēſio ſiue cognitio rei:ergo ſcire eſt apprehēdere rē:tenet ꝯña per locum a coniugatis. Argꝰ p̄

¶ Scd̄o argꝰ ſic.diffō competit alteri a diffinito:igiꝰ nō eſt cōueniens.pꝫ ꝯña:añs ꝓbaꝰ:qꝛ poniꝰ ꝙ firmiter credas ſortē currere p h̄ ꝙ vides pſonē currere añ te:quē credas eſſe ſortē:ſit tamē ita ꝙ ſor.currat Rome:de q̄ nihil ſcias. Tunc tu firmiter credis ſortem currere:ꝛ ita eſt ꝙ ſor.currit.Et tamē tu neſcis ſor.currere:qꝛ ſi tu ſcires ſor.currere: vel h̄:vel alibi.non hic:qꝛ nō eſt ita ꝙ ſor.currat h̄.nec alibi:quia non credis illum currere alibi:quare ꝛc̄. Argꝰ zᵒ

¶ Rn̄:Ad pᵐ dī cōiter negando ꝯñam:qꝛ ſcire cōiter pōt recte dici vtrūqꝫ.ꝛ firmiter apprehendere rē:ꝛ firmiꝰ credere:qm̄ intelľs eſt apprehendere rē:ꝛ aſſentire rei apprehenſe qđ eſt credere.Conſentire vō eſt volūtatis.Sed q̄re magis ſcire dicaꝰ firmiter credere q̄ firmiter apprehēdere.Quidaꝫ dicunt ꝙ h̄ eſt:qꝛ apprehendere indifferenter eſt ad rem ſimplicem ꝛ complexaꝫ:ſed credere magis eſt ad rem complexam circa quā eſt ſcire. Ad pᵐ

¶ Non ſatiſfacit nobis:qa ſi firmiꝰ credere eſt firmiꝰ aſſentire rei apphenſe:vt dicūt:igiꝰ firmiter credere indifferenter eſt ad rem ſimplicē:ꝛ ad rem complexā apphenſam.

¶ Nos igiꝰ aliꝰ dicim⁹ ꝙ cū credere ſit fidē adhibere:vel in dictis vel in factis:ideo efficacius eſt credere:q̄ apphēdere.qm̄ apprehēdere dicit merā cognitionē:ſed credere dicit cognitionē talem vt ei preſteꝰ fides:ꝛ propterea ſcire magis diciꝰ firmiter credere:q̄ firmiter apprehendere.

¶ Ad zᵐ dicūt moderni.ꝙ in caſu illo.tu ſcis ſortē currere: ꝛ ad argrᵐ dicunt ꝙ tu ſcis ſor.currere hic vel alibi.collectiue ſumendo ꝛ non diuiſiue:ꝛ h̄ ſufficit. Ad zᵐ

¶ Contra hos argꝰ:qꝛ ſi in caſu illo tu ſcis ſor.currere: igiꝰ taliter ſcis ſortē currere:qualiter credis ipſum currere.pꝫ ꝯña: qꝛ ſicut ſimplr̄ ad ſimplr̄:ſic additum ſe hꝫ ad additum.ꝯñs falſum: qꝛ ſi talr̄ ſcis ſor.currere:qualiter credis ipſum currere:ſed tu credis ipſuꝫ currere hic:igitur tu ſcis ipſum currere hic.ꝯñs eſt falſuꝫ:ḡ illđ ex q̄ ſequiꝰ:q̄re ꝛc̄.

¶ Item iſta ꝓpoſitio tu ſcis ſorteꝫ currere ſm̄ Hentiſb⁹ eſt probanda reſolubilr̄ ſic.tu ſcis hūc currere: ꝛ tu ſcis hunc eſſe ſortē:igiꝰ tu ſcis ſortem currere.ſed a propoſitione reſoluenda de termino ſingulari ad reſoluētes valet ꝯña:qa bn̄ ſequiꝰ:ſor.currit: ḡ h̄ currit:ꝛ h̄ eſt ſortes demr̄ato ſorte:q̄re valet iſta ꝯña:tu ſcis ſor.currere: igitur tu ſcis hunc currere:ꝛ tu ſcis hunc eſſe ſortē:ſed ꝯñs eſt falſuꝫ:ḡ ꝛ añs.

¶ Nos igitur alr̄ dicamus:ꝙ in caſu illo:tu non ſcis ſor.currere:negatur ꝙ diffō competat illi: quia illa ſcd̄a particula:cum h̄ ꝙ ita ſit.intelligiꝰ ꝙ ita ſit totaliter ſicut credis: ꝙ nō eſt:qꝛ ad credere ſor.currere:reqriꝰ credere h̄ currere:ꝛ credere h̄ eē ſortē.Et pꝫ ꝙ nō ē ita totalr̄ ſicut credis.

¶ Dubitaꝰ 4º.An ſcire ꝛ dubitare ſint ꝯ̄ria:Et ꝯſequenter ſi qđ ſcitur ab aliquo poſſit eidem eſſe dubium: Du⁹.4.

¶ Contra arguitur ꝙ eadem propoſitio eſt ſcita ꝛ dubia: igitur ſcire ꝛ dubitare nō ſunt ꝯ̄ria.pꝫ ꝯña:añs probatur: qꝛ illa ꝓpō rex ſedet.eſt tibi dubia:vt pꝫ:qꝛ ſignificat ſicut tu dubitas eſſe.Et eadē eſt ſcita a te probatur:qa demonſtro hanc ꝓpoſitionē dicēdo h̄ eſt tibi dubia.iſta eſt ſcita a te:igitur eadem eſt ſcita a te:ꝛ tibi dubia. Argꝰ p̄

¶ Similiter argꝰ ꝺ iſta.deus eſt que eſt ſcita a te:ꝛ tibi du

bia: probať q̇ ſit ſcita a te. pꝫ: q2 ſignificat ſicut tu ſcis eſſe: ꝛ q̄ ſit tibi dubia probatur: q2 demonſtro hãc propoſitionem dicendo. ħ erit hinc ad annuꝫ. patet q̄ eſt tibi dubia: quare eadem eſt ſcita a te ꝛ tibi dubia.

Argũ 2° ℂ Itē ponať: q̄ tu firmiter credas ſoꝛtem currere ante te: ꝛ ita ſit q̄ currat ante te: ſed ſoꝛ. ꝛ plo ſint valde ſimiles: q̄re alius tibi dicat. tu es in erroꝛe: q2 plo fuit qui currebat ante te: ꝛ non ſoꝛ. Tunc tu dubitas ſoꝛ. currere ante te: ꝛ tu ſcis ħ: igitur eadeꝫ propoſitio eſt ſcita a te ꝛ tibi dubia.

Ad p̄m ℂ R̄n̄. Ad p̄mum dī q̄ eadē ꝓpoſitio eodē modo ſumpta nō pōt eſſe ſcita ꝛ dubia: ſꝫ diuerſimode ſumpta nō inconuenit: q̄re ſi ꝓpoſitio vt ſignum ſignificās eſt ſcita: illa nō pōt eſſe dubia vt ſignum: ſed vt ſignificatū ſic vt probas. Similiter ſi ꝓpō vt ſignū eſt dubia illa non pōt eſſe ſcita vt ſignū: ſed bene vt ſignificatū vt probas: quare ꝛc̄.

Ad 2m ℂ Ad 2m dī cōmuniter q̄ admiſſo caſu q̄ ſoꝛ. ꝛ plo ſint ſimiles: q̄ in caſu illo tu ſcis ſoꝛtē currere. Et cūꝫ tu poſtea arguis: q̄ tu dubitas ex dicto alterius qui dicit tibi contrarium dicitur q̄ prius ſciuiſti: ꝛ nunc dubitas: quare non in eodem tempoꝛe ſcis ꝛ dubitas.

ℂ Nos aliter dicimus: q̄ non pōt eſſe q̄ prius ſcias ſoꝛteꝫ currere: ꝛ nunc dubites ſolū propter dictum alterius: q2 ſi ſciebas ſoꝛtē currere: tu ſciebas ħ currere: ꝛ ħ eſſe ſoꝛtē ꝯtinue eodē demſ̄rato: q̄re pp ſolū dictū illius nō potes mutari.

Dub° 5° ℂ Dubitať 5°. vtrum aliquis poſſit dubitare ſe ſcire.

Argũ p̄ Et arguiť q̄ ſic: q2 ſcire eſt actus directus: ꝛ ſcire ſe ſcire eſt actus reflexus: ſed actus directus eſt p̄us actu reflexo: igiť ſtat aliquē ſcire ꝛ neſcire ſe ſcire: ſed quicūqꝫ ſcit: ꝛ neſcit ſe ſcire conſiderans an ſciat: dubitare poteſt ſe ſcire ſi videt aliquod dubium in his per que ſcit: ergo ꝛc̄.

Argũ 2° ℂ Item ſi aliquis per cauſam per ſe ꝓpriā ꝛ indemſ̄rabilē faciat demſ̄onē ille ſcit; ꝛ ſi aliq̄s doctioꝛ eo ꝯ̄ eum arguit ꝓbando q̄ non eſt cā per ſe ꝓpria quam accepit: ꝛ neſciat ſoluere tunc dubitat ſe ſcire: quare idem ſimiľr contingere pōt in ſcire cōiter dicto q̄ ſciet ꝛ dubitabit ſe ſcire.

In op̄m p̄ ℂ In ꝯ̄rium arguiť: q2 tot euidētie requirunť ad ſcire: quot requirunť ad ſcire ſe ſcire: ꝛ exigiť quicunqꝫ ſcit ſcit ſe ſcire. pꝫ ꝯ̄ña: añs ꝓbatur: q2 ad ſcire requiriť firmiter credere ſic eſſe: ꝛ ita eē. Et ad ſcire ſe ſcire. vlt° ħ. non reqriť niſi vt ꝯſideret an aliqd ſit in ꝯ̄rium: ꝛ quando non ſit aliquid in contrarium: tunc tu ſcis te ſcire: ſed nihil poteſt eſſe in contrarium quando tu habes iſta duo. ſ. q̄ tu firmiter credas ſic eſſe: ꝛ ita ſit: ergo qñ tu ſcis: tu ſcis te ſcire ꝛc̄.

2° ℂ Item ad iſtam. tu dubitas te ſcire ſequunť duo ꝯ̄dictoꝛia ergo nemo pōt dubitare ſe ſcire. pꝫ ꝯ̄ña: añs ꝓbatur: q2 ad iſtaꝫ tu dubitas te ſcire ſequunť iſta duo ꝯ̄dictoꝛia: tu ſcis te neſcire: ꝛ tu nō ſcis te neſcire. ꝓbatur primo p̄mū: q2 ſeqtur: tu dubitas te ſcire ſic eſſe: igitur conſideras an ſcias ſic eſſe: ꝛ nō ꝑcipis te ſcire ſic eſſe: ꝛ ex his vlteri° ſequiť: igiť tu nō ſcis ſic eſſe. tꝫ ꝯ̄ña: q2 ex opp°ꝯ̄ñtis cū maioꝛi ſequiť opp̄m minoꝛis: q2 ſequiť tu ſcis ſic eſſe: ꝛ cōſideras an ſcias ſic eſſe: igitur tu ꝑcipis te ſcire ſic eſſe: ergo ꝯ̄ña illa ꝓbata eſt: ꝛ añs eſt ſcitum: ergo ꝛ ꝯ̄ñs q̄ ſignat te neſcire ſic eſſe igiť tu ſcis te neſcire ſic eſſe. 2° probatur aliud contradictoꝛium. ſ. tu neſcis te neſcire ſic eſſe: quia ſequitur tu dubitas te ſcire ſic eſſe: igitur tu dubitas te neſcire ſic eſſe. tꝫ ꝯ̄ña: q2 tūc dubitato vno contrarioꝝ dubitatur ꝛ reliquum: tunc vltra ſequiť tu nō dubitas te neſcire: igitur tu neſcis te neſcire ſic eſſe. patet ꝯ̄ña: ab inferioꝛi ad ſuum ſuperius: quare ſequuntur contradictoꝛia. ħ eſt ratio Dentiſ beri.

Prius modus ſoluē di pꝫ Pet. Mantuan. ℂ R̄n̄. ad ħ ſunt duo modi r̄ndēdi. Unus cōis quē ſequiť Mantuan° q̄ dicit q̄ pōt aliq̄s dubitare ſe ſcire: pp duas primas rōnes factas a p̄n°. Ad ar° in contrarium r̄ndetur.

Ad p̄m Ad p̄mum negatur q̄ tot euidentie requirantur ad ſcire: quot requirūtur ad ſcire ſe ſcire: q2 vltra illas duas requiſitas ad ſcire. ſ. q̄ firmiter credat ſic eſſe ꝛ ita ſit: reqriť vlterius vt ꝯſideret ſi aliqd ſit in ꝯ̄riū. ꝛ ſi nō ſit: tūc tu ſcis te ſcire. ꝛ ſi aliquid ſit in contrarium: tu dubitas te ſcire.

In op̄m Ad 2m ℂ Ad 2m qō erat ratio Dentiſberi negatur: q̄ ex illa tu dubitas te ſcire: ſequantur illa duo contradictoꝛia. tu ſcis te neſcire: ꝛ tu non ſcis te neſcire. Et ad probationē conceditur illa p̄ma ꝯ̄ña: cum tu arguis tu dubitas te ſcire ſic eſſe: ergo conſideres an ſcias ſic eſſe: ꝛ non percipis te ſcire ſic eſſe: ſꝫ negatur illa ſcđa ꝯ̄ña. cum tu arguis vlterius: tu cōſideras an ſcias ſic eſſe: ꝛ nō ꝑcipis te ſcire ſic eſſe: ergo tu non ſcis ſic eſſe. Et cum tu ꝓbas: q2 ex oppo° ꝯ̄ñtis cum maioꝛi ſequitur oppoſitū minoꝛis: negatur: q2 non valet iſta ꝯ̄ña: tu ſcis ſic eſſe: ꝛ conſideras an ſcias ſic eſſe: ergo tu ꝑcipis te ſcire ſic eſſe: quia ſi ſic. omnis qui ſciret ꝛ conſideraret an ſciat: ſciret ſe ſcire: qō eſt falſum: quia plus requiritur.

Scđs modus ſoluēdi pꝫ Dentiſberum. ℂ Alter modus reſpondendi eſt Den°dicentis q̄ omnis q̄ ſcit: ſcit ſe ſcire propter rationes in contrarium factas.

Ad p̄m ℂ Ad p̄mā cōtra ipſum dicitur q̄ actus directus eſt prioꝛ actu reflexo ſolum natura ꝛ non tempoꝛe: quare in eodem inſtanti in quo quis ſcit: ſcit ſe ſcire.

Ad 2m ℂ Ad 2m cum dī. Or ſi aliquis ꝑ cauſam propriaꝫ indemōſtrabilem faceret demſ̄onem ſciret vtiqꝫ. Et ſi aliq̄s cōtra argueret ꝓbando q̄ nō eſt cā propria indemſ̄rabilis: ꝛ neſciret ſoluere: dubitabit: q̄re dubitabit ſe ſcire. negaret maioꝛem: q2 ſi hꝫ cām propriam indemonſtrabilē per quam demonſtret ſed non cognoſcit: illam eſſe ꝓpriam idemonſtrabilem neſcit: ꝛ ſi cognoſcit eſſe propriā indemonſtrabilem ſciret ſoluere rōnes in cōtrarium ꝛc̄. Similiter de ſcire cōmuniter dicitur q̄ ſi firmiter credat ſic eē: ꝛ ita ſit totaliter ſicut credat: non dubitabit: quare ꝛc̄.

Inſtať ℂ Foꝛtius arguamus nos probando q̄ ſciens pꝛopꝛie pōt dubitare ſe ſcire. Et ad ꝓbandum ħ ꝑſuppono q̄ qui opinať aliquid eſſe: cognoſcit illud non cum certitudine. pꝫ ex differentia que eſt iter ſcire ꝛ opinari: q2 ſcire eſt cognoſcere cum certitudine: opinari v̄o eſt cognoſcere non cum certitudine. Et vlterius qui cognoſcit non cum certitudine: poteſt dubitare ſcire illud: patet.

t. c. 44. ℂ Tunc argũ ſic ſm̄ Phm̄ in fine p̄mi poſt°. ſcīa ꝛ opīo pn̄t eſſe de eadē re mãliter ſed nō foꝛmaliter: ꝛ declarans quō dicit q̄ vterqꝫ. ſ. ſciēs ꝛ opinans pōt cognoſcere ꝯ̄nē neceſſariam ꝑ me°neceſſariū: ſed differenter: q2 ſciēs opinatur illud mediū nō poſſe aliter ſe hr̄e: ſed opinans opinatur i° me° poſſe alr̄ ſe hr̄e. ideo hꝫ opionē: ꝛ non ſciam. Modo argũ ſic: ſciēs opinať i°me° nō poſſe alr̄ ſe hr̄e: igitur nō cognoſcit cū certitudine. pꝫ ex preſup°: ꝛ ſi nō cognoſcit cum certitudine dubitare pōt quare ſciēs dubitare poteſt.

ℂ Uel clarius argũ ſic. ſit ſoꝛtes cognoſcēs ꝯ̄nē neceſſariaꝫ ꝑ me° neceſſariū: ꝛ cognoſcat illud cū certitudine: ſi q2 nō pōt alr̄ ſe hr̄e. Et Plato cognoſcat eandē ꝯ̄nem neceſſariā per me° neceſſarium: ꝛ cognoſcat illud mediū nō poſſe aliter ſe hr̄e nō cū certitudine: ſed opineť non poſſe alr̄ ſe habere: pꝫ q̄ vterqꝫ iſtoꝝ eſt ſciēs ſm̄ Phm̄ loco allegato: ꝛ tamē ſoꝛ. non pōt dubitare ſe ſcire: q2 cum certitudine cognoſcit: ꝛ plato poteſt dubitare ſe ſcire: q2 cognoſcat non cuꝫ certitudine: igitur aliquis ſciens poteſt dubitare ſe ſcire ꝛ aliquis non ꝛc̄.

T. c. 24. p̄ poſte°. ℂ In ꝯ̄rium argũ ꝓbando q̄ ſciens ꝓꝓꝛie non pōt dubitare ſe ſcire: quia per idem preciſe aliq̄s ꝓꝓꝛie ſcit ꝛ cognoſcit ſe ſcire: igitur ſciens non pōt dubitare ſe ſcire. pꝫ ꝯ̄ña. añs probatur: q2 ad ſcire pꝛopꝛie reqritur cognoſcere cauſam propriam. ſ. p̄n° ꝓpria: ꝛ cognoſcere illa eſſe p̄n° propria eius ꝛ non poſſe eſſe ſine illis pꝫ ꝑ diffinitioneꝫ ſcire. Et ad noſce ſe ſcire requiritur cognoſcere q̄ ſit ex principijs proprijs rei per Phm̄ in capitulo de principijs proprijs: cum dicit: difficile eſt noſce ſe ſcire: q2 difficile eſt noſce ſi ex

ſce ſi ex principijs proprijs ſcit:quare ꝛc.

Rñ° ℂ Quare rñdendo dī ꝓ ꝙ impoſſe eſt ſcientem proprie dubitare ſe ſcire:ꝓꝑ rōnē in ꝯrīuz:ḡa ꝑinde ſcim⁹ ꝛ cognoſcimus nos ſcire. Dicimus ſcdō ꝙ neceſſe eſt ꝑus ſcire:q̄ꝫ cognoſcere ſe ſcire:q2 actus direct⁹ ꝓi eſt reflexo. tamen cuꝫ ꝯſiderat hīc rē ex ṗncipijs ꝓprijs tūc cognoſcat ſe ſcire.

ℂ Ad argm̄ ꝯ negaṫ ꝙ ſciēs ꝓprie cognoſcat pnª nō cū certitudie. Et ad ꝓbationē cū ꝑhs dicit:ꝙ ſciens opinaṫ mediū nec̄arium nō poſſe alr̄ ſe hīe. dico ꝙ capit opinari ipꝓprie.i. cognoſcit mediū illō nō poſſe alr̄ ſe hīe. quare ꝛc.

Dub°.6. ℂ Duꝛ 6° vtruꝫ ſcire ꝓprie dictū reſoluaṫ in cauſas ꝓprias indemōſtrabiles:q̄s cognoſcim⁹ eē tales:ꝛ ꝯñter ſcire ſit ꝑ cās ꝓprias idemonſtrabiles:q̄s cognoſcimus eſſe tales.

Argī ṗ ℂ Contra argī:q2 ſtat aliquē cognoſcere cām ꝓpriaꝫ indemr̄abilē alicui⁹ rei:ꝛ cognoſcere eē talē:ꝛ tñ neſciret ꝓprie: igiṫ ſcire ꝓprie nō eſt per talē cām ꝓpriam indemr̄alem ſic cognitā eſſe talē. pꝫ ꝯña:añs ꝓbaṫ de legiſta cui aſſignetur cā ꝓpria indemonſtrabilis alicuius rei ꝛ cognoſcat illam eē talem:ꝛ tamen neſcit per illam cauſam probaṫ:q2 ſcire eſt intelligere per demonſtrationē:ſed ille neſcit formare demonſtrationem vt preſuppono:quare neſciet ꝛc.

Argī 2° ℂ Scdō q2 ꝫ ꝑhm in fine ṗmi poſtꝛ:diċ ꝙ ſcia ꝛ opio ſūt
t.c.44. de eadē re ꝛ ꝑ idē meᵐ mālr tñ:ſed nō formalr. ꝛ declarādo diċ:ꝙ ſciēs opinaṫ illud medium nec̄ium nō poſſe alr̄ ſe hīc:ꝛ opinās opinaṫ illud meᵐ nec̄ium poſſe alr̄ ſe habere:q̄re ſequiṫ ꝙ illud mediū hꝫ in ſe dubietatē:vtrū poſſit alr̄ ſe hīc:aut non:q̄uis ſciens opineṫ verum:ꝛ opinās opineṫ falſum:ſed cauſe indemonſtrabiles ſiue ꝓpōnes indemonſtrabiles non habēt dubieᵗᵉᵐ:q2 ꝑ ſe manifeſte ſūt:igiṫ ſcire ꝓprie nō eſt reſoluˡᵉ in cās ꝓprias indemr̄abiles.

Ad ṗm ℂ Rñ° Ad ṗm dī ꝙ ꝗ ſcit aliqd ꝑ cām ꝓpriaꝫ indemr̄abilē: ītelligit illud nec̄io depēdere ab illa cā:ꝛ nō poſſe alr̄ eſſe q̄ꝫ ꝑ illā cām:ꝛ ſic ille hꝫ nec̄io demr̄ationē vel formaliter vel virtualr:q̄re diſtinguēdū eſt de demr̄atiōe forˡⁱ ꝛ virtuali:ꝛ ſic legiſta habet demonſtrationeꝫ virtualem ꝛ ſufficit.

Ad 2m ℂ Ad 2m de medio nec̄io ꝑ qđ demr̄aṫ ꝯ nec̄ia:vtrum hēat
T.c.24 diffiᵗᵉᵐ in cognoſcēdo:aut nō:dī ꝙ ſic. pꝫ ꝑ ꝑhm in ṗ poſterꝛ in cap̄ illo:in q̄ ꝓbat demr̄onē eē ex ꝓprijs principijs. nā ſubdit diffiˡᵉ aūt eſt noſce ſe ſcire:q2 diˡᵉ eſt noſce ſi ex ꝓprijs ṗncipijs eſt. Or̄ diffiˡᵉ eſt noſce ſi meᵐ aſſignatū ſit ꝓpriū pnᵐ. Et cū dī ꝓpōnes idemr̄abiles ſunt ꝑ ſe māifeſte dī ꝙ iteꝛ ꝙ nō pñt demr̄ari:ſed alio° cognoſci:q̄re ꝛc.

Dub° 7° ℂ Duꝛ 7° vtrū ſcire cōiter reſoluēᵐ ſit in ꝓpōnes ſingulares reſolutiuas mediāte h̄ vbo ſcio moꝛ Henrᶜ:aut in ꝓpōnes officiātes more modernoꝝ. Et h̄ eſt q̄rere:q̄uo ꝓpō de ſcire cōiter hēat ꝓbari aut per reſoluentes aut ꝑ officiantes.

Argī ṗ ℂ Contra modū ꝓbandi ꝑ reſoluentes arguiṫ:q2 dato illo mō ſequiṫ ꝙ ſciṙ cōiter nō recte diffiniṫ ab Henrᶜ°. ꝯñs falſum:q2 ꝯ cōem oīuꝫ opinionē. ꝓbaṫ ꝯña:q2 ſi opꝫ reſoluere ſic. v̇.g. iſtā. ſcio ſortē currere:ſcio hūc currere:ꝛ ſcio hūc eē ſortē:igiṫ ſcio ſortē currere:tūc ad diffōnē de ſciṙ cōiter nō ſufficit dicere:firmiter credo ſic eē:ꝛ ita eſt. ꝓbaṫ h̄:q2 ſtat te firmiter crederꝫ ſortē currere:ꝛ ita eſt ꝙ ſor. curꝛ. ꝛ tñ tu neſcis illū eē ſortē:q̄re diffō de ſcire cōiter diḿſˢ eſt:q2 diffō cōpetit alicui:cui ꝓbatio non competit:quare ꝛc.

Argī 2° ℂ Cōtra 2m modū ꝓbādi ꝑ officiātes ꝓbaṫ ꝙ nō vꝫ:q2 ꝓpō ſumpta cū v̇bo in ſignificatiōe actiua nō recte ꝓbaṫ ꝑ ꝯſilem ſumptā in ſignificatiōe paſſiua:ḡ illa. ſcio ſor. currere nō recte ꝓbaṫ ſic:hec eſt ſcita a me ſor. cur. q̄ adequate ſiḡt ſor. currere:igiṫ ſcio ſortē currere. pꝫ ꝯña:añs ꝓbꝛ:q2 ꝓpō ſūpta i ſiḡtiōe paſſiua nō ē notior illa q̄ ē i ſigne actia.

Argī 3° ℂ Contra vtrūqꝫ modum arguiṫ:ḡa idem nō poteſt recte probari per idem:ergo ꝓpoſitio ſumpta cum h̄ vbo ſcio. non recte probatur per hoc verbum ſcio.

Solō ℂ Rñ° pro Henrᶜ° dī ꝙ cū ſcire cōiter dictū ſit circa ſingularia vel circa cōia ꝑ ſingᵇᵐ ſumpta:ideo ꝓpōnes reſoluētes:q̄ ſunt ſumpte cū ꝓnoīe demr̄atiuo ſunt pnª ꝓpria ad ꝓbandū illa:q2 ſunt ꝑ ſe nota ad ſenſum ſicut pnª propria ipſi⁹ ſcire ſimplr̄ ſunt per ſe nota ad inteᵐ:q̄re Henᵇᶜ hīi dixit ꝙ ꝓpoſitio de ſcire cōiter hꝫ ꝓbari ꝑ reſoluētes:mediāte h̄ vbo ſcio. ſic dicēdo:ſcio h̄ currere:ſcio hoc eſſe ſortem:ergo ſcio ſortem currere. Ad argumentum v̇o contra negatur ꝙ ſequaṫ ꝙ ſcire cōiter nō recte diffiniṫ. Et ad ꝓbationē dī ꝙ in caſu illo:vbi tu firmiter credas ſortē currere:ꝛ ita ſit ꝙ ſor. currat:ꝙ diffinitio ſcire non competat illi niſi ſcias illum eſſe ſor.q2 intellr̄ ſic. Scire eſt firmiter credere:cum h̄ ꝙ ita ſit vt firmiter credis. Mō non eſt ita in re ſicut credis:q2 tu credis ſor. currere:ꝛ hūc eſſe ſor. qui nō eſt. Eſt ergo aliqualr̄ ſicut credis:ſed nō totalr̄. oꝫ ergo non ſolum ſortē currere:ſed illuꝫ quē credis eſſe ſortē currere:quare in caſu illo tu neſcis ſor. currere. Ad ṗm

ℂ Ex quo pꝫ ꝙ moderni male rñdent ad hunc caſum dicētes ꝙ in caſu iſto tu ſcis ſor. currere:qđ eſt falſum:ſicut in diffinitione ſcire cōmuniter ſupra dictum eſt.

ℂ Ad 2m dicūt moderni ꝙ ꝓpoſitio de ſcire ṗncipalr̄ ꝓbaṫ rōne dicti īfinitiui ꝑ ꝓpōnem de pñti que notior eſt. Henꝛ vult ꝙ dictū īfinitiui ꝓbaṫ ꝑ reſoluētes q̄ ſunt notiores. Ad 2m

ℂ Ad tertium diceret vterqꝫ iſtorum:ꝙ ſolum dictum ꝓbatur:quare non probatur idem per idem. Ad 3m

ℂ Contra Henri. arguitur:ꝙ non reſoluitur tota propoſitio in id quod eſt notius:q2 non ſolum dictum eſt reſolubile in aliquid notius:ſed ꝛ verbum ſcio eſt reſolubile in notius:quare tota ꝓpoſitio nō eſt ſufficienter probata. Inſtanª

ℂ Moderni ſilr̄ nō ꝓbant totam ꝓpōnē:ſed ſolum dcm̄ imo ꝛ illud dictū adhuc magis reſolubile eſt.

ℂ Nos igiṫ alr̄ dicimus ad exercitationē iuuenuꝫ:ꝙ ſi volumus vltimate reſoluere ꝓpoſitionē de ſcire cōiter:oꝫ nō ſolū reſoluere dictuꝫ ſꝫ etiā verbū determinās dictū reſoluere. ſic dicēdo. Scio ſortē currere. Credo firmiṫ hūc currere:ꝛ hic ē ſor. vt credo:igiṫ ſcio ſor. currere. Uel ſic. credo hūc currere:ꝛ credo hūc eē ſor. ſic eſt:igiṫ ſcio ſor. curreꝛ ꝛc. Solō.

ℂ Dubitaṫ 8°. vtꝝ ſcio ꝛ dubito poſſint facere ſenſuꝫ cōpoſitum ꝛ diuiſum. Et vī ꝙ nō:q2 cum ſcire cōiter ſumptuꝫ ſit firmiter credere rē eē:cū hoc ꝙ ita ſit:ſed ſcire ſic ſūptū determinat totā cōpoſitionē:igiṫ ſcire ſic ſumptū facit ſolū ſenſum cōpoſitū:ꝛ ſi ſic. igiṫ ſcio nō pōt facē ſenſuꝫ diuiſuꝫ. Dub°.8. Argī ṗ

ℂ Itē cum tres ſint modi ḡnales cōpoſitionis ꝛ diuiſionis vt colligitur a ꝑhō primo elenchoꝝ. ſ. aut rōne terminoꝝ qui poſſunt determinare totam cōpoſitionem. i. dictū:vel mediare inter ꝑtes dicti:vt termini modales. Aut ratione cōiunctionis et:ꝛ vel:que pñt teneri collectiue ꝛ diuiſiue. Aut ratione terminoꝝ:qui diuerſimode ſumi poſſunt in oratione:ſed ſcio ꝛ dubito non ꝯtinentur ſub aliquo iſtorū modorum:ḡa maxime continerenṫ ſub ṗmo modo:ſed h̄ non eſt:ḡa ſub primo ſunt termini modales:quare ꝛc. Argī 2°

ℂ Rñ° Ad primū conceditur ꝙ ſcire diffinitū determinat totam compoſitionem:ꝛ ſic ſcio facit ſenſum compoſituꝫ. ꝛ cū infertur:ergo ſcio non pōt facere ſenſum diuiſum:negatur ꝯña:ḡa h̄ verbum ſcio poteſt accipi indifferenter:vt determinat totam compoſitionem. ſ. dictū propoſitionis: vel vt mediat inter partes dicti. ṗmo modo facit ſenſum compoſitum. ſecundo modo facit ſenſum diuiſum ꝛc. Ad ṗm

ℂ Ad 2m cōcediṫ maior. ſ. ꝙ tñ tres ſūt modi ḡnales faciētes ſēſum cōpoſitū vel diuiſuꝫ vt tu arguis:ſꝫ negaṫ minor ſcꝫ ꝙ ſcio ꝛ dubito nō reducāṫ ad aliquē iſtoꝝ modoꝝ:ḡa ṗm⁹ modus ḡnalis ſit rōne terminoꝝ ꝗ pñt determinare totū dictū:vī mediare iter ꝑtes dicti:q̄liter facere pñt ſcio ꝛ dubito. Et cū dī ꝙ ſub ṗmo ſūt termini modales:igiṫ nō ſūt ſub ṗmo v̇ba ꝯcernētia actū mētis. negaṫ ꝯña:quaṙ ꝛc. Ad 2m

ℂ Dubitaṫ 9°. vtrū tñ tres ſint modi pnˡᵉᵐ cōpōnis ꝛ diui Dub° 9°

ſiōis:ad q̄s oēs alij pñt reduci. ſ. Aut rōne terminoꝝ:q pñt
determinare dictuꝫ ꝑpoſitionis:aut mediare inter partes
dicti. Aut rōne cōiunctionis et:ꝛ vel:que poſſint teneri col
lectiue ꝛ diuiſiue. Aut rōne alicui⁹ dictiōis:que diuerſimo-
de ſumi pōt:vt videt̄ innuere ꝓhs in Elenchis.

Argũ p̄ ¶ Cōtra arguit̄ p̄:q2 ſic arguēdo:venientē cognoſcis.igr̄ tu
cognoſcis venientē.ſilr̄ patrē tuum cognoſcis:igitur tu co-
gnoſcis patrem tuum.tunc arguit̄ a ſenſu diuiſo ad ſenſuꝫ
cōpoſitū mediāte v̄bo appellāte formā re⁹ termini ſequē-
tis ꝛ nō p̄cedētis:ꝛ tñ nō reducit̄ ad aliquē iſtoꝝ modoꝝ.
ꝓbat̄:q2 nō reducit̄ ad p̄ᵐ:q fit qñ termin⁹ pōt determina
re dictū:vel mediare iter ptes dicti:q̄lr̄ nō fit hic. Nec ad
ſcdm modū reducit̄ q fit mediāte et:ꝛ vel. Neqꝫ ad tertiū
reducit̄ qui fit:qñ in oratione eſt dictio:que diuerſa deter-
minare pōt:vt dicēdo qcqd viuit ſemper erit:q2 ly ſemꝑ
poteſt determinare viuit:ꝛ ly erit:qualiter non eſt hic.

Argũ z° ¶ Item cū Hen⁹ ponit ſeptē modos ſp̄ales:quibus fit ſen-
ſus cōpoſitus ꝛ diuiſus.p̄mus fit mediantib⁹ terminis mo
dalibus. Scds fit mediātibus terminis ꝯfundētibus. Ter
tius fit mediantib⁹ relatiuis iplicatiuis. Quartus fit rōne
terminoꝝ:q cathego⁹ ꝛ ſyncathegore⁹ teneri pñt. Quītus
fit rōne ꝯiunctiōis et:ꝛ vel. Sext⁹ fit mediāte iſta d̄termi-
natiōe:ita eſt:ita fuit:ita erit. Septim⁹ fit mediātib⁹ termis
ſignificantibus actum mentis ſcilꝫ intellectus vel volun-
tatis. Quare quero quomodo iſti ſeptem modi reducātur
ad illos tres modos generales ꝛc̄.

Ad p̄ᵐ ¶ Rñ: Ad p̄mum dī q ſic arguendo:venientē cognoſcis:
igit̄ tu cognoſcis venientē:magis fit fallacia accñs q̄ cō-
poſitiōis vel diuiſiōis.declaro:q2 ſi tu cognoſcis ſortē qui
veniat a longe ita q nō poſſis diſcernere illū:tūc venientē
cognoſcis:q2 hūc cognoſcis demōſtrato ſorte:ꝛ tñ tu nō co
gnoſcis venientē:q2 nō cognoſcis hūc ſub rōne qua venit.
Quar̄ argr̄ a cognitiōe ſubi ad cognitionē accñtis. Silr̄ nō
ſequitur.patrē tuū cognoſcis.igit̄ tu cognoſcis patrē tuuꝫ:q2
poſito q neſcias qs fuerit pater tuus:ſi fuerit Socrates q
ſit tibi familiaris:tūc patrē tuum cognoſcis:qa hūc cogno
ſcis demōſtrato patre tuo:ꝛ tñ nō cognoſcis patrem tuuꝫ:
quia nō cognoſcis illum:ſub ratione qua pater tuus ꝛc̄.

¶ Aliter tñ pōt dicere ſm Henᵗᵐ:q eſt vltim⁹ modus cō
poſitionis q fit mediātib⁹ terminis accidētibus cōcretis:q
dicunt̄ termini ꝯnotatiui:illis poſitis qñqꝫ a pte p̄ti:qñqꝫ
a pte ſubi reſpectu v̄bi de p̄terito vel de futuro. Aut reſpe
ctu verbi ꝯcernētis actum mentis. Quāuis dicat q magis
vr̄ eſſe ſub figura dictiōis vel ſub fallacia accñtis. Tenen
do tñ q ſit ſub cōpoſitiōe vel diuiſiōe.dicit̄ q reducit̄ ad
tertium modū q eſt rōne alicuius dictiōis que diuerſimo-
de ſumi pōt:quia quādo precedit verbum vno modo ſu-
mitur:ꝛ quando ſequitur verbum alio modo.

Ad zᵐ ¶ Ad zᵐ cum q̄ris quō illi ſeptē modi cōpoſitionis ꝛ diui-
ſionis poſiti ab Hentiſbero reducant̄ ad illos tres modos
gñales ꝓhi. Dicit̄ q ad p̄mū modū gñalē q fit medianti-
bus terminis q totū dictū determinare pñt:vel mediare i-
ter ptes dicti reducunt̄ tres modi ſpeciales.p̄mus modus
ſp̄alis Henᵗⁱ eſt:q fit mediātibus terminis modalibus vel
nōīaliter ſumptis:vt poſſibile īpoſſibile:neccīuꝫ ꝛ ꝯtinges.
vel verbalr̄ ſumptis:vt pōt neqt opꝫ ꝛ ꝯtingit.vel aduer-
bialr̄ ſumptis:vt poſſibilr̄ impoſſibilr̄ necc̄e ꝛ ꝯtingenter.
Et differt p̄ h̄ ſenſus cōpoſitus a diuiſo:q2 ſēſus cōpoſitus
reqrit v̄ificationē inſtātaneā:diuiſus v̄o ſucceſſiuaꝫ.z° dif-
fert:q2 ſenſus cōpoſitus ꝓbatur officiabilr̄.diuiſus v̄o ſm
exigentiam termini p̄cedentis. Ideo nō ſequit̄ a diuiſo ad
cōpoſitū:tu poteris ptranſire aliqđ ſpatiū:ergo pōt eſſe q
ptranſeas aliqđ ſpatiū.nā pōt impſonaliter ſumptuꝫ fa-
cit ſenſum compoſitum:ꝛ perſonaliter ſumptum facit di-
uiſum. Quando v̄o compoſitio pōt verificari pro inſtan-
ti.a diuiſo ad compoſitum valet ꝯña:vt tu potes eſſe epi-
ſcopus:ergo poteſt eſſe q ſis epiſcopus ꝛc̄.

¶ Scds modus ſpecialis qui reducitur ad primum modū
generalē fit mediātibus terminis ꝯfundentibus terminos
ſequētes:vt ſuppono:indigeo:requiro:teneo:icipio:deſino:
qa pñt determinare dictū:vel mediare inter ptes dicti. Et
fuit zᵐ modus Henᵗⁱ. Ideo nō ſeq̄t a cōpoſito ad diuiſuꝫ
ſortes idiget oculo ad vidēdū:ḡ aliquo oculo idiget ad vi-
dendū. Ratio q̄re nō valet eſt iˢ:qa argr̄ a termino ſtante
ꝯfuſe tm̄ ad terminum ſtantē determinate. Similiter non
ſequit̄.tu incipis pertranſire aliquaꝫ ptem magnitudinis:
igitur aliquam partem magnitudinis incipis pertranſire.

¶ Tertius modus ſp̄alis q reducit̄ ad p̄ᵐ modū gñalēꝫ fit
mediātib⁹ termis ꝯcernētib⁹ actū mētis. Et fuit ſeptimus
modus Henᵗⁱ:q2 pōt determinare totum dictū:ꝛ mediare
inter ptes dicti. Ideo nō ſequit̄:tu ſcis alterā iſtaꝝ ꝑpōnū
eſſe verā:ergo alteram iſtaꝝ ſcis eē veram. Arguendo tñ
a ſenſu diuiſo cum minori de ineſſe ad ſenſum diuiſum vꝫ
ꝯña:q2 eſt ſyll̄s expoſitorius:h̄ ſcis eſſe veꝝ:ꝛ h̄ eſt.a.ergo
a.ſcis eē veꝝ. Similiter h̄ ſcio currere:ꝛ h̄ eſt ſortes:ergo
ſortem ſcio currere. Et ſi vna iſtarum premiſſaruꝫ eſt ſcita
eſſe vera:ꝛ alia eſt dubia:igitur eſt dubitanda. Et ſi ambe
premiſſe ſunt ſcite ꝯ eſt ſcita ꝛc̄.

¶ Ad zᵐ v̄o modū gñalē:qui fit mediante cōiunctione et:ꝛ
vel:tres alij modi ſpeciales reducuntur qui ſunt iſti.

¶ Primus modus ſp̄alis q reducit̄ ad hunc ſcdm modum
gñalē eſt qntus modus Henᵗⁱ:qui fit mediante et ꝯiunctio-
ne:ꝛ duplr̄ fit.p̄° arguēdo a ꝯiunctis ad diuiſum:q2 non ſeq
tur.ois homo eſt Rome ꝛ Pariſi⁹:ergo ois hō eſt Rome.
z° mō fit arguēdo a ꝯiūctis ad ꝯiuncta diuerſimode ſum-
pta:q2 nō ſequit̄:oīa duo ꝛ tria ſunt qnqꝫ: quatuor ſūt duo
ꝛ tria:igitur quatuor ſūt qnqꝫ:qa in maiori et teneatur diui
ſiue:ꝛ in minori teneatur collectiue.

¶ Scds modus ſp̄alis:qui reducit̄ ad zᵐ modū gñalēꝫ eſt
in quinto mō Henᵗⁱ.ſ.q fit mediante ꝯiunctione vel:q2 nō
ſequit̄:ois ꝑpō vel ei⁹ ꝯdictoria eſt v̄a:omnis ꝑpō vel ei⁹
ꝯdictoria eſt falſa:ḡ ꝑpō falſa eſt ꝑpō v̄a:ſed ſequit̄:ergo
falſum vel eius ꝯdictoriū eſt verū.ꝛ rō eſt:q2 pars diſiun-
cti eſt ſubm:ꝛ nō totum diſiunctū. Et ideo ſilr̄ non ſequit̄.
omnis ꝑpō vel eius ꝯdictoria eſt v̄a.homo eſt aſinus eſt
ꝑpō vel eius ꝯdictoria:ḡ hō eſt aſinus eſt v̄a:q2 ſubm ma
ioris eſt ſolum pars diſiuncti ꝛ non totum. Ideo tu debes
arguere ſic.ois ꝑpō vel eius ꝯdictoria eſt vera:hō eſt aſi-
nus eſt ꝑpō:igitur hō eſt aſinus vel eius ꝯdictoria eſt v̄a.
Et nota cū diſiunctū ſit ſupius ad partē diſiūcti:q2 bñ ſeq- Nōnᵐ
tur:tu es hō:ḡ tu es hō vel aſinus:tamen poſt terminū ha-
bentē vim ꝯfundēdi vel diſtribuēdi nō valet ꝯña arguen-
do a pte diſiuncti ad totū:q2 nō ſequit̄ tu differs ab aſino:
igitur tu differs ab aſino vel ab homine:quia terminus di-
ſtributiuus eſt ſuperior ad quālibet partem.

¶ Tertius modus ſp̄alis:qui reducit̄ ad hunc zᵐ modum
p̄ncipalē fit mediante relatiuo iplicatiuo:q que qđ: vt eſt
in tertio mō Henᵗⁱ. Et dī reduci ad hūc modū:ꝓpea q2 re-
ſoluit̄ in et,ꝛ ille illa illud:q2 non ſequit̄ tu differs ab hoīe
qui eſt Rome:ergo tu differs ab hoīe ꝛ ille ē Rome. Nec
ſequit̄ oē aīal qđ eſt rudibile eſt aſinus:ergo oē aīal eſt ru
dibile:ꝛ illud eſt aſinus. Nec ſequit̄.omnis ꝑpō cuius cō-
tradictoriū eſt verū:eſt falſa:ergo ois ꝑpō eſt falſa: ꝛ illi⁹
ꝯdictoriū eſt verū. Pro quo nota q rl̄m q que qđ nō ſem- Nōnᵐ
per exponit̄ p et:ꝛ ille illa illud:q2 nō poteſt reſolui quan-
do p̄cedit aliqua negō:vel aliqs terminus includēs negō-
nem. Aut qñ refert terminū ſtantem ꝯfuſe tm̄. Et quando
p̄cedit v̄bū p̄ncipale ſicut in propōnibus ante dictis. No- Nōnᵐ
ta vlterius q relatiuū in eadē cathegorica ſui añtis ſemꝑ
eodem modo ſup⁹ ſicut ſuum añs.in alia v̄o ſupponit ſm
exigentiam

Nõa^m exigentiam termini. Et nota vlterius ꝙ qñ relatiuũ procedit verbũ ꝑncipale facit ꝑpõnem in ſenſu compoſito: vt dĩco. omnis ꝑpoſitio cuius ꝯdictoriũ eſt falſum: eſt va. qñ vero ponit̃ poſt v̄bum principale eſt in ſenſu diuiſo: vt oĩs ꝑpõ eſt va: cuius ꝯdictoriũ eſt falſum.

Ad tertium modum gñalem q fit mediante aliq̃ dictiõe que diuerſimode ſumi põt reducunt̃ tres modi ſpãles.

Prius modus eſt: qñ eadẽ dictio põt determinare diuerſa: ideo non ſeqtur. oĩs hõ q viuit ſemꝑ erit: ſortes eſt hõ q viuit: g̃ ſoꝛ. ſemper erit: qꝛ in maiori ly ſꝑ põt determinare ly viuit: ⁊ ly erit. Si determinat ly viuit, va eſt: ⁊ ſi ly erit, falſa eſt: ⁊ tu accipis minorẽ ac ſi determinet ly erit. Silr̃ nõ ſequit̃. q põt ſolũ vnũ ferre: põt plura ferre: ſed qui põt ſolũ vnũ ferre põt niſi vnũ ferre: g̃ qui põt niſi vnũ ferre: põt plura ferre: qa ly ſoluz poteſt determinare ly vnum, et poteſt determinare ly ferre. primo modo falſa eſt. ſecũdo modo vera eſt. hoc exemplum ponit Phs.

Alter modus ſpãlis fit qñ eadem dictio diuerſa ſigt̃ ſm ꝙ ꝑponit̃ verbo vel poſtponit̃: ⁊ ſic fit h̃ modus mediante dictione: q̃ cathegorematice ⁊ ſyncathegorematice teneri põt. Et eſt q̃rtus modus Hen^ti: vt totus tota totũ. infinitus ĩfinita infinitũ qñ ꝑcedunt ſyncathegorematice tenentur: ⁊ quando ſequunt̃ v̄bum cathego^ce. Ideo non ſeqtur. Infinitas partes equales nõ cõicantes habet ſoꝛ. ergo ſoꝛ. habet infinitas ꝑtes equales non cõicantes.

Terti^9 modus ſpãlis fit rõne hui^9 determinatiõis ita eſt: ita fuit: ita erit: q̃ faciunt ſenſuz cõpoſitum qñ ꝑcedũt: ⁊ diuiſum qñ non ponunt̃ in oratiõe. Et ideo a cõpoſito ad diuiſum nõ valet ꝯña. ſi fiat re^ne termini diſtributi: vel re^e duplicis cõparationis: vel re^ne negõnis: vel re^ne alicui^9 habẽtis vim ſic̃ eſt nec̃io. Quia nõ ſequit̃. aliqñ erit ita ꝙ tu es oĩs hõ exiſtẽs in i^a domo: g̃ tu es oĩs homo exiſtens in iſta domo. Idẽ accidit re^ne cõparationũ dupliciũ mediante h̃ verbo ſcio: qꝛ nõ ſeqtur. ita erit ꝙ tu ſcies aĩam antichꝛĩ neceſſario foꝛe: g̃ ipſa nec̃io erit. Reſpcũ tñ cõparationum ſimplicium: ⁊ de ſimplici ſubo: ⁊ de ſimplici ꝑto valet ꝯña: qꝛ bene ſeqtur: ita erit ꝙ tu eris talis: igitur tu eris talis. Ratio eſt: quia ad idem refertur ſubiecti determinatio ⁊ tota compoſitio ⁊c̃.

Du^9.10. Dubitatur x^o. vtrum a ſenſu compoſito ad diuiſum ſemper valeat conſequentia: ⁊ econuerſo.

Argũ p̊ c.1. Et argũ ꝙ ſemper valet: qꝛ Phs ſcõo ꝑihermenias iquit ꝙ noĩa ⁊ verba tranſpoſita idem ſigñt: ſed ſenſus compoſitus ⁊ diuiſus variant̃ ſolum ſm tranſpoſitionẽ noĩum ⁊ verboꝝ: ergo ſenſus compoſitus ⁊ diuiſus idem ſignificat. ⁊ ſi ſic igitur ab vno ad alium valet ꝯña: ⁊ econuerſo.

Argũ 2° Item Boetius loco allegato inquit. Noĩa ⁊ verba tranſpoſita variant ſolum oꝛnatũ oꝛõnis: non aũt veritatẽ: igit̃ ꝑpoſitio in ſenſu cõpoſito ⁊ diuiſo eſt eiuſdem veritatis. ⁊ ſi ſic: igitur ab vno ad alium valet ꝯña: et econuerſo.

Ad p̊^m Rñ^o. Ad primum dixit Boetius ꝙ noĩa ⁊ v̄ba tranſpoſita idẽ ſignificãt: qñ eandẽ vim in ſignificatiõe retinent. Et Cõmẽtatoꝛ ibi dixit: ꝙ qñ terminus trãſpoſitus remanet ex eadẽ parte oꝛõnis. ſ. ſubi vel ꝑti: tunc idem ſigt̃. Sed in ſenſu compoſito ⁊ diuiſo non retinent eandez vim in ſignificatione. Nec terminus tranſpoſitus remanet ex eadem parte orationis: igitur non ſemper idem ſignificat: q̃re ab vno ad alium non ſemper valet ꝯña.

Ad 2^m Ad 2^m dicitur ꝙ Boetius intelligit ꝙ nomina ⁊ v̄ba trãſpoſita variant ſolũ oꝛnatum oꝛõnis: ⁊ non veritatem: quãdo retinent eandem vim in ſignificatione: qð non faciunt ſemꝑ: ſed aliquando. Et ideo aliquando valet ꝯña: ab vno ſenſu ad alium: ſed non ſemper. Et ex h̃ tu ſcis quando valet conſequentia ab vno ſenſu ad alium. Et quando nõ valet. Et h̃ de iſta materia ſufficiant ⁊c̃.

Tractatus de p̃io ⁊ vltimo inſtãti parims.

Ser ičãs Cum Phs in 4° phyſ^r determinet de p̃mo ⁊ vltimo inſtãti: videndũ eſt: ſi cõueniens eſt ð his determinare in logica. Et ſi ſic cũ p̃mum ⁊ vltimũ inſtans nõ reperiant̃ niſi in his que incipiunt ⁊ deſinũt eſſe: videndum eſt ſcðo quõ exponẽda eſt ꝑpõ de incipit ⁊ deſinit: et quid ſit p̃mum ⁊ vltimum inſtans. Et cũ hec reperiant̃ in reb^9 ꝑmanẽtibus ⁊ ſucceſſiuis: videndum eſt 3°. qd ſi res ꝑmanens ⁊ qd res ſucceſſiua. Et cũ res dupl'r icipiat eſſe: ⁊ ſilr̃ dupl'r deſinat eẽ. Jõ 4° duas regulas gñales opꝫ ponere. ſ. vnã circa inceptionẽ: ⁊ aliã circa deſitionẽ. Et 5° opꝫ ponere 4^or r'las ſpãles enucleantes totã materiam de p̃mo: ⁊ vltimo inſtanti. Et ſexto ⁊ vltimo addemus vnam regulaz de modo inceptionis ſcilꝫ ſcientie virtutis ⁊ ſanitatis.

Ičãs p̊^m. Quantũ ad p̊^m. Cũ dcm̃ ſit a ſubtil'r ſpeculantibus: ꝙ de rebus ſingularib^9 põt eſſe ſcĩa cõiter dicta ſicut de rebus vlibus ſcĩa ꝑprie dicta. Et conſideratio de iſtis ꝑtineat ad logicũ in oꝛdine. ſ. ad ſcðas intẽtiones. Ideo de his q̃ ꝯueniunt iſtis ſilr̃ logicus cõſiderare põt: ſꝫ p̃mũ ⁊ vltimũ inſtans p̊ ꝯueniũt ſingularib^9: qꝛ hec p̊ incipiũt eſſe: ⁊ ſilr̃ deſinũt eſſe. ideo de his logicus etiam cõſiderare debet.

Ičãs 2^m. Quãtũ ad 2^m ſciendũ ꝙ incipit dupl'r exponi põt. Uno mõ ꝑ põnem ð p̃ñti ⁊ remotionem de ꝑterito: vt h̃ in inſtanti p̃ñti eſt: ⁊ nõ imediate añ h̃ fuit: ergo h̃ incipit eſſe: ⁊ ſic datur p̃mũ inſtãs ꝙ ſic. Alio^9 exponit̃ ꝑ remotionem de p̃ñti ⁊ poſitionem de futuro: vt h̃ in inſtanti preſenti non eſt: ⁊ imediate poſt h̃ erit: ergo incipit eſſe. Et ſic datur vltimuz inſtans in quo nõ. Similiter deſinit dupliciter exponi poteſt: vno modo ꝑ poſitionem de preſenti ⁊ remotionez de futuro: vt hoc in inſtanti p̃ñti eſt ⁊ nõ imediate poſt h̃ erit: ergo h̃ deſinit eẽ. Et ſic dat̃ vltimũ inſtans in quo ſic. Alio mõ exponit̃ per remotionem de p̃ñti: ⁊ põnem de preterito: vt h̃ in iſtanti p̃ñti nõ eſt: ⁊ imediate ante h̃ fuit: g̃ h̃ deſinit eſſe: ⁊ ſic datur primum in quo non.

Coꝛ^m Ex his colligo ꝙ duplex eſt p̃mũ inſtans. ſ. p̃mũ inſtans ꝙ ſic. ⁊ p̊^m inſtans ꝙ nõ. Silr̃ duplex eſt vltimũ inſtans. ſ. vltimũ inſtãs in quo ſic: ⁊ vltimũ inſtans ꝙ non. Declaro iſta: inſtans dĩ aliqd indiuiſibile in tp̃e ꝯtinuans ꝑtes tp̃is ſicut punctus eſt idiuiſibile in linea ꝯtinuans ꝑtes linee.

Primũ iſtãs ꝙ ſic. dĩ i quo p̊ ẽ: qꝛ in illo eſt: ⁊ nõ añ fuit.

Pri^m iſtãs ꝙ nõ dĩ i q̊ p̊ nõ ẽ: qꝛ i illo nõ ẽ: ⁊ ime^te añ fuit

Ulti^m inſtãs ꝙ ſic. dĩ i q̃ vlti^o ẽ: qꝛ i illo ẽ: ⁊ nõ p^9 illð erit.

Ultimum inſtãs in quo nõ. dĩ in quo vltimo non eſt: qꝛ in illo nõ eſt. ⁊ ime^te poſt illud erit.

Ičãs 3^m. Quãtũ ad 3^m opꝫ itelligere ꝙ quedã ſunt res ꝑmanẽtes ⁊ quedã ſucceſſiue. Res ꝑmanẽtes dñtur qb^9 nõ repugnat habere plures ꝑtes ſimul. Et ſucceſſiue ſunt qb^9 repugnat hr̃e plures ꝑtes ſimul. Et apud aliquos ꝑmanentes ſunt quibus nõ repugnat hẽre oẽs ꝑtes ſimul. Et ſucceſſiue ſunt: quibus repugnat hr̃e plures ſimul. ⁊ vtrũqꝫ verũ eſt: vt patebit. Exẽplũ reꝝ ꝑmanentiũ: vt celi ⁊ coꝛpa ſimplicia. ſ. elemẽta. Et mixta ex his ſiue imꝑfecta vt metalla: ſiue perfecta vt aĩata. Exẽplũ ſucceſſiuaꝝ vt tp̃s ⁊ motus.

Ičãs 4^m p̊^a regl'a gñalis. Quãtũ ad q̃rtũ opꝫ p̃io ponere duas regulas in generali. p̊^a regula gñalis eſt. Oĩ cuiuſlꝫ rei incipiẽtis eſſe: aut datur p̊^m inſtans ꝙ ſic. aut vltimuz inſtans ꝙ nõ. Ratio eſt: qꝛ ſi incipit eſſe: aut incipit eſſe per põnem de p̃ñti ⁊ remotionem de preterito: ⁊ ſic datur p̊^m inſtans in quo ſic. Aut incipit eſſe per remotionem de p̃ñti: ⁊ poſitionem de futuro: ⁊ ſic datur vltimum in quo non.

2ª Secunda regula gñalis eſt: ꝙ cuiuſlibet rei ð ſinentis eſſe aut datur vltimum in quo ſic. aut p̊^m in quo nõ. ratio eſt: quia ſi deſinit eſſe: aut deſinit per poſitionem de p̃ñti ⁊ remotionem de futuro: Et ſic datur vltimum in quo ſic. Aut

deſinit eſſe per remotionem de preſenti ⁊ poſitionē de pre
terito: ⁊ ſic datur primum in quo non ⁊c̄.

inceñ 5m ¶ Q̄ntū ad 5m de r̄lis ſpālib⁹ 4or ſūt r̄le ſpāles ꝑꝫ viā cōeꝫ.
pa regla ſpālis. Pria regula ſpālis. Cuiuſlibet rei ꝑmanētis icipiētis eſſe de
nouo datur pm inſtās in quo ſic. rō eſt: q2 cuiuſlibet rei per
manētis ꝓducte de nouo daꝛ minimum ꝙ eque ꝑmo iſor
matum eſt forma ſubali: igr̄ forme ſubalis daꝛ ꝑmū iſtās
eē: ⁊ ꝑñter rei hñtis eſſe ꝑ illā formā daꝛ ꝑmuꝫ inſtās eē.

2a ¶ Scd̄a regula ſpālis. Cuiuſlibet rei ꝑmanētis d̄ſinētis eē
daꝛ pm iſtans in quo nō eſt: ⁊ nō vltimū in quo ſic. Rō ē: q2
corruptio vni⁹ eſt gñō alterius: ſed alterius gñati producti
poſt corruptionē illi⁹ ꝑmi daꝛ: pm inſtās in quo ſic. igiꝛ pre
cedentis corrupti nō pōt dari vltimū in quo ſic. pꝫ ꝯña: q2
illa duo inſtantia nō pñt eſſe imedia: igiꝛ datur ꝑmū in quo
nō. Et eſt pm inſtās rei ꝓducte. pm in quo non rei corrupte.

3a ¶ Tertia regula ſpālis. Cuiuſlibet rei ſucceſſiue incipiētis
eſſe daꝛ vltimū in quo nō. Rō huius eſt: q2 illius non pōt
dari prima pars producta: q2 illud nunc nō eſt: ⁊ imete poſt
illud erit: igitur datur vltimum in quo non.

4a ¶ Quarta regula ſpālis. Cuiuſlibet rei ſucceſſiue deſinētis
eſſe datur primū in quo nō. Rō eſt: q2 nō datur vltima ps
rei ſucceſſiue: quare illud nūc non eſt: ⁊ imete ante hoc fuit:
ergo datur primum in quo non.

inceñ 6m ¶ Q̄ntū ad 6m de modo icептiōis ſcie ⁊ virtutis ⁊ ſanitatis
daꝛ vna regula. Si fiat mutatio ad iſta ex ꝯrio vel priua
tiōe daꝛ primū inſtans cuiuſlibet hoꝝ. Ratio eſt: q2 ſi fiat
mutatio ex ꝯtrario nō datur vltimū inſtās ꝯꝛy: q2 cum il
lud ꝯꝛium ſit ledēs opōnes ab aliqua ꝓportiōe agit: quaꝛ
nō daꝛ vltimū inſtans eius. Et ſi fiat mutatio ex priuatiōe
ad ſciam: intellect⁹ eſt in vltima diſpōne. Et ſi ad virtutē:
illa ex ꝯñti acquiritur. Et ſimilr̄ ſanitas ex ꝯñti productio
nis forme viuentis acquiritur.

¶ De mō vō deſitiōis hoꝝ. ſi mutanꝛ in ꝯꝛiuꝫ. daꝛ vltimū
inſtās hoꝝ: rō eſt q2 nō daꝛ ꝑmū iſtans eē ꝯꝛy. Si vō mu
tantur in priuatiōeꝫ ſcie ⁊ vtutis datur etiā vltimū cū ſint
ſub certo gradu. ⁊ cuiuſlibet gradus daꝛ vltimū. Sanita
tis vō nō daꝛ vltimū cum mutaꝛ in priuationē: q2 h̄ fit qñ
forma deſinit in formare māꝫ: ⁊ nō datur vltimuꝫ iſtans
forme informātis: ſꝫ primum non eſſe: quare ⁊c̄.

Dub⁹ pm ¶ Du' circa ꝑdicta. pmo circa primū dictū. Utrū ꝯueniens
Argū pm ſit in logica determinare de pmo ⁊ vltio iſtāti. Et vr̄ ꝙ nō:
T.c.38. q2 ꝑm ꝑhm 3o de aia. Scie ſecātur queadmoduꝫ ⁊ res: igi
tur que determinantur in vna ſcientia nō ſunt determinā
da in alia: ſed iſta determinata ſunt in pħia naturali: igitur
non ſunt determinanda in logica.

Argū 2m ¶ Item in logica nō cōuenit determinare niſi de ſecundis
intentionib⁹ adiunctis primis ꝑm Auic. in primo ſue me
taphiſice. ſed iſte non ſunt intentiōes ſcd̄e adiuncte ꝑmis:
igitur non eſt determinandum de iſtis.

Solo ¶ Rñ. dictuꝫ eſt ſupra: ꝙ cū logicus hēat conſiderare oēs
primas intētiones in ordie ad ſcd̄as: ideo pōt ꝯſiderare de
ſingularib⁹ ⁊ de his que conueniūt illis: qualia ſunt primū
Ad pm ⁊ vltimū iſtans in ordine tñ ad ſcd̄as itentiōes. Ad argm ꝯ
dr̄ ꝙ que cōſideranꝛ in vna ſcia: nō pñt conſiderari i alia
eodē modo ſed diuerſimode ſic. pꝫ: q2 nālis ⁊ mathemati
cus ꝯſiderāt de magnitudine ſed diuerſimode: qꝛ nālis
de illa ꝯſiderat vt ſubijcitur motui: ⁊ mathematicus ō illa
cōſiderat vt abſtrahit a motu. Sic in propoſito naturalis
cōſiderat de pmo ⁊ vltimo inſtanti vt ſunt termini gñōnis
⁊ corruptionis. logicus vō cōſiderat iſta: vt accidunt ſingu
laribus: ꝑm ꝙ incipiunt vel deſinunt eſſe.

Ad 2m ¶ Ad 2m dr̄ ꝙ pro tāto logicus dr̄ ꝯſiderare de ſecundis in
tētionibus adiunctis primis inqꝛtuꝫ conſiderat primas in
ordine ad ſecūdas: ⁊ ita logicus cōſiderat res ſingulares ⁊
vniuerſales inquantum ſingulares ⁊ vniuerſales ſunt que
ſunt ſecunde intentiones ⁊c̄.

¶ Dubitaꝛ circa 2m ꝑteꝫ: vtrū ꝓpō de incipit exponatur Dub⁹ 2m
mō dicto. ſ. aut ꝑ pōnē de pñti ⁊ remotionē de preterito:
dicendo nunc eſt: ⁊ nō imediate ante h̄ fuit. Aut per remo
tionem de preſenti ⁊ poſitionē de futuro: dicendo nunc nō
eſt: ⁊ imediate poſt h̄ erit: ergo incipit eſſe.

¶ Cōtra argū: q2 ſi hinc ad cētum annos ꝓducaꝛ antechūs Argū pm
in. c. inſtanti: ⁊ per nūc ⁊ illud demrēꝛ. c. inſtās: nō valet:
nunc nō eſt antechūs ⁊ imediate poſt illud erit antechius:
ḡ antechius incipit eſſe: q2 añs eſt verum: ⁊ ꝯñs falſum.

¶ Et ideo dicit Hen': ꝙ debet dici exponendo: in inſtanti
pñti nō eſt antechriſtus: ⁊ imediate poſt illud erit: ergo
antechriſtus incipit eſſe ⁊c̄.

¶ Scd̄o argū q2 ſi nō preponiꝛ negatio ad ly imediate nō Argū 2m
valet ꝯña: q2 ſequereꝛ ꝙ ſor. deſinit eſſe niger ⁊ ſor. nō de
ſinit eē niger. ꝓbatur: q2 poſito ꝙ hora futura ſit diuiſa in
partes proportiōales minoribus terminatis ad inſtans ꝑ
ſens ꝙ ſit. a. Et ꝙ in qualibet pte impari ſit albus: ⁊ in par
te pari niger probatur ꝙ ſor. in. a. inſtanti deſinit eē niger:
q2 in. a. inſtanti eſt niger. ⁊ imete poſt h̄ non erit niger. ꝓba
tur: q2 imete poſt h̄ erit albus: ergo imete poſt h̄ non erit ni
ger. Et tamen non deſinit eſſe niger. probatur: q2 nūc eſt ni
ger: ⁊ imediate poſt h̄ erit niger: q2 imediate poſt h̄ erit ps
par: ergo imediate poſt h̄ erit niger. Et ideo dicit ꝙ nega
tio dꝫ preponi ad ly imediate.

¶ Tertio argū ꝙ ꝓpō de incipit non exponiꝛ modo dicto Argū 3m
quia ab expoſita ad exponētes valet ꝯña: ſed nō vꝫ dicen
do ſor. incipit eſſe: ergo ſor. nunc non eſt: ⁊ imediate poſt h̄
erit: quare non ſic recte exponitur.

¶ Et ideo venator dixit ꝙ argm ꝯcludit verū. ſ. ꝙ ꝓpō de in
cipit nō dꝫ exponi proprie loquēdo de exponentibus: ſed
dꝫ ꝓbari per cās vitatis. Et a qualꝫ cārū veritatis ad pro
pōnē hñtem cās veritatis vꝫ ꝯña: ſed non eꝯ ad qualꝫ: ſed
ſolum ad diſiūctiuam factā ex illis: q2 bñ vꝫ. ſor. incipit eē
ergo ſor. eſt in inſtanti pñti: ⁊ nō imediate ante h̄ fuit. Aut
non eſt in inſtāti pñti: ⁊ imediate poſt h̄ erit.

¶ Quarto arguit Mantuanus ꝯ: q2 cum his conditionib⁹ Argū 4m
adhuc nō vꝫ: q2 ponaꝛ ꝙ deus ante creationē mundi crea
uerit vnum angelum puta. a. nunc iſta eſt vera. a. angelus
incipit eſſe: ⁊ tamen nulla ſuarum cauſarum veritatis eſt
vera: quia quelꝫ includit tempus.

¶ Et ideo Mantuanus dicit ꝙ in illis: illi pti q̄ eſt de pre
terito vel de futuro dꝫ addi in aliquo inſtanti. ⁊ ēt dꝫ addi
⁊ imediate añ inſtās pñs fuit tps. ⁊ 3o dicit ꝙ lꝫ a qualibet
cā veritatis ad ꝓpōnem hñtem has cās valeat ꝯña: tamē
non vꝫ eꝯ a propoſitione hñte cās ad aliquam illarū: neqꝫ
ad diſiunctiuam factam ex illis.

¶ Cōtra Mantuanū argū ꝙ argumētatio ſua nō vꝫ: cū diꝛ
ꝙ in caſu illo nunc illa eſt vera. a. angelus incipit eſſe: ꝯ q2
falſum eſt: ꝙ nūc illa eſt vera qñ nunc includit tempus.

¶ Rñ. Ad pm nota ꝙ ita exponendo incipit. Henr' vult ꝙ Solo.
male dr̄. dicēdo: nūc nō eſt. ſꝫ dꝫ dici in inſtāti pñti nō eſt. Ad pm
Et ideo facit argm ꝙ exponēdo ꝑ nūc ſtat añs eſſe verum ⁊
ꝯñs falſuꝫ: ſꝫ exponēdo. in iſtanti pñti nō eſt ⁊c̄. nō ſic illō.
vnde bñ ſequitur in inſtāti pñti nō eſt antechūs ⁊ imedia
te poſt illud erit antechūs: ergo antechūs incipit eſſe.

¶ Saluādo ꝙ poſſit exponi ꝑ nūc. ſicut ꝑ inſtāti pñti. dōꝫ
ꝙ ſicut per inſtās pñs nō pōt demrāri iſtās futuꝝ: ita nec
per nūc pōt demrāri illud: cū nūc ſit idē ꝙ inſtās pñs: ſed
ꝑ nunc pōt demrāri inſtās futuꝝ ⁊ pteritū ſic dicendo. nūc
nō erit antechūs: ⁊ imediate poſt illud erit. ergo incipiet eē
antechūs. Et tamen ſi tu vis ꝙ per nunc poſſit demonſtra
ri inſtans futurum. tunc arguēdo. nunc non eſt antechūs: ⁊
imediate poſt illud erit antechūs: dꝫ inferri: ergo incipiet eē:
⁊ non dꝫ inferri: ergo incipit eſſe.

¶ Ad 2m

Ad 2m ℭ Ad 2m de negatione preponẽda ad ly imediate, recte dicenteqȝ alr̃ dõm eſt: q̃uis Heñ' hic nõ premittat negationem: ſufficit ꝙ in ſophiſmatibus premiſit.

Ad 3m ℭ Ad tertiũ cũ ꝓbaſ ꝙ nõ dȝ exponi: ſed per cãs v̾itatis ꝓbari: h̾ põt cõcedi. Poteſt etiã defendi ⁊ dĩr: ꝙ ꝓpõ de incipit exponẽda eſt. Et ad arm̃ ꝯ: cũ dicit̃: ab expoſita ad exponẽtes valet ꝯña: ſȝ hic nõ valet: dicit̃ ꝙ illud intelligi ꝓpoſitio exponẽda hȝ tñ vnũ modũ exponendi: ſed qñ hẽt plures modos exponẽdi: nõ valet niſi arguat̃ ab expoſita ad diſiunctiuã factã ex illis duobus modis exponẽdi.

Ad 4m ℭ Ad 4m de arĩo Mantuani. Cum ponit ꝙ deus añ creationem mũdi creauerit vnũ angelũ puta. a. tũc illa eſt vera. a. angelus incipit eſſe: ⁊ tñ nulla cauſa ꝑ veritatis eſt vera: dictum eſt ſupra: ꝙ falſum eſt ꝙ illa ſit vera: tunc. a. angelus incipit eſſe: q2 tunc dicit tẽpus. Ulterius ſcias: ꝙ ponere ꝙ a. angelus incipiat eſſe añ tẽpus: implicat ꝯdictionem: quia eternitas tota ſimul eſt: ⁊ que in eternitate ſunt: nõ hñt principium neqȝ finẽ: q̃re nõ incipiunt eſſe. Et ideo ille ſue particule nõ ſunt addende in exponẽdo: q2 ſuperflue ſunt.

Dub° 3° ℭ Dubĩ 3° circa ſcðam ptem. Utrum res ꝑmanẽtes ſint: q̃bus nõ repugnat habere oẽs partes ſimul vel plures. Succeſſiue v̾o ſint q̃bus repugnat habere partes ſimul.

Argũ p̃ ℭ Cõtra argũ p̃: q2 ſequit̃ ꝙ res aiate nõ eẽnt res ꝑmanẽtes. ꝯñs manifeſte falſum. ꝓbaſ ꝯña: q2 in rebus aiatis in qualibet parte fit ꝯtinue reſolutio alicuius partis a calore nãli: igit̃ nunq̃ habent oẽs ptes ſimul: nec plures.

ℭ Item ſequit̃ ſcðo ꝙ res aiate nõ remanerẽt idez per quãtũcũqȝ modicũ tẽpus: imo eẽnt ꝯtinue alie ⁊ alie numero. ꝯñs manifeſte falſum: q2 ſic perirẽt leges ⁊ iuſticia: qꝛ̃ puniretur qui non peccauit: nec creditũ daret̃ ei cuius erat. probatur ꝯña: quia variata vna parte compoſiti variatur totum compoſitum. Cum etiam: q2 Phs quinto metaphyſice inquit. Eadem numero ſunt quorum mã eſt vna: igitur ſi materia non eſt vna: non ſunt eadem numero.

T.c.12.

Argũ 2° ℭ Scðo p̃ncipalr̃ argũ: q2 ſi aiata eſſent res permanẽtes: ⁊ rebus ꝑmanentibus non repugnat habere oẽs ptes ſimul ſequit̃ ꝙ aiata poſſent viuere ſine nutrimẽto. ꝯñs falſum. probaſ ꝯña: q2 ſi nõ repugnat habere oẽs partes ſimul: nõ repugnat ſtare ſine reſolutione alicuius partis: ⁊ ſi ſic non repugnat ſtare ſine nutrimento. pȝ ꝯña: quia nutrimentum non requiritur: niſi propter reſolutionem ⁊c̃.

ℭ Item ſi nõ repugnaret aiata hẽe oẽs partes ſimul: nõ repugnaret aiata ſemꝑ viuere: ꝯñs falſum. probaſ ꝯña: quia ſic nõ repugnaret illa ſtare ſine reſolõne humidi ſubſtantifici. Et ſi non fieret reſolutio humidi ſubſtantifici ſemper vita durare poſſet: quare poſſet ſemper viuere. ꝯñs falſuȝ: q2 omne mixtũ ex ꝯrijs corruptibile eſt: quare ⁊c̃.

Solõ Ad p̃m ℭ Rñ: Ad primũ dĩr ꝙ nõ repugnat aiata habere oẽs partes ſimul: q2 in primo inſtãti eẽ eaꝝ hñt oẽs ptes ſimul: cũ non fiat reſolõ in inſtanti: ſed in tpe. Et etiam in quocũqȝ inſtãti hȝ oẽs ptes ſil: cũ non fiat reſolõ in inſtãti ſed in tpe: ſȝ in illo tpe quãtũcũqȝ paruo hñt oẽs ptes ſimul. Et de rõne reꝝ ꝑmanentiũ eſt hẽe oẽs partes ſimul: vel in tpe vel in inſtanti. Res permanẽtes aiate in inſtãti. Et res ꝑmanentes nõ aiate in tpe. Res v̾o ſucceſſiue nullomõ hñt ptes ſil.

ℭ Si v̾o dĩ ꝙ de rõne rei ꝑmanentis eſt hẽe plures partes ſimul: nõ eſt difficultas aliqua dicẽdo h̾: q2 ſi aliquе partes ſint reſolute: alique etiã nõ ſunt reſolute: quare ⁊c̃.

ℭ Ad aliud cũ argũ: ꝙ aiata nõ remanerẽt eadẽ: ſt duo modi rñdendi. Unus cõis dicit: ꝙ ad h̾ vt aiata remaneãt eadem ſufficit vt aliqua pˀs humiditatis ſubſtantifice remaneat cũ eadeȝ mã: q2 tãdiu viuere põt q̃diu eſt aliquid de humido ſubſtãtifico: q̃re ſufficit vt forma remaneat cũ parte mãe appropriate: vel ſufficit vt plures ptes remaneant.

ℭ Alter modus eſt Pluſquãcõmẽ. 2° tegni: qui dicit: ꝙ vt aiatum remaneat idem numero ſufficit vt eadẽ aĩa remaneat: ſȝ mã continue ſit alia ⁊ alia. Et fundat ſe ſuper Ariſtotelẽ de gnõne dicẽtẽ. Qꝛ mẽbꝛuȝ dicit̃ duobus modis. ſ. ſm mãm ⁊ ſm formã. Primo mõ mẽbꝛuȝ patitur reſolonẽ: ſcðo v̾o mõ nõ. Et eſt mirabile h̾ ꝙ mẽbꝛũ ſcðo modo augeat̃ ⁊ reſtauret̃: ⁊ nõ primo modo: q2 opȝ nutrĩtum ſaluari: mã aũt non ſaluaſ: q2 eſt in continuo fluxu: form̃ a aũt manet ſemꝑ durãte vita. Quare cum mã ſubſtantifica mẽbri que ſtat ſub forma mẽbꝛi nõ maneat: ſȝ loco eius adueniat mã nutrimentalis: que etiam nõ manet: ideo mẽbꝛum non dĩ nutriri ſm mãm: ſed tñ ſm formaȝ: h̾ pȝ de mente Ariſto. loco alleg. Si q̃ꝫ indiuiduũ maneat ideȝ numero: ⁊ mã nõ ſit eadẽ: in ſequenti q̃õne dicemus. T.c.35.

ℭ Ad 2m p̃nlĩ neĩ ꝯña: q2 nõ hñt ptes ſil ꝑ tps ſȝ ſolũ ꝑ inſtãs. Ad 2m

ℭ Ad aliud ſimilr̃ neĩ ꝯña: cũ dicis: ſcĩ ꝙ ſemꝑ viueret aiata q2 nõ hñt ptes oẽs ſil ꝑ tps: q2 ſic ſtarent ſine reſolõne.

ℭ Dubĩ 4°. Cũ mã nõ remaneat eadeȝ numero: vtrũ mã ſit principium indiuiduationis: aut forma. Dub° 4

ℭ Et p̃ argũ ꝙ indiuiduũ nõ ſit h̾ aliquid ꝑ mãm: q2 cũ mã ſit ꝯtinue alia ⁊ alia: igit̃ idiuiduũ erit ꝯtinue aliud ⁊ aliud. Argũ p̃

ℭ Itẽ ſm Phm 8° metaꝯ: vna eſt mã oĩum gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ: igit̃ per mãȝ vnũ idiuiduũ nõ diſtiguit̃ ab alio. T.c.11.

ℭ Itẽ in fundamento nãe nihil eſt diſtinctuȝ: vt inquit Cõmentator: ſed fundamentũ nãe dicit̃ materia: q̃re ⁊c̃.

ℭ Secũdo p̃ncipalr̃ argũ ꝙ forma eſt p̃nm̃ indiuiduationis: q2 Phs ſecũdo de aĩa dicit: ꝙ per formã fit h̾ aliquid. Argũ 2° T.c.2.

ℭ Item Auicẽ 6° nãliũ dicit ꝙ forma eſt magis apta appropriare ſibi materiam q̃ȝ econtra.

ℭ Et Auerrois tertio de aĩa dicit: ꝙ melius eſt extimare ꝙ cã diuerſitatis materie ſit diuerſitas forme q̃ȝ econtra. C.5

ℭ Itẽ rõne argũ: q2 per idem res hȝ eſſe: ⁊ vnũ eſſe: ⁊ diſtinctum eſſe: ſed per formam habet eſſe: quare ⁊c̃.

ℭ In ꝯtriũ argũ ꝙ mã ſit p̃nm̃ indiuiduationis: q2 ſm Phm tertio phyſi. diuiſio eſt cã nũi: ſȝ diuiſio fit rõne mãe: g̃ mã eſt cã numerationis: ⁊ p̾ñr ꝙ vnũ diuidit̃ ab altero. In opm̃ p̃ T.c.68.

ℭ Item multiplicatio numeri ſub eadem ſpecie fit ratione mãe: ergo materia eſt cauſa diſtinctionis.

ℭ Itẽ rõne argũ: q2 oẽ qð recipit̃ in aliquo: recipit̃ ſm nãm recipiẽtis: g̃ forma que recipit̃ in mã recipit̃ ſm naturam materie: ergo appropriatur ſm materiam.

ℭ Scðo p̃ncipaliter ſic: forma vt forma eſt cõicabilis pluribus: igitur ex ſe non eſt hec. 2°

Item forma conſiſtit in ſimplici eſſentia ⁊ inuariabili: ergo forma non eſt cauſa variationis.

Item diſtinctio formalis: eſt diſtinctio ſpecifica: ergo diſtinctio per formam non eſt numeralis.

ℭ Rñ: De hoc ſunt duo modi rñdẽdi p̃ncipales. Unus dicit ꝙ materia eſt p̃nm̃ indiuiduationis. Et alter dicit ꝙ forma eſt principium indiuiduationis. Duo modi ſolũdi

ℭ Primus modus eſt duplex. Naȝ Albertus dicit ꝙ mã eſt p̃nm̃ indiuiduationis: ſȝ vt̃ habeat mã ꝙ ſit hec: ⁊ ſit cã eſſendi alijs: h̾ nõ habet ab aliquo accñti: q2 accñs indiuiduat̃ per ſubm̃ ⁊ nõ eꝯ. Tum ẽt q2 hec mã ⁊ h̾ forma ſunt partes eſſentiales indiuidui: vt ſubẽ: quare non includunt accñs. Sed mã eſt hec extrinſece ab agente diuidẽte mãȝ: nã diuiſio eſt cã nũi 3° phyſicoꝝ: ⁊ ꝯñter diuiſio numeralis fit ex diuiſione materie numeralis. i. multitudo differentium ſm numerum fit ex diuiſione materie. Primus modus Albertus

ℭ Alter modus eſt ſancti Thome dĩis. Qꝛ cum forma ſm nãm ſuã ſit cõicabilis multis: ideo ex ſe non eſt hec. Cũ ãt recipit̃ in mã fit incõicabilis ꝓpter receptionẽ eius in mã. Et ꝓpter receptionẽ eius in mã fit eẽ ſuppoſiti incõicabile ꝙ ꝓpꝛie eſt ipſius ſuppoſiti. Sed cũ in mã neceſſario cõicet quãtitas determinata: que determinat etiam formã ad certas particulas loci ⁊ tpis. iõ mã cũ quantitate dicit̃ eſſe Thomas

p̄n^m indiuiduationis. Sed ſm veritatē ſola mā̄ eſt p^m indiuiduationis quo ad illud: in quo ſaluatur ratio prime ſubē: ſed q̊ ad nos ꝯcurrit quantitas. In quantū ergo indiuiduū cadit ſub ratione per materiaꝫ eſt h̄: ſed inquantum cadit ſub ſenſu exteriori eſt h̄ per quantitatem.

Ad p^m ❡ Ex his facile ſoluunt̄ rōnes ꝯ hanc viam. Et fortius argumentū eſt primū. Cum mā̄ ſit ꝯtinue alia ⁊ alia: ergo indiuiduū erit aliud ⁊ aliud. dī ꝙ mā̄ dī eadē ſimplr: q: ſm plures partes lꝫ ſm quid ſit alia: q: ſm pauciores.

❡ Ad aliud cum dicit̄ mā̄ eſt vna oīum ḡiabilium: dicit̄ ꝙ h̄ intē' de mā̄ prima ſm ſe conſiderata: ⁊ non vt in eā agēs agit ⁊ inducit formam: q: ſic eſt alia ⁊ alia.

❡ Ad aliud cū dicit̄ in fundamēto nāē nihil eſt diſtinctum: dicit̄ ſimiliter ꝙ intelligit de mā̄ ſm ſe conſiderata.

❡ Ad auctoritates Auicē. ⁊ Auer. dicit̄ ꝙ non acceptant̄.

Ad 2^m ❡ Ad aliud. ſ. ad rōneꝫ que dicit: qd̄ dat eſſe dat vnū eē: ⁊ diſtictū eſſe. dicit̄ ꝙ forma ex ſe dat eſſe ſpecificū ⁊ diſtinctū eſſe ſm ſpeciem: ſed forma dat eſſe numerale per mām.

Secūdus modus ❡ Alter modus p̄ncipalis dicit: ꝙ forma eſt p̄n^m indiuiduationis. ⁊ rō eſt: q: per formaꝫ indiuiduū hꝫ eſſe: ⁊ indiuiſuꝫ eſſe: ⁊ per mām nō: ergo forma eſt p̄n^m indiuiduationis.

❡ Et hic modus eſt duplex: q: Pluſquācōmētator vult ꝙ mā̄ magis dī vna p formā q̄ꝫ eꝯ. Et ꝙ forma ex ſe eſt hec.

❡ Nos vō dicim⁹: ꝙ forma eſt h̄ inquātū pducit̄ ab agen-

T.c.38. te particulari: quia Phs 2° phyſicoꝝ: dicit ꝙ cauſarū particularium effectus particulares ſunt.

Ad p^m in opp^m ❡ Ad arg^m in cōtrariū faciliter rn̄r. Ad primum cum dicit̄: diuiſio eſt cauſa numeri: ꝯce͂: ſed agens non diuidit materiam: niſi quia cauſat formam in eam.

❡ Ad aliud cū dicit̄ multiplicatio ſub eadem ſpecie eſt ratione māē. dicit̄ ꝙ talis multiplicatio eſt etiam ratione alterius ⁊ alterius forme recepte in alia ⁊ alia materia.

❡ Ad aliud cum dī: oē qd̄ recipit̄: recipit̄ ſm nām recipiētis. dicit̄ ꝙ ly ſm non dicit cām: ſed modū. i. eo modo quo eſt apta recipere recipit: ſed non eſt apta recipere niſi appropietur forme: ⁊ fit hec per formam: quare ⁊c̄.

Ad 2^m in opp^m ❡ Ad ſcdm̄ p̄ncipale dicit̄ ꝙ forma vt ſpecifica eſt cōicabilis: ſed vt producta ab agente particulari eſt h̄.

❡ Ad aliud cū dī: forma conſiſtit in ſimplici eēn° ⁊ inuariabili. dī ꝙ in eēntia eſt inuariabilis: lꝫ in eſſe eſt variabilis.

❡ Ad aliō cū dī: diſtinctio formalis eſt ſpecifica: ⁊ diſtictio nūalis eſt māl' dī ꝙ eſt māl' ex ꝯn̄t: ſꝫ p ſe p for^am eſt nūal'.

Dub° 5° ❡ Dub' 5° circa ſcdāꝫ p̄tē. Et p̊ circa relaꝫ ḡialē. Utrū cuiuſlibꝫ rei pmanētis ſit dare p^m iſtās in q̊ ſic: vl' vlt^m in q̊ non.

Argr̄ p̊ ❡ Cōtra argr̄ ar^lo Mātuani. Prio: q: ois for° pducēda ſucceſſiue pducit̄: igit̄ nō dat̄ p^m inſtās in quo ſic nec vltimuꝫ in quo nō. pbat̄ ꝯn̄a. Et p̊ ꝙ nō det̄ p^m inſtans in quo ſic: q: quocūqꝫ inſtāti dato: intrinſece illius t̄pis mēſurantis motū: aū illud fuit: igit̄ illud nō eſt primū inſtās. Qꝫ nō detur vltimū in quo nō: pbat̄: q: vltimū in quo nō pbat̄ ſic: nūc nō eſt: ⁊ imediate poſt h̄ erit in aliq̊ inſtāti. Et h̄ eſt falſuꝫ.

❡ Et ſi ponat̄: ꝙ ſicut forma ſucceſſiue ḡiat̄: ſucceſſiue corrūpatur: nō erit in vltimo inſtāti terminante motū: q̄re ⁊c̄. aūs vō principale pbat̄. ſ. ꝙ ois forma producēda ſucceſſiue producat̄: q: ſicut agēs ſucceſſiue diſponit mām: ſi ſucceſſiue introducit̄ formā: ⁊ ꝙ agēs ſucceſſiue diſponat materiā. pbat̄: q: agens velocius agit in partē ppinquā q̄ꝫ remotā: igit̄ prius diſponit ppinquā q̄ꝫ remotam.

Argr̄ 2° ❡ Itē nihil qd̄ pducit̄ prius pducit̄ q̄ꝫ erit productū: ḡ tam cito erit pductum q̄ꝫ pducet̄. pꝫ ꝯn̄a: ſꝫ in toto t̄pe adeq̄to pducet̄: ḡ in toto t̄pe erit pductū. pꝫ ꝯn̄a. aūs probatur: q: qd̄ producet̄: vel ſubito pducet̄: vel ſucceſſiue. ſi ſubito pducet̄: non prius pducet q̄ꝫ erit pductū: vt pꝫ. Et ſi ſucceſſiue pducet̄ probat̄: q: ponat̄ ꝙ talis forma pducet̄ in tota hora futura terminata ad. b. inſtans: ſed in illo inſtanti p̄ corrupta ſit. argr̄ tūc ſic. illa forma pducet̄ in hora futura ante. b. inſtans: ⁊ in hora futura aū. b. inſtans erit producta. Et ſi producet̄ ante. b. inſtans: ḡ erit ante. b. inſtās. pꝫ ꝯn̄a: q: ſi agens producet aliquē effectuꝫ: ille effectus erit: q: terminus ſequēs verbū ſequit̄ nām vbi. quare ſi. a. agens producet. b. effectū: igitur. b. effectus producet̄: ergo qd̄ producetur erit. b. effectus: ergo. b. effectus erit.

❡ Et pp̄ter hec arg^ta Mantuanus ponit regulam cōtrariā dicens. Qꝫ nullius forme producende eſt dare primum inſtans in quo ſic: nec vltimum in quo non.

❡ In ꝯriū argr̄ pro via cōi: q: ois forma pducēda aut pducitur ſubito: aut ſucceſſiue. ſed vtroqꝫ modo dat̄ primū inſtans in quo ſic: aut vltimuꝫ in quo non: igit̄ cuiuſlibet forme pducende datur primū inſtans in quo ſic: aut vltimuꝫ in quo non. pꝫ ꝯn̄a cum maiori. minor probat̄: q: que producit̄ ſubito: vel producit̄ in inſtanti: vel in nō t̄pore. ſi in inſtanti: datur primū in quo ſic. ſi in non t̄pe: dat̄ vltimū in quo nō. Que vō pducunt̄ ſucceſſiue vel ſunt res pmanentes: vel ſucceſſiue. ſi ſucceſſiue: dat̄ vltimū in quo nō: q: in hoc inſtāti inceptionis vere ſunt: ⁊ imediate poſt illud ſūt. Si vō ſunt res pmanētes: vel determinate: vel indeterminate. ſi indeterminate: vt quātitas qualitas ⁊ hmō. pꝫ ꝙ datur vltimum in quo nō: q: in primo inſtāti inceptionis eoꝝ nō ſunt: ſed imediate poſt illud ſunt. Si vō ſunt determinate: vt quantitas pedalis: vel albedo vt. 4. ⁊ hmō dat̄ primū inſtās in quo ſic: q: h̄ in vltimo inſtāti termināte motū ſunt: ⁊ nō imediate aū illud ſūt: q: ſi eſſent aū illud ceſſaſſet motus aū: q̄re cuiuſlibet forme pducende ſucceſſiue dat̄ primum in quo ſic: vel vltimum in quo non.

❡ Scdo arguit̄ ꝯ fundamētuꝫ qd̄ eſt. Qꝫ nihil qd̄ producet̄ prius pducet̄ q̄ꝫ erit productū. Et argr̄ ſic: quādiu res eſt in fieri: res nō eſt producta: ſed q̄ꝫdiu pducet̄ res eſt in fieri: ḡ q̄ꝫdiu producet̄ res non eſt pducta. pꝫ ꝯn̄a cum minori. maior eſt Phi in 5° phyſicoꝝ dicentis: qd̄ fit non eſt. T.c.13.

❡ Item forma producēda p motuꝫ eſt terminus ad quem motus: ſed terminus ad quē motus nō eſt ante finē mot⁹: ḡ forma pducēda p motū nō eſt aū finē mot⁹. pꝫ ꝯn̄a cū maiori. minor pbat̄: q: ſi termin⁹ ad quē mot⁹ eēt aū finē motus ceſſaret mot⁹: q: habitib⁹ p̄ntib⁹ in mā̄ ceſſat motus.

❡ Rn̄: Ad primū p via cōi dicit̄ negando aūs. ſ. ꝙ ois forma ſucceſſiue pducat̄. Et ad probationē cum dicit̄: omne agēs velocius agit in partem ppinquā q̄ꝫ remotā: ne͂. Et ſi pbat̄: q: agens melius applicat̄ p̄ti ppinq̄ q̄ꝫ remote: ſed hoc facit ad melius agere: ergo dicit̄ ꝙ lꝫ ꝯtactu corporali melius applicet̄ parti propinque: tū ꝯtactu virtuali eque bene applicatur cuilibet parti totius minimi. Ad p̊^m

❡ Ad 2^m ne͂ ꝙ nihil prius producet̄ q̄ꝫ erit productū. Et ad pbationē dicit̄: ꝙ ſi ſucceſſiue pducat̄: prius producet̄ q̄ꝫ erit pductuꝫ: q: in toto illo tēpore producet̄: in quo erit in pduci: ⁊ ſolū in fine erit pductū. Et cum tu probas ponendo caſum: ꝙ aliqua forma pducat̄ in tota hora: ſed in vltimo inſtanti illius hore ſit corrupta: tunc in toto illo t̄pe pducet̄: concedo. ⁊ cū dicit̄: ꝙ in illo t̄pe erit pducta. ne͂: ⁊ cū tu probas: q: ſi producet̄ aū vltimū inſtans: ergo erit ante vltimū inſtans ne͂ ꝯn̄a. Et ad pbationē cum dī: ſi agēs producet aliquē effectum: ille effectus erit: ne͂. q: dum pducet erit in fieri: q̄re non erit: ſed in fine product⁹ erit. Et cum arguis. ſi agens producet effectum: ergo effectus pducet̄: concedo: ḡ qd̄ producet̄ erit effectus: ḡ effectus erit. negat̄ ꝯn̄a: q: qū producet̄ erit in pduci ⁊ in fieri ideo non erit. Ad 2^m

❡ Pro Mātuano rn̄det̄ ad argumenta in ꝯriū. Ad primū dicit̄: ꝙ notanter dixit. Non cuiuſlibet forme pducēde p̄t dari primū in quo ſic: aut vltimū in quo non: q: illius forme producēde que in vltimo inſtanti pductionis erit corrupta nō eſt dare p^m in quo ſic: nec vltimū in quo non. Si

militer illius forme q̄ ſicut ſucceſſiue gñatur ſucceſſiue cor rūpit̄:non eſt dare p̄m in quo ſic:nec vltimuз in quo nō.Sз bene cuiuſlibet forme ꝓducende que erit in aliquo inſtāti eſt dare primū in quo ſic:aut vltimū in quo nō:ſed in caſi bus dictis ille forme non ſunt in aliquo inſtanti.

Ad 2m cum argr̄ ꝯ fundamētum:ꝙ nihil qḋ ꝓducet̄ pri° producet̄ q̄з erit ꝓductū:qꝛ q̄diu res eſt in fieri ꝓducetur: τ nō erit ꝓducta.dicit̄ ꝙ res q̄ eſt in fieri eſt producta:ſed nō eſt producta in aliquo inſtanti.τ qñ tu probas:qꝛ qḋ fit non eſt:negatur ꝙ non eſt in aliquo inſtanti.

Ad aliud cuз dī:terminus ad quē eſt mot°non eſt añ finē motus:dī ꝙ non eſt añ finē motus in aliquo inſtanti:eſt tñ in toto illo tpe in quo ꝓducet̄.Opinio tñ cōis melior eſt.

Dub 6° Dubitat̄ 6°circa regulas ſpāles. Et argr̄ primo cōtra pri mam:que dicit.Cꝫ cuiuſlibet rei permanentis incipientis eſſe de nouo datur primum inſtans qḋ ſic.

Argr̄ p̄ Contra argr̄:qꝛ nō dat̄ p̄m inſtans:in quo forma informat mām:ḡ non dat̄ primū inſtans rei permanētis.pз ꝯña:qꝛ nō hз prius eē res permanēs q̄з ſua forma informet mām. añs probat̄:qm̄ forma ſucceſſiue iformat mām:qꝛ mā ſuc ceſſiue diſponet̄ ab agente nālí:qꝛ velocius agit in partem ꝓpinquā q̄з remotā:qm̄ melius applicat̄ parti ꝓpinq̄.

Argr̄ 2° Scḋo arguit̄ ſic:cū aliqua diſpōne forma itroducitur in mā:τ cum aliqua non:ergo vel datur minima diſpō cum q̄ introducit̄:vel maxima cum qua non.pз ꝯña:qꝛ cum nega tiua verificet̄ pro minori fit diuiſio reſpectu potentie paſ ſiue:quare debet inferri ꝙ dat̄ minima cuз qua ſic:vel ma xima cū qua nō.Et cuз affirmatiua poſſit verificari ꝓ ma iori τ pro minori:igit̄ fit diuiſio reſpectu potētie mutabilis: quare pars negatiua eſt eligēda.ſ.ꝙ datur maxima cum q̄ non:τ ſic nō dabit̄ primū in quo ſic:ſed vltimū in quo non. Et nota ꝙ iſtud eſt forte argumētū cōtra viam cōem.

Et ꝓpterea Mātuanus ponit regulaз ꝫtiā dicens. Cꝫ lз non cuiuſlibet rei permanentis detur primū inſtans ꝙ ſic: tñ cuiuſlibet rei ꝑmanētis:que hз eē in aliquo inſtanti dat̄ primū inſtans eē eius:τ illud eſt vltimū inſtans terminans motū:qḋ eſt primū inſtans forme ꝓducte:qꝛ in illo inſtanti hз eē:τ nō imediate ante h̄ fuit in aliquo inſtanti.

In ꝫtiū argr̄:qꝛ dat̄ primū inſtans in quo forma p̄ infor mat mām:ergo dat̄ p̄m inſtās rei permanētis.pз ꝯña:quia tam p̄ res ꝑmanēs hз eſſe q̄з primo forma informat māз. añs probat̄:qꝛ dat̄ minima mā:que ſm̄ ſe totā eque p̄ alte ratur τ diſponit̄:ḡ in illam eque primo forma iducitur.pз ꝯña.añs eſt Cōmēta.3°phyſicoꝝ cōmento 6°.

Itē ōis forma rei permanētis que dз ꝓduci : aut ꝓducit̄ ſubito:aut ſucceſſiue.ſi ſubito:ergo eſt in iſtāti.ſi ſucceſſiue: igit̄ per motum producit̄:ſed qḋ producit̄ ꝑ motuз hз eſſe primo in vltimo inſtanti terminātе motū qḋ eſt terminus mot°:qꝛ ſi prius eēt ceſſaſſet motus : ḡ illius forme produ cende ſucceſſiue dat̄ primum inſtans in quo ſic.

Ad p̄m Rñ°:pro via cōi dī.Ad primū negando añs.ſ.ꝙ non det̄ primū inſtans in quo forma informat mām.Ad probatio nem negat̄ ꝙ forma ſucceſſiue informet:imo minima mā ſimul diſponitur:τ ita eque primo forma in illam inducit̄: neqз agens velocius agit in partē propinquā q̄з remotam: qꝛ eque bene applicatur toti minimo ſicut parti.

Ad 2m Ad 2m cū argr̄.Cū aliqua diſpōne inducitur forma:τ cuз aliq̄ nō:ergo vel dat̄ minima diſpō cū qua introducit̄ for ma:vel maxia cū qua nō:concedit̄ h̄.Et cū vlterius dicis. Cꝫ fit diuiſio reſpectu po°mutabilis:quare eligēda eſt ps negatiua:ne°añs.Et ad ꝓbam:qꝛ ſi cū aliq̄ diſpōne pōt in troduci:τ cū maiori τ cū minori pōt introduci:ḡ eſt diuiſio reſpectu po°mutabilis.dicit̄ ꝙ aliud eſt loqui de introduci forme:τ aliud de poſſe introduci.qꝛ loquendo de introdu ci forme vt arguebas fit diuiſio reſpectu po° imutabilis:τ ſic datur minima diſpō:cum qua introducit̄:qꝛ cuз illa in troducit̄ nec cū maiori nec cum minori. Sed loquēdo de poſſe itroduci aliud eſt:qꝛ facta diuiſione cū aliqua pōt in troduci:τ cū aliqua nō:ergo vel dat̄ minima cū qua ſic:vel maxima cū qua non:tunc eligēda eſt pars negatiua:qꝛ cuз maiori τ cum minori diſpoſitione poteſt introduci.

Et nota ꝙ lз detur minima cum qua introducitur:non tñ datur minima cum qua ꝯſeruatur:qꝛ ſi daret̄ minima cuз qua cōſeruaretur:neceſſe eſſet dare vltimū inſtans forme: τ ꝯñr daret̄ vltimū inſtans rei permanentis.pз:qꝛ in quo cūqз inſtans applicaret̄ agens corrumpēs:illud eſſet vlti mum inſtans eius:qꝛ non imediate poſt illud eſſet. Nōtā

Pro Mātuano rñdet̄ ad argumēta in opp°m.Ad primū ne° ꝙ det̄ primū inſtans in quo forma informat mām. Et ad ꝓbationē cum dicitur:ꝙ datur minima mā eque diſpo ſita:ne°qꝛ ſucceſſiue diſponit̄.Et ſi tu arm ꝯtra : qꝛ ꝓhs dat minima nālia.Rñdetur ꝙ dat minima nālia:τ que certo medio dato reſiſtere poſſunt:τ non ꝓpter aliud.

Ad 2m dicit̄:ꝙ que ꝓducuntur ſubito:producunt̄ in non tpe:τ nō in inſtāti.Et de his que ꝓducunt̄ ſucceſſiue dicit̄ ꝙ nō habent eſſe in vltimo inſtāti terminante motū:ſed in toto motu hñt eſſe.ſed tñ talis rei permanentis dat̄ prius inſtans in quo hз eſſe in aliquo inſtanti:qꝛ in vltimo inſtāti tēporis mēſurantis motū hз eſſe in aliquo inſtāti:τ nō im mediate añ illud hз eſſe in aliquo inſtanti:quare τc̄.

Dub°ſeptimo circa ſecundam regulam ſpālez que dicit. Cꝫ cuiuſlibet rei permanentis deſinētis eſſe datur primū inſtans in quo non:τ non vltimum in quo ſic. Dub°7°

Cōtra argr̄:ſupponēdo ꝙ ad corruptionē ꝑtis forme ſe quat̄ corruptio totius forme.Tūc ſic:in quocūqз forma eſt corrumpēda eſt ſignare vnū inſtans in quo agens corrum pens incipit agere in illā per remotionez de pñti τ poſitio nem de futuro:ſic dicēdo:nunc nō agit : τ imediate poſt h̄ aget:ſed tale eſt vltimū inſtans forme corrūpende:igit̄ cu iuſlibet forme corrūpēde dat̄ vltimū inſtans.pз ꝯña cum maiori.minor probat̄:qꝛ talis forma hз eſſe in illo inſtanti: vt pз:τ nō hз eſſe poſt illud inſtans:qꝛ imediate poſt illud inſtās agēs aget corrūpēdo aliquid illius:ſз ad corruptio nem partis forme ſequitur corruptio totius:ergo imediate poſt illud tota forma corrupta eſt:quare τc̄. Argr̄ p̄

Forte dicit̄ negādo ꝙ ad corruptionem partis forme ſe quatur corruptio totius forme. Rñſio

Contra:qꝛ hoc dato ſequit̄ ꝙ pars erit ſuum totū.ꝯñs eſt impoſſibile.probat̄ ꝯña:qꝛ poſt illud inſtās in quo incipit corrūpere formā per te remanet forma:τ aliquid eius cor ruptū eſt:ſed qḋ remanet eſt pars forme:ergo pars forme erit tota forma:τ ſic pars erit ſuum totum. Inſtan°

Secūdo:ſi nō dat̄ vltimū inſtans forme corrūpēde:ſeq tur ꝙ datur minus minimo.ꝯñs eſt impoſſe.probat̄ ꝯñtia: qꝛ capiat̄ minimus aer:cui ſit applicatum frigidiſſimum:τ incipiat infrigidare in.c.inſtanti per remotionez de pñti τ poſitionez de futuro:tunc quero an poſt.c.inſtās erit illud minimū aut nō.ſi non:illud eſt vltimuз inſtans.ſi ſic:illud erit minus minimo:qꝛ poſt.c.inſtans cōdenſabit̄:q̄re poſt illud inſtans erit minus:τ ꝯñr erit minus minimo. Argr̄ 2°

Forte dicit̄ negādo hanc ꝯñam:agens poſt.c.inſtās aget infrigidando:igitur aget condēſando:qꝛ non ad quancūqз frigiditatem ſequitur condenſatio. Rñſio

Contra:qꝛ ad aliquā frigiditatē ſequit̄ cōdēſatio:τ ad ali quā nō:igit̄ vel datur minima ad quaз ſequit̄ condenſatio vel maxima ad quā non.pз ꝯña:qꝛ fit diuiſio reſpectu po° paſſiue:cum negatiua verificet̄ pro minori : ſed non datur minima ad quā ſequitur condēſatio:qꝛ tunc daret̄ minima condēſatio:qḋ eſt impoſſe:ergo dat̄ maxia ad quā nō ſeq̄ frigm̄ vt quatuor maxia ad quā nō. Et ſit vnus aer ꝑ totum Inſtan°

frigidus vt. 4. a quo ſepareť vnū minimuꝫ cui applicetur vnū ſume frm qȯ incipiat agere in illud in .c. inſtanti: ⁊ tunc imediate poſt ħ fridabiť ſupra quatuor: igiť imediate poſt ħ cōdenſabiť: ġ imediate poſt ħ erit minus.

¶ Et ꝓpter ħ argᵘᵃ Mantuanus dicit ꝯͣriuꝫ cōis opīonis. ſ. cuiuſlibet forme ſiue ſubalis: ſiue accītalis deſinentis eſſe dať vltimū inſtans: qꝛ dato vno inſtanti in q̄ agens incipit corrūpere illā formā illud erit vltimū inſtās: qꝛ in ħ inſtāti eſt: ⁊ non imediate poſt ħ erit: qꝛ erit iſta corrupta ſm partem: ⁊ ꝯn̄ter ſm totum: qꝛ aliter pars eſſet totum.

¶ Et ſic cuiuſlibet compoſiti habentis formam extenſam datur vltimum inſtans eſſe.

¶ Ex quo ſequitur ꝙ homo non deſinit eſſe: qꝛ eius forma non deſinit eſſe. ſ. anima intellectiua.

¶ Ex ħ ſequitur: ꝙ ſoꝛ. ſemper erit: qꝛ ħ ſemper erit demōſtrato numero binario ex anima ſortis ⁊ mā: ⁊ ħ eſt ſortes. ergo ſoꝛ. ſemper erit.

¶ Et ſi dicitur ꝙ mortuo ſorte: ſortes non eſt: dicitur ꝙ illa non eſt vera mors.

¶ In ꝯͣriū argť pro via cōi: ꝙ nullius forme ſubalis deſinētis eſſe dať vltimū inſtās: qꝛ cuiuſlibet forme ſubalis ꝓducende dať pᵐ inſtans: igiť nullius forme ſubalis corrūpēde dať vltimū inſtās. ꝓbať ꝯn̄a: qꝛ cū forma ꝓducēda ſequať formā corrūpēdā: qm̄ ad corruptionē vnꝰ ſequiť gn̄o alterius: tunc ſignato ṗ inſtanti forme producende: ſi ſit aliud vltimū inſtans forme corrūpende: tunc cū illa duo inſtātia nō ſint imediata: ergo in illo tēpoꝛe medio mā erit ſine forma qȯ eſt impoſſe: quare idem eſt primuꝫ inſtans forme ſequentis ꝓducende: ⁊ pᵐ nō eſſe p̄cedentis corrupte.

¶ Itē ſi dareť vltimū inſtās forme corrūpēde ſeq̄reť ꝙ nō oēm corruptionē p̄cederet alteratio ꝯͣ ꝓhꝫ ṗ de gn̄ōne. ꝓbať ꝯn̄a: qꝛ ſit minima diſpō cū q̄ forᵃ aſini ſtat in mā caliditatis vt. 4. ⁊ appliceť agēs corrūpēs illā: ⁊ incipiat agere in .c. inſtāti. tūc tu dices ꝙ .c. eſt vltᵐ inſtās forᶜ corrūpēde: qꝛ in .c. inſtāti eſt: ⁊ nō imediate poſt illud erit: qꝛ imediate poſt ħ eſt facta actio corruptiua illiꝰ: tunc ſic. an̄ .c. nulla alteratio facta eſt: ġ corruptionē ſubaleꝫ nulla alteratio p̄cedit: ⁊ ſeqť ꝙ nulliꝰ cōpoſiti ſubalis dať vltimū inſtās eſſe.

Ad ṗᵐ ¶ Rn̄ᵒ: Ad pᵐ pro via cōi dī negando ꝙ poſt .c. inſtans illa forma non erit: lꝫ pars eius ſit corrupta. Et cum dī: ſequiť ꝙ pars erit toti: dī ꝯcedendo mālit̄er idēnice: ſed non formaliter. Et lꝫ pars erit toti: non tn̄ erit ſuum totum.

Ad zᵐ ¶ Ad zᵐ cuꝫ argť ꝙ dabiť minus minimo: neᵍ ꝯn̄a. Ad ꝓbationem neᵍ ꝙ imediate poſt hoc condenſetur.

Ad inſtantiā ¶ Ad replicā cū diciť: aut dať minima frigiditas cuꝫ q̄ ſtat ꝯdenſatio: aut maxīa cū qua nō: admittiť ꝙ dať maxᵃ cū q̄ nō: ⁊ ſit friditas vt. 4. Et cū diciť: ſit aer ꝑ totū frigidus vt 4. admittiť: ſed ſi ſepareť minimus aer ab ipſo: nō pȯt eſſe frigidus vt. 4. qꝛ in minori materia plus repugnat frigiditas ipſi forme aeris q̄ꝫ in maiori materia.

¶ Pro Mantuano vo rn̄ʳ. Ad pᵐ negeť ꝙ detur pᵐ inſtans forme ꝓducēde. Ad ꝓbaᵐ cū diciť: tūc forma ꝓduciť qn̄ inducta eſt vltima diſpō: tranſeat: ſed ħ eſt ſolū in vltimo inſtanti terminate alterationem: negať ħ: qꝛ forma ſucceſſiue inducitur: ſicut materia ſucceſſiue diſponitur.

¶ Ad zᵐ cū dī. Si nō: tūc nō oēꝫ corruptionē p̄cederet alteratio. neᵍ ꝯn̄a. Et ad ꝓbōnē admittiť totū. Et cū dī imediate poſt .c. iſtās fiet corruptio forᶜ aſini: ⁊ an̄ .c. iſtās nulla eſt fcā alteratio: ġ an̄ corruptionē taleꝫ nulla p̄cedit alteratio. negať ꝯn̄a: qꝛ ſīc imediate poſt .c. inſtās fiet corruptio forᶜ: ita imediate poſt .c. iſtās fiet alteratio corruptiua diſpōnis illiꝰ forme. Et alteratio illa corruptiua p̄cedit corruptioneꝫ non quidem tempore: ſed natura. ⁊ hoc ſufficit.

¶ Et ꝓ via cōi dī: ꝙ nullius forᶜ itellectiue deſinentis informare mām dať vltimū inſtans in quo informat: qꝛ forme cadaueris dať pᵐ inſtans eſſe: ⁊ ſequiť ꝙ nulliꝰ hoīs deſinētis eē dať vltᵐ iſtās eē: ſīc nec forme eiꝰ deſinētis iformare.

¶ Et ſi arguiť: ꝙ nullus homo deſinit eē: qꝛ nec iſte nec ille ⁊ ſic de ſingulis. ꝓbatur an̄s: qꝛ nec ſoꝛ. ⁊ ſic de ſingulis: qꝛ ħ non deſinit eſſe demōſtrato nūo binario ex anima intellectiua ſortis: ⁊ mā prima: ⁊ ħ eſt ſortes: ergo ſoꝛ. non deſinit eſſe: ⁊ ſicut de iſto: ſic de alijs dicatur.

¶ Rn̄detur ꝙ cōpoſitū p̄t dupl̄r deſinere eſſe. Aut ꝑ deſitionem forme. Et ſic cōpoſita que hn̄t formā corruptibilē deſinūt eſſe. Aut ꝑ deſitionē informationis: ſicut ſunt que hn̄t formā incorruptibilē vt hō. Ad argᵐ dī ꝙ ille binarius nec eſt ſoꝛ. nᶦ qn̄ ille due ꝑtes ſunt ꝯiūcte: ⁊ lꝫ binarius ille nō deſinat eē: tn̄ binariꝰ illaꝝ ꝑtiū ꝯiunctaꝝ deſinit eē.

¶ Itē nullius forme accītalis diuiſibilis dať vltimū inſtās eſſe. diciť diuiſibilis: ꝓpter inſtās ⁊ mutatū eſſe. dī ꝙ non dať vltimū iſtās ſui ſm ſe: ⁊ ſm qȯlibꝫ ſui: vt ꝯͣdicať Mātuano. dať tn̄ vltimum inſtās ſic ꝙ nūc eſt: ⁊ nō imediate poſt illud erit: tn̄ aliquid illius erit. Rō huiꝰ eſt: qꝛ talis corrumpiť ſucceſſiue ꝑ partē poſt partē. Et ſic nullius rei deſinētis eē dať vltimū inſtās eē: niſi ſit accn̄s indiuiſibile.

¶ Dubitať 8ᵒ circa tertiā ⁊ quartā reᵍᵐ. Utrū rei ſucceſſiue incipientis non deť primū inſtans in quo ſic: ſed vltimum in quo nō. Et illius deſinentis eſſe non datur vltimum in quo ſic: ſed primum in quo non. Dubᵐ 8ᵐ

¶ Cōtra argť: poſito ꝙ celum ſit ꝓductuꝫ ꝑ creationē ſicut eſt: tūc ipſius tēpoꝛis dať primū inſtans: qꝛ creatio fuit in inſtanti: ſed tēpus eſt ſucceſſiuuꝫ: ġ ſucceſſiui datur primum inſtans. ꝯn̄s tn̄ falſum: qꝛ inſtans eſt continuatiuū partium temporis: q̄re an̄ qȯlibet inſtans preceſſit tempus. Argť ṗ

¶ Item ſi datur primū inſtans tēpoꝛis: dať etiā pᵐ inſtans motus. pꝫ ꝯn̄a: qꝛ tempus eſt paſſio motus: ſꝫ q̄ꝫ primo eſt paſſio alicuius: tāꝫ primo eſt ſubm illius: ġ ſi datur primū inſtans tempoꝛis: dať primū inſtans motus.

¶ Rn̄ᵒ: Ad primū ſm ꝓhm nō admittereť celū eſſe ꝓductū ꝑ creationem: qꝛ ſm opīonē ꝓhoꝝ ex nihilo nihil fit. Et ꝓpterea dicit ꝓhs: celū eſſe eternū: ⁊ tempus eternum: ⁊ motum eternum: ⁊ intelligentias eternas. Ad ṗᵐ

¶ Scḋꝫ vo theologos ⁊ vitatē admittiť celū eē ꝓductum per creationē: vn̄ ſuꝑ illo paſſu geneſis In pn̄ᶜ creauit deus celū ⁊ terrā: dicunt ꝙ ꝑ celum dedit eē intelligere itelligētias: ⁊ nō ſolū oꝛbes: ⁊ ꝑ terram dedit intelligere mām primam. Et vltra ex menſuratis dedit intelligere mēſuraꝫ. ſ. tempus. Ad argᵐ ꝯcedunt ꝙ tp̄is dať pᵐ inſtās: ⁊ ħ fuit neceſſariuū in ṗᵃ ꝓductione reꝝ. Et cū tu arguis ꝙ ħ eſt flſm: qꝛ inſtans eſt ꝯtinuatiuū ꝑtiuꝫ tēpoꝛis: dī ꝯcedendo ꝙ eſt ꝯtinuatiuū ꝑtiū tp̄is: ſed nō ſequiť ꝑꝑ ħ: ġ inſtans ſemꝑ cōtinuat ꝑtes tēpoꝛis: ſicut punctus eſt continuatiuꝰ ꝑtiū linearū: non tn̄ ſemꝑ continuat: qꝛ aliquis punctus eſt principiū linee: ſic etiā aliqȯ inſtans eſt principium temporis.

¶ Ad aliud ꝯcediť ꝯn̄a ꝙ ſi dať pᵐ inſtās tp̄is: ꝙ dať pᵐ inſtās motus: qꝛ in primo iſtāti tp̄is eſt pᵐ mutatū eē motus qȯ eſt pn̄ᵐ motus: ſicut inſtans eſt principiū tēpoꝛis.

¶ Licet hec ſint bn̄ dicta p̄t tn̄ alr̄ dici ⁊ ſubtilꝰ diſtinguendo iſtam ꝓpōnē: dať pᵐ inſtās tp̄is: qꝛ vno mō ſigt̄ dari pᵐ inſtās in quo tp̄s eſt: qꝛ in ħ inſtāti eſt: ⁊ nō imediate an̄ ħ fuit: ⁊ ſic falſuꝫ eſt: ꝙ deť pᵐ inſtās tp̄is: ⁊ ſic dī ꝙ ſucceſſiui nō dať pᵐ inſtās. Alio mō dari pᵐ inſtās tp̄is ſigt̄ dari pᵐ inſtās iniciatiuū: nō ꝙ in ħ iſtāti ſit tp̄s: ſꝫ eſt aliqd eiꝰ. ſ. iſtās iniciatiuū tp̄is. Et ſilr̄ neᵍ ꝙ deť pᵐ inſtās motus. i. pᵐ inſtās in quo motus eſt: ſꝫ bn̄ dať pᵐ inſtans iniciatiuū motꝰ ⁊c̄.

¶ Dubʳ 9ᵒ: vtrū ſit dare pᵐ inſtās in quo ſortes erit ſciens. Dubᵐ 9ᵐ

¶ Contra argť argumētis Mātuani: qꝛ qn̄cūqꝫ tu ſcis aliquā ꝓpōnē: ſub aliquo gradu certe intēſionis ſcis illā: igiť prius ſub remiſſiori gradu ſciuiſti: ⁊ ſi ſic: igitur nullum eſt primum inſtans in quo ſcis illam. Argť ṗ

Argi 2o ¶ Itē alicuius ꝓpōnis daſ vltimū inſtans in quo non eſt vera: igiſ datur vltimū inſtans in quo non eſt ſcita. Tenet ꝯña: qꝛ q̄cito pōt ꝓpō eſſe vera: tā3 cito pōt eſſe ſcita. añs ꝓbatur de iſta ꝓpōne. Plato mouetur que non eſt vera: ⁊ aliqñ erit vera. p3 ꝙ daſ vltimū inſtās in quo nō eſt vera: qꝛ datur vltimū inſtans: in quo non mouetur.

¶ In oppm p via cōi argr̄: qꝛ qñcūqꝫ aliqđ ſuſceptiuū eſt in vltima diſpōne ad recipiendū formā ſubito recipit illā ab agēte ⁊ in inſtāti: ſ3 itellectꝰ poſſis eſt in vltima diſpōne ad recipiendū ſciā: igiſ intellectꝰ ſubito recipit illā. p3 ꝯña cū minori: maior probaſ: qꝛ qñ ſubz eſt in vltima diſpōne ad recipiendū formam agens nō b3 reſiſtentiā in agendo: q̄re ſubito agit ⁊ nō ſucceſſiue: vt p3 de illuminatione.

¶ Itē alicuius ꝓpōnis daſ primū inſtans: in quo eſt vera: igitur illius datur primū inſtās in quo eſt ſcita. p3 ꝯña: añs ꝓbatur: qꝛ de iſ ꝓpōne B inſtans eſt: demōſtrato inſtāti p̄ſenti: que non pōt eſſe vera niſi in inſtanti p̄ſenti ⁊c̄.

Nōdm pm ¶ Pro rñſione opꝫ notare duo. Prio ꝙ tripl'r pōt mutari q̄s a nō ſciente in ſcientē. ſ. ex ignorātia negationis: ex ignorantia diſpōnis: ⁊ ex opione. Et p triplex mediū pōt mutari. ſ. per nouam ꝯſiderationem: p mutationē rei: ⁊ per mutationem cōtrarij ſm quid. i. opinionis.

Nōdm 2m ¶ 2o nota ꝙ ſcia cōiter dī appbenſio veri ſine formidine: ſ3 ꝓprie eſt apprebenſio veri neceſſarij per cauſam neciam. Opinio vō cōiter eſt acceptio vnius ptis ꝯdictionis cum formidine alterius. Proprie vō eſt acceptio contingentis inquantū huius cū formidine alterius partis. Error vō eſt appbenſio falſi ſiue falſa rei apprebenſio.

¶ Pro via cōi rñdendo ponimus 4or concluſiones.

ꝯ pa ¶ Prima ꝯ eſt: ꝙ in quacūqꝫ notiꝰ incōpleta: tā ſenſitiua q̄3 intellectiua daſ primū inſtans illius. rō eſt: qꝛ tā3 ſenſus q̄3 intellectus eſt in vltima diſpōne ad recipiendū illam: ergo ſubito recipit: quare in inſtanti recipitur.

ꝯ 2a ¶ Scđa ꝯ. qñcūqꝫ fit tranſmutatio a nō ſciēte in ſciētē vel ex ignorantia diſpōnis vel negōnis: q̄ fit p nouā cōſiderationē daſ pm inſtans illius ſcie. rō eſt: qꝛ ſi ꝓduciſ ex ignorātia negōnis intellectus eſt in vltima diſpōne: ḡ ſubito ꝓduciſ. Si vō ꝓduciſ ex ignorantia diſpōnis B fit p nouas euidentias: ſ3 itellectꝰ eſt aptꝰ ſubito ꝓducē eas: ḡ in inſtāti.

Inſtanᵃ ¶ Et ſi diceres noua ꝯſideratio eſt qualitas gradualis: igiſ eſt ſucceſſiue acquiſibilis.

Rñſio ¶ Dicitur ꝙ l3 ſit ſucceſſiue acquiſibilis: non tñ acquiritur ſucceſſiue ſubo bene diſpoſito.

ꝯ 3a ¶ Tertia ꝯ. qñcūqꝫ fit trāſmutatio a nō ſciēte in ſcientē ex opione tāq̄3 ex termino a quo per remiſſionē ꝯrij. i. formidinis daſ primū inſtans ſcie. rō eſt: qꝛ nō datur vltimū inſtans formidinis: ſ3 pm nō eſſe: igiſ datur pm inſtans ſcie.

ꝯ 4a ¶ Quarta ꝯ. qñcūqꝫ fit trāſmutatio a nō ſciēte i ſciētē p nouam mutationē rei: qñqꝫ daſ pm inſtans qñqꝫ nō: qꝛ ipſius rei ꝑmutāde: aliqñ daſ pm inſtās. vt ꝙ ſor. ſedet daſ primū inſtans: aliqñ rei ꝑmutande nō datur primū inſtans: vt ꝙ ſor. currit non datur primum inſtans.

Ad pm ¶ Ex bis p3 rñſio ad argta. Ad pm cū dī: ꝙ ſcia eſt qualitas gradualis: ergo qñcūqꝫ tu ſcis aliquā ꝓpōnē prius ſciuiſti illam ſub remiſſiori gradu. negaſ ꝯña: qꝛ ſubito acquiritur propter optimam diſpoſitionem paſſi.

Ad 2m ¶ Ad ſcđm ꝯcediſ: ꝙ aliqñ ꝓpōnis ſcite nō daſ pm inſtās. ſ. qñ ipſius ꝓpoſitionis vere non daſ primū inſtans.

¶ Pro opione Māntuani ſm ꝙ cōuenit cum opinione cōi in 3a ⁊ 4a ꝯne. In 3a dico: qñ fit trāſmutatio ex opione in ſciētiā: qꝛ nō daſ pm inſtās deſitionis. Nec vltimū deſitionis: ſ3 vltimū nō eſſe quo ad inceptionem: ⁊ pm nō eſſe quo ad deſitionē: q̄re ſui ꝯrij. ſ. ſcie daſ pm inſtās eſſe ⁊ vltimu3. In 4a ēt ꝯne ꝯuenit. ſ. qñ fit ꝑmutatio ex nō ſciente in ſcientem p mutationē rei: qꝛ aliqñ daſ primū inſtans: aliqñ nō: ſicut rei daſ pm inſtans: vel non datur. Sed in prima ⁊ ſcđa ꝯne diſcordat a via cōi. In prima. ſ. que dicit ꝙ cuiuſlibet notitie incōplete tā ſenſitiue q̄3 intellectiue daſ pm inſtans.

¶ Cōtra argr̄: qꝛ talis notitia eſt qualitas gradualis: igitur nulla talis ſubito acqritur. Nec daſ etiā vltimū inſtans illius. In ſecūda ēt ꝯne diſcordat: q̄ dicūt ꝙ qñ fit mutatio a nō ſciente in ſcientē p nouā ꝯſiderationē. ſ. permutando ex ignorantia diſpōnis vel negationis: tunc daſ pm inſtans.

¶ Cōtra argr̄: qꝛ iſtius noue credulitatis nō daſ pm inſtans quo ad inceptionē: nec vltimū quo ad deſitionem: qm̄ iſta noua credulitas eſt q̄litas gradualis: igiſ nō ſubito acqriſ.

¶ Ex bis p3 rñſio ad argumēta in ꝯrium. Ad pm dicitur ꝙ ſubiectū quātūcūqꝫ ſit diſpoſitū nō pōt ſubito recipere q̄litatē gradualē: qꝛ ex nā ſua eſt ſucceſſiue acqſibilis.

¶ Ad 2m p3 qꝛ p mutationē rei: aliqñ daſ pm iſtās: aliqñ nō.

¶ Dubitatur vlterius ⁊ xo. Utrum ſit dare primū inſtans: in quo ſortes erit virtuoſus. Dubᵐ 10

¶ Et argr̄ ꝙ non argumētis Māntuani. ꝑſupponēdo ꝙ virtus ſit bona diſpoſitio rectificans appetitum ad bñ operādū. Et ꝯr̄ ꝙ eſt qualitas gradualis. Quo ſtante argr̄ ꝯ: qꝛ ſi ſit dare pm inſtans virtutis: ſit. b. illud inſtans. Et argr̄ ſic: in. b. inſtāti virtus eſt ſub certo gradu intēſionis: igiſ prius fuit ſub remiſſiori: quare non daſ primū inſtans. p3 ꝯña: qꝛ aliter totalis latitudo ſubito acquireretur. Argi pm

¶ Secundo ſi dareſ primum inſtās virtutis: ſequiſ ꝙ daretur remiſſiſſima diſpoſitio potens rectificare appetitu3. ꝯñs falſum: qꝛ qñcūqꝫ talis eſt potens agere in apetitu3 a certa ꝓportione maioris inequalitatis agit: ⁊ p ꝯñs remiſſior pōt agere. ꝓbaſ ꝯña: qꝛ ſimus in primo inſtanti virtutis ſi daſ. Et quero vtrum ſit remiſſiſſima: aut nō: Si diciſ ꝙ ſic: iā improbatum eſt. ſi diciſ ꝙ nō: ergo remiſſior pōt rectificare appetitū: ⁊ p ꝯñs ante fuit remiſſior. Argi 2o

¶ In oppm pro via cōi argr̄: qꝛ ad virtutē non eſt motus: ḡ virtus ſubito acquiritur: ⁊ per ꝯñs in inſtanti. p3 ꝯña. añs eſt Phi 7o phyſicoꝝ: vbi tribus rōnibus ꝓbat: ꝙ ad virtutem nō eſt motus. prima ratio eſt: qꝛ virtus eſt ad aliquid. 2a eſt: qꝛ virtus eſt perfectio: ſed ad id qđ perficit non eſt alteratio: q̄re ⁊c̄. 3a eſt: qꝛ virtus acquiriſ per alterationez factam in alio: ergo ad ipſam non eſt alteratio. T.c.18

¶ Secūdo: qꝛ ſi fiat trāſitus a vitio in virtutē non daſ vltimū inſtās vitij: ḡ daſ primū inſtās virtutis. p3 ꝯña. añs ꝓbaſ: qꝛ cū vitiū ſit diſpō ledēs aiā3 ⁊ appetitū: ſicut egritudo eſt diſpō ledēs corpus: ſed nō daſ minima diſpō ledens corpus: ergo non daſ minima diſpō ledens aiam: ⁊ ꝯñter non daſ remiſſiſſimū vitiū. Et qꝛ non daſ vltimu3 inſtans vitij: qm̄ ab aliqua proportione ledit: igitur minor eſt apta ledere. ideo datur primum inſtans virtutis.

¶ Rñ: pro via cōi. ꝑſupꝰ ꝙ vtus ſit qualitas de diffi^li mobilis per Phm in p̄nto q̄litatis. Et rōne ꝓbaſ: qꝛ babitus eſt qualitas de diffi^li mobilis vt dicit Phs in p̄nto qualitatis: ſed virtus eſt babitus ſecūdo ethicoꝝ per Phm diffinentē ipſa3: ꝙ eſt babitꝰ itellectiꝰ in medioꝝ cōſiſtens: q̄re ⁊c̄. L.

¶ Item ſicut quicūqꝫ babitus vitioſus repugnat recte rationi debenti agere virtutem: ſic paſſiones appetitus repugnant rationi: ⁊ per ꝯñs ab aliqua proportione repugnāt: ⁊ ſic paſſiones repugnant ſicut vitia.

¶ His preſuppoſitis poniſ B ꝯ pro via cōi: ꝙ quocūqꝫ fiat tranſmutatio ad virtutē ſemꝑ daſ primū inſtans v̄tutis: ꝓbatur: qꝛ vel fit trāſmutatio a ꝯtrario. ſ. ex vitio vel ex paſſionibꝰ appetitus: vel ex priuatione v̄tutis. Si primo mō: cū non ſit dare vltimū inſtans vitij vel paſſionū: ſ3 pm non eſſe: igiſ dabiſ pm inſtans v̄tutis. Si ſecūdo mō fiat tranſitus. ſ. ex priuatione v̄tutis etiam datur pm inſtans virtutis. ratio eſt: qꝛ quelibet virtus certū gradū intenſionis ſibi limitat; ſed cuiuſlibet gradus certe intenſionis datur pm in

ſtans:ergo ꝛc. Jteꝫ quilibet forma que ex ꝯñti acqrit̃ ſubito
T.c.19. acqrit:ſed virtus ex ꝯñti acquirit̃ 7° phyſicoꝝ:qꝛ acquirit̃
ꝑ alteratione factã in alio.ſ.in paſſionib⁹ appetitus:q̃re ꝛc.

Ad p̃m ⁋ Ex his facile rñdet̃ ad argumẽta. Ad primũ di ſm Phm̃ ꝙ virtutes nõ oĩno extinguũt paſſiones aie ſed ꝯtẽperãt:ꝛ admediocritatem reducũt eas. Scdm̃ vo ſtoicos virtutes extinguũt paſſiones:ꝛ corrũpunt eas. Ad formam ergo argumẽti negat̃ iª ꝯña. ſi dat̃ primũ inſtãs virtutis:cũ ſit ſub certo gradu intẽſionis:igitur prius fuit ſub remiſſiori.

Ad 2m ⁋ Ad 2m dicit̃ ꝙ contingit formã gradualeꝫ ſubito acquiri dupl'r. vno mõ:qñ ſubm eſt in vltima diſpõne ad ipſaꝫ:ſic eſt intellectus ad ſcientiam:ꝛ ſicut aer ad lumen. Alio mõ qñ ex ꝯñti acquirit̃.ſ.per alterationeꝫ factam in alio:ſicut virtutes ꝛ ſcientie:ſed qualitates alie ſicut colores ſapores:ꝛ qualitates prime:qꝛ non ſolum acquirũtur per alterationem factam in alio: ſed etiam per alterationem factam in eis:quare etiam ſucceſſiue acquiri poſſunt.

⁋ Pro via vo Mantuani ponunt̃ he ꝯnes. pª ꝯ:ſi fuit tranſitus a non virtuoſo ad virtuoſum tãq̃ ex termino ꝯrio.ſ. ex vitio:dat̃ pm̃ inſtans virtutis. probat̃:qꝛ datur primum inſtans non eſſe vitij:cum ſucceſſiue corrũpatur:ſed primũ non eſſe vitij eſt primum inſtans virtutis:quare ꝛc.

⁋ Scda ꝯ:ſi fiat tranſitus a non vtuoſo ad virtuoſum:tãq̃ ex termino priuatiuo:tunc non dat̃ primuꝫ inſtans vtutis. ꝓbat̃:qꝛ tunc fit tranſmutatio ad virtutẽ per ſolam acqſitionem diſpõnis virtutis in appetitu ſenſitiuo vel intellectiuo:ſed diſpõ vtutis eſt in infinituꝫ remiſſibilis:g̃ ꝑ quocũqꝫ inſtãti dato in quo virtus eſt añ illud fuit ꝛ poſt illud erit:quare nõ datur primũ inſtans:nec vltimũ virtutis.

⁋ Ad argumenta in oppm̃ pro ipſo rñdetur. Ad primuꝫ negatur ꝙ ad virtutem non ſit motus per ſe:cum ſit qualitas gradualis. Et ad Phm̃ dicit:ꝙ intendit ꝙ ad virtutes non eſt per ſe motus.ſ.primitate excluſionis:ſic ꝙ ſit excluſus omnis alius motus in parte animalis:vult ergo ꝙ fiat primo motus in parte ſenſitiua.

⁋ Ad 2m conceditur:ꝙ ſi fiat tranſitus a vitio in virtuteꝫ ꝙ datur primum inſtans virtutis:cum non detur vltimũ inſtans vitij. Si vo fiat tranſitus a pura priuatione ad virtutem non datur primum inſtans virtutis.

Dub⁹ 11ᵘ ⁋ Dub' 11° vtrum det̃ pm̃ inſtans:in quo ſor. erit ſanus.

Argũ p̃ ⁋ Cõtra argũ argumentis Mantuani. Primo:qꝛ cũ mutat̃ quis ab egritudine in ſanitatẽ:ſi dat̃ primũ inſtans ſanitatis tũc in illo inſtanti ꝑficit operationes:ergo ab aliqua ꝓportione agit ꝑficiẽdo opõnes:igit̃ remiſſior eſt potens ꝑficere:ſed imediate añ B in infinitũ parũ remiſſior: igitur ante B fuit potẽs perficere opationes. pꝫ ꝯña:qꝛ aliter aliqua totalis latitudo ſubito acquireretur.

⁋ Jtem in.a.inſtanti.b.ſanitas eſt ſub certo gradu intenſionis:igit̃ imediate añ B fuit ſub remiſſiori gradu. pꝫ conſequentia:qꝛ nulla latitudo ſubito acquiritur.

Argũ 2° ⁋ Scdo ſic:nõ dat̃ pm̃ inſtãs ſanitatis:cũ quis mutat̃ a pura priuatione ſanitatis in ſanitatẽ:puta ꝑ inceptionẽ aialis:qꝛ nõ datur primũ inſtans forme aialis:ergo non dat̃ primuꝫ inſtãs ſanitatis. pꝫ ꝯña:qꝛ forma ſucceſſiue informat ꝛc.

⁋ Jn oppm̃ pro via cõi argũ. Qꝛ ſi fiat trãſitus ab egritudine in ſanitatem:ꝙ dat̃ primũ inſtans ſanitatis:qꝛ non dat̃ vltimũ inſtãs egritudinis:ſed pm̃ nõ eſſe eius:igit̃ dat̃ primuꝫ inſtans ſanitatis. pꝫ ꝯña:añs probat̃:qꝛ egritudo agit ledẽdo operationes:igit̃ ab aliq̃ proportione agit:ꝛ ꝯñter imediate poſt B aget:quare illud non eſt vltimum.

⁋ Scdo argũ ꝙ qñ fit tranſitus a pura priuatione ad ipſaꝫ ſanitatem ꝑ inceptionẽ aialis ꝙ dat̃ pm̃ inſtans ſanitatis:qꝛ datur pm̃ inſtãs forme aialis:qm̃ forma ſubalis in minimã mãm inducit̃ ſubito:vt ſepe ꝓbatum eſt ſupra:quare ꝛc.

⁋ Rñ:pro via cõi pmitit̃ ꝙ ſanitas eſt diſpõ corporis aialis:a qua operatio nãlis prouenit non leſa: vel eſt apta ſic prouenire. Et egritudo eſt diſpoſitio a qua operatio prouenit leſa. Juxta que ponuntur concluſiones.

⁋ Prima ꝯ. quocũqꝫ fiat tranſitus ad ſanitatẽ:ſiue ex egritudine:ſiue ex ꝑuatione:vtroqꝫ mõ dat̃ pm̃ iſtãs ſanitatis. Et ſi fiat tranſitus in egritudinẽ:dat̃ vltimũ inſtans ſanitatis. Si vo fiat tranſitus in nõ eſſe aialis:nõ dat̃ vltimum inſtans ſanitatis:ſic vt non datur vltimũ animalis.

⁋ Et ſi di ꝯ:qꝛ Auerrois ſecundo colliget inquit. Qꝛ ſanitas eſt diſpõ per quam membrum agit ꝛ patit̃ ſm nãm:ergo ab aliqua proportione agit:ꝛ conſequenter poſt aget:quare non datur vltimum inſtans ſanitatis.

⁋ Rñdet̃ ꝙ accipit̃ agere in diffõne ſanitatis priuatiue ꝛ nõ poſitiue. priuatiue dico:qꝛ priuatiue agit: qñ non ledit: ſed in diffinitione egritudinis ledere accipit̃ poſitiue:quia neceſſario agit ſm ꝓportionem maioris inequalitatis.

⁋ Ad argumenta ꝯ rñdet̃. Ad pm̃ negatur illa ꝯña:ſanitas perficit operationes:ergo ſm aliquã ꝓportioneꝫ agit perficiendo operationes:qꝛ datur remiſſiſſima ſanitas. Ad p̃m

⁋ Ad aliud cum dicitur:ſanitas eſt ſub certo gradu intẽſionis:ergo prius fuit ſub remiſſiori. negat̃ ꝯña:qꝛ dat̃ remiſſiſſima ſanitas ꝛ remiſſior ea non eſt ſanitas.

⁋ Ad 2m negat̃ ꝙ nõ det̃ pm̃ inſtans eẽ aialis. Ad probationem negatur ꝙ forma ſucceſſiue acquiratur. Ad 2m

⁋ Pro via Mantuani ponuntur iſte concluſiones.

⁋ Prima ꝯ. Si fiat tranſitus a ꝯrio ad ſanitateꝫ dat̃ pm̃ inſtãs ſanitatis. rõ eſt:qꝛ non dat̃ vltimũ inſtans egritudinis.

⁋ Scda cõcluſio. Si datur tranſitus a pura priuatione ad ſanitatem:non datur primũ inſtans ſanitatis. ratio eſt: quia non datur primum inſtans forme animalis.

⁋ Ad argumẽta ꝓ ipſo rñdetur. Ad primũ dicit̃ ꝯcedendo ꝙ datur primũ inſtans:qñ fit tranſitus ab egritudine in ſanitatem:qꝛ non datur vltimũ inſtans egritudinis.

⁋ Ad aliud cum dicitur:ꝙ datur primũ inſtans eſſe aialis: negatur:qꝛ forma ſucceſſiue informat materiam ꝛc.

⁋ Cadit hic difficultas:an ſanitas in cõplexione ſit aliqua qualitas de qualitatibus primis:puta caliditas vel hõ. An ſit aliquid reſultans ex qualitatibus primis. Dub⁹

⁋ Et argũ p̃ ꝙ ſit qualitas:qꝛ calor epatis eſt diſpoſitio per quam epar ꝑficit opationes:igit̃ eſt ſanitas. pꝫ ꝯña per diffinitionẽ ſanitatis datã a Galeno p̃ de vtutib⁹ nãlibus. Cuꝫ dicit. ſanitas eſt diſpõ per quaꝫ mẽbrũ perficit opationes. Argũ p̃

⁋ Jn ꝯriũ eſt Phs 7° phyſi. dicens:ſanitas eſt cõmẽſuratio q̃dã calidoꝝ ꝛ fridoꝝ. Et Auic⁹ 2° fen pmi igt. Sanitas eſt diſpõ:per quã corpus hois in ſua cõplexiõe ꝛ cõpoſitione tale exiſtit:vt ex eo opationes oẽs proueniant incolumes.

⁋ Rñ:de hoc ſunt due opiniones. Cõis dicit ꝙ ſanitas eſt qualitas reſultãs ex actione ꝛ paſſione qualitatũ primaꝝ: ſicut Auic⁹ vult ꝙ complexio etiã ſit reſultãs ex actione ꝛ paſſione q̃litatũ primaꝝ. Et eſt ſanitas in complexione.

⁋ Alia eſt cuiuſdaꝫ moderni dĩs ꝙ ſanitas eſt qualitas refracta. Et nõ eſt aliquid reſultãs ex qualitatib⁹ primis.

⁋ Contra hunc eſt Phs:qui dicit ꝙ ad ſanitatẽ non eſt motus:ſed ad qualitatem refractam eſt motus:igitur qualitas refracta non eſt ſanitas.

⁋ Jtem ſicut ex elemẽtis refractis fit mixtũ:ſic ex qualitatibus refractis fit cõplexio:que eſt ſanitas in cõplexione.

⁋ Utraqꝫ opinio eſt ſubſtantiabilis:tñ cõmunis verior: ꝛ Pho magis conformis ꝛc.

⁋ Tractatus de maximo ꝛ minimo.

Cum Phs in prohemio me'' dicat ꝙ actiones ſunt ſuppoſitorum.i.ſingularium: prouenit autem actio a proportione maioris inequalitatis potentie actiue ſupra potentiam paſſiuam.

Sex kãs ¶ Jdeo primo vidẽdum eſt:quid ſit ꝓportio: ꝛ quotuplex ſit:ↄ̃ñr quid ſit potẽtia actiua:ꝛ quid paſſiua:cũ ex propor‑tione potẽtie actiue ſupra paſſiuã ꝓueniat actio.

¶ Scḋo cũ poᵃ actiua de qua loquimur ſit finita:q2 in aliqd põt:ꝛ in aliquid nõ.ꝛ ſilr poᵃ paſſiua ſit finita:q2 ab aliquo põt pati:ꝛ ab aliquo nõ. Jdeo vidẽdũ eſt de termino potẽ‑tie actiue ꝛ paſſiue.ſ.de maximo ꝛ minimo:ꝛ ↄ̃ñr de modo exponendi ꝓpoſitionem de maximo ꝛ minimo.

¶ Tertio videndũ eſt de diuiſione terminoꝝ poᵉ actiue ꝛ paſſiue:ꝛ q̃ꝺo inferenda eſt diuiſio ꝑ diſiunctiuã compoſi‑tam ex affirmatiua de maxᵐᵒ ꝛ negatiua de minimo:vel eõ ꝑ affirmatiuã de minimo:ꝛ negatiuam de maximo.

¶ Quarto vidẽdũ ẽ q̃t ↄdõnes req̃rant̃ ad h̃ vt ſeq̃t̃ diuiſio.

¶ Quinto ponẽde ſunt ↄ̃nes notificantes reſpectu cuius ſit diuiſio.ſ.vel reſpectu poᵉ actiue vel reſpectu poᵉ paſſiue.

¶ Sexto ponẽde ſt regule declĩtes q̃ ps diſionis ẽ eligẽda.

incẽtũ pᵐ ¶ Quãtũ ad pᵐ.ſ.de ꝓportione actiue ad paſſiuã.Dicendũ ꝙ l3 ꝓportio ꝓprie dicta ſit duaꝝ quãtitatũ eiuſdem gñis adinuicẽ habitudo. Et ſi eſt habitudo q̃ntitatũ cõmẽſura‑biliũ ꝓportio rõnalis dĩ:ſi incõmẽſurabiliũ irrõnalis ꝓ‑portio dicit̃.Exẽplũ primi:vt q̃ntitatis bipedalis ad peda‑lẽ.Exẽplum ſecundi:vt diametri quadrati ad coſta3 eius. Quantitates cõmẽſurabiles dicunt̃ que hñt mẽſuram cõ‑munẽ.ſ.que aliquotiẽs ſumpta ꝑciſe reddit illam.Jncõmẽ‑ſurabiles vᵒ dicunt̃ que nõ hñt mẽſurã cõem:que aliquo‑tiens ſumpta reddat illã vt diametri quadrati ad coſtam.

¶ Proportio vᵒ cõiter dicta eſt quorũcũq3 duoꝝ cõparatoꝝ in aliquo tertio vniuoco adinuicẽ habitudo. Et ſic ſit pro‑portio potẽtie actiue cõparate in agẽdo ad potẽtiam paſ‑ſiuã.Eſt aũt ꝓportio duplex:alia eq̃litatis:alia ineq̃litatis. Exẽᵐ primi vt duoꝝ ad duo.Exẽᵐ ſecũdi:vt duoꝝ ad vnũ. nã ꝓportio equalitatis eſt habitudo duoꝝ eq̃liũ adinuicẽ. Et ꝓportio inequalitatis eſt habitudo duoꝝ inequalium adinuicẽ. Proportio inequalitatis diuidit̃:q2 alia maioris inequalitatis.ſ.que eſt habitudo maioris ad minᵒ. Alia mĩ‑noris ineq̃litatis.ſ.que eſt habitudo minoris ad maius.

¶ Proportio maioris īequalitatis diuidit̃:q2 alia ſimplex alia cõpoſita.Simplex diuidit̃ in multiplicem : ſuppartĩ‑cularem:ꝛ ſuppartiẽtem. Multiplex dicit̃:qñ maius con‑tinet minus pluries ꝛ preciſe. Et iſta multiplex diuidit̃ in duplam triplam:quadruplam:ꝛ ſic in infinitum.

¶ Suppticularis dicit̃:qñ maius ↄtinet minus tñ ſemel:ꝛ cũ h̃ ꝑtem eius aliquota3:ps aliquota dicit̃ q̃ aliquotiẽs ſũ‑pta reddit ꝑciſe totum. Et diuidit̃ ſuppartĩcularis in ſex‑quialterã:ſexquitertiã:ſexquiquartã:ꝛ ſic in infinitu3. Sex‑quialtera dĩ:qñ maius ↄtinet minus ſemel:ꝛ alterã ꝑte3:vt trium ad duo.Sexquitertia dicit̃:qñ maius ↄtinet minus ſemel:ꝛ cũ h̃ tertiã ꝑte3 vt quatuor ad tria. Sexquiquarta dicit̃:qñ maius continet minus ſemel:ꝛ cũ h̃ quartam par‑tem:vt quinq3 ad quatuor:ꝛ ſic in infinitum.

¶ Superptiens vᵒ dicit̃: qñ maius continet minus tñ ſe‑mel:ꝛ cum h̃ ꝑte3 non aliquotã ps non aliquota eſt:que ali‑quotiẽs ſumpta nõ põt reddere ꝑciſe totum. Et h̃ diuidit̃ in ſupbipartientẽ tertias in ſupbipartientẽ quintas: ꝛ ſic in infinitũ.Exẽplũ primi vt quinq3 ad tria:nam quinq3 con‑tinet tria ſemel : ꝛ cum hoc duo q̃ nõ ſunt pars aliquota de tria:q2 non reddunt illa ꝑciſe:ſ3 q2 cõtinet duo que ſũt due partes aliquote:ideo ſupbipartiens dicit̃: ꝛ q2 quelibet il‑laꝝ eſt tertia pars illius:ideo ſupbiptiens tertias dicitur. Exẽplũ de ſupbiptiente quintas:vt ſeptẽ ad quinq3:q2 ſe‑ptẽ vltra totum cõtinet duo que ſunt due partes aliquote ipſius quinq3:ideo ſuperbiptiens dĩ:ꝛ q2 quelibet illarum eſt quinta pars:ſuperbiptiens quintas dicitur.

Cõpoſita vᵒ eſt duplex.ſ.multiplex ſuppartĩcularis ꝛ mul‑tiplex ſuppartiens. Multiplex ſuppartĩcularis dicitur:qñ maius cõtinet minus pluries:ꝛ cũ h̃ partẽ aliquotã.Et diui‑dit̃ rõne multiplicis in duplã tripla3 q̃druplam. Et ratio‑ne ſuppartĩcularis diuidit̃ in ſexquialterã ſexquitertiam: ꝛ ſic in infinitum. Multiplex ſuppartiens dicit̃:qñ maius continet minus pluries:ꝛ cũ hoc partẽ non aliquotam:ꝛ ra‑tione multiplicis diuidit̃ in duplã triplam q̃drupla3:ꝛ ſic de alijs.Et ratione ſuppartientis diuidit̃ in ſupbipartiẽte3 tertias ſuperbipartientẽ quintas:ꝛ ſic in infinitum.

Potẽtia vᵒ actiua diffinit̃ 9ᵒ meᵗᵉ ꝙ eſt pñᵐ tranſmutãdi al‑terũ inquãtũ alteꝝ.Et potentia paſſiua eſt pñᵐ trãſmutãdi ab altero inquãtũ alterũ eſt.dicit̃ inquãtũ alterũ:q2 idẽ pt pati a ſe inquãtũ alteru3 eſt:prouenit aũt actio a poᵃ actiua hñte dñiu3 ſupra potẽtiã paſſiuam:q2 maioris virtutis eſt: ꝛ ſic ꝓuenit actio a ꝓportione maioris inequalitatis. T.c.

¶ Secundo dicendum eſt de termino potentie actiue ꝛ paſ‑ſiue.ſ.de maximo ꝛ minimo:ꝛ cõſequẽter quomodo expo‑natur propoſitio de maximo ꝛ minimo. incẽtũ 2ᵐ

Terminus potentie actiue dicitur in quem vltimate agere poteſt potentia actiua.

Terminus potentie paſſiue dicitur a quo poteſt vltimate pati potentia paſſiua.

Et ꝓpterea diffinit̃ terminus quinto meᵗᵉ: ꝙ eſt vltimum extra quod nihil eſt:ꝛ infra qḋ oĩa. Et terminus dicit̃ ma‑ximum ꝛ minimu3:ꝛ h̃ dupliciter.ſ.maximum ꝙ ſic:ꝛ ma‑ximum ꝙ non.Et minimum ꝙ ſic:ꝛ minimũ ꝙ non.

Maximũ ꝙ ſic dicit̃:ꝙ inter oĩa que põt eſt maximum.Et exponitur ſic:in h̃ põt nec in aliqḋ maius : ſed in quodlib3 minus vel equale:igitur eſt maximum ꝙ ſic.

Maximũ ꝙ nõ dicitur: ꝙ inter oĩa que non põteſt maxi‑mum.Et exponit̃ ſic.in h̃ nõ põt nec in aliqḋ minus:ſed in qḋlibet maius vel equale:igitur eſt maximũ ꝙ non.

Minimũ ꝙ ſic dicitur ꝙ inter omnia que põt eſt minimu3. Et exponitur ſic:in h̃ poteſt ꝛ non in minus : ſed in qḋlibet maius vel equale:ergo eſt minimum ꝙ ſic.

Minimum ꝙ nõ dicit̃ ꝙ inter oĩa que nõ põt eſt minimu3. Et exponitur ſic.in h̃ non poteſt:nec in aliquod maius:ſed in quodlibet minus vel equale:igitur eſt minimum ꝙ nõ.

¶ Tertio dicẽdũ eſt q̃ꝺo ſit diuiſio reſpectu potẽtie actiue ꝛ paſſiue.Et dicitur ꝙ diuiſio termini potentie actiue ſit ꝑ diſiunctiuam cõpoſitam ex affirmatiua de maximo : ꝛ ne‑gatiua de minimo ſic:q2 vel datur maximũ in qḋ põt age‑re vel minimum in qḋ nõ.vᵍ.g.potentia portatiua ſortis cũ ſit potentia actiua vel datur maximũ pondus qḋ põt por‑tare:vel minimum qḋ non poteſt portare. incẽtũ 3ᵐ

Diuiſio vᵒ potentie paſſiue ſit per diſiunctiuã cõpoſita3 ex affirmatiua de minimo:ꝛ negatiua de maximo.verbi gra‑tia cum potentia viſiua ſit potentia paſſiua vel datur mini‑mum a quo poteſt pati:vel maximum a quo non.

¶ Quarto dicẽdum eſt quot ↄditiones requirunt̃:vt debite ſequatur diuiſio.Et dicimus ꝙ tres requirunt̃. incẽtũ 4ᵐ

Prĩa ↄditio ꝙ ſubↄ̃ria dicte diuiſioni deſeruiẽtia ſint vera.

Scḋa cõditio ꝙ talia ſubↄ̃ria verificent̃ ꝓ tẽpore finito.

Tertia conditio ꝙ illud reſpectu cuius ſit diuiſio:eo ipſo ꝙ fuerit ſub aliquo poſſit eſſe ſub quocũq3 ente ſub illo.

Ratio prime conditionis eſt:q2 ex quo potentia eſt finita:in aliquid poteſt:ꝛ in aliquid nõ ſi eſt potẽtia actiua. Et ſi eſt paſſiua:ab aliquo poteſt pati ꝛ ab aliquo nõ.

Ratio ſcḋe cõditionis eſt:q2 ſi aliquis teneret ꝙ aliquid poſ‑ſet fieri in tẽpore infinito:puta antechrĩs non ſequeret̃ diui‑ſio ex ſubↄ̃rijs verificatis:q2 nõ ſequit̃ per aliquod tẽpus põt antechrĩs eſſe futurus:ꝛ per aliqḋ nõ:igit̃ vel datur ma‑ximum tẽpus ꝑ qḋ antechrĩs põt eſſe futurus:vel minimũ per qḋ nõ:q2 añs eſt veru3:ꝛ ↄ̃ñs falſum.ꝓbat̃ ꝑ ꝙ añs ſit verum.Et ꝓ prima parte p3:q2 ꝑ tempus finitũ põt eẽ fu‑turus.ꝓ ſcḋa parte ꝓbat̃:q2 ꝑ tempus infinitũ nõ põt eſſe

futurus:q̄ñ eius oppo^m implicat ꝯdictionē:qꝛ ſequit̄ eſt futurus per tꝑs infinitū:ergo eſt futurus:ergo antecb̄ius erit. Et ex alia parte ſequit̄:eſt futurus ꝑ tempus infinitū:ergo nūq̄ȝ erit in tēpore finito:ꝛ per ꝯñs non erit. Ce ꝯñs ſit falſum probat̄ primo falſuȝ eſt ꝙ det̄ maximū ꝙ ſic:qꝛ illud nō eſt tēpus finitū per opinionē di^{cen} ꝙ per infinitū tēpus pōt antecb̄is eſſe futurus:nec ēt illud eſt tēpus infinituȝ:qꝛ illud claudit contradictionem:vt ſupra probatuȝ eſt. 2° falſum eſt ꝙ detur minimum ꝙ nō:quia vel illud eſt finitum vel infinitum.non finitum per opinionem : qꝛ in quocūqȝ tēpore dato:adhuc in minori pōt eſſe futurus:nec infinituȝ eſt minimū in quo nō:qꝛ tunc in quocūqȝ minori poſſet eē futurus:ſed aliqḋ infinitum eſt maius alio:ergo aliqḋ infinitum eſt illo dato minus:ergo per tēpus infinitum poſſet eſſe futurus qḋ eſt impoſſibile.

¶ Rō tertie conditionis. Ce ſi ſub aliquo eſt:ꝙ poſſit eſſe ſub quocūqȝ ente ſub illo eſt:qꝛ niſi ſit hoc nō ſeq̄t diuiſio. v.g.qꝛ ſi ſub aliqua q̄ātitate pōt eſſe hō : ꝛ non ſub q̄cūqȝ ente ſub illa:nō ſequit̄:ergo vl̄ datur minima ſub qua pōt eſſe:vel maxima ſub qua nō.Quare opȝ limitare ſub aliq̄ q̄ātitate citra pedalem pōt eſſe hō:ꝛ ſub aliqua nō : ḡ vel dat̄ minima ſub qua pōt eſſe:vel maxīa ſub qua nō.

Intētū 5^m ¶ Ponēde ſunt ꝯnes notificātes re^{as} cuꝰ ſit diſio ꝛ ſūt 4^{or}.

ꝯ p^a Prima ꝯ. ſi ſub ꝯ̄ria neg^{ua} v̄ificat̄ ꝓ maiori q̄ȝ affirmatiua ſit diuiſio reſpectu po^e actiue : pȝ de po^a portatiua ſortis:qꝛ aliquid pōt portare:ꝛ aliqḋ nō:ꝛ qꝛ negatiua verificat̄ pro maiori:ideo ſit diuiſio reſpectu potentie actiue.

ꝯ 2^a Scḋa ꝯ.ſi ſubꝯ̄ria negatiua verificat̄ ꝓ minori : q̄ȝ affirmatiua:tunc ſit diuiſio reſpectu pōe paſſiue:pȝ de potentia viſiua ſortis:que pōt aliqḋ viſibile videre:ꝛ aliquod nō:ꝛ qꝛ neg^{ua} verificat̄ ꝓ minori:iō ſit diuiſio re^u po^e paſſiue.

ꝯ 3^a Tertia ꝯ.ſi ſubcōtraria negatiua verificat̄ ꝓ eq̄lis illi ꝓ quo verificat̄ affirmatiua:nō ſequit̄ diuiſio reſpectu alicuꝰ potentie.Exemplum de ſcuto cuius vna medietas eſt alba:ꝛ alia nigra:qꝛ nō ſe^r aliqua ꝑs huius ſcuti eſt alba:ꝛ aliq̄ nō: ḡ vel dat̄ maxima ꝙ ſic:vel minima ꝙ non.

ꝯ 4^a Quarta ꝯ.ſi ſubcōtraria negatiua verificat̄ pro maiori:ꝛ ꝓ minori pro qua verificatur affirmatiua non ſequitur diuiſio niſi per terminos proprios reſtringatur. Exemplū ſub aliqua quantitate pōt eſſe homo:ꝛ ſub aliqua non hō negatiua poteſt verificari pro maiori ꝛ pro minori:ideo non ſequitur diuiſio:niſi reſtringatur: verbi gr̄a ſub aliqua quantitate infra bipedalem:poteſt eſſe homo:ꝛ ſub aliqua non: tunc negatiua verificatur pro minori.

Intētū 6^m Sexto ponēde ſūt regle ꝑ q̄s ſcit̄ q̄ ꝑs diuiſionis eſt eligēda.

p^a regla Prima regla.Si fiat diuiſio reſpectu potētie mutabilis:ꝛ mediāte termino cōi non diſtributo:eligenda eſt ꝑs negatiua. Exemplum:aliquod pondus ſortes pōt portare:ꝛ aliquod non:ḡ vel datur maximum pondus ꝙ ſor.pōt portare:vel minimū ꝙ non.Eligenda eſt pars negatiua.

2^a Secunda regula.Si fiat diuiſio reſpectu potētie mutabilis:ꝛ mediante termino cōi diſtributo habente finita ſuppoſita:Eligēda eſt pars diuiſionis negatiua. Exemplum:aut datur maximū pondus ꝙ quilibet homo ſufficit portare: aut minimū ꝙ non.Eligēda eſt pars negatiua.

3^a Tertia regula.Si fiat diuiſio reſpectu potētie mutabilis:ꝛ mediante termino cōmuni diſtributo habēte infinita ſuppoſita:Eligēda eſt pars affirmatiua.Exemplū:aut datur maximū graue qḋ quodlibȝ fortiꝰ forte ſufficit portare:aut minimum ꝙ non:Eligēda eſt pars affirmatiua.

4^a Quarta regula. Si fiat diuiſio reſpectu potētie imutabilis: ſiue ſit mediante termino cōi diſtributo vel nō: Eligenda eſt pars affirmatiua.Exemplum:aut eſt dare maximā diſtantiam:que pōt pertrāſiri in hora vniformiter.a.g^u velo^{ci}:aut minima que nō:Eligēda eſt pars affirmatiua ꝛc̄.

¶ Du^r primo vtrum actio proueniat a proportione maioris inequalitatis potentie actiue ſupra reſiſtentiam. Dub^m p^m

Contra arguit̄ primo:quia potentia actiua:ꝛ potētia paſſiua nō comparāt̄ in aliquo vniuoco:ergo inter ea non pōt eſſe proportio.patet conſequentia ex diffinitione proportionis dicta ſupra. Et ex quinto Euclidis non comparantur adinuicem:que non ſunt vnius rationis. Argū p^m

Secundo ſic:paſſuȝ reagit in agens tertio phyſicoꝝ:ꝛ tamē habet proportionem minoris inequalitatis ad agēs:igitur non ſemper a proportione maioris inequalitatis prouenit actio.pȝ conſequentia cum antecedente. Argū 2^m T.c.

Tertio:quia ſi a proportione agentis ſupra paſſum prouenit actio:ergo ab equali proportione equalis actio ꝓuenire debet.pȝ ꝯñia:ꝯñs eſt falſum:qꝛ graue ſemper equalē proportionem habet ad aerem : ꝛ tamen in fine velocius deſcendit.Similiter per diuerſam figuram diuerſimode deſcendit:ꝛ tamen ſeruat eandem proportionem. Argū 3^m

Quarto:ſi a proportione maioris inequalitatis proueniret actio:igit̄ a maiori proportione maior proueniret actio.pȝ ꝯñia:ꝯñs falſum:qꝛ proyciens lapidem in duplo maiorem proportionem habet ad medietatem:ꝛ tamen nō in duplo magis proycit.Et ſic ad tertiam partē maiorem:ꝛ ad quartam maiorem:ꝛ tamen nō magis a longe proycit. Argū 4^m

Quinto:quia intelligentia mouet orbem:ꝛ tamen nō ſit motus a proportione mouētis ad reſiſtēnā : qꝛ celū nō reſiſtit intelligētie:q̄ñ moueret cum fatigatione: quare ꝛc̄. Argū 5^m

¶ Rñ°. Ad primū dicitur ꝙ potentia actiua ꝛ paſſiua comparantur in intenſione motus:quia potentia actiua eſt intēſior in agendo.q̄ȝ potentia paſſiua in reſiſtendo. Ad p^m

Ad ſecundum dicit̄ ꝙ paſſum reagit in agēs a proportione maioris inequalitatis:qꝛ paſſum agit a ꝓportione potētie actiue ad potentiā reſiſtiuā agentis:qꝛ in vtroqȝ eſt potētia actiua ꝛ reſiſtiua:ꝛ potētia actiua eſt fortior reſiſtiua. Aliȷ dicūt ꝙ paſſuȝ agit a ꝓportōe totꝰ paſſi in ꝑtē agētis. Ad 2^m

Ad tertium conceditur:ꝙ ab equali ꝓportione equalis ꝓuenit actio.Sed nota ꝙ quicquid iuuat ſe tenet ex parte potentie mouentis. Et ideo graue velocius deſcendit in fine propter impetum aeris ſequentis:ꝛ per diuerſam figuram iuuat̄ ꝛ impedit̄:ideo diuerſimode deſcendit. Ad 3^m

Ad quartum concedit̄:ꝙ a maiori proportione maior ꝓuenit actio. Ad argumentū dicit̄:ꝙ applicatio melior ſe tenet ex parte potētie mouentis:ꝛ hec variat ꝓportionem. Ad 4^m

Ad quintum dicitur:ꝙ intelligentia volens mouere tanta velocitate tenet locum reſiſtentie:ꝛ fatigatio non eſt niſi in mouente corporali. Ad 5^m

¶ Dubitatur ſecundo circa modum exponendi propoſitionem de maximo ꝛ minimo. Dub^m 2^m

Contra modum exponendi Hentiſberi arguitur:quia ex illo ſequitur expoſitam eſſe veram:ꝛ aliquam exponentem falſam.probatur:quia data latitudine vniformiter difformi a non gradu ad octo:cōmuniter dicitur ꝙ illa eſt intenſiſſima latitudo vniformiter difformis.a.gradui medio eq̄lis:que habet exponi ſic.hᷓ eſt intenſa latitudo vniformiter difformis.a.gradui medio equalis : ꝛ nulla intenſior eſt.a.gradui equalis:ſed qualibet remiſſior vel equalis eſt.a.gradui equalis:igit̄ hᷓ eſt intenſiſſima latitudo.a.gradui equalis:ꝛ pȝ ꝙ illa eſt falſa:ſed quelibet remiſſior vel eq̄lis eſt a.gradui me^o equalis:quare ille modus non valet. Cōtra modū exponēdi Hentiſberi. Argū p^m

Propter hᷓ argumentum eſt ſcḋus modus exponēdi qui dicit:ꝙ 3^a exponens debet ſumi alr̄.ſ.ſed quacūqȝ remiſſiori data datur intenſior.a.gradui medio equalis.Similiter hᷓ eſt maximum pondus ꝙ ſor.ſufficit portare ſic exponi debet.hᷓ eſt magnum pondus qḋ ſortes ſufficit portare:ꝛ nullum maius poteſt portare:ſed quocūqȝ minori dato:datur maius qḋ ſufficit portare:vel equale:quare ꝛc̄. Secūdus mod^o exponēdi.

¶ Contra

Cōtra 2m modi exponēdi ar gūt 1°. ¶ Contra hūc 2m modum exponendi cōmuniter arguitur: quia illo dato ſequeretur ꝙ daretur minus minimo. probatur ꝯſequentia: quia capiatur latitudo vniformiter difformis a duobus ad ſex: que ſit terminata excluſiue in vtroqꝫ extremo: tunc gradus vt.6. eſt remiſſiſſimus qui non eſt in hac latitudine exponendo iſto modo. probatur: quia iſte gradus vt.6. non eſt in hac latitudine nec aliquis intenſior: ſed quocunqꝫ remiſſiori dato datur intenſior qui eſt in hac latitudine: ⁊ patet ꝙ exponentes ſunt vere: ⁊ tamen expoſita eſt falſa. probatur: quia eſt aliquis gradus remiſſior illo: qui non eſt in hac latitudine: vt vnus: ⁊ duo: ⁊ ſic dareẽ remiſſius remiſſiſſimo: ⁊ conſequenter minus minimo.

Modus exponēdi ꝯ cōm. ¶ Rn°. Propter h̄ via cōmunis dicit: ꝙ hi termini alr̄ debēt exponi cum ſit diuiſio reſpectu rei mutabilis: ⁊ alr̄ cum ſit diuiſio reſpectu rei immutabilis: quia reſpectu rei mutabilis debent exponi primo modo: ⁊ reſpectu immutabilis ſecundo modo. Unde potentia actiua mutabilis dicitur illa: que eo ipſo ꝙ poteſt in aliquid poteſt in maius ⁊ in minus: vt potentia portatiua ſortis. Et potentia paſſiua mutabilis dicitur illa que eo ipſo ꝙ poteſt pati ab aliquo poteſt pati a maiori ⁊ a minori: vt potētia viſiua ſortis. Sed potētia actiua immutabilis dicitur illa que eo ipſo ꝙ poteſt in aliquid: non poteſt in maius nec in minus. Exemplum. vtrū ſit dare diſtantiam quam ſor. poteſt pertranſire in hora vniformiter .a. gradu velocitatis: ſic ꝙ nec maiorem: nec minorem: tunc potentia ſortis cum iſtis circunſtantijs determinata dicitur potentia actiua immutabilis. Et ſimiliter potētia paſſiua immutabilis dicitur illa que eo ipſo ꝙ poteſt pati ab aliquo non poteſt pati nec a maiori: nec a minori. Exemplū. vtrum ſit dare primum inſtans in quo antechriſtus erit ſic ꝙ nec in priori: nec poſteriori: tunc antechriſtus habet potētiam paſſiuam producibilitatis immutabilem: quia ſic in illo inſtanti producetur: ꝙ nec in priori: nec poſteriori. Sed dicitur vlterius ſaluando Hentiſberum: ꝙ fuit viſus tm̄ primo modo exponendi: quia vtplurimum fit diuiſio reſpectu rei mutabilis: ⁊ raro reſpectu rei immutabilis: ſi tamen fuit diuiſio reſpectu rei immutabilis. 2a exponēs debet eſſe nec in maius nec in minus poteſt.

Contra viā cōez ¶ Contra viam communem arguitur: quia ex hoc videẽ innui ꝙ argumentum factum contra Hentiſberum ſit reſpectu potentie immutabilis: ⁊ ideo debet exponi ſcd̄o modo: ⁊ non primo modo. Contra arguitur: ⁊ probatur ꝙ in illo argumento contra Hentiſbe. facto ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. Lꝫ dr̄ ſi ſit latitudo vniformiter difformis a nō gradu ad.8. ꝙ illa eſt itēſiſſima latitudo vniformiter difformis que eſt .a. gradui medio eq̄lis. Et ꝙ ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis probatur: quia ſi aliqua latitudo vniformiter difformis eſt .a. gradui medio equalis etiaꝫ aliqua maior illa eſt .a. gradui equalis: ⁊ etiam minor illa eſt .a. gradui medio equalis: ergo ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. patet conſequentia ex differentia data inter potentiaꝫ mutabilem: ⁊ immutabilem. antecedens probatur: quoniam latitudo que eſt a duobus ad ſex eſt .a. gradui medio equalis: ⁊ maior illa etiam eſt .a. gradui medio equalis: puta ab vno. ad ſeptē. Et etiam minor illa eſt .a. gradui medio equalis: puta illa que a tribus ad quinqꝫ: quare ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis.

¶ Conſimiliter arguitur ꝙ in ſecundo argumento facto cōtra 2m modum exponendi ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. Cum dicitur. Si ſit latitudo a duobus ad ſex que ſit terminata excluſiue in vtroqꝫ extremo: tunc gradus vt ſex eſt remiſſiſſimus qui non eſt in hac latitudine: vt probatum eſt per ſcd̄ꝫ modū exponendi. Modo probatur ꝙ ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis: quia cum aliquis gradus ſit in hac latitudine data: ⁊ maior illo: ⁊ minor illo eſt etiam in illa latitudine: q2 quartus gradus eſt in illa latitudine: ⁊ maior illo eſt in illa latitudine vt quintus gradus ⁊ minor illo eſt in illa latitudine: vt gradus vt tria: ergo ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. patet conſequentia ex differentia poſita reſpectu potentie mutabilis ⁊ immutabilis.

¶ Confirmatur quia tenendo ꝙ ſit diuiſio reſpectu potentie immutabilis argumentum factum contra videtur militare: quia exponendo ſecundo modo exponentes ſunt vere: ⁊ tamen expoſita eſt falſa: vt probatum eſt ſupra arguendo cōtra ſecundum modum ⁊c̄.

¶ Rn̄r ad h̄ argumenta. Ad primum contra Hen. : negatur ꝙ fiat diuiſio reſpectu potentie mutabilis. Ad probōnē cū dicitur ꝙ verificatur pro maiori ⁊ pro minori: quia aliqua latitudo maior eſt equalis gradui medio: ⁊ aliqua latitudo minor etiam eſt equalis gradui medio: dicitur ꝙ non bene ſummitur maius ⁊ minus. Quia ſi aliqua latitudo vniformiter difformis incipiēs a nō gradu eſt equalis gradui medio: ſola illa ſic incipiens a nō gradu eſt equalis gradui medio: ⁊ fl'm eſt ꝙ aliqua ſic incipiens a non gradu: ⁊ maior ⁊ minor ſit equalis gradui medio: quare ſit diuiſio reſpectu potentie immutabilis: ideo tertia exponens debet eſſe: ſed quacunqꝫ remiſſiori data datur intenſior que eſt gradui medio equalis. quare ⁊c̄. Ad p̄m

¶ Ad 2m contra ſcd̄ꝫ modum. ſimiliter negatur ꝙ fiat diuiſio reſpectu potentie mutabilis: immo nec ſit diuiſio reſpectu potentie actiue: nec paſſiue abſolute loquendo. declaro primo h̄ 2m: quia potentia actiua eſt quando negatiua v̄ificaẽ pro maiori potentia paſſiua quando negatiua verificaẽ pro minori: ⁊ quia a parte ſuperiori negatiua verificatur pro maiori: quia intenſior eſt gradus qui nō eſt in hac latitudine: q̄ꝫ qui eſt. Et a parte inferiori verificatur pro minori: q2 minor eſt gradus qui non eſt in hac latitudine q̄ꝫ qui eſt. Jdeo conditione reſpondendum eſt. ſ. ꝙ eſt potentie actiue a parte ſuperiori: ⁊ ꝙ eſt potentie paſſiue a parte iferiori: quare a parte ſuperiori infertur ꝙ datur intenſiſſimus gradus qui non eſt in hac latitudine: vel remiſſiſſimus qui non eſt. Et a parte inferiori infertur ꝙ datur remiſſiſſimus qui eſt in hac latitudine: vel intenſiſſimus qui non eſt: ⁊ ita eligēda eſt pars negatiua in vtraqꝫ diuiſione. Ad 2m

¶ Nō ſit diuiſio reſpectu potentie imutabilis declaro: q2 potentia mutabilis eſt que ſi poteſt agere in aliquid pōt in q̄dlibet minus. Et ſi pōt pati ab aliquo: pōt pati a quolꝫ maiori: quare ſi eſſet potētia mutabilis: tūc a p̄te ſup̄iori: ſi aliq̄s gradus eſſet in hac latitudine: quilibet remiſſior eſſet in hac latitudine ꝙ non eſt. Et a parte inferiori ſi eſſet in hac latitudine: ⁊ quilibet intenſior eſſet in ea ꝙ non eſt.

¶ Quare eſt diuiſio reſpectu potentie immutabilis: ⁊ nō eſt inferenda diuiſio abſolute: ſed conditionate. ſ. a parte ſuperiori: vel a parte inferiori. Et tunc pꝫ rn̄ ad arg̃m ꝙ datur. remiſſiſſimus qui nō eſt in hac latitudine a parte ſup̄iori.

¶ Dubitatur 3° circa 2am partem: vtrum diuiſio termini potentie actiue ſit facienda per diſiunctiuam compoſitam ex affirmatiua de maximo ⁊ negatiua de minimo: ⁊ diuiſio termini potentie paſſiue ſit facienda per diſiunctiuam poſitaꝫ ex affirmatiua de minimo: ⁊ negatiua de maximo: Dub' 3°

¶ Contra arguiẽ p̄ſuppoſito ꝙ actio proueniat a ꝓportione maioris inequalitatis agentis ſupra paſſum. 7° phyſ. ſed talis proportio poteſt creſcere in infinitum paſſo tendente ad corruptionem: ⁊ poteſt minui in infi.m paſſo tendēte ad equalitatem agentis: igitur non datur maximum nec minimū. Argũ p° T.c.35.

¶ Conſimiliter arguitur de potentia paſſiua ꝙ non daẽ maximū ⁊ minimum a quo poſſit pati: cum non patiatur nihil a proportione minoris ineq̄litatis que poteſt creſcere in infinitum: conſimiliter poteſt minui in infinitum: ſicut proportio agentis poteſt creſcere ⁊ minui in infinitum.

Tx. 41 ℂ Confirmatur per phm̃ ſcđo de anima dicentẽ. Omnium natura conſtantiũ terminus: ⁊ rõ eſt magnitudinis ⁊ aug^ti: ⁊ Cõmẽtatoꝛ p̃ phy^r. primũ in omni generato eſt minimum.

Argũ 4° ℂ 4° arguitur: ⁊ facio iſtam diuiſionẽ: ſub aliqua q̃titate ſupra pedalẽ eſt ſoꝛ. ⁊ ſub aliqua non: ergo vel eſt dare maximã q̃titatẽ ſub qua eſt vel minimã ſub qua non. patet ꝯña: quia fit diuiſio reſpectu potẽtie actiue. cũ negatiua verificetur pro maioꝛi: ⁊ tamen pars negatiua non eſt eligenda: ſed affirmatiua: quia daꝛ maxima ſub qua eſt ꝯ regulã: q̃re ⁊c̃.

Ad p^m ℂ R^o. Ad primũ cũ arguiꝛ demonſtratis ponderibus maioribus ⁊ minoꝛibus potentia foꝛtis: tunc facta diuiſione mediãte termino cõmuni non diſtributo: aut datur maximum pondus: quod ſoꝛ. ſufficit poꝛtare: aut minimũ quod nõ: tũc non eſt eligenda pars negatiua cõtra regulã diciꝛ q̃ non eſt eligẽda pars negatiua: quia in caſu excluditur. Et regula intelligit vbi non fit talis excluſio. Naz dixit Dentiſber. Nec aliunde illa diuiſio non habeat inſtantiam.

Ad 2^m ℂ Ad 2^m cũ arguiꝛ q̃ poſita po^a foꝛtis diuiſiua vt. 4. ⁊ poſito medio vniformiter diffoꝛmi a nõ gradu ad. 8. cuius gradus medius eſt vt quatuoꝛ ⁊c̃. Obmiſſis alijs reſpõſionib^o diciꝛ q̃ nõ ſequiꝛ ꝯtra regulã: q2 excludiꝛ quod debet eligi pro termino: ⁊ regula intelligit q̃ non fiat excluſio illius.

Ad 3^m ℂ Ad 3^m cum arguitur: aut eſt dare maximã q̃titatez ſupra pedalẽ ſub qua poteſt eſſe ſoꝛ. aut minimã ſub qua nõ: dicitur q̃ datur minima ſub qua nõ. Et ad argumentũ cõcediꝛ q̃ omne ens naturale eſt determinatũ ſm̃ q̃titatez: ſed non valet cũ infert: ergo datur maxima ſub qua põt eſſe: quia eſt differẽtia dicere ſub qua eſt: ⁊ ſub qua põt eſſe: q2 potentia terminaꝛ excluſiue vt dicit Dentiſber: nec appet ꝯñũ ex dictis phi. Et cum tu dicis Cõmẽ. dicit dari minimũ in omni ſpecie: dicitur q̃ foꝛte fuit illius opiniõis. Uel alr̃ dicitur q̃ aliud eſt dare maximuz vel minimũ ſub quo res naturalis eſt: ⁊ aliud dari maximum: vel minimũ: ſub quo poteſt eſſe: primũ datur: ⁊ 2^m non. Et de hoc ſcđo intelligit Dentiſber.

Ad 4^m ℂ Ad quartũ cũ arguiꝛ vel datur maxima q̃titas ſupra pedalem ſub qua ſoꝛ. eſt vel minima ſub qua non: conceditur q̃ datur maxima ſub qua eſt: q2 fit diuiſio reſpectu potentie imutabilis. r̃ſa aũt intelligit q̃ñ fit diuiſio re^m po^e mutabilis.

Dub^o 7^a ℂ Du^r 7° circa ſcđaz regulam: que dicit. Si fiat diuiſio reſpectu rei mutabilis: ⁊ mediãte termino cõmuni diſtributo habente finita ſuppoſita: eligenda eſt pars negatiua.

Argũ p̃. ℂ Contra arguitur: quia facio iſtam diuiſionez: aliquod pondus quilibet homo imediate poſt hoc ſufficit poꝛtare: ⁊ aliquod non: ergo aut eſt dare maximũ pondus q̃ quilibz homo imediate poſt hoc ſufficit poꝛtare: aut minimuz q̃ non. Et tamen pars negatiua non eſt eligẽda: ſed affirmatiua p̃batur: quia ponatur q̃ ſoꝛ. ſit debiliſſimus hominum: qui ſit foꝛtis: vt quatuoꝛ incipiat foꝛtificari: ⁊ ponatur q̃ lapis grauitatis vt quatuoꝛ incipiat etiam foꝛtificari: ſed minus pꝛopoꝛtionabiliter graueſcat q̃ ſoꝛ. foꝛtificetur. Tunc patet q̃ ille lapis eſt maximus quez quilibet homo ſufficit poꝛtare: quia illum ſufficit poꝛtare: ⁊ nullum maioꝛem.

Argũ 2° ℂ Secundo arguitur ſic. aliquantam potentiam poꝛtatiuam habet quilibet homo: ⁊ aliquantam non: ergo vel datur maxima potentia poꝛtatiua quaz habet quilibet homo: vel minimã quam non habet. Et patet q̃ datur maxima quam habet quilibet homo: quia ſi ſoꝛ. ſit debiliſſimus hominum: qui ſit potentie vt. 4. tunc potentia vt quatuoꝛ eſt maxima quam quilibet homo habet: quia illaz habet quilibet homo: ⁊ non maioꝛem: ſed quamlibet minoꝛem. quare ⁊c̃.

Ad p^m ℂ R^o. Ad primum dicitur concedendo q̃ eſt eligenda pars affirmatiua in illo caſu: qui fit diuiſio reſpectu potẽtie imutabilis: q2 nõ eo ipſo q̃ aliq̃ eſt pondus q̃ quilibet hõ imediate poſt hoc ſufficit poꝛtare: nec illo eſt pondus minus q̃ quilibet homo imediate poſt hoc ſufficit poꝛtare.

Ad 2^m ℂ Ad ſecundũ dicitur ſimiliter q̃ fit diuiſio reſpectu potentie imutabilis: ideo eligenda eſt pars affirmatiua. ſ. q̃ datur maxima potentia poꝛtatiua: quam habet quilibet homo. Sed ſi dicatur aliquantam potentiam poteſt habere quilibet homo: ⁊ aliq̃tam non: tunc fit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. Et ſequiꝛ: ergo vel datur maxima potentia poꝛtatiua quaz poteſt habere ſoꝛ. ⁊ quilibet homo: vel minima quam non: ⁊ eligenda eſt pars negatiua.

Dub^o 8° ℂ Du^r 8° circa tertiam regulaz que dicit. Si fiat diuiſio mediante termino cõmuni diſtributo habente infinita ſuppoſita: pꝛo quibus diſtribuatur: eligenda eſt pars affirmatiua.

Argũ p̃ ℂ Contra arguitur poſito q̃ mundus ſit eternus: ⁊ conſequẽter q̃ infiniti homines fuerint: ⁊ ponatur q̃ ſoꝛ. ſit debiliſſimus: qui ſit potentie vt quatuoꝛ. Tunc facio iſtam diuiſionez: aliquod pondus quilibet homo ſufficit poꝛtare: ⁊ aliq̃d non: ergo vel datur maximũ pondus q̃ quilibet homo ſufficit poꝛtare: vel minimũ q̃ nõ. Et patet q̃ non datur maximum q̃ ſic: ſed minimũ q̃ non: ⁊ illud eſt minimũ q̃ ſoꝛ. nõ ſufficit poꝛtare: puta pondus vt. 4. quia illud quilibet non ſufficit poꝛtare: nec maius: ſed q̃libet minus.

Argũ 2^a ℂ Scđo arguiꝛ ſic. Et facio iſtã diuiſionẽ. aliq̃ pondus debilius ſoꝛte ⁊ q̃libet foꝛtius ſoꝛ. ſufficit poꝛtare: ⁊ aliq̃ nõ. ergo vel datur maximũ pondus q̃ aliq̃ debilius ſoꝛ. ⁊ q̃libet foꝛtius ſoꝛ. ſufficit poꝛtare: vel minimum q̃ non. Et in iſto caſu datur minimũ q̃ nõ: ⁊ illud eſt pondus: vt. 4. quia h̃ non ſufficit poꝛtare aliq̃ debilius ſoꝛ. ⁊ q̃libet foꝛti^o ſoꝛ. nec aliq̃ maius: ſed q̃libet minus: quare pars affirmatiua nõ eſt eligenda contra regulam.

Argũ 3°. ℂ Tertio arguiꝛ ſic. Et facio iſtã diuiſionez. Aliqua eſt pars latitudinis caliditatis vniformiter diffoꝛmis a nõ gradu ad 8° cuius quelibet pars eſt itẽſioꝛ a gradu: qui ſit gradus medius totius latitudinis. Et aliqua eſt cuius non q̃libet pars eſt intẽſioꝛ a gradu. ergo vel eſt dare remiſſiſſimã partem: cuius quelibet pars eſt intẽſioꝛ a gradu vel ītenſiſſimã partem: cuius nõ quelibet pars eſt intẽſioꝛ a gradu. p3 ꝯñtia: q2 fit diuiſio reſpectu po^e paſſiue: ⁊ tñ nõ eſt eligenda ps affirmatiua: imo neutra pars diuiſionis eſt vera: q2 nõ eſt dare remiſſiſſimã ſupra q̃tuoꝛ: nec intenſiſſimã ſupra quatuoꝛ.

Ad p^m ℂ R^o. Ad primũ dicitur q̃ intẽdit regula vbi reſpectu multitudinis infinite non detur debiliſſimus ſiue vltimus: ſed q̃ tota latitudo illoꝛum terminetur excluſiue: cuius oppoſitum eſt in caſu argumenti.

Ad 2^m ℂ Ad 2^m dicitur q̃ non diſtribuitur totum illud reſpectu cuius fit diuiſio: ſicut regula intelligit: ſed ſolum pars: quare non eſt contra regulam.

Ad 3^m ℂ Ad 3^m dicitur q̃ deficit tertia cõditio: q2 nõ eo ipſo q̃ eſt aliqua pars illi^o latitudinis: cuius quelibet pars eſt intẽſioꝛ a gradu. q̃libet pars illa pte data itẽſioꝛ ſic ſe h3: nã illa que incipit a q̃tuoꝛ ⁊ terminaꝛ ad ſex eſt pars illius latitudinis: cuius q̃libet pars eſt intẽſioꝛ a gradu: ⁊ tñ illa que incipit a trib^o: ⁊ terminatur ad 8° que eſt illa intenſioꝛ: cum intenſioꝛi gradui medio coꝛreſpondeat non ſic ſe habet.

Dub^o 9° ℂ Du^r 9° circa 4^m regulaz: que dicit. ſi fiat diuiſio reſpectu rei imutabilis: eligẽda eſt pars diuiſionis affirmatiua.

Argũ p̃. ℂ Contra arguiꝛ: ⁊ facio iſtã diuiſionẽ. Aliqua quãtitas põt ptranſiri in minoꝛi tpe q̃ in hoꝛa vniformiter a gradu velocitatis: ⁊ aliqua nõ: ergo aut eſt dare maximã q̃titatem que poteſt pertranſiri in minoꝛi tẽpoꝛe q̃ in hoꝛa vniformiter a gradu velocitatis: aut minimã que nõ. Et patet q̃ nõ eſt dare maximã que ſic: quia ſi ſit dare illã. q̃ro de illa que ptranſitur in hoꝛa: aut eſt minoꝛ q̃ illa que pertranſitur in minoꝛi tpe q̃ in hoꝛa: aut eq̃lis: aut maioꝛ. Non põt dici minoꝛ vel eq̃lis: q2 que adequate ptrãſiꝛ in hoꝛa: nõ ptrãſiꝛ in minoꝛi tẽpoꝛe: nec etiã maioꝛ: q2 ſi maioꝛ pertrãſiꝛ in hoꝛa etiam in minoꝛi tẽpoꝛe q̃ in hoꝛa: cũ in nulla ꝑpoꝛtione magis per

tranſeaꝛ in tota hora ꝙ̄ in aliq̄ parte eius:ideo quacūqꝫ minori data que pertrāſiꝛ in minori tꝑe ꝙ̄ in hora: illa non eſt maxima:quia adhuc maior ptrāſiꝛ in minori tꝑe.q̄re ⁊c̄.

Argꝰ 2° ¶ Scḋo ſic.ponaꝛ ꝙ.a.ſit vna poᵃ debilitabilis:vt.4.Et capio vnū mediū vniformiter diffor⁹ a nō ḡdu ad.8.ꝙ ſit.b. Et argꝰ ſic.Aliquā ptē.b.medij ſufficit.a.diuidere ⁊ aliquā ptē nō:ergo aut eſt dare maximā.b.medij:quā ſufficit.a.diuidere:aut minimā quā non.Et pꝫ ꝙ eſt dare minimā: quā non: ⁊ eſt illa que eſt a non gradu ad.4.incluſiue: quia eſt equalis illi in reſiſtentia:⁊ tamē fit diuiſio reſpectu potentie īmutabilis:ex quo potentia eſt indebilitabilis:igitur contra regulam que dicit:ꝙ eligi debet pars affirmatiua.

Ad pᵐ ¶ Rꝫ°.Ad primū dicit magꝛ ꝙ eſt dare minimā q̄ non:nā illa q̄ eſt maxima q̄ ptrāſiꝛ in hora.a.ḡdu velocitatis eſt minima q̄ nō pōt ptrāſiri in minori tꝑe: ⁊ hoc nō eſt ꝯ regulam: quia lꝫ.a.ḡdus ſit ſm ſe īmutabilis put eſt talis ḡdus vniformis:tamē nō eſt īmutabilis quo ad propoſitū diuiſiōis: quia non limitaꝛ ad aliquod certum ex parte temporis.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ dicitur ꝙ datur maxima latitudo vniformiter difformis:quā.a.poᵃ ſufficit diuidere:⁊ eſt illa:que eſt a nō gradu vſqꝫ ad q̄tuor incluſiue.Et tūc ad argᵐ diꝛ ꝙ.a.potentia ſufficit diuidere vltimū punctū.Nec ſequiꝛ ꝙ a ꝓportione equalitatis prouenirēt actio:quia in pūcto nō fit reſiſtentia: ſed bene ſequeretur hoc:ſi eſſet in parte diuiſibili.

¶ Uel aliter dicitur:ꝙ datur minima pars.b.medij:quā nō ſufficit.a.diuidere:⁊ eſt latitudo a non gradu vſqꝫ ad.4.nec eſt contra regulam:quia lꝫ diuiſio fiat reſpectu potentie indebilitabilis:fit tamen reſpectu rei mutabilis vt in propoſito ſpectat:quia eo ipſo ꝙ potentia poteſt in aliquid poteſt in maius ⁊ in minus:⁊ hec eſt melior rnſ°.

Dubʳ10° ¶ Dubitatur decimo quare magis infertur diuiſio per iſtos terminos maximum ⁊ minimum: ꝙ̄ per alios.ſ.primum ⁊ vltimum:vel intenſiſſimum:⁊ remiſſiſſimum.

¶ Item cū fiat diuiſio reſpectu potētie actiue ⁊ paſſiue quare Hentiſber nō poſuit dr̄iā inter poᵐ actiuam ⁊ paſſiuam:

Ad pᵐ ¶ Rꝫ°.Ad primū diciꝛ ꝙ magis aſſignaꝛ diuiſio per hos terminos maximum ⁊ minimum:quia ſunt faciliores:⁊ alij ad iſtos reduci poſſunt:nam primū reduciꝛ ad minimū:⁊ vltiᵐ ad maximū.Et intenſiſſimū reduciꝛ ad maximū:⁊ remiſſiſſimū ad minimū.Et velociſſimū ad maximū: ⁊ tardiſſimū ad minimū.Et fortiſſiᵐ ad maxᵐ:⁊ debiliſſiᵐ ad minimū.

Inſtanˢ ¶ Et ſi diciꝛ contra:quia primū in vnoquoqꝫ genere eſt maximū:igitur primū non recte reducitur ad minimum.

Rnſio. ¶ Rꝫʳ ꝙ priora tꝑe ſunt miora in ꝑfectione:q̄re ꝙ ꝑus eſt ſm tꝑs minus eſt:lꝫ primū ſm naturam ſit maximum.

Ad 2ᵐ ¶ Ad ſcḋm dubiū:dicitur ꝙ quia differentia inter potentiā actiuam ⁊ paſſiuā patet ex dictis:ideo Hentiſber tacuit illā: quia patet ꝙ actiua eo ipſo ꝙ poteſt in aliquid poteſt in minus ⁊ non in maius.Ecōtra potētia paſſiua eo ipſo ꝙ poteſt pati ab aliquo pōt pati a maiori ⁊ non a minori.

Inſtanˢ ¶ Contra:quia omne agens phyſicum in agendo repatitur per Philoſophum tertio phiſicorum: igitur vnumquodqꝫ poteſt pati a maiori ⁊ a minori:⁊ poteſt agere in maius ⁊ in minus.patet conſequentia ex ſe.

T.c.18.

Rnſio. ¶ Rꝫ° ad hoc dictum eſt ſupra ſm duos modos.

¶ Unus dicit ꝙ quando minus agit in maius agit in reſiſtētiam illius:que eſt minor ſua potētia actiua:⁊ non agit in potentiam actiuā illius que eſt maior ꝙ̄ ſua potentia actiua.

¶ Alter modus dixit:ꝙ quādo minus agit in maius: agit in partem illius:que eſt minoris potētie:⁊ nō agit in totū ꝙ eſt maioris potētie.Et vt iſta materia poſſit bene ventillari ponemus queſtionē noſtrā de reactione:in qua tractantur oēs opiniōes:⁊ reprobantur:⁊ ideo addemus aliā opinionē.

Dubʳ11° ¶ Duʳ 11° ⁊ vltimo:vtrū omne agens phyſicū in agendo repatiatur:vt dicitur a Philoſopho tertio phyſicorum.

T.c.

¶ Contra arguiꝛ:quia ſequunꝛ duo incōueniētia:pmū eſt ꝙ caliditas ⁊ friditas ſimul intendeꝛ in eodē:ꝯñs falſū ⁊ impoſſibile:q2 tunc ꝯ̄ria ſimul ſtarēt in eodē ſubiō.pbaꝛ ꝯñā:quia ſi.a.caliṁ agit in.b.frigidū per mediū pedalis diſtātie.Et.b. frigidū reagat in.a.tunc vnūquodqꝫ iſtorū prius agit in medium:quare prius induciꝛ caliditas ⁊ frigiditas in mediū: ⁊ continue agunt ⁊ non niſi producendo caliditatē ⁊ frigiditatem:igitur ſimul intendentur caliditas ⁊ frigiditas. Argꝰ pᵐ

¶ Scḋm incōueniēs eſt:q2 tūc ꝓueniret actio a ꝓportiōe minoris ineq̄litatis ꝯ ꝑhm 7° phyʳ.pbaꝛ ꝯñā:q2 ſit.a.calidū potētie vt.8.⁊.b.fridū potētie vt.4.mō ſi.b.reagit in.a.⁊ cū b.ſit potētie vt q̄tuor ⁊ reagat in.a.ꝙ eſt potētie vt.8.igitur a proportione minoris inequalitatis proueniet actio. T.c.35.

¶ Incontrarium arguitur ꝙ omne agens phyſicum.ſ.communicans in materia cum paſſo in agendo repatitur:q2 elementa concurrētia ad generationem mixti refranguntur in qualitatibus ſuis:igitur ſicut vnū agit in aliud:ita patitur ab alio.patet ꝯñā.⁊ añs eſt ꝑhi pimo de generatione. T.c.84.

¶ Secundo arguitur experimento:quia ferrum ignitum extinctum in aqua calefacit aquam:vt patet:⁊ cum hoc infrigidatur ab aqua:ergo in agendo repatitur. Argꝰ 2°

¶ Rꝫ°.ad hoc ſunt duo modi reſpōdendi principales.Unus eſt Calculatoris dicentis ꝙ non daꝛ reactio propter duo prima argumenta.Ad argumenta incontrariū reſpondet. Modus ſoluendi Calculatoris.

¶ Ad primum cum dicitur:qualitates elementorum in mixto refranguntur:conceditur: ſed hoc non eſt a qualitatibus contrarijs:ſed ab influxibus ſupercel̄eſtibus: qui effectiue concurrunt ad generationem.Uel aliter dicitur ꝙ alique qualitates remanent non refracte.

¶ Ad 2ᵐ diꝛ ꝙ aqua calefit ab igne: ſed ignis non infrigidaꝛ ab aqua ſed ſuffocaꝛ:ideo extinguitur ignis in ferro.

¶ Uel aliter diciꝛ ꝙ aqua bn̄ agit in ferrū ignitū infrigidando:[illegible] ferrum ignitum non agit in aquam calefaciendo:ſed ꝙ aqua appareat calida eſt ꝓpter exhalatiōes calidas:que erant in poris ferri igniti que ſunt mixte cum aqua.

¶ Et ad dictū ꝑhi diciꝛ ꝙ intellit de re pati priuatiue:ꝙ eſt reſiſtere ⁊ nō poſitiue:ꝙ eſt ꝓducere qualitatē in ipſum.

¶ Secūdus modus rn̄dēdi principalis eſt cōmunis:qui dicit ꝙ reactio eſt poſſibilis:imo neceſſaria: ſed de modo ſoluēdi rōnes ꝯtra ipſum ſunt duo modi reſpōdēdi ꝑcipales.

¶ Unus Marſilij diᶜᵗ ad pmū:ꝙ q̄uis caliᵗas ⁊ frigiditas producanꝛ in medium:non tamen intenditur caliᵗas ⁊ frigiditas:quia q̄cito produciꝛ frigiditas: tamcito corrūpitur: qm̄ nō hꝫ eſſe permanens.Et ſi replicas cōtra: q2 ſequiꝛ ꝙ ad inductionem frigiditatis non ſequitur corrᵒ caliditatis. Concediꝛ propter frigiditatem nō habere eſſe permanens. Et iterum ſi dicitur:ſequitur ꝙ mediū ſimul calefit ⁊ frigefit.negaꝛ ꝯñā:q2 nō acquiriꝛ maiorem frigiditatem. Modus ſoluendi Marſilij.

¶ Ad 2ᵐ negaꝛ ꝙ qn̄ paſſum reagit in agens agat a proportione minoris inequalitatis:quia caliᵗas hēt actiuitatē per quam agit:⁊ reſiſtentiā per quā patitur:quare lꝫ ꝓportio paſſi ad actiuitatē agentis ſit ꝓportio mioris ineq̄litatis:tn̄ ꝓporᵒ paſſi ad reſiſtētiā agētis eſt maioris inequalitatis.

¶ Alter modus rn̄dēdi eſt Jacobi de Forliuio:qui rn̄det pᵒ q̄uo agens agat in meᵐ:⁊ q̄uo paſſū reagit.dicit aūt pmo ꝙ in mediū ꝓduciꝛ ſpēs caliᵗatis:⁊ ſpēs friditatis:poſtea ſpēs caliditatis ꝓducit caliditatē in medium:ſed ſpecies frigiditatis non producit frigiditatem in medium:quia impeditur a ſpecie caliditatis mediante caliditate producta. Modus ſoluendi Jacobi de Forliuio.

¶ Et ſi replicas contra: quia ſpecies frigiditatis eſt ita apta producere frigiditatē:ſicut ſpecies caliditatis caliditatem. Reſpondet negando illud:quia impediꝛ a ſpecie caliᵗatis. Et ſi aꝛ ꝯ:q2 nihil reſiſtit alteri niſi rōne ꝯ̄rieᵗᵃᵗⁱˢ:ſꝫ ſpēs caliᵗⁱˢ nō ꝯ̄riaꝛ ſpēi friditatis:q2 ſiˡ ſunt in meᵒ:igiꝛ non reſiſtit ei. Rnˢ ꝙ nō eſt reſiſtentia ꝑ ſe:⁊ immeᵗᵉ inter qualitates poſitiuas niſi

uas niſi rõne contrarietatis:ſed ſpecies caliditatis non reſi-
ſtit per ſe:ſed mediante caliditate pducta in medio.q̃re ꝛc.
¶ Ad ſecundū quomodo paſſum reagat in agens:dicit ꝙ re-
agit a proportione totius paſſi in partez agentis:quare agit
a proportione maioris inequalitatis.
Contra Calculatorem. ¶ Cõtra modū Calculatoꝝ argr̃ 3°.ꝓ ꝯ interptationẽ quã dat
dicto Phi:ꝙ oẽ agẽs phyſicū i agẽdo repatiẽ:qꝛ itelliḡ de paſ
ſione priuatiua que eſt idẽ ꝙ non:ꝛ non recipere pati: nõ de
paſſione poſitiua:que eſt recipere actiones paſſi.
¶ Contra arguiẽ qꝛ Phs ex illo dicto omne agens phyſicū
in agendo repatitur:cõcludit ꝙ omne agens phyſicū in mo
uendo mouetur:non tamẽ omne mouens in mouẽdo moue
tur:ꝛ patet ꝙ ſic intelligendo:oẽ mouens moueẽ .i.non reci
pit actionem paſſi:ſicut ꝛ mouens phyſicum.
¶ Scdo argr̃ ꝯ modū rñdẽdi de actione ferri igniti extincti
in aqua:qꝛ dicit ꝙ aut ferrū ignitū non calefacit aquam:aut
ꝙ aqua nõ infrigidat ignẽ ſed ſuffocat:quia videtur innuere
ꝙ ignis ꝛ aqua non poſſunt agere adinuicem.Contra argui
T.c.24. tur:quia ſm Phm pmo de generatiõe:omne elementū põt
trãſmutari in aliud ꝛ ecõ:ſed omnẽ trãſmutationẽ ſubſtãtia-
lem neceſſario pcedit alteratio qualitatū pmarū in trãſmu-
tato:ergo elemẽta neceſſario agunt ꝛ patiunẽ adinuicem.
¶ 3° cõtra id qd dicit ꝙ qualitates alique elementoꝝ rema-
T.c.23. nent nõ refracte in mixto.Cõtra qꝛ hoc eſt ꝯ Phm ꝑ de gñā
tione dicentẽ:gñō eſt mutatio totius in totum nullo ſenſibi-
li remanente:mõ ſi alique qualitates eſſent non refracte:re-
manerent qualitates ſenſibiles cõtra Phm:quare ꝛc.
Contra Marſiliũ. ¶ Cõtra pͥm̃ declarationẽ ſcdi modi:que fuit Marſilij argr̃.
Et ꝑ ꝯ modū declarandi de actiõe ꝯrioꝝ in mediū : qꝛ dicit
ꝙ pduciẽ calitas ꝛ frigiditas in mediū:ſed nõ remanet fri-
giditas in meº:ſed caˡⁱᵗᵃˢ ſic.Cõtra argr̃:qꝛ ſtãte meº tẽpato:ſi
pduciẽ calitas ꝛ friditas in meᵐ : vtraqꝫ eſt vltra gdū me-
diū:igiẽ ꝯrie opponunẽ:ſꝫ oppoᵃ ꝯrie ipoſſe eſt ſil' eẽ in eodẽ
ſubo:ſiue per inſtans ſiue per tẽpus moueńẽ .quare ꝛc.
¶ Scdo arguiẽ contra modū ſaluãdi ꝙ paſſum agat a pro-
portione maioris inequalitatis:qꝛ dicit ꝙ oẽ agens hẽt acti-
uitatẽ ꝑ quã agit:ꝛ reſiſtentiã per quã patiẽ:ꝛ reſiſtentia eſt
ſemꝑ minor actiuitate alterius ꝯrij : quare paſſuꝫ põt agere
a pportione actiuitatis ſue ad reſiſtentiã agentis:quare agit
a pportiõe maioris inequalitatis.Cõtra arguiẽ:qꝛ per quan-
tuꝫ agẽs ſufficit agere per tãtū ſufficit phibere actionẽ ꝯrij:
ꝛ per quãtū ſufficit phibere actionẽ ꝯrij:per tãtū ſufficit re-
ſiſtere:igiẽ actiuitas agẽtis ꝛ reſiſtentia eius ſunt eq̃les : ꝛ ſi
ſic:igiẽ actiuitas potẽtis nõ põt agere in reſiſtentiã agentis.
Cõtra Jacobum de Forliuio. ¶ Contra ſecūdã declarationẽ ſecūdi modi que fuit Jacobi
Forliuienſis arguiẽ.Et pmo cõtra modū reagẽdi:qꝛ dicit ꝙ
ex eo qd agens calidū mediãte ſpecie caliditatis pducit cali
ditatem in mediū:ideo frigidū ſi multiplicet ſpeciẽ frigidi-
tatis in mediū nõ põt producere frigiditatem in mediū:ſed
bene in paſſum.Contra arguiẽ:qꝛ ſi calitas de nouo pducta
in mediū eſt cã quare ſpẽs frigiditatis nõ põt pducere frigi
ditatẽ in medio:multo minus poterit pducere friditateꝫ in
paſſum. pbaẽ ꝯña:qꝛ caliditas fixa multo magis eſt apta p-
hibere:qꝛ fortior eſt:quare paſſum non reaget in agens.
¶ Scdo arguiẽ cõtra modū ſaluandi paſſum ipſum agere a
pportione maioris inequalitatis:qꝛ diciẽ ꝙ paſſum agit in
agẽs a pportione totius paſſi in partẽ agẽtis.Cõtra arguiẽ:
qꝛ vnūquodqꝫ inquantū agit intantū reſiſtit.ſed agens agit
ſm totū vt pbabo:igiẽ reſiſtit ſm totū.patet ꝯña cū maio-
ri.minor pbaẽ:qꝛ vnūqdqꝫ agit ſm ꝙ eſt in actu : qꝛ forma
T.c.18. ſemꝑ exiſtimabiẽ mouens 3° phyˢ:ſed eſt in actu ſm totuꝫ
ꝛ non ſm partem:qꝛ ſm partẽ eſt in potẽtia:igiẽ ſm totum
agit:ꝛ cõſequẽter ſm totū reſiſtit ꝛ non ſm partem.
¶ Item ſicut vnumquodqꝫ naturaliter appetit cõſeruare ſe
ꝛ quãlibet partem ſui vt dicit Cõmentator primo phyſico-
rum:ſic vnūquodqꝫ naturaliter nititur conſeruare ſe ꝛ quã-
libet partem ſui:quare totum ſemper aget pro conſeruatiõe
totius ꝛ partis:ꝛ ſi ſic:totum reſiſtit ꝛ non ſolum pars.
¶ Propterea nos ponimus alium modum reſpondendi cõ- Modus ſolutionis ꝓprius.
tra viam Calculatoris tenendo ꝙ agens phyſicum in agen-
do repatitur:ſcilicet poſitiue.
¶ Et dicimus duo.primo dicimus ꝙ omne agens phyſicuꝫ:
ſcilicet agens per contactum in agendo repatitur ſicut dicit
Phs tertio phyſicorū.Et notanter diciẽ agens per cõtactū: T.c.18.
quia tale agens cõmunicat in materia cū paſſo ꝛ pptcrea re
patitur:ꝛ propter hoc intelligentia mouens celum non pati
tur:quia non communicat in materia cum paſſo.
¶ Secundo dicimus ꝙ reactio facta per contactum fit a vir
tute productiua in virtutem conſeruatiuam alterius.Et hoc
notanter dicitur vt ſaluetur omnem actioneꝫ fieri a propor
tione maioris inequalitatis.Pro quo nota ꝙ omne tale agẽs
phyſicum habet virtutem productiuam per quam agit ex-
tra ſe in aliud ꝛ conſeruatiuam per quam conſeruat ſe:ꝛ vir
tus productiua cuiuſqꝫ fortior eſt virtute conſeruatiua alte-
rius:ꝛ ideo paſſum reagit a proportione virtutis pductiue
ad virtutem conſeruatiuam agentis.
¶ Et ſi diceres contra : quia hoc dato ſequitur ꝙ quodlibet Inſtan°
paſſum eſt aptum corrumpere ſuum agens.conſequens fal
ſum eſt:ꝛ probatur cõſequentia:quia virtus productiua paſ
ſi eſt fortior parte virtute conſeruatiua agentis.
¶ Diciẽ ꝙ hoc ſequeretur.ſi virtus productiua agentis non Solō.
eſſet coniuncta cum virtute conſeruatiua eius:ſed quia con-
iuncta eſt virtus productiua agentis cum virtute conſerua-
tiua eſt:que plus proportionabiliter agit in virtutem conſer
uatiuam paſſi:q̃ ecõtra paſſum in agens:ideo nõ ſequitur.
¶ Contra nos arguet quis pmo:qꝛ aut virtutes pductiue eius Argr̃ ꝑ.
aut mediantibꝰ qualitatibꝰ ꝯrijs.Aut ḡ ſe impediũt in agen-
do ſic ꝙ per quantū extendiẽ calitas de nouo producta ab
agẽte:per tantū prohibeẽ frigiditas induci:aut non.Si nõ:
caliditas ꝛ frigiditas ſtabũt ſimul ſupra gradum mediuꝫ:ꝙ
eſt impoſſe.ſi ỽo ſe impediũt:igiẽ ſi agens induxit caliditatẽ
in partem paſſi:paſſum nõ poterit inducere frigiditatẽ niſi
prius corrumpat caliditatẽ:ꝛ ſi ſic:igitur agens nõ ſemꝑ re-
patiẽ qñ agit:qꝛ niſi prius corrũpaẽ calitas nõ repatiẽ.
¶ Scdo arguiẽ ſic:q̃tū agẽs ſufficit agere tantū ſufficit pro- Argr̃ 2°
hibere actionẽ ꝯtrarij:ꝛ quantū ſufficit prohibere actionem
cõtrarij tantū ſufficit reſiſtere:ḡ a pmo ad vltimū q̃tū ſuffi-
cit agere tãtū ſufficit reſiſtere:ꝛ ſi ſic:igiẽ quãta eſt actiuitas
agentis:tanta eſt reſiſtẽtia eius:ſed actiuitas agentis excedit
actiuitatẽ paſſi:ergo reſiſtẽtia agẽtis excedet actiuitatẽ paſ-
ſi:quare paſſum non poterit agere in agens.
¶ Rñ°.Ad pmū diciẽ ꝙ q̃uis qualitates ꝯrie ſe impediant in Ad pᵐ
agendo:qꝛ vbi pduciẽ calitas nõ põt pduci frigiditas.ſ.il-
la calitate ſtante tñ cum iſte qualitates agant per ſpẽs quas
multiplicant:ꝛ iſte ſpẽs nõ ſe impediũt:quia vbi inducta eſt
calitas põt multiplicari ſpẽs frigiditatis:ꝛ etiã talis ſpẽs fri
giditas põt multiplicari ita agens:quare ibi paſſum poteſt
inducere frigiditatẽ cū maior ſit ỽtus pductiua paſſi q̃ vir
tus cõſeruatiua agẽtis:ꝛ ſic ſimul agunt ꝛ patiuntur.
¶ Et ſi dicitur ſi prohibetur induci frigiditas in parte paſſi: Inſtan°
vbi inducta eſt caliditas de nouo:ergo a fortiori prohibeẽ
induci in agente:vbi eſt caliditas fixa.
¶ Diciẽ negãdo ꝯñam:qꝛ nõ phibeẽ induci frigiditas in par Solō.
te paſſi ſolū pꝑ caliditatẽ nouiter inductã:ſꝫ quia paſſuꝫ nõ
põt agere cõtra virtutẽ pductiuã agentis que fortior eſt.
¶ Ad 2ᵐ cõcediẽ ꝙ quãtum agẽs ſufficit agere:tantū ſufficit Ad 2ᵐ
reſiſtere:ſed duplex eſt potẽtia actiua agentis.ſ.vna ꝑ quaꝫ
agit extra:ꝛ eſt actiuitas ỽtutis pductiue.ꝛ alia eſt actiuitas
per quã agit ad intra:ꝛ eſt actiuitas virtutis ꝯſeruatiue. pma
actiuitas eſt maior q̃ actiuitas paſſi.ſecunda ỽo eſt minor:

tio partis poſt partem illius perfectionis ad quaʒ tendit ⁊c. negatᷣ ꝙ talis gñatio ſit tranſmutatio ſucceſſiua forme partibiliter acquirende:q2 per hoc ꝙ dicitur ſucceſſiua reſtringitur mutatio ad fluxum:⁊ non ad formam fluentem.

Dub° 2° ¶ Dubitatur 2° circa 2ᵐ:vtrum motus pro fluxu forme ſit tm̄ in tribus predicamentis.ſ.quãtitate,qualitate,⁊ vbi:

Argᷣ p°. ¶ Contra arguitur primo:quia ſm Cõmen.tertio phyſicoꝝ cõmento quarto.motus pro fluxu forme eſt in predicamento paſſionis:⁊ motus pro forma fluente eſt in quattuor predicamentis:ſcilicet ſuba,quãtitate,qualitate,⁊ vbi:igitᷣ motus pro fluxu forme non eſt in tribus predicamentis.

Argᷣ 2°. ¶ Item Phs 5° phyſicoꝝ dicit:ꝙ motus eſt de ꝯtrio in con-
T.c.7. trariũ:igitᷣ motus nõ eſt in ꝑdicamẽtis in quibꝰ nõ eſt cõtrarietas.pʒ ꝯña:ſed in quãtitate nõ eſt cõtrarietas per Phm in ꝑdicamẽto quãtitatis:igitᷣ in quãtitate nõ eſt motus.Similr in vbi nõ eſt ꝯrietas:q2 ea in quibus eſt ꝯrietas dĩnt ſʒ magis ⁊ minus:ſed vbi non dĩt ſʒ magis ⁊ minus:q2 eſt indiuiſibile.Nec in q̃litate eſt cõtrarietas:q2 forma eſt in eẽntia ſimplici cõſiſtẽs:igitur nõ dicitᷣ ſm magis ⁊ minus.

Argᷣ 3°. ¶ Item motus pro fluxu nõ eſt in illis predicamentis: in quibus non eſt ſucceſſio:ſed in quantitate non eſt ſucceſſio:quia cum ſit conuerſio nutrimenti in ſubam aliti ſit ſubita introductio forme viuentis in materiã nutrimenti vna cuʒ quãtitate:quare ſubito acquiritur quantitas ſicut forma ſubſtãtialis.In vbi etiam non eſt ſucceſſio:cũ ſit indiuiſibile:quare ſucceſſio ſolum erit in qualitate.

Argᷣ 4° ¶ Item ſi motus pro fluxu forme eſſet in tribus predicamẽtis nõ differet a motu pro forma fluente:qui ponitur in his tribus predicamentis.conſequens falſum.⁊ patet ꝯña.

Ad pᵐ ¶ Rᷣ°.Ad pmũ cũ dicitᷣ ꝙ motus ꝑ fluxu forme ſm Cõmẽ. eſt in pnto paſſiõis:negatᷣ hoc a quibuſdã ſubtilr ſpeculantibꝰ.Et ratio eſt:quia cũ motus pro fluxu forme ſit ſubm tẽporis:⁊ tempus eſt abſolutũ:igitur motus qui eſt ſubm eius eſt abſolutũ.patet ꝯña:quia ſubm non eſt minoris entitatis: q̃ȝ paſſio eius.Et ſi eſt abſolutũ nõ eſt in predicamẽto paſſionis:ꝙ eſt predicamentũ reſpectiuum:⁊ ſic nõ acceptatur auctoritas Cõmen.Et ſi querítᷣ in quo predicamẽto eſt:dicetur ſtatim ꝙ eſt reductiue in ꝑdicamẽto termini ad quẽ.

¶ Saluãdo Cõmẽ.põt dici:ꝙ motus ꝑ fluxu forme põt cõſiderari tripliciter.Uno mõ vt eſt a mouẽte: ⁊ ſic eſt actio, Alio mõ vt eſt in moto:ſiue mobili:⁊ ſic eſt paſſio.Alio mõ vt eſt via in terminũ ad quẽ:⁊ ſic nõ eſt actio:nec paſſio:ſed in genere termini ad quẽ reductiue.Cõmẽ.ergo accipit motum ſcḋo mõ:cum dicit ꝙ eſt in genere paſſionis ⁊c.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ cum dicitᷣ ꝙ motus eſt de ꝯtrio in ꝯtrium:conceditᷣ: ⁊ negatᷣ ꝙ in his tribus predicamẽtis dictis nõ ſit cõtrarietas.Et de quãtitate dicitᷣ ꝙ lʒ non ſit in ea contrarietas ſm eſſe in materia:q2 hoc nõ eſt niſi in his que intendunᷣ ⁊ remittunᷣ:tamẽ ꝯtrarietas ſm motũ eſt in his que ſucceſſiue acquirunᷣ.Hec Egidꝰ.Sʒ quãtitas ſucceſſiue acqritᷣ q̃re. In vbi etiã accepto pro ſitu:ſiue pro diſtantia a centro mũdi ad hunc locũ eſt etiã ꝯrietas:q2 ſucceſſiue acquiritᷣ.Sic etiã in q̃litate accepta ſm eſſe ꝙ habet in ſubiecto eſt etiaʒ contrarietas:quia ſic participatur ſm magis ⁊ minus:lʒ ſʒ eſſentiam non habeat contrarietatem.

Ad 3ᵐ ¶ Ad tertium cum dicitur ꝙ motus eſt ſolum in illis predicamentis in quibus eſt ſucceſſio:conceditur:ſed negatᷣ ꝙ in quantitate nõ ſit ſucceſſio:quãdo ſit extẽſio quãtitatis:lʒ nõ ſit ſucceſſio: quãdo ſubito acquiritur quantitas cum forma ſubſtãtiali.Similiter negatur ꝙ in vbi ſumpto pro ſitu:vel diſtantia a centro non ſit ſucceſſio:quare ⁊c.

Ad 4ᵐ ¶ Ad quartũ cum dicitᷣ:ſi motus pro fluxu forme eſſet in tribus predicamẽtis non differet a motu pro forma fluente negatur:q2 aliter motus pro forma fluente eſt in pnto termini ad quẽ:q2 eſt per ſe in pnto illo:q2 forma fluens eſt eiuſdẽ ſpeciei cũ termino ad quem:ſed motus pro fluxu forme eſt ſoluʒ reductiue in pnto termini ad quẽ.Et ratio ẽ:quia ſi potentia eſt reductiue in gñe actus:a fortiori ꝙ eſt mediuʒ inter potentiã ⁊ actum eſt reductiue in gñe actus ⁊c.

¶ Et ſi queratur quare Cõmen.poſuit motũ pro forma fluẽte in q̃tuor predicamẽtis:cum in ſuba non ſit forma fluens. Rñ° obmiſſis varijs modis rñdendi:ꝙ Cõmẽtator dicit hᷣ: quia ponit formas ſubſtantiales elementorũ eſſe intenſibiles ⁊ remiſſibiles ſicut qualitates: ſed ſm viam cõmunem non eſt verum:quia ſubſtantia non ſuſcipit magis ⁊ minus ſm Philoſophum in predicamento ſube ⁊c.

¶ Dubitatur tertio vtrum ſit aliquod cõmune penes ꝙ attendatur velocitas motus tanq̃ȝ penes cauſam:⁊ maxime vtrum penes proportionẽ potentie mouentis ad reſiſtentiã attendatur velocitas motus: Dub° 3°

¶ Cõtra arguitᷣ pmo ꝙ nõ attenditᷣ penes ꝓportionẽ potentie mouẽtis:quia ſtat ſoz.⁊ platoneʒ eque velociter mouere aliquod mobile: ⁊ tamẽ vnum habet maiorẽ ꝓportionẽ ad mobile q̃ȝ aliud:igitur nõ attenditᷣ penes ꝓportionẽ potentie mouẽtis ad mobile.patet ꝯña.añs pbatᷣ:q2 poſito ꝙ ſoz. ſit maioris potẽtie q̃ȝ plato:puta ſoz.ſit potẽtie vt.6.⁊ plato ſit potẽtie vt.4.⁊ mobile ſit reſiſtẽtie vt.2.ſed ſoz.non moueat ſm vltimũ conatũ:ſed eque velociter ſicᷣ plato.Tunc pʒ ꝙ ſoz.hʒ maiorẽ ꝓportionẽ ad mobile q̃ȝ plato:⁊ tamen eque velociter mouebunt:ergo velocitas nõ attenditᷣ penes ꝓportionem potentie mouentis ad reſiſtentiam ⁊c. Argᷣ p.

¶ Scḋo argᷣ ꝙ nõ attẽditᷣ i ordine ad reſiſtẽtiã:q2 aliqñ ꝓuenit velocitas a poᵃ mouẽte:vbi nulla eſt reſiſtẽtia:igitᷣ velocitas nõ attẽditᷣ penes ꝓportionẽ poᵉ mouẽtis ad reſiſtẽtiã.pʒ ꝯña.añs pʒ de motu celi:q2 eſt cũ aliq̃ velocitate:⁊ ꝓuenit ab intelligentia mouente ſine reſiſtẽtia.pbatᷣ:q2 vbicũqʒ eſt reſiſtentia:potẽtia mouet cum fatigatione:ſed intelligentia mouet ſine fatigatione:igitur ſine reſiſtẽtia mouet. Argᷣ 2°.

¶ Propter has rõnes dicũt aliq ꝙ velocitas motꝰ in cõi penes cãʒ nõ attẽditᷣ penes ꝓportionẽ poᵉ mouẽtis ad reſiſtẽtiã:ſed penes aptitudinẽ potẽtie mouẽtis ad rem motam.

¶ Contra aptitudinẽ arguitᷣ:⁊ probatur ꝙ velocitas motus attenditur penes ꝓportionẽ potentie mouẽtis tanq̃ȝ penes cauſam:q2 Phs 7° phyſicoꝝ dicit ꝙ omnis actio prouenit T.c.35. a proportione maioris inequalitatis:potentie mouentis ſupra rẽ motam:ſed velocitas motus eſt quedam actio:igitur prouenit a proportione potentie mouentis ad rem motam: quare velocitas penes cauſam attenditur penes proportionem potentie mouentis ad rem motam.

¶ Cõfirᷣ.q2 ſi ſoz.ſit maioris poᵉ q̃ȝ plo:⁊ eq̃ velociter moueant aliqđ mobile maiorẽ aptitudinẽ hʒ ſoz.ad mouendũ q̃ȝ plato:pʒ q2 aptitudo potẽtia quedã eſt nãlis:q2 ſi maiorem potẽtiã hẽt:maiorẽ aptitudinẽ hʒ:nõ tñ maiorẽ ꝓportioneʒ habet pbatᷣ:q2 ꝓportio attenditᷣ penes potẽtiã cõtractã ad actũ:ſed aliqñ ꝯtrahitᷣ ſm vltimũ conatũ:aliqñ ſm minus: vt in caſu:quare ſm equalem proportionem mouet.

¶ Item arguitur ꝙ de neceſſitate reqritᷣ reſiſtentia ex parte paſſi:quando agens agit in paſſum:quia omnis actio finita ꝓuenit a ꝓportione finita agentis ſupra paſſum:ſed proportio finita agentis ſupra paſſum eſt cum reſiſtentia.probatur quia ſi paſſum non reſiſtit aliqualiter proportio eſſet infinita igitur omnis actio finita prouenit ex proportione finita agentis ſupra reſiſtentiam.

¶ Ideo dicimus cũ via cõi:ꝙ velocitas in motu penes cãm attẽditᷣ penes ꝓportionẽ potẽtie mouẽtis ſupra reſiſtẽtiã:⁊ loquor de velocitate finita.Ad argᵐ cõtra proportionẽ iã reſponſum eſt admittẽdo caſum:ꝙ ſoz.ſit maioris potentie q̃ȝ plato:⁊ ꝙ moueat eque velociter ſicut plato.Et cũ tu dicis ꝙ ſoz.habet maiorẽ proportionẽ ad rem motã: q̃ȝ plato: negatur:quia lʒ maiorẽ potentiã habeat q̃ȝ plato:nõ tamen Ad pᵐ

frigidus vt. 4. a quo ſepareť vnū minimuz cui applicetur vnū ſume frm qð incipiat agere in illud in. c. inſtanti: ⁊ tunc imediate poſt B fridabiť ſupra quatuoꝛ: igiť imediate poſt B cōdenſabiť: g imediate poſt B erit minus.

℄ Et ꝓpter h argᵐ Mantuanus dicit ꝯtriuz cōis opionis. ſ. cuiuſlibet forme ſiue ſubalis: ſiue accñtalis deſinentis eſſe dať vltimū inſtans: qꝛ dato vno inſtanti in q agens incipit corrūpere illā formā illud erit vltimū inſtās: qꝛ in B inſtāti eſt: ⁊ non imediate poſt B erit: qꝛ erit iſta corrupta ſm partem: ⁊ ꝯñter ſm totum: qꝛ aliter pars eſſet totum.

℄ Et ſic cuiuſlibet compoſiti habentis formam extenſam datur vltimum inſtans eſſe.

℄ Ex quo ſequitur q homo non deſinit eſſe: qꝛ eius forma non deſinit eſſe. ſ. anima intellectiua.

℄ Ex B ſequitur: q ſoꝛ. ſemper erit: qꝛ B ſemper erit demōſtrato numero binario ex anima ſortis ⁊ mā: ⁊ B eſt ſortes, ergo ſoꝛ. ſemper erit.

℄ Et ſi dicitur q moꝛtuo ſorte: ſortes non eſt: dicitur q illa non eſt vera mors.

℄ In ꝯtriū argr pro via cōi: q nullius forme ſubalis deſinētis eſſe dať vltimū inſtās: qꝛ cuiuſlibet forme ſubalis ꝓducende dať pm inſtans: igiť nullius forme ſubalis corrūpēde dať vltimū inſtās. ꝓbať ꝯña: qꝛ cū forma ꝓducēda ſequať formā corrūpēdā: qm ad corruptionē vni9 ſequiť gñō alterius: tunc ſignato p inſtanti forme producende: ſi ſit aliud vltimū inſtans forme corrūpende: tunc cū illa duo inſtātia nō ſint imediata: ergo in illo tēpoꝛe medio mā erit ſine foꝛma qð eſt impoſſe: quare idem eſt primuz inſtans forme ſequentis ꝓducende: ⁊ pm nō eſſe ꝑcedentis corrupte.

℄ Itē ſi dareť vltimū inſtās forme corrūpēde ſeq̄reť q nō oēm corruptionē ꝑcederet alteratio ꝯ Phz p de gnōne. ꝓbať ꝯña: qꝛ ſit minima diſpō cū q foꝛa aſini ſtat in mā caliditatis vt. 4. ⁊ applíceť agēs corrūpēs illā: ⁊ incipiat agere in. c. inſtāti. tūc tu dices q. c. eſt vltm inſtās foꝛe corrūpēde: qꝛ in. c. inſtāti eſt: ⁊ nō imediate poſt illud erit: qꝛ imediate poſt B eſt facta actio corruptiua illi9: tunc ſic. añ. c. nulla alteratio facta eſt: g corruptionē ſubalez nulla alteratio ꝑcedit: ⁊ ſeqť q nulli9 cōpoſiti ſubalis dať vltimū inſtās eſſe.

Ad pm ℄ Rñ: Ad pm pro via cōi di negando q poſt. c. inſtans illa forma non erit: lz pars eius ſit corrupta. Et cum dī: ſequiť q pars erit toti: di ꝯcedendo māliter idētice: ſed non formaliter. Et lz pars erit toti: non tñ erit ſuum totum.

Ad 2m ℄ Ad 2m cuz argr q dabiť minus minimo: neꝰ ꝯña. Ad ꝓbationem neꝰ q imediate poſt hoc condenſetur.

Ad inſtantiā ℄ Ad replicā cū dicit: aut dať minima frigiditas cuz q ſtat ꝯdenſatio: aut maxia cū qua nō: admittiť q dať max9 cū q nō: ⁊ ſit friditas vt. 4. Et cū dicit: ſit aer p totū frigidus vt 4. admittiť: ſed ſi ſepareť minimus aer ab ipſo: nō pōt eſſe frigidus vt. 4. qꝛ in minoꝛi materia plus repugnat frigiditas ipſi forme aeris q̄ in maioꝛi materia.

℄ Pro Mantuano vō rñr. Ad pm negeť q detur pm inſtans forme ꝓducēde. Ad ꝓbam cū dicit: tūc forma ꝓduciť qñ inducta eſt vltima diſpō: tranſeat: ſed B eſt ſolū in vltimo inſtanti terminate alterationem: negať B: qꝛ forma ſucceſſiue inducitur: ſicut materia ſucceſſiue diſponitur.

℄ Ad 2m cū dī. Si nō: tūc nō oēz corruptionē ꝑcederet alteratio. neꝰ ꝯña. Et ad ꝓbōnē admittiť totū. Et cū dī imediate poſt. c. iſtās fiet corruptio foꝛe aſini: ⁊ añ. c. iſtās nulla eſt fcā alteratio: g añ corruptionē talez nulla ꝑcedit alteratio. negať ꝯña: qꝛ ſic imediate poſt. c. inſtās fiet corruptio foꝛe: ita imediate poſt. c. iſtās fiet alteratio corruptiua diſpōnis illi9 forme. Et alteratio illa corruptiua ꝑcedit corruptionez non quidem tempoꝛe: ſed natura. ⁊ hoc ſufficit.

℄ Et p via cōi dī: q nullius foꝛe itellectiue deſinentis infoꝛmare mām dať vltimū inſtans in quo infoꝛmat: qꝛ forme cadaueris dať pm inſtans eſſe: ⁊ ſequiť q nulli9 hoīs deſinētis eē dať vltm iſtās eē: ſic nec forme ei9 deſinētis iformare.

℄ Et ſi arguiť: q nullus homo deſinit eē: qꝛ nec iſte nec ille ⁊ ſic de ſingulis. ꝓbatur añs: qꝛ nec ſoꝛ. ⁊ ſic de ſingulis: qꝛ B non deſinit eſſe demōſtrato nūo binario ex anima intellectiua ſortis: ⁊ mā prima: ⁊ B eſt ſortes: ergo ſoꝛ. non deſinit eſſe: ⁊ ſicut de iſto: ſic de alijs dicatur.

℄ Rñdetur q cōpoſitū pt duplr deſinere eſſe. Aut p deſitionem forme. Et ſic cōpoſita que hñt formā corruptibilē deſinūt eſſe. Aut p deſitionē informationis: ſicut ſunt que hñt formā incorruptibilē vt hō. Ad argum dī q ille binarius nec eſt ſoꝛ. nꝰ qñ ille due ptes ſunt ꝯiūcte: ⁊ lz binarius ille nō deſinat eē: tñ binari9 illaꝝ ptiū ꝯiunctaꝝ deſinit eē.

℄ Itē nullius forme accñtalis diuiſibilis dať vltimū inſtās eſſe. dicit diuiſibilis: ꝓpter inſtās ⁊ mutatū eſſe. dī q non dať vltimū iſtās ſui ſm ſe: ⁊ ſm qðlibz ſui: vt ꝯdicať Mātuano. dať tñ vltimum inſtās ſic q nūc eſt: ⁊ nō imediate poſt illud erit: tñ aliquid illius erit. Rō hui9 eſt: qꝛ talis corrumpiť ſucceſſiue p partē poſt partē. Et ſic nullius rei deſinētis eē dať vltimū inſtās eē: niſi ſit accñs indiuiſibile.

℄ Dubitať 8° circa tertiā ⁊ quartā reām. Utrū rei ſucceſſiue incipientis non deť primū inſtans in quo ſit: ſed vltimum in quo nō. Et illius deſinentis eſſe non datur vltimum in quo ſit: ſed primum in quo non. Dub9 8°

℄ Cōtra argr: poſito q celum ſit ꝓductuz p creationē ſicut eſt: tūc ipſius tēpoꝛis dať primū inſtans: qꝛ creatio fit in inſtanti: ſed tēpus eſt ſucceſſiuuz: g ſucceſſiui datur primum inſtans. ꝯñs tñ falſum: qꝛ inſtans eſt continuatiuū partium tempoꝛis: q̄re añ qðlibet inſtans preceſſit tempus. Argr p

℄ Item ſi datur primū inſtans tēpoꝛis: dať etiā pm inſtans motus. pz ꝯña: qꝛ tempus eſt paſſio motus: ſz q̄ꝑmo eſt paſſio alicuius: taz primo eſt ſubm illius: g ſi datur primū inſtans tempoꝛis: dať primū inſtans motus.

℄ Rñ: Ad primū ſm Phm nō admittereť celū eſſe ꝓductū p creationem: qꝛ ſm opionē Phoꝝ ex nihilo nihil fit. Et ꝓpterea dicit Phs: celū eſſe eternū: ⁊ tempus eternum: ⁊ motum eternum: ⁊ intelligentias eternas. Ad pm

℄ Scðz vō theologos ⁊ vitatē admittiť celū eē ꝓductum per creationē: vñ ſup illo paſſu geneſis In pn° creauit deus celū ⁊ terrā: dicunt q p celum dedit ēt intelligere itelligētias: ⁊ nō ſolū oꝛbes: ⁊ p terram dedit intelligere mām primam. Et vltra ex menſuratis dedit intelligere mēſuraz. ſ. tempus. Ad argm ꝯcedunt q tpis dať pm inſtās: ⁊ B fuit neceſſariuū in p° ꝓductione reꝝ. Et cū tu arguis q B eſt fl'm: qꝛ inſtans eſt ꝯtinuatiuū ptiuz tēpoꝛis: dī ꝯcedendo q eſt ꝯtinuatiuū ptiū tpis: ſed nō ſequiť ꝓp B: g inſtans ſemp cōtinuat ptes tēpoꝛis: ſicut punctus eſt continuatiu9 ptiū linearū: non tñ ſemp continuat: qꝛ aliquis punctus eſt principiū linee: ſic etiā aliqð inſtans eſt principium tempoꝛis.

℄ Ad aliud ꝯcediť ꝯña q ſi dať pm inſtās tpis: q dať pm inſtās motus: qꝛ in primo iſtāti tpis eſt pm mutatū eē motus qð eſt pñm motus: ſicut inſtans eſt principiū tēpoꝛis.

℄ Licet hec ſint bñ dicta pt tñ alr dici ⁊ ſubtili9 diſtinguendo iſtam ꝓpōnē: dať pm inſtās tpis: qꝛ vno mō ſigt dari pm inſtās in quo tp̄s eſt: qꝛ in B inſtāti eſt: ⁊ nō imediate añ B fuit: ⁊ ſic falſuz eſt: q deť pm inſtās tpis: ⁊ ſic dī q ſucceſſiui nō dať pm inſtās. Alio mō dari pm inſtās tpis ſigt dari pm inſtās iniciatiuū: nō q in B iſtāti ſit tp̄s: ſz eſt aliqd ei9. ſ. iſtās iniciatiuū tpis. Et ſilr neꝰ q deť pm inſtās motus. i. pm inſtās in quo motus eſt: ſz bñ dať pm inſtans iniciatiuū mot9 ⁊c̄.

℄ Dubr 9: vtrū ſit dare pm inſtās in quo ſortes erit ſciens. Dub9 9°

℄ Contra argr argumētis Mātuani: qꝛ qñcūqz tu ſcis aliquā ꝓpōnē: ſub aliquo gradu certe intēſionis ſcis illā: igiť prius ſub remiſſioꝛi gradu ſciuiſti: ⁊ ſi ſic: igitur nullum eſt primum inſtans in quo ſcis illam. Argr p

Argũ 2ᵒ ¶ Itẽ alicuius ꝓpõnis daſ vltimũ inſtans in quo non eſt vera:igiſ datur vltimũ inſtans in quo non eſt ſcita. Tenet ɔña:qꝛ ꝙcito pōt ꝓpō eſſe vera:tã cito pōt eſſe ſcita. aňs ꝓbatur de iſta ꝓpōne. Plato mouetur que non eſt vera:⁊ aliqñ erit vera.pꝫ ꝙ daſ vltimũ inſtãs in quo nō eſt vera: qꝛ datur vltimũ inſtans:in quo non mouetur.

¶ In oppᵐ ꝓ via cõi argĩ:qꝛ qñcũqꝫ aliqđ ſuſceptiuũ eſt in vltima diſpōne ad recipiendũ formã ſubito recipit illã ab agēte ⁊ in inſtãti:ſꝫ itellectᵒ poſſis eſt in vltima diſpōne ad recipiendũ ſciaꝫ:igiſ intellectᵒ ſubito recipit illã.pꝫ ɔña cũ minor:maior probaſ:qꝛ qñ ſubꝫ eſt in vltima diſpōne ad recipiendũ formam agens nō hꝫ reſiſtentiã in agendo:ꝗre ſubito agit ⁊ nō ſucceſſiue:vt pꝫ de illuminatione.

¶ Itẽ alicuius ꝓpõnis daſ primũ inſtans:in quo eſt vera: igitur illius datur primũ inſtãs in quo eſt ſcita.pꝫ ɔña:aňs ꝓbatur:qꝛ de iᵃ ꝓpōne h inſtans eſt:demōſtrato inſtãti pñ‑ſenti:que non pōt eſſe vera niſi in inſtanti pñſenti ⁊c̃.

Nota ᵐ pᵐ ¶ Pro rñſione opꝫ notare duo. Prio ꝙ tripl'r pōt mutari qs a nō ſciente in ſcientẽ.ſ.ex ignorãtia negationis:ex ignorantia diſpōnis:⁊ ex opione. Et ꝑ triplex mediũ pōt mutari.ſ.per nouam ɔſiderationẽ:ꝑ mutationẽ rei:⁊ per mutationem cõtrarij ſm quid.i.opinionis.

Nota ᵐ 2ᵐ ¶ 2ᵒ nota ꝙ ſcia cōiter dĩ apphenſio veri ſine formidine:ſꝫ ꝓprie eſt apprehenſio veri neceſſarij per cauſam neciam. Opinio vō cōiter eſt acceptio vnius ptis ɔ̄dictionis cum formidine alterius. Proprie vō eſt acceptio contingentis inquantũ huius cũ formidine alterius partis. Error vō eſt apphenſio falſi ſiue falſa rei apprehenſio.

¶ Pro via cõi rñdendo ponimus 4ᵒʳ concluſiones.

ɔ̄ pᵃ ¶ Prima ɔ̄ eſt:ꝙ in quacũqꝫ notiᵃ incōplexa:tã ſenſitiua ꝙ̃ intellectiua daſ primũ inſtans illius.rō eſt:qꝛ tã ſenſus ꝙ̃ intellectus eſt in vltima diſpōne ad recipiendũ illam:ergo ſubito recipit:quare in inſtanti recipitur.

ɔ̄ 2ᵃ ¶ Scda ɔ̄.qñcũqꝫ fit tranſmutatio a nō ſciēte in ſciētẽ vel ex ignorantia diſpōnis vel negōnis:ꝗ fit ꝑ nouã cōſiderationẽ daſ pᵐ inſtans illius ſcie.rō eſt:qꝛ ſi ꝓduciſ ex ignorãtia negōnis intellectus eſt in vltima diſpōne:ꝗ ſubito ꝓduciſ. Si vō ꝓduciſ ex ignorantia diſpōnis h fit ꝑ nouas euidentias:ſꝫ itellectᵒ eſt aptᵒ ſubito ꝓducẽ eas:ꝗ in inſtãti.

Inſtan ᵃ ¶ Et ſi diceres noua ɔſideratio eſt qualitas gradualis:igiſ eſt ſucceſſiue acquiſibilis.

Rñſio ¶ Dicitur ꝙ lꝫ ſit ſucceſſiue acquiſibilis:non tñ acquiritur ſucceſſiue ſubō bene diſpoſito.

ɔ̄ 3ᵃ ¶ Tertia ɔ̄.qñcũqꝫ fit trãſmutatio a nō ſciēte in ſcientẽ ex opione tãꝗ ex termino a quo per remiſſionẽ ɔ̄trij.i.formidinis daſ primũ inſtans ſcie.rō eſt:qꝛ nō datur vltimũ inſtans formidinis:ſꝫ pᵐ nō eſſe:igiſ datur pᵐ inſtans ſcie.

ɔ̄ 4ᵃ ¶ Quarta ɔ̄.qñcũqꝫ fit trãſmutatio a nō ſciēte i ſciētẽ ꝑ nouam mutationẽ rei:qñqꝫ daſ pᵐ inſtans qñqꝫ nō:qꝛ ipſius rei ꝑmutãde:aliqñ daſ pᵐ inſtãs. vt ꝙ ſor.ſedet daſ primũ inſtans:aliqñ rei ꝑmutande nō datur primũ inſtans:vt ꝙ ſor.currit non datur primum inſtans.

Ad pᵐ ¶ Ex his pꝫ rñſio ad argᵗᵃ. Ad pᵐ cũ dĩ:ꝙ ſcia eſt qualitas gradualis:ergo qñcũqꝫ tu ſcis aliquã ꝓpōnẽ prius ſciuiſti illam ſub remiſſiori gradu.negaſ ɔña:qꝛ ſubito acquiritur propter optimam diſpoſitionem paſſi.

Ad 2ᵐ ¶ Ad ſcđm ɔcediſ:ꝙ aliqñ ꝓpōnis ſcite nō daſ pᵐ inſtãs.ſ. qñ ipſius ꝓpoſitionis vere non daſ primũ inſtans.

¶ Pro opione Mãtuani ſm ꝙ cōuenit cum opinione cōi in 3ᵃ ⁊ 4ᵃ ɔ̄ne. In 3ᵃ dico:qñ fit trãſmutatio ex opione in ſciẽtiã:qꝛ nō daſ pᵐ inſtãs heſitationis. Nec vltimũ deſitionis:ſꝫ vltimũ nō eſſe quo ad inceptionem:⁊ pᵐ nō eſſe quo ad deſitionẽ:ꝗre ſui ɔ̄trij.ſ.ſcie daſ pᵐ inſtãs eſſe ⁊ vltimuꝫ. In 4ᵃ ẽt ɔ̄ne ɔuenit.ſ.qñ fit ꝑmutatio ex nō ſciente in ſcientem ꝑ mutationẽ rei:qꝛ aliqñ daſ primũ inſtans:aliqñ nō: ſicut rei daſ pᵐ inſtans:vel non datur. Sed in prima ⁊ ſcđa ɔ̄ne diſcordat a via cōi. In prima.ſ.que dicit ꝙ cuiuſlibet notitie incōplexe tã ſenſitiue ꝙ̃ intellectiue daſ pᵐ inſtans.

¶ Cōtra argĩ:qꝛ talis notitia eſt qualitas gradualis: igitur nulla talis ſubito acqritur. Nec daſ etiã vltimũ inſtans illius. In ſecũda ẽt ɔ̄ne diſcordat:ꝗ dicit ꝙ qñ fit mutatio a nō ſciente in ſcientẽ ꝑ nouã ɔſiderationẽ.ſ.permutando ex ignorantia diſpōnis vel negationis:tunc daſ pᵐ inſtans.

¶ Cōtra argĩ:qꝛ iſtius noue credulitatis nō daſ pᵐ inſtans quo ad inceptionẽ:nec vltimũ quo ad deſitionem:qm̃ iſta noua credulitas eſt q̃litas gradualis:igiſ nō ſubito acqriſ.

¶ Ex his pꝫ rñſio ad argumẽta in ɔ̄triũ. Ad pᵐ dicitur ꝙ ſubiectũ quãtũcũqꝫ ſit diſpoſitũ nō pōt ſubito recipere q̃litatẽ gradualẽ:qꝛ ex nã ſua eſt ſucceſſiue acqſibilis.

¶ Ad 2ᵐ pꝫ qꝛ ꝑ mutationẽ rei:aliqñ daſ pᵐ iſtãs:aliqñ nō.

¶ Dubitatur vlterius ⁊ xᵒ. Utrum ſit dare primũ inſtans: in quo ſortes erit virtuoſus. Dubᵐ 10

¶ Et argĩ ꝙ non argumẽtis Mãtuani.pſupponẽdo ꝙ virtus ſit bona diſpoſitio rectificans appetitum ad bñ operãdũ. Et ɔ̄ũr ꝙ eſt qualitas gradualis. Quo ſtante argĩ ɔ̄:qꝛ ſi ſit dare pᵐ inſtans virtutis:ſit.b.illud inſtans. Et argĩ ſic: in.b.inſtãti virtus eſt ſub certo gradu intẽſionis:igiſ prius fuit ſub remiſſiori:quare non daſ primũ inſtans.pꝫ ɔña:qꝛ aliter totalis latitudo ſubito acquireretur. Argũ pᵐ

¶ Secundo ſi dareſ primum inſtãs virtutis:ſequiſ ꝙ dare‑retur remiſſiſſima diſpoſitio potens rectificare appetituꝫ. ɔña falſum:qꝛ qñcũqꝫ talis eſt potens agere in apetituꝫ a certa ꝓportione maioris inequalitatis agit:⁊ ꝑ ɔñs remiſſior pōt agere. ꝓbaſ ɔña:qꝛ ſimus in primo inſtanti virtutis ſi daſ. Et quero vtrum ſit remiſſiſſima:aut nō: Si diciſ ꝙ ſic:iã improbatum eſt.ſi diciſ ꝙ nō:ergo remiſſior pōt rectificare appetitũ:⁊ ꝑ ɔñs ante fuit remiſſior. Argũ 2ᵐ

¶ In oppᵐ pro via cōi argĩ:qꝛ ad virtutẽ non eſt motus:ꝗ virtus ſubito acquiritur: ⁊ per ɔñs in inſtanti.pꝫ ɔña.aňs eſt Phi 7ᵒ phyſicoꝝ:vbi tribus rōnibus ꝓbat:ꝙ ad virtutem nō eſt motus.prima ratio eſt:qꝛ virtus eſt ad aliquid. 2ᵃ eſt:qꝛ virtus eſt perfectio:ſed ad id qđ perficit non eſt alteratio:ꝗre ⁊c̃. 3ᵃ eſt:qꝛ virtus acquiriſ per alterationeꝫ factam in alio:ergo ad ipſam non eſt alteratio. T.c.18

¶ Secũdo:qꝛ ſi fiat trãſitus a vitio in virtutẽ non daſ vltimũ inſtãs vitij:ꝗ daſ primũ inſtãs virtutis.pꝫ ɔña.aňs ꝓbaſ:qꝛ cũ vitiũ ſit diſpō ledẽs aiaꝫ ⁊ appetitũ:ſicut egritudo eſt diſpō ledẽs corpus:ſed nō daſ minima diſpō ledens corpus:ergo non daſ minima diſpō ledens aiam: ⁊ ɔ̄ñter non daſ remiſſiſſimũ vitiũ. Et qꝛ non daſ vltimuꝫ inſtans vitij:qm̃ ab aliqua proportione ledit:igitur minor eſt apta ledere.ideo datur primum inſtans virtutis.

¶ Rñ:pro via cōi.pſupᵒ ꝙ v̄tus ſit qualitas de diffiᵗᵉ mobilis per Phm in p̄nto q̃litatis. Et rōne ꝓbaſ:qꝛ habitus eſt qualitas de diffiᵗᵉ mobilis vt dicit Phs in p̄nto qualitatis: ſed virtus eſt habitus ſecũdo ethicoꝝ per Phm diffinentẽ ipſaꝫ:ꝙ eſt habitᵒ itellectiuᵒ in medioᵗᵉ cōſiſtens:ꝗre ⁊c̃. C.

¶ Item ſicut quicũqꝫ habitus vicioſus repugnat recte rationi debenti agere virtutem:ſic paſſiones appetitus repugnant rationi:⁊ per ɔñs ab aliqua proportione repugnãt:⁊ ſic paſſiones repugnant ſicut vitia.

¶ His preſuppoſitis poniſ h ɔ̄ pro via cōi:ꝙ qñocũqꝫ fiat tranſmutatio ad virtutẽ ſemꝑ daſ primũ inſtans v̄tutis: ꝓbatur:qꝛ vel fit trãſmutatio a ɔtrario.ſ.ex vitio vel ex paſſionibᵒ appetitus: vel ex priuatione v̄tutis. Si primo mō: cũ non ſit dare vltimũ inſtans vitij vel paſſionũ:ſꝫ pᵐ non eſſe:igiſ dabiſ pᵐ inſtans v̄tutis. Si ſecũdo mō fiat tranſitus.ſ.ex priuatione v̄tutis etiam datur pᵐ inſtans virtutis. ratio eſt:qꝛ quelibet virtus certũ gradũ intenſionis ſibi limitat; ſed cuiuſlibet gradus certe intenſionis datur pᵐ in‑

ſtans:ergo ꝛc̃. Jtez quilibet forma que ex ꝯñti acqriť ſubito
T.c.19. acqriť: ſed virtus ex ꝯñti acquiriť 7° phyſicoꝝ: qꝛ acquiriť
ꝑ alteratione factã in alio. ſ. in paſſionib⁹ appetitus: q̃re ꝛc̃.

Ad p̊ᵐ ¶ Ex his facile rñdeť ad argumẽta. Ad primũ di ſm ph̃s ꝙ virtutes nõ oĩo extinguũt paſſiones aie ſed ꝯtẽperãt: ꝛ admediocritatem reducũt eas. Scðm vo ſtoicos virtutes extinguũt paſſiones: ꝛ corrũpunt eas. Ad formam ergo argumẽti negať 1ª ꝯña. ſi dať primũ inſtãs virtutis: cũ ſit ſub certo gradu intẽſionis: igitur prius fuit ſub remiſſiori.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ diciť ꝙ contingit formã gradualez ſubito acquiri dupl'r. vno mõ: qñ ſubm eſt in vltima diſpõne ad ipſaz: ſic eſt intellectus ad ſcientiam: ꝛ ſicut aer ad lumen. Alio mõ qñ ex ꝯñti acquiriť. ſ. per alterationez factam in alio: ſicut virtutes ꝛ ſcientie: ſed qualitates alie ſicut colores ſapores: ꝛ qualitates prime: qꝛ non ſolum acquirũtur per alterationem factam in alio: ſed etiam per alterationem factam in eis: quare etiam ſucceſſiue acquiri poſſunt.

¶ Pro via vo Mantuani ponunť he ꝯnes. p̊ ꝯ: ſi fuit tranſitus a non virtuoſo ad virtuoſum tanq̃ ex termino ꝯrio. ſ. ex vitio: dať p̊ᵐ inſtans virtutis. probať: qꝛ datur primum inſtans non eſſe vitij: cum ſucceſſiue corrũpatur: ſed primũ non eſſe vitij eſt primum inſtans virtutis: quare ꝛc̃.

¶ Scða ꝯ: ſi fiat tranſitus a non vtuoſo ad virtuoſum: tanq̃ ex termino priuatiuo: tunc non dať primuz inſtans vtutis. pbať: qꝛ tunc fit tranſmutatio ad virtutẽ per ſolam acqſitionem diſpõnis virtutis in appetitu ſenſitiuo vel intellectiuo: ſed diſpõ vtutis eſt in infinituz remiſſibilis: g̃ ꝑ quocũqz inſtãti dato in quo virtus eſt añ illud fuit ꝛ poſt illud erit: quare nõ datur primũ inſtans: nec vltimũ virtutis.

¶ Ad argumenta in oppᵐ pro ipſo rñdetur. Ad primuz negatur ꝙ ad virtutem non ſit motus per ſe: cum ſit qualitas gradualis. Et ad ph̃m dicit: ꝙ intendit ꝙ ad virtutes non eſt per ſe motus. ſ. primitate excluſionis: ſic ꝙ ſit excluſus omnis alius motus in parte animalis: vult ergo ꝙ fiat primo motus in parte ſenſitiua.

¶ Ad 2ᵐ conceditur: ꝙ ſi fiat tranſitus a vitio in virtutez ꝙ datur primum inſtans virtutis: cum non detur vltimũ inſtans vitij. Si vo fiat tranſitus a pura priuatione ad virtutem non datur primum inſtans virtutis.

Dub° 11° ¶ Dub' 11° vtrum deť p̊ᵐ inſtans: in quo ſor. erit ſanus.

Argr̃ p̊ ¶ Cõtra argr̃ argumentis Mantuani. Primo: qꝛ cũ mutať quis ab egritudine in ſanitatẽ: ſi dať primũ inſtans ſanitatis tũc in illo inſtanti pficit operationes: ergo ab aliqua ꝓportione agit pficiẽdo opõnes: igiť remiſſior eſt potens pficere: ſed imediate añ B in infinitũ parũ remiſſior: igitur ante B fuit potẽs perficere opationes. pz ꝯña: qꝛ aliter aliqua totalis latitudo ſubito acquireretur.

¶ Jtem in. a. inſtanti. b. ſanitas eſt ſub certo gradu intenſionis: igiť imediate añ B fuit ſub remiſſiori gradu. pz conſequentia: qꝛ nulla latitudo ſubito acquiritur.

Argr̃ 2° ¶ Scðo ſic: nõ dať p̊ᵐ inſtãs ſanitatis: cũ quis mutať a pura priuatione ſanitatis in ſanitatẽ: puta ꝑ inceptionẽ aialis: qꝛ nõ datur primũ inſtans forme aialis: ergo non dať primuz inſtãs ſanitatis. pz ꝯña: qꝛ forma ſucceſſiue informat ꝛc̃.

¶ Jn oppᵐ pro via cõi argr̃. Qꝛ ſi fiat trãſitus ab egritudine in ſanitatem: ꝙ dať primũ inſtans ſanitatis: qꝛ non dať vltimũ inſtãs egritudinis: ſed p̊ᵐ nõ eſſe eius: igiť dať primuz inſtans ſanitatis. pz ꝯña: añs probať: qꝛ egritudo agit ledẽdo operationes: igiť ab aliq̃ proportione agit: ꝛ ꝯñter imediate poſt B aget: quare illud non eſt vltimum.

¶ Scðo argr̃ ꝙ qñ fit tranſitus a pura priuatione ad ipſaz ſanitatem ꝑ inceptionẽ aialis ꝙ dať p̊ᵐ inſtans ſanitatis: qꝛ datur p̊ᵐ inſtãs forme aialis: qm̃ forma ſubalis in minimã mãm induciť ſubito: vt ſepe ꝓbatum eſt ſupra: quare ꝛc̃.

¶ Rñ: pro via cõi ꝓmiť ꝙ ſanitas eſt diſpõ corporis aialis: a qua operatio nãlis prouenit non leſa: vel eſt apta ſic prouenire. Et egritudo eſt diſpoſitio a qua operatio prouenit leſa. Juxta que ponuntur concluſiones.

¶ Prima ꝯ. quocũqz fiat tranſitus ad ſanitatẽ: ſiue ex egritudine: ſiue ex ꝑuatione: vtroqz mõ dať p̊ᵐ inſtãs ſanitatis. Et ſi fiat tranſitus in egritudinẽ: dať vltimũ inſtans ſanitatis. Si vo fiat tranſitus in nõ eſſe aialis: nõ dať vltimum inſtans ſanitatis: ſic vt non datur vltimũ animalis.

¶ Et ſi di ꝯ: qꝛ Auerrois ſecundo colliget inquit. Qꝛ ſanitas eſt diſpõ per quam membrum agit ꝛ patiť ſm nãm: ergo ab aliqua proportione agit: ꝛ conſequenter poſt aget: quare non datur vltimum inſtans ſanitatis.

¶ Rñdeť ꝙ accipiť agere in diffõne ſanitatis priuatiue ꝛ nõ poſitiue. priuatiue dico: qꝛ priuatiue agit: qñ non ledit: ſed in diffinitione egritudinis ledere accipiť poſitiue: quia neceſſario agit ſm ꝓportionem maioris inequalitatis.

¶ Ad argumenta ꝯ rñdeť. Ad p̊ᵐ negatur illa ꝯña: ſanitas perficit operationes: ergo ſm aliquã ꝓportionez agit perficiendo operationes: qꝛ datur remiſſiſſima ſanitas. Ad p̊ᵐ

¶ Ad aliud cum dicitur: ſanitas eſt ſub certo gradu intẽſionis: ergo prius fuit ſub remiſſiori. negať ꝯña: qꝛ dať remiſſiſſima ſanitas ꝛ remiſſior ea non eſt ſanitas.

¶ Ad 2ᵐ negať ꝙ nõ deť p̊ᵐ inſtans eẽ aialis. Ad probationem negatur ꝙ forma ſucceſſiue acquiratur. Ad 2ᵐ

¶ Pro via Mantuani ponuntur iſte concluſiones.

¶ Prima ꝯ. Si fiat tranſitus a ꝯrio ad ſanitatez dať p̊ᵐ inſtãs ſanitatis. rõ eſt: qꝛ non dať vltimũ inſtans egritudinis.

¶ Scða cõcluſio. Si datur tranſitus a pura priuatione ad ſanitatem: non datur primũ inſtans ſantatis. ratio eſt: quia non datur primum inſtans forme animalis.

¶ Ad argumẽta ꝓ ipſo rñdetur. Ad primũ diciť ꝯcedendo ꝙ datur primũ inſtans: qñ fit tranſitus ab egritudine in ſanitatem: qꝛ non datur vltimũ inſtans egritudinis.

¶ Ad aliud cum dicitur: ꝙ datur primũ inſtans eſſe aialis: negatur: qꝛ forma ſucceſſiue informat materiam ꝛc̃.

¶ Cadit hic difficultas: an ſanitas in cõplexione ſit aliqua qualitas de qualitatibus primis: puta caliditas vel hꝫ. An ſit aliquid reſultans ex qualitatibus primis. Dub°

¶ Et argr̃ p̊ ꝙ ſit qualitas: qꝛ calor epatis eſt diſpoſitio per quam epar pficit opationes: igiť eſt ſanitas. pz ꝯña per diffinitionẽ ſanitatis datã a Galeno p̊ de vtutib⁹ nãlibus. Cuꝫ dicit. ſanitas eſt diſpõ per quaz mẽbrũ perficit opationes. Argr̃ p̊

¶ Jn ꝯriũ eſt ph̃s 7° phyſi. dicens: ſanitas eſt cõmẽſuratio q̃dã calidoꝝ ꝛ fridoꝝ. Et Auic° 2° fen p̊mi iq̃. Sanitas eſt diſpõ: per quã corpus hõis in ſua cõplexiõe ꝛ cõpoſitione tale exiſtit: vt ex eo opationes oẽs proueniant incolumes.

¶ Rñ°: de hoc ſunt due opiniones. Cõis dicit ꝙ ſanitas eſt qualitas reſultãs ex actione ꝛ paſſione qualitatũ primaꝝ: ſicut Auic° vult ꝙ complexio etiã ſit reſultãs ex actione ꝛ paſſione q̃litatũ primaꝝ. Et eſt ſanitas in complexione.

¶ Alia eſt cuiuſdaz moderni dicẽs ꝙ ſanitas eſt qualitas refracta. Et nõ eſt aliquid reſultãs ex qualitatib⁹ primis.

¶ Contra hunc eſt ph̃s: qui dicit ꝙ ad ſanitatẽ non eſt motus: ſed ad qualitatem refractam eſt motus: igitur qualitas refracta non eſt ſanitas.

¶ Jtem ſicut ex elemẽtis refractis fit mixtũ: ſic ex qualitatibus refractis fit cõplexio: que eſt ſanitas in cõplexione.

¶ Utraqz opinio eſt ſubſtantiabilis: tñ cõmunis verior: ꝛ ph̃o magis conformis ꝛc̃.

¶ Tractatus de maximo ꝛ minimo.

Cum ph̃s in prohemio me°° dicat ꝙ actiones ſunt ſuppoſitorum. i. ſingularium: prouenit autem actio a proportione maioris inequalitatis potentie actiue ſupra potentiam paſſiuam.

℄ Ideo primo videndum eſt:quid ſit ꝓportio: ꝛ quotuplex ſit:ꝯñr quid ſit potētia actiue:ꝛ quid paſſiue:cū ex proportione potētie actiue ſupra paſſiuā ꝓueniat actio.

℄ Scđo cū po^{a} actiua de qua loquimur ſit finita:q₂ in aliqd pōt:ꝛ in aliquid nō.ꝛ ſilr po^{a} paſſiua ſit finita:q₂ ab aliquo pōt pati:ꝛ ab aliquo nō. Ideo vidēdū eſt de termino potētie actiue ꝛ paſſiue.ſ.de maximo ꝛ minimo:ꝛ ꝯñr de modo exponendi ꝓpoſitionem de maximo ꝛ minimo.

℄ Tertio videndū eſt de diuiſione terminoꝝ po^{e} actiue ꝛ paſſiue:ꝛ quō inferenda eſt diuiſio ꝑ diſiunctiuā compoſitam ex affirmatiua de max^{mo} ꝛ negatiua de minimo:vel ecōꝰ ꝑ affirmatiuā de minimo:ꝛ negatiuam de maximo.

℄ Quarto vidēdū ē:q̄t ꝯdōnes reqrant̄ ad h̄ vt ſeq̄t̄ diſſio.

℄ Quinto ponende ſunt ꝯnes notificantes reſpectu cuius ſit diuiſio.ſ.vel reſpectu po^{e} actiue vel reſpectu po^{e} paſſiue.

℄ Sexto ponēde ſt regule declītes q̄ ps diſſionis ē eligēda.

℄ Quātū ad p^{m}.ſ.de ꝓportione actiue ad paſſiuā.Dicendū ꝙ lȝ ꝓportio ꝓprie dicta ſit duaꝝ quātitatū eiuſdem gn̄is adinuicē habitudo. Et ſi eſt habitudo q̄ntitatū cōmēſurabiliū ꝓportio rōnalis di:ſi incōmēſurabiliū irrōnalis ꝓportio dicit̄.Exēplū primi:vt q̄ntitatis bipedalis ad pedalē.Exēplum ſecundi:vt diametri quadrati ad coſtaȝ eius. Quantitates cōmēſurabiles dicunt̄ que hn̄t mēſuram cōmunē.ſ.que aliquotiēs ſumpta ꝑciſe reddit illam. Incōmēſurabiles vo dicunt̄ que nō hn̄t mēſurā cōem:que aliquotiens ſumpta reddat illā vt diametri quadrati ad coſtam.

℄ Proportio vo cōiter dicta eſt quorūcūqȝ duoꝝ cōparatoꝝ in aliquo tertio vniuoco adinuicē habitudo. Et ſic ſit proportio potētie actiue cōparate in agēdo ad potētiam paſſiuā.Eſt aūt ꝓportio duplex:alia eq̄litatis:alia ineq̄litatis. Exē^{m} primi vt duoꝝ ad duo.Exē^{m} ſecūdi:vt duoꝝ ad vnū. nā ꝓportio equalitatis eſt habitudo duoꝝ eq̄liū adinuicē. Et ꝓportio inequalitatis eſt habitudo duoꝝ inequalium adinuicē. Proportio inequalitatis diuidit̄:q₂ alia maioris inequalitatis.ſ.que eſt habitudo maioris ad min^{9}. Alia minoris ineq̄litatis.ſ.que eſt habitudo minoris ad maius.

℄ Proportio maioris ieq̄litatis diuidit̄:q₂ alia ſimplex alia cōpoſita. Simplex diuidit̄ in multiplicem: ſuppartícularem:ꝛ ſuppartiētem. Multiplex dicit̄:qn̄ maius continet minus pluries ꝛ preciſe. Et iſta multiplex diuidit̄ in duplam triplam:quadruplam:ꝛ ſic in infinitum.

℄ Suppticularis dicit̄:qn̄ maius ꝯtinet minus tm̄ ſemel:ꝛ cū h̄ ptē eius aliquotā:ps aliquota dicit̄ q̄ aliquotiēs ſūpta reddit ꝑciſe totum. Et diuidit̄ ſuppartícularis in ſexquialterā:ſexquitertiā:ſexquiquartā:ꝛ ſic in infinitū. Sexquialtera di:qn̄ maius ꝯtinet minus ſemel:ꝛ alterā ptē:vt trium ad duo. Sexquitertia dicit̄:qn̄ maius ꝯtinet minus ſemel:ꝛ cū h̄ tertiā ptē vt quatuor ad tria. Sexquiquarta dicit̄:qn̄ maius continet minus ſemel:ꝛ cū h̄ quartam partem:vt quinqȝ ad quatuor:ꝛ ſic in infinitum.

℄ Superptiens vo dicit̄:qn̄ maius continet minus tm̄ ſemel:ꝛ cum h̄ ptē non aliquotā ps non aliquota eſt:que aliquotiēs ſumpta nō pōt reddere ꝑciſe totum. Et h̄ diuidit̄ in ſupbipartientē tertias in ſupbipartientē quintas: ꝛ ſic in infinitū.Exēplū primi vt quinqȝ ad tria:nam quinqȝ continet tria ſemel: ꝛ cum hoc duo q̄ nō ſunt pars aliquota de tria:q₂ non reddunt illa ꝑciſe:ſȝ q₂ cōtinet duo que ſūt due partes aliquote:ideo ſupbipartiens dicit̄: ꝛ q₂ quelibet illaꝝ eſt tertia pars illius:ideo ſupbiptiens tertias dicitur. Exēplū de ſupbiptiente quintas:vt ſeptē ad quinqȝ:q₂ ſeptē vltra totum cōtinet duo que ſunt due partes aliquote ipſius quinqȝ:ideo ſuperbiptiens di:ꝛ q₂ quelibet illarum eſt quinta pars:ſuperbiptiens quintas dicitur.

Cōpoſita vo eſt duplex.ſ.multiplex ſuppartícularis ꝛ multiplex ſuppartiens. Multiplex ſuppartícularis dicitur:qn̄ maius cōtinet minus pluries:ꝛ cū h̄ partē aliquotā. Et diuidit̄ rōne multiplicis in duplā triplaȝ q̄druplam. Et ratione ſuppartícularis diuidit̄ in ſexquialterā ſexquitertiam: ꝛ ſic in infinitum. Multiplex ſuppartiens dicit̄:qn̄ maius continet minus pluries:ꝛ cū hoc partē non aliquotam:ꝛ ratione multiplicis diuidit̄ in duplā triplam q̄druplaȝ:ꝛ ſic de alijs. Et ratione ſuppartientis diuidit̄ in ſupbipartiētēȝ tertias ſuperbipartientē quintas:ꝛ ſic in infinitum.

Potētia vo actiua diffinit̄ 9° me^{ce} ꝙ eſt pn̄^{m} tranſmutādi alterū inquātū alteꝝ. Et potentia paſſiua eſt pn̄^{m} trāſmutādi ab altero inquātū alterū eſt.dicit̄ inquātū alterū:q₂ idē pt pati a ſe inquātū alteruȝ eſt:prouenit aūt actio a po^{a} actiua hn̄te dn̄iuȝ ſupra potētiā paſſiuam:q₂ maioris virtutis eſt: ꝛ ſic ꝓuenit actio a ꝓportione maioris inequalitatis. T.c.

℄ Secundo dicendum eſt de termino potentie actiue ꝛ paſſiue.ſ.de maximo ꝛ minimo:ꝛ cōſequēter quomodo exponatur propoſitio de maximo ꝛ minimo.

Terminus potentie actiue dicitur in quem vltimate agere poteſt potentia actiua.

Terminus potentie paſſiue dicitur a quo poteſt vltimate pati potentia paſſiua.

Et ꝓpterea diffinit̄ terminus quinto me^{ce}: ꝙ eſt vltimum extra quod nihil eſt:ꝛ infra qđ oia. Et terminus dicit̄ maximum ꝛ minimuȝ:ꝛ h̄ dupliciter.ſ.maximum ꝙ ſic:ꝛ maximum ꝙ non. Et minimum ꝙ ſic:ꝛ minimū ꝙ non.

Maximū ꝙ ſic dicit̄:ꝙ inter oia que pōt eſt maximum. Et exponitur ſic:in h̄ pōt nec in aliqđ maius: ſed in quodlibȝ minus vel equale:igitur eſt maximum ꝙ ſic.

Maximū ꝙ nō dicitur: ꝙ inter oia que non pōt eſt maximum. Et exponit̄ ſic.in h̄ nō pōt nec in aliqđ minus:ſed in qđlibet maius vel equale:igitur eſt maximū ꝙ non.

Minimū ꝙ ſic dicitur ꝙ inter omnia que pōt eſt minimuȝ. Et exponitur ſic:in h̄ poteſt ꝛ non in minus: ſed in qđlibet maius vel equale:ergo eſt minimum ꝙ ſic.

Minimum ꝙ nō dicit̄ ꝙ inter oia que nō pōt eſt minimuȝ. Et exponitur ſic.in h̄ non poteſt:nec in aliquod maius:ſed in quodlibet minus vel equale:igitur eſt minimum ꝙ nō.

℄ Tertio dicēdū eſt quō ſit diuiſio reſpectu potētie actiue ꝛ paſſiue. Et dicitur ꝙ diuiſio termini potentie actiue ſit ꝑ diſiunctiuam cōpoſitam ex affirmatiua de maximo: ꝛ negatiua de minimo ſic:q₂ vel datur maximū in qđ pōt agere vel minimum in qđ nō.v.g.potentia portatiua ſortis cū ſit potentia actiua vel datur maximū pondus qđ pōt portare:vel minimum qđ non poteſt portare.

Diuiſio vo potentie paſſiue ſit per diſiunctiuā cōpoſitaȝ ex affirmatiua de minimo:ꝛ negatiua de maximo.verbi gratia cum potentia viſiua ſit potentia paſſiua vel datur minimum a quo poteſt pati:vel maximum a quo non.

℄ Quarto dicēdum eſt quot ꝯditiones requirunt̄:vt debite ſequatur diuiſio. Et dicimus ꝙ tres requirunt̄.

Pria ꝯditio ꝙ ſubꝯria dicte diuiſioni deſeruiētia ſint vera.

Scđa cōditio ꝙ talia ſubꝯria verificent̄ ꝓ tēpore finito.

Tertia conditio ꝙ illud reſpectu cuius ſit diuiſio:eo ipſo ꝙ fuerit ſub aliquo poſſit eſſe ſub quocūqȝ ente ſub illo.

Ratio prime conditionis eſt:q₂ ex quo potentia eſt finita:in aliquid poteſt:ꝛ in aliquid nō ſi eſt potētia actiua. Et ſi eſt paſſiua:ab aliquo poteſt pati ꝛ ab aliquo nō.

Ratio ſcđe cōditionis eſt:q₂ ſi aliquis teneret ꝙ aliquid poſſet fieri in tēpore infinito:puta antechꝛs non ſequeret̄ diuiſio ex ſubꝯrijs verificatis:q₂ nō ſequit̄ per aliquod tēpus pōt antechꝛs eſſe futurus:ꝛ per aliqđ nō:igit̄ vel datur maximum tēpus ꝑ qđ antechꝛs pōt eſſe futurus:vel minimū per qđ nō:q₂ añs eſt veruȝ:ꝛ ꝯñs falſum.ꝓbat̄ p̄ ꝙ añs ſit verum. Et ꝓ prima parte pȝ:q₂ ꝑ tempus finitū pōt eē futurus.ꝓ ſcđa parte ꝓbat̄:q₂ ꝑ tempus infinitū nō pōt eſſe

ſuturus:qꝛ eius oppo^{m} implicat ꝯdictionē:qꝛ ſequit̄ eſt futurus per tp̄s infinitū:ergo eſt futurus:ergo antecb̄ius erit. Et ex alia parte ſequit̄:eſt futurus ꝑ tempus infinitū:ergo nūq̄ꝫ erit in tēpore finito:⁊ per ꝯn̄s non erit. Qꝛ ꝯn̄s ſit falſum probat̄ primo falſuꝫ eſt ꝙ det̄ maximū ꝙ ſic:qꝛ illud nō eſt tēpus finitū per opinionē di^{cam} ꝙ per infinitū tēpus pōt antecb̄s eſſe futurus:nec ēt illud eſt tēpus infinituꝫ:qꝛ illud claudit contradictionem:vt ſupra probatuꝫ eſt. 2° falſum eſt ꝙ detur minimum ꝙ nō:quia vel illud eſt finitum vel infinitum.non finitum per opinionem:qꝛ in quocūqꝫ tēpore dato:adhuc in minori pōt eſſe futurus:nec infinituꝫ eſt minimū in quo nō:qꝛ tunc in quocūqꝫ minori poſſet eē futurus:ſed aliqđ infinitum eſt maius alio:ergo aliqđ infinitum eſt illo dato minus:ergo per tēpus infinitum poſſet eſſe futurus qđ eſt impoſſibile.

¶ Rō tertie conditionis. Qꝛ ſi ſub aliquo eſt:ꝙ poſſit eſſe ſub quocūqꝫ ente ſub illo eſt:qꝛ niſi ſit hoc nō ſeq̄t̄ diuiſio. v.g.qꝛ ſi ſub aliqua quātitate pōt eſſe hō:⁊ non ſub q̄cūqꝫ ente ſub illa:nō ſequit̄:ergo vl' datur minima ſub qua pōt eſſe:vel maxima ſub qua nō.Quare opꝫ limitare ſub aliq̄ quātitate citra pedalem pōt eſſe hō:⁊ ſub aliqua nō:ḡ vel dat̄ minima ſub qua pōt eſſe:vel maxia ſub qua nō.

Intētū 5^{m} ¶ Ponēde ſunt ꝯnes notificātes re^{o} cu^{9} ſit diſio ⁊ ſūt 4^{or}.

ꝯ p^{a} Prima ꝯ. ſi ſub ꝯria neg^{ua} v'ificat̄ ꝑ maiori q̄ꝫ affirmatiua ſit diuiſio reſpectu po^{e} actiue:pꝫ de po^{a} portatiua ſortis:qꝛ aliquid pōt portare:⁊ aliqđ nō:⁊ qꝛ negatiua verificat̄ pro maiori:ideo ſit diuiſio reſpectu potentie actiue.

ꝯ 2^{a} Scđa ꝯ.ſi ſubꝯria negatiua verificat̄ ꝑ minori:q̄ꝫ affirmatiua:tunc ſit diuiſio reſpectu pōe paſſiue:pꝫ de potentia viſiua ſortis:que pōt aliqđ viſibile videre:⁊ aliquod nō:⁊ qꝛ neg^{ua} verificat̄ ꝑ minori:iō ſit diuiſio re^{u} po^{e} paſſiue.

ꝯ 3^{a} Tertia ꝯ.ſi ſubcōtraria negatiua verificat̄ ꝑ eq̄liali ꝑ quo verificat̄ affirmatiua:nō ſequit̄ diuiſio reſpectu alicu^{9} potentie.Exemplum de ſcuto cuius vna medietas eſt alba:⁊ alia nigra:qꝛ nō ſe' aliqua ps huius ſcuti eſt alba:⁊ aliq̄ nō:ḡ vel dat̄ maxima ꝙ ſic:vel minima ꝙ non.

ꝯ 4^{a} Quarta ꝯ.ſi ſubcōtraria negatiua verificat̄ pro maiori:⁊ ꝑ minori pro qua verificatur affirmatiua non ſequitur diuiſio niſi per terminos proprios reſtringatur. Exemplū ſub aliqua quantitate pōt eſſe homo:⁊ ſub aliqua non ħ negatiua poteſt verificari pro maiori ⁊ pro minori:ideo non ſequitur diuiſio:niſi reſtringatur:verbi gr̄a ſub aliqua quantitate infra bipedalem:poteſt eſſe homo:⁊ ſub aliqua non:tunc negatiua verificatur pro minori.

Intētū 6^{m} Sexto ponēde ſūt re^{le} ꝑ q̄s ſcit̄ q̄ ps diuiſionis eſt eligēda.

p^{a} re^{la} Prima re^{la}.Si fiat diuiſio reſpectu potētie mutabilis:⁊ mediāte termino cōi non diſtributo:eligenda eſt ps negatiua. Exemplum:aliquod pondus ſortes pōt portare:⁊ aliquod non:ḡ vel [illegible] maximum pondus ꝙ ſor.pōt portare:vel minimū ꝙ non.Eligenda eſt pars negatiua.

2^{a} Secunda regula.Si fiat diuiſio reſpectu potētie mutabilis:⁊ mediante termino cōi diſtributo habente finita ſuppoſita:Eligēda eſt pars diuiſionis negatiua. Exemplum:aut datur maximū pondus ꝙ quilibet homo ſufficit portare:aut minimū ꝙ non.Eligēda eſt pars negatiua.

3^{a} Tertia regula.Si fiat diuiſio reſpectu potētie mutabilis:⁊ mediante termino cōmuni diſtributo habēte infinita ſuppoſita:Eligēda eſt pars affirmatiua.Exempluꝫ:aut datur maximū graue qđ quodlibꝫ forti^{9} forte ſufficit portare:aut minimum ꝙ non:Eligēda eſt pars affirmatiua.

4^{a} Quarta regula. Si fiat diuiſio reſpectu potētie imutabilis:ſiue ſit mediante termino cōi diſtributo vel nō:Eligenda eſt pars affirmatiua.Exemplum:aut eſt dare maximā diſtantiam:que pōt pertrāſiri in hora vniformiter.a.ḡ^{u} velo^{ci}ta^{te}:aut minima que nō:Eligēda eſt pars affirmatiua ⁊c̄.

¶ Du^{r} primo vtrum actio proueniat a proportione maioris inequalitatis potentie actiue ſupra reſiſtentiam. Dub^{m} p^{m}

Contra arguit̄ primo:quia potentia actiua:⁊ potētia paſſiua nō comparāt̄ in aliquo vniuoco:ergo inter ea non pōt eſſe proportio.patet conſequentia ex diffinitione proportionis dicta ſupra. Et ex quinto Euclidis non comparantur adinuicem:que non ſunt vnius rationis. Argū p^{m}

Secundo ſic:paſſuꝫ reagit in agens tertio phyſico:⁊ tamē habet proportionem minoris inequalitatis ad agēs:igitur non ſemper a proportione maioris inequalitatis prouenit actio.pꝫ conſequentia cum antecedente. Argū 2^{m} T.c.

Tertio:quia ſi a proportione agentis ſupra paſſum prouenit actio:ergo ab equali proportione equalis actio ꝓuenire deberet.pꝫ ꝯn̄tia:ꝯn̄s eſt falſum:qꝛ graue ſemper equaleꝫ proportionem habet ad aerem:⁊ tamen in fine velocius deſcendit.Similiter per diuerſam figuram diuerſimode deſcendit:⁊ tamen ſeruat eandem proportionem. Argū 3^{m} enſt c de de

Quarto:ſi a proportione maioris inequalitatis proueniret actio:igit̄ a maiori proportione maior proueniret actio.pꝫ ꝯn̄a:ꝯn̄s falſum:qꝛ proyciens lapidem in duplo maiorem proportionem habet ad medietatem:⁊ tamen nō in duplo magis proycit.Et ſic ad tertiam partē maiorem:⁊ ad quartam maiorem:⁊ tamen nō magis a longe proycit. Argū 4^{m}

Quinto:quia intelligentia mouet orbem:⁊ tamen nō ſit motus a proportione mouētis ad reſiſtētiā:qꝛ celū nō reſiſtit intelligētie:qꝛ̄ moueret cum fatigatione:quare ⁊c̄. Argū 5^{m}

¶ Rn̄° Ad primū dicitur ꝙ potentia actiua ⁊ paſſiua comparantur in intenſione motus:quia potentia actiua eſt intēſior in agendo.q̄ꝫ potentia paſſiua in reſiſtendo. Ad p^{m}

Ad ſecundum dicit̄ ꝙ paſſum reagit in agēs a proportione maioris inequalitatis:qꝛ paſſum agit a ꝓportione potētie actiue ad potentiā reſiſtiuā agentis:qꝛ in vtroqꝫ eſt potētia actiua ⁊ reſiſtiua:⁊ potētia actiua eſt fortior reſiſtiua. Alij dicūt ꝙ paſſiuꝫ agit a ꝓporōe tot^{9} paſſi in ptē agētis. Ad 2^{m}

Ad tertium conceditur:ꝙ ab equali ꝓportione equalis ꝓuenit actio.Sed nota ꝙ quicquid iuuat ſe tenet ex parte potentie mouentis. Et ideo graue velocius deſcendit in fine propter impetum aeris ſequentis:⁊ per diuerſam figuram iuuat̄ ⁊ impedit̄:ideo diuerſimode deſcendit. Ad 3^{m}

Ad quartum concedit̄:ꝙ a maiori proportione maior ꝓuenit actio. Ad argumentū dicit̄:ꝙ applicatio melior ſe tenet ex parte potētie mouentis:⁊ hec variat ꝓportionem. Ad 4^{m}

Ad quintum dicitur:ꝙ intelligentia volens mouere tanta velocitate tenet locum reſiſtentie:⁊ fatigatio non eſt niſi in mouente corporali. Ad 5^{m}

¶ Dubitatur ſecundo circa modum exponendi propoſitionem de maximo ⁊ minimo. Dub^{m} 2^{m}

Contra modum exponendi hentiſberi arguitur:quia ex illo ſequitur expoſitam eſſe veram:⁊ aliquam exponentem falſam.probatur:quia data latitudine vniformiter difformi a non gradu ad octo:cōmuniter dicitur ꝙ illa eſt intenſiſſima latitudo vniformiter difformis.a.gradui medio eq̄lis:que habet exponi ſic.ħ eſt intenſa latitudo vniformiter difformis.a.gradui medio equalis:⁊ nulla intenſior eſt.a.gradui equalis:ſed qualibet remiſſior vel equalis eſt.a.gradui equalis:igit̄ ħ eſt intenſiſſima latitudo.a.gradui equalis:⁊ pꝫ ꝙ illa eſt falſa:ſed quelibet remiſſior vel eq̄lis eſt a.gradui me^{o} equalis:quare ille modus non valet. Cōtra modū exponẽdi hẽtiſbe. Argū p^{m}

Propter ħ argumentum eſt ſcđus modus exponēdi qui dicit:ꝙ 3^{a} exponens debet ſumi alr̄.ſ.ſed quacūqꝫ remiſſiori data datur intenſior.a.gradui medio equalis.Similiter ħ eſt maximum pondus ꝙ ſor.ſufficit portare ſic exponi debet.ħ eſt magnum pondus qđ ſortes ſufficit portare:⁊ nullum maius poteſt portare:ſed quocūqꝫ minori dato:datur maius qđ ſufficit portare:vel equale:quare ⁊c̄. Secũdus mod⁹ exponẽdi.

¶ Contra

Contra 2m modū exponēdi arguit 2°. ¶ Contra hūc 2m modum exponendi cōmuniter arguitur: quia illo dato ſequeretur ꝙ daretur minus minimo. probatur ꝯſequentia: quia capiat̄ latitudo vniformiter difformis a duobus ad ſex: que ſit terminata excluſiue in vtroqȝ extremo: tunc gradus vt.6. eſt remiſſiſſimus qui non eſt in hac latitudine exponendo iſto modo. probatur: quia iſte gradus vt.6. non eſt in hac latitudine nec aliquis intenſior: ſed quocunqȝ remiſſiori dato datur intenſior qui eſt in hac latitudine: ⁊ patet ꝙ exponentes ſunt vere: ⁊ tamen expoſita eſt falſa. probatur: quia eſt aliquis gradus remiſſior illo: qui non eſt in hac latitudine: vt vnus: ⁊ duo: ⁊ ſic dare⁊ remiſſius remiſſiſſimo: ⁊ conſequenter minus minimo.

Modus exponēdi cōis. ¶ R°. Propter h̄ via cōmunis dicit: ꝙ hi termini alr̄ debēt exponi cum ſit diuiſio reſpectu rei mutabilis: ⁊ alr̄ cum ſit diuiſio reſpectu rei immutabilis: quia reſpectu rei mutabilis debent exponi primo modo: ⁊ reſpectu immutabilis ſecundo modo. Unde potentia actiua mutabilis dicitur illa: que eo ipſo ꝙ poteſt in aliquid poteſt in maius ⁊ in minus: vt potentia portatiua ſortis. Et potentia paſſiua mutabilis dicitur illa que eo ipſo ꝙ poteſt pati ab aliquo poteſt pati a maiori ⁊ a minori: vt potētia viſiua ſortis. Sed potētia actiua immutabilis dicitur illa que eo ipſo ꝙ poteſt in aliquid: non poteſt in maius nec in minus. Exemplum. verū ſit dare diſtantiam quam ſor. poteſt pertranſire in hora vniformiter.a. gradu velocitatis: ſic ꝙ nec maiorem: nec minorem: tunc potentia ſortis cum iſtis circumſtantijs determinata dicitur potentia actiua immutabilis. Et ſimiliter potētia paſſiua immutabilis dicitur illa que eo ipſo ꝙ poteſt pati ab aliquo non poteſt pati nec a maiori: nec a minori. Exemplū. verum ſit dare primum inſtans in quo antechriſtus erit ſic ꝙ nec in priori: nec poſteriori: tunc antechriſtus habet potētiam paſſiuam producibilitatis immutabilem: quia ſic in illo inſtanti producetur: ꝙ nec in priori: nec poſteriori. Sed dicitur vlterius ſaluando Hentiſberum: ꝙ fuit vſus tn̄ primo modo exponendi: quia vtplurimum fit diuiſio reſpectu rei mutabilis: ⁊ raro reſpectu rei immutabilis: ſi tamen fuit diuiſio reſpectu rei immutabilis. 2a exponēs debet eſſe nec in maius nec in minus poteſt.

Contra viā cōez ¶ Contra viam communem arguitur: quia ex hoc videt̄ innui ꝙ argumentum factum contra Hentiſberum ſit reſpectu potentie immutabilis: ⁊ ideo debet exponi ſcdo modo: ⁊ non primo modo. Contra arguitur: ⁊ probatur ꝙ in illo argumento contra Hentiſber. facto ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. Cuȝ di. ſi ſit latitudo vniformiter difformis a nō gradu ad.8. ꝙ illa eſt itēſiſſima latitudo vniformiter difformis que eſt.a. gradui medio eq̄lis. Et ꝙ ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis probatur: quia ſi aliqua latitudo vniformiter difformis eſt.a. gradui medio equalis etiaȝ aliqua maior illa eſt.a. gradui equalis: ⁊ etiam minor illa eſt.a. gradui medio equalis: ergo ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. patet conſequentia ex differentia data inter potentiaȝ mutabilem: ⁊ immutabilem. antecedens probatur: quoniam latitudo que eſt a duobus ad ſex eſt.a. gradui medio equalis: ⁊ maior illa etiam eſt.a. gradui medio equalis: puta ab vno ad ſeptē. Et etiam minor illa eſt.a. gradui medio equalis: puta illa que a tribus ad quinqȝ: quare ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis.

¶ Conſimiliter arguitur ꝙ in ſecundo argumento facto cōtra 2m modum exponendi ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. Cum dicitur. Si ſit latitudo a duobus ad ſex que ſit terminata excluſiue in vtroqȝ extremo: tunc gradus vt ſex eſt remiſſiſſimus qui non eſt in hac latitudine: vt probatum eſt per ſcdȝ modū exponendi. Modo probatur ꝙ ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis: quia cum aliquis gradus ſit in hac latitudine data: ⁊ maior illo: ⁊ minor illo eſt etiam in illa latitudine: ergo quartus gradus eſt in illa latitudine: ⁊ maior illo eſt in illa latitudine vt quintus gradus ⁊ minor illo eſt in illa latitudine: vt gradus vt tria: ergo ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. patet conſequentia ex differentia poſita reſpectu potentie mutabilis ⁊ immutabilis.

¶ Confirmatur quia tenendo ꝙ ſit diuiſio reſpectu potentie immutabilis argumentum factum contra videtur militare: quia exponendo ſecundo modo exponentes ſunt vere: ⁊ tamen expoſita eſt falſa: vt probatum eſt ſupra arguendo cōtra ſecundum modum ⁊c̄.

¶ Rr ad h̄ argumenta. Ad primum contra Hentm: negatur ꝙ fiat diuiſio reſpectu potentie mutabilis. Ad probōnē cuȝ dicitur ꝙ verificatur pro maiori ⁊ pro minori: quia aliqua latitudo maior eſt equalis gradui medio: ⁊ aliqua latitudo minor etiam eſt equalis gradui medio: dicitur ꝙ non bene ſummitur maius ⁊ minus. Quia ſi aliqua latitudo vniformiter difformis incipiēs a nō gradu eſt equalis gradui medio: ſola illa ſic incipiens a nō gradu eſt equalis gradui medio: ⁊ flm eſt ꝙ aliqua ſic incipiens a non gradu: ⁊ maior ⁊ minor ſit equalis gradui medio: quare ſit diuiſio reſpectu potentie immutabilis: ideo tertia exponens debet eſſe: ſed quacunqȝ remiſſiori data datur intenſior que eſt gradui medio equalis. quare ⁊c̄. Ad pm

¶ Ad 2m contra ſcdȝ modum. ſimiliter negatur ꝙ fiat diuiſio reſpectu potentie mutabilis: immo nec ſit diuiſio reſpectu potentie actiue: nec paſſiue abſolute loquendo. declaro primo h̄ 2m: quia potentia actiua eſt quando negatiua v̄ificat̄ pro maiori potentia paſſiua quando negatiua verificat̄ pro minori: ⁊ quia a parte ſuperiori negatiua verificatur pro maiori: quia intenſior eſt gradus qui nō eſt in hac latitudine: q̄ȝ qui eſt. Et a parte inferiori verificatur pro minori: q2 minor eſt gradus qui non eſt in hac latitudine q̄ȝ qui eſt. Ideo condicione reſpondendum eſt. ſ. ꝙ eſt potentie actiue a parte ſuperiori: ⁊ ꝙ eſt potentie paſſiue a parte īferiori: quare a parte ſuperiori infertur ꝙ datur intenſiſſimus gradus qui non eſt in hac latitudine: vel remiſſiſſimus qui non eſt. Et a parte inferiori infertur ꝙ datur remiſſiſſimus qui eſt in hac latitudine: vel intenſiſſimus qui non eſt: ⁊ ita eligēda eſt pars negatiua in vtraqȝ diuiſione. Ad 2m

¶ Qz ſit diuiſio reſpectu potentie imutabilis declaro: q2 potentia mutabilis eſt que ſi poteſt agere in aliquid pōt in q̄libet minus. Et ſi pōt pati ab aliquo: pōt pati a quolȝ maiori: quare ſi eſſet potētia mutabilis: tūc a pte ſupiori: ſi aliq̄s gradus eſſet in hac latitudine: quilibet remiſſior eſſet in hac latitudine ꝙ non eſt. Et a parte inferiori ſi eſſet in hac latitudine: ⁊ quilibet intenſior eſſet in ea ꝙ non eſt.

¶ Quare eſt diuiſio reſpectu potentie immutabilis: ⁊ nō eſt inferenda diuiſio abſolute: ſed conditionate. ſ. a parte ſuperiori: vel a parte inferiori. Et tunc pȝ rn̄ſio ad argm ꝙ datur. remiſſiſſimus qui nō eſt in hac latitudine a parte ſupiori.

¶ Dubitatur 3° circa 2am partem: vtrum diuiſio termini potentie actiue ſit facienda per diſiunctiuam compoſitam ex affirmatiua de maximo ⁊ negatiua de minimo: ⁊ diuiſio termini potentie paſſiue ſit facienda per diſiunctiuam poſitaȝ ex affirmatiua de minimo: ⁊ negatiua de maximo. Dub 3m

¶ Contra argui⁊ ꝓſuppoſito ꝙ actio proueniat a ꝓportione maioris inequalitatis agentis ſupra paſſum. 7° phyſ. ſed talis proportio poteſt creſcere in infinitum paſſo tendente ad corruptionem: ⁊ poteſt minui in infi.m paſſo tendēte ad equalitatem agentis: igitur non datur maximum nec minimū. Argt pº T.c.35.

¶ Conſimiliter arguitur de potentia paſſiua ꝙ non dat̄ maximū ⁊ minimum a quo poſſit pati: cum non patiatur nihil a proportione minoris ineq̄litatis que poteſt creſcere in infinitum: conſimiliter poteſt minui in infinitum: ſicut proportio agentis poteſt creſcere ⁊ minui in infinitum.

Ad pᵐ ¶ Rᵒ. Ad pͥmum conceditˀ ꝙ nõ datur maximũ ⁊ minimuꝫ in qd poᵃ actiua poſſit agere: ſed cuꝫ infertˀ: ergo poᵃ actiua non terminatˀ per diſiunctiuã compoſitã ex affirmatiua de maximo ⁊ negatiua de minimo: dicitur negando ↄſequẽtiã: quia cum a parte diſiunctiue ad totam valeat cõſequentia: ideo ſi terminatˀ per negatiuã de minimo: ſequitˀ igitur terminatˀ per negatiuã de minimo vel affirmatiuã de maxio.

¶ Uel aliṙ dicitˀ ꝙ cũ duplex ſit potẽtia actiua. ſ. mobilis ſiue mutabilis ⁊ imutabilis: modo lꝫ potentie mutabilis non ſit dare maximũ ꝙ ſic: ſꝫ minimũ ꝙ nõ: tamẽ reſpectu potẽtie imutabilis eſt dare maximũ ꝙ ſic: ⁊ non minimum ꝙ non: quare potẽtia actiua terminatˀ per diſiunctiuã cõpoſitaꝫ ex maximo ꝙ ſic: ⁊ minimo ꝙ non: ſed pars negatiua verificatur i potẽtia actiua mutabili. pars ꝟo affirmatiua verificatˀ in poᵃ actiua imutabili. Siliṙ de poᵃ paſſiua dicatˀ ꝙ infertur diuiſio per minimũ ꝙ ſic: ⁊ maximũ ꝙ nõ: ⁊ pars negatiua verificatˀ in potẽtia paſſiua mutabili. pˀs ꝟo affirᵐᵃ vificatˀ in poᵃ paſſiua imutabili quare datˀ maximũ ⁊ minimũ affirmatiua ⁊ negatiua: ſed reſpectu diuerſitatis potẽtiarũ.

Duᵐ 4ᵐ ¶ Duᵐ 4ᵒ circa 3ᵃᵐ partẽ. Utrũ tres cõditiones ꝑdicte requirantˀ ad inferendũ diuiſionem terminantẽ potentiã actiuã: ⁊ ſimiliter terminantem potentiam paſſiuam.

Argˀ p. ¶ Contra pᵃᵐ cõditionẽ argˀ. ſ. ꝙ nõ requirũtˀ duo ſubcõtraria dicte diuiſiõi deſeruientia eſſe vera: qꝛ iſta duo ſubↄ̃ria nõ ſunt vera de deo. ſ. ꝙ deᵒ aliqd põt ꝑducere: ⁊ aliqd nõ: qm̃ iſta ſcđa pars eſt falſa: ⁊ tñ ſequitˀ diuiſio: ꝙ datur maximũ ꝙ deus põt ꝑducere: aut minimũ ꝙ nõ: ⁊ illud eſt infinitũ: qꝛ illud nõ põt ꝑducere: cũ ſit ipoſſe: nec aliqd maius illo põt ꝑducere: ſed qđlꝫ minus: quare ſequitˀ diuiſio.

Argˀ zᵒ. ¶ Cõtra zᵃᵐ cõditionẽ arguitˀ: que dicit ꝙ requiritur ꝙ ſubↄ̃ria ſint vera pro tẽpore finito: qꝛ facio iſta ſubcõtraria: per aliquod tempus põt antechꝛis eſſe futurus: ⁊ per aliqđ non: ⁊ volo ꝙ ſcđa ſolum verificetur pro tempore infinito: tamẽ bene ſequitˀ: ꝙ aut datur maximũ tẽpus per ꝙ antchꝛis põt eſſe futurᵘˢ: aut minimũ ꝙ nõ: qꝛ Heniſber in illo ſophiſ. aia antechꝛi necio erit: dicit ꝙ tempus infinitũ eſt minimuꝫ: per qđ antchꝛiſtus non poteſt eſſe futurus ſuppoſito ꝙ antechꝛiſtus poſſit indifferenter produci: ⁊ non produci.

Argˀ 3ᵒ. ¶ Contra 3ᵃᵐ cõditionẽ arguitˀ: que dicit ꝙ illud reſpectu cuius ſit diuiſio eo ipo ꝙ fuerit ſub aliquo: poſſit eſſe ſub quocunqꝫ ente ſub illo. Contra: qꝛ ſequitur aliqđ ſpatiũ ſoꝛ. põt pertrãſire in hoꝛa adequate vniformiter a gͣdu velocitatis: ⁊ aliqđ nõ: ergo vel datur maximũ ꝙ ſic: vel minimũ ꝙ nõ: pꝫ ꝙ datur maximũ ꝙ ſic: ⁊ tamen non eo ipſo ꝙ poteſt aliqđ ſpatiũ pertrãſire in hoꝛa adequate vniformiter a gradu velocitatis: poteſt pertranſire minus. quare ⁊c̄.

Ad pᵐ ¶ Rᵒ. Ad pͥmum negatˀ ꝙ ſequatˀ diuiſio in caſu illo. Et ad ꝓbationẽ negatur ꝙ infinitũ ſit minimũ ꝙ deus non poteſt producere: qꝛ ſequitur aliqđ infinitũ eſt minimũ ꝙ deus nõ põt ꝑducere. ergo aliquod infinitum eſt: qđ eſt falſum.

Ad zᵐ ¶ Ad zᵐ dicitur ꝙ argumentũ concludit veruꝫ. ſ. ꝙ illa conditio non requiritˀ apud omnes: ſed ſolum apud illos: qui dicunt vnum infinitum eſſe minus alio: ⁊ cum hoc ꝙ in infinitũ poteſt antechꝛiſtus eſſe futurus: ſed Heniſber in illo ſophiſmate non tenet illam opinionem.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dicitˀ ꝙ illa conditio 3ᵃ intelliṙ ſi fiat diuiſio reᵘ põe mutabilis: nõ aũt ſi fiat diuiſio reſpectu rei imutabilis.

Dubᵒ 5ᵐ ¶ Duᵐ 5ᵒ circa q̃tuoꝛ regulas poſitas pro cognitiõe reſpectu cuius ſit diuiſio. ſ. aut reſpectu potentie actiue: aut paſſiue:

Argˀ p. Et primo arguitˀ contra duas pͥmas. Naꝫ pͥma dicit. Si ſubcontraria negatiua verificatur pro maioꝛi ſit diuiſio reſpectu potentie actiue. Et ſecũda dicit ſi negatiua verificatur ꝑ minoꝛi: tunc ſit diuiſio reſpectu potentie paſſiue.

¶ Contra has duas primo arguitur: qꝛ dicendo: ſoꝛ. põt poꝛtare aliquod pondus: ⁊ aliquod non: negatiua verificatur ꝑ maioꝛi vt patet: quia maius eſt pondus ꝙ non poteſt poꝛtare: ꝙ̃ ꝙ poteſt poꝛtare: ⁊ tamen ſit diuiſio reſpectu potentie paſſiue: ⁊ non actiue. probatur: quia potentia actiua eſt principium tranſmutandi aliud inquantum aliud. Et potentia paſſiua eſt principium tranſmutandi ab altero inquantum altera eſt: ſed potentia poꝛtatiua ſoꝛtis tranſmutatur a pondere: ⁊ non trãſmutat pondus: nam patitur a pondere: ⁊ non agit in pondus. quare pͥme regule falſe ſunt.

¶ Scđo arguitur contra alias duas regulas. 3ᵃ regula dicit: vbi negatiua verificetur equaliter: non ſequitur diuiſio niſi limitetur. Et quarta dicit ſi negatiua indifferenter verificatˀ pro maioꝛi ⁊ pro minoꝛi nõ ſequitur diuiſio niſi limitetˀ. Cõtra. ſequitur ꝙ eadẽ potẽtia mõ eſſet actiua: modo paſſiua: ex noſtro modo arguẽdi: non mutata re: qđ videtur incõueniens. probatur ↄ̃ña ſic arguẽdo. ſub aliqua quãtitate ſupꝛa pedalem poteſt eſſe hõ: ⁊ ſub aliqua nõ: negatiua verificatˀ pro maioꝛi: ergo ſit diuiſio reſpectu potentie actiue. Si ꝟo arguitˀ ſic. ſub aliqua quantitate infra pedalẽ poteſt eſſe hõ: ⁊ ſub aliqua nõ: negatiua verificatur pro minoꝛi: igitˀ ſit diuiſio reſpectu potentie paſſiue. ergo eadem potentia hominis modo actiue modo paſſiue eſt reſpectu eiuſdem rei. Argˀ zᵒ

Ad pᵐ ¶ Rᵒ. Ad primum negatur ꝙ potentia poꝛtatiua ſoꝛtis ſit paſſiua: imo eſt actiua: quia eſt principium tranſmutandi illud pondus de vno loco ad aliuꝫ locum. Et cum dicis: quia ſic patitur ab illo pondere. ergo non eſt potẽtie actiue. negatur conſequentia: quia omne agens phyſicum in agendo patitur: vt dicit Phs 3ᵒ phyᶜ. ⁊ de hoc ſtatim dubitabitur. T. c. 18.

Ad zᵐ ¶ Ad ſecundũ dicitur ꝙ homo aliquo modo ſe habet paſſiue reſpectu quantitatis: ⁊ aliquo modo actiue: paſſiue quidẽ inquantum eſt ſubiectũ ſuſcipiens illam: ratione tamen materie recipit: ⁊ ſic eſt cauſa materialis reſpectu illius. Actiue ꝟo ſe habet inquantum quantitas eſt cõſequens ad eſſe ſui ratione foꝛme: que eſt cauſa eſſe hominis ⁊ ex conſequenti omnium accidentium eius.

¶ Ad argᵐ negatˀ ꝙ eadẽ poᵃ eſſet mõ actiua mõ paſſiua: lꝫ aliquid ſit mõ actiuũ mõ paſſiuũ reᵘ alterius: diuerſimode tamen ſumptũ ⁊ cõſideratũ: ⁊ hoc non eſt inconueniens.

Dubᵒ 6ᵐ ¶ Duᵐ 6ᵒ circa quintã partẽ. ſ. que pars diuiſiõis eſt eligẽda. Et pͥmo duᵐ circa pͥmã regulã que dicit. Si fiat diuiſio mediãte termĩo cõi nõ diſtributo: eligẽda eſt pˀs diuiſiõis negᵃ.

Argˀ pᵒ. ¶ Contra arguitur pͥ: quia ſi demõſtratis ſolum ponderibus maioꝛibᵘ ⁊ minoꝛibᵘ potẽtia ſoꝛtis: arguatˀ ſic. aliquod iſtorum ſoꝛ. põt poꝛtare: ⁊ aliqđ nõ. ergo vel eſt dare maximuꝫ pondus ꝙ ſoꝛ. poteſt poꝛtare: vel minimũ ꝙ nõ: hic ſit diuiſio mediante termino cõmuni nõ diſtributo: ⁊ tamen nõ eſt eligenda pars negatiua: imo neutra: quia non eſt dare maximum pondus ꝙ ſoꝛ. põt poꝛtare: nec minimum ꝙ non.

Argˀ zᵒ ¶ zᵒ arguitˀ. poſito ꝙ ſoꝛ. ſit potẽtie diuiſiue: vt. 4. ⁊ ſit vnuꝫ medium vniformiter difforme in reſiſtentia incipiens a nõ gradu ⁊ terminatũ ad. 8. cuius mediuꝫ ſit. a. Tũc ſic arguitˀ. Alicuius partis huius medij terminati ad. a. ſufficit ſoꝛ. aliquã pͭẽ diuidere ⁊ alicuius pͭis terminate ad. a. nullã partẽ ſufficit ſoꝛ. diuidere. ǧ vel eſt dare intenſiſſimã partẽ terminatã ad. a. cuius aliquã partẽ ſufficit diuidere: vel remiſſiſſimam terminatã ad. a. cuius nullam partẽ ſufficit ſoꝛ. diuidere: tunc ſit diuiſio mediãte termino cõi non diſtributo: ⁊ tñ pars negatiua non eſt eligenda: imo vtraqꝫ eſt falſa.

Argˀ 3ᵒ ¶ 3ᵒ arguitˀ ſic. ſub aliqua quãtitate ſupꝛa pedalẽ põt eſſe ſoꝛ. ⁊ ſub aliqua nõ: ergo vel eſt dare maximaꝫ q̃titatem ſupꝛa pedalẽ ſub qua poteſt eſſe ſoꝛ. vel minimã ſub q̃ nõ: tunc ſit diuiſio mediãte termino nõ diſtributo: tamen nõ eſt eligenda pars negatiua. probatˀ quia omne ens nãle determinatũ ſm virtutes eſt determinatuꝫ ſm quantitatẽ per Phm 4ᵒ meta. dicẽtẽ: in maioꝛi q̃to maioꝛ eſt virtus: ſed hõ eſt determinatus ſm virtutes. ergo eſt determinatus ſm q̃titatẽ. T. c. 12.

¶ Cõfirmatˀ

Tx. 4.1 ¶ Confirmatur per ꝑhm ſcḋo de anima dicenté. Omnium natura conſtantiū terminus: ⁊ rō eſt magnitudinis ⁊ augᵗⁱ: ⁊ Cōmētator ꝑ phyˢ. primū in omni generato eſt minimum.

Argū 4° ¶ 4° arguitur: ⁊ facio iſtam diuiſioné: ſub aliqua q̄ntitate ſupra pedalé eſt ſoꝛ. ⁊ ſub aliqua non: ergo vel eſt dare maximā q̄ntitaté ſub qua eſt vel minimā ſub qua non. patet ꝯña: quia ſit diuiſio reſpectu potētie actiue. cū negatiua verificetur pro maioꝛi: ⁊ tamen pars negatiua non eſt eligenda: ſed affirmatiua: quia daṫ maxima ſub qua eſt ꝯ regulā: q̄re ⁊c̄.

Ad ꝑᵐ ¶ R̄e°. Ad primū cū arguiṫ demonſtratis ponderibus maioribus ⁊ minoꝛibus potentia foꝛtis: tunc facta diuiſione mediāte termino cōmuni non diſtributo: aut datur maximum pondus: quod ſoꝛ. ſufficit poꝛtare: aut minimū quod nō: tūc non eſt eligenda pars negatiua cōtra regulā dicitˀ ꝙ non eſt eligēda pars negatiua: quia in caſu excluditur. Et regula intelligit vbi non ſit talis excluſio. Naz dixit Hentiſber. Nec aliunde illa diuiſio non habeat inſtantiam.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ cū arguiṫ ꝙ poſita poᵃ foꝛtis diuiſiua vt. 4. ⁊ poſito medio vniformiter difformi a nō gradu ad. 8. cuius gradus medius eſt vt quatuoꝛ ⁊c̄. Obmiſſis alijs reſpōſionibꝰ diciṫ ꝙ nō ſequiṫ ꝯtra regulā: q2 excludiṫ quod debet eligi pro termino: ⁊ regula intelligit ꝙ non fiat excluſio illius.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ cum arguitur: aut eſt dare maximā q̄ntitatez ſupra pedalé ſub qua poteſt eſſe ſoꝛ. aut minimā ſub qua nō: dicitur ꝙ datur minima ſub qua nō. Et ad argumentū cōcediṫ ꝙ omne ens naturale eſt determinatū ſm̄ q̄ntitatez: ſed non valet cū infert: ergo datur maxima ſub qua pōt eſſe: quia eſt differētia dicere ſub qua eſt: ⁊ ſub qua pōt eſſe: q2 potentia terminaṫ excluſiue vt dicit Hentiſber: nec appꝫ ꝯriū ex dictis ꝑhi. Et cum tu dicis Cōmē. dicit dari minimū in omni ſpecie: dicitur ꝙ foꝛte fuit illius opiniōis. Uel alr̄ dicitur ꝙ aliud eſt dare maximuz vel minimū ſub quo res naturalis eſt: ⁊ aliud dari maximum: vel minimū: ſub quo poteſt eſſe: primū datur: ⁊ 2ᵐ non. Et de hoc ſcḋo intelligit Hentiſber.

Ad 4ᵐ ¶ Ad quartū cū arguiṫ vel datur maxima q̄ntitas ſupra pedalem ſub qua ſoꝛ. eſt vel minima ſub qua non: conceditˀ ꝙ datur maxima ſub qua eſt: q2 ſit diuiſio reſpectu potentie imutabilis. r̄ſa aūt intelligit q̄ñ ſit diuiſio reᵐ poᵉ mutabilis.

Dub° 7ᵐ ¶ Duᵉ 7° circa ſcḋaz regulam: que dicit. Si fiat diuiſio reſpectu rei mutabilis: ⁊ mediāte termino cōmuni diſtributo habente finita ſuppoſita: eligenda eſt pars negatiua.

Argū ꝑ. ¶ Contra arguitur: quia facio iſtam diuiſionez: aliquod pondus quilibet homo imediate poſt hoc ſufficit poꝛtare: ⁊ aliquod non: ergo aut eſt dare maximū pondus ꝙ quilibꝫ homo imediate poſt hoc ſufficit poꝛtare: aut minimuz ꝙ non. Et tamen pars negatiua non eſt eligēda: ſed affirmatiua ꝓbatur: quia ponatur ꝙ ſoꝛ. ſit debiliſſimus hominum: qui ſit foꝛtis: vt quatuoꝛ incipiat foꝛtificari: ⁊ ponatur ꝙ lapis grauitatis vt quatuoꝛ incipiat etiam foꝛtificari: ſed minus ꝓpoꝛtionabiliter graueſcat q̄ȝ ſoꝛ. foꝛtificetur. Tunc patet ꝙ ille lapis eſt maximus quez quilibet homo ſufficit poꝛtare: quia illum ſufficit poꝛtare: ⁊ nullum maioꝛem.

Argū 2° ¶ Secundo arguitur ſic. aliquantam potentiam poꝛtatiuam habet quilibet homo: ⁊ aliquantam non: ergo vel datur maxima potentia poꝛtatiua quaz habet quilibet homo: vel minimā quam non habet. Et patet ꝙ datur maxima quam habet quilibet homo: quia ſi ſoꝛ. ſit debiliſſimus hominum: qui ſit potentie vt. 4. tunc potentia vt quatuoꝛ eſt maxima quam quilibet homo habet: quia illaz habet quilibet homo: ⁊ non maioꝛem: ſed quamlibet minoꝛem. quare ⁊c̄.

Ad ꝑᵐ ¶ R̄e°. Ad primum dicitur concedendo ꝙ eſt eligenda pars affirmatiua in illo caſu: qui ſit diuiſio reſpectu potētie imutabilis: q2 nō eo ipſo ꝙ aliqḋ eſt pondus ꝙ quilibet hō imediate poſt hoc ſufficit poꝛtare: nec illo eſt pondus minus ꝙ quilibet homo imediate poſt hoc ſufficit poꝛtare.

Ad 2ᵐ ¶ Ad ſecundū dicitur ſimiliter ꝙ ſit diuiſio reſpectu potentie imutabilis: ideo eligenda eſt pars affirmatiua. ſ. ꝙ datur maxima potentia poꝛtatiua: quam habet quilibet homo. Sed ſi dicatur aliquantam potentiam poteſt habere quilibet homo: ⁊ aliq̄ntam non: tunc ſit diuiſio reſpectu potentie mutabilis. Et ſequiṫ: ergo vel datur maxima potentia poꝛtatiua quaz poteſt habere ſoꝛ. ⁊ quilibet homo: vel minima quam non: ⁊ eligenda eſt pars negatiua.

Dub° 8ᵐ ¶ Duᵉ 8° circa tertiam regulaz que dicit. Si fiat diuiſio mediante termino cōmuni diſtributo habente infinita ſuppoſita: pro quibus diſtribuatur: eligenda eſt pars affirmatiua.

Argū ꝑ° ¶ Contra arguitur poſito ꝙ mundus ſit eternus: ⁊ conſequēter ꝙ infiniti homines fuerint: ⁊ ponatur ꝙ ſoꝛ. ſit debiliſſimus: qui ſit potentie vt quatuoꝛ. Tunc facio iſtam diuiſionez: aliquod pondus quilibet homo ſufficit poꝛtare: ⁊ aliqḋ non: ergo vel datur maximū onduz ꝙ quilibet homo ſufficit poꝛtare: vel minimū ꝙ nō. Et patet ꝙ non datur maximum ꝙ ſic: ſed minimū ꝙ non: ⁊ illud eſt minimū ꝙ ſoꝛ. nō ſufficit poꝛtare: puta pondus vt. 4. quia illud quilibet non ſufficit poꝛtare: nec maius: ſed q̇libet minus.

Argū 2° ¶ Scḋo arguiṫ ſic. Et facio iſtā diuiſioné. aliqḋ pondus debilius foꝛte ⁊ q̇libet foꝛtius ſoꝛ. ſufficit poꝛtare: ⁊ aliqḋ nō. ergo vel datur maximū pondus ꝙ aliqḋ debilius ſoꝛ. ⁊ q̇libet foꝛtius ſoꝛ. ſufficit poꝛtare: vel minimum ꝙ non. Et in iſto caſu datur minimū ꝙ nō: ⁊ illud eſt pondus: vt. 4. quia h̄ non ſufficit poꝛtare aliqḋ debilius ſoꝛ. ⁊ q̇libet foꝛtiꝰ ſoꝛ. nec aliqḋ maius: ſed q̇libet minus: quare pars affirmatiua nō eſt eligenda contra regulam.

Argū 3°. ¶ Tertio arguiṫ ſic. Et facio iſtā diuiſionez. Aliqua eſt pars latitudinis caliditatis vniformiter difformis a nō gradu ad 8° cuius quelibet pars eſt itēſioꝛ a gradu: qui ſit gradus medius totius latitudinis. Et aliqua eſt cuius non q̄libet pars eſt intēſioꝛ a gradu. ergo vel eſt dare remiſſiſſimā partem: cuius quelibet pars eſt intēſioꝛ a gradu vel itenſiſſimā partem: cuius nō quelibet pars eſt intēſioꝛ a gradu. pꝫ ꝯña: q2 ſit diuiſio reſpectu poᵉ paſſiue: ⁊ tñ nō eſt eligenda ps affirmatiua: imo neutra pars diuiſionis eſt vera: q2 nō eſt dare remiſſiſſimā ſupra q̄tuoꝛ: nec intenſiſſimā ſupra quatuoꝛ.

Ad ꝑᵐ ¶ R̄e°. Ad primū dicitur ꝙ intēdit regula vbi reſpectu multitudinis infinite non detur debiliſſimus ſiue vltimus: ſed ꝙ tota latitudo illoꝛum terminetur excluſiue: cuius oppoſitum eſt in caſu argumenti.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ dicitur ꝙ non diſtribuitur totum illud reſpectu cuius ſit diuiſio: ſicut regula intelligit: ſed ſolum pars: quare non eſt contra regulam.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dicitur ꝙ deficit tertia cōditio: q2 nō eo ipſo ꝙ eſt aliqua pars illiꝰ latitudinis: cuius quelibet pars eſt intēſioꝛ a gradu. q̄libet pars illa pte data itēſioꝛ ſic ſe hꝫ: nā illa que incipit a q̄tuoꝛ ⁊ terminaṫ ad ſex eſt pars illius latitudinis: cuius q̄libet pars eſt intēſioꝛ a gradu: ⁊ tñ illa que incipit a tribꝰ: ⁊ terminatur ad 8° que eſt illa intenſioꝛ: cum intenſioꝛi gradui medio coꝛreſpondeat non ſic ſe habet.

Dub° 9ᵐ ¶ Duᵉ 9° circa 4ᵃᵐ regulaz: qua dicit. ſi fiat diuiſio reſpectu rei imutabilis: eligēda eſt pars diuiſionis affirmatiua.

Argū ꝑ. ¶ Contra arguiṫ: ⁊ facio iſtā diuiſioné. Aliqua quātitas pōt ꝑtranſiri in minoꝛi tpe q̄ȝ in hoꝛa vniformiter a gradu velocitatis ⁊ aliqua nō: ergo aut eſt dare maximā q̄ntitatem que poteſt pertranſiri in minoꝛi tēpoꝛe q̄ȝ in hoꝛa vniformiter a gradu velocitatis: aut minimā que nō. Et patet ꝙ nō eſt dare maximā que ſic: quia ſi ſit dare illā. q̄ro de illa que ꝑtranſitur in hoꝛa: aut eſt minoꝛ q̄ȝ illa que pertranſitur in minoꝛi tpe q̄ȝ in hoꝛa: aut eq̄lis: aut maioꝛ. Non pōt dici minoꝛ vel eq̄lis: q2 que adequate ꝑtrāſiṫ in hoꝛa: nō ꝑtrāſiṫ in minoꝛi tēpoꝛe: nec etiā maioꝛ: q2 ſi maioꝛ pertrāſiṫ in hoꝛa etiam in minoꝛi tēpoꝛe q̄ȝ in hoꝛa: cuꝫ in nulla ꝓpoꝛtione magis per-

tranſeat in tota hora ꝙ̄ in aliq̄ parte eius:ideo quacūqꝫ mi-
nori data que pertrāſit in minori tpe ꝙ̄ in hora: illa non eſt
maxima:quia adhuc maior ptrāſit in minori tpe.q̄re ꝛc̄.

Argū 2° ¶ Scōo ſic.ponat ꝙ.a.ſit vna po^a debilitabilis:vt.4.Et ca-
pio vnū mediū vniformiter difforᵉ a nō ḡdu ad.8.ꝙ ſit.b.
Et argū ſic.Aliquā ptē.b.medij ſufficit.a.diuidere ꝛ aliquā
ptē nō:ergo aut eſt dare maximā.b.medij:quā ſufficit.a.di-
uidere:aut minimā quā non.Et pꝫ ꝙ eſt dare minimā: quā
non: ꝛ eſt illa que eſt a non gradu ad.4.incluſiue: quia eſt
equalis illi in reſiſtentia:ꝛ tamē fit diuiſio reſpectu potentie
imutabilis:ex quo potentia eſt indebilitabilis:igitur contra
regulam que dicit:ꝙ eligi debet pars affirmatiua.

Ad p^m ¶ Rñ°.Ad primū dicit magr̄ ꝙ eſt dare minimā q̄ non:nā il-
la q̄ eſt maxima q̄ ptrāſit in hora.a.ḡdu velocitatis eſt mi-
nima q̄ nō pōt ptrāſiri in minori tpe: ꝛ hͦ nō eſt ꝯ regulam:
quia lꝫ.a.ḡdus ſit ſm ſe imutabilis put eſt talis ḡdus vni-
formis:tamē nō eſt imutabilis quo ad propoſitū diuiſiōis:
quia non limitat̄ ad aliquod certum ex parte temporis.

Ad 2^m ¶ Ad 2^m dicitur ꝙ datur maxima latitudo vniformiter dif-
formis:quā.a.po^a ſufficit diuidere:ꝛ eſt illa:que eſt a nō gra-
du vſqꝫ ad q̄tuor incluſiue.Et tūc ad arg^m dī ꝙ.a.potentia
ſufficit diuidere vltimū punctū. Nec ſequit̄ ꝙ a ꝓportione
equalitatis proueniret actio:quia in pūcto nō fit reſiſtentia:
ſed bene ſequeretur hoc:ſi eſſet in parte diuiſibili.

¶ Uel aliter dicitur:ꝙ datur minima pars.b.medij:quā nō
ſufficit.a.diuidere:ꝛ eſt latitudo a non gradu vſqꝫ ad.4.nec
eſt contra regulam:quia lꝫ diuiſio fiat reſpectu potentie in-
debilitabilis:fit tamen reſpectu rei mutabilis vt in propoſi-
to ſpectat:quia eo ipſo ꝙ potentia poteſt in aliquid poteſt in
maius ꝛ in minus:ꝛ hec eſt melior rñ°.

Dub^m 10^m ¶ Dubitatur decimo quare magis inferatur diuiſio per iſtos
terminos maximum ꝛ minimum: ꝙ̄ per alios.ſ.primum ꝛ
vltimum:vel intenſiſſimum:ꝛ remiſſiſſimum.

¶ Item cū fiat diuiſio reſpectu potētie actiue ꝛ paſſiue qua-
re Hentiſber nō poſuit dīā inter po^{am} actiuam ꝛ paſſiuam:

Ad p^m ¶ Rñ°.Ad primū dicit̄ ꝙ magis aſſignat̄ diuiſio per hos ter-
minos maximum ꝛ minimum:quia ſunt faciliores:ꝛ alij ad
iſtos reduci poſſunt:nam primū reducit̄ ad minimū:ꝛ vlti^m
ad maximū.Et intenſiſſimū reducit̄ ad maximū:ꝛ remiſſiſ-
ſimū ad minimū.Et velociſſimū ad maximū: ꝛ tardiſſimū
ad minimū.Et fortiſſi^m ad max^m:ꝛ debiliſſi^m ad minimū.

Inſtan^a ¶ Et ſi dicit̄ contra:quia primū in vnoquoqꝫ genere eſt ma-
ximū:igitur primū non recte reducitur ad minimum.

Rñſio. ¶ Rñ^r ꝙ priora tpe ſunt miora in ꝑfectione:q̄re ꝙ prius eſt ſm
tps minus eſt:lꝫ primū ſm naturam ſit maximum.

Ad 2^m ¶ Ad ſcōm dubiū:dicitur ꝙ quia differentia inter potentiā
actiuam ꝛ paſſiuā patet ex dictis:ideo Hentiſber tacuit illā:
quia patet ꝙ actiua eo ipſo ꝙ poteſt in aliquid poteſt in mi-
nus ꝛ non in maius.Ecōtra potētia paſſiua eo ipſo ꝙ poteſt
pati ab aliquo pōt pati a maiori ꝛ non a minori.

Inſtan^a ¶ Contra:quia omne agens phyſicum in agendo repatitur
T.c.18. per Philoſophum tertio phiſicorum: igitur vnumquodqꝫ
poteſt pati a maiori ꝛ a minori:ꝛ poteſt agere in maius ꝛ in
minus.patet conſequentia ex ſe.

Rñſio. ¶ Rñ° ad hoc dictum eſt ſupra ſm duos modos.

¶ Unus dicit ꝙ quando minus agit in maius agit in reſiſtē-
tiam illius:que eſt minor ſua potētia actiua:ꝛ non agit in po-
tentiam actiuā illius que eſt maior ꝙ̄ ſua potentia actiua.

¶ Alter modus dicit:ꝙ quādo minus agit in maius: agit in
partem illius:que eſt minoris potētie:ꝛ nō agit in totū ꝙ eſt
maioris potētie.Et vt iſta materia poſſit bene ventillari po-
nemus queſtionē noſtrā de reactione:in qua tractantur oēs
opiniōes:ꝛ reprobantur:ꝛ ideo addemus aliā opinionē.

Dub^m 11^m ¶ Dr̄ 11° ꝛ vltimo:vtrū omne agens phyſicū in agendo re-
T.c. patiatur:vt dicitur a Philoſopho tertio phyſicorum.

¶ Contra arguit̄:quia ſequunt̄ duo incōueniētia.pmū eſt ꝙ Argū p^m
caliditas ꝛ friditas ſimul intenderēt in eodē:ꝯñs falſū ꝛ impoſ-
ſibile:qꝛ tunc ꝯ̄ria ſimul ſtarēt in eodē ſubo.pbat̄ ꝯña:quia
ſi.a.calm̄ agit in.b.frigidū per mediū pedalis diſtātie.Et.b.
frigidū reagat in.a.tunc vnūquodqꝫ iſtorū prius agit in me-
dium:quare prius inducit̄ caliditas ꝛ frigiditas in mediū:
ꝛ continue agunt ꝛ non niſi producendo caliditatē ꝛ frigidi-
tatem:igitur ſimul intendetur caliditas ꝛ frigiditas.

¶ Scōm incōueniēs eſt:qꝛ tūc ꝓueniret actio a ꝓportiōe mi-
noris ineq̄litatis ꝯ Phm̄ 7° phy^r.pbat̄ ꝯña:qꝛ ſit.a.calidū T.c.35.
potētie vt.8.ꝛ.b.fridū potētie vt.4.mō ſi.b.reagit in.a.ꝛ cū
b.ſit potētie vt q̄tuor ꝛ reagat in.a.ꝙ eſt potētie vt.8.igitur
a proportione minoris inequalitatis proueniet actio.

¶ Incontrarium arguitur ꝙ omne agens phyſicum.ſ.com-
municans in materia cum paſſo in agendo repatitur:qꝛ ele-
menta concurrētia ad generationem mixti refranguntur in
qualitatibus ſuis:igitur ſicut vnū agit in aliud:ita patitur ab
alio.patet ꝯña.ꝛ añs eſt Phi primo de generatione. T.c.84.

Argū 2^m ¶ Secundo arguitur experimento:quia ferrum ignitum ex-
tinctum in aqua calefacit aquam:vt patet:ꝛ cum hoc infrigi-
datur ab aqua:ergo in agendo repatitur.

¶ Rñ°.ad hoc ſunt duo modi reſpōdendi principales.Unus Modus ſoluendi Calculatoris.
eſt Calculatoris dicentis ꝙ non dat̄ reactio propter duo pri-
ma argumenta.Ad argumenta incontrariū reſpondet.

¶ Ad primum cum dicitur:qualitates elementorum in mix-
to refranguntur:conceditur: ſed hoc non eſt a qualitatibus
contrarijs:ſed ab influxibus ſupercaleſtibus: qui effectiue
concurrunt ad generationem.Uel aliter dicitur ꝙ alique
qualitates remanent non refracte.

¶ Ad 2^m dī ꝙ aqua caleſit ab igne: ſed ignis non infrigidat̄
ab aqua ſed ſuffocat̄:ideo extinguitur ignis in ferro.

¶ Uel aliter dicit̄ ꝙ aqua bñ agit in ferrū ignitū infrigidan-
do:ſed ferrum ignitum non agit in aquam calefaciendo:ſed
ꝙ aqua appareat calida eſt ꝓpter exhalatiōes calidas:que
erant in poris ferri igniti que ſunt mixte cum aqua.

¶ Et ad dictū Phi dicit̄ ꝙ intellīt de re pati priuatiue:ꝙ eſt
reſiſtere ꝛ nō poſitiue:ꝙ eſt ꝓducere qualitatē in ipſum.

¶ Secūdus modus rñdēdi principalis eſt cōmunis:qui di-
cit ꝙ reactio eſt poſſibilis:imo neceſſaria: ſed de modo ſol-
uēdi rōnes ꝯtra ipſum ſunt duo modi reſpōdēdi p̄ncipales.

¶ Unus Marſilij di^{cit} ad p̄mū:ꝙ q̄uis calitas ꝛ frigiditas Modus ſoluendi Marſilij.
producant̄ in medium:non tamen intenditur calitas ꝛ frigi-
ditas:quia q̄cito producit̄ frigiditas: tamcito corrūpitur:
qm̄ nō hꝫ eſſe permanens.Et ſi replicas cōtra: qꝛ ſequit̄ ꝙ
ad inductionem frigiditatis non ſequitur corr° caliditatis.
Conceditur propter frigiditatem nō habere eſſe permanens.
Et iterum ſi dicitur:ſequitur ꝙ mediū ſimul caleſit ꝛ frige-
ſit.negat̄ ꝯña:qꝛ nō acquirit̄ maiorem frigiditatem.

¶ Ad 2^m negat̄ ꝙ qñ paſſum reagit in agens agat a propor-
tione minoris inequalitatis:quia calitas hēt actiuitatē per
quam agit:ꝛ reſiſtentiā per quā patitur:quare lꝫ ꝓportio
paſſi ad actiuitatē agentis ſit ꝓportio mioris ineq̄litatis:tñ
ꝓpor° paſſi ad reſiſtētiā agētis eſt maioris inequalitatis.

¶ Alter modus rñdēdi eſt Jacobi de Forliuio:qui rñdet p° Modus ſoluendi Jacobi d̄ Forliuio.
q̄uo agens agat in me^m:ꝛ q̄uo paſſiū reagit.dicit aūt p̄mo ꝙ
in mediū ꝓducit̄ ſpēs calitatis:ꝛ ſpēs friditatis:poſtea ſpēs
caliditatis ꝓducit caliditatē in medium:ſed ſpecies frigidi-
tatis non producit frigiditatem in medium:quia impeditur
a ſpecie caliditatis mediante caliditate producta.

¶ Et ſi replicas contra: quia ſpecies frigiditatis eſt ita apta
producere frigiditatē:ſicut ſpecies caliditatis caliditatem.
Reſpondet negando illud:quia impedit̄ a ſpecie calitatis.
Et ſi arḡ ꝯ:qꝛ nihil reſiſtit alteri niſi rōne ꝯ̄ri̇e^{tis}: ſꝫ ſpēs cali^{tis}
nō ꝯ̄riat̄ ſpēi friditatis:qꝛ ſil̄ ſunt in me^o:igit̄ non reſiſtit ei.
Rñ^r ꝙ nō eſt reſiſtentia p̄ ſe:ꝛ im̄e^{te} inter qualitates poſiti-
uas niſi

uas niſi rõne contrarietatis: ſed ſpecies caliditatis non reſiſtit per ſe: ſed mediante caliditate ꝓducta in medio. q̃re ꝛc̃.

¶ Ad ſecundũ quomodo paſſum reagat in agens: dicit ꝙ reagit a proportione totius paſſi in partez agentis: quare agit a proportione maioris inequalitatis.

Contra Calculatorem. ¶ Cõtra modũ Calculatoꝝ argᷣ 3ᵒ. ꝓ ꝯ īterꝑtationẽ quã dat dicto ꝑhĩ: ꝙ oẽ agẽs phyᶜᵘᵐ ĩ agẽdo repatĩ: qꝛ itellit de paſſione ꝑuatiua que eſt idẽ ꝙ non: τ non recipere pati: nõ de paſſione poſitiua: que eſt recipere actiones paſſi.

¶ Contra arguĩ qꝛ ꝑhs ex illo dicto omne agens phyſicũ in agendo repatitur: cõcludit ꝙ omne agens phyſicũ in mouendo mouetur: non tamẽ omne mouens in mouẽdo mouetur: τ patet ꝙ ſic intelligendo: oẽ mouens mouetᷣ .i. non recipit actionem paſſi: ſicut τ mouens phyſicum.

¶ Scdo argᷣ ꝯ modũ r̃ndẽdi de actione ferri igniti extincti in aqua: qꝛ dicit ꝙ aut ferrũ ignitũ non calefacit aquam: aut ꝙ aqua nõ infrigidat ignẽ ſed ſuffocat: quia videtur innuere ꝙ ignis τ aqua non poſſunt agere adinuicem. Contra arguitur: quia ſm ꝑhm ꝑmo de generatiõe: omne elementũ põt trãſmutari in aliud τ ẽ: ſed omnẽ trãſmutationẽ ſubſtãtialem neceſſario ꝓcedit alteratio qualitatũ ꝑmarũ in trãſmutato: ergo elemẽta neceſſario agunt τ patiunĩ adinuicem.

T. c. 24.

¶ 3ᵒ cõtra id qḋ dicit ꝙ qualitates alique elementoꝝ remanent nõ refracte in mixto. Cõtra qꝛ hoc eſt ꝯ ꝑhm ꝑ de gñatione dicentẽ: gñõ eſt mutatio totius in totum nullo ſenſibili remanente: mõ ſi alique qualitates eſſent non refracte: remanerent qualitates ſenſibiles cõtra ꝑhm: quare ꝛc̃.

T. c. 23.

Contra Marſiliũ ¶ Cõtra ꝑᵃᵐ declarationẽ ſcdi modi: que fuit Marſilij argᷣ. Et ꝑ ꝯ modũ declarandi de actiõe ꝯrioꝝ in mediũ: qꝛ dicit ꝙ ꝓduciĩ calitas τ frigiditas in mediũ: ſed nõ remanet frigiditas in meᵒ: ſed caᵗᵃˢ ſic. Cõtra argᷣ: qꝛ ſtãte meᵒ tẽꝑato: ſi ꝓduciĩ calitas τ friditas in meᵐ: vtraqꝫ eſt vltra ğdũ mediũ: igiĩ ꝯrie opponunĩ: ſꝫ oppoᵃ ꝯrie ĩpoĩe eſt ſil' eẽ in eodẽ ſubõ: ſiue per inſtans ſiue per tẽpus mouenĩ. quare ꝛc̃.

¶ Scdo arguiĩ contra modũ ſaluãdi ꝙ paſſum agat a proportione maioris inequalitatis: qꝛ dicit ꝙ oẽ agens hẽt actiuitatẽ ꝑ quã agit: τ reſiſtentiã per quã patiĩ: τ reſiſtentia eſt ſemꝑ minoꝛ actiuitate alterius ꝯrij: quare paſſuz põt agere a ꝓportione actiuitatis ſue ad reſiſtentiã agentis: quare agit a ꝓportiõe maioris inequalitatis. Cõtra arguiĩ: qꝛ per quantuz agẽs ſufficit agere per tãtũ ſufficit ꝓhibere actionẽ ꝯrij: τ per quãtũ ſufficit ꝓhibere actionẽ ꝯrij: per tãtũ ſufficit reſiſtere: igiĩ actiuitas agẽtis τ reſiſtentia eius ſunt eq̃les: τ ſi ſic: igiĩ actiuitas potẽtis nõ põt agere in reſiſtentiã agentis.

Cõtra Jacobum de Forliuio. ¶ Contra ſecũdã declarationẽ ſecũdi modi que fuit Jacobi Forliuiẽſis arguiĩ. Et ꝑmo cõtra modũ reagẽdi: qꝛ dicit ꝙ ex eo qḋ agens calidũ mediãte ſpecie caliditatis ꝓducit caliditatem in mediũ: ideo frigidũ ſi multiplicet ſpeciẽ frigiditatis in mediũ nõ põt producere frigiditatem in mediũ: ſed bene in paſſum. Contra arguiĩ: qꝛ ſi calitas de nouo ꝓducta in mediũ eſt cã quare ſpẽs frigiditatis nõ põt ꝓducere frigiditatẽ in medio: multo minus poterit ꝓducere friditatez in paſſum. ꝓbaĩ ꝯña: qꝛ caliditas fixa multo magis eſt apta ꝓhibere: qꝛ fortioꝛ eſt: quare paſſum non reaget in agens.

¶ Scdo arguiĩ cõtra modũ ſaluandi paſſum ipſum agere a ꝓportione maioris inequalitatis: qꝛ diciĩ ꝙ paſſum agit in agẽs a ꝓportione totius paſſi in partẽ agẽtis. Cõtra arguiĩ: qꝛ vnũquodqꝫ inquantũ agit intantũ reſiſtit. ſed agens agit ſm totũ vt ꝓbabo: igiĩ reſiſtit ſm totũ. patet ꝯña cũ maiori. minoꝛ ꝓbaĩ: qꝛ vnũqḋqꝫ agit ſm ꝙ eſt in actu: qꝛ forma ſemꝑ exiſtimabiĩ mouens 3ᵒ phyᶜ: ſed eſt in actu ſm totuz τ non ſm partem: qꝛ ſm partẽ eſt in potẽtia: igiĩ ſm totum agit: τ cõſequẽter ſm totũ reſiſtit τ non ſm partem.

T. c. 18.

¶ Item ſicut vnumquodqꝫ naturaliter appetit cõſeruare ſe τ quãlibet partem ſui vt dicit Cõmentatoꝛ primo phyſicorum: ſic vnũquodqꝫ naturaliter nititur conſeruare ſe τ quãlibet partem ſui: quare totum ſemper aget pro conſeruatiõe totius τ partis: τ ſi ſic: totum reſiſtit τ non ſolum pars.

¶ Propterea nos ponimus alium modum reſpondendi cõtra viam Calculatoris tenendo ꝙ agens phyſicum in agendo repatitur: ſcilicet poſitiue. Modus ſolutõis ꝓpͥus.

¶ Et dicimus duo. primo dicimus ꝙ omne agens phyſicuꝫ: ſcilicet agens per contactum in agendo repatitur ſicut dicit ꝑhs tertio phyſicorũ. Et notanter diciĩ agens per cõtactũ: quia tale agens cõmunicat in materia cũ paſſo τ ꝓpterea repatitur: τ propter hoc intelligentia mouens celum non patitur: quia non communicat in materia cum paſſo. T. c. 18.

¶ Secundo dicimus ꝙ reactio facta per contactum fit a virtute productiua in virtutem conſeruatiuam alterius. Et hoc notanter dicitur vt ſaluetur omnem actionez fieri a proportione maioris inequalitatis. Pro quo nota ꝙ omne tale agẽs phyſicum habet virtutem productiuam per quam agit extra ſe in aliud τ conſeruatiuam per quam conſeruat ſe: τ virtus productiua cuiuſqꝫ fortioꝛ eſt virtute conſeruatiua alterius: τ ideo paſſum reagit a proportione virtutis ꝓductiue ad virtutem conſeruatiuam agentis.

¶ Et ſi diceres contra: quia hoc dato ſequitur ꝙ quodlibet paſſum eſt aptum corrumpere ſuum agens. conſequens falſum eſt: τ probatur cõſequentia: quia virtus productiua paſſi eſt fortioꝛ parte virtute conſeruatiua agentis. Inſtanᵗ

¶ Diciĩ ꝙ hoc ſequeretur. ſi virtus productiua agentis non eſſet coniuncta cum virtute conſeruatiua eius: ſed quia coniuncta eſt virtus productiua agentis cum virtute conſeruatiua eſt: que plus proportionabiliter agit in virtutem conſeruatiuam paſſi: q̃ ecõtra paſſum in agens: ideõ nõ ſequitur. Solo.

¶ Contra nos arguet quis ꝑmo: qꝛ cuꝫ vᷣtutes ꝓductiue eius aut mediantibᵘ qualitatibᵘ ꝯrijs. Aut ğ ſe impediẽt in agendo ſic ꝙ per quantũ extendiĩ calitas de nouo producta ab agẽte: per tantũ prohibeĩ frigiditas induci: aut non. Si nõ: caliditas τ frigiditas ſtabũt ſimul ſupra gradum mediuꝫ: ꝙ eſt impoĩe. ſi ṽo ſe impediẽt: igiĩ ſi agens induxit caliditatẽ in partem paſſi: paſſum nõ poterit inducere frigiditatẽ niſi prius corrumpat caliditatẽ: τ ſi ſic: igitur agens nõ ſemꝑ repatiĩ qñ agit: qꝛ niſi prius corrũpaĩ calitas nõ repatiĩ. Argᷣ ꝑ.

¶ Scdo arguiĩ ſic: q̃tũ agẽs ſufficit agere tantũ ſufficit prohibere actionẽ ꝯtrarij: τ quantũ ſufficit prohibere actionem cõtrarij tantũ ſufficit reſiſtere: ğ a ꝑmo ad vltimũ q̃tũ ſufficit agere tãtũ ſufficit reſiſtere: τ ſi ſic: igiĩ quãta eſt actiuitas agentis: tanta eſt reſiſtẽtia eius: ſed actiuitas agentis excedit actiuitatẽ paſſi: ergo reſiſtẽtia agẽtis excedet actiuitatẽ paſſi: quare paſſum non poterit agere in agens. Argᷣ 2ᵒ

¶ Rᵒ. Ad ꝑmũ diciĩ ꝙ q̃uis qualitates ꝯrie ſe impediant in agendo: qꝛ vbi ꝓduciĩ calitas nõ põt ꝓduci frigiditas. ſ. illa calitate ſtante: tñ cum iſte qualitates agant per ſpẽs quas multiplicant: τ iſte ſpẽs nõ ſe impediũt: quia vbi inducta eſt calitas põt multiplicari ſpẽs frigiditatis: τ etiã talis ſpẽs frigiditas põt multiplicari ita agens: quare ibi paſſum poteſt inducere frigiditatẽ cũ maioꝛ ſit vᷣtus ꝓductiua paſſi q̃ virtus cõſeruatiua agẽtis: τ ſic ſimul agunt τ patiuntur. Ad ꝑᵐ

¶ Et ſi dicitur ſi prohibetur induci frigiditas in parte paſſi: vbi inducta eſt caliditas de nouo: ergo a fortiori prohibeĩ induci in agente: vbi eſt caliditas fixa. Inſtanᵗ

¶ Diciĩ negãdo ꝯñaꝫ: qꝛ nõ ꝓhibeĩ induci frigiditas in parte paſſi ſolũ ꝑꝑ caliditatẽ nouiter inductã: ſꝫ quia paſſuꝫ nõ põt agere cõtra virtutẽ ꝓductiuã agentis que fortioꝛ eſt. Solo.

¶ Ad 2ᵐ cõcediĩ ꝙ quãtum agẽs ſufficit agere: tantũ ſufficit reſiſtere: ſed duplex eſt potẽtia actiua agentis. ſ. vna ꝑ quaꝫ agit extra: τ eſt actiuitas vᷣtutis ꝓductiue. τ alia eſt actiuitas per quã agit ad itra: τ eſt actiuitas virtutis ꝯſeruatiue. ꝑma actiuitas eſt maioꝛ q̃ actiuitas paſſi. ſecunda ṽo eſt minoꝛ: Ad 2ᵐ

tio partis poſt partem illius perfectionis ad quã tendit ꝛc. negaẽ ꝙ talis gñatio ſit tranſmutatio ſucceſſiua forme partibiliter acquirende:qꝛ per hoc ꝙ dicitur ſucceſſiua reſtringitur mutatio ad fluxum:ꝛ non ad formam fluentem.

Dub° 2° ¶ Dubitatur 2° circa 2ᵐ:vtrum motus pro fluxu forme ſit tñ in tribus predicamentis.ſ.quãtitate,qualitate,ꝛ vbi:

Argũ p°. ¶ Contra arguitur primo:quia ſm Cõmen.tertio phyſicoꝝ cõmento quarto.motus pro fluxu forme eſt in predicamento paſſionis:ꝛ motus pro forma fluente eſt in quattuoꝛ predicamentis:ſcilicet ſuba,quãtitate,qualitate,ꝛ vbi:igiẽ motus pro fluxu forme non eſt in tribus predicamentis.

Argũ 2°. ¶ Item Phs 5° phyſicoꝝ dicit:ꝙ motus eſt de ɔ̃rio in con-
T.c.7. trariũ:igiẽ motus nõ eſt in pdicamẽtis in quibꝰ nõ eſt cõtrarietas.pꝫ ɔña:ſed in quãtitate nõ eſt cõtrarietas per Phm in pdicamẽto quãtitatis:igiẽ in quãtitate nõ eſt motus.Similr in vbi nõ eſt ɔ̃rietas:qꝛ ea in quibus eſt ɔ̃rietas dĩnt ſꝫ magis ꝛ minus:ſed vbi non dĩt ſꝫ magis ꝛ minus:qꝛ eſt indiuiſibile.Nec in q̃litate eſt cõtrarietas:qꝛ forma eſt in eẽntia ſimplici cõſiſtẽs:igitur nõ dicit̃ ſm magis ꝛ minus.

Argũ 3°. ¶ Item motus pro fluxu nõ eſt in illis predicamentis:in quibus non eſt ſucceſſio:ſed in quantitate non eſt ſucceſſio:quia cum fit conuerſio nutrimenti in ſubam aliti fit ſubita introductio forme viuentis in materiã nutrimenti vna cũ quãtitate:quare ſubito acquiritur quantitas ſicut forma ſubſtãtialis.In vbi etiam non eſt ſucceſſio:cũ ſit indiuiſibile:quare ſucceſſio ſolum erit in qualitate.

Argũ 4° ¶ Item ſi motus pro fluxu forme eſſet in tribus predicamẽtis nõ differet a motu pro forma fluente:qui ponitur in his tribus predicamentis.conſequens falſum.ꝛ patet ɔña.

Ad pᵐ ¶ R°. Ad pmũ cũ dicit̃ ꝙ motus p fluxu forme ſm Cõmẽ. eſt in pdto paſſiõis:negaẽ hoc a quibuſdã ſubtilr ſpeculantibꝰ.Et ratio eſt:quia cũ motus pro fluxu forme ſit ſubm tẽporis:ꝛ tempus eſt abſolutũ:igitur motus qui eſt ſubm eius eſt abſolutũ.patet ɔña:quia ſubm non eſt minoris entitatis q̃ꝫ paſſio eius.Et ſi eſt abſolutũ nõ eſt in predicamẽto paſſionis:ꝙ eſt predicamentũ reſpectiuum:ꝛ ſic nõ acceptatur auctoritas Cõmen.Et ſi querit̃ in quo predicamẽto eſt:dicetur ſtatim ꝙ eſt reductiue in pdicamẽto termini ad quẽ.

¶ Saluãdo Cõmẽ.põt dici:ꝙ motus p fluxu forme põt cõſiderari tripliciter.Uno mõ vt eſt a mouẽte:ꝛ ſic eſt actio, Alio mõ vt eſt in moto:ſiue mobili:ꝛ ſic eſt paſſio.Alio mõ vt eſt via in terminũ ad quẽ:ꝛ ſic nõ eſt actio:nec paſſio:ſed in genere termini ad quẽ reductiue.Cõmẽ.ergo accipit motum ſcdo mõ:cum dicit ꝙ eſt in genere paſſionis ꝛc.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ cum dicit̃ ꝙ motus eſt de ɔ̃rio in ɔ̃rium:conceditur:ꝛ negaẽ ꝙ in his tribus predicamẽtis dictis nõ ſit cõtrarietas.Et de quãtitate dicit̃ ꝙ lꝫ non ſit in ea contrarietas ſm eſſe in materia:qꝛ hoc nõ eſt niſi in his que intendunt̃ ꝛ remittunt̃:tamẽ ɔtrarietas ſm motũ eſt in his que ſucceſſiue acquirunt̃.Hec Egidiꝰ.Sꝫ quãtitas ſucceſſiue acqrit̃ q̃re:In vbi etiã accepto pro ſitu:ſiue pro diſtantia a centro mũdi ad hunc locũ eſt etiã ɔ̃rietas:qa ſucceſſiue acquirit̃.Sic etiã in q̃litate accepta ſm eſſe ꝙ habet in ſubiecto eſt etiaꝫ contrarietas:quia ſic participatur ſm magis ꝛ minus:lꝫ ſꝫ eſſentiam non habeat contrarietatem.

Ad 3ᵐ ¶ Ad tertium cum dicitur ꝙ motus eſt ſolum in illis predicamentis in quibus eſt ſucceſſio:conceditur:ſed negaẽ ꝙ in quantitate nõ ſit ſucceſſio:quãdo fit extẽſio quãtitatis:lꝫ nõ ſit ſucceſſio:quãdo ſubito acquiritur quantitas cum forma ſubſtãtiali.Similiter negatur ꝙ in vbi ſumpto pro ſitu:vel diſtantia a centro non ſit ſucceſſio:quare ꝛc.

Ad 4ᵐ ¶ Ad quartũ cum dicit̃:ſi motus pro fluxu forme eſſet in tribus predicamẽtis non differet a motu pro forma fluente negatur:qꝛ aliter motus pro forma fluente eſt in pdto termini ad quẽ:qꝛ eſt per ſe in pdto illo:q̃ñ forma fluens eſt eiuſdẽ ſpeciei cũ termino ad quem:ſed motus pro fluxu forme eſt ſoluꝫ reductiue in pdto termini ad quẽ.Et ratio ẽ:quia ſi potentia eſt reductiue in gñe actus:a fortiori ꝙ eſt mediuꝫ inter potentiã ꝛ actum eſt reductiue in gñe actus ꝛc.

¶ Et ſi queratur quare Cõmen.poſuit motũ pro forma fluẽte in q̃tuoꝛ predicamẽtis:cum in ſuba non ſit forma fluens. Rñ˜ obmiſſis varijs modis rñdendi:ꝙ Cõmẽtatoꝛ dicit hꝰ:quia ponit formas ſubſtantiales elementorũ eſſe intenſibiles ꝛ remiſſibiles ſicut qualitates:ſed ſm viam cõmunem non eſt verum:quia ſubſtantia non ſuſcipit magis ꝛ minus ſm Philoſophum in predicamento ſube ꝛc.

¶ Dubitatur tertio vtrum ſit aliquod cõmune penes ꝙ at- Dub° 3°
tendatur velocitas motus tanq̃ꝫ penes cauſam:ꝛ maxime vtrum penes proportionẽ potentie mouentis ad reſiſtentiã attendatur velocitas motus:

¶ Cõtra arguit̃ pmo ꝙ nõ attendit̃ penes ꝓportionẽ poten- Argũ p°.
tie mouẽtis:quia ſtat ſoꝛ.ꝛ platoneꝫ eque velociter mouere aliquod mobile:ꝛ tamẽ vnum habet maiorẽ ꝓportionẽ ad mobile q̃ꝫ aliud:igitur nõ attendit̃ penes ꝓportionẽ potentie mouẽtis ad mobile.patet ɔña.añs pbaẽ:qꝛ poſito ꝙ ſoꝛ. ſit maioris potẽtie q̃ꝫ plato:puta ſoꝛ.ſit potẽtie vt.6.ꝛ plato ſit potẽtie vt.4.ꝛ mobile ſit reſiſtẽtie vt.2.ſed ſoꝛ.non moueat ſm vltimũ conatũ:ſed eque velociter ſicẽ plato.Tunc pꝫ ꝙ ſoꝛ.hꝫ maiorẽ ꝓportionẽ ad mobile q̃ꝫ plato:ꝛ tamen eque velociter mouebunt:ergo velocitas nõ attendit̃ penes ꝓportionem potentie mouentis ad reſiſtentiam ꝛc.

¶ Scdo argũ ꝙ nõ attẽdit̃ i ordine ad reſiſtẽtiã:qꝛ aliq̃ñ ꝓ- Argũ 2°.
uenit velocitas a poᵃ mouẽte:vbi nulla eſt reſiſtẽtia:igiẽ velocitas nõ attẽdit̃ penes ꝓportionẽ poᵉ mouẽtis ad reſiſtẽtiã.pꝫ ɔña.añs pꝫ de motu celi:q eſt cũ aliq̃ velocitate:ꝛ ꝓuenit ab intelligentia mouente ſine reſiſtẽtia.pbaẽ:qꝛ vbicũqꝫ eſt reſiſtentia:potẽtia mouet cum fatigatione:ſed intelligentia mouet ſine fatigatione:igitur ſine reſiſtẽtia mouet.

¶ Propter has rõnes dicit aliq ꝙ velocitas motꝰ in cõi penes cãꝫ nõ attẽdit̃ penes ꝓportionẽ poᵉ mouẽtis ad reſiſtẽtiã:ſed penes aptitudinẽ potẽtie mouẽtis ad rem motam.

¶ Contra aptitudinẽ arguit̃:ꝛ probatur ꝙ velocitas motus attenditur penes ꝓportionẽ potentie mouẽtis tanq̃ꝫ penes
cauſam:qꝛ Phs 7° phyſicoꝝ dicit ꝙ omnis actio prouenit T.c.35.
a proportione maioris inequalitatis:potentie mouentis ſupra rẽ motam:ſed velocitas motus eſt quedam actio:igitur prouenit a proportione potentie mouentis ad rem motam: quare velocitas penes cauſam attenditur penes proportionem potentie mouentis ad rem motam.

¶ Cõfirᵗ.qꝛ ſi ſoꝛ.ſit maioris poᵉ q̃ꝫ plo:ꝛ eq̃ velociter moueant aliqđ mobile maiorẽ aptitudinẽ hꝫ ſoꝛ.ad mouendũ q̃ꝫ plato:pꝫ qꝛ aptitudo potẽtia quedã eſt nãlis:qꝛ ſi maiorem potẽtiã hẽt:maiorẽ aptitudinẽ hꝫ:nõ tñ maiorẽ ꝓportioneꝫ habet.pbaẽ:qꝛ ꝓportio attendit̃ penes potẽtiã cõtractã ad actũ:ſed aliq̃ñ ɔtrahit̃ ſm vltimũ conatũ:aliq̃ñ ſm minus: vt in caſu:quare ſm equalem proportionem mouet.

¶ Item arguitur ꝙ de neceſſitate reqrit̃ reſiſtentia ex parte paſſi:quando agens agit in paſſum:quia omnis actio finita ꝓuenit a ꝓportione finita agentis ſupra paſſum:ſed proportio finita agentis ſupra paſſum eſt cum reſiſtentia.probatur quia ſi paſſum non reſiſtit aliqualiter proportio eſſet infinita igitur omnis actio finita prouenit ex proportione finita agentis ſupra reſiſtentiam.

¶ Ideo dicimus cũ via cõi:ꝙ velocitas in motu penes cãm Ad pᵐ
attẽdit̃ penes ꝓportionẽ potẽtie mouẽtis ſupra reſiſtẽtiã:ꝛ loquoꝛ de velocitate finita.Ad argᵐ cõtra proportionẽ iã reſponſum eſt admittẽdo caſum:ꝙ ſoꝛ.ſit maioris potentie q̃ꝫ plato:ꝛ ꝙ moueat eque velociter ſicut plato.Et cũ tu dicis ꝙ ſoꝛ.habet maiorẽ proportionẽ ad rem motã:q̃ꝫ plato: negatur:quia lꝫ maiorẽ potentiã habeat q̃ꝫ plato:nõ tamen

maiorē proportionē habet:qr iā nō mouet ſm vltimū conatum potētie:ſed mouet ſm potētiā reſtrictā ad equalitatem potētie platonis:ideo ſm equalē proportionē mouet.

Ad 2m ¶ Ad aliud cōtra reſiſtentiā etiā reſponſum eſt:quia cum dicitur q intelligentia mouet orbem certa velocitate conceditur:⁊ q mouet ſine reſiſtentia.negaī.Et ad probationē:cum dicitur:quia vbicunq; eſt reſiſtentia potētia mouet cū fatigatiōe.negaī:quia lʒ in rebus corporalibus hoc ſit veruʒ:tñ in rebus incorporalib⁹ vt ſunt intelligentie non eſt verū q moueant cum fatigatione:qr mouent volūtate regulata a ratione:⁊ velocitate finita mouent ideo cum reſiſtentia. Utrū autem intelligentia mouens orbem moueat ſm vltimū conatum vel non:non determino ad preſens.

Du⁹ 4⁹ ¶ Dubī 4° vtrū velocitas motus in cōi tanq̄ penes effectum attēdaī penes latitudinē effectus ɔñtis ad talem motū:

Argī p̄. ¶ Cōtra arguiī:qr hoc dato ſequiī q velocitas augmētationis attēdereī penes q̄ītitatē acquiſitā: vt voluit Calculator. pʒ ɔña:qr q̄ītitas acq̄ſita eſt latitudo effect⁹ ɔñtis motū augmētatiōis.ɔñs falſuʒ:qr ſequunī duo incōueniētia. p̄m eſt: q totū cathe^{le} ſumptū eq̄ velociter augmentareī ſicut aliq̄ pars eius poſito q illi ſoli ps augmēteī in illo toto.pʒ ɔña: qr eq̄lis q̄ītitas acq̄riī vtriq; ⁊ pti ⁊ toti:ɔñs tñ falſum:quia pars ſenſibiliter augmentatur:totum ꝟo inſenſibiliter.

¶ Secūdum incōueniēs eſt:qr ſequeretur q eque velociter augmentaretur quercus magna:ſicut vna parua herba:poſito q vtraq; digitalem quantitatē acquirat.patet ɔña.conſequens falſum:quia vna ſenſibiliter augmentatur vt herba: ⁊ alia inſenſibiliter:vt quercus:non ergo eque velociter.

Argī 2°. ¶ Scdo argī:qr ſequiī:q q̄libʒ mot⁹ eēt cuilʒ motui cōparabilis:ɔñs ɔ̄ phm 7° phy^{c}.pʒ ɔña:qr oēs motus eſſent cōparabiles circa effectus ɔſequētes ad ipſos:puta ſicut mot⁹ localis ſe hēt ad ſpa^{m} ptrāſitū:ſic augmētatio ad q̄ītitatē acquiſitā.Et alteratio ad qualitatē acq̄ſitā ſe habet.

T.c.32.

Modus ſoluendi Calculatoris. ¶ R̄ᵒ. Ad hoc ſunt duo modi rñdēdi. Un⁹ Calculatoris di^{tis} q velocitas motus penes effectū hēt attēdi penes latitudinē effect⁹ ɔñtis ad illū motuʒ:q̄re ſic̄ velocitas mot⁹ localis penes effectū habet attēdi penes ſpa^{m}ptrāſitū:ita velocitas augmen^{tis} penes q̄ītitatē acq̄ſitā:⁊ velocitas alteratiōis penes qualitatē acq̄ſitā.Et tūc ad argumenta in ɔ̄riū rñr.

Ad p̄m ¶ Ad primū cum diciī ſequunī duo incōueniētia:negatur q illa ſint incōuenientia:qr ſenſibiliter ⁊ inſenſibiliter augmētari non diuerſificant latitudinem effectus.

Ad 2m ¶ Ad 2m cū dī q ſeʳ q q̄lʒ motus cuilʒ motui eēt cōpabilis q eſt ɔ̄ phm 7° phy^{c}:dī q phs itelligit q cōpatio ſimp^{r} que fit in vniuoco nō pōt fieri in diuerſis ſpēb⁹:ſed cōpatio cōpoſita pōt fieri in analogo equiuoco:qr dī q ſtilus eſt acutior in tactu:q̄ vox in auditu.Et ideo dictū eſt q nō daī cōmune vniuocū penes q hēat attendi velocitas motus tā penes cauſam q̄ penes effectū:ſed bñ cōe analogū vel equiuocuʒ penes q pōt attendi cōparatio cōpoſita ⁊ nō ſimplex.

Modus ſoluendi Héíſberí ¶ Alter modus reſpondendi eſt Hentiſberi dicentis:q non datur aliqd̓ cōe vniuocū penes q attēdaī velocitas motus: imo nec cōe equiuocū: ꝑpter illas duas rationes dictas.

¶ Cōtra iſtū modū Hentiſberi arguiī ad exercitationē iuuenum:qr ſicut ſe hēt motus localis ad effectū ſuū inducēdum per motū localem:ita ſe habet augmētatio ad effectum ſuuʒ inducendum per augmentationē igiī ſicut velocitas motus localis attenditur penes ſpa^{m} pertranſituʒ tanq̄ penes effectum:ſic velocitas augmentationis attenditur penes quantitatem acquiſitā tanq̄ penes effectum.pʒ ɔña.antecedēs ꝓbaī:qr motus hēt eſſe ⁊ vnum eſſe a termino ſuo:quia eſt in eodē genere cum termino ſuo:imo in eadeʒ ſpecie cum illo: igitur motus habet diſtinctum eſſe a termino motus:qui eſt effectus eius:q̄re velocitas mot⁹ neceſſario hēt diſtingui penes terminū motus tanq̄ penes effectum. R̄ᶜ m.

¶ Secundo dicemus de his que in ſpeciali dicenda ſunt.ſ. penes quid attendatur velocitas motus tanq̄ penes effectū. Et primo de motu locali:⁊ cum diuidatur motus per vniformem ⁊ difformem.Et per intenſionem ⁊ remiſſionem.primo circa membra prime diuiſionis penes quid attendatur velocitas dicemus.ſecundo circa membra ſecunde diuiſionis penes quid attendatur velocitas motus. (1ᵐ circa in ſpāli.)

¶ Quantū ad primā diuiſionē tangit quatuor. Primo ponit diuiſionē:dicens:q q̄uis motus multipliciter diuidi poſſit tam differentijs eſſentialibus q̄ accidentalibus:tamen in ꝓpoſito ſufficit diſtinguere per vniformē ⁊ difformē.

¶ Secundo diffinit vtrunq; membruʒ diuiſionis. Motus localis vniformis eſt ille:quo equali velocitate iequali parte temporis equale ſpatium pertranſitur.

¶ Difformis ꝟo in infinituʒ variari poteſt tam reſpectu magnitudinis:q̄ reſpectu temporis.

¶ Tertio ponit regulā circa motum localem vniformem:dicens q velocitas in motu locali vniformi attenditur penes lineam deſcriptam a puncto velociſſime moto ſi quis fuerit talis ⁊ reddit cauſam:quia penes talem punctum velociſſime motum denominatur motus vniformis vel difformis: qualitercunq; alijs punctis aliter ſe habentibus.

¶ Si ꝟo nullus ſit punctus velociſſime motus:tunc velocitas attenditur penes lineam:quam deſcriberet punctus:qui indiuiſibiliter velocius moueretur q̄ aliquis punctus in dicta magni^{e}.Et ponit duo exempla. Primuʒ exemplum eſt: ſi incipiāt corrumpi puncta extrema eius qd̓ mouetur puta alicuius rote:tunc non datur punctus velociſſime motus.

¶ Secundū exemplum eſt.Si nulla ſint vltima puncta ei⁹ quod moueī:ſicut accidit in linea gyratiua que ponitur infinita:⁊ reddit cauſam:quia omnis magnitudo mota localiter mouetur ita velociter:ſicut aliqua pars eius:aut ſicut aliquis punctus eius.Et in caſu iſto talis magnitudo indiuiſibiliter velocius mouetur q̄ aliquis punctus eius.

¶ Declaro exemplum de linea gyratiua:quia ſi ſit vna colūna longitudinis decem pedum:⁊ groſſitiei vnius pedis:que diuidatur in partes proportionales minoribus terminatis verſus.b.extremuʒ.Et ſit vna linea cuius pars vnius pedis gyret primam partem proportionalem.Et alia vnius pedis gyret aliam partem proportionalem:⁊ ſic in infinitum:tunc ſicut non datur vltima pars proportionalis: ita non datur vltima pars linee gyrans vltimam partem.

¶ Ex vltima parte huius regule.ſ.ſi nullus ſit punctus velociſſime motus infert tria correlaria.

¶ Primū corr^{m} eſt q ɔcediatur iuxta hoc tanq̄ poſſe. Qr ſtat q cōtinue tardius ⁊ tardius mouebiī.a.mobile per horā:⁊ tñ cōtinue per eandē horā quilibet pūctus qui mouebit velocius mouebiī q̄ prius ⁊ intēdet motū ſuū. Hoc idē verificatur de rota mota:cuius quilibet punctus intendit motū ſuum:⁊ cum hoc extrema continue corrumpantur.

¶ Scdʒ corr^{m} eſt:q poſſibile eſt:q magnitudo ɔtinue eque velociter mouebiī per horā ⁊ vniuerſaliter quo ad tps:⁊ tñ quilibet punctus eius ɔtinue tardabit motū ſuū:hoc verificaī de li^{a} gyratiua in qua nō eſt aſſignare punctuʒ velociſſime motuʒ ponendo q in hora futura quelibet pars proportionalis in 2^{lo} minus velociter moueatur q̄ prius.

¶ Tertiū corr^{m} pōt eſſe ɔceſſuʒ tanq̄ imaginabile q.a.magnitudo per horā ɔtinue velocius:⁊ velocius mouebiī:⁊ tñ erit ita q q̄lʒ pūctus in ea ɔtinue ꝑ illā horā remittet motū ſuū:ꝟ verificaī de mobili:cui fit appoſitio nouarū partiū ſm extremum velocius motū:poſito cum hoc q plus proportionabiliter fit appoſitio q̄ remiſſio motus in ꝑtītī.

¶ Et notat vlteri⁹ q q̄uis vlr ois magnitudo mota localr: ita velociter moueaī ſicͭ aliq̄ ps ei⁹:nō tñ ita tarde moueī ſicut aliq̄ pars ei⁹.Et rō eſt:qr tarditas eſt q̄ſi ꝑuatio velocitatis.

tatis. Nō obſtāte φ de virtute ſermōis: oīs tarditas ſit velocitas τ eꝫ: ſicut ǭlibet puitas eſt magnitudo: mō res ǭcunqꝫ vl'r denoiaꝫ ab habitu τ pfectione: τ nō a puatiōe. Et iō omne cōpoſitū ǭuis ǭlibet puitatē habeat: quāz habet aliqua ſua pars: nō tamen ita paruū dicitur: ſicut aliqua ſua pars. Et ſimil'r ǭuis omni tarditate qua moueꝫ pars: moueaꝫ totum: non tamen ita tarde mouetur totum ſicut ſua pars.

℄ Quarto ponit regulā circa motū difformē penes qd attendaꝫ velocitas eiꝰ: dicēs. Φ in motu locali difformi velocitas attēdiꝫ in ǭcūqꝫ iſtāti penes lineā quā deſcriberet pūctꝰ velocitatis motꝰ ſi per tēpus moueret̄ vniformiter illo gradu velocitatis quo mouetur in illo inſtanti: quocūqꝫ dato.

℄ Et declarat regulā dicēs: pono φ. a. pūctus cōtinue per horam intēdat motū ſuū: nō oportet φ in aliquo inſtāti illius hore velocitas attendatur penes lineaꝫ quā deſcriberet ille punctus in illa hora: ſed bene penes lineā quā deſcriberet: ſi per horā vniformiter moueretur illo gradu quo mouebitur in illo inſtāti dato. Ratio huius eſt: qꝛ ad hoc φ duo pūcta: ſiue mobilia eque velociter moueanꝫ in aliquo inſtāti: nō requiriꝫ φ inequali tpe eq̄les pertrāſeāt magnitudines: ſꝫ ſtat φ ineq̄les in quacūqꝫ ꝓportiōe volueris: puta poſito φ. a. pūctus moueaꝫ vniformiter a gradu velocitatis: vt ǭtuor i hora. b. ꝟo intēdat motū ſuū a nō gradu ad. c. in pᵃ medietꝫ τ in 2ᵃ medietate ad nō gradū: tūc i medio iſtāti hore. a. τ. b. eque velociter mouebunꝫ: τ tñ in tali hora nō pertrāſibunt equales magnitudines: ſed. a. plus pertrāſibit: vt patet.

℄ Sil'r alia cā eſt: qꝛ in ptrāſeūdo ſolū lineā finitā ǭtācūqꝫ modicā pōt. b. pūctus in infinitū velocitare motū ſuū: puta ſupra pmā ptē ꝓportionaleꝫ aliq̄ velociter: τ ſup 2ᵃᵐ in 2ᵒ maiori: τ ſic in infiᵐ: pōt fieri φ hꝰ velocitas difformis ſiue inſtātanea nō attendaꝫ penes lineā ptranſitā in aliquo tempore: ſed penes lineā pertrāſeundaꝫ: ſi vniformiter moueret̄ in tpe tali gradu velocitatis: quo moueꝫ in inſtanti.

℄ Quantū ad ſecundā diuiſionē motus localis circa intenſionem τ remiſſionem quatuor principaliter facit.

℄ Primo ponit diuiſionē. 2ᵒ diffinit vnūqꝺqꝫ mēbrū. 3ᵒ ponitur vnum principium: ex quo infert duo correᵃ. 4ᵒ ponit aliquod principium: ex quo infert alia.

℄ Quantū ad primū: dicit φ contingit motū vniformiter intendi τ remitti dupliciter. ſ. vniformiter τ difformiter.

℄ Scdo diffinit vtrūqꝫ mēbrū dicēs. Uniformiter intendiꝫ motus: cū in q̄lꝫ pte eq̄li tpis eq̄lē latitudinē velocitatis acqrit. Uniformiter ꝟo remittiꝫ: cum in quacūqꝫ equali parte temporis equalem perdit latitudinem velocitatis.

℄ Difformiter ꝟo itēdiꝫ τ remittiꝫ: cū maiorē latiᵒⁿᵉ velocitatis acqrit vel dep̄dit in vna pte eq̄li tēporis ǭ in alia.

℄ Tertio ponit vnuꝫ pnᵐ: ex ǭ infert duo correlaria. pnᵐ eſt hoc. Φ latiᵈᵒ velociᵗᵃᵗⁱˢ motꝰ ē īfiᵗᵃ: ex h̄ īfert pᵒ. Φ nō eſt poſſe aliqꝺ mobile totā latitudinē motꝰ vniformiter acqrere i aliquo tpe finito: h̄ ſic ſequiꝫ ex quo tota latitudo eſt infinita.

℄ Secūdo ſeqtur. φ a nō gradu ad quēcūqꝫ gradū datū cōtingit mobile vnifor'r itēdere motū ſuū. Et ſimil'r a quocūqꝫ gradu dato ad nō gradū cōtingit vniformiter remittere. Et ſimil'r a quocūqꝫ gradu dato ad quēcūqꝫ gradū datū cōtingit vniformiter intendere: τ vniformiter remittere motum ſuū: hic ſequiꝫ ſic. ꝓpterea qꝛ a quocūqꝫ gradu ad quēcūqꝫ gradū τ ſimiliter ad non graduꝫ eſt latitudo finita: ideo per tempus finitū poteſt vniformiter acquiri: τ deperdi.

℄ Quarto ponit aliud pnᵐ. φ oīs latitudo terminata ad aliquem gradū finitū ſi vniꝫ acqraꝫ ſiue depdaꝫ: qūocūqꝫ incipiat ſiue a nō g̃du: ſiue ab aliq̄ g̃du: corrūdet g̃dui medio: imaginādo φ mobile ipſaꝫ vniformiter acquirens vel deperdens in aliquo tēpore equaleꝫ magnitudinē pertranſibit: ſicut ſi per equalē tempus mouentur gradu medio.

℄ Ex hoc infert primo φ per talem latitudineꝫ vniformiter difformē nō plus de ſpatio pertranſibit in quolibet tēpore: ipſum vniformiter acquirēdo: ǭ ipſaꝫ vniformiter deperdēdo: qꝛ ex quo corrūdet gradui medio eadem vniformiter acq̄ſita: τ vniformiter deperdita corrūdet gradui medio.

℄ Scdo ſequiꝫ. φ ſi latitudo vniformiter difformis incipiēs a nō gradu terminet̄ ad gradū: ſuus gradus medius eſt preciſe ſubduplus ad gradū terminantē totā latitudinem.

℄ Tertio ſequiꝫ. ſi aliqꝺ mobile a nō g̃du vſqꝫ ad certū gradū vniformiter intēdat motū ſuū per g̃dū mediū in duplo minus ſpatiū ptrāſibit ineq̄li: ǭ ſi moueret̄ vnifor'r g̃du terminātē totam latitudinē. pꝫ: qꝛ totalis motus corrūdet g̃dui medio: ſꝫ g̃dus mediꝰ eſt ſubduplus ad gradū terminantē totā latitudinē: quare ſubduplū ad illud pertranſibit.

℄ Quinto ponit aliud pnᵐ. Φ cuiuſlꝫ latitudis termiate iter duos g̃dus ſiue incluſiue ſiue excluſiue gradus medius eſt maior ǭ ſubduplus ad gradū terminantē latitudinē.

℄ Ex h̄ infert pᵒ. φ ſi aliqꝺ mobile moueaꝫ vnifor'r tali g̃du medio plus pertranſibit ǭ ſubduplus ad illud φ ptrāſiret in eodē tpe: ſi vnifor'r moueret̄ g̃du terminātē latitudinē.

℄ Et remouet poſtea vnū dubiū. Φ ǭuis tota latitudo vniformiter difformis correſpōdeat gradui medio: tamē totus motus cathegorice ſumptus eſt ita intēſus: ſicut aliquis gradus intrinſecus illius latitudinis τc̄.

℄ Dubitatur primo circa primam diuiſionem: vtruꝫ motus recte diuidatur per vniformem τ difformem. Dubᵒ pᵒ

℄ Cōtra argꝫ pᵒ: qꝛ ꝯueniētius eſt diuidere vnūqꝺqꝫ p dr̄ias eſſentiales ǭ accn̄tales: ſꝫ rectū τ circulare ſunt dr̄e eēntiales motus localis: vniformē ꝟo τ difformē ſunt dr̄e accidētales: ẽ cōueniētius eſt diuidere per rectū τ circulare: ǭ per vniforme τ difforme. pꝫ cōſequētia cū maiori. minor ꝓbaꝫ φ rectū τ circulare ſint dr̄e eſſentiales motus. patet: qꝛ ſpecificanꝫ τ diſtinguuntur penes terminos ad quos: φ vniforme τ difforme ſint dr̄e accidentales. patet: qꝛ diſtinguunꝫ p velocitatē equalē τ inequalē: velocitas autē eſt paſſio motus τ accidēs: quare differentie accidentales ſunt. Argꝫ pᵒ.

℄ Itē ſm Phm 5ᵒ phyᵒʳᵘᵐ. motꝰ ſpecificaꝫ a termīo ad quē: igiꝫ ponꝫ in eē ſpeᶜⁱᵉ ſolū p terminū ad quē: τ ꝯñr diſtinguiꝫ ſolū ſpeᶜⁱᵉ p terminū ad quē: nō ẽ p vniformē τ difforᵐᵉᵐ diſtinguiꝫ ſpeᶜⁱᵉ: cū h̄ dr̄a nō ſumaꝫ a termino ad quem. Argꝫ 2ᵒ T. c. 4.

℄ Forte dr̄ φ lꝫ ſint dr̄e accn̄tales: ſunt tñ per ſe: qꝛ fundanꝫ in velocitate ǭ eſt ꝓpria motus: qm̄ velocitas aut eſt eq̄lis: τ ſic eſt vniformitas: vel eſt inequalis: τ ſic eſt difformitas. Solo.

℄ Cōtra argꝫ: qꝛ a cā extriᶜᵃ venit vniꝫ τ difforꝫ: ẽ non venit p ſe ab intrinſeco. pꝫ ꝯña. añs ꝓbaꝫ: qꝛ φ ſit vniformis eſt ꝓpter ꝓportioneꝫ equalis agentis a quo fit: τ φ ſit difformis eſt qꝛ fit a ꝓportione agentis inequalis quare τc̄. Inſtanᵒ

℄ Rꝫᵒ. Ad pᵐ ꝯceꝫ φ ſimp'r loq̄ndo ꝯueniētiꝰ eſt diuidē vnūqꝺqꝫ p dr̄ias eſſentiales ǭ accn̄tales: τ ita ꝯcediꝫ φ rectū τ circulare ſunt dr̄e eēntiales motꝰ: τ φ vniꝫ τ difforꝫ ſunt accidētales. Et lꝫ ſimpl'r loquēdo ꝯueniētius ſit diuidere per dr̄ias eēntiales ǭ accidētales: tñ reſpectiue loquēdo ꝯueniētius eſt aliqñ diuidere p accn̄tales vt in propoſito: qñ volumus inueſtigare penes quid attendaꝫ velocitas in motu cū talis multū diuerſificetur per vniforme τ difforme. Ad pᵐ

℄ Ad 2ᵐ dicꝫ vt ſupra φ vniforme τ difforme ſunt dr̄e accidentales τ p ſe: τ cū argꝫ ꝯ: qꝛ veniūt ab extrinſeco. ſ. a ꝓportione equali τ inequali: igiꝫ nō ſunt per ſe. negaꝫ ꝯña: qꝛ paſſio per ſe ſequiꝫ ſubm qꝺ venit ab extrinſeco. ſ. ab agente: τ ita motus animi cauſaꝫ a ꝓportiōe agentis: eius paſſio. ſ. velocitas cauſatur ab eadem proportione τc̄. Ad 2ᵐ

℄ Dubitatur ſecūdo circa diffinitionē motus vniformis ſi ſit recte data. Cū dicitur φ motus vniformis eſt quo equali velocitate inequali parte tpis equale ſpatiū pertranſitur. Dubᵒ 2ᵒ

℄ Cōtra argꝫ: qꝛ ſequiꝫ φ corpꝰ circulare nō poſſet vniformiter moueri. ꝯñs manifeſte falſuꝫ. ꝓbaꝫ ꝯña: qꝛ ptes circū Argꝫ pᵒ.

ferētiales maioꝛa ſpatiū deſcribūt ꝙ̄ partes ꝓpinque cētro.

Solo. ¶ Et ſi dī ꝙ ſufficit ꝙ talis motus ſit vniformis quo ad tē/pus:qꝛ quocūqꝫ pūcto ſignato:illud equale ſpatiū ꝑtranſi/bit ineq̄lib⁹ ꝑtib⁹ tꝑis:nō aūt eſt vniformis q̄ ad ꝑtes ſubīi.

Inſtan° ¶ Cōtra:qꝛ q̄ro de quo motu vniformi loq̄tur dicaut ꝺ vni/formi quo ad tēpus tm̄:aut de vniformi quo ad tēpus ⁊ ad partes ſubiecti ſimul. Si primo mō.ſic nō eēt vniformis: qꝛ eēt vniformis quo ad vtrūqꝫ qđ eſt falſum. Si ſecūdo modo.ſequit̄ ꝙ non eſſet vniformis:qꝛ eēt vniformis tm̄ quo ad tempus cōtra reſponſionem datam.

Argᷣ 2°. ¶ Scđo:qꝛ poſito ꝙ ſit vnū pedale:cuius primū punctū ſit a.⁊ mediū punctū ſit.b.⁊ vltimū punctū ſit.c. Et.a.moueat̄ verſus.b.rarefaciēdo:⁊ acquirat aliud pedale:⁊.b.moueat̄ verſus.c.rarefaciēdo:⁊ acq̄rat aliud pedale:⁊.c.rareſiat:acq̄rendo aliud pedale in hoꝛa. Et ſilr in ſcđa hoꝛa moueantur illa puncta:tunc ſequit̄ ꝙ ille motus illoꝝ punctoꝝ ſimul eſt vniformis ⁊ difformis. ꝓbatur ꝯñia. ꝙ ſit vniformis pꝫ:qꝛ inequali parte tempoꝛis equale ſpatium pertrāſeunt. ꝙ ſit difformis argṳ̄:qꝛ rarefactio illoꝝ punctoꝝ eſt difformis: ergo motus illoꝝ punctoꝝ eſt difformis.pꝫ ꝯñia ab iferio/ri ad ſuū ſupius.antecedens ꝓbat̄:qꝛ rarefactio eſt augmē/tatio:ſed vniformis augmētatio attendit̄ penes aggregatū ex preexiſtenti:⁊ acquiſito ad preexiſtentē:ſed in fine prime hoꝛe illud pedale eſt factū quadrupedale:ſed q̄drupedalis ad pedale eſt ꝓpoꝛtio q̄druplar:⁊ in fine ſcđe hoꝛe eſt factū ſeptipedale:ſꝫ ſeptipedalis ad q̄drupedale nō eſt ꝓpoꝛtio dupla ſꝫ minoꝛ.igit̄ min⁹ augmētat̄ in ſcđa hoꝛa ꝙ̄ in pͥma.

Argᷣ 3°. ¶ Tertio:quia poſito ꝙ.a.mobile equali gradu velocitatis moueatur in medio difformi:tunc non pertranſitur equale ſpatiū:inequalibus partibus tempoꝛis:vt patet:quia plus pertranſit̄ quādo mediū paꝝ reſiſtit. Et minus pertrāſitur quando mediū plus reſiſtit:quare ex equali velocitate nō pertranſitur equale ſpatiū:igitur diffinitio mala.

Argᷣ 4° ¶ Quarto:qꝛ ponat̄ ꝙ mixtum ponat̄ in vacuo:⁊ quero aut mouebit̄ vniformiter:aut nō:ſi dicis ꝙ ſic:⁊ tm̄ talis motus non pōt attendi penes ſpatiū pertranſitū:qꝛ in vacuo non eſt ſpatiū:ergo male diffinitur motus vniformis. Si dicis: ꝙ nō mouebitur:hoc eſt cōtra Cōmen. 4° phyſicoꝝ.qui di/cit ꝙ non poteſt fieri motus in vacuo:niſi qꝛ non hꝫ reſiſtē/tiam:ergo ꝙ habet reſiſtētiā mouebitur:ſed coꝛpus mixtū habet reſiſtentiam intrinſecam:quare ⁊c̄.

Ad pͫ ¶ Rñ°. Ad pͥmū dicit̄ vt ſupra. Ad replicas dī ꝙ motus dī vniformis quo ad tēpus non includēdo nec excludēdo quo ad partes ſubiecti.quare argᵐ non valet.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ:ſm Calculatoꝛem:illa rarefactio dicit̄ augmenta/tio ⁊ vniformis:qꝛ vniformis augmentatio quo ad effectū attenditur penes equalem quantitatē acquiſitam.

¶ Scđm ꝟo Ventiſ herū cum augmētatio vniformis attē/dat̄ penes ꝓpoꝛtionē aggregati ex acq̄ſito ⁊ ꝑexiſti ad ꝑexi/ſtētē dī ꝙ illic eſt duplex mot⁹.ſ.mot⁹ localis pūctoꝝ:⁊ mo/tus augmētatio̅nis.pͥmus eſt vniformis.ſcđs difformis.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ dī cōiter ꝙ regula intendit:ꝙ equali velocitate in/equalibus partib⁹ tꝑis equale ſpatiū pertrāſitur ceteris pa/ribus qualr nō eſt:qꝛ tu ponis mediū eſſe difforme.

¶ Angelus dixit pertranſitur.i.eſt aptū pertranſiri:quare ⁊ ſi in medio difformi non pertranſeat̄ equale ſpatium:tm̄ eſt aptum pertranſiri equale ſpatium:quia in medio vniformi pertranſitur equale ſpatium.

¶ Cōtra vtrāqꝫ rñſionē argᷣ.ꝓbādo ꝙ implicāt ꝯdictionē. dicere ꝙ.a.mobile equali gradu velocitatis moueat̄ in me/dio difformi:⁊ tm̄ nō pertranſibit eq̄le ſpatiū:quia ſi equali gradū velocitatis moueat̄:equalem ꝓpoꝛtionē habebit ſu/pra totā reſiſtentiā:⁊ ecōtra.ſi equalē ꝓpoꝛtionē habebit ſu/pra totā reſiſtentiā:equali gradu velocitatis mouebit̄:⁊ cō/ſequenter equale ſpatium pertranſibit.

¶ Quare nos aliter dicimus ꝙ poſito ꝙ in medio difformi a.mobile moueat̄ equali gradu velocitatis:neceſſe eſt vt ab equali ꝓpoꝛtione moueat̄ ſuper partē magis reſiſtentē ⁊ ſupra minus reſiſtentē:quare neceſſe eſt ꝙ ſm maioꝛē gra/dum virtutis moueat̄ vbi eſt maioꝛ reſiſtētia:⁊ ſm minoꝛē gradū virtutis vbi eſt minoꝛ reſiſtētia:⁊ ſic equale ſpatium ꝑtranſibit:ſed lꝫ hͦ ſit imaginabile:tm̄ in facto nō eſt poſſe:vt poſſit ita cōmenſurari virtus motiua ſuper mobile ⁊ ſuper mediū reſiſtens:vt eque ꝓpoꝛtionabilr poſſit mouere.

¶ Ad 4ᵐ de motu mixti in vacuo cōiter dī ꝙ in vacuo vni/foꝛmitas motus attendit̄ penes ſpatiū imaginariū:qꝛ ſicut loquimur in vacuo de motu ſm imaginationē:ita ⁊ de ſpa/tio ſm imaginationē. Et ſi argᷣ ꝯ:qꝛ nullū ſpatiū eſt in va/cuo:ergo nec veꝝ nec imaginariū.negat̄ ꝯñia:qꝛ ex oppo/ſito ꝯñtis nō ſequit̄ oppoſitū añtis:qꝛ nō ſequit̄ eſt ſpatiū veꝝ vel imaginariū in vacuo.ḡ eſt aliqđ ſpatium. Ad 4ᵐ

¶ Angelus dixit ꝙ cū velocitas attendat̄ penes ſpatiū:ꝙ eſt aptū ꝑtranſiri:ideo lꝫ in vacuo grā velocitatis equalis non ꝑtrāſeat̄ eq̄le ſpatiū:tm̄ eſt aptū natū ꝑtrāſiri eq̄le ſpatium.

¶ Cōtra angelū argᷣ.ſi eq̄le ſpatiū eſt aptū ꝑtranſiri in va/cuo merito eq̄lis velocitatis:aut hͦ erit in pleno:aut i vacuo: nō in pleno:qꝛ talis equalis velocitas q̄ eſt in vacuo nō pōt eſſe in pleno:qꝛ vltra reſiſtentiā intrinſecam eſt etiā reſiſtē/tia extrinſeca medij:nec in vacuo per te.ergo nullibi.

¶ Dicamus ergo ꝙ in vacuo nō pōt fieri motus vere:ſed ſo/lum ſm imaginationē:⁊ ita eſt ſpatiū imaginariū ibi.

¶ Du' 3° circa pͥᵐᵃᵐ partē regule de motu vniformi:q̄ dicit ꝙ velocitas in motu locali vniformi attēdit̄ penes lineā:quā deſcriberet pūctus velociſſime motus:ſi q̄s fuerit talis. Dub° 3°

¶ Cōtra argᷣ:qꝛ ſi ſit vnū mobile.a.b.c.⁊ punctis extremis nō mutatis:puta.a.⁊.c.ſed.b.moto ꝯ.a.ſi iſtud mobile vni/formiter moueat̄ ad aliquē terminū nō attendit̄ velocitas penes punctū velociſſime motū.ꝓbat̄:qꝛ.b. velocius mo/uetur ꝙ̄ alius pūctus in dicto mobili:qꝛ mouet̄ motu toti⁹ ſicut alia puncta:⁊ mouet̄ etiā motu pꝛopꝛio:⁊ tamen illud totū nō dicit̄ velocius moueri:ꝙ̄ ſi.b.nō moueretur. Argᷣ pͥ.

¶ Cōſimile argᵐ pōt fieri de ſoꝛte ⁊ platone:qui eque velo/citer moueant̄ vſqꝫ ad certū terminū:ſed cum ſunt in termi/no Plato extēdat manū ſuam vltra terminū:pꝫ ꝙ maioꝛē lineā deſcriberet punctus velociſſime motus in platone ꝙ̄ in ſoꝛ.⁊ tm̄ non velocius moueretur plato ꝙ̄ ſoꝛ.

¶ Scđo argᷣ ꝙ fundamētū regule eſt falſum:ꝙ eſt ꝙ totū dī eq̄ velociter moueri ſicut pars velociſſime mota:qꝛ hoc dato ſeq̄ur a ſilī:ꝙ latitudo vnifoꝛ' difformis a nō gđu ad 8.denoiaret̄ intēſa vt.8.ꝯñs falſū:qꝛ coꝛrñdet gradui me/dio.pꝫ ꝯñia:qꝛ dꝫ denoiari intēſa:ſicut aliqua pars eius. Argᷣ 2°.

¶ Tertio qꝛ poſito ꝙ ſint duo grauia eq̄lr diſtātia a cētro q̄ ineq̄li tꝑe deſcēdāt ad cētrū vnū per lineā rectā.ſ.per choꝛ/dam:⁊ aliud ꝑ curuā.ſ.ꝑ arcū:tunc i⁹ ineq̄lia ſpatia trāſibūt: vt patet:⁊ tamē eque velociter mouebūtur.ꝓbatur:qꝛ eque velociter deſcēdūtur:ergo eque velociter mouebūtur.tenet cōſequētia ab inferioꝛi ad ſuum ſuperius. Argᷣ 3°

¶ Quarto qꝛ poſito ꝙ ſint duo mobilia ſpherica circlariter mota ab equali ꝓpoꝛtione a duab⁹ potētijs:ſed vnū maius ſit ⁊ aliud minus:tunc iſta duo mobilia eque velociter mo/uebunt̄.pꝫ:qꝛ ab equali ꝓpoꝛtione:⁊ tm̄ mobile maius:ſpa/tiū maius deſcribet ꝙ̄ aliud.ꝓbat̄:qꝛ hec duo mobilia eq̄ cito reuoluent̄:ergo maius ineq̄li tēpoꝛe deſcribet maioꝛē lineā ꝙ̄ aliud.pꝫ ꝯñia.antecedens ꝓbatur:quia eque velo/citer mouebunt̄:ergo eque cito reuoluentur. Argᷣ 4°

¶ Ad pͥᵐ cum argṳ̄.ꝙ velocitas in motu difformi nō attē/diatur penes pūctū velociſſime motū poſito ꝙ.a.b.c.mobi/le moueat̄ ſic.ꝙ vltra motū totius.b.punctus medius mo/ueat̄ verſus.c.punctū:tunc.b.pūctus eſt pūctus velociſſime motus in.a.b.c.mobili:⁊ tm̄ illud mobile nō dicit̄ velocius Ad pͫ

moueri:

moueri:ꝗ̃ ſi.b.punctus nõ moueretur:conceditur hoc:ſꝫ nõ eſt ꝯ regulam:qꝛ intelligit mobili nõ aliter variato:neqꝫ per cõdenſationem neqꝫ per rarefactionem.

¶ Ad ꝯfirmationẽ de platone extẽdẽte manũ ſuã. di ſimiliter.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ cũ arguitur ꝯ fundamentum regule. Cũ arguitur ꝙ totũ nõ eque velociter dicitur moueri ſicut pars velociſſime mota. Et cũ arguitur:qꝛ ſequitur ꝙ latitudo vniformiter difformis eſſet ita inteſa ſicut gradus ſũmus. ꝯ Hẽtiſberꝫ:q dicit ꝙ latitudo vniformiter difformis correſpondet gradui medio. Tenendo Hentiſberum opꝫ dicere ꝙ talis latitudo correſpondet ſuo gradui medio effectiue ⁊ non intenſiue:qꝛ quilibet motus eſt ita intenſus ſicut aliqua pars eius.

Inſtan° ¶ Et ſi di ꝯ.qꝛ Cõmẽ.2° phyſicoꝝ dicit ꝙ forma eſt pfectior ꝙ̃ cõpoſitũ:ergo toti cõpoſito nõ eſt ita pfectũ ſicut aliqua

Solo. pars eius. Dicitur ſm Hentiſberum ꝙ totũ eſt ita pfectum ſicut aliqua pars eius:lꝫ aliqui teneãt ꝯtrariũ:vt Cõmẽtator.

Ad 3ᵐ ¶ Ad 3ᵐ cũ arguitur de duobus grauib⁹ eque velociter deſcẽdentibus:ergo eque velociter mouebũtur.negatur ꝯña:qꝛ velocitas deſcenſus:⁊ velocitas motus penes aliud ⁊ aliud hꝫ attendi:qꝛ velocitas deſcenſus habet attendi penes ſpatiũ lineale deſcriptum menſurans appropinquationem ad centrum:ſed velocitas motus attenditur penes ſpatium lineale deſcriptum a puncto velociſſime moto.

Ad 4ᵐ ¶ Ad 4ᵐ cũ arguitur de duobus corporib⁹ ſphericis inequalib⁹ ab equali proportione motis a duabus potẽtijs. Et cum dicitur eque velociter mouebuntur.cõceditur:qꝛ ab equalibus pportionibus mouebuntur:ergo eque cito reuoluentur. negatur ꝯña:qꝛ penes aliud attenditur velocitas motus:⁊ penes aliud velocitas circuitionis:qꝛ velocitas circuitionis attẽditur penes angulum deſcriptum circa centrum:circa qḋ mouetur in tanto vel in tanto tempore:⁊ velocitas motus attẽditur penes lineam deſcriptam a puncto velociſſime moto.

Dub° 4° ¶ Dubitatur quarto circa 2ᵃᵐ partẽ regule:que dicit ſi nullus ſit punctus velociſſime motus attẽditur penes lineam quã deſcriberet punctus:qui eſt diuiſibiliter velocius mouetur ꝙ̃ aliquis punctus in dicta magnitudine.

Argũ p° ¶ Cõtra arguitur p°:qꝛ in qualꝫ magnitudine eſt aſſignare punctũ velociſſime motũ:igitur velocitas attenditur penes talem punctum velociſſime motum. patet ꝯña. añs pbatur:qꝛ omnis magnitudo eſt finita per vltimam ſuperficiem:⁊ oĩs ſuperficies eſt finita per lineam:⁊ omnis linea eſt finita p puncta extrema:igitur qñcũqꝫ mouetur:hꝫ punctũ velociſſime motũ.

Argũ 2° ¶ Scḋo arguitur ꝙ velocitas.a.mobilis per velocitatẽ alterius mobilis:cuius punctus indiuiſibiliter velocius mouetur ꝙ̃.a.mobile:qꝛ quero aut iſta duo mobilia eque velociter mouentur:aut vnum velocius alio mouetur:non poteſt dici primũ. qꝛ.b.indiuiſibiliter velocius mouetur:ergo aliqualiter velocius:⁊ ſi ſic.ergo non eque velociter mouentur. Nec poteſt dici ſcḋm ꝙ vnum alio velocius mouetur:qꝛ ſi ſic:igitur in aliqua proportione velocius:qḋ eſt falſum.

Ad p° ¶ R̃ᵒ. Ad primũ dicitur.ꝙ lꝫ omnis magnitudo ſit finita:tñ põt contingere:ꝙ quandocũqꝫ mouetur partes extreme cõtinue corrũpantur:⁊ ita ſint alie ⁊ alie:⁊ ſic nõ eſt ſignare punctum velociſſime motũ. Et ſaltem h̃ eſt poſſibile ſm imaginationem. Et ex poſſibili ſm imaginationem non debet ſequi impoſſibile:vt dicit Auerrois 4° phyſicorum.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ dicitur ꝙ.a.mobile eque velociter mouetur:ſicut.b.mobile ꝙ̃uis.a.mobile ita velociter moueatur per punctũ.b.mobilis:qui indiuiſibiliter velocius mouetur ꝙ̃ aliquis punctus.a.mobilis. Et cum queritur:aut iſta duo mobilia eque velociter mouebuntur:aut non:dicitur ꝙ ſic:⁊ cum arguitur contra:quia.b.indiuiſibiliter velocius moᵗ. ꝙ̃.a.ergo aliqualiter velocius:⁊ ſi ſic.ergo nõ eque velociter mouetur.a.ſicut.b.negatur ꝙ.b.aliqualiter velocius:qꝛ ſi ſic.igitur maᵃ proportione velocius non eſt.

¶ Dubitatur 5° circa regulã de velocitate motus difformis penes quid attendatur eius velocitas. Et qꝛ dicit:ꝙ in quocũqꝫ inſtanti attenditur velocitas penes lineam:quam deſcriberet punctus velociſſime motus.ſi per tempus moueretur vniformiter illo gradu velocitatis quo mouetur in inſtanti. Dub° 5°

¶ Contra arguitur primo:qꝛ latitudo vniformiter difformis Argũ p° correſpondet ſuo gradui medio:igitur tantũ ſpatiũ pertranſibit quantũ gradus medius latitudinis vniformis:⁊ ſi ſic.igitur nõ opꝫ menſurare penes lineam deſcriptam a puncto velociſſime moto in inſtanti.ſi per tempus moueretur ſic ⁊c̃.

¶ Scḋo arguitur ꝙ dicit multa icõueniẽtia. Primo dicit ꝙ ve- Argũ 2° locitas attenditur in inſtãti:ꝯ motus non fit in inſtãti: igitur non attenditur velocitas in inſtanti. Scḋo dicit penes lineã quam deſcriberet punctus velociſſime motus in inſtanti: contra non fit velocitas in inſtanti:nec eſt punctus velociſſime motus in inſtanti. Tertio dicit penes lineã quã deſcriberet talis punctus velociſſime motus ſi per tempus moueretur illo gradu motus vniformiter.contra:qꝛ per motuꝫ vniformem factum in tempore non menſuratur motus difformis:quare non recte dicit.

¶ R̃ᵒ tenendo hanc regulam Hentiſberi.poteſt concedi ꝙ Ad p° in motu vniformiter difformi.poteſt attẽdi velocitas penes ſpatium ꝙ pertrãſitur a gradu medio latitudinis vniformiter difformis ſi per equale tempus moueretur. Sed nõ inſequitur:ergo non attenditur penes lineam quam deſcriberet punctus velociſſime motus:cuꝫ motus difformis poſſet eſſe difformiter difformis:ſicut vniformiter difformis.

¶ Ad 2ᵐ ſaluando dicta Hentiſberi dicitur ꝙ eſt differẽtia Ad 2ᵐ dicere.in inſtanti attenditur velocitas:⁊ velocitas attenditur in inſtanti:in inſtanti fit velocitas:⁊ velocitas fit in inſtanti in primo fit motus:⁊ motus fit in inſtanti:qꝛ cum preponitur ly in inſtanti,conceditur ppoſitio:⁊ cum poſtponitur ly in inſtanti,neganda eſt propoſitio:qꝛ ſignificatur ꝙ motus:⁊ velocitas ſint in inſtanti tanꝙ̃ in menſura.

¶ Et cum di.ꝙ per motũ vniformẽ factum in tempore non põt menſurari velocitas motus difformis dicitur ꝙ lꝫ non poſſit menſurari totus motus cathegoᶜᵉ:tamẽ ſyncathegoᶜᵉ totus menſurari poteſt hec valeant quantum poſſunt.

¶ Propterea nos aliam dicimus opinionem circa motum difformẽ. Quod diſtinguendũ eſt de motu difformi:qꝛ aut eſt vniformiter difformis. Aut difformiter difformis. Si vniformiter difformis:cum latitudo talis motus correſpõdeat gradui medio:poteſt menſurari per ſpatium ꝙ per talẽ gradum mediũ pertranſitur. Si vero eſt difformiter difformis:cum infinitis modis variari poſſit:non poteſt menſurari velocitas talis motus per aliquod ſpatium ꝙ per talem motum pertranſiri poſſit.

¶ Dubitatur circa ſecundam diuiſionem motus localis factam circa intenſionẽ ⁊ remiſſionem que fit per vniformiter intendi ⁊ remitti:vel difformiter.

¶ Et primo dubitatur.vtrũ ſit poſſe motũ intendi ⁊ remitti. Dub° p°

¶ Et arguitur ꝙ nõ:qꝛ ſequitur ꝙ motus finite intenſus eſſet infinite remiſſus. ꝯñs falſum:qꝛ cum infinita remiſſione non ſtat intenſio.probatur ꝯña:qꝛ capio motum vt quatuor.pꝫ ꝙ eſt finite intẽſus ꝙ ſit infinite remiſſus.probatur:qꝛ hic motus per infinitam latitudinem diſtat ab infinito gradu intẽſionis:ſed cum infinito gradu intenſionis ſtat nõ gradus remiſſionis:igitur per infinitam latitudinem diſtat a non gradu remiſſionis:⁊ ꝯñter eſt infinite remiſſus. pbatur ꝯña:qꝛ ſicut intenſio attenditur penes diſtãtiã a nõ gradu intẽſionis ſic remiſſio attenditur penes diſtãtiã a nõ gradu remiſſionis. Argũ p°

¶ Scḋo ſequitur ꝙ agens finitum in tpe finito pduceret formam infinitam intẽſiue. pbatur ꝯña.de corpore luminoſo.a. ꝙ pducat in.b.partẽ aeris.c.gradum luminis.ſ.vt quatuor gratia exẽpli:⁊ vlterius illud luminoſum.a.appropinquet Argũ 2°

magis verſus.b.partē in tota hora futura. Et arguit̄ ſic. In
quolibet inſtanti futuro.a.luminoſum producit intenſiorē
gradum luminis q̄3.c.ſed infinita ſunt inſtantia in hora futu
ra.ergo producit infinitos gradus maiores q̄3.c.ꝛ per conſe/
quens in fine hore erit productum lumen ex infinitis gradi/
bus:ſed ꝙ eſt ſic intenſum eſt infinitum:quare ꝛc̄.

Argū 3° ℭ Tertio ſequit̄ ꝙ vna forma eſſet in infinitū ꝑfectior alia
eiuſdem ſpēi:qḋ eſt abſurdū:q2 tunc illa eſſet infinite perfe
cta.ꝓbat̄ ꝯñia:ꝑſupponēdo:ꝙ illud qḋ eſt intēſius ſit ꝑfe
ctius.ꝛ ꝓbat̄:q2 capio caliditatē ſūmā:que ſit.a.ꝛ friditatē
ſūmā que ſit.b.Et arḡ ꝙ.a.eſt in infinitū ꝑfectior.b.q2.a.eſt
in infinitū aliq̄ ſua pte graduali itēſius:ꝛ ꝯñter ꝑfecti⁹:ſ3 q̄l3
ps gradualis.a.eſt ꝑfectior.b.ḡ.a.eſt in ifinitū ꝑfectius.b.ꝓ
bat̄ minor:q2 ſi aliq̄ ps.a.nō eēt ꝑfectior.b.ꝛ cū aliq̄ ſit per/
fectior:ſequit̄ ꝙ aliqua ps.a.eēt eque ꝑfecta. cū.b.ꝯñs eſt
impoſſ:q2 impoſſe eſt duas ſpecies eſſe eque perfectas.

Argū 4° ℭ Quarto argr̄.q2 ſi forma intēdit̄:aut p̄cedēs:aut ſequens:
aut aggregatū:nō p̄cedēs:q2 ꝙ intēdit̄ ſit itēſius q̄3 prius:ſ3
forma precedēs nō ſit intēſior q̄3 prius:q2 ſemꝑ manet eq̄/
lis intēſionis:nec ſequēs intēdit̄:q2 nō prius fuit:igit̄ non ſit
intenſior q̄3 prius:nec aggregatum per idē:q2 nō p̄us fuit.

Ad p̄m ℭ Rn̄° Ad p̄m negat̄ ꝯñia.ſ.ꝙ ſequat̄ ꝙ gradus finite inten/
ſus ſit infinite remiſſus. Ad ꝓbōnē.negat̄ ꝯñs cū dr̄.hic mo
tus per infinitam latitudinē diſtat ab infinito gradu inten/
ſionis:ꝛ cū infinito gradu intēſionis ſtat non gradus remiſ/
ſionis.ergo ꝑ infinitā latitudinem diſtat a non gradu remiſ/
ſionis dici negādo ꝯñam:q2 l3 totalis latitudo remiſſionis
ſit coextēſa totali latitudini intēſionis:ꝛ vtraq3 illa2 ſit infi/
nita:tñ cū parte ifinita intēſionis que eſt a quatuor vſq3 ad
infinitum gradū intēſionis extēditur pars finita latitudinis
remiſſionis.ſ.a quatuor gr̄a exēpli:vſq3 ad non gradum re/
miſſionis.Et ecōtra ex parte finita intenſionis.ſ.a gradu vt
quatuor vſq3 ad non gradum extendit̄ pars infinita remiſ/
ſionis.ſ.a quatuor vſq3 ad infinitum gradū remiſſionis.

Ad 2m ℭ Ad 2m negat̄ ꝙ agēs finitū in tempore finito ꝓducat for
mam infinitā:ꝛ ad ꝓbōnē negat̄ ꝙ corpus luminoſū ꝓdu/
cat in inſtāti lumē:q2 ſm aliquos ꝓducit ſucceſſiue in tēpo/
re inſenſibili:ꝛ ſm viam cōem ſubito ꝓducit.i.in nō tpe. Et
ſi dr̄ nullum h3 ꝯriū:igit̄ nō h3 reſiſtētiam. Aliqui negāt cō/
ſequentiam:q2 reſiſtit ꝙ per accn̄s dr̄:l3 nō per ſe. Aliter dr̄
ꝙ non habet reſiſtentiam ſit ſubito.i.in non tempore.

Ad 3m ℭ Ad 3m ſic cōcedit̄.ꝙ vna forma eſt infinite perfectior alia
eiuſdē ſpēi:na3 hō eſt infinite ꝑfectior aſino. Et ſi dr̄.hō eſt
infinite perfectior muſca:ꝛ aſinus eſt ifinite ꝑfectior muſca:
ergo hō ꝛ aſinus ſunt eq̄lis ꝑfectionis.ꝓbat̄ ꝯñia : q2 quo/
rūcūq3 duo2 ad 3m eſt equalis ꝓportio:illa ſunt equalia in/
ter ſe:dr̄ ꝙ hoc ve2 eſt ſi ſit eq̄lis ꝓportio numerabilis vt
dupla vel tripla vel hō.alr̄ nō valet:q2 de⁹ nō eſt plus per/
fectior aſino q̄3 homo:q2 vterq3 eſt ifinite perfectior aſino:
ꝛ tamen deus ꝛ homo non ſunt eque perfectior.

ℭ Uel aliter dicam⁹ ꝑſupponēdo dictū Phi 9° metaphy.ſ.
ꝙ ſpecies ſunt ſicut numeri:ſed vnus numerus nō eſt in in/
finitum perfectior alio.igitur vna ſpecies non eſt infinite ꝑ/
fectior alia.Et ad argm admiſſo caſu.negat̄ illa ꝯñs.a.in in/
finitum perfectior eſt q̄3 aliqua ps eius:ſ3 quel3 ps.a.eſt ifi/
nite perfectior.b.ergo.a.eſt infinite perfectius.b.q2 variatur
ſuppoſitio in maiori ꝛ in minori circa ly pars:ideo nō v3:q2
in maiori ſtat imobiliter:ꝛ in minori mobiliter.

Ad 4m ℭ Ad 4m dr̄.ꝙ aliqd dr̄ intēdi 2r.ſ.ſubiectiue:ꝛ terminatiue.
p̄ mō ſubm̄ ſit intēſius q̄3 prius.ſcḋo mō forma:ꝛ ſic fōa nō
ſit intēſior q̄3 prius. Et ſi ar̄ ꝙ augetur ſit maius q̄3 prius:er
go ꝙ intenditur ſit intenſius q̄3 prius.negat̄ ꝯñia.

ℭ Nos alr̄ dicimus:ꝙ nec gradus precedens nec ſequēs in/
tēdit̄:ſed forma intenditur cū3 ſit additio gradus ſupra gra
dum:forma ḡ ſtans ſub priori gradu intēditur:q2 ſit ſub in/
tenſiori gradu:ꝛ forma recipit gradus tanq̄3 partes forma/
les:ſed ſubiectum recipit ſolum materialiter:ꝛ ſic vtriq3 dr̄
intendi ꝛ ſubiectū ꝛ forma:ſed diuerſimode. Et ſi dr̄ ꝯ:q2 ſe/
quitur ꝙ motus eſſet res permanens.ꝓbat̄:q2 partes gra/
duales forme ſunt ꝑmanētes. Dicit̄ ꝙ motus dr̄ ſucceſſiuus
rōne ptiū que mēſurantur tpe.ꝛ nō rōne partiū gradualiū.

ℭ Dubitatur 2° vtrum motus poſſit vnifor̄ itēdi ꝛ remitti: Dub⁹ 2°

ℭ Contra vniformiter intendi arguitur primo:q2 ponat̄ gr̄a Argū p̄
exēpli ꝙ.a.motus qui eſt vniformis vt quatuor vniformiter
intendat̄ in vna hora vſq3 ad octo:tūc arguit̄ ſic.maiorē intē
ſionem acquirit in ſcḋa medietate q̄3 in prima:igit̄ non vni/
formiter intēditur.p3 ꝯñia:per quid nominis vniformiter
intendi.añs ꝓbat̄:q2 in prima medietate acq̄rit intēſionem
vt ſex:ꝛ in ſcḋa vt.8.ſ3 maior eſt intēſio vt.8.q̄3 vt ſex:q̄re ꝛc̄.

ℭ Cōfirmat̄.q2 ſi motus pōt vniformiter intēdi:aut eſt per Confir°
augmētatione potētie:aut ꝑ diminutionē reſiſtētie.p3 ꝯñia:
q2 ille ſunt due cāe intēſionis motus.ꝯñs falſum . primo de
augmentatione potentie arguitur.q2 ſit potentia vt quatuor
mouēs reſiſtētiā vt duo intēſione motus vt tria : ꝛ moueat̄
vniformiter ad triplū.ſ.ad.12.p3 ꝙ erit vniformis augmen
tatio po°:ꝛ tñ nō vnifor̄ itēdet mot⁹:q2 nō vnifor̄ maiorat̄
ꝓportio ex q̄ ſequit̄ mot⁹:q2 in p̄a medietate maiorat̄ ꝓ°ad
2am:ꝛ in 2a medietate ſolū ꝑ ſexqalte2.Silr̄ ſi reſiſtētia di
minuat̄ vniformiter:q2 continue augmentatur ꝓportio.

ℭ Scḋo p̄ncipalr̄ arguit̄.Qḋ nō pōt vniformiter remitti:q2 Argū 2°
qua rōne pōt vniformit̄ remitti ab aliquo gradu ad aliquē
gradū eadē rōne p̄t remitti ad nō gradū:ſ3 h̄ nō p̄t eē:ḡ ꝛc̄.
p3 ꝯñs cū maiori.minor ꝓbat̄:q2 ponat̄ ꝙ.a.motus vt qua/
tuor remittat̄ in hora ad nō gradū:tūc in medio inſtāti erit
intēſus vt duo:tūc arguit̄ ſic.maiorē intēſionē acq̄rit i ſcḋa
medietate:q2 ifinitū gradū remiſſiōis:ꝛ in p̄a medietate acq
rit ſolū certū gradum remiſſionis:ergo non vniformiter re/
mitti:per tria per quid nominis vniformiter remitti.

ℭ Cōfirmat̄.q2 ſi poſſet vniformiter remitti : remittat̄ gra/ Confir°
tia exēpli in hora futura ad ſubduplū:ꝛ ſit vt quatuor:ꝛ re/
mittat ad duo:tūc in p̄a medietate minorat̄ ad ſexqtertiū.ſ.
a q̄tuor ad tria:ꝛ in ſcḋa minorat̄ ad ſexqalte2:q2 a trib⁹ ad
duo:ſ3 in p̄a medietate acq̄rit q̄rtā partē remiſſionis:ꝛ in 2a
acq̄rit medietatē remiſſionis:ſed maior eſt medietas remiſ/
ſionis q̄3 tertia pars:ergo non vniformiter remittitur.

ℭ Rn̄°. Ad p̄m admittit̄ caſus:ꝛ negat̄ illa ꝯña:maiorē itēſio Ad p̄m
nem acquirit.a.in ſcḋa medietate q̄3 in prima:ergo nō vni/
formiter intenditur:q2 equalem latitudinē intenſionis acq
rit:ꝛ penes hoc attendit̄ vniformis intenſio.

ℭ Ad ꝯfirmationē.negatur ꝯñia:ꝙ ſi motus pōt vniformi/ Ad ꝯfir.
ter intēdi:ꝙ attēdit penes vniformē acq̄ſitionē potētie:vel
penes vniformē diminutionē reſiſtētie.ſi attēdat̄ penes vni/
formē acq̄ſitionē ꝓportionis:ſ3 q̄uis vniformiter augmen
tetur potentia:nō ſequitur vniformiter acq̄ri ꝓportionem.

ℭ Replica ꝯ:q2 h̄ dato ſeq̄tur ꝙ nunq̄3 mot⁹ poterit vnifor/
miter intēdi.ꝓbat̄ ꝯña:q2 nulla ꝓportio p̄t vniformit̄ acq̄ri.
ꝓbat̄:q2 ſit proportio 2la:que debeat vniformiter acq̄ri:illa
nō pōt vniformiter acq̄ri:q2 nō cōponit̄ ex ꝑtib⁹ eq̄lib⁹:ſed
inequalib⁹:q2 ex vna ſexquialtera:ꝛ vna ſexquitertia.

ℭ Rn̄det angelus.ꝙ ſi po° vnifor̄ maiorat̄ non variata re/
ſiſtentia:tunc tardius ꝛ tardius intendet motum ſuū.p3:q2
minor ꝓportio continue acquiritur.dicit 2° ꝙ ad hoc vt po
tentia vniformiter intendat motum ſuum:req̄rit̄ ꝙ potētia
velocius ꝛ velocius augmētetur:vt ſi potentia vt q̄tuor cre
ſcat ad.16.in prima medietate hore creſcat ad octo:ꝛ in ſcḋa
medietate ad.16.ꝛ ſic ſeruatur equalis proportio.

ℭ Hec rn̄° patit̄ inſtātiā:q2 i motu q̄ vnifor̄ itēdit̄ op3 ꝙ in
oībus partib⁹ eq̄libus tpis eq̄lis ꝓportio ſeruet̄:q̄re ſi i p̄a
me° hore acq̄rit ꝓportio 2la:q2 maiorat̄ po° a.4.ad.8. diui
dat̄ illa medietas hore in duas ptes eq̄les.p3 ꝙ nō poterit

eq̄lis ꝓpor. acquirit:cū ꝓportio 2a non poſſit diuidi in ptes equales:ſed de h infra in q̄one de vniformiter alterari.

Ad 2m ¶ Ad 2m p̄ncipale admittit caſus.ꝙ remittat a q̄tuor ad nō gradū.Et cū arguis maiorē remiſſionem acq̄rit in ſc̄da medietate hore q̄ꝫ in p.ḡ nō vnifor. remittit. negat ꝯña:q2 lꝫ maiorē remiſſionē acq̄rat:tñ eq̄lē latitudinem remiſſionis acq̄rit.

¶ Contra.q2 vbi eſt non gradus intenſionis eſt infinitus gradus remiſſionis:ergo quando remittit ad nō gradum infinitam latitudinem remiſſionis acquirit.

¶ Aliter ḡ dī.ꝙ lꝫ maiorē remiſſionē:ꝛ maiorē latitudinem remiſſionis acq̄rat:nō ſeq̄tur ꝙ nō vniformiter remittat:q2 ad remiſſionē vniformē requiritur ꝛ ſufficit equalis ꝛ latitudinis intenſionis deperditionem eſſe:ꝛ ita eſt.

Ad ꝯfir. ¶ Ad ꝯfirmationē admittit caſus:ꝛ negat ꝯña:q2 lꝫ maiorē latitudo remiſſionis acq̄rat in 2a parte q̄ꝫ in prima:nō tñ maior latitudo intēſionis dep̄dit.Et ſi dī ꝯ:q2 latitudo intēſionis eſt extēſa cū latitudine remiſſionis. igit quanta eſt vna tāta eſt altera.negatur ꝯña:q2 infinita eſt latitudo remiſſionis cum qua extenditur finita latitudo intenſionis.

Dub. 3 ¶ Dubitatur 3o circa preſuppoſitum.vtrum totalis latitudo velocitatis motus ſit infinita.

Argū p ¶ Et vī ꝙ nō.q2 cū illa ſit acq̄ſibilis:vt ꝯcedūt ponētes eã:aut ergo acq̄rat in tpe finito:aut ifinito:nō i tpe finito:q2 ad acq̄rēdū aliquā latitudinē certū tēpus req̄rit:ꝛ ad acquirēdū maiorē maius:ergo ad acq̄rēdū infinitā ifinitū tps req̄ritur. Nec ēt i tpe ifinito:q2 iplicat ꝯdictionē:q2 ſi acq̄reret in tpe ifinito:ḡ acq̄reret.Ex altera pte ſeq̄t:ſꝫ ſi acq̄reret i tpe infinito nūq̄ꝫ acq̄reret:q2 ſi aliq̄n acq̄reret in tpe finito acq̄reret.

Argū 2o. ¶ Itē ſi motus poſſet eē ifinitus:maxīe eēt vex de motu locali.pꝫ ꝯña:q2 ille p̄m. motus eſt:ꝛ velociſſimus.ꝯñs ſlꝫ:q2 talis motus vl eēt circularis vel rectus:nō circularis:q2 nō datur motus circularis velocior motu celi:q tñ eſt finitus:nec etiā rect.:q2 tūc nec̄io p ip̄m ptrāſiret ſpatiū ifinitū.ꝓbatur ꝯñtia:q2 per motum rectum finitum pertranſitur ſpatiū finitum:igitur per infinitum pertrāſitur ſpatium infinitum.

¶ In opp.m ar.ꝙ dat motus infinitus in duob. caſib.. p̄mus caſus eſt:in motu alteratiōis:q2 ponat ꝙ.a.ignis agat in.b. aquā talr vt poſſit ſibi aſſilare aliquā ptem.ꝛ ſic tñ agat vt aſſimilet ſibi totū:tunc ꝓportio.a.ignis ſupra.b.aquam creſcit in infinitū:igit illa alteratio creſcit in infinitū.pꝫ ꝯña:q2 mot. inſeq̄t ꝓportionē agētis ſup paſſiū:q2 mot. ille erit ifinit..

¶ Sc̄ds caſus eſt in motu locali:q2 ponat ꝙ duo lapides molares ſm ſupficies planas ſe ꝯtangāt:ꝛ vnus ſupponat alteri:ꝛ incipiat ſupior eleuari ab altero eq̄lr.Tunc arguit poſt h aliqua ps aeris eſt mota a circūferētia ad cētrū pp nō dari vacuū:ḡ i medietate poſt h ptrāſibit diſtātiā illā a circūferētia ad cētrū:ḡ mouebit motu ifinito.ꝓbat ꝯña:q2 ſi illā diſtātiā ptrāſiret in hora aliquātū velocit moueret:ꝛ ſi i medietate hore i 2a veloci.:ꝛ ſi i 3a:in triplo veloci..ꝛ ſic in ifinitū:igit ifinite velociter mouebit:quare motus ifinitus erit.

Modus ſoluendi Dēſiberi ¶ R.o. Ad h ſunt duo modi r̄ndēdi. Unus Dēniſberi ꝛ ſequētiū dīcm:ꝙ latitudo velocitatis motus eſt infinita:q2 latitudo ꝓportionū eſt ifinita.Et tenēdo iſtā angelus r̄ñ ad arg.a.

Ad p.m ¶ Ad p.m dī.ꝙ motus ifinit. acq̄rit in tpe finito. Et ad arg.m. negat añs.ſ.ꝙ ad acq̄rēdū aliquā latitudinē certū tempus req̄rat:q2 nulla eſt latitudo motus que nō poſſit acquiri in maiori ꝛ minori tempore.

Inſtan. ¶ Replica ꝯ.q2 ſm Phm iſta tria ſe conſequūtur quantum ad finitum ꝛ infinitum.ſ.tēpus motus ꝛ magnitudo:igitur ſi motus eſt infinitus:ꝛ tēpus in quo fit eſt infinitum.

Solo. ¶ R̄ndet ꝙ Phs intelligit ꝙ iſta ſe ꝯſequuntur q̄tū ad finitatem ꝛ infinitatem ſm durationem:ꝛ nō ſm intenſionem.

Ad 2m ¶ Ad 2m dī.ꝙ in motu recto p̄t eē infinitas:ꝛ cū infert:ḡ p illū ptrāſibit ſpatiū ifinitū.negat ꝯña:q2 p nullū tps adequate durabit talis motus:ſed per infinitum modicum tēpus.

¶ Replica ꝯ:q2 ſeq̄tur ꝙ dabit motus maior infinito.ꝯñs ſlm.ꝛ ꝓbat ꝯña:q2 in tali motu infinito.ſ.q̄n aer ſubito mouetur ad replendum ſpatiū inter duos lapides molares. Ponatur ꝙ ſint alij duo lapides molares maiores ſm latera.ꝛ ſilr eleuetur ſuperior lapis:tūc imedietate poſt h plus pertranſitur ſm iſtam per 2m motū q̄ꝫ per primum: igitur iſte ſecundus motus eſt maior primo:ꝛ tamē primus eſt infinitus.igitur iſte ſecundus eſt maior infinito. Inſtan.

¶ R̄ndet negādo ꝯñtiam:ad ꝓba.m.negat illa ꝯñtia.p ſc̄dm motū maius ſpatiū ptrāſit q̄ꝫ p p.m:igit iſte ſc̄ds motus eſt maior:ſꝫ opꝫ addere inequali tpe mai. ſpatiū ptrāſit:ꝙ negat:q2 nullū eſt tps p qd̄ fit iſte motus:nec ēt p qd̄ fit p̄mus. Solo.

¶ Alter modus r̄ndēdi eſt Jacobi Furliuiēſis dīcm:ꝙ ifinita latitudine alterationis intēſiue alterabit.b.negat tamen ꝙ aliqua alteratio.b.erit ifinita:q2 nulla erit tota alteratio qua alterabit. Ad argumēta pꝫ r̄ñ.o. Ad p.m dī.ꝙ concludit ꝙ infinita erit illa alteratio:q2 infinita erit illa ꝓportio aq̄ ꝓuenit:non tamen ꝓpter h ſequitur ꝙ alteratio erit infinita. Modus ſoluendi Jacobi de Forliuio. Ad p.m

¶ Ad ſc̄dm cōſilr dī.ꝙ infinita velocitate mouebit aliqua pars aeris:nulla tñ pars aeris mouebit infinita velocitate. Ad 2m

¶ Gaetanus vō diſtam facit inter latitudinē motus ꝛ latitudinē velocitatis motus:q2 ꝯcedit ꝙ latitudo velocitatis motus ſit infinita:cum ſequat ꝓportionē agentis ſupra reſiſtētiam que eſt infinita:ſꝫ tñ latitudo motus eſt finita.Et nō ſequit pp h ꝙ paſſio ſit maioris entitatis q̄ꝫ ſub:cū velocitas ſit paſſio motus:q2 ſuperficies eſt maioris entitatis q̄ꝫ infiniti reſpectus ipſius totius ſuperficies ad ifinitas partes eius: quare non omne infinitum eſt maioris entitatis q̄ꝫ finitum.

¶ Dubitat 4o vtrū latitudo vniformit difformis corr̄ndeat gradui medio intenſiue:dūmodo terminetur ad gradum finitum.Et Dentiſber tenet ꝙ non.ideo arguitur contra. Dub. 4o

¶ Cōtra.ꝓbat:ꝙ latitudo vniformiter difformis corr̄ndet gradui medio:q2 ſit.a.latitudo vniformiter difformis a non gradu ad.8.Et.b.ſit latitudo motus vniformis vt q̄tuor.Et argū ſic.quātū medietas intenſior.a.excedit medietatē.b.tantū medietas.b.excedit medietatē.a.remiſſiorē:igit totum.a. eſt equale toti.b.tꝫ ꝯñtia:q2 quorūq̄ꝫ duox reſultantium ex duab. partib.:q̄tum vnū illox excedit ptē alteri.:tātū altera pars eius excedit ab altero alterius:illa ſunt equalia:quare iſte latitudines erunt equales:ſed latitudo.b.eſt intēſa vt quatuor:igitur latitudo.a.ſilr eſt intenſa vt quatuor. Argū p.o

¶ Cōfirmat.q2 ſit vnum agens ꝙ remittat quēlibet pūctū medietatis intenſioris vſq̄ꝫ ad q̄tuor gradū. Et aliud agens intēdat qd̄lꝫ pūctū medietatis remiſſioris.Tūc argū quātā latitudinē dep̄dit medietas intenſior:tantā acq̄rit medietas remiſſior:igit p talē alterationem.a.non eſt intenſius nec remiſſius ſed eque intenſum:ſed nūc eſt intenſum vt quatuor: ergo pri. erat intenſū vt quatuor:quare latitudo vniformiter difformis correſpondet gradui medio intenſiue. Confir.

¶ Sc̄do p̄ncipalr ar ſic.ſi latitudo vniformiter difformis nō corr̄ndet gradui medio max. eſſet:vt dicit Dentiſber:q2 talis latitudo eſt intenſa ſicut aliqua pars eius:ꝛ ꝯñter eſt intēſa vt.8.Cōtra.q2 omne ſubiectū eſt aptū denominari a q̄litate extēſa per ip̄m:ſꝫ ip̄m ſub.m in quo eſt iſta latitudo vniformiter difformis vſq̄ꝫ ad.8.non denominat intenſa vt.8. ergo latitudo illius qualitatis non eſt intenſa vt.8. Argū 2o

¶ Cōfirmat.q2 cū agēs p maiorē intēſionem motus magis agat:ꝛ p minorē min.:igr p eq̄lē itēſiōē eq̄lr agit:ſꝫ mot. p lati. vnifor. diffor.m a nō ḡdu ad.8.eq̄le ptrāſit ptē:ſic p latitudinē vniformē vt.4.igr iſte due lati.ne ſūt eq̄lis itēſiōis: q̄re latitudo a nō gradu ad.8.corr̄ndet ḡdui medio itēſiuo. Confir.

¶ R.o ad p.m ſm Dēniſbex.negat añs:q2 tāte itēſiōis ē medietas remiſſior.a.ſic totū.b.cū eq̄lē diſtātiā icludit a nō gradu. Ad p.m
Ad ꝓbōnē negat ꝯña:cū ar.quātū vna medietas.a.excedit medietatē.b.tātū alia medietas remiſſior excedit.ḡ totū eſt

equale toti:ſed opꝫ dicere ꝙ tñ alia medietas.b.excederet
medietatem.a.in extremo intenſiori ꝙ non eſt.

Ad ꝯfir. ℂ Ad ꝯfirmationẽ admitto caſuꝫ:ad arᵐ.negaͭ illa ꝯña.ꝗ̄tũ
deꝑdit medietas itẽſior.a.tãtũ acq̄rit medietas ei⁹remiſſior.
ergo ꝑ talẽ alterationẽ eſt eque intẽſuꝫ:⁊ cã eſt:qꝛ talis acq̄
ſitio facta in parte remiſſiori nõ facit illã remiſſionẽ magis
itẽſaꝫ ꝙ̄ eẽt pri⁹:ſꝫ bñ medietas itẽſior fit remiſſior ꝙ̄ pus.

Ad zᵐ ℂ Ad zᵐ ꝑncipale ꝯceditur ꝙ cauſa quare talis latitudo vni
formiter difformis non correſpõdet gradui medio eſt:qꝛ ta
lis latitudo eſt ita intẽſa ſicut aliq̄ pars eius. Ad argᵐ ꝯ.ne
gatur ꝯñtia illa:ſubiectum non denominatur intenſuꝫ vt.8.
a qualitate illa.ergo qualitas illa nõ eſt intenſa vt.8.qꝛ qua
litas nõ eſt apta denoiare niſi ꝑtẽ illã ꝑ quã extẽdiͭ:ſꝫ cum
qualitas vt.8.nõ extẽdat ſupra totũ ſubm:imo nec ſup aliq̄
ꝑtẽ:ſꝫ in pũcto extremo:iõ nõ ꝑt denoiare ſubꝫ:nec ꝑtẽ ei⁹.

Inſtan⁹ ℂ Hic eſſet replica.ſi nõ põt deneiare ſubꝫ vt.8.vꝫ aliq̄liter
poſſe denoiare:ſed non vꝫ ꝙ poſſit denominare niſi vt qua
tuor intenſum:ergo correſpondet gradui medio intenſiue.

Solo. ℂ Rñ ꝙ a q̄litate vniformi extẽſa ſubm ꝑt itẽſiue dñoiari:ſꝫ
a q̄litate vnifor' diffor' mĩme ꝑt ſimp' dñoiari:qꝛ nõ ẽ extẽſa.

Ad ꝯfir. ℂ Ad ꝯfirmationẽ cũ dꝛ.agẽs ꝑ maiorẽ intẽſionẽ motus ma
gis agit ⁊ ꝑ minorẽ min⁹:igiͭ ꝑ eq̄lẽ eq̄lr agit.Dicũt aliq ꝙ
ſꝫ ꝑ eq̄lẽ intẽſionem equalr agat:nõ tñ q̄ñcũqꝫ equalr agit
eq̄lẽ intẽſionẽ hꝫ:qꝛ vult ꝙ agẽs ꝑ talẽ latitudinẽ vniformi
ter difformẽ eq̄liter agat:qꝛ corrñdet gradui medio effecti
ue:⁊ non intenſiue. Replica ꝯ effectus proportionari dꝫ ſuis
cauſis:ſed cũ actio ꝓueniat ex intẽſione mot⁹:ꝗ eq̄lis actio
ex eq̄li itẽſiõe ꝓueniet:q̄re rñ⁹ nõ ſatiſfaͭ argᵒ nr̃o.tu cogita.

ℂ Propterea eſt alter modus rñdendi qui tenet ꝙ latitudo
vniformiter difformis corrñdet gradui medio taꝫ intenſiue
ꝙ̄ effectiue.Et nõ vult ꝙ totalis latitudo dicaͭ ita intenſa ſi
cut aliqua pars eius:⁊ hec opinio videtur magis rõnalis: ⁊
fundamentum eſt factum in argumentis contra Dentiſbe
rum maxime:qꝛ per intenſionẽ maiorẽ vel minoreꝫ magis
agit vel minus agit:⁊ omnis qualitas eſt apta denominare
ſubiectum aliquale:quare ex his patet.Et falſum eſt ꝙ oĩs
latitudo ſit ita intenſa ſicut aliqua pars eius.

zᵐ intentũ in ſp̃ali. ℂ Tertio dicemus in ſpeciali de velocitate motus augmẽta
tionis ⁊ poſt de velocitate motus alterationis.

ℂ Quãtũ ad velocitatem motus augmẽtationis tres fuerũt
ꝑᵃ opinio de velocitate mot⁹ augmẽtationis. opiones.Una opio dicit ꝙ ſicut velocitas in motu locali at
tẽdiͭ penes lineã deſcriptã a pũcto velociſſime moto:ita ve
locitas augmentationis attenditur penes maximam quãti
tatem quam acquirit totum:aut pars eius.

Impugnatio. ℂ Cõtra quã arguiͭ:qꝛ ſequitur ꝙ ita velociter augmẽtatur
totum cathegorice:ſicut pars eius ceteris paribus.

ℂ Scdo ſequitur ſi tumeſcat digitus for.ad duplum in hora.
ꝙ eque velociter augmentatur for.ſicut digitus eius. Et ꝙ
ita velociter creſcit vna quercus antiqua per totum annuꝫ:
ſicut vna herba que creſcit ad quantitatem bicubitaleꝫ ſen
ſibiliter:⁊ quercus inſenſibiliter creſcit.

zᵃ opio ℂ Alia opinio dicit.ꝙ velocitas motus rarefactionis atten
diͭ penes latitudinẽ raritatis quã acq̄rit totũ:aut aliq̄ ꝑs ei⁹.

Impugnatio. ℂ Contra quã põnem arguiͭ.qꝛ ſequiͭ ꝙ ſi ſit.a.paruuꝫ mo
dicam raritatem habẽs:qꝛ ſũme denſum:⁊ in hora acquirat
totam latitudinem raritatis ab illo gradu quẽ hꝫ vſqꝫ ad.c.
gradum raritatis ⁊.b.ſit magne quãtitatis ⁊ multum rarum
ꝙ acquirat in hora vniformiter equalem latitudinem ſupra
gradum ſuum. Iſto poſito pꝫ ꝙ non eque velociter maiora
tur.a.ſicut.b.ꝗ̄uis equalem latitudinem raritatis acquirãt
vniformiter ⁊ inequali tempore:immo velocius proportio
nabiliter rareſit.a.ꝙ̄.b.ſicut minus eſt. Niſi reuertatur ad
primam poſitionẽ dicendo.ꝙ eque velociter maioratur:qꝛ
equalẽ quãtitatẽ accipit. Itẽ iſufficiẽs eſt:qꝛ mutato iſto ter
mino rarefactio in iſtum terminum maioratio non erit iſta
poſitio ad propoſitum niſi cõcurrat cũ põne priori.

ℂ 3ᵃ poſitio eſt Dentiſberi quaꝫ veriorẽ reputat.ſ.ꝙ vlr oĩs Poſitio Dẽtiſberi
velocitas talis motus attẽdiͭ penes ꝓportionẽ quantitatis
vniformiter de nouo acquirende in tãto vel in tanto tꝑe cũ
preexiſtente ad quãtitatem prius habitaꝫ.ſic.ſ.ꝙ quibuſcũqꝫ
quantitatibus ſiue quantis ſignatis quoꝝ vtrũqꝫ vniformi
ter ⁊ inequali tempore augmentabitur ad equalitatem ſui
dupli.ꝗ̄tũcũqꝫ ſint illa duo inequalia ꝙ ipſa eque velociter
augmentabuntur.Et vlr vnicuiqꝫ augmentationi vniformi
per quam acquiritur maior proportio correſpondet maior
gradus velocitatis:⁊ diuerſe proportioni ſemper diuerſus
gradus velocitatis correſpondet.

ℂ De velocitate alterationis tres opiones ſolent ſuſtineri. ꝑᵃ opinio de velocitate alterationis.
ℂ Una eſt ꝙ velocitas altationis attẽdiͭ penes gdũ iductũ.

ℂ Alia dicit ꝙ velocitas alterationis attenditur penes lati zᵃ opio
tudinem forme acquiſite in comparatione ad ſubiectuꝫ. ſic
ꝙ vbi equalis latitudo forme vniformiter acquiritur equa
li ſubiecto:equalis eſt velocitas.Et vbi equali ſubto maior
latitudo forme vniformiter acquiriͭ:velocior eſt alteratio.
Et vbi minor acquiritur tardior eſt:ſicut quidaꝫ dicunt ſu
ſtinentes iſtam poſitionem.Aly dicunt ꝙ vbi equaliter acq
ritur de forma ſubis inequalib⁹ ille alterationes nõ ſunt ve
cõparabiles adinuicẽ.⁊ ꝯñter concedũt.Qꝛ taliũ alteratio
num ꝗ̄uis multe ſint eiuſdem ſpẽi ſpecialiſſime:non tñ alia
earum velocior ⁊ tardior:aut alia alteri equalis.

ℂ Tertia ponit ꝙ velocitas alterationis attenditur penes la 3ᵃ opio
titudineꝫ talis forme que vniformiter acquitur alicui ſubie
cto:ſiue maiori:ſiue minori in tanto:vel in tanto tẽpore.

ℂ Circa augmentationem primo dubitaͭ vtrum augmẽta Dub⁹ ꝑᵐ
tio proprie dicta diſtinguatur contra rarefactionem.

ℂ Cõtra arguiͭ.qꝛ quero qd eſt augmentatio proprie dicta.
Aut eſt conuerſio nutrimenti in ſubaꝫ aliti.Aut eſt extenſio
nutrimẽti.ꝯñs talẽ ꝯuerſionẽ.nõ ꝑt dici ꝑᵐ.ꝓbaͭ triplr pri
mo rõne termini ad quem:qꝛ cũ ſit ꝯuerſio in ſubaꝫ aliti.ter
minus ad quem eſt ſuba:quare augmentatio proprie dicta
eſſet ad ſubſtãtiam ꝯ Phm primo de generatione.

ℂ Scdo rõne tꝑis:qꝛ cõuerſio nutrimenti in ſubam aliti fit
in inſtanti.augmentatio ꝟo fit in tempore.

ℂ Tertio rõne ſbi:qꝛ ſi augmẽtatio eſſet ꝯuerſio in ſubaꝫ ali
ti:tũc ſubm augmẽtationis eſſet nutrimẽtũ ꝯuerſuꝫ in ſbaꝫ
aliti.quo dato ſeqͥ ꝙ ſubm augmẽtationis nõ augmẽtareͭ.
ꝓbaͭ ꝯña:qꝛ illud ꝯuerſuꝫ i ſbaꝫ aliti replet ꝑciſe poꝝ illũ.

ℂ Nec zᵐ dici poteſt.ſ.ꝙ augmentatio proprie dicta ſit ex
tenſio nutrimenti ſequens conuerſionem propter tria.

ℂ Primo.qꝛ nõ differret ſpẽ ab augmẽtatiõe cõiter dicta que
eſt extẽſio ſiue rarefactio.pꝫ ꝯña:qꝛ eſt ad eũdẽ tminũ ſpẽ.

ℂ Scdo.qꝛ illa extẽſio nõ eſt niſi raritas quedam:ſꝫ raritas
eſt qualitas.ꝗ augmẽtatio ꝓprie dicta eſſet ad qualitateꝫ:⁊
conſequenter eſſet alteratio.pꝫ ꝯña:qꝛ talis rarefactio non
eſt niſi ad raritatem tanq̄ ad terminum proprium.

ℂ Tertio.qꝛ q̄ro de cã effectiua illi⁹ extẽſiõis.ſi dꝛ more Iã
doni.ꝙ ꝑs antiq̄ viuẽtis extẽdit ꝑtẽ nouiter acq̄ſitã ꝑ virtutẽ
ei⁹ vegetatiuã:⁊ eꝯ ꝑs noua extẽdit antiquã. ꝯ qꝛ ſeqͥ ꝙ vi
uẽs poſſet augeri abſqꝫ aduẽtu nutrimẽti contra Phm ꝑ de T.c.41
gñatione.ꝓbaͭ ꝯñtia:qꝛ ante aduentũ cibi vna pars viuen
tis per ſui virtutẽ vegetatiuã poſſet aliã extẽdere ⁊ ꝯñter to
tum diceret augeri:ſicut ⁊ poſt conuerſionem nutrimẽti.

ℂ Rñᵒ ad hͥ ſunt duo modi reſpondendi.

ℂ Un⁹ cõis quẽ ſequitur Iandonus ⁊ Burle⁹ dicẽs.ꝙ augmẽ Modus ſoluendi cõmunis.
tatio ꝓprie dicta ꝑt accipi duplr.Uno° ꝑ cõuerſione nutri
mẽti in ſubam aliti:⁊ ſic augmẽtatio eſt ſubita gño ſbalis ꝑ
tis viuẽtis:que fit in inſtãti:⁊ eſt ad ſbaꝫ tãq̄ ad terminũ: ⁊
ſubꝫ ei⁹ eſt mã que erat ſub forma nutrimẽti:⁊ nũc ẽ ſub for
ma viuẽtis:⁊ ſic nõ accipitur augmentatio a Pho.qui vult
ꝙ augmentatio ſit motus continuus ad quantitatẽ per quã

ſubiectum augmentatur. Alio modo accipitur augmentatio proprie pro extenſione nutrimenti ſequente conuerſionem eius in ſubam aliti: ꝛ ſic augmentatio eſt motus ad quantitatem: ꝛ ſic ad argumenta reſpondetur.

Ad pm ¶ Ad primum dicitur. ꝙ augmẽtatio proprie ſumpta diſtinguitur contra rarefactionẽ in hoc: quia eſt extenſio ſequens cõuerſionem nutrimenti in ſubſtantiam aliti: ſed augmentatio cõmuniter dicta que eſt idem ꝙ rarefactio: licet ſit extẽſio non ſequitur conuerſionem nutrimenti ſubam aliti.

Ad 2m ¶ Ad 2m di. ꝙ rarum ꝛ denſum ſunt qualitates de ſcḋa ſpẽ cõſequẽtes ſitũ partiũ in toto: ꝛ ſm ꝙ importãt qualitates ſic rarefactio eſt alteratio: ꝛ ſm ꝙ importãt quãtitatẽ partiũ ſic eſt augmẽtatio. Ad argm igit̃ negat̃ ꝙ extenſio ſit qualitas ſiue raritas: ſꝫ ad illã ſequit̃ raritas. Et ſi diceres: qd eſt extẽſio, dicitur ꝙ eſt res extenſa: puta quantitas extenſa: ſed verum eſt ꝙ extenſio vltra quantitatẽ cõnotat rarefactionem.

Ad 3m ¶ Ad 3m negatur ꝙ ante conuerſionem nutrimenti in ſubaꝫ aliti pars viuentis poſſit aliam partem extendere: quia debilior eſt: ſꝫ poſt conuerſionẽ nutrimenti ingenita eſt: propterea poteſt aduenientem partem extendere.

Secũdus modus ſoluendi. ¶ Alter modus eſt quem ſequitur Gaetanus: qui hic dicit ꝙ augmentatio eſt ſucceſſiua cõuerſio nutrimenti in ſubaꝫ aliti. ſ. in maiores partes viuentis: ꝗ̃ ſint deperdite. ꝛ ꝓbat ſic: quia augmentatio proprie dicta vel eſt ſubita conuerſio nutrimenti in ſubam aliti: vel eſt extenſio ſequens talem conuerſionem: vel eſt ſucceſſiua tranſmutatio nutrimẽti in maiores ꝛc. non primũ: quia ſic augmentatio nõ eſſet motus contra Phm p de generatione. non 2m: quia ſic augmẽtatio ꝓprie dicta nõ differet ab augne cõiter dicta in aiato: relinquit̃ ꝗ̃ 3m.

¶ Et ſi arguitur contra iſtum modũ. primo: quia in omni motu eſt dare primum generatum ſm Auerroim 6o phyſi. igit̃ in reſtauratione carnis eſt dare p̃mum reſtauratum: ſꝫ illud primum eſt minimum ꝙ ſubito acquirit̃: igit̃ nõ ſucceſſiue.

¶ Scḋo arguitur. ꝙ non fiat conuerſio in maiores partes ꝗ̃ ſint deperdite: quia ꝙ reſtauratur ex nutrimento cõtinetur in poro facto ex reſolutione precedente: ſed talis porus nõ continet plus ꝗ̃ prius: quare ꝛc.

¶ Ad pm conceditur. ꝙ in principio ſit gñio minimi: ſed poſt ſit gñatio per partes poſt partes in infinitum: ſucceſſiue ſicut in alteratione: vnde huic ſucceſſiue generationi coniungitur extẽſio ꝛ dilatatio partis poroſe: ꝛ eius que de nouo acquirit̃: quare totum redditur maius ꝗ̃ prius: ꝛ p h̃ pꝫ ad primũ.

¶ Ad 2m di. cum vnum minimum eſt reſtauratum in poro. procedit gñatio vna cum extenſione partis que generat̃: ꝛ preexiſtentis donec tranſeat quantitatẽ prius reſoluti: ꝛ tũc incipit ꝓpe augmẽtatio que in pte illa p totũ tp̃s cõtinetur.

¶ Et ſi arguitur. ꝙ hic motus ſimul eſt gñatio ſubſtantialis: ꝛ augmẽtatio. patet: quia eſt ad ſubas tanꝗ̃ ad terminũ ad quẽ ꝛ ad quantitatem. conſequens falſum: quia gñatio eſt a non ſubo in ſubm. augmentatio vero eſt a ſubto in ſubm.

¶ Reſpõdet̃ ꝙ nõ eſt inconueniens eundẽ motũ diuerſimode acceptũ ad diuerſos terminos terminari: ꝛ ſm ꝙ terminat̃ ad ſubꝫ gñatio eſt: ꝛ ſm ꝙ ad quãtitatẽ augmẽtatio eſt.

Dub. 2m ¶ Dubitat̃ vtrũ velocitas augmẽtationis cõiter dicte: que eſt idẽ ꝙ rarefactio attẽdit̃ penes quãtitatẽ acquiſitã vt dixit pa opinio. Aut penes latitudinem raritatis acquiſite: vt dicit ſecũda opinio. Aut penes proportiones aggregati ex preexiſtenti acquiſito ad preexiſtentẽ: vt dixit tertia opinio.

Cõtra primam opinionem Argũ p ¶ Contra primam opinionem arguit̃: quia ſequitur ꝙ totum cathegoce ſumptum: ita velociter augmentat̃ ſicut pars eius. pꝫ cõña: quia equalem quantitatem acquirit totũ ſicut pars. conſequens falſum: quia ſi digitus ſortis intumeſcit: tunc ſortes ita velociter augetur ſicut digitus. conſequens abſurdum: quia digitus augetur ad duplum: ꝛ ſortes non.

Argũ 2o ¶ Item ſequeretur ꝙ vna quercus antiqua aucta ad digitalem quantitatem ſicut vna parua herba inequali tempore ita velociter augmentaretur ſicut illa parua herba. pꝫ cõña: quia equalem quantitatem acquirunt. conſequens abſurdum: quia herba ſenſibiliter augmentatur. quercus vero non.

¶ Item ſequeretur. ꝙ nihil poſſet vniformiter rarefieri quo ad partes ſubiecti quãtitatiuas: quia ſi ſic. ſequitur ꝙ ipſum eẽt infinitum immediate poſt hoc. ꝓbatur cõña: quia ſic quelibꝫ pars quantitatem equalem acquirit: ſed infinite ſunt partes in omni toto. ergo infinitam equalitatem in quantitate acquiret: ꝛ imediate poſt hoc: quare totum infinitum erit. Argũ 3o

¶ Cõtra ſcḋaꝫ opinionẽ argui: quia ſi. a. ſit paruum ꝛ rarũ. b. vero ſit magnũ ꝛ rarũ: ſi equalem latitudinem raritatis acquirant: igit̃ eque velociter rarefient. pꝫ cõña ex poſitione. cõñs falſum: quia. a. velocius proportionabiliter maiorat̃ ꝗ̃. b. igit̃ velocius proportionabiliter rarefit. Cõtra 2am opinionem Argũ pm

¶ Item mutato illo termino rarefieri in maiorari ſequitur ꝙ h̃ ſecunda opinio reddit in primam. Argũ 2o

¶ Iteꝫ argũ. ꝛ quero qd eſt raritas: aut eſt qualitas: aut quãtitas. ſi qualitas: igit̃ velocitas augmẽtationis attenditur penes qualitatẽ. cõñs falſum. ſi vero raritas ſit quantitas ſequit̃ ꝙ velocitas augmentationis attenditur penes latitudinem quantitatis: ꝛ ſic reddit in primam opinionem. Argũ 3o

¶ Contra tertiã opiõnẽ arguit̃. quia ſic velocitas motus penes effectum habet attendi penes latitudinem effectus cõñtis ad motum: ſed effectus augmentationis eſt quantitas acquiſita: ergo velocitas augmentationis habet attendi penes quãtitatem acquiſitam in tanto vel in tanto tempore. Cõtra 3am opinionem Argũ p.

¶ Item ſicut ſe hꝫ velocitas motus localis ad ſpatiũ ptrãſitũ: ita velocitas augmẽtatiõis ad quãtitatẽ acqſitã: ſꝫ velocitas motus localis hꝫ attendi penes ſpatiũ pertranſitũ: ergo velocitas augmẽtationis hꝫ attẽdi penes ꝗ̃titatẽ acqſitaꝫ. Argũ 2o

¶ Rñ° pro defenſione prime opinionis que eſt Calculatoris facilr̃ ad argu° r̃ndet̃. Ad pm concedit̃ ꝙ totuꝫ cathece ſumptũ: ita velociter augmentat̃ ſicut pars. Et ꝙ ſor. ita velociter augmentatur ſicut digitus eius: ꝛ ad argutum. negatur illa conſequentia: digitus augmẽtatur ad duple ꝛ ſortes nõ: igitur non ita velociter augmẽtatur: ſed bene ſequitur ꝙ nõ ita proportionabiliter augmentatur. Ad pm Cõtra primam opinionem.

¶ Ad 2m de quercu ꝯcedit̃ ꝙ quercus ita velociter augmentat̃ ſicut parua herba: ꝛ ad argm cõtra: quia herba ſenſibilr̃ augmẽtat̃: ꝛ nõ quercus: igit̃ quercus nõ ita velociter augmentat̃. negat̃ cõña: ſed ſequit̃ ꝙ nõ ita ꝓportionabilr̃ augmẽtat̃. Ad 2m

¶ Ad 3m cũ di. ꝙ ſequitur. ꝙ nihil poſſet vniforr̃ rarefieri quo ad ptes ſubi. negat̃ cõña. Et ad ꝓbõnẽ negat̃ ꝙ ſequat̃ ꝙ ipꝫ ſit ifinitũ: ꝛ ad ꝓbõnẽ di. ꝙ ad h̃ ꝙ vniformiter rarefiat quo ad ptes ſubi ſiue ꝙ ptes eq̃les ſenſibiles equalẽ quãtitatẽ acqrãt: ꝛ tales ptes ſunt finite. Et lꝫ imediate poſt hoc queliꝫ ps aliquã quãtitatẽ acqrat: nullã tñ quãtitatẽ imediate poſt hoc acqret aliq̃ ps eius: q̃re nõ ſeq̃ ꝙ imete poſt h̃ erit infitm: imo nec i fine hore: hãc opiõnẽ ego laudo p̃ceteris. Ad 3m

¶ Pro defenſione ſcḋe. Ad pm di. ꝙ. a. ꝛ. b. in caſu dicto eque velociter rarefient ad arm cõtra negat̃ illa cõña. a. velocius ꝓportionabiliter maioratur ꝗ̃. b. ergo velocius rarefiet. Ad pm Cõtra 2am opinionẽ.

¶ Ad 2m negat̃ ꝙ ſcḋa poſitio redeat ad primã: lꝫ parũ diſtet. Ad 2m

¶ Ad 3m cũ querit̃ qd ſit raritas: di. ꝙ raritas ꝛ dẽſitas ſunt in quãtitate: ſicut intenſio ꝛ remiſſio in qualitate. Et iõ lꝫ intẽſio mãlr̃ ſumpta ſit qualitas intẽſa: tñ formalr̃ eſt additio maior ꝛ minor gradus ad gradum: ſic raritas mãlr̃ ſumpta eſt ꝗ̃titas rara: ſꝫ formalr̃ eſt extẽſio maior ꝛ minor ꝗ̃titatis. Ad 3m

¶ Pro defenſione tertie. ſ. Hẽtiſberi. Rñ. ad pm. ꝙ nõ penes quẽcũqꝫ effectũ põt mẽſurari velocitas augmẽtationis: quia nõ penes quãtitatẽ acqſitã: vt ꝓbatũ eſt cõtra p̃mam opinionẽ: ſed penes ꝓportionẽ aggregati ex acquiſito ꝛ p̃exiſtens ad preexiſtens: ꝛ h̃ ꝓportio eſt effectus: conſequens velocitatẽ motus: caue quia videtur potius cauſa ꝗ̃ effectus. Ad pm Cõtra 3am opinionẽ.

Ad pᵐ. ¶ Hec autem questio de reactione facta est diffuse in precedenti tractatu de maximo et minimo. Quare breuiter hic dicemus quod de reactione sunt due opiniones principales.

¶ Una est Calculatoris: qui dicit quod non datur reactio positiua: sed solum priuatiue quod est resistere passio.

¶ Alia est cōis quod datur reactio positiua: et licet sint plures modi rñdendi.

¶ Noster modus dicit quod solum est possibilis in agente nāli per contactum: et sic tollitur argumentū de me°. Et dicitur quod est duplex potentia in unoquoque scilicet productiua et conseruatiua: productiua fortior est quam conseruatiua: quare passum agit in agens a proportione virtutis productiue supra virtutem conseruatiuā agētis: et sic a proportione maioris inequalitatis agit.

Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ quō reducitur aqua calida ad pristinā frigiditatem. Et de hoc sunt duo modi principales rñdēdi: licet sint plurimū variati.

¶ Unus modus dicit quod reducitur a forma substantiali aqua ad pristinam frigiditatem. Et variatur hic modus tripliciter.

¶ Quia quidā dicūt quod sola forma substantialis ex se potēs est agere in subiectum proprium: sed in aliud subiectum nō pōt agere nisi mediante instrumento vel nō pōt agere in aliud sine instrumento. scilicet quando est in dispositione nāli: sed quando est in dispositione preter nālē pōt agere sine instrumento.

¶ Secundo variatur hic modus: quia dicit quod forma substantialis aque mediāte frigiditate virtuali potest eam reducere: quia pōt producere aliquam frigiditatem actualē in seipsam: licet qualitates virtuales mixtorū: vt piperis et ȥinȥiberis non possunt producere nisi in extrinsecum subiectum.

¶ Tertio variatur hic modus: quia dicit quod forma substantialis agit mediāte frigiditate actuali remissa et pōt facere hoc: quia aqua est difformiter calida: et si eēt vniformiter calida: nō posset facere hoc: et licet frigiditas illa sit minus potēs adiuta a forma substantiali fit potētior.

¶ Secundus modus dicit quod reducitur ab extrinseco continente. scilicet aere virtute frigiditatis influxe a supercelestibus. Et dupliciter variatur.

¶ Quia quidā dicūt quod reducitur ad maiorem frigiditatem quam sit continentis propter dispositionem passi: et hoc non inconuenit.

¶ Alii dicūt quod reducitur precise ad equalem frigiditatē continētis que maior et minor est secundum diuersa tempora: et in nocte maior est quam in die.

¶ Cōtra primum modū arguitur: quia si ab intrinseco solū reduceretur: non reduceretur ad maiorē frigiditatem in hyeme quam in estate: cuius oppositum est.

¶ Cōtra 2ᵐ modū arguitur: quia si solū reduceretur ab extrinseco: nō reduceretur ad maiorē frigiditatē quam esset frigiditas continētis: cuius oppositum apparet: quia reducitur ad suā frigiditatē nālem que est maior quam frigiditas continentis saltem in estate.

¶ Ideo nos dicimus aliū modum rñdendi quod aqua calefacta reducitur ad frigiditatē pristinā partim ab extrinseco et partim ab intrinseco. Quod sit partim ab extrinseco patet: quia cū aer sit frigidus respectu aque calide et continens ferrum necessario agat in calidum: et cum sit potentius reducit ad equalem frigiditatē sui. Quod ab intrinseco probatur: quia cū aqua sit reducta ad equalem frigiditatem continentis: et talis frigiditas adhuc nō sit naturalis ei: et omne agens nāle agit inquantū potest: vt stet in suo esse nāli: ideo forma substantialis aque mediante illa frigiditate reducit eam ad naturalem suam dispositionem: scilicet ad frigiditatem naturalem: quare etc.

Dub° 2ᵐ ¶ Dubitatur 2° vtrū contingat aliquid vniformiter alterari.

Argū p. ¶ Et primo arguitur quod non ratione effectus: quia si aliquid vniformiter alteraretur: hoc esset: quia equalem latitudinem qualitatis acquireret gratia equalis velocitatis in qualibet parte equali temporis: puta si caliditatem vt duo acquirit imediate hore: et alias duas in alia medietate.

¶ Contra. quia maiorē intēsionē acquirit in secunda medietate quam in prima: igitur nō vniformiter alteratur. patet consequentia: quia maior intēsio et minor intēsio non sunt effectus equales: sed inequales.

Confir°. ¶ Cōfir. quia sit sor. calidus vt duo. et alteretur ad quatuor in hora: et plato sit calidus vt. 4. et alteretur ad sex in hora vniformiter alterantur per te. et sor. alteratur ad duplū: et pla. ad sexquialterum: ergo nō vniformiter alterantur. patet consequentia: quia vniformis alteratio presupponit eque velociter alterari.

¶ Secundo arguitur rōne cause: quod nō pōt aliquid vniformiter alterari: quia si hoc esset: tunc posset alterabile continue moueri ab equali proportione. sed cōtra: quia nullum alterabile potest ab equali proportione alterare per aliquod tēpus. probatur: quia omne alterās agens plus corrumpit de passo alterato quam econtra: sed maiori et minori equaliter decrescentibus crescit proportio maioris supra minus: ergo a fortiori minori decrescēte plus quam maiori. vbi gratia. si. a. ignis sit caliditatis vt. 8. et alteret. b. aquā que sit frigiditatis vt quatuor: tunc alterat a proportione dupla. Et si perdatur vnus gradus frigiditatis aque: et vnus gradus caliditatis ignis: remanet proportio septem ad tria que est maior quam dupla: ergo si plus deperditur de friditate quam de caliditate adhuc multo magis maiorabitur proportio ignis supra aquā. Argū 2°.

¶ Confirmatur. quia cū. a. alterat. b. aut agens corrumpit equaliter de passo: et passum de agente: aut inequaliter. si equaliter non seruatur eadem proportio: vt patuit supra. si inequaliter aut agens plus corrumpit de passo: aut econtra. si primum: a fortiori crescit proportio agentis. si secundum: sequitur quod passum est potentius in agendo quam agens: quod implicat. Confir°.

¶ Rñ°. Ad primū negatur illa consequentia: maiorem intensiorē acquirit caliditas in secunda medietate quam in prima: igitur non vniformiter alteratur. Et ratio est: quia effectus vniformis alterationis est latitudo qualitatis que est equalis. Ad pᵐ.

¶ Ad confirmationem admisso casu. negatur illa consequentia. sor. alterabitur ad duplum: et pla. ad sexquialterum: ergo nō eque velociter alterabitur sed bene sequitur: ergo non eque proportionabiliter alterabitur. Ad cōfir.

¶ Ad 2ᵐ conceditur: quod si debet vniformiter alterari ab equali proportione alterabitur. Et tunc ad argumētū contra. negatur quod nō sit posse aliquid vniformiter alterari ab equali proportione: quia possum imaginari sine contradictione in casu illo: quod quando. b. aqua que est frigida vt quatuor perdit vnū gradū. quod a. calidum vt. 8. perdit duos gradus et fiat vt sex. Et si. b. aqua fiat vt duo a ignis erit vt. 4. et si. b. aqua erit vt vnū. a. ignis erit vt duo et si posse est. b. aquā ab equali proportione alterari. Aliter vniformiter alterari non potest puenire ab equali proportione. Ad 2ᵐ

¶ Ad confirmationem dicitur similiter. quod ad hoc vt aliquid alteretur vniformiter oportet plus corrumpi de agente quam de passo: sed hoc non fit a passo: sed ab alio agente. Ad cōfir.

¶ Non satisfacit nobis hoc: quia nō est rōnabile quod si agens agat in passum: plus corrumpatur de agente quam de passo.

¶ Ideo necesse est dicere: quod si vniformiter alterari penes causam attendatur penes eque proportionabiliter alterari: nō intelligitur penes illud simpliciter: sed in ordine ad terminos acquisitos: vt dictum est in augmentatione.

Dub° 3ᵐ ¶ Dubitatur 3° vtrum iste tres positiones sint probabiles:

Cōtra primā pōnes. Argū p. ¶ Contra primam que dicit quod velocitas alterationis attēditur penes equalem gradum intensionis acquisitum: quia sequitur quod non velocius alterabit forte quam debile. consequens falsum. probatur consequentia: quia ponatur quod si daretur gradum summum qualitatum primarum per quem inducetur summus gradus velocitatis in tali alteratione. hoc posito arguitur quod non velocius alterabit alterās fortius quam debilius: puta ignis magnus quam modica scintilla: quia ita gradum summum inducit scintilla: sicut ignis magnus.

Argū 2°. ¶ Secundo sequeretur quod essent due alterationes inequales: quarum vna in nulla proportione esset velocior neque tardior alia. probatur consequentia: posito quod. b. sit vna alteratio per quam inducitur gradus summus: et sit. c. alia per quam inducitur quilibet gradus citra summum. patet consequentia: quia gradus summus in nulla proportione est intensior: quam quilibet citra summum: et velocitas attenditur penes proportionem: igitur in nulla proportione vna alteratio est velocior alia etc.

Cõtra 2am positionẽ Argũ p. ¶ Cõtra scdam positionem que dicit q velocitas attenditur penes equalem latitudinem forme in cõparatione ad subm. ꝯtra arguit̃ q2 sequit̃ q nõ põt dari quãtũ vniformiter alterari ſm oẽs ſuas ptes quãtitatiuas. pbat̃ ꝯñtia:q2 semp maior pars velocius alterabit̃ q̃ minor equalem latitudinem forme acquirendo quare que maioris quantitatis eſt. velocius alteratur. ꝯñs falsum q probatur:q2 ſit.a.corpus remiſſe calidum q continue alteretur ad calidum ſic q in quolibet inſtanti maneat vniformiter calidũ quouſq3 fuerit ſumme calidum:tunc arguitur ſic.eque velociter calefiet quelibz pars ſicut totũ.ergo eque velociter alterabitur.p3 ꝯñtia.añs probatur:q2 continue omnes partes erunt equaliter calide ſicut totum:igitur eque velociter caleſient.

Argũ 2o. ¶ Scdo:q2 ſequitur q vbi equalis latitudo acquiratur duplo ſubito eẽt dupla velocitas.p3 ꝯña:q2 cũ illa velocitas ſit maior:nõ vi q ſit i alia ꝓportiõe q̃ dupla.ꝯñs falſũ:q2 ſi ſubdupla latitudo acqrit̃ ſubduplo ſubto ad ſubm maius eſſet velocitas ſubdupla:ꝛ illa eſſet minor q̃ prior:quare ꝛc.

Cõtra 3am positionẽ Argũ p. ¶ Contra tertiam poſitionẽ arguit̃:que dicit q velocitas alterationis attẽdit̃ penes latitudinem forme: que vniformiter acquiritur alicui ſubiecto:vel maiori vel minori.

¶ Cõtra arguit̃:q2 ꝑhs 7o phy. ꝛ Cõmentator ibi cõmẽto. 31.dicit q equalitatẽ alterationis non ſufficit: equalitas forme inducere:ſed requiritur equalitas ſubiecti.quare ꝛc.

Argũ 2o. ¶ Scdo q2 ſtat aliqd fieri calidius abſq3 h̃ q aliqua latitudo caliditatis ſibi acquirat̃.probat̃:q2 ponatur q.a.ſit vnũ corpus remiſſe calidũ:cuius vna tertia pars ſit calida vt.8. ꝛ due tertie ſint calide vt.4. Et vlterius ponatur q illa 3a pars que eſt calida vt.8.rareſiat ad duas tertias. Et ille due tertie:que ſunt calide vt quattuor condenſentur ad vnã tertiam partem:tunc p3 q h̃ corpus eſt calidius q̃ prius:q2 p duas tertias eſt calidũ vt.8.ꝛ per vnã vt quattuor. Et prius erat ſolum per tertiã partem vt.8.vt per duas tertias vt.4. ꝛ tamen nulla latitudo nec gradus eſt acquiſitus.

Ad pm Cõtra pri. ma pones ¶ Rñ' pro defenſione prime poſitionis. Ad primũ negat̃ cõſequẽtia.cũ dĩ:ſequit̃ q nõ fortius alterabit alterans fortius q̃ debilius. Et ad ꝓbationẽ admiſſo preſuppoſito cũ dicit̃: ita ſummum gradũ caliditatis inducit agens debilius: ſicut fortius:ergo non velocius alterat fortius.negat̃ ꝯña:q2 attẽdit velocitas penes gradum inductum in tanto vel in tanto tempore:ſed ſcintilla ignis ſi inducet gradum ſummum in longiori tempore inducet q̃ ignis magnus.

Ad 2m ¶ Ad 2m cũ dicis ſequitur q erunt due alterationes inequales:quaꝝ vna in nulla ꝓportiõe eſt velocior nec tardior alia: puta ſi per vnã acquiratur gradus ſummus:ꝛ per aliã acquiratur quilibet gradus citra ſummum:conceditur h̃.vna tñ eſt indiuiſibiliter velocior alia.ſ.que acquirit gradũ ſummũ.

Ad pm Cõtra 2am positiones ¶ Pro defenſione 2e põnis. Ad pm cõcedit̃ ꝯñs:cũ dĩ:ſeqt̃ q non poterit aliqd quantum vniformiter alterari ſm oẽs partes ſuas quantitatiuas:ꝛ ad improbationẽ ꝯñtis admitto caſum:ꝛ negat̃ poſtea illd añs:eque velociter calefit quelibet pars ſicut totum:ꝛ ad ꝓbationem omnes partes erunt continue eque calide ſicut totũ:ergo eque velociter calefiẽt oẽs ptes ſicut totũ:ꝛ ad ꝓbationem ꝯcedit̃ q in infinitũ tarde calefiet aliqua pars:ſicut in infinitũ parua eſt aliq̃ ps.

Ad 2m ¶ Ad 2m cũ dĩ:ſequit̃ q vbi equalis latitudo acqrat̃ duplo ſubito eſſet dupla velocitas:ꝯcedit̃ ꝯñtia. Et ad improbationem ꝯñtis cũ dĩ:ſi ſubdupla latitudo acquiratur ſubduplo ſubto ad ſubm maius eſſet velocitas ſubdupla.negatur:imo minor q̃ ſubdupla.vnde ſi ſolũ ſubm eſſet ſubduplũ ꝛ latitudo eſſet equalis:eſſet ſubdupla velocitas. Et ſilr ſi latitudo eſſet ſubdupla ꝛ ſubm eſſet equale:eſſet ſubdupla velocitas:igitur ſi vtrũq3 ſit ſubduplum.ſ.tam latitudo q̃ ſubm eſt minor velocitas q̃ ſubtripla imo ſubquadrupla.

Ad pm ¶ Pro defenſione 3e poſitionis. Ad primũ dicit Heiſber q ꝑhs loquit̃ magis ꝓprie ꝛ magis minute:tñ ſtat eſſe equalem alterationem penes equalitatem latitudinis ſolum.

Cõtra 3am positiones Ad 2m ¶ Ad 2m ꝯcedit̃ q in hoc caſu intẽdit̃ q̃litas in aliquo ſubto cui nõ acqrit̃ aliqs gradus:nec aliqua latitudo de nouo:notanter dico de nouo:q2 ſolum acqrit̃ h̃ qualitas per rarefactionem ꝛ condenſationẽ preexiſtẽtis forme:q2 facta rarefactione ꝛ condenſatione correſidet inteſiori gradui q̃ prius.

¶ Item aliud argm ſit ꝯ hãc põnẽ.ſi.c.ꝛ.d.ſint duo remiſſe calida:ꝛ.c.alteretur per totum vniformiter vſq3 ad.8.incluſiue.d.ꝛo vniformiter difformiter vſq3 ad.8.excluſiue:patet q.c.velocius alteratur q2 velocius calefit:ꝛ tñ in nulla proportione maiorem latitudinem caliditatis acquiret q̃.d.ergo velocitas alteratiõis nõ attẽdit̃ penes latitudinẽ forme.

¶ Rñ' q.d.eque veloci alteratione ſicut.c.q2 inequali tpe eq̃lem latitudinẽ caliditatis acquiret:ꝛ velocitas alterationis habet attendi penes latitudinem qualitatis:non obſtante q caliditas.c.ſit vniformis terminata incluſiue: ꝛ caliditas.d. ſit difformis terminata excluſiue. Tamen.d.non eque velociter alterabitur ſicut.c.q2 velociter alterari attenditur penes latitudinẽ denominationis ꝛ p3 q.c.denominat̃ calidius ꝛc. Et ſic eſt finis hui9 tractatus:ꝛ oium ſubtilitatũ dialecticaꝝ.

¶ Expliciunt tractatus (prout in indice) correcti per Egregium virum Magiſtrum Ambroſium de Padua ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini.

¶ Impreſſum Venetijs ere ac ſollerti cura heredum.q.domini Octauiani Scoti ciuis ac patricij Modoetienſis:ꝛ ſocioꝝ.
Anno a dominica incarnatione.
1520. Die.12. Nouẽbris.

Regiſtrum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U X Y Z AA BB CC DD EE.

P ꝛ.Z. Terni. U.ꝛ.EE. Quinterni.
Ceteri ꝟo Quaterni.

BIBLIOT...

A. VOLPARI
ROMA
Digitized by Google

Digitized by Google